PURÁNE AUR NAYE AHDNÁME KÍ PÁK KITÁBON̲ KÍ FIHRIST.

PURÁNE AHDNÁME KÍ KITÁBEN̲.

NAYE AHDNÁME KÍ KITÁBEN̲.

MU'SA' KI' PAHLI' KITA'B.

JO PAIDA'ISH KI' KAHLA'TI' HAI.

PAHLA' BA'B.

Ibtidá meṉ Ḳhudá ne ásmán aur zamín ko paidá kiyá. 2 Aur zamín wírán aur
sunsán thí, aur gahráo ke úpar andherá thá, aur Ḳhudá kí rúh pání par jumbish
kartí thí.
3 Aur Ḳhudá ne kahá, ki ujála ho. Aur ujálá hogayá. 4 Aur Ḳhudá ne ujále
ko dekhá ki achchhá hai. Aur Ḳhudá ne ujále ko andhere se judá kiyá. 5 Aur
Ḳhudá ne ujále ko din kahá, aur andhere ko rát kahá. So shám aur subh pahlá
din húá.
6 Aur Ḳhudá ne kahá, ki pánioṉ ke bích meṉ fazá howe, aur pánion ko pánioṉ se
judá kare. 7 Tab Ḳhudá ne fazá ko banáyá, aur fazá ke níche ke pání ko fazá
ke úpar ke pání se judá kiyá. Aur aisáhí hogayá. 8 Aur Ḳhudá ne fazá ko ásmán
kahá. So shám aur subh dúsrá din húá.
9. Aur Ḳhudá ne kahá, ki ásmán ke níche ke pání ek jagah jama howeṉ, ki
ḳhushkí nazar áwe. Aur aisáhí hogayá. 10 Aur Ḳhudá ne ḳhushkí ko zamín kahá,
aur jama húe pánioṉ ko samundar kahá. Aur Ḳhudá ne dekhá ki achchhá hai.
11 Aur Ḳhudá ne kahá, ki zamín ghás aur ságpát jo bíj rakhte, aur mewadár daraḳh-
toṉ ko jo apní apní jins ke muwáfiq phalte, jo zamín par áp meṉ bíj rakhte haiṉ,
ugáwe. Aur aisáhí hogayá. 12 Tab zamín ne ghás aur ságpát ko, jo apní apní jins
ke muwáfiq bíj rakhte, aur daraḳhtoṉ ko, jo phal láte haiṉ, jin ke bíj unkí jins ke
muwáfiq un meṉ haiṉ, ugáyá. Aur Ḳhudá ne dekhá ki achchhá hai. 13 So shám
aur subh tísrá din húá.
14 Aur Ḳhudá ne kahá, ki ásmán kí fazá meṉ naiyir hoṉ, ki din aur rát meṉ
faraq kareṉ, aur we nishánoṉ aur zamánoṉ aur dinon aur barsoṉ ke báis hoṉ; 15 Aur
we ásmán kí fazá meṉ howeṉ, ki zamín par roshní baḳhsheṉ. Aur aisáhí hogayá.
16 So Ḳhudá ne do baṛe naiyir banáye, ek naiyir i azam jo din par hukúmat kare,
aur ek naiyir i asgar jo rát par hukúmat kare, aur sitároṉ ko bhí banáyá. 17 Aur
Ḳhudá ne unko ásmán kí fazá meṉ rakhá, ki zamín par roshní baḳhshen. 18 Aur
ki din rát par hukúmat kareṉ, aur ujále ko andhere se judá kareṉ. Aur Ḳhudá
ne dekhá ki achchhá hai. 19 So shám aur subh chauthá din huá.
20 Aur Ḳhudá ne kahá ki pání rengnewále jándár se bhar jáe, aur parinde zamín
par ásmán kí fazá meṉ uṛeṉ. 21 Aur Ḳhudá ne baṛe baṛe daryáí jándár, aur har
qism ke rengnewále jándároṉ ko, jin se pání bhará hai, unkí jins ke muwáfiq, aur har
qism ke parindoṉ ko unkí jins ke muwáfiq paidá kiyá. Aur Ḳhudá ne dekhá ki

achchhá hai. 22 Aur Ḳhudá ne unko barkat deke kahá, ki phalo aur baṛho, aur
samundar ke pánioṉ ko bharo, aur parinde zamín par bahut hon. 23 So shám aur
subh pánchwáṉ din húá.

24 Aur Ḳhudá ne kahá, ki zamín se jándár apní apní jins ke muwáfiq aur chárpáe,
aur kíṛe makoṛe, aur janglí jánwar apní apní jins ke muwáfiq paidá howeṉ. Aur aisá
hí hogayá. 25 Aur Ḳhudá ne janglí jánwar, aur chárpáe, aur zamín ke kíṛe makoṛoṉ
ko, unkí jins ke muwáfiq, banáyá. Aur Khudá ne dekhá ki achchhá hai. 26 Tab
Ḳhudá ne kahá, ki Ham A'dam ko apní súrat aur apní mánind banáweṉ, ki we sa-
mundar kí machhlíoṉ par, aur ásmán ke parindoṉ par, aur chárpáeoṉ par, aur tamám
zamín par, aur sab kíṛe makoṛoṉ par, jo zamín par rengte haiṉ, sardárí kareṉ. 27 Aur
Ḳhudá ne A'dam ko apní súrat par paidá kiyá; Ḳhudá kí súrat par usko paidá kiyá;
nar aur nárí unko paidá kiyá. 28 Aur Ḳhudá ne unko barkat dí, aur Ḳhudá ne
unheṉ kahá, ki phalo, aur baṛho, aur zamín ko mamúr karo, aur usko mahkúm karo,
aur samundar kí machhlíoṉ, aur ásmán ke parindoṉ par, aur sab charindoṉ par, jo
zamín par chalte haiṉ, sardárí karo. 29 Aur Ḳhudá ne kahá, ki dekho, maiṉ harek
bíjdár ságpát ko jo tamám rúe zamín par hai, aur har ek daraḳht ko jismeṉ bíjdár
phal hai,* tumheṉ kháne ke wáste detá húṉ. 30 Aur zamín ke sab charindoṉ ko, aur
ásmán ke sab parindoṉ ko, aur sab ko jo zamín par rengte haiṉ, jin meṉ zindagí ká
dam hai, sab tarah kí sabzí unke kháne ke liye detá húṉ. Aur aisá hí hogayá. 31 Aur
Ḳhudá ne sab par jo usne banáyá thá, nazar kí; aur dekhá ki bahut achchhá hai.
So shám aur subh chhaṭhwáṉ din húá.

DU'SRA' BA'B.

1 Aur ásmán aur zamín aur unkí sárí ábádí taiyár húí. 2 Aur Ḳhudá ne sátweṉ
din apne kám ko, jo kartá thá, púrá karke sátweṉ din apne sáre kám se, jo kartá thá,
árám kiyá. 3 Aur Ḳhudá ne sátweṉ din ko mubárak kiyá, aur use muqaddas ṭhah-
ráyá, is liye ki usne usí din apne sab kám se, jo usne kiyá aur banáyá thá, árám
páyá.

4 Yih ásmán aur zamín ká ahwál hai, jab we paidá húe, jis din KHUDA'WAND Ḳhu-
dá ne zamín aur ásmán ko banáyá. 5 Aur maidán kí sab nabát hanoz zamín par na
thí, aur maidán kí sab ghás hanoz na ugí thí; ki KHUDA'WAND Ḳhudá ne zamín par
pání na barsáyá thá, aur A'dam na thá ki zamín kí khetí kare. 6 Aur zamín se bu-
ḳhár uṭhtá thá, aur tamám rúe zamín ko seráb kartá thá.

7 Aur KHUDA'WAND Ḳhudá ne zamín kí miṭṭí se A'dam ko banáyá aur uske nath-
noṉ meṉ zindagí ká dam phúṉká: so A'dam jítí ján húá. 8 Aur KHUDA'WAND Ḳhu-
dá ne Adan meṉ púrab kí taraf ek bág lagáyá, aur A'dam ko, jise usne banáyá thá,
wahán rakhá. 9 Aur KHUDA'WAND Ḳhudá ne har daraḳht ko, jo dekhne meṉ ḳhush-
numá aur kháne meṉ ḳhúb thá, aur bág ke bíchoṉ bích meṉ hayát ká daraḳht aur
nek o bad kí pahchán ká daraḳht zamín se ugáyá. 10 Aur Adan se ek nadí bág ke
seráb karne ko niklí, aur waháṉ se taqsím hoke chár dhárá húíṉ. 11 Pahlí ká nám
Faisún, jo Hawílah kí sárí zamín ko ghertí hai; waháṉ soná hotá hai; 12 Aur us
zamín ká soná achchhá hai; aur waháṉ motí aur billaur bhí hai. 13 Aur dúsrí dhá-
rá ká nám Jaihún hai, jo Kush kí sárí zamín ko ghertí hai. 14 Aur tísrí dhárá ká
nám Dijlah hai, jo A'shúr ke púrab játí hai. Aur chauthí dhárá ká nám Furát hai.

15 Aur Ḳhuda´wand Ḳhudá ne A´dam ko leke bág i Adan meṇ rakhá, ki uskí
bágbání aur nigáhbání kare. 16 Aur Ḳhuda´wand Ḳhudá ne A´dam ko hukm dekar
kahá, ki Tú bág ke har daraḳht ká phal kháná; 17 Lekin nek o bad kí pahchán
ke daraḳht se na kháná; kyúnki jis din tú usse kháegá, tú maregá. 18 Aur Ḳhuda´-
wand Ḳhudá ne kahá, ki achchhá nahíṇ ki A´dam akelá rahe; maiṇ uske liye ek yár
us kí mánind banáúngá. 19 Aur Ḳhuda´wand Ḳhudá ne har janglí jánwar aur ásmán
ke parindoṇ ko zamín se banákar A´dam ke pás pahúncháyá; táki dekhe ki wuh unká
kyá nám rakhe: so jo A´dam ne har ek jánwar ko kahá, wuhí us ká nám ṭhahrá.
20 Aur A´dam ne sab chárpáeoṇ, aur ásmán ke parindoṇ, aur har janglí jánwar ká
nám rakhá; par A´dam ko uskí mánind yár na milá. 21 Aur Ḳhuda´wand Ḳhudá ne
A´dam par bhárí nínd bhejí ki wuh so gayá, aur usne uskí paslíoṇ meṇ se ek paslí
nikálí, aur uske badle gosht bhar diyá. 22 Aur Ḳhuda´wand Ḳhudá ne us paslí se,
jo usne A´dam se nikálí thí, ek aurat banáke A´dam ke pás láyá. 23 Aur A´dam ne
kahá, ki Ab yih merí haḍḍí meṇ se haḍḍí, aur mere gosht meṇ se gosht hai! is sabab
se wuh nárí kahláegí; kyúnki wuh nar se nikálí gaí. 24 Iswáste mard apne má báp
ko chhoṛegá, aur apní jorú se milá rahegá, aur we ek tan honge. 25 Aur we donoṇ
A´dam aur uskí jorú nange the, aur sharmáte na the.

TI´SRA´ BA´B.

1 Aur sámp maidán ke sab jánwaroṇ se, jinheṇ Ḳhuda´wand Ḳhudá ne banáyá
thá, hoshyár thá. Aur us ne aurat se kahá, Kyá yih sach hai, ki Ḳhudá ne kahá, ki
bág ke har daraḳht se na kháná? 2 Aurat ne sámp se kahá, ki bág ke daraḳhtoṇ ká
phal ham to kháte haiṇ: 3 Magar us daraḳht ke phal ko, jo bág ke bíchoṇ bích hai,
Ḳhudá ne kahá hai, ki tum us se na kháná aur na chhúná, aisá na ho ki mar jáo.
4 Tab sámp ne aurat se kahá, ki tum na maroge. 5 Balki Ḳhudá jántá hai ki jis
din us se kháoge, tumhárí ánkheṇ khul jáeṇgí, aur tum Ḳhudá kí mánind nek o bad
ke jánnewále hooge. 6 Aur aurat ne joṇ dekhá ki wuh daraḳht kháne meṇ achchhá
aur dekhne meṇ khushnumá aur aql baḳhshne meṇ ḳhúb hai: to us ke phal meṇ se
liyá aur kháyá, aur apne ḳhasam ko bhí diyá, aur usne kháyá.
7 Tab donoṇ kí ánkheṇ khul gaíṇ, aur unheṇ málúm húá, ki ham nange haiṇ;
aur unhoṇ ne anjír ke pattoṇ ko síke apne liye lungí banáíṇ. 8 Aur unhoṇ ne Ḳhu-
da´wand Ḳhudá kí áwáz, jo ṭhanḍhe waqt bág meṇ phirtá thá, suní, aur A´dam aur
uskí jorú ne áp ko Ḳhuda´wand Ḳhudá ke sámhne se bág ke daraḳhtoṇ meṇ chhi-
páyá. 9 Tab Ḳhuda´wand Ḳhudá ne A´dam ko pukárá aur us se kahá, ki tú ka-
háṇ hai? 10 Wuh bolá, ki maiṇ ne bág meṇ terí áwáz suní, aur ḍará; kyúnki
maiṇ nangá húṇ, aur áp ko chhipáyá. 11 Aur us ne kahá, tujhe kisne jatáyá ki tú
nangá hai? Kyá tú us daraḳht se kháyá jiske wáste maiṇ ne tujh ko hukm kiyá thá,
ki us se na kháná? 12 A´dam ne kahá, ki is aurat ne jise túne merí sáthí kar dí,
us ne mujhe us daraḳht se diyá aur maiṇ ne kháyá. 13 Tub Ḳhuda´wand Ḳhudá
ne aurat se kahá, ki tú ne yih kyá kiyá? Aurat bolí, ki sámp ne mujh ko bahkáyá,
to maiṇ ne kháyá. 14 Aur Ḳhuda´wand Ḳhudá ne sámp se kahá, iswáste ki tú ne
yih kiyá hai, tú sab chárpáeoṇ aur maidán ke sab jánwaroṇ se malaún hai; tú apne
peṭ ke bal chalegá, aur umr bhar miṭṭí kháegá. 15 Aur maiṇ tere aur aurat ke, aur
terí nasl aur aurat kí nasl ke darmiyán dushmaní ḍálúṇgá: wuh tere sir ko kuchlegí,

aur tú uskí eṛí ko káṭegá. 16 Us ne aurat se kahá, ki maiṉ tere haml meṉ dard ko
bahut baṛháúngá, aur dard se tú laṛke janegí, aur apne ḳhasam kí taraf terá shauq
hogá, wuh tujh par hukúmat karegá. 17 Aur usne Ádam se kahá, iswáste ki tú ne
apní jorú kí bát suní aur us daraḳht se kháyá, jiske wáste maiṉ ne tujhe hukm kiyá ki
us se mat khá : zamín tere sabab se lánatí húí ; saḳht mihnat ke sáth tú apní umr bhar
us se kháegá. 18 Aur wuh tere liye kánṭe aur úntkaṭáre ugáwegí, aur tú khet ká
ságpát kháegá ; 19 Tú apne muṉh ke pasíne kí roṭí kháegá, jab ki zamín meṉ phir na
jáwe, ki tú us se nikálá gayá hai, ki tú ḳhák hai, aur phir ḳhák meṉ jáegá.
20 Aur Ádam ne apní jorú ká nám Hawah rakhá, is liye ki wuh sab zindoṉ kí má
hai. 21 Aur Ḳhudáwand Ḳhudá ne Ádam aur uskí jorú ke wáste chamṛe kí pos-
hák banáke unko pahináí.
22 Aur Ḳhudáwand Ḳhudá ne kahá, dekho ki Ádam nek o bad kí pahchán meṉ
ham meṉ se ek kí mánind ho gayá ; aur ab aisá na ho ki apná háth baṛháke aur hayát
ke daraḳht se bhí kuchh leke kháwe aur hamesha jítá rahe : 23 Isliye Ḳhudawand
Ḳhudá ne usko bág i Adan se báhar kar diyá, ki zamín kí, jis meṉ se wuh liyá gayá
thá, khetí kare. 24 Chunánchi us ne Ádam ko nikál diyá, aur bág i Adan kí púrab
taraf Karúbíoṉ ko chamaktí aur ghumtí talwár ke sáth muqarrar kiyá ki daraḳht i hay-
át kí ráh kí nigáhbání karen.

CHAUTHÁ BÁB.

1 Aur Ádam apní jorú Hawah se hambistar húá, aur wuh hámilah húí, aur Qáin
ko janí, aur bolí, ki maiṉ ne Ḳhudáwand se ek mard páyá. 2 Phir uske bháí
Hábil ko janí. 3 Aur Hábil bheṛ bakrí ká charwáhá, aur Qáin kisán thá. Chand-roz
ke bád yúṉ húá ki Qáin apne khet ke hásil meṉ se Ḳhudáwand ke wáste hadiyah
láyá. 4 Aur Hábil bhí apní bheṛ bakríoṉ meṉ se kaí ek pahlauṭí aur moṭí láyá. Aur
Ḳhudáwand ne Hábil ko aur uske hadiyah ko qabúl kiyá ; 5 Par Qáin ko aur us ke
hadiyah ko qabúl na kiyá. Isliye Qáin niháyat gussa aur turshrú húá. 6 Aur Ḳhu-
dáwand ne Qáin se kahá, Tujhe kyúṉ gussa áyá, aur apná muṉh kyúṉ bigáṛá ?
7 Agar tú achchhá kartá hai, kyá tú mabúl na hotá ; aur agar tú achchhá na kare,
to gunáh darwáze par ghát meṉ hai, aur terá iráda rakhta hai, par tú us par gálib á.
8 Aur Qáin apne bháí Hábil se bolá ; aur jab we donoṉ khet meṉ the, to yúṉ húá
ki Qáin apne bháí Hábil par uṭhá, aur use már ḍálá.
9 Tab Ḳhudáwand ne Qáin se kahá, ki terá bháí Hábil kaháṉ hai ? Wuh bolá,
maiṉ nahíṉ jántá : kyá maiṉ apne bháí ká nigáhbán húṉ ? 10 Phir us ne kahá, ki tú
ne kyá kiyá ? Tere bháí ká ḳhún zamín se mujh se faryád kartá hai. 11 Aur ab tú
zamín se lánatí hai, jisne apná muṉh pasárá ki tere háth se tere bháí ká lahú lewe.
12 Ki jab tú zamín meṉ khetí karegá wuh phir tujhe apná hásil na degí, aur zamín
par tú pareshán aur áwára hogá. 13 Tab Qáin ne Ḳhudáwand se kahá, ki merí
sazá bardásht se báhar hai ! 14 Dekh, áj tú mujhe watan se nikál detá hai, aur
maiṉ tere huzúr se gáib húngá, aur zamín par pareshán aur áwára húngá, aur aisá
hogá ki jo koí mujhe páwegá már ḍálegá. 15 Tab Ḳhudáwand ne use kahá, nahíṉ,
balki jo koí Qáin ko márḍálegá, sát guní sazá páwegá. Aur Ḳhudáwand ne Qáin
ko ek nishán diyá ki jo koí use páwe már na ḍále. 16 So Qáin Ḳhudáwand ke hu-
zúr se nikal gayá, aur Adan kí púrab taraf Núd kí sarzamín meṉ já rahá.

17 Aur Qáin apní jorú se hambistar húá, aur wuh hámilah húí, aur Hanúk ko
janí. Aur wuh ek shahr banátá thá, aur us shahr ká nám apne beṭe ke nám ke mu-
wáfiq Hanúk rakhá. 18 Aur Hanúk se I'rád paidá húá, aur I'rád se Mahúyáel paidá
húá, aur Mahuyáel se Matúsáel, aur Matúsáel se Lamak paidá húá.
19 Aur Lamak ne do jorúáṉ kíṉ, ek ká nám A'dah, aur dúsrí ká nám Zillah.
20 Aur A'dah Yábal ko janí, wuhí ḳhaimoṉ meṉ rahnewáloṉ aur galla rakhnewáloṉ
ká báp hai. 21 Aur uske bháí ká nám Yúbal thá, wuh bín aur báṉslí bajánewáloṉ
ká báp thá. 22 Aur Zillah se bhí Túbálqain paidá húá, jo támbe aur lohe ke sab
jangí hathyároṉ ká gaṛhnewálá thá. Aur Nayamah Túbálqain kí bahin thí. 23 Aur
Lamak ne apní jorúoṉ se kahá, ki ai A'dah aur Zillah merí áwáz suno: ai Lamak kí
jorúoṉ, merí bát par káṉ dharo! ki maiṉ zaḳhm kháke ek mard ko, aur zarb uṭháke
ek jawán ko már dálúṉ: 24 Ki Qáin ká sát guná badlá liyá jáegá, Lamak ká sathat-
tar guná badlá liyá jáegá.
25 Phir A'dam apní jorú se hambistar húá, aur wuh ek beṭá janí, aur uská nám
Set rakhá, aur bolí, ki Ḳhudá ne Hábil ke iwaz, jisko Qáin ne qatl kiyá, dúsrá farzand
diyá. 26 Aur Set ko bhí ek beṭá paidá húá, jis ká nám usne Anús rakhá. Us waqt
log Ḳhudá'wand ká nám lene lage.

PA'NCHWA'Ṉ BA'B.

1 Yih A'dam ká tawallud náma hai. Jis din Ḳhudá ne A'dam ko paidá kiyá, Ḳhu-
dá kí súrat par use banáyá. 2 Nar aur nárí unheṉ paidá kiyá, aur unheṉ barkat dí
aur unká nám A'dam rakhá, jis din we paidá húe. 3 Aur A'dam ek sau tís baras ká
húá ki usko ek beṭá us kí súrat par aur uskí mánind paidá húá; aur us ne uská nám
Set rakhá. 4 Aur Set kí paidáish ke bád A'dam áṭh sau baras jítá rahá, aur us se
beṭe aur beṭíáṉ paidá húíṉ. 5 Aur A'dam kí sárí umr nau sau tís baras kí húí, tab
wuh mar gayá.
6 Aur Set ek sau pánch baras ká thá ki us se Anús paidá húá. 7 Aur Anús kí
paidáish ke bád Set áṭh sau sát baras jítá rahá, aur us se beṭe aur beṭíáṉ paidá húíṉ
8 Aur Set kí sárí umr nau sau bárah baras kí húí, tab wuh mar gayá.
9 Aur Anús nauwe baras ká thá ki us Qínán paidá húá. 10 Aur Qínán kí pai-
dáish ke bád Anús áṭh sau pandrah baras jítá rahá, aur us se beṭe beṭíáṉ paidá húíṉ.
11 Aur Anús kí sárí umr nau sau pánch baras kí húí, tab wuh mar gayá.
12 Aur Qínán sattar baras ká húá ki us se Mahalalel paidá húá. 13 Aur Mahalalel
kí paidáish ke bád Qínán áṭh sau chálís baras jítá rahá, aur us se beṭe aur beṭíán paidá
húín. 14 Aur Qínán kí sárí umr nau sau das baras kí húí, tab wuh mar gayá.
15 Aur Mahalalel painsaṭh baras ká húá, ki us se Yárid paidá húá. 16 Aur Yárid
kí paidáish ke bád Mahalalel áṭh sau tís baras jítá rahá, aur us se beṭe aur beṭíáṉ
paidá húíṉ. 17 Aur Mahalalel kí sárí umr áṭh sau pachánauwe baras kí húí, tab wuh
mar gayá.
18 Aur Yárid ek sau básaṭh baras ká húá ki us se Hanúk paidá húá. 19 Aur Ha-
núk kí paidáish ke bád Yárid áṭh sau baras jítá rahá, aur us se beṭe aur beṭíáṉ paidá
húíṉ. 20 Aur Yárid kí sárí umr nau sau básaṭh baras kí húí, tab wuh mar gayá.
21 Aur Hanúk painsaṭh baras ká húá kí us se Matúsilah paidá húá. 22 Aur Ma-
tusilah kí paidáish ke bád Hanúk tín sau baras Khudá ke sáth sáth chalá, aur us se

beṭe aur beṭíáṉ paidá húíṉ. 23 Aur Hanúk kí sárí umr tín sau painsaṭh baras kí
húí. Aur Hanúk Ḳhudá ke sáth sáth chaltá thá, aur gáib ho gayá; isliye ki Ḳhudá
ne use le liyá.
25 Aur Matúsilah ek sau satásí baras ká húá, ki us se Lamak paidá húá. 26 Aur
Lamak kí paidáish ke bád Matúsilah sát sau byásí baras jítá rahá, aur us se beṭe aur
beṭíáṉ paidá húíṉ. Aur Matúsilah kí sárí umr nau sau unhattar baras kí húí, tab wuh
mar gayá.
28 Aur Lamak ek sau byásí baras ká húá, ki us se beṭá paidá húá. 29 Aur us ne
uská nám Núha rakhá, aur kahá, ki yih hamáre háthoṉ kí mihnat aur mushaqqat se
jo zamín ke sabab se haiṉ, jis par Ḳhudá ne lánat kí hai, hameṉ árám degá. 30 Aur
Núha kí paidáish ke bád Lamak pánch sau pachánauwe baras jítá rahá, aur us se
beṭe aur beṭíáṉ paidá húíṉ. 31 Aur Lamak kí sárí umr sát sau sathattar baras kí
húí, tab wuh mar gayá. 32 Aur Núha pánch sau baras ká húá, ki us se Sim, Hám
aur Yáfit paidá húe.

CHHAṬHWÁṈ BÁB.

1 Jab ádmí zamín par bahut hone lage, aur un se beṭíáṉ paidá húíṉ: 2 To Ḳhudá
ke beṭoṉ ne ádmíoṉ kí beṭíoṉ ko dekhá ki we ḳhúbsúrat haiṉ, aur un sabhoṉ meṉ se,
jise jo pasand áíṉ, shádí kí. 3 Tab KHUDÁWAND ne kahá ki merí rúh insán meṉ uskí
gumráhí se hamesha asar na karegí, wuh to bashar hai, aur uske din ek sau bís baras
aur honge. 4 Un dinoṉ meṉ zamín par pahlawán the, aur bád uske bhí ki Ḳhudá ke
beṭe ádmíoṉ kí beṭíoṉ ke pás gae, to us se laṛke paidá húe: ye we zabardast the, jo
qadím se námwar haiṉ.
5 Aur KHUDÁWAND ne dekhá ki zamín par ádmíoṉ kí badí bahut baṛh gaí, aur
un ke dil ke tasauwar aur ḳhiyál roz baroz sirf badhí hote haiṉ. 6 Tab KHUDÁWAND
zamín par insán ke paidá karne se pachhtáyá aur dilgír húá. 7 Aur KHUDÁWAND
ne kahá, ki maiṉ insán ko jise maiṉ ne paidá kiyá, insán se leke haiwán tak, aur kíṛe
makoṛe, aur ásmán ke parindoṉ tak zamín par se miṭá ḍálúngá; kyúnki unke banáne
se pachhtátá húṉ. 8 Aur Núha par KHUDÁWAND ne mihrbání se nazar kí.
9 Ye Núha ká tawalludnáma yih hai. Núha apne waqt meṉ sádiq aur kámil thá;
Núha Ḳhudá ke sáth chaltá thá. 10 Aur us se tín beṭe, Sim Hám, aur Yáfit paidá
húe. 11 Aur Ḳhudá kí nazar meṉ zamín bigaṛ gaí thí, aur zamín zulm se bharí thí.
12 Aur Ḳhudá ne zamín par nazar kí, aur dekhá ki wuh bigaṛ gaí hai; kyúnki harek
bashar ne apní taríq ko zamín par bigáṛá thá.
13 Aur Ḳhudá ne Núha se kahá, ki sab bashar kí ajal mere samhne á pahunchí;
isliye ki unke sabab zamín zulm se bhar gaí, aur dekh maiṉ unko zamín ke sáth halák
karúngá. 14 Tú apne wáste shamshád kí lakṛí kí ek kishtí baná; us kishtí meṉ
koṭhríáṉ taiyár kar, aur us ke báhar aur bhítar rál lagá. 15 Aur usko aisí baná ki
uskí lambáí tín sau háth, aur uskí chauṛáí pachás háth, aur uskí uncháí tís háth
ho. 16 Aur us kishtí meṉ roshandán baná, aur úpar se háth bhar par tamám kar,
aur kishtí kí ek taraf darwáza baná, aur níche ká tabqa aur dúsrá aur tísrá bhí
baná. 17 Aur dekh, maiṉ zamín par túfán ká pání bhejtá húṉ, ki harek jism ko,
jis meṉ zindagí ká dam hai, ásmán ke níche se miṭá ḍálúṉ; aur sab jo zamín par
haiṉ mar jáenge. 18 Par maiṉ tujh se ahd kartá húṉ, aur tú apne beṭe, aur apní

orú, aur apne beṭoṉ kí jorúoṉ samet kishtí meṉ já. 19 Aur sab jándároṉ meṉ se har
jins ke do do, nar aur máda, apne sáth kishtí meṉ le, ki we bach raheṉ. 20 Aur
parindoṉ meṉ se har ek jins ke, aur charindoṉ meṉ se har ek jins ke, aur zamín ke sáre
rengnewáloṉ meṉ se har ek jins ke, do do un sab meṉ se, tere pás apní apní ján ba-
cháne áweṉ. 21 Aur tú apne pás har tarah kí ḳhurák, jo kháne meṉ átí hai, lekar
apne pás jama kar, aur wuh terí aur unkí ḳhurák hogí. 22 Aur jaisá Ḳhudá ne farmá-
yá waisáhí Núha bajá láyá.

SÁTWÁṈ BÁB.

1 Aur Ḳhudáwand ne Núha se kahá, ki Tú apne sab ḳhándán samet kistí meṉ á;
kyúnki maiṉ ne apne huzúr meṉ tujhí ko is zamáne meṉ sádiq dekhá. 2 Sab pák
jándároṉ meṉ se sát sát, nar aur unkí máda, aur un meṉ se jo pák nahíṉ hai, do do nar
aur unkí máda apne pás le. 3 Aur ásmán ke parindoṉ meṉ se bhí jo pák haiṉ, sát sát
nar aur máda, táki tamám zamín par unkí nasl báqí rahe. 4 Kyúnki sát din ke bád
maiṉ zamín par chálís din rát pání barsáúngá, aur sab maujúdát ko, jise maiṉ ne
banáyá zamín par se miṭá ḍálúngá. 5 Aur Núha ne sab wuhí kiyá, jo Ḳhudáwand
ne uṡe farmáyá thá.

6 Aur Núha chha sau baras ká thá jab túfán ká pání zamín par áyá. 7 Tab Núha
aur uske beṭe, aur uskí jorú, aur uske beṭoṉ kí jorúíṉ uske sáth túfán ke pání ke
sabab kistí meṉ gae. 8 Aur pák chárpáeoṉ meṉ se, aur un chárpáeoṉ meṉ se, jo pák
nahíṉ, aur parindoṉ meṉ se, aur zamín ke harek rengnewáloṉ meṉ se, 9 Do do nar
o máda Núha ke sáth kishtí meṉ, jaisá ki Ḳhudá ne Núha ko farmáyá, dáḳhil húe.

10 Aur sát din ke bád aisá húá ki túfán ká pání zamín par áyá. 11 Jab Núha kí
umr chha sau baras kí húí, dúsre mahíne kí satrahwín táríḳh ko usí din baṛe sam-
undar ke sab sote phúṭ nikle, aur ásmán kí khirkíáṉ khul gaíṉ. 12 Aur chálís din
rát zamín par pání kí jhaṛí lagí rahí. 13 Usí din Núha aur Sim aur Hám aur Yáfit
Núha ke beṭe, aur Núha kí jorú, aur uske beṭoṉ kí tín jorúáṉ, 14 We, aur har
tarah ke jánwar, aur har tarah ke chárpáe, aur har tarah ke rengnewále jo zamín par
rengte haiṉ, aur har tarah ke parinde kishtí meṉ dáḳhil húe. 15 Aur sabhoṉ meṉ
se jin meṉ zindagí ká dam hai joṛe joṛe Núha ke pás kishtí meṉ áe. 16 Jo áe sab
nar o máda the, jaisá ki Ḳhudá ne use farmáyá thá. Aur Ḳhudá ne uske píchhe
band kiyá.

17 Aur chálís din túfán zamín par rahá aur pání baṛhá, aur kishtí ko úpar uṭhá
diyá : so kishtí zamín par se uṭh gaí. 18 Aur pání zamín par baṛhá aur bahut ziyáda
húá, aur kishtí pání ke úpar bahtí rahí. 19 Aur pání zamín par niháyat baṛh gayá,
aur sab unche paháṛ, jo ásmán ke níche haiṉ, chhip gae. 20 Pandrah háth pání pa-
háṛoṉ se baṛhá, aur we ḍúb gae. 21 Aur sab jándár jo zamín par chalte haiṉ, pa-
rinde aur charinde, aur janglí jánwar, aur kíṛe makoṛe jo zamín par rengte haiṉ, aur
sab insán mar gae ; 22 Sab jinke nathnoṉ meṉ zindagí ká dam thá, we jo ḳhushkí par
the, mar gae. 23 Aur sab maujúdát, jo zamín par thí, miṭ gae, insán se leke haiwán
tak, aur kíṛe makoṛoṉ, aur ásmán ke parindoṉ tak, we sab zamín se miṭ gae ; faqat
Núha aur jo uske sáth kishtí par the, bach rahe. Aur pání deṛh sau din tak zamín
par bahtá rahá.

A'ṬHWA'N BA'B.

1 Phir Ḳhudá ne Núha, aur sab jánwaron aur sab chárpáeon ko, jo uske kishtí
men the, yád kiyá; aur Ḳhudá ne zamín par ek hawá chaláí, aur pání phir gayá.
2 Aur samundar ke sote aur ásmán kí khirkíán band húín, aur ásmán se menh tham
gayá. 3 Aur pání zamín par se rafta ghaṭṭá játá thá, aur deṛh sau din ke bád kam
húá. 4 Aur sátwen mahíne kí satrahwín táríḳh ko Arárát ke paháṛon par kishtí ṭik
gaí. 5 Aur pání dasweṇ mahíne tak ghaṭṭá játá thá; aur dasweṇ mahíne kí pahlí táríḳh
ko paháṛon kí choṭíán nazar áín.
6 Aur chálís din ke bád yún húá ki Núha ne kishtí kí khirkí, jo usne banáí thí,
khol dí. 7 Aur us ne ek kauwe ko uṛá diyá; so wuh niklá aur jab tak ki zamín par
se pání súkh na gayá, áyá jáyá kartá thá. 8 Phir usne ek kabútrí apne pás se uṛá
dí, ki dekhe kyá zamín par pání ghaṭá yá nahín. 9 Par kabútrí ne panjá ṭekne kí
jagah na páí, aur uske pás kishtí men phir áí: kyúnki tamám rúe zamín par pání
thá: tab usne háth baṛháke use le liyá, aur apne pás kishtí men rakhá. 10 Phir
usne aur sát roz sabr kiyá, tab us kabútrí ko phir kishtí se uṛá diyá. 11 Aur wuh
kabútrí shám ke waqt uske pás phir áí, aur dekho, zaitún kí ek tází pattí uske munh
men thí; tab Núha ne málúm kiyá ki ab pání zamín par kam húá. 12 Aur wuh aur
bhí sát din ṭhahará, bád uske phir us kabútrí ko uṛá diyá; wuh kabhí uske pás phir
na áí.
13 Aur chha sau ek baras ke pahle mahíne kí pahlí táríḳh ko yún húá ki zamín
par ká pání súkh gayá; aur Núha ne kishtí kí chhat kholí, aur dekhá ki zamín súkh-
ne lagí. 14 Aur dúsre mahíne kí sattáíswín táríḳh zamín súkh gaí thí.
15 Tab Ḳhudá ne Núha se kahá, ki tú apní jorú, 16 Aur apne beṭe, aur beṭon
kí jorúán sáth leke kishtí se nikal á. 17 Aur sáre haiwánát jo tere sáth hain, kyá
parinde, kyá charinde, kyá kíṛe makoṛe jo zamín par rengte hain, apne sáth le nikal,
ki we zamín par phailen aur phalen aur zamín par baṛhen. 18 Tab Núha apní jorú,
aur apne beṭon, aur apne beṭon ki jorúon ko lekar kishtí se niklá. 19 Sab jánwar,
sab kíṛe makoṛe, aur sab parinde, sab jo zamín par rengte hain, apní apní jins ke sáth
kishtí se nikal gaye.
20 Tab Núha ne Ḳhudá'wand ke liye ek mazbah banáyá, aur sáre pák charin-
don aur pák parindon men se lekar us mazbah par chaṛháwá chaṛháyá. 21 Aur
Ḳhudá'wand ne ḳhushbú súnghí, aur Ḳhudá'wand ne apne dil men kahá ki insán
ke liye main zamín ko phir kabhí lánat na karúngá; kyúnki insán ke dil ká ḳhiyál
laṛakpan se burá hai, aur jaisá ki main ne kiyá phir sáre jándáron ko na márúngá.
22 Balki jab tak zamín hai, boná aur launá, sardí aur garmí, rabí aur ḳharíf, din aur
rát mauqúf na honge.

NAWA'N BA'B.

1 Aur Ḳhudá ne Núha aur uske beṭon ko barkat dí, aur unhen kahá, ki phalo aur
baṛho, aur zamín ko ábád karo. 2 Aur zamín ke sab charinde, aur ásmán ke sab
parinde, aur zamín par sab chalnewále, aur daryá kí sab machhlíán, tum se ḍarte
aur kámpte rahenge; we tumháre bas men kiye gaye. 3 Sab jíte chalte jánwar
tumháre kháne ke wáste hain; main ne un sab ko ságpát kí mánind tumhen diyá.

4 Magar tum gosht ko lahú ke sáth, ki us kí ján hai, mat kháná. 5 Main sirf tum-
háre hí ján ke ḳhún ká badlá lúngá, har ek jánwar se uská badlá lúngá, aur ádmí
kí ján ká badlá ádmí ke háth se, ki uská bháí hai, lúngá. 6 Jo koí ádmí ká lahú ba-
háwe, ádmíhí se uská lahú baháyá jáegá; kyúnki Ḳhudá ne insán ko apní súrat
par banáyá hai. 7 Aur tum phalo aur baṛho, aur zamín par phailo, aur us par ziyá-
da ho.

8 Aur Ḳhudá ne Núha ko aur uske beṭon ko kahá. 9 Dekho, main tum se aur
tumháre bád tumhárí nasl se; 10 Aur sab jándaron se jo tumháre sáth hain, kyá
parind kyá charind, aur zamín ke sab jánwaron se, sabhon se, jo kishtí se utre, zamín
ke har tarah ke jánwaron se, ahd kartá hún. 11 Tum se ahd kartá hún, ki koí ján-
dár pání ke túfán se phir halák na hogá, aur túfán phir na áwegá, ki zamín ko tabáh
kare. 12 Aur Ḳhudá ne kahá, ki yih us ahd ká nishán hai, jo main apne aur tum-
háre bích men, aur sab jándáron ke bích men jo tumháre sáth hain, pusht dar pusht
hamesha ke liye kartá hún: 13 Main apní kamán ko badlí men rakhtá hún; wuh
mere aur zamín ke darmiyán ahd ká nishán hogí. 14 Aur aisá hogá ki jab main
zamín ke úpar bádal láún, to merí kamán bádal men dikhláí degí; 15 Aur main
apne ahd ko, jo mere aur tumháre aur har tarah ke jándáron ke darmiyán hai, yád
karúngá, aur túfán ká pání phir na hogá, ki sab jándáron ko tabáh kare. 16 Aur
kamán bádal men hogí, aur main use dekhkar us hamesha ke ahd ko, jo Ḳhudá ke
aur zamín kí sab tarah ke jándáron ke darmíyán hai, yád karúngá. 17 Pas Ḳhudá
ne Núha se kahá, ki yih us ahd ká nishán hai, jo main apne aur zamín ke sab ján-
dáron ke darmiyán, jo zamín par hain, qáim kartá hún.

18 Núha ke beṭe jo kishtí se utre, Sim, Hám, aur Yáfit the. Aur Hám Kanán ká
báp thá. 19 Núha ke yehí tín beṭe the, aur un hí se tamám zamín ábád húí.

20 Aur Núha khetíbárí karne lagá, aur us ne ek angúr ká bág lagáyá. 21 Aur
wain píkar nashe men áyá aur ḍere ke andar áp ko nangá kiyá. 22 Aur Kanán ke
báp Hám ne apne báp ko nangá dekhá, aur apne do bháíon ko, jo báhar the, ḳhabar
dí. 23 Tab Sim aur Yáfit ne ek kapṛá liyá aur apne donon kándhon par dhará; aur
pichhle páon jáke apne báp kí barahnagí ko chhipáyá, par unkí píṭh uskí taraf thí,
ki unhon ne apne báp kí barahnagí ko na dekhá. 24 Jab Núha wain ke nashe se
hosh men áyá, to jo uske chhoṭe beṭe ne uske sáth kiyá thá, málúm kiyá. 25 Tab
wuh bolá, ki Kanán malaún ho, wuh apne bháíon ke gulámon ká gulám hogá!
26 Phir bolá, Ḳhudáwand Sim ká Ḳhudá mubárak, aur Kanán uská gulám hogá!
27 Ḳhudá Yáfit ko phailáwe, wuh Sim ke ḍeron men rahe, aur Kanán uská gulám ho.
28 Aur túfán ke bád Núha sáṛhe tín sau baras jítá rahá. 29 Aur Núha kí sáṛí
umr sáṛhe nau sau baras kí thí, tab wuh mar gayá.

Daswán Báb.

1 Núha ke beṭe, Sim, Hám, aur Yáfit ká yih nasab náma hai. Aur túfán ke bád
unko beṭe paidá húe. 2 Yáfit ke beṭe ye hain Gomer, aur Májúj, aur Yúnán, aur
Túbál, aur Masák aur Tíras. 3 Aur Gomer ke beṭe Askanáz, aur Rífat, aur Tugar
mah. 4 Aur Yúnán ke beṭe Alísa, aur Tarsís, Kittí aur Dúdání. 5 In se jazíron
kí qaumen apne mulkon men apní zabánon aur ḳhándánon ke muwáfiq apní gurohon

meṉ phail gaí haiṉ. 6 Aur Hám ke beṭe Kúsh, aur Misr, aur Fút, aur Kanán.
7 Aur Kúsh ke beṭe Sibá, aur Hawílah, aur Sabtah, aur Rámah, aur Sabtika Aur
Rámah ke beṭe Sabá aur Dadán. 8 Aur Kúsh se Namrúd paidá húá; wuh zamín
par jabbár hone lagá. 9 Ḳhudá'wand ke sámhne wuh saiyádi jabbár thá, iswáste
masl húí ki Ḳhudá'wand ke sámhne Namrúd saiyádi jabbár. 10 Aur uskí bádsháhat
kí bunyád Bábil, aur Arak, aur Akkad, aur Kalnah Sinár kí zamín meṉ thí. 11 Aur
us mulk se Ashúr niklá, aur Nínawah aur Rahabát i I'z aur Kalah ko; 12 Aur Nína-
wah aur Kalah ke darmiyán Rasan ko, jo baṛá shahr hai, banáyá. 13 Aur Misr se
Lúdí, aur Anámí, aur Lihábí, aur Naftúhí, 14 Aur Fatrúsí, aur Kaslúhí, jin se Fi-
listí nikle, aur Kaftúrí paidá húe. 15 Aur Kanán se Saidá jo uská pahlauṭá thá,
aur Hitt, aur Yabúsí, 16 Aur Amúrí, aur Jirjásí, aur Hawí, aur Arqí, aur Síní
17 Aur Arwádí, aur Simárí, 18 Aur Hamátí paidá húe; bád uske Kanáníoṉ ke
gharáne phaile. 19 Aur Kanáníoṉ kí haddeṉ Saidá se Jirár, aur Azah, aur Sadúm,
aur Amúrah aur Adamah, aur Zabíán, aur Lasa tak húín. 20 Pas Hám ke beṭe ap-
ne ḳhándánoṉ aur apní zabánoṉ ke muwáfiq apne mulkoṉ aur apní gurohoṉ meṉ ye
haiṉ.

21 Aur Sim ko bhí beṭe paidá húe, jo sáre baní I'br ká báp aur Yáfit ká baṛá
bháí thá. 22 Sim ke beṭe I'lám, aur Ashúr, aur Arfaksad, aur Lúd aur Aram the.
23 Aur Aram ke beṭe U'z aur Húl aur Jatar aur Mas the. 24 Aur Arfaksad se
Silah paidá húá, aur Silah se I'br. 25 Aur I'br ko do beṭe paidá húá; ek ká nám
Falaj, kyúnki uske dinoṉ zamín kí taflíj húí; aur uske bháí ká nám Jaqtán thá.
26 Aur Jaqtán se Almudád aur Salaf aur Hisár i maut aur Uraḳh, 27 Aur Ha-
dúrám aur Uzál aur Diqlah aur A'bil aur Abimáel, 28 Aur Sabá, aur Ofír aur Ha-
wílah, 29 Aur U'bab paidá húe; ye sab baní Jaqtán the. 30 Aur unke makán
mása se Zafár aur púrab ke pahár tak the. 31 Pas Sim ke beṭe apne apne ḳhándá-
noṉ aur apní zabánoṉ ke muwáfiq apne mulkoṉ aur apní gurohoṉ meṉ ye haiṉ. 32 So
Núha ke gharánoṉ kí qarábat unke mulkoṉ aur qaumoṉ meṉ yúṉ hai; aur túfán ke
bád qaumeṉ unhí se zamín par phail gaíṉ.

GYA'RAHWA'Ṉ BA'B.

1 Aur tamám zamín par ekhí zabán aur ekhí bolí thí. 2 Aur jab we púrab se ra-
wáne húe, to aisá húá ki unhoṉ ne Sinár mulk meṉ ek maidán páyá, aur waháṉ rah-
ne lage. 3 Aur ápas meṉ kahá, A'o, ínṭ banáweṉ aur ág meṉ pakáweṉ. So unko pa-
thar kí jagah ínṭ aur gach kí jagah humar thá. 4 Aur unhoṉ ne kahá, ki A'o, ek shahr
banáweṉ, aur ek burj, jiskí choṭí ásmán tak pahunche, aur yaháṉ apná nám kareṉ;
aisá na ho ki tamám rúe zamín par pareshán hojáweṉ. 5 Aur Ḳhudá'wand us shahr
aur burj ko, jise baní A'dam banáte the, dekhne utrá. 6 Aur Ḳhudá'wand ne kahá
Dekho log ekhí aur un sab kí ekhí bolí hai, ab we yih karne lage, so we jis kám ká iráda
rakhenge, us se na ruk sakenge. 7 A'o, ham utreṉ, aur unkí bolí meṉ balbalat ḍá-
leṉ, ki we ek dúsrí kí bát na samjheṉ. 8 Tab Ḳhudawand ne unko waháṉ se tamám rúe
zamín par parágandа kiyá; so we us shahr ke banáne se báz rahe. 9 Isliye uská
nám Bábil húá, kyunki Ḳhudá'wand ne waháṉ sárí zamín kí zabánoṉ meṉ balbalat ḍálí.

10 Yih Sim ká nasab náma hai. Sim ek sau baras ká húo, ki usse túfán ke do
baras bád Arfaksad paidá húí. 11 Aur Arfaksad kí paidáish ke bád Sim pánch sau

baras jítá, aur usse beṭe aur beṭíáṉ paidá húíṉ. 12 Jab Arfaksad paintís baras ká
húá, usse Silah paidá húá. 13 Aur Silah kí paidáish ke bád Arfaksad chár sau tín
baras jítá rahá, aur usse beṭe aur beṭíáṉ paidá húíṉ. 14 Silah jab tís baras ká húá
to usse I'br paidá húá. 15 Aur I'br kí paidáish ke bád chár sau tín baras jítá
rahá, aur usse beṭe aur beṭíáṉ paidá húíṉ. 17 Jab I'br chauntís baras ká thá, usse
Falaj paidá húá. Aur Falaj kí paidáish ke bád I'br chár sau tís baras jítá rahá, aur
usse beṭe aur beṭíáṉ paidá húíṉ. 18 Falaj tís baras ká thá, ki usse Riyú paidá húá.
19 Aur Riyú kí paidáish ke bád Falaj do sau nau baras jítá rahá, aur usse beṭe aur
beṭíáṉ paidá húíṉ. 20 Riyú se tís baras kí umr meṉ Sarúj paidá húá. 21 Aur Sarúj
kí paidáish ke bád Raú do sau sát baras jítá rahá, aur usse beṭe aur beṭíáṉ paidá
húíṉ. 22 Aur jab Sarúj tís baras ká thá, usse Nahúr paidá húá. 23 Aur Na-
húr kí paidáish ke bád Sarúj do sau baras jítá rahá, aur usse beṭe aur beṭíáṉ paidá
húíṉ. 24 Nahúr se untís baras kí umr meṉ Tárah paidá húá. 25 Aur Tárah ká
paidáish ke bád Nahúr ek sau unís baras jítá rahá, aur usse beṭe aur beṭíáṉ paidá
húíṉ. 26 Aur jab Tárah sattar baras ká thá, usse Abirám, aur Nahúr aur Háran
paidá húe.

27 Aur yih Tárah ká nasab náma hai. Tárah se Abirám, aur Nahúr aur Háran
paidá húe, aur Háran se Lút paidá húá. 28 Aur Háran apne báp Tárah ke áge
apní janambhúm, yáne Kasdíoṉ ke U'r meṉ, mar gayá. 29 Aur Abirám aur Nahúr ne
joruáṉ kíṉ, Abirám kí jorú ká nám Sarí, aur Nahúr kí jorú ká nám Milkah thá, jo Há-
ran kí beṭí thí; wuhí Milkah aur Iskáh ká báp thá. 30 Aur Sarí bánjh thí, us ko koí
farzand na thá. 31 Aur Tárah ne apne beṭe Abirám aur apne pote Lút, yáne apne
beṭe Háran ke beṭe ko, aur apní bahú Sarí apne beṭe Abirám kí jorú ko lekar, unke
Kasdíoṉ ke U'r se rawána húá, ki Kanán ke mulk meṉ jáwe; aur we Harán tak áe
aur waháṉ rahe. 32 Aur Tárah kí umr do sau pánch baras kí húí, tab Tárah Ha-
rán meṉ mar gayá.

BA'RAHWA'Ṉ BA'B.

1 Aur Ḳhuda'wand ne Abirám ko kahá, ki tú apne mulk aur apne watan aur apne
báp ke ghar se us mulk meṉ, jo maiṉ tujhe dikháúngá, nikal chal. 2 Aur maiṉ tujhe
ek baṛí qaum banáúngá, aur tujh ko mubárak aur terá nám baṛá karúngá, aur tú ek
barkat hogá. 3 Aur unko jo tujhe barkat dete haiṉ, barkat dúngá; aur unko jo
tujh par lánat karte haiṉ, lánatí karúngá; aur dunyá ke sab gharáne tujh se barkat
páwenge. 4 So Abirám Ḳhuda'wand ke muwáfiq rawána húá, aur Lút bhí uske sáth
chalá. Aur Abirám jab Harán se rawána húá, pachhatta baras ká thá. 5 Aur
Abirám apní jorú Sarí, aur apne bhatíje Lút, aur sab mál ko, jo unhoṉ ne hásil kiyá
thá, aur un ádmíoṉ ko, jo unhoṉ ne Harán meṉ páyá thá, leke Kanán ke mulk meṉ
jáne ke liye niklá: so we mulki Kanán meṉ áe.

6 Aur Abirám us mulk meṉ Sikm kí bastí aur Múrah ke balút tak guzrá. 7 Us
waqt mulk meṉ Kanání the. Tab Ḳhuda'wand ne Abirám ko dekhláí deke kahá, ki
yihí mulk maiṉ terí nasl ko dúngá. Aur usne waháṉ Ḳhuda'wand ke jo us par záhir
húá, ek qurbángáh banáyá. 8 Aur waháṉ se rawána hoke usne Baitel ke púrab ke
pahároṉ ke pás apná ḍerá khaṛá kiyá, Baitel uske pachchhim aur A'i uske púrab thá,

aur wahán us ne Ḳhudá ke líye ek qurbángáh banáyá, aur Ḳhudá´wand ká nám lene
lagá. 9 Aur Abirám rafta rafta dakhin kí taraf gayá.
10 Aur us mulk meṉ kál paṛá, aur Abirám Misr meṉ gayá ki wahán ṭhahre ;
kyúnki mulk meṉ baṛá kál thá. 11 Aur jab Misr ke nazdík pahúnchá, to usne apní
jorú Sarí ko kahá, ki dekh, maiṉ jántá húṉ, ki tú ḳhúbsúrat aurat hai. 12 Aur yúṉ
hogá, ki Misrí tujhe dekhke kahenge, ki yih uskí jorú hai : so mujh ko már ḍálenge,
aur tujhe jítá rakhenge. 13 Tú kahiyo, ki maiṉ uskí bahin húṉ, táki tere sabab se
merí ḳhair ho, aur merí ján tere wasíle se salámat rahe.
14 So jab Abirám Misr meṉ pahúnchá, Misríoṉ ne us aurat ko dekhá ki wuh nihá-
yat ḳhúbsúrat hai. 15 Aur Firaun ke amíroṉ ne bhí use dekhá, aur Firaun ke huzúr
meṉ uskí táríf kí, aur us aurat ko Firaun ke ghar meṉ le gae. 16 Aur usne uske
sabab Abirám par ihsán kiyá, ki usko bheṛ bakrí, aur gáe bail, aur gadhe, aur gu-
lám, aur launḍí, aur gadhíáṉ aur únṭ mile.
17 Par Firaun aur uske ḳhándán par Abirám kí jorú Sarí ke sabab Ḳhudá´wand
kí baṛí már paṛí. 18 Tab Firaun ne Abirám ko bulákar use kahá, ki tú ne mujh se
yih kyá kiyá ? Kyúṉ na jatáyá ki yih merí jorú hai ? 19 Tú ne kyúṉ kahá, ki wuh
merí bahin hai, ki maiṉ ne use apní jorú banáne ko liyá ? Dekh, yih terí jorú házir
hai, us ko le aur chalá já. 20 Aur Firaun ne us ke haqq meṉ logoṉ ko hukm kiyá,
tab un- hoṉ ne use aur uskí jorú ko aur jo kuchh uská thá, rawána kiyá.

TERAHWA´Ṉ BA´B.

1 Aur Abirám Misr se apní jorú, aur apne sab mál, aur Lút ko bhí sáth leke
dakhin kí taraf chalá. 2 Aur Abirám chárpáe, aur sone rupae se baṛá máldár thá.
3 Aur wuh safar kartá húá, dakhin se Baitel meṉ us maqám tak pahunchá, jahán áge
uská ḍerá thá, Baitel aur Aí ke bích meṉ, 4 Yáne us jagah, jahán us ne shurú meṉ
qurbángáh banáyá. Aur wahán Abirám ne Ḳhudá´wand ká nám liyá.
5 Aur Lút ke bhí, jo Abirám ká ham safar thá, bheṛ, bakrí, gáe, bail, aur ḍere the.
6 Aur us mulk meṉ unkí gunjáish na ho saktí thí, ki ekaṭṭhe raheṉ : kyúnki unhe
pás itná mál thá, ki we báham nahíṉ rah sakte the. 7 Aur Abirám ke charwáhoṉ
aur Lút ke charwáhoṉ meṉ jhagṛá húá. Aur Kanání aur Farizzí mulk meṉ the.
8 Tab Abirám ne Lút se kahá, ki mere aur tere darmiyán, aur mere aur tere char-
wáhoṉ ke darmiyán jhagṛá na howe, ki ham bháí haiṉ. 9 Kyá tamám mulk tere
sámhne nahíṉ ? Tú mujh se alag ho ! Agar tú báyáṉ taraf jáwe, to maiṉ dahní taraf
jáúngá : aur agar tú dahní jáwe, to maiṉ báyán jáúngá.
10 Tab Lút ne ánkh uṭháke Yardan kí sárí taráí dekhí ki wuh, us se áge hí Ḳhu-
dá´wand ne Sadúm aur Amúrah ko tabáh kiyá Sugr tak Ḳhudá´wand ke bág aur
Misr ke mulk kí mánind ḳhúb seráb thí. So Lút ne Yardan kí sárí taráí apne liya,
pasand kí, aur Lút púrab kí taraf chalá, aur we ápas se judá ho gaye. Aur Abirám
Kanánke mulk meṉ rahá, aur Lút ne taráí he shahroṉ meṉ Sadúm kí taraf apná ḍerá
khaṛá kiyá. 13 Aur Sadúm ke log Ḳhudá´wand kí nazar meṉ niháyat badkár aur
gunáhgár the.
14 Aur Lút ke judá hone ke bád Ḳhudá´wand ne Abirám se kahá, ki apní ánkh
uṭhá, aur us jagah se jahán tú hai, uttar aur dakhin aur púrab aur pachchhim dekh.
15 Ki yih tamám mulk jo tú ab dekhtá hai, maiṉ tujh ko aur terí nasl ko hamesha

ke liye dúngá. 16 Aur terí nasl ko main zamín ke zarron kí mánind banáúngá, ki
agar koí ádmí zamín ke zarron ko gin sake, to terí nasl bhí giní jáe. 17 Uṭh, aur is
mulk ke túl aur arz par phir, ki main use tujh ko dúngá. 18 Aur Abirám ne apne
ḍerá uṭháyá, aur Mamrí ke balúton men jo Hibron men hain, já rahá; aur wahán
Ḳhudá'wand ke liye ek qurbángáh banáyá.

CHAUDAHWA'N BA'B.

1 Aur Sínár ke Bádsháh Amráfil, aur Illásar ke Bádsháh Aryúk, aur Elám ke
Bádsháh Kidarláumr, aur Jawíon ke Bádsháh Tidál ke waqt men. 2 Aisá húá ki
unhon ne Sadúm ke Bádsháh Bára, aur Amúrah ke Bádsháh Birsha, aur Adma ke
bádsháh Sinniab, aur Zabíán ke Bádsháh Shimebar, aur Bala yáne Sugr ke Bádsháh
se laṛáí kí. 3 Ye sab Sadím kí taráí men, jo Yamm ul milh hai, ekaṭṭhe húe.
4 Bárah baras tak we Kidarláumr ke tábidár the, par terahwen baras sarkash húe.
5 Aur chaudahwen baras Kidarláumr aur we Bádsháh jo uske sáth the, áe, aur
Rifáíon ko Istárát-qarnain men, aur Zúzíon ko Hám men, aur Aimíon ko Sawíqar-
yatain men, aur Húríon ko un kí Koh i Shaír men El-Fárán tak, jo bayábán ke
kináre par hai, márá. 7 Aur we phirke Ain i Misfat, yáne Qádís, men áe, aur
Amalíqíon ke tamám maidán, aur Amúríon ko, jo Hasúntamar ke rahnewále the,
márá.

8 Tab Sadúm ke Bádsháh, aur Amúrah ke Bádsháh, aur Adamah ke Bádsháh,
aur Zabíán ke Bádsháh, aur Bala yáne Sugr ke Bádsháh nikle. 9 Aur Kidarlá-
umr Elám ke Bádsháh, aur Jawíon ke Bádsháh Tidál, aur Sinár ke Bádsháh Amrá-
fil, aur Illásar ke Bádsháh Aryúk se, chár Bádsháh pánch se laṛne ko Sadím kí taráí
men muqábil húe. 10 Aur Sadím kí taráí men, naft ke bahut gaṛhe the. Aur Sa-
dúm aur Amúrah ke Bádsháh bháge aur wahán gire, aur jo bache paháṛ par bhág
gaye. 11 Tab we Sadúm aur Amúrah ke sab mál aur unkí sárí ḳhurák leke chale
gae. 12 Aur Abirám ke bhatíje Lút ko, jo Sadúm men rahtá thá, aur uske mál ko
leke chale gae.

13 Tab ek ne jo bach gayá thá jáke Abirám Ibrání ko ḳhabar dí, jo Mamrí
Amúrí ke balúton men rahá; wuhí Ishkál aur Anír ká bháí thá, jo Abirám ká ham
qasam thá. 14 Jab Abirám ne suná ki uská bháí giriftár húá, to usne apne síkhe
húe, tín sau aṭhárah ḳhánazádon ko leke Dán tak unká taáqub kiyá. 15 Aur rát ko
usne apne gulámon ko gol gol kar ke unhen márá, aur Ḳhúbah tak, jo Damishq
kí uttar taraf hai, unká píchhá kiyá. 16 Aur wuh sab mál, aur apne bháí Lút ko us
ke mál samet, aur auraton ko aur logon ko bhí pher láyá.

17 Aur jab wuh Kidarláumr aur uske sáth wále Bádsháhon ko márkar phirá, to
Sadúm ke Bádsháh us ke milne ke liye Sawí kí taráí yáne Umbul malik takáyá.
18 Aur Malkisidiq Sálim kí Bádsháh, jo Ḳhudá ká Káhin thá, roṭí aur wain nikál
láyá. 19 Aur us ne us ko barkat deke kahá, ki Ḳhudá Tálá kí taraf se, jo ásmán aur
zamín ká málik hai, Abirám mubárak ho! 20 Aur mubárak Ḳhudá Tálá, jis ne tere
dushmanon ko tere háth men hawále kiyá! Aur Abirám ne sabká daswán hissa usko
diyá. 21 Tab Sadúm ke Badsháh ne Abirám se kahá, ki Ádmí mujh ko de, aur mál
áp le. 22 Par Abirám ne Sadúm ke Bádsháh se kahá, ki main ne Ḳhudá'wand,
Ḳhudá Tála ásmán aur zamín ke málik kí qasam khái, ki main ek dhág se leke jútí

ke tasme tak tere sáre mál se kuchh na lúngá, táki tu na kahe, ki maiṉ ne Abirám
ko daulatmand kiyá; 24 Magar wuh jo jawánoṉ ne kháyá, aur un ádmíoṉ ká hissa
jo mere sáth gaye, yáne A´nír aur Ishkál aur Mamrí ká, we apná apná hissa leweṉ.

PANDRAHWA´Ṉ BA´B.

1 Un bátoṉ ke bád KHUDA´WAND ká kalám rúyá meṉ Abirám par utrá, ki Ai
Abirám, tú mat ḍar, maiṉ terí sipar aur terá bahut baṛá ajr húṉ. 2 Abirám ne ka-
há, ki Ai KHUDA´WAND Khudá tú mujh ko kyá degá? maiṉ to beaulád játá húṉ, aur
mere ghar ká mukhtár Damishqí Iliázr hai. 3 Phir Abirám ne kahá, ki dekh tú
ne mujhe farzand na diyá, aur dekh merá kháanazád merá wáris hogá. 4 Tab
KHUDA´WAND ká kalám uspar utrá, ki yih terá wáris nahíṉ; balki jo tere sulb se pai-
dá hogá, wuhí terá wáris hogá. 5 Aur wuh usko báhar legayá aur kahá, ki Ab ás-
mán kí taraf nigáh kar aur sitároṉ ko gin, agar gin sake; aur use kaha, ki Terí aulád
aisehí hogí. 6 Aur wuh KHUDA´WAND par ímán láyá, aur yih uske liye sadáqat
mahsúb húí. 7 Tab usne use kahá, ki maiṉ KHUDA´WAND húṉ, jo tujhe Kasdíoṉ
ke mulk se nikál láyá, ki tujh ko yih mulk mírás meṉ dúṉ. 8 Aur usne kahá, ki Ai
KHUDA´WAND Khudá, maiṉ kyúṉkar jánúṉ ki uská wáris húngá? 9 Usne use kahá,
ki Tín baras kí ek bachhiyá, aur tín baras kí bakrí aur tín baras ká menḍhá, aur ek
qumrí aur ek kabútar ká bachchá mere wáste lá. 10 Aur wuh uske wáste yih sab
láyá, aur unke bích se do ṭukṛe kíe, aur har ek ṭukṛa uske dúsre ṭukṛe ke muqábil
rakhá, magar parindoṉ ke ṭukṛe na kiye. 11 Tab shikárí parinde un láshoṉ par
utre, par Abirám unheṉ hankáyá kiyá. 12 Jab áftáb garúb hone lagá, to Abirám
par baṛí nínd gálib húí, aur dekh, ek baṛí haulnák táríkí us par áí. 13 Aur us ne
Abirám se kahá, ki Yaqín ján ki terí aulád ek mulkmeṉ jo uská nahíṉ, pardesí
hogí, aur waháṉ ke logoṉ ke gulám banenge, aur we chár sau baras tak unheṉ dukh
denge. 14 Lekin us qaum ká bhí jiske we gulám honge, insáf karúngá aur we bád
uske baṛí daulat leke niklenge. 15 Aur tú sahíh salámat apne báp dádoṉ meṉ já mi-
legá, aur khúb sá buḍḍhá hoke gáṛá jáegá. 16 Aur dekh chauthí pusht meṉ we
yaháṉ phir áwenge, kyúṉki Amúríoṉ ke gunáh ab tak púre na húe. 17 Jab súraj
ḍúbá, aur andherá ho gayá, to ek tanúr jis se dhúwáṉ uṭhtá thá, aur ek jaltí mashál
un ṭukṛoṉ ke bích meṉ se hokar guzar gaí.

18 Usí din KHUDA´WAND ne Abirám se ahd karke kahá, ki maiṉ Misr kí nadí se
leke Furát kí baṛí nadí tak: 19 Qainí, aur Qinzí, aur Qadmúní, aur Hittí, aur
Farizzí, aur Rifáí, aur Amúrí, aur Kanání, aur Jirjásí, aur Yabúsí ká mulk bhí terí
aulád ko dúngá.

SOLAHWA´Ṉ BA´B.

1 Aur Sarí, Abirám kí jorú, koí laṛká na janí; aur uskí ek Misrí launḍí thí, jiská
nám Hájirah. 2 Aur Sarí ne Abirám se kahá, ki dekh, KHUDA´WAND ne mujhe
janne se báz rakhá: tú merí launḍí ke pás já, sháyad usse merá ghar ábád howe. Aur
Abirám ne uskí bát suní. 3 So Abirám kí jorú Sarí ne bád uske ki Abirám Kanán
kí zamín meṉ das baras rahá, apní Misrí launḍí leke apne shauhar Abirám ko
diyá, ki uskí jorú ho. 4 Aur wuh Hájirah ke pás gayá, aur wuh hámila húí; aur

jab us ne málúm kiyá ki main hámila húí, to apní bíbí ko haqír jáná. 5 Tab Sarí ne
Abirám se kahá, ki merí musíbat tujhpar! Main ne apní laundí tujhe dí; aur ab jo
us ne ápko hámila dekhá, to main uskí nazaron men haqír ho gaí: merá aur terá insáf
Ḳhudá'wand kare! 6 Abirám Sarí se kahá, ki Terí laundí tere bas men hai: jo
dánist men achchhá ho, so uske sáth kar. Tab Sarí ne us par saḳhtí kí, aur wuh
us se bhág gaí.

7 Aur Ḳhudá'wand ke Firishte ne use maidán men pání ke ek chashme ke pás
páyá, yáne us chashme ke pás jo Súr kí ráh par hai. 8 Aur us ne kahá, ki Ai Sarí
kí laundí Hájirah, tú kahán se átí, aur kidhar játí hai? Wuh bolí, ki main apní bíbí
Sarí se bhágí hún. 9 Ḳhudá'wand ke Firishte ne use kahá, ki tú apní bíbí pás
phir já, aur uski tábi rah. 10 Ḳhudá'wand ke Firishte ne use kahá, ki main terí
aulád ko bahut baṛháúngá, ki wuh kasrat se giní na jáe. 11 Aur Ḳhudá'wand ke
Firishte ne use kahá, ki tú hámila hai, aur ek beṭá janegí, uská nám Ismáel rakhná; ki
Ḳhudá'wand ne terá dukh sun liyá. 12 Wuh wahshí ádmí hogá, uská háth sab se
aur sab ke háth us se barḳhiláf honge, aur wuh apne sab bháíon ke sámhne búdbásh
karegá. 13 Aur us ne Ḳhudá'wand ká nám, jo us se hamkalám húá, Anta Iláh
Ul Ráí rakhá; ki wuh bolí, kyá main yahán dekhne ke bád dekhtí hún? 14 Is sabab
se us kúe ká nám Ber ul Hai ul Ráí rakhá; wuh Qádis aur Bárid ke darmiyán hai.

15 Aur Hájirah Abirám se ek beṭá janí, aur Abirám ne us beṭe ká nám jo Háji-
rah janí Ismáel rakhá. 16 Aur jab Abirám ko Hájirah se Ismáel paidá húá, tab
Abirám chhiyásí baras ká thá.

SATRAHWA'N BA'B.

1 Jab Abirám ninánawí baras ká húá, tab Ḳhudá'wand Abirám ko nazar áyá,
aur uske kahá: ki main Qádir Ḳhudá hún, tú mere huzúr men chal, aur kámil ho.
2 Aur main apne aur tere darmiyán ahd kartá hún, main tujhe niháyat baṛháúngá.
3 Tab Abirám munh ke balgirá, aur Ḳhudá usse hamkalám hokar bolá. 4 Ki dekh,
main tujh se yih ahd kartá hún, ki tú bahut qaumon ká báp hogá. 5 Aur terá nám
phir Abirám na rahegá, balki terá nám Abirahám húá; kyúnki main ne tujhe bahut
qaumon ká báp ṭhahráyá. 6 Aur main tujhe bahut baromand kartá hún, aur
qaumen tujh se paidá hongí, aur bádsháh tujh se niklenge. 7 Aur main apne aur
tere darmiyán, aur tere bád terí nasl ke darmiyán unke pusht dar pusht ke liye apná
ahd jo hamesha ká áhd ho, kartá hún; ki main terá aur tere bád terí nasl ká Ḳhudá
húngá. 8 Aur main tujh ko aur tere bád terí nasl ko Kanán ká tamám mulk,
jismen tú pardesí hai, detá hún; ki hamesha ke liye milk ho, aur main unká Ḳhudá
húngá. 9 Phir Ḳhudá ne Abirahám se kahá, ki tú aur tere bád terí nasl pusht dar
pusht mere ahd ko nigáh rakhen. 10 Aur merá ahd jo mere aur tumháre darmiyán,
aur tere bád terí nasl ke darmiyán, jise tum yád rakho, yih hai, ki tum men se hareḳ
mard ká ḳhatná kiyá jáwe. 11 Aur apne badan kí ḳhulrí ká ḳhatná karo, aur yih us
ahd ká nishán hogá, jo mere aur tere darmiyán hai. 12 Tumhárí pusht dar pusht har
laṛke ká jab wuh áṭh roz ká hai, ḳhatná kiyá jáegá, kyá ghar ká paidá, kyá pardesí
se ḳharídá ho, jo terí nasl ká nahín. 13 Tere ḳhánazád aur tere zarḳharíd ká ḳhatna
kiyá jáwe, aur merá ahd tumháre jismon men ahd i abadí hogá. 14 Aur wuh

jiská ḳhatná nahíṉ húá, wuhí shaḳhs apne logoṉ meṉ se kaṭ jáe, ki us ne merá ahd
toṛá.

15 Aur Ḳhudá ne Abirahám se kahá, ki tú apní jorú Sarí ko Sarí mat kah, balki
uská nám Sarah hai. 16 Maiṉ use barkat dúngá, aur us se bhí tujhe ek beṭá
baḳhshúngá; maiṉ use barkat dúngá, ki wuh qaumoṉ kí má hogí, aur mulkoṉ ke
Bádsháh usse paidá honge. 17 Tab Abirahám muṉh ke bal girá, aur haṉske dil
meṉ kahá, ki kyá sau baras ke mard ko beṭá paidá hogá, aur kyá Sarah jo nauwe
baras kí hai, janegí? 18 Aur Abirahám ne Ḳhudá se kahá, ki kásh ki Ismáel tere
jítá rahe! 19 Tab Ḳhudá ne kahá, ki Beshakk terí jorú Sarah tere liye ek beṭá
janegí, tú us ká nám Izháq rakhná, aur maiṉ us se aur bád uske uskí aulád se apná
ahd, jo hamesha ká ahd hai, karúngá. 20 Aur Ismáel ke haqq meṉ maiṉ ne terí
suní: dekh maiṉ use barkat dúngá, aur use baromand karúngá, aur use bahut baṛ-
háúngá; aur us se bárah sardár paidá honge, aur maiṉ usse baṛí qaum banáúngá.
21 Lekin maiṉ Izháq se, jisko Sarah dúsre sál isí waqt janegí, apná ahd karúngá.
22 Aur jab Ḳhudá Abirahám se báteṉ kar chuká, to uske pás se úpar gayá.
23 Tab Abirahám ne apne beṭe Ismáel, aur apne sab ḳhánazádoṉ, aur apne sab
zarḳharídoṉ ko, yáne Abirahám ke ghar ke logoṉ meṉ jitne mard the, sab ko liyá,
aur usí roz unká ḳhatná kiyá, jistaráh Ḳhudá ne usko farmáyá thá. 24 Jis waqt
Abirahám ká ḳhatna húá, wuh ninánawí baras ká thá; aur jab uská beṭe Ismáel ká
ḳhatna húá, wuh terah baras ká thá. 26 So usí roz Abirahám aur uske beṭe Is-
máel ká ḳhatna húá. Aur uske ghar ke mard kyá ghar ke paidá, kyá pardesíoṉ se
ḳharíde, sabká uske sáth ḳhatna húá.

ATHA'RAHWA'N BA'B.

1 Phir Ḳhudáwand Mamrí ke balútoṉ meṉ use nazar áyá, aur wuh din garmí ke
waqt apne ḳhaime de darwáze par baiṭhtá tha. 2 Aur usne jo apní áṉkheṉ uṭháíṉ,
to kyá dekhá? ki tín mard uske pás khaṛe haiṉ. Wuh unheṉ dekhkar ḳhaime ke
darwáze se unke milne ko dauṛá, aur zamín tak unke áge jhuká, aur bolá, ki.
3 Ai Ḳhudáwand, agar mujh par terí mihrbání hai, to apne bande ke pás se chale
na jáiye. 4 Ki thoṛásá pání láúṉ, aur apná páṉw dhokar us daraḳht ke níche árám
kíjiye. 5 Maiṉ thoṛí roṭí látá húṉ, tázadam hoke jáiyo; ḳyúnki isliye apne bande
ke yaháṉ áe ho. Tab unhoṉ ne kahá, Yúṉhíṉ kar, jaisá tú ne kahá. 6 Aur Abira-
hám ḳhaime meṉ Sarah ke pás dauṛá gayá aur kahá, ki Tín paimána áṭá leke jald
gúndhke phulke paká. 7 Aur Abirahám galle kí taraf dauṛá, aur ek moṭá táza
bachhrá lákar ek jawán ko diyá, aur usne jald use taiyár kiyá. 8 Phir us ne ghí
aur dúdh aur us bachhre ko, jo us ne pakwáyá, thá, leke unke sámhne rakhá, aur
áp unke pás daraḳht ke níche khaṛá rahá, aur unhoṉ ne kháyá.

9 Tab unhoṉ ne use kahá, ki Terí jorú Sarah kaháṉ hai? Wuh bolá, dekho
ḳhaime meṉ hai. 10 Aur us ne kahá, maiṉ muaiyan waqt par tere pás phir áúngá,
aur dekh terí jorú Sarah ko beṭá hogá. Uske píchhe ḳhaime ke darwáze meṉ
Sarah uskí suntí thí. 11 Aur Abirahám aur Sarah buḍḍhe aur bahut din ke the, aur
Sarah se auratoṉ kí mamúlí ádat mauqúf ho gaí thí. 12 Tab Sarah ne apne dil
meṉ haṉskar kahá, ki bád uske ki maiṉ záíf ho gaí, aur merá ḳháwind bhí buḍḍhá
húá, kyá mujh ko ḳhushí hogí? 13 Phir Ḳhudáwand ne Abirahám se kahá, ki

Sarah kyún hanskar bolí, ki kyá main jo aisí buṛhiyá ho gaí hún, sach mach janúngí?
14 Kyá Ḳhudáwand ke nazdík koí bát mushkil hai? Main muaiyan waqt tujh pás
phir áúngá, aur Sarah ko beṭá hogá. 15 Tab Sarah ne ḍar ke máre inkár karke
kahá, ki main nahín hansí. Usne kahá, nahín tú albatta hansí.

16 Tab we mard wahán se uṭhke Sadúm kí taraf mutawajjih húe, aur Abirahám
rukhsat karne ko un ke sáth chalá. 17 Aur Ḳhudáwand ne kahá, ki yih jo main
kartá hún, kyá Abirahám se chhipáún? 18 Abirahám to ek baṛí aur buzurg qaum
hogá, aur zamín kí sab quamen us se barkat páwengí. 19 Kyúnki main usko ján-
tá hún, ki wuh apne beṭon aur apne bád apne gharáne ko hukm karegá, aur we
Ḳhudáwand kí ráh kí nigáhbání karke adlo insáf karenge, táki Ḳhudáwand Abi-
rahám ke wáste, jo kuchh ki us ne uske haqq men kahá hai, púrá kare. 20
Phir Ḳhudáwand ne kahá, isliye ki Sadúm aur Amúrah ká baṛá shor húá, aur unke
gunáh baṛh gae. 21 Main utarke dekhúngá, ki unhon ne us shor ke mutábiq jo
mujh tak pahunchá bilkull kiyá hai, yá nahín; main daryáft karúngá. 22 Tab we
mard wahán se rawána hoke Sadúm kí taraf chale; par Abirahám hanoz Ḳhudá-
wand ke huzúr men khaṛá rahá.

23 Tab Abirahám nazdík jáke bolá, Kyá tú nek ko bad ke sáth halák karegá?
24 Sháyad pachás sádiq is shahr men hon: kyá tú use halák karegá, aur un pa-
chás sádiqon ke ḳhátir jo us ke darmiyán hain, is maqám ko na chhoṛegá? 25
Aisá karná tujh se baíd hai, ki nek ko bad ke sáth már ḍále, aur nek bad bará-
bar ho jáwen; yih tujh se baíd hai! Kyá tamám dunyá ká insáf karnewálá insáf na
karegá? 26 Tab Ḳhudá'wand ne kahá, ki Agar main Sadúm ke shahr men pa-
chás sádiq páún, unke wáste tamám mulk ko chhoṛúngá. 27 Abirahám ne ja-
wáb diyá aur kahá, ki dekh main ne Ḳhudá'wand se bolne men jurát kí, agarchi
main ḳhák aur rákh hún. 28 Sháyad pachás sádiqon se pánch kam hon; kyá un
pánch ke wáste tú tamám shahr ko nest karegá? Usne kahá, Agar main wahán
paintálís páún, to nest na karúngá. 29 Phir usne use kahá, ki Sháyad wahán chá-
lís páe jáen. Tab usne kaha, ki main un chálís ke wáste bhí na karúngá.
30 Usne kahá, ki Ḳhudáwand ḳhafá na hon, to main phir kahún. Sháyad wahán
tís páe jáen. Wuh bolá, ki Agar main wahán tís páún, to main yih na karúngá.
31 Usne kahá, dekh main ne Ḳhudawand se bát karne men jurát kí. Sháyad
wahán bís páe jáen. Wuh bolá, main bís ke wáste bhí use nest na karúngá. 32 Tab
usne kaha, Ḳhudá'wand ḳhafá na hon, to main ab ke bár phir kahún. Sháyad wa-
hán das páe jáen. Wuh bolá, main das ke wáste bhí use nest na karúngá. 33 Jab
Ḳhudá'wand Abirahám se báten kar chuká, to chalá gayá; aur Abirahám apne ma-
kán ko phirá.

UNÍSWÁN BÁB.

1 Aur we do firishte shám ko Sadúm men áe; aur Lút Sadúm ke pháṭak par
baiṭhtá thá. Aur Lut unhen dekhkar unke istiqbál ke liye uṭhá. 2 Aur apná sir
zamín tak jhukáyá, aur kahá, ki Ai mere Ḳhudáwand bande ke ghar chaliye, aur
rát bhar rahiye, aur apne páon dhoiye, aur fajr ko uṭhkar sidháriye. Unhon ne
kahá, Nahín, ham rát bhar báhar hí rahenge. 3 Par jab wuh un se bahut bajidd

húá, to we us taraf chale, aur us ke ghar gae; aur usne unkí mihmání kí, aur fatírí
rotí pakáí, aur unhon ne kháí.
4 Aur us se pahle ki we leṭe, shahr ke mardon, yáne Sadúm ke mardon, ne jawán
se leke buḍḍhe tak aur sab logon ne har taraf se us ghar ko gher liyá. 5 Aur
unhon ne Lút ko pukárke kahá, ki We mard jo áj kí rát tere yahán áye, kahán
hain? Unhen hamáre pás báhar lí, ki ham un se suhbat karen. 6 Tab Lút dar-
wáze se un pás báhar gayá, aur kiwáṛ apne píchhe band kiyá. 7 Aur kahá, ki ai
bháío, aisá burá kám na karo. 8 Dekho merí do betíán hain, jo mard se wáqif
nahín; unko tumháre pás nikál láún: jo tumhárí nazar men pasand ho, un se karo;
magar un mardon se kuchh kám na rakho; kyúnki we isí wáste merí chhat ke sáye
men áe. 9 Unhon ne kahá, ki haṭ já! Phir kahá, ki yih ek shakhs guzrán karne
áyá, aur hákimí kiyá cháhtá hai? Ab ham tere sáth unse ziyáda badsalúkí karenge.
Tab we us mard, yáne Lút par hamla karke áe, aur kiwáṛ toṛne ko lapake. 10 Tab
un mardon ne apne háth baṛhá ke Lút ko apne pás ghar men khainch liyá, aur dar-
wáza band kar diyá. 11 Aur un mardon ko jo ghar ke darwáze par the, kyá chhoṭe
kyá bare, andhá kar diyá; so we darwáza ḍhúnḍhte ḍhúnḍhte thak gae.
12 Tab un mardon ne Lút se kahá, Kyá yahán terá aur koí hai, dámád yá beṭe
yá betíán, aur jo koí terá is shahr men hai, tú use lekar is maqám se nikal já.
13 Kyúnki ham is maqám ko gárat karte hain, is liye ki unká shor Ḳhudá'wand
ke huzúr men bahut baṛhá, aur Ḳhudá'wand ne uske gárat karne ko hamen
bhejá. 14 Tab Lút báhar jáke apne dámádon se, jinhen uskí betíán biyáhí thín,
bolá, aur unse kahá, ki Uṭho aur is maqám se niklo; kyúnki Ḳhudá'wand is
shahr ko gárat karegá. Lekin wuh apne dámádon kí nazar men muzhik sá má-
lúm húá.
15 Jab subh húí firishton ne Lút se kahá, jaldí kar, uṭh, apní jorú aur apne do
beṭíán jo yahán maujúd hain le, aisá na ho ki tú bhí is shahr kí badí men giriftár ho.
16 Aur jab wuh derí kartá thá, un mardon ne uská aur uskí jorú ká aur uskí donon
beṭíon ká háth pakṛá, kyúnki Ḳhudá'wand kí mihrbání un par húí, aur we unhen
nikálkar shahr ke báhar le gae. 17 Aur jab unko báhar nikálá, to kahá, ki Apní ján
lekar bhág, apne píchhe mat dekh, aur maidán men kahín na ṭhahar, paháṛ par bhág
já, na ho ki halák ho jáwe. 18 Aur Lút ne unse kahá, ki Ai Ḳhudáwand aisá na ho.
19 Ki dekh tú ne apne bande par rahm kí nazar kí, aur tú ne mujh par aisá baṛá fazl
kiyá, ki merí ján bacháí: main ab paháṛ par nahín já saktá; na ho ki mujh par aisí
koí musíbat paṛe, ki main mar jáún. 20 Dekh, yih shahr qaríb hai, main usmen
bhág jáún, aur wuh sagír hai: marzí ho to wahán bhág jáún; kyá wuh sagír
nahín? So merí ján bachegí. 21 Us ne use kahá, ki dekh, main ne is bát men
bhí terí arz qabúl kí, ki is shahr ko jiske wáste tú ne kahá, gárat na karúngá.
22 Jald udhar bhág, ki jab tak tú wahán na pahúnche, main kuchh kar nahín saktá
hún. Iswáste us shahr ká nám Sogr rakhá gayá.
23 Aur jiswaqt Lút Sogr men dákhil húá súraj kí roshní zamín par phailí
24 Tab Ḳhudá'wand ne Sadúm aur Amúrah par ghandhak aur ág Ḳhudá'wand
kí taraf se ásmán se barsáí. 25 Aur usne un shahron ko, aur sárí taráí, sur shahron
ke sab rahnewálon ko, zamín kí nabát tak nest kiyá. 26 Aur uskí jorú ne píchhe
phir ke dekhá, aur wuh namak ká khambhá ban gaí.
27 Aur Abirahám fajr ko sawere uṭh ke us jagah gayá, jahán wuh Ḳhudá'wand

ke huzúr khaṛá thá; 28 Aur Sadúm aur Amúrah aur tamám taráí kí taraf mutwajjih hoke dekhá ki zamín se dhúwáṉ, bhaṭṭhe ká sá dhúwáṉ uṭh rahá hai. 29 Aur jab Ḳhudá ne taráí kí shahroṉ ko nest kiyá, to Ḳhudá ne Abirahám ko yád kiyá, aur un shahroṉ ko, jaháṉ Lút rahtá thá, gárat karte húe Lút ko us balá se bacháyá.

30 Aur Lút Sogr se apní donoṉ beṭíoṉ samet nikal kar pahár par já rahá, is liye ki Sogr meṉ rahne se use dahshat húí; aur wuh aur uskí donoṉ beṭíáṉ ek gár meṉ rahne lagí. 31 Tab baṛí ne chhoṭí se kahá, ki hamárá báp buḍḍhá hai, aur zamíṉ par koí mard nahíṉ, jo dunyá ke dastúr ke muwáfiq ham se suhbat kare: 32 Ao ham apne báp ko wain pilaweṉ, aur us se hambistar howeṉ, ki apne báp se nasl báqí rakheṉ. 33 So usí rát apne báp ko wain piláí; aur baṛí gaí, aur apne báp se hambistar húí; par usne leṭte aur uṭhte waqt use na pahcháná. 34 Aur dúsre roz baṛí ne chhoṭí se kahá, ki Dekh kal rát ko maiṉ apne báp se hambistar húí; áo, áj rát bhí usko wain piláweṉ, aur tú bhí jáke us se hambistar ho, ki ham apne báp se nasl báqí rakheṉ. 35 So us rát ko bhí unhoṉ ne apne báp ko wain piláí, aur chhoṭí uṭh ke us se hambistar húí; aur us ne leṭte aur uṭhte waqt use na pahcháná. 36 So Lút kí donoṉ beṭíáṉ apne báp se hámila húíṉ. 37 Aur baṛí ek beṭá janí, aur uská nám Moab rakhá; wuh Moabíoṉ ká, jo abtak haiṉ, báp húá. 38 Aur chhoṭí bhí ek beṭá janí, aur uská nám Bin Ammí rakha; wuh Baní Ammún ká, jo ab tak haiṉ, báp húá.

BI'SWA'Ṉ BA'B,

1 Aur Abirahám waháṉ se dakhin kí zamíṉ kí taraf chalá, aur Qádis aur Súr ke bích meṉ ṭhahrá, aur Jirár meṉ já rahá. 2 Aur Abirahám ne apní jorú Sarah ke haqq meṉ kahá, ki wuh merí bahin hai. Tab Jirár ke Bádsháh Abimalik ne log bhej kar Sarah ko mangwáyá. 3 Lekin rát ko Ḳhudá Abimalik ke ḳhwáb meṉ áyá aur use kahá, ki Dekh, tú us aurat ke sabab, jo tú ne liyá, maregá; kyúnki wuh ḳhasamwálí hai. 4 Par Abimalik uske pás nahíṉ gayá thá. So us ne kahá, ki Ai Khudáwand, kyá tú ek sádiq qaum ko bhí máregí? 5 Kyá usne mujhe nahíṉ hahá, ki wuh merí bahin hai? Aur wuh bhí bolí, ki Wuh merí bháí hai? Maiṉ ne to apne dil kí rástí aur háth kí pákizagí se yih kiyá. 6 Aur Ḳhudá ne use ḳhwáb meṉ kahá, ki maiṉ bhí yih jántá húṉ, ki tú ne apne dil kí rástí se yih kiyá, aur maiṉ ne bhí tujhe roká, ki tú merá gunáh na kare, is liye tujhe usko chhúne na diyá. 7 Ab tú us mard kí jorú pher de, kyúnki wuh nabí hai, aur wuh tere liye duá mángegá, aur tú jítá rahegá; par agar use pher na degá, tú yih ján rakh ki tú, aur sab jo tere haiṉ, zarúr mar jáenge

8 Tab Abimalik ne fajr ko sawere uṭhkar apne sab naukaroṉ ko buláyá, aur unko ye sab báteṉ sunáíṉ; tab we log bahut ḍar gaye. 9 Aur Abimalik ne Abirahám ko buláke kahá, ki Yih kyá hai, jo túne mujhe kiyá? Maiṉ ne terá kyá gunáh kiyá, ki tú mujh par aur merí bádsháhat par yih baṛá gunáh láyá? Tú ne mujh se aisá kám kiyá jo karná munásib nahíṉ. 10 Abimalik yih bhí Abirahám se kahá, ki Tú ne kyá dekhá, ki aisá kám kiyá. 11 Abirahám bolá, ki maiṉ ne kahá, ki hargiz Ḳhudá ká ḳhauf yaháṉ nahíṉ hai, aur we merí jorú ke wáste mujh ko már ḍálenge. 12 Aur wuh to sach merí bahin hai, mere báp kí beṭí, par merí máṉ kí beṭí nahíṉ: so merí jorú húí. 13 Aur jab ki Ḳhudá ne mere báp ke ghar se mujhe áwára

kiyá, to maiṉ ne use kahá, ki mujh par yih terí mihrbání hogí, ki jaháṉ kahíṉ ham
jáwen, mere haqq kahiyo, ki Wuh merá bháí hai.
14 Tab Abimalik ne bheṛ bakrí aur gáe bail aur gulám aur lauṉḍíoṉ ko lekar,
Abirahám ko diyá, aur uskí jorú Sarah ko bhí usko pher diyá. 15 Phir Abimalik
ne kahá, ki Dekh, merá mulk tere sámhne hai, jaháṉ dil lage, waháṉ rahá kar.
19 Aur Sarah se kahá, ki Dekh, main ne tere bháí ko hazár rúpiyá diyá : wuh tere
wáste aur sab ke wáste jo tere sáth haiṉ, aur sab gairoṉ ke wáste burqa howe : so
uskí malámat húí. 17 Aur Abirahám ne Ḳhudá se dúá mángí, aur Ḳhudá ne
Abimalik aur uskí jorú aur lauṉḍíoṉ ko changá kiyá, ki we janne lagíṉ. 18 Ki
Ḳhuda´wand ne Abimalik ke ḳhándán kí sab kokh ko Abirahám kí jorú Sarah ke
muámala ke sabab band kar diyá thá.

IKKI´SWA´Ṉ BA´B.

1 Aur Ḳhudá ne jaisá farmáyá thá, Sarah par nazar kí, aur Ḳhuda´wand ne jaisá
kahá thá, Sarah ke haqq meṉ kiyá. 2 Aur Sarah hámila húí, aur Abirahám se
buṛhápe meṉ usí muqarrar waqt par jo Ḳhudá ne use kahá thá, ek beṭá janí. 3 Aur
Abirahám ne apne beṭe ká nám jo usse paidá húá, jo Sarah usse janí, Izhák rakhá.
4 Aur Abirahám ne jaisá ki Ḳhudá ne use hukm diyá thá, áṭhweṉ din apne beṭe
Izhák ká ḳhatná kiyá. 5 Aur jab uská beṭá Izhák paidá húá, to Abirahám sau
baras ká thá. 6 Aur Sarah ne kahá, ki Ḳhudá ne mujhe haṉsáyá, aur sab sun-
newále merí tazhík karenge. 7 Phir wuh bolí, koí Abirahám se kah saktá thá, ki
Sarah laṛkoṉ ko dúdh piláwegí? ki maiṉ uske buṛhápe meṉ beṭá janí! 8 Aur
wuh laṛká baṛá húá, aur uská dúdh chhuṛáyá gayá, aur Izhák ke dúdh chhuṛáne ke
din Abirahám ne baṛí ziyáfat kí.
9 Aur Sarah ne dekhá, ki Hájirah Misrí ká beṭá, jo wuh Abirahám se janí,
mazhakah kartá hai. 10 Tab usne Abirahám se kahá, ki is lauṉḍí aur uske beṭe ko
nikál de; kyunki yih lauṉḍí bachcha mere beṭe Izhák ke sáth wáris na hogá.
11 Par uske beṭe ke ḳhátir yih bát Abirahám kí nazar meṉ niháyat burí málúm
húí. 12 Ḳhudá ne Abirahám se kahá, ki wuh bát is laṛke aur terí lauṉḍí kí bábat
terí nazar meṉ burí na málúm ho; sab kuchh jo Sarah ne tujhe kahá, mán : kyunki
terí nasl Izhák se kahláegí 13 Aur us lauṉḍí ke beṭe se bhí maiṉ ek qaum paidá
karúngá; kyunki wuh terí nasl hai. 14 Tab Abirahám ne subh ko uṭhkar roṭí, aur
pání kí ek mashk lí, aur Hájirah ke kándhe par dhar dí, aur usko laṛke samet
ruḳhsat kiyá; wuh rawána húí, aur Bersabá ke bayábán meṉ bhaṭaktí phirtí thí.
15 Aur jab mashk ká pání ho chuká, tab usne us laṛke ko ek jhárí ke níche ḍál diyá;
16 Aur áp uske sámhne ek tír ke ṭappe par dúr já baiṭhí; kyunki usne kahá, maiṉ
laṛke ká marná na dekhúṉ. So wuh sámhne baiṭhí, aur chillá chilláke roí.
17 Tab Ḳhudá ne us laṛke kí áwáz suní, aur Ḳhudá ke Firishte ne ásmán se
Hájirah ko pukár ke kahá, ki Ai Hájirah, tujh ko kyá húá? mat ḍar : ki us laṛke kí
áwáz ne jaháṉ wuh paṛá hai, Ḳhudá ne suní. 18 Uṭh aur laṛke ko uṭháke apne
háth se sambhál, ki maiṉ usko ek baṛí qaum banáúngá. 19 Phir Ḳhudá ne uskí
áṉkheṉ kholíṉ, aur usne pání ká ek kúá dekhá, aur jákar us mashk ko pání se bhar
liyá, aur laṛke ko piláyá. 20 Aur Ḳhudá us laṛke ke sáth thá, aur wuh baṛhá aur

bayábáṉ ká rahnewálá aur tírandáz húá. 21 Aur wuh Fárán ke bayábán meṉ rahá,
aur uskí má ne mulk i Misr se ek aurat usse biyáhne ko lí.

22 Phir us waqt yúṉ húá, ki Abimalik aur uske lashkar ká sardár Fikol ne
Abirahám se kahá, ki har kám meṉ jo tú kartá hai, Ḳhudá tere sáth hai. 23 Ab
mujh se Ḳhudá kí qasam khá, ki tú na mujh se na merí ál aulád se dagá kare,
balki us mihrbání ke muwáfiq jo maiṉ ne tujh par kí hai, tú mujh par aur is mulk
par jis meṉ tú pardesí húa mihrbání kare. 24 Abirahám bolá, maiṉ qasam kháúngá.
25 Tab Abirahám ne pání ke ek kúe ke wáste jise Abimalik ke naukaroṉ ne zabar-
dastí se chhín liyá thá, Abimalik ko málámat kí. 26 Abimalik ne kahá, ki maiṉ nahíṉ
játá hún ki kisne yih kám kiyá, aur tú ne bhí mujhe ḳhabar na dí, aur maiṉ ne áj ke
siwá suná bhí nahíṉ. 27 Aur Abiraham ne bheṛ bakrí, aur gáe bail leke Abimalik ko
díe, aur donoṉ ne ápas meṉ ahd kiyá. 28 Aur Abirahám ne bheṛ ke sát bachchoṉ
ko jo mádah the, lekar judá rakhá. 29 Aur Abimalik ne Abirahám se kahá, ki ye bhe-
ṛoṉ ke sát mádah bachche jo tú ne alag kar rákhe, kis wáste haiṉ? 30 Usne kahá, is
wáste ki ye sát mádah bachche tú mere háth se le, táki we mere gawáh honge, ki
maiṉ ne yih kúá ḳhodá. 31 Is liye us maqám ká nám Bersabá rakhá, ki un donoṉ
qasam kháí. 32 Aur jab un donoṉ ne Bersabá meṉ ahd kiyá, to Abimalik aur uske
lashkar ká sardár Fíkol uṭhe aur Filistíoṉ ke mulk ko phire. 33 Tab usne Ber-
sabá meṉ daraḳht lagáe, aur waháṉ Ḳhuda´wand ká, jo Ḳhudá i álam hai, nám liyá.
34 Aur Abirahám bahut din Filistíoṉ ke mulk meṉ rahá.

BA´I´SWA´Ṉ BA´B.

1 Un bátoṉ ke bád yúṉ húá, ki Ḳhudá ne Abirahám ko ázmáyá, aus use kahá,
ki Ai Abirahám! Wuh bolá, maiṉ házir húṉ. 2 Tab usne kahá, ki tú apne iklauṭe
beṭe ko jise tú piyár kartá hai, Izhák ko le, aur amín i Muríyah meṉ já, aur use
waháṉ pahároṉ meṉ se ek pahár par, jo maiṉ tujhe bataúngí, chaṛháwe ke liye
chaṛhá kar. 3 Tab Abirahám núr ke taṛke uṭhá, aur apne gadhe par chárjáma
kasá, aur apne sáth do jawán, aur apne beṭe Izhák ko liyá, aur charháwe kí lakṛíáṉ
chíríṉ, aur uṭhkar us jagah jo Ḳhudá use farmáyá thá, chalá. 4 Tísre din, jab
Abirahám ne apní ánkh uṭháke us jagah ko dúr se dekhá, 5 Tab Abirahám ne
apne jawánoṉ se kahá, tum yaháṉ gadhe pás raho, maiṉ us laṛke ke sáth waháṉ
tak játá húṉ, aur sijda karke phir tumháre pás átá húṉ. 6 Aur Abirahám ne
chaṛháwe kí lakṛíáṉ leke apne beṭe Izhák par rakhíṉ, aur ág, aur chhúrí apne
háth meṉ lí, aur donoṉ sáth sáth chale. 7 Tab Izhák ne apne báp Abirahám se
kahá, ki Ai mere báp! Usne jawáb diyá, ki Ai beṭe, kyá? 8 Usne kahá, ki bhalá,
ág, aur lakṛíáṉ to haiṉ; par chaṛháwe ke liye bheṛ kaháṉ? Abirahám ne kahá, ki
Ai beṭe, Ḳhudá chaṛháwe ke liye bheṛ dikhláwegá; so we donoṉ sáth sáth chale.
9 Aur us maqám par jo Ḳhudá ne use farmáyá thá, pahunche. Tab Abirahám ne
waháṉ ek qurbángáh banáí, aur lakṛíáṉ chuní, aur apne beṭe Izhák ko bándhe lakṛí ke
úpar qurbángáh par dhar diyá. 10 Aur Abirahám ne apná háth baṛháke chhurí
lí, ki apne beṭe ko sabh kare. 11 Wahíṉ Ḳhuda´wand ke Firishte ne use ásmán
se pukárá, ki Abirahám! Wuh bolá, maiṉ házir húṉ. 12 Tab Firishte ne kahá, ki
tú apná háth laṛke par mat baṛhá, aur use kuchh mat kar, ki ab maiṉ ne jáná, tú
Ḳhudá se ḍartá hai: ki túne apne iklauṭe ko bhí mujh se dareg na kiyá. 13 Tab

Abirahám ne apní áṉkheṉ uṭháíṉ, aur apne píchhe ek menḍhá dekhá, ki uskí síṉgh
jháṛí meṉ aṭkí hai; Abirahám ne jákar us menḍhe ko liyá, aur usko apne beṭe ke
badle meṉ charháwe ke liye charháyá. 14 Aur Abirahám ne us maqám ká nám
Ḵhudá'wand Raáí rakhá, chunínchi yih áj tak kahá játá hai, ki Ḵhudá'wand ke
paháṛ par dekhá jáegá.
15 Phir Ḵhudá'wand ke Firishte ne dobárah ásmán par se Abirahám ko pukárá,
aur kahá, 16 Ḵhudá'wand bolá hai, maiṉ ne isliye ki tú ne aisá kám kiyá, aur be-
ṭí, iklautá hí beṭí, dareg na rakhá, 17 Qasam kháí, ki maiṉ tujhe barakat par
barakat dúngá, aur ásmán ke sitároṉ, aur daryá ke kináre kí mánind terí nasl ko
niháyat baṛháúngá, aur terí nasl apne dushmanoṉ ke darwázoṉ kí wáris hogí.
18 Aur terí nasl se zamín kí sárí ummateṉ barakat páwengí; kyunki tú ne merí
bát mání. 19 Bád uske Abirahám apne naukar pás phir gayá; we uṭhe aur ek
sáth Bersabá ko gae, aur Abirahám Bersabá meṉ rahá.
20 Bád in bátoṉ ke yúṉ húá, ki Abirahám ko ḵhabar pahunchí, ki dekh
Milkah bhí terá bháí Nahúr se beṭe janí: 21 U'z uská pahlauṭhá, aur uská bháí
Búz, aur Qamúel, Arám ká báp, 22 Aur Kásid, aur Hazú aur Fildás aur Jidlaf
aur Baitúel. 23 Aur Baitúel se Ribqah paidá húí. Milkah Abirahám ke bháí
Nahúr se ye áṭh janí. 24 Aur uskí haram se jiská nám Raumah thá, usse Tábiḵh
aur Jáhim aur Tuḵhas aur Mákah paidá húe.

TEI'SWA'Ṉ BA'B.

1 Aur Sarah kí umr ek sau satáís baras kí húí, yih Sarah kí umr thí. 2 Aur
Sarah Qiryatarba, yáne Hibron meṉ jo Kanán meṉ hai, mar gaí; tab Abirahám
Sarah par rone píṭne áyá. 3 Phir Abirahám apne murde ke pás se uṭhá, aur Baní
Hitt se hamkalám hoke kahá, 4 Ki maiṉ pardesí aur tum meṉ rahnewálá húṉ:
tum apne darmiyán ek qabargáh merí milkíyat kar do, ki maiṉ apne sámhne se apná
murda uṭháke gárúṉ. 5 Baní Hitt ne Abirahám ke jawáb meṉ kahá, ki 6 Ai
Ḵhudáwand hamárí sun, ki tú hamáre darmiyán Amír ul Iláh hai, hamárí qabar-
gáhoṉ meṉ se sab se achchhí qabargáh meṉ apne murde ko gáṛ; ham meṉ koí nahíṉ,
jo tujh se apní qabargáh roke, ki tú apná murda na gáṛe. 7 Tab Abirahám khaṛá
húá, aur us mulk ke logoṉ Baní Hitt ke áge jhuká; 8 Aur unne yúṉ guftgú kí, ki
ab jo tumhárí marzí húí, ki apne murde ko sámhne se uṭháne gaṛúṉ, to merí suno,
Suhr ke beṭe Ifrún se merí sifárish karo, 9 Ki wuh Makfílah ká gár, jo uská aur
uske khet ke kináre par hai, uskí púrí qímat leke mujhe de, ki tumháre bích ek
qabargáh kí, merí milkíyat ho. 10 Aur Ifrún Baní Hitt meṉ baiṭhá thá. Tab
Ifrún Hittí ne Baní Hitt ke sab logoṉ ke rúbarú jo shahr ke darwáze se dáḵhil hote
the, Abirahám ke jawáb meṉ kahá: 11 Nahíṉ, mere Ḵhudáwand, tú merí sun:
maiṉ yih khet tujhe detá húṉ, aur wuh gár bhí jo usmeṉ hai, apne logoṉ ke áge
tujhe detá húṉ: tú apne murde ko gáṛ. 12 Tab Abirahám us mulk ke logoṉ ke
sámhne jhuká. 13 Phir us mulk ke logoṉ ke sámhne Ifrún se kahá, Agar tú detá
hai, to merí sun: maiṉ tujhe us khet ke iwaz rupae dúṉgá, tú mujh se le, to maiṉ
apne murde ko waháṉ gáṛúṉ. 14 Ifrún ne Abirahám ko jawáb diyá, aur kahá,
mere Ḵhudáwand merí sun le; 15 Yih zamín chár sau siql kí hai; yih tere aur
mere darmiyán kyá hai? apná murda gáṛ. 16 Abirahám ne Ifrún kí suní. Aur

Abirahám ne us chándí ko Ifrún ke liye tol diyá, jo usne Baní Hitt ke sámhne
kahá thá, yáne chár sau siql chándí, jiskí saudágaron men chalan thí. 17 So Ifrún
ká wuh khet jo Makfílah men Mamrí ke sámhne thá, aur wuh khet aur wuh gár, jo
us men thá, aur sáre darakht jo us khet men aur uskí cháron taraf kí sarhadd men
the, 18 Baní Hitt ke aur un sab ke rúbarú jo shahr ke darwáze se dákhil hote
the, Abirahám kí milkíyat ho gae. 19 Bád uske Abirahám ne apní jorú Sarah ko
Makfílah ke khet ke gár men jo Mamrí ke sámhne hai, gárá, Kanán kí zamín
men Hibron wuhí hai. 20 Chunánchi wuh khet aur wuh gár jo usmen thá, Baní
Hitt ne qabargáh ke liye Abirahám kí milkíyat ṭhahrá diye.

CHAUBI'SWA'N BA'B.

1 Aur Abirahám buḍḍhá aur bahut dinon ká thá, aur Khuda'wand ne sab báton
men Abirahám ko barkat bakhshí thí. 2 Aur Abirahám ne apne ghar ke qadím
naukar ko, jo uskí sab chízon ká mukhtár thá, kahá, Main terí minnat kartá hún,
apná háth merí rán tale rakh: 3 Main tujh se Khuda'wand kí, jo ásmán aur
zamín ká Khudá hai, qasam lúngá, ki tú Kanáníon kí beṭíon men se jin men
main rahtá hún, mere beṭe ko na biyáh dená; 4 Balki tú mere watan aur mere
khándán men jáiyo, aur wahán se mere beṭe Izháq ke liye, jorú láiyo. 5 Us naukar
ne use kahá, ki Sháyad wuh aurat is mulk men mere sáth áne par rází na ho: to
main tere beṭe ko us zamín men jahán se tú áyá, phir lejáún? 6 Abirahám ne use
kahá, Khabardár, tú mere beṭe ko wahán hargiz na lejáná! 7 Khuda'wand, ásmán
ká Khudá, jo mujhe mere báp ke ghar, aur janambhúm se nikál láyá, aur jisne
qasam khákar mujh se kahá, ki main terí nasl ko yih zamín dúngá, wuhí tere áge
apná firishta bhejegá, ki tú wahín se mere beṭe ke liye jorú láwe. 8 Aur agar wuh
aurat tere sáth áne par rází na ho, to tú merí is qasam se chhuṭ jáegá; par mere
beṭe ko hargiz wahán mat lejáná. 9 Us naukar ne apná háth apne sáhib Abirahám
kí rán tale rakhá, aur uske sámhne is bát par qasam kháí.

10 Tab us naukar ne apne kháwind ke únṭon men se, das únṭ, aur apne kháwind
kí sab tarah kí chízen lín, aur uṭhkar rawána húá, aur Aram-naharain men Nahúr
ke shahr tak gayá. 11 Aur shám ko jiswaqt auraten pání bharne játí hain, usne us
shahr ke báhar kúe ke nazdík únṭon ko baiṭháyá, 12 Aur kahá, Ai Khuda'wand,
mere kháwind Abirahám ke Khudá, main terí minnat kartá hún, tú áj merá matlab
púrá kar, aur mere kháwind Abirahám par mihrbán ho! 13 Dekh, main is kúe par
khaṛá hún, aur shahr ke logon kí beṭíán pání bharne átí hain. 14 Aisá kar, ki wuh
chhokṛí jise main kahún, ki Apní ṭhiliyá utár, táki main píún; aur wuh kahe, ki pí
aur main tere únṭon ko bhí piláúngí, wuh aurat ho, jise tú ne apne bande Izhák ke
liye ṭhahráyá hai; aur usí se main jánúngá, ki tú ne mere sáhib par mihrbání kí.
15 Aur aisá húá, ki wuh ye báten tamám na kar chuká, ki dekho, Ribqah jo Abira-
hám ke bháí Nahur kí jorú Milkah ke beṭe Baitúel se paidá húí thí, apná ghaṛá
apne kándhe par dharke niklí. 16 Aur wuh chhokṛí niháyat khúbsúrat aur kúárí,
aur mard se wáqif na thí. Wuh us báolí men utrí, aur apná ghaṛá bharke úpar áí.
17 Wuh naukar uskí muláqát ko dauṛá, aur bolá, Main terí minnat kartá hún, ki
mujhe apne ghaṛe se thoṛá sá pání pilá. 18 Wuh bolí, ki Píjiye, Sáhib; aur us ne
ghaṛá háth par utárke use piláyá. 19 Jab use pilá chukí, to bolí, ki main tere ún-

ṭon ke liye bhí páni bharne jáúngí, jab tak we pí chuken; 20 Aur usne wuhín apne
ghaṛe ká pání hauz men ḍál diyá, aur phir báolí men pání bharne dauṛí gaí, aur
uske sab únṭon ke liye bhará. 21 Wuh mard us se hairán hokar chup rahá, tá dek-
he ki Ḳhuda'wand ne uská safar mubárak kiyá hai, ki nahín. 22 Aur yún húá,
ki jab únṭ pí chuke, to us shaḳhs ne ádhe misqál sone kí ek nath aur das misqál
sone ke do kaṛe háthon ke liye lagáe, 23 Aur kahá, ki tú kis kí beṭí hai, mujhe
batá? Kyá tere báp ke ghar hamáre utarne kí jagah hai? 24 Us ne use kahá, ki
main Baitúel kí beṭí hún, jise Milkah Nahúr se janí: 25 Yih bhí use kahá, ki
Hamáre pás ghás bhúsá bahut hai, aur utarne kí jagah bhí haí. 26 Tab us mard
ne apná sir jhukáyá aur Ḳhuda'wand ko sijda kiyá, aur kahá: 27 Ḳhuda'wand,
mere ḳháwind Abirahám ká Ḳhudá, mubárak hai, jis ne mere ḳháwind ko apní rah-
mat aur apní rástí se ḳhálí na chhoṛá, ki Ḳhuda'wand ne mere ḳháwind ke bháíon
ke ghar kí taraf mujhe ráh dikháí. 28 Tab us laṛkí ne dauṛke apní má ke ghar men
yih ahwál kahá.

29 Aur Ribqah ká ek bháí thá, jiská nám Lában; wuh kúe par us mard pás dauṛá
gayá. 30 Jab us ne wuh nath aur kaṛe apní bahin ke háthon men dekhe, aur apní
bahin Ribqah se ye báten suním, jo kahtí thí, ki Us mard ne yún kahá. 31 Wuh us
mard pás áyá, aur kyá dekhtá hai, ki wuh únṭon ke nazdík kúe par khaṛá hai, aur
kahá, ki Ai Ḳhuda'wand ke mubárak, tú andar á! Kisliye báhar khaṛá hai? Main
ne ghar aur únṭon ke liye makán taiyár kiyá. 32 Aur wuh mard ghar men áyá, aur
us ne us ke únṭon ko kholá, aur únṭon ke liye ghás bhúsá, aur us ke aur sáthwálonke
wáste páon dhone ko pání diyá, aur un ke áge kháná rakhá. 33 Par wuh bolá, ki
main jab tak apná matlab na kahún, na kháúngá. 34 Wuh bolá, Kah. Tab usne ka-
há, ki main Abirahám ká naukar hún: 35 Aur Ḳhuda'wand ne mere ḳháwind ko
barkat dí, aur, wuh baṛá ádmí húá, aur usne use bheṛ bakríyán, aur gáe bail, aur soná
rúpá, aur launḍí gulám, aur únṭ gadhe baḳhshe. 36 Aur mere ḳháwind kí jorú Sa-
rah buḍhápe men uske liye beṭá janí, aur us ne apná sab kuchh use diyá. 37 Aur
mere ḳháwind ne yih kahke mujh se qasam lí, ki Tú Kanáníon kí beṭíon se jin ki za-
mín men main rahtá hún, kisú se mere beṭe kí shádí mat kar díjiye; 38 Balki tú mere
báp ke ghar aur mere ḳhándán men já, aur mere beṭe ke biyáh ke wáste ek aurat lá.
39 Tab main ne apne ḳháwind se kahá, Sháyad wuh aurat mere sáth na áwe? 30
Usne mujhe kahá, ki Ḳhuda'wand jis ke huzúr men main chaltá hún, apná firishta
tere sáth bhejegá, aur wuh tujhe ráh men matlab ko pahuncháwegá: tú mere kumbe
aur mere báp ke ghar men se mere beṭe ke liye jorú lá. 41 Aur jab tú mere ḳhán-
dán men jáe, tab tú merí qasam se chhuṭegá; aur agar we tujhe na den, taubhí tú
merí qasam se chhuṭá. 42 Main áj us kúe par áyá, aur kahá, ki Ḳhuda'wand,
mere ḳháwind Abirahám ke Ḳhudá! Agar tú mere safar ko jo main kartá hún,
mubárak kare: 48 To dekh ki main pání ke kúe par khaṛá hún, aur aisá ho ki
jab koí kúárí pání bharne nikle, aur main use kahún, ki apne ghaṛe se thoṛá pání
píne ko mujhe de, aur wuh mujhe kahe, ki 44 Tú bhí pí, aur main tere únṭon ke
liye bhí bharúngí, to wuh wuhí aurat hai, jise Ḳhuda'wand ne mere ḳháwind ke
beṭe ke liye muqarrar kiyá. 45 Aur main apne dil men yih bát kahtá hí thá, ki dekho
Ribqah apná ghaṛá apne kándhe par liye báhar nikli, aur kúe par gaí, aur pání bhará;
tab main ne use kahá, mujhe pání pilá. 46 Us ne phurtí se apná ghaṛá apne kándhe
se utárá aur bolí, ki Pí le, aur main tere únṭon ko bhí pání piláúngí; chunánchi

main ne piyá; aur usne mere únṭon ko bhí piláyá. 47 Phir main ne use púchhá
aur kahá, ki tú kiskí beṭí hai? Wuh bolí, Baitúel kí beṭí hún, jise Milkah Nahúr se
janí. Aur main ne nath uskí nák men, aur kaṛe uske háthon men pahináe. 48 Aur
main ne apná sir jhukáke Khuda'wand ko sijda kiyá, aur Khuda'wand apne
khấwind Abirahám ke Khudá ko mubárak kahá, jisne mujhe sidhí ráh batáí, ki
apne khấwind ke bháí kí beṭí uske beṭe ke wáste lún. 49 So ab agar tum mihrbání,
aur rástí se mere khấwínd ke sáth sulúk kiyá cháhte ho, to mujh se kaho; aur agar
nahín, to bhí mujh se kaho, táki main dahne yá báyán háth phirún.

50 Tab Lában aur Baitúel ne jawáb diyá, aur kahá, ki yih bát Khuda'wand kí
taraf se hai, ham tujhe kuchh burá yá bhalá nahín kah sakte. 51 Dekh, Ribqah
tere áge hai, use le, aur já, aur jaisá Khuda'wand ne kahá hai, use apne khấwind
ke beṭe ko biyáh kar ke. 52 Aur yún húá, ki Abirahám ke naukar ne unkí báten
sunkar zamín par jhuk ke Khuda'wand ko sijda kiyá. 53 Aur naukar ne chándí
sone ke asbáb, aur posháh nikálí, aur Ribqah ko dí, aur usne uske bháí, aur uskí
má ko bhí qímatí chízen dín. 54 Aur usne, aur un logon ne jo uske sáth the,
kháyá piyá, aur rát wahín rahe. Aur subh ko uṭhkar usne kahá, ki mujhe mere
khấwind pás rukhsat karo. 55 Uske bháí, aur uskí má ne kahá, ki chhokrí ko roz
das ek hamáre pás rahne de, bád uske wuh jáegí. 56 Usne unhen kahá, ki mujhe
mat roko, ki Khuda'wand ne merá safar mubárak kiyá; mujhe rukhsat karo, táki
main apne khấwind pás jáún. 57 We bole, Ham us chhokrí ko buláte hain, aur
usí se daryáft karte hain. 58 Tab unhon ne Ribqah ko buláyá, aur use kaká, ki
tú is mard ke sáth jáegí? Wuh bolí, ki jáúngí. 59 Tab unhon ne apní bahin
Ribqah, aur uskí dadá, aur Abirahám ke naukar aur uske logon ko rawána kiyá.
60 Aur unhon ne Ribqah ko dúá dí, aur use kahá, ki ai bahin, tú lákhon kí má
ho, aur terí nasl unke darwázon ke jo uská kíná rakhte hain, málik ho!

61 Aur Ribqah, aur uskí chhokríán uṭhkar únṭon par chaṛhín, aur us mard ke
píchhe ho lín: so wuh mard Ribqah ko lekar rawána húá. 62 Aur Izhák Ber ul
Hai ul Ráí kí ráh á niklá, ki wuh dakhin ke mulk men rahtá thá. 63 Aur
Izhák shám ke waqt Khudá kí yád karne ko maidán men gayá; aur usne apní
ánkhen uṭháín, aur dekhá, ki únṭ chale áte hain. 64 Aur Ribqah ne apní ankh
uṭháí, aur Izhák ko dekhkar únṭ se utrí. 65 Ki us ne naukar se puchhá thá, ki yih
shakhs jo khet se hamárí muláqát ko chalá átá hai, kaun hai? Naukar ne kahá thá,
ki yih merá khấwind hai. Tab usne niqáb ḍálá, aur apne táín chhipáyá. 66 Aur
naukar ne sab báten jo usne kí thín, Izhák se kahín. 67 Us waqt Izhák use apní
má Sarah ke khaime men láyá, aur Ribqah ko biyáh liyá, wuh uskí jorú húí, aur
usne use piyár kiyá. Aur Izhák ne apní má ke marne ke bád usse tasallí páí.

PACHI'SWA'N BA'B.

1 Aur Abirahám ne aur jorú kí, jiská nám Qaṭúrah thá. 2 Aur us se Zimrán
aur Yaqsán aur Midán aur Midyán aur Isbáq aur Súkh paidá húe. 3 Aur Yaqsán
se Sabá aur Dadán paidá húe; aur Dadán ke beṭe Asúrí aur Latúsí aur Laumí the.
4 Aur Midyán ke beṭe Aifah aur Afar aur Hanúk aur Abída aur Ildúá the. Ye sab
Qaṭúrah ke beṭe the. 5 Aur Abirahám ne apná sab kuchh Izhák ko diyá; 9 Lekin
apní haramon ke beṭon ko Abirahám ne inám deke apne jíte jí unko apne beṭe

Izhák pás se púrab ke mulk meṉ bhej diyá. 7 Aur Abirahám kí hayát ke din, jin meṉ
wuh jítá rahá, ek sau pachhattar baras the. 8 Tab Abirahám ján bahaqq húá, aur
achchhí umr darází meṉ buḍḍhá aur asúda hoke mará, aur apne logoṉ meṉ já milá.
9 Aur uske beṭe Izhák aur Ismáel ne Makfílah ke magárah meṉ, Hitti Suhr ke
beṭe Ifrún ke khet meṉ jo Mamre ke áge hai, use gáṛá, yáne us khet meṉ, 10 Jo
Abirahám ne Hitt ke beṭoṉ se mol liyá thá; wahán Abirahám aur uskí jorú Sarah
gáṛe gae. 11 Aur Abirahám ke marne ke bád yúṉ húá, ki Ḳhudá ne uske beṭe
Izhák ko barakat bakhshí; aur Izhák Ber ul Hai ul Ráí ke pás já rahá.

12 Aur Abirahám ke beṭe Ismáel ká, jise Sarah kí launḍí Misrí Hajirah Abirahám
ke liye janí thí, yih nasab náma hai. 13 Aur ye Ismáel ke beṭoṉ ke nám aur
gharáne haiṉ: Ismáel ká pahlautá Nabít, aur Kídár, aur Adabiel, aur Mibsám.
14 Aur Misma, aur Dúmah, aur Manshá, 15 Aur Hadar, aur Itúr, aur Nafís, aur
Qidmah. 16 Ye Ismáel ke beṭe haiṉ, aur unke nám unkí bastíoṉ aur qilaoṉ meṉ ye
haiṉ, aur ye apní ummatoṉ ke bárah raís haiṉ. 17 Aur Ismáel kí hayát ke baras
ek sau saintís the, ki wuh ján bahaqq taslím húá, aur margayá, aur apne logoṉ meṉ
já milá. 18 Aur we Hawílah se Súr tak, jo Misr kí taraf Asúr kí ráh meṉ hai,
báste the; we apne sab bháíoṉ se púrab taraf ḍerá karte the.

19 Aur Abirahám ke beṭe Izhák ká nasabnáma yih hai. Abirahám se Izhák
paidá húá. 20 Izhák ne chálís baras kí umr meṉ Ribqah se biyáh kiyá. Wuh
Baitúel Arámí kí, jo Arám Paddán ká báshinda thá, beṭí aur Lában Arámí kí bahin
thí. 21 Aur Izhák ne apní jorú ke liye Ḳhudá'wand se dúá mángí; kyunki wuh
bánjh thí: aur Ḳhudá'wand ne uskí dúá qabúl kí, aur uskí jorú Ribqah hámilah
húí. 22 Aur uske peṭ meṉ do laṛke ápus meṉ muzáhim húe. Tab usne kahá, Agar
yúṉ, to aisí kyúṉ húṉ? Aur wuh Ḳhudá'wand se púchhne gaí. 23 Ḳhudá'wand
ne use kahá, ki Tere peṭ meṉ do qaumeṉ haiṉ, aur tere rahim se do ummateṉ
niklengí, aur ek ummat dúsrí ummat se zoráwar hogí, aur baṛá chhoṭe kí ḳhidmat
karegá.

24 Aur jab uske janne ke din púre húe, to kyá dekhte haiṉ? ki uske peṭ meṉ
tauám haiṉ. 25 Aur pahlá lálrang, goyá bilkull pashon ká libás ho niklá, aur unhoṉ
ne uská nám Esau rakhá. 26 Uske bád uská bháí niklá, aur uská háth Esau ke aqab
se lagá húá thá: aur uská nám Yaqúb rakhá gayá. Jab wuh unheṉ janí, to Izhák saṭh
baras ká thá.

27 Aur we laṛke baṛhe, aur Esau shikár meṉ máhir jangal ká rahnewálá thá, aur
Yaqúb nekmard ḳhaimoṉ ká rahnewálá thá. 28 Aur Izhák Esau ko piyár kartá thá,
kyunki wuh uske shikár ká gosht khátá thá; aur Ribqah Yaqub ko cháhtí thí.
26 Aur Yaqúb ne lapsí pakáí, aur Esau jangal se áyá aur wuh mánda ho gayá
thá. 30 Aur Esau ne Yaqúb se kahá, ki is idám o adím meṉ se kuchh mujhe kháne
ko de, kyunki maiṉ mánda ho gayá húṉ. Is liye uská nám Adúm húá. 31 Tab
Yaqúb ne kahá, ki Pahle apne pahlaute hone ká haqq mere háth bech! 32 Esau ne
kahá, ki Dekh, maiṉ to marne játá hún: so pahlautá honá mere kis kám áwegá?
33 Tab Yaqub ne kahá, ki Pahle mujh pás qasam khá. Usne us pás qasam kháí,
aur apne pahlaute hone ká haqq Yaqúb ke háth bechá. 34 Tab Yaqúb ne Esau ko
roṭí aur masúr kí dál ká pakwán diyá. Usne kháyá aur píyá, aur uṭhkar chalá gayá.
So Esau ne apne pahlaute hone ká haqq náchíz jáná.

CHHABI'SWA'N BA'B.

1 Aur us zamín meṉ pahle kál ke siwá, jo Abirahám ke waqt meṉ paṛá thá, phir
kál paṛá: tab Izhák Abimalik pás jo Filistíoṉ ká bádsháh thá, Jirár tak gayá.
2 Aur Ḳhudá'wand ne us par záhir hoke kahá, Misr ko mat utar á, balki jaháṉ
maiṉ tujhe kahúṉ, us zamín meṉ rahá kar. 3 Tú is zamín meṉ búdobásh kar, ki
maiṉ tere sáth húngá, aur maiṉ tujhe barakat baḳhshúngá: ki maiṉ tujhe aur terí
nasl ko ye sab mulk dúngá, aur maiṉ us qasam ko, jo maiṉ ne tere báp Abirahám se
kí hai, wafá karúngá. 4 Aur maiṉ terí aulád ko ásmán ke sitároṉ kí mánind wáfir
karúngá, aur ye sab mulk terí nasl ko dúngá, aur zamín kí sab qaumeṉ terí nasl se
barakat páwengí; 5 Isliye ki Abirahám ne merí áwáz ko suná, aur mere hukmoṉ
aur mere farmánoṉ aur mere haqqoṉ aur mere sharaoṉ ko máná. 9 So Izhák Jirár
meṉ rahá.

7 Aur waháṉ ke báshindoṉ ne us se uskí jorú kí bábat meṉ púchhá; wuh bolá, ki
Wuh merí bahin hai: kyúnki wuh use apní jorú kahne se ḍará; tá na howe ki waháṉ ke
log Ribqah ke liye use qatl kareṉ, kyunki wuh khúbsúrat thí. Aur yúṉ húá, ki jab
wuh waháṉ muddat tak rahá, to Filistíoṉ ke bádsháh Abimalik ne jharokhe se nazar
kí aur dekhá, aur kyá dekhtá hai? ki Izhák apní jorú Ribqah se mizhák hai.
6 Tab Abimalik ne Izhák ko bulákar kahá, ki Dekh, wuh yaqínan terí jorú hai:
phir tú ne kyunkar kahá, ki Wuh merí bahin hai? Izhák ne kahá, Isliye ki maiṉ
ne kahá, Aisá na ho ki maiṉ uske liye márá jáúṉ. 10 Abimalik bolá, yih kyá hai,
jo tú ne ham se kiyá? Nazdík thá, ki logoṉ meṉ se koí terí jorú ke sáth hambistar
hotá, aur tú ham par asám látá. 11 Tab Abimalik ne apne sab logoṉ ko yih hukm
kiyá, ki jo koí is mard ko yá uskí jorú ko chhúegá, so már ḍálá jáegá.

12 Aur Izhák us zamín meṉ khetí kí, aur usí sál sau guná hásil kiyá, aur
Ḳhudá'wand ne use barakat baḳhshí. 13 Aur wuh mard baṛh gayá, aur uskí
baṛhtí hotí chalí játí thí, yaháṉ tak ki bahut baṛá ádmí hogayá. 14 Wuh bheṛ bakrí,
aur gáe bail, aur bahutse chákaroṉ ká málik húá, aur sáre Filistíoṉ ko uspar rashk
áyá. 15 Aur Filistíoṉ ne sáre kúe jo uske báp ke naukaroṉ ne uske báp Abirahám
ke waqt meṉ khode the, band kar diye, aur unheṉ miṭṭí se bhar diyá. 16 Aur
Abimalik ne Izhák se kahá, ki Hamáre pás se já, ki tú ham se ziyáda zoráwar
hogayá. 17 Tab Izhák waháṉ se gayá, aur apná ḳhaima Jirár kí wádí meṉ khaṛá
kiyá aur waháṉ rahá.

18 Aur Izhák un paní ke kúoṉ ko, jo unhoṉ ne us ke báp Abirahám ke waqt
meṉ khode the, phir khodá; kyunki Filistíoṉ ne Abirahám ke marne ke bád unheṉ
band kar diyá thá, aur usne unke wuhí nám rahe jo us ke báp ne rakhe the.
19 Aur Izhák ke naukaroṉ ne wádí meṉ khodá, aur waháṉ ek kúá, jis meṉ pání ká
sotá thá, páyá. 20 Aur Jirár ke gaṛaríoṉ ne Izhák ke gaṛaríoṉ se yih kahke qazíya
kiyá, ki Yih pání hamárá hai. Aur usne us kúe ká nám Isq rakhá, isliye ki unhoṉ
ne uske sáth jhagṛá kiyá thá. 21 Aur unhoṉ ne dúsrá kúá khodá, aur uske liye
bhí jhagṛá, aur us ne uská nám Shitnah rakhá. 22 Tab wuh waháṉ se áge chalá,
aur dúsrá kúá khodá jis ke liye unhoṉ ne jhagṛá na kiyá, aur usne uská nám Raha-
bát rakhá aur kahá, ki Ab Ḳhudá'wand ne hamáre liye marhab kiyá hai, aur ham
is zamín meṉ phailenge. 23 Aur wuh waháṉ se Bersabá ko gayá. 24 Aur
Ḳhudawand usí rát us par záhir húá aur kahá, ki maiṉ tere báp Abirahám ká

Ḳhudá húṉ; mat ḍar, ki maiṉ tere sáth húṉ, aur tujhe barakat dúngá, aur apne
bande Abirahám ke liye terí nasl baṛháúngá. Aur usne waháṉ mazbah banáyá,
aur ḲHUDÁWAND ká nám liyá, aur waháṉ apná ḳhaima khaṛá kiyá, aur Izhák ká
naukaroṉ ne waháṉ ek kúá khodá.
26 Aur Jirár se Abimalik aur uská dost Aḳházat aur uskí sipáhsálár Fíkol uske
pás gae. 27 Tab Izhák ne unhoṉ kahá, Tum kis wáste mere pás áe ho, jab ki
mujh se kína rakhte ho, aur mujh ko apne pás se nikál diyá? 28 We bole, Ham
ne dekhá, ki ḲHUDÁWAND tere sáth hai: so ham ne kahá, ki Ham aur tú ápus meṉ
hamqasam ho jáweṉ, aur tere sáth ahd kareṉ, 29 Táki jaisá ham ne tujhe nahíṉ
chhúá, aur tujhe nekí siwá ke kuchh nahíṉ kiyá, aur tujhko salámat bhejá, tú
bhí hameṉ na satáwe. Tú ab ḲHUDÁWAND ká mubárak banda hai. 30 Tab usne
unkí mihmání kí, aur unhoṉ ne kháyá aur píyá. 31 Aur we subh sawere uṭhe,
aur ápus meṉ hamqasam húe: aur Izhák ne unheṉ ruḳhsat kiyá, aur we us ke pás
se salámat chale gae. 32 Aur usí din yúṉ húá, ki Izhák ke naukar áe, aur kúe kí
bábat jo unhoṉ ne khodá thá, usse zikr kiyá aur kahá, ki Ham ne pání páyá.
33 So usne uská nám Sabá rakhá, isliye wuh shahr áj tak Bersabá kahlátá hai.
34 Aur Esau jab chális baras ká húá, tab us ne Berí Hittí kí beṭí Yihúdíyat aur
Alún Hittí kí beṭí Bashámah se biyáh kiyá. 35 Aur we Izhák aur Ribqah ke
liye ján kí talkhí húíṉ.

SATTÁÍSWÁṈ BÁB.

1 Aur yúṉ húá, ki jab Izhák buḍḍhá húá, aur uskí áṉkheṉ dhundhlá gaíṉ, aisá kí
wuh dekh na saktá thá, to usne apne baṛe beṭe Esau ko buláyá aur kahá, ki Ai
mere beṭe! Wuh bolá, maiṉ házir húṉ. 2 Tab usne kahá, ki dekh, maiṉ buḍḍhá
húá, aur maiṉ apne marne ká din nahíṉ jántá. 3 So ab apne hathyár, apná tarkash
aur apní kamán le, aur jangal ko já, aur mere liye shikár kar, aur jaisá maiṉ cháhtá
húṉ, mere liye khháná taiyár kar, 4 Aur mere áge lá, ki maiṉ kháúṉ, táki maiṉ jí
se apne marne ke áge tujhe barakat bakhshúṉ. 5 Aur jab Izhák apne beṭe Esau se
báteṉ kartá thá, tab Ribqah ne suná; aur jab Esau jangal ko gayá thá ki shikár
máre aur le áwe, 6 Tab Ribqah ne apne beṭe Yaqúb se kahá, ki dekh, maiṉ ne áp
suná ki tere báp ne tere bhái Esau ko kahá, 7 Ki mere liye shikár lá, aur mere
wáste ḳhúsh ḳhurák taiyár kar, táki maiṉ kháúṉ, aur apne marne se peshtar
ḲHUDÁWAND ke áge tujhe barakat baḳhshúṉ. 8 So ab, ai mere beṭe, mere bát
sun, aur mere hukm ke muwáfiq kar. 9 Ab galle meṉ jáke waháṉ se bakrí ke do
bachche mere pás lá, aur maiṉ tere báp ke liye unká gosht jaisá ki cháhtá hai,
pakwáúngí. 10 Aur tú use apne báp ke áge láiyo, táki wuh kháwe, aur apne marne
se peshtar tujhe barakat baḳhshe. 11 Tab Yaqúb ne apní má Ribqah se kahá, Dekh,
mere bhái Esau ke badan par bál haiṉ, aur merá badan ṣáf hai: 12 Sháyad merá
báp mujhe chhúwe, aur maiṉ us pás dagábáz ṭhahrúṉ, aur barakat nahíṉ, balki
lánat apne úpar láúṉ. 13 Uskí má ne use kahá, ki terí lánat mujh par howe, ai
mere beṭe! tú sirf merí bát mán, já aur mere liye unheṉ lá. 14 Tab wuh gayá aur
unheṉ apní má pás layá. Au uskí má ne jaisá uská báp cháhtá thá, khháná pakwáyá.
15 Aur Ribqah ne apne baṛe beṭe Esau ká achchhá libás jo ghar meṉ us pás thá, liyá
aur apne chhoṭe beṭe Yaqúb ko pahnáyá, 16 Aur bakrí bachchoṉ kí khál uske

háthoṉ aur uskí gardan par, jaháṉ bál na the lapeṭí, 17 Aur apná banáyá húá
maze ká ḳháná aur roṭí apne beṭe Yaqúb ke háth dí.
18 Tab usne apne báp pás áke kahá, ki Ai mere báp! Wuh bolá, dekh, maiṉ
yaháṉ húṉ. 19 Tú kaun hai mere beṭe? Yaqúb apne báp se bolá, ki maiṉ Esau
húṉ terá pahlauṭhá, maiṉ ne tere kahne ke muwáfiq kiyá. Uṭh baiṭhiye aur mere
shikár meṉ se kuchh kháiye, táki tú jí se mujhe barakat baḳhshe. 20 Tab Izhák
ne apne beṭe se kahá, ki yih kyúnkar hai, ki tú ne aisá jald páyá hai, ai mere beṭe?
Wuh bolá, isliye ki ḲHUDÁ'WAND terá Khudá, mere áge láyá. 21 Tab Izhák
ne Yaqúb ko kahá, Ai mere beṭe, nazdík á, ki maiṉ tujhe chhúúṉ ki tú merá wuhí
beṭá Esau hai, ki nahíṉ. 22 Yaqúb apne báp Izhák ke pás gayá, aur usne use chhúke
kahá, ki áwáz to Yaqúb kí hai, par háth Esau ke haiṉ. 23 Aur usne use na pahcháná,
isliye ki uske háthoṉ par uske bháí Esau ke háthoṉ kí taráh bál the; so usne use
barakat dí, 24 Aur puchhá, ki Tú merá wuhí beṭá Esau hai? Wuh bolá, ki maiṉ
wuhí húṉ. 25 Tab usne kahá, ki Tú mere pás lá, ki maiṉ apne beṭe ke shikár se
kuchh kháúṉ, táki jí se tujhe barakat dúṉ. So wuh us pás láyá, aur usne kháyá;
aur wuh uske liye wain láyá. aur usne piyá. 26 Phir uske báp Izhák ne use kahá,
ki Beṭe, ab nazdík á, aur mujhe chúm. 27 Wuh nazdík gayá aur use chúmá.
Tab usne uske libás kí bás páí, aur use barakat dí, aur kahá, ki Dekh, mere beṭe
kí ríh us khet kí ríh kí mánind hai, jis meṉ ḲHUDÁ'WAND ne barakat baḳhshí hai.
28 Ḳhudá ásmán kí os aur zamín kí chiknáí, aur anáj aur wain kí ziyádatí tujhe
baḳhshe. 29 Qaumeṉ terí ḳhidmat kareṉ, gurohen tere áge jhukeṉ. Tú apne
bháíoṉ ká Ḳhudáwand ho, aur terí má ke beṭe tere áge ḳham howeṉ. Jo tujh
par lánat kare, malaún howe; aur jo tere liye barakat cháhe, mubárak howe.
30 Aur yúṉ húá, ki joṉ Izhák Yaqúb ko barakat de chuká, aur Yaqúb apne báp
Izhák ke huzúr se báhar chalá, wuṉhíṉ uská bháí Esau shikár se phirá. 31 Usne
bhí lazíz kháná pakáyá aur apne báp pás láyá, aur ápne báp se kahá, ki mere
báp uṭhiye, aur apne beṭe ká shikár kháiye, táki áp jí se mujhe barakat deweṉ.
32 Uske báp Izhák ne us se púchhá, ki Tú kaun hai? Wuh bolá, maiṉ Esau terá
pahlauṭhá beṭá húṉ. 33 Tab Izhák bahut hairán húá, aur bolá, Wuh kaun thá,
jo shikár karke mere pás láyá, aur maiṉ ne sab meṉ se tere áne ke áge kháyá aur
use barakat dí; háṉ, wuh mubárak hogá. 34 Esau apne báp kí báteṉ sunte húe
shiddat se chilá chilá aur phhúṭ phúṭ kar royá, aur apne báp se kahá, Mujhe, ai
mere báp, barakat díjiye. 35 Wuh bolá, ki terá bháí dagá se áyá, aur terí barakat
legayá. 36 Tab usne kahá, kyá uská nám Yaqúb ṭhík nahíṉ? ki usne ab dobár
merá taqqub kiyá hai! usne mere pahlauṭhe hone ká haqq leliyá, aur dekho, ab
usne merí barakat lelí. Phir usne kahá, kyá tú ne mere liye koí barakat nahíṉ
báz rakhí? 37 Izhák ne Esau ko jawáb diyá, aur kahá, ki dekh, maiṉ ne use terá
Ḳhudáwand kiyá, aur uske sab bháíoṉ ko uskí chákarí meṉ diyá, aur anáj aur
wain use baḳhshá: ab, ai mere beṭe, tere liye maiṉ kyá karúṉ? 38 Tab Esau ne
apne báp se kahá, kyá áp pás ekhí barakat hai, ai mere báp? mujhe bhí barakat
díjiye, ai mere báp! Aur Esau chiláke royá. 39 Tab uske báp Izhák ne jawáb
diyá, aur use kahá, ki dekh zamín kí chiknáí se, aur úpar se ásmán kí os se terá
maskan hogá; 40 Aur tú apní talwár se zindagání basar karegá, aur apne bháí kí
ḳhidmat karegá; aur yúṉ hogá, ki jab tú taraddud karegá, to uská júá apní gardan
par se toṛ kar phenk degá.

41 Aur Esau ne us barakat ke sabab se, jo Yaqúb ke báp ne use bakhshí, us ká
kiná rakhá, aur apne dil men kahá, ki mere báp ke gam ke din nazdík hain, ki
main apne bháí Yaqúb ko már dálúngá.
42 Aur Ribqah ko uske baṛe beṭe Esau kí ye báten kahí gaín. Tab usne apne
chhoṭe beṭe Yaqúb ko bulá bhejá, aur kahá, ki Dekh, terá bháí Esau terí bábat apní
tasallí kartá hai, ki tujhe már ḍále. 43 So is liye, ai mere beṭe, tú merí bát mán,
uṭh aur Harán men mere bháí Lában ke pás bhág já, 44 Aur thoṛe din uske
sáth rah, jab tak tere bháí kí jhunjhláhaṭ játí rahe, 45 Aur tere bháí ká gusá
tujh se phire, aur jo tú ne usse kiyá hai, so bhúl jáwe: tab main tujhe wahán se
bulá bhejúngí. Main kyún ekhí din tum donon ko khoún?
46 Aur Ribqah ne Izhák se kahá, Main Hitt kí beṭíon ke sabab apní zindagí se
tang hún; so agar Yaqúb Hitt kí beṭíon men se, jaisí is mulk kí laṛkíán hain, kisí
ko shádí kare, to merí zindagí ká kyá lutf hai?

AṬHA'I'SWA'N BA'B.

1 Tab Izhák ne Yaqúb ko buláyá, aur use barakat dí, aur use farmáyá, ki tú
Kanání beṭíon men se shádí mat kíjíyo. 2 Uṭh aur Paddán Aram ko apne náná Bai-
túel ke ghar já, aur wahán se apne mámú Lában kí beṭíon men se shádí kar le. 3
Aur Khudá qádir tujhe barakat bakhshe, aur tujhe baromand kare, aur terí baṛhtí
kare, kí tujh se qaumon kí jamáat bane. 4 Aur wuh Abirahám kí barakat tujhe
aur tere sáth terí nasl ko dewe, táki tú apní musáfirat kí zamín, jo Khudá ne
Abirahám ko dí, mirás men láwe. 5 So Izhák ne Yaqúb ko rukhsat kiyá, aur wuh
Paddán Aram men Lában ke pás gayá, jo Arámí Baitúel ká beṭá aur Yaqúb aur Esau
kí má Ribqah ká bháí thá. 6 Pas jab Esau ne dekhá, ki Izhák ne Yaqúb ko bara-
kat dí, aur use Paddán Aram men bhejá, táki wahán apní shádí kare, aur usne use
barakat deke farmáyá, ki tú Kanán kí laṛkíon men se shádí mat kíjiyo. 7 Aur ki
Yaqúb ne apne má báp kí farmánbardárí karke Paddán Aram ko chalá gayá. 8
Aur Esau ne yih bhí dekhá, ki Kanán kí laṛkíán mere báp Izhák kí nazar men man-
zúr nahín: 9 Tab Esau Ismáel ke pás gayá, aur Muhallat ko jo Ismáel, bin Abira-
hám kí beṭí aur Nabít kí bahin thí, shádí karke apne jorúon men shámil kiyá.
10 So Yaqúb Bersabá se nikalke Harán kí taraf gayá, aur ek jagah men utrá,
aur rát bhar rahá, kyúnki súraj ḍúb gayá thá. 11 Aur usne ek patthar ko us jagah
uṭhákar apná takiyá kiyá, aur wahán so gayá, 12 Aur khwáb dekhá, ki ek síṛhí
zamín par dharí hai, aur uska sirá ásmán ko pahunchá hai, aur kyá dekhtá hai? ki
Khudá ke Firishte uspar se chaṛhte utarte hain. 13 Aur dekho KHUDA'WAND us-
ke úpar khaṛá hai, aur bolá, ki main KHUDA'WAND tere báp Abirahám ká Khudá,
Izhák ká Khudá hún: main yih zamín jispar tú leṭá hai, tujhe aur terí nasl ko dún-
gá. 14 Aur terí nasl zamín kí dhúl kí mánind kasrat se shumár men na áwegí, aur
tú pachchhim, púrab, uttar, dakhin ko phút niklegá, aur zamín ke tamám gharáne
tujh se aur terí nasl se barakat páwenge. 15 Aur dekh, main tere sáth hún, aur
terá har jagah jahán kahín tú jáwe, nigáhbán hún, aur tujh ko is mulk men phir
láúngá, ki main tujh ko, jab tab main tujh se apná sab kahá húá púrá na karún, na
chhoṛungá. 16 Tab Yaqúb nínd se chaunká aur kahá, ki Sach, KHUDA'WAND is
jagah hai, aur main na jántá thá. 17 Aur wuh ḍar gayá, aur bolá, ki yih kyá hí

ḍaráná maqám hái! so kuchh aur nahíṉ, magar Bait ul lláh aur ásmán ká ástáná
hai! 18 Aur Yaqúb subh sawere uṭhá, aur us patthar ko jise usne apne apná
takiyá kiyá thá, leke sutún khaṛá kiyá, aur uske sir par tel ḍhálá. 19 Aur us
maqám ká nám Baitel rakhá, par us se pahle us bastí ká nám Luz thá. 29 Aur
Yaqúb ne nazr kiyá, aur kahá, ki agar Ḳhudá mere sáth rahe, aur us ráh meṉ jo
maiṉ játá húṉ, merá nigáhbán ho, aur mujhe kháne ko roṭí, aur pahinne ko kapṛá
detá rahe, 21 Aur maiṉ apne báp ke ghar salámat phirúṉ, aur Ḳhudáwand
merá Ḳhudá howe: 22 To yih patthar jo maiṉ ne sutún khaṛá kiyá, Ḳhudá ká
ghar hogá, aur sab meṉ se jo tú mujhe degá, daswáṉ hissa tujhe dúṉgá.

UNTÍSWÁṈ BÁB.

1 Aur Yaqúb qadam uṭháke púrab ke logoṉ ke mulk meṉ pahunchá. 2
Aur usne nazar kí, aur maidán meṉ ek kúá dekhá, aur lo, ki kúe ke nazdík
bheṛoṉ ke tín galle baiṭhe húe the, kyunki we usí kúe se galloṉ ko pání piláte the,
aur kúe ke muṉh par bará patthar dhará thá. 3 Aur jab galle waháṉ jama húe,
tab we us patthar ko kúe ke muṉh par se ḍhulkáte the, aur bheṛoṉ ko pání piláke
patthar ko uskí jagah par phir rakh dete the. 4 Tab Yaqúb ne unse kahá, ki
bháío, tum kaháṉ ke ho? We bole, ki ham Harán ke haiṉ. 5 Phir us ne puchhá,
ki tum Nahúr ke beṭe Lában ko jánte ho? We bole, jánte haiṉ. 6 Usne púchhá,
ki wuh bhalá changá hai? We bole, bhalá changá hai, aur dekh uskí beṭí Ráhel
bheṛoṉ ko leátí hai. 7 Aur wuh bolá, Dekho, din hanoz bahut hai, aur bheṛoṉ ke
báham karne ká waqt nahíṉ: tum bheṛoṉ ko pilá ke charáí par lejáo. 8 We bole
ham yúṉ nahíṉ kar sakte, jab tak sáre galle jama na howeṉ, tab we patthar ko kúe
ke muṉh par se dhulkáte haiṉ, aur ham bheṛoṉ ko pání piláte haiṉ.

9 Tab wuh unse yih kah rahá thá, Ráhel apne báp kí bheṛoṉ ke sáth áí, ki wuh
unkí nigáhbán thí. 10 Aur yoṉ húá, ki Yaqúb apne mámú Lában kí beṭí Ráhel
ko, aur apne mámú Lában kí bheṛoṉ ko dekh ke nazdík gayá, aur patthar ko kúe
ke munh par se ḍhulkáyá, aur apne mámú Lában kí bheṛoṉ ko pání piláyá. 11 Aur
Yaqúb ne Ráhel ko chumá, aur chillá ke royá. 12 Aur Yaqúb ne Ráhel se kahá,
ki maiṉ tere báp ká bhánjá, Ribqah ká beṭá húṉ. Wuh dauṛí, aur apne báp ko
ittilá dí. 13 Aur yúṉ húá, ki Lában apne bhánje kí ḳhabar sunke usse milne ko
dauṛá, aur usko gale lagáyá, aur chumá, aur apne ghar meṉ láyá: aur usne Lában
ko yih sárá ahwál bayán kiyá. 14 Lában ne usse kahá, ki sach, tú merí haḍḍí aur
merá gosht hai. Aur wuh ek mahína bhar uske yaháṉ rahá.

15 Tab Lában ne Yaqúb se kahá, Kyá isliye ki tú merá bháí hai, muft meṉ merí
ḳhidmat karegá? So mujh se kah, ki terí kyá mashkúrí hogí. 16 Aur Lában kí
do beṭíáṉ thíṉ, baṛí ká nám Líá, aur chhoṭí ká nám Ráhel thá. 17 Líá kí áṉkheṉ
chondhlí thíṉ, par Ráhel ḳhushrú aur ḳhúbsúrat thí. 18 Aur Yaqúb Ráhel par
áshiq thá: so usne kahá, ki Terí chhotí beṭí Ráhel ke liye, maiṉ sát baras terí ḳhid-
mat karúngá. 19 Lában bolá, ki use tujh ko dená us se bihtar hai, ki dúsre mard
ko dí jáwe; so tú mere sáth rahá kar. 20 Chunánchi Yaqúb sát baras tak Ráhel ke
liye ḳhidmat kartá rahá, aur we uskí nazar meṉ us ishq ke sabab jo usko usse thá,
thoṛe din malúm húe.

21 Aur Yaqúb ne Lában se kahá, Merí jorú mujh ko díjiye, ki mere din púre

húe, táki main us pás jáún. 22 Tab Lában ne us jagah ke sáre logon ko jama kar
ke ziyáfat kí. 23 Aur shám ko yún húá, ki wuh apní betí Líá ko us pás láyá,
aur wuh us pás gayá. 24 Aur Lában ne apní laundí Zilfah apní betí Líá ke sáth
dí, táki uskí laundí howe. 25 Aur jab subh húí, to kyá dekhtá hai? ki Líá hai. Tab
usne Lában ko kahá, ki yih kyá hai, jo tú ne mujh se kiyá? kyá main ne Ráhel ke
liye terí khidmat nahín kí? phir tú ne kis liye mujhse dagá khelá? 26 Lában ne
kahá, hamáre mulk men yih dastúr nahín, ki chhotí ko barí se pahle biyáh dewen.
27 Uske sáth ek hafta púrá kar, aur terí aur bhí sát baras kí khidmat ke liye ham
ise bhí tujh ko denge. 28 Yaqúb ne aisá hí kiyá, aut uská hafta púrá kiyá; tab
usne apní betí Ráhel ko bhí use biyáh diyá. 29 Aur Lában ne apní laundí Bilhah
apní betí Ráhel ko dí, ki uskí laundí howe. 30 Tab Yaqúb Ráhel ke pás gayá,
aur Ráhel ko Líá se ziyáda cháhtá thá, aur sát baras aur uske sáth khidmat kí.
31 Aur jab KHUDA'WAND ne dekhá, ki Líá se nafrat kí gaí, usne uská rahim kholí,
aúr Ráhel bánjh rahí. 82 Aur Líá pet se húí, aur betá janí, aur usne uská nám
Rábin rakhá; kyúnki usne kahá, ki KHUDA'WAND ne merá dukh liyá, ki ab merá
shauhar mujhe piyár karegá. 33 Aur wuh phir pet se húí aur phir betá janí, aur
bolí, ki KHUDA'WAND ne samáat kí, ki mujh se nafrat kí gaí, aur usne mujhe ise bhí
bakhshá. So usne uská nám Simon rakhá. 34 Aur phir use haml rahá aur beta janí,
aur bolí, ki is bár merá shauhar mujh se mutaláwí hogá, kyunki main uske liye tín
betá janí: is liye uská nám Lewí rakhá gayá. 35 Aur wuh phir hámilah húí, aur
betá janí, aur bolí, ki ab main KHUDA'WAND kí mustaudí húngí: is liye uská nám
Yihúdah rakhá. Tab wuh janne se rah gaí.

TI'SWA'N BA'B.

1 Aur jab Ráhel ne dekhá, ki Yaqúb kí aulád mujhse nahín hotí, to Ráhel ko
apní bahin par rashk áyá, aur Yaqúb ko kahá, ki mujhe bhí bachche de, nahín to
main mar jáúngí. 2 Tab Yaqúb Ráhel se gusse húá, aur bolá, kyá main Khudá
ke bas men nahín, jo tujh ko pet ke phal se báz rakhtá hai? 3 Wuh bolí, ki dekh,
merí laundí Bilhah házir hai: uske pás já, aur wuh merí god men janegí, táki merá
ghar bhí usse ábád ho. 4 Aur usne apní laundí Bilhah ko diyá, ki uskí jorú bane,
aur Yaqúb us pás gayá. 5 Aur Bilhah pet se húí aur Yaqúb se betá janí. 6 Tab
Ráhel bolí, ki Khudá mera daiyán húá, aur merí áwáz bhí suní, aur mujh ko ek betá
bakhshá. Is liye usne uská nám Dán rakhá. 7 Aur Ráhel kí bandí Bilhah phir haml
se húí, aur Yaqúb se dúsrá betá janí. 8 Tab Ráhel bolí, main apní bahin ke sáth
Khudá ke infitálon se munfatáíl húí, aur gálib áí. So usne uská nám Naftálí rakhá.
9 Jab Líá ne dekhá, ki janne se rah gaí, to usne apní bandí Zilfah ko leke
Yaqúb ko diyá, ki uskí jorú bane. 10 Aur Líá kí bandí Zilfah bhí Yaqúb se ek
betá janí. 11 Tab Líá bolí, ki jadd se! So usne us ká nám Jadd rakhá. 12 Phir
Líá kí bandí Zilfah Yaqúb ke liye dúsrá betá janí. 13 Tab Líá bolí, ki Mere
yasr ke liye! ki auraten mujhe maisúr kahengí. Aur usne uská nám Yasar rakhá.
14 Aur Rábin gehún ke kátne ke mausim men ghar se niklá, aur khet men
dúdíán páín, aur unhen apní má Líá ke pás láyá. Tab Ráhel ne Líá se kahá,
ki apne bete kí dúdíon se mujhe kuchh díjiye. 15 Usne kahá, kyá yih chhotí bát
hai, ki tú ne mere shauhar ko leliyá, aur mere bete kí dúdíon ko bhí liyá cháhtí

hai? Ráhel bolí, ki Wuh áj rát tere beṭe kí dúdíoṉ ke badle meṉ tere sáth
sowegá. 16 Aur jab Yaqúb shám ko khet se áyá, Líá áge se uske milne ko gaí
aur bolí, ki Tú mere pás á, ki maiṉ ne apne beṭe kí dúdíáṉ deke tujhe kiráya kiya
hai. So wuh us rát uske sáth soyá. 17 Aur Ḳhudá ne Líá kí suní, aur wuh
peṭ se húí, aur Yaqúb ke liye pánchwáṉ beṭá janí. 18 Tab Líá bolí, ki Ḳhudá
ne merí mashkúrí mujhe dí, kyúnki maiṉ ne apne shauhar ko apní bandí ko dí hai.
Aur usne uská nám Ishakár rakhá. 19 Aur Líá phir peṭ se húí, aur Yaqúb ke
liye chhaṭwáṉ beṭá janí. 20 Tab Líá bolí, ki Ḳhudá ne achchhá zubd mujhe
bakhshá: ab merá shauhar mere sáth rahegá, ki maiṉ uske liye chha beṭá janí. So
usne uská nám Zabulún rakhá. 21 Aur ákhir ko wuh beṭí janí, aur uská nám
Dínah rakhá.

22 Aur Ḳhudá ne Ráhel ko yád kiyá, aur uskí sunke uske rahim ko kholá.
23 Wuh peṭ se húí, aur beṭá janí, aur bolí, ki Ḳhudá ne mujh se hurfat ke dúr
kiyá. 24 Aur usne uská nám Yúsaf rakhá, aur kahá, ki Ḳhudá'wand mujh ko
ek aur beṭá bakhshe.

25 Aur jab Ráhel se Yúsaf paidá húá, to yúṉ húá, ki Yaqúb ne Lában se kahá,
Mujhe rukhsat kar, ki maiṉ apne maqám, aur apne mulk ko jáúṉ. 26 Merí joṛúíṉ,
aur mere laṛke jinke liye maiṉ ne terí khidmat kí hai, mere hawále kar, aur mujhe
jáne de; kyunki tú áp jántá hai, ki maiṉ ne terí kaisí khidmat kí. 27 Lában ne
use kahá, Kásh ki maiṉ terí nazar meṉ manzúr hotá, ki maiṉ málúm kartá húṉ,
ki, Ḳhudá'wand tere liye mujh ko barakat bakhshtá hai. 28 Aur phir kahá,
ki Ab tú apní mazdúrí mujh se muqarrar kar le, maiṉ tujhe diyá karúṉgá. 29 Usne
use kahá, ki tú áp jántá hai, ki maiṉ ne kyúnkar terí khidmat kí hai, aur terá mál
mere sáth kaisá húá hai. 30 Kyúnki mere áne se áge terá thoṛásá thá, aur bahut
ziyáda ho gayá hai, aur Ḳhudá'wand ne, jab se maiṉ áyá, tujhe barakat bakhshí:
ab maiṉ apne ghar ká bandobast kab karúngá? 31 Wuh bolá, Maiṉ tujhe kyá
dúṉ? Yaqúb bolá, tú mujhe kuchh mat de; agar tú mere liye itná kare, to maiṉ
tere galle ko phir charáúngá, aur khabardárí karúngá. 32 Maiṉ áj tere sáre galle
ke bích se guzrúngá, aur bheroṉ meṉ se sárí chitkabríoṉ aur ablaqoṉ bhúríoṉ ko,
aur bakríoṉ se dágíoṉ, aur ablaqoṉ ko judá karúngá, aur yih merá ajúra hogá.
33 Aur kal merí sadáqat Merá jawáb degí, jab ki merí mashkúrí tere sámhne áwe:
to jo bakríoṉ meṉ ablaq, aur dágí, aur bheṛoṉ meṉ bhúrí na ho, wuh mere pás
chorí kí hogí. 34 Lában bolá, Maiṉ rází húṉ, ki jaisá túne kahá, waisáhí howe.
35 Usne us din chitlí aur dágí bakre, aur sab ablaq aur dágí bakríáṉ, yáne
harek jis meṉ kuchh safedí thí, aur bheṛoṉ meṉ se bhúrí judá kíṉ, aur unheṉ apne
beṭoṉ ke hawále kiyá. 36 Aur usne apne, aur Yaqúb ke darmiyán tín din ke safar
ká bích ṭhaharáyá. Aur Yaqúb Lában ke báqí galloṉ ko charáyá kiyá.

37 Tab Yaqúb ne hare lubne aur lauz aur armoṉ kí chhaṛíáṉ leke unko gaṇḍe-
dár kiyá, aisá ki chhaṛíoṉ kí safedí záhir húí. 38 Aur wuh un chhaṛíoṉ ko jin
par gaṇḍe banáe the, hauzoṉ aur nálíoṉ meṉ jaháṉ galle pání píne áe, galloṉ ke
áge rakhá kartá thá. Aur jab pání píne áe, to we garmáe. 39 Chunánchi galle
chhaṛíoṉ ke áge garmáe, aur we gaṇḍedár aur dágí aur ablaq bachche janíṉ.
40 Aur Yaqúb ne bheṛon ke chitle bachchoṉ ko alag kiyá, aur Lában ke galle meṉ
bheṛoṉ ke munh ablaqoṉ aur bhúroṉ kí taraf pherá, kí usne apne galloṉ ko judá
kiyá, aur Lában ke galle meṉ nahíṉ miláyá. 41 Aur yúṉ húá, ki jab moṭe jánwar

mastí par áe, to Yaqúb ne chhaṛíon ko nálíon men unke sámhne rakhá, táki we un
chhaṛíon ke áge mastí par áwen; 42 Par jab duble jánwar áe, usne unhen wahán
na rakhá: so duble Lában ke, aur moṭe Yaqúb ke the. 43 Chunánchi wuh mard
baṛhtá chalá gayá, aur bahutse gallon, aur bandíon, aur bandon, aur unṭon, aur
gadhon ká málik húá.

IKTÍSWÁN BÁB.

1 Aur usne Lában ke beṭon ko ye báten karte suná, ki Yaqúb ne hamáre báp
ká sab kuchh leliyá, aur hamáre báp ke mál se usne yih sab hashmat paidá kí.
2 Aur Yaqúb ne Lában ká munh dekhá, ki wuh kal aur parson kí tarah uskí taraf
nahín. 3 Aur Ḳhudáwand ne Yaqúb ko kahá, ki tú apne bápdádon ke watan,
aur apní janambhúm ko phir já, ki main terá hamráh húngá. 4 Tab Yaqúb ne
Ráhel, aur Líá ko maidán men jahán uská galla thá, bulá bhejá, 5 Aur un se
kahá, ki Main dekhtá hún, ki tumháre báp ká munh kal, aur parson kí tarah merí
taraf nahín rahá, par mere báp ká Ḳhudá mere sáth húí hai. 6 Tum to jántí ho,
ki main ne apne sáre maqdúr se tumháre báp kí ḳhidmat kí hai. 7 Lekin tumháre
báp ne mujhe fareb diyá, aur das bár merí mazdúrí badal kí; par Ḳhudá ne na
chhoṛá, ki mujhe dukh dewe. 8 Agar wuh bolá, ki dágí terí mazdúrí men hain, to
sáre chárpáe dágí jane, aur agar bolá, ki chitle terí ujrat men hain, to tamám
chárpáe chitle jane. 9 So Ḳhudá ne tumháre báp ká mál leke mujh ko diyá hai.
10 Aur yún húá, ki jab jánwar mastí men áe, to main ne ḳhwáb men apní ánkh
uṭháke dekhá, ki menḍhe jo bheṛon par chaṛhe the, ablaq, aur dágdár, aur chit-
kabre the. 11 Aur Ḳhudá ke firishte ne ḳhwáb men mujhe farmáyá, ki Ai
Yaqúb! Main bolá, ki main házir hún. 12 Tab usne kahá, ki Ab tú apní ánkh
uṭhá, aur dekh, ki sáre menḍhe jo bheṛon par chaṛhe hain, ablaq, aur dágdár, aur
chitkabre hain; kyúnki jo kuchh Lában ne tujhse kiyá. main ne dekhá. 13 Baitel
ká Ḳhudá jahán túne sutún par tel ḍálá, aur jahán túne mujhse nazr ká ahd kiyá,
main hún. Ab uṭh, is zamín se nikal chal, aur apní janambhúm ko phir já.
14 Tab Ráhel, aur Líá ne jawáb men use kahá, ki kyá hanoz hamáre báp ke
ghar men kuchh hamárá baḳhrá yá mirás hai? 15 Kyá ham uske áge begáne
nahín ṭhahre? ki usne to hamen bech ḍálá, aur hamárá mol bhí khá baiṭhá.
16 Aur Ḳhudá ne jo daulat, ki hamáre báp se lí, so hamárí aur hamáre farzandon
kí hai: pas ab jo kuchh ki Ḳhudá ne tujhe farmáyá, wuhí kar. 17 Tab Yaqúb ne
uṭhke apne beṭon, aur apní jorúon ko únṭon par baiṭháyá, 18 Aur apne sab mál,
aur asbáb, jo usne kamáyá thá, yáne apná ḳháss mál, jo usne Paddán Arám men
kamáyá thá, le niklá, ki Kanán kí sarzamín men apne báp Izhák ke pás jáwe.
19 Aur Lában apne bheṛon kí pasham katarne ko gayá thá. Aur Ráhel apne
báp ke Tiráfon ko churá legaí. 20 Aur Yaqúb ne Lában ko dil fareb kiyá, ki apne
bhágne kí ḳhabar usse na kahí. 21 So wuh apná sab kuchh leke bhágá, aur uṭh-
kar Furát par utar gayá, aur apná rukh Jiliád ke paháṛ ko rakhá.
22 Aur tísre din Lában ko ḳhabar húí, ki Yaqúb bhágá. 23 Tab wuh apne
bháíon ko leke sáth din kí ráh tak uská taáqub kartá rahá, aur Jiliád ke paháṛ par
usse mil gayá. 24 Phir Ḳhudá Arámí Lában ke ḳhwáb men rát ko áyá, aur use
kahá, ki Ḳhabardár, tú Yaqúb ko bhalá burá mat kahiyo. 25 Tab Lában ne Yaqúb

ko já liyá. Aur Yaqúb ne apná ḳhaima pahář par khařá kiyá thá, aur Lában ne
apne bháíon ke sáth Jiliád ke pahář par ḍerá kiyá. 26 Tab Lában ne Yaqúb se
kahá, ki tú ne kyá kiyá, ki mujhe dilfareb karke merí beṭíon ko jaisí talwár kí
asíron ko lechalá? 27 Tú kis wáste chhipke bhágá, aur mujhe ṭhagá, aur mujhse
nahín kahá, táki main tujhe ḳhushí se, aur surod, aur daf, aur kinnárat ke sáth
rawána kartá, 28 Aur mujhe apne beṭon aur apní beṭíon ko chumne na diyá? Pas
tú ne behúda kám kiyá hai. 29 Yih to mere háth ke zor men hai, ki terí uqúbat
karún; lekin tere báp ke Ḳhudá ne kal rát mujhe yún kahá, ki Ḳhabardár, tú Yaqúb
ko bhalá burá mat kah. 30 Aur ab tujhe to jáná hai, kyúnki tú apne báp ke ghar
ká bahut mushtáq hai; lekin kis wáste tú mere iláhon ko churá láyá hai?
31 Yaqúb ne jawáb diyá, aur Lában ko kaha, ki main ḍará, aur main ne kahá, ki
sháyad tú apní beṭíán jabr karke mujh se chhín legá. 32 Lekin jis kisí ke pás
tú apne iláhon ko páwe, use jitá mat chhoríyo. Hamáre bháíon ke áge talásh
kíjiye, ki terá mere sáth kyá hai, aur apná lelíjiye. Par Yaqúb na jántá thá, ki
Ráhel unhen churá láí.
33 Chunánchi Lában Yaqúb ke ḳhaime aur Líá ke ḳhaime aur donon sahelíon
ke ḳhaimon men gayá, par unhen na páyá; tab wuh Líá ke ḳhaime se nikalkar
Ráhel ke ḳhaime men dáḳhil húá. 34 Par Ráhel Tiráfon ke lekar únṭ ke asbáb
men rakhkar un par baiṭhí thí. Aur Lában sáre ḳhaime men ṭaṭolá par kuchh na
páyá. 35 Tab wuh apne báp se kahne lagí, ki mere Ḳhudáwand is se náḳhush
mat hojiyo, ki main tere áge uṭh na saktí hún; kyúnkí main auraton kí ádat men
hún. 36 So us ne ḍhúnḍhá, par Tiráfon ko na páyá. Tab Yaqúb gusse húá,
aur Lában se takrár karne lagá, aur Yaqúb Lában ko kahne lagá, ki merá kyá gunáh
aur kyá qusúr hai, ki tú merá mutaáqib húá, aur merá sárá asbáb ṭaṭolá? 37 Tú
ne apne ghar ke sab asbáb se kyá payá? Mere bháíon, aur apne bháíon ke áge
rakhiye, ki we ham donon ke darmiyán insáf karen. 38 Main púre bís baras tere
sáth rahá; terí bheríon, aur bakríon ká gábh na gira, aur main tere galle ke menḍ-
hon ko nahín khá baiṭhá. 39 Wuh jo phářá gayá, main tere pás na láyá, uská
nuqsán main ne sahá; wuh jo din ko yá rát ko chorí gayá, so túne mere háth se
mángá; 40 Din ko garmí aur rát ko sardí mujh ko khá gaí, aur merí ánkhon se
merí nínd játí rahí. 41 Main ne bís baras tere ghar men terí ḳhidmat kí, chaudah
baras terí donon beṭíon ke liye, aur chha baras tere galle ke liye; aur tú ne das
bár merí mazdúrí badal ḍálí. 42 Agar mere báp ká Ḳhudá, Abirahím ká mabúd,
aur Izhák ká masjúd, merí taraf na hotá, to tú ab mujhe ḳhálí háth nikál detá.
Ḳhudá ne merí musíbat, aur mere háthon kí mihnat ko dekh liyá, aur kal rát insáf
kiyá. 43 Tab Lában ne jawáb diyá, aur Yaqúb se kahá, ki beṭíán to merí hí
beṭíán hain, aur larke to mere hí larke hain, aur galle mere galle hain, aur sab jo tú
dekhtá ai, merá hai: so main áj ke din apní hí beṭíon se yá unke larkon se jo we
janí hain, kyá karún? 44 Pas ab á, ki main aur tú báham ek ahd bándhen, aur
wuhí mere aur tere darmiyán muáhada rahe.
45 Tab Yaqúb ne ek patthar leke sutún khařá kiya. 46 Aur Yaqúb apne bháíon
se kahá, ki Patthar jama karo. Unhon ne patthar jamá karke ek gol banáyá, aur
waháu us gol par kháyá. 47 Aur Lában ne uská nám Sáhádútá rakhá, par
Yaqúb ne usko Jiliád kahá. 48 Aur Lában bolá, ki yih gol áj ke din mere aur
tere darmiyán muáhid ho. 49 Is wáste us ká nám Jiliád húá, aur Misfá isliye

ki usne kahá, ki jab ham ápus se judá howeṉ, to Ḳhudá mere tere darmiyán safí
rahe, ki tú merí beṭíoṉ ko dukh na dewe, aur unke siwá aur jorúáṉ na kare.
50 Koí ádmí hamáre sáth nahíṉ hai; dekh, Ḳhudá mere aur tere bích meṉ muáhid
hai. 51 Lában ne Yaqúb se kahá, ki Is gol ko dekh, aur is sutún ko dekh, jo
maiṉ ne apne aur tere bích meṉ khaṛá kiyá: 52 Yih gol muáhid ho, aur yih
khambhá muáhid ho, ki maiṉ is gol se údhar terí taraf tere satáne ko na guzrúṉ,
aur tú bhí is gol aur is khambhe se idhar merí taraf mere satáne ko na guzre.
53 Abirahám ká Ḳhudá, aur Nahúr ká Ḳhudá, aur unke báp dádoṉ ká Ḳhudá
hamáre bích meṉ insáf kare. Aur Yaqúb ne apne báp Izhák ke Muhíb kí qasam
kháí. 54 Tab Yaqúb ne us paháṛ par zabh kí, aur apne bháíoṉ ko khána kháne ko
buláyá; aur unhoṉ ne roṭí kháí aur sárí rát paháṛ par rahe.

55 Aur subh sawere Lában uṭhá, aur apne beṭoṉ aur apní beṭíoṉ kí machchhíáṉ
líṉ aur unheṉ barakat dí. Aur Lában rawána húá, aur apne maqám ko phirá.

BATTI'SWA'Ṉ BA'B.

1 Aur Yaqúb apní ráh chalá gayá, aur Ḳhudá ke firishte use á mile. 2 Aur
Yaqúb ne unheṉ dekhe kahá, ki yih Ḳhudá ká mahná, (yáne lashkar hai,) aur us
jagah ká nám Mahnain rakhá.

3 Aur Yaqúb ne apne áge qásidoṉ ko Sheír kí zamín, Adúm ke mulk meṉ apne
bháí Esau ke pás bhejá, aur unheṉ hukm deke kahá, 4 ki Tum mere Ḳhudáwand
Esau ko yúṉ kahíyo, ki Ap ká gulám Yaqúb yúṉ kahtá hai, ki Maiṉ Lában ke
yaháṉ ṭhahrá, aur ab tak wahíṉ rahá. 6 Adr maiṉ bail, aur gadhe, aur bheṛ bakrí,
aur naukar, aur sahelíáṉ rakhtá húṉ, aur maiṉ apne Ḳhudáwand ko kahlá bhejtá
húṉ, ki maiṉ uskí nazar meṉ lutf kí maurid hoúṉ. 6 Chunánchi qásidoṉ ne Yaqúb
ke pás phir áke kahá, ki Ham tere bháí Esau ke pás gaye, aur wuh aur uske sáth
chár sau ádmí tere istiqbál ko áte haiṉ. 7 Tab Yaqúb bahut tarsán aur haírán
húá, aur usne apne sáth ke logoṉ aur galloṉ aur bailoṉ aur únṭoṉ ke do gol kiye,
8 Aur kahá, ki Agar Esau ek gol par áwe aur use máre, to dúsrá gol jo bach rahá
hai, bhágegá. 9 Aur Yaqúb ne kahá, ki Ai mere báp Abirahám ke Ḳhudá, aur
mere báp Izhák ke Ḳhudá, ai Ḳhudáwand, tú ne mujhe farmáyá, ki apne watan
aur apní janambhúm meṉ phir já, aur maiṉ terá bhalá karúngá! 10 Maiṉ to un
sab marhamatoṉ aur un sab wafádáríoṉ meṉ se, jo tú ne apne bande ke sáth kíṉ,
kisí ke láiq nahíṉ; ki maiṉ apní láṭhí se is Yardan ke pár gayá, aur ab do gol
baná húṉ. 11 Maiṉ terí minnat kartá húṉ, mujhe mere bháí ke háth se, yáne Esau
ke háth se bachá le, ki maiṉ us se ḍartá húṉ, na howe ki wuh áke mujhe aur laṛkoṉ
ko un kí máoṉ samet halák kare. 12 Tú ne to kahá, ki Maiṉ tujhe se achchhá
sulúk karúngá, aur terí nasl ko daryá ke ret kí mánind, jo kasrat se hargiz giná
nahíṉ játá, banáúngá.

13 Aur wuh us rát wuhíṉ rahá, aur jo uske háth lagá, apne bháí Esau ke hadiye
ko liyá: 14 Do sau bakríáṉ, aur bís bakre, do sau bheṛeṉ, aur bís menḍhe, 15 Aur
tís dúdhwálí únṭíáṉ bachchoṉ samet, chálís gáeṉ, aur das bail, bís gadhíáṉ, aur das
gadhe. 16 Aur us ne unheṉ apne naukaroṉ ke háth meṉ har gol ko judá judá,
sompá, aur apne naukaroṉ ko kahá, kl mere áge pár utro, aur gol se judá rakho.
17 Aur pahle ko usne yih kahá, ki jab merá bháí Esau tujh se mile aur púchhe, ki

Tú kis ká hai, aur kahán játá hai, aur ye jo tere áge hain, kis ke hain? 18 To
kahiyo, ki Tere chákar Yaqúb ke hain; yih apne Khudáwand Esau ke liye hadiya
bhejá hai; aur dekh, wuh áp bhí hamáre píchhe hai. 19 Aur usne dúsre aur tísre
ko aur un sab ko jo gol ke píchhe játe the, yih kahke hukm kiyá, ki jab tum Esau
ko páo, to isí taur se kahiyo, aur aláwa yih kahiya ki dekh, terá chákar Yaqúb ha-
máre píchhe átá hai: 20 Ki us ne káhá, ki main us hadiye par jo mujh se áge játá
hai us se sulh karúngá, tab us ká munh dekhúngá, sháyad ki wuh merá hadiya qa-
búl kare. 21 Chunánchi wuh hadiya us ke áge pár gayá; par wuh áp us rát urdú
men rahá.

22 Aur wuh usí rát uthá, aur apní do jorúon, aur do sahelíán, aur gyárah beton
ko leke Yaqúb ke ghát se pár utrá, 23 Aur unko leke nahr pár karwáyá, aur apní
sab kuchh pár bhejá. 24 Aur Yaqúb akelá rahgayá, aur wahán pau phatne tak ek
shakhs us se kushtí lará kiyá. 25 Aur jab usne dekhá, ki wuh uspar gálib na
húá, to us kí rán kí kaff par márá, aur Yaqúb kí rán kí kaff us ke sáth kushtí karne
men charh gaí. 26 Tab wuh bolá, ki mujhe jáne de, ki pau phattí hai. Wuh bolá,
ki main tujhe jáne na dúngá, magar jab ki tú mujhe barakat dewe. 27 Tab us ne
us se púchhá, ki terá kyá nám hai? Wuh bolá, ki Yaqúb.

28 Usne kahá, ki Terá nám áge ko Yaqúb nahín, balki Ishráel hogá, ki tú ne
Khudá ke sáth aur ádmíon ke sáth shirá kiyá aur gálib húá. 29 Tab Yaqúb ne
púchhá aur kahá, ki main terí minnat kartá hún, ki apní nám batáiye. Wuh bolá,
ki Tú merá nám kyún púchhtá hai? Aur us ne use wahán barakat dí. 30 Aur
Yaqúb ne us jagah ká nám Faniel rakhá, aur kahá, ki Main ne Khudá ko rú ba rú
dekhá, aur merí ján bach rahí hai. 31 Aur jab wuh Panuel se guzartá thá, to áftáb
us par sharq húá, aur wuh apní rán se langrátá thá. 32 Is sabab se baní Isráel us
nas ko jo rán men bhítarwár hain, áj tak nahín kháte, kyúnki us ne Yaqúb kí rán kí
nas ko jo bhítarwár se charh gaí thí, chhúá thá.

TAINTÍSWÁN BÁB.

1 Aur Yaqúb ne apní ánkhen uth// nazar kí, aur kyá dekhtá hai? ki Esau aur
uske sáth chár sau ádmí áte hain. 2 Tab usne Líá ko aur Ráhel ko aur do
sahelíon ko unke larke bánt diye, aur sahelíon ko aur unke larkon ko sab se áge
rakhá, aur Líá aur uske larkon ko píchhe, aur Ráhel aur Yúsaf ko sab ke píchhe.
3 Aur wuh áp unke áge chalá, aur apne bháí pás pahunchte pahunchte sát bár zamín
par jhuká. 4 Aur Esau uske mile ko daurá, aur use gale lagáyá, aur uská gardan se
liptá, aur use chúmá, aur we dono roe. 5 Phir usne ánkhen utháín, aur auraton
aur larkon ko dekhá, aur kahá, ki Ye tere sáth kaun hain? Wuh bolá, larke jo
Khudá ne apní ináyat se tere naukar ko diye. 6 Tab saheliáu aur unke larke
nazdík áe aur ádáb bajá láe. 7 Phir Líá apne larkon ke sáth nazdík áí, aur
jhukí; akhir ko Yúsaf aur Ráhel pás áe, aur ádáb bajá láe. 8 Aur usne kahá, ki
Us bare gol se jo mujhe milá, terá kyá irádá hai? Wuh bolá, ki Apne Khudá-
wand kí nazar se sharaf páná. 9 Tab Esau bolá, Mujh pás bahut hai, bháí mere,
jo terá hai, apne hí liye rakhiye. 10 Yaqúb ne kahá, so nahín; agar main terí
nazar men manzúr hún, to merá hadiyah mere háth se qabúl kíjiye; kyunki main ne
to terá munh dekhá, jaisá ki Khudá ká munh dekhte hain; aur tú mujh se rází

húá. 11 Merí barakat ko jo áp ke huzúr láí gaí hai, qabúl kíjiye, ki Khudá ne
mujh par shafaqat kí hai, aur mere pás sab kuchh hai. Gharaz usne use yahán tak
tang kiyá, ki use leliyá. 12 Aur usne kahá, ki Ao, kúch karen aur chalen, aur
main tere áge áge chalúngá. 13 Usne use kahá, ki Merá Khudáwand jántá hai,
ki larke názuk hain, aur bher bakríán aur gáe dúdh pilánewálíán mere pás hain,
aur agar we din bhar hánke jáen, to sáre galle mar jáenge. 14 So mere Khudá-
wand apne naukar se peshtar rawána ho jáiye, aur main áhista jaisá jaisá ki
mawáshí áge chalegí, aur larke sah sakenge chalúngá, yahán tak, ki Sheír men
apne Khudáwand pás á pahunchún. 15 Tab Esau ne kahá, ki marzí ho, to main
kaí ek un logon men se je ab mere sáth hain, tere sáth ko chhor jáún. Wuh bolá,
kyá zarúr hai? kásh ki main sirf apne Khudáwand kí nazar men manzúr hotá.
16 Tab Esau usí din apní ráh leke Sheir ko phir gayá.

17 Aur Yaqúb safar karke Sukkát ko áyá aur apne liye ek ghar banáyá, aur apne
mawáshí ke liye, sukkát yáne patchhappar banáe; is sabab se us jagah ká nám
Sukkát húá. 18 Aur Yaqúb Paddán Arám se báhar hoke salámat se mulk i
Kanán ke shahr i Sikm ke nazdík áyá, aur shahr se báhar apná khaima khará
kiyá. 19 Aur jis par uská ahl phailá thá, usne us khet ko, Sikm ke báp Hamúr
ke larkon se sau qasíton par mol liyá. 20 Aur unse wahán ek mazbah banáyá aur
uská nám El-Elohe-Ishráel ká rakhá.

CHAUTÍSWÁN BÁB.

1 Aur Dínah, Líá kí betí jise wuh Yaqúb ke liye jańí thí, us mulk kí larkíon ke
dekhne ko báhar gaí. 2 Tab us mulk ke amír Hawí Hamúr ke bete Sikm ne use
dekhá, aur use legayá, aur nske sáth hambistar húá, aur use behurmat kiyá. 3 Aur
uská jí Yaqúb kí betí Dínah se lagá, aur usne us larkí ko piyár kiyá, aur us ke man
kí kahí. 4 Aur Sikm ne apne báp Hamúr se kaha, ki Is larkí se merá biyáh kar de.
5 Yaqúb ne suná ki usne uskí betí ko behurmat kiyá, lekin uske bete uskí mawáshí
ke sáth maidán men the, so Yaqúb unke áne tak chup rahá. 6 Tab Sikm ká báp
Hamúr Yaqúb pás gayá, ki us se bát chít kare. 7 Aur sunte hí Yaqúb ke bete
maidán se áe, aur we mard ranjíde aur gazabnák húe, kyunki usne Isráel ko ruswá
kiyá, ki Yaqúb kí betí ke sáth námunásib waza se mil baithá. 8 Tab Hamúr ne
unke sáth yún guftgú kí, ki Mere bete Sikm ká dil tumhárí betí se atká: use uske
sáth biyáh díjiye. 9 Hamáre sáth samdhiyáná karo, apní betíán ham ko do, aur
hamárí betíán áp lo, 10 Aur hamáre sáth raho; yih zamín to tumháre áge hai, us
men raho, aur saudágarí karo, aur us men mil kíyat rakho. 11 Aur Sikm ne us
larkí ke báp aur bháíon se kahá, Kásh ki main tumhárí nazar men maqbúl hotá!
12 Aur jo kuchh tum mujh se kahoge, main dúngá; jitná mahr aur dihish mujh se
cháho, main tumháre kahne ke muwáfiq dúngá: lekin larkí ko mujhe biyáh diláiyo.
13 Tab Yaqúb ke beton ne Sikm aur uske báp Hamúr ko is sabab se, ki usne unkí
bahin Dínah ko behurmat kiyá, 14 Makkárí se jawáb diyá, aur kahá, ki Ham yih
nahín kar sakte, ki ek námakhtún mard ko apní bahin dewen, kis is men ham par
bará harf hai. 15 Par agar tum aise ho jáo jaise ham hain, to ham tum se rází
honge; tumháre har mard ká khatná kiyá jáwe: 16 Tab ham apní betíán tumhen
denge, aur tumhárí betíán lenge, aur tum men rahenge, aur ham sab ek qaum ho

jáenge. 17 Lekin agar tum hamárí na sunoge ki ḳhatna karo, to ham apní laṛkí
le lenge aur chale jáenge.
18 Unkí báteṉ Sikm aur uske báp Hamúr ko pasand húíṉ. 19 Aur us jawán ne
is bát ke karne meṉ derí na kí, kyunki wuh Yaqúb kí beṭí se bahut ḳhush thá, aur
wuh apne báp ke sáre gharáne se ziyáda izzatdár thá. 20 Phir Hamúr aur uská beṭá
Sikm, apne shahr ke pháṭak par gae, aur apne shahr ke logoṉ se yuṉ guftgú karne
lage. 21 Ki ye log to hamáre sáth sulh karne hain, pas we is zamín meṉ raheṉ aur
saudágarí kareṉ, ki is zamín kí wusát unke liye bas hai: so ham unkí beṭíoṉ ko
lenge, aur apní beṭíáṉ un ko denge. 22 Magar is taraf par we hamáre sáth rahne
par, aur ek log hone par rází honge, ki ham meṉ har mard ká ḳhatna jaisá un meṉ
kiyá gayá hai kiyá jáwe. 23 Un ke galle aur mál aur un kí sárí bahímat, kyá sab
hamárá na hogá? Eaqat unheṉ rází kareṉ, to we hamáre sáth rahenge. 24 Tab
un sabhoṉ ne jo us ke shahr ke pháṭak se áyá karte the, Hamúr aur uske beṭe Sikm
kí bát ko máná, aur sab jo us ke shahr ke pháṭák se ámad o raft karte the, un meṉ
se har mard ne ḳhatná karwáyá.
25 Aur tísre din jab we dard meṉ mubtalá the, to yúṉ húá ki Yaqúb ke beṭoṉ meṉ
se Dínah ke do bháí Simon aur Lewí ne apní talwáreṉ leke aur jurát se shahr par á
pare, aur sab mardoṉ ko qatl kiyá. 26 Aur Hamúr aur us ke bete Sikm ko bhí talwár
kí dhár se már ḍálá, aur Sikm ke ghar se Dínah ko leke nikal gae. 27 Yaqúb ke
beṭe maqtúloṉ par áe aur shahr ko gárat kiyá, iswáste ki unhoṉ ne un kí bahin ko
dáman álúdá kiyá thá. 28 Unhoṉ ne unkí bheṛ bakríán, aur unke gáe bail, aur
unke gadhe, aur jo kuchh ki shahr meṉ aur khet par thá, lúṭ liyá; 29 Aur un kí
sab daulat aur unke sab bachche aur unkí jorúáṉ le gae, aur sab kuchh jo ghar meṉ
thá, lúṭ ke sáf kiyá, 30 Tab Yaqúb ne Simon aur Lewí ko kahá, ki Tum merá
burá karte ho, ki is zamín ke báshindoṉ meṉ Kanáníoṉ aur Farizzioṉ meṉ mujhe
ghinauná karte ho. Ham to thoṛe haiṉ, we sab mere muqábale ko ikaṭṭhe honge,
aur mujhe qatl karenge, aur maiṉ aur merá gharána barbád howegá! 31 We bole,
Kyá wuh jaisí qahbe se hamárí bahin se karegá?

PAINTÍSWÁṈ BÁB.

1 Aur Ḳhudá ne Yaqúb ko kahí, ki Uṭh, Baitel meṉ já aur wahíṉ rah, aur
Ḳhudá ke liye, jo tujhe jab tú apne bháí Esau ke huzúr se bhágá thá, dikhái diyá, ek
mazbah baná. 2 Tab Yaqúb ne apne gharáne aur apne sab hamráhíoṉ ko kahá, ki
Begáne iláhoṉ ko jo tumháre darmiyán haiṉ nikál phenko, aur pák sáf ho aur apne
kapṛe badlo, 3 Aur áo, ham uṭheṉ, aur Baitel ko jáweṉ, aur maiṉ wahán Ḳhudá
ke liye jis ne merí tangí ke din merí duá qabúl kí, aur jis ráh meṉ maiṉ chalá
mere sáth rahá, mazbah banáúngá. 4 Tab unhoṉ ne sáre begáne iláhoṉ ko, jo
unke háthoṉ meṉ the, aur zewarát jo unke kánoṉ meṉ the, Yaqúb ko diye, aur
Yaqúb ne unheṉ balút ke daraḳht tale jo Sikm ke nazdík thá, dabá diyá. Aur
unhoṉ ne kúch kiyá. 5 Aur unke ás pás ke shahroṉ par Ḳhudá ká ḳhauf paṛá
ki unhoṉ ne Yaqúb ke beṭoṉ ká iqáb no kiyá. 6 Chunánchi Yaqúb aur sab log
jo uske sáth the, Kanání zamín meṉ Luz ko, jo Baitel hai, pahunche. 7 Aur
usne wahán mazbah banáyá, aur us maqám ká nám, El Baitel ká rakhá; is liye
ki jab wuh apne bhái ke pás se bhágá, to wahán use Ḳhudá dikhlíí diyá. 8 Aur

Ribqah kí dáí Dabúrah mar gaí, aur wuh Baitel ke taht balút ke darakht tale gárí
gaí, aur us ká nám Allán-buká rakhá.
8 Aur Khudá Yaqúb ko jab ki wuh Paddán Arám se áyá thá, phir dikhái
diyá, aur use barakat bakhshí. 10 Aur Khudá ne use kahá, ki Terá nám Ya-
qúb hai? terá nám áge ko Yaqúb na hogá, balki terá nám Isráel hogá. 11 So
usne us ká nám Isráel rakhá. Phir Khudá ne use káká ki main Khudá qádir
hún. Tú baromand ho aur kasrat paidá kar; guroh aur gurohon kí jamáat tujh
se paidá hogí, aur bádsháh terí kamar se niklenge. 12 Aur yih zamín jo main
ne Abirahám aur Izhák ko dí hai, so main tujhe ko dúngá, aur tere bád terí
nasl ko yih zamín dúngá. 14 Aur Khudá us jagah jahán usse hamkalám húá, us
pás se uth gayá. 14 Tab Yaqúb ne us jagah jahán wuh usse hamkalám húá ek
mansib yáne patthar ká sutún khará kiyá, aur us par tapáwan kiyá, aur us par tel
dhálá. 15 Aur Yaqúb ne us maqám ká nám jahán Khudá usse bolá thá, Baitel
rakhá. 16 Aur unhon ne Baitel se kúch kiyá. Aur wahán se Ifrát bahut dúr
na thá, aur Ráhel ko dard lage, aur us par janne kí sakhtí húí. 17 Us sakhtí kí
hálat men dáí janáí ne use kahá, ki tú mat dar, ki terá yih bhí ek betá hai. 18
Aur yún húí ki us kí ján jáne par thí, yahán tak ki wuh marhí gaí, to us ne us ká
nám Binauní rakhá, par us ke báp ne us ká nám Binyámín rakhá. 19 So Ráhel
mar gaí, aur Ifrát kí ráh men jo Baitlaham hai, gárí gaí. 20 Aur Yaqúb ne
us kí qabr par ek sutún khará kiyá, aur yih Ráhel kí qabr ká mansib áj tak mau-
júd hai. 21 Phir Isráel ne kúch kiyá, aur apná khaima Migdal i adr ke us taraf
istáda kiyá. 21 Aur jab Isráel us sarzamín men já rahá, to yún húá, ki Rábin
gayá aur apne báp kí haram Bilhah se hambistar húá. Aur Isráel ne suná.
23 Tab Yaqúb ke bárah bete the. Líá ke bete ye the: Rábin, Yaqúb ká
pahlauthá, aur Simon aur Lewí aur Yihúdáh, aur Ishakár aur Zabulún. 24 Aur
Ráhel ke bete Yúsaf aur Binyámín. 25 Aur Ráhel kí sahelí Bilhah ke bete Dán
aur Naftálí. 26 Aur Líá kí sahelí Zilfah ke bete Jadd aur Yasar. Yaqúb ke
bete jo Paddán Arám men paidá húe, ye hain.
27 Aur Yaqúb Mamre men jo Qiryat-Arba yane Hibrún ke nazdík hai, jahán
Abirahám aur Izhák ne derá kiyá thá, apne báp Izhák ke pás áyá. Aur Izhák ek
sau assí baraa ká húá: tab Izhák ján bahaqq húá, aur mar gayá, aur buddhá aur
umr ásúda hoke apne logon men já milá. Aur uske bete Esau aur Yaqúb ne use
gárá.

CHHATÍSWÁN BÁB.

1 Aur Esau yáne Adúm ká nasalnáma yih hai. 2 Esau ne Kanán kí betíon men
se Hittí Ailán kí betí Adah ko, aur Ahlibámah ko jo Anah kí betí, aur Hawí Sabaún
kí potí thí, 3 Aur Bashámah ko jo Ismáel kí betí aur Nabít kí bahin thí, biyáh
láyá. 4 Aur Adah Esau ki liye Ilifaz ko janí, aur Bashámah Ragúel ko janí. 5 Aur
Ahlibámah Yaús ko aur Yalám ko aur Qurah ko janí. Ye Esau ke bete hain, jo
zamín i Kanán men paidá húe. 6 Aur Esau apní jorúon aur beton aur betíon aur
apne ghar ke har ek chákar naukar, aur apne mál aur sab bahímat aur sárí daulat
ko jo us ne Kanán kí zamín men hásil kiye the, leke apne bhái Yaqúb ke pás se ek
dúsrí zamín ko gayá. 7 Kyúnki unká sabáb aisá wáfir thá, ki un kí gunjáish bá-
ham na ho sakí, aur zamín jis men we musáfir the, un ke mál aur asbáb ke sabab se

un kí bardásht na kar sakí. 8 Tab Esau koh i Sheir meṉ já rahá. Yih Esau yáne
Adúm ká ahwál hai.
9 So Esau ká nasalnáma jo koh i Sheir ke Adúmíoṉ ká báp hai, yih hai. 20 Esau
ke beṭoṉ ke nám ye hai: Ilifaz, Esau kí jorú Adah ká beṭá, aur Rigúel, Esau kí
jorú Bashámah ká beṭá. 11 Ilifaz ke beṭe Taiman, aur A'mir, aur Safá, aur Játam,
aur Qanaz. 12 Aur Timná Esau ke beṭe Ilifaz kí haram thí, aur wuh Ilifaz ke
liye Amáliq ko janí. So Esau kí jorú Adah ke beṭe ye the. 13 Rigúel ke beṭe ye
haiṉ: Naukat, aur Sháriq, aur Sámí, aur Mází, jo Esau kí jorú Bashámah kí aulád
thí. 14 Aur bint i Anah, bint i Sabáún, Esau kí jorú Ahlibámah ke beṭe ye haiṉ:
wuh Esau ke liye Yaús ko aur Qurah ko jantí thí.
15 Aur Esau kí aulád meṉ ye alúf haiṉ: Esau ke pahlauṭhe beṭe Ilifaz kí aulád
meṉ: Alúf Taiman ká, alúf A'mir ká, alúf Safá ká, 16 Alúf Qanaz ká, alúf Qurah
ká, alúf Játam ká, alúf Amáliq ká. Ye mulk i Adúm meṉ Ilifaz ke alúf aur ye
Adah kí aulád. 17 Aur Rigúel bin Esau ke beṭe ye haiṉ: Alúf Naukhat ká, alúf
Sháriq ká, alúf Sámí ká, alúf Mází ká. Ye mulk i Adúm meṉ Rigúel ke alúf aur
Esau kí jorú Bashámah kí aulád hai. 18 Aur Esau kí jorú Ahlibámah kí aulád yih
hai: Alúf Yaús ká, Alúf Jálám ká, alúf Qurah ká. Ye Anah kí beṭí Esau kí jorú
Ahlibámah ke alúf haiṉ. 19 So Esau yáne us Adúm kí aulád aur un meṉ ke alúf
ye haiṉ.
20 Aur Sheir Húrí ke beṭe, us mulk ke báshinde, ye haiṉ: Laután aur Sábil
aur Sabaún aur Anah aur Daisún aur Asar aur Daisán. 21 Mulk i Adúm meṉ
Húrí Sheir kí aulád meṉ ye alúf haiṉ. 22 Aur Laután ke beṭe Húrí aur Haimán;
aur Timna Laután kí bahin thí. 23 Aur ye Sábil ke beṭe haiṉ: Alwán aur
Manákhat aur Aibál aur Safú aur Onám. 24 Aur Sabaún ke beṭe ye haiṉ: Aiyah
aur Anah; yih wuh Anah hai jis ne bayábán meṉ jab wuh apne báp ke gadhoṉ ko
charátá thá, hammámoṉ ko páyá. 25 Aur Anah kí aulád yih hai, Daisún aur Ahl-
ibámah bint i Anah. 26 Aur Daisún ke beṭe ye haiṉ: Himdán aur Ishbán aur
Watarán aur Kirán. 26 Ye Asar ke beṭe haiṉ: Bilhán aur Zawán aur Aqán.
28 Daisán ke beṭe ye haiṉ: U'z aur Irán. 29 So Húríoṉ ke alúf ye haiṉ: Alúf
Laután ká, alúf Sábil ká, alúf Zabaún ká, alúf Anah ká, aluf Daisún ká, alúf Asar
ká, alúf Daisán ká. 30 Mulk i Adúm meṉ Húríoṉ ke alúf apne alúfoṉ ke muwáfiq
ye haiṉ.
31 Aur bádsháh jo mulk i Adúm par musallit húe, peshtar usse ki Isráel ká ko
bádsháh ho, yehí haiṉ: 32 Bálig, bin Beor Adúm meṉ ek bádsháh thá, aur us kí
bastí ká nám Dinabha thá. 33 Bálig mar gayá, aur Yabáb, bin Sháriq jo Basrí
thá, uskí jagah meṉ bádsháh húá. 34 Phir Yabáb mar gayá, aur Hamshím jo
Taiman kí zamín ká thá, us ká jánishín húa. 35 Aur Hashím mar gayá, aur
Hadíd bin Badád jis ne Moab ke maidán meṉ Midiyáníoṉ ko már ḍálá, us ká
jánishín húá, aur uskí bastí ká nám Gawí thá. 36 Aur Hadíd mar gayá, aur
Shamlah Mashriqí uská jánishín húá. 37 Aur Shamlah mar gayá aur Sáúl jo
nahri Furát kí Rahabát ká thá, us ká jánishín húá. 38 Aur Sáúl mar gayá, aur
Bal-hanán, bin Akbar uská jánishín húá. 39 Aur Bal-hanán, bin Akbar mar gayá,
aur Hudúd us ká jánishín húá, aur uske takhtgáh ká nám Fáí thá, aur uskí jorú ká
nám Hutabel thá jo Muttarid kí beṭí aur Malzahab kí potí hai.
40 Pas Esau ke alúfoṉ ke nám unke khándánoṉ aur maqámoṉ aur námoṉ ke

muwáfiq ye haiṉ: Alúf Timná ká, alúf Watíd ká, 41 Alúf Ahlibámah ká, alúf
Ailah ká, alúf Finán ká, alúf Qanaz ká, 42 Alúf Taiman ká, alúf Mibsár ká, alúf
Majdiel ká, alúf Irám ká. 43 Adúm ke alúf apní milk kí zamín meṉ apne rahne kí
jagahoṉ ke muwáfiq ye haiṉ. So Adúmíoṉ ke báp Esau ká ahwál yih hai.

SAINTI'SWA'Ṉ BA'B.

1 Aur Yaqúb ne Kanán kí zamín meṉ jaháṉ us ká báp musáfír thá, ḍerá kiyá.
2 Yaqúb ká ahwál yih hai, ki Yúsaf satrah baras ká hoke apne bháíoṉ ke sáth galla
charátá thá; aur wuh jawán apne báp kí jorúoṉ Bilhah aur Zilfah ke beṭoṉ ke sáth
rahtá thá. 3 Aur Yúsaf un ke báp pás unke bure kámoṉ kí ḳhabar látá thá;
Aur Isráel Yúsaf ko apne sab larkoṉ se ziyáda piyár kartá thá, is liye ki wuh us ke
burhápe ká beṭí thá; aur us ne us ke liye ek pairáhan banáyá. 4 Aur us ke
bháíoṉ ne yih dekhke ki unká báp, us ke sab bháíoṉ se, use ziyáda piyár kartá hai,
us ká kínah paidá kiyá, aur us se mahabbat kí bát na kar sakte the.

5 Aur Yúsaf ne ek ḳhwáb dekhá, aur use apne bháíoṉ se kahá; tab we us se
ziyáda mutanaffir húe. 6 Aur us ne un se yúṉ kahá, ki jo ḳhwáb maiṉ ne dekhá
hai, so suniye: 7 Ki ham khet par púle bándhte the, aur kyá dekhtá húṉ, ki merá
púlá úṭhá aur sídhá khaṛá rahá, aur tumháre púle ás pás khaṛe húe, aur mere púle
ko sijda kiyá. 8 Tab us ke bháíoṉ ne us se kahí, ki kyá tú hamárá bádsháh hogá,
yá tú hamárá hákim hogá? Aur unhoṉ ne us ke ḳhwáboṉ, aur us ká ziyáda kína
paidá kiyá. 9 Phir us ne dúsrá ḳhwáb dekhá, aur use apne bháíoṉ se bayán kiyá,
aur kahá, ki dekho, maiṉ ne ek aur ḳhwáb dekhá, ki súraj aur chánd, aur giyárah
sitároṉ ne mujhe sijda kiyá. 10 Aur us ne yih apne báp aur bháíoṉ se bayán kiyá,
tab us ke báp ne use ḍánṭá aur kahá, ki yih kyá ḳhwáb hai, jo tú ne dekhá hai?
Kyá maiṉ aur terí má, aur tere bháí tere áge zamín par jhukke tujhe sijda karenge?
11 Aur uske bháíoṉ ko rashk áyá, lekin uske báp ne us bát ko yád rakhá. 12 Aur
uske bháí apne báp ke galla charáne ko Sikm ko gae. 13 Tab Isráel ne Yúsaf ko
kahá, Kyá tere bháí Sikm meṉ nahíṉ charáte haiṉ? A'o, maiṉ tujhe unke pás bhejúṉ.
Usne use kaká, Ki maiṉ házir húṉ. 14 Aur usne kahá, ki Jáiye, apne bháíoṉ aur
galloṉ ko salámat dekhiye, aur mujh pás ḳhabar láiye. So usne use Hibron kí
wádí se bhejá, aur wuh Sikm meṉ áyá. 15 Tab koí shaḳhs use milá, aur dekhá ki
wuh maidán meṉ be ráh játá thá. Tab us shaḳhs ne us se púchhá, ki tú kyá
ḍhúnḍhtá hai? 16 Wuh bolá, Maiṉ apne bháíoṉ ko ḍhúnḍhtá hún, mujhe batláiye
we kaháṉ charáte haiṉ. 17 Wuh shaḳhs bolá, We yaháṉ se chale gae, ki maiṉ ne
unheṉ yih kahte dekhá, ki A'o, Dútain ko jáweṉ. Chunánchi Yúsaf apne bháíoṉ
ke píchhe chalá, aur unheṉ Dútain meṉ páyá.

18 Aur jonhíṉ unhoṉ ne use dúr se dekhá, us se pahle ki wuh nazdík pahunche,
uske qatl ká mansúba bándhá. 19 Aur ek ne dúsre se kahá, dekho yih sáhib i
ḳhwáb átá hai; 20 A'o ham ab use márḍáleṉ, aur kisí kúe meṉ ḍáldeṉ, aur kaheṉ,
Ki koí burá darinda use nigal gayá; aur dekheṉ us ke ḳhwáboṉ ká anjám kyá
hogá.

21 Tab Rábin ne sunke use unke háthoṉ se bacháyá, aur bolá, ki Cháhiye ham
use qatl na kareṉ; 22 Aur un se kahá, ki Ḳhúnrezí na karo, balki use us kúe meṉ,
jo bayábán meṉ hai, ḍál do, aur us par háth na ḍálo; táki wuh use unke háthoṉ se

bacháke us ke báp tak phir pahuncháwe. 23 Aur yún húá ki jab Yúsaf ápne
bháíon pás áyá, to unhon ne us kí qabá yáne us pairáhan ko, utárke use nangá kiyá.
24 Aur use leke kúe men ḍál diyá. Wuh kúá andhá thá, us men ek búnd pání na
thá. 25 Aur we roṭí kháne baiṭhe aur ánkh uṭháí, aur dekhá ki Ismáelíon ká ek
qáfila Jiliad se Misr ko jánewálá garm masálah, aur raugan i balsán, aur murr, ún-
ṭon par láde húe áyá.

26 Tab Yihúdah ne apne bháíon se kahá, ki Agar ham apne bháí ko márḍálen,
aur uská ḳhún chhipáwen, to kyá nafá hogá? 27 Ao use Ismáelíon ke háth bechen
aur us par apne háth na ḍálen, ki wuh hamárá bháí, aur hamárá gosht hai: aur
uske bháí rází húe. 28 Aur us waqt we Midiyání saudágar údhar se guzre. So
unhon ne Yúsaf ko kúe se báhar nikál ke Ismáelíon ke háth bís rupaiye ko bechá.
We Yúsaf ko Misr men láe. 29 Aur jab Rábin kúe par phir áyá, aur dekhke ki
Yúsaf us men na hai, apne kapṛe pháṛe, 30 Aur apne bháíon pás phir áyá, aur
kahá, ki laṛká to nahín, ab main kahán jáún?

31 Phir unhon ne Yúsaf kí qabá ko liyá, aur ek bakrí ká bacha márá, aur use
lahú men tar kiyá. 32 Aur unhon ne us qabá ko áge bhejá, aur apne báp pás le áe
aur kahá, ki ham ne ise páyá, aur áp ise pahchániye, ki yih ápke beṭe kí qabá hai
ki nahín. 33 Aur us ne use pahcháná aur kahá, ki yih to mere beṭe ká qamís hai,
aur koí burá darinda use khá gayá, Yúsaf beshakk pháṛá gayá. 34 Tab Yaqúb ne
apne kapṛe pháṛe, aur ṭáṭ apne kúle par ḍálá, aur bahut din tak apne beṭe ke liye
gam kiyá. 35 Uske sab beṭe aur uskí sab beṭíán use tasallí dene uṭhín, par wuh
tasallí pazír na húá; aur bolá ki main apne beṭe par rotá húá gor men utrúngá.
So uská báp uske liye royá kiyá.

36 Aur Midiyáníon ne use Misr men Potífár ke háth, jo Firaún ká ek amír aur
lashkar ká raís thá, bechá.

AṬHTI´SWA´N BA´B.

1 Aur us waqt yún húí, ki Yihúdáh apne bháíon se judá hokar Kírah nám ek
Adúlámí shaḳhs ke pás gayá. 2 Aur Yihúdáh ne wahán Súa nám ek Kanání mard
kí beṭí ko dekhá aur use liyá, aur usse mil gayá. 3 Wuh peṭ se húí, aur ek beṭá
janí, aur uská nám I´r rakhá. 4 Aur use phir peṭ rahá, aur beṭá janí, aur uská nám
Onán rakhá. 5 Aur wuh phir hámilah húí, aur beṭá janí, aur uská nám Selah
rakhá; aur jab wuh use janí, to Yihúdáh Kazíb men thá. 6 Aur Yihúdáh apne
pahlauṭhe I´r ke liye ek aurat biyáh láyá, jiská nám Tamar thá. 7 Aur I´r Yihúdáh
ká pahlauṭhá Ḳhuda´wand kí nigáh men sharír thá: so Ḳhuda´wand ne use már
ḍálá. 8 Tab Yihúdáh Onán ko kahá, ki apne bháí kí jorú ke pás já, aur apní bháwaj
ká haqq adá kar, aur apne bháí ke liye nasl chalá. 9 Lekin Onán ne jáná, ki yih
nasl merí na kahláegí: aur yún húá, ki jab wuh apne bháí kí jorú pás játá thá, to
nutfe ko zamín par záí kartí thá, tá na howe, ki uská bháí usse nasl páwe. 10 Aur
uská yih kám Ḳhuda´wand kí nazar men bahut burá thá; isliye usne use bhí halák
kiyá. 11 Tab Yihúdáh ne apní bahú Tamar ko kahá, ki apne báp ke ghar men
bewah baiṭhí rah, jabtak ki merá beṭá Selah baṛá ho; ki usne kahá, na howe, ki
wuh bhí apne bháíon kí tarah mar jáwe. So Tamar apne báp ke ghar men já
rahí.

12 Aur bahut din guzre, ki Súa kí beṭí Yihúdáh kí jorú mar gaí; aur jab
Yihúdáh ko uská gam bhúlá, to wuh aur uská dost Adúlámí Kírah apní bheṛon
kí pasham katarne ko Timnat ko gae. 13 Aur Tamar se yih kahá gayá, ki Dekh,
terá sasur apní bheṛon ki pasham katarne ko Timnat ko játá hai. 14 Tab usne
apní bewagí ke kapṛon ko utár phenká, aur burqa oṛhá, aur apne ko lapeṭá, aur
Ainam ke madkhal men jo Timnat ke ráste par hai, já baiṭhí: kyunki usne dekhá
thá, ki Selah baṛá húá, aur mujhe uskí jorú na kardiyá. 15 Yihúdáh use dekhkar
samjhá, ki koí kasbí hai, kyunki wuh apná munh chhipáe húe thí. 16 Aur wuh
ráh se uskí taraf ko phirá, aur use kahá, ki chaliye, aur mujhe apne sáth khalwat
karne díjiye; ki usne na jáná, ki yih merí bahú hai. Wuh bolí, ki Tú jo mere sáth
khalwat karegá, mujhe kyá degá? 17 Wuh bolá, main galle men se bakrí ká ek
bachchá bhejúngá. Usne kahá, ki Tú mujhe jabtak use bheje, kuchh girwí degá?
18 Wuh bolá, ki main tujhe kyá bandhak dún? Wuh bolí, apní chháp, aur apná
fítá, aur apní láṭhí jo tere háth men hai. Usne diyá, aur uske sáth khalwat kí, aur
wuh usse hámilah húí. 19 Phir wuh uṭhí, aur chalí gaí, aur burqa utár rakhá, aur
ranḍsále ká joṛá pahin liyá. 20 Aur Yihúdáh ne apne dost Adúlámí ke háth bakrí
ká bachchá bhejá, táki us aurat ke háth se apná girau phir lewe; par usne usko na
páyá. 21 Tab usne us jagah ke logon se puchhá, ki wuh beswá jo Ainam men
ráste par nazar átí thí, kahán hai? We bole, ki yahán kasbí kabhí nahín thí.
22 Tab wuh Yihúdáh ke pás phir áyá, aur kahá, ki main use nahín pá saktá hún,
aur wahán ke log bhí kahte hain, ki kasbí wahán nahín thí. 23 Yihúdáh bolá, ki
khair wuh lewe, na ho ki ham badnám howen. Dekh, main ne to bakrí ká bachchá
bhejá, par tú ne use na páyá.

24 Aur yún húá, ki qaríb tín mahíne ke bád Yihúdáh se kahá gayá, ki terí bahú
Tamar ne ziná kiyá; aur dekh, use chhinále ká haml bhí hai. Yihúdáh bolá, ki use
báhar láo, ki wuh jaláí jáwe. 25 Jab wuh nikálí gaí, usne apne sasur ko kahlá
bhejá, ki mujhe us mard ká haml hai, jiskí ye chízen hain; aur kahá, daryáft kíjiye,
yih khátim o fatíl, aur yih asá kiská hai? 26 Tab Yihúdáh ne iqrár kiyá, aur kahá,
ki Wuh mujhse ziyáda sádiq hai, kyunki main ne use apne beṭe Selah ko na diyá.
Lekin wuh áge ko usse hambistar na húá. 27 Aur uske janne ke waqt men yún
húá, ki uske peṭ men tauamán the. 28 Aur jab wuh janne lagí, to ek ká háth niklá,
aur dáí janáí ne pakaṛke uske háth men nárá bándhkar kahá, ki Yih pahle sharq
húá! 29 Aur yún húá, ki usne apná háth phir khínch liyá, aur kyá dekhtí hai, ki
wahín uská bháí nikal áyá, aur wuh bolí, Tú kyáhí pháṛtá hai? yih pháṛ tujh par
áwegí. So uská nám Pháṛas rakhá gayá. 40 Bád uske uská bháí jiske háth men
nárá bándhá thá, nikal áyá, aur uská nám Sháriq rakhá gayá.

UNTA´LI´SWA´N BA´B.

1 Aur Yúsaf ko Misr men láe, aur Potifar Misrí ne jo Firaúní Amír, aur bádsháh
ke jilaudáron ká sardár thá, usko Ismáelíon ke háth se, jo use wahán láe the, mol
liyá. 2 Aur KHUDA´WAND Yúsaf ke sáth thá, aur wuh Sáhib i aqbál thá. So wuh
apne Misrí áqá ke ghar men rahá. 3 Aur uske áqá ne dekhá, ki KHUDA´WAND uske
sáth hai, aur yih, ki KHUDA´WAND ne uske sab kámon men use iqbálmand kiyá.
4 Chunánchi Yúsaf uskí nazar men maurid i luft húá, aur usne uskí khidmat kí;

aur usne use apne ghar par apná náib kiyá, aur sab, jo kuchh ki uská thá, uske
qabze men kardiyá. 5 Aur yún huá, ki jis waqt se ki usne use ghar par, aur apne
sab chízon par mukhtár kiyá, Ḳhudáwand ne us Misrí ke ghar men Yúsaf ke
sabab se barakat bakhshí, aur uskí sab chízon men, jo ghar men, aur khet men thín,
Ḳhudáwand kí taraf se barakat húi. 6 Aur usne apná sab kuchh Yúsaf ke qabze
men kardiyá, aur usne roṭí ke siwá, jise khá letá thá, kisí chíz se kám na rakhá.
Aur Yúsaf khúbsúrat aur núrpaikar thá.

7 Aur uske bád yún huá, ki uske áqá kí jorú kí ánkh Yúsaf par lagí, aur wuh
bolí, ki mere sáth hambistar ho. 8 Lekin us ne na máná; aur apne áqá kí jorú se
kahá, ki dekh merá áqá apní roṭí ke siwá, jise wuh kháletá hai, kisí chíz se wáqif
nahín, aur us ne apná sab kuchh mere háth men kar diyá. 9 Is ghar men mujh se
ziyáda koí baṛá nahín, aur usne siwá tere, koí chíz mere ikhtiyár se báhar nahín
rakhí; aur yih is liye hai, ki tú uskí jorú hai; bhalá phir main aisí baṛí badzátí
kyun karún, aur Ḳhudá ká gunáhgár hún. 10 Aur wuh har chand Yúsaf ko zor
zor kahtí rahí, par usne uskí na suní, ki uske sáth soe, yá uske sáth rahe. 11 Aur
yún húá, ki ek din wuh apne kám ke liye ghar ke andar gayá; aur ghar ke logon
men se waháṇ koí na thá. 12 Tab usne uská pairáhan pakaṛ ke kahá, ki mere sáth
hambistar ho. Wuh apná pairáhan uske háth men chhoṛ kar bhágá, aur báhar nikal gayá.

13 Jab usne dekhá, ki usne apná pairáhan mere háth men rahne diyá, aur bhág
niklá, 14 To usne apne ghar ke logon ko buláyá, aur kahá, ki dekho, wuh ek Ibrání
ko hamáre ghar men láyá, ki wuh ham se ṭhaṭhá kare; wuh andar ghusá ki mere
sáth hambistar ho, aur main chillá uṭhí. 15 Jab usne dekhá, ki main ne áwáz
buland kí, aur chilláí, to apná pairáhan mere háth men chhoṛ bhágá, aur báhar nikal
gayá. 16 So usne uská pairáhan apne pás rakhá, jabtak ki uská áqá ghar men áyá.
17 Tab usne aisíhí báten use kahín, ki yih Ibrí gulám, jo túne ham pás lárakhá,
ghus áyá, ki mujhse maza kare; 18 Aur jab main ne áwáz buland kí, aur chilá
uṭhí, to wuh apná pairáhan mujh pás chhoṛkar báhar nikal bhágá. 19 Tab uske
áqá ne ye báten, jo uskí jorú ne kahín, ki tere gulám ne mujhse yún kiyá, sunín, to
uská gazab bhaṛká.

20 Aur Yúsaf ke áqá ne usko pakṛá, aur usko ek jagah, jahán bádsháh ke qaidí
band the, qaid men ḍálá: wuh wahán qaidkháne men rahá kartá thá. 21 Lekin
Ḳhudáwand Yúsaf ke sáth thá, usne uspar rahm kiyá, aur qaidkháne ke dároga
ko uspar mihrbán kiyá, 22 Aur sab qaidíon ko, jo qaid men the, Yúsaf ke háth
men sompá, aur jo kám wahán kiyá játá thá, uská mukhtár wuhí thá. 23 Aur
qaidkháne ká dároga sab kámon se, jo uske háth men the, be fikr thá, isliye ki
Ḳhudáwand uske sáth thá; aur Ḳhudáwand ne use un kámon men, jo usne kíe,
iqbálmand kiyá.

CHÁLÍSWÁṆ BÁB.

1 Bád in kámon ke yún húá, ki sháh i Misr ká sáqí aur nánpaz apne khudáwand
sháh i Misr ke mujrim húe. 2 Aur Firaún apne do sardáron par, jinmen ek sáqíon,
aur dúsrá nánpazon ká dároga thá, gusse húá, 3 Aur usne unko nigáhbání ke liye
jilaudáron ke sardár ke ghar men, usí jagah jahán Yúsaf band thá, qaidkháne men
ḍálá.

4 Jilaudároṉ ke sardár ne unheṉ Yúsaf ke hawále kiyá, aur usne unkí ḳhidmat
kí: we ek muddat tak nazar band rahe. 5 Aur har ek ne un donoṉ meṉ se, yáne
sháh i Misr ke sáqí, aur nánpaz ne, jo qaidḳháne meṉ band the, ekhí rát ek ke
ḳhwáb apní tábír ke muwáfiq dekhá. 6 Aur Yúsaf subh ko un pás andar
gayá, aur un par nigáh kí, aur dekhá, ki we udás haiṉ. 7 Usne Firaúní sar-
dároṉ se, jo uske sáth, uske ḳhudáwand ke ghar meṉ nigáhbání ke liye asír
the, púchhá, ki Áj tum kis liye malúl nazar áte ho? 8 We bole, ham ne ek
ḳhwáb dekhá hai, jiská tábír karnewálá koí nahíṉ. Yúsaf ne unheṉ kahá, Kyá
tábír ki qudrat Ḳhudá ko nahíṉ? mujh se bayán kíjiye. 9 Tab sardár sáqí ne
apná ḳhwáb Yúsaf se bayán kiyá, aur use kahá, dekh, mere ḳhwáb meṉ ek ták mere
sámhne thá. Us ták meṉ tín ḍálíáṉ thíṉ. 10 Un meṉ kalíáṉ niklíṉ, aur us meṉ
phúl áye, aur uske sab guchchhoṉ meṉ angúr pake. 11 Aur Firaún ká piyálá mere
háth meṉ thá. So maiṉ ne un angúroṉ ko leke Firaún ke piyále meṉ nichoṛá; aur
wuh piyálá maiṉ ne Firaún ke háth meṉ diyá. 12 Tab Yúsaf bolá, Uskí tábír yih
hai, ki ye tín ḍálíáṉ tín din haiṉ. 13 Aur Firaún se tín din meṉ terí rúbakárí karegá,
aur tujhe terá mansab phir degá, aur tú áge kí tarah, jab tú Firaún ká sáqí thá,
uske háth meṉ phir jám degá. 14 Lekin jab tú ḳhushhál ho, to mujhe yád kíjiyo,
aur mujh par mihrbání kíjiyo, aur Firaún se merá zikr kariyo, aur mujhe is ghar se
maḳhlasí dilwáiyo; 15 Ki Ibráníoṉ kí wiláyat se mujhe churáláe, aur yaháṉ bhí
maiṉ ne aisá kám nahíṉ kiyá, ki we mujhe is qaidḳháne meṉ rakheṉ. 16 Jab
sardár nánpaz ne dekhá, ki tábír ḳhúb húí, to Yúsaf se kahá, ki Maiṉ bhí ḳhwáb
meṉ thá, aur dekh, ki mere sir par tín ṭokrí roṭí thiṉ. 17 Aur úpar kí ṭokrí meṉ
Firaún ke liye sab qism ká paká húá mál thá, aur parinde mere sir par us ṭokrí meṉ
se kháte the. 18 Yúsaf ne jawáb diyá, aur kahá, Uskí tábír yih hai, ki ye tín
ṭokríáṉ tín din haiṉ. 19 Firaún, ab se tín din meṉ terá sir, tere tan se judá karegá,
aur ek daraḳht par tujhe laṭkáegá, aur parinde terá gosht noch noch kháenge.
20 Aur tísre din jo Firaún kí sálgirih ká din thá, yúṉ húá, ki usne apne sab nau-
karoṉ kí mihmání kí, aur usne sardár sáqí aur nánpaz kí, apne naukaroṉ meṉ se
rúbakárí kí; 21 Aur usne sardár sáqí ko uskí ḳhidmat par phir qáim kiyá, aur usne
Firaún ke háth meṉ jám diyá. 22 Par usne sardár nánpaz ko pháṉsí dí, jaisá
Yúsaf ne unse tábír kahíṉ thíṉ. 23 Par sardár sáqí ne Yúsaf ko yád na kiyá, aur
use bhúl gayá.

EKTA'LI'SWA'Ṉ BA'B.

1 Phir Firáún ne dúsre sál ke áḳhir dinoṉ meṉ ḳhwáb dekhá; 2 Ki wuh lab i
dariyá khaṛá hai, aur kyá dekhtá hai? ki dariyá se sát ḳhúbsúrat aur moṭí gáeṉ
niklín, aur naistán meṉ charne lagíṉ. 3 Aur kyá dekhtá hai? ki un ke bád aur
sát gáeṉ bad shakl aur dublí dariyá se niklín, aur dariyá ke gháṭ par, un sát gáeoṉ
ke nazdík khaṛí húín. 4 Aur un bad súrat, aur lágar gáeoṉ ne un ḳhúbsúrat aur
farbih sát gáeoṉ ko khá liyá. Tab Firaún jágá. 5 Aur phir so gayá, aur do bárah
ḳhwáb dekhá, ki anáj kí bharí húí, aur achchhí sát báleṉ ek nál meṉ záhir húíṉ.
6 Aur kyá dekhtá hai? ki bád unke aur sát báleṉ patlí aur purwá hawá se pazh-
murdah hoke namúd húíṉ. 7 Aur we patlí sát báleṉ un achchhí bharí húí sát
bálon ko nigal gaíṉ. Aur Firáún jágá aur dekhá ki wuh ḳhwáb thá. 8 Aur yúṉ

húá, ki subh ko uská jí ghabráyá; tab usne Misr ke sáre jádúgaroṉ, aur dánish-
mandoṉ ko bulá bhejá, aur apná ḳhwáb unse kahá. Par un meṉ se koí Firaún ke
ḳhwáb kí tábír na kah saká.

9 Us waqt sardár sáqí ne Firaún se kahá, ki merí ḳhatá áj mujhe yád áí; 10 Ki
Firaún apne bande par gusse thá, aur mujhe, aur sardár nánpaz ko jilaudároṉ ek
ghar meṉ qaid kiyá thá. 11 Tab ham meṉ har ek ne ekhí rát ek ek ḳhwáb apní
tábír ke muwáfiq dekhá. 12 Aur ek Ibrání jawán, nigáhbánoṉ ke sardár ká naukar,
waháṉ hamáre sáth thá, ham ne us se kahá; us ne hamáre ḳhwáboṉ kí tábír kí, aur
har ek ke ḳhwáb kí, uske muwáfiq, tábír kí. 13 Aur usne jaisí tábír kí thí, waisáhí
húá. Mujhe apne mansab par qáim kiyá, aur use pháṉsí dí. 14 Tab Firaún ne
Yúsaf ko bulwáyá; we jald use qaid se le áe, aur usne sir munḍáyá, aur kapṛe badal
ke Firaún ke huzúr áyá. 15 Firaún ne Yúsaf ko kahá, Main ne ḳhwáb dekhá jiskí
tábír koí nahíṉ kar saktá; aur maiṉ ne suná hai, ki tú ḳhwáb kí tábír kartá hai.
16 Yúsaf ne jawáb meṉ Firaún se kahá, ki Merí kyá táqat hai? Ḳhudá Firaún kí
salámatí ká jawáb use dewe. 17 Tab Firaún ne Yúsaf se kahá, ki Main ne ḳhwáb
meṉ dekhá, ki maiṉ lab i dariyá khaṛá húṉ. 18 Aur kyá dekhtá húṉ, ki moṭí aur
ḳhúb súrat sát gáeṉ dariyá se niklíṉ, aur ek naistán meṉ charne lagíṉ. 19 Aur
kyá dekhtá húṉ, ki bád inke niháyat bad súrat, aur ḳharáb, aur lágar aur sát gáeṉ
niklíṉ, aisí burí ki maiṉ ne sárí zamín i Misr meṉ kabhí nahíṉ dekhíṉ. 20 Aur we
lágar, aur bad shakl gáeṉ pahlí moṭí sát gáeṉ ko ningal gaíṉ. 21 Jab we unheṉ
khá gaíṉ, to yih málúm na húá, ki we unke peṭ meṉ gaíṉ, aur we waisí hí bad súrat
thíṉ jaise pahle thíṉ; tab maiṉ jágá. 22 Aur phir ḳhwáb meṉ dekhá ki achchhí
ghaní sát báleṉ ek nál par niklíṉ. 23 Aur kyá dekhtá húṉ, ki aur sát báleṉ ḳhushk
aur purwá hawá se pazhmurda unke bád ugíṉ: 24 Aur un ḳhush báloṉ un ne achchhí
sát báloṉ ko nigal liyá. Maiṉ ne yih jádúgaroṉ se kahá, hargiz koí tábír na kar saká.

25 Tab Yúsaf ne Firaún se kahá, ki Firaún ká ḳhwáb ekhí hai: Ḳhudá ne jo
kuchh wuh kiyá cháhtá hai, Firaún ko dekhláyá. 26 We sát achchhí gáeṉ sát baras
haiṉ; aur we achchhí sát báleṉ sát baras haiṉ; ḳhwáb ekhí hai. 27 Aur we dublí
bad súrat sát gáeṉ, jo un ke bád niklíṉ, sát baras haiṉ; aur we sát ḳhálí báleṉ, jo
purwá hawá se pazhmurda haiṉ, so qaht ke sát baras haiṉ. 28 Yih wuhí bát hai,
jo maiṉ ne Firaún se kahí, Ḳhudá jo kuchh kiyá cháhtá hai, Firaún ko dekháyá,
29 Dekh ki sát baras tak sárí zamín i Misr meṉ baṛí sastí hogí. 30 Aur bád unke
sát baras ká kál hogá: aur zamín i Misr kí sárí baṛhtí bhuláí jáegí; 31 Aur yih kál
zamín ko halák karegá; aur wuh baṛhtí mulk meṉ, us áne wále kál ke sabab se
hargiz málúm na hogí; kyúnki saḳht qaht hogá. 32 Aur Firaún par jo ḳhwáb
duhráyá gayá so is liye hai, ki yih chíz Ḳhudá se muqarrar kí gaí hai, aur Ḳhudá
jald use karegá.

33 Is liye Firaún ko cháhiye ki ek hoshiyár aqlmand mard khoj kare, aur use
Misr kí zamín par muḳhtár kare. 34 Aur Firaún use hukm dewe ki wuh is sar
zamín par tahsildároṉ ko muqarrar kare, aur ziyádatí ke sát baras tak pánchwáṉ
hissa Misr kí zamín se liyá kare. 35 Aur we un achchhe barasoṉ kí, jo áte haiṉ,
sab ḳhurdaní chízeṉ jama kareṉ, aur galla Firaún ke hukm meṉ rakheṉ: sab
ḳhurdaní chízoṉ kí shahroṉ meṉ muháfazat kareṉ. 36 Aur wuhí ḳhúrish kál ke
sát baras ke liye, jo Misr kí zamín meṉ paregá, zaḳhírah hogí, táki yih mulk kál ke
sabab sehalák naho. 37 Yih tábír Firaún ke nigáh meṉ, aur uske naukaroṉ kí
nazar meṉ achchhí málúm húí.

38 Aur Firaún ne apne naukaron ko kahá, Kyá ham aisá jaisá yih mard hai, ki
jis men Ḳhudá kí Rúh hai, pá sakte hain? 39 Aur Firaún ne Yúsaf se kahá, Azbas
ki Ḳhudá ne tujhe, is sab men bínáí dí hai, so koí tujh sá áqil aur dánishwar nahín
hai. 40 Tú mere ghar ká muḳhtár ho, aur apná hukm merí sab raiyat par jári
kar; faqat taḳht nashíní men main tujh se buzurgtar rahúngá. 41 Phir Firaún ne
Yúsaf se kahá, Ki dekh main ne tujhe sárí zamín par hukúmat baḳhshí. 42 Aur
Firaún ne apní angushtarí apne háth se nikál kar Yúsaf ke háth men pahiná dí;
aur use katán ká libás pahináyá, aur sone ká tauq uske galí men ḍálá, aur us ne
use apní dúsṛí gáṛí men sawár kardiyá. 43 Tab uske áge manádí kí gaí, ki Sab
adab se raho. Aur us ne use Misr kí sárí mamlukat par hákim kiyá. 44 Aur
Firaún ne Yúsaf ko kahá, Main Firaún hún, aur bagair tere, Misr kí sárí zamín men
koí insán apná háth yá pánw ná uṭháegá. 45 Aur Firaún ne Yúsaf ká nám
Jahánpanáh rakhá, aur usne shahr i On ke káhin Potífara kí A'snáth ko us se
byáh diyá. Aur Yúsaf Misr kí zamín men phirá. 46 Aur Yúsaf, jis waqt Misr
ke bádsháh Firaún ke huzúr khaṛá húá tís baras ká thá. Aur Yúsaf Firaún ke
huzúr se nikalkar Misr sárí zamín men phirá. 47 Aur baṛhtí ke sáth baras men
zamín málámál húí. 48 Tab usne un sát barason kí sárí ḳhurdaní chízen jo zamín
i Misr men thín jama kín, aur us ne un ḳhurdaní chízon ko bastíon men zaḳhírah
kín, aur un kheton kí, jo har bastí ke áspás the, ḳhurdaní chízen usí bastí men
rakhín. 49 Aur Yúsaf ne galla bahut kasrat se jaise dariyá kí ret, aisá ki wuh
hisáb karne se báz rahá, jama kiyá; kyúnki wuh be hisáb thá.

50 Aur Yúsaf ke do beṭe shahr i On ke háhin Potifara kí beṭí A'snath ke peṭ se
qahtsálah se peshtar paidá húe. 51 Aur Yúsaf ne pahlauthe ká nám Manassí
rakhá, kyunki usne kahá, ki Ḳhudá merí sárí mashaqqat ká munsí húá aur mere
báp ke gharáne ká bhí nisyán kiyá. 52 Aur dúsre ká nám Ifráim rakhá aur kahá,
ki Ḳhudá ne mujhe mere ranj kí zamín men mutafarrí kiyá.

53 Aur sát baras arzání ke, jo zamín i Misr men the, áḳhir húe, aur girání ke
sát baras, jaisá ki Yúsaf ne kahá thá, áne shurú húe. 54 Aur sab zamín men
girání húí, par hanoz Misr kí sárí zamín men roṭí thí. 55 Par jab sárí zamín i
Misr bhúk se halák hone lagí, to ḳhalq roṭí ke áge chilláí. Firaún ne sab Misríon
ko kahá, ki Yúsaf kane jáo, wuh jo tumhen kahe, so karo. 56 Aur tamám rúe
zamín men qaht thá, aur Yúsaf ne zaḳhíre ke khatte ke khatte kholke Misríon ke
háth beche; aur Misr kí zamín men kál bahut baṛhá. 57 Aur sárí mulk i Misr
men Yúsaf kane mol lene áe, kyúnki sab mulk men qaht shadíd thá.

BIYA´LI´SWA´N BA´B.

1 Jab Yaqúb ne dekhá, ki Misr men galla hai, apne beṭon se kahá, ki Tum
kyún ek dúsre ko takte ho? 2 Dekho Misr men galla hai, tum wahán jáo, aur
wahán se hamáre liye mol lo; táki ham jíwen, aur na maren. 3 So Yúsaf ke das
bháí galla mol lene ko Misr men áe. 4 Par Yaqúb ke bháí Binyamín ko uske
bháíon ke sáth na bhejá, is liye ki usne kahá, Kahín aisá na ho, ki us par kuchh
áfat áwe. 5 Aur Isráíl ke beṭe aur ánewálon men mile húe ḳharíd karne áe, ki
Kanán ke mulk men kál thá.

6 Aur Yúsaf to mulk ká hákim thá, ki wuh sárí zamín ke sáre logon ke háth

galla bechtá thá. So Yúsaf ke bháí áe, aur sar zamín kí taraf jhukáe húe uske
huzúr khạm húe. 7 Yúsaf ne apne bháíon ko dekhá, aur unhen pahchán gayá;
par usne ápko náwáqif banáyá, aur unse sakht bolí bolá, aur unse púchhá, Tum
kahán se áe ho? We bole, Kanán kí zamín se khurish mol lene ko. 8 Yúsaf ne
apne bháíon ko pahcháná, par unhon ne use na pahcháná. 9 Aur Yúsaf ko we
khwáb, jo usne unkí bábat dekhe the, yád áe, aur usn eunhen kahá, ki Tum jásús
hokar áe ho, táki is zamín kí kamzorí daryáft karo. 10 Unhon ne use kahá, Nahín,
ai Khudáwand, tere gulám khurish mol lene áe hain. 11 Ham sab ekhí shakhs
ke beṭe hain, ham sache hain, tere gulám jásús nahín. 12 Wuh bolá, ki nahín,
balki tum zamín kí kamzorí dekhne áe ho. 13 Tab unhon ne kahá, ki Tere gulám
bárah bháí, Kanán ke bích ekhí shakhs ke beṭe hain, aur dekh, chhoṭá áj ke din
hamáre báp ke pás hai, aur ek nahín miltá. 14 Tab Yúsaf ne unhen kahá, Wuhí
jo main ne tumhen kahá, ki tum jásús ho, 15 Isí se tum imtihán kiye jáoge:
Firaún kí zindagí kí qasam ki tum yahán se, bagair iske, ki tumhárá chhoṭá bháí
yahán áwe, jáne na páoge. 16 Ek ko áp men se bhejo, ki tumháre bháí ko láwe,
aur qaid raho, táki tumháre báten jánchí jáwen, ki tum sache ho ki nahín; aur
nahín, to Firaún kí ján kí qasam tum jásús ho. 17 So usne un sab ko báham tín
din tak nazarband rakhá.

18 Aur tísre din Yúsaf ne unhen kahá, Yún karo, táki zinda raho; kí main
Khudá se ḍartá hún. 19 Ki agar tum sache ho, to ek ko apne bháíon men se,
qaidkháne men band rahne do: aur tum kál ke liye apne ghar men galla lejáo.
20 Lekin apne chhoṭe bháí ko mujh pás le áiyo. Tumhárí báten yún sábit hongí,
aur tum na maroge. Chunánchi unhon ne yúnhí kiyá.

21 Aur unhon ne ápas men kahá, ki Ham alhaqq apne bháí kí bábat mujrim
hain, ki jab usne hamárí minnat aur zárí kí, hamne uskí khastadilí dekhí, aur uskí
na suní; isliye yih musíbat ham par paṛí. 22 Tab Rúbin ne jawáb men unhen
kahá, kyá main ṭumhen na kahtá tha, ki is bachche par zulm na karo, aur tum
shanawá na húe: dekho, ki uske khún kí bázpurs húí, 23 Aur we na jánte the, ki
Yúsaf unkí báten samajhtá hai, isliye ki unke darmiyán ek tarjumán thá. 24 Tab
wuh unmen se kináre gayá, aur royá, aur phir un pás áyá, aur unse báten kín, aur
unmen se Simon ko leke unkí ánkhon ke sámhne bándhá.

25 Tab Yúsaf ne hukm kiyá, ki unke bore galle se bharen, aur har shakhs kí
naqdí uske bore men rakhke phir den, aur unhen bhí safar kí khurish dewen: unse
yún sulúk kiyá gayá. 26 Aur unhon ne apne gadhon par galla ládá, aur wahán
se rawána húe. 27 Jab un men se ek ne apná borá kholá, táki apne gadhe ho,
manzil par, dáná ghás dewe, to usne apní naqdí dekhí, ki wuh bore men úparwár
hai. 28 Tab usne apne bháíon se kahá, ki merí naqdí phir dí gaí; aur dekho, ki
wuh mere bore men hai. Tab unká dil ṭhikáne na rahá, aur we ḍarkar ek dúsre
ko kahne lage, Khudá ne ham se yih kyá kiyá?

29 Ákhir we zamín i Kanán men apne báp pás pahunche, aur apní sab sarguzasht
usse kahí, aur bole, 30 Ki wuh shakhs jo us mulk ká málik hai, ham se durushtí
se bolá, aur hamen zamín ká jásús ṭhahráyá. 31 Ham ne use kahá, ki ham to
sache ádmí hain, ham to jásús nahín hain; 32 Ham bárah bháí ek báp ke beṭe
hain; ham men se ek nahín miltá, aur sab se jo chhoṭá hai, áj apne báp pás zamín i
Kanán men hai. 33 Tab us shakhs ne, jo mulk ká málik hai, ham ko kahá, Main

ab tumhen jánchúngá, ki sache ho ki nahín; apná ek bháí mujh pás chhoṛo, aur
apne gharáne ke liye kál kí ḳhurish lo, aur jáo: 34 Aur apne chhoṭe bháí ko mere
pás le áo: tab main jánúngá, ki tum jásús nahín. aur sache ho; phir main tumháre
bháí ko tumháre hawále karúngá, aur tum mulk men saudagárí kíjiyo. 35 Aur
yún húa, ki jab unhon ne apne bore ḳhálí kiye, to dekhá, ki har shaḳhs kí naqdí
bandhí húí uske bore men thí; aur we aur unká báp naqdí kí thailíyán dekhke ḍar
gaye.
36 Aur unke báp Yaqúb ne unhen kahá, Tum ne mujhe láwalad kiyá; Yúsaf to
nahín hai, aur Simon bhí nahín, Binyamín ko bhí lejáoge: yih sab chízen mere
muḳhálif hain. 37 Tab Rubin ne apne báp se ḳhitáb karke kahá, ki Agar main us
ke tujh pás na láún, to tú mere do beṭon ko qatl kíjiyo: use mere háth men somp
de, ki main use phir tujh pás pahuncháúngá. 38 Usne kahá, Merá beṭá tumháre
sáth na jáegá, ki uská bháí mar gayá, aur wuh akelá rah gayá; agar us par, jis ráh
men, ki tum játe ho, kuchh áfat ho, to tum mere buṛhápe ke bálon ko sáth gam
ke gor men utároge.

TENTÁLÍSWAN BÁB.

1 Aur zamín par wuh kál baṛá saḳht thá. 2 Aur yún húá, ki jab wuh galla jo
Misr se láe the, we khá chuke, to unke báp ne unhen kahá, ki Phir jáo, aur hamáre
liye thoṛí ḳhurish mol lo. 3 Tab Yihúdáh ne use kahá, ki Us mard ne ham ko
niháyat táqíd se kahá hai, ki tum bagair is ke, ki tumhárá bháí tumháre sáth ho,
merá munh na dekhoge. 4 So agar tú hamárá bháí hamáre sáth bhejtá hai, to ham
jáenge, aur tere liye ḳhurish mol lenge; 5 Aur agar nahín bhejtá hai, to ham na
jáenge: ki us mard ne ham se kahá hai, Jab tak tumhárá bháí tumháre sáth na ho,
tum merá munh na dekhoge. 6 Tab Isráel ne kahá, ki Tum ne mujh se kyún yih
badí kí, ki us mard se kahá, ki hamárá aur ek bháí hai? 7 We bole, ki us mard ne
hamen tang karke hamárá, aur hamáre kumbe ká hál istifsár kiyá, ki kyá tumhárá
báp ab tak jítá hai? Ayá tumhárá aur bháí hai? To ham ne báton ke sirishte ke
muwáfiq use kahá; kyá ham jánte the, ki wuh hamen kahegá, ki apne bháí ko leáo?
8 Tab Yihúdah ne apne báp Isráel ko kahá, ki is jawán ko mere sáth kar de, ki
ham uṭhen aur jáwen; táki ham, aur tú, aur hamáre beṭe jíwen, aur mar na jáwen.
9 Aur main uská zámin hotá hún; tú mere hí háth se uskí talab kíjiyo: agar main
use tere pás na láún, aur tere sámhne na baiṭháún, to tú yih gunáh abad tak merí
gardan par rakhiyo. 10 Kyúnki agar ham táḳhír na karte, to abtak do bárah phir
áe hote. 11 Tab unke báp Isráel ne unhen kahá, ki Agar ab yúnhín hai, to yún
karo; ki kuchh ḳhásá mewá is zamín ká apne zarúf men rakh lo, aur us mard ke
liye hadiyah lejáo, thoṛá rauganí balsán, thoṛá shahd, kuchh garam masálih, aur
murr, adr pistá, aur bádám. 12 Aur dúharí qímat háth men lo; aur wuh naqdí, jo
tumháre boron men phir láí gaí hai, apne háth men phir lejáo; sháyad ki wuh
galtí se húá ho. 13 Apne bháí ko bhí lo; uṭho, aur phir us mard pás jáo.
14 Aur Ḳhudá Qádir us mard ko tum par mihrbán kare, táki wuh tumháre dúsre
bháí aur Binyamín ko chhoṛ dewe. Main agar láwalad húá, to húá.
15 Tab unhon ne wuh hadiyah liyá, aur dúharí naqdí ko apne háth men Binya-
mín samet liyá, aur uṭhe, aur Misr ko utar chale, aur Yúsaf ke áge jákar khaṛe

húe. 16 Jab Yúsaf ne Binyamín ko unke sáth dekhá, to usne apne ghar ke
dároga ko kahá, ki in mardon ko ghar men lejá, aur kuchh zabh karke taiyár kar;
kyúnki ye mard do pahar ko mere sáth kháwenge. 17 Us shakhs ne jaisá Yúsaf
ne farmáyá thá, kiyá; aur unhen Yúsaf ke ghar men láyá. 18 Tab we dare, ki
Yúsaf ke ghar men láe gaye. Aur unhon ne gumán kiyá, ki naqdí kí illat se, jo
pahle martaba hamáre boron men phir gaí, ham yahán láe gae hain; táki wuh
hamáre liye ek bahána dhúndhe, aur ham par hamla kare, aur ham ko pakre, aur
gulám kare, aur hamáre gadhon ko chhín le. 19 Tab unhon ne Yúsaf ke ghar ke
dároga pás áke, ghar ke darwáze par usse guftgú kí, aur kahá, ki, 20 Sáhib, ham
pahle martaba jo khurísh mol lene áe the; 21 To yún húá, ki jab ham ne manzil
par utar ke apne boron ko kholá, to dekhá, ki har shakhs kí naqdí, uske bore men
úparwár thí, hamárí naqdí sab púrí thí; so ham use apne háth men phir láe hain:
22 Aur ham aur naqdí, khurish mol lene ko, apne háthon men láe hain; aur ham
nahín jánte, ki hamárí naqdí kisne hamáre boron men rakh dí. 23 Usne kahá, ki
tumhárí salámatí howe; mat daro, tumháre Khudá aur tumháre báp ke Khudá ne
tumháre boron men tumhen khazána diyá; tumhárí naqdí mujh ko mil chukí. Phir
wuh Simon ko un pás nikál láyá. 24 Aur us shakhs ne unko Yúsaf ke ghar men
láke pání diyá, ki pánw dhoen, aur unke gadhon ko dáná ghás diyá. 25 Phir unhon
ne Yúsaf ke intizár men ki wuh do pahar ko áegá, hadiyah taiyár kiyá: kyúnki
unhon ne suná thá, ki hamen khāná yahán khāná hogá. 26 Aur jab Yúsaf ghar
men áyá, to we wuh hadiyah, jo unke pás thá, bhítar láe, aur uske liye sijde ko
zamín par gire. 27 Usne unse khair o áfiyat púchhí, aur kahá, ki Tumhárá báp
achchhí tarah hai, wuh burhá, jiská zikr tum ne kiyá thá, ab tak jítá hai? 28 Unhon
ne jawáb diyá, ki Terá chákar hamárá báp tandurust hai, wuh hanoz jítá hai.
29 Phir unhon ne sir jhukáe, aur sijda kiye. Phir usne ánkh uṭhái aur apne bhái
Binyamín, apní má ke beṭe ko dekhá, aur kahá, ki Tumhárá chhoṭá bhái, jiská zikr
tum ne mujh se kiyá thá, yihí hai? Phir kahá, ki Ai mere farzand, Khudá tujh par
mihrbán rahe. 30 Tab Yúsaf ne jaldí kí, kyúnki uská jí apne bhái ke liye bharáyá;
aur cháhá ki rowe. Wuh ek khalwat men gayá, aur wahán royá.
31 Phir usne apná munh dhoyá, aur báhar niklá, aur apne taín zabt kiyá, aur
farmáyá, ki kháná láo. 32 Aur unhon ne uske liye alag, aur unke liye judá, aur
Misríon ke, jo uske sáth kháte the, aláhidah chuná; isliye ki log Ibráníon ke sáth
kháná khá nahín sakte; Misrí ise makrúh jánte hain. 33 Aur we uske sámhne
baiṭhe, baṛá apní baṛái ke, aur chhoṭá apní chhoṭái ke muwáfiq. Tab we tajjub se
ek dúsre ko dekh rahe. 34 Aur usne apne áge se qáben unko uṭhá dín; lekin
Binyamín kí qáb har ek kí qáb se pach guní thí. Aur unhon ne uske sáth piyá
aur khush húe.

CHAUTA'LI'SWA'N BA'B.

1 Aur usne apne ghar ke dároge ko yih hukm kiyá, ki in ádmíon ke gon galle
se, jitna ki we lejá saken bhar, aur har shakhs kí naqdí uske gon ke andar dál de.
2 Aur merá piyálá, rúpe ká piyálá, chhoṭe ke gon men úparwár uske galle kí
qímat samet rakh de, Chunánchi, usne Yúsaf ke farmáne ke muwáfiq amal kiyá.
3 Jonhín subh kí roshní húí, we sab apne gadhe leke chal nikle. 4 Jab we shahr

se thoṛí dúr báhar gae, Yúsaf ne apne ghar ke dároge ko kahá, uṭh aur un logoṇ
ká píchhá kar, aur jab tú unheṇ páwe, to unheṇ kah, Tum ne kis liye nekí ke iwaz
badí kí? 5 Kyá tumháre pás wuh nahíṇ jismeṇ merá ķhudáwand pítá hai? Yih
usko to ķhúb málúm ho saktá thá. Phir jo tum ne kiyá, burá kám kiyá. 6 Aur
usne unheṇ já liyá, aur ye báteṇ unheṇ kahíṇ. 7 Tab unhoṇ ne use kahá, ki
hamárá ķhudáwand aisí báteṇ kyúṇ kahtá hai? Hargiz na ho ki tere chákar aisá
kám kareṇ. 8 Dekh yih naqdí jo ham ne apne boroṇ meṇ úparwár páí, so ham
Kanán kí sarzamín se tujh pás phir láe the: pas kyúṇkar hogá ki ham ne tere
ķhudáwand ke ghar se rúpá, yá soní churáyá ho? 9 Tere chákaroṇ meṇ wuh jis ke
pás se nikle, már ḍálá jáe, aur ham bhí apne ķhudáwand ke gulám honge.
10 Usne kahá, ki tumhárí bátoṇ ke muwáfiq hogá: jis pás ki wuh nikle merá
gulám hogá, aur tum begunáh ṭhaharoge. 11 Tab filfaur har mard ne apná goṇ
zamín par utárá, aur har ek ne apná goṇ kholá. 12 Aur wuh ḍhúṇḍhne lagá. Aur
baṛe se shurú karke chhoṭe par áķhir kiyá; aur piyálá Binyamín ke goṇ meṇ páyá.
13 Tab unhoṇ ne apne kapṛe pháṛe, aur har mard ne apná gadhá ládá, aur shahr
ko phirá.
14 Aur Yihúdáh aur uske bháí Yúsaf ke ghar áe; ki wuh hanoz wuhíṇ thá; aur
we uská áge zamín par gire. 15 Tab Yúsaf ne unheṇ kahá, Tum ne yih kaisá kám
kiyá? Kyá tum na jánte the, ki mujh sá shaķhs to ķhúb málúm kar saktá hai?
16 Yihúdáh bolá, ki Ham apne ķhudáwand se kyá kaheṇ? Aur kyá boleṇ? Aur
kyúṇkar apne taíṇ pák ṭhahráweṇ? Ki Ķhudá ne tere chákaroṇ kí badkarí záhir
kí. Dekh, ki ham, aur wuh bhí, jis pás se piyálá niklá, apne ķhudáwand ke
gulám haiṇ. 17 Wuh bolá, Hargiz na ho, ki maiṇ aisá karúṇ; yih shaķhs jis pás
se piyálá niklá, wuhí merá gulám hogá; aur tum apne báp pás salámat jáo.
18 Tab Yihúdah uske nazdík ákar bolá, Ai mere khudáwand, apne chákar ko
parwángí díjiye, ki apne ķhudáwand ke kán meṇ ek bát kahe, aur apne chákar
par apne gazab kí ág ko mat bhaṛakne díjiye; kyúnki tú Firaún kí mánind hai.
19 Mere ķhudáwand ne apne chákaroṇ se yúṇ kahke sawál kiyá, ki Tumhárá báp
yá bháí hai? 20 Aur ham ne apne ķhudáwand se kahá, ki hamárá ek buṛhá báp
hai? aur uske buṛhápe ká ek chhoṛá laṛká hai; aur us ká bháí margayá, aur wuh
apní má ká ek hí rahá, aur us ká báp us par áshiq hai. 21 Tab tú ne apne chákaroṇ
ko kahá, ki use mujh pás láo, ki us par nazar karúṇ. 22 Ham ne apne ķhu-
dáwand se kahá, ki wuh jawán apne báp ko chhoṛ nahíṇ saktá, ki agar wuh
chhoṛe, to wuh mar jáegá. 23 Phir tú ne apne chákaroṇ ko kahá, jab tak tumhárá
chhoṭá bháí tumháre sáth na áwe, tum merá muṇh phir na dekhoge. 24 Aur yúṇ
húá, ki jab ham tere chákar apne báp pás gae, to ham ne apne ķhudáwand kí
báteṇ us se kahíṇ. 25 Hamárá báp bolá, phir jáo aur hamáre liye thoṛá galla mol
lo. 26 Ham bole, ki ham nahíṇ já sakte; agar hamárá chhoṭá bháí hamáre sáth
howe, to ham jáenge; kyúnki us shaķhs ká muṇh na dekhne páenge, magar jab ki
hamárá chhoṭá bháí hamáre sáth ho. 27 Aur tere chákar, mere báp ne ham ko
kahá, Tum jánte ho, ki merí jorú mujh se do beṭe janí, ek mujh se judá húá,
28 Aur maiṇ ne kahá, yaqinan wuh pháṛá gayá: aur maiṇ ne use ab tak nahíṇ
dekhá. 29 Ab, agar tum is ko bhí mujh se judá karte ho, aur us par kuchh áfat
paṛe, to tum mere buṛhápe ke báloṇ ko gam ke sáth, qabr meṇ utároge. 30 Pas
jo maiṇ tere chákar, apne báp pás jáúṇ, aur wuh jawán hamáre sáth na ho; is sabab

se ki us kí zindagí us jawán kí zindagí se wábasta hai, to ákhir ko yihí hogá, ki
wuh yih dekhkar ki jawán nahín hai, mar jáegá ; 31 Aur tere chákar, tere naukar
apne báp ke burhápe ke bálon ko gam ke sáth qabr men utárenge. 32 Kyúnki
tere chákar ne apne báp ke pás, is jawán ká zámin hoke kahá, ki agar main use
tujh pás na pahuncháún, to main apne báp ká abad tak gunahgár hún. 33 Is liye,
ab mujhe ijázat díjiye, ki terá chákar jawán ke badle apne khudáwand ki gulámí
men rahe, aur jawán ko uske bháíon ke sáth jáne de. 34 Kyúnki main apne báp
pís kyúnkar jáún, agar jawán mere sáth na howe ? Aisá na howe, ki musíbat, jo
mere báp par pare, main use dekhún.

PAINTÁLÍSWÁN BÁB.

1 Tab Yúsaf apne taín un sab ke áge jo us pás khare the, zabt na kar saká ; aur
chiláyá, ki Har ek ko mujh pás se báhar karo. Chunánchi jab Yúsaf ne apne taín
apne bháíon par záhir kiyá, to us waqt koí uske sáth na thí. 2 Aur wuh chiláke
royá : aur Misríon, aur Firaún ke gharáne ne suná. 3 Aur Yúsaf ne apne bháíon
ko kahá, Yúsaf main hún ! áyá merá báp abhí tak jítá hai ? Tab uske bháí use
jawáb na de sake : kyúnki we uske huzúr ghabrá gae. 4 Aur Yúsaf ne apne bháíon
se kahá, Mere nazdík áiye. Tab we nazdík áe. Aur wuh bolá,Main tumhárá
bháí Yúsaf hún, jisko tum ne Misr men bechá. 5 So, isliye, ki tum ne mujhe
yahán bechá, gamgín na ho ; aur apne dilon men diqq mat ho : kyúnki Khudá ne
tum se áge, jánen bacháne ke liye, mujh ko bhejá. 6 Is liye, ki do baras se zamín
par kál hai ; aur abhí aur pánch baras tak na zamín khodegí, na khetí kátí jáegí.
7 Aur Khudá ne mujh ko tumháre áge bhejá, táki tumhárá asar zamín par báqí
rakhe, aur tumhen naját i kullí deke zindagí bakhshe. 8 So ab, na tum ne, balki
Khudá ne mujhe yahán bhejá ; aur us ne mujhe Firaún ke báp kí jagah, aur us ke
sáre ghar ká khudáwand, aur Misr kí sárí sarzamín ká hákim banáyá.

9 Tum jaldí karo, aur mere báp pás jáo, aur use kaho, Terá betá Yúsaf yún
kahtá hai, ki Khudá ne mujh ko sáre Misr ká khudáwand kiyá : mujh pás chale
á, der mat kar, tú Goshan kí zamín men rahegá, aur tú, aur tere larkon ke larke, aur
terí bher, bakrí, aur gáe bail, us samet jo kuchh terá hai, mere pás honge ; 11 Aur
wahán main terí parwarish karúngá : kyúnki abhí kál ke pánch baras hain, mabáda
ki tú aur terá gharáná, aur sab jo tere hain, muflis ho jáen. 11 Aur dekho, tumhárí
ánkhen, aur mere bháí Binyamín kí ánkhen dekhtí hain, ki main hí hún, jo tumháre
sáth munh se boltá hún. 13 Aur tum mere báp se, merí sárí shaukat ká, jo Misr
men hai, aur us sab ká jo tum ne dekhá hai, zikr kíjiyo : aur tum shitábí karo, aur
mere báp ko yihán le áo. 14 Aur wuh apne bháí Binyamín ke gale lagke royá ;
aur Binyamín bhí uske gale lagke royá. 15 Aur usne apne sab bháíon ko chúmá
aur un se milke royá ; aur bád iske uske bháí us se báten karne lage.

16 Aur yihí zikr Firaún ke gharáne men suná gayá, ki Yúsaf ke bháí áe : aur us
se Firaún aur uske chákar bahut khúsh húe. 17 Aur Firaún ne Yúsaf ko kahá, ki
Apne bháíon ko kah, Tum apne jánwar ládo, aur jáo, aur Kanán kí sar zamín men
já pahuncho: 18 Aur apne báp, aur apne gharáne ko lo, aur mujh pás áo: aur main
tum ko Misr kí sar zamín kí achchhí chízen dúngá, aur tum is zamín ke taháif
kháoge. 19 Ab tujhe hukm milá, ki tú unko kahe, Tum yih karo, ki apne larke

aur apní jorúoṉ ke liye Misr kí zamín se gáṛíáṉ lo, aur apne báp ko láo aur áo.
20 Aur apne asbáb ká kuchh afsos na karo; kyúnki Misr kí sárí zamín kí ḳhubí
tumháre liye hai.

21 Aur Isráel ke farzandoṉ ne yúnhíṉ kiyá; aur Yúsaf ne Firaún ke kahe ke
muwáfiq unko gáṛíáṉ díṉ, aur ráh ka ḳharch diyá. 22 Aur us ne un sab meṉ har
ek ko joṛá diyá; lekin us ne Binyamín ko tín sau rúpae, aur páṉch joṛe kapṛe díe.
23 Aur apne báp ke liye yih kuchh bhejá; das gadhe Misr kí achchhí chízoṉ se
láde húe, aur das gadhíáṉ galle, aur roṭí, aur ḳhúrish se ládí húíṉ, apne báp ke
safar ke liye. 24 Chunánchi us ne apne bháíoṉ ko rawána kiyá, aur we chal
nikle. Tab us ne unheṉ kahá, Dekho, kahíṉ tum ráh meṉ jhagṛá na karo.

25 Aur we Misr se rawána húe, aur Kanán kí zamín meṉ apne báp Yaqúb ke
pás pahunche; aur us se kahá, 26 Yúsaf ab tak jítá hai, aur wuh Misr kí sárí
zamín ká hákim hai. Aur Yaqúb ká dil sansaná gayá, kyúnki us ne unká yaqín
na kiyá. 27 Aur unhoṉ ne us se sárí báteṉ, jo Yúsaf ne unheṉ kahí thíṉ, kahiṉ:
aur jab us ne gáṛíán, jo Yúsaf ne us ke bulá bhejne ke liye bhejí thíṉ, dekhíṉ, to
unke báp Yaqúb kí zindagí do barah húí. 28 Aur Isráel bolá, Yih bas hai, ki
merá beṭá Yúsaf abtak jítá hai. Maiṉ jáúngá, aur peshtar is se ki maiṉ marúṉ,
use dekhúngá.

CHHIYÁLÍSWÁṈ BÁB.

1 Aur Isráel ne, un sab samet, jo uske the, safar kiyá, aur Bersabá par ákar
apne báp Izhák ke Ḳhudá ke liye zabh kí. 2 Aur Ḳhudá ne rát ko ḳhwáb meṉ
Isráel se báteṉ kíṉ, aur kahá, Ai Yaqúb! Wuh bolá, Maiṉ házir húṉ. 3 Us-
ne kahá, Maiṉ Ḳhudá tere báp ká Ḳhudá húṉ; Misr meṉ játe húe mat ḍar; kyún-
ki maiṉ tujhe waháṉ baṛí guroh banáúngá; maiṉ tere sáth Misr ko jáúngá; aur
tujhe phir le áúngá; 4 Aur Yúsaf apná háth terí áṉkhoṉ par rakhegá.

5 Tab Yaqúb Bersabá se uṭhá; aur Isráel ke beṭe apne báp Yaqúb ko, aur
apne laṛkoṉ, aur apní jorúoṉ ko gáṛíoṉ par, jo Firaún ne uske lejáne ko bhejí thíṉ,
le chale. 6 Aur unhoṉ ne apne chaupáe, aur apná asbáb, jo Kanán kí sar zamín
meṉ páyá thá, le liyá; aur Yaqúb apne sab nasl samet Misr meṉ áyá. 7 Wuh
apne beṭoṉ, aur beṭoṉ ke beṭoṉ, apní beṭíoṉ, aur apne beṭíoṉ kí beṭíoṉ ko, aur apne
sab nasl ko, apne sáth Misr meṉ láyá.

8 Aur ye baní Isráel ke nám haiṉ, jo Misr meṉ áe; Yaqúb aur uske beṭe: Yaqúb
ká pahlauṭhá Rubin. 9 Baní Rubin: Hanúk aur Phalú aur Hasron aur Karmí.
10 Aur baní Simon: Yamuel aur Yamín aur Ahad aur Yakín aur Zuhar aur
Kanání aurat ká beṭá Sáúl. 11 Aur baní Lewí: Garshún aur Qahát aur Mirárí.
12 Aur baní Yihúdah: Ír aur Onán aur Selah aur Pháras aur Sháriq. Un meṉ
se Ír aur Onán Kanán kí zamín meṉ mar gae. Aur Pháras ke beṭe ye haiṉ.
Hasron aur Hamúl. 13 Aur baní Ishakár: Tola aur Fúah aur Yúb aur Sim-
ron. 14 Aur baní Zabulún: Sarad aur Alún aur Yahlel. 15 Ye baní Líá
haiṉ, jo Paddán Arám meṉ Yaqúb se Dinah samet jo uskí beṭí thí paidá húe. So
sáre shaḳhs uske beṭoṉ aur beṭíoṉ ke tentís haíṉ. 16 Baní Jadd: Safyán aur
Hájí aur Súní aur Isbán aur Írí aur Arodí aur Arelí. 17 Aur baní Yasar:
Yumnat aur Iswí aur Baríat aur Saríh unkí bahin. Aur baní Baríat: Hibr aur

Malkiel. 18 Ye baní Zilfah haiṉ, jise Lában ne apní beṭí Líá ko diyá: so ye
solah shakhs haiṉ, jinheṉ wuh Yaqúb ke liye janí. 19 Aur Yaqúb kí jorú Ráhel
ke beṭe Yúsaf aur Binyamín haiṉ. 20 Aur Yúsaf se zamín i Misr meṉ Manassí
aur Ifrain paidá húe, ye On ke káhin Potífára kí beṭí Ásnáth ke peṭ se paidá húe.
21 Anr baní Binyamín: Belah aur Bakr aur Ashbel aur Jirá Naámán, Akhí aur
Ros, Mupim aur Arad. 22 Ye baní Ráhel haiṉ, so sab chaudah nafs haiṉ, jo usse
Yaqúb ke liye paidá húe. Aur baní Dán: Hashím. 24 Aur baní Naftálí: Yah-
siel aur Júní aur Yisr aur Salím. 25 Ye baní Bilhah haiṉ, jise Lában ne apní
beṭí Ráhel ko diyá, so ye sab sát shakhs haiṉ, jinheṉ wuh Yaqúb ke liye janí.
26 We sab ke sab, jo Yaqúb ke sáth Misr meṉ áe, aur uskí sulb se paidá húe,
unke siwá jo Yaqúb ke beṭoṉ kí jorúeṉ thíṉ, chhiyásaṭh the; 27 Aur Yúsaf ke do
beṭe the, jo zamín i Misr meṉ paidá húe: so we sab jo Yaqúb ke gharáne ke the,
aur Misr meṉ áe, sattar shakhs the.
28 Aur us ne Yihúdah ko Yúsaf pás apne se peshtar bhejá, táki Goshan tak uskí
rahbarí kare; aur we Goshan kí zamín meṉ áe. 29 Aur Yúsaf ne apní gáṛí taiyár kí,
aur apne báp Isráel ki muláqát ke liye Goshan ko chalá, aur apne taíṉ us pár házir
kiyá, aur uske gale lapṭá, aur der tak royá. 30 Tab Isráel ne Yúsaf se kahá, ab
mujhe marná khush hai, ki maiṉ ne terá muṉh dekhá, ki tú abhí jítá hai.
31 Aur Yúsaf ne apne bháíoṉ, aur apne báp ke gharáne ko kahá, Maiṉ khabar
dene ko Firaún ke pás játá húṉ, aur use kahtá húṉ, ki mere bháí, aur mere báp ká
gharáná, jo Kanán kí sar zamín meṉ thá, mujh pás áyá; 32 Aur we log chaupán
haiṉ, kyúnki chaupáe charáná qadím se unká peshá hai; aur we apne bheṛ bakrí,
aur gáe bail, aur sab kuchh, jo unká hai, líe áe haiṉ. 33 Aur yún hogá, ki Firaún
tum ko buláwegá aur kahegá, ki tumháre shugal kyá hai? 34 To tum kahiyo,
Tere gulám jawání se leke abtak chaupání karte rahe haiṉ, kyá ham aur kyá
hamárá ábá. Táki tum Goshan kí zamín meṉ raho, is liye ki Misríoṉ ko, har ek
chaupán se nafrat hai.

SAINTÁLÍSWÁṈ BÁB.

1 Tab Yúsaf ne ákar Firaún se kahá, ki Merá báp, aur mere bháí, aur unkí bheṛ
bakrí, aur gáe bail, aur sab jo unke haiṉ, Kanán kí sar zamín se nikal áe: aur dekh,
ki we Goshan kí zamín meṉ haiṉ. 2 Aur us ne pánch shakhs apne bháíoṉ meṉ se
líe, aur unheṉ Firaún ke sámhne házir kiyá. 3 Aur Firaún ne us ke bháíoṉ se kahá,
Tumháre shugl kyúnkar hai? Unhoṉ ne Firaún ko kahá, ki Tere gulám; kyá ham,
kyá hamáre báp dáde chaupán haiṉ. 4 Phir unhoṉ ne Firaún se kahá, ki Ham is
sar zamín meṉ rahne ko áe haiṉ; is liye ki tere gulámoṉ ke galloṉ ke liye chará-
gáh nahíṉ; kyúnki Kanán kí zamín meṉ sakht kál paṛá hai: ab is liye apne
chákaroṉ ko Goshan kí zamín meṉ rahne díjiye. 5 Tab Firaún ne Yúsaf se kahá,
ki Terá báp aur tere bháí tujhe pás áe haiṉ: 6 Misr kí zamín tere áge hai; apne
báp aur apne bháíoṉ ko, is sar zamín ke ek maqám meṉ, jo sab se bihtar hai, rakh;
Goshan kí zamín meṉ unheṉ rahne de: aur agar tú jántá hai ki báze unke darmiyán
chálák haiṉ, to unko merí mawáshí par mukhtár kar.
7 Tab Yúsaf apne báp Yaqúb ko andar láyá, aur use Firaún ke sámhne házir
kiyá; aur Yaqúb ne Firaún ke haqq meṉ duá ikhair kí. 8 Aur Firaún ne Yaqúb se

púchhá, ki Terí umr kaí baras kí hai? 9 Yaqúb ne Firaún se kahá, ki Merí musá-
firat ke dinon ke baras eksau tís hain: aur merí zindagí ke baras thoṛe, aur bure
húe, aur we mere báp dádon kí zindagí ke barason kí muddat ko, jab we musáfirat
karte the, na pahunche. 13 Phir Yaqúb Firaún ke liye duá i ḳhair karke, Firaún
ke huzúr se báhar gayá.

11 Aur Yúsaf ne apne báp, aur bháíon ko zamín Misr ke ek bihtar zilla men, jor
Rímsís hai, jaisá Firaún ne farmáyá thá, baiṭháyá aur málik kiyá. 12 Aur Yúsaf
ne apne báp, aur apne bháíon, aur apne báp ke sab gharáne kí, unke laṛke bálon ke
muwáfiq parwarish kí.

13 Aur wahán zamín par roṭí na thí, isliye ki kál aisá sakht thá, ki Misr kí sar
zamín, aur Kanán kí zamín, kál ke sabab se pazhmurdah ho gaí thí. 14 Yúsaf ne
sárí naqdí, jo Misr aur Kanán kí sar zamín men maujúd thí, us galle ke badlei
men, jo logon ne mol liyá, jama kí: aur Yúsaf ne us naqdí ko Firaún ke ghar men
láyá. 15 Aur jab Misr aur Kanán kí sar zamín men naqdí náyáb húí, to sárí Misríon
ne ákar Yúsaf se kahá, ki Ham ko roṭí de: ki tere hote húe, ham kyun maren?
kyúnki naqdí náyáb hai. 16 Yúsaf ne kahá, ki Apne chaupáe do, agar naqdí náyáb
hai; ki main tumháre chaupáíon ke badle tumhen dúngá. 17 We apne chaupáe
Yúsaf kane láe: aur Yúsaf ne ghoṛon, aur bheṛ bakrí, aur gáe bail ke gallon, aur
gadhon ke badle, unko roṭíán dín: aur usne unke chaupáíon ke badle men unhen
us sál pálá.

18 Jab wuh sál guzar gayí, we dúsre sál us pás áe, aur use kahá, ki Ham apne
ḳhudáwand se nahín chhipáte ki hamáre naqd ḳharch ho chuká; hamáre
ḳhudáwand ne hamáre chaupáíon ke galle bhí lie; so hamáre ḳhudáwand kí
nigáh men, hamáre badanon aur zamínon ke siwá kuchh báqí nahín! 19 Pas ham
apní zamín samet terí ánkhon ke sámhne kyun halák howen,? ham ko aur hamárí
zamín ko roṭí par mol le, aur ham apní zamín samet Firaún kí gulámí men
rahenge: aur dáná de, táki ham jíen, aur na maren, ki zamín wirán na ho jáwe.
20 Aur Yúsaf ne Misr kí sárí zamín Firaún ke liye mol lí; kyúnki Misríon men
se, har shaḳhs ne apní zamín bechí, ki kál ne unko nipaṭ tang kiyá thá. 21 So wuh
zamín Firaún kí húí. Aur usne logon ko shahron men Misr ke atráf kí ek hadd se
dúsrí hadd tak basáyá. 22 Usne sirf káhinon kí zamín mol na lí; kyunkí we káhin
Firaún kí dí húí jágír rakhte the, aur apní jágír, jo Firaún ne unhen dí thí, kháte
the; isliye unhon ne apní zamínon ko na bechí.

23 Tab Yúsaf ne logon se kahá, ki Dekho, main ne áj ke din tum ko, aur
tumhárí zamín ko Firaún ke liye mol liyá: to yih tuḳhm tumháre liye hai, khet
men bo. 24 Aur jab yih ziyáda ho, to yún hogá, ki tum pánchwán hissa Firaún
ko doge, aur chár hisse khet men bíj bone ko, aur tumhárí, aur unkí, jo tumháre
gharáne ke hain, anr tumháre bachon kí khurák ke liye honge. 25 We bole, ki
túne hamáre jánen bacháín; ham apne ḳhudáwand kí nazar men maurid i rahm
howen, aur ham Firaún ke gulám honge. 26 Aur Yúsaf ne sárí Misr kí zamín
ke liye yih áín, jo áj ke din tak hai, muqarrar kiyá, ki Firaún pánchwán hissa le;
magar faqat káhinon kí zamín Firaún kí na húí.

27 Aur Isráel Misr kí zamín men Goshan ke mulk men sukúnat kí: aur we wahán
amlák rakhte the, aur we baṛhe, aur bahut ziyáda húe. 18 Aur Yaqúb Misr kí
zamín men satrah baras jítá: so Yaqúb ki sárí umr ek sau saintális baras kí húí.

29 Aur Isráel ke marne ká waqt nazdík pahunchá: tab usne apne beṭe Yúsaf ko
bulákar kahá, Ab jo main terí nazar men maurid i lutf húṉ, apná háth merí rán
tale rakh díjiye, aur mihrbání aur sadáqat se mere sáth sulúk kíjiye; mujh ko Misr
men mat gáṛiyo; 30 Ki main apne báp dádon ke pás soúngí, aur tú mujhe Misr se
báhar lejáiyo, aur unke goristán men gáṛiyo. Wuh bolá, ki jaisá tú ne kahá, main ka-
rungá. 31 Aur us ne kahá, ki mere áge qasam khá. Us ne us ke áge qasam kháí;
tab Isráel apne bistar ke sirháne par khudáparastí men jhuk gayá.

ATHTA'LI'SWA'N BA'B.

1 Aur bád in chízon ke yún huá, ki kisí ne Yúsuf se kahá, Dekh terá báp bímár
hai; so us ne apne do beṭon Manassí aur Ifráím ko sáth liyá. 2 Aur Yaqúb ko kha-
bar dí gaí, ki Dekh, terá beṭá Yúsaf tujh kane áyá hai. Aur Isráel palang par sam-
bhal baiṭhá.
3 Aur Yaqúb ne Yúsaf se kahá, ki Khudá Tálá Lauz ke bích, Kanán kí zamín
men mujhe dekhái diyá, aur mujhe barakat dí. 4 Aur mujhe kahá, ki Dekh, main
tujhe baromand aur firáwán karúngá, aur tujh se bahutsí gurohen paidá karúngá;
aur tere bád yih zamín terí nasl kí milk i abadí karúngá. 5 Aur ab tere do beṭe
Ifráím aur Manassí jo tujh se Misr kí zamín men, peshtar is se ki main Misr men
tujh pás áyá, paidá húe, mere hain; we Rúbin aur Simon kí tarah mere honge. 6
Aur terí aulád, jo inke bád paidá ho, terí hongi; aur we apní mirás men, apne
bháíon ke hamnám honge. 7 Aur main jo hún, so jab Paddán se átá thá, Ráhel ráh
men, jab Ifrát thoṛí dúr ráh gayá thá, mere pás Kanán kí zamín men mar gaí. Aur
main ne use wahín Ifrát kí ráh men gáṛá; Baitlaham wuhí hai.
8 Phir Isráel ne Yúsaf ke beṭon ko dekhkar kahá, Ye kaun hain? 9 Yúsaf ne
apne báp se kahá, Ye mere beṭe hain, jo Khudá ne mujhe yahán die. Wuh
bolá, Unhen mujh pás lá, main unhen barakat bakhshúngá. 10 Lekin Isráel kí
ánkhen buṛhápe se dhundlí húí thín, ki wuh dekh na saká. Aur wuh unhen uske
nazdík layá; aur us ne unhen chumá, aur unhen gale lagáyá. 11 Aur Isráel ne
Yúsaf se kahá, Mujhe to tere hí munh dekhne kí ás na thí: aur dekh, Khudá
ne terí nasl bhí mujhe dekhái. 12 Aur Yúsaf ne unhen apní god men se nikálá,
aur apne taín zamín par jhukáyá. 13 Yúsaf ne un donon ko pakṛá, Ifráim ko apne
dahine háth se, Isráel ke báyán háth ke muqábil, aur Manassí ko apne báyán hath
se Isráel ke dahine háth ke sámhne, aur uske nazdík láyá. 14 Isráel ne apná
dahiná háth lambá kiyá, aur Ifráím ke sir par, jo chhoṭá thá, rakhá, aur báyán háth
Manassí ke sir par, ján bujh kar apne háthon ko yún rakhá; kyúnki Manassí
pahlauṭhá thá. 15 Aur us ne Yúsaf ke liye barakat cháhí, aur kahá, Khudá
jiske sámhne mere báp Abirahám aur Izhák chale, aur Khudá jis ne sárí umr
áj ke din tak merí pásbání kí: 16 Aur wuh firishta, jisne mujhe sárí badíon se
bacháyá, in jawánon ko barakat dewe; aur jo merá nám hai, aur mere báp dádon
Abirahám aur Izhák ká nám hai, so unká rakhe, aur zamín par un se rel pel guroh
paidá kare.
17 Aur Yúsaf yih dekhkar, ki us ke báp ne apná dahiná háth Ifráím ke sir par
rakhá, nákhush húá: aur us ne apne báp ká háth thám liyá, táki use Ifráímke sir
par se uṭháke Manassí ke sir par rakh dewe. 18 Aur Yúsaf ne apne báp se kahá,

ki Ai mere báp, yun bajá nahín; kyúnki yih pahlauṭhá hai; apná dahiná háth us ke
sir par rakh. 19 Uske báp ne na máná, aur kahá, Main jántá hun, ai beṭe, main
jántá hun: is se bhí log honge, aur yih bhí buzurg hogá: par us ká chhoṭá bháí
us kí nisbát baṛá hogá, aur us kí nasl se bahut gurohen hongí. 20 Aur us ne un
ko us din barakat bakhshí, ki Baní Isráel terá nám leke ápas men duáe khair
karenge, ki KHUDA'WAND tujh ko Ifráím aur Manassí sá kare. So us ne Ifráím ko
Manassí par fazilat dí.

21 Aur Isráel ne Yúsaf ko kahá, Dekh, main martá hun: lekin KHUDA'WAND
tumháre sáth hogá, aur tum ko tumháre báp dádon kí zamín men phir lejáegá.
22 Aur main tujhe, tere bháíon kí nisbát, ek hissa jo main ne Amúríon ke háth se,
apní talwár aur kamán se nikálá, ziyáda detá hún.

UNCHA'SWA'N BA'B.

1 Aur Yaqúb ne apne beṭon ko buláyá, aur kahá, Apne ko jama karo, táki main
uskí, jo píchhle dinon men tum par lítegá, tumhen khabar dún. 2 Ai Yaqúb ke
beṭo báham áo, aur suno, apne báp Isráel kí suno.

3 Rúbin, merá pahlauṭhá tú hai, merí shahzorí, aur merí qúwat ká auwal, aur
qadr men baṛá, aur izzat men pahlá hai: 4 Lekin tú páníon ká sá josh kháke
baṛá na ṭhahregá; kyúnki tú apne báp ke bistai par chaṛhá, tab usmen tú ne khalal
kiyá, wuh mere bicháune par chaṛh gayá.

5 Simon, aur Lewí, to sage bháí hain, aur unkí makkáríán zulm ke hathyár.
6 Merí ján unkí majlis men dákhil na ho, aur merá dil unke majma men shámil
na ho. Ki we apne gazab men mard ko már ḍálte the, aur apní mastí men sánṛ
ko ukháṛte the. 7 Lánat unke gazab par, ki tund thá, aur unke qahr par, ki sakht
thá. Main unhen Yaqúb men chhitráúngá, aur unhen Isráel men bithráúngá.

8 Yihúdáh, tere bháí, tere mustaudí honge, terá háth tere bairíon kí gardan men
hogá, tere báp kí aulád tereh huzúr jhukengí. 9 Yihúdáh jawán sher hai: mere beṭe,
tú shikár par se uṭh chaltá hai; wuh singh aur sher kí mánind jhuktá aur baiṭhtá
hai: kaun usko chheṛegá? 10 Na sibt Yihúdáh se, na asá uske páon men se játá
rahegá, jab tak Shilá na áwe, aur qaumen uskí farmánbardár howengí. 11 Wuh
apná gadhá angúr ke darakht se, aur apní gadhí ká bachchá kishmish ke darakht
se bándhegá; wuh apná libás wain men, aur apní poshák áb i angúr men dhowegá;
12 Uskí ánkhen wain se lál hongí, aur uske dánt dúdh se safed howenge.

13 Maskan Zabulún ká samundar ká kinárá, aur jaházon ká bandar hogá; aur
uskí sarhadd Saidá tak pahunchegí.

14 Ishakár mazbút gadhá hai, jo bherṣálon men leṭegá; 15 Aur jab dekhtá hai,
ki árámgáh khúb aur zamín dilpasand hai, to apná kándhá bojh uṭháne ko jhukegá,
aur khirájguzaár banegá.

16 Dán, Isráel ke sibton ká sá ek apne logon ká daiyán hogá. 17 Dán ráh ká
sámp hai, aur ráhguzar ká siff jo ghoṛe kí nalion ko aisá ḍansegá, ki uská sawár
pichháṛí gir paṛegá. 18 Ai KHUDA'WAND, main terí naját ká muntazir hún!

19 Jadd, mujádd us par jidd karenge, par wuh unke aqab par jidd karegá.

20 Yasar se uskí chikní roṭí awegí, wuh bádsháhí khushkhuráken degá.

21 Naftálí ázád gazál hai, jo lutf ke kalám kahegá.

22 Yúsaf phaldár paudhá hai, wuh sote par lagá húá phaldár paudhá hai, jiskí
shákhen díwár par charh játí hain. 23 Tírandáz usko cherte, aur márte aur
satáte the; 24 Lekin uskí kamán baqarár hai, aur uske háth ke bázú chálák rahte
hain. 25 Yaqúb ke Kirdigár ke háth men se, wahán se, Isráel ke chaupán aur
chatán se, tere báp ke Khudá se jis ne terí madad kí aur us Qadír se jis ne
tujhko mutabarrak kiyá, tere liye úpar se ásmán kí barakaten aur níche se gahráo
kí barakaten aur chhátíon aur rahimon kí barakaten howen! 26 Jo barakat terá
báp tere liye cháhtá hai, so puráne paháron kí barakat se, aur qadím kohon kí
khushnumáí se barh játí hai. Wuh Yúsaf ke sir par aur us ke bháíon ke Nazír kí
chándí par áwe.

27 Binyamín phárnewálá bheriyá hai; subh ko shikár kháegá, aur shám ko
ganímat bántegá.

28 Ye sab Isráel ke bárah sibt hain, aur yih hai jo unke báp ne unhen kahá, aur
har ek ke haqq men judí judí barakat cháhí. 29 Phir us ne unhen hukm kiyá aur
kahá, ki Main apne logon men shámil hone par hún, mujhe apne bápon ke pás us
magárah men, jo Hittí Ifrún ke khet men hai, gáriyo, 30 Yáne us magárah men
jo Makfílah ke khet men, Mamre ke púrab taraf Kanán kí zamín men hai, jo
Abirahám ne khet samet Ifrún Hittí se goristán kí milk hone ko mol liyá thá.
31 Wahán unhon ne Abirahám ko aur uskí jorú Sarah ko gárá; wahán unhon ne
Izhák aur uskí jorú Ribqah ko gárá, aur wahán main ne Líá ko gárá, 32 Yáne
us khet par aur us magárah men jo baní Hitt se kharídá gayá hai. 33 Aur jab
Yaqúb apne beton ko hukm de chuká, to usne apne páon ko phir bichhaune par
uthá rakhá, aur ján bahaqq húá, aur apne logon men já milá.

PACHA'SWA'N BA'B.

1 Tab Yúsaf apne báp ke munh par gir pará, aur us par royá, aur us ko chumá.
2 Aur Yúsaf ne apne tabíb chákaron ko hukm kiyá, ki us ke báp men khúshbo
bharen. 3 So tabíbon ne Isráel men khushbo bharí: aur us par chálís din guzre;
kyúnki jin par khushbo malá játá hai, itne din guzarte hain. Aur Misrí us ke liye
sattar din tak royá kie.

4 Aur jab us par rone ke din guzar gae, to Yúsaf ne Firaún ke gharáne se kahá, ki
agar main ne tumhárí nazron men izzat páí ho, to Firaún ke kánon men kah do,
5 Ki mere báp ne yih mujh se qasam leke kahá hai, ki dekh, main martá hún: tú
mujh ko merí gor men, jo main ne Kanán kí zamín men apne liye khodí hai, gáriyo.
So is liye mujhe rukhsat de, ki jáún aur apne báp ko gárun, aur main phir áúngá.
6 Firaún ne kahá, ki já, aur apne báp ko, jaise usne tujh se qasam lí hai, gáriyo.

7 So Yúsaf apne báp ko gárne gayá: aur Firaún ke sáre chákar, aur us ke ghar ke
shaikh, aur Misr kí zamín ke sáre shaikh, 8 Aur Yúsaf ká sárá ghar, aur uske
bháí, aur uske báp ká ghar, sab uske sáth gae; aur unhon ne sirf apne larke, aur
gáe bail, aur bher bakrí Goshan kí zamín men chhor die. 9 Aur gáríán aur sawár
uske sáth gae; aur bará amboh thá. 10 Aur we Atad men, us khalíhán par, jo
Yardan ke pár hai, áe, aur wahán bahut bare dardálúd nále kie. Aur us ne apne
báp ke liye sát din tak gam kiyá. 11 Aur jab us zamín ke báshindon, yáne
Kanáníon ne Atad men, khalíhán par, yih gam karte dekhá, to bole, Misríon ke

liye yih baṛá dardnák gam hai. So wuh jagah Abíl Misr kahláí hai; aur wuh
Yardan ke pár hai. 12 Aur us ke beṭon ne, jaisá us ne unheṉ hukm kiyá thá, us
ke sáth kiyá. 13 Us ke beṭe use Kanán kí zamín meṉ le gae, aur use Makfílah ke
khet ke magárah meṉ jise goristán kí milkíyat ke liye, Ifrúní Hittí se Mamre ke
muqábil mol liyá thá, gáṛá. 14 Aur Yúsaf ḳhud aur us ke bháí, aur we sab jo us
ke sáth us ke báp ko gáṛne gae the, us ke báp ko gáṛke Misr ko phire.

15 Aur jab Yúsaf ke bháíoṉ ne dekhá, ki hamárá báp mar gayá, to unhoṉ ne
kahá, ki Yúsaf sháyad ham se dushmaní karegá, aur sárí badí ká, jo ham ne use kí
hai, muqarrar intiqám legá. 16 Tab unhoṉ ne Yúsaf ko yuṉ kahlá bhejá, ki tere
báp ne, apne marne se áge, hukm kiyá hai, ki tum Yúsaf se kahiyo, 17 Apne bháíoṉ
ke gunáh, aur unkí ḳhatáeṉ,, ab baḳhsh díjiye; kyúnki unhoṉ ne tujh se badí kí:
so apne báp ke Ḳhudá ke bandoṉ ke gunáh baḳhsh díjiye. 18 Aur Yúsaf, jab
unhoṉ ne use yih kahá, to royá. 19 Aur us ke bháí bhí gae, aur uske sámhne gir
paṛe, aur unhoṉ ne kahá, dekh, ham tere chákar haiṉ. 20 Yúsaf ne unheṉ kahá,
mat ḍaro, kyá maiṉ Ḳhudá ke iḳhtiyár meṉ nahíṉ? 21 Tum jo ho, tum ne mujh
se badí karne ká iradá kiyá; lekin Ḳhudá ne us se bhaláí kar diyá, ki bahut se logoṉ
kí ján bach jáwe. 22 Chunánchi áj wáqa huá. Isliye tum mat ḍaro, maiṉ tumheṉ,
aur tumháre laṛkoṉ ko parwarish karúngá. Aur usne un kí ḳkátir jama kí.

23 Aur Yúsaf, aur uske báp ke gharáne ne Misr meṉ sukúnat ki: aur Yúsaf ek
sau das baras jiyá. 24 Aur Yúsaf ne Ifráím ke laṛke, jo tísrí pusht the, dekhe:
aur Manassi ke beṭe Makír ke beṭe bhí Yúsaf kí god meṉ janáe gae. 25 Aur
Yúsaf ne apne bháíoṉ se kahá, maiṉ martá húṉ: aur Ḳhudá tum ko yád karegá, aur
tum ko is zamín se báhar, us zamín meṉ, jis kí bábat usne Abirahám, aur Izhák,
aur Yaqúb se qasam kí hai, lejáegá. 26 Aur Yúsaf ne baní Isráel se yih qasam
leke kahá, Ḳhudá tum ko yád karegá, aur tum merí haḍḍíoṉ ko yaháṉ se lejáiyo.
27 Yúsaf ek sau das baras ká buṛhá hoke mar gayá: aur unhoṉ ne us meṉ ḳhush-
bo bharí, aur use Misr meṉ sandúq meṉ rakhá.

ḲHURU´J KI´ KITA´B.

I. BA´B.

1 Ab Isráel ke beṭoṉ ke nám, jo har ek apne kumbe ko leke Yaqúb ke sáth Misr
meṉ áyá, ye haiṉ: 2 Rúbin, Simon, Lewí, Yihúdáh, 3 Ishakár, Zabúlún, Binya-
mín, 4 Dán, Naftálí, Jadd, Yasar. 5 Aur sárí jáneṉ jo Yaqúb kí pusht se paidá
húíṉ sattar thíṉ: aur Yúsaf to Misr meṉ thá. 6 Aur Yúsaf, aur uske sab bháí,
aur sáre log us qarn ke, mar miṭe. 7 Lekin Isráel kí aulád baromand húí, aur
baṛhí, aur firáwáṉ húí, aur niháyat zor paidá kiyá; aur wuh zamín unse mámúr
hogaí.

8 Tab Misr meṉ ek nayá bádsháh, jo Yúsaf ko na jántá thá, paidá húá. 9 Aur
usne apne logoṉ se kahá, Dekho, ki baní Isráel ham se ziyáda, aur qawítar haiṉ.
10 Ao, ham un se dánishmandána muámala kareṉ, tá na howe, ki jab we aur ziyáda
hoṉ, aur jang paṛe, to we hamáre dushmanoṉ se mil jáweṉ, aur ham se laṛeṉ, aur
mulk se nikal jáweṉ. 11 Is liye unhoṉ ne un par ḳhiráj ke liye muhassil biṭhláe,

táki unheṉ apne saḵht kámoṉ ke bojhoṉ se satáweṉ. Aur unhoṉ ne Firaún ke liye
ḵhazáne ke shahr Pitom aur Ramses banáe. 12 Par unhoṉ ne jitná unheṉ dukh
diyá, we ziyádatar baṛhe, aur firáwáṉ húe, aur we baní Isráel kí kasrat se náḵhush
húe. 13 Aur Misríoṉ ne ḵhidmat karwáne meṉ baní Isráel par saḵhtí kí. 14 Aur
unhoṉ ne berahmí se gilí aur ḵhishtí kám, aur sab qism kí ḵhidmat khet kí karwáke,
un kí zindagí talḵh kí: un kí sárí ḵhidmateṉ, jo we karte the, mashaqqat kí thíṉ.

15 Tab Misr ke bádsháh ne Ibrání dáí janáíoṉ ko, jin meṉ ek ká nám Sifrah, aur
dúsrí ká nám Púah thá, yúṉ kahá: 16 Ki jab Ibrání aurateṉ tum se dáí ká kám
karáweṉ, aur tum unheṉ pattharoṉ par dekho, agar beṭá ho, to use halák karo, aur
agar beṭí ho, to jíne do. 17 Par dáí janáíáṉ Ḵhudá se ḍaríṉ, aur jaisá ki Misr ke
bádsháh ne unheṉ hukm kiyá thá, na kiyá, aur laṛkoṉ ko jítá rahne diyá. 18 Phir
Misr ke bádsháh ne dáíoṉ ko bulwáyá, aur unheṉ kahá, Tum ne aisá kyúṉ kiyá,
aur laṛkoṉ ko kyúṉ jítá rahne diyá? 19 Dáíoṉ ne Firaún ko kahá, is liye ki
Ibrání aurateṉ Misr kí auratoṉ ke mánind nahíṉ, ki we mazbút haiṉ, aur peshtar
us se ki dáíáṉ un tak pahuncheṉ, jan ḍáltí haiṉ. 20 Pas ihsán kiyá Ḵhudá ne
dáíoṉ ke sáth, aur we log firáwáṉ húe, aur baṛá zor paidá kiyá. 21 Aur is sabab
se ki dáíáṉ Ḵhudá se ḍaríṉ, yúṉ húá, ki us ne un ko ábád kiyá. 22 Aur Firaún
ne apne sab logoṉ ko hukm kiyá, ki un meṉ, jo beṭá paidá ho, tum use daryá meṉ
ḍál do, aur jo beṭí ho, jítí rahne do.

II. BA'B.

1 Phir Lewí ke gharáne ke ek shaḵhs ne jákar, Lewí kí nasl meṉ ek aurat se
biyáh kiyá. 2 Wuh aurat peṭ se húí, aur beṭá janí, aur usne use ḵhúbsúrat dekh
ke, tín mahíne tak chhipá rakhá. 3 Aur jab áge ko chhipá na sakí, to usne sarkan-
ḍoṉ ká ek ṭokrá banáyá, aur uspar raugan qír, aur zuft ká lagáyá, aur laṛke ko
usmeṉ rakhá, aur usne use daryá ke kináre par jháú meṉ rakh diyá. 4 Aur uskí
bahin dúr se khaṛí dekhtí thí, ki kyá hotá hai uske sáth. 5 Tab Firaún kí beṭí
gusl karne ko daryá par utrí, aur uskí sahelíyán daryá ke kinároṉ par phirne lagíṉ.
Usne jháú meṉ ṭokrá dekh kar apní sahelí ko bhejá, kí use uṭhá le. 6 Jab usne
use kholá, to kyá dekhtí hai, ki ek laṛká hai, rotá húá, use uspar rahm áyá, aur bolí,
Yih kisí Ibrání ká laṛká hai. 7 Tab uskí bahin ne Firaún kí beṭí ko kahá, Kahe
to maiṉ jáke Ibrání auratoṉ meṉ se ek dáí tujh pás leáúṉ, táki wuh tere liye is laṛke
ko dúdh piláwe. 8 Firaún kí beṭí ne use kahá, ki já. Wuh chhokṛí gaí, aur laṛke
kí má ko buláyá. 9 Firaún kí beṭí ne use kahá, ki Is laṛke ko le, aur mere liye
dúdh pilá: maiṉ tujhe darmáhá dúngí. Us aurat ne laṛke ko liyá, aur dúdh piláyá.
10 Jab laṛká baṛhá, aur wuh use Firaún kí beṭí pás láí, aur wuh uská beṭá ṭhahará,
usne uská nám Músá rakhá, aur kahá, ki Maiṉ ne use pání se nikálá.

11 Aur un rozoṉ meṉ yúṉ húá, ki jab Músá baṛá húá, to wuh apne bháíoṉ pás báhar
gayá, aur unkí mashaqqatoṉ ko dekhá, aur dekhá, ki ek Misrí ek Ibrání ko, jo ek uske
bháíoṉ meṉ se thá, már rahá hai. 12 Phir usne idhar udhar nazar kí, aur dekhá
ki koí nahíṉ; tab us Misrí ko már ḍálá, aur ret meṉ chhipá diyá. 13 Jab wuh dúsre
din báhar gayá, to kyá dekhtá hai, ki do Ibrání ápas meṉ jhagaṛ rahe haiṉ: tab
usne usko, jo náhaqq par thá, kahá, ki Tú apne yár ko kyúṉ mártá hai? 14 Wuh
bolá, ki Kisne tujhe ham par hákim, yá munsif muqarrar kiyá? áyá tú cháhtá hai,

ki jis tarah tú ne us Misrí ko már ḍálá, mujhe bhí már ḍále? Tab Músá ḍará, aur
kahá, ki Yaqínan yih bhed fásh húá. 15 Jab Firaún ne yih suná, to cháhá, ki
Músá ko qatl kare; par Músá Firaún ke huzúr se bhágá, aur Midyán kí wiláyat
meṉ gayá, aur ek kúe ke nazdík sukúnat iḳhtiyár kí. 16 Aur Midyán ke káhin kí
sát beṭíáṉ thíṉ; we áíṉ, aur pání nikálne lagíṉ, aur kaṭhre ko bhará, táki apne
báp ke galle ko pání piláweṉ. 17 Tab gaṛaríoṉ ne unheṉ áke hánká; lekin Músá
ne khaṛe hokar un laṛkíoṉ kí ríhái kí, aur unke galle ko pání piláyá. 18 Aur jab
we apne báp Riguel pás áíṉ, usne púchhá, ki A'j tum kyúnkar sawere phiríṉ?
19 We bolíṉ, Ek Misrí ne hameṉ gaṛaríoṉ ke háth se bacháyá, aur hamáre liye
jitná káfí thá, pání bhará, aur galle ko piláyá. 20 Usne apní beṭíoṉ se kahá, ki
Wuh mard kahíṉ hai? tum use kyúṉ chhoṛ áíṉ? use buláo, ki roṭí kháwe. 21 Tab
Músá us shaḳhs ke ghar meṉ rahne par rází húá: aur usne apní beṭí Zipora Músá
ko dí. 22 Wuh beṭá janí; usne uská nám Gersom rakhá; kyúnki usne kahá, ki
Maiṉ ajnabí mulk meṉ musáfir húṉ.

23 Aur ek muddat ke bád yúṉ húá, ki Misr ká bádsháh mar gayá: aur baní
Isráel mashaqqat se áh bharne lage, aur roe, aur unká roná, jo unkí mashaqqat ke
báis se thá, Ḳhudá tak pahunchá. 24 Ḳhudá ne unkí faryád súní, aur Ḳhudá ne
apne ahd ko, jo Abirahám, aur Izhák, aur Yaqúb ke sáth thá, yád kiyá. 25 Aur
Ḳhudá ne baní Isráel par nazar kí, aur unke hál ko málúm kiyá.

III. BA'B.

1 Aur Músá apne sasure Yitro ke, jo Midyán ká káhin thá, galle kí nigahbání
kartá thá: tab us ne galle ko bayábán kí ek taraf hánk diyá, aur Ḳhudá ke pahár
Ḳhárib ke nazdík áyá. 2 Us waqt Ḳhuda'wand ká Firishta ek búṭe meṉ se ág ke
shuale meṉ us par záhir húá: us ne nigáh kí, to kyá dekhtá hai, ki ek buṭá ág meṉ
roshan hai, aur wuh jal nahíṉ játá. 3 Tab Músá ne kahá, ki maiṉ ab ek taraf se
jáúṉ, aur yih ajáib dekhúṉ, ki yih búṭá kyúṉ nahíṉ jal játá. 4 Jab Ḳhuda'wand ne
dekhá, ki wuh dekhne ko ek taraf phirá, to Ḳhudá ne usí búṭe ke andar se pukárá,
aur kahá, ki Ai Músá, ai Músá. Wuh bolá, Maiṉ yaháṉ húṉ. 5 Tab usne kahá,
Yaháṉ nazdík mat á; apne páoṉ se jútá utár, kyúnki yih jagah, jaháṉ tú khaṛá hai,
wádí i muqaddas hai. 6 Aur usne kahá, ki Maiṉ tere báp ká Ḳhudá, aur Abira-
hám ká Ḳhudá, aur Izhák ká Ḳhudá, aur Yaqúb ká Ḳhudá húṉ. Músá ne apná muṉh
chhipáyá, kyúnki wuh Ḳhudá par nazar karne se ḍartá thá. 7 Aur Ḳhuda'wand
ne kahá, Maiṉ ne apne logoṉ kí taklíf, jo Misr meṉ haiṉ, yaqínan dekhí, aur unkí
faryád, jo ḳhiráj ke muhassiloṉ ke sabab se hai, suní; aur maiṉ un ke dukhoṉ ko
jántá húṉ: 8 Aur maiṉ názil húá húṉ, ki unheṉ Misríoṉ ke háth se naját baḳhshúṉ,
aur us zamín se nikálke achchhí baṛí zamín meṉ, jaháṉ dudh aur shahd mauj mártá
hai: Kanáníoṉ, aur Hittíoṉ, aur Amúríoṉ, aur Farizzíoṉ, aur Háwíoṉ, aur Yabúsíoṉ
kí jagah meṉ láúṉ. 9 Ab dekh, baní Isráel kí faryád mujh tak áí, aur maiṉ ne
wuh zulm, jo Misrí un par karte haiṉ, dekhá hai; 10 Pas ab tú já, maiṉ tujhe
Firaún pás bhejtá húṉ, mere logoṉ ko, jo baní Isráel haiṉ, Misr se nikál.

11 Músá ne Ḳhudá ko kahá, Maiṉ kaun húṉ, jo Firaún ke pás jáúṉ, aur baní Isráel
ko Misr se nikálúṉ? 12 Wuh bolá, yaqínan maiṉ tere sáth húngá, aur is ká, ki
maiṉ ne tujhe bhejá hai, tujh pás yih nishán hai, ki jab tú un logoṉ ko Misr se

niḳále, to tum is paháṛ par Ḳhudá kí ibádat karoge. 13 Tab Músá ne Ḳhudá se
kahá, ki Dekh, jab maiṉ baní Isráel pás pahunchúṉ aur unheṉ kahúṉ, ki tumháre
báp ke Ḳhudá ne mujhe tumháre pás bhejá hai, aur we mujhe kaheṉ, ki Us ká nám
kyá hai? to maiṉ unheṉ kyá batáúṉ? 14 Ḳhudá ne Músá ko kaha, ki Maiṉ wuh
húṉ, jo maiṉ húṉ: aur usne kahá, ki tú baní Isráel se yúṉ kahiyo, ki WUH JO
HAI us ne mujh tumháre pás bhejá hai.

15 Phir Ḳhudá ne Músá se kahá, ki Tú baní Isráel se yúṉ kahiyo, ki Ḳhuda'-
wand tumháre báp ke Ḳhudá, Abirahám ke Ḳhudá, Izhák ke Ḳhudá, aur Yaqúb
ke Ḳhudá ne mujhe tum pás bhejá hai: abad tak merá yihí nám hai, aur sárí
nasloṉ meṉ yihí merá tazkira hai. 16 Já, aur Isráelíoṉ ke buzurgoṉ ko ek jagah
jama kar, aur unheṉ kah, ki Ḳhuda'wand, tumháre báp ká Ḳhudá, Abirahám,
aur Izhák, aur Yaqúb ká Ḳhudá yúṉ kahtá húá, mujhe dikhái diyá, ki maiṉ ne
yaqínan tumhárí ḳhabargírí kí, aur jo kuchh tum par Misr meṉ húá, dekhá: 17
Aur maiṉ ne kahá hai, ki Maiṉ tumheṉ Misríoṉ kí taklífoṉ se, Kanáníoṉ, aur
Hittíoṉ, aur Amúríoṉ, aur Farizzíoṉ, aur Hawíoṉ, aur Yabúsíoṉ kí zamín meṉ,
jaháṉ dudh aur shahd bahtá hai, nikál láúngá. 18 Aur we terí áwáz sunenge;
aur tú aur Isráelíoṉ ke buzurg, Misr ke bádsháh pás áiyo, aur use kahiyo, ki Ḳhu-
da'wand Ibráníoṉ ke Ḳhudá ne ham se muláqát kí, aur ab ham terí minnat karte
haiṉ, ham ko tín din kí ráh bayábán meṉ jáne de, táki ham Ḳhuda'wand apne
Ḳhudá ke liye zabh kareṉ. 19 Aur maiṉ yaqín jántá húṉ, ki Misr ká bád-
sháh tum ko na yúṉ jáne degá, na baṛe zor se. 20 Aur maiṉ apná háth lambá
karúngá, aur sab ajáib qudratoṉ se, jo maiṉ un ke darmiyán dikháúngá, Misríoṉ
ko mubtalá karúngá: tab wuh tumheṉ nikál degá. 21 Aur maiṉ un logoṉ ko
Misríoṉ kí nazar meṉ izzat baḳhshúngá, aur yúṉ hogá, ki jab tum jáoge, to
ḳhálí háth na jáoge 22 Balki har ek aurat apní paṛosin se, aur usse jo uske ke
ghar meṉ rahtí hai, rúpe aur sone ke bartan, aur libás áriyat legí: aur tum apne
beṭoṉ, aur apní beṭíoṉ ko pahináoge, aur Misríoṉ ko gárat karoge.

IV. BA'B.

1 Tab Músá ne jawáb diyá, aur kahá, ki Dekh, we mujh par ímán na láenge, na
merí bát ke shinawá honge; we kahenge, ki Ḳhuda'wand tujhe dikhái nahíṉ diyá.
2 Tab Ḳhudá ne use kahá, ki Yih tere háth meṉ kyá hai? Wuh bolá, A'sá. 3 Phir
us ne kahá, use zamín par phenk de. Us ne zamín par phenk diyá, aur wuh sámp
ban gayá; aur Músá uske áge se bhágá. 4 Tab Ḳhuda'wand ne Músá se kahá, ki
Apná háth baṛhá, aur us kí dum pakaṛ le. Us ne háth baṛháyá, aur use pakaṛ
liyá; wuh us ke háth meṉ ásá hogayá: 5 Táki we iatiqíd kareṉ, ki Ḳhuda'wand
un ke ábá ká Ḳhudá, Abirahám ká Ḳhudá, Izhák ká Ḳhudá, aur Yáqúb ká Ḳhudá
tujh ko dikhái diyá. 6 Phir Ḳhuda'wand ne use kahá, ki Tú apná háth apní chhátí
par rakh. Chunánchi us ne apná háth apní chhátí par rakhá: aur jab us ne use
nikálá, to dekhá, ki us ká háth barf ke mánind safed mabrús thá. 7 Phir usne
kahá, ki Tú apná háth phir apní chhátí par rakh. Us ne phir rakhá; jab báhar
nikálá, to dekhá, ki wuh phir wáisáhí, jaisá uská sárá badan thá, hogayá. 8 Aur
yúṉ hogá, ki agar we tujh par ímán na láweṉ, aur na pahile muajize ke shinawá
hoṉ, to we dúsre muajize ke muataqid honge. 9 Aur yúṉ hogá, ki agar we un

donoṉ muajizoṉ par bhí ímán na láweṉ, aur tere saḳhun ke shinawá na hoṉ, to tú
rúd i Nil ká pání leke, ḳhushk zamín meṉ chhiṛkiyo, aur wuh pání jo daryá se legá,
ḳhushkí par lahú hojáegá. 10 Tab Músá ne ḲHUDÁWAND se kahá, ki Ai mere
Ḳhudáwand, maiṉ fasáhat nahíṉ rakhtá, na to áge se, aur na jab se ki tú ne apne
bande se kalám kiyá ; aur merí zabán aur bátoṉ meṉ luknat hai. 11 Tab ḲHUDÁ-
WAND ne use kahá, ki Ádmí ko zabán kis ne dí? aur kaun gúngá, yá bahrá, yá bíná,
yá andhá kartá hai? kyá maiṉ nahíṉ kartá, jo ḲHUDÁWAND húṉ? 12 Pas ab tú já,
aur maiṉ terí bát ke sáth húṉ, aur tujh ko sikháúngá jo kuchh tú kahegá. 13 Tab
usne kahá, ki Ai mere Ḳhudáwand, maiṉ terí minnat kartá húṉ, jis ko cháhe, tú us
ko bhej. 14 Tab ḲHUDÁWAND ká gussa Músá par bharká, aur us ne kahá, Kyá
nahíṉ hai Lewíoṉ meṉ se Hárún terá bhái? Maiṉ jántá húṉ, ki wuh fasíh hai.
Dekh, ki wuh bhí terí muláqát ko átá hai, aur tujhe dekhke dil meṉ ḳhush hogá.
15 Aur tú use kahegá, aur use báteṉ batáegá, aur maiṉ terí aur us kí bát ke sáth
húngá, aur tum jo kuchh karoge, tum ko batáúngá. 16 Aur wuh tere iwaz logoṉ
se báteṉ karegá, aur terí zabán kí jagah hogá, aur tú us ke liye Ḳhudá kí jagah
hogá. 17 Aur tú yih ásá apne háth meṉ rakhiyo, ki us se tú muajize dikháegá.

18 Tab Músá rawána húá, aur apne sasure Yitro pás gayá, aur use kahá, ki Maiṉ
terí minnat kartá húṉ, mujhe ruḳhsat de, ki apne bháíoṉ pás, jo Misr meṉ haiṉ,
jáúṉ, aur dekhúṉ, ki we ab talak jíte haiṉ ki nahíṉ. Yitro ne Músá ko kahá, ki
salámtí se já. 19 Tab ḲHUDÁWAND ne Midyán meṉ Músá ko kahá, ki Misr meṉ phir
já, kyúnki we sab, jo tere qatl ke ḳhwáháṉ the, mar gae. 20 Tab Músá ne apní
jorú, aur apne beṭoṉ ko liyá, aur unheṉ ek gadhe par baiṭhláyá, aur Misr meṉ phir
áyá: aur Músá ne Ḳhudá ká ásá apne háth meṉ liyá. 21 Aur ḲHUDÁWAND ne Músá
ko kahá, ki Jab tú Misr meṉ dáḳhil howe, to dekh, sab muajize jo maiṉ ne tere
háth meṉ rakhe haiṉ, Firaún ke áge dikhláiyo: lekin maiṉ us ke dil ko saḳht
karúngá, ki wuh un logoṉ ko jáne na degá. 22 Tab tú Firaún ko yúṉ kahiyo, ki
ḲHUDÁWAND ne yúṉ farmáyá hai, ki Isráel merá beṭí hai, balki merá pahilauṭhá hai:
23 So maiṉ tujhe kahtá húṉ, ki Mere beṭe ko jáne de, táki wuh merí ibádat kare:
aur agar tú use jáne nahíṉ detá hai, to dekh, maiṉ tere pahilauṭhe beṭe ko már
ḍálúngá.

24 Aur ráh meṉ manzil par yún húá, ki ḲHUDÁWAND use milá, aur cháhá ki use
halák kare. 25 Tab Ziporah ne ek tez patthar uṭháyá, aur apne bete kí khalṛí káṭ
ḍálí, aur use us ke páoṉ par phenká, aur kahá, ki Tú beshakk ḳhúṉ ke sabab se
mere sasure kí jagah húí. 26 Tab us ne use chhoṛ diyá, aur wuh bolí, ki ḳhún
ke sabab se ḳhatne ke liye wuh sasure kí jagah húá.

27 Aur ḲHUDÁWAND ne Hárún ko kahá, ki Bayábán meṉ jáke Músá kí muláqát
kar. Wuh gayá, aur Ḳhudá ke paháṛ par us se milá, aur use bosa diyá. 28 Aur
Músá ne Ḳhudá kí, jis ne use bhejá, sárí báteṉ aur muajize, jo usne use die the,
Hárún se bayán kie. 29 Tab Músá aur Hárún gae, aur baní Isráel ke buzurgoṉ ko
ek jagah jama kiyá. 30 Aur Hárún ne sárí báteṉ, jo ḲHUDÁWAND ne Músá ko kahí
thíṉ, kahíṉ, aur logoṉ kí ánkhoṉ ke sámhne, muajize záhir kie. 13 Tab log ímán
láe: aur we yih sunke, ki ḲHUDÁWAND ne baní Isráel kí ḳhabargírí kí, aur unke
dukhoṉ par nazar kí, jhuke aur sijde kie.

V. BAB.

1 Bád uske, Músá aur Hárún áe, aur Firaún ko kahá, ki KHUDA'WAND Isráel ká
Khudá yún farmátá hai, ki Mere logon ko jáne de, táki we bayábán men mere liye
íd karen. 2 Firaún ne kahá, ki KHUDA'WAND kaun hai, ki main uske hukm se baní
Isráel ko jáne dún? Main KHUDA'WAND ko nahín jántá, aur na main baní Isráel ko jáne
dúngá. 3 Tab unhon ne kahá, Ibráníon ke Khudá ne ham se muláqát kí hai: ham
ko ijázat díjiye, ki ham tín din kí ráh jangal men jáen, aur KHUDA'WAND apne Khudá
ke liye qurbání karen; kahín aisá na ho, ki wuh ham men wabá bheje, yá hamen tal-
wár se máre. 4 Tab Misr ke bádsháh ne unhen kahá, ki Ae Músá, aur áe Hárún,
tum un logon ko un ke kám se kyún báz rakhte ho? tum apne bojhon ko jáo. 5
Aur Firaún ne kahá, ki Dekho, is zamín ke log bahut hain, aur tum unhen unke
bojhon se báz rakhte ho.

6 Aur usí din Firaún ne muhassilon ko, jo logon par the, aur apne sardáron ko
hukm kiyá: 7 Ab áge ko tum logon ko bhus mat do, ki ye ínten taiyár karen,
jaisá abtak die gae ho: we jáwen, aur apne liye bhus bátoren: 8 Aur unhín ínton
ke qadr hissa, jo unhon ne abtak banáí, tum un par muaiyan karo; tum us men se
kuchh waza na karo: ki we káhil hain; isí liye we nála karte hain, aur kahte hain,
Hamen jáne do, ki ham apne Khudá ke liye qurbání karen. 9 Aur un ká kám
barhá diyá jáe, táki us men mashgúl rahen, aur behúda báton kí taraf mutawajjih,
na hon. 10 Tab khiráj ke muhassil, aur unke sardár nikle, aur un logon ko yún
kahá, ki Firaún kahtá hai, Main tumhen bhus nahín dene ká. 11 Tum jáo, aur
apne liye bhus lo, jahán páo: lekin tum par jo khidmat hai, us men kuchh takhfíf
na hogí.

12 Chunánchi we log tamán mulk i Mísr men mutafarriq húe, ki bhus ke iwaz puwál
jama karen. 13 Aur muhassilon ne taqaiyud kiyá, aur kahá, ki Tum apná har ek
din ká kám, usí din men jaisá bhus páte húe karte the, púrá karo. 14 Aur baní Is-
ráel ke sardáron ko, jinhen Firaún ke muhassilon ne un par karorá kiyá thá, márá
aur kahá, ki Kyún tum log apní khidmat i muaiyan, jo khisht sází hai, áge ke mánind
áj bhí nahín karte? 15 Tab baní Isráel ke sardár Firaún ke áge áke chilláe, aur
kahá, ki Tú apne khádimon se aisá salúk kyún kartá hai? 16 We tere khádimon
ko bhus nahín dete, aur ham ko kahte hain, ki Ínten banáo: aur dekh, tere khádi-
mon ne már kháí hai; par gunáh tere logon ká hai. 17 Us ne kahá, ki Tum káhil
ho, tum káhil ho: isí liye tum kahte ho, ki Hamen jáne de, ki KHUDA'WAND ke
liye qurbání karen. 18 So ab tum jáo, kám karo; ki bhus tum ko diyá na jáegá,
aur ínton ko tum usí hisáb se doge. 19 Aur baní Isráel ke sardáron ne yih sunke,
jo unhen kahá gayá, ki Tum apní khisht sází men, jo tumhárí roz kí khidmat muai-
yan hai kamí na karo, jáná ki ham giriftárí men áe. 20 Aur unhon ne Firaún pás
se nikalke Músá aur Hárún ko, apní muláqát ke liye, ráh men khará dekhá: 21
Aur unhen kahá, ki KHUDA'WAND tum ko dekhe, aur insáf kare; is liye, ki tum
ne hamen Firaún, aur uske khádimon kí nazar men, aisá ghinauná kiyá hai, ki unke
háth men talwár dí hai, ki wuh ham ko qatl kare.

22 Tab Músá KHUDA'WAND kane phir gayá, aur kahá, ki Ae Khudáwand, tú ne
in logon ko kyún dukh men dálí, aur mujhe kyún bhejá? 23 Is liye ki jab se
main tere nám se Firaún ko kahne áyá, usne un logon se buráí kí, aur tú ne apne
logon ko hargiz naját na bakhshí.

VI. BA´B.

1 Tab ḲHUDA´WAND ne Músá se kahá, ki Ab tú deke, main Firaún se kyá ka-
rúngá : ki wuh zoráwar háth se unhen jáne degá, aur zoráwar háth ke sabab se,
wuh unhen apne mulk se báhar kar degá. 2 Phir Ḳhudá ne Músá ko farmáyá,
aur kahá, Main ḲHUDA´WAND hún ; 3 Aur main ne Abirahám, aur Izhák, aur Yaqúb
par qádir ke nám se tajallí kí, aur Yihowah (ḲHUDA´WAND) ke nám se un par záhir
na húá. 4 Aur main ne un ke sáth apná ahd bhí bándhá hai, ki Kanán kí zamín,
jo un kí gurbat kí zamín hai, jis men we musáfir the, un ko dúngá. 5 Aur main
ne baní Isráel kí faryád bhí jinhen Misríon ne apní ḳhidmat se mashaqqat men
ḍálá hai, suní hai ; aur apne wáde ko yád kiyá hai. 6 So tú baní Isráel se kah,
ki main ḲHUDA´WAND hún, aur main tumhen Misríon ke bojh se ḳhalás karúngá
aur main tumhen un kí ḳhidmat se ázádí baḳhshúngá, aur main apná háth lambá
karke, baṛí musíbaten unko dikháke, tumhen naját dúngá ; 7 Aur main tumhen
apní qaum karúngá, aur main tumhárá Ḳhudá hún : aur tum jánoge, ki main
ḲHUDA´WA´ND tumhárá Ḳhudá hún, jo tumhen Misríon ke bojhon se nikáltá hún.
8 Aur main tumhen us sarzamín men láúngá, ki jis kí bábat main ne qasam kháí
hai, ki use Abirahám, aur Izhák, aur Yaqúb ko dúngá ; aur main use tumhárí
mírás kar deúngá : ḲHUDA´WAND main hún.

9 Músá ne baní Isráel ko yúnhí kahá ; par we diltangí se, aur mihnat kí shiddat
se Músá ke shinawá na húe. 10 Phir ḲHUDA´WAND ne Músá ko farmáyá, 11 Ki
já, aur sháh i Misr Firaún se kah, ki Baní Isráel ko apne mulk se báhar jáne de.
12 Tab Músá ne ḲHUDA´WAND ke áge yún kahá, ki dekh, baní Isráíl to mere
shinawá hí na húe, main jo ná maḳhtún honṭh rakhtá hún, Firaún merá kyá shina-
wá hogá ? 13 Tab ḲHUDA´WAND ne Músá aur Hárún ko kahá, aur unhen baní
Isráel, aur sháh i Misr Firaún ke haqq men farmáyá, ki baní Isráel ko mulk i Misr
se báhar le jáwen.

14 Un ke báp ke gharánon ke sardár ye the. Rúbin ke Isráel ká pahilauṭhá
beṭá thá ; us ke beṭe Hanúk, aur Phalú, aur Hasron, aur Karmí the : aur ye Rúbin
ke gharáne the. 15 Baní Simon : Yamel, aur Yamín, aur Wáhid, aur Yaqín, aur
Záhir, aur Sáúl, Kanání aurat ká beṭá : ye Simon ke gharáne the. 16 Aur baní
Lewí ke nám, un ke gharánon ke mutábiq, ye hain ; Jirsán, aur Qihát, aur Mirárí :
aur Lewí kí umr ek sau saintís baras kí thí. 17 Baní Jirsán, Libní, aur Samaí the,
apne gharáne ko sáth milke. 18 Baní Qihát, A´mirám, aur Izhár, aur Habrán, aur
Uzziel the : aur Qihát, ek sau tentis baras jíí. 19 Baní Mirárí, Muhlí, aur Músí
the ; Lewí ke gharáne ye the. 20 A´mirám ne apne báp kí bahin Yúkabid se byáh
kiyá, wuh us se do beṭe janí, ek Hárún, dúsrá Músá : A´mirám ne ek sau saintís
baras kí umr páí. 21 Baní Izhár, Qorah, aur Naffáj, aur Zikrí the. 22 Baní Uz-
ziel, Mísáel, aur Ilsafan, aur Sitrí the. 23 Aur Hárún ne Nahsún kí bahin
Amminadáb kí beṭí Ilishaba se byáh kiyá ; us se Nabab, aur Abihú, aur Iliazr, aur
Itamar paidá húe. 24 Baní Qúrah Asír aur Ilqanah aur Abisaf the ; aur ye
Qoraríon ke gharáne the ; 25 Hárún ke beṭe Iliazr ne Fútiel kí beṭíon men se ek
sáth byáh kiyá : us se Fínihás paidá húá : Lewíon ke bádnádon ke gharánon men
ye sardár the. 26 Ye wuh Hárún aur Músá hain, jinhen ḲHUDA´WAND ne farmáyá,
ki Baní Isráel ko, un kí faujon ke sáth, Misr kí sarzamín se nikál láo. 27 Ye we

haiṉ jinhoṉ ne Misr ke bádsháh Firaún se kahá, ki Ham baní Isráel ko Misr se nikál lejáenge: Ye wuhí Músá aur Hárún haiṉ,

28 Aur jis din Ḳhudá'wand ne mulk i Misr meṉ Músá se báteṉ kíṉ, yúṉ húá,
29 Ki Ḳhudá'wand ne Músá ko kahá, Maiṉ Ḳhudá'wand húṉ: tú sab kuchh, jo maiṉ tujhe kahtá húṉ, sháh i Misr Firaún se kah. 30 Músá ne Ḳhudá'wand se kahá, Dekh, mere to hoṉṭhoṉ ká ḳhatná nahíṉ húí: Firaún kyúnkar merá shinawá hogá?

VII. BA'B.

1 Phir Ḳhudá'wand ne Músá se kahá, Dekh, maiṉ ne tujhe Firaún ke liye apná qáim maqám banáyá: aur terá bháí Hárún terá paigambar hogá. 2 Tú sab kuchh, jo maiṉ tujhe hukm karúngá, apne bháí Hárún se kahegá, aur wuh Firaún se kahegá, ki baní Isráel ko apne mulk se jáne de. 3 Aur maiṉ Firaún ke dil ko saḳht karúngá, aur apní nisháníoṉ aur ajáib ko, mulk i Misr meṉ afzúd karúngá. 4 Lekin Firaún tumhárá shinawá na hogá, pas maiṉ apná háth Misr par lambá karúngá, aur apní faujoṉ ko, jo merí qaum baní Isráel hai, baṛe muajize dikhá ke mulk i Misr se nikál láúngá. 5 Aur maiṉ jab Misr par háth chaláúnga, aur baní Isráel ko un meṉ se nikálúngá, tab Misrí jánenge, ki maiṉ Ḳhudá'wand húṉ. 6 Músá aur Hárún ne, jaisá Ḳhudá'wand ne unheṉ kahá, unhoṉ ne waisáhí kiyá. 7 Aur jis waqt un donoṉ ne Firaún se guftú kí, Musá assí baras ká, aur Hárún tirásí baras ká thá.

8 Aur Ḳhudá'wand ne Músá aur Hárún ko kahá, 9 Ki jab Firaún tumheṉ kahe, ki apná muajiza dikháo: to Hárún ko kahiyo, ki Apná ásá le, aur Firaún ke áge phenk de; wuh ek sámp ban jáegá. 10 Tab Músá aur Hárún Firaún ke áge gae, aur unhoṉ ne wuh, jo Ḳhudá'wand ne unheṉ farmáyá thá, kiyá: Hárún ne apná ásá Firaún ke, aur uske ḳhádimoṉ ke áge phenká, aur wuh sámp ho gayá.
11 Tab Firaún ne bhí dánáoṉ aur jádúgaroṉ ko talab kiyá: chunánchi Misr ke jádúgaroṉ ne bhí jádúoṉ se aisáhí kiyá. 12 Ki unmeṉ se har ek ne apná apná ásá phenká, aur wuh sámp ho gayá: lekin Hárún ká ásá unke ásáoṉ ko nigal gayá.
13 Aur usne Firaún ke dil ko saḳht kar diyá, ki wuh unká, jaisá Ḳhudá'wand ne kahá thá, shinawá na húá.

14 Tab Ḳhudá'wnd ne Músá se kahá, ki Firaún ká dil saḳht hai, wuh in logoṉ ko jáne nahíṉ detá. 15 Ab tú subh Firaún ke pás já: dekh, ki wuh daryá par jáegá; tú lab i daryá, jidhar se wuh áwe, us ke muqábil khaṛá hojiyo; aur wuh ásá, jo sámp húá thá, apne háth meṉ líjiyo. 16 Aur use kahiyo, ki Ḳhudá'wand Ibráníoṉ ke Ḳhudá ne mere taíṉ tujh pás bhejá hai, aur kahá hai, ki mere logoṉ ko jáne de, táki we bayábán meṉ merí ibádat kareṉ: aur dekh, ki tú kabhí abtak shinawá na thá. 17 Ḳhudá'wand ne yúṉ farmáyá, ki tú isí se jánegá, ki maiṉ Ḳhudá'wand húṉ: dekh, ki maiṉ yih ásá, jo mere háth meṉ hai, daryá ke pání par márúngá, aur wuh lahú hojáegá. 18 Aur machhlíáṉ, jo daryá meṉ haiṉ, marjáwengí, aur daryá bisáhindá hojáegá; aur Misr ke log daryá ká pání píte húe dukh píenge. 19 Phir Ḳhudá'wand ne Músá se kahá, ki Hárún se kah, ki apná ásá le, aur apná háth Misr ke chashmoṉ par aur unki naharoṉ, aur un ke daryáoṉ, aur un ke hauzon, aur sab páníoṉ par chalá, táki we lahú banjáweṉ; aur sáre mulk i Misr meṉ, har ek sangí aur chobí bartan meṉ, lahú ho jáe. 20 Tab Músá aur Hárún ne,

jaisá Ḳhudá'wand ne farmáyá thá kiyá; usne ásá uṭháyá, aur daryá ke pání par,
Firaún aur uske naukaron ke sámhne, márá; aur daryá ká pání sab lahú hogayá.
21 Aur daryá kí machhlíán mar gaíṉ, aur daryá bisáhindá ho gayá, aur Misr ke
log daryá ká pání pí na sake; aur Misr kí sárí zamín men lahú húá. 22 Tab Misr
ke jádúgaron ne bhí, apne jádú se, aisáhí kiyá; par Firaún ká dil saḳht ho gayá,
aur jaisá ki Ḳhudá'wand ne kahá thá, wuh unká shinawá na húá. 23 Aur Firaún
phirá, aur apne ghar ko gayá, aur us ká dil in báton par bhí mutawajjih na húá.
24 Aur sáre Misríon ne daryá ke áspás kúe khode, ki unse pání píwen; kyúnki
we daryá ká pání na pí sake. 25 Aur jab se ki Ḳhudá'wand ne daryá ko márá,
sát din guzar gae.

VIII. BA'B.

1 Phir Ḳhudá'wand ne Músá se kahá, ki Firaún pás já, aur yih usse kah,
Ḳhudá'wand yún kahtá hai, ki Mere logon ko jáne de, táki we merí ibádat karen.
2 Aur agar tú jáne na degá, to dekh, main tere mulk ke sab kináron ko menḍukon
se bhar dúngá: 3 Aur daryá beshumár menḍuk paidá karegá, aur we tere ghar
men, aur terí árámgáh men, aur tere palang par, aur tere mulázimon ke gharon
men, aur terí raiyat par, aur tere tanúron men, aur tere áṭe gundhne ke laganon
men uchhale kúdenge. 4 Aur menḍuk tujh par, aur terí raiyat, aur tere sab
naukaron par chaṛhenge. 5 Aur Ḳhudá'wand ne Músá ko farmáyá, ki Hárún se
kah, ki Apná háth ásá ke sáth nahron, aur daryáon, aur hauzon par baṛhá, aur
menḍukon ko mulk i Misr par chaṛhá. 6 Chunánchi Hárún ne Misr ke pání par
háth baṛháyá; aur menḍukon ne nikalke Misr kí zamín chhipá dí. 7 Aur jádúga-
ron ne bhí apne jádúon se aisáhí kiyá, aur Misr kí zamín par menḍuk chaṛháe.
8 Tab Firaún ne Músá aur Hárún ko buláyá, aur kahá, ki Ḳhudá'wand se shafáat
karo, ki menḍukon ko mujh se, aur merí raiyat se dafa kare; aur main un logon ko
jáne dúngá, táki we Ḳhudá'wand ke liye qurbání karen 9 Músá ne Firaún ko
kahá, ki Tú mere úpar faḳhr kar: tere, aur tere naukaron, aur terí raiyat ke liye
kab duá mángún, ki menḍuk tujh se, aur tere gharon se dafa howen, aur daryáhí
men rahen? 10 Wuh bolá, ki Kal. Tab usne kahá, ki Aisáhí hogá, tú jáne to, ki
Ḳhudá'wand hamáre Ḳhudá ká sharík koí nahín. 11 Aur menḍuk tujhe, aur tere
gharon ko, aur naukaron, aur terí raiyat ko chhoṛ denge; daryáhí men rahá karenge.
12 Phir Músá aur Hárún Firaún pás se nikal gaye: aur Músá ne Ḳhudá'wand
ke áge, ba sabab menḍukon ke, jo usne Firaún ke liye bheje the, duá mángí. 13 Aur
Ḳhudá'wand ne Músá kí duá ke muwáfiq kiyá; aur menḍuk gharon, aur gánwon,
aur kheton men se mar gaye. 14 Aur unhon ne jahán tahán jama karke túde lagá
dí, ki zamín bisáhindí hogaí.

15 Par jab Firaún ne dekhá, ki muhlat milí, to us ne apná dil saḳht kiyá, aur
unká, jaisá Ḳhudá'wand ne kahá thá, shinawá na húá. 16 Tab Ḳhudá'wand ne
Músá se kahá, Hárún se kah, ki Apná ásá baṛhá, aur is zamín kí gard ko már, táki
wuh tamám mulk i Misr men júnien ban jáe. 17 Unhon ne aisáhí kiyá: aur Há-
rún ne apná háth ásá ke sáth baṛháyá, aur us ḳhák kí gard ko márá, aur wuh júnen
banke ádmí aur haiwán ko lipaṭ gaín; aur sab gard zamín kí, tamám mulk i Misr
men, júnen ban gaín. 18 Aur jádúgaron ne bhí cháhá, ki apne jádúon se júneg

nikálen, par nikál na sake : aur ádmí, aur haiwánon ko júnen lipaṭ rahín thín. 19
Tab sáhiron ne Firaún se kahá, ki yih Ḳhudá kí qudrat hai : aur Firaún ká dil
saḳht hogayá, aur wuh, jaisá ḲHUDA´WAND ne kahá thá, unká shinawá na húá.
20 Tab ḲHUDA´WAND ne Músá se kahá, ki subh sawere uṭh, aur Firaún ke áge
khaṛá ho ; dekh ki wuh daryá par áegá ; tú use kah, ki ḲHUDA´WAND yún kahtá hai,
ki Mere logon ko jáne de, ki we merí ibádat karen. 21 Nahín, to agar tú unhen
jáne na degá, to dekh, main tujh par, aur tere naukaron, aur terí raiyat par, aur tere
gharon men gol ke gol machhar bhejúngá : ki Misríon ke ghar, aur tamám zamín ja-
hán jahán we hain, un golon ke se bhar jáegí. 22 Aur main us din Goshan kí zamín
ko, ki us men merí qaum muqím hai, judá karúngá, ki gol machharon ke wahán na
jáenge ; táki tú jáne, ki zamín men ḲHUDA´WAND main hún. 23 Aur main terí
raiyat, aur apne logon men, judáí karúngá : aur yih muajiza kal hogá. 24 Chunánchi
ḲHUDA´WAND ne yúnhí kiyá ; aur Firaún ke ghar, aur us ke naukaron ke gharon,
aur sáre mulk i Misr men machharon ke gol áe, ki zamín machharon ke gol se
ḳharáb hogaí.
25 Tab Firaún ne Músa aur Hárún ko buláyá, aur kahá, ki Tum jáo, aur apne
Ḳhudá ke liye is zamín men qurbání karo. 26 Músá ne kahá, Yún karná láiq
nahín ; ki ham ḲHUDA´WAND apne Ḳhudá ke liye is zamín qurbání, ki jis se Misrí
nafrat rakhte hain, karen : is wáste, ki ham Misríon ke áge qurbání, ki jis se we
bezár hain, agar karen, to kyá we hamen sangsár na karenge ? 27 Pas ham tín din
kí ráh bayábán men jáenge, aur apne Ḳhudá ke liye, jaisá wuh ham ko farmáegá,
qurbání karenge. 28 Firaún bolá, ki Main tumhen jáne dúngá, táki tum ḲHUDA´-
WAND apne Ḳhudá ke liye, bayábán men qurbání karo ; lekin tum bahut dúr mat
jáo : mere liye shafáat karo. 29 Músá bolá, Dekh, main tere pás se báhar játá
hún, aur main ḲHUDA´WAND ke áge shafáat karúngá, ki machharon ke gol, Firaún,
aur uske naukaron, aur uskí raiyat par se kal játe rahen : lekin aisá na ho, ki Fira-
ún phir dagábází se, logon ko ḲHUDA´WAND ke liye qurbání karne ko jáne na de.
30. Tab Músá Firaún pás se báhar gayá, aur ḲHUDA´WAND se shafáat kí. 31. ḲHU-
DA´WAND ne Músá kí arz ke muwáfiq kiyá ; aur usne machharon ke golon ko, Fira-
ún, aur uske naukaron, aur uskí raiyat par se dúr kiyá, ki ek bhí na rahá. 32 Fira-
ún ne is bár bhí apná dil saḳht kiyá ; un logon ko hargiz jáne kí ruḳhsat na dí.

IX. BA´B.

1 Tab ḲHUDA´WAND ne Músá ko kahá, Firaún kane já, aur use kah, ki ḲHUDA´-
WAND Ibráníon ká Ḳhudá yún kahtá hai, ki Mere logon ko jáne de, táki we merí
ibádat karen. 2 Kyúnki agar jáne na degá, aur ab ke bhí unhen rokegá : 3 To
dekh, ki ḲHUDA´WAND ká háth terí mawáshí par jo dasht men hai, ghoṛon, gadhon,
unṭon, bailon, aur bheṛon par bahut baṛí áfat hogí. 4 Aur ḲHUDA´WAND Isráel,
aur Misríon kí mawáshí ko, ápas se judá karegá : aur un men se jo baní Isráel kí
hai, koí na maregí. 5. Aur ḲHUDA´WAND ne ek waqt muqarrar kiyá, aur kahá, ki
kal ḲHUDA´WAND waisáhí zamín par karegá. 6 Aur ḲHUDA´WANB ne dúsre din ai-
sáhí kiyá, aur Misríon kí sab mawáshí mar gaí : lekin baní Isráel kí mawáshí se, ek
bhí na mará. 7 Chunánchi Firaún ne bhejá, to kyá dekhtá hai, ki Isráelíon kí ma-

wáshí ká koí bhí na mará thá. To bhí Firaún ká dil saḳht húá, aur us ne logoṉ ko
jáne na diyá.
8 Aur Ḳhuda'wand ne Músá aur Hárún se kahá, ki Donoṉ háth bharke bhaṭṭí
ki rákh se lo, aur Músá use Firaún ke sámhne ásmán kí taraf uṛáwe. 9 Aur wuh
Misr kí sárí zamín meṉ gubár hojáegí, aur tamám mulk i Misr meṉ ádmí, aur
chárpáeoṉ ke badan par, phoṛe aur phaphole howenge. 10 Chunánchi unhoṉ ne
bhaṭṭí kí rákh lí, aur Firaún ke áge khaṛe húe; aur Músá ne use ásmán kí taraf
phenk diyá; aur wuhíṉ ádmí aur baháim ke badan par, phoṛe aur phaphole paidá
hogaye. 11 Aur jádúgar phoṛoṉ ke sabab se, Músá ke áge khaṛe na rah sake; ki
jádúgaron aur sáre Misríoṉ par phoṛe the. 12 Aur Ḳhuda'wand ne Firaún ke dil
ko saḳht kar diyá, aur wuh un ká, jaisá ki Ḳhuda'wand ne Músá se kahí thá,
shinawá na húá.
13 Phir Ḳhuda'wand ne Músá se kahá, ki subh sawere uṭh, aur Firaún ke áge
khaṛá ho, aur use kah, ki Ḳhuda'wand Ibráníoṉ ká Ḳhudá yúṉ kahtí hai, ki mere
logoṉ ko jáne de, táki we merí ibádat kareṉ. 14 Isliye ki maiṉ ab ke, apní sárí
baláeṉ, tere dil, aur tere naukaroṉ, aur terí raiyat par názil karúngá; táki tú jáne,
ki tamám rú i zamín meṉ merí mánind koí nahíṉ. 15 Aur ab main apná háth
baṛháúngá, aur tujhe aur terí raiyat ko wabá se márúngá; aur tú zamín se mun-
qatia hogá. 16 Aur maiṉ ne tujhe filhaqíqat is liye barpá kiyá hai, ki apní qúwat
tujh par dikháúṉ; aur apná nám sáre jahán meṉ mazkúr karúṉ. 17 Abtab tú
mere logoṉ par takabbur kartá játá hai, ki unheṉ jáne nahín detá. 18 Dekh, kal
maiṉ isí waqt aise baṛe baṛe ole, jo Misr meṉ, us kí ibtidá i bunyád se ab tak na
paṛe the, barsáúngá. 19 Pas naukaroṉ ko abhí bhej, aur apní mawáshí, aur jo kuchh
ki terá mál maidán meṉ hai, jama kar; ki har ek insán aur haiwán par, jo maidán
meṉ hogá, aur ghar meṉ láyá na jáegá, ole paṛenge, aur we halák honge. 20 Firáún
ke naukaroṉ meṉ har ek ne, jo Ḳhuda'wand ke kalám se ḍartá thá, apne naukaroṉ
aur apní mawáshí ko gharoṉ meṉ bhagáyá. 21 Aur jis ne Ḳhuda'wand kí bát
báwar na kí, apne naukaroṉ, aur apní mawáshí ko maidán meṉ rahne diyá. 22 Aur
Ḳhuda'wand ne Músá ko kahá, ki apná háth ásmán kí taraf baṛhá, táki sáre mulk
i Misr meṉ, insán aur haiwán aur nabát par, jo Misr kí zamíṉ meṉ hai, ole paṛeṉ.
23 Aur Músá ne apná ásá ásmán kí taraf uṭháyá: aur Ḳhuda'wand ne garajná
aur ole bheje, aur ág zamín par chaltí thí; aur Ḳhudá ne Misr kí zamín par ole
barsáe. 24 Aur Ḳhuda'wand ne Misr kí zamín par yúṉ ole barsáe, ki ág un par
lipṭí húí thí, is shiddat se, ki aisá tamám mulk i Misr meṉ, jab se ki wuh ábád húá,
na húá thá. 25 Aur oloṉ ne sáre mulk i Misr meṉ un ko jo maidán meṉ the, kyá
insán aur kyá haiwán, sab ko márá; aur oloṉ se maidán kí ghás sab márí gaí, aur
maidán ke sáre daraḳht ṭúṭ gae. 26 Magar faqat Goshan kí zamín meṉ, jaháṉ baní
Isráel the, ole na paṛe.
27 Tab Firaún ne Músá aur Hárún ko bulwáyá, aur unheṉ kahá, ki Maiṉ ne is
dafa gunáh kiyá: Ḳhuda'wand ádil hai; maiṉ aur merí qaum gunáhgár hai.
28 Ḳhuda'wand se shafáat karo, (ki bas,) áge ko garajná aur ole kuchh na rahe;
aur maiṉ tumheṉ jáne dúngá, aur isse áge yaháṉ nahíṉ rahne ke. 29 Tab Músá
ne use kahá, ki maiṉ shahr se báhar nikalte húe Ḳhuda'wand ke áge háth
uṭháúngá; aur garajná mauqúf hojáegá, aur ole bhí mauqúf hoenge; táki tú jáne,
ki zamín Ḳhuda'wand wahí kí hai. 30 Par tú aur tere naukar maiṉ jántá húṉ, ki

ab bhí Ḳhuda´wand Ḳhudá se na ḍarenge. 31 So oloṉ se alsí aur jau máre
paṛe: kyúnki jau ke ḳhoshe á chuke the, aur alsí baṛh chukí thí. 32 Par gehúṉ
aur jalbán máre na paṛe: kyúnki we baṛhe na the. 33 Aur Músá ne Firaún pás se
shahr ke báhar jáke, Ḳhuda´wand ke áge háth lambe kíe: so garajná aur ole
mauqúf hogae, aur meṉh, jo zamín par thá, tham gaya. 34 Jab Firaún ne dekhá,
ki meṉh, aur ole, aur garajná mauqúf húá, to phir sarkashí kí; aur usne, aur uske
naukaroṉ ne, dil apná saḳht kiyá. 35 Aur Firaún ká dil patthar hogayá; usne
hargiz baní Isráel ko, jaisá ki Ḳhuda´wand ne Músá kí zubání kahá thá, jáne kí
ruḳhsat na dí.

X. BA´B.

1 Phir Ḳhuda´wand ne Músá se kahá, ki Firaún pás já: ki maiṉ ne uske dil
ko, aur uske naukaroṉ ke diloṉ ko saḳht kar diyá hai, táki maiṉ apní yih qudrateṉ
un meṉ namúdár karúṉ: 2 Aur táki tú apne beṭe, aur apne potoṉ ko, merí qudra-
teṉ, aur merí ajáib, jo maiṉ ne un meṉ namúd kie, sunáwe: táki tum jáno, ki
Ḳhuda´wand maiṉ hí húṉ. 3 Chunánchi Músá aur Hárúṉ ne Firaúṉ pás áke use
kahá, ki Ḳhuda´wand Ibráníoṉ ká Ḳhudá yúṉ kahtá hai, ki Tú kab tak ájizí karne
se mere sámhne báz rahegá? mere logoṉ ko jáne de, ki we merí ibádat kareṉ.
4 Nahíṉ, to agar tú mere logoṉ ko jáne na degá, to dekh, kal maiṉ tere sáre mulk
meṉ ṭiḍḍí bhejúngá. 5 Aur un se zamín kí satah chhip jáegí, ki koí ek zamín ko
dekhne na páegá; aur wuh us báqíát ko, jo oloṉ kí áfat se tere liye bach rahí hai,
khá jáegí, aur har ek daraḳht tere ko, jo maidán meṉ hai, chaṭ kar legí: 6 Aur
wuhí is tarah se, ki tere ábá ne, aur tere ajdád ne, jis roz se ki we dunyá meṉ áe
áj tak nahíṉ dekhá, tere ghar aur tere naukaroṉ ke ghar, aur sáre Misríoṉ ke
ghar, bhar degí. Tab wuh phirá, aur Firaún pás se nikal gayá.

7 Tab Firaún ke naukaroṉ ne use kahá, ki kab tak ham is mard ke phande meṉ
raheṉ? un logoṉ ko jáne de, táki we apne Ḳhuda´wand Ḳhudá kí ibádat kareṉ:
abtak tujhe ḳhabar nahíṉ, ki Misr ujaṛ gayá? 8 Tab Músá aur Hárún Firaún
pás phir buláe gae: aur usne unheṉ kahá, ki Jáo, Ḳhuda´wand apne Ḳhudá kí
ibádat karo: par we kaunse log haiṉ, jo jáenge? 9 Músá bolá, ki ham apne jawá-
noṉ, aur apne búṛhoṉ, aur apne beṭoṉ, aur apní beṭíoṉ, aur apne galloṉ, aur apne
bailoṉ sameí jáwenge; ki ham ko zarúr hai, ki apne Ḳhudá kí íd kareṉ. 10 Tab
usne unheṉ kahá, ki Ḳhuda´wand yúṉhíṉ tumháre sáth rahe, jo maiṉ tumheṉ aur
tumháre bachchoṉ ko jáne dúṉ: tu dekho, ki badí tumháre áge hai. 11 Aisá na
hogá: ab jo tum mard ho, so jáo, aur Ḳhuda´wand kí ibádat karo; ki tumhárí
tamanná yihí thí. Pas we Firaún ke áge se dhakke kháke gae.

12 Tab Ḳhuda´wand ne Músá se kahá, ki apná háth ṭiḍḍí ke liye Misr kí zamín
par baṛhá, táki wuh mulk i par áwe, harek sabze ko, jo is mulk meṉ oloṉ se bach
rahá hai, khá le. 13 Pas Músá ne mulk i Misr par apná ásá uṭháyá, aur Ḳhuda´-
wand ke hukm se, us sáre din aur sárí rát purwá ándhí chale; jab subh húí, to
purwá ándhí ṭiḍḍí láí. 14 Aur ṭiḍḍí tamám Misr par áí, aur Misr ke tamám
nawáhí par baiṭhí; aur aisí beshumár thí, ki un se peshtar aisí ṭiḍḍí na áí thí, na
unke bád phir áwegí. 15 Ki rú i zamín unse chhip gayá, aisá andherá hoáyá; aur
unhoṉ ne us zamín ke harek sabze, aur daraḳhtoṉ ke mewoṉ ko, jo oloṉ se bach gae

the, cháṭ liyá: aur tamám mulk i Misr meṉ kisí daraḳht par, aur maidán kí ghás
meṉ sabzí na chhuṭí.
16 Tab Firaún ne Músá aur Hárún ko jald buláyá, aur kahá, ki Maiṉ Ḳhuda´-
wand tumháre Ḳhudá ká, aur tumhárá gunáhgár húṉ. 17 So ab maiṉ tumhárí
minnat kartá húṉ; faqat is martaba merá gunáh baḳhsho, aur apne Ḳhuda´wand
Ḳhudá se shafáat karo, ki faqat isí maut ko mujh se dúr kare. 18 Chunánchi Firaún
pás se nikal gayá, aur Ḳhuda´wand se shafáat kí. 19 Aur Ḳhudá ne pachhwá
ándhí bhejí, jo ṭiḍḍí ko legaí; aur daryá i qulzum meṉ ḍál diyá; aur tamám mulk
i Misr meṉ ṭiḍḍí ká ek par, nám ko na rahá.
20 Par Ḳhuda´wand ne Firaún ke dil ko saḳht kar diyá, ki us ne baní Isráel
ko jáne kí ruḳhsat na dí. 21 Phir Ḳhuda´wand ne Músá se kahá, ki Apná háth
ásmán kí taraf lambá kar, táki mulk i Misr meṉ táríkí ho; aisí táríkí jo ṭaṭole jáwe.
22 Chunánchi Músá ne apná háth ásmán kí taraf uṭháyá; aur tín din tak sáre mulk i
Misr meṉ ajab andherá rahá. 23 Unhoṉ ne ápas meṉ kisí ne kisí ko na dekhá, aur
na koí tín din tak apní jagah se hilá: par sáre baní Isráel ke makánoṉ meṉ újálá
thá. 24 Tab Firaún ne Músá ko buláyá, aur kahá, ki Tum jáo, Ḳhuda´wand kí
ibádat karo; faqat tumháro galle, aur tumháre bail yahín raheṉ: tumháre bachche
bhí tumháre sáth jáweṉ. 25 Músá ne kahá, ki Tujhe zarúr hai, ki ham ko qurb-
ániáṉ, aur soḳhtaní qurbání dewe, táki ham Ḳhuda´wand apne Ḳhudá ke áge dar-
pesh kareṉ. 26 Hamárí mawáshí bhí hamáre sáth jáegí; aur ek khur bhí na
chhoṛá jáegá; kyúnki hameṉ zarúr hai, ki un meṉ se Ḳhuda´wand apne Ḳhudá kí
ibádat ke liye leweṉ; aur jab tak waháṉ na jáeṉ, ham nahíṉ jánte, ki kaunsí chízoṉ
se Ḳhuda´wand kí ibádat kareṉ. 27 Lekin Ḳhuda´wand ne Firaúṉ ke dil ko
saḳht kar diyá: usne un ká jáná na cháhá. 28 Aur Firaún ne use kahá, ki Mere
sámhne se já; áp se hoshyár rah, phir mere sámhne mat áiyo; kyúnki jis din tú
sámhne áegá, mar jáegá. 29 Músá ne kahá, ki Tú ne achchhá kahá; maiṉ phir
terá muṉh na dekhúngá.

XI. BAB.

1 Aur Ḳhuda´wand ne Músá se kahá, ki Maiṉ Firaún aur Misríoṉ par ek balá
aur láúngí; bád us ke wuh tumheṉ yaháṉ se jáne degá: aur jab wuh tumheṉ jáne
degá, to yaqínan tum sab ko dhakke deke nikál degá. 2 So ab tum logoṉ se chup-
cháp kaho, ki Har ek mard apne parosí, aur har ek aurat apní parosin se, rúpe ke
bartan, aur sone ke bartan áriyat lewe. 3 Aur Ḳhuda´wand ne un logoṉ ko
Misríoṉ kí nazar meṉ izzat baḳhshí. Aur yih Músá bhí zamín i Misr meṉ, Firaún
ke ḳhádimoṉ aur logoṉ kí nigáh meṉ, buzurg thá.
4 Aur Músá ne kahá, ki Ḳhuda´wand yúṉ kahtá hai, ki maiṉ ádhí rát ko nikal ke
Misr ke bíchoṉ bích jáúngá: 5 Aur zamín i Misr meṉ sáre pahilauṭhe, Firaún
ke pahilauṭhe se, jo taḳht par baiṭhá hai, leke, us sahelí ke pahilauṭhe tak, jo chakkí
kí oṭ meṉ hai, aur sáre chárpáeoṉ ke pahilauṭhe marjáenge. 6 Aur sárí Misr kí
zamín meṉ aisá baṛá mátam hogá, ki jaisá kabhí na húá thá, na kabhí phir hogá.
7 Lekin sárí baní Isráel par ek kuttá bhí apní jíbh na hiláegá, na to insán par, aur
na haiwán par: táki tum jáno, ki Ḳhuda´wand kyúnkar Misríoṉ aur Isráelíoṉ meṉ
farq kartá hai. 8 Aur yih tere sab naukar mujh pás rujú kareṉge, aur apne taíṉ,

yih kahte húe, mere áge ḳham karenge, ki tú nikal já, aur sab log, jo tere pairau
haiṉ, jáweṉ : aur bád uske, maiṉ nikal jáúngá. Phir wuh Firaún pás se, shiddat
se, jhunjhlátá húá nikal gayá. 9 Aur Ḳhuda´wand ne Músá se kahá, ki Firaún
tumhárá shinawá ná hogá ; táki merí qudrateṉ zamín i Misr meṉ firáwáṉ hoṉ.
10 Aur Músá aur Hárún ne ye sab ajáib Firaún ko dikháe : aur Ḳhuda´wand ne
Firaún ke dil ko saḳht kar diyá, ki usne apne mulk se baní Isráel ko jáne na diyá.

XII. BA´B.

1 Phir Ḳhuda´wand ne zamín i Misr meṉ Músá aur Hárún ko kahá, 2 Ki Yih
mahíná tumhárá pahlá mahíná hogá, aur yih tumháre sál ká pahlá mahíná hogá.
3 Isráelíoṉ kí sárí guroh se kaho, ki Is mahíne ke dasweṉ din, har ek mardoṉ meṉ
se, apne báp ke gharáne ke wáste, ek barra, ghar píchhe ek barra, apne liye lewe :
4 Aur agar wuh gharáná barre ká maqdúr na rakhtá ho, to wuh aur uská ham-
sáyá, jo us ke ghar se lagí húá ho, nafarí ke shumár ke muwáfiq lewe ; aur tum
har ek ádmí par, uske kháne ke muwáfiq, hisáb meṉ barre ke muaiyan karo.
5 Tumhárá barra beáib cháhiye, nar aur ek sála ho : tum bheṛoṉ se yá bakríoṉ
se líjiyo : 6 Aur tum use is mahíne kí chaudahwíṉ tak rakh chhoṛiyo : aur
Isráelíoṉ ke firqe kí sárí jamáat, darmiyán zawál aur gurúb ke, use zabh kare.
7 Aur we lahú ko leweṉ, aur un gharoṉ meṉ, jaháṉ we úse kháenge, uske darwáze
kí dahní aur báíṉ, aur úpar kí chaukhaṭ par chhápá máreṉ. 8 Aur we usí rát ko
wuh gosht bhuná húá, beḳhamírí roṭí ke sáth, kaṛwí tarkárí samet kháweṉ. 9 Use
kachchá, aur pání meṉ ubálke, hargiz na kháweṉ ; balki us ko sárí páṉw samet,
aur uske jo peṭ meṉ hai, ág par bhun ke kháweṉ. 10 Aur tum subh tak us meṉ
se koí chíz báqí mat chhoṛiyo ; aur agar kuchh us meṉ se subh tak báqí rah jáe,
ág se jalá díjiyo.
11 Aur tum use yúṉ kháiyo ; kamreṉ bándhke, apní jútíáṉ páṉw meṉ pahine
húe ; apne ásá apne háth meṉ liye húe ; aur tum use jald khá líjiyo : ki fasah
Ḳhuda´wand kí hai. 12 Isliye ki maiṉ áj rát mulk i Misr meṉ guzar karúngá,
aur sab pahlauṭhe insán ke, aur haiwán ke, jo us meṉ haiṉ, márúngá ; aur Misr ke
sáre mábúdoṉ ko muazzab karúngá : ki maiṉ Ḳhuda´wand húṉ. 13 Aur wuh
ḳhún tumháre liye un gharoṉ par, jaháṉ jaháṉ tum ho, nishán hogá : aur maiṉ
wuh lahú dekh ke tum se dar guzarúngá ; aur jab maiṉ Misr kí zamín ke rahnewáloṉ
ko márúngá, to wabá tum par na áwegí, ki tumheṉ halák kare. 14 Aur yih din
tumháre liye ek yádgár hogá ; aur tum Ḳhuda´wand ke liye is din meṉ íd kí
mudáwamat kíjiyo ; aur tum apne sab qarnoṉ meṉ, is íd ko abad tak ádat muqar-
rar kíjiyo.
15 Sát din tak tum fatírí roṭí kháiyo ; tum pahlehí din ḳhamír apne gharoṉ se
mauqúf kar díjiyo : is liye, ki jo koí pahle din se leke, sátweṉ din tak, kisí din
ḳhamíri roṭí kháwegá, to wuh shaḳhs baní Isráel meṉ se munqatia hogá. 16 Aur
pahle din majmai muqaddas hogá ; aur sátweṉ din bhí majmai muqaddas hogá :
in meṉ kisí qism ká kám kiyá na jáegá, siwá uske ki harek ádmí kuchh kháwe,
yihí faqt kiyá jáwe. 17 Aur tum fatírí roṭí kí yih íd yád rakhiyo ; kyúnki isí din
to maiṉ tumháre lashkaroṉ ko, Misr kí zamín se, báhar láyá húṉ : isliye tum is din
ko apne qarnoṉ meṉ, mudáwamat ke liye, abad tak yád rakhiyo. 18 Pahle mahíne

kí chaudahwíṉ táríḳh se shám ko, ikkíswíṉ táríḳh tak, tum fatírí roṭí kháiyo.
19 Sát din tak tumháre gharoṉ meṉ ḳhamír páyá na jáwe : kyúnki jo koí ḳhamír
kháegá, Isráel kí jamáat se munqatia hogá, ḳhwáh wuh musáfir ho, ḳhwáh uskí
paidáish wahíṉ húí ho. 20 Tum ḳhamírí koí chíz mat kháiyo : tum apní sab bastíoṉ
meṉ fatírí roṭí kháiyo.

21 Tab Músá ne Isráel ke sáre buzurg logoṉ ko buláyá, aur unheṉ kahá, ki
Apne apne ghar píchhe, ek ek barra nikálke láo, aur yih fasah ká barra zabh karo.
22 Aur tum zúfe kí ek gaḍḍí lo, aur use us lahú meṉ, jo básan meṉ hai, gotá
deke sardil aur donoṉ bázú darwáze ke, usse chhápo ; aur tum se koí subh tak,
apne ghar ke darwáze se, báhar na jáwe. 23 Isliye ki Ḳhudá guzar karegí, táki
Misríoṉ ko máre ; aur jab wuh úpar kí chaukhaṭ par, aur donoṉ taraf, lahú ko
dekhegí, to Ḳhudá'wand dar par se guzregá, aur halák karnewále ko na chhoṛegá,
ki tumháre gharoṉ meṉ áke tumheṉ máre. 24 Aur tum apní, aur apne beṭoṉ kí
ádat ke liye, is kám kí hamesha muháfizat kíjiyo. 25 Aur yúṉ hogá, ki jab tum
us zamín meṉ, jo Ḳhudá'wand tumheṉ apne wáde ke muwáfiq degí, dáḳhil hoge,
to tum is ibádat kí muháfizat karoge. 26 Aur yúṉ hogá, ki jab tumhárí aulád tum
se kahe, ki Tum is ibádat se kyá qasd karte ho ? 27 To tum kahoge, ki Yih fasah
kí qurbání Ḳhudá'wand ke liye hai, jo Misr meṉ baní Isráel ke gharoṉ par se
guzrá, jis waqt usne Misríoṉ ko márá, aur hamáre gharoṉ ko bacháyá. Tab logoṉ
ne sir jhukáe, aur sijde kie. 28 Aur baní Isráel chale gae, aur unhoṉ ne jaisá ki
Ḳhudá'wand ne Músá aur Harún ko farmáyá thá, kiyá ; unhoṉ ne waisáhí kiyá.

29 Aur yúṉ húá, ki Ḳhudá'wand ne ádhí rát ko Misr kí zamín meṉ sáre pahilau-
ṭhe, Firaún ke pahilauṭhe se leke, jo apne taḳht par baiṭhá thá, us qaidí ke pahi-
lauṭhe tak, jo qaidḳháne meṉ thá, chárpáeoṉ ke pahilauṭhoṉ samet, halák kie. 30
Aur Firaún rát ko uṭhá, wuh, aur uske sab naukar, aur sáre Misrí uṭhe ; aur Misr
meṉ baṛá nauhá thá ; kyúnki koí ghar na rahá, jis meṉ ek na mará.

31 Tab usne Músá aur Hárún ko ráthí ko buláyá, aur kahá, ki Uṭho, aur mere
logoṉ meṉ se nikal jáo ; tum, aur baní Isráel jáo ; aur jaisá tum ne ḳahá hai,
Ḳhudá'wand kí ibádat karo. 32 Apne galle aur bail bhí lo, jaisá tum ne kahá
hai, aur rawána ho ; aur mere liye bhí barakat cháho. 33 Aur Misrí un logoṉ par
jabr karte the, táki unheṉ mulk i Misr se jald khárij kareṉ ; kyúnki we samjhe, ki
Ham sab marjáenge. 34 Aur un logoṉ ne áṭá gúndhí húá, peshtar usse ki wuh
ḳhamír ho, áte kí lagnoṉ samet, kapṛoṉ meṉ bándhke, apne kándhoṉ par uṭhá liyá.
35 Aur baní Isráel ne Músá ke kahne ke muwáfiq kiyá : aur unhoṉ ne Misríoṉ se
rúpe ke bartan, aur sone ke bartan, aur kapṛe áriyat lie : 36 Aur Ḳhudá'wand ne
un logoṉ ko Misríoṉ kí nigáh meṉ aisí izzat baḳhshí, ki unhoṉ ne unheṉ áriyat dí.
Aur unhoṉ ne Misríoṉ ko lúṭ liyá.

37 Aur baní Isráel ne Ramses se Sukkot tak piyáde safar kiyá ; unke mard, siwá
laṛkoṉ ke, chhah lákh ke qaríb the. 38 Aur ek dúsrí baṛí guroh miljulkar unke
sáth gaí ; aur galle, aur bail, aur bahut baṛí mawáshí gaí. 39 Aur unhoṉ ne us
gúndhe húe áṭe kí, jo we Misr se le nikle the, fatírí roṭíáṉ pakáíṉ, kyúnki wuh
ḳhamír na húá thá ; is liye ki wuh Misr se jabran nikále gaye the, aur waháṉ
ṭhahar na sake, aur na kuchh khána apne liye taiyár karne páe.

40 Aur baní Isráel kí, jo Misr ke báshinde the, búd o básh chár sau tís baras
tak thí. 41 Aur chár sau tís baras ke áḳhir yúṉ húá, ki ṭhík usí din, Ḳhudá'-

wand kí sárí faujen zamín i Misr se nikal gaín. 42 Yih Ḳhuda'wand kí wuh rát
hai, jo cháhiye ḳhúb yád rakhí jáwe, ki wuh unhen Misr kí zamín se báhar láyá:
Ḳhuda'wand kí yih wuhí rát hai, jise cháhiye ki sáre baní Isráel, apne qarnon men,
yád rákhen.

43 Phir Ḳhuda'wand ne Músá aur Hárún no kahá, ki Fasah kí rasm yih hai, ki
koí musáfir use na kháwe: 44 Lekin harek shaḳhs ká gulám, jo zarḳhríd hai, jab
uská ḳhatná kiyá jáwe, to wuh use kháwe. 45 Musáfir, aur mazdúr use na kháwe. 46
Yih ekhí ghar men kháyá jáwe; uská gosht kuchh ghar se báhar na lejáyá jáwe; aur
na uskí haḍḍí toṛí jáwe. 47 Baní Isráel kí sab jamáat us par amal kare. 48 Aur agar
koí musáfir tumháre sáth muqím ho, aur Ḳhuda'wand kí fasah kiyá cháhe, to uske
sab mard ḳhatna karwáen, tab wuh nazdík áwe, aur fasah kare; aur wuh goyá tumhárí
zamín men mutawallid húá hai: kyúnki námaḳhtún insán use na kháegá. 49 Muta-
wallid aur musáfir kí, jo tumháre bích men hai, ek sharíat hogí. 50 Sáre baní Isráel
ne, jaisá ki Ḳhuda'wand ne Músá aur Hárún ko farmáyá, waisáhí kiyá. 51 Aur yún
húá, ki ṭhík usí din, Ḳhuda'wand ne baní Isráel ko, unke lashkaron ke sáth, zamín
i Misr se báhar nikálá.

XIII. BA'B.

1 Aur Ḳhuda'wand ne Músá se farmáyá, ki 2 Sab pahlauṭhe mere liye
muqaddas kar; jo koí ki baní Isráel men kholnewálá rahim ká hai, kyá insán aur
kyá haiwán, merá hai.

3 Aur Músá ne logon se kahá, ki Tum yih din, jis men tum Misr se báhar áe,
aur qaidḳháne se nikle, yád rakhiyo; ki Ḳhuda'wand tum ko bazabardastí wahán
se nikál láyá: ḳhamírí roṭí kháí na jáwe. 4 Tum 'Abib ke mahíne men, áj ke din,
báhar nikle. 5 Aur yih hogá, ki jab Ḳhuda'wand tujhe Kanáníon, aur Hittíon,
aur Amúríon, aur Hawíon, aur Yabúsíon kí zamín men láwe, jise us ne tumháre
ábá se qasamíya kahá hai, ki tumhen dewegá, jahán dúdh aur shahd bahtá hai, to
tú is mahíne men yih ibádat yád rakhiyo. 6 Sát din tak tú fatírí roṭí kháiyo, aur
sátwen din Ḳhuda'wand ke liye íd hogí. 7 Fatírí roṭí sát din kháí jáwe; aur
ḳhamírí roṭí tere pás nazar na áwe, aur na ḳhamír tere sáre mulk men tere rúbarú
dikháí dewe. 8 Aur tú usí roz apne beṭe ko mutallia kíjiyo, ki Jab ham Misr se
báhar nikle, tab Ḳhuda'wand ne ham se jo kuchh kiyá, is sabab se yih hai. 9 Aur
yih ek nisháni tujh pás tere háth men, aur tere donon dídon ke sámhne ek yádgár
hogí, táki Ḳhuda'wand kí shara tere munh men ho: kyúnki Ḳhuda'wand ne tujhe
bazabardastí Misr se nikálá. 10 Tú yih hukm isí waqt i muaiyan men, sál ba sál,
yád rakhiyo.

11 Aur yún hogá, ki jab Ḳhuda'wand tujhe Kanáníon kí zamín men, jaise us
ne tujh se aur tere ábá se qasm kháí hai, láwe, aur use tujhe dewe, 12 Tú sab ko,
jo ki rahim ká kholnewálá hai, Ḳhuda'wand ke liye judá kíjiyo, sáre nar terí
mawáshí men, jo kholnewále rahim ke hain, Ḳhuda'wand ke honge. 13 Aur gadhe
ke pahle bachche ke badle barre ko fadía díjiyo; aur agar tú us ká fadía na dewe, to
usí ko márḍáliyo: aur apne farzandon men ádmí ke sáre pahilauṭhon ká fadía
díjiyo. 14 Aur yún hogá, jab terá beṭá áyanda ko tujh se púchhe, ki yih kyá hai?

to tú use kahiyo, ki Ḳhuda'wand ham ko bazabardastí Misr aur qaidḳháne se
báhar láyá. 15 Aur jab Firaún ne apná dil saḳht kiyá, ki hamen jáne na de, to
yún húá, ki Ḳhuda'wand ne Misr men sab pahlauṭhe, insán ke pahlauṭhon se leke,
mawáshí ke pahlauṭhon tak már ḍále: is wáste main un sab naron ko, jo rahim ke
kholnewále hain, Ḳhuda'wand ke liye zabh kartá hún; lekin apne farzandon ke
sab pahlauṭhon ká fadía detá hún. 16 Aur yih tere háth men ek alámat, aur terí
ánkhon ke bích ek yádgár hogá: kyúnki Ḳhuda'wand zabardastí se Misr se báhar
nikál láyá.

17 Aur jab Firaún ne un logon ko jáne diyá, to yún húí, ki Ḳhudá ne unhen yih
rahbarí na kí, ki we Filistíon kí ráh se jáwen, agarchi wuh nazdík kí ráh thí; kyúnki
Ḳhudá ne kahá, mubádá ki we log bahasb i ittifíq laṛáí dekhke pashemán howen,
aur Misr ko phir jáwen: 18 Balki Ḳhudá ne un logon ko daryá i qulzum ke dasht
kí taraf pherá: aur baní Isráel saff bándhe húe zamín i Misr se nikle chale gae.
19 Aur Músá ne Yúsaf kí haḍḍíán sáth lelín: kyúnki usne baní Isráel ko qasam i
muglaza deke kahá thá, ki Ḳhudá yaqínan tumhárí ḳhabargírí karegá; tum yahán
se merí haḍḍíán apne sáth lejáiyo.

20 Phir we Sukkot se rawána húe, aur bayábán ke kináre Etam men utar paṛe.
21 Aur Ḳhuda'wand din ko, badlí ke satún men, táki unhen ráh batáwe, aur rát
ko, ág ke satún men hoke, táki unhen roshní baḳhshe, unke áge chalá játá thá, táki
din rát chale jáen. 22 Badlí ká satún din ko, aur ág ká satún rát ko, un logon ke
áge se hargiz gáib na hotá thá.

XIV. BA'B.

1 Aur Ḳhuda'wand ne Músá se farmáyá, 2 Ki Baní Isráel se kah, ki phiren,
aur Fíḳhairot ke áge Migdol aur daryá ke darmiyán, muqím hon, Bál-Tifon ke
muqábil: ki daryá ke kináre kí muqím ho. 3 Firaún baní Isráel ke haqq men
kahegá, ki We us zamín men phanse hain, aur bayábán ne unhen band kiyá hai.
4 Aur main Firaún ke dil ko sakht karúngá, ki wuh un ká taáqub karegá; aur
main Firaún, aur uskí sárí sipáh par gálib húngá; táki Misrí jánen, ki Ḳhuda'-
wand main hún. Aur unhon ne aisáhí kiyá.

5 Aur jab sháh i Misr ko ittilá dí gaí, ki we log bhág gae, to Firaún aur us ke
ḳhuddám ká dil un kí taraf se phir gayá, aur we bole, ki Ham ne yih kyá kiyá, ki
baní Isráel ko, apní ḳhidmatgárí se, báhar jáne diyá? 6 Tab us ne apní gáṛíán
jotín, aur apne log sáth lie: 7 Aur us ne chhah sau suthrí gáṛíán Misr kí sab gáṛíán
sáth lín; aur un sab par risáladár biṭháe. 8 Aur Ḳhuda'wand ne sháh i Misr Firaún
ke dil ko saḳht kar diyá, aur wuh baní Isríel ke píchhe chaṛh dauṛá: par baní Isráel
báládastí se nikle. 9 Aur Misrí un ká taáqub kie chale gae, aur Firaún ke sáre
ghoṛon, aur us kí gáṛíán, aur us ke sawáron, aur us ke lashkar ne, un ko ḳhaima
khaṛá karte húe daryá par, Fíḳhairot ke áge, Bál-Tifon ke muqábil, jáhí liyá.

10 Aur jab Firaún nazdík húá, aur baní Isráel ne ánkhen úpar kín, aur Misríon
ko apne píchhe áte húe dekhá, aur we shiddat se ḍare: tab unhon ne Ḳhuda'-
wand se faryád kí. 11 Aur Músá ne kahá, ki kyá Misr men qabron kí jagah na thí,
ki tú ham ko marne ke liye wahán se dasht men láyá? tú ne ham se yih kyá muá-
mala kiyá, ki ham ko Misr se nikál láyá? 12 Yih wuhí bát nahín, jo ham ne Misr

men̤ tujh se kahí thí, ki Ham se háth uṭhá, táki ham Misríon̤ kí ḳhidmat karen̤ ?
Ki hamáre liye Misríon̤ kí ḳhidmat karná, bayábán men̤ marne se, bihtar thá.
13 Tab Músá ne logon̤ ko kahá, ḳhauf na karo, khaṛe raho, aur Ḳhuda'wand kí
naját dekho, jo áj ke din wuh tumhen̤ dewegá : kyúnki un Misríon̤ ko, jinhen̤ tum
áj dekhte ho, tum unhen̤ phir tá abad na dekhoge. 14 Ḳhuda'wand tumháre liye
jang karegá, aur tum chupcháp rahoge.
15 Tab Ḳhuda'wand ne Músá se kahá, ki Tú kyún̤ mere áge nála kartá hai ?
Baní Isráel se kah, ki we áge chalen̤. 16 Tú apná ásá uṭhá, aur daryá par apná
háth baṛhá, aur use do hisse kar : baní Israel, daryá ke bíchon̤ bích men̤ se, súkhí
zamín par hoke guzar jáenge. 17 Aur dekh, ki main̤ Misríon̤ ke dilon̤ ko saḳht
kar dúngá, aur we un ká píchhá karenge : aur main̤ Firaún, aur uskí sipáh, aur
uskí gáṛíon̤, aur uske sawáron̤ par, apná jalál záhir karúngá. 18 Aur ye Misrí, jab
main̤ Firaún, aur uskí gáṛíon̤, aur uske sawáron̤ par apná jalál záhir karúngá, to
jánenge, ki main̤ Ḳhuda'wand hún̤.
19 Aur Ḳhudá ká Firishta, jo Isráelí lashkar ke áge chalá játá thá, phirá, aur
unkí pusht par á rahá, aur badlí ká wuh satún unke sámhne se gayá, aur un kí
pusht par já ṭhahrá : 20 Aur Misríon̤ ke lashkar, aur Isráelí lashkar ke bích men̤
áyá ; aur wuh ek andherí badlí ho gaí, par rát roshan húí : so tamám rát ek lash-
kar dúsre ke nazdík na áyá.
21 Phir Músá ne daryá par háth baṛháyá ; aur Ḳhuda'wand ne ba sabab shiddat
kí sharqí ándhí ke, tamám rát men̤ daryá ko chaláyá, aur daryá ko súkhá diyá, aur
pání ko do hisse kiyá. 22 Aur baní Isráel daryá ke bích men̤ se súkhí zamín par
hoke guzar gae : aur pání kí, unke dahine aur báín̤, diwár thí.
23 Aur Misríon̤ ne píchhá kiyá, aur unká píchhá kie húe we, aur Firaún ke sab
ghoṛe, aur uskí gáṛíán, aur uske sawár daryá ke bíchon̤ bích tak áe. 24 Aur yún̤
húá, ki Ḳhuda'wand ne píchhle pahare us ág aur badlí ke satún men̤ se Misríon̤
kí sipáh par nazar kí, aur Misríon̤ kí sipáh ko ghabráyá. 25 Aur unkí gáṛíon̤ ke
pahíon̤ ko nikál ḍálá, ki mushkil se chaltí thín̤ : chunánchi Misríon̤ ne kahá, ki Ao,
Isráelíon̤ ke mun̤h par se bhág jáwen̤ ; kyúnki Ḳhuda'wand unke liye Misríon̤ se
jang kartá hai.
26 Aur Ḳhuda'wand ne Músá se kahá, ki apná háth daryá par baṛhá, táki pání
Misríon̤, aur unkí gáṛíon̤, aur unke sawáron̤ par phir áwe. 27 Aur Músá ne
apná háth daryá par baṛháyá, aur daryá subh hote apní quwat i aslí par lauṭá ;
aur Misrí usí kí taraf bháge ; aur Ḳhuda'wand ne Misríon̤ ko daryá men̤ jháṛ diyá.
28 Aur pání phirá, aur gáṛíon̤, aur sawáron̤, aur Firaún ke sab lashkar ko, jo un ke
píchhe daryá ke bích áe the, chhipá liyá : aur ek bhí un men se báqí na chhuṭá.
29 Par baní Isráel ḳhushk zamín par daryá ke bích men̤ chale gae : aur pání kí,
unke chap o rást, diwár thí. 30 So Ḳhuda'wand ne us din Isráelíon̤ ko Misríon̤
ke háth se yún̤ bacháyá : aur Isráelíon̤ ne Misríon̤ kí láshen̤ daryá ke kináre par de-
khín̤. 31 Aur Isráelíon̤ ne baṛí qudrat, jo Ḳhuda'wand ne Misríon̤ par záhir kí,
dekhí : aur log Ḳhuda'wand se ḍare : tab Ḳhuda'wand par, aur uske bande Músá
par, ímán láe.

XV. BA'B.

1 Tab Músá aur baní Isráel ne Ḳhudá'wand kí hamd o saná is tarah gáí, aur
bolá, ki main Ḳhudá'wand kí hamd o saná gáúngá, ki us ne baṛe jalál se apne taín
záhir kiyá: us ne ghoṛe ko, uske sawár samet, daryá men garq kiyá. 2 Yih merí
qúwat, aur merí fakhr hai, aur wuh merí naját hai: wuh merá Ḳhudá hai, main
apná usko maljá karúngá; mere ábá ká Ḳhudá hai, main usko buzurgí se yád
karúngá. 3 Ḳhudá'wand sáhib i jang hai: Ḳhudá'wand us ká nám hai. 4 Firaún
kí gáṛíán, aur us ká lashkar us ne daryá men ḍál diyá; uske námí risáldár daryá i
qulzum men ḍubáe gaye. 5 Gahrápon ne unhen andar le liyá; we pathar kí má-
nind tah ko chale gae. 6 Ai Ḳhudá'wand, terá dahiná háth zor men mashhúr húá:
aur, Ḳhudá'wnad, tere dahine háth ne bairíon ko reza reza kiyá. 7 Tú ne apne
baṛe jalál se apne sámhná karnewálon ko ḍhá diyá: tú ne apne gazab ko bhejá,
jisne unko naraí kí mánind jaláyá. 8 Aur terí nák ke dam se, pání ek jagah simaṭ
gayá, aur túda túda maujen khaṛí ho gaín, aur daryá ke bích men gahrápe jam gae.
9 Dushman bolá, Main píchhá karúngá, main já lúngá, main lúṭ ká mál bánṭúngá;
un se main jí apná ṭhanḍhá karúngá, main apní talwár khínchúngá, merá háth unko
halák karegá. 10 Tú ne ápní hawá se phúnk márí, daryá ne unhen chhipá liyá:
we síse ki tarah zor ke pání men tale baiṭh gae. 11 Mábúdon men, Ḳhudá'wand,
tujhsá kaun hai? pákí men kaun hai terá sá jalál wálá, ḍaránewálá sáhib baṛáíon
ká, ajáibát ká banánewálá? 12 Tú ne apná dahiná háth baṛháyá, zamín unhen
nigal gaí. 13 Tú ne apní rahmat se un logon kí, jinhen tú ne khalás kiyá, rahnu-
máí kí: tú ne apne zor se unhen apne muqaddas makán tak lá pahuncháyá.
14 Un logon ne suná, aur kámpe: aur Filistíon ko ḳhauf ne pakṛá. 15 Is waqt
Adúm ke amír hairán húe; Moáb ke zor rakhnewálon ko kap kapí ne pakṛá,
Kanán ke sab rahnewále pighal gae. 16 Unhen ḳhauf aur hirás húá; tere zor ke
háth se, pathar kí tarah be his o harkat ban gae; yahán tak ki jab tak tere log gu-
zar na jáwen, aur, Ḳhudá'wand, jab tak tere we log, jinhen tú ne ḳharíd kiyá,
guzar na jáwen. 17 Tú unhen láegá, aur unhen apní mírás ke koh par, daraḳht
kí tarah lagáwegá, us jagah par, jo, Ḳhudá'wand, tú ne apne rahne ke liye banáí
hai, aur já i quds men, jo, Ḳhudá'wand, tere háthon ne barpá kí hai. 18 Ḳhudá'-
wand abad ul ábád saltanat karegá. 19 Is liye ki Firaún ká ghoṛá, gáṛíon, aur
us ke sawáron samet, daryá ke bích men gayá, aur Ḳhudá'wand ne daryá ke pání
ko un phir pherá; lekin baní Isráel, daryá ke bíchon bích se, súkhí zamín par hoke
chale játe the.

20 Tab Hárún kí bahin Maryam nabiya ne daf háth men liyá; aur sab auraten,
dafon ke sáth, thiraktí húín uske píchhe chalín. 21 Aur Maryam ne unke gáne
ká jawáb diyá, ki Ḳhudá'wand kí hamd aur saná gáo, ki us ne baṛe jalál se apne
taín záhir kiyá; us ne ghoṛe ko, us ke sawár samet, daryá men garq kiyá.

22 Aur Músá ne baní Isráel ke sáth, daryá i qulzum se kúch kiyá, aur we dasht
i Súr men gae, aur we tín din tak dasht men chale gae, aur pání na páyá. 23
Aur jab we Marah men áe, to Marah ká pání pí na sake, kyúnki wuh murr thá,
is liye uská nám Marah húá. 24 Tab logon ne yih kahke Músá se shikáyat kí,
ki ham kyá píwen? 25 Us ne Ḳhudá'wand se faryád kí: Ḳhudá'wand ne use
ek daraḳht dikháyá, jise us ne, jab pání men ḍálá, to pání míṭhá ho gayá; wahán

us ne un ke liye ek áín aur sharíat banáí, aur waháṉ us ne unheṉ ázmáyá: 26 Aur
kahá, ki Agar tú dil lagáke Ḳhuda´wand apne Ḳhudá kí áwáz sune, aur jo kuchh
us kí nazar meṉ achchhá hai kare, aur us ke hukmoṉ ko sune, aur us ke áínoṉ ko
yád rakhe, to maiṉ un bímáríoṉ ko, jo maiṉ ne Misríoṉ ko dín, tujhe koí na dúngá:
ki maiṉ wuh Ḳhuda´wand húṉ, jo tujhe shifá baḳhshtá hai.
27 Phir we Elim ko, jaháṉ pání ke bárah chashme aur sattar daraḳht ḳhurme ke
the, áe: aur unhoṉ ne pání par ḳhaima khaṛá kiyá.

XVI. BA´B.

1 Phir we Elim se rawána húe aur baní Isráel kí sárí jamáat zamín i Misr se
ḳhárij hokar, dúsre mahíne ke pandarahweṉ din, dasht i Sín men, jo Elim aur Sí-
ná ke darmiyán hai, pahunchí. 2 Aur sárí jamáat baní Isráel kí, us dasht meṉ,
Músá aur Hárún par jhunjláí, 3 Aur bolí, ki Kásh ham Ḳhuda´wand ke háth
se zamín i Misr meṉ, jis waqt ki ham gosht kí háṇḍíoṉ par baiṭhte, aur rotí man
bharke kháte the, máre játe; kyúnki tum ham ko is bayábán meṉ nikál láe ho, ki
sáre majma ka bhúkh se halák karo.
4 Tab Ḳhuda´wand ne Músá se kahá, ki dekh, maiṉ ásmán se tumháre liye
roṭíáṉ barsáúngá: ye log har roz nikalke jitná ekhí din ke liye kifáyat kare, harek
din samet liyá kareṉ, táki maiṉ unheṉ jánchúṉ, ki we merí shara par chalenge, yá
nahíṉ. 5 Aur yúṉ hogá, ki chhaṭhe din we, jise le áenge, jo pakáwenge, to wuh
jitná ki rozmarra jama hotá thá, us ká dúná hojáegá. 6 So Músá aur Hárún ne
sáre baní Isráel se kahá, ki Shám ko tum jánoge, ki Ḳhuda´wand tum ko zamín i
Misr se báhar láyá: 7 Aur subh ko tum Ḳhuda´wand ká jalál dekhoge; is liye ki
tum, jo Ḳhuda´wand par jhunjláte ho, so wuh use suntá hai: aur ham kyá haiṉ, jo
tum ham par jhunjláte ho? 8 Aur Músá ne kahá, Yúṉ hogá, ki shám ko Ḳhuda´-
wand tumheṉ kháne ko gosht, aur subh ko roṭí baqadr kifáyat ke, degá; ki
Ḳhuda´wand tumháre jhunjláne ko, jo tum uspar jhunjláte ho, suntá hai: aur ham
kyá haiṉ? tumhárí jhunjláhaṭ ham par nahíṉ hai, balki Ḳhuda´wand par hai.
9 Phir Músá ne Hárún se kahá, ki baní Isráel kí sárí jamáat se kah, ki Ḳhuda´-
wand ke nazdík áo, ki usne tumhárí jhunjhláhaṭ ko suná. 10 Aur yúṉ húá, ki jab
Hárún ne baní Isráel kí sárí jamáat ko kahá, to unhoṉ ne bayábán par nazar kí, aur
kyá dekhte haiṉ, ki Ḳhuda´wand ká jalál badlí men numáyán húá. 11 Aur
Ḳhuda´wand ne Músá se kahá, 12 Maiṉ ne baní Isráel ká jhunjhláná suná: unheṉ
kah, ki Tum darmiyán zawál aur gurúb ke, gosht kháoge, aur subh ko roṭí se ser
hoge; aur tum jánoge, ki maiṉ Ḳhuda´wand, tumhárá Ḳhudá húṉ. 13 Aur yúṉ
húá, ki shám ko baṭereṉ úpar áíṉ, aur ḳhaimagáh ko chhipáyá: aur subh ko lashkar
ke áspás os paṛí. 14 Aur jab os paṛ chukí, to kyá dekhte haiṉ, ki dasht meṉ ek
chhoṭí chhoṭí gol chíz, aisí safed jaise barf ká chhoṭá ṭukṛá zamín par paṛí hai. 15
Aur baní Isráel ne dekhke ápas meṉ kahá, ki yih kyá hai? Kyúnki unhoṉ ne na
jáná, ki wuh kyá hai. Tab Músá ne unheṉ kahá, ki yih roṭí hai, jo Ḳhuda´wand
ne kháne ko tumheṉ dí hai.
16 Yih wuh bát hai, jo Ḳhuda´wand ne tumheṉ farmáí thí, Harek usmeṉ se
baqadr apne kháne ke, ádmí píchhe ek umar jama kare; harek apne logoṉ ká shu-
már karke unke liye, jo uske ḳhaima meṉ haiṉ, lewe. 17 Chunánchi baní Isráel

ne yúnhín kiyá, aur bázon ne ziyáda, aur bázon ne kam jama kiyá. 18 Aur jab
harek ne apne ká dúsre ke se mawázana kiyá, to jis ne bahut jama,kiyá thá, kuchh
ziyáda na páyá, aur us ká, jisne kam jama kiyá thá, kam na húá; harek ne unmen
se baqadr apne kháne ke jama kiyá thá. 19 Aur báwajúde ki Músá ne kahá, ki
koí usmen se subh tak báqí na chore. 20 We uske shinawá na húe; aur bázon ne
subh tak kuchh rahne diyá; so usmen kíre par gae, aur sar gayá: Músá un par
gusse húá. 21 Aur we ek ek har subh, baqadr apne kháne ke, chunte rahe: aur
jab áftáb garm húá, wuh pighal gayá.

22 Aur yún húá, ki chhathe din unhon ne rotíon se dúní jama kín, do do umar ek
ek ke liye: aur sab jamáat ke sardáron ne áke Músá ko khabar dí. 23 Us ne unhen
kahá, ki Yih wuhí hain, jo Khuda'wand ne kahá thá, Kal ká din Khuda'wand
ke sabt i muqaddas ká hai: jo tumhen pakání ho pakká lo, aur jo ubálná ho ubál
lo; aur wuh jo bach rahe, apne liye subh tak mahfúz rakho. 24 Chunánchi unhon
ne, jaisá Músá ne kahá thá, subh tak rahne diyá: wuh na sarí, na us men kíre
pare. 25 Aur Músá ne kahá, ki use áj kháo; kyúnki áj Khuda'wand ká sabt
hai: áj tum maidán men na páoge. 26 Chha din tak tum use jama karoge; par
sátwen din, jo sabt hai, kuchh na páoge.

27 Aur yún húá, ki báze un logon men se, sátwen din jama karne ko gae, aur
kuchh na páyá. 28 Tab Khuda'wand ne Músá se kahá, ki Kab tak tum mere
hukmon, aur merí sharíaton ki hifz ká inkár karoge? 29 Dekh, azbas ki Khuda'-
wand ne tum ko sabt diyá, is liye wuh tumhen chhathe din do din kí rotíán detá
hai; harek tum men se apní jagah goshagír rahe; sátwen din kisí ko rukhsat na de,
ki apní jagah se báhar jáwe. 30 Chunánchi logon ne sátwen din ásáish kí. 31 Aur
Isráel ke gharáne ne uská nám Man rakhá: aur wuh dhaníe ke bíj kí tarah safed;
aur maza uská, shahd men milí phulaurí ká thá.

32 Aur Músá ne kahá, ki Yih wuh bát hai, jo Khuda'wand farmátá hai, Ek umar
usse apne qarnon ke liye bhar ke mahfúz rakho; táki we us rotí ko dekhen, jo main
ne tumhen dasht men khiláí, jab main tumhen zamín i Misr se báhar láyá. 33 Aur
Músá ne Hárún ko kahá, Ek martabán le, aur man us men bhar, aur Khuda'wand
ke áge lá, táki wuh tumháre qarnon ke liye mahfúz rahe. 34 Chunánchi Hárún
ne, jaisá Khuda'wand ne Músá ko kahá thá, sandúq i shahádat ke áge use mahfúz
rakhá. 35 Aur baní Isráel chálís baras, jab tak ki we bastí men áe, man kháte
rahe; jab tak ki we zamín i Kanán kí nawáhí men áe, man kháte rahe. 36 Aur
ek umar Efah ká daswán hissa hai.

XVII. BA'B.

1 Tab sáre baní Isráel kí jamáat ne, apne safaron men Khuda'wand ke farmán
ke mutábiq, dasht i Sín se kúch kiyá, aur Ráfidím men derá kiyá: wahán logon
ke píne ko pání na thá. 2 So log Músá se jhagarne lage, aur kahá, Ham ko pání
de, ki píwen. Músá ne unhen kahá, Tum mujh se kyún jhagarte ho? aur
Khuda'wand ká kyún imtihán karte ho? 3 Aur we log pání ke piyáse the; so
Músá par jhunjhláe aur kahá, ki Tú hamen Misr se kyún nikál láyá, ki hamen, aur
hamáre larkon, aur hamárí mawáshí ko piyás se halák kare? 4 Músá ne Khuda'-
wand se faryád karke kahá, ki Main in logon se kyá karún? we to sab abhí mujh

par pathráo karne ko taiyár hain. 5 Ḳhudá'wand ne Músá ko farmáyá, ki logon ke áge já, aur baní Isráel ke buzurgon ko apne sáth le; aur apná ásá, jo tú daryá par mártá thá, apne háth men le, aur já. 6 Dekh, ki main wahán Horib ke koh par tere áge khaṛá húngá: tú us pahár ko máriyo, usse pání niklegá, aur log píwenge. Chunánchi Músá ne baní Isráel ke buzurgon ke sámhne yihí kiyá. 7 Aur usne, isliye ki baní Isráel ne wahán usse jhagṛá kiyá thá, aur isliye ki unhon ne Ḳhudá'wand ká imtihán kiyá thá, aur kahá thá, ki Ḳhudá'wand hamáre bích men hai ki nahín? us jagah ká nám Manassá aur Maríbah rakhá.

8 Tab Amálíq chaṛh áe, aur Ráfídím men baní Isráel ke sáth laṛe: 9 Tab Músá ne Yasúa ko kahá, ki Ham men se log chun, aur nikal, aur jákar Amálíq se jang kar: kal main Ḳhudá ká ásá apne háth men leke pahár kí choṭí par khaṛá húngá. 10 So Yasúa ne jaisá Músá ne use kahá thá, kiyá, aur Amálíq ke sáth jang kí: Músá aur Hárún aur Húr pahár kí choṭí par chaṛhe. 11 Aur yún húá, ki jab Músá apná háth uṭhátá thá, to baní Isráel fath páte the; aur jab háth latká detá thá, tab Amálíq gálib hote the. 12 Lekin Músá ke háth bhárí ho rahe the; tab unhon ne ek pathar leke uske níche rakhá; wuh us par baiṭhá, aur Hárún aur Húr, ek ek taraf, aur dúsrá dúsrí taraf hoke uske háthon ko sambhále rahe: tab uske háth, áftáb ke gurúb hote tak, mazbútí se uṭhe rahe. 13 Aur Yasúa ne Amálíq aur uskí fauj ko talwár kí dhár se shikast dí.

14 Tab Ḳhudá'wand ne Músá se kahá, ki Yádgárí ke liye kitáb men ise likh rakh, aur Yasúa ke kán men yih kah de: ki kah, main Amálíq ká nám o nishán ásmán ke tale se miṭá dúngá. 15 Aur Músá ne qurbángáh banáí, aur uská nám Yihowáh-Nassí raká: 16 Aur usne kahá, ki Yáh ne qasm khákc kahá hai, ki Main Amálíq ke sáth naslan laṛtá rahúngá.

XVIII. BAB.

1 Jab Músá ke sasure Yitro ne, jo Midyán ká káhin thá, yih sab suná, ki Ḳhudá ne Músá, aur uskí ummat baní Isráel ke liye kyá kiyá, aur Ḳhudá'wand Isráel ko Misr se báhar láyá; 2 To us ne Músá kí jorú Zisorah ko, bád uske ki Músá ne use chhoṛ diyá tha, 3 Aur uske donon beṭon ko liyá; jin men se ek ká nám usne Gersom rakhá thá, is liye ki us ne kahá, ki Main ajnabí zamín men musáfir hún: 4 Aur dúsre ká Iliazar; kyúnki us ne kahá, ki Mere báp ká Ḳhudá merá madadgár hai, aur us ne mujhe Firaún kí teg se bacháyá hai. 5 Aur Músá ká sasurá, Yitro, uske beṭe, aur uskí jorú ko leke, Músá pás, jis jangal men us ne Ḳhudá ke koh par ḳhaima istád kiyá thá, áyá: 6 Aur Músá se kahá, ki Main terá sasurá, Yitro, aur terí jorú apne donon beṭon samet, tujh pás áe hain.

7 Tab Músá apne sasure ke istiqbál ko niklá, aur uske áge áge ḳham húá, aur usko chúmá; aur hamdígar ek ne dúsre kí ḳhair o áfiyat púchhí, aur ḳhaime men áe. 8 Músá ne sab kuchh sasure se bayán kiyá, ki Ḳhudá'wand ne, Isráel ke liye, Firaún aur Misríon se yún kiyá, aur ráh men un par ye ye musíbaten paṛín, aur Ḳhudá'wand ne unhen kyúnkar bacháyá.

9 Aur Yitro un sab ihsínon ke sabab se, jo Ḳhudá'wand ne baní Isráel par kie, jinhen us ne Misríon ke mulk se naját bakhshí, bág bág húá: 10 Aur bolá, ki Mubárak hai wuh Ḳhudá, jisne tujhe Misríon ke háth, aur Firaún ke háth se

naját bakhshí, aur jisne ummat ko Misríon kí asírí se bacháyá. 11 Ab mujhe
báwar húá, ki yih KHUDA'WAND sab mábúdon se bará hai; kyúnki wuh un kámon
men, jo unhon ne garúr se kie, up par gálib húá. 12 Aur Músá ká sasurá Yitro
sokhtaní qurbání aur zabáih Khudá ke liye láyá. aua Hárún, aur Isráel ke sab
akábir, Músá ke sasure ke sáth roṭí kháne Khudá ke áge áe.

13 Aur dúsre din subh ko yún húá, ki Músá ummat men adálat karne baiṭhá;
aur log Músá ke áge subh se shám tak khaṛe the. 14 Tab Músá ke sasure ne sab
kuchh jo us ne ummat se kiyá, dekhke kahá, ki Yih tú logon se kyá kartá hai? tú
kyún áp akelá baiṭhá hai, aur sab log subh se shám tak tere áge khaṛe rahte hain?
15 Músá ne apne sasure ko kahá, Yih is liye hai, ki log Khudá ke faisale ke liye
mujh pás áte hain: 16 Jab un men kuchh jhagṛá hotá hai, to we mere pás áte
hain; aur main do ke darmiyán insáf kar detá hún, aur main unhen Khudá kí ráh
aur sharíat se ittilá kartá hún. 17 Tab Músá ke sasure ne Músá ko kahá, ki Tú
achchhá kám nahín kartá. 18 Ki tú yaqínan halákat Men paṛegá, aur yih guroh
bhí, jo tere sáth hai; kyúnki yih kám tujh par nipaṭ bhárí hai; tú akelá us ko
karne kí táqat nahín rakhtá. 19 Ab merá kahá mán, main tujhe saláh detá hún,
aur Khudá tere sáth rahe: tú un logon ke pás Khudá kí jagah ho, aur un ká sab
ahwál Khudá se arz kiyá kar: 20 Aur tú rasúm aur sharíat kí báten unhen sikhlá,
aur wuh ráh jis par chalná, aur wuh kám jise karná unhen farz hai, unhen batá.
21 So tú un logon men se iatibárí log chun le, jo khudátars aur sache insán hon,
aur lálachí na howen; aur unhen hazáron, aur saikṛon, aur pachás pachás, aur das
das par hákim kar de: 22 Ki un logon kí har waqt adálat karen, aur yún howe,
ki we har ek baṛá muqaddama tujh pás láwen, par harek chhoṭá muqaddama we
chukáwen: ki yih tere liye ásántar hogá, aur we bojh uṭháne men tere sharík
howenge. 23 Agar tú yih kám karegá, aur Khudá tujhe yún hukm kare, to tú
kám par qáim rah sakegá, aur ye log bhí apní apní jagah salámat jáenge. 24 Chu-
nánchi Músá ne apne sasure ká kahá suná, aur sab jo us ne kahá thá kiyá. 25 Aur
Músá ne sab Isráelíon men se iatibárí log chune, aur unhen logon ká sardár kiyá,
hazáron ká sardár, aur saikṛon ká sardár, pachás ká sardár, aur das das ká sardár.
26 We logon ká har waqt insáf karte the: mushkil muqaddame Músá pás láte the,
par chhoṭe muqaddame áphí chuká lete the. 27 Phir Músá ne apne sasure ko
rukhsat kiyá, aur wuh apní sarzamín ko rawána ho gayá.

XIX. BA'B.

1 Aur baní Isráel zamín i Misr men se báhar hoke tísre mahíne ke usí din dasht
i Síná men áe. 2 Kyúnki we Ráfídím so rawána hoke, bayábán i Síná men áe, aur
dasht men utar paṛe; aur baní Isráel ne koh ke áye khaima khaṛá kiyá.

3 Tab Músá Khudá pás chaṛhá, aur KHUDA'WAND ne use pahár se buláyá, aur
kahá, ki Tú Yaqúb ke khándán ko yún kahiyo, aur baní Isráel se yún bayán kíjiyo.
4 Ki tum ne dekhá, main ne Misríon se kyá kiyá, aur tumhen uqáb ke paron par
biṭhlá ke apne pás leáyá. 5 Ab agar tum merí áwáz ke fialhaqíqat shinawá hoge,
aur mere ahd ko hifz karoge, to tum sárí khalq se ziyáda mere liye ek khazána i
kháss hoge: kyúnki sárí zamín merí hai: 6 Aur tum mere liye káhinon kí ek
mamlukat, aur ek muqaddas guroh hoge. Ye we báten hain, jo tú baní Isráel ko
kahegá.

7 Tab Músá áyá, aur guroh ke akábiron̤ ko buláyá, aur unke rúbarú, sárí báten̤,
jo Ḳhudá'wand ne use farmáín̤ thín̤, bayán kín̤. 8 Aur sab logon̤ ne milke jawáb
diyá, aur kahá, ki Ḳhudá'wand ne sab jo kuchh ki farmáyá hai, ham karenge. Aur
Músá ne logon̤ ká jawáb Ḳhudá'wand ko le pahuncháyá. 9 Aur Ḳhudá'wand ne
Músá se kahá, ki Dekh, main̤ andherí badlí men̤ tujh pás átá hún̤, táki log, jab
main̤ tujh se báten̤ karún̤, sunen̤, aur abad tak tere muataqid rahen̤. Aur Músá ne
logon̤ kí báten̤ Ḳhudá'wand se kahín̤.

10 Aur Ḳhudá'wand ne Músá se kahá, ki logon̤ pás já, aur áj aur kal men̤ un-
hen̤ pák kar, aur unke kapṛe dhulwá, 11 Aur tísre din taiyár rahen̤; ki Ḳhu-
dá'wand tísre din sáre logon̤ kí nazar men̤ koh i Síná par utar áegá. 12 Aur tú
logon̤ ko girdágird haddon̤ par khaṛá rakhiyo, aur kahiyo, ki A'p se ḳhabardár, pa-
háṛ par na chaṛhen̤, aur uske kone ko na chhúen̤: jo koí paháṛ ko chhúegá albatta
ján se márá jáegá. 13 Koí háth us tak na pahunche; nahín̤ to wuh lá kalám sang-
sár kiyá jáegá, yá tír se márá jáegá; wuh, ḳhwáh insán ho ḳhwáh haiwán, jítá na
bachegá; aur jab qarnáí kí áwáz bahut buland ho, to we paháṛ par chaṛhen̤.

14 Tab Músá ne paháṛ par utar ke logon̤ ko pák sáf kiyá; unhon̤ ne ápne kapṛe
dhulwáe. 15 Aur usne logon̤ se kahá, ki Tísre din taiyár raho: jorúon̤ se mat milo.
16 Aur yún̤ húá, ki tísre din subh ko bádal garje, aur bijlíán̤ chamkín̤, aur paháṛ
par kálí ghaṭá umḍí, aur qarnáí kí áwáz bahut buland húí; chunánchi sáre log ḍe-
ron̤ men̤ kámp gae. 17 Aur Músá logon̤ ko ḳhaimagáh se báhar láyá, ki Ḳhudá se
miláwe; aur we koh ke nasheb men̤ já khaṛe húe. 18 Aur sab koh i Síná par
zer o bálá dhúán̤ thá; kyúnki Ḳhudá'wand shuale men̤ hoke us par utrá: aur ta-
núr ká sá dhúán̤ us par se uṭhá, aur paháṛ sarásar larzá. 19 Aur jab qarnáí kí
sadá bahut buland húí chalí játí thí, Músá ne kalám kiyá, aur Ḳhudá ne use ek
áwáz se jawáb diyá. 20 Aur Ḳhudá'wand koh i Síná par názil húá, paháṛ kí choṭí
par: aur Ḳhudá'wand ne paháṛ kí choṭí par Músá ko buláyá; aur Músá chaṛh
gayá. 21 Ḳhudá'wand ne Músá se kahá, ki utar já, aur logon̤ ko taqaiyud kar, tá
na howe, ki haddon̤ ko toṛke Ḳhudá'wand ke pás dekhne ko áwen̤ aur bahutere
un men̤ halák hojáwen̤. 22 Aur káhinon̤ ko bhí, jo Ḳhudá'wand ke nazdík áe hain̤,
kah, ki Apne tain̤ pák karen̤, kahín̤ áisá na ho, ki Ḳhudá'wand un men̤ raḳhna ḍál
de. 23 Tab Músá ne Ḳhudá'wand se kahá, ki log koh i Síná par á nahín̤ sakte:
kyúnki tú ne to hamen̤ taqaiyud kí hai, ki Paháṛ ke liye hadden̤ muqarrar kar rak-
hen̤, aur us ko pák kar. 24 Ḳhudá'wand ne use kahá, ki chal, níche já, aur tú
Hárún samet phir úpar á: par káhinon̤ ko, aur logon̤ ko kah, ki hadden̤ toṛke
Ḳhudá'wand pás úpar na howe, ki wuh un men̤ raḳhna ḍál de. 25 Chunánchi
Músá logon̤ pás tale utrá, aur un se kahá.

XX. BA'B.

1 Phir Ḳhudá ne ye sab báten̤ kahín, 2 Ki Terá Ḳhudá'wand Ḳhudá, jo tujhe
zamín i Misr se, aur ḳhádimon̤ ke ghar se nikál láyá, main̤ hún̤. 3 Mere huzúr
tereliye dúsrá Ḳhudá na hogá.

4 Aur apne liye tarash ke múraten̤, aur kisí chíz kí súraten̤, jo ásmán úpar yá zamín
zamín par, yá pání men̤ zamín ke tale hai, mat banáiyo. 5 Tú un ke áge ḳham
mat hojiyo, na unkí bandagí kíjiyo: is liye ki main̤ Ḳhudá'wand terá Ḳhudá

gayúrún, báh kí bád káríonkí sazá unke larkon ko, jo merá kína rakhte hain,
unkí tísrí aur chauth nasl tak, denewálá hún; 6 Aur un men se hazáron par, jo
mujhe dost rakhte hain, aur mere hukmon ko hifz karte hain, rahm karnewálá hún.
7 Tú KHUDA'WAND apne Khudá ká nám befáida mat líjiyo; kyúnki KHUDA'-
WAND use, jo uská nám yáwa jánke letá hai, besazá na chhoregá.
8 Roz i sabt ko muqaddas jánke yád rakhiyo. 9 Tú chha din tak mihnat, aur
apne sab kám kíjiyo: 10 Lekin sátwán din tere KHUDA'WAND Khudá ká hai:
us men koí kuchh kám na kare, na tú, aur na terá betá, na terí betí, na terá
khidmat karnewálá, aur na terí khidmat karnewálí, na terí mawáshí, aur na terá
musáfir, jo tere darwáze ke andar hai: 11 Is liye ki KHUDA'WAND ne chha din men
ásmán, zamín, daryá, aur sab jo kuchh ki unmen hai, banáe, aur sátwán din árám
kiyá: is wáste KHUDA'WAND ne yaum i sabt ko mubárak kiyá aur use muqaddas
thaharáyá. 12 Aur apne báp aur apní má ko izzat de: táki terí umr zamín par,
jo KHUDA'WAND terá Khudá tujhe detá hai daráz howe.
13 Tú khún mat kar.
14 Tú ziná mat kar.
15 Tú chorí mat kar.
16 Tú apne hamsáe par jhuthí gawáhí mat de.
17 Tú apne hamsáe ke ghar ká lálach mat kar; tú apne hamsáe kí jorú, aur uske
khidmat karnewále, aur uskí khidmat karnewálí, aur uske bail, aur uske gadhe,
aur kisí chíz ká, jo tere hamsáe kí hai, lálach mat kar.
18 Aur sab logon ne dekhá, ki bádal garje, bijlíán chamkín, qarnáí kí áwáz húí,
pahár se dhúán uthá: aur sab logon ne jab yih dekhá, to bháge, aur dúr já khare
rahe. 19 Tab unhon ne Músá se kahá, ki Túhí ham se bol, aur ham sunen: lekin
Khudá ham se na bole, kahín ham mar na jáwen. 20 Músá ne logon ko kahá,
Hirásán mat ho: is liye ki Khudá áyá hai, ki tumhen imtihán kare, aur táki uská
khauf tumháre sámhne namúd ho, táki tum gunáh na karo. 21 Tab we log to dúr
hí khare rahe, aur Músá us kálí badlí ke, jis men Khudá thá, nazdík gayá.
22 KHUDA'WAND ne Músá se kahá, Tú baní Isráel se yún kah, ki Tum ne
dekhá, main ne ásmán par se tumháre sáth báten kín. 23 Tum mere muqábil
rúpe ke mábúd mat banáiyo, aur na apne liye sone ke mábúd. 24 Tú mere liye
gilí qurbángáh banáiyo, aur tú wahán apní sokhtaní qurbání zabh kíjiyo, aur shu-
karguzárí kí qurbáníán, apní gosfandon, aur apne bailon se: aur jiskí jagah men ap-
ná nám zikr karúngá, wahán main tujh kane áúngá, aur tujhe barkat dúngá. 25
Aur agar tú mere liye pathar kí qurbángáh banáwe, to taráshe húe pathar kí mat
banáiyo: kyúnki agar tú use lohá lagáwegá, to tú use nápák karegá. 26 Aur tú
merí qurbángáh par sírhí se hargiz mat charhiyo, táki terí barahnagí uspar zá-
hir na howe.

XXI. BA'B.

1 Ab shara ke rasúm, jo tú un hen batáegá, ye hain.
2 Ki agar tú Ibrání gulám mol lewe, to wuh chha baras terí khidmat kare,
aur sátwín baras muft ázád ho jáegá. 3 Agar wuh akelá áyá thá, akelá jáegá:
agar wuh jorúwálá thá, to uskí jorú uske sáth jáegí. 4 Agar us ke áqá ne us ká

byáh kar diyá, aur jorú us kí usse beṭe aur beṭíán janí ; to jorú bachon samet áqá
kí howegí, aur wuh akelá chalá jáe. 5 Aur agar yih gulám sáf kahe, ki Main apne
áqá, aur apní jorú, aur apne laṛkon ko dost rakhtá hún ; main ázád na húngá :
6 To us ká áqá use qázíon pás lejáe ; phir use darwáze par, yá darwáze kí chaukhaṭ
par láwe ; aur súí se us ká kán chhede ; aur wuh hamesha us kí gulámí kare.

7 Aur agar koí shaḳhs apní beṭí ko beche, táki bándí ho, to wuh gulámon kí tarah
já na sakegí. 8 Agar wuh áqá us ká jo use apne námzad karke rah gayá, nárází
ho, to us ká fidiya deke use ázád kare : aur us ko rawá nahín, ki use qaum i ajnabí,
ke háth beche, kyúnki us ne us se dagábází kí. 9 Aur agar wuh use apne beṭe
ke námzad kare, to wuh use se beṭíon ká sulúk kare. 10 Agar wuh dúsrí se
byáh kare, to us kí ḳhur o posh, aur hamḳhwábí men , qásir na howe. 11 Aur
agar wuh ye tínon sulúk us se na kare, to wuh muft, berupai díe, ázád chalí jáe.

12 Jo koí kisí mard ko máre, aur wuh marjáe, wuh qatl kiyá jáwe. 13 Aur
agar us shaḳhs ne qasd qatl ká nahín kiyá, aur Ḳhudá ne us ke háth men giriftár
karwá diyá ; to main us ke bhágne kí jagah batá dúngá. 14 Par agar ek shaḳhs
makr se apne hamsáe par chaṛh áwe, táki use makr se máre ; to use tú merí qur-
bángáh se nikál, táki wuh mare. 15 Aur wuh, jo apne báp yá apní má ko máre,
márḍálá jáwe. 16 Aur jo ádmí ko bhagá lejáwe, aur use bech ḍále, yá wuh uske
pás se pakṛá jáwe, to wuh márḍálá jáegá. 17 Aur wuh, jo apne báp yá apní má
par lánat kare, márḍálá jáwe. 18 Aur agar do shaḳhs jhagṛen, aur ek dúsre ko ek
pathar yá mukká máre, aur wuh na mare, par bistarí hojáe : 19 To agar wuh uṭh
khaṛá húá, aur láṭhí leke ráh chale, to wuh jis ne ki márá, begunáh hai : aur faqat
uske kárbár ká nuqsán jo húá ho, bhar de, aur changá karwáe.

20 Aur agar koí apne gulám yá launḍí ko láṭhíán máre, aur wuh már khátí húí ma
jáe ; to use sazá díjáe. 21 Lekin agar wuh ek din yá do din jíwe, to use sazá na
dí jáwe : is liye ki wuh us ká mál hai. 22 Agar log jhagṛen, aur peṭwálí ko dukh
pahuncháwen, aisá ki us ká peṭ gir jáe, par wuh ḳhud halák na ho : to use jis naua
kí sazá us ká shauhar tajwíz kare, dí jáwe ; aur wuh, qázíon kí tajwíz ke muwáfiq,
gunahgárí dewe. 23 Aur agar wuh us sadme se halák jo jáe, to tú ján ke badle ján
le, 24 Aur ánkh ke badle ánkh, dánt ke badle dánt, aur háth ke badle háth, páon
ke badle páon, 25 Jaláne ke bad jaláná, zaḳhm ke badle zaḳhm aur choṭ ke badle
choṭ. 26 Aur agar koí apne gulám yá apní launḍí kí ánkh men máre, ki us kí ánkh
phúṭ jáe ; to us ke qisás men use ázád kar de. 27 Yá apne gulám yá apní launḍí
dánt toṛe ; to us dánt ke qisás men use ázád kar de.

28 Agar bail mard yá aurat ko síng máre, aisá ki wuh halák ho ; to wuh bail
patharáo se márá jáwe, aur us ká gosht kháyá na jáwe ; aur bail ká málik begunáh
hai. 29 Par agar wuh bail áge se síng márne kí lat rakhtá thá, aur us ke málik
ḳhabar dí gaí, aur usne use bándh na rakhá, aur usne mard yá aurat ko halák kiyá ;
to bail par patharáo kiyá jáe, aur uská málik bhí márá jáwe. 30 Aur agar us se
ḳhúnbahá mángá jáwe, to wuh uská ḳhúnbahá, jo uske sir dhará jáwe, púrá dewe.
31 Ḳhwáh usne chhokrá márá ho, ḳhwáh chhokrí, is hukm ke muwáfiq amal kiyá
jáwe. 32 Agar bail kisí ke gulám yá launḍí ko síng már baiṭhe ; to wuh us ke
málik ko, misqál ke wazn ke tís rupaí dewe, aur bail patharáo se márá jáwe.

33 Aur agar koí kúá khole, yá khode, aur us ká munh na ḍhámpe, aur bail yá
gadhá usmen gire ; 34 To málik kúe isláh kare, aur uske málik ko qímat de ;

aur wuh jo mará usí ká hogá. 35 Aur agar kisí ká bail dúsre ke bail ko saátwe,
aisá ki wuh halák hojáe; to wuh jíte bail ko bechen, aur us ke dám ádhon ádh
ápas men bánṭlen; aur wuh múá húá bail bhí unmen ádhon ádh bánṭá jáe.
36 Aur agar jáná jáwe, ki us bail ko síng már baiṭhne kí kho thí, aur us ke málik ne
use bándh na rakhá; wuh bail ke badle bail dewe; aur wuh mará húá us ká mál
hogá.

XXII. BAB.

1 Agar koí bail yá bheṛ churáwe, aur use zabh kare, yá beche; to wuh ek bail
ke pánch bail, aur ek bheṛ kí chár bheṛen dewe. 2 Agar chor sendh márte húe
dekhá jáe, aur koí use már baiṭhe, aur wuh marjáe; to us ke liye khún kiyá na
jáwe. 3 Agar yih din ko howe, to us ká qisás kiyá jáegá, kyúnki cháhiye ki wuh
us ko bhar de; agar wuh kangál ho, to chorí ke liye bechá jáe. 4 Agar chorí kí
chíz usí tarah us ke háth men zinda páí jáe, khwáh wuh bail ho, khwáh gadhá,
khwáh gospand; to wuh ek ek ke do do dewe.

5 Agar koí khet yá angúron ká tákistán khiláwe, aur apne chárpáe us men
chhoṛe, aur dúsre ke maidán men charáwe; to apná achchhe se achchhá khet, aur
bihtar se bihtar angúrí bág us ke badle dewe. 6 Agar ág bhaṛke, aur kánṭon men
jálage, aisá ki anáj ká dher yá anáj ká khaṛá húá khet yá maidán ká nuqsán hojáe;
to jis ne ki ág lagáí, táwán dewe.

7 Agar koí apne hamsáe ko naqd yá jins rakhne ko sompe, aur us ke ghar se
chorí jáe; to jab wuh chor háth chaṛhe, to dúná bhar de. 8 Agar chor pakṛá na
jáe, to us ghar ká sáhib qásíon ká áge láyá jáe, aur wuh us ke áge qasm kháe,
ki Main apne hamsáe ke mál men dastandáz nahín húá. 9 Is wáste ki sab qism
kí khiyánat men, khwáh bail kí, khwáh gadhe, yá bheṛ, yá kapṛe kí, yá kisí
chíz kí, jo gum húí ho, jiská koí dúsre se mutálaba kartá hai, donon faríq ká
jhagṛá, qásíon ke huzúr láyá jáe; aur qásí jise majrim kare, wuh apne muddaí ko
dúná dewe. 10 Agar koí apne hamsáe pás gadhá, yá bail, yá bheṛ, yá koí chár-
páe amánat rakhe; aur wuh marjáe, yá ázárí howe, yá chipke hánk diyá jáe:
11 To un donon ke darmiyán KHUDAWAND kí qasm se faisala kiyá jáe, ki
wuh apne hamsáe ke mál men dastandáz nahín húá; aur mál ká málik qabúl
kare, aur wuh us ko us ká táwán na de. 12 Agar wuh us ke pás se chorí jáe, to
wuh us ke málik ko táwán bhar de. 13 Aur agar us ko kisí darinde ne pháṛ-
ḍálá, to wuh us par gawáh láwe, aur táwán na de. 14 Agar koí shakhs apne ham-
sáe se kuchh áriyat lewe, aur wuh zakhmí hawe, yá marjáe; agar málik us ke sáth
na thá, to wuh us kí nishán kare. 15 Par agar sáth thá, to wuh táwán na de:
agar kiráya liyá ho, to yih sirf us ke kiráe kí ujnat de.

16 Agar koí ek chhokrí ko, jo us ke námzad nahín, dam dewe, aur us se mubá-
sharat kare, wuh use mahar deke us se nikáh kare. 17 Agar us ká báp rází na ho,
ki use us ko de, to wuh kunwáríon ke mahar ke muwáfiq use naqdí de.

18 Tú jádúgarní ko jíne mat de.

19 Jo koí charpáe se mubásharat kare, ján se márá jáe.

20 Jo koí faqat KHUDAWAND ke siwá, iláhon ke liye zabh kare, wuh harám kiyá
jáegá.

21 Tú musáfir ko hargiz na satá, us se badsulúkí na kar: is liye ki tum bhí
zamín i Misr meṉ musáfir the 22 Tum kisí bewa yá yatím laṛke ko dukh mat
do. 23 Agar tú un ko kisí taur se satáegá, aur we mujh se faryád kareṉ, to maiṉ
un kí faryád sunúngá; 24 Aur merá qahr mushtaal hogá; maiṉ tujhe talwár se
márḍálúngá, aur terí joríeṉ ránḍeṉ, aur tere bache yatím hojáenge.
25 Agar tú mere logoṉ meṉ se jis kisí ko, jo tere áge muhtáj hai, kuchh qarz
dewe, to us par bahut taqásá mat kar, aur us se súd mat le. 26 Agar tú apne
hamsáe ke kapṛe girau lewe, to cháhiye ki tú súraj ḍubte húe use pahunchá dewe.
27 Kyúnki yih us ká faqat libás hai, yih us ke chamṛe ke liye poshish hai, jis meṉ
wuh so rahtá hai; aur yúṉ hogá, ki jab mere áge faryád karegá, maiṉ us kí sun-
úngá; kyúnki maiṉ mihrbán húṉ.
28 Tú iláh ko tan mat díjiyo, aur apní qaum ke sharíf logoṉ ko lánat mat
kíjiyo. 29 Tú apne khalyán ke faiz, aur apne kolhú ke áb i angúr se mujhe guzrá-
niyo; us meṉ der mat kíjiyo: tú apne beṭoṉ se pahilauṭhá mujhe díjiyo. 30 Aisáhí
tú apne bailoṉ se, aur gospandoṉ se kíjiyo: sát din tak wuh má ke sáth rahe;
áṭhwíṉ din tú use mujhe díjiyo. 31 Tum mere pák log ho: darindoṉ ká pháṛá
húá gosht, jo maidán meṉ paṛá ho, mat kháiyo; tum use kuttoṉ ko díjiyo.

XXIII. BÁB.

1 Tú jhúṭhí ḳhabar mat díjiyo; tú zulm kí gawáhí meṉ sharíroṉ ká sáthí mat
ho. 2 Tú guroh kí pairawí badí karne meṉ na kíjiyo; aur tú kisí jhagṛe meṉ
aksar kí taraf máil hoke náhaqq mat kíiiyo: 3 Aur na muflis ke jhagṛe meṉ taraf-
dárí kíjiyo.
4 Agar tú apne dushman ke bail yá gadhe beráh játe dekhe, to use us kane
pahuncháiyo. 5 Agar tú us ke gadhe ko, jo terá rakhtá hai, dekhe, ki bojh ke
níche baiṭh gayá, to ḳhabardár, tú use chhoṛke chalá na já, balki us kí kumak kar.
6 Tú apne faqír ke insáf se us ke jhagṛe meṉ mat guzariyo. 7 Jhúṭhí bát se dúr
rahiyo; aur begunáhoṉ, aur sachoṉ ko qatl mat kíjiyo: kyúnki maiṉ sharíroṉ ko
besaza na chhoṛúngá. 8 Tú saugát na lená; kyúnki saugát dánishmandoṉ ko
andhá kartí hai, aur sádíqoṉ ke muámala meṉ muḳhil hotí hai. 9 Aur musáfir ke
bhí tasdía mat díjiyo; kyúnki tum musáfir ke jánte ho, is liye ki tum ḳhud bhí
zamín i Misr meṉ musáfir the.
10 Aur chha baras zamín meṉ khetí kar, aur us se jo paidá ho, jama kar: 11 Par
sátwíṉ baras use ázád kar, aur chhoṛ de; táki terí ummat ke masákíṉ use kháweṉ,
aur jo un se bache, maidán ke chárpáe chareṉ. Aur tú apne angúr aur zaitún ke
bág ká muámala bhí aisáhí kíjiyo. 12 Chha din tak apná kár o bár karná, aur
sátwíṉ din ásáish kíjiyo: táki tere bail, aur tere gadhe bhí árám páweṉ, aur terí
launḍíoṉ ke beṭe, aur musáfir tázadam hojáeṉ. 13 Aur sab meṉ, jo maiṉ ne tu-
jhe farmáyá hai, hoshyár rah: dúsre iláhoṉ ká nám tak na le, aur tere muṉh se na
suná jáe.
14 Tú sál bhar meṉ tín martabe mere liye íd kar. 15 Fatírí roṭí kí íd yád rakh:
tú sát din tak, jaisá maiṉ ne tujhe hukm kiyá hai, fatírí roṭí khá, Abib ke mahíne
meṉ muqarrarí waqt par; kyúnki tú usí meṉ Misr se báhar áyá: aur koí mere áge
ḳhálí háth na áwe: 16 Aur dirau kí íd tere mihnat ke pahle samaroṉ kí, jo tú ne

apne khet men boe : aur jama karne kí íd ákhir sál, jab tú khet se apní mihnat ke
samare jama kar chuká. 17 Tere sab mard tín bár har sál Khuda'wand Khudá ke
sámhne házir howen.

18 Tú zabíha ká lahú, jo mere liye hai, khamír ke sáth mat guzrán ; aur merí
íd kí charbí subh tak báqí na rahne páwe. 19 Tú apní zamín ke, pahle phalon se
pahle ko Khuda'wand apne Khudá ke ghar men láiyo. Tú halwan us kí má ke
dúdh men mat pakáiyo.

20 Dekh, main ek firishta tere áge bhejtá hún, ki ráh men terá nigáhbán ho, aur
tújhe us jagah, jo main ne taiyár kí hai, le áwe. 21 Us ke áge hoshyár rah, aur us
ká kahá mán ; us kí mukhálifat mat kar : kyúnki wuh terí khatá na bakhshegá :
ki merá nám us men hai. 22 Par agar tú sachmach us ká kahá máne, aur sab jo
main kahtá hún kare ; to main tere dushmanon ká dushman, aur tere bairíon ká
bairí hoúngá. 23 Ki merá firishta tere áge chalegá, aur tujhe Amúríon, aur Hittíon,
aur Farizzíon, aur Kanáníon, aur Hawíon, aur Yabúsíon ke bích men láegá : aur
main un ko halák karúngá. 24 Tú un ke iláhon ko sijda mat kar, na un kí ibádat,
na unke se kám kar : balki tú unhen sáf dháde, aur un ke buton ko tor dál.
25 Aur tum Khuda'wand apne Khudá kí bandagí karo, aur wuh tumhárí rotí pání
men barkat bakhshegá ; aur main tumháre bích se ázár ko uthá lúngá. 26 Terí
zamín par na is qát i hamal hogá, na bánjh pan rahegá : main terí umr púrí karúngá.
27 Main apne dar ko tere áge bhejúngá ; main un logon ko, jin par tú áwegá,
halák karúngá ; aur main aisá karúngá, ki tere dushman tere áge se píth pher den-
ge. 28 Main tere áge zambúron ko bhejúngá, jo Hawí, aur Kanání, aur Hittí ko
tere sámhne se bhagáwengí. 29 Main un ko ekhí sál men tere áge se dafa na kar-
úngá, tá na ho ki zamín wírán ho, aur maidán ke darinde tere muqábil firáwán
hojáen 30 Main un ko thore thore karke tere áge se dafa karúngá, yahán tak ki tú
ziyáda ho, aur zamín ká wáris ho.

31 Main daryá i qulzum se leke Filistíon ke samundar tak, aur bayábán se leke
nahr i Furát tak, terí hadden bándhúngá : kyúnki zamín ke basnewálon ko tere
hawále karúngá ; aur tú unhen apne áge se dafa karegá. 32 Tú un se, aur un ke
iláhon se ahd mat bándhiyo. 33 We terí zamín par na rahenge, tá na howe ki we
tujhe merá gunahgár karen : kyúnki agar tú un ke iláhon kí ibádat kare, to yih tere
liye phandá hogá.

XXIV. BA'B.

1 Aur us ne Músá se kahá, ki Khuda'wand pás charh á, tú, aur Hárún, aur Ná-
dáb, aur Abíhú, aur Baní Isráel ke buzurgon se sattar shakhs : tum dúr se bandagí
karo. 2 Aur Músá akelá Khuda'wand ke nazdík áwe ; par we nazdík na áwen :
aur log us ke sáth na charhen.

3 Aur Músá ne áke Khuda'wand kí sárí báten aur adálaten logon, se bayán kín :
aur sáre logon ne muttafiq hoke jawáb diyá, aur kahá, ki Sárí báten jo Khuda'wand
ne farmáí hain, ham karenge. 4 Aur Músá ne Khuda'wand kí sárí báten likhín,
aur subh ko sawere uthá, aur pahár ke tale ek qurbángáh, aur baní Isráel ke bárah
sibton ke adad ke muwáfiq, bárah satún baná kíe. 5 Aur us ne baní Isráel ke
jawánon ko bhejá ; ki charháwe charháwen, aur salámí ke zabáih bailon se Khu-

DA'WAND ke liye zabh karen. 6 Aur Músá ne ádhá khún leke básnon men rakhá,
aur ádhá qurbángáh par chhiraká. 7 Phir us ne ahdnáma liyá, aur logon ko parh
sunáyá: we bole, ki Sab kuchh, jo KHUDA'WAND ne farmáyá hai, ham karenge, aur
mutía rahenge. 8 Músá ne us lahú ko leke logon par chhiraká, aur kahá, ki Yih
lahú us ahd ká hai, ki KHUDA'WAND ne un báton kí bábat, tumháre sáth kiyá hai·
9 Tab Músá, aur Hárún, aur Nadab, aur Abihu, aur sattar buzurg Isráelí úpar
gae: 10 Aur unhon ne Isráelíon ke Khudá ko dekhá: aur us ke páon ke tale
jaise nílam ke pathar kí gachkárí, aur us kí shaffáfí jirm i ásmán ke mánind thí.
11 Aur baní Isráel ke asílon par us ne apná háth na rakhá: unhon ne Khu-
dá ko bhí dekhá, aur kháyá aur piyá.

12 Aur KHUDA'WAND ne Músá ko kahá, ki Pahár par mujh pás á, aur wahán rah;
aur main tujhe pathar kí lauhen, aur sharíat, aur ahkám, jo main ne likhe hain, dún-
gá; táki tú unhen sikhláwe. 13 Aur Músá, aur us ká khádim Yosúa uthe: aur Músá
Khudá ke pahár ke úpar gayá. 14 Aur us ne buzurgon se kahá, ki Tum hamáre
liye yahán, jabtak ki ham tum pás phir áwen, thaharo: aur, dekho, ki Hárún aur Húr
tumháre pás hain: agar kisí ko kuchh kám howe, to wuh unke pás jáwe.

15 Tab Músá pahár ke úpar gayá, aur ek badlí ne pahár ko dhámp liyá.
16 Aur KHUDA'WAND ká jalál koh i Síná par thahará, aur badlí use chha din tak
dhámpe rahí: aur sátwín din usne badlí men se Músá ko talab kiyá. 17 Aur
KHUDA'WAND ká jalál baní Isráel kí nazar men, koh kí chotí par átish i sozán kí sí,
namúd rakhnewálá thá. 18 Aur Músá badlí ke darmiyán chalá gayá, aur pahár
par charh gayá: aur Músá pahár par chálís din rát rahá.

XXV. BAB.

1 Aur KHUDA'WAND ne Músá ko farmáyá: 2 Baní Isráel ko kah, ki we mere liye
tuhfa láwen: so jo koí ki apní khushí se, jis qadr mujhe dewe, to us se mere liye
tuhfa tum le líjiyo. 3 Aur tuhfa jo tum un se loge, so ye hain: soná, aur rúpá,
aur pítal, 4 Aur ásmání, aur argwání, aur qirmizí rang, aur mahín sút, aur bakrí
kí pashm, 5 Aur mendhon kí surkh rangí húí khálen, aur tukhs kí khálen, aur sant
kí lakrí, 6 Aur chirág ke liye tel, aur malne ke tel ke liye masálih, aur khushbú
bakhúr kí, 7 Aur nagíne sulaimání afúd ke liye, aur nagíne jo chaprás men jare
jáenge. 8 Aur mere liye maqdis banáwen, ki main un ke darmiyán rahún. 9 Mas-
kan, aur us ke sab lauázim ke namúne, jaise main tumhen dikháún, waisehí tum sab
banáiyo.

10 Aur ye sant kí lakrí ká ek sandúq banáwen, jis kí lambáí arháí háth, aur
chauráí derh háth, aur úncháí derh háth howe. 11 Aur tú us ke andar aur báhar
soná khális marhiyo, aur us ke úpar áspás sone ke kanára banáiyo. 12 Aur tú us
ke liye sone ke chár halqe dhálke us ke cháron konon par, do halqe ek taraf, do
halqe dúsrí taraf lagáiyo. 13 Aur tú sant kí lakrí kí choben banáiyo, aur un par
soná marhiyo. 14 Aur tú us sandúq ke atráf men ye choben un halqon men dál
díjiyo, táki un se wuh sandúq utháyá jáwe. 15 Choben sandúq ke halqon men
dálí jáen: we us se judá na hon. 16 Tú us ahdnáme ko, jo main tujhe dúngá,
us sandúq men rakhiyo.

17 Aur tú kafáre ká sarposh khális sone se banáiyo, jis ká túl arháí háth, aur arz

ḍeṛh háth ho. 18 Aur tú sone ke gaṛhkar do karúbí, us kafáre kí donon men,
banáiyo. 19 Ek karúbí ek taraf men, aur dúsrá karúbí dúsrí taraf men: aur un
karúbíon ko us kafára ke donon konon men lagáiyo. 20 Aur we karúbí par phai-
láe húe hon, aise ki kafára un ke paron tale dhamp jáe; aur un ke munh ámne
sámhne kafáre kí taraf howen. 21 Aur tú us kafáre ko us sandúq ke úpar rakhiye;
aur wuh ahdnáma, jo main tujhe dúngá, us sandúq men rakhiyo. 22 Waháu main
tujh se muláqát karúngá, aur main kafáre ke úpar se donon karúbíon ke darmiyán
se, jo ahdnáme ke sandúq ke úpar honge, un sab chízon kí bábat, jo main baní Isráel
ke liye tujhe hukm karúngá, tujh se mukhátib hoúngá.
23 Aur tú do háth lambí, aur ek háth chauṛí, aur ḍeṛh háth únchí sant kí lakṛí
se ek mez bhí banáiyo. 24 Aur us ko kundan se maṛhiyo, aur tú us ke áspás
sone ká kanára banáiyo. 25 Aur tú us par chár ungul sone ke ṭekan lagáiyo, aur
us ṭekan ke áspás sone ká kanára banáiyo. 26 Aur us ke liye chár halqe sone ke
banáiyo, aur we halqe us ke un cháron konon men, jo muqábil us ke cháron páíon
ke hain, lagáiyo. 27 We halqe áge ṭekan ke hon, táki chobon ke wáste, us mez
ke uṭháne ke liye makán hon. 28 Aur tú choben sant kí lakṛí se baná, aur tú un
ko sone se maṛh, táki tú un se mez ko uṭháwe. 29 Aur tú us ke bartan, aur
chamche, aur sarposh, aur baṛe baṛe piyále khális kundan se baná, táki un se ta-
páwan karen. 30 Aur tú us mez par nazar kí roṭíán rúbarú mere hamesha rakhiyo.
31 Aur tú ek shamadán khális sone ká gaṛhkar, aur páya us ká, aur shákhen us
kí, aur piyále us ke, sáth seb aur sausan ke, ki yih sab khud usí shamadán se
howen, baná. 32 Aur cháhiye ki chha shákhen us kí niklí húí donon taraf se, tín
ek jánib se, tín dúsrí jánib se hon. 33 Aur cháhiye ki tín piyále bádámí súrat, ek
shákh men, sáth apne sebon aur sausanon ke hon; aur isí tarah se tín piyále
bádámí súrat dúsrí shákh men, sáth apne sebon aur sausanon ke hon: aur isí tarah
se chhaon shákhon men, jo niklí húí, shamadán se hain. 34 Aur khud shamadán
men cháhiye, ki chár piyále bádámí súrat, sáth apne sebon aur sausanon ke hon.
35 Aur ek ek seb us kí do do shákhon ke tale ho; we chhaon shákhen, jo shama-
dán se niklí hain, un ke tale aisehí hon. 36 Un ke seb, aur us kí shákhen yih sab
khud usí se hon; aur sab yih gaṛhe húe khális sone se hon. 37 Aur tú us ke liye
sát chirág banáiyo, aur un ko us par rakhiyo, táki us ke úpar roshan hon. 38 Aur
tú gulgír, aur laganen us kí, khális sone se baná. 39 Aur cháhiye ki shamadán aur
sab zurúf us ke, ekqintár khális sone ke hon. 40 Hoshyár hokar tú is taur se, ki
main ne tujh ko pahár men dikháyá, baná.

XXVI.

1 Aur tú das parde maskan ke liye bárík kate húe kattán se baná, ásmání rang,
qirmizí rang, surkh rang ke hon: aur tú un men súraten karúbíon kí búṭedár baná.
2 Aur lambái har parda kí áṭháís háth, aur chauṛáí chár háth kí ho: andáza har
parde ká ek hí ho. 3 Aur pánch parde báz un ke mile húe báz se hon; aur pánch
dúsre bhí usí tarah mile húe hon. 4 Aur tú háshiye men ek baṛe parde ke us
taraf men jo milnewálí hai, halqe ásmání rang ke baná; aur aisehí tú háshiye men
dúsre baṛe parde ke, jo báhar hai, milnewálí taraf men baná. 5 Tú pachás halqe
ek baṛe parde men, aur pachás halqe dúsre baṛe parde kí, us taraf men jo milnewálí

hai, baná; aur sab halqe ápas men̲ muqábil hon̲, har ek muqábil dúsre ká ho.
6 Aur tú pachás ghunḍí sone ke baná, aur ek baṛe parde ko sáth dúsre ke un
ghunḍíon̲ se, táki ek maskan ho jáe, milá.

7 Aur tú parde bakrí ke bálon̲ se, táki maskan ká shamiyána ho, baná: tú un
pardon̲ ko gyárah parde baná. 8 Lambáí har parde kí tís háth, aur chauṛáí chár
háth ho: ekhí andáza gyárah pardon̲ ká ho. 9 Aur tú pánch parde ek jagah, aur
chha parde ek jagah ápas men̲ milá, aur chhaṭwen̲ parde ko mun̲h kí taraf maskan
ke dúharáwe. 10 Aur tú pachás halqe háshiye men̲ ek baṛe parde ke, jo báhar
hai, us kí milnewálí taraf men̲, aur pachás halqe háshiye men̲ dúsre baṛe parde ke,
us kí milnewálí taraf men̲, baná. 11 Aur pachás ghunḍíán̲ pítal se baná, aur ye
ghunḍíán̲ un halqon̲ men̲ lagá, aur sab milá, ki ek ḳhaima howe. 12 Aur ḳhaime
ke pardon̲ ká bachá húá, yáne ádhá parda jo bach rahá hai, ḳhaime kí pichhlí taraf
laṭká rahe. 13 Aur wuh jo lambáí kí taraf se sab pardon̲ kí bach rahá hai, donon̲
taraf maskan ke ek háth ídhar, aur ek háth údhar laṭke, táki us ko chhipá le.

14 Aur tú us ḳhaime ke liye bakron̲ kí surḳh rangí húí khálon̲ se ek báláposh,
aur tuḳhson̲ kí khálon̲ se ek báláposh sab ke úpar baná. 15 Aur taḳhte maskan
ke liye sant kí lakṛí se, ki khaṛe kíe jáen̲, baná. 16 Lambáí har taḳhte kí das háth,
chauṛáí us kí ḍeṛh háth howe. 17 Aur cháhiye ki harek taḳhte ke liye do do
chúlen̲ hon̲, harek chúl barábar dúsre ke: aur tú yehí sab maskan ke taḳhton̲
men̲ kar. 18 Aur tú maskan ke liye taḳhte baná, bís taḳhte dakhiní jánib men̲.
19 Aur tú chálís páe rúpe ke, níche bíson̲ taḳhton̲ ke, do do páíon̲ níche har taḳhte
ke, us kí donon̲ chúlon̲ ke liye, baná. 20 Aur tú maskan kí, us dúsrí taraf jo uttar
kí hai, bís taḳhte: 21 Aur un ke liye chálís páe rúpe ke, har taḳhte ke tale do do
páe, baná. 22 Aur tú pachchhim kí taraf chha taḳhte baná. 23 Aur do taḳhte
maskan ke goshon̲ ke liye donon̲ díwáron̲ men̲ baná. 24 Aur cháhiye ki milnewále
tale se, aur isí tarah úpar se ek halqe men̲ hon̲: aur aisáhí dúsre goshe ke do
taḳhton̲ ke liye cháhiye. 25 Pas áṭh taḳhte, aur solah páe rúpe ke honge; aur do
do páe tale har taḳhte ke hon̲.

26 Aur tú pánch benḍe sant kí lakṛí se maskan kí ek jánib ke taḳhton̲ ke liye
baná, 27 Aur pánch benḍe maskan kí dúsrí jánib ke taḳhton̲ ke liye, aur pánch
benḍe maskan kí pachchhim kí jánib ke taḳhton̲ ke liye. 28 Aur bíchwálá benḍá,
jo taḳhton̲ ke bích men̲ hai, ek hadd se dúsrí hadd tak pahunche. 29 Aur tú
taḳhton̲ ko sone se maṛh, aur benḍon̲ ke liye halqe sone ke baná; aur tú benḍon̲
ko bhí sone se maṛh.

30 Aur tú maskan ko, jaisá ki main̲ ne tujh ko pahár̲ men̲ dikháyá hai, waisáhí
khaṛá kar. 31 Aur tú parda ásmání rang, aur argwání rang, aur qirmizí rang,
aur mahín kate húe kattán ká: karúbíon̲ kí súrat samet chikandozí se baná:
32 Aur tú us parde ko sant kí lakṛí ke chár sutún sone se maṛhe húon̲ par khaṛá
kar: aur kán̲te un ke sone ke, aur páe un ke rúpe ke hon̲. 33 Aur parde ko
ghunḍíon̲ se laṭká de, aur sandúq ahdnáma ká wahán̲ parde ke bhítar dáḳhil kar:
aur yih parda darmiyán quds, aur quddus ul aqdás ke fásil hogá. 34 Aur tú kafáre
ká sarposh ahdnáma ke sandúq par quddus ul aqdás men̲ rakh. 35 Aur chaukí
báhar parde ke, aur shamadán rúbarú chaukí ke, janúb kí jánib maskan ke rakh:
aur chaukí ko shimál kí jánib kar de. 36 Aur tú ek parda maskan ke darwáze ke
liye ásmání rang, aur argwání rang, aut qirmizí rang, aur báríḳ kaṭe húe kattán

ká, búṭedár baná. 37 Aur pánch sutún us parde ke liye sant kí lakṛí se sone se
maṛhkar baná, aur ghunḍí un ke sone ke hon̲: aur tú pánch páe pítal ke ḍhálkar
un ke liye baná.

XXVII. BA´B.

1 Aur tú sant kí lakṛí se ek qurbángáh baná, lambáí us kí pánch háth, aur
chauṛáí us kí pánch háth: chaukhúnṭí, aur bulandí us kí tín háth ho. 2 Aur tú
síng us ke cháron̲ konon̲ ke liye baná: aur we síng usí se hon̲; aur tú un ko pítal
se maṛh. 3 Aur tú us kí rákh ke liye degen̲, aur phauṛíán̲, aur piyále, aur sík̲hen̲,
aur angeṭhíán̲ baná: aur tú sab asbáb us ká pítal se baná. 4 Aur us ke liye ek
átishdán jálídár pítal se baná; aur tú us jál men̲, chár halqe pítal ke, us ke cháron̲
konon̲ men̲ baná. 5 Aur us ko bhítar qurbángáh ke kináron̲ se níche, ki us kí
ádhí dúr tak pahunche, laṭká. 6 Aur qurbángáh ke liye choben̲ sant kí lakṛí se
baná, aur un ko pítal se maṛh. 7 Aur tú unko halqon̲ men̲ dák̲hil kar, aur qur-
bángáh kí donon̲ jánib men̲ hon̲, jis waqt wuh uṭháí jáwe. 8 Aur tú us ko tak̲hton̲
se khokhlá banáiyo: jaise ki tujh ko main̲ ne paháṛ men̲ dikháyá, isítarah banáiyo.
9 Aur tú ek sahn maskan ke liye baná: aur dakhiní jánib us ke parde bárík
kate húe kattán se hon̲, túl un ká sau háth ek jánib men̲ ho. 10 Aur sutún us ke
bís, aur páe un ke bís pítal se hon̲, aur ghunḍí sutúnon̲ kí, aur un kí alganíán̲
rúpe se baná. 11 Aur aisehí tú uttar kí jánib ke liye parde baná, túl un ká sau
háth, aur sutún us ke bís, aur páe un ke bís pítal se: aur ghunḍí sutúnon̲ kí, aur
un kí alganíán̲ rúpe se hon̲. 12 Aur arz men̲ sahn ke pachchhim kí taraf parde
hon̲, ki túl un ká pachás háth, aur sutún un ke das, aur páe un ke das hon̲.
13 Aur arz men̲ sahn ke púrab kí jánib pachás háth. 14 Aur túl pardon̲ ká ek
taraf ke liye pandrah háth; aur sutún un ke tín, páe un ke tín ho. 15 Aur túl
dúsrí taraf ke pardon̲ ká pandrah háth; aur sutún un ke tín, aur páe un ke tín
hon̲. 16 Aur sahn ke darwáze ke liye ek parda, ki túl us ká bís háth ho, ásmání
rang, aur argwání rang, aur qirmizí rang, aur mihín kate húe kattán ká búṭedár
baná; aur sutún us ke chár hon̲, aur páe un ke chár. 17 Aur sahn ke áspás ke
sab sutún alganíon se mile rahen̲: aur ghunḍí un kí rúpe kí, aur páe un ke pítal
ke hon̲. 18 Túl sahn ká sau háth, arz us kí pachás háth, bulandí us kí pánch
háth, aur mihín kate húe kattán̲ se us ke parde hon̲, aur sutún ke páe pítal se hon̲.
19 Aur sab bartan maskan ke, jo harek kám men̲ rahte hain̲, aur sab mek̲hen̲ us
kí, aur mek̲hen̲ sahn kí, pítal se hon̲.
20 Aur tú baní Isráel ko hukm kar, ki tere pás kate húe zaitún ká k̲hális tel
láwen̲, táki chirág hamesha roshan rahe. 21 Aur quds men̲ báhar us parde ke,
jo ahdnáma ke sandúq par hai, Hárún aur beṭe us ke shám se subh tak rúbarú
Ḳhudáwand ke us chirág ko rakhen̲. Yih dastúr ul amal baní Isráel men̲ un kí
pusht dar pusht hamesha járí rahe.

XXVIII. BA´B.

1 Aur tú baní Isráel men̲ se Hárún ko, jo bháí terá hai, apne pás bulá, aur us
ke beṭe us ke sáth howen̲, táki mere liye Hárún aur Nadab aur Abihu aur Iliazar

aur Itamar beṭe us ke káhin hoṉ. 2 Aur tú muqaddas libás Hárún ke liye, jo
bháí terá hai, wáste izzat aur hurmat ke baná. 3 Aur tú sab un roshan zamíroṉ
ko, jinheṉ maiṉ ne rúh ul hikmat se bhará hai, kah, ki libás Hárún ke liye banáweṉ,
táki wuh muqaddas bane, aur merá káhin ho. 4 Aur wuh libás jo banáwenge, so
chaprás, aur efod, aur jubba, aur kartá munaqqash, aur kuláh, aur paṭká hai: aur
libás i quds ká tere bháí Hárún, aur us ke beṭoṉ ke liye banáweṉ, táki mere liye
káhin hoṉ. 5 Aur wuh soná, aur ásmání rang, aur argwání rang, aur qirmizí
rang, aur mihín kattán leweṉ. 6 Pas efod sone, aur ásmání rang, aur argwání
rang, aur qirmizí rang, aur mihín kate húe kattán ká, ustádkárí se banáweṉ.
7 Aur do kitf cháhiye ki us kí donoṉ tarafoṉ se lage húe hoṉ, táki miljáwe. 8 Aur
paṭká jo efod par hai, so aisáhí sone se, aur ásmání rang, aur argwání rang, aur
qirmizí rang, aur mihín kate húe kattán se baná húá ho. 9 Aur tú do sulaimání
pathar le, aur un par baní Isráel ke nám kanda kar : 10 Chha un meṉ se ek pa-
thar par, aur chha báqí dúsre pathar par muwáfiq un kí paidáish kí tartíb ke.
11 Jauhar ke hakkák kí tarah donoṉ patharoṉ par baní Isráel ke nám, angúṭhí ke
taur par, kanda kar, aur un ko sone ke ḳhánoṉ meṉ jaṛ. 12 Aur donoṉ patharoṉ
ko áfúd ke donoṉ kitf par rakh, aur ye do pathar baní Isráel kí yád ke liye haiṉ:
aur Hárún un ke nám rúbarú Ḳhudá'wand ke, apne donoṉ kandhoṉ par, yád ke liye
uṭháwe. 13 Aur tú ḳháne sone se baná; 14 Aur tú donoṉ zanjíreṉ ḳhális sone
se, gundhí húí rassí ke taur se, un ke kinároṉ ke liye baná; aur donoṉ gundhí húí
zanjíroṉ ko un ḳhánoṉ se laṭká.

15 Aur adl kí chaprás ustádkárí se, efod ke taur par, sone, aur ásmání rang,
aur argwání rang, aur qirmizí rang, aur mihín kate húe kattán se baná. 16 Aur
cháhiye ki yih chaukhúnṭá aur dohará ho; túl us ká ek bálisht, aur arz us ká ek
bálisht. 17 Aur tú us meṉ chár satareṉ jauáhir kí jaṛ: pahlí satar meṉ yáqút i
surḳh, aur pokhráj, aur zumurrud ho. 18 Dúsrí satar meṉ gauhar i shab-chirág,
aur nílam, aur almás. 19 Tísrí satar meṉ jaza, aur yashm, aur fíroza. 20 Chauthí
satar meṉ azrak, aur sangi sulaimání, aur zabarjad: aur ye sone ke ḳhánoṉ meṉ
jaṛe hoṉ. 21 Aur pathar baqadr shumár i asmá baní Isráel ke, misl un ke námoṉ
ke, bárah hoṉ, angúṭhí ke naqsh kí tarah; harek ká nám, jo bárah sibt haiṉ, ek ek
pathar par kanda ho. 22 Aur tú chaprás ke liye do zanjíreṉ konewálí, gundhí
húí rassí kí tarah, ḳhális sone kí baná. 23 Aur tú chaprás ke liye do halqe sone
ke baná, aur un ko us ke donoṉ konoṉ meṉ lagá. 24 Aur do zanjíreṉ gundhí húí
sone kí un donoṉ halqoṉ meṉ, jo chaprás ke donoṉ konoṉ meṉ haiṉ, lagá. 25 Aur
donoṉ dúsre sire gundhí húí zanjíroṉ ke, un do patharoṉ ke ḳhánoṉ se lagá; phir
un ko efod ke donoṉ kitfoṉ par áge se laṭká. 26 Aur sone ke aur do halqe baná,
aur tú un ko chaprás kí donoṉ tarafoṉ meṉ, us háshiye meṉ, jo áfúd kí bhítar kí
taraf se milnewálá hai, lagá. 27 Aur tú sone ke do halqe baná, aur tú un ko kitfoṉ
meṉ efod ke níche kí taraf, muqábil meṉ us kí tarkíb ke, úpar efod ke paṭke ke,
lagá. 28 Aur we chaprás ko us ke halqoṉ meṉ, aur efod ke halqe meṉ rishta
ásmání rang ká ḍálkar bándh deṉ, táki úpar áfúd ke paṭke ke hojáwe, aur chaprás
efod ke úpar se na haṭe. 29 Aur Hárún baní Isráel ke nám adl kí chaprás meṉ
apne síne par, quds meṉ dáḳhil hone ke waqt, Ḳhudá'wand ke rúbarú, yád ke liye
hamesha uṭháe rahe. 30 Aur tú adl kí chaprás meṉ U'rím o Tummím rakh; aur

ye Hárún ke dil par, dákhil hone ke waqt Khuda'wand ke rúbarú, hon: so Hárún
baní Isráel ká adl apne dil par rúbarú Khuda'wand ke hamesha uṭháe rahe.
31 Aur tú efod ká jubba baná, aur sab wuh ásmání rang se ho. 32 Aur girebán
us ká us ke darmiyán men, zirah ke girebán kí tarah se ho: aur háshiye men us
ke goṭ ho, aur usí taur se biní jáwe, táki na phaṭe. 33 Aur tú anár us ke dáman
ke gher men ásmání rang, aur argwání rang, aur qirmizí rang se baná; aur tú
gher men sone ke ghanṭe un ke bích men baná: 34 Pas ek ghanṭá sone ká ek
anár ke sáth, aur dúsrá ghanṭá sone ká dúsre anár ke sáth, jubbe ke dáman men
us ke gher men hogá. 35 Aur us ko Hárún ibádat ke waqt pahine: to áwáz us
kí, dákhil hone ke waqt, quds men rúbarú Khuda'wand ke, aur nikalne ke waqt,
suní jáegí, táki halák na hojáwe.
36 Aur tú ek pathar khális sone ká baná, aur us par, angúṭhí ke naqsh ke taur
se, kanda kar, ki QUDS KHUDA' KO. 37 Aur tú us ko ásmání rang ke rishta se
bándh, ki wuh amáme par us kí áge kí taraf se ho. 38 Aur yih Hárún kí peshání
par ho, aur Hárún taqdísát ke gunáhon ko, jinhen baní Isráel apne sáre pák hadiyon
ke niyáz karne men amal men láwenge, uṭháwe; aur yih us kí peshání par hamesha
ho, táki razámandí un se rúbarú Khuda'wand ke hásil ho.
39 Aur tú kurte ko mihín kattán se munaqqash baná, aur amáme ko mihín kat-
tán se, aur kamarband ko naqqáshon kí tarah se baná. 40 Aur Hárún ke beṭon
ke liye kurte baná, aur un ke liye kamarband, aur táj wáste izzat aur hurmat ke
baná. 41 Aur tú yih sab Hárún ko, jo terá bháí hai, aur us ke beṭon ko us ke
sáth pahiná; aur tú un par tel chapaṛ, aur un ko muaiyan kar, aur un sab ko pák
kar, táki we sab mere liye káhin hon. 42 Aur tú un ke liye páejáme kattán se
baná, táki we un kí barahnagí ko chhippáwen; aur ye kolon se ránon tak hon.
43 Aur yih Hárún, aur us ke beṭon par, un ke dákhil hone ke waqt jamáat ke
khaime men, aur un ke áne ke waqt nazdík qurbángáh ke hon, táki we quds men
ibádat karen, aur gunáhgár na ṭhahare, aur halák na howen. Yih dastúr ul amal
us ke liye, aur bád us ke us kí nasl ke liye, abad tak howe.

XXIX. BA'B.

1 Aur wuh jo tú un ke liye karegá, táki we pák hon, aur mere káhin hon, so yih
hai, ki tú ek bachhṛá aur do menḍhe sahíh sálim le, 2 Aur roṭí fatír, aur kulche
fatír áṭe tel ke male húe ke, aur faṭírí chapátíán tel se chupṛí húín; aur tú gehún
ke maide se un sab ko paká. 3 Aur tú un ko ek ṭokrí men rakh, aur un ko us men
bachhṛe aur donon menḍhon samet áge lá. 4 Phir Hárún aur us ke beṭon ko
jamáat ke khaime ke darwáze par lá, aur un ko pání se nahlá. 5 Aur tú libás le,
aur Hárún ko kurtá pinhá, aur jubba efod ká, aur efod, aur chaprás, aur us ko
efod ke paṭke se bándh. 6 Aur tú amáme ko us ke sir par rakh, aur quds ká
kuláh amáme par lagá. 7 Aur tú chupaṛne ká tel le, aur sir par us ke bíṭá, aur
us ko chupaṛ.
8 Phir beṭon ko us ke áge lá, aur kurte un ko pinhá. 9 Aur kamarband un
par lapeṭ, Hárún par aur us ke beṭon par, aur tú un ko ṭopíán pinhá, táki káhin
honá un ká haqq hamesha ke liye ho: aur Hárún aur us ke beṭon ko muqaddas
kar.

10 Phir tú bachhṛe ko jamáat ke ḳhaime ke áge lá; aur Hárún aur beṭe us ke
apne háth us ke sir par rakheṇ. 11 Aur us ko rúbarú Ḳhudáwand ke, darwáze par
jamáat ke ḳhaime ke, zabh kar. 12 Aur ḳhún meṇ se us ke kuchh le, aur apní
unglí se qurbángáh ke síngoṇ par lagá, aur báqí ḳhún qurbángáh kí jaṛ par bitá.
13 Aur tú us kí sab wuh charbí jo us ke peṭ ko chhipánewálí hai, sáth zawáid
kaleje ke, aur donoṇ gurdoṇ ko, aur wuh charbí jo un donoṇ par hai, le, aur us ko
qurbángáh par sunghá. 14 Aur gosht bachhṛe ká, aur khál us kí, aur gobar us ká,
báhar khaimagáh ke, ág se jalá, is liye ki yih ḳhatiyat hai.

15 Phir tú ek menḍhe ko áge lá, aur Hárún aur beṭe us ke háth apne us ke sir
par rakheṇ. 16 Aur tú us ko zabh kar, aur tú us ke lahú se leke qurbángáh aur
us ke girdágird chhíṛak. 17 Aur tú menḍhe ke azú azú ko judá kar, aur ojh aur
páe us ke dho aur us ke azúoṇ, aur sir ke sáth un ko jama kar. 18 Aur tú us sab
menḍhe ko qurbángáh par sunghá: yih Ḳhudáwand ke liye chaṛháwá hai; aur
hom kí ḳhúshbú Ḳhuaáwand ke liye hai.

19 Phir tú dúsrá menḍhá áge lá, aur Hárún aur us ke beṭe apne háth us ke sir
par rakheṇ. 20 Aur tú us ko zabh kar, aur tú us ke lahú se le, aur Hárún aur us
ke beṭoṇ ke dahine kán kí lahar par, aur dahine háth ke angúṭhe par, aur dahine
páoṇ ke angúṭhe par lagá; aur tú lahú ko qurbángáh aur us ke girdágird par chhiṛak.
21 Aur tú us lahú se jo qurbángáh par hai, aur chhupaṛne ke tel se le, aur tú un
ko Hárún, aur us ke kapṛoṇ par, aur uske beṭoṇ, aur uske kapṛoṇ par, us ke sáth
chhiṛak; táki wuh aur kapṛe us ke, aur us ke beṭe aur kapṛoṇ us ke beṭoṇ ke, us
ke sáth pák hoṇ. 22 Aur tú menḍhe kí charbí, aur dum, aur wuh charbí jo chhipá-
newálí us ke ojh kí hai, aur zawáid kaleje ke, aur do gurde, aur wuh charbí jo in
donoṇ par hai, aur dahiní rán le; isliye ki yih menḍha káhin ke muqaddas karne ká
hai: 23 Aur ek girda roṭí, aur ek kulcha tel ke sáth, aur chapátíáṇ us ṭokrí se fatír
kí jo rúbarú Ḳhudáwand ke hai, le. 24 Aur tú yih sab Hárún kí, aur us ke
beṭon kí hathelíoṇ par rakh, aur tú un ko Ḳhudáwand ke rúbarú hiláne kí qur-
báni ke liye hilá. 25 Aur tú un ko un ke háth se le, aur qurbángáh par chaṛháwe
ke úpar sunghá, ki Ḳhudáwand ke áge ḳhúshbú, aur Ḳhudáwand ke liye hom
howe, 26 Aur tú sína muqaddas karne ke menḍh ká, jo Hárún ke liye hai, le,
aur tú us ko rúbarú Ḳhudáwand ke hiláne kí qurbání ke liye hilá, aur yih hissa
tere liye ho. 27 Aur tú sína hiláne ká jo hiláyá gayá hai, aur rán uṭháne kí jo
uṭhái gaí hai, káhin ke muqaddas karne ke menḍhe se, jo Hárún aur us ke beṭoṇ
ke liye hai, muqaddas ḳar. 28 Yih Hárún aur us ke beṭoṇ ke liye sab baní Isráel
meṇ se áḳhir zamáne tak rasm hogí, is liye ki yih uṭhái húí qurbáníáṇ haiṇ: aur chá-
hiye ki hamesha baní Isráel se un kí salámí ke zabíhoṇ meṇ se uṭhái húí qurbání ho,
aur yih uṭhái húí qurbání ho, aur yih uṭhái húí qurbání Ḳhudáwand ke liye hai.

29 Aur wuh libás quds ká jo Hárún ke liye hai, us ke beṭon ke wáste píchhe us
ke ho, ki tel chupaṛe jáweṇ us meṇ, aur muqaddas kíe jáweṇ us se. 30 Sát din,
káhin jo píchhe us ke us ke beṭoṇ meṇ se hogá us ko pahine, jab wuh jamáat ke
ḳhaime meṇ ibádat karne ko quds meṇ dáḳhil ho. 31 Aur tú káhin ke muqaddas
karne ká menḍhá le, aur tú gosht us ká muqaddas makán meṇ paká. 32 Aur
Hárún aur beṭe us ke menḍhe ká gosht, aur wuh roṭí jo ṭokrí meṇ hai, darwáze
par jamáat ke ḳhaime ke kháweṇ. 33 Aur un ko jin kí jihat se kafára hásil húá
hai kháweṇ, táki muaiyan aur muqaddas hoṇ. 34 Aur koí ajnabí un se kuchh na

kháwe, is liye ki wuh muqaddas hai: aur agar kuchh báqí rah jáe muqaddas karne
ke gosht aur roṭí se subh tak, to us ko jo bach rahá hai tú jalá de: chahiye ki na
kháyá jáwe, is liye ki wuh muqaddas hai.

35 Aur tú Hárún aur us ke beṭon̲ ke liye, jis tarah ki hukm kiyá hai, main̲ ne
tujh ko, sab chízon̲ ká baná, aur sát din tú un ko muqaddas kar. 36 Aur tú
bachhṛe ko ḳhatiyat ke liye har roz kafáre ke wáste zabh kar; aur tú qurbángáh ko,
jab us ke liye kafára dewe, pák kar, aur tú us par tel chupaṛke muqaddas ho.
37 Tú qurbángáh ke pák karne ke liye sát din kafára de; to qurbángáh niháyat
pák hojáegí; aur jo shaḳhs us ko chuwegá, so pák hojáegá.

38 Aur tú us qurbángáh par har roz hamesha ek baras ke do bara chaṛháiyo. 39
Ek bara subh ko chaṛháiyo, aur dúsrá bara zawál aur gurúb ke darmiyán men̲. 40
Aur ek ushr maide ká jis par ek páo hín ḳhális tel ḍhálá húá ho; aur ek páo hín
tapáwan ke liye ek bara ke sáth chaṛháiyo. 41 Aur tú zawál aur gurúb ke dar-
miyán dúsre bara ko chaṛháiyo, aur subh ká sá hadiya aur tapáwan us ke sáth chaṛ-
háiyo, ki ḳhúshbúí ká hom Ḳhuda´wand ke liye howe. 42 Hamesha ká chaṛháwá
tumhárí pusht dar pusht jamáat ke ḳhaime ke darwáze par, Ḳhuda´wand áge chaṛ-
háyá karo; wahán̲ main̲ tum se muláqát karúngá, ki tum se báten̲ karún. 43 Aur
main̲ wahán̲ baní Isráel se muláqát karúngá, aur wuh maqám mere jalál se muqaddas
hogá. 44 Ki main̲ jamáat ke ḳhaime ko aur qurbángáh ko muqaddas karúngá; aur
main̲ Hárún ko aur us ke beṭon̲ ko muqaddas karúngá, ki we mere káhin hon̲.
45 Aur main̲ baní Isráel ke darmiyán sakínat karúngá, aur main̲ un ká Ḳhudá húngá.
46 Aur we jánenge ki main̲ Ḳhuda´wand un ká Ḳhudá hún, jo unhen̲ Misr ke mulk
se nikál láyá, táki main̲ Ḳhuda´wand un ká Ḳhudá un men̲ sakínat karún̲.

XXX. BA´B.

1 Aur tú ek qurbángáh baḳhúr kí baná, aur tú usko sant kí lakṛí se baná. 2
Túl uská ek háth, aur arz uská ek háth, chaukhuntá ho, aur bulandí uskí do hath;
aur síng uske usí se hon̲. 3 Aur tú usko ḳhális sone se maṛh, uskí chatt ko, aur
uskí díwáron̲ ko jo uske girdágird hain̲, aur uske síngon̲ ko, aur tú ek kanára gir-
dágird sone se uske liye baná.

4 Aur tú halqe sone ke níche kinára ke, us kone par, jo milnewálá uskí donon̲
tarafon̲ se hai baná, táki we choben̲ ke liye makán hon̲, ki unse uṭhái jáwe. 5 Aur
tú choben̲ sant kí lakṛí se baná, aur tú unko sone se maṛh. 6 Aur tú usko sámhne
parde ke, jo nazdík ahdnáme ke sandúq ke hai, sámhne kafáre ke jo sirposh adh-
náme ke sandúq par hai, main̲ wahán̲ tujh se muláqát karúngá. 7 Aur Hárún us
par baḳhúr ke liye masálah ḳhúshbú ke jaláwe: har subh ko jis waqt ki gul lewe
chirágon̲ ká, usko jaláwe. 8 Aur aisehí jab Hárún chirágon̲ ko zawál aur gurúb ke
darmiyán chaṛháwe, use jaláwe; yih baḳhúr Ḳhuda´wand ke rúbarú tumháre qar-
non̲ men̲ hamesha hogá. 9 Aur tum us par baḳhúr i muzauwir na sungháiyo, aur
chaṛháwa aur hadiya us par na chaṛháiyo, aur tapáwan us par na tapáiyo. 10 Aur
Hárún ek bár baras men̲ us ke síngon̲ par kafara kí ḳhatiyat ke lahú se kafára
dewe; baras men̲ ek bár tumháre qarnon̲ men̲ us par kafára diyá jáwe: yih Ḳhu-
da´wand ke liye qnds ul aqdás hai.

11 Aur Ḳhuda´wand ne Músá se yih kahte húe kalám kiyá: 12 Jab tú shumár

baní Isráel ko, to un kí shumár karne men̲ har mard apní ján ká Ḳhudáwand ke
liye fidiya de, táki un ke hisáb karne men̲ un par wabá na utre. 13 Aur jo koí
shumár men̲ shámil hai, to wuh ádhí misqál, maqdis kí misqál se de: misqál bís jíra
hai: pas ádhí misqál Ḳhudáwand ke liye dewe. 14 Jo koí shumár men̲ shámil hai,
bís baras ká ho yá ziyáda, to wuh Ḳhudáwand ke liye niyáz karne. 15 Ḳhudá-
wand ke liye dene men̲ ádhí misqál se amír ziyáda aur faqír kam na kare, táki fidi-
ya tumhárí jánon̲ ká ho. 16 Aur tú fidiya ká rúpá baní Isráel se le, aur tú us ko
jamáat ke ḳhaime ke kám men̲ ḳharch kar; aur yih baní Isráel ke liye Ḳhudáwand
ke rúbarú yádgár, aur fidiya un kí jánon̲ ká hogá.

17 Phir Ḳhudáwand ne Músá se yih kahte húe kalám kiyá: 18 Ek hauz pítal
se, aur kursí us kí pítal se, wazú karne ke liye baná: aur us ko jamáat ke ḳhaime
aur qurbángáh ke darmiyán men̲ rakh, aur usmen̲ pání ḍál. 19 Hárún aur beṭe us ke
háth aur páon̲ apne us se dhowen̲. 20 Apne jáne ke waqt jamáat ke ḳhaime men̲
pání se dhowe, táki halák na hon̲; aur apne jáne ke waqt qurbángáh ko, táki ḳhid-
mat karen̲, aur Ḳhudáwand ke liye hom kí ḳhúshbúí sungháwen̲. 21 Aur háthon̲
ká dhoná aur páon̲ ká dhoná, yih rasm us ke liye, aur us kí nasl ke liye, un ke qar-
non̲ men̲ hamesha ke wáste hai, táki na maren̲.

22 Aur Ḳhudáwand ne Músá se hamkalám hoke farmáyá: 23 Ki tú apne liye
achchhí ḳhúshbúí ká auwal masálih le, yáne ḳhális murr se pán sau misqál, aur us ká
ádhá yáne aṛháí sau misqál dárchíní, aur ḳhúshbú agar se aṛháí sau misqál le. 24
Aur taj se pán sau misqál, maqdis ke misqál se, aur zaitún ke tel se ek hín. 25 Aur
tú un ko tel muqaddas malne ká achchhí tarah miláke gandhí ke taur se baná: pas
yih tel muqaddas malne ká hogá. 26 Aur tú us se jamáat ká ḳhaime, aur sandúq ahd-
náme ká chupaṛ, 27 Aur mez aur sab bartan us ke, aur chirágdán aur sab zurúf
us ke, aur qurbángáh baḳhúr kí, 28 Aur qurbángáh chaṛháwe kí aur sab bartan
us ke, aur hauz aur kursí us kí, 29 Aur tú un ko muqaddas kar, táki we aqdas
hojáen̲, aur jo koí use chúwen̲ pák ho jáegá. 30 Aur tú Hárún aur us ke beṭon̲
ko chupaṛ, aur muqaddas kar, táki we káhin hon̲ mere liye. 31 Aur tú baní Isráel
ko amr kar, aur un ko kah, Yih tel muqaddas malne ká hai; yih mere liye tumháre
qarnon̲ men̲ ho. 32 Aur kisí ádmí ke badan par na biṭáyá jáwe, aur tum aisá aur
usí ke taur par na banáiyo; is liye ki yih muqaddas hai, pas cháhiye ki yih nazdík
tumháre muqaddas ho. 33 Jo insán ki banáwe aisá, yá lagáwe kisí ajnabí par, to
wuh apní qaum se kaṭ jáe.

34 Aur Ḳhudáwand ne Músá se kahá, Tú apne liye ḳhúshbúíán̲ yáne bol, aur
mastake aur laun aur lubán ḳhális se líjiyo; aur cháhiye ki ye sab barábar hon̲. 35
Aur tú un ko baḳhúr ḳhúshbú gandhí ke taur se pák muqaddas baná. 36 Aur un
men̲ se kuchh kúṭ, táki bárík ho, aur un men̲ se kuchh sámhne sandúq ahdnáme ke
jamáat ke ḳhaime men̲, jahán̲ main̲ tujh se muláqát kartá hún, rakh; pas yih tum-
háre liye aqdas hogá. 37 Aur baḳhúr jo banáwegá tú us ko, to usí ke taur par apne
liye na banáwen̲, is liye ki yih nazdík tumháre, Ḳhudáwand ke liye muqaddas hogá.
38 Jo insán ki banáwegá aisá, táki baḳhúr kare us se, to wuh apní qaum se kaṭ
jáegá.

XXXI. BA´B.

1 Phir Ḳhuda´wand ne Músá se hamkalám hoke kahá: 2 Dekh ki main ne Bazaliel
bin U´rí bin Húr Yihúdáh ke firqe men se nám leke buláyá: 3 Aur main ne us ko
rúh Ḳhudá se bhar diyá, táki hikmat, aur fahmíd, aur ilm, aur har tarah kí sanat
men, 4 Aur ustádí kámon ke íjád karne men, aur sone aur rúpe aur pítal kí kárí-
gárí men, 5 Aur jawáhir ke kanda karne aur jaṛne men, aur lakṛí ke taráshne
men, aur sab hunaron men qábil howe. 6 Aur dekh, main ne Aholiab ko jo Ahi-
samak ká beṭá, aur Dán ke firqe men se hai, us ká sáthí kar diyá: aur main ne sab
roshan-zamíron ke dil men hikmat rakhí, ki sab kuchh jo main ne tujhe farmáyá
hai banáwen; 7 Yáne jamáat ká ḳhaima, aur sandúq ahdnáme ká, aur kafára jo us
par hai, aur sab zurúf ḳhaime ke, 8 Aur mez aur bartan us ke, aur chirágdán
ḳhális sone se, aur sab zurúf us ke, aur qurbángáh baḳhúr kí, 9 Aur qurbángáh
chaṛháwe kí aur sab zurúf us ke, aur hauz aur kursí us kí, 10 Aur libás ibádat ká,
aur muqaddas libás Hárún káhin ke liye, aur libás us ke beṭon ká káhin hone ke
liye, 11 Aur malne ká tel, aur ḳhúshbú masálih baḳhúr ke muqaddas ke liye; jaisá
ki main ne tujh ko hukm kiyá, waisehí we sab kuchh banáwenge.

12 Phir Ḳhuda´wand ne Músá se hamkalám hoke kahá: 13 Tú baní Isráel ko amr
kar, aur un ko kah, ki Tum mere sabt ko máno; is liye ki yih mere aur tumháre
darmiyán tumháre qarnon men nisháni hai, táki tum jáno ki main Ḳhuda´wand
tumhárá pák karnewálá hún. 14 Pas tum sabt ko máno, is liye ki wuh tumháre liye
muqaddas hai. Jo joí us ko pák na jáne, wuh marḍálá jáwe: jo us men kuchh kám
kare, wuh apní qaum se kaṭ jáe. 15 Chha din kám karná; lekin sátwán din sabt
hai, balki Ḳhuda´wand ká muqaddas isbát hai: pas jo koí roz i sabt ko kám kare,
wuh márḍálá jáe. 16 Pas baní Isráel sabt ko mánen, aur use apní pusht dar pusht
ahd i abadí jánke us men subát karen. 17 Darmiyán mere aur baní Isráel ke yih
alámat i abadí hai: is liye ki chha din men Ḳhuda´wand ne ásmán aur zamín ko
paidá kiyá, aur sátwín din subát kiyá aur farág húá.

18 Aur Ḳhuda´wand ne jab Músá se koh i Síná par apná kalám tamám kar chuká,
ahdnáme kí do lauhen dín, aur we sangín lauhen Ḳhudá kí qudrat se likhí húí
thín.

XXXII. BA´B.

1 Aur jab logon ne dekhá, ki Músá paháṛ se utarne men derí kartá hai, to we
Hárún ke pás jama húe, aur use kahá, ki Uṭh, hamáre liye ek iláh baná, ki hamáre
áge chale; kyúnki yih mard Músá, jo hamen Misr ke mulk se nikál láyá, ham na-
hín jánte ki kyá húá. 2 Hárún ne unhen kahá, ki zewar sone ke, jo tumhárí
jorúon aur tumháre beṭon aur tumhárí beṭíon ke kánon men hain, toṛ toṛke mujh
pás láo. 3 Chunánchi sab log sone ke zewar, jo un ke kánon men the, toṛ toṛke
Hárún ke pás láe. 4 Aur us ne un ke háthon se liyá aur ek naqshá khínchá, aur
ek bachhṛá ḍhálkar banáyá; aur unhon ne kahá, ki Ai Isráel, yih terá iláh hai, jo
tumhen Misr ke mulk se nikál láyá! 5 Aur jab Hárún ne yih dekhá, to uske áge
ek qurbángáh banáí, aur Hárún ne pukár ke kahá, ki Kal Ḳhuda´wand e liye íd

hai. 6 Aur we subh ko uṭhe aur chaṛháwe chaṛháe, aur salámíáṉ guzráníṉ, aur
log kháne píne ko baiṭhe aur khelne ko uṭhe.
7 Tab Ḳhudá'wand ne Músá ko kahá, ki utar já; kyúnki tere log jinheṉ tú Misr
ke mulk se chaṛhá láyá, ḳharáb ho gae haiṉ: 8 We us ráh se, jo maiṉ ne unheṉ farmáí,
jald phir gae haiṉ; unhoṉ ne apne liye ḍhálá húá bachhṛá banáyá, aur use pújá, aur
uske liye zabh karke kahá, ki Ai Isráel, yih terá iláh hai, jo tumheṉ Misr ke mulk
se chaṛhá layá. 9 Phir Ḳhudá'wand ne Músá se kahá, ki maiṉ is qaum ko dekhtá
húṉ, ki ek saḳht gardan qaum hai. 10 Ab tú mujh ko chhoṛ, ki merá gazab un par
bhaṛke, aur maiṉ unheṉ bhasam karúṉ, aur maiṉ tujh se ek baṛí qaum banáúngá.
11 Tab Músá ne Ḳhudá'wand apne Ḳhudá ke áge minnat karke kahá, ki Ai
Ḳhudá'wand, kyún apná gazab apne logoṉ par, jinheṉ tú shahzoṛí aur zabardastí ke
sáth Misr ke mulk meṉ se nikál láyá, bhaṛakne degá? 12 Kyún Misrí kahenge, ki
Wuh unko yaháṉ se bandí ke liye nikál le gayá, táki unko paháṛoṉ meṉ már ḍále,
aur unko zamín par se halák kare? Apne gazab ke bhaṛkáne se báz rah, aur apne
logoṉ ko badí pahuncháne se phir já. 13 Tú Abirahám aur Izhák aur Yaqúb apne
bandoṉ ko yád kar, jin se tú ne apne hí qasam kháke kahá, ki Maiṉ tumhárí nasl ko
ásmán ke tároṉ kí mánind baṛháúngá, aur yih sárá mulk jis ke haqq meṉ maiṉ ne
kahá, so maiṉ tumhárí nasl ko baḳhshúngá, ki abad tak us kí málik ho. 14 Tab
Ḳhudá'wand us badí se jo kahá thá, ki apne logoṉ se kare, pachhtáyá.
15 Aur Músá phirkar paháṛ se utar gayá, aur ahdnáme ke donoṉ taḳhte us ke
háth meṉ the, we taḳhte likhe húe the, donoṉ taraf idhar aur udhar likhe húe the.
16 Aur we taḳhte Ḳhudá ke kám the, aur jo likhá húá so Ḳhudá ká likhá húá aur
un par kanda kiyá húá thá.
17 Aur jab Yosúa ne logoṉ ke khelne kí áwáz suní, to Músá se kahá, ki Lash-
kargáh meṉ laṛáí kí áwáz hai. 18 Músá bolá, Yih to fath ke shor kí áwáz nahíṉ, na
shikast ke shor kí áwaz hai; balki gáne kí áwáz maiṉ suntá húṉ. 19 Aur yúṉ húá,
ki jab wuh lashkar ke pás áyá aur bachhṛá aur rág nách dekhá, tab Músá ká gazab
bhaṛká, aur usne taḳhte apne háthoṉ se phenk díe, aur paháṛ ke níche toṛ ḍále.
20 Aur us ne us bachhṛe ko, jise unhoṉ ne banáyá thá, liyá, aur usko ág se jaláyá,
aur pískar ḳhák sá banáyá, aur uskí pání par chhiṭrákar baní Isráel ko piláyá. 21
Aur Músá ne Hárún ko kahá, ki In logoṉ ne tujh se kyá kiyá, ki tú un par aisá baṛá
gunáh láyá? 22 Hárún ne kahá, ki mere Ḳhudáwand ká gazab na bhaṛke. Tú is qaum
ko jántá hai, ki badí meṉ hai. 23 So unhoṉ ne mujhe kahá, ki Hamáre liye ek iláh ba-
ná, jo hamáre áge chale; ki yih mard Músá jo hameṉ Misr ke mulk se chaṛhá láyá
ham nahíṉ jánte ki kyá húá. 24 Tab maiṉ ne unhoṉ kahá, ki jis kisí ke pás soná
ho, wuh toṛ láwe; unhoṉ ne mujh diyá, aur maiṉ ne use ág meṉ ḍálá; so yih bachh-
ṛá niklá.
25 Aur jab Músá ne logoṉ ko dekhá, ki fárig hai ki Hárún ne unheṉ un ke
muḳhálifoṉ se shikast hone ko farág kiyá thá, tab Músá lashkargáh ke darwáz
par khaṛá húá aur kahá, Jo Ḳhudá'wand ká hai, so mere pás áwe! 26 Tab sab baní
Lewí us pás jama húe. 27 Aur us ne unheṉ kahá, ki Ḳhudá'wand Isráel ke Ḳhudá
ne farmáyá hai, ki Tum meṉ se har mard apní talwár bándhe, aur ek darwáze se
dúsre darwáze tak guzarte phiro, aur har mard tum meṉ se apne bháí ko aur apne
dost ko aur apne qaríb ko qatl kare. 28 Aur baní Lewí ne Músá ke kahe ke muwáfiq
kiyá, chunánchi us din logoṉ meṉ se qaríb tín hazár mard máre paṛe. 29 Aur

Músá ne kahá, ki Áj KHUDA'WAND ke liye apne háth bharo, balki har mard apne
beṭe aur apne bháí se aur áj apne úpar barakat láo.
30 Aur dúsre din subh ko yún húá, ki Músá ne logoṉ se kahá, ki tum ne baṛá
gunáh kiyá, aur ab maiṉ KHUDA'WAND ke pás úpar játá húṉ kyá jáne, maiṉ tumháre
gunáh ká kafára karúṉ. 31 Chunánchi Músá KHUDA'WAND ke pás phir gayá, aur
kahá, ki Hái, in logoṉ ne baṛá gunáh kiyá, ki apne liye sone ká iláh banáyá. 32 Aur
ab, kásh ki tú unká gunáh muáf kartá! wagar nahíṉ to maiṉ terí minnat kartá húṉ,
ki mujhe apne us daftar se, jo tú ne likhá hai, meṭ de. 33 KHUDA'WAND ne Músá se
kahá, ki jis ne merá gunáh kiyá hai, maiṉ usí ko apne daftar se meṭ dúngá. 34 Aur
ab rawána hoke logoṉ ko jaháṉ maiṉ ne tujhe kahá hai, lejá. Dekh merá firishta
tere áge chalegá; lekin maiṉ apne mutálabah ke din meṉ un se unkí ḳhatá ká mu-
tálabah karúngá. 35 Aur KHUDA'WAND ne bachhṛe banáne ke sabab jise Hárún ne
banáyá thá, logoṉ par marí bhejí.

XXXIII. BA'B.

1 Aur KHUDA'WAND ne Músá ko farmáyá, ki Yaháṉ se já, tú aur log jinheṉ tú
Misr ke mulk se chaṛhá láyá, us mulk ko já, jis ke haqq meṉ maiṉ ne Abirahám aur
Izhák aur Yaqúb se qasam kháke kahá, ki maiṉ use terí nasl ko dúngá. 3 Aur maiṉ
tere áge ek firishte ko bhejúngá, aur maiṉ Kanáníoṉ aur Amúríoṉ aur Hittíoṉ aur
Farizzíoṉ aur Hawíoṉ aur Yabúsíoṉ ko nikál dúngá: us mulk tak jis meṉ dúdh
aur shahd bahtá hai; ki maiṉ tumháre darmiyán na chaṛh jáungá, isliye ki tum
saḳht gardan log ho, táki maiṉ tumheṉ ráh meṉ na bhasam kar ḍálúṉ.
4 Aur jab qaum ne yih náḳhush bát suní, to usko gam húá, aur kisí ne apne taíṉ
árásta na kiyá. 5 Phir KHUDA'WAND ne Músá ko farmáyá, ki Baní Isráel ko kah,
Tum saḳht gardan log ho: agar maiṉ ek lamha tumháre darmiyán chaṛh játá, to
to tumheṉ halák kartá. Pás ab tum apná singár utáro, aur maiṉ dekhúngá, ki kyá
tum se karúṉ. 6 Chunánchi baní Isráel Horib ke pahár se leke apná singár
utárá.
7 Aur Músá ne ḳhaima ko liyá aur apne liye lashkargáh se báhar, aur lashkargáh
se dúr khaṛá kiyá, aur uská nám jamáat ká ḳhaima rakhá. Aur yúṉ húá ki jo koí
KHUDA'WAND ko ḍhunḍhtá thá, so lashkargáh ke báhar us ḳhaime ko játá thá. 8 Aur
yúṉ húá ki jab Músá ḳhaime kí taraf niklá, to sab log uṭhe, aur un meṉ se har mard
apne ḳhaime ke darwáze par khaṛá húá, aur Músa ke píchhe dekhtá rahá, jab tak
ki wuh ḳhaime ke pás áyá.
9 Aur jab Músá ḳhaime ko pahunchá, to aisá húá ki sutún sá bádal utrá, aur
ḳhaime ke darwáze par ṭhahará, aur Músá ke sáth KHUDA'WAND bolá. 10 Aur
sab log sutún sá bádal ḳhaime ke darwáze par ṭhaharte dekhte the, aur sab ke sab
khaṛe hote the, aur har ek apne ḳhaime ke darwáze par sijda kartá thá. 11 Aur
KHUDA'WAND Músá se rúbarú hamkalám húá, jis tarah koí apne dost se kalám kartá
hai. Aur wah lashkargáh ko phirá, par us us ká ḳhádim naujawán Yosúa bin Nún
ḳhaime meṉ se na niklá.
12 Aur Músá ne KHUDA'WAND ko kahá, Dekh tú mujh ko farmátá hai, ki is qaum
ko lejá, aur mujhe nahíṉ batátá hai, ki us ko mere sáth bhejegá; harchand ki tú ne
kahá, ki maiṉ tujh ko banám jántá húṉ, aur tú merí nazar meṉ manzúr hai. 13 Pas

agar main terí nazar men manzúr hún, to mujh ko apní ráh batlá, táki mujh ko
yaqín ho, ki main terí nazar men maqbúl hún, aur dekh ki yih qaum terí guroh hai.
14 Tab us ne kahá ki merá chihra sáth jáegá, aur main tujho árám dúngá. 15 Músá
ne kahá, Agar terá chihra sáth na jáe, to hamen yahán se mat le jáiye. 16 Aur kis
tarah málúm hogá, ki main aur terí guroh terí nazar men maqbúl hún? kyá is se
nahín ki tú hamáre sáth játá hai, aur main aur qaum terí sab qaumon se, jo zamín
par hain, mumtáz hote hain?

17 Ḳhudáwand ne Músá se kahá, Yih sawál bhí jo tú ne kiyá hai, main púrá
karúngá, is liye ko tú merí nazar men maqbúl hai, aur main tujh ko banám pahchántá
hún. 18 Tab Músá ne kahá, ki main terí minnat kartá hún, ki mujhe apná jalál dikhá.
19 Us ne kahá, ki main apní sárí ḳhúbí ko tere áge chaláúngá, aur main Ḳhudá-
wand ke nám kí munádí tere áge karúngá, aur main us par jis par mihrbán hún,
mihrbán hoúngá, aur main jis par rahím hún, us par rahm karúngá. 20 Aur bolá,
Tú merá chihra nahín dekh saktá, is liye ki koí insán nahín, ki mujhe dekhe aur jítá
rahe. 21 Aur Ḳhudáwand ne kahá, Dekh yih jagah mere pás hai, aur tú us choṭán
par khaṛá rah. 22 Aur yún hogá, ki jab mere jalál ká guzar hogá, to main tujh ko
us choṭán ke súráḳh men rakhúngá, aur jab tak na guzrún, tujhe apní hathelí se
dhámpúngá. 23 Aur phir apní hathelí uṭhálúngá, aur tú merá píchhá dekhegá,
lekin merá chihra hargiz dikháí na degá.

XXXIV. BAB.

1 Phir Ḳhudáwand ne Músá se kahá, ki apne liye pahlí lauhon ke mutábiq do
lauhen pathar kí tarásh, aur main un lauhon par we báten, jo pahlí lauhon par thín,
jinhen tú ne toṛ ḍálá, likhúngá. 2 Aur subh ko taiyár ho já, aur sawere koh i Síná
par chaṛhá, aur mere áge wahán paháṛ kí choṭí par khaṛá ho. 3 Aur tere sáth koí
ádmí na chaṛhe, aur sab paháṛ men koí nazar na áwe, bheṛ bakrí aur gae bail paháṛ
ke sámhne charne na páwen.

4 Tab us ne pahlí lauhon ke mutábiq do lauhen pathar kí taráshín, aur Músá
subh ko sawere, jaisá ki Ḳhudáwand ne use farmáyá thá, we donon lauhen apne
háth men liye húe koh i Síná par chaṛhá. 5 Tab Ḳhudáwand badlí men hoke utrá,
aur us ke sáth wahán khaṛá rahá, aur Ḳhudáwand ke nám kí munádí karne lagá. 6
Aur Ḳhudáwand us ke áge se guzrá aur pukárá: Ḳhudáwand, Ḳhudáwand Ḳhu-
dá rahmán aur hannán, zú ultúl aur Rabb ul fazl o wafá, 7 Hazár pushton ke liye
fazl rakhnewálá, gunáh aur taqsír aur ḳhatá ká baḳhshnewálá; lekin wuh har hál
muáf nakaregá, balki bápon ke gunáh un ke farzandon se aur farzandon ke farzan-
don se tísrí aur chauthí pusht tak mutálaba karegá. 8 Tab Músá ne shitábí se za-
mín par sir jhukáke sijda kiyá, 9 Aur bolá, ki Ai Ḳhudáwand, agar main terí nazar
men maqbúl hún, to ai Ḳhudáwand main terí minnat kartá hún, ki hamáre bích men
hoke chal, kyúnki yih saḳhtgardan ummat hai, aur hamáre gunáh aur jurm muáf
kar, aur hamen apní mírás ṭhahará.

10 Tab wuh bolá, Dekh main ahd bándhtá hún, ki main terí sab qaum ke áge
aise baṛe kám karúngá, jaise sárí zamín par aur kisí mulk men wáqa na húe, aur
sab log, jin men tú hai, Ḳhudáwand ke kám dekhenge, kyúnki jo main tere sáth
karúngá, so ḍaráná hogá. 11 Áj ke din jo hukm main tujhe kartá hún, use tú yád

rakhiyo, ki maiṉ Amúríoṉ aur Kanáníoṉ aur Hittíoṉ aur Farizzíoṉ aur Hawíoṉ
aur Yabúsíoṉ ko tere áge se hánktá húṉ. 12 Hoshiyár rah, tá na howe ki tú us
zamín ke báshindoṉ ke sáth jis meṉ tú játá hai, muáhada kare, mabádá tere dar-
miyán phandá ho; 13 Balki tum un kí qurbángáhoṉ ko ḍhá do, aur un ke butoṉ
ko toṛo, aur un kí Yasíratoṉ ko káṭ dálo; 14 Kyúnki tum kisí dúsre Ḳhudá kí
parastish na karo, ki Ḳhuda´wand jis ká nám Gayúr hai, wuh Ḳhudá i gayúr
hai; 15 Aisá na howe ki tú us zamín ke báshindoṉ se kuchh ahd bándhe, aur ki
we, jab apne iláhoṉ kí pairawí meṉ ziná karte, aur apne iláhoṉ ke liye zabh karte
haiṉ, tujh ko buláweṉ, aur tú un ke zabíh se kháwe, 16 Aur tú un kí beṭíáṉ apne
beṭoṉ ke liye láwe, aur un kí beṭíáṉ apne iláhoṉ kí pairawí meṉ zinákár ṭhahareṉ,
aur tere beṭon ko bhí apne iláhoṉ kí pairawí meṉ zinákár ṭhaharáweṉ. 17 Tu
apne liye ḍhále húe iláhoṉ ko mat banáiyo.

18 Tú íd fatír kí muháfazat kíjiyo; tú sát din tak fatírí roṭíáṉ, jaisá maiṉ ne
tujhe hukm kiyá hai, Abíb ke mahíne ke waqt i muaiyan meṉ kháiyo, is liye ki tú
Abíb ke mahíne meṉ Misr se báhar áyá. 19 Sab jo rahim ke kholnewále haiṉ,
aur terí mawáshí meṉ, jo pet ká kholnewálá ho, bashartiki nar ho, kyá bail aur kyá
bheṛ, merá hai. 20 Lekin gadhe ke pahle bachche ká fidiya bara díjiyo, aur agar
tú fidiya na de, to us kí gardan toṛ ḍáliyo. Tú apne beṭoṉ ke sab pahlauṭhoṉ ká
fidiya díjiyo, aur koí mere sámhne ḳhálí háth na dekhá jáwe.

21 Chha din tak tú kám kíjiyo, lekin sátweṉ din árám kíjiyo, agarchi hal jotne
ká yá khotí káṭne ká waqt ho, árám kíjiyo. 22 Aur tú haftoṉ kí íd, jab gehún ke
laune ke pahle phal, aur áḳhir sál meṉ jama karne kí íd kíjiyo.

23 Tumháre sab narína farzand sál meṉ tín martaba Ḳhuda´wand Ḳhudá ke
áge, jo Isráel ká Ḳhudá hai, házir howeṉ. 24 Kyúnki maiṉ qaumoṉ ko tere áge
báhar nikálúngá, aur terí sarhaddoṉ ko wasí karúngá, aur jab ki tú sál meṉ tín
martaba Ḳhuda´wand apne Ḳhudá ke áge jáke házir hogá, to koí shaḳhs terí zamín
ká lálach na karegá.

25 Ḳhamír rahte húe mere zabíh ká lahú halál na karná, aur íd i fasah ke zabíh
se kuchh subh talak báqí na rakhná. 26 Tú apní zamín ke pahle phaloṉ ká pahlá
Ḳhuda´wand, apne Ḳhudá ke ghar láiyo. Halwán us kí má ke dúdh meṉ mat
pakáná.

27 Aur Ḳhuda´wand ne Músá se kahá, ki Tú ye báteṉ likh, kyúnki in bátoṉ ke
muwáfiq maiṉ tujh se, aur Isráel se, ahd bándhtá húṉ. 28 Aur wuh waháṉ chális
din rát Ḳhuda´wand ke pás thá; wuh na roṭí khátá, na pání pítá thá; aur wuh
ahd kí bátoṉ we das hukm, lauhoṉ par likhtá thá.

29 Aur jab Músá ahd kí donoṉ lauheṉ apne háth meṉ liye húe koh i Síná se
utrá, to yúṉ húá ki wuh koh se utarte na jántá thá, ki us ke chihre ká chamrá us
ke sáth hamkalám hone se chamaktá hai. 30 Aur jab Hárún aur baní Isráel ne
Músá ko dekhá, to kyá dekhte haiṉ, ki us ke chihre ká chamrá chamaktá hai, aur
we us ke pás áne meṉ ḍarte the. 31 Tab Músá ne unheṉ buláyá, aur Hárún aur
qaum ke sáre sardár us ke pás phire, aur Músá un se bátoṉ karne lagá. 32 Aur
áḳhir ko sab baní Isráel nazdík áe, aur us ne un sab bátoṉ, jo Ḳhuda´wand ne
use koh i Síná par kahíṉ thíṉ, unheṉ hukm kiyá. 33 Aur jab Músá un se báteṉ
kar chuká, to us ne apne chihre par niqáb ḍálá. 34 Par jab Músá Ḳhuda´wand
ke áge játá thá, ki us se kalám kare, to jab tak báhar na átá niqáb ko utár detá thá,

aur jo hukm hotá thá, wuh báhar áke baní Isráel ko kahtá thá. 35 Aur baní Isráel
ne Músá ká munh dekhá, ki us ke chihre ká chamrá chamaktá thá, aur jab tak ki
Músá Ḳhudáwand se báteṉ karne na gayá, tab tak wuh apne muṉh par niqáb
ḍáltá thá.

XXXV. BA'B.

1 Aur Músá ne baní Isráel kí sárí jamáat ko jama karke kahá: We báteṉ jin
par amal karne ká Ḳhudáwand ne tum ko hukm kiyá hai, so ye haiṉ. 2 Chha
din tak koí bár kiyá jáwe, aur sátwáṉ din tumháre liye roz i muqaddas Ḳhudá-
wand kí ráhat ká sabt hogá: jo koí us meṉ kám karegá, már ḍálá jáegá. 3 Tum
sabt ke din apní sab bastíoṉ meṉ ág mat jaláiyo.
4 Aur Músá ne baní Isráel kí sárí jamáat ko kahá, wuh hukm, jo Ḳhudáwand
ne farmáyá, yih hai: 5 Ki tum apne darmiyán se Ḳhudáwand ke liye tuhfa láo;
jo koí apne dil kí ḳhushí se cháhe, so Ḳhudáwand ke liye tuhfa láwe, soná aur
rúpá aur pítal, 6 Aur ásmání rang aur argwání rang aur qirmizí rang aur mihín
kattán aur bakríoṉ kí pasham aur menḍhoṉ kí surḳh rangí húí kháleṉ, 7 Aur
tuḳhas kí kháleṉ, aur sant kí lakṛí; 8 Aur jaláne ká tel, aur ḳhushbú masálah
malne ke tel liye aur baḳhúr ke liye ḳhushbú masálah; 9 Aur sulaimání pathar
efod aur chaprás par jaṛne ke pathar. 10 Aur tum meṉ se jo baṛá hikmatwálá
hai, áwe, aur jo Ḳhudáwand ne farmáyá hai sab banáwe: 11 Maskan aur ḳhaima
us ká, aur báláposh us ká, aur áṉkṛe us ke, aur taḳhte us ke, aur benḍe us ke, aur
sutún us ke, aur páe us ke; 12 Sandúq aur choben us kí, aur sarposh us ká, aur
parda us ká; 13 Mez aur choben us kí, aur sab bartan us ke, aur nazar kí roṭíáṉ;
14 Chirágdán roshní ke liye, aur zurúf us ke, aur chirág us ke, aur jaláne ká tel; 15
Aur qurbángáh baḳhúr kí, aur choben us kí, aur malne ká tel aur baḳhúr ḳhushbú
masálih ká, aur parda maskan ke darwáze ká; 16 Aur mazbah chaṛháwe ká, aur
átashdán pítal ká us ke liye, aur choben us kí, aur sab zurúf us ke; aur hauz aur
kursí us kí; 17 Aur parde sahn ke, aur sutún us ke, aur páe un ke, aur parda sahn
ke darwáze ká; 18 Aur meḳheṉ maskan kí aur sahn kí, aur tanábeṉ un donoṉ kí;
19 Aur ḳhidmat ká libás maqdis meṉ ibádat ke liye, aur muqaddas libás Hárún
káhin ke liye, aur libás us ke beṭoṉ ká káhin hone ke liye.
20 Tab baní Isráel kí sárí jamáat Músá ke áge se chalí gaí. 21 Aur we ek ek
jin ke dil ne unheṉ targíb dí, aur harek apne dil kí ḳhushí se, jis ne jo cháhá,
jamáat ke ḳhaime ke kám ke wáste, aur us kí sab ibádat aur muqaddas libás ke
liye Ḳhudáwand ká tuhfa láyá. 22 Aur we mard aur zan jitne ki ḳhush dil the, áe,
aur gundíáṉ aur mundre aur ḳhátim aur angúthíáṉ aur sab zewar sone ke láe, aur
har ek jo tuhfa sone ká Ḳhudáwand ke liye láyá cháhtá thá. 23 Aur jis shaḳhs
ke pás ásmání rang, aur argwání rang, aus qirmizí rang, aur mihín kattán, aur
bakríáṉ kí pashm, aur menḍhoṉ kí surḳh rangí kháleṉ, aur tuḳhas kí kháleṉ thíṉ,
so unheṉ láyá; 24 Aur jo koí rúpe ká yá pítal ká hadiya guzráná cháhtá thá, so
apná hadiya Ḳhudáwand ke liye láyá; aur jis kisí ke pás sant kí lakṛí thí, so use
ibádat ke sab kámoṉ ke liye láyá. 25 Aur sárí auratoṉ ne, jo roshan-zamír thíṉ,
apne háthoṉ se kátá, aur apná ḳátá húá ásmání rang, aur argwání rang, aur
qirmizí rang, aur mihín kattán láíṉ. 26 Aur sab auratoṉ ne, jin ḳe diloṉ ne un ko

hikmat kí targíb dí, bakríon kí pasham kátí. 27 Aur we, jo raís the, sulaimání
pathar, aur jaṛne ke pathar efod aur chaprás ke liye, 28 Aur ḳhushbú masálih
aur roshní ká tel, aur masáhat ká tel, aur ḳhushbúíán baḳhúr ke liye láe. 29 Aur
sab, kyá mard kyá aurat jin ká man cháhá, ki us kám ke liye jis ká banáná
Ḳhuda'wand ne Músá ke wasíle farmáyá thá, láwen, we sab ke sab yáne sáre baní
Isráel dil kí taiyárí se Ḳhuda'wand ke liye hadiya láe.

30 Aur Músá ne baní Isráel se kahá: Dekho ki Ḳhuda'wand ne Bazaliel bin
Urí bin Húr ko, jo Yihúdáh ke faríq men hai, banám buláyá hai. 31 Aur usne use
dánish aur fahm aur firásat aur sab nau kí sanaton men apní rúh se mamúr kiyá,
32 Aur sone aur rúpe aur pítal ke nádir kám banáne men, aur jaṛne ke liye pathar
ke taráshne men, 33 Aur lakṛí ke taráshne men, garaz har ek nádir kám ke
banáne men máhir kiyá; 34 Aur us ne us ke dil men aur Ahisamak ke beṭe
Aholiab ke dil men Dán ke faríq se hai, hunar sikhláná ḍál diyá, aur un ke dilon
men hikmat is taur se púrí kí, ki sab kám kárígar ká aur musauwir ká aur naqqásh
ká, aur juláhe ká, jo ásmání rang, aur argwání rang, aur qirmizí rang, aur mihín
kattán ká kám kartá hai, banáwen; aisá ki we har tarah ká kám banáte aur us ká
íjád o hisáb karte hain.

XXXVI. BAB.

1 Pas Bazaliel aur Aholiab aur sab mard i roshanzamír, jinhen Ḳhuda'wand ne
hikmat aur bináí baḳhshí, ki kám karne jánte hain, we maqdis kí ibádat ke sab
kám Ḳhuda'wand ke sáre hukm ke muwáfiq banáwenge. 2 Tab Músá Bazaliel,
aur Aholiab, aur sab roshanzamír mardon ko, jin ke dil men Ḳhuda'wand ne hik-
mat rakhí, aur sabhon ko, jin ke dilon ne unhen targíb dí, ki kám ke nazdík áwen,
buláyá, ki use banáwen. 3 Tab we Músá ke áge se sab taháif le lete the, jo baní
Isráel maqdis kí ibádat ke kám ke banáne ko láe the; aur we ab talak har subh ke
waqt apní ḳhushí se hadiya us ke pás láyá karte the.

4 Tab sab aqlmand kárígar, jo maqdis ke sab kám banáte the, ek ek apne apne
kám se jo kartá thá, áe, 5 Aur unhon ne Músá se kahá, ki log us kám ke ḳharch ke
liye jise Ḳhuda'wand ne banáne ká hukm kiyá, baqadr ihtiyáj se ziyáda láte hain.
6 Tab Músá ne hukm diyá, ki lashkargáh men munádí kí jáwe, ki na mard na aurat
ab se maqdis ke tuhfon ke wáste kuchh aur kám kare: so qaum láne se báz rahí.
7 Aur jo asbáb un ke pás thá, so sab kám banáne ke liye bahut aur ziyáda thá.

8 Chunánchi sab sáhib i hikmat un men se, jo kám karnewále the maskan ko
banáte the, yáne mihín kate húe kattán, aur ásmání rang, aur argwání rang, aur
qirmizí rang ke das parde, aur un par karúbían munaqqash ustádkárí se banáte
the. 9 Túl kar parde ká athááís háth chár háth ke arz men, sab parde ekhí andáze
par the. 10 Aur pánch parde ek ko dúsre ke sáth miláyá, aur dúsre pánch parde
ek ko dúsre ke sáth miláyá. 11 Aur halqe ásmání rang se ek baṛe parde ke háshiye
par miláne kí taraf men banáe, aur aise hí háshiye men dúsre baṛe parde ke, jo
báhar thá, miláne kí taraf men banáe. 12 Pachás halqe háshiye men ek parde ke
aur pachás halqe háshiye men dúsre parde ke, miláne kí taraf men banáe, táki
halqe ek dúsre ke muqábil hon. 13 Aur pachás ánkṛe sone ke banáe, aur in
ánkṛon se ek parde ko dúsre ke sáth miláyá, tab yih ek maskan baná.

14 Aur bakrí ke bálon se gyárah parde maskan ke khaime ke liye banáe. 15
Túl har ek parde ká tís háth, chár háth ke arz men, sab parde ekhí andáze par the.
16 Aur pánch un men se ek jagah, aur chha ek jagah miláe. 17 Aur pachás halqe,
un chha parde mile húon ke háshiye men jo báhar hain miláne kí jagah par, aur
pachás halqe un pánch parde mile húon ke háshiye men dúsrí miláne kí jagah par
banáe. 18 Aur pachás ánkre pítal ke khaime ke miláne ke liye, táki ek ho jáe,
banáe.

19 Aur ek báláposh khaime ke liye surkh rangí húí mendhon kí khálon ká, aur
dúsrá báláposh tukhas kí khálon ká úpar se banáyá. 20 Aur takhte maskan ke
sant kí lakrí se khare karne ke liye banáe. 21 Túl har takhte ká das háth, arz har
takhte ká derh háth. 22 Aur do do chulen har takhte ke liye, aisí ki ek dúsrí ke
muqábil ho, banáín. 23 Aur jab takhte maskan ke liye banáe, tab bís un men se
dakhaní jánib men lagáe. 24 Aur chálís páe rúpe ke níche unke har takhte kí
chúlon ke liye banáe. 25 Aur dúsrí jánib maskan kí uttar kí taraf bís takhte
banáe, 26 Aur páe unke rúpe se har takhte ke liye do do. 27 Aur pachhim kí jánib
maskan ke chha takhte banáe. 28 Aur do takhte maskan ke donon konon ke
liye uskí donon jánibon men banáe. 29 Aur takhte milnewále níche se, aur usí
tarah milnewále úpar se ek halqe men the, ekhí sá donon ko donon goshon men
banáyá. 30 Chunánchi áth takhte, aur solah páe rúpe ke the, har ek takhte ke liye
do do páe.

31 Aur bende sant kí lakrí se banáe, pánch bende maskan kí ek jánib ke takhton
ke liye, 32 Aur pánch dúsrí jánib takhton ke liye, aur pánch bende maskan kí
pachhim kí jánib ke takhton ke liye banáe. 33 Aur ek bendá banákar usko bíchon
bích men wárpár is taraf se us taraf tak dálí. 34 Aur takhton ko sone se marhá,
aur halqe unke sone se bendon kí jagah ke liye banáe, aur bendon ko sone marhá.
35 Aur ásmání rang, aur argwání rang, aur qirmizí rang aur mihín kate húe
kattán ká munaqqash parda ustádkárí se banáyá, aur us par súraten karúbíon kí
banáín. 36 Aur uske liye chár sutún sant kí lakrí se banáe, aur unko sone se
marhá, aur unke ánkre sone se banáe, aur chár páe chándí se dhálkar banáe.

37 Aur parda khaime ke darwáze ká ásmání rang, aur argwání rang aur qir-
mizí rang, aur mihín kate húe kattán ká naqqáshí se banáyá, 38 Aur sutún uske
pánch aur ánkre unke banáe, aur sutúnon ke jiron ko aur unkí alganíon ko sone se
marhá, aur unke liye pánch páe pítal se banáe.

XXXVII. BAB.

1 Aur Bazaliel ne sant kí lakrí se sandúq banáyá, arhái háth túl aur derh háth
arz, aur derh háth bulandí uskí thí. 2 Aur usko khális sone se bhítar aur báhar
se marhá, aur uske gird bagird sone ká kanára banáyá. 3 Aur chár halqe sone ke
uske cháron konon ke liye do halqe uskí ek taraf, aur do halqe uskí dúsrí taraf
dhále. 4 Aur choben sant kí lakrí se banáín, aur unko sone se marhá: 5 Aur
choben halqon men donon taraf sandúq ke, táki un se utháyá jáwe, dálín.

6 Aur kafáre ká sarposh khális sone se banáyá, túl uská arhái háth aur arz us-
ká derh háth. 7 Aur do karúbí sone se garhkar banáe, aur unko do taraf kafáre
ke sarposh ke rakhá; 8 Ek karúbí úpar kí ek jánib men, aur dúsrá karúbí úpar

kí dúsrí jánib meṉ, kafáre kí se dono karúbí uskí donoṉ tarafoṉ meṉ banáe. 9 Aur
yúṉ húá, ki donoṉ karúbí kholnewále the apne bázú úpar se, aur sáya ḍálnewále the
kafáre ke sarposh par apne paroṉ se, munh har ek ḳá muqábil dúsre ke, aur munh
donoṉ ká muqábil sarposh ke thá.

10 Aur mez sant kí lakṛí se banáí, túl uská do háth, aur arz uská ek háth, aur
bulandí uskí ḍeṛh háth. 11 Aur usko ḳhális sone se maṛhá, aur uske girdágird
sone ḳá kanára banáyá. 12 Aur us par chár angul unchá ek ṭekan áspás banáyá,
aur us ṭekan par girdágird sone ká kanára banáyá. 13 Aur usne uske liye sone ke
chár halqe ḍhále, aur unheṉ uske chároṉ páoṉ ke chároṉ konoṉ meṉ lagáyá. 14
Ye halqe ṭekan ke níche the, ki us meṉ chobeṉ ḍálkar mez uṭhá le jáweṉ. 15 Aur
chobeṉ sant kí lakṛí se banáíṉ, aur unko sone se maṛhá, táki un se mez uṭháí jáwe.
16 Aur sab zurúf jo mez par haiṉ, bartan uske, aur chamche, aur rikábíáṉ, aur baṛe
piyále jo tapáne ke liye haiṉ, ḳhális sone se banáe.

17 Aur shamadán ḳhális sone se gaṛhkar banáyá, aur jar uskí, aur sháḳheṉ uskí,
aur piyále uske, aur seb uske, aur sosaneṉ uskí ḳhud usí se thíṉ. 18 Aur chha
sháḳheṉ niklí húí thíṉ uskí donoṉ tarafoṉ se, tín unmeṉ se ek jánib se; aur tín dúsrí
jánib se. 19 Aur tín tín piyále badámí súrat harek sháḳh meṉ the, aur seb aur sosan,
aur aise hí chhaoṉ sháḳhoṉ meṉ jo niklí húí shamadán se thíṉ. 20 Aur ḳhud
shamadán meṉ chár piyále badámí súrat the, aur seb unke, aur sosaneṉ unkí. 21
Aur ek ek seb thá níche har do do sháḳhoṉ ke, un chha sháḳhoṉ se jo niklíṉ húíṉ
us se thíṉ. 22 Aur seb uske aur sháḳheṉ uskí ḳhud usí se thíṉ, aur ye sab ikatthe
gaṛhe húe ḳhális sone se the. 23 Aur uske liye sát chirág banáe, aur gulgír uske,
aur laganeṉ uskí ḳhális sone se. 24 Aur usko aur uske sab zurúf ek qintár sone
se banáyá.

25 Aur qurbángáh bakhúr kí sant kí lakṛí se banáí, túl uská ek háth, aur arz uská
ek háth chaukhúntá banáyá, aur bulandí uskí do háth; aur síng uske usí se the.
26 Aur chhat uskí, aur díwáreṉ uskí, aur síng uske ḳhális sone se maṛhe, aur uske
liye sone ke girdágird kanára banáyá. 27 Aur uske liye us kí donoṉ taraf uske
kanáre ke níche sone ke halqe banáe, ki un meṉ chobeṉ ḍálkar use uṭhá le jáweṉ.
28 Aur chobeṉ sant kí lakṛí se banáíṉ, aur unko sone se maṛhá. 29 Aur masáhat
ká pák tel, aur ḳhushbúíoṉ ke táhir bakhúr attár ke hunar se tayár kiyá.

XXXVIII. BA'B.

1 Aur qurbángáh chaṛháwe ke liye sant kí lakṛí se banáí, pánch háth túl uská, aur
pánch háth arz uská, chaukhúntí, aur tín háth bulandí uskí banáí. 2 Aur síng
uske chároṉ konoṉ par banáe, aur ye síng usí meṉ se the, aur unko pítal se maṛhá.
3 Aur sab zurúf qurbángáh ke degeṉ, aur pháoríoṉ, aur piyále, aur síḳheṉ aur
angethíáṉ sab zurúf uske pítal se banáe. 4 Aur ek jálí jál kí shakl par pítal se
qurbángáh ke liye banáí, jo kanároṉ se níche ádhí dúr tak pahunchtí thí. 5 Aur
chár halqe chíroṉ konoṉ meṉ pítal kí jálí ke ḍhálkar banáe, táki jagah choboṉ kí
ho. 6 Aur chobeṉ sant kí lakṛí se banáíṉ, aur unko pítal se maṛhá. 7 Aur chobeṉ
qurbángáh kí donoṉ tarafoṉ ke halqoṉ meṉ ḍálíṉ, táki wuh un se uṭháí jáwe, aur
usko takhtoṉ se khokhlá banáyá.

8 Aur hauz pítal se, aur uskí kursí pítal se, un ibádatí auraton ke ainon se jo
jamáat ke khaime ke ástáne par ibádat kartí thín, banáí.
9 Aur sahn banáyá, aur uske liye dakhaní jánib men parde bárík kate húe kattán
se banáe, túl uská sau háth; 10 Aur sutún unke bís, aur páe unke bís pítal se, aur
ánkre sutúnon ke aur alagníán un kí rúpe se; 11 Aur uttar kí jánib men: túl unká
sau háth aur sutún unke bís, aur páe unke bís pítal se, aur ánkre sutúnon ke aur
alagníán unkí rúpe se; 12 Aur pachhim kí jánib ke parde: túl unká pachás háth,
aur sutún unke das, aur páe unke das aur ánkre unke aur alagníán unkí rúpe se;
13 Aur púrab kí jánib men parde: 14 Túl unká pachás háth; pandrah háth parde
ek taraf, unke sutún tín, aur unke páe tín; 15 Aur dúsrí taraf sahn ke darwáze ke
idhar udhar pandrah háth parde; sutún unke tín aur páe unke tín; 16 Sahn ke
girdágird ke sab parde bárík kate húe kattán se the; 17 Aur sab páe sutúnon ke
pítal se aur ánkre sutúnon ke aur alagníán unkí rúpe se, aur sire unke marhe húe
rúpe se, aur sab sahn ke sutún rúpe kí alagníon se mile húe the. 18 Aur parda sahn
ke darwáze ká ásmání rang aur argwání rang aur qirmizí rang aur bárík kate húe
kattán se naqqáshí se banáyá, darází uskí bís háth, aur bulandí uskí pánch háth,
muwáfiq andáze sahn ke pardon ke thí; 19 Aur sutún uske chár, aur páe unke chár
pítal se, aur ánkre unke rúpe se, aur sire unke marhe húe rúpe se, aur alagníán unkí
rúpe se. 20 Aur sab mekhen maskan kí, aur sahn kí girdágird pítal se thín.
21 Aur hisáb maskan yáne ahdnáme ke maskan ká jo Músá ke hukm se muwáfiq
Lewíon kí khidmat se, Itamar ke háth se jo Hárún káhin ká betá thá, kiyá gayá,
so yih hai. 22 Par Bazaliel bin U'rí bin Húr Yihúdáh ke firqe men se sab kám
ká, jo KHUDA'WAND ne Músá ko farmáyá thá, banánewalá thá, 23 Aur uske sáth
Aholiab bin A'hisamak Dán ke firqe se lohár, aur kárígar aur juláhá, ásmání rang
aur argwání rang aur qirmizí rang aur bárík kattán se thá.
24 Sab sone jo maqdis kí imárat ke kám men lage, wuh soná jo bakhshá gayá thá, so
untís qintár sát sau tís misqál maqdis ke misqál se thá. 25 Aur jamáat ke mahsúbon
ká rúpá ek sau qintár ek hazár sát sau pachhhattar misqál, maqdis ke misqál, se thá.
26 Aur hissa har mard ká ádhí misqál, maqdis kí misqál, se thá, har ek ká jo hisáb
men dákhil húá, bís baras se aur úpar, ki bilkull chha lákh tín hazár sárhe pánch sau
mard the. 27 Aur sau qintár rúpe se maqdis ke páe, aur parde ke páe dhále gae, sau
páe sau qintár se ek ek páya ek ek qintár se. 28 Aur un ek hazár sát sau pachhhat-
tar misqál rúpe se ánkre sutúnon ke banáe, aur sire unke marhe, aur alagníon se
unhen miláyá. 29 Aur pítal jo khushí se bakhshá gayá thá, so sattar qintár do hazár
chár sau misqál thá; 30 Aur us se páe jamáat ke khaime ke darwáze ke, aur qur-
bángáh pítal kí, aur jálí uskí, aur sab zurúf uske, aur páe sahn ke, jo girdágird the,
banáe, 31 Aur páe sutúnon ke girdágird sahn ke, aur páe unke sahn ke darwáze
ke, aur sab mekhen maskan kí, aur mekhen sahn kí, jo girdágird thín.

XXXIX. BAB.

1 Aur libás i khidmat maqdis kí ibádat ke liye ásmání rang aur argwání rang
aur qirmizí rang se banáe, aur muqaddas kapre Hárún ke liye, jaisá ki KHUDA'WAND
ne Músá ko amr kiyá thá, banáe. 2 Aur efod sone aur ásmání rang, aur argwání
rang, aur qirmizí rang, aur bárík kate húe kattán se banáyá. 3 Aur pattar sone

ke garhe, aur un se tár khínche, táki un ko ásmání rang aur argwání rang aur
qirmizí rang aur bárík kattán ke sáth ustádkárí se miláweṉ. 4 Aur do kitf efod
ke liye uskí donoṉ tarafoṉ meṉ mile húe banáe. 5 Aur patká uská, jo us par thá,
sone aur ásmání rang aur argwání rang aur qirmizí rang aur bárík kate húe kat-
tán se, jaisá ki Ḳhuda'wand ne Músá ko amr kiyá thá, banáyá.

6 Aur do sulaimání patthar banáe, aur unko sone ke ḳhánoṉ meṉ rakhá, aur un
par angúṭhí kí tarah baní Isráel ke nám kanda kiye. 7 Aur unko efod ke kitfoṉ
par rakhá, aur we do patthar baní Isráel kí yád karne ke liye the, jaisá ki Ḳhuda'-
wand ne Músá ko amr kiyá thá.

8 Aur chaprás ustádkárí se efod ke taur par, sone aur ásmání rang aur arg-
wání rang aur qirmizí rang aur bárík kate húe kattán se banáyá; 9 Aur us ko
chaukhúntá banáyá, túl uská ek bálisht, aur arz uská ek bálisht. 10 Aur us meṉ chár
satareṉ jawáhir kí jaríṉ, pahlí satar meṉ yáqút i surḳh aur pokhráj, aur zumurrud;
11 Dúsrí satar meṉ gauhar i shab chirág, aur nílam, aur almás; 12 Tísrí satar
meṉ jaza aur yashm, aur fíroza; 13 Chauthí satar meṉ azraq aur sang i sulaimání aur
zabarjad, aur ye sone ke ḳhánoṉ meṉ jaṛe húe the. 14 Aur ye patthar kanda kiye
húe angúṭhí ke taur par, muwáfiq baní Isráel ke námoṉ ke bárah the, aur bárah
firqoṉ meṉ se ek ek ká nám ek ek patthar par khodá húá thá. 15 Aur chaprás ke
konoṉ meṉ ḳhális sone kí guthí húí zanjíreṉ banáíṉ; 16 Aur do ḳháne jawáhir ke liye
sone se, aur do halqe sone se banáe, aur ye do halqe chaprás kí donoṉ tarafoṉ meṉ
lagáe, 17 Aur donoṉ zanjíreṉ gundhí húí sone se donoṉ halqoṉ meṉ jo chaprás kí
donoṉ tarafoṉ meṉ hain, laṭkáíṉ; 18 Aur donoṉ gundhí húí zanjíroṉ ke dúsre sire
donoṉ jawáhir ke ḳhánoṉ meṉ lagáe, aur we efod ke donoṉ kitfoṉ par áge se laṭkáíṉ.
19 Aur dúsre aur do halqe sone se banáe, aur unko chaprás kí donoṉ tarafoṉ meṉ us
háshiye meṉ jo efod kí bhítar kí taraf se milnewálá hai, lagáyá; 20 Dúsre aur do
halqe sone ke banáe, aur unko kiftoṉ meṉ efod ke níche kí taraf muqábil meṉ uskí
tarkíb ke úpar efod ke patke ke lagáyá; 21 Aur chaprás uske halqoṉ meṉ aur efod ke
halqoṉ meṉ rishta ásmání rang ká ḍálkar laṭkáyá, táki efod ke patke ke úpar ho jáwe,
aur chaprás efod par se na haṭe, jaisá ki Ḳhuda'wand ne Músá ko amr kiyá thá.

22 Aur efod ke liye qamís biná, aur wuh sab ásmání rang se thá. 23 Aur gire-
bán us ká us ke darmiyán meṉ zirah ke girebán kí tarah thá, aur háshiye meṉ us
ke got thí, táki wuh ne phaṭe. 24 Aur us ke dáman ke gher meṉ anár ásmání
rang, aur argwání rang, aur qirmizí rang, aur bárík kate húe kattán se banáe.
25 Aur ghanṭe ḳhális sone se banáe, aur un ko darmiyán anároṉ ke qamís ke
dáman ke gher meṉ lagáyá; 26 Ek ek ghanṭá sáth ek ek anár ke, qamís ke dáman
ke gher meṉ ḳhidmat karne ke liye, jaisá ki Ḳhuda'wand ne Músá ko amr kiyá thá.

27 Aur kurte bárík kattán ke Hárún aur us ke beṭoṉ ke liye bine; 28 Aur amá-
me bárík kattán se, aur kuláh zínat ke bárík kattán se, aur páejáme bárík kate húe
kattán se banáe, 29 Aur kamarband bárík kate húe kattán se, aur ásmání rang aur
argwání rang aur qirmizí rang se munàqqash, jaise Ḳhuda'wand ne Musá ko amr
kiyá thá, banáyá.

30 Aur pattar ḳhális sone se ki quds ká nishán ho, banáyá, aur us par angúṭhí ke
taur par kanda kiyá, ki QUDS ḲHUDA'WAND KO. 31 Aur us meṉ ek rishta ás-
mání rang ká bándhá, tá ki úpar amáme ke ho, jaisá ki Ḳhuda'wand ne Músá ko
amr kiyá thá.

32 Chunánchi sab kám maskan ká ki wuh jamáat ká ḳhaima hai, púrá húá, aur
baní Isráel ne sab, jaisá ki Ḳhudá'wand ne Músá ko amr kiyá thá, banáyá. 33 Aur
maskan Músá ke pás láe, ḳhaime aur sab zurúf us ke, aur ánkṛe uske, aur taḳhte us-
ke, aur benḍe uske, aur sutún uske, aur páe uske, 34 Aur báláposh menḍhon̲ kí surḳh
rangí húí khálon̲ se, aur báláposh tuḳhas kí khálon̲ se, aur parda aqdas ká ; 35 Ahd-
náme ká sandúq aur choben̲ uskí, aur sarposh uská ; 36 Aur mez aur sab bartan
uske, aur roṭí nazar kí ; 37 Aur pák shamadán, aur chirág us ke us par chune húe,
aur sab zurúf uske, aur jaláne ká tel ; 38 Aur qurbángáh sone kí, aur malne ká tel,
aur baḳhúr ḳhushbú masálah ká, aur parda ḳhaime ke darwáze ká; 39 Aur qurbán-
gáh pítal kí, aur jálí uskí pítal kí, aur choben̲ uskí, aur sab zurúf us ke ; aur hauz
aur kursí us kí ; 40 Aur parde sahn ke, aur sutún un ke, aur páe un ke, aur
parda us ke darwáze ká, aur rassíán̲ uskí ; aur meḳhen̲ us kí, aur sab zurúf
i maskan aur jamáat ke ḳhaime kí ḳhidmat ke liye ; 41 Aur libás i ḳhidmat
maqdis kí ibádat ke liye, aur muqaddas kapṛe Hárún káhin ke liye, aur us ke
beṭon̲ ke liye káhin hone ke wáste. 42 Jaisá ki Ḳhudá'wand ne Músá ko amr
kiyá thá, waisehí baní Isráel ne sab kám banáyá. 43 Aur Músá ne sab kám par
nazar kí aur dekhá, ki un se tayár húá, jaisá Ḳhudá'wand ne farmáyá thá, waisá
hí banáyá, aur Músá ne unhen̲ barakat dí.

XL. BÁB.

1 Aur Ḳhudá'wand ne Músá ko kahá, 2 Pahlí táríḳh pahle mahíne kí, maskan
jo jamáat ká ḳhaima hai, khaṛá kar. 3 Aur us men̲ sandúq ahdnáme ká rakh, aur
sandúq par parda ḍál. 4 Aur mez ús ke bhítar le já, aur us ká asbáb us par chun
de ; aur shamadán us men̲ lejá, aur us ke chirág us par chaṛhá ; 5 Aur sone kí
qurbángáh baḳhúr ke liye ahdnáme ke sandúq ke sámhne rakh, aur parda maskan
ke darwáze par ḍál ; 6 Aur qurbángáh chaṛháwe kí maskan yáne jamáat ke ḳhaime
ke darwáze ke áge rakh. 7 Aur hauz jamáat ke ḳhaime aur qurbángáh ke bích
men̲ rakh, aur us men̲ pání ḍál. 8 Aur sahn ko girdágird khaṛá kar, aur parda us
ke darwáze par ḍál. 9 Aur masáhat ke tel se le, aur us se maskan ko aur sab
chízon̲ ko, jo us men̲ hain̲, masah kar; aur us ko muqaddas kar, aur sab zurúf us ke
muqaddas kar, ki muqaddas hon̲. 10 Aur qurbángáh chaṛháwe kí bhí, aur sab
zurúf uske chupaṛ, aur us ko muqaddas kar, ki aqdas ho. 11 Aur hauz aur kursí
us kí bhí chupaṛ, aur un ko muqaddas kar. 12 Aur Hárún aur us ke beṭon̲ ko
jamáat ke ḳhaime ke darwáze ke nazdík lá, aur unko us pání se gusal dilá.
13 Aur Hárún ko muqaddas libás pahná, aur us ko chupaṛ, aur muqaddas kar, táki
káhin ho mere liye. 14 Aur us ke beṭon̲ ko nazdík lá, aur un ko kurte pahná,
15 Aur unko chupaṛ, jaise unke báp ko chupaṛá hai, tá ki káhin hon̲ mere liye, aur
yih masáhat un ke káhin hone ke wáste hai, un ke liye aur un ke qarnon̲ ke liye
hamesha tak.

16 Aur Músá sab jo Ḳhudá'wand ne us ko amr kiyá thá amal men̲ láyá. 17 Aur
pahle din men̲ pahle mahíne dúsrí sál ke maskan khaṛá ho gayá. 18 So Músá ne
maskan ko khaṛá kiyá, aur páe us ke rakhe, aur un par taḳhte us ke lagáe, aur un
men̲ benḍe lagáe, aur sutún us ke khaṛe kiye. 19 Aur ḳhaima maskan par kholá,
ur us par úpar se báláposh ḍálá, jaisá Ḳhudá'wand ne Músá ko amr kiyá thá.

20 Aur ahdnáme kí lauhen sandúq men rakhín, aur us men choben lagáín, aur
us par úpar se kafára ká sarposh rakhá. 21 Phir us sandúq ko maskan ke bhítar
láyá, aur us ke áge parda ḍálá, aur sandúq ahdnáme ká chhipáyá, jaisá Ḳhuda´-
wand ne Músá ko amr kiyá thá. 22 Aur mez jamáat ke ḳhaime men uttar kí
taraf maskan ke, báhar parde se rahhí; 23 Aur us par Ḳhuda´wand ke rúbarú
jaisá ki Ḳhuda´wand ne Músá ko amr kiyá thá, roṭí chuní. 24 Aur shamadán
jamáat ke ḳhaime men sámhne mez ke dakhin kí jánib maskan se rakhá, 25 Aur
chirág rúbarú Ḳhuda´wand ke chaṛháe, jaisá ki Ḳhuda´wand ne Músá ko amr
kiyá thá. 26 Aur qurbángáh sone kí jamáat ke ḳhaime men áge parde ke rakhí;
27 Aur us par bakhúr kí ḳhushbúí ko, jaisá ki Ḳhuda´wand ne Músá ko amr kiyá
thá, sungháyá. 28 Aur parda maskan ke darwáze par ḍálá. 29 Aur qurbángáh
chaṛháwe kí darwáze par maskan ke jamáat ke ḳhaime ke rakhí, aur us par chaṛ-
háwá aur hadiya, jaisá ki Ḳhuda´wand ne Músá ko amr kiyá thá, chaṛháyá.
30 Aur hauz jamáat ke ḳhaime aur qurbángáh ke darmiyán rakhá, aur us men pání
gusal ke liye ḍálá. 31 Aur us se Músá aur Hárún aur us ke beṭon ne háth aur
páon apne dhoe. 32 Jab we jamáat ke ḳhaime men áe, aur nazdík qurbángáh ke
húe, tab apne taín, jaisá ki Ḳhuda´wand ne Músá ko amr kiyá thá, dhoyá. 33 Phir
sahn girdágird maskan aur qurbángáh ke khaṛá kiyá, aur parda sahn ke darwáze par
ḍálá, aur Músá ne yún sab kám púrá kiyá.

34 Tab bádal ne jamáat ke ḳhaime ko chhipáyá, aur Ḳhuda´wand ke jalál ne
maskan ko bhará. 35 Aur Músá jamáat ke ḳhaime men dáḳhil na ho saká, is liye
ki bádal us par ṭhahará, aur Ḳhuda´wand ke jalál ne maskan ko bhará. 36 Jab
bádal maskan par se úpar uṭh játá thá, tab baní Isráel apne sab safaron men kúch
karte the. 37 Par jab wuh bádal úpar na uṭh játá thá, to us ke úpar uṭh jáne tak
kúch nahín karte the. 38 Kyúnki bádal Ḳhuda´wand ká maskan par din ko
ṭhahartá thá, aur ág us men rát ko roshan hotí thí, Isráel ke sáre gharáne kí nazar
men un ke sab safaron men.

AHBA´R KI´ KITA´B.

I. BA´B.

1 Aur Ḳhuda´wand ne Músá ko buláyá, aur jamáat ke ḳhaime men se us se
hamkalám hoke farmáyá: 2 Ki baní Isráel se ḳhitáb kar aur un ko kah, Agar koí
tum men se Ḳhuda´wand ke liye qurbán láyá cháhe, to tum apná qurbán mawáshí
se, yáne gáe bail aur bheṛ bakrí se láo.

3 Agar chaṛháwá us ká qurbán gáe bail se ho, to beaib nar láwe: jamáat ke ḳhai-
me ke darwáze par apne maqbúl hone ke liye Ḳhuda´wand ke áge láwe. 4 Aur wuh
chaṛháwe ke sir par apná háth rakhe, ki us ke liye qabúl kiyá jáwe, aur us ke liye
kafára howe. 5 Aur wuh us bachhṛe ko Ḳhuda´wand ke huzúr zabh kare, aur
káhin jo baní Hárún hain lahú ko le len, aur mazbah par har taraf jo jamáat ke
ḳhaime ke darwáze par hai chhiṛaken. 6 Tab wuh us chaṛháwe kí khál khínche, aur
us ke uzú uzú ko judá kare. 7 Phir baní Hárún men se jo káhin hain mazbah par
ág rakhen, aur us par lakṛíán tartíb se chunen. 8 Aur baní Hárún jo káhin hain us

ke uzúon ko aur sir aur charbí ko, un lakṛíon par jo mazbah kí ág par hain, tartíb
se rakh den. 9 Aur wuh us ke ojh, aur páíon ko pání se dhowe, aur káhin sab ko
mazbah par sungháwe, ki chaṛháwe yáne ḳhushbú ká hom Ḳhudáwand ke liye hai.

10 Aur agar chaṛháwe ke liye us ká qurbán bheṛ yá bakrí ke galle se ho, to beaib
nar láwe. 11 Aur wuh use mazbah kí uttar taraf Ḳhudáwand ke áge zabh kare: aur
káhin jo baní Hárún hain us ke lahú ko mazbah par gird chhiṛaken. 12 Phir wuh us
ke uzú uzú aur sir aur charbí judá judá káṭe, aur káhin un ko tartíb se un lakṛíon
par jo mazbah kí ág par hain chune. 13 Aur wuh ojh aur páíon ko pání se dhowe,
aur káhin sab ko leke mazbah par sungháwe, ki chaṛháwá yáne ḳhushbú ká hom
Ḳhudáwand ke liye hai.

14 Aur agar us ká qurbán Ḳhudáwand ke liye chaṛháwá parindon se ho, to wuh
qumríon yá kabútar ke bachon men se apná qurbán láwe. 15 Káhin us ko mazbah
par láke us ká sir maroṛ ḍále, aur use mazbah par sungháwe; aur us ke lahú ko
mazbah kí díwár par nichoṛe. 16 Aur us kí jhojh ke paron samet nikálke mazbah
kí púrab taraf rákh kí jagah men phenk de. 17 Aur wuh use us ke donon bázúon
se chire, par judá na kar ḍále: tab káhin mazbah kí lakṛíon par jo ág par hain use
sungháwe, ki chaṛháwá yáne ḳhushbú ká hom, Ḳhudáwand ke liye hai.

II. BÁB.

1 Aur agar koí hadiya ká qurbán Ḳhudáwand ke liye láyá cháhtá hai, to us ká
qurbán maida ho, aur wuh us men tel ḍálke us ke úpar lubán rakhe. 2 Aur wuh
use baní Hárún ke pás jo káhin hain, láwe aur káhin maide tel ke mile húe se ek
muṭṭhí sab lubán samet uṭháwe, aur izkár mazbah par sungháwe, ki yih ḳhushbúí
ká hom Ḳhudáwand ke liye hai. 3 Aur jo hadiya men se báqí rahe, so Hárún
aur us ke beṭon ká hogá, ki wuh Ḳhudáwand ke homon ká aqdas hai. 4 Aur
agar tú hadiya ká qurbán tanúr ke pake húe mál se láyá cháhtá hai, to fatírí maide
yá fatírí chapátíán tel chupṛí húí hon. 5 Aur agar terá qurbán táwah ká hadiya
ho, to fatírí maida tel ká milá húá ho. 6 Us ko tukre tukre toṛiyo, aur us par tel
ḍáliyo, ki hadiya hai. 7 Aur agar terá qurbán karáhí ká hadiya ho, to maida tel
milá húá pakáyá jáwe. 8 Tú us hadiya ko jo un se banáyá gayá hai, Ḳhudáwand
ke liye lá, aur káhin ke áge dhar de, wuh use mazbah ke nazdík kare. 9 Tab kahin
us hadiya kí uṭháke mazbah par sungháwe, ki ḳhushbú ká hom Ḳhudáwand ke
liye hai. 10 Aur jo kuchh ki hadiya men se bach rahe, so Hárún aur baní Hárún
ká hogá, ki wuh Ḳhudáwand ke homon ká aqdar hai.

11 Sab hadiya jo tum Ḳhudáwand ke liye láo, wuh hargiz ḳhamír se na banáyá
jáwe: ki na ḳhamír se na shahd se Ḳhudáwand ke liye hom sungháo. 12 Pahle
phalon ke qurbán jo hain, tum unhen Ḳhudáwand ke liye láo, lekin we ḳhushbúí
ke liye mazbah par chaṛháe na jáwen. 13 Aur tú apne hadiya ke harek qurbán ko
namak se namkín kíjiyo, aur tú apne hadiya men se apne Ḳhudáwand ke ahd ká
namak mauqúf mat kíjiyo, balki apne sab qurbánon men namak nazdík láiyo.

14 Aur agar tú pahle phalon se Ḳhudáwand keliye hadiya láyá cháhtá hai, to
apne pahle phalon kí bálon, aur bágíche men se chhile húe dánon ko jo ág se
bhune hain, láiyo, ki tere pahle phalon ká hadiya hon. 15 Aur us par tel ḍáliyo,

aur lubán us par rakhiyo, ki hadiya hai. 16 Aur káhin izkár chhile bhune dánon men
se aur tel men se sab lubán ke sáth sungháwe, ki hom Ḳhudá´wand ke liye hai.

III. BA'B.

1 Aur jo us ká qurbán salámí ká zabíh ho, to agar gáe bail men se láwe, nar yá
máda, to beaib Ḳhudá´wand ke áge láwe. 2 Aur wuh apná háth apne qurbán ke
sir par rakhe, aur jamáat ke ḳhaime ke darwáze par use zabh kare; aur baní Hárún
jo káhin hain us ke lahú ko mazbah par gird chhiṛken. 3 Aur wuh salámí ke
zabíhe se Ḳhudá´wand ke liye hom láwe, yáne us charbí ko jo ojh kí chhipánewálí
hai, aur sab charbí ojh kí, 4 Aur donon gurdon ko us charbí samet jo un par donon
pahlúon men hai, aur zawáid kaleje ke gurdon samet judá kare. 5 Aur baní Hárún
unhen mazbah par chaṛháwe ke úpar ág kí lakṛíon par sungháwen, ki ḳhushbú ká
hom Ḳhudá´wand ke liye hai.
6 Aur agar us ká qurbán salámí ká zabíh Ḳhudá´wand ke liye bheṛ bakrí se
ho, nar yá máda, to beaib láwe. 7 Aur agar wuh apne qurbán ke liye bara láwe, to
use Ḳhudá´wand ke áge láwe, 8 Aur apná háth apne qurbán ke sir par rakhe, aur
use jamáat ke ḳhaime ke áge zabh kare, aur baní Hárún us ke lahú ko mazbah par
gird chhiṛken. 9 Aur wuh salámí ke zabíhe se Ḳhudá´wand ke liye hom kare,
yáne us kí charbí, aur sab dum ríṛh se judá karke, aur charbí jo ojh kí chhipánewálí
hai, aur sab charbí ojh kí, 10 Aur donon gurde us charbí samet jo un par donon
pahlúon men hai, aur kaleje ke zawáid gurdon samet judá kare. 11 Káhin us ko
mazbah par sungháwe, ki lahm hom ká Ḳhudá´wand ke liye hai.
12 Aur agar us ká qurbán bakrí ho, to use Ḳhudá´wand ke áge láwe. 13 Wuh
apná háth us ke sir par rakhe, aur use jamáat ke ḳhaime ke sámhne zabh kare, aur
baní Hárún us ke ḳhún ko mazbah par gird chhiṛken. 14 Tab wuh us men se
apná qurbán, Ḳhudá´wand ke liye hom láwe, charbí jo ojh kí chhipánewálí hai,
aur sab charbí ojh kí aur donon gurde us charbí samet jo un par donon pahlúon
men hai, 15 Aur zawáid kaleje ke gurdon samet judá kare. 16 Aur káhin use
mazbah par sungháwe, ki lahm homne ko, aur sab charbí ḳhushbú sungháne ko
Ḳhudá´wand ke liye hai. 17 Yih tumhárí sárí bastíon men tumháre qarnon men
hameshe ke liye rasm hai, ki tum na charbí kháo aur na lahú.

IV. BA'B.

1 Aur Ḳhudá´wand ne Músá se ḳhitáb karke farmáyá, 2 Ki baní Isráel ko kah
ki, Agar koí insán bhúl chúk se Ḳhudá´wand ke hukmon ke baraks aisá koí kám
kare, jis ká karná rawá nahín, aur un men se kisí ke barḳhiláf amal kare, 3 Wagar
káhin i mamsúh logon par asám lákar ḳhatá kare, to wuh apní ḳhatá ke wáste, jo us
ne kí hai ek, beaib bachhṛá ki ḳhatiyat ho, Ḳhudá´wand ke liye láwe. 4 So wuh
us bachhṛe ko jamáat ke ḳhaime ke darwáze par Ḳhudá´wand áge láwe, aur bachh-
ṛe ke sir par apná háth rakhe, aur bachhṛe ko Ḳhudá´wand ke áge zabh kare.
5 Aur wuh káhin i mamsúh us bachhṛe ke lahú se kuchh lewe, aur jamáat ke
ḳhaime men láwe. 6 Aur káhin apní unglí lahú men ḍuboke Ḳhudá´wand ke
huzúr Quds ul aqdás ke parde ke sámhne sát martaba us lahú se chhiṛke. 7 Aur

káhin ḳhún se ḳhushbú baḳhúr ke mazbah ke síngoṉ par, jo jamáat ke ḳhaime meṉ
hai, Ḳhuda'wand ke áge lagáwe; aur us bachhṛe ke báqí lahú ko chaṛháwe ke
mazbah kí jaṛ par, jo darwáze par jamáat ke ḳhaime ke hai, biṭáwe. 8 Aur sab charbí
ḳhatiyat ke bachhṛe se judá kare, charbí jo ojh kí chhipánewálí hai, aur sab
charbí ojh kí, 9 Aur donoṉ gurde us charbí samet jo un par donoṉ pahlúoṉ meṉ hai,
aur zawáid kaleje ke gurdoṉ samet judá kare, 10 Jis tarah se salámí ke zabíh ke
bachhṛe se judá kí játí hai, aur káhin unko chaṛháwe ke mazbah par sungháwe.
11 Aur us bachhṛe kí khál aur us ká sab gosht kalle páoṉ samet, aur us ká ojh
aur us ká gobar, 12 Sab kuchh us bachhṛe kí ḳhaimagáh ke báhar pák jagah meṉ
jaháṉ rákh ke ḍher hote haiṉ, lejáwe, aur sab kuchh lakṛíoṉ par ág se jaláwe;
rákh ḍálne kí jagah par jaláyá jáwe.

13 Agar baní Isráel kí sárí jamáat chúke, aur yih bát jamáat kí áṉhkhoṉ se
chhipí ho, aur we Ḳhuda'wand ke hukmoṉ meṉ se aisá kuchh kareṉ, jo nárawá
hai, aur Ḳhuda'wand ke asámí ho jáweṉ: 14 To jab wuh ḳhatá, jo unhoṉ ne kí
hai, us par záhir howe, tab wuh jamáat ek bachhṛá ḳhatiyat ke liye lewe, aur jamáat
ke ḳhaime ke sámhne láwe. 15 Aur jamáat ke buzurg apne háth Ḳhuda'wand
ke áge us bachhṛe ke sir par rakheṉ, aur bachhṛá Ḳhuda'wand ke áge zabh kiyá
jáwe. 16 Aur káhin i mamsúh us bachhṛe ke lahú meṉ se kuchh jamáat ke ḳhaime
meṉ láwe, 17 Aur apní unglí lahú meṉ ḍubáke Ḳhuda'wand ke áge parde ke
sámhne sát martaba chhiṛke. 18 Aur ḳhún se mazbahke síngoṉ par, jo Ḳhuda'-
wand ke áge jamáat ke ḳhaime meṉ hai, lagáwe, aur báqí sab lahú chaṛháwe ke
mazbah kí jaṛ par, jo jamáat ke ḳhaime ke darwáze par hai, biṭáwe. 19 Aur
uskí sárí charbí nikálke mazbah par sungháwe. 20 Aur jo ḳhatiyat ke bachhṛe se
kiyá thá, waisehí us bachhṛe se kare; aur káhin un ke liye kafára dewe, táki we
baḳhshe jáweṉ. 21 Aur wuh us bachhṛe ko ḳhaimagáh se báhar lejáke, jis tarah
pahle bachhṛe ko jaláyá thá, jaláwe, ki jamáat kí ḳhatiyat hai.

22 Aur jo koí sardár bhúl chúk se Ḳhuda'wand apne Ḳhudá ke sab hukmoṉ meṉ
se koí aisá kám, jis ká karná rawá nahíṉ, kare, aur asámí howe; 23 To jab wuh
ḳhatá jo us ne kí, us ko málúm howe, tab wuh ek bakrí ká bachcha beaib nar apne
qurbán ke liye láwe. 24 Aur apná háth us bachche ke sir par rakhe, aur use us
jagah, jaháṉ chaṛháwá Ḳhuda'wand ke áge zabh kiyá játá hai, zabh kare; yih
ḳhatiyat hai. 25 Aur káhin ḳhatiyat ke lahú meṉ se apní unglí par leke chaṛháwe
ke mazbah ke síngoṉ par lagáwe, aur us ká báqí lahú chaṛháwe ke mazbah kí jaṛ
par biṭáwe. 26 Aur us kí sab charbí salámí ke zabíh kí charbí ke taur se mazbah
par sungháwe, aur káhin us kí ḳhatá ká kafára dewe, ki wuh baḳhshá jáwe.

27 Aur agar koí awám ulnás meṉ se sahwan Ḳhuda'wand ke hukmoṉ meṉ se
koí aisá kám, jis ká karná rawá nahíṉ, kare aur asámí howe; 28 To jab wuh ḳhatá
jo us ne kí, us par záhir howe, tab wuh apná qurbán ek beaib bakrí apní ḳhatá ke
liye jo us ne kí láwe. 29 Aur wuh apná háth ḳhatiyat ke sir par rakhe, aur
ḳhatiyat chaṛháwe kí jagah meṉ zabh kare. 30 Aur káhin kuchh us ke lahú meṉ
se apní unglí par leke chaṛháwe ke mazbah ke síngoṉ par lagáwe, aur us ká báqí
lahú mazbah kí jaṛ par biṭáwe. 31 Aur us kí sab charbí jis tarah salámí ke zabíh
kí charbí judá kí játí hai judá kare, aur káhin use mazbah par Ḳhuda'wand ke
liye ḳhushbú hone ko sungháwe, aur us ke liye kafára dewe, ki wuh baḳhshá jáwe.

32 Aur agar wuh ḳhatiyat ke liye bara qurbán kare, to beaib máda láwe. 33 Aur
apná háth ḳhatiyat ke sir par rakhe, aur use jaháṉ chaṛháwá zabh kiyá játá hai
ḳhatiyat ke liye zabh kare. 34 Aur káhin ḳhatiyat ke lahú se kuchh apní unglí
par leke chaṛháwe ke mazbah ke síngoṉ par lagáwe, aur us ká báqí lahú mazbah
kí jaṛ par biṭáwe. 35 Aur us kí sab charbí jis tarah salámí ke zabíh ke bare kí
charbí judá kí játí hai, judá kare, aur káhin us ko mazbah par Ḳhudáwand ke
hom ke liye sungháwe; aur káhin uske liye us kí ḳhatá ká, jo us ne kí thí, kafára
dewe, tá wuh baḳhshá jáwe.

V. BÁB.

1 Agar koí aisí ḳhatá kare, ki jo gawáh ho, aur wuh qasam dene kí áwáz sune,
ki Tú ne dekhá hai yá nahíṉ, tú jántá hai yá nahíṉ, aur wuh na batá de, to is ká
gunáh us par hogá. 2 Aur jo shaḳhs koí nápák chíz, jaise kisí nápák mare húe
darinde ko, yá nápák mare húe chárpáe ko, yá nápák mare húe kíre makoṛe ko chhú
le, aur na jáne, taubhí nápák aur asámí howe; 3 Yá agar wuh insán kí sab najásatoṉ
meṉ se kisí najásat ko, jis se wuh áp najis hotá hai, chhúe ho, aur us se náwáqif ho,
phir use ján paṛe, ki maiṉ asámí húṉ; 4 Yá agar koí beṭá ammul qasam khá ke munh
se kahe, ki badí yá nekí yá fuláná kám karúngá, koí chíz kyúṉ naho, jise wuh beṭá
ammul qasam kháke kahe, aur wuh use na jántá ho, phir málúm kare, aur un meṉ
se kisí chíz se asámí howe; 5 Aur jab wuh un meṉ se kisí se asámí húá: to lázim
hai, ki wuh iqrár kare, ki Maiṉ ne fulání ḳhatá kí hai. 6 Tab wuh apná asám
Ḳhudáwand ke liye apní ḳhatá ke wáste, jo us ne kí hai, máda bheṛ bakrí se
ḳhatiyat ke liye láwe, aur káhin uskí ḳhatá ká kafára dewe.

7 Aur agar use bheṛ bakrí láne ká maqdúr naho, to wuh apne asám ke liye jis se
asámí húá, do qumríáṉ yá kabútar ke do bachche Ḳhudáwand ke liye láwe, ek
ḳhatiyat ke liye aur dúsrá chaṛháwe ke liye. 8 Phir wuh unheṉ káhin pás láwe,
aur pahle use jo khatiyat ke liye hai, guzráne, aur us ká sir gardan ke pás se maro,
ḍále, par judá na kare. 9 Aur ḳhatiyat ke lahú se mazbah kí díwár par chhiṛke
aur báqí lahú mazbah kí jaṛ par nichoṛe, ki ḳhatiyat hai. 10 Aur dúsrí ko dastúr
ke muwáfiq chaṛháwá kare, aur káhin us ḳhatá ká, jo us ne kí hai, kafára dewe, to
wuh bakhshá jáwe.

11 Aur agar use do qumríáṉ yá kabútar ke do bachche láne ká maqdúr na ho,
to apní ḳhatá ke wáste ser bhar mahín áṭe ká daswáṉ hissa ḳhatiyat ke liye qurbán
kare; us par tel na ḍále, na bulan rakhe, ki ḳhatiyat hai. 12 Tab wuh káhin pás
láwe, aur káhin us meṉ se izkár ke liye apní muṭṭhí bharke use mazbah par
Ḳhudáwand ke hom ke liye sungháwe, ki ḳhatiyat hai. 13 Aur káhin us ḳhatá
kí bábat, jo us ne un ḳhatáoṉ meṉ se kí kafára dewe, tá wuh baḳhshá jáwe: aur
báqí hadíya kí tarah káhin ká hogá.

14 Phir Ḳhudáwand ne Músí ko ḳhitáb karke farmáyá, 15 Ki Agar koí shaḳhs
bhúl chúk se Ḳhudáwand ke maqdis ká haqq adá na kare, aur ḳhatákár bane: to
apná asám Ḳhudáwand ke liye galle meṉ se ek menḍhá beaib láwe, aur tú rúpe ke
misqáloṉ ke hisáb se maqdis ke misqál ke muwáfiq us kí qímat ṭhaharáiyo, ki asám
hai. 16 Pas jo kuchh us ne náhaqq karke maqdis se báz rakhá, us ká badlá dewe,

aur us par khums baṛháwe; aur káhin ko dewe, aur káhin us asám ke menḍhe se
us ká kafára dewe, to wuh bakhshá jáwe.
17 Aur agar koí khatá kare, aur KHUDA'WAND sab hukmon men se, jo karná
rawá nahín, kare, aur us se ágáh nahowe, taubhí asámí aur apne gunáh ká zerbár
ṭhahare: 18 To ek beaib menḍhá galle men ká tere mol ṭhaharáne ke muwáfiq asám
ke liye káhin pás láwe, aur káhin uskí chúk ká, jo cháktá thá, aur na jántá thá,
kafára dewe, tá wuh bakhshá jáwe. 19 Yih asám hai uská, jo KHUDA'WAND hí ká
asámí húá hai.

VI. BA'B.

1 Phir KHUDA'WAND ne Músá ko khitáb karke farmáyá, ki 2 Agar koí khatá kare,
aur KHUDA'WAND ká yih gunáh kare, ki apne yár kí amánat men jo us pás rakhí
gaí thí, yá sharákat men khiyánat kare, yá us se koí chíz le, yá apne yár par zulm
kare, 3 Yá koí chíz jo khoí gaí thí, páwe, aur us men khiyánat kare, aur chhúṭhí
qasam kháwe, us sárí báton kí jo ádmí karke gunahgár hotá hai: 4 Pas agar
wuh is tarah khatákár aur asámí húá: to cháhiye ki yih shakhs wuh chíz jo usne
chhín lí, yá wuh jo usse zulm karke le lí, yá wuh jo us pás amánat thí, yá wuh chíz
jo khoí gaí thí, aur us ne páí, phir de. 5 Garz sab kuchh jis kí bábat us ne chhú-
ṭhí qasam kí, is qadr bhar de, aur pánchwán hissa us par baṛháwe, aur apne
asám guzránne ke din men us shakhs, jiská wuh mál hai, phir dewe. 6 Aur apná
asám KHUDA'WAND ke liye galle men ká ek beaib menḍhá tere mol kahne muwáfiq
káhin pás láwe. 7 Aur káhin us ke liye KHUDA'WAND ke áge kafáre dewe, aur
wuh sárí báton se jo karke asámí húá bakhshá jáwe.
8 Phir KHUDA'WAND ne Músá ko khitáb karke farmáyá, 9 Ki Hárún aur us ke
beṭon ko hukm kar, ki áín chaṛháwe ká yih hai; ki wuh chaṛháwá átashdán par
mazbah ke úpar tamám ráh subh tak rahe, aur ág mazbah kí us se sulge. 10 Aur
káhin pairáhan barík kattán se pahine, aur káttan ke páejáme se apná badan dhám-
pe aur chaṛháwá jo mazbah par jalkar rákh húá hai, uskí rákh uṭháwe, aur us ko
nazdík mazbah ke ḍále. 11 Phir wuh apne kapṛe utáre, aur dúsre kapṛe pahine, aur
us rákh ko khaimagáh se báhar ek pák jagah par lejáwe. 12 Aur mazbah kí ág
mazbah par jaltí rahe, aur kabhí na bujhne páwe, aur káhin us par lakṛíán har sab
ko jaláyá kare, aur us par chaṛháwá chuná kare, aur us par salámíon kí charbí jaláyá
kare. 13 Pas zarúr hai, ki ág mazbah par sadá jaltí rahe, aur kabhí na bujhe.
14 Aur hadíya ká hukm yih hai, ki use Hárún ke beṭe mazbah ke nazdík
KHUDA'WAND ke rúbarú guzránen. 15 Aur hadíya men se ek muṭṭhí bhar maidá
aur kuchh tel men se aur sab lubán, jo us hadíya par hai, uṭhá lewe, aur mazbah
par izkár kí khushbú KHUDA'WAND ke liye sungháwe. 16 Aur báqí ko Hárún aur
beṭe us ke kháwen; wuh fatírí kháí jáwe, aur muqaddas maqám men jamáat ke
khaime ke sahn men use kháwen. 17 Cháhiye ki wuh khamírí pakáí na jáwe;
main ne apne homon men se use un ko hissa diyá, aur yih khatiyat aur asám kí
tarah niháyat muqaddas hai. 18 Hárún kí aulád men se sab mard use kháwen;
tumhárí pusht dar pusht KHUDA'WAND ke homon ká istimrárí haqq yih hai: ki jo
koí use chhúwe, so muqaddas ho.
19 Phir KHUDA'WAND ne Músá ko khitáb karke farmáyá, 20 Ki Hárún ká, aur us

ke beṭoṉ ká qurbán, jo we apní masáhat ke din meṉ Ḳhudáwand ke liye guzráneṉ
so yih hai, ki daswáṉ hissa Efah ká maidá ádhá us ká subh ko, aur ádhá us ká
shám ko hameshe ká hadiya líyá kareṉ. 21 Aur yih tel meṉ táwah par pakáiyo,
aur ḳhúb chupaṛke láiyo, aur hadiya ká pakwán tukṛá tukṛá karke guzrániyo, ki
Ḳhudáwand ke liye ḳhushbú ho. 22 Aur jo káhin us ke beṭoṉ meṉ se us kí jagah
mamsúh ho, wuh use láwe, yih Ḳhudáwand ká haqq i istimrárí hai; wuh bilkull
sungháyá jáwe. 23 Káhin ká harek hadiya bilkull homá jáwe, aur kabhí kháyá
na jáwe.

24 Aur Ḳhudáwand ne Músá ko ḳhitáb karke farmáyá, 25 Ki Hárún aur us ke
beṭoṉ ko kahá, ki Ḳhatiyat ká dastúr yih hai, ki jis jagah chaṛháwá zabh kiyá játá
hai, wuhíṉ ḳhatiyat bhí Ḳhudáwand ke áge zabh kí jáwe, aur yih nihayat muqad-
das hai. 26 Wuh káhin jo us ká mukhtí hai, use kháwe; aur wuh pák jagah meṉ
jamáat ke ḳhaime ke sahn meṉ kháí jáwe. 27 Jo koí us ke gosht ko chhúwe,
muqaddas ho, aur agar kisí ke kapṛoṉ par us ke lahú kí jo chhíṛká játá hai, chhinṭá
paṛe, to wuh use pák jagah par dhowe. 28 Aur miṭṭí ká bartan jis meṉ wuh pakáyá
jáwe, toṛá jáwe; aur agar wuh pítal ke bartan meṉ pakáyá jáwe, to wuh mánjá
jáwe, aur pání meṉ gotá diyá jáwe. 29 Aur sab mard i káhin use kháweṉ; yih
niháyat muqaddas hai. 30 Aur jo ḳhatiyat jis ká kuchh bhí lahú jamáat ke ḳhaime
meṉ dáḳhil kiyá gayá, táki us se kafáre diyá jáwe, wuh na kháí jáwe, balki ág se
jaláí jáwe.

VII. BÁB.

1 Aur asám kí rasm yih hai; wuh niháyat muqaddas hai. 2 Us ko jis jagah
chaṛháwá zabh kiyá játá hai, zabh kareṉ, aur us ke lahú ko mazbah ke gird par
chhiṛkeṉ. 3 Aur us kí sab charbí nazdík láwe, us kí dum, aur wuh charbí jo ojh
kí chhipánewálí hai, 4 Aur donoṉ gurde us charbí samet, jo un par donoṉ pahlúoṉ
meṉ hai, aur zawáid kaleje ke gurdoṉ samet us se judá kare. 5 Aur káhin unko
mazbah par sungháwe, ki Ḳhudáwand ke liye hom howe: yih asám hai. 6 Aur
káhinoṉ meṉ se har ek mard use kháwe, aur pák maqám meṉ kháyá jáwe, is liye ki
wuh niháyat muqaddas hai.

7 Jaise ḳhatiyat, waisehí asám hai, aur un ke liye ekhí hukm hai; aur yih usí
káhin ká, jo us se kafára detá hai, hogá. 8 Aur jo káhin kisí shaḳhs ká chaṛháwá
guzrántá hai, to ḳhál us kí, jise us ne guzráná, usí káhin kí hogá. 9 Aur har ek
hadiya ki tanúr meṉ pakáyá jáwe, yá háṇḍí meṉ, yá tawe par, to wuh us káhin ká, jo
use guzrátá hai, hogí. 10 Aur har ek hadiya ki tel milá húá ho, yá ḳhushk, wuh
sab baní Hárún ke liye hogá, har ek barábar dúsre ke hogá.

11 Aur salámí ke zabíh kí, jo Ḳhudáwand ke wáste guzráná játá hai, yih rasm
hai: 12 Ki wuh agar shukráne ke liye guzráne, to wuh shukr ke zabíh ke sáth fatírí
rauganí kulche aur fatírí chapátíáṉ tel se chúpṛí húíṉ, aur tel meṉ pake húe maide
ke kulchoṉ ke sáth guzráne. 13 Aur apní salámí ke zabíh ke sáth, jo shukráne ke
liye hain, ḳhamírí kulche bhí láwe. 14 Aur wuh us sáre qurbáṉ meṉ se ek kulcha
leke Ḳhudáwand ke rúbarú chaṛháwe; aur yih us káhin ká, jo salámí ke zabíh ká
ḳhún chhiṛaktá hai hogá. 15 Aur uskí salámí aur shukrguzárí ke zabíh ká gosht
usí din, ki qurbán hotá hai, kháyá jáwe, aur kuchh us meṉ se fajr tak chhoṛá na jáwe.

16 Wagar us ká zabíh nazr ká qurbán, yá ḳhushí ká qurbán ho, to usí din ki apná zabíh
qurbán kartá hai kháyá jáwe, aur jo us se bach rahe, to us meṉ se dúsre din bhí kháyá
jáwe. 17 Aur jo usí zabíh ke gosht se tísre din bach rahe, to wuh ág se jalá diyá
jáwe. 18 Par agar shukráne ke zabíh ke gosht se kuchh tísre din kháyá jáwe, to
us ká muqarrib námaqbúl hai, aur wuh us ke liye mahsúb na hogá, balki wuh makrúh
hogá; aur jo use kháwe, us ká gunáh usí par hogá. 19 Aur wuh gosht jo kisí nápák
chíz se chhúá jáwe, wuh kháyá na jáwe, balki ág se jalá diyá jáwe. 20 Aur gosht
jo hai so har ek jo pák hai, so us meṉ se kháwe. Lekin jo shaḳhs Ḳhudá´wand kí
salámí ke zabíh ká gosht kháwe, jis waqt us par kuchh najásat hai, wuh shaḳhs apní
qaum se kaṭ jáwe. 21 Aur wuh shaḳhs jo kisí najásat ko chhúwe, yá insán kí najásat
ko yá najis haiwán ko, yá kisí najis makrúh ko chhúwe, aur Ḳhudá´wand kí salámí
ke zabíh ke gosht meṉ se kháwe, wuhí shaḳhs bhí apní qaum se kaṭ jáwe.

22 Phir Ḳhudá´wand ne Músá ko ḳhitáb karke farmáyá, 23 Ki Baní Isráel ko
hukm kar, ki bail aur bheṛ aur bakrí kí koí charbí na kháiyo. 24 Us haiwán kí
charbí jo ḳhud ba ḳhud mar gayá ho, yá jis ko darindoṉ ne pháṛá ho, to use aur kámoṉ
meṉ lá sakte ho, par us ko hargiz na kháiyo; 25 Ki jo insán aise chárpáe kí charbí,
jis se Ḳhudá´wand ke liye hom guzránte haiṉ, kháwe, wuh insán ḳhánewálá apní qaum
meṉ se kaṭ jáegá. 26 Aur tum kisí parinde aur charinde ká kuchh lahú apne sab
makánoṉ meṉ na kháiyo. 27 Aur jo insán ḳhún kháegá, wuh apní qaum meṉ se
kaṭ jáegá.

28 Phir Ḳhudá´wand ne Músá ko ḳhitáb karke farmáyá, 29 Ki Baní Isráel ko hukm
kar, jo koí apní salámí ká zabíh Ḳhudá´wand ke liye guzrántá hai, wuh áp apná
qurbán Ḳhudá´wand ke liye apní salámí ke zabíh meṉ se láwe. 30 Wuh apne kí
háthoṉ meṉ Ḳhudá´wand ká hom láwe, yáne charbí sína samet láwe, ki sínah hiláni
kí qurbání ke liye hiláyá jáwe. 31 Káhin charbí ko mazbah par sungháwe, par sína
Hárún aur us ke beṭoṉ ke liye hogá. 32 Aur tum salámí ke zabíh meṉ se dahná
shána uṭháne kí qurbání karke káhin ko díjiyo. 33 Hárún ke beṭoṉ meṉ se wuh, jo
salámí ke zabíh ká lahú aur charbí guzrántá hai, dahná shána apná hissa lewe. 34 Ki
hiláne ká sína aur uṭháne ká shána baní Isráel kí salámíoṉ ke zabíhoṉ meṉ se maiṉ
ne liyá, aur Hárún káhin aur us ke beṭoṉ ko diyá; aur yih rasm baní Isráel ke liye
hameshe ko hai. 35 Yih Ḳhudá´wand ke homoṉ meṉ se Hárún ká hissa, aur us ke
beṭoṉ ká hissa, jo un ke liye us din muqarrar húá, jab we Ḳhudá´wand ke káhin hone
ko nazdík láe gae, 36 Use baní Isráel Ḳhudá´wand ke amr se jis din meṉ ki we
mamsúh húe unheṉ deweṉ, aur yih un ke qarnoṉ ke liye hameshe ko rasm hai.

37 Áín charháwe ká aur hadíya ká aur ḳhatiyat ká aur asám ká aur masáhat ká
aur salámí ke zabíh ká yihí hai, 38 Jo koh i Síná par Ḳhudá´wand ne Músá ko
amr kiyá thá, jis din ki baní Isráel ko farmáyá, ki dasht i Síná meṉ Ḳhudá´wand ke
liye apne qurbánoṉ ko guzráneṉ.

VIII BÁB.

1 Phir Ḳhudá´wand ne Músá ko ḳhitáb karke farmáyá, 2 Ki Hárún aur us ke
sáth us ke beṭoṉ ko aur kapṛe aur malne ká tel aur ḳhatiyat ká bachhṛá aur do
menḍhe aur ek tokrí fatírí roṭíáṉ le, 3 Aur sab jamáat ko jamáat ke ḳhaime ke darwáze
par jama kar. 4 Chunánchi Músá ne jaisá ki Ḳhudá´wand ne use farmáyá thá kiyá,

aur sári jamáat darwáze par jamáat ke khaime ke jama húí. 5 Tab Músá ne jamáat
se kahá, Yih wuh kám hai, jo KHUDA'WAND ne farmáyá hai, ki bajá láo. 6 Phir Músá
Hárún aur us ke beṭoṉ ko áge láyá, aur un ko pání se nahláyá, 7 Aur us ko kurta
pahináyá aur us par paṭká lapeṭá, aur us ko pairáhan pahnáyá aur us par efod pinháyá
aur us ko efod ke bandoṉ se bándhá. 8 Aur us par chaprás lagáí, aur us par núrín
o tummín jaṛe. 9 Aur amáma us ke sir par rakhá, aur us par peshání kí taraf sone
ká patthar quds ke táj ke liye lagáyá, jaisá ki KHUDA'WAND ne Músá ko farmáyá thá.
10 Aur Músá ne malne ká tel liyá, aur maskan ko sab us samet jo us meṉ thá chupṛá,
aur us ko muqaddas kiyá. 11 Aur us meṉ se kuchh leke mazbah par sát bár chhiṛká'
aur mazbah aur us ke sáre básan aur hauz aur us kí kursí ko chupṛá, tá ki un ko
muqaddas kare. 12 Aur malne ke tel meṉ se Hárún ke sir par biṭáyá, aur us ko
chupṛí, tá ki use muqaddas kare. 13 Aur Músá Hárún ke beṭoṉ ko áge láyá, aur
un ko kurte pinháe, aur un par paṭke bándhe, aur un ko topíán pinháíṉ, jaisá ki
KHUDA'WAND ne Músá ko amr kiyá thá.
14 Phir khatiyat ká bachhṛá áge láyá, aur Hárún aur us ke beṭoṉ ne apne háth
khatiyat ke bachhṛe ke sir par rakhe. 15 Phir us ko Musá ne zabh kiyá, aur us
ke khún ko liyá, aur us ko mazbah ke gird us ke síngoṉ par apní unglí se lagáyá, aur
mazbah ko pák kiyá, aur báqí khún us kí jaṛ par ḍálá, aur us ko muqaddas kiyá, tá
ki us par kafáre diyá jáwe. 16 Aur Músá ne sab wuh charbí, jo ojh kí chhipánewálí
hai, aur zawáid kaleje ke, aur donoṉ gurde, aur charbí un kí lí, aur un ko mazbah
par sungháyá. 17 Aur bachhṛe ko us kí khál, aur gosht, aur gobar samet báhar lash-
kargáh ke ág se jaláyá, jaisá ki KHUDA'WAND ne Músá ko amr kiyá thá. 18 Phir
chaṛháwe ká menḍhá áge láyá, aur Hárún aur us ke beṭoṉ ne apne háth us menḍhe
ke sir par rakhe. 19 Phir Músá ne us ko zabh kiyá, aur mazbah ke gird par lahú
chhiṛká. 20 Phir Músá ne menḍhe ke juz juz judá kiye, aur sirí aur ajzá aur charbí
ko sungháyá. 21 Aur ojh aur páe us ke pání se dhoe, aur Músá ne sab ká sab
menḍhá mazbah par sungháyá, ki khushbúí ká chaṛháwá KHUDA'WAND ká hom ho,
jaise ki KHUDA'WAND ne Músá ko amr kiyá thá. 22 Phir dúsrá yáne káhin ke
muqarrar karne ká menḍhá áge láyá, aur Hárún aur us ke beṭoṉ ne apne háth us
menḍhe ke sir par rakhe. 23 Aur Músá ne us ko zabh kiyá, aur us ke khún se
kuchh liyá, aur us ko Hárún ke dahne kán aur dahne háth ke angúṭhe, aur dahne
páoṉ ke angúṭhe par lagáyá. 24 Phir Hárún ke beṭoṉ ko áge láyá, aur kuchh
khún se us ke dahne kánoṉ par aur dahne háthoṉ ke angúṭhoṉ par aur dahne páoṉ
ke angúṭhoṉ par Músá ne lagáyá, aur báqí khún Músá ne mazbah ke gird par
chhiṛká. 25 Aur charbí aur dum aur sab wuh charbí jo ojh par hai, aur zawáid kaleje
ke, aur donoṉ gurde aur charbí un kí, aur dahná shána liyá; 26 Aur us fatír kí tokṛí
se, jo KHUDA'WAND ke rúbarú thí, ek kulcha fatírí, aur ek kulcha rauganí, aur ek
chapátí nikálí, aur un ko charbíoṉ aur dahne sháne par rakhá, 27 Aur us sab ko
Hárún aur us ke beṭoṉ ke háthoṉ par rakhá, aur un ko rúbarú KHUDA'WAND ke
hiláne kí qurbání ke liye hiláyá. 28 Phir Músá ne un ke háth se liyá, aur un ko
mazbah par chaṛháwe ke úpar sungháyá, ki us ke muqarrar hone ká khushbúdár
qurbán aur KHUDA'WAND ká hom ho. 29 Phir Músá ne sínah liyá, aur us ko hiláne
kí qurbání ke liye KHUDA'WAND ke rábarú hiláyá, muqarrar karne ke menḍhe se
Músá ke liye yih hissa thá, jaise ki KHUDA'WAND ne Músá ko amr kiyá thá. 30 Phir
Músá ne chupaṛne ke tel aur us lahú se, jo mazbah par thá, liyá, aur Hárún aur

us ke kapṛon par aur us ke beṭon aur us ke kapṛon par us ke sáth chhiṛká, aur
Hárún aur us ke kapṛon ko aur us ke beṭon aur us ke kapṛon ko muqaddas kiyá.
31 Aur Músá ne Hárún aur uske beṭon ko kahá, ki Yih gosht jamáat ke ḳhaime
ke darwáze pás pakáo, aur usko usí jagah us roṭí ke sáth jo muqarrar karne kí
tokrí men hai, kháo, jaise main ne yih kahte húe amr kiyá hai, ki Hárún aur uske
beṭe use kháwen. 32 Aur báqí jo gosht aur roṭí se rahe, usko ág se jaláo. 33 Aur
tum jamáat ke ḳhaime ke darwáze se sát din tak na haṭo, jab tak muqarrar karne
ke din páre na howen, ki sát din men tum apní ḳhidmat ke liye muqarrar ho
jáoge. 34 Isí din jaise ki KHUDÁWAND ne tumháre kafáre dene ke liye farmáyá
thá, kiyá gayá hai. 35 Aur jamáat ke ḳhaime ke darwáze pás din rát sát din tak
baiṭho, aur ahkám KHUDÁWAND ke yád rakho, táki tum halák na ho, ki aisá hí main
ne tum ko amr kiyá hai. 36 Aur Hárún aur uske beṭe sab ahkám KHUDÁWAND
ke, jo usne Músá ke wáste se farmáe the, bajá láe.

IX. BÁB.

1 Aur jab áṭhwán din húá, tab Músá ne Hárún aur uske beṭon ko, aur baní
Isráel ke buzurgon ko buláyá, aur Hárún ko kahá, ki, 2 Tú ek bachhṛá ḳhatiyat
ke liye jo beaib hon, le aur unko KHUDÁWAND rúbarú guzrán. 3 Aur baní Isráel
ko yih kahte húe hukm kar, ki ek buzgále bakríon se ḳhatiyat ke liye aur ek
bachhṛá aur ek barah jo donon ek sála aur beaib hon chaṛháwe ke liye, aur ek bail
aur ek menḍhá salámí ke liye láo, táki rúbarú KHUDÁWAND ke zabh kiye jáwen.
4 Aur hadiya tel miláke; is liye ki áj ke din KHUDÁWAND tumhen záhir hogá.
5 Chunánchi we usko ki Músá ne amr kiyá thá jamáat ke ḳhaime ke sámhne láe,
aur sárí jamáat áge áke rúbarú KHUDÁWAND ke khaṛí húí. 6 Músá ne kahá, Yih
wuh kám hai, ki KHUDÁWAND ne tum ko amr kiyá hai: tum usko bajá láo, ki
KHUDÁWAND ká jalál tumhen záhir hogá.
7 Aur Músá ne Hárún ko kahá, ki Mazbah ke nazdík já, aur apní ḳhatiyat aur
apná chaṛháwá guzrán, aur apne liye aur apní qaum ke liye kafára de, aur jamáat
ká qurbán guzrán, aur unke liye kafára de, jaisá ki KHUDÁWAND ne hukm kiyá
hai. 8 Tab Hárún mazbah par gayá, aur bachhṛá apní ḳhatiyat ke liye zabh kiyá.
9 Aur Hárún ke beṭe lahú us pás láe, aur usne apní unglí us men ḍubaí, aur use
mazbah ke síngon par lagáyá, aur báqí ḳhún mazbah kí jaṛ par biṭáyá. 10 Aur
charbí aur gurde, aur zawáid kaleje ke ḳhatiyat se leke mazbah par sungháe, jaisá
ki KHUDÁWAND ne Músá ko amr kiyá thá. 11 Aur gosht aur khál ko báhar
ḳhaimagáh ke ág se jaláyá. 12 Phir chaṛháwá zabh kiyá, aur Hárún ke beṭon ne
lahú use diyá, tab usne mazbah ke gird par chhiṛká. 13 Phir azá chaṛháwe ke
sir samet unko díe, aur usne mazbah par sungháe. 14 Aur ojh aur páe dhoe, aur
unko chaṛháwe ke úpar mazbah par sungháyá.
15 Phir jamáat ká qurbán áge láyá, aur bakrí ká bachcha un kí ḳhatiyat ke liye
liyá, aur usko zabh kiyá, aur usko pahle muwáfiq ḳhatiyat ke liye charháyá. 16 Tab
chaṛháwá áge láyá, aur us ko mámúl kí muwáfiq guzráná. 17 Phir hadiya áge
láyá, aur us se ek muṭṭhí lí, aur usko mazbah par siwá fajr ke chaṛháwe ke sung-
háyá. 18 Aur us ne bail aur menḍhá, ki jamáat kí salámí ká zabíh hai, zabh kiyá,
aur Hárún ke beṭe ḳhún uske pás le gae, aur us ne usko mazbah ke gird par chhiṛ-

ká. 19 Aur bail ne charbíáṉ aur menḍhe se dum, aur gurdoṉ par kí charbí aur
zawáid kaleje ke, 20 So charbíáṉ sínoṉ par rakhíṉ, aur charbíáṉ mazbah par
sungháíṉ. 21 Aur sína aur dahná shána, jaise Ḳhuda´wand ne Músá ko amr kiyá
thá, Hárún ne rúbarú Ḳhuda´wand ke hiláne kí qurbání ke liye hiláyá.
22 Aur Hárún ne jamáat kí taraf háth apne uṭháe, aur un ke liye duá barakat
kí mángí, aur ḳhatiyat aur chaṛháwá aur salámí guzrán ke níche utrá. 23 Phir
Músá aur Hárún jamáat ke ḳhaime meṉ dáḳhil húe, aur báhar nikle, aur jamáat ke
liye duá barakat kí mángí: tab sárí jamáat par Ḳhuda´wand ká jalál záhir húá.
24 Aur Ḳhuna´wand ke huzúr se ág niklí, aur mazbah par chaṛháwá aur charbíáṉ
khá gaí, aur sárí jamáat ne dekhá, aur chilláí, aur munh ke bal girí

X. BA´B.

1 Phir Nadáb aur Abihú donoṉ beṭe Hárún ke, harek ne un se apná údsaz liyá,
aur us meṉ ág bharke us par baḳhúr ḍálá, aur ek ajnabí ág, jiská Ḳhuda´wand ne
unko amr na kiyá thá, rúbarú Ḳhuda´wand ke guzrání. 2 Tab Ḳhuda´wand ke
huzúr se niklí aur un donoṉ ko khá gaí, aur we Ḳhuda´wand ke sámhne mar gae.
3 Tab Músá ne Hárún se kahá, Yih wuh hai, jo Ḳhuda´wand ne farmáyá thá, ki
maiṉ apne muqarriboṉ ke darmiyán apní taqdís karúngá, aur maiṉ sárí jamáat ke
áge apná jalál záhir karúngá. Aur Hárún chup rahá. 4 Phir Músá ne Hárún ke
chachá Uzziel ke donoṉ beṭoṉ Mísael aur Ilsafan ko talab kiyá aur kahá, Nazdík
áo, aur apne bháíoṉ ko maqdiske sámhne se ḳhaimagáh ke báhar uṭhá le jáo. 5 So
we áe, aur unko apne kapṛoṉ meṉ uṭháke, jaisá Músá ne amr kiyá thá, ḳhaimagáh
se báhar le gae.
6 Phir Músá ne Hárún aur uske beṭoṉ Iliazar aur Aitamr ko kahá, ki Apne sir
nange mat karo, aur apne kapṛe ne pháṛo, táki halák na ho, aur sárí jamáat par
Ḳhuda´wand ka gazab názil na ho; par sáre gharáne Isráel ke, jo tumháre bháí
haiṉ, us jal jáne par, jo Ḳhuda´wand ne jaláyá hai, roweṉ. 7 Aur tum jamáat ke
ḳhaime ke darwáze se báhar na jáo, táki tum halák na ho; kyúnki Ḳhuda´wand
tel mamsúh hone ke liye tum par hai. So unhoṉ ne Músá ke kahne par amal
kiyá.
8 Phir Ḳhuda´wand ne ḳhitáb karke Hárún ko farmáyá, 9 Ki jab tum jamáat
ke ḳhaime meṉ dáḳhil ho, to tum wain aur koí chíz jo matwálá karnewálí ho, na
píjiyo, na tú aur na tere beṭe, táki tum halák na ho; aur yih tumháre liye tumháre
qarnoṉ meṉ hameshe tak rasm hai, 10 Táki tum halál aur harám aur pák aur
nápák meṉ tamíz karo, 11 Aur tákí tum sáre ahkám, jinká Ḳhuda´waad ne Músá
ke wáste se tumko amr kiyá hai, baní Isráel ko sikhláo.
12 Phir Músá ne Hárún aur uske beṭoṉ Iliazar aur Aitamar ko, jo báqí the, far-
máyá, ki Hadiya, jo Ḳhuda´wand ke homoṉ se bach rahá, lo, aur usko mazbah ke pás
fatírí kháo; is liye ki yih niháyat muqaddas hai. 13 Aur tum use muqaddas maqám
meṉ kháo; kyúnki Ḳhuda´wand ke homoṉ meṉ se terá aur tere beṭoṉ ká yih hissa
hai; kyúnki yúṉ mujh ko hukm húá hai. 14 Aur hiláne ke síne aur uṭháne ke
sháne ko kisí pák jagah meṉ khá, tú aur tere beṭe aur terí beṭíáṉ tere sáth; is liye
ki yih terá aur tere beṭoṉ aur terí beṭíoṉ hai, ki tum baní Isráel kí salámí ke zabí-
hoṉ meṉ se yih díye gae. 15 Aur uṭháne ká shána aur hiláne ká sína jo soḳhtaní

charbíoṉ ke sáth láyá játá hai, táki ḲHUDA´WAND ke rúbarú hiláne kí qurbání ke
liye hiláyá jáwe, tere aur tere beṭoṉ ká haqq abad tak hogá, jaise ki ḲHUDA´WAND
ne farmáyá hai.

16 Phir Músá ne ḳhatiyat ke menḍhe ko bahut talásh kiyá, to kyá dekhtá hai,
ki wuh jaláyá gayá. 17 Tab wuh Hárún ke beṭoṉ Iliazar aur Aitamar par jo bach
rahe the, gusse húá, aur bolá, ki Tum ne ḳhatiyat muqaddas maqám meṉ na khá
lí ? ki yih niháyat muqaddas hai, aur ḲHUDA´WAND ne tumko yih dí hai, táki tum
jamáat ká gunáh uṭhá lo, aur unke liye rúbarú ḲHUDA´WAND ke kafára do. 18
Dekho ki uská lahú maqdis meṉ dáḳhil na kiyá gayá ; lázim thá ki tum use maq-
dis meṉ, jaisá maiṉ ne tumko amr kiyá thá, khá játe. 19 Tab Hárún ne Músá se
kahá, Dekho ki ájhí unhoṉ ne apní ḳhatiyat aur apná charháwá ḲHUDA´WAND ke
áge guzráná hai, aur mujh par aise hádise húe haiṉ; pas agar maiṉ yih ḳhatiyat áj
hí khá letá, to kyá ḲHUDA´WAND ke huzúr maqbúl hotá. 20 Músá ne yih sunke
pasand kiyá.

XI. BA'B.

1 Phir ḲHUDA´WAND ne Músá aur Hárún ko ḳhitáb karke farmáyá ki, 2 Tum
baní Isráel se kaho, Sab chárpáeoṉ meṉ se jo zamín par haiṉ, aur tumheṉ unká
kháná rawá hai, so ye haiṉ. 3 Sab chárpáe khurwále, jin ká khur chirá húá ho,
aur wuh jugálí karte hoṉ, tum unheṉ kháo. 4 Magar chárpáe ki yá jugálí karte
haiṉ, yá khur unke chire húe hote haiṉ, unko na kháo; jaise úṉt, wuh to jugálí kar-
tá hai, par khur uská húá nahíṉ hotá, so wuh nápák hai tumháre liye. 5 Aur
wabr ki wuh jugálí kartá hai, aur khur uská chirá húá nahíṉ, to wuh bhí nápák
hai tumháre liye. 6 Aur ḳhargosh ki wuh to jugálí kartá hai, par uská khur chirá
húá nahíṉ hai, wuh bhí tumháre liye nápák hai. 7 Aur súar kí khur uská chirá húá
hotá hai, par wuh jugálí nahíṉ kartá, wuh bhí nápák hai tumháre liye. 8 Tum un
ke gosht meṉ se kuchh na kháiyo, aur un kí láshoṉ ko na chhúiyo, ki ye nápák
haiṉ tumháre liye.

9 Aur sab un meṉ se jo pání meṉ haiṉ, jinká kháná tumheṉ rawá hai, se ye haiṉ;
sab we jánwar jin ke par hoṉ aur chhilke, daryáoṉ meṉ hoṉ yá nálíoṉ meṉ, tum
unheṉ kháo. 10 Lekin we sab jánwar jin ke no par hoṉ aur na chhilke, daryáoṉ
meṉ hoṉ yá nálíoṉ meṉ, we sab jo pání meṉ rengte haiṉ, aur we sab haiwán jo
pání meṉ rahte haiṉ, we qabíh haiṉ tumháre liye. 11 Aur qabíh honge tumháre
liye; tum unke gosht meṉ se na kháo, aur unke mare húe se ghin karo. 12 Sab
jin ke na par hoṉ aur na chhilke pání meṉ, we qabíh haiṉ tumháre liye.

13 Aur parindoṉ se jin se tum ghin karo, aur jin ko na kháo, is liye ki we qabíh
haiṉ, so ye haiṉ : 14 Nasr aur uqáb aur giddh, aur chíl aur sháhín aur sab qism
uskí, 15 Aur sab kauwe aur aqsám uske, 16 Aur shutur murg aur ullú aur kokil
aur báz aur sab aqsám uske, 17 Aur búm aur hargílá aur raḳham, 18 Aur rájhans,
aur hawásil aur chúhmár, 19 Aur laqlaq, aur baglá, aur sab aqsám uske, aur hud-
hud, aur chamgádar. 20 Aur sab parinde jo chárpáoṉ par chalte haiṉ, we qabíh
haiṉ tumháre liye. 21 Magar tum sab rengte parindoṉ meṉ se jo chárpáoṉ se
chalte haiṉ aur unkí pichhlí táṉgeṉ agle páoṉ se laptí húí haiṉ, ki we un se kúdkar
zamín par chalte haiṉ, tum un meṉ se kháiyo. 22 We jinheṉ tum khá sakte ho, ye

haiṉ; jaise tiḍḍí aur aqsám uske, aur dabá aur aqsám uske, aur harjal aur aqsám
uske, aur tiḍḍe aur aqsám uske. 23 Par sab báqí rengnewále parindoṉ meṉ se jin
ke chárpáoṉ haiṉ, we qabíhhaiṉ tumháre liye. 24 Aur un se tum nápák hoge; aur
jo koí unke mare húe ko chhúwegá, to wuh shám tak nápák rahegá. 25 Aur jo
kisí mare húe ko un meṉ se uṭháwe, to wuh kapṛe apne dhowe, aur shám tak ná-
pák rahegá.
26 Aur sab chárpáe jin ke khur hoṉ par chire húe na hoṉ, aur na jugálí karte
hoṉ, we nápák haiṉ tumháre liye; jo koí unke mare húe ko chhúwegá, to wuh ná-
pák hogá. 27 Aur sab unglíoṉ par chalnewále chárpáoṉ par chalnewále jánwaroṉ
se nápák haiṉ tumháre liye; jo koí unke mare húe ko chhúwegá, to wuh shám tak
nápák rahegá. 28 Aur jo koí unke mare húe ko uṭháwe, to wuh kapṛe apne dhowe
aur wuh shám tak nápák rahegá; aur ye sab nápák haiṉ tumháre liye.
29 Aur rengnewáloṉ meṉ se zamín par jo nápák haiṉ tumháre liye; chhuchhún-
dar hai, aur chúhá, aur goh, aur aqsám uske, 30 Aur waral, aur harzún, aur chhipkalí
aur azáat aur girgit. 31 Sab rengnewáloṉ meṉ se ye nápák haiṉ tumháre liye; jo
koí unke mare húe ko chhúwegá, to wuh shám tak nápák rahegá. 32 Aur jis chíz
par un meṉ se koí markar gir paṛe, to wuh chíz nápák hogí, ḳhwáh bartan lakṛí ká
ḳhwáh kapṛá, ḳhwáh chamṛá, ḳhwáh ṭáṭ, aur kisí qism ká bartan jo kám meṉ áyá
ho, to ye sab nápák honge, pání se dhoe jáweṉ, par shám tak nápák rahenge, tab
pák honge. 33 Aur sab miṭṭí ke bartan jin ke bích meṉ un meṉ se kuchh paṛ
jáwe, we bartan toṛe jáweṉ; aur jo kuchh un meṉ hai, so nápák hogá. 34 Sab wuh
kháná ki kháyá játá hai, jin par un se pání paṛe, nápák hogá, aur sab we chízeṉ jo
un meṉ pí jáweṉ, nápák hongíṉ. 35 Aur un ke mare húoṉ se jis chíz par kuchh
gire, ḳhwáh tanúr ho, ḳhwáh chúlhá, wuh nápák hogí, usko toṛ ḍálo, isliye ki wuh
nápák hai; we nápák haiṉ, aur nápák honge tumháre liye. 36 Magar chashma
aur kúá aur táláb to pák rahegá; lekin jo koí un ke mare húoṉ ko chúwegá, nápák
hogá. 37 Aur mare húoṉ se jo kuchh kisí boneke bíj par ki boe játe haiṉ, gire,
wuh pák rahegá. 38 Magar us bíj par jo pání paṛá húá ho; aur uske mare húe se
kuchh us par gire, to wuh nápák hogá tumháre liye. 39 Aur jab un haiwánoṉ
meṉ se jinká kháná tum ko halál hai, mare, to uská chhúnewálá shám tak nápák
hogá. 40 Aur jo koí un ke mare húoṉ ko kháwe, to wuh apne kapṛe dhowe aur
wuh shám tak nápák rahegá; aur jo koí un ke mare húe ko uṭháwe, wuh apne
kapṛe dhowe aur shám tak nápák rahegá.
41 Aur sab rengnewálí jo zamín par rengte haiṉ, tum unheṉ na kháiyo, is liye ki
qabíh haiṉ. 42 Aur jo apne síne par chale, aur we sab jo chárpáoṉ par chalte
haiṉ, aur bahut páoṉwále sab rengnewáloṉ se jo zamín par rengte haiṉ, tum unheṉ
na kháo, is liye ki qabíh haiṉ. 43 Aur tum kisí rengnewále se, jo zamín par rengtá
hai, apne taíṉ qabíh na karo, aur apne taíṉ nápák na karo, yaháṉ tak ki tum nápák
ho jáo. 44 Is liye ki maiṉ ḲHUDA′WAND tumhárá Ḳhudá haiṉ, cháhiye ki tum
apne taíṉ muqaddas karo, táki muqaddas hoo, is liye ki maiṉ quddús húṉ; so apne
taíṉ kisí rengnewálí se zamín par rengtá hai, nápák na karo. 45 Ki main ḲHUDA′-
WAND húṉ, Misr kí zamín se tumhárá chaṛhánewálá, táki maiṉ tumhárá Ḳhudá
hoúṉ: par tum muqaddas hoo, is liye ki maiṉ quddús húṉ.
46 Charinde aur parinde aur sab jáneṉ zindah jo páṉí meṉ rengtí haiṉ, aur sab
jáneṉ jo zamín par rengtí haiṉ, so un ká yih huḳm hai; 47 Táki tum nápák aur

pák meṉ, aur un jánwaron meṉ jo kháe játe haiṉ, aur un meṉ jo nahíṉ kháe játe
haiṉ, tamíz karo.

XII. BA'B.

1 Phir Ḳhudá'wand ne Músá se hamkalám hoke farmáyá, ki, 2 Baní Isráel ko
kah, Jo aurat ki hámilah ho, aur laṛká jane, to wuh sát din, jaise haiz ke dinoṉ meṉ
wuh rahtí hai, nápák hogí. 3 Aur áthweṉ din laṛke ká ḳhatna kiyá jáwe. 4 Aur
wuh nafás ke lahú ke sabab tentís din ṭhaharí rahe, aur kisí muqaddas chíz ko na
chhúwe; aur jab tak us ke pák hone ke din na áweṉ, maqdis meṉ dáḳhil na howe.
5 Aur agar wuh laṛkí jane, to do hafte jaise us kí haiz ká hukm hai, nápák rahegí,
aur chhiyásath roz nafás ke ḳhún ke liye ṭhaharí rahegí. 6 Aur jab us ke pák
hone ke din beṭe ke liye hoṉ, yá beṭí ke áweṉ, tab wuh bara eksála chaṛháwe ke
liye aur bachcha kabútar ká, yá qumrí ḳhatiyat ke liye jamáat ke ḳhaime ke
darwáze par káhin pás láwe. 7 Wuh use Ḳhudá'wand ke sámhne guzráne, aur
us ke liye kafára de, aur us ko us ke ḳhún bahne se pák kare. Yih beṭá yá beṭí
janne ká hukm hai. 8 Aur agar us ko bara láne ko maqdúr na ho, to wuh do
qumríáṉ yá kabútar ke do bachche, ek chaṛháwe ke liye aur dúsrá ḳhatiyat ke liye
láwe; aur káhin us ke liye kafára dewe, tab wuh pák ho jáwegí.

XIII. BA'B.

1 Phir Ḳhudá'wand ne Músa aur Hárún ko ḳhitáb karke farmáyá, 2 Agar kisí
ke badan meṉ waram yá papṛí yá safed chaṭeṉ hoṉ, aur us ke badan ke chamṛe
meṉ bars kí sí balá ho, to use Hárún káhin pás yá us ke beṭoṉ meṉ se, jo káhin
haiṉ, ek ke pás láweṉ. 3 Wuh káhin us ke badan ke chamṛe kí balá par nazar
kare, agar balá kí jagah ke bál safed ho gae howeṉ, aur wuh balá dekhne meṉ
chamṛe se gahrí ho: to wuh koṛh ká maroz hai; so káhin use dekhke us ko nápák
ṭhaharáwe. 4 Agar we us ke badan ke post par safed aur chamakte húe hoṉ, aur
dekhne meṉ chamṛe se guzre na hoṉ, aur us par ke bál safed na ho gae hoṉ: to
káhin us baláwále ko sát din tak nazarband kare. 5 Aur sátweṉ roz use dekhe,
agar wuh balá us ke dekhne meṉ wuhíṉ kí nahíṉ qáim ho, aur chamṛe par phailí
na ho: to wuh káhin use aur sár din tak nazarband kare. 6 Phir sátweṉ din use
dúsrí bár dekhe, agar wuh balá kuchh mailí húí ho, aur chamṛe par phailí na ho:
to káhin use pák ṭhaharáwe, ki wuh chhíp hai; so wuh apne kapṛe dhowe, aur
pák howe. 7 Par agar wuh chhíp káhin ke dekhne aur pák karne ke bád chamṛe
par bahut phail jáwe, to wuh shaḳhs káhin ko phir dikháyá jáwe. 8 Aur káhin
dekhe ki wuh chhíp chamṛe par baṛh gaí, to wuh use nápák ṭhaharáwe, ki yih bars
hai.

9 Aur agar kisí shaḳhs ko bars ká maraz ho, to use káhin pás láweṉ. 10 Káhin
use dekhe, agar wuh balá uṭhí húí chamṛe par safed ho, aur us ne báloṉ ko safed
kar diyá ho, aur us dág kí jagah ká gosht kuchh nangá ho: 11 To yih us ke
badan ke chamṛe meṉ kuhan bars hai, tab káhin use nápák ṭhaharáwe, aur use
nazarband kare, ki wuh nápák hai. 12 Aur agar bars jild par phail jáwe, aur us
ke us chamṛe ko sir se páoṉ tak chhipáwe, jo káhin kí ánkhoṉ ke sámhne hai;

13 Tab káhin gaur kare, agar us ká sárá badan bars se chhip gayá hai: to wuh
us maríz ko pák ṭhaharáwe, kyúnki wuh sab safed ho gayá hai, aur wuh pák hai.
14 Par jis din nangá gosht us men záhir ho, to wuh nápák hogá. 15 Aur káhin
nange gosht ko dekhe, aur use nápák ṭhaharáwe, ki nangá gosht nápák hai, aur yih
bars hai. 16 Aur agar nangá gosht bhí phir kar safed ho jáwe, to wuh káhin ke
huzúr áwe. 17 Káhin use dekhe, ki wuh maríz sab safed ho gayá hai: to káhin
use pák ṭhaharáwe; ki wuh pák hai.
18 Aur jis ke badan ke chamṛe par phuṛiyá ho, aur changí ho jáe, 19 Aur
phuṛiyá ke makán par chhíp ká sá nishán, yá safed dág yá safed ḳhúbsurḳhí liye
ho: to káhin ko dikháyá jáwe. 20 Káhin kí nazar men agar wuh jild se tale
guzar gayá ho; aur us par ke bál bhí safed ho gae hon: to káhin use nápák kahe;
ki yih bars kí bímárí hai, jo phuṛiyá se paidá húí. 21 Par agar káhin use dekhe
ki us par safed bál nahín, aur wuh chamṛe se áge nahín guzrá, aur kuchh mailá sá
hai: to káhin use sát din nazarband kare. 22 Pas agar wuh chamṛe par phail
gayá ho: to káhin use nápák kahe; ki yih koṛh kí balá hai. 23 Agar safed dág apní
jagah par ho, aur phailá na ho: to wuh phuṛiyá ká dág hai; káhin use pák kahe.
24 Aur jo gosht ki jis ke chamṛe men ág kí sozish ho, aur us sozish men nangá
gosht safed dág chamaktá ki ḳhúbsurḳhí liye yá faqat safed ho: 25 To káhin us
par nazar kare; agar dág par ke bál safed ho gae hon, aur wuh dekhne men
jild se guzrá húá málúm ho: to wuh bars hai, jo jalne se namúd húí; so káhin use
nápák kahe, ki yih bars bímárí hai. 26 Lekin agar káhin dekhe ki us safed dág
par safed bál nahín, aur jild se nahín guzrá, balki kuchh mailá sá ho: to use sát
din tak nazarband kare. 27 Aur sátwen roz káhin use dekhe, agar wuh jild par
bahut phail gayá ho: to use nápák kahe, ki wuh bars ká maraz hai. 28 Aur agar
wuh safed dág apní jagah par ho, aur jild par phailá na ho, balki mailá sá ho, to
wuh jalne ká nishán hai; káhin use pák kahe, ki wuh faqat jalne ká dág hai.
29 Agar kisí mard yá aurat ke sir yá ḍáṛhí men dág ho, 30 Káhin us dág ko
dekhe; agar wuh dekhne men chamṛe se guzrá húá málúm ho, aur us par zard
rúngṭe hon, to káhin use nápák kahe; ki yih bafá hai, sir yá ḍáṛhí kí bars hai.
31 Aur agar káhin us balá kí balá ko dekhe, ki chamṛe se dekhne men nahín guzrí,
par us par siyáh bál nahín, to káhin us bafáwále ko sát din tak nazarband kare.
32 Aur sátwen din dekhe, agar bafá phailí na ho, aur us par zard bál na hon, aur
balá dekhne men chamṛe se guzrí húí málúm na ho: 33 To us ke bál múnḍe jáwen,
lekin bafá par ke munḍáe na jáwen; aur káhin us bafáwále ko aur sát din nazar-
band kare. 34 Phir sátwen roz káhin use dekhe, agar wuh balá jild par phailí na
ho, aur na jild se dekhne men guzrí ho: to káhin use pák kahe; wuh apne kapṛe
dhowe aur pák howe. 35 Aur agar us ke pák ṭhaharáne ke bád wuh bafá jild par
bahut phail jáwe, 36 To káhin use dekhe, ki agar bafá jild par phailí hai: to káhin
zard bál ko na ḍhúnḍhe, wuh nápák hai. 37 Par agar us ke dekhne men wuh bafá
ṭhahar rahí ho, aur us par siyáh bál nikle hon, to wuh bafá changí húí, wuh pák
hai, káhin use pák ṭhaharáwe. 38 Aur agar kisí mard yá aurat ke badan par
chhíp yá safed dág ho, 39 Káhin dekhe, agar wuh dág safed siyáhí mail ho, to chhip
hai, ki chamṛe men phailí hai, wuh pák hai. 40 Aur jis shaḳhs ke sir ke bál gir
gae hon, wuh ganjá hai, wuh pák hai. 41 Aur jis shaḳhs ke sir ke bál munh ke
hone se gir gae howen, wuh chandlá hai, wuh pák hai. 42 Agar us ganje sir yá

chandle par safed surḳh dág ho, to yih bars hai, jo us ke ganje sir aur chandle
sir par phailí húí hai. 43 So káhin use dekhe, agar us marz ká dág us ke ganje
sir aur chandle sir par surḳh safed ho, jaisá ki badan ke chamṛe meṉ bars dikhái
detí hai: 44 To wuh ádmí koṛhí hai, nápák hai, káhin use bilkull nápák ṭhaha-
ráwe, us ká bars us ke sir par hai. 45 Aur wuh abras jis ke badan meṉ balá hai,
us ke kapṛe phaṛe jáweṉ, aur sir nangá kiyá jáwe; tab wuh apná munh chhi-
páwe, aur chillá chilláke kahe, Nápák! Nápák! 46 Jitne dinoṉ tak ki yih bí-
márí us ko rahe, wuh ganda rahegá, wuh nápák hai, wuh akelá rahá kare, us ká
makán ḳhaimagáh ke báhar rahe.
47 Aur wuh pairáhan jis meṉ bars ká sá dág ho, ḳhwáh ún ká ho, ḳhwáb kattán
ká, 48 Aur us pairáhan ke táne meṉ ho, yá báne meṉ kattán ká ho yá ún ká, aur
ḳhwáh chamṛe par ho, ḳhwáh kisí chíz par jo chamre kí ho; 49 Agar wuh dág sabz
yá surḳh ho, kapṛe meṉ ho yá chamṛe meṉ, táne meṉ, yá báne meṉ, yá kisí chamṛe
ke bartan meṉ ho, yih dág bars ká hai, káhin ko dikháyá jáwe. 50 Káhin use
dekhke sát din tak rahne de. 51 Aur sátweṉ din us dág ko dekhe, agar wuh
dág kapṛe par ho, táne meṉ yá báne meṉ yá chamṛe par yá kisí chíz par jo chamṛe
se baní húí hai, to yih dág bars ká saḳht hai aur nápák hai. 52 So wuh us pairá-
han ko, súf ká ho yá kattán ká, jis ke táne meṉ hai yá báne meṉ aur us chamṛe
ke bartan ko jis meṉ balá hai, jalá de, ki yih saḳht bars ká dág hai, wuh ág se
jaláyá jáwe. 53 Aur jo káhin dekhe ki wuh dág jo pairáhan meṉ táne meṉ yá
báne meṉ yá kisí chamṛe ke bartan meṉ hai, phailá nahíṉ: 54 To wuh hukm
kare us chíz ko jo dágí hai ki dhoweṉ, aur phir use aur sát din tak rakh chhoṛe.
55 Phir wuh káhin bád dhone jab sát din guzar jáweṉ, us dág ko dekhe; agar us
dág ne apná rang nahíṉ badlá aur na phailá hai, to wuh nápák hai, tú use ág meṉ
jalá de, ki wuh kaṭáo hai, ḳhwáh wárpár ho, ḳhwáh úparwár. 56 Aur agar káhin
nazar kare aur dekhe, ki dág dhone ke bád siyáhí máil húá, to wuh us pairáhan
se aur chamṛe se táne se yá báne se dág bhar káṭ phenke. 57 Aur agar wuh
dág pairáhan meṉ yá táne meṉ yá báne meṉ yá kisí chamṛe bartan meṉ phir ke
namáyán ho: to yih phailnewálá hai; tú us dágí chíz ko ág se jalá de. 58 Aur
agar dág us pairáhan se yá táne se yá báne se yá chamṛe ke bartan se, jise tú ne
dhoyá hai, játá rahe, to wuh dobára dhoyá jáe, ki pák hojáegá. 59 Yih bars kí
balá ká hukm hai, jo ún ke kapṛe meṉ ho, yá kattán ke táne meṉ yá báne meṉ yá
kisí chamṛe ke bartan meṉ, ki wuh pák ṭharáyá jáwe, yá nápák.

XIV. BAB.

1 Phir Ḳhudáwand ne Músá ko ḳhitáb karke farmáyá, 2 Ki Abras ke liye
jis din wuh pák kiyá jáwe, yih sharíat hai, ki use káhin pás láweṉ. 3 Aur káhin
ḳhaimagáh se báhar jáke dekhe, agar wuh abras bars kí balá se changá hogayá ho:
4 To káhin hukm kare, ki apne liye jo pák kiyá játá hai, do jítí pák chiṛíáṉ aur
sant kí lakṛí, aur qirmiz, aur zúfá lewe. 5 Phir káhin hukm kare, ki ek un
chiṛíoṉ meṉ se ek gilí zarf meṉ bahte húe pání par halál kí jáwe. 6 Aur us jítí
chiṛíá ko sant kí lakṛí aur qirmiz, aur zúfá samet leke us chiṛíá ke lahú meṉ, jo
bahte pání par zabh kí gaí hai, gota de: 7 Aur us par jo bars se pák kiyá játá
hai, sát martaba chhiṛake, aur use pák ṭhaharáwe, aur jítí chiṛíá ko maidán kí

taraf uṛá dewe. 8 Aur wuh jo pák kiyá játá hai, apne kapṛe dhowe, aur sáre ba-
dan ke bál munḍáwe, aur pání meṉ gusl kare, táki pák ho; bád uske wuh
ḳhaimagáh meṉ áwe, par sát din tak apne ḳhaime ke báhar hí sukúnat kare. 9 Aur
sátweṉ roz apne sir ke sab bál, aur apní ḍáṛhí, aur apní bhoṉheṉ garaz apne
sáre bál munḍáwe, aur apne kapṛe dhowe, aur apne badan bhí pání se dhowe, tab
wuh pák hogá. 10 Aur áṭhweṉ din do beaib nar bare, aur ek máda bara ek sála
beaib aur ek paimána maide meṉ se tín ushr tel miláke, aur ek paimána tel hadiya
ke liye lewe. 11 Tab wuh káhin jo pák kartá hai, us shaḳhs ko jo pák kiyá játá
hai, un chízoṉ samet, Ḳhudá´wand ke áge jamáat ke ḳhaime ke darwáze par
házir kare. 12 Aur káhin ek nar bara, asám ke liye, us tel ke paimáne samet,
nazdík láwe, aur unheṉ hiláwe. 13 Aur us bare ko us jagah par, jaháṉ ḳhatiyat
aur chaṛháwá zabh kiyá játá hai, muqaddas maqám meṉ zabh kare: is liye ki
ḳhatiyat ke mánind yih asám bhí káhin ká hai; yih niháyat muqaddas hai. 14 Aur
káhin asám ká kuchh lahú leke us shaḳhs ke, jo pák kiyá játá hai, dahne kán kí
lau par, aur dahne háth ke angúṭhe par, aur dahne páoṉ ke angúṭhe par lagáwe.
15 Aur káhin us paimáne tel meṉ se thoṛá leke us ke báyáṉ háth kí hathelí par
ḍále: 16 Aur us tel meṉ jo us kí báyáṉ hathelí par hai, apní dahní unglí ḍu-
bowe, aur Ḳhudá´wand ke áge sát martaba apne unglí se kuchh tel chhiṛake.
17 Aur us tel meṉ se, jo us kí hathelí par báqí hai, us shaḳhs ke dahne kán kí lau
par, jo pák kiyá játá hai, aur us ke dahne háth ke angúṭhe par us ke dahne páoṉ
ke angúṭhe par asám ke lahú par lagáwe. 18 Aur káhin báqí tel ko jo us kí hath-
elí par hai, us shaḳhs ke sir par jo pák kiyá játá hai ḍál de: aur káhin us ke liye
Ḳhudá´wand ke áge kafára de. 19 Aur káhin ḳhatiyat guzráne, aur us ke liye
jo nápákí se pák kiyá játá hai kafára de; bád us ke chaṛháwe ko zabh kare.
20 Aur káhin chaṛháwá aur hadiya mazbah par chaṛháwe: aur us ke liye kafára
de, ki wuh pák ho jáegá.

21 Aur agar wuh miskíṉ ho, aur us ká háth us qadr ko na pahunche, to wuh
asám kí bábat hiláne ke liye ek nar bara lewe, táki us ke liye kafára diye jáwe, aur
ek ushr maide ká tel milá húá hadiya kí bábat, aur ek shísha tel, 22 Aur do
qumríáṉ yá kabútar ke do bache us ke háth pahunchne ke muwáfiq lewe; un meṉ
se ek ḳhatiyat howe, aur dúsrá chaṛháwá. 23 Aur wuh unheṉ áṭhweṉ din, apne
pák hone ke wáste, jamáat ke ḳhaime ke darwáze par Ḳhudá´wand ke rúbarú
káhin pás láwe. 24 Aur káhin asám ká bara aur wuh shísha tel ká lewe, aur wuh
unheṉ Ḳhudá´wand ke áge hiláne kí qurbání ke liye hiláwe. 25 Phir wuh asám
ke bare ko zabh kare, aur káhin asám ke ḳhún meṉ se kuchh leke us shaḳhs ke jo
pák kiyá jatá hai dahine kán kí lau par, aur dahine háth ke angúṭhe, aur dahine
páoṉ ke angúṭhe par lagáwe. 26 Aur us tel meṉ se thoṛá sá us kí báyáṉ hathelí
par ḍále. 27 Aur káhin us tel meṉ se jo us kí báyáṉ hathelí par hai, thoṛá sá
apní dahiní unglí se Ḳhudá´wand ke áge sát bár chhiṛake. 28 Aur káhin us tel
meṉ se jo us kí hathelí par hai, us shaḳhs ke jo pák kiyá játá hai dahine kán kí
lau par, aur us ke dahine háth ḳe angúṭhe, aur us ke dahine páoṉ ke angúṭhe par
asám ke lahú kí jagah par lagáwe. 29 Aur káhin báqí tel ko, jo us kí hathelí
par hai, us shaḳhs ke sir par jo pák kiyá játá hai ḍále, aur us ke liye Ḳhudá´wand
ke áge kafára de. 30 Phir wuh do qumríáṉ yá kabútar ke do bache, jo use
muyassar howeṉ: 31 Ek to ḳhatiyat ke liye, aur dúsrá chaṛháwe ke liye hadiya

samet guzráne: aur káhin us shakhs ke liye jo pák kiyá játá hai Khudáwand ke
áge kafára dewe. 32 Us mabrús ke liye, jis ká háth na pahunchtá ho, us ke pák
hone ke liye, yih hukm hai.

33 Phir Khudáwand ne Músá aur Hárún ko khitáb karke farmáyá, 34 Ki jab
tum Kanán kí sarzamín meṉ, jo maiṉ tumháre tassarruf meṉ detá húṉ, dákhil ho,
agar tumhárí zamín mamlúk meṉ kisí ghar par bars kisí balá záhir ho; 35 To
cháhiye ki us ghar ká málik jáke káhin ko khabar kare, aur kahe, Mujhe aisá
málúm hotá hai, ki us ghar par kuchh bars sá hai: 36 Tab káhin hukm kare, ki
we us ghar ko, peshtar us se ki káhin balá ko dekhne jáe, khálí kareṉ, táki ghar
ká sárá asbáb nápák na hojáe; bád us ke káhin dekhne jáe. 37 Aur us balá par
nazar kare: agar balá us ghar kí díwároṉ par khúb sabz yá khúb surkh lakíreṉ
hoṉ, aur dekhne meṉ gahrí nazar áweṉ; 38 To káhin ghar se báhar nikalke ghar
ke darwáze par khaṛe hokar ghar ko sát din tak band kar rakhe. 39 Aur sátweṉ
din áke phir nazar kare, agar wuh balá ghar kí díwároṉ par phail gaí ho: 40 To
káhin hukm de, ki un patharoṉ ko jin meṉ balá hai nikál ḍáleṉ, aur shahr ke
báhar nápák jagah par phenk deṉ. 41 Phir wuh us ghar ko andar se cháron taraf
khurachwáe, aur we us khák ko jo khurachí gaí shahr ke báhar nápák jagah par
phenk deṉ. 42 Aur we aur pathar leke un patharoṉ kí jagah paiwasta kareṉ; aur
wuh dúsrí miṭṭí lekar ghar ko lípe. 43 Aur agar wuh balá, bád us ke ki us ke
pathar nikále gae, aur wuh ghar khurachá gayá, aur us par kahgil kí gaí, phirke
namúd ho áwe; 44 To káhin áwe aur dekhe, agar wuh balá ghar par phail gaí ho,
to wuh us ghar kí sakht bars hai: wuh nápák hai. 45 Tab wuh us ghar ko, aur
us ke patharoṉ ko, aur us kí lakṛíoṉ ko, aur us kí sab miṭṭí ko giráde; aur wuh
unheṉ shahr ke báhar nápák jagah par le jáwe. 46 Us ke siwá agar koí us ghar
ke muqaffal hone ke dinoṉ meṉ us ghar ke bích dákhil hogá, to wuh shám tak
nápák rahegá 47 Aur jo koí us ghar meṉ soe, to apne kapṛe dhowe; aur jo koí
us ghar meṉ kuchh kháwe, to apne kapṛe dhowe.

48 Aur agar wuh káhin, bád us ke ki us par kahgil kí gaí, us ghar meṉ áwe,
aur dekhe ki wuh balá ghar par nahíṉ phailí, to wuh us ghar ko pák ṭhaharáwe,
kyúnki wuh balá changí hogaí. 49 Tab us ghar kí pákí ke liye do chiríáṉ, aur
sant kí lakṛí, aur qirmiz, aur zúfá lewe. 50 Aur un chaṛíoṉ meṉ se ek ko ek miṭṭí
ke baoṉ meṉ bahte húe páví par zabh kare. 51 Phir wuh sant kí lakṛí, aur zúfá,
aur qirmiz, aur us jítí chiṛíá ko leke us zabh kí húí chiṛíá ke lahú meṉ, aur us
bahte húe páví meṉ gota de, aur sát dafa us ghar par chhiṛake. 52 Aur chiṛíá
ke lahú, aur bahte húe páví, aur jítí chiṛíá, aur sant kí lakṛí, aur zúfá, aur qirmiz
se us ghar ko pák kare. 53 Aur us jítí chiṛíá ko shahr ke báhar maidán kí taraf
chhoṛ de, aur us ghar ke liye kafára de, ki wuh pák hojáegá. 54 Har qism bars kí
balá ke, aur chhip ke liye, 55 Aur poshák aur ghar ke bars ke liye, 56 Aur
waram, aur chhalke, aur safed dág ke liye yih hukm hai; 57 Táki we nápák aur
pák ṭhaharáne ke din yih hukm amal meṉ láweṉ.

XV. BÁB.

1 Phir Khudáwand ne Músá aur Hárún ko khitáb karke farmáyá, 2 Ki Baní
Isráel se khitáb karo, aur un ko kaho, Agar kisí shakhs ko jiryán ká maraz ho, to

wuh jiryán ke sabab se nápák hai. 3 Aur jiryán ke waqt us kí nápákí yún hogí;
kyá us ke badan se jiryán jári ho, kyá us ká badan se band ho, wuh nápák hai.
4 Jo shaḳhs jise jiryán hai, jis bistar par soegá, wuh bistar nápák hogá, aur jo
bartan jis par wuh baiṭh gayá, nápák hogá. 5 Aur jo koí us ke bistar ko chhúe
apne kapṛe dhowe, aur pání se gusl kare, aur shám tak nápák rahegá. 6 Aur jo
koí us bartan par, jis par jiryánwálá baiṭhá ho, baiṭhá, apne kapṛe dhowe, aur pání
meṉ naháwe, aur shám tak nápák rahegá. 7 Aur jo koí us ke badan ko jise jiryán
hai chhúwe; to wuh apne kapṛe dhowe, aur pání se gusl kare, aur shám tak
nápák rahegá. 8 Aur agar wuh jise jiryán hai kisí shaḳhs par jo pák hai thúk de;
to wuh shaḳhs aqne kapṛe dhowe, aur pání se gusl kare, aur shám tak nápák
rahegá. 9 Aur wuh sab chíz jis par wuh jiryánwálá sawár ho, nápák hogí. 10 Aur
jo koí us chíz ko jo us jiryánewále ke níche hai chhúe, shám tak nápák rahegá:
aur jo koí un chízeṉ ko uṭháwe, wuh apne kapṛe dhowe, aur pání se gusl kare, aur
shám tak nápák rahegá. 11 Aur wuh jis ko yih shaḳhs jise jiryán hai bin háth
dhoe chhúe, apne kapṛe dhowe, aur pání se gusl kare, aur shám tak nápák
rahegá. 12 Aur miṭṭí ká wuh básan jis ko jiryánewálá chhúwe toṛá jáe; aur agar
básan chobí ho, to pání se dhoyá jáwe. 13 Aur jab wuh jise jiryán ká maraz hai
changá hojáe, to wuh sát din apne pák hone ke liye gine, tab wuh apne kapṛe
dhowe, aur apná badan bahte húe pání se dhowe: tab wuh pák hogá. 14 Aur
áṭhweṉ din do qumríáṉ yá kabútar ke do bache leke, Ḳhudáwand ke huzúr jamáat
ke ḳhaime ke darwáze par káhin pás láwe, aur unheṉ káhin ke hawále kare.
15 Aur káhin unheṉ guzrán de, ek ḳhatiyat ke liye, aur dúsrá chaṛháwe ke liye:
aur káhin us jiryánwále kí bábat us ke liye Ḳhudáwand ke áge kafára de.
16 Aur jab koí shaḳhs munazzil ho, to wuh apná sárá badan pání se dhowe, aur
shám tak nápák rahegá. 17 Aur jis kapṛe yá chamṛe par nufta lag jáe, wuh kapṛá
yá chamṛá pání se dhoyá jáwe, aur shám tak nápák rahegá. 18 Aur jab mard
aurat ke sáth jimá kare, aur munazzil ho, to we donoṉ pání se gusl kareṉ, aur
shám tak nápák rahenge. 19 Jo aurat haiz ho, wuh sát din judá kí jáe; jo koí
use chhúegá, shám tak najis rahegá. 20 Aur wuh sab chíz, jis par wuh apní judáí
ke aiyám meṉ sowe, nápák hai; aur harek chíz jis par wuh baiṭhe nápák hai.
21 Aur jo koí us ke bistar ho chhúe, apne kapṛe dhowe, aur pání se gusl kare,
aur shám tak nápák rahegá. 22 Aur jo koí kisí bartan ko jis par wuh baiṭhí ho
chhúe, apne kapṛe dhowe, aur pání se naháwe, aur shám tak nápák rahegá. 23 Aur
agar koí chíz us ke bistar par, yá aur kisí par ho, jis par wuh baiṭhí húí hai, aur
us waqt koí us chíz ko chhúwe, to wuh shám tak nápák rahegá. 24 Aur agar
mard us ke sáth sotá hai, aur us ká najas us par hotá hai, to wuh sát din tak nápák
rahegá; aur harek bistar jis par wuh mard soegá, nápák hogá. 25 Aur agar aurat
apne muatád aiyám se áge píchhe haiz ho, yá us ká ḳhún aiyám i máhúd ke guzar
jáne par bhí jári rahe; to us ke aiyám jiryán ká hukm us ke aiyám haiz ká sá
hogá: wuh nápák hai. 26 Aur jab tak us ká lahú chalá játá hai, jis bistar par
wuh soegí, aur jis chíz par wuh baiṭhegí, wuh chíz jis tarah us ke aiyám i haiz
meṉ nápák thí, ab bhí nápák hogí. 27 Aur jo koí un chízoṉ ko chhúegá, nápák
hogá; apne kapṛe dhowe, aur pání se gusl kare, aur shám tak nápák rahegá.
28 Aur jab wuh apne jiryán se pák howe, to sát din gine; bád us ke wuh pák hogí.
29 Aur áṭhweṉ din cháhiye ki wuh do qumríáṉ yá kabútar ke do bache leke jamáat

ke khaime ke darwáze par káhin pás áwe. 30 Aur káhin ek khatiyat ke liye, aur
ek charháwe ke liye guzrán de; aur káhin us ke jiryán kí nápák ke liye KHUDA'-
WAND ke áge us ke liye kafára de. 31 Tum baní Isráel ko un kí najásat se yún
parhez karwáo, táki we apní najásaton men halák na howen, jab mere maskan ko,
jo un ke darmiyán hai, nápák karen. 32 Us ke liye jise jiryán ká maraz ho, aur
us ke liye jo munazzil hone se nápák ho, 33 Aur us ke liye jo háiz ho, aur us
mard aur aurat ke liye jise jiryán ká maraz ho, aur us mard ke liye jo háiz aurat
ke sáth ham khwáb ho, yih hukm hai.

XVI. BA'B.

1 Phir KHUDA'WAND ne bád us ke ki Hárún ke do bete KHUDA'WAND ke nazdík
áe aur mar gae, 2 Músá ko khitáb karke farmáyá, ki Apne bháí Hárún ko yih kah,
ki Har waqt quds men parde ke andar kafáre ke sarposh ke pás, jo ahdnáme ke
sandúq par hai, na áyá kare, táki mar na jáwe: is liye ki main badlí men kafáre
ke sarposh par dikháí dúngá. 3 Aur Hárún quds men yún áwe; ki khatiyat ke
liye ek bachhrá, aur charháwe ke liye ek mendhá láwe. 4 Aur kattání muqaddas
pairáhan pahine, aur us ke badan men kattání páejáma ho, aur kattání patke se us
kí kamarbandhí ho, aur apne sir par kattání amáma rakhe: ye muqaddas kapre
hain; aur wuh apná badan pání se dhowe, aur unhen pahin le. 5 Aur baní Isráel
kí jamáat se bakrí ke do bache khatiyat ke liye, aur ek mendhá charháwe ke liye
lewe.

6 Aur Hárún us bachhre ko, jo khatiyat ke liye us kí taraf se hai, nazdík láwe,
aur apne liye aur apne ghar ke liye kafára de. 7 Phir un donon buzgálon ko
leke jamáat ke khaime ke darwáze par KHUDA'WAND ke áge házir kare. 8 Aur
Hárún un donon buzgálon par qura dále; ek qura KHUDA'WAND ke liye, aur
dúsrá azl ke liye. 9 Aur Hárún us buzgále ko, jis par KHUDA'WAND ke nám ká
qura pare, láwe, aur use khatiyat ke liye zabh kare. 10 Par wuh jis par azl ká qura
pare, KHUDA'WAND ke áge jítá házir kare, táki us se kafára diyá jáwe, aur azl ke
liye bayábán men chhor de.

11 Phir Hárún us bachhre ko, jo khatiyat ke liye us kí taraf se hai, láke, apne
liye, aur apne ghar ke liye kafára de; aur us bachhre ko, jo uskí taraf se khatiyat
hai, zabh kare. 12 Aur wuh ek údsoz us ág ke angáron se, jo KHUDA'WAND ke
áge mazbah par hai, aur ek muthí bakhúr ke kate húe masálih se bhar le, aur parde
ke andar láwe. 13 Aur us bakhúr ko KHUDA'WAND ke huzúr ág men dál de, táki
bakhúr ká dhúán kafáre ke sarposh ko, jo ahdnáma ke sandúq par hai, chhipáwe,
ki wuh halák na ho. 14 Phir wuh us bachhre ká lahú leke apní unglí se kafáre
ke sarposh par mashriq kí jánib ko chhirake; aur kafáre ke sarposh ke áge
bhí lahú apní unglí se sát martaba chhirake. 15 Phir wuh us buzgála ko, jo
jamáat kí taraf se khatiyat hai, zabh kare, aur uske lahú ko parde ke andar láke,
jaisá us ne bachhre ke khún ke sáth kiyá thá, waisáhí kare, aur us kafáre ke sar-
posh ke úpar unke sámhne chhirake. 16 Aur maqdis kí bábat baní Isráel kí ná-
pákíon ke liye, aur un ke gunáhon aur sárí khatáon ke liye kafára de; aur wuh
jamáat ke khaime ke liye bhí, jo un ke sáth un kí najásaton rahtá hai, aisáhí kare.
17 Aur jab wuh jamáat ke khaime men jáwe, táki maqdis men kafára de, to jab

tak ki wuh báhar na áwe, aur apne liye aur apne gharáne ke liye, aur baní Isráel
kí sárí jamáat ke liye kafára na de, wahán koí na jáwe. 18 Phir wuh nikalke us
kí bábat kafára de; aur us bachhre aur us buzgále ke lahú men se leke mazbah
ke síngon par áspás ḍále. 19 Aur apní unglí se us par sát martaba lahú chhiṛake,
aur use baní Isráel kí najásaton se táhir aur muqaddas kare.

20 Aur jab wuh maqdis, aur jamáat ke ḳhaime, aur mazbah ke liye kafára de
chuke, to us jíte buzgále ko láwe. 21 Aur Hárún apne donon háth us jíte buz-
gále ke sir par rakhe, aur baní Isráel kí sárí badkáríon, aur un ke sáre gunáhon,
aur ḳhatáon ká iqrár karke un ko us buzgále ke sir par dhare, aur use kisí shaḳhs
ke háth, jo us ke liye muaiyan ho, bayábán ko bhejwá de. 22 Ki wuh buzgála
unkí sárí badkáríán apne úpar uṭháke wairáne men le jáegá: aur wuh us buzgále
ko bayábán men chhoṛ de.

23 Phir Hárún jamáat ke ḳhaime men dáḳhil hoke un kattán ke kapṛon ko, jo
us ne maqdis men jáne ko waqt pahine the, utáre, aur unko wahán rakh de. 24
Phir pák maqám men apná badan pání se dhowe, aur apne kapṛe pahin ke báhar
áwe, aur apná chaṛháwá aur jamáat ká chaṛháwá guzráne, aur apne liye aur jamáat
ke liye kafára de. 25 Aur ḳhatiyat kí charbí mazbah par jaláwe.

26 Aur wuh jis ne azl ke liye buzgála chhoṛ diyá apne kapṛe dhowe, aur
pání se naháwe; bád us ke ḳhaimagáh men dáḳhil ho. 27 Aur ḳhatiyat ke bachhṛe
ko aur ḳhatiyat ke buzgále ko jin ká lahú maqdis men kafára ke liye dáḳhil kiyá
gayá, ḳhaimagáh se báhar lejáwen; aur unkí khálen, aur un ká gosht, aur sirgín ág
men jalá dewen. 28 Aur wuh jis ne unhen jaláyá apne kapṛe dhowe, aur pání se
gusl kare; bád us ke ḳhaimagáh men dáḳhil howe.

29 Aur yih tumháre liye rasm i daimí hogí, ki sátwen mahíne kí daswín táríḳh
tum men se harek, ḳhwáh wuh tumhárá mutwattin ho, ḳhwáh pardesí jis kí búdo-
básh tum men hai, apní ján ko dukh de, aur kisí tarah kám na kare: 30 Kyúnki
us roz tumháre wáste tumhárí pákí ke liye kafára diyá jáegá, táki tum apne sáre
gunáhon se Ḳhuda´wand ke áge pák hojáo. 31 Yih tumháre liye sabt ráhat ká
hogá: tum us din apní ján ko dukh díjiyo; yih tumháre liye hamesha ko rasm hogí.
32 Aur wuh káhin jo mamsúh kiyá jáe, aur muqarrar kiyá jáe, ki apne báp kí jagah
kahánat kí ḳhidmat kare, kafára dewe, aur kattání kapṛe jo muqaddas hain pahine.
33 Aur wuh maqdis ke liye, aur jamáat ke ḳhaime ke liye, aur mazbah ke liye, aur
káhinon ke liye kafára dewe. 34 Aur yih tumháre liye rasm i abadí hai, ki tum
baní Isráel ke liye, un ke sab gunáhon kí bábat, sál men ek dafa kafára do. Chu-
nánchi us ke jaisá Ḳhuda´wand se Músá se farmáyá, waisáhí kiyá.

XVII. BAB.

1 Phir Ḳhuda´wand ne Músá ko ḳhitáb karke farmáyá, 2 Ki Hárún ko, aur
us ke beṭon, aur sáre baní Isráel ko ḳhitáb kar, aur un ko kah, ki Ḳhuda´wand ne
mujhe yih hukm kiyá hai, 3 Ki Jo shaḳhs baní Isráel men se bail, yá bara, yá
buzgála ḳhaimagáh men yá ḳhaimagáh se báhar zabh kare, 4 Aur jamáat ke
ḳhaime ke darwáze par, Ḳhuda´wand ke maskan ke áge, qurbání guzránne ke liye
na láwe, us shaḳhs par ḳhún kí tuhmat hogí, ki us ne ḳhún baháyá, aur wuh shaḳhs
apní guroh se kaṭ jáegá: 5 Yih is liye hai, ki baní Isráel apní qurbáníán, jinhen

we maidán meṉ zabh karte haiṉ, ḲHUDA´WAND ke huzúr jamáat ke ḳhaime ke dar-
wáze par káhin pás láweṉ, aur unheṉ ḲHUDA´WAND ke huzúr salámíoṉ ke zabíh
guzráneṉ. 6 Aur káhin wuh lahú jamáat ke ḳhaime ke darwáze par, ḲHUDA´-
WAND ko mazbah par chhiṛake, aur charbí ko sungháwe, táki ḲHUDA´WAND ke liye
ḳhushnúdí kí bú ho. 7 Aur áge ko shayátín ke liye, jin ke píchhe we zinákár
ṭhaharte haiṉ, na guzráneṉ. Un ke liye qarnoṉ meṉ yih hamesha ke liye rasam
hogí.
8 Aur tú unheṉ kah, ki Jo koí Isráel ke gharáne ká, yá musáfir jo uṉ men
búdobásh kartá hai, chaṛháwá yá zabíh guzráne, 9 Aur use jamáat ke ḳhaime ke
darwáze par, táki use ḲHUDA´WAND ke liye chaṛháne ko na láwe, wuh shaḳhs apní
jamáat meṉ se kaṭ jáegá. 10 Aur baní Isráel meṉ se jo shaḳhs, ḳhwáh Isráel ke
gharáne ká ho, ḳhwáh musáfir jis kí búdobásh un meṉ ho, kisí ḳhún ko kháwe;
to maiṉ us ḳhúnkhánewále par apná gazab názil karúngá, aur use us kí jamáat
meṉ se káṭ dúngá. 11 Kyúnki badan kí hayát lahú meṉ hai; so maiṉ ne mazbah
par tum ko diyá hai, ki tumhárí jánoṉ ke liye kafára de: kyúnki wuh, jo kisí ján
ke liye kafára detá hai, so lahú hai. 12 Isí liye maiṉ ne baní Isráel ko kahá, ki
Tum meṉ se koí ḳhún na kháwe, aur koí musáfir jis kí búdobásh tum meṉ hai,
lahú na kháwe. 13 Aur baní Isráel meṉ se, yá musáfiroṉ meṉ se jin kí búdobásh
tum meṉ hai, jo shaḳhs shikár kare, aur koí charinda yá parinda jo kháne meṉ átá
hai pakṛe; wuh us ká lahú bitáwe, aur use miṭṭí se chhipáwe. 14 Kyúnki yih
harek badan kí ján hai; is ká lahú ján kí jagah hai: is liye maiṉ ne baní Isráel ko
hukm kiyá, ki Kisí gosht ká lahú mat kháo: ki har jándár kí zindagání us ká lahú
hai; jo koí use kháegá, kaṭ jáegá. 15 Aur jo koí kisí haiwán ko, jo azḳhud mar-
gayá ho, yá use darinde ne toṛá ho, kháwe, to wuh shaḳhs, ḳhwáh tumhárá mut-
wattin ho, ḳhwáh musáfir, wuh apne kapṛe dhowe, aur pání se gusl kare, aur shám
tak nápák rahegá; tab wuh pák hogá. 16 Par agar wuh na dhowe, aur na gusl
kare, to wuh apná gunáh áp uṭháwegá.

XVIII. BÁB.

1 Phir ḲHUDA´WAND ne Músá ko ḳhitáb karke farmáyá, 2 Ki Baní Isráel se
ḳhitáb kar, aur unheṉ kah, ki Maiṉ ḲHUDA´WAND tumhárá Ḳhudá húṉ. 3 Tum
Misr kí zamín ke se kám, jis meṉ tum rahte the, na kíjiyo, aur tum zamín i Kanán
ke se kám, jaháṉ maiṉ tumheṉ lejátá hún, mat kíjiyo, aur tum un kí rasmoṉ par
na chaliyo. 4 Tum mere hukmoṉ par chalo, aur merí rasmoṉ ko hifz karo, aur
us par amal karo: ki maiṉ ḲHUDA´WAND tumhárá Ḳhudá húṉ. 5 So tum merí
rasmoṉ aur mere hukmoṉ par amal karo; ki jo koí un par amal kare, to wuh un
se hayát páwegá: maiṉ ḲHUDA´WAND húṉ.
6 Tum meṉ se koí apne qaríb kí barahnagí záhir karne ke nazdík na howe: ki
maiṉ ḲHUDA´WAND húṉ. 7 Tú apne báp kí barahnagí, aur apní má kí barahnagí
zinhár záhir na kar; ki wuh terí má hai: tú us kí barahnagí záhir na kar. 8 Tú
apne báp kí jorú kí barahnagí záhir na kar; ki wuh tere báp kí barahnagí hai. 9
Tú apní bahin kí barahnagí, aur apne báp kí beṭí, aur apní má kí beṭí kí barahnagí,
ḳhwáh wuh ghar meṉ paidá húí ho, ḳhwáh aur kahíṉ, zinhár záhir mat kar. 10 Tú
apne beṭe kí beṭí, aur apní beṭí kí beṭí kí baráhnagí záhir mat kar; ki un kí baran-

agí tere kí barahnagí hai. 11 Tere báp kí jorú kí beṭí, jo tere báp ke nutfe se hai,
terí bahin hai, tú us kí barahnagí záhir mat kar. 12 Tú apne báp kí bahin kí
barahnagí záhir mat kar; ki wuh tere báp kí rishtedár hai. 13 Apní má kí bahin kí
barahnagí záhir mat kar; ki wuh terí má kí rishtedár hai. 14 Tú apne báp ke
bháí kí barahnagí záhir mat kar; tú us kí jorú ke nazdík mat já: wuh terí chachí
hai. 15 Tú apní bahú kí barahnagí záhir mat kar; ki wuh tere beṭe kí jorú hai:
tú us kí barahnagí záhir mat kar. 16 Tú apne bháí kí jorú kí barahnagí záhir
mat kar; ki wuh tere bháí kí barahnagí. 17 Tú kisí aurat kí barahnagí us kí
beṭí samet záhir mat kar, aur tú us aurat kí beṭí kí beṭí, aur us ke beṭe kí beṭí
mat le, táki us kí barahnagí khole; ki wuh us kí rishtedár hai: ki yih baṛí behayáí
hai. 18 Aur tú kisí aurat ko us kí bahin samet mat le, táki us kí bhí barahnagí
záhir kare, pahilí ke jíte jí, ki yih us ká jaláná hai.

19 Aur wuh aurat jo kapṛoṉ se ho, jabtak pák na hole, us kí barahnagí kholne
ko us ke nazdík mat já. 20 Aur tú apne hamsáe kí jorú ke sáth mubásharat mat
kar, táki use nápák kare. 21 Tú apne farzandoṉ meṉ se kisí ko Málik kí nazar
ág meṉ mat guzrán, aur Ḳhudá´wand apne Ḳhudá ke nám ko nápák na kar: maiṉ
Ḳhudá´wand húṉ. 22 Tú mard ke sáth, jis tarah aurat ke sáth sotá hai, mat so:
yih makrúh hai. 23 Tú kisí haiwán se jimáa mat kar, táki us se nápák ho; aur
na koí aurat kisí haiwán ke áge já khaṛí ho, ki us se jimáa karwáe; ki yih aun-
dhí bát hai.

24 Tum un chízoṉ meṉ áp ko kisíse álúdah mat karo: ki un sab kámoṉ se qau-
meṉ, jinheṉ maiṉ tumháre áge hánktá húṉ, nápák hotí haiṉ. 25 Aur zamín nápák
hotí hai; ki us kí badkárí kí mutálaba us se karúngí, aur zamín unheṉ jo us meṉ
baste haiṉ qai kar ḍálegí. 26 Pas tum áp merí sharíatoṉ aur mere hukmoṉ ko hifz
karo, aur un karáhatoṉ meṉ se kisí ko koí na kare, ḳhwáh tumhárá mutwattin ho,
ḳhwáh ajnabí tum meṉ rahnewálá; 27 Kyúnki zamín ke báshindoṉ ne jo tum se
áge the, ye sab karáhatoṉ ke kám kíe, aur zamín nápák hogaí; 28 Táki zamín
tumhárí nápákí se tumheṉ bhí ugal na de, jis tarah us ne un qaumeṉ ko, jo tum
se áge thíṉ, ugal diyá. 29 Ki jo koí un karáhatoṉ meṉ se kuchh karegá, to we
karnewále apní qaum meṉ se kaṭ jáenge. 30 So tum merí sharíat ko hifz karo,
aur un mustakrih fialoṉ meṉ se, jo tum se áge kíe gae, koí kám na karo, aur apne
taiṉ un se ganda na karo: maiṉ Ḳhudá´wand tumhárá Ḳhudá húṉ.

XIX. BAB.

1 Phir Ḳhudá´wand ne Músá ko ḳhitáb karke farmáyá, 2 Baní Isráel ke sáre
majma ko kah, aur unheṉ farmá, ki Tum muqaddas ho; ki maiṉ Ḳhudá´wand tum-
hárá Ḳhudá quddús húṉ.

3 Tum apne apne má báp se ḍarte raho, aur mere sabtoṉ ko talaf na karo: maiṉ
Ḳhudá´wand tumhárá Ḳhudá húṉ.

4 Tum butoṉ kí taraf rujú mat ho, aur na apne liye ḍhále húe mábúdoṉ ko ba-
náo: maiṉ Ḳhudá´wand tumhárá Ḳhudá húṉ.

5 Aur agar tum salámí ká zabíh Ḳhudá´wand ke liye zabh karo, to tum use
apní razá ke liye zabh karo. 6 Yih cháhiye ki jis din tum zabh karo, usí din yá
dúsre din kháí jáwe. aur agar tísre roz tak kuchh bachí rahe, to ág meṉ jalá diyá

jáwe. 7 Aur agar wuh zara bhí tísre din kháyá jáwe, to karáhiyat hogí; wuh
námaqbúl ho jáegá. 8 So jo koí use kháegá, us ká gunáh usí par hai, kyúnki us
ne Ḳhudá´wand kí pákíza chíz ko najis kiyá; so wuh insán apní qaum se kaṭ
jáegá.

9 Aur jab tú apná khet káṭe, to khet ko chár taraf se sab ká sab mat káṭ le,
aur na apne khet kí ḳhosha chíní kar. 10 Aur tú jab apne angúroṉ ke ḳhoshe
chune, to jo zamín par gir paṛíṉ, un ko mat uṭhá, aur apne angúroṉ ká ek ek dána
toṛ na le; cháhiye ki miskínoṉ aur garíboṉ ke liye un ko chhoṛ de: maiṉ Ḳhudá´-
wand tumhárá Ḳhudá húṉ.

11 Tum chorí na karo, na jhúṭhá muamala karo; ek dúsre se jhúṭh mat bolo.

12 Aur tum merá nám leke jhúṭhí qasam na kháo; tú apne Ḳhudá ke nám ko ná
pák mat kar: maiṉ Ḳhudá´wand húṉ. 13 Tú apne hamsáe par zulm na kar, na
us se kuchh chhín le: mazdúr kí mazdúrí cháhiye ki sárí rát subh tak tere pás na
rah jáe.

14 Tú bahre ko gálí na de; tú wuh chíz jis se ṭhokar lage andhe ke áge mat
rakh, aur apne Ḳhudá se ḍartá rah: maiṉ Ḳhudá´wand húṉ.

15 Tum hukúmat meṉ beinsáfí na karo; tú miskín kí miskíní par nazar na
kar, aur buzurg ko buzurgí ke liye izzat mat de, balki insáf se apne bháí kí hukú-
mat kar. 16 Tú aib jáíoṉ ke mánind apní qaum meṉ áyá jáyá na kar, aur apne
bháí ke ḳhún par kamar na bándh: maiṉ Ḳhudá´wand húṉ.

17 Tú apne bháí se bugz apne dil meṉ na rakh: tú apne bháí ko nasíhat kar,
táki tú us ke sabab ḳhatákár na ṭhahare. 18 Tú apne abná i jins se intiqám mat
le, aur na un kí taraf se kína rakh, balki tú apne bháí ko apní mánind piyár kar:
maiṉ Ḳhudá´wand húṉ.

19 Tum merí sharíatoṉ kí muláfazat karo. Tú apne bahímoṉ ko muḳhtalif
jensoṉ se lagne mat de. Tú apne khet meṉ kisí tarah ke bíj mile húe mat bo: aur
pairáhan, jo kattán aur súf se miláke biná gayá ho, mat pahin. 20 Jo koí us aurat
se, jo kaníz aur kisí shaḳhs kí mangítar hai, aur na fidiya dí gaí hai, aur na ázád
kí gaí hai, hambistar ho, un ko koṛá márá jáwe: we márḍále na jáweṉ, is liye ki
wuh aurat ázád na thí. 21 So wuh Ḳhudá´wand ke liye apná asám jamáat ke
ḳhaime ke darwáze par, yáne ek menḍhá asám ke liye láwe. 22 Aur káhin us asám
ke menḍhe par, us ḳhatá ke liye jo us ne kí, Ḳhudá´wand ke áge kafára de; tab
wuh ḳhatá jo us ne kí hai, baḳhshí jáegí.

23 Aur jab tum us mulk meṉ áo, aur har náo ke mewadár daraḳht lagáo, to
tum un ká mewa na toṛo, aur apne úpar tín baras tak harám karo; wuh mewa na
kháyá jáwe. 24 Aur chauthe sál us ke sáre mewe shukarguzárí ke sáth Ḳhudá´-
wand ke liye muqaddas honge. 25 Aur pánchweṉ sál tum us ká mewa kháo,
aur us ká sab hásil apne liye jama karo: maiṉ Ḳhudá´wand tumhárá Ḳhudá húṉ.

26 Tum lahú ke sáth kuchh mat kháo; aur badfálí aur nekfálí na karo. 27 Tum
apne siroṉ ke goshe mat munḍo, aur na tú apní ḍáṛhí ke konoṉ ko dúr kar. 28 Tum
kisí ke marne se apne badanoṉ ko na chíro, aur apne úpar godne se nishán na do:
maiṉ Ḳhudá´wand húṉ.

29 Tú apní beṭí ko behurmat na kar, ki use harámkárí ko sompe, tá na howe
ki zamín harám kárí aur badkárí se mámúr ho jáwe. 30 Tum mere sabtoṉ kí mu-
háfazat karo, aur mere maqdis se ḍaro: maiṉ Ḳhuea´wand húṉ.

31 Aur tum bhánmatí aur jádúgaroṉ par iltifát na karo, aur un ke tálib na ho,
ki un ke sabab se nápák ho jáoge: maiṉ ḲHUDA´WAND tumhárá Ḳhudá húṉ.
32 Tú us ke liye jis ká sir safed ho uṭh khaṛá ho, aur búṛhe mard ko izzat de,
aur apne Ḳhudá se ḍar: main ḲHUDA´WAND húṉ.
33 Agar koí musáfir terí zamín par tere sáth sukúnat kare, tú us ko mat satá.
34 Balki musáfir ko jo tumháre sáth rahtá hai aisá jáno, jaise wuh tum meṉ paidá
húá hai; aur use aisá piyár kar, jaisá áp ko kartá hai; is liye ki tum Misr kí zamín
meṉ pardesí the: maiṉ ḲHUDA´WAND tumhárá Ḳhudá húṉ.
35 Tum insáf karne meṉ, paimáísh karne meṉ, taulne meṉ, nápne meṉ beinsáfí
na karo. 36 Cháhiye ki tumhárí púrí tarázú, púre paimáne, púrí dasseríáṉ hoṉ:
maiṉ ḲHUDA´WAND tumhárá Ḳhudá húṉ, jo tum ko zamín i Misr se nikál láyá.
37 So tum merí sharíatoṉ, aur merí sárí adálatoṉ kí muháfazat karo, aur un par
amal karo: maiṉ ḲHUDA´WAND húṉ.

XX. BÁB.

1 Phir ḲHUDA´WAND ne Músá ko ḳhitáb karke farmáyá, 2 Ab tú baní Isráel
meṉ se, yá un musáfiroṉ meṉ se, jin kí un meṉ búdobásh hai, apní aulád meṉ kisí
ko Málik kí nazar karegá, wuh márḍálá jáegá, us zamín ke báshinde us par pathráo
kareṉ. 3 Aur maiṉ us shaḳhs par apná qahr názil karúngá, aur use uskí jamáat
meṉ se káṭ dúngá; is liye ki us ne apní aulád meṉ se kisí ko Málik ko diyá, ki
mere maqdis ko nápák, aur mere nám pák ko behurmat kare. 4 Aur agar us zamín
ke rahnewále us shaḳhs se, jab ki us ne apní aulád meṉ se kisí ko Málik ko nazar
kiyá chashmposhí kareṉ, aur use qatl na kareṉ, 5 To maiṉ us shaḳhs par, aur us
ke gharáne par qahr názil karúngá, aur us ko un sab samet jo uskí pairawí meṉ
ziná karte haiṉ, ki Málik kí pairawí meṉ zinákár ṭhahareṉ, unkí qaum meṉ se káṭ
ḍálúngá. 6 Aur us insán par, jo bhánmatí aur jádúgaroṉ par iltifát kartá hai, táki
unkí tarah ziná kare, maiṉ us insán par apná gazab názil karúngá, aur use uskí
qaum meṉ se káṭ ḍálúngá. 7 Pas áp ko pákíza karo, aur muqaddas ho; ki maiṉ
ḲHUDA´WAND tumhárá Ḳhudá húṉ. 8 Aur tum merí sharíatoṉ ko hifz karo, aur
un par amal karo: maiṉ ḲHUDA´WAND húṉ, jo tumheṉ muqaddas kartá húṉ. 9 Aur
jo koí apne báp yá apní má par lán kare, már ḍálá jáegá: us ne apne báp yá apní
má par lánat kí hai; us ká ḳhún usí par hai.
10 Aur wuh shaḳhs jo dúsre kí jorú ke sáth, yá apne hamsáe kí jorú se ziná
kare, wuh ziná karnewálá aur ziná karnewálí donoṉ qatl kíe jáweṉ. 11 Aur jo
shaḳhs ki apne báp kí jorú se hambistar ho, us ne apne báp kí barahnagí kholí:
we donoṉ qatl kíe jáweṉ; un ká ḳhún unhíṉ par hai. 12 Aur wuh shaḳhs jo
apní bahú se rahe, we donoṉ qatl kíe jáweṉ: unhoṉ ne aundhí bát kí hai; un ká
ḳhún unhíṉ par hai. 13 Aur agar koí mard ke sáth sowe, jaise aurat ke sáth sotá
hai, un donoṉ ne makrúh kám kiyá: we qatl kíe jáweṉ; un ká ḳhún unhíṉ par
hai. 14 Aur agar koí jorú ko, aur us kí má ko bhí rakhe, yih behayáí hai: we
tínoṉ ke tínoṉ jaláe jáweṉ, táki tumháre darmiyán behayáí na rahe. 15 Aur agar
koí mard chaupáe se lage, wuh qatl kiyá jáwe; aur tum us chaupáe ko bhí márḍálo.
16 Aur agar aurat bahíme ke pás jáwe, aur us ke níche paṛ jáe, to us aurat aur
bahíme ko márḍál; we ján se máre jáweṉ; un ká ḳhún unhíṉ par hai. 17 Aur

agar koí mard apní bahin ko, yá apne báp kí beṭí, yá apní má kí beṭí ko lewe, aur
báham ek ek kí barahnagí dekheṉ, yih niháyat burá kám hai; we donoṉ apní
qaum ke áge qatl kíe jáweṉ, ki us ne apní bahin kí barahnagí záhir kí; wuh apná
gunáh uṭháwegá. 18 Aur agar mard us aurat se jo háíz hai ham bistar ho, aur us
kí barahnagí záhir kare, to us ne us ká chashma kholá hai, aur us ne apne lahú ká
chashma khulwáyá: so we donoṉ apní apní qaum meṉ se kaṭ jáwenge. 19 Aur
tú apní ḳhálá aur apní phúphí kí barahnagí záhir mat kar; ki jis ne aisá kiyá us ne
apne qaríb kí barahnagí záhir kí: aur we gunáh ko uṭháwenge. 20 Aur agar koí
apní chachí se hambistar ho, to us ne apne chachá kí barahnagí záhir kí: we apne
apne gunáh ko uṭháwenge; we láwalad marenge 21 Aur jo shaḳhs apne bháí kí
jorú ko lewe, to yih qabíh hai; us ne apne bháí kí barahnagí záhir kí: we láwalad
honge.

22 So tum merí sab rasmoṉ kí, aur merí sab sharíatoṉ kí muháfazat karo, aur
un par amal karo; táki wuh zamín jis meṉ maiṉ tumheṉ lejátá húṉ, ki sukúnat
karo, tum ko ugal na de. 23 Tum un qaumoṉ ke dastúroṉ par, jinheṉ maiṉ tum-
háre áge hánktá húṉ, mat chalo; kyúnki unhoṉ ne aisehí sab amal kíe, isí liye maiṉ
ne un se nafrat kí. 24 Maiṉ ne tumheṉ kahá, ki Tum un kí zamín ke wáris hoge,
aur maiṉ us par tum ko qábiz kardúngá, ki tum us ke wáris ho, wuh zamín jis par
dúdh aur shahd bah rahá hai: maiṉ ḲHUDA´WAND tumhárá Ḳhudá húṉ, ki tumheṉ
ḳhilqat meṉ se chún liyá hai. 25 So tum pák aur nápák chaupáíoṉ meṉ, aur nápák
aur pák parindoṉ meṉ faraq karo: aur tum charindoṉ aur parindoṉ aur kisí qism
kí chíz ke sabab se, jo zamín par rengtí hai, jin ko maiṉ ne tumháre liye nápák
kiyá hai, apne taiṉ nápák na karo. 26 Aur tum mere muqaddas log hojáo, ki maiṉ
ḲHUDA´WAND quddús húṉ, aur maiṉ ne tumheṉ ḳhilqat meṉ se chun liyá hai, táki
tum mere ho. 27 Aur jo mard yá aurat, bhánmatí yá jádúgar ho, to donoṉ qatl
kíe jáweṉ: cháhiye ki tum un par pathráo karo; un ká ḳhún unhíṉ par howe.

XXI. BAB.

1 Phir ḲHUDA´WAND ne Músá ko ḳhitáb karke farmáyá, Káhinoṉ ko jo baní
Hárún haiṉ farmá, aur unheṉ kah, ki Koí is sabab se, ki us kí guroh meṉ koí mar
jáwe, nápák na bane: 2 Magar us ke liye jo us se nazdík kí qarábat rakhtá ho,
jaise apní má ke liye, apne báp ke liye, apne beṭe, apní beṭí, apne bháí ke liye,
3 Aur apní kúárí bahin ke liye jo us ke sáth hai, aur hanoz mard se wáqif nahíṉ
húí; wuh us ke liye nápák ban saktá hai. 4 Koí shaḳhs apne logoṉ ke darmiyán
apne ko áludah na kare, aisá ki nápák hojáe. 5 We apne siroṉ ke bál na munḍ-
áweṉ, aur apní ḍáṛhíoṉ ke kone na munḍáweṉ, aur apne badanoṉ par pachhne na
kháweṉ. 6 We apne Ḳhudá ke liye muqaddas bane raheṉ, aur apne apne Ḳhudá
ke ism ko behurmat na kareṉ: ki we ḲHUDA´WAND ke hom apne Ḳhudá ke laham
guzránte haiṉ; so muqaddas honge. 7 We us randí ko, jo fáhisha yá behurmat
hai, jorú na kareṉ, aur na us randí ko jise us ke shauhar ne taláq dí ho: kyúnki we
apne Ḳhudá ke liye muqaddas haiṉ. 8 Pas tú use muqaddas jániyo; ki wuh tere
Ḳhudá ká kháná guzrántá hai: wuh tere áge muqaddas howe; ki maiṉ ḲHUDA´-
WAND tumheṉ muqaddas karnewálá quddús húṉ. 9 Aur agar kisí káhin kí beṭí

fáhisha banke áp ko behurmat kare, wuh apne báp ko zalíl kartí hai: use ág meṉ
jalá deweṉ.
10 Aur wuh jo apne bháíoṉ meṉ sardár káhin hai, jis ke sir masah ká raugan
ḍálá gayá, aur jo muqaddas kiyá gayá, táki kapṛe pahine, apná sir nangá na kare
aur apne kapṛe na pháṛe. 11 Wuh kisí murde ke pás na jáwe, aur na apne báp,
aur na ápní má ke liye áp ko nápák banáwe. 12 Aur hargiz maqdis se báhar na
jáwe, aur apne Ḳhuda´wand ke maqdis ko behurmat na kare; kyúnki us ke
Ḳhudá ká tel malne ká nazr us par hai: maiṉ Ḳhuda´wand húṉ. 13 Aur wuh
kúárí aurat se byáh kare. 14 Káṉḍ, aur mutlaqa, aur bahurmat, aur chhinál raṉḍí
se byáh na kare; balki wuh apne hí qaum meṉ kí kúárí se byáh kare. 15 Apne
tuḳhm ko apní qaum meṉ hargiz behurmat na kare: ki maiṉ Ḳhuda´wand use
muqaddas karnewálá húṉ.
16 Phir Ḳhuda´wand ne Músá se ḳhitáb karke farmáyá, 17 Ki Hárún ko kah,
Jo koí ki tere tuḳhm se apne apne qarnoṉ meṉ náqis ho, wuh nazdík na áwe, táki
apne Ḳhudá ká kháná guzráne. 18 Kyúnki wuh mard jis meṉ kuchh aib hai,
nazdík na áwe, jaise andhá, yá langṛá, yá wuh jis ke ázá meṉ kuchh kamí beshí
ho, 19 Yá wuh jis ká páoṉ yá háth ṭúṭá ho, 20 Yá kubṛá, yá bauná, yá ánkh men
us kí phulí ho, yá abras, yá khujlí bahrá, yá ḳhusya us ká pachká ho. 21 Hárún
káhin kí nasl meṉ se koí jo aibdár ho nazdík na áwe, ki Ḳhuda´wand ke homoṉ
ko guzráne; wuh aibdár hai, wuh hargiz apne Ḳhudá ká kháná guzránne ko pás
na áwe. 22 Wuh apne Ḳhudá ká kháná, ḳhwáh khás muqaddas ho, ḳhwáh ám,
kháwe; 23 Lekin parde ke andar dáḳhil na ho, na mazbah ke pás áwe, is liye ki
wuh aibdár hai; mere maqdis ko behurmat na kare: ki maiṉ Ḳhuda´wand un ká
muqaddas karnewálá húṉ. 24 Tab Músá ne Hárún, aur us ke beṭoṉ, aur sáre
baní Isráel ko yih sab kahá.

XXII. BA'B.

1 Phir Ḳhuda´wand ne Músá ko ḳhitáb karke farmáyá, 2 Ki Hárún aur baní
Hárún ko kah, ki Baní Isráel kí pák chízoṉ se áp ko bacháe rakheṉ, aur mere nám
ko un chízoṉ kí bábat, jinheṉ we mere liye muqaddas karte haiṉ, behurmat na
kareṉ: maiṉ Ḳhuda´wand húṉ. 3 Unheṉ kah de, Tumháre qarnoṉ meṉ tumhárí
sab nasloṉ meṉ se jo koí nápák ho, aur un pák chízoṉ ke pás, jo baní Isráel
Ḳhuda´wand ke liye guzránte haiṉ, jáwe, wuh insán mere huzúr se kaṭ jáegá:
maiṉ Ḳhuda´wand húṉ. 4 Jo koí Hárún kí nasl meṉ se koṛhí ho, yá jiryán kí
bímárí rakhtá ho, to jabtak ki pák na hole pák chízoṉ meṉ se kuchh na kháwe.
Aur jo koí aisí chíz ko jo marke nápák hotí hai chhúe, yá use ihtilám howe;
5 Aur jo koí kisí rengnewále haiwán ko, jise chhúná nápákí ká mújib hai, yá kisí
aise shaḳhs ko jis kí nápákí siráyat kartí hai, koí nápákí kyún na ho, chhúe; 6 To
wuh insán, jis ne aisá kuchh chhúá, shám tak nápák rahegá, aur jab tak apná
badan paní se dho na le, pák chízoṉ meṉ se kuchh na kháwe. 7 Aur jab aftáb
gurúb hogá, wuh pák hogá; tab wuh pák chízeṉ kháwe, ki yih us ká rizk hai.
8 Wuh us chíz ko jo ag ḳhud margaí ho, yá darindoṉ ne use pháṛá ho, na kháwe,
ki us se ganda ho jáegá: maiṉ Ḳhuda´wand húṉ. 9 Is liye we merí sharíatoṉ kí
muháfazat kareṉ, tá na howe ki we us kí bábat gunahgár hoṉ, aur is liye ki unhoṉ

ne use najis kiyá halák howen: main Ḳhuda'wand un ká muqaddas karnewálá
hún.
10 So koí ajnabí pák chíz na kháwe; aur na pardesí káhin ká, aur na mazdúr
pák chízon ko kháwe. 11 Lekin wuh jise káhin ne apne zor se mol liyá ho, wuh
use khá saktá hai, aur we jo us ke ghar men paidá húe hon; we us ke kháne men
se kháwen. 12 Agar káhin kí beṭí kisí ajnabí ke sáth byahí gaí ho, wuh bhí uṭháí
húí pák chízon men se na kháwe. 13 Par agar káhin kí beṭí ránḍ ho jáwe, yá
mutlaqa howe, aur beaulád ho, aur jis tarah larkáí men thí, apne báp ke ghar men
phir áwe, to wuh apne báp ke kháne men se kháwe; lekin ajnabí zinhár use na
kháwe. 14 Aur agar koí nádánista pák chízon men se khá jáwe, to wuh us ke
pánchwen hisse ke barábar apne pás se us par ziyáda kare, aur use us pák chíz
samet káhin ko de. 15 Aur we baní Isráel kí pák chízon ko, jo unhon ne Ḳhuda'-
wand kí nazr kín, behurmat na karen: 16 Aur apní pák chízon ke kháne se bojh
gunáh ká un par na uṭhwáwen: ki main Ḳhuda'wand un ká muqaddas karnewálá
hún.
17 Phir Ḳhudá ne Músá se ḳhitáb karke farmáyá, 18 Ki Hárún aur baní
Hárún ko aur sáre baní Isráel ko farmá, aur unhen kah, Jo koí Isráel ke gharáne
men se, yá un men se ki baní Isráel men ajnabí hain, apná qurbán láwe, ḳhwáh
nazr, ká qurbán ḳhwáh ḳhúshí ká qurbán ho, jo charháwá karke Ḳhuda'wand ke
liye guzránte hain; 19 To wuh tumháre maqbúl hone ke liye, bail se yá bare se
yá buzgále se beaib nar ho. 20 Aur use jo aibdár hai, qurbán na karo; kyúnki
tumhárá aisá qurbán námaqbúl hogá. 21 Aur jo koí salámí ká zabíh Ḳhuda'-
wand ke liye guzráne, táki apní nazr púrí kare, yá ḳhúshí ká qurbán láwe, gáe
bail yá bheṛ bakrí se, to cháhiye ki maqbúl hone ke liye beaib ho: us men koí nuq-
sán na ho. 22 Tum andhá, aur ustuḳhwán i shikasta, aur lúlá langṛá, aur wuh jis
ke badan par masa ho, yá karand aur khujlíwálá Ḳhuda'wand ke liye qurbání na
guzráno; un men se hom mazbah par Ḳhuda'wand ke liye na karo. 23 Gáe bail
bheṛ bakrí, jis ká koí uzú ziyáda yá kam ho, to use ḳhúshí ke qurbán ke liye guz-
rán saktá hai; lekin agar nazr kí bábat hai, to wuh qabúl na hogá. 24 Tú jis ke
ḳhusiye kuchale, yá male, yá nikále, yá káṭe gae hon, us ko Ḳhuda'wand ke liye
qurbán na kar; tú apní sarzamín men aison ko na baná. 25 Aur tum un sab
chízon men se apne Ḳhudá ká kháná kisí ajnabí kí taraf se bhí na guzráno; is liye
ki un ká fasád un men hai, aur aib un men hai: so we tumháre liye maqbúl na
howenge.
26 Phir Ḳhuda'wand ne Músá se ḳhitáb karke farmáyá, 27 Ki Jis waqt bachhṛá
yá bara yá buzgála paidá howe, to sát din tak apní má ke sáth rahe; aur áṭhwen
din, yá bád áṭh din ke, Ḳhuda'wand ke hom ke qurbán ke liye maqbúl hogá. 28
Aur gáe aur bheṛ ko us ke bache samet ek din zabh mat kíjiyo.
29 Aur jab tum Ḳhuda'wand ke liye shukaráne zabíh zabh karo, to jis taur se
tum se maqbúl ho zabh karo. 30 Wuh usí din kháyá jáwe; tum us men se dúsre
din tak kuchh zara báqí mat rakhiyo: main Ḳhuda'wand hún.
31 So tum mere hukmon kí muháfazat karo, aur un par amal karo: main Ḳhu-
da'wand hún. 32 Tum mere pák nám ko behurmat na kíjiyo; ki main baní Isráel
men muqaddas hún: main Ḳhuda'wand tumhárá muqaddas karnewálá hún, 33 Aur
tumhen zamín i Misr se nikál láyá hún, táki tumhárá Ḳhudá hoún: main Ḳhuda'-
wand hún.

XXIII. BA´B.

1 Phir Ḳhudá´wand ne Músá se ḳhitáb karke farmáyá, 2 Ki Baní Isráel ko
farmá aur un se kah, ki Ḳhudá´wand kí íden, jin ke liye tum manádí karoge, táki
muqaddas jamáaten jama howen, so we merí íden ye hain.

3 Chha din károbár kiyá jáwe; par sátwen din jo sabt ráhat ká hai, us men
muqaddas manádí hogí; tum koí kám na kiyá karo: yih tumháre sab gharon men
Ḳhudá´wand ká sabt hai.

4 Ye Ḳhudá´wand kí íden aur muqaddas manádíán hain, ki tum waqt par un kí
manádí kiyá karoge. 5 Pahile mahíne kí chaudahwín táríḳh, awál aur gurúb ke dar-
miyán, Ḳhudá´wand kí íd i fasah ká hai. 6 Aur usí mahíne kí pandrahwín táríḳh
Ḳhudá´wand kí íd i fatír hai: so tum sát din tak fatírí hí roṭí kháiyo. 7 Pahile
din manádí muqaddas kíjiyo; tum us din koí dunyáwí kám mat karná. 8 Aur
tum sát din tak Ḳhudá´wand ke liye hom karo; aur sátwán din muqaddas manádí
ká hai: tum us roz koí dunyáwí kám na kíjiyo.

9 Phir Ḳhudá´wand ne Músá ko ḳhitáb karke farmáyá, 10 Ki Baní Isráel ko
farmá aur kah, ki Jab tum us zamín men, jo main tumhen dúngá, dáḳhil ho, aur
us ká galla káṭo, to tum apne galle ke pahile hásil men se ek púlá káhin pás láo.
11 Wuh use Ḳhudá´wand ke huzúr hiláwe, táki wuh tumhárí taraf se qabúl
howe: aur sabt ke dúsre din subh ko káhin use hiláwe. 12 Aur tum us din, jis
waqt wuh púlá hiláyá jáwe, ek bara eksála beaib charháwá karke Ḳhudá´wand ke
wáste guzráno. 13 Aur us ke sáth hadiya aur do ushr maide tel men mole húe
Ḳhudá´wand ke liye ḳhushbúí ká hom karo; aur us ke sáth rúba hín ká wain tapá-
wan karo. 14 Aur tum jis din tak ki apne Ḳhudá ke liye qurbání guzráno, roṭí
aur bhúní húí bálíán, aur kachí bálíán hargiz na kháiyo: tumháre sáre gharon men
tumháre qarnon ke liye yih rasm i abadí hai.

15 Aur tum sabt ke dúsre din se, jis din púle kí qurbání hiláí játí hai, sát hafte
kámil gino. 16 Sátwen sabt ke dúsre din tak pachás din gin lo; tab tum Ḳhudá´-
wand ke liye nayá hadiya guzráno. 17 Tum apne gharon men se do ushr ke do
girde hiláne ke liye láo: ye maide ke howen, aur ḳhamír ke sáth pakáe jáwen,
Ḳhudawand ke liye pahile phal hon. 18 Aur tum sát eksále beaib bare, aur ek
bachhṛá, aur do mendhe un girdon ke sáth líjiyo; ki Ḳhudá´wand ke liye chaṛ-
háwá hon, aur us ke sáth hadiya aur tapáwan guzráno, ki ḳhúshbúí ká hom Ḳhu-
dá´wand ke liye ho. 19 Phir tum ḳhatiyat ke liye bakrí ká ek bacha, aur salámí
ke zabih ke liye ek sála do bare zabh kíjiyo. 20 Aur káhin un ko pahile hásil
ke girdon samet, jo Ḳhudá´wand ke huzúr hiláne kí qurbání hai, aur un donon
baron samet hiláwe: ki we káhinon ke liye Ḳhudá´wand ke muqaddas hain. 21
Aur tum ain usí din manádí kíjiyo, ki wuh tumhárí muqaddas manádí ká din hai:
tum us din koí dunyáwí kám mat kíjiyo: yih tumháre sáre gharon men tumháre
qarnon ke liye rasm i abadí hogí.

22 Aur jab tum apne khet káṭo, to káṭte húe apne khet ká koná káṭke mat sáf
kar líjiyo, aur tú use jo káṭte húe gire mat sameṭ; tú use miskínon, aur ajnabíon
ke liye chhoṛ de: main Ḳhudá´wand tumhárá Ḳhudá hún.

23 Phir Ḳhudá´wand ne Músá ko ḳhitáb karke farmáyá, 24 Ki Baní Isráel
ko kah, ki Sátwen mahíne ke pahile din tumháre liye íd, aur karná kí áwáz se

manádí muqaddas hogí. 25 Tum koí kám dunyáwí mat kíjiyo, aur Ḳhudáwand
ke liye hom kíjiyo.
26 Phir Ḳhudáwand ne Músá ko ḳhitáb karke farmáyá, 27 Sátweṇ mahíne ká
daswáṇ roz kafára dene ká din hai: tumháre liye muqaddas manádí hogí; tum us
din áp ko gamzada banáo, aur Ḳhudáwand ke liye hom karo. 28 Tum ain usí
din koí kám na karná; kyúnki wuh kafáre ká din hai, ki tum Ḳhudáwand apne
Ḳhudáwand ke áge apne liye kafára do. 29 Jo koí insán ki ain us din meṇ magmún
na banegá, wuh apní qaum se kaṭ jáegá. 30 Aur jo insán ain us din meṇ koí kám
karegá, maiṇ us insán ko us kí qaum meṇ se faná kar dúngá. 31 Tum kisí tarah
ká kám mat karná: yih tumháre sáre gharoṇ meṇ tumháre qarnoṇ ke liye rasm i
abadí hogí. 32 Yih tumháre liye sabt-ráhat ká hogá; tum áp ko gamgín banáiyo;
tum us mahíne ke nawen din kí shám se dúsrí shám tak apní ráhat kí muháfazat
kíjiyo.
33 Phir Ḳhudáwand ne Músá ko ḳhitáb karke farmáyá, 34 Baní Isráel ko far-
má, ki Sátweṇ mahíne kí pandrahwíṇ táríḳh se leke sát din tak Ḳhudáwand kí íd i
ḳhaiám hai. 35 Pahile din muqaddas manádí howe; tum us din koí dunyáwí kám
na karná. 36 Sát din tak Ḳhudáwand ke liye hom guzránná; áṭhwáṇ din tumhárí
muqaddas manádí ká hai: so tum Ḳhudáwand ke liye hom guzrániyo; yih báz
rakhne ká din hai: us meṇ koí dunyáwí kám na kíjiyo. 37 Ye Ḳhudáwand kí ídeṇ
haiṇ, ki jin ke liye tum manádí karoge, táki muqaddas jamáateṇ jama howeṇ, táki
Ḳhudáwand ke liye hom yáne chaṛháwá, aur hadiya zabíh, aur tapáwan, harek
chíz apne din meṇ guzrániyo: 38 Siwá Ḳhudáwand ke sabtoṇ ke, aur siwá tum-
háre sáre tuhfoṇ ke, aur siwá tumhárí sárí nazroṇ ke, aur siwá tumhárí sárí ḳhúshí
kí qurbáníoṇ ke, jo tum Ḳhudáwand ke liye guzránte ho. 39 Sátweṇ mahíne ke
pandrahweṇ din, jab tum khetoṇ ká galla ikaṭhá kar lo, to tum sát din tak
Ḳhudáwand ke liye íd kariyo: pahilá roz ráhat ká hogá, aur áṭhwáṇ din ráhat
ká hogá. 40 So tum pahile din ḳhushnumá daraḳhtoṇ ke phal, aur ḳhurme ke
daraḳhtoṇ kí sháḳheṇ, aur ghane daraḳhtoṇ kí dálíáṇ, aur wádí ká bed lená; aur
tum Ḳhudáwand apne Ḳhudá ke áge sát din tak ḳhúshí ḳhurramí kíjiyo.
41 Aur tum har sál Ḳhudáwand ke liye un sát dinoṇ kí íd kí muháfazat kariyo.
Yih tumháre qarnoṇ ke liye rasm i abadí hogí. 42 Tum sátweṇ mahíne yúṇhíṇ
íd kíjiyo; tum sát din tak ḳhaimoṇ meṇ rahiyo, jitne Isráel ke mutwattin haiṇ,
sab ke sab ḳhaimoṇ meṇ raheṇ; 43 Táki we jo tumhárí nasl se haiṇ jáneṇ, ki
jab maiṇ baní Isráel ko zamín i Misr se nikál láyá, to maiṇ ne unheṇ ḳhaimoṇ
meṇ ábád kiyá: maiṇ Ḳhudáwand tumhárá Ḳhudá húṇ. 44 So Músá ne baní
Isráel se Ḳhudáwand kí ídoṇ ká zikr kiyá.

XXIV. BÁB.

1 Phir Ḳhudáwand ne Músá ko ḳhitáb karke farmáyá, 2 Baní Isráel ko
hukm kar, ki tere liye kaṭṭe húe zaitún ká raugan ḳhális roshní ke liye láweṇ,
táki chirág hamesha jaláyá jáwe. 3 Hárún use jamáat ke ḳhaime meṇ ahdnáma
ke kafára ke báhar, shám se subh tak, Ḳhudáwand ke áge tartíb se rakhe:
tumháre qarnoṇ ke liye yih rasm i abadí hogí. 4 Wuhí chirágoṇ ko pák
shamádán par Ḳhudáwand ke huzúr hamesha tartíb se rakhá kare. 5 Aur tú

maida leke bárah girde paká: harek girda efah ke do ushr ká ho. 6 Aur tú
unhen Khudáwand ke áge pák dastarkhán par do qitáren karke, har qitár men
chha tartíb se rakhiyo. 7 Aur tú harek qitár par pák zabán rakhiyo, táki wuh
rotí ká izkár aur Khudáwand ke liye hom howe. 8 Wuh dáimí ahd ke taur par
baní Isráel se leke har sabt ko Khudáwand ke áge bilá nága chuná kare. 9 Aur
ye rotíán Hárún kí, aur us ke beton kí hain; we unhen muqaddas maqám men
kháwen, ki yih us ke liye Khudáwand ke homon men se niháyat muqaddas, aur
un ká haqq i abadí hai.
10 Tab ek shakhs, jis kí má Isráelí aur báp Misrí thá, nikalke Isráelíon men
gayá: aur us Isráelí aurat ke bete ne, aur Isráelí ek shakhs ne khaimagáh men
báham jhagrá kiyá. 11 Aur Isráelí aurat ke bete ne Khudáwand ke nám ko
lánat kí, aur gálí dí: aur us kí má ká nám Salúmiyat thá, jo Dibrí kí betí Dán ke
faríq se thí. 12 Tab we use Músá pás láe; aur wuh qaid kiyá gayá, táki un se
záhir kare, ki Khudáwand unhen kyá hukm kartá hai. 13 Tab Khudáwand
ne Músá ko khitáb karke farmáyá, 14 Ki Use jis ne lánat kí hai, khaimagáh ke
báhar nikál lejá, aur sab us ke sunnewále apne háth us ke sir par rakhen, aur sárí
jamáat use sangsár kare. 15 Aur tú baní Isráel se kah de, ki Jo koí apne Khudá
par lánat karegá, apní khatá ko uthámegá. 16 Aur wuh jo Khudáwand ke nám
ko bad kahegá, ján se márá jáegá; sárí jamáat use sangsár karegí: khwáh wuh
musáfir ho, khwáh mutwattin, jab us ne kufr baká, to wuh ján se márá jáegá.
17 Aur wuh jo insán ko márdálegá, so márdálá jáegá. 18 Aur jo koí haiwán ko
márdále, to us ká iwaz, we haiwán ke iwaz haiwán den. 19 Aur koí apne hamsáe
ká nuqsán kare, jaisá karegá, waisáhí páegí; 20 Torne ke badle torná, ánkh ke
badle ánkh, dánt ke badle dánt: jaisá koí kisí ká nuqsán kare, us se waisáhí kiyá
jáwe. 21 Aur wuh jo haiwán ko márdále, us ká táwán dewe; wuh jo insán ko
márdále, ján se márá jáwe. 22 Tumhárí ekhí taur kí sharíat ho, jo ajnabí ke haqq
men hai, wuhí tumháre watanı́ ke haqq men ho: ki main Khudáwand tumhárá
Khudá hún. 23 Tab Músá ne baní Isráel ko hukm kiyá, ki Is lánatkarnewále
ko khaimagáh ke báhar nikál lejáwen, aur us par patthráo karen: so baní Isráel
ne jaisá Khudáwand ne Músá ko farmáyá thá, kiyá.

XXV. BÁB.

1 Phir Khudáwand ne koh i Síná par Músá ko khitáb karke farmáyá, 2 Ki
Baní Isráel ko farmá, aur un se kah, ki Jab tum us zamín men, jo main tumhen
detá hún, dákhil ho, to wuh zamín Khudáwand ke liye sabt ko árám kare. 3 Tú
chha baras apne khet men bíj bo, aur tú chha baras apne angúron ko árásta kar,
aur us ká hásil jama kar. 4 Lekin sátwán sál zamín ke liye sabt ráhat ká howe,
Khudáwand ke liye sabt howe; tú na khet men bíj boiyo, aur na apne angúron
ko árásta kíjiyo. 5 Jo kuchh ki tere khet men áp se áp uge, tú use mat kátiyo,
aur tere angúron men jise tú ne árásta na kiyá thá, jo angúr lagen, tú unhen mat
toriyo: kyúnki yih zamín ke liye ráhat ká sál hai. 6 So zamín ká sabt tumháre
liye, aur tumháre naukar aur tumhárí laundí aur tumháre mazdúr aur tumháre
ajnabíon ke liye, jin kí búdobásh tum men hai, 7 Aur tumháre wahashí aur ahlí
chaupáíon ke liye, jo us zamín par hain, us ká sab hásil un ke kháne ke liye hogá.

8 Aur tú sát baras ráhat ke sát martaba apne liye gin; aur un sát ráhat ke
barason ke din tere liye unchás baras honge. 9 Tab tú sátwen mahíne kí daswín
tárikh mihmání ká narsingá phunkwá; tú kafáre ke roz apne sáre mulk men
narsingá phunkwá. 10 So tum pacháswen baras ko muqaddas karo, aur zamín
men us ke sáre báshindon men ázádí kí manádí karo: yih tumháre liye yúbal hai;
aur tum men se har wáhid apne apne amláq par jáwe, aur harek apne apne khándán
men jáwe. 11 Pacháswán baras tumháre liye yúbal ká hai; tum kuchh mat
boiyo, aur na use jo us men azkhud uge kátiyo, na apne angúr jise tú ne árásta na
kiyá thá jama kíjiyo. 12 Kyúnki yih yúbal hai; yih tumháre liye muqaddas hai;
khetou men jo hásil ho, tum use kháo. 13 Us yúbal ke sál tum men se harek
apne amláq par phir jáwe. 14 Aur agar tú apne hamsáe ke háth beche, yá apne
hamsáe se mol le, to tum ek dúsre par zulm na kíjiyo. 15 Yúbal ke bád barason
kí shumár ke muwáfiq tú apne hamsáe se mol lená, aur galla ke barason ke
shumár ke mutábiq tere háth beche. 16 Barason kí kasrat ke muwáfiq tú us ká
mol barháiyo, aur barason kí kamí ke muwáfiq tú us kí qímat ghatáiyo: ki barason
ke shumár ke muwáfiq wuh tere háth galla bechtá hai. 17 Aur tum ek dúsre
par zulm na karo, balki tú apne Khudá se dariyo: ki main KHUDÁWAND tumhárá
Khudá hún.

18 So tum merí sharíat par amal kíjiyo, aur mere hukmon kí muháfazat karná,
aur un par amal karná; ki tum zamín par sálim rahoge. 19 Aur zamín tum ko
apne phal degí, aur tum bhar pet kháoge, aur us par salámat rahá karoge. 20 Aur
agar tum kaho, ki ham sátwen baras kyá kháwenge? ki ham bote nahín, na galla
jama karte hain. 21 So main chhathe sál apní barkat ko tum par názil karúngá,
aur zamín tum ko tín sál ká galla degí. 22 Tum áthwen baras boo, aur nawen
baras tak puráná galla kháo; jabtak us ká nayá galla áwe, puráná kháo.
23 Zamín hamesha ke liye bechí na jáwe: ki zamín merí hai; aur tum mere
musáfir aur mihmán ho. 24 Tum apne sáre amláq men zamín ká fidiya díjiyo.
25 Agar terá bháí miskín muhtáj ho, aur kuchh apne amláq se beche, aur koí us
ke nazdík ke rishtedáron men se áwe, ki use chhurá le, to wuh us ko jise us ke
bháí ne bechá hai, chhurá le. 26 Agar fidiya denewálá aisá koí na rakhtá ho, aur
us ká háth pahunche, ki áp use chhutáwe; 27 To cháhiye ki wuh apní bechí húí
milk kí barason ko gin jáwe, aur us qadr jo báqí barason ká hissa hai, use us ko jis
ke háth bechí hai pher de; tab wuh apní milk par jáwe. 28 Aur agar wuh phir
lene par qádir na ho, to wuh us kí bechí húí milk yúbal ke sál tak kharídár pás
rahe: aur yúbal ke sál chhut jáegí; tab wuh apne amlák par phir jáwe.

29 Aur agar koí ghar ko jo aise shahr men hai, jis ke gird shahr panáh ho,
beche, to wuh us ká ibtidá i bechne se use ek baras ke andar fidiya de saktá hai:
wuh sál ke andar us ká fidiya dewe. 30 Aur agar sál bhar kí muddat men us ká
fidiya na diyá jáwe, to wuh ghar jo shahr panáh ke andar hai, kharídár pás us ke
qarnon men hamesha tak us ká húá: wuh yúbal ke sál men chhut na jáegá.
31 Lekin aise ghar jo gáon men hain, jin ke áspás díwár nahín, we zamín ke kheton
ke mánind mahsúb howen; fidiya díe jáenge, aur yúbal men chhut jáenge. 32 Lekin
we shahr jo Lewíon ke hain, un ke mamlúk ghar jo un shahron men hún, Lewí
un ká hamesha tak fidiya de sakte hain. 33 Aur agar koí dúsrá Lewí us kí fidiya,
dewe, to wuh ghar yá shahr us ke pás rahegá, phir yúbal ke sál chhut jáegá:

kyúnki baní Isráel ke darmiyán aise ghar, jo Lewíon ke mamlúk shahron men hain,'
un kí milk maurúsí hain. 34 Aur wuh khet bhí jo un ke shahron ke atráf men
hain, beche na jáwen; ki yih un kí milk i abadí hai.

35 Aur agar tumhárá bhái tumháre bích men muhtáj aur tihídast hojáwe, to
tum us kí dastgírí karo, ḳhwáh wuh ajnabí ho, ḳhwáh mihmán, táki wuh tere sáth
zindagání basar kare. 36 Tú us se súd aur nafa mat le, aur apne Ḳhudá se dar,
táki terá bhái tere sáth zindagání basar kare. 37 Tú use súdí rúpi qarz mat de,
na use nafa ke liye kháná khilá. 38 Main Ḳhudá'wand tumhárá Ḳhudá hún, jo
tum ko zamín i Misr se nikál láyá, táki tumhen Kanán kí zamín dún, aur tumhárá
Ḳhudá hún.

39 Aur agar terá bhái jo tujh pás hai muflis ho jáe, aur tere háth bik jáe, to tú
us se gulám kí mánind ḳhidmat na karwá: 40 Balki wuh mazdúr aur mihmán
kí mánind tere sáth rahe, aur yúbal ke sál tak terí ḳhidmat kare. 41 Aur bád
us ke wuh apne laṛkon samet tujh se judá ho jáegá, aur apne gharáne aur apne
báp ke imlák ko phir jáegá. 42 Is liye ki we to mere bande hain, jinhen main
zamín i Misr se báhar leáyá: we gulámon kí tarah beche na jáwen. 43 Tú un
par durushtí se hukm mat kar, aur apne Ḳhudá se dar. 44 Tumháre gulám,
aur tumhárí laundíán, jinhen tum mol lo, cháhiye ki un qaumon men kí hon, jo
tumhárí nawáh men rahtí hain; tum un men se gulám laundíán lení. 45 Aur
un musáfiron ke laṛkon men se bhí, jo tum men búdobásh karte hain, aur un ke
gharáne men se, jo tumhárí zamín men paidá húe hain, mol líjiyo; ki we tumháre
mamlúk hoenge. 46 Aur tum unhen apne bád apne laṛkon ke liye mírás men
dáḳhil kar do; we abad tak tumháre barde hain: lekin tum apne bháíon par, jo
baní Isráel hain, ek ek se saḳhtí karke ḳhidmat mat lo.

47 Aur agar koí mihmán yá ajnabí, jo tere sáth hai, us ká háth pahunchtá ho,
aur terá bhái jo us ke sáth hai muhtáj ho jáe, aur us ajnabí yá mihmán ke háth,
jo tere sáth hai, yá us ke háth jis kí asl ajnabí ke ḳhándán men se ho, kisí ke
háth apne tain bech ḍále: 48 Us ká bik jáne ke bád fidiya diyá já saktá hai;
harek us ke bháíon men se cháhe, to us ká fidiya de: 49 Ḳhwáh us ká chachá,
ḳhwáh us ke chachá ká beṭá, yá jo koí us ke gharáne men us ká qaríb ho, us ká
fidiya de saktá hai; aur agar us ká háth pahunche, to wuh áp apná fidiya dewe.
50 Aur wuh apne málik ke sáth, bai ke sál se leke yúbal ke sál tak, hisáb kare:
aur us ke bik jáne kí qímat barason ke shumár ke muwáfiq howe, wuh mazdúr ke
ayám ke mánind us ke sáth rahegá. 51 Agar bahut se baras báqí howen, to wuh
apne fidiye ko us qímat se jis par wuh bechá gayá, un barason ke muwáfiq pher
de. 52 Aur agar yúbal ke sál tak thoṛe baras hon, to wuh hisáb kare, aur apne
fidiye kí qímat un barason ke muwáfiq use pher de. 53 Aur wuh us mazdúr kí
tarah, jis ká sáliána muqarrar ho, us ke sáth sál basál rahe: aur wuh tere huzúr
saḳhtí karke us se kám na le. 54 Aur agar wuh un barason men fidiya na de, to
yúbal ke sál men wuh apne laṛkon samet ázád ho jáegá. 55 Kyúnki baní Isráel
mere bande hain; we mere bande jinhen main zamín i Misr se nikál láyá: main
Ḳhudá'wand tumhárá Ḳhudá hún.

XXVI. BAB.

1 Tum apne liye but na banáiyo, aur na múraten tarásbí húín, aur na mábúd
are karo, aur na apne liye patthar kí taswír apní zamín par qáim karo, ki us ke
sijda karo: is liye ki main KHUDA'WAND tumhárá Khudá hún. 2 Tum mere
ton kí muháfazat karo, aur mere maqdis se daro: main KHUDA'WAND hún.
3 Agar tum merí sharíaton par chaloge, aur mere hukmon ko hifz karoge, aur
par amal karoge; 4 To main tumháre liye waqt par meph barsáúngá, aur
mín apní barkat tum ko degí, aur maidán ke darakht apne phal denge: 5 Yahán
ki dain ke waqt ko angúr torne ká waqt, aur angúr torne ke waqt ko bone ká
qt pahunchegá; aur tum pet bharke kháná kháoge, aur tum árám se apne shahr
n baithoge. 6 Aur main zamín ko amán bakhshúngá, aur tum sooge, aur tum
kisí ká dar na hogá: aur main sab darindon ko us zamín par se dafa karúngá,
r tumhárí zamín par hargiz talwár na chalegí. 7 Aur tum apne dushmanon ká
hhá karoge, aur we tumháre áge talwár se gir jáenge. 8 Aur tumháre pánch
ká píchhá karenge, aur tumháre sau das hazár ká píchhá karenge: aur tumháre
á talwár se tumháre áge gir jáenge. 9 Main tumhárí taraf iltifát karúngá, aur
mhen baromand karúngá, aur main tumhen kasrat bakhshúngá, aur apne ahd
tum se púrá karúngá. 10 Aur puráná zakhíra khaoge, aur aglá zakhíra kharch
hone páegá, ki nayá maujúd hogá. 11 Aur main apní maskan tum men qáim
khúngá: aur main tum se nafrat na karúngá. 12 Aur main tumháre darmiyán
u karúngá, aur tumhárá Khudá hoúngí, aur tum merí qaum hoge. 13 Main
HUDA'WAND tumhárá Khudá hún, jo tum ko zamín i Misr se nikál láyá, ki tum
ke gulám na ho: aur main ne tumhárí gardanon ke júon ko torá, aur tumhen
hhá chaláyá.
14 Par agar tum mere shinawá na ho, aur un sab hukmon par amal na karo:
Aur merí sunaton ko haqír jáno, yá tumháre dil merí adálaton ko ná pasand
ren, aisá ki tum mere hukmon par amal na karo, aur mujh se ahd shikání karo:
To main bhí tum se waisáhí karúngá, aur khauf, aur sill, aur tap i sauzán men,
se tumhárí ánkhen phúten, aur dil dukhen tumhen mubtalá karúngá: aur tum
ne bíj befaida booge, is liye ki tumháre dushman use kháenge. 17 Aur tum
r apná qahr názil karúngá, aur tum apne dushmanon ke samhne kushta hoge:
jo tumhárá kína rakhte hain, tum par musallat honge; aur tum bagair us ke
tumhen koí ragede bhágte jáoge. 18 Aur agar tum báujúd un sab hádison
, merí farmánbardárí na karoge, to main tumháre gunáhon ke báis tum par apní
zá ko sát martaba ziyáda karúngí. 19 Aur tumhen jo apne zor ká ghamand hai,
main use torúngí; aur tumhárá ásmán lohá sá, aur tumhárí zamín pítal sí kar
úngá. 20 Aur tumhári quwat muft záijáegí, aur tumhárí zamín apná hásil na
khshegí, aur na zamín ke darakht apne phal denge. 21 Aur agar tum us par bhí
erí mukhálifat karoge, aur merá kahá na mánoge; to main tumháre gunáhon ke
uwáfiq tumhárí uqúbaton ko sát martaba ziyáda karúngá. 22 Aur main jangal ke
rinde tum men bhejúngá, aur we tumhen láwalad karenge, aur tumháre chárpáíon
kát dálenge, aur tumhen kam kar denge; aur tumháre raste súne pare rahenge.
3 Aur agar tum báujúd un baláon ke isláh pazír na hoge, aur merí mukhálifat
r chaloge; 24 To main bhí tumhárí mukhálifat par chalúngá, aur main bhí tum-

háre gunáhon ke liye tumhen sát bár márúngá. 25 Aur tum par intiqám kí talwár,
jo ahd kí intiqám lenewálí hai, utárúngá : tab tum apne shahron men jama hoge,
aur main tum men wabá bhejúngá, aur tum dushmanon ke háth men sompe jáoge.
26 Aur jab main tumhárí roṭí ká takya bigáṛ ḍálúngá, to das randíán tumhárí
roṭíán ek tanúr men lagáwengí, aur tumhárí roṭíán wazn karke tumhen dengí; aur
tum kháoge, par ser na hoge.

27 Aur agar tum us par bhí merí na sunoge, aur mere barḳhiláf chaloge ; 28 To
main tumháre sáth muḳhálifat ke gazab par chalúngá, aur main bhí tumháre
gunáhon ke báis tum ko sát bár sazá dúngá. 29 Aur tum apne beṭon ká, aur
apní beṭíon ká gosht kháoge. 30 Aur main tumhárí únchí jagahon ko ḍhá dúngá,
aur tumháre mábúdon ko ḳharáb karúngá, aur tumhárí láshen tumháre buton kí
láshon par phenkúngá, aur ḳhud main tum se nafrat karúngá. 31 Aur tumháre
shahron ko wírán karúngá, aur tumháre maqdison ko ujáṛ dúngá, aur main tum
se ḳhushnúdí kí bú qabúl na karúngá. 32 Aur main tumhárí zamín ko ujáṛúngá ;
aur tumháre ádá jo wahán rahte hain us se washat karenge. 33 Aur main
tumhen gairqaumon men parágande karúngá, aur tum par píchhe se talwár
chalúngá ; ki tumhárí zamín ujáṛ hogí, aur tumháre shahr wírán. 34 Zamín apne
sáre wírán rahne kí muddat men, jab tum dushmanon ke shahron men hoge,
sabton kí ráhat páwegí ; tab zamín árám karegí, aur apne sabton ko maqbúl
karwáegí. 35 Aur zamín apní sárí wíráni kí muddat men, jis men jab tum us par
búdobásh karte the, tumháre sabton men árám na kiyá thá, chain karegí. 36 Aur
main un ke dilon men, jo tum men se apne dushmanon kí zamín men bach rahenge,
ḳhauf ḍálúngí ; aur pát kharakne kí sadá un ká píchhá karegí ; aur we aise
bhágenge, jaise talwár se bhágte hain, aur we bagair us ke ki koí un ká píchhá
kare gir paṛenge. 37 Aur we bidún us ke ki koí un ká píchhá kare, un kí mánind
jo talwár se bhágte hain, ek par ek gir paṛenge ; aur tum apne dushmanon ke
sámhne ṭhahar na sakoge. 38 Aur tum gairqaumon ke darmiyán halák hoge,
aur tumháre dushmanon kí zamín tumhen kháwegí. 39 Aur we jo tum men se
báqí honge apní badkáríon se, tumháre dushmanon ke mulkon men ghulenge ;
aur apne bápdádon ke gunáhon ke sabab bhí ghulenge. 40 Aur jab we apní
badkáríon aur apne bápdádon kí badkáríon ká, apne gunáhon ke muwáfiq jo unhon
ne mere barḳhiláf kíe, iqrár karenge, ki we mere kahne par na chale ; 41 Aur
main bhí un ké muḳhálif húá, aur un ko dushmanon kí zamín men láyá, yahán tak
ki un ke dil jo námaḳhtún hain pashemán howen, aur áp ko apní badkáríon kí
sazá ke láiq samjhen ; 42 Tab main apná ahd Yáqúb ke sáth yád karúngá, aur
bhí apná ahd Izhák ke sáth, aur bhí apná ahd Abirahám ke sáth yád karúngá ; aur
us sarzamín ko yád karúngá.

43 Wuhí zamín un se chhuṛáí jáwegí, aur apní wíráni ke dinon men, jo un se hai,
apne sabton ko páwegí ; we cháhiye ki áp ko apní badkárí kí sazá ke láiq jánen ; isí
liye ki unhon ne mere hukmon ko zalíl jáná, aur isí liye ki un ki dilon ne merí sharí-
aton se nafrat khái. 44 Lekin báujúd us sab ke, jab ki we apne dushmanon kí
zamín par honge, main unhen zalíl na karúngá, aur na main un se nafrat karúngá,
ki unhen bilkull faná kardún, aur un se ahdshikaní karún : kí main KHUDÁWAND
un ká Ḳhudá hún. 45 Main un kí khátir un ke ajdád ke ahd ko, jinhen main gair-

qaumon ke áge zamín i Misr se nikál láyá, táki main un ká Khudá hoún, yád
karúngá: main Khuda'wand hún.

46 Ye we qawánín, aur ahkám, aur rusúm hain, jo Khuda'wand ne koh i Síná
par áp men aur baní Isráel men Músá kí wasátat se muqarrar farmáe.

XXVII. BA'B.

1 Phir Khuda'wand ne Músá ko khitáb karke farmáyá, 2 Ki Baní Isráel ko
farmá, aur unhen kah, ki Agar koí insán apne ko Khuda'wand ká nazír kare, to
tere qímat thaharáne ke muwáfiq us kí ján ká mol Khuda'wand ke liye howe.
3 So agar wuh mard hai, to bís baras ke se sáth baras ke tak, pachás misqál rúpá,
us misqál ke muwáfiq jo maqdis men murauwaj hai, muqarrar kar. 4 Aur agar wuh
aurat ho, to tísmisqál muqarrar kar. 5 Aur agar us kí umr bís baras se kam ho,
to pánch baras ke se bís baras ke tak, bís misqál muqarrar kar agar mard ho, aur
agar aurat ho, to das misqál. 6 Aur us kí umr pánch baras se kam ho, to ek
mahíne ke se pánch baras ke tak, pánch misqál rúpá muqarrar kar agar mard ho,
aur agar aurat ho, to tín misqál. 7 Aur agar wuh púre sáth baras ká ho, yá sáth
se úpar ho, to pandrah misqál muqarrar kar agar mard ho, aur agar aurat ho, to
das misqál. 8 Par agar wuh terí qímat ke adá karne par qádir na howe, to káhin
ke huzúr házir kiyá jáwe, aur káhin us kí qímat thaharáwe; káhin us shakhs kí
qímat jis ne nazr kí hai, us ke háth pahunchne ke muwáfiq thaharáwe.

9 Aur agar wuh jánwar ho, jise log Khuda'wand kí qurbání guzránte hain, to
sab wuh jo un men se Khuda'wand ke liye guzrání, muqaddas hogí. 10 Lázim
hai ki wuh use na badle, achhe ke badle burá aur bure ke badle achhá na dewe:
aur agar wuh bahíme ke badle dúsrá bahíma de, to wuh nazr ká aur us ke badle
ká donon muqaddas honge. 11 Aur agar wuh nápák chaupáyá ho, ki us ko
Khuda'wand kí qurbání nahín guzránte, to cháhiye ki wuh káhin ke huzúr khará
kiyá jáwe. 12 Aur káhin us kí khúbí aur badí dekhke qímat thaharáwe: tere
yáne káhin ke qímat thaharáne ke muwáfiq, qímat lázim hogí. 13 Aur agar wuh
cháhe ki us ká fidiya de, to us qímat ká pánchwán hissa us par afzúd kiyá jáwe.

14 Aur agar koí apne ghar ko Khuda'wand ke liye muqaddas kare, to káhin
us kí khúbí aur badí dekhke us kí qímat thaharáwe: so wuh káhin ke ánkne ke
muwáfiq thaharegá. 15 Aur agar wuh jis ne ghar muqaddas kiyá cháhe, ki ghar
ká fidiya de, to terí qímat ká pánchwán hissa us par barháke de, aur ghar us ká
hogá.

16 Agar koí apne amlák se qita zamín ká Khuda'wand ke liye muqaddas kare,
to cháhiye ki terá qímat karná us ke bíj ke muwáfiq ho: aur har gumr jau ke ba-
dle pachás misqál chándí ho. 17 Agar koí yúbal ke sál kí ibtidá men apná khet
muqaddas kare, to us kí qímat jo tú ánke wuhí thahare. 18 Par agar wuh yúbal
ke bád zamín muqaddas kare, to káhin un barason ke muwáfiq jo yúbal kí sál tak
báqí hain rúpíon ká hisáb kare, aur terí qímat se utní kam kiyá jáwe. 19 Aur
agar wuh jis ne zamín muqaddas kí cháhe, ki us ká fidiya dewe, to wuh terí qímat
ká pánchwán hissa qímat par afzúd kare, tab wuh us kí hojáegí. 20 Aur agar wuh
us zamín ká fidiya na de, yá agar wuh use dúsre shakhs ke háth beche, to wuh phir
kabhí fidiya dí na jáegí. 21 Balki wuh zamín jab yúbal kí sál men ázád hotí hai, us

zamín ke muwáfiq jo Ḳhudá'wand ke liye haram hai, muqaddas hogí; aur wuh
mamlúk káhin kí hogí.
22 Aur agar koí wuh zamín jo us ne mol lí hai, aur us kí maurúsí nahíṉ, Ḳhudá'-
wand ke liye muqaddas kare; 23 To káhin un barasoṉ ke muwáfiq, jo yúbal ke
sál tak báqí haiṉ, tere ánkne ke mutábiq hisáb kare: phir wuh terí ánkí qímat ko
usí din Ḳhudá'wand ke liye muqaddas kare. 24 Aur zamín yúbal ke sál meṉ us
kí hogí, jis se us ko mol liyá. 25 Aur cháhiye ki terí sab qímat ká harek misqál
us misqál ke muwáfiq ho, jo maqdis meṉ murauwaj hai, yáne ek misqál bisjíra ká ho.
26 Aur chaupáíoṉ meṉ se wuh jo pahile paidá húá hai, aur ḳhás Ḳhudá'wand ká
hai, use koí muqaddas nahíṉ kar saktá hai: ḳhwáh wuh gáe bail se ho, ḳhwáh bher
bakrí se, wuh to Ḳhudá'wand ká hai. 27 Aur agar wuh jo pahile paidá húá nipák
bahíma ho, to wuh málik tere ánkne ke muwáfiq us kí qímat dewe, aur pánchwáṉ
hissa us par ziyáda kare: aur agar wuh fidiya na diyá jáwe, to wuh terí ánkí qímat
par bechá jáwe.
28 Lekin har ek chíz jise koí apní chízoṉ meṉ se Ḳhudá'wand ke liye haram
kare, insán ho, yá haiwán, yá kuchh us kí zamín mamlúk meṉ se, hargiz bechí na
jáwe, aur na us ká fidiya diyá jáwe: kyúnki wuh chíz jo Ḳhudá'wand kí haram kí
gaí, Ḳhudá'wand ke liye niháyat muqaddas hai. 29 Wuh sab haram jo ádmíoṉ meṉ
se haram kiyá jáwe, to us ká fidiya diyá na jáwe, balki qatl kiyá jáwe.
30 Aur jo kuchh zamín se hásil ho, us ká daswáṉ hissa, ḳhwáh wuh ziráat ho,
ḳhwáh daraḳht ká mewa, Ḳhudá'wand ká hai: wuh Ḳhudá'wand ke liye muqaddas
hai. 31 Aur agar málik cháhe, ki apne dasweṉ hisse ká fidiya de, to us ká pánchwáṉ
hissa us par baṛháwe. 32 Gáe bail, aur bheṛ bakrí ke sab dasweṉ hisse, jo chaṛ-
wáhe kí laṭhí ke níche guzarte haiṉ, Ḳhudá'wand ke liye muqaddas haiṉ. 33 Wuh
us ká andesha na kare, ki wuh achhá hai, yá burá hai, aur na use badle: aur agar
koí use badle, to wuh asl aur badal donoṉ muqaddas hojáenge; us ká fidiya na diyá
jáwe.
34 We ahkám, jo Ḳhudá'wand ne baní Isráel ke liye koh i Síná par Músá ko
kíe, ye haiṉ.

GINTI' KI' KITA'B.

I. BA'B.

1 Jab Misr kí zamín se baní Isráel nikle, tab dúsre baras dúsre mahíne kí pahlí
táríḳh dasht i Síná ke bích jamáat ke ḳhaime meṉ Ḳhudá'wand ne Músá ko
ḳhiṭáb karke farmáyá. 2 Ki Tú baní Isráel kí sab jamáat kí harek firqe ke mardoṉ
ká un ke ábáí ḳhándánoṉ ke muwáfiq nám banám hisáb kar; 3 Bís baraswále se
úpar tak jo baní Isráel meṉ se laráí ke liye nikalte haiṉ, tú aur Hárún unheṉ un ke
lashkaroṉ meṉ gin. 4 Aur harek firqe meṉ se ek ek shaḳhs, jo apne apne ábáí
ḳhándán ká sardár hai, tumháre sáth ho.
5 Aur un ke nám jo tere sáth muqarrar hoṉ, ye haiṉ: firqe Rúbin meṉ se Ilisúr
bin Shadíúr. 6 Firqe Simon meṉ se Salúmiel bin Súrishaddí. 7 Firqe Yihúdáh
meṉ se Nahsún bin Amminadab. 8 Firqe Ishakár se Nataniel bin Sugr. 9 Firqe

Zabulún men se Iliab bin Hailún. 10 Baní Yúsaf ke firqe Ifráim se Ilisama bin
Ammihúd, aur firqe Manassí se Gamaliel bin Fidásúr. 11 Firqe Binyamín se
Abidán bin Gideoní. 12 Firqe Dán se Ahiazr bin Ammishaddí. 13 Firqe Yasar
se Pagiel bin Akrán. 14 Firqe Jadd se Iliasaf bin Duyel. 15 Firqe Naftálí se
Ahira bin Enán. 16 Apne apne ábái khándán ke sardár jamáat ke chune
húe ye the, baní Isráel men hazáron ke raís ye the. 17 So Músá aur Hárún ne un
shakhson ko jo nám banám bayán kíe gae sáth liyá, aur unhon ne dúsre mahíne kí
pahlí tárikh sárí jamáat ko jama kiyá. 18 So unhon ne apne apne ábái khándán
ke námon ke shumár ke muwáfiq judá judá bís baras wále se leke úpar tak apná
nasabnáma diyá. 19 Músá ne jaisá Khudáwand ne use hukm farmáyá thí, un ko
dasht i Síná men giná.

20 So baní Rúbin wuh jo Isráel ká pahlauthá betá thá, apne qabáil aur apne ábái
khándán ke muwáfiq aur námon ke shumár ke mutábiq sab mard ek ek karke bís
baras wále se úpar tak sab jo jang ke liye nikalte the, 21 Jo Rúbin ke firqe men
se gine gae, chhiyálís hazár pánch sau the.

22 Aur baní Simon apne qabáil aur apne ábái khándán ke muwáfiq aur námon
ke shumár ke mutábiq, sab mard ek ek karke bís baras wále se úpar tak jo sab jang
ke liye nikalte the, 23 Jo Simon ke firqe men se gine gae, unsath hazár tín sau
the.

24 Baní Jadd apne qabáil aur apne ábái khándán ke muwáfiq aur námon ke
shumár ke mutábiq, sab mard ek ek karke bís baras wále se úpar tak jo jang ke liye
nikalte the, 25 Jo Jadd ke firqe men se gine gae, paintálís hazár chha sai pachás
the.

26 Aur baní Yihúdáh apne qabáil aur apne ábái khándán ke muwáfiq aur námon
ke shumár ke mutábiq, sab mard ek ek karke bís baras wále se úpar tak sab jo jang
ke liye nikalte the, 27 Jo Yihúdáh ke firqe men se gine gae, chauhattar hazár
chha sai the.

28 Aur baní Ishakár apne qabáil aur apne ábái khándán ke muwáfiq aur námon
ke shumár ke mutábiq sab mard ek ek karke bís baras wále se úpar tak sab jo jang
ke liye nikalte the, 29 Jo Ishakár ke firqe men se gine gae, chauwan hazár chár sau
the.

30 Aur baní Zabulún apne qabáil aur apne ábái khándán ke muwáfiq aur námon
ke shumár ke mutábiq sab mard ek ek karke bís baras wále se úpar tak sab jo jang
ke liye nikalte the, 31 Jo Zabulún ke firqe men se gine gae, satáwan hazár chár
sai the.

32 Baní Yúsaf ke firqe Ifráím apne qabáil aur apne ábái khándán ke muwáfiq
aur námon ke shumár ke mutábiq sab mard ek ek karke bís baras wále se úpar
tak sab jo jang ke liye nikalte the, 33 Jo Yúsaf ke firqe Ifráím men se gine gae,
chálís hazár pánch sau the.

34 Aur baní Manassí apne qabáil aur apne ábái khándán ke muwáfiq aur
námon ke shumár ke mutábiq sab mard ek ek karke bís baras wále se úpar tak sab
jo jang ke liye nikalte the, 35 Jo Manassí ke firqe men se gine gae, batís hazár
do sau the.

36 Aur baní Binyamín apne qabáil aur apne ábái khándán ke muwáfiq aur
námon ke shumár ke mutábiq sab mard ek ek karke bís baraswále se úpar tak sab,

jo jang ke liye nikalte the, 37 Jo Binyamín ke firqe meṉ se gine gae, paintís
hazár chár saú the.
38 Aur bani Dán apne apne qabáil aur apne ábáí ḳhándán ke muwáfiq aur
námoṉ ke shumár ke mutábiq sab mard ek ek karke bís baras wále se úpar tak, jo
jang ke liye nikalte the, 39 Jo Dán ke firqe meṉ se gine gae, básaṭh hazár sát sau
the.
40 Aur baní Yasar apne qabáil aur apne ábáí ḳhándán ke muwáfiq aur námoṉ
ke shumár ke mutábiq sab mard ek ek karke bís baras wále se úpar tak, sab jo
jang ke liye nikalte the, 41 Jo Yasar ke firqe meṉ se gine gae, iktálís hazár
pánch sau the.
42 Baní Naftálí apne qabáil aur apne ábáí ḳhándán ke muwáfiq aur námoṉ ke
shumár ke mutábiq sab mard ek ek karke bís baraswále se úpar tak sab, jo jang ke
liye nikalte the, 43 Jo Naftálí ke firqe meṉ se gine gae, tirpan hazár chár sau the.
44 We gine húe jo Músá aur Hárún ne gine ye haiṉ; aur baní Isráel ke sardár
jo harek apne apne ábáí ḳhándán meṉ ráis thá, ye bárah the. 45 So we sab jo
baní Isráel meṉ se apne ábáí ḳhándánoṉ meṉ bís baras ke se leke úpar tak gine
gae, 46 Sab jo jang ke liye nikalte the, chha lákh tín hazár pánch sau pachás
the. 47 Lekin we jo Lewí the, apne ábáí firqe ke mutábiq un ke sáth gine nahíṉ
gae.
48 Phir Ḳhudáwand ne Músá ko ḳhitáb karke farmáyá, 49 Ki Tú faqt un ko
jo Lewí ke firqe meṉ haiṉ, shumar na kíjiyo, aur unheṉ baní Isráel ke shumár
meṉ dáḳhil na karná; 50 Balki tú Lewíoṉ ko ahdnáme ke maskan aur un ke
zurúf aur us ke sáre lawázim par muqarrar kíjiyo; we us maskan aur us ke zurúf
ko uṭháyá kareṉ, aur us ke ḳhádim howeṉ, aur maskan ke ás pás ḳhaimoṉ meṉ
raheṉ. 51 Aur jab maskan ke kúch ká waqt ho, to use Lewí utáreṉ, aur jab
maskan ke rakhne ká waqt ho, to Lewí use khaṛá kareṉ, aur ajnabíoṉ meṉ se jo
koí us ke nazdík áwe, to us kí gardan márí jáwe. 52 Aur baní Isráel meṉ se
harek apne apne ḳhaimagáh meṉ apne apne jhanḍoṉ tale apne apne lashkaroṉ
meṉ ḳhaima kareṉ. 53 Lekin Lewí ahdnáme ke maskan ke gird ḳhaima kareṉ,
táki baní Isráel kí jamáat par gazab názil na ho, aur Lewí ahdnáme ke maskan
kí muháfazat kareṉ. 54 So baní Isráel ne un sab hukmoṉ par, jo Ḳhudáwand
ne Músá aur Hárún ko kíye the, amal kiyá.

II. BAB.

1 Phir Ḳhudáwand ne Músá aur Hárún ko ḳhitáb karke farmáyá, ki 2 Baní
Isráel meṉ se harek sardár apná alam aur apne ábáí ḳhándán ke alamdár ko leke
jamáat ke ḳhaime ke muqábil aur us ke girdágird ḳhaima khaṛá kare. 3 Aur
baní Yihúdáh kí ḳhaimagáh ká alamdár simt i mashriq ko jidhar se áftáb tulú
kartá hai, apná lashkar leke ḳhaima khaṛá kare, aur Amminadab ká beṭá Nahsún
baní Yihúdáh ká sardár ho. 4 Aur us ká lashkar aur sab jo us ke sáth gine gae,
chauhattar hazár chha sau the. 5 Aur un ke pás Ishakár ká firqa ḳhaima khaṛá
kare, aur Sugr ká beṭá Nataniel baní Ishakár ká sardár ho. 6 Aur us ká lashkar
aur sab jo us ke sáth gine gae, chauwan hazár chár sau the. 7 Phir Zabulún ká
firqa aur Hailún ká beṭá Iliab baní Zabulún ká sardár ho. 8 Aur us ká lashkar

aur sab jo us ke sáth gine gae, sattáwan hazár chár sau the. 9 So we sab jo
Yihúdáh kí ḳhaimagáh meṉ gine gae, un kí faujoṉ meṉ ek lákh chhiyásí hazár
chár sai the: pahle un ká kúch howe.

10 Aur Rúbin kí ḳhaimagáh ká alamdár apná lashkar leke janúb kí jánib
ḳhaima khaṛá kare, aur Shaddiúr ká beṭá Ilisúr baní Rúbin ká sardár ho. 11 Aur
us ká lashkár aur sab jo us ke sáth gine gae, chhiyálís hazár pánch sau the.
12 Aur us ke pás baní Simon ká firqa ḳhaima khaṛá kare, aur Súrishaddí ká beṭá
Salúmiel baní Simon ká sardár ho. 13 Aur us ká lashkar aur sab jo us ke sáth
gine gae, unsath hazár tín sau the. 14 Phir Jadd ká firqa aur Duyel ká beṭá
Iliasaf baní Jadd ká sardár ho. 15 Aur us ká lashkar aur sab jo us ke sáth gine
gae, paintális hazár chha sau pachás the. 16 So we sab jo Rúbin kí ḳhaimagáh
meṉ gine gae, un kí faujoṉ meṉ ek lákh ikáwan hazár chár sau pachás the: dúsre
kúch un ká howe. 17 Aur jamáat ke ḳhaime ko leke Lewíoṉ ká lashkar sab
lashkar ke darmiyán kúch kare; jis tarah we ḳhaima khaṛá kareṉ, waisehí har
shaḳhs apní apní tartíb se alamoṉ ke sáth kúch kare.

18 Ifráim kí ḳhaimagáh ká alamdár apná lashkar leke magrib kí jánib meṉ ho,
aur Ammihúd ká beṭá Ilisama baní Ifráim ká sardár ho. 19 Aur us ká lashkar
aur sab jo us ke sáth gine gae, chálís hazár pánch sau the. 20 Aur us ke pás
Manassí ká firqa aur Fidásúr ká beṭá Gamaliel baní Manassí ká sardár ho. 21 Aur
us ká lashkar aur sab jo us ke sáth gine gae, battís hazár do sau the. 22 Phir
Binyamín ká firqa aur Gideoní ká beṭá Abidán baní Binyamín ká sardár ho. 23 Aur
us ká lashkar aur sab jo us ke sáth gine gae, paintís hazár chár sau the. 24 So
we sab jo Ifráím kí ḳhaimagáh meṉ gine gae, un kí faujoṉ ek lákh áṭh hazár ek
sau the. Aur we tísrí bár kúch kareṉ.

25 Aur Dán kí ḳhaimagáh ká alamdár apná lashkar leke shimál kí jánib ho, aur
Ammishaddí ká beṭá Ahiazr baní Dán ká sardár ho. 26 Aur us ká lashkar aur
sab jo us ke sáth gine gae, básaṭh hazár sát sau the. 27 Aur us ke pás Yasar ká
firqa aur Akrán ká beṭá Pagiel baní Yasar ká sardár ho. 28 Aur us ká lashkar
aur sab jo us ke sáth gine gae, iktális hazár pánch sau the. 29 Aur Naftálí ká
firqa aur Enán ká beṭá Ahira baní Naftálí ká sardár ho. 30 Aur us ká lashkar
aur sab jo us ke sáth gine gae, tirpan hazár chár sau the. 31 So we sab jo Dán
kí ḳhaimagáh meṉ gine gae, ek lákh sattáwan hazár chha sau the: we apne alamoṉ
ko leke áḳhir ko kúch kiyá kareṉ.

32 Baní Isráel ká shumár un ke ábáí ḳhándánoṉ ke muwáfiq yih hai; we sab
jo ḳhaimagáh meṉ un ke laskaroṉ meṉ gine gae, chha lákh tín hazár pán sau
pachás the. 33 Lekin Lewí, jaisá Ḳhuda'wand ne Músá ko hukm kiyá thá, baní
Isráel meṉ gine na gae. 34 Aur baní Isráel ne un sab hukmoṉ par, jo Ḳhuda'wand
ne Músá ko farmáe, amal kiyá: we apne lashkar leke yúṉ hí ḳhaimoṉ men rahe;
aur harek ne un meṉ se apne apne qabáil aur apne apne ábáí ḳhándán ke log leke
kúch kiyá.

III. BA'B.

1 Jis roz Ḳhuda'wand ne koh i Síná par Músá se báteṉ kíṉ, Hárún aur Músá
ke qabáil ke log itne the. 2 Aur Hárún ke beṭoṉ ke nám ye haiṉ; Nádab jo

pahlauṭhí thá, aur Abihú, aur Iliazr, aur Etamar. 3 Ye nám hain un baní Hárún
ke, jo kahánat ke liye mamsúh húe, aur jinhen us ne kahánat kí ḳhidmat ke liye
muqaddas kiyá. 4 Aur Nádab aur Abihú, jab unhon ne dasht Síná men Ḳhudá'-
wand ke áge ajnabí ág guzrání, tab Ḳhudá'wand ke huzúr mar gae, aur we beaulád
the; aur Iliazr aur Etamar apne báp Hárún ke huzúr kahánat kí ḳhidmat rakhte
the.

5 Phir Ḳhudá'wand ne Músá ko ḳhitáb karke farmáyá, 6 Ki Lewí ke firqe ko
pás bulá, aur un ko Hárún káhin ke áge házir kar, táki we us kí ḳhidmat karen.
7 Aur Hárún aur sab jamáat ke kámon kí, jamáat ke ḳhaime ke huzúr, muháfazat
karen, táki sab maskan kí ibádat púrí karen. 8 Aur we jamáat ke ḳhaime ke sab
zurúf, aur baní Isráel ke sab kámon kí muháfazat karen, táki maskan kí ibádat
púrí karen. 9 Aur tú Lewíon ke tain Hárún aur baní Hárún ko somp de; baní
Isráel men se ye sab ke sab us ko sompe gae hain. 10 Aur Hárún aur baní Hárún
ko kahánat kí ḳhidmat par muqarrar kar; aur agar ajnabí log nazdík áwen, to már
ḍále jáwen.

11 Phir Ḳhudá'wand ne Músá ko ḳhitáb karke farmáyá: 12 Ki Dekh main ne
baní Isráel men se un sab pahlauṭhon ke badle, jo baní Isráel men paidá hote hain,
Lewíon ko le liyá: so Lewí mere liye honge. 13 Is liye sáre Lewí mere hain; ki
jis din main ne zamín i Misr men sáre pahlauṭhe máre, to main ne baní Isráel ke
sab pahlauṭhe, kyá insán ke, kyá haiwán ke, apne liye muqaddas kíe; we mere honge:
main Ḳhudá'wand hún.

14 Phir Ḳhudá'wand ne dasht i Síná men Músá ko ḳhitáb karke farmáyá, 15 Ki
Baní Lewí ko un ke ábáí ḳhándán aur un ke qabáil men shumár kar: ek mahíne
ke bachche se leke úpar tak shumár kar. 16 Chunánchi Músá ne jaisá Ḳhudá'-
wand ne use farmáyá thá, unhen giná. 17 So Lewí ke beṭon ke nám ye hain;
Jirsán, aur Qihát, aur Mirárí. 18 Jirsán ke beṭon ke nám un ke qabáil men ye hain;
Libní aur Samaí. 19 Aur Qihát ke beṭe apne qabáil men Amirám, aur Izhár, aur
Habián, aur Uzziel hain. 20 Aur baní Mirárí apne qabáil men Muhlí aur Músí
hain: so baní Lewí ke qabáil, un ke ábáí ḳhándánon ke muwáfiq, ye hain.

21 Aur Jirsán ke qabíle: Libní ká qabíla aur Samaí ká qabíla: ye Jirsáníon ke
qabáil hain. 22 Chunánchi sáre mardon ke adad ke muwáfiq, jo un se gine gae, ek
mahíne se leke úpar tak sát hazár pán sau the. 23 Jirsán ke qabáil maskan ke
pichhwáṛe magrib kí samt ko apní ḳhaimagáh karen. 24 Aur Liel ká beṭá
Ilisafan Jirsáníon ke ábáí ḳhándán ká sardár ho. 25 Aur jamáat ke ḳhaime se baní
Jirsán maskan, aur ḳhaime, aur us ke parde, aur jamáat ke ḳhaime ke darwáze ke
parde kí muháfazat karen, 26 Aur sahn ke pardon, aur us ke darwáze ke parde
kí, jo maskan aur mazbah ke gird hain, aur us kí tanábon, aur us kí sab ḳhidmaton
kí.

27 Aur Qihát ke qabáil ye hain, Amirámíon ká qabíla, aur Izháríon ká qabíla,
aur Habráníon ká qabíla, aur Uzzielíon ká qabíla; ye sab Qihátíon ke qabáil hain.
28 Un ke sáre mard apne adad ke muwáfiq ek mahíne ke se leke úpar tak sab áṭh
hazár chha sau the; maqdis kí nigahbání un ká zimma thá. 29 Baní Qihát mas-
kan kí janúb kí jánib ḳhaima khaṛá karen. 30 Aur Uzziel ká beṭí Ilisafan baní
Qihát ke sáre gharánon ká sardár ho. 31 Aur sandúq, aur mez, aur shamádán,
aur mazbah, aur maqdis ke zurúf jo ḳhidmat men the, aur parde, aur un kí sab tarah

kí khidmat un ká zimma ho. 32 Aur Hárún káhin ká betá Iliazr Lewíon ke sar-
dáron ká sardár, aur maqdis ke nigahbánon ká nigahbán ho.
33 Mirárí ke qabíle ye hain, Muhlíon ká qabíla, aur Músíon ká qabíla: ye Mir-
áríon ke qabíle hain. 34 Un ke sáre mard jo gine gae, apní adad ke muwáfiq, ek
mahíne ke se leke úpar tak, sab chha hazár do sau the. 35 Aur Abihail ká betá
Zúriel Miráríon ke qabáil ká sardár ho: aur ye maskan ke shimál kí jánib khaima
khará karen. 36 Aur maskan ke takhton, aur us ke bendon, aur us ke sutúnon, aur
us ke páíon, aur us ke sab zurúfon, aur us kí sab khidmaton kí muháfazat baní
Mirárí ká zimma hai. 37 Aur sahn ke sutúnon kí, jo girdágird us ke hain, aur un
ke páíon, aur un kí mekhon, aur un kí tanábon kí.
38 Aur khaimakarnewále maskan ke sámhne mashríq kí jánib, jidhar se áftáb
tulú kartá hai, jamáat ke khaime ke áge Músá, aur Hárún, aur us ke bete hon, jo
maskan aur baní Isráel kí khidmat kí muháfazat karte hain; aur jo ajnabí us se
nazdík howe, márdálá jáwe. 39 So sab Lewí jo gine gae, jinhen Músá aur Hárún
ne Khudáwand ke hukm ke mutábiq un ke qabáil men shumár kiyá, sab mard
ek mahíne ke se leke úpar tak báís hazár the.
40 Phir Khudáwand ne Músá ko hukm kiyá, ki Baní Isráel ke sáre pahlauthe
beton ko, ek mahíne ke se leke úpar tak gin, aur un ke námon kí shumár kar.
41 Aur mere liye jo Khudáwand hún Lewíon ko, baní Isráel ke sab pahlauthe
beton ke badle, aur Lewíon ke chaupáíon ko, baní Isráel ke sab chaupáíon ke
badle, jo pahile paidá húe hon, le. 42 Chunánchi Músá ne, jaisá Khudáwand
ne use farmáyá, baní Isráel ke sáre pahlauthon ko giná. 43 So sáre pahlauthe
mard un ke námon kí shumár ke muwáfiq, ek mahíne ke se leke úpar tak jo gine
gae, báís hazár do sau tehattar the.
44 Phir Khudáwand ne Músá ko khitáb karke farmáyá, 45 Ki Baní Isráel
ke sáre pahlauthon ke badle Lewíon ko, aur un ke chaupáíon ke badle Lewíon ke
chaupáíon ko le; aur Lewí jitne hain, mere honge: main Khudáwand hún.
46 Aur tú do sau tehattar baní Isráel ke pahlauthon ká fidiya, jo Lewíon se afzúd
hain, maqdis ke misqál ke mutábiq, 47 Ádmí píchhe pánch misqál le: (har
misqál bís gira ká:) 48 Aur tú yih rúpá, jo un kí ziyádatí ká fidiya hai, Hárún
aur us ke beton ko de. 49 So Músá ne un ke fidiye ká rúpá un ke háth se liyá,
jo ziyáda the, un se jin ká fidiya Lewíon se diyá gayá. 50 Baní Isráel ke pahlau-
the beton ke háth se ek hazár tín sau painsath misqál, maqdis ke misqál se, rúpá
liyá. 51 Aur Músá ne wuh rúpá, un sab ke fidiye men Khudáwand ke hukm
ke mutábiq Hárún aur us ke beton ko diyá.

IV. BÁB.

1 Phir Khudáwand ne Músá aur Hárún ko khitáb karke farmáyá, 2 Sab
baní Qihát koí Lewí se un ke qabáil, aur un ke ábáí khándán ke muwáfiq shumár
kar. 3 Tís baraswále se leke us tak jo pachás ká hai, aur khádimon men dákhil
húá ho, táki wuh jamáat ke khaime men khidmat kare. 4 Jamáat ke khaime
men, aur un chízon men jo niháyat muqaddas hain, baní Qihát kí khidmat yih ho.
5 Ki jab khaime ká kúch ho, to Hárún aur us ke bete áwen, aur us parde ko jo
hásil hai utáren, aur us se ahdnáma ke sandúq ko chhipáwen. 6 Aur us par tukhs

kí ḳhálon ká báláposh ḍálen, aur us ke úpar ásmání rang ká kapṛá bichháwen, aur
us men choben ḍálen. 7 Aur tawajjuh kí mez par ásmání rang ká kapṛá bichháke
bartan, aur chamche, aur tháliáṇ, aur baṛe baṛe piyále tapíwan ke liye us par
rakhen; aur roṭí hamesha kí us par howe. 8 Aur un par qirmizí rang ká kapṛá
bichháwen, aur use tuḳhs kí ḳhálon ke sarposh se ḍhámpen, aur us men choben
ḍálen. 9 Phir ásmání rang ká kapṛá leke shamadán aur us ke chirágon, aur us
ke gulgíron, aur us kí laganon, aur us ke sab tel ke zurúf par, jo un se ḳhidmat
kí játí hai, ḍhámpen. 10 Aur us ko aur us ke sab zurúf ko tuḳhs kí ḳhalon ke
giláf men rakhen, aur us ko chobon par rakhen. 11 Aur sone kí mazbah par
ásmání rang ká kapṛá bichháwen, aur use tuḳhs kí ḳhálon ke giláf se ḍhámpen,
aur us men choben ḍálen. 12 Aur sáre bartanon ko, jo maqdis kí ḳhidmat men
áte hain leke ásmání rang ke kapṛe men lapeṭen, aur unhen tuḳhs kí ḳhálon ke
giláf se ḍhámpen, aur chobon par rakhen. 13 Aur mazbah men se rákh nikál
phenken, aur kapṛá argwání rang ká us par bichháwen. 14 Aur sáre bartan jo us
kí ḳhidmat ke liye darkár hain, jaise angeṭhíán, aur síḳhen, aur phauṛíán, aur piyále,
garaz mazbah ke sáre bartan us par rakhen; aur us par tuḳhs kí ḳhálon ká giláf
bichháwen, aur us men choben ḍálen. 15 Aur jab Hárún aur baní Hárún maqdis
ko, aur us ke sab asbáb ko ḍhámp chuken, tab ḳhaimagáh ke kúch ke waqt baní
Qihát us ke uṭháne ke liye áwen; lekin we muqaddas chízon ko na chhúen, táki
mar na jáwen. Jamáat ke ḳhaime men ye chízen baní Qihát ke uṭháne kí hain. 16
Aur chirágon ke tel, aur ḳhushbú masálih ke baḳhúr, aur dáimí hadiya kí, aur
malne ke tel, aur tamám maskan kí, aur us sab kí jo us men hai, aur us ke zurúf kí
nigahbání Hárún káhin ke beṭe Iliazr ká uhda hai. 17 Phir KHUDA'WAND ne Músá
aur Hárún ko ḳhitáb karke farmáyá, 18 Ki Tum Lewíon men se baní Qihát ke
firqe ko káṭ na ḍáliyo; 19 Balki un se aisá karo, ki we jáwen, aur quds ul aqdás
ke nazdík áne se mar na jáwen: Hárún aur us ke beṭe dáḳhil howen, un men se
harek ko us kí ḳhidmat par, aur us ke uṭháne par muqarrar karen. 20 Lekin jab
ki muqaddas chízen ḍhámpí jáwen, to we unhen dekhne ko na áwen, táki mar na
jáwen.

21 Phir KHUDA'WAND ne Músá ko ḳhitáb karke farmáyá, 22 Ki Baní Jirsán
ko bhí un ke ábáí ḳhándánon aur un ke qabáil ke muwáfiq gin: 23 Tís baras ke
se leke pachás baras tak un sab ko jo ḳhádimon men dáḳhil hain, táki jamáat ke
ḳhaime kí ḳhidmat karen, shumár kar. 24 Baní Jirsán ke gharánon ká mansab
ḳhidmat karne, aur bojh uṭháne men yih hai. 25 Ki we maskan ke parde, aur us
ká sarposh jamáat ká ḳhaima, aur tuḳhs kí ḳhálon ká báláposh jo us par hai, aur
jamáat ke ḳhaime ke darwáze ká parda uṭháwen. 26 Aur sahn ke parde, aur sahn
ke darwáze ká parda, jo maskan aur mazbah ke gird hai, aur un kí tanáben, aur
sáre zurúf jo un kí ḳhidmat ke wáste hain, aur sab kám jo un ke wáste darkár
hain, karen. 27 Baní Jirsán kí sárí ḳhidmaten bojh uṭháne men aur sab kám karne
men Hárún aur baní Hárún ke hukm ke mutábiq howen: aur tum un men se harek
ká bojh muqarrar kar díjiyo. 28 Baní Jirsán ke qabáil kí ḳhidmat jamáat ke ḳhaime
men yih hai: aur we káhin Hárún ke beṭe Etamar ke mahkúm rahen.

29 Baní Mirárí ko un ke ábáí ḳhándánon aur qabáil ke mutábiq gin: 30 Tís
baraswále se leke pachás baraswále tak un sab ko jo ḳhádimon men dáḳhil hain,
táki jamáat ke ḳhaime kí ḳhidmat karen, shumár kar. 31 Aur us ḳhidmat ke

muwáfiq, jo jamáat ke ḳhaime meṉ un ke liye hai, un ke bojh ye muqarrar haiṉ;
maskan ke taḳhte, aur us ke bende, aur us ke sutún, aur us ke páe. 32 Aur sahn
ke sutún jo girdágird haiṉ, aur un ke páe, aur un kí meḳhen, aur un kí tanábeṉ,
aur un ke sab zurúf, aur un ke sab zurúriyát samet: aur un ko nám banám gin
ke un ke bojhoṉ ke muqarrar zurúf un ko díjiyo. 33 So baní Mirárí ke qabáil kí
ḳhidmat, jo jamáat ke ḳhaime meṉ muqarrar thí, yih hai; aur we káhin Hárún ke
beṭe Etamar ke mahkúm raheṉ.

34 Chunánchi Músá aur Hárún aur jamáat ke raíson ne baní Qihát ke qabáil
ko, un ke ábáí ḳhándánoṉ ke mutábiq, giná. 35 Tís baraswále se leke pachás
baraswále tak un sab ko, jo ḳhádimoṉ meṉ dáḳhil húe, táki jamáat ke ḳhaime kí
ḳhidmat kareṉ, ek ek karke shumár kiyá. 36 So we jo apne qabáil ke muwáfiq gine
gae, do hazár sát sau pachás the. 37 We sab ye haiṉ, jo baní Qihát ke gharánoṉ
meṉ se jamáat ke ḳhaime kí ḳhidmat ke liye shumár kíe gae, jinheṉ Músá aur
Hárún ne Ḳhudá'wand ke hukm ke mutábiq, jo Músá ke wáste se farmáyá thá,
shumár kiyá.

38 Aur baní Jirsán, jo apne ábáí ḳhándánoṉ aur qabáil ke mutábiq gine gae,
39 Tís baraswále se leke pachás baraswále tak, sab jo ḳhádimoṉ meṉ dáḳhil húe,
táki jamáat ke ḳhaime kí ḳhidmat kareṉ; 40 We sab jo ábáí ḳhándánoṉ aur
qabáil ke mutábiq gine gae, do hazár chha sau tís húe. 41 We sab ye haiṉ, jo
baní Jirsán ke gharánoṉ meṉ se jamáat ke ḳhaime kí ḳhidmat ke liye gine gae,
jinheṉ Músá aur Hárún ne Ḳhudá'wand ke hukm se shumár kiyá.

42 Aur baní Mirárí ke qabíle, jo apne ábáí ḳhándánoṉ aur apne qabáil ke
mutábiq gine gae, 43 Tís baraswále se leke pachás baraswále tak, sab jo ḳhádi-
moṉ meṉ dáḳhil húe, táki jamáat ke ḳhaime kí ḳhidmat kareṉ: 44 We sab jo un
ke qabáil ke muwáfiq gine gae, tín hazár do sau the. 45 We sab ye haiṉ, jo baní
Mirárí ke qabáil meṉ se gine gae, jinheṉ Músá aur Hárún ne Ḳhudá'wand ke
hukm ke mutábiq, jo Músá ke wáste se farmáyá thá, shumár kiyá.

46 So sáre baní Lewí, jinheṉ Músá aur Hárún aur Isráel sardároṉ ne un ke
qabáil aur ábáí ḳhándánoṉ ke mutábiq, 47 Tís baraswále se leke pachás baras-
wále tak giná, sab jo ḳhádimoṉ meṉ dáḳhil húe, táki jamáat ke ḳhaime kí ḳhidmat
kareṉ, aur bojh uṭháweṉ; 48 We sab jo gine gae, áṭh hazár pánch sau ássí the.
49 Ḳhudá'wand ke hukm ke mutábiq, Músá ne unheṉ jo ḳhidmatguzár aur
bárbardár the, ek ek karke shumár kiyá: we Ḳhudá'wand ke hukm ke mutábiq,
jo Músá ko húá, isí tarah gine gae.

V. BÁB.

1 Phir Ḳhudá'wand ne Músá ko ḳhitáb karke farmáyá, 2 Ki Baní Isráel ko
hukm kar, ke harek mabrús, aur harek jiriyánwálá, aur jo maiyit ke sabab nápák
hai, un ko ḳhaimagáh se báhar kar deṉ: 3 Kyá mard, aur kyá aurat, tum unheṉ
ḳhaimagáh se báhar kar do, táki we apní ḳhaimagáhoṉ ko, jin ke darmiyán maiṉ
rahtá húṉ, nápák na kareṉ. 4 Chunánchi baní Isráel ne aisáhí kiyá, aur aisoṉ
ko ḳhaimagáh se báhar kar diyá: jaisá Ḳhudá'wand ne Músá ko hukm kiyá,
waisáhí baní Isráel ne kiyá. 5 Phir Ḳhudá'wand ne Músá ko ḳhitáb karke
farmáyá, 6 Ki Baní Isráel ko farmá aur kah, ki Agar koí mard yá aurat Ḳhudá'-

WAND se bewafáí karke aisá koí gunáh kare, jo ádmí karte haiṉ, aur asámí ho
jáwe; 7 To cháhiye ki apne gunáh ká jo kiyá hai iqrár kare, aur apná asám pher
de, aur us ká pánchwáṉ hissa us par ziyáda kare, aur us ko jis ká wuh asámí húá
hai, hawála kar de. 8 Lekin agar us shaḳhs ká koí wáris na howe, jo us asám ká
haqqdár hai; to wuh pherá húá asám ḲHUDA'WAND pahuncháyá jáwe; yih káhin
ká hogá, aisá kafáre ke menḍheke, ki us se us ká kafára diyá játá hai. 9 Aur
baní Isráel kí sárí muqaddas chízoṉ kí sab uṭhái húí qurbáníáṉ jo guzránte haiṉ,
káhin kí hongí. 10 Aur harek shaḳhs kí muqaddas chízeṉ us kí hongí; aur jo
chíz káhin ko degá, us kí hogí.
11 Phir ḲHUDA'WAND ne Músá ko ḳhitáb karke farmáyá, 12 Ki Baní Isráel ko
farmá aur kah, ki Agar kisí kí jorú gumráh ho jáwe, aur us se bewafáí kare; 13 Aur
koí us aurat ke sáth hambistar howe, aur yih us ko shauhar se poshída ho, aur
parde meṉ ho, aur wuh nápák hojáwe, aur us par gawáh na howeṉ, aur fial karte
húe pakṛí na jáwe; 14 Aur us ke shauhar ke dil meṉ gairat ká ḳhiyál áwe, aur
wuh apní jorú se gairat kháwe, aur wuh aurat nápák ho, yá us ke shauhar ke dil
meṉ gairat ká ḳhiyál áwe, aur wuh apní jorú se gairat kháwe, aur wuh aurat ná-
pák na ho: 15 To cháhiye ki wuh shaḳhs apní jorú ko káhin pás láwe, aur us
aurat kí bábat ek Efah jau ke áṭe ká daswáṉ hissa qurbání láwe; aur wuh us par
tel aur lubán na ḍále; kyúnki wuh gairat ká hadiya, yáne yáddihí ká hadiya hai,
ki gunáh ko yád meṉ láwe. 16 Tab káhin us aurat ko nazdík láwe, aur ḲHUDA'-
WAND ke huzúr use khaṛá kare. 17 Aur káhin míṭṭí ke ek básan meṉ muqaddas
pání lewe, aur maskan ke sahn ká gubár leke us pání meṉ miláwe. 18 Phir ká-
hin us aurat ko ḲHUDA'WAND ke huzúr khaṛá kare, aur us ká sir nangá kare, aur
yáddihí ká hadiya us ke háthoṉ par rakhe, ki yih gairat ká hadiya hai: aur ká-
hin us kaṛwe pání ko, jo lánat ká báis hai, apne háth meṉ lewe. 19 Aur us aurat
ko qasam deke kahe, ki Agar koí mard terá hambistar nahín húá, aur agar tú apne
shauhar ko chhoṛke dúsre ke sáth nápák nahíṉ húí, to tú is kaṛwe pání kí tásír se,
jo lánat ká báis hai, bachí rah. 20 Aur agar tú apne shauhar ke siwá dúsre par
máil húí hai, aur nápák húí, aur tere shauhar ko siwá koí dúsrá tujh se hambistar
húá hai: 21 To tujh par lánat hogí; aur káhin use lánat kí qasam dewe, aur use
kahe, ki ḲHUDA'WAND tujhe terí qaum meṉ zarab ul masal lánat aur qasam ká kare,
ki ḲHUDA'WAND terí rán ko saṛáwe, aur tere peṭ ko sujháwe; 22 Aur yih pání jo
lánat ká sabab hai, terí antṛíoṉ meṉ jáke terá peṭ phuláwe, aur terí rán saṛáwe: aur
aurat ámín ámín kahe. 23 Phir káhin un lánatoṉ ko ek kitáb meṉ likhe, aur kaṛ-
we pání se use mitáwe: 24 Aur káhin yih kaṛwá pání, jo lánat ká sabab hai, us
aurat ko piláwe: tab yih pání jo lánat ká sabab hai, kaṛwá karne ke liye us aurat
ke jism meṉ dáḳhil hogá. 25 Phir káhin us aurat ke háth se gairat ká hadiya leke
ḲHUDA'WAND ke huzúr us ko hiláwe, aur use mazbah ke nazdík láwe: 26 Aur us
hadiya se izkir ke liye ek muṭṭhí leke káhin mazbah par sungháwe; bád us ke wuh
pání us aurat ko piláwe. 27 Aur jab wuh use yih pání piláwegá, tab aisá hogá ki
agar wuh gunahgár hogí, aur us ne apne shauhar ke barḳhiláf ká sabab hai, us ke
jism meṉ dáḳhil hoke kaṛwá hojáegá, aur us ká peṭ phulegá, aur us kí ráneṉ saṛ
jáengí, aur wuh aurat apní qaum meṉ malaún hogí. 28 Par agar wuh nápák na ho,
balki pák ho, to wuh páksáf baní rahegí, aur bache jánegí. 29 Us aurat kí bábat
jo apne shauhar ko chhoṛke dúsre se burá kám kare, aur nápák ho jáe, gairat ke

liye yih sharíat hai; 30 Aur jab mard ko gairat ká khiyál áwe, aur wuh apní jorú
se gairat kháwe, to use Khudáwand ke áge khará kare, aur káhin us par ye sab
ahkám járí kare. 31 To mard gunáh se pák hogá, aur wuh aurat apne gunáh ko áp
uṭháwegí.

VI. BAB.

1 Phir Khudáwand ne Músá ko khitáb karke farmáyá, 2 Ki Baní Isráel ko
farmá, aur un ko kah, Jab koí mard yá aurat aisí kháss nazr kare, ki áp ko
Khudáwand ke liye nazír banáwe; 3 To cháhiye ki wain se aur nashe kí chízon
se parhez kare, aur angúrí sharáb ká aur kisí muskar ká sirka na píwe, aur angúr
kháwe na súkhá. 4 Aur apne nazír hone ke sab dinon men koí chíz, jo angúron
se paidá hotí hai, tukhm se leke us ke chhilke tak na kháwe. 5 Aur apne nazír
hone ke sab dinon men sir par usturá na phere; jab tak ki we aiyám, jin men us
ne áp ko Khudáwand ke liye nazír kiyá hai, guzar na jáen: wuh muqaddas hai;
apne sir ke bálon ko baṛhne de. 6 Khudáwand ke liye apne sáre nazír hone ke
dinon men murde kí lásh par na jáwe. 7 Wuh apne báp, aur apní má, aur apne
bháí, aur apní bahin ke liye, jab we mar jáwen, apne tain nápák na kare; kyúnki
us ke Khudá kí nazr us ke sir par hai. 8 Wuh apne nazír hone ke sab dinon
men Khudáwand ke liye muqaddas hai. 9 Aur agar koí insán us ke pás nága-
hání mar jáwe, aur us ke sir kí nazr ko nápák kare; to wuh apne pák hone ke
din apná sir munḍáwe; sátwen din sir munḍáwe. 10 Aur áthwen roz do qumríán,
yá kabútar ke do bachche, jamáat ke khaime ke darwáze par káhin pás láwe. 11 Aur
káhin ek ko khatiyat ke liye, aur dúsre ko charháwe ke liye guzráne; aur us se us
khatá ká, ki murde ke sabab se húí, kafára dewe; aur apne sir ko usí din muqaddas
kare. 12 Phir apne nazír hone ke dinon ko Khudáwand ke liye muqaddas kare,
aur ek eksála nar barra asám ke liye láwe: aur us ke pahile aiyám námanzúr hain;
kyúnki us kí nazr nápák hogaí.

13 Aur nazír ke liye yih sharíat hai: ki jab us kí nazr ke aiyám púre hon, to wuh
jamáat ke khaime ke darwáze par házir kiyá jáwe. 14 Aur wuh Khudáwand ke
liye apná qurbán guzráne: charháwe kí bábat ek beaib eksála nar barra, aur khatiyat
kí bábat ek beaib eksála máda barra, aur salámí ke liye ek beaib menḍhá. 15 Aur
fatírí roṭíon aur mahín maide ke chupaṛí húí kulchon, aur fatírí chupaṛí húí roṭíon
kí ek ṭokrí ko, aur un ke hadiye, aur un ke tapáwan. 16 Aur káhin unhen Khudá-
wand ke huzúr láke us kí khatiyat, aur us ke charháwe ko guzrán de. 17 Aur
salámí kí qurbání kí bábat, aur salámí ke liye fatírí roṭíon kí ṭokrí samet, us menḍhe
ko, Khudáwand ke huzúr zabh kare, aur us ke hadiye aur tapáwan guzráne. 18
Phir wuh nazír jamáat ke khaime ke darwáze par apne sir kí nazr ko munḍáwe:
aur un bálon ko jo us ke sir kí nazr hai leke us ág men, jo salámí kí qurbání ke tale
hai, ḍál de. 19 Phir káhin us menḍhe ká paká húá shána, aur ṭokrí men se ek fatírí
roṭí, aur fatírí kulcha leke us nazír ke háthon par, jab wuh apní nazr ko munḍá
chuke, rakhe. 20 Phir káhin un ko hiláne kí qurbání ke taur par Khudáwand
ke huzúr hiláwe: yih hiláne ke síne aur uṭháne ke sháne samet káhin ke liye
muqaddas hai: bád us ke nazír wain píne ká mukhtár hai. 21 Us nazír kí, jo nazr
ke liye Khudáwand ke áge apní qurbání guzráne, yih sharíat hai, siwá us ke jo us

ká dastras ho; aur cháhiye ki yih us kí nazr ke muwáfiq ho, aur us ko sharíat k
nazr ke muwáfiq guzráne.
22 Phir KHUDA'WAND ne Músá ko khitáb karke farmáyá, 23 Ki Hárún aur baní
Hárún ko farmá, aur unhen kah, ki Tumhen cháhiye ki baní Isráel ke haqq men
yún duá karo, aur unhen kaho: 24 KHUDA'WAND tujhe barkat bakhshe, aur terá
nigahbán rahe; 25 KHUDA'WAND apne chihre ká jalwa tujhe dikháe, aur tujh par
rahm kare; 26 KHUDA'WAND tujh par mutwajjih howe, aur tujhe salámatí bakhshe.
27 We merá nám leke baní Isráel ke liye duá karen, aur main unhen barkat bakh-
shúngá.

VII. BA'B.

1 Aur aisá húá, ki jis din Músá maskan ke khará karne se fárig húá, aur us ko
aur us ke sab zurúf ko tel malkar muqaddas kiyá, aur aisáhí mazbah ko us ke sab
zurúf samet tel malkar muqaddas kiyá; 2 To Isráelí raís, jo apne ábáí khándánon
men sardár aur firqon men raís the, aur un men jo gine gae buzurg the, nazdik áe.
3 Aur we chha gáríán poshishon samet, aur bárah badhiyá bail apní qurbání KHUDA'-
WAND ke huzúr láe; do do raíson kí taraf se ek ek gárí, aur harek kí taraf se ek
ek bail: chunánchi we unhen maskan ke sámhne le áe. 4 Tab KHUDA'WAND ne
Músá ko khitáb karke farmáyá, 5 Ki Tú yih un se le, táki we jamáat ke khaime
kí khidmat men áwen, aur baní Lewí men har shakhs ko us kí khidmat ke muwáfiq
bánt de. 6 So Músá ne gáríán aur bail leke baní Lewí ko díe. 7 Do gáríán aur
chár bail us ne baní Isráel ko un kí khidmat ke muwáfiq díe. 8 Aur chár gáríán
aur áth bail baní Mirárí ko, jo Hárún káhin ke bete Etamar ke farmánbardár the,
un kí khidmat ke muwáfiq díe. 9 Lekin us ne baní Qihát ko kuchh na diyá; is
liye ki maqdis kí khidmat, jo un ke liye muqarrar húí yih thí, ki we apne kándhon
par utháke le chalen.
10 Aur raís jis din kí mazbah mamsúh húá, us kí taqdís ke liye wehí apní
qurbáníán mazbah ke sámhne láe. 11 Tab KHUDA'WAND ne Músá ko farmáyá,
ki Ek ek din ek ek raís mazbah kí taqdís ke liye apní apní qurbání guzráne.
12 So pahile din Yihúdáh ke firqe men se Amminadab ke bete Nahsún ne apní
qurbání guzrání. 13 Aur us kí qurbání yih thí: Ek sau tís misqál rúpe kí qáb,
aur sattar misqál rúpe ká ek tasht, maqdis ke misqál se; we donon tel ke male
húe maide se hadiya ke liye bhare húe the: 14 Das misqál sone ká ek chamcha
bakhúr se bhará húá: 15 Ek jawán bachhrá, ek mendhá, ek nar barra ek sála,
charháwe ke liye: 16 Ek buzgála khatiyat ke liye: 17 Aur salámí ke liye do
bail, pánch mendhe, pánch bakre, pánch barre ek sála. Amminadab ke bete
Nahsún ká qurbán yih thá.
18 Dúsre din Ságir ke bete Nataniel ne, jo Ishakár ke firqe ká sardár thá, apní
qurbání guzrání. 19 Aur us kí qurbání yih thí: Ek sau tís misqál rúpe kí qáb,
aur sattar misqál rúpe ká ek tasht, maqdis ke misqál se; we donon tel ke male
húe maide se hadiya ke liye bhare húe the: 20 Das misqál sone ká ek chamcha
bakhúr se bhará húá: 21 Ek jawán bachhrá, ek mendhá, ek barra ek sála,
charháwe ke liye: 22 Ek buzgála khatiyat ke liye: 23 Aur salámí ke liye do

bail, pánch mendhe, pánch bakre, pánch barre eksála. Ságir ke bete Nataniel
kí qurbání yih thí.

24 Aur tísre din Hílán ke bete Iliab ne, jo Zabulún ke firqe ká sardár thá,
apní qurbání guzrání. 25 Aur us kí qurbání yih thí: Ek sau tís misqál rúpe kí
qáb, aur sattar misqál rúpe ká ek tasht, maqdis ke misqál se; we donon tel ke
male húe maide se hadiya ke liye bhare húe the: 26 Das misqál sone ká ek
chamcha bakhúr se bhará húá: 27 Ek jawán bachhrá, ek mendhá, ek barra ek-
sála, charháwe ke liye: 28 Ek buzgála khatiyat ke liye: 29 Aur salámí ke
liye do bail, pánch mendhe, pánch bakre, pánch barre eksála Hílán ke bete Iliab
kí qurbání yih thí.

30 Chauthe din Saidinúr ke bete Ilisúr ne, jo Rúbin ke firqe ká sardár thá,
apní qurbání guzrání. 31 Aur us kí qurbání yih thí: Ek sau tís misqál rúpe kí
qáb, aur sattar misqál rúpe ká ek tasht, maqdis ke misqál se; we donon tel ke
male húe maide se hadiya ke liye bhare húe the: 32 Das misqál sone ká ek
chamcha bakhúr se bhará húá: 33 Ek bachhrá, ek mendhá, ek barra eksála,
charháwe ke liye: 34 Ek buzgála khatiyat ke liye: 35 Aur salámí ke liye do
bail, pánch mendhe, pánch bakre, pánch barre eksála. Saidinúr ke bete Ilisúr
kí qurbání yih thí.

36 Aur pánchwen din Súrishadíd ke bete Salámiel ne, jo Simon ke firqe ká
sardár thá, qurbání guzrání. 37 Aur us kí qurbání yih thí: Ek sau tís misqál rúpe
kí qáb, aur sattar misqál rúpe ká ek tasht, maqdis ke misqál se; we donon tel ke
male húe maide se hadiya ke liye bhare húe the: 38 Das misqál sone ká ek chamcha
bakhúr se bhará húá: 39 Ek jawán bachhrá, ek mendhá, ek barra eksála char-
háwe ke liye: 40 Ek buzgála khatiyat ke liye: 41 Aur salámí ke liye do bail,
pánch mendhe, panch bakre, pánch barre eksála. Súrishadíd ke bete Salámiel kí
qurbání yih thí.

42 Aur chhathwen din Duyel ke bete Iliasaf ne, jo Jadd ke firqe ká sardár thá,
apní qurbání guzrání. 43 Aur us kí qurbání yih thí: Ek sau tís misqál rúpe kí
qáb, aur sattar misqál rúpe ká ek tasht, maqdis ke misqál se; we donon tel ke
male húe maide se hadiya ke liye bhare húe the: 44 Das misqál sone ká ek
chamcha bakhúr se bhará húá: 45 Ek jawán bachhrá, ek mendhá, ek barra
eksála charháwe ke liye: 46 Ek buzgála khatiyat ke liye: 47 Aur salámí ke
liye do bail, pánch mendhe, pánch bakre, pánch barre eksála. Duyel ke bete
Iliasaf kí qurbání yih thí.

48 Aur sátwen din Ammihúd ke bete Ilisama ne, jo Ifráim ke firqe ká sardár thá,
apní qurbání guzrání. 49 Aur us kí qurbání yih thí: Ek sau tís misqál rúpe kí qáb,
aur sattar misqál rúpe ká ek tasht, maqdis ke misqál se; we donon tel ke male húe
maide se hadiya ke liye bhare húe the: 50 Das misqál sone ká ek chamcha bakhúr
se bhará húá: 51 Ek jawán bachhrá, ek mendhá, ek barra eksála charháwe ke liye:
52 Ek buzgála khatiyat ke liye: 53 Aur salámí ke liye do bail, pánch mendhe,
pánch bakre, pánch barre eksála. Ammihúd ke bete Ilisama kí qurbání yih thí.

54 Aur áthwen roz Fidásúr ke bete Gamaliel ne, jo Manassí ke firqe ká sardár
thá, apne qurbání guzrání. 55 Aur us kí qurbání yih thí: Ek sau tís misqál rúpe
kí qáb, aur sattar misqál rúpe ká ek tasht, maqdis ke misqál se; we donon tel ke
male húe maide se hadiya ke liye bhare húe the: 56 Das misqál sone ká ek cham-

cha bakhúr se bhará húá: 57 Ek jawán bachhṛá, ek mendhá, ek barra eksála charháwe ke liye: 58 Ek buzgála khatiyat ke liye: 59 Aur salámí ke liye do bail, pánch mendhe, pánch bakre, pánch barre eksála. Fidásúr ke beṭe Gamaliel kí qurbání yih thí.

60 Aur nawen din Gideoní ke beṭe Abidán ne, jo Binyámín ke firqe ká sardár thá, apní qurbání guzrání. 61 Aur us kí qurbání yih thí: Ek sau tís misqál rúpe kí qáb, aur sattar misqál rúpe ká ek tasht, maqdis ke misqál se; we donon tel ke male húe maide se hadiya ke liye bhare húe the: 62 Das misqál sone ká ek chamcha bakhúr se bhará húá: 63 Ek jawán bachhṛá, ek mendhá, ek barra eksála charháwe ke liye: 64 Ek buzgála khatiyat ke liye: 65 Aur salámí ke liye do bail, pánch mendhe, pánch bakre, pánch barre eksála. Gideoní ke beṭe Abidán kí qurbán yih thí.

66 Aur daswen din Ammishadíd ke beṭe Ahiazar ne, jo Dán ke firqe ká sardár thá, apní qurbání guzrání. 67 Aur us kí qurbání yih thí: Ek sau tís misqál rúpe kí qáb, aur sattar misqál rúpe ká ek tasht, maqdis ke misqál se; we donon tel ke male húe maide se hadiya ke liye bhare húe the: 68 Das misqál sone ká ek chamcha bakhúr se bhará húá: 69 Ek jawán bachhṛá, ek mendhá, ek barra eksála charháwe ke liye: 70 Ek buzgála khatiyat ke liye: 71 Aur salámí ke liye do bail, pánch mendhe, pánch bakre, pánch barre eksála. Ammishadíd ke beṭe Ahiazar kí qurbání yih thí.

72 Aur gyárahwen din Akrán ke beṭe Pagiel ne, jo Yasar ke firqe ká sardár thá, apní qurbání guzrání. 73 Aur us kí qurbání yih thí: Ek sau tís misqál rúpe kí qáb, aur sattar misqál rúpe ká ek tasht, maqdis ke misqál se; we donon tel ke male húe maide se hadiya ke liye bhare húe the: 74 Das misqál sone ká ek chamcha bakhúr se bhará húá: 75 Ek jawán bachhṛá, ek mendhá, ek barra eksála charháwe ke liye: 76 Ek buzgála khatiyat ke liye: 77 Aur salámí ke liye do bail, pánch mendhe, pánch bakre, pánch barre eksála. Akrán ke beṭe Pagiel kí qurbání yih thí.

78 Aut bárahwen din Enán ke beṭe Ahira ne, jo baní Naftálí ke firqe ká sardár thá, ápní qurbání guzrání. 79 Aur us kí qurbání yih thí: Ek sau tís misqál rúpe kí qáb, aur sattar misqál rúpe ká ek tasht, maqdis ke misqál se; we donon hadiya ke liye tel ke male húe maide se bhare húe the: 80 Das misqál sone ká ek chamcha bakhúr se bhará húá: 81 Ek jawán bachhṛá, ek mendhá, ek barra eksála charháwe ke liye: 82 Ek buzgála khatiyat ke liye: 83 Aur salámí ke liye do bail, pánch mendhe, pánch bakre, pánch barre eksála. Enán ke beṭe Ahira kí qurbání yih thí.

84 Mazbah kí qurbáníán us kí taqdís ke liye, jis din us par tel malí gayá, jo Isráelí raíson ne charháín, ye thín: Rúpe kí bárah qáben, Rúpe ke bárah tasht, sone ke bárah chamche: 85 Rúpe ke harek qáb wazn men ek sau tís misqál, harek tasht sattar misqál: rúpe ke sab bartan maqdis ke misqál se do hazár chár sau misqál the. 86 Sone ke bárah chamche, bakhúr se labrez har chamcha das misqál wazn men maqdis se: soná sáre chamchon ká ek sau bís misqál thá. 87 Charháwe ke liye bárah bachhṛe, bárah mendhe, eksála bárah barre, un ke hadiya samet: aur khatiyat ke liye bárah buzgále. 88 Aur salámí ke liye sab, bachhṛe chaubís,

nendhe sáth, buzgále sáth eksála barre síth. Jis din mazbah par tel malá gayá,
'e sab mazbah kí taqdíseŋ thíŋ.
89 Aur jab Músá jamáat ke ḳhaime meŋ dáḳhil húá, táki us se hamkalám ho;
o us ne kafáre ke sarposh par se, jo ahdnáma ke sandúq par thá, donoŋ karúbíoŋ
:e darmiyán se ek áwáz suní, jo us ke sáth ḳhitáb kartí thí.

VIII. BA'B.

1 Phir Ḳhuda'wand ne Músá ko ḳhitáb karke farmáyá, 2 Hárún ko farmá,
aur use kah, Jab tú chirágoŋ ko roshan kare, to cháhiye ki sátoŋ chirágoŋ kí
'oshní shamádán ke sámhne ko ho. 3 Chunánchi Hárún ne aisáhí kiyá: us ne
:hirág roshan karke yúŋ rakhe, ki ujálá shamádán ke sámhne ko húá, jaisá ki
Ḳhuda'wand ne Músá ko farmáyá thá. 4 Aur shamádán kí anáwat yúŋ thí, ki
vuh sab ḳhwáh páya us ká, ḳhwáh sosan us ke qaṛhá húá sone se thá, us namúne
:e muwáfiq, jo Ḳhuda'wand ne Músá ko dikháyá thá, us ne wáisehí shamádán ko
ɔanáyá.
5 Phir Ḳhuda'wand ne Músá ko ḳhitáb karke farmáyá, 6 Ki Lewíoŋ ko baní
[sráel meŋ se alag kar, aur unheŋ pák kar, ki we pák hojáweŋ. 7 Aur tú un ko
'úŋ pák kar: ki ḳhatiyat ká pání leke un par chhiṛak, aur un ke sab badan par
ɪsturá phirwá, aur un ke kapṛe dhulwá, táki pák hojáweŋ. 8 Tab we ek bachhṛá
ɪs ke hadiya samet, jo maida tel malá húá hai, leweŋ; aur tú ḳhatiyat ke liye ek aur
ɔachhṛá le. 9 Tab tú Lewíoŋ ko jamáat ke ḳhaime ke nazdík le á, aur baní Isráel
:í sárí jamáat ko jama kar. 10 Aur Lewíoŋ ko Ḳhuda'wand ke áge lá, aur baní
[sráel apne háth Lewíoŋ par rakheŋ. 11 Aur Hárún Lewíoŋ ko, baní Isráel meŋ
:e hiláne kí qurbání ke taur par, Ḳhuda'wand ke rúbarú guzráne, táki we Ḳhuda'-
wand kí ḳhidmatguzárí kareŋ. 12 Tab Lewí apne háth bachhṛoŋ ke siroŋ par
'akheŋ; aur tú ek ko ḳhatiyat, aur dúsre ko chaṛháwe kí bábat Ḳhuda'wand ke liye
ɪurbání kar, táki Lewíoŋ ke wáste kafára diyá jáwe. 13 Phir tú Lewíoŋ ko Hárún
aur baní Hárún ke áge khaṛá kar, aur un ko hiláne kí qurbání ke taur par Ḳhuda'-
wand ke liye guzrán. 14 Aur tú Lewíoŋ ko baní Isráel meŋ se judá kar, ki Lewí
mere hoŋ. 15 Bád us ke Lewí jamáat ke ḳhaime meŋ ḳhidmat ke liye dáḳhil howeŋ:
:o unheŋ pák kar, aur tú unheŋ hiláne kí qurbání ke taur par guzrán. 16 Is liye
:i we sab ke sab baní Isráel meŋ se mujhe sompe gae; is liye ki maiŋ ne baní Isráel
:e sab pahlauṭhoŋ ke badle, jo peṭ ke kholnewále haiŋ, unheŋ apne wáste liyá. 17
Kyúnki baní Isráel ke sáre pahlauṭhe, kyá insán kyá haiwán, mere haiŋ: maiŋ ne
is din zamín i Misr meŋ harek pahlauṭhe ko halák kiyá, un ko apne liye muqaddas
:iyá. 18 Aur baní Isráel ke sáre pahlauṭhoŋ ke badle maiŋ ne Lewíoŋ ko le liyá
ɪai. 19 Aur maiŋ ne baní Isráel meŋ se sab Lewí Hárún aur baní Hárún ko supurd
:íe, táki jamáat ke ḳhaime meŋ baní Isráel kí jagah ḳhidmatguzárí kareŋ, aur baní
Isráel ke liye kafára deweŋ; táki baní Isráel par, jab ki we maqdis ke nazdík áweŋ
wabá na áwe.
20 Chunánchi Músá aur Hárún aur baní Isráel ke sáre majma ne Lewíoŋ se
aisáhí kiyá: sab jo kuchh Ḳhuda'wand ne Lewíoŋ kí bábat Músá ko hukm farmáyá
thá, baní Isráel ne un se wuhí kiyá. 21 Tab Lewíoŋ ne apne taiŋ pák kiyá, aur
unheŋ ne apne kapṛe dhoe, aur Hárún ne unheŋ hiláne kí qurbání ke taur par

Khuda'wand ke rúbarú guzráná; aur Hárún ne un kí taraf se kafára diyá, táki
unhen pák kare. 22 Bád us ke Lewí apne khidmat karne ko Hárún aur baní Hárún
ke sámhne jamáat ke khaime men dákhil húe; jaisá Khuda'wand ne Lewíon kí
bábat Músá ko farmáyá thá, unhon ne waisáhí un se kiyá.

23 Phir Khuda'wand ne Músá ko khitáb karke farmáyá: 24 Lewíon ká yih
mámúl rahe; ki we pachís baraswále se úpar tak jamáat ke khaime men dákhil hon,
táki khidmatguzárí karen: 25 Aur jab pachás baras ke hon, to khidmatguzárí se
niklen, aur phir kabhú khidmat na karen; 26 Par jamáat ke khaime men apne
bháíon ke sáth nigahbání ká kám kiyá karen, aur khidmat hargiz na karen. To
Lewíon se un kí nigahbání kí bábat yúnhí kíjiyo.

IX. BAB.

1 Phir Khuda'wand ne dasht i Síná men, Misr kí zamín se baní Isráel ke nikalne
kí dúsrí sál ke pahile mahíne men Músá ko farmáyá: 2 Hukm kar, táki baní Isráel
us ke muaiyan waqt men íd i fasah karen. 3 Is mahíne kí chaudahwín tárikh, zawál
aur gurúb ke darmiyán, us ke muqarrarí waqt men use karo: us kí rasmon aur sab
hukmon ke muwáfiq use karo. 4 So Músá ne baní Isráel ko hukm kiyá, ki Fasah
karo. 5 Aur unhon ne pahile mahíne kí chaudahwín tárikh, zawál aur gurúb ke
darmiyán, dasht i Síná men íd i fasah kí: aur baní Isráel ne un sab par, jo Khuda'-
wand ne Músá ko farmáyá thá, amal kiyá.

6 Wahán báze log murde ke sabab se nápák húe the; we us roz fasah na kar
sake: so we usí din Músá aur Hárún ke huzúr áe; 7 Aur unhon ne us se kahá,
ki Ham murde ke sabab se nápák hain: aur kis liye ham baní Isráel ke darmiyán
Khuda'wand kí qurbání us ke muaiyan waqt par guzránne se báz rakhe jáwen? 8
Músá ne unhen kahá, Rah jáo, main sun lún, ki Khuda'wand tumháre haqq men
kyá hukm kartá hai. 9 Tab Khuda'wand ne Músá ko khitáb karke farmáyá, 10
Ki Baní Isráel ko farmá aur unhen kah, ki Agar koí tum men se, yá tumhárí nasl
men se murde ke sabab nápák ho, yá kahín dúr safar men howe; 11 To cháhiye
ki dúsre mahíne kí chaudahwín tárikh zawál aur gurúb ke darmiyán fasah kare,
aur fatírí rotíán karwí tarkáríon ke sáth kháwe. 12 We us men se kuchh subh
tak báqí na chhoren, aur us kí haddí ko na toren: we fasah kí sárí rasmon ke mu-
wáfiq use karen. 13 Lekin wuh insán jo pák hai, aur safar men nahín, agar fasah
karne se báz rahe, to wuh insán apní qaum men se kat jáegá: kyúnki wuh mu-
qarrarí waqt par Khuda'wand kí qurbání na láyá; wuh apná gunáh uthájegá. 14
Aur agar koí pardesí tum men búdobásh kare, aur Khuda'wand ke liye fasah kare;
to wuh fasah kí rasmon, aur us ke hukmon ke muwáfiq use kare: tumháre liye, kyá
pardesí aur kyá mutwattin, ekhí rasm hogí.

15 Aur jis din maskan khará kiyá gayá, to badlí ne ahdnáma ke khaime ke mas-
kan ko chhipáyá: lekin shám se leke sahar tak maskan par ág sí hotí thí. 16 So
hamesha aisá húá kiyá; ki din ko use badlí chhipátí thí, aur rát ko ág sí roshan
rahtí thí. 17 Aur jab badlí maskan ko chhorke buland hotí thí, to baní Isráel
kúch karta the; aur jahán badlí áke thahartí thí, wáhan baní Isráel khaime khare
karte the. 18 Baní Isráel Khuda'wand ke hukm se kúch karte the, aur Khuda'-
wand ke hukm se maqám karte the: aur jab tak ki badlí maskan par rahtí thí, we

haimoṉ meṉ rahte the. 19 Aur jab badlí maskan par bahut dinoṉ tak ṭhahari
ahí, to baní Isráel ne Ḳhuda´wand ká hukm máná, aur kúch na kiyá. 20 Aur
isehí jab badlí thoṛe dinoṉ tak maskan par rahí; we Ḳhuda´wand ke hukm se
pne ḳhaimoṉ meṉ rahe, aur Ḳhuda´wand ke hukm se unhoṉ ne kúch kiyá. 21 Aur
ıb shám se subh tak badlí ṭhaharí rahí, aur subh hote húe buland húí, to wuṉhíṉ
nhoṉ ne kúch kiyá: jab badlí buland hotí, ḳhwáh din hotá ḳhwáh rát, we kúch
arte the. 22 Aur jab badlí maskan par ṭhahar rahtí, ḳhwáh do din, ḳhwáh ek
ıahína, ḳhwáh ek baras, baní Isráel apne ḳhaimoṉ meṉ muqím rahte, aur kúch na
arte: par jab wuh buland hotí, tab we kúch karte. 23 Ḳhuda´wand ke hukm se
e ḳhaime khaṛe karte, aur Ḳhuda´wand hí ke hukm se we kúch karte: unhoṉ
e Ḳhuda´wand ke hukm kí, jo Músá kí márifat húá, muháfazat kí.

X. BA´B.

1 Phir Ḳhuda´wand ne Músá ko ḳhitáb karke farmáyá, 2 Ki Apne liye do
arsinge rúpe se gaṛhke baná: we terí jamáat kí manádí aur lashkaroṉ ke kúch ke
ye honge. 3 So jab do narsinge phúnke jáweṉ, cháhiye ki sárí qaum jamáat ke
haime ke darwáze par tere pás jama howe. 4 Aur agar ekhí phúnká jáwe, to we
ıís jo hazároṉ Isráelíoṉ ke sardár haiṉ, tere pás jama howeṉ. 5 Aur jab tum
ıhoṭí áwáz se phúnko, to un ḳhaimoṉ ká, jo mashriq kí samt khaṛe haiṉ, kúch ho
e. 6 Jab tum do bára chhoṭí baṛí áwáz se phúnko, to janúbí ḳhaimoṉ ká kúch
owe: so we un ke kúch ke liye har phúnkne meṉ chhoṭí baṛí áwáz se phúnkeṉ. 7
ekin jab ki jamáat ká jama karní manzúr ho, to barábar áwáz se phúnko, aur
ıhoṭí baṛí áwáz se mat phúnko. 8 Aur Hárún káhin ke beṭe narsinge phúnká
areṉ; aur yih tumháre qarnoṉ meṉ abad tak rasm ke taur par járí rahe. 9 Aur
b tum apne mulk meṉ dushmanoṉ se, jo tum se muqábila karne par hoṉ, laṛne ko
iklo, to tum narsinge chhoṭí baṛí áwáz se phúnko; Ḳhuda´wand tumhára Ḳhudá
ım ko yád karegá, aur tum apne dushmanoṉ se naját páoge. 10 Aur tum apní
hushí ke din, aur apní ídoṉ ke din, aur apne mahínoṉ ke gurroṉ ko apne chaṛ-
áwoṉ aur apní salámí ke zabíhoṉ par narsinge phúnko, táki tumháre Ḳhuda´wand
e huzúr tumhárí yádgárí ho: maiṉ Ḳhuda´wand tumhárá Ḳhudá húṉ.

11 Phir yúṉ húá ki dúsre baras ke dúsre mahíne kí bíswíṉ táríḳh, wuh badlí
ıduáma ke maskan se buland húí. 12 To baní Isráel dasht i Síná se apne apne
ıfaroṉ meṉ chale, aur badlí dasht i Fárán meṉ já ṭhaharí. 13 So Ḳhuda´wand
e farmán ke mutábiq, jo Músá kí márifat thá, pahlá kúch húá.

14 Pahile baní Yihúdáh ke jhaṇḍe un ke lashkaroṉ ke muwáfiq rawána húe.
n ká sardár Amminadab ká beṭá Nahsún thá. 15 Aur firqe baní Ishakár ke
shkar ká sardár Ságir ká beṭá Nataniel thá. 16 Aur firqe Zabulún ká sardár
ilán ká beṭá Iliab thá. 17 Phir maskan utárá gayá; tab baní Jirsán aur baní
Iirárí ne maskan ko uṭháke kúch kiyá. 18 Phir Rúbin ke jhaṇḍe un ke lashkaroṉ
e muwáfiq chale; Saidinúr ká beṭá Ilisúr un ká sardár thá. 19 Aur firqe baní
imon ke lashkaroṉ ke sardár Súrishadíd ke beṭá Salámiel thá. 20 Aur firqe baní
add ke lashkar ká sardár Duyel ká beṭá Iliasaf thá. 21 Phir Qihátíoṉ ne maqdis
ṭháke kúch kiyá; aur un ke pahuṉchne tak maskan khaṛá kiyá játá thá.
2 Phir baní Ifráim ke jhaṇḍe un ke lashkaroṉ ke muwáfiq chale; un ká sardár

Ammihúd ká beṭá Ilisama thá. 23 Aur firqe Manassí ke lashkar ká sardár
Fidásúr ká beṭá Gamaliel thá. 24 Aur firqe baní Binyámín ke lashkar ká sardár
Gideoní ká beṭá Abidán thá. 25 Sab ḳhaimagáhoṉ ke píchhe baní Dán ke jhanḍoṉ
ká, un ke lashkaroṉ ke muwáfiq, kúch húá; un ká sardár Ammishadíd ká beṭá
Ahiazar thá. 26 Aur firqe baní Yasar ke lashkar ká sardár Akrán ká beṭá
Pagiel thá. 27 Aur firqe baní Naftálí ke lashkar ká sardár Enán ká beṭá Ahira
thá. 28 So baní Isráel ke kúch un ke lashkaroṉ ke muwáfiq ye the; unhoṉ ne
aisehí kúch kíe.

29 Tab Músá ne Midyání Liel ke beṭe Hubáb ko, jo Músá ká sasurá thá, kahá,
Ham us maqám ko ki Ḳhuda'wand ne farmáyá hai, ki Maiṉ wuh tumheṉ
baḳhshúngá, játe haiṉ: so tú hamáre sáth á, ham tujh se nekí karenge; is liye ki
Ḳhuda'wand ne baní Isráel se nekí ká wáda kiyá hai. 30 Us ne use jawáb diyá,
ki Maiṉ nahíṉ játá, balki maiṉ apne watan ko aur apne rishtadároṉ meṉ jáúngá.
31 Tab us ne kahá, ki Ham ko na chhoṛ; kyúnki tú pahchántá hai, ki hamárá
utarná dasht meṉ kaunsí jagah munásib hai; so tú hamárí áṉkhoṉ kí jagah hogá.
32 Aur yúṉ hogá, agar tú hamáre sáth chalegá, to jo nekí Ḳhuda'wand ham se
karegá, wuhí ham tujh se karenge.

33 Phir unhoṉ ne Ḳhuda'wand ke pahár se tín din kí ráh safar kiyá: aur
Ḳhuda'wand ke ahd ká sandúq tín din kí ráh un se áge gayá; táki un ke liye
árámgáh ḍhúnḍhe. 34 Aur Ḳhuda'wand kí badlí, jab we din ko ḳhaimagáh se
chalte the, un ke úpar hotí thí.

35 Aur sandúq ke kúch ke waqt yih rasm thí, ki Músá kahtá thá, Uṭh, ai
Ḳhuda'wand, tere dushman pareshan hoṉ; aur we jo tujh se kína rakhte haiṉ, tere
áge se bhágeṉ. 36 Aur us ke maqám ke waqt yih kahtá thá, Ai Ḳhuda'wand,
hazároṉ hazár Isráelíoṉ meṉ phir á.

XI. BA'B.

1 Aur jab qaum baṛí shikáyat Ḳhuda'wand ke nazdík karne lagí, to Ḳhuda'-
wand ne suná aur us ká gussa bhaṛká: aur Ḳhuda'wand kí ág un meṉ jalí, aur
ek taraf ḳhaimagáh kí khá gaí. 2 Tab log Músá ke pás chilláe, aur Músá ne
Ḳhuda'wand se duá mángí; to ág bujh gaí. 3 Aur is liye ki Ḳhuda'wand kí ág
un meṉ bhaṛkí, us ne us jagah ká nám Taberah rakhá.

4 Aur bázoṉ ne ajnabí qaumoṉ se, jo un meṉ mile húe the, hirs se ḳhwáhish
kí: aur baní Isráel bhí phire, aur roe, aur bole, Hameṉ kaun hai, jo gosht kháne
ko degá? 5 Ham ko wuh machhlí yád átí hai, jo ham muft muft Misr meṉ kháte
the; aur wuh khíre, aur wuh ḳharbúze, aur wuh gandaná, aur wuh piyáz, aur wuh
lahsun: 6 Par ab to hamárí ján ḳhushk ho chalí; yaháṉ to hamárí áṉkhoṉ ke
sámhne kuchh bhí nahíṉ, magar manna. 7 Aur manna súkhe dhaniye ke mánind
thá, aur us ká rang motí ke dáne ká sá thá. 8 Log idhar údhar jáke use jama
karte the, aur chakkí meṉ píste the, yá ukhlí meṉ kuṭte the, aur laganoṉ meṉ
gúndhte the, aur roṭíáṉ pakáte the: us ká maza tel ká sá thá. 9 Aur rát ko, jab
ḳhaimoṉ par os paṛtí thí, to manna bhí us ke sáth barsatá thá.

10 Tab Músá ne suná, ki qaum ke harek gharáne ká harek shaḳhs apne ḳhaime

ke darwáze par khaṛá rotá hai, to KHUDA'WAND ká gussa niháyat bhaṛká; aur
Músá ne bhí burá máná. 11 Tab Músá ne KHUDA'WAND se kahá, Tú apne bande
ko kyúṉ dukh de rahá hai? aur tere rúbarú maiṉ ne kyúṉ nahíṉ rahmat páí, ki
tú ne un sab logoṉ ká bojh mujh par ḍálá hai? 12 Kyá ye sáre log mere pet
meṉ paṛe the? yá maiṉ ne unheṉ janá hai, jo tú mujhí ko kahtá hai, ki unheṉ us
zamín meṉ, jis kí tú ne un ke bápdádoṉ se qasam kháí hai, apní god meṉ le, jis
tarah se dádá dúdh píte bache ko god meṉ letá hai? 13 Maiṉ kaháṉ se láún,
ki un sab logoṉ ko gosht kháne ko dúṉ? We mujhe ro ro kahte haiṉ, Ham ko
gosht de, ki ham kháweṉ. 14 Maiṉ akelá un sab logoṉ ká bojh uṭhá nahíṉ saktá,
is liye ki mujh par bahut bhárí hai. 15 Agar tú mujh se yúṉ hí kartá hai, to
mujhe márḍál; aur agar terí mujh par karam kí nazar hai, to maiṉ apní balá na
dekhúṉ.

16 Tab KHUDA'WAND ne Músá ko farmáyá, ki Baní Isráel ke sattar mard un
ke buzurgoṉ meṉ se, ki jinheṉ tú qaum ke buzurg aur sardárí jántá hai, mere liye
jama kar, aur un ko jamáat ke khaime pás lá; we tujh samet waháṉ khaṛe raheṉ.
17 To maiṉ waháṉ utarúngá, aur tere sáth báteṉ karúngá: aur maiṉ us rúh meṉ
se, jo tujh meṉ hai, kuchh le lúngá, aur un meṉ ḍálúngá; ki we tere sáth qaum
ká bojh uṭháweṉ, táki tú akelá use na uṭháwe. 18 Aur logoṉ se kah, ki Fajr ko
apne taiṉ pák karo, ki tum gosht kháoge: (is liye ki roná tumhárá KHUDA'WAND
ke kánoṉ meṉ pahunchá, ki tum kahte the, Kaun hameṉ gosht kháne ko degá?
ham to Misr kí meṉ bhale the:) so KHUDA'WAND tumheṉ gosht degá, aur tum
kháoge. 19 Aur tum ekhí din na kháoge, na do din, na pánch din, na das din, na
bís din; 20 Balki ek mahína kámil kháoge, jab tak ki yih tumháre nathnoṉ kí ráh
nikle, aur tum us se bezár ho: kyúnki tum ne KHUDA'WAND kí, jo tumháre
darmiyán hai, tahqír kí, aur us ke áge yúṉ kahke roe, Yih kyá húá? ham Misr se
kyúṉ báhar áe?

21 Tab Músá ne kahá, ki Ye log, jin meṉ maiṉ húṉ, chha lákh piyáde haiṉ;
aur tú kahtá hai, ki Maiṉ unheṉ itná gosht dúngí, ki we ek mahína bhar kháenge.
22 Kyá bheṛ bakrí aur gáe bail ke galle un ke liye zabh kiye jáwenge, táki un ke
liye kifíyat ho? yá daryá kí sárí machhlíáṉ un ke liye jama kí jáengí, táki unheṉ
serí howe? 23 KHUDA'WAND ne Músá ko farmáyá, Kyá KHUDA'WAND ká háth
chhotá hai? ab tú dekhegá, ki maiṉ sakhun ká púrá húṉ, ki nahíṉ.

24 Tab Músá ne báhar jáke KHUDA'WAND kí báteṉ qaum se kahíṉ, aur baní
Isráel ke buzurgoṉ meṉ se sattar shakhs ikaṭṭhe kiye, aur unheṉ khaime ke áspás
jama kiyá. 25 Tab KHUDA'WAND badlí meṉ hoke utrá, aur us se bolá, aur us rúh
meṉ se jo us meṉ thí kuchh leke un sattar buzurg shakhsoṉ ko dí: chunánchi jab
rúh ne un meṉ qarár pakṛá, to we nabuwat karne lage, aur bád us ke phir na kí.
26 Aur un meṉ se do shakhs khaimagáh hí meṉ rahe the, jin meṉ se ek ká nám
Ildád thá, aur dúsre ká Mawaddat: chunánchi rúh ne un meṉ qarár pakṛá; (ye
bhí unhíṉ meṉ se the, jo likhe gae, par us khaime ko na gae:) aur we khaima-
gáhí meṉ nabúwat karte the. 27 Tab ek jawán ne dauṛke Músá ko khabar dí,
ki Ildád aur Mawaddat khaimagáh meṉ nabúwat karte haiṉ. 28 So Músá ke
khádim Nún ke beṭe Yasúa ne, jo us ke barguzídoṉ meṉ se thá, Músá se kahá,
Ai mere makhdúm, Músá, unheṉ mana kar. 29 Músá ne use kahá, Kyá tujhe
mere liye rashk átá hai? Ai kásh ki KHUDA'WAND ke sáre bande nabí hote, aur

Ḳhudáwand apní rúh un sab meṉ ḍáltá. 30 So Músá aur baní Isráel ke buzurg
ḳhaimagáh meṉ jama húe.
31 Tab Ḳhudáwand kí taraf se ek hawá uṭhí, aur daryá se sulwe uṛá láí, aur
use ḳhaimagáh aur ḳhaimagáh ke girdágird par ídhar údhar ek din kí ráh tak phail-
áyá, aisá ki wuh zamín par do gaz buland húá. 32 Tab log us sáre din, aur us sárí
rát, aur us ke dúsre din bhí khaṛe rahe, aur sulwe jama kiyá kiye; aur jis ne kam
se kam jama kiye, das gumr the; aur unhoṉ ne apne liye ḳhaimagáh ke áspás un-
heṉ phailá diyá. 33 Aur hanoz un ke dántoṉ tale gosht thá, pahle us se ki we use
chábeṉ Ḳhudáwand ká gussa un logoṉ par bhaṛká, aur Ḳhudáwand ne un logoṉ
ko niháyat saḳht már se márá. 34 Aur us ne us maqám ká nám Qabarát ul
taháwí rakhá; kyúnki unhoṉ ne un logoṉ ko, jinhoṉ ne hirs kí thí, wahíṉ gáṛá. 35
Phir un logoṉ ne Qabarát ul taháwí se Hisárát ko kúch kiyá; so we Hisárát meṉ
the.

XII. BAB.

1 Aur Miryam aur Hárún ne Músá ká shikwa, us Habshí aurat kí bábat ki us
ne thí, kiyá: kyúnki us ne ek Habshí aurat lí thí. 2 Aur bole, Kyá Ḳhudáwand
ne ḳhálí Músá hí se báteṉ kí haiṉ? kyá us ne ham se bhí báteṉ nahíṉ kíṉ? Chun-
ánchi Ḳhudáwand ne yih suná. 3 Aur Músá sáre logoṉ se, jo rú i zamín par the,
ziyáda burdbár thá. 4 So Ḳhudáwand ne nágahání Músá aur Hárún aur Miryam
ko farmáyá, ki Tum tínoṉ jamáat ke ḳhaime meṉ áo. So we tínoṉ áe. 5 Tab
Ḳhudáwand badlí ke sutún meṉ hoke utrá, aur ḳhaime ke darwáze par khaṛá rahá,
aur Hárún aur Miryam ko buláyá: we donoṉ áe. 6 Tab us ne farmáyá, ki Mere
báteṉ suno: agar tum meṉ se koí nabí hotá, to maiṉ jo Ḳhudáwand húṉ apní
taiṉ musháhade meṉ use málúm karwátá, aur us se ḳhwáb meṉ báteṉ kartá. 7 Par
merá banda Músá aisá nahíṉ, wuh mere sáre ghar meṉ amánatdár hai. 8 Maiṉ
us se ámhne sámhne aur musháhade meṉ báteṉ kartá húṉ, na ḳhiyál kí sí báteṉ;
ki wuh merí shabíh ko dekhe: pas tum mere bande Músá ká shikwa karte húe
kyúṉ na ḍare? 9 Aur Ḳhudáwand ke gusse kí ág un par bhaṛkí; aur wuh
chalá gayá. 10 Tab wuh badlí ḳhaime pás se játí rahí; aur nágáh Miryam bars
se barf kí mánind safed hogaí: aur Hárún ne jo Miryam kí taraf dekhá, to wuh
mabrús thí. 11 Tab Hárún ne Músá ko kahá, Ai mere maḳhdúm, maiṉ terí
minnat kartá húṉ, is gunáh ko ham par mat rakh, ki nádání se ham ne kiyá, aur
ḳhatá kí. 12 Wuh us murde kí mánind na ho, jo apní má ke peṭ se nikle, aur us
ká ádhá badan gal gayá ho. 13 Tab Músá ne Ḳhudáwand ke áge chilláke kahá,
Ai Ḳhudáwand, maiṉ terí minnat kartá húṉ, ab use changá kar. 14 Ḳhudáwand
ne Músá ko farmáyá, ki Agar báp ne us ke munh par thúká hotá, to kyá wuh sát
din tak bhí sharminda na rahtí? Sát din tak ḳhaimagáh ke báhar goshagír rahe,
bád us ke phir áwe. 15 Chunánchi Miryam ḳhaimagáh ke báhar sát din tak
goshagír rahí; aur logoṉ ne jab tak ki Miryam na phirí, kúch na kiyá. 16 Bád us
ke logoṉ ne Hisárát se kúch kiyá, aur Fárán ke dasht meṉ ḍere kiye.

XIII. BAB.

1 Phir Khudáwand ne Músá ko khitáb karke farmáyá, 2 Tú logon ko bhej
áki Kanán kí zamín kí, jo main baní Isráel ko detá hún, jásúsí karen: ek ek mard
us ke ábái firqe men se, jo us men sardár hai, bhej de. 3 Chunánchi Músá ne
Khudáwand ke irshád ke muwáfiq dasht i Fárán se un ko bhejá: we log baní
Isráel ke sardár the. 4 Jin ke nám ye hain: Rúbin ke firqe men se Zakúr ká betá
Samúa. 5 Aur Simon ke firqe men se, Húrí ká betá Safat. 6 Aur Yihúdáh ke
firqe men se, Yafunni ká betá Kálib. 7 Aur Ishakár ke firqe men se, Yúsaf ká betá
Ijál. 8 Aur Ifráim ke firqe men se, Núr ká betá Húsía. 9 Aur Binyámín ke firqe
men se Rafú ká betá Faltí. 10 Aur Zabulún ke firqe men se, Súdí ká betá Jaddiel.
11 Aur Yúsaf ke qabíle men Manassí ke firqe se, Súsí ká betá Jaddí. 12 Aur
Dán ke firqe men se, Gamálí ká betá Ammiel. 13 Aur Yasar ke firqe men se,
Mikáel ká betá Satúr. 14 Aur Naftálí ke firqe men se, Wafsí ká betá Nakbí. 15
Aur Jadd ke firqe men se, Mákí ká betá Jáel. 16 So un ke nám, jinhen Músá
ne zamín i Kanán kí jásúsí ke liye bhejá, ye hain. Aur Músá ne Nún ke bete
Húsía ká nám Yasúa rakhá. 17 Aur Músá ne unhen bhejá, ki zamín i Kanán kí
jásúsí karen, aur unhen kahá, ki Tum us ráh janúb kí jánib charh jáo, aur
pahár ke úpar chale jáo. 18 Aur us zamín ko dekho, ki kaisí hai; we log jo wahán
ke basnewále hain kaise hain, zoráwar hain yá kamzor, thore hain yá bahút; 19 Aur
wuh zamín jis men we rahte hain kaisí hai, achhí hai ki burí; aur we shahr jin men
we baste hain kaise hain, khaimon men hain yá qilaon men; 20 Aur zamín kaisí
hai, musmir hai yá kallar, us men darakht hain yá nahín: tum diláwarí karo, aur
us zamín ká kuchh mewa le áo. Aur yih waqt angúr ke pahle phalon ká thá. 21 So
we log charhe, aur zamín kí jásúsí dasht i Sín se Rahab tak, jo Hamát ke ráste
men hai, kí. 22 Aur we janúb ko charhe, aur Hibron tak áe, jahán Anáq ke bete
Ahiman, aur Sísí, aur Talmí the. Aur Hibron Zoan se jo Misr men hai sát
baras áge basá thá. 23 So we wádí i Iskál men áe; wahán se unhon ne ek dálí
angúr kí khoshe samet kátí, aur use ek chob par rakhkar do ádmíon ne utháyá; aur
kuchh anár aur anjír bhí liye 24 Us maqám ká nám us khoshe ke liye, ki jise baní
Isráel wahán se kát láe the, wádí i Iskál rakhá. 25 So we chálís din ke bád us
zamín kí jásúsí karke phire.

26 Aur phirke Músá aur Hárún aur baní Isráel kí sárí jamáat ke pás dasht i
Fárán ke Qádis men áe; aur unhen aur sárí jamáat ko áke khabar dí, aur us
sarzamín ká mewa unhen dikháyá. 27 Aur us se bayán karke kahá, ki Ham us
zamín tak, jahán tú ne hamen bhejá thá, pahunche; us men sach mach dúdh aur
shahd bahtá hai, aur yih wahán ká mewa hai. 28 Lekin we log jo wahán baste
hain zoráwar hain, aur un ke shahr niháyat sakht bare qilaon men hain; aur ham
baní Anáq ko bhí wahán dekhá. 29 Aur us zamín ne janúb ki samt Amáliqí
baste hain; aur Hittí aur Yabúsí aur Amúrí pahúron par rahte hain; aur sáhil i
daryá aur nawáhí i Yardan par Kanání rahte hain. 30 Tab Kálib ne Músá ke
huzúr logon ko chup karwáyá, aur kahá, ki Albattá ham log charhenge, aur mulk
le lenge; kyúnki hamen bilá shubha us ke liye zor hai. 31 Tab un logon ne, jo
us ke sáth gae the, kahá, ki Hamen zor nahín, ki un par charhen; kyúnki we ham
se ziyáda zoráwar hain. 32 Phir unhon ne baní Isráel ko us zamín kí, jise we

dekhne gae the, ek burí ḳhabar dí, aur bole, ki yih zamín, jis kí jásúsí meṉ ham gae the, ek zamín hai, jo apne basnewáloṉ ko ningaltí hai; aur sab log jinheṉ ham ne waháṉ dekhá, bare qaddáwar haiṉ. 33 Aur ham ne waháṉ jabbábara, jo baní Anáq haiṉ, dekhá, aur ham apní nazaroṉ meṉ un ke sámhne aise the, jaise tiḍḍe, aur aisehí ham un kí nazaroṉ meṉ the.

XIV. BAB.

1 Tab sárí jamáat chilláke roí, aur log us rát bhar royá kiye. 2 Phir sáre baní
Isráel ne Músá aur Hárún par hangáma barpá kiyá, aur unheṉ kahá, Ai kásh ki
ham Misr meṉ mar játe! aur kásh ki ham usí bayábán meṉ faná hote! 3 Ḳhuda'-
wand kis liye ham ko is zamín meṉ láyá, ki talwár se gir jáeṉ? hamárí jorúáṉ aur
bache pakṛe jáweṉ? Kyá hamáre liye achhá na thá, ki Misr ko phir jáweṉ?
4 Tab unheṉ ne ek dúsre se kahá, ki Ao, ek ko apná sardár banáeṉ, aur Misr ko
phir chaleṉ. 5 Tab Músá aur Hárún baní Isráel kí sárí guroh ke majma ke
sámhne aundhe gire. 6 Aur Nún ke beṭe Yasúa aur Yafunní ke beṭe Kálib ne,
jo us zamín kí jásúsí karnewáloṉ meṉ se the, apne kapṛe pháṛe. 7 Aur unhoṉ ne
baní Isráel kí sárí jamáat ko kahá, Yih zamín jis par hamárá guzár us kí jásúsí ke
liye húá, niháyat bahut ḳhúb zamín hai. 8 Agar Ḳhudá ham se rází hai, to ham
ko us zamín par lejáegá, aur yih zamín jis par shír o shahd bah rahá hai, ham ko
ináyat karegá. 9 Magar tum Ḳhuda'wand se gardan kashí na karo, aur na tum us
zamín ke logoṉ se ḍaro; we to hamáre ek luqma haiṉ: un kí himáyat un se já
chukí hai, aur Ḳhuda'wand hamáre sáth hai: un ká ḳhauf na karo. 10 Tab sárí
jamáat ne cháhá, ki un par pattharáo kare. Us waqt jamáat ke ḳhaime meṉ sáre
baní Isráel ke sámhne Ḳhuda'wand ká jalál numáyán húá. 11 Aur Ḳhuda'wand
ne Músá ko farmáyá, ki Ye kab tak merí ihánat karenge? aur tá bakai merí sárí
qudratoṉ kí, jo maiṉ ne unheṉ dikháíṉ, yaqín na karenge? 12 Maiṉ unheṉ wabá
se márúngá, aur unheṉ dafa karúngá, aur tujhe aur qaum, jo un se baṛí aur ziyáda
zoráwar hai, banáúngá. 13 Músá ne Ḳhuda'wand ko kahá, ki Misr ke log ise
sunenge, (ki tú apní qúwat se is qaum ko un ke darmiyán se chaṛhá layá,)
14 We us zamín ke basnewáloṉ ko kahenge: unheṉ ne to suná hai, ki tú Ḳhuda'-
wand us qaum ke bích hai; ki tú ne, ai Ḳhuda'wand, apne taiṉ rúbarú dikhláyá
hai, aur terí badlí un par rahtí hai; aur tú din ko badlí ke sutún meṉ aur rát ko
ág ke sutún meṉ un ke áge áge chaltá hai. 15 Pas agar tú us qaum ko, jaise ek
ádmí ko márḍálegá, to we qaumeṉ jinhoṉ ne terá áwázo suná hai kahengí, 16 Ki
Jo Ḳhuda'wand is qaum ko us zamín meṉ, jis kí bábat us ne qasam karke kahá
thá, ki Maiṉ yih tumheṉ dúngá, lejá na saká, to us ne un ko bayábán meṉ halák
kiyá. 17 So maiṉ terí minnat kartá húṉ, ai Ḳhuda'wand, apní qudrat ko záhir
karde, jaisá tú ne farmáyá hai, 18 Ki Ḳhuda'wand baṛá sábir aur baṛá rahím hai,
gunáhoṉ aur ḳhatáoṉ ká baḳhshnewálá, lekin wuh har hál begunáh na ṭhahráegá;
balki bápdádoṉ ke gunáhoṉ ko un ke laṛkoṉ se, jo un kí tísrí chauthí pusht haiṉ,
mutálaba kartá hai. 19 Ab tú apní rahmat kí firáwání se is ummat ká gunáh
baḳhsh de, jaisá tú Misr se leke yaháṉ tak unheṉ baḳhshtá rahá hai. 20 Ḳhuda'-
wand ne farmáyá, ki Maiṉ ne tere kahe se baḳhshá: 21 Par mujhe apní hayát
kí qasam aur sárí zamín to Ḳhuda'wand ke jalál se mimúr hai. 22 Ki we sab

log, jinhon ne merí shaukat aur merí qudraten, jo main ne Misr men aur us bayábán
men záhir kín, dekhín, ab tak mujhe das martabe ázmáte, aur merí bát na mánte
hain; 23 We us zamín ko, jis kí bábat main ne un ke bápdádon se qasam kí thí,
na dekhenge, aur koí un men se jinhon ne merí ihánat kí, use na dekhegá:
24 Lekin merá banda Kálib jo hai, azbaski aur hí rúh us ke sáth thí, aur us ne
merí pairawí púrí kí hai, main us ko us zamín men, jahán wuh gayá thá, le jáúngá;
aur we jo us kí nasl se honge, us ke wáris banenge. (25 Ab Amáliqí aur Kanání
nasheb i zamín men rahte hain:) So kal phiro, aur bayábán men bahr i qulzum
par já paro.
26 Phir Khudáwand ne Músá aur Hárún ko khitáb karke farmáyá, 27 Main
kab tak is khabís guroh ke muqábil, jo merí shikáyat kartí hai, sabr karún? Baní
Isráel jo mere barkhiláf shikáyaten karte hain, main ne un kí shikáyaten suníu. 28
Un se kah, Khudáwand kahtá hai, Mujhe apní hayát kí qasam, jaisá tum ne mu-
jhe sunáke kahá hai, main tum se waisáhí karúngá. 29 Tumhárí láshen, aur un
sab kí, jo tum men shumár kiye gae, bís baraswále se leke úparwále tak, jinhon ne
merí shikáyaten kín, is bayábán men girengí. 30 Tum beshakk us zamín tak na
pahunchoge, jis kí bábat main ne qasam kháí, tumhen wahán basáúngá, siwa Yafunní
ke bete Kálib aur Nún ke bete Yasúa ke. 31 Aur tumháre larkon ko, jin ke haqq
men tum kahte ho, ki we lut jaenge, main un ko dákhil karúngá; us zamín ko, jise
tum ne zalíl jáná, we pahchánenge. 32 Par tumhárí láshen is dasht hí men girengí.
33 Aur tumháre larke is dasht men chálís baras tak bhatakte phirenge, aur tumhárí
bargashtagí ke utháneWále honge, jab tak ki tumhárí láshen is dasht men nest
nábúd hon. 34 Un dinon ke shumár ke muwáfiq, jin men tum us zamín kí jásúsí
karte the, jo chálís din hain, din píchhe ek sál hogá; so tum chálís baras tak apne
gunáh ko utháe rahoge; tab tum merí ahd shikaní ko ján loge. 35 Main jo Khudá-
wand hún, kahtá hún, ki Main is sárí khabís guroh se, jo merí mukhálifat par is
dasht men jama hain, aisáhí karúngá: we barbád ho jáenge, aur yahín halák honge.
36 Aur we log, jinhen Músá ne zamín kí jásúsí karne ko bhejá thá, jinhon ne murá-
jáat karke us zamín ko badnám kiyá, aur sárí jamáat ko bedil kar diyá thá; 37 So
we hí log, jo us zamín kí burí khabar láe the, Khudáwand ke huzúr wabá se mar-
gae. 38 Par Nún ká betá Yasúa aur Yafunní ká betá Kálib un men se, jo zamín
kí jásúsí karne gae the, jíte rahe.
39 So Músá ne ye sab báten sab baní Isráel se kahín: aur we niháyat gamgín
húe. 40 Aur subh ko tarke uthe, aur yih kahte húe pahár par charh gae, ki Lo
ham yahán hain, aur us zamín par, jis ke dene ká Khudáwand ne wáda kiyá hai,
charh jáenge: kyúnki ham ne gunáh kiyá hai. 41 Tab Músá bolá, Tum ab kyún
Khudáwand ke hukm kí mukhálifat karte ho? yih to mufíd na hogí. 42 Úpar
mat jáo, ki Khudáwand tumháre darmiyán nahín, táki tum apne dushmanon se
hazímat na páo. 43 Is liye ki Amáliqí aur Kanání wahán tumháre sámhne
hain, aur tum talwár se máre jáoge: kyúnki Khudáwand kí pairawí se tum bar-
gashta húe ho, so Khudáwand tumháre sáth na hogá. 44 Lekin we sarkashí se
pahár par charhte chale gae: par Khudáwand ke ahd ká sandúq aur Músá khaima-
gáh se báhar na gae. 45 Aur Amáliqí aur Kanání, jo us pahár par rahte the,
utre aur unhen márá, aur we Hurmah tak unhen márte chale áe.

XV. BÁB.

1 Phir Ḳhudáwand ne Músá ko ḳhitáb karke farmáyá, 2 Baní Isráel ko farmá
aur kah, Jab tum apne maskan kí zamín par jo maiṉ tumheṉ dúngá, pahuncho, 3
Aur Ḳhudáwand ke liye hom yáne chaṛháwá yá ḳháss nazr ká zabíha, yá ḳhushí
ká qurbán, yá tumhárí muaiyan auqát ke zabíha guzráno, táki Ḳhudáwand ke
liye ḳhushnúdí kí bú, gáe bail yá bheṛ bakrí se howe; 4 To cháhiye ki wuh jo
apní qurbání Ḳhudáwand ke liye guzrántá hai, ek ushr maide ká hín ke chauthe
hisse tel ke se milá húá hadiya láwe. 5 Aur tapáwan ke liye wain chauthá hissá
hín ká chaṛháwe, yá zabíhe ke sáth ek ek barra ke wáste guzrániyo. 6 Aur
hadiya ke mendhe ke wáste Efah ke do dasweṉ hisse maida tihái hín tel se milá
húá guzráno. 7 Aur tapáwan ke liye tihái hín wain Ḳhudáwand kí ḳhushnúdí
kí bú ke liye guzrániyo. 8 Aur jo tú gáe bail se chaṛháwe yá zabíha ḳháss nazr
ká, yá salámí Ḳhudáwand ke liye guzráne; 9 To cháhiye tín dasweṉ hisse Efah
ke maida ádhe hín tel se milá húá guzrániyo. 10 Aur tapáwan ke wáste ádhá hín
wain hom karke Ḳhudáwand kí ḳhushnúdí kí bú ke liye guzrániyo. 11 Ek ek
bachhṛe aur mendhe aur barra aur bakrí ke bachá ke sáth yúṉ hí kiyá jáwe. 12
Muwáfiq apní qurbaníoṉ kí shumár ke harek ke sáth jo shumár kí gaíṉ aisáhí
kíjiyo. 13 Sab mutwattin, jo Ḳhudáwand ke liye ḳhushbúí ká hom guzráne, to
usí taur par amal kareṉ. 14 Aur wuh pardesí ho, aur tum meṉ búdobásh kartá
ho, aur wuh jo tumháre darmiyán paidá húá, aur Ḳhudáwand ke liye ḳhushbúí
ká hom guzráne, to jis tarah tum karte ho, wuh bhí kare. 15 Cháhiye ki tumhárí
jamáat ke liye, aur us pardesí ke liye, jis kí búdobásh tum meṉ ho, tumháre qar-
noṉ meṉ abad tak ekhí rasm howe: Ḳhudáwand ke áge jaise tum ho, waisehí
pardesí bhí howe. 16 Tumháre aur pardesíoṉ ke liye jo tum meṉ rahte haiṉ
ekhí sharíat aur ekhí hukm howe.

17 Phir Ḳhudáwand ne Músá ko ḳhitáb karke farmáyá, 18 Ki Baní Isráel
ko farmáyá aur unheṉ kah, Jab tum us zamín tak pahunchoge, jaháṉ maiṉ tumheṉ
le játá húṉ; 19 To aisá hogá, ki jab tum us zamín par kí roṭí kháo, to Ḳhudá-
wand ke liye uṭháne kí qurbání uṭháo. 20 Tum apne pahle gundhe húe áṭe se
ek girda uṭháne kí qurbání ke liye uṭháo; ḳhirman kí qurbání ke taur par use
uṭháo. 21 Tum apne pahle kí gundhe húe áṭe se, apne qarnoṉ meṉ, Ḳhudá-
wand ke liye uṭháne kí qurbání díjiyo. 22 Aur agar tum ḳhatá karo, aur un sab
hukmoṉ par, jo Ḳhudáwand ne Músá ko farmáe, amal na karo, 23 Sab we
hukm, jo Ḳhudáwand ne Músá kí márifat us din se ki hukm dená shurú kiyá
tumháre sab qarnoṉ ke wáste, farmáe; 24 To yúṉ cháhiye ki agar jamáat se
sahwan ḳhatá hogaí, aur us kí ánkhoṉ se chhipí ho, to sárí jamáat ek bachhṛá chaṛ-
háwe ke liye zabh kare, ki Ḳhudáwand ke liye ḳhushnúdí kí bú ho, aur us ke sáth
hadiya o tapáwan mámúl ke muwáfiq chaṛháwe, aur ḳhatiyat ke liye bakrí ká ek
bachá guzráne. 25 Aur kahin baní Isráel kí sárí jamáat ke liye kafára dewe, ki
un ká gunáh bakhshá jáwe; kyúnki wuh bhúlchúk se húá: so we apne qurbán
láwe, ki Ḳhudáwand ke liye hom howe, aur we apní ḳhatiyat apní bhúlchúk ke
wáste Ḳhudáwand ke huzúr guzráneṉ: 26 To baní Isráel kí sárí jamáat, aur
pardesí jo un meṉ rahte haiṉ bakhshe jáenge, is liye ki yih jamáat kí bhúlchúk se
húá. 27 Aur agar ekhí shaḳhs bhúlchúk se ḳhatá kare, to wuh ḳhatiyat ke liye

bakrí eksála láwe. 28 Aur káhin us shakhs kí taraf se, jis ne bhúlchúk se
khatá kí, us kí khatá ke liye Khudá'wand ke huzúr kafára dewe, táki us ká
kafára ho; aur wuh bakhshá jáwe. 29 Tum bhúlchúk kí khatá kí bábat us ke
liye, jo baní Isráel men paidá húá ho, aur pardesí ke liye jo un men rahtá ho, ekhí
sharíat rakho. 30 Lekin wuh shakhs jo báládastí se gunáh kare, khwáh wuh
mutwattin ho khwáh pardesí, wuh Khudá'wand kí ihánat kartá hai; wuh apní
guroh men se kat jáe. 31 Kyúnki us ne Khudá'wand ke hukm kí ihánat kí, aur
us ke hukm ko bátil kiyá; wuh insán kat jáe: us ká gunáh usí par ho.
32 Aur jab baní Isráel bayábán men the, unhon ne ek shakhs ko dekhá, ki wuh
sabt ke din lakrián jama karta thá. 33 Tab we us ko jo lakrián jama kar rahá
thá, pakarke Músá aur Hárún aur sárí jamáat ke pás láe. 34 Unhon ne use qaid
men dálá, kyúnki un ko bayán nahín kiyá gayá thá, ki us se kyá kiyá jáwe.
35 Tab Khudá'wand ne Músá ko farmáyá, ki Yih shakhs márdálá jáwe: sárí
jamáat khaimagáh ke báhar us par patharáo kare. 36 Chunánchi sárí jamáat use
khaimagáh ke báhar legaí, aur use sangsár kiyá, ki wuh margayá, jaisá Khudá'-
wand ne Músá ko farmáyá thá.
37 Phir Khudá'wand ne Músá ko khitáb karke farmáyá, 38 Baní Isráel ko
farmá aur unhen kah, We tamám qarnon men apne pairáhanon ke kináron ko jhálar
lagáwen, aur ásmání rang ká dorá us par lagáwen; 39 Yih jhálar tumháre liye
záhir hogí, táki tum jab use dekho, to Khudá'wand ke sáre hukmon ko yád karo,
aur un par amal karo, aur apne dilon aur ánkhon kí pairawí men, jin ke liye ziná
karte ho, jásúsí na karo: 40 Táki tum mere sab hukmon ko yád karo, aur un
ko amal men láo, aur apne Khudá ke liye muqaddas ho. 41 Main Khudá'wand
tumhárá Khudá hún, jo tum ko zamín i Misr se báhar láyá, ki tumhárá Khudá
houn: main Khudá'wand tumhárá Khudá hún.

XVI. BAB.

1 Aur Qurah bin Izhár bin Qihát bin Lewí; aur Dátan o Abírám, baní Iliab;
aur Un bin Falat, baní Rúbín, sarkash húe, aur Músá ke muqábile men uthe:
2 Aur baní Isráel men se arháí sau shakhs, jo sarguroh aur námí aur jamáat ke
musháhír the, sáth leke Músá ke áge khare húe: 3 Aur we Músá aur Hárún kí
mukhálafat par jama húe, aur unhen kahá, Lo ab bas karo, is liye ki sárí jamáat
men harek shakhs muqaddas hai, aur Khudá'wand un ke darmiyán hai: tum
kyún áp ko Khudá'wand kí jamáat se bará jánte ho? 4 Músá yih sunke aundhá
girá: 5 Phir us ne Qurah aur us kí sárí guroh ko kahá, Kal Khudá'wand dikh-
láegí, kaun us ká hai, aur kaun muqaddas hai; aur wuh usí ko apne pás buláegá;
aur wuh usí ko, jise us ne barguzída kiyá hai, apne nazdík karegá. 6 So tum yún
karo: Ai Qurah, tú aur terí sárí guroh apná apní údsoz leo; 7 Aur un men ág
bharo, aur Khudá'wand ke áge kal un men bakhúr jaláo: aur yún hogá ki wuh
shakhs jo Khudá'wand ká barguzída hai, wuhí muqaddas hogá: lo tumhín ab bas
karo, ai baní Lewí. 8 Phir Músá ne Qurah ko kahá, Ai baní Lewí, sun rakho; 9
Tum kyá ise kam jánte ho, ki Isráel ke Khudá ne tum ko baní Isráel kí jamáat
men se apná muqarrab banáke is liye mumtáz kiyá, ki Khudá'wand ke khaime kí
khidmat karo, aur jamáat ke huzúr us kí khidmat ke liye khare raho? 10 Aur us

ne tujh ko tere bháíoṉ samet, jo baní Lewí haiṉ, apná muqarrab kiyá : ab tum
kahánat kí bhí tama karte ho? 11 So tú aur sab terí guroh Ḳhudáwand kí mu-
ḳhálafat par ikaṭṭhí húí hai: aur Hárún kaun hai, jo tum us ká shikwa karte ho?
12 Phir Músá ne Dátan aur Abirám Iliab ke beṭoṉ ko bulwáyá; we bole, Ham
nahíṉ áte: 13 Yih kyá kam thá, ki tú ham ko us zamín se, jis meṉ dúdh aur shahd
bahtá hai, chaṛhá láyá, ki hameṉ bayábán meṉ halák kare, dúsre ab tú áp ko ham-
áre úpar ba zor raís banátá hai? 14 Na to hameṉ aisí zamín meṉ láyá, jaháṉ
dúdh aur shahd bahe, na tú ne khet aur angúr ke bág hameṉ mírás kar diye : kyá tú
ham logoṉ kí ánkheṉ nikál ḍálegá? Ham to nahíṉ áne ke. 15 Tab Músá ká gussa
bhaṛká, aur Ḳhudáwand se yúṉ bolá, Un ke hadiya kí taraf tawajjuh mat kar:
maiṉ ne un se ek gadhá bhí nahíṉ liyá, na un meṉ se kisú ko dukh diyá. 16 Phir
Músá ne Qurah ko kahá, ki Tú apní sárí guroh samet, aur Hárún bhí Ḳhudáwand
ke huzúr kal ke din házir ho: 17 Aur harek shaḳhs apná apná údsoz lewe, aur
us meṉ baḳhúr ḍále, aur tum meṉ se harek apná apná údsoz Ḳhudáwand ke
huzúr láwe, sab aṛháí sau údsoz howeṉ; aur tú aur Hárún bhí apná údsoz láwe. 18
So harek ne apná apná údsoz liyá, aur us meṉ ág bharí, aur baḳhúr ḍálá, aur jamáat
ke ḳhaime ke darwáze par, Músá aur Hárún samet, á khaṛe húe. 19 Aur Qurah
ne sárí guroh ko un kí muḳhálifat par jamáat ke ḳhaime ke darwáze par jama kiyá:
tab Ḳhudáwand ká jalál sárí guroh ke sámhne záhir húá.

20 Aur Ḳhudáwand ne Músá aur Hárún ko ḳhitáb karke farmáyá, 21 Tum
áp ko us guroh meṉ se judá karo, táki maiṉ unheṉ ek pal meṉ halák karúṉ. 22 Tab
we aundhe gire aur bole, Ai Iláh, sáre jismoṉ kí jánoṉ ke Ḳhudá, gunáh ek kare,
aur tú sárí guroh par gusse howe? 23 Tab Ḳhudáwand ne Músá ko ḳhitáb kar-
ke farmáyá, 24 Ki Tú jamáat ko kah, ki Tum Qurah aur Dátan aur Abirám ke
ḳhaimoṉ ke girdágird se dúr ho.

25 So Músá uṭhá, aur Dátan aur Abirám ke yaháṉ gayá aur baní Isráel ke
buzurg us ke píchhe holiye. 26 Aur us ne jamáat ko farmáyá, ki Un ḳhabísoṉ ke
ḳhaimoṉ se nikal jáo, aur un kí kisí chíz ko háth na lagá, tá na howe ki tum bhí
un ke sab gunáhoṉ meṉ halák ho jáo. 27 So we Qurah aur Dátan aur Abirám
ke ḳhaimoṉ ke girdágird se uṭh gae; aur Dátan, aur Abirám, aur un kí joṛúáṉ
aur un ke beṭe, aur laṛke nikalke apne ḳhaimoṉ ke darwáze par khaṛe húe.
28 Tab Músá ne kahá, Tum isse jániyo, ki Ḳhudáwand ne mujhe bhejá hai, ki
yih sab kám karúṉ; aur maiṉ ne kuchh apní ḳhwáhish se nahíṉ kiye. 29 Agar
ye ádmí us maut se mare, jis maut se sab marte haiṉ, yá un par koí hádisa aisá
howe, jo sab par hotá hai, to maiṉ Ḳhudáwand ká bhejá húá nahíṉ: 30 Par
agar Ḳhudáwand koí naí bát paidá kare, aur zamín apná munh phailáwe, aur un
ko us sab samet jo un ká hai ningal jáwe, aur we jíte jí pátál meṉ jáeṉ; to tum
jániyo, ki un logoṉ ne Ḳhudáwand kí ihánat kí hai.

31 Aur yún húá, ki joṉhíṉ Músá ye sab báteṉ kah chuká, to zamín jo un ke
níche thí, phaṭí: 32 Aur zamín ne apná munh kholá, aur unheṉ, aur un ke
gharoṉ, aur un sab ádmíoṉ ko jo Qurah ke the, aur un ke sab mál ko, ningal gaí.
33 So we aur sab jo un ke the jíte jí pátál meṉ gae, aur zamín ne unheṉ chhipá liyá:
aur jamáat ke darmiyán se faná ho gae. 34 Aur sáre baní Isráel, jo un ke áspás
the, un ká chilláná sunke bhága; ki unhoṉ ne kahá, Na ho ki zamín ham ko bhí

ningal jáwe. 35 Phir Ḳhudáwand ke huzúr se ek ág niklí, aur un aṛhái sau
ko, jinhon ne baḳhúr guzráná thá, khá gaí.
36 Aur Ḳhudáwand ne Músá ko ḳhitáb karke farmáyá, 37 Ki Hárún káhin
ke beṭe Iliazar ko farmá, ki Údsozon ko jale húon men se uṭhá, aur ág wahín bikher
de; kyúnki we to muqaddas hain. 38 Un ke aur údsozon se un gunahgáron ke,
jo apne marne ke áp sabab the, bárík bárík patar baná, ki mazbah par ḍhanpe
rahen; is liye ki unhon ne unhen Ḳhudáwand ke huzúr rakhá, we muqaddas hain:
aur we baní Isráel ke liye ek nishán honge. 39 Tab Iliazar káhin ne wuh pítal ke
údsoz, jinhen unhon ne jo jal gae guzráná thá, liye, aur mazbah par dhámpne ko
un ke patar banwáe. 40 Táki baní Isráel ke liye yádgárí ho, ki koí pardesí, jo
Hárún kí nasl se nahín, Ḳhudáwand ke huzúr baḳhúr jaláne ko nazdík na áwe,
táki us ká wuh hál, jo Qurah aur us kí guroh ká húá, na howe; jaisá Ḳhudáwand
ne us ke haqq men Músá kí márifat kahá thá.
41 Phir subh húe baní Isráel kí sárí jamáat men Músá aur Hárún kí shikáyat
kí, aur bole, ki Tum ne Ḳhudáwand ke logon ko halák kiyá. 42 Aur yún húí,
ki jab wuh jamáat Músá aur Hárún kí muḳhálifat par jama húí,to unhon ne jon
hín jamáat ke ḳhaime par nigáh kí; wahín badlí ne use chhipá liyá, aur Ḳhudáwand
ká jalál záhir húá. 43 Tab Músá aur Hárún jamáat ke ḳhaime par áe. 44 Aur
Ḳhudáwand ne Músá aur Hárún ko ḳhitáb karke farmáyá, 45 Ki Tum áp ko
us jamáat men se judá karo, táki main unhen ek lahze men nábúd kar ḍálún. Tab
we aundhe gir paṛe .46 Aur Músá ne Hárún ko kahá, Údsoz le, aur us men maz-
bah par kí ág rakh, aur us men baḳhúr ḍál, aur jald jamáat men dáḳhil hoke un ke
liye kafára de: kyúnki Ḳhudáwand ke huzúr se gazab niklá; aur wabá shurú
húí. 47 Tab Hárún ne, jaisá Músá ne kahá, údsoz liyá, aur jamáat men lapak
ke dáḳhil húá; aur kyá dekhtá hai, ki wabá un men dáḳhil húí: so us ne baḳhúr
jaláke un logon ke liye kafára diyá. 48 Wuh un murdon aur zindon ke bích men
khaṛá húá, tab wabá mauqúf húí. 49 We sab jo wabá se mare, siwá un ke jo Qurah
kí bábat halák húe, chaudah hazár sát sau the. 50 Phir Hárún jamáat ke ḳhaime
ke darwáze par Músá pás phir áyá; aur wabá mauqúf hogaí.

XVII. BÁB.

1 Phir Ḳhudáwand ne Músá ko ḳhitáb karke farmáyá, 2 Ki Baní Isráel ko
kah, aur un men se un ke ábáí ḳhándán ke muwáfiq har gharáne píchhe un ke sab
sardáron se ek ek láṭhí le, aur ye sab bárah láṭhíán hongí: aur harek ká nám us
kí láṭhí par likh. 3 Aur Lewí kí láṭhí par Hárún ká nám likh; is liye ki harek
sardár ke wáste un ke ábáí ḳhándánon men ek ek láṭhí hogí. 4 Aur unhen jamáat
ke ḳhaime men ahdnáma ke sandúq men sámhne rakh de, jahán main tujh se
muláqát kartá hún. 5 Aur yún hogá, ki us shaḳhs kí láṭhí se, jo merá barguzída
hai, phúl niklenge; aur main baní Isrúel ke shikwe apne úpar se, jo terí muḳhálifat
se karte hain, dúr karúngá. 6 Chunánchi Músá ne baní Isráel ko kahá, aur harek
ne un ke sardáron men se apne apne ábáí ḳhándán ke muwáfiq láṭhí dí, sardár
píchhe ek ek láṭhí us ko dí, so bárah láṭhíán húín; aur Hárún kí láṭhí unhín men
thí. 7 Aur Músá ne un láthíon ko ahdnáma ke ḳhaime men Ḳhudáwand ke
huzúr rakhá. 8 Aur aisá húá, ki Músá subh ko ahdnáma ke ḳhaime men, jo

dákhil húá, to kyá dekhtá hai, ki Hárún kí láṭhí meṉ, jo Lewí ke gharáne kí thí, konpaleṉ phuṭíṉ, aur phúl phúle, aur bádám lage. 9 Tab Músá sab láṭhíoṉ ko Ḳhudá'wand ke huzúr se sab baní Isráel ke sámhne nikál láyá: unhoṉ ne dekhá, aur harek ne apní láṭhí phir lí. 10 Phir Ḳhudá'wand ne Músá ko farmáyá, ki Hárún kí láṭhí ahdnáma ke ḳhaime meṉ lá rakh, ki sarkashoṉ ke liye ek nishán rahe; aur un kí shikáyat mujh se dafa ho, táki we halák na howeṉ. 11 Aur Músá ne aisáhí kiyá; jaisá Ḳhudá'wand ne use farmáyá, waisahí us ne kiyá. 12 Tab baní Isráel ne Músa ko kahá, Dekh, ham mare, ham halák húe, ham sab ke sab faná húe. 13 Jo koí Ḳhudá'wand ke maskan pás áwegá, maregá: kyá ham sab faná aur halák howenge?

XVIII. BAB

1 Phir Ḳhudá'wand ne Hárún ko farmáyá, ki Maqdis ká gunáh tujh par, aur tere beṭoṉ, aur tere ábáí ḳhándán par tujh samet hogá: aur terí kahánat ká gunáh tujh par, aur tere beṭoṉ par hogá. 2 Aur tú apne bháíoṉ baní Lewí ko bhí, jo tere báp ke firqe meṉ haiṉ, apne sáth lá, táki tere sáth mileṉ, aur terí ḳhidmat kareṉ: par tú apne beṭoṉ samet ahdnáme ke ḳhaime ke sámhne khidmatguzárí kar. 3 Aur terí aur sáre ḳhaime kí muháfazat kareṉ: faqat we maqdis ke básanoṉ aur mazbah ke nazdík na jáweṉ, to na howe ki we bhí aur tum bhí halák ho jáo. 4 So we tere sáth mileṉ, aur jamáat ke ḳhaime kí us kí sárí ḳhidmat samet muháfazat kareṉ: aur koí pardesí tumháre nazdík na áne páwe. 5 Aur tum maqdis aur mazbah kí muháfazat karo, táki áge ko phir baní Isráel par qahr na howe. 6 Aur dekho ki maiṉ ne tumháre bháíoṉ baní Lewí ko baní Isráel meṉ se leke Ḳhudá'wand ke liye hadiya tumheṉ supurd kiyá, táki jamáat ke ḳhaime kí ḳhidmat kareṉ. 7 So tú apne beṭoṉ samet sab mazbah ke kámoṉ meṉ apní kahánat kí muháfazat kar, aur tum parde ke andar kí ḳhidmat karo: maiṉ ne kahánat kí ḳhidmat tum ko hadiya diyá hai; aur jo pardesí nazdík áwe, qatl kiyá jáwe.

8 Phir Ḳhudá'wand ne Hárún ko ḳhitáb kiyá, Dekh maiṉ ne baní Isráel kí sab uṭhái húí qurbáníoṉ kí muháfazat tujhe dí; maiṉ ne unheṉ terí mamsúh hone ke sabab se tujhe aur tere beṭoṉ ko abadí rasm ke wáste diyá. 9 In chízoṉ meṉ se, jo ág se mahfúz haiṉ, ye tere liye hongí: un kí sab qurbáníáṉ, kyá hadiya kyá ḳhatiyat kyá asám, jo mujh pás láweṉ, tere aur tere beṭoṉ ke liye niháyat muqaddas hongí. 10 Tú un ko us jagah par, jo bahut muqaddas hai, kháiyo; har koí mardoṉ se use kháwe: yih tere liye muqaddas hai. 11 Aur yih bhí tere liye hai; baní Isráel ke hadiye kí uṭhái húí qurbání un kí sab hiláí húí qurbáníoṉ samet tujhe, aur tere beṭoṉ, aur terí beṭíoṉ ko tujh samet rasm i abadí ke liye díṉ: jo koí tere ghar meṉ pák ho, so use kháwe. 12 Sab achchhe se achchhá tel, aur achchhí se achchhí sharáb aur gehúṉ un ke pahle phal ke, jinheṉ we Ḳhudá'wand ko dete haiṉ, maiṉ ne tujh ko diye. 13 Aur un kí zamín ke sáre pahle phal, jinheṉ we Ḳhudá'wand ke huzúr láweṉ, tere honge: tere ghar meṉ jo koí pák ho use kháwe. 14 Baní Isráel kí harek haram kí chíz terí hai. 15 Harek jo pahlá peṭ ká kholnewálá hai jándároṉ se, jise we Ḳhudá'wand kí qurbání láweṉ, ḳhwáh insán ho ḳhwáh haiwán, terá hogá: lekin tú ádmíoṉ ke pahlauṭhoṉ aur un ká, jo nápák chárpáíoṉ se pahle paidá howeṉ, fidiya díjiyo. 16 Aur tú ek mahínewále insán ká apne án-

ane ke muwáfiq, pánch misqál rúpá bís dániq ke misqál se, jo maqdis men murauwaj
ai, fidiya díjiyo. 17 Lekin gáe bher bakrí ke bache, jo pahlauthe hain, tú un ká
diya na díjiyo, we muqaddas hain: tú un ká lahú mazbah par chhiṛakiyo, aur un
í charbí sunghá, ki Khudá'wand ke liye khushbúí ká hom ho. 18 Aur un ká
osht tere liye hogá, jaise hiláí húí qurbání ká sína, aur dahná shána tere liye hai.
9 Sab uṭháí húí qurbáníán muqaddas chízon men se, jinhen baní Isráel Khudá'-
and ke liye uṭháwen, tujh ko aur tere beṭon aur beṭíon ko tujh samet rasm i aba-
í ke liye diyá: yih Khudá'wand ke huzúr tere aur terí nasl ke liye tujh samet
amak ká ahd hamesha ke liye hai.
20 Phir Khudá'wand ne Hárún ko farmáyá, Tú un kí zamín men se mírás na
ná, aur tere liye un ke darmiyán hissa na hogá: kyúnki baní Isráel men terá
issa, aur terí mírás main hún. 21 Dekh main ne sáre daswen hisse, jo baní Isráel
káleu, baní Lewí ko mírás diye; yih us khidmat kí bábat, jo we jamáat ke khaime
en karte hain, un ká haqq i khidmat hai. 22 Aur áge ko baní Isráel jamáat ke
haime ke nazdík hargiz na áwen, na ho ki we gunahgár hon, aur mar jáwen. 23
alki baní Lewí jamáat ke khaime kí khidmat karen; we un ke gunáhon ke uṭháne-
ále honge. Tumháre qarnon men yih rasm i abadí hogí, aur tum baní Isráel
e darmiyán mírás na páoge. 24 Is liye ki we daswen hisse, jise baní Isráel uṭháí
úí qurbání Khudá'wand ko láwen, main ne baní Lewí kí mírás men diye: isí
áste main ne un ke haqq men kahá, ki we baní Isráel ke darmiyán mírás na
áwenge.
25 Phir Khudá'wand ne Músá ko khitáb karke farmáyá, 26 Ki Lewíon ko
ah, ki Jab tum baní Isráel se we daswen hisse, jo main ne tumhárí mírás kar díye
ain, lo, to tum har daswen hisse ká daswán hissa uṭháne kí qurbání kí bábat,
Khudá'wand ko qurbán karo. 27 Aur yih tumhárí uṭháí húí qurbáníán mahsúb
owengí, jaise baní Isráel gehún khirman se aur sharáb kolhú se láwen. 28 Tum
í isí tarah uṭháí húí qurbání Khudá'wand ke liye apne sab daswon hisson se,
nhen tum baní Isráel se leoge, uṭháiyo; aur tum us men se uṭháí húí qurbání
Khudá'wand kí Hárún káhin ko díjiyo. 29 Tum apne sáre hadiyon men se sab
ṭháí húí qurbáníán Khudá'wand ke liye uṭháiyo, un men se jo sab men achchhá
o, un ká muqaddas karnewálá, uṭháyá jáwe. 30 Aur un se kaho, ki Jab tum un
en se achchhe ko uṭháo, to wuh tumháre liye, ai Lewíon, jaisá galla khirman ká,
ur usára kolhú ká mahsúb hogá. 31 Aur tum aur tumhárá khándán use, jis jagah
áhe, wahán kháwe: kyúnki yih us khidmat kí bábat, jo tum jamáat ke khaime
en karte ho, tumhárá mihnatána hai. 32 Aur jab tum us men se achchhe se
chchhá uṭháoge, tab tum gunahgár na ṭhaharoge; aur baní Isráel kí muqaddas
ízon ko nápák na karoge, aur halák na hoge.

XIX. BAB.

1 Phir Khudá'wand ne Músá aur Hárún ko khitáb karke farmáyá, 2 Yih sharí-
ká hukm hai, jo Khudá'wand ne yih kahte húe farmáyá, ki Baní Isráel ko kah,
ek lál gáe, jo bedág aur beaib ho, aur jis par kabhí júá na rakhá gayá ho, tuj hpás
wen. 3 Tum use Iliazar káhin ko do, ki use khaimagáh se báhar lejáwe, aur wuh
ke huzúr zabh kí jáwe. 4 Aur Iliazar káhin apní unglí par us ká lahú leke jamáat

ke khaime ke darwáze kí jánib sát martabe chhirake. 5 Phir us ke sámhne wu
gáe jaláí jáwe; us ká chamrá, us ká gosht, us ká khún us ke gobar samet sa
jaláyá jáwe. 6 Phir káhin wahán shamshád kí lakrí aur qirmiz leke us jaltí h
gáe par dál de. 7 Tab káhin apne kapre dhowe, aur pání men gusl kare; bá
us ke khaimagáh men dákhil ho, aur yih káhin shám tak nápák rahegá. 8 Au
wuh jo use jalátá hai, apne kapre pání se dhowe, aur apná badan pání se dhow
aur shám tak nápák rahegá. 9 Aur koí pák shakhs us gáe kí rákh ko jama kar
aur khaimagáh ke báhar sáf jagah phenk de; aur use baní Isráel kí jamáat ke liy
táki chhirakne ke pání men miláí jáwe, rahne dewe: kyúnki yih khatiyat hai. 1
Aur wuh jo us gáe kí rákh ko samettá hai, apne kapre dhowe, aur shám tak ná
pák rahegá: aur yih baní Isráel ke, aur un pardesíon ke liye, jo un men búdobás
karte hain, ek rasm i abadí rahe.

11 Jo koí mare húe ko sab ádmíon se chhúegá, sát din tak nápák rahega. 1
Wuh apne tain tísre din use pák kare, aur sátwen din táhir hogá : par agar wu
apne tain tísre din pák na karegá, to sátwen din táhir na hogá. 13 Jis kisí n
mare húe ko sab mare húe ádmíon se chhúá, aur áp ko pák na kiyá, to us n
KHUDA'WAND ke maskan ko nápák kiyá ; wuh shakhs baní Isráel men se kat jáegá
kyúnki chhirakne ká pání us par chhiraká nahín gayá, wuh nápák hai ; us kí nápák
abtak us par hai. 14 Agar koí khaime men mare, to us ke wáste yih hukm ha
ki jo koí khaime men áwe, aur we sab jo khaime men hain, sát din tak nápák rahen
ge. 15 Aur harek khulá bartan, jis par sarposh dhampá húá na howe, nápák ha
16 Aur jo koí jangal men talwár se mare húe ko chhúwe, yá murde ke badan k
yá ádmí kí haddí ko, yá gor ko, sát din tak nápák rahegá. 17 So we nápák ádm
ke liye us jalí húí gáe kí rákh, jo gunáh se pák kartí hai, len, aur ek básan men u
par bahte húe pání se dále ; 18 Aur ek pák ádmí zúfá lewe, aur use pání me
duboke khaime par aur sáre básanon par, aur un ádmíon par jo wahán hain, aur u
par jis ne haddí ko yá talwár se mare húe ko, yá murde ko, yá qabr ko chhúá ha
chhirake; 19 Aur pák hí ádmí tísre din aur sátwen din nápák par chhirake; au
phir sátwen din apne tain pák kare, aur apne kapre dhoe, aur pání se naháwe, ta
shám ko pák hogá. 20 Lekin wuh shakhs jo nápák ho, aur us ne áp ko pák n
kiyá, wuhí shakhs jamáat men se kat jáegá ; kyúnki us ne KHUDA'WAND ke maqd
ko nápák kiyá; is liye ki chhirakne ká pání us par chhiraká na gayá, wuh nápá
hai. 21 Aur yih un ke líye rasm i abadí hogí, ki jo koí chhirakne ká pání chhira
apne kapre dhowe, aur jo koí chhirakne ke pání ko háth lagáwe, shám tak nápá
rahegá. 22 Aur wuh chíz jise nápák ádmí chhúe nápák hai; aur jo koí us chíz k
chhúegá, shám tak nápák rahegá.

XX. BAB.

1 Bád us ke baní Isráel kí sárí jamáat pahle mahíne men dasht i Sín ko áí, au
Qádis men utrí ; Maryám wahán marí aur gárí. 2 Wahán jamáat ke liye pání n
thá ; so we jama hoke Músá aur Hárún ke barkhiláf húe. 3 Aur un logon n
Músá se jhagrá kiyá, aur kahá, Ai kásh ki jab hamáre bhái KHUDA'WAND ke ág
margae, ham bhí mar játe. 4 Tum KHUDA'WAND kí jamáat ko is dasht men kyú
láe, ki ham aur hamáre jánwar yahán marte hain ? 5 Aur tum hamen Misr

bure maqám meṉ láne ko kyúṉ chaṛhá láe? is jagah to khetíáṉ aur anjír aur
ngúr aur anár nahiṉ haiṉ; yahán to píne ko pání bhí ṉahíṉ. 6 Tab Músá aur Hárún
máat ke sámhne se jamáat ke ḳhaime ke darwáze par gae, aur munh ke bal gire:
b Ḳhudá'wand ká jalál un par záhir húá. 7 Aur Ḳhudá'wand ne Músá ko ḳhitáb
arke farmáyá, 8 Ki Wuh láṭhí le, aur tú aur Hárún terá bháí tum donoṉ jamáat
ikaṭṭhá karo, aur us baṛe patthar ko, jo un kí ánkhoṉ ke sámhne hai, kaho, wuh
pná pání degá; tú un ke liye baṛe patthar se pání nikál, aur us jamáat ko aur un
chárpáíoṉ ko píne ko de. 9 Chunánchi Músá ne Ḳhudá'wand ke áge se, jaisá
se hukm húá thá, us láṭhí ko liyá. 10 Aur Músá aur Hárún ne jamáat ko us baṛe
tthar ke sámhne ikaṭṭhá kiyá, aur us ne unheṉ kahá, ki Suno, ai bágío, kyá ham
mháre liye baṛe patthar se pání nikáleṉ? 11 Tab Músá ne apná háth uṭháyá,
r us baṛe patthar ko do bár apní láṭhí se márá; to bahut pání niklá, aur jamáat
aur un ke chárpáíoṉ ne piyá. 12 Phir Ḳhudá'wand ne Músá aur Hárún ko
ahá, Is liye ki tum mujh par iatiqád na láe, ki baní Isráel ke huzúr merí taqdis
arte, so tum us jamáat ko us zamín meṉ, jo maiṉ ṉe unheṉ dí hai, na láoge. 13 Yih
agṛe ká pání hai; kyúnki baní Isráel ne Ḳhudá'wand se jhagṛá kiyá, aur us ne
n ke darmiyán apne taiṉ muqaddas kiyá.
14 Tab Músá ne Qádis se Adúm ke bádsháh ko elchí ke háth yúṉ kahlá bhejá,
Tere bháí Isráel ne kahá hai, ki un sab taklífoṉ ko, jo safar meṉ hameṉ darpesh
íṉ, tú jántá hai; 15 Aur hamáre bápdáde Misr meṉ dáḳhil húe, aur ham Misr
eṉ bahut muddat rahe; aur Misríoṉ ne ham ko aur hamáre bápdádoṉ ko dukh
yá: 16 To jab ham Ḳhudá'wand ke áge chilláe, tab us ne hamárí áwáz suní;
us ne ek firishte ko bhejá, aur ham ko Misr meṉ se nikál láyá; aur dekh, ham
ádis ke shahr meṉ haiṉ, jo terí sarhadd se milá húá hai. 17 So ham ko apne
ulk meṉ hoke guzar jáne díjiye: ki ham khetoṉ aur angúr ke bágoṉ meṉ dáḳhil
a honge, aur na kúoṉ ká pání píwenge: ham sháhráh se hoke nikle chale jáwenge,
am dahine aur báyeṉ háth na muṛenge, jab tak ki terí sarhaddoṉ se báhar na nikal
weṉ. 18 Lekin Adúm ne us se kahá, Tú merí taraf guzar na kar, nahíṉ to maiṉ
lwár leke tere barḳhiláf niklúngá. 19 Phir baní Isráel ne use kahá, ki Ham ráh
hoke chale jáenge, aur agar ham, yá hamáre jánwar terá pání píwe, to ham us kí
ímat tujhe denge: faqat apne páoṉ se guzar jáenge. 20 Us ne kahá, Tú hargiz
ne na páwegá. Tab Adúm us ke barḳhiláf baṛe zor se bahut log leke niklá. 21 So
dúm ne Isráel ko ráh na dí, ki us kí sarhadd meṉ se hoke jáweṉ: tab baní Isráel
s kí samt se muṛe.
22 Aur baní Isráel kí sárí jamáat Qádis se rawána hoke koh i Húr par áí. 23
ur Ḳhudá'wand ne koh i Húr par, jo Adúm kí sarhadd se milá húá thá, Músá
ur Hárún ko kahá, 24 Hárún apne logoṉ se mile: kyúnki wuh us zamín meṉ,
o maiṉ ne baní Isráel ko dí hai, dáḳhil na hogá, is liye ki tum jhagṛe ke páníoṉ par
ere hukm kí muḳhálifat karke bágí húe. 25 Hárún aur us ke beṭe Iliazar ko le,
ur un ko koh i Húr par lá; 26 Hárún ke kapṛe utár aur us ke kapṛe us ke beṭe
liazar ko pinhá: ki Hárún apne logoṉ meṉ já milegá, aur yaháṉ mar jáegá. 27 Chu-
ánchi jaisá Ḳhudá'wand ne hukm kiyá thá, Músá ne waisáhí kiyá: aur we jamáat
e huzúr koh i Húr par chaṛhe. 28 Aur Músá ná Hárún ke kapṛe utáre, aur us
e beṭe Iliazar ko pinháe; aur Hárún ne pahár par rihlat kí: aur Músá aur Iliazar

pahár par se utar áe. 29 Jab sárí jamáat ne dekhá, ki Hárún ne wafát páí, to sár
gharáne Isráel ke Hárún par tís din tak roe.

XXI. BA'B.

1 Aur jab Arád Kanání bádsháh ne, jis ká páe takht janúb kí jánib thá, ki ban
Isráel jásúsí kí ráh se áe, to baní Isráel se lará, aur kitne ek un men se pakar le
gayá. 2 Tab Isráel ne Khudá'wand kí nazr mání, aur bolá, ki Agar tú sachmac
un logon ko mere háth men giriftár kar de, to main un kí bastíon ko haram ka
dúngá. 3 Chunánchi Khudá'wand ne baní Isráel kí áwáz suní, aur Kanáníon k
giriftár kar diyá; aur unhon ne unhen aur un kí bastíon ko haram kar diyá: aur u
ne us maqám ká nám Hurmah rakhá.
4 Phir unhon ne koh i Húr se daryá i qulzum kí samt kúch kiyá, táki Adúm l
sarzamín ghúm jáwen: lekin we log asnáe ráh men niháyat diltang húe, 5 Au
Khudá aur Músá se badgumán hoke yún bole, Tum kyún ham ko Misr se charh
láe, ki ham bayábán men maren? yahán to na rotí hai, na pání; ham ko to is halk
rotí se karáhiyat átí hai. 6 Tab Khudá'wand ne un logon men jalánewále sám
bheje, unhon ne unhen kátá; aur bahut se baní Isráel mar mite. 7 Tab we lo
Músá kane áe, aur bole, Ham ne gunáh kiyá, ki ham ne Khudá'wand kí aur te
badgoí kí: so tú Khudá'wand se duá máng, ki wuh ham men se un sámpon ko daf
kare. Chunánchi Músá ne logon ke liye duá mángí. 8 Tab Khudá'wand n
Músá ko farmáyá, Ek sámp baná aur ek neze par latká: so jo dasá húá us par na
zar karegá, to wuh bachegá. 9 Chunánchi Músá ne pítal ká ek sámp banáke nez
par rakhá; aur aisáhí húá ki sámp ne jo kisí ko kátá, to jab us ne us pítal ke sám
par nigáh kí, to wuh jítá rahá. 10 Tab baní Isráel ne wahán se kúch kiyá, au
Aubát men khaime khare kiye. 11 Phir Aubát se kúch kiyá, aur Ghai ul Abarí
par, dasht men jo Moab ke muqábil hai, mashriq kí samt, khaime istád kiye.
12 Wahán se kúch karke wádí i Zared men khaime khare kiye. 13 Jab wahá
se chale, to Arnún ke pár áke khaime khare kiye, wuh Amúríon kí sarhadd se ák
bayábán men bahtí hai: kyúnki Arnún Moab kí sarhadd hai, Moab aur Amúríc
ke darmiyán. 14 Is sabab Khudá'wand ke jangnáme men likhá ha: Wahíb ándh
men aur Arnún ke naharon par, 15 Aur naharon kí us wádí par, jo A'r kí bastíc
kí taraf jáke Moabíon kí sarhaddíon se miltí hai. 16 Aur wahán se Biar par j
pare: wuh ek kúá hai, jis kí bábat Khudá'wand ne Músá ko kahá, ki Logon k
faráham kar, ki main unhen pání dúngá. 17 Us waqt Isráel ne yih rág gáyá, A
kúe, tú ubal á; logo, tum us kí táríf ápas men gáo. 18 Raíson ne yih kúá kho
dá, qaum ke amíron ne use banáyá, asá se aur apní láthíon se. Tab us dasht s
Mattanah ko gae; 19 Aur Mattanah se Nahaliel ko, aur Nahaliel se Bámat ko
20 Aur Bámat se us wádí men, jo Moab ke mulk men hai, Pisgah kí chotí ta
bayábán kí sáth par musharraf hai.
21 Wahán baní Isráel ne Síhon ko, jo Amúríon ká badsháh thá, elchí kí márifa
yih paigám kahlá bheja, 22 Ham ko apní sarzamín se guzar jáne de: ham khetc
aur angúr ke bágon men dákhil na honge; ham kúe ká pání na píwenge, ball
sháhráh se sídhe chale jáenge, yahán tak ki terí sarhadd se báhar ho jáen. 23 Pa
Síhon ne unhen apní sarhadd se guzar na karne diyá, aur apne lashkar ko faráhar

karke Isráel se muqábila karne ko bayábán meṉ niklá; aur us ne Yahsa meṉ
pahunchke Isráel se jang kí. 24 Aur Isráel ne unheṉ talwár kí dhár se már liyá,
aur un kí zamín par, Arnún se leke Yabúq tak aur baní Ammún tak, qabza kiyá:
kyúnki baní Ammún kí sarhadd mazbút thí. 25 Garaz baní Isráel ne ye sab shahr
le liye, aur Amúríoṉ ke sab shahroṉ meṉ, Hesbon meṉ aur us ke sab gáoṉ meṉ
baní Isráel base. 26 Hesbon Amúríoṉ ke bádsháh Síhon ká shahr thá, jo Moab
ke agle bádsháh se laṛá, aur us kí sárí mamlúkat Arnún tak, us ke háth se le lí.
27 Isí liye yih zarab ul masal hai, ki Hesbon meṉ áo, Síhon ká shahr bane, aur
ḍamír ho. 28 Ki ág Hesbon se niklí, aur shuala Síhon ke shahr se, jo Moab ke
Ár ko khá gayá, aur Arnún ke paháṛoṉ ke sardároṉ ko: 29 Ai Moab, tujh par
wáwailá hai! ai Kamús kí qaum, tú halák húí! us ne apne beṭe bhagáe, aur apní
beṭíáṉ Amúríoṉ ke bádsháh Síhon kí asír kar díṉ. 30 Unká núr játá rahá Hesbon
se Díbon tak; aur ham ne Nofah tak, háṉ Medibá tak unheṉ bechirág kar diyá.
31 Aur Isráelíoṉ ne Amúríoṉ ke mamlukat meṉ sukúnat kí.
32 Phir Músá ne jásús Yasír ko bheje, unhoṉ ne us ke gáoṉ le líe, aur Amúríoṉ
ko jo waháṉ the, nikál diyá. 33 Tab we phire, aur Basan kí taraf chaṛhe, aur Basan
ke bádsháh U´z ne apne sab log leke jang ke liye Azrát meṉ un ká sámhná kiyá.
34 Tab Ḳhudá´wand ne Músá ko farmáyá, Us se mat ḍar: ki maiṉ ne unheṉ, un
ke log aur mamlukat samet, tere háth meṉ diyá; so tú us se wuhí kar, jo tú ne
Amúríoṉ ke bádsháh Síhon, Hesbon ke rahnewále se kiyá. 35 Chunánchi unhoṉ
ne us ko, aur us ke beṭoṉ aur sáre logoṉ ko yaháṉ tak márá, ki koí bhágnewálá
báqí na chhoṛá, aur us kí sarzamín ko le liyá.

XXII. BÁB.

1 Phir baní Isráel ne kúch kiyá, aur Moab ke maidánoṉ ko nahr i Yardan par
Yirího ke muqábil ḳhaimagáh kiyá. 2 Aur jab Safúr ke beṭe Balaq ne wuh sab,
jo baní Isráel ne Amúríoṉ se kiyá, dekhá; 3 To Moab un logoṉ se nipat ḍará, ki
we bahut the; aur Moab baní Isráel ke sabab se pareshán húá. 4 Tab Moab ne
Midyán ke buzurgoṉ se kahá, ki Ab ye log un sab ko jo hamáre áspás haiṉ yúṉ
chát jáwenge, jis tarah se bail maidán kí ghás ko chaṭ kar letá hai. Us waqt Safúr
ká beṭá Balaq Moabíoṉ ká bádsháh thá. 5 So us ne qásid Beor ke bete Baláám
pás Fatúr ko, jo baní Ammún kí sarzamín meṉ lab i daryá thá, bheje, táki use yih
kahke bulá láweṉ, ki Dekh log Misr se báhar áe haiṉ: dekh, un se zamín chhip gaí
hai, aur mere muqábil ṭhahare haiṉ. 6 So ab tashríf láiye, aur merí ḳhátir se un
logoṉ ke haqq meṉ bad duá kíjiye, ki we mujh se bahut qawí haiṉ: sháyad ki maiṉ
unheṉ már sakúṉ, aur unheṉ is zamín par se haṭá dúṉ: ki maiṉ yaqín jántá húṉ, jise
tú ne barkat kí duá kí, use barkat húí; aur jis par tú ne lánat kí, wuh lánatí húá.
7 So Moab aur Midyán ke buzurg jádú kí mazdúrí leke rawána húe; aur Baláám
pás áe, aur Balaq ká paigám use pahuncháyá. 8 Us ne unheṉ kahá, ki Áj rát, tum
yaháṉ raho, aur jaisá kuchh Ḳhudá´wand mujhe farmáegá, maiṉ tumheṉ kahúngá.
Chunánchi Moab ke amíroṉ ne Baláám ke yaháṉ maqám kiyá. 9 Tab Iláh
Baláám pás áyá, aur us se kahá, Ye kaun log haiṉ, jo tere pás haiṉ? 10 Baláám
ne Alláh ko jawáb diyá, ki Safúr ke beṭe Balaq ne, jo Moab ká bádsháh hai, unheṉ
mujh pás bhejá, aur kahá hai, 11 Ki Dekh ye log, jo Misr se nikal áe haiṉ, zamín

un se chhip gaí: tú á, aur merí khátir ke liye un ke haqq meṉ bad duá kar; shá-
yad maiṉ un se laṛ sakúṉ, aur unheṉ bhagá dúṉ. 12 Iláh ne Baláám ko kahá,
Tú un ke sáth mat jáiyo; tú un logoṉ ke haqq meṉ bad duá na kíjiyo: is liye ki
we mubárak haiṉ. 13 Baláám ne subh ko uṭhke Balaq ke amíroṉ se kahá, Tum
apní sarzamín ko jáo; kyúnki Ḳhudá'wand ne mujhe tumháre sáth jáne kí ijázat na
dí. 14 Moab ke sardár uṭhe, aur Balaq pás gae, aur bole, ki Baláám ne hamáre
sáth áne se inkár kiyá. 15 Tab Balaq ne aur amíroṉ ko, jo sharáfat aur shumár
meṉ pahloṉ se ziyáda the, phir bhejá. 16 Unhoṉ ne áke Baláám se kahá, Safúr ke
beṭe Balaq ne yúṉ kahá hai, ki Mujh tak tashríf láne se kisí tarah na rukiye: 17
Maiṉ bahut baṛí izzat se terá mansab baṛháúngá, aur jo kuchh tú mujhe farmáegá
maiṉ karúngá: main terí minnat kartá húṉ, ki áo un logoṉ ke haqq meṉ merí
ḳhátir se bad duá kar. 18 Baláám ne Balaq ke ḳhádimoṉ ke jawáb meṉ kahá, Agar
Balaq apná ghar, rúpe aur sone se bharke mujhe dewe, taubhí maiṉ Ḳhudá'wand
apne Iláh ke hukm se sartábí kar nahíṉ saktá, ki us se kam yá ziyáda karúṉ. 19 So
ab áp bhí yaháṉ shab básh hájiye, maiṉ dekhúṉ Ḳhudá'wand ab ke mujhe kyá
farmátá hai. 20 Phir Iláh rát ko Baláám ke pás áyá, aur use kahá, Agar log tujhe
buláne áweṉ, to uṭh, aur un ke sáth já: magar jo bát maiṉ tujhe kahúngá, wuhí
kíjiyo. 21 So Baláám subh ko uṭhá, aur apní gadhí par zín rakhá, aur Moab ke
amíroṉ ke hamráh gayá. 22 Tab Iláh ká qahr bhaṛká, is liye ki wuh gayá, aur
Ḳhudá'wand ká firishta jáke ráh meṉ khaṛá húá, táki us se muzáhamat kare. (So
wuh apní gadhí par chaṛhá húá játá thá, aur us ke do chákar us ke sáth the.) 23 So
gadhí ne Ḳhudá'wand ke firishte ko dekhá, ki ráh meṉ apní talwár háth meṉ
khínche khaṛá hai: tab gadhí ne ráh se munh moṛá, aur maidán ko chalí; tab
Baláám ne gadhí ko márá, táki use ráh par láwe. 24 Tab Ḳhudá'wand ká firishta
ek kúche meṉ angúroṉ ke khaṛá húá, waháṉ ek díwár idhar thí, aur ek díwár údhar.
25 Phir jo gadhí ne Ḳhudá'wand ke firishte ko dekhá, to díwár se já aṛí, aur
Baláám ká pao díwár se dabá; phir us ne use márá. 26 Tab Ḳhudá'wand ká
firishta phir áge chalá, aur ek taṉg ráh meṉ, jaháṉ jagah na thí, ki dahne yá báyeṉ
muṛe, jake khaṛá húá. 27 Phir jo gadhí ne Ḳhudá'wand ke firishte ko dekhá, to
Baláám ko líe húe baiṭh gaí: tab Baláám ká gussa bhaṛká, aur us ne gadhí ko
láṭhí se márá. 28 Tab Ḳhudá'wand ne gadhí ká munh kholá, aur us ne Baláám ko
kahá, Maiṉ ne terá kyá kiyá hai, ki tú ne tín bár mujhe márá? 29 Baláám ne
gadhí ko kahá, ki Tú ne mujhe masḳhara banáyá: kásh ki mere háth meṉ talwár
hotí, to maiṉ tujhe yahíṉ márke ḍál detá. 30 Gadhí ne Baláám ko kahá, kyá maiṉ
terí gadhí nahíṉ húṉ, jis par tú chaṛhá húá hai, jab se ki maiṉ tujh pás húṉ, is din
talak? kabhú maiṉ ne tujh se aisá kiyá hai? wuh bolá, Nahíṉ. 31 Wahíṉ Ḳhudá'-
wand ne Baláám kí áṉkheṉ kholíṉ, aur us ne Ḳhudá'wand ke firishte ko dekhá
ki ráh meṉ khaṛá hai, aur us ke háth meṉ talwár khínchí húí hai: us ne apná sir
jhukáyá, aur aundhá girá. 32 Ḳhudá'wand ke firishte ne use kahá, ki Tú ne apní
gadhí ko tín bár kyúṉ márá? dekh, maiṉ niklá húṉ, ki terá muḳhálif banúṉ, is liye
ki terí ráh merí nazar meṉ gumráhí hai. 33 Aur gadhí ne mujh ko dekhá, aur wuh
tín martaba mere sámhne se phirí: agar wuh mere sámhne se na phirtí, to maiṉ
tujh ko márhí ḍáltá, aur us ko jítá chhoṛtá. 34 Baláám ne Ḳhudá'wand ke firishte
ko kahá, Mujh se gunáh húá, aur maiṉ ne na jáná, ki tú mere muqábile ko ráh
meṉ khaṛá hai; so ab agar merá jáná tujhe ḳhush nahíṉ átá, to máiṉ phir jáúṉ

5 Khuda'wand ke firishte ne Baláám ko kahá, Ab to tú un ádmíoṉ ke sáth já :
agar faqat wuhí bát jo maiṉ tujhe kahúngá, kahiyo : So Baláám Balaq ke amíroṉ
e hamráh gayá. 36 Jab Balaq ne suná, ki Baláám pahunchá, wuh us ke istiqbál
o nikalke Moab ke us shakr tak gayá, jo Arnún kí sarhadd aur us ke mulk kí
iháyat par thá. 37 Tab Balaq ne Baláám ko kahá, Kyá maiṉ ne tujhe baṛí árzú se
a buláyá thá ? tú mujh pás kyúṉ na chalá áyá ? kyá mujh meṉ qudrat nahíṉ, ki
erá martaba baṛháúṉ ? 38 Baláám ne Balaq ko jawáb diyá, Dekh maiṉ tujh pás
yá : mujh meṉ ab kuchh qudrat hai, ki tujhe koí bát kahúṉ ? wuh bát, jo Khudá
iere munh men ḍálegá, wuhí maiṉ tujhe kahúngá. 39 Aur Baláám aur Balaq sáth
ae, aur jákar Qaryat Hissát meṉ dákhil húe. 40 Balaq ne bachhṛe aur menḍhe
abh kiye, aur Baláám aur un sardároṉ ke liye, jo us ke sáth the, bheje. 41 Aur
ubh ko yúṉ húá, ki Balaq ne Baláám ko sáth liyá, aur use Bál kí ek únchí jagah
ar chaṛháyá, aur waháṉ se qaum ke kanáre dekhe.

XXIII. BA'B.

1 Tab Baláám ne Balaq ko kahá, ki Mere liye yaháṉ sát mazbah baná, aur mere
ye yaháṉ sát bail aur sát menḍhe muhaiyá kar. 2 Balaq ne jaisá Baláám ne kahá
ıá kiyá ; aur Balaq aur Baláám ne har mazbah par ek bail aur ek menḍhá chaṛ-
áyá. 3 Phir Baláám ne Balaq ko kahá, ki Apne chaṛháwe ke pás khaṛá rah, aur
aiṉ játá húṉ ; sháyad Khuda'wand mujh se muláqát kare : jo kuchh wuh mujhe
ikháegá, maiṉ tujh se kahúngá. So wuh úpar ko chalá. 4 Chunánchi Khudá
aláám ko milá : us ne use kahá, Maiṉ ne sát mazbah tartíb diye, aur ek ek bail
ur ek ek menḍhá chaṛháyá. 5 Tab Khuda'wand ne ek bát Baláám ke munh meṉ
álí, aur use kahá, Balaq kane phir já, aur us ko yúṉ kah. 6 So wuh us kane phir
yá, aur kyá dekhtá hai, ki wuh apne chaṛháwe ke nazdík Moab ke sab amíroṉ
ımet khaṛá hai.

7 Tab us ne apní masal kahne shurú kí, A'rám se mujh ko Balaq ne bulwáyá,
Ioab ká bádsháh mashriq ke paháṛoṉ se láyá, A'iyo Yaqúb ko merí khátir se bad
uá kíjiyo : aur áiyo Isráel ko burá kahiyo. 8 Maiṉ kyúnkar us ko bad duá karúṉ,
s ko Iláh ne bad duá nahíṉ kí ? Yá us ko burá kahúṉ, jis ko Khuda'wand ne burá
ahíṉ kahá ? 9 Kyúnki pattharoṉ kí choṭí par se maiṉ usko dekhtá húṉ, aur siloṉ
ar se maiṉ use táktá húṉ : dekho ye log akele sukúnat karenge, aur qaumoṉ ke
armiyán we shumár na kiye jáenge. 10 Yaqúb kí gard ke zarroṉ ko kaun gin saktá
ai, aur baní Isráel kí chauthái kaun shumár kar saktá hai ? Kásh maiṉ sadíqoṉ kí
aut marúṉ, aur merí áqibat un kí sí ho.

11 Tab Balaq ne Baláám ko kahá, Yih tú ne mujh se kyá kiyá ? Maiṉ tujhe
yá, ki mere dushmanoṉ ko bad duá kare, aur dekh ki tú unheṉ barkat de chuká.
2 Us ne jawáb diyá aur kahá, Kyá mujh par wájib nahíṉ, ki wuhí bát jo Khuda'-
and ne mere munh ḍálí kahúṉ ? 13 Phir Balaq ne use kahá, Ab mere sáth aur
k jagah tashríf le chaliye, waháṉ se áp un ko dekhiye : tú un ká kanára hí dekhegá,
e sab ke sab dekhe na jáenge, mere liye waháṉ se un par bad duá kar. 14 So
uh use waháṉ se koh i Pisgah kí choṭí par, sáfíoṉ kí jagah par le gayá, waháṉ sát
azbah banáe, har mazbah par ek bachhṛá ek menḍhá chaṛháyá. 15 Tab us ne
alaq se kahá, ki Tú yaháṉ apne chaṛháwe pás ṭhahará rah, jab tak maiṉ waháṉ

Khudá se mil áún. 16 Chunánchi Khudá'wand Baláám ko milá, aur us ke munh
men bát dálí, aur farmáyá, Balaq pás phir já, aur yún kah. 17 Aur jab wuh us
pás pahunchá, to kyá dekhtá hai, ki wuh apne charháwe ke pás Moab ke raíson
samet khará hai. Tab Balaq ne us se púchhá, Khudá'wand ne kyá farmáyá?
18 Tab us ne apní masal kahní shurú kí, aur bolá, Uṭh ai Balaq, aur sun, ai Safúr
ke beṭe, merí taraf kán dhar: 19 Iláh insán nahín, jo jhúṭh bole, na ádmízád hai
ki pashemán howe: kyá wuh kahe aur na kare, aur farmáwe aur use púrá na kare?
20 Dekh main ne hukm páyá, ki barkat dún; us ne barkat dí hai; main badal ka
nahín saktá. 21 Wuh Yaqúb men badí nahín pátá, na Isráel men fasád dekhtá
hai: Khudá'wand us ká Iláh us ke sáth hai, aur bádsháh kí dhúm un ke darmiyán
hai. 22 Khudá unhen Misr se nikál láyá: un ká gainḍe ká sá zor hai. 23 Ko
afsún Yaqúb par nahín chaltá, koí badfálí Isráel ke barkhiláf nahín: us waqt Yaqúb
ke aur Isráel ke haqq men yih kahá jáegá, ki Khudá ne kyá kiyá! 24 Dekh ye log
bág ke taur se khaṛe honge, aur áp ko babar kí tarah uṭháwenge: na sowegá, jab
tak shikár na khá le, aur jab tak zakhmí ká lahú na pí le. 25 Tab Balaq ne Baláám
ko kahá, Unhen tú hargiz bad duá na kar, aur unhen tú hargiz barkat na de. 26
Baláám ne jawáb diyá, aur Balaq ko kahá, Kyá main ne tujhe nahín kahá, ki Sab
jo kuchh ki Khudá'wand kahegá, main wuhí karúngá? 27 Tab Balaq ne Baláám
ko kahá, Áiye main áp ko aur jagah le jáún; wahán sháyad Alláh ko pasand áe, k
tú mere liye un par bad duá kare. 28 Tab Balaq Baláám ko Peor kí choṭí par
jo bayábán kí satah par musharraf hai, láyá. 29 Wahán Baláám ne Balaq se kahá
ki Mere liye yahán sát mazbah baná, aur is jagah mere wáste sát bachhṛe aur sát
menḍhe muhaiyá kar. 30 Chunánchi Balaq ne, jaisá Baláám ne farmáyá thá, kiyá
aur harek mazbah par ek bachhṛá ek menḍhá guzráná.

XXIV. BÁB.

1 Jab Baláám ne dekhá, ki Isráel ko barkat dená Khudá'wand ko khush áyá, to
wuh ab ke jaisá áge tafáúl karne játá thá, na gayá, aur bayábán kí taraf tawajjuh
kí. 2 Aur Baláám ne apní ánkh uṭháí, aur baní Isráel ko dekhá, ki apne sibton kí
tartíb par ṭhahare hain; tab rúh Alláh us par názil húí.
3 Aur wuh apní masal le chalá, aur bolá, Beor ká beṭá Baláám kahtá hai, aur wuh
shakhs jis kí ánkhen khul gaín hain. 4 Wuh jis ne Khudá ká sakhun suná hai,
aur qádir ká khiyál dekhá hai gash khá gayá hai, par us kí ánkhen khulí hain, kahtá
hai. 5 Kyá hí khúb hain tere khaime, ai Yaqúb, aur tere maskan, ai Isráel! 6 Ye
phaile húe hain, wádíon kí taraf se, aur lab i daryá ke bágon ke taur par, aur jaise
úd ke darakht, jo Khudá'wand ne lagáe hon, aur jaise sarau ke darakht, jo pání
ke kináre hon. 7 Aur wuh apne moṭhe se pání baháwegá, aur us ká tukhm bahut
se pánion men hogá; us ká bádsháh Ágág se fáiq hogá, aur us kí bádsháhí buland
hogí. 8 Khudá us ko Misr se báhar nikál láyá,; us men gainḍe kí qúwat hai: wuh
apne dushmanon kí qaumon ko kháwegá, aur un kí haḍḍíán chaknáchúr karegá, aur
apne tíron se unhen chhedegá. 9 Wuh jhuktá hai aur loṭtá hai, jaise sher aur
babar: us ko kaun uṭhá saktá hai? Mubárak hai wuh jo tujhe mubárak kahe, aur
malaún hai wuh jo tujh par lánat kare. 10 Tab Balaq ká gussa Baláám par
bhaṛká, aur us ne apní tálíán márín: aur Balaq ne Baláám ko kahá:-Main ne tujhe

talab kiyá, ki tú mere dushmanon par bad duá kare, aur dekh tú ne tínon bár un-
hen khúb barkat hí bakhshí. 11 Chal ab apne makán ko bhág: main ne kahá thá,
ki barí izzat se tere martaba barháún, par dekh KHUDA'WAND ne tujhe izzat se báz
rakhá. 12 Baláám ne Balaq ko jawáb diyá, Kyún tere qásidon ko, jinhen tú ne
mere pás bhejá thá, main ne na kahá thá, 13 Ki Agar Balaq apná ghar rúpe sone
se bharke mujhe dewe, merí majál nahín, ki KHUDA'WAND ke farmán ke siwá, apne
dil se kuchh bhalá yá burá karún, balki jo kuchh KHUDA'WAND kahegá, main wuhí
kahúngá? 14 Ab tú dekh, main apne logon men játá hún; so tú á ki main tujhe
khabar dúngá, ki ye log tere logon se pichhle dinon men kyá karenge.
15 Phir us ne apní masal kahní shurú kí, aur bolá, Beor ká betá Baláám kahtá
hai, aur wuh shakhs jis kí ánkhen khul gaín hain; 16 Wuh jis ne Khudá ká
kalám suná, aur us kí dánish ko, jo bahut buland hai, jáná, jis ne Qádir ká khiyál
dekhá, jo gash men hai, par us kí ánkhen khulí hain, kahtá hai: 17 Main use
dekhúngá, par abhí nahín; main us par nazar karúngá, par na nazdík se: Yaqúb se
ek sitára niklegá, aur Isráel se ek sáhib i iqtidár uthegá, aur Moáb kí nawáhí ko
mar legá, aur sáre baní Sat ko halák karegá. 18 Adúm mamlúk hogá, aur Sheir apne
dushmanon kí mirás hogá, aur Isráel baháduri karegá. 19 Yaqúb kí nasl se niklegá
wuh, jo riyásat karegí, aur jo shahr men báqí rah jáegá, halák karegá.
20 Phir us ne Amáliq ko dekhá, aur apní masal le chalá aur bolá, Amáliq ummaton
men pahlá thá, par us ká anjám nestí nábúdí hogí.
21 Phir us ne Qení par nigáh kí, aur apní masal kahní shurú kí, aur bolá, Wuh
maqám jo terá maskan hai mustahkam hai, tú pahár par apná áshiána baná: 22
Lekin Qeni barbád honge, yahán tak ki Ashúr tujhe pakár le jáegá.
23 Phir wuh apní masal le chalá, aur bolá, Afsos! kaun zinda rahegá, jab
Khudá hí yún karegá? 24 Aur Kittíon kí taraf se jaház áwenge, aur Ashúr aur
Ibr ko dukh pahuncháwenge, aur we bhí nest nábúd honge. 25 Tab Baláám uthá
rawána húá, aur apne maqám ko phir gayá; aur Balaq bhí apní ráh gayá.

XXV. BÁB.

1 So Isráelí Sittím men muqím húe, aur logon men Moabíon kí betíon se harám-
kárí shurú kí. 2 Unhon ne apne mábúdon kí qurbáníon par un logon kí dáwat
kí: so logon ne kháyá, aur un ke buton ko sijda kiyá. 3 Aur Isráelí Bál-Peor
se mile: tab KHUDA'WAND ká qahr baní Isráel par bharká. 4 Aur KHUDA'WAND ne
Músá ko farmáyá, Qaum ke sáre sardáron ko pakar, aur un ko KHUDA'WAND ke liye
áftáb ke muqábil súlí par khínch, táki KHUDA'WAND ke gazab ká bharakná Isráel
par se tal jáwe. 5 So Músá ne baní Isráel ke hákimon ko kahá, ki Tum men se
harek apne logon ko, jo Bál-Peor se mil gae hain, qatl kare. 6 So wahín ek
Isráelí áyá, aur apne bháíon ke pás ek Midyání randí Músá aur baní Isráel kí sári
jamáat ke rúbarú láyá, aur wuh jamáat khaime ke darwáze par rotí thí. 7 Aur
jab ki Fínihas bin Iliazar bin Hárún káhin ne yih dekhá, wuh jamáat men se uthá,
aur barchhí háth men lí; 8 Aur us mard ke píchhe khaime men ghusá, aur un
donon ke Isráelí mard aur randí ke pet ko chhedá. Tab baní Isráel men se wabá
játí rahí. 9 We jo us wabá men mare, chaubís hazár the.
10 Phir KHUDA'WAND ne Músá ko khitáb karke farmáyá: 11 Ki Fínihas ne, jo

Hárún káhin ke beṭe Iliazr ká beṭá hai, mere qahr ko baní Isráel par se pherá, ki
un ke bích use mere liye gairat áí, isí liye main ne baní Isráel ko apní gairat se
nábúd na kiyá. 12 So tú kah, Dekh main ne use apní sulh ká ahd bándhá: 13 So
wuh us ke liye hogá, aur us ke bád us kí nasl ke liye kahánat ká ahd abadí hogá;
kyúnki wuh apne Ḳhudá ke liye gairatmand hai, aur us ne baní Isráel ke liye ka-
fára diyá. 14 Us shaḳhs i Isráelí ká nám, jo us Midyání ranḍí ke sáth márá gayá
Zimrí thá, Salú ká beṭá, jo baní Simon ke firqe ká sarguroh thá. 15 Aur us Midy-
ání ranḍí ká nám, jo márí gaí, Kazbí thá, Súr kí beṭí, jo qaum ká sardár aur baní
Midyán men álí ḳhándán thá.

16 Phir Ḳhuda'wand ne Músá ko ḳhitáb karke farmáyá, 17 Ki Midyánion ko
tang karo, aur unhen máro. 18 Kyúnki we apne makron se tujh ke tang karte
hain; chunánchi Peor aur kazbí kí bát men, jo Midyán ke sardár kí beṭí aur un
kí bahin thí, jo us wabá ke din jo Peor ke sabab se húí, márí gaí, unhon ne tujh
ko tang kiyá.

XXVI. BAB.

1 Aur aisá húá ki bád us wabá ke Ḳhuda'wand ne Músá ko aur Hárún káhin ke
beṭe Iliazar ko kahá, 2 Ki Baní Isráel ke ábáí ḳhándánon ke logon ko bís baras-
wále se leke úparwále tak, sab jo laṛáí ko nikalte hain, gin jáo. 3 Chunánchi
Músá aur Iliazar káhin ne Moab ke maidánon men lab i Yardan Yirího ke muqábil
un se kahá, 4 Bís baraswále se leke úparwále tak gíno, jaise Ḳhuda'wand ne Músá
aur baní Isráel ko, jo Misr kí zamín se nikle the, irshád kiyá thá.

5 Rúbín Isráel ká pahilauṭhá beṭá us ke beṭon men Hanúk, jis se Hanúkíon ká
qabíla hai, aur Phalú jis se Phalwíon ká qabíla hai; 6 Aur Hasrún jis se Hasrúníon
ká qabíla hai, aur Karmí jis se Karmíon ká qabíla hai. 7 So Rúbín ke qabáil ye
hain: un ke sab jo gine gae, tentálís hazár sát sau tís the. 8 Aur Phalú ká beṭá
Iliab thá. 9 Aur Iliab ke beṭe Namúel aur Dátan aur Abirám: ye we Dátan aur
Abirám hain, jo jamáat ke chune húe, jo Qurah kí jamáat men shámil hoke
Ḳhuda'wand se jhagaṛne men Músá aur Hárún se jhagṛe: 10 Aur zamín ne apná
munh khulá, aur unhen Qurah samet ningal liyá, jis waqt ki jamáat marí, jab ki us
ág ne aṛháí sau ádmíon ko khá liyá: so we ek ibrat húe. 11 Lekin Qurah ke beṭe
na mare.

12 Aur baní Simon apne qabáil ke muwáfiq ye the: Namúel jis se Namúelíon ká
qabíla, aur Yamín jis se Yamíníon ká qabíla, aur Yaqín jis se Yaqíníon ká qabíla,
13 Aur Záhir jis se Záhiríon ká qabíla, aur Sáúl jis se Sáúlíon ká qabíla. 14 Aur
ye Simoníon ko qabáil hain; un men báís hazár do sau the.

15 Aur baní Jadd apne qabáil ke muwáfiq ye the: Sifon jis se Sifoníon ká
qabíla, aur Hájí jis se Hájíon ká qabíla, aur Súní jis se Súníon ká qabíla, 16 Aur
Uzni jis se Uzníon ká qabíla, aur Iri jis se Iríon ká qabíla. 17 Aur Arúd jis se
Arúdíon ká qabíla, aur Arielí jis se Arielíon ká qabíla. 18 Baní Jadd ke qabáil
men se, jo gine gae, chálís hazár pánch sau the.

19 Yihúdah ke beṭe Ger aur Onán: we donon Kanán men margayá. 20 Aur
baní Yihúdah apne qabáil ke muwáfiq ye hain: Selah jis se Seláníon ká qabíla, aur
Pháras jis se Phárasíon ká qabíla, aur Sháriq jis se Sháriqíon ká qabíla: 21 Baní

'háras ye hain: Hasrún jis se Hasrúníon ká qabíla, aur Hamúl jis se Hamúlíon ká
abíla. 22 Ye baní Yihúdah ke qabáil hain: we jo un men se gine gae, chhahattar
azár pánch sau the.
23 Aur baní Ishakár apne qabáil ke muwáfiq ye hain: Tola jis se Tolaíon ká
abíla, aur Fúhat jis se Fúníon ká qabíla, 24 Yasúb jis se Yasúbíon ká qabíla,
Simron jis se Simroníon ká qabíla. 25 Ye Ishakár ke qabáil hain: we jo un men
e gine gae, chaunsaṭh hazár tín sau the.
26 Aur baní Zabulún apne qabáil ke muwáfiq ye hain: Sard jis se Sardíon ká
abíla, Elon jis se Eloníon ká qabíla, Yahaliel jis se Yahalielíon ká qabíla. 27 Aur
e Zabulúníon ke qabáil hain: un men se jo gine gae, sáṭh hazár pánch sau the.
28 Aur baní Yúsaf apne qabáil ke muwáfiq ye the, Manassí aur Ifráím. 29 Man-
ssí ká beṭá Makír jis se Makíríon ká qabíla; Makír se Jiliahd paidá húá, jis se
Jiliahdíon ká qabíla. 30 Jiliahd ke beṭe ye hain: Hiezr jis se Hiezríon ká qabíla, aur
Hiliq jis se Hiliqíon ká qabíla. 31 Aur Asriel jis se Asrielíon ká qabíla, aur Sikm
is se Sikmíon ká qabíla, 32 Aur Simída jis se Simídíon ká qabíla, aur Hifr jis se
Hifríon ká qabíla. 33 Hifr ká beṭá Silafhad us ke beṭe na the, beṭíán thín, jin ke
nám ye hain: Mahlah, aur Nauah aur Hajlah, aur Milkah, aur Tirzah. 34 Aur ye
Manassí ke qabáil hain, un men se jo gine gae, báwan hazár sát sau the.
35 Aur baní Ifráím apne qabáil ke muwáfiq ye hain: Sútalah jis se Sútalahíon ká
qabíla, aur Bakr jis se Bakríon ká qabíla, aur Tahan jis se Tahaníon ká qabíla. 36
Aur Sútalah ká beṭá Irán, jis se Iráníon ká qabíla. 37 Aur ye baní Ifráím ke
qabáil hain: un men se jo gine gae battís hazár pánch sau the. So baní Yúsaf
apne qabáil ke muwáfiq ye the.
38 Aur Binyámín apne qabáil ke muwáfiq ye hain: Bálig jis se Bálígíon ká
qabíla, aur Asbíl jis se Asbílíon ká qabíla, aur Ahirám jis se Ahirámíon ká qabíla,
39 Aur Súfám jis se Súfámíou ká qabíla, aur Húfám jis se Húfámíon ká qabíla.
40 Bálig ko do beṭe the: Ard jis se Ardíon ká qabíla, aur Naamán jis se Naam-
áníon ká qabíla. 41 Ye baní Binyámín ke qabáil the: un men se jo gine gae, paintális
hazár chha sau the.
42 Aur baní Dán apne qabáil ke muwáfiq ye hain: Súhám jis se Súhámíon ká
qabíla. 43 Baní Dán apne qabáil men ye hain; we jo un men se gine gae chaun-
saṭh hazár chár sau the.
44 Aur baní Yasar apne qabáil ke muwáfiq ye hain: Yumnat jis se Yumnatíon
ká qabíla, aur Iswí jis se Iswíon ká qabíla, aur Baríat jis se Baríatíon ká qabíla. 45
Baní Baríat ye hain: Hibr jis se Hibríon ká qabíla, aur Malkiel jis se Malkielíon
ká qabíla. 46 Aur Yasar kí beṭí ká nám Sháriq thá. 47 Aur ye baní Yasar ke
qabáil hain: un men se jo gine gae tirpan hazár chár sau the.
48 Baní Naftálí apne qabáil ke muwáfiq ye hain: Yahissiel jis se Yahissielíon ká
qabíla, aur Júní jis se Júníon ká qabíla. 49 Aur Yisr jis se Yisríon ká qabíla,
aur Salím jis se Salímíon ká qabíla. 50 So ye baní Naftálí ke qabáil the: un men
se jo gine gae paintális hazár chár sau the. 51 Sab baní Isráel jo gine gae chha
lákh ek hazár sát sau tís the.
52 Phir Ḳhudáwand ne Músá ko ḳhitáb karke farmáyá, 53 Yih zamín un ke
námon ke shumár ke muwáfiq un ko mírás ke taur par bánṭ dí jáwe. 54 Tú
bahuton ko bahut sí mírás díjiyo, aur thoṛon ko thoṛí mírás: har firqe ko us kí

mírás us ke adad ke muwáfiq dí jáwe. 55 Lekin zamín qurae se taqsím kí jáwe:
we apne ábáí firqon ke námon ke muwáfiq mírás lewe. 56 Bahut hon yá thoṛe, qurae
se un kí mírás taqsím kí jáwe.

57 Aur we jo baní Lewí men gine gae, apne ábáí qabáil ke hisáb se ye hain:
Jirsán jis se Jirsáníon ká qabíla, Qihat jis se Qihátíon ká qabíla, Mirárí jis se Mir-
áríon ká qabíla. 58 Baní Lewíon ke qabáil ye hain: Libní ká qabíla, Hibron ká
qabíla, Mahlí ká qabíla, Músí ká qabíla, Qurah ká qabíla. Aur Qihát se Ámirám
paidá húá. 59 Aur Ámirám kí jorú ká nám Yúkabid thá, Lewí kí beṭí, jise us kí
má Lewí se Misr men janí: so Ámirám se Hárún aur Músá aur un kí bahin Maryam
ko janí. 60 Aur Hárún ke beṭe ye the, Nadab aur Abihú aur Iliazar aur Etamar. 61
So Nadab aur Abihú us waqt ki unhon ne ek ajnabí ág Ḳhudá'wand ke huzúr guz-
rání margae. 62 Aur we jo un men gine gae ek mahínewále se leke úparwále
tak teís hazár mard the; ye baní Isráel men gine nahín gae: kyúnki un ko baní
Isráel ke sáth mírás nahín dí gaí.

63 Ye we baní Isráel hain, jinhen Músá aur Iliazar káhin ne Moab ke maidánon
men lab i Yardan Yirího ke muqábil shumár kiyá. 64 Aur Músá aur Hárún káhin
ke gine men se, jis waqt baní Isráel ko dasht i Síná men giná thá, ek shaḳhs bhí un
men na thá. 65 Kyúnki Ḳhudá'wand ne un ke haqq men farmayá thá, ki We
yaqínán bayábán men mar jáenge. Chunánchi un men se siwá Yafunní ke beṭe
Kálib aur Nún ke beṭe Yasúa ke ek bhí na bachá.

XXVII. BÁB.

1 Tab Manassí ke qabíle se Silafhad bin Hifr bin Jiliahd bin Makír bin
Manassí bin Yúsaf kí beṭíen, jin ke nám ye hain: Mahlah, aur Nauah, aur Hajlah,
aur Milkah, aur Tirzah nazdík áín. 2 Aur Músá aur Iliazar káhin, anr sab jamáat,
aur amíron ke sámhne, jamáat ke ḳhaime ke darwáze ke nazdík khaṛí húín, aur
bolín, 3 Ki Hamárá báp dasht men margayá; wuh un ke majma men, jo Ḳhudá'-
wand ke barḳhiláf hoke fáráham húe the, yáne Qurah ke majma men shámil na
thá; balki apne gunáh ke sabab margayá; us ke koí beṭá na thá. 4 So hamáre
báp ká nám us ke qabíle se kyúnkar nikálá játá hai? kyá is liye ki us ká koí beṭá
na thá? Ham ko hamáre báp ke bháíon ke shámil hál hissa do. 5 Músá un ká
mutálaba Ḳhudá'wand ko huzúr legayá. 6 Ḳhudá'wand ne Músá ko ḳhitáb kar-
ke farmáyá, 7 Ki Silafhad kí beṭíán sach kahtí hain: tú unhen un ke báp ke
bháíon men shámil karke mírás de, aur aisá kar ki un ke báp kí mírás un men
járí rahe. 8 Aur baní Isráel ko kah, Agar koí mard mar jáe, aur us ke koí beṭá
na ho, to us kí mírás us kí beṭí ke liye járí rahe. 9 Agar us kí beṭí bhí na ho, to
us ke bháíon ko us kí mírás díjiyo. 10 Agar us ke bháí bhí na ho, to tum us kí
mírás us ke báp ke bháíon ko do. 11 Agar us ke báp ke bháí bhí na ho, to tum
us kí mírás us ke qabíle men se us ko, jis kí qarábat us se ziyáda nazdík ho, do,
wuh us ká wáris hoga: aur yih hukm baní Isráel ke liye, jaisá Ḳhudá'wand ne
Músá ko farmáyá, rasm i abadí hogí.

12 Phir Ḳhudá'wand ne Músá ko ḳhitáb karke farmáyá, Ab tú Abarím ke pahár
ar chaṛh, aur us zamín ko jo main ne baní Isráel ko ináyat farmáí hai, dekh.
Aur jab tú use dekh legá, to tú bhí apne logon men mil jáegá, jis tarah terá bháí

Hárún mil gayá. 14 Kyúnki jab jamáat ne mujh se khusúmat kí, to tum ne dasht
i Sín meṇ mere hukm kí mukhálifat kí, aur us Maríbah ke pání par un kí ánkhoṇ
ke sámhne dasht i Sín meṇ merí tiqdís na kí: yih wuhí Maríbah ká pání hai, Qadis
ke nazdík Sín ke dasht meṇ.

15 Tab Músá ne Ḳhudá'wand ke huzúr ḳhitáb karke kahá, 16 Ki, Ai Ḳhudá'-
wand, sab jismoṇ kí jánoṇ ke Ḳhudá, kisí ko jamáat ká sardár baná, 17 Jo un
ke áge áge báhar jáe, aur un ke áge áge andar áwe, aur báhar andar áne jáne meṇ
un ká rahbar ho; táki Ḳhudá'wand kí jamáat un gospandoṇ kí mánind na ho, jin
ká koí charwáhá nahíṇ. 18 Tab Ḳhudá'wand ne Músá ko kahá, ki Nún ke beṭe
Yasúa ko apná ḳhalífa kar; wuh ek shaḳhs hai, jis meṇ rúh hai: us par apná háth
rakh. 19 Use Iliazar káhin, aur sárí jamáat ke áge khaṛá kar, aur use un ke huzúr
wasiyat kar. 20 Aur apní izzat meṇ se kuchh us par ḍál de, táki baní Isráel kí
sárí jamáat us kí farmánbardárí kare. 21 Wuh Iliazar káhin ke áge khaṛá ho, aur
Iliazar us ke liye U'rím ká hukm Ḳhudá'wand ke huzúr púchhe: wuh aur sáre
baní Isráel sárí jamáat samet us ke kahne se báhar nikle, aur us ke kahne se áwe.
22 So Músá ne jaisá Ḳhudá'wand ne use farmáyá thá, kiyá, aur us ne Yasúa ko
leke Iliazar káhin aur sárí jamáat ke sámhne khaṛá kiyá. 23 Aur us ne apne háth
us par rakhe, aur use jaisá Ḳhudá'wand ne us ko farmáyá thá, wasiyat kí.

XXVIII. BA'B.

1 Phir Ḳhudá'wand ne Músá ko ḳhitáb karke farmáyá, 2 Ki Baní Isráel ko
hukm kar, aur unheṇ kah, ki Merá qurbán, yáne merí ḳhushbú ke homoṇ ke laham
kí muháfizat karo, táki tum use mere liye us ke waqt muaiyan meṇ qurbání guzráno.

3 Tú unheṇ kah, ki Hom, jo tum Ḳhudá'wand ke liye guzráno, so yih hai; ek-
sála beaib do barre, roz roz yih chaṛháwá hamesha ke liye. 4 Ek barra subh ko,
aur ek barra zawál aur ghurúb ke darmiyán; 5 Aur Efah ká ek daswáṇ hissa
maidá chauthái hín kaṭe húe tel se malá húá, hadiya ke liye. 6 Yih wuh hameshá
ká chaṛháwá hai, jo koh i Síná par guzráná gayá, ki ḳhushbúí ká hom Ḳhudá'wand
ke liye ho. 7 Aur us ká tapáwan chauthái hín wain ek ek barre ke liye: us wain
ko Ḳhudá'wand ke liye maqdis meṇ tapáiyo. 8 Aur jab tú dúsrá barra zawál
aur ghurúb ke darmiyán guzráne, to fajr ke hadiya aur us ke tapáwan ke taur
par Ḳhudá'wand ke hom kí ḳhushnúdí kí bú ke liye use guzrán.

9 Aur sabt ke roz eksálá beaib do barre, aur hadiya do dasweṇ hisse maidá tel
se malá húá us ke tapáwan samet. 10 Yih sabt ba sabt ká chaṛháwá hai, jo
hamesha ke chaṛháwe aur us ke tapáwan ke siwá har sabt ko chaṛháyá jáwe.

11 Aur wuh chaṛháyá, jo tum har ek mahíne ke gurre ko Ḳhudá'wand ke áge
guzránoge, yih hai, do bachhṛe ek menḍhá sát eksála beaib barre: 12 Aur ek
bachhṛe píchhe tín dasweṇ hisse maidá tel se malá húá hadiya ke liye; aur ek
menḍhe píchhe do dasweṇ hisse maidá tel se malá húá hadiya ke liye. 13 Ek
barre píchhe aur ek daswáṇ hissa maidá tel se malá húá hadiya ke liye, ki chaṛháwá
ho, yáne ḳhushbúí ká hom Ḳhudá'wand ke liye. 14 Aur un ká tapáwan ek
bachhṛe píchhe ádhá hín, aur menḍhe píchhe tihái hín, aur barre píchhe chauthái
hín: har baras ke har mahíne ke chaṛháwá yih hai. 15 Aur us dáimí chaṛháwe

ke siwá ek buzgála Khudá'wand kí khatiyat ke liye apne tapáwan samet
guzráná jáwe.
16 Pahle mahíne kí chaudahwín táríkh Khudá'wand kí íd i fasah hai. 17 Aur
us mahíne ke pandrahwín din fasah kí mihmání ho: sát din tak cháhiye ki tum
fatírí roṭí kháo. 18 Pahlá roz muqaddas manádí ká hai: tum us din koí chákarí
ká kám na karná. 19 Aur tum chaṛháwe ke hom Khudá'wand ke liye guzrániyo;
do bachhṛe, ek menḍhá, sát eksála beaib barre. 20 Aur us ke sáth hadiya tín
dasweṉ hisse maidá tel se malí húá har bachhṛe píchhe, aur do dasweṉ hisse har
menḍhe píchhe guzrániyo. 21 Aur sátoṉ barroṉ meṉ se har barre píchhe ek
daswáṉ hissá: 22 Aur khatiyat kí bábat ek buzgála, táki us se tumháre liye
kafára diyá jáwe. 23 Tum subh ke chaṛháwe ke siwá, jo sadá chaṛháyá játá hai,
ye qurbániáṉ guzráná karo. 24 Tum sát din tak, har roz hom ká laham khána
khushnúdí kí bú Khudá'wand ke liye isí tarah guzrániyo: us chaṛháwe aur
tapáwan ke siwá, jo dáimí hai, guzráná jáwe. 25 Sátwáṉ din tumhárí muqaddas
manádí ká hai; tum koí chákarí ká kám mat karná.
26 Aur pahle hásiloṉ ke din, jis waqt tum nayá hadiya apne haftoṉ meṉ
Khudá'wand ke liye guzráno, to us din tumháre liye muqaddas manádí hogí; aur
koí chákarí ká kám na kíjiyo: 27 Balki tum chaṛháwe kí bábat Khudá'wand kí
khushnúdí kí bú ke liye, do bachhṛe, ek menḍhá, sát eksála barre guzrániyo;
28 Aur un ká hadiya tín dasweṉ hisse maidá tel se malá húá har bachhṛe píchhe,
aur do dasweṉ hisse har menḍhe píchhe, 29 Aur ek daswáṉ hissa sátoṉ barroṉ
meṉ se har barre píchhe; 30 Aur ek bakrí ká bachchí, táki tumháre liye kafára,
diyá jáwe. 31 Siwá dáimí chaṛháwe, aur us ke hadiya ke yih guzrániyo: tumhárí
ye sab qurbániáṉ apne tapáwanoṉ samet púrí howeṉ.

XXIX. BAB.

1 Aur sátweṉ mahíne ke pahle roz tumhárí muqaddas manádí hogí, aur chákarí
ká koí kám na kariyo: yih tumháre narsinge phúnkne ká din hai. 2 Aur tum
Khudá'wand kí khushnúdí kí bú ke liye ek bachhṛá, ek menḍhá, aur sát eksále
beaib barre chaṛháwá guzrániyo: 3 Aur un ká hadiyá tín dasweṉ hisse maidá
tel se malá húá har bachhṛe píchhe, aur do dasweṉ hisse har menḍhe píchhe,
4 Aur sát barroṉ meṉ se har barre píchhe ek daswáṉ hissá; 5 Aur bakrí ká ek
bachcha khatiyat ke liye, táki tumháre liye kafára diyá jáwe: 6 Tum yih sab
har mahíne ke chaṛháwe, aur us ke hadiya ke siwá, aur roz roz ke chaṛháwe ke,
aur us ke hadiya ke, aur un ke tapáwanoṉ ke siwá, un ke dastúr ke muwáfiq
khushbúí ká hom Khudá'wand ke liye guzrániyo.
7 Aur us sátweṉ mahíne kí daswíṉ táríkh muqaddas manádí hogí, aur tum apne
taiṉ dukh do, aur kuchh kám kiyá na karo. 8 Aur chaṛháwe kí bábat ek bachhṛá,
ek menḍhá, sát eksála beaib barre Khudá'wand kí khushnúdí kí bú ke liye guzráno.
9 Aur tín dasweṉ hisse maidá tel se malá húá har bachhṛe píchhe, aur do dasweṉ
hisse hadiya har menḍhe píchhe, 10 Aur sát barroṉ meṉ se harek barre píchhe
ek daswáṉ hissa; 11 Aur khatiyat ke liye bakrí ká ek bachcha us khatiyat ke
siwá, jo kafáre ke liye hai, aur dáimí chaṛháwe, aur us ke hadiye, aur un ke
tapáwanoṉ ke siwá.

12 Aur sátweṉ mahíne kí pandrahwíṉ táríkh tumhárí muqaddas manádí hogí;
us din tum chákarí ká koí kám na karo, aur sát din tak Khudáwand ke liye íd
karo. 13 Phir tum chaṛháwá, yáne khushbúí ká hom, Khudáwand ke liye
guzrániyo; terah bachhṛe, do menḍhe, aur chaudah eksála beaib barre: 14 Aur
un ke hadiye tíṉ dasweṉ hisse maidá tel se malá húá, terah bachhṛoṉ men se har
bachhṛe píchhe, aur do dasweṉ hisse do menḍhoṉ meṉ se har menḍhe píchhe,
15 Aur chaudah barroṉ meṉ se har barre píchhe ek daswáṉ hissa; 16 Aur bakrí
ká ek bachcha khatiyat ke liye, siwá dáimí chaṛháwe, aur us ke hadiye, aur us ke
tapáwanoṉ ke.

17 Aur dúsre din bárah bachhṛe, do menḍhe, chaudah eksála beaib barre guz-
rániyo: 18 Aur un ke hadiye aur un ke tapáwan bachhṛoṉ aur menḍhoṉ aur barroṉ
kí bábat, mámúl ke muwáfiq, un ke adad ke mutábiq howeṉ; 19 Aur bakrí ká ek
bachcha khatiyat ke liye siwá dáimí chaṛháwe, aur us ke hadiye, aur un ke
tapáwanoṉ ke.

20 Aur tísre din gyárah bachhṛe, do menḍhe, aur chaudah eksála beaib barre: 21
Aur un ke hadiye, aur un ke tapáwan, bachhṛoṉ aur menḍhoṉ aur barroṉ kí bábat
mámúl ke muwáfiq un ke adad ke mutábiq howeṉ; 22 Aur bakrí ká ek bachcha
khatiyat ke liye siwá dáimí chaṛháwe, aur us ke hadiye aur us ke tapáwan ke.

23 Aur chauthe din das bachhṛe, do menḍhe, chaudah eksála beaib barre: 24
Aur un ke hadiye aur un ke tapáwan bachhṛoṉ aur menḍhoṉ aur barroṉ kí bábat
mámúl ke muwáfiq, aur un ke adad ke mutábiq howeṉ; 25 Aur bakrí ká ek
bachcha khatiyat ke liye, siwá dáimí chaṛháwe, aur us ke hadiye aur us ke tapá-
wan ke.

26 Aur pánchweṉ din nau bachhṛe, do menḍhe, chaudah eksála beaib barre: 27
Aur un ke hadiye aur un ke tapáwan bachhṛoṉ aur menḍhoṉ aur barroṉ kí bábat,
mámúl ke muwáfiq, aur un ke adad ke mutábiq howeṉ; 28 Aur bakrí ká ek
bachcha khatiyat ke liye siwá dáimí chaṛháwe, aur us ke hadiye aur us ke tapá-
wan ke.

29 Aur chhaṭhe din áth bachhṛe, do menḍhe, chaudah eksála beaib barre: 30 Aur
un ke hadiye, aur un ke tapáwan, bachhṛoṉ aur menḍhoṉ aur barroṉ kí bábat má-
múl ke muwáfiq, aur un ke adad ke mutábiq howeṉ; 31 Aur bakrí ká ek bachcha
khatiyat ke liye siwá dáimí chaṛháwe, aur us ke hadiye, aur us ke tapáwan ke.

32 Aur sátweṉ din sát bachhṛe, do menḍhe, chaudah eksála beaib bare: 33 Aur
un ke hadiye, aur un ke tapáwan bachhṛoṉ aur menḍhoṉ aur barroṉ kí bábat, má-
múl ke muwáfiq, aur un ke adad ke mutábiq howeṉ; 34 Aur bakrí ká ek bachcha
khatiyat ke liye, siwá dáimí chaṛháwe, aur us ke hadiye, aur us ke tapáwan ke.

35 Aur áthweṉ din tumhárí muqaddas manádí hogí; tum us din chákarí ká koí
kám na kíjiyo: 36 Phir tum ek bachhṛá, ek menḍhá, sát eksala beaib barre
chaṛháwá karo, ki khushbúí ká hom Khudáwand ke liye ho: 37 Aur un ke hadiye
aur un ke tapáwan bachhṛoṉ aur menḍhoṉ aur barroṉ kí bábat, mámúl ke muwáfiq,
aur un ke adad ke mutábiq howeṉ; 38 Aur bakrí ká ek bachcha khatiyat ke liye,
siwá dáimí chaṛháwe, aur us ke hadiye, aur us ke tapáwan ke.

39 So ye wuh hai, jise tum Khudáwand ke liye apní ídoṉ ke aiyám meṉ
guzránoge, siwá tumhárí kháss nazroṉ, aur khushí ke qurbánoṉ, aur chaṛháoṉ, aur

hadiyoṉ, aur tapáwanoṉ, aur salámioṉ ke. 40 Phir Músá ne baní Isráel se wuh
sab, jo Ḳhuda'wand ne use farmáyá thá, kahá.

XXX. BA'B.

1 Aur Músá ne baní Isráel kí bábat baní Isráel ke firqoṉ ke sardároṉ se kahá,
Ḳhuda'wand ne yúṉ farmáyá hai, 2 Agar koí mard Ḳhuda'wand kí nazr máne;
yá qasam karke kisí ahd meṉ apne taiṉ bándhe, to wuh ahdshikaní na kare, balki
sab jo kuchh jo us ne apne munh se kahá hai, púrá kare.
3 Aur agar koí aurat Ḳhuda'wand kí nazr máne, aur apní laṛkáí ke dinoṉ meṉ
apne báp ke ghar hote húe apne taiṉ ahd meṉ bándhe; 4 Aur us ká báp us kí
nazr aur us ke ahd bándhne ko, jis meṉ us ne apne taiṉ bándhá, sun ke chup ho
rahe: to sab we nazreṉ aur sab wuh ahd, jis meṉ us ne apne taiṉ bándhá, sábit
hongí. 5 Lekin agar us ká báp sunte húe use ruḳhsat na de, to us kí koí nazr aur
koí ahd, jo us ne apne taiṉ us meṉ bándhá, sahíh nahíṉ; aur Ḳhuda'wand us aurat
ko baḳhsh degá, kyúnki us ke báp ne use ijázat na dí. 6 Aur agar jis waqt us ne
nazr mání, aur apne munh se apne taiṉ kisí ahd meṉ bándhá, aur wuh shauharwálí
thí; 7 To agar us ká shauhar yih sun ke us din chupká ho rahá: to us kí nazreṉ
sábit húíṉ, aur us ke ahd jin se us ne áp ko bándhá sahíh húe. 8 Lekin agar us
ká shauhar usí din jis din us ne suná mujauwiz na húá; to us ne us kí nazr ko jo
us ne mání, aur us ke ahd ko jo us ne apne munh se apne taiṉ us meṉ bándhá toṛ
diyá; to Ḳhuda'wand us aurat ko baḳhsh degá. 9 Aur bewa aur mutlaqa apní
harek nazr ko, jis se unhoṉ ne áp ko bándhá, adá kareṉ. 10 Aur agar wuh apne
shauhar ke ghar hotí húí kuchh nazr máne, aur qasam karke kisí ahd se apne taiṉ
bándhe; 11 To agar us ká shauhar use sun ke chup ho rahe, aur us ká muzáhim
na ho, to us kí nazreṉ qaim húíṉ, aur us ká harek ahd jis se us ne apne taiṉ bándhá,
sahíh húá. 12 Par agar us ká shauhar jis din sune usí din use toṛ ḍále, to jo kuchh
nazroṉ aur ahdoṉ kí bábat jis se us ne apne taiṉ bándhá us ke munh se niklá, to
wuh sahíh nahíṉ: us ke shauhar ne unheṉ toṛ ḍilá; Ḳhuda'wand us ko baḳhsh
degá. 13 Sab nazreṉ aur qasameṉ, jis meṉ us ne apne taiṉ dukh dene ke liye
bándhá, us ká shauhar cháhe, to us ko sábit rakhe, aur cháhe to unheṉ toṛ ḍále.
14 Par agar us ká shauhar sun ke roz roz chup rahe, to us ne us kí sab nazroṉ
aur ahdoṉ ko jo us par haiṉ qaim kiyá; kyúnki us ne apne chup rahne se unheṉ
sun ke sábit kiyá. 15 Aur agar us ne sun liyá, aur bád us ke use us ne toṛí, to
wuh us ká gunáh uṭháwegá. 16 Mard aur us kí jorú ke darmiyán, aur báp beṭí
ke darmiyán, jab beṭí laṛkáí ke aiyám meṉ báp ke ghar howe, ye ahkám haiṉ jo
Ḳhuda'wand ne Músá ko farmáe.

XXXI. BA'B.

1 Phir Ḳhuda'wand ne Músá ko ḳhitáb karke farmáyá, 2 Ki Ahl i Midyán
se baní Isráel ká intiqám le: aur tú bád us ke apne logoṉ se mil jáegá. 3 Tab
Músá ne logoṉ ko farmáyá, ki Báze tum meṉ se qattál ke liye muhaiya ho, aur Mi-
dyánioṉ ká sámhná kare, táki Ḳhuda'wand ke liye Midyánioṉ se intiqám le. 4
Baní Isráel ke har firqe se ek ek hazár jang karne ko bhejo. 5 So hazároṉ baní

[sráel meṉ se har firqe píchhe ek hazár supurd kiye gae; ye sab, jo laṛáí ke liye
nusallah húe, bárah hazár húe. 6 Músá ne un ko Iliazar káhin ke beṭe Finihás ke
áth karke laṛáí par bhejá, aur maqdis ke zurúf aur phúnkne ke narsinge us ke háth
neṉ the. 7 Unhoṉ ne Midyáníoṉ se laṛáí kí, jaisá Ḳhudáwand ne Músá ko
armáyá thá, aur sáre mardoṉ ko qatl kiyá. 8 Aur unhoṉ ne un maqtúloṉ ke siwá,
Ewí aur Raqm aur Súr aur Húr aur Raba ko, jo Midyán ke pánch bádsháh the,
án se márá: aur Beor ke beṭe Balaám ko bhí talwár se qatl kiyá. 9 Aur baní
[sráel ne Midyán ke ranḍíoṉ aur bachchoṉ ko asír kiyá; aur un kí mawáshí aur
hárpáe aur mál o asbáb sab kuchh lúṭ liyá. 10 Aur un kí sárí bastíoṉ aur gharoṉ
ur mahalloṉ ko phúnk diyá. 11 Aur unhoṉ ne sárí ganímat aur sáre asír insán
ur haiwán líe. 12 Aur Músá aur Iliazar káhin, aur baní Isráel kí sárí jamáat pás
haimagáh meṉ Moáb ke maidánoṉ meṉ, lab i Yardan jo Yirího ke muqábil hai,
aidí aur ganímat aur lúṭ láe. 13 Tab Músá aur Iliazar káhin, aur jamáat ke sáre
ardár un ke istiqbál ke liye, ḳhaimagáh se báhar gae. 14 Aur Músá lashkar ke
aísoṉ par, aur un par jo hazároṉ ke sardár the, aur un par jo saikroṉ ke raís the,
o jang karke phire, ghussa húá, 15 Aur un ko kahá, ki Tum ne sab ranḍíoṉ ko
ítá rakhá? 16 Dekho, ye Balaám ke kahne se Peor kí bábat Ḳhudáwand ke
ge Isráel ke gunahgár hone ká bais húín; chunánchi Ḳhudáwand kí jamáat meṉ
abá áí. 17 So un bachchoṉ ko, jitne laṛke haiṉ, sab ko qatl karo, aur harek ranḍí
o jo mard ke sáth soná jántí hai ján se máro. 18 Lekin we laṛkíáṉ jo mard ke
áth soná nahíṉ jántí haiṉ, un ko apne liye rahne do. 19 Aur tum sát din tak
haimagáh se báhar raho: jis kisí ne ádmí ko márá ho, aur jis kisí ne maiyat ko
hhúá ho, wuh áp ko aur apne qaidíoṉ ko tísre din aur sátweṉ din pák kare. 20
Tum apne sab kapṛe, aur sab chamre ke bartan, aur sab bakrí ke báloṉ kí biní húí
hízeṉ, aur káṭh ke bartan pák karo. 21 Tab Iliazar káhin ne un logoṉ ko, jo jang
ar gae the, kahá, Us shariat ká, jo Ḳhudáwand ne Músá ko atá kí, yih hukm
ai; 22 Soná, rúpá, pítal, lohá, rángá, sísá, 23 Aur sab chízeṉ, jo ág meṉ ḍálí
átí haiṉ, tum unheṉ ág meṉ ḍálo; phir unheṉ judáí ke pání se pák karo; aur sab
e chízeṉ jo ág meṉ nahíṉ ḍálí játí, tum unheṉ pání meṉ ḍálo. 24 Aur tum
átweṉ din apne kapṛe dho, táki tum pák ho; bád us ke ḳhaimagáh meṉ dáḳhil ho.
25 Phir Ḳhudáwand ne Músá ko ḳhitáb karke farmáyá, 26 Ki Tú aur Iliazar
áhin, aur jamáat ke sardár milke sáre insánoṉ aur haiwánoṉ ká, jo ganímat
neṉ áe haiṉ, shumár karo: 27 Aur ganímat ke barábar do hisse karke ek un ko
o jáke laṛe, aur ek sárí jamáat ko de: 28 Aur un jangí mardoṉ ke hisse se, jo
atl ko gae the, Ḳhudáwand ke liye har pánch sau, jándár píchhe ek jándár le,
hwáh insán hoṉ, ḳhwáh gáe bail, ḳhwáh gadhe hoṉ, ḳhwáh bheṛ bakrí: 29 Aur
liazar káhin ko de, táki Ḳhudáwand ke liye charhtí ho. 30 Aur baní Isráel ke
isse meṉ se, jo unhoṉ ne páyá, kyá insán kyá gáe bail kyá gadhe kyá bheṛ bakrí,
achás pachás píchhe ek ek le, aur Lewíoṉ ko de, ki we Ḳhudáwand ke maskan kí
nuháfizat karte haiṉ. 31 Chunánchi Músá aur Iliazar káhin ne, jaisá Ḳhudáwand
e Músá ko kahá, kiyá. 32 Ganímat ká baqiya, jo jangí logoṉ pás maujúd thá,
ih thí, chha lákh pachhattar hazár bheṛ bakríáṉ, 33 Aur bahattar hazár gáe
ail, 34 Aur eksaṭh hazár gadhe, 35 Aur we laṛkíáṉ, jo mard ke sáth soná
ahíṉ jántí thíṉ, sab un ká shumár tís hazár thá. 36 So ádhá, jo jangí jawánoṉ
á hissa ṭhahará, yih thá, tín lákh saintís hazár pánch sau bheṛ bakríáṉ: 37 Aur

Ḳhudá'wand ká hissa ún meṇ se chha sau pachhattar bheṛeṇ húíṇ. 38 Aur gáe
bailoṇ se jo chhatís hazár thíṇ, so Ḳhudá'wand ká hissa un meṇ se bahattar gáe
bail. 39 Aur gadhoṇ meṇ se, jo tís hazár pánch sau the, Ḳhudá'wand ká hissa
un meṇ se eksáṭh gadhe. 40 Aur ádmíoṇ meṇ se, jo solah hazár the, Ḳhudá'-
wand ká hissa battís ádmí húe. 41 Chunánchi Músá ne Ḳhudá'wand ke hukm
ke muwáfiq, us hisse ko jo Ḳhudá'wand ke liye chaṛhtí thí Iliazar káhin ko diyá.
42 Aur baní Israel ká hissa, jo Músá ne jangí logoṇ se liyá, so wuh ádhá jo jamáat
ke hisse meṇ paṛá yih thá, 43 Tín lákh saintís hazár pánch sau bheṛ bakrí.
44 Aur chhatís hazár gáe bail, 45 Aur tís hazár pánch sau gadhe, 46 Aur solah
hazár ádmí; 47 So Músá ne baní Israel ke hisse meṇ se har pachás jándár
píchhe insán aur haiwán se ek ek liyá, aur use Lewíoṇ ko jo Ḳhudá'wand ke
maskan kí nigahbání karte the diyá, jaisá Ḳhudá'wand ne Músá ko farmáyá thá.
48 Tab lashkar ke sardár, jo hazároṇ aur saikroṇ ke ráis the, Músá ke pás áe:
49 Aur unhoṇ ne Músá ko kahá, ki Tere ḳhádimoṇ ne sab jangí logoṇ ko jo hamáre
hukm meṇ haiṇ giná, so un meṇ ek jawán bhí kam na húá. 50 So ham harek
chíz meṇ se jo harek ne páí Ḳhudá'wand ke liye qurbán láe haiṇ, sone ke
khaṛwe aur kangan aur angúṭhíáṇ aur mundre aur sab zurúf sone ke, táki hamárí
jánoṇ ke liye Ḳhudá'wand ke huzúr kafára diyá jáwe. 51 Chunánchi Músá aur
Iliazar káhin ne un se sab chízeṇ sone se baní húíṇ líṇ. 52 Aur sárá soná jo
hazároṇ aur saikroṇ ke sardároṇ ne Ḳhudá'wand ke liye guzráná, solah hazár sát
sau pachás misqál thá. 53 Aur sab jangoṇ meṇ se harek ne us chíz ko, jo
ganímat láe the, liyá. 54 So Músá aur Iliazar káhin ne us sone ko, jo unhoṇ ne
hazároṇ aur saikroṇ ke sardároṇ se liyá, jamáat ke ḳhaime meṇ láe, táki baní Isráel
kí yádgárí Ḳhudá'wand ke huzúr ho.

XXXII. BAB.

1 Aur baní Rúbín aur baní Jadd kí mawáshí niháyat bahut thí: so jab unhoṇ ne
dekhá, ki Yasír aur Jiliahd mawáshí kí gauṇ hai; 2 To unhoṇ ne áke Músá aur
Iliazar káhin aur jamáat ke amíroṇ se kahá, 3 Ki Atarát, aur Díbon, aur Yasír,
aur Nimrah, aur Hesbon, aur Iliálí, aur Shibám, aur Nabo, aur Beon kí mam-
lukat, 4 Jis par Ḳhudá'wand ne Isráel kí jamáat ko fath dí, mawáshí ke gauṇ
kí zamín hai, aur tere ḳhádimoṇ kí mawáshí bahut hai: 5 Pas agar tujh ko ham
par karam kí nazar hai, to is zamín ko apne ḳhádimoṇ kí mírás kar de, aur ham
ko Yardan pár jáne na de. 6 Músá ne baní Rúbín aur baní Jadd se kahá, Tumháre
bháí to laṛne jáweṇ, aur tum yahíṇ baiṭhe raho? 7 Tum kis liye baní Isráel ke
diloṇ ko pár kí zamín par jáne se, jo Ḳhudá'wand ne unheṇ atá farmáí hai, ḍaráte
ho? 8 Jab maiṇ ne tumháre bápdádoṇ ko Qádis Barnía se bhejá, ki zamín kí
jásúsí kareṇ, unhoṇ ne bhí aisábhí kiyá. 9 Ki jab we wádí i Iskál tak pahunche,
aur us zamín ko dekhá, to unhoṇ ne baní Isráel ko dilshikasta kar diyá, táki we
us zamín ko jo Ḳhudá'wand ne un ko ináyat kí, na jáweṇ. 10 Aur usí dam
Ḳhudá'wand ká gussa bhaṛká, aur us ne qasam karke farmáyá, 11 Un logoṇ
meṇ se, jo Misr se nikle, koí bís baraswále se leke úparwále tak us zamín ko, jis
kí bábat maiṇ ne Abirahám, aur Izhák aur Yaqúb se qasam kí hai, hargiz na
dekhegá; kyúnkí unhoṇ ne merí púrí farmánbardárí na kí; 12 Magar Yafunní ke

beṭe Kálib, aur Nún ke beṭe Yasúa ne Ḳhudá'wand kí farmánbardárí púrí kí.
13 Tab Ḳhudá'wand ká qahr Isráel par bhaṛká, aur us ne unheṉ maidán meṉ
chálís baras tak áwára rakhá, jab tak kí wuh sárí jamáat, jo Ḳhudá'wand ke
rúbarú gunahgár húí thí, nábúd húí. 14 Aur dekho, tum gunahgár logoṉ kí
afzúní ke liye apne bápdádoṉ ke qaim maqám húe ho, táki Ḳhudá'wand ke qahr
ko Isráelíoṉ par afzúd karo. 15 Kyúnki jo tum us kí pairawí se phiroge, to wuh
un ko phir bayábán nasíb karegá; aur un sab logoṉ kí halákat ká sabab tum hooge.
16 Tab we us ke nazdík áe aur bole, ki Ham apní mawáshí ke liye yaháṉ bheṛsále,
aur apne laṛkoṉ ke wáste shahr banáwenge; 17 Par ham chhaṛe musallah chálákí
se baní Isráel ke áge áge jáwenge, yaháṉ tak ki unheṉ un ke maqám tak pahun-
cháweṉ: aur hamáre balbachhe shahroṉ meṉ jo mahfúz haiṉ zamín ke báshindoṉ
ke huzúr raheṉ. 18 Aur ham apne gharoṉ ko phir na phirenge, jabtak ki baní
Isráel meṉ se harek apní mírás na le le: 19 Ki ham un meṉ shámil ho ke Yardan
ke us pár mírás na lenge; is liye ki Yardan ke us pár púrab kí taraf ham ne mírás
páí. 20 Músá ne unheṉ farmáyá, Agar tum yih kám karo, aur Ḳhudá'wand ke
huzúr chhaṛe musallah laṛne jáo, 21 Aur musallah hoke Ḳhudá'wand ke huzúr
Yardan ke us pár jáo, yaháṉ tak ki tum meṉ se harek apne dushmanoṉ ko apne
sámhne se dafa karo, 22 Aur wuh zamín Ḳhudá'wand ke áge maglúb ho; to
bád us ke jab murájaat karoge, Ḳhudá'wand aur Isráel ke áge begunáh ṭhaharoge;
tab Ḳhudá'wand ke huzúr us zamín ke málik hoge. 23 Par agar tum yúṉ na
karoge, to ḳhabardár raho, ki tum Ḳhudá'wand ke gunahgár húe: aur yaqín jáno,
ki tumhárá gunáh tumheṉ pakṛegá. 24 So tum apne laṛkoṉ ke liye shahr biná karo, aur
apne bheṛ bakrioṉ ke liye bheṛsále, aur apne qaul ko púrá karo. 25 Tab baní
Jadd aur baní Rúbín ne Músá ko kahá, ki Tere ḳhádim jaisá un ke maḳhdúm ká
hukm hai, waisáhí karenge. 26 Hamáre bachche, hamárí jorúáṉ, hamáre galle,
hamárí sab mawáshí Jiliahd ke shahroṉ meṉ rahenge; 27 Aur ham apne
maḳhdúm ke kahne ke muwáfiq chhaṛe musallah hoke Ḳhudá'wand ke áge laṛne
játe haiṉ. 28 Tab Músá ne un kí bábat Iliazar káhin, aur Nún ke beṭe Yasúa, aur
baní Isráel ke firqoṉ ke bápdádoṉ ke raísoṉ ko kahá, 29 Aur farmáyá, ki Agar
baní Jadd aur baní Rúbín Ḳhudá'wand ke áge tumháre sáth Yardan ke pár
chhaṛe musallah hoke jáweṉ, aur laṛeṉ, aur zamín tumháre qabze meṉ áwe; to
tum Jiliahd kí sarzamín un kí mírás kar do: 30 Par agar we chhaṛe hathyár
bándhke tumháre sáth pár na jáweṉ, to we shámil rahke Kanán kí sarzamín meṉ
mírás páweṉ. 31 Tab baní Jadd aur baní Rúbín jawáb meṉ bole, ki Jaisá
Ḳhudá'wand ne tere ḳhádimoṉ ko hukm kiyá hai, ham waisáhí karenge. 32 Ham
chhaṛe hathyár bándhke Ḳhudá'wand ke huzúr us pár zamín i Kanán ko jáenge,
táki Yardan ke ídhar kí zamín hamárí mírás howe. 33 Tab Músá ne Amúríoṉ ke
bádsháh Sihon ká mulk, aur Basan ke bádsháh U'z ká mulk un gáoṉ samet jo us
nawáhí meṉ the, baní Jadd aur baní Rúbin aur Manassí bin Yúsaf ke ádhe firqe
ko baḳhshá. 34 Tab baní Jadd ne Díbon, aur Abarat, aur Aroir, 35 Aur Atarát
Shofan, aur Yasír, aur Yagbeha, 36 Aur Bait-nimrah, aur Bait-háran ko muhkam
shahr; aur bheṛsále banáe. 37 Aur baní Rúbín ne Hesbon, aur Iliálí, aur
Qiryatain, 38 Aur Nebo, aur Bálmeon ke shahr, un ke nám badalke basáe, aur
Shibmáh biná kiyá: aur un shahroṉ ke jo unhoṉ ne banáe aur hí nám rakhe.
39 Tab baní Makír bin i Manassí Jiliahd ko gae, aur use le liyá, aur Amúríoṉ ko

jo wahán baste the qatl kiyá. 40 Aur Músá ne Jiliahd Makír bin Manassí k
bakhshá: us ne wahán sukúnat kí. 41 Aur Manassí ká beṭá Yáir niklá, aur u
ne us nawáhí kí bastíon ko le liyá, aur un ká nám Yáir-bastí rakhá. 42 Au
Nobah gayá, aur Qinát aur us ke dihát ko le liyá, aur un ká nám apne nám p
Nobah rakhá.

XXXIII. BÁB.

1 Baní Isráel kí manzilen, jo Misr kí zamín se Músá aur Hárún ke tába hoke fa
fauj nikle ye hain. 2 Aur Músá ne Khudáwand ke hukm ke mutábiq kúch b
kúch un kí manzilon ko qalam band kiyá: so un ke har kúch kí sab manzilon k
bayán yih hai: 3 Ki baní Isráel pahle mahíne kí pandrahwín táríkh íd i fasah k
dúsre din Ramses se qúwat ke sáth kúch karke rawána húe, aur sab Misrí dek
rahe. 4 Aur Misrí log apne pahlauṭhon ko, jinhen Khudáwand ne un ke darmiyá
qatl kiyá thá, gáṛ rahe the: Khudáwand ne un ke iláhon se bhí intiqám liyá. 5 S
baní Isráel ne Ramses se kúch karke Sukkot men ḍere kíe. 6 Aur Sukkot se kúc
karke Etam men, jo bayábán kí intihá men hai, á paṛe. 7 Phir Etam se kúc
karke Fíkhairot ko, jo Bál-tifon ke muqábil hai, phire: aur Migdol ke sámhn
ḍere kíe. 8 Phir Fíkhairot se kúch kiyá, aur daryá ke bích se guzarke bayábá
men áe, aur dasht i Etám men tín kúch karke áe, aur Marah men ḍere kí
9 Aur Marah se kúch karke Elím men áe, jahán pání ke bárah chashme au
sattar darakht khurme ke the; aur yahán ḍere kíe. 10 Aur Elím se kúch kark
daryá i Qulzum par ḍere kíe. 11 Aur daryá i Qulzum se kúch karke dasht i S
ko khaimagáh kiyá. 12 Aur dasht i Sín se kúch karke Dafqah men á utr
13 Aur Dafqah se kúch karke Alús men maqám kiyá. 14 Aur Alús se chalk
Rafidím men á paṛe, wahán qaum ke píne ke liye pání na thá. 15 Aur Rafidí
se chalke dasht i Sína men áe. 16 Aur dasht i Sína se chalke Qabrát ul Tahá
men khaime nasab kíe. 17 Aur Qabrát ul Taháwí se kúch kare Hisárát men naz
kiyá. 18 Aur Hisárát se kúch karke Ratamat men á rahe. 19 Aur Ratamat k
uṭhe húe Rimmon-pháras men áe. 20 Aur Rimmon-pháras se jo chale
Libnah men áe. 21 Aur Libnah ke chale húe Rissah men áe. 22 Aur Rissa
se chalke Qahílah men áe. 23 Aur Qahílah se uṭhke koh i Safar men utr
24 Aur koh i Safar se kúch karke Harádah men pahunche. 25 Aur Haráda
se safar karke Makhílát men khaima kiyá. 26 Aur Makhílát se uṭhke Tahat me
á rahe. 27 Aur Tahat se jo chale to Tárah men utre. 28 Aur Tárah se kúc
kiyá to Mitqah men ḍere kíe. 29 Aur mitqah se Hashmúnah men á pahunch
30 Aur Hahmúnah se Másirát men á utre. 31 Aur Másirát se Baní Yaqán me
áe. 32 Aur Baní Yaqán se chalke Horuljidjád ko khaimagáh kiyá. 33 Au
Horuljidjád se rawána hoke Itábat men á rahe. 34 Aur Itábat se Abrúnah me
áe. 35 Aur Abrúnah se chalke Isyán-gabr men pahunche: 36 Aur Isyán-gab
se dasht i Sín men, jo Qádis hai, á paṛe. 37 Aur Qádis se chalke koh i Húr me
jo zamín i Adúm kí sarhadd hai, áe. 38 Yahán Hárún káhin ne Khudáwan
ke irshád se koh i Húr par gayá, aur us ne baní Isráel kí Misrí hijrat ke chálíswe
baras ke pánchwen mahíne kí pahilí táríkh wafát páí. 39 Aur Hárún ek sau t
baras ká thá, jo us ne koh i Húr men wafát páí. 40 Aur Arád Kanán k

ádsháh Dárúm ke rahnewále ne, jo Kanáan kí janúb kí samt ko rahtá thá, suná
i baní Isráel á pahunche. 41 Aur koh i Húr se kúch karke Zalmúnah meṇ áe.
2 Aur Zalmúnah se kúch karke Fúnán meṇ áe. 43 Aur Fúnán se kúch karke
Aubát meṇ áe. 44 Aur Aubát se kúch karke Aiul abárím meṇ, jo zamín i Moab
kí sarhadd hai, áe. 45 Aur Aiyim se kúch karke Dibán-jad ko ḳhaimagáh kiyá.
6 Aur Dibán-jad se kúchh karke Almán-diblatain meṇ áe. 47 Aur Diblatain
e kúch karke Abárím ke kohistán meṇ, jo Nebo ke muqábil hai, áe. 48 Aur
Abárím ke kohistán se kúch karke Moab ke maidánoṇ meṇ lab i Yardan, jo
Yirího ke muqábil hai, á paṛe. 49 Aur lab i Yardan Bait ul wasímat se kúch
are Abilkul santán kí taraf máil hoke Moab ke maidánoṇ meṇ ḳhaime nasab kíe.
50 Aur Ḳhudá'wand ne Moab ke maidánoṇ meṇ lab i Yardan Yirího ke muqábil
Músá ko ḳhitáb karke farmáyá, 51 Ki Baní Isráel ko hukm kar, aur kah, Jab tum
Yardan se pár hoke zamín i Kanán meṇ dáḳhil ho; 52 To tum un sab ko jo us
zamín ke báshinde haiṇ apne sámhne se bhagáo, un kí múrateṇ faná kar do, aur un
ke ḍhále húe butoṇ ko nábúd karo, aur un ke sab únche makánoṇ ko ḍhá do. 53
Aur un ko jo us zamín ke basnewále haiṇ ḳhárij kar do, aur waháṇ áp baso: kyúnki
maiṇ ne wuh sarzamín tumheṇ dí hai, ki us ke málik bano. 54 Aur tum quraa
phenkke us zamín ko ápas meṇ apne qabáil ke muwáfiq bánṭ lo; bahutoṇ ko baṛá
hissa do, aur thoṛoṇ ko chhoṭá: harek ká hissa wuhí zamín ho, jis ká quraa us ke
nám par paṛe; apne ábáí firqoṇ ke muwáfiq tum mírás lo. 55 Par agar tum us
zamín ke báshindoṇ ko apne áge se dafa na karoge, to yúṇ hogá, ki we jinheṇ tum
báqí rahne doge, tumhárí áṇkhoṇ meṇ ḳhár honge, aur kántoṇ ke mánind tumháre
pahlúoṇ meṇ chubhenge, aur us zamín par jaháṇ tum basoge, tum ko diqq karenge.
56 Aur áḳhir ko yih hogá, ki maiṇ jo kuchh din se kiyá cháhtá húṇ, so tum se
karúngá.

XXXIV. BAB.

1 Phir Ḳhudá'wand ne Músá ko ḳhitáb karke farmáyá, 2 Ki Baní Isráel ko
hukm kar, aur farmá, ki Jab tum sarzamín i Kanán meṇ dáḳhil ho, ki tú us zamín
kí sarhaddeṇ, jo qurae ke muwáfiq tumhárí mírás hogí, ye haiṇ; 3 Dasht i Sín se
Adúm kí intihá tak tumhárí janúbí jánib hogí, aur tumhárí janúbí sarhadd daryá i
Shor kí intihá se mashriq kí jánib hogí. 4 Aur tumhárí janúbí sarhadd Muálat ul
aqrabín kí ráh tak gheregí, aur Sín tak pahunchegí; aur Qádis-barnía kí janúb kí
aur jánib niklegí, aur názil hoke Azmún tak pahunchegí. 5 Aur yih sarhadd
Azmún se Misr kí nahr tak gheregí, aur magrib kí jánib niklegí. 6 Aur tumhárí
garabí sarhadd daryá Azam hogá: yihí tumhárí garabí jánib ká intihá hogí. 7
Aur tumhárí shimálí jánib daryá i Azam se koh i Húr tak muqarrar hogí. 8 Aur
koh i Húr se Hamát ke sire tak tum apní hadd muqarrar kíjiyo; us ká kanára Sidád
se milegá. 9 Aur wuh hadd Zifarún kí jánib niklegí, us kí intihá Hisár-ainán
hogí: yihí tumhárí shimálí jánib hai. 10 Aur tum apne liye sharqí jánib Hisár-
ainán se leke Sifám tak muaiyan kíjiyo. 11 Aur yih jánib Sifám se leke Riblah
tak Ain kí mashriq taraf utregí, aur waháṇ jáke daryá i Kinárat kí mashriq kí já-
nib milegí. 12 Waháṇ se Yardan tak utregí, aur daryá i Shor tak niklegí: yihí
tumháre liye zamín kí haddúd sáre atráf meṇ hongí. 13 Phir Músá ne baní Isráel

ko kahá, Yih wuh zamín hai, jise tum quraa ḍálke mírás meṇ loge, jis kí bába
Khudá'wand ne farmáyá, ki Tú sáṛhe nau firqoṇ ko bánṭ de. 14 Kyúnki bani
Rúbin ke faríq ne apne ábáí ḳhándán ke muwáfiq, aur baní Jadd ne apne ábá
ḳhándán ke mutábiq mírás páí, aur baní Manassí ke ádhe faríq ne bhí apní mírá
páí. 15 Ki un aṛháí firqoṇ ne Yardan ke usí pár Yirího ke muqábil sharqí sam
ko apní mírás páí.

16 Phir Khudá'wand ne Músá ko ḳhitáb karke farmáyá, 17 Ki We log jo yi
zamín tum ko bánṭ denge, un ke nám ye haiṇ: Iliazar káhin, aur Nún ká beṭ
Yasúa. 18 Aur tum apne liye har firqe ká ek sardár lo, táki us zamín ko qisma
kar de. 19 Aur un sardároṇ ke nám ye haiṇ, Yafunní ká beṭá Kálib, Yihúdah k
firqe se. 20 Aur Ammihúd ká beṭá Simúel, baní Simon ke firqe se. 21 Au
Kasalún ká beṭá Ilidád, Binyamín ke firqe se. 22 Aur Ajlí ká beṭá Báqí, baní Dá
ke firqe se. 23 Aur Afúd ká beṭá Hanníel, baní Yúsaf jo baní Manassí ke firqe s
haiṇ. 24 Aur Siftán ká beṭá Qamúel, Ifráim ke firqe se. 25 Aur Tarnáh ká beṭ
Ilisafan baní Zabulún ke firqe se. 26 Aur Uzzán ká beṭá Faltiel, Ishakár ke firq
se. 27 Aur Salámí ká beṭá Ahihúd, baní Yasar ke firqe se. 28 Aur Ammihúd
ká beṭá Fidáiel, baní Naftálí ke firqe se. 29 Ye we log haiṇ, jinheṇ Khudá'wan
ne farmáyá, ki Zamín i Kanán baní Isráel meṇ mírás ke taur par taqsím kar de.

XXXV. BÁB.

1 Phir Khudá'wand ne Moab ke maidánoṇ meṇ lab i Yardan Yirího k
muqábil Músá ko ḳhitáb karke farmáyá, 2 Baní Isráel ko kah, ki Lewíon k
apní mírás meṇ se shahr alag kar do, táki we un meṇ baseṇ; aur shahroṇ ke gird
ke maidán unheṇ do, 3 Táki we shahroṇ meṇ raheṇ; aur atráf ke maidán un ke
chárpáíoṇ, aur un ke mamlúk, aur un ke sab haiwánoṇ ke liye hoṇ. 4 Aur shahroṇ
ke maidán, jo tum Lewíoṇ ko doge, harek shahr kí díwár se báhar cháron taraf
hazár háth ke pher meṇ hoṇ. 5 Aur tum shahr se leke báhar kí taraf ko mashriq
kí samt do hazár háth paimáish karo, aur janúb kí jánib do hazár háth, aur
magrib kí jánib do hazár háth, aur shimál kí jánib do hazár háth; aur shahr un
ke bích o bích ho: ye un ke shahroṇ ke atráf haiṇ. 6 Aur un shahroṇ ke
darmiyán, jo tum Lewíoṇ ko doge, chha shahr panáh ke liye howeṇ, táki ḳhúní
un meṇ bhágke já raheṇ: aur un shahroṇ ke siwá bayálís shahr aur bhí do. 7 So
sáre shahr, jo tum Lewíoṇ ko doge, aṭhtálís shahr apne gird ke maidánoṇ samet
haiṇ. 8 Tum ye sab maidánoṇ samet unheṇ dená, baní Isráel kí mírás meṇ se ye
shahr Lewíoṇ ko díe jáeṇ; jin ke qabze meṇ bahut se shahr haiṇ bahut se deṇ, aur
jin pás thoṛe haiṇ thoṛe deṇ: harek apne shahroṇ meṇ se apní mírás muwáfiq jo
us ne páí hai Lewíoṇ ko de.

9 Phir Khudá'wand ne Músá ko ḳhitáb karke farmáyá, 10 Baní Isráel ko
farmá aur unheṇ kah, Jab tum Yardan pár Kanán kí sarzamín meṇ dáḳhil ho,
11 To tum apne liye kai shahr panáh ke wáste muqarrar karo, táki wuh ḳhúní,
jis se sahwan ḳhún ho jáe, bhág ke waháṇ já rahe. 12 Ye shahr tumháre liye us
ke walí se panáh ke wáste honge; aur ḳhúní jab tak jamáat ke rúbarú faisale ke
wáste khaṛá na ho, qatl kiyá na jáwe. 13 So we shahr, jo tum unhen panáh ke
liye doge, chha shahr haiṇ. 14 Tín un meṇ se Yardan ke usí pár howeṇ, aur

tín Kanaán kí sarzamín meṉ : ye shahr panáh kí jagaheṉ haiṉ. 15 Ye chha shahr
baní Isráel aur musáfiroṉ aur un ke wáste jo tum meṉ búd o básh karte haiṉ,
panáh ke liye haiṉ ; táki jis se sahwan ḳhún ho jáe bhágke un meṉ já rahe.
16 Aur agar koí kisí ko lohe ke hathyár se máre, aisá ki wuh marjáe, wuh ḳhúní
hai : ḳhúní márá jáwe. 17 Aur agar koí kisí ko aisá patthar khínch máre, ki
wuh marjáe, to wuh ḳhúní qatl kiyá jáe. 18 Aur agar koí kisí ko aisá laṭh máre
ki wuh mar jáe, to wuh ḳhúní hai : ḳhúní márá jáe. 19 Wuh shaḳhs, jo maqtúl
ká walí hai, ḳhúní ko apne háth se qatl kare ; jab wuh use páwe, use már ḍále.
20 Aur agar koí kisí ko kíne se ḍhakel de, yá dáo ghát se use patak de, ki wuh
marjáe ; 21 Yá adáwat se use ṭhappaṛ máre, ki wuh marjáe, to wuh márnewálá
ḳhúní hai ; márá jáe : maqtúl ká walí, jab us ḳhúní ko páwe, qatl kare. 22 Par
agar koí kisí ko bagair adáwat ke, yá be dáo ghát us par koí bartan ḍál de ;
23 Yá use bin dekhe aisá patthar phenke, ki us par gire, aur wuh mar jáe, aur
wuh us ká dushman na thá, aur na us kí buráí cháhtá thá ; 24 To jamáat us qatl
aur maqtúl ke walí ke darmiyán un hukmoṉ ke muwáfiq faisala kare : 25 Ki
jamáat us qátil ko maqtúl ke walí ke háth se chhuṛáke usí panáh ke shahr meṉ,
jaháṉ wuh bhágke gayá thá, phir bhej de ; jab tak ki baṛá káhin, jo quds ke tel se
mamsúh húá thá, mar jáe, wuh wahíṉ rahe. 26 Lekin agar ḳhúní us panáh ke
shahr kí sarhadd se, jaháṉ wuh bhágke gayá thá, báhar áwe ; 27 Aur maqtúl ká
walí qátil ko panáh ke shahr kí sarhadd se báhar páwe, aur qátil ko qatl kare, to
us par ḳhún ká gunáh nahíṉ : 28 Kyúnki us qátil ko lázim thá, ki baṛe káhin kí
wafát tak usí panáh ke shahr meṉ rahtá : aur us ke marne ke bád apní maurúsí
sarzamín meṉ átá. 29 So tumhárí sárí bastíoṉ meṉ tumháre sab qarnoṉ meṉ
yih faisale kí rasm tumháre liye hogí. 30 Jo koí kisí ko már ḍále, to qátil gawá-
hoṉ kí gawáhí ke muwáfiq qatl kiyá jáe : aur ek gawáh kí gawáhí se kisí ko qatl
karná rawá nahíṉ. 31 Aur tum us qátil se jis par qatl ká fatwá ho, diyat mat lo ;
wuh márá jáwe. 32 Aur tum us se bhí, jo apní panáh ke shahr ko bhág gayá ho,
diyat mat lo, táki wuh baṛe káhin kí maut ke áge apní sarzamín meṉ phir áwe.
33 So tum us zamín ko, jaháṉ tum rahte ho, nápák mat kíjiyo ; kyúnki ḳhún hí
hai, jo zamín ko nápák kartá hai : aur zamín us ḳhún se, jo waháṉ biṭáyá jáwe,
pák nahíṉ hotí, magar us ke biṭánewále ke lahú se. 34 Pas tum apní búdobásh
kí sarzamín ko ganda na karo, ki waháṉ maiṉ bastá húṉ : kyúnki maiṉ ḲHUDA'-
WAND húṉ, jo baní Isráel ke darmiyán rahtá húṉ.

XXXVI. BA'B.

1 Phir baní Giliahd ke qabíle ke abwí sardár, jo baní Yúsaf ke qabáil meṉ se
Makir bin Manassí ká beṭá hai, áe aur Músá aur baní Isráel ke abwí sardároṉ ke
huzúr bole, 2 Ki ḲHUDA'WAND ne hamáre maḳhdúm ko farmáyá, ki zamín qurae
se baní Isráel ko mírás dí jáwe : aur hamáre maḳhdúm ne ḲHUDA'WAND ke hukm
se farmáyá, ki hamáre bháí Silfiahad kí mírás us ke beṭíoṉ ko dí jáwe. 3 Pas
agar we baní Isráel ke aur firqoṉ ke beṭoṉ meṉ se kisí ke sáth byáhí jáweṉ, to un
kí mírás hamárí ábáí mírás se nikal jáegí, aur us firqe kí mírás meṉ jaháṉ we
byáhí gaíṉ milegí : so hamáre qurae kí mírás kam ho jáegí. 4 Aur jab baní Isráel

ke yubul ká sál áegá, to un kí mírás us firqe kí mírás men jahán we byáhí gaín,
milegí: aur un kí mírás kamárí ábáí mírás se nikal jáwegí.
5 Tab Músá ne Ḳhuda´wand ke hukm se baní Isráel ko farmáyá, ki Baní Yúsaf
ke faríqwále achchá kahte hain. 6 So Ḳhuda´wand Silfiahad kí betíon ke haqq
men yún farmátá hai, ki we jis se cháhen us se byáh karen, magar wuh shaḳhs un
ke ábáí faríq men ká ho; 7 Táki baní Isráel ke ek firqe kí mírás dúsre firqe men
na jáwe; aur baní Isráel men se har shaḳhs apne hí ábáí firqe kí mírás se milá
rahegá. 8 Aur harek aurat jis kí mírás baní Isráel ke ek firqe men hai, apne báp
hí ke firqe men se ek ke sáth byáh kare, táki baní Isráel men harek shaḳhs apne
báp kí mírás par qáim rahe. 9 Aur ek firqe kí mírás dúsre firqe men mil na jáwe;
balki baní Isráel ke firqon men harek shaḳhs apní mírás se milá rahe. 10 Chun-
ánchi Silfiahad kí betíon ne, jaisá Ḳhuda´wand ne Músá ko farmáyá, waisá hí kiyá:
11 Is liye ki Mahlah aur Tirzah aur Hajlah aur Milkah aur Nauah, Silfiahad kí
betíán apne chachere bháíon ke sáth, 12 Yúsuf ke bete Manassí ke firqe men
byáhí gaín; aur un kí mírás un ke báp ke firqe ke gharáne men sábit rahí.
13 Ye we ahkám aur sharíaten hain, jo Ḳhuda´wand ne Músá kí márifat Moab
ke maidánon men lab i Yardan Yirího ke muqábil baní Isráel ke liye muqarrar
farmáín.

ISTISNA´ KI´ KITA´B.

I. BA´B.

1 Ye we báten hain jo Músá ne Yardan ke pár, bayábán ke maidán men, Súf
ke muqábil, Párán aur Tofal Laban, aur Hasírat, aur Dízahab ke darmiyán, baní
Isráel ko kahín. 2 Aur Horib se Qádis barníá tak jabal i Sheir kí ráh se gyárah
din kí ráh hai. 3 Aur aisá húá ki chálíswen sál gyárahwen mahíne kí pahilí
táríḳh wuh sab báten, jo Ḳhuda´wand ne Músá ko farmáí thín, ki baní Isráel ko
kahí jáen, Músá ne un ko kahín. 4 Bád us ke ki us ne Amúríon ke bádsháh
Sihon ko jo Hesbon men rahtá thá, aur Basan ke bádsháh Og ko jo Isárat aur
Azriát men rahtá thá, qatl kiyá.
5 Tab Yardan ke pár Moab ke maidán men Músá ne dil lagáke sharíat ko
bayán karná shurú kiyá: 6 Ki Ḳhuda´wand hamáre Ḳhudá ne Horib men
ham se ḳhitáb karke farmáyá, ki tum is pahár par bahut rahe. 7 Ab phiro, aur
safar karo, aur Amúríon ke pahár, aur un ke sab báshindon men, maidánon men,
paháron men, nasheb men, janúb ko, aur daryá ke banádir ko, Kanáníon kí sar-
zamín, aur Libanon men barí nahr tak, jo nahr Furát hai, jáo. 8 Dekho main ne
yih zamín tumhen anáyát kí, dáḳhil ho, aur us zamín par jis kí bábat Ḳhuda´wand
ne tumháre bápdádon Abirahám, aur Izhák, aur Yaqúb se qasam kí, ki tum ko aur
tumháre bád tumhárí nasl ko dúngá, mírás men lo.
9 Aur us hí waqt main ne tum ko kahá, ki main akelá tumhárá bojh uthá nahín
saktá. 10 Ḳhuda´wand tumháre Ḳhudá ne tumhen firáwán kiyá, aur dekho
tum áj ke din aise firáwán ho, jaise ásmán ke sitáre. 11 Ḳhuda´wand tumháre

ápdádoṉ ká Ḳhudá tum ko is se bhí ziyáda hazár chand firáwání baḳhshe; aur
isá us ne tum se kahá hai, tum ká barakat baḳhshe. 12 Maiṉ akelá tumhárí
aklíf aur bojh aur jhagṛoṉ ká mutahammil kyúnkar ho sakúṉ? 13 So tum
ánishmand log, aur ahl i ḳhirád jo mashhúr haweṉ, un ko apne firqoṉ ke muwáfiq
o, ki maiṉ unheṉ tumháre sardár karúngá. 14 Aur tum ne mujhe jawáb diyá
há aur kahá thá, ki jo kuchh tú ne karne ke liye hukm kiyá, wuh bihtar hai.
5 So maiṉ ne tumháre firqoṉ ke raísoṉ meṉ se dánishwar jo mashhúr the líe,
ur unheṉ tumháre raís, hazároṉ ke sardár, aur saikaṛoṉ ke sardár, aur pachás
achás ke sardár, aur das das ke sardár, tumháre firqoṉ ke muwáfiq kiyá. 16 Aur
s hí waqt maiṉ ne tumháre sardároṉ se kahá, ki tumháre bháíoṉ meṉ jo ḳhasúmat
o, to use suno; aur donoṉ shaḳhsoṉ meṉ ḳhwáh we donoṉ bháí hoṉ, yá ek musáfir
us ke sáth rahtá ho, insáf se faisala karo. 17 Tum hargiz adálat meṉ kisí kí
arafdárí na karo; tum chhoṭe kí aisí suno, jaise baṛe kí sunte ho; tum kisí ke chihre
na ḍaro; kyúnki adálat jo hai, Ḳhudáwand kí hai: aur jo muámala tumháre áge
ushkil ho, mere pás láo, maiṉ use daryáft karúngá. 18 Aur maiṉ ne us hí waqt
ab kám jo tumháre karne ke the tumheṉ batá die.

19 Aur ham ne Horib se kúch kiyá; to jaisá Ḳhudáwand hamáre Ḳhudá ne
ameṉ farmáyá thá un ḳhaufnák baṛe bayábánoṉ meṉ gae, jinheṉ tum ne
múríoṉ ke paháṛ ko játe húe dekhá; aur phir Qádisbárnía meṉ áe. 20 Tab
aiṉ ne tumheṉ kahá, ki tum Amúríoṉ ke koh tak pahunche ho, jo Ḳhudáwand
amárá Ḳhudá hameṉ atá kartá hai. 21 Dekho Ḳhudáwand tumháre Ḳhudá ne
ih zamín tumheṉ anáyat kí hai; chaṛho, aur us ke wáris ho, jaisá Ḳhudáwand
umháre bápdádoṉ ke Ḳhudá ne farmáyá hai; tum mat ḍaro, aur dil shikasta na
o. 22 Tab tum sab mujh pás áe, aur bole, ki ham apne jáne se áge log bhejenge;
e jáke us zamín kí hamáre liye jásúsí kareṉ, aur ham ko ḳhabar deṉ, ki ham kis
áh se waháṉ jáeṉ, aur kaun se shahroṉ meṉ dáḳhil haweṉ. 23 So mujh ko wuh
át ḳhush áí, aur maiṉ ne tum meṉ se firqe píche ek ek ádmí karke bárah ádmí
e. 24 We rawána húe aur koh par gae, aur wádí Iskál meṉ áe, aur us kí jásúsí
í. 25 Aur unhoṉ ne us zamín ká mewa apne háthoṉ se toṛá, aur ham pás utár
áe, aur ḳhabar le áe, aur bole, ki Yih jo Ḳhudáwand hamárá Ḳhudá ham ko detá
ai, achhí zamín hai.

26 Tau bhí tum ne chaṛhne se inkár kiyá aur Ḳhudáwand apne Ḳhudá ke
ukm se sarkashí kí. 27 Aur tum ne apne ḳhaimoṉ meṉ shikáyat kí, aur kahá ki
Azbaski Ḳhudáwand hamárá kína rakhtá thá, ham ko Misr kí zamín se nikál láyá,
áki hameṉ Amúríoṉ ke háth meṉ giriftár karwá de, aur we hameṉ halák kareṉ. 28
Ham kaháṉ chaṛheṉ? hamáre bháíoṉ ne to yúṉ kahke hameṉ bedil kar diyá, ki we
og to ham se baṛe aur lambe haiṉ; aur unke shahr baṛe haiṉ, jin kí díwáreṉ ásmán
ak haiṉ; aur ham ne baní Anáq ko waháṉ dekhá. 29 Tab maiṉ ne tumheṉ kahá,
Hirásán na ho, aur un ke hargiz mat ḍaro. 30 Ḳhudáwand tumhárá Ḳhudá jo
umháre áge áge chaltá hai, jaise tumháre liye Misr meṉ tumhárí ánkhoṉ ke sámhne
wuh sab kuch kiyá, waisehí tumháre taraf se wuh jang karegá. 31 Aur tum ne
bayábán meṉ dekhá, ki sárí ráh jaháṉ jaháṉ tum chale áe, Ḳhudáwand tumháre
Ḳhudá ne jaise mard apne laṛke ko uṭhátá hai, tum ko sáre raste meṉ jis meṉ tum
chale áe, uṭháyá, yaháṉ tak ki tum is jagah á pahunche. 32 Tab bhí tum Ḳhudá-
wand apne Ḳhudá par ímán na láe: 33 So ráh meṉ tum se áge gayá ki tumháre

liye jagah ṭhahráwe, jaháṉ tum apne ḳhaima istáda karo, rát ko ág meṉ, aur din ko
badlí meṉ, táki tumheṉ wuh ráh batáwe, jis meṉ tum chalo.
34 Tab Ḳhuda´wand ne tumhárí báteṉ suníṉ, aur ġusse húá, aur qasam kháke
yúṉ bolá; 35 Ki yaqínan yih sharír qaum ke logoṉ meṉ se ek bhí us achhí zamín
ko, jis ke dene ká wáda maiṉ ne un ke báp dádoṉ se qasam kháke kiyá hai, na
dekhegá. 36 Magar Yafunná ká beṭá Kálib, use dekhegá; aur maiṉ yih zamín jis
par us ká guzar húá, use aur us kí nasl ko deúngá, is liye ki us ne Ḳhuda´wand kí
púrí tabíyat kí. 37 Aur tumháre báis se Ḳhuda´wand mujh par bhí ġussa húá,
aur bolá, Tú bhí us meṉ dáḳhil na howegá. 38 Lekin Nún ká beṭá Yasúa, jo terí
ḳhidmat meṉ khaṛá hai, us meṉ dáḳhil hogá. Tú us kí himmat bandhwá; kyúnki
wuh baní Isráel ko unkí mírás meṉ le jáegá. 39 Aur tumháre bachche, jinheṉ
tum ne kahá ki shikár hojáenge, aur tumháre laṛke jinheṉ is din nek o bad ká
intiyáz nahíṉ hai, wuháṉ dáḳhil honge; aur maiṉ wuh unheṉ deúngá, aur we us ke
wáris honge. 40 Par tum jo ho so murájaat karo, aur daryá i Qulzum kí ráh se
bayábán meṉ kúch karo.
41 Tab tum ne mujhe jawáb diyá, aur kahá, Ham ne Ḳhuda´wand ká gunáh kiyá
hai, so ham chaṛh jáenge, aur jaisá Ḳhuda´wand hamáre Ḳhudá ne wuh sab ham
ko farmáyá hai, ham jang karenge. Phir tum sab ke sab hathyár bándhke muhaiyá
húá, ki paháṛ par chaṛh jáo. 42 Tab Ḳhuda´wand ne mujhe kahá, Tú unheṉ kah ki
U´par mat chaṛho, aur na jang karo, ki maiṉ tumháre darmiyán nahíṉ húṉ; na ho
ki tum apne dushmanoṉ ke áge máre paṛo. 43 So maiṉ ne tumheṉ wuh kah diyá,
aur tum shanawá na howe, balki Ḳhuda´wand ke hukm se sarkashí kí, aur magrúí
se paháṛ par chaṛh gae. 44 Tab Amúríoṉ ne jo us koh par rahte the tumhárá
sámhná kiyá, aur shahd kí makhíoṉ kí mánind tumheṉ ragedá, aur Sheir meṉ
Hurmah tak tumheṉ márá. 45 Tab tum phire aur Ḳhuda´wand ke áge roe, par
Ḳhuda´wand ne tumhárí na suní, na tumhárí taraf kán rakhá. 46 Tab tum ek
muddat tak Qádis bárnía meṉ paṛe rahe.

II. BA´B.

1 Tab jaisá Ḳhuda´wand ne mujhe farmáyá thá, ham phire, aur daryá i Qulzum
kí ráh bayábán meṉ áe, aur ek muddat tak koh i Sheir ke gird phirá kie. 3 Phir
Ḳhuda´wand ne mujhe ḳhitáb karke farmáyá: Tum is koh ke gird bahut phire,
ab shimál kí taraf jáo. 4 Aur tú un logoṉ se kah, ki Tum apne bháíoṉ baní Esau
ke nawáhí se ab guzarte ho, we Sheir meṉ rahte haiṉ; aur we tum se kháif honge,
so tum apne taiṉ nigáh rakho. 5 Aur unheṉ mat chheṛo; kyúnki maiṉ unkí
zamín se ek qadam bhar bhí tum ko nahíṉ dene ká, iswáste ki maiṉ ne koh i Sheir
Esau kí mírás meṉ diyá hai. 6 Tum qímat deke ḳhurish un se mol líjo, táki tum
kháo; aur qímat deke páni nikálío, táki tum pío. 7 Ki Ḳhuda´wand tere Ḳhudá ne
tere háth ke sab kámoṉ meṉ tujhe barakat dí hai; wuh aise baṛe bayábán meṉ
tere raftár ko jántá hai: is chális baras kí muddat meṉ Ḳhuda´wand terá Ḳhudá
tere sáth thá, tujhe kisí chíz kí kamí na thí.
8 So ham apne bháíoṉ baní Esau kí zamín se jo Sheir meṉ rahte haiṉ, bayábán
kí ráh se Elat ke maidán, aur Asíon i jabr kí ráh se hoke guzar gae, to ham phire

aur Moab ke dasht kí ráh meṉ áe. 9 Tab Ḳhudáwand ne mujhe irshád farmáyá,
ki Moabíoṉ ko dukh na de, aur un se muqábila na kar: ki un kí zamín ká wáris
tujhe na karúngá; kyúnki maiṉ ne baní Lút ko Ár mírás meṉ diyá hai. 10 Wuháṉ
áge Aimí rahte the, wuh ek baṛí, aur bahut, aur unchí qaddwálí qaum, Anáqíoṉ kí
mánind thí. 11 Aur we bhí baní Anáq ke mánind jabábara meṉ gine játe the;
lekin Moabí un ko Aimí kahte the. 12 Par áge Sheir meṉ Húrí rahte the, aur
baní Esau ne unheṉ nikál diyá, aur unheṉ apne áge nábúd kiyá, aur un ke qáim
muqám húe; jaisá baní Isráel ne apní mírás kí zamín meṉ jo Ḳhudáwand ne
unheṉ dí thí, kiyá. 13 Ab uṭho, aur wádí Zarad ke pár ho; chunánchi ham wádí
Zarad se udhar guzre.

14 Aur jab se ham ne Qádisbárnía ko chhoṛá, aur wádí Zarad tak áe, aṭhtís
baras húe, is muddat meṉ jangí logoṉ kí sárí jamáat ḳhaimagáh meṉ markhap gaí,
jaisá Ḳhudáwand ne qasam karke unheṉ kahá thá. 15 Aur Ḳhudáwand ká
háth un ke barḳhiláf thá, táki unheṉ ghabráwe, yaháṉ tak ki unheṉ ḳhaimagáh
meṉ se faná karḍále.

16 So aisá húá ki jab sáre mard i jangí margae, aur ummat meṉ se faná ho gae;
17 Tab Ḳhudáwand ne mujhe ḳhitáb karke farmáyá, Tú áj Ár meṉ hoke, jo
Moab kí sarhadd hai, guzartá hai. 19 Aur jab tum baní Ammún ke ámne sámne
á pahunche, to unheṉ dukh na de, na un ká muqábila kar; kyúnki maiṉ baní
Ammún kí sarzamín meṉ tujhe mírás nahíṉ dene ká, ki use maiṉ ne baní Lút kí
mírás meṉ diyá hai. 20 Wuh bhí jabábara kí zamín giní játí thí; áge wuháṉ
jabábara rahte the, aur Ammúní unheṉ Zamzumí kahte the. 21 Wuh ek baṛí,
aur bahut, aur unchí qaddwálí qaum Anáqíoṉ kí mánind thí; Ḳhudáwand ne
unheṉ unke áge halák kiyá; so unhoṉ ne unheṉ nikál diyá, aur unkí jagah baiṭhe.
22 Jaisá us ne baní Esau se kiyá jo Sheir meṉ rahte the, ki us ne Húríoṉ ko unke
áge se halák kiyá, so unhoṉ ne unheṉ nikál diyá, aur unkí jagah áj tak baiṭhe
haiṉ. 23 Aur Awíoṉ ko bhí jo apní bastíoṉ meṉ Azzah tak rahte the, aur
Kaftúríoṉ ko jo Kaftúr se nikalte the un ko halák kiyá, so unhoṉ ne unheṉ nikál
diyá, aur unkí jagah baiṭhe. 24 So tum uṭho, kúch karo, aur nahr i Arnún ke
pár jáo, dekho maiṉ ne Hesbon ke bádsháh Amúrí Sihon ko us kí sarzamín samet
tumháre háth meṉ diyá hai: so mírás lene lago, aur jang ke maidán meṉ un ká
muqábila karo. 25 Áj ke din se maiṉ tumháre ḳhauf aur ḳhatar un qaumoṉ ke
dil meṉ ḍalúngá, jo sáre ásmán ke níche haiṉ; we tumháre ḳhabar sunengí, aur
kámpengí, aur tumháre áge laraz jáengí.

26 Tab maiṉ ne dasht Qadímat se Hesbon ke bádsháh Sihon pás elchíoṉ ko
bhejá, aur sulh ká kalám kahlá bhejá: 27 Maiṉ tere sarzamín se guzar jáungá,
main ráh ráh chalá jáungá, aur dahne yá báyáṉ háth na muṛúngá. 28 Rúpe ke
iwaz khání mujhe do, to maiṉ use kháúṉ, aur rúpe ke iwaz pání bhí mujhe do, to
maiṉ use píúṉ, maiṉ ḳhálí apne páoṉ se chalá jáúngá. 29 Jis tarah baní Esau ne
jo Sheir meṉ rahte haiṉ, aur Moabíoṉ ne jo Ár men baste haiṉ, mujh se sulúk
kiyá; jab tak ki ham Yardan ke pár us zamín meṉ dáḳhil howen, jo Ḳhudáwand
hamárá Ḳhudá ham ko detá hai. 30 Lekin Hesbon ke bádsháh Sihon ne ham
ko apne pás se guzarne na diyá; kyúnki Ḳhudáwand terá Ḳhudá ne us kí rúh ko
saḳht, aur us ke dil ko bhárí kar diyá, táki use tere háth meṉ dewe, jaisá áj hai.
31 Phir Ḳhudáwand ne mujhe farmáyá, Dekh, maiṉ ne Sihon ko us kí sarzamín

samet tujhe dená shurú kiyá; tú mírás lená shurú kar, táki us kí zamín le lewe.
32 Tab Sihon apní sárí qaum leke Yahas meṇ hamáre muqábala ke liye niklá,
táki ham se laṛe. 33 So KHUDA´WAND hamáre Khudá ne use hamáre háth meṇ
somp diyá, aur ham ne use aur us kí aulád ko, aur us kí sab qaum ko halák kiyá.
34 Aur ham ne us kí waqt us ke sáre shahroṇ par qabza kiyá, aur mardoṇ, aur
auratoṇ, aur bachoṇ ko, har ek shahr meṇ haram kiyá, aur kisí ko báqí na chhoṛá.
35 Aur ham ne siwá chárpáíoṇ ke jínheṇ ham ne pakṛá, aur mál ke, jo ham ne
shahroṇ meṇ se lúṭá, kisí ko báqí na rakhá. 36 Aroer se leke jo nahr Arnún ke
kináre par hai, aur us shahr se leke jo nahr par hai Giliád tak aisá koí shahr na
thá, jise le lená ham par dushwár ho; KHUDA´WAND hamáre Khudá ne sab hamáre
qabze meṇ somp diyá. 37 Magar baní Ammún kí sarzamín jis ke nazdík ham na
gae, aur wádí Yabúq kí nawáhí, aur kohistán kí bastíáṇ, aur báze báze muqám,
jaháṇ KHUDA´WAND hamáre Khudá ne hameṇ jáne na diyá.

III. BAB.

1 Tab ham phire, aur Basan kí simt ko chaṛh gae, aur Basan ká bádsháh
Og Azriát meṇ apní sárí qaum leke hamáre muqábile ke liye niklá, táki ham se
laṛe. 2 Aur KHUDA´WAND ne us waqt mujhe farmáyá, Us se mat ḍar, ki maiṇ ne
us ko aur us kí sárí qaum ko, us kí sarzamín samet tere qabze meṇ somp diyá; tú
us se wuhí kar, jo tú ne Amúríoṇ ke bádsháh Sihon se jo Hesbon meṇ rahtá thá
kiyá. 3 Chunánchi KHUDA´WAND hamáre Khudá ne Basan ke bádsháh Og ko bhí
us kí sárí qaum samet hamáre qábú meṇ kar diyá; aur ham ne unheṇ yaháṇ tak
márá, ki un meṇ se koí báqí na rahá. 4 Aur ham ne usí dam us ke sab shahr le
lie, wuháṇ ek shahr bhí na rahá, jo ham ne un se le na liyá; sáṭh shahr Argob ká
sárá mulk, Og kí mamlukat Basan meṇ le lí. 5 Yih sab shahr únchí díwároṇ, aur
darwáze, aur quflоṇ se mazbút the, aur niháyat bahut shahr bhí jo behisár the, le
lie. 6 Aur ham ne unko unke mardoṇ, anr auratoṇ, aur laṛkoṇ ko, harek shahr
meṇ, Hesbon ke bádsháh Sihon kí tarah haram kiyá. 7 Lekin sárí mawáshí, aur
shahroṇ ká mál aur asbáb ham ne lúṭ liyá. 8 Aur ham ne us waqt Amúríoṇ ke
donoṇ bádsháhoṇ se Yardan ke pár kí sarzamín, wádí Arnún se koh i Harmún tak:
9 Jise Saidání Siríoṇ, aur Amúrí Sanír kahte haiṇ, le lí. 10 Maidán ke sáre
shahr, aur sará Giliahd, aur sárá Basan Salkah tak, aur Azriát tak, garaz Basan ke
bádsháh Og kí sárí mamlukat le lí. 11 Kyúnki jabábara kí nasl meṇ se faqat
Basan ká bádsháh Og báqí rahá thá: aur dekho us ká chhapar khat lohe ká thá; kyá
wuh baní Ammún kí Rabbah meṇ nahíṇ hai? ádmí ke háth se nau háth ká lambá
chár háth ká chahlá.

12 Aur yih sab zamín ham ne usí waqt qabze meṇ kí, aur Aroer jo Arnún ke
wádí par hai, aur ádhá koh Giliád aur us kí nawáhí ke shahr, maiṇ ne yih sab Rúb-
iníoṇ, aur Jaddíoṇ ko bakhshe. 13 Aur Giliád ká báqíyá, sáre Basan samet, jo Og
kí mamlukat thí, maiṇ ne ádhe baní Manassí ko diyá; Argob ká sárá mulk, sáre
Basan samet jabábara kí zamín kahlátí hai. 14 Manassí ke beṭe Yaír ne Argob
kí sárí mamlukat Gasúríoṇ aur Makáníoṇ kí nawáhí tak le lí, aur us ne us ká yáne
Basan ká nám Yaír kí bastíáṇ rakhá, jo us ká nám thá, wuhí nám áj tak hai. 15 Aur
Makír ko Giliád maiṇ ne diyá. 16 Aur Giliahd se wádí Arnún tak, aur darmiyán ke

wádí Yabúq kí wádí tak, jo baní Ammún kí sarzamín hai, main ne Rúbiníon ko,
aur Jaddíon ko dí. 17 Aur maidán bhí diyá, aur Yardan bhí us kí nawáhí samet
Kinnárat se leke maidán ke daryá, yáne daryá i shor tak jo Pisgah ke utar kí past
zamín hai, aur mashriq kí samet. 18 Aur main ne usí waqt tum ko hukm kiyá
aur kahá, ki Ḳhudá'wand tumháre Ḳhudá ne is zamín ká tum ko wáris kiyá; tum
apne bháíon baní Isráel ke áge hoke hathyár bándh ke sab jitne laṛne ke qábil ho
pár utro. 19 Magar tumhárí jorúán, aur tumháre bache, aur tumhárí mawáshí,
tumháre shahron men, jo main ne tumhen diye hain, rahen ki main jántá hún;
tumhárí mawáshí firáwán hai. 20 Jab tak ki Ḳhudá'wand tumháre bháíon ko
chain bakhshe, jaisá tumhen bakhshá, táki we bhí us zamín ke jo Ḳhudá'wand
tumhárá Ḳhudá Yardan ke pár unhen detá hai, wáris howen; tab tum apne sirí
zamín i maurúsí men, jo main ne tumhen dí hai, phir áoge.

21 Aur usí waqt main ne Yasúa ko farmáyá, Tú ne ánkhon se dekhá, sab kuchh
ki Ḳhudá'wand tere Ḳhudá ne un do bádsháhon se kiyá; Ḳhudá'wand un sab
mamlukaton se jahán jahán tú jáegá, aisáhí karegá. 22 Tum unse mat ḍaríyo,
kyúnki Ḳhudá'wand tumhárá Ḳhudá tumhárí taraf se áp laṛegá.

23 Tab main Ḳhudá'wand ke huzúr giṛgiṛáyá, aur bolá: 24 Ai málik Ḳhudá'-
wand, tú ne apní buzurgí, aur apní shuhrwarí apne bande ko dikhláná shurú kí;
zamín par kaun sá Ḳhudá hai, jo tere se kám kare, aur terá sá zor rakhe? 25 Main
terí minnat kartá hún, mujhe parwánagí ho ki pár jáún, aur wuh achhí sarzamín jo
Yardan ke pár hai dekhún, wuh nafís pahár, wuh Lubnán! 26 Lekin Ḳhudá tum-
háre sabab se mujh par gusse húí, aur us ne merí na suní; aur mujhe Ḳhudá'wand
ne kahá, Bas, bas, is muqadame men mujh se kuchh mat kah. 27 Koh i Pisgah kí
choṭí par chaṛh, aur magrib, aur janúb, aur shimál, aur mashriq kí taraf ánkhen
uṭhá, aur apní ánkhon se dekh le, kyúnki tú is Yardan ke pár na jáegá. 28 Par
Yasúa ko hukm kar, aur use dilerí bakhsh, aur use qúwat de, ki wuh un logon ke
áge áge pár jáegá, aur wuhí un ko us zamín ká jo tú dekhtá hai wáris karegá. 29
Chunánchi ham wádí men Bait ul Peor ke muqábil ṭhahare rahe.

IV. BAB.

1 So ab ai baní Isráel, we sharíaten, aur hukm, jo main tumhen sikhlátá hún, sun
lo, aur un par amal kar, táki tum zindagí páo, aur us zamín men, jo Ḳhudá'wand
tumháre báp dádon ká Ḳhudá tum ko ḍetá hai, dákhil hoke us ke wáris ho. 2 Tum
is bát men jo main tumhen kahtá hún na kuchh ziyáda kíjio, na kam; táki tum
Ḳhudá'wand apne Ḳhudá ke hukmon ko jo main ne tum tak pahuncháe hifz karo.
3 Jo kuchh ki Ḳhudá'wand ne Bálpeor se kiyá, sab tum ne apne ánkhon se dekhá
hai, ki aur sab mardon ko jo Bálpeor ke pairau the, Ḳhudá'wand tumháre Ḳhudá
ne tum men se nábúd kiyá. 4 Par tum jo Ḳhudá'wand apne Ḳhudá se chipṭe
húe ho, so tum men se harek áj tak jítá maujúd hai. 5 Dekho main ne hukm aur
sharíaten jis tarah Ḳhudá'wand mere Ḳhudá ne mujhe farmáyá, tumko sikhláín,
táki tum us sarzamín men jáne jis ke wáris hoge, un par amal karo. 6 So unko
hifz karo, aur un par amal karo, kyúnki qaumon ke áge tumhárí yihí dánishwarí
aur khiradmandí hai: ki we in sharíaton ko sunen, aur bolen, ki Yaqínan yih buzurg-
wár qaum, niháyat shuúrwár aur dáná hai. 7 Kyúnki aisí baṛí qaum kaun hai, jis

se Ḳhudá aisá nazdík ho, jaisá ḲHUDA´WAND hamárá Ḳhudá sab chízoṉ meṉ jo ham
us se mángte haiṉ, ham se nazdík hai. 8 Aur kaun aisá buzurgwár qaum hai, jis
ká hukm aur sharíateṉ aisá pák hoṉ, jaisí yih sárí sharíat hai, jo maiṉ áj tumheṉ detá
húṉ? 9 So apní ḳhabardárí karo, aur apne diloṉ se chálák raho, na ho ki tum un
chízoṉ ko jinheṉ tumhárí ánkhoṉ ne dekhá bhúl jáo, aur na ho ki yih báteṉ zindagí
bhar kabhí tumháre diloṉ se játí raheṉ: balki tum ye báteṉ apne beṭoṉ, aur potoṉ
ko sikhláo. 10 Ḳhususan jis din tú ḲHUDA´WAND apne Ḳhudá kí huzúr Horib
meṉ khaṛá húá, aur ḲHUDA´WAND ne mujhe farmáyá, ki Qaum ko mere huzúr jama
kar; maiṉ unheṉ apná kalám sunáúngá, táki we jab tak ki zamín par jíte raheṉ,
mujh se ḍará kareṉ: aur táki we apne laṛkoṉ ko sikhláeṉ. 11 Chunánchí tum
nazdík áe, aur paháṛ ke níche khaṛe rahe; aur us paháṛ se leke ásmán ke bíchoṉ
bích tak ek ág sí andherí, aur badlí, aur tiragí samet lag rahí thí. 12 Aur ḲHUDA´-
WAND ne us ág meṉ se tumháre sáth ḳhitáb kiyá, tum ne bátoṉ kí áwáz suní; lekin
shakl na dekhí, ḳhálí áwáz hí suní thí. 13 Aur us ne apná ahd tumháre áge bayán
kiyá, jis kí bábat us ne tumheṉ kahá ki is se tajáwuz na kíjio; yáne wuh Das Hukm,
jinheṉ us ne patthar kí do taḳhtíoṉ par likhá. 14 Aur ḲHUDA´WAND ne us waqt
mujhe farmáyá, ki Hukm aur sharíateṉ tum ko sikhláúṉ, táki tum us zamín meṉ jáke
jis ke tum wáris hoge, un par amal karo.

15 Pas tum áp se bahut ḳhabardár raho; kyúnki jis din ḲHUDA´WAND ne Horib
ke darmiyán ág meṉ se tumháre sáth báteṉ kí, tum ne koí shakl nahíṉ dekhí: 16 Na
ho ki tum ḳharáb ho jáo, aur apne liye khodí húí múrateṉ, kisí mard, yá aurat kí
shakl banáo: 17 Kisí haiwán kí shakl jo zamín par hai, yá kisí pardár jánwar
kí shakl jo hawá meṉ uṛtá hai: 18 Yá kisí chíz ke shakl jo zamín par rengtí
chaltí hai; yá kisí machhlí kí shakl jo zamín ke níche pání meṉ hai: 19 Na ho
ki tum ásmán kí taraf ánkheṉ upar karo, aur Áftáb, aur Mahtáb ho, aur ásmán ke
beshumár Sitároṉ ko dekh ke maftún ho jáo, aur unheṉ sijda karo, aur un kí
bandagí karne lago, jinheṉ ḲHUDA´WAND tumháre Ḳhudá ne qaumoṉ ke liye jo
sab ásmán ke níche haiṉ, paidá kiyá hai. 20 Lekin ḲHUDA´WAND ne tumheṉ liyá,
aur wuh tum ko lohe ke tanúr se, yáne Misr se nikál láyá, táki tum us ke mírás
ke log ho, jaisá ki tum áj ke din ho.

21 ḲHUDA´WAND tumháre sabab se mujh par gusse thá, aur qasam karke bolá,
ki Tú Yardan pár na jáegá, aur us achhí sar zamín meṉ jis ká wáris ḲHUDA´WAND
terá Ḳhudá tujh ko kartá hai, dáḳhil na howegá. 22 So maiṉ isí zamín par
marúngá; maiṉ Yardan ke pár na utrúngá; lekin tum pár utroge, aur us achhí
zamín ke wáris hoge. 23 Apní ḳhabardárí karo, na ho ki tum ḲHUDA´WAND apne
Ḳhudá ká ahd jo us ne tum se kiyá bhúl jáo, aur apne liye taráshí húí but, yá
kisí chíz kí taswír banáo, jis ke banáne se ḲHUDA´WAND tere Ḳhudá ne tujhe mana
kiyá hai: 24 Ki ḲHUDA´WAND terá Ḳhudá ek khá jánewálí ág hai; wuh gayúr
Ḳhudá hai.

25 Jab tumháre laṛke, aur laṛkoṉ ke laṛke honge, aur tum muddat tak zamín
par zindagí basar karoge, aur fasád karnewále hojáoge; aur taráshe húe but, aur
múrateṉ banáoge, aur ḲHUDA´WAND apne Ḳhudá ke huzúr shararat karoge, ki use
gusse meṉ láo: 26 To maiṉ áj ke din tumháre barḳhiláf ásmán aur zamín ko
gawáh látá húṉ, ki tum us zamín par se jaháṉ tum Yardan pár játe ho ki wáris
bano, bilkull jald faná ho jáoge; tum wuháṉ apne din púre karne na páoge, ki tum

nest o nábúd kíe jáoge. 27 Aur Khudá'wand tum ko qaumon men paráganda
karegá, aur qaumon ke darmiyán jahán tumhen Khudá'wand hánk lejáegí, thoṛe
se rah jáoge. 28 Wuhán tum un mábúdon kí bandagí karoge, jo ádmíon ke
háthon se bane hain, lahú ke aur patthar ke, jo na dekhín, na sunen, na khá'en, na
súnghen. 29 Par wuhán bhí jab tú Khudá'wand apne Khudá ká tálib hogá, aur
apne púre dil se, aur apne sárí ján se use ḍhúnḍhegá, to tú use páegá. 30 Jis waqt
tú tangí men hogá, aur ye sab hádise ákhirí dinon men tujh par paṛenge, tab bhí
agar tú Khudá'wand apne Khudá kí taraf phiregá, aur us ke hukm ko mánegá:
31 Kyúnki Khudá i rahím Khudá'wand terá Khudá hai: wuh tujhe chhoṛ na
degá, na tujhe barbád karegá; aur us ahd ko jis kí bábat us ne tere bápdádon se
qasam khái hai, na bhúlegá.

32 Ki agle dinon ká, jo tum se áge guzar gae, us din se jo insán ko Khudá'wand
ne zamín par paidá kiyá, aur ásmán ke idhar se leke udhar tak ká ahwál púchho,
ki aisá amr i azím kabhí wáqi húá, yá suná gayá ki nahín? 33 Kabhí logon ne
Khudá kí áwáz suní thí ki ág men se bole, jaisá tú ne suná, aur zinda rahá?
34 Yá kabhí Khudá ne qasd kiyá thá, ki jáke qaumon men tajraba karke, nishán
aur qudraten dikhláke jang karke zoráwar háth aur qúwatwar bázú se aur baṛí
dhák se apne liye ek guroh intikháb kare, jis tarah Khudá'wand tumháre Khudá
ne tumhárá ánkhon ke sámhne Misr men tumháre liye kiyá? 35 Yih sab tujhe
dikháyá, tá ki tú jáne ki Khudá'wand Khudá hai, aur us ke siwá koí nahín hai.
36 Us ne apní áwáz ásmán par se tujhe sunáí, táki tujhe tarbiyat kare, aur zamín
par usne tujhe apní baṛí ág dikhláí, aur tú ne us ká kalám ág men se suná.
37 Aur azbaski wuh tere bápdádon ko pyár kartá thá, us ne un ke bád un kí
nasl ko intikháb kiyá, aur apne zor numáyan se tujh ko Misr se apne áge dharke
nikál láyá. 38 Táki tere áge se un qaumon ko jo tujh se zoráwar, aur qúwatwar
hain, dafa kare, aur tujh ko dákhil kare, aur unkí sarzamín ká wáris tujhe kare, jaisá
is waqt húá.

39 Pas áj ke din ján, aur apne dil men gaur kar, ki Khudá'wand Khudá hai,
ásmán men jo upar hai, aur zamín men jo níche hai; aur us ke siwá koí nahín.
40 So tum us kí sharíaton, aur us ke hukmon ko jo áj main tujhe farmátá hún
hifz kar, táki tere, aur bád tere terí auláď ke liye bihtar ho, aur terí muddat us
zamín par jo Khudá'wand terá Khudá tujhe detá hai tawíl ho.

41 Phir Músá ne mashriq kí simt ko Yardan ke pár tín bastíán alag kín:
42 Táki wuh khúní jo bhúle se kisí ko qatl kare, aur áge se us men dushmaní na
ho, bhág ke wuhán já rahe; aur jab un shahron men se ek men bhág ke dákhil ho,
to jítá bach rahe. 43 Ek to Basar dasht men, baní Rúbin kí zamín ke maidán
men, aur Rámát Giliad men, jo baní Jadd ká hai; aur Jaulán Basan men, jo baní
Manassí ká hai.

44 Yih wuh sharíat hai, jo Músá ne baní Isráel ke huzúr muqarrer kí. 45 Ye
hain we shahádaten, we huqúq, we ahkám, jinhen Músá ne baní Isráel ke liye, jab
we Misr se nikle, bayán kiyá: 46 Yardan ke pár wádí men Baitpeor ke muqábil
Amúríon ke bádsháh Sihon ke mulk men jo Hesbon men rahtá thá, jise Músá aur
baní Isráel ne Misr se nikalkar qatl kiyá: 47 Aur we us kí, aur Basan ke bádsháh
Og kí mamlukat ke wáris húe; ye Amúríon ke do bádsháh the, jo Yardan ke pár
mashriq kí simt ko rahte the: 48 Aroer se leke, jo Arnún ke wádí ke kináre par

hai, koh Síon tak jo Hermon hai; 49 Aur sárá dasht Yardan ke pár mashriq kí
samt, dasht ke daryá tak, jo Pisgah ke utár kí past zamín hai.

V. BAB.

1 Phir Músá ne sáre baní Isráel ko buláyá, aur unheṇ kahá, Ai Isráelío, ye huqúq,
aur ahkám sun rakho, jinheṇ maiṇ áj tumháre kánoṇ tak pahunchátá húṇ, táki tum
unheṇ síkho, aur hifz karo, aur un par amal karo. 2 Ḳhuda´wand hamáre Ḳhudá
ne Horib meṇ ham se ek ahd kiyá. 3 Ḳhuda´wand ne ahd hamáre báp dádoṇ se
nahíṇ kiyá, balki ḳhud ham se, yáne ham sab se, jo áj ke din jíte haiṇ. 4 Ḳhuda´-
wand ne tumháre sáth rúbarú koh par shuale meṇ se kalám kiyá. 5 Us waqt
maiṇ ne tumháre aur Ḳhuda´wand ke darmiyán khaṛe hoke Ḳhuda´wand ká ka-
lám tum ko samjháyá; kyúnki tum shuale se ḍare, aur pahāṛ par na chaṛhe.

6 Tab us ne farmáyá, ki Maiṇ Ḳhuda´wand terá Ḳhudá húṇ, jo tujh ko Misr kí
zamín se, aur ḳhádimoṇ ke ghar se báhar láyá. 7 Aur tere liye aur koí mábúd siwá
mere na hogá.

8 Tú apne liye taráshí húí múrat, aur kisí chíz kí súrat jo upar ásmán par, yá
níche zamín par, yá zamín ke níche pání meṇ hai, maṭ baná. 9 Tú unheṇ sijda na
kar, na un kí bandagí kar; kyúnki maiṇ Ḳhuda´wand terá Ḳhudá gayúr Ḳhudá húṇ,
jo bápdádoṇ kí badkárí ká badlá, ki merá kína rakhnewále haiṇ, un kí aulád se tísre
aur chauthí pusht tak letá húṇ; 10 Aur hazároṇ pushtoṇ par jo mere dost haiṇ,
aur mere hukmoṇ ko yád rakhte haiṇ, rahm kartá húṇ.

11 Tú Ḳhuda´wand apne Ḳhudá ká nám be já mat le; kyúnki Ḳhuda´wand us
ko, jo us ká nám bejá letá hai, begunáh na ṭhahráegá.

12 Sabt ke din ko yád kar, táki tú use muqaddas jáne jaisá Ḳhuda´wand tere
Ḳhudá ne tujhe farmáyá hai: 13 Chha din tak tú mihnat kar, aur apne sab kám
kiyá kar; 14 Par sátwáṇ roz Ḳhuda´wand tere Ḳhudá ke sabt ká hai, tú us diṇ
koí kám na kar, na tú, na terá beṭá, na terí beṭí, na terá gulám, na terá bail, na terá
gadhá, na terí launḍí, na sab terí mawáshí, aur na musáfir jo tere ghar meṇ ho; táki
terá gulám, aur terí launḍí terí tarah se árám le. 15 Yád kar bhí, ki tú Misr kí
zamín meṇ gulám thá, aur Ḳhuda´wand terá Ḳhudá apne zoráwar háthe, aur bálá
dastí se tujh ko wuháṇ se nikál láyá; is liye Ḳhuda´wand tere Ḳhudá ne tujh ko
farmáyá, ki tú sabt ke din kí muháfizat kar.

16 Apne báp, aur apní má ko izzat de, jaisá Ḳhuda´wand tere Ḳhudá ne irshád
kiyá hai, táki terí umr daráz ho; aur táki us zamín meṇ jise Ḳhuda´wand tere
Ḳhudá tujhe atá kartá hai, terá bhalá ho.

17 Tú ḳhún mat kar.

18 Tú ziná na kar.

19 Tú chorí na kar.

20 Tú apne hamsáe par jhúṭhí gawáhí na de.

21 Tú apne hamsáe kí jorú ko mat cháh; tú apne hamsáe ke ghar kí, aur us
kí zamín kí, us ke gulám kí, us kí launḍí kí, us ke bail kí, us ke gadhe kí, aur
hamsáe ke kisí mál kí tama na kar.

22 Ḳhuda´wand ne pahāṛ par badlí, aur gāṛhí andherí kí ág meṇ se tumhárí sárí
jamáat ko buland áwáz se ye báteṇ kahíṇ, aur is se ziyáda kuchh na farmáyá. Aur

us ne un ko patthar kí do lauhoṉ par likhá, aur unheṉ mere hawále kiyá. 23 Aur
jab tum ne andhere meṉ se yih sadá suní, to azbaske paháṛ ág se jal rahá thá, tum
yáne tumháre firqon ke sarguroh, aur buzurg mere nazdík áe. 24 Aur tum ne kahá,
ki Dekh Ḳhudá'wand hamáre Ḳhudá ne apní shaukat, aur apní azmat ham ko
dikhláí, aur ham ne ág meṉ se us kí áwáz suní: ham ne áj ke din dekhá ki
Ḳhudá'wand ádmí se báteṉ kare, aur ádmí jítá bache. 25 So ab ham kis liye halák
howeṉ, ki yih aisí baṛí ág ham ko khá jáegí; agar ham Ḳhudá'wand apne Ḳhudá
kí áwáz ab ke phir sunenge, to ham mar hí jáenge. 26 Kyúnki kaunsá bashar hai,
jis ne hamáre mánind ág ke bích se jíte Ḳhudá kí áwáz suní, aur jítá rahá? 27 Tú
áp hí nazdík já, aur sab jo kuchh Ḳhudá'wand hamárá Ḳhudá farmáwe, sun, aur
jo kuchh Ḳhudá'wand hamárá Ḳhudá tujh ko kahe, tú ham se kah; ham use
sunenge, aur us par amal karenge.

28 Aur Ḳhudá'wand ne tumhárí báteṉ jo tum ne mujh se kahíṉ, suníṉ, tab
Ḳhudá'wand ne mujhe farmáyá, Maiṉ ne un logoṉ kí báteṉ, jo unhoṉ ne tujh se
kahíṉ, suníṉ; jo kuchh unhoṉ ne kahá, achhá kahá. 29 Ai kásh ke un ke aise dil
hoṉ, ki we mujh se ḍareṉ, aur hamesha mere sab hukmon kí muháfazat kareṉ, táki
un ke liye, aur un kí aulád ke liye abad tak bihtar howe! 30 Já, unheṉ kah, ki
apne ḳhaimoṉ ko phir jáo. 31 Par tú yaháṉ mujh pás házir rah, aur maiṉ sárí
ahkám, aur huqúq, aur sharíat tujh se bayán karúngá; tú unheṉ sikhlá, táki we us
zamín meṉ jis ká wáris maiṉ ne unheṉ kiyá hai, un par amal kareṉ. 32 Pas tum
ḳhabardár hoke jaise Ḳhudá'wand tumháre Ḳhudá ne farmáyá, amal karo, aur
dahne ya báyáṉ háth ko na muṛo. 33 Tum bilkull usí ráh par, jo Ḳhudá'wand
tumháre Ḳhudá ne tumheṉ farmáíṉ, chale chalo, táki tum zinda raho aur tumhárá
bhalá ho, aur us zamín par jis ke tum wáris hoge tumhárí umreṉ daráz hoṉ.

VI. BÁB,

1 Ye wuh sharíat aur huqúq aur ahkám haiṉ, jo Ḳhudá'wand tumháre Ḳhudá
ne tumháre sikhláne ko mujhe farmáí, táki tum us sarzamín meṉ, jis ke wáris hone
játe ho, un par amal karo. 2 Ki tú Ḳhudá'wand apne Ḳhudá se ḍarke us ke sab
huqúq, aur us ke sab hukmoṉ ko, jo maiṉ tujhe farmátá húṉ, hifz kare; na faqt tú,
balki tú, aur terá beṭá, aur terá potá, tá dam i marg, táki terí umr tawíl ho.
3 Pas ai Isráel, sun le, aur us ke karne par dhyán rakh, táki terá bhalá ho, aur
tum niháyat faráwán ho jáo, us zamín meṉ jis meṉ shír aur shahd bahtá hai, jaisá
Ḳhudá'wand tumháre bápdádoṉ ke Ḳhudá ne tum se kahá hai.

4 Sun le, ai Isráíl, Ḳhudá'wand hamárá Ḳhudá, akelá Ḳhudá'wand hai. 5 Tú
apne sáre dil, aur apne sáre jí, aur apne sáre zor se Ḳhudá'wand apne Ḳhudá ko
dost rakh. 6 Aur ye báteṉ jo áj ke din maiṉ tujhe farmátá húṉ, tere dil meṉ
raheṉ. 7 Aur tú ye báteṉ taqaiyud se apne laṛkoṉ ko sikhlá, aur tú apne ghar
meṉ baiṭhe, aur ráh chalte, aur sote, aur jágte unheṉ wird kar. 8 Aur tú un ke
nishání ke liye apne háth par bándh, ki yih terí ánkhoṉ se ojhal na hoṉ.

9 Aur unhen apne ghar kí chaukhaṭoṉ, aur darwázoṉ par likh: 10 To yúṉ hogá
ki jab Ḳhudá'wand terá Ḳhudá tujh ko us zamín meṉ le jáegá, jis kí bábat us ne
tere bápdádoṉ Abirahám, aur Izhák aur Yaqúb se qasam kí hai ki baṛí, aur ḳhássí
bastíáṉ, jo tú ne nahíṉ banáíṉ; 11 Aur sab achhí chízoṉ se bhare húe ghar,

jinheṇ tú ne nahíṇ bhará; aur khodí khudáe húe, jo tú nahíṇ khode; aur angúr
ke bág, aur zaitún ke daraḳht, jo tú ne nahíṇ lagáe, tujh ko degá, aur tú kháegá,
aur ser hogá: 12 To ḳhabardár rah, na ho ki tú Ḳhuda'wand ko jo tujhe Misr kí
sarzamín se jo gulámoṇ ká ghar thá, nikál láyá, farámosh kare. 13 Ki Ḳhuda'wand
apne Ḳhudá se ḍafá kar, aur us bandagí kiyá kar, aur us ke nám kí qasam kháyá
kar. 14 Tum aur mábúdoṇ kí, qaumoṇ ke mábúdoṇ meṇ se jo tumháre áspás
haiṇ, pairawí na kar; 15 Kyúnki Ḳhuda'wand terá Ḳhudá jo tumháre darmiyán
hai gayúr Ḳhudá hai, na ho ki Ḳhuda'wand tere Ḳhudá ke qahr kí tujh par
bhaṛke, aur tumheṇ rúe zamín se faná kar de.

16 Tum Ḳhuda'wand apne Ḳhudá ko mat ázmáo, jaisá tum ne use Massá
meṇ ázmáyá. 17 Tum baṛí koshish se Ḳhuda'wand apne Ḳhudá ke hukmoṇ ke,
aur us kí shahádatoṇ ko, aur huqúq ko, jo us ne tumheṇ farmáe, yád rakh. 18 Aur
tum wuhí karo, jo Ḳhuda'wand kí nazar meṇ rást hai aur durust; táki tumhárá
bhalá ho, aur táki tum dáḳhil hoke us suthrí zamín ke, jis kí bábat Ḳhuda'wand
ne tumháre bápdádoṇ se qasam kí, wáris ho: 19 Táki tumháre sáre dushman
tumháre áge se dafa howeṇ, jaisá Ḳhuda'wand ne farmáyá.

20 Aur jab áyinda zamáne meṇ terá betá tujh se púchhe, Ye kaisí shahádateṇ,
aur huqúq, aur ahkám haiṇ jo Ḳhuda'wand hamáre Ḳhudá ne tum ko farmáe
haiṇ? 21 Tú apne beṭe se kahiyo, Ham Misr meṇ Firáún ke gulám the, tab
Ḳhuda'wand apne zoráwar háth se ham ko Misr se nikál láyá; 22 Aur Ḳhuda'-
wand ne nishán aur baṛe zararwále muajize Firáún, aur us ke sáre gharáne meṇ,
hamárí nazaroṇ ke sámhne dikháe: 23 Wuh hameṇ wuháṇ se nikál láyá, táki
ham ko us sarzamín meṇ dáḳhil kare, aur wuh zamín jis kí bábat us ne hamáre
bápdádoṇ se qasam kí, ham ko de. 24 So Ḳhuda'wand ne ham ko farmáyá ki
ham in sab huqúq par amal kareṇ; aur Ḳhuda'wand apne Ḳhudá se apne bhale ko
hamesha ḍareṇ, táki wuh hamárí ján ká nigahbán rahe, jaisá áj ke din hai. 25 Aur
hamárí rástbází yih hogí, ki ham un sab hukmoṇ ko Ḳhuda'wand apne Ḳhudá ke
huzúr, us ke irshád ke muwáfiq muháfazat kareṇ.

VII, BAB.

1 Jab ki Ḳhuda'wand terá Ḳhudá tujh ko us sarzamín meṇ, ki tú jis ká wáris
hone játá hai, dáḳhil kare, aur tere áge se un bahut sí qaumoṇ ko dafa kare, yáne
Hittíoṇ, aur Jarashíoṇ, aur Amúríoṇ aur Kanáníon, aur Farizzíoṇ, aur Ḥawíoṇ,
aur Yabusíoṇ ko, jo sát qaumeṇ ki baṛí aur qawí tum se haiṇ: 2 Aur jab ki
Ḳhuda'wand terá Ḳhudá unheṇ tere háth meṇ giriftár karwáe, to tú unheṇ máriyo,
aur haram kíjiyo, na tú un se koí ahd kariyo, aur na un par rahm kariyo. 3 Na unse
byáh karná, na unke beṭoṇ ko apní beṭíáṇ dená, na apne beṭoṇ ke liye unkí beṭíán
lená. 4 Kyúnki we tere beṭe ko merí pairawí karne na denge, yaháṇ tak ki wuh
aur mábúdoṇ kí ibádat kare; aur Ḳhuda'wand ká gussa tujh par bhaṛkegá, aur
wuh tujhe ekáek halák kar degá. 5 So tum un se yih sulúk karo, tum unke
mazbíhoṇ ko ḍhá do; un ke buton ko toṛo, unkí Yasíratoṇ ko kát ḍálo, aur unke
taráshí húí múrateṇ ko ág meṇ jalá do. 6 Kyúnki tú to Ḳhuda'wand apne Ḳhudá
ke liye pák qaum hai; Ḳhuda'wand tere Ḳhudá ne tujhe barguzída kiyá, ki tú sab
gurohoṇ meṇ se jo zamín par haiṇ us kí ḳháss guroh ho. 7 Ḳhuda'wand ne tum

se mahabbat kí, aur barguzída kiyá, na is liye ki tum aur gurohon se gintí men
afzún the, kyúnki tum to sab gurohon se kam tar the. 8 Balki is liye ki Ḳhudá-
wand ne tum se mahabbat kí, aur us ne us qasam ká jo tumháre bápdádon se kí,
pás kiyá, Ḳhudá'wand tum ko apne háth kí qúwat se nikál láyá, aur gulámon ke
ghar se, Misr ke bádsháh Firaún ke háth se, tumhen chhuṛáyá. 9 Pas tú ján rakh
ki Ḳhudá'wand terá Ḳhudá unhí Ḳhudá hai; wuh wafádár Ḳhudá hai; jo ahd ká
pás kartá hai, aur hazár pusht tak un par jo us ke dost hain, aur us ke hukmon
ko mánte hain, rahm kartá hai: 10 Aur unko jo us ke dushman hain, unhen kí
nazar men badlá dekar unhen faná kartá hai: wuh use jo us ká kína rakhtá hai
muhlat na degá, wuh use us ke dekhte hí sazá degá

11 So tú un hukmon aur huqúq aur sharíaton kí jo main áj ke din tujhe batátá
hún muháfazat kar, táki un par amal kare. 12 So agar tum un hukmon ko sunoge,
aur yád rakhoge, aur un par amal karoge, to Ḳhudá'wand terá Ḳhudá us ahd aur
rahmat ko, jis kí bábat us ne tere bápdádon se qasam kí hai, yád rakhegá: 13 Aur
tujhe pyár karenge aur barakat baḳhshegí, aur ziyáda karegá, wuh tere rahim ke
phal, aur terí zamín ke phal men, tera galle, aur tere wain, aur tere tel, aur terí
gáíon, aur terí bheron ke galle men us zamín par jis kí bábat us ne tere báp dádon
se qasam karke kahá, ki tum ko dúngí, barakat baḳhshegá. 14 Tujhe sárí qaumon
se ziyáda barakat dí jáegí, aur tum men, aur tumhárí mawáshí men se kisí nar yá
máde men báujhpan na hogá. 15 Aur Ḳhudá'wand harek qism kí bímárí tujh se
dúr rakhegá, aur Misr ke sab bure rogon men se jinhen tú jántá hai koí rog tujh
par na láwegá, balki un par ḍálegá, jo terá kína rakhte hain.

16 Aur tú un sab gurohon ko jo Ḳhudá'wand tere Ḳhudá ke karm se tere háth
men giriftár honge, nigal jáegá; un par tujhe karm kí nazar na hogí; tú unke mábú-
don kí bandagí na kar; ki wuh tere liye phandá hai. 17 Sháyad tú apne dil men kahe,
ye gurohen mujh se ziyáda hain, main unhen kyúnkar nikál sakúngí? 18 So tú
un se mat ḍar, balki jo kuchh Ḳhudá'wand tere Ḳhudá Firaún aur Misríon se kiyá,
achhí tarah yád karná. 19 Wuh baṛí baṛí ázmáishen jinhen terí ánkhon ne dekhí,
we ajáib, aur garáib, wuh zoráwar háth, wuh bálá dostí, ki jin se Ḳhudá'wand tere
Ḳhudá ne tujhe nikál láyá; aur Ḳhudá'wand terá Ḳhudá un sab gurohon se, jin
se tú ḍartá hai, aisáhí karegá. 20 Aur Ḳhudá'wand terá Ḳhudá un par zambúron
ko musallit karegá, táki unhen jo báqí aur pinháṛe hain, tere huzúr se halák kare.
21 Tú unse dahshat mat khánά, kyúnki Ḳhudá'wand terá Ḳhudá jo tum men hai,
zoráwar aur ḍaráná Ḳhudá hai. 22 Aur Ḳhudá'wand terá Ḳhudá un gurohon ko
tere áge se thoṛí, thoṛí karke dafa karegá; tú unhen jald halák kar na sakegí, tá na
howe ki janglí darinde tujh par ziyádatí karen. 23 Aur Ḳhudá'wand terá Ḳhudá
unko tere háth men mubtalá karegá, aur unhen burí tarah se halák karegí, yahán
tak ki we nábúd ho jáenge. 24 Aur wuh unke bádsháhon ko tumháre háthon se
pakaṛwáegá, aur tú unke námon ko ásmán ke tale se miṭáwegá, aur koí mard terá
sámhná na kar sakegá, yahán tak ki tú un sab ko halák karegá. 25 Tú un ke
mábúdon kí taráshí húí múraton ko ág se jaláíyo; tú un ke rúpe sone ká lálach na
kíjiyo, aur use apne liye mat líjiyo; tá na ho ki tú unke phande men phans jáe;
kyúnki yih Ḳhud'awand tere Ḳhudá ke áge makrúh hai. 26 Aur tú koí makrúh
apne ghar men mat lá, na ho ki us kí tarah haram ho jáe; tú usse ghin khání, aur
us se bilkull nafrat rakhní, kyúnki wuh haram hai.

VIII. BAB.

1 Sáre hukmoṉ par, jo áj ke din maiṉ tumheṉ farmátá húṉ, dhyán rakhke amal
karná, táki tum jío aur bahut ho, aur dáḳhil ho, aur us zamín ke jis ke bábat
Ḳhudá'wand ne tumháre bápdádoṉ se qasam kí hai wáris ho. 2 Aur us sárí ráh
ko yád rakhíyo, wuhí ráh jaháṉ Ḳhudá'wand terá Ḳhudá bayábán meṉ in chálís
baras tujh ko liye phirá, táki tujhe ájiz kare, aur tujhe ázmáwe, aur tere dil kí bát
daryáft kare, ki tú us ke ahkám mánegá ki nahíṉ. 3 Aur us ne tujhe ájiz kiyá,
aur tujhe bhúkhá rakhá, aur wuh manna jise tú na jántá thá, aur na tere bápdáde
jánte the, tujhe khiláyá, táki tujhe sikhláwe ki ádmí faqat roṭí hí kháne se jítá
nahíṉ rahtá; balki harek bát se jo Ḳhudá'wand ke munh se nikaltí hai, jitá rahtá
hai. 4 Chálís baras tak na tere kapṛe tere gale meṉ puráne húe, na tere páoṉ
súje. 5 Tú apne dil meṉ soch, ki jis tarah se ádmí apne luṭe ko tarbiyat kartá
hai, Ḳhudá'wand terá Ḳhudá tujh ko tarbiyat kartá hai. 6 Pas tú Ḳhudá'wand
apne Ḳhudá ke hukmoṉ ko yád rakh, táki us kí ráhoṉ par chale, aur us se ḍartá
rahe.

7 Kyúnki Ḳhudá'wand terá Ḳhudá tujhe ek nafis zamín meṉ dáḳhil kartá hai,
ki us kí wádíoṉ aur pahárọṉ meṉ pání ke nále, aur chashme, aur nahreṉ nikaltí
haiṉ. 8 Wuh zamín jo gehúṉ, aur jau, aur angúroṉ, aur anjír, aur anár, aur
zaitún aur shahd se mál ámál hai. 9 Wuh zamín jaháṉ tere kháne ko roṭí kí
kamí nahíṉ, jahíṉ tú kisí chíz ká muhtáj na hogá; wuh zamín jaháṉ patthar lohá
hai, aur jis ke pahárọṉ se tú pítal khod legá.

10 Jab tú kháwe aur ser howe, tab tú Ḳhudá'wand apne Ḳhudá ko ki jis ne
tujh ko wuh nafis zamín dí, mubárak kah. 11 Ḳhabardár, kahíṉ tú Ḳhudá'wand
apne Ḳhudá ko bhúl na láe, ki us ke hukmoṉ, aur huqúq, aur shariatoṉ par, jo áj
maiṉ tujhe farmátá húṉ, amal na kare. 12 Aisá na ho ki jab tú kháwe, aur terá
peṭ bhare, aur suttne ghar banáwe, aur un meṉ rahe: 13 Aur tere gáe, bail, bheṛ
bakrí faráwán hoṉ; aur terá rúpá, aur soná afzúd ho, aur jab terá mál bahut ho:
14 Tab terá dil phúl uṭhe, aur tú Ḳhudá'wand apne Ḳhudá ko farámosh kare, jo
tujhe zamín i Misr se, jo gulámoṉ ká ghar thá, nikál láyá: 15 Jo terá us baṛe
ḍaráne dasht meṉ rahbar húá, jaháṉ jalínewále sámp, aur bichhú the, aur ḳhushk
zamín jaháṉ pání na thá; jis ne tere liye chaqmáq ke patthar se pání nikálí:
16 Jis ne bayábán meṉ wuh manna ki jise tere bápdáde na jánte the, tujhe khiláyá
táki tujhe ájiz kare, aur terí ázmáish kare, ki áḳhir meṉ terá bhalá ho: 17 Na ho
ki tú apne dil meṉ kahe, ki Maiṉ ne apne zor, aur apne háth kí quwát se yih mál
paidá kiyá. 18 Ki Ḳhudá'wand apne Ḳhudá ko yád kar, kyúnki wuhí hai jis ne
tujhe qúwat dí, ki tú mál paidá kare, táki wuh apne wáde ko jo us ne qasam kháke
tere bápdádoṉ se kiyá wafá kare, jaisá áj ke din húá.

19 Aur yúṉ hogá ki agar tú kabhí Ḳhudá'wand apne Ḳhudá ko bhúlegí, aur
gair mábúdoṉ kí pairawe aur unkí bandagí, aur parastish karegá, to main áj ke
din tumháre barḳhiláf gawáhí detá húṉ, ki tum nest nábúd hojáoge: 20 Un gurohoṉ
kí mánind jinheṉ Ḳhudá'wand tumháre sámhne faná kartá hai; tum bhí fani hoge,
is sabab se ki tum apne Ḳhudá ke hukm ke tábi na rahe.

IX. BÁB.

1 Sun le, ai Isráel, tujhe ab se din Yardan pár jáná hai, táki tú un qaumon ká jo
tujh se baṛí aur zoráwar hain, aur un shahron ká jo baṛe aur ásmán tak qaddwále
hain, wáris howe. 2 Waháṇ ke log baṛe aur qaddáwar hain jo baní Anáq hain, jinhen
tú jántá hai aur suná hai ki kahte hain, Kaun hai jo baní Anáq ke sámhne ṭhahar
sake! 3 Pas tú áj ke din samajh le, ki Ḳhudáwand terá Ḳhudá wuh hai jo tere
áge áge pár játá hai; bhasam karnewále ág kí mánind wuh un ko faná karegá;
wuh unhen tere áge past karegá, tú unko ḳhárij karegá, aur filfaur halák karegá,
jaisá Ḳhudáwand ne tujhe kahá hai. 4 Aur jab Ḳhudáwand terá Ḳhudá unko
tere áge se dafa kar de, tú apne dil men mat kahiyo ki, Ḳhudáwand ne merí
sadáqat ke sabab se mujhe is zamín ká wáris kar diyá: balki Ḳhudáwand is
sabab ki ye qaumen sharír hain, un ko tere áge se nikáltá hai. 5 Tú apní sadáqat
se, aur apne dil kí pákí se us zamín ke wáris hone nahín játá, balki Ḳhudáwand
terá Ḳhudá un jamáaton kí sharárat ke báis un ko tere áge se ḳhárij kartá hai,
táki wuh us bát ko jo us ne qasam karke tere bápdádon Abirahám, aur Izhák, aur
Yaqúb se kahá, púrá kare.

6 Pas tú samajh le, ki Ḳhudáwand terá Ḳhudá terí sadáqat ke sabab se tujh
ko is nafís sarzamín ká wáris nahín kartá; kyúnki tum to gardan kash log ho. 7 Pas
yád kar, aur bhúl na já, ki tú ne Ḳhudáwand apne Ḳhudá ko bayábán men kyún-
kar gusse diláyá; jis din ki tum Misr se báhar nikle, jab tak ki us makán men áe,
tum Ḳhudáwand se bágí the. 8 Aur tum Horib men bhí Ḳhuwáduda ko gusse
men láe, chunánchi Ḳhudáwand gusse se tum ko faná kiyá cháhtá thá.

9 Jis waqt main do patthar kí taḳhtíán lene ko paháṛ par chaṛhá, wuhí us ahd
kí taḳhtíán jo Ḳhudáwand ne tum se kiyá, aur main chálís din rát tak usí paháṛ
par rahá, na main ne roṭí kháí, na pání píyá. 10 Tab Ḳhudáwand ne patthar kí
do lauhen mujh ko sompín, jin par Ḳhudá ne apní unglí se likhá thá, un sab báton
ke muwáfiq jo Ḳhudáwand ne paháṛ par ág men se tumháre jama hone ke din tum
se kahí thín. 11 Aur aisá húá ki chálís din rát ke bád Ḳhudáwand ne patthar kí
wuh donon lauhen, yáne ahd kí lauhen mujh ko dín. 12 Aur Ḳhudáwand ne
mujhe farmáyá, Uṭh chal, aur yahán se níche já, kyúnki terí qaum jise tú Misr se
nikál láyá ḳharáb hogaí, jhaṭ paṭ us ráh se jo main ne unhen bataí báhar gae; un-
hon ne apne liye ek múrat ḍhálke banáí. 13 Aur Ḳhudáwand ne mujhe farmáyá,
Main ne is qaum ko dekhá, aur dekh yih gardan kash qaum hai. 14 Chhoṛ mujhe
táki main unhen halák karún, aur un ká nám ásmán ke níche se miṭá ḍálún, aur
main aur ek qaum jo is se bahut aur qúwatwar ho tujh se banáúngá. 15 Chunánchi
main ne munh phírá aur paháṛ par se tale utrá, aur paháṛ ág se jal rahá thá: aur
ahd kí we donon lauhen mere donon háthon men thín. 16 Tab main ne nigáh kí,
aur dekho tum ne Ḳhudáwand apne Ḳhudá ká gunáh kiyá thá, aur apne liye ḍhálá
húá bachhṛá banáyá, tum bahut jald us ráh se jo Ḳhudáwand ne tumhen bataí,
báhar gae the. 17 Tab main ne wuh donon lauhen pakaṛke apne donon háthon
se phenk dín, aur tumhárí ánkhon ke sámhne toṛ ḍálín. 18 Aur main áge kí tarah
se chálís din rát tak Ḳhudáwand ke áge girá paṛá rahá; main ne na roṭí kháí, na
pání píyá, un sab gunáhon ke sabab se ki tum ne kiye, jab ki tum ne Ḳhudáwand
ke áge aisí buráí kí, ki use gusse men láe 19 Kyúnki main Ḳhudáwand kí ḳhafagí

aur tez gusse se ḍará, ki wuh tum par bahut gusse thá, aur tumheṉ nábúd kiyá
cháhtá thá. Lekin Ḳhuda´wand ne us waqt bhí merí suní. 20 Aur Ḳhuda´wand
ká gussa Hárún par bhí bhaṛká, aur use halák karne par thá, maiṉ ne us waqt
Hárún ke liye bhí duá mángí. 21 Aur maiṉ ne tumháre gunáh ko, yáne us bachhṛe
ko jo tum ne banáyá thá, liyá, aur ág meṉ jaláyá; phir use kúṭá, aur mahín písá,
aisá ki wuh gubár sá hogayá, aur maiṉ ne us rákh ko chashme meṉ, jo paháṛ se
niklá thá, ḍál diyá.

22 Aur Tabaíra aur Massá aur Qabrát ul Taháwí meṉ bhí tum ne Ḳhuda´-
wand ko gussa diláyá. 23 Aur usí tarah us waqt jab Ḳhuda´wand ne tum ko
Qádish barnía se báhar bhejá, aur farmáyá, Chaṛh jáo, aur us zamín ke jo maiṉ ne
tum ko dí hai, wáris bano; us waqt tum Ḳhuda´wand apne Ḳhudá ke hukm
ke barḳhiláf húe, aur tum us par ímán na láe, aur us kí áwáz ke shanawá na húe.
24 Jis din se maiṉ ne tumheṉ jáná, tum Ḳhuda´wand ke sáth barḳhiláf rahe.

25 So maiṉ ne Ḳhuda´wand ke áge chálís din rát girá paṛá rahá, kyúnki Ḳhuda´-
wand ne farmáyá thá, ki maiṉ in ko halák karúngá. 26 So main ne Ḳhuda´wand
kí minnat kí, aur kahá, Ai Málik Ḳhuda´wand mere, apní qaum ko, aur apní mírás
ko jinheṉ tú ne apní buzurgwárí se naját baḳhshí, jinheṉ tú apní báládastí se Misr
se nikál láyá, faná na kar. 27 Apne ḳhádimoṉ Abirahám, aur Izhák aut Yaqúb
ko yád farmá: is qaum kí qasáwat, aur sharárat, aur gunáhoṉ par nazar na kar!
28 Na howe ki wuh sarzamín jaháṉ se tú ham ko nikál láyá kahe, is liye ki Ḳhuda´-
wand qádir na thá ki un ko us sarzamín meṉ jis kí bábat us ne un se wáda kiyá,
dáḳhil kare, aur is liye ki wuh un ká kíne rakhtá thá, wuh unheṉ nikál le gayá, táki
unheṉ dasht meṉ halák kare. 29 Bahar hál we terí qaum haiṉ, aur terí mírás
haiṉ, jinheṉ tú apne baṛe zor se, aur lambe háth se nikál láyá hai.

X. BÁB.

1 Us waqt Ḳhuda´wand ne mujhe farmáyá ki apne liye patthar kí do taḳhtíáṉ
pahlíoṉ ke mánind tarásh ke baná, aur paháṛ par mujh pás chaṛh, aur ek chobí
sandúq baná. 2 Maiṉ un taḳhtíoṉ par wuhí báteṉ likhúngá, jo pahilí taḳhtíoṉ par
jinheṉ tú ne toṛ ḍálá likhí thíṉ, bád us ke tú un ko sandúq meṉ rakhiyo. 3 Tab
maiṉ ne sant kí lakṛí ká sandúq banáyá, aur patthar kí do taḳhtíáṉ pahlíoṉ ke
mánind taráshíṉ, aur un donoṉ taḳhtíoṉ ko apne háth meṉ liye húe paháṛ par
chaṛhá. 4 Us ne un taḳhtíoṉ par pahile likhne ke muwáfiq, we hí das ahkám jo
Ḳhuda´wand ne paháṛ par shuale ke bích se majma ke din tumheṉ farmáe the, likhe;
aur Ḳhuda´wand ne mujhe we díṉ. 5 Phir maiṉ phirá, aur paháṛ par se utrá, aur
un taḳhtíoṉ ko us sandúq meṉ, jo maiṉ ne banáyá thá, rakhá; chunánchi we Ḳhuda´-
wand ke irshád ke mutábiq hanoz us meṉ haiṉ.

6 Tab baní Isráel ne Biarát baní Yaaqán se Massir ko kúch kiyá, waháṉ
Hárún ká intiqál húá, aur wahíṉ madfún húá, aur us ká beṭá Iiazar kahánat ke
mansab par us ká qáim maqám húá. 7 Waháṉ se unhoṉ ne Judjúd ko kúch
kiyá, aur Judjúd se Yutbá ko, jo ek seráb sarzamín hai.

8 Us waqt Ḳhuda´wand ne baní Lewí ko is liye judá kiyá, ki Ḳhuda´wand ke
ahd ke sandúq ko uṭháwe, aur Ḳhuda´wand ke huzúr khaṛe hoke ḳhidmat guzárí
kareṉ, aur us ká nám leke duá deweṉ; chunanchi áj ke din tak yúṉhí hai. 9 Is

liye Lewí ká hissa aur mírás us ke bháíoṉ ke sáth nahíṉ, ki ḲHUDÁWAND us kí
mírás hai, jaisá ḲHUDÁWAND tere Ḳhudá ne use kahá.
10 Aur maiṉ sábiq zamáne ke mánind chálís rát din pahár par phir khaṛá rahá,
aur us dafá bhí ḲHUDÁWAND merá shanawá húá, aur ḲHUDÁWAND ne na cháhá ki
tujhe halák kare. 11 Phir ḲHUDÁWAND ne mujhe irshád kiyá, ki uṭh, aur qaum
ká peshrau hoke kúch kar, aur unheṉ le já, táki we us sarzamín par qábiz hoṉ, jis kí
bábat maiṉ ne un ke bápdádoṉ se qasam karke kahá thá, ki un ko baḳhshúngá.
12 Ab ai Isráel, ḲHUDÁWAND terá Ḳhudá tujh se kyá cháhtá hai? faqat yihí ki tú
ḲHUDÁWAND apne Ḳhudá se tarsán rahe, aur us kí sab ráhoṉ par chale, aur usse
mahabbat rakhe, aur apne dil aur jí kí sárí cháh se ḲHUDÁWAND apne Ḳhudá kí
bandagí kare. 13 Aur us ke ahkám aur huqúq ko, jo maiṉ áj ke din tujhe farmátá
húṉ, hifz kare, táki terá bhalá ho. 14 Dekh ki ásmán, aur ásmánoṉ ke ásmán,
aur zamín us sab samet jo us meṉ hai, ḲHUDÁWAND tere Ḳhudá ká hai. 15 Lekin
ḲHUDÁWAND ko ḳhush áyá, ki tumháre bápdádoṉ se mahabbat rakhe, is liye un ke
bád un kí aulád ko, yáne tum ko sárí gurohoṉ se ziyáda barguzída kiyá, jaisá ki áj
hai. 16 Pas apne diloṉ ká ḳhatna karo, aur áge ko gardan kashí na karo. 17 Ki
ḲHUDÁWAND tumhárá Ḳhudá wuhí iláhoṉ ká Iláh aur málikoṉ ká Málik hai;
wuh buzurgwár, aur jabbár, aur qahhár Ḳhudá hai, jo shaḳhsiyat par nazar nahíṉ
kartá, aur rishwat nahíṉ letá. 18 Wuh yatímoṉ, aur bewaoṉ kí dád detá hai, aur
pardesí se aisí mahabbat rakhtá hai, ki use kháne aur pahinne ko detá hai. 19 So
tum bhí pardesí ko pyár karo, ki tum bhí zamín i Misr meṉ pardesí the. 20 To
ḲHUDÁWAND apne Ḳhudá se ḍartá rah, usí kí bandagí kar, aur usí se lipṭá rah, usí
ke nám kí qasam khá. 21 Terá mahmúd wuhí hai, wuhí terá Ḳhudá hai, jis ne tere
liye aise aise baṛe aur haulnák kám kiye, jinheṉ tú ne apní ánkhoṉ se dekhá. 22
Tumháre báp dáde jab Misr meṉ utre, to sattar ádmí the, aur ab ḲHUDÁWAND tere
Ḳhudá ne ásmán ke sitároṉ ke mánind tujhe firáwán kiyá.

XI. BÁB.

1 So tú ḲHUDÁWAND apne Ḳhudá ko dost rakh, aur us ke rasmoṉ, aur huqúq,
aur sharíatoṉ, aur ahkámoṉ kí hamesha muháfizat kar. 2 Aur tum áj ke din ján
lo, ki maiṉ tumhárí aulád se ḳhitáb nahíṉ kartá, jinhoṉ ne na jání hai, aur na dekhí
hai, ḲHUDÁWAND tere Ḳhudá kí sarzanish, aur us kí buzurgí aur us ká zoráwar
háth, aur us kí lambí bánheṉ. 3 Aur us ke muajize, aur us ká wuh kám ki us ne
Misr ke darmiyán Firaún aur us kí sárí zamín ke sáth kiye: 4 Aur wuh kám jo
Misr ke lashkar ke sáth, aur us ke ghoṛoṉ, aur us kí gáṛíoṉ ke sáth kiye, ki us ne
un ke sámhne daryái Qulzum ká pání baháyá, jis waqt unhoṉ ne tumháre taáqub
kiyá, so ḲHUDÁWAND ne unheṉ halák kiyá, ki áj ke din tak nábúd haiṉ. 5 Aur
wuh jo us ne bayábán meṉ jis waqt tak tum yaháṉ pahunche, tumháre sáth kiyá:
6 Aur wuh jo us ne Dátan aur Abirám ke sáth kiyá, jo Rúbin ke beṭe Iliab ke
beṭe the, jis waqt zamín ne apná munh khulá, aur un donoṉ ko aur un ke gharoṉ,
aur un ke ḳhaimoṉ ko, aur un sab jinsoṉ ko, jo baní Isráel meṉ se un ke sáth thíṉ,
nigal gaí. 7 Balki tumhíṉ ne ḲHUDÁWAND ke sáre we baṛe kám jo us ne kiye apní
ánkhoṉ se dekhe. 8 So tú un sáre hukmoṉ kí, jo áj maiṉ tujhe farmátá húṉ, muhá-
fizat kar, táki tum qúwat páo, aur jáke us zamín ke jis ke málik hone ke liye pár

játe ho, wáris ho: 9 Aur táki tum us zamín par bahut muddat raho, jis kí bábat
Ḳhudáwand ne tumháre bápdádoṉ se qasam karke kahá, ki Maiṉ un ko, aur un kí
nasl ko dúngá, wuh zamín jis meṉ shír aur shahd bahtá hai.
10 Ki wuh zamín jis ká tú wáris hone játá hai Misr kí sí nahíṉ, jaháṉ se tum
nikal áe, jaháṉ tú tuḳhm páshí kartá thá, aur use apne páṉw se, tarkárí ke bág
kí tarah, seráb kartá thá: 11 Lekin wuh zamín jis ke wáris hone ko tum pár játe
ho, paháṛoṉ aur nasheb kí zamín hai, jo ásmán ke meṉh se seráb hotí hai. 12 Yih
wuh zamín hai jis kí Ḳhudáwand terá Ḳhudá ḳhabargírí kartá hai, aur hamesha
auwal sál se áḳhir sál tak Ḳhudáwand tere Ḳhudá kí ánkheṉ us par lagí haiṉ.
13 Aur yúṉ hogá ki agar tum ḳhúb mere hukmoṉ ke jo áj maiṉ tumheṉ farmátá
húṉ shanawá hoke Ḳhudáwand apne Ḳhudá ko dost rakho, ki apne sáre dil, aur
apne sáre jí se us kí bandagí karo: 14 To maiṉ tum ko tumhárí zamín ká bárán
auwal sál aur áḳhir sál ain waqt par atá karúngá, táki tum galla, aur wain, aur
raugan jama karo. 15 Aur maiṉ tere bayábánoṉ meṉ tere chárpáíoṉ ko ghás
dúngá, aur tú kháegá, aur ser hogá. 16 Tum ḳhabardár raho, aisá na ho ki
tumháre dil fareb khá jáweṉ, aur tum bargashta ho, aur gair mábúdoṉ kí bandagí
karo, aur unheṉ sijda karo; 17 Aur Ḳhudáwand ká gussa tum par mushtaal
ho, aur wuh ásmán ko band kare, ki meṉh na barse, aur zamín apná hásil na de;
aur tum us sarzamín se jo Ḳhudátumwand ko detá hai, jaldí ho jáo.
18 So tum merí in bátoṉ ko apne diloṉ, aur apne jánoṉ meṉ rakh chhoṛo, aur
nishán ke liye unheṉ likh ke apne háthoṉ par bándho, aur we tumhárí donoṉ
ánkhoṉ ke darmiyán peshání par paṭke kí tarah raheṉ. 19 Aur tum unheṉ apne
laṛkoṉ ko paṛháo, ki tum apne ghar meṉ baiṭhe húe, aur apní ráh chalte húe, aur
sote waqt, aur uṭhte waqt un kí guftgú karo. 20 Aur tú unheṉ apne ghar kí
chaukhatoṉ par, aur apne darwázoṉ par likh: 21 Táki terí aur terí aulád kí umr
jab tak ásman zamín par hai, us sarzamín meṉ howe, jis kí bábat Ḳhudáwand ne
tere bápdádoṉ se qasam karke kahá, ki Maiṉ tumheṉ deúngá.
22 Kyúnki agar tum un sab hukmoṉ kí, jo maiṉ tumheṉ farmátá húṉ, muháfizat
karo, aur un par ḳhúb amal karo, ki Ḳhudáwand apne Ḳhudá ko dost rakho, aur
us kí sárí ráhoṉ par chalo, aur us se lipaṭe raho; 23 To Ḳhudáwand in sab
gurohoṉ ko tumháre áge se dafa karegá; aur tum in gurohoṉ ke jo tum se buzurg
ṭar, aur qawí tar haiṉ wáris hoge. 24 Jis jis jagah tumháre pánoṉ ká talwá
paṛegá, wuh wuh jagah tumhárí ho jáegí, dasht se aur Lubnán se, aur nahr se jo
nahr i Furát hai leke daryá i garbí tak tumhárá simáná hogá. 25 Yaháṉ kisí kí
majál na hogí, ki tumháre sámhne khaṛá ho sake, ki Ḳhudáwand tumhárá Ḳhudá
tumhárá rab aur ḳhauf us sárí sarzamín par jaháṉ tum phiroge, ḍálegá, jaisá us ne
tum se kahá hai.
26 Dekho, maiṉ áj ke din tumháre áge barkat, aur lánat rakh detá húṉ;
27 Barkat jab ki tum Ḳhudáwand apne Ḳhudá ke hukmoṉ ko jo áj maiṉ tumheṉ
farmátá húṉ máno: 28 Aur lánat jab ki Ḳhudáwand apne Ḳhudá kí farmánbar-
dárí na karo, aur us ráh se jo áj maiṉ tumheṉ farmátá húṉ bargashta hoke gair
mábúdoṉ kí pairawí karo, jinheṉ tum ne nahíṉ jáná.
29 Aur yúṉ hogá ki jab Ḳhudáwand terá Ḳhudá tujh ko us sarzamín meṉ
jaháṉ tú játá hai ki us ká wáris hone, dáḳhil karegá, to tú barkat koh i Garizím
par se, aur lánat koh i Ibál par se sunáwegá. 30 Dekh we paháṛ Yardan pár

wáqa haiṉ, us taraf ko jidhar áftáb gurúb hotá hai Kanáníoṉ kí sarzamín meṉ
jo bayábán meṉ Jaljal ke muqábil, Murah ke balútoṉ ke qaríb rahte haiṉ.
31 Kyúnki tum Yardan pár játe ho, táki us sarzámín ke jo Ḳhudáwand tumhárá
Ḳhudá tumheṉ detá hai, wáris ho; so tum us ke wáris hoge, aur wuháṉ sukúnat
karoge. 32 So tum in sab huqúq, aur hukmoṉ kí muháfizat karo, jinheṉ maiṉ áj
tumháre sámhne rakhtá húṉ, aur un par amal karo.

XII. BÁB,

1 Ye we huqúq, aur ahkám jin kí tumheṉ lázim hai, ki us sarzamín meṉ jo
Ḳhudáwand tumháre bápdádoṉ ke Ḳhudá ne tumhárí mírás meṉ dí hai, muháfizat
karo, ki jab tak tum zamín par jíte raho, un par amal karo.

2 Tum un maqámoṉ ko jaháṉ we qaumeṉ jinheṉ tum nikál doge, apne mábúdoṉ
kí bandagí kartí haiṉ unche pahároṉ par, aur ṭíloṉ par, aur har ek har daraḳht tale
nest nábúd kar díjiyo. 3 Un ke mazbahoṉ ko ḍhá díjiyo, aur un ke sutúnoṉ ko
toṛiyo, aur un kí Yasíratoṉ meṉ ág lagáiyo, aur un ke mábúdoṉ kí khodí húí múratoṉ
ko chikná chúr kíjiyo, aur un ke námoṉ ko us maqám se miṭá díjiyo.

4 Tum aisá kuchh Ḳhudáwand apne Ḳhudá ke liye mat kíjiyo. 5 Balki wuh
maqám jise Ḳhudáwand tumhárá Ḳhudá tumháre sab firqoṉ ke darmiyán pasand
karegá, ki wuháṉ apná nám rakhe, aur us meṉ rahe, tum use ḍhúnḍho, aur usí
jagah áo. 6 Aur wuhíṉ tum apne chaṛháwoṉ aur apne zabíhoṉ aur apní dahyakíoṉ,
aur háth se uṭhái húí qurbáníoṉ, aur apne nazaroṉ, aur apní ḳhushí kí qurbáníoṉ,
aur apne bheṛ bakrí, aur gáe bail ke pahlauṭoṉ ko guzráno. 7 Wuháṉ tum
Ḳhudáwand apne Ḳhudá ke áge kháo; aur tum apne sáre gharáne samet, apne
un sab kámoṉ meṉ jin meṉ Ḳhudáwand tumháre Ḳhudá ne tum ko barkat dí
hai, ḳhushí karo.

8 Tum aise kám jaise ham yaháṉ karte haiṉ, wuháṉ mat kíjiyo, ki harek kí nazar
meṉ jo kuchh bhalá málúm ho, so kare. 9 Kyúnki tum us árám aur mírás tak jo
Ḳhudáwand tumhárá Ḳhudá tumheṉ detá hai, hanoz nahíṉ pahunche. 10 Lekin
jab tum Yardan pár jáoge, aur us sarzamín meṉ jise Ḳhudáwand tumhárá Ḳhudá
tumhárí mírás kar detá hai, búdobásh karoge; aur wuh tum ko tumháre sab dush-
manoṉ ke háth se jo chároṉ taraf haiṉ, muḳhlasí baḳhshegá, aisá ki tum beḳhauf
búdbásh karo: 11 To wuháṉ ek maqám hogá jise Ḳhudáwand tumhárá Ḳhudá
is liye pasand karegá, ki us ká nám wuháṉ rahe; so tum ye sab kuchh jo maiṉ tum-
heṉ farmátá húṉ, wuháṉ lejáo; yáne apní chaṛháwe aur apne zabíheṉ, aur apní
dahyakíáṉ, aur apne háth ke uṭháe húe hadiye, aur sab apní ḳháss nazareṉ jo
Ḳhudáwand ke liye nazr dí játí haiṉ, wuháṉ guzrániyo: 12 Aur tum apne beṭoṉ,
aur apní beṭíoṉ, aur apne gulámoṉ, aur apní launḍíoṉ, aur us Lewí samet jo tum-
háre darwázoṉ meṉ ho, is liye ki us ká baḳhrá aur mírás tumháre sáth nahíṉ,
Ḳhudáwand apne Ḳhudá ke áge ḳhush rahiyo.

13 Hoshyár rah, aur apne chaṛháwe harek jagah jaháṉ itifáq ho, mat guzrán; 14
Magar us hí jagah jise Ḳhudáwand tumháre firqoṉ meṉ se ek meṉ pasand farmáwe-
gá, tú apne chaṛháwe wuháṉ guzrániyo, aur sab kuchh jo maiṉ tujhe hukm kartá
húṉ, wuhíṉ kíjiyo.

15 Tis par bhí jo kuchh terá jí cháhe zabh kar, aur Ḳhudáwand apne Ḳhudá kí

barkat ke muwáfiq jo us ne tum ko dí hai, apne sab darwázoṇ meṇ gosht kháyá kar,
ḳhwáh pák ho khwáh nápák, har koí use kháe, jaise hiran aur bárah singhá, jáiz hai
ki wuh kháyá jáwe. 16 Magar tú lahú mat khá; balki tú use pání kí tarah zamín
par phenk diyá kar.

17 Lekin tú apne gallon aur wain, aur tel kí dahyakíáṇ, aur apne gáe bail, aur
bheṛ bakrí ke pahlauṭhe, aur apní nazreṇ jo tú guzráne, aur apní ḳhushí ke hadiye
aur we qurbáníáṇ jinheṇ tú apne háth se uṭháyá, apne darwázoṇ meṇ mat kháiyo:
18 Balki tujh par, aur tere beṭá beṭí, aur tere gulám aur launḍí par, aur Lewí par
jo tere darwázoṇ meṇ hai, wájib hai ki un chízoṇ ko ḲHUDA´WAND apne Ḳhudá ke
áge us jagah, jise ḲHUDA´WAND terá Ḳhudá pasand farmáwe, kháo; aur tú ḲHUDA´-
WAND apne Ḳhudá ke áge apne sab kámoṇ meṇ ḳhush rahiyo. 19 Ḳhabardár rah,
jab tak ki tú jítá rahe, Lewí se gáfil na hojiyo.

20 Jab ḲHUDA´WAND terá Ḳhudá terí sarhaddoṇ meṇ wusat baḳhshe, jaisá us ne
tujh se kahá, aur tú kahe ki maiṇ gosht kháúngá, ki merá jí gosht kháne ke
mushtáq hai, to tú gosht, aur harek chíz jise terá jí cháhe kháiyo. 21 Aur agar
wuh makán jise ḲHUDA´WAND tere Ḳhudá ne is liye pasand kiyá, ki apná nám
wuháṇ rakhe, tere makán se bahut dúr ho, to tú apne gáe bail, aur bheṛ bakrí meṇ
se jo ḲHUDA´WAND ne tujhe atá kiye haiṇ zabh kíjiyo, jaisá maiṇ ne tujhe farmáyá,
aur tú apne darwázoṇ meṇ jo kuchh terá jí cháhe tanáwul kíjiyo. 22 Lekin jis
tarah ki hiran aur bárahsinghe ko kháte haiṇ, tú use kháiyo, pák aur nápák us ke
kháne meṇ barábar haiṇ. 23 Lekin zínhár lahú mat kháiyo, kyúnki lahú jo hai so
ján hai, aur tujhe munásib nahíṇ ki gosht ke sáth ján kháwe. 24 Tú use mat
kháiyo, balki use pání kí tarah zamín par phenk dená. 25 Tú use mat kháiyo, táki
terá aur tere bád terí aulád ká bhalá ho, jab ki tú wuh jo nek hai ḲHUDA´WAND ke
sámhne kare.

26 Lekin tú muqaddas chízoṇ ko, aur apní nazroṇ ko us makán meṇ jise
ḲHUDA´WAND pasand farmáegá, lejáiyo. 27 Aur tú apne chaṛháwe, aur gosht aur
lahú ḲHUDA´WAND apne Ḳhudá ke mazbah par chaṛháiyo, aur tere zabíhoṇ ká lahú
ḲHUDA´WAND tere Ḳhudá ke mazbah par biṭáyá jáegá; aur gosht tú kháiyo.

28 Dhyán rakho, aur un sab bátoṇ ko jo maiṇ tum se kahtá húṇ, suno, táki
tumhárá aur tumháre bád tumhárí aulád ká abad tak bhalá ho, jab ki tum wuh jo
nek aur rást hai, ḲHUDA´WAND apne Ḳhudá ke sámhne karo.

29 Jab ḲHUDA´WAND terá Ḳhudá un gurohoṇ ko tere áge wuháṇ jaháṇ tú játá
hai ki wáris bane, káṭ ḍále, aur tú unheṇ nikál de, aur unkí sarzamín meṇ búdo
básh kare; 30 To tú apne se hoshyár rahiyo, naho ki tere sámhne un ke nábúd
hone ke bád tú unkí pairawí karke phande meṇ phanse; aur na ho ki tú un ke
mábúdoṇ ke hál kí taftísh kare, aur yúṇ kahe ki ye jamáateṇ apne mábúdoṇ kí
bandagí kyúnkar kartí thíṇ? maiṇ bhí us hí tarah karúngá. 31 Tú ḲHUDA´WAND
apne Ḳhudá se aisá mat kíjiyo; kyúnki unhoṇ ne harek karíh kám jis se ḲHUDA´-
WAND adáwat rakhtá hai, apne mábúdoṇ ke liye kiyá, yaháṇ tak ki apne beṭoṇ, aur
beṭíoṇ ko apne mábúdoṇ ke liye ág meṇ ḍálke jalá diyá. 32 Tum harek bát par jo
maiṇ tumheṇ kahtá húṇ dhyán rakhke amal kíjiyo, aur tú us meṇ kuchh kamí
beshí na karná.

XIII. BAB.

1 Aur tum meṉ koí nabí yá ḳhwáb dekhne wálá záhir ho, aur tumheṉ koí nishán
yá muajiza dikhláwe; 2 Aur wuh nishán yá muajiza jo us ne tumheṉ dikháyá
sachá nikle, aur wuh tumheṉ kahe, Ao, ham aur mábúdoṉ kí pairawí kareṉ, jinheṉ
tum ne nahíṉ jáná, aur un kí bandagí kareṉ: 3 Tú hargiz us nabí aur ḳhwáb-
dekhnewále kí bát par kán mat dhariyo, ki Ḳhudá'wand tumhárá Ḳhudá tumheṉ
ázmátá hai, tá daryáft kare ki tum Ḳhudá'wand apne Ḳhudá ko apne sáre dil aur
apní sárí ján se dost rakhte ho ki nahíṉ. 4 Cháhiye ki tum Ḳhudá'wand apne
Ḳhudá kí pairawí kare, aur us se ḍaro, aur us ke hukmoṉ ko hifz karo, aur us kí bát
máno, tum us hí kí bandagí karo, aur us hí se lipaṭe raho. 5 Aur wuh nabí, aur
wuh ḳhwábdekhnewálá qatl kiyá jáegá, kyúnki us ne tumheṉ kahá ki Ḳhudá'wand
apne Ḳhudá se jo tumheṉ Misr se báhir nikál láyá, jis ne tumheṉ qaid ḳháne se
chhuṛáyá bargashta hojáo, táki tumheṉ us ráh meṉ se jo Ḳhudá'wand tumháre
Ḳhudá ne tumheṉ hidáyat kí hai ḳhárij kare; so tujhe lázim hai ki tú badí ko apne
darmiyán se nikál de.

6 Agar terá haqíqí bháí, aur terá dost jo tujhe terí ján ke barábar azíz ho tujhe
parde meṉ wargaláne aur kahe ki Ao, aur mábúdoṉ kí bandagí kareṉ: 7 Jisse tú
aur tere báp dáde wáqif nahíṉ, un logoṉ ke mábúdoṉ meṉ se jo tumháre gird á
gird tumháre nazdík yá dúr zamín ke is sire se us sire tak rahte haiṉ: 8 To tú us
se muwáfiq na honá, aur na us kí qabúl karná, tú us par rahm kí nigáh na rakhná,
tú us kí riáyat na kariyo, tú use poshída mat kíjiyo: 9 Balki tú us ko qatl kíjiyo,
us ke qatl par pahile terá háth paṛe, aur bád us ke sab qaum ke háth. 10 Aur tú
use sangsár karná, táki wuh marjáe, kyúnki us ne cháhá ki tujhe Ḳhudá'wand tere
Ḳhudá se bargashta kare; wuh Ḳhudá jo tujhe zamín i Misr se, qaid ḳháne se
nikál láyá. 11 To sáre baní Isráel us ko sun ke ḍarenge, aur tumháre darmiyán
phir waisí sharárat na karenge.

12 Agar tú un shahroṉ meṉ jo Ḳhudá'wand tere Ḳhudá ne tujhe sukúnat ke
liye bakhshe haiṉ, sune, 13 Ki báze log, yáne shaitán ke muríd tumháre darmiyán
se nikal gae, aur apne shahr ke logoṉ ko yúṉ kahke gumráh kiyá, ki Ao, chaleṉ,
aur dúsre mábúdoṉ kí jinheṉ nahíṉ pahchánte, bandagí kareṉ; 14 To tú jastjú
kíjiyo, aur ḳhúb tahqíq karná, aur dekh agar yih bát sach ho, aur yaqín ko pahunche
ki aisá nafratí kám tum meṉ kiyá gayá; 15 To tú us shahr ke báshindoṉ ko sab
samet jo us shahr meṉ hai, aur wuháṉ ke mawáshí ko talwár ke dhár se qatl karke
nest o nábúd kíjiyo. 16 Unkí lúṭ ko wuháṉ ke kúche meṉ faráham kíjiyo, aur us
shahr ko, aur wuháṉ ke lúṭ ko, chaṛháwe ke taur Ḳhudá'wand apne Ḳhudá ke liye
jalá díjiyo, aur wuh hamesha ko ek ṭílá hogá, phir basáyá na jáegá. 17 Aur un
haram chízoṉ meṉ se kuchh tere háth se lagá lipaṭá na rahe, táki Ḳhudá'wand
apne qahr i tund se báz rahe, aur tujh par karm kare, aur tujh par rahm farmáwe,
aur tumheṉ ziyáda kare, jaisá ki us ne tumháre bápdádoṉ se qasam kí hai: 18 Is
waqt kí tú Ḳhudá'wand apne Ḳhudá kí áwáz sune, ki tú us ke hukmoṉ par jo áj
maiṉ tujhe farmátá húṉ, amal kare, ki tú us ko jo Ḳhudá'wand tere Ḳhudá ke
nazdík bhalá hai, bajá láwe.

XIV. BAB.

1 Tum Khuda'wand apne Khudá ke beṭoṉ kí jagah ho, tum kisí kí maut se
apne badan ko na káṭiyo, na apne sir ko chandlá kíjiyo. 2 Ki tú Khuda'wand
apne Khudá ke liye muqaddas qaum hai, aur Khuda'wand ne tujh ko sab qaumoṉ
meṉ se jo zamín par haiṉ, iḳhtiyár kiyá; táki tú us ke liye ḳháss qaum ho.

3 Tú kisí ghinauní chíz ko mat kháiyo. 4 We chárpáe jo halál haiṉ aur tum
unheṉ khá sakte ho, ye haiṉ, Gáe gail, bheṛ bakrí; 5 Aur hiran aur hiraní,
aur gáomesh, aur buzdashtí, aur rím, aur gáodashtí, aur arná. 6 Aur harek
chárpáyá jis ke khur chire húe hoṉ, aur us ke khur meṉ shigáf ho, aur jugálí kartá
ho, to tum use kháoge. 7 Lekin un meṉ se ki jugálí karte haiṉ, yá un ke ḳhur
chire húe haiṉ, jaise úṉṭh, aur ḳhargosh, aur yarbúa; tum unheṉ mat kháiyo, is
liye ki ye jugálí karte haiṉ, lekin un ke khur chire húe nahíṉ. 8 So yih tumháre
liye nápák haiṉ, aur jaise súar, ki us ke khur chire húe haiṉ, par jugálí nahíṉ
kartá, ye tumháre liye nápák haiṉ; tum un ká gosht na kháiyo, na un kí láshoṉ
ko háth lagáiyo.

9 Abí jánwaroṉ meṉ jin ke par hoṉ aur chhilke, tum unheṉ kháoge: 10 Aur
jis ke par aur chhilke na hoṉ, tum use mat kháiyo, wuh tumháre liye nápák haiṉ.
11 Harek parinda jo pák hai, tum use kháoge. 12 Lekin we jo harám haiṉ ye
haiṉ, nasr, aur uqáb, aur anqá; 13 Aur gudáf, aur chíl, aur gidh: 14 Aur
jo un kí jinsse haiṉ, aur harek jins ká kawá: 15 Aur naám, aur hám aur sáf:
16 Aur báz kí harek qism: 17 Aur ullú, aur básha, aur sháhín: 18 Aur qíq,
aur raḳham, zamah, muqaq, aur shaqáq, aur jo un ke jins se ho, hudhud, aur
ḳhusháf: 19 Aur harek haiwán jo reṉg ke chale aur uṛe, tumháre liye nápák
hai; tum use mat kháiyo. 20 Sab we parinde jo pák haiṉ, tum unheṉ kháoge.

21 Jo haiwán marjáe, tum use mat kháiyo, tum use kisí garíb ko jo tere
darwázoṉ ke andar howe, díjiyo, yá kisí úparí ádmí ke háth bech ḍáliyo; kyúnki tú
Khuda'wand apne Khudá ká banda muqaddas hai. Tú halwán us kí má ke dudh
meṉ mat pakáiyo.

22 Tú apne galle meṉ se jo sál basál tere khetoṉ meṉ hásil hotá hai, daswáṉ
hissa judá kíjiyo. 23 Aur tú Khuda'wand apne Khudá ke huzúr us jagah jise us
ne apne nám ke liye pasand farmáyá, ki us ká nám wuháṉ, apne galle kí dahyakí,
apne wain, apní tel, aur apne gáe báil, aur bheṛ bakrí ke pahle bache kháiyo, táki
hamesha Khuda'wand apne Khudá se ḍarná síkhe.

24 Aur agar rasta tere liye daráz ho, aisá ki tú use na le já sake, ki wuh makán
jise Khuda'wand tere Khudá ne pasand farmáyá ki apná nám wuháṉ rakhe, bahut
dúr ho; to jab Khuda'wand terá Khudá tujh ko barkat baḳhshe: 25 Tab tú un
sab ko bechke naqdí kar aur us naqdí ko apne háth meṉ leke us maqám ko jise
Khuda'wand tere Khudá ne pasand kiyá hai, já: 26 Aur us naqdí se jis chíz ko
terá jí cháhe, mol le, gáe bail, aur bheṛ bakrí, aur wain, aur sukr, yá aur kuchh jis
par terá jí rágib ho, aur wuháṉ Khuda'wand apne Khudá ke áge tanáwul kar, aur
apne sáre gharáne samet ḳhushí kar. 27 Aur Lewí se jo tere darwázoṉ meṉ hai
gaflat na kíjiyo; kyúnki us ke liye hissa aur míráṡ tere sáth nahíṉ hai.

28 Tín sál ke bád tú apne galle kí dahyakí alag kíjiyo, aur apne makánoṉ meṉ
rahne díjiyo: 29 Aur Lewí azbaski us kí shirkat aur míráṡ tere sáth nahíṉ, aur
musáfir, aur yatím, aur bewa jo tere makánoṉ meṉ haiṉ, áweṉ, aur kháweṉ, aur ser

howeṉ, táki Ḳhudá´wand terá Ḳhudá tere háth ke sab kámoṉ meṉ jo tú kartá hai,
tujhe barkat baḳhshe.

XV. BÁB.

1 Har sát sál ke bád tú ruḳhsat diyá kar. 2 Aur ruḳhsat ká taur yih hai, ki
agar kisí ká us ke hamsáe par kuchh átá ho, to wuh use muáf kare, aur apne
hamsáe se, yá bháí se mutálaba na kare; is liye ki yih Ḳhudá´wand kí ruḳhsat ká
din kahlátá hai. 3 Musáfir se tú mutálaba kar saktá hai; par agar kuchh terá tere
bháí par hai, to tú use muáf kar. 4 Lekin tum meṉ koí kangál na rahegá, jis waqt
ki Ḳhudá´wand us zamín par jise Ḳhudá´wand terá Ḳhudá terí mírás aur milk kar
detá hai, tujhe bahut sí barkat degá. 5 Agar tú ḳhálí Ḳhudá´wand apne Ḳhudá
ká shanawá hogá, aur dhyán rakhke in sab hukmoṉ par jo áj maiṉ tujhe amr kartá
húṉ, amal karegá: 6 To Ḳhudá´wand terá Ḳhudá jaisá us ne tujhe kahá hai
tujhe barkat baḳhshegá, aur tú bahut sí qaumoṉ se girau legá, aur tú girau na
rakhegá, aur tú bahut sí gurohoṉ par musallit hogá, aur we tujh par musallit na
hongíṉ.

7 Agar tumhárc bích tumhárí bháíoṉ meṉ se terí sarhadd meṉ terí us sarzamín
par jise Ḳhudá´wand terá Ḳhudá tujhe detá hai koí muflis howe, tú us se saḳht
dilí mat kíjiyo, aur apne muflis bháí kí taraf se apná háth mat khenchiyo; 8 Balki
tú us par apná háth kusháda rakhiyo, aur baqadr us kí ihtiyáj ke us se girau lijiyo.
9 Ḳhabardár ki tere dil meṉ yih bure andesha na guzre, ki sátwáṉ sál ruḳhsat ká
sál nazdík hai, aur terí ánkh tere muflis bháí se phir jáe, aur tú use kuchh na dewe,
aur wuh tujh par Ḳhudá´wand se faryád kare, aur terá gunáh sábit ho. 10 Tujh
par wájib hai ki tú use dewe; aur jab tú use dewe, to cháhiye ki terá dil malúl na
ho, kyúnki is hí sabab se Ḳhudá´wand terá Ḳhudá tere sáre kámoṉ meṉ jin meṉ tú
háth ḍále, tujh ko barkat baḳhshegá. 11 Ki masákín zamín par se kabhí játe na
rahenge; is liye maiṉ tujhe hukm kartá húṉ, ki tú apne bháí ke wáste jo tere sám-
hne hai, aur apne miskín ke liye jo terí zamín par hai, apná háth kusháda rakhiyo.

12 Agar terá Ibrání bháí, mard ho yá aurat, tere háth bechá jáe, aur chha baras
tak terí ḳhidmat kare, to tú sátweṉ sál us ko ázád kar díjiyo. 13 Aur jab tú use
apne pás se ruḳhsat kare, to use ḳhálí háth mat ruḳhsat kar: 14 Balki tú apní
bheṛ bakrí, aur khatte, aur kolhú meṉ se, us barkat meṉ se jo Ḳhudá´wand tere
Ḳhudá ne tujhe baḳhshí hai, dil kholke de. 15 Aur yád rakh ki tú zamín i Misr
meṉ gulám thá, aur Ḳhudá´wand tere Ḳhudá ne tujhe ḳhalás kiyá; is liye maiṉ
tujhe áj yih hukm kartá húṉ.

16 Aur azbaski tere sáth rahná us ke haqq meṉ bihtar hai, so wuh agar tujhe
yúṉ kahe, ki maiṉ tere pás se na jáúngá, ki maiṉ tujhe aur tere ghar ko dost rakhtá
húṉ: 17 To tú ek súá le, aur apne darwáze par us ke kán chhed, ki wuh hamesha
ko terá gulám hogá: aur apní launḍí se bhí tú aisá hí kíjiyo. 18 Aur jab tú use
ázád karke chhoṛe, to cháhiye ki yih tujh par dushwár na guzre; kyúnki us ne do
mazdúroṉ ke barábar chha baras tak terí ḳhidmat kí: so Ḳhudá´wand terá Ḳhudá
har ek kám meṉ tujhe barkat degá.

19 Tere gáe bail, aur bheṛ bakrí ke nar pahlauṭhe jitne paidá hoṉ, unheṉ
Ḳhudá´wand apne Ḳhudá ke liye muqaddas kíjiyo: tú un se jo tere bailoṉ meṉ

pahile paidá húe hoṉ, kuchh kám na kíjiyo; na uṉ ke jo terí bheṛ bakríoṉ meṉ
pahile paidá hoṉ, bál katriyo. 20 Tú Ḳhudá´wand apne Ḳhudá ke áge us jagah
par, jo Ḳhudá´wand pasand karegá, apne ḳhándán samet har sál kháiyo.
21 Par agar us meṉ koí áib howe, langṛá ho, yá andhá ho, yá aur koí burá áib
ho, tú Ḳhudá´wand apne Ḳhudá ke liye zabh mat kíjo 22 Jaise hiran, aur
bárahsinghá; tum use apne darwázoṉ meṉ kháoge, pák ho yá nápák, donoṉ barábar
haiṉ. 23 Magar tú us ká lahú na khání, balki tú us ko pání kí tarah zamín par
ḍál díjo.

XVI. BAB

1 Abíb ke mahíne kí muháfazat kíjiyo, aur Ḳhudá´wand apne Ḳhudá kí Fasah
kíjo, kyúnki Ḳhudá´wand terá Ḳhudá Abíb ke mahíne meṉ rát ke waqt tujh ko
Misr se nikál láyá. 2 Us jagah par jise Ḳhudá´wand pasand karegá, ki wuháṉ
apná nám rakhe, Ḳhudá´wand apne Ḳhudá ke liye tú apní gáe bail, aur bheṛ bakrí
meṉ se Fasah zabh kíjo. 3 Tú us ke sáth ḳhamírí roṭí mat kháná; tú sát din tak
us ke sáth fatírí roṭí, jo dukh kí roṭí hai, kháiyo; kyúnki tú zamín i Misr se dauṛá
dauṛ niklá; táki tú in dinoṉ ko jin meṉ tú Misr se niklá, apní zindagí bhar yád
rakhe. 4 Aur cháhiye ki tere sárí sarhadd meṉ sát din tak ḳhamírí roṭí dikhái na
de, aur na us gosht meṉ se jise tú ne pahile din shám ko zabh kiyá rát ko subh
tak báqí rahe. 5 Tú apne kisí makánoṉ meṉ jo Ḳhudá´wand terá Ḳhudá tujhe
detá hai, Fasah zabh nahín kar saktá: 6 Balki us hí jagah jise Ḳhudá´wand terá
Ḳhudá pasand karegá, ki apná nám wuháṉ rakhe, shám ko, áftáb gurúb hote,
us hí waqt jis waqt tú Misr se niklá, Fasah zabh kíjiyo. 7 Aur tú use us jagah jo
Ḳhudá´wand terá Ḳhudá pasand karegá, use pakáiyo aur kháiyo, aur subh ko
phirke apne ḳhaimoṉ ko rawána hojíyo. 8 Chha din tak fatírí roṭí kháná, aur
sátweṉ din Ḳhudá´wand tere Ḳhudá kí tatíl hai, kuchh kár o bár na kíjiyo.
9 Tú apne liye sát hafte gin, aur galle ko daránti lagáne kí ibtidá se sát hafte
giná shurú kar. 10 Aur Ḳhudá´wand apne Ḳhudá ke liye apne háth kí ḳhushí
ke us ḳhiráj se ki tú baqadr Ḳhudá´wand apne Ḳhudá kí barkat bakhshne ke
degá, Haftoṉ kí I´d kar: 11 Aur tú Ḳhudá´wand apne Ḳhudá ke sámhne ḳhushí
kar, apne beṭá beṭí, aur apne gulám, aur apní launḍí, aur Lewí samet, jo tere
makánoṉ meṉ hai, aur garíb, aur yatím, aur bewa samet, jo tum meṉ hai, us jagah
jise Ḳhudá´wand tere Ḳhudá ne pasand kiyá hai, ki apná nám wuháṉ rakhe.
12 Aur yád rakh ki tú Misr meṉ gulám thá; so hoshyár hoke in huqúq kí
muháfazat kar.
13 Jab tú apne ḳhirman, aur kolhú meṉ se jama kar chuke, tú sát din tak
ḳhaimoṉ kí I´d kíjo: 14 Aur tú apní beṭá beṭí, aur apne gulám, aur apní launḍí,
aur Lewí, aur musáfir, aur yatím, aur bewa samet, jo tere makánoṉ meṉ haiṉ
ḳhushí kíjiyo. 15 Sát din tak Ḳhudá´wand apne Ḳhudá ke liye us hí jagah jo
Ḳhudá´wand tere Ḳhudá ke pasand hai, I´d kíjiyo: is liye ki Ḳhudá´wand terá
Ḳhudá terí sárí manfaatoṉ meṉ aur terí sárí dastkárioṉ meṉ tujhe barkat
bakhshegá, so tú mahaz ḳhush hogá.
16 Harek sál cháhiye ki tere yaháṉ ká harek mard tín martabe, yáne íd i Fatír
ko, aur haftoṉ kí íd ko, aur ḳhaimoṉ kí íd ko Ḳhudá´wand tere Ḳhudá ke sámhne

us jagah jise wuh pasand farmáwegá, házir ho: aur we Ḳhudá'wand ke áge ḳhálí
háth na dikháí deṇ: 17 Balki harek mard apne maqdúr ke, aur Ḳhudá'wand
tere Ḳhudá kí barkat ke muwáfiq, jo us ne tujhe dí hai, kuchh láwe.

18 Tú ápne sáre makánoṇ meṇ jo Ḳhudá'wand terá Ḳhudá tujh ko degá, apne
sáre firqoṇ meṇ Qází aur Hákim muqarrar kíjiyo; we adálat se logoṇ ká insáf
kareṇ. 19 Tú insáf meṇ dagábází mat kíjiyo: tú tarafdárí na kíjiyo; na rishwat
líjiyo, ki rishwat dánishmand ko andhá kardetí hai; aur sadíq kí bátoṇ ko
munqalib kartí hai. 20 Tú us kí jo sará sar sach hai, pairawí kíjiyo, táki tú jíe
aur us zamín ká jo Ḳhudá'wand terá Ḳhuḍá tujh ko detá hai, wáris howe.

21 Tú Ḳhudá'wand apne Ḳhudá kí qurbángáh ke nazdík apne liye Yasírat na
lagáiyo. 22 Na apne liye kisí tarah kí múrat nasb kíjiyo, ki is se Ḳhudá'wand
terá Ḳhudá nafrat rakhtá hai.

XVII. BAB.

1 Tú Ḳhudá'wand apne Ḳhudá ke liye bail, yá bheṛ bakrí jis meṇ koí áib yá
buráí ho, zabh mat kíjiyo; kyúnki Ḳhudá'wand tere Ḳhudá ko is se nafrat hai.

2 Agar tumháre darmiyán terí sarhaddoṇ meṇ jo Ḳhudá'wand terá Ḳhudá
tujh ko detá hai, kahíṇ koí mard yá aurat ho, jis ne Ḳhudá'wand tere Ḳhudá ke
huzúr badkárí kí ho, ki us ke ahd ko toṛá ho: 3 Aur jáke aur mábúdoṇ kí
bandagí kí ho, aur unheṇ sijda kiyá ho, jaise áftáb, yá máhtáb, yá ásmání koí
sitára jin kí parastish ká hukm maiṇ ne tujhe nahíṇ kiyá: 4 Aur yih tujhe
kahá jáwe, aur tú sun páwe, aur tahqíqát kare, aur yih sach nikle, aur yih bát yaqín
ko pahunche, ki baní Isráel meṇ aisá ghinauná kám húá; 5 To tú us mard, yá us
aurat ko jis ne tere sarhaddoṇ meṇ yih burá kám kiyá, apne darwázoṇ par nikáliyo,
aur un par yaháṇ tak patthráo kíjiyo, ki we mar jáweṇ.

6 Wuh do yá tín ádmíoṇ kí gawáhí se qatl kiyá jáe, lekin ek kí gawáhí se qatl
mat kíjiyo. 7 Pahle gawáhoṇ ke háth uske qatl par uṭheṇ, aur unke bád báqí sab
logoṇ ke, tum apne bích se sharír ko yúṇ nest o nábúd kíjiyo.

8 Jis waqt ki tú kisí qaziye ke faisale se ájiz ho, ḳhuní ke qasás karne ká, aur
muddai ke dáwe ká, aur márne kí sazá ká, yá aur munázare kí bátoṇ ká, tumháre
makánoṇ ke darmiyán, to tú uṭh aur us muqám meṇ jo Ḳhudá'wand tere Ḳhudá
ne pasand farmáyá hai, chaṛh já. 9 Aur káhinoṇ ke, yáne Lewíoṇ ke, aur us
qází ke pás jo un dinoṇ meṇ ho, házir ho, aur un se púchh, ki we tujhe insáf kí
bát batáwenge: 10 Aur tú us bát ke mutábiq jo we tujh ko us makán jise Ḳhudá
ne pasand kiyá hai, fatwe deṇ, amal kíjiyo; ḳhabardár un sab ko jo we tujhe sikháeṇ,
amal meṇ láiyo: 11 Aur us bát ke muwáfiq jo we tujhe sikháeṇ, aur us hukm ke
mutábiq jo we tujhe kaheṇ kíjiyo; aur us bát se jo we tujhe fatwe deṇ, dahne, yá
báyáṇ mat muṛiyo. 12 Aur jo koí shaḳhs gustáḳhí kare ki us káhin kí bát jo
Ḳhudá'wand tere Ḳhudá ke áge ḳhidmat ke liye khaṛá hai, yá us qází ká suḳhan na
sune, to wuh shaḳhs már ḍálá jáwe; tú baní Isráel meṇ se sharír ko yúṇ nest nábúd
kíjiyo. 13 Táki sáre log suneṇ, aur ḍareṇ, aur bárdigar gustáḳhí na kareṇ.

14 Jab tú us zamín meṇ jo Ḳhudá'wand terá Ḳhudá tujhe detá hai dáḳhil ho,
aur us par qábiz ho, aur us meṇ búd básh kare, aur kahe ki un sab qaumoṇ ke
muwáfiq jo mere gird á gird haiṇ, maiṇ bhí apne liye ek bádsháh banáúngá;

15 To tú us ko apná bádsháh kíjiyo, jise Ḳhudáwand terá Ḳhudá pasand farmáwe;
tú apne bháíoṉ meṉ se ek ko apná bádsháh kíjiyo, aur kisí ajnabí ko jo terá bháí
nahíṉ apná bádsháh na kar sakegá. 16 Par use lázim hai, ki apne liye ghoṛe jama
na kare, aur na logoṉ ko Misr meṉ phir láwe, táki us ke liye bahut se ghoṛe jama
kareṉ; is liye ki Ḳhudáwand ne tumheṉ farmáyá hai, ki tum us ráh phir kabhí na
jáiyo. 17 Aur na bahut sí joṛúáṉ kare, tá aisá na ho ki us ká dil phir jáe; aur na
wuh apne liye bahut rúpá aur soná jama kare. 18 Aur yúṉ hogá, ki jab wuh apní
taḳht i sultanat par julús kare, to apne wáste Tauret ká ek nusḳha jo Lewí káhi-
noṉ ke huzúr hai, kitáb meṉ likhe: 19 Wuh us ke sáth rahá kare, aur jab tak jíe
use paṛhá kare, táki wuh Ḳhudáwand apne Ḳhudá se ḍarná síkhe, aur us Tauret
kí sab bátoṉ kí muháfizat kare, aur in haqúq ko amal meṉ láwe: 20 Táki uská
dil us ke bháíoṉ par buland na ho; aur hukm se dahne yá báyáṉ tajáwuz na kare,
táki us kí mamlukat meṉ us kí aur us ke beṭoṉ kí baní Isráel meṉ umr daráz ho.

XVIII. BAB.

1 Káhinoṉ aur Lewíoṉ ká, yáne sáre firqe Lewíoṉ ká hissa aur mírás baní Isráel
meṉ na hogá; so we Ḳhudáwand kí qurbáníáṉ aur us kí mírás kháenge. 2 Aur
un kí mírás un ke bháíoṉ ke sáth nahíṉ, balki Ḳhudáwand kí un kí mírás hai, jaisá
us ne unheṉ farmáyá hai.

3 Aur qaum meṉ se un se jo qurbání zabh karte haiṉ, bail yá bheṛ bakrí se
káhinoṉ ká haqq yih hogá, ki we káhin ko shána, aur kampaṭíáṉ, aur jhojh denge. 4
Aur tú apne galle meṉ se, aur apne waiṉ aur tel meṉ se, jo pahle hásil hotá hai, aur
apní bheṛoṉ kí pashm meṉ se jo pahle katrí jáe, use díjiyo: 5 Ki Ḳhudáwand
tere Ḳhudá ne tere sáre firqoṉ meṉ se use barguzída kiyá hai, ki wuh aur us ke
beṭe Ḳhudáwand ke nám se abad tak ḳhidmat ke liye khaṛe raheṉ.

6 Agar koí Lewí jo terí sarhaddoṉ meṉ se kisí jagah baní Isráel meṉ musáfir ho
áwe, aur us jagah jise Ḳhudáwand ne pasand farmáyá hai, baṛí tamanná se házir
ho: 7 To wuh Ḳhudáwand apne Ḳhudá ke nám se ḳhidmat kiyá kare, jis tarah
us ke sáre bháí, yáne Lewí jo Ḳhudáwand ke huzúr wuháṉ khaṛe rahte haiṉ: 8 Wuh
un ke hisse ke barábar kháne ko páwegá, us maurúsí mál ke siwá jo bápdádoṉ
se milá.

9 Jab tú us sarzamín meṉ jo Ḳhudáwand terá Ḳhudá tujh ko detá hai, dáḳhil
ho, to tú wuháṉ kí gurohoṉ ke se karíh kám mat síkhiyo. 10 Tum meṉ koí aisá
na ho ki apne beṭe yá beṭí ko ág meṉ guzar karwáe, yá gáib kí bát batáwe, yá
burái bhalái ká shugúniyá, yá jádúgar bane: 11 Aur afsúngar na ho, na un dewoṉ
se jo musaḳhar hote haiṉ, sawál karnewálá, aur sáhir, aur siyáná na ho. 12 Kyúnki
we sab jo aise kám karte haiṉ, Ḳhudáwand un se karáhiyat kartá hai; aur aisí
karáhatoṉ ke báis se un ko Ḳhudáwand terá Ḳhudá tere áge se dúr kartá hai. 13
Tú Ḳhudáwand apne Ḳhudá ke áge kámil ho. 14 Kyúnki we guroheṉ jin ko tú
apne áge se hánktá hai, gáib goíoṉ, aur shugúníoṉ kí taraf kán dhartí haiṉ, par tú
jo hai, Ḳhudáwand tere Ḳhudá ne tujh ko ijázat nahíṉ dí, ki aisá kare.

15 Ḳhudáwand terá Ḳhudá tere liye tere hí darmiyán se tere hí bháíoṉ meṉ se,
mere mánind ek Nabí qáim karegá; tum us kí taraf kán dhariyo: 16 Us sab kí
mánind jo tú ne Ḳhudáwand apne Ḳhudá se Horib meṉ majma ke din mángá,

aur kahá, ki aisá na ho ki maiṉ Ḳhudá'wand apne Ḳhudá kí áwáz phir suníṉ, aur
aisí shiddat kí ág maiṉ phir dekhúṉ, táki maiṉ mar na jáúṉ. 17 Aur Ḳhudá'wand
ne mujhe kahá, ki unhoṉ ne jo kuchh kahá, so achhá kahá: 18 Maiṉ un ke liye
un ke bháíoṉ meṉ se tujh sá ek Nabí qáim karúngá, aur apná kalám us ke munh
meṉ ḍálúngá, aur jo kuchh maiṉ use farmáúngá, wuh un se kahegá. 19 Aur aisá hogá
ki jo koí merí bátoṉ ko, jinheṉ wuh mere nám leke kahegá, na sunegá, to maiṉ usse
matálaba karúngá. 20 Lekin wuh nabí jo aisí gustáḳhí kare, ki koí bát jo maiṉ
ne use nahíṉ kahíṉ, mere nám se kahe; yá jo aur mábúdoṉ ke nám se kahe, to
wuh nabí qatl kiyá jáwe. 21 Aur agar tere dil meṉ áwe, ki maiṉ kyúnkar jánúṉ
ki yih bát Ḳhudá'wand kí kahí húí nahíṉ? 22 Tú ján rakh ki jab nabí Ḳhudá'-
wand ke nám se kuchh kahe, aur wuh jo us ne kahá hai, wáqi na ho, yá púrá na ho,
to wuh bát Ḳhudá'wand ne nahíṉ kahí; balki us nabí ne gustáḳhí se kahí hai;
tú us se mat ḍar.

XIX. BÁB.

1 Jab Ḳhudá'wand terá Ḳhudá un qaumoṉ ko jin kí sarzamín Ḳhudá'wand
terá Ḳhudá tujh ko ináyat kartá hai, káṭ ḍále, to tú un ke qáim muqám ho, aur un
ke shahroṉ meṉ, aur un ke gharoṉ meṉ base: 2 To tú us sarzamín ke bíchoṉbích
jise Ḳhudá'wand terá Ḳhudá terí mírás kardetá hai, tín shahr judá kíjiyo. 3 Tab
tú apne liye ek ráh muqarrar kíjiyo, aur apní sarzamín kí sarhaddoṉ ko jo Ḳhudá'-
wand terá Ḳhudá tere qabze kardetá hai, tín hisse kíjiyo, táki harek ḳhuní bhág
ke wuháṉ já rahe. 4 Aur ḳhúní wuháṉ bhág ke jítá rahegá, us kí sharíat yih hai;
jo koí apne hamsáe ko nádánistagí se máre, aur wuh us se pahle us ká kína na
rakhtá thá: 5 Mislan koí shaḳhs apne hamsáe ke sáth lakṛíáṉ káṭne ko jangal
meṉ jáwe, aur kulháṛá háth meṉ uṭháe ki lakṛí káṭe, aur kulháṛá daste se nikal
jáe, aur us ke hamsáe ke já lage, aisá ki wuh mar jáe, to wuh un meṉ se ek shahr
meṉ bhág jáe, aur wuh jítá bachegá: 6 Aur tá na ho ki ráh ke dúr hone ke sabab
maqtúl ká wáris apne dil ke josh se qátil ká píchá kare, aur us ko já pakṛe, aur
use qatl kare, hálánki wuh wájib ul qatl nahíṉ, kyúnki wuh áge se is ká kína na
rakhtá thá. 7 Is liye maiṉ tujhe farmátá húṉ, ki tú apne liye tín shahr judá
muqarrar kíjiyo. 8 Aur agar Ḳhudá'wand terá Ḳhudá terá qalamrau baṛháwe,
jaisá us ne tere bápdádoṉ se qasam karke kahá hai, aur wuh sárá mulk jo us ne
tere bápdádoṉ ko dene kahá, tujhe dewe: 9 So agar tú in sab hukmoṉ par jo áj
ke din maiṉ tujhe batátá húṉ dhyán rakhke amal kare, aur Ḳhudá'wand apne
Ḳhudá ko dost rakhe, aur hamesha us kí ráhoṉ par chale, to tú un tín shahroṉ par
tín shahr aur baṛháiyo: 10 Táki begunáh ká lahú terí zamín par jise Ḳhudá'wand
terá Ḳhudá terí mírás kar detá hai, baháyá na jáe, ki ḳhún tujh par ho. 11 Lekin
agar koí shaḳhs jo apne hamsáe ká kína rakhtá ho, aur us kí ghát meṉ lagá ho, aur
us par hamla kare, aur use zaḳhmí kárí máre ki wuh marjáe, aur un meṉ se kisí
shahr meṉ bhág jáe: 12 To us ke shahr ke buzurg log bhejeṉ, aur use wuháṉ se
pakaṛwá mangwáeṉ, aur maqtúl ke wáris ke hawále kareṉ ki wuh már ḍálá jáe.
13 Tú us par rahm kí nazar na kíjiyo; balki tú be jurm ke ḳhún ká gunáh baní
Isráel meṉ se dafa kíjiyo, táki terá bhalá ho.

14 Tú apne hamsáe kí hadd ko mat haṭá, ki use agle logoṉ ne terí mírás kí

sarhadd par us sarzamín meṇ jise ḲHUDA´WAND terá Ḳhudá tujhe míráṡ detá hai
nasb kiyá hai.

15 Ek shaḳhs kí badkárí aur gunáh par ek gawáh bas nahíṇ, balki do, yá tín
gawáhoṇ se harek bát sábit hotí hai. 16 Agar koí jhúṭhá gawáh uṭhe ki kisí
shaḳhs par burái kí gawáhí de: 17 To we donoṇ jin meṇ ḳhusúmat hai ḲHUDA´-
WAND ke huzúr káhinoṇ aur qázíoṇ ke áge jo un dinoṇ meṇ honge, khaṛe howeṇ:
18 Aur qází kamál tahqíqát kareṇ, so agar wuh gawáh jhúṭhá nikle, aur us ne
apne bhái par jhúṭhí gawáhí dí ho; 19 So tum us se wuh sulúk kíjiyo, jo us ne
cháhá thá ki apne bhái se kare; tú is tarah sharr ko apne darmiyán se dafa kíjiyo,
20 Táki báqí log suneṇ, aur dahshat kháeṇ, aur áge ko tumháre darmiyán aisí
sharárat phir na kareṇ. 21 Aur terí ánkh murúwat na kare; ki ḳhún ká badlá
ḳhún, ánkh ká badlá ánkh, dánt ká badlá dánt, háth ká badlá háth, aur páṇw ká
badlá páṇw, hogá.

XX. BAB.

1 Aur jab tú jang ke liye apná dushmanoṇ ká sámhná kare, aur dekhe ki un ke
ghoṛe, aur gáṛíáṇ, aur lashkar tujh se afzúd haiṇ, to tú un se ḳhauf na kar; kyúnki
ḲHUDA´WAND terá Ḳhudá jo tujhe Misr kí sarzamín se chhuṛá láyá, tere sáth hai:
2 Aur yúṇ hogá ki jab tum jang ke liye un ke nazdík jáo, to káhin áge baṛh ke
logoṇ se ḳhitáb kare: 3 Aur un se kahe, ki Ai baní Isráel suno, tum áj ke din apne
dushmanoṇ se nazdík húe ho ki un se qitál kare; so tumháre dil hirásán na hoṇ,
tum ḳhauf na karo, aur mat kámpo, aur in se dahshat na kháo: 4 Kyúnki
ḲHUDA´WAD tumhárá Ḳhudá tumháre sáth játá hai, ki tumhárí taraf se tumháre
dushmanoṇ ke sáth qitál kare, aur tumheṇ bacháwe. 5 Aur we jo mansabdár haiṇ
lashkar meṇ manádí kareṇ, aur kaheṇ, ki tum meṇ kaun shaḳhs hai jis ne nayá
ghar banáyá ho, aur Ḳhudá ke nám se use musharraf na kiyá ho, to wuh rawána ho,
aur apne ghar ko phir jáe, tá na howe ki wuh jang meṇ qatl ho aur dúsrá shaḳhs
use musharraf kare. 6 Aur kaun shaḳhs hai jis ne tákistán lagáyá ho, aur us ke
mewe meṇ hanoz tasarruf nahíṇ kiyá, wuh bhí rawána ho, aur apne ghar ko phir
jáe, tá na ho ki wuh jang meṇ márá jáe aur dúsrá koí us meṇ tasarruf kare: 7 Aur
kaun shaḳhs hai jis ne kisí aurat se apní manganí kí hai, aur wuh use apne pás
nahíṇ láyá, to wuh bhí rawána ho, aur apne ghar ko phir jáwe, tá na ho ki wuh un
meṇ qatl ho aur dúsrá use le. 8 Aur mansabdár logoṇ se yih bhí kaheṇ ki kaun
shaḳhs hai jo tarsán aur larzán hai, so rawána howe, aur apne ghar phir jáe, na ho
ki us ke bháíoṇ ke dil us ke dil kí mánind tarsán ho jáeṇ. 9 Aur jab mansabdár
yih sab kuchh lashkar se kah chukeṇ, to lashkar ke sargurohoṇ ko lashkar ke áge
kareṇ.

10 Aur jab tú qitál ke liye kisí shahr se nazdík ho, to pahle sulh ká paigám
kar: 11 Tab yúṇ hogá ki agar unhoṇ ne sulh qabúl kí, aur darwáze khul díe, to
sárí ḳhalq jo us shahr meṇ hai terí ḳhiráj guzár hogí, aur terí ḳhidmat káregí. 12
Aur agar we tujh se sulk na kareṇ, balki tujh se qitál kareṇ, to tú us ká muhásara
kar. 13 Aur jab ḲHUDA´WAND terá Ḳhudá use tere qabze meṇ kar dewe, tú
wuháṇ ke harek mard ko talwár ke dhár se qatl kar. 14 Magar auratoṇ, aur
laṛkoṇ, aur mawáshí ko us sab samet jo us shahr meṇ ho, lúṭ le, aur tú apne

dushmanoṉ kí lúṭ ko jo Ḳhudáwand tere Ḳhudá ne tujhe dí hai kháiyo: 15 Tú
un sab shahroṉ se jo tujh se bahut dúr haiṉ, aur un qaumoṉ ke shahroṉ meṉ se
yúṉhí kíjiyo. 16 Lekin in qaumoṉ ke shahroṉ meṉ jinheṉ Ḳhudáwand terá
Ḳhudá terí mírás kar detá hai, kisí chíz ko jo sáns letá hai jítá na chhoṛiyo. 17 Balki
tú in ko haram kíjiyo, Hittí, aur Amúrí, aur Kanání, aur Farizzí, aur Hawwí, aur
Yabúsí ko, jaisá Ḳhudáwand tere Ḳhudá ne tujhe hukm kiyá hai: 18 Táki we
apne sáre karíh kám jo unhoṉ ne apne mábúdoṉ se kiye, tum ko na sikhláeṉ, ki tum
Ḳhudáwand apne Ḳhudá ke gunahgár ho jáo. 19 Jab tum kisí shahr ke is iráde
se ki laṛáí karke use le lo, muddat tak muhásara kie raho, to tabar chaláke us ke
daraḳhtoṉ ko ḳharáb na kíjiyo; cháhiye ki tú un ká mewa kháwe, so tú unheṉ káṭ
na ḍáliyo, táki tere nazdík muhásare ke kám meṉ áweṉ; kyúnki maidán ke daraḳht
ádmí kí zindagí haiṉ. 20 Magar un daraḳhtoṉ ko jo terí dánist meṉ kháne ke kám
ke na hoṉ, ḳharáb kar, aur káṭ ḍál, aur us shahr ke muqábil jo tujh se laṛtá hai
burj baná, jab tak ki wuh tere qábú meṉ áwe.

XXI. BAB.

1 Agar us sarzamín meṉ jis ká Ḳhudáwand terá Ḳhudá tujhe wáris kartá hai,
kisí kí lásh paṛí húí mile, aur daryáft na ho ki us ká qátil kaun hai; 2 Tab tere
buzurg, aur tere sáre qází báhir nikleṉ, aur un bastíoṉ ko jo maqtúl ke gird á
gird haiṉ nápeṉ: 3 Aur yúṉ hogá ki us shahr ke buzurg jo maqtúl se bahut
nazdík haiṉ ek bachhiyá leṉ, jis se hanoz kuchh ḳhidmat na kí gaí ho, aur júe tale
na ái ho; 4 Aur shahr ke buzurg us bachhiyá ko ek saḳht darre meṉ jo na jotá
gayá ho, na us meṉ kuchh boyá gayá ho, lejáeṉ, aur us darre meṉ us bachhiyá kí
gardan káṭeṉ. 5 Tab we káhin jo baní Lewí haiṉ nazdík áweṉ, kyúnki Ḳhudá-wand
tere Ḳhudá ne unhíṉ ko intiḳháb kiyá hai, ki us kí ḳhidmat kareṉ, aur
Ḳhudáwand ká nám leke barkat baḳhsheṉ, aur unhíṉ ke suḳhan se harek jhagrá,
aur harek zarbut faisal hogá. 6 Phir us shahr ke sáre buzurg jo maqtúl se nazdík
haiṉ, us bachhiyá par jo darre meṉ gardan márí gaí apne háth dhoeṉ; 7 Aur
boleṉ, aur kaheṉ ki hamáre háthoṉ se yih ḳhún nahíṉ húá, na hamárí ánkhoṉ ne
dekhá. 8 Ai Ḳhudáwand apne baní Isráel ká kafára le, jinheṉ tú ne naját
baḳhshí hai, aur ḳhún i náhaqq apne baní Isráel kí gardan par mat rakh, tab us ke
ḳhún ká kafára unheṉ baḳhsháegá. 9 So jis waqt tú wuh kare jo Ḳhudáwand
ke nazdík durust hai, to tú ḳhún i náhaqq ko apne darmiyán se dafa karegá.

10 Aur jab tú qitál ke liye apne dushmanoṉ par ḳhurúj kare, aur Ḳhudáwand
terá Ḳhudá un ko tere háthoṉ meṉ giriftár kare, aur tú unheṉ asír kar láe; 11 Aur
un asíroṉ meṉ ḳhúb súrat aurat dekhe, aur terá jí use cháhe ki tú use apní jorú
banáwe: 12 To tú use apne ghar meṉ lá, us ká sir munḍwá aur náḳhun kaṭwá;
13 To wuh asírí ká libás utáre, aur tere ghar meṉ rahe, aur ek mahína bhar
apne má báp, aur apne má ke sog meṉ baiṭhe, bád us ke tú us ke sáth ḳhalwat
kar, aur us ká ḳhasam ban, wuh terí jorú bane. 14 Bád us ke agar tú usse
ḳhushwaqt na ho, jo jáháṉ wuh cháhe, use jáne do, par tú use iwaz naqdí ke
hargiz bech nahíṉ saktá, na tú us se kuch fáida le saktá hai, kyúnki tú ne use
ruswá kiyá.

15 Agar kisí kí do jorúáṉ hoṉ, aur ek mahbúb aur dúsrí mabgúz ho, aur

mahbúb aur mabgúz donoṉ se laṛke hoṉ, aur pahlauṭhá beṭá mabgúz se ho:
16 To yúṉ hogá ki jab wuh apne beṭoṉ par mál kí taqsím kare, to mahbúb ke beṭe
ko mabgúz ke beṭe par jo filhaqíqat pahlauṭhá hai fauqíyat na de. 17 Balki
wuh mabgúz kí beṭe ko apne sab mál dúná hissa deke pahlauṭhá ṭhaharáwe,
kyúnki wuh us kí ahwal qúwat ká hai, aur pahlauṭhe hone ká mustahiqq wuhí
hai. 18 Agar kisí ká beṭá gardan kash aur magrá ho, jo apne báp aur apní má
kí farmánbardárí na kare, aur we har chand use tambíh kareṉ, par wuh un ká
shanawá na ho: 19 Tab us ká báp aur us kí má use pakṛeṉ, aur us shahr ke
buzurgoṉ pás, us jagah ke darwáze par láeṉ. 20 Aur wuháṉ ke buzurgoṉ se jáke
kaheṉ, ki yih hamárá beṭá gardan kash, aur magrá hai, hargiz hamárí bát nahíṉ
mántí; baṛá hí kháú, aur kaifí hai: 21 To us ke shahr ke sab log us par pathráo
kareṉ, ki wuh mar jáe; tú sharír ko apne darmiyán se yúṉ dafa kíjiyo, táki sáre
baní Isráel suneṉ, aur ḍareṉ.

22 Aur agar kisí ne kuchh aisá gunáh kiyá ho, jis se us ká qatl wájib ho, aur
use darakht laṭkáwe, aur wuh qatl kiyá jáwe: 23 Tú us kí lásh rát bhar darakht
par rahne na díjiyo, balki tú ushí din use gáṛ de; kyúnki wuh jo phánsí diyá játá
hai, Khudá ká malaún hai, is liye cháhiye ki terí zamín jis ká wáris KHUDA'WAND
terá Khudá tujh ko kartá hai, nápák na kí jáwe.

XXII. BAB.

1 Tú aisá na kíjiyo ki apne bháí ke bail aur bheṛ ko jo khoí jáe dekh ke un ke
hál se gáfil ho, balki zarúr hai ki tú unheṉ apne bháí ke pás phir láwe. 2 Aur
agar terá bháí tere muttasil na ho, yá tú use pahchántá na ho, to tú use apne ghar
meṉ le á, aur use apne pás rahne de, jab tak ki terá bháí us kí talásh kare, to tú
use phir díjiyo. 3 Aur jo tú us ká gadhá, yá us kí poshák páwe, tab bhí aisáhi
kíjiyo, apne bháí kí harek chíz se jo us pás se gum ho, aur tú use páwe, tú yúṉ hí
kíjiyo, tú in ke hál se gáfil na rahiyo. 4 Aisá na ho ki tere bhaí ká gadhá yá
bail ráh meṉ gir paṛe, aur tú dekhke un se tagáfil kare, tú us ke sáth use uṭháke
khaṛá kar.

5 Aurat par mardána libás na ho, aur mard zanána poshák na pahine; kyúnki
KHUDA'WAND terá Khudá un sab se jo aisá karte haiṉ, nafrat kartá hai.

6 Agar ráh chalte kisí parinde ká áshiyána darakht par yá zamín par tujhe dikhái
de, khwáh us meṉ bache hoṉ khwáh anḍe, aur má bachoṉ par yá anḍoṉ par baiṭhí
húí ho, to tú bachoṉ ko má samet mat pakṛiyo: 7 Balki tú má ko chhoṛ díjiyo,
aur bachoṉ ko apne liye líjiyo, táki terá bhalá ho, aur terí umr daráz ho.

8 Jab tú nayá ghar banáwe, to apní chhaṭ par áṛ ke liye díwár baná, tá na howe
ki koí wuháṉ se gire, aur tú apne ghar meṉ khún ká sabab ho.

9 Tú apne tákistán meṉ do qism ke bíj na boiyo, tá na ho ki terá boe húe bíj kí
firáwání aur tákistán ká hásil donoṉ haram ho jáeṉ. 10 Tú hal meṉ bail ke
sáth gadhá mat chaláiyo. 11 Tú mukhtalif bináwaṭ ká kapṛá jaise súṭ aur súf se
milá húá, mat pahiniyo. 12 Tú apní us poshák ke chároṉ konoṉ meṉ jise tú oṛhtá
hai, jhálar lagáiyo.

13 Agar koí joṛú kare, aur us se khalwat kare, aur bád us ke us se bugz rakhe;
14 Aur us kí mazammat kare, aur us ko áib lagáwe, aur kahe ki maiṉ ne is aurat se

byáh kiyá, aur jab maiṉ us pás gayá, to maiṉ ne use bákira na páyá: 15 To us
laṛkí ke má báp us kí bakárat kí nisháníáṉ leke us shahr ke darwáze par buzurgoṉ
ke huzúr láweṉ: 16 Aur us laṛkí ká báp buzurgoṉ se kahe, ki main ne apní beṭí
is shakhs ko byáh dí hai, ab yih us se bugz rakhtá hai: 17 Aur dekho wuh us
kí mazammat kartá hai, aur kahtá hai ki maiṉ ne terí beṭí ko bákira na páyá: so
merí beṭí kí bakárat kí nisháníáṉ ye haiṉ; aur wuh chádar shahr ke buzurgoṉ ko
sámhne bichháyá jáwe: 18 Tab shahr ke buzurg us shakhs ko pakaṛke tazír deṉ:
19 Aur we us se sau misqál rúpá táwán leweṉ, aur laṛkí ke báp ko deṉ, is liye ki
us ne baní Isráel meṉ kí bákira ko bad nám kiyá, aur wuh us kí jorú baní rahegí,
wuh tá zindagí us ko taláq na de. 20 Par agar yih bát sach nikle, aur laṛkí kí
bakárat kí nisháníáṉ páí na jáeṉ: 21 To wuh us laṛkí ko us ke báp ke ghar ke
darwáze par nikáleṉ, aur us kí bastí ke log us par pathráo kareṉ, ki wuh mar jáe;
kyúnki us ne baní Isráel meṉ sharárat kí, ki apne báp ke ghar men harámkárí kí,
so tú sharr ko apne darmiyán se dafa kíjiyo. 22 Agar koí mard shauharwálí aurat
se ziná karte páyá jáe, to wuh donoṉ már ḍále jáweṉ, zání aur zániya, so tú baní
Isráel meṉ se sharr ko dafa kíjiyo. 23 Jo laṛkí ki bákira hai, aur wuh kisí kí man-
getar ho, aur koí aur shakhs use shahr meṉ páke us se ham kinár ho: 24 To tum
un donoṉ ko us shahr ke darwáze par nikál láo, aur un par pathráo karke un donoṉ
ko qatl karo: laṛkí ko is liye ki us ne shahr meṉ hote húí chíkheṉ na máríṉ; aur
mard ko is liye ki us ne apne hamsáe kí jorú ko ruswá kiyá; so tú sharr ko apne
darmiyán se dafa kíjiyo. 25 Lekin agar koí mard ek laṛkí ko jo kisí kí mangetar
hai maidán meṉ páwe, aur mard jabar karke us se mil baiṭhe, to faqat wuh mard jo
us ke sáth mil baiṭhá, márḍálá jáe: 26 Par us laṛkí ko kuchh na kíjiyo, ki laṛkí ká
aisá gunáh nahíṉ ki qatl kí jáwe; kyúnki yih muámala aisá hai, jaise koí apne ham-
sáe par hamla kare aur use qatl kare: 27 Kyúnki us ne laṛkí ko maidán meṉ
páyá, aur wuh mangetar laṛkí chilláí, wuháṉ koí na thá jo use chhoṛáwe. 28 Agar
koí bákira laṛkí ko páwe, jo kisí kí mangetar na ho, aur use pakaṛke us se ham bistar
ho; aur we pakaṛe jáeṉ: 29 To wuh mard jo us ke sáth hambistar húá laṛkí ke
báp ko pachás misqál rúpá de, aur use apní jorú kare; kyúnki us ne use ruswá
kiyá, aur use tá dam zíst taláq na de. 30 Koí apne báp kí jorú na le, aur apne báp
kí barahnagí záhir na kare.

XXIII. BAB.

1 Jis ke khusiye kuchle gae hoṉ, yá álat káṭ ḍálí ho, to wuh KHUDA'WAND kí
jamáat meṉ dákhil na howe. 2 Harámí bacha aur us kí daswíṉ pusht tak
KHUDA'WAND kí jamáat meṉ koí dákhil na howe. 3 Aur Ammúní, aur Moabí
KHUDA'WAND kí jamáat meṉ daswíṉ pusht tak dákhil na hoṉ; we kadhí KHU-
DA'WAND kí jamáat meṉ dákhil na howeṉ. 4 Is liye ki unhoṉ ne jab ki tum
Misr se nikle ráh meṉ roṭíáṉ láke tum se muláqát na kí; aur is liye ki we Beor
ke beṭe Balaám ko Fatúr se jo Arámnaharain meṉ hai, bulá láe, táki tujh par
lánat kare. 5 Lekin KHUDA'WAND terá Khudá ne na cháhá ki Balaám kí sune,
aur KHUDA'WAND tere Khudá ne tere liye lánat ko barkat se badal kiyá; kyúnki
KHUDA'WAND tere Khudá ne tujh ko dost rakhá. 6 Tá dam zíst aur abad tak un
kí khairíyat aur bhaláí na cháhiyo. 7 Aur kisí Adúmí se nafrat na rakhiyo, kyúnki

wuh terá bháí hai; aur kisí Misrí se nafrat na kíjiyo, kyúnki tú us kí sarzamín
meŋ musáfir thá. 8 Un kí tísrí pusht ke jo laṛke paidá hoŋ, to Ḳhuda'wand ke
jamáat meŋ dáḳhil howeŋ.

9 Jab ki fauj tere dushmanoŋ par ḳhurúj kare, to harek palíd chíz se apne taíŋ
mahfúz rakhiyo. 10 Agar tumháre darmiyán koí shaḳhs us nápákí se jo rát ko
wáqi hotí hai najis ho jáe, to wuh ḳhaimagáh se báhir nikal jáwe, aur phir
ḳhaimagáh meŋ na áwe; 11 Lekin shám ke waqt pání se gusl kare, aur jab
áftáb gurúb ho chuke, to ḳhaimagáh meŋ phir áwe. 12 Aur ḳhaimagáh ke
báhir ek makán hogá, aur tú unhoŋ báhir nikalkar jáyá kíjiyo: 13 Aur tere pás
tere hathyár ke sáth ek khurpí ho; aur jis waqt tú báhir jáke baiṭhe, tú us se
khodiyo, aur phir ke fazle ko chhipáiyo: 14 Is liye ki Ḳhuda'wand terá Ḳhudá
tere ḳhaimagáh ke darmiyán phirá kartá hai, táki tujhe bacháwe, aur tere dush-
manoŋ ko tere iḳhtiyár meŋ kare; so terá ḳhaimagáh pák rahe, tá na howe ki wuh
tere darmiyán nápákí páe, aur tujh se rú gardán ho.

15 Agar kisí ká gulám apne áqá se bhágke tujh pas panáh mánge, to tú use us
ke áqá ke hawále mat kar: 16 Wuh tere makánoŋ meŋ se jis jagah cháhe tere
sáth rahe, kisí ek meŋ tere makánoŋ meŋ se jo use achhá málúm ho, to tú use
taklíf mat dená.

17 Na Isráel kí beṭíoŋ meŋ koí fáhisha ho, na Isráel ke beṭoŋ meŋ koí muglim
ho. 18 Tú kisí fáhisha kí ḳharchí yá kutte kí qímat kisí nazr ke liye Ḳhuda'-
wand apne Ḳhudá ke ghar meŋ dáḳhil na karná, ki Ḳhuda'wand terá Ḳhudá un
donoŋ se nafrat kartá hai.

19 Tú apne bháí ko súdí rúpe, yá súdí taám, yá aur koí chíz súdí áriyat, aur
qarz mat díjiyo. 20 Tú musáfir ko súdí qarz de saktá hai; par apne bháí ko súdí
qarz mat díjiyo, táki Ḳhuda'wand terá Ḳhudá us sarzamín meŋ jis ká tú wáris hone
játá hai, jis jis kám meŋ tú dast andáz ho, tujhe barkat dewe.

21 Jab tú Ḳhuda'wand apne Ḳhudá kí kuchh nazr mán chuká, to us ke adá
karne meŋ táḳhír na kar, is liye ki Ḳhuda'wand terá Ḳhudá tujh se us ká tálib
hogá, so tú gunahgár ṭhaharegá. 22 Lekin agar tú kuchh nazr na máne, tú
gunahgár nahíŋ: 23 Jo kuchh tere munh se niklá, to us kí, us nazr ke muwáfiq
jo tú ne Ḳhuda'wand apne Ḳhudá ke liye ḳhushí se mání hai, aur jis ká tú ne
apne munh se iqrár kiyá hai, hoshyárí se muháfizat kar.

24 Jab tú apne hamsáe ke tákistán meŋ dáḳhil ho, to tú jitne angúr cháhe
apní ḳhushí se khá, lekin apne bartan meŋ na rakh. 25 Jab tú apne hamsáe ke
khet meŋ dáḳhil ho, to tú apne háth se báleŋ toṛ, par apne bháí ká khet darántí
se mat káṭ.

XXIV. BA'B.

1 Agar koí aurat se nikáh kare, aur us ká ḳhasam ho, aur bád us ke aisá ho ki
wuh us kí nigáh meŋ azíz na ho, is sabab se ki us ne us meŋ kuchh makrúh bát
páí, to wuh us ká taláq náma likhke us ke háth de, aur use apne ghar se báhir kare.
2 Aur jab wuh us ke ghar se nikal gaí, tab jáke dúsre mard kí howe: 3 Aur
dúsre shauhar bhí us se náḳhush ho jáe, aur us ká taláq náma likhke us ke háth
meŋ dewe, aur apne ghar se nikál de, yá yih dúsrá use jorú karke mar jáe: 4 To

rawá nahín ki us ká pahlá shauhar jis ne use nikál diyá thá use phir le, bád us ke
ki wuh nápák ho chukí, use phir apní jorú kare; kyúnki KHUDÁWAND us se
karáhíyat rakhtá hai: so tú us zamín ko jis ká wáris KHUDÁWAND terá Khudá tujhe
kartá hai, nápák mat kar. 5 Jab kisí ká nayá byáh howe, to wuh jang ke liye khurúj
na kare, aur use koí kisí kám par na bheje; balki wuh sál bhar apne ghar men fárig
rahe, aur apní jorú ke sáth khush rahe.

6 Koí shakhs kisí kí chakí ke níche ká, yá úpar ká pát girau na le, kyúnki we
ádmí kí zindagí girau lete hain. 7 Agar koí bháíon baní Isráel men se kisí ko
chorí men pakre, aur use kám men láe, aur use bech dále, to wuh chor márá jáe, aur
tú sharr ko apne darmiyán se dafa kar. 8 Korh kí bímárí se khabardár rah, aur
koshish se taammul kar, aur Lewí káhinon ke farmán ke mutábiq amal kar; jaisá
main ne unhen hukm kiyá hai, waisáhí hoshyárí se kíjiyo. 9 Yád kar ki KHUDÁ-
WAND tere Khudá ne jab tum Misr se nikle, ráh men Mariyam se kyá kiyá.
10 Jab tú apne bháí ko koí chíz áriyat yá qarz dewe, to us kí girau lene ko us
ke ghar men mat ghus: 11 Balki tú báhir khará rah, aur wuh shakhs jise tú ne
kuchh áriyat diyá hai, áp apní girau tere pás láwe. 12 Phir agar wuh shakhs
miskín ho, to tú us kí girau ke sáth mat soiyo: 13 Tú jab áftáb gurúb hone
lage, us kí girau use phir dená, táki wuh apne orhne bichhaune men sowe, aur tere
liye duá kare, so tujhe KHUDÁWAND tere Khudá ke áge sawáb hogá.

14 Tú apne garíb aur muhtáj chákar par zulm na karná, khwáh wuh tere
bháíon men se ho, khwáh musáfir jo terí zamín par tere phátakon ke andar rahtá
ho. 15 Tú usí din us se peshtar ki áftáb gurúb ho, us kí mazdúrí de dáliyo;
kyúnki wuh garíb hai, aur us ká dil us hí men hai, na ho ki KHUDÁWAND se terí
faryád kare, aur tú gunahgár thahare. 16 Aulád ke badle báp dáde máre na jáen,
na báp dádon ke badle aulád qatl kí jáe, harek apne hí gunáh ke sabab márá
jáegá. 17 Tú musáfir aur yatím kí adálat men inhiráf mat kar, aur na bewa ká
kaprá girau le; 18 Aur yád kar ki tú Misr men asír thá, aur KHUDÁWAND tere
Khudá ne tujhe wuhán se chhoráyá; is liye main tujhe hukm kartá hún ki tú yún
kar. 19 Jab tú apne khet men apná hásil káte aur ek púlá khet men bhúlke
chhore, to us ke lene ko phir mat já: wuh musáfir, aur yatím, aur bewa ke liye
rahe; táki KHUDÁWAND terá Khudá tere háth ke sáre kámon men tujhe barkat
bakhshe. 20 Jab tú apne zaitún ke darakht ko hiláwe, to us ke bád us kí shákhon
ko mat jhár, balki wuh musáfir, aur yatím, aur bewa ke liye rahe: 21 Jab tú apne
tíkistán ke angúr jama kare, to us ke bád us kí khashachíní mat kíjo: wuh musáfir,
aur yatím, aur bewa ke liye rahe. 22 Aur yád kar ki tú Misr kí sarzamín men
gulám thá, ishí liye main tujhe farmátá hún ki yún kar.

XXV. BÁB.

1 Agar logon men kisí tarah ká jhagrá ho, aur we adálat men áwen, taki qází
un ká insáf karen, to cháhiye ki sádiq ko begunáh thahráwen aur sharír ko
gunahgár. 2 Phir agar wuh sharír is láiq ho ki márá jáwe, to qází kahe ki ise
pachháren; aur jaisá us ká gunáh howe, qází ke huzúr use us kí qadr máren. 3 Aur
chális koron se ziyáda na máre; tá na ho ki we use us se bahut ziyáda már máren,
aur terá bhái tere áge khwár howe. 4 Dáone ke waqt tú bail ká munh mat bándh.

5 Agar koí bháí ek já rahte hon, aur ek un men se láwalad mar jáe, to us marhúm
kí jorú ká byáh kisí ajnabí se na kiyá jáwe; balki us ko shauhar ká aqrab us se
khalwat kare, aur qarábat ke haqq se use apní jorú kar le: 6 Aur yún hogá ki
us ká pahlauṭhá jo us se paidá ho, to us ke bháí ke nám par qáim hogá, táki us
ká nám baní Isráel men se miṭ na jáe: 7 Aur agar wuh mard rází na ho ki
qarábat ká haqq adá karke use jorú banáwe, to us marhúm ká jorú darwáze par
buzurgon pás jáe aur kahe, Mere shauhar ke bháí ne baní Isráel men apne bháí
ke nám rakhne se inkár kiyá, aur qarábat ká haqq adá karná mujh se qabúl nahín
kiyá. 8 Tab us ke shahr ke buzurg us mard ko ṭálab karen, aur us se guftgú
karen; so agar wuh us bát par khaṛá ho aur kahe, ki main nahín cháhtá ki ise
byáhún; 9 To us ke qaríb kí jorú buzurgon ke sámhne us ke nazdík áwe, aur us
ke páñw se jútí nikále, aur us ke munh par thúk de, aur jawáb de aur kahe, ki us
shakhs ká jo apne qaríb ká ghar na banáwe, yih hál hai. 10 Aur baní Isráel men
us ká nám yih rakhá jáe, ki "Yih us shakhs ká ghar hai jis ká jútá nikálá gayá."
11 Jab do shakhs ápas men laṛte hon, aur ek kí jorú nazdík áwe, táki apne shahr
ko us ke háth se jo use már rahá hai chhuṛáwe aur apná háth baṛháke us kí
sharmgáh pakṛe, 12 To tú us ká háth káṭ dáliyo, terí ánkh us par rahm na kare.
13 Tú apní thaile men mukhtalif báṭ, baṛe chhoṭe, mat rakhiyo. 14 Tú apne ghar
men mukhtalif paimáne, baṛe chhoṭe, mat rakhiyo. 15 Tú púre aur ṭhík báṭ, aur
púre aur ṭhík paimáne rakhiyo; táki us sarzamín men jise KHUDA'WAND terá Khudá
tujhe detá hai, terí umr daráz ho. 16 Is liye un sab se jo aisá karte hain, aur un
sab se jo dagal fasal karte hain, KHUDA'WAND terá Khudá nafrat rakhtá hai.
17 Yád kar ki jab tú Misr se niklá, to ráh men Amáliq ne tujh se kyá kiyá:
18 Ki ráh men tujh par kyúnkar chaṛháyá, jab tú mánda aur thaká thá, tab us ne
tere píchhe ke sab logon ko jo zaíf pachhaṛe húe the, márá, aur wuh Khudá se na
ḍará. 19 Is liye jab KHUDA'WAND terá Khudá us sarzamín men jis ká wáris
KHUDA'WAND terá Khudá tujhe kartá hai, tere sáre dushmanon se jo áspás hain
ásáish bakhshe, to tú Amáliq ke zikr ko ásmán ke níche se miṭá dená; tú hargiz
yih bát mat bhúliyo.

XXVI. BAB.

1 Aur jab tú us sarzamín men jiská wáris KHUDA'WAND terá Khudá tujhe kartá
hai dákhil howe, aur us par qábiz ho, aur us men base: 2 To tú us sarzamín ká
jo KHUDA'WAND tere Khudá ne tujhe dí hai har qism ká pahlá phal jise tú zamín
se hásil kare, leke ek ṭokre men rakh, aur us jagah jise KHUDA'WAND terá Khudá
pasand kare ki apná nám wuhín rakhe, le já: 3 Aur us káhin ke pás jo un dinon
men hogá, já, aur us se kah ki áj ke din main KHUDAWAND tere Khudá ke huzúr
iqrár kartá hún, ki main us mulk men jis kí bábat KHUDA'WAND hamáre bápdádon
se qasam karke farmáyá thá, ki tum ko dúngá, dákhil húá: 4 Aur káhin wuh ṭokrá
tere háth se leke KHUDA'WAND tere Khudá ke mazbih ke áge rakh de: 5 Tab tú
KHUDA'WAND apne Khudá ke áge arz karke yún kahiyo, ki Arámí jo áwára thá
merá báp thá, wuh Misr men utrá, aur us ne wuhán ek chhoṭí guroh ke sáth sukú-
nat kí, tab phir wuhín ek bahut baṛí zoráwar guroh baní: 6 So Misríon ne ham
se burá sulúk kiyá, aur ham ko dukh diyá, aur ham par sakht khidmat rakhí: 7 Aur

jab ham ne Ḳhudá'wand apne bápdádon ke Ḳhudá ke áge faryád kí, to Ḳhudá'-
wand ne hamárí áwáz suní, aur hamárí mihnat aur mashaqqat aur majbúrí ko
dekhá: 8 Aur Ḳhudá'wand qawí háth, aur báládastí, aur baṛí haibat se ajáib aur
ġaráib nishánıon ke sáth ham ko zamín i Misr se nikál láyá: 9 Aur wuh ham
ko yih sarzamín baḳhshí, ki jis men shír o shahd bahtá hai. 10 Aur ab dekh ki
main us zamín ke pahle phal jise tú ne, ai Ḳhudá'wand mujhe diyá, láyá hún.
So tú Ḳhudá'wand apne Ḳhudá ke áge use rakh díjiyo: 11 Aur tú, aur Lewí,
aur jo musáfir ki tum men ho, milke harek niamat par jo Ḳhudá'wand tere Ḳhudá
ne tujhe, aur tere gharáne ko baḳhshí hai, ḳhushí kíjiyo.
12 Aur jab tú tísre sál, jo dahyakí ká sál hai, apne pahle gallon kí dahyakíon
ko púrá karke, Lewí, aur musáfir, aur yatím, aur bewa ko de chuke, táki we tere
makánon men kháwen aur ser howen: 13 Tab tú Ḳhudá'wand apne Ḳhudá ke
áge yún kahiyo, ki main ne apne ghar se muqaddas chízen nikálín, aur Lewí, aur
musáfir, aur yatím, aur bewa ko, un sab hukmon ke mutábiq jo tú ne mujhe kiye,
dín, aur main ne tere hukmon se tajáwuz na kiyá, aur unhen na bhúlá: 14 Aur
main ne us men se apní ġaríbí men na kháyá, aur na main ne us men se kisí ná-
pák bát men ḳharch kiyá, aur na kuchh murdon ke liye de ḍálá; balki main ne
Ḳhudá'wand apne Ḳhudá kí áwáz kí itáat kí, aur sab jo kuchh tú ne mujhe irshád
kiyá, main ne uske mutábiq amal kiyá. 15 Ásmán par se jo terá muqaddas maskan
hai níche nazar kar, aur apne bandon baní Isráel men, aur is zamín men jo tú ne
ham ko dí hai barkat baḳhsh, jaise tú ne hamáre bápdádon se qasam kí thí, wuh
ek zamín hai jis men shír o shahd bah rahá hai. 16 Aur áj ke din Ḳhudá'wand
tere Ḳhudá ne tujhe hukm farmáyá, ki tú in sunnaton, aur sharíaton par amal kar;
tú is liye unhen hifz kar, aur apne sáre dil, aur apne sáre jí se in par amal kar. 17
Tú ne áj ke din iqrár kiyá hai, ki Ḳhudá'wand merá Ḳhudá hai, aur main us kí
ráhon par chalúngá, aur us kí sunnaton, aur us ke farmánon, aur us kí sharíaton ki
muháfizat karúngá, aur us kí áwáz ká shanawá hoúngá: 18 Aur Ḳhudá ne bhí áj
ke din tujh se iqrár farmáyá, ki tú us kí ḳháss guroh howe; aur tú us ke sab ahkám
kí muháfizat kare: 19 Aur tujhe sárí gurohon se jinhen us ne paidá kiyá, madh
aur nám, aur izzat men ziyáda bálá kare, aur tú Ḳhudá'wand apne Ḳhudá kí mu-
qaddas guroh howe, jaisá us ne kahá.

XXVII. BÁB.

1 Phir Músá ne baní Isráel ke buzurgon ke sáth hoke jamáat ko kahá, ki Un
hukmon kí jo áj ke din main tumhen kahtá hún, muháfizat karo. 2 Aur jis din
tú Yardan pár hoke us sarzamín men jo Ḳhudá'wand terá Ḳhudá tujhe detá hai
pahunche, to tú apne liye baṛe patthar nasb kíjiyo, aur chúná pherke un ko safed
kíjiyo: 3 Aur pár jáne ke bád sharíat ká kalám un par likhiyo, táki tú us zamín
men jo Ḳhudá'wand terá Ḳhudá tujhe detá hai dáḳhil ho, wuh ek zamín hai jis
men shír o shahd bahtá hai; jaisá Ḳhudá'wand tere bápdádon ke Ḳhudá ne tujh
se wáda kiyá hai. 4 So jab tum Yardan ke pár utar jáo, to tum un pattharon ko
jin kí bábat main tumhen áj ke din hukm kartá hún, I'bál ke paháṛ par nasb
kíjiyo, aur un par chúná pheriyo. 5 Aur wuhán Ḳhudá'wand apne Ḳhudá ke
liye sangí mazbah banáiyo, aur un ko lohá na lagáiyo. 6 Tú Ḳhudá'wand apne

Khudá ká mazbah sábút pattharoṉ se banáiyo; aur wuháṉ Khudáwand apne
Khudá ke liye chaṛháwá guzrániyo. 7 Aur salámíáṉ chaṛháiyo, aur wuhíṉ kháiyo,
aur Khudáwand apne Khudá ke huzúr khushí kíjiyo. 8 Aur un pattharoṉ par
yih sharíat kí sárí báteṉ sáf aur wázih likhiyo. 9 Phir Músá aur Lewí káhinoṉ
ne sáre baní Isráel se kahá, ki ai Isráel, dhyán rakh, aur sun le, ki tú áj ke din
Khudáwand apne Khudá kí guroh húá. 10 So tú Khudáwand apne Khudá kí
farmánbardárí kar, aur us kí sunnatoṉ, aur hukmoṉ par jo áj ke din maiṉ tujhe
kahtá húṉ, amal kar.

11 Aur Músá ne usí din jamáat ko farmáyá, 12 Ki Simon, aur Lewí, aur
Yihúdah aur Ishakár aur Yúsaf, aur Binyámín Garizím ke paháṛ par khaṛe raheṉ,
aur jab jamáat Yardan pár utre, to use barkat sunáweṉ. 13 Aur un ke muqábil
Rúbin, aur Jadd, aur Yasar, aur Zabúlún, aur Dáṉ, aur Naftálí I'bál ke paháṛ par
khaṛe hokar lánat sunáweṉ. 14 Aur baní Lewí baní Isráel ke sáre mardoṉ ko
buland áwáz se kaheṉ: 15 Ki us shakhs par, jo apne háthoṉ kí kárígarí se khod
ke, yá ḍhál ke but banáwe, jis se Khudáwand ko nafrat hai, aur use poshída
makán meṉ rakhe, lánat hai. Tab sárí jamáat jawáb deke kaheṉ, Ámín. 16 Jo
koí apne báp aur apní má kí ihánat kare, us par lánat: aur sab jamáat kahe, Ámín.
17 Jo apne hamsáe kí sarhadd ke nishán ko sarkáwe, us par lánat: aur sab
jamáat kahe, Ámín. 18 Wuh jo andhe ko ráh se bahkáwe, us par lánat: sab
jamáat kahe, Ámín. 19 Jo musáfir, aur yatím, aur bewa kí adálat meṉ tarafdárí
kare, us par lánat: sab jamáat kahe, Ámín. 20 Wuh jo apne báp kí jorú ke sáth
sowe, us par lánat; kyúnki us ne apne báp ká dáman kholá: sab jamáat kahe,
Ámín. 21 Jo koí kisí qism ke chárpáe ko lage, us par lánat: sab jamáat
kahe, Ámín. 22 Jo koí apní bahin, apní má aur apne báp kí beṭí ke sáth sowe, us
par lánat: sab jamáat kahe, Ámín. 23 Jo koí apní sás se hambistar ho, us par
lánat: sab jamáat kahe, Ámín. 24 Jo koí apne hamsáe ko chhup ke máre, us
par lánat: sab jamáat kahe, Ámín. 25 Jo koí rishwat le, táki kisí be gunáh ko
qatl kare, us par lánat: sab jamáat kahe, Ámín. 26 Jo koí is sharíat ke hukmoṉ
par qáim na rahe, aur amal na kare, us par lánat: sab jamáat kahe, Ámín.

XXVIII. BÁB.

1 Aur aisá hogá ki agar tú koshish karke Khudáwand apne Khudá kí áwáz
sune, aur dhyán rakhe, aur in sab hukmoṉ par jo áj ke din maiṉ tujhe farmátá húṉ
amal kare, to Khudáwand terá Khudá tujhe zamín kí qaumoṉ par bálá karegá:
2 Aur jab tú Khudáwand apne Khudá kí áwáz ká shanawá hogá, to yih sárí
barkateṉ tujh par utrengí, aur tujhe pakar lengí. 3 So tú shahr meṉ mubárak
hogá, aur maidán meṉ mubárak hogá. 4 Tere badan ke phal, aur terí zamín
ke phal, aur terí mawáshí ke phal meṉ, terí gáí bail ke bachoṉ, aur tere bheṛ bakrí
ke galle meṉ barkat hogí. 5 Terá ṭokrá, aur terá kaṭhrá mubárak hogá. 6 Tú
áne ke waqt mubárak hogá, aur tú jáne ke waqt mubárak hogá. 7 Khudáwand
tere dushmanoṉ ko, jo terá sámhná karenge, tere rúbarú máregá; ki we ek ráh se
tujh par chaṛháí karenge, aur sát ráhoṉ se tere áge se bhágenge. 8 Khudáwand
khazánoṉ meṉ, aur sáre kámon meṉ jin meṉ tú dast andáz hogá, tere liye barkat
ká hukm degá; aur us zamín meṉ jo Khudáwand terá Khudá tujh ko detá hai,

tujhe mubárak karegá. 9 Agar tú Khuda'wand apne Khudá ke hukmoṉ ko hifz
karegá, aur us kí ráhoṉ par chalegá, to Khuda'wand tujh ko apná pák banda
banáegá, jaisá ki us ne tujh se qasam kí hai. 10 Aur zamín ke sáre firqe dekhenge
ki Khuda'wand ke nám se tú námí húá, so we tujh se ḍarte rahenge. 11 Aur
Khuda'wand terí bhaláí ke liye tere badan ke phaloṉ, aur terí mawáshí ke pha-
loṉ, aur terí zamín ke phaloṉ meṉ, us zamín meṉ jis kí bábat Khuda'wand ne
tere báp dádoṉ se qasam karke farmáyá, ki tujh ko dungá, tujhe faráwání degá.
12 Khuda'wand apna khássa khazána tere áge kholegá, ki ásmán terí zamín par
barwaqt meṉ barsáegá, aur tere háth ke sáre kámoṉ meṉ barkat degá ; tú bahut
sí gurohoṉ ko qarz degá, par tú qarz na legá. 13 Aur Khuda'wand tujhe sir
banáegá, na dum, aur tú faqat buland hí hogá, aur past na hogá, agar tú Khuda'-
wand apne ke Khudá ke hukmoṉ kí jo maiṉ tujhe kartá húṉ muháfizat kare, aur un
par amal kare ; 14 Aur un sab bátoṉ meṉ jo áj ke din maiṉ tujhe hukm kartá húṉ
dahne báyáṉ na muṛe, ki dúsre mábúdoṉ kí pairawí aur un kí ibádat kare.

15 Lekin agar tú Khuda'wand apne Khudá kí áwáz ká shanawá na hogá, aur
dhyán rakhke us ke sáre hukmoṉ aur sunnatoṉ par jo áj ke din maiṉ tujhe batá-
tá húṉ amal na karegá, to aisá hogá ki yih sárí lánateṉ tujh par utrengí, aur tujhe
pakaṛ lengí. 16 Tú shahr meṉ lánatí hogá, aur tú maidán meṉ lánatí hogá: 17
Terá ṭokrá aur terá kaṭhrá lánatí hogá: 18 Tere badan ká phal, aur terí zamín
ká phal, terí gáe bail ke bache, aur tere bheṛ bakrí ke galle lánatí ho jáenge. 19 Tú
áne ke waqt lánatí hogá; aur tú jáne ke waqt lánatí hogá. 20 Khuda'wand un
sáre kámoṉ meṉ jin meṉ tú dast andáz hogá, tujh par lánat aur tahaiyur aur malá-
mat názil karegá, yaháṉ tak kí tú halák hogá, aur jald nábúd hojáegá, tere amaloṉ
kí buráí ke báis jin ke sabab se tú ne mujhe tark kiyá. 21 Khuda'wand tujh
par wabá pahuncháegá, yaháṉ tak ki tujhe us sarzamín se jis ká wáris hone játá
hai nest nábúd kar degá. 22 Khuda'wand tujh ko sill kí tap, aur tap i sozán,
aur riba, aur diqq se aur khushksálí se, aur bád i samúm se, aur yarqán se máregá,
aur we tujhe ragedenge ki tú halák ho jáegá. 23 Aur ásmán jo tere sir par hai
pítal ká, aur zamín jo tere tale hai lohe kí hogí. 24 Khuda'wand meṉh ke badle
terí zamín par khák o dhúl barsáegá; yih ásmán se tujh par názil hogá, yaháṉ tak
ki tú nábúd hojáegá. 25 Khuda'wand tujhe tere dushmanoṉ ke áge máregá; tú
ek ráh se un par chaṛháegá, aur un ke áge sát ráhoṉ se bhágegá : aur zamín ke sáre
mulkoṉ meṉ bhágtá phiregá. 26 Aur terí lásh ásmání parindoṉ, aur dashtí charind-
oṉ kí gizá hojáegí, aur koí un ká ḍaráne wálá na hogá. 27 Khuda'wand tujh ko
Misr ke phoṛe, aur bawásír, aur khuranḍ, aur khárish se máregá; un se tú hargiz
shafá na páegá. 28 Khudá tujh ko díwána, aur nábíná, aur sarásíma karke
máregá. 29 Aur jis tarah andhá andhere meṉ ṭaṭoltá hai, tú dopahr ko ṭaṭoltá
phiregá: aur tú apní ráhoṉ meṉ kámyáb na hogá ; aur tú faqat hamesha mazlúm,
aur magsúb hí hogá, aur koí bachánewálá na hogá. 30 Tú ek aurat se maganí
karegá, aur dúsrá shakhs us se hambistar hogá: tú ghar banáegá, par us meṉ búd
básh na karegá ; tú tákistán lagáegá, aur us ká hásil jama na karegá. 31 Terá
bail terí ánkhoṉ ke sámhne zabh kiyá jáegá, aur tú us ke gosht kháne na páegá ;
terá gadhá tere rúbarú zabar dastí se pakaṛá jáegá, aur tujh ko phir diyá na jáegá:
terí bheṛeṉ tere dushmanoṉ ko dí jáengí, aur koí na hogá jo unhen chhuṛáegá. 32
Tere beṭe aur terí beṭíáṉ dúsre logoṉ ko dí jáengí, aur terí ánkheṉ dekhenge, aur

sáre din un kí ráh takte takte thak jáengí, aur tere háth meṉ kuchh zor na hogá.
33 Terí zamín, aur terí sárí mihnatoṉ ká phal ek guroh jis se tú na wáqif hai,
khá jáegí, aur tú faqat hamesha mazlúm, aur masalá húá rahegá: 34 Yaháṉ tak
ki tú yih sab kuchh áṅkhoṉ se dekhte dekhte díwána ban jáegá. 35 Ḳhudá'wand
tujhe tere ghuṭnoṉ meṉ, aur ṭángoṉ meṉ aise bure phoṛoṉ ká ázár degá, ki páoṉ ke
talwe se leke kánsa i siṛ tak kisí dawá se changá na ho sakegá. 36 Ḳhudá'wand
tujh ko aur tere bádsháh ko jise tú apne úpar qáim karegá, us guroh tak jis se tú
aur tere báp dáde wáqif na the, lejáegá, aur wuháṉ tú dúsre mábúdoṉ kí bandagí
karegá, jo lakṛíáṉ, aur patthar haiṉ. 37 Aur tú un sab qaumoṉ meṉ jaháṉ jaháṉ
Ḳhudá'wand tujhe pahuncháegá, hairání ká báis aur zarb-ul masal, aur lán ṭán ká
nisháua hogá. 38 Tú zamín meṉ bahut se bíj boegá, aur thoṛá hásil karegá, is liye
ki unheṉ ṭiḍḍí cháṭ legí. 39 Tú tákistán lagáegá, aur us kí ḳhidmat karegá; lekin
wain píne, aur angúr jama karne na páegá, ki unheṉ kíṛe khá jáenge. 40 Terí sárí
sarhaddoṉ meṉ zaitún ke daraḳht honge, par tú rogan malne na páegá, ki tere zaitún
ke daraḳhtoṉ ká phal gir jáegá. 41 Tú beṭe aur beṭíáṉ janáegá, aur we tere na honge,
ki we asír ho jáenge. 42 Tere sáre daraḳhtoṉ, aur terí zamín ke phaloṉ ko ṭiḍḍí
barbád kar dengí. 43 Musáfir jo terí zamín par hogá tujh par gálib, aur bálá
hogá, aur tú past hotá jáegá. 44 Wuh tujhe qarz degá, aur tujh se qarz na legá:
wuh sir hogá, aur tú dum hogá.
45 Aur ye sárí lánateṉ tujh par utrengí, aur tere píche paṛenge, aur tujhe
pakaṛengí, yaháṉ tak ki tú halák hojáegá; jab ki tú Ḳhudá'wand apne Ḳhu-
dá kí áwáz ká shanawá na húá hogá, ki us kí sunnatoṉ aur us kí sharíatoṉ
ko hifz kartá, aur un par amal kartá. 46 Aur yih lánateṉ tujh par, aur terí
nasl par nishání aur muájize ke liye abad honge. 47 Kyúnki tú ne sab chízoṉ
kí faráwání ke báis apne dil kí ḳhushí aur ḳhurramí se Ḳhudá'wand apne
Ḳhudá kí bandagí na kí: 48 Is liye tú bhúk, pyás, aur nangepan, aur sab
chízoṉ kí ihtiyáj ke sáth apne un dushmanoṉ kí ḳhidmat karegá, jinheṉ Ḳhudá'-
wand tujhpar bhejegá, aur wuh tere galle meṉ lohe ká tauq ḍálegá, yaháṉ tak ki
tujhe faná kar degá. 49 Ḳhudá'wad ek guroh dúr se, aur zamín kí intihá se aise
jald jaise uqáb uṛtá hai, tujh par chaṛhá láegá, wuh ek guroh hogí jis kí zabán tú
na samajhegá. 50 Us guroh ke ḳhún ḳhwár chihre honge, jo na buṛhe ke adab,
na jawán par karam karenge: 51 Aur we terí mawáshí ká phal, aur terí zamín ká
phal khá jáenge, yaháṉ tak ki tú halák ho jáegá, is liye ki galle, aur wain, aur tel,
aur terí gáe bail ke bachhṛoṉ, aur bheṛ bakrí ke galloṉ meṉ se tere liye kuchh na
chhoṛenge, yaháṉ tak ki we tujhe faná kar denge. 52 Aur we tujhe tere harek
pháṭak meṉ á gherenge, yaháṉ tak ki terí unchí aur muhkam díwáreṉ jin ká tujhe
apne sáre mulk meṉ bharosá thá, gir jáengí, aur we tujhe us sárí zamín meṉ jo
Ḳhudá'wand tere Ḳhudá ne tujhe dí hogí, harek shahr ke sab pháṭakoṉ meṉ á
gherenge. 53 Aur tú apne hí badan ká phal, aur apne beṭe beṭíoṉ ká gosht jinheṉ
Ḳhudá'wand tere Ḳhudá ne tujhe baḳhshá thá, aur tangí, aur taklíf meṉ jo tere
bairíoṉ ke sabab se tujh par hogí, kháegá: 54 Wuh shaḳhs jo tum meṉ narm dil,
aur bahut ḳhush muásh hogá; apne bháí, aur apní ham kinár joṛú, aur apne laṛkoṉ
se, jinheṉ wuh báqí chhoṛegá, áṅkh badlegá: 55 Yaháṉ tak ki wuh apne bache ke
gosht meṉ se jise wuh kháegá, un meṉ se kisí ko kuchh na degá; kyúnki us tangí
aur taklíf meṉ jo tere dushmanoṉ ke báis se tere sáre makánoṉ meṉ tujh par hogí,

kuchh báqí na rahegá. 56 Us aurat kí ánkh jo tumháre darmiyán naram dil, aur
bahut khush muásh hogí, aur nazákat aur narmí se apne páon ke talwe zamín par
lagne kí juráat nahín rakhtí, apne hamkinár shauhar, aur apne betá betí se badal
jáegí. 57 Aur apne nanhe bache se jo us kí do ránon men se niklegá, aur apne
larkon se jinhen wuh janegí, kyúnki wuh us tangí aur taklíf men, jo tere dushmanon
ke sabab se tujh par tere darwázon men pakregí, chhipke únko kháegí. 58 Agar
tú dhyán rakhke is sharíat kí sab báton par, jo is kitáb men likhí hain, amal na
karegá, ki us ke jalálí aur haulnák nám se jo KHUDA'WAND terá Khudá hai, na
daregá: 59 Tú ajab tarah kí barí sakht máron, aur niháyat barí sakht bímáríon se
KHUDA'WAND tujh ko aur terí nasl ko máregá. 60 Aur Misr kí sárí áfaten jin se
tú hirásán thá, tujh par phir názil karegá, aur we sab tujh ko chipatengí. 61 Aur
un sab bímáríon, aur máron ko bhí jo is sharíat kí kitáb men mazkúr nahín
KHUDA'WAND tujh par názil karegá, yahán tak tú nest o nábúd hojáegá. 62 Aur
tum jo ásmán ke sitáron kí mánind ho gintí men thore se rah jáoge; ki tú
KHUDA'WAND apne Khudá kí áwáz ká shanawá na húá. 63 Aur yún hogá ki jis
tarah KHUDAWAND ne tum se khush hokar tumháre sáth nekí kí, aur tumhen afzúd
kiyá, usí tarah KHUDA'WAND tumhárí bábat khush hogá, kí tumhen halák kare, aur
nest o nábúd kar dále, aur us sarzamín se, jis ká málik hone játá hai, tujhe jar se
ukhár dále. 64 Aur KHUDA'WAND tujh ko sab qaumon ke darmiyán zamín ke is
sire se us sire tak parágauda karegá, aur wuhán tú aur mábúdon kí, jo lakríán aur
patthar hain jin se tú, aur tere bápdáde wáqif nahín parastish karegá. 65 Aur un
qaumon men tujh ko árám, aur tere páon ke talwon ko qarár na hogá; kyúnki
KHUDA'WAND wuhán tere dil ko larzán, aur terí ánkhon ko faná, aur tere jí ko
gamnák kar degá. 66 Aur terí zandagí tere nazdík mándagí hogí, aur tú rát aur
din dartá rahegá, aur tujh ko apní zíst par itmínán na hogá. 67 Apne us khauf
se jo tere dil men baith jáegá, aur un chízon se jinhen terí ánkhen dekhengín,
subh ko tú kahegá, Káshke shám hotí; aur shám ko, Káshke subh hotí. 68 Aur
KHUDA'WAND tujh ko us ráh se jis kí bábat main ne tujhe kahá, ki tú use phir na
dekhegá, kishtíon par Misr ko phir bhejegá, aur tum wuhán gulámon, aur laun-
díon kí tarah apne dushmanon ke háth beche jáoge, aur koí tumhen mol na legá.
69 Ye us ahd kí báten hain, jo KHUDA'WAND ne Músá ko farmáyá, ki Moáb kí sar-
zamín men baní Isráel se bándhe; us ahd ke siwá jo us ne un se Horib men
bándhá thá.

XXIX. BÁB.

1 So Músá ne sáre baní Isráel ko buláyá, aur un se kahá, Sab kuchh ki KHUDA'-
WAND ne tumhárí ánkhon ke sámhne Misr kí zamín men Firaún, aur us ke sáre
khádimon, aur us ke sáre mulk se kiyá, tum ne dekhá. 2 We barí ázmáishen jinhen
tum ne apní ánkhon se dekhá; we karámaton, aur we bare muajize: 3 Lekin
KHUDA'WAND ne tum ko wuh dil jo samajhe, aur we ánkhen jo dekhen, aur we kán
jo sunen, áj tak nahín díe. 4 Aur main ne tumhen chálís baras bayábán men sair
karwáí, ki na tum par tumháre kapre puráne húe, aur na tumháre júte tumháre
páon men bekár húe. 5 Tum ne na rotí khái, aur na tum ne wain yá koí nashe kí
chíz pí, táki tum jáno ki main KHUDA'WAND tumhárá Khudá hún. 6 Aur jab tum

is jagah wárid húe to Hisbún ká bádsháh Saihún, aur Basan ká bádsháh Og jang
ke liye hamáre muqábil áe, aur ham ne unhen márá: 7 Aur ham ne unká mulk
le liyá, aur Rúbíon aur Jaddíon, aur ádhe firqe Manassíon ko us ká wáris kiyá.
8 Pas tum is ahd kí báton kí muháfizat karo, aur un par ámal karo, táki sab
kámon men jo tum karte ho kámyáb ho. 9 Áj ke din tum, aur tumháre firqon ke
sardár, aur tumháre buzurg aur tumháre mansabdár, sáre baní Isráel; 10 Tum-
háre bache, tumhárí jarúán, aur tumháre musáfir jo tumháre khaimon men rahte
hain, tumháre lakarháre se leke ábkash tak, KHUDA'WAND apne Khudá ke áge
khare rahte ho: 11 Táki tú KHUDA'WAND apne Khudá ke us ahd aur qasam men
dákhil ho, jise KHUDA'WAND terá Khudá tujh se áj ke din bándhtá hai. 12 Táki
wuh áj ke din tujhe apne liye ek guroh banáwe, ki wuh terá Khudá hogá, jaisá us
ne tujh se kahá, aur jaisá us ne tere bápdádon Abirahám, aur Izhák aur Yaqúb se
qasam kí hai. 13 Aur main faqat tumháre kí sáth yih ahd aur qasam nahín bándh-
tá: 14 Balki us ke sáth bhí jo áj ke din KHUDA'WAND hamáre Khudá ke áge yahán
maujúd hai, aur us ke sáth bhí jo áj ke din yahán hamáre sáth házir nahín: 15 Ki
tum jánte ho, ki kyúnkar ham Misr men baste the, aur kyúnkar un gurohon ke
darmiyán se jin men tum guzrán karte the, guzar gae: 16 Aur tum ne un kí lakrí,
aur patthar, aur rúpe, aur sone kí karáhaton, aur najásaton ko, jo un ke sáth thí,
dekhá hai: 17 Na ho ki tumháre darmiyán koí mard, yá aurat, yá gharáná, yá
firqa, aisá ho ki us ká dil áj ke din KHUDA'WAND hamáre Khudá se phir jáe, ki jáke
un gurohon ke mábúdon kí bandagí kare; na ho ki tumháre damiyán aisí jar ho
jis ká phal zahr sá karwá, aur afsantín sá talkh howe: 18 Aur aisá ho ki jab wuh
is lánat kí báten sune, to apne dil men mubárak jáne, aur kahe ki main chain karúngá,
agarchi apne dil kí sarkashí men chalún, ki tishnagí se apná nasha barháún: 19
KHUDA'WAND use na chhoregá; balki usí waqt us shakhs par KHUDA'WAND kí
gairat aur gazab ká dhúán uthegá; aur sárí lánaten jo is kitáb men likhí hain us
par parengí, aur KHUDA'WAND us ke nám ko ásmán ke níche se mití degá. 20 Aur
KHUDA'WAND ahd kí un lánaton ke mutábiq, jo is sharíat kí kitáb men likhí hain,
baní Isráel ke sáre firqon men se burái pahuncháne ke liye us ko judá karegá. 21 Aur
píchlí nasl tumháre farzandon kí, jo tumháre bád qáim hogí, kahegí; aur musáfir
jo dúr kí zamín se áwenge, us sarzamín kí baláon, aur áfaton ko jo KHUDA'WAND ne
us par názil kí hongí, dekhke. 22 Ki yih sárí zamín gandhak aur shore se jal gaí,
ki boí jotí nahín játí, na us se kuchh jamtá hai, aur na kisí qism ghás ugtí hai, aur
jaise ki Sadúm, aur Amúrah, aur Admah aur Zibíán ulat gae, KHUDA'WAND ne use
bhí apne gazab, aur apne qahr se ulat diyá. 23 Sárí gurohen kahengí, ki
KHUDA'WAND ne is sarzamín se aisá kyún kiyá? aur is bare gazab ke bharakne
ká kyá báis hai? 24 Aur log kahenge, is liye ki unhon ne KHUDA'WAND apne báp-
dádon ke Khudá ke us ahd ko jo Misr kí sarzamín se nikálne ke waqt un se bándhá
thá, chhor diyá: 25 Kyúnki unhon ne jáke dúsre mábúdon kí khidmat kí, aur
unhen sijda kiyá; un mábúdon ko jinhen we na jánte the, aur jinhen us ne unhen
na diyá thá. 26 So KHUDA'WAND ká gazab us zamín par bharká, ki us ne sárí
lánaten, jo is kitáb men likhí hain, us zamín par názil kín. 27 Aur KHUDA'WAND
ne gazab, aur gusse, aur bare qahr se un ko un kí sarzamín se ukhárá, aur dúsrí
zamín par, áj ke din kí tarah, unhen phenká. 28 Makhfí báten KHUDA'WAND

hamáre Khudá ke nazdík haiṉ, aur makshúf hamáre, aur hamárí auláḍ ke liye hamesha tak, táki ham is Tauret ke sab kalám par amal kareṉ.

XXX. BA'B.

1 Aur yúṉ hogá ki jab yih sab kuchh tujh par paṛegá, barkat, aur lánat jinheṉ
maiṉ ne tere áge rakhá, aur tú un sab gurohoṉ meṉ, jahán jaháṉ Khuda'wand terá
Khudá tujh ko hánkegá, unheṉ yád karegá: 2 Aur tú Khuda'wand apne Khudá
kí taraf phiregá, aur us ke un hukmoṉ ke muwáfiq, jo áj maiṉ ne tujhe kahe, apne
bálbachon samet apne sáre dil aur apne sáre jí se us kí farmánbardárí karegá; 3
Tab Khuda'wand terá Khudá terí asírí ko badlegá, aur tujh ko un sab gurohoṉ meṉ
se, jin meṉ Khuda'wand tere Khudá ne tujhe mutafarriq kiyá thá, rahm karegá,
aur phirke tujhe jama karegá. 4 Agar koí terá ásmán kí us intihá tak hánká
gayá hogá, to Khuda'wand terá Khudá tujhe jama karegá, aur wuháṉ se tujhe pher
láwegá: 5 Aur Khuda'wand terá Khudá tujh ko us zamín meṉ jis par tere báp-
dáde qábiz húe, láwegá, aur tú us par qábiz hogá; aur wuh tujh se nekí karegá
aur tere bápdádoṉ se ziyáda terí afzáish karegá. 6 Aur Khuda'wand terá Khudá
tere aur terí nasl ke dil ká khatna karegá, táki tú Khuda'wand apne Khudá ko
apne sáre dil, aur apne sáre jí se dost rakhe, aur jítá rahe: 7 Aur Khuda'wand
terá Khudá ye sárí lánateṉ tere dushmanoṉ par, aur un par jo terá kína rakhte
haiṉ, jinhoṉ ne tujhe dukh diyá, názil karegá. 8 Aur tú phir áegá, aur Khuda'wand
kí bát sunegá, aur us ke un sab hukmoṉ par jo áj ke din maiṉ tujhe farmátá húṉ
amal karegá. 9 Aur Khuda'wand terá Khudá tere háth ke harek kám meṉ, aur
tere badan ke phal meṉ, aur terí mawáshí ke phal meṉ, aur terí zamín ke phal meṉ
nekí ke liye tujhe firáwání degí; kyúnki Khuda'wand khush hoke phir tujh se ne-
kí karegá, jaisá wuh tere bápdádoṉ se khush thá: 10 Agar tú Khuda'wand apne
Khudá kí áwáz ká shanawá hoke us kí sunnatoṉ, aur sharíatoṉ ko jo sharíat kí is
kitáb meṉ likhí húí haiṉ hifz karegá; aur agar tú apne sáre dil, aur apne sáre jí se
Khuda'wand apne Khudá kí taraf phiregá. 11 Kyúnki wuh hukm jo áj ke din
maiṉ tujhe kartá húṉ na wuh tujh se poshída hai, aur na wuh dúr hai. 12 Yih
kuchh ásmán par nahíṉ, jo tú kahe, Hamáre liye kaun ásmán par jáegá, aur ham tak
use láegá, táki ham use sunneṉ, aur us par amal kareṉ? 13 Aur na yih daryá pár
hai jo tú kahe, Kaun hamáre liye daryá pár jáegá, aur ham tak use láegá, ki ham use
suneṉ, aur us par amal kareṉ? 14 Balki yih bát tujh se bahut nazdík hai, tere
munh meṉ hai, aur tere dil meṉ hai, táki tú us par amal kare. 15 Dekh, maiṉ ne
áj ke din zindagí aur khúbí ko, aur maut aur badí ko tere áge rakhá: 16 So maiṉ
áj ke din tujhe hukm kartá húṉ, ki tú Khuda'wand apne Khudá ko dost rakh, ki
us kí ráhoṉ par chale, aur us kí sunnatoṉ, aur sharíatoṉ, aur hukmoṉ kí muháfizat
kare, táki tú jíe, aur baṛhe, aur Khuda'wand terá Khudá us sarzamín meṉ jis ká
tú wáris hone játá hai, tujh ko barkat bakhshe. 17 Par agar terá dil phir jáegá,
aur tú shanawá na hogá, aur gurezán hogá, aur dúsre mábúdoṉ ko sijda karegá,
aur un kí bandagí karegá: 18 To áj ke din maiṉ tumheṉ sunáe rakhtá húṉ, ki tum
faná hooge, aur us sarzamín par jis ke wáris hone tum Yardan pár játe ho, tumhárí
umr daráz na hogí. 19 Maiṉ aj ke din ásmán aur zamín ko tumháre upar gawáh
látá húṉ, ki maiṉ ne zindagí aur maut, aur barakat aur lánat tumháre sámhne rakhí;

pas tum zindagí ko pasand karo, táki tum aur tumhárí aulád donon jío: 20 Táki
tú Ḳhudá'wand apne Ḳhudá ko dost rakhe, aur us kí áwáz ká shanawá ho, aur us
se liptá rahe, ki wuhí terí zindagí, aur terí umr kí darází hai; táki tú us sarzamín
men jis kí bábat Ḳhudá'wand ne tere bápdádon Abirahám, aur Izhák aur Yaqúb
se qasam kháke kahá, ki Use main tumhen dungá, ábád rahe.

XXXI. BAB.

1 Tab Músá chalá, aur ye báten baní Isráel se kahín: 2 Aur us ne unhen
kahá, ki Main to áj ke din ek sau bís baras ká hún, main andar báhir já nahín saktá;
aur Ḳhudá'wand ne bhí mujhe farmáyá hai, ki tú Yardan pár na jáegá. 3 Ḳhudá'-
wand terá Ḳhudá kí tere áge áge pár jáegá, aur wuhí un gurohon ko tere áge faná
karegá, aur tú un ká málik hogá: aur Yasúa Ḳhudá'wand ke farmán ke mutábiq
tere áge áge pár jáegá. 4 Aur Ḳhudá'wand un se wuhí karegá, jo us ne Amúríon
ke bádsháhon Saihún, aur Og se, aur un kí zamín se kiyá; aur jinhen us ne halák
kiyá. 5 Aur Ḳhudá'wand un ko tumháre huzúr supurd karegá, táki tum un se
un sab hukmon ke muwáfiq jo main ne tumhen farmáe muámala karo. 6 Mazbút
ho jáo, aur diláwarí karo, ḳhauf na karo, aur un se mat ḍaro; kyúnki Ḳhudá'wand
terá Ḳhudá hai jo tere sáth játá hai, wuh tum se gáfil na hogá, aur tum ko na
chhoṛegá. 7 Phir Músá ne Yasúa ko talab farmáyá, aur sáre baní Isráel ke
huzúr use kahá, ki mazbút ho, aur diláwarí kar, kyúnki tú is qaum ke sáth us
sarzamín men dáḳhil hogá, jis kí bábat Ḳhudá'wand ne un ke báp dádon se
baqasam kahá, ki unhen dúngá, aur tú unhen us ká wáris karegá. 8 Aur Ḳhudá'-
wand tere áge játá hai, wuh tere sáth rahegá, wuh tujh se na gáfil hogá, aur na
tujhe chhoṛegá, so tú ḳhauf na kar, aur haul na khá. 9 Aur Músá ne is sharíat
ko likhá, aur Lewí káhinon ke jo Ḳhudá'wand ke ahd ke sandúq ko uṭháte the,
aur baní Isráel ke sáre buzurgon ke hawále kiyá. 10 Aur Músá ne unhen yih
kahke farmáyá, ki Harek sát baras ke áḳhir men maḳhlasí dene ke muaiyan waqt
men, ḳhaimon kí íd men; 11 Jab ki sáre baní Isráel Ḳhudá'wand tere Ḳhudá
ke áge us jagah par jise wuh pasand karegá, házir húá karen, to tú is sharíat ko
paṛhke sáre baní Isráel ko sunáyá kar. 12 Sáre logon, mardon, aur auraton, aur
laṛkon aur apne musáfir ko, jo tere makánon men ho, jama kíjiyo, táki we sunen,
aur síkhen, aur Ḳhudá'wand tere Ḳhudá se ḍaren, aur is sharíat ke sáre hukmon
par dhyán rakhke amal karen. 13 Aur táki un ke laṛke jinhon ne hanoz ye báten
daryáft nahín kín, sunen, aur jab tak ki tum us sarzamín men jis ke wáris hone ko
Yardan pár játe ko, raho, Ḳhudá'wand tere Ḳhudá se ḍará karen. 14 Phir
Ḳhudá'wand ne Músá ko farmáyá, ki Dekh terí maut ke din nazdík hain, so tú
Yasúa ko bulá, aur jamáat ke ḳhaime men khaṛe ho, táki main use hukm karún;
chunánchi Músá aur Yasúa rawána húe, aur jamáat ke ḳhaime men khaṛe húe. 15 Us
waqt Ḳhudá'wand badlí ke satún men hoke ḳhaime men námúd húá, aur badlí ká
satún ḳhaime ke darwáze par áke qáim húá. 16 Tab Ḳhudá'wand ne Músá ko
farmáyá, Dekh tú apne bápdádon ke sáth so rahegá, aur is qaum ke log uṭhenge,
aur us zamín par jahán ye basne játe hain zinákár ho ke wuhán ke ajnabí mábúdon
kí pairawí karenge, mujh ko chhoṛ denge, aur us ahd ko jo main ne un ke sáth
bándhá hai, toṛenge. 17 Aur us din merá qahr un par mushtail hogá, aur main

unheṉ chhoṛ dúngá, aur maiṉ un se apná munh chhipáúngá, aur we nikále jáenge,
aur bahut sí musíbateṉ aur tangiáṉ un par paṛengí ; chunánchi we us din kahenge,
Kyá ham par ye baláeṉ is liye nahíṉ paṛíṉ ki hamárá Ḳhudá hamáre darmiyán
nahíṉ ? 18 Aur un sab badíoṉ ke sabab se jo we karenge, aur is liye ki ajnabí
mábúdoṉ kí taraf phire honge, maiṉ us roz apná munh chhipáúngá. 19 So tum
yih nagma apne liye likho, aur use baní Isráel ko sikháo, aur unheṉ paṛháo, táki
yih nagma baní Isráel par merá gawáh rahe. 20 Is liye ki jaisá maiṉ unheṉ us
sarzamín meṉ pahuncháúngá, jis kí bábat maiṉ ne in ke bápdádoṉ se qasam kí ki
jis meṉ shír o shahd bahtá hai, aur we use kháenge, aur ser howenge, aur moṭe
hojáenge ; tab we aur mábúdoṉ kí taraf phir jáenge, aur un kí ibádat karenge ; aur
mujhe gussa diláwenge, aur mujh se ahd shikaní karenge. 21 Aur yúṉ hogá ki
jab bahut musíbateṉ aur áfateṉ un par paṛengí, to yih nagma un ke barḳhiláf
gawáhí degá ; ki us ká paṛhná un kí nasl ke munh se bhuláyá na jáegá ; kyúnki
maiṉ un ke ḳhiyáloṉ ko jo we áj karte haiṉ, us se peshtar ki maiṉ us sarzamín
meṉ jis kí bábat maiṉ ne qasam kí hai un ko pahuncháúṉ, jántá húṉ. 22 Chunán-
chi Músá ne usí din yih nagma likhá, aur use baní Isráel ko sikháyá. 23 Aur
us ne Nún ke beṭe Yasúa ko hukm kiyá, aur kahá, Mazbút ho, aur diláwarí kar ;
kyúnki baní Isráel ko us sarzamín meṉ jis kí bábat maiṉ ne un se qasam kí hai tú
lejáegá, aur maiṉ tere sáth hoúngá. 24 Aur aisá húá ki jab Músá is sharíat kí
bátoṉ ko kitáb meṉ likh chuká, aur we tamám húíṉ : 25 To Músá ne Lewíoṉ ko jo
Ḳhuda´wand ke ahdnáme ke sandúq ko uṭháte the, farmáyá : 26 Ki is sharíat kí
kitáb ko leke Ḳhuda´wand apne Ḳhudá ke ahd ke sandúq ke pahlú meṉ rakho, táki
wuh tumháre barḳhiláf muáhid rahe. 27 Kyúnki maiṉ terí bagíwat, aur terí
saḳht gardan kashí ko jántá húṉ ; dekh ki hanoz maiṉ jítá aur áj ke din tak
tumháre sáth húṉ, aur tum Ḳhuda´wand se bagáwat karte ho : to mere marne
ke bád kitná ziyáda karoge ! 28 Apne firqoṉ ke sáre buzurgoṉ aur mansabdároṉ
ko mujh pás jama karo, táki maiṉ ye báteṉ un ke kánoṉ tak pahuncháúṉ, aur
ásmán aur zamín ko un par gawáh karúṉ. 29 Ki mujhe yaqín hai ki mere marne
ke bád tum apne taiṉ ḳharáb karoge, aur is ráh se jo maiṉ ne tumheṉ batláí
bargashta hojáoge, aur áḳhirí dinoṉ meṉ tum par musíbateṉ paṛengí ; kyúnki tum
Ḳhuda´wand ke huzúr badkárí karoge, ki apne háth ke kámoṉ se use gussa
diláoge. 30 So Músá ne is nagme kí ye báteṉ, jab tak ki wuh tamám húá, Isráelí
jamáat ko kah sunáíṉ.

XXXII. BA´B.

1. Ki ai ásmáno ! kán rakho, ki maiṉ kahúngá ; aur ai zamín, mere munh kí
báteṉ suṉ : 2 Merí tálím meṉh ki tarah ṭapakegí, aur merí báteṉ os kí mánind paṛen-
gí, jaise sabze par taráwish ho, yá ghás par phúhí paṛe. 3 Ki maiṉ Ḳhuda´wand
ká nám pukártá húṉ ; tum hamáre Ḳhuda´wand kí tázím karo. 4 Ki wuh chaṭán
hai, us ká kám kámil hai, ki us kí sab ráheṉ rást haiṉ, wuh wafádár Ḳhudá hai, aur
dagá se mubarrá hai, wuh sadíq aur amín hai. 5 Unhoṉ ne áp ko ḳharáb kiyá, unká
dág wuh dág nahíṉ hai, jo us ke laṛkoṉ par hotá hai, we kajrau aur gardan kash
haiṉ. 6 Ai jáhil, aur ai beshuúr logo ! kyá tum Ḳhuda´wand ká badlá yúṉ utárte
ho ? kyá wuh tumhárá báp nahíṉ hai, jis ne tumheṉ paidá kiyá ? Kyá us ne tumheṉ

ḳhalq nahíṉ kiyá, aur tumheṉ qawí nahíṉ banáyá? 7 Agle waqt ko yád karo, aur agle
zamánoṉ kí muddatoṉ ko socho; apne báp se púchho, aur wuh tumheṉ batáwegá,
aur apne buzurgoṉ se, ki we tum se bayán karenge. 8 Jis waqt ki Haq tálá ne
qaumoṉ ko mírás bánṭí, aur us ne baní Ádam ko mutafarriq kiyá, usí waqt baní Is-
ráel ke shumár ke muwáfiq gurohoṉ kí hadden muqarrar kíṉ. 9 Ki Ḳhudáwand ká
hissa us ke log haiṉ; Yaqúb uskí mírás kí milkíyat hai. 10 Usne use wírán zamín,
aur haulnák, aur ujáṛ jangal meṉ páyá: wuh uske gird húá, aur usne use tarbíat
kiyá, us ne us kí muháfazat apní ánkh kí putlí kí tarah kí. 11 Jis tarah uqáb
apne khondhe ko hilátá hai, aur apne bachoṉ par phurphurátí hai, aur apne bázúoṉ
ko phailáke unheṉ letá hai, aur apne paroṉ par unheṉ uṭhátá hai: 12 Us tarah
Ḳhudáwand hí ne unkí rahbarí kí, aur us ke sáth koí ajnabí Iláh na thá. 13 Usne
use zamín kí unchí jágahoṉ par sawár kiyá, táki wuh khetoṉ ká hásil kháwe, aur
us ne use chaṭán meṉ se shahd, aur sakht patthar meṉ se tel chusáyá: 14 Aur
gáe ke makhan, aur bheṛ bakrí ke dúdh, barroṉ kí charbí aur Basan ke jane húe
menḍhoṉ aur bakroṉ, aur gehúoṉ ke gurdoṉ kí charbí samet; aur tú ne angúr ká
ḳhális shíra piyá. 15 Lekin Yasúrán moṭá ho gayá aur láten chaláne lagá: tú to
moṭá ho gayá, aur bhárí paṛ gayá, aur charbí meṉ chhip gayá: tab us ne Ḳhudá-
wand apne Qáliq ko chhoṛdiyá, aur apní naját ke paháṛ ko haqír jáná. 16 Unhoṉ
ne ajnabí mábúdoṉ ke sabab use gairat diláí; aur we use nafratí kámoṉ se gusse
meṉ láe. 17 Unhoṉ ne Shaitáneṉ ke liye qurbáníáṉ guzráníṉ, na Ḳhudá ke liye,
balki un mábúdoṉ ke liye jinko we na pahchánte the, we mábúd jo naye haiṉ, jin
se tere bápdáde na ḍarte the. 18 Tú us paháṛ se jis ne tujhe paidá kiyá gáfil
húá, aur us Ḳhudá ko jis ne tujhe súrat baḳhshí bhúl gayá. 19 Aur jab Ḳhudá-
wand ne yih dekhá, to un se nafrat kí, ki us ke beṭe beṭíoṉ ne use gussa diláyá.
20 Aur us ne yih farmáyá, ki maiṉ un se apná munh chhipáúngá, táki maiṉ dekhúṉ
ki un ká anjám kyá hogá; is liye ki we kaj-nasl haiṉ, aur laṛke jin meṉ amánat
nahíṉ. 21 Unhoṉ ne us ke sabab se jo Ḳhudá nahíṉ, mujhe gairat diláí, aur
apní bátil bátoṉ se mujhe gussa diláyá; so maiṉ bhí unheṉ us se jo guroh nahíṉ
gairat meṉ ḍálúngá, aur ek beaql qaum se unheṉ ḳhafa karúngá. 22 Kyúnki
mere gusse se ek ág bhaṛkí hai ki Jahannam ke asfal tak jalegí, aur zamín ko us
kí roídagí samet khá jáegí, aur paháṛoṉ kí bunyád ko jalá degí. 23 Maiṉ un par
baláoṉ ko firáwán karúngá, aur un par apne tír ḳharch karúngá. 24 We bhúkh
se jal jáenge, aur sozinda garmí aur kaṛwí maut ke luqme howenge; maiṉ un par
darindoṉ ke dántoṉ ko, aur zamín ke zahrdár sámpoṉ ko chhoṛúngá. 25 Báhar
se talwár, aur andar ke makánoṉ se ḳhauf jo jawán ko bhí, aur kanwárí ko bhí;
shírkhwár ko bhí, buṛhe samet halák karegá. 26 Maiṉ ne kahá, maiṉ unheṉ kone
kone mutafarriq kartá; maiṉ ádmíoṉ ke darmiyán se un ke zikr ko miṭá detá,
27 Agar maiṉ dushman ke gazab ká andesha na kartá, tá na ho ki un ke
dushman takabbur kareṉ, aur na ho ki we kaheṉ, Hamárá kí háth bálá húá,
Ḳhudáwand ne yih sab kuchh nahíṉ kiyá. 28 Kyúnki we ek guroh haiṉ jo tadbír
se ḳhálí haiṉ, aur un ko aql nahíṉ. 29 Kásh ki we dánishmand hote, ki we use
samajhte, aur apní áqibat ká andesha karte. 30 To aisá hotá ki un meṉ se ek
shaḳhs ek hazár ko rogedtá, aur do shaḳhs das hazár ko bhagáte, agar un ká paháṛ
un ko bech na ḍáltí, aur Ḳhudáwand un ko asír na karwátá. 31 Kyúnki un ká
paháṛ aisá nahíṉ jaisá hamárá paháṛ hai, aur yih bát hamáre dushman bhí jánte

haiṉ. 32 Ki un ke tak Sadúm aur Amúrah ke tákon kí tarah haiṉ; aur un ke
angúr zahre ke angúr haiṉ, aur un ke ḳhoshe niháyat talḳh: 33 Un ká shíra
azhdahoṉ ká zahr hai, aur Afíoṉ ká haláhal. 34 Kyá yih sab mujh pás zaḳhíra
nahíṉ, aur mere ḳhazánoṉ meṉ sar bamuhr nahíṉ? 35 Intiqám lená, aur sazá
dená merá kám hai; un ke páoṉ bar waqt phisalenge, ki un kí halákat ká din
muttasil hai, aur we musíbateṉ jo un par wáqe hongí jald chalí átí haiṉ.
36 Kyúnki Ḳhudáwand apne bandoṉ kí adálat karegá, aur apní qaum se apne dil
kí ḳhafagí dúr karegá, jab ki dekhegá ki qúwat játí rahí, aur aslan panáh aur
chuṭkárá nahíṉ. 37 Aur kahegá, un ke mábúd wuh pahár jin ká unheṉ bharosá
thá, kyá húá? 38 Jinhoṉ ne un ke zabíhoṉ kí charbí kháí, aur un ke tapáwan ká
wain píyá, ab we uṭheṉ aur tumhárá chárá kareṉ, aur tumháre himáyatí hoṉ.
39 Ab dekho ki wuh maiṉ hí akelá húṉ, aur koí Ḳhudá mere siwá nahíṉ, maiṉ hí
mártá húṉ, aur maiṉ hí jilátá húṉ, maiṉ hí zaḳhmí kartá húṉ, aur maiṉ hí change
kartá húṉ; aisá koí nahíṉ jo mere háth se muḳhlasí de. 40 Ki maiṉ apná háth
ásmán tak uṭhátá húṉ, aur kahtá húṉ ki maiṉ hamesha zinda húṉ: 41 Agar
maiṉ apní daraḳhshán teg tez karúṉ, aur merá háth adálat pakṛe, to maiṉ apne
dushmanoṉ se intiqám lúngá, aur un ko jo merá kína rakhte haiṉ, sazá dúngá.
42 Maiṉ apne tíroṉ ko ḳhún se mast karúngá, aur merí talwár gosht kháegí, lahú
se maqtúloṉ ke, aur asíroṉ ke, aur dushmanoṉ ke amíroṉ ke siroṉ se. 43 Aí firqoṉ
jo us ke log ho, ḳhushí se gáo, is liye ki wuh apne bandoṉ ke ḳhún ká badlá, aur
apne dushmanoṉ se intiqám legá, aur apní zamín aur apní qaum par ámurzgár
hogá.

44 Tab Músá, aur Nún ke beṭe Yasúa ne us nagme kí sárí báteṉ umat ko kah
sunáíṉ. 45 Aur jab Músá yih sárí báteṉ sab baní Isráel ko kah chuká; 46 Tab
us ne unheṉ kahá, ki Un sárí bátoṉ se jin ke liye áj ke din maiṉ tum par gawáhí
detá húṉ, apne dil lagáo, aur apne laṛkoṉ ko farmáo, ki dhyán rakhke is sharíat kí
sárí bátoṉ par amal kareṉ. 47 Ki yih shai aisí nahíṉ, ki jis se tumheṉ nafa na ho;
balki yih tumhárí zindagání hai, aur isí chíz ke báis se us sarzamín meṉ jaháṉ tum
Yardan pár utarte ho ki us ke wáris ho, tumhárí umr daráz hogí. 48 Aur
Ḳhudáwand ne usí din Músá ko farmáyá; 49 Abarím ke pahár par Nabú kí
choṭí tak, jo Moab kí zamín meṉ Yirího ke muqábil hai, chaṛh já, aur Kanán kí
zamín ko ki jise maiṉ Isráel kí mulk kar dúngá, dekh. 50 Aur us pahár par jis par
tú játá hai mar já, aur apne logoṉ meṉ shámil ho, jaise terá bháí Hárún Hur ke
pahár par mar gayá, aur apne logoṉ meṉ já milá. 51 Is liye ki tum donoṉ ne baní
Isráel ke darmiyán dasht i Sín ke Qádis meṉ raib ke pání ke nazdík merá gunáh
kiyá, aur tum ne baní Isráel ke darmiyán merí taqdís na kí. 52 Par tú us sarzamín
ko jo tere sámhne hai dekh le; lekin us sarzamín meṉ jo maiṉ baní Isráel ko anáyat
kartá húṉ, dáḳhil na hogá.

XXXIII. BÁB.

1 Aur yih wuh barakat hai jo Músá, mard i Ḳhudá ne, apne marne se áge baní
Isráel ko baḳhshí, 2 Aur kahá ki Ḳhudáwand Síná se áyá, aur Sheir se tulú húá,
aur Fárán ke pahár se un par chamká; das hazár Qudsíoṉ ke sáth áyá; aur us ke
dahne háth ek átashí sharíat un ke liye thí. 3 Háṉ wuh qaum ke sáth kamál

iklılás se mahabbat rakhtá hai; us ke sáre muqaddas tere háth men hain; aur we
tere qadamon ke nazdík hain; aur terí tálím ko mánenge. 4 Músá ne ham ko ek
sharíat farmáí, Yaqúb kí jamáat kí mírás ke liye. 5 Aur jis waqt qaum ke sardár,
baní Isráel ke firqe jama the, wuh Jasúrán men bádsháh thá. 6 Rúbin jíwe, aur na
mare, aur us ká firqa thorá na ho. 7 Aur Yihúdah ke liye us ne kahá, ai
Khudawand, Yihúdah kí áwáz sun, aur use us ke logon men shámil kar, us kí
háth us ke liye káfí howen, aur tú us ke dushmanon ke muqábil us kí qúwat ho.
8 Aur Lewí ke haqq men kahá, ki Tere Tumín aur tere U'rím tere dindár mard ko
mile, jise túne Massá men imtihán kiyá, aur jis ke sáth tú ne Maríbá ke chashmon
par nizá kiyá. 9 Jis ne apne báp aur apní má se kahá, ki main ne un ko nahín
dekhá, na us ne apne bháíon ko márá, na apne beṭon ko pahcháná; is liye ki unhon
ne terí báton par dhyán rakhá, aur terí ahd kí muháfazat kí. 10 Terí sunnaten
Yaqúb ko sikhláwen, aur terí sharíat Isráel ko; we tere áge bakhúr rakhenge aur
charháwe mazbah par charháwenge. 11 Ai Khudawand us ke asbáb men barakat
de, aur us ke háthon ke kámon ko qabúl kar: aur un kí jo us ká sámhná karen,
aur un kí jo us ká kína rakhen kamaren zakhmí kar, ki we phir na uṭh saken. 12
Aur yih Binyamín ke haqq men kahá, Khudawand ká habíb salámatí se búd básh
karegá, aur Khudawand ká sáya sáre din us ke gird á gird hogá, aur wuh us ke
donon shánon ke bích basegá. 13 Aur Yúsaf ke haqq men kahá, ki Us kí zamín
men Khudá kí barakat howe, ásmán kí tuhfa chízon, aur shabnam ke sabab, aur
gahráo ke sabab jo past makán men sábit hai. 14 Aur áftáb ke tuhfa hásilon aur
mahtáb kí tuhfa nikálí húí chízon ke sabab: 15 Aur qadímí paháron ke suthre
tuhfon, aur ṭílon kí abadí tuhfa chízon ke sabab: 16 Aur zamín kí tuhfa chízon,
aur us kí purí ke sabab, aur us kí khair khwáhí jo búṭe men rahtá thá, Yúsaf ke
sir par utre; aur us kí chánd par jo apne bháíon men nazír hai. 17 Us kí shándárí
aisí ho jaise us ke bail ke pahlauṭhe kí, aur us ke síng Arne ke se síng howen; wuh
unhín se qaumon ko zamín kí sarhaddon tak relegá; we Ifráím ke das hazár
hain, aur we Manásí ke hazáron. 18 Aur Zabúlun ke haqq men kahá, ai Zabúlun,
tú apne báhir jáne men shád ho; aur Ishakár tú apne khaimon men. 19 We jamáaton
ko pahár par buláenge, aur wuhán sidq kí qurbáníán zabh karenge; is liye ki we
daryáon kí firáwání ko, aur khazánon ko jo retí men chhipe hain, chúsenge. 20 Aur
Jadd ke haqq men kahá, Mubárak hai wuh jo Jadd ko phailátá; wuh sher kí má-
nind pará rahtá hai, jo chánd ko bázú samet phártá hai. 21 Us ne pahle hissa
apne liye muaiyan kiyá, ki wuh wuhán hákim ke hisse men mahfúz húá; aur wuh
umat ke ráíson ke sáth áyá, wuh Khudawand kí sadáqat amal men láyá, aur us kí
adálat Isráel ke sáth. 22 Aur Dán ke haqq men kahá, Dán ek sherjawán hai jo
Basan se uchhlegá. 23 Aur Naftálí ke haqq men kahá, ai Naftálí, tú fazl se
bharpúr aur Khudawand kí barkaton se mámúr ho, tú magrub aur janúb ká málik
ho. 24 Aur Yasar ke haqq men kahá, Yasar aulád se barkat páwe, aur apne
bháíon ká maqbúl ho; aur apná páon tel men dubowe. 25 Tere júte lohe aur
pítal se hon, aur tere zamáne ke muwáfiq terí qúwat ho. 26 Yasúrán ke Khudá
kí mánind koí nahín, jo ásmán par terí madad ke liye sawár hai, aur us kí jalálat
bádalon par hai. 27 Wuh qadím Khudá terí panáh hai, aur us ke abadí bázú tere
níche hain, aur wuh dushmanon ko tere áge se hánkegá aur kahegá, ki unhen halák
kar. 28 Aur Isráel tauhá dil jamai ke sáth sukúnat karegá. Yaqúb ká chashma

galla aur mai kí zamín par hogá; balki us ke ásmán se os giregí. 29 Ai Isráel
tú khush hál hai; aur ai ummat tujh sá kaun hai, ki KHUDA'WAND ne tujhe
bacháyá hai; wuh tere chára ke liye sipar, aur terí izzat kí talwár hai! Tere
dushman tere áge muzmahill honge, aur tú un ke unche makánoṇ ko pámál
karegá.

XXXIV. BA'B.

1 Aur Músá Moáb ke maidánoṇ se Nabú ke pahár par Pisgáh kí chotí par jo Yirího
ke muqábil hai, charh gayá, aur KHUDA'WAND ne sárí zamín Jiliád se leke Dán tak;
2 Aur sárí zamín Naftálí, aur Ifráím, aur Manassí kí, aur sárí zamín Yihúdah kí
pachham ke daryá tak: 3 Aur janúb samet, aur wádí Yirího ká maidán jo
khurme ká shahr hai Zoar tak, us ko dikháí. 4 Aur KHUDA'WAND ne use farmáyá,
ki Yih wuh sarzamín hai jis kí bábat maiṇ ne Abirahám, aur Izhák, aur Yaqúb se
qasam karke kahá, ki maiṇ use terí nasl ko dúngá, jise maiṇ ne tujhe rúbarú
dikháyá; lekin tú us meṇ na guzregá. 5 So KHUDAWAND ká banda Músá
KHUDA'WAND ke hukm ke muwáfiq, Moab kí sarzamín meṇ mar gayá. 6 Aur use
Moab kí ek wádí meṇ Baitpeor ke muqábil gárá; par áj ke din tak kisí ne
us qabr ko na pahcháná 7 Aur Músá apne marne ke waqt ek sau bís baras ká
thá, ki na us kí ánkheṇ dhundhláí, aur na us kí tázagí játí rahí. 8 So baní Isráel
Músá ke liye Moab ke jangal ke maidánoṇ meṇ tís din tak royá kíe; aur un ke
rone pítne ke din Músá ke liye ákhir húe. 9 Aur Nún ká betá Yasúa rúh i
hikmat se mámúr húá, kyúnki Músá ne apna háth us par rakhe the; aur baní
Isráel ne us kí farmánbardárí kí, aur jaisá KHUDA'WAND ne Músá ko farmáyá thá,
waisáhí kiyá. 10 Ab tak baní Isráel meṇ Músá kí mánind koí nabí qáim nahíṇ
húá, jis se KHUDA'WAND ámne sámhne muláqát kartá. 11 Un sab ajáib aur garáib
meṇ jin ke karne ke liye Firaún aur us ke sab khádimoṇ, aur sárí zamín ke sámhne
KHUDA'WAND ne Misr kí zamín meṇ use bhejá thá: 12 Aur sáre qawí háth,
aur bare khauf meṇ jo Músá ne tamám baní Isráel ke áge kíe.

YASU'A KI' KITA'B.

I. BA'B.

1 Jab KHUDA'WAND ká banda Músá mar gayá, to yúṇ húá ki KHUDA'WAND ne
Nún ke bete Yasúa ko, jo Músá ká khádim thá, farmáyá ki Merá banda Músá
mará; so ab tú uth aur Yardan pár is ummat samet us sarzamín ko, jo maiṇ unheṇ
detá húṇ, yáne baní Isráel ko, utar já. 3 Jis gagah ko ki tere páṇw ke talwe pá-
mál karenge, so wuh sab maiṇ tujhe ináyat kar chuká, jaisá maiṇ ne Músá se kahá.
4 Bayábán aur us Lubnán se leke Furát tak jo barí nahr hai, Hittíoṇ kí sárí sar-
zamín aur bare daryá tak, jo magrib kí samt hai, tumhárí sarhadd hogí. 5 Tere
jíte jí koí terá sámhná na kar sakegá; jis tarah maiṇ Músá ke sáth thá, tere sáth
rahúngá, na tujh se gáfil hoúngá aur na tujhe chhorúngá. 6 Mazbútí aur dilá-

warí kar, isliye ki yih sarzamín jo main ne qasam kháke un ke báp dádon ko dene
kahí hai, mírás ke taur par is jamáat kí mírás kar degí. 7 Magar tú mazbútí aur
ḳhúb diláwarí kar, táki tú us sab sharíat ke muwáfiq jis ká mere bande Músá ne
tujh ko hukm kiyá, amal kare. Us se dahne yá báyán háth ko mat phir, táki
wahán jahán jahán tú játá hai, kámyáb ho. 8 Us sharíat kí kitáb ká zikr tere
munh se chhúṭ na jáwe, balki tú rát din us kí taláwat kiyá kar, táki tú us sab par
jo us men likhá hai, dhyán rakhke amal kare; tab tú apní ráh men kámyáb aur
mudabbir hogá. 9 Kyá main ne tujh ko hukm nahín kiyá, ki mazbútí and dilá-
warí hai? ḳhauf aur dahshat na khá; kyúnki Ḳhudá'wand terá Ḳhudá jahán
jahán tú játá hai, tere sáth hai.

10 Tab Yasúa ne ummat ke mansab dáron ko farmáyá, ki Tum lashkar ke dar-
miyán guzar karo, aur jamáat ko hukm karo, ki apne liye tosha taiyár kare; isliye
ki tum tín din bád is Yardan pár utroge, táki us zamín ke jo Ḳhudá'wand tum-
hárá Ḳhudá tum ko detá hai, málik ho.

12 Aur baní Rúbin aur baní Jadd aur ádhe firqe baní Manassí ko Yasúa ne far-
máyá: 13 Us bát ko, jo Ḳhudá'wand ke bande Músá ne tumhen farmáí, yád
karo, ki Ḳhudá'wand tumhárá Ḳhudá tum ko árám baḳhshtá hai, aur yih sarzamín
tum ko detá hai. 14 Tumhárí jorúán aur tumháre bachche aur tumhárí mawáshí
us zamín par jo Músá ne Yardan ke isí taraf tum ko dí hai, rahen; aur tum sab
apne pahlawánon samet pare bándhke apne bháíon ke áge áge musallah hoke
ubúr karo, aur un kí madad karo; 15 Jab tak ki Ḳhudá'wand tumháre bháíon
ko chain de, jaise us ne tumhen dí hai, aur we bhí us zamín ke jo Ḳhudá'wand
tumhárá Ḳhudá unhen detá hai, wáris hon. Tab tum us zamín par jo tumhárí
mírás hai, aur Ḳhudá'wand ke bande Músá ne Yardan ke pár mashriq kí samt
tumhen dí hai, phir áiyo, aur us ke málik hojiyo.

16 Tab unhon ne Yasúa ke jawáb diyá, ki Jo jo tú ne hamen farmáyá, ham wuh
karenge; aur jahán jahán tú hamen bhejegá, ham jáenge. 17 Jis tarah ham ne sab
báton men Músá kí farmánbardárí kí, isí tarah terí bhí tabaiyat karenge. Magar
Ḳhudá'wand terá Ḳhudá, jis tarah Músá ke sáth thá, tere sáth bhí rahe. 18 Jo
koí ki tere hukm kí muḳhálafat kare, aur terí sárí báton ko, jo tú use farmáwe,
shinawá na ho, már ḍálá jáe. Tú faqat mazbútí aur diláwarí kar.

II. BAB.

1 Tab Nún ke bete Yasúa ne Sittím se do mard bheje ki chhip ke jásúsí karen,
aur unhen kahá, ki Jáo, us zamín ko, aur Yirího ko dekho. Chunánchi we gae,
aur ek fáhisha ke ghar men, jis ká nám Ráhab thá, áe aur shab-básh húe. 2 Tab
Yirího ke bádsháh ko ḳhabar pahuncháí, ki Dekh, áj rát baní Isráel ke log yahán
dáḳhil húe hain, táki zamín kí jásúsí karen. 3 Yirího ke bádsháh ne Ráhab ko
kahlá bhejá, ki Un logon ko jo tujh pás áe hain, jo tere ghar men utre hain, nikál
de, is liye ki we sárí zamín kí jásúsí karne ko áe hain. 4 Tab us aurat ne un
donon mardon ko leke chhipá rakhá, aur yún kahá, ki Mere pás áe to the, par
main nahín jántí ki kahán ke the; 5 So rát ko jab darwáze band húe, to we mard
andhere men nikal gae, aur main nahín jántí ki we mard kahán gae; so jald un
ká píchhá karo, ki tum unhen páoge. 6 Aur wuh unhen apní chhat par charhá

le gaí, aur san kí lakṛíoṉ ke níche jo chhat par tartíb se paṛí thíṉ, chhipáyá.
7 Aur log un ke píchhe Yardan kí páyáb ráhoṉ tak gae; aur júnhíṉ un ke píchhá
karnewále rawáne húe, wúnhíṉ unhoṉ ne phátak band kar liyá. 8 Aur wuh aurat
us se peshtar ki we soeṉ un pás chhat par chaṛh gaí, aur unheṉ kahá, Mujhe yaqín
húá ki Ḳhudá'wand ne yih sarzamín tumheṉ atá kí, aur bilfial tumhárá ruab ham
par gálib húá hai, aur is sarzamín ke sáre basnewále tumháre áge pighal gae
haiṉ. 10 Ki ham ne suná, jab ki tum Misr se báhar nikle, to Ḳhudá'wand ne
tumháre áge daryá i qulzum ke páníoṉ ko kis tarah sukhá diyá, aur tum ne
Amúríoṉ ke do bádsháhoṉ Saihún aur Og se, jo Yardan ke pár the, kyá kiyá, aur
kyúnkar unheṉ nest nábúd kiyá. 11 Aur ham ne júnhíṉ yih sab kuchh suná, to
hamáre dil guzár ho gae, aur kisí meṉ tumháre muqábale kí zarra juráat báqí na
rahí; kyúnki Ḳhudá'wand tumhárá Ḳhudá úpar ásmán ká, aur níche zamín ká
Ḳhudá hai. 12 So ab mujh se Ḳhudá'wand kí qasam kíjiye, azbazki maiṉ ne
tum par mihrbání kí hai, tum bhí mere báp ke gharáne par mihrbání karo, aur
mujhe ek sachí nishání do, ki mere báp aur merí má ko aur mere bháíoṉ aur
bahinoṉ ko us sab samet jo un ká hai, bacháo, aur hamárí jánoṉ ko maut se
makhlisí do. 14 Unhoṉ ne use jawáb diyá, ki Hamárí jáneṉ tumhárí jánoṉ ke
iwaz haiṉ maut ke liye. Agar tú hamárá yih hál bayán na kare, aur aisá ho ki
Ḳhudá'wand is sarzamín par hameṉ musallit kare, to ham tere sáth mihrbání
aur wafádárí se sulúk karenge. 15 Tab us ne unheṉ rassí se daríche kí ráh se
níche utár diyá, ki us ká ghar shahrpanáh se lagá húá, aur wuh díwár par búd o
básh kartí thí. 16 Aur us ne unheṉ kahá, ki Paháṛ par chaṛh jáo, na ho ki taaqub
karnewále tum ko páeṉ, so tum tín din tak chhipe raho, jab tak ki mutaaqib
phir áweṉ, bád us ke tum apní ráh chale jáiyo. 17 Tab un mardoṉ ne use
kahá, Is qasam ká jo tú ne ham se kí, ham par ilzám nahíṉ. 18 Dekh jab ham
is zamín meṉ áwenge, to yih qirmizí sút kí ḍorí is daríche se bándhiyo, ki jis se tú
ne hameṉ níche laṭká diyá, aur apne báp aur apní má aur apne bháíoṉ aur apne
báp ke sáre gharáne ko apne pás ghar meṉ jama kíjiyo; 19 Aur aisá hogá ki jo koí
tere ghar ke darwáze se báhar jáegá, to us ká ḳhún usí kí gardan par hogá, aur
ham begunáh honge; aur jo koí tere sáth hogá, agar kisí ká háth us par chale, to
us ká ḳhún ham par hai. 20 Aur agar tú hamárá yih hál bayán karegí, to ham us
qasam se jo tú ne ham se kí, báhar honge. 21 Wuh bolí, Jaisá tum ne kahá, waisá
hí ho; so unheṉ widá kiyá, aur we rawána húe. Tab us ne qirmizí sút kí ḍorí
khiṛkí se bándhí.

22 Aur we waháṉ se chalke tín din tak paháṛ par rahe, jab tak ki we píchhá
karnewále phir áe. Aur un píchhá karnewáloṉ ne un ko tamám ráh meṉ ḍhúnḍhá
aur na páyá. 23 Tab we donoṉ mard phire, aur paháṛ se utre, aur pár húe, aur
Nún ke beṭe Yasúa pás áe, aur apní sárí sarguzasht us se kahí. 24 Aur unhoṉ ne
Yasúa ko kahá, ki Ḳhudá'wand ne yih sárí zamín hamáre qabze meṉ kar dí, aur is
mulk ke sáre basnewále bhí hámáre áge pighal gae.

III. BÁB.

1 Tab Yasúa subh sawere uṭhá, aur Sittín se kúch kiyá, aur sáre baní Isráel
samet Yardan pás áyá, aur pár utarne se áge waháṉ maqám kiyá. 2 Aur tín din

ke bád mansabdároṇ ne lashkar ke darmiyán guzar kiyá, aur logoṇ ko hukm kiyá:
3 Ki jab tum Ḳhudáwand apne Ḳhudá ke ahdnáme ke sandúq ko aur káhin aur
Lewí ko use uṭháte húe dekho, tab tum apní jagah se kúch karo, aur us ke píchhe
píchhe chalo. 4 Lekin tumháre aur us ke darmiyán do hazár háth farq rahe, aur
us ke nazdík na áo, táki tum us ráh ko jis se tumheṇ guzarná zurúr hai pahcháno,
is liye ki tum us ráh se kabhú nahíṇ guzre. 5 Aur Yasúa ne logoṇ ko kahá, Apne
taiṇ muqaddas karo; kyúnki Ḳhudáwand tumháre darmiyán ajáibát záhir karegá.
6 Phir Yasúa ne káhinoṇ ko kahá, ki Tum ahdnáme ke sandúq ko uṭháo, aur
logoṇ ke áge áge pár utro. Chunánchi unhoṇ ne ahdnáme ke sandúq ko uṭháyá
aur jamáat ke áge áge chale. 7 Tab Ḳhudáwand ne Yasúa ko farmáyá, Áj ke
din se maiṇ baní Isráel ko terí azamat dikhláná shurú karúngá, táki we jáneṇ ki jis
tarah maiṇ Músá ke sáth thá, tere bhí sáth hoúngá. 8 Aur tú un káhinoṇ ko jo
ahdnáme ke sandúq ke hámil haiṇ, hukm kar ki Jab tum Yardan ke kanáre par
pahuncho, to waháṇ khaṛe ho rahiyo. 9 So Yasúa ne baní Isráel se kahá, ki Udhar
áo, aur Ḳhudáwand apne Ḳhudá kí báteṇ suno. 10 Aur Yasúa ne kahá, Ab is
se tum yaqín karoge, ki zinda Ḳhudá tumháre darmiyán hai, aur wuh Kanáníoṇ
aur Hittíoṇ aur Hawíoṇ aur Farizzíoṇ aur Jirjásioṇ aur Amúríoṇ aur Yabúsíoṇ ko
tumháre áge se dafa karegá. 11 Dekho us ke ahdnáme ká sandúq jo sárí zamín
ká málik hai, tumháre áge Yardan se guzartá hai. 12 So ab tum bárah shaḳhs
Isráel ke sibtoṇ meṇ se sibt píchhe ek mard lo. 13 Aur aisá hogá ki jab káhin
Ḳhudáwand sárí dunyá ke málik ke ahdnáme ká sandúq uṭháte haiṇ, jis waqt
apne páṇw Yardan ke pání meṇ dharenge, usí waqt Yardan ká pání jo úpar kí
samt se bahtá hai, wáháṇ jama hoke ḍher ho jáegá. 14 Aur aisá húá ki jab lash-
kar ne apne ḳhaimoṇ se kúch kiyá, táki Yardan ke pár ho, aur káhinoṇ ne ummat
ke áge ahdnáme ke sandúq ko uṭháyá, 15 Aur ahdnáme ke sandúq ke uṭháne-
wále Yardan tak áe, aur un káhinoṇ ke páṇw, jo sandúq ko uṭháe húe the, kanáre
ke pání meṇ dúbe (ki Yardan ká daryá sárí fasl i ḳharíf meṇ har taraf se apne sab
kanároṇ par chaṛhá húá hotá hai): 16 To wúnhíṇ úpar kí samt ká bahnewálá pání
un se niháyat dúr Adam meṇ jo shahr i Sardán ke nazdík hai, ṭhahará, aur ḍher kí
tarah buland húá, aur bahás ká pání maidán ke daryá yáne Yamm ul milh tak tamám
aur munqata húá, aur jamáat Yirího ke muqábil pár húí. 17 Aur we káhin jo
Ḳhudáwand ke ahdnáme ká sandúq uṭháe húe the, Yardan ke bíchoṇ bích súkhí
zamín par khaṛe ho rahe, aur sáre baní Isráel ko ḳhushk zamín par se guzre, yaháṇ
tak ki sárí jamáat ḳhushkí se Yardan ke pár guzrí.

IV. BAB.

1 Aur yúṇ húá ki jab sárí qaum Yardan pár húí, to Ḳhudáwand ne Yasúa ko
farmáyá, ki Sibt píchhe ek ek mard karke tú jamáat meṇ se bárah mard le aur
unheṇ hukm kar, 3 Ki tum apne liye Yardan ke bíchoṇ bích meṇ us jagah se
jaháṇ káhinoṇ ke qadam sábit hoṇ, bárah patthar lo, aur unheṇ sáth lejáke us
jagah par, jo áj kí rát tumhárí ḳhaimagáh hai, nasb karo. 4 Tab Yasúa ne un
bárah mardoṇ ko jinheṇ usne baní Isráel meṇ se sibt píchhe ek ek mard karke
taiyár kiyá thá, buláyá. 5 Aur Yasúa ne unheṇ kahá, ki Yardan ke bích Ḳhudá-
wand apne Ḳhudá ke ahdnáme ke sandúq ke áge guzro, aur har ek tum se baní

Isráel ke sibtoṉ ke adad ke mutábiq ek ek patthar apne kándhe par uṭháwe, táki
yih tumháre darmiyán ek nishán ho. 6 Aur jab tumhárí aulád zamán i áyanda
meṉ tum se istifsár kare, ki Ye kaise patthar haiṉ ? 7 To tum unheṉ jawáb do, ki
Yardan ká pání Ḳhudá'wand ke ahdnáme ke sandúq ke áge do hisse ho gayá thá;
jis waqt ki wuh Yardan se guzrá, to Yardan ká pání do hisse húá : so ye patthar
abad tak yádgárí ke wáste baní Isráel ke liye rahenge. 8 Chunánchi baní Isráel
ne jaisá Yasúa ne farmáyá thá kiyá, aur jaisá Ḳhudá'wand ne Yasúa ko irshád kiyá
thá, unhoṉ ne baní Isráel ke sibtoṉ ke adad ke mutábiq Yardan ke bíchoṉ bích se
bárah patthar líye, aur unheṉ us jagah tak jaháṉ we shabbásh húe the, apne sáth
pár le gae, aur waháṉ unheṉ rakh diyá. 9 Aur Yasúa ne Yardan ke bíchoṉ bích us
jagah par jaháṉ un káhinoṉ ke qadam sábit húe jo ahdnáme ke sandúq ke hámil
the, bárah patthar nasb kíye : chunánchi we áj ke din tak waháṉ haiṉ. 10 So káhin
sandúq ko uṭháe húe Yardan ke bíchoṉ bích khaṛe rahe, jab tak ki har ek bát jo
Ḳhudá'wand ne Yasúa ko farmáí thí, ki Músá ke hukmoṉ ke mutábiq jamáat ko
kahe, tamám ho chukí ; bád uske jamáat ne jaldí kí aur pár guzrí. 11 Jab sárí
jamáat pár guzar gaí, to káhin jamáat ke áge áge Ḳhudá'wand ká sandúq líye húe
pár gae. 12 Tab baní Rúbin aur baní Jadd aur ádha sibt baní Manassí ká musallah
hoke baní Isráel ke áge guzre, jaisá ki Músá ne unheṉ farmáyá thá. 13 Qaríb
chálís hazár ke mustaidd bajang Ḳhudá'wand ke huzúr muqábale ke liye Yirího
ke maidán meṉ pár utre. 14 Us din Ḳhudá'wand ne sab baní Isráel kí nazaroṉ meṉ
Yasúa ko azamat bakhshí, ki we jis tarah Músá se ḍarte the tá dam zíst, isí tarah
we us se bhí ḍarte rahe.

15 Tab Ḳhudá'wand ne Yasúa ko farmáyá; 16 Ki un káhinoṉ ko jo ahdnáme ká
sandúq uṭháte haiṉ farmá, ki Yardan se chaṛho. 17 Chunánchi Yasúa ne káhinoṉ
ko kahá, ki Yardan se chaṛh jáo. 18 Aur aisá húá ki júṉhíṉ we káhin jo Ḳhudá'-
wand ke ahdnáme ká sandúq uṭháe húe the Yardan ke darmiyán se chaṛhe, aur
unke páoṉ ke talwe ḳhushkí par paṛe, to wúṉhíṉ Yardan ká pání apne makánoṉ
meṉ phirá, aur pahle kí tarah apne sab kanároṉ par bah gayá. 19 Aur jamáat
pahle mahíne kí daswín táríkh Yardan se niklí, aur Yirího kí samt i sharqí ko
Gilgál meṉ ḳhaime nasb kíye. 20 Aur Yasúa ne un bárah pattharoṉ ko jo Yardan
se uṭháe gae the, Gilgál meṉ nasb kiyá. 21 Aur baní Isráel ko kahá, ki Jab tum-
háre laṛke zamán i áyanda meṉ apne báp dádoṉ se púchheṉ, 22 Ki ye patthar
kaise haiṉ ? to tum apne larkoṉ ko batláiyo, ki Isráel ḳhushkí ḳhushkí is Yardan
se guzrá thá, 23 Ki Ḳhudá'wand tumháre Ḳhudá ne Yardan ke pání ko tumháre
sámhne ḳhushk kar diyá, aisá ki tum pár ho gae, jis tarah Ḳhudá'wand tumháre
Ḳhudá ne daryá i qulzum ko kiyá thá, usí tarah se us ne hamáre sámhne bhí
ḳhushk kar diyá, aur ham pár guzre : 24 Táki zamín kí sárí qaumen jáneṉ, ki
Ḳhudá'wand ká háth qawí hai ; táki tum Ḳhudá'wand apne Ḳhudá se mudám
ḍará karo.

V. BÁB.

1 Aur aisá húá ki jab Amúríoṉ ke sáre bádsháhoṉ ne jo Yardan ke pár magrib
kí samt ko the, aur Kanáníoṉ ke sáre bádsháhoṉ ne jo samundar ke nazdík the,
suná ki Ḳhudá'wand ne baní Isráel ke áge Yardan ke pánioṉ ko sukhá diyá,

yahán tak ki we pár utre; to un ke dil pighal gae, aur un men baní Isráel ke khauf
se dam báqí na rahá. 2 Us waqt KHUDA'WAND ne Yasúa ko kahá, ki Tez chhurián
baná aur baní Isráel ká dúsrí bár khatna kar. 3 Aur Yasúa ne tez chhurián banáín
aur tall ul gurlát ke pás baní Isráel ke khatne kíye. 4 Aur Yasúa ne jo khatna
kiyá us ká sabab yih hai, ki we log jo Misr se nikle, un men jitne jangí mard the,
so sab Misr se nikalke bayábán men mar gae. 5 Aur we sab log jo nikle the, un
ká khatna ho chuká thá; par we sab jo Misr se nikalne ke bád ráh men bayábán
ke darmiyán paidá húe the, un ká khatna na húá thá. 6 Ki baní Isráel chálís
baras tak bayábán men phirte rahe, yahán tak ki we sárí jangí mard jo Misr se
nikle the, halák húe; kyúnki we KHUDA'WAND kí áwáz ke shanawá na húe; unhín
se KHUDA'WAND ne qasam karke kahá thá, ki Main tum ko wuh zamín na dikháúngá,
jis kí bábat main ne tumháre bápdádon se qasam karke kahá ki main tum ko
dúngá, wuh zamín jis men shír o shahd bahtá hai. 7 So Yasúa ne unhín ke
lárkon ká jo un ke qáim maqám húe the, khatna karwáyá, kyúnki we námakhtún
the, ki ráh men kisí ne un ká khatna na kiyá thá. 8 Aur aisá húá ki jab un sab
ká khatna ho chuká, to unhon ne apne makán men maqám kíye, yahán tak ki we
change húe. 9 Phir KHUDA'WAND ne Yasúa ko kahá, ki Áj ke din main ne Misr
kí hurfat ko tum par se galtan kiyá. Isí sabab áj ke din tak us jagah ká nám Gilgál
hai. 10 So baní Isráel ne Gilgál men khaima kiyá, aur unhon ne Yirího ke maidán
men us mahíne kí chaudahwín táríkh shám ke waqt íd i fasah kí. 11 Aur unhon
ne subh ko ain usí din men bád fasah ke us zamín ke hásil kí fatírí rotíán aur
bhuní húí bálen kháín. 12 Aur jab unhon ne us zamín ká hásil kháyá, to usí din
se manna mauqúf húá, aur phir baní Isráel ke liye manna na húá, aur unhon ne usí
sál Kanán kí sarzamín ká hásil kháyá.

13 Aur aisá húá ki jis waqt ki Yasúa Yirího ke muttasil khará thá, to us ne
ánkh úpar kí, aur dekhá ki us kí muqábil ek shakhs teg háth men khínche húe
khará hai. 14 Aur Yasúa us pás gayá aur use kahá: Tú hamárá hai yá hamáre
dushmanon ká? Wuh bolá, Nahín, balki main abhí KHUDA'WAND ke lashkar ká
sardár hoke áyá hún. Tab Yasúa zamín par aundhá girá aur sijda kiyá, aur use
kahá, Merá Málik apne bande ko kyá irshád farmátá hai? 15 KHUDA'WAND ke
lashkar ke sardár ne Yasúa ko kahá, ki apne páon se jútá utár, kyúnki yih
maqám jahán tú khará hai, muqaddas hai. So Yasúa ne aisá hí kiyá.

VI. BÁB.

1 Aur Yirího baní Isráel ke sabab niháyat mazbútí se band húá thá ki na koí
báhar játá thá, na átá thá. 2 Aur KHUDA'WAND ne Yasúa ko kahá, ki Dekh main
ne Yirího ko aur us ke bádsháh aur wahán ke pahlawánon ko tere qábú men kar
diyá. 3 So tum sáre jangí mard shahr ko gher lo, aur ek dafa us ke ás pás phiro,
aur tum chha din tak yúnhín kíjiyo. 4 Aur sát káhin sandúq ke áge yúbal ke sát
narsinge len, aur tum sátwen din sát martaba shahr ke ás pás phiro, aur káhin
narsinge phúnken. 5 Aur yún hogá ki jab we der tak yúbal kí qarnáí phúnkenge,
aur jab narsinge kí áwáz sunoge, to sárí jamáat niháyat zor se lalkáregí, aur shahr
kí díwár apní jagah par gir jáegí, aur harek apne sámhne charh jáegá. 6 Aur Nún
ke bete Yasúa ne káhinon ko buláyá aur unhen kahá, ki Ahdnáme ke sandúq ko

uṭháo, aur sát káhin yúbal ke sát narsinge Ḳhudáwand ke sandúq ke áge líye húe
chalen. 7 Tab sardáron ne jamáat ko kahá, Chalo, shahr ko ghero, aur jo koí
musallah hai, Ḳhudáwand ke sandúq ke áge áge chale. 8 Aur aisá húá ki jab
Yasúa ne jamáat se yih kahá, to sát káhin yúbal ke sát narsinge leke Ḳhudáwand
ke áge áge chale, aur unhon ne narsinge phúnke, aur Ḳhudáwand ke ahdnáme
ká sandúq un ke píchhe rawána húá. 9 Aur we log jo musallah the, un káhinon
ke jo narsinge phúnkte the, áge áge rawána húe; aur we jo áḳhir men the, sandúq
ke píchhe píchhe chalte narsinge phúnkte játe the. 10 Aur Yasúa ne logon ko
kahá, ki Tum na lalkáriyo aur na áwáz buland kíjiyo, hargiz tumháre munh se kuchh
bát na nikle, magar jab main tumhen lalkárne ká hukm karún, tab tum lalkáriyo. 11
Chunánchi Ḳhudáwand ke sandúq ko barábar játe húe shahr ke gird ek bár
phiráyá; aur we ḳhaimagáh men áe, aur ḳhaimon men sárí rát rahe. 12 Phir subh
sawere Yasúa uṭhá, aur káhinon ne Ḳhudáwand ká sandúq uṭhá liyá. 13 Aur
sát káhin yúbal ke sát narsinge leke Ḳhudáwand ke sandúq ke áge áge narsinge
phúnkte chale játe the, aur we jo musallah the, un ke áge áge ho líye, aur we jo
áḳhir men the Ḳhudáwand ke sandúq ke píchhe húe, aur narsinge phúnkte játe
the. 14 So dúsre din bhí we ek martaba shahr ke gird phire aur ḳhaimagáh men
phir áe: aisá unhon ne chha din tak kiyá. 15 Aur sátwen din yún húá ki we
subh ko phúnkte húe uṭhe, aur usí mámúl ke muwáfiq shahr ke gird sát bár phire;
sát bár shahr ke gird faqat usí din phire. 16 So sátwen phere men aisá húá ki
jis waqt káhinon ne narsinge phúnke, us waqt Yasúa ne logon ko hukm kiyá ki
Lalkáro, ki Ḳhudáwand ne yih shahr tum ko diyá. 17 Aur yih shahr haram
hogá us sab samet jo us men hai Ḳhudáwand ke liye, magar faqat Ráhab fáhisha
un sab samet jo us ke sáth un ke ghar men hain, jítí bachegí; is liye ki us ne un
rasúlon ko jo hamáre bheje húe the, chhipáyá. 18 Lekin tum jo ho apne taín
haram kí chízon se mahfúz rakho, na howe ki tum haram kí chíz leke haram ho
jáo, aur Isráel ke ḳhaimagáh ko haram karo, aur use dukh do. 19 Lekin sab rúpe
sone aur lohe pítal ke bartan Ḳhudawand ke liye muqaddas hain: so Ḳhudáwand
ke ḳhazáne men dáḳhil honge. 20 Chunánchi log lalkáre, aur káhinon ne narsinge
phúnke. Aur aisá húá ki jab logon ne narsinge kí áwáz suní, aur we milke lalkáre,
to díwár apní jagah se gir paṛí, aur logon men se harek shahr par chaṛh gayá, aur
shahr ko le liyá. 21 Aur unhon ne un sab ko jo shahr men the, kyá mard kyá
aurat kyá jawán kyá baḍḍhá kyá bail kyá bher aur gadhá, sab ko ek laḳht tah-teg
karke haram kiyá. 22 Tab Yasúa ne un do shaḳhson ko jo jásúsí ke liye us
zamín men gae the, farmáyá, ki Fáhisha ke ghar jáo, aur waháṉ se us aurat ko
us sab samet jo us ká ho, jaise tum ne us se qasam kí thí, nikál láo. 23 Tab we
donon jawán jásús rawána húe, aur Ráhab ko us ke báp aur us kí má aur us ke
bháíon aur us ke asbáb aur sab ḳhándán samet nikál láe, aur unhen baní Isráel kí
ḳhaimagáh ke báhar rakhá. 24 Phir unhon ne us shahr ko us sab samet jo us
men thá, phúnk diyá, magar rúpá aur soná aur pítal aur lohe ke zurúf Ḳhudáwand
ke ḳhazáne men dáḳhil kíye. 25 Aur Yasúa ne Ráhab fáhisha kí aur us ke báp
ke gharáne kí us sab samet jo us ká thá, ján baḳhshí kí; us kí búdobásh áj ke din
tak baní Isráel men hai, ki us ne un jásúson ko jinhen Yasúa ne Yarího ko bhejá
thá, pinhán kiyá thá. 26 Aur Yasúa ne us waqt qasam dí aur kahá, ki Jo
shaḳhs khaṛá ho aur Yarího ke shahr ko phir biná kare, wuh Ḳhudáwand ke

sámhne malaún hogá! Wuh apne pahlauṭhe par us kí biná ḍálegá, aur apne chhoṭe
beṭe par us ke darwáze qáim karegá! 27 Aur Ḳhudá'wand Yasúa ke sáth
thá, us sárí zamín meṉ us ká dabdaba thá.

VII. BÁB.

1 Lekin baní Isráel ne un harám chízoṉ kí bábat bewafáí kí, is wáste ki Akan
bin Karmí bin Zibdí bin Sháriq ne jo Yihúdah ke firqe meṉ se thá, un harám chízoṉ
meṉ se kuchh kuchh liyá. Tab Ḳhudá'wand ká qahr baní Isráel par mushtaal
húá. 2 Tab Yasúa ne Yirího se Ai ko jo Baitawn ke muttasil Baitel kí sharqí
samt ko hai, log bheje aur unheṉ kahá, Chaṛh jáo, aur us mulk kí jásúsí karo.
Chunánchi we log gae, aur Ai kí jásúsí kí. 3 Aur we Yasúa pás phir áe aur use
kahá, Sáre lashkar ko mat bhej, faqat do tín hazár mard bhej, ki chaṛheṉ, aur Ai
ko máreṉ, aur sab logoṉ ko bhej ke taklíf mat de; kyúnki we thoṛe se haiṉ.
4 Chunánchi logoṉ meṉ se tín hazár ke qadr mard chaṛ gae, aur Ai ke logoṉ se
bhág áe. 5 Aur Aiwáloṉ ne un meṉ se chhatís ádmí már líye, ki we darwáze ke
muqábil se leke Shabarím tak unheṉ ragede áe, unhoṉ ne utarte waqt unheṉ márá.
So logoṉ ke dil pighal gae, aur pání se ho gae. 6 Tab Yasúa aur sáre Isráelí
buzurgoṉ ne apne kapṛe pháṛe, aur Ḳhudá'wand ke ahdnáme ke sandúq ke áge
shám tak aundhe paṛe rahe, aur apne siroṉ par ḳhák uṛáí. 7 Aur Yasúa bolá,
Háe, ai Málik Ḳhudá'wand tú in logoṉ ko kis liye Yardan pár láyá, is liye
ki ham ko Amúríoṉ ke háth meṉ giriftár kare, tá we ham ko nábúd kareṉ? 8 Ai
kásh ki ham qanáat karte aur Yardan ke pár rahte! Ai mere Málik, ab jo Isráelí
apne dushmanoṉ ke áge se bhágte hain, maiṉ kyá kahúṉ? 9 Ḳi Kanání aur is
zamín ke sáre basnewále sunenge, aur ham ko gher lenge, aur hamárá nám zamín
par se miṭá ḍálenge, aur tú apne buzurgwár nám ko kyá karegá? 10 Tab Ḳhudá'-
wand ne Yasúa ko farmáyá, Uṭh khaṛá ho, kis liye is tarah aundhá paṛá hai?
Isráel ne gunáh kiyá; aur unhoṉ ne us ahd se jo maiṉ ne un se bándhá, udúl kiyá,
aur haram meṉ se kuchh liyá, aur chorí kí, aur munkir bhí húe, aur apne asbáb
meṉ milá bhí liyá 12 Is liye baní Isráel apne dushmanoṉ ke sámhne ṭhahar na
sake, aur unheṉ píth dikháí; ki we lánatí húe. Ab maiṉ áge ko tumháre sáth na
hoúngá, magar jab ki tú haram logoṉ ko apne darmiyán se faná kare. 13 Uṭh
logoṉ ko pák kar, aur kah, ki Apne taiṉ kal ke liye pák karo. Ki Ḳhudá'wand
Isráel ká Ḳhudá yúṉ farmátá hai, Ai Isráel, tere darmiyán haram chízeṉ haiṉ; tú
apne dushmanoṉ ke sámhne ṭhahar na sakegá, jab tak ki haram ko apne bích meṉ
se dafa na karegá. 14 So tum kal subh ko sibt sibt nazdík áiyo; aur aisá hogá
ki wuh sibt jise Ḳhudá'wand pakṛegá, apne ḳhándán samet áegá, aur jis ḳhándán
ko Ḳhudá'wand pakṛegá, wuh apne ghar samet áegá, aur jis ghar ko Ḳhudá'wand
pakṛegá, wuh ek ek shaḳhs samet áegá. 15 Aur aisá hogá ki jo koí harám chíz
ke sáth pakṛá jáwe, wuh us sab samet jo us ká hai, ág meṉ jalá diyá jáegá; is liye
ki us ne Ḳhudá'wand ke paimán se udúl kiyá, aur baní Isráel ke darmiyán ahmaq
ká kám kiyá. 16 Tab Yasúa subh sawere uṭhá aur baní Isráel ke sibt sibt ko
nazdík láyá: so Yihúdah ká sibt pakṛá gayá. 17 Aur Yihúdah ke ḳhándán ko
nazdík láyá, aur Sháriq ká ḳhándán pakṛá gayá; aur Sháriq ke ḳhándán ke ek ek
shaḳhs ko nazdík láyá, aur Zabdí pakṛá gayá. 18 Aur us ke ghar ke har mard ko

nazdík láyá, aur Akan bin Karmí bin Zabdí bin Sháriq jo Yihúdáh ke sibt meṉ
thá, pakṛá gayá. 19 Tab Yasúa ne Akan ko kahá, Ai mere farzand, ab ḲHUDA´-
WAND Isráel ke Ḳhudá kí hamd kíjiye, aur us ke áge iqrár kariye: ab tú mujh se
kah ki tú ne kyá kiyá hai, aur mujh se mat chhipá. 20 Tab Akan ne Yasúa ko
jawáb diyá aur kahá, Alhaqq, maiṉ ne ḲHUDA´WAND Isráel ke Ḳhudá ká gunáh
kiyá hai, aur yúṉ yúṉ kiyá hai: 21 Ki jab maiṉ ne Sinaár ká nafís lubáda, aur do
sau misqál chándí, aur pachás misqál wazn meṉ sone kí íṉt lúṭ ke mál meṉ dekhí,
to maiṉ lalcháyá aur unheṉ uṛá liyá; aur dekh ki yih sab mere ḳhaime meṉ
chándí samet zamín meṉ gáṛá húá maujúd hai. 22 Tab Yasúa ne rasúl bheje, we
ḳhaime ko dauṛe; aur dekho ki wuh chándí samet ḳhaime meṉ madfún thá.
23 We un ko ḳhaime meṉ se nikálke Yasúa aur sáre baní Isráel ke sámhne láe,
aur unheṉ ḲHUDA´WAND ke huzúr rakh diyá. 24 Tab Yasúa aur sáre baní Isráel
ne Sháriq ke beṭe Akan ko aur rúpe aur lubáde aur sone kí íṉṭ aur us ke beṭoṉ
aur us kí beṭíoṉ aur us ke bailoṉ aur gadhoṉ aur bheṛoṉ aur us ke ḳhaime aur us
ke sáre asbáb ko liyá aur wádí Akúr meṉ láe. 25 Aur Yasúa ne use kahá, ki Tú
ne hamárí kaisí tákír kí! ḲHUDA´WAND áj ke din terí tákír kare! Tab sáre baní
Isráel ne us par pathráo karke unheṉ ág se jaláyá aur unheṉ pattharoṉ se chhipáyá.
26 Phir unhoṉ ne un pattharoṉ ká baṛá túda kiyá, jo áj tak hai. Tab ḲHUDA´-
WAND ne apne qahr kí bhaṛak ko un par se pherá. Is liye us jagah ká nám áj ták
Umq ul Akúr hai.

VIII. BA´B.

1 Tab ḲHUDA´WAND ne Yasúa ko farmáyá: Mat ḍar aur hirásán mat ho! Sáre
jangí logoṉ ko sáth le aur uṭh, aur Aí par chaṛh já. Dekh ki maiṉ ne Aí ke bád-
sháh aur us ke log aur us ke shahr aur us kí sarzamín ko tere qabze meṉ kar
diyá. 2 Tú Aí se aur us ke bádshád se wahí kíjiyo, jo tú ne Yirího se aur us kí
bádsháh se kiyá; magar waháṉ ká mál aur mawáshí tum apne liye lúṭ líjiyo, aur
shahr kí pusht par se shahr par kamín biṭhláo. 3 Tab Yasúa aur sáre jangí log
uṭhe, táki Aí par chaṛheṉ. Aur Yasúa ne tís hazár bahádur intiḳháb kíye, aur rát
ko unheṉ rawána kiyá; 4 Aur unheṉ farmáyá, Dekho tum shahr ke pichhwáṛe
kamín meṉ baiṭho; shahr se bahut dúr mat jáiyo, aur tum sab mastaidd raho.
5 Aur maiṉ sab logoṉ ko leke jo mere sáth haiṉ, dúsrí samt se shahr par áúngá.
Aur aisá hogá ki jab we hamárá sámhná karenge, to ham áge kí tarah unke áge se
bhágenge: 6 Táki we hamárá píchhá kareṉ, yaháṉ tak ki shahr se dúr paṛeṉ;
kyúnki we kahenge ki Ye ab ke bhí áge kí tarah hamáre áge se bhágte haiṉ. 7 Tab
tum kamíngáh se nikalná aur shahr meṉ amal kar lená, ki ḲHUDA´WAND tumhárá
Ḳhudá use tumháre qabze meṉ kar degí. 8 Aur jab tum shahr ko le lo, to shahr
meṉ ág lagá díjiyo, aur ḲHUDA´WAND ke kahne ke muwáfiq kám kíjiyo; ḳhabar-
dár ho, maiṉ ne tumheṉ hukm kar diyá. 9 Tab Yasúa ne unheṉ widá kiyá;
we kamíngáh meṉ gae, aur Baitel aur Aí ke mábain Aí kí samt i garbí ko já bai-
ṭhe. Aur Yasúa us rát logoṉ ke bích rahá. 10 Aur Yasúa ne subh sawere uṭhke
logoṉ ko shumár kiyá, aur wuh baní Isráel ke buzurgoṉ samet logoṉ ke áge hoke
Aí par chaṛhá. 11 Aur sáre jangí log jo uske sáth the úpar gae, aur muttasil húe,
aur shahr ke sámhne áe, aur Aí kí samt i shimál ko utre, aur un meṉ aur shahr

meṇ ek nasheb fásil thá. 12 Tab us ne pánch hazár log judá kíye aur unheṇ
Baitel aur Aí ke darmiyán shahr kí samt i garbí ko kamín meṇ bitháyá. 13
Chunánchi logoṇ ne sárá lashkar shahr kí uttar taraf aur apná aqíb shahr kí pach-
chhim taraf lagáyá. Aur Yasúa usí rát us wádí ke bíchoṇ bích meṇ gayá. 14 Aur
aisá húá ki jab Aí ke bádsháh ne dekhá, to unhoṇ ne jaldí kí aur sawere uṭhe, aur
wuh aur uske sáre jangí log maidán kí samt laṛáí ke liye baní Isráel ke muqábil
shahr se nikle, par unheṇ málúm na húá ki shahr ke píchhe ghát meṇ baiṭhnewále
haiṇ. 15 Tab Yasúa aur sáre baní Isráel bayábán kí samt unke áge se yúṇ bháge
ki jaise máre káṭe húe hote haiṇ. 16 Tab shahr ke sáre log chilláe, ki Unheṇ
ragedo! Chunánchí unhoṇ ne Yasúa ko ragedá, yaháṇ tak ki shahr se dúr ho paṛe.
17 Us waqt Aí meṇ aur Baitel meṇ koí mard báqí na rahá, jis ne baní Isráel ká
píchhá na kiyá; aur we shahr ká darwáza khulá chhoṛkar Isráel ke píchhe paṛe.
18 Tab Ḳhudá'wand ne Yasúa ko farmáyá, ki Bhále ko jo tere háth meṇ hai, Aí
par uṭhá, ki maiṇ use tere qabze meṇ kar dúngá. 19 Aur jab Yasúa ne apná
bhálá jo us ke háth meṇ thá, shahr kí taraf uṭháyá, to phirne ke sáth we jo kamín
meṇ the, apní jagah se nikle, aur júnhíṇ us ne bhálá uṭháyá, we dauṛ paṛe, aur
shahr meṇ paiṭh gae, aur use le liyá, aur jaldí se shahr ko ág lagá dí. 20 Aur jab
Aí ke logoṇ ne píchhe phirke dekhá ki dhúáṇ shahr se ásmán tak uṭh rahá hai, to
unheṇ táqat na rahí, jo ídhar bhágeṇ yá údhar; aur we jo bayábán meṇ bhágnewále
the, ragednewáloṇ par phir paṛe. 21 Aur jab Yasúa aur sáre baní Isráel ne dekhá
ki ghátwáloṇ ne shahr le liyá aur shahr se dhúáṇ uṭh rahá hai, to unhoṇ ne palaṭ
ke Aí ke logoṇ ko qatl kiyá. 22 Tab we shahr se un kí muláqát ko nikle, aur Aí
ke log Isráelíoṇ ke bích meṇ phans gae, ki kuchh Isráel un kí ek tarah húe, aur
kuchh dúsrí tarah. So unhoṇ ne unheṇ yaháṇ tak márá, ki un meṇ se ek bhí na
báqí rahá, aur na bhág saká. 23 Aur unhoṇ ne Aí ke bádsháh ko jítá pakṛá, aur
Yasúa pás use láe. 24 Aur jab Isráel maidán meṇ us bayábán meṇ jaháṇ unká
píchhá kiyá, Aí ke logoṇ ko qatl kar chuke, aur jab we sab ke sab tah-teg hoke
khap gae: to sáre baní Isráel Aí ko phire aur shahrwáloṇ ko talwár se káṭá.
25 Chunánchi we jo us din máre gae, mard aur aurat, bárah hazár the; sab log
Aí ke utne the. 26 Aur Yasúa ne jis waqt se bhálá uṭháyá, jab tak ki Aí ke sáre
rahnewáloṇ ko haram na kar diyá, apná háth phir na khínchá. 17 Baní Isráel ne
us shahr kí faqat mawáshí aur asbáb ko apne liye lúṭá, jaisá Ḳhudá'wand ne
Yasúa ko farmáyá thá. 28 Aur Yasúa ne Aí ko jaláke hamesha ke liye rákh
ká túda kar diyá: so wuh áj ke din tak wírán hai. 29 Aur usne Aí ke bádsháh
ko phánsí deke shám tak darakht par laṭká rakhá; aur júnhíṇ áftáb gurúb húá,
Yasúa ne hukm kiyá ki us kí lásh ko darakht se utíreṇ, aur shahr ke darwáze par
phenk deṇ, aur us par pattharoṇ ká baṛá túda kareṇ: so wuh áj ke din tak hai.
30 Tab Yasúa ne Ebál ke paháṛ par Ḳhudá'wand Isráel ke Ḳhudá ke liye ek
mazbah banáyá, jaisá Ḳhudá'wand ke bande Músá ne baní Isráel ko farmáyá thá;
chunánchi Músá kí sharíat kí kitáb meṇ likhá húá hai, ki sábút pattharoṇ ká ek
mazbah jis meṇ lohá chhuwáyá na jáe. 32 Aur unhoṇ ne Ḳhudá'wand ke liye
us par chaṛháwe aur salámíoṇ ke zabíh zabh kíye. Aur us ne waháṇ un pattharoṇ
par us sharíat ká jo Músá ne Isráel ke huzúr likhí thí musanná likhá. 33 Aur
sáre baní Isráel aur unke buzurg aur mansabdár aur unke qází Lewí káhinoṇ ke
áge, jo Ḳhudá'wand ke ahdnáme ke sandúq ke uṭhánewále the, sandúq ke ídhar

aur údhar khaṛe the, aur usí taraḥ se musáfir, aur we jo un meṇ paidá húe the,
ádhe Garizím ke pahár par aur ádhe Ebál ke pahár par, jaisá ki KHUDA'WAND ke
bande Músá ne pahle farmáyá thá, ki we baní Isráel kí barakat sunáweṇ. 34 Bád
uske us ne sharíat kí barakatoṇ aur lánatoṇ kí sárí bátoṇ kí taláwat kí, jaisá ki
sharíat kí kitáb meṇ likhá húá hai. 35 Aur jo Músá ne farmáyá thá, us meṇ se ek
bát bhí na rahí, jise Yasúa ne baní Isráel kí sárí jamáat aur auratoṇ aur laṛkoṇ
aur musáfiroṇ ke huzúr jo un ke darmiyán guzrán karte the, ṇa paṛhá.

IX. BAB.

1 Aur jab un sab bádsháhoṇ ne jo Yardan ke pár ke paháṛoṇ par aur bayábán
meṇ aur samundar kí sab nawáhí meṇ Lubnán ke gird pesh, Hittí aur Amúrí aur
Kanání aur Farizzí aur Hawí aur Yabúsí the, suná: 2 To aisá húá ki we sab ke
sab ek munh hoke faráham húe, táki Yasúa aur baní Isráel se qatál kareṇ. 3 Aur
Jibaún ke báshindoṇ ne joṇ suná ki Yasúa ne Yirího aur Aí se kyá kuchh kiyá:
4 To we bhí makr karke áe; aur unhoṇ ne apne taíṇ elchí banáyá, aur puráne
bore aur purání aur phaṭí húí wain kí mashkeṇ bándhke apne gadhoṇ par ládíṇ. 5
Aur puráne júte paiwand kiye húe páoṇ meṇ aur puráne kapṛe apne badanoṇ par
aur un ke safar ká tosha súkhí aur phaphúndí lagí húí roṭíáṇ thíṇ. 6 We us súrat
se Yasúa pás Gilgál meṇ ḳhaimagáh ke bích gae, aur us se aur baní Isráel se kahá,
ki Ham ek mulk se jo dúr hai, áte haiṇ: so ab tum ham se ahd bándho. 7 Tab
Isráelí logoṇ ne Hawíoṇ ko kahá, ki Sháyad tum is zamín ke rahnewále ho, jo ham-
áre darmiyán kí hai: pas ham tum se kyúnkar ahd bándheṇ? 8 Unhoṇ ne Yasúa
se kahá, Ham tere gulám haiṇ. Tab Yasúa ne un se púchhá, Tum kaun ho, aur
kaháṇ se áte ho? 9 Unhoṇ ne use kahá, ki Tere gulám ek mulk se jo bahut baíd
hai, KHUDA'WAND tere Ḳhudá ke nám ke liye chale áte haiṇ, kyúnki ham ne us
kí ḳhabar suní aur wuh sab kuchh bhí jo us ne Misr meṇ kiyá; 10 Aur wuh sab
bhí jo us ne kiyá Amúríoṇ ke do bádsháhoṇ, yáne Hasbún ke bádsháh Saihún aur
Basan ke bádsháh O'g se jo Istárát meṇ thá. 11 So hamáre buzurgoṇ aur hamáre
hamwatanoṇ ne ham ko kahá, Tum safar kí ḳhurák apne sáth lo aur un se já milo,
aur unheṇ kaho, ki Ham tumháre gulám haiṇ, is liye tum hamáre sáth ahd bándho.
12 So ham ne garm roṭíáṇ apne tosha ke liye jis din ham tere pás áne ko apne
gharoṇ se nikle, apne sáth líṇ, aur dekh ki ye súkh gaíṇ, aur unheṇ phaphúndí lag
gaí. 13 Aur wain kí mashkeṇ jo ham ne bharí thíṇ, naí thíṇ, ab muláhaza kar ki
ye chák chák húíṇ; aur ye hamáre kapṛe aur hamáre júte safar kí darází se puráne
ho gae. 14 Tab un logoṇ ne un kí ḳhurák meṇ se kuchh liyá, aur KHUDA'WAND se
mashwarat na kí. 15 Aur Yasúa ne un se sulh kí aur un se ahd bándhá, ki un kí
jánbaḳhshí kare; aur jamáat ke raís un se hamqasam húe. 16 Aur un ke ahd
bándhne se tín din ke bád unheṇ daryáft húá ki we un ke hamsáe haiṇ, aur unhíṇ
meṇ rahte haiṇ. 17 So baní Isráel ne kúch kiyá, aur tísre din un kí bastíoṇ
meṇ dáḳhil húe jin ke nám Jibaún aur Kafírat aur Biarát aur Qaryatyearím
haiṇ. 18 Aur baní Isráel ne un ko qatl nahíṇ kiyá, is liye ki jamáat ke raísoṇ ne
un se KHUDA'WAND Isráel ke Ḳhudá kí qasam kí thí. Tab sárí jamáat ne raísoṇ
se jhagṛá kiyá. 19 Aur sab raísoṇ ne sári jamáat ko kahá, ki Ham ne un se
KHUDA'WAND Isráel ko Ḳhudá kí qasam kí hai, is liye ham unheṇ chhú nahíṇ

sakte. 20 Aur ham un se yihí karenge ki unhen jítá chhoṛenge, tá naho ki us
qasam ke báis jo ham ne un se kí, ham par ġazab ho. 21 Aur raísoṇ ne unhen
kahá, ki Unhen jítá chhoṛo, lekin we hamárí jamáat ke liye hezamkashí aur ábkashí
kiyá karen, jaisá ki raísoṇ ne un se iqrár kiyá hai. 22 Tab Yasúa ne unhen talab
farmáyá aur kahá, Tum ne ham se kyún fareb kiyá, ki Ham bahut dúr ke rahnewále
hain, báwajúdekí hamáre darmiyán rahte ho? 23 Ab us sabab se tum lánatí húe
aur tum men se koí asírí se ḳhalásí napáegá, jo mere Ḳhudá ke ghar ke liye hezam-
kashí aur ábkashí na karegá. 24 Unhon ne Yasúa ko jawáb diyá aur kahá,
ki Tere gulámon ne ḳhabar suní thí, ki Ḳhudá'wand tere Ḳhudá ne apne bande
Músá ko farmáyá, ki Main sárí zamín tumhen dúngá, aur us zamín ke sáre báshin-
don ko tumháre sámhne qatl karúngá: so hamen apní jánon ke liye terá bará ḳhauf
thá, aur is liye ham ne yih kuchh kiyá. 25 Aur ab dekh, ham tere qábú men
hain: jo kuchh tú hamáre haqq men bihtar aur munásib jáne, so kar. 26 Par us
ne un se wahí kiyá, aur baní Isráel ke háth se unhen naját dí, ki unhen qatl na
kiyá. 27 Aur Yasúa ne usí din muqarrar kiyá, ki we jamáat ke liye aur
Ḳhudá'wand ke mazbah ke liye us jagah, jise wuh pasand farmáegá, hezamkashí
aur ábkashí kiyá karen.

X. BA'B.

1 Aur jab Yirúshálam ká bádsháh Adún i Sidq ne suná ki Yasúa ne Aí ko le
liyá, aur use wírán kar diyá, aur jaisá ki us ne Yarího aur wahán ke bádsháh se
kiyá, waisáhí us ne Aí aur wahán ke bádshah se kiyá, aur Jibaún ke logon ne baní
Isráel se sulh kí aur un men rahe, to nipaṭ hirásán húá. 2 Kyúnki Jibaún ek
baṛá shahr thá, aur bádsháhí shahron men se ek ke barábar thá, aur Aí kí nisbat
bahut baṛá thá, aur us ke log baṛe bahádur the. 3 Tab Yirúshálam ke bádsháh
Adún i Sidq ne Habrún ke bádshah Húhám, aur Warmát ke bádsháh Tuyán aur
Lakís ke bádsháh Wafía aur Ajlun ke bádsháh Dabír ko paigám bhejá, ki Mujh
pás chaṛháo, aur merí kumak karo, táki ham Jibaún ko máren, ki us ne Yasúa aur
baní Isráel se sulh kí. 5 Tab Amúríon ke pánch bádsháhon yáne Yirúshálam ke
bádsháh, aur Habrún ke bádsháh, aur Warmát ke bádsháh, aur Lakís ke bádsháh,
aur Ajlún ke bádsháh ne eká kiyá, aur lashkaron ko leke Jibaún par chaṛh gae, aur
ḳhaime nasb kíye, aur un se jang shurú kí. 6 Tab Jibaún ke logon ne Yasúa ko,
jo Gilgál men ḳhaimazan thá, kahlá bhejá ki Apne chákaron se apní háth mat
khínch, tak jald pahunch, aur hamen bachá, aur hamárá chára kar; is liye ki
sáre Amúrí bádsháh, jo kohistán men rahte hain, ham par jama húe hain. 7 Tab
Yasúa sáre bahádurón aur jangí logon ko hamráh leke Gilgál se chaṛhá. 8 Aur
Ḳhudá'wand ne Yasúa ko farmáyá: Un se mat ḍar, is liye ki main ne unhon tere
qábú men kar diyá, un men se ek bhí tere sámhne ṭhahar na sakegá. 9 Tab Yasúa
Gilgál se kúch karke rát bhar chalá gayá, aur nágahán un pás á pahunchá. 10 Aur
Ḳhudá'wand ne un ko baní Isráel se shikast dilwái, aur Jibaún men unhen
bashiddat qatl kiyá, aur us sárí ráh men, jo Baithaurán ke úpar játí hai, unhen
ragedá aur Azíqat aur Muqaidah tak unhen márke ḍál diyá. 11 Aur aisá húá ki
jab we Isráel ke sámhne se bhág nikle aur Baithaurán ke utarne kí samt gae,
to Ḳhudá'wand ne Azíqat tak ásmán se un par patthar barsáe, aur we múe, aur

we jo pattharon se máre gae, un se jinhen baní Isráel ne tah-teg kiyá, kahín bahut the.

12 Aur jis din Khudáwand ne Amúríon ko baní Isráel ke qábú men kar diyá,
us din Yasúa ne Khudáwand ke huzúr baní Isráel ke áge yún kahá, ki Ai áftáb
Jibaún par ṭhahará rah, aur máhtáb tú wádí i Ajlán ke muqábil! 13 Tab áftáb ne
dirang kiyá aur máhtáb khaṛá rahá, yahán tak ki un logon ne apne dushmanon se
intiqám liyá." 14 Kyá yih Kitáb ul Yasír men nahín likhá hai? Aur Áftáb ásmán ke bichon bích ṭhahar rahá, aur sáre din magrib ká samt ko máil húá. Aur
us se áge aisá din kabhí na húá aur na uske bád hogá, isliye ki Khudáwand ek
mard kí áwáz ká shinawá húá, ki Khudáwand Isráel ke liye laṛá. 15 Bád uske
Yasúa ne aur us ke sáth sáre baní Isráel ne Gilgál ke khaimagáh ko murajáat kí.

16 Aur we pánchon bádsháh bháge aur Muqaidah ke magáre men já chhipe.
17 Yasúa ko yih khabar pahunchí, ki we pánch bádsháh mile aur Muqaidah ke
magáre men chhipe húe hain. 18 Yasúa ne hukm kiyá, ki Baṛe baṛe patthar us
magáre ke munh par luṛhá do, aur wahán log baiṭháo ki unkí chakí karen. 19
Par tum dirang na karo, balki apne dushmanon ká píchhá karo, aur un ke píchhe
logon ko már ḍálo, un ko muhlat mat do, ki apne shahron men dákhil hon, isliye ki
Khudáwand tumháre Khudá ne un ko tumháre qabze men kar diyá hai.

20 Aur aisá húá ki jab Yasúa aur sáre baní Isráel ne unko faná kiyá aur khúb
tarah se unko bashiddat qatl kiyá, ki we nest o nábúd ho gae, to we jo báqí rahe
the, un shahron men jin kí shahrpanáhen thín dákhil húe. 21 Aur sárá lashkar
Muqaidah men jahán khaimagáh thá, Yasúa pás salámat phir áyá; kisí ne baní
Isráel ke barkhiláf zabán na hiláí. 22 Phir Yasúa ne hukm kiyá, ki Magáre ká
munh kholo, aur un pánchon bádsháhon ko magáre se báhar mujh pás láo. 23
Unhon ne aisehí kiyá, aur un pánch bádsháhon ko yáne sháh i Yirúshálam aur sháh
i Habrún aur sháh i Ajlán ko magáre se us pás nikál láe. 24 Aur jab we unko
Yasúa ke sámhne láe, to Yasúa ne baní Isráel ke sáre logon ko talab kiyá aur
jangí baháduron ko jo uske sáth the farmáyá: Áge áo, aur in bádsháhon kí gardanon par pánw rakho. We nazdík áe aur un kí gardanon par pánw rakhe.
25 Tab Yasúa ne unhen farmáyá: Khauf na karo, aur hirásán mat ho, mazbútí
aur diláwarí karo; isliye ki Khudáwand tumháre dushmanon se jinke sámhne
tum hoge, aisehí karegá. 26 Aur ákhir Yasúa ne unhen márá aur qatl kiyá, aur
pánch darakhton men pánchon ko laṭká diyá: so we shám tak darakhton men laṭke
rahe. 27 Aur jab áftáb qaríb gurúb ke húá, to unhon ne Yasúa ke hukm se
unhen darakhton se utárá, aur usí gár men jis men we já chhipe the ḍál diyá, aur
gár ke munh par baṛe baṛe patthar rakhe: chunánchi we áj ke din tak hain.

28 Aur usí din Yasúa ne Muqaidah ko le liyá, aur wahán logon ko talwár se qatl
kiyá, aur us ke bádsháh ko aur sáre báshindon ko halák kiyá, un sab men se us
ne ek ko bhí báqí na chhoṛá, aur Muqaidah ke bádsháh se wuhí kiyá, jo Yirího ke
bádsháh se kiyá thá. 29 Bád us ke Yasúa ne sáre baní Isráel samet Muqaidah se
Libnah ko kúch kiyá aur Libnah se laṛá. 30 Aur Khudáwand ne us ko bhí us ke
bádsháh samet baní Isráel ke qábú men kar diyá, aur wahán logon ko talwár se
qatl kiyá, aur us ne un men ek bhí báqí na chhoṛá, aur wahán ke bádsháh se wuh
kiyá, jo Yirího ke bádsháh se kiyá thá. 31 Phir Libnah se Yasúa ne sáre baní
Isráel samet Lakís kí taraf guzar kí, aur us ke muqábil khaime nasb kíe, aur us se

laṛá. 32 Aur Ḳhudá'wand ne Lakís ko Isráel ke qabze meṇ kar diyá; us ne dúsre
din us par fath páí, aur unheṇ talwár se márá, aur sáre bishindoṇ ko jo us meṇ the,
qatl kiyá, sab jaisá ki us ne Libnah se kiyá thá.

33 Us waqt Jazar ká bádsháh Háram Lakís kí kumak ko chaṛh áyá; so Yasúa
ne use us ke lashkar samet már liyá, yaháṇ tak ki ek bhí jítá na bachá. 34 Aur
Yasúa ne Lakís se sáre baní Isráel samet Ajlán kí taraf guzar kí, aur us ke muqábil
ḳhaime nasb kíe, aur us se jang shurú kí. 35 Aur usí din use le liyá, aur use tal-
wár se márá, aur un sab ko jo us meṇ the, usí din haram kar diyá, jaisá ki us ne
Lakís meṇ kiyá thá. 36 Phir Ajlán se Yasúa aur sáre baní Isráel Habrún par
chaṛhe aur us se laṛe, 37 Aur fath páí, aur unheṇ aur un ke bádsháh aur atráf kí
sárí bastíoṇ ko aur waháṇ ke sáre basnewáloṇ ko tah-teg kiyá, aur sab jaisá us ne
Ajlán meṇ kiyá thá ki ek ko bhí jítá na chhoṛá, balki use sab logoṇ samet jo us meṇ
the, faná kar diyá. 38 Waháṇ se Yasúa aur sáre baní Isráel murájáat karke Dab-
ír ko áe aur us se laṛe. 39 Aur use aur us ke bádsháh aur us kí sárí bastíoṇ ko
qábú meṇ kar liyá, aur unheṇ tah-teg kiyá, aur sáre logoṇ ko jo us meṇ the,
haram kar diyá, ek ko bhí báqí na chhoṛá: sab jaisá ki us ne Habrún aur Libnah
aur us ke bádsháh se kiyá thá, waisáhí Dabír se aur us ke bádsháh se kiyá.

40 So Yasúa ne kohistán kí aur janúb kí samt kí aur nasheboṇ ke chashmoṇ kí
sárí gurohoṇ ko qatl kiyá, aur waháṇ ke sáre bádsháhoṇ ko faná kiyá, ek ko bhí
jítá na chhoṛá, balki paháṛoṇ ke sáre báshindoṇ ko halák kiyá, jaisá ki Ḳhudá'-
wand, Isráel ke Ḳhudá ne hukm kiyá thá. 41 Aur Yasúa ne QádisBarnía ke
jangal se leke Azzah tak aur Jashn kí sárí zamín ko Jibaún tak qatl kiyá. 42 Aur
Yasúa ne un sab bádsháhoṇ par aur un kí zamín par ek dafa fath páí, is liye ki
Ḳhudá'wand, Isráel ká Ḳhudá Isráel kí taraf se laṛá. 43 Bád us ke Yasúa ne
sáre baní Isráel samet Gilgál ko murájáat kí.

XI BAB.

1 Jab Hasúr ke bádsháh Yabín ne yih suná, to us ne Madún ke bádsháh Yúab
aur Sámrún ke bádsháh aur Iksháf ke bádsháh ko, 2 Aur un bádsháhoṇ ko jo kohis-
tán meṇ jánib i shimál ko aur bayábán meṇ Kinnárát kí samt janúb ko aur nasheb
meṇ aur Naufátidár meṇ magrib kí samt rahte the, 3 Aur un ko jo Kanán kí
samt i sharqí aur garbí ko rahte the, aur Amúríoṇ aur Hittíoṇ aur Farizzíoṇ aur
Yabúsíoṇ ko jo paháṛí the, aur Hawíoṇ ko jo Harmún ke níche sarzamín i Misfá
meṇ the, kahlá bhejá. 4 Tab we apne sab lashkaroṇ samet aisí kasrat aur wufúr
se jaise bahr ke kanáre ret ke dáne hote haiṇ, beshumár ghoṛe aur gáṛíáṇ leke
báhar nikle. 5 Aur jab ye sáre bádsháh ittifáq karke muláqí húe, to unhoṇ ne
Marúm ke páníoṇ par ḳhaime jama kíe, táki baní Isráel se muqábala kareṇ.
6 Tab Ḳhudá'wand ne Yasúa ko farmáyá: Un se hirásán mat ho, is wáste ki
kal isí waqt maiṇ in sab ko baní Isráel ke sámhne márke ḍálúngá. Tú un ke
ghoṛoṇ kí khúncheṇ máregá, aur un kí gáṛíáṇ ág se jaláegá.

7 Chunánchi Yasúa áyá aur sáre jangí baní Isráel uske sáth Marúm ke páníoṇ
par hamla karkeun par á paṛe. 8 Aur Ḳhudá'wand ne un ko baní Isráel ke háth
meṇ somp diyá: so unhoṇ ne unheṇ márá, aur baṛe Saidá aur Mishráfát ul miyáh
aur Misfá ke sahrá tak jo mashriq kí samt ko hai, unheṇ ragedá aur qatl kiyá,

yaháṉ tak ki ek ko bhí un meṉ se báqí na chhoṛá. 9 Aur Yasúa ne Ḳhudáwand
ke hukm ke muwáfiq un se kiyá, ki un ke ghoṛoṉ kí khúncheṉ máríṉ, aur un kí
gáṛíáṉ jaláíṉ.

10 Phir Yasúa ne filfaur murájáat kí aur Hasúr ko le liyá, aur us ke bádsháh ko
talwár se márá, isliye ki agle waqt meṉ Hasúr un sárí mamlukatoṉ ká sardár thá.
11 Aur unhoṉ ne un sab ko jo waháṉ the, talwár kí dhár se faná kiyá, aisá ki
waháṉ ek mutanaffis bhí báqí na rahá, aur us ne Hasúr ko ág se jaláyá. 12 Aur
Yasúa un bádsháhoṉ ke sáre shahroṉ ká aur un shahroṉ ke sáre bádsháhoṉ ká
málik húá, aur unheṉ tah-teg kiyá aur haram kiyá, jaisá ki Ḳhudáwand ke bande
Músá ne hukm kiyá thá. 13 Magar un shahroṉ ko jo apne ṭíloṉ par the, baní
Isráel ne na jaláyá, siwá us Hasúr ke jise Yasúa ne phúnk diyá thá. 14 Aur un
shahroṉ ke sáre mál aur mawáshí ko baní Isráel ne apne liye lúṭ liyá; lekin harek
insán ko talwár se qatl kiyá, yaháṉ tak ki unheṉ nábúd kar diyá, ek mutanaffis ko
bhí báqí na chhoṛá. 15 Jaise ki Ḳhudáwand ne apne bande Músá ko farmáyá
thá, waisehí Músá ne Yasúa ko irshád kiyá, aur Yasúa ne bhí waise hí kiyá; us ne
un chízoṉ meṉ jo Ḳhudáwand ne Músá ko farmáíṉ, ek ko nátamám na chhoṛá.

16 Chunánchi Yasúa ne us sárí sarzamín aur kohistán aur janúb kí mamlukat
aur Jashn kí sarzamín aur nasheb aur sahrá aur Isráel ke kohistán aur us ke nas-
heb ko, 17 Aur koh i Halaq ko jo Sheír kí taraf chaṛhtá hai, Bál i Jadd tak jo
dasht i Lubnán meṉ koh i Harmún ke níche hai, le liyá, aur waháṉ ke sáre bádshá-
hoṉ ko qabze meṉ kar liyá, aur unheṉ márá aur faná kiyá.

18 Yasúa muddat tak un sáre bádsháhoṉ se laṛá kiyá. 19 Siwá Hawíoṉ ke jo
Jibaún ke báshinde the, koí shahr na thá, jis ne baní Isráel se sulh kí ho, balki sab
ko unhoṉ ne laṛkar liyá. 20 Kyúnki yih Ḳhudáwand kí taraf se thá ki un ke
dil saḳht ho gae the, táki we Isráel se qatál kareṉ aur we un ko haram kareṉ, táki
we maurid rahm ke na raheṉ, balki nest o nábúd ho jáweṉ; jaisá ki Ḳhudáwand
ne Músá ko farmáyá. 21 Aur usí waqt Yasúa ne áke baní Anáq ko jo kohistání
the, Habrún se aur Dabír se aur Anáb se, Yihúdáh ke sáre kohistán se aur Isráel
ke sáre kohistán se káṭ ḍálá, aur un ko un ke shahroṉ samet haram kar diyá. 22 So
baní Anáq meṉ se baní Isráel ke qalamrau meṉ koí báqí na rahá, magar Azzah aur
Jannat aur Ashdúd meṉ kuchh báqí the. 23 So Yasúa us sab kí tarah ki
Ḳhudáwand ne Músá ko farmáyá thá, us sárí sarzamín ká málik húá; aur Yasúa
ne use baní Isráel kí mírás kar diyá, aur us ko un ke sibtoṉ meṉ qurae ke mutábiq
taqsím kiyá. Aur zamín jang se fárig húí.

XII. BAB.

1 Us sarzamín ke bádsháh jinheṉ baní Isráel ne qatl kiyá aur un kí sarzamín
Yardan ke us pár mashriq kí samt nahr i Arnún se leke koh i Harmún tak, aur
mashriq kí sárí wádíoṉ tak mírás lí, ye haiṉ: 2 Amúríoṉ ká bádsháh Saihún jo
Hasbún meṉ rahtá thá, Aráir se leke jo nahr i Arnún ke sáhil par hai, aur wádí kí
wasáat aur ádhe Jashn se wádí Yabúq tak ká jo baní Ammún kí sarhadd hai, málik
thá, 3 Aur sahrá se bahr i Kinnárat tak jo mashriq kí samt hai, aur maidán ke
daryá tak jo Yamm ul milh hai mashriq kí samt us ráh se jo Bait ul wasímát ko játí
hai, aur janúb ke kanáre se jo Pisgah ke chashmoṉ ke taht hai. 4 Aur Basan ke

bádsháh Og kí sarhadd jo daráz qaddoṇ kí nasl ke qabze meṇ thí, jo Istárát aur
Azriát meṇ rahtá thá. 5 Aur wuh koh i Harmún aur Salkah aur sáre Basan ká,
Jasúríoṇ aur Máakátíoṇ kí sarhadd ká aur ádhe Jiliád ká jo Hasbún ke bádsháh
Saihún kí sarhadd thí, málik thá. 6 Un ko Ḳhuda'wand ke bande Músá aur baní
Isráel ne márá, aur Ḳhuda'wand ke bande Músá ne baní Rúbin aur Jadd aur ádhe
sibt Manassí ko us sarzamín ká wáris kiyá. 7 Aur us mamlukat ke bádsháh jinheṇ
Yasúa aur baní Isráel ne Yardan ke pár magrib kí samt márá, Bál i Jadd se leke
jo wádí Lubnán hai koh i Halaq tak jo Sheir tak chalá gayá hai, jise Yasúa ne
baní Isráel ke sibtoṇ par mírás ke liye qurae se taqsím kiyá, 8 Pahároṇ meṇ, aur
maidánoṇ meṇ, aur bayábánoṇ meṇ, aur náloṇ meṇ, aur jangaloṇ men, aur mulk i
janúbí meṇ, Hittí aur Amúrí aur Kanání aur Farizzí aur Hawí aur Yabúsíoṇ kí
zamín aur us ko bádsháh ye haiṇ: 9 Yirího ká bádsháh, ek; Aí ká bádsháh jo
Baitlaham ke muttasil hai, ek; 10 Yirúshálam ká bádsháh, ek; Habrún ká bád-
sháh, ek; 11 Warmát ká bádsháh ek; 12 Lakís ká bádsháh, ek; Ajlán ká bádsháh,
ek; Jazar ká bádsháh, ek; 13 Dabír ká bádsháh, ek; Jadr ká bádsháh, ek; 14
Hurmah ká bádsháh, ek; Arád ká bádsháh, ek; 15 Libnah ká bádsháh, ek; Adúlám
ká bádsháh, ek; 16 Muqaidah ká bádsháh, ek; Baitel ká bádsháh, ek; 17 Tuffáh
ká bádsháh, ek; Hafr ká bádsháh, ek; 18 Afíq ká bádsháh, ek; Sarún ká bád-
sháh, ek; Madún ká bádsháh, ek; 19 Hasúr ká bádsháh, ek; 20 Simrún-Miráún
ká bádsháh, ek; Iksh™áf ká bádsháh, ek; 21 Táannuk ká bádsháh, ek; Majiddá ká
bádsháh, ek; Qádis ká bádsháh, ek; 22 Yuqniám Karmilí ká bádsháh, ek;
23 Naufát i Dár meṇ Dár ká bádsháh ek; Gilgál meṇ jawíoṇ ká bádsháh, ek;
24 Tirzah ká bádsháh, ek: ye sab ektís bádsháh the.

XIII. BA'B.

1 Aur Yasúa buḍḍhá aur kuhansál húá, aur Ḳhuda'wand ne us ko farmáyá ki
Tú buḍḍhá aur kuhansál húá, aur hanoz bahutsí sarzamín báqí hai, jo qabze meṇ
nahíṇ áí. 2 Aur wuh sarzamín jo báqí hai, so Filistíoṇ kí sab haddoṇ aur sárá
Jasúrí; 3 Saihúr se jo Misr ke áge hai, hudúd i Aqrán tak shimál kí samt ko
huddúd i Kanán meṇ mahsúb ho Filistíoṇ ke pánch qutb yáne Azzátí aur
Ashdúdí aur Asqalání aur Jannatí aur Aqrúní aur Awí; 4 Janúb kí samt ko.
Kanán kí sárí zamín, aur Magárah se jo Saidáníoṇ ká hai, Afíq tak aur Amúríoṇ
kí sarhaddoṇ tak; 5 Aur Jabalíoṇ kí sarzamín aur sárá Lubnán mashriq kí samt
Bál i jadd se jo koh i Harmún ke níche hai, Hamát ke siwáne tak. 6 Sáre kohistání
Lubnán se leke Mishráfát ul miyáh tak, aur sáre Saidání maiṇ un ko baní Isráel ke
sámhne se dafa karúngá; magar tú qura ḍálke use baní Isráel meṇ taqsím kar de,
jaisá maiṇ ne tujhe farmáyá. 7 Tú yih zamín nau sibtoṇ ko aur ádhe baní
Manassí ko mírás ke taur par bánṭ de. 8 Kyúnki ádhe ke sáth baní Rúbin aur baní
Jadd ne apní mírás páí, jo Músá ne Yardan ke pár unheṇ dí mashriq kí samt ko,
jaisá ki Ḳhuda'wand ke bande Músá ne unheṇ dí, 9 Aráir se jo Arnún ke kanáre
par hai, aur us shahr se jo pání ke bíchoṇ bích hai, aur Maidaba ke dasht se leke
Daibún tak, 10 Aur Amúríoṇ ke bádsháh Saihún ke sáre shahr jo Hasbún meṇ
takhtnishín thá, baní Ammún kí hudúd tak; 11 Aur Jiliád aur Jasúrí kí sarhadd aur
Máakátí, aur sárá koh i Harmún aur sárá Basan Salkah tak, 12 Basan meṇ Og kí

sárí mamlukat jo Istárat aur Azriát ká málik thá, jo Raffíoṉ kí nasl se báqí rahá;
so Músá ne unheṉ márá aur ḳhárij kiyá. 13 Lekin baní Isráel ne Jasúrí aur
Máakátíoṉ ke márne ká iráda na kiyá, aur we áj tak baní Isráel ke darmiyán
baste haiṉ.

14 Magar us ne Lewí ke sibt ko mírás na dí, isliye ki Ḳhudá'wand Isráel ke
Ḳhudá kí qurbáníáṉ jo guzrání játí haiṉ, so un kí mírás hai, jaisá us ne use kahá.
15 Aur Músá ne baní Rúbin ke firqe ko un ke gharánoṉ ke muwáfiq mírás dí.
16 Aur Aráir se jo áb i Arnún ke kanáre par hai, unkí sarhadd thí, aur wuh shahr
jo daryá ke bích hai aur sárá sahrá jo Maidabá se milá húá hai, 17 Hasbún aur
uske sáre shahr ja dasht meṉ hain, Daibún aur Bámát ul Bál aur Bait i Bál ul
Maún, 18 Aur Wahsat aur Kadímát aur Maúfaát, 19 Aur Qaryatain aur Shib-
mah aur Zirat ul sahar jo wádí ke koh meṉ hai, 20 Aur Baitpeor aur Pisgah ke
utár aur Bait ul wasímát, 21 Aur sahráí sáre shahr, aur Amúríoṉ ke bádsháh
Saihún ká sárá mulk jo Hasbún meṉ sultanat kartá thá, jise Músá ne Midyán ke
raísoṉ Awí aur Raqm aur Súr aur Húr aur Raba, aur Saihún ke chár raísoṉ samet
jo us zamín meṉ baste the, qatl kiyá. 22 Aur Beor ká beṭá Balaám jo nujúmí thá
jise baní Isráel ne apne maqtúloṉ ke sáth talwár se qatl kiyá. 23 Aur baní Rúbin
kí sarhadd Yardan aur uskí nawáhí húí. Ye shahr apne hawálí samet Rúbin ke
gharánoṉ ke hisse meṉ paṛe.

24 Aur Músá ne baní Jadd ke firqe ko gharánoṉ ke muwáfiq hissa diyá. 25 Aur
unkí sarhadd yih thí: Yasír aur Jiliád ke sáre shahr, aur baní Ammún kí ádhí
sarzamín Aráir tak jo Rabbah ke sámhne hai, 26 Aur Hasbún se Rámat ul Misfá
Butuním tak, aur Mahnain se Dabír kí sarhadd tak; 27 Aur wádí meṉ: Bait ul
Háram aur Baitinimrah aur Sukkát aur Túfán jo Hasbún ke bádsháh Saihún kí
mamlukat ka báqiyah thá, aur Yardan aur uskí nawáhí daryá i Kinnárat ke kanáre
tak, jo Yardan ke pár mashriq kí samt ko hai. 28 Ye shahr apne gáṉoṉ samet
baní Jadd kí mírás un ke gharánoṉ ke mutábiq húe.

29 Aur Músá ne ádhe baní Manassí ko bhí hissa diyá; so ádhí baní Manassí
ká hissa un ke gharánoṉ ke muwáfiq yih thá. 30 Aur un kí hadden Mahnain se
shurú húíṉ, yáne sárá Basan aur Basan ke bádaháh Og kí sárí mamlukat aur sárí
Yaír bastí jo Basan meṉ haiṉ; aur we sáṭh shahr haiṉ. 31 Aur ádhá Jiliád aur
Istárat aur Azriát Basan ke bádsháh Og ke shahr Manassí ke beṭe Makír kí ádhí
aulád ke liye un ke gharánoṉ ke muwáfiq bánṭe gae. 32 Ye haiṉ we shahr jinheṉ
Músá ne Moab ke bayábán meṉ Yardan ke pár Yirího ke log bhag mashriq kí
taraf mírás diyá. 33 Lekin Músá ne baní Lewí ko mírás na dí, isliye ki Ḳhudá'-
wand Isráel ká Ḳhudá un kí mírás hai, jaisá usne unheṉ kahá.

XIV. BA'B.

1 Aur we mamlukateṉ jinheṉ Kanán kí sarzamín meṉ baní Isráel ne apní mírás
meṉ liyá aur jinheṉ Iliazar káhin aur Nún ke beṭe Yasúa aur baní Isráel ke firqoṉ
ke abwí sardároṉ ne unheṉ mírás dí, ye haiṉ. 2 Unkí míráseṉ qurae ke muwáfiq
thíṉ, jaisá Ḳhudá'wand ne sáṛhe nau firqoṉ ke haqq meṉ Músá kí márifat farmáyá.
3 Ki Músá ne Yardan ke pár aṛháí firqoṉ ko mírás dí thí; par us ne Lewíoṉ ko
un ke darmiyán kuchh mírás na dí. 4 Kyúnki baní Yúsaf do firqe the, Ma-

aur Ifráim; so unhoṉ ne Lewíoṉ ko zamín meṉ se kuchh hissa ne diyá, magar koí
shahr un ke rahne ke liye aur un kí atráf nawáhí un kí mawáshí aur mál ke
liye. 5 Aur jaisá ḲHUDA'WAND ne Músá ko farmáyá, waisehí baní Isráel ne
kiyá, aur wuh zamín bánṭ lí.

6 Tab baní Yihúdáh Gilgál meṉ Yasúa pás áe aur Qinzí Yafunnih ke beṭe
Kálib ne use kahá, ki Us bát ko jo ḲHUDA'WAND ne mard i Ḳhudá Músá ko merí
aur terí bábat Qádis Barnia meṉ kahí, tú jántá hai. 7 Jis waqt ḲHUDA'WAND kí
bande Músá ne Qádis Barnia se mujh ko bhejá ki is zamín kí jásúsí karúṉ, us waqt
maiṉ chálís baras ká thá, aur maiṉ ne use us ke muwáfiq jo mere dil meṉ thá,
ḳhabar dí. 8 Aur mere bháíoṉ ne jo mere sáth chaṛh gae the, jamáat ke diloṉ ko
pighlá diyá; lekin maiṉ ne ḲHUDA'WAND apne Ḳhudá kí púrí pairawí kí. 9 Tab
Músá ne us din qasam kháke kahá, ki Yaqínan wuh zamín jis par tú ne qadam
rakhe, terí aur tere beṭoṉ kí istimrárí mírás hogí; kyúnki tú ne ḲHUDA'WAND
tere Ḳhudá kí púrí pairawí kí. 10 Aur ab dekh ḲHUDA'WAND ne mujh ko áj ke
din tak, jaisá us ne farmáyá, jítá rakhá us waqt se leke ki ḲHUDA'WAND ne yih bát
Músá ko kahí, jab ki baní Isráel bayábán meṉ áwára the, is waqt tak paintálís baras
guzre, aur áj ke din maiṉ pachásí baras ká buḍḍhá húṉ: 11 Aur hanoz maiṉ aisá
zoráwar húṉ jaisá us din thá, ki jis din Músá ne mujhe bhejá; jaisí laṛne kí qúwat
mujh meṉ tab thí, ab bhí áne jáne meṉ waisí hí hai. 12 So yih koh jis kí bábat
ḲHUDA'WAND ne us roz wáda kiyá hai, mujh ko de. Kyúnki tú ne us din suná ki
wahán Anáq baste haiṉ, aur waháṉ ke shahr baṛe aur muhkam haiṉ. Pas agar
aisá ho ki ḲHUDA'WAND mere sáth rahe, to maiṉ unheṉ nikál dúngá, jaisá ki
ḲHUDA'WAND ne kahá hai.

13 Tab Yasúa ne us ke haqq meṉ duá kí, aur Yafunnih ke beṭe Kálib ko
Habrún mírás meṉ diyá. 14 So Habrún us waqt se áj tak Qinzí Yafunnih ke beṭe
Kálib kí mírás húá, is liye ki us ne ḲHUDA'WAND Isráel ke Ḳhudá kí púrí pairawí
kí. 15 Aur agle waqt meṉ Habrún ká nám Qaryatarba thá, aur wuh Anáq ko
darmiyán baṛá qaddáwar ádmí thá. Aur wuh zamín jang se fárig húí.

XV. BAB.

1 Aur baní Yihúdáh ke firqe ká qura un ke gharánoṉ ke mutábiq yih thá: barr
i Sín se janúb kí samt ko Taiman ke kanáre Adúm kí sarhadd thí. 2 Aur us kí
janúbí hadd Yamm ul milh ke kanáre se, us lisán se jo janúb ko máil hai, shurú
húí. 3 Aur yih hadd janúb kí jánib Aqrabín ke úpar se hoke Sín tak pahunchí,
aur janúb se Qádis Barnía ko chaṛhí aur Hasrún pás jáke Adar ko chaṛhí aur
waháṉ se Qariqa ko phirí; 4 Aur waháṉ se Azmún ko pahunchí aur phir Misr kí
nahr se já milí, aur us kí sarhaddeṉ daryá tak pahunchí haiṉ. Tumhári janúbí
sarhaddeṉ ye hongí.

5 Aur us kí sharqí hadd Yamm ul milh se Yardan ke kanáre tak, aur us kí
shimálí hadd daryá ke kol se jo nahr i Yardan ká kanárá hai. 6 Aur yih hadd Bait
ul hajlah tak chaṛhí aur Bait ul arabah kí shimálí hadd se chaṛh ke Rúbin ke beṭe
Buhan ke patthar tak pahunchí. 7 Phir Akúr kí wádí Dabír ko chaṛhí aur waháṉ
se shimál kí samt ko chalke Gilgál tak jo Adúmíoṉ kí chaṛháí ke muqábil hai, jo
wádí ke janúb ko hai. Aur wuh phir wuh hadd Ain ul shams ke pání pás hoke

Ain ul rájil pás já niklí. 8 Aur sarhadd baní Hannam kí wádí meṉ se Yabúsíoṉ
ke kanáre janúb kí samt ko gáí jo Yirúshálam hai. Aur phir us pahár kí choṭí tak
jo wádí Hannam ke áge samt i magrib ko hai, aur wuh Raffíoṉ kí wádí ke shimál
kí samt ko wáqa hai. 9 Aur hadd pahár kí choṭí se áb i Naftúh ke chashme tak
gaí, aur waháṉ se Ifrún ke shahroṉ pás já niklí, aur hadd waháṉ se Báalah tak jo
Qaryatyearím hai, pahunchí. 10 Aur hadd Báalah se chalke magrib kí samt
koh i Sheír ko phirí aur Hárulwairín yáne Kasalún ke shimál kí samt pás pahunchí
aur Bait ul shams se chalke Timnah meṉ utrí. 11 Aur hadd shimál kí samt
Aqrún pás já niklí aur Sakrúnah se hoke Báalah ke pahár par guzrí, aur Yabniel
pás niklí, hadd waháṉ se daryá par já niklí.

12 Aur us kí hadd jánib i garbí meṉ bahr i azam aur us ká kanára hai. Baní
Yihúdáh ke gird kí hadden un ke gharánoṉ ke mutábiq ye haiṉ. 13 Aur Yafunnih
ke beṭe Kálib ko baní Yihúdáh ke darmiyán jaisá ki KHUDA'WAND ne Yasúa ko
farmáyá thá, baní Anáq ká Qaryatarba jo Habrún hai, hissa diyá. 14 So Kálib ne
waháṉ se tín ko, Sísí aur Akhimann aur Talmí ko jo baní Anáq haiṉ, ḳhárij kiyá.
15 Aur wuh waháṉ se Dabíríoṉ par chaṛh gayá; par Dabír ká qadímí nám Qaryat
ul sifr thá. 16 So Kálib ne kahá, Jo koí ki Qaryat ul sifrwáloṉ ko já máre aur use
le le, to maiṉ use apní beṭí Aksah biyáh dúngá. 17 Tab Kálib ke chhoṭe bháí
Qanaz ke beṭe Gutúniel ne us par qabza kiyá: so us ne apní beṭí Aksah use
biyáh dí. 18 Aur aisá húá ki jab wuh us pás gaí, to us ne use ubhárá, táki wuh
apne báp se ek khet mánge; so wuh apne gadhe par se utrí. Tab Kálib ne use
kahá, Terá kyá iráda hai? 19 Wuh bolí, Mujhe barakat díjiye! ki tú ne janúb kí
samt kí zamín mujhe ináyat kí, so mujhe pání ke chashme bhí díjiye. Tab us ne
use chashme álí aur chashme sáfil ináyat kíe.

20 Baní Yihúdáh ke firqe kí mírás un ke gharánoṉ ke mutábiq yih hai.
21 Aur Adúm kí taraf janúb kí samt baní Yihúdah kí sarhadd kí intihá ke shahr-
pane haiṉ: Qabziel aur Adar aur Yajúr, 22 Aur Qainah, aur Daimúnah aur
Adadah, 23 Aur Qádis, aur Hasúr aur Itnán, 24 Zaif aur Zulm aur Báalát,
25 Aur Hasúr i hadattah aur Qaryát, Hasrún jo Hasúr hai, 26 Aur Amám aur
Samá aur Muwalladat, 27 Aur Hasarijaddah, aur Hashmún aur Bait ul falat,
28 Aur Hasar ul sualat, aur Biarsaba aur Bizzátiyáh, 29 Báalah aur Aiyím aur
Azm, 30 Aur Iltawallud aur Kasíl aur Hurmah, 31 Aur Siqlag aur Madmannah
aur Sansannah, 32 Aur Labiyát aur Silahím aur Ain aur Rummán; ye sab untís
shahr aur un ke gáṉw.

33 Aur we shahr jo sahrá meṉ wáqa húe, ye haiṉ: Istáal aur Saraah aur Asnah,
34 Aur Zunúk aur Ain i janním, Tuffáh aur Ainám, 35 Warmút aur Adúlám,
Shaukat aur Azíqah, 36 Aur Sagarín aur Adítain aur Jadírah aur Jadíratain:
chaudah shahr aur un ke gáṉw. 37 Zinán aur Hadásah aur Mijdal i Jadd, 38 Aur
Dilaán aur Misfá aur Yuqtiel, 39 Lakís aur Basqat aur Ajlún, 40 Aur Kabún aur
Lahmás aur Kitlís, 41 Aur Jadírát aur Bait i Dajún aur Náamah aur Muqaidah:
solah shahr aur un ke gáṉw. 42 Libnah aur Atr aur Asn, 43 Aur Iftáh aur
Asnah aur Nasíb, 44 Aur Qaílah aur Akzíb aur Marásah: Nau shahr aur un ke
gáṉw. 45 Aqrún aur us kí bastíáṉ aur gáṉw. 46 Aqrún se daryá tak Ashdúd ke
atráf ke sáre shahr aur un ke gáṉw: 47 Ashdúd apne shahroṉ aur gáṉoṉ samet;

aur Azzah apne shahroṉ aur gáṉoṉ samet Misr kí nahr tak aur daryá i azam kí hudúd tak.
48 Aur kohistán meṉ: Samír aur Watír aur Shaukat, 49 Aur Dannah aur
Qaryat ul sannah jo Dabír hai, 50 Aur Anáh aur Istimáh aur Ainím, 51 Aur
Jashn aur Haulán aur Jailá: gyárah shahr aur un ke gáṉw. 52 Aráb aur Dúmah
aur Ishaán, 53 Aur Yanum, aur Bait ul tuffih aur Afíqah, 53 Aur Humtah
aur Qaryatarba jo Habrún hai, aur Saigúr: nau shahr aur un ke gáṉw. 55 Maún,
Karmil aur Zaif aur Yútah, 56 Aur Yazrael aur Waqdiám aur Zanúk, 57 Qain,
Jibiah aur Timnah: das shahr apne gáoṉ samet. 58 Halhúl aur Bait ul súr aur
Jadúr, 59 Aur Máarát aur Bait ul anát aur Iltiqún: chha shahr apne gáoṉ samet.
60 Qaryat ul Báal jo Qaryatyearím hai aur Rabbah: do shahr apne gáoṉ samet.
61 Aur bayábán meṉ: Bait ul arábah aur Madín aur Sakákah, 62 Aur Nibsán
aur Ir ul milh aur Ain i jadí: chha shahr aur un ke gáṉw. 63 Lekin Yabúsí jo the
Yirúshálam meṉ rahte the, so un ko baní Yihúdáh kharij na kar sake; chunánchi
Yabúsí baní Yihúdáh ke sáth áj ke din tak Yirúshálam meṉ baste haiṉ.

XVI. BÁB.

1 Aur baní Yúsaf kí hadd Yardan se Yirího hoke mashriq kí samt áb i Yirího
pás niklí, aur us bayábán tak jo Yirího se Baitel ke pahár ko játá hai. 2 Aur
Baitel se nikalke Lauz ko jáke Arkí Atárát kí hadd ke pás guzrí. 3 Aur waháṉ
se magrib kí jánib hadd Yaflítí pás aur Baithaurán i sáfil tak aur Jazar tak
pahunchtí hai, aur us kí intihá daryá hai. 4 Aur baní Yúsaf Manassí aur Ifráim
ne apná mírás lí.
5 Aur baní Ifráim kí sarhaddeṉ un ke gharánoṉ ke mutábiq ye thíṉ: un kí
mírás kí hadd i sharqí Atárát ul Addár se Baithaurán i álí ko phirí. 6 Aur
hadd shimál se magrib kí jánib ko Mikmatát pás niklí, aur hadd i sharqí Táanat
ul sailá ko phirí, aur hadd mashriq se Yanúkah pás guzrí, 7 Aur Yanúkah se
Atárát aur Narátah pás utrí, aur Yirího se guzarke Yardan pás já niklí. 8 Aur
hadd i garbí Tafúh se Nahl i qanát tak aur us kí intihá daryá tak hai. Baní
Ifráim ke gharánoṉ kí mírás un ke qabáil ke muwáfiq yih hai. 9 Aur baní Ifráim
ke aur jude shahr un ke gáoṉ samet baní Manassí kí mírás meṉ the, sab shahr
aur un ke gáṉw. 10 Aur un Kanáníoṉ ko jo Jazar ke báshinde the, kharij na
kiyá: so we áj ke din tak baní Ifráim ke sáth baste haiṉ, aur jizya dete haiṉ.

XVII. BÁB

1 Aur baní Manassí ke firqe ne bhí mírás páí, ki wuh Yúsaf ká pahlauṭhá hai,
so Jiliád ke báp, Manássí ke pahlauṭhe Makír ne jo jangí mard thá, Jiliad aur
Basan mírás páyá. 2 Aur báqí baní Manassí ke liye bhí un ke gharánoṉ ke
muwáfiq mírás milí: baní Iliazar aur baní Hilq aur baní Ashriel aur baní Sikm
aur baní Hifr aur baní Simiwada ke liye: Yúsaf ke beṭe, Manassí ke farzand i
narína un ke gharánoṉ ke mutábiq ye the. 3 Aur Siláfiḥd bin Hifr bin Jiliád bin
Makír bin Manassí ke beṭe na the, magar beṭiáṉ thíṉ, jinke nám ye haiṉ: Mahlah
aur Nauah aur Hajlah aur Milkah aur Tirzah. 4 So we Iliazar káhin aur Nún ke
beṭe Yasúa aur amíroṉ ke nazdík áke bolíṉ, ki KHUDA'WAND ne Músá ko hukm

kiyá, ki wuh ham ko hamáre bháíon ke darmiyán mírás de. Chunánchi Khudáwand ke farmán ke mutábiq us ne un ke báp ke bháíon ke darmiyán un ko mírás dí.
5 So Jiliád kí zamín ke aur Basan ke siwá jo Yardan ke pár hai, das hisse Manassí ke húe.
6 Ki Manassí kí beṭíon ne apne bháíon ke sáth mírás páí, aur Manassí ke báqí beṭon ne Jiliád kí zamín páí.

7 Aur Yasar se leke Mikmatát tak jo Sikm ke muqábil hai, Manassí kí hadd thí, so yih taiman tak aur Ain i tafúh ke khaimon tak chalí gaí.
8 Is liye ki sarzamín Tafúh Manassí kí thí, aur Tafúh Manassí kí sarhadd men baní Ifráim ká hissa thá.
9 So us kí hadd Nahal i qanát kí jánib janúb pás já utrí. Ifráim ke ye shahr Manassí ke shahron men dákhil hain. Aur Manassí kí hadd wádí ke shimál se thí, aur us kí intihá daryá thá.
10 So jánib i janúb Ifraim kí húí aur jánib i shimál Manassí kí aur us kí intihá bahr tak thí. So we donon shimál kí samt Yasar se aur mashriq kí samt Ishakár se já milín.
11 Aur Ishakár aur Yasar men Baitishán aur us ke shahr, aur Wabliám aur us ke shahr, aur ahl i Dúr aur us ke shahr, aur ahl i Ain-Dúr aur us ke shahr, aur ahl i Táanák aur us ke shahr, aur ahl i Majiddá aur us ke shahr, tín zila gird kí bastíon samet Manassí ke hisse men the.

12 Aur baní Manassí un shahron ke rahnewálon ko khárij na kar sake: so wahán us zamín men Kanání basá cháhte the.
13 Lekin jab baní Isráel ne zor pakṛá, to Kanáníon se jizya liyá, par bilkull unhen khárij na kiyá.

14 So baní Yúsaf ne Yasúa ko kahá, ki Tú ne kis liye qurae men se hamko ek hí mírás aur faqat ek hí hissa diyá, agarchi ham bahut log hain, jahán tak Khudáwand ne hamko barakat dí hai.
15 Tab Yasúa ne unhen jawáb diyá, ki Agar tum bahut se ho, to jangal men jáo, aur wahán Farizzíon aur Raffíon kí sarzamín men káṭkar apne liye maqám sáf kar lo, agar Ifráim ke kohistán men tum par tangí ho.
16 Baní Yúsaf ne kahá, ki Yih kohistán hamáre bas men na áwegá, ki un sáre Kanáníon ke pás jo wádí kí zamín men baste hain, yáne un ke pás jo Baitishán aur us ke dihát men aur Yasrael kí wádí men rahte hain, lohe kí gáṛíán hain.
17 Yasúa ne baní Yúsaf Ifráim aur Manassí ko kahá, ki Tum bahut se ho aur bahut sá zor rakhte ho: tumháre liye faqat ek hissa na hogá, balki pahár tumháre liye hogá: wuh jangal hai, tum sáf karo ki us ke makhárij tumháre liye honge.
18 Agarchi Kanáníon kí gáríán lohe kí hain aur we qawí hain, par tum unhen khárij kar sakoge.

XVIII. BAB.

1 Aur sáre baní Isráel kí guroh Sailá men jama húí aur wahán unhon ne jamáat ká khaima khaṛá kiyá, aur wuh zamín un ke áge maglúb húí.
2 Ab baní Isráel ke sát firqe báqí rahe, jinhon ne mírás na páí.
3 So Yasúa ne unhen kahá, ki Tum kab tak us zamín ke lene men jo Khudáwand tumháre bápdádon ke Khudá ne tum ko dí hai, sustí karoge?
4 So tum apne darmiyán harek firqe men se tín tín shakhs intikháb karo: main unhen bhejúngá ki we uṭhke is sarzamín kí sair karen, aur use apní mírás ke muwáfiq likhen, aur phir mujh pás áwen.
5 Aur us ke sát hisse karen. Yihúdáh janúb kí jánib rahe, aur baní Yúsaf shimál kí sarhaddon men ṭhaharen.
6 So tum is sarzamín ke sát hisse likhke mujh pás yahán láo, táki main Khudáwand ke áge jo tumhárá Khudá hai, tumháre liye qura ḍálún.
7 Kyún-

ki tumháre darmiyán baní Lewí ká hissa nahín, ki Ḳhudá´wand kí kahánat un kí
mírás hai. Aur Jadd aur Rúbin aur ádhe firqe Manassí ne to Yardan ke pár
mashriq kí jánib apní mírás pái hai, jo Ḳhudá´wand ke bande Músá ne unhen
baḳhshí. 8 Tab we log uṭhe ki rawána hon. So Yasúa ne un logon ko jo zamín
ke likhne ke liye chaṛhá cháhte the, hukm kiyá, ki Is sarzamín men jáo, aur sair karío,
aur likhke mujh pás áo, táki main Sailá men Ḳhudá´wand ke áge tumháre liye qura
ḍálún. 9 Chunánchi we log gae, aur us zamín par guzre, aur quraon ke mutábiq we
likhke us ke sát hisse muqarrar kíe, aur Yasúa pás us ḳhaimagáh men jo Sailá men
thá, phir áe. 10 Tab Yasúa ne Sailá men un ke liye Ḳhudá´wand ke áge qura
ḍálá; aur zamín wahán baní Isráel ko un ke hisse ke mutábiq bánṭ dí.
11 Aur baní Binyamín ká qura un ke gharánon ke mutábiq yih paṛá, ki un ke
hisse kí sarhadd baní Yihúdáh aur baní Yúsaf ke darmiyán húí. 12 So un ke hisse
kí shimálí hadd nahr i Yardan se shurú húí, aur yih hadd Yirího kí shimálí samt
ke kanáre ko chaṛhí magrib kí jánib paháṛon par, aur us ke maḳhárij Baitawan
ke sahrá tak the. 13 Aur wahán se Lauz ko, jo Baitel hai, janúb kí jánib gaí, aur
wahán se Atarát i Addár hoke us pahár pás jo Baithaurán i suflí ke janúb ko
hai, já utrí. 14 Aur hadd wahán se guzarke us paháṛ pás jo Baithaurán kí
janúb ko hai, jáke bharke sáhil tak pahunchí, aur us ke maḳhárij Qaryat ul Bíal
tak the, jo Qaryatyearím hai, baní Yihúdáh ká ek shahr. Yih hadd i garbí
húí. 15 Aur hadd i janúbí Qaryatyearím kí intihá se shurú húí aur magrib
ko áb i Tafúh tak chalí gaí; 16 Aur wahán se us paháṛ pás jo baní Hannam kí
wádí ke sámhne hai, utrí jo Raffíon ke nasheb ke janúb ko hai; aur phir wahán se
janúb kí jánib Já i Hannam aur Yabúsí ke kanáre tak jáke Ain ul rájil pás já
utrí. 17 Aur hadd i shimálí ghúmke Ain ul shams tak gaí, aur wahán se Jalílát
tak jo Adúmíon kí gháṭí ke muqábil hai, aur wahán se Rúbin ke beṭe Buhan ke
patthar tak pahunchí; 18 Aur jánib i shimál se Arábah ke muqábil hoke Arábah
pás já utrí. 19 Phir shimálí samt se utarke Bait ul hajlah ke kanáre tak gaí, aur
us ke maḳhárij Yamm ul milh kí shimálí lisán par, aur Yardan ke muháne par
janúb ko the. Ye janúbí hadden hain. 20 Aur us kí hadd i sharqí Yardan thá.
Baní Binyamín kí mírás un kí sab haddon kí atráf ke mutábiq un ke gharánon ke
muwáfiq yih thí. 21 Aur we shahr jo baní Binyamín kí thín, un ke gharánon ke
muwáfiq, ye hain: Yirího aur Bait ul hajlah aur Umq ul qasís, 22 Aur Bait ul
Arábah aur Samarain aur Baitel, 23 Aur Awím aur Fárah aur Gufrah, 24 Aur
Kafr ul Ammúní aur Ufní aur Jaba: bárah shahr aur un ke díhát, 25 Aur Jibaún
aur Rámat aur Biarát, 26 Aur Misfá aur Kafírah aur Mází, 27 Aur Raqm aur
Irfáel aur Taralah, 28 Aur Zila, Alif aur Yabús jo Yirúshálam hai, aur Jibaat,
Qaryat: chaudah shahr aur un ke díhát, Baní Binyamín kí mírás un ke gharánon
ko muwáfiq yih hai.

XIX. BAB.

1 Aur dúsrá qura baní Simon ke firqe ká un ke gharánon ke muwáfiq niklá,
aur un kí mírás baní Yihúdáh kí mírás ke darmiyán thí. 2 Aur un kí mírás men
Biarsaba thá aur Saba aur Muwalladat, 3 Aur Hasar i sualat aur Báalah aur
Azm, 4 Aur Iltawallud aur Batúl aur Hurmah, 5 Aur Siqlag aur Baitul

markabát aur Hasar i súsah, aur Bait i labuát aur Shurúhan: ye terah shahr aur
un ke díhát; 7 Ain aur Rummán aur Atr aur Asn: ye chár shahr aur un ke
díhát; 8 Aūr sáre díhát jo in shahron ke ás pás the, Báal i biar aur Rámat ul
jamb tak. Yih baní Simon kí mírás un ke gharánon ke muwáfiq ṭhaharí. 9 Aur
baní Yihúdah ke milk men se baní Simon kí mírás muqarrar húí, is liye ki baní
Yihúdah kí milk un kí ihtiyáz se ziyáda thí; so baní Simon ne un kí mírás
men apná hissa páyá.

10 Aur tísrá qura baní Zabúlún ká un ke gharánon ke muwáfiq niklá. Aur un
kí mírás kí hadd Sharíd tak húí. 11 Aur un kí sarhadd magrib kí jánib ke
Marálah se chalí aur Dabásat se já milí, aur us rúd se jo Yukniám ke áge hai, já
milí. 12 Aur Sharíd se mashrib kí taraf phirke Kislát ul Tabúr ko gaí, aur
wahán se Dabarat pás já niklí, aur wahán se Wafía ko charhí. 13 Aur mashriq
kí jánib Jannat ul hifr aur Idat i qázín tak gaí, aur wahán se Rummán pás, jo Nía
tak pahunchtí hai, já niklí. 15 Aur hadd shimál kí samt se Hannátán ke gird
phirí, aur us ke makhárij Iftáhiel kí wádí tak the. 15 Aur Qutnat aur Nahalál
aur Samrún aur Idalah aur Baitlaham: ye bárah shahr aur un ko díhát. 16 Ye
sab shahr aur un ke díhát baní Zabúlún kí mírás un ke gharánon ke muwáfiq yih
thí.

17 Aur chauthá qura baní Ishakár ke firqe ká un ke gharánon ke muwáfiq niklá.
18 Aur un kí mírás Yazrael aur Kasúlát aur Shúnain, 19 Aur Hafarain aur
Shiyán aur Anákharát aur Rabbíyat, 20 Aur Qisyán aur Abis aur Ramat, 24 Aur
Ain ul jannín aur Ain ul ḳhaddah aur Bait ul fasís tak húí. 22 Aur un kí sarhadd
Tabúr aur Shaḳhsín aur Bait ul shams se já milí, aur un kí mírás ke maḳhárij
Yardan thá: solah shahr aur un ke díhát. 23 Ye shahr aur un ke díhát baní
Ishakár kí mírás un ke gharánon ke muwáfiq thí.

24 Aur pánchwán qura baní Yasar ke firqe ká un ke gharánon ke muwáfiq
niklá. 25 Aur un kí hadd yih hai: Ḳhilqat aur Halí aur Batn aur Ishkáf, 26 Aur
Almalik aur Amiád aur Maslah; aur un ke hadd magrib kí samt Karmil se aur
Saihur ul libnát se já milí; 27 Aur mashriq kí samt se Bait ul Dajún ko phirí,
aur phir Zabúlún aur wádí Iftáhiel se já milí, aur shimál kí samt Bait ul umq aur
Nagíel se aur us ke maḳhárij Kabúl ke báyán ko the, 28 Aur Abrún aur Ruháb aur
Hummán aur Qanah Saidá i kubrí tak; 29 Aur un kí sarhadd Rámat aur madína
i hisn Súr kí taraf ko phirí, aur wahán so murke Hausah tak gaí, aur us ke
maḳhárij ḳhatt i Akzíb se daryá tak the; 30 Aur Ummmah aur Afiq aur Ruháb: ye
báís chahr aur un ke díhát. 31 Baní Yasar ke firqe kí mírás un ke gharánon ke
muwáfiq ye shahr aur un ke díhát the.

32 Chhaṭhá qura baní Naftálí ke firqe ká un ke gharánon ke muwáfiq niklá. 33
Aur unkí sarhadd Hilf se aur Zaananním ke balút se aur Adámí ul naqb aur
Yabniel se Laqúm tak thí, aur us ke maḳhárij Yardan tak the. 34 Aur hadd
magrib kí jánib men Uznát ul Tabúr kí taraf phirí, aur wahán se Huqúq pás nik-
alke Zabúlún se jánib kí samt aur Yasar se magrib kí samt aur baní Yihúdáh kí
sarhadd men Yardan se mashriq kí samt já milí. 35 Aur ye shahr i muhkam:
Ziddím, Sair aur Hamát, Riqqat aur Kinnárat hain, 36 Aur Adamah aur Rámat
aur Hasúr, 37 Aur Qádis aur Azriát aur Ain ul hasúr, 38 Aur Wiryán aur
Mijdáliel aur Harím aur Bait ul anát aur Bait ul shams: unís shahr aur un ke

díhát. 39 Ye shahr aur un ke díhát baní Naftálí ke firqe kí mírás un ke gharánon
ke muwáfiq the.
40 Aur sátwán qura baní Dán ke firqe ká un ke gharánon ke muwáfiq niklá. 41
Aur un kí mírás kí hadden ye hain: Suraat aur Istaál aur I'r ul shams, 42 Aur
Salabín aur Aiyulán aur Itláh 43 Aur Ailún aur Timnátah aur Aqrún, 44 Aur Il-
taqí aur Jabatún aur Báalat, 45 Aur Yahúd aur Baní barq aur Jannat ul rum-
mán, 46 Aur Má i Yarqún aur Ruqqán us samet jo Yáfá ke muqábil hai. 47 Aur
yahán se baní Dán kí hadd niklí, ki baní Dán Lasim par chaṛh gae, aur un se jang
kí aur use le liyá, aur wahán ke logon ko tah-teg kiyá, aur us par qábiz húe aur
wahán base aur Lasim ká nám Dán rakhá, jo un ke báp ká nám thá. 48 Ye sab
shahr aur un ke díhát baní Dán ke firqe ká hissa thá un ke gharánon ke muwáfiq.
49 Jab ki zamín kí taqsím se aur us kí haddon se fárig ho chuke, tab baní
Isráel ne Nún ke beṭe Yasúa ko apne darmiyán mírás dí. 50 Aur us ne Timnat
ul sirah ká shahr jo koh i Ifráim men hai, mángí; so unhon ne Ḳhudá'wand ke
farmán ke mutábiq use diyá. Aur us ne us shahr ko árásta kiyá, aur us men já
basá.
51 Ye we mulk hain jo Iliazar káhin ne aur Nún ke beṭe Yasúa ne aur baní
Isráel ke gharánon ke abwí sardáron ne qura ḍálke Sailá men Ḳhudá'wand ke
huzúr jamáat ke ḳhaime ke darwáze ke sámhne taqsím kar díe, aur we zamín kí
taqsím se fárig húe.

XX. BÁB.

1 Aur Ḳhudá'wand ne Yasúa ko ḳhitáb karke farmáyá, 2 Ki Baní Isráel ko
kah ki apne liye aisí shahrpanáhen jinkí bábat main ne Músá kí márifat tumhen
hukm kiyá, muqarrar karo, 3 Táki wuh ḳhúní jo nádánistagí se aur saho kí ráh
se kisí ko már ḍálke wahán bháge, tá we ḳhún ke intiqám lenewále se tumhárí
panáh ke liye howen. 4 Aur jab koí un men se kisí ek shahr men bhág jáe, to
shahr ke darwáze par khaṛá rahe, aur us shahr ke buzurgon se apní sarguzasht
bayán kare; tab we buzurg use shahr men apne pás lejáwen aur jagah den, so
wuh un ke sáth búd o básh kare. 5 Aur agar ḳhún ká intiqám lenewálá use
ragede, to we ḳhúní ko us ke hawále na karen; kyúnki us ne apne hamsáe ko
nádánistagí se márá, aur wuh us se sábiq us ká kuchh kína na rakhtá thá. 6 Aur
wuh jab tak adálat ke liye jamáat ke huzúr na khaṛá ho, baṛe káhin kí maut tak
jo un rozon men ho usí shahr men base. Bád us ke wuh ḳhúní phire aur apne
shahr men aur apne ghar men, us shahr men jahán se ki wuh bhágí thá, dáḳhil ho.
7 So unhon ne panáh ke liye un shahron ko muqaddas kiyá: Qádis, koh i
Naftálí ke darmiyán Galíl men, aur Sikm, koh i Ifráim ke darmiyán, aur Qaryat-
arba jo Habrún hai, koh i Yihúdáh men. 8 Aur Yardan ke pár Yirího kí samt i
sharqí ko Busr bayábán men baní Rúbin ke firqe ke maidán men, aur Rámat Jiliád
men, jo Jadd ke firqe ká hai, aur Jaulán, Manassí ke firqe ká Basan men muqarrar
kiyá. 9 Ye bastíán sáre baní Isráel aur us musáfir ke liye jo un ke darmiyán base,
muqarrar kí gaín, táki jo koí ki nádánistagí se kisí ko qatl kare, to wahán bháge,
aur jab tak ki jamaát ke áge házir na howe, tab tak ḳhún ke intiqám lenewále ke
háth se márá na jáe.

XXI. BAB.

1 Tab Lewíoṉ ke abwí sardár Iliazar káhin aur Nún ke beṭe Yasúa aur baní
Isráel ke firqoṉ ke abwí sardároṉ ke pás áe ; 2 Aur unhoṉ ne Kanán kí sarzamín
Sailá meṉ kahá, ki Ḳhudá'wand ne Músá kí márifat farmáyá hai, ki bastíáṉ hamáre
rahne ko aur girdnawáh hamárí mawáshí ke liye ham ko dí jáweṉ. 3 Tab baní
Isráel ne apní mírás meṉ se Ḳhudá'wand ke kahne ke muwáfiq ye shahr aur un
ká girdnawáh Lewíoṉ ko diyá.

4 So qura Qihát ke gharánoṉ ke nám par aur Hárún káhin kí aulád ke nám par
jo baní Lewí ke firqe meṉ se thá, niklá. Pas unhoṉ ne qura ke rú se Yihúdáh ke
firqe aur Simon ke firqe aur baní Binyamín ke firqe meṉ se terhá shahr páe.
5 Aur Qihát kí aulád ne jo báqí rahí thí, firqe Ifráim ke gharáne aur firqe Dán
aur ádhe firqe Manassí meṉ se das shahr páe. 6 Aur baní Jirsán ne az rú i qura
ke baní Ishakár ke gharánoṉ aur Yasar ke firqe aur Naftálí ke firqe, aur Manassí
ke aur ádhe firqe meṉ se Basan meṉ terhá shahr páe. 7 Aur baní Mirárí ne apne
gharánoṉ samet baní Rúbin aur baní Jadd aur baní Zabúlún se bárah shahr páe.
8 Aur baní Isráel ne qura ḍálke ye shahr aur un ká girdnawáh jaisá Ḳhudá'wand
ne Músá kí márifat farmáyá thá, Lewíoṉ ke qabze meṉ kar diyá.

9 So unhoṉ ne firqe baní Yihúdáh aur firqe baní Simon se ye shahr díe, jinke
nám zikr kíe játe haiṉ. 10 Baní Hárún ko jo Qihát ke gharáne meṉ se the, (kyúnki
pahlá qura un ke nám ká thá), 11 So unhoṉ ne Anáq ke báp Arba ká shahr jo
Habrún kahlátá hai, Yihúdáh ke kohistán meṉ us ke girdágird ke atráf samet un
ko diyá. 12 Lekin us shahr ke khet aur us ká dihát unhoṉ ne Yafunnih ke beṭe
Kálib kí milkkar díe. 13 So unhoṉ ne Hárún káhin kí aulád ko qátil kí panáh
ke liye Habrún ká shahr us ke girdnawáh samet diyá, aur Libnah us ke girdnawáh
samet, 14 Aur Watír aur Istimá us kí hawálí samet, 15 Aur Haulán aur us ke
girdnawáh, aur Dabír aur us ke girdnawáh, 16 Aur Ain aur us ke girdnawáh, aur
Yútah aur Ain ul shams aur un ke girdnawáh, ye nau shahr un donoṉ firqoṉ meṉ
se; 17 Aur Binyamín ke firqe meṉ se: Jibaún aur us ke girdnawáh, aur Jiba aur
us ke girdnawáh, 18 Aur Anátát aur us ke girdnawáh, aur Almun aur us ke gird-
nawáh, ye chár shahr. 19 So sáre shahr baní Hárún ko jo káhin haiṉ, terhá shahr
the un ke girdnawáh samet.

20 Aur baní Qihát ke báqí gharánoṉ ko Lewí ke firqe se jo baní Qihát haiṉ
firqe Ifráim men se ye shahr mírás mile. 21 Qátil kí panáh ke liye Ifráim ke
paháṛ meṉ unheṉ Sikm diyá aur us ke girdnawáh, aur Jazar aur us ke girdnawáh,
22 Aur Qibzain aur us ke girdnawáh, aur Baithaurán aur us ke girdnawáh, ye
chár shahr; 23 Aur firqe Dán meṉ se: Iltaqí aur us ke girdnawáh, aur Jibatún
aur us ke girdnawáh, 24 Aur Aiyulán aur us ke girdnawáh, aur Jannat ul Rum-
mán aur us ke girdnawáh, ye chár shahr; 25 Aur ádhe firqe Manassí meṉ se,
Tának aur us ke girdnawáh aur Jannat ul Rummán aur us ke girdnawáh, ye do
shahr: 26 Ye sab das shahr apne girdnawáh samet Qihát kí báqí aulád ke
gharánoṉ ko mile.

27 Aur baní Jirsán ko jo Lewíoṉ ke qabáil meṉ se haiṉ, dúsre ádhe firqe Manassí
meṉ se qátil kí panáh ke liye unhoṉ ne Basan meṉ Jaulán aur us ke girdnawáh aur
Baistráh aur us ke nawáhí, ye do shahr díe; 28 Aur firqe Ishakár meṉ se: Qisyán

aur us ke girdnawáh, aur Dabarat aur us ke girdnawáh, 29 Warmát aur us ke
girdnawáh, aur Ain ul jannín aur us ko girdnawáh, ye chár shahr; 30 Aur firqe
Yasar meṉ se: Masal aur us ke girdnawáh aur Abadún aur us ke girdnawáh, 31
Ḳhilqat aur us ke girdnawáh, aur Ruháb aur us ke girdnawáh, ye chár shahr; 32
Aur firqe Naftálí meṉ se: Galíl meṉ Qádis aur us ke girdnawáh qátil kí panáh
ke liye, aur Hamát ul Dár aur us ke girdnawáh, aur Qartán aur us ke girdnawáh,
ye tín shahr. 33 So sáre shahr Jirsání qabáil ke liye terhá shahr haiṉ apne gird-
nawáh samet.

34 Aur baní Mirárí ke gharánoṉ ko jo Lewíoṉ meṉ se báqí the, firqe Zabúlún
meṉ se ye shahr mile: Yúqniám aur us ke girdnawáh, Qartá aur us ke girdnawáh,
Dimnah aur us ke girdnawáh, 35 Nahalál aur us ke girdnawáh, ye chár shahr; 36
Aur firqe Rúbin meṉ se: Busr aur us ke girdnawáh, Wahsah aur us ke girdnawáh,
37 Qadímát aur us ke girdnawáh, aur Mifát aur us ke girdnawáh, chár shahr; 38
Aur firqe Jadd meṉ se: qátil kí panáh ká shahr Rámat Jiliád meṉ aur us ke
girdnawáh, aur Mahnain aur us ke girdnawáh: 39 Hasbún aur us ke girdnawáh,
Yázar aur us ke girdnawáh, púre chár shahr. 40 So we sáre shahr jo baní Mirárí
ke gharánoṉ ko jo Lewíoṉ meṉ báqí the, aur we qura se mile, bárhá the. 41 Pas
baní Isráel kí mírás ke darmiyán Lewíoṉ ke sab shahr aṭhálís the. 42 Un shahroṉ
meṉ se harek shahr apne girdnawáh kí atráf samet thá, sab shahroṉ se isí tarah
húá.

43 So KHUDA´WAND ne wuh sárí sarzamín jiski bábat usne qasam kháí thí ki un
ke bápdádoṉ ko dewegá, baní Isráel ko dí: so we us par qábiz húe aur us meṉ
base. 44 Aur KHUDA´WAND ne apní qasam ke mutábiq jo un ke bápdádoṉ se kí
thí, har ek taraf un ko chain diyá. Aur un ke sab dushmanoṉ meṉ se ek bhí un
ká sámhná na kar saká; KHUDA´WAND ne un ke sáre dushmanoṉ ko un ke qábú
meṉ kar diyá. 45 Aur un sárí achchhí bátoṉ meṉ se jo KHUDA´WAND ne baní
Isráel ke gharáneṉ ko kahí thíṉ, ek bát bhí faroguzásht na húí; sab kí sab púrí
húíṉ.

XXII. BA´B.

1 Us waqt Yasúa ne Rúbiníoṉ aur Jaddíoṉ aur ádhe firqe Manassí ko talab kiyá
aur unheṉ kahá, ki Tum ne us sab ko jo KHUDA´WAND ke bande Músá ne tumheṉ
farmáyá hifz kiyá, aur un sab bátoṉ meṉ jo maiṉ ne tumheṉ farmáyá, merí farmán-
bardárí kí. 3 Tum ne apne bháíoṉ ko us muddat meṉ áj ke din tak nahíṉ chhoṛá,
balki KHUDA´WAND apne Ḳhudá ke hukm kí muháfazat kí. 4 Aur ab KHUDA´WAND
tumháre Ḳhudá ne tumháre bháíoṉ ko árám baḳhshá, jaisá us ne un se wáda kiyá
thá; so tum ab phir jáo, aur apne ḳhaimoṉ meṉ aur apní maurúsí sarzamín meṉ,
jo KHUDA´WAND ke bande Músá ne Yardan ke pár tum ko dí hai, rawána ho.
5 Lekin koshish se hoshyárí ke sáth us farmán aur shara par jis kí bábat KHUDA´-
WAND ke bande Músá ne tum ko kahá, amal karo ki KHUDA´WAND apne Ḳhudá ko
dost rakho, aur us kí sárí ráhoṉ par chalo, aur us ke hukmoṉ ko hifz karo, aur us
se lipte raho, aur apne sáre dil aur apní sárí ján se us kí bandagí karo. 6 Aur
Yasúa ne un ke haqq meṉ duá i ḳhair kí, aur unheṉ ruḳhsat kiyá; so we apne
ḳhaimoṉ ko rawána húe. 7 Ádhe firqe Manassí ko to Músá ne Basan meṉ mírás

dí thí, aur ádhe ko Yasúa ne un ke bháíoṇ ke darmiyán Yardan ke pár magrib kí
samt mírás dí. Aur jis waqt ki Yasúa ne un ko rukhsat kiyá ki apne khaimoṇ ko
jáeṇ, to un ke liye bhí barakat mángí, 8 Aur unheṇ kahá, ki Baṛí daulat ke sáth
bahut sí mawáshí aur rúpá aur soná aur támbá aur lohá aur bahutsí poshák leke
apne khaimoṇ ko jáo, aur apne dushmanoṇ ke máloṇ ko jo tum ne lúṭ meṇ páe,
apne bháíoṇ ke sáth bánṭ lo.

9 Tab baní Rúbin aur baní Jadd aur ádhá firqe Manassí phirá, aur baní Isráel
ke darmiyán se jo Sailá meṇ the jo zamín i Kanán meṇ hai, rawána húá, táki
Jiliád kí namlukat ko jo un kí sarzamín i maurúsí thí, jise unhoṇ ne Músá kí
márifat Khudá'wand ke hukm se páyá, jáeṇ. 10 Aur jab ki we Yardan ke kanáre
zamín i Kanán meṇ pahunche, to baní Rúbin aur baní Jadd aur ádhe firqe Manassí
ne waháṇ Yardan par ek baṛí súrat ká mazbah banáyá.

11 Tab baní Isráel ne yih sunke kahá, ki Dekho, baní Rúbin aur baní Jadd ne
aur ádhe firqe Manassí ne zamín i Kanán ke sámhne Yardan ke kanáre par baní
Isráel kí ráh meṇ mazbah biná kiyá. 12 Aur jab baní Isráel ne yih suná, to baní
Isráel kí sárí jamáat Sailá meṇ faráham húí, táki un par chaṛh jáeṇ aur laṛeṇ.
13 Aur baní Isráel ne Iliazar káhin ke beṭe Fínihás ko baní Rúbin aur baní Jadd
aur ádhe firqe Manassí pás jo sarzamín i Jiliád meṇ the, bhejá, 14 Aur baní
Isráel ke har firqe meṇ se ek ek amír karke das amír us ke sáth gae, ki un meṇ se
harek apne ábáí khándánoṇ meṇ hazároṇ Isráelíoṇ ká sardár thá. 15 So we baní
Rúbin aur baní Jadd aur ádhe firqe Manassí kí sarzamín i Jiliád meṇ áe aur un se
kahá, ki Khudá'wand kí sárí jamáat ne yúṇ payám kiyá hai, 16 Ki Tum ne baní
Isráel ke Khudá se yih kyá sarkashí kí, jo tum ne áj ke din Khudá'wand kí
pairawí se bargashta hoke apne liye ek mazbah biná kiyá, ki áj ke din tum
Khudá'wand se bágí húe? 17 Kyá hamáre liye Peor kí badkárí kuchh
kam thí, ki jis ki sabab ham áj ke din tak pák nahíṇ húe, aur Khudá'wand kí
jamáat meṇ wabá húí. 18 Tum áj ke din Khudá'wand kí pairawí se bargashta
ho, áj to tum Khudá'wand se bágí húe, aur kal Isráel kí sárí jamáat par us ká
qahr názil hogá. 19 Pas agar tumhárí mamlúk zamín nápák hai, to tum pár jáo
us sarzamín meṇ jo Khudá'wand kí mamlúk hai, jaháṇ Khudá'wand ká maskan
qáim hai, aur hamáre darmiyán mírás lo, lekin Khudá'wand hamáre Khudá ke
mazbah ke siwá apne liye koí aur mazbah banáke Khudá'wand se bágí mat ho,
aur hamárí makhálafat na karo. 20 Kyá Sháriq ke beṭe Akan ne harám chízoṇ
meṇ befawáí na kí? so baní Isráel kí sárí jamáat par gazab názil húá, aur wuh
shakhs akelá hí apní badkárí se halák na húá.

21 Tab baní Rúbin aur baní Jadd aur ádhe firqe Manassí ne hazároṇ Isráelíoṇ
ke sardároṇ ko jawáb diyá aur kahá: 22 El Khudá Khudá'wand, El Khudá
Khudá'wand, jántá hai, aur Isráelí bhí jánenge, ki agar ham ne bagáwat kí ráh
se Khudá'wand kí mukhálafat se áj ke din apne liye yih mazbah banáyá ho, to áj
ke din Khudá'wand hameṇ báqí na chhoṛe! 23 Yá agar ham ne mazbah banáyá
ho, táki Khudá'wand kí pairawí se phireṇ, yá us par chaṛháwe yá hadya yá zabáih
salámí ke chaṛháweṇ, to Khudá'wand hí mutálaba kare; 24 Balki ham ne is
khauf se jo hamáre dil meṇ hai yih kiyá, ki mabádá kal ke din tumhárí aulád ham-
árí aulád ko kahe, ki Tum ko Khudá'wand Isráel ke Khudá se kyá kám hai? 25 Ki
Khudá'wand ne to hamáre aur tumháre darmiyán Yardan kí hadd bándhí; so ai

baní Rábin aur baní Jadd, Ḳhudá'wand meṉ tumhárí sharákat nahíṉ! 26 Pas
tumhárí aulád hamárí aulád ko Ḳhudá'wand ke ḳhauf se báz rakhegí. Is liye
ham ne kahá, ki Ao ham apne liye ek mazbah banáweṉ, so na chaṛháwe aur na
zabáih ke liye, 27 Balki is liye ki hamáre tumháre aur hamárí tumhárí aulád ke
darmiyán hamáre bád ek sanad rahe, táki ham Ḳhudá'wand ke huzúr Ḳhudá'wand
kí ibádat kareṉ, ki apne chaṛháwoṉ aur apne zabíhoṉ aur apní salámíoṉ ko guz-
ráneṉ, táki áge ko tumhárí aulád hamarí aulád ko na kahe, ki Ḳhudá'wand meṉ
tumhárí sharákat nahíṉ. 28 Is liye ham ne kahá, ki Aisá hogá ki jab we ham ko
yá hamárí aulád ko kal yúṉ kahenge, to ham unheṉ jawáb denge, ki Dekho
Ḳhudá'wand ke mazbah ká namúna jise hamáre bápdádoṉ ne biná kiyá, na chaṛháwe
aur na zabáih ke liye, balki is liye ki hamáre tumháre darmiyán gawáh rahe! 29
Hargiz na ho ki ham Ḳhudá'wand se bágí hoṉ, aur áj Ḳhudá'wand se bargashta
hoke Ḳhudá'wand apne Ḳhudá ke mazbah ke siwá jo us ke ḳhaime ke sámhne hai,
chaṛháwoṉ aur hadyoṉ aur zabíhoṉ ke liye ek aur mazbah biná kareṉ.

30 Jab Fínihás káhin aur jamáat ke amíroṉ, hazároṉ Israelíoṉ ke sargurohoṉ ne
jo us ke sáth áe the, ye báteṉ jo baní Rúbin aur baní Jadd aur ádhe firqe Manassí
ne kahíṉ, suníṉ, to yih un kí nazar meṉ ḳhush áyá. 31 Tab Iliazar ke beṭe Fínihás
káhin baní Rúbin aur baní Jadd aur ádhe firqe Manassí ko kahá, Áj ke din ham ne
jáná ki Ḳhudá'wand hamáre darmiyán hai, kyúnki tum ne Ḳhudá'wand kí mu-
ḳhálifat se yih gunáh nahíṉ kiyá; ab tum ne baní Isráel ko Ḳhudá'wand ke háth se
ḳhalásí bakhshí.

32 Tab Iliazar ká beṭá Fínihás káhin aur umará baní Rúbin aur baní Jadd pás se
zamín i Jiliád meṉ se sarhadd i Kanán meṉ baní Isráel pás phir áe, aur un pás
ḳhabar láe. 33 So usí ḳhabar se baní Isráel shádmán húe, aur baní Isráel ne Ḳhudá
kí hamd kí, aur iráda na kiyá ki jang ke liye un par chaṛh jáweṉ, aur us sarzamín
ko jis meṉ baní Rúbin aur baní Jadd baste the, ujáṛ deṉ. 34 Tab baní Rúbin aur
baní Jadd ne us mazbah ká yih nám rakhá, ki "Wuh hamáre darmiyán ek gawáh
ṭhahará, ki Ḳhudá'wand Ḳhudá hai."

XXIII. BA'B.

1 Aur jab ki Ḳhudá'wand ne baní Isráel ko un ke sáre girdágird ke dushmanoṉ
se naját bakhshí, to ek muddat ke bád yúṉ húá, ki Yasúa buḍḍhá aur kuhansál
húá. 2 Tab Yasúa ne sáre baní Isráel aur un ke sargurohoṉ aur un ke sardároṉ
aur un ke qázíoṉ aur un ke mansabdároṉ ko buláyá aur un se kahá, ki Maiṉ buḍḍhá
aur kuhansál húṉ. 3 Tum sab kuchh jo Ḳhudá'wand tumháre Ḳhudá ne tumháre
sámhne un sab qaumoṉ ke sáth kiyá, dekh chuke ho; ki Ḳhudá'wand tumháre
Ḳhudá ne áp tumháre liye jang kí. 4 Dekho ki maiṉ ne qura ke rú se un sab
gurohoṉ ko jo báqí thíṉ, un sab qaumoṉ samet jinheṉ maiṉ ne káṭ ḍálá, Yardan se
leke baṛe daryá tak magrib kí samt tumháre firqoṉ ko mírás dí. 5 So Ḳhudá'-
wand tumhárá Ḳhudá jo hai, wuhí un ko tumháre sámhne se dafa karegá aur tum-
háre áge se unheṉ dúr karegá, aur tum un kí zamín par qábiz hoge, jaisá ki
Ḳhudá'wand tumháre Ḳhudá ne tum se wáda farmáyá hai. 6 So tum us sab par
jo Músá kí sharíat kí kitáb meṉ marqúm hai, hifz aur amal karne ko mazbút ho
jáo, táki dahne yá báyáṉ háth us se na muṛo, 7 Táki tum un qaumoṉ meṉ jo

tumháre darmiyán hanoz báqí haiṉ, shámil na ho jáo, aur un ke mábúdoṉ ke nám
ká zikr na karo, na un ká nám leke qasam kháo, aur na un kí ibádat karo, aur na
un ko sijda karo; 8 Balki Ḳhudáwand apne Ḳhudá se lipte raho, jaisá ki tum ne
áj ke din tak kiyá hai. 9 Kyúnki Ḳhudáwand ne baṛí qawí gurohoṉ ko tumháre
sámhne se dafa kiyá, aur koí áj ke din tak tumháre sámhne ṭhahar na sakegá. 10
Tum meṉ se ek mard hazár ko bhágegá, ki Ḳhudáwand tumhárá Ḳhudá hai jo
tumháre liye laṛtá hai, jaisá ki us ne tum se wáda kiyá hai. 11 Pas tum niháyat
hoshyárí se dil lagáke Ḳhudáwand apne Ḳhudá ko dost rakho.

12 Ki jo tum bargashta ho, aur un gurohoṉ se lipṭo jo tumháre darmiyán báqí
haiṉ, aur un ke sáth nisbateṉ karo, aur un se milo julo: 13 To yaqín jáno, ki
Ḳhudáwand tumháre Ḳhudá phir un gurohoṉ ko tumháre sámhne se dafa na
karegá, balki we tumháre liye phande aur dám, aur tumhárí paslíoṉ ke liye
qamchíáṉ aur tumhárí ánkhoṉ meṉ kánṭe hongí, yaháṉ tak ki tum is achchhí
sarzamín se jo Ḳhudáwand tumháre Ḳhudá ne tumheṉ iháyat kí hai, nábúd ho
jáoge.

14 Aur dekho ki maiṉ sab marnewáloṉ kí tarah is dunyá se kúch karne par
húṉ: so tum apne sáre diloṉ meṉ aur sáre jíoṉ meṉ yaqín rakho, ki un sab bhalí
bátoṉ se jo Ḳhudáwand tumháre Ḳhudá ne tumháre haqq meṉ irshád kí haiṉ,
ek bhí faroguzásht nahíṉ húí, balkí sab púrí húíṉ, aur ek bhí un meṉ se nahíṉ
chhúṭí. 15 So aisá hogá ki jis tarah we sárí bhaláíáṉ ki jinkí bábat Ḳuhda-
wand tumháre Ḳhudá ne wáda kiyá thá, tumháre áge áíṉ, isí tarah Ḳhudáwand
sárí buráíáṉ tum se karegá, yaháṉ tak ki is achchí sarzamín meṉ jo Ḳhudáwand
tumháre Ḳhudá ne tumheṉ dí hai, tumhárá nám nishán bhí na rahegá 16 Agar
tum Ḳhudáwand apne Ḳhudá ke us ahd se jo us ne tum se kiyá, tajáwuz karoge,
aur chalke aur mábúdoṉ kí bandagí karoge, aur unheṉ sijda karoge, to Ḳhuda-
wand ká qahr tum par bhaṛkegá, aur tum is achchhí zamín se jo us ne tumheṉ
baḳhshí hai, jald halák ho jáoge.

XXIV. BAB.

1 Bád us ke Yasúa ne sáre baní Isráel ke asbát ko Sikm meṉ jama kiyá, aur
Isráelí buzurgoṉ aur sardároṉ aur qázíoṉ aur mansabdároṉ ko talab kiyá, aur we
Ḳhudá ke áge khaṛe húe. 2 Tab Yasúa ne un sab logoṉ ko kahá, ki Ḳhuda-
wand Isráel ká Ḳhudá yúṉ farmátá hai, ki Tumháre bápdáde Tárah Abirahám
ke báp aur Nahúr ke báp ne, ki sábiq zamáne se nahr ke pár rahtá thá, dúsrá
iláhoṉ kí bandagí kí. 3 Aur maiṉ ne tumháre báp Abirahám ko nahr ke pár se
leke Kanán kí sárí zamín meṉ use sair karwáí, aur us kí nasl ko baṛháyá aur
use Izhák ináyat kiyá. 4 Aur Izhák ko Yaqúb aur Esau baḳhshe, aur Esau ko
Sheír ká kohistán diyá, aur Yaqúb apní aulád samet Misr ko utrá. 5 Tab Músá
aur Hárún ko bhejá aur un sab kámoṉ se jo maiṉ ne waháṉ kíe, Misr ko márá aur
áḳhir ko tumheṉ nikál láyá. 6 Aur tumháre bápdádoṉ ko Misr se nikálá, aur
tum daryá par áe; tab Misríoṉ ne rathoṉ aur sárathíoṉ ko leke Yamm ul súf tak
tumhárá píchhá kiyá. 7 Aur jab unhoṉ ne Ḳhudáwand ko pukárá, to us ne
tumháre aur Misríoṉ ke darmiyán andherá kar diyá, aur daryá ko un par pher
diyá ki unheṉ chhipá liyá, aur tum ne jo kuchh ki maiṉ ne Misr meṉ kiyá, apní

ánkhon se dekhá, aur tum bahut din tak bayábán men rahá kíe. 8 Phir main
tumhen Amúríon kí sarzamín men jo Yardan ke pár rahte the, le áyá; we tum se
laṛe, aur main ne unhen tumháre qábú men kar diyá, so tum un kí sarzamín ke
málik húe, aur main ne unhen tumháre áge halák kiyá. 9 Phir Safúr ká beṭá
Bálak Moab ká bádsháh uṭhá, aur Isráelíon se laṛá, aur Baúr ke beṭe Balaám ko
bulá bhejá, ki tum par lánat kare. 10 Par main ne na cháhá ki Balaám kí sunún,
balki us se bhí tumháre haqq men duá i ḳhair karwáí, aur tumhen us ke háth se
naját baḳhshí. 11 Phir tum Yardan pár utre, aur Yirího men áe, aur Yirího ke
logon ne, Amúríon aur Farizzíon aur Kanáníon aur Hittíon aur Jirjásíon aur
Hawíon aur Yabúsíon ne muqábala kiyá, aur main ne unhen tumháre qabze men
kar diyá. 12 Tab main ne tumháre áge zambúron ko bhejá, jo unhín ke sabab do
Amúrí bádsháh tumháre sámhne se dafa húe, na tumhárí talwár aur na tumhárí
kamán ke sabab. 13 Aur main ne tumhen wuh zamín jis men tum ne mihnat na
kí, aur we shahr jinhen tum ne biná na kiyá, atá kíe, aur tum un men base; aur
tum tákistán aur zaitún ke bágíchon se, jo tum ne nahín lagáe, kháte ho.

14 Pas ab tum Ḳhudawand se ḍaro, aur ḳhális níyat aur sadáqat se us kí
bandagí karo, aur un mábúdon ko ki jinkí tumháre bápdáde nahr ke pár aur Misr
men ibádat karte the, nikál phenko, aur Ḳhudawand kí bandagí karo, 15 Aur
agar Ḳhudawand kí bandagí karná tumhen burá málúm ho, to ḳhair, áj ke din
tum use ki jiskí tum bandagí karoge, iḳhtiyár karo, yá to un mábúdon ko ki jinkí
bandagí tumháre bápdáde nahr ke pár karte the, yá Amúríon ke mábúdon ko ki
jinkí sarzamín men tum baste ho; lekin main aur merá gharáná jo hai, so
Ḳhudawand kí bandagí karegá.

16 Tab logon ne jawáb men kahá, Hargiz aisá na ho ki ham Ḳhudawand ko
chhoṛke dúsrá iláhon kí bandagí karen! 17 Kyúnki Ḳhudawand hamárá Ḳhudá
hai, jo ham ko aur hamáre bápdádon ko zamín i Misr se aur gulámon ke ghar
se chaṛhá láyá, aur jis ne we baṛí qudraten hamárí nazar ke sámhne numáyán
kín, aur hamárí sárí ráhon men jin men ham chalte the, aur un sab logon ke
darmiyán jin men ham wárid húe, ham ko bacháyá. 18 Aur Ḳhudawand ne sab
Amúrí logon ko jo is sarzamín men baste the, hamáre sámhne se ragedá: so ham
bhí usí Ḳhudawand kí bandagí karenge, kyúnki wuh hamárá Ḳhudá hai.

19 Phir Yasúa ne logon ko kahá, Tum Ḳhudawand kí bandagí na kar sakoge,
kyúnki wuh munazzah Ḳhudá aur gayúr Ḳhudá hai, jo tumhárí ḳhatáen aur
tumháre gunáh na baḳhshegá. 20 So agar tum Ḳhudawand ko chhaṛoge aur aj-
nabí mábúdon kí bandagí karoge, to wuh us ke bád ki tum se nekí kar chuká hai,
tum se phir jáegá, aur tum ko dukh degá, aur tumhen faná kar ḍálegá. 21 Tab
logon ne Yasúa ko kahá, Kabhí nahín, balki ham Ḳhudawand hí kí bandagí
karenge. 22 Tab Yasúa ne logon ko kahá, Tum áphí apne úpar gawáh bano, ki
tum ne bandagí karne ke liye Ḳhudawand ko iḳhtiyár kiyá. We bole: Ham
gawáh hain. 23 Tab us ne kahá, Pas ab tum ajnabí mábúdon ko jo tumháre
darmiyán hain, nikál phenko, aur apne dilon ko Ḳhudawand Isráel ke Ḳhudá kí
taraf máil karo. 24 Tab logon ne Yasúa ko kahá, ki Ham, Ḳhudawand apne
Ḳhudá kí ibádat karenge aur us kí bát sunenge.

25 So Yasúa ne us roz logon se ahd kiyá, aur us ke liye Sikm men ek rasm aur
dastúr muqarrar kiyá. 26 Aur Yasúa ne Ḳhudá kí sharíat kí kitáb men in báton

ko likh rakhá, aur ek bará patthar leke balút ke darakht tale jo Khudáwand ke
maqdis men thá, nasb kiyá. 27 Aur Yasúa ne sáre logon ko kahá, ki Dekho, yih
patthar hamárá gawáh hai; kyúnki us ne we sab báten jo Khudáwand ne hamen
farmáín, suní hain; is liye yihí tum par gawáh hai, na ho ki tum apne Khudá se
inkár káro. 28 Phir Yasúa ne logon ko rukhsat kiyá, harek ko us kí mírás kí taraf.
29 Aur aisá húá ki bád in báton ke Nún ká betá Yasúa Khudáwand ká banda
jo ek sau das baras ká buddhá thá, rihlatkar gayá. 30 Aur unhon ne apní mírás
ke atráf men Timnat ul sirah men jo kohistán i Ifráim men koh i Gáas kí samt i
shimál ko hai, use dafn kiyá. 31 Aur baní Isráel Yasúa kí zindagí tak aur un
buzurgon ke waqt tak ki jinkí umr Yasúa ke bád daráz húí, aur Khudáwand ke
sáre kámon ko jo us ne baní Isráel ke liye kíe, jánte the, Khudáwand kí bandagí
karte rahe.

32 Aur Yúsaf kí haddíon ko jinhen baní Isráel Misr se charhá láe the, unhon
ne Sikm ke bích us zamín ke qata men jise Yaqúb ne Sikm ke báp Hamúr ke
beton se sau qasíton par mol liyá thá, gárá; so wuh zamín baní Yúsaf kí mírás
húí.

33 Aur Hárún ká betá Iliazar bhí mar gayá. Aur unhon ne use us pahár men
jo us ke bete Fínihás ká thá, jo kohistán i Ifráim men use diyá gayá thá, dafn kiyá.

QA'ZI'ON KI' KITA'B.

I. BA'B.

1 Aur Yasúa ke marne ke bád yún húí, ki baní Isráel ne Khudáwand se sawál
kiyá, aur kahá, ki Kanán se jang karneko hamáre wáste pahle kaun charhegá? 2 So
Khudáwand ne farmáyá, ki Yihúdah charhegá, aur dekho main ne zamín unke
qabze men kar dí. 3 Tab Yihúdáh ne apne bháí Simon ko kahá, ki Mere hisse
men mere sáth charh, ki ham Kanáníon se laráí karen; aur isí tarah main bhí tere
hisse men tere sáth charhúngá. So Simon uske sáth gayá. 4 Tab Yihúdáh
charhá; aur Khudáwand ne Kanáníon aur Farizzíon ko unke qabze men kar
diyá: aur unhon ne Bazaq men das hazár mard qatl kíe. 5 Aur unhon ne Adun
i Bazaq ko Bazaq men páyá; aur us se lare, aur Kanáníon aur Farizzíon ko márá.
6 Par Adun i Bazaq bhág niklá: aur unhon ne us ká píchhá kiyá, aur já pakrá, aur
uske háthon ke angúthe aur páon ke angúthe káte. 7 Tab Adun i Bazaq ne kahá,
ki Háth páon ke angúthe kate húe, sattar bádsháh mere dastarkhwán parke jháre
húe reze chunke kháte the; so jaisá main ne kiyá thá, waisáhí Khudá ne mujhe
badlá diyá. Phir we use Yirúshálam men láe, aur wuh wahán margayá.

8 Aur baní Yihúdáh Yirúshálam se lare, aur use le liyá, aur use tah teg kiyá,
aur ág se phúnk diyá. 9 Bád us ke baní Yihúdáh utarke un Kanáníon se jo ko-
histán men, aur janúb kí samt men, aur dasht men baste the, lare. 10 Aur Yihúdáh
ne un Kanáníon ká jo Habrún men rahte the, símhná kiyá, (us Habrún ka nám áge
Qaryat Arba thá,) wahán unhon ne Saisí, aur Ahimann, aur Talmí ko márá.

11 Aur wuh waháṉ se Dabíríoṉ par chaṛhí; (aur Dabír ká nám áge Qaryat i Sifr
thí.) 12 Tab Kálib ne kahá, Jo koí ki Qariyat Sifr já máre, aur use le le, to
maiṉ use apní betí Aksah byáh dúngá. 13 Tab Kálib ke chhoṭe bháí Qanaz ke
beṭe Gatniel ne use le liyá: aur usne apní beṭí Aksah use byáh dí. 14 Aur aisá
húá, ki jiswaqt ki wuh us pás játí thí, to us ne use targíb dí, táki wuh apne báp se
ek khet mánge. Phir wuh apne gadhe par se jald utrí; tab Kálib ne use kahá,
Terá kyá iráda hai? 15 Usne use kahá, Mujhe barkat díjiye; ki tú ne jo mujhe
janúbí zamín baḳhshí; to mujhe pání ke chashme bhí de. Tab Kálib ne aáli chash-
me aur sáfil chashme use diye.

16 Tab Músá ke sasure Qaine ki aulád Qaryat i naḳhl se baní Yihúdáh ke sáth
Yihúdáh ke bayábán ko, jo Arád kí janúb meṉ hai, chaṛhí; aur waháṉ jáke basí.

17 Aur Yihúdáh apne bháí Simon ke sáth gayá, aur unhoṉ ne un Kanáníoṉ
ko jo Safát meṉ rahte the, já márá, aur qarie ko haram kar diyá; aur uská nám
Hurmah rakhá. 18 Aur Yihúdáh ne Azzah aur uskí nawáhí, aur Asqalán aur us
kí nawáhí, aur Aqrún aur uskí nawáhí ko le liyá. 19 Aur Ḳhudawand Yihúdáh
ke sáth thá, aur us ne kohistáníoṉ ko ḳhárij kiyá, par sahrá nashínoṉ ko ḳhárij na
kar saká, kyúnki un pás lohe kí ratheṉ thíṉ. 20 Tab unhoṉ ne Habrún Músá ke
kahne ke muwáfiq Kálib ko diyá: aur us ne waháṉ se Anák ke tín beṭoṉ ko nikáb
diyá.

21 Aur baní Binyamín un Yabúsíoṉ ko jo Yirúshálam meṉ rahte the, dafa na
kiyá: so Yabúsí baní Binyamín ke sáth áj ke din tak Yirúshálam meṉ baste haiṉ.

22 Aur Yúsaf ká gharáná bhí Baitel par chaṛh gayá: aur Ḳhudawand un ke
sáth thá. 23 Aur Yúsaf ke gharáne ne jásúsí karne ke wáste Baitel ko bhejá,
aur us shahr ká nám áge Lauz thá. 24 So jásúsoṉ ne ek shaḳhs ko, jo shahr se
nikalte dekhá; to us se kahá, ki Shahr meṉ ghusne kí ráh ham ko batlá, ki ham
tujh se nekí karenge. 25 Chunánchi usne shahr meṉ ghusne kí ráh unheṉ batáí,
aur unhoṉ ne shahr ko tah teg kiyá; aur us shaḳhs ko us ke sáre gharáne samet
jítá chhoṛa. 26 Aur wuh shaḳhs Hittíoṉ kí sarzamín meṉ gayá, aur waháṉ ek
shahr banáyá, aur us ká nám Lauz rakhá: chunánchi áj tak us ká yehí nám hai.

27 Aur baní Manassí ne bhí Bait Shyán aur uske dihát ko, aur Taanák ko aur
uske dihát ko, aur Dár ke bashindoṉ ko aur us ke dihát ko, aur Ibliám ke báshin-
doṉ ko aur us ke dihát ko, aur Majidda ke báshindoṉ ko aur us ke dihát ko ḳhárij
na kiyá: ki Kanání use zamín par basne ká isrár karte the. 28 Aur jab Isráelíoṉ
ne zor pakṛá, to Kanáníoṉ se ḳhiráj liyá, par unheṉ bilkull ḳhárij na kiyá. 29 Aur
baní Ifráim ne bhí un Kanáníoṉ ko jo Jizr meṉ baste the, na nikálá; so Kanání
Jizr ke báshindoṉ ke darmiyán baste the. 30 Aur baní Zabúlún ne bhí Qitrún,
aur Nahalál ke logoṉ ko na nikálá; so Kanání un meṉ búdobásh karte the, aur
ḳhiráj dete the. 31 Aur baní Ishakar ne bhí Akká, aur Saidá, aur Ahláb, aur
Akzíb, aur Hilbah, aur Afíq, aur Raháb ke rahnewáloṉ ko ḳhárij na kiyá. 32 Balki
Yasírí un Kanáníoṉ ke darmiyán, jo us sarzamín ke báshinde the, baste the; aur
unhoṉ ne unheṉ ḳhárij na kiyá. 33 Aur baní Naftálí ne bhí Baitshams, aur
Baitanát ke basnewáloṉ ko ḳhárij na kiyá, so we un Kanáníoṉ meṉ jo waháṉ
rahte the, base: lekin Baitshams aur Baitanát ke báshinde unheṉ ḳhiráj dete the.
34 Aur Amúrí ne baní Dán ko kohistán meṉ tang pakṛá: ki unhoṉ ne unheṉ
nasheb meṉ utarne kí ruḳhsat na dí: 35 Aur Amúríoṉ ne cháhá, ki we Háriharis

ke koh meṉ Aiyalún meṉ útreṉ, aur Saalabím meṉ baseṉ; aur baní Yúsaf ká háth
zoráwar huá, ki un se ḳhiráj liyá. 36 Aur Amúríoṉ ke sarhaddeṉ Aqrún kí chaṛháí
se, aur paháṛ se, us ke fauq se thíṉ.

II. BAB.

1 Tab Ḳhudá'wand ká ek firishta Gilgál se Bokím ko áyá, aur us ne kahá, Maiṉ
ne tumheṉ Misr se chaṛháyá, aur tumheṉ is sarzamín meṉ, jis kí bábat maiṉ ne
tumhárí bápdádoṉ se qasam kí thí, leáyá; aur maiṉ ne kahá, ki maiṉ hargiz tum
se ahd shikne na karúngá. 2 So tum is sarzamín ke báshindoṉ ke sáth ahd na
bándho; aur túm us ke mazbahoṉ ká dháo; par tum ne merí farmánbardárí na kí:
tum ne yúṉ kyúṉ kiyá. 3 Isíwáste maiṉ ne bhí kahá, ki maiṉ un ko tumháre áge
se dafa na karúngá; balki we tumhárí paslíoṉ ke kánte, aur un ke mábúd tumháre
liye phande honge. 4 Aur aisá húá, ki jab Ḳhudá'wand ke firishte ne sáre baní
Isráel ko ye báteṉ kahíṉ, to we chillá chilláke rone lage. 5 Aur unhoṉ ne us
jagah ká nám Bokím rakhá: waháṉ unhoṉ ne Ḳhudá'wand ke liye qurbáníáṉ
chaṛháíṉ.

6 Aur jab ki Yasúa ne jamáat ko ruḳhsat kiyá thá, to baní Isráel meṉ se harek
apní mírás par gayá thá, táki us zamín ko qabze men láwe. 7 Aur we log jab
ki Yasúa jítá thá, aur jab tak ki we buzurg jo Yasúa ke bád bahut umr tak jíte
the, jinhoṉ ne ki Ḳhudá'wand kí sáre kámil qudrateṉ, jo usne Isráel ke liye kíṉ
dekhí thín, tab tak Ḳhudá'wand kí ibádat karte rahe. 8 Aur Nún ká beṭá
Yasúa, Ḳhudá'wand ká banda, ek sau das baras ká buṛhá hoke margáyá. 9 Aur
unhoṉ ne uske maurúsí zamín Timnatharis meṉ, koh Ifráim ke bích, jo koh i
Gaas kí uttar kí samt ko hai, use dafn kiyá.

10 Garaz us qaran ke sáre log apne bápdádoṉ meṉ já shámil hue; aur unke
bád aur qaran paidá huí, jis ne na Ḳhudá'wand ko pahchání, aur na un kámoṉ
ko jo usne Isráel ke liye kiye the: 11 Tab baní Isráel ne Ḳhudá'wand ke áge
badkáríáṉ kíṉ aur Bál kí bandagí karne lage. 12 Aur unhoṉ ne Ḳhudá'wand
apne bápdádoṉ ke Ḳhudá ko, jo unheṉ zamín i Misr se nikál diyá thá, chhoṛdiyá
aur ajnabí mábúdoṉ kí, jo us nawáh ke logoṉ ke the, bandagí kí, aur un ke áge
sijde kiye, aur Ḳhudá'wand ko gusse meṉ láe. 13 So unhoṉ ne Ḳhudá'wand
ko tark kiyá, aur Bál aur Yasírat kí bandagí kí. 14 Tab Ḳhudá'wand ká qahr
Isráel par mushtál húá, aur us ne un ko gáratgaroṉ ke qabze meṉ kar diyá, jinhoṉ
ne unheṉ gárat kiyá, aur unheṉ unke dushmanoṉ ke háth, jo áspás the bechá, kí
we phir apne dushmanoṉ se muqábila na kar sake. 15 Aur we jaháṉ kahíṉ játe
the, Ḳhudá'wand ká háth buráí ke liye un par thá, jaisá Ḳhudá'wand ne farmáyá
thá, aur jaisá ki Ḳhudá'wand ne un se qasam khái thí: so un par niháyat tangí
húí. 16 Tab Ḳhudá'wand ne qázíoṉ ko khaṛá kiyá, jinhoṉ ne unke gárat-garoṉ
ke háth se chhuṛáyá. 17 Lekin unhoṉ ne apne qázíoṉ kí bhí farmánbardárí na kí,
ki ajnabí mábúdoṉ ke pairau hoke ziná karte the, aur unheṉ sijda karte the: aur
we us ráh se ki jis ráh par un ke bápdáde Ḳhudá'wand kí farmánbardárí karke
chalte the, bahut jald bargashta húe, aur unke se kám na kiye. 18 Aur jab Ḳhudá'-
wand ne un ke liye qázíoṉ ko khaṛá kiyá, to Ḳhudá'wand qází ke sáth thá, aur
wuh unheṉ unke dushmanoṉ ke háth se, jab tak ki qází jítá thá, chhuṛátá rahá; is

liye ki Ḳhudawand un ke kúṛhne se, jo we apne satánewáloṉ aur dukh denewáloṉ
ke sabab se karte the, dilgír hotá thá. 19 Aur aisá húá, ki jab wuh qází margayá,
to we phir bargashta húe aur apne bápdádoṉ kí nisbat apne taiṉ ziyáda ḳharáb
kiyá, aur butoṉ kí pairawí kí, aur un ke áge sijde kiye: aur we na to apne bure
kámoṉ se báz áe, aur na apní ḳharáb ráhoṉ se. 20 Tab Ḳhuda'wand ká gazab
Isráel par bhaṛká; aur us ne kahá, ki Azbaski un logoṉ ne mere us ahd se, jo
maiṉ ne un ke bápdádoṉ se bándhá thá, tajwuz kiyá, aur merá kahá na suná, 21 To
maiṉ bhí ab un qaumoṉ meṉ se ki jinheṉ Yasúa chhoṛkar margayá, kisí ko bhí un
ke áge se dafa na karúngá. 22 Táki maiṉ baní Isráel ko un qaumoṉ ke sabab
ázmáúṉ, ki we Ḳhuda'wand kí ráh par apne bápdádoṉ kí tarah chalenge, ki
nahín. 23 So Ḳhuda'wand ne un qaumoṉ ko chhoṛá, ki unheṉ jald halák na
kiyá; aur Yasúa kí háth meṉ unheṉ na sompá.

III. BAB.

1 Ye we qaumeṉ haiṉ ki jinheṉ Ḳhudawand ne chhoṛá, táki Isráel ko un ke
sabab ázmáe; un sab ko jo Kanán kí laṛáíáṉ na jánte the; 2 Faqt is liye ki baní
Isráel kí nasl ke we log jo pahle unheṉ na jánte the, so un ko pahchánke laṛáí
síkheṉ. 3 So we Filistíon ke pánch qutb aur sáre Kanání aur Saidání, aur Hawí
the, jo koh i Lubnán meṉ, aur koh i Bál i Harmún se leke Hamát ke madḳhal
tak baste the. 4 Ye is liye báqí rahe, táki un ke sabab Isráel ká tajriba kiyá jáwe,
aur jáná jáwe, ki we Ḳhudawand ke un hukmoṉ ko, jo us ne Músá kí márifat un
ke bápdádoṉ ko kiye the, sunenge ki nahín.

5 So baní Isráel Kanáníoṉ, aur Hawíoṉ, aur Amúríoṉ, aur Farizzíoṉ aur Hittíoṉ,
aur Yabúsíoṉ meṉ baste the. 6 Aur unhoṉ ne un kí beṭíoṉ se nikáh kiye, aur
apne beṭíáṉ un ke beṭoṉ ko dín, aur un ke mábúdoṉ kí bandagí kí. 7 So baní
Isráel ne Ḳhuda'wand ke áge badkárí kí, aur Ḳhuda'wand apne Ḳhudá ko bhúle,
aur Bálín o Yasírat kí bandagí kí. 8 Tab baní Isráel par Ḳhuda'wand ká qahr
mushtál húá, aur us ne unheṉ Harán ke bádsháh Kúshan Risataím ke supurd
kiyá: so we Kúshan-Risataím kí gulámí áṭh baras tak karte the. 9 Tab baní Isráel
ne Ḳhuda'wand se faryád kí, aur Ḳhuda'wand ne baní Isráel ke naját denewále
ko uṭháyá, aur Kálib ke chhoṭe bháí Qanaz ke beṭe Gutniel ne unheṉ chhuṛáyá.
10 Aur Ḳhuda'wand kí rúh us par útrí, aur wuh Isráel ká hákim húá, aur jang
ke liye niklá: tab Ḳhudawand ne Harán ke bádsháh Kúshan-Risataím ko us ke
háth meṉ somp diyá; aur us ká háth Kúshan-Risataím par sábit rahá. 11 Aur us
sarzamín meṉ chális baras tak chain rahá: bád us ke Qanaz ká beṭá Gutniel mar
gayá.

12 Phir baní Isráel ne Ḳhudawand ke áge gunáh kiye: tab Ḳhuda'wand ne
Moab ke bádsháh Iglún ko Isráel par qawí kiyá; kyúnki we Ḳhuda'wand ke
rúbarú phir badkárí karne lage the. 13 Aur us ne baní Ammún aur baní Amáliq
ko apne sáth jama kiyá, aur jáke Isráel ko márá, aur Naḳhistán ká shahr le liyá.
14 So baní Isráel aṭhárah baras tak Moab ke bádsháh Iglún kí gulámí karte rahe.
15 Phir baní Isráel Ḳhuda'wand ke áge chilláe, aur Ḳhuda'wand ne Binyamín ke
beṭe, Jirá ke beṭe Ahúd ko, jo báyáṉ háth thá, unke chhuṛáne ke liye uṭháyá; aur
baní Isráel ne us ki márifat Moab ke bádsháh Iglún ke liye hadya na bhejá.

16 Aur Ahúd ne apne liye ek dodhárí talwár, ek háth ke lambí, banwáí; aur use
apne jáme ke tale, dahní rán kí samt bándhá. 17 Aur Moab ke bádsháh Iglún
ke pás hadya láyá; aur Iglún bará farbi ádmí thá. 18 Aur aisá húá ki jab wuh
hadya guzrán chuká, to un logon ko jo hadya láe the, rukhsat kiyá. 19 Aur wuh
áp us butkháne se jo Gilgál meṉ hai phirá, aur áke kahá, ki Ai bádsháh, mujhe
tujh se ek bhed kí bát hai: wuh bolá, Chup rah. Tab sáre házirín wáháṉ se uṭh
gae. 20 So Ahúd us pás gayá; us waqt wuh sardí ke bálákháne meṉ jo apne
liye banáyá thá, akelá baiṭhá thá: tab Ahúd ne kahá, Tere liye mujh pás Khudá-
wand kí bát hai. Tab wuh Kúrsí par se uṭh khaṛá húá. 21 Tab Ahúd ne apná
báyáṉ háth daráz kiyá, aur dahne rán par se wuh talwár lí, aur us ká tond meṉ
ghuseṛ dí. 22 Aur phal qabze samet dúb gayá; aur talwár ojh meṉ aṭak rahí,
aisá ki wuh use us ke tond se nikál na saká; aur gandagí nikal paṛí. 23 Tab
Ahúd ne barámade meṉ báhar áke, bálákháne ke darwáze band kiye, aur qufl
lagáe. 24 Aur jab wuh nikal gayá, to us ke khádim áe; aur bálákháne ke
darwáze ko muqafl dekhke bole, ki Wuh beshakk sarde ke kamare meṉ páoṉ
ḍhámp baiṭhá kartá hai. 25 Aur unhoṉ ne yaháṉ tak tákhír kí, ki pashemán
húe; aur jab dekhá ki koí bálákháne ke darwáze nahíṉ kholtá hai; tab unhoṉ ne
kunjí lí, aur darwáze khole: aur apne málik ko dekhá, ki zamín par mará paṛá
hai. 26 Aur unke tákhír karne meṉ Ahúd bhág gayá, aur butkháne se guzar
gayá, aur Sahíra meṉ jáke bachá. 27 Aur waháṉ játe hí us ne koh i Ifráim par
chaṛhke narsingá phúnká, tab baní Isráel us ke sáth paháṛ par se utre, aur wuh
unke áge húá. 28 Aur us ne unheṉ kahá, Mere píchhe píchhe chale chalo; ki
Khudáwand ne tumháre Moabí dushmanoṉ ko tumháre qabze meṉ kar diyá.
So we us ke píchhe níche utre, aur Yardan ke ghátoṉ ko jo Moab ke samt the,
gherá: aur ek ko bhí pár utarne na diyá. 29 Us waqt unhoṉ ne das hazár mard
ke qaríb, jo bilkull mote aur bahádur the, Moab meṉ qatl kiye; un meṉ se ek bhí
na bachá. 30 So Moab us din baní Isráel ke qábú meṉ áyá; aur us sarzamín
meṉ assí baras aman rahá. 31 Bád us ke Anat ká beṭá Shamjar khaṛa húá, aur us
ne Filistí chha sau mard paine se máre: aur us ne bhí baní Isráel ko naját dí.

IV. BAB.

1 Aur jab Ahúd margayá, to baní Isráel phir Khudáwand ke gunáh karne lage.
2 So Khudáwand ne unko Kanán ke bádshád Yabín ke háth meṉ, jo Hasúr
meṉ sultanat kartá thá, sompá; aur uske lashkar ke sardár ká nám Sisará thá: wuh
Hasrat ul Jawín meṉ rahtá thá. 3 Tab baní Isráel Khudáwand ke áge chilláe,
ki us pás lohe kí nau sau ratheṉ thíṉ: un ne bís baras tak bashiddat baní Isráel ko
satáyá. 4 Us waqt Lafidot kí jorú Dabúrah nabiyá baní Isráel kí hákim thí,
5 Aur koh i Ifráim meṉ Rámat aur Baitel ke darmiyán Dabúrah ke khurme ke bích
rahtí thí. Tab baní Isráel us pás faisale ke liye chaṛhe. 6 Usne raqám Naftálí
se Abinuam ke beṭe Baraq ko bulá bhejá aur kahá, ki Kyá Khudáwand Isráel ke
Khudá ne hukm nahíṉ kiyá, ki Já aur Tabor ke paháṛ ke sámhne logoṉ ko khínch,
aur baní Naftálí aur baní Zabúlún meṉ se das hazár apne sáth le. 7 Aur maiṉ
nahr i Qaisun par Sisará ko lashkar Yabín ke sardár, aur uskí rathoṉ, aur uskí
guroh ke muqábil tujh pás láungá, aur use tere qábú meṉ kar dúngá. 8 Aur

Baraq ne use kahá, Agar tú mere sáth áegí, to main jáúngá, aur jo tú mere sáth na
áegí, to main na jáúngá. 9 Wuh bolí, Main tere sáth chalúngí: lekin us safar
men, jo tú karte hai, terí kuchh izzat na hogí; kyúnki Ḳhudawand Sisará ko ek
aurat ke háth men supurd karegá. So Daburah uṭhí aur Baraq ke sáth Qádis ko
gaí. 10 Aur Baraq ne baní Zabúlún aur baní Naftálí ko Qádis men buláyá. So
wuh das hazár mard apne hamráh leke charhá, aur Dabúrah bhí uske sáth charhí.
11 Ab Hibr Qainí jo Músá ke sasure Hubáb ke nasl se thá, Kín se áp ko alag
kiyá, aur Zaanain men balút ke daraḳht ke pás, jo Qádis ke lag bhag hai, apná
ḳhaima khaṛá kiyá. 12 Tab Sisará ko ḳhabar pahunchí, ki Abhí Abinuam ká
beṭá Baraq koh i Tabor par chaṛhá. 13 Aur Sisará ne lohe kí apne sárí rathen,
jo nau sau thín, aur apne sáth ke sáre log se nahr i Qaisún par faráham kiyá. 14
Tab Dabúrah ne Baraq ko kahá ki Uṭh, kyúnki yih wuh din hai, ki Ḳhudawand
Sisará ko tere háth men detá hai: kyá Ḳhudawand tere áge ḳhurúj nahín kartá
hai? Tab Baraq koh i Tabor se názil húá, aur das hazár mard us ke píchhe the.
15 Tab Ḳhudawand ne Sisará ko, aur sárí uskí rathon, aur us ke sáre lashkar ko
talwár kí dhár se Baraq ke sámhne shikast dí, yahán tak ki Sisará rath par se utar-
ke paidal bhágá. 16 Aur Baraq rathon aur lashkar ko ragede gayá: chunánchi
Sisará ká sárá lashkar talwár se márá paṛá, aur ek bhí na bachá. 17 Aur Sisará
paidal bhágke Hubáb Kanání kí jorú Yáil ke ḳhaime men ghusá, is liye ki Hasúr
ke bádsháh Yabín, aur Hubáh Kanání ko gharáne men sulh thí. 18 Tab Yáil
Sisará milne ko niklí, aur use kahá, ki Ai mere ḳhudáwand mujh pás kináre á,
mujh pás kináre á, aur daṛ mat. Aur jab ki wuh us ke ḳhaime men kináre gayá,
to us ne use kammal uṛhá diyá. 19 Tab us ne use kahá, ki Ek ghúnṭ pání mujhe
ináyat kíjiye, ki main pyásá hún. So us ne dúdh kí ek mashk kholí, aur piláke
phir use chhipá diyá. 20 Phir us ne Yáil ko kahá, ki Ḳhaime kí darwáze par
khaṛí rah: aur ittifáqá agar koí áwe, aur mujh se púchhe aur kahe, ki Yahán koí
mard hai? to kahiye ki Nahín. 21 Tab Hubáb Kanání kí joru Yáil ne ḳhaime
kí ek meḳh uthái aur ek meḳhchú ko háth men liyá, aur dabe páon us pás jáke aur
meḳh us kí kampattí par dharke aisí gáṛí ki zamín men já dhasí: kyúnki wuh bhárí
ḳhwáb men thá, aur mánda hogayá thá: so wuh margayá. 22 Aur dekho, jab ki
Baraq Sisará ko ragedtá áyá, to Yáil use milne niklí, aur use kahá, ki Main tujhe
wuh shaḳhs jise tú ḍhúndtá hai, dekhá dún. Aur jab wuh us ke ḳhaime men
dáḳhil húá, to dekhá, ki Sisará marí paṛá hai, aur meḳh us kí kampattí men hai. 23
So Ḳhudá ne us din Kanán ke bádsháh Yabín ko baní Isráel ke maglúb kiyá. 24
Aur baní Isráel ke háth niháyat zor pakṛ chale, ki Kanán ke bádsháh par gálib
húe, yahán tak ki unhon ne Sháh i Kanán Yabín ko káṭ ḍálá

V. BAB.

1 Usí din Dabúrah aur Abinuam ke beṭe Baraq ne gít gáe, aur bole: 2 Ḳhuda-
wand ko mubárakbíd kaho, ki Isráel men peshwá pesh játe the, aur log ḳhushí
se jang ko nikalte the. 3 Suno, ai bádsháho, aur kán dharo, ai sháhzádo, ki
main Ḳhuda'wand ke liye gáúngí, main Ḳhudawand Isráel ke Ḳhudá ke liye
tasbíh karúngí. 4 Ai Ḳhuda'wand, jab ki tú ne Sheír se ḳhurúj kiyá, aur Adúm
ke sahrá se kúch kiyá, to zamín larazí, aur ásmán ṭapake, aur badlí se bhí

búndíáṉ paríṉ. 5 Pahár Ḳhudawand ke áge pighle, aur yih koh i Síná bhí
Ḳhudawand Isráel ke Ḳhudá ke áge. 6 Anát ke beṭe Shamjar ke dinoṉ meṉ Yáil
ke aiyám meṉ, sháhráheṉ suní ho gaí thíṉ, aur sáḳhte rástoṉ ke musáfir teṛhí ráhoṉ
se játe the. 7 Sarguroh Isráel meṉ se mauqúf ho gae, we mauqúf ho gae, jab
tak ki maiṉ Dabúrah barpá húí, jab tak ki maiṉ Isráel meṉ má hone ko uṭhí.
8 Unhoṉ ne naye mábúd iḳhtiyár kíe : tab darwázoṉ par laṛáíán húíṉ. Kyá chálís
hazár baní Isráel ke darmiyán ek ḍhál yá ek neza nazar paṛtá thá? 9 Merá dil
Isráel ke asákashoṉ kí taraf máil hai, un logoṉ kí taraf jo ḳhushí se jang ko
nikle. Ḳhudawand ko mubárakbád kaho! 10 Tum jo safed gadhoṉ par
chaṛhte ho, aur tum jo adálat par baiṭhte ho aur ráh chalte ho, alápo: 11 Us
yúbal ke sabab jo taláboṉ ke darmiyán ganímat bánṭnewáloṉ se hotá hai: waháṉ
we Ḳhudawand kí sadáqat kí saná karte haiṉ, aur us kí sadáqat kí jo Isráel meṉ
us kí taraf se sarguroh hai. 12 Tab Ḳhudawand ke log pháṭakoṉ meṉ wárid ho
áe: Jág, jág, O Dabúrah! jág, jág aur gít gá! Uṭh, Baraq bin Abinuam, aur apne
bandhúoṉ ko bándhne ko chal! 13 Phir usne bache húoṉ ko logoṉ ke zabardastoṉ
par wárid kiya, Ḳhudawand ne mujh ko jabbároṉ par wárid kiyá. 14 Ifráim meṉ
se log áe, jinkí jaṛ Amáliq ke ḳhiláf thá, bád us ke Binyamín apne goloṉ ko leke
chaṛh áyá; Makír meṉ se asákash wárid húe aur Zabúlún se qalamdár safir. 15 Aur
sardár Ishakár meṉ se Dabúrah ke hamráh húe; aur Ishakár, jo Baraq ká takya thá,
us ká pairau hokemaidán meṉ chaṛhá. 16 Rúbin kí nahroṉ pás dil kí baṛí saláheṉ
húíṉ. Tú kaheko bheṛsáloṉ meṉ rahá kartá thá, ki galloṉ ká mímiyáná suná
kare? Rúbin kí nahroṉ pás baṛí dilí tajwízeṉ to húíṉ. 17 Jiliád Yardan pár
sákin rahá; aur Dán to káheko apne náoṉ meṉ ho ráhá? Yasar samundar ke
kanáre par baiṭhá, aur apne bandaroṉ meṉ rahá. 18 Zabúlún ke log apní ján ko
maut ke ḳhatre meṉ ḍálte the, aur ahl i Naftálí bhí maidán ke chaṛháo meṉ aisáhí
karte the. 19 Bádsháh áe, aur laṛe: tab Kanán ke bádsháh ne Taanak meṉ
daryá i Majiddá pás laṛe: we rúpe kí bizáat par qábiz na húe. 20 Ásmán par
se laṛe, sitáre apne rástoṉ meṉ se Sisará se laṛe. 21 Rúd i Qaisún unheṉ bahá
legayá, rúd i qadím, rúd i Qaisún. Ai merí ján, tú zoráwaroṉ ko pámál kar!
22 Tab ghoṛoṉ ke sum ḍapṭáte ḍapṭáte the us ke baháduroṉ ke dauṛáne se.
23 Tum Meroz par lánat karo, Ḳhudawand ká firishta bolá, us ke báshindoṉ
par lánat karo, ki we Ḳhudawand kí kumak karne ko, Ḳhudawand kí kumak
karne ko jabbároṉ ke muqábil na áe. 24 Hibr Qainí kí jorú Yáil sab auratoṉ se
mubárak ho, wuh un auratoṉ se jo ḳhaimoṉ meṉ haiṉ, mubárak ho! 25 Us ne
pání mángá, us ne dúdh diyá: us ne amíroṉ kí qáb meṉ maska nazdík kiyá.
26 Us ne apná háth meḳh par ḍálá, aur dahná háth kárígar ke meḳhchú par; aur
meḳhchú se Sisará ko márá aur us ke sir ko kuchlá aur phoṛá aur us kí kampattí
wárpár chhedí. 27 Wuh us ke qadamoṉ ke áge sarnigún húá, wuh gir paṛá aur
loṭ poṭ ho gayá; wuh us ke qadamoṉ ke áge sarnigún húá, wuh gir paṛá, jaháṉ
wuh sarnigún húá, waháṉ hí wuh girke mar gayá. 28 Sisará kí má ne gurfe se
jhánká aur jharoke se chiláí ki us kí gáṛí áne meṉ itní der kyúṉ logí? Us kí
gáṛíoṉ ke pahiye kyúṉ aṭak rahe? 29 Us kí dánishmand bíbí ne use jawáb diyá,
balki usne hí áp apne jawáb meṉ kahá, Kyá unhoṉ ne kuchh nahíṉ páyá, aur lúṭ
nahíṉ bánṭí, harek pahlawán ko ek ek yá do do parí auratęṉ, aur Sisará ko
búqalamún ḳhilát, aur búqalamún sozní ká ḳhilát, aur búqalamún sozní ke do

khilát lút uthánewálon kí girdanon ke liye? 31 Isí tarah, Ai KHUDA'WAND, tere
sáre dushman halák howen, aur tere mahabbat karnewále súraj ke mánind howen,
j b ki wuh apne zor se tulú hotá hai! Aur zamín men chálís baras aman rahá.

VI. BAB.

1 Pher baní Isráel ne KHUDA'WAND ke áge gunáh kíe: tab KHUDA'WAND ne un-
hen sát baras tak Midyáníon ke háth men supurd kiyá. 2 Aur Midyáníon ká
háth Isráel par qawí húá, aur Midyáníon ke sabab baní Isráel ne apne liye paháron
men garhe aur gár, aur panáh ke maqám banáe. 3 Aur aisá hotá thá, ki jab baní
Isráel kuchh bote the, to Midyání aur Amáliqí aur baní Qidm unke muqábil
charh áte the. 4 Aur un ke sámhne khaimá istáda karke kheton ke hásil Azah
ke dakhil hone ká muqám tak barbád karte the; aur baní Isráel ke liye ek zará bhí
khurák na rahne dete the, na bher bakrí, na gáe bail, na gadhá. 5 Kyúnki we apne
mawáshí aur apne khaimon samet tiddíon ke dall ke mánind áte the, aur un ká aur
un ke únton ká shumár na thá, aur áke unkí sarzamín ko barbád kar játe the. 6
So baní Isráel Midyáníon ke sabab niháyat miskin hoke KHUDA'WAND ke áge
chilláe. 7 Aur aisá húá, ki jab baní Isráel ne Midyáníon ke háth se KHUDA'WAND
ke áge faryád kí, 8 To KHUDA'WAND ne baní Isráel pás ek nabí bhejá, jisne unhen
kahá, ki KHUDA'WAND Isráel ká Khudá yún farmátá hai, ki main tum ko Misr se
charhá láyá, aur main tumhen gulámon ke ghar se nikál láyá. 9 Aur main ne
Misríon ke háth se aur un sab ke háth se jo tumhen satáte the, chhuráyá, aur
tumháre sámhne se unhen dafa kiyá, aur un ká mulk tum ko diyá. 10 Aur main
ne tumhen kahá, ki KHUDA'WAND tumhárá Khudá main hún: so tum un Amúríon
ke mábúdon se, ki jinke mulk men baste ho, mat daro; par tum merí sadá ke
shinawá na húe. 11 Phir KHUDA'WAND ká ek firishta áyá, aur balút ke darakht
tale Ufrah men baithá; yih darakht Abiazar Yoas ká thá, aur us waqt us ka betá
Jidaún ek kolhú men gehún jhár rahá thá, ki Midyáníon ke háth se bacháwe. 12 So
KHUDA'WAND ká firishta use dekhái diyá, aur kahá, ki KHUDA'WAND tere sáth hai,
ai bahádur pahlawán. 13 Jidaún ne usa kahá, Ai málik mere, agar KHUDA'WAND
hamáre sáth hai, to ham par ye sab hádise kyún pare? aur kahá hai, Us kí we
qudraten, jo hamáre bápdádon ne ham se bayán kín aur kahá, KHUDA'WAND ham
ko Misr se nahín nikál láyá? lekin ab KHUDA'WAND ne hamko chhordiyá, aur ham
ko Midyáníon ke háthon men somp diyá. 14 Tab KHUDA'WAND ne us par nigáh ki,
aur kahá, ki Apne use quwat ke sáth já, ki tú baní Isráel ko Midyáníon ke háth se
naját degá: kyá main tujhe nahín bhejtá? 15 Usne use kahá, Ai mere KHUDA-
WAND, main kis tarah baní Isráel ko bacháún, dekh ki merá gharáná baní Manassí
men zalíl hai, aur main apne bápdádon ke gharáne men sab se chhotá hún. 16
KHUDA'WAND ne use farmáyá, ki Main tere sáth húngá, aur tú sáre Midyáníon ko
is tarah ki jaisá ek shakhs ko qatl karte hain, már legá. 17 Tab usne use kahá, ki
Agar ab main ne terí nigáh men hurmat pái, tú mujhe koí nishán dikhá, ki jis se
main jánún ki mujh se tú hí boltá hai. 18 Aur main terí minnat kartá hún, jab
tak ki main tujh pás phir áún, aur apní hadiya nikál láún, aur tere áge guzránún,
tab tak tú yahán se qadam na utháiyo. So usne kahá, ki Jab tak tú phir áegá, tab
tak main thahrá rahúngá. 19 Tab Jidaún gayá, aur usne bakrí ká ek bachá, aur

ek ser bhar áṭe kí fatírí roṭíáŋ taiyár kíŋ, aur gosht ko usne tabáq meŋ rakhá, aur
shorbá ek káse meŋ ḍálke us ke liye balút ke darakht tale láke guzráná. 20 Tab
Ḳhudá ke firishte ne use kahá, ki Is gosht aur fatírí roṭíoŋ ko lejáke us patthar
par rakh, aur us par shorbá ḍál: so usne waisáhí kiyá. 21 Tab Ḳhudáwand ke
firishte ne us asá kí nok se, jo uske háth meŋ thá, gosht aur roṭíáŋ ko chhúá aur us
patthar se ág niklí, aur gosht aur fatírí roṭíáŋ khágaí, aur Ḳhudáwand ká firishta
uskí nazar se gáib hogayá. 22 Jab Jidaún ne dekhá ki wuh Ḳhudáwand ká
firishta thá, to Jidaún ne kahá, Afsos hai, ai Málik Ḳhudáwand, ki maiŋ ne Ḳhudá-
wand ke firishte ko ámne sámhne dekhá. 23 So Ḳhudáwand ne use kahá,
as salám alaik ḳhauf na kar, ki tú na maregá. 24 Tab Jidaún ne waháŋ Ḳhudá-
wand ke liye mazbah banáyá, aur uská nám Ḳhudá'wand salám rakhá: so wuh
Abiazrí kí Ufrah meŋ áj ke din tak maujúd hai. 25 Aur aisá húá ki usí rát
Ḳhudá'wand use kahá, ki Apne báp ká jawán bachhrá aur ek aur bachhrá jo sát
baras ká howe le, aur Bál ká mazbah jo terí báp ká hai, ḍhá de, aur us par ki
Yasírat káṭ ḍál. 26 Aur Ḳhudáwand apne Ḳhudá ke liye us patthar par jis tarah
tujhe hukm kiyá gayá, ek mazbah baná, aur us dúsre bachhre ko leke us yasíre kí
lakríoŋ ke sáth, ki jise tú káṭegá, charháwá guzrán. 27 Tab Jidaún ne apne chá-
karoŋ se das ádmí liye, aur jaise ki Ḳhudáwand ne use farmáyá thá, kiyá, aur as-
baski wuh yih kám din meŋ karne se apne báp ke ḳhándán aur us shahr ke báshin-
doŋ se ḍará; is liye us ne yih rát ko kiyá. 28 Aur jab us shahr ke log subh
sawere úṭhe, to kyá dekhte haiŋ, ki Bál ká mazbah ḍháyá húá paṛá hai, aur us
par ki yasírá kaṭí paṛí hai, aur us mazbah par jo biná kiyá gayá thá, wuh dúsrá
bachhṛá chaṛháwá chaṛhá hai. 29 Tab unhoŋ ne ápas meŋ kahá, Wuh kaun hai
jisne yih kám kiyá? aur jab unhoŋ ne tahqíqát aur pursish kí, to logoŋ ne kahá ki
Yoas ke beṭe Jidaún ká yih kám hai. 30 Tab us shahr ke logoŋ ne Yoas ko kahá,
ki Apne beṭe ko nikál lá, táki qatl kiyá jáwe; is liye ki us ne Bál ká mazbah
ḍháyá, aur us par kí yasíra káṭ ḍálí. 31 Yoas ne un sabhoŋ ko, jo us ke sámhne
khaṛe húe the, kahá, Kyá tum Bál ke wáste jhagṛí karte ho, aur tum use bacháyá
cháhte ho? Jo koí ki us kí taraf se jhagṛá kartá hai, so wuh áj hí subh márá jáe.
Agar wuh Ḳhudá hai, to áp hí apne liye jhagṛe; ki us ká mazbah faláne ne girá
diyá. 32 Is liye us ne us din se us ká nám Yarubbál rakhá, aur kahá, ki Bál áp
us se raib kare; is liye ki faláne ne us ká mazbah girá diyá.

33 Tab sáre Midyání, aur Amáliqí aur mashriq ke log báham jama húe, aur
pár utre, aur Yazrael ke wádí meŋ ḳhaime khaṛe kiye. 34 Tab Ḳhudá'wand kí
Rúh ne Jidaún par iháta kiyá; so us ne narsingá phúnká, aur Abiazar ke log us ke
píchhe faráham húe. 35 Phir us ne sáre baní Manassí pás qásid bheje: so we bhí
us ke píchhe faráham húe: aur us ne baní Yasar, aur baní Zabúlún, aur baní Naf-
táli ko buláyá; so we bhí un kí istiqbál ke liye chaṛh áe. 36 Tab Jidaún ne
Ḳhudá se kahá, ki Agar tú jántá hai, ki mere háth baní Isráel ko naját de, jaisá
tú ne farmáyá hai: 37 To dekh, ki maiŋ sáf ká ek lachhá ḳhirman meŋ phenktá
húŋ; so agar os faqat lachhe hí par paṛo, aur áspás kí zamín sab súkhí rahe, to
maiŋ yaqín karúngá, ki jaisá tú ne kahá hai, to waisehí baní Isráel ko mere há-
thoŋ naját bakhshegá. 38 Aur aisáhí húá ki wuh subh ko sawere jo uṭhá, aur us
lachhe ko nichoṛá, to us lachhe meŋ se os ká páni ek piyála bharke niklá. 39 Tab
Jidaún ne Ḳhudá se kahá, ki Terá gussa mujh par na bhaṛke, ki maiŋ ek bár aur

kahtá húṉ: maiṉ terí minnat kartá húṉ, ki faqat ab ke ek bár aur terí ázmáish
karúṉ; so ab ke cháhe ki lachhá súkhá rahe, sirf lachhá hí súkká rahe, aur áspás
kí sab zamín par os paṛe. 40 So Ḳhudá ne usí rát aisá kiyá, ki lachhá to faqat
ḳhushk rahá, aur sárí zamín par os paṛí.

VII. BAB.

1 Tab Yarubbál, jo Jidaún hai, sárí jamáat samet, jo us ke sáth thí, subh
sawere uṭhá, aur Harub ke chashme par ḳhaima khaṛá kiyá; aur Midyáníon ká
laskkar un ke shimál ko, koh i Murí ke muttasil wádí meṉ thá. 2 Tab Ḳhuda-
wand ne Jidaún ko kahá, ki Tere sáth ke log bahut haiṉ; so maiṉ Midyáníoṉ
ko kyúnkar un ke qabze meṉ kar dúṉ? Aisá na ho, ki Isráel mere sámhne
sheḳhí kare, aur kahe, ki Mere qúwat ne mujhe bacháyá. 3 So tú ab logoṉ ko
sunákar manádí kar, ki jo koí ki tarsán aur hirásán ho, so phir jáe, aur koh i Jiliád
se aṛ jáe: chunánchi un logoṉ meṉ se báís hazár mard phir gáe, aur das hazár
báqí rahe. 4 Tab Ḳhudawand ne Jidaún ko farmáyá, ki Log hanoz ziyáda hai;
so tú unheṉ pání par utár lá ki waháṉ maiṉ terí ḳhátir unheṉ ázmáúngá, aur aisá
hogá ki jiske bábat maiṉ tujhe kahúngá, ki Yih tere sáth jáwe, wuhí terí sáth jáweṉ;
aur we sab ki jinke haqq meṉ maiṉ kahúṉ, ki Yih tere sáth na jáweṉ, so tere sáth
na jáweṉ. 5 So wuh un logoṉ ko lab i áb utár láyá, aur Ḳhudawand ne Jidaún ko
farmáyá, ki Jo shaḳhs pání chapaṛ chapaṛ karke kutte ke mánind píwe, to tú us harek
ko aláhida rakh, aur us kisí ko bhí ki apne ghuṭnoṉ par jhukke píwe. 6 So we jin-
hoṉ ne ki apne munh pás láke chapaṛ karke piyá, we ginte meṉ tín sau mard the:
aur báqí sab pání píne ko ghúṭnoṉ par jhuke. 7 Tab Ḳhuda'wand ne Jidaún ko
kahá, ki Maiṉ in tín sau ádmíoṉ se jinhoṉ ne chapaṛ chapaṛ piyá, tujhe naját
baḳhshúngá, aur Midyáníoṉ ko tere háth meṉ kar dúngá, aur báqí sab log apne
makán ko phir jáeṉ. 8 Tab un logoṉ ne apná toshah aur apne narsinge háthoṉ
meṉ uṭháe, aur báqí sab Isráel ko unke ḳhaimoṉ meṉ bhejá aur un tín sau ko apne
pás rakhá, aur Midyáníoṉ ká lashkar uske níche wádí meṉ thá. 9 Aur aisá húí,
ki usí rát Ḳhuda'wand ne use farmáyá, ki Uṭh aur lashkar meṉ já, ki maiṉ ne
unheṉ tere qabze meṉ kardiyá. 10 Aur agar tú akelá utarte húe ḍartá hai, to
tú apne gulám Fúrah ke sáth lashkar meṉ utar. 11 Aur sun, we kyá kahte haiṉ;
bád uske tú apne háthoṉ ko qawí karke, us lashkar par utariyo. Chunánchi wuh
apní gulám Fúrah ko sáth lekar báhar báhar lashkar ke tiláe ke muttasil gayá. 12
Aur Midyání aur Amáliqí aur ahl i mashriq wádí ke bích kasrat meṉ tiḍḍíoṉ ke
mánind paṛe the; aur unke únṭ sáhil i daryá ke ret ke mánind beshumár the. 13
Aur jab Jidaún áyá, to dekho ki waháṉ ek shaḳhs thá, jisne apná ḳhwáb apne yár se
bayán kiyá, aur kahá, ki Dekh maiṉ ne ek ḳhwáb dekhá, ki jau ke roṭí ká ek girdá
Midyání lashkar meṉ chalá átá hai, aur áte áte ek ḳhaime par á paṛá, aur us ḳhai-
ma ko márá ki wuh girgayá aur ultá diyá, aisá ki wuh ḳhaima farsh hogayá.
14 Tab uske yár ne jawáb diyá, ki Yih Yoas ke beṭe Jidaún Isráelí mard kí talwár
ke siwá aur kuchh nahíṉ. Ḳhudá ne Midyán aur sárá lashkar uske qabze meṉ
kardiyá.

15 Aur aisá húí ki Jidaún ne yih ḳhwáb aur us kí tábír sunke sijda kiyá,
aur Isráelí lashkar ko phir áyá, aur bolá, Uṭho, ki Ḳhuda'wand ne Midyání

lashkar ko tumháre qabze meṇ kar diyá. 16 Tab usne tín sau ádmí ke tín gol
kiye, aur harek ke háth meṇ ek ek narsingá aur ek ek ḳhálí ghaṛá diyá aur harek
ghaṛe ke andar chirág rakhá. 17 Aur unheṇ kahá, ki Mujhe tákte raho ki jo
maiṇ karúṇ, so tum karo, aur ḳhabardár jab maiṇ báhar báhar hoke lashkar ká
muttasil jáún, to jo kuchh maiṇ karún, so tum bhí kíjiyo. 18 Jab maiṇ aur we
sab jo mere sáth haiṇ narsingá phúnkeṇ, to tum sab bhí lashkar kí harek taraf
narsinge phúnkiyo, aur boliyo, ki Ḳhudá'wand ke liye aur Jidaún ke liye. 19 Phir
Jidaún aur we sau shaḳhs jo us ke sáth the, báhar báhar hoke lashkar ke qaríb
áe, us waqt dúsre phere kí ibtidá thí; aur chaukídár apne makán par baiṭhá
cháhte the, tab unhoṇ ne narsinge phúnke, aur un ghaṛoṇ jo unke háthoṇ meṇ the,
toṛá. 20 Aur un tínoṇ goloṇ ne narsinge phúnke aur apne ghaṛe toṛe, aur chirágoṇ
ko apne báyeṇ háthoṇ meṇ liyá, aur narsingoṇ ko apne dahine hathoṇ meṇ phúnkne
ke liye, aur chillá uṭhe ki Ḳhudáwand kí aur Jidaún kí talwár. 21 Aur un meṇ
se harek shaḳhs apní jagah par lashkar kí harek taraf khaṛá thá: tab sárá lashkar
dauṛá, aur chilláyá, aur bhág niklá. 22 Aur un tín sau ne narsinge phúnke, aur
Ḳhudá'wand ne sáre lashkar meṇ harek kí talwár us ke qaríb par chalwáí, aur we
Baitsittah ko, aur Sarirah ko aur Abil-Mahulah kí samt ko jo Tabbat pás
hai, bhág gae. 23 Tab Isráelí log Naftálí aur Yasar aur Manassí jama hoke
nikle aur Midyáníoṇ ká taáqub kiyá. 24 Aur Jidaún ne tamám koh i Ifráim meṇ
qásid bheje, aur kahá ki Midyáníoṇ ke istiqbál ke liye utrá, aur gháṭoṇ ko Bait
i Barah aur Yardan tak roko. Tab sáre Ifráimíoṇ ne jama hoke gháṭoṇ ko Bait i
Barah aur Yardan tak roká. 25 Aur unhoṇ ne Midyán ke do sardároṇ Guráb
aur Ziab ko pakṛá, aur Guráb ko Guráb ke paháṛ par, aur Ziab ko Ziab ke kolhú
pás qatl kiyá; aur Midyán ko ragedá, aur Guráb aur Ziab ká sir Yardan ke pár
Jidaún pás láe.

VIII. BÁB.

1 Aur Ifráím ke logoṇ ne use kahá, ki Tú ne ham se yih sulúk kyúṇ kiyá, ki
jab tú Midyáníoṇ se laṛne gayá, to tú ne hameṇ talab na kiyá? Aur we us ke
sáth bashiddat jhagṛe. 2 Us ne unheṇ kahá, ki Maiṇ ne tumháre barábar ab kyá
kiyá? Kyá Ifráím ká angúr Abiazr ke hásil se bihtar nahíṇ? 3 Ḳhudá ne
Midyán ke umará Gurá aur Ziab ko tumháre háthoṇ meṇ somp diyá: pas
tumháre barábar kám karne ká mujhe kyá maqdúr thá? Jab us ne yih kahá, to
un ká gussa dhímá húá. 4 Aur Jidaún Yardan pás áyá, aur wuh aur us ke sáthí
tín sau báham pár utre, aur ragedte thak thak gae. 5 Tab us ne Sukkát ke
logoṇ se kahá, ki Un logoṇ ko, jo mere sáth haiṇ, roṭíáṇ díjiye; is liye ki ye thak
gae haiṇ, aur maiṇ Midyán ke donoṇ bádsháhoṇ Zibah aur Zillmana ká píchhá
kiye játá húṇ. 6 So Sukkát ke ashráfoṇ ne kahá, Kyá Zabah aur Zillmana ke
háth ab tere háth meṇ ho gae, jo ham tere lashkar ko roṭíán deweṇ? 7 Jidaún
bolá, ki Jis waqt ki Ḳhudá'wand Zibah aur Zillmana ko mere háthoṇ meṇ kar
degá, us waqt maiṇ tumháre gosht ko ḳhár i mogíla aur nokíle kánṭoṇ se dáúngá.
8 Aur wuh waháṇ se Fanúel ko gayá, aur waháṇ ke logoṇ se isí tarah mángá: so
Fanúel ke logoṇ ne bhí Sukkáṭíoṇ ke mánind use jawáb diyá. 9 So us ne Fanúel
ke báshindoṇ ko bhí kahá, ki Jab maiṇ salámat phirúngá, to is burj ko ḍhá dúngá.

10 Ab Zibah aur Zillmana apne lashkar samet ki pandrah hazár thá, jo sharq
lashkar meṉ se bach rahá thá Qarqor meṉ the: ki ek lákh bís hazár ádmí sham
sherzan máre paṛe the. 11 Tab Jidaún un kí taraf, jo Nubah aur Ijbah kí sharqí
samt ko ḳhaimoṉ meṉ rahte the gayá, aur us lashkar ko márá; ki wuh lashkar
gáfil thá. 12 So jab ki Zibah aur Zillmana bháge, to us ne unheṉ ragedá, aur un
Midyání bádsháhoṉ Zibah aur Zillmana ko pakṛá, aur sáre lashkar ko ḍaráyá.
13 Aur Yoas ká beṭá Jidaún peshtar us se ki áftáb tulú kare, janggáh se phirá.
14 Aur Sukkátíoṉ meṉ se ek jawán laṛke ko pakṛá, aur us se púch pách kí: so us
ne use sathattar shaḳhsoṉ ká patá batláyá: ye sab Sukkát ke umará aur masháiḳh
the. 15 Tab wuh Sukkátíoṉ pás áyá aur kahá, Dekho ki Zibah aur Zillmana jin
kí bábat tum ne mujhe tánázaní kí, aur mujhe kahá thá, ki Kyá Zibah aur Zillmana
ke háth tere háth meṉ haiṉ, ki ham terí fauj ko, jo thak gaí hai, roṭíoṉ de? 16 Tab
us ne shahr ke masháiḳh ko, aur ḳhár i mogíláṉ aur nokíle kánṭoṉ ko liyá, aur
Sukkátíoṉ ko un kanṭoṉ se haqíqat daryáft karwáí. 17 Aur Fanúel ká burj ḍhá
diyá, aur shahrwáloṉ ko qatl kiyá. 18 Phir us ne Zibah aur Zillmana ko kahá, ki
We log kaise the, jinheṉ tum ne Tabor meṉ márá? We bole, Aise the, ki jaisá tú
hai; aur harek kí un meṉ aisí súrat thí jaise sháhzáda kí. 19 Tab us ne kahá, ki
We mere bháí merí má ke beṭe the: so Khudawand i haí kí qasam hai, ki agar
tum unheṉ jítá chhoṛte, to maiṉ bhí tumheṉ na mártá. 20 Phir us ne apne baṛe
beṭe Yitr ko hukm kiyá, ki Uṭh, unheṉ qatl kar. Par us jawán ne apní teg na ínchí,
kyúnki wuh ḍartá thí, aur hanoz nau jawán thá. 21 Tab Zibah and Zillmana ne
kahá, ki Tú áp uṭh, aur ham par hamla kar: kyúnki ádmí jaisá áp hai, taisá us ká
zor hai. So Jidaún ne uṭhke Zibah aur Zillmana ko qatl kiyá, aur wuh zewar jo
un ke úntoṉ kí gardanoṉ meṉ thá, le liyá.
22 Tab baní Isráel ne Jidaún ko kahá, ki Tú bhí hukúmat kar, aur terá beṭá bhí,
aur terá potá bhí ham par hukúmat kare: kyúnki tú ne hameṉ Midyán ke háthoṉ
se chhuṛáyá. 23 Jidaún ne unheṉ kahá, ki Na maiṉ tum par hukúmat karúngá,
aur na merá beṭá, balki Khudawand tum par hukúmat karegá. 24 Aur Jidaún ne
unheṉ kahá, ki Maiṉ tum se ek sawál kartá húṉ, aur wuh yih hai, ki harek shaḳhs
tum meṉ se apní lúṭ ká karanphúl mujhe de. Ki un ke karanphúl sone ke
haiṉ, is liye ki we Ismáelí the. 25 Unhoṉ ne jawáb diyá, ki Ham baṛí ḳhushí se
denge. Unhoṉ ne chádar bichháí, aur harek ne apní lúṭ ke mál se karanphúl us
par ḍál diye. 26 So we sone ke karanphúl, jo us ne mánge, wazn meṉ ek hazár
sát sau misqál the; siwá zewar aur tauq, aur argwání poshák ke, jo Midyání
bádsháh pahinte the, aur siwá zanjíroṉ ke, jo un ke úntoṉ kí gardan meṉ thíṉ. 27
So Jidaún ne us ká ek efod banáyá, aur use apne shahr Ufrah meṉ rakhá; aur
waháṉ sáre baní Isráel us ke píchhe zinákár húe, aur Jidaún aur us ke gharáne ke
liye phandá húá. 28 Aur Midyání baní Isráel ke áge aise zalíl húe, ki phir sir na
uṭhá sake. Aur Jidaún ke asar meṉ chálís baras tak mamlukat meṉ aman rahá. 29
Aur Yoas ká beṭá Yarúb Bál apne ghar ko phir gayá. 30 Aur Jidaún ke sattar
beṭe the, jo us kí sulb se paidá húe the: kyúnki us kí jorúáṉ bahut sí thíṉ. 31 Aur
us kí ek haram bhí, jo Sikm meṉ thí, us se ek beṭá jání: so us ne us ká nám
Abimalik rakhá.
32 Aur Yoas ká beṭá Jidaún nihàyat buṛhá hoke margayá, aur apne báp Yoas
ke qabr meṉ Abiazr ke Ufrah ke darmiyán malfún húá. 33 Aur aisá húá k

Jidaún ke marteh í baní Isráel phir gae, aur Bálín ke píchhe zinákár húe, aur
Bál-Baríyat ko apná iláh banáyá. 34 Aur baní Isráel ne na to KHUDAWAND
apne Khudá ko jis ne unheņ harek taraf un ke dushmanoņ ke háth se naját dí
thí, yád kiyá: 35 Aur na unhoņ ne Yarub-Bál Jidaún ke ghar par un sab nekíoņ
ke iwaz, jo us ne baní Isráel se kí thí, mihrbání kí.

IX. BAB.

1 Tab Yarub-Bál ká betá Abimalik Sikm meņ apne mámúoņ ke pás gayá, aur
un se aur apní sárí nanhiyál se kahá, 2 Ki Sikm ke sáre logoņ ko kaho, Kyá tum-
háre liye yih bhalá hai, ki Yarub-Bál ke sab bete sattar ke sattar tum par saltanat
kareņ, yá yih ki ek hí faqat hukúmat kare? Aur yih bhí yád rakho, ki maiņ tum-
hárí haddí aur tumhárá gosht húņ. 3 Aur us ke mámúoņ ne bhí usí kí bábat ahl
i Sikm se bahut kuchh kahá, yahán tak ki un ke dil Abimalik kí pairawí par máil
húe; kyúnki we bole, ki Yih hamárá bháí hai. 4 Aur unhoņ ne Bál Baríyat ke ghar
meņ se sattar misqál chándí use dí; so Abimalik ne use kharch karke bekár aur
ujadd logoņ ko karáyá kiyá, aur we us ke pairau húe 5 Aur wuh Ufrah meņ apne
báp ke ghar gayá, aur us ne Yarub-Bál ke sattar betoņ ko jo us ke bháí the ek
patthar par qatl kiyá; magar Yarub-Bál ká chhotá betá Yútam bach rahá, is liye
ki wuh chhip gayá. 6 Tab sáre ahl i Sikm aur burj ke sáre báshinde jama húe
aur gae, aur us balút ke sutún ke muttasil, jo Sikm meņ thá, pahunchke Abimalik
ko bádsháh kiyá.

7 Jab Yútam ne yih suná, to wuh gayá, aur Garizíon ke pahár kí chotí par charh-
ke khará húá aur chilláyá aur pukárá. aur unheņ kahá, ki Merí suno, Ai Sikm kí
logo, táki Khudá tumhárí sune. 8 Ittifíqan darakht gae, táki kisí ko apná bádsháh
kareņ. So unhoņ ne jáke zaitún ke darakht ko kahá, ki Tú hamárá bádsháh ho. 9
Zaitún ke darakht ne un se kahá, kyá maiņ apní chikní ko jis ke liye iláh aur insán
merí táríf karte haiņ, chhor dúņ, aur jáke darakhtoņ par sáya dálúņ? 10 Tab
darakhtoņ ne anjír ke darakht ko kahá, ki Tú á, aur hamárá sultán ho. 11 Anjír
ne unheņ kahá, Háņ maiņ apní mitháí aur suthrá mewa chhorúņ, aur jáke darakhtoņ
ká sáya banúņ? 12 Tab darakhtoņ ne ták ko kahá, ki Chal, tú hamárá bádsháh
ho. 13 So ták ne unheņ kahá, ki Maiņ apne áb i angúr jis se iláh aur insán khush
hote haiņ, chhorúņ aur jáke darakhtoņ par sáya karúņ? 14 Tab un sab darakhtoņ
ne úntkatáre se kahá, ki Chal, tú hí hamárá bádsháh ho. 15 Úntkatáre ne darakh-
toņ se kahá, Agar tum sach mach mujhe apná bádsháh banáo, to áo, mere sáya
meņ panáh lo; aur agar nahín, to úntkatáre se ek ág niklegí, aur Lubnán ke
shamshád ko jalá degí. 16 So ab agar yih rástí aur sadáqat se hai jo tum ne
Abimalik ko apná bádsháh kiyá, aur agar tum ne Yarub-Bál se aur us ke gharáne
se yih achchhá sulúk kiyá, aur agar use us ihsán ke muwáfiq jo us ke háthoņ ne
kiyá, yih jazá dí. 17 Is liye ki merá báp tumhárí khátir laráíáņ lará, aur apní ján
par khelá, aur tumheņ Midyán ke hathoņ se chhuráyá. 18 Aur tum ne áj mere
báp ke gharáne par khurúj kiyá, aur us ke sattar bete ek patthar par qatl kíe, aur
us ke bete Abimalik ko jo laundí bacha hai, sáre Sikm ká bádsháh kiyá, utne liye
ki wuh tumhárá bháí hai. 19 So agar tum ne haqíqat aur sadáqat se Yarub-Bál
aur us ke ghar ke sáth áj ke din yih sulúk kiyá hai: to tum Abimalik se khush

raho, aur wuh tum se khush rahe: 20 Aur agar nahíŋ, to Abimalik se ek ág nikle,
aur ahl i Sikm aur burj ke ghar ko jalá de, aur ahl i Sikm aur burj ke ghar meŋ se
bhí ek ág nikle aur Abimalik ko nigal jáwe. 21 Phir Yútam niklá aur bhágá, aur
Biar ko gayá, aur apne bháí Abimalik ke khauf se wahíŋ rahá.

22 Abimalik ne baní Isráel meŋ tín baras tak saltanat kí. 23 Tab Khuda ne
Abimalik aur Sikm ke logoŋ ke darmiyán rúh i fasád ko bhejá, aur ahl i Sikm ne
Abimalik se dagábází shurú kí, 24 Táki wuh zulm jo Yarub-Bál ke sattar betoŋ
ke sáth kiyá gayá, áwe, aur un ká khún un ke bháí Abimalik ke sire jisne unheŋ
qatl kiyá, aur Sikm ke logoŋ ke sir jinhoŋ ne us ke bháíoŋ ke qatl meŋ us kí táíd
kí, rakhá jáwe. 23 Tab Sikm ke logoŋ ne paháŗoŋ kí chotíoŋ par jásús bithác
ki kamín meŋ baithe raheŋ, aur unhoŋ ne un ko jo us ráh á nikle, lúţá; aur
Abimalik ko khabar húí 26 Aur Gaal bin Abad apne bháíoŋ samet áyá, aur Sikm
kí taraf chalá, aur ahl i Sikm ne us ká iatimád kiyá. 27 So we maidánoŋ meŋ
nikle, aur un ke tákistánoŋ ko kharáb kiyá aur angúroŋ ko laţárá aur khushí kí,
aur apne butkhánoŋ meŋ ghuse aur kháyá aur píyá, aur Abimalik par lánat kí.
28 Tab Gaal bin Abad ne kahá, Abimalik kaun hai, aur Sikm kyá hai, ki ham un kí
khidmatguzárí kareŋ? Kyá wuh Yarub-Bál ká betá nahíŋ, aur kyá Zabúl us ká
mansabdár nahíŋ? Tum Sikm ke báp Hamúr ke logoŋ kí khidmatguzárí karo,
ham us kí khidmatguzárí kyúŋ kareŋ? 29 Kásh ki jamáat mere qábú meŋ hotí,
to maiŋ Abimalik ko kanáre kar detá! Aur us ne Abimalik mukhátab karke
kahá, ki Tú apne lashkar ko baŗhá, aur sámhne á!

30 Jab Zabúl ne jo shahr ká raís thá, Gaal bin Abad kí ye báteŋ suníŋ, to us ká
gussa bhaŗká. 31 Aur us ne fareb se Abimalik pás qásid bheje, aur kahlá bhejá,
ki Dekh Gaal bin Abad apne bháíoŋ samet Sikm meŋ áyá, aur dekh ki we tere
muqábil hoke hadd bándhte haiŋ. 32 Pas tú apne logoŋ samet rát ko uţh, aur
maidán ke bích ghát meŋ baiţh. 33 Aur subh ko jonhíŋ áftáb tulú kare, shahr
par hamla kar; aur jab wuh apne logoŋ ke sáth terá sámhná kare, to jo kuchh tere
háth se ho sake, tú un se kar. 34 So Abimalik apne sab logoŋ samet rát hí ko
uţhá, aur chár gol karke Sikm ke muqábil ghát meŋ baiţhá. 35 Aur Gaal bin Abad
báhar niklá, aur shahr ke darwáze par khaŗá rahá. Tab Abimalik apne logoŋ
samet kamíngáh se niklá. 36 Aur jab Gaal ne fauj ko dekhá, to us ne Zabúl se
kahá, ki Paháŗoŋ par se log utarte haiŋ. Zabúl ne use kahá, ki Ye paháŗoŋ kí
chháíŋ haiŋ, jinheŋ tú ádmí jántá hai. 37 Tab Gaal ne phir kahá aur yúŋ bolá,
ki Dekh, zamín ke bíchoŋ bích se log nikalte áte haiŋ, aur ek gol balút ka dasht
se átá hai. 38 Tab Zabúl ne use kahá, Ab terá wuh munh kaháŋ hai, jis se tú ne
kahá, ki Abimalik kaun hai, ki ham us kí khidmatguzárí kareŋ? Kyá yih wuhí ja-
máat nahíŋ jise tú ne zalil samjhá? Se ab báhar tashríf le jáiye aur un se laŗáí
kíjiye. 39 Tab Gaal Sikm ke logoŋ ke sámhne báhar niklá aur Abimalik se laŗá.
40 Aur Abimalik ne use ragedá aur wuh us ke sámhne se bhág niklá, aur shahr ke
darwáze tak áte áte bahutere máre gáe, aur bahutere zakhmí húe. 41 Aur
Abimalik ne Arúmah meŋ búdbásh kí, aur Zabúl ne Gaal ko aur uske bháíoŋ ko
ikhráj kiyá, táki Sikm meŋ na raheŋ. 42 Aur dúsre din subh ko aisá húá ki log
nikalke maidán meŋ áe, aur Abimalik ko khabar húá. 43 So Abimalik ne apní
fauj ke tín gol kíe aur maidán ke bích ghát meŋ baiţhá. Aur dekho, ki jonhíŋ log
shahr se nikle, unhíŋ us ne un ká sámhná kiyá aur unheŋ már liyá. 44 Aur

Abimalik apne sáth ke gol samet áge baṛhá, aur shahr ke darwázoŋ ke barábar áke
khaṛá húí; aur do gol un logoŋ par jo maidán meŋ the, á paṛe, aur unheŋ káṭ
ḍálá. 45 Aur Abimalik us din shám tak shahr se laṛtá rahá, aur shahr ko le liyá,
aur shahr ke logoŋ ko qatl kiyá, aur shahr ko ḍháke ḳhák i siyáh kar diyá, aur us
par namak bithráyá.

46 Aur jab Sikm ke gaṛh ke sab logoŋ ne yih suná, to we Iláh ul Baríyat ke
ghar ke burj meŋ panáh ke liye já ghuse. 47 Aur Abimalik ko yih ḳhabar húí ki
Sikm ke gaṛh ke sab log ekatthe húe haiŋ: 48 Tab Abimalik apní fauj samet
Zalmún ke paháṛ par chaṛhá, aur Abimalik ne kulhárá apne háth meŋ liyá, aur
daraḳhtoŋ meŋ se ek daraḳht kí ḍálí káṭí, aur use uṭháke apne kándhe par dhará,
aur apne sáthwále logoŋ ko kahá, Jo kuchh tum ne dekhá ki maiŋ ne kiyá, tum
bhí jald waisá karo 49 Tab un sab logoŋ meŋ se harek ne ek ḍálí káṭ lí, aur
Abimalik ke píchhe ho líe, aur unheŋ burj par ḍálke un meŋ ág lagá dí. Chunánchi
Sikm ke burj meŋ jitne log the, jal mare, sab mard aur aurateŋ qaríb ek hazár ke
thíŋ.

50 Phir Abimalik Tabís meŋ áyá, aur us ke maqábil ḳhaima khaṛá kiyá, aur use
le liyá. 51 Lekin waháŋ shahr ke andar ek baṛá jangí qala thá; so sáre mard aur
aurateŋ aur shahr ke sáre báshinde bhágke us meŋ já ghuse, aur darwáza band
kar liyá, aur qala kí chhat par chaṛh gae 52 Tab Abimalik qala par áyá, aur us
se laṛá, aur qala ke darwáze se yih iráda karke ki use jalá de, nazdík húá. 53 Tab
kisí aurat ne chakkí ke pát ká ek ṭukṛá Abimalik ke sir par ḍál diyá, ki us kí khoprí
chúr ho gaí. 54 Tab Abimalik ne fauran ek jawán ko jo us ká siláhbardár thá,
buláyá, aur use kahá, ki Apní talwár khínch aur mujhe már, táki mere haqq meŋ
yih na kaheŋ, ki Ek aurat ne use márá. Aur us jawán ne bhonk dí; so wuh mar
gayá. 55 Jab Isráelíoŋ ne dekhá ki Abimalik tamám húá, to harek apne makán
ko rawána húá. 56 Aur Ḳhudá ne is tarah se Abimalik kí us sharárat ko, jo us
ne apne sattar bháíoŋ ko márke apne báp se kí thí, us par pherá; 57 Aur Sikm
ke logoŋ kí sárí badí Ḳhudá ne us ke siroŋ par ḍálí; aur wuh lánat jo Yarub-Bál
ke beṭe Yútam ne un par kí thí, un par paṛí.

X. BÁB.

1 Aur Abimalik ke bád Tolla bin Fúah bin Dúdá jo Ishakár ke ḳhándán meŋ
se thá, baní Isráel ko naját dene uṭhá; wuh Ifráím ke paháṛ ke darmiyán Samír
meŋ rahtá thá. 2 Us ne teís baras baní Isráel par hukúmat kí, aur mar gayá, aur
Samír meŋ gáṛá gayá.

3 Bád us ke Jiliádí Yaír uṭhá, aur us ne baní Isráel par báís baras hukúmat
kí. 4 Us ke tís beṭe the jo tís gadhoŋ par chaṛhá karte the, aur unke tís shahr
the jinke nám áj ke din tak Yaír-bastíáŋ haiŋ Jiliád kí zamín meŋ. 5 Aur Yaír
mar gayá aur Qamún meŋ gaṛá.

6 Tab baní Isráel Ḳhudáwand ko huzúr phir gunáh karne lage, aur unhoŋ ne
Bálím aur Istárát aur Arám ke butoŋ aur Saidá ke butoŋ aur Moab ke butoŋ
aur baní Ammún ke butoŋ aur Filistíoŋ ke butoŋ kí parastish kí, aur Ḳhudáwand
ko chhoṛ diyá aur us kí bandagí na kí. 7 Tab Ḳhudáwand ká qahr Isráel par
bhaṛká, aur us ne unheŋ Filistíoŋ aur baní Ammún ke háthoŋ meŋ kar diyá. 8 Aur

unhon ne us sál se leke sáre baní Isráel jo Yardan ke pár Ammúníon kí zamín men
aur Jiliád men the, aṭhárah baras tak bashiddat dukh diyá, aur niháyat tang
pakṛá. 9 Aur baní Ammún ne Yardan pár hoke Yihúdáh aur Binyamín aur Ifráim
ke ḳhándán se jang kí, yahán tak ki baní Isráel bahut tang áe.
10 Tab baní Isráel ne Ḳhuda´wand se faryád kí aur kahá, Ham ne terá gunáh
kiyá ki apne Ḳhudá ko chhoṛí aur Bálím kí parastish kí. 11 Ḳhuda´wand ne
baní Isráel ko farmáyá, Kyá aisá nahín ki main ne tumhen Misríon ke aur
Amúríon ke aur baní Ammún ke aur Filistíon ke háth se naját dí? 12 Aur
Saidáníon aur Amálíqíon aur Kanáníon ne bhí tum ko tang kiyá, aur tum mujh
pás faryád láe, so main ne tumhen unke háthon se bhí chhuṛáyá. 13 Báwajúd
us sab ke tum ne mujhe tark kiyá, aur ajnabí mábúdon kí parastish kí. So ab
main tumhen naját nahín dene ká. 14 Tum jáo aur un mábúdon se jinhen tum
ne intiḳháb kiyá hai, faryád karo, ki wehí tumháre dukhon ke waqt tumháre kám
áwen. 15 Phir baní Isráel ne Ḳhuda´wand se kahá, ki Ham ne to gunáh kiyá:
so tú us sab ke muwáfiq jo tere nazdík achchhá hai, kar; faqat isí waqt hamen
naját díjiye. 16 Aur unhon ne ajnabí mábúdon ko apne darmiyán se dúr kiyá,
aur Ḳhuda´wand kí bandagí karne lage: so us ká jí Isráel kí pareshání se malúl
na rahá. 17 Us waqt baní Ammún jama húe, aur Jiliád men ḳhaima khaṛá kiyá,
aur baní Isráel bhí faráham húe, aur Misfá men ḳhaimazan húe. 18 Tab Jiliád
ke amíron aur logon ne ápus men kahá, Wuh kaun shaḳhs hai jo pahle baní
Ammún se qitál shurú kare? ki wuhí Jiliád ke báshindon ká raís hogá.

XI. BA´B.

1 Aur Jiliád men Iftáh nám ek shaḳhs baṛá bahádur thá; yih ek qahba ke peṭ
se paidá húá thá, aur us ká báp Jiliád thá. 2 Aur Jiliád kí jorú bhí beṭe janí,
aur us aurat ke beṭe jab baṛe húe, to unhon ne Iftáh ko ḳhárij kar diyá, aur use
kahá, ki Hamáre báp ke gharáne men terá hissa nahín, is liye ki tú ajnabí aurat
ke peṭ se hai. 3 Tab Iftáh apne bháíon ke pás se bhágí, aur Túb kí zamín men
já rahá. Aur us ke pás bahut se badzát log jama húe, aur we us ke sáth ámad o
raft karte the. 4 Aur ek muddat ke bád baní Ammún baní Isráel se laṛe. 5 Aur
aisí húá ki jab baní Ammún baní Isráel se laṛne lage, to Jiliád i buzurg nikle ki
Iftáh ko Túb kí zamín se leáwen. 6 So unhon ne Iftáh ko kahá, ki A´ aur hamárá
qází ho, táki ham baní Ammún se laṛen. 7 Iftáh ne Jiliádí buzurgon se kahá,
Kyá tum ne mujh se adáwat nahín kí, aur mujhe mere báp ke ghar se nikál nahín
diyá? So ab jo tum tangí men paṛe, to mujh pás kyún áe? 8 Jiliádí buzurgon
ne Iftáh ko kahá, Ab ham is liye tere pás phir áe, ki tú hamárá sáth dewe, aur
baní Ammún se jang kare, aur hamárá aur Jiliád ke sáre báshindon ká raís ho.
9 Iftáh ne Jiliádí buzurgon se kahá, ki Agar tum mujhe pher le chale ho, ki baní
Ammún se laṛún, aur agar Ḳhuda´wand un ko mere háth men giriftár karwá de,
to main tumhárá raís hoúngá. 10 Jiliádí buzurgon ne Iftáh ko jawáb diyá, ki
Ḳhuda´wand hamáre darmiyán gawáh hai: jaisá tú ne kahá, ham waisá hí karenge.
11 Tab Iftáh Jiliádí buzurgon ke sáth rawána húá, aur logon ne use apná raís aur
qází kiyá. Aur Iftáh ne Misfá men Ḳhuda´wand ke áge apne sab matlab khole.
12 Aur Iftáh ne baní Ammún ke bádsháh pás elchí bheje aur kahá, Tujhe mujh

se kyá hai, jo tú mujh par merí sarzamín men laṛne ko chaṛh áyá hai? 13 Baní
Ammún ke bádsháh ne Iftáh ke elchíon ko kahá, Is liye ki jab baní Isráel Misr
se chaṛhe the, to unhon ne merá mulk Arnún se leke Yabúq tak aur Yardan tak
le liyá thá. So ab tú wuh sarzamín salámatí men mujhe pher de. 14 Iftáh ne
un elchíon ko baní Ammún ke bádsháh pás pher bhejá, 15 Aur use kahá, Iftáh
yih kahtá hai, ki Isráel ne Moab kí sarzamín aur baní Ammún ká mulk nahín
liyá. 16 Kyúnki Isráelí jab Misr se chaṛhe, aur Daryá i Qulzum kí taraf bayábán
men gae, aur Qádis men áe: 17 Tab Isráelíon ne Adúm ke bádsháh ko paiyám
bhejá, ki Ham ko apní sarhadd se guzarne de. Lekin Adúm ká bádsháh un ká
shinawá na húá. Aur isí tarah unhon ne Moab ke bádsháh ko kahlá bhejá, aur us
ne bhí na máni. Chunánchi Isráelí Qádis men ṭhahare rahe. 18 Tab we bayábán
men hoke rawána húe, aur Adúm aur Moab kí sarzamín men sharqí samt se áe
aur Arnún ke us taraf ko ḳhaime khaṛe kíe, par Moab kí sarhadd men dákhil na
húe, is liye ki Moab ká siwána Arnún hai. 19 Tab Isráelíon ne Amúríon ke
bádsháh Saihún ko jiská páe taḳht Hasbún thá, elchíon ke háth paiyám bhejá ki
Ham ko ruḳhsat díjiye, ki ham tumhárí sarzamín se hoke apne maqám ko chale
áen. 20 Par Saihún ne un ko apní sarhadd se guzarne na diyá, balki Sai-
hún ne apne log jama kíe aur Yahas men ḳhaimazan húá aur Isráel se laṛá.
21 Aur Ḳhudáwand Isráel ke Ḳhudá ne Saihún ko us ke sáre lashkar samet
Isráel ke hawále kiyá, aur unhon ne unhen qatl kiyá. So Isráelíon ne us tarah
Amúríon kí sárí zamín aur us nawáh ke báshindon par qábú páyá. 22 Aur we
Arnún se leke Yabúq tak aur dasht se Yardan tak Amúríon kí sárí sarhaddon
par qábiz húe. 23 So ab jo Ḳhudáwand Isráel ke Ḳhudá ne Amúríon ko apne
bandon Isráel ke áge se dafa kiyá, kyá tú use qábú men karegá? 24 Jo terá
Iláh Kamús tujhe mírás men detá hai, kyá tú use mírás men nahín letá? Pas
wuh sab jo Ḳhudáwand hamáre Ḳhudá ne ham ko mírás men diyá hai, ham use
mírás men rakhenge. 25 Aur kyá tú Moab ke bádsháh Bálak se jo Zafúr ká
beṭá thá, kuchh bihtar hai? Kyá us ne baní Isráel se jhagṛá kiyá, yá kyá us ne
un ká sámhná kiyá? 26 Jis waqt ki baní Isráel Hasbún men aur us ke shahron
men aur Aráír aur us ke shahron men aur un sab shahron men jo Arnún ke
girdnawáh men hain, tín sau baras rahá kíe: us waqt tum ne unhen kyún na
chhuṛáyá? 27 Garaz main ne terí badí nahín kí, balki tú merí badḳhwáhí kartá
hai, ki mujh se laṛá cháhtá hai. Pas Ḳhudáwand hí jo munsif hai, baní Isráel
aur baní Ammún ke darmiyán áj ke din insáf kare.

28 Lekin baní Ammún ke bádsháh ne un báton ko jo Iftáh ne use kahlá bhejín,
na suná. 29 Tab Ḳhudáwand kí rúh Iftáh par áí, aur wuh Jiliád aur Manassí se
guzarke Misfá ko jo Jiliád men hai, pahunchá, aur Jiliád ke Misfá se baní Ammún
kí taraf ubúr kiyá. 30 Aur Iftáh ne Ḳhudáwand kí nazr máni aur kahá, ki Agar
tú baní Ammún ko mere háth men kar de, 31 To aisá hogá, ki main jab baní
Ammún se farágat karke sálim pherúngá: to jo koí mere ghar ke darwáze se pahle
mere istiqbál ko niklegá, wuh Ḳhudáwand ká hogá, aur main us ko chaṛháwá sá
chaṛháúngá. 32 Tab Iftáh baní Ammún kí taraf pár utrá, táki un se laṛáí kare.
Aur Ḳhudáwand ne un ko us ke háthon men kar diyá. 33 Aur us ne Aráír se
leke Manníyat ke madḳhal tak jo bís shahr hain, aur Abilkaramín tak niháyat
baṛá qitál kiyá; us tarah baní Ammún baní Isráel se maglúb húe.

34 Aur jab Iftáh Misfá ko apne ghar áyá, to kyá dekhtá hai? ki us kí beṭí table
bajátí aur náchtí húí us ke istiqbál ke liye niklí; aur wuh us kí iklautí thí; us ke
siwá us ke koí beṭí beṭá na thá. 35 Jab us ne dekhá, to us ne apne kapṛe pháṛe
aur balá, Hai hai, merí beṭí! tú mujh ko bahut udás kartí hai, aur baṛá dukh detí
hai, ki maiṇ ne KHUDA'WAND ko zubán dí hai, aur pher nahíṇ saktá. 36 Us ne usí
ko kahá, Ai mere báp, agar tú ne KHUDA'WAND ko zubán dí hai, to jo kuchh tere
munh se niklá, so mujh se kar, is liye ki KHUDA'WAND ne tere dushmanoṇ baní
Ammún se terá intiqám liyá. 37 Phir us ne apne báp ko kahá, Mere liye itná kar
ki do mahíne mujh ko chhoṛ de, táki kohistán meṇ phirúṇ, aur apní sáthwálíoṇ ko
leke apne kúárpan par roúṇ. 38 Wuh bolá, já. Aur us ne use do mahíne kí rukhsat
dí. Wuh apní sáthwálíoṇ ko leke gaí aur kohistán meṇ apne kúárpan par roí.
39 Aur aisá húá ki dúsre mahíne ke ákhir ákhir wuh apne báp pás phir áí, aur us
ne us ke haqq meṇ us nazr ko, jo us ne mání thí, adá kiyá. So wuh kisí mard se
hambistar na húí. 40 Chunánchi baní Isráel meṇ yih dastúr húá, ki sál ba sál Isráel
kí beṭíáṇ játí haiṇ, ki har baras meṇ chár din tak Iftáh Jiliádí kí beṭí kí saná kareṇ.

XII. BA'B.

1 Us waqt Ifráím ke log jama hoke shimál ko pár utre, aur Iftáh se kahá, Tú jo
baní Ammún se jang karne ko pár utrá, to hameṇ túne talab kyúṇ na kiyá, ki ham
tere sáth chalte? So ab ham tere ghar ko tujh samet jalá denge. 2 Iftáh ne un-
heṇ jawáb diyá, ki Maiṇ aur mere log baní Ammún se niháyat diqq the, aur jab
maiṇ ne tumheṇ buláyá, to tum ne un ke háth se mujhe naját na dí. 3 Aur jab
maiṇ ne yih dekhá ki tú mujhe makhlasí nahíṇ diyá cháhtá, to maiṇ ne apní ján
hathelí par rakhí, aur pár utarke baní Ammún ká sámhná kiyá, aur KHUDA'WAND
ne unheṇ mere háth meṇ kar diyá: so tum áj ke din kis liye mujh se laṛne chaṛhe?
4 Bád us ke Iftáh ne sáre Jiliádíoṇ ko jama karke Ifráímíoṇ se qitál kiyá, aur
Jiliádíoṇ ne Ifráímíoṇ ko már liyá; kyúnki we kahte the, ki Tum Ifráím se
bháge húe ho: Jiliád Ifráím ke bích aur Manassí ke bích. 5 Aur Jiliádíoṇ
ne gháṭ ko jo Ifráímíoṇ kí guzargáh thí, rok liyá. Aur aisá húá ki jo Ifráímí
bhágá húá áyá, wuh bolá ki Mujhe pár jáne de. Aur Jiliádíoṇ ne use kahá, ki Tú
Ifráímí hai ki nahíṇ? Wuh bolá, Nahíṇ. 6 Tab unhoṇ ne use kahá, Kah to:
Shumbulat. Wuh bolá: Sumbulat; is liye ki we harfi Sha ko durust na bol sakte
the. Tab unhoṇ ne use pakṛá aur Yardan ke gháṭoṇ par zabh kiyá. Chunánchi
us waqt waháṇ beálís hazár Ifráímí qatl kíe gae. 7 Aur Iftáh ne chha baras tak
baní Isráel meṇ hukúmat kí: bád us ke mar gayá, aur Jiliád kí bastíoṇ meṇ se ek
bastí meṇ gáṛá gayá.

8 Bád us ke Ibsán Baitlahamí baní Isráel ká hákim húá. 9 Us ke tís to beṭe
the, aur tís beṭíáṇ: so tís beṭíáṇ us ne báhar biyáh din, aur báhar se apne beṭoṇ ke
liye tís beṭíáṇ le áyá. Wuh sát baras tak Isráelíoṇ ká hákim rahá. 10 So Ibsán
mar gayá, aur Baitlaham meṇ gáṛá.

11 Us ke bád Zabúlúní Ailún Isráelíoṇ ká hákim húá, aur us ne das baras
hukúmat kí. 12 Aur Zabúlúní Ailún mar gayá, aur Aiyalún meṇ Zabúlún kí
zamín meṇ madfún húá.

13 Us ke bád Hillel Faratúní ká beṭá Abdún hákim húá. 14 Us ke chálís beṭe

the, aur tís pote jo sattar gadhoṉ har charhá karte the. Áṭh baras us ne Isráel
par hukúmat kí. 15 Aur Hillel Faratúní ká beṭá Abdún mar gayá, aur Amáliq ke
kohistán meṉ sarzamín i Ifráím meṉ Faratún ke bích gáṛá gayá.

XIII. BÁB.

1 Phir baní Isráel ne Ḳhudáwand ke áge badkárí kí; aur Ḳhudáwand ne
unheṉ chálís baras tak Filistíoṉ ke háth meṉ kar diyá. 2 Aur Dán ke gharáne
meṉ Saraah ká ek shaḳhs thá, jis ká nám Manúha thá. Us kí jorú bánjh thí ki
peṭ se na hotí thí. 3 Aur Ḳhudáwand ká firishta us aurat ko dikhláí diyá aur
use kahá, ki Dekh, tú bánjh hai, aur peṭ se nahíṉ hotí; par ab peṭ se hogí aur
beṭá janegí. 4 So ḳhabardár zinhár, wain yá nashe kí koí chíz na tú piyá kar,
aur na kháyá kar, aur harek nápák chíz ke kháne se parhez kar. 5 Kyúnki dekh,
tú hámilah hogí aur beṭá janegí, us ke sir par kabhí usturá na pheregá; is wáste
ki wuh laṛká shikm hí se Ḳhudá ká nazír hogá; aur wuh Isráelíoṉ ko Filistíoṉ ke
háth se naját dená shurú karegá. 6 Tab us aurat ne áke apne shauhar se kahá,
ki Ek mard i Ḳhudá mujh pás áyá, us kí súrat Ḳhudá ke firishte kí tarah bahut
ḍaráuní thí; so maiṉ ne us se púchhá, ki Tú kaháṉ se hai? aur us ne mujhe apná
nám na batáyá. 7 Par us ne mujhe kahá, Dekh tú hámilah hogí aur beṭá janegí.
So tú ab wain píná chhoṛ de; aur koí nasha aur nápák chíz mat khá; kyúnki
wuh laṛká peṭ hí meṉ se jis din tak mar jáegá, Ḳhudá ká nazír hogá. 8 Tab
Manúha ne Ḳhudáwand ke huzúr ájizí se duá kí aur kahá, Ai Málik, aisá kar ki
wuh mard i Ḳhudá jise tú ne bhejá thá, ham pás phir áwe aur hamko sikhláwe ki
ham us laṛke se jo paidá hone ko hai, kyá kareṉ. 9 Aur Ḳhudá ne Manúha kí
áwáz suní, aur Ḳhudá ká firishta us aurat pás jis waqt kí wuh khet par thí, phir
áyá; us waqt us ká shauhar Manúha us pás na thá. 10 So wuh aurat dhar lapa-
kí aur dauṛke apne ḳhasam ko jatáyá aur use kahá, ki Dekh wuhí mard jo agle din
mujhe dikháí diyá thá, phir dikháí diyá. 11 Tab Manúha uṭhke apní jorú ke
píchhe rawána húá aur us mard pás áyá aur use kahá, Kyúṉ tú wuhí mard hai, jis
ne is aurat se báteṉ kíṉ? Us ne kahá, maiṉ wuhí húṉ. 12 Tab Manúha ne kahá,
Agar jaise tú ne farmáyá waise hí ho, to wuh laṛká kaisá hogá? aur us ká kám
kyá hogá? 13 Ḳhudáwand ke firishte ne Manúha se kahá, Abhí sab chízoṉ se
jo main ne kahíṉ, yih aurat parhez kare. 14 Wuh aisí koí chíz jo ták se paidá
hotí hai, istiamál na kare, aur wain na píe, aur koí nasha aur nápák chíz na kháwe,
us sab kí jo maiṉ ne use kahá hai, muháfazat kare. 15 Manúha ne Ḳhudáwand
ke firishte ko kahá, Hamáre kahe se itná tawaqqif kíjiye ki ham áp ke liye ek
bakrí ká bacha taiyár kareṉ. 16 Ḳhudáwand ke firishte ne Manúha ko jawáb
diyá, Agarchi tú mujhe rok rakhe, taubhí maiṉ terí roṭí nahíṉ kháne ká. Par agar
tú chaṛháwá chaṛháyá cháhtá hai, to tujhe lázim hai ki Ḳhudáwand ke liye chaṛ-
háwe. Ki Manúha na jántá thá ki wuh Ḳhudá ká firishta hai. 17 Phir Manúha
ne Ḳhudáwand ke firishte ko kahá, Apni nám batá, táki jab terá kahá púrá ho,
to ham terí zikr i ḳhair kareṉ. 18 Ḳhudáwand ke firishte ne use kahá, Tú kyúṉ
merá nám púchhtá hai? merá nám Ajíb hai. 19 Tab Manúha ne bakrí ká ek
bacha aur hadiyah leke ek patthar par Ḳhudáwand ke liye unheṉ guzráná. Aur
us ne ajáib kám kíye aur Manúha aur us kí jorú donoṉ nigrán the. 20 Aur aisá

húá ki jab mazbah par se ásmán kí taraf shúala uṭhá, to Ḳhudáwand ká firishta
shúala ke darmiyán mazbah par se ásmán ko chalá gayá; aur Manúha aur us kí
jorú ne dekhá aur aundhe munh zamín par gire. 21 Aur Ḳhudáwand ká firishta
Manúha aur us kí jorú ko phir dikháí na diyá. Tab Manúha ne jáná ki wuh
Ḳhudáwand ká firishta thá. 22 Tab Manúha ne apní jorú se kahá, ki Ham ab
mar jáenge, kyúnki ham ne Ḳhudá ko dekhá! 23 Us kí jorú ne use kahá, Agar
Ḳhudáwand cháhtá ki hameṉ már ḍále, to chaṛháwá aur hadiyah hamáre háthoṉ
se qabúl na kartá, na hameṉ yih sab kuchh dikhátá, aur na hameṉ is waqt yih jo
us ne hameṉ kahá kahtá. 24 Aur wuh aurat beṭá janí aur us ká nám Shamsún
rakhá. Wuh laṛká baṛá húá, aur Ḳhudáwand ne use mubárak kiyá. 25 Aur
Ḳhudáwand kí rúh ne Dán kí ḳhaimagáh Saraah aur Istaol ke darmiyán use
ubháṛá.

XIV. BÁB.

1 Bád uske Shamsún Timnah meṉ utrá aur Timnah meṉ us ne Filistíoṉ kí beṭíoṉ
meṉ se ek aurat ko dekhá. 2 Aur us ne ghar meṉ áke apne báp aur apní má se
kahá, Maiṉ ne Filistíoṉ kí beṭíoṉ meṉ se Timnah meṉ ek aurat ko dekhá, so tum
us se merá nikáh kar do. 3 Us ke má báp ne use kahá, Kyá tere bháíoṉ kí beṭíoṉ
meṉ aur merí sárí qaum meṉ koí aurat nahíṉ, jo tú námaḳhtún Filistíoṉ kí beṭí ko
jorú kiyá cháhtá hai? Shamsún ne apne báp ko kahá, Isí ko mujhe lede, kyúnki
wuh merí áṉkhoṉ meṉ achchhí lagí. 4 Aur us ke má báp na samjhe ki yih
Ḳhudáwand kí marzí se hai, ki qálú ḍhúṉḍhtá hai ki Filistí se muqábul ho, ki us
waqt Filistí baní Isráel par musallit the. 5 Bád us ke Shamsún aur us ke má báp
Timnah meṉ utre aur Timnah ke tákistán meṉ baiṭhe aur kyá dekhtá hai? ki ek
jawán sher us ke sámhne á garejá. 6 Tab Ḳhudáwand kí rúh Shamsún meṉ áí,
aur us ne use yúṉ pháṛá, jaise bakrí ke bache ko pháṛte haiṉ, báwajúdiki wuh
nihatthá thá. Aur wuh jo us ne kiyá thá, apne má báp se na kahá 7 Phir wuh
gayá aur us ne us aurat se báteṉ kíṉ, aur wuh Shamsún kí nazar meṉ achchhí lagí.
8 Aur bád ek muddat ke wuh us ko lene gayá, aur us jagah pahunchke alag húá,
táki us sher kí lásh ko dekhe, aur dekho ki waháṉ sher kí lásh meṉ shahd ká
chhattá thá, aur shahd kí makhíoṉ ká hujúm thá. 9 Us ne use háth meṉ
le liyá aur khátá húá chalá, aur apne má báp pás áyá, aur unheṉ bhí kuchh
diyá. Unhoṉ ne kháyá; par us ne unheṉ na jatáyá, ki yih shahd sher kí lásh meṉ
niklá. 10 Phir us ká báp us aurat ke pás gayá; waháṉ Shamsún ne khháná kiyá,
kyúnki jawánoṉ ká yih dastúr thá. 11 Aur aisá húá ki jab waháṉ ke logoṉ ne
use dekhá, to we tís jawán láe ki us ke ham-majlis hoṉ. 12 Shamsún ne unheṉ
kahá ki maiṉ tum se ek pahelí púchhtá húṉ: so agar tum mihmání ke sát din
meṉ use búkho aur mujhe batláo, to maiṉ tís thán aur tís hí ḳhilat tum ko dúngá.
13 Aur agar tum na batá sako, to tum tís thán aur tís ḳhilat mujh ko do. We
bole ki Apní pahelí bayán kar, táki ham use suneṉ. 14 Tab us ne kahá, Kháú
meṉ khháná niklá, pauṛhe meṉ se mithás. Aur we tín din tak us pahelí ko hall
na kar sake. 15 Aur sátweṉ din unhoṉ ne Shamsún kí jorú se kahá, ki Hamáre liye
apne shauhar se fareb deke pahelí bújh le, nahíṉ to ham tere báp ká ghar bár tujh
samet ág se jaláwenge. Tum ne ham ko isí liye buláyá hai yá nahíṉ, ki hamárá jo

kuchh hai so mírás le lo? 16 Tab Shamsún kí jorú uske áge roí aur bolí, ki Tú
mujh se dushmaní rakhtá hai aur mujh se piyár nahíṇ rakhtá. Tú ne merí qaum
ke laṛkoṇ se wuh pahelí púchhí aur mujhe batlí na dí. Us ne use kahá, Maiṇ ne
apne báp aur apní má ko bhí nahíṇ batáí hai, so tujhe batlá dúṇ? 17 So wuh us
ke áge un kí mihmání ke sát din royá kí; aur sátweṇ din aisá húá ki usne use batá
dí; kyúnki us ne use nipaṭ tang kiyá. So usne apní qaum ke laṛkoṇ se kah dí.
18 So us shahr ke basnewáloṇ ne sátweṇ din súraj ke ḍúbne se pahle us se kahá,
Shahd se míṭhá kyá hai, aur bág se pauṛhá kaun? Tab us ne unheṇ kahá, Agar
tum merí bachhiyá ko hal tale na jotte, to merí pahelí kabhú na bújhte. 19 Phir
Khudáwand kí rúh us meṇ áí, aur wuh Asqalán ko utar gayá, waháṇ us ne un ke
tís ádmí máre aur unko lúṭke un ke kapṛe pahelí bújhneváloṇ ko díe. So uská
gussa bhaṛká, aur wuh apne má báp ke ghar uṭhá chalá gayá. 20 Aur us kí wuh
jorú jise wuh dost rakhtá thá, us ke ek ham-majlis kí jo us ká azíz thá, húí.

XV. BÁB.

1 Bíd ek muddat ke gehún kaṭne kí mausim meṇ aisá húá ki Shamsún ek bakrí
ká bacha leke apní jorú pás gayá, aur us ne kahá, Maiṇ apní jorú pás koṭhrí meṇ
jáúngá. 2 Us ke báp ne use na jáne diyá aur kahá, Mujh ko yaqín thá ki tú us se
bezár húá, is liye maiṇ ne use tere ham-majlis ko de ḍálá, aur us kí chhoṭí bahin
us se kahíṇ ḳhúbsúrat hai: so mihrbání karke us ke iwaz use líjiye. 3 Shamsún
ne un se kahá, Ab jo maiṇ Filistíoṇ se kuchh karúṇ, to maiṇ pák húṇ, aur maiṇ
un se buráí karúngá. 4 Aur Shamsún ne jáke tín sau lomṛíáṇ pakṛíṇ, aur do do
karke dum se dum bándhí, aur har do dumoṇ ke bích masháleṇ bándhíṇ. 5 Aur
masháloṇ ko roshan karke lomṛíáṇ Filistíoṇ ke khaṛe khetoṇ meṇ chhoṛ diyáṇ
aur púloṇ se leke taiyár khetoṇ tak angúrí bágoṇ aur zaitún kí báṛíoṇ samet jalá
diyá. 6 Tab Filistíoṇ ne kahá, Yih kisne kiyá? We bole, Timnatí ke dámád
Shamsún ne, is liye ki us ne us kí jorú chhínke us ke ham-majlis ko dí. Tab Filistí
charh áe, aur us aurat ko aur us ke báp ko ág se jalá diyá. 7 Shamsún ne unheṇ
kahá, Jo tum ne aisá kiyá, maiṇ tum se badlá lúngá, tab báz rahúngá. 8 Aur us
ne un meṇ ghuske aisí ḳhunresí kí, ki we kúle aur ráneṇ ṭapṭapáte rahe, aur phir
jáke Aitám kí paháṛí par rahá.

9 Tab Filistí chaṛhe, aur sarzamín i Yihúdáh ko ḳhaimagáh kiyá aur us makán
meṇ jis ká nám Lahí hai, phail gae. 10 Baní Yihúdáh ne un se kahá, Tum ham
par kyún chaṛh áe ho? We bole, Shamsún ke bándhne ko, ki jaisá us ne ham se kiyá,
ham us se kareṇ. 11 Tab baní Yihúdáh ke tín hazár jawán Aitám kí paháṛí kí
chhoṭí par gae, aur Shamsún ko kahá, Tú na jántá thá ki Filistí ham par gálib hai?
so yih tú ne ham se kyá kiyá? Us ne unheṇ kahá, jaisá unhoṇ ne mujh se kiyá
thá, maiṇ ne un se kiyá. 12 Unhoṇ ne use kahá, Ab ham áe haiṇ ki tujhe
bándhke Filistíoṇ ke hawále kareṇ. Shamsún ne unheṇ kahá, Mujh se qasam kháke
iqrár karo ki ham tujh par hamla na karenge. 13 Unhoṇ ne use kahá, Nahíṇ, par
ham terí ṭundíáṇ kasenge aur un ke hawále karenge, par hargiz tujhe ján se na
márenge. Phir unhoṇ ne use do hare rassoṇ se bándhá, aur paháṛí par se utár
láe. 14 Jab Lahí meṇ pahunchá, to Filistí háṇ háṇ karke us par lapake. Us
waqt Khudáwand kí rúh zorke jalwe meṇ us par charhí, aur we rasse jinse us

ke bázú bándhe the, aise ho gae jaise san jo ág se jal jáe, aur us kí tundíán jo
bándhí thín, khul gaín. 15 Us waqt us ne ek gadhe ke jabṛe kí naí haḍḍí paṛí
húí dekhí, aur háth baṛháke use liyá aur us se us ne hazár máre. 16 Aur Shamsún
bolá, Ek gadhe ke jabṛe kí haḍḍí se to túda túda! maiṉ ne ek gadhe ke jabṛe kí
haḍḍí se ek hazár mard beján kíe! 17 Aur aisá húá ki jab wuh kah chuká, to us
ne jabṛá apne háth se phenk diyá aur us jagah ká nám Rámat-Lahí rakhá. 18 Aur
wuh nipaṭ piyásá húá: tab us ne Ḳhuda'wand ko yád kiyá aur kahá, Tú ne apne
bande ke háth se aisí baṛí naját baḳhshí: ab kyá maiṉ piyás se marúṉ, aur
námaḳhtúnoṉ ke háth meṉ paṛúṉ. 19 Ḳhuda'wand ne Lahí meṉ ek gaṛhá khodá
aur waháṉ se pání niklá, aur us ne use piyá aur us ke dam meṉ dam áyá aur do
bárah jiyá, is liye us ne us jagah ká nám Ain ul Qárí rakhá. Lahí meṉ us ká
nám áj tak yihí hai. 20 Aur wuh Filistíoṉ ke waqt meṉ bís baras tak baní Isráel
ká qází rahá.

XVI. BA'B.

1 Bád us ke Shamsún Azzah ko gayá, waháṉ us ne ek fáhisha aurat dekhí, wuh
us pás andar gayá; 2 Aur Azzíoṉ ko ḳhabar húí ki Shamsún yaháṉ áyá hai. Unhoṉ
ne use gher liyá, aur sárí rát shahr ke pháṭak par us kí ghát meṉ lage rahe, par
rát bhar chup cháp rahe ki jab subh hogí, to ham use már lenge. 3 Aur Shamsún
ádhí rát tak leṭá rahá, aur ádhí rát ko uṭhke us ne shahr ke darwáze ke patoṉ aur
bázúoṉ ko aṛange samet apne kándhe par dharke us paháṛ kí choṭí par jo Habrún
ke sámhne hai, le gayá. 4 Aur bád ek muddat ke aisá húá ki wuh dasht i Soriq
meṉ ek aurat ko jis ká nám Dalílah thá, chábne lagá. 5 Aur Filistíoṉ ke qutb
us aurat pás chaṛh gae, aur use kahá, ki Agar tú use dagá deke daryáft kar le ki us
kí yih shahzorí káhe se hai, aur ham kyá kareṉ jo us par gálib howeṉ táki ham use
bándheṉ aur use zer kareṉ: to ham sab milke gyárah gyárah sau rúpiye tujhe
denge. 6 Tab Dalílah ne Shamsún ko kahá, Mihrbání karke mujhe batlá, ki terí
shahzorí káhe se hai, tujhe kyúnkar koí bándhe ki tujhe kamzor kare. 7 Shamsún
ne use kahá, ki Agar we mujh ko tází sát tántoṉ se jo kabhí ḳhushk na húí
hoṉ bándheṉ, to maiṉ sust paṛúngá, aur jaisá ek ádmí hotá hai, ho jáúngá. 8 Tab
Filistíoṉ ke qutb tází sát tánteṉ jo ḳhushk na húí thíṉ, us aurat pás láe; aur aurat
ne use un se bándhá. 9 Ghátwále us pás koṭhrí ke andar the. Aurat ne use kahá,
ki Ai Shamsún, Filistí tujh par áe! Us ne un rassíoṉ ko sanke tár ke mánind jo ág
ke nazdík ho, toṛá. So daryáft na húá ki us kí qúwat káhe se hai. 10 Tab Dalílah
ne Shamsún ko kahá, ki Tú ne mujh se ṭhaṭhá kiyá, aur mujh se jhúṭh bolá:
mihrbání se mujhe batá de, ki tú kyúnkar bándhá jáwe. 11 Us ne use kahá, Agar
we mujhe naí rassíoṉ se jo kabhí kám meṉ na áí hoṉ, kaske bándheṉ, to merí qúwat
játí rahegí, aur ek ádmí ke mánind ho jáúngá. 12 Tab Dalílah ne use naí rassíoṉ
se bándhá aur bolí, ki Ai Shamsún, Filistí tujh par áe! Aur ghátwále to koṭhrí meṉ
us pás baiṭh hí rahe the. So us ne apne bázúoṉ se un ko táge ke mánind toṛ ḍálá.
13 Phir Dalílah ne Shamsún se kahá, Ab ke bhí tú ne mujh se ṭhaṭhá kiyá, aur
mujh se jhúṭh bolá; mujhe batá, tú káhe se bándhá jáegá? Us ne use kahá, Agar
tú merí sát laṭeṉ tání ke sáth bine. 14 Tab us ne meḳh se binke use bándhá aur
ek sutún se jakṛá aur bolí, ki Ai Shamsún, Filistí áe! Wuh nínd se chauṉká aur us

bunne kí mekh ko tání ke sáth leke chalá gayá. 15 Tab aurat ne us se kahá, Kyún-
kar tú kahtá hai, ki Main tujhe cháhtá hún, hálánki terá dil bhí mujh se nahín lagá?
Túne yih tín martaba mujh se ṭhaṭhá kiyá, aur mujhe nahín batáyá ki terá zor káhe
men hai. 16 A'khir ko jab us ne use roz roz báton se tang kiyá aur bahutsí haṭ kí
ki us ká dam nák men áyá: 17 To us ne use apne dil kí kahí aur use batáyá, ki
Mere sir par usturá nahín phirá, is liye ki main apní má ke peṭ hí men se Ḳhudá ká
nazír hún; so agar merá sir múndá jáwe, to merá zor mujh se játá rahegá, aur main
náqúwat ho jáúngá, aur jaise sab ádmí hote hain, waisá hí main bhí ban jáúngá.
18 Tab Dalílah ne jáná ki ab us ne apne dil ká sab kholá, aur Filistíon ke qutbon
ko kahlá bhejá, ki Is bár phir áo, ki sab jo kuchh us ke dil men thá, us ne mujh se
záhir kiyá. So Filistíon ke qutb us pás áe aur naqdí apne háth men láe. 19 Aurat
ne use apne ghuṭnon par sulá rakhá, aur ádmí bulwáke sát laṭen jo us ke sir par
thín, munḍwá ḍálín, aur use satáne lagí aur us ká zor játá rahá. 20 Aur wuh bolí,
Ai Shamsún, Filistí tere pás hain! Wuh nínd se jágá, aur us ne kahá, ki Main áge kí
tarah báhar jáúngá, aur apne tain zor se hiláúngá! Par wuh na jántá thá ki Ḳhuda'-
wand us pás se chalá gayá. 21 Tab Filistíon ne use pakṛá aur us kí ánkhen phoṛ
ḍálín, aur use Azzah men utár lie, aur pítal kí zanjíron se jakṛá, aur wuh qaidkháne
men paṛá chakkí pístá thá. 22 Garaz bád us ke ki us ká sir munḍáyá gayá, us ke
bál phir janne lage. 23 Aur Filistíon ke qutb faráham húe táki apne Iláh Dágon
ke liye baṛí qarbání guzránen aur ḳhushí karen; kyúnki unhon ne kahá, ki Hamáre
Ḳhudá ne hamáre dushman Shamsún ko hamáre qábú men kar diyá. 24 Aur jab
logon kí nigáh us par paṛí, to unhon ne apne Ḳhudá kí sitáish kí, aur bole, Hamáre
Ḳhudá ne hamáre dushman ko jis ne hamárá mulk ujaṛ kar diyá, aur hamáre bahut
se log halák kíye, hamáre qábú men kar diyá. 25 Aur jab we ḳhushwaqt húe, to
aisá húá ki unhon ne kahá, Shamsún ko buláo ki hamáre áge tamas ḳhur kare. So
unhon ne use qaidkháne se bulwáyá. Wuh un ke áge tamas ḳhur karne lagá.
Unhon ne use do sutún ke bích men khaṛá kiyá thá. 26 Tab Shamsún ne us launḍe
ko jo us ke háth pakṛe húe thá, kahá, Mujhe chhoṛ, táki main un sutúnon ko jin
par yih ghar khaṛá hai chhúíon, táki un par takya karún. 27 Aur yih ghar jo thá,
mardon aur auraton se bhará húá thí, aur Filistíon ke sáre qutb wahín the, qaríb
tín hazár zan o mard ke chhat par the, jo Shamsún ke tamasḳhur dekh rahe the. 28
Tab Shamsún ne Ḳhuda'wand ko pukárá aur kahá, ki Ai Málik Ḳhuda'wand,
mihrbání karke mujhe yád kar, Ai Ḳhudá, aur ek bár mujhe zor bakhshiye, táki
main ekbárgí Filistíon se apní donon ánkhon ká badlá lún! 29 Aur Shamsún ne
donon sutúnon ko, jin par ghar qáim thá, ek ko dahne háth se aur dúsre ko báyán
se pakṛá. 30 Aur bolá, Mujhe Filistíon ke sáth marná qabúl hai! So apne sáre zor
se jhukáyá, aur wuh ghar un qutbon aur un sab logon par jo us men the, gir paṛá;
so we log jinhen us ne apne sáth márá, un se jinhen us ne jíte jí qatl kiyá thá,
kahín ziyáda the. 31 Tab us ke bháí, aur us ke báp ke gharáne ke sab log áe, aur
use uṭháyá aur use Saraah aur Istaol ke darmiyán us ke báp Manúha kí gor men
gáṛá. Wuh bís baras tak baní Isráel ká qází thá.

XVII. BÁB.

1 Us waqt Ifráím ke pahár meṉ ek shakhs thá jis ká nám Míká thá. 2 Us ne
apní má se kahá, We gyárah sau rúpiye jo tujh se líe gae the, jin kí bábat tú ne
qasam kháí aur mujh se bhí zilm kiyá, ki dekh we rúpiye mere pás haiṉ, maiṉ ne
unheṉ rakh chhoṛá. Us kí má bolí, Beṭá, Ḳhudá'wand tujh ko barakat de. 3 Aur
us ne gyárah sau rúpiye apní má ko pher díe. Tab uskí má ne kahá, ki Maiṉ ne
yih rúpá Ḳhudá'wand ke liye muqaddas kiyá thá ki apne háth se apne bete ko
dúṉ ki wuh ek but taráshá húá aur ek ḍhálá húá banwáe ; so ab maiṉ tujhe pher
detá húṉ. 4 Par us ne we rúpiye apní má ko pher díe. Us ki má ne do sau rúpiye
leke zargar ko díe ; us ne ek taráshá húá aur ek ḍhálá húá but banáyá, so we
donoṉ Míká ke ghar meṉ the. 5 Aur us mard Míká ne apne liye ek butkháne
banáyá thá, aur ek efod aur ek mábúd taiyár kiyá thá, aur apne beṭoṉ meṉ se ek
ko muqaddas kiyá thá, so wuh us ke liye káhin húá. 6 Us waqt Isráel meṉ koí bád-
sháh na thá, aur har ek shakhs jo use achchhá lagtá thá, kartá thá. 7 Aur Yihúdáh
ke gharáne ká Yihúdáh ke Baitlaham meṉ ek jawán thá jo Lewí thá, jisne waháṉ
sukúnat ikhtiyár kí thí. 8 Yih shakhs Yihúdáh ke shahr Baitlaham se niklá ki
aur kahíṉ jaháṉ muyassar ho, já rahe ; so wuh chalte chalte kohistán i Ifráim ke
darmiyán Míká ke ghar pahunchá. 9 Míká ne use kahá, Tú kaháṉ se áyá hai ?
Us ne use kahá, Maiṉ Yihúdáh ke Baitlaham meṉ ká ek Lewí húṉ, aur játá húṉ
ki aur kahíṉ jaháṉ muyassar ho, waháṉ rahúṉ. 10 Míká ne use kahá, Mere sáth
rah aur merá báp káhin ho ; maiṉ tujhe das rúpiye sáliyána aur ek joṛá kapṛí aur
kháná dúngá. So Lewí áyá. 11 Aur yih Lewí us mard ke sáth rahne par rází
húá, aur yih jawán us ke beṭe ke mánind thá. 12 Aur Míká ne us Lewí ko mu-
qaddas ṭhaharáyá, aur wuh jawán us ká káhin baná, aur Míká ke ghar meṉ rahne
lagá. 13 Tab Míká ne kahá, Maiṉ jántá húṉ ki Ḳhudá'wand mujh se nekí kiyá
cháhtá hai, ki ek Lewí merá káhin húá.

XVIII. BÁB.

1 Un dinoṉ meṉ Isráel ká koí bádsháh na thá, aur unhíṉ dinoṉ meṉ Dán ká
firqa apne liye mírás ká tálib thá, ki páweṉ to waháṉ baseṉ ; kyúnki unhoṉ ne us din
tak Isráel ke firqoṉ ke bích kuchh mírás na páí thí. 2 So baní Dán ne apne gharáne
meṉ se pánch bahádur mard apní sarhaddoṉ meṉ se Saraah aur Istaol meṉ ke bheje,
táki zamín kí jásúsí kareṉ, aur us kí haqíqat daryáft kareṉ ; unhoṉ ne unheṉ kahá,
ki Jáo aur zamín kí haqíqat daryáft karo. We jab kohistán i Ifráim meṉ áe aur
waháṉ shab-básh húe : 3 To unhoṉ ne Míká ke ghar meṉ us Lewí jawán kí áwáz
pahchání aur udhar mutawajjih hoke use kahá, Tujh ko yaháṉ kaun láyá, tú yaháṉ
kyá kartá hai aur terá yaháṉ kyá kám ? 4 Us ne unheṉ kahá, Míká ne mujh se
yúṉ yúṉ sulúk kiyá, aur mujhe naukar rakhá, aur maiṉ us ká káhin baná. 5 Un-
hoṉ ne use kahá, ki Mihrbání karke Ḳhudá se mashwarat líjiye ki ham jáneṉ ki
yih hamárá safar jis meṉ ham bilfial haiṉ, hamáre liye mubárak hogá yá nahíṉ.
6 Us káhin ne unheṉ kahá, Salámatí se jáo, ki yih tumhárá safar jis meṉ tum játe
ho Ḳhudá'wand ko pasand hai. 7 So we pánchoṉ shakhs chal nikle, aur Lais
meṉ áe. Unhoṉ ne waháṉ ke logoṉ ko dekhá ki bekhauf Saidánioṉ ke taur par

aman chain se rahte hain aur waháṉ koí qází na thá, jo un ko kisí bát meṉ zalíl
kartá; we Saidáníoṉ se bahut dúr the aur kisí se kuchh sarokár na rakhte the.
8 So we apne bháíoṉ pas Saraah aur Istaol meṉ phir áe. Aur un ke bháíoṉ ne
púchhá, Tumhárá kyá hál hai? 9 We bole, Uṭho, ham un par chaṛh jáeṉ, ki ham
ne wuh sarzamín jo dekhí bahut ḳhúb hai; so tum kyúṉ dirang karte ho? Ab
chalne meṉ kahilat nakaro, chal niklo aur us zamín par qábiz ho. 10 Tum agar
chaloge, to ek bholí qaum meṉ aur ek mulk wasí meṉ dáḳhil hoge, ki Ḳhudá ne
use tumháre qabze meṉ kar diyá hai, wuh ek mulk hai jis meṉ dunyá kí sárí
niámateṉ maujúd haiṉ. 11 Tab baní Dán meṉ se Saraah aur Istaol ke chha sau
mard musallah waháṉ se rawána húe. 12 We chaṛhe, aur unhoṉ ne áke sarzamín
i Yihúdáh meṉ Qaryatyearím ko ḳhaimagáh kiyá, is liye we áj ke din tak us jagah
ko Mahná ul Dán kahte haiṉ, aur yih Qaryatyearím kí pusht par hai. 13 Aur
waháṉ se guzarke kohistán i Ifráim meṉ pahunche, aur Míká ke ghar meṉ áe.
14 Tab un pánch mardoṉ ne jo Lais meṉ jásúsí ke liye gae the apne bháíon se ḳhitáb
kiyá aur unheṉ kahá, Tumheṉ ḳhabar hai, in gharoṉ meṉ ek efod aur ek mábúd ek
taráshá húá but hai aur ek ḍhálá húá? So ab socho, ki tum kyá karoge. 15 Tab
we udhar mutawajjih húe aur Míká ke ghar meṉ us Lewí jawán ke makán meṉ
dáḳhil húe, aur us se ḳhair o áfiyat púchhí. 16 So we chha sau baní Dán musallah
bahádur jawán darwáze par khaṛe rahe. 17 Aur un pánchoṉ ne, jo zamín kí jásúsí
ko nikle the, ghar ke andar ghuske taráshá húá but aur efod aur mábúd aur ḍhálá
húá but sab kuchh le liyá; us waqt wuh káhin darwáze par khaṛá thá aur we chha
sau jangí mard jo musallah the. 18 So unhoṉ ne Míká ke ghar meṉ ghuske
taráshá húá but aur ḍhálá húá but aur efod aur mábúd uṭhá liyá. Tab káhin un
se bolá, Híṉ, tum yih kyá karte ho? 19 Tab unhoṉ ne use kahá, Bas chup rah, apná
munh apne háth se band kar, aur hamáre sáth chal aur hamárá báp aur káhin ban!
Tere liye ek shaḳhs ke ghar ká káhin honá achchhí hai, yá yih ki tú ek firqe baní
Isráel ke gharáne ká káhin ho? 20 Tab káhin ká dil bág bág ho gayá, aur us ne
efod aur mábúd aur taráshe húe but ko uṭhá liyá aur logoṉ ke darmiyán dáḳhil
húá. 21 Chunánchi we phire aur rawána húe, aur laṛkoṉ aur mawáshí aur
bhárí bhárí asbáb ko apne dhare húe chal nikle. 22 Wehí Míká ke ghar se
thoṛí dúr gae the, ki Míká ke ghar áspás ke rahnewále faráham húe aur unhoṉ
ne baní Dán ko jáhí liyá. 23 Aur unhoṉ ne baní Dán ko jo lalkará, to un-
hoṉ ne munh pherá aur Míká se kahá, Tujhe kyá hai jo tú ne is amboh ke
sáth átá hai? 24 Wuh bolá, Tum mere mábúdoṉ ko, jinheṉ maiṉ ne banáyá
aur mere káhin ko leke chale gae; ab merá kyá báqí rahá? Aur tum kahte
ho, ki Terá kyá matlab hai? 25 Tab baní Dán ne use kahá, ki Tú apní áwáz ha-
meṉ na suná, aisá na ho ki hamárí qaum gairat ke máre tujh par hamla kare: so
tú apní aur apne gharáne kí halákat ká sabab hogá. 26 Aur baní Dán ne apní ráh
lí, Míká dekhke aur ki we ham par zabar haiṉ munh phiráke apne ghar ko lauṭá.
27 Aur we Míká kí banáí húí chízeṉ us ke káhin samet líe húe Lais ke bích un
bhole gáfil logoṉ meṉ dáḳhil húe, aur un ko unhoṉ tah teg kiyá aur shahr jalá diyá.
28 Unká himáyatí koí na thá, kyúnki yih maqám Saidá se dúr thá, aur unheṉ kisí se
kám na thá, yih qaryah Bait Raháb kí widí meṉ thá. Bád us ke unhoṉ ne nayá
shahr banáyá aur us meṉ base. 29 Aur us shahr ká nám Dán rakhá, jo un ke báp
Isráel ke beṭe ká nám thá; lekin pahle us shahr ká nám Lais thá. 30 Aur baní

Dán ne wuh taráshá húá putlá nasb kiyá, aur Yúnaton bin Gairsam bin Músá, wuh
aur us ke beṭe us sarzamín kí asírí ke din tak baní Dán ke káhin bane rahe.
31 Aur jab tak Khudá ká ghar Sailá meṉ thá, Míká ká taráshe húá but apne sáth
rakhá.

XIX. BAB.

1 Un dinoṉ meṉ baní Isráel ká koí bádsháh na thá, so aisá húá ki ek Lewí
shakhs ne jo koh i Ifráim ke nawáhí meṉ rahtá thá, Yihúdáh ke Baitlaham se
ek aurat sahelí banáne ko apne liye lí. 2 Us kí sahelí ziná karke us pás se
Yihúdáh ke Baitlaham meṉ apne báp ke ghar já rahí, aur chár mahíne kámil
waháṉ thí. 3 Aur us ká khasam uṭhá aur us ke píchhe rawána húá ki use manáe
aur pher láe; aur us ke sáth ek us ká chákar aur do gadhe the. So wuh use apne
báp ke ghar meṉ le gaí; aur us chhokrí ke báp ne joṉ use dekhá, to us kí muláqát
se khush húá. 4 So us ke susre yáne us aurat ke báp ne use roká, aur wuh us ke
sáth tín din tak rahá; aur unhoṉ ne kháyá píyá aur waháṉ shab-básh húe.
5 Chauthe din joṉ we sawere uṭhe, to us ne cháhá ki rawána ho. Tab chhokrí
ke báp ne apne dámád se kahá, Roṭí ke ek ṭukre se apne dil ko sambhál, bád us
ke chalá já. 6 So we donoṉ baiṭh gae aur milke kháyá píyá. Phir chhokrí ke
báp ne us shakhs ko kahá, Razá se mere sáth shab-básh hojiye aur dil ko khush
rakhiye. 7 Phir jab wuh mard uṭhá ki rawána ho, tab us ká susrá us se phir
bajidd húá aur wuh phir waháṉ shab-básh húá. 8 Aur pánchweṉ din sawere
uṭhá táki rawána howe. Phir chhokrí ke báp ne use kaha, Maiṉ terí minnat kartá
húṉ ki tú apne dil ko sambhál. So unhoṉ ne din ḍhalte tak tawaqquf kiyá, aur
donoṉ ne báham kháyá piyá. 9 Phir wuh shakhs aur us kí sahelí aur us ká
chákar sab uṭhe ki rawána hoṉ. Phir chhokrí ke báp us ke susre ne use kahá,
Dekh, maiṉ minnat kartá húṉ ki din shám ke qaríb hotá hai, maiṉ minnat kartá
húṉ ki tum yahíṉ shab-básh ho. Dekh din ḍhal gayá hai: yaháṉ shab-básh ho,
yahíṉ rah já, ki terá dil khush ho, aur uṭhke sabh sawere chalá já, ki tú apne
khaime kí taraf jáegá. 10 Par wuh shakhs shab-básh hone par rází na húá: so
uṭhá aur rawána húá aur Yabús ke barábar jis ká dúsrá nám Yirúshálam hai,
pahunchá; donoṉ gadhe zín kíe húe us ke sáth the aur us kí sahelí.

11 Jab we Yabús ke muttasil pahunche, to din bahut ḍhalá thá. Tab chákar
ne apne sáhib se kahá, Aiye ham Yabúsíoṉ ke is shahr meṉ dákhil hoṉ aur yahíṉ
shab-básh hoṉ. 12 Us ke áqá ne use kahá, Ham begáne shahr meṉ jo baní Isráel
ká nahíṉ, dákhil na howenge, balki Jibia kí samt já rahenge. 13 Aur apne chákar
se kahá, ki Chal, makánoṉ meṉ se ek meṉ jáweṉ aur Jibia meṉ yá Rámah meṉ
shab-básh howeṉ. 14 So we sair karte húe chale, aur jab súraj ḍúbá, to we Jibia
ke nazdík the, baní Binyamín ke shahr meṉ. 15 So we udhar phire, aur Jibia
meṉ dákhil húe ki waháṉ shab-básh hoṉ. Aur we shahr kí ráh meṉ utar paṛe,
kyúnki koí aisá na thá jo unheṉ apne ghar le játá, ki we waháṉ shab-básh hote.
16 Ittifáqaṉ shám ke waqt ek pír mard khet par se kám karke waháṉ áyá; wuh
bhí koh i Ifráim ká thá jo Jibia meṉ á basá thá, aur us maqám ke báshinde
Binyamíní the. 17 Us ne joṉ ánkh uṭhái, to dekhá ki ek musáfir shakhs shahr
ke ráste par hai; so us pír mard ne kahá, Tú kaháṉ ko játá hai, aur kaháṉ se átá

hai? 18 Us ne use kahá, ki Ham Yihúdáh ke Baitlaham se koh i Ifráim ke
atráf ko játe haiɒ, jaháɒ se áe the: ham Yihúdáh ke Baitlaham ko gae the, aur
ab Khuda'wand ke ghar ko játe haiɒ, yaháɒ koí aisá mard nahíɒ jo hameɒ apne
ghar lejá rakhe. 19 Aur hamáre sáth hamáre gadhoɒ ká dáná chárá bhí hai, aur
mere aur terí laundí ke aur is jawán ke liye jo merá chákar hai, roṭí aur wain bhí
hai; kisí chíz kí ihtiyáj nahíɒ. 20 Us pír mard ne kahá, Terí khair ho, jo kuchh
terá kharch ho, sab mujh par rakh, par ráste meɒ mat shab-básh ho. 21 Wuh
use apne ghar legayá, aur us ke gadhoɒ ko chárá diyá; unhoɒ ne apne páoɒ dhoe
aur kháyá píyá. 22 Aur jab we khush waqt húe, to dekho ki us shahr ke logoɒ
ne jo Shaitán bache the, us ghar ko gher liyá, aur darwáze ko píṭá, aur us buḍḍhe
sáhibkháne ko kahá, Us shakhs ko jo tere ghar meɒ áyá hai, báhar lá, táki ham
us ke sáth fial kareɒ. 23 Wuh buḍḍhá sáhibkhána un pás báhar niklá aur unheɒ
kahá, Mere bháio, aisí badfialí mat kíjiye, ki yih shakhs mere ghar meɒ áyá hai,
so bewaqúfí ká kám mat kíjiye. 24 Dekho, apní kúárí beṭí aur us kí sahelí ko
maiɒ abhí báhar le átí húɒ: áp unheɒ behurmat kíjiye aur shauq se manmíntá un
se apná kám kíjiye, par is shakhs se aisí bewaqúfí na kíjiye. 25 Par we log us
kí bát na mánte the. So us ne us kí sahelí ko pakṛá, aur un pás báhar le áyá.
Unhoɒ ne us se tamám rát badzátí karte karte subhkar dí, aur jab din chaṛhne
lagá, to use chhoṛ gae. 26 Wuh aurat pau phaṭte húe áí, aur us mard ke ghar ke
darwáze par jaháɒ us ká kháwind thá, gir paṛí yaháɒ tak ki roshní húí. 27 Aur
us ká kháwind subh ko uṭhá, to us ne ghar ke darwáze khole, aur báhar niklá ki
rawána ho, aur dekho, wuh aurat ghar ke darwáze par paṛí thí aur us ká háth
ástáne par phaile húe the. 28 Us ne use kahá, Uṭh, á chale chaleɒ, par kuchh
jawáb na píyá. Tab us shakhs ne use apne gadhe par dhar liyá aur apne makán
ko rawána húá. 29 Us ne ghar pahunchke chhurí lí, aur apní sahelí ko pakaṛke
haḍḍíoɒ samet us ke bárah ṭukṛe káṭe, aur baní Isráel kí sárí haddoɒ meɒ bhej díe.
30 Aur aisá húá ki jis kisí ne yih dekhá, wuh bolá ki Jis din se baní Isráel Misr se
chaṛhe áj ke din tak aisá na dekhá na suná thá; andesha karo aur mashwarat
karo aur bolo.

XX. BA'B.

1 Tab sáre baní Isráel nikle, aur sab ke sab Dán se leke Biarsaba tak aur
zamín Jiliád tak ek dil hoke Khuda'wand ke huzúr Misfá meɒ jama húe. 2 Aur
baní Isráel ke firqoɒ ke sarguroh jo Khudá ke logoɒ ke majma meɒ házir húe, chár
lákh jawán talwáreɒ khínche húe the. 3 Aur baní Binyamín ne suná ki baní
Isráel Misfá meɒ jama húe. Aur baní Isráel ne kahá, Bayán kar, yih fasád
kyúnkar húá? 4 Maqtúl aurat ke Lewí shauhar ne jawáb diyá aur bayán kiyá,
ki Maiɒ apní sahelí samet Jibia meɒ jo Binyamín ká qaryah hai, utrá thá. 5 Waháɒ
Jibia ke log mujh par chaṛháe, aur rát ko ghar ke girdágird merí ghát meɒ baiṭhe
aur cháhá, ki mujhe már leɒ, aur unhoɒ ne merí sahelí ko aisá behurmat kiyá, ki
wuh mar gaí. 6 So maiɒ ne apní sahelí ko pakaṛke ṭukṛe ṭukṛe kiyá aur un
ṭukṛoɒ ko tumhárí sárí mamlukat meɒ bhejá, kyúnki baní Isráel meɒ unhoɒ ne
buráí aur ahmaqí kí. 7 Dekho, tum sab baní Isráel ho, ab tum yahíɒ apne liye
bát aur mashwarat karo. 8 Tab sab ke sab bilittifáq uṭhe, aur bole, ki Ham meɒ

se koí apne ḳhaime meṉ na jáegí, aur ham meṉ se koí apne ghar kí taraf ruḳh na
karegá. 9 Ab wuh jo ham Jibia se qura ḍálke kiyá cháhte haiṉ yih hai: 10 Ki
ham baní Isráel ke har firqe meṉ se sau píchhe das aur hazár píchhe sau aur das
hazár píchhe ek hazár mard lenge, táki logoṉ ke liye galla leweṉ, aur táki jis waqt
ki Binyamín ke Jibia meṉ áweṉ, to us sárí ahmaqí kí tarah, jo unhoṉ ne Isráel meṉ
kí, un se kareṉ.

11 So sáre baní Isráel jama húe, aur ek dil hoke us shahr par chaṛh áe. 12 Aur
baní Isráel ke firqoṉ ne Binyamín ke sáre firqe meṉ log bheje, aur yúṉ kahá, ki
Yih kyá sharárat hai, jo tumháre darmiyán húí. 13 Ab Shaitán ke bachoṉ ko jo
Jibia meṉ haiṉ, hamáre hawále ḳaro ki ham unheṉ qatl kareṉ, aur baní Isráel meṉ
se sharr ko meṭ ḍáleṉ. Lekin baní Binyamín ne apne bháíoṉ baní Isráel ká kahá
na máná. 14 Balki baní Binyamín shahroṉ meṉ se Jibia meṉ jama húe táki baní
Isráel se qitál kareṉ. 15 Aur baní Binyamín jo shahroṉ meṉ se us waqt jama
húe, shumár meṉ chhabís hazár shamsherzan jawán the siwá un ke jo Jibia ke
báshinde the, aur we sát sau intiḳhábí jawán the. 16 Un sab logoṉ meṉ se sát
sau jawán báyáṉ haththe the, jin meṉ harek patthar se bál par beḳhatá nishán
mártá thá. 17 Aur baní Isráel jo Binyamín ke muqábil húe chár lákh jangí
shamsherzan jawán the. 18 We Baitel ko chaṛh gae, aur Ḳhudá se mashwarat
cháhí aur kahá, ki Ham meṉ se kaunsá pahle baní Binyamín se jáke qitál kare?
Ḳhudáwand ne farmáyá, Pahle Yihúdáh.

19 So baní Isráel subh sawere uṭhe, aur Jibia ke barábar ḳhaima khaṛá kiyá. 20
Aur baní Isráel baní Binyamín se qitál karne lage, aur baní Isráel Jibia meṉ un ke
muqábil saff bándhke khaṛe húe. 21 Tab baní Binyamín ne Jibia se nikalke us
din báís hazár baní Isráel ko qatl karke ḳhák meṉ milá diyá. 22 Par baní Isráel
ne diláwárí kí, aur dúsre din usí maqám par jaháṉ pahle din saff bándhí thí, phir
saff bándhí. 23 Lekin baní Isráel chaṛhke shám tak Ḳhudáwand ke áge roe
aur Ḳhudáwand se saláh púchhí, ki Ham apne bháí Binyamín ke beṭoṉ se kyá
qitál ke liye phir muqábil chaṛheṉ yá nahíṉ? Ḳhudáwand ne farmáyá, Un ke
muqábil chaṛho. 24 So baní Isráel dúsre din baní Binyamín ke muqábil áe. 25
Aur us dúsre din baní Binyamín ne Jibia se nikalke baní Isráel ke aṭhárah hazár
ádmí márke zamín par ḍál díe, ye sab shamsherzan ádmí the. 26 Tab to sáre baní
Isráel aur sáre log Baitel meṉ áe, aur roe, aur waháṉ Ḳhudáwand ke huzúr
baiṭhe, aur us din sab ne shám tak roza rakhá, aur chaṛháwe aur salámí Ḳhudá-
wand ke áge guzarání. 27 Aur Ḳhudáwand se chárájoí kí; kyúnki Ḳhudá ke
ahdnáme ká sandúq un dinoṉ meṉ wuhíṉ thá. 28 Aur Hárún ke beṭe Iliazar ká
beṭá Fínihás un dinoṉ meṉ us ke áge khaṛá rahtá thá. Tab baní Isráel ne sawál
kiyá, ki Ham apne bháí Binyamín se phir qitál kareṉ yá dastbardár howeṉ? Ḳhudá-
wand ne farmáyá, Jáo ki maiṉ kal un ko tumháre háth meṉ kar dúngá. 29 So baní
Isráel ne Jibia ke girdágird kamínwáloṉ ko biṭhláyá. 30 Aur baní Isráel tísre din
baní Binyamín ke muqábil chaṛh gae aur áge ke muwáfiq phir saff bándhí. 31 Aur
baní Binyamín ne un ká sámhná kiyá, aur shahr par se márná shurú kiyá, aur áge
kí tarah doráhe meṉ jiskí ek ráh Baitel ko játí thí aur dúsrí Jibia ko, tís ádmí ke
qaríb qatl kíe. 32 Aur baní Binyamín ne kahá, ki We áge kí tarah ham se maglúb
húe. Aur baní Isráel ne kahá, Ao bhágeṉ, aur unheṉ shahr se un ráhoṉ meṉ nikál
láeṉ. 33 Tab sáre baní Isráel us maqám se uṭh khaṛe húe, aur us jagah jis ká

nám Bál ul Tamr hai, saffeṇ bándhíṇ. Us waqt we Isráelí, jo kamín meṇ baiṭhe
the, apne makánoṇ se Jibia ke gároṇ se hamla karte húe nikle. 34 Aur das hazár
jawán sáre Isráel meṇ intikhábí ek taraf se Jibia par áe, aur sakht qitál húá, par
unhoṇ ne na jáná ki un par balá názil hotí hai. 35 Tab Khudáwand ne baní
Binyamín ko baní Isráel ke áge márá, aur baní Isráel ne us din pachís hazár ek sau
baní Binyamín qatl kíe: ye sab shamsherzan mard the. 36 Aur baní Binyamín ne
dekhá ki we maglúb húe, aur baní Isráel Binyamín ko nikál láe, is liye ki we un
kamínwáloṇ ke iatimád par the, jinheṇ unhoṇ ne Jibia ke ás pás biṭhíyá thá. 37
Tab kamínwáloṇ ne chálákí kí, aur Jibia par jhapaṭe aur phail gae, aur sáre shahr
ko tahteg kiyá. 38 Baní Isráel meṇ aur un kamínwáloṇ meṇ yih nishán muqarrar
húá thá, ki shahr se shúale nikalte húe aur dhúáṇ uṭhte húe laṛáí par chaṛheṇ. 39
Aur jab baní Isráel laṛne meṇ tarah dete gae, to baní Binyamín ne un meṇ ke
qaríb tís ádmí ke máre; kyúnki unhoṇ ne kahá, ki We áge kí tarah ham se dab
nikle. 40 Par jis waqt shúale dhúáṇ ke sáth shahr se uṭhe, to baní Binyamín ne
pusht par nigáh kí, aur dekhá, ki shahr se ásmán tak shúale uṭhe. 41 Aur us
waqt baní Isráel phire: tab baní Binyamín ghabráe, ki unhoṇ ne dekhá ki balá
názil húí. 42 So unhoṇ ne baní Isráel ke sámhne se bhágke bayábán kí ráh lí, par
laṛáí un par á paṛí, aur shahrwáloṇ ne unheṇ bích meṇ faná kar diyá. 43 Yúṇ
unhoṇ ne baní Binyamín ko gherá aur shikár kiyá aur Jibia ke muqábil mashriq kí
samt ásání se márá. 44 Aur athárah hazár baní Binyamín gir gae: ye sab bahádur
mard the. 45 So we phire aur Rummán kí paháṛí kí taraf bayábán meṇ bhág gae,
aur baní Isráel ne ragedte ragedte pánch hazár aur máre, aur Jidaúm tak unheṇ
khúb ragedá, aur do hazár aur máre. 46 So sab baní Binyamín jo us din gir gae
pachís hazár shamsherzan the, aur ye sab ke sab bahádur the. 47 Par chha sau
ádmí bayábán kí taraf phirke bhág gae aur Rummán meṇ ghuse aur chár mahíne
tak paháṛí meṇ rahe. 48 Tab baní Isráel phire, aur harek bastí meṇ ghuske baní
Binyamín ko aur haiwánát ko aur un sab ko jo un ke háth chaṛhe qatl kiyá, aur jis
shahr meṇ gae, use phúnk diyá.

XXI. BAB.

1 Aur baní Isráel ne Misfá meṇ qasam kháí thí, ki Ham meṇ se koí apní beṭí ko
baní Binyamín meṇ se kisí ko jorú na kar degá. 2 Bád us ke ye log Baitel meṇ
áe, aur shám tak waháṇ Khudá ke áge rahe aur chilláe aur zár zár roe. 3 Aur
bole, Ai Khudáwand Isráel ke Khudá baní Isráel par yih kyá hádisa paṛá ki baní
Isráel meṇ se áj ke din ek sibt kam ho gayá? 4 Aur subh ko dúsre din sawere
uṭhke un logoṇ ne us jagah ek mazbah baná kiyá aur chaṛháwí aur salámí guzarání.
5 Aur baní Isráel ne kahá, ki Jamáat meṇ baní Isráel ke sáre sibtoṇ meṇ se
Khudáwand ke sáth kaun kaun nahíṇ chaṛhá? kyúnki unhoṇ ne sakht qasam
kháí thí, ki Wuh jo Khudáwand ke huzúr Misfá meṇ házir na hogá, qatl kiyá
jáegá. 6 So baní Isráel apne bháí Binyamín kí bábat pachhtáe aur bole, ki Áj
ke din baní Isráel ká ek sibt kaṭ gayá. 7 Aur we jo báqí rahe haiṇ ham unheṇ
jorúáṇ kaháṇ se deṇ, ki ham ne to Khudáwand kí qasam kháí hai, ki Ham apní
beṭíáṇ jorú karne ko unko nahíṇ denge. 8 Tab unhoṇ ne kahá, ki Baní Isráel
meṇ se kaun sá sibt hai jo Misfá meṇ Khudáwand ke huzúr nahíṇ chaṛhá? Aur

dekho ki Yabísíon men se jo Jiliád men the koí waháṉ házir na thá. 9 Kyúnki
unhoṉ ne logoṉ ko shumár kiyá, aur Jiliádí Yabísíoṉ meṉ se kisí ko na páyá.
10 Tab unhoṉ ne bárah hazár mard i bahádur rawána kíe, aur unheṉ hukm kiyá,
ki Jiliádí Yabísíoṉ ko jáke zan aur bache samet qatl karo. 11 Par itná kíjiyo
ki sáre mardoṉ aur auratoṉ ko jo mard se hambistar húí hoṉ haram kar dená.
12 So unhoṉ ne Jiliádí Yabísíoṉ meṉ chár sau kúárí aurateṉ páíṉ, jin meṉ se koí
mard se hambistar na húí thí; aur we unheṉ sarzamín i Kanáu meṉ Sailá ke bích
lashkar meṉ le áe. 13 Tab sárí jamáat ne baní Binyamín ko jo Rummán kí
pahárí meṉ the, kahlá bhejá, ki Ham ne tumheṉ amán dí. 14 So us waqt baní
Binyamín phir áe; aur unhoṉ ne un auratoṉ ko jo Jiliádí Yabísíoṉ meṉ se jítí
bachí thíṉ, unheṉ diyáṉ; par we un ke liye bas na húí.
15 Aur log baní Binyamín ke liye bahut pachhtáe, is liye ki Khuda'wand ne
baní Isráel ke sibtoṉ meṉ rakhna dálá. 16 Tab jamáat ke buzurg bole, ki Un ke
liye jo bach rahe haiṉ, joruoṉ kí kyá fikr kareṉ, ki baní Binyamín kí sárí aurateṉ
márí gaíṉ? 17 Tab unhoṉ ne kahá, ki Baní Binyamín meṉ se jo bach rahe haiṉ
zurúr hai, ki un kí nasl chale, ki baní Isráel ká ek sibt faná na ho jáe! 18 Ham
to apní betíáṉ unheṉ de nahíṉ sakte, kyúnki baní Isráel ne qasam kháí hai, ki Wuh
jo baní Binyamín ko apní betí de, so malaún hai. 19 Tab unhoṉ ne kahá, Dekho,
Sailá ke log us maqám par jo Baitel kí samt i shimál ko aur us sháhráh kí samt
i sharqí ko jo Baitel se Sikm ko Labúnah kí janúbí samt hoke játí hai, wáqa hai,
sál ba sál Khudawand kí íd karte haiṉ. 20 Aur baní Binyamín ko hukm kiyá ki
Jáo, aur angúrí bágoṉ meṉ ghát meṉ lago, 21 Aur jab dekho ki Sailá men kí
betíáṉ table aur daf leke náchtí húí nikliṉ, tab tum angúrí bágoṉ se nikalke Sailá
kí betíoṉ meṉ se ek ek jorú le lo, aur Binyamín ke mulk ko líe chale jáo. 22 Aur
jab un ke báp yá bháí ham pás áke faryád kareṉ, to ham unhen kah denge, ki Un
par mihrbání kíjiye, kyúnki we qitál karke to tum se le nahíṉ gae, aur tum ne
unheṉ áp se na díáṉ, to is waqt gunáh tumhárá hogá. 23 Garaz baní Binyamín
ne aisehí kiyá, aur apne adad ke muwáfiq un meṉ se jo náchtí niklí thíṉ, ek ek
jorú le lí, aur unhoṉ líe húe apní mírás ko phire, aur apne shahroṉ kí marammat
kí, aur base. 24 Aur baní Isráel waháṉ se usí waqt rawána húe, aur harek apne
firqe men aur gharáne meṉ apní apní mírás par gayá. 25 Aur un dinoṉ meṉ baní
Isráel ká koí bádsháh na thá; harek shakhs jo kuchh use bhalá lagtá thá, kartá
thá.

RU'T KI' KITA'B.

I. BA'B.

1 Ab qázíoṉ kí riyásat ke waqt meṉ aisá húá ki us sarzamín meṉ kál pará.
Aur Yihúdáh ke Baitlaham se ek shakhs apní jorú aur do betoṉ samet niklá, kí
Moab ke mulk meṉ já base. 2 Us ká nám Abimalik aur us kí jorú ká nám
Náamí thá, aur us ke do bete ek ká nám Mahlún aur dúsre ká Kilyún thá; ye
Yihúdáh ke Baitlaham ke Ifrátí the. So we Moab meṉ áe aur waháṉ base.

3 Waháṉ pahunchke Náamí ká shauhar Abimalik mar gayá, aur wuh aur us ke
donoṉ beṭe báqí rahe. 4 Un donoṉ ne Moab meṉ do Moabí jorúáṉ kíṉ, ek ká nám
Urfah aur dúsre ká Rút thá; aur we das baras tak waháṉ rahe. 5 Bád us ke
Mahlún aur Kilyún donoṉ mar gae; so wuh aurat apne do beṭoṉ se aur apne ḳhá-
wind se tanhá rahí.

6 Tab wuh uṭhí, aur apní donoṉ bahúoṉ samet Moab kí sarzamín se phirí, is
liye ki us ne Moab meṉ ḳhabar suní, ki Ḳhudawand ne apne logoṉ par mihr kí,
ki unheṉ rizq diyá. 7 So wuh apne maskan se donoṉ bahúoṉ samet chal niklí,
aur safar kí, ki Yihúdáh kí sarzamín ko jáe. 8 Aur Náamí ne apní donoṉ bahúoṉ
se kahí, Tum donoṉ apne apne maike ko jáo. Jaise tum ne mere donoṉ marhúmoṉ
se aur mujh se mihrbání kí, waise hí Ḳhudawand tum se mihrbání kare. 9 Ḳhudá
aisá hí kare, ki harek tum meṉ apne ḳháwind ke ghar meṉ árám páwe. Tab us ne
unheṉ chúmá. Aur unhoṉ ne milke áwáz buland kí aur roíṉ. 10 Phir un donoṉ
ne use kahá, So nahíṉ, balki ham tere sáth tere logoṉ meṉ jáengí. 11 Aur Náamí
bolí, Merí beṭío, ghar ko phir jáo, mere sáth káheko átíáṉ ho? Kyá maiṉ phir beṭe
janúngí jo tumháre ḳhasam honge? 12 Merí beṭío, ghar ko jáo, ráh pakṛo! Kyúnki
maiṉ buṛhiyá ḳhasam karne kí gaun nahíṉ. Bilfarz mujhe gumán hai ki agar áj kí rát
meṉ ḳhasamwálí hotí, to maiṉ laṛke jantí: 13 So kyá tum jab tak ki we baṛe hote,
un ke liye intizár kartíṉ, aur un ke intizár meṉ ḳhasam na kartíṉ? Nahíṉ, merí
beṭío! maiṉ tumháre liye ziyáda dilgír húṉ; kyúnki Ḳhudawand ne apná háth mujh
par uṭháyá. 14 Tab unhoṉ ne áwáz buland kí aur roíṉ. Aur Urfah ne apní sás kí
machchhíáṉ líṉ aur chalí gaí; par Rút apní sás se lapaṭí. 15 Us kí sás bolí, ki Dekh,
tere ḳháwind ke bháí kí jorú apne kunbe aur apne Iláh pás phir gaí: tú bhí apne
ḳháwind ke bháí kí jorú ke píchhe chalí já. 16 Rút bolí, Mujh se ájizí mat kar
ki maiṉ tujhe chhoṛúṉ, aur tere píchhe na chalúṉ; maiṉ to jaháṉ tú jáegí, jáúngí,
aur jaháṉ tú rahegí, rahúngí; terá log merá log, aur terá Ḳhudá merá Ḳhudá;
17 Waháṉ hí maiṉ marúngí jaháṉ tú maregí, aur waháṉ hí gaṛúngí jaháṉ tú gaṛegí.
Ḳhudawand mujh se aisá hí aur ziyáda kare, ki maiṉ tujh se mar hí ke judá hoúṉ!
Jab us kí sás ne dekhá ki wuh us kí hamráhí par bajidd hai, tab wuh kahne se báz
rahí.

19 So we donoṉ rawána húíṉ yaháṉ tak ki Baitlaham meṉ áe. Jab we Bait-
laham meṉ dáḳhil húíṉ, to sáre shahr meṉ dhúm machí, aur we bole, ki Yih
Náamí hai? 20 Us ne unheṉ kahá, Mujh ko Náamí mat kaho, balki Murrah kaho,
is liye ki Qádir ne mujh se niháyat murr kiyá. 21 Maiṉ bharí púrí gaí, aur
Ḳhudawand ne mujh ko ḳhálí pher láyá: pas tum mujhe Náamí kyúṉ kahtíṉ ho,
hálánki Ḳhudawand ne mujhe gam pahuncháyá, aur Qádir ne mujh ko burá kiyá?
22 Garaz Náamí aur uskí bahú Moabí Rút donoṉ Moab ke mulk se yaháṉ pahun-
chíṉ, aur jau kaṭne ke mausim meṉ Baitlaham meṉ dáḳhil húíṉ.

II BÁB.

1 Náamí ke ḳhasam ká ek rishtadár thá, Abimalik ke gharáne meṉ máldár aur
múazzaz jis ká nám Boaz thá. 2 Moabí Rút ne Náamí se kahá, Mujhe ruḳhsat
díjiye, to maiṉ khetoṉ meṉ jáúṉ, aur jo koí mihrbání kí nazar mujh par kare, us
ke khet se dáne chun láúṉ. Wuh bolí, Achchhá, merí beṭí já. 3 So wuh gaí, aur

ek khet kátnewáloṇ ke píchhe dáne chunne lagí. Ittifáqát se yih khet Abimalik
ke rishtadár Boaz ká thá. 4 Aur dekho ki Boaz Baitlaham se pahunchá aur
kátnewáloṇ se bolá, Khudáwand tumháre sáth! We jawáb meṇ bole, Khudá'-
wand tujhe barakat de! 5 Phir Boaz ne apne chákar se jo kátnewáloṇ par muai-
yan thá, púchhá ki Yih kis kí chhokrí hai? 6 Chákar ne jo kátnewáloṇ par
muaiyan thá jawáb diyá, ki Yih Moabí chhokrí hai jo Moab se Náamí ke sáth áí.
7 Aur wuh bolí, Mihrbání karke mujh ko chunne díjiye, aur kátnewáloṇ ke píchhe
púlíoṇ ke bích meṇ jama karne díjiye. So yih subh se áke ab tak jo ghar meṇ
kuchh thorí árám le, yahíṇ házir hai. 8 Boaz ne Rút ko kahá, Merí betí kyá tú
merí na sunegí, ki tú dúsre khet meṇ dáne chunne na jáe aur yaháṇ se na guzare,
balki isí tarah merí chhokríoṇ ke sáth sáth rahe? 9 Khet meṇ kátnewáloṇ par
nigáh rakh aur un ke píchhe píchhe chalí já. Kyá maiṇ ne apne chákaroṇ ko
hukm nahíṇ kiyá ki tujhe koí na chhúe. Aur jab tú piyásí ho, to thiliyoṇ pás já, aur
pání jo mere chákaroṇ ne bhará hai, pí. 10 Tab wuh munh ke bal jhukí aur
zamín par sijda kiyá, aur use kahá, Kyá báis hai ki terí rahm kí ánkh mujh par
partí hai, aur tú merí khabar letá hai, halánki maiṇ ajnabí aurat húṇ? 11 Boaz
ne jawáb diyá aur use kahá, ki Maiṇ ne sab kuchh suná hai jo tú ne apne kháwind
ke marne ke bád apní sás ke sáth kiyá, aur apne báp ko aur apní má ko aur apne
watan ko chhorá, aur in logoṇ meṇ jinheṇ tú kal aur us se pahle bhí na jántí thí,
áí. 12 Khudáwand tujhe jazá i khair de, aur tú Khudáwand Isráel ke Khudá
se jis ke paroṇ tale bharosá karke áí, niam ul badal pá! 13 Tab wuh bolí, Ai
mere málik, tú ne mujh par mihrbání kí nazar kí, ki tú ne mujhe dilásá diyá, aur
bátoṇ meṇ apní laundí kí dildárí kí, agarchi maiṇ terí laundíoṇ meṇ se ek ke bará-
bar nahíṇ. 14 Phir Boaz ne use kahá, Kal kháne ke waqt tú yaháṇ á aur rotí khá,
aur sirke meṇ bhigoke nawála uthá. Tab wuh kátnewáloṇ ke sáth rahí, aur us ne
uske liye bhúná anáj jhárá. So us ne kháyá aur ser húí, aur kuchh bach rahá. 15
Aur jab wuh dáne chunne uthí, to Boaz ne apne chákaroṇ se kahá, ki Use púlíoṇ
ke bích men bhí chunne do, aur use sharminda mat karo. 16 Aur us ke liye muthoṇ
se bhí girá do aur chhor do, ki wuh chune aur use koí mana na kare.

17 So wuh shám tak khet meṇ chuntí rahí aur jo kuchh us ne chuná thá, use
jhárá, so wuh ek Efah jau húá. 18 So wuh use utháke shahr ko gaí, aur jo kuchh
us ne chuná thá so us kí sás ne dekhá; aur us ne jo kuchh rakh chhorá thá nikál-
ke apní sás ko diyá. 19 Phir us kí sás ne us se púchhá, ki Tú ne áj kaháṇ dáne
chune, aur kaháṇ mashaqqat khínchí? Mubárak ho wuh jis ne terí khabar lí. Tab
us ne apní sás ko khabar dí, ki Maiṇ ne aise shakhs ke khet meṇ mihnat kí, aur us
shakhs ká nám jis ke sáth áj maiṇ ne mihnat kí, Boaz hai. 20 Náamí ne apní bahú
se kahá, Wuh Khudá'wand se barakat páe ki jis ne zindoṇ aur murdoṇ se apní
mihrbání báz na rakhí! Aur Náamí ne use kahá, ki Yih shakhs hamárá qarábatí
hai, un meṇ se jo hamáre liye nasl járí rakheṇ. 21 Moabí Rút bolí, Us ne mujhe
yih bhí kahá, ki jab tak mere kátne ká mausim rahe, tú mere chákaroṇ ke pás
hamesha sáth sáth rahá kar. 22 Náamí ne apní bahú se kahá, Merí betí bihtar
hai ki tú us kí chhokríoṇ ke sáth hamesha jáyá kare, aur we tujhe dúsre khet par
na páweṇ. 23 So wuh Boaz kí laundíoṇ ke sáth jab tak jau aur gehún katne ká
mausim rahá, dáne chunne jáyá kí, aur apní sás ke sáth rahí.

III. BA'B.

1 Phir us kí sás Náamí ne use kahá, Merí beṭí kyá maiṉ terá chain na cháhúṉ
jis meṉ terí bhaláí ho? 2 Kyá Boaz hamárá rishtadár nahín jis kí laundíoṉ ke sáth
tú thí? Dekh wuh áj rát khaliyán meṉ jau phaṭaktá hai. 3 So tú nahá dho aur atr
lagá, aur poshák pahin aur khaliyán ko utar já; aur jab tak wuh khá pí na chuke,
tab tak us mard ko dikháí mat de. 4 Jab wuh sone ko jáe, to us kí ḳhwábgáh ko,
jaháṉ wuh sone jáegá, dekh; tab tú andar já aur us ke páoṉ khol, aur wuhíṉ paṛ
rah; aur wuh sab jo tere liye munásib hai, tujh se kahegá. 5 Us ne apní sás se kahá,
Sab jo kuchh tú ne mujh se kahá, maiṉ karúngí. 6 Chunánchi wuh khaliyán ko
utar gaí, aur us ne sab jo kuchh ki us kí sás ne hukm kiyá thá, kiyá. 7 Aur jab
Boaz khá pí chuká aur ḳhushwaqt húá, to ambár kí pichhárí ko jáke letá. Tab
wuh dabe páoṉ áí, aur us ke páoṉ ko kholá, aur wuhíṉ paṛ rahí. 8 Aur aisá húá
ki ádhí rát ko Boaz khámpá, aur us ne apne páon sameṭe, aur kyá dekhtá hai? ki
ek aurat us ke páoṉ pás hotí hai. 9 Tab us ne púchhá, Tú kaun hai? Wuh bolí,
Maiṉ terí launḍí Rút: so tú apní launḍí par apní kamlí ko phailá; kyúnki tú ham-
árá nasl járí karnewálá hai. 10 Wuh bolá, Ḳhudáwand tujhe nekí de, merí beṭí;
ki tú ne pahlí bár se ab ke mujh par ziyáda mihrbání kí, ki tú ne jawán daulatmandoṉ
aur miskínoṉ ká píchhá na kiyá. 11 Ab, Ai merí beṭí, mat ḍar! Sab jo kuchh ki
tú cháhtí hai, maiṉ tujh se karúngá. Ki mere logoṉ ke sáre darwáze jánte haiṉ ki
tú afíf aurat hai. 12 Aur yih sach hai ki maiṉ terá nasl járí karnewálá húṉ, lekin
ek aur bhí hai jo qarábat meṉ mujh se ziyáda nazdík hai. 13 Is rát rah já, aur subh
ko agar us ne qarábat ká haqq adá karná cháhá, to ḳhair, qarábat ká haqq adá kare;
aur agar us ne tere sáth qarábat ká haqq adá karná na cháhá, to maiṉ qarábat ká
haqq adá karúngá, Ḳhudáwand házir názir hai! subh tak paṛí rah. 14 So wuh subh
tak us ke páoṉ pás paṛí rahí. Aur subh ko aise sawere ki koí apne hamsáe se wáqif
na húá, uṭh khaṛí húí. Tab us mard ne kahá, Záhir hone na páe ki khaliyán meṉ
koí aurat áí thí. 15 Phir us ne kahá, Apne úpar kí chádar phailí aur pakṛe rah.
Jab us ne phailáí, to us ne chha paimáne jau ke náp ke us par rakh díe; so wuh
shahr ko gaí. 16 Jab wuh apní sás pás áí, to us ne kahá, Merí beṭí, tú ne kyá kiyá?
Us ne sab kuchh jo us mard ne us se kiyá thá, bayán kiyá; 17 Aur kahí, Mujh
ko us ne ye chha paimáne jau díe, aur mujhe kahá, Maiṉ nahín cháhtá ki tú apní
sás pás ḳhálí háth jáe. 18 Tab us kí sás ne kahá, Sabr kar, merí beṭí, táki wuh
bát jo honahár hai, záhir ho; is liye ki wuh shaḳhs jab tak us kám ko áp púrá na
karegá, qaraí na pakṛegá.

IV. BA'B.

1 Tab Boaz darwáze par chaṛhá, aur waháṉ já baiṭhá; aur kyá dekhtá hai? ki
wuh nasl járí karnewálá jis ká zikr Boaz ne kiyá thá, guzartá hai. So us ne kahá,
Ai fuláne, á yaháṉ ek kanáre baiṭheṉ. So wuh ek kanáre já baiṭhá. 2 Aur Boaz
ne shahr ke das buzurg buláe aur kahá, Yaháṉ baiṭho. So we baiṭhe. 3 Tab us
ne us qarábatí ko kahá, Náamí jo Moab ke mulk se phir áí, yih ṭukṛá zamín ká
bechtí hai jo hamáre bháí Abimalik ká mál thá. 4 So maiṉ ne cháhá ki is tarah
tujh se haqíqat bayán karúṉ: ab tú in logoṉ ke huzúr jo baiṭhe haiṉ aur merí

guroh ke buzurgoṇ ke áge use mol le. 4 Aur tú agar qarábat ká haqq adá kartá hai, to adá kar; aur agar nahíṇ, to mere áge iqrár kar, táki mujh ko málúm ho; kyúnki tere siwá koí nahíṇ adá kar saktá, aur maiṇ tere bád húṇ. Wuh bolá, maiṇ adá karúngá. 5 Tab Boaz ne kahá, ki Jis din tú wuh zamín Náamí se aur Rút Moabí us murde kí jorú se mol le, to tujh par wájib hai, ki us murde ká nám us kí mírás par qáim kare. 6 Tab us rishtadár ne kahá, Maiṇ qarábat ká yih haqq adá nahíṇ kar saktá, na ho ki maiṇ apní mírás kharáb karúṇ. So jo merá haqq hai, tú hí le; mujhe us ke lene ká maqdúr nahíṇ.

7 Aur Isráel meṇ qarábat ke haqq adá karne aur badal karne meṇ har bát ke sábit karne ke liye yih mámúl thá, ki mard apní jútí utáre, aur apne yár ko de; yih amal Isráel meṇ bajá i shahádat thá. 8 So us qarábatí ne Boaz ko kahá, ki Tú abhí mol le, aur phir apná jútá utárá. 9 Aur Boaz ne buzurgoṇ aur sáre logoṇ ko kahá, Tum áj gawáh hoo, ki maiṇ ne Abimalik aur Kilyún aur Mahlún ká sab kuchh Náamí ke háth se mol liyá. 10 Aur maiṇ ne Mahlún kí jorú Moabí Rút ko bhí kharídárí se apní jorú kiyá, táki us murde ke nám ko us kí mírás meṇ qáim kare, aur us murde ká nám us ke bháíoṇ aur us ke makán ke darwáze se gum na ho jáe. Tum áj ke din gawáh hoo. 11 Tab sáre logoṇ ne jo darwáze par the aur buzurgoṇ ne kahá, ki Ham gawáh haiṇ. Khudáwand us aurat ko jo tere ghar meṇ áí hai, Ráhel aur Líá ke mánind kare, jin donoṇ ne Isráel ká ghar biná kiyá. Tú Ifrátah meṇ námí ho, aur Baitlaham meṇ terá nám báje! 12 Aur terá ghar us nasl se jo Khudáwand tujhe is chhokrí se degá, Pháras ká sá ho, jise Tamar Yihúdáh ke liye janí.

13 Tab Boaz ne Rút ko liyá, so wuh us kí jorú húí. Aur jab us ne us se khalwat kí, to wuh Khudáwand ke fazl se hámilah húí aur beṭá janí. 14 Aur auratoṇ ne Náamí ko kahá, Khudáwand mubárak hai, ki us ne terí nasl jári karnewále ko maaqúf na kiyá; so us ká nám Isráel meṇ bájegá. 15 Aur wuh terí do bárah hayát ká báis, aur terá pírí ká asá hogá, ki terí bahú jo tujhe cháhtí hai, aur tere liye sát beṭoṇ se bihtar hai, use janí. 16 Aur Náamí ne us laṛke ko liyá aur apní god meṇ rakhá, aur us kí pálnewálí húí. 17 Tab us ke hamsáe kí auratem bolíṇ, ki Náamí ke liye beṭá paidá húá. Aur unhoṇ ne us ká nám Obed rakhá: wuh Yessí ká báp thá, aur Yessí Dáúd ká báp.

18 So Pháras ká naslnáma yih hai, ki Pháras se Hasrún paidá húá; 19 Aur Hasrún se Aram paidá húá, aur Aram se Amminadab paidá húá; 20 Aur Amminadab se Nahsún paidá húá; aur Nahsún se Salmon paidá húá; 21 Aur Salmon se Boaz paidá húá; aur Boaz se Obed paidá húá; 22 Aur Obed se Yessí paidá húá; aur Yessí se Dáúd paidá húá.

SAMUEL KÍ PAHILÍ KITÁB

I. BÁB.

1 Kohistán Ifráim meṇ Ramátaim Súfím ká ek shakhs thá, wuh Zúf Ifrátí ke beṭe, Tuhú ke beṭe, Ilíhú ke beṭe, Yaruham ká beṭá thá; aur us ká nám Ilqanah thá. 2 Us kí do jorúíṇ thíṇ; ek ká nám Hannah thá, aur dúsrí ká Faninah: aur

Faninah auládwálí thí, aur Hannah beaulád thí. 3 Yih shakhs baras baras apne
shahr ko jáke Sailá meŋ lashkaroŋ ke Ḳhudáwand ke áge sijda kartá aur qurbání
guzrántá thá: aur Alí ke do beṭe Hufní aur Fínihás waháŋ Ḳhudáwand ke káhin
the. 4 Aur aisá thá ki jis waqt Ilqanah zabh kartá thá, to apní jorú Faninah ko
us ká, aur us ke beṭoŋ, aur us kí beṭíoŋ ká hissa detá thá: 5 Aur Hannah ko un
ke hisse ke do chand diyá kartá thá, is liye ki wuh Hannah ko cháhtá thá: par
Ḳhudáwand ne us ká rihm band kar rakhá thá. 6 So us kí saut use kuṛháne ke
liye niháyat chhertí thí, is wáste ki Ḳhudáwand ne us ká rihm band kar diyá thá.
7 Aur har baras jab wuh Ḳhudáwand ke ghar játá thá, to isí taur se yih use
chhertí thí: so wuh rotí thí, aur kuchh na khátí thí. 8 So aisá húá ki us ke ḳháwind
Ilqanah ne use kahá, Ai Hannah, tú kyúŋ rotí hai, aur kyúŋ nahíŋ khátí? aur terá
dil kyúŋ kuṛhá hai? Tere liye maiŋ kyá das beṭoŋ se achchhá nahíŋ.

9 Garaz Sailá meŋ, jab we khá pí chuke, to Hannah uṭhí: (aur us waqt Alí káhin
Ḳhudáwand ke haikal kí chaukhaṭ pás kursí par baiṭhá húá thá.) 10 Us kí to
zindagí talḳh thí, so us ne Ḳhudáwand se duá mángí, aur zár zár roí. 11 Aur us
ne nazr mání aur kahá, Ai lashkaroŋ ke Ḳhudáwand, agar tú apní laundí kí zillat
par nazar kare, aur mujhe yád farmáwe, aur apní laundí ko farámosh na kare, aur
apní laundí ko farzand narína baḳhshe, to maiŋ use Ḳhudáwand ke liye nazr
guzránúngí; jab tak ki wuh jíe, usturá us ke sir par kabhú na phiregá. 12 Aur jab
wuh Ḳhudáwand ke áge duá kartí játí thí, to aisá húá, ki Alí us ke munh ko gaur
se dekhtá thá. 13 Aur Hannah apne dil meŋ kahtí thí; ki us ke honṭh to hilte
the, par us kí sadá na suní játí thí: so Alí ko gumán húá, ki wuh nashe meŋ hai.
14 So Alí ne use kahá, ki Kabtak tú matwálí rahegí? Tú apne se sharáb nikál
ḍál. 15 Tab Hannah ne jawáb diyá aur kahá, Nahíŋ, mere Ḳhudáwand; maiŋ
ek sakhtján aurat húŋ; maiŋ matwálí aur kaifí nahíŋ; maiŋ ne Ḳhudáwand ke
áge apná dil ḳhálí kiyá hai. 16 Tú apní laundí ko ḳharáb aurat sí mat ján: maiŋ
to apne gamoŋ aur dukhoŋ ke hujúm se abtak bol rahí húŋ. 17 Tab Alí ne jawáb
diyá aur yúŋ kahá, ki Salámat já: Isráel ká Ḳhudá terí murád, jo tú ne us se mángí
hai, púrí kare. 18 Us ne kahá, ki Terí ináyat kí nazar terí laundí par ho. Tab
wuh aurat gaí, aur kháná kháyá, aur phir us ká chihra mutagaiyir na rahá.
19 Aur we sawere uṭhe, aur Ḳhudáwand ke áge sijda kiyá, aur phire, aur Rámah
meŋ apne ghar meŋ áe: aur Ilqanah apní jorú Hannah se hambistar húá; so
Ḳhudáwand ne use yád kiyá. 20 Aur aisá húá ki ek muddat ke bád peṭ se húí,
aur beṭá janí, aur us ká nám us ne Samúel rakhá; is liye ki us ne kahá, ki Maiŋ
ne use Ḳhudáwand se mángke páyá hai.

21 Aur wuh Ilqanah apne sáre ghar samet chaṛh gayá, ki us baras kí qurbání
aur apní nazr Ḳhudáwand ke áge chaṛháwe. 22 Lekin Hannah na chaṛhí, aur
us ne apne ḳháwind se kahá, ki Maiŋ jab tak ki laṛke ká dúdh chhuṛáyá jáe, yahíŋ
rahúngí, aur phir use leke jáúngí, táki wuh Ḳhudáwand ke sámhne házir ho, aur
phir hamesha wahíŋ rahe. 23 So us ke ḳháwind Ilqanah ne use kahá, Jo tujhe
bhalá lage, so kar: jabtak tú us ká dúdh chhuṛáe ṭhaharí rah, aur Ḳhudáwand
apne sakhan ko barqarár rakhe. So wuh aurat ṭhaharí rahí, aur apne beṭe ko
dúdh piláyá kiyá, yaháŋ tak ki us ká dúdh chhuṛáyá. 24 Aur jab us ne us ká
dúdh chhuṛáyá, to use apne sáth le chale, aur tín bachhṛe aur tín paimáne áṭe ke
aur ek mashk wain ko apne sáth liyá, aur us laṛke ko Sailá meŋ Ḳhudáwand ke

ghar láí: aur laṛká abhí chhoṭa thá. 25 Tab bachhṛe zabh kiye, aur laṛke ko Alí
pás láí; 26 Aur bolí, Ai mere Ḳhudáwand maiṉ wuhí aurat húṉ, jo tere sáth
ḲHUDÁWAND ke áge yaháṉ khaṛí hoke duá mángí thí. 27 Maiṉ ne is laṛke ke
liye duá mángí thí; so ḲHUDÁWAND ne merá sawál jo maiṉ ne us se kiyá thá púrá
kiyá: 28 So maiṉ ne bhí use ḲHUDÁWAND ko baḳhshá, táki sárí umr ḲHUDÁ-
WAND ká ho, is liye ki yih ḲHUDÁWAND se talab kiyá gayá thá. Aur us ne waháṉ
ḲHUDÁWAND ke áge sijda kiyá.

II. BÁB.

1 Aur Hannah ne duá mángí aur kahá, ki Merá dil ḲHUDÁWAND se ḳhush hai;
ḲHUDÁWAND se merá síngh unchá húá: mujhe ab dushmanoṉ ke sámhne bolne ká
munh húá; kyúnki maiṉ terí naját se ḳhushwaqt húí. 2 ḲHUDÁWAND kí mánind
koí quddús nahíṉ: tere siwá koí nahíṉ; koí chaṭán hamáre Ḳhudá ke mánind nahíṉ.
3 Ai takabbur karnewálo, gurúr kí báteṉ na kaho, aur baṛá bol tumháre munh se
na nikle: kyúnki ḲHUDÁWAND sab gyán ká Ḳhudá hai, aur iamál us ke áge jánche
játe haiṉ. 4 Zorávaroṉ kí kamáneṉ ṭuṭíṉ, aur we jo thartharáte haiṉ un kí
kamareṉ mazbút húíṉ. 5 We jo peṭ bhare the roṭí ke liye mazdúrí karne lage, aur
bhúkhe us se dastbardár húe: balki bánjh sát jantí hai, aur auládwálí ujaṛ játí hai.
6 ḲHUDÁWAND mártá hai, aur jilátá hai: aur wuhí gor meṉ utártá hai, aur wuhí
uṭhátá hai. 7 ḲHUDÁWAND miskín kartá hai, aur ganí kartá hai: past kartá hai,
aur buland kartá hai. 8 Náchíz ko ḳhák par se wuhí uṭhá khaṛá kartá hai, aur
kangál ko kúṛe se uṭhá letá hai, tá unheṉ amíroṉ ke darmiyán baitháe, aur hashmat
ke taḳht ká* málik kare: ki zamín kí thúniáṉ ḲHUDÁWAND kí haiṉ, aur us ne
dunyá kí biná un par rakhí hai. 9 Wuh apne muqaddasoṉ ke qadam nigáh rakhtá
hai, par sharír andhere meṉ chup-cháp paṛe rahenge; kyúnki qúwat se koí fath
nahíṉ pátá. 10 ḲHUDÁWAND ke ganím hairán honge, us ke hukm se ásmán par
se un par bádal garajenge: ḲHUDÁWAND zamín ke atráf kí adálat karegá; aur wuh
apne sháh ko zor baḳhshegá, aur apne masíh ke síngh ko buland karegá.

11 Aur Ilqanah apne ghar Rámah ko gayá: aur wuh laṛká Alí káhin ke áge
ḲHUDÁWAND kí ḳhidmat kartá rahá. 12 Us Alí ke beṭe baní ḳhabís the, jo ḲHUDÁ-
WAND ko pahchánte na the. 13 Aur káhinoṉ ká dastúr logoṉ ke sáth yih thá, ki jab
koí shaḳhs qurbání chaṛhátá thá, to un káhinoṉ ká ḳhidmatguzár gosht pakkáne
ke waqt ek sisháḳha kánṭá apne háth meṉ líe húe átá thá; 14 Aur us gosht ko, jo
kaṛáh yá degche yá hunḍe yá hánḍí meṉ thá; sab jitná us kánṭe meṉ nikaltá thá,
káhin áp letá thá. So we sáre Isráelíoṉ se jo Sailá meṉ játe the yúṉhíṉ karte
the. 15 Aur aisá bhí hotá thá, ki us se pahile ki charbí sungháí jáe, káhin ká
ḳhidmatguzár átá, aur us shaḳhs se, jis ne qurbání kí, kahtá ki Bhunne ke liye
káhin ko gosht do; kyúnki wuh tujh se pakká gosht nahíṉ, balki kachchá legá.
16 Aur agar use kisí ne kahá, ki Hameṉ ab charbí sungháne de, tab jitná terá jí
cháhe líjiyo; to wuh jawáb detá, Nahíṉ; tú mujhe abhí de: nahíṉ, to maiṉ chhín
lúngá. 17 So un ḳhidmatgároṉ ká gunáh ḲHUDÁWAND ke áge bahut thá; kyún-
ki log ḲHUDÁWAND kí qurbání se ghin karte the.

18 Us waqt Samúel jo laṛká thá kattán ká efod pahine húe ḲHUDÁWAND ke
áge kám kiyá kartá thá. 19 Aur us kí má us ke liye ek chhoṭá kurtá banáke sál

ba sál, jab apne ḳháwind ke sáth qurbání charháne átí thí, to líyá kartí thí. 20 So
A'lí ne Ilqanah aur us kí jorú ko duá dí aur kahá, Ḳhuda'wand tujh ko us masaúl
ke iwaz meṉ, jo us ne Ḳhuda'wand ke liye mángá thá, us aurat se farzand de. Aur
we ghar ko gae. 21 Phir Hannah par Ḳhuda'wand kí mihrbání húí, ki wuh peṭ
se húí, aur tín beṭe do beṭiáṉ janí. Aur wuh beṭá Samúel Ḳhuda'wand ke huzúr
baṛá húá.

22 Aur A'lí niháyat buṛhá húá, aur us ne suná ki us ke beṭe Isráelíoṉ se kyá
kiyá karte haiṉ, aur un auratoṉ se jo jamáat ke ḳhaime ke ástáne par ibádatíáṉ ho
rahíṉ hamágoshí karte haiṉ. 23 Aur us ne unheṉ kahá, Tum yih kyá karte ho,
ki maiṉ tumhárí badzátíaṉ harek shaḳhs se suntá húṉ. 24 Nahíṉ, mere beṭo;
yih achchhí bát nahíṉ, jo maiṉ suntá húṉ, ki tum Ḳhuda'wand ke logoṉ ke gunáh
ke báis hote ho. 25 Agar insán insán ká gunáh kare, to qází us ká insáf
kartá hai; lekin agar insán Ḳhuda'wand ká gunáh kare, to us kí shafáat kaun kar
saktá hai? Báwujúd us ke unhoṉ ne apne báp ká kahá na máná, kyúnki Ḳhuda'-
wand unheṉ qatl kiyá cháhtá thá. 26 Aur wuh laṛká Samúel rafta rafta baṛhtá,
aur Ḳhuda'wand aur ḳhalq ke áge maqbúl hotá chalá.

27 Tab ek mard i Ḳhudá A'lí pás áyá, aur use kahá, Ḳhuda'wand yúṉ farmátá
hai, Kyá maiṉ tere ábáí ḳhándán par, jab wuh Misr meṉ Faraún ke mulk meṉ thá,
jalwagar nahíṉ húá? 28 Aur maiṉ ne use baní Isráel ke sáre sibṭoṉ meṉ se bar-
guzída kiyá, táki merá káhin ho, aur mere mazbah par qurbání kare aur ḳhushbú
sungháwe, aur mere áge efod pahine; aur maiṉ ne tere ábáí ḳhándán ko baní
Isráel ke sáre hom diye. 29 Pas tum kyúnkar mere zabíhoṉ, aur mere hadiyoṉ
ko, jo mere hukm se maskan meṉ guzráne jáweṉ, ṭhukráte ho; aur tú apne beṭoṉ
ko mujh se ziyáda buzurgí detá hai, ki merí qaum baní Isráel ke hadiyoṉ se ach-
chhe se achchhá kháke moṭe bano? 30 So Ḳhuda'wand Isráel ká Ḳhudá farmátá
hai, ki Maiṉ ne to kahá thá, ki Terá ghar aur tere báp ká ghar hamesha mere áge
kám kiyá kare: par ab Ḳhuda'wand bolá, ki Yih kabhí mujh ko gawárá na hogá;
kyúnki we jo mujhe tázím karte haiṉ, maiṉ un ko buzurgí dúngá, aur we jo merí
tahqír karte haiṉ beqadr honge. 31 Dekh we din áte haiṉ, ki maiṉ terá bázú aur
tere báp ke gharáne ká bázú káṭ ḍálúṉ, ki tere ghar meṉ koí búṛhá na hone páwe.
32 Aur us sárí muddat meṉ ki Ḳhuda'wand Isráel ke bhaláí hogí, tú maskan
meṉ apná haríf dekhegá, aur terí nasl meṉ kabhí koí búṛhá na hogá. 33 Aur
maiṉ apne qurbángáh meṉ se terá ek mard na káṭúngá, táki terí ánkheṉ phúṭeṉ,
aur terá dil dukhe: phir tere ghar kí sárí baṛhtí mard hoke mar jáenge. 34 Aur
yih áfat jo tere donoṉ beṭoṉ Hufní aur Fínihás par paṛegí, tere liye ek nishání hai;
we donoṉ ke donoṉ ekhí din mar miṭenge. 35 Aur maiṉ apne liye ek díndár ká-
hin khaṛá karúngá, jo sab kuchh mere dilḳhwáh aur mere ḳhátirḳhwáh karegá:
aur maiṉ us ke liye ek beḳhauf ghar banáúngá; aur wuh hamesha mere masíh ke
áge áge chalegá. 36 Aur aisá hogá ki harek shaḳhs jo tere ghar meṉ bach rahegá,
ek rupí aur ek niwále roṭí ke liye us kí ḳhushámad karegá, aur kahegá, Un káhi-
noṉ meṉ se mujhe ek kí ḳhidmat díjiye, ki maiṉ ek ṭukrá roṭí kháyá karúṉ.

III. BAB.

1 Aur wuh laṛká Samúel Ælí ke sámhne Ḳhudáwand kí ḳhidmatguzárí kartá
thá. Aur un dinoṇ meṇ Ḳhudáwand ká kalám kamyáb thá, aur rúyá bahut na
hotá thá. 2 Usí hangám meṇ aisá húá, ki jis waqt Ælí apní jagah leṭá thá, aur use
dhundlá sújhne lagá thá, aisá ki wuh dekh na saktá thá. 3 To Ḳhudáwand ká
chirág haikal meṇ, ki jaháṇ Ḳhudá ká sandúq thá, ab tak gul na ho gayá thá; aur
Samúel leṭá thá. 4 Ki Ḳhudáwand ne Samúel ko pukárá: wuh bolá, Maiṇ
házir. 5 Aur dauṛke Ælí pás gayá, aur kahá, Tú jo mujhe pukártá hai, maiṇ házir
húṇ. Wuh bolá, Maiṇ ne nahíṇ pukárá; phir já, so rah. So wuh jáke leṭ rahá.
6 Aur Ḳhudáwand ne Samúel ko phir pukárá. Samúel uṭhke Ælí pás gayá, aur
bolá, Maiṇ házir húṇ; tú ne mujhe buláyá. Us ne kahá, Beṭá, maiṇ ne nahíṇ
buláyá; phir já, so rah. 7 Yih Samúel hanoz Ḳhudáwand ko pahchántá na thá,
aur na Ḳhudáwand kí bát us par khulí thí. 8 Ḳhudáwand ne tísrí dafa Samúel
ko phir pukárá, aur wuh phir uṭhke Ælí pás gayá, aur kahá, Maiṇ házir húṇ, ki tú
ne mujhe buláyá hai. Ælí ne daryáft kiyá, ki us laṛke ko Ḳhudáwand ne puk-
árá. 9 Tab Ælí ne Samúel ko kahá, Já, so rah: aur jab koí tujhe pukáre, tú
kahiyo, Ai Ḳhudáwand, farmá; terá banda suntá hai. So Samúel apní jagah jáke
leṭ rahá. 10 Tab Ḳhudáwand á khaṛá húá, aur áge kí tarah pukárá, Samúel,
Samúel. Samúel bolá, Farmá, terá banda suntá hai. 11 Ḳhudáwand ne Samúel
ko kahá, Dekh, maiṇ Isráel se ek bát karúngá, jis se harek sunnewále ke donoṇ kán
sansaná jáenge. 12 Aur maiṇ us din sab kuchh, jo maiṇ ne Ælí ke gharáne ke
haqq meṇ Ælí se kahá hai, púrá karúngá: jab maiṇ shurú karúngá, to maiṇ anjám
ko pahuncháúngá. 13 Ki maiṇ ne use kahá, ki maiṇ us badkárí ke iwaz jise us ne
jáná us ke ghar ko abad tak sazá dúngá; ki us ke beṭoṇ ne apne taiṇ fazíhat kiyá
hai, aur us ne unheṇ na roká. 14 Aur isí liye Ælí ke gharáne kí bábat maiṇ ne
qasam kháí, ki Ælí ke gharáne kí ḳhatáeṇ zabíhoṇ aur hadiyoṇ se, agarchi abad
tak kiye jáeṇ, baḳhshí na jáengí. 15 Phir Samúel subh tak so rahá, aur phir us ne
Ḳhudáwand ke ghar ke darwáze khole. Aur Samúel Ælí ke áge yih rúyá bayán
karte ḍará. 16 Tab Ælí ne Samúel ko buláyá aur kahá, Ai mere beṭe Samúel.
Wuh bolá, Maiṇ házir. 17 Us ne púchhá, Wuh kyá bát hai, jo Ḳudáwand ne
tujh se kahí? Use mujh se poshída na kíjiye: agar tú kuchh bhí un bátoṇ meṇ,
jo us ne tujh se kahíṇ, chhipáwe, to Ḳhudá tujh se aisehí kare, aur us se ziyáda.
18 Samúel ne us se sárá kalám bayán kiyá, aur us se kuchh na chhipáyá. Wuh
bolá, Yih Ḳhudáwand hai: jo bhalá jáne, so kare. 19 Aur Samúel baṛá hotá
chalá, aur Ḳhudáwand us ke sáth thá, aur us ne us kí koí bát zamín par záí na
kí. 20 Aur sáre baní Isráel ne Dán se leke Bearsaba tak jáná, ki Samúel Ḳhudá-
wand ká nabí muqarrar húá. 21 Aur Ḳhudáwand Sailá meṇ phir jalwagar húá:
is liye ki Ḳhudáwand ne apne taiṇ Sailá meṇ Samúel par apní bátoṇ se phir
numáyán kiyá.

IV. BAB.

1 Aur Samúel kí bát sáre baní Isráel ko pahunchí. Aur aisá húá ki baní Isráel
Filistíoṇ se laṛne nikle, aur Abanazr ko ḳhaimagáh kiyá: aur Filistíoṇ ne Afíq

meṉ khaima khaṛá kiyá. 2 Aur Filistíoṉ ne baní Isráel ke muqábil saffeṉ
bándhíṉ: aur jab we báham muqábil húe, to baní Isráel ne Filistíoṉ se shikast
páí; aur unhoṉ ne un ke lashkar meṉ se qaríb chár hazár ádmí ke máre. 3 Aur jab
log lashkargáh meṉ phir áe, baní Isráel ke buzurgoṉ ne kahá, KHUDÁWAND ne
ham ko Filistíoṉ se kyúṉ maglúb kiyá? Áo, ham Khudá ke ahdnáme ká sandúq
Sailá se le áeṉ, aur wuh hamáre darmiyán hogá; to ham apne dushmanoṉ ke háth
se naját páenge. 4 So unhoṉ ne Sailá meṉ log bheje, táki lashkaroṉ ke KHUDÁ-
WAND ke ahdnáme ke sandúq ko, jo do karúbíoṉ ke darmiyán dhará huí hai,
waháṉ se leáweṉ: aur Álí ke donoṉ beṭe Hufní aur Fínihás Khudá ke ahdnáme
ke sandúq pás waháṉ házir the. 5 Aur jab KHUDÁWAND ke ahdnáme ká sandúq
lashkargáh meṉ pahunchá, to sáre Isráelí mard khúb lalkáre, aisá ki zamín laraz
gaí. 6 Aur Filistíoṉ ne, jo lalkárne kí áwáz suní, to bole, ki In Ibráníoṉ ke lash-
kargáh meṉ lalkárne ká kyá báis hai? Phir unhoṉ ne málúm kiyá, ki KHUDÁ-
WAND ká sandúq lashkargáh meṉ pahunchá. 7 So Filistí hirásán húe, ki unhoṉ
ne kahá, Khudá lashkargáh meṉ áyá; aur bole, Wáwailá hai! is liye ki aisá pahile
kabhú na húá. 8 Háe wá wailá hai! hameṉ aise Khudá i qádir ke háth se kaun
bacháegá? Yih wuh Khudá hai, jis ne Misríoṉ ko maidán meṉ harek qism kí balá
se márá. 9 Ai Filistíoṉ, mazbútí aur mardánagí karo, táki tum Ibráníoṉ ke bande
na bano, jaise ki we tumháre bande bane, balki bahádurí karo aur laṛo.
10 So Filistí laṛe, aur baní Isráel ne hazímat páí, aur harek apne khaimagáh ko
bhágá, aur waháṉ niháyat baṛá kusht o khún húá, ki tís hazár Isráelí piyáde máre
paṛe. 11 Aur Khudá ká sandúq lúṭá gayá; aur Álí ke do beṭe Hufní aur Fínihás
máre gae. 12 Tab baní Binyamín meṉ ká ek shakhs dauṛá, aur kapṛe pháṛe
húe, aur sir par khák ḍále húe, usí roz maidán se Sailá meṉ pahunchá. 13 Aur
jab wuh pahunchá, to Álí sar ráh ek kursí par ṭakṭakí bándhe baiṭhá thá: ki us ká
dil Khudá ke sandúq ke liye laraz rahá thá. Aur joṉhí us shakhs ne shahr meṉ
pahunchke khabar dí, to sáre shahr meṉ mátam paṛá. 14 Aur Álí ne jo nauhe kí
sadá suní, to us ne kahá, ki Yih shor kyá hai? Aur wuh shakhs jhap á pahunchá,
aur Álí ko khabar dí. 15 Aur Álí áṭhánwí baras ká buṛhá thá, aur us kí ánkhoṉ
kí bínáí na rahí thí, aur use kuchh sújhtá na thí. 16 So us shakhs ne Álí se
kahá, Maiṉ razmgáh se átá húṉ, aur maiṉ áj hí jangáh se bhágá húṉ. Aur wuh
bolá, Beṭá, kyá khabar hai? 17 Us qásid ne jawáb diyá aur kahá, Baní Isráel
Filistíoṉ ke áge se bháge, aur logoṉ meṉ baṛí khunrezí húí, aur tere donoṉ beṭe
bhí Hufní aur Fínihás múe, aur Khudá ká sandúq lúṭá gayá. 18 Aur joṉ us ne
Álí se Khudá ke sandúq ká zikr kiyá, wuh kursí par se píchhe ko pachhár kháke
pháṭak ke kináre girá, aur us kí gardan lúṭ gaí, aur mar gayá; ki wuh bahut buṛhá
aur bhárí thá: aur wuh chálís baras baní Isráel ká qází rahá. 19 Aur us kí bahú
Fínihás kí jorú peṭ se thí, aur us ke janne ká waqt nazdík thí; aur jab us ne ye
khabareṉ suníṉ, ki Khudá ká sandúq luṭ gayá, aur us ká sasurá aur kháwind mar
gae, to wuh dohrí húí, aur use dard lage, aur jan paṛí. 20 Aur us ke marte waqt
un auratoṉ ne jo waháṉ házir thíṉ use kahá, Mat ḍar, ki tú beṭá janí hai. Par
us ne jawáb na diyá, aur dhyán na kiyá. 21 Aur us aurat ne us laṛke ká nám Ika-
bód rakhá, aur bolí ki Kibriyá baní Isráel meṉ se játá rahá; is liye ki Khudá ká
sandúq luṭ gayá, aur us ká sasurá aur kháwind chal base. 22 Aur wuh bolí, ki
Kibriyá ne baní Isráel ko chhoṛ diyá, ki Khudá ká sandúq luṭ gayá.

V. BÁB.

1 Aur Filistí KHUDÁWAND ke sandúq ko Abanazr se leke Ashdúd ko áe.
2 Aur jab Filistí Khudá ke sandúq ko le áe, to unhon ne use Dagon ke ghar men
dákhil kiyá, aur Dagon ke barábar rakhá. 3 Aur Ashdúdí jo fajr sawere uṭhe, to
dekhá, ki Dagon KHUDÁWAND ke sandúq ke áge aundhe munh zamín par gir paṛá
hai. Unhon ne Dagon ko uṭháke us ke makán par phir qáim kiyá. 4 Phir jo we
subh ko uṭhe, to Dagon KHUDÁWAND ke sandúq ke áge munh ke bal zamín par
girá paṛá thá; aur Dagon ká sir aur us ke háthon ke donon panje dahlíz
par kaṭe paṛe the; aur Dagon ká utná badan jo machhlí ká sá thá kaṭá
húá thá, aur us ke makán par paṛá thí. 5 Is liye Dagon ke mujáwir, aur we jo
us ke ghar men dákhil hote hain, Dagon ke darwáze par áj tak páon nahín rakhte.
6 Tab KHUDÁWAND ká háth Ashdúdíon par baṛhá; us ne unhen halák kiyá, aur us
ne Ashdúdíon ko us ke nawáhí samet bawásír se márá. 7 Aur Ashdúdíon ne
jo yih dekhá to bole, ki Isráel ke Khudá ká sandúq hamáre sáth na rahegá,
kyúnki us ká háth ham par aur hamáre iláh Dagon par qawí hai. 8 So un-
hon ne Filistíon ke sáre qutbon ko bulá bhejá, aur kahá, Ham Isráel ke Khudá
ke sandúq ko kyá karen? We bole, ki Áo, Isráel ke Khudá ke sandúq ko
Jannat ke muttasil lejáwen. Chunánchi we Isráel ke Khudá ke sandúq ko wahín
le gae. 9 Aur jab wahán use le gae, to aisá húá, ke KHUDÁWAND ká háth us
shahr ke nábúd karne ko bahut betarah chalá, aur us ne us shahr ke logon ko
chhoṭe se leke baṛe tak márá, aur un ke sufron se bawásír ká khún bahne lagá.
10 Tab unhon ne Khudá ká sandúq Aqrún ko bhejá, aur jonhí Khudá ká san-
dúq Aqrún men pahunchá, to Aqrúní chilláe, ki We Isráel ke Khudá ká sandúq
ham men is liye láe hain, ki ham ko aur hamáre logon ko qatl karen. 11 So
unhon ne Filistíon ke qutbon ko buláke jama kiyá aur kahá, ki Isráel ke Khudá
ke sandúq ko jahán se wuh áyá, wahín pher bhejo, táki wuh ham ko aur hamáre
logon ko qatl na kare; kyúnki wahán sáre shahr men maut kí baṛí dhúm húí,
aur Khudá ká háth niháyat bhárí thá. 12 Aur we log jo mare na the bawásír
men giriftár the; aur shahr ká nauha ásmán tak gayá thá.

VI. BÁB.

1 Garaz KHUDÁWAND ká sandúq chha sát mahíne tak Filistíon ke mulk men
thá. 2 Tab Filistíon ne káhinon aur najúmíon ko buláke púchhá, ki Ham KHUDÁ-
WAND ke is sandúq ko kyá karen? Hamen batáo, ham use kiske sáth us ke mak-
án ko rawána karen. 3 We bole, Agar tum Isráel ke Khudá ke sandúq ko bhejte
ho, to khálí mat bhejo, balki use asám ke sáth pher bhejo; tab tum change hoge,
aur tumhen daryáft hogá, ki wuh tum se kis liye dastbardár nahín hotá. 4 Tab
unhon ne púchhá, ki Wuh kaun sá asám hai, jo ham us ke sáth bhejen? We bole,
ki Filistí qutbon ke adad ke mutábiq pánch tiláí anjír, aur sone hí ke pánch chúhe,
ki tum sab aur tumháre qutb ekhí ázár men mubtalá ho. 5 So tum apne sufron
ke anjír kí súraten, aur un chúhon kí múraten jo mulk ko kharáb karte hain banáo,
aur Isráel ke Khudá ko deke us kí hashmat záhir karo: tab ihtimál hai, ki wuh
tum se, aur tumháre Khudá, aur tumhárí sarzamín se háth uṭháwe. 6 Tum kyún

apne dilon ko sakht karte ho, jaisá ki Misríon ne aur Firaún ne apne dil ko sakht
kiyá? jis waqt ki Khudá ne ajáib qudraten unhen dikháín, so kyá unhon ne un
logon ko jáne na diyá, aur we chale na gae? 7 Ab tum ek naí rath banáo, aur
do dúdhwálí gáen jo júe tale na áín hon, lo, aur un gáeon ko rath men joto, aur un
ke bachchon ko ghar men un ke píchhe rahne do: 8 Aur Khudáwand ká sandúq
leke us rath par rakho, aur sone kí chízen, jo asám ke liye use dete ho, ek sandúq-
che men dharke us ke pahlú men rakh do, aur use chhoṛ do ki chalí jáe. 9 Aur
táko, agar wuh apní sarhadd kí samt Bait i Shams ko chaṛhe, to usí ne ham par
yih balá i azím bhejí; aur agar na jáwe, to hamen daryáft hogá, ki us ká háth ham
par nahín chalá, balki yih hádisa jo ham par húá ittifáqí thá. 10 So logon ne
aisehí kiyá; ki do dúdhwálí gáen liyán, aur unhen rath men jotá, aur un ke
bachchon ko ghar men band kiyá: 11 Aur Khudáwand ke sandúq, aur sone ke
chúhon, aur apne sufron ke anjír ke naqshon ke sandúqche ko rath par ládá. 12 So
un gáeon ne Bait i shams kí sídhí ráh lí, aur ráh ráh ḍakártín chalín, aur dahine yá
báyen háth hargiz na muṛín: aur Filistí qutb un ke píchhe Bait i Shams ke siwáne
tak gae. 13 Aur Bait i Shams ke log wádí men gehún kí fasl káṭ rahe the; un-
hon ne jo ánkhen úpar kín to sandúq ko dekhá, aur dekhte hí khushwaqt húe. 14
Aur rath Bait i Shamsí Yasúa ke khet tak áí, aur wahán baṛe patthar ke muttasil
áke kharí ho rahí: so unhon ne rath kí lakṛíon ko chírá, aur gáeon ko chaṛháwá
karke Khudáwand ke liye chaṛháyá. 15 Aur Lewíon ne Khudáwand ke sandúq
ko us sandúqche samet, jo us ke sáth thá, jis men sone kí chízen thín, níche utárá,
aur us ko baṛe patthar par rakhá: aur Bait i Shams ke logon ne usí din Khudá-
wand ke liye chaṛháwon ko chaṛháyá, aur zabíhon ko zabh kiyá. 16 Aur jab un
Filistí pánch qutbon ne yih dekhá, to we usí din Aqrún ko phire. 17 Aur ye sone
ke anjír jo the, so Filistíon ke asám ke liye Khudáwand ke sáth kar diye; un
men ek Ashdúd kí bábat thá, aur ek Azzah kí, aur ek Asqalún kí, aur ek Jannat
kí, aur ek Aqrún kí; 18 Aur ye sone ke chúhe, Filistí pánch qutb ke mazbút
shahron aur gáñoon kí bábat the, jo baṛe patthar tak the, jis par unhon ne Khu-
dáwand ke sandúq ko rakhá thá, jo áj ke din tak Bait i Shams Yasúa ke maidán
men maujúd hai.

19 Aur Khudáwand ne Bait i Shams ke logon ko márá, is liye ki unhon ne
Khudáwand ke sandúq ko kholke dekhá; so us ne pachás hazár aur sattar ádmí
un men ke márḍále: aur wahán ke logon ne, is sabab se ki Khudáwand un men
ke bahut se nábúd kar diye, niháyat afsos kiyá. 20 So Bait i Shams ke log bole,
ki Kis kí maját hai, ki Khudáwand is Khudá i quddús ke áge khaṛá howe? yih
hamáre pás se kahán jáyá cháhtá hai? 21 Tab unhon ne qásid bhejke Qaryat-
yearím ke logon ko kahlá bhejá, ki Filistí Khudáwand ke sandúq ko pher de
gae; tum áo, aur use apne pás chaṛhá láo.

VII. BÁB.

1 Tab Qaryatyearím ke log áe, aur Khudáwand ke sandúq ko lejáke, Abinadab
ke ghar men jo ṭíle par hai rakhá, aur us ke beṭe Iliazar ko muqaddas kiyá, ki
Khudáwand ke sandúq ká nigahbán ho. 2 Aur aisá húá, ki sandúq ke wahán

bhejne ke bád ek muddat bít gaí; kyúnki wuh bís baras tak wahíṉ dhará rahá:
aur sáre baní Isráel ne Ḳhudáwand ke huzúr nále kiye.
3 Tab Samúel ne Isráel ke sáre gharáne ko kahá, ki Agar tum apne diloṉ se
Ḳhudáwand kí taraf phiro, to un ajnabí mábúdoṉ ko aur Istárat ko apne darmiyán
se nikál phenko, aur Ḳhudáwand se dil lagáo, aur usí akele kí ibádat karo; ki
wuh Filistíoṉ ke háth se tumheṉ naját bakhshegá. 4 Aur baní Isráel ne Bálím
aur Istárat ko nikál phenká, aur akele Ḳhudáwand kí bandagí karne lage.
5 Phir Samúel ne kahá, ki Sáre baní Isráel Misfá meṉ jama howeṉ, táki maiṉ
tumháre liye Ḳhudáwand se duá mángúṉ. 6 So we sab Misfá meṉ faráham húe,
aur pání nikálá, aur Ḳhudáwand ke áge chhiṛkáo kiyá, aur us din roza rakhá, aur
waháṉ bole, ki Ham Ḳhudáwand ke gunahgár haiṉ. Aur Samúel Misfá meṉ baní
Isráel ká hákim húá. 7 Aur jab Filistíoṉ ne suná, ki baní Isráel Misfá meṉ
faráham húe haiṉ, to un ke qutb baní Isráel ke muqábil chaṛh áe. So baní Isráel
yih sunke Filistíoṉ se ḍare. 8 Aur baní Isráel ne Samúel ko kahá, ki Dam na le,
aur Ḳhudáwand hamáre Ḳhudá se duá mánge já, ki wuh ham ko Filistíoṉ ke
háth se bacháwe. 9 Samúel ne bheṛ ká dúdh pítá bachcha leke sab ke sab
Ḳhudáwand ke áge jalá diyá; aur Samúel baní Isráel ke liye Ḳhudáwand ke
huzúr chilláyá, aur Ḳhudáwand ne us kí duá qabúl kí. 10 Aur jis waqt Samúel
chaṛháwá chaṛhátá thá, to Filistí qitál ke liye Isráel ke barábar áe: tab Ḳhudá-
wand Filistíoṉ ke úpar usí dín baṛí taṛap se garjá; aur so we ghabrá gae, aur
baní Isráel se máre paṛe. 11 Aur baní Isráel ke jawánoṉ ne Misfá se nikalke
Filistíoṉ ko ragedá, aur Bait i Karr ke níche tak unheṉ káṭte chale gae. 12 Tab
Samúel ne ek patthar leke Misfá aur Sinn ke bíchoṉ bích nasb kiyá, aur us ká
nám Abanazr rakhá, aur bolá, ki Yaháṉ tak Ḳhudáwand ne hamárí madad kí.
13 So Filistí maglúb húe, aur unhoṉ ne Isráel ke sarhadd kí taraf phir munh na
kiyá: aur Ḳhudáwand ká háth Samúel ke sáre ahd tak Filistíoṉ ke mukhálif
thá. 14 Aur we bastíáṉ jo Filistíoṉ ne baní Isráel se le líṉ thíṉ, Aqrún se leke
Jannat tak, aur un kí nawáhí ke gáṉo baní Isráel ko pher mile. Aur baní Isráel
aur Amúríoṉ meṉ mel húá. 15 Aur Samúel jab tak jiyá, baní Isráel ká qází baná
rahá. 16 Aur sál ba sál Baitel aur Gilgál aur Misfá meṉ gasht kartá thá, aur un
sáre makánoṉ meṉ baní Isráel kí adálat kartá thí. 17 Aur sab jagah phirke
Rámah meṉ átá thá, kyúnki waháṉ us ká ghar thá; aur baní Isráel ká insáf kartá
thá, aur waháṉ us ne Ḳhudáwand ke liye ek mazbah banáyá.

VIII. BÁB.

1 Aur jab Samúel buṛhá húá, to us ne baní Isráel ke qází apne beṭoṉ ko
muqarrar kiyá. 2 Aur us ke pahile beṭe ká nám Yúel thá, aur us ke dúsre beṭe
ká nám Abiyáh; we donoṉ Bearsaba meṉ qází the. 3 Par us ke beṭe us kí ráh
par na chale, balki súd kí taraf mail kí, aur rishwat lene, aur adálat meṉ taraf-
dárí karne lage. 4 Tab sáre Isráelí buzurg jama hoke Rámah meṉ Samúel pás
áe, 5 Aur use kahá, ki Dekh, tú búṛhá húá, aur tere beṭe terí ráh par nahíṉ
chalte: ab tú kisí ko hamárá bádsháh muqarrar kar, jo ham par hukúmat kiyá
kare, jaisá ki sab qaumoṉ meṉ hai. 6 Lekin Samúel us kalám se, jo unhoṉ ne
kahá, ki Kisí ko hamárá bádsháh muqarrar kar jo hákim ho, nákhush húá: aur

Samúel ne Ḳhudáwand se duá mángí. 7 Aur Ḳhudáwand ne Samúel ko farmáyá,
ki Logoṉ kí sárí bátoṉ par, jo we tujhe kaheṉ, kán dhar: ki we tujh ko ḳhafíf
nahíṉ karte, balki mujh ko ḳhafíf karte haiṉ, ki maiṉ un par saltanat na karúṉ.
8 Jis din se ki maiṉ unheṉ Misr se nikál láyá, jaisá jaisá ki unhoṉ ne is roz tak
mujh se kiyá, ki mujhe tark kiyá, aur dúsre mábúdoṉ kí bandagí kí, waisáhí we tujh
se karte haiṉ. 9 So tú un kí bát sun, aur un ke barḳhiláf un par shahádat sábit kar,
aur unheṉ batlí, ki jo bádsháh un par saltanat karegá, us ke amal aise honge.

10 Aur Samúel ne un logoṉ ko, jo us se bádsháh ke tálib the, Ḳhudáwand
kí sárí báteṉ kahíṉ. 11 Aur kahá, ki Us bádsháh ke, jo tum par saltanat
karegá, ye amal honge, ki wuh tumháre beṭoṉ ko leke apní gáṛíoṉ aur apne
sawároṉ kí ḳhidmat karwáegá; aur apne sáth ke sawár banáegá, aur unheṉ apní
gáṛí ke áge dauṛáegá. 12 Aur apne liye hazár hazár ke risáladár, aur pachás
pachás ke jamadár banáegá; aur un se hal jutwáegá, aur fasl kaṭwáegá, aur apne
liye jang ke hathyár, aur apní gáṛíoṉ ke sáz banwáegá. 13 Aur tumháre beṭíoṉ
se apne liye halwá banwáegá, aur kháne pakwáegá, aur roṭíáṉ lagwáegá. 14 Aur
tumháre khetoṉ, aur tákistánoṉ, aur zaitún ke bágoṉ ko, jo achchhe se achchhe
honge, leke apne ḳhidmatguzároṉ ko baḳhsh degá. 15 Aur tumháre khetoṉ aur
angúrí bágoṉ ká daswáṉ hissa leke apne mansabdároṉ aur apne ḳhádimoṉ ko degá.
16 Aur tumháre gulámoṉ, aur tumhárí launḍíoṉ, aur tumháre shakíl jawánoṉ ko,
aur tumháre gadhoṉ ko leke apne kám karwáegá. 17 Aur tumháre galloṉ ká bhí
daswáṉ hissa legá: so tum us ke gulám hoge. 18 Aur tum us din us ke háth se,
jise tum ne apná bádsháh kiyá, faryád karoge; aur us din Ḳhudáwand tumhárí
na sunegá. 19 Taubhí un logoṉ ne Samúel kí bát na máni, aur bole, Nahíṉ;
ham to yihí cháhte haiṉ, ki hamárá bádsháh howe; 20 Táki ham bhí aur guro-
hoṉ ke mánind howeṉ, aur hamárá bádsháh hamárí adálat kare, aur hamáre áge
áge chale, aur hamáre liye qitál kare. 21 Samúel ne logoṉ kí sárí báteṉ suníṉ,
aur Ḳhudáwand ke kán meṉ kahíṉ. 22 Ḳhudáwand ne Samúel ko farmáyá,
Tú un kí bát sun, aur un ke liye ek bádsháh muqarrar kar. Tab Samúel ne baní
Isráel ko kahá, ki Harek apní apní bastí ko jáwe.

IX. BÁB.

1 Ab baní Binyamín ká ek shaḳhs thá, jis ká nám Qís, jo Afíah ke beṭe, Ba-
kúrat ke beṭe, Sarúr ke beṭe, Abiel ká beṭá thá: aur Binyamíní baṛá qúwatwar
shaḳhs thá. 2 Us ká ek beṭá Saúl nám, jo bahut sálih aur ḳhushḳhulq thá, aur
baní Isráel ke darmiyán us se núrpaikar koí shaḳhs na thá: yih sárí qaum meṉ
kándhe se leke úpar tak ú́nchá thá. 3 Us Saúl ke báp Qís ke gadhe khoe gae:
so Qís ne apne beṭe Saúl ko kahá, ki Chákaroṉ meṉ se ek ko apne sáth le, aur
uṭh, gadhoṉ ko ḍhúnḍh. 4 So wuh ḍhúnḍhtá húá koh i Ifráím kí samt pahunchá,
aur Salísah kí sarzamín meṉ hoke guzar gayá, par kuchh na páyá; tab we Saalím
kí sarzamín meṉ gae, aur waháṉ bhí na páyá; phir we baní Binyamín kí mam-
lukat meṉ áe, aur waháṉ bhí na páyá. 5 Tab we Súf ke mulk meṉ áe, aur waháṉ
Saúl ne apne chákar ko jo us ke sáth thá kahá, Á, phir chaleṉ, tá na ho ki merá
báp gadhoṉ ká gam chhoṛke mere liye fikrmand ho. 6 Chákar ne use kahá, Dekh,
is shahr meṉ ek mard i Ḳhudá hai, wuh ek muqarram shaḳhs hai; sab kuchh jaise

wuh kahtá hai, waisehí hotá hai; á, us pás jáwen; sháyad wuh aisí ráh, ki jis men
jáná munásib hai, ham ko batáe. 7 Saúl ne apne chákar se kahá, Dekh, agar
ham wahán jáen, to ham us shakhs ke liye kyá lewen? Rotíán to hamáre toshadán
men báqí nahín rahín, aur us mard i Khudá ke liye koí hadiya hamáre pás nahín:
kyá kuchh hai hamáre pás? 8 Naukar ne Saúl ko jawáb diyá aur kahá, Dekh,
páo misqál chándí mujh pás maujúd hai; so main us mard i Khudá ko dúngá, ki
hamen hamárí ráh batáwe. 9 Agle waqt men baní Isráel ká yih dastúr thá, ki
jab koí shakhs Khudá se maslahat karne játá thá, to kahtá thá, Ao, ham nazír pás
jáen: is liye ki wuh, jo ab paigambar kahlátá hai, áge názir kahlátá thá. 10 Tab
Saúl ne apne chákar se kahá, Tú ne kyá khúb kahá; á, chalen. So we shahr ko,
jahán wuh mard i Khudá thá, áe.

11 Aur us shahr kí charháí par charhte húe unhen kaí chhokríán milín, jo pání
bharne játí thín; unhon ne unhen kahá, Názir yahán hai? 12 Unhon ne unhen
jawáb diyá aur kahá, Dekho, tumháre sámhnehí hai: jald á pahuncho, ki wuh áj hí
shahr men áyá hai; ki áj ke din únche makán men log zabíha karte hain. 13 Jo
tum shahr men dákhil hooge, to tum use, peshtar us se ki wuh únche makán men
kháne jáe, páoge: ki log jab tak ki wuh na jáe, nahín kháte; is liye ki wuh zabíhe
ko barkat detá hai; bád us ke mihmán log kháte hain. So ab tum charho, ki áj
hí tum use páo. 14 So we shahr ko charhe, aur shahr ke bích men áte hí, dekho,
ki Samúel un ke sámhne báhar játá thá, ki únche makán par charhe.

15 Aur Khudawand ne Saúl ke áne se ek din peshtar Samúel ke kán men kah
diyá thá, 16 Ki Kal isí waqt main ek shakhs ko Binyamín kí zamín se tujh pás
bhejúngá; so tú us par tel maliyo, ki wuh merí qaum Isráel ká hákim ho, aur
mere logon ko Filistíon ke háth se chhuráegá: ki main ne apne logon par nazar kí,
aur un ká nála mujh tak pahunchá. 17 So jab Samúel Saúl se dochár húá, to
wonhín Khudawand ne use kahá, ki Dekh, yihí shakhs hai, jis kí bábat main
ne tujhe kahá thá, Yihí mere logon kí tadbír karegá. 18 So we darwáze par
Samúel ke barábar pahunche, aur us se púchhá, ki Karam karke hamen batláiye,
ki názir ká ghar kahán hai. 19 Samúel ne Saúl ko jawáb diyá, ki Wuh názir main
hí hún: mere áge áge únche makán par charh, aur áj ke din mere sáth kháo; kal
main tujhe rukhsat karúngá, aur jo kuchh tere dil men hai, tujhe batá dúngá. 20
Aur tere gadhe, jo tín din se khoe gae hain, un kí taraf se khátirjama rakh; ki
we mile. Aur baní Isráel kis ke árzúmand hain? kyá tere, aur tere báp ke sáre
gharáne ke nahín? 21 So Saúl jawáb men bolá, Kyá main baní Isráel ke Binyamíní
firqe men se nahín, jo sab firqon se chhotá hai? aur kyá merá gharáná baní Binya-
mín ke sáre gharánon men sab se ziyáda haqír nahín? pas kyá sabab hai, jo tú
mujh se yún boltá hai? 22 Aur Samúel ne Saúl ko aur us ke chákar ko sáth liyá,
aur unhen ek kothrí men láyá, aur unhen mihmánon kí sadar jagah men bithláyá,
aur we ádmí tís ek the. 23 Samúel ne báwarchí ko farmáyá, Wuh hissa, jo main
ne tujhe rakh chhorne kahá thá, le á. 24 Báwarchí ne ek shána, us sab samet jo
us par thá, uthák e Saúl ke sámhne rakhá. Aur Samúel ne kahá, Dekh, yih jo báqí
hai! so use apne sámhne rakhke khá: is liye ki main ne, jab se ki in logon kí dáwat
kí, ab tak tere liye rakh chhorá thá. So Saúl ne us din Samúel ke sáth khána
kháyá. 25 Aur jab we únche makán se shahr ko utre, to us ne Saúl se chhat par
báten kín. 26 Aur jab sahar húí to we sawere uthe: tab Samúel ne Saúl ko phir

chhat par buláyá, aur kahá, Uṭh, ki maiṉ tujhe rawána karúṉ. So Saúl uṭhá, aur
we donoṉ wuh aur Samúel, báhar chale gae. 27 Aur jab we shahr ke nikás par
pahunche, to Samúel ne Saúl se kahá, Apne chákar ko hukm kar, ki ham se áge
chalá jáe, par tú abhí khaṛá rah, táki Ḳhudá kí bát tujhe sunáúṉ.

X. BA'B.

1 Phir Samúel ne tel kí ek shíshí lí, aur us ke sir par unḍelí, aur use chúmá aur
kahá, Kyá Khudawand ne tujh par tel nahíṉ malá, ki tú us kí mírás ká sardár
ho? 2 Aur jab tú mere pás se áj rawána hogí, to Zillizah meṉ, baní Binyamín kí
sarhadd ke darmiyán Ráhíl kí gor ke pás do shaḳhs tujhe milenge, aur we tujhe
kahenge, ki We gadhe, ki jinheṉ tú ḍhúnḍhne gayá thá, mile; aur ab terá báp
gadhoṉ kí taraf se befikr húá, aur tere liye kuṛhtá hai, aur kahtá hai, Maiṉ apne
beṭe ke wáste kyá karúṉ? 3 Aur jab tú waháṉ se áge baṛhegí, aur Tabúr ke
balút ke tale pahunchegá, to waháṉ tín shaḳhs, jo Baitel ko Ḳhudá ke huzúr chale
játe honge, tujh se dochár honge; ek to bakrí ke tín bachche líe hogá, aur dúsrá
tín girde roṭí ke, aur tísrá sharáb ká mashkíza: 4 Aur we tujhe salám karenge,
aur do girde tujhe denge; so tú un ke háth se le líjo. 5 Aur bád us ke jab tú
Jibáat ul alúhím ke nazdík, jaháṉ Filistíoṉ kí chaukí hai, pahunchegá, aur shahr
meṉ dáḳhil hogá, to aisá hogá, ki nabíoṉ ká ek guroh, jo us únche makán se utartá
hogá, tujhe milegá, aur we murchang aur ḍholak aur báṉsrí aur barbat áge dhare
húe áte honge, aur we nabúwat karte honge: 6 Tab Ḳhuda'wand kí rúh tujh
par názil hogí, aur tú bhí un ke sáth nabúwat karegí, aur mutagaiyir hogá, aur
aurhí ek shaḳhs hojáegá. 7 Aur jab tú ye nishán áṉ páe, to phir jaisá munásib ján
waisá kar; ki Ḳhudá tere sáth hai. 8 Aur aisá bhí hogá ki tú mujh se peshtar
Gilgál ko jáegá, aur dekh, maiṉ pás áúngá, táki chaṛháwá chaṛháúṉ, aur salámí ke
zabíhoṉ kí bábat zabíhe guzránúṉ; so tú sát din tak wahíṉ rahiyo, jab tak ki maiṉ
tujh pás á pahunchúṉ, aur tujhe batáúṉ ki tú yúṉ yúṉ kar.

9 Aur aisá húá, ki joṉ hí us ne Samúel se ruḳhsat hoke píṭh pherí, woṉhíṉ
Ḳhudá ne us ke dil ko mubaddal kar diyá, aur we sab nisháníáṉ us ne usí din
páíṉ. 10 Aur jab we Jibáat ko áe, to nabíoṉ ká guroh us se dochár húá, aur Ḳhudá
kí rúh us par chaṛhí, aur us ne bhí un ke darmiyán nabúwat kí. 11 Aur us ke
agle jánpahchánoṉ ne, jo yih dekhá, ki wuh nabíoṉ ke darmiyán nabúwat kartá hai,
ek ne dúsre se kahá, ki Qís ke beṭe ko kyá húá? kyá Saúl bhí nabíoṉ ke darmiyán
hai? 12 Aur ek ne un meṉ se jawáb diyá aur kahá, ki Un ká báp kaun hai? Tab
hí se yih masal chalí, Kyá Saúl bhí nabíoṉ meṉ hai? 13 So jab wuh nabúwat kar
chuká, to únche makán meṉ áyá.

14 Waháṉ Saúl ke chachá ne use aur us ke chákar ko kahá, Tum kaháṉ gae
the? We bole, Gadhe ḍhúnḍhne; aur jab unheṉ kahíṉ na páyá, to Samúel pás
gae. 15 Saúl ká chachá bolá, Mihrbání karke hameṉ batláiye, ki Samúel ne áp
ko kyá kahá. 16 Saúl ne apne chachá se kahá, Us ne hameṉ sáf batláyá, ki gadhe
mile. Par saltanat ká mazmún, jo Samúel ne use kahá thá, bayáṉ na kiyá.

17 Bád us ke Samúel ne Misfá meṉ Ḳhuda'wand ke huzúr logoṉ ko buláyá;
18 Aur baní Isráel ko kahá, ki Ḳhuda'wand Isráel ká Ḳhudá kahtá hai, ki Baní
Isráel ko maiṉ Misr se nikál láyá, aur tum ko Misríoṉ ke aur sáre bádsháhoṉ ke

háth se, jo tumhárí taklíf ke rawádár the, naját dí. 19 Aur tum ne áj ke din
apne Ḳhudá kí, ki jis ne tumheṉ tumháre sáre dushmanoṉ aur tumhárí taklífoṉ se
rihái bakhshí, takrím na kí, aur tum ne use kahá, Háṉ, hamáre liye ek bádsháh
muqarrar kar. So ab ek ek sibt karke, hazár hazár sab ke sab KHUDA´WAND ke
áge házir hoo. 20 Aur jab Samúel ne baní Isráel ke sáre sibtoṉ ko faráham kiyá,
to quraa baní Binyamín ke nám par pará. 21 Aur jab us ne baní Binyamín ke sibt
ko, us ke gharánoṉ ke mutábiq, nazdík buláyá, to Matrí ke gharáne ká nám niklá,
aur phir Qís ke beṭe Saúl ká nám niklá: aur unhoṉ ne jo use ḍhúnḍhá, to na páyá.
22 So unhoṉ ne KHUDA´WAND se púchhá, ki Wuh mard phir yaháṉ áegá ki nahín?
KHUDA´WAND ne jawáb diyá, ki Dekho, wuh asbáb ke darmiyán chhip rahá hai. 23
Tab we dauṛe, aur use waháṉ se láe: aur wuh, jo jamáat ke darmiyán khaṛá húá, to
sháne se leke úpar tak sab logoṉ se ziyáda lambá thá. 24 Aur Samúel ne jamáat
ko kahá, Tum use dekhte ho, ki jise KHUDA´WAND ne pasand kiyá, ki us ká ham-
sar sáre logoṉ meṉ ek nahíṉ. Tab sab ḳhushí se lalkáre aur bole, Bádsháh ko
Ḳhudá kí amán. 25 Phir Samúel ne jamáat ko saltanat ke ádáb batláe, aur kitáb
meṉ likhke KHUDA´WAND ke huzúr rakhe. Bád us ke Samúel ne jamáat meṉ se
harek ko ruḳhsat kiyá, ki apne apne ghar jáe.
26 Aur Saúl bhí Jibia ko apne ghar gayá, aur logoṉ ká ek jathá, jin ke diloṉ ko
Ḳhudá ne máil kar diyá thá, us ke sáth ho liyá. 27 Par baní ḳhabís bole, Yih
shaḳhs ham ko kis tarah bacháegá? Aur us kí tahqír kí, aur us ke liye hadiye
na láe; par us ne áp ko aisá banáyá, ki goyá na suntá thá.

XI. BA´B.

1 Aur Ammúní Náhas chaṛhá, aur Yabís meṉ Jiliád ke muqábil ḳhaima khaṛá
kiyá: tab Yabís ke sab logoṉ ne Náhas se kahá, Ham se kuchh ahd o paimán kar,
aur ham terí bandagí karenge. 2 Aur Ammúní Náhas ne unheṉ jawáb diyá, ki
Is shart par maiṉ tum se ahd karúngá, ki maiṉ tum meṉ se harek kí dahiní ánkh
nikál ḍálúṉ, aur yih zillat ká dág sáre Isráel par rakhúṉ. 3 Tab Yabís ke buzurgoṉ
ne use kahá, Ham ko sát din kí muhlat de, táki ham Isráel kí sárí sarhaddoṉ meṉ
payám bhejeṉ: agar hamárá himáyatí koí na niklá, to ham tere huzúr niklenge.
4 Tab Saúl ke Jibia meṉ qásid áe, aur unhoṉ ne logoṉ ko yih sandese pahuncháe:
tab sab log pukár pukárke roe. 5 Aur dekho, ki Saúl khet se bail ke píchhe píchhe
chalá átá thá; aur Saúl ne kahá, kyá hai, ki log rote haiṉ? Unhoṉ ne Yabís ke
logoṉ ká payám use kah sunáyá. 6 Aur joṉ hí Saúl ne ye sandese sune, woṉhíṉ
Ḳhudá kí rúh us par chaṛhí, aur us ká gussa betarah bhaṛká. 7 Aur us ne bailoṉ
ká ek júá uṭhá liyá, aur use chírke ṭukṛe ṭukṛe kiyá, aur unheṉ qásidoṉ ke háth
baní Isráel kí sárí sarhaddoṉ meṉ bhej diyá, aur yih kahá, ki Jo koí Saúl aur
Samúel ke píchhe házir na ho, us ke bailoṉ ká yihí hál ho. Tab logoṉ ko KHUDA´-
WAND ká ḳhauf húá, aur we ekdil hoke áe. 8 Aur us ne unheṉ Bazaq meṉ giná;
so baní Isráel tín lákh the, aur baní Yihúdáh tís hazár. 9 So unhoṉ ne un qásidoṉ
ko kahá, ki Tum Jiliád meṉ Yabís ke logoṉ ko kahá, ki Kal, jis waqt ki áftáb
garm hogá, tum naját páoge. So qásidoṉ ne áke Yabís ke logoṉ ko ḳhabar dí;
aur we ḳhush húe. 10 Tab ahl i Yabís ne unheṉ kahá, Kal ham tum pás niklenge,
aur sab kuchh jo tum bihtar samjho, so hamáre haqq meṉ kíjiyo. 11 Aur subh

ko Saúl ne lashkar ke tín gol kiye; aur pichhle pahar lashkar men á ghusí, aur
baní Ammún ko qatl kiyá, yahán tak ki din charhá: aur aisá húá, ki we jo bach
nikle, so is pareshání se bháge, ki ek ko ek na milá.
12 Tab logon ne Samúel ko
kahá, We kaun hain, jo kahte hain, ki Kyá Saúl hamárá bádsháh hogá? So un
logon ko láo, táki ham unhen qatl karen.
13 Saúl bolá, ki A'j ke din hargiz koí
márá na jáe: is liye ki Khudawand ne baní Isráel ko áj ke din rihái bakhshí.

14 Tab Samúel ne logon ko kahá, A'o, Gilgál ko jáen, táki wahán saltanat ko
dúsrí bár sábit karen.
15 So sárá lashkar Gilgál ko gayá; aur Gilgál men Khuda'wand ke huzúr unhon ne Saúl ko bádsháh kiyá; aur wahán unhon ne Khuda'wand ke áge salámí ke zabíh zabh kiye; aur wahán Saúl ne aur sáre Isráelí dangal
ne barí khushí kí.

XII. BA'B.

1 Tab Samúel ne sáre baní Isráel se kahá, Dekho, jo kuchh tum ne mujhe kahá,
main ne tumhárí harek bát mání, aur ek ko tumhárá bádsháh kiyá.
2 Aur ab
dekho, yih bádsháh tumhárá peshrau hai: aur main búrhá hún, merá sir safed hai;
aur dekho, mere bete tumháre sáth hain; aur main ne larakpan se áj tak tumhárí peshwáí kí.
3 Aur main házir hún: so áo, Khuda'wand ke aur us ke masíh ke
áge mujh par gawáhí do; ki kis ká bail main ne le liyá? aur kis ká gadhá main
ne rakh chhorá? aur main ne kis par zulm kiyá? aur kis ko main ne dukh diyá?
aur kis ke háth se main ne rishwat lí, aur kis se chashmposhí kí? Ab main use
pher dene ko házir hún.
4 We bole, Tú ne na ham par zulm kiyá, aur na hamen
dukh diyá, aur na tú ne kisí ke háth se kuchh le liyá.
5 Tab us ne unhen kahá,
ki Khuda'wand tum par gawáh, aur us ká Masíh áj ke din sháhid hai; ki tumhárá
mujh par kuchh dáwá nahín. We bole, Wuh gawáh.

6 Phir Samúel ne logon se kahá, Hán, Khuda'wand wuh jis ne Músá
aur Hárún ko khalq kiyá, aur tumháre bápdádon ko zamín i Misr se nikál
láyá.
7 Ab thorá sá tawaqquf karo, táki main Khuda'wand ke huzúr un sab
nekíon ke sabab, jo Khuda'wand ne tum se aur tumháre bápdádon se kíán, tum
se bahs karún.
8 Jis waqt ki Yaqúb Misr men áyá, aur tumháre bápdáde
Khuda'wand ke áge chilláe, to Khuda'wand ne Músá aur Hárún ko bhejá, aur
we tumháre bápdádon ko Misr se nikál láe, aur yahán lá basáyá.
9 Lekin we
Khuda'wand apne Khudá ko bhúl gae, so us ne unhen Hasúr ke lashkar ke rais
Sísrá ke háth, aur Filistíon ke háth, aur sháh i Moab ke háth bechá; aur unhon
ne un se qitál kiyá.
10 Phir unhon ne Khuda'wand se faryád kí, aur bole, Ham
ne gunáh kiyá, ki ham ne Khuda'wand ko chhorá, aur Bálím aur Istárat kí
bandagí kí: par ab tú ham ko hamáre dushmanon ke háth se chhurá; to ham
terí bandagí karenge.
11 Phir Khuda'wand ne Yarubbál, aur Bidán, aur Iftáh,
aur Samúel ko bhejá, aur tum ko tumháre dushmanon ke háth se, jo cháron taraf
the, naját dí; aur tum ne chain páyá.
12 Aur jab tum ne dekhá ki baní Ammún
ká bádsháh Náhas tum par charh áyá, to tum ne mujh se kahá, Hán, hamen ek
bádsháh cháhiye, jo ham par saltanat kare; hálánki Khuda'wand tumhárá Khudá
tumhárá bádsháh thá.
13 Ab dekho, yih tumhárá bádsháh hai, jise tum ne pasand
kiyá, aur jise tum ne mángá; aur dekho, Khuda'wand ne tumhen ek bádsháh

diyá hai. 14 Agar tum KHUDAWAND se ḍarte rahoge, aur us kí bandagí karoge,
aur us ká hukm mánoge, aur KHUDA'WAND ke farmánoṉ se sarkashí na karoge; to
tum aur bádsháh, jo tum par bádsháhí kartá hai KHUDAWAND apne Khudá ke
pairau hoge. 15 Par agar tum KHUDAWAND ká hukm na mánoge, aur KHUDA'-
WAND ke farmánoṉ se sarkashí karoge; to KHUDA'WAND ká háth tumháre
mukhálif hogí, jis tarah se ki tumháre bápdádoṉ ká mukhálif thá.

16 So ab tum khaṛe raho, aur dekho wuh baṛá kám, jo KHUDA'WAND tumhárí
áṅkhoṉ ke sámhne kartí hai. 17 Kyá áj gehún káṭne ká din nahíṉ? Maiṉ
KHUDAWAND se duá mángtá húṉ, ki wuh garjáegá, aur barsáegá, táki tum jáno
aur dekho, ki tum ne KHUDAWAND ke huzúr ek bádsháh kí darkhwást karke baṛí
sharárat kí. 18 Chunánchi Samúel ne KHUDA'WAND se duá mángí; aur KHUDA-
WAND ne usí din garjáyá aur barsáyá: tab sárá dangal KHUDAWAND se aur Samúel
se nipaṭ dar gayá. 19 Tab sab logoṉ ne Samúel se kahá, ki Apne khádimoṉ ke
liye KHUDAWAND apne Khudá kí minnat kar, ki ham mar na jáeṉ: ki ham ne apne
sáre gunáhoṉ par yih sharárat ziyáda kí, ki apne liye ek bádsháh mángá.

20 Tab Samúel ne jamáat ko kahá; Khauf na karo; ki yih sab sharárat to
tum ne kí: magar KHUDAWAND kí pairawí se kináre mat jáo, balki apne sáre
diloṉ se KHUDAWDND kí bandagí karo. 21 Aur tum kináre mat jáo, ki bátil kí
pairawí karo, jo mufíd na hogí, aur naját na degí; ki we sab bátil haiṉ. 22 Aur
KHUDAWAND apne baṛe nám ke liye apne bandoṉ ko tark na karegá: ki KHUDA'-
WAND ne bhí pasand kiyá hai, ki tum us ke bande kahláo. 23 Aur maiṉ jo húṉ,
Khudá aisá na kare, ki tumháre liye duá mángne meṉ taġáful karke KHUDA'-
WAND ká gunahgár hoúṉ: balki maiṉ wuh ráh, jo achchhí aur sídhí hai, tumheṉ
batláúngá. 24 So tum itná karo, ki KHUDA'WAND se ḍaro, aur apne sáre dil se
us kí sachí ibádat karo; aur socho ki us ne tumháre liye kaisá baṛá kám kiyá hai.
25 Aur agar tum ab bhí sharárat ke kám karoge, to tum aur tumhárá bádsháh
halák ho jáoge.

XIII. BAB.

1 Saúl ne ek baras saltanat kí; aur jab us kí saltanat ke do baras guzre, 2 To
Saúl ne tín hazár baní Isráel apne liye chune; do hazár Mikmás meṉ, aur Baitel
ke koh meṉ apne sáth rakhe, aur ek hazár Yúnatan ke sáth Binyamín ke Jibia
meṉ rahe: aur báqí harek ko apne apne khaime meṉ rukhsat kiyá. 3 Aur Yúna-
tan ne Filistíoṉ ke chaukídároṉ ko, jo Jibia meṉ the, márá; aur Filistíoṉ ne yih
suná. Aur Saúl ne narsinghá phunkwáke sarí mamlukat meṉ yih manádí kí, ki Ai
Ibráníoṉ suno. 4 Aur sáre baní Isráel ne yih ahwál suná, ki Saúl ne Filistíoṉ kí
ek chaukí ke sipáhí máre, aur baní Isráel ko bhí Filistíoṉ se nafrat thí. So jamáat
ko hukm húá, ki Saúl pás Gilgál meṉ jama howe. 5 Aur Filistí bhí baní Isráel se
laṛne ko jama húe; tís hazár un kí ratheṉ thíṉ, aur chha hazár sárathí, aur bahut
se log aise jaise daryá ke kináre kí ret; so we chaṛh áe, aur Mikmás meṉ Baitawan
ke mashriq ko khaimazan húe. 6 Aur jab baní Isráel ne dekhá, ki ham tangí
meṉ haiṉ, kyúnki log taklíf meṉ the, to ġároṉ, aur kíntoṉ ke jangal, aur paháṛoṉ,
aur gaṛhíoṉ, aur garhoṉ meṉ já chhipe. 7 Aur Ibrání Yardan ke pár, Jadd aur
Jiliád kí sarzamín ko gae: aur Saúl Gilgál hí meṉ rahá, aur us ke sáth ke sab log
khaufnák the.

8 Aur wuh wahíṉ sát din Samúel ke muaiyan waqt tak muntazir rahá: aur
Samúel Gilgál meṉ na áyá; aur sáre log us ke pás se mutafarriq ho gae. 9 Tab
Saúl ne kahá, Chaṛháwá aur salámí mujh pás láo. Aur us ne chaṛháwá chaṛháyá.
10 Aur aisá húá, ki jouhíṉ wuh chaṛháwá chaṛhá chuká, wouhíṉ Samúel á
pahunchá; aur Saúl us ke istiqbál ko nikłá, táki wuh us ke haqq meṉ duá i ḳhair
kare.

11 Aur Samúel ne púchhá, ki Tú ne kyá kiyá? Saúl bolá, Maiṉ ne jo dekhá ki
log mere pás se mutafarriq ho gae, aur tú muqarrar waqt meṉ na á pahunchá, aur
Filistí Mikmás meṉ jama húe: 12 To maiṉ ne kahá, ki Filistí Gilgál meṉ mujh
par á paṛenge, aur maiṉ ne Ḳhuda'wand se abtak duá nahíṉ mángí: is liye maiṉ
ne apne nafs par jabr kiyá, aur chaṛháwá chaṛháyá. 13 So Samúel ne Saúl ko
kahá, Tú ne bewaqúfí kí; ki tú ne Ḳhuda'wand apne Ḳhudá ke hukm kí, jo us
ne tujhe kiye, muháfizat na kí; ki Ḳhuda'wand ab terí saltanat baní Isráel meṉ
hamesha qáim rakhtá. 14 Lekin ab terí saltanat qáim na rahegí: ki Ḳhuda-
wand ne ek shaḳhs apne dilḳhwáh muqarrar kiyá hai, aur Ḳhuda'wand ne use
hukm kiyá, ki us ke logoṉ ká peshwá ho, is liye ki tú ne Ḳhuda'wand ke hukm
ko hifz na kiyá. 15 Aur Samúel uṭhá, aur Gilgál se Binyamín ke shahr Jibia ko
chaṛh gayá: tab Saúl ne un logoṉ ko, jo us pás házir the, giná, aur we chha sau
jawán the. 16 Aur Saúl aur us ká beṭá Yúnatan, aur us ke hamráhí jawán baní
Binyamín ke Jibia meṉ já ṭhahre; aur Filistí Mikmás meṉ paṛe rahe.

17 Aur fasád karnewále, Filistíoṉ ke lashkar se, tín gol hoke nikle: ek to Saúl
kí samt ko Ufrah kí ráh se: 18 Aur dúsrá gol Baithaurán kí ráh áyá: aur tísre
gol ne us sarhadd kí ráh lí, jo wádí Zabián ke, dasht ke sámhne hai.

19 Us waqt baní Isráel kí sárí zamín meṉ ek lohár na miltá thá; kyúṉki Filistíoṉ
ne kahá thá, Na ho ki Ibrání log talwáreṉ aur nezeṉ apne liye banáne páeṉ. 20 So
sáre baní Isráel Filistíoṉ ke mulk men jáyá karte the, táki harek apná hars, áur
bhálá, aur kulháṛá, aur apní kudálí tez karwáe. 21 Yáne jab ki kudálíoṉ, aur
bháloṉ, aur kántoṉ, aur kulháṛoṉ kí dháreṉ kund ho gaí thíṉ, táki unheṉ phir tez
karwáeṉ. 22 So aisá húá, ki qitál ke din, Saúl aur us ke beṭe Yúnatan ke siwá,
un logoṉ meṉ se jo Saúl aur Yúnatan ke s'th the, kisí ke háth meṉ ek talwár aur
ek neza na thá. 23 Tab Filistíoṉ ke gaṛhwále Mikmás kí gháṭí par á paṛe.

XIV. BA'B.

1 Aur ek din aisá húá, ki Saúl ke beṭe Yúnatan ne apne gulám ko, jo us ká
siláhbardár thá, kahá, ki A', ham Filistíoṉ ke gaṛh par, jo us samt ko hai, guzar
kareṉ. Par us ne apne báp ko ḳhabar na kí. 2. Aur Saúl Jibia ke nikás par ek
anár ke daraḳht tale, jo Mijrún meṉ thá, ṭhahar rahá: aur qaríb chha sau ádmí
ke us ke sáth the. 3. Aur Ahiah bin Ahitúb birádar i I'kabúd bin Fínihás, bin
A'lí, jo Sailá meṉ Ḳhuda'wand ká káhin thá, efod pahine húe, thá. Aur logoṉ
ko ḳhabar na húí, ki Yúnatan kaháṉ chalá gayá.

4. Aur un guzargáhoṉ meṉ, jaháṉ se hoke Yúnatan cháhtá thá, ki Filistíoṉ ke
gaṛh par já paṛe, donoṉ taraf baṛe baṛe nukíle patthar the; ek ká nám Busís thá,
aur dúsre ká Sanah. 5 Un meṉ se ek shimál kí jánib, Mikmás ke muqábil nasb
thá, aur dúsrá janúb kí samt Jibia ke muqábil. 6 Tab Yúnatan ne apne siláhbar-

dár gulám se kahá, Á, ham un námakhtúnon ke garh par guzaren; sháyad ki
KHUDAWAND hamáre liye kám kare: ki KHUDAWAND ke nazdík kuchh dushwár
nahín, wuh cháhe to bahuton se zafar bakhshe, aur cháhe to thoron se. 7 Us ke
siláhbardár ne kahá, Jo kuchh ki tere dil men hai, so kar, aur apní ráh pakar: aur
dekh, main tere hasb i dilkhwáh tere sáth hún. 8 Tab Yúnatan bolá, ki Dekh, ham
un logon par guzar karte hain, aur apne tain un par záhir karte hain. 9 So agar we
ham se yih kahen, Sabr karo, jab tak ki ham tumháre sámhne hon, to ham apní
jagah khare rahenge, aur un par na charhenge. 10 Par agar we yún kahen, ki Ham
par charh áo, to ham charh jáenge; ki KHUDAWAND ne unhen hamáre háth men
kar diyá; aur yih hamáre liye ek nishání hogí. 11 Tab un donon ne apne tain
Filistíon ke garh par namúd kiyá, aur Filistí bole, Dekho Ibrání un súrákhon men
se, jahán we chhip rahe the, báhar áte hain. 12 Aur us garh ke logon ne Yúnatan
aur us ke siláhbardár ko kahá, Ham par charh áo, ki ham tumhen tamáshá dikhlá-
enge. So Yúnatan ne apne siláhbardár se kahá, Ab mere píchhe charh á; ki
KHUDAWAND ne unhen baní Isráel ke qábú men kar diyá. 13 Aur Yúnatan apne
háthon aur páon se lipatkar charh gayá, aur us ke píchhe us ká siláhbardár; aur
we Yúnatan ke áge mar gire, aur us ke siláhbardár ne bhí us ke píchhe log qatl
kiye. 14 So yih pahlá kusht o khún, jo Yúnatan aur us ke siláhbardár ne kiyá,
ek bís ádmí ká thá, utní zamín men, ki jahán ek hal ádhe din men phire.

15 Tab lashkar, aur maidán, aur sáre garhwále, aur fasádkarnewále bhí kámp
gae, aur zamín larzí; aur yih larza Khudá kí jánib se thá. 16 Aur Saúl ke
nigahbánon ne, jo Binyamín ke Jibia men the, nazar kí; to kyá dekhte hain, ki
wuh guroh pighal gaí, aur we márte chale játe the.

17 Tab Saúl ne logon se, jo us ke sáth the, kahá, Gino, aur daryáft karo, ki ham
men se kaun gayá hai. Jab unhon ne giná, to Yúnatan aur us ke siláhbardár ko
na páyá. 18 Us waqt Saúl ne Ahiyáh ko kahá, Khudá ká sandúq yahán lá;
kyúnki Khudá ká sandúq us roz baní Isráel ke darmiyán thá.

19 Aur aisá húá jis waqt Saúl káhin se bát kartá thá, to Filistíon ke lashkar
men shor pará, aur gulgula ziyáda hotá chalá játá thá: aur Saúl ne káhin se kahá,
ki Báz rah. 20 Aur Saúl aur us ke sáre log jama húe, aur qitál ko áe, aur dekho,
ki harek mard kí talwár us ke sáthí par parí hai, aur niháyat bará gul shor húá.
21 Aur we Ibrání bhí, jo áge se Filistíon ke sáth the, har taraf se jama hoke un ke
sáth lashkar men áe the, phirke un Isráelíon men, jo Saúl aur Yúnatan ke hamráh
the, shámil húe. 22 Aur we sab baní Isráel bhí, jo koh i Ifráim men chhip rahe
the, ye sunke ki Filistí bháge, filfaur nikalke qitál ke maidán men un par á pare.
23 So KHUDAWAND ne us din Isráelíon ko naját dí: aur larái Baitawan ke us pár
tak pahunchí.

24 Aur Israelí mard us din barí taklíf men the; kyúnki Saúl ne logon ko qasam
dí thí, aur yún kahá thá, ki Jo koí áj shám tak khána kháwe, us par lánat; táki
main apne dushmanon se badlá lún. Is sabab un logon men kisí ne zubán par
kuchh na rakhá thá. 25 Aur sab log ban men pahunche, aur wahán zamín par
shahd thá. 26 Aur jonhín ye log us ban men pahunche, to dekho, ki wahán
shahd ko tapaktá dekhá: par koí apne munh tak háth na le gayá, is liye ki we
qasam se dare. 27 Lekin Yúnatan ne na suná thá, ki us ke báp ne logon ko
qasam dí hai: so us ne apne ásá kí nok se, jo us ke háth men thá, shahd ke

chhatte ko chhedá, aur háth men leke munh men dálá; aur us kí áṉkhon men,
roshní áí. 28 Tab un logon men se ek ne us se kahá, ki Tere báp ne qasam deke
kahá thá ki Jo shakhs áj ke din kuchh kháwe, to us par lánat. Aur us waqt log
thake húe the. 29 Aur Yúnatan bolá, ki Mere báp ne mulk ko dukh diyá;
dekhiye ki main ne zarra sá shahd chakhá, aur kyá merí áṉkhon men roshní áí?
30 Kyá bahut achchhá hotá, agar sáre log dushmanon kí lút se, jo unhon ne páí,
khúb kháte? par ab to Filistíon ko barí shikast nahín húí.

31 So unhon ne us din Mikmás se leke Ailún tak Filistí máre: aur log nipaṭ
thak gaye. 32 Aur log lúṭ par gire, aur bheren aur bail, aur bachhre pakre, aur
unhen zamín par zabh kiyá, aur lahú samet khá gaye. 33 Tab Saúl ko khabar
dí gaí, ki dekh, log KHUDÁWAND ká gunáh karte hain, ki lahú samet kháe játe
hain. Wuh bolá, ki Tum káfiráná kám karte ho; so ek barí patthar áj mere
sámhne dhalká láo. 34 Phir Saúl ne kahá, ki Lashkar men phiro, aur un se
kaho, ki Harek shakhs apná apná bail, aur apní apní bheren mujh pás láwe, aur
yahán zabh kare, aur kháwe; aur lahú samet kháke KHUDÁWAND ká gunahgár na
bane. Chunánchi us rát harek shakhs apná bail wahín láyá,, aur wahín zabh kiyá.
35 Aur Saúl ne us jagah KHUDÁWAND ke liye ek mazbah banáyá: yih pahlá
mazbah hai, jo us ne KHUDÁWAND ke liye banáyá.

36 Phir Saúl ne kahá, ki Áo áj rát Filistíon ká píchhá karen, aur subh tak
unhen lúṭen, aur un men se ek ko jítá na chhoren. We bole, Jo kuchh tú bihtar
jáne, so kar. Tab káhin bolá, ki Áo yahán Khudá se saláh púchhen. 37 Chunán
chi Saúl ne Khudá se mashwarat púchhí, ki Main Filistíon ká taáqub karne ko
utrún? tú kyá un ko baní Isráel ke háth men giriftár karwáegá? So us ne us din
use kuchh jawáb na farmáyá. 38 Tab Saúl ne kahá, ki Lashkar ke sáre raís
yahán nazdík áwen, aur tahqíq karen, aur dekhen ki áj ke din yih kaisá gunáh
húá hai. 39 KHUDÁWAND i hai kí qasam, ki jis ne Isráel ko áj naját dí, agar
mere beṭe Yúnatan ká bhí gunáh ho, to wuh bhí mar jáe; Aur un logon men se
kisí ne jawáb na diyá. 40 Tab us ne sáre baní Isráel se kahá, Tum sab ke sab
ek taraf ho, aur main aur merá beṭá Yúnatan ek taraf. Tab log Saúl se bole, Jo
tú munásib jáne, so kar. 41 Saúl ne KHUDÁWAND se kahá, ki Ai Isráel ke Khudá,
haqq kar. Tab Saúl aur Yúnatan ke nám par quraa pará, aur lashkar begunáh
niklá. 42 Tab Saúl ne kahá, ki Mere aur mere beṭe Yúnatan ke nám quraa dálo.
Tab Yúnatan ká nám niklá. 43 Aur Saúl ne Yúnatan se kahá, Mujhe batá, tú
ne kyá kiyá hai. Yúnatan ne use batáyá, aur kahá, Main ne to kuchh nahín kiyá,
magar itná ki is ásá kí nok se, jo mere háth men thá, ek zarra sá shahd chakhá
thá; so kyá ab main marne par hún? 44 Saúl ne kahá, Khudá mujh se aisá kare,
aur us se ziyáda kare, agar Yúnatan to mar hí na jáe. 45 Tab logon ne Saúl ko
kahá, Kyá Yúnatan mar jáe jis ne Isráel ke liye aisí barí riháí kí? Aisá na hogá;
KHUDÁWAND i hai kí qasam hai, ki us ke sir ká ek bál bhí zamín par na giráyá
jáegá; ki us ne áj Khudá kí madad se mihnat kí So logon ne Yúnatan kí
khulásí karwáí, ki wuh márá na gayá. 46 Aur Saúl Filistíon ke taáqub karne se
báz rahá: aur Filistí apne maqám ko gaye. 47 Aur Saúl ne baní Isráel ká mulk
apne qabze men kiyá, aur harek samt apne dushmanon se Moab men, aur baní
Ammún ke mulk men, aur Adúm men, aur Zobah kí mamlukaton men, aur
Filistíon ke mulk men lará kiyá; aur wuh jin logon kí taraf phirá, un logon ko

saza dí. 48 Phir us ne lashkar jama kiyá, aur Amálíqíon se já laṛá, aur Isráelíon
ko un ke gáratgaron ke háth se chhuṛáyá.
49 Aur Saúl ke beṭon ke nám ye hain, Yúnatan, aur Iswí, aur Malkísúa; aur
us kí do beṭíán thín; baṛí ká nám Marab, aur chhoṭí ká nám Maikal. 50 Aur
Saúl kí jorú ká nám Aḳhinuam thá, jo Aḳhimaaz kí beṭí thí; aur us kí fauj ke
ráis ká nám Abinaiyir thá, jo Saúl ke chachá Naiyir ká beṭá thá. 51 Aur Saúl
ke báp ká nám Qís thá; aur Abinaiyir ká báp Naiyir Abiel ká beṭá thá. 52 Aur
umr bhar Saúl ká Filistíon se saḳht muqábala rahá: aur Saúl harek zoráwar aur
bahádur mard ko, jahán dekhtá thá apne pás rakhtá thá.

XV. BÁB.

1 Aur Samúel ne Saúl ko kahá, Main wuh hún, jo Ḳhudáwand ne mujhe bhejá
thá, ki tujhe mamsúh karún, táki tú us kí qaum ká, jo baní Isráel hai, bádsháh ho
so ab Ḳhudáwand kí báten sun. 2 Lashkaron ká Ḳhudáwand yún kahtá hai,
Mujh ko yád hai, jo kuchh ki baní Isráel se Amáliq ne kiyá, jab ki we Misr se
chaṛhe, ki we kyúnkar un kí ghát men baiṭhe. 3 So ab tú já, aur Amáliq ko már,
aur sab jo kuchh ki un ká hai ek laḳht haram kar, aur un par rahm mat kar, balki
mard se leke aurat aur laṛke shírḳhwár, aur bail bheṛ, aur únṭ aur gadhe tak sab
ko qatl kar. 4 Chunánchi Saúl ne logon ko jama kiyá, aur Taláim men unhen
giná; so we do lákh piyáde, aur baní Yahúdah das hazár the. 5 Aur Saúl Amáliq
kí ek bastí. men dasht ke bích un kí ghát men baiṭhá.
6 Aur Saúl ne Qainíon ko kahá, Nikal jáo, aur Amáliqíon ke darmiyán se
kinárakash ho, na ho ki un men shámil hoke mere háth se máre jáo: is liye ki
tum ne baní Isráel par, jab we Misr se chaṛhe, to mihrbaníán kiyán. So Qainí
Amáliqíon men se nikle. 7 Aur Saúl ne Amáliqíon ko Hawílah se leke Súr tak,
jo Misr ke sámhne hai, márá. 8 Aur Amáliq ke bádsháh Ajáj ko jítá pakṛá, aur
sab logon ko talwár se haram kar diyá. 9 Lekin Saúl aur us ke lashkar ne Ajáj
ko aur achchhí achchhí bheṛon, aur gáeon ko, aur pále húe bakron, aur bheṛ ke
bachchon ko jítá rakhá, aur sab suthrí chízon ko rahne diyá, aur na cháhá ki
unhen haram kar den: magar unhon ne harek chíz ko, jo púch aur nikammí thí,
haram kiyá.
10 Tab Ḳhudáwand ká kalám Samúel ko pahunchá, ki Main Saúl ko bádsháh
karke malúl húá, kyúnki wuh merí farmánbardárí se bargashtá húá, aur us ne mere
hukmon par amal na kiyá. So Samúel gamgín húá; 11 Aur sárí rát Ḳhudá-
wand pás chillátá rahá. 12 Aur Samúel subh sawere Saúl se muláqát karne
ko uṭhá; so Samúel ko khabar pahunchí, ki Saúl Karmil ko gayá, aur us
ne apne liye ek fath ká sutún khaṛá kiyá, aur phirá, aur guzar karke Jiljál
men dáḳhil húá. 13 Phir Samúel Saúl pás gayá, aur Saúl ne use kahá, Tú
Ḳhudáwand ká mubárak banda ho; main ne Ḳhudáwand ke hukmon par
amal kiyá. 14 Samúel ne kahá, Pas yih bheṛon ká mímiyáná, aur gáeon ká
banbáná kaisá hai, jo main suntá hún? 15 Saúl ne kahá, ki Ye Amáliqíon
kí hain, jo log le áe hain; is liye ki logon ne achchhí achchhí bheṛon, aur gáeon
ko jítá rakhá, táki unhen Ḳhudáwand tere Ḳhudá ke liye zabh karen; aur
báqí sab ko to ham ne ek laḳht haram kiyá. 16 Tab Samúel ne Saúl ko kahá,

Tuk sun le, jo kuchh ki Khudawand ne aj rát mujh se kahá hai, main tujh se
kahtá hún. Wuh bolá, Farmáiye. 17 Samúel ne kahá, kyá nahín hai, ki jab tú
apní nazar men haqír thá, to baní Isráel ke sibton ká sardár húá, aur Khudawand
ne tujhe mamsúh kiyá, ki baní Isráel ká bádsháh húá? 18 Aur Khuda'wand ne
tujhe safar ko bhejá, aur farmáyá ki Já, aur un gunahgár Amáliqíon ko ek lakht
haram kar, aur un se qitál kar, yahán tak ki we nest o nábúd ho jáen. 19 Pas tú
ne kis liye Khuda'wand kí bát na máni, aur kyún lút par tútá, aur Khudawand,
ke áge badí kí? 20 Saúl ne Samúel ko kahá, Main ne to Khuda'wand ká hukm
máná, aur us ráh par, jis par Khudawand ne mujhe bhejá, chalá, aur Amáliqíon
ke bádsháh Ajáj ko le áyá hún, aur Amáliqíon ko ek lakht haram kiyá. 21 Par log
lút ke mál men se bheren, aur gáen, yáne haram ke taháíf le áe, táki Jiljál men
Khudawand tere Khudá ke áge zabh karen. 22 Samúel bolá, ki Khudawand
charháwon aur zabíhon se khush hotá hai, yá is se ki us ká hukm máná jáwe? Dekh,
ki hukm manná qurbání charháne se, aur shinawá honá mendhe kí charbí se
bihtar hai. 23 Kyúnki náfarmání aur jádúgarí barábar hai, aur sarkashí aur kufr
aur butparastí barábar. So jaisá tú ne Khuda'wand ke hukm ko radd kiyá hai,
waisáhí us ne bhí tujhe bádsháhat se radd kiyá.

24 Saúl ne Samúel se kahá, Mujh se gunáh húá: ki main ne Khuda'wand ke
farmán se, aur terí báton se tajáwuz kíyá; kyúnki main ne lashkar ká pás kiyá, aur
un kí bát suní. 25 So ab mihrbání se merá gunáh bakhshiye, aur mere sáth
phiriye, táki main Khuda'wand ke áge sijda karún. 26 Samúel ne Saúl ko kahá,
Main tere sáth na jáúngá; ki tú ne Khudawand ke farmán ko radd kiyá, aur
Khudawand ne tujhe baní Isráel kí bádsháhat se radd kiyá. 27 Aur jab Samúel
phirá, ki rawána ho, to us ne us kí chádar ká koná pakrá, aur wuh chák ho gayá.
28 Tab Samúel ne use kahá, Khudawand ne terí bádsháhat, jo tú baní Isráel par
kartá thá, tujh se chák kar lí, aur tere ek yár ko jo tujh se bihtar hai, dí. 29 Aur
Isráel ká násih jhúth nahín boltá, aur pashemán nahín hotá: kyúnki wuh insán
nahín hai, ki pachhtáwe. 30 Tab us ne kahá, Mujh se to gunáh húá; par mere
lashkar ke buzurgon, aur baní Isráel ke áge merí hurmat rakh líjiye, aur mere
sáth phiriye, táki main Khuda'wand tere Khudá ke áge sijda karún. 31 Tab
Samúel Saúl ke píchhe phirá, aur Saúl ne Khudawand ke áge sijda kiyá.

32 Tab Samúel ne farmáyá, ki Amáliqíon ke bádsháh Ajáj ko yahán mujh pás
láo. Aur Ajáj khushí se us pás áyá; aur Ajáj ne kahá, Filhaqíqat maut kí talkhí
guzar gaí. 33 Aur Samúel ne kahá, jaisá terí talwár ne auraton ko beaulád kiyá,
terí bhí má auraton men beaulád hogí. Aur Samúel ne Ajáj ko Jiljál men Khuda'-
wand ke áge tukre tukre kiyá. 34 Aur Samúel Rámah ko gayá, aur Saúl Jiba
ko apne ghar charh gayá. 35 Aur jab tak jítá rahá, Samúel us ko dekhne na gayá;
balki Samúel Saúl kí bábat gamgín rahá: aur Khuda'wand bhí pachhtáyá, ki us
ne Saúl ko baní Isráel ká bádsháh kiyá.

XVI. BAB.

1 Aur Khuda'wand ne Samúel ko kahá, Tú kabtak Saúl kí bábat gamgín
rahegá? Main ne to use baní Isráel kí saltanat se mardúd kiyá. Tú apne síng
men tel bhar, aur já, main tujhe Baitlahm men usí pás bhejtá hún: ki main ne us

ke beṭoṉ meṉ se ek ko bádsháh ṭhahráyá hai. 2 Samúel bolá, Máiṉ kyúṉkar
jáúṉ? Ki agar Saúl sunegá, to mujhe már hí ḍálegí. Ḳhudáwand ne farmáyá,
Ek bachhiyá apne sáth le já, aur kah, ki Maiṉ Ḳhudáwand ke liye zabh karne
ko áyá húṉ. 3 Aur zabíha guzráne ke liye Yassí ko bulá, aur bád us ke maiṉ
tujhe batá dúngá, ki tú kyá karegá; aur us ko mere liye mamsúh kar, ki jis ke
haqq meṉ maiṉ tujh ko kahúṉ. 4 Aur Samúel ne waisáhí, jo Ḳhudáwand ne
farmáyá thá, kiyá, aur Baitlahm meṉ áyá: tab shahr ke buzurg use dekh ke kámp
gaye, aur us ke istiqbál ko nikle, aur bole, Tú sulh ke ḳhiyál se áyá hai? 5 Wuh
bolá, Háṉ, sulh ke ḳhiyál se maiṉ Ḳhudáwand ke liye qurbání chaṛháne áyá húṉ:
tum apne taiṉ páksáf karo, aur mere sáth qurbání chaṛháne ke liye áo. Aur us
ne Yassí ko us ke beṭoṉ samet muqaddas kiyá, aur unheṉ qurbání chaṛháne ko
buláyá.

6 Aur aisá húá ki jab we áe, to us ne Iliab par nigáh kí, aur bolá, Yaqínan
yih Ḳhudáwand ká mamsúh us ke áge hai. 7 Par Ḳhudáwand ne Samúel se
kahá, ki Tú us kí súrat par, aur us kí qámat kí únchái par nazar na kar; is liye
ki maiṉ ne ná pasand kiyá: ki Ḳhudáwand insán ke mánind nahín dekhtá; kyún-
ki ádmí záhir ko dekhtá hai, par Ḳhudáwand dil par nazar kartá hai. 8 Tab
Yassí ne Abínadab ko buláyá, aur use Samúel ke áge kiyá. Wuh bolá, Ḳhudá-
wand ne use bhí pasand nahíṉ kiyá. 9 Phir Yassí ne Sammah ko áge kiyá. Aur
bolá, ki Ḳhudáwand use bhí pasand nahíṉ kartá. 10 Áḳhir ko Yassí ne apne
sátoṉ beṭoṉ ko Samúel ke sámhne kiyá. So Samúel ne Yassí ko kahá, ki Ḳhudá-
wand ne unheṉ pasand nahín kiyá. 11 Aur Samúel ne Yassí ko kahá, ki Tere
sab beṭe á chuke? Wuh bolá, ki Sab se chhoṭá yaháṉ nahín; ki wuh bheṛeṉ
chaṛátá hai. So Samúel ne Yassí ko kahá, Use bulá bhej: kyúṉki jab tak wuh
yaháṉ na áegá, ham na phirenge. 12 So us ne use bulá bhejá, aur andar láyá.
Wuh surḳhrang, aur ḳhushchashm, aur ḳhúbsúrat, aur ḳhushmanzar thá. Aur
Ḳhudáwand ne farmáyá, Uṭh, aur use mamsúh kar: ki wuh yihí hai. 13 Tab
Samúel ne tel ká síng liyá, aur use us ke bháíoṉ ke darmiyáṉ mamsúh kiyá: aur
Ḳhudáwand kí Rúh us din se hamesha tak Dáúd par utartí rahí. Aur Samúel
uṭhke Rámah ko rawána húá.

14 Aur Ḳhudáwand kí Rúh Saúl par se chalí gai, aur Ḳhudáwand ke hukm
se ek burí rúh use satáne lagí. 15 Tab Saúl ke ḳhádimoṉ ne use kahá, Dekh, ab
ek sharír rúh Ḳhudá kí taraf se tujhe satátí hai: 16 Hamáre sáhib, áp ham ko jo
tere sámhne hain hukm kar, ki ek shaḳhs aisá talásh kareṉ, jo barbat bajáne meṉ
ustád ho: aur jis waqt Ḳhudá kí ijázat se yih sharír rúh tujh par chaṛhegí, to
wuh apne háth se bajáegá, aur tú ḳhush rahegá. 17 Saúl ne apne ḳhádimoṉ ko
kahá, Háṉ, mere liye achchhá bajánewálá ṭhaharáo, aur mujh pás láo. 18 So us
waqt us ke gulámoṉ meṉ ek yúṉ bol uṭhá, ki Dekh, maiṉ ne Baitlahm ke Yassí ká
ek beṭá dekhá, jo bajáne meṉ ustád hai, aur baṛá bahádur aur jangí mard hai, aur
dánishwar aur ḳhushmanzar hai, aur Ḳhudáwand us ke sáth hai. 19 So Saúl ne
qásid bhejke Yassí ko kahlá bhejá, ki Apne beṭe Dáúd ko, jo bheṛoṉ par muq-
arrar hai, mujh pás bhej. 20 Aur Yassí ne ek gadhá, jis par roṭíáṉ ládíṉ thíṉ, aur
ek mashk i wain, aur bakrí ká ek bachchá liyá, aur apne beṭe Dáúd ko diyá, ki
Saúl ke liye lejáwe. 21 Dáúd Saúl pás áyá, aur us ke huzúr khaṛá húá; aur us
ne use bahut piyár kiyá; so wuh us ká siláhbardár húá. 22 Aur Saúl ne Yassí

ko kahlá bhejá, Mihrbání karke Dáúd ko mere huzúr rahne díjiye; ki wuh merá
manzúr i nazar hai. 23 Aur aisá húá, ki Jab Khudá kí rúh Saúl par charhtí thí,
to Dáúd barbat háth se bajátá thá: aur Saúl khushwaqt hotá thá, aur ráhat pátá
thá, aur sharír rúh us par se utartí thí.

XVII. BÁB.

1 Ab Filistíon ne jang ke iráde se apní faujen jama kiyán, aur Yahúdáh ke shahr
Shaukat men faráham húe, aur Shaukat aur Azqah ke darmiyán Afas dammím
men khaimazan húe. 2 Aur Saúl aur baní Israel ne jama hoke Umq ul Ailah ko
khaimagáh kiyá, aur qitál ke liye Filistíon ke muqábil pare bándhe. 3 Ek taraf
Filistí ek pahár par qáim the, aur dúsrí taraf ek pahár par baní Isráel: aur un
donon ke darmiyán ek dasht thá. 4 Us waqt Filistíon ke lashkar se ek súrmá
niklá, jis ká nám Jannatí Júlíyat thá; us ká qadd chha háth ek bálisht lambá thá;
5 Aur us ke sir par pítal ká ek khol thá, aur pítal hí kí ek zirah pahine húe thá, jo
taul men pánch hazár misqál pítal kí thí. 6 Aur us kí do pindlíon par pítal ke do
jarmúq the, aur us ke donon shánon ke darmiyán pítal kí ek barchhí thí. 7 Aur
us ke bhále kí chhar aisí thí jaise júláhe ká shahtír; aur us ke neze ká phal chha
sau misqál lohe ká thá aur ek shakhs sipar lie húe us ke áge chaltá thá. 8 So
wuh nikal khará húá aur Isráel ke lashkaron par lalkárá aur bolá, ki Tum ne
kyún jang ke liye saffárái kí? kyá main Filistí nahín hún, aur tum Saúl ke khádim? So
apne bích kisí shakhs ko chuno, jo merá sámhná kare. 9 Agar us men mere
muqábale kí ján ho, aur wuh mujhe máre, to ham tumháre khádim honge: par agar
main us par gálib húá, aur main ne use márá, to tum hamáre khádim hoiyo, aur
hamárí khidmatguzárí kíjiyo. 10 Aur yih Filistí bolá, ki Main áj ke din Isráelí
faujon ko fazíhat kartá hún: koí nikle táki mujh se lare. 11 Saúl aur baní Isráel
ne, jo us Filistí kí báten sunín, to un kí diláwarí nikal gaí, aur nipat dar gae.

12 Aur Dáúd Baitlahm i Yahúdáh ke Ifrátí mard ká betá thá, jis kí nám Yassí
thá; us ke áth bete the: aur wuh áp Saúl ke zamáne men logon ke darmiyán
bahut búrhá thá. 13 Aur Yassí ke tin bare bete jáke larái men Saúl ke sharík
húe: aur un tínon men jo larne gaye the, us ká nám jo sab se bará thá Iliab
thá, aur manjhle ká Abinadab, aur tísre ká Sammah. 14 Aur Dáúd sab se chhotá
thá: so us ke tínon bare bete Saúl ke sáth the. 15 Aur Dáúd Saúl se judá hoke
apne báp kí bheren Baitlahm men charáne gayá thá. 16 So Filistí chálís din tak
har roz subh shám nazdík áte the, aur apní numúd kiyá karte the. 17 So Yassí
ne apne bete Dáúd se kahá, kí ye tín ser bhúná húá anáj, aur ye das girde rotíon
ke leke lashkargáh ko apne bháíon pís daur já; 18 Aur panír kí ye das chakkíán
hazárí risáladáron ke liye lejá, aur dekh ki tere bháí kis tarah se hain, aur un kí
giro lá. 19 Aur us waqt Saúl, aur we sáre baní Isráel dasht i Ailah men Filistíon
se lar rahe the.

20 Aur Dáúd subh sawere uthá, aur bheron ko ek nigahbán ke hawále karke,
jaisá Yassí ne use farmáyá thá, sab kuchh leke rawána húá: aur morche par
pahunchá, aur usí waqt lashkar qitál ke liye lalkárte the. 21 Aur Isráelíon aur
Filistíon ne apne apne lashkar ke ámhne sámhne pare bándhe the. 22 So Dáúd
ne us asbáb ko us pás, jo us ká nigahbán thá, chhorá, aur áp lashkargáh ko daurá,

aur apne bháíoṉ kí ḳhair o áfiyat púchhí. 23 Aur wuh un se báteṉ kartá hí thá,
aur dekho, ki wuh súrmá Filistí, jis ká nám Jannatí Julíyat thá, Filistí saffoṉ meṉ
se niklá, aur us ne dastúr ke muwáfiq wuh bát kahí, aur Dáúd ne suní. 24 Aur
sáre baní Isráel us shaḳhs ko dekhke us ke sámhne se haṭe, aur bahut sá haul
kháyá. 25 Tab baní Isráel yúṉ bole, Tum is mard ko dekhte ho, jo niklá hai?
Yih baní Isráel ko ruswá kiyá cháhtá hai: jo koí us ko máregá, to bádsháh use
ganí karegá, aur apní beṭí use degá, aur us ke báp ke gharáne ko baní Isráel ke
darmiyán ázád karegá. 26 Aur Dáúd ne un logoṉ se, jo us ke gird pesh the,
púchhá, ki Jo shaḳhs is Filistí ko máre, aur is nang ko baní Isráel meṉ se miṭá
ḍále, to us se kyá sulúk kiyá jáegá? Yih námaḳhtún Filistí kyá mál hai, jo un
faujoṉ ko jin ká Ḳhudá zindá hai fazíhat kare? 27 Logoṉ ne ba dastúr jawáb
diyá, ki Us shaḳhs se, jo use máregá, yih yih sulúk kiyá jáegá. 28 Us waqt us ke
baṛe bháí Iliab ne us kí bátoṉ ko, jo wuh baní Isráel se kartá thá, suná, aur Iliab
ká gussa Dáúd par bhaṛká, aur wuh bolá, ki Tú yaháṉ kyúṉ utrá hai, aur waháṉ
jangal meṉ un thoṛí sí bheṛoṉ ko tú ne kis pás chhoṛá? Maiṉ tere ghamanḍ, aur
tere dil hí sharárat se ágáh húṉ: tú jang kí sair karne utar áyá hai. 29 So Dáúd
bolá, Maiṉ ne kyá qusúr kiyá? Us ká kyá kuchh nahíṉ? 30 Aur wuh us ke
sabab se haṭke dúsrí taraf gayá, aur phir wuhí sawál kiyá: so logoṉ ne use ba-
dastúr jawáb diyá. 31 Aur jab un bátoṉ ká, jo Dáúd ne kahí thíṉ, charchá húá,
to Saúl tak ḳhabar pahunchí, aur us ne use bulá bhejá.

32 Dáúd ne Saúl se kahá, Us shaḳhs ke ḳhauf se kisí ká dil na ghaṭe; terá
gulám jáegá, aur us Filistí se laṛegá. 33 So Saúl ne Dáúd se kahá, Tujh meṉ
yih sakt nahíṉ, ki tú us Filistí se laṛne jáe: ki tú laṛká hai, aur yih laṛakpan se
jangí hai. 34 Tab Dáúd ne Saúl ko jawáb diyá, ki Terá gulám apne báp kí
bheṛeṉ charátá thá, ki waháṉ se ek sher aur ek ríchh niklá, aur galle meṉ se ek
bachcha le gayá. 35 So maiṉ us ke píchhe niklá, aur use márá, aur use us ke
munh se chhín liyá: aur jab wuh mujh par phir paṛá, to maiṉ ne us kí ḍáṛhí
pakaṛke use márá, aur halák kiyá. 36 Aur tere gulám ne us bágh aur ríchh ko
ján se márá: so yih námaḳhtún Filistí un meṉ se ek kí mánind hogá, jo un faujoṉ
ko jin ká Ḳhudá zinda hai fazíhat kar rahá hai. 37 Aur Dáúd ne yih kahá, ki
Jis Ḳhudáwand ne bágh ke panje, aur ríchh ke changul se mujhe naját dí, wuhí
mujh ko us Filistí ke háth se bacháegá. Tab Saúl ne Dáúd ko kahá, Rawána ho:
Ḳhudá terá yár rahe.

38 Aur Saúl ne apne hathyár Dáúd par saje, aur lohe ká ek ḳhod us ke sir par
rakhá; aur use zirah bhí pahináí. 39 Aur Dáúd ne apní talwár apní zirah par
hamáil kí, aur jáne ká iráda karke mutáammil húá; kyúnki use yih tajriba na
thá. Tab Dáúd ne Saúl se kahá, Maiṉ is tarah já nahíṉ saktá; ki maiṉ ne un
chízoṉ ká tajriba nahíṉ kiyá. So Dáúd ne wuh sab utár phenká. 40 Aur us ne
apná laṭh háth meṉ liyá, aur us nále se ek pánch patthar chikne chikne chun líe,
aur unheṉ charwáhoṉ ke thaile meṉ jo us pás thá ḍilá, aur apná ḍhilwás apne háth
meṉ liyá, aur us Filistí ke sámhne húá. 41 Aur Filistí chalá aur Dáúd ke nazdík
áne lagá; aur us ke áge us ká siparbardár thá. 42 Aur Filistí ne nigah kí, aur
Dáúd ko dekhá, aur use náchíz jáná; ki wuh laṛká surḳh safed, aur shakíl thá.
43 So Filistí ne Dáúd se kahá, Kyá maiṉ kuttá húṉ, jo tú laṭh leke mujh par áyá
hai? Aur Filistí ne apne Ḳhudá ká nám leke Dáúd par lánat kí. 44 Aur Filistí

ne Dáúd ko kahá, Mujh pás á, ki maiṉ terá gosht hawáí parindoṉ, aur janglí
darindoṉ ko báṉṭúṉ. 45 Aur Dáúd ne Filistí ko kahá, Tú talwár aur barchhá
aur sipar leke mere sámhne áyá; par maiṉ faujoṉ ke Khudá´wand ke nám se, jo
Isráelí lashkaroṉ ká Khudá hai, jis kí tú ne tahqír kí hai, terá sámhná kartá húṉ.
46 Aur áj hí ke din Khudawand tujh ko mere háth meṉ giriftár karwáegá; aur
maiṉ tujhe már lúngá, aur terá sir tere badan par se uṛá dungá; aur maiṉ áj ke
din Filistíoṉ ke lashkar kí lásheṉ hawáí parindoṉ, aur sahráí darindoṉ ko dúngá;
táki sárá jahán jáne, ki baní Isráel meṉ ek Khudá hai. 47 Aur yih sárí jamáat
daryáft kare, ki Khudá talwár aur bhále ke sabab se zafar nahíṉ bakhshtá: ki jang
ká málik Khudawand hai; wuhí tum ko hamáre háthoṉ meṉ suprud kardegá.
48 Aur aisá húá, ki jab Filistí uṭhá, aur áge baṛhke Dáúd ke muqábila ke liye
nazdík húá, to Dáúd ne phurtí kí, aur maidán kí taraf Filistí se muqábila karne
dauṛá. 49 Aur Dáúd ne apne thaile meṉ háth dálá, aur us meṉ se ek patthar
liyá, aur falákhun meṉ dharke Filistí ke máthe par aisá márá, ki wuh patthar us
ke máthe meṉ garq hogayá; aur wuh zamín par munh ke bhal gir paṛá. 50 So
Dáúd ek falákhun aur ek patthar se us Filistí par gálib húá, aur use márá, aur
qatl kiyá; aur Dáúd ke háth meṉ talwár na thí 51 So Dáúd lapakke Filistí ke
sir par khaṛá húá, aur us kí talwár leke miyán se khínchí, aur use halák kiyá, aur
us ká sir us se káṭá. Aur Filistíoṉ ne jo dekhá ki un ká súrmá márá paṛá, to we
bhág nikle.

52 Baní Isráel aur baní Yahúdáh uṭhe, aur lalkáre, aur Aqrún ke dasht aur
dare tak unheṉ ragedá, aur márá, yahán tak ki ráh meṉ Jannat aur Aqrún tak
Filistí gháil hoke gire the. 53 Tab baní Isráel Flistíoṉ ko ragedke phire, aur un
ke khaimagáh ko gárat kiyá. 54 Aur Dáúd us Filistí ká sir leke Yarúsalam meṉ áyá:
aur us ke hathyároṉ ko us ne apne khaime meṉ rakhá. 55 Aur Saúl ne jis waqt
Dáúd ko Filistí ke sámhne hote dekhá, to us ne lashkar ke sardár Abinaiyir se
púchhá, Abinaiyir, yih laṛká kis ká beṭá hai? Abinaiyir bolá, Ai bádsháh, terí ján
kí qasam maiṉ nahíṉ jántá. 56 Tab bádsháh ne kahá, Tú khoj kar, yih jawán kis
ká farzand hai. 57 Aur jab Dáúd us Filistí ko qatl karke phirá, to Abinaiyir use
bádsháh pás le gayá, aur Filistí ká sir us ke háth meṉ thá. 58 Tab Saúl ne khud
us jawán se púchhá, ki Tú kis ká beṭa hai? Aur Dáúd ne jawáb diyá, ki Maiṉ
tere gulám Baitlahmí Yassí ká beṭá húṉ.

XVIII. BÁB.

1 Aur aisá húá ki jab Daúd Saúl se bát kahchuká, to Yúnatan ká jí Dáúd ke
jí se mil gayá, aur Yúnatan ne use apní ján ke barábar dost rakhá. 2 Aur Saúl
ne us din se use apne sáth rakhá, aur phir use uske báp ke ghar jáne na diya. 3 Aur
Yúnatan aur Dáúd ne báham qaul o qarár kiyá, kyúṉki wuh use apní ján ke barábar
cháhtá thá. 4 Tab Yúnatan ne wuh qabá, jo pahine húe thá utárke apní poshák
aur talwár aur apní kamán apne kamarband samet Dáúd ko bakhshí. 5 Aur Saúl,
jaháṉ kahíṉ Dáúd ko bhejtá thá, wuh jáyá kartá thá, aur iqbálmand hotá thá,
yaháṉ tak ki Saúl ne use sipáh ká sardár kiyá: aur wuh sárí jamáat aur Saúl ke
sáre mulázimoṉ ká mauzúr i nazar húá.

6 Aur aisá húá, ki jab Dáúd us Filistí ko qatl karke phir áyá, to sáre Isráelí

shahron se auraten gátín náchtín khushí se table aur bájá, aur sáz sáth leke Saúl
bádsháh ke istiqbál ko niklín. 7 Aur we báham thatholíán kartí aur gátí thín, ki
Saúl ne apne hazáron máre, aur Dáúd ne apne bahut se das hazár. 8 Aur Saúl
sunke niháyat khafá húá, aur us bol ne use nákhush kiyá, aur wuh bolá, unhon ne
Dáúd ke liye bahut se das hazar thahráe, aur mere liye hazáron ; ab kyá báqí rahá
jo wuh páwe magar saltanat ? 9 Aur Saúl ne us din se píchhe Dáúd ko achchhí,
nazar se na táká.

10 Aur dúsre din aisá húá, ki Khudá kí taraf se burí rúh Saúl par charhí ; tab
wuh díwána hoke apne ghar men barbaráne lagá ; aur Dáúd us ke huzúr áge kí
tarah barbatnawází kartá thá : aur us waqt Saúl ke háth men ek sáng thí. 11 Tab
Saúl ne barchhí phenkí, aur kahá, ki Main Dáúd ko díwár ke sáth chhedúngá. So
Dáúd us ke sámhne do martabe khálí deke áp ko bachá gayá.

12 So Saúl Dáúd se andeshnák húá, kyúnki Khudawand us ke sáth thá, aur
Saúl se judá ho gayá thá. 13 Tab Saúl ne use apne pás se dúr kiyá, aur hazár
jawán ká sardár kiyá : aur wuh logon ke áge áyá jáyá kartá thá. 14 Aur Dáúd
hamesha dánishmandí kí ráh chaltá thá ; aur Khudawand us ke sáth thá. 15 So
Saúl us kí dánishmandíán dekhke us ke báis se andeshnák thá. 16 Par sáre baní
Isráel, aur baní Yahúdáh Dáúd ko piyár karte the, is liye ki wuh un ke áge áyá
jáyá kartá thá.

17 Tab Saúl ne Dáúd ko kahá, Dekh, Mairab merí barí betí hai, main use tujhe
byáh detí hún ; cháhiye ki tú merá bahádur farzand ho, aur Khudawand ke liye
qitál kar : aur Saúl ne dil men kahá, ki Merá háth us par káheko chale, balki
Filistíon ká háth us par chale. 18 So Dáúd ne Saúl se kahá, Main kaun hún, aur
merí ján kyá, aur baní Isráel men mere báp ká gharání kaun, ki main bádsháh ká
dámád hoún? 19 Aur aisá húá, ki jab Saúl kí betí Mairab ke byáh ká muaiyan
waqt húá, to wuh Mahúlátí Adriel se byáhí gaí. 20 Aur Saúl kí betí Maikal Dáúd
ko cháhtí thí : so yih bát Saúl tak pahunchí, aur wuh khush húí. 21 Tab Saúl
ne kahá, Main usí ko use dúngá, táki yih us ke liye ek phandá ho, aur Filistíon ká
háth us par pare. So Saúl ne Dáúd se kahá, Main do tarah se cháhtá hún, ki tú
áj ke din merá dámád bane. 22 Aur Saúl ne apne khádimon ko hukm kiyá, ki
Dáúd se chupke kaho, ki Dekh, bádsháh tujh se rází hai, aur tú us ke sáre khádi-
mon ká azíz hai : ab tú bádsháh ká dámád ban. 23 Chunánchi Saúl ke mulázi-
mon ne ye báten Dáúd ko kah sunáín. Dáúd bolá Tum ko chhotá kám málúm
hotá hai, ki main bádsháh ká dámád banún? aur main ek kangál aur zalíl sá ádmí
hún. 24 So Saúl ke mulázimon ne use khabar dí, ki Dáúd yún kahtá hai. 25 Tab
Saúl ne kahá, Tum Dáúd se kaho, ki Bádsháh kisí tarah ká mahr nahín mángtá,
magar Filistíon kí sau khulríán, táki bádsháh ke dushmanon se intiqám liyá jáe.
Aur Saúl ká yih iráda thá, ki Dáúd ko Filistíon se marwá dále. 26 Aur jab us
ke khádimon ne Dáúd se ye báten kahín, to Dáúd kí nazar men yih bát achchhí
málúm húí, ki bádsháh ká dámád howe : aur hanoz din púre na húe the, 27 Ki
Dáúd uthá, aur apne logon ko leke gayá, aur do sau Filistí máre, aur un kí khul-
ríán kát liyá, aur unhon ne we sab kí sab bádsháh ke áge guzránín, táki wuh bád-
sháh ká dámád howe. Aur Saúl ne apní betí Maikal use byáh dí

28 Aur jab Saúl ne yih dekhá, to jáná, ki Khudawand Dáúd ke sáth hai, aur
Saúl kí betí Maikal use cháhtí thí. 29 Aur Saúl ne Dáúd se ziyáda khauf kiyá ;

aur Saúl tamám umr Dáúd ká dushman rahá. 30 Tab Filistíoṉ ke amíroṉ ne
khurúj kiyá; aur jab se ki unhoṉ ne khurúj kiyá, tab se Saúl ke sáre chákaroṉ kí
nisbat Dáúd ne ziyáda dánishmandíáṉ kiyáṉ, aisá ki us ká nám bahut buland húá.

XIX. BÁB.

1 Tab Saúl ne apne beṭe Yúnatan aur apne sáre khádimoṉ se kahá, ki Dáúd ko
már lo.* 2 Lekin Saúl ká beṭá Yúnatan Dáúd ká niháyat dost húá; so Yúnatan
ne Dáúd ko kahá, Merá báp tere qatl ke fikr meṉ hai. So ab subh tak apní kha-
bardárí kíjiye, aur ek mahfúz makán meṉ chhipe rahiye; 3 Aur maiṉ jáke us
maidán meṉ, jaháṉ tú hogá, apne báp ke muttasil khaṛá hoúngá, aur apne báp se
terá zikr karúngá; aur jo mujhe daryáft hogá, so tujh se záhir karúngá. 4 So
Yúnatan ne apne báp Saúl se Dáúd kí sifárish kí, aur kahá, ki Bádsháh apne
khádim Dáúd se badí na kare; us ne terá gunáh kuchh nahín kiyá, balki us ke
iamál tere liye niháyat khúb haiṉ: 5 Aur us ne apní ján hathelí par rakhí, aur us
Filistí ko qatl kiyá, aur KHUDAWAND ne Isráel ko baṛí naját bakhshí: aur tú ne
dekhá, aur khush húá: pas tú kis liye begunáh ádmí se badí kiyá cháhtá hai, aur
be sabab Dáúd ke qatl ká khwáhán hai? 6 Aur Saúl ne Yúnatan kí bát suní, aur
Saúl ne qasam kháke kahá, ki Khudá i haí kí qasam hai, Dáúd márá na jáegá. 7
Aur Yúnatan ne Dáúd ko buláyá, aur sárí báteṉ us se duhráíṉ, aur Dáúd ko Saúl
pás láyá, aur áge kí tarah házir rahne lagá.

8 Aur phir jang húí, aur Dáúd niklá, aur Filistíoṉ se laṛá, aur baṛá qitál karke
unheṉ qatl kiyá, aur we us ke sámhne se bháge. 9 Aur KHUDAWAND kí taraf se
burí rúh Saúl par chaṛhí; wuh apne ghar ke bích ek sáng háth meṉ líe húe baiṭhá
thá: aur Dáúd háth se bajá rahá thá. 10 Aur Saúl ne cháhá, ki Dáúd ko díwár
ke sáth barchhí se chhede; so Dáúd Saúl ke áge se bhágá, aur barchhí díwár meṉ
já chubhí, aur Dáúd bhág niklá, aur us rát naját páí. 11 Aur Saúl ne Dáúd ke
ghar par qásid ko bhejá, ki us se khabardár raheṉ, aur subh ko use már dáleṉ: so
Dáúd kí jorú Maikal ne use kahá, Agar áj rát tú apní naját kí fikr nahíṉ kartá, to
subh ko márá paṛegá. 12 Aur Maikal ne khiṛkí kí ráh se Dáúd ko laṭká diyá; so
wuh gayá aur bach rahá. 13 Aur Maikal ne ek putlá leke palang par liṭá rakhá,
aur bakríoṉ kí khál takiya kí jagah us ke sirháne rakhí, aur úpar se chádar uṛhá
dí. 14 Aur jab Saúl ke qásid Dáúd ko pakaṛne gaye, to bole, ki Wuh bímár hai.
15 Aur Saúl ne qásidoṉ ko pher bhejá, ki Dáúd ko dekheṉ, aur kahá, ki Use palang
samet mujh pás láo, ki maiṉ use qatl karúṉ. 16 Aur qásid jab áe to dekhá, ki
palang par wuh putlá paṛá húá hai, aur us ke sirháne bakríoṉ kí pashm ká takiya
dhará hai. 17 Tab Saúl ne Maikal ko kahá, Tú ne mujh se is tarah kyúṉ dagá kí,
ki mere dushman ko nikál diyá, aur wuh bach rahá? So Maikal ne Saúl ko jawáb
diyá, ki Us ne mujhe kahá, Mujhe jáne de; nahíṉ, to maiṉ tujhe már dálúngá.

18 Aur Dáúd bhágá, aur bach rahá, aur Rámah meṉ Samúel pás gayá, aur jo
kuchh ki Saúl ne us se kiyá thá, sab us se kahá. Tab wuh aur Samúel donoṉ Nayat
meṉ já baiṭhe. 19 Aur Saúl ko khabar pahunchí ki Dáúd Rámah ke bích Nayat
meṉ baiṭhá hai. 20 Aur Saúl ne Dáúd ke pakaṛne ko log bheje: aur unhoṉ ne
jo dekhá ki nabíoṉ ká ek majma hai, aur we nabúwat kar rahe haiṉ, aur Samúel
un ká peshwá baná khaṛá hai, to Khudá kí rúh Saúl ke qásidoṉ par bhí á chaṛhí

aur we bhí nabúwat karne lage. 21 Aur Saúl ne jo yih suná, to aur qásid bheje,
aur we bhí nabúwat karne lage. To Saúl ne tísrí bár aur log bheje, aur we bhí
nabúwat karne lage. 22 Tab wuh áp Rámah ko gayá, aur us bare kúe par, jo
Saikú meṉ hai, pahunchá: aur us ne púchhá, aur kahá, ki Samúel aur Dáúd
kaháṉ haiṉ? Ek ne kahá, ki Dekh, we Rámah ke bích Nayat meṉ haiṉ. 23 Tab
wuh Rámah Nayat kí taraf chalá, aur Ḳhudá kí Rúh us par bhí á charhí, aur wuh
chaltá gayá, aur nubúwat kartá gayá, yaháṉ tak ki Rámah ke Nayat meṉ
pahunchá. 24 Aur us ne bhí apne kapre utár phenke, aur Samúel ke áge us ne
bhí nubúwat kí, aur us sáre din aur sárí rát nangá pará rahá. Is liye yih masal
húí, Kyá Saúl bhí nabíoṉ meṉ hai?

XX. BAB.

1 Tab Dáúd Nayat Rámah se bhágke Yúnatan pás áyá, aur use kahá, ki Maiṉ
ne kyá kiyá? merá kyá gunáh hai? Maiṉ ne tere báp kí kaunsí taqsír kí hai, jo
wuh mujhe qatl kiyá cháhtá hai? 2 Wuh bolá, Hargiz na ho, ki tú márá jáwe:
dekh ki merá báp jo bará yá chhotá kám kartá hai, to pahile mere kán khol detá
hai; aur yih bát kis sabab se merá báp mujh se chhipáegá? Aisá na hogá. 3 Tab
Dáúd ne phir qasam kháke kahá, ki Tere báp ko yaqín hai, ki terí mujh par
karam kí nazar hai; aur us ne kahá, ki Yúnatan yih na jáne, táki gamgín na ho:
par Ḳhudá kí hayát aur terí ján kí qasam, ki mujh meṉ aur maut meṉ ek qadam
se ziyáda fásila nahíṉ. 4 Tab Yúnatan ne Dáúd ko kahá, ki Jo kuchh terá jí
cháhe, maiṉ tere liye wuhí karúngá. 5 Dáúd bolá, ki Dekh, kal nayá chánd hai,
aur merá mámúl hai, ki us din bádsháh ke sáth kháne baiṭhúṉ: so tú mujhe ijázat
de, ki maiṉ tísre din tak tá shám maidán meṉ chhipá rahúṉ. 6 Aur jab terá báp
mujhe na páegá, to us se kahiyo, ki Dáúd mujh se rukhsat leke apne shahr
Baitlahm ko shitábí gayá; is liye ki waháṉ sárí guroh ke yaháṉ sál ká zabíha hai.
7 So agar wuh yúṉ bole, ki Achchhá; to tere chákar kí salámatí hai: aur agar
wuh gusse se bhar jáe, to yaqín ján, ki us ká iráda fásid hai. 8 Aur tujh ko lázim
hai, ki tú apne ḳhádim par mihrbání kare; ki tú ne apne ḳhádim ko apne sáth
Ḳhudáwand ke ahd meṉ dáḳhil kiyá: aur agar merá gunáh ho, to tú áp hí mujhe
qatl kar: par yih kyá hai, ki tú mujhe apne báp pás le jáwe? 9 Tab Yúnatan
bolá, ki Terí ján se dúr: agar mujhe yaqíṉ hotá, ki merá báp tujh se badí karegá,
to kyá maiṉ tujh pás na átá, aur tujhe ḳhabar na kartá? 10 Phir Dáúd ne
Yúnatan se kahá, ki Agar terá báp mere zikr par tujhe saḳht jawáb de, to mujhe
kyúnkar ḳhabar hogí?

11 Tab Yúnatan ne Dáúd se kahá, Á, ham maidán meṉ jáweṉ. Chunánchi we
donoṉ maidán ko gaye. 12 Aur wahán Yúnatan ne Dáúd se kahá, Ḳhudáwand
Isráel ká Ḳhudá házir hai, jab maiṉ kal yá parsoṉ apne báp ká matlab daryáft
karúṉ aur dekhúṉ ki Dáúd ke haqq meṉ bhalá hai, aur Dáúd ko ḳhabar na karúṉ,
aur us ke kán na khol dúṉ; 13 To Ḳhudáwand mujh se aisá hí kare, aur us se
ziyáda: aur agar mere báp kí yihí ḳhushí ho, ki tujh se badí kare, to maiṉ tere kán
khol dúngá, aur tujhe nikál dúngá, ki tú salámat chalá jáe; aur Ḳhudáwand tere
sáth ho, jaisá ki mere báp ke sáth húá. 14 Aur tú sirf itná hí na kíjiyo, ki jab tak
maiṉ jítá rahúṉ, mujh par Ḳhudáwand ká sá karam kare, táki maiṉ mar na jáúṉ;

15 Balki jab ki Khudáwand tere sáre dushmanoṇ ko zamín par se nest nábúd
kare, to hamesha mere ahl i bait par bhí karam kíjiyo. 16 Aur Yúnatan ne Dáúd
ke khándán se ahd kiyá, aur kahí, ki Khudáwand Dáúd ke dushmanoṇ se intiqám
lewe. 17 Aur Yúnatan ne Dáúd ko phir qasam khiláí, is liye ki wuh use bahut
cháhtá thá, aur apní ján ke barábar cháhtá thá.

18 Aur Yúnatan ne us se kahá, ki Kal nayá chánd hogá, aur tú házir na hogá,
aur terá makán kháli rahegá. 19 So jab terí gaibat par tín din guzar jáeṇ, to tú
utarke jald us jagah jaháṇ tú ne áp ko us ahd ke roz chhipáyá, jáiyo, aur us patthar
ke nazdik rahiyo, jis ká nám Asíl hai. 20 Aur maiṇ áke us taraf tín tír is tarah
lagáúngá, ki goyá nishána lagátá húṇ. 21 Aur dekh, maiṇ us waqt apne gulám
ko bhejúngá, ki tír uṭhá láwe. Us waqt agar maiṇ apne gulám se kahúṇ, ki Dekh,
tír mujh se kuchh aur is taraf haiṇ, uṭhá le; to tú nikal áiyo: ki tere liye khair
hai, sharr nahíṇ, Khudáwand zinda hai. 22 Par agar maiṇ gulám se kahúṇ, ki
Dekh, tír tujh se kuchh dúr us taraf haiṇ; to tú nikal jáiyo: ki Khudáwand ne
tujhe ráh lagáya. 23 Rahá, wuh ahd jo mujh meṇ aur tujh meṇ húá hai, so dekh,
Khudáwand abad tak mere tere darmiyán hai.

24 So Dáúd maidán meṇ já chhipá, aur jab nayá chánd húá, to bádsháh kháne
baiṭhá. 25 Aur bádsháh apne dastúr ke muwáfiq masnad par díwár se takiya
lagáke baiṭhá; aur Yúnatan khaṛá rahá, aur Abinaiyir Saúl ke pahlú meṇ baiṭhá,
aur Dáúd kí jagah khálí thí. 26 Lekin us roz Saúl ne kuchh na kahá, ki us ne
gumán kiyá, Use kuchh kám paṛá hogá, wuh nápák hogá; yaqínan wuh pák na
hogá. 27 Aur dúsre din, jo mahíne ká dúsrá din thá, aisá húá, ki Dáúd ká makán
phir khálí rahá; tab Saúl ne apne beṭe Yúnatan ko kahá, Kyá sabab ki Yassí ká
beṭá kháne ko na áj áyá na kal? 28 Tab Yúnatan ne Saúl ko jawáb diyá, ki
Dáúd mujh se rukhsat leke Baitlahm ko gayá: 29 Aur us ne kahá, ki Mujhe
rukhsat díjiye; ki shahr meṇ hamáre gharáne ká zabíha hai, aur mere bháí ne
mujhe buláyá hai; ab agar tujh ko mujh par karam kí nazar hai, to mujhe rukhsat
de, ki maiṇ jáúṇ, aur apne bháíoṇ se milúṇ: is báis se wuh sháh ke dastárkhwán
par házir nahíṇ húá. 30 So Saúl ká gussa Yúnatan par bhaṛká, aur us ne use
kahá, ki Ai kajraftár bágía ke beṭe, kyá maiṇ nahíṇ jántá ki tú apní abtarí, aur
apní má kí barahnagí kí abtarí ke báis se Yassí ke beṭe ká háwákhwáh húá hai?
31 Aur jab tak ki Yassí ká yih beṭá rú i zamín par báqí hai, to na tujhe qarár
hogá, na terí saltanat ko: ab jald log bhej, aur us ko mujh pás pakaṛ lá; ki wuh
wájib ul qatl hai. 32 Tab Yúnatan ne apne báp ko jawáb diyá, Wuh kyúṇ márá
jáwe? us ne kyá kiyá hai? 33 Tab Saúl ne bhálá uṭháyá, ki use máre: us waqt
Yúnatan ko yaqín húá, ki us ke báp ne Dáúd ke qatl ká musammam iráda kiyá
hai. 34 So Yúnatan baṛe qahr ke sáth dastárkhwán pás se uṭh gayá, aur kháná
na kháyá: ki wuh Dáúd ke liye nipaṭ dilgír húá, ki us ke báp ne use khajil kiyá.

35 Aur subh ko Yúnatan, usí waqt jo Dáúd se muqarrar kiyá gayá thá, maidán
ko gayá, aur ek gulám laṛká us ke sáth thá. 36 Aur us ne use hukm kiyá, ki
Dauṛ, aur ye tír jo maiṇ lagátá húṇ le á. Aur joṇ híṇ wuh dauṛá, to us ne aisá tír
lagáyá, ki us gulám se bahut dúr já girá. 37 Aur jab gulám us tír ke muttasil, jo
Yúnatan ne lagáyá, pahunchá, to Yúnatan ne gulám ko pukárke kahá, Kyá wuh
tír tujh se us taraf bahut dúr nahíṇ? 38 Aur Yúnatan ne gulám ko píchhe se
chilláke kahá, Jaldí kar, shitáb ho, dirang mat kar. So Yúnatan ke gulám ne

tírou ko jama kiyá, aur apne áqá pás le áyá. 39 Par us gulám ne kuchh na jáná: faqat Dáúd aur Yúnatan hí jánte the. 40 Phir Yúnatan ne apne hathyár gulám ko diye, aur kahá, Já, shahr ko lejá.

41 Gulám ke jáne ke bád Dáúd us patthar kí janúbí oṭ se niklá, aur zamín par aundhá hoke girá, aur tín sijde kiye: aur unhoṉ ne báham ek dúsre ko chúmá aur báham roe, par Dáúd bahut royá. 42 Aur Yúnatan ne Dáúd ko kahá, ki Salámat chalá já, aur us ahd par jo ham ne qasam kháke báham kiyá hai, Ḳhudá´wand gawáh hai mere tere darmiyán, aur merí terí nasl ke darmiyán abad tak Ḳhudá-wand howe. So wuh uṭhke rawána húá: aur Yúnatan shahr ko gayá

XXI. BÁB.

1 Aur Dáúd Núb meṉ Ahimalik káhin ke pás áyá: aur Ahimalik Dáúd ke áne se ḍará, aur bolá, Tú kyúṉ tanhá hai, aur tere sáth koí nahíṉ? 2 So Dáúd ne Ahimalik káhin ko kahá, ki Bádsháh ne mujhe ek kám ko bhejá hai, aur farmáyá hai, ki Yih kám jo maiṉ ne tujhe kahá hai kisí par áshkárá na howe: aur logoṉ ko maiṉ ne faláni faláni jagah bhej diyá. 3 Ab batlá tere pás kuchh hai? ek pánch girde roṭioṉ ke, yá jo kuchh házir ho, so mere háth meṉ de. 4 Káhin ne Dáúd ko kahá, Mere pás ámm roṭíáṉ nahíṉ; par mutabarrak roṭíáṉ haiṉ, agar jawán logoṉ ne apne taiṉ auratoṉ se bacháyá ho. 5 Tab Dáúd ne káhin ko kahá, Sach to yúṉ hai, ki is tín din meṉ, jab se ham nikle haiṉ, auratoṉ se alag rahe haiṉ, aur jawánoṉ ke zurúf pák haiṉ, aur yih rástá bhí ámm hai, aur áj básan meṉ aur naí mutabarrak roṭí banegí. 6 So káhin ne tabarruk kí roṭí us ko dí; ki waháṉ tabarruk kí roṭí ke siwá, jo Ḳhudá´wand ke áge se uṭháí gaí thí, táki us ke iwaz waháṉ garm roṭí rakhí jáwe, aur roṭí na thí. 7 Aur waháṉ us din Saúl ke gulámoṉ meṉ se ek shaḳhs Ḳhudá´wand ke áge roká gayá thá; us ká nám Adúmí Doeg thá; yih Saúl ke pásbánoṉ ká amír thá. 8 Phir Dáúd ne Ahimalik se púchhá, Yaháṉ tere qábú meṉ koí neza yá teg to nahíṉ? kyúnki maiṉ apní talwár aur apne siláh sáth nahíṉ láyá, ki mujhe bádsháh ke kám kí jaldí thí. 9 So us káhin ne kahá, ki Filistí Júlíyat ká tegá, jise tú ne dasht i Ailah meṉ qatl kiyá, ek kapṛe meṉ lapeṭá húá afúd ke údhar dhará húá hai: agar tú use liyá cháhtá hai, to le; aur us ke siwá yaháṉ aur nahíṉ. Tab Dáúd bolá, Us ká sání nahíṉ; wuhí mujhe de.

10 Aur Dáúd uṭhá, aur Saúl ke ḳhauf se usí din bhágá chalá gayá, aur Jannat ke bádsháh Akís pás áyá. 11 Aur Akís ke mulázimoṉ ne use kahá, Kyá yih Dáúd nahíṉ, us sarzamín ká bádsháh? aur kyá yih wuhí nahíṉ, ki jis ke liye we báham náchte kahte the, ki Saúl ne apne hazároṉ máre, aur Dáúd ne bahutere apne das hazár? 12 Aur Dáúd ne ye báteṉ apne dil meṉ rakhíṉ, aur Jannat ke bádsháh Akís se niháyat ḍará. 13 Tab us ne us ke sámhne apní waza badlí, aur un ke bích meṉ áp ko díwána banáyá, aur ástáne kí chaukhaṭ par lakíreṉ khínchne lagá, aur apná thúk bahá baháke apní ḍáṛhí bhigoí. 14 Tab Akís ne apne chákaroṉ se kahá, Lo, yih shaḳhs to siṛí hai: tum use mujh pás kyúṉ láe? 15 Kyá mujh pás thoṛe siṛí the, jo tum us ko mujh pás láe ho, ki siṛípan kare? Yih us láiq thá, ki mere ghar meṉ áwe?

XXII. BA'B.

1 Aur Dáúd waháņ se bhágke niklá, aur Adúlám ke magáre meņ gayá: aur us
ke bháí, aur us ke báp ká sárá gharána yih sunke us pás waháņ gayá. 2 Aur sáre
kangál, aur qarzdár, aur we jo apní zindagí se bezár the, us ke pás jama húe; aur
wuh un ká sardár húá; aur us ke sáth qaríb chár sau ádmí ke hogaye.

3 Aur waháņ se Dáúd Moab ke Misfá ko gayá, aur Moab ke sháh se kahá, Ijázat
díjiye, ki mere má báp nikal áweņ, aur áp ke pás raheņ, yaháņ tak ki mujh par
khule, ki Ḳhudá merá anjám kaisá kartá hai. 4 So wuh unheņ sháh i Moab ke
huzúr láyá; aur we jab tak ki Dáúd ne apne taiņ qalb makánoņ meņ chhipáyá thá
usí ke sáth the. 5 Tab Jadd nabí ne Dáúd ko kahá, ki Qalb makánoņ meņ chhipá
mat rah; rawána ho, aur sarzamín i Yahúdáh ko nikal já. So Dáúd rawána húa,
aur Hárit ke jangal meņ dáḳhil húá.

6 Aur Saúl ne suná, ki Dáúd záhir húá, aur log us ke sáth haiņ; tab Saúl us
waqt Rámah ke Jiba meņ ek daraḳht ke sáye meņ apná neza háth meņ líe húe
baiṭhá thá, aur us ke khádim us ke gird pesh istáda the. 7 So Saúl ne apne ḳhá-
dimoņ ko jo házir the kahá, Suno, ai Binyámíno, kyá Yassí ká yih betá tum meņ
se harek ko khet, aur angúrí bág degá, aur tum sab ko hazároņ aur saikroņ ká
sardár karegá; 8 Jo tum sab ne merí muḳhálifat par ittifáq kiyá hai, aur koí nahíņ
jo mujhe ágáh kare, ki mere beṭe ne Yassí ke beṭe se ahd o paimán kiyá hai, aur
tum meņ koí nahíņ, jo mere liye gamgín ho, aur mujhe khabar de, ki mere beṭe ne
mere naukar ko ubhárá hai, ki áj ke din tak kamín meņ hai? 9 Tab Doeg Adúmí
ne, jo Saúl ke ḳhádimoņ ke pás khaṛá thá, yúņ kahá, ki Maiņ ne Yassí ke beṭe ko
Núb meņ Aḳhítúb ke beṭe Ahimalik káhin pás dekhá. 10 Aur us ne us ke liye
Ḳhudáwand se duá mángí, aur use ráh ká tosha diyá, aur Filistí Julíyat kí saif
use dí.

11 Tab bádsháh ne Aḳhitúb ke beṭe Ahimalik káhin ko, aur us ke báp ke sáre
gharáne, aur káhinoņ ko Núb se bulwá bhejá: aur we sab bádsháh pás házir húe.
12 Aur Saúl ne kahá, ki Ai Aḳhítúb ḳe beṭe, tú sun. Wuh bolá, Mere ḳhudáwand,
maiņ házir. 13 Aur Saúl ne kahá, ki Tú ne merí muḳhálifat par Yassí ke beṭe ke
sáth kyúņ ittifáq kiyá, ki tú ne use roṭí aur talwár dí, aur us ke liye Ḳhudá se duá
mángí, táki wuh mere barḳhiláf uṭhe, aur kamíņ meņ baiṭhe, jaisá ki áj ke din
hai? 14 Ahimalik ne bádsháh ko jawáb meņ kahá, ki Tere sáre ḳhádimoņ meņ
Dáúd sá amánatdár kaun hai, jo bádsháh ká dámád, aur farmánbardár hai, aur tere
ghar meņ izzatwálá hai? 15 Aur kyá maiņ ne us ke liye Ḳhudá se duá mángí?
Yih mujh se dúr hai. Bádsháh apne khádím par, aur mere báp ke sáre gharáne
par yih tuhmat na kare; kyúņki terá ḳhádim bátoņ meņ se kuchh nahíņ jántá, na
thoṛá na bahut. 16 Tab bádsháh bolá, Ahimalik, tú wájib ul qatl hai, tú aur tere
báp ká sárá gharáná. 17 Phir un sipáhíoņ ko, jo us ke pás khaṛe húe the, hukm
kiyá, Tum phiro, aur Ḳhudá'wand ke un káhinoņ ko már ḍálo; ki ye Dáúd se
mile húe haiņ, aur unhoņ ne jáná, ki wuh bhágá hai, aur mujhe ḳhabar na kí. Lekin
bádsháh ke ḳhádimoņ ne Ḳhudá'wand ke káhinoņ par háth na uṭháyá. 18 Tab
bádsháh ne Doeg ko kahá, Tú phir, aur un káhinoņ par hamlá kar. So Adúmí
Doeg phirá, aur káhinoņ par hamla kiyá; us din us ne pachásí ádmí, jo kattán ke
afúd pahine húe the qatl kiye. 19 Aur us ne káhinoņ ke shahr Núb meņ mardoņ,

aur auratoṉ, aur laṛkoṉ, aur dúdh píte bachchoṉ, aur bailoṉ, aur gadhoṉ, aur bhe-
roṉ ko teg se ek lakht qatl kiyá.
20 Akhítúb ke beṭe Ahimalik ke beṭoṉ meṉ se ek shakhs, jis ká nám Abiwatr
thá, bach niklá, aur Dáúd kí taraf bhág gayá. 21 Aur Abiwatr ne Dáúd ko
khabar dí, ki Saúl ne Khudáwand ke káhinoṉ ko qatl kiyá. 22 Aur Dáúd ne
Abiwatr ko kahá, ki Jis din Adúmí Doeg waháṉ thá, maiṉ usí din ján gayá thá, ki
wuh muqarrar Saúl ko khabar degá: tere báp ke sáre gharáne ke máre jáne ká
báis maiṉ húá. 23 So tú mere sáth rah, aur mat ḍar; jo terí ján ká khwáháṉ hai,
so merí ján ká khwáháṉ hai: so tú merí panáh meṉ salámat rahegá.

XXIII. BÁB.

1 Tab unhoṉ ne Dáúd ko khabar dí, ki Dekh, Filistí Qailah se laṛte haiṉ, aur
khalíhánoṉ ko gárat karte haiṉ. 2 Tab Dáúd ne Khudáwand se púchhá, ki
Maiṉ jáúṉ, aur un Filistíoṉ ko márúṉ? Khudáwand ne Dáúd ko farmáyá, Já
Filistíoṉ ko már, aur Qailah ko bachá. 3 Us waqt Dáúd ke rafíqoṉ ne use kahá,
ki Dekh, ham to yaháṉ Yahúdáh meṉ ḍarte haiṉ: pas agar ham Qailah meṉ jáke
Filistí lashkaroṉ ke sámhne já paṛeṉ, to hamárá hál kyá kuchh hogí? 4 Aur Dáúd
ne Khudáwand se phir mashwarat kí. So Khudáwand ne jawáb meṉ farmáyá,
Uṭh, Qailah ko utar já; maiṉ Filistíoṉ ko tere qábú meṉ kar dúngá. 5 To Dáúd
apne log leke Qailah ko gayá, aur Filistíoṉ se laṛá, aur un kí mawáshí leáyá, aur
un se baṛí jang kí, aur Qailíoṉ ko bacháyá. 6 Aur aisá húá, ki jab Ahimalik ká
beṭá Abiwatr bhágke Qailah meṉ Dáúd pás gayá, to us ke háth meṉ ek afúd thá,
jise wuh líe gayá thá.
7 So Saúl ko khabar húí, ki Dáúd Qailah meṉ pahunchá. Aur Saúl bolá, ki
Khudá ne use mere háth meṉ kardiyá; kyúnki wuh aise shahr meṉ, jis meṉ
darwáze aur phátak haiṉ, dákhil hoke mahbús húá. 8 Aur Saúl ne manádí karke
jang ke liye apne sáre lashkar ko jama kiyá, táki Qailah meṉ jáke Dáúd ko aur us
ke logoṉ ko gher le. 9 Aur jab Dáúd ne daryáft kiyá, ki Saúl cháhtá hai, ki chupke
se use pakaṛ le tab us ne Abiwatr káhin ko kahá, ki Afúd mujh pás lá.
10 Aur Dáúd ne kahá, ki Ai Khudáwand, Isráel ke Khudá, tere bande ne suná
hai, Saúl ká iráda hai, ki Qailah meṉ áke mere báis se shahr ko halák kare.
11 Kyá Qailah ke log mujhe us ke hawále kardenge? Kyá Saúl, jaisá tere
bande ne suná hai, utregá? Ai Khudáwand, Isráel ke Khudá, ináyat se apne
bande ko batá. Khudáwand ne kahá, Wuh utregá. 12 Tab Dáúd ne kahá,
Kyá Qailah ke log mujhe aur mere rafíqoṉ ko Saúl ke hawále kar denge, yá nahíṉ?
Khudáwand ne kahá, Hawále kar denge.
13 Tab Dáúd apne rafíqoṉ samet, jo qaríb chha sau ádmí ke the, uṭhá, aur Qai-
lah se nikal gayá, aur jídhar unhoṉ ne rah páí údhar chale gaye. Aur Saúl ko
khabaṛ dí gaí, ki Dáúd Qailah se nikal gayá; to wuh jáne se báz rahá. 14 Aur
Dáúd ne bayábán ke bích hasín maqámoṉ meṉ sukúnat kí, aur dasht i Zaif meṉ ek
pahár ke bích rahá: aur Saúl har roz us kí talásh meṉ lagá húá thá; par Khudá
ne use us ke háth meṉ na diyá. 15 Aur Dáúd ne jis waqt jáná, ki Saúl us ke qatl
par mustaidd hoke niklá, us waqt Dáúd dasht i Zaif ke bích ek ban meṉ thá. 16
Aur waháṉ Saúl ká beṭá Yúnatan uṭhá, aur Khudáwand ká nám leke us ke háth

ko zor bakhshá. 17 Aur use kahá, Tú mat ḍar; ki tú mere báp Saúl ke háth na
paṛegá: aur tú baní Isráel ká bádsháh hogá, aur maiṉ martabe meṉ tujh se bád
hoúngá; aur mere báp Saúl ko bhí is bát ká yaqín hai. 18 So un donoṉ ne Ḳhudá-
wand ke áge ahd o paimán kiyá. Aur Dáúd ban meṉ ṭhahrá rahá, aur Yúnatan
apne ghar ko gayá.

19 Tab Zaif ke log Jiba meṉ Saúl pás chaṛh áe, aur use kahá, Kyá Dáúd hasín
maqámoṉ meṉ hamáre darmiyán ek ban meṉ koh i Hakílah meṉ Yasímoṉ kí janúbí
jánib chhipá nahíṉ baiṭhá? 20 So ab tú, ai bádsháh, chal, aur apne jí kí ḳhwáhish
ke muwáfiq kúch kar; ki use bádsháh ke háth meṉ supurd dená hamárá zimma
hai. 21 Tab Saúl bolá, Ḳhudáwand tumheṉ nekbaḳht kare; ki tum ne mujh
par rahm kiyá. 22 Ab jáiye, aur taiyár hoiye, aur khúb daryáft kíjiye, aur dekhi-
ye ki us kí ámad o shud kídhar se hai, aur wuh kaun hai jis ne use waháṉ dekhá
hai: kyúnki mujhe ḳhabar húí, ki wuh baṛá chaturá hai. 23 So tum dekho, aur
un kháíoṉ ko jaháṉ jaháṉ wuh pinháṉ rahtá hai, daryáft karo, aur tahqíq khabar leke
mujh pás phir áo, ki maiṉ tumháre sáth chalke wuh rú i zamín par jaháṉ kahíṉ
hogá hazároṉ baní Yahúdáh meṉ se use ḍhúnḍh nikálúngá. 24 So we uṭhe, aur
Saúl se peshtar Zaif ko gaye: us waqt Dáúd apne rafíqon samet dasht i Maún ke
bích Yasímoṉ kí samt i janúb ko ek maidán meṉ thá. 25 Bád us ke Saúl aur us ke
log bhí us kí talásh meṉ nikle. Aur Dáúd ko ḳhabar pahunchí: so wuh Sila meṉ
utrá, aur Maún ke bayábán meṉ ṭhahrá rahá; aur Saúl ne yih sunke Maún ke bayá-
bán meṉ Dáúd ká taáqub kiyá. 26 So Saúl pahár kí ek taraf se ghusá, aur Dáúd
apne rafíqoṉ samet pahár kí dúsrí taraf ko thá: aur Dáúd ne Saúl ke ḳhauf se jaldí
kí, ki nikal jáe; is liye ki Saúl aur us ke logoṉ ne Dáúd ko aur us ke rafíqoṉ ko
áspás se gher liyá thá, ki unheṉ pakaṛ leṉ.

27 Us waqt ek qásid Saúl pás á pahunchí, aur bolá, ki Jaldí kar, aur apne taiṉ
pahunchá; ki Filistíoṉ ne sárí zamín par hamla kiyá. 28 So Saúl Dáúd ke ragedne
se phirá, aur Filistíoṉ ke sámhne húá: is liye unhoṉ ne us jagah ká nám Sila ul
maḳhlaqát rakhá. 29 Aur Dáúd waháṉ se nikalke Ain i Jadí ke bích hasín
maqámoṉ meṉ á ṭhahrá.

XXIV. BÁB.

1 Aur jab Saúl Filistíoṉ ká píchhá karke phirá, to logoṉ ne use phir ḳhabar dí,
ki Dáúd Ain i Jadí ke bayábán meṉ hai. 2 So Saúl sab baní Isráel meṉ se tín hazár
intikhábí mard leke Wuúl kí pahárioṉ kí taraf Dáúd ko aur us ke rafíqon ko
talásh karne chalá. 3 Tab bhersáloṉ kí taraf se jo ráh meṉ the us ká guzar húá;
waháṉ ek gár thá: so Saúl us gár meṉ faráġat karne ghusá; aur us waqt Dáúd apne
logoṉ samet us gár ke kinároṉ meṉ baiṭhá húá thá. 4 Aur Dáúd ke logoṉ ne us
ko kahá, Dekh, yih wuh din hai, jis kí bábat Ḳhudáwand ne tujh ko farmáyá ki
Dekh, maiṉ tere dushman ko tere háth meṉ kar dúngí, táki jo terá jí cháhe, so tú
us se kare. So Dáúd uṭhke Saúl kí chádar ká koná chupke se káṭ legayá. 5 Aur
bád us ke Dáúd ká dil gamgín húá, is liye ki us ne Saúl kí chádar ká koná káṭá. 6
Aur us ne apne logoṉ se kahá, Ḳhudáwand yih na kare, ki maiṉ apne sáhib par,
jo Ḳhudáwand ká masíh hai, dastdarází karúṉ, ki wuh Ḳhudáwand ká masíh

hai. 7 Aur Dáúd ne apne logoṉ ko ye báteṉ kahke judá kiyá, aur unheṉ Saúl par
háth chaláne na diyá. Aur Saúl ne ġár se nikalke apní ráh lí.
8 Aur bád us ke Dáúd uṭhá, aur us ġár meṉ se niklá, aur Saúl ke píchhe chilláyá,
ki Ai mere Ḳhudáwand bádsháh. Aur Saúl ne píchhe phirke dekhá; tab Dáúd
ne aundhe muṉh zamín par girke sijda kiyá. 9 Aur Dáúd ne Saúl ko kahá, Tú
kyúṉ logoṉ kí bátoṉ par kán dhartá hai, jo kahte haiṉ, ki Dekh, Dáúd terá bad-
ḳhwáh hai. 10 Dekh, áj ke din tú ne apní áṉkhoṉ se dekhá, ki ḲHUDÁWAND ne
áj ke din tujhe kyúṉkar ġár ke bích mere qábú meṉ kar diyá: aur kitnoṉ ne mujhe
kahá, ki tujhe márlúṉ; par merí áṉkhoṉ ne terí riáyat kí, aur maiṉ ne kahá, ki
Maiṉ apne málik par háth na chaláúngá; ki ḲHUDÁWAND ká masíh hai. 11 Aur
ai mere báp, dekh; háṉ yih bhí dekh, ki terí ridá ká koná mere háth meṉ hai: ki
jab maiṉ ne terí ridá ká koná káṭá to tujhe már na ḍálá, so báwar kar, aur dekh,
ki mere dil meṉ kisí tarah kí badí aur burái nahíṉ hai, aur maiṉ ne terá koí gunáh
nahíṉ kiyá; aur tú híle se mujhe pakṛá cháhtá hai, táki halák kare. 12 ḲHUDÁ-
WAND merá terá insáf kare, aur ḲHUDÁWAND tujh se merá intiqám lewe; par
merá háth tujh par na uṭhegá. 13 Aur jaisá qadímí masal meṉ kahá gayá hai, ki
Buroṉ se burái hotí hai, par merá háth tujh par na uṭhegí. 14 Baní Isráel ká
bádsháh kis ke píchhe niklá, aur tú kis ko ragedne áyá? Kyá mare húe kutte ko,
yá ek pissú ko? 15 Pas ḲHUDÁWAND hí hákim hoe, aur mere tere bích insáf kare,
aur dekhe, aur mere haqq kí himáyat kare, aur tere háth kí taraf se merá insáf
kare.
16 Aur jab Dáúd ye báteṉ Saúl ko kah chuká, to Saúl bolá, Mere beṭe Dáúd,
yih terí áwáz hai? Aur Saúl áwáz buland karke royá. 17 Aur Dáúd ko kahá,
Tú mujh se ziyáda sádiq hai; is liye ki tú ne mujh se nek badlá kiyá, aur maiṉ
ne tujh se burá badlá kiyá. 18 Aur tú ne mujhe áj ke din apní ḳhushsulúkí
dikhlái: ki ḲHUDÁWAND ne mujhe tere háth meṉ kar diyá, aur tú ne mujhe már
na ḍálá. 19 Is liye ki jab koí apne dushman ko pátá hai, to kyá wuh use salámat
chhoṛtá hai? So ḲHUDÁWAND us nekí ke iwaz, jo tú ne mujh se áj ke din kí,
tujh ko nek jazá de. 20 Aur ab dekh, maiṉ jántá húṉ ki tú bádsháh hogá, aur
baní Isráel kí saltanat tere háth meṉ sábit hogí. 21 So tú mujh se ḲHUDÁWAND
kí qasam kháke yúṉ kah, ki Maiṉ bád tere, terí nasl ko halák na karúngá, aur tere
báp ke gharáne meṉ se tere nám ko na miṭá dúngá. 22 So Dáúd ne Saúl se qasam
kí. Aur Saúl ghar ko chalá gayá; aur Dáúd aur us ke log panáh kí jagah meṉ já
baiṭhe.

XXV. BÁB.

1 Aur Samúel mar gayá, aur sáre baní Isráel jama hoke us par roe, aur Rámah
meṉ us ke ghar ke bích use gáṛá. Aur Dáúd uṭhke dasht i Fárán kí taraf utrá.
2 Aur wahán dasht i Maún meṉ ek shaḳhs thá, ki us ká Karmil meṉ bahut sá
kárbár thá; yih shaḳhs baṛá maldár thá, ki tín hazár bheṛoṉ, aur ek hazár bakríoṉ
ká málik thá: yih Karmil meṉ apní bheṛoṉ ke bál katartá thá. 3 Aur us ká nám
Nabál, aur us kí jorú ká nám Abijail thá; yih aurat bahut sanjída aur ḳhushrú
thí; par yih shaḳhs baṛá saḳhtdil aur badkár thá; aur baní Qálib ke ḳhándán se
thá. 4 Aur Dáúd ne bayábán meṉ suná, ki Nabál bheṛoṉ ke bál katar rahá hai.

5 So Dáúd ne das jawán rawána kiye, aur unheṉ farmáyá, ki Tum Karmil meṉ
Nabál pás jáo, aur merá nám leke use salám kaho. 6 Aur merí taraf se kaho, ki
Terí umr daráz ho, aur tujh par salám, aur tere ghar par salám, aur un sab par
salám jo tere pás haiṉ. 7 Maiṉ ne ab suná hai, ki tere pás bál katarnewále haiṉ,
aur tere gaṛariye dasht meṉ hamáre sáth the; so ham ne unheṉ satáyá nahíṉ, aur
jab tak we Karmil meṉ hamáre sáth the, un ká kuchh nuqsán nahíṉ húá. 8 Tú
apne gulámoṉ se púchh, ki we tujh se kahenge; so tú apne ḳhádimoṉ par karam
kí nazar kar, is liye ki ham achchhe din áe haiṉ; mihrbání kíjiye, aur jo kuchh áp
se ho sake apne ḳhádimoṉ ko aur apne beṭe Dáúd ko atá kíjiye. 9 Aur Dáúd ke
jawánoṉ ne áke Nabál ko Dáúd ká nám leke un sárí bátoṉ ke muwáfiq kahá, aur
chup ho rahe. 10 So Nabál ne Dáúd ke logoṉ ko jawáb diyá, aur yih kahá, Dáúd
kaun hai? Yassí ká beṭá kaun? In rozoṉ meṉ bahut se gulám haiṉ, jo apne
áqáoṉ se bhág gaye. 11 Kyá maiṉ apní roṭí aur pání aur gosht, jo maiṉ ne apne
katarnewáloṉ ke liye pakáyá hai leke un logoṉ ko dúṉ, jinheṉ maiṉ nahíṉ jántá
ki we kaháṉ se haiṉ? 12 Aur Dáúd ke jawánoṉ ne murájaat karke apní ráh lí,
aur phire, aur áe, aur un sab bátoṉ ke muwáfiq us ko ḳhabar dí. 13 Tab Dáúd
ne apne logoṉ ko kahá, Tum sab ke sab talwáreṉ bándho. Aur Dáúd ne bhí
shamsher hamáil kí: so qaríb chár sau jawán ke Dáúd ke sáth chale, aur do sau
asbáb ke pás rahe.

14 So ek ne gulámoṉ meṉ se Nabál kí jorú Abijail se zikr kiyá, ki Dekh, Dáúd
ne bayábán se hamáre áqá pás mubárakbád kahne ke liye qásid bheje; par us ne
un par jhapaṭṭá kiyá: 15 Aur un logoṉ ne ham se niháyat nekí kí hai, ki ham ne
dukh na páyá, aur jab tak ham un meṉ mile rahe, aur maidánoṉ meṉ the, tab tak
hamárá kuchh nuqsán nahíṉ húá. 16 Balki ham jab tak ki un ke sáth mawáshí
charáte rahe, to rát ko bhí aur din ko bhí díwár kí tarah ham un kí panáh meṉ
the. 17 So ab samajh, aur soch, ki tú kyá karegí; ki hamáre áqá par, aur us ke
sáre gharáne par balá názil húá cháhtí hai: ki wuh sharárat ká aisá hí beṭá hai, ki
koí us ke áge bát nahíṉ kar saktá.

18 Tab Abijail jaldí se uṭhí, aur do sau girde roṭíoṉ ke, aur sharáb kí do
mashkeṉ, aur pánch bheṛeṉ pakáke, aur pánch paimáne áṭá, aur ek sau ḳhoshe
kishmish ke, aur do sau maṭke anjíroṉ ke sáth líe, aur unheṉ gadhoṉ par ládá,
19 Aur apne gulámoṉ ko kahá, ki Mujh se áge rawána ho, aur maiṉ tumháre
píchhe átí húṉ. Aur us ne apne shauhar Nabál ko ḳhabar na kí. 20 Aur joṉ
híṉ wuh gadhe par chaṛhke dáman i koh tak pahunchí woṉhíṉ Dáúd apne logoṉ
samet utarte húe us ke sámhne áyá; aur us ne un se muláqát kí. 21 Aur Dáúd
ne kahá thá, ki Maiṉ ne us ke sab mál kí, jo bayábán meṉ thá befáida is tarah
nigáhbání kí, jo us ká kuchh nuqsán na húá: ki us ne nekí ke iwaz mujh se badí
kí. 22 So agar maiṉ subh kí roshní húe par ek ko bhí báqí chhoṛúṉ, jo us kí
díwár par múte, to Ḳhudá Dáúd ke dushmanoṉ ke liye aisá kare, balki us se
ziyáda. 23 Aur Abijail ne jo Dáúd ko dekhá to phurtí kí, aur gadhe se utrí, aur
Dáúd ke áge aundhí girí, aur zamín par sijda kiyá, 24 Aur us ke páoṉ par gir
paṛí, aur bolí, Mujh par, ai mere Ḳhudáwand, mujhhí par yih gunáh rakh, aur
apní launḍí ko parwánagí díjiye, ki áp ke kán meṉ bát kare, aur apní kaníz kí arz
suniye. 25 Merá Ḳhudáwand us sharír shaḳhs par apná ḳhiyál na kare, us
Nabál par: ki jaisá us ká nám hai, waisáhí wuh hai; us ká nám Nabál hai, aur

himáqat us ke sáth hai; aur main ne jo terí laundí hún apne Khudáwand ke jawánon
ko, jinhen áp ne bhejá thá, na dekhá thá. 26 So ab, ai mere sáhib, Khudá-
wand kí qasam jo jítá hai, aur apní ján hí kí saugand, ki Khudáwand ne
tujhko khúnrezí se, aur intiqám lene se báz rakhá aur tere dushman aur we jo
mere sáhib ke badkhwáh hain Nabál hí jaise hon. 27 Ab yih tabarruk, jo terí
laundí apne sáhib ke huzúr láí hai, so un jawánon ko, jo tere qadam baqadam
chalte hain, diyá jáwe. 28 Karam se apní kaníz ká gunáh bakhsh díjiye: ki
Khudáwand mere sáhib ke liye gharáná sábit karegá; is liye ki merá málik
Khudáwand kí laráíán lartá hai, aur tujh men tamám umr buráí na páí gaí.
29 Lekin ek shakhs uthá, ki tujhe ragede, aur terí ján halák kare: par mere sáhib
kí ján zindagí ke buqche men Khudáwand mere Khudá ke sáth liptí rahe; aur
tere dushmanon kí jánen sang i falákhun ke mánind phenk dí jáwen. 30 Aur
aisá howe, ki jis waqt Khudáwand apne kahe ke muwáfiq sárí nekíán mere sáhib
se kar chuke, aur tujh ko baní Isráel par musallit kare, 31 To yih bát mere liye
dám na ho, aur mere sáhib ke dil kí thokar ká báis na ho, ki begunáh lahú baháwe,
yá merá sáhib apná intiqám le: aur aisá bhí ho, ki jab Khudáwand mere sáhib
par mihrbání kare, to tú apní kaníz ko yád farmáwe.

32 Aur Dáúd ne Abijail ko kahá, ki Khudáwand Isráel ká Khudá mubárak
hai, ki jis ke hukm se áj ke din tú ne mujh se muláqát kí, 33 Aur terí aql
mubárak, aur tú mubárak hai, ki tú ne mujh ko áj ke din khúnrezí se aur intiqám
lene se báz rakhá. 34 Kyúnki Khudáwand Isráel ká Khudá zinda hai, ki us
ne mujhe us se báz rakhá, ki tujh se badí karún, aur agar tú phurtí na kartí, aur
mujh pás chalí na átí, to subh kí roshní tak Nabál ká ek bhí báqí na rahtá, jo
díwár par mûttá. 35 Aur Dáúd ne us ke háth se jo kuchh ki wuh us ke liye láí
thí liyá, aur use kahá, Apne ghar salámat já: dekh, main ne terá sukhan máná, aur
terá munh kiyá. 36 Tab Abijail Nabál pás áí, aur dekho, ki us ne apne ghar
men bádsháhána jashn kiyá thá; aur Nabál kájí apne men bahut hí magan húá
thá, aur wuh niháyat matwálá húá thá: so us ne use thorá bahut kuchh na kahá,
yahán tak ki subh ho gaí. 37 Aur aisá húá, ki subh ko, jab Nabál ká nasha utrá,
aur us kí jorú ne sarguzasht us se duhráí, to us ká dil us ke síne men bajh gayá,
aur wuh patthará gayá. 38 Aur aisá húá, ki das din ke bád Khudáwand ne
Nabál ko márá, aur wuh margayá.

39 Aur jab Dáúd ne suná, ki Nabál mará, to kahá, Khudáwand mubárak hai,
ki jis ne Nabál se merá badlá liyá, aur apne bande ko badí se báz rakhá: ki Khudá-
wand ne Nabál kí sharárat ko usí par dálá. Aur Dáúd ne paigám bhejá, aur
Abijail se bát kí, táki use apní jorú kare. 40 Aur Dáúd ke khádim Karmil ko
gaye, aur Abijail ko paiyám pahuncháyá, ki Dáúd ne ham ko tujh pás bhejá, ki
ham tujh ko us kí jorú banáne ke liye lewen. 41 So wuh uth kharí húí aur za-
mín par máthá ghisá, aur bolí, ki Dekh, terí laundí naukarí ke liye házir hai, táki
apne kháwind ke khádimon ke pánw dhoe. 42 Aur Abijail ne jaldí kí, aur uthke
gadhe par sawár húí, aur pánch laundíán apní jilau men liyán: aur Dáúd ke qásidon
ke sáth rawána húí, aur us kí jorú baní. 43 Aur Dáúd ne Yazrael men se Akhi-
nuam ko bhí jorú kiyá; so we donon us kí jorúán húín. 44 Par Saúl ne apní betí
Maikal, jo Dáúd ko dí thí, Lais ke bete Jallími Phaltí ko dí.

XXVI. BÁB.

1 Ahl i Zaif Jiba meṉ Saúl pás áe, aur bole, ki Dáúd Hakílah ke pahár meṉ, jo
Yasímon ke sámhne hai, chhipá húá hai. 2 So Saúl uṭhá, aur tín hazár intikhábí
Isráelí jawán leke dasht i Zaif ko gayá, táki Dáúd ko talásh kare. 3 Aur kohistán
i Hakílah meṉ, jo Yasímon ke sámhne hai, játe húe khaimazan húá: aur Dáúd
dasht meṉ ṭhahrá thá; so us ne dekhá, ki Saúl us ká píchhá kiye húe dasht ko chalá
átá hai. 4 Pas Dáúd ne jásús bheje, aur daryáft kiyá, ki Saúl faláne makán meṉ
áyá.
5 Tab Dáúd uṭhke Saúl ke khaimagáh ko chalá, aur Dáúd ne us makán ko
jaháṉ Saúl árám kartá thá dekhá; aur Naiyir ká beṭá Abinaiyir us ke lashkar ká
sardár thá: aur Saúl apne iháte meṉ sotá thá, aur lashkar us ke girdágird khaimoṉ
meṉ thá. 6 Us waqt Dáúd ne Hittí Akhimalik, aur Zarúyah ke beṭe Abishai ko,
jo Yúab ká bháí thá, kahá, Kaun mere sáth Saúl ke khaime meṉ utregá? Abishai
bolá, Maiṉ terá sáth dúngá. 7 So Dáúd aur Abishai rát ko lashkar meṉ ghuse;
aur us waqt Saúl iháte meṉ sotá thá, aur us ká neza sirháne zamín meṉ girá thá;
aur Abinaiyir aur ahl i lashkar us ke gird soe the. 8 Us dam Abishai ne Dáúd
ko kahá, Khudá ne áj ke din tere dushman ko tere qábú meṉ kar diyá: ab hukm
ho, to maiṉ use neze se ekhí bár meṉ márke zamín ke bích chhed lúṉ, aur dobára
na márúngá. 9 So Dáúd ne Abishai ko kahá, use ján se mat már: kyúnki KHUDÁ-
WAND ke masíh par kaun hai jo háth uṭháwe, aur begunáh rahe? 10 Aur Dáúd ne
kahá, ki KHUDÁWAND i haí kí qasam hai yá KHUDÁWAND áp us ko míregá, yá us
ká din áwegá, ki wuh apní maut se maregá, yá wuh jang par chaṛhegá, aur márá
jáegí. 11 Lekin KHUDÁWAND na kare, ki maiṉ KHUDÁWAND ke masíh par háth
chaláúṉ: par áp us ke sirháne se yih neza aur pání kí chhágal le líjiye, aur ham
chale chaleṉ. 12 So Dáúd ne neza aur pání kí chhágal Saúl ke sirháne se le lí
aur chal niklá; aur yih kisí ne na dekhá, aur na jáná, aur koí na jágá; ki we sab ke
sab paṛe sote the; ki KHUDÁWAND kí taraf se bhárí nínd un par áí thí.
13 Aur Dáúd Saúl ke pás se guzarke dúr ek pahár kí choṭí par khaṛá húá, aur
un ke darmiyán ek baṛí masáfat thí; 14 Aur Dáúd ne logoṉ ko, aur Naiyir ke
beṭe Abinaiyir ko pukárke kahá, ki Ai Abinaiyir, jawáb nahíṉ detá? Tab Abinai-
yir ne jawáb diyá, aur kahá, Tú kaun hai, jo bádsháh ko pukártá hai? 15 Tab
Dáúd ne Abinaiyir ko kahá, Kyá tú baṛá bahádur nahíṉ, aur baní Isráel meṉ tujh
sá kaun hai? So kis liye tú ne apne Khudáwand bádsháh kí nigáhbání na kí? ki
lashkar meṉ se ek shakhs tere Khudáwand bádsháh ke qatl karne ko gayá. 16
Pas yih kám tú ne kuchh achchhá na kiyá; KHUDÁWAND kí hayát kí qasam, ki tum
wájib ul qatl ho, kyúnki tum ne apne áqá kí, jo KHUDÁWAND ká masíh hai, nigáh-
bání na kí. Aur ab dekh, ki bádsháh ká barchhá, aur pání kí chhágal, jo us ke
sirháne thí, kaháṉ hai. 17 Tab Saúl ne Dáúd kí áwáz pahchání, aur kahá, Ai mere
beṭe Dáúd, yih terí sadá hai? Dáúd bolá, Ai mere khudáwand aur bádsháh, yih
merí hí áwáz hai. 18 Aur Dáúd ne kahá, Merá khudáwand kyúṉ is tarah apne
khádim ke píchhe paṛá hai? Maiṉ ne kyá kiyá hai? aur mere háth se kyá gunáh
húá? 19 So ab maiṉ terí minnat kartá húṉ, ai mere khudáwand bádsháh, apne
bande kí bátoṉ par kán rakh, agar mujh par terí chaṛhái KHUDÁWAND kí marzí
se hai, to wuh hadiya súnghe: aur agar ádmíoṉ ke kahe se hai, to KHUDÁWAND kí

lánat un par ho; kyúnki we áj ke din mujh ko ḳhárij karte haiṉ, ki maiṉ KHUDA'-
WAND kí mamlukat meṉ shámil nahíṉ ho saktá húṉ, aur mujhe kahte haiṉ, Já,
dúsre mábúdoṉ kí ibádat kar. 20 So ab KHUDA'WAND ke huzúr merá ḳhún zamín
par mat chhiṛak, kyúnki baní Isráel ká bádsháh ek pissú pakaṛne is tarah niklá hai,
jaise koí kohistán meṉ títar ká shikár kartá hai.

21 Tab Saúl ne kahá, Maiṉ ne ḳhatá kí: ai mere beṭe Dáúd, chalá já; ki maiṉ
phir tujhe na satáúngá, is liye ki merí ján áj ke din terí nigáh meṉ azíz húí: dekh
maiṉ ne himáqat kí, aur bahut baṛí ḳhatá kí. 22 Aur Dáúd ne jawáb meṉ kahá,
ki yih bádsháh ká neza hai! so baháduroṉ meṉ se ek áwe, ki use lejáwe. 23 Aur
KHUDA'WAND har shaḳhs ko uskí sadáqat aur amánat ke muwáfiq jazá de: ki
KHUDA'WAND ne áj tujhe mere qábú meṉ kar diyá; par maiṉ ne na cháhá, ki
KHUDA'WAND ke masíh par háth uṭháúṉ. 24 Aur dekh, jis tarah terí zindagání
merí ánkhoṉ meṉ áj ke din azíz nazar áí, isí tarah ján, ki merí zindagání KHUDA'-
WAND kí nigáh meṉ azíz hogí; so wuh mujhe sab taklífoṉ se riháí baḳhshegá. 25
Aur Saúl ne Dáúd ko kahá, Tú mubárak hai, ai mere beṭe Dáúd: tú baṛe baṛe
kám karegá, aur tú fathmand hogá. So Dáúd apní ráh chalá gayá, aur Saúl apne
makán ko phirá.

XXVII. BÁB.

1 Áḳhir ko Dáúd ne apne dil meṉ kahá, ki Ab maiṉ ek din Saúl ke háth meṉ
paṛke halák hoúngá: pas mere liye is se bihtar kuchh nahíṉ, ki maiṉ bhágke
Filistíon kí sarzamín meṉ já rahúṉ; aur Saúl mujh se náumed hoke baní Isráel
kí sarhaddoṉ meṉ phir mujhe na ḍhúnḍhegá: so us ke háth se merá chhuṭkárá
hogá. 2 Tab Dáúd apne sáth ke chha sau jawánoṉ ko leke Jannat ke bádsháh
Maúk ke beṭe Akís kí taraf guzrá. 3 Aur Dáúd apne logoṉ ke sáth jin meṉ se
harek apne gharáne samet thá, apní donoṉ joṛúáṉ Aḳhinúam ko, jo Yazrael kí thí,
aur Karmilí Abijail ko jo Nabál kí joṛú thí, leke Jannat meṉ Akís ke sáth rahá. 4
Aur Saúl ko ḳhabar pahunchí, ki Dáúd Jannat ko bhág gayá; so us ne phir us ká
píchhá na kiyá.

5 So Dáúd ne Akís se kahá, Agar tujh ko mujh par karam kí nazar hai, to apní
mamlukat meṉ se kisí bastí meṉ mujh ko itní jagah de, ki maiṉ waháṉ basúṉ: kis
wáste terá banda tere sáth dárulsaltanat meṉ rahe? 6 So Akís ne us din shahr i
Siqlág use diyá: is liye Siqlág áj ke din tak Yihúdáh ke bádsháhoṉ ke tasarruf
meṉ hai. 7 Aur Dáúd Filistíoṉ kí zamín meṉ bilkull solah mahíne rahá.

8 Aur Dáúd ne apne logoṉ ko leke Jasúr aur Jirz aur Amáliq ke logoṉ par
hamla kiyá: ki we Jasúr kí sarhadd se leke Misr ke siwáne tak qadím se baste
the. 9 Aur Dáúd ne un kí sarzamín ko ḳharáb kiyá, aur uṉ ke zan o mard ko
jítá nachhoṛá, aur un kí bheṛ bakríáṉ, aur bail, aur gadhe, aur únṭ, aur kapṛe líe,
aur Akís pás phir áyá. 10 Aur Akís ne púchhá, ki Áj tú ne kis par hamla kiyá?
So Dáúd bolá, Yihúdáh ke janúb aur Yarahmielí ke janúb, aur Qainí ke janúb
par. 11 Aur Dáúd ne un meṉ se ek mard aur ek aurat ko bhí jítá na chhoṛá, jo
Jannat tak ḳhabar lejáe, tá na howe ki hamáre barḳhiláf yih ḳhabar pahunche,
ki Dáúd ne aisá aur aisá kiyá, aur jab se ki wuh Filistíoṉ kí mamlukat meṉ á
rahá, tab se us ká dastúr aisáhí thá. 12 Aur Akís ká Dáúd par iatimád húá, kyúnki

us ne kahá, ki yih apní guroh Isráel ke áge bahut badnám hogayá; so ab hamesha ko yih merá ḳhádim baná.

XXVIII. BÁB.

1 Aur unhíṇ rozoṇ meṇ aisá húá, ki Filistíoṇ ne apní faujeṇ jama kiyáṇ, táki
baní Isráel se laṛeṇ: tab Akís ne Dáúd se kahá, Tú yaqín ján, ki tujhe aur tere
logoṇ ko mere sáth laṛáí par chalná hogá. 2 So Dáúd ne Akís ko kahá, Tujhe
daryáft ho jáegá, jo kuchh ki tere bande se ban paṛegá. Aur Akís ne Dáúd ko
kahá, Pas maiṇ apne sir kí nigáhbání hamesha ke liye tujhe dúngá.

3 Aur Samúel mar chuká thá, aur baní Isráel us par roe the, aur use usí ke
shahr meṇ jo Rámah thá, gáṛá thá: aur Saúl ne un logoṇ ko jin ke yár deo the, aur
afsúngaroṇ ko mulk se ḳhárij kar diyá thá. 4 So Filistí jama hoke áe, aur Súnem
ko ḳhaimagáh kiyá; aur Saúl ne bhí sab baní Isráel ko jama kiyá, aur Jilba meṇ
ḳhaima khaṛá kiyá. 5 Aur jab Saúl ne Filistíoṇ ká lashkar dekhá to hirásán húá,
aur us ká dil niháyat kámpá. 6 Aur us dam Saúl ne Ḳhudáwand se mashwarat
púchhí, par Ḳhudáwand ne use kuchh jawáb na diyá, na to ḳhwáboṇ se, aur na
úrím se, aur na nabíoṇ kí márifat se.

7 Tab Saúl ne apne ḳhádimoṇ ko kahá, Aisí aurat ko, ki jis ká yár deo ho, mere
liye talásh karo, táki maiṇ us pás jáúṇ, aur us se púchhúṇ. So ḳhádimoṇ ne use
kahá, ki Dekh Ain i Dár ke bích ek aurat hai, jis ká yár deo hai. 8 So Saúl ne apne
poshák utárí, aur dúsrí poshák pahiní, aur gayá, aur do shaḳhs us ke sáth húe; aur
rát ko us aurat ke pás pahunchá, aur use kahá, Mihrbání karke mere liye apne
yár deo se mashwarat kíjiye, aur us ko mere liye chaṛháiye, jis ko maiṇ kahúngá
9 Tab us aurat ne use kahá, dekh, tú jántá hai, ki Saúl ne kyá kiyá, ki us ne un ko
jin ke yár deo the, aur afsúngaroṇ ko mulk se káṭ ḍálá: pas tú kyúṇ merí ján par
phandá mártá hai, ki mujhe marwá ḍále? 10 Tab Saúl ne Ḳhudáwand kí qasam
kháke kahá, ki Ḳhudáwand kí hayát kí qasam, ki us bát ke liye tujh par koí áfat
na paṛegí. 11 Tab wuh aurat bolí, Maiṇ kis ko tujh par chaṛháúṇ? Wuh bolá,
Samúel ko mere liye chaṛhá. 12 So us waqt us aurat ne Samúel ko dekhá, aur
buland áwáz se chíḳh márí: aur us aurat ne Saúl ko kahá, Tú ne mujh se kyúṇ
dagá kí? tú to Saúl hai. 13 Tab bádsháh ne use kahá, Hirásán mat ho: tú kyá
dekhtá hai? Us aurat ne Saúl ko kahá, ki Maiṇ mábúdoṇ ko dekhtí húṇ, ki
zamín se chaṛhte haiṇ. 14 Tab us ne use kahá, ki us kí shakl batá. Wuh
bolí, ki Ek búṛhá ádmí úpar ko játá hai, aur libáf oṛhe húe hai. Tab Saúl ne daryáft
kiyá ki wuh Samúel hai, aur us ne munh ke bal girke zamín par sijda kiyá.

15 Tab Samúel ne Saúl ko kahá, tú ne kyúṇ mujhe bechain kiyá, ki mujhe
chaṛháyá. Saúl bolá, Maiṇ baṛe ranj meṇ húṇ, ki Filistí mujh se laṛte haiṇ, aur
Ḳhudá ne mujhe chhoṛ diyá hai, aur kuchh jawáb nahíṇ detá hai, na to nabíoṇ kí
márifat se mujhe kuchh jawáb detá hai, aur na ḳhwáboṇ se: is liye maiṇ ne tujhe
buláyá, táki tú mujhe batláwe, ki maiṇ kyá karúṇ? 16 So Samúel ne kahá, Pas
mujh se kis liye púchhtá hai, jo jántá hai, ki Ḳhudáwand ne tujhe chhoṛ diyá
hai aur terá dushman baná hai? 17 Aur Ḳhudáwand ne to apní taraf se aisáhí
kiyá, jo us ne merí márifat se kahá, ki Ḳhudáwand ne tere qabze se saltanat
chák kar lí hai, aur tere qaríb ko, jo Dáúd hai, ináyat kí hai: 18 Is liye ki tú

Ḳhudáwand kí sadá ká shinawá na húá, aur tú ne Amáliq se us ke qahr i shadíd
ke muwáfiq kám na kiyá, isí sabab se Ḳhudáwand ne áj ke din tujh se yih kuchh
kiyá. 19 So Ḳhudáwand baní Isráel ko tujh samet Filistíoṉ ke háth meṉ giriftár
karwáegá, aur kal tú aur tere beṭe mujh pás honge; aur Ḳhudáwand Isráelí lashkar
ko bhí Filistíoṉ ke qábú meṉ kar degá. 20 Tab Saúl fauran zamín par lambá ho
ke girá, aur Samúel kí bátoṉ se us ne baṛá haul kháyá; aur us meṉ kuchh qúwat
báqí na thí, is liye ki us ne din bhar aur rát bhar kuchh na kháyá.

21 Tab wuh aurat Saúl pás áí, aur dekhá ki wuh behál paṛá húá hai; so us ne
use kahá, ki Dekh, terí launḍí ne terí áwáz suní aur maiṉ ne apní ján apní hathelí
par rakhí aur jo kuchh tú ne mujhe farmáyá, maiṉ us kí shinawá húí: 22 So ab
tú bhí mihrbání karke apní launḍí kí bát sun, aur parwánagí de, ki maiṉ ek ṭukrá
roṭí tere huzúr láúṉ, tú use khá táki tujhe itní qúwat ho, ki apní ráh chalá jáe.
23 Par us ne na máná, aur kahá, Maiṉ nahíṉ kháne ká. Phir us ke ḳhádimoṉ
ne us aurat ke sáth hoke us par taqázá kiyá, tab us ne un ká kahá máná, ki zamín
par se uṭhá, aur palang par baithá. 24 Aur us aurat ke ghar meṉ ek moṭá
bachhṛá thá; so us ne use jaldí zabh kiyá, aur áṭá leke gúndhá, aur fatírí roṭíáṉ
pakáíṉ: 25 Aur Saúl aur us ke ḳhádimoṉ ke huzúr láí, aur unhoṉ ne kháyá,
aur uṭhe, aur usí rát waháṉ se chale gaye.

XXIX. BÁB.

1 So Filistíoṉ ke sab lashkar Afíq meṉ faráham húe the; aur baní Isráel Yaz-
rael ke chashme par ḳhaimazan the. 2 Aur Filistíoṉ ke umará, jo saikṛoṉ aur
hazároṉ ke sarlashkar the, áge áge játe the; aur Dáúd apne logoṉ samet Akís ke
sáth píchhe píchhe guzrá. 3 Tab Filistí amíroṉ ne kahá, In Ibráníoṉ ká yaháṉ
kyá kám hai? Aur Akís ne Filistí amíroṉ ko kahá, yih Isráel ke bádsháh Saúl ká
chákar Dáúd nahíṉ hai, jo itne dinoṉ aur itne barasoṉ se mere sáth hai, aur maiṉ
ne jab se ki wuh mujh pás á girá hai áj ke din tak us meṉ kuchh badí nahíṉ páí?
4 Tab Filistí umará us se náḳhush húe; aur unhoṉ ne use kahá, ki Is shaḳhs ko
yaháṉ se pher bhej, ki wuh apní jagah par, jo tú ne use dí hai, phir jáe, aur ham-
áre sáth jang meṉ sharík na ho, tá aisá na ho ki jang ke waqt wuh ham se dushmaní
kare: kyúnki wuh apne sáhib ko apne se kis tarah rází karegá, magar jab ki
hamáre sir káṭe? 5 Kyá yih wuhí Dáúd nahíṉ, jis kí bábat we náchte húe gáte
the, ki Saúl ne to apne hazároṉ máre, aur Dáúd ne apne bahut se das hazár.

6 Tab Akís ne Dáúd ko talab kiyá, aur use kahá, Ḳhudáwand i haí kí
qasam, ki tú rástkár hai, aur terí ámad o shud lashkar meṉ mere sáth merí nazar
meṉ bihtar: ki maiṉ ne jis din se ki tú mujh pás áyá áj ke din tak tujh meṉ kuchh
badí nahíṉ páí, lekin umará tujh se rází nahíṉ. 7 So tú ab murájaat kar, aur
salámat chalá já, táki Filistí umará tujh se náráz na howeṉ. 8 Tab Dáúd ne
Akís ko kahá, ki Merá kyá gunáh aur tú ne us muddat meṉ, ki main tere sáth rahá
áj ke din tak mujh meṉ kaunsá nuqsán páyá ki maiṉ apne ḳhudáwand bádsháh ke
dushmanoṉ se qitál na karúṉ? 9 Tab Akís ne Dáúd ko jawáb diyá, ki Yih mujh
ko málúm hai, aur tú merí nazar meṉ Ḳhudá ke firishte ke mánind achchhá hai:
lekin Filistí umará ne kahá hai, ki Wuh hamáre sáth jang ke liye na jáe. 10 So
ab tú subh sawere apne áqá ke ḳhádimoṉ samet, jo tere sáth yaháṉ áe haiṉ,

uthke failfaur subh kí roshní hote hí chalá já. 11 So Dáúd apne logon samet
subh sawere uthá, táki fajr ko waháñ se chalke Filistíon ke mulk ko phir jáwe:
aur Filistí Yazrael par charhe.

XXX. BÁB.

1 Aur aisá húá ki jab Dáúd aur us ke log tísre din Siqlág men pahunche, to
Amáliqí janúb kí samt se Siqlág par charh áe the, aur unhon ne Siqlág ko lúṭá,
aur ág se phúnk diyá thá; 2 Aur auraton ko, jo waháñ thíñ asír kiyá, par kisí
chhoṭe baṛe ko qatl na kiyá, magar unhen leke chale gaye. 3 So Dáúd aur us ke
log shahr men dákhil húe, aur dekhá, ki shahr jalá paṛá hai; aur un kí jorúán, aur
us ke beṭe aur un kí beṭíán asír ko gaíñ haiñ. 4 Tab Dáúd aur un logon ne, jo us
ke sáth the, áwázen buland kíñ, aur roe, yaháñ tak ki un men táqat rone kí na
rahí. 5 Aur Dáúd kí donon jorúán, Yazraelí Akhinuam aur Abijail bhí jo áge
Karmilí Nabál kí jorú thí, asír ho gaíñ thíñ. 6 Aur Dáúd nipaṭ dilgír thá, kyúnki
log cháhte the, ki us par pattharáo karen; is liye ki un men se harek apne beṭon
aur beṭíon ke liye nipaṭ dilgír thá: par Dáúd ne KHUDÁWAND apne Khudá se
qúwat páí. 7 Aur Dáúd ne Akhimalik ke beṭe Abiwatr káhin ko kahá, Main terí
minnat kartá húñ, ki efod mujh pás le áe. So Abiwatr efod Dáúd pás le áyá. 8 Aur
Dáúd ne KHUDÁWAND se saláh púchhí, aur kahá, ki Main us fauj ká taáqub karún,
ki nahíñ? Main unhen páúngá ki nahíñ? Us ne jawáb men farmáyá, Taáqub kar;
ki tú unhen jald páegá, aur beshakk un se chhuṛá láegá.

9 So Dáúd chha sau jawánon ko apne sáth leke chalá, aur Basúr ke nále tak
áyá, aur báze waháñ par rah gaye. 10 Par Dáúd chár sau jawánon se un ká taáqub
kiye chalá gayá: kyúnki do sau píchhe rah gaye, ki aise thak gaye the, ki Basúr ke
nále pár já na sake. 11 Aur unhon ne maidán men ek Misrí ko páyá; so use
Dáúd pás le áe, aur use roṭí kháne ko dí; so us ne kháí, aur use pání bhí piláyá;
12 Aur unhon ne anjír ke maṭke se kuchh, aur kishmish ke do khoshe use diye: aur
jab wuh khá chuká, to us ke dam men dam áyá; kyúnki us ne tín shábána roz se
na roṭí kháí thí na pání píyá thá. 13 Tab Dáúd ne us se púchhá, Tú kaun hai?
aur tú kaháñ ká hai? Wuh jawán bolá, Main ek Misrí húñ, aur ek Amáliqí ká
gulám húñ; merá áqá mujh ko chhoṛ gayá, ki main tín din se bímár thá. 14 Ham
Karetí ke janúb par aur baní Yihúdáh kí sarhadd, aur Qálib kí janúb par bhí charh
gaye the; aur ham ne Siqlág ko ág se phúnk diyá.

15 Aur Dáúd ne use kahá, Tú mujhe us jamáat tak lejáne saktá hai? Wuh
bolá, Mujh se Khudá kí qasam kháke kah, ki Main tujhe ján se na márúngá, aur
na tujhe tere áqá ke hawále karúngá, to main tujh ko us jamáat tak lejáúngá.
16 So wuh us ko waháñ legayá, aur dekho ki we sab zamín kí satah par phaile húe
the, aur kháte píte aur náchte the, kyúnki unhon ne Filistíon aur Yihúdáh kí sarhadd
se bahut sá mál lúṭá thá. 17 So Dáúd ne pau phatne ke waqt se leke usí din kí
shám tak un ko qatl kiyá: aur un men se ek bhí jánbar na húá, magar chár sau
jawán admí úñṭon par charhke bhág nikle. 18 Aur Dáúd ne sab jo kuchh ki
Amáliqí le gaye the chhuṛá liyá, aur apní donon jorúon ko bhí Dáúd ne chhuṛáyá.
19 Aur un ke chhoṭe baṛe, aur beṭí beṭá, aur mál daulat, jo chhín gaí thí, phir

milí: aur Dáúd ne sab ko pher páyá. 20 Aur Dáúd ne sárí bheṛ bakríán, aur gáe
bail le líe, aur bolá ki yih Dáúd ká mál hai.
21 Aur Dáúd un do sau jawánon pás, jo thakke Dáúd ke sáth já na sake the,
aur Basúr ke nále par rah gaye the, phir áyá: aur we Dáúd ke aur us ke logon ke
istiqbál ko nikle: aur jab Dáúd ne un ke barábar pahunchá, to us ne un se khair o
áfiyat púchhí. 22 Us waqt badzát logon aur sharíon ne jo Dáúd ke sáth gae the,
yih bát kahí, Azbaski ye hamáre sáth na gae, ham un ko us mál men se jo ham ne
páyá hai, hissa na denge, magar yihí ki harek apní jorúon aur beṭá beṭí ko lewe,
aur chalá jáe. 23 So Dáúd bolá, Ai mere bháío, Khudáwand ne ham ko yih sab
kuchh diyá, aur us ne hamen bacháyá, aur jamáat ko, ki jis ne hamen lúṭá thá,
hamáre qábú men kar diyá, so tum aisá na karo. 24 Aur tumhárí yih bát kaun
mánegá? wuh jo qitál men sáth thá, jaisá wuh hissa páegá, waisáhí wuh jo paṛáo
par ṭhahar rahá páegá: donon barábar hissa páenge. 25 So us ne us din se baní
Isráel ke liye yihí qánún aur áín muqarrar kiyá.
26 Aur Dáúd Siqlág men áyá, aur us ne lúṭ ke mál men se baní Yihúdáh ke
buzurgon, aur apne doston ke liye hissa bhejá, aur kahá, ki Dekho Khudáwand
ke dushmanon ke mál men se yih tumhárá hissa hai: 27 Aur unhen bhejá, jo
Baitel men the, aur unhen jo Rámát ul najíb men, aur unhen jo Watír men the,
28 Aur unhen jo Aráir men the, aur unhen jo Sifmot men, aur unhen jo Istamúa
men the, 29 Aur unhen jo Rakhil men the, aur unhen jo Yarahmiel ke shahron
men, aur unhen jo Qainíon ke shahron men, 30 Aur unhen jo Hurmah men the,
aur unhen jo Kurasan men, aur unhen jo Aták men, 31 Aur unhen jo Habrún
men the, aur un sab jagahon men, jahán jahán Dáúd aur us ke log phirá karte the,
bheje.

XXXI. BÁB

1 Aur Filistí jo the so baní Isráel se jang karte the, aur baní Isráel Filistí ke
sámhne se bháge, aur kohistán i Jilbúa men mar gire. 2 Aur Filistíon ne Saúl
aur us ke beṭon ká sakht taáqub kiyá, aur Yúnatan aur Abinadab aur Malkísúa
ko, jo Saúl ke beṭe the, már liyá. 3 Aur Saúl ke muqábil baṛí khúnrezí kí aur
tírandázon ne use hadaf kiyá, aisá ki wuh tírandázon ke háthon se niháyat tang
húá. 4 Tab Saúl ne apne siláhbardár se kahá, Apní talwár khínch, aur mujhe
chhed le, tá na howe, ki ye námakhtún áwen, aur mujhe chhed karen, aur merí
istihzá karen. Par us ke siláhbardár ne qabúl na kiyá, is liye ki wuh niháyat
ḍará: tab Saúl ne talwár lí, aur us par girá. 5 Aur jab ki us ke siláhbardár ne
dekhá, ki Saúl mar gayá, to wuh bhí apní talwár par girá, aur margayá. 6 So
Saúl aur us ke tínon beṭe, aur us ká siláhbardár, aur us ke sab rafíq usí din sab
ke sab mar miṭe. 7 Aur we Isráelí mard, jo us dasht kí dúsrí samt the, aur we jo
Yardan ke pár the, yih dekhke ki baní Isráel bháge, aur Saúl aur us ke beṭe máre
paṛe, bastíán chhoṛke bhág nikle; aur Filistí áe, aur wahán base.
8 Aur dúsre din subh ko jis waqt Filistí áe, táki láshon ko nangá karen, to un-
hon ne Saúl aur us ke tín beṭon ko koh i Jilbúa men paṛá páyá. 9 So unhon ne
us ká sir káṭ liyá, aur us ke hathyár leke Filistíon kí mamlukat men bhejwá diye,
táki un ke butkhánon men aur logon men uskí khushkhabarí pahuncháwen. 10 So

unhon ne us ke hathyároṇ ko Istárát ke ghar meṇ rakhá; aur us kí lásh ko Baiti-
shán kí shahrpanáh par nasb kiyá. 11 Aur jab Yabísíoṇ ne, jo Jiliád meṇ the,
suná, ki Filistíoṇ ne Saúl se yúṇ kiyá, 12 To un meṇ ke sáre bahádur uṭhe, aur
tamám rát chale gaye, aur Baitishán kí shahrpanáh par se us kí lásh uske beṭoṇ
kí lásh samet leke Yabís meṇ phir áe. 13 Aur waháṇ un kí lásheṇ jalá diyáṇ, aur
un kí haḍḍíoṇ ko leke Yabís meṇ un kí ek balút ke tale gáṛ diyá, aur sát din tak
roza rakhá.

SAMUEL KI' DUSRI' KITA'B.

I. BA'B.

1 Aur aisá húá ki Saúl ke mar jáne, aur Dáúd ke Amálíqíoṇ se qitál karke phir-
ne bád, Dáúd Siqlág meṇ do din rahá; 2 Aur tísre din aisá húá, ki ek shaḳhs
Saúl ke lashkar se, pairáhan chák kiye húe, aur sir par ḳhák ḍále húe, áyá, aur
Dáúd ke pás pahunchke zamín par girá aur sijda kiyá. 3 Aur Dáúd ne use kahá,
Tú kaháṇ se átá hai? Wuh bolá, Maiṇ baní Isráel ke lashkar se bach niklá
húṇ. 4 Tab Dáúd ne us se púchhá, Kyá ḳhabar hai? mujh se kahiye. Wuh bolá,
ki Log janggáh se bháge, aur bahut se gir gae, aur mar gae, aur Saúl aur uská beṭá
Yúnatan bhí mar gayá. 5 Tab Dáúd ne us shaḳhs ko, jisne us ko yih ḳhabar dí,
kahá, Tú ne kyúnkar jáná ki Saúl aur Yúnatan mare? 6 Us jawán ne kahá, ki
Maiṇ Jilbúa ke kohistán meṇ ittifáqan wárid húá, aur us dam Saúl apne neze par
takiya kiye húe thá, aur dekho, ki rathoṇ aur sárthíoṇ ne uská saḳht taáqub kiyá.
7 Aur us ne píchhá phirke dekhá, aur mujh par nigáh kí aur mujhe buláyá. 8
Maiṇ bolá, Házir. So us ne mujhe kahá, Tú kaun hai? Maiṇ ne use kahá, Maiṇ ek
Amálíqí húṇ. 9 Phir us ne mujhe kahá, Mere pás khaṛá hoke mujhe qatl kar, ki
maiṇ baṛe azáb meṇ húṇ aur abtak merá dam mujh meṇ hai. 10 Tab maiṇ us pás
khaṛá húá aur use qatl kiyá, kyúnki mujhe yaqín thá, ki ab jo wuh girá to bachegá
nahíṇ; aur maiṇ ne us ke sir ká táj, aur kangan jo us ke bázú par thá liyá, so
maiṇ unheṇ apne ḳhudáwand pás láyá húṇ. 11 Tab Dáúd ne apná girebán pakṛá
aur chák kiyá aur us ke sáre logoṇ ne bhí aisehí kiyá; 12 Aur we roe píṭe aur
unhoṇ ne Saúl aur Yúnatan aur Ḳhuda'wand ke bandoṇ aur Isráel ke gharáne ke
liye, jo talwár se máre paṛe the, shám tak roza ṛakhá. 13 Phir Dáúd ne us shaḳhs
se, jo yih ḳhabar láyá thá, púchhá, Are tú kaháṇ ká hai? Wuh bolá, ki Maiṇ ek
pardesí ká beṭá aur ek Amálíqí húṇ. So Dáúd ne use kahá, Kyá tú Ḳhuda'wand
ke masíh par háth uṭháte húe na ḍará ki Ḳhuda'wand ke masíh ko halák kiyá.
15 Phir Dáúd ne ek jawán ko buláyá aur kahá, Pás ho aur us par hamla kar. So
us ne játe hí aisá háth márá ki wuh mar gayá. 16 Aur Dáúd ne use kahá, Terá
ḳhún terí hí gardan par ho, ki tú hí ne apne munh se áp par gawáhí dí, aur kahá, ki
Maiṇ ne Ḳhuda'wand ke masíh ko ján se márá.

17 Aur Dáúd ne Saúl aur us ke beṭe Yúnatan par yih nauha gáyá. 18 Aur
farmáyá, ki baní Yihúdáh ko reḳhta qaus ká sikhláyá jáwe. Dekh wuh Kitáb ul
Yasír meṇ likhá hai. 19 Wuh gazál, ai Isráel, tere paháṛoṇ par márá paṛá. Háe
bahádur kyúṇ gir gae! Jannat meṇ ḳhabar na do, Asqalún ke bázároṇ meṇ maná-

dí mat karo, na ho ki Filistíon kí beṭíán ḳhush hon, na ho ki námaḳhtúnon kí
laṛkíán shádiyána bajáen. 21 Ai Jilbúa ke paháṛo, tum par os na paṛe, tum par
menh na barse, aur na hadiyon kí khetíán hon, kyúnki wahán bahúduron kí sipar
phenkí gaí, sipar Saúl kí, goyá us par tel na malá gayá thá. 22 Maqtúlon ke ḳhún
se aur baháduron kí charbí se Yúnatan kí kamán kabhí báz na áí, aur Saúl kí saif
ḳhálí na paṛí. 23 Saúl aur Yúnatan apne jíte jí azíz aur latíf the, aur we apní
maut men bhí judá na húe, we uqáb se ziyáda tezpar the aur we sheron se ziyáda
qawí the. 24 Isráel kí beṭío, Saúl par roo, jisne tumhen argwání libás se árásta
kiyá, jisne tumhárí poshák ko zewaron se zínat baḳhshí. 25 Háe we bahádur
qitál men gir gae, ai Yúnatan tú apne únche makánon men kyún márá paṛá? 26
Mujh par tere liye, ai mere bhái Yúnatan, baṛá dukh paṛá, tú merá mahbúb thá,
mujhe terí mahabbat ajíb thí, balki auraton kí mahabbat se bhí ziyáda. 27 Háe
we bahádúr gir gae aur jang ke hathyár nábúd hogae.

II. BAB.

1 Bád us ke aisá húá ki Dáúd ne Ḳhudáwand se púchhá, ki Main Yihúdáh kí
kisí bastí par chaṛh jáún? Ḳhudáwand ne farmáyá, Chaṛh já. Tab Dáúd ne kahá,
Kidhar jáún? 2 Us ne farmáyá, Habrún ko. So Dáúd wahán chaṛh gayá, aur us
kí donon jorúán Yazraelí Aḳhinuam aur Karmilí Nabálí Abijail. 3 Aur us ke log,
jo us ke sáth the, Dáúd har ek shaḳhs ko us ke gharáne samet úpar legayá; so we
Habrún kí bastíon men á base. 4 Tab baní Yihúdáh áe, aur wahán unhon ne
Dáúd par tel malá táki wuh baní Yihúdáh ká sultán ho. Aur logon ne Dáúd ko
kahá, ki Jiliádí Yabísíon ne Saúl ko gáṛá. 5 So Dáúd ne Jiliádí Yabísíon ko
kahlá bhejá, ki Ḳhudáwand tum ko barakat dewe, ki tum ne apne ḳhudáwand
Saúl par mihrbání kí, aur use dafn kiyá. 6 Ab Ḳhudáwand tumháre sáth
rahmat aur sachái amal men láe, aur main bhí tum se us nekí ká badlá karúngá,
kyúnki tum ne yih kám kiyá. 7 So ab tumháre bázú qawí howen, aur mardánagí
karo, ki tumhárá ḳhudáwand Saúl mar gayá, aur baní Yihúdáh ne mujh par tel
malá, aur apná bádshah kiyá. 8 Aur Naiyir ke beṭe Abinaiyir ne, jo Saúl ke
lashkar ká sardár thá, Saúl ke beṭe Insbusat ko liyá, aur use Mahanain men
pahuncháyá; aur use Jiliád aur Asúrí aur Yazrael aur Ifráim aur baní Binyamín
aur sáre baní Isráel ka bádsháh kiyá. 10 Aur Saúl ke us beṭe Insbusat kí umr
chálís baras kí thí jo Isráel ká bádsháh húá, aur us ne do baras bádsháhat kí;
lekin baní Yihúdáh ne Dáúd ki farmánbardárí iḳhtiyár kí. 11 Aur Dáúd ne
Habrún men baní Yihúdáh par sát baras chha mahíne hukúmat kí.

12 Phir Naiyir ke beṭe Abinaiyir ne aur Saúl ke beṭe Insbusat ke ḳhádimon ne
Mahanain se Jibaún par ḳhurúj kiyá. 13 Aur Zarúyáh ká beṭa Yúab Dáúd ke
mulázimon ko leke niklá, aur Jibaún kí jhíl par un kí muláqáten húín, aur donon
baiṭhe, ek to jhíl ke is taraf aur dúsrá us taraf. 14 Tab Abinaiyir ne Yúab ko
kahá, ki Jawánon ko parwánagí díjiye, ki uṭhen aur hamáre sámhne khelen. So
Yúab bolá, Kaho ki uṭhen. 15 Tab we uṭhe, aur Saúl ke beṭe Insbusat kí taraf se
Binyamíní bárah ek jawán, aur Dáúd ke ḳhádim kí taraf se bhí bárah ek jawán
nikle. 16 So un men se ek ek ne ek ek ke muqábil hoke ek dúsre ká sir pakṛá
aur talwár apne muqábil ke pahlú men godí, so we eksáth gir gae. Is liye us jagah

ká nám Halqat ul Súrím rakhá, jo Jibaún men hai. 17 Aur wahán us roz barí
khúnrezí húí; aur Abinaiyir ne baní Isráel samet Dáúd ke khádim se shikast páí.
18 Aur wahán Zarúyáh ke tín bete Yúab aur Abishai aur Asahel házir the, aur
Asahel janglí hiran kí mánind subukpá thá. 19 Us Asahel ne Abinaiyir ká píchhá
kiyá, aur wuh Abinaiyir ká píchhá karne men dahine yá báyen háth na murá.

20 Tab Abinaiyir ne píchhe nazar karke use kahá, Tú hí Asahel hai? Wuh bolá,
Hán. 21 Aur Abinaiyir ne use kahá, Dahiní yá báyín samt ko mur, aur mere mul-
ázimon men se ek ko pakar, aur us ke hathyár lút le. Par Asahel ne na cháhá ki
us ke taáqub se kisí aur taraf mure. 22 Aur Abinaiyir ne Asahel ko phir kahá, ki
Mere taáqúb se báz rah; kis liye main tujhe zamín par márke dál dún, ki main
kyúnkar tere bháí Yúab ko munh dikháúngá? 23 Lekin us ne na cháhá ki kisí
taraf mure; tab Abinaiyir ne búrí kí taraf se us ke níche kí pánchwín paslí men
neza márá, aur wuh us kí paslí par aisá baithá ki pár ho gayá: so wuh wahán girá
aur usí jagah mar gayá. Aur aisá húá ki jo koí us jagah jahán Asahel márá pará
thá, pahunchá thá, to wuhín khará rah játá thá. 24 Tab Yúab aur Abishai
bhí Abinaiyir ke píchhe daur pare, aur jab we koh i Ammah tak, jo dasht i Jibaún
ke raste men Jíha ke muqábil hai, pahunche, to súraj dúbá.

25 Aur baní Binyamín ne jama hoke Abinaiyir kí pairawí kí, aur sab ke sab mil-
ke ek fauj bane, aur ek pahár kí chotí par khare húe. 26 Aur Abinaiyir ne Yúab
ko pukárke kahá, Kyá talwár abad tak khátí rahegí? Kyá tú nahín jántá ki us ká
anjám talkhí hai? Aur kab tak tú logon ko apne bháíon ká píchhá karne se na
rokegá? 27 Tab Yúab ne kahá, Khudá i haí kí qasam agar tú wuh bát na kahtá, to
logon men se harek apne bháí ká píchhá chhorke subh hí se phir gayá hotá. 28 Phir
Yúab ne narsingá phúnká, aur sab log thahar gae, aur baní Isráel ke píchhe na gae
aur qitál bhí na kiyá.

29 Aur Abinaiyir apne logon samet us sárí rát jangal men chalá gayá, aur Yardan
ke pár húá, aur Bitrún se guzar gayá, aur Mahanain men dákhil húá. 30 Aur
Yúab Abinaiyir ke taáqub se báz rahá aur us ne jo sárí fauj ko jama kiyá, to Dáúd
ke mulázimon men se Asahel samet unís ádmíon ko na páyá. 31 Par Dáúd ke
mulázimon ne baní Binyamín men se aur Abinaiyir ke mulázimon men se tín sai
sáth jawán már dále. 32 So unhon ne Asahel kí lásh utháí, aur us ke báp kí qabr
men jo Baitlaham men hai gírí. Aur Yúab apne logon samet tamám rát chalá
gayá, aur pauphatte húe Habrún men dákhil húá.

III. BAB.

1 Garaz Saúl ke aur Dáúd ke gharánon men ek muddat tak jang hotí rahí, par
Dáúd roz ba-roz zor pakartá gayá, aur Saúl ká khándán sust hotá gayá. 2 Aur
Habrún men Dáúd ke bete paidá húe; so us ke pahlauthe bete ká nám, jo Yazraelí
Akhinuam ke pet se thá, Amnún thá. 3 Aur dúsre ká nám, jo Karmilí Nabálí
Abijail ke batn se húá, Kiliab thá: aur tísre ká, jo Jasúr ke bádsháh Talmí kí betí
Máakah ke pet se thá, Abisalúm thá. 4 Aur chauthe ká Adúniyáh bin Hajjít;
aur pánchwán ká Safatiyáh bin Abitall; 5 Aur chhathá Witriám thá, wuh Ijlah
ke pet se paidá húá, jo Dáúd kí jorú thí. Dáúd ke ye sab bete Habrún men
paidá húe.

6 Aur jab Saúl aur Dáúd ke gharánon men qitál hotá rahá, to aisá húá ki
Abinaiyir ne Saúl ke gharáne men zor paidá kiyá. 7 Aur Saúl kí ek laundí thí,
jis ká nám Risfah thá, Aiyah kí betí; so Insbusat ne Abinaiyir ko kahá, Tú kyún
mere báp kí laundí se hambistar hotá hai? 8 So Abinaiyir Insbusat kí bát sunke
bahut gusse húá, aur bolá, Kyá main kutte ká sir hún, ki baní Yihúdáh ká sám-
hná karke áj ke din tak tere báp Saúl ke gharáne par, aur us ke bháíon, aur us ke
doston par mihrbání kartá hún, aur tujhe pakarke Dáúd ke hawále nahín kartá,
so tú áj ek aurat kí bábat mujh par gunáh dhartá hai? 9 So ab jaisá Khudáwand
ne Dáúd se qasam karke wáda kiyá hai, waisá hí agar main na karún; to Khudá-
wand Abinaiyir se aisá hí kare balki us se ziyáda kare, 10 Táki saltanat ko Saúl
ke gharáne se nikál dún, aur Dáúd ke takht ko baní Isráel par aur baní Yihúdáh
par Dán se leke Biarsaba tak sábit karún. 11 Tab wuh Abinaiyir ke khauf se us
ke sámhne phir kuchh jawáb na de saká.

12 Aur Abinaiyir ne us waqt elchí bhejke Dáúd se yih paigám kiyá, ki Mulk
kis ká hai? Tú mere sáth ahd kar, aur dekh, ki merá háth tere sáth hogá, aur
main sáre Isráelíon ko terí taraf mutawajjih kardúngá. 13 So wuh bolá, Bihtar,
main ahd kartá hún, par tujh se ek bát ká tálib hún, aur wuh yih hai, ki tú merá
munh na dekhe siwá is shart ke, ki jis waqt tú merá munh dekhne ko áe, to Saúl kí
betí Maikal ko apne sáth láe. 14 Aur Dáúd ne Saúl ke bete Insbusat ko qásidon kí
márifat kahlá bhejá, ki merí jorú Maikal ko jise main ne Filistíon kí sau khulríán
deke byáhá, mere hawále kar. 15 So Insbusat ne us aurat ko us ke shauhar Lais
ke bete Faltiel se chhinwá mangwáyá. 16 Aur us ká shauhar us aurat ke píchhe
píchhe Bakhúrím tak rotá chalá gayá: tab Abinaiyir ne use kahá, Chal, phir já.
So wuh phir gaya. 17 Aur Abinaiyir ne ikhtilát se Isráelí buzurgon se kahá,
Tum to peshtar hí cháhte the, ki Dáúd ko apná bádsháh karo; 18 Pas ab amal
men láo, kyúnki Khudáwand ne Dáúd ke haqq men farmáyá hai, ki Main apne
bande Dáúd kí márifat se apne Isráelí bandon ko Filistíon ke aur un ke sab dush-
manon ke háth se naját bakhshúngá. 19 Aur Abinaiyir ne Binyamíníon ke kánon
men bhí bát dalí; aur phir Abinaiyir Habrún ko chalá, táki sab jo kuchh ki
Israelíon aur sab Binyamíníon kí nazar men achchhá thá, so Dáúd se kahe. 20 So
Abinaiyir Habrún men Dáúd pás áyá, aur bís jawán us ke sáth the; so Dáúd
ne Abinaiyir kí, aur un logon kí jo us ke sáth the, ziyáfat kí. 21 Aur Abinaiyir
ne Dáúd se kahá, Ab main uthke jáúngá; aur sáre baní Isráel ko apne khudáwand
bádsháh ke liye faráham karúngá, táki we tujh se ahd karen, aur tú apne khátir
khwáh un par saltanat kare. So Dáúd ne Abinaiyir ko rawána kiyá, aur wuh
salámat chalá gayá.

22 Aur dekho ki us waqt Dáúd ke log aur Yúab lashkar se lút ká bahut sá
mál, apne sáth leke, áyá, aur us waqt Abinaiyir Habrún men Dáúd pás na thá,
kyúnki us ne use rawána kiyá thá, aur wuh salámat chalá gayá thá. 23 Aur jab
Yúab aur lashkar ke log jo us ke sáth the pahunche, to unhon ne Yúab se kahá,
ki Naiyir ká betá Abinaiyir bádsháh pás áyá thá, aur us ne phir bhejá, aur wuh
salámat chalá gayá. 24 So Yúab bádsháh pás gayá, aur bolá, Yih tú ne kyá kiyá?
Abinaiyir jo tujh pás áyá, to tú ne use kyún chhor diyá ki wuh chal niklá? 25 Tú
jántá hai, ki Naiyir ká betá Abinaiyir tujh pás áyá thá, ki tujh se dagá kare, aur
terí ámad o shud daryáft kare, aur sab jo kuchh ki tú kartá hai pahcháne. 26 Aur

phir Yúab ne Dáúd pás se nikalke Abinaiyir ke píchhe qásid dauṛáe, aur we us ko
Hasírah ke kúe se pher láe, aur yih Dáúd ko málúm na thá. 27 So Abinaiyir ko
Habrún meṉ pher láyá, aur Yúab ne use darwáze ke kone meṉ ek kináre kiyá,
táki use áhista bát kare, aur waháṉ us kí pánchwíṉ paslí meṉ márá; so wuh us ke
bháí Asahel ke qisás meṉ qatl húá. 28 Aur bád us ke Dáúd ne suná, so wuh
bolá, ki Maiṉ apní saltanat samet Ḳhudáwand ke áge Naiyir ke beṭe Abinaiyir
ke ḳhún se mubarrá húṉ. 29 Balki Yúab ke sir aur us ke báp ke gharáne par hai, so
Yúab ke gharáne meṉ ek bhí aisá na ho, jo bawásírí, aur koṛhí, aur lakṛí pakaṛke
na chale, aur teg se márá na jáe, aur bemaásh na howe. 30 So Yúab aur us ke
bháí Abishai ne Abinaiyir ko már liyá, kyúnki us ne un ke bháí Asahel ko Jibaún
ke bích ran meṉ qatl kiyá thá. 31 Aur Dáúd ne Yúab ko aur us ke sáre ham-
ráhíoṉ ko farmáyá, ki Apne kapṛe pháṛo, aur ṭáṭ pahino, aur Abinaiyir par roo.
Aur Dáúd bádsháh áp janáze ke píchhe píchhe chalá. 32 Aur unhoṉ ne Abinaiyir ko
Habrún meṉ gáṛá, aur bádsháh ne apní áwáz buland kí, aur Abinaiyir ke gor par
royá, aur sab log bhí roe. 33 Aur bádsháh ne Abinaiyir par yúṉ nauha kiyá aur
kahá, Abinaiyir kyá tú jáhil kí mánind mará? 34 Tere háth bandhe na the; tere
pánoṉ meṉ paikaṛíáṉ nahíṉ paṛíṉ thíṉ: balki tú yúṉ mará jis tarah koí sharír ke
farzandoṉ ke háth meṉ giriftár hoe. Tab us par sab ke sab do bára roe. 35 Aur
jis waqt sab log waháṉ se áe, aur cháhá ki Dáúd ko kuchh khiláweṉ, aur hanoz
din báqí thá, to Dáúd ne qasam kháí aur kahá, Agar maiṉ áftáb ke gurúb hone
se peshtar roṭí kháúṉ yá kuchh chakhúṉ, to Ḳhudá mujh se aisá hí kare, balki us
se ziyáda kare. 36 Aur sab log mutawajjih húe, aur ḳhush húe, is liye ki jo kuchh
bádsháh ne kiyá so sab kí ḳhushnúdí ká báis húá. 37 Aur sab logoṉ ne aur sab
Isráelíoṉ ne us din yaqín kiyá ki Naiyir ká beṭá Abinaiyir bádsháh kí marzí se
márá nahíṉ gayá. 38 Aur bádsháh ne apne logoṉ ko farmáyá, Kyá tum nahíṉ
jánte ho ki áj ke din ek shahzáda aur ek bahut baṛá shaḳhs Isráel meṉ se gir gayá?
39 Aur maiṉ áj ke din zaíf húṉ, aur mamsúh bádsháh húṉ, aur ye log, yáne baní
Zarúyáh, mujh se bahut qawí haiṉ; so Ḳhudáwand badkár ko us kí badí ke
mutábiq sazá degá.

IV. BAB.

1. Aur Saúl ke beṭe ne jo suná, ki Abinaiyir Habrún meṉ mar gayá, to us ke
háth ká zor játá rahá, aur sáre baní Isráel ghabráe. 2 Aur Saúl ke beṭe kí faujoṉ
ke do sardár the, ek to Baanah aur dusrá Raikáb; ye donoṉ baní Binyamín meṉ
Biarátí Rummán ke beṭe the; ki Biarát bhí Binyamíníoṉ meṉ giná játá thá;
3 Aur Biarátí Jannataimah ko bhág gae the: chunánchi áj ke din tak we wuṉhíṉ
rahte haiṉ.

4. Aur Saúl ke beṭe Yúnatan ká ek langṛá beṭá thá, so wuh jab ki Saúl aur
Yúnatan kí ḳhabar Yazrael se pahunchí, to pánch baras ká thá, so us kí anní
use leke bhág gai thí, aur us ne jo bhágne meṉ shitábí ki, to aisá húá ki wuh gir
paṛá, aur langṛá ho gayá; aur us ká nám Mifíbusat thá.

5 Aur Rummán ke beṭe Biarátí Raikáb aur Baanah áe, aur din chaṛhte waqt
Insbusat ke ghar meṉ dáḳhil húe, aur wuh do pahar apne bistar par leṭá thá. 6 So
unhoṉ ne ghar ke andar chhupke se ghuske gehúṉ lene ke baháne se us kí pánchwíṉ

paslí men márá; aur Raikáb apne bháí Baanah samet bhág gayá. 7 So we ghar
men ghuse, aur wuh apne khwábgáh ke makán men bistar par sotá thá; so unhon
ne use márá, aur qatl kiyá, aur us ká sir káṭá, aur sir le liyá, aur tamám rát jangal
kí ráh bháge chale gae. 8 Aur Insbusat ká sir Habrún men Dáúd pás láe, aur
bádsháh ko kahá, ki Yih Saúl ke beṭe tere dushman Insbusat ká sir hai, jo terí ján
ká tálib thá; so KHUDÁWAND ne áj ke din mere khudáwand bádsháh ká intiqám
Saúl aur us kí nasl se liyá. 9 Tab Dáúd ne Raikáb aur us ke bháí Baanah ko jo
Biarátí Rummán ke beṭe the, jawáb diyá, aur unhen kahá, ki KHUDÁWAND zinda
hai jis ne merí rúh ko harek gam se naját dí: 10 Jab kisí ne mujh ko kahá, ki Dekh
Saul mar gayá aur samjhá ki mujh ko basharat detá hai, to main ne use pakṛá
aur Siqlag men qatl kiyá, yih main ne use us ke muzhda láne kí jazá dí; 11 Pas
jab tum shaṛíron ne ek rástkár insán ko us ke ghar men ghuske, us ke bistar par
qatl kiyá ho, to kyá main ab us ká intiqám tum se na lúngá, aur tumhen zamín par
se nábúd na karúngá? 12 Tab Dáúd ne apne jawánon ko hukm kiyá, ki unhen
qatl karen, aur un ke háth aur páon káṭ ḍálen, aur unhen Habrún kí báolí par
laṭkáwen. Aur Insbusat ke sir ko unhon ne leke Habrún ke bích Abinaiyir kí
qabr men gáṛ diyá.

V. BÁB.

1 Bád us ke baní Isráel ke sáre firqe Habrún men Dáúd pás áe, aur use kahá,
Dekh, ham terí haḍḍí aur tere gosht hain. 2 Aur sábiq zamáne men bhí jab ki
Saúl hamárá bádsháh thá, to tú hí nikálne baiṭháne men Isráelíon ká rahbar thá,
aur KHUDÁWAND ne tujhe farmáyá hai, ki Tú mere Isráelí bandon ko charáegá, aur
tú Isráelíon ká sardár hogá. 3 Garaz Isráelí sáre buzurg Habrún men bádsháh pás
áe; aur Dáúd bádsháh ne Habrún men un ke sáth KHUDÁWAND ke huzúr ahd kiyá;
aur unhon ne Dáúd ke sir par tel malá, táki wuh Isráelíon ká bádsháh ho. 4 Aur
Dáúd jis waqt ki saltanat karne lagá us waqt tís baras ká thá, aur us ne chálís
baras saltanat kí. 5 Us ne Habrún men sát baras chha mahíne baní Yihúdáh par
saltanat kí aur Yirúshálam men sáre baní Isráel aur baní Yihudáh par taintís baras.
6 Bád us ke bádsháh apne logon samet Yirúshálam ko Yabúsíon ke pás, jo us
zamín men baste the, gayá; unhon ne Dáúd ko kahá, Jab tak ki tú andhon aur
langron ko na máregá yahán na áne páegá. 7 Aur unhon ne gumán kiyá, ki Dáúd
yahán na á sakegá, lekin Dáúd ne Saihún kí gaṛhí pakaṛí, aur wuhí Dáúd ká
shahr húá. 8 Aur Dáúd ne us din kahá, ki Jo koí par nále tak pahunche, aur
Yabúsíon aur langron aur andhon ko jo Dáúd ke jání dushman hain máre, to wuhí
lashkar ká sardár hogá. Isí liye yih masal kahte hain, ki Andhe aur langṛe ghar
men dákhil na howen. 9 Aur Dáúd gaṛhí men rahá, aur us ne us ká nám Dáúd
ká shahr rakhá; aur Dáúd ne Milá ke girdágird aur us ke andar ghar banáe. 10
Aur Dáúd rafta taraqqí kartá gayá, aur KHUDÁWAND lashkaron ká Khudá us ke
sáth thá. 11 Tab Súr ke bádsháh Hirám ne saro kí lakṛí, aur baṛhaí, aur
sangtarás elchíon ke sáth Dáúd pás bhejwáe, aur unhon ne Dáúd ke liye mahall
banáyá. 12 Aur Dáúd ko yaqín húá ki KHUDÁWAND ne mujhe baní Isráel ká
bádsháh kiyá aur merí saltanat ko baní Isráel kí khátir rafí kiyá.
13 So Dáúd ne Habrún se áke Yirúshálam men aur chhokríán aur jorúán kiyán;

aur Dáúd ke aur beṭá beṭí paidá húe. 14 Aur us ke un beṭoṉ ke nám jo Yirúshálam
meṉ paidá húe, ye the: 15 Samúa, aur Saubáb, aur Nátan, aur Sulmán, aur Ibhár
aur Ilísúa, 16 Aur Nafaj, aur Wafia, aur Ilisama aur Ilwada aur Ilifalat. 17 Aur
jab Filistíoṉ ne suná, ki unhoṉ ne Dáúd ko masíh karke baní Isráel ká bádsháh
kiyá, to sáre Filistí Dáúd kí talásh meṉ chaṛh áe, aur Dáúd ko ḳhabar húí, so wuh
gaṛhí meṉ utará. 18 Aur Filistí áe, aur Rifáim ke nisheb meṉ phail paṛe. 19 Tab
Dáúd ne Ḳhudáwand se mashwarat púchhí, aur kahí, ki Maiṉ Filistíoṉ par chaṛh
jáúṉ, tú un ko mere qábú meṉ kar degá ki nahíṉ? Ḳhudáwand ne Dáúd ko far-
máyá, Chaṛh já, ki maiṉ beshakk Filistíoṉ ko tere háth meṉ kar dúngá. 20 So
Dáúd Bál-Farsín meṉ áyá, aur waháṉ us ne unheṉ márá aur bolá, ki Ḳhudáwand
ne mere dushmanoṉ meṉ páníoṉ ke rakhne kí mánind mere sámhne raḳhna ḍálá.
21 Isí liye us ne us makám ká nám Bál-Farsín rakhá. Aur unhoṉ ne apne butoṉ
ko waháṉ hí chhoṛá: so Dáúd aur us ke logoṉ ne unheṉ jalá diyá. 22 Aur Filistí
phir chaṛhe, aur Rifáim ke nisheb meṉ phail paṛe. 23 So Dáúd ne Ḳhudáwand se
phir saláh púchhí. So us ne kahá, Tú chaṛh mat já, par pichhárí se unheṉ gher le,
aur tút ke daraḳhtoṉ ke muqábil hoke, un par hamla kar. 24 Aur jis waqt ki tú
tút ke daraḳhtoṉ kí phúngíoṉ se chalne kí sí áwáz sune, tab harakat kar, ki us
waqt Ḳhudáwand tere áge áge jáke Filistíoṉ ke lashkar ko qatl karegá. 25 Aur
Dáúd ne, jaisá ki Ḳhudáwand ne use farmáyá thá, kiyá; aur Filistíoṉ ko Jiba se
leke Jazar ke madḳhal tak qatl kiyá.

VI. BÁB.

1 Phir Dáúd ne baní Isráel meṉ se tís hazár intiḳhábí jawán jama kíe. 2 Aur
Dáúd apne sáre logoṉ ko leke Bál i Yihúdáh se chalá, táki Ḳhudá ke sandúq ko
ki jis ke pás lashkaroṉ ke Ḳhudáwand ká nám liyá játá hai, jo do karúbíoṉ ke
bích meṉ dhará thá, waháṉ se chaṛhá láe. 3 So unhoṉ ne Ḳhudá ke sandúq ko
naí gáṛí par rakhá, aur use Abinadab ke ghar se jo Jiba meṉ thá nikál láe, aur us
naí gáṛí ko Abinadab ke beṭoṉ ne, jo Uzzah aur Aḳhiyá the, hánká. 4 Aur we
donoṉ báham húe, aur Abinadab ke ghar se, jo Jiba meṉ thá, Ḳhudá ke sandúq
ke sáth us ko nikál láe; par Aḳhiyá sandúq ke áge áge chalá. 5 Aur Dáúd aur baní
Isráel ke sáre firqe sanaubar kí lakṛí ke sab tarah ke sáz, jaise ki barbat, aur
sárangíáṉ, aur table, aur tambúre, aur jhánj leke, Ḳhudáwand ke áge áge bajáte
chale. 6 Aur jab we Nakún ke khalíhán par pahunche, to Uzzah ne háth baṛháke
Ḳhudá ke sandúq ko pakaṛke thám liyá, is liye ki bailoṉ ne use hiláyá thá. 7 Tab
Ḳhudáwand ká gussa Uzzah par bhaṛká, aur Ḳhudá ne use us kí ḳhatá ke sabab
márá, aur wuh Ḳhudá ke sandúq ke nazdík mar gayá. 8 Aur Dáúd is sabab se ki
Ḳhudáwand ne Uzzah ke sabab se raḳhna ḍálá nákhush húá, aur us ne us jagah
ká nám Fars-Uzzah rakhá, jo áj ke din tak hai. 9 Aur Dáúd us din Ḳhudáwand
se ḍará, aur bolá, ki Ḳhudáwand ká sandúq mujh pás kyúnkar dáḳhil hogá?
10 Aur Dáúd ne na chahá ki Ḳhudáwand ke sandúq ko apne shahr meṉ lejáke
apne pás rakhe; so Dáúd use Jannatí Ábid-Adúm ke ghar le gayá. 11 Aur
Ḳhudáwand ká sandúq Jannatí Ábid-Adúm ke ghar meṉ tín mahíne tak rahá, aur
Ḳhudáwand ne Ábid-Adúm ko, aur us ke sáre gharáne ko barakat dí. 12 Aur
yih ḳhabar Dáúd bádsháh ko pahunchí, ki Ḳhudáwand ne Ábid-Adúm ko, aur us

kí harek chíz ko, Ḳhudá ke sandúq ke liye, mubárak kiyá: tab Dáúd gayá, aur
Ḳhudá ke sandúq ko Ábid-Adúm ke ghar se apne shahr meṉ ḳhúshí se chaṛhá
láyá. 13 Aur jab Ḳhudáwand ke sandúq ke uṭhánewále chha qadam chale, to
Dáúd ne bail aur moṭí gáeṉ zabh kíṉ. 14 Aur Dáúd Ḳhudáwand ke áge, katán
ká efod pahinke, apne sáre bal se náchte náchte chalá. 15 Aur Dáúd aur baní
Isráel ke sáre gharáne Ḳhudáwand ke sandúq ko gáte aur narsinge bajáte le áe;
aur jab ki Ḳhudáwand ká sandúq Dáúd ke shahr meṉ dákhil húá, to Saúl kí beṭí
Maikal ne khiṛkí se nigáh kí, aur dekhá, ki Dáúd bádsháh Ḳhudáwand ke áge
uchhaltá aur náchtá hai, so us ne apne dil meṉ use haqír jáná.

17 Aur we Ḳhudáwand ke sandúq ko andar láe, aur use us ke maqám par us
ḳhaime ke darmiyán jo Dáúd ne us ke liye khaṛá kiyá thá, rakh diyá; aur Dáúd
ne chaṛháwoṉ aur salámíoṉ ko Ḳhudáwand ke áge chaṛháyá. 18 Aur jab Dáúd
charháwoṉ aur salámíoṉ ko chaṛhá chuká, to us ne jamáat ke liye faujoṉ ke Ḳhudá-
wand ká nám leke barakat cháhí. 19 Aur us ne guroh ke sab logoṉ ko zan o
mard miláke harek ko ek ek roṭí, aur ek ek boṭí aur ek ek jám wain diyá. So
sab log harek apne apne ghar ko rawána húá. 20 Tab Dáúd phirá, táki apne
gharáne ke liye barakat cháhe. Us waqt Saúl kí beṭí Maikal Dáúd ke istiqbál ko
niklí, aur bolí, ki Isráelíoṉ ká bádsháh áj ke din kyá hí baná ṭhaná thá, jis ne ki
áj ke din apne mulázimoṉ kí laundíoṉ kí ánkhoṉ meṉ apne taíṉ nangá kiyá, jaise
ki bewaqúf áp ko dikhátá hai. 21 So Dáúd ne Maikal ko kahá, Yih Ḳhudá-
wand ke áge thá, jis ne mujhe tere báp par aur us ke sáre gharáne par sharaf diyá,
aur apne bandoṉ Isráelíoṉ ká hákim kiyá; so maiṉ Ḳhudáwand ke áge náchúngá.
22 Balki maiṉ us se ziyáda zalíl banúngá, aur áp ko apní nazar meṉ sifla banáúngá,
aur jin laundíoṉ ká zikr ki tú ne kiyá uṉ ke áge maiṉ izzatwálá hoúngá. 23 So
Saúl kí beṭí Maikal marte dam tak beaulád rahí.

VII. BÁB.

1 Aur aisá húá ki jab ki bádsháh ghar meṉ baiṭhá thá aur Ḳhudáwand ne use
us ke sáre dushmanoṉ se harek taraf se árám bakhshá; 2 To bádsháh ne Nátan
nabí ko kahá, Dekhiye ki maiṉ saro kí lakṛíoṉ ke ghar meṉ rahtá húṉ, aur Ḳhudá ká
sandúq ḳhaimoṉ meṉ rahtá hai. 3 Nátan ne bádsháh ko kahá, Já sab jo kuchh
ki tere dil meṉ hai kar, ki Ḳhudáwand tere sáth hai. 4 Aur usí rát aisá húá ki,
Ḳhudáwand ká kalám Nátan ko pahunchá, ki Já aur mere bande Dáúd se kah,
Ḳhudáwand yúṉ farmátá hai, ki Kyá tú mere liye ek ghar banáyá cháhtá hai ki
maiṉ us meṉ rahúṉ? 6 So maiṉ jab se ki baní Isráel ko Misr se nikál láyá áj ke
din tak kisí ghar meṉ nahíṉ rahá, balki ḳhaime meṉ yá maskan meṉ phirtá rahá.
7 Aur jaháṉ jaháṉ maiṉ sáre Isráelíoṉ ke sáth phirtá rahá, to kyá maiṉ ne kahíṉ
kisí Isráelí firqe ko, jise maiṉ ne hukm kiyá ki mere Isráelí guroh ko charáwe
kahá hai, ki Tum mere liye saro ká ghar kyúṉ nahíṉ banáte? 8 So ab tú mere
bande Dáúd se kah, ki Lashkaroṉ ká Ḳhudáwand yúṉ farmátá hai, ki maiṉ ne
tujhe bheṛsále meṉ se jaháṉ tú bheṛeṉ charátá thá, uṭháke apne Isráelí guroh ká
hákim kiyá; 9 Aur maiṉ jaháṉ jaháṉ tú gayá tere sáth rahá, aur tere sáre dush-
manoṉ ko tere sámhne márá, aur maiṉ ne un logoṉ ke mánind ki jin ká nám dunyá
meṉ baṛá hai terá nám baṛá kiyá. 10 Ab maiṉ apne Isráelí guroh ke liye ek

makán muqarrar karúngá aur wahán unhen ábád karúngá, táki we apne khåss
makánon men basen, aur phir bechain na hon, aur sharír log áge kí tarah, 11 Aur
us din kí tarah ki jis din se main ne qázíon ko muqarrar kiyá, ki mere Isráelí guroh
par hákim hon, aur tujh ko tere sáre dushmanon se árám diyá, un ko phir dukh
na denge; so Khuda'wand ne farmáyá hai, ki Main tere liye ghar bhí banáúngá.
12 Aur jab ki tere din púre honge, aur tú apne bápdádon ke sáth so rahegá, to
main tere bád tere tukhm ko, jo terí sulb se hogá, barpá karúngá, aur us kí saltanat
kí bandobast karúngá. 13 Aur wuh mere nám ká ek ghar banáwegá, aur main us
kí saltanat ká takht abad tak qáím karúngá. 14 Aur main us ká báp hoúngá, aur
wuh merá betá hogá, so agar wuh koí khatá karegá, to main use ádmíon ke kore
aur baní A'dam ke táziyánon se sazá dúngá; 15 Par main apní rahmat ko us se
judá na karúngá, jis tarah ki Saúl se, jise main ne tere áge se dafa kiyá, judá kí.
16 Balki terá ghar aur terí saltanat hamesha tak tere áge aman men rahegí, aur
terá takht hamesha tak sábit hogá. 17 So Nátan ne in sárí báton aur is sáre khwáb
ke mutábiq bekamokást Dáúd se kahá.

18 Tab Dáúd bádsháh andar gayá aur Khuda'wand ke áge baithá aur bolá, ki
Ai málik Khuda'wand, main kaun hún aur merá ghar kyá hai, ki tú ne merá kám
yáhan tak pahuncháyá? 19 Aur yih, ai málik Khuda'wand, hanoz terí nazar
men haqír chíz hai, so tú ne apne bande ke ghar ke haqq men bhí farmáyá, ki
bahut muddat tak báqí rahegá, aur, ai málik Khudawand, kyá ádmí ká dastúr
hai? 20 Aur Dáúd kí kyá majál jo tujh se aur kuchh kahe? ki tú, ai málik
Khuda'wand, apne bande ko jántá hai. 21 Ki tú ne apne sukhan ke liye apne
khátirkhwáh yih sab bare kám kiye táki tú apne bande ko ágáh kare. 22 So tú, ai
Khuda'wand Khudá, jalíl hai, is liye ki koí terá misl nahín, aur tere siwá koí
Khudá nahín, jaisá ki ham ne apne kánon se suná hai. 23 Aur dunyá men Isráelí
guroh ke mánind kaunsí guroh hai, ki jis ke bacháne ko Khudá áp gayá, táki use
apní jamáat banáe, aur apná nám buland kare, aur táki tú apní barí qudraten aur
muajize apní is guroh ke áge ki jise tú ne Misr kí guroh se aur us ke mábúdon se
naját bakhshí, apní zamín par záhir kare? 24 Kyúnki tú ne apne liye apní guroh
baní Isráel ko muqarrar kiyá, táki we abad tak terí guroh hon, aur tú áp, ai
Khuda'wand, un ká Khudá húá. 25 Aur ab tú, ai Khuda'wand Khudá, us
bát ko jo tú ne apne bande ke haqq men aur us ke gharáne ke haqq men farmáí,
abad tak qáim rakh, aur jaisá tú ne farmáyá aisá hí kar; 26 Táki terá nám abad tak
is kalám se buland ho, ki lashkaron ká Khuda'wand Isráel ká Khudá tú hai; aur
tere bande Dáúd ká ghar tere huzúr sábit ho. 27 Kyúnki tú ne, ai lashkaron ke
Khuda'wand Isráel ke Khudá apne bande ke kán khole aur farmáyá, ki Main tere
liye ghar banáúngá, so tere bande ne apne dil men yih muqarrar kiyá, ki tere áge
yih munáját kare. 28 Aur ab ai málik Khuda'wand, tú Khudá hai, aur terí
báten sachí hain, aur tú ne apne bande se us nekí ká wáda kiyá hai. 29 So ab
mihrbání se apne bande ke ghar ko mubárak kar, táki wuh tere huzúr páedár
rahe, ki tú hí ne, ai málik Khuda'wand, farmáyá hai, aur aisá hí terí barkaton se
tere bande ká ghar abad tak mámúr rahe.

VIII. BÁB.

1 Bád us ke Dáúd ne Filistíoṉ ko márá aur unheṉ maglúb kiyá, aur Dáúd ne
dár ul saltanat ke lagám ko un ke ikhtiyár se nikál liyá. 2 Aur us ne Moab ko
márá, aur Moabíoṉ ko zamín par liṭáke ek rassí se nápá, aur un meṉ se bahutoṉ
ko duhrí rassí se nápke halák kiyá, aur púrí rassí se nápke kitnoṉ kí ján bakhshí
kí; so Moabí Dáúd ke gulám húe, aur hadiye láe. 3 Aur Dáúd ne Súbah ke
bádsháh Rahúb ke beṭe Hadadazar ko bhí, jab ki wuh nahr i Furát par qabze karne
gayá, már liyá. 4 Aur Dáúd ne un meṉ se ek hazár sát sau sawár, aur bís hazár
piyáde asír kar líe, aur sab ghoṛoṉ kí kúncheṉ máríṉ, par sau ghoṛe chhoṛ díe.
5 Aur jab ki Dimishq ke Arámí Súbah ke bádsháh Hadadazar kí kumak ko áe, to
Dáúd ne un ke báís hazár log qatl kíe. 6 Aur Dáúd ne Dimishqí Arámíoṉ par
chaukíáṉ biṭhláíṉ; so Arámí bhí Dáúd ke gulám húe, aur hadiye láe, aur Dáúd
jaháṉ kahíṉ gayá, waháṉ KHUDÁWAND us ká nigahbán thá. 7 Aur Dáúd Hadadazar
ke mulázimoṉ kí sonahlí ḍháleṉ chhínke Yirúshálam meṉ le áyá; 8 aur Bath aur
Bairútí se jo Hadadazar ke shahr meṉ the bahut sá támbá le áyá. 9 Aur jab ki
Hamát ke bádsháh Tugí ne suná ki Dáúd ne Hadadazar ká sárá lashkar márá, 10
To Tugí ne apne beṭe Yúrám ko Dáúd bádsháh pás bhejá ki use salám kahe aur
mubárakbád de, is liye ki us ne jang karke Hadadazar par fath páí, aur use már
liyá; aur yih is liye thá ki Hadadazar Tugí se laṛá kartá thá. 11 So Yúrám
rúpe ke aur sone ke aur támbe ke zurúf apne sáth layá. 12 Aur Dáúd bádsháh
ne un ko, us rúpe aur sone samet jo us ne sab gurohoṉ, yáne Arámíoṉ aur Moabíoṉ
aur baní Amnún aur Filistíoṉ aur Amáliqíoṉ aur Súbah ke bádsháh Rahúb ke beṭe
Hadadazar se lúṭke le liyá thá, KHUDÁWAND kí nazr kiyá. 13 Aur Dáúd ne
aṭhárah hazár Arámí ádmí namak ke nasheb meṉ márke murájaat kí, aur baṛá nám
nikálá. 14 Aur us ne Adúm meṉ chaukíáṉ muqarrar kíṉ, aur us ne sáre Adúm meṉ
chaukíáṉ biṭhláíṉ, aur sáre Adúmí bhí Dáúd ke gulám húe; aur Dáúd jaháṉ kahíṉ
gayá waháṉ KHUDÁWAND us ká nigahbán rahá. 15 Aur Dáúd sáre baní Isráel
ká bádsháh húá, aur Dáúd apní sárí raiyat se adl aur insáf kartá thá. 16 Aur
Zarúyáh ká beṭá Yúab lashkar ká sardár thá; aur Akhilúd ká beṭá Yúsafat us ká
mutasaddí thá. 17 Aur Akhitúb ká beṭá Sadúq, aur Abiwatr ká beṭá Akhimalik
us ke káhin the; aur Shiráyáh munshí thá; 18 Aur Yahuwada ká beṭá Bináyáh
Karetíoṉ aur Faletíoṉ ká sardár thá; aur Dáúd ke beṭe umará the.

IX. BÁB.

1 Phir Dáúd ne kahá, Hanoz Saúl ke gharáne meṉ se koí báqí hai ki maiṉ us
par Yúnatan ke liye mihrbání karúṉ? 2 Aur Saúl ke gharáne ká ek khádim Síbá
nám thá. So Dáúd ne use bulwáke us se púchhá, ki Tú Síbá hai? Wuh bolá,
Maiṉ terá gulám húṉ. 3 Tab bádsháh ne púchhá, ki Saúl kí nasl meṉ se koí bhí
hai, táki maiṉ us se Khudá kí mihr ká kám karúṉ? Síbá ne bádsháh se kahá,
Hanoz Yúnatan ká ek langṛá beṭá hai. 4 Tab bádsháh ne us se púchhá, Wuh
kaháṉ hai? Síbá ne bádsháh ko kahá, ki Dekh Ládibár Ammiel ke beṭe Makír ke
ghar meṉ hai. 5 So Dáúd bádsháh ne log bheje, aur Ammiel ke beṭe Makír ke
ghar se, jo Ládibár meṉ hai, use mangwá liyá. 6 Aur jab Saúl ke beṭe Yúnatan ká

beṭá Mifíbusat Dáúd pás pahunchá, to us ne aundhá girke sijda kiyá: tab Dáúd
ne kahá, Mifíbusat. Us ne jawáb diyá, Terá gulám házir hai. 7 So Dáúd ne use
kahá, ḍar mat, ki maiṉ tere báp Yúnatan ke liye tujh se nekí karúngá, aur tere báp
Saúl kí sarzamín tujhe pher dúngá, aur mere dastár-ḳhwán par hamesha khána
kháegá. 8 So Mifíbusat ne sijda kiyá, aur bolá, ki Terá gulám aisá kyá hai, ki
tú mujhse mare húe kutte par nigáh kartá hai?

9 Tab bádsháh ne Saúl ke gulám Síbá ko buláyá aur use kahá, ki Maiṉ ne sab
jo kuchh ki Saúl ká aur us ke gharáne ká thá, tere áqá ke beṭe ko baḳhsh diyá.
10 So tú apne beṭoṉ aur chákaroṉ samet us ke liye zamín jot aur galla le á, ki tere
áqá ke kháne ko rahe; par Mifíbusat jo tere sáhib ká beṭá hai, mere dastár-ḳhwán
par hamesha khána kháegá. 11 Aur us Síbá ke pandrah beṭe aur bís chákar the.
Aur Síbá ne bádsháh se kahá, Sab jo kuchh ki mere ḳhudáwand bádsháh ne
apne gulám ko farmáyá, so yih gulám wuh karegá, par Mifíbusat ke haqq meṉ
bádsháh ne farmáyá, ki Wuh mere dastár-khwán par shahzádoṉ ke mánind khána
kháegá. 12 Aur Mifíbusat ká ek chhoṭá beṭa thá, ki jis ká nám Maiká thá; aur
báqí jitne ki Síbá ke ghar meṉ rahte the, Mifíbusat ke gulám the. 13 So Mifíbu-
sat Yirúshálam meṉ rahá, ki wuh hamesha bádsháh ke dastár-ḳhwán par khána
khátá thá, aur donoṉ páoṉ se langṛá thá.

X. BÁB.

1 Bád us ke aisá húá, ki baní Ammún ká bádsháh mar gayá aur us ká beṭá
Hanún us ká jánishín húá. 2 Tab Dáúd ne kahá, ki Maiṉ Nihás ke beṭe Hanún
se nekí karúngá, jaise ki us ke báp ne mujh se nekí kí: so Dáúd ne apne ḳhádim
bheje, táki us se us ke báp kí mátampursí kareṉ. Chunánchi Dáúd ke ḳhádim
baní Ammún kí sarhadd meṉ pahunche, 3 Aur baní Ammún ke sardároṉ ne apne
ḳhudáwand Hanún ko kahá, Tujh ko kyá yih gumán hai, ki Dáúd tere báp kí
ḳhátir kartá hai, ki us ne mátampursí ke liye tujh pás log bheje haiṉ? Kyá Dáúd
ne apne ḳhádim tere pás is liye nahíṉ bheje haiṉ, ki shahr kí jásúsí aur taftísh kareṉ,
táki shahr ko gárat kareṉ? 4 Tab Hanún ne Dáúd ke ḳhádimoṉ ko pakṛá, aur
harek kí ádhí dáṛhí munḍwáí, aur un kí poshák un ke sufroṉ ke bíchoṉ bích tak
pháṛí, aur unheṉ pher bhejá. 5 So Dáúd ko ḳhabar pahunchí, aur us ne un ke
istiqbál ke liye log bheje, is liye ki we log niháyat sharminda the, so bádsháh ne
farmáyá, Jab tak ki tumhárí dáṛhíáṉ baṛheṉ Yirího meṉ raho, bád us ke chale áo.
6 Aur baní Ammún ne jo dekhá ki ham Dáúd ke áge bure ṭhahare, to baní
Ammún ne log bheje, aur Baitrahúb ke Arámíoṉ aur Súbah ke Arámíoṉ se bís
hazár piyáde, aur Maakah ke bádsháh se hazár piyáde, aur Túb se bárah hazár
piyáde karáya líe. 7 Aur Dáúd ne yih suná, aur Yúab aur baháduroṉ ke sáre
lashkar ko bhejá. 8 Tab baní Ammún nikle, aur shahrpanáh ke báhar qitál ke
liye saff bándhí; aur Súbah ke Arámí aur Rahúb ke Arámí aur Túb aur Maakah
maidán meṉ thahare. 9 Aur Yúab ne jo dekhá, ki laṛáí ká sámhná do taraf se
áge aur píchhe se hai, to us ne baní Isráel ke muntaḳhab logoṉ meṉ se log intiḳháb
kíe, aur Arámíoṉ ke muqábil pará bándhá. 10 Aur báqí logoṉ ko apne bhái
Abishai ká mahkúm kiyá; so us ne baní Ammún ke sámhne pará bándhá. 11 Aur
kahá, Agar Arámí mujh par gálib hoṉ, to tú merí kumak kíjíyo, aur agar baní

Ammún tujh par gálib hoṇ, to maiṇ áke terí kumak karúngá. 12 So diláwarí
kar, aur apní guroh ke liye, aur apne Ḳhudá kí bastíoṇ ke liye jihád kar, aur
Ḳhudáwand jo bihtar jánegá so karegá. 13 Pas Yúab baṛhá, aur apne logoṇ
samet Arámíoṇ par hamla kiyá, aur we us ke áge se bhág nikle. 14 Aur baní
Ammún bhí yih dekhke ki Arámí bh//ge, Abishai ke sámhne se paspá húe aur shahr
meṇ ghuse. Aur Yúab baní Ammún ke taáqub se phirke, Yirúshálam meṇ dáḳhil
húá.

15 Aur jab Arámíoṇ ne dekhá, ki ham re baní Isráel se shikast páí, to we jama
húe. 16 Aur Hadadazar ne elchí bheje, aur Arámíoṇ ko, jo daryá pár the, le
áyá; aur we Hailám meṇ áe; aur Súbak, jo Hadadazar kí fauj ká sardár thá, un
ká peshrau húá, 17 Aur Dáúd ne yih sunke sáre Isráelíoṇ ko faráham karke,
Yardan ke pár utrá, aur Hailám tak áyá; aur Arámíoṇ ne Dáúd ke muqábil pare
bándhe, aur us ke sáth laṛe. 18 Aur áḳhir ko baní Isráel ke sámhne se Arámíoṇ
ke pánw uṭhe gae; aur Dáúd ne sát sau gáṛíáṇ aur chálís hazár sawár kaṭá kie,
aur un kí fauj ke sardár Súbak ko már liyá aur wuh wahíṇ mar gayá. 19 Aur jab
un bádsháhoṇ ne, jo Hadadazar ke kumakí the, dekhá, ki we baní Isráel se maglúb
húe, to unhoṇ ne Isráelíoṇ se sulh kí, anr un kí ḳhidmat kí. Garaz Arámí ḍare, aur
baní Ammún kí kumak ká phir iráda na kiyá.

XI. BÁB.

1 Aur jab wuh sál tamám húá, aur we din phire, ki jin meṇ bádsháh laṛáí par
chaṛhte haiṇ, to Dáúd ne apne ḳhádimoṇ aur sáre baní Isráel ko Yúab ke sáth
karke bhejá; aur unhoṇ ne baní Ammún ko qatl kiyá, aur Rabbah meṇ utre: par
Dáúd Yirúshálam hí meṇ rahá. 2 Aur ek din shám ko aisá húá, ki Dáúd apne farsh
par se uṭhá aur apne qasr ke bám par ṭahalne lagá, aur wahán se us ne ek aurat
ko dekhá, jo nahá rahí thí, aur wuh aurat niháyat ḳhúbsúrat thí. 3 Tab Dáúd
ne us aurat ká hál daryáft karne ko ádmí bheje, so kahá, Kyá wuh Iliám kí beṭí
Bintsaba Hittí U'ríyáh kí jorú nahíṇ? 4 Aur Dáúd ne log bheje, táki us aurat
ko Dáúd pás láeṇ, chunánchi wuh us pás áí, so wuh us se hambistar húá: aur
wuh apní nápákí se apne ko táhir karke apne ghar ko chalí gaí. 5 Aur us aurat
ko peṭ rah gayá; so us ne Dáúd pás ḳhabar bhejí, ki Mujhe pet rah gayá. 6 Aur
Dáúd ne Yúab ko kahlá bhejá, ki Hittí U'ríyáh ko mujh pás bhej de, so Yúab ne
U'ríyáh ko Dáúd pás bhej diyá.

7 Aur jab U'ríyáh áyá, to Dáúd ne púchhá, Yúab ne kyá kiyá, aur lashkar ne kyá
kiyá? aur jang ká anjám kyá húá? 8 Phir Dáúd ne U'ríyáh ko kahá, ki Apne
ghar já, aur apne páṇw dho. Aur U'ríyáh jo bádsháh ke qasr se niklá, to bádsháh
ne kahá, ki us ke liye ḳhwán bhejá jáe. 9 Par U'ríyáh bádsháh ke ghar se nikalke,
ástáne par apne ḳhudáwand ke ḳhádimoṇ ke sáth so rahá, aur apne ghar na
gayá. 10 Aur ḳhabardároṇ ne Dáúd se kahá, ki U'ríyáh apne ghar na gayá. So
Dáúd ne U'ríyáh ko kahá, Kyá tú safar se nahíṇ áyá, pas tú apne ghar kyúṇ na
gayá? 11 Tab U'ríyáh ne Dáúd se kahá, ki Sandúq, aur baní Isráel, aur baní
Yihúdáh, ḳhaimoṇ meṇ rahte haiṇ, aur merá ḳhudáwand Yúab, aur mere
ḳhudáwand ke ḳhádim khule maidán meṇ paṛe húe haiṇ, pas maiṇ kyúnkar apne
ghar meṇ jáúṇ, aur kháúṇ, aur píúṇ, aur apní jorú ke sáth so rahúṇ? Terí hayát,

aur terí ján kí soŋ, ki maiŋ yih kabhí na karúngá. 12 Phir Dáúd ne U'ríyáh ko
kahá, ki Áj ke din bhí yahíŋ rah já aur kal maiŋ tujhe rawána karúngá. So U'ríyáh
us din bhí subh tak Yirúshálam meŋ rah gayá. 13 Tab Dáúd ne use buláke,
apne sámhne khiláyá aur piláyá, aur use mast kiyá; aur shám ko wuh báhar jáke,
apne ḳhudáwand ke ḳhidimoŋ ke sáth, apne bistar par so rahá, par apne ghar
meŋ na gayá. 14 Aur subh ko Dáúd ne Yúab ke liye ḳhatt likhke, U'ríyáh ke
háth meŋ diyá, aur use rawána kiyá. 15 Aur us ne ḳhatt meŋ yih likhá, ki
U'ríyáh ko jang kí garmí ke waqt agáṛí kíjiyo, aur us ke pás se phir áiyo, táki wuh
márá jáe, aur maqtúl ho. 16 Aur aisá húá ki Yúab jo us shahr ke girdágird
utrá, to us ne U'ríyáh ko aise maqám par, jaháŋ us ne jáná ki jangí log waháŋ haiŋ,
chhoṛá. 17 Aur us shahr ke log nikle, aur Yúab se laṛe, aur waháŋ Dáúd ke
ḳhádimoŋ meŋ se thoṛe se kám áe, aur Hittí U'ríyáh bhí márá gayá. 18 Tab
Yúab ne ádmí bhejá, aur jang ká sab ahwál Dáúd se kahá; 19 Aur qásid ko
hukm kiyá, ki Jab tú bádsháh se jang ká sárá ahwál arz kar chuke, to agar aisá
ho ki bádsháh ká gussa bhaṛke aur wuh tujhe kahe, ki Jab tum jang par chaṛhe, to
shahr se kyúŋ áte muttasil húe, kyá tum na jánte the ki we díwár par se márenge?
21 Yarúbbusat ke beṭe Abimalik ko kis ne márá? ek aurat ne chakkí ká páṭ
díwár par se us par nahíŋ de márá, ki wuh Tabíz meŋ mar gayá? so tum kyúŋ
shahr kí díwár ke tale gae the? tab kahiyo, ki Terá ḳhádim Hittí U'ríyáh bhí márá
gayá. 22 Chunánchi qásid rawána húá, aur áyá, aur jo kuchh ki Yúab ne kahlá
bhejá thá so Dáúd se kahá. 23 So qásidoŋ ne Dáúd se kahá, ki Dushmanoŋ ne
ham par baṛá galaba kiyá, aur we maidán meŋ ham par nikle, so ham unheŋ ragedte
húe us shahr ke darwáze tak chale gae. 24 Tab tírandázoŋ ne díwár par se tere
ḳhádimoŋ ko hadaf kiyá, bádsháh ke kitte hí ḳhádim kám áe; aur terá ḳhádim
Hittí U'ríyáh bhí márá gayá. 25 So Dáúd ne qásid ko kahá, ki Yúab ko jáke kah,
ki us bát se tú dilgír mat ho, is liye ki talwár jaisá ise káṭtí hai use bhí káṭtí hai,
tú shahr ke muqábil baṛí jang kar, aur use ḍhá de, aur use dam-dilásá de.

26 Aur U'ríyáh kí jorú apne shauhar U'ríyáh ká marná sunke sog meŋ baiṭhí.
27 Aur jab sog ke din guzar gae, to Dáúd ne use apne ghar meŋ bulwá liyá, aur
use apní jorú kiyá; so wuh us ke liye beṭá janí. Par Dáúd ke us kám se Ḳhudá'-
wand ázurda húá.

XII. BÁB.

1 Aur Ḳhudáwand ne Nátan ko Dáúd pás bhejá. Us ne us pás áke kahá:
Shahr meŋ do shaḳhs the, ek to daulatmand aur dúsrá kangál. 2 Us máldár pás
bahut beshumár galle aur rúpiye the. 3 Par us kangál pás bheṛ kí ek pathiyá ke
siwá kuchh na thá, jise us ne mol liyá thá, aur pálá thá, aur wuh us ke aur us ke
laṛkoŋ ke pás paṛí húí thí, aur us kí roṭí se khátí, aur us ke piyále se pítí thí, aur us
kí god meŋ sotí thí, aur us kí beṭí kí jagah thí. 4 Aur aisá ittifáq húá ki ek musáfir
us daulatmand pás áyá, so us daulatmand ne apne gáe bail aur bheṛ bakrí ko bachá
rakhá, aur us musáfir ke liye, jo us pás áyá thá, nahíŋ pakáyá; balki us kangál kí
bheṛ le lí, aur us shaḳhs ke liye, jo us pás áyá thá, paká ḍálí. 5 Tab Dáúd ká
gussá us daulatmand par báshiddat bhaṛká, aur us ne Nátan ko kahá, ki Ḳhudá-
wand i haí kí qasam ki wuh shaḳhs jis ne yih kám kiyá wájib ul qatl hai; so

wuh shakhs chauguní pathiyá use pher de, kyúnki us ne aisá kám kiyá, aur kuchh
rahm na kiyá. 7 Tab Nátan ne Dáúd ko kahá, ki Wuh shakhs tú hí hai. Ḳhudá-
wand Isráel ke Ḳhudá ne yúṉ farmáyá hai, ki Maiṉ ne tujhe masíh kiyá, táki tú
Isráelíoṉ par saltanat kare, aur maiṉ ne tujhe Saúl ke háth se chhuṛáyá: 8 Aur
maiṉ ne tere áqá ká ghar tujhe diyá, aur tere áqá kí jorúoṉ ko terí god meṉ diyá,
aur Isráel aur Yihúdáh ká gharána tujh ko diyá, aur agar yih sab kuchh thoṛá thá,
to maiṉ tujh ko faláná faláná chíz bhí detá. 9 So tú ne kyúṉ Ḳhudawand ke
hukm kí tahqír karke us ke áge badí kí? ki tú ne Hittí U'ríyáh ko teg se qatl
karwáyá, aur us kí jorú ko leke apní jorú kiyá, aur us ko baní Ammún kí talwár
se marwá ḍálá? 10 So ab tere ghar meṉ hamesha talwár chalá karegí, ki tú ne
mujhe haqír kiyá, aur Hittí U'ríyáh kí jorú ko leke apní jorú kiyá. 11 Aur Ḳhudá-
wand yúṉ farmátá hai, ki Dekh maiṉ ek bad ko tere hí ghar se tujh par uṭháúngá,
aur maiṉ terí jorúoṉ ko leke terí ánkhoṉ ke sámhne tere hamsáe ko dúngá, aur
wuh us áftáb ke sámhne terí jorúoṉ ke sáth hambistar hogá. 12 Kyúnki tú ne to
chhipe húe kiyá, par maiṉ sáre baní Isráel ke sámhne, aur áftáb ke sámhne yih
karúngá. 13 Tab Dáúd ne Nátan ko kahá, ki Maiṉ Ḳhudawand ká gunahgár
húṉ. Aur Nátan ne Dáúd ko kahá, ki Ḳhudawand ne bhí terá gunáh bakhshá, ki
tú na maregá. 14 Lekin is kám ke sabab se, jo tú ne kiyá, ki Ḳhud'wand ke
dushmanoṉ ke kufr ká báis húá, yih laṛká bhí ,jo tere liye paidá hogá, mar jáegá.
Aur Nátan ghar ko gayá. 15 Aur Ḳhudawand ne us laṛke ko, jo U'ríyáh kí jorú
se paidá húá, márá ki wuh bímár paṛá. 16 So Dáúd ne us laṛke ke liye Ḳhudá se
arz kiyá, aur roza rakhá, aur ghar meṉ jákar sárí rát zamín par paṛá rahá. 17 Aur
us ke ghar ke buzurg uṭhke us pás áe, ki use ḳhák par se uṭháweṉ; par wuh rází
na húá, aur un ke sáth kháná na kháyá. 18 Aur sátweṉ din wuh laṛká mar gayá,
aur Dáúd ke mulázim máre ḍar ke kah na sake, ki Laṛká mar gayá; kyúnki unhoṉ
ne kahá, ki jab wuh laṛká hanoz zinda thá, to ham ne use kahá, aur us ne hamárí
bát na mání, aur ab agar ham use kaheṉ ki Laṛká mar gayá, to wuh apní ján se
kyá sulúk karegá? 19 Par jab Dáúd ne dekhá ki us ke ḳhádim kánáphúsí kar
rahe haiṉ, to Dáúd samajh gayá, ki laṛká mar gayá, tab Dáúd ne ḳhádimoṉ ko
kahá, Kyá laṛká mar gayá? We bole, Mar gayá. 20 Tab Dáúd ḳhák par se uṭhá,
aur naháyá, aur itr malá, aur posháк badlí, aur Ḳhudawand ke ghar meṉ áyá,
aur sijda kiyá. Phir apne ghar meṉ gayá aur kháná mángá, aur we us ke áge roṭí
láe, so us ne kháí. 21 Tab us ke ḳhádimoṉ ne us ko kahá, Yih kaisá kám hai?
jo tú ne roza rakhá; aur us laṛke ke liye, jab wuh jítá thá, tú royá; aur jab wuh
laṛká mar gayá to uṭhke tú ne roṭí kháí. 22 Us ne kahá, ki Jab tak wuh laṛká
zinda thá to maiṉ ne roza rakhá, aur maiṉ rotá rahá, ki maiṉ ne kahá, Kaun jántá
hai ki Ḳhudawand mujh par rahm karegá, aur laṛká jíegá? 23 Par ab to wuh
mar gayá; pas maiṉ kis liye roza rakhúṉ? Kyá maiṉ use pher jilá saktá húṉ?
Maiṉ us pás jánewálá húṉ, par wuh mujh pás ánewálá nahíṉ. 24 Aur Dáúd ne apní
jorú Bintsaba ko dilásá diyá, aur us ke sáth ḳhalwat kí, aur us se hambistar húá;
so wuh ek beṭá janí, aur us ne us ká nám Sulaimán rakhá: aur wuh Ḳhudá ká
piyárá húá. 25 Aur us ne Nátan nabí kí márifat se kahlá bhejke us ká nám
Wadúdiyáh rakhá, Ḳhudawand ke widád ke sabab se.

26 Aur Yúab baní Ammún kí Rabbah se laṛá, aur us ne wuh taḳhtgáh shahr le
liyá. 27 Phir Yúab ne qásidoṉ kí márifat Dáúd ko kahlá bhejá, ki Maiṉ Rabbah

se lará, aur maiŋ ne pánîoŋ ke shahr ko le liyá. Ab tú báqí logoŋ ko jama kar, aur us shahr par khaimazan ho, aur use le le, tá na howe ki maiŋ us shahr ko le lúŋ, aur merá nám shahr par ho. 29 Tab Dáúd ne sárá lashkar jama kiyá, aur Rabbah par charhá, aur lará, aur use le liyá. 30 Aur us ne waháŋ ke bádsháh ká táj us bádsháh ke sir par se un motíoŋ samet jo us meŋ jare the le liyá, aur us ká soná wazn meŋ ek qintár thá; so wuh Dáúd ke sir par rakhá gayá, aur us ne us shahr se lút ká bahut sá mál nikálá. 31 Aur us ne un logoŋ ko jo shahr meŋ the báhar nikálkeároŋ aur lohe ke haloŋ aur kulháṛoŋ se mihnat karwaí, aur unheŋ íntoŋ ke jalte pazáwe meŋ dál diyá: aur us ne baní Ammún ke sáre shahron se yih kuchh kiyá. Aur bád us ke Dáúd lashkar samet Yirúshálam ko phirá.

XIII. BAB.

1 Aur aisá húá ki Dáúd ke beṭe Abisalúm kí ek khúbsúrat bahin thí jis ká nám
Tamar thá, us par Dáúd ká beṭá Amnún áshiq húá. 2 Aur Amnún aisá bechain
húá ki apní bahin Tamar ke liye bímár pará, kyúnki wuh kunwárí thí, so Amnún
ká qábú na partá thá, ki us se kuchh kare. 3 Aur Dáúd ke bháí Samaah ká beṭá
Yúnadab Amnún ká dost thá, aur yih Yúnadab bará áqil thá. 5 So us ne use
kahá, ki Tú bádsháh ká beṭá hoke, kyúŋ din par din dublá hotá játá hai, kyá tú
mujhe khabar karegá? Tab Amnún ne use kahá, ki Maiŋ apní bháí Abisalúm kí
bahin Tamar par áshiq húŋ. 5 So Yúnadab ne use kahá, Tú bistar par pará rah
aur apne taiŋ bímár baná, aur jab terá báp tujhe dekhne áwe, to tú use kah, Merí
bahin Tamar ko parwánagí díjiye ki áwe, aur mujhe kuchh khiláwe aur mere
sámhne kháná pakáwe, táki maiŋ dekhúŋ aur us ke háth se kháúŋ. 6 Tab Amnún
pará rahá, aur apne taiŋ bímár banáyá, aur jab bádsháh us ke dekhne ko áyá, to
Amnún ne bádsháh se kahá, Merí bahin Tamar ko hukm kíjiye, ki áwe aur
mere sámhne ek do phulke pakáwe táki maiŋ us ke háth se kháúŋ. 7 So
Dáúd ne Tamar ke ghar kahlá bhejá, ki Tú abhí apne bháí Amnún ke ghar
já, aur us ke liye kháná paká. 8 So Tamar apne bháí Amnún ke ghar gaí, aur
wuh bistar par pará húá thá, ki us ne áṭá liyá, aur gúndhá, aur us ke sámhne
phulke banáe aur pakáe. 9 Aur unheŋ leke ek qáb meŋ rakhá, aur us ke sámhne
láí; par us ne na kháe, aur kahá, ki Sab mard mere pás se báhar nikal jáweŋ. So
har ek us pás se uṭh gayá. 10 Tab Amnún ne Tamar ko kahá, ki Kháná koṭhrí
ke andar lá, ki maiŋ tere háth se kháúngá. So Tamar ne wuh phulke jo us ne
pakáe the líe, aur koṭhrí meŋ apne bháí Amnún ke pás láí. 11 Aur jab wuh kháná
us ke sámhne láí ki use khiláwe, to us ne use pakrá aur kahá Á, aí búá milke so
raheŋ. 12 Wuh bolí, Nahíŋ bhaiyá, mujhe ruswá na kar, ki Isráelíoŋ meŋ yih bát
achchhí nahíŋ, so tú yih jahálat ká kám na kar. 13 Aur maiŋ kyá karúngí, ki
merí ruswáí dafa ho? aur tú Isráelíoŋ meŋ ek ahmaq banegá, aur ab bádsháh se
kahiye so wuh mujhe tujh se mana na karegá. 14 Lekin us ne us kí bát na mání,
ki wuh us se bahut zoráwar thá, so us se zabardastí kí aur us ke sáth soyá. 15 Aur
Amnún ne us se barí dushmaní paidá kí, aisá ki jaisá wuh us par áshiq thá us se
ziyáda us ká dushman húá. Aur phir Amnún ne use kahá, Uṭh chalí já. 16 So
us aurat ne use kahá, ki Yih badí us kám se jo tú ne mujh se kiyá ziyáda bad hai,
ki mujh ko nikál diyá; par us ne us kí bát na suní. 17 Tab Amnún ne apne ek

chákar ko buláyá, aur use kahá, ki Ise mere ghar se báhar nikálke jald darwáze meṉ
qufl lagá de. 18 So wuh rangín jora pahine húe gaí, ki bádsháhoṉ kí kunwárí
betíaṉ aisí hí poshák pahintí thíṉ, garaz us ke ḳhádim ne use báhar kar diyá, aur us
ke játe hí qufl lagá diyá. 19 Aur Tamar ne sir par ḳhák ḍálí, aur gaí; aur wuh
rangín poshák jo pahine thí phárí, aur sir par háth dharke roṭí chalí. 20 Aur us ke
bháí Abisalúm ne use dekhke kahá, Kyá terá bháí Amnún tujh se hambistar húá?
par, ai bahin, ab chupkí ho rah, ki wuh terá bháí hai, aur us bát par apná dil na
rakh. Tab Tamar apne bháí Abisalúm ke ghar meṉ gamgín baiṭhí.

21 Aur jab Dáúd bádsháh ne ye sab báteṉ suníṉ, to bahut bezár húá. 22 Aur
Abisalúm ne apne bháí Amnún ko kuchh bhalá burá na kahá, ki Abisalúm Amnún
ká dushman thá, kyúnki us ne us kí bahin ko ruswá kiyá thá. 23 Aur aisá húá ki
do sál ke bád bál katarnewále Abisalúm kí bheroṉ kí bál Bál Hasúr meṉ, jo Ifráim
kí hudúd meṉ hai, katarte the; tab Abisalúm ne bádsháh ke sab beṭoṉ ko buláyá.
24 So Abisalúm bádsháh pás áyá, aur kahá ki, Tere ḳhádim kí bheroṉ ke bál katarne
játe haiṉ, so bádsháh tashríf le chaliye aur áp ke ḳhádim bhí áp ke gulám ke sáth
chaleṉ. 25 Tab bádsháh ne Abisalúm ko kahá, Nahíṉ beṭá, ham sab ke sab ko na le
jáiye tá na ho ki tujh par bár howeṉ; aur us ne use tang kiyá, lekin us ne na cháhá
ki jáwe, par us ke haqq meṉ duá kí. 26 Tab Abisalúm ne kahá, Agar áp nahíṉ
chalte, to mere bháí Amnún ko mere sáth kar díjiye. Tab bádsháh ne farmáyá,
ki Wuh kis wáste tere sáth jáe? 27 Tab Abisalúm ne use tang kiyá, so us ne
Amnún ko aur sáre shahzádoṉ ko us ke sáth bhejá. 28 Aur Abisalúm ne apne
ḳhádimoṉ ko kah rakhá thá, ki Ḳhabardár raho, jab Amnún wain píke ḳhush dil
howe, aur maiṉ tumheṉ kahúṉ, ki Amnún ko már lo, to tum use már líjiyo, kuchh
ḳhauf na kíjiyo, kyá maiṉ tumheṉ hukm nahíṉ kartá? so diláwarí aur bahádurí kíjiyo.
29 Chunánchi Abisalúm ne jaisá unheṉ farmáyá thá waisá hí kiyá. Aur us waqt
sáre shahzáde aur sab log chal nikle aur apne apne ḳhachchar par sawár húe aur
bháge. 30 Aur aisá húá ki hanoz we ráh hí meṉ the, jo Dáúd ko ḳhabar pahunchí,
ki Abisalúm ne sáre shahzádoṉ ko qatl kiyá aur un meṉ se ek bhí báqí na rahá.
31 So bádsháh uṭhá, aur apne kapṛe pháṛe, aur ḳhák par loṭá, aur us ke sáre
ḳhádim bhí kapṛe pháṛke us ke huzúr khaṛe húe. 32 Tab Dáúd ke bháí Samaah
ká beṭá Yúnadab bolá, ki Mere ḳhudáwand yih gumán mat kar, ki unhoṉ ne un
sáre jawánoṉ ko, jo bádsháh ke beṭe the, már liyá, balki Amnún hí akelá márá
gayá,' is liye ki Abisalúm ne jis din se ki Amnún ne us kí bahin Tamar ko ruswá
kiyá, yih bát ṭhán rakhí thí. 33 So mere ḳhudáwand bádsháh aisá ḳhiyál dil
meṉ na láiye, ki sáre shahzáde máre gae, waháṉ to akelá Amnún hí qatl húá.
34 Aur Abisalúm bhágá. Aur us jawán ne jo nigahbán thá ánkh uṭhái aur dekhá,
ki nigáh bahut se log ráh meṉ paháṛ kí samt se áte the. 35 Tab Yúnadab ne
bádsháh se kahá, ki Dekh shahzáde áe, aur jaisá tere gulám ne arz kiyá thá, waisá
hí húá. 36 Aur aisá húá ki jab wuh bát kah chuká, to shahzáde á pahunche, aur
chillá chilláke roe, aur bádsháh bhí apne ḳhádimoṉ samet zár zár royá.

37 Par Abisalúm bhágke Jasúr ke bádsháh Ammihúd ke beṭe Talmí pás gayá.
Aur Dáúd har roz apne beṭe par rotá thá. 38 Aur Abisalúm bhágke Jasúr meṉ
pahunchá, aur tín baras tak waháṉ rahá. 39 Aur Dáúd bádsháh Abisalúm par
ḳhurúj karne se báz rahá, kyúnki us ká dil Amnún kí maut se tasallípizír húá.

XIV. BAB,

1 Aur Zarúyáh ke beṭe Yúab ko jo daryáft húá ki bádsháh ká dil Abisalúm se
ḳhúb sáf nahín húá, 2 To Yúab ne admí bhejke Taqúa meṉ se ek siyání aurat
bulwáí, aur use kahá, ki Apne taíṉ mátamzada baná, aur mátam ke kapṛe pahiniye
aur itr na maliye ,aur apne taíṉ us aurat kí mánind kar dikháiye, jo muddat se
kisí ke marne se magmúm ho, 3 Aur us shakl se bádsháh pás jáiye aur us se is
taur par bát kahiye. So Yúab ne use ye báteṉ bayán karke sikhláíṉ. 4 Tab wuh
Taqúaí aurat bádsháh pás áí, aur zamín par aundhe munh hoke girí, aur sijda kiyá,
aur bolí, Ai bádsháh naját de. 5 Tab bádsháh ne use farmáyá, Tujhe kyá húá?
Wuh bolí, Maiṉ ek bewa aurat húṉ, aur merá shauhar mar gayá hai. 6 So terí
launḍí ke do beṭe the, we donoṉ maidán meṉ jhagṛe, aur waháṉ aisá koí na thá
jo unheṉ chhuṛátá, so ek ne dúsre ko márá, aur qatl kiyá. 7 Aur ab dekh ki sárá
kunbá terí launḍí ko satátá hai, aur we kahte haiṉ, ki Us ko jis ne apne bháí ko
qatl kiyá hamáre hawále kar, tá ki ham us ke bháí ke qisás meṉ use qatl kareṉ aur
hamwáris ko báqí na rakheṉ; aur cháhte haiṉ ki us merí chingárí ko, jo báqí rahí
hai, bujháweṉ, aur mere shauhar ke nám aur nasl ko zamín par báqí na rakheṉ.
8 So bádsháh ne us aurat ko kahá, Tú apne ghar já, aur maiṉ terí bábat hukm
karúngá. 9 Aur us Taqúaí aurat ne bádsháh ko kahá, Mere ḳhudáwand bádsháh,
sárí badí mujh par aur mere báp ke gharáne par howe, aur bádsháh aur us ká taḳht
begunáh rahe. 10 Tab bádsháh ne farmáyá, Jo koí tujhe kuchh kahe use mujh
pás lá ki wuh phir tujh ko chhú na sakegá. 11 Us waqt us aurat ne kahá, Maiṉ
arz kartí húṉ, ki bádsháh Ḳhudáwand apne Ḳhudá ko yád karke farmáwe, ki Maiṉ
intiqám lenewáloṉ ko qisás karne se báz rakhúngá, tá na howe ki we mere beṭe ko
qatl kareṉ. Tab wuh bolá, Ḳhudáwand i haí kí qasam ki tere beṭe ká ek bál bhí
na giregá.

12 Tab us aurat ne kahá, Apní launḍí ko parwánagí díjiye, ki apne ḳhudáwand
bádsháh se ek bát aur kahe. 13 Wuh bolá, Kah. Tab us aurat ne kahá, ki Tú ne
kis liye ḳhalq Alláh kí muḳhálifat par aisí fikr kí hai? ki bádsháh yih kahtá húá
asámí kí mánind hai, kyúnki bádsháh áp apne ḳhárij ko na phirátá hai. 14 Aur
ham jo haiṉ marne ke liye haiṉ aur pání ke mánind, jo zamín par bahtá hai, aur
jama nahíṉ hotá; aur kyá Ḳhudá ádmí ke úpar nazar nahíṉ kartá, aur wuh yih
tadbír kartá hai, ki us ká radd kiyá húá us se judá na howe? 15 So ab maiṉ
apne ḳhudáwand bádsháh pás yih kahne áí húṉ, kyúnki logoṉ ne mujhe ḍaráyá:
tab terí launḍí ne kahá, ki Maiṉ áp bádsháh se muláqát karúngí, sháyad ki
bádsháh apní launḍí kí arz qabúl kare. 16 Aur bádsháh sunke apní launḍí ko us
shaḳhs ke háth se, jo mujhe aur mere beṭe ko Ḳhudá kí dí húí us mírás se ḳhárij
karke qatl kiyá cháhtá hai, chhuṛáegá. 17 Ab terí launḍí kahtí hai, ki Mere
ḳhudáwand bádsháh kí bát tasallí kí ho; kyúnki merá ḳhudáwand bádsháh faisala
karne meṉ Ḳhudá ke firishte ke mánind hai: so Ḳhudáwand terá Ḳhudá tere sáth
ho. 18 Us waqt bádsháh ne us aurat ko farmáyá, Maiṉ tujh se jo kuchh púchhúṉ,
tú use mujh se mat chhipáná. Tab wuh aurat bolí ki Mere ḳhudáwand bádsháh
farmáiye. 19 So bádsháh ne kahá, Kyá in sab bátoṉ meṉ Yúab bhí terá sharík
hai? Us aurat ne jawáb diyá, ki Terí ján kí qasam, ai mere ḳhudáwand bádsháh,
koí un bátoṉ meṉ se jo ḳhudáwand bádsháh ne farmáiyán, dahine yá báyeṉ háth
udúl nahíṉ kar saktá: tere ḳhádim Yúab hí ne mujhe yih kahá hai, aur us hi ne

ye sab báteŋ terí laundí sikhláíŋ. 20 Aur tere khádim Yúab ne yih kuchh is liye
kiyá, tá ki is bát kí yih taríq ho; aur ai mere khudáwand, tú Khudá ke firishte
kí mánind dánishmand hai ki jo kuchh zamín par hotá hai, so use daryáft
hai. 21 Tab bádsháh ne Yúab ko buláke farmáyá, ki Dekho maiŋ is bát par
rází húŋ; tú já, aur us jawán Abisalúm ko le á. 22 Tab Yúab zamín par
aundhá hoke girá, aur sijda kiyá, aur bádsháh ko mubárak bád kahá, aur bolá, ki
Áj tere gulám ko yaqín húá, ki tujh ko mujh par karam kí nigáh hai, ki ai mere
khudáwand bádsháh, tú ne khádim kí arz qabúl kí. 23 Phir Yúab uthá, aur Jasúr
ko gayá, aur Abisalúm ko Yirúshálam meŋ le áyá. 24 Tab bádsháh ne farmáyá,
Use kah, apne ghar jáwe, aur merá munh na dekhe. So Abisalúm apne ghar gayá,
aur bádsháh ke huzúr na áyá.

25 Aur sáre baní Isráel meŋ koí shakhs Abisalúm sá khúbsúrat aur qábil taríf
ke na thá, kyúnki apne páoŋ ke talwe se leke sir kí chándí tak us meŋ koí aib na
thá. 26 Aur jab wuh apne sir ke bál múndtá thá, kyúnki har sál ke ákhir us ká
yih mámúl thá, is liye ki us ke bál bahut ghane the, to wazn meŋ do sau sháhí
misqál hote the. 27 So Abisalúm ke wahíŋ tín bete paidá húe, aur ek betí jis
ká nám Tamar thá, wuh bahut khúbsúrat thí. 28 Aur Abisalúm púre do baras
Yirúshálam meŋ rahá, aur bádsháh ke huzúr na gayá. 29 So Abisalúm ne Yúab
ko bulwáyá, táki use bádsháh pás bheje, par wuh na cháhtá thá ki us ke pás áwe,
aur phir us ne do bára bulwáyá, so phir bhí us ne na cháhá ki jáwe. 30 Tab us ne
apne chákaroŋ se kahá, ki Dekho, Yúab ká khet mere khet se lagá hai, aur wahán
us ke jau haiŋ; so jáo, aur unheŋ ág se jaláo. So Abisalúm ke chákaroŋ ne khet
meŋ ág lagá dí. 31 Tab Yúab uthá aur Abisalúm ke ghar áyá aur usse kahá,
Tere khádimoŋ ne merá khet kyúŋ jalá diyá? 32 So Abisalúm ne Yúab ko jawáb
diyá, ki Maiŋ ne tujhe kahlá bhejá, ki Yahán á, maiŋ tujhe bádsháh pás bhejke
paigám karún, ki Maiŋ Jasúr se kyúŋ yaháŋ áyá? mere liye to wahíŋ rahní bihtar
thá. So ab tú mujhe bádsháh ke huzúr le chal, aur agar use merá gunáh yád hai,
to mujhe márdále. 33 Tab Yúab ne bádsháh pás jáke yih kahá. Aur us ne
Abisalúm ko buláyá, so wuh bádsháh ke huzúr áyá, aur bádsháh ke áge aundhá
hoke girá, aur bádsháh ne Abisalúm kí machchhíáŋ líŋ.

XV. BÁB.

1 Bád us ke aisá húá ki Abisalúm ne apne liye gáríáŋ aur ghore taiyár kíe, aur
pachás ádmí muqarrar kíe, ki us ke áge daureŋ. Aur Abisalúm subh ko uthke
phátak par sar i ráh khará rahtá thá. 2 Aur jab koí dádkhwáh insáf ke liye
bádsháh pás átá thá, to Abisalúm use buláke púchhtá thá, ki Tú kis shahr ká hai?
Chunánchi ek ne jawáb diyá, ki Terá khádim baní Isráel se ek firqe meŋ ká hai.
3 Aur Abisalúm ne us ko kahá, ki Terí báteŋ achchhí aur sachí haiŋ, lekin koí
bádsháh ká náib nahíŋ jo terí sune. 4 Aur Abisalúm ne kahá, ki Agar maiŋ
zamín par qází hotá, to jo koí mujh pás dádkhwáh átá, to maiŋ us ká insáf kartá.
5 Aur jab koí Abisalúm ke nazdik átá thá, ki use salám kare, to wuh háth dauráke
use pakar letá thá, aur us kí machchhí letá thá. 6 So Abisalúm ne sáre baní
Isráel se jo bádshah pás dádkhwáh áte the usí tarah kiyá, aur Abisalúm ne Isráel
ke logoŋ ká dil churáyá. 7 Aur bád chálís baras ke aisá húá ki Abisalúm ne

bádsháh ko kahá, Mujhe parwánagí ho, ki maiŋ jáúŋ aur apní nazr ko, jo maiŋ
ne Khudáwand ke liye kí hai, Habrún meŋ jáke adá karúŋ; 8 Ki tere gulám
ne jab ki Arámí Jasúr meŋ thá, yih nazr mání thí, ki agar Khudáwand mujhe
phir Yirúshálam meŋ bulá lewe, to maiŋ Khudáwand kí ibádat karúŋ. 9 Tab
bádsháh ne use farmáyá, ki Salámat já. 10 So wuh uṭhá aur Habrún ko rawána
húá. Aur Abisalúm ne baní Isráel ke sáre firqoŋ meŋ jásús bhejke manádi kí, Jis
waqt tum narsinge kí áwáz suno, to bol uṭho, ki Abisalúm Habrún meŋ bádsháh
húá. 11 Aur Abisalúm ke sáth Yirúshálam se do sau ádmí buláe húe chale: we
apní rástí se játe the, aur we kisí bát kí ḳhabar na rakhte the. 12 Aur Abisalúm
ne Jailání Aḳhituffal ko, jo Dáúd ká mushír thá, us ke shahr Jailá se qurbáníáŋ
guzráne ke waqt buláyá. Aur fasád ziyáda húá, ki pai dar pai Abisalúm pás log
jama hote játe the.
13 Tab ek qásid ne áke Dáúd ko ḳhabar kí, ki Baní Isráel apne diloŋ se Abi-
salúm ke pairau húe. 14 So Dáúd ne apne hamráhí chákaroŋ ko, jo Yirúshálam
meŋ the, kahá, Uṭho, bhág chaleŋ, nahíŋ to Abisalúm ke háth se ham na bachenge;
jaldí chalo, na howe ki wuh achának ham ko pakar le, aur ham par musíbat ḍále,
aur shahr ko kaṭá kare. 15 Aur bádsháh ke ḳhádimoŋ ne bádsháh se kahá, Tere
ḳhádim házir haiŋ, jo kuchh ki ḳhudáwand bádsháh farmáwe, wuhí hogá.
16 Tab bádsháh niklá, aur us ká sárá gharáná us ke píchhe húá, aur bádsháh ne
das aurateŋ, jo us kí harmí launḍíáŋ thíŋ, qasr meŋ chhoríŋ, ki ghar kí nigáhbání
kareŋ. 17 Aur bádsháh apne sab logoŋ samet báhar nikalke Bait ul Mirháq meŋ
já ṭhahará. 18 Aur us ke sáre ḳhádim us ke áge áge chale játe the, aur sáre
Karetí aur Faletí aur Jannatí jo sab ke sab chha sau jawán the, aur Jannat se us
ke sáth áe the, bádsháh ke áge ubúr karte the. 19 Tab bádsháh ne Jannatí Ittai
ko kahá, Tú hamáre sáth kyúŋ niklá? tú phir já, aur bádsháh ke sáth rah; 20 Is
liye ki tú ek musáfir hai, jo apne makán se jiláwatan hai, kal hí tú to áyá hai, aur
áj hí maiŋ tujhe apne sáth dauṛáúŋ? Aur maiŋ jo húŋ so mere jáne ká ṭhíkáná
nahíŋ; pas tú phir já aur apne bháíoŋ meŋ já mil, fazl aur rahmat tere sáth ho. 21
Tab Ittai ne bádsháh ko jawáb diyá, aur kahá, Khudáwand i haí kí aur mere
ḳhudáwand bádsháh kí qasam, ki jaháŋ kahíŋ merá ḳhudáwand bádsháh marte jíte
hogá, wahíŋ terá ḳhádim bhí hogá. 22 So Dáúd ne Ittai ko kahá, ki Ab chalá
chal. Aur Jannatí Ittai aur us ke sáre log aur sab nanhe bachche, jo us ke sáth
the chale. 23 Aur sárá mulk pukár pukárke royá, aur sáre logoŋ ne ubúr kiyá,
aur bádsháh ne bhí wádí i Kaidrún se logoŋ samet guzarke jangal kí ráh lí. 24 Aur
dekho ki Sadúq káhin bhí aur sáre Lewí Ḳhudá ke ahdnáme ká sandúq líe húe us
ke sáth the. So unhoŋ ne Ḳhudá ke sandúq ko rakh diyá, aur Abiwatr bhí chalá
áyá, yaháŋ tak ki sáre log shahr se nikal áe. 25 Tab bádsháh ne Sadúq ko kahá,
ki Ḳhudá ká sandúq shahr ko pher le já, pas agar Khudáwand ko karam kí nazar
mujh par hogí, to wuh mujhe pher le áegá, aur apne ko aur apní manzil ko mujhe
phir dikháegá; 26 Par agar wuh yúŋ farmáegá, ki Maiŋ ab tujh se ḳhush nahíŋ,
to dekh jo us kí ḳhúshí hogí, so mujh se kare. 27 Aur bádsháh ne Sadúq káhin
ko phir kahá, Kyá tú gaibdán nahíŋ? shahr ko salámat phir já, aur Aḳhimaaz, jo
terá beṭá hai, aur Abiwatr ká beṭá Yúnatan donoŋ tere sáth jáeŋ. 28 Aur dekh
maiŋ us dasht ke gháṭoŋ meŋ ṭhahará húá húŋ, jab tak ki tumháre pás se kuchh

khabar áwe. 29 So Sadúq aur Abiwatr Khudá ká sandúq Yirúshálam men pher
líe aur wahín rahe.
30 Aur Dáúd Koh i Zaitún par charhá, aur rotá húá charhtá thá, aur apná sir
dhámp liyá thá, aur nange pairon thá aur un sab logon ne, jo us ke sáth the, apne
sir chhipá líe the, aur rote húe charhte the, aur chale játe the. 31 So ek ne Dáúd
se kahá, Akhituffal bhí mufsidon men shámil hoke Abisalúm ke sáth hai. Tab
Dáúd bolá, Ai KHUDÁWAND, Akhituffal kí aql ko ahmaqí se badal de. 32 Aur
aisá húá ki jab Dáúd pahár kí chotí par pahunchá jahán se Khudá ko sijda kiyá
játá hai, to Húsí Arkí us kí muláqát ko á pahunchá, us ne apne kapre pháre the, aur
sir par khák dálí thí. 33 Aur Dáúd ne use kahá, Agar tú mere sáth rahegá, to
mujh par bár hogá. 34 Aur agar tú shahr men phir jáwe, aur Abisalúm se kahe
ki Ai bádsháh, main terá gulám hún, jis tarah ki tere báp ká gulám thá, usí tarah
terá bhí gulám hún, to ho saktá hai, ki tú merí khátir se Akhituffal kí mashwara
ko barham máre. 35 Aur kyá tere sáth Sadúq aur Abiwatr donon káhin nahín
hain? So tú jo kuchh ki bádsháh ke ghar men sune, so Sadúq aur Abiwatr káhi-
non se kah de. Aur dekho, ki un ke sáth un ke do bete Akhimaaz Sadúqí aur
Yúnatan Abiwatrí bhí hain; pas jo kuchh tum suno, so un kí márifat se mujhe
kahlá bhejo. 36 So Húsí, Dáúd ká dost, shahr ko áyá; aur Abisalúm bhí Yirúshá-
lam men dákhil húá.

XVI. BÁB.

1 Aur jab Dáúd pahár kí chotí par se utartá thá, to Mifíbusat ká gulám Síbá
ek do gadhe líe húe, jin par do sau girde rotíon ke, aur sau khoshe angúr ke, aur
sau guchchhe anjíron ke, aur ek mashk wain kí ladí húí thí, us ke istiqbál ko á
pahunchá. 2 Aur bádsháh ne Síbá ko kahá, Yih kyá hai? Síbá bolá, ki Ye gadhe
bádsháh ke gharáne kí sawárí ke liye, aur rotíán aur anjír jawánon ke kháne ke liye
hon, aur yih wain we, jo bayábán men sust ho jáen, píen. 3 So bádsháh ne farmáyá,
Tere áqá ká betá kahán hai? Síbá ne bádsháh se kahá, ki Dekh wuh Yirúshálam
men rahtá hai, aur us ne kahá hai, ki Áj baní Isráel mere báp kí mamlukat mujhe
pher denge. 4 Tab bádsháh ne Síbá ko kahá ki Dekh Mifibusat ká, jo kuchh hai
so sab terá hai. Tab Síbá ne kahá, Al hamd Al'láh, lekin main faqat itnáhí
cháhtá hún, ki apne khudáwand bádsháh ká manzúr i nazar rahún.
5 Phir wahán se Dáúd bádsháh Bakhúrím men áyá, aur wahán se Saúl ke ghar
ke logon men se ek shakhs jis ká nám Simaí bin Jírah thá niklá, aur lánat karte
húe chalá játá thá. 6 Aur us ne Dáúd par aur bádsháh ke sáre khádimon par
pathráo kiyá, aur us waqt sáre bahádur aur sab log us ke dahine aur báyen háth
the. 7 Aur Simaí lánat karte húe yún kahtá thá, Nikal á, tú nikal á, ai khúní
mard, ai Shaitání badzát, 8 Ki KHUDÁWAND ne Saúl ke ghar ke sáre khún ko
tujh par pherá, ki tú us ke iwaz bádsháh húá, aur KHUDÁWAND ne terí saltanat
tere bete Abisalúm ko dí, aur dekh tú apní badí men giriftár hai, is liye ki tú khúní
mard hai. 9 Tab Zarúyáh ke bete Abishai ne bádsháh ko kahá, Yih mará húá
kuttá kaun hai, ki mere khudáwand bádsháh par lánat kartá hai? Hukm ho, to
main jáún aur us ká sir urá dún. 10 Bádsháh ne kahá, ki Ai baní Zarúyáh mujh
ko tum se kyá? Use lánat karne do, ki KHUDÁWAND ne use kahá hai, ki Dáúd par

lánat kare. Pas kaun kah saktá hai, ki Tú ne yún kyún kiyá? 11 Aur Dáúd ne
Abishai aur apne sab chákaron ko kahá, Dekh merá betá hí jo merí sulb se paidá
húá, merí ján ká gáhak hai: pas ab yih Binyamíní kyá kuchh na karegá? Use lánat
karne do, ki Khudáwand ne use kahá hai. 12 Sháyad ki Khudáwand mere
dukh par nazar kare, aur Khudáwand áj ke din mujhe us kí lánat ká niam ul
badal de. 13 Aur Dáúd apne log leke chalá játá thá, aur Simaí pahár kí taraf us
ke barábar guzartá thá, aur lánat kartá thá, aur us ke muqábil patthar mártá thá,
aur khák phenktá thá. 14 Aur bádsháh aur us ke sáre hamráhí thake húe áe,
aur wahán unhon ne dam liyá.

15 Aur Abisalúm aur us ke sáre log Isráel samet Yirúshálam men áe, aur
Akhituffal us ke sáth thá. 16 Aur jab Dáúd ká dost Húsí Arkí Abisalúm pás áyá,
to Húsí ne Abisalúm ko kahá, ki Bádsháh jítá rahe, bádsháh jítá rahe. 17 Aur
Abisalúm ne Húsí se kahá, Kyá tú ne apne dost par yih mihrbání kí? Tú apne dost
ke sáth kyún na gayá? 18 Tab Húsí ne Abisalúm ko kahá, So nahín, balki jis ko
ki Khudáwand, aur in logon ne, aur sáre baní Isráel ne intikháb kiyá, main usí
ká hún, aur usí ke sáth rahúngá. 19 Aur phir main us ke bete kí khidmat na
karún, to kis kí khidmat karún? Jaise main ne tere báp kí khidmat kí, waisehí
main terí bhí khidmat karúngá. 20 Tab Abisalúm ne Akhituffal ko kahá
Mashwarat karo, ki ham kyá karen. 21 So Akhituffal ne Abisalúm se kahá, ki
Apne báp kí haramon se jinhen wuh ghar kí nigahbání ko chhor gayá hai, hambistar
ho: is liye ki jab baní Isráel sunenge, ki tú apne báp se bezár húá, to un sab ke
háth, jo tere sáth hain, qawí honge. 22 So unhon ne qasr kí chhat par Abisalúm
ke liye khaima khará kiyá, aur Abisalúm sáre baní Isráel ke sámhne apne báp kí
haramon se hambistar húá. 23 Aur Akhituffal kí mashwarat, jo un rozon men
wuh kartá thá, aisí hotí thí, jaise koí kalám Al'láh se púchhtá hai. So Akhituffal
kí mashwarat Dáúd aur Abisalúm kí dánist men aisí hí thí.

XVII. BÁB.

1 Phir Akhituffal ne Abisalúm se kahá, Mujhe parwánagí de ki main abhí bárah
hazár mard intikháb karún, aur isí rát Dáúd ká píchhá karún, aur jis waqt ki wuh
thaká húá hogá, 2 Aur us ke sáthí sust honge, main us par já parúngá, aur use
daráúngá, ki us ke sáre hamráhí bhág jáwenge, aur main faqat bádsháhí ko már
lúngá. 3 Aur main sab logon ko terí taraf phiráúngá, ki sab ke phirne kí mánind
wuhí mard hai jise tú talásh kartá hai, aur sab ke sab salámat rahenge. 4 So us
tadbír se Abisalúm aur Isráelí sáre buzurg bahut khúsh húe. 5 Aur us waqt
Abisalúm ne hukm kiyá, ki Húsí Arkí ko bhí buláo, táki ham us ke munh kí bhí
sunen. 6 Chunánchi Húsí házir húá, aur Abisalúm ne farmáyá aur use kahá, ki
Akhituffal yún kahtá hai: so ham aisá karen yá nahín? Tú kyá kahtá hai? 7 Pas
Húsí ne Abisalúm se kahá, ki Yih mashwarat jo Akhituffal ne dí hai, is waqt ke
munásib nahín. 8 Is liye ki tú apne báp ko aur us ke rafíqon ko jántá hai, ki
kaise bahádur hain, aur we apne dilon men us ríchhiní ke mánind, jis ke bachche
chhin gae hon, jangal men jhunjhlá rahe hain, aur terá báp jangí mard hai, wuh
logon ke sáth na rahegá; 9 Aur dekh, wuh kisí gár men yá kisí jagah men pinhán
hogá, aur jab ekáek logon men se báze máre jáenge, to sab men yih charchá hogái

ki Abisalúm ke pairau máre paṛe. 10 Aur us waqt us ká dil bhí ki jis ká dil sher
ke dil ke mánind hai, áb ho jáegá; kyúnki sáre Isráelí jánte hain ki terá báp baṛá
bahádur hai, aur us ke hamráhí bahádur log hain. 11 So main yih mashwarat detá
húṇ, ki sáre baní Isráel Dán se leke Biarsaba tak ret kí mánind jo daryá ke kináre
par ho, jis ká hisáb nahín, tere sáth jama howen; aur tú áp jang par chaṛhe. 12 So
us waqt wuh jahán hogá, ham us par ḳhurúj karenge, aur shabnam ke qatron ke
mánind jo zamín par gire, us par názil honge; tab un logon men se jo us ke sáth
hain ek bhí jánbar na hogá. 13 Aur agar we kisí shahr men jama honge, to sáre
baní Isráel rassíon se us shahr ko chaṛh jáenge, aur ham us ko nále kí taraf aisá
khínch láenge, ki wahán ek kankar bhí na mile. 14 Tab Abisalúm aur sáre baní
Isráel bole, ki Yih mashwarat, jo Arki Húsí ne dí, Aḳhituffal kí mashwarat se kahín
bihtar hai. Yih is liye húá ki Ḳhudawand ne yún iráda kiyá, ki Aḳhituffal kí nek
mashwarat ráegán howe, táki Ḳhudáwand Abisalúm par balá názil kare.

15 Bád us ke Húsí ne Sadúq aur Abiwatr káhinon se kahá ki Aḳhituffal ne
Abisalúm ko aur baní Isráel ke buzurgon ko yún mashwarat dí, aur main ne yún yún.
16 So ab jald kisí ko bhejke Dáúd se káho, ki Áj kí rát jangal ke raston men mat
rah, balki filfaur pár utar já, tá aisá na ho ki we bádsháh ko aur us ke rafíqon ko
nigal jáwen. 17 Us dam Yúnatan aur Aḳhimaaz Ain i Rájil par khaṛe the, aur
ek chhokrí ne jáke unhen ḳhabar kí, so we gae, táki Dáúd bádsháh ko ḳhabar den;
yih is liye húá, ki munásib na thá, ki un kí ámad o raft shahr men záhir howe.
18 Lekin ek gabrú ne unhen dekhá, aur Abisalúm se kahá. Tab we donon phurtí
karke nikal gae, aur Baḳhúrím men dáḳhil hoke ek shaḳhs ke ghar men ghuse,
aur us sahn men ek kúá thá; so we us men utar gae. 19 Aur aurat ne ek chádar
leke kúe ke munh par bichhái, aur us par dalá húá galla phailá diyá, so kuchh
ḳhabar málúm na húí. 20 Aur Abisalúm ke log us ghar par us aurat pás áe, aur
púchhá, ki Aḳhimaaz aur Yúnatan kahán hain? Us aurat ne unhen kahá, We nále
pár ho gae honge. Aur jab unhon ne unhen ḍhúnḍhá aur na páyá, to Yirúshálam
ko phir áe. 21 Aur jab we phir gae, to we kúe se nikalke rawána húe aur Dáúd
se kahá, ki Uṭh aur jald pár utar, ki Aḳhituffal ne tujh par yún yún mashwarat dí
hai. 22 Tab Dáúd aur us ke sáre log uṭhe, aur Yardan ke pár utar gae, aur subh
ke safeda tak ek bhí un men se báqí na thá, jo Yardan ke pár na gayá ho. 23 Aur
Aḳhituffal ne jo dekhá, ki us kí mashwarat qabúl na húí, to us ne apne gadhe par
zín kiyá, aur sawár hoke apne shahr aur apne ghar gayá, aur apne gharáne ko
wasíyat kí, aur apne tain phánsí dí, aur mar gayá, aur apne báp kí gor men gáṛá
gayá.

24 Aur Dáúd Mahanain men dáḳhil húá. Aur Abisalúm baní Isráel ko hamráh
leke Yardan ke pár utrá. 25 Aur Abisalúm ne Yúab ke badle Amásá ko apne
lashkar ká sardár kiyá, yih us shaḳhs ká beṭá thá jis ká nám Witrá Isráelí thá, jo
Nahás kí beṭí Yúab kí ḳhálá Abijail se hambistar húá. 26 Aur baní Isráel aur
Abisalúm ne Jiliád kí zamín men ḳhaima khaṛá kiyá. 27 Aur jab Dáúd Mahanain
men pahunchá, to aisá húá ki Nahás ká beṭá Súbí baní Ammún kí Rabbah se, aur
Ammiel ká beṭá Makír Ládibár se, aur Barzillí Jiliádí Rájilím se Dáúd pás áe aur
palang aur básan aur gilí bartan, aur gehún aur jau, aur áṭá, aur bhúná anáj, aur
lobiye kí phalíán, aur masúr, aur bhúne chane, aur shahd, aur makkhan, aur bheṛen,

aur gáwá panír, Dáúd ke aur us ke logon ke kháne ke liye láe, kyúnki unhon ne kahá ki We log bayábán men bhúkhe aur mánde aur piyáse hain.

XVIII. BAB.

1 Aur Dáúd ne un logon ko jo us ke sáth jama húe the shumár kiyá, aur hazáron
ke sardár aur saikron ke sardár muqarrar kíe. 2 Aur Dáúd ne lashkar ke tín gol
karke ek gol Yúab ko, aur ek Yúab ke bháí Zarúyáh ke bețe Abishai ko, aur ek
Ittai Jannatí ko diyá, aur unhen rawána kiyá, aur bádsháh ne logon se kahá, ki
Main bhí tumháre sáth niklúngá. 3 Par logon ne kahá, ki Tú mat chal, ki agar
ham bhág nikle, to unhen kuchh hamárí parwá na hogí; aur agar ham ádhe máre
jáwen to bhí unhen kuchh parwá na hogí, par tú hamáre das hazár ke barábar hai;
so bihtar yih hai, ki tú shahr men rahke hamárí madad kar. 4 Tab bádsháh ne
unhen kahá, Jo tumhen bihtar málúm hotá hai, main wuhí karúngá. So bádsháh
shahr ke darwáze par sar i ráh khará rahá, aur sárá lashkar hazár hazár aur sau
sau hoke chal niklá. 5 Aur us waqt bádsháh ne Yúab aur Abishai aur Ittai ko
farmáyá, ki Merí ķhátir se Abisalúm jawán ke sáth muláyamat kíjiyo. Aur
bádsháh ne jo sab sardáron se Abisalúm ke haqq men farmáyá, so sáre lashkar ne
suná.

6 Aur log nikalke maidán men baní Isráel ke muqábil húe, aur Ifráim ke ban
men qitál húá. 7 Aur wahán baní Isráel Dáúd ke logon ke háth se máre pare
aur us qitál men us din bís hazár baní Isráel kaț gae. 8 Is liye ki us din sárí
mamlukat men já ba já qitál húá, aur we jinhen ban ne ján se khoyá, un se jo
talwár se máre pare, kahín bahut the. 9 Aur us waqt Abisalúm Dáúd ke ķhádimon
ke sámhne á gayá, ki wuh ek ķhachchar par sawár thá; so wuh ķhachchar use
leke balút ke daraķhton ke jhár men ghusá, tab us ká sir thaníon men aţká, aur
wuh ásmán aur zamín ke bíchon bích muallaq rah gayá, aur ķhachchar us ke tale
se bhág niklá.

10 So ek ne dekhke Yúab ko ķhabar kí aur kahá, ki Main ne Abisalúm ko
dekhá, ki wuh ek daraķht men lațaktá hai. 11 Tab Yúab ne us ko, ki jis ne use
ķhabar dí thí, kahá, Jab tú ne use dekhá, to use márke zamín par kyún na dál
diyá? ki main tujhe das misqál chándí aur ek kamarband ináyat kartá. 12 Us
shaķhs ne Yúab ko jawáb diyá, ki Agar mujh ko hazár misqál chándí miltí, tau
bhí main bádsháh ke bețe par háth na uțhátá; kyúnki bádsháh ne hamen sunáke
tujhe aur Abishai aur Ittai ko hukm kiyá hai, ki Ķhabardár, koí Abisalúm jawán
ko na chhúwe. 13 Agar main aisá kartá, aur apní ján par kheltá, ki bádsháh se
to kuchh maķhfí nahín, to tú bhí mujh se muķhálafat kartá. 14 Tab Yúab ne
kahá, ki Main tere sáth der na karúngá. So us ne tín tír háth men líe, aur
Abisalúm ke dil par lagáe, aur wuh hanoz balút ke darmiyán lațaktá aur jítá thá,
15 Ki das jawánon ne, jo Yúab ke siláhbardár the, jáke use gherá aur use márá
aur qatl kiyá.

16 Tab Yúab ne narsingá phúnká, aur log baní Isráel ke taáqub se phire;
kyúnki Yúab ne logon ko báz rakhá. 17 Aur unhon ne Abisalúm ko leke ban ke
bích ek bare garhe men dál diyá, aur us par pattharon ká ek bará dher kiyá; aur
sáre baní Isráel bhágke apne apne ķhaime ko gae. 18 Aur Abisalúm ne zinda-

gání meṉ apne liye bádsháh ke wádí meṉ ek sutún nasb kiyá thá, kyúnki us ne
kahá, ki Merá koí beṭá nahíṉ, jis se merá nám báqí rahe, so yihí merí yádgárí
hogá; aur us ne wuhí nám jo us ká thá, us sutún ká bhí rakhá thá, aur áj ke din
tak wuh Yadd i Abisalúm kahlátá hai.

19 Tab Sadúq ke beṭe Aḳhimaaz ne kahá, ki Maiṉ chalke bádsháh ko ḳhush-
ḳhabarí dúṉ, ki KHUDA'WAND ne us ke dushmanoṉ se us ká intiqám liyá. 20 Lekin
Yúab ne use kahá, ki Áj ke din tú ḳhushḳhabarí mat de, yih muzhda tú aur kisí
din díjiyo; par áj kuchh muzhda na de, kyúnki shahzáda mar gayá hai. 21 Phir
Yúab ne Kúshí ko kahá, ki Já, aur jo kuchh tú ne dekhá hai, so bádsháh se kah.
Tab Kúshí ne Yúab ko sijda kiyá aur dauṛá. 22 Phir Sadúq ke beṭe Aḳhimaaz
ne dúsrí bár Yúab se kahá, Har kuchh ho, par mujhe ruḳhsat díjiye, táki Kúshí
ke píchhe dhar lapkúṉ. So Yúab bolá, Mere beṭe tú kyúṉ jáne ká qasd kartá hai,
aur dekhtá hai ki koí muzhda nahíṉ? 23 Phir us ne kahá, Har kuchh ho, maiṉ
dauṛúngá. Tab us ne kahá, Dauṛ. Aur Aḳhimaaz ne dasht kí ráh lí, aur Kúshí se
áge baṛh gayá.

24 Aur us waqt Dáúd darwáze ke do paṭoṉ ke bích baiṭhá thá, aur chaukídár
shahrpanáh kí chhat kí díwár par chaṛhá thá; so us ne ánkh uṭháke dekhá, ki ek
shaḳhs akelá lapká átá hai. 25 Aur chaukídár chilláyá, aur bádsháh ko ḳhabar
dí. So bádsháh ne farmáyá, Agar wuh akelá hai, to us kí zabán par muzhda hai.
Aur wuh chalte chalte muttasil hotá játá thá. 26 Tab chaukídár ne aur ek ko
dekhá ki dauṛá átá hai. Aur chaukídár ne darbán ko pukárá, aur kahá, ki Dekh
aur ek shaḳhs akelá dauṛá átá hai. Aur bádsháh bolá, ki Wuh bhí muzhda látá
hai. 27 Tab chaukídár ne kahá, ki Mujhe pahle kí chál se yúṉ málúm hotá hai,
ki wuh Sadúq ká beṭá Aḳhimaaz hai. Tab bádsháh bolá, Wuh nek mard hai, aur
muzhda látá hai. 28 Aur Aḳhimaaz chilláyá, aur bádsháh se yúṉ bolá, ki Sab ḳhair
hai. Aur bádsháh ke áge aundhá hoke girá aur sijda kiyá aur kahá, ki KHUDAWAND
terá Ḳhudá kyá hí mubárak hai, ki jis ne un logoṉ ko jinhoṉ ne mere ḳhudáwand
bádsháh par dastdarází kí thí, maglúb kiyá. 29 Tab bádsháh bolá, Abisalúm
jawán salámat hai? Aḳhimaaz ne kahá, ki Jis waqt bádsháh ke ḳhádim Yúab ne
gulám ko bhejá, us dam maiṉ ne ek baṛá izhdihám dekhá, par maiṉ nahíṉ jántá
wuh kyá thá. 30 Tab bádsháh ne kahá, Ek taraf já aur khaṛá rah. So wuh ek
taraf jáke khaṛá ho rahá, aur wahíṉ Kúshí áyá. Aur Kúshí ne kahá, Mere ḳhudá-
wand bádsháh, muzhda pahunche, ki KHUDA'WAND ne áj ke din un sab se jo tere
muḳhálif the terá badlá liyá. 31 Tab bádsháh ne Kúshí se púchhá, ki Abisalúm
jawán salámat hai? Kúshí bolá, ki Mere ḳhudáwand bádsháh ke dushman, aur
we sab jo bádsháh ke muḳhálif haiṉ aur burá cháhte haiṉ usí jawán kí tarah
ho jáenge. 32 Tab bádsháh nipaṭ betáb húá, aur us makán par jo darwáze ke
úpar thá rotá húá chaṛh gayá; aur chaṛhte húe yúṉ kahtá játá thá, Háe, mere beṭe
Abisalúm, mere beṭe, mere beṭe Abisalúm! káshki tere iwaz maiṉ mártá. Háe
Abisalúm, mere beṭe, mere beṭe!

XIX. BAB.

1 Aur Yúab se kahá gayá, ki Dekh bádsháh Abisalúm ke liye rotá píṭtá hai. 2
Aur wuh naját jo us din húí thí, sáre logoṉ ke rone ká sabab húí; kyúnki logoṉ ne

us din khabar suní, ki bádsháh apne beṭe ke liye dilgír hai. 3 Aur log us din un ke
mánind, jo laṛáí se bhágke áeṉ, chorí se shahr meṉ dákhil húe. 4 Aur bádsháh ne
apná muṉh ḍhámpá aur chillá chilláke royá aur kahá, ki Háe mere beṭe Abisalúm
Háe, Abisalúm mere beṭe, mere beṭe. 5 Tab Yúab ghar meṉ bádsháh pás áyá
aur kahá, Tú ne áj ke din apne sab chákaroṉ ko, ki jinhoṉ ne áj ke din terí ján
aur tere beṭoṉ aur terí beṭíoṉ kí jáneṉ, aur terí jorúoṉ kí jáneṉ, aur terí haramoṉ
kí jáneṉ bacháíṉ, sharminda kiyá, ki tú apne dushmanoṉ ko piyár kartá hai, 6 Aur
apne dostoṉ ká kína rakhtá hai, kyúnki tú ne áj ke din yúṉ záhir kiyá ki tujhe na
sardároṉ kí parwá hai, na ḳhádimoṉ kí! ki áj ke din maiṉ dekhtá húṉ, ki agar
Abisalúm jítá hotá, aur ham sab áj ke din mar játe, to terí nazar meṉ bahut
achchhá málúm hotá. 7 So ab uṭh, báhar nikal, aur apne logoṉ ko dilásá de, ki
maiṉ Ḳhudáwand kí qasam khátá húṉ ki agar tú báhar na jáegá, to rát tak ek
bhí tere sáth nahíṉ rahne ká, aur yih tere liye un sab áfatoṉ se jo ibtidá i jawání
se ab tak tujh par paṛíṉ bahut bad hogá. 8 So bádsháh uṭhá, aur darwáze par
baiṭhá, aur sab logoṉ ko ḳhabar pahunchí, ki Dekho, bádsháh darwáze par baiṭhá
hai. Tab sab log bádsháh pás áke jama húe, kyúnki sáre Isráelí apne apne
ḳhaime ko bhág gae the. 9 Aur baní Isráel ke sáre firqe báham jhagaṛte the, aur
kahte the, ki Bádsháh ne hamáre dushmanoṉ ke háth se, aur Filistíoṉ ke háth se
ham ko bacháyá, aur ab wuh Abisalúm ke áge se mamlukat se nikal gayá hai.
10 Aur Abisalúm ki jise ham ne mamsúh karke apná hákim kiyá thá, ran meṉ márá
paṛá; so ab tum bádsháh ke phirá láne meṉ ḳhámosh kyún ho? 11 Tab bádsháh
ne Sadúq aur Abiwatr káhin ko kahlá bhejá, ki Baní Yihúdáh ke buzurgoṉ se kaho,
ki Tum bádsháh ke taíṉ ghar meṉ pher láne meṉ kyúṉ táḳhír karte ho, báwujúde
ki sáre baní Isráel kí báteṉ bádsháh ko ghar meṉ pahunchíṉ? 12 Aur tum mere
bháí ho, aur tum mere haḍḍíáṉ aur mere gosht ho, pas túm bádsháh ko ghar meṉ
pher láte húe kyúṉ der karte ho? 13 Aur Amásá se kaho, Kyá tú merí haḍḍí
aur merá gosht nahíṉ? So agar maiṉ tujh ko Yúab ke bád hamesha ke liye lashkar
ká sardár na karúṉ, to Ḳhudá mujh se aise hí kare balki us se ziyáda bad kare.
14 Aur us ne sáre baní Yihúdáh ká dil is tarah pherá, jaise ek ká dil pherte haiṉ.
Chunánchi unhoṉ ne bádsháh ko paigám bhejá, ki Tú apne ḳhádimoṉ samet phir
chalá á. 15 So bádsháh ne murájaat kí, aur Yardan pár áyá, aur sáre baní
Yihúdáh Jiljál tak áe, ki bádsháh ká istiqbál kareṉ, aur use Yardan ke pár le áeṉ.
16 Aur Jairá ke beṭe Simaí Binyamíní ne Baḳhúrím se jald kúch kiyá, aur baní
Yihúdáh ke sáth sharík hoke Dáúd bádsháh ke istiqbál ko áyá. 17 Aur us ke
sáth Binyamíní hazár jawán the; aur Síbá Saúl ke ghar ká gulám apne pandrah
beṭoṉ aur bís gulámoṉ samet áyá, aur we bádsháh ke sámhne Yardan ke pár utre.
18 Aur guzáre kí ek kishtí pár gaí, ki bádsháh ke gharáne ko le áwe, aur jo
bádsháh kí marzí ho, so kare. Aur Jairá ká beṭá Simaí Yardan pár áte hí bádsháh
ke sámhne aundhá hoke girá. 19 Aur bádsháh ko kahá, Mere ḳhudáwand, gunáh
mujh par mat dhar, aur us ko jo tere gulám ne jis din ki merá ḳhudáwand bádsháh
Yirúshálam se niklá, baraksí se kahá thá, yád na kar. 20 Aur apne dil meṉ mat
rakh, ki terá gulám apne gunáh ká iqrár kartá hai, aur dekh áj ke din maiṉ baní
Yúsuf meṉ se pahle áyá húṉ, ki apne ḳhudáwand bádsháh ká istiqbál karúṉ.
21 Aur Zarúyáh ke beṭe Abishai ne jawáb meṉ kahá, Samaí us kí sazá meṉ márá
na jáegá, ki us ne Ḳhudáwand ke masíh par lánat kí? 22 Aur Dáúd ne farmáyá,

Ai baní Zarúyáh, mujhe tum se kyá, ki tum áj ke din mujh se dushmaní karte ho?
Kyá baní Isráel meṇ se kisí ko áj ke din qatl karná rawá hai? Maiṇ to yih nahíṇ
jántá, ki maiṇ áj ke din baní Isráel kí bádsháh húṇ? 23 Tab bádsháh ne Simaí
ko kahá, Tú márá na jáegí. Aur bádsháh ne us par qasam kí.

24 Phir Saúl ká beṭá Mifíbusat bádsháh ke istiqbál ko utrá; aur us ne us din
se ki bádsháh niklá thá, us din tak ki wuh salámat phir áyá, na to apne páṇw dhoe
the, aur na apní dáṛhí saṇwárí thí, aur na apne kapṛe dhulwáe the. 25 Aur aisá
húá, ki jab wuh Yirúshálam meṇ bádsháh se milne áyá, to bádsháh ne use kahá,
Mifíbusat, kis liye tú hamáre sáth na gayá? 26 Us ne jawáb diyá, Ai mere ḳhudá-
wand aur bádsháh, mere chákar ne mujh se dagá kí: tere gulám ne kahá thá, ki
Maiṇ apne liye gadhe par zín bándhúngá, táki maiṇ chaṛhúṇ, aur bádsháh pás jáúṇ,
ki terá ḳhádim langṛá hai. 27 So us ne mere ḳhudáwand bádsháh ke huzur mujh
par, jo terá gulam húṇ, tuhmat kí; aur merá ḳhudáwand bádsháh to Ḳhudá ke
firishte kí mánind hai; so jo tujhe bihtar málúm ho so kar. 28 Ki mere báp ká
sárá gharáná mere ḳhudáwand bádsháh ke áge wájib ul 'qatl thá, par tú ne gulám
ko un meṇ biṭhláyá, jo tere dastárḳhwán par khâná kháte the. Pas mere liye kyá
munásib hai, ki ab bádsháh ke áge ziyáda shikwa karúṇ? 29 Tab bádsháh ne
farmáyá, ki Tú apná ahwál kyúṇ bayán kartá játá hai? Maiṇ to kah chuká, ki Tú
aur Sibá kheṭoṇ ko bánṭ lo. 30 Aur Mifíbusat ne bádsháh ko kahá, ki Háṇ sab
usí ko baḳhsh de, kyúṇki merá ḳhudáwand bádsháh apne ghar meṇ phir salámat
pahunchá.

31 Aur Barzillí Jiliádí Rájilím se chalke bádsháh ke sáth Yardan pár gayá, tá
ki Yardan ke pár us ká rahbar ho. 32 Aur yih Barzillí assí baras ká búṛhá thá;
aur us ne bádsháh ko, jab ki wuh Mahanain meṇ ṭhahrá thá, rasad pahuncháí thí;
is liye ki wuh bahut baṛá ádmí thá. 33 So bádsháh ne Barzillí ko farmáyá, ki Tú
mere sáth pár chal, ki maiṇ Yirúshálam meṇ apne sáth terí parwarish karúngá. 34
Aur Barzillí ne bádsháh ko jawáb diyá, ki Ab maiṇ kitná jíúngí, jo bádsháh ke
sáth Yirúshálam ko chaṛh jáúṇ? 35 Ki áj ke din maiṇ assí baras ká ho chuká; aur
kyá maiṇ nek o bad imtiyáz kar saktá húṇ? aur kyá terá gulám jo kuchh khátá
pítá hai us ká mazá ján saktá hai? aur kyá maiṇ gánewáloṇ ká gíná, aur gánewá-
líoṇ ká gáná samajhke sun saktá húṇ? Pas terá gulám apne ḳhudáwand bádsháh
par kyúṇ bár howe? 36 Ki terá gulám thoṛí muddat tak Yardan ke pár bádsháh
ke sáth játá, aur kyá zarúr hai ki bádsháh mujh se itná sulúk kare? 37 Apne
gulám ko ruḳhsat kíjiye, ki phir jáe, táki maiṇ apne shahr meṇ marúṇ, aur apne
báp aur apní má kí gor ke ás pás gaṛúṇ; aur dekh terá gulám Kimhám mere
ḳhudáwand bádsháh ke sáth játá hai; pas jo kuchh tujhe bhalá málúm ho, so us
se kar. 38 Tab bádsháh ne jawáb diyá, ki Kimhám mere sáth chale, aur maiṇ us
se jaise terí marzí hogí, waise sulúk karúngá, aur jo kuchh tú mujh se mángegá,
so tujhe dúngá. 39 Aur sab lashkar Yardan se guzrá. Aur jab bádsháh pár áyá,
to bádsháh ne Barzillí ko chúmá, aur us ke liye barakat cháhí, aur wuh apne
makán ko phir gayá. 40 Aur bádsháh Jiljál ko rawána húá, aur Kimhám us ke
sáth guzrá; aur sáre baní Yihúdáh, aur ádhe baní Isráel bhí bádsháh ke sáth
guzre. 41 Aur dekho ki sáre baní Isráel bádsháh pás áe, aur bádsháh se kahá, ki
Hamáre bháí baní Yihúdáh tujhe kyúṇ chhuṛáláe aur jáke bádsháh ko aur bádsháh
ke gharáne ko, aur Dáúd ke sab sáthwále logoṇ ko Yardan pár se le áe. 42 Tab

síre baní Yahúdáh ne baní Isráel ko jawáb diyá, Yih is liye hai, ki bádsháh ko ham
se nazdík ká rishta hai, so tumhen is sabab se ham par kyún rashk átá hai? kyá ham
ne bádsháh ká kuchh khí liyá hai? yá us ne hamen kuchh bakhshá hai? 43 Phir
baní Isráel ne baní Yahúdáh ko jawáb diyá, aur kahá, ki Ham ko bádsháh se das
nisbaten hain, aur hamárá haqq tum se ziyáda Dáúd par hai; pas tum ham ko
kyún subuk jánte ho, ki tum ne bádsháh ke pher láne men pahle ham se saláh na
púchhí? Aur baní Yahúdáh kí báten baní Isráel kí báton se bahut sakht thín.

XX. BÁB.

1 Aur wahín ek fasádí shakhs Binyamíní ne, jis ká nám Saba bin Bikrí thá,
narsingá phúnká, aur kahá, ki Na to hamárá hissa Dáúd ke sáth hai aur na hamárí
mírás Yassí ke bete ke sáth hai? ai baní Isráel apne khaima ko chalo! 2 So har-
ek Isráelí Dáúd ko chhorke Saba bin Bikrí ke píchhe ho liyá. Lekin baní Yahú-
dáh Yardan se leke Yirúshálam tak apne bádsháh se lipte rahe. 3 Aur Dáúd
Yirúshálam ke bích apne ghar men dákhil húá. Aur bádsháh ne apní un das
harmon ko, jinhen wuh ghar kí nigahbání ke liye chhor gayá thá leke nazarband
kiyá, aur un ke liye kháná muqarrar kiyá, par un ke pás na gayá, aur we habs men
auqát kátí kín, aur randápe men rahín, yahán tak ki mar gaín. 4 Aur bádsháh
ne Amásá ko hukm kiyá, ki Tín din ke darmiyán baní Yahúdáh ko mujh pás jama
kar, aur tú bhí házir ho. 5 So Amásá gayá ki baní Yahúdáh ko faráham kare; par
use ziyáda der lagí; aur us waqt se jo us ne muqarrar kiyá thá tákhír kí. 6 Tab
Dáúd ne Abishai se kahá, ki Ab Saba bin Bikrí ham ko Abisalúm se ziyáda dukh
degá, so tú apne khudáwand ke khádimon ko le, aur us ká píchhá kar, na ho ki
wuh hasín shahron men jáwe, aur hamárí nazar se bach nikle. 7 So us ke sáth
Yúab ke log Karetí aur Faletí aur sáre bahádur nikle, aur Yirúshálam se báhar gae,
ki Saba bin Bikrí ká taáqub karen. 8 Aur jab we us bare patthar ke muttasil jo
Jibaún men hai, pahunche, to Amásá un ke áge se áyá. Aur Yúab ne apne pairá-
han ká dáman kamar se bándh liyá thá, aur ek saif miyán kí húí us kí kamar par
hamáil thí, aur yih saif khushgiláf thí, so nikal parí. 9 So Yúab ne Amásá ko
kahá, Bhái, tú salámatí se hai? Aur Yúab ne Amásá kí dárhí dahine háth se pakrí,
ki us ká bosa lewe. 10 Aur Amásá ne us teg ká, jo Yúab ke háth men thí, khiyál
na kiyá, so us ne us ke pahlú men ek háth aisá márá ki us kí antríán zamín par
nikal parín, aur dusrá wár na kiyá; so wuh mar gayá. Phir Yúab aur us ká bháí
Abishai Saba bin Bikrí ke píchhe rawána húe.

11 Tab ek shakhs Yúab ke jawánon men se us ke sámhne khará hoke yún bolá,
Jo koí Yúab se rází hai, aur jo koí Dáúd kí taraf se hai, so Yúab ke píchhe chale.
12 Aur Amásá lahú lauhán raste ke darmiyán pará húá thá, aur jab us shakhs ne
dekhá ki sab log khare hain, to wuh Amásá ko ráh par se maidán men khínch le
gayá, aur use kaprá urhá diyá, is liye ki dekhá ki jo koí us ke nazdík áyá, so khará
húá. 13 Aur jab wuh ráh par se le gayá, to sab log Yúab ke sáth Saba bin Bikrí
ke taáqub ko rawána húe. 14 So wuh sáre baní Isráel ke firqon men hotá húá
Abílah aur Bait i maakah aur sáre Biarún tak gayá, aur we sab bhí jama húe, aur
Yúab ke píchhe chale. 15 Aur unhon ne áke use Bait i maakah kí Abílah men
gherá, aur shahr ke barábar ek pushta bándhá, aur us ke gird iháta kiyá; aur sab

log jo Yúab ke sáth the, jidd o jihd karte the, ki díwár ko girá deṉ. 16 Us waqt
ek dánishmand aurat shahr meṉ se chilláí aur kahá, ki Suno, mihrbání se Yúab ko
kaho ki Yaháṉ nazdík áwe, ki maiṉ use kuchh kahúngí. 17 Aur jab wuh nazdík
áyá, to us aurat ne use kahá, ki Kyá tú Yúab hai? Wuh bolá, Maiṉ wuhí húṉ.
Tab aurat ne use kahá, ki Apní bandí kí bát suniye. 18 Wuh bolá, Maiṉ suntá
húṉ. Tab wuh bolí, ki Pahile zamáne meṉ yih masal kahte áe haiṉ, ki We Hábil
se mashwarat cháhenge, aur is tarah púrá kám hotá thá. 19 Aur maiṉ Isráelíoṉ
meṉ amín aur diyánatdár húṉ; so tú cháhtá hai, ki shahr ko, aur us ko jo Isráel
kí ek má thí, halák kare; so tú kyúṉ darpai hai ki Ḳhudá'wand kí mírás ko nigal
jáwe? 20 Yúab ne jawáb diyá aur kahá, Yih mujh se dúr rahe, yih mujh se dúr
rahe ki nigal jáúṉ yá halák karúṉ, 21 Merá yih iráda nahíṉ, balki koh i Ifráim
ká ek shaḳhs jis ká nám Saba bin Bikrí hai, us ne bádsháh par yáne Dáúd par apná
háth utháyá hai, so ḳhálí usí ko mere supurd kar de, ki maiṉ shahr se chalá jáúṉ.
Us aurat ne Yúab ko kahá, Dekh us ká sir díwár par se tujh par phenk diyá jáegá.
22 Tab wuh aurat apní chaturáí se sab logoṉ ke pás gaí. So unhoṉ ne Saba bin
Bikrí ká sir kátke báhar Yúab kí taraf phenk diyá. Tab us ne narsingá phúnká,
aur log shahr par se uṭhke apne ḳhaime ko gae. Aur Yúab phirke Yirúshálam meṉ
bádsháh pás áyá. 23 Aur Yúab sáre baní Isráel ká sardár thá, aur Bináyáh bin
Yahúwada Karetíoṉ aur Faletíoṉ ká sardár thá; 24 Aur Adúrám ḳhiráj ká dároga
thá. 25 Aur Aḳhilúd ká beṭá Yúsafat muhásil thá; aur Siya munshi thá; aur
Sadúq aur Abiwatr káhín the; aur I'rá Yáirí bhí Dáúd ká káhin thá.

XXI. BA'B.

1 Phir Dáúd ke asr meṉ paiápai tín sál kál paṛá, aur Dáúd ne Ḳhudá'wand ke
huzúr saláh púchhí. So ḳhudáwand ne farmáyá, ki Yih Saúl ke aur us ke ḳhúnrez
gharáne ke sabab se hai, ki us ne Jibaún ko qatl kiyá. 2 Tab bádsháh ne Jibaú-
níoṉ ko talab kiyá, aur un se bát kahí, (aur ye Jibaúní Isráel kí nasl meṉ se na the,
balki Amúrí the jo báqí rah gae the, aur baní Isráel ne unse qasam kí thí, aur Saúl
ne cháhá ki unheṉ qatl kare, kyúnki use baní Isráel aur baní Yihúdáh ke sabab
gairat thí) 3 So Dáúd ne Jibaúníoṉ se kahá, Maiṉ tumháre liye kyá karúṉ? aur
maiṉ kyúnki istigfár karúṉ táki tum Ḳhudá'wand kí mírás ke liye barakat cháho?
4 So Jibaúníoṉ ne use kahá, ki Ham Saúl se aur us ke gharáne se rúpe yá sone ke
tálib nahíṉ, aur na tú hamáre liye kisí baní Isráel ko ján se már. So wuh bolá,
Pas aur tum kyá cháhte ho ki maiṉ tumháre liye karúṉ? 5 Tab unhoṉ ne bád-
sháh ko jawáb diyá, Ham cháhte haiṉ ki wuh shaḳhs, jis ne hameṉ halák kiyá, aur
hamárí mukhálafat par mansúbe bándhe aise nábúd kíe jáweṉ, ki Isráel kí sárí
mamlukat meṉ báqí na raheṉ. 6 So us ke beṭoṉ meṉ se sát ko hamáre hawále
kar, ki ham unheṉ Ḳhudá'wand ke liye Ḳhudá'wand ke barguzída Saúl ke Jiba
meṉ pháṉsí deṉ. Tab bádsháh bolá, ki Maiṉ unheṉ hawále karúngá.

7 Aur bádsháh ne Mifíbusat bin Yúnatan bin Saúl par rahmat ki, kyúnki Dáúd
aur Yúnatan Saúl ká beṭá Ḳhudá'wand ko darmiyán deke báham hamqasam húe the.
8 Aur bádsháh ne Saúl ke do beṭe, jo Aiyah kí beṭí Risfah ke batn se the, yáne
Amúní aur Mifíbusat, aur Saúl kí beṭí Maikal ke pánch beṭe, jo Barzillí ke beṭe
Adriel kí sulb se the, pakaṛke Jibaúníoṉ ke hawále kíe; 9 Aur unhoṉ ne unheṉ

pahár ke barábar Ḳhudáwand ke huzúr pháṇsí dí; aur we sátoṇ fasl ke auwal
mausim meṇ, jis waqt ki jau kaṭne shurú húe the, ek sáth máre gae. 10 Tab
Aiyah kí beṭí Risfah ne ṭáṭ ká libás liyá aur shurú i fasl se us ko apne liye patthar
par bichhá diyá, yaháṇ tak ki ásmán se un par pání paṛá; so us ne unheṇ din ko
hawáí parindoṇ se aur rát ko janglí darindoṇ se bacháyá. 11 Aur Dáúd ko ḳhabar
pahunchí ki Saúl kí haram Aiyah kí beṭí Risfah ne yúṇ kiyá. 12 So Dáúd ne jáke
Saúl ki haḍḍíoṇ, aur us ke beṭe Yúnatan kí haḍḍíoṇ ko Yabísí Jiliádíoṇ se pher
liyá, ki we unheṇ Baitishán meṇ se, jis waqt ki Filistíoṇ ne Saúl ko Jilbúa meṇ
márá, aur unheṇ laṭká diyá thá, churá le gae the. 13 So wuh Saúl kí haḍḍíoṇ aur
us ke beṭe Yúnatan kí haḍḍíoṇ ko waháṇ se le áyá, aur in sab kí haḍḍíoṇ ko, jo
laṭkáe gae the, jama karwáyá. 14 Aur unhoṇ ne Saúl aur Yúnatan kí haḍḍíoṇ ko
Binyamíní zamín meṇ us ke báp Qís kí gor meṇ ek taraf ko gáṛá, aur sab jo kuchh
ki bádsháh ne farmáyá unhoṇ ne kiyá, aur bád us ke kál kí bábat Ḳhudá se istigfár
kiyá.

15 Aur Filistí baní Isráel se phir laṛe, aur Dáúd apne ḳhádimoṇ ke sáth niklá,
aur Filistíoṇ se á laṛá, aur Dáúd ájiz húá. 16 Us waqt Wasbúbanúb ne jo Rafá
ke beṭoṇ meṇ se thá, jis ke neze ká phal wazn meṇ tín sau misqál thá, aur wuh ek
nayá tegá bándhtá thá, chahá ki Dáúd ko már le. 17 Par Zarúyáh ke beṭe Abis-
hai ne kumak kí, aur Filistí par wár kiyá, aur use qatl kiyá; tab Dáúd ke rafíqoṇ
ne use qasam dí aur kahá, ki Tú phir kabhí hamáre sáth jang par mat nikliyo, táki
Isráel ká chirág bujh na jáe. 18 Aur aisá húá ki bád us ke phir Filistíoṇ se Júb
meṇ lashkarkashí húí; tab Húsátí Sibkí ne Saf ko, jo Rafá kí nasl se thá, qatl kiyá.
19 Aur phir Filistíoṇ se Júb meṇ ek aur laṛáí húí; tab Ilhanán bin Waarí i A'rijím
ne, jo Baitlaham kí thá, Jannatí Julíyat ko, jis ká neza aisá thá jaisá ki juláhoṇ
ká shahtír hotá hai, márá. 20 Phir Jannat meṇ ek aur laṛáí húí, aur waháṇ baṛá
jangí ek pahlawán thá, us ke har háth meṇ aur har páṇw meṇ chha chha unglíáṇ
thíṇ, jo sab kí sab chaubís hotí haiṇ, aur yih bhí Rafá kí nasl meṇ se thá. 21 Us ne
jis waqt ki baní Isráel par nafrín kí, us waqt Dáúd ke bháí Samaí ke beṭe Yúnatan
ne use márá. 22 Ye hí chároṇ Rafá kí sulb se mutawallid húe, aur Dáúd aur us
ke ḳhádimoṇ ke háth se máre paṛe.

XXII BA'B.

1 Aur Dáúd ne, jis din ki Ḳhudá'wand ne use us ke sáre dushmanoṇ aur Saúl
ke háth se naját dí, Ḳhudá'wand ke áge is gít kí báteṇ kahíṇ, 2 Aur bolá,
ki Ḳhudá'wand merá pahár, aur merí panáh, aur merá chhuṛánewálá hai. 3 Ḳhudá
merá patthar hai, us par merá tawakkul hai, wuh merí sipar hai, aur merí naját ká
síngh hai, tú merá úncha burj, aur merá maljá, aur merá najátdenewálá hai, tú hí
mujhe zulm se bachátá hai. 4 Maiṇ ne Ḳhudáwand se duá mángí, wuhí sitáish ke
láiq hai, aur maiṇ apne dushmanoṇ se chhuṛáyá gayá. 5 Ki maut kí lahroṇ ne
mujhe gherá, shaitání logoṇ ke sailáboṇ ne mujhe ḍaráyá. 6 Jahannam ke dukh
mere gird ho gae, maut ke phandoṇ ne mujhe roká. 7 Apní musíbat ke waqt
maiṇ ne Ḳhudá'wand ko pukárá, apne Ḳhudá ko pukárá, us ne apní haikal meṇ
merí áwáz suní, aur merá nála us ke kán tak pahunchá. 8 Tab us ke gusse se zamín
larazí aur kámpí, ásmán kí binároṇ hil gaíṇ aur larazíṇ. 9 Us ke nathnoṇ se ek dhúáṇ

uṭhí, aur us ke munh se ág nikalke khá gaí, ki jis se koele dahak gae. 10 Us ne
ásmán ko jhukáyá aur utrá, aur andherá us ke qadmon tale thá. 11 Wuh ek
karúbí par sawár thá aur uṛí, aur hawá ke paron par dikhái detá thá. 12 Aur us ne
apne girdágird táríkí ká ḳhaima khaṛá kiyá, jama húe pání aur andherí badlion
ke sáth. 13 Us chamak se jo us ke áge thí koele sulge. 14 Ḳhudá'wand ásmán
par se garajá aur us Alí janáb ne apní áwáz sunáí. 15 Aur tír chaláe aur unhen
bithráyá, bijlí ne unhen khinḍiyá aur muztarib kiyá. 16 Ḳhudá'wand kí jhunjh-
láhaṭ se aur us ke nathon kí mauj se daryá ke sote numáyán húe, dunyá kí newen
khul gaín. 17 Us ne úpar se bhejá aur mujhe uṭhá liyá, us ne mujhe bahut
pánion men se khínchá. 18 Us ne mujhe mere qawí dushman se, aur un se jo
merá kína rahte the chhuṛáyá, ki we mujh par niháyat gálib the. 19 Unhon ne
mujhe mere idbár ke din roká, par Ḳhudá'wand merá sahárá thá. 20 Wuh mujh
ko tangí se kusháda makán men láyá; us ne mujh ko naját bakhshí. 21 Is liye
ki wuh mujh se ḳhush thá, Ḳhudá'wand ne merí rástí ke muwáfiq mujh ko jazá
dí, aur merí pákdastí ká mujhe badlá diyá. 22 Kyúnki main ne Ḳhudá'wand kí
ráhon kí nigáhbání kí, aur main ne apne Ḳhudá kí pairawí se sarkashí na kí. 23 Ki
us kí sárí sunnaten mere áge thín, aur us ke huqúq jo hain, so main ne unhen tark
na kiyá. 24 Main us ke áge kámil thá, aur main ne apne taín apní badkárí se báz
rakhá. 25 So Ḳhudá'wand ne merí rástí aur merí pákí ke muwáfiq apne huzúr
mujh ko sila diyá. 26 Tú rahmkarnewále par rahím hai, aur nekíkarnewále ko
apní nekí dikhátá hai. 27 Tú un ko jo ḳhális hai apní ḳhulús dikhátá hai, aur
gustáḳhon par námihrbání kartá hai. 28 Tú un logon ko jin par bipaṭ paṛí hai
bachátá hai, aur unko jo ghamanḍ rakhte hain táktá hai, táki unhen past kare.
29 Ki tú Ḳhudá'wand merá chirág hai aur Ḳhudá'wand mere andhere ko roshan
karegá 30 Terí kumak se main ek gol par jhapṭúngá, main apne Ḳhudá ke
kumak se díwár kúd gayá. 31 Ḳhudá, us kí ráh kámil hai, Ḳhudá'wand kí bát
mujarrab hai, wuh un sab kí, jinhen us ká bharosá hai, pharí hai. 32 Ḳhudá'wand
ke siwá kaun Ḳhudá hai, aur hamáre Ḳhudá chhuṭ kaun patthar hai? 33 Ḳhudá
merí qúwat aur merá zor, aur wahí merí ráh kámil kartá hai. 34 Wuh mujh ko
harní ke se pánw detá hai, wuh mujh ko mere unche makán par baiṭhátá hai. 35 Wuh
mere háthon ko laṛná sikhátá hai, aisá ki támbe kí kamán mere bázúon se ṭúṭ játí
hai. 36 Tú hí ne apní naját kí sipar mujh ko bakhshí, aur terí hí muláyamat ne
mujh ko baṛá kiyá. 37 Tú ne mere qadam jo mere níche hain, kusháda kíe, aisá
ki mere pánw phisalte nahín. 38 Main ne apne dushmanon ká píchhá kiyá, aur
unhen faná kiyá, aur munh na moṛá jab tak ki unhen nábúd na kiyá. 39 Main ne
unhen nigal liyá, aur unhen zakhmí kiyá, aisá ki we uṭh na sake, hán we mere qada-
mon tale paṛe hain. 40 Kyúnki tú ne jang ke liye zor se merí kamar bándhí, we
jo mujh par chaṛh áte hain, tú ne un ko mere níchhe jhukáyá. 41 Tú hí ne mere
dushmanon kí píṭh mujh ko dikhláí, táki main unhen jo merá kína rakhte hain,
káṭ ḍálún. 42 We chilláe, par chhuṛánewálá koí na ṭhahará, Ḳhudá'wand pás
bhí, par us ne unhen jawáb na diyá, 43 Tab main ne unhen aisá písá, ki gard kar
diyá, main ne un ko aisá raundá ki raste kí kíchaṛ ho gae, aur unhen patlá kar diyá.
44 Tú hí ne mujh ko mere logon ke jhagṛe se chhuṛáyá, tú hí ne mujh ko agyár
ká sardár kiyá, ek qaum jise main nahín pahchántá merí bandagí karne lagí 45
Ajnabí log mere tábi honge, yehí ki sunenge aur mere farmánbardár ho jáenge. 46

Musáfiroṇ ke farzand udás ho jáenge, aur we apne tang makánoṇ meṇ dahshat
kháenge. 47 KHUDAWAND zinda hai aur merá patthar mubárak hai, aur Ḳhudá
merí naját ká síng buland aur bálá hai, 48 Ḳhudá hí hai jo merá intiqám letá
hai, aur logoṇ ko mere tale látá hai. 49 Tú hí mujhe mere dushmanoṇ se nikáltá
hai, aur mere hamlakarnewáloṇ par buland kartá hai, aur zálim ádmí se naját detá
hai. 50 So maiṇ, ai Ḳhudá, qaumoṇ ke bích terá shukr karúngá, aur tere nám
ká gít gáúngá. 51 Ki tú hí apne bádsháh kí naját ká burj hai, aur apne masíh
Dáúd par, aur us kí nasl par abad tak rahmkarnewálá hai.

XXIII. BAB.

1 Yih Dáúd ká pichhlá kalám hai. Yassí ke beṭe Dáúd ne kahá, aur us shaḳhs
ne jo bulandí par chaṛháyá gayá kahá, Yáqúb ke Ḳhudá ke masíh ne, jo baní Isráel
meṇ achchhá gítwálá thá, kahá. 2 Ḳhudá kí rúh mujh meṇ bolí, aur us ka suḳ-
hun merí zabán par thá: 3 Isráel ke Ḳhudá ne kahá, Isráel ke paháṛ ne mujhe
kahá, Wuh jo ḳhilqat par saltanat kartá hai, ki sádiq hai, aur ḳhudátarsí ke sáth
saltanat kartá hai. 4 Aur subh kí roshní kí mánind hogá, jab ki súraj nikaltá hai,
aur badlí nahíṇ hotí, aur ghás meṇh ke sabab zamín se jamtí hai. 5 Kyá merá
ghar Ḳhudá ke nazdík aisá nahíṇ, ki us ne ek abadí ahd, jo sab chízoṇ meṇ mur-
attab aur mahfúz hai, mere sáth kiyá hai, ki merí sárí salámatí aur merá sárá shauq
wuh ugáwegá? 6 Aur shaitání log hargiz nashwonamá na karenge, we sab káṇ-
ṭoṇ kí mánind ukháṛ phenke jáenge, kyúnki we háthoṇ se pakaṛe nahíṇ játe. 7 Aur
jo shaḳhs ki unheṇ chhúá cháhe, use zarúr hai, ki lohá yá neza pakṛe, aur wuhíṇ
ká wuhíṇ unheṇ jalá dewe.

8 Aur Dáúd ke bahádurоṇ ke nám ye haiṇ: pahilá Tahkamúní Wasíbbasabat
jo sárthíoṇ ká sardár thá; usí ne áṭh sau par bhalá chaláyá, aur unheṇ ek bár qatl
kiyá. 9 Us ke bád Dúdá ká betá Iliazr Aḳhúhí, yih un tín pahlwánoṇ meṇ se ek
thá jo us ke sáth chaṛh gae the, jab ki Dáúd ne un Filistíoṇ ko, jo jang par chaṛhe
the, dhamkáyá thá, aur sáre baní Isráel chaṛh gae the. 10 So us ne uṭhke Filis-
tíoṇ ko márá, yaháṇ tak ki us ká háth thak gayá, aur qabza háth meṇ jam gayá,
aur Ḳhudá ne us din baṛí fath baḳhshí, aur usí ke sáre log lúṭne dauṛe. 11 Bád
us ke Harálí Ají ká beṭá Sammah thá jis waqt Filistí ikhaṭṭe hoke masúr ke khet
ke barábar jama húe the, aur sab log Filistíoṇ ke áge se bhág gae, 12 Wuh khet
ke bíchoṇ bích khaṛá rahá, aur us zamín ko bacháyá, aur Filistíoṇ ko qatl kiyá, aur
KHUDAWAND ne baṛí fath baḳhshí. 13 Aur un tís meṇ se tín sardár nikle, aur
Adúlám ke magáre ko dirau ke waqt Dáúd pás áe, aur Filistíoṇ kí fauj dasht i
Rifáim meṇ ḳhaimazan thí. 14 Aur Dáúd us waqt gaṛh meṇ thá, aur Filistíoṇ ká
thána Baitlahm meṇ thá. 15 Aur Dáúd ne tarastá húá kahá, Háe wuh kaun hai
jo mujhe us kúe ká ek ghúnṭ pání jo Baitlahm ke ástáne par hai, piláwe. 16 Un
tínoṇ pahlawánoṇ ne Filistíoṇ ká lashkar toṛá, aur Baitlahm ke kúe se pání bhará
aur láke Dáúd ko diyá; lekin us ne na chahá ki píe, pas use KHUDAWAND ke liye
tapáyá. 17 Aur us ne kahá, Aisá na howe, Ai KHUDAWAND, jo maiṇ aisá karúṇ,
ki yih un logoṇ ká lahú hai, jo apní jánoṇ par khele haiṇ. So us ne na chahá ki
use píe. So un tínoṇ pahlawánoṇ ne aise kám kíe.

18 Aur Zarúyáh ke beṭe Yúab ká bhái Abishai bhí tín meṇ ek sardár thá: us

ne tín sau par bhálá chaláyá aur unhen qatl kiyá, aur tín men námdár húá. 19 Wuh
to tínon men sab se ziyáda izzatwalá thá, aur un ká sardár húá, par wuh pahile
tínon ke barábar na thá. 20 Aur Yahúwada ká beṭá Bináyáh, jis ká dádá Qabziel
baṛá bahádur thá, jis ne bahut se kám kíe the, aur Moab ke do sher jawán máre,
aur jáke barf ke mausim men ek ġár ke bích ek sher márá. 21 Aur us ne ek
ḳhúbsúrat Misrí ko qatl kiyá. Us Misrí ke háth men ek bhálá thá, jo wuh laṭh
leke us par lapká, to Misrí ke háth se bhálá chhíná, aur usí ke bhále se use márá.
22 Aur Yahúwada ke beṭe Bináyáh ne yih yih kuchh kiyá, aur tínon pahlawánon
men us ká nám thá. 23 Wuh in tínon se ziyáda izzatwálá thá, par wuh un tín ke
barábar na thá, aur Dáúd ne use apne musáhibon men shámil kiyá. 24 Aur Yúab
ká bháí Asahel ek un tíson men se thá; aur Ilhanán Baitlahm ke Dúdá ká beṭá,
25 Sammah Ḳhirádí, Iliqa Ḳhirádí, 26 Ḳhális Faltí, I'rá bin Aqís Taqúí, 27 Abiazr
Annatútí, Mabúní Húsátí, 28 Zalmún Aḳhúhí, Maharí Natúfátí, 29 Halib bin
Baanah Natúfátí, Ittí bin Raibí Binyamíní Jiba ká, 30 Firatúní Bináyáh, aur
Nahal i Jaas ká Hiddí, 31 Abigalbún Arbátí, Azmaut Barahúmí, 32 Ilyahbí
Saalbúní, Baníyasín, Yúnatan, 33 Sammah Harárí, Aḳhiám bin Sarár Arárí.
34 Ilifalat bin Ahasbí bin Maakáti, Iliámm bin Aḳhituffal Jailání. 35 Hasrú
Karmilí, Faarí Arbí, 36 Ijiyál bin Nátan, Súba se, Baní Jádí. 37 Silq Ammúní,
Naharí Biarátí, jo Yúab bin Zarúyáh ká siláhbardár thá. 38 I'rá Witrí; Jaríb
Witrí. 39 Uriyáh Hittí. Sab saintís húe.

XXIV. BÁB.

1 Bád us ke Ḳhudáwand ká gussa baní Isráel par phir bhaṛká, ki us ne Dáúd
ke dil men ḍálá, jo baní Isráel aur baní Yihúdáh ko gine. 2 So bádsháh ne lashkar
ke sardár Yúab ko, jo us ke sáth thá, hukm kiyá, ki Jáiye aur baní Isráel ke sáre
firqon men, Dán se leke Biar saba tak, guzar karo, aur logon ko gino, táki un ká
adad mujhe málúm ho. 3 Tab Yúab ne bádsháh ko kahá, ki Ḳhudáwand terá
Ḳhudá un logon ko us se ki jitne we ab hain sau chand ziyáda kare, aur mere
ḳhudáwand bádsháh kí áṇkhen dekhen, par kyá sabab hai ki merá ḳhudáwand
bádsháh yih kám kiyá cháhtá hai? 4 Tab Yúab aur lashkar ke sardáron ko
bádsháh ne tákíd se hukm kiyá. Aur Yúab aur lashkar ke sardár bádsháh ke
huzúr se baní Isráel ke shumár karne ko nikal gae, 5 Aur Yardan pár utre aur
Aráir men jo wádí i Jadd ke shahr ke dahiní taraf ko hai Yazír tak ḳhaimazan húe.
6 Waháṇ se Jiliád aur Tahtím kí sarzamín men Hudsí ko áe aur Dán i Yaan ko
áe, aur ghúmke Saidá kí sarhadd tak pahunche. 7 Aur waháṇ se Súr kí shahr
panáhon tak áe, aur Hawíon ke sáre shahron, aur Kanaáníon kí zamín tak áe; aur
baní Yihúdáh ke janúb ko Biarsaba tak chale gae. Chunánchi sárí mamlukat men
sair karke nau mahíne bís din ke bád Yirúshálam ko áe. 9 Aur Yúab ne logon
ke shumár kí fard bádsháh ko dí, so baní Isráel áṭh lákh shamsherzan bahádur
the. Aur baní Yihúdáh pánch lákh jangí the.

10 Aur Dáúd ká dil bád us ke ki us ne logon ká shumár kiyá ṭút gayá, aur
Dáúd ne Ḳhudáwand ko kahá, Yih jo main ne kiyá mujh se baṛá gunáh húá, ab,
ai Ḳhudáwand, fazl se apne bande ká gunáh baḳhsh díjiye, ki main ne ahmaqí
ká kám kiyá. 11 So jab Dáúd subh ko uṭhá, to Ḳhudáwand ne Jád par, jo

Dáúd ká gaibgo thá, wahí bhejí, ki Já aur Dáúd se kah, ki Khudáwand farmátá
hai, 12 Maiṉ ne tere liye tín baláeṉ muqarrar kíṉ, tú un meṉ se ek ko iḳhtiyár
kar, ki maiṉ use tujh par bhejúṉ. 13 So Jád Dáúd pás áyá, aur us se púchhá,
ki Tú kyá cháhtá hai, tere mulk meṉ sát baras ká kál paṛe, yá tú tín mahíne tak
apne dushmanoṉ se bhágtá phire, aur we tujhe ragedeṉ, yá terí mamlukat meṉ tín
din tak wabá paṛe? Ab batá, aur dekh ki maiṉ use, jis ne mujhe bhejá, kyá jawáb
dúṉ. 14 Tab Dáúd ne Jád ko kahá, Maiṉ baṛí giriftárí men húṉ, so Khudáwand
ke háth meṉ giriftár honá bihtar hai, ki us kí rahmateṉ azím haiṉ, aur ádmíoṉ ke
háth meṉ giriftár na hoúngá.

15 So Khudáwand ne baní Isráel ko subh se leke muqarrarí waqt tak wabá meṉ
mubtalá kiyá, aur Dán se leke Biarsaba tak sattar hazár baní Isráel mar gae.
16 Aur jab firishte ne apná háth baṛháyá ki Yirúshálam ko faná kare: to Khuda-
wand ne use badí karne se báz rakhá, aur us firishte ko, jis ne logoṉ ko márá thá,
kahá, Yih bas hai, ab apná háth khínch. Us waqt Khudáwand ká firishta Yabúsí
Urnán ke khaliyán par khaṛá thá. 17 Aur Dáúd ne jab us firishte ko, jo logoṉ
ko mártá thá dekhá, to Khudáwand ko kahá, Gunáh to maiṉ ne kiyá, aur badí
mujh se húí, par in bheṛoṉ ká kyá qusúr? pas mujh hí aur mere báp ke gharáne
par apná háth chaláiye. 18 Aur us roz Jád Dáúd pás áyá aur use kahá, Já aur
Yabúsí Urnán ke khaliyán par Khudáwand ke liye ek mazbah baná. 19 Aur
Dáúd ne Jád ke kahne ke muwáfiq, jaisá ki Khudáwand ká hukm thá, kiyá.
20 Aur Urnán ne nigáh kí, aur bádsháh aur us ke chákaroṉ ko apní taraf áte
dekhá; so Urnán niklá aur bádsháh ke áge jhukke zamín par sijda kiyá, 21 Aur
kahá, Ḳhudáwand merá bádsháh apne bande pás kyúṉ áyá? Dáúd ne kahá, Táki
khaliyán tujh se mol lúṉ, aur Khudáwand ká ek mazbah banáúṉ, táki logoṉ meṉ
se wabá játí rahe. 22 Urnán ne Dáúd ko kahá, ki Merá ḳhudáwand bádsháh
lewe, aur jaisá bihtar jáne, guzráne, aur dekh yaháṉ charháwe ke liye bail, aur dáeṉ
chaláne ká asbáb bailoṉ ke sámán samet índhan ke liye hai. 23 Yih sab kuchh,
Urnán bádsháh ne bádsháh ko diyá. So Urnán ne bádsháh se kahá, ki Khuda-
wand terá Ḳhudá tujh ko qabúl kare. 24 Tab bádsháh ne Urnán se kahá,
Yúṉ nahíṉ, balki maiṉ tujhe qímat dúngí, aur use mol lúngá, aur maiṉ un chízoṉ
ko jin par merá kuchh ḳharch na ho, Khudáwand apne Ḳhudá ko charháwá na
charháúngá. So Dáúd ne wuh khaliyán aur we bail pachás misqál chándí deke mol
líe. 25 Aur Dáúd ne waháṉ Khudáwand ke liye mazbah banáyá, aur charháwoṉ
aur salámíoṉ ko charháyá; aur Khudáwand ne zamín ke liye un kí duá qabúl kí,
aur wabá baní Isráel meṉ se játí rahí.

SALÁTÍN KÍ PAHLÍ KITÁB.

I. BÁB.

1 Aur Dáúd bádsháh búṛhá, aur kuhansál húá, aur we us par bahut se kapṛe
uṛháte the, par wuh garm na hotá thá. 2 So us ke ḳhádimoṉ ne use kahá, ki Ham
apne bádsháh ke liye ek kuṉwárí aurat ḍhúṉḍhenge ki wuh bádsháh ke huzúr

kharí rahe, aur us kí khabargírí kiyá kare, aur bagal men so rahá kare; táki
hamárá khudáwand bádsháh garm howe. 3 Chunánchi unhon ne baní Isráel
kí sárí mamlukat men ek jawán khushshakl aurat kí talásh kí, aur Shúnamít
Abisháj ko páyá; so use bádsháh pás láe. 4 Aur wuh jawán aurat bahut shakíl
thí, so wuh bádsháh kí khabargírí aur us kí khidmat karne lagí; lekin bádsháh ne
us se áshnáí na kí.

5 Us waqt Hajjít ke bete Adúniyáh ne apne taiņ buland kiyá, aur kahá, Main
bádsháh hoúngá; aur apne liye gáríán aur sawár taiyár kíe, aur pachás ádmí
daurnewále apne áge áge chalne ke liye muqarrar kíe. 6 Aur us ke báp ne na
kabhí us ko ázurda kiyá aur na yih kahá, ki Tú ne yún kyún kiyá? Aur wuh bhí
bahut khúbsúrat thá: aur us kí má use Abisalúm ke bád janí thí. 7 Aur wuh
Zarúyáh ke bete Yúab, aur Abiwatr káhin se guftgú kartá thá, aur ye donon
Adúniyáh ke madadgír the. 8 Lekin Sadúq káhin aur Yahúyada ká betá Bináyáh
aur Nátan nabí, aur Samaí, aur Riaí, aur Dáúd ke bahádur log Adúniyáh ke sáth
na the. 9 Aur Adúniyáh ne bheren aur bail aur pále húe chaupáe Zuhalat ke
patthar par jo Rájil ke chashme ke barábar hai, zabh kíe, aur apne bháíon, yáne
bádsháh ke beton kí, aur sáre baní Yihúdáh bádsháh ke khádimon kí dáwat kí:
10 Par Nátan nabí aur Bináyáh aur bahádur logon aur apne bháí Sulaimán ko na
buláyá.

11 So Nátan ne Sulaimán kí má Bintsaba ko kahá, Kyá tú ne nahín suná ki
Hajjít ká betá Adúniyáh saltanat kartá hai, aur hamárá khudáwand Dáúd nahín
jántá? 12 Ab tú á, ki main tujhe mashwara dún, táki terí, aur tere bete
Sulaimán kí ján bache. 13 Tú jáke Dáúd bádsháh ke sámhne kharí ho, aur use
kah, Ai mere khudáwand bádsháh, kyá tú ne apní laundí se qasam kháke nahín
kahá, ki Terá betá Sulaimán mere bád saltanat karegá, aur wuhí mere takht par
baithegá? Pas Adúniyáh kyún bádsháhat kartá hai? 14 Aur dekh jis waqt ki
tú bádsháh se báten karegí, tab main bhí tere píche á pahunchúngá, aur terí báton
ko sábit karúngá. 15 So Bintsaba andar mahall men bádsháh pás gaí; aur
bádsháh to bahut búrhá thá, aur Shúnamít Abisháj bádsháh kí khidmat kartí thí.

16 Aur Bintsaba jhukí, aur bádsháh ke huzúr máthá ragará. Tab bádsháh ne
irshád kiyá, ki Tú kyá mángtí hai? 17 Us ne yih arz kí, ki Ai mere khudáwand,
tú ne KHUDÁWAND apne Khudá kí qasam kháke apní laundí se kahá ki Bád mere
terá betá Sulaimán bádsháh hogá, aur mere takht par wuhí baithegá. 18 Ab
dekh Adúniyáh saltanat kartá hai, aur ab tak mere khudáwand bádsháh ko khabar
nahín. 19 Aur us ne bahut se bail, aur pále húe chaupáe, aur bheren zabh kín,
aur bádsháh ke sab beton aur Abiwatr káhin, aur lashkar ke sardár Yúab kí
mihmání kí hai, aur tere gulám Sulaimán ko nahín buláyá. 20 Aur ab ai mere
khudáwand bádsháh, sáre baní Isráel kí nigáh tujh par hai, táki tú unhen kahe ki
mere khudáwand bádsháh ke takht par bád us ke kaun baithegá. 21 Nahín to
yih hogá ki jab merá khudáwand bádsháh apne bápdádon ke sáth árám karegá,
to main, aur merá betá Sulaimán donon taqsírwár gine jáenge.

22 Aur dekho ki wuh bádsháh ke sáth hanoz báten hí kar rahí thí ki Nátan
nabí bhí á pahunchá. 23 Aur hájibon ne bádsháh ko khabar kí ki Nátan nabí házir
hai. Aur jab wuh bádsháh ke huzúr áyá, to us ne bádsháh ke huzúr jubbasáí kí:
24 Aur bolá, Ai mere khudáwand bádsháh, kyá tú ne farmáyá hai ki Mere bád

Adúniyáh bádsháh ho, aur mere taḳht par baiṭhe? 25 Ki wuh áj ke din gayá
aur bahut se bail, aur pále húe chárpáe, aur bheṛeṇ zabh kiyáṇ, aur bádsháh ke sáre
beṭoṇ, aur lashkar ke sardároṇ, aur Abiwatr káhin kí mihmání kí, aur dekh we
us ke sáth kháte píte haiṇ, aur kahte haiṇ, Jítá rahe bádsháh Adúniyáh! 26 Par
tere gulám ko, yáne mujhe, aur Sadúq káhin, aur Yahúyada ke beṭe Bináyáh aur
tere gulám Sulaimán ko na buláyá. 27 Kyá yih mere ḳhudáwand bádsháh ke
hukm se húá, aur tú ne apne gulám ko ḳhabar na kí, ki mere ḳhudáwand bádsháh
ke bád us ke taḳht par kaun baiṭhegá?

28 Us waqt Dáúd bádsháh ne jawáb diyá aur farmáyá, ki Bintsaba ko mujh pás
buláo. So wuh bádsháh ke huzúr házir húí, aur bádsháh ke sámhne khaṛí rahí.
29 Bádsháh ne qasam kháí aur farmáyá, Us Ḳhudáwand i haí kí qasam jis ne
merí rúh ko har nau ki áfat se naját dí, 30 Ki jaisá maiṇ ne Ḳhudáwand Isráel
ke Ḳhudá kí qasam kháke tujhe kahá thá, ki Yaqínan terá beṭá Sulaimán mere
bád bádsháh hogá, aur merí jagah mere taḳht par wuhí baiṭhegá; so maiṇ áj ke
din waisáhí kar dikhláúngá. 31 Tab Bintsaba zamín par munh ke bal girí, aur
bádsháh ke áge máthá ghiske bolí, Merá ḳhudáwand bádsháh Dáúd hamesha jítá
rahe! 32 Dáúd bádsháh ne farmáyá, Sadúq káhin aur Nátan nabí aur Yahúyada
ke beṭe Bináyáh ko mujh pás buláo. So we bádsháh ke huzúr házir húe.
33 Bádsháh ne unheṇ farmáyá, Apne ḳhudáwand ke mulázimoṇ ko apne sáth lo,
aur mere beṭe Sulaimán ko mere ḳháss ḳhachchar par sawár karo, aur use Jaihún
pás utáro. 34 Aur wuháṇ Sadúq káhin, aur Nátan nabí us ke sir par tel maleṇ,
ki wuh baní Isráel ká bádsháh ho; aur tum narsinge phúnko, aur bolo, Ḳhudá
Sulaimán bádsháh ko jítá rakhe. 35 Phir tum us ko áge dhare húe le áo, táki
wuh áwe aur mere taḳht par baiṭhe, ki merá walí ahd wuhí hai: aur maiṇ ne use
muqarrar kiyá ki baní Isráel aur baní Yihúdáh ká bádsháh ho. 36 Tab Yahúyada
ke beṭe Bináyáh ne bádsháh ke jawáb meṇ kahá, Ámín! Aur Ḳhudáwand mere
ḳhudáwand bádsháh ká Ḳhudá yúṇ hí farmátá hai: 37 Jis tarah Ḳhudáwand
mere ḳhudáwand bádsháh ke sáth thá, usí tarah Sulaimán ke sáth ho, aur us ke
taḳht ko mere ḳhudáwand bádsháh Dáúd ke taḳht se ziyáda álíshán kare!

38 So Sadúq káhin, aur Nátan nabí, aur Yahúyada ká beṭá Bináyáh aur Karetí
aur Faletí, sab ke sab níche utre, aur Sulaimán ko Dáúd bádsháh ke ḳhachchar
par sawár kiyá, aur Jaihún par láe. 39 Aur wuháṇ Sadúq káhin ne ḳhaime se ek
tel ká singh liyá aur Sulaimán ko mamsúh kiyá; tab unhoṇ ne narsinghá phúnká,
aur sab ke sab bole, Sulaimán bádsháh ko Ḳhudá jítá rakhe! 40 Aur sárá
lashkar us ke píchhe píchhe, aur log shahnáí bajáte chale játe the, aur baṛí ḳhushí
karte áte the, aisá ki zamín un ke gul se phaṭtí thí.

41 Aur Adúniyáh aur us ke sáre mihmánoṇ ne jo us ke sáth the joṇhíṇ khá chu-
ke yih shor suná; aur jab Yúab ne narsinghe kí áwáz suní, to bolá, ki Shahr meṇ
yih kyá gul aur shor hai? 42 Wuh yih kahí rahá thá ki Abiwatr káhin ká beṭá
Yúnatan áyá aur Adúniyáh ne us ko kahá, ki Tú bahádur hai, aur ḳhushḳhabarí
látá hai. 43 Us waqt Yúnatan ne Adúniyáh se kahá, ki Hamáre ḳhudáwand
bádsháh Dáúd ne Sulaimán ko bádsháh muqarrar kiyá. 44 Aur bádsháh ne Sadúq
káhin aur Nátan nabí aur Yahúyada ke beṭe Bináyáh aur Karetí aur Faletí ko
us ke sáth bhejá. So unhoṇ ne bádsháh ke ḳhachchar par use sawár kiyá: 45 Aur
Sadúq káhin, aur Nátan nabí ne Jaihún par us ke sir ko chikná kiyá, so we wuháṇ

se aisí khushí karte húe phire haiŋ ki shahr gúnj gayá; aur yih áwáz jo tum ne
suní so wuhí hai. 46 Aur Sulaimán ne saltanat ke takht par julús farmáyá.
47 Aur bádsháh ke mulázim hamáre khudáwand bádsháh Dáúd ko mubárakbád
de rahe haiŋ, aur kahte haiŋ, Khudá Sulaimán ko tujh se ziyáda námáwar kare, aur
us ke takht ko tere takht se ziyáda buzurg kare; aur bádsháh ne palang par sijda
kiyá. 48 Aur bádsháh ne yúŋ farmáyá, ki KHUDA'WAND Isráel ká Khudá
mubárak hai, jis ne áj ke din ek jánishín atá kiyá, ki mere takt par baithá, aur
merí ánkhoŋ ne dekhá.

49 Tab sáre mihmán jo Adúniyáh ke sáth the hirásán hoke uthe, aur apní apní
ráh chale gaye. 50 Adúniyáh Sulaimán se darke uthá aur jáke mazbah ke sínghoŋ
ko pakrá. 51 Aur Sulaimán ko khabar húí, ki Dekh Adúniyáh tujh se tarsán hai,
kyúnki wuh mazbah ke sínghoŋ ko pakre húe kahtá hai ki Sulaimán áj ke din
mujh se qasam kare, ki apne chákar ko tah i teg na karegá. 52 Tab Sulaimán
bolá, Agar wuh nekokár hogá, to us ká ek bál zamín par na giregá; par agar us
meŋ sharárat páí jáegí, to wuh mára jáegá. 53 So Sulaimán bádsháh ne log bheje,
aur we use mazbah par se le áe; us ne áke Sulaimán bádsháh ke huzúr sijda kiyá
aur Sulaimán ne use farmáyá, Apne ghar já.

II. BA'B.

1 Jab Dáúd ke marne ke din nazdík pahunche, tab us ne apne bete Sulaimán
ko yih wasíyat kí, 2 Ki maiŋ sáre khákíoŋ kí ráh játá húŋ, tú mazbútí kar aur
apne taíŋ mard kar dikhlá: 3 Aur KHUDA'WAND apne Khudá ke hukmoŋ ko hifz
karke us kí ráhoŋ par chal, aur us kí sunnatoŋ aur us ke hukmoŋ aur us ke
farmánoŋ aur us kí shahádatoŋ par amal kar, jaisá Músá kí kitáb meŋ likhá hai, táki
tú apne kámoŋ meŋ aur jidhar tú rukh kare udhar sarsabz ho. 4 Aur táki KHUDA'-
WAND apne us sukhan par qáim rahe jo us ne mere haqq meŋ kahá ki Agar terí
nasl apní ráh ko hifz karke apne sáre dil aur apní sárí ján se mere áge sacháí se
chale, to terí nasl se ek shakhs baní Isráel ke takht par se munqata na hogá 5 Aur
tú jántá bhí hai jo kuchh ki Zarúyáh ke bete Yúab ne mujh se aur Isráelí lashkar
ke do sardároŋ Naiyir ke bete Abinaiyir, aur Watr ke bete Amásá se kiyá jinheŋ us
ne qatl kiyá, aur sulh meŋ khúnrezí kí, aur khún ko apne patke par, jo us ke kamar
par bandhá thá, aur apní jútíoŋ par jo us ke páoŋ meŋ thíŋ, chhirká. 6 So tú apní
dánish ke muwáfiq kar, aur us ká gálá sá sir salímat gor meŋ na utarne de. 7 Par
Barzilli Jiliádí ke betoŋ par miharbání kar, aur unheŋ un meŋ jo tere dastárkhwán
par kháná kháweŋ shámil kar, is liye ki we jis waqt ki maiŋ tere bháí Abisalúm ke
khauf se bhágá thá, mujh pás áe the. 8 Aur dekh Bakhúrímí Binyamíní ke bete
Jairá ká betá Samaí tere sáth hai; us ne jis din ki maiŋ Mahanain meŋ dákhil
hotá thá, mujh par bahut burí nafrín kí; par wuh Yardan pár mere lene ko áyá,
aur maiŋ ne KHUDA'WAND kí qasam kháke use kahá ki Maiŋ tujhe talwár se qatl
na karúngá. 9 So tú use begunáh na jániyo, kyúnki tú áqil mard hai aur jántá
hai jo kuchh usse kiyá cháhiye, tú us ká gálá sá sir lahú lauhán gor meŋ utár. 10
Bád us ke Dáúd ne apne bápdádoŋ ke sáth árám kiyá aur shahr i Dáúd meŋ gárá
gayá. 11 Aur Dáúd ne baní Isráel par chálís baras saltanat kí, sát baras Habrún

meṇ aur teutís baras Yirúshálam meṇ us ne saltanat kí. 12 Phir Sulaimán apne
báp Dáúd ke taḳht par baiṭhá, aur us kí saltanat basbiddat páedár húí.

13 Tab Hajjít ká beṭá Adúniyáh Sulaimán kí má Bintsaba pás áyá. Us ne
púchhá, Tú sulh se átá hai? Wuh bolá, Sulh se. 14 Phir us ne kahá, Maiṇ tujh
se kuchh kahá cháhtá húṇ. Wuh bolí, Kah. 15 Us ne kahá, Tú jántí hai ki saltanat
merí thí, aur sáre baní Isráel merí taraf mutawajjih húe ki maiṇ saltanat karún;
lekin saltanat palaṭ gaí aur mere bháí kí húí; kyúnki yih Ḳhudáwand kí taraf se
usí kí thí. 16 So maiṇ tujh se ek hájat mángtá húṇ, tú use radd mat kar. Us
ne kahá, Kah. 17 Us ne kahá, Karam karke Sulaimán bádsháh se kahiye ki wuh
terá munh rakhegá, ki Abisháj Shúnamít mujhe biyáh de. 18 So Bintsaba bolí,
Achchhá, maiṇ tere liye bádsháh se kahúngí.

19 Aur Bintsaba Sulaimán bádsháh pás Adúniyáh ke liye kahne gaí. Bádsháh
us kí tázím ko uṭhá, aur us ke áge jhuká, phir apne taḳht par baiṭhá, aur bádsháh
ne apní má ke liye taḳht rakhá, so wuh us ke dahne háth baiṭhí. 20 Aur bolí,
Tujh pás ek chhoṭí hájat mángtí húṇ, merá munh rakhiyo. Bádsháh ne use kahá,
Merí má, farmá, ki maiṇ terá munh rakhúngá. 21 Wuh bolí, Abisháj Shúnamít
tere bháí Adúniyáh se byáhí jáe.

22 Tab Sulaimán bádsháh ne apní má ko jawáb diyá aur kahá, ki Tú faqat
Abisháj Shúnamít ko Adúniyáh ke liye kyúṇ mángtí hai? Balki us ke liye saltanat
bhí máng; ki wuh merá baṛá bháí hai: balki us ke liye aur Abiwatr káhin aur
Zarúyáh ke beṭe Yúab ke liye bhí. 23 Tab Sulaimán bádsháh ne Ḳhudáwand
kí qasam kháke kahá, ki Agar Adúniyáh ne yih bát apní ján par khelne ko nahíṇ
kahí, to Ḳhudá mujh se aisáhí kare, balki us se ziyáda. 24 So ab Ḳhudáwand
kí hayát kí qasam jis ne mujh ko sábit kiyá, aur mujh ko mere báp Dáúd ke taḳht
par baiṭháyá, aur mujhe sáhib i ḳhána kiyá apne kalám ke mutábiq, ki Adúniyáh
áj hí ke din qatl kiyá jáegá: 25 Aur Sulaimán bádsháh ne Yahúyada ke beṭe
Bináyáh ko bhejá; us ne hamla karke use qatl kiyá.

26 Phir bádsháh ne Abiwatr káhin ko kahá, Tú Anátút ko apne khetoṇ par já;
kyúnki tú wájib ul qatl hai, par maiṇ is waqt tujhe marwá nahiṇ ḍáltá ki tú mere
báp Dáúd ke huzúr Ḳhudáwand Ḳhudá ká sandúq uṭhátá thá; aur is liye ki tú un
sab dukhoṇ meṇ jo mere báp par paṛe sharík thá: 27 Aur Sulaimán ne Abiwatr
ko ḳhárij kiyá ki Ḳhudáwand ká káhin na ho, táki Ḳhudáwand ká suḳhan púrá
ho jo us ne Sailá ke bích Álí ke gharáne ke haqq meṇ kahá.

28 Aur yih ḳhabar jo Yúab ko pahunchí, to is liye ki Yúab Adúniyáh ká pairau
thá agarchi Abisalúm par máil na húá thá, so wuh Ḳhudáwand ke ḳhaime meṇ
bhágke já rahá, aur mazbah ke sínghoṇ ko pakṛá. 29 Aur Sulaimán ko ḳhabar
húí, ki Yúab bhágke Ḳhudáwand ke ḳhaime meṇ gayá aur mazbah ko pakṛe
húe hai; tab Sulaimán ne Yahúyada ke beṭe Bináyáh ko kahlá bhejá ki use qatl
kare. 30 So Bináyáh Ḳhudáwand ke ḳhaime meṇ gayá aur use kahá, Bádsháh ká
hukm hai ki tú báhar nikal. Wuh bolá, Nahíṇ, maiṇ yahíṇ marúngá. Tab Bináyáh
phir gayá aur bádsháh se kahá, ki Yúab yúṇ kahtá hai, aur us ne mujhe yúṇ jawáb
diyá.

31 Tab bádsháh ne use farmáyá, Jaisá us ne kahá hai waisehí kar, aur us par
hamla karke giṛ de, táki tú un begunáhoṇ ke ḳhún ká jo Yúab ne chhiṛká, mere
báp ke ghar kí taraf se qisás le. 32 Aur Ḳhudáwand us ká ḳhún us ke sir dhare,

ki us ne do shakhsoṉ ko jo us se ziyáda rástkár aur us se bihtar the, talwár se qatl
kiyá, aur mere báp ko khabar na húí, Naiyir ká beṭá Abinaiyir jo Isráelí lashkar ká
sardár thá, aur Watr ká beṭá Amásá, jo baní Yihúdáh ká Sardár thá. 33 So unká
khún Yúab ke sir par, aur us kí nasl par abad tak rahegá, aur Dáúd par, aur us kí
nasl par, aur us ke gharáne, aur us ke takht par abad tak KHUDA'WAND kí taraf se
salámatí hogí. 34 So Yahúyada ká beṭá Bináyáh rawána húá aur us par já paṛá
aur use qatl kiyá, aur wuh bayábán ke bích apne hí ghar meṉ gáṛá gayá. 35 Phir
bádsháh ne Yahúyada ke beṭe Bináyáh ko us kí jágah lashkar ká sardár kiyá; aur
Sadúq káhin ko bádsháh ne Abiwatr ká jánishín kiyá.

36 Phir bádsháh ne Samaí ko bulá bhejá aur farmáyá, ki Yirúshálam meṉ apne
liye ek ghar baná aur wuhíṉ rah, aur wuháṉ se idhar udhar báhar mat nikal:
37 Ki tú jis din báhar niklegá aur nahr i Kaidrún ke pár jáegá, us din yaqín jániyo
ki tú muqarrar márá jáegá, aur terá khún tere hí sir par hogá. 38 Aur Samaí ne
bádsháh se kahá, Terá hukm nek hai, jaisá khudáwand bádsháh ne irshád
kiyá terá gulám waisáhí karegá: so Samaí bahut dinoṉ tak Yirúshálam meṉ
rahá.

39 Aur tísre baras ke ákhir ákhir aisá húá ki Samaí ke do gulám Jannat ke
bádsháh Maakah ke beṭe Akís kane bhág gaye, so logoṉ ne Samaí ko kahá ki
Dekh tere gulám Jannat meṉ haiṉ. 40 So Samaí ne uṭhke apne gadhe par zín
bándhá, aur apne gulámoṉ kí talásh meṉ Jannat ko Akís pás gayá, aur Jannat se
apne gulámoṉ ko le áyá. 41 Yih khabar Sulaimán ko pahunchí ki Samaí Yirú-
shálam se Jannat ko gayá, aur phir áyá. 42 Tab bádsháh ne Samaí ko talab kiyá
aur use kahá, Kyá maiṉ ne tujhe KHUDA'WAND kí qasam na dí thí, aur tujh se
qaul leke na kahá thá, ki Tú yaqínan jániyo ki jis din tú báhar jáegá, aur kahíṉ
sair karegá, us din tú muqarrar márá jáegá? Aur tú ne mujhe kahá thá, Yih sukhan
jo maiṉ ne suná nek hai. 43 Pas tú ne KHUDA'WAND kí qasam ko, aur us hukm
ko jo maiṉ ne tujhe kiyá, kyún yád na rakhá? 44 Phir bádsháh ne Samaí se kahá
Tú un sab sharáratoṉ ko jo tú ne mere báp Dáúd se kiyáṉ jin se terá dil wáqif hai,
khúb jantá hai: so KHUDA'WAND ne terí sharárat ko tere hí sir par ḍálá: 45 Aur
Sulaimán bádsháh mutabarrak hogá, aur Dáúd ká takht KHUDA'WAND ke áge tá
abad páedár rahegá. 46 Aur bádsháh ne Yahúyada ke beṭe Bináyáh ko ishárat
kí, so wuh báhar gayá aur use márliyá. Tab saltanat Sulaimán ke qabze meṉ
mustaqill húí.

III. BA'B.

1 Aur Sulaimán ne Misr ke bádsháh Firáún se nisbat nátá kiyá, aur Firáún kí
beṭí ko byáhí, aur peshtar us se ki apná mahall, aur KHUDA'WAND ke ghar, aur
Yirúshálam ke chár taraf ká iháta ban chuke, use Dáúd ke shahr meṉ le áyá.
2 Us waqt log únchí jágahoṉ par qurbáníáṉ karte the, is liye ki koí ghar KHUDA'-
WAND ke nám ke liye un dinoṉ tak biná na kiyá gayá thá. 3 Aur Sulaimán
KHUDA'WAND ko dost rakhke apne báp Dáúd kí wasíyatoṉ par amal kartá thá:
magar únche makánoṉ par qurbáníáṉ kartá thá, aur khushbúíáṉ jalátá thá.

4 Bád us ke bádsháh qurbání karne ke liye Jibaún ko gayá, ki wuh únchá aur
baṛá makán thá, aur Sulaimán ne wuháṉ mazbah par hazár chaṛháwoṉ ko chaṛháyá

5 So Jibaún meŋ Ḳhudáwand rát ke waqt Sulaimán ko ḳhwáb meŋ dikhái diyá,
aur Ḳhudá ne kahá, Jo cháhe so máng, ki maiŋ tujhe dúngá. 6 Sulaimán ne arz
kí, ki Tú ne apne bande mere báp Dáúd par bahut sá karam kiyá is liye ki wuh tere
áge sadáqat aur nekokárí aur ḳhulúsdilí se chaltá phirtá rahá, aur tú ne us par
yih baṛí rahmat kí, ki tú ne use ek beṭá ináyat kiyá jo us ke taḳht par baiṭhe:
chunánchi áj ke din hai. 7 So ab ai Ḳhudáwand mere Ḳhudá, tú ne apne bande
ko, yáne mujh ko mere báp Dáúd kí jagah bádsháh kiyá, aur maiŋ hanoz laṛká
húŋ, aur darámad barámad kí rawish jántá nahíŋ: 8 Aur terá banda tere logoŋ
ke bích meŋ hai, jinheŋ tú ne barguzída kiyá, we log bahut aur beshumár haiŋ,
ki un ká hisáb nahíŋ ho saktá. 9 So tú apne bande ko aisá dil ináyat kar, ki wuh
logoŋ kí adálat kare, táki maiŋ ḳhair aur sharr meŋ imtiyáz karúŋ, ki tere aise
beshumár bandoŋ ká insáf kaun kar saktá hai?

10 Aur yih bát Ḳhudáwand ke áge ḳhush áí, ki Sulaimán ne aisí chíz mángí.
11 Aur Ḳhudá ne use kahá, Azbas ki tú ne yih chíz mángí, aur apní umr kí
darází na cháhí, aur na daulat ká sawál kiyá, aur na apne dushmanon ke nábúd
hone kí darḳhwást kí, balki apne liye hikmat mángí, táki adálat meŋ ḳhabardár ho:
12 So dekh, ki maiŋ ne terí bátoŋ ke mutábiq tujhe diyá: maiŋ ne ek zírak aur
ḳhiradmand dil tujh ko baḳhshá aisá ki terá misl tujh se áge na thá; 13 Aur na
tere bad tujh sá qáim hogá; aur maiŋ ne tujh ko aur kuchh bhí diyá jo tú ne
nahíŋ mángá, ek to mál, aur dúsre jalál, aisá ki bádsháhoŋ ke bích tamám umr
koí terá nazír na húá. 14 Aur agar tú merí ráhoŋ par chalegá; aur merí sunnatoŋ,
aur sharíatoŋ ko yád rakhegá, jis tarah ki terá báp Dáúd chalá kiyá, to maiŋ terí
umr daráz karúngá. 15 So Sulaimán bedár húá aur dekhá ki ḳhwáb thá. Phir
wuh Yirúshálam meŋ áyá aur Ḳhudáwand ke ahd ke sandúq ke áge khaṛá rahá,
aur chaṛháwoŋ ko chaṛháyá, aur salámíoŋ ko guzráná, aur apne sáre chákaroŋ kí
mihmání kí.

16 Us waqt do aurateŋ, jo chhinál thíŋ, bádsháh pás áíŋ aur us ke áge khaṛí
húíŋ: 17 Aur ek aurat bolí, Ai mere ḳhudáwand, ham donoŋ aurateŋ ek ghar
meŋ rahtíáŋ thíŋ, aur maiŋ us ke sáth ghar meŋ rahte húe ek bachcha janí.
17 Aur jab maiŋ jan chukí, to tísre din aisá húá ki yih aurat bhí janí, aur ham ek
sáth the, wuháŋ ghar meŋ ham donoŋ ke siwá koí gair na thá: 19 So is aurat ká
bachcha rát ko mar gayá, is liye ki wuh us ke níche dab gayá. 20 So wuh ádhí rát
ko uṭhí, aur jis waqt terí laundí sotí thí, mere bachche ko merí bagal se le gaí, aur
apne mare húe laṛke ko merí bagal meŋ ḍál diyá. 21 Subh ko jab maiŋ uṭhí ki
apne bachche ko dúdh piláúŋ, to dekh wuh mará paṛá thá; par jab maiŋ ne subh
ke waqt ḳhúb gaur kiyá, to dekhá ki yih merá bachcha nahíŋ jise maiŋ janí thí.
22 Phir wuh dúsrí aurat bolí, Aisá nahíŋ, yih jo jítá hai merá bachcha hai, aur
mará húá terá hai. Wuh bolí, ki Nahíŋ, mará húá terá hai, aur jítá merá hai: un
donoŋ ne bádsháh ke huzúr yúŋ ḳhusúmat kí.

23 Bádsháh bolí, Ek kahtí hai, Yih jítá bachcha merá hai, aur múá húá terá
hai, aur dúsrí kahtí hai, ki Nahíŋ, múá húá terá hai, aur jítá merá hai. 24 So
bádsháh ne kahá, Mere liye ek talwár láo. Tab log bádsháh ke huzúr talwár láe.
25 Phir bádsháh ne farmáyá, ki Is jíte bachche ko baráhar chíro, ádhá ek ko do, aur
ádhá ek ko: 26 Us waqt us aurat ne ki yih zinda bachcha jis ká thá, is sabab ki
us ká dil apne bachche par loṭ poṭ ho gayá, bádsháh ke huzúr arz kí, ki Ai mere

ḳhudáwand, jítá bachcha usí ko díjiye, aur use hargiz qatl na kariye. Dúsrí bolí,
ki Yih na merá ho na terá, balki chírá jáwe. 27 Tab bádsháh ne farmáyá aur
hukm kiyá, ki Jítá bachcha usí ko do, aur ise hargiz qatl mat karo, ki us kí má
yihí hai. 28 Aur sáre baní Isráel ne yih insáf jo bádsháh ne kiyá, suná, aur
bádsháh se ḍare, kyúnki unhoṉ ne dekhá, ki Ḳhudá kí dánish adálat karne ke liye
us ke dil meṉ hai.

IV. BAB.

1 Aur Sulaimán bádsháh sáre baní Isráel ká bádsháh húá. 2 Aur us ke umará,
Azariyáh bin Sadúq káhin, 3 Aur Ilihurif aur Aḳhiyáh Sísá ke beṭe kátib the,
aur Aḳhilúd ká beṭá Yahúsafat ká beṭá mutasaddí, 4 Aur Yahúyada ká beṭá
Bináyáh lashkar ká sardár, aur Sadúq aur Abiwatr káhin, 5 Aur Nátan ká beṭá
Azariyáh mansabdároṉ ká dároga, aur Nátan ká beṭá Zabúd amír aur bádsháh ká
baṛá dost thá. 6 Aur Aḳhisar ghar ká muḳhtár, aur Abidá ká beṭá Adúnirám
ḳhiráj ká muḳhtár.

7 Aur Sulaimán ne sáre baní Isráel par bárah mansabdár muqarrar kiye the, jo
bádsháh aur bádsháh ke gharáne ke liye khání muhaiyá karte the; harek un meṉ
se ek mahíne khání muhaiyá kartá thá. 8 Un ke nám ye haiṉ: Bin Húr koh i
Ifráim meṉ. 9 Aur Bin Diqr Maqás meṉ aur Sualabím meṉ aur Bait Shams
men aur Aiyalún meṉ jo Bait Hanán meṉ hai. 10 Aur Bin Hasad Arúbát meṉ,
Shaukah aur Hifr kí sárí sarzamín us ke qabze meṉ thí. 11 Aur Bin Abinadab
Nafat Dár kí sárí mamlukat meṉ; aur Sulaimán kí beṭí Taufat us kí jorú thí.
12 Aur Aḳhilúd ká beṭá Baaná jo thá so Taanák aur Majiddo, aur sárá Baitshiyán,
jo Zartán se lagá húá thá, aur Yazráel ke nasheb meṉ thá Baitshiyán se leke Abíl
Mahúlah tak, aur Yukniám ke pár tak, us ke qabze meṉ thá. 13 Aur Bin Jabr Rá-
mát i Jiliád meṉ; aur Manassí ke beṭe Yáír ke shahr jo Jiliád meṉ haiṉ Arjúb kí mam-
lukat samet jo Basan meṉ hai, yáne we baṛe sáṭh shahr jin kí shahrpanáheṉ aur
hisár haiṉ, us ke tasarruf meṉ the. 14 Aur I'dú ká beṭá Aḳhinadab Mahanain meṉ
thá: 15 Aur Aḳhimaaz Naftálí meṉ; aur Sulaimán kí beṭí Bashámat us kí jorú
thí. 16 Aur Húshí ká beṭá Baaná Yasar aur Baálát meṉ thá. 17 Aur Farúh ká
beṭá Yahúsafat Ishakár meṉ. 18 Aur Ailá ká beṭá Samaí Binyamín meṉ: 19 Aur
U'rí ká beṭá Jabr Jiliád ke mulk meṉ thá, jo Amúrí ke bádsháh Saihún kí
mamlukat, aur Basan ke bádsháh U'j kí mamlukat thí, aur wuhí faqat un mamluka-
toṉ ká muḳhtár thá.

20 Aur baní Yihúdáh aur baní Isráel bahut the, sáhil i daryá ke ret ke dínoṉ ke
mánind; we kháte aur píte aur ishrat karte the.

21 Aur Sulaimán sárí mamlukatoṉ par saltanat kartá thá, nahr i Furát se leke
Filistíoṉ kí zamín tak, aur Misr kí sarhadd tak; sab ke sab use hadiye dete the,
aur jab tak Sulaimán jítá rahá, us kí ḳhidmatguzárí karte the. 22 Aur har roz
Sulaimán ke dashtárḳhwán ká ḳharch yih thá: Tís karr maidá, aur sát karr áṭá:
23 Aur das moṭe bail, aur charáí par kí bís gáeṉ, ek sau bheṛeṉ, aur us ke siwá
chakáre, aur hiran, aur páṛhe, aur moṭe moṭe puláo murg. 24 Ki wuh daryá ke
pár Tifsah se leke Azzah tak un sáre bádsháhoṉ par, jo daryá kí isí taraf the,
musallit thá; aur un sab se, jo us ke gird á gird the, sulh rakhtá thá. 25 Aur baní

Yihúdáh aur baní Isráel meṇ se harek shakhs apne ták, aur anjír ke darakht kí
chháoṇ meṇ Dán se leke Biarsaba tak salámat baiṭhá rahá, jab tak ki Sulaimán
jítá thá.
26 Aur Sulaimán ke chálís hazár istabl the, jaháṇ us kí gáṛíoṇ ke ghoṛe bandhe
the, aur bárah hazár sawár the. 27 Aur un bárah mansabdároṇ meṇ harek apní
naubat ke ek mahíne tak Sulaimán bádsháh ke liye, aur un sab ke liye, jo Sulaimán
bádsháh ke dastárkhwán par áte the, khána taiyár karwátá thá, aisá ki koí chíz
báqí na rahtí thí. 28 Aur ghoṛoṇ, aur chárpáeoṇ ke liye jau aur ghás tak, jaháṇ
kahíṇ bádsháh hotá thá, aur jaisá hukm kartá thá, muhaiyá karte the. 29 Aur
Khudá ne Sulaimán ko dánish aur khirad niháyat bahut dí thí, aur daryá kí ret ke
mánind khulá húá dil ináyat kiyá thá. 30 Aur Sulaimán kí dánish sáre mashraqíoṇ
kí dánish se, aur Misríoṇ kí sárí dánish se kahíṇ bahut thí. 31 Is liye ki wuh
Ishráqí Aitán, aur Haimán, aur Kalkul, aur Darda se jo baní Mahúl the, bahut
ziyáda dáná thá: aur girdágird kí harek qaum meṇ us ká nám thá. 32 Aur us ne
tín hazár masaleṇ kahíṇ, aur us ke gít ek hazár aur pánch the. 33 Aur us saro
ke darakht se leke jo Lubnán meṇ thá us zúfá kí ghás tak jo díwároṇ par úgtí hai
us ne sab darakhtoṇ kí khásíyat bayán kí, aur chárpáeoṇ, aur parindoṇ, aur rengne-
wáloṇ, aur machhlíoṇ ká zikr kiyá. 34 Aur sáre logoṇ meṇ se aur bádsháhoṇ
meṇ se jinhoṇ tak us kí dánish ká shuhra pahunchá thá, we Sulaimán ká hakímána
kalám sunne ko áte the.

V. BAB.

1 Aur Súr ke bádsháh Hírám ne Sulaimán pás apne khádim bheje, kyúnki us ne
suná ki Sulaimán mamsúh hoke apne báp kí jagah bádsháh húá: ki Hírám tamám
umr Dáúd ká dost thá. 2 Aur Sulaimán ne Hírám ko kahlá bhejá, 3 Tú jántá
hai ki merá báp Dáúd KHUDAWAND apne Khudá ke nám ke liye ek ghar biná na
kar saká, kyúnki harek samt laṛtá thá, yaháṇ tak ki KHUDAWAND ne un sab ko us
ke qadamoṇ tale kar diyá. 4 Aur ab KHUDAWAND mere Khudá ne mujhko har
taraf se chain diyá hai, ki na koí merá dushman hai, aur na koí mujh par musíbat:
5 So dekh maiṇ ne ṭháná hai, ki KHUDAWAND apne Khudá ke nám ká ek ghar
ṭámír karúṇ jaisá ki KHUDAWAND ne mere báp Dáúd ko farmáyá hai, ki Terá beṭá
jis ko maiṇ terí jágah tere takht par baiṭháúngá, wuhí mere nám ká ghar banáegá.
6 So tú hukm kar ki mere liye Lubnán se saro ke peṛ káṭeṇ, aur mere chákar tere
chákaroṇ ke sáth rahenge, aur maiṇ jo mihnatána ki tú muqarrar karegá, tere
chákaroṇ ko dúngá, ki tú jántá hai ki hamáre bích meṇ aisá koí nahíṇ jis kí dánish
peṛ káṭne meṇ Saidáníoṇ ke mánind ho.
7 So Hírám Sulaimán ká paiyám sunke niháyat bashshásh húá, aur bolá ki Áj ke
din KHUDAWAND hamd ke láiq hai ki us ne Dáúd ko aisá dánishwar beṭá ináyat
kiyá jo aisí baṛí guroh ká hákim hai. 8 Phir Hírám ne Sulaimán se paiyám kiyá
ki Jo kuchh tú ne kahlá bhejá maiṇ samajhá, aur maiṇ terí khwáhish ke muwáfiq
saro ke peṛ, aur sanaubar ke peṛ kaṭwáúngá. 9 Aur mere chákar unheṇ Lubnán se
daryá par utárenge, aur maiṇ unheṇ beṛá bandhwáke daryá par se us jagah tak jaháṇ
tú kahegá, pahunchwáúngá, aur wuháṇ ḍalwáúngá, ki tú páegá, aur tú merí khushí
ke muwáfiq mere mulázimoṇ ko rozína díjiyo. 10 So Hírám ne saro ke darakht, aur

sanaubar ke darakht Sulaimán kí púrí khwáhish ke mutábiq use díe. 11 Aur
Sulaimán bís hazár karr gehún ke, aur bís karr kúṭe húe tel ke Hirám ko sál basál
detá thá, ki us ke mulázim kháweṉ.

12 Aur Khudawand Sulaimán ko jaisá ki us ne usse wáda kiyá thá, hikmat
bakhshí, aur Hirám aur Sulaimán meṉ musálaha thá, aur un donoṉ ne báham ahd o
paimán muqarrar kiyá. 13 Aur Sulaiman bádsháh ne sab baní Isráel meṉ se
intikháb karke ijtimá kiyá; so tís hazár ádmí us majma ke shumár meṉ áe. 14 Aur
wuh har mahíne meṉ das hazár un meṉ se naubat ba naubat Lubnán ko bhejtá thá:
so we mahíne bhar Lubnán meṉ rahte the, aur do mahíne apne ghar meṉ: aur
Adúnirám ijtimá ká dároga thá. 15 Aur Sulaimán ke sattar hazár bárbardár, aur
assí hazár darakht káṭnewále kohistán meṉ the. 16 Aur un ke siwá Sulaimán ke
tín hazár tín sau ahl i kár the, jo us kám ke mukhtár the, aur un logoṉ par jo yih
kám karte the, sardár the. 17 Aur bádsháh ne hukm kiyá ki we baṛe baṛe nafís
patthar taráshke láweṉ, táki ghar kí neo ḍálí jáe. 18 Aur Sulaimán ke miamár aur
Hirám ke miamár, aur sangtarásh unheṉ káṭṭe the, so unhoṉ ne lakṛiáṉ aur patthar
taiyár kíe ki ghar banáyá jáwe.

VI. BAB.

1 Aur zamín i Misr se baní Isráel ke nikalne ke chár sau assí baras guzre the
ki Sulaimán kí saltanat ke chauthe sál, jo baní Isráel par thí, Zíw ke mahíne
jo dúsrá mahína sál ká hai, aisá húá ki Sulaimán ne Khudawand ká ghar banáná
shurú kiyá. 2 Aur wuh ghar jo Sulaimán bádsháh ne Khudawand ke liye biná
kiyá túl us ká sáṭh háth thá, aur arz us ká bís háth, aur bulandí us kí tís háth. 3
Aur us ghar ke haikal ke sámhne ek usárá banáyá jis ká túl bís háth thá, ghar ke
arz ke barábar; aur arz us ká das háth thá. 4 Aur us ne us ghar meṉ jharokhe banáe,
bhítar kí taraf se kusháda kusháda, aur báhar kí taraf se tang tang. 5 Aur ghar
kí díwár par koṭhríáṉ, ghar kí díwároṉ ke girdágird, yáne haikal aur mihráb ke
girdágird, aur unkí díwáreṉ unke girdágird banáíṉ. 6 Aur níche kí koṭhrí pánch
háth chaklí, aur bích kí chha háth chaklí, aur tísrí sát háth chaklí thí, is liye ki
ghar kí díwár ke báharwár us ne girdágird kaṛíáṉ rakhne ke sutún banáe, táki ghar
kí díwároṉ se na lageṉ. 7 Aur jab yih ghar baná, to us meṉ aise patthar lagáe, jo
áge se ṭhík aur barábar kar rakhe gaye the, aisá ki ghar bante waqt wuháṉ mártol
aur kulháṛí aur lohe ke kisí auzár kí sadá suní na játí thí. 8 Aur bích kí koṭhrí
ká darwáza ghar kí dahní taraf ko rakhá, aur unhoṉ ne síṛhíáṉ banáíṉ, táki un par
hoke bích ke hujre par, aur bích ke hujre se tísre hujre par chaṛh jáeṉ. 9 Aur us
ne ghar banáyá, aur jab baná chuká, to us kí chhat saro ke shatíroṉ aur takhtoṉ se
páṭí. 10 Aur us ne sáre ghar ke pás koṭhríáṉ banáíṉ jinhoṉ kí bulandí pánch
pánch háth thí, aur we saro kí kaṛíoṉ ke sáth ghar se milíṉ.

11 Us waqt Khudawand kí taraf se Sulaimán par kalám utrá, 12 Ki yih ghar
jo tú banátá hai, agar tú merí sharíatoṉ par chalegá aur mere hukmoṉ par amal
karegá, aur sab bát meṉ merí farmánbardárí karegá: to maiṉ apne ahd ko jo maiṉ
ne tere báp Dáúd se kiyá hai, tere sáth púrá karúngá; 13 Aur maiṉ baní Isráel
ke darmiyán rahúngá, aur apne bandoṉ Isráelioṉ ko tark na karúngá.

14 So Sulaimán ne ghar banáyá, aur tamám kiyá. 15 Aur us ne andarwár ghar

kí díwároṉ par farsh se leke chhat tak saro ke takhte lagíe, aur us ne farsh ko
bhí sanaubar ke takhtoṉ se chhipáyá. 16 Aur us ne ghar kí díwáreṉ, yáne andar
ke ghar kí díwáreṉ jo Quds ul aqdás thá, saro ke takhtoṉ se bís háth kí banáíṉ
farsh se leke us kí chhat tak. 17 Aur sámhne ke ghar ká túl, yáne haikal ká
chálís háth thá: 18 Aur us ke andarwár saro ke takhte lagáe, aur takhtoṉ par seb
ke, aur shigufa i guloṉ ke naqsh kíe, aur yih sab saro ke the, yaháṉ tak ki patthar
mutlaq nazar na áte the. 19 Aur Quds ul aqdás jo thá so use andar ko ghar ke
bích meṉ taiyár kiyá, táki Khudáwand ke ahd ká sandúq us meṉ rakhá jáwe.
20 Aur Quds ul aqdás ke rúbarú túl us ká bís háth kiyá, aur arz us ká bís háth
aur bulandí us kí bís háth; aur kundan sone se us par mulamma kiyá aur mazbah
par bhí mulamma kiyá, jo saro se banáyá gayí thá. 21 Aur Sulaimán ne ghar kí
andar díwároṉ par kundan ká mulamma kiyá, aur bait ul quds ke báharwár sone kí
zanjíreṉ lagáíṉ, aur us par soná lagáyá. 22 Isí tarah tamám ghar par sone ká
mulamma kiyá, yaháṉ tak ki ghar tamám húá; aur quds ke mazbah par bhí sone
ká mulamma kiyá.

23 Aur Quds ul aqdás meṉ zaitún kí lakṛí ke do karúbí banáe, ki bulandí un kí
das háth kí thí: 24 Aur karúbí ke ek bázú ká arz pánch háth ká kiyá, aur
pánch hí háth ká dúsre karúbí ke bázú ká bhí, so ek ke donoṉ bázúoṉ ká arz ek
kináre se dúsre kináre tak das háth ká húá. 25 Aur das hí háth ká dúsre karúbí
ká bhí, aur donoṉ karúbíoṉ ko ek hí andáze, aur ek hí súrat par bánáyá:
26 Bulandí ek karúbí kí das háth kí banáí, aur usí tarah se dúsre karúbí kí bhí.
27 Aur donoṉ karúbíoṉ ko ghar ke andar bích meṉ rakhá, aur karúbí apne bázú
phailáe húe the, aur ek ká bázú ek díwár se lagá, aur dúsre karúbí ká bázú dúsrí
díwár se, aur un ke bázú ghar ke bích meṉ ápus meṉ ek dúsre se mile húe the.
28 Aur karúbíoṉ par sone ká mulamma kiyá: 29 Aur ghar kí sab díwároṉ par
girdágird karúbíoṉ aur nakhl, aur sausan aur khile húe phúloṉ kí tarah rangá-
rang ke naqsh kíe andarwár aur báharwár. 30 Aur ghar ke farsh par andarwár
aur báharwár soná lagáyá. 31 Aur Quds ul aqdás ke darwáze ke kiwáṛ us ke
bázúoṉ aur chaukhat samet zaitún kí lakṛí se the; aur arz un ká ghar ká pánchwáṉ
hissa thá. 32 Aur zaitún ke do kiwáṛoṉ par karúbíon, aur nakhl, aur khile húe
phúloṉ ke naqsh banáe, aur un par sone ká mulamma kiyá, yáne donoṉ nakhl
aur karúbíoṉ par soná maṛhá. 33 Aur haikal ke darwáze par bhí jo chauthá
darwáza thá, jis kí chaukhaṭ zaitún kí lakṛí kí thí, aisáhí kiyá. 34 Aur us ke do
kiwáṛ sanaubar ke takhtoṉ se banáe, aur un donoṉ kiwáṛoṉ meṉ se harek ke do
do ṭukre the, aur harek kí do do chúleṉ thíṉ. 35 Aur un par karúbíoṉ, aur nakhl,
aur khile húe phúl kí súrat ke naqsh kíe, aur un sab par sone ká mulamma kiyá,
aisá ki wuh naqshoṉ par ṭhík baiṭhá.

36 Aur andar ke sahn kí tín saffeṉ taráshe húe patthar kí banáíṉ, aur ek saff
saro kí lakṛí kí.

37 Chauthí sál Ziw ke mahíne meṉ Khudáwand ke ghar kí biná shurú húí,
38 Aur gyárahweṉ sál Búl ke mahíne meṉ jo sál ke áṭhweṉ mahíne ká nám hai,
ghar ko us ke sab kámoṉ aur zínat samet tamám kiyá. So us ne use sát sál meṉ
banáyá.

VII. BA'B.

Aur Sulaimán ne apná ghar bhí banáyá, aur us kí támír terah baras meņ tamám
húí. 2 Phir ek ghar ki jis ká nám Dast i Lubnán thá, aur túl us ká sau háth, aur
arz pachás háth, aur bulandí tís háth kí; saro kí lakṛí ke sutúnoņ kí chár saffoņ
par banáyá, aur sutúnoņ par saro ke darakht ke takhte the. 3 Aur us kí chhat
saro se banáí, aur kaṛíoņ ko us lakṛí par rakhá jo paiņtálís sutúnoņ ke úpar thí,
harek saff meņ pandrah sutún the. 4 Aur khiṛkíoņ kí tín saffeņ thíņ, ki tín darje
tak ek rauzan dúsre ke muqábil thá. 5 Aur ghar ke darwáze aur un ke chaukhaṭ
sab ke sab khiṛkíoņ ke mutábiq chaukhúnṭ banáe, aur tín darje tak, ek rauzan
dúsre ke muqábil thá. 6 Aur ek sutúnoņwálí dahlíz banáí, túl us ká pachás háth,
aur arz us ká tís háth, aur dahlíz un ke rúbarú thí; aur dúsre sutún moṭí kaṛí ke
sáth un ke sámhne the. 7 Aur ek dahlíz, yáne adálat kí dahlíz takht ke liye
banáí, táki us par baiṭhke qaziye faisal kare, aur us kí díwároņ par neo se leke
chhat tak saro ke takhte lagáe: 8 Aur us ke ghar ke pás, ki jis meņ wuh rahtá
thá, ek dúsrá sahn thá dahlíz ke andar, aur usí tarah use bhí banáyá. Aur
Sulaimán ne Firáúņ kí beṭí ke liye ki jise us ne biyáhá thá, usí dahlíz ke taur
par ek makán banáyá.
9 Aur us kí biná sáre qímatí patthar se thí jo taráshá gayá thá aur áre se
chírá gayá, aur isí tarah ghar ke andarwár aur báharwár neo se leke chhat tak, aur
usí tarah ghar ke báhar baṛe sahn tak banáyá. 10 Wuh qímatí aur baṛe baṛe
taiyár kíe húe pattharoņ se biná kiyá gayá thá; aur túl pattharoņ ká das háth
thá, aur báze patthar aise the ki túl unká áṭh háth thá. 11 Aur úpar qímatí
patthar, taráshe húe ke muwáfiq aur shamshád ke bhí. 12 Aur baṛá sahn girdá-
gird banáyá, tín satareņ taráshe húe patthar kí aur ek satar shamshád kí, aur isí
tarah KHUDA'WAND ke andar ke ghar ke sahn se, aur ghar kí dahlíz se kiyá.
13 Phir Sulaimán bádsháh ne Súr se Hírám ko bulá bhejá: 14 Aur wuh
Naftálí firqe kí bewa aurat ká beṭá thá, aur us ká báp Súr ká thá, pítal ke kám
ká máhir, aur KHUDA'WAND ne us ko hikmat atá kí, aur aql, aur fahm, ki pítal ká
kám kare: aur us se har qism ke zurúf banáe. So wuh Sulaimán bádsháh pás
áyá, aur us ká sab kám kiyá. 15 Aur us ne pítal ḍhálke do sutún banáe, túl
harek sutún ká aṭhárah háth, aur us ká gird pítal se táge kí súrat par thá bárah
háth ká, aur usí tarah dúsrá sutún. 16 Aur har sutún kí choṭí par ek baṛá jháṛ
gherwálá, pítal se ḍhálke, banáyá; aur jháṛ kí bulandí pánch háth banáí, aur usí
tarah se dúsrá jháṛ. 17 Aur harek ke úpar kusháda kusháda khánewále jál kí
súrat ke naqsh kíe; aur donoņ jháṛoņ ke kináre kí zanjíreņ banáíņ, sát zanjíreņ
ek jháṛ ke liye, aur sát dúsre jháṛ ke liye. 18 So sutúnoņ ká kám kiyá; aur us
jáldár naqsh ke liye jo jháṛ par thá sutúnoņ ke úpar anároņ kí do qatáreņ banáíņ,
táki we un donoņ jháṛoņ ko jo un sutúnoņ kí choṭí par the, chhipá leņ, aur isí
tarah dúsre jháṛ ke liye banáyá. 19 Aur dahlíz ke jháṛoņ ke úpar jin ká túl chár
háth ká thá, jo sutúnoņ par the, girdágird sausan kí tarah ke naqsh kíe: 20 Lekin
úpar ko, muttasil un do sutúnoņ ke, jháṛoņ par bhí jo jálíwále kám ke the, qatár
qatár do sau anár jháṛ ke gird banáe; aur isí tarah dúsrá jháṛ bhí. 21 So haikal kí
dahlíz ke liye sutún khaṛe kíe, ek sutún ghar ke dahne háth khaṛá kiyá, aur us ká

nám Yakín rakhá, aur dúsrá sutún ghar ke báyeṉ, aur us ká nám Buaz rakhá.
22 Aur sutúnoṉ kí chotí par sausan ká kám thá; so sutúnoṉ ká kám tamám húá.
23 Phir pítal pighláke ek hauz banáyá, aur us ká nám bahr rakhá, arz us ká ek
kináre se dúsre kináre tak das háth thá, aur bulandí us kí pánch háth, aur daur
us ká tís háth. 24 Aur girdágird us ke kináre ke níche gánṭheṉ banáíṉ; gher us
ká das háth ká, girdágird bahr se lagá húá, gánṭhoṉ kí do qatáreṉ khúb ḍhálí
húíṉ. 25 Aur bahr bárah bailoṉ par rakhá gayá; tín ke chihre uttar ke muqábil,
aur tín ke chihre pachchham ke muqábil, aur tín ke chihre dakhin ke muqábil,
aur tín ke chihre púrab ke muqábil; aur bahr un ke úpar thá, aur un sab kí dum
kí jánib andar ko thí. 26 Aur dal us ká chár angusht ká, aur us ká kinára piyále
ke kináre kí tarah gul, aur sausandár thá; aur bahr meṉ do hazár batt kí
gunjáish thí.

27 Aur pítal kí das kursíáṉ banáíṉ ki túl harek ká un meṉ se chár háth ká thá,
aur arz bhí chár háth ká thá, aur umuq tín háth ká thá. 28 Aur zar ke reze kí ta-
rah bartanoṉ ke kináre báhar kí taraf ko banáe. 29 Aur bartanoṉ ke kináre par
pítal ke sher, aur bail, aur karúbí banáe; aur usí tarah us ká sarposh banáyá, aur
us ke úpar aur níche sher aur bail ke naqsh achchhe mazbút banáe. 30 Aur har
kursí ke liye chár chár pahiye pítal ke banáe, aur ek baṛá pahiyá pítal se us ke
níche banáyá ki us ke chár kone usí se mile húe the, aur unke níche haml ke
liye pushta kí súrat ke pítal ke mazbút makán banáe: 31 Aur kursí ke kináre kí
wusaat ek háth, aur uská gher ḍeṛh háth thá, aur bartan ke kináre par zanjíreṉ
lagáíṉ, aur kináre ko báhar kí taraf ko nikálá, aur unheṉ chaukhúnṭ banáyá,
gherdár na kiyá. 32 Aur us ke báhar ke kináre ke níche chár pahiye banáe, aur
pahiyoṉ kí jagah kursí meṉ thí, aur harek pahiye kí bulandí ḍeṛh háth kí thí. 33
Aur pahiyoṉ ká kám gáṛí ke pahiyoṉ ká sá thá, aur unke háth aur atráf aur khile
húe phúl pítal ke mazbút bane húe the. 34 Aur kursí ke chár konoṉ par chár
pushta the, aur we pushta usí meṉ se the. 35 Aur bartan ká qadd us ke aknáf
samet ádh háth ká thá; aur bartan ke sir par us kí bulandí dáiranumá thí, aur us
ke kináre usí se nikle húe the. 36 Aur us kí lauheṉ munaqqash aur us se milí
húí thíṉ, un ke háthoṉ aur kinároṉ par girdágird karúbí aur sher aur nakhl, the. 37
Dasoṉ kursíoṉ ká kám aisáhí thá, aur un sab ká namúna aur andáza aur kám ek
taur ká thá.

38 Aur pítal ke das bartan aise banáe, ki un meṉ se harek meṉ chálís batt
samáte the; aur har bartan kí wusaat chár háth kí thí, ek bartoṉ ek kursí par, is
tarah dasoṉ kursíoṉ par. 39 Pánch kursíáṉ dahní taraf rakhíṉ, aur pánch báyeṉ
taraf, aur bahr ko ghar ke dahne kone pás dakhan aur púrab ke darmiyán rakhá.

40 Aur Hírám ne bartan aur degeṉ aur aqdás banáe; aur Hírám ne wuh kám, ki
jis ke banáne ká Sulaimán bádsháh ne Ḳhudáwand ke ghar ke liye use hukm kiyá
thá, tamám kiyá. 41 Do sutún aur we tabáq, jo un kí choṭí par the, banáe, aur un
tabáqoṉ ke liye do sarposh jáldár banáe, táki we tabáq, jo sutúnoṉ par the, chhipáe
jáweṉ. 42 Aur donoṉ jáldár sarposhoṉ par pítal ke chár sau anár banáe, anároṉ kí
do qatáreṉ ek ek jáldár sarposh par, táki sutúnoṉ ke úpar ke do tabáq chhipáe
jáeṉ. 43 Aur das kursíáṉ, aur das kursíoṉ par das bartan: 44 Aur ek bahr aur
bahr ke níche bárah bail. 45 Aur lagan aur aqdás, aur degeṉ, aur sab zurúf, jo
Hírám ne Sulaimán bádsháh kí ḳhátir Ḳhudáwand ke ghar ke liye banáe, sáf musaffá

pítal ke the. 46 Aur bádsháh ne un sab ko Yardan ke maidán meṉ Sukkát aur
Zartán ke darmiyán kachlí zamín meṉ ḍhálá. 47 Aur Sulaimán ne un sab zurúf
ko be gintí chhoṛá, aur wazn us pítal ká niháyat kasrat ke sabab hisáb meṉ na
láyá. 47 Aur Sulaimán ne Ḳhudáwand ke ghar ke liye sab zurúf bhí banáe,
yáne ek mazbah ḳhális sone ká, aur ek dastárḳhwán i zarína, táki un par nazar kí roṭí
rakhí jáwe. 49 Aur kundan ke mináre banáe, pánch to Quds ul aqdás ke áge dahní
taraf ko, aur pánch báyeṉ taraf ko, aur us ke phúl aur chirág, aur gulgír sone ke,
aur piyále aur kundan ke chamche, aur gultarásh aur bádiye aur majmir sone ke, aur
bait ul quds ke andar ke darwáze kí chúleṉ, aur haikal ke darwáze kí chúleṉ. 50 Aur
sab wuh kám, jo Sulaimán bádsháh ne Ḳhudáwand ke ghar ke liye kiyá, tamám
húá. So Sulaimán apne báp Dáúd kí chárdíwárí meṉ soná aur chándí aur zurúf
láyá aur Ḳhudáwand ke ḳhazánoṉ meṉ rakhá.

VIII. BÁB.

1 Phir Sulaimán ne Isráel ke buzurgoṉ, aur asbáṭ ke sáre raísoṉ aur ḳhándán ke
sab shurafá ko jama kiyá; so we Yirúshálam meṉ Sulaimán pás ekaṭhe húe, táki
Dáúd ke shahr se, jo Saihún hai, Ḳhudáwand ke sandúq ko chaṛhá láweṉ. 2 Aur
Sulaimán bádsháh pás baní Isráel ke sáre log máh i Aitáním kí íd ke liye jo sátwáṉ
mahína hai, jama húe. 3 Aur baní Isráel ke sáre buzurg áe, aur káhinoṉ ne
sandúq uṭháyá: 4 Aur Ḳhudáwand ká sandúq uṭhá láe aur jamáat ká ḳhaima,
aur maqdis ke sáre zurúf jo us ḳhaime meṉ the, aur unheṉ káhin aur Lewí chaṛhá
láe. 5 Aur Sulaimán bádsháh ne, aur baní Isráel kí sárí jamáat ne, jo us pás jama
thí, sandúq i shahádat pás khaṛe hoke, bheṛ bakrí, aur gáe bail, jo kasrat ke sabab
gintí aur hisáb meṉ na á sake zabh kíe. 6 Aur káhinoṉ ne Ḳhudáwand ke
sandúq i shahádat ko láke haikal pás rakhá aur Quds ul aqdás meṉ dáḳhil karke
karúbíoṉ ke bázúoṉ ke níche rakhá. 7 Kyúnki karúbíoṉ ke bázú phaile húe the,
is tarah ki unke bázúoṉ ká sáya sandúq i shahádat par, aur un choboṉ par thá,
ki jin se sandúq i shahádat uṭháyá játá thá. 8 So choheṉ lambí lambí banáíṉ aisá
ki unke sire Quds ul aqdás ke sámhne se dikhái dete the, aur báhar se nahíṉ dikhái
dete the, aur we wuháṉ áj ke din tak haiṉ. 9 Aur Sandúq i shahádat meṉ patthar
kí un do lauhoṉ ke siwá kuchh na thá ki jinheṉ Músá ne Hurib par us meṉ rakhá
jab ki Ḳhudáwand ne baní Isráel se ahd bándhá, aur we zamín i Misr se nikle
the.

10 Phir jab káhin bait ul quds se nikle, to Ḳhudáwand ká ghar abr se pur ho
gayá; 11 Aur káhinoṉ ko abr ke sabab táqat na húí ki khaṛe hoke ḳhidmat kareṉ,
is liye ki Ḳhudáwand ká ghar Ḳhudáwand ke jalál se pur hogayá. 12 Phir
Sulaimán ne kahá, ki Ḳhudáwand ne farmáyá thá, ki Maiṉ abrí táríkí meṉ
rahúngá. 13 Aur maiṉ jo húṉ so maiṉ ne ek ghar terí sukúnat ke wáste banáyá,
ek makán abad tak tere julús ke liye. 14 Aur bádsháh ne apná muṉh pherke
Isráel kí sárí jamáat ko barakat dí, aur Isráel kí sárí jamáat khaṛí húí:

15 Phir kahá, ki Ḳhudáwand Isráel ká Ḳhudá mubárak ho, ki jis ne mere báp
Dáúd se kalám kiyá, aur use apne háth se púrá kiyá: 16 Aur yúṉ kahá, ki Jis
din se maiṉ ne apní guroh Isráel ko Misr se nikál láyá, tab se maiṉ sáre baní Isráelí
asbáṭ se kisí shahr ke sabab ki jis meṉ merá ghar banáyá jáe, aur us meṉ merá

nám ho, ḳhush na húá; aur maiṉ ne Dáúd ko pasand kiyá, ki wuh merí guroh baní
Isráel par hákim húá. 17 Aur mere báp Dáúd ke dil meṉ thá, ki ḲHUDÁWAND
Isráel ke Ḳhudá ke liye ek ghar banáwe: 18 So ḲHUDÁWAND ne mere báp
Dáúd se kahá, Is sabab se ki tú ne apne dil meṉ is bát ká iráda kiyá ki mere nám
ká ek ghar banáwe, pas tú ne jab ki apne dil meṉ yúṉ iráda kiyá to achchhá kiyá.
19 Lekin tú ḳhud ghar na banáegá, balki terá beṭá, jo terí sulb se niklegá, wuh
mere nám ká ek ghar benáegá. 20 So ḲHUDÁWAND ne wuh bát, jo kahí thí, púrí
kí; aur maiṉ apne báp Dáúd ká qáim maqám húá, aur jaisá ki ḲHUDÁWAND ne
kahá thá, maiṉ Isráel ke taḳht par baiṭhá, aur maiṉ ne ḲHUDÁWAND Isráel ke
Ḳhudá ke nám ká ek ghar banáyá. 21 Aur maiṉ ne ḲHUDÁWAND ke ahd ke sandúq
ke liye jo zamín i Misr se nikálne ke waqt us ne hamáre bápdádoṉ se bándhá thá,
us meṉ ek makán muqarrar kiyá.

22 Aur Sulaimán ne Isráel kí sárí jamáat ke rú ba rú ḲHUDÁWAND ke mazbah
ke áge khaṛe hoke apne háth ásmán kí taraf phailáe, 23 Aur kahá, Ai ḲHUDÁWAND
Isráel ke Ḳhudá, tujh sá koí na úpar ásmán meṉ hai, aur na níche zamín meṉ, ki
tú apne un bandoṉ ke liye, jo tere áge apne sáre diloṉ se chalte phirte haiṉ, apne
ahd ko, aur apní niamat ko nigáh rakhtá hai: 24 Jaisá tú ne apne bande Dáúd
mere báp se nigáh rakhá jo tú ne use kahá; so jo tú ne apne munh se kahá, tú ne use
apne háth se púrá kiyá, jaisá áj ke din hai, 25 Aur ab, ai ḲHUDÁWAND, Isráel ke
Ḳhudá yád kar apne bande Dáúd mere báp ke sáth ká wuh ahd, jo tú ne us se yih
kahke kiyá thá, ki Tere liye Isráel ke taḳht par baiṭhnewálá mere áge se nábúd na
hogá; lekin yih hogá jab ki terí aulád apní ráh ko yád rakhe, aur mere áge chale
jaisá ki tú mere áge chalá. 26 Aur ab, ai Isráel ke Ḳhudá, apne us qaul ko, jo tú
ne apne bande Dáúd mere báp se kiyá thá, rást kar.

27 Kyá Ḳhudá fialhaqíqat zamín par sukúnat kare? Dekh, ásmán aur ásmánoṉ
ke ásmán teri gunjáish nahíṉ rakhte, phir kyá yih ghar jo maiṉ ne banáyá? 28 Ai
ḲHUDÁWAND mere Ḳhudá, apne bande kí duá aur zárí par kán dhar, aur duá aur
zárí jo tere bande ne áj ke din tere áge kí hai, so sun: 29 Aur rát din terí ánkheṉ
is maskan kí taraf jis meṉ tere kahne ke muwáfiq terá nám hogí, khulí raheṉ, aur
jo duá terá banda is ghar ke sábit karne meṉ kare us par kán rakh. 30 Aur tú
apne bande kí duá par, aur apní guroh baní Isráel kí taraf kán dhar, jab ki we tere
huzúr is ghar meṉ duá kareṉ, tab tú, ai hamáre Ḳhudá, ásmán par se sun, aur
magfirat kar. 31 Agar koí shaḳhs apne bháí se buráí kare aur us par qasam
rakhí jáwe, ki wuh qasam kháwe aur is ghar meṉ tere mazbah ke áge qasam láí
jáwe; 32 To tú ásmán par se sun, aur apne bandoṉ ká insáf kar, aur badkár ko
sazá de, aur us kí rawishoṉ ke mutábiq mulzam kar, aur sádiq ko sádiq ṭhahará, aur
us kí sadáqat ke mutábiq use jazá de. 33 Aur jab terí guroh Isráel apne dush-
manoṉ ke áge shikast páwe, is liye ki unhoṉ ne tere huzúr gunáh kiyá, aur phir
terí taraf rujú kare aur tere nám kí sitáish kare, aur duá máṉge, aur is ghar meṉ
tujh se ájizí kare: 34 To tú unkí duá ásmán par se sun, aur apne bandoṉ Isráel
kí, jo terí guroh hai, ḳhatáeṉ baḳhsh, aur unheṉ us zamín meṉ, jo tú ne un ke báp
dádoṉ ko dí hai, phirá lá. 35 Aur agar un ke ḳhatáoṉ ke sabab ásmán band ho
jáeṉ aur na barseṉ: phir we is jagah duá mángeṉ, aur tere nám kí shukrguzárí kareṉ,
aur apne ḳhatáoṉ se phireṉ, is liye ki tú ne unheṉ dukh diyá; 36 To tú unkí
áwázeṉ ásmán par se sun, aur apne bandoṉ Isráel apní guroh ke gunáh baḳhsh de,

aur unheṉ achchhí rawish kí tálím kar, ki us par we chaleṉ, aur apní zamín par, jo
tú ne apní guroh ko mírás dí hai, meṉh barsá: 37 Aur jab ki zamín par kál aur
wabá aur bád i samún, aur áfat ho, aur jab ki ṭiḍḍí aur jhánjhá kasrat se ho, aur
jab ki unke dushman shahroṉ meṉ se kisí shahr meṉ un par tangí kar deṉ, aur
jab kí we kisí balá aur maraz meṉ mubtalá hoṉ; 38 Phir jo koí insán terí sárí
guroh Isráel meṉ se jis ne harek buráí ko apne dil meṉ jáná, duá aur zárí kare aur
apne háth is ghar meṉ phailáe: 39 To ásmán par se, aur apne rahne ke makán
se sun, aur bakhsh de, aur púrá kar, aur harek ko jis ke dil ko tú jántá hai us kí
sab rawish ke mutábiq badlá de, is liye ki tú hí faqat sáre baní Ádam ke dil ko
jántá hai. 40 Táki muddat ul umr us zamín meṉ jo tú ne unke báp dádoṉ ko dí
hai tujh se ḍarte raheṉ. 41 Aur wuh musáfir bhí jo baní Isráel meṉ se nahíṉ hai,
so jab tujh pás baíd zamín se tere nám ke sabab áwe; 42 Aur jab ki tere buland
nám aur qawí háth, aur phaile húe bázú ko sune: phir áwe aur tere áge is ghar
meṉ duá mánge: 43 To ásmán par se, apne maskan se sun le, aur musáfir kí
wuh duá jo tujh se mángí qabúl kar, táki zamín kí sárí guroheṉ tere nám ko
pahchánen, aur terí guroh baní Isráel kí tarah tujh se ḍareṉ, aur jáneṉ ki terá
nám is ghar par ki jise maiṉ ne banáyá, liyá gayá hai. 44 Aur jab terí guroh laṛáí
ke liye apne dushman ke barkhiláf us ráh meṉ jo tú unheṉ bhejegá nikle, aur tere
áge duá mánge is shahr kí taraf, jise tú ne pasand kiyá, aur is ghar kí taraf, jise
maiṉ ne tere nám ke liye banáyá: 45 To ásmán par se unkí duá aur zárí aur
faryád ko sun le, aur un ká hámí ho. 46 Jis waqt we tere áge khatá kareṉ, kyúnki
koí aisá ádmí nahíṉ jo khatákár na ho, aur jab tú un par gazab kare, aur un ke
dushmanon ko unpar mussallit kare, so asír karnewále unhen asír karke dush-
manoṉ kí zamín par lejáeṉ, jo dúr ho yá nazdík: 47 Phir apne diloṉ meṉ yád
kareṉ us zamín meṉ jis meṉ jiláwatan kiye gaye, aur tauba kareṉ, aur apne jiláwatan
karnewáloṉ kí zamín meṉ tujh se ájizí kareṉ, aur kaheṉ ki Ham ne khatá kí, ham
ne badí kí, ham ne gunáh kiyá; 48 Aur apne dushmanoṉ kí zamín meṉ jis meṉ
asír kiye gaye, apne sáre dil aur ján se terí taraf mutawajjih hoṉ, aur us zamín kí
taraf jo tú ne un ke báp dádoṉ ko dí, aur us shahr kí taraf jise tú ne pasand kiyá,
aur is ghar kí taraf jo maiṉ ne tere nám ke liye banáyá tujh se duá mángeṉ: 49 To
tú ásmán par se apne maskan se un kí duá aur zárí sun aur un ká hámí ho.
50 Aur we khatáeṉ, jo unhoṉ ne tere áge kíṉ, bakhsh de, aur sárí buráíáṉ, jo unhoṉ
ne kíṉ, maho kar de, aur un ke asír karnewáloṉ ke áge unheṉ izzat bakhsh, pyár
kar, ki we un par rahm kareṉ. 51 Ki we terí guroh aur terí mírás haiṉ jise tú
Misr kí zamín se lohe kí bhaṭhe ke bích meṉ se nikál liyá, 52 Ki terí áṉkheṉ
tere bande kí zárí aur terí qaum Isráel kí zárí kí taraf phireṉ ki tú un sab báteṉ
ko jo kuchh tujh se mángeṉ, sune: 53 Kyúnki tú ne zamín kí sárí gurohoṉ meṉ
se un ko apne liye ek mírás judá kiyá, jaisá ki tú ne apne bande Músá kí márifat
kahá, jab ki tú hamáre bápdádoṉ ko Misr se nikál láyá, ai KHUDAWAND, mere
Khudá!

54 Phir jab ki Sulaimán apní duá se KHUDAWAND ke áge fárig húá aur us duá ko
aur us sárí zárí ko tamám kar chuká, to KHUDAWAND ke mazbah ke sámhne
khaṛá húá aur apne donoṉ zánúoṉ par us ke áge baiṭhá, aur us ke donoṉ háth
ásmán kí taraf phaile the. 55 Phir jab uṭhá, to baní Isráel kí sárí guroh ke liye
buland áwáz se barakat mángí, aur kahá: 56 KHUDAWAND jis ne apne sab kahne

ke muwáfiq apní guroh Isráel ko ráhat bakhshí, mubárak hai, aur koí ek bát un sab
achchhí báton men se, jo Khudáwand ne apne bande Músá kí márifat se kahín,
kam na kí. 57 Aur Khudáwand hamárá Khudá jis tarah hamáre bápdádon ke
sáth thá, hamáre sáth bhí ho, aur hamen tark na kare, aur hamen na chhoṛe, 58
Balki hamáre dilon ko apní taraf máil kare, táki ham us kí sab ráhon men chalen,
aur us kí sunnaton, aur ahkám, aur huqúq ko, jin sab ká hukm us ne hamáre báp-
dádon se kiyá hai, yád rakhen. 59 Aur ye merí báten, jo Khudáwand se dar-
khwást kí gaín, shab o roz Khudáwand hamáre Khudá se nazdík hongí, táki apne
bande ká insáf kare, aur apní guroh Isráel ká harek jhagṛá apne apne waqt par
faisala kare: 60 Táki zamín kí sárí gurohen málúm karen, ki Khudáwand wuhí
Alláh hai, aur us ke siwá aur koí nahín. 61 Pas tumháre dil Khudáwand ham-
áre Khudá ke áge durust hon, táki us ke hukm par chalo, aur áj ke din kí tarah
us ke ahkám ko yád rakho.

62 Aur Sulaimán aur sáre baní Isráel ne us ke sáth Khudáwand ke áge zabíhe
zabh kíe. 63 Sulaimán ne kámil qurbáníán gáe bail se Khudáwand ke áge báís
hazár zabh kiyán, aur bheṛ bakrí se ek lákh bís hazár; aur bádsháh ne aur sáre
baní Isráel ne us roz Khudáwand ká ghar makhsús kiyá. 64 Aur bádsháh ne us
sahn ko jo Khudáwand ke mazbah ke rú ba rú thá, muqaddas kiyá, ki wahán
chaṛháwon, aur hadiyon, aur salámíon kí charbí guzráne, kyúnki pítal ká mazbah
jo Khudáwand ke áge thá, chhoṭá thá, aur un chaṛháwon, aur hadiyon aur salá-
míon kí charbíon ke liye, jo guzrání játí thín, gunjáish na rakhtá thá. 65 Aur
Sulaimán ne us roz íd kí, aur sáre baní Isráel ne us ke sáth Hamát kí guzargáh
se leke wádí i Misr ke gháṭ tak, we sab ke sab Khudáwand hamáre Khudá ke áge
baṛe amboh se jama the, ek sát roz, aur sát roz dúsre, yáne chaudah roz. 66 Aur
áṭhwen roz íd ke bád sárí guroh rukhsat kí gaí, so unhon ne bádsháh ko mubárak-
bád kahá, aur apne khaimon ko gaye khush aur sáf dilon se us nekí ke báis, jo
Khudáwand ne apne bande Dáúd, aur apní guroh Isráel se kí thí.

IX. BÁB.

1 Aur jab Sulaimán Khudáwand ká ghar aur bádsháh ká qasr baná chuká, aur
Sulaimán kí sárí tamanná, jo us ke dil men thí, púrí ko chukí: 2 To aisá húá ki
Khudáwand Sulaimán ko dúsrí bár dikháí diyá jis tarah ki Jibaún men dikháí
diyá thá. 3 Aur Khudáwand ne use kahá, Main ne terí duá, aur terí munáját, jo
tú ne mere áge kí, qabúl kí, aur us ghar ko, jo tú ne banáyá ki merá nám abad tak
us men rahe, muqaddas kiyá, so merí nigáh aur merá dil sadá usí par rahegá. 4 Aur
agar tú mere huzúr aisí chál chalegá, jaisá terá báp Dáúd sadáqat aur dil kí rástí
se chalá, aur un sab hukmon par, jo main ne tujhe kíe, amal karegá, aur merí
sharíaton, aur sunnaton ko hifz karegá: 5 To main terá takht i saltanat baní
Isráel men hamesha qáim rakhúngá, jaisá main ne tere báp Dáúd se wáda kiyá
aur kahá, ki Terí nasl se bádsháhat kabhí na jáegí. 6 Par agar tú merí pairawí se
bargashta hogá, yá terí aulád mujh se phir jáegí, aur tum merí sharíaton aur
sunnaton ko, jo main ne tumhen batáín hifz na karoge, aur ajnabí mábúdon kí
ibádat karoge, aur unhen sijda karoge: 7 To main baní Isráel ko us sarzamín
se, jo main ne unhen dí hai, faná karúngá, aur us ghar ko, jise main ne apne nám ke

liye muqaddas kiyá hai, apne rú barú se dúr karúngá, aur Isráel ko tamám jahán
meŋ zarb ul masl aur angushtnumá karúngá. 8 Aur us buland ghar ke barábar se
jo koí guzar karegá, hairán hogá, aur síṭhí bajáegá aur kahegá, Ḳhudáwand ne is
sarzamín aur ghar se aisá kyúŋ kiyá? 9 Tab we jawáb denge, Is liye kiyá, ki
unhoŋ ne Ḳhudáwand apne Ḳhudá ko, jo un ke bápdádoŋ ko zamín i Misr se
nikál láyá, tark kiyá, aur ajnabí mábúdoŋ ko iḳhtiyár kiyá, aur unheŋ sijda kiyá, aur
un kí bandagí kí, is liye Ḳhudáwand ne un par yih sab balá názil kí.

10 Aur Sulaimán bís baras meŋ ye donoŋ ghar, yáne Ḳhudáwand ká ghar, aur
bádsháh ká qasr baná chuká: 11 Aur jab Súr ká bádsháh Hírám saro aur sanaubar
kí lakṛiáŋ aur soná jaisá us kí murád thí, Sulaimán ko bhej chuká, tab aisá húá
ki Sulaimán bádsháh ne Jalíl kí zamín meŋ bís shahr Hírám ko díe. 12 Aur Hírám
Súr se niklá, táki un shahroŋ ko, jo Sulaimán ne use díe the, dekhe; par dekhke
ḳhush na húá. 13 Aur bolá, Ai mere bháí, ye kyá shahr haiŋ jo tú ne mujhe díe?
Aur us ne un ká nám Kabúl ká mulk rakhá, jo áj ke din tak hai. 14 Bád us ke
Hírám ne ek sau bís qintár soná Sulaimán ke liye bhejá.

15 Aur is sabab se Sulaimán bádsháh ne ijtimá kiyá ki Ḳhudáwand ká ghar,
aur apná qasr, aur Millá, aur Yirúshálam kí shahrpanáh, aur Hasúr, aur Majiddo,
aur Jazar biná kiyá. 16 Aur Misr ká bádsháh Firaún chaṛh gayá thá, aur Jazar
ko leke phúnk diyá thá, aur un Kanáníon ko jo waháŋ base the, qatl kiyá thá,
aur apní beṭí ko jo Sulaimán kí jorú thí, baḳhsh diyá thí. 17 So Sulaimán ne
Jazar aur Bait Haurán ke asfal ko ábád kiyá: 18 Aur Baalát aur Tadmúr ko, jo
dasht meŋ the, basáyá: 19 Aur ḳhazáne ke sáre shahr, jo Sulaimán ke the, aur
gáṛíoŋ ke shahr, aur sawároŋ ke shahr biná kíe, aur jo kuchh Sulaimán kí tamanná
thí, so Yirúshálam meŋ, aur Lubnán meŋ, aur apní mamlukat kí sárí zamín meŋ
biná kiyá. 20 Lekin wuh sárí guroh jo Amúrí, aur Hittí, aur Farizzí, aur Hawí, aur
Yabúsí se báqí rahí, aur Isráel na thí: 21 Háŋ un kí aulád, jo bád un ke zamín
meŋ báqí rahí jinheŋ baní Isráel nábúd na kar sake, so Sulaimán ne unheŋ gulám
banáyá, aur we áj ke din tak ḳhidmat kiyá karte haiŋ. 22 Lekin Sulaimán ne
baní Isráel meŋ se kisí par ḳhiráj i ḳhádimí muqarrar na kiyá, ki we bahádur, aur
us ke chákar, aur us ke umará, aur us ke lashkar ke sardár, aur us kí gáṛíoŋ aur
us ke sawároŋ ke bandobastkarnewále the.

23 Aur us ke pánch sau aur pachás ámil the jo us ke sáre kárguzároŋ ke sardár
the.

24 Aur Firaún kí beṭí Dáúd ke shahr se apne us ghar meŋ, jo Sulaimán ne us
ke liye banáyá thá, áí; tab Sulaimán ne Millá ko ábád kiyá.

25 Aur Sulaimán har baras tín bár chaṛháwoŋ aur salámíoŋ ko us mazbah par
jo us ne Ḳhudáwand ke liye biná kiyá thá, chaṛhátá thá; aur un ke sáth
Ḳhudáwand ke áge baḳhúr jalátá thá. Is tarah us ne us ghar ko mukammal kiyá
thí.

26 Phir Sulaimán bádsháh ne Asíúnjabar meŋ, jo Ailat ke muttasil hai daryá i
Súf ke kináre par, jo Adúm kí sarzamín meŋ hai, jaház banáe. 27 Aur Hírám ne
us shahr meŋ apne chákar malláh, jo kishtíoŋ ke kám se ágáh the, Sulaimán ke
chákaroŋ ke sáth karke bhejwáe: 28 Aur we Ofír ko gaye, aur waháŋ se chár
sau bís qintár soná leke bádsháh pás áe.

X. BÁB.

1 Aur Khudáwand ke nám kí bábat Sulaimán ká áwáza Sabá kí malika tak
pahunchá, to wuh mushkil sawálon se use ázmáne áí: 2 Aur bare amboh ke sáth
Yirúshálam men dákhil húí, us ke sáth bahut se únt the, jin par khushbúíán
ladí thín, aur nihúyat bahut soná, aur mahang mole jawáhir the; aur us ne Sulaimán
pás áke jo kuchh us ke dil men thá sab púchhá. 3 Sulaimán ne us ke sab sawálon
ká jawáb diyá, bádsháh se koí chíz poshída na thí jo us ke kisí sawál ká jawáb na
detá. 4 Sabá kí malika ne Sulaimán kí sárí dánishmandí daryáft kí, aur us ghar
ko jo us ne biná kiyá thá, dekhá: 5 Aur us kí dastárkhwán kí niamaton, aur
us ke khádimon, aur mulázimon kí nishast o barkhást, aur un kí poshák, aur us ke
sáqíon, aur us kí qurbáníon ko, jinhen wuh leke Khudáwand ke ghar ko játá thá
dekhke us ke hawáss ur gaye. 6 Us ne bádsháh se kahá, Yih tahqíq khabar thí, jo
main ne terí karámaton aur terí dánish kí bábat apne mulk men suní thí. 7 Agar-
chi jab tak main ne áke apní ánkhon se na dekhá thá, tab tak un báton ko báwar
na kiyá thá; aur dekh main ne ádhí khabar bhí na suní thí, kyúnki terí dánish aur
khúbí us áwáze se jo main ne suná thá, kahín ziyáda hai. 8 Achchhe nasíb tere
in khádimon ke, aur bare tála tere mulázimon ke, jo nit tere huzúr khare rahte
hain, aur terí hikmat sunte hain. 9 Khudáwand tere Khudá kí mubárak zát
hai, jo tujh se rází hai, aur jis ne tujhe Isráelíon men takhtnishín kiyá; ki
Khudáwand ne Isráelíon ko sadá pyár kiyá, isí liye us ne tujhe bádsháh kiyá'
táki tú adl un insáf kare.

10 Aur us ne ek sau bís qintár soná, aur bahut sí khushbúíán, aur jawáhir Sulai-
mán ko díe, aur jis wufúr se ki Sabá kí malika ne khushbúíán Sulaimán bádsháh ko
guzráníu kisí ne kabhí na guzráníu. 11 Aur Hírámí jaházon par Ofír se soná ládá
gayá, aur chandan ke bahut se darakht aur jawáhir dhare gaye, aur Sulaimán ko
pahuncháe gaye. 12 So bádsháh ne chandan ke darakhton ke sutún Khudáwand
ke ghar ke liye, aur apne qasr ke liye banwáe, aur dholkíán, aur tambúre sázindon
ke liye banwáe, aur chandan kí aisí babut lakríán na kabhí áín aur na áj ke din tak
dekhí gaín. 13 Sulaimán bádsháh ne Sabá kí malika ko, jo us ne mángá, so diyá,
siwá is ke Sulaimán ne us ko apní bakhshish i álí se bahut kuchh ináyat kiyá, aur
wuh apne mulázimon samet apní mamlukat ko phir gaí.

14 Aur sál ba sál chha sau chhiyásath qintár soná Sulaimán pás jama hotá
thá. 15 Siwá us sone ke, jo saudágar aur ahl i khiráj, aur ahl i hirfa, aur Arab kí
nawáhí ke sáre salátín, aur mamálik ke hukkám use pahuncháte the. 16 Aur
Sulaimán bádsháh ne soní garhwáke do sau phariáu banáín, chha sau misqál soná
ek pharí píchhe kharch húá. 17 Aur sone hí kí tín sau dhálen banwáín, ek ek dhál
tín tín ser sone kí húí, aur bádsháh ne unhen us ghar men jo dasht i Lubnán men
thá, rakhá. 18 Aláwa bádsháh ne háthídánt kí ek bará takht banwáyá aur us par
achchhe se achchhá soná phirwáyá. 19 Us takht ke chha zíne the, aur yih takht
pusht par se takiya kí jagah mudauwar thá, aur us takht kí do samt ko patrí lagáí,
aur un donon tarafon men do sher banwáe: 20 Aur un chha zínon men se harek ke
dahine báyen do sher, so sab bárah sher húe; kisí saltanat men aisá takht na baná thá.
21 Aur Sulaimán bádsháh ke pání píne ke básan sone ke the; aur dasht i Lubnán-
wále ghar ke bhí sáre básan khális sone ke the, ek bhí rúpe ká na thá; ki Sulaimán

ke aiyám meṉ rúpe kí kuchh tashkhís na húí. 22 Ki bádsháh ne apne jaház Hírám
ke jaházoṉ ke sáth Tarsís ko bheje the, aur wuháṉ se un par tín baras meṉ ek bár
soná aur rúpá, aur háthídánt, aur táús, aur bandar us ke liye puhunchte the.
23 So Sulaimán bádsháh kí daulat aur hikmat zamín ke bádsháhoṉ se bahut
ziyáda húí. 24 Aur sárá jahán Sulaimán ká mushtáq thá, ki us ká áqilána kalám
o Ḳhudá ne us ke dil meṉ ḍálá thá, sune. 25 Aur un meṉ se harek sál ba sál
rúpe ke básan, aur sone ke bartan, aur poshák, aur hathyár, aur ḳhushbúíáṉ, aur
ghoṛe, aur ḳhachchar, us ke áge guzránte the. 26 Aur Sulaimán ne gáṛíáṉ aur
sawár bahut se jama kíe, us kí ek hazár chár sau gáṛíáṉ thíṉ, aur bárah hazár
sawár jinheṉ us ne gáṛíoṉ ke shahroṉ meṉ rakhá, aur kitnoṉ ko Yirúshálam meṉ
apne sáth. 27 Aur bádsháh ne Yirúshálam meṉ rúpe ko pattharoṉ ke mánind kar
diyá thá, aur saro kí lakṛíoṉ ko gúlar ke daraḳhtoṉ ke mánind jo maidán meṉ wufúr
se hote haiṉ. 28 Aur Sulaimán ne Misr se ghoṛe bahut mangwáe, aur bádsháh
ke saudágar wuháṉ se mol láte the. 29 Aur Misr kí gáṛí chha sau misqál rúpe
ko, aur Misr ká ghoṛá ḍeṛh sau misqál ko biktá thá; aur usí tarah sáre Hittí ke
bádsháh, aur Arámí bádsháh mol leke use pahuncháte the.

XI. BA'B.

1 Aur Sulaimán bádsháh ne bahut sí ajnabí aurateṉ Firaún kí beṭí ke sáth
cháhíṉ, Moabí, aur Ammúní aur Adúmí, aur Saidání, aur Hittí. 2 Un qaumoṉ kí
beṭíáṉ jin kí bábat Ḳhudawand ne baní Isráel ko hukm kiyá, ki Tum un meṉ na jáo,
aur we tum meṉ na áen, ki we yaqínan tumháre diloṉ ko apne mábúdoṉ kí taraf
rágib karengí; so Sulaimán ne unhíṉ se muhabbat kí. 3 Us kí sát sau ázád
joṛúáṉ thíṉ, aur tín sau harameṉ; aur us kí joṛúoṉ ne us ke dil ko pherá. 4 Aur
aisá húá, ki jab Sulaimán búṛhá húá, to us kí joṛúoṉ ne us ke dil ko apne mábú-
doṉ kí taraf máil kiyá; aur us ke dil meṉ Ḳhudawand ká shauq kámil na rahá
jaisá us ke báp Dáúd ká thá. 5 So Sulaimán ne Saidáníoṉ ke mábúd Istárát, aur
baní Amún ke nafratí Milkúm kí parastish kí. 6 Aur Sulaimán ne Ḳhudawand kí
nazar meṉ badí kí, aur us ne Ḳhudawawand kí púrí farmánbardárí apne báp Dáúd
kí tarah na kí. 7 Chunánchi Sulaimán ne Moabíoṉ ke nafratí Kamús ke liye us
pahár par, jo Yirúshálam ke sámhne hai, aur baní Ammún ke nafratí Málik ke liye ek
buland makán banáyá. 8 Aur yih sab us ne apní sárí ajnabí joṛúoṉ kí ḳhátir kiyá;
aur wuh un ke butoṉ ke huzúr baḳhúr jaláyá kartá thá, aur qurbáníáṉ guzráná
kartá thá.
9 So azbas ki us ká dil Ḳhudawand Isráel ke Ḳhudá se, jo use do bár dikháí
diyá, bargashta húá, is liye Ḳhudawand us se náḳhush húá. 10 Ki us ne use
mana kiyá thá, aur farmáyá thá, ki Tú ajnabí mábúdoṉ kí parastish na kíjiyo, par
us ne Ḳhudawand ke hukm ko yád na rakhá. 11 Is sabab se Ḳhudawand ne
Sulaimán ko kahá, Azbas ki tujh se aisá aisá kuchh húá, aur tú ne merí sunnatoṉ
aur sharíatoṉ ko hifz na kiyá, is wáste maiṉ saltanat ko tujh se pháṛ lúngá, aur
tere ḳhádim ko dúngá; 12 Lekin tere báp Dáúd kí ḳhátir se maiṉ tere jíte jí
aisá na karúngá; par tere beṭe ke háth se pháṛ lúngá. 13 Lekin sárí saltanat na
pháṛ lúngá, balki apne bande Dáúd kí ḳhátir, aur Yirúshálam ke liye jo merá
barguzída makán hai, ek firqa tere beṭe ko dúngá.

14 So KHUDÁWAND ne Adúmí Hadad ko Sulaimán ká dushman khaṛá kiyá;
yih Adúmí bádsháhoṉ kí nasl se thá. 15 Is liye ki jab Dáúd Adúm meṉ thí, aur
lashkar ke sardár Yúab ne Adúmí meṉ jitne mard the sab ko qatl kiyá, aur un ko
gáṛne gayá; 16 Ki Yúab chha mahíne tak sab Isráelíoṉ ke sáth wuhíṉ rahá,
yaháṉ tak ki us ne Adúm meṉ ek mard jítá na chhoṛá. 17 Us waqt Hadad kitne
ek Adúmíoṉ ke sáth, jo us ke báp ke chákar the, Misr ko bhág gayá; aur wuh us
waqt chhoṭá laṛká thá. 18 Phir we Midyán se nikalke Fárán meṉ áe, aur Fárán
ke log sáth leke Misr meṉ sháh i Misr Firaún ke pás gaye; us ne un ko ghar diyá,
aur un ke liye maásh muqarrar kí, aur unheṉ zamín dí. 19 Aur Hadad Firaún
nihíyat manzúr i nazar hotá gayá, yaháṉ tak ki us ne malika Tahfanís kí bahin
usí ko byáh dí. 20 Aur Tahfanís kí bahin us ke liye ek beṭá janí, us ká nám
Janúbat rakhá gayá, aur use Tahfanís ne Firaún ke ghar meṉ parwarish kiyá; aur
Janúbat Firaún ke beṭoṉ ke sáth Firaún ke gharáne meṉ rahá kiyá. 21 Aur jab
Hadad ne Misr meṉ suná ki Dáúd apne bápdádon ke sáth so rahá, aur lashkar ká
sardár Yúab bhí chal basá, tab us ne Firaún se kahá, Mujhe ijázat de ki maiṉ
apne mulk ko jáúṉ. 22 Firaún ne use kahá, ki Tujhe mere pás kaun sí kamí hai jo
tú cháhtá hai ki apne mulk ko jáwe? Us ne kahá, Nahíṉ, balki tú mujhe kisí
tarah se jáne de.

23 Aur Khudá ne Iliyada ke beṭe Razún ko bhí Sulaimán ká dushman kiyá ki
wuh Súbah ke bádsháh apne áqá Hadadiazr pás se bhágá. 24 Us ne apne áqá ke
muqábil hoke log jama kiye, aur jis waqt Dáúd ne unheṉ qatl kiyá wuh ek fauj ká
sardár húá, aur we bhágke Dimishq ko gaye aur wuháṉ rahe, aur wuh Dimishq
ká málik húá. 25 Aur wuh bhí Sulaimán kí tamám umr baní Isráel ká dushman
rahá, siwá us musíbat ke jo Hadad se thí; aur us ne baní Isráel se nafrat rakhí
aur Arám ká málik húá.

26 Aur Sarídah se Ifrátí Nabát ke beṭe Yurubiám ne, jo Sulaimán ká gulám thá,
jis kí má ká nám, jo bewa thí, Sarúah thá, bádsháh ke muqábil hoke háth uṭháyá.
27 Aur bádsháh ke barkhiláf háth uṭháne ká yih sabab húá ki bádsháh ne Millá ko
ábád kiyá, aur apne báp Dáúd ke shahr ke iháte kí marammat kí. 28 Aur
Yurubiám ek shahzor bahádur ádmi thá; so Sulaimán ne jo us jawán ko chálák
dekhá, to use baní Yúsaf ke ghar ke sáre károbár par mukhtár kiyá. 29 Aur
aisá húá ki Yurubiám ek bár Yirúshálam se báhar gayá, us waqt Sailání Akhiyáh
nabí ne use ráh meṉ páyá, aur yih nabí ek naí ridá oṛhe húe thá; ye donoṉ maidán
meṉ akele the. 30 So Akhiyáh ne us naí ridá ko, jo us par thí, pakaṛke pháṛí, aur
bárah ṭukre kíe. 31 Aur Yurubiám ko kahá, ki Das ṭukre tú le, ki KHUDÁWAND
Isráel ká Khudá yúṉ farmátá hai, ki Dekh maiṉ Sulaimán ke háth se saltanat
chák kar lúngá, aur das firqe tujhe dúngá: 32 Aur ek firqa, mere bande Dáúd kí
khátir ke liye, aur Yirúshálam ke liye, wuh shahr jise maiṉ ne baní Isráel ke sáre
firqoṉ ke shahroṉ meṉ se chun liyá hai, use diyá jáegí. 33 Ki us ne mujhe tark
kiyá, aur Saidáníoṉ ke mábúd Istárat aur Moabíoṉ ke but Kamús, aur baní Ammún
ke Milkúm kí parastish kí, aur merí ráhoṉ meṉ na chalá, ki wuh kám, jo merí nazar
meṉ bhalá thá, kartá, aur merí shariatoṉ, aur sunnatoṉ par apne báp Dáúd kí tarah
amal kartá. 34 So maiṉ sárí mamlukat us ke háth se na nikál lúngá, ki maiṉ
apne bande Dáúd kí khátir jise maiṉ ne barguzída kiyá, aur jis ne merí sunnatoṉ
par amal kiyá, jab tak wuh jítá rahegá us ko bádsháh rakhúngá. 35 Aur us ke

bete ke háth se saltanat ko le lúngá, aur das firqe tujhe dúngá: 36 Aur us ke
bete ko ek firqa dúngá, táki mere bande Dáúd ká chirág Yirúshálam ke shahr men
jise main ne apní nám rakhne ke liye barguzída kiyá hai, hamesha mere áge roshan
rahe. 37 Aur main tujhe barpá karúngá, aur tú apne dil kí tamanná ke muwáfiq
saltanat karegá, aur baní Isráel ká bádsháh hogá. 38 Aur aisá hogá ki agar tú
mere sáre hukmon ká shinawá hogá, aur merí ráhon par chalegá, aur merí nazar
men nekokárí karegá, ki merí sunnaton aur sharíaton ko mere bande Dáúd kí tarah
hifz kare, to main tere sáth hoúngá, aur tere liye ek amín ghar banáúngá jaisá
main ne Dáúd ke liye banáyá, aur tujhe baní Isráel par musallit karúngá, 39 Aur
main isí sabab se Dáúd kí nasl ko dukh dúngá, par na abad tak. 40 Ab Sulaimán
ne cháhá ki Yurubiám ko qatl kare, par Yurubiám uthí, aur bhágke Misr ke
bádsháh Sísaq ke pás Misr men gayá, aur jab tak Sulaimán ne wafát pái wuh
wuhín rahá.

41 Aur Sulaimán ká báqí ahwál, aur sab kuchh jo us ne kiyá, aur us kí hikmaten,
so kyá wuh Sulaimán ke ahwál kí kitáb men maktúb nahín hain? 42 Garaz
Sulaimán kí saltanat kí muddat, jo us ne Yirúshálam men sáre Isráelíon par kí, chálís
baras the. 43 Aur Sulaimán apne bápdádon ke sáth so rahá, aur apne báp Dáúd
ke shahr men madfún húá, aur us ká betá Rihábiám us ká jánishín húá.

XII. BAB.

1 Aur Rihábiám Sikm ko gayá, is liye ki sáre baní Isráel Sikm men faráham húe
the, táki use bádsháh karen. 2 Aur aisá húá ki jab Nabát ke bete Yarubiám ne,
jo hanoz Misr men bastá thá, yih suná; kyúnki wuh Sulaimán ke huzúr se bhágá,
aur Misr men já basá thá: 3 Aur us pás log bhejhke use bulwáyá kiyá; tab Yarubiám
ne báni Isráel kí sárí jamáat ke sáth áke Rihábiám ko yún kahá, 4 Ki Tere báp
ne ham par bhárí júá rakhá, so ab tú us sangín khidmat ko, aur us bhárí júe ko, jo
tere báp na ham par rakhá, halká kar, ki ham terí khidmat karenge. 5 Tab us ne
unhen kahá, Bilfial tum chale jáo, aur tín roz ke bád mujh pás phir áo; chunánchi
we log chale gaye.

6 Tab Rihábiám bádsháh ne un buzurgon se, jo us ke báp Sulaimán ke sámhne
jab tak ki wuh jítá thá, khare rahte the, mashwarat kí, aur kahá, Tumhárí kyá saláh
hai? Main in logon ko kyá jawáb dúngá? 7 Unhon ne use kahá, ki Agar tú áj ke
din is majma se ihsán karegá, aur un par minnat rakhegá, aur unke jawáb men
muláyamat se bolegá, to we tere abadí khádim ho rahenge. 8 Par us ne us mashwa-
rat ko, jo buzurgon ne use dí, chhorke un jawánon se, jo us ke sáth bare húe, aur
us ke áge házir rahte the, mashwarat kí. 9 Aur un se púchhá, ki Tum mujhe kyá
saláh dete ho? Main in logon ko, jinhon ne mujh se yih sawál kiyá hai, ki Us júe ko
jo tere báp ne ham par rakhá, halká kar, kyá jawáb dún? 10 Un jawánon ne jo
us ke sáth bare húe the, us ko kahá, Tú un logon ko, jinhon ne tujhe kahá, Tere báp
ne hamáre júe ko bhárí kiyá, tú us ko hamáre úpar se halká kar, yún jawáb de,
aur unhen yún kah, ki Merí chhingulí mere báp kí kamar se ziyáda daldár hogí: 11
Aur agar mere báp ne bhárí júá tum par rakhá hai, to main use aur ziyáda karúngá;
mere báp ne kore márke tumhen thík kiyá, main tumhen bichchhúon se thík baná-
úngá.

12 So Yurubiám aur sárá majma tísre din Rihábiám ke huzúr házir húá, bádsháh
ke farmáne ke mutábiq ki Tísre din mujh pás áiyo. 13 Aur bádsháh ne un logon
ko sakht jawáb diyá, aur buzurgon kí us mashwarat ko, jo unhon ne use dí thí, tark
kiyá; 14 Aur jawánon kí saláh ke muwáfiq unhen kahá, ki Mere báp ne to tum
par bhárí júá rakhá, aur main us júe ko ziyáda bhárí karúngá; mere báp ne tumhen
koron se ṭhík banáyá, aur main tumhen bichchhúon se ṭhík karúngá. 15 Bádsháh
un logon ká shinawá na húá, ki yih Khudáwand kí taraf se thá, táki us bát ko, jo
us ne Sailání Akhiyáh kí márifat se Nabát ke beṭe Yurubiám ko farmáí thí, púrá
kare. 16 So sáre Isráelíon ne yih dekhke ki bádsháh unká shinawá na húá bádsháh
ko yún jawáb diyá, Dáúd ke sáth hamárá kyá hissá hai? Yassí ke beṭe ke sáth
hamárí mírás nahín! Aí Isráel chal, apne khaime ko! Dáúd, ab tú ján, aur terá
ghar! So Isráelí apne khaimon ko chale gaye. 17 Lekin Rihábiám un Isráelíon ká,
jo Yahúdáh kí bastíon men rahte the, bádsháh húá. 18 Bád us ke Rihábiám
bádsháh ne Adúrám ko, jo khiráj ká dároga thá, bhejá: so baní Isráel ne us par aisá
patthráo kiyá ki wuh mar gayá. Tab Rihábiám bádsháh ne himmat bándhí, aur
gárí par sawár hoke Yirúshálam ko bhág gayá. 19 So baní Isráel áj ke din tak
Dáúd ke gharáne se bágí hain.

20 Aur jab sáre baní Isráel ne suná ki Yurubiám áyá, to unhon ne use bulwáyá,
ki majma ke huzúr áwe, aur unhon ne use sáre Isráelíon ká bádsháh kiyá; sirf
Yihúdáh ke siwá kisí ne Dáúd ke gharáne kí tabaíyat na kí. 21 Aur jab
Rihábiám Yirúshálam men dákhil húá, to us ne Yihúdáh ke sáre gharáne ko
Binyamín ke firqe samet, jo sab ek lákh assí hazár jangí barguzída jawán the,
farham kiyá, táki we baní Isráel se laṛke mamlukat ko Sulaimán ke beṭe
Rihábiám ke qabze men phir kar den. 22 Aur us waqt Samaiyáh ko, jo mard i
Khudá thá Khudá ká paiyám áyá, 23 Ki baní Yihúdáh ke bádsháh Sulaimán ke
beṭe Rihábiám ko, aur sáre baní Yihúdáh aur baní Binyamín ko, aur un ke ham-
ráhíon ko kah: 24 Ki Khudáwand yún farmátá hai, Tum chaṛháí na karo, aur
apne bháíon baní Isráel se qitál na karo; balki harek tum men se apne ghar ko
phire; ki yih bát mere hukm se hai. So we Khudáwand ke sukhun ke shinawá
húe, aur Khudáwand ke hukm ke mutábiq phire, aur rawána húe.

25 Tab Yurubiám ne kohistán i Ifráím men Sikm ko ábád kiyá, aur us men basá,
bád us ke wuhán se niklá aur Fanúel ko ábád kiyá. 26 Aur Yurubiám ne apne
dil men kahá ki Ab saltanat Dáúd ke gharáne men phir jáegí; 27 Jab ye log
Yirúshálam men Khudáwand ke ghar men qurbání chaṛháne ko úpar chaṛhenge, to
un logon ke dil apne khudáwand kí taraf yáne baní Yihúdáh ke bádsháh Rihábiám
kí samt máil honge, aur we mujh ko már lenge aur sháh i Yihúdáh Rihábiám kí
samt phirenge. 28 Is liye us bádsháh ne mansúba kiyá, aur sone ke do bachhre
banáe, aur unhen kahá, Kyá zurúr hai ki tum Yirúshálam men jáyá karo? Ai
baní Isráel tumhárá Khudá, jo tum ko zamín i Misr se nikál láyá, yih hai. 29 Aur
us ne ek ko Baitel men, aur dúsre ko Dán men qáim kiyá: 30 Aur yih khatá ká
báis ṭhahara, aur log Dán men jáke us ek kí parastish karte the. 31 Aur us ne
únche makánon par ek ghar banáyá, aur awámm logon ko, jo baní Lewí na the,
káhánat ká mansab diyá. 32 Aur Yurubiám ne áṭhwen mahíne kí pandrahwín
tárikh, jaisá baní Yihúdáh men mámúl hai, ek íd kí; aur mazbah par qurbán
guzrána aur aisáhí us ne Baitel men kiyá. aur un bachhron ke áge jo us ne

banáe the qurbáníán guzrániu; aur us ne Baitel men un únche makánon ke liye
jo us ne biná kíe the, káhin muqarrar kíe. 33 So áṭhwen mahíne kí pandrahwíu
táríkh, yáne us mahíne ki jise apne dil se íjád kiyá, mazbah par, jo us ne Baitel
men banáyá thá, qurbání guzrání; aur baní Isráel kí mihmání kí, aur mazbah par
qurbání guzarání aur bakhúr jaláyá.

XIII. BAB.

1 Aur dekho ki KHUDA'WAND ke hukm se ek mard i Khudá Yihúdáh se Baitel
men áyá; us waqt Yurubiám mazbah ke muttasil khaṛá hokar bakhúr jalá rahá
thá. 2 Aur wuh KHUDAWAND ke sukhan se mazbah ke sámhne chilláyá, aur kahá,
Ai mazbah! ai mazbah! KHUDAWAND yún farmátá hai, ki Dekh, Dáúd ke gharáne
se ek laṛká paidá hogí jis ká nám Yúsíyáh hogá, so wuh únche makánon ke
káhinon ko, jo tujh par bakhúr jaláte hain, tujh men zabh karegá; aur ádmíon kí
haddíán tujh par jaláí jáengí. 3 Aur us ne ushí din ek nishán batáyá, aur kahá,
Wuh alámat, jo KHUDAWAND ne banáí, yih hai, ki mazbah phaṭ jáegá, aur rákh,
jo us par hai, gir jáegí.

4 Aur aisá húá ki jab Yurubiám bádsháh ne us mard i Khudá ká kalám jo
Baitel men mazbah ke sámhne chilláyá thá, suná, to us ne mazbah par se apná
háth lambá kiyá, aur kahá, ki Use pakaṛ lo: so us ká wuh háth, jo us ne us par
baṛháyá thá, khushk ho gayá, aisá ki wuh use phir barábar na kar saká. 5 Aur
mazbah phaṭ gayá, aur rákh gir gaí us alámat ke mutábiq jo us mard i Khudá ne
KHUDA'WAND ke hukm se záhir kí thí. 6 Tab bádsháh ne us mard i Khudá ko
kahá, ki Ab KHUDAWAND apne Khudá kí minnat samájat kar, táki merá háth jaisá
thá phir durust ho jáwe; tab us mard i Khudá ne KHUDAWAND se duá mángí, aur
bádsháh ká háth durust húá, aur jaisá áge thá waisáhí ho gayá. 7 Aur bádsháh
ne us mard i Khudá ko farmáyá, ki Mere sáth ghar men chal, aur kuchh khá, ki
main tujhe inám dúngá. 8 Par us mard i Khudá ne bádsháh ko jawáb diyá, ki
Agar tú apná ádhá ghar mujhe dewe, taubhí main tere sáth wuhán na jáúngá, aur
main us jágah na roṭí kháúngá, na pání píúngí: 9 Kyúnki KHUDA'WAND ne mujh
ko yún hukm kiyá, aur farmáyá, ki Na roṭí kháiyo, na pání píjiyo, aur jis ráh se
hoke tú játá hai usí ráh se na phiriyo. 10 Chunánchi wuh dúsrí ráh se rawána
húá, aur jis ráh hoke Baitel men áyá thá, us ráh se na phirá.

11 Us waqt Baitel men ek búṛhá nabí rahtá thá, so us ke beṭe us pás áe, aur
un kámon kí jo mard i Khudá ne us roz Baitel men kíe use khabar dí, aur us kí
un báton ko, jo us ne bádsháh se kahín thín, apne báp ke áge bayán kiyá. 12 So
un ke báp ne un se púchhá, Wuh kis ráh se gayá? Aur us ke beṭon ne dekhá thá
ki wuh mard i Khudá, jo Yihúdáh se áyá, kis ráh se phir gayá: 13 Phir us ne
apne beṭon se kahá, Mere liye gadhe par zín bándho. So unhon ne us ke liye gadhá
taiyár kiyá; tab wuh us par chaṛhá. 14 Aur us mard i Khudá ke píchhe chalá,
so use batam ke darakht tale baiṭhe páyá. Tab us ne use kahá, Tú wuhí mard i
Khudá hai jo Yihúdáh se áyá? Wuh bolá, Hán. 15 Tab us ne use kahá, Mere
ghar chal, aur roṭí khá. 16 Wuh bolá, Na main tere sáth rah saktá hún, aur na
main tere ghar já saktá hún, aur na main tere sáth us jágah roṭí kháúngí, na pání
píúngá. 17 Ki KHUDAWAND ká mujh ko yún hukm húá, ki Tú wuhán na roṭí

khání, na pání píná, aur jis ráh tú játá hai us ráh se hoke na phirná. 18 Tab us
ne use kahá, ki Jaisá tú hai maiṉ bhí ek nabí húṉ, aur Ḳhudáwand ke farmán se
ek firishte ne mujh ko kahá, ki Use apne sáth apne ghar meṉ phirá lá, táki wuh
roṭí kháwe aur pání píwe. Par us ne us se jhúṭh kahá. 19 So wuh us ke sáth
phir gayá aur us ke ghar meṉ roṭí kháí aur pání piyá.

20 Aur jis waqt we donoṉ dastárḳhwán par baiṭhe the, us waqt aisá húá ki
Ḳhudáwand ká kalám us nabí par, jo use phirá láyá thá, názil húá. 21 Aur us
ne us mard i Ḳhudá ko, jo Yihúdáh se áyá thá, chilláke kahá, Is liye ki tú ne
Ḳhudáwand ke hukm se munh pherá, aur tú ne Ḳhudáwand apne Ḳhudá ke
hukm ko, jo us ne tujhe kiyá thá, yád na rakhá, 22 Aur tú phir áyá, aur tú ne
ushí jágah, jaháṉ Ḳhudáwand ne tujhe farmáyá thá, ki Na roṭí kháná, na pání
píná, roṭí bhí kháí, aur pání bhí píyá: so terí lásh tere bápdádoṉ kí qabr meṉ
dáḳhil na hogí. 23 Aur jab wuh roṭí khá chuká aur pání pí chuká, to us ne apne
gadhe par us nabí ke liye jise wuh phirá láyá thá, zín bándhá. 24 Aur jab wuh
rawána húá, to ráh meṉ use ek sher milá, aur us ne use már ḍálá: so us kí lásh ráh
meṉ paṛí thí, aur gadhá us ke nazdík khaṛá thá, aur sher bhí us lásh pás házir
rahá. 25 Aur jab udhar se logoṉ ká guzar húá, tab unhoṉ ne dekhá, ki lásh ráh
meṉ paṛí hai, aur sher lásh pás khaṛá hai, so unhoṉ ne shahr meṉ áke waháṉ
jaháṉ wuh búṛhá nabí rahtá thá, bayán kiyá.

26 Aur us nabí ne, jo use ráh se phirá láyá thá, sunke kahá, Yih wuh mard i
Ḳhudá hai, jis ne Ḳhuda'wand ke hukm se sarkashí kí, aur Ḳhudáwand ne apne
suḳhan ke mutábiq, jo us ne use kahá, sher ko us par musallit kiyá ; aur us ne use
toṛá aur már ḍálá. 27 Phir us ne apne beṭoṉ se kahá, ki Mere liye gadhe par zín
bándho: so unhoṉ ne bándhá. 28 Tab wuh gayá, aur us kí lásh ráh meṉ paṛí páí,
aur gadhá aur sher lásh pás khaṛe the, ki sher ne na us ká gosht kháyá thá, aur na
gadhe ko toṛá thá. 29 So us nabí ne us mard i Ḳhudá kí lásh ko uṭháyá, aur
gadhe par ḍálá, aur phirá láyá; aur yih búṛhá nabí shahr meṉ dáḳhil húá ki us
par roe aur use gáṛe. 30 Phir us ne us kí lásh ko apní qabr meṉ gáṛá, aur we
us par Háe mere bháí! kahke roe. 31 Aur jab use gáṛ chuká, to us ne apne beṭoṉ
se kahá, ki Jab maiṉ mar jáúṉ, to mujhko ushí gor meṉ, jis meṉ wuh mard i
Ḳhudá gaṛá hai, gáṛiyo, aur merí haḍḍíáṉ us kí haḍḍíoṉ ke nazdík rakhiyo. 32
Is liye ki wuh kalám, jo us ne Ḳhudáwand ke hukm se mazbah ke barḳhiláf, jo
Baitel meṉ hai, aur un únche makánoṉ ke barḳhiláf, jo Samrún kí bastíoṉ meṉ
haiṉ, kahá hai, zurúr púrá hogá.

33 Aur un sab chízoṉ ke bád bhí Yurubiám apní gumráhí se báz na áyá; balki
us ne awámm ko únche makánoṉ kí kahánat phir dí, jis ne cháhá use us ne káhin
kar diyá, aur wuh únche makánoṉ ke káhinoṉ meṉ shámil hogayá. 34 Aur yih fial
Yurubiám ke gharáne ke gunáh ká sabab húá, táki us ko káṭ ḍále, aur zamín se
nest o nábúd kare.

XIV. BA'B.

1 Us waqt Yurubiám ká beṭá Abiyáh bímár paṛá. 2 So Yurubiám ne apní jorú
se kahá, Uṭhiye, aur apní shakl mubaddal kíjiye, táki koí na pahcháne ki tú
Yurubiám kí jorú hai, aur Sailá ko rawána ho: aur dekh Aḳhiyáh nabí waháṉ hai

aur us ne mujhe kahá thá, ki Tú is jamáat ká bádsháh hogá. 3 Aur das roṭíán,
aur kuchh súkhí kulíche, aur ek suráhí shahd apne sáth le, aur us pás já, ki wuh
tujhe batá degá, ki laṛke ká anjám kyá hogá. 4 So Yurubiám kí jorú ne aisá kiyá, ki
uṭhí aur Sailá ko gaí, aur Aḳhiyáh ke ghar men pahunchí, par Aḳhiyáh ko kuchh
nazar na átá thá, ki buṛhápe ke sabab se us kí ánkhen baiṭh gaí thín. 5 Tab
Ḳhudáwand ne Aḳhiyáh ko kahá, ki Dekh Yurubiám kí jorú tujh se kuchh apne
beṭe kí bábat púchhne átí hai, kyúnki wuh bímár hai; so tú use yún yún kahiyo,
aur jab wuh andar áwegí, to áp ko dúsrí ranḍí banáwegí.

6 Aur jonhín wuh darwáza par pahunchí, aur Aḳhiyáh ne us ke páon kí áwáz suní,
to us ne use kahá, Yurubiám kí jorú andar á; tú baháne se dúsrí kyún bantí hai? ki
main bhejá gayá hún, táki tujhe musíbaton kí ḳhabar dún. 7 So tú já, aur Yuru-
biám se kah, ki Ḳhudáwand Isráel ká Ḳhudá yún farmátá hai, ki Main ne tujhe
qaum men buland kiyá, aur apne bandon Isráelíon par tujhe musallit kiyá: 8 Aur
Dáúd ke gharáne se saltanat chák kar lí, aur tujhe dí, taubhí tú mere bande Dáúd
kí mánind na húá, jis ne mere hukmon ko hifz kiyá, aur apne sáre dil se merí
farmánbardárí karke faqat wuhí kiyá, jo merí nigáh men achchhá thá; 9 Par tú ne
un sab se, jo tujh se áge the, ziyáda badí kí; kyúnki tú gumráh húá, aur apne liye
aur mábúd aur ḍhále húe but banáe, aur mujhe gussa diláyá, aur mujhe tú ne apní
pusht ke píchhe phenká. 10 So dekh is liye main Yurubiám ke gharáne par aisí
balá názil karúngá, ki Yurubiám se díwár par peshábkarnewále tak, aur us tak,
jo qaid men hai, aur Isráelíon men báqí hai, nábúd karúngá, aur unko jo
Yurubiám ke ghar men báqí rahenge, yún sáf kar ḍálúngá ki jis tarah kasáfat ko
sáf karte hain, yahán tak ki us ká shamma bhí na rahegá. 11 So Yurubiám
ká jo koí shahr men maregá use kutte kháenge, aur use jo maidán men maregá,
hawáí parinde kháenge, ki Ḳhudáwand ne aisáhí farmáyá hai. 12 So tú
uṭh, aur apne ghar kí ráh le, aur tere qadam shahr men dáḳhil hote hí wuh laṛká
mar jáwegá. 13 Aur sáre Isráelí us ke liye roenge, aur use gáṛenge, ki Yurubiám
ká is ke siwá ek bhí qabr men na jáwegá, is liye ki Yurubiám ke gharáne men se is
hí men ek bát páí gaí, jo Ḳhudáwand Isráel ke Ḳhudá pás bhalí hai. 14 Aur
Ḳhudáwand apní taraf se ek ko baní Isráel ká bádsháh karegá, jo usí din Yurubiám
ke gharáne ko nábúd karegá: ab áge kyá kahún? 15 Aur Ḳhudáwand Isráelíon
ko yún máregá, jis tarah senṭhá jo pání men ho, ukhaṛ jáe, aur wuh baní Isráel ko
is suthrí zamín se, jo us ne un ke bápdádon ko dí thí, ukhár phenkegá, aur unhen
daryá ke pár paráganda karegá, kyúnki unhon ne apne liye Yasíraten banáín jin se
Ḳhudáwand ázurda húá. 16 Aur wuh baní Isráel ko chhoṛ degá; is liye ki Yuru-
biám áp bhí gunahgár húá, aur Isráelíon ko bhí gunahgár kiyá.

17 Aḳhir ko Yurubiám kí jorú uṭhí aur rawána húí, aur Tirzah men áí, aur
jonhín wuh ástána par pahunchí wunhín laṛká mar gayá. 18 Aur jaisá Ḳhudáwand
ne apne bande Aḳhiyáh nabí kí márifat se farmáyá thá, unhon ne use gáṛá; aur sáre
Isráelíon ne us par nauha kiyá.

19 Aur Yurubiám ká báqí ahwál ki wuh kyúnkar laṛá, aur us ne kyúnkar
saltanat kí, so dekho Isráelí bádsháhon kí táríḳh men likhá hai. 20 Aur Yurubiám
ne báís baras saltanat kí; phir apne bápdádon men já soyá. Tab us ká beṭá
Nádab us ká jánishín húá.

21 Aur Sulaimán ká beṭá Rihábiám, jo Yihúdáh men bádsháh thá, wuh

iktálís baras kí umr meṇ bádsháh húá; aur us ne Yirúshálam ke shahr meṇ,
jise KHUDÁWAND ne baní Isráel ke sáre firqoṇ meṇ se chun liyá, táki apná
nám wuháṇ záhir kare, satrah baras tak saltanat kí; aur us kí má ká nám
Naamah thá, jo Ammúniyah thí. 22 Aur Yihúdáh ne KHUDÁWAND ke huzúr
gunáh kíe, aur unhoṇ ne apne gunáhoṇ ke báis se, jo un ke bápdádoṇ ke gunáhoṇ se
kahíṇ ziyáda the, KHUDÁWAND ká gussa bharkáyá. 23 Kyúnki unhoṇ ne bhí
apne liye harek buland pahár par, aur harek hare darakht tale makán aur sutún
aur Yasírateṇ banáíṇ. 24 Wuháṇ par gándú bhí the; so we us qaum kí mánind
ki jise KHUDÁWAND ne baní Isráel ke huzúr tabáh kiyá, nafrat ke sab kám kiyá
karte the.

25 Aur Rihábiám kí saltanat ke pánchweṇ baras aisá húá ki Misr ká bád-
sháh Sísaq Yirúshálam par charhá: 26 Aur us ne KHUDÁWAND ke ghar ká khazána,
aur bádsháh ká khazána lút liyá, aur kuchh na chhorá, aur us ne we sab dháleṇ,
jo Sulaimán ne sone kí banáíṇ thíṇ, le líṇ. 27 Aur Rihábiám bádsháh ne un ke
badle támbe kí dháleṇ banáíṇ, aur pásbánoṇ ko, jo sháh ke qasr kí nigahbání karte
the, díṇ. 28 Aur jab bádsháh KHUDÁWAND ke ghar játá thá, to nigahbán unheṇ
uthá lete the, aur phir unheṇ lákar hujre meṇ rakh chhorte the.

29 Aur Rihábiám ká báqí ahwál, aur sab kuchh jo us ne kiyá, so kyá wuh
Yihúdáh ke salátín kí táríkh kí kitáb meṇ likhá nahíṇ hai? 30 Aur Rihábiám
aur Yurubiám meṇ, jab tak jíte the, hamesha jang rahá kí. 31 Aur ákhir ko Rihá-
biám apne bápdádoṇ meṇ mulhaq húá, aur Dáúd ke shahr meṇ apne bápdádoṇ
ke sáth gárá gayá. Us kí má ká nám Naamah thá, jo Amúniyah thí. Aur us ká
betá Abiyamm us ká jánishín húá.

XV. BÁB.

1 Aur Nabát ke bete Yurubiám kí saltanat ke athárahweṇ baras Abiyamm
Yihúdáh ká bádsháh húá. 2 Us ne Yirúshálam meṇ tín sál bádsháhat kí: us kí
má ká nám Maakah thá, jo Abisalúm kí beṭí thí. 3 Us ne apne báp ke sab qism
ke gunáh, jo wuh us ke áge kartá thá, kíe, aur us ká dil KHUDÁWAND us ke Khudá
ke sáth púrá na thá, jaisá ki us ke báp Dáúd ká dil púrá thá. 4 Báwujúd us ke
KHUDÁWAND us ke Khudá ne Dáúd kí khátir se Yirúshálam meṇ use ek chirág diyá,
táki us ke bete ko us ke bád qáim maqám kare, aur Yirúshálam ko barqarár rakhe.
5 Is liye ki Dáúd ne KHUDÁWAND kí nigáh meṇ nekokárí kí, aur jab tak jítá rahá
KHUDÁWAND ke kisí hukm se rúgardán na húá, siwá Úriyáh Hittí kí jorú kí bát
ke. 6 Aur Rihábiám aur Yurubiám ke darmiyán jab tak wuh jítá thá, laráí rahí.

7 Aur Abiyamm ká báqí ahwál, aur sab kuchh jo us ne kiyá, so kyá wuh Yihúdáh
ke bádsháhoṇ kí tawáríkh kí kitáb meṇ likhá nahíṇ hai? So Abiyamm aur Yurubiám
meṇ bhí laráí húí. 8 Phir Abiyamm ne apne bápdádoṇ meṇ árám kiyá, aur unhoṇ
ne use Dáúd ke shahr meṇ gárá: aur us ká betá Asá us kí jágah saltanat par
baithá.

9 Aur Yurubiám bádsháh i Isráel kí saltanat ke bísweṇ sál Asá Yihúdáh ká
bádsháh húá. 10 Us ne iktális baras Yirúshálam meṇ bádsháhat kí: us kí má ká
nám Maakah thí, jo Abisalúm kí beṭí thí. 11 Aur Asá ne apne báp Dáúd ke
mánind KHUDÁWAND ke huzúr nekokárí kí. 12 Aur gándúoṇ ko mulk se khárij

kiyá: aur un buton ko, jinhen us ke bápdádon ne banáyá thá, nikál phenká. 13 Aur
us ne apní má Maakah ko bhí Malika hone ke mansab se mázúl kiyá; kyúnki us
ne Yasírat kí ek múrat banáí; so Asá ne us ke but ko giráyá, aur wádí i Kaidrún
men use jalá diyá. 14 Lekin us ne únche makánon ko na ḍháyá, báwujúd us ke
Asá ká dil, jab tak wuh jítá rahá, Ḳhudawand hí se lagá thá. 15 Aur us ne we chí-
zen, jo us ke báp ne nazr kiyán thín, aur we chízen, jo us ne áp nazr kiyán thín,
kyá rúpá kyá soná kyá kartan, sab Ḳhudawand ke ghar men dákhil kiyán.

16 Aur Asá, aur Baashá Isráel ke bádsháh men, jab tak we jíte the, laṛáí rahá kí.
17 Aur sháh i Isráel Baashá Yihúdáh par chaṛh gayá, aur Rámah banáyá, táki
sháh i Yihúdáh Asá pás koí ámad o raft na kar sake. 18 Tab Asá ne sab rúpá
aur soná jo Ḳhudawand ke ghar ke ḳhazánon men dáḳhil thá, aur wuh ḳhazána
jo sháh ke ghar men thá, liyá, aur apne ḳhádimon ke hawále karke unhen sháh i
Arám Bin Hadad kane, jo Hazyún ke beṭe Tábrummán ká beṭá thá, aur Dimishq
men rahtá thá, bhejá, aur paiyám kiyá, 19 Ki Mere tere darmiyán, aur mere báp
aur tere báp ke darmiyán ahd o paimán hai: aur dekh ki main ne tere liye rúpá
aur soná hadiya bhejá; so tú á, aur sháh i Isráel Baashá se ahdshikaní kar, táki
wuh merí taraf se chalá jáwe. 20 Tab Bin Hadad ne Asá bádsháh kí bát mání,
aur apne lashkar ke sardáron ko, jo Isráelí shahron ke muqábil paṛe húe the, hukm
kiyá, aur Aiyún, aur Dán, aur Abíl Bait Maakah ko, aur sárí Kinnárát ko Naftálí
ke sáre mulk par gárat kiyá. 21 Aur jab Baashá ne yih suná, to Rámah kí biná
tark karke Tirzah ko chalá gayá. 22 Us waqt Asá bádsháh ne sáre Yihúdáh men
manádí kí, aisá ki ek bhí us manádí se mutaazzir na rahá; so we un pattharon
aur ínton ko, jin se Baashá ne Rámah kí biná kí thí, uṭhá legaye; aur Asá ne un
se Binyamín ká Jiba aur Misfá banáyá.

23 Aur Asá ká báqí ahwál, aur us kí sárí qúwat, aur wuh sab jo us ne kiyá; aur
yih ki us ne kaise shahr biná kíe, so kyá wuh Yihúdáh ke salátín kí táríḳh kí kitáb
men qalamband nahín? Magar buṛhápe men us ke páon men bímárí thí.
25 Áḳhir ko Asá apne bápdádon men já milá, aur apne bápdádon ke darmiyán
shahr i Dáúd men gáṛá gayá, aur us ká beṭá Yahúsafat us kí jagah bádsháh húá.

25 Aur sháh i Yihúdáh Asá kí saltanat ke dúsre baras Yurubiám ká beṭá Nádab
baní Isráel ká bádsháh húá, aur us ne Isráel par do baras saltanat kí. 26 Aur us ne
Ḳhudawand ke huzúr badí kí, aur apne báp kí ráh par chalá, aur us taríqe par,
jis se us ne baní Isráel ko gunahgár kiyá. 27 Tab Ishakár ke gharáne men se
Aḳhiyáh ke beṭe Baashá ne us se sarkashí kí, aur Jibatún men, jo Filistíon ká
shahr hai, use qatl kiyá. Us waqt Nádab aur sáre baní Isráel ne Jibatún ko gher
liyá. 28 So sháh i Yihúdáh Asá kí saltanat ke tísre sál Baashá ne use már liyá,
aur us kí jágah bádsháh húá. 29 Aur aisá húá ki us ne saltanat par qáim hoke
Yurubiám ke sáre gharáne ko qatl kiyá; aur us ne Yurubiám kí nasl men se ek
ko bhí na chhoṛá jab tak use faná na kar diyá, jaisá Ḳhudawand ne apne
ḳhádim Aḳhiyáh Sailání kí márifat se farmáyá thá. 30 Kyúnki Yurubiám ne áp
bhí bahut se gunáh kíe the, aur baní Isráel se bhí gunáh karwáe the; aur Ḳhuda-
wand Isráel ke Ḳhudá ko nipaṭ gussa diláyá thá.

31 Aur Nádab ká báqí ahwál, aur sab kuchh jo usne kiyá, so kyá wuh Isráelí
bádsháhon kí táríḳh men likhá nahín gayá? 32 Aur Asá, aur sháh i Isráel Baashá
ke darmiyán tamám umr laṛáí rahí.

33 Aur sháh i Yihúdáh Asá kí saltanat ke tísre baras Aḳhiyáh ká beṭá Baashá
Tirzah meṉ bádsháh húá; aur us ne chaubís baras bádsháhat kí. 34 Us ne
Ḳhudáwand ke huzúr badí kí, aur Yurubiám kí ráh meṉ aur us gunáh meṉ chalá
ki jis ke sabab se us ne baní Isráel se gunáh karwáe.

XVI. BÁB.

1 Us waqt Hanání ke beṭe Yáhú par Ḳhudáwand ká kalám Baashá ke barḳhiláf
názil húá, 2 Is liye ki maiṉ ne tujhe ḳhák se uṭháyá, aur apne logoṉ Isráelíoṉ
par tujhe saltanat baḳhshí, par tú Yurubiám kí ráh chalá, aur tú ne mere Isráelí
logoṉ se gunáh karwáe, ki unhoṉ ne apne gunáhoṉ se mujhe gussa diláyá: 3 Tú
dekh, maiṉ Baashá kí nasl aur us ke gharáne kí bunyád ko nábúd kar dúngá, aur
tere ghar ko Nabát ke beṭe Yurubiám ke ghar kí mánind kar dúngá. 4 Aur
Baashá ke ghar ká jo koí shahr meṉ maregá, use kutte kháenge, aur jo maidán
meṉ beján hogá, so use hawáí parinde khá jáenge.

5 Aur Baashá ká báqí ahwál aur jo jo kuchh us ne kiyá, aur us kí qúwat, so kyá
wuh Isráelí salátín kí tawáríḳh kí kitáb meṉ maktúb nahíṉ hai? 6 Garaz Baashá
ne apne bápdádoṉ meṉ árám kiyá, aur Tirzah meṉ gaṛá, aur Ailah us ká beṭá us
kí jágah bádsháh húá. 7 Aur Yáhú nabí bin Hanání ke háth se bhí Ḳhudáwand
ká paiyám Baashá aur us ke ghar ke barḳhiláf áyá, us sárí sharárat ke sabab, jo us
ne Ḳhudáwand ke huzúr kí, táki apne háthoṉ kí káristání ke sabab use gussa
diláyá, jaisá ki Yurubiám ke gharáne ne kiyá thá, aur is sabab se ki use qatl kiyá thá.
8 Aur sháh i Yihúdáh Asá kí saltanat ke chhabísweṉ baras Baashá ká beṭá
Ailah Tirzah meṉ baní Isráel ká bádsháh húá; aur do sál us ne bádsháhat kí. 9
Bád us ke us ke ḳhádim Zimrí ne, jo us ke ádhe markaboṉ ká dároga thá, bagáwat
kí bandish bándhí. Wuh us waqt Ailah Arzá ke ghar, jo us ke qasr ká, ki Tirzah
meṉ thá, qiladár thá, mast paṛá húá thá: 10 So Zimrí ne jáke use márá, aur
Asá sháh i Yihúdáh kí saltanat ke satáísweṉ sál use qatl kiyá, aur us kí jágah
bádsháh húá.

11 Aur aisá húá ki wuh jab bádsháh húá, tab us ne taḳht par baiṭhte hí Baashá
ke sáre gharáne ko qatl kiyá, aur us ke rishtadároṉ, aur us ke dostdároṉ meṉ se
ek bhí báqí na rakhá jo díwár par múte. 12 Aur Zimrí ne Ḳhudáwand ke us
suḳhan ke mutábiq, jo us ne Baashá ke haqq meṉ Yáhú nabí kí márifat farmáyá thá
Baashá ke gharáne ko yúṉ nábúd kiyá, 13 Baashá kí sab ḳhatáoṉ ke sabab, aur
us ke beṭe Ailah kí ḳhatáoṉ ke sabab, jo unhoṉ ne kíṉ, aur is liye ki unhoṉ ne baní
Isráel se gunáh karwáe, táki Ḳhudáwand Isráel ke Ḳhudá ko apní batálatoṉ se
gussa diláweṉ.

14 Aur Ailah ká báqí ahwál aur sab kuchh jo us ne kiyá, so kyá Isráelí salátín
kí tawáríḳh kí kitáb meṉ likhá nahíṉ hai?

15 Aur Zimrí ne Tirzah meṉ sháh i Yihúdáh Asá kí saltanat ke satáísweṉ baras
sát din bádsháhat kí. Aur us waqt baní Isráel Jibatún ko, jo Filistíoṉ ká shahr
hai, ghere húe the. 16 Aur joṉhíṉ un logoṉ ne, ki wuháṉ ḳhaimazan the, yih
charchá suná ki Zimrí bágí húá, aur bádsháh ko qatl kiyá: to sáre Isráelíoṉ ne Umrí
ko, jo lashkar ká sardár thá, us din lashkargáh meṉ apná bádsháh kiyá. 17 Tab
Umrí sáre baní Isráel samet Jibatún se chaṛh gayá, aur Tirzah ko muhásara kar

liyá, 18 Aur jab Zimrí ne dekhá ki unhoṇ ne shahr le liyá, to wuh bádsháh ke
qasr meṇ dákhil húá aur qasr meṇ ág lagákar jal mará : 19 Ki us ne Khudawand ke huzúr badfialíáṇ kiyáṇ, aur Yurubiám kí ráh par chalke us ke mánind áp bhí gunáh kíe, aur baní Isráel se bhí gunáh karwáe.

20 Aur Zimrí ká báqí ahwál, aur us kí namakharámí, so kyá wuh Isráelí salátín kí kitáb meṇ qalamband nahíṇ hai? 21 Bád us ke baní Isráel do firqe húe : ádhe log Jínat ke beṭe Tibní kí taraf húe, ki use bádsháh kareṇ; aur ádhe log Umrí ke sáth húe : 22 Aur we log, jo Umrí ke sáth húe the, un logoṇ par, jo Jínat ke beṭe Tibní kí taraf the, gálib húe, aur Tibní márá gayá, aur Umrí bádsháh húá.

23 Aur sháh Asá kí saltanat ke ikkísweṇ sál Umrí bádsháh húá; us ne bárah baras saltanat kí; aur Tirzah meṇ chha baras tak bádsháh rahá. 24 So us ne Samrún ká paháṛ Samr se do qintár chándí ko mol leke us paháṛ par shakr basáyá, aur us shakr ká nám, jo us ne banáyá, Samrún rakhá, jo us koh ke málik ká nám thá. 25 Par Umrí ne Khudawand ke huzúr gunáh kíe, aur un sab se, jo us se áge the, badtar kám kíe. 26 Kyúnki us ne Nabát ke beṭe Yurubiám kí sárí waza aur badkárí ikhtiyár kí, jis ke sabab baní Isráel se gunáh karwáe, yaháṇ tak ki Khudawand Isráel ká Khudá un ke behúdapan se ázurda húá.

27 Aur Umrí ká báqí ahwál, aur us ká zor, jo us ne dikháyá, so kyá wuh Isráelí salátín kí tawáríkh kí kitáb meṇ likhá húá nahíṇ hai? 28 Bád us ke Umrí apne bápdádoṇ meṇ já soyá, aur Samrún meṇ madfún húá; aur us ká beṭá Akhiab us ká jánishín húá.

29 Aur sháh i Yihúdáh Asá kí saltanat ke aṭhtísweṇ sál Umrí ká beṭá Akhiab baní Isráel ká sultán húá : aur Akhiab bin Umrí ne Samrún meṇ baní Isráel par báís baras saltanat kí. 30 Aur Akhiab ne un sab se, jo us se áge the, Khudawand ke huzúr záid badkáríáṇ kíṇ. 31 Aur aisá húá ki us ne itne par iktifá na kiyá ki Nabát ke beṭe Yurubiám ke se gunáh kartá thá, balki wuh Saidáníoṇ ke bádsháh Itbaal kí beṭí Izabil ko biyáh láyá, aur jáke Baal ko pújá, aur us ke áge sijda kiyá. 32 Aur Baal ke ghar meṇ, jo us ne Samrún meṇ banáyá thá, Baal ke liye ek mazbah taiyár kiyá. 33 Aur Akhiab ne Yasírat banáí, aur Akhiab ne Isráel ke Khudá ko un sab Isráelí bádsháhoṇ se, jo us se áge the, ziyáda gussa diláyá.

34 Aur us ke aiyám meṇ Haiel Baitelí ne Yiriho ábád kiyá ; so Abirám apne pahlauṭhe beṭe se us kí biná shurú kí, aur apne chhoṭe beṭe Sajúb par us ke darwáze qáim kíe; jaisá ki Khudawand ne Nún ke beṭe Yasúa kí wasátat se farmáyá thá.

XVII. BAB.

Tab Iliyáh Tisbí ne jo Jiliád ke pardesíoṇ meṇ se thá, Akhiab se kahá, ki Khudawand Isráel ká Khudá, jis ke sámhne maiṇ khará húṇ, zinda hai: in barsoṇ meṇ na shabnam paṛegí na menh barsegá, magar jab ki maiṇ kahúṇ.

2 Aur Khudawand kí kalám us par názil húá, 3 Ki Yaháṇ se chal de, aur mashriq kí ráh le, aur wádí i Karít meṇ, jo Yardan ke sámhne hai, já chhip. 4 Aur aisá hogá ki tú us nále se píwegá, aur maiṇ ne kauwoṇ ko hukm kiyá hai

ki we terí parwarish kareṉ. 5 So wuh rawána húá, aur Ḳhudáwand ke kahe
par amal kiyá; aur wádí i Karít meṉ jo Yarden ke sámhne hai, já rahá. 6 Aur
har subh o shám kauwe us ke liye roṭí aur gosht láyá karte the, aur wuh us nále
ká pání pítá thá.

7 Aur ek muddat ke bád yúṉ húá, ki wuh nálá súkh gayá, ki us zamín par
menh na barsá thá. 8 Tab Ḳhudáwand ká kalám uspar názil húá, 9 Ki uṭh,
aur Saidá ke Zurfat ko chalá já, aur waháṉ rah: dekh ki maiṉ ne ek bewa ko
farmáyá hai, ki terí parwarish kare. 10 Chunánchí wuh uṭhá aur Zurfat ko gayá,
aur jab wuh shahr ke pháṭak par pahunchá, to dekho ki wuh bewa lakṛíáṉ chun
rahí thí; so us ne use pukárke kahá, Mihrbání karke mujh ko ek ghúnṭh pání
kisí bartan meṉ dijiye, ki maiṉ píúṉ. 11 Aur jab wuh láne chalí, to wuh chilláyá
aur kahá, Ináyat karke ek ṭukrá roṭí ká apne háth meṉ mere liye letí áiyo. 12
Wuh bolí, Ḳhudáwand tere Ḳhudá kí qasam, mujh pás roṭí nahíṉ, magar ek
muṭhí bhar áṭá ek maṭke meṉ hai, aur thoṛá tel ek loṭe meṉ; aur dekh maiṉ
lakṛíáṉ chun rahí húṉ, táki ghar jáke apne aur apne beṭe ke liye pakáúṉ, ki ham
kháweṉ aur mareṉ. 13 Tab Iliyáh ne use kahá, Mat ḍar, já, aur jo kahtí hai,
so kar; par us se pahle mere liye ek ṭikiyá paká, aur leá; bád us ke apne aur
apne beṭe ke liye pakáiyo: 14 Ki Ḳhudáwand Isráel ká Ḳhudá yúṉ farmátá
hai, ki Áṭe ká maṭká ḳhálí na hogá, aur loṭe ká tel na ghaṭegá, magar jab ki
Ḳhudáwand zamín par menh barsá de. 15 So us ne jáke jaisá ki Iliyáh ne
use kahá thá, kiyá, aur wuh aur us ká kumbá, aur Iliyáh bahut dinoṉ tak kháte
rahe. 16 Aur na áṭe ká maṭká ḳhálí húá, aur na loṭe ká tel ghaṭá; jaisá ki
Ḳhudáwand ne Iliyáh kí márifat farmáyá thá.

17 Aur aisá húá ki bád us sab ke gharwálí aurat ká beṭá bímár paṛá, aur us kí
bímárí is shiddat kí húí ki us meṉ dam báqí na rahá. 18 Tab us ne Iliyáh ko
kahá, Ai mard i Ḳhudá, tujhe mujh se kyá kám hai? Tú ne mujh pás áke mere
gunáh yád diláe, aur mere beṭe ko már ḍálá? 19 Us ne us ke jawáb meṉ kahá,
Apná beṭá mujh ko de. Aur wuh us kí godí se leke us ko báláḳháne par, jaháṉ
wuh rahtá thá, chaṛhá legayá, aur use apne bistar par liṭáyá: 20 Aur Ḳhudáwand
se duá mángí, aur kahá, Ai Ḳhudáwand mere Ḳhudá! kyá tú ne is bewa par bhí
jis ke sáth maiṉ ne búdobásh kí, balá bhejí, aur us ke beṭe ko beján kiyá? 21 Aur
us ne áp ko tín bár us laṛke par litáyá, aur Ḳhudáwand se duá mángí, aur kahá,
Ai Ḳhudáwand mere Ḳhudá! apní ináyat se aisá kíjiye ki is laṛke kí ján us meṉ
phir áwe. 22 Ḳhudáwand ne Iliyáh kí duá suní, aur laṛke kí ján us meṉ phir
áí, ki wuh jí uṭhá. 23 Tab Iliyáh ne us laṛke ko uṭhá liyá, aur báláḳháne par se
ghar ke andar legayá, aur use us kí má ke supurd kiyá: aur Iliyáh ne kahá, ki
Dekh, terá beṭá jítá hai. 24 Tab wuh aurat Iliyáh se bolí, Ab maiṉ ne is se yaqín,
kiyá, ki tú mard i Ḳhudá hai, aur sach hai, ki Ḳhudáwand ká suḳhan tere munh
meṉ hai.

XVIII. BÁB.

1 Aur aisá húá ki bahut dinoṉ ke bád Ḳhudáwand ká kalám tísre sál meṉ
Iliyáh par názil húá, ki Já, aur apne taíṉ Aḳhiab ko dikhá, ki maiṉ zamín par
menh barsáúngá. 2 So Iliyáh rawána húá ki apne taíṉ Aḳhiab ko dikháe: aur

Samrún meṉ qabt i shadíd thá. 3 Us waqt Akhiab ne Abadiyáh ko, jo us ke ghar
ká mukhtár thá, talab kiyá: aur Abadiyáh Khudawand se bahut dartá thá. 4 Aur
aisá húá ki jis waqt I'zabil ne Khudawand ke nabíoṉ ko qatl kiyá, to Abadiyáh
ne sau nabíoṉ ko leke pachás pachás ek gár meṉ pinhán kíe, aur unheṉ roṭí pání
se pálá. 5 So Akhiab ne Abadiyáh se kahá, Mamlukat meṉ gasht kar, aur chash-
moṉ aur náloṉ ko dekh; sháyad ham ko kahíṉ ghás mil jáe, táki hamáre ghoṛe aur
khachchar jí jáen, aur hamáre chárpáe barbád na howeṉ. 6 So unhoṉ ne mamlu-
kat meṉ do hisse kíe, Akhiab akelá ek taraf ko gayá, aur Abadiyáh akelá dúsrí
taraf ko.

7 Aur Abadiyáh ráh meṉ thá, ki Iliyáh use milá; us ne use pahcháná aur aundh-
há girá aur bolá, Kyá merá khudáwand Iliyáh tú hai? 8 Us ne use jawáb diyá
ki Maiṉ hí húṉ; já, apne khudáwand ko kah, ki Dekh, Iliyáh milá! 9 Wuh bolá,
Merá kyá gunáh jo tú cháhtá hai ki mujh ko, jo terá gulám húṉ, Akhiab ke háth
meṉ giriftár karwáe, táki wuh mujhe qatl kare? 10 Khudawand tere Khudá kí
qasam, ki koí guroh aur koí mulk báqí nahíṉ rahá, jahíṉ mere khudáwand ne terí
talásh ke liye nahíṉ bhejá, aur jab unhoṉ ne kahá, ki Wuh yaháṉ nahíṉ, to us ne us
guroh aur mulk se qasam lí ki Wuh nahíṉ miltá hai: 11 Aur ab tú kahtá hai,
ki Apne khudáwand ko jákar kah, ki Dekh Iliyáh milá, 12 Aur aisá hogá ki jab
maiṉ tujh pás se chalá jáúngá, to Khudawand kí rúh tujh ko aisí jágah, jis kí
khabar mujhe nahíṉ, lejáegí, aur jab maiṉ jáke Akhiab ko kahúngá, aur wuh tujhe
páwegá, to mujh ko qatl karegá; aur maiṉ, jo terá gulám húṉ, apne laṛakpan se
Khudawand se dartá húṉ. 13 Kyá mere khudáwand ko khabar nahíṉ dí gaí ki
jis waqt I'zabil ne Khudawand ke nabíoṉ ko qatl kiyá, us waqt maiṉ ne kyúnkar
sau nabíoṉ ko leke pachás pachás karke ek gár meṉ pinhán kiyá, aur unheṉ roṭí
pání se pálá? 14 Aur ab tú kahtá hai, ki Jáke apne khudáwand ko khabar de, ki
Iliyáh házir hai, so wuh to mujhe qatl karegá. 15 Tab Iliyáh ne kahá, Khuda-
wand lashkaroṉ ká Khudá zinda hai jis ke áge maiṉ khaṛá húṉ, maiṉ áj ke din use
apne taíṉ dikháúngá.

16 So Abadiyáh Akhiab pás gayá aur use khabar dí; aur Akhiab Iliyáh kí muláqát
ko niklá. 17 Aur aisá húá ki jab Akhiab ne Iliyáh ko dekhá, to use kahá, Kyá Isrá-
elíoṉ ká bigáṛnewálá tú hí hai? 18 Wuh bolá, Maiṉ unká bigáṛnewálá nahíṉ,
balki tú aur tere báp ká gharáná hai; ki tum ne Khudawand ke hukmoṉ ko tark
kiyá aur Baalím ke pairau húe. 19 Ab tú log bhej; aur sáre Isráelíoṉ ko aur
Baal ke chár sau nabíoṉ ko, jo I'zabil ke dastárkhwán par kháte haiṉ, koh i Karmil
par mujh pás faráham kar. 20 Chunánchi Akhiab ne sáre baní Isráel ko talab kiyá,
aur nabíoṉ ko koh i Karmil par faráham kiyá.

21 Aur Iliyáh ne logoṉ ke darmiyán áke kahá, ki Tum kab tak do fikroṉ meṉ
aṭke rahoge? Agar Khuda'wand Khudá hai, to us ke pairau ho, par agar Baal
hai, to us ke ho. Un logoṉ ne us ke jawáb meṉ ek bát na kahí. 22 Tab Iliyáh
ne un logoṉ ko kahá, Khudawand ke nabíoṉ meṉ se maiṉ hí akelá báqí húṉ, aur
Baal ke chár sau pachás nabí haiṉ. 23 So we ab hamko do bail deweṉ, aur apne
liye ek pasand kar leṉ, aur use ṭukre ṭukre kareṉ, aur lakṛíoṉ par dhareṉ, aur ág
na deṉ; aur maiṉ dúsrá bail taiyár karúngá, aur use lakṛíoṉ par dharúngá, aur ág
na dúngá: 24 Tab tum apne Khudá ká nám lo, aur maiṉ Khuda'wand ká nám
lúngá. So wuh Khudá ho, jo ág se jawáb bheje, háṉ wuhí Khudá hai. Aur sab log

bol uṭhe, Kyá ḳhúb kahá! 25 Aur Iliyáh ne Baal ke nabíoṉ ko kahá, Tum apne
liye ek bail chun lo, aur pahle use taiyár karo, ki tum bahut ho: aur apne Ḳhudá
ká nám lo, aur ág mat do. 26 So unhoṉ ne ek bail, jo unheṉ diyá gayá, liyá, aur
use taiyár kiyá; aur subh se do pahar tak Baal ká nám liyá, ki Ai Baal, hamárí sun!
Par kuchh áwáz na húí, aur na koí jawábdenewálá thá: aur we us mazbah par, jo
baná thá, kúdá kiye. 27 Aur do pahar ko aisá húá, ki Iliyáh un par haṉsá, aur
bolá, Chilláke pukáro! Kyúnki wuh to ek Ḳhudá hai; sháyad wuh kisí se báteṉ
kar rahá hai, yá kisí kám meṉ mashgúl hai, yá kahíṉ safar meṉ hai; aur sháyad ki
wuh sotá hai, so zurúr hai ki jagáyá jáwe. 28 Tab we buland áwáz se chilláe, aur
unhoṉ ne, jaisá un meṉ dastúr hai, áp ko chhuríoṉ aur nashtaroṉ se gháyal kiyá
yaháṉ tak ki unke badan lohú luhán ho gaye. 29 Aur aisá húá ki do pahar ḍhal
gaye, aur we apní qurbání ke chaṛháne ke waqt tak nubúwat karte rahe, par na
kuchh sadá húí, na koí jawáb denewálá ṭhakará, na sunnewálá.

30 Tab Iliyáh ne sab logoṉ se kahá, ki Mere nazdík áo. Chunánchi sab log us
ke nazdík gaye. Tab us ne Ḳhudawand ke us mazbah ko, jo ḍháyá gayá thá,
phirke banáyá. 31 Aur Iliyáh ne baní Yaqúb ke firqoṉ ke adad ke mutábiq, jis
ke haqq meṉ Ḳhudawand ne farmáyá thá, ki Terá nám Isráel hogá, bárha patthar
liye. 32 Aur us ne un pattharoṉ se Ḳhudawand ke nám ká ek mazbah baná kiyá;
aur mazbah ke nazdík us ne aisá baṛá gaṛhá jis meṉ do paimáne bíj ke samáweṉ,
khodá, 33 Aur lakṛíoṉ ko qaríne se chuná, aur bail ko ṭukre ṭukre kiyá, aur
lakṛíoṉ par dharí. 34 Aur kahá, Chár maṭke pání se bharwáo, aur us chaṛháwe
par aur lakṛíoṉ par ḍál do. Phir us ne kahá, ki Do bára aisáhí karo! So unhoṉ ne
do bára kiyá. Phir us ne kahá, Si bára karo! So unhoṉ ne si bára bhí kiyá. 35 Aur
pání mazbah ke girdágird phail gayá, aur gaṛhá bhí pání se bhar gayá.

36 Aur jab qurbání chaṛháne ká waqt pahunchá, to aisá húá, ki Iliyáh nabí
muttasil áyá, aur bolá, ki Ai Ḳhudawand, Abirahám aur Izhák aur Isráel ke
Ḳhudá! áj ke din málúm ho jáe, ki tú Isráel ká Ḳhudá hai, aur maiṉ terá banda
húṉ, aur maiṉ ne yih sab kuchh tere kahe se kiyá hai. 37 Merí sun, ai Ḳhuda-
wand, merí sun! táki ye log jáneṉ, ki Ḳhudawand tú hí Ḳhudá hai, aur tú ne un-
ke diloṉ ko phir pherá. 38 Tab Ḳhudawand kí taraf se ek ág názil húí, aur us ne
us chaṛháwe aur lakṛíoṉ aur pattharoṉ aur máṭí ko jalá diyá, aur us pání ko, jo
gaṛhe meṉ thá, cháṭ liyá. 39 Jab un sab logoṉ ne yih dekhá, to we aundhe munh
gire, aur bole, Ḳhudawand wuhí Ḳhudá hai! Ḳhudawand wuhí Ḳhudá hai!
40 Iliyáh ne unheṉ kahá, Baal ke nabíoṉ ko pakaṛ lo, ki un meṉ ek bhí jáne na
páe. So unhoṉ ne unheṉ pakṛá; aur Iliyáh un ko wádí i Qaisún meṉ láyá, aur
unheṉ zabh kiyá.

41 Phir Iliyáh ne Akhiab ko kahá, Chaṛh já, khá aur pí; ki baṛí bárish kí áwáz
hai. 42 Chunánchi Akhiab chaṛh gayá, táki kháwe aur píwe. Aur Iliyáh Karmil
kí choṭí par gayá; aur áp ko zamín par jhukáyá, aur apná munh donoṉ ghuṭnoṉ
se lagáyá: 43 Aur apne chákar ko kahá, Upar to já, aur daryá kí taraf nazar kar.
So wuh gayá, aur dekhke bolá, Kuchh nahíṉ. Us ne kahá, ki Sát bár já. 44 Aur
sátweṉ martaba aisá húá ki wuh bolá, Dekho badlí ká ek chhoṭá sá ṭukṛá ádmí ke
háth kí mánind daryá par se uṭhá hai. Tab us ne kahá, ki Já aur Akhiab ko kah,
Taiyár ho, aur utar já, na ho ki menh tujhko jáne na de. 45 Aur idhar udhar
dekhtáhí thá ki ásmán badlíoṉ se aur ándhíoṉ se siyáh hogayá; aur shiddat se

menh barasne lagá. Aur Akhiab sawár hoke Yazrael ko gayá. 46 Aur Khudawand ká háth Iliyáh par thá, ki us ne apní kamar kasí, aur Akhiab ke áge áge Yazrael ke dar áne kí jagah tak daur gayá.

XIX. BA'B.

1 Phir Akhiab ne sab kuchh I'zabil se kahá, ki Iliyáh ne yún yún kiyá, aur us
ne sáre nabíon ko tah i teg kiyá. 2 So I'zabil ne qásid kí márifat Iliyáh ko kahlá
bhejá, ki Agar main kal ke din isí waqt tujhe bhí un men ká ek na karún, to mábúd
mujh se aisá karen, balki us se ziyáda karen! 3 Aur jab use yih daryáft húá, to
wuh uthá, aur apne bacháo ke liye Yihúdáh ke Biarsaba men áyá, aur wuhán apná
ek chákar chhorke 4 Wuh ek din kí ráh dasht men nikal gayá, aur ratama ke ek
darakht tale baithá aur apne liye maut mángí, aur kahá, Ai Khudawand! bas
hai: ab meri ján le, ki main apne bápdádon se bihtar nahín. 5 Aur jonhín ratama
ke darakht tale letá aur so rahá, to dekho ek firishte ne use chhúá aur kahá, Uth,
kuchh khá. 6 Us ne jo nigáh kí to dekhá, ki us ke sirháne ek rotí angáron par
hai, aur pání kí ek chhágal dharí hai. Tab us ne kháyá aur píyá, aur let rahá.
7 Tab Khudawand ká firishta do bára áyá, aur use chhúá, aur kahá, Uth, khá,
ki terá safar terí qúwat se záid hai. 8 So us ne uthke kháyá aur píyá, aur us
kháne kí qúwat se chálís din rát ká safar karke Khudá ke pahár Hurib tak pahunchá.
9 Aur wuhán ek gár men gayá aur wuhán rahá. Aur dekho ki wuhán us ne
Khudawand ká kalám suná, ki us ne use kahá, Iliyáh, tú yahán kyá kartá hai?
10 Wuh bolá, ki Khudawand lashkaron ke Khudá ke liye mujhe gairat áí, ki baní
Isráel ne tere ahd ko tark kiyá, ki tere mazbah dháe, aur tere nabíon ko talwár se
qatl kiyá, aur main hí akelá bachá, so we cháhte hain, ki merí bhí ján len. 11 Us
ne farmáyá, Báhar nikal, aur pahár par Khudawand ke áge khará ho. Aur dekh
ki Khudawand guzartá hai; aur barí shadíd ándhí paháron par chaltí hai; aur
Khudawand ke áge chatánon ko chaknáchúr kartí hai: par Khudawand ándhí
men nahín. Aur ándhí ke bád zalzalá áyá, par Khudawand zalzale men nahín.
12 Zalzale ke bád ág áí; par Khudawand ág men nahín. Aur ág ke bád ek
salím áwáz áí.
13 Tab Iliyáh ne sunke apne chihre ke gird apní chádar ko lapetá, aur báhar
nikalke gár ke munh par khará húá: aur dekho use, yih áwáz áí, ki Iliyáh, tú
yahán kyá kartá hai? 14 Wuh bolá, ki Mujhe Khudawand lashkaron ke Khudá
ke liye gairat áí; ki baní Isráel ne tere ahd ko tark kiyá, ki tere mazbah dháe, aur
tere nabíon ko talwár se qatl kiyá: ek main hí akelá jítá bachá: so we cháhte hain
ki merí bhí ján len. 15 Khudawand ne use farmáyá, Nikal maidán kí ráh le
Dimishq ko já; aur jab tú wuhán pahunche, to Hazáel ko masíh kar, ki wuh Arám
ká bádsháh howe. 16 Aur Nimsí ke bete Yáhú ko masíh kar, ki Isráel ká
bádsháh ho, aur Abíl Mahúlah se Ilísá bin Sáfat ko masíh kar, ki terí jágah nabí
ho. 17 Aur aisá hogá ki jo koí Hazáel kí saif se bachegá, use Yahú qatl karegá;
aur jo Yáhú kí talwár se bach rahegá, use Ilísá máregá. 18 Lekin main ne sát
hazár Isráelí apne liye rakh chhore hain, jin ke ghutne Baal ke áge nahín jhuke,
aur un men se kisí ne use munh se nahín chúmá.
19 Chunánchi us ne wuhán se rawána hoke Sáfat ke bete Ilísá ko páyá, ki

bárah hal se qalbarání kartá thá; aur bárahwán wuh ek thá: so Iliyáh us ke
barábar se guzrá, aur apní ridá us par ḍál dí. 20 Tab us ne bailon ko chhoṛá, aur
Iliyáh ke píchhe dauṛá, aur yún kahá, ki Mujhe muhlat díjiye ki apne báp má ko
chúmún: tab tere sáth chalún. Us ne kahá, ki Já; main ne terá kyá kiyá hai?
21 Tab wuh ulṭá phir gayá; aur us ne ek joṛí bail liye, aur unhen zabh kiyá; aur
hal kí lakṛíon se un ká gosht pakáyá, aur un logon ko diyá; so unhon ne kháyá.
Phir wuh uṭhá, aur Iliyáh ke píchhe rawána húá, aur us kí ḳhidmat kí.

XX. BA'B.

1 Ab Arám ke bádsháh Bin Hadad ne apne sáre lashkar ko faráham kiyá, aur
us ke sáth batís bádsháh, aur ghoṛe, aur chhakṛe the; aur Samrún par chaṛhkar
use gher liyá, aur us se jang kí. 2 Aur Isráel ke bádsháh Aḳhiab pás, jo shahr
men thá, elchí bheje, ki jáke kahen: 3 Bin Hadad yún kahtá hai, ki Terá rúpá,
aur terá soná merá hai; terí jorúán, aur terí laṛkíán, jo bahut ḳhúbsúrat hain,
merí hain. 4 So Isráel ke bádsháh ne jawáb men kahá, Ai mere ḳhudáwand
bádsháh, jaisá tú ne farmayá, waisáhí main, aur sab merá asbáb teráhí hai. 5 Phir
qásidon ne do bára áke kahá, ki Bin Hadad kahtá hai, Agarchi main ne tujhe kahá
thá, ki tú apná rúpá aur soná aur apní jorúán aur apne bachche mujh ko bhej de:
6 Lekin ab main kal is hí waqt apne ḳhádim tujh pás bhejúngá, so we tere ghar aur
tere ḳhádimon ke ghar men justojú karenge, aur jo kuchh ki terí nigáh men azíz
hogá, we use apne qabze men karke le áwenge.

7 Tab Isráel ke bádsháh ne mamlukat ke sáre buzurgon ko talab kiyá, aur
kahá, Mashwarat díjiye, aur dekhiye ki yih mard kyún badzátí kiyá cháhtá; ki us
ne merí jorúán, mere bachche, merá rúpá soná mujh se máng bhejá, main ne use
mana na kiyá. 8 Tab sáre buzurgon aur sáre logon ne use kahá, Us kí mat sun,
aur mat mán. 9 Chunánchi us ne Bin Hadad ke qásidon se kahá, Mere ḳhudá-
wand bádsháh se kaho, Jo kuchh tú ne apne ḳhádim ko pahle farmá bhejá, wuh main
karúngá; par yih bát mujh se nahín ho saktí. So qásid rawána húe aur use
jawáb pahuncháyá. 10 Tab Bin Hadad ne use kahlá bhejá, ki Agar Samrún kí
máṭí mere lashkar men se harek ko muṭhe muṭhe bhar pahunch sake, to mábúd
mujh se yún karen; balki us se ziyáda karen! 11 Phir sháh i Isráel ne jawáb diyá,
Tum kaho, ki Wuh jo kamar bándhtá hai cháhiye ki us kí mánind, jo kamar kholtá
hai, láfzaní na kare.

12 Aur aisá húá ki Bin Hadad ne, jis waqt ki wuh bádsháhon ke sáth ḳhaimon
men sharábḳhwárí kar rahá thá, yih suná, to apne mulázimon ko hukm kiyá, ki
chaṛho, so we shahr par chaṛhe. 13 Aur dekho ki nabíon men se ek ne Isráel ke
bádsháh Aḳhiab pás áke kahá, Ḳhudáwand yún farmátá hai, ki Yih baṛí guroh tú
ne dekhí; so dekh, main áj ke din use tere háth giriftár karwáúngá; aur tú ján
rakhegá, ki Ḳhudáwand main hí hún. 14 Tab Aḳhiab ne púchhá, Kin kí márifat
se? Wuh bolá, Ḳhudáwand yún farmátá hai, ki Shahron ke amír jawánon kí
márifat se. Phir us ne púchhá, ki Un men saffáráí kaun kare? Us ne jawáb diyá,
ki Tú. 15 Tab us ne shahron ke amír jawánon ko shumár kiyá; so we do sau batís
húe; phir us ne baní Isráel ko bhí giná: so we sát hazár húe. 16 Aur ye sab do
pahar ko nikle; aur Bin Hadad aur we batís bádsháh, jo us ke kumakí the, ḳhaimon

meṉ mast paṛe húe the. 17 Tab shahroṉ ke jawán amír pahle nikle, aur Bin
Hadad ke logoṉ ne, jo bheje gaye the, use ḳhabar dí, ki Samrún ke log nikle haiṉ.
18 Wuh bolá, Agar we sulhḳhwáh nikle haiṉ, to unheṉ jítá pakaṛ lo; aur agar we
jangjo nikle haiṉ, taubhí unheṉ jítá pakaṛo. 19 Tab shahroṉ ke jawán amír
shahr se nikle, aur lashkar un ke píchhe thá. 20 Aur jis ne unká sámhná kiyá,
unhoṉ ne use qatl kiyá; so Arámí bhága, aur Isráelíoṉ ne un ká píchhá kiyá. Aur
sháh i Arám Bin Hadad ghoṛe kí píṭh lagá, aur sawároṉ ke sáth bhág niklá. 21
Aur sháh i Isráel ne nikalke ghoṛoṉ aur gáṛíoṉ ko már liyá, aur Arámíoṉ ko
banáke qatl kiyá.

22 Us waqt wuh nabí Isráelí bádsháh pás áyá, aur kahá, Phir já, aur apní maz-
búṭí kar, aur mashwarat kar, aur dekh tú kyá karegá: is liye ki sál ke áḳhir áḳhir
sháh i Arám phir tujh par chaṛhegá. 23 Tab sháh i Arám ke ḳhádimoṉ ne use kahá,
Un ke Ḳhudá paháṛí Ḳhudá haiṉ, is liye unhoṉ ne ham par fath páí. Ab tú ham
ko hukm kar, ki ham maidán meṉ un se jang kareṉ, ki ham un par gálib honge.
24 Aur bhí ek kám kar, ki un bádsháhoṉ ko un kí jágahoṉ se báhar kar, aur un kí
jágah aur risáladároṉ ko nasb kar: 25 Aur apne liye ek lashkar itná ki jitná
gir gayá, taiyár kar, ghoṛoṉ ke badle ghoṛe, aur gáṛíoṉ kí jágah gáṛíáṉ: aur hameṉ
maidán meṉ unke sámhne hone de; ki ham un par gálib honge. So us ne unká
kahá máná, aur aisáhí kiyá.

26 Aur aisá húá ki sál ke áḳhir ko Bin Hadad ne Arámíoṉ ko jama karke giná,
aur Afíq par chaṛhá, táki Isráelíoṉ se muqátala kare. 27 Aur baní Isráel to
mustaidd aur házir hí the: so unke sámhne húe. Aur baní Isráel un ke barábar
ḳhaimazan hoke aise málúm hote the jaise bakrí ke bachchoṉ ke do chhoṭe galle: aur
Arámíoṉ kí kasrat se zamín chhip gaí thí. 28 Us waqt ek mard i Ḳhudá Isráel ke
bádsháh pás áyá, aur use kahá, ki Ḳhudáwand yúṉ farmátá hai, Chúnki Arámíoṉ
ne yúṉ kahá, ki Ḳhudáwand paháṛoṉ ká Ḳhudá hai, aur wádíoṉ ká Ḳhudá nahíṉ,
is liye maiṉ is sárí baṛí guroh ko tere háth meṉ kar dúngá: aur tum jánoge ki maiṉ
Ḳhudáwand húṉ.

29 So unhoṉ ne unhoṉ ke muqábil ḳhaime istáda kiye, aur sát din tak muqábala
rahá: aur sátweṉ din qitál húá, aur baní Isráel ne ek din meṉ Arámíoṉ ke ek
lákh piyáde qatl kiye. 30 Aur báqí jo the Afíq ke shahr ko bhága, aur wuháṉ ek
díwár sattáís hazár par, jo bháge húe the, girí. Aur Bin Hadad bhágke shahr ke
bích ek ghar kí koṭhrí meṉ gayá.

31 Aur us ke ḳhádimoṉ ne use kahá, Dekh, ham ab sunte haiṉ, ki Isráelí
gharáne ke salátín bahut rahím haiṉ; so hameṉ parwánagí díjiye, ki apní kamaroṉ
par ṭáṭ lapeṭeṉ, aur apne siroṉ par rassíáṉ bándheṉ, aur Isráel ke bádsháh ke huzúr
jáweṉ: sháyad ki wuh terí jánbaḳhshí kare. 32 Chunánchi unhoṉ ne kamaroṉ par
ṭáṭ aur siroṉ par rassíán bándhíṉ, aur sháh i Isráel ke sámhne áke yúṉ bole, ki Terá
ḳhádim Bin Hadad yúṉ kahtá hai, ki Mihrbání karke merí ján baḳhshiye. Wuh bolá,
Kyá hanoz wuh jítá hai? Wuh merá bháí hai. 33 Aur we log sarápá muntazir
the, ki wuháṉ se kyá jawáb átá hai: so unhoṉ ne jald yih nekfálí lí, aur kahá, ki Terá
bháí Bin Hadad? Tab us ne farmáyá, ki Jáo, use le áo. Tab Bin Hadad us se milne
niklá, aur us ne use gáṛí meṉ chaṛhá láyá. 34 Bin Hadad ne use kahá, We bastíáṉ,
jo mere báp ne tere báp se le líáṉ, maiṉ tujhe phir detá húṉ, aur jis tarah mere
báp ne Samrún meṉ bázár banáe, tú Dimishq meṉ apne nám ke bázár banáe. So

Aḳhiab bolá, ki Maiṉ isí ahd par tujhe rawána karúngá. Chunánchi usne us se ahd
kiyá aur use rawána kiyá.

35 Us waqt nabízádoṉ meṉ se ek ne Ḳhudawand ke ilhám se apne yár se
kahá, Mujhe már lijiye; par us ke yár ne us ke márne se inkár kiyá. 36 Tab us
ne us yár ko kahá, ki Tú ne Ḳhudawand ká hukm na máná; so dekh, joṉhíṉ tú
mujh pás se rawána hogá, wuhíṉ ek sher tujhe már legá. Chunánchi joṉhíṉ wuh
us ke pás se rawána húá wuṉhíṉ use ek sher milá, aur use pháṛ ḍálá. 37 Tab
us ne ek dúsre ko, jo use milá, kahá, Mujhe már líjiye! Us ne use aisá márá ki
use zaḳhmí kiyá. 38 Tab wuh nabí chalá gayá, aur ráh men bádsháh kí ráh dekh-
ne lagá, aur apne munh par rákh malke áp ko badal ḍálá. 39 Aur júṉhíṉ bád-
sháh udhar se guzrá, wuṉhíṉ wuh bádsháh ke áge chilláyá, aur kahá, ki Terá
ḳhádim janggáh meṉ gayá thá, aur nágáh ek shaḳhs ek taraf gayá aur apne sáth ek
shaḳhs ko mujh pás le áyá, aur kahá, ki Usko jáne mat de, aur agar yih játá rahegá,
to us ke badle terí ján jáegí: aur nahíṉ, to tú ek qintár rúpá degá. 40 Aur jis
waqt terá ḳhádim kár bár kar rahá thá, us waqt wuh játá rahá. So sháh i Isráel
ne use kahá, Terá yihí faisala hai: tú ne áp apná insáf kiyá. 41 Phir us ne
phurtí karke apne munh kí rákh ponchhí; tab sháh i Isráel ne use pahchání,
ki wuh nabíoṉ meṉ se ek hai. 42 Tab us ne use kahá, Ḳhudawand yúṉ farmátá
hai, Is liye ki tú ne apne háth se ek shaḳhs ko chhoṛ diyá, jise maiṉ ne wájib ul qatl
kiyá thá, so us ke badle terí ján jáegí, aur terá lashkar us ke lashkar ke badle
hogá. 43 So sháh i Isráel udás aur náḳhush hoke ghar ko gayá, aur Samrún
meṉ áyá.

XXI. BÁB.

1 Ab aisá húá, ki us sab ke bád Nabát Yazraelí ká ek tákistán Samrún ke
bádsháh Aḳhiab ke qasr se lagá húá Yazrael meṉ thá. 2 So Aḳhiab ne Nabát ko
kahá, Apná tákistán mujh ko de, táki maiṉ use apná tarkárí ká bág banáúṉ, ki yih
mere ghar se lagá húá hai; aur maiṉ us ke badle tujh ko us se bihtar ek angúrí
bág dúngá; aur agar tú cháhegá, to maiṉ tujh ko us kí qímat dúngá. 3 Par Nabát
ne Aḳhiab ko jawáb diyá, Ḳhudawand na kare, ki maiṉ apne bápdádoṉ kí mírás
tujh ko dúṉ. 4 Aur Aḳhiab us suḳhan se, jo Yazraelí Nabát ne use kahá, udás aur
náḳhúsh apne ghar meṉ áyá; ki us ne kahá thá, ki Maiṉ apne bápdádoṉ kí mírás
tujh ko na dúngá: aur wuh bistar par paṛá rahá, aur apná munh pher liyá, aur roṭí
na kháí.

5 Tab us kí jorú Ízabil us pás áí, aur use kahá, ki Terá jí aisá kyúṉ udás hai, ki
tú roṭí nahíṉ khátá? 6 Us ne use jawáb diyá, ki Maiṉ ne Yazraelí Nabát ko kahá thá,
ki Apná angúrí bág mere háth bech: aur agar tú cháhe, to maiṉ us ke badle aur
ek angúrí bág tujh ko dúngá; lekin us ne kahá, Maiṉ tujh ko apná bág na dúngá.
7 Tab us kí jorú Ízabil ne use kahá, Kyá tú Isráelíoṉ ká bádsháh hai? Uṭh, roṭí
khá, aur ḳhushdil ho. Yazraelí Nabát ká angúrí bág maiṉ tujh ko dúngí. 8 So us
ne Aḳhiab ke nám se náme likhe, aur un par us kí muhr kí, aur un buzurgoṉ aur
shurafá pás, jo Nabát ke shahr meṉ us ke sáth rahte the, bheje. 9 Un námoṉ ká
mazmún yih thá, Manádí karke roza rakho, aur Nabát ko logoṉ ke darmiyán
buland baiṭháo, 10 Aur sharíroṉ meṉ se do shaḳhs muqarrar karo, ki us ke úpar

gawáhí deṇ, aur kaheṇ, ki Tú ne Ḳhudá aur bádsháh kí takfír kí. Tab use pakaṛke
lejáo, aur sangsár karo, ki mar jáe.
11 Chunánchi us shahr ke logoṇ, yáne buzurgoṇ aur ashráf ne, jo us ke shahr
ke báshinde the, jaisá I'zabil ne unheṇ paigám kahlá bhejá, aur jaisá un námoṇ
meṇ, jo us ne unke liye likhe the, waisáhí kiyá. 12 Aur unhoṇ ne manádí karke
roza rakhá, aur Nabát ko dangal ke bích buland baiṭháyá. 13 Us waqt sharíroṇ
meṇ se do shaḳhs andar áe, aur us ke áge baiṭhe, aur un sharíroṇ ne dangal ke
huzúr Nabát par gawáhí dí, aur kahá, ki Nabát ne Ḳhudá aur bádsháh kí takfír kí
hai. Tab we use shahr se báhar legaye, aur us par patthráo kiyá ki wuh mar gayá.
14 Bád us ke unhoṇ ne I'zabil ko kahlá bhejá, ki Nabát sangsár kiyá gayá, aur mar
gayá, 15 Aur I'zabil ne jo yih suná ki Nabát sangsár húá, aur mar gayá: to
I'zabil ne Aḳhiab se kahá, ki Uṭh aur Nabát Yazraelí ke angúrí bág ká, jise us ne
na cháhá thá ki tere háth beche, málik ho; ki wuh jítá nahíṇ, balki mar gayá.
16 Aur jab Aḳhiab ne suná, ki Nabát mar gayá, to Aḳhiab uṭhá, táki Yazraelí
Nabát ke angúrí bág meṇ jáwe, aur us par qabza kare.
17 Us dam KHUDA'WAND ká kalám Iliyáh Tisbí par názil húá: 18 Ki Uṭh, aur
jáke sháh i Isráel Aḳhiab se, jo Samrún meṇ hai, muláqát kar: dekh ki wuh Nabát
ke angúrí bág meṇ hai, aur us ká málik hone wuháṇ gayá hai. 19 So tú use kah,
ki KHUDA'WAND yúṇ farmátá hai, Tú ne kyá ján bhí márí, aur mál bhí lúṭá? Aur
tú use kah, KHUDA'WAND farmátá hai, Jis jágah par kuttoṇ ne Nabát ká lahú cháṭá,
usí jagah terá, háṇ terá bhí lahú kutte cháṭenge. 20 Aḳhiab ne Iliyáh ko dekhke
kahá, Ai mere dushman! kyá tú ne mujhe páyá? Us ne jawáb diyá, ki Páyá! Ki
tú ne KHUDA'WAND ke huzúr badkárí ke liye áp ko bechá! 21 Ab dekh, maiṇ
tujh par áfat láúngá, aur terí bunyád khod ḍálúngá, aur Aḳhiab kí nasl meṇ se
ek ko bhí, jo díwár par múte, kyá mahfúz kyá ázád ho, Isráel meṇ se káṭ ḍálúngá,
22 Aur tere ghar ko Nabát ke bete Yurubiám ke ghar, aur Aḳhiyáh ke beṭe Baashá
ke ghar kí mánind kardúngá; kyúnki tú ne mujh ko gussa diláyá, aur Isráelíoṇ ko
gunahgár kiyá. 23 Aur KHUDA'WAND I'zabil ke haqq meṇ bhí farmátá hai, ki
Yazrael kí díwár pás I'zabil ko kutte kháenge. 24 Aḳhiab ká jo koí shahr meṇ
maregá use kutte kháenge, aur jo sahrá meṇ maregá use hawái parinde kháenge.
25 Balki Aḳhiab kí mánind koí na thá; ki us ne KHUDA'WAND ke huzúr badkárí
ke liye áp ko bechá: aur us kí jorú I'zabil ne use ubhárá. 26 Aur us ne Amúríoṇ
kí mánind, jinheṇ KHUDA'WAND ne Isráelíoṇ ke áge se dúr kiyá, harek nafratí chíz
meṇ butoṇ kí pairawí kí.
27 Aur aisá húá ki Aḳhiab ne yehí báteṇ sunke apne kapṛe pháṛe, aur apne tan
par táṭ ḍálá, aur roza rakhá, aur táṭ pahine húe áhista chaltá rahá. 28 Tab
KHUDA'WAND ká kalám Iliyáh Tisbí par názil húá: 29 Tú dekhtá hai, ki Aḳhiab
ne áp ko mere huzúr kyúnkar ḳháksár banáyá hai? so, is liye ki wuh mere áge
ḳháksár baná, maiṇ us kí zindagí bhar us par balá na bhejúngá, balki us ke beṭoṇ
ke asr meṇ us ke gharáne par balá názil karúngá.

XXII. BÁB.

1 Bád uske tín baras tak Isráel aur Arám ke darmiyán laṛáí na húí. 2 Aur
tísre sál aisá húá ki Yihúdáh ká bádsháh Yahúsafat sháh i Isráel kí samt utar gayá.

3 Tab sháh i Isráel ne apne ḳhádimoṉ se kahá, ki Tum jánte ho, ki Rámát i Jiliád
ká shahr hamárá hai? Pas kyá ham chupke raheṉ, aur sháh i Arám ke háth se phir
na le leṉ? 4 Phir us ne Yahúsafat se kahá, Kyá mere sáth laṛne ko tú Rámát i Jili-
ád par chaṛhegá? So Yahúsafat ne sháh i Isráel ko jawáb diyá, Jaisá tú hai, waisá
maiṉ húṉ; jaisá terá lashkar, waisá merá lashkar, jaise tere ghoṛe, waise mere ghoṛe.
5 Aur Yahúsafat ne sháh i Isráel se kahá, Áj ke din Ḳhudáwand ká hukm
tahqíq kar líjiye. 6 Tab sháh i Isráel ne us roz nabíoṉ meṉ se qaríb chár sau
ádmíoṉ ke faráham kiye, aur un se púchhá, Maiṉ Rámát i Jiliád par laṛne chaṛhúṉ,
yá nahíṉ? We bole, Chaṛh já; ki Ḳhudáwand use bádsháh ke qabze meṉ kar
degá. 7 Phir Yahúsafat bolá, Unke siwá Ḳhudáwand ká aur bhí koí nabí hai,
ki ham us se púchheṉ? 8 Tab sháh i Isráel ne kahá, ki Ek shaḳhs Yimlah ká beṭá
Míkáyáh hai; us se ham Ḳhudáwand kí mashwarat púchh sakte haiṉ. Lekin
maiṉ us se bezár húṉ, kyúnki wuh mere haqq meṉ siwá badí ke achchhí bát nahíṉ
kahtá. Tab Yahúsafat bolá, Bádsháh aisá na farmáwe.
9 Tab sháh i Isráel ne ek uhdadár ko buláke hukm kiyá, ki Yimlah ke beṭe
Míkáyáh ko shitáb lá. 10 Us waqt sháh i Isráel, aur sháh i Yihúdáh Yahúsafat
Samrún ke darwáze ke barábar, ek safá jagah meṉ, apne apne taḳht par sháhána libás
pahine húe, baiṭhe the; aur sáre anbiyá un ke huzúr peshíngoí kar rahe the.
11 Aur Kanaanah ke beṭe Sidqiyáh ne apne liye lohe ka síngheṉ banáíṉ, aur bolá,
Ḳhudáwand yúṉ farmátá hai, ki Tú in se Arámíoṉ ko máregá, yaháṉ tak ki unheṉ
nábúd kar ḍále. 12 Aur sab nabíoṉ ne yúṉ ḳhabar dí, aur kahá, ki Rámát i Jiliád
par chaṛh já aur kámyáb ho; ki Ḳhudáwand use sháh ke qabze meṉ kar degá.
13 Aur us qásid ne, jo Míkáyáh ko buláne gayá thá, use kahá, ki Ḍekh, sab
anbiyá ek zubán hoke bádsháh ko ḳhushḳhabarí dete haiṉ; so karam karke áp
bhí unhíṉ meṉ ek kí mánind ḳhushḳhabarí díjiye. 14 Míkáyáh bolá, Ḳhudáwand
i haí kí qasam, jo Ḳhudáwand mujhe farmáwegá, maiṉ wuhí kahúngá. 15 So wuh
sháh pás áyá. Tab sháh ne use farmáyá, Míkáyáh! ham laṛne ko Rámát i
Jiliád par chaṛheṉ yá mauqúf kareṉ? Us ne jawáb meṉ kahá, Já, aur kámyáb ho,
ki Ḳhudáwand use sháh ke qabze meṉ kardegá. 16 Phir sháh ne use kahá
Maiṉ kaháṉ tak tujhe qasam diyá karúṉ, ki tú mujh se kuchh na kahe, magar
Ḳhudáwand ke nám se wuhí jo sach hai? 17 Tab wuh bolá, Maiṉ ne sáre baní
Isráel ko un gospandoṉ kí mánind, jo be chaupán hoṉ, paháṛoṉ par bhaṭakte dekhá,
aur Ḳhudáwand ne farmáyá, ki Koí un ká áqá nahíṉ: so un meṉ se harek apne apne
ghar salámat chalá jáwe. 18 Tab sháh i Isráel ne Yahúsafat se kahá, Kyá maiṉ ne
tujh se na kahá thá, ki Yih mere haqq meṉ sharr ke siwá kuchh suḳhan na kahegá?
19 Phir Míkáyáh ne kahá, ki Tum Ḳhudáwand ke suḳhan ko suno: Maiṉ ne
Ḳhudáwand ko us kí kursí par baiṭhe dekhá, aur ásmání sárá lashkar us ke dahne
báyeṉ háth khaṛá thá. 20 Us dam Ḳhudáwand ne farmáyá, ki Aḳhiab ko kaun
targíb degí, táki wuh chaṛh jáwe, aur Rámát i Jiliád par já paṛe? Tab ek kuchh
bolá, aur ek kuchh. 21 Us waqt ek rúh nikalke Ḳhudáwand ke sámhne á khaṛí
húí, aur bolí, ki Maiṉ use targíb dúngí. 22 Phir Ḳhudáwand ne farmáyá, Kis
tarah se? Wuh bolí, Maiṉ jáúngí, aur jhúṭhí rúh banke us ke sáre nabíoṉ ke munh
meṉ paṛúngí. Ḳhudáwand bolá, Tú use targíb degí, aur gálib bhí hogí: Já, aisá
kar. 23 So dekh, Ḳhudáwand ne tere in sab nabíoṉ ke munh meṉ jhúṭhí rúh ḍálí
hai; aur Ḳhudáwand hí ne terí bábat burí ḳhabar dí hai.

24 Tab Kanaanah ká betá Sidqiyáh nazdík áyá, aur Míkáyáh ke gál par ek
thapar márke bolá, ki Khudá'wand kí rúh kis ráh se mujh pás se gaí, aur tujh se
bolí? 25 Míkáyáh bolá, Tú us din jis din ki tú andar kí kothrí men ghusegá, ki
chhip rahe, dekhegá. 26 Aur sháh i Isráel ne kahá, Míkáyáh ko pakar lo, aur Amún
pás, jo shahr ká názim hai, aur Yúás shahzáde pás lejáo. 27 Aur kaho, Sháh ká
hukm hai, ki Mere salámat phir áne tak, musíbat kí rotí aur musíbat ke pání
use diye jáo. 28 Tab Míkáyáh bolá, Agar tú kisí tarah salámat phir áwe, to
Khudá'wand ne merí márifat kuchh nahín kahá. Phir wuh bolá, Ai logo, tum
sab ke sab sun lo!

29 Bád us ke sháh i Isráel, aur sháh i Yihúdáh Yahúsafat Rámát i Jiliád par
charhe. 30 Aur sháh i Isráel ne Yahúsafat se kahá, Main apná bhes badalke
kárzár men játá hún; par tú apná libás pahine rah. So sháh i Isráel súrat badal-
ke kárzár men gayá. 31 Aur sháh i Arám ne gáríon ke batís sardáron ko farmáyá
thá, ki Kisí chhote yá bare se jang na kíjiyo, magar tanhá sháh i Isráel se. 32 Aur
aisá húá ki gáríon ke sardáron ne Yahúsafat ko dekhke yún kahá, ki Yaqínan sháh
i Isráel yihí hai. Aur unhon ne us taraf hoke cháhá, ki us ká sámhná karen. Tab
Yahúsafat chilláyá. 33 Aur jab gáríon ke sardáron ne dekhá, ki wuh sháh i Isráel
nahín, to we us kí samt se phir khare húe.

34 Aur nágáh ek shakhs ne tír lagáyá, so wuh ittifáqan sháh i Isráel ke jaushan
ke band par lagí. Tab us ne apne gáríwán ko kahá, ki Bág pher, aur mujhe lashkar
se nikál le já, ki main zakhmí húá. 35 Par us din jang shadíd húí, aur bádsháh
Arámíon ke muqábil gárí par thahará rahá: aur shám hote hote mar gayá. Aur
lahú us ke zakhm se gárí men bahtá rahá. 36 Tab áftáb gurúb hote húe lashkar
men manádí kí gaí, ki Harek apne apne shahr aur apne apne mulk ko jáwe!
37 Garaz jab bádsháh mar gayá, to use Samrún men legaye, aur Samrún men
bádsháh ko gár diyá. 38 Aur gárí ko Samrún ke táláb men dhoyá, aur kutton
ne us ká lahú chátá: aur sinán bhí dhoe; jaisá ki Khudá'wand ne irshád
farmáyá thá.

39 Aur Akhiab ká báqí ahwál, jo us ne háthí dánt ká ek ghar banáyá, aur
bahut se shahr biná kíe, aur sab kuchh jo us ne kiyá, so kyá wuh Isráelí salátín
kí tawáríkh kí kitáb men likhá húá nahín hai? 40 Aur Akhiab apne bápdádon
ke darmiyán so rahá: aur us ká betá Akhaziyáh us kí jágah bádsháh húá.

41 Aur Asá ká betá Yahúsafat sháh i Isráel Akhiab kí saltanat ke chauthe baras
Yihúdáh ká bádsháh húá thá. 42 Aur Yahúsafat kí umr, jab ki wuh saltanat
karne lagá, paintís baras kí thí: so us ne Yirúshálam men pachís baras bádsháhat
kí. Us kí má ká nám Azúbah thá, jo Silhí kí betí thí. 43 Wuh apne báp Asá
kí ráhon par chalá, aur kisí taraf ko máil na húí, aur Khudá'wand ke huzúr
nekokárí kartá rahá. Lekin hanoz únche makán na giráe gaye the, aur un únche
makánon par log zabh karte rahe, aur khushbúíán jaláte rahe. 44 Aur Yahúsafat
ne sháh i Isráel se sulh kí thí. 45 Aur Yahúsafat ká báqí ahwál, aur us ke zor ká
tazkira, aur us ke larne kí tarzen, so kyá wuh Yihúdáh ke salátín kí tawáríkh kí
kitáb men likhá húá nahín hai?

46 Aur us ne gándúon ko, jo us ke báp Asá ke asr men báqí rah gaye the, mulk
se khárij kar diyá thá. 47 Aur Adúm men koí bádsháh na thá: balki ek náib bád-
sháhat ká bandobast kartá thá. 48 Aur Yahúsafat ne Tarsís ke jaház banwáe, táki

un par Ofír se soná mangwáe; par we wuháṉ tak na gaye; aur Asíúnjabr meṉ
pahunchke ṭúṭ gaye. 49 Tab Akhiab ke beṭe Akhaziyáh ne Yahúsafat se kahá, ki
Jaházoṉ par apne ḳhádimoṉ ke sáth mere ḳhádimoṉ ko bhí bhej; par Yahúsafat ne
na máná. 50 Phir Yahúsafat apne bápdádoṉ ke darmiyán já soyá, aur apne báp
Dáúd ke shahr meṉ apne bápdádoṉ ke darmiyán madfún húá. Aur us ká beṭá
Yahúrám us kí jágah bádsháh húá, 51 Aur Akhiab ká beṭá Akhaziyáh sháh i
Yihúdáh Yahúsafat kí saltanat ke satrahweṉ baras Samrún meṉ Isráel ká bádsháh
húá; aur wuh do baras Isráel ká bádsháh rahá.

52 Aur us ne Khudáwand ke huzúr badkárí kí; aur apne báp kí ráh, aur apní
má kí ráh, aur Nabát ke beṭe Yurubiám kí ráh par, jis ne baní Isráel se gunáh
karwáe, chalí. 53 Aur us sab ke muwáfiq, jo us ke báp ne kiyá, Baal kí parastish
kí, aur us ko sijda kiyá, aur Khudáwand Isráel ke Khudá ko gussa diláyá.

SALA'TI'N KI' DU'SRI' KITA'B.

I. BA'B.

1 Aur Akhiab ke marne ke bád Moabí Isráel se bágí húe, 2 Aur Akhaziyáh apne
báláḳháne kí khiṛkí se, jo Samrún meṉ thá, gir paṛá, aur bímár húá: so us ne
qásidoṉ ko bhejá, aur unheṉ kahá, ki Jáo aur Aqrún ke mábúd Baalzabúb se
púchho, ki Maiṉ is bímárí se changá hoúngá, ki nahíṉ? 3 Us dam Khudáwand
ke firishte ne Tisbí Iliyáh ko hukm kiyá, ki Uṭh, aur sháh i Samrún ke qásidoṉ
se muláqát kar, aur unheṉ kah, Háṉ! magar Isráel ká koí Khudá nahíṉ jo tum
Aqrún ke mábúd Baalzabúb se púchhne chale ho? 4 So Khudáwand yúṉ far-
mátá hai, ki Tú us bistar par se, jis par tú chaṛhá hai, utarne na páwegá, aur
albatta mar hí jáwegá. Chunánchi Iliyáh rawána húá.

5 Aur qásid Akhaziyáh pás ulṭe phir gaye, aur us ne, jo un se púchhá, Tum kis
liye ab phir áe ho? 6 To unhoṉ ne kahá, ki ek shaḳhs ráh meṉ hameṉ milá, us
ne hameṉ kahá, ki Us bádsháh pás, jis ne tumheṉ bhejá hai, phir jáo, aur use kaho,
Khudáwand yúṉ farmátá hai, Háṉ, is liye ki Isráel ká koí Khudá nahíṉ, so tú
Aqrún ke mábúd Baalzabúb se púchhne bhejtá hai! So tú us bistar se, jis par tú
chaṛhá hai, utarne na páwegá; aur mar hí jáwegá. 7 Us ne un se sawál kiyá, ki
Us shaḳhs kí shakl, jo tumheṉ milá, aur jis ne tumheṉ ye báteṉ kahín, kaisí thí? 8
We bole, Wuh ek bahut báloṉwálá ádmí thá, aur chamṛe ke tasme se apní kamar
kase húe. Tab us ne kahá, ki Wuh Tisbí Iliyáh thá.

9 Us waqt bádsháh ne ek pachás ke sardár ko uske pachás ádmí ke sáth bhejá.
So we us kane gaye. Us waqt wuh ek koh kí choṭí par baiṭhá thá. Us jamadár
ne use kahá, ki Ai mard i Khudá, bádsháh kahtá hai, Tú utar á. 10 Tab Iliyáh ne
us pachás ke sardár ko jawáb diya aur kahá, Agar maiṉ mard i Khudá húṉ, to ág
ásmán se názil ho, aur tujhe pachásoṉ samet khá jáwe! So usí dam ág ásmán se
utrí, aur use us ke pachásoṉ samet khá gaí. 11 Phir us ne do bára aur ek pachás
ke sardár ko us ke pachás ádmí ke sáth bhejá. Us ne bhí jáke kahá, ki Ai mard
i Khudá, bádsháh farmátá hai, Jald utar á! 12 Iliyáh ne unheṉ bhí yihí jawáb

diyá, ki Agar main mard i Ḳhudá húṉ, to ág ásmán se názil ho, aur tujhe tere
pacháson samet khá jáwe! So usí dam Ḳhudá kí ág ásmán se utrí, aur use aur us
ke pacháson samet khá gaí. 13 Phir us ne tísrí bár aur ek pachás ke sardár ko us
ke pachás ádmí ke sáth, bhejá. So yih tísrá pachás ká sardár gayá, aur áke Iliyáh
ke áge ghuṭnoṉ par jhuká, aur us kí minnat karke bolá, ki Ai mard i Ḳhudá, merí
ján, aur apne ḳhádimoṉ in pacháson kí jánoṉ par karam karke nazar rakhiye! 14
Dekh, ki ásmání ág ne do pachás ke sardároṉ ko, unke do pachás samet khá liyá:
so ab merí ján par rahm kíjiye. 15 Us waqt Ḳhudawand ke firishte ne Iliyáh
ko hukm kiyá, ki Us ke sáth chalá já, aur mat ḍar. Tab wuh uṭhá, aur us ke sáth
bádsháh pás gayá.

16 Aur use kahá, Ḳhudawand yúṉ farmátá hai, ki Tú ne jo qásidoṉ ko bhejá
ki Aqrún ke mábúd Baalzabúb se jáke púchheṉ, háṉ, is liye ki Isráel ká koí
Ḳhudá na thá ki tú us kí wahí tahqíq kartá? so tú is bistar se, jis par tú paṛá hai,
utarne na páwegá; yaqínan mar hí jáwegá. 17 Chunánchi wuh Ḳhudawand ke
irshád ke mutábiq, jaisá Iliyáh ne kahá thá, mar gayá. Aur is liye ki us ká koí
beṭá na thá, so us ká bháí Yahúrám, sháh i Yihúdáh Yahúrám bin Yahúsafat kí
saltanat ke dúsre sál, us kí jágah bádsháh húá.

18 Aur Aḳhaziyáh ká báqí ahwál, aur sab kuchh jo us ne kiyá, so kyá wuh Isráelí
bádsháhoṉ kí tawáríḳh kí kitáb meṉ likhá húá nahíṉ hai?

II. BAB.

1 Aur yúṉ húá ki jab Ḳhudawand ne cháhá ki Iliyáh ko ek bagúle meṉ uṛáke
ásmán par le jáwe, tab Iliyáh Ilísá ko leke Gilgál se chalá. 2 Aur Iliyáh ne Ilísá
ko kahá, Áp yaháṉ ṭhahariye is liye ki Ḳhudawand ne mujhe Baitel ko bhejá hai.
So Ilísá bolá, Ḳhudawand kí hayát, aur terí ján kí saugand, maiṉ tujhe na chhoṛ-
úngá. So we Baitel ko utar gaye. 3 Aur wuháṉ Baitel ke anbiyázádoṉ ne áke
Ilísá ko kahá, Tujhe kuchh ḳhabar hai, ki Ḳhudawand áj tere sir par se tere áqá
ko uṭhá legá? Wuh bolá, Háṉ maiṉ jántá húṉ: tum chup raho. 4 Tab Iliyáh
ne Ilísá ko kahá, Áp yaháṉ ṭhahariye, ki Ḳhudawand mujhe Yirího ko bhejtá hai.
Us ne kahá, Ḳhndawand kí hayát, aur terí ján kí qasam, maiṉ tujh se judá na
hoúngá. Chunánchi we donoṉ Yirího meṉ áe. 5 Aur anbiyázádoṉ ne, jo Yirího
meṉ the, Ilísá pás áe, aur us kahá, Tujhe kuchh ḳhabar hai, ki Ḳhudawand áj tere
áqá ko tere sir par se uṭhá legá? Wuh bolá, Maiṉ bhí jántá húṉ: tum chup raho.
6 Aur phir Iliyáh ne Ilísá ko kahá, Áp Yaháṉ dirang kíjiye, ki Ḳhudawand ne
mujh ko Yardan pás bhejá hai. Wuh bolá, Ḳhudawand kí hayát, aur terí ján
kí qasam, maiṉ tujh ko na chhoṛúngá. Chunánchi we donoṉ chale. 7 Aur unke
píchhe píchhe pachás ádmí anbiyázádoṉ meṉ se rawána húe, aur sámhne kí taraf
dúr khaṛe ho rahe, aur we donoṉ lab i Yardan khaṛe húe. 8 Aur Iliyáh ne apne
chádar ko lambá kiyá, aur lapeṭke pání par márá, ki pání do hissa hoke idhar udhar
hogayá; aur we donoṉ ḳhushk zamín par hoke pár gaye.

9 Aur jab pár húe, tab Iliyáh ne Ilísá ko kahá, ki Is se áge ki maiṉ tujh se judá
kiyá jáúṉ, máng ki maiṉ tujh ko kyá dúṉ. Tab Ilísá bolá, Mihrbání karke aisá
kíjiye ki wuh rúh jo tujh par hai, so mujh par do chand ho! 10 Tab wuh bolá, Tú
ne bhárí sawál kiyá! So agar tú mujhe áp se judá hote húe dekhegá, to aisáhí hogá

aur agar nahíṉ, to kuchh na hogá. 11 Aur aisá húá, ki joṉhíṉ we donoṉ ṭahalte
báteṉ karte chale játe the, to dekh, ki ek átashí rath aur átashí ghoṛe un donoṉ
meṉ háil ho gaye: aur Iliyáh bagúle meṉ hoke ásmán par játá rahá. 12 Aur Ilísá
ne yih dekhá aur chilláyá, Mere báp! mere báp! Isráel kí rath, aur us ke sárathí!
So us ne use phir na dekhá. Aur us ne apne kapṛoṉ par háth márá, aur unheṉ do
hisse kiyá. 13 Aur us ne Iliyáh kí chádar ko, jo úpar se gir paṛí thí, uṭhá liyá,
aur ulṭá phirá, aur Yardan ke kináre par khaṛá húá. 14 Aur wuháṉ us ne Iliyáh
kí chádar ko, jo us par se gir paṛí thí, leke pání par márá, aur kahá, ki ḲHUDA'-
WAND Iliyáh ká Ḳhudá kaháṉ hai! Aur us ne bhí us chádar ko, jab pání par márá,
to pání idhar udhar hogayá, aur Ilísá pár húá. 15 Aur jab Yirího ke anbiyázádoṉ
ne, jo Yirího se dekhne nikle the, use dekhá, to bole, Iliyáh kí rúh Ilísá par utrí.
Aur we uske istiqbál ko dauṛe, aur us ke sámhne zamín par jhuke. 16 Aur use
kahá, ki Dekh, ab tere ḳhádimoṉ ke hamráh pachás bahádur jawán haiṉ: unheṉ
farmáiye ki jáweṉ, aur tere áqá ko ḍhúṉḍheṉ, ki sháyad ḲHUDA'WAND kí rúh ne
use leke kisí koh, yá hámúṉ meṉ phenk diyá ho. Wuh bolá, Kisí ko mat bhejo. 17
Aur jab unhoṉ ne bahut sí haṭ kí, to us ne sharm se kahá, ki Bhejo. Tab unhoṉ
ne un pachásoṉ ko bhejá. Aur unhoṉ ne tín din tak use ḍhúṉḍhá, par use na
páyá. 18 Aur us pás phir áe. Aur wuh us waqt Yirího meṉ thá. Tab us ne un-
heṉ kahá, Maiṉ ne na kahá thá, ki Tum mat jáo?

19 Phir us shahr ke logoṉ ne Ilísá ko kahá, ki Dekhiye yih shahr kyá achchhe
mauqa par hai, chunánchi hamáre ḳhudáwand par roshan hai; lekin us ká pání
nikára, aur zamín banjar hai. 20 So us ne unheṉ farmáyá, ki Ek nayá bartan láo,
aur us meṉ namak ḍálo. So we use láe. 21 Tab wuh pání ke chashmoṉ par
gayá, aur wuh namak un meṉ ḍálá, aur is tarah bolá, ḲHUDA'WAND yúṉ farmátá
hai, Maiṉ ne in pánioṉ ko shifá baḳhshí: ab áge ko maut aur banjarpaná na hogá.
22 Aur Ilísá ke kalám ke mutábiq, jo us ne farmáyá, un chashmoṉ ne áj ke din
tak shifá páí.

23 Wuháṉ se wuh Baitel ko chaṛhá, aur jab wuh ráh meṉ chaṛhtá thá, to shahr
ke chhoṭe laṛke nikle, aur use chiṛáne lage, aur use kahá, Chalá já, ai ganje! chalá
já, ai ganje! 24 Tab us ne píchhe phirke un par nigáh kí, aur ḲHUDA'WAND ká
nám leke un par nafrín kí. So woṉhíṉ ban se do ríchh nikle, aur unhoṉ ne bayálís
chhokre phár ḍále. 25 Phir wuh wuháṉ se koh i Karmil ko gayá, aur phir wuháṉ
se Samrúṉ ko rawána húá.

III. BA'B.

1 Aur sháh i Yihúdáh Yahúsafat kí saltanat ke aṭhárahweṉ baras Aḳhiab ká
beṭá Yahúrám Samrúṉ meṉ Isráel ká bádsháh húá, aur us ne bárah sál saltanat kí.
2 Aur us ne bhí ḲHUDA'WAND ke áge gunáh kiye: par na itne ki jitne us ke báp
aur us kí má ne kiye, is liye ki us ne Baal ke but ko, jo us ke báp ne banáyá thí,
nikál phenká. 3 Lekin wuh Nabát ke beṭe Yurubiám kí tarah, jis ne Isráel se
gunáh karwáe, gunáh kartá rahá; aur us se hargiz kinára na húá.

4 Aur us waqt Moab ká bádsháh Mísa mesh ká málik thá, aur Isráel ke bádsháh ko
ek lákh barre aur ek lákh bakriáṉ súf samet hadiya bhejtá thá. 5 Aur jab Aḳhiab
mar gayá, to sháh i Moab Isráel ke bádsháh se bágí húá. 6 Aur usí waqt

Yahúrám bádsháh Samrún se niklá, aur us ne sáre Isráelíon ko shumár kiyá. 7 Aur
us ne jáke sháh i Yihúdáh Yahúsafat se paigám kiyá, ki sháh i Moab mujh se bágí
hai: so tú mere sáth hoke Moab se laregá? Us ne jawáb diyá, Main charhúngá:
jaisá main waisá tú; jaise mere log waise tere log; jaise mere ghore, waise tere
ghore. 8 Tab us ne púchhá, Ham kaun sí ráh se charhen? So wuh bolá, Dasht i
Adúm kí ráh se. 9 Chunánchi sháh i Isráel aur sháh i Yihúdáh aur sháh i
Adúm nikle; aur sát din kí ráh we phire, aur un ke lashkar aur un ke chárpáeon
ke liye pání báqí na rahá. 10 Us waqt sháh i Isráel bolá, Afsos! Khudáwand
ne in tín bádsháhon ko farúham karke cháhá, ki unhen sháh i Moab ke háth men
giriftár karwáe. 11 So Yahúsafat bolá, Khudáwand ke nabíon men se koí yahán
nahín, táki ham us se Khudáwand kí bát púchhen? Tab sháh i Isráel ke khádi-
mon men se ek bol uthá, ki Ilísá bin Sáfat yahán hai, jo Iliyáh ke háth dhuláyá
kartá thá. 12 Phir Yahúsafat bolá, Khudáwand kí wahí us par átí hai. So sháh
i Isráel aur Yahúsafat aur sháh i Adúm us kí taraf utre.

13 Tab Ilísá ne sháh i Isráel ko kahá, Mujh ko tujh se kyá? Tú apne báp ke
nabíon, aur apní má ke nabíon pás já. Par sháh i Isráel bolá, Nahín, is liye ki
Khudáwand ne in tín bádsháhon ko jama kiyá ki unhen sháh i Moab ke háth men
giriftár karwáe. 14 Phir Ilísá bolá, Lashkaron ke Khudáwand kí hayát kí qasam
jis ke áge main khará hún, agar mujhe sháh i Yihúdáh Yahúsafat kí huzúrí ká pás
na hotá, to main terí taraf nazar na kartá, aur tujh par ánkh bhí na uthátá. 15 Par
ab ek bín bajánewálá láo. Aur jab us ne bín bajáí, to aisá húá ki Khudáwand
ne us par háth rakhá. 16 Us waqt wuh bolá, ki Khudáwand yún farmátá hai, ki
Is nále men bahut garhe khodo; 17 Ki Khudáwand farmátá hai, Tum na ándhí
dekhoge, aur na menh dekhoge, par yih nilá pání se bhar jáwegá. So tum apne
mawáshí aur apne chárpáeon samet píke ser hoge. 18 Aur yih Khudáwand ke
huzúr ásán hai, ki wuh Moabíon ko bhí tumháre háth men giriftár karwá de.
19 Aur tum harek hasín shahr, aur harek námí bastí le loge, aur harek
achchhe darakht ko girá doge, aur pání kí harek chashma band kar doge,
aur harek achchhe khet pattharon se úsar karoge. 20 So subh ko qurbání
charháne ke waqt aisá húá ki Adúm kí ráh se pání jári húá, aur zamín pání se
bhar gaí.

21 Aur Moabíon ne yih sunke ki yehí bádsháh ham se larne charhe hain, un
sab ko, jo saifguzár the, jama kiyá, aur we charhe, aur apní hadd par qáim húe. 22
Aur subh sawere uthe, aur us waqt súraj kí jot, jo pání par parí, to Moabíon ko
pání lohú sá surkh nazar áyá. 23 Tab we bol uthe, ki Yih lohú hai, so bádsháh
yaqínan ápas men larke kat mare: hán, ai Moabío, ab lúto! 24 Aur jab we Isráelí
lashkar men ghuse, to Isráelí uthe, aur Moabíon ko márá. Tab we unke áge se
bhág nikle; par we Moabíon ko márte húe un ke mulk men já ghuse. 25 Aur
unhon ne un ke shahron ko kharáb kiyá, aur harek achchhí jágah par sabhon ne
apne patthar dále, aur use bhar diyá; aur pání ke sáre chashme band kar diye
aur sab achchhe darakht girá diye yahán tak ki Qír Harásat ke patthron ke siwá
kuchh báqí na rahá: aur falákhunandázon ne us ko bhí já gherá, aur le liyá.
26 Aur jab sháh i Moab dekhá, ki us par jang kí shiddat húí, to us ne apne sáth
sát sau jawán tegguzár liye, ki pare chírke sháh i Adúm tak já paren, par kuchh na
ho saká. 27 Tab us ne apne bare bete ko, jise wuh cháhtá thá ki us kí jágah

bádsháh ho, díwár par chaṛháwá karke jalá diyá. Aur us waqt Isráel par baṛá
qahr áyá, so we wuháṉ se rawána hoke apne mulk ko phir áe.

IV. BÁB.

1 Aur Anbiyázádoṉ kí joruoṉ meṉ se ek aurat Ilísá ke áge chillái, aur yúṉ bolí,
ki Terá ḳhádim merá shauhar margayá, aur tú jántá hai, ki terá ḳhádim Ḳhudá-
wand se ḍartá thá: so ab us ká qarzḳhwáh áyá hai, ki mere donoṉ beṭoṉ ko
ġulám banáwe. 2 Tab Ilísá ne use farmáyá, Maiṉ tere liye kyá karúṉ? Mujhe
batlá, tujh pás ghar meṉ kyá hai? Wuh bolí, ki Terí bandí ke ghar meṉ ek pyálá
tel ke siwá kuchh nahíṉ. 3 Tab us ne kahá, ki Báhar jáke apne sab hamsáyoṉ se
bartan áríyat le, aur we sab ḳhálí howeṉ, aur thoṛe na howeṉ. 4 Aur apne ghar
meṉ jáke darwáza band kar, aur wuháṉ tere aur tere beṭoṉ ke siwá koí na ho.
Aur un bartanoṉ ko us pyále se bhar, aur jo bhar jáwe, use uṭhá rakh. 5 So wuh
us ke pás se gaí, aur apne sáth beṭoṉ ko andar leke darwáza band kiyá, aur we us
ke pás láte játe the, aur wuh bhartí játí thí. 6 Aur aisá húá, ki jab we bartan
mámúr ho gaye, tab us ne apne beṭe ko kahá, Aur bartan lá. Wuh bolá, Aur bartan
to nahíṉ. Tab tel mauqúf ho gayá. 7 Us waqt us ne áke mard i Ḳhudá ko ḳhabar
dí. Tab wuh bolá, Já tel bech, aur qarz adá kar; aur báqí jo hai, so tere aur tere
bachchoṉ ke kám áwe.

8 Aur ek roz aisá ittifáq húá, ki Ilísá ne Súním meṉ guzar kiyá, wuháṉ ek
daulatmand aurat thí. Us ne use pakṛá, ki Roṭí kháiye So aisá húá ki jab us ká
guzar udhar hotá, to wuh wuháṉ jáke roṭí khátá. 9 Phir us ne apne shauhar se
kahá, Dekhiye, maiṉ dekhtí húṉ, ki yih mard i Ḳhudá muqaddas hai, jo aksar
hamárí taraf átá hai. 10 Pas áo, ki ham us ke liye ek chhoṭá sá makán díwár par
banáweṉ, aur wuháṉ us ke liye bichhauná bichháweṉ, aur ek mez lagáweṉ, aur ek
chaukí rakheṉ, aur ek shamadán. Aur jab wuh ham pás áyá kare, to wuṉhíṉ utre.
11 So ek din aisá húá ki wuh wuháṉ gayá, aur us makán meṉ utrá, aur soyá.
12 Tab us ne apne ḳhádim Jaihází ko kahá, Us Súnímiya ko bulá. So us ne use
buláyá. To wuh us ke sámhná á khaṛí húí. 13 Phir us ne apne ḳhádim se kahá,
Tú use kah, ki Tú ne jo hamáre liye ye sab mashaqqateṉ khíṉchíṉ, to tere liye
kyá kiyá jáwe? Kyá tú cháhtí hai ki bádsháh yá fauj ke sardár se terí sifárish kí
jáwe? Wuh bolí, ki Maiṉ apní qaum men rahtí húṉ. 14 Phir us ne kahá, Maiṉ
us ke liye kyá karúṉ? Tab Jaiházi bolá, Yaqín hai ki yih beaulád hai, aur us
ká shauhar búṛhá hai. 15 Tab wuh bolá, Use bulá. Aur us ne use buláyá. To
wuh darwáze par ṭhahar rahí. 16 Tab wuh bolá, Is hí waqt se hisáb kar, ki púre
muaiyam waqt par tú ek beṭá god meṉ legí. So wuh bolí, Nahíṉ, ai mere ḳhudá-
wand, ai mard Ḳhudá, apní launḍí se jhúṭh mat kah!

17 So wuh aurat peṭ se húí, aur usí waqt se leke Ilísá ke kahe ke mutábiq, jab
haml kí muddat púrí húí, to wuh ek beṭá janí. 18 Aur wuh laṛká baṛá húá, aur
ek din khet káṭnewáloṉ ke darmiyán apne báp pás gayá. 19 Aur apne báp se kahá,
Háe, merá sir! háe, merá sir! Us ne ek jawán ko kahá, Use us kí má pás pahun-
chá. 20 Tab us ne use leke us kí má pás pahuncháyá. Aur wuh us ke ghuṭnoṉ
par paṛe paṛe do pahar ko mar gayá. 21 Tab us kí má ne use lejáke us mard i
Ḳhudá ke bistar par ḍál diyá, aur darwáza band karke niklí. 22 Aur apne shauhar

pás gaí, aur kahá, ki Jald ek jawán, aur ek gadhá mere liye bhejiye, táki maiṇ
mard i Ḳhudá pás dauṛ jáúṇ, aur phir áúṇ. 23 Us ne púchhá, ki Áj tú us pás
kyúṇ jáyá cháhtí hai? Áj na chánd rát hai, na sabt hai? Wuh bolí, Kuchh muzáiqa
nahíṇ. 24 Aur us ne gadhe par zín bándhá aur jawán se kahá, Ráh le, aur baṛhá
húá chalá chal, aur apní ráh mere liye khoṭí na kar, magar jab ki maiṇ tujhe
kahúṇ. 25 Chunánchi wuh chal niklí, aur koh i Karmil par mard i Ḳhudá ke
huzúr áí.

Aur aisá húá ki us mard i Ḳhudá ne dúr se use dekhke apne ḳhádim se kahá,
Dekh, yih wuhí Súnímiya aurat hai. 26 Uṭh, us ke istiqbál ko dauṛ, aur us se
púchh, Tú achchhí hai? aur terá shauhar achchhá hai? terá laṛká achchhá hai?
Wuh bolí, Achchhe! 27 Aur us pahár par áke mard i Ḳhudá ke páoṇ se lapṭí.
Aur Jaihází ne pás áke cháhá, ki use sarkáwe. Par mard i Ḳhudá ne kahá, Use
chhoṛ de, ki yih diltang hai, aur Ḳhudáwand ne bát mujh se chhipáí, aur mujhe
ḳhabar na dí. 28 Tab wuh bolí, Maiṇ ne kab apne ḳhudáwand se beṭá mángá? Kyá
maiṇ ne na kahá thá, ki Mujhe mat dhokhá de? 29 Tab us ne Jaihází ko kahá,
Kamar bándh, aur merá asá apne háth meṇ le, aur chalá já: agar koí tujhe ráh meṇ
mile, to use salám na kar: agar wuh tujhe salám kare, to jawáb mat de, aur merá
asá us laṛke ke munh par rakh. 30 Us kí má bolí, Ḳhudáwand kí hayát, aur terí
ján kí saugand, maiṇ tujhe na chhoṛúngí. Tab wuh uṭhá, aur us ke sáth chalá. 31
Jaihází un se áge rawána húá, aur us ne asá laṛke ke chihre par rakhá; par na kuchh
áwáz suní, aur na us meṇ dam áyá. Tab wuh phirke us pás chalá áyá, aur use
kahá, ki Laṛká na jágá. 32 Aur jab Ilísá us ghar meṇ pahunchá, to wuh laṛká
mará húá us ke bistar par paṛá thá. 33 So wuh andar gayá, aur apne donoṇ par
darwáza band karke Ḳhudáwand se duá mángí. 34 Aur jáke laṛke se lapṭá, aur
us ke munh par apná munh rakhá, aur us kí ánkhoṇ par apní ánkheṇ, aur us ke
háthoṇ par apne háth, aur laṛke par phail gayá. Tab us laṛke ke badan meṇ garmí
dauṛí. 35 Phir wuh uṭhá aur us ghar meṇ ṭahalá, aur phir jáke us laṛke se lapṭá,
aur wuh laṛká sát bár chhínká, aur ánkheṇ khol díṇ. 36 Tab us ne Jaihází ko
buláke kahá, Súnímiya ko bulá. So usne use buláyá. Aur jab wuh andar us pás
áí, to us ne use farmáyá, Apná beṭá le. 37 Wuh us ke qadamoṇ par girí, aur zamín
par sijda kiyá, aur apne beṭe ko le gaí.

38 Aur Ilísá wuháṇ se Gilgál meṇ áyá. Us waqt us mulk meṇ qaht paṛá thá,
aur wuháṇ anbiyázáde us ke huzúr baiṭhe húe the. Aur us ne apne ḳhádim se kahá,
Baṛá degcha chaṛhá, aur in anbiyázádoṇ ke liye lapsí paká. 39 Aur ek maidán
meṇ gayá ki kuchh tarkárí chun láe. So us ne janglí kadú páe; aur dáman bhar
tomṛíáṇ líṇ, aur áke us deg meṇ ḍál díṇ: par we wáqif na the. 40 Chunánchi un-
hoṇ ne un logoṇ ke liye rikábíáṇ bharíṇ; aur jouhíṇ unhoṇ ne wuh lapsí zabán par
rakhí, to chillá uṭhe, Ai mard i Ḳhudá, deg meṇ marg hai! aur khá na sake. 41 Tab
us ne áṭá mangwáyá, aur us deg meṇ milá diyá, aur un logoṇ ke liye nikalwáyá,
táki we kháweṇ. Tab degche meṇ kuchh nuqsán páyá na gayá.

42 Usí waqt Baal Salísah se ek shaḳhs mard i Ḳhudá pás áyá, aur naye jau kí
roṭíoṇ ke bís girde, aur ṭokre meṇ anáj kí báleṇ layá, aur bolá, ki Un logoṇ ko de,
ki we kháweṇ. 43 Us dam us ká ḳhádim bolá, ki Maiṇ use sau ádmíoṇ ke sámhne
kyá rakhúṇ? Tab us ne phir kahá, ki Logoṇ ko de, táki kháweṇ. Ki Ḳhudáwand
farmátá hai, We kháenge, aur un meṇ se bach rahegá. 44 Tab us ne unke áge

rakhá, aur unhoṉ ne kháyá, aur jaisá Ḳhudáwand ne farmáyá thá, kuchh bach rahá.

V. BÁB.

1 Aur Naamán, jo sháh i Arám ke lashkar ká sardár, aur apne sáhib ke nazdík buzurg shaḳhs aur izzat wálá thá; kyúnki Ḳhudáwand ne us ke báis se Arám ko naját baḳhshí thí: so yih baṛá bahádur aur zoráwar thá; par wuh abras thá. 2 Aur Arámíoṉ kí gurohen niklíṉ aur Isráel ke mulk meṉ se ek chhoṭí chhokrí asír karke legaí thíṉ: so wuh us Naamán kí jorú kí ḳhidmat kartí thí. 3 Us ne apní bíbí se kahá, Káshki merá sáhib us nabí pás játá jo Samrún meṉ hai, to wuh use us ke bars se shifá baḳhshtá. 4 So ek ne jáke apne ḳhudáwand se kahá, Wuh chhokrí jo Isráelí hai, yúṉ yúṉ kahtí hai. 5 So Arám ke bádsháh ne kahá, Chal nikal, ki maiṉ sháh i Isráel ko ḳhatt likh bhejúngá. Chunánchi wuh rawána húá, aur das qintár rúpá, aur chha hazár misqál soná, aur das joṛe ḳhilaat apne sáth le chalá. 6 Aur sháh i Isráel ke liye ḳhatt láyá, jis ká mazmún yih thá, ki Yih Naamán jab tujh ko pahunche, to dekh, maiṉ ne apne ḳhádim Naamán ko tujh kane bhejá hai, táki tú us ke bars ko dafa kare. 7 Tab sháh i Isráel ne us ḳhatt ko paṛhke apne kapṛe pháṛe, aur bolá, Kyá maiṉ Ḳhudá húṉ, ki márúṉ aur jiláúṉ, jo us shaḳhs ne mujh pás us ko bhejá ki us ká bars kho dúṉ? So ab andesha kíjiye, aur dekhiye, ki wuh mujh se laṛne ká híla ḍhúnḍhtá hai.

8 Aur jab mard i Ḳhudá Ilísá ne suná, ki sháh i Isráel ne apne kapṛe pháṛe, to bádsháh ko kahlá bhejá, Tú ne apne kapṛe kyúṉ pháṛe? Ab wuh mujh pás áwe, táki jáne ki Isráel meṉ ek nabí hai. 9 Chunánchi Naamán apne ghoṛoṉ aur apní gáṛíoṉ samet áyá, aur Ilísá ke ghar ke darwáze par ṭhahará. 10 Tab Ilísá ne use kahlá bhejá, Já, aur Yardan meṉ sát bár gota már, ki terá badan pák sáf hojáegá. 11 So Naamán yih sunke malúl húá, aur phir chalá, aur bolá, Mujhe gumán thá, ki wuh beshakk mujh pás nikal áwegá, aur khaṛá hoke Ḳhudáwand apne Ḳhudá ká nám legá, aur us makán par háth pheregá, aur bars ko kho degá. 12 Dekh, Abánah aur Farfar Dimishqí nahreṉ, Isráelí sáre páníoṉ se kahíṉ bihtar nahíṉ? Kyá maiṉ un meṉ nahá dho nahíṉ saktá ki changá hoúṉ? So wuh phirá, aur gazab meṉ chalá gayá. 13 Tab us ke ḳhádim pás áke bole, aur use kahá, Ai hamáre báp, agar nabí tujhe kuchh baṛá hukm kartá, to kyá tú use nahíṉ mántá? So kitná ziyáda mán, jo us ne kahá, Nahá le, aur pák ho. 14 Tab wuh gayá, aur jaisá mard i Ḳhudá ne kahá thá Yardan meṉ sát gote máre, aur us ká badan chhoṭe bachche ke badan kí mánind ho gayá, aur wuh changá húá.

15 Tab wuh apne rafíqoṉ samet us mard i Ḳhudá pás phir áyá, aur us ke sámhne khaṛá húá, aur yúṉ kahá, ki Dekh, ab maiṉ ne jáná ki sárí zamín par koí Ḳhudá nahíṉ hai magar Isráel meṉ! Ab karam kí ráh se apne ḳhádim ká hadiya qabúl kíjiyo. 16 Wuh bolá, Ḳhudáwand kí saugand ki jis ke áge maiṉ khaṛá húṉ, maiṉ kuchh na lúngá. Aur us ne bahut ilháh kí, ki lewe; par us ne inkár kiyá. 17 Aur Naamán ne kahá, Maiṉ terí minnat kartá húṉ, kyá tere ḳhádim ko do ḳhachchar bhar ke ḳhák na milegí? Terá ḳhádim to áge ko Ḳhudáwand ke siwá kisí but ke liye chaṛháwá aur zabíha na chaṛháwegá. 18 Magar ek bát meṉ Ḳhudáwand mujhe muáf kare, ki jis waqt merá sáhib parastish ke liye Bait i

Rummán men játá hai, to wuh mere háthon par takiya kartá hai, aur main Rummán
ke áge jhuktá hún. So jab main Rummán ke áge jhukún, to KHUDÁWAND is bát
men tere ḳhádim ko muáf kare. 19 Wuh bolá, ki Salámat já. Chunánchi wuh
ruḳhsat hoke thoṛí dúr gayá hogá, 20 Ki mard i Ḳhudá Ilísá ke ḳhádim Jaihází ne
dil men kahá, ki Mere sáhib ne us men se, jo Naamán Arámí apne sáth le áyá thá,
kuchh bhí na liyá, aur use rawána kiyá. KHUDÁWAND kí saugand! main to us ke
píchhe dauṛ jáúngá aur us se kuchh lúngá. 21 Chunánchi Jaihází Naamán píchhe
dauṛá, aur Naamán ne jo dekhá ki wuh píchhe lapká átá hai, to wuh gáṛí par se
us kí muláqát ko utrá, aur bolá, ki Ḳhair to hai? 22 Us ne kahá, Sab ḳhair
hai. Magar mere sáhib ne mujhe bhejá hai, aur kahá hai, ki Dekh, anbiyázádon
men se ab do jawán koh i Ifráím kí samt se áe hain: so mihrbání karke ek qintár
rúpá, aur do joṛe kapṛe un ke liye díjiye. 23 Naamán ne kahá, Ḳhush hojiye, aur
do qintár líjiye. Aur us ne bajidd hoke do qintár rúpá do thailíon men, aur do
joṛe kapṛe bándhe, aur apne do naukaron ko diye, aur we uṭháke us ke áge rawána
húe. 24 Aur us ne ḳhalwat men áke un ke háth se unhen le liyá, aur ghar men
rakhke un mardon ko ruḳhsat kiyá. So we rawána ho gaye. 25 Phir wuh jáke
apne sáhib ke huzúr khaṛá húá. Ilísá ne us dam use kahá, Jaihází, kahán se tú áyá
hai? Wuh bolá, Terá ḳhádim to kahín na gayá thá. 26 Phir us ne use kahá,
Kyá merí rúh us waqt jis waqt wuh shaḳhs apní gáṛí par se utarke terí muláqát
ko phirá, tere sáth na gaí thí? Kyá yih rúpá, aur poshák, aur zaitún ke bág, aur
tákistán, aur bheṛen, aur bail, aur gulám, aur launḍián páne ká waqt hai? 27 So
Naamán ká bars ab tujhe lage, aur terí nasl se pusht dar pusht judá na howe! So
wuh barf kí mánind abras hoke us ke sámhne se haṭá.

VI. BÁB.

1 Aur anbiyázádon ne Ilísá ko kahá, Dekhiye, yih makán, jis men ham tere
huzúr rahte hain, hamáre liye tang hai: 2 Ab mihrbání se hamko parwánagí
díjiye ki ham Yardan pás jáwen, aur ham sab wuhán se ek ek kaṛí lewen, aur
wuhán ek jagah banáwen jis men ham rahen. Wuh bolá, Jáiye. 3 Tab ek ne
kahá, Mihrbání se apne ḳhádimon ke sáth chaliye! Us ne kahá, Main chalúngá. 4
Chunánchi wuh un ke sáth húá, aur unhon ne Yardan pás áke lakṛián káṭín. 5 Aur
us waqt ek kí kulháṛí kaṛí káṭte húe daste se nikalke páni men gir gaí: so wuh
chillá uṭhá, aur kahá, Ai ḳhudáwand, afsos! yih to mánge kí thí! 6 Mard i Ḳhudá
bolá, Kis jágah girí? Us ne use wuh jágah batláí. Tab us ne ek chhaṛí káṭke us
jágah ḍál dí, aur lohá tirne lagá. Tab us ne kahá, Uṭhá le. So us ne háth baṛ-
háke uṭhá liyá.

8 Aur us waqt sháh i Arám sháh i Isráel se laṛtá thá; aur us ne apne rafíqon se
yih saláh ṭhahráí, ki Ham fulání fulání jagah ḳhaima istáda karenge. 9 So mard i
Ḳhudá ne sháh i Isráel ko kahlá bhejá, Zinhár! tú fulání jágah mat jáiyo, ki
wuhán Arámí utare hain. 10 Phir sháh i Isráel ne us jágah jis kí ḳhabar mard i
Ḳhudá ne dí thí, aur záhir kiyá thá, ki Us jágah na jáná, log bheje, aur wuhán se
wuh bach niklá; aur ek yá do bár nahín, balki ziyáda. 11 Tab us sabab se sháh
i Arám ká dil ghabráyá, aur us ne apne ḳhádimon ko talab karke kahá, Tum mujhe
nahín batáte, ki ham men se sháh i Isráel ká dost kaun hai? 12 Tab us ke ek

khádim ne kahá, Ai mere khudáwand bádsháh, koí bhí nahín, magar Ilísá nabí jo
Isráel meṉ hai, terí harek bát kí, jo tú apne shabistán meṉ kahtá hai, sháh i Isráel
ko khabar detá hai. 13 Us waqt us ne kahá, Jáo, aur khoj karo ki wuh kaháṉ hai,
táki maiṉ log bhejke use pakaṛ lúṉ. So unhoṉ ne use khabar kí, ki wuh Dútán
meṉ hai 14 Tab us ne ek baṛí lashkar gáṛíáṉ, aur sawár sáth karke bhejá: so
unhoṉ ne rát ko ákar us shahr ko gher liyá. 15 Aur subh ko sawere jo mard i
Khudá ká khádim uṭhá, aur báhar niklá, to us ne dekhá ki lashkar, aur sawároṉ, aur
gáṛíoṉ ne shahr ko gher liyá hai. Aur khádim ne jákar use kahá, Afsos, ai mere
sáhib, ham kyá karenge? 16 So us ne jawáb diyá, Hirás na kar, ki hamáre sáth-
wále un ke sáthwáloṉ se bahut haiṉ. 17 Tab Ilísá ne duá kí aur kahá, Ai Khuda'-
wand, us kí ánkheṉ khol díjiye ki yih dekhe. Tab Khuda'wand ne us khádim
kí ánkheṉ kholíṉ, aur us ne, jo nigáh kí, to dekhá, ki Ilísá ke girdágird paháṛ ág
ke ghoṛoṉ aur gáṛíoṉ se bhará húá hai.

18 Aur jab dushman Ilísá kí taraf chale, to us ne Khuda'wand se duá mángí,
aur kahá, Un logoṉ ko már le, mihrbání karke andhá kar de; so us ne jaisá Ilísá
ne kahá thá, un ko andhá kar diyá. 19 Phir Ilísá ne unheṉ kahá, Yih wuh rástá
aur wuh shahr nahíṉ: tum mere píchhe chale áo, ki tum ko us shakhs pás jis ke
tum tálib ho, lejáúngá. Aur wuh unheṉ Samrún meṉ legayá. 20 Aur jab we Sam-
rún meṉ pahunche, to Ilísá ne yúṉ kahá, Ai Khuda'wand, in logoṉ ko bínáí de,
táki we dekheṉ! Tab Khuda'wand ne unkí ánkheṉ kholíṉ, aur unheṉ nazar áyá,
aur kyá dekhte haiṉ, ki we Samrún ke darmiyán the. 21 Aur sháh i Isráel ne un-
heṉ dekhke Ilísá se púchhá, ki Ai mere báp, kyá maiṉ unheṉ már lúṉ? maiṉ unheṉ
már lúṉ? 22 Us ne jawáb diyá, ki Tú unheṉ na máregá. Kyá tujhe zebá hai,
ki tú un ko máregá jinheṉ túne apní teg aur kamán ke zor se asír kiyá? Ab tú
unke áge roṭí pání rakh, tá we kháweṉ, aur píweṉ, aur apne áqá pás jáweṉ. 23 So
us ne unke liye bahut sá kháná pakwáyá, aur jab we khá pí chuke, to us ne unheṉ
rukhsat kiyá, tab we apne áqá pás chale gaye. Aur phir kabhí Arám ke lashkar
Isráel kí sarzamín meṉ na gaye.

24 Bád us ke aisá húá ki Bin Hadad sháh i Arám ne apne sárí fauj faráham
karke chaṛhá, aur Samrún ko já gherá. 25 Tab Samrún meṉ baṛá kál paṛá, aur
we use ghere rahe, yaháṉ tak ki gadhe ká ek kalla assí dirham ko, aur kabútaroṉ kí
bíṭ ká ek chautháí paimána pánch dirham ko biká. 26 Aur ek din sháh i Isráel
shahrpanáh kí díwár par phirtá thá, ki ek aurat us ke huzúr chilláí, aur bolí, Ai
mere khudáwand, ai bádsháh, merí madad kar! 27 Tab wuh bolí, ki Agar
Khuda'wand hí terí na madad kare, to maiṉ terí kyúnkar madad karúṉ? Galle
ke ambár se, yá angúr ke shíre se? 28 Phir bádsháh ne kahá, Tujh par kyá
mushkil hai? Wuh bolí, Is aurat ne mujhe kahá, ki Apná beṭá lá, táki ham
áj ke din use kháweṉ, aur merá beṭá jo hai, so ham use kal kháenge. 29 So ham
ne apne beṭe ko auṭá, aur ham ne milke use kháyá. Aur dúsre din maiṉ ne usse
kahá, Apná beṭá lá, táki áj ham use kháweṉ; lekin us ne apná beṭá chhipá rakhá.
30 Tab sháh ne us aurat kí báteṉ sunke apne kapṛe pháṛe, aur díwár par chalá
játá thá; aur logoṉ ne jo nigáh kí, to dekho, us ke tan par andarwár ṭáṭ ká pairáhan
thá. 31 Aur us ne kahá, ki Agar áj ke din Sáfat ke beṭe Ilísá ká sir tan par rahe,
to Khuda'wand mujh se aisá kare, aur us se ziyáda kare! 32 Aur Ilísá apne ghar
meṉ baiṭhá thá, aur buzurg bhí us ke sáth the. Aur bádsháh ne apne áge ek

shakhs bhejá; par us se pahle ki wuh qásid us tak pahunche, us ne buzurgon se
kahá, Tum dekhte ho, ki us qátilzáde ne bhejá hai, ki merá sir káṭe: so dekho, jab
wuh qásid áwe, to darwáza band kar lo, aur use mazbútí se darwáze par pakaṛe
raho, kyá us ke píchhe píchhe us ke sáhib ke páon kí sadá nahín? 33 Aur wuh
un se hanoz yih kah hí rahá thá, ki wuh qásid us pás á pahunchá, aur yún kahá,
ki Yih balá Ḳhudáwand kí taraf se hai: ab áge main Ḳhudáwand kí kyá ráh
takún?

VII. BA'B.

1 Tab Ilísá ne kahá, Tum Ḳhudáwand kí bát suno. Ḳhudáwand yún farmátá
hai, ki Kal isí waqt Samrún ke darwáze par mahín áṭe ká ek paimána ek paise ko,
aur jau ke do paimáne ek paise ko bikenge. 2 Aur us waqt ek mansabdár ne, jis ke
háthon par bádsháh takiya kartá thá, mard i Ḳhudá ko jawáb diyá aur kahá, Dekh,
agar Ḳhudáwand ásmán men khiṛkíán lagáwe, to kyá aisá ho saktá hai? Tab us
ne kahá, Dekh, tú apní ánkhon se dekhegá, par khá na sakegá.
3 So shahr ke darwáze ke nazdík chár koṛhí the: unhon ne báham kahá, Ham
yahán baiṭhe baiṭhe kyún maren? 4 Agar ham shahr ke andar jáwen, to shahr
men kál hai, ham marjáenge: aur agar yahín baiṭhe rahen, tau bhí marenge. So
áo, ham Arámí laskar men jáen: agar we hamko jítá chhoṛenge, to ham bachenge;
aur agar we hamen már lenge, to hamen marná tau hí hai. 5 Chunánchi we shám
ke waqt uṭhke Arámíon ke lashkar ko chal nikle, aur jab we Arámíon kí lashkargáh
se muttasil húe, to dekho, wuhán koí bhí na thá. 6 Is liye ki Ḳhudáwand ne
gáṛíon kí, aur sawáron kí, aur ek baṛí fauj kí áwáz Arámí lashkar ko sunáí thí.
So unhon ne ápas men kahá thá, ki Dekho, sháh i Isráel ne Hittí bádsháhon aur
Misrí bádsháhon ko zar deke ham par chaṛhwáyá. 7 Tab we uṭhke shám ko
bhág nikle, aur apne ḍere, aur apne ghoṛe, aur apne gadhe, aur sárí lashkargáh
jis tarah thí, waisíhí chhoṛke apní jánon ke liye bháge. 8 Aur ye koṛhí lashkar-
gáh men dáḳhil hoke ek ḳhaime men ghuse, aur unhon ne wuhán kháyá, aur píyá,
aur rúpá, aur soná, aur libás wuhán se liyá, aur ek jágah jáke chhipá rakhá: aur
phir áke dúsre ḳhaime men ghuse, aur wuhán se bhí le gaye, aur chhipá áe.
9 Phir unhon ne ápas men kahá, Ham achchhá nahín karte, áj ká din bashárat
ká din hai; so agar ham chup howen, aur subh tak yahán ṭhaharen, to kuchh
dagá páwenge: pas, áo, ham jáke sháh ke ghar men ḳhabar karen. 10 Chunánchi
unhon ne áke shahr ke darbán ko ḳhabar kí, aur kahá, Ham Arámíon kí lashkargáh
men gaye, aur dekho ki wuhán na ádam hai na ádam kí áwáz, magar ghoṛe bandhe
húe, aur gadhe bandhe húe, aur ḳhaime jon ke ton hain. 11 So us ne aur darbánon
ko buláke bádsháh ke qasr ke andar ḳhabar kí. 12 Tab bádsháh rát hí ko uṭhá, aur
apne ḳhádimon ko kahá, Main tumhen batátá hún, Arámíon ne hamáre barḳhiláf
yih kyá kiyá. We ḳhúb jánte hain ki ham bhúkhe hain: so we apní lashkargáh
se nikalke maidán men chhipe hain, yih kahke, ki We beshakk shahr se niklenge,
to ham un ko jítá pakaṛ lenge, aur shahr men ghusenge. 13 Aur us ke ḳhádimon
men se ek ne jawáb men yún kahá, ki Ham un báqí ghoṛon men se, jo shahr men
báqí hain, pánch ghoṛe lewen; ki we to Isráelíon kí guroh ke mánind hain, jo báqí
rahí, hán sárí Isráeli jamáat ke mánind jo faná ho gaí. So ham unhen bhejenge, aur

daryáft karenge. 14 So unhoṉ ne gáṛí ke do ghoṛe liye, aur bádsháh ne log Arámíoṉ
ke lashkar ko bheje, ki jáweṉ, aur dekheṉ. 15 We un ke píchhe Yardan tak chale
gaye, aur dekho, ki sári ráh meṉ kapṛe, aur bartan jo Arámíoṉ ne jaldí meṉ phenk
diye the, phaile paṛe the. So rasúloṉ ne phirke bádsháh ko ḳhabar dí. 16 Tab
logoṉ ne nikalke Arámíoṉ kí lashkargáh ko lúṭá. So mahín áṭe ká ek paimána,
aur jau ke do paimáne paise paise bike, jaisá ḲHUDA'WAND ne farmáyá thá. 17 Aur
bádsháh ne us mansabdár ko, jis ke háthoṉ par takiya kartá thá, darwáze par
bandobast ke liye muqarrar kiyá, aur logoṉ ne use latáṛ ḍálá, aur wuh mar gayá,
jaisá mard i Ḳhudá ne kahá thá, jis waqt ki bádsháh us pás áyá thá. 18 Aur
mard i Ḳhudá ne jo kuchh bádsháh se kahá thá, ki Jau ke do paimáne, aur mahín
áṭe ká ek ek paimána paise paise kal isí waqt Samrún ke darwáza par ho jáenge,
púrá húá: 19 Jis ke jawáb meṉ us mansabdár ne mard i Ḳhudá ko kahá thá, Ab
dekh, agar ḲHUDA'WAND ásmán meṉ khiṛkíáṉ lagáwe, to kyá ho saktá hai? mard i
Ḳhudá ne yúṉ farmáyá thá, ki Tú apní ánkhoṉ se dekhegí, par khá na sakegá:
20 Us par aisáhí kuchh bítá; ki logoṉ ne use darwáze par latáṛ ḍálá, aur wuh dab
mará.

VIII. BA'B.

1 Phir Ilísá ne us aurat se, ki jis ke beṭe ko us ne jiláyá thá, kahá, Uṭh, aur apne
kumbe samet já, aur jaháṉ kahíṉ rahná munásib ho, wuháṉ rah: kyúnki ḲHUDA'-
WAND ne kál ko buláyá: so zamín par sát baras tak kál rahegá. 2 Tab wuh
aurat uṭhí, aur us ne mard i Ḳhudá ke kahne ke mutábiq kiyá, aur apne kumbe
samet jáke Filistíoṉ ke mulk meṉ sát baras tak rahí. 3 Aur aisá húá ki sátweṉ
sál ke áḳhir áḳhir yih aurat Filistíoṉ kí zamín se phirí, aur bádsháh pás chalí gaí,
táki apne ghar aur apne khet ke liye chilláwe. 4 Us waqt bádsháh mard i Ḳhudá
ke chákar Jaihází se báteṉ kartá thá, aur kahtá thá, ki Sáre muajaze, jo Ilísá ne
dikhláe haiṉ, unheṉ mere áge bayán kíjiye. 5 Aur wuh bádsháh se kahí rahá thá,
ki us ne murde ko yúṉ jiláyá, aur dekho, ki wuh aurat, jis ke beṭe ko us ne jiláyá
thá, áke bádsháh ke huzúr apne ghar aur apne khet kí bábat chilláí. Tab Jaihází
bol uṭhá, ki Ai mere ḳhudáwand bádsháh, wuh aurat, aur us ká wuh beṭá, jise Ilísá
ne jiláyá, yehí haiṉ. 6 Aur bádsháh ne jo us aurat se púchhá, to us ne sab kahá.
Tab bádsháh ne ek mansabdár ko us ke sáth karke farmáyá, ki Us ká sab kuchh,
aur us ká sárá galla jis din se, ki us ne yih zamín chhoṛí hai, áj ke din tak us ko
phir do.

7 Phir Ilísá Dimishq meṉ áyá, aur sháh i Arám Bin Hadad bímár thá. Aur
us ko ḳhabar húí, ki Mard i Ḳhudá yaháṉ áyá hai. 8 Aur bádsháh ne Hazáel ko
kahá, Kuchh hadiya apne háth meṉ le, aur mard i Ḳhudá se já mil, aur ḲHUDA'-
WAND kí bát us se púchh, aur kah, Kyá maiṉ is bímárí se changá hoúngá?
9 Chunánchi Hazáel ne us se milne chalá, aur us ne Dimishq kí sárí achchhí
chízoṉ ke chálís úṉṭ hadiya ke apne sáth liye, aur us ke sámhne khaṛá húá, aur
bolá, Arám ke bádsháh tere beṭe Bin Hadad ne mujh ko bhejá hai, aur púchhá
hai, Kyá maiṉ is bímárí se changá hoúngá? 10 Ilísá ne use kahá, Já, us se kah,
Mumkin hai ki tú changá hotá; lekin ḲHUDA'WAND ne mujh ko ḳhabar dí, ki wuh
mar jáegá. 11 Aur wuh us kí taraf apne chihre sábit kiye rahá yaháṉ tak ki wuh
sharmá gayá, aur mard i Ḳhudá ro diyá. 12 Aur Hazáel ne kahá, Merá ḳhudáwand

kyúŋ rotá? Tab us ne jawáb diyá, Is liye ki maiŋ yaqín jántá húŋ, ki tú baní Isráel se kaisí badsulúkí karegá; aur un ke hasín shahroŋ ko phúnk degá, aur un ke jawánoŋ ko tah i teg karegá, aur unke laṛkoŋ ko paṭak degá, aur un kí peṭwálíoŋ ke peṭ pháṛegá.
13 Phir Hazáel bolá, Kyá terá gulám kuttá hai, jo aisí baṛí bát karegá? Tab Ilísá bolá, Khudáwand ne mujhe ḳhabar dí hai, ki tú Arámíoŋ ká bádsháh hogá.
14 Phir wuh rawána húá, aur Ilísá pás se apne áqá pás gayá. Tab us ne púchhá, Ilísá ne tujhe kyá kahá? Us ne kahá, ki Us ne mujhe batáyá, ki Tú albatta changá hogá.
15 Aur subh ko aisá húá ki us ne ek moṭá kapṛá liyá, aur use bhigoke us ke munh par rakhá. So wuh mar gayá; aur Hazáel us kí jágah bádsháh húá.

16 Aur sháh i Isráel Yúrám bin Aḳhiab kí saltanat ke pánchweŋ sál, jis waqt ki Yahúsafat sháh i Yihúdáh thá, tab Yahúsafat ká beṭá Yahúrám taḳht par baiṭhá.
17 Aur jab ki wuh saltanat karne lagá, tab us kí umr battís baras kí thí. Us ne Yirúshálam meŋ áṭh baras bádsháhat kí,
18 Aur wuh bhí Aḳhiab ke gharáne kí mánind Isráelí bádsháhoŋ kí rawish par chalá, ki Aḳhiab kí beṭí us kí jorú thí. Aur us ne Khudáwand ke huzúr gunáh kiye.
19 Lekin Khudáwand ne na cháhá ki Yihúdáh ko halák kare; kyúnki use apne bande Dáúd ká pás thá; ki us ne kahá thá, Maiŋ tujhe, aur terí nasl ko hamesha ke liye ek chirág dúngá.
20 So usí ke asr meŋ Adúm Yihúdáh se bágí húá, aur unhoŋ ne apne liye ek bádsháh banáyá.
21 Tab Yúrám Shaír meŋ áyá, aur gáṛíáŋ us ke sáth thíŋ. Aur us ne rát ko uṭhke Adúmíoŋ par, jo use ghere húe the, shabḳhún márá; aur sab sardár, jo gáṛíoŋ par the, aur sáre log apne ḳhaimoŋ ko bhág gaye.
22 Lekin Adúm Yihúdáh se áj ke din tak bágí hai. Aur usí waqt Libnah bhí bágí húá.

23 Aur Yúrám ká báqí ahwál, aur sab kuchh jo us ne kiyá, so kyá Yihúdáh ke bádsháhoŋ kí tawáríḳh kí kitáb meŋ likhá nahíŋ hai?
24 Phir Yúrám ne apne bápdádoŋ ke darmiyán árám kiyá, aur Dáúd ke shahr meŋ apne bápdádoŋ ke darmiyán madfún húá. Aur us ká beṭá Aḳhaziyáh us kí jagah bádsháh húá.
25 Aur Aḳhiab ke beṭe sháh i Isráel kí saltanat ke bárahweŋ baras sháh i Yihúdáh Yahúrám ká beṭá Aḳhaziyáh saltanat par baiṭhá.
26 Wuh báís baras ká thá jab ki saltanat par baiṭhá. Ek baras us ne Yirúshálam meŋ saltanat kí. Us kí má ká nám Ataliyáh thá, jo sháh i Isráel Umrí kí beṭí thí.
27 Aur wuh bhí Aḳhiab ke gharáne kí rawish par chalá; aur us ne Aḳhiab ke gharáne kí mánind Khudáwand ke áge gunáh kiye; kyúnki us ne Aḳhiab ke gharáne se nisbat kí.
28 Aur wuh Aḳhiab ke beṭe Yúrám ke sáth sháh i Arám Hazáel se laṛne ko Rámát i Jiliád par chaṛhá. Aur Arámíoŋ ne Yúrám ko zaḳhmí kiyá.
29 So Yúrám bádsháh Yazrael ko phir gayá, táki us zaḳhm kí, jo us ne sháh i Arám Hazáel ke muqábala meŋ uṭháyá thá, dárú kare, aur Yahúrám ká beṭá sháh i Yihúdáh Aḳhaziyáh Yazrael ko gayá, ki Aḳhiab ke beṭe Yúrám ko dekhe jo bímár thá.

IX. BAB.

1 Tab Ilísá nabí ne anbiyázádoŋ meŋ se ek ko buláyá, aur kahá, Apní kamar bándh, aur tel kí yih shíshí apne háth meŋ le, aur Rámát i Jiliád ko já:
2 Aur jab tú wuháŋ pahunche, to Nimsí ke beṭe Yahúsafat ke beṭe Yáhú ko ḍhúndh lá; aur

andar jáke use us ke bháíoṉ se judá karke andar kí koṭhrí meṉ le já. 3 Aur yih
shíshí tel kí us ke sir par ḍál, aur kah, KHUDÁWAND yúṉ farmátá hai, Maiṉ ne
tujhe masah karke Isráelíoṉ ká bádsháh kiyá. Aur phir tú darwáza kholke chal de,
aur dirang mat kar. 4 So wuh jawán, wuh nabízáda jawán, Rámát i Jiliád ko
gayá. 5 Aur jab wuh áyá, to dekho lashkar ke umará baiṭhe húe the. Us ne
kahá, O amír, maiṉ tere liye ek sandesá láyá húṉ! Yáhú bolá, Ham sab meṉ se
kis ke liye? Us ne kahá, Tere liye, ai amír. 6 So wuh uṭhke ghar meṉ gayá. Tab
us ne us ke sir par wuh tel biṭáyá, aur use kahá, KHUDÁWAND, Isráel ká Khudá
yúṉ farmátá hai, ki Maiṉ ne tujhe masah karke apne bandoṉ, baní Isráel ká bád-
sháh kiyá. 7 Aur tú apne áqá Akhiab ke gharáne ko qatl karegá, táki maiṉ apne
bandoṉ, nabíoṉ ke khún ká, aur KHUDÁWAND ke sáre bandoṉ ke khún ká I'zabil se
intiqám lúṉ. 8 Aur Akhiab ká sárá ghar nábúd hogá; aur maiṉ Akhiab ká ek bhí
Isráel meṉ báqí na rakhúngá, jo us kí díwár par múte, na gulám na ázád. 9 Aur
maiṉ Akhiab ke ghar ko Nabát ke beṭe Yurubiám ke ghar, aur Akhiyáh ke beṭe
Baashá ke ghar kí mánind kar dúngá. 10 Aur I'zabil ko Yazrael kí sarhadd meṉ
kutte kháenge: wuháṉ koí na hogá jo use gáṛe. Phir us ne darwáza kholá, aur
nikal bhágá. 11 Tab Yáhú nikalke apne áqá ke khádimoṉ ke darmiyán áyá, aur ek
ne use kahá, Khair to hai? Yih díwána tujh kane kyúṉ áyá thá? Us ne unheṉ
jawáb diyá, Tum us shakhs se aur us ke payám se wáqif ho. 12 We bole, Jhúṭh!
Hameṉ sach batáiye. Tab us ne kahá, Us ne mujhe yúṉ kahá, ki KHUDÁWAND
farmátá hai, Maiṉ ne tujhe masah karke Isráel ká bádsháh kiyá. 13 So unhoṉ ne
jaldí kí, aur harek ne apní poshák leke us ke níche síṛhí par rakhí, aur narsinghá
phúnká ki Yáhú Bádsháh! 14 So Nimsí ke beṭe Yahúsafat ká beṭá Yáhú Yúrám
se phir baiṭhá: aur us waqt Yúrám ne baní Isráel ko leke sháh i Arám Hazáel
ke muqábil Rámát i Jiliád ká muháfiz húá thá. 15 Lekin sháh Yúrám ne us zakhm
ke iláj ke liye, jo us ne sháh i Arám Hazáel ke muqábil Arámíoṉ ke háth se
kháyá thá, murájaat kí thí. Tab Yáhú ne kahá, Agar rází ho, to shahr se kisí ko
nikalne na do, na ho ki Yazrael ko hamárí khabar pahuncháwe. 16 Aur Yáhú gáṛí
par sawár hoke Yazrael ko gayá, ki Yúrám wuhíṉ thá. Aur sháh i Yihúdáh
Akhaziyáh Yúrám kí muláqát ko áyá húá thá.

17 Aur Yazrael meṉ ek nigahbán burj par khaṛá thá. Us ne jo Yáhú kí guroh
ko áte húe dekhá, to bolá, Maiṉ ek guroh ko dekhtá húṉ? Yúrám ne kahá, Ek
sawár ko bhej ki un se já mile, aur púchhe, Khair hai? 18 Chunánchi ek shakhs
sawár hoke áge baṛhá, aur un se jáke kahá, Bádsháh púchhtá hai, Khair hai? Yáhú
ne kahá, Tujh ko khair se kyá kám? Mere píchhe píchhe chalá chal. Phir nigahbán
bolá, ki Qásid un pás pahunchá, lekin phirá nahíṉ. 19 Tab us ne dúsre sawár
rawána kiyá. Us ne bhí un pás pahunchke kahá, Bádsháh púchhtá hai, Khair hai?
Yáhú ne jawáb diyá, Tujhe khair se kyá kám hai? Mere píchhe píchhe chalá chal.
20 Phir nigahbán bolá, Wuh bhí un pás pahunchá, aur phirá nahíṉ. Aur us kí
sawárí Nimsí ke beṭe Yáhú kí sawárí ke mánind hai; ki wuh tund chalá átá hai.

21 Tab Yúrám ne farmáyá, Joto; so us kí gáṛí jotí gaí. Tab sháh i Isráel
Yúrám, aur sháh i Yihúdáh Akhaziyáh apní apní gáṛíoṉ par chaṛhke chal nikle,
aur we jáke Yazraelí Nabát kí sarhadd meṉ Yáhú se do chár húe. 22 Tab Yúrám
ne Yáhú ko dekhke kahá, Khair hai? Yáhú bolá, Khair kaisí, ki terí má I'zabil ká
chhinálá, aur us kí bahut sí jádúgaríáṉ ab tak haiṉ? Tab Yúrám ne apne háth

phere, aur bhágá, aur Akhaziyáh se kahá, ki Ai Akhaziyáh, fitna hai. 24 Tab Yáhú
ne tír jorá, aur apne sáre zor se kamán khínchí aur Yúrám ke donon shánon ke
darmiyán márá, aisá ki tír us ke dil se guzar gayá: aur wuh gárí ke darmiyán lot
pot hogayá. 25 Tab Yáhú ne apne lashkar ke sardár Bidqar ko kahá, ki Use leke
Yazraelí Nabát ke khet kí sarhadd men ḍál de. Kyúnki jis waqt main aur tú us
ke báp Akhiab ke píchhe sawár hoke daure the, to mujh ko yád átá hai, ki KHUDAWAND ne yih bojh us par rakhá thá. 26 Aur KHUDAWAND ne kahá, ki Main Nabát ke
khún, aur us ke beton ke khún ko beshubha kal dekhá: aur KHUDAWAND ne kahá,
ki Main tujh se usí khet men badlá lúngá. So jaisá KHUDAWAND ne farmáyá hai,
use leke usí jágah ḍál de. 27 Aur jab sháh i Yihúdáh Akhaziyáh ne yih dekhá, to
wuh páyin bág kí ráh se nikal bhágá. Aur Yáhú ne us ká píchhá kiyá, aur kahá,
ki Use bhí gárí hí men már lo. Chunánchi unhon ne use Júr ke raste men jo
Jibliám ke muttasil hai, márá; aur wuh bhágke Majiddo men áyá, aur wuhán mar
gayá. 28 Aur us ke khádim usko gárí men ḍálke Yirúshálam men legaye, aur use
us ke qabr men Dáúd ke shahr men us ke bápdádon ke sáth gárá. 29 Aur Akhiab
ke beṭe Yúrám ke julús ke gyárahwen baras Akhaziyáh Yihúdáh ká bádsháh húá
thá.

30 Aur jab Yáhú Yazrael men dákhil húá, to I'zabil ne suná, aur apní ánkhon
men surma lagáyá, aur apná sir sanwárá, aur ek khirkí se jhánkne lagí. 31 Aur
jonhín Yáhú darwáze pás pahunchá, to bolí, Kyá Zimrí ko salámatí milí, jis ne
apne áqá ko márá? 32 Aur us ne daríche kí taraf sir uṭháyá, aur kahá, Meri taraf
kaun kaun hai? Wuhán se do tín khwájasaráon ne us kí taraf dekhá. 33 Tab us
ne kahá, Use tale ḍál do! So unhon ne use níche girá diyá, aur us ká lohú díwár
par, aur ghoron par pará: aur us ne use páemál kiyá. 34 Aur andar áke kháyá
aur píyá; phir farmáyá, ki Jáo, us lánat kí márí ranḍí ko dekho, aur use gáro; ki
wuh sháhzádí hai. 35 Aur we use gárne gaye, par khoprí aur us ke páon
aur háthon ke siwá kuchh na páyá. 36 So we phir áe, aur use khabar dí. Wuh
bolá, Yih wuh bát hai, jo KHUDAWAND ne apne bande Iliyáh Tisbí kí márifat
farmáí thí, ki Yazrael kí maurúsí zamín men kutte I'zabil ká gosht kháenge. 37
Aur I'zabil kí lásh Yazrael kí maurúsí zamín men gúh ke mánind, jo zamín par
ho, parí rahegí: aisá ki na kahá jáegí, ki yih I'zabil hai.

X. BAB.

1 Samrún men Akhiab ke sattar beṭe the. So Yáhú ne náme likhe, aur Yazrael
ke amíron, aur buzurgon pás, aur un pás jo Akhiab ke beṭon ke murabbí the,
Samrún ko bheje: 2 Yih kahke ki Tumháre áqá ke beṭe, aur gáríán, aur ghore
aur hasín shahr, aur hathyár hain: so is khatt ke pahunchte hí, 3 Us ko, jo tumháre
sáhib ke beṭon men se bihtar aur afzal howe, us ke báp ke takht par biṭháo, aur
apne sáhib ke gharáne ke liye jang karo. 4 Lekin we niháyat hirásán húe, aur bole,
Dekho, do bádsháh to us ke sámhne na ho sake; pas ham kyúnkar sámhná
karenge? 5 Tab bádsháhí khándán ke khazánadár aur shahr ke súbadár aur buz-
urgon aur murabbíon ne Yáhú ko kahlá bhejá, Ham sab tere khádim hain; aur jo
kuchh farmáwegá, wuh sab ham karenge; par ham kisí ko bádsháh na karenge; jo
tujhe achchhá lage so kar. 6 Tab us ne unke jawáb men unke liye ek aur náma

likhá jis ká mazmún yih thá, ki Agar tum mere ho, aur cháhte ho, ki merá hukm
máno, to apne sáhib ke beṭoṇ ke sir leke kal Yazrael meṇ isí waqt mujh pás chale
áo. Us waqt sattar sháhzáde shahr ke umará ke sáth the, jo unke murabbí
the. 7 So jab yih náma un pás áyá, to unhoṇ ne sattar sháhzáda ko leke qatl kiyá,
aur un ke siroṇ ko ṭokroṇ meṇ rakhá, aur us ke pás Yazrael meṇ bhejá. 8 Tab ek
paik ne use ḳhabar dí, ki We log sházádoṇ ke sir láe haiṇ. Wuh bolá, ki Tum shahr
ke darwáze par un ke do ṭúde karo, aur kal tak yúṇhíṇ rahne do. 9 Aur subh ko
wuh niklá, aur khaṛá rahá, aur sab logoṇ ko kahá, Tum beḳhatá ho. Dekho, maiṇ
ne to apne áqá se namakharámí kí, aur use márá; par in sab ko kis ne márá? 10 Ab
jáno, ki Ḳhudáwand ke us kalám meṇ se, jo Ḳhudáwand ne Aḳhiab ke haqq meṇ
farmáyá thá, koí bát zamín par faroguzásht na hogí. Kyúnki Ḳhudáwand ne jo
kuchh ki apne bande Iliyáh kí márifat se farmáyá, use púrá kiyá. 11 So Yáhú
ne un sab ko, jo Aḳhiab ke gharáne se Yazrael meṇ bach rahe the, aur us ke sáre
amíroṇ, aur us ke sáre rishtadároṇ aur us ke káhinoṇ ko qatl kiyá, yaháṇ tak ki
ek ko bhí báqí na chhoṛá.

12 Aur phir wuh uṭhke Samrún ko chalá. Aur Bait i Aqd ul Ráaín ke muttasil
13 Yáhú ne sháh i Yihúdáh Aḳhaziyáh ke bháíoṇ ko dekhá, aur un se púchhá,
Tum kaun ho? We bole, Ham Aḳhaziyáh ke bháí haiṇ; ham játe haiṇ, ki sháh-
zádoṇ ko, aur malika ke beṭoṇ ko salám kareṇ. 14 Tab us ne hukm kiyá, ki
Unheṇ jítá pakaṛ lo! So unhoṇ ne unhoṇ jítá pakaṛ liyá, aur unheṇ, jo bayálís
ádmí the, Bait i Aqd ke kúe par qatl kiyá; ek ko un meṇ se na chhoṛá. 15 Phir
wuháṇ se áge chalá, aur Yahúnadab bin Raikáb us ke istiqbál ko niklá, aur us se
milá. Tab us ne use salám kiyá, aur kahá, Kyá terá dil sáf hai jis tarah ki merá dil
tere dil ke sáth hai? Tab Yahúnadab ne jawáb diyá, ki Sáf hai. So us ne kahá,
Agar aisá hai, to apná háth mujhe de. So usne use apná háth diyá; aur us ne use
gáṛí meṇ apne sáth baiṭhá liyá. 16 Aur kahá, ki Mere sáth chal, aur merí gairat,
jo Ḳhudáwand ke liye hai, dekh. So wuh us ke sáth gáṛí par baiṭh gayá. 17 Aur
jab wuh Samrún meṇ pahunchá, to us ne un sab ko, jo Aḳhiabíoṇ meṇ se báqí
the, qatl kiyá, yaháṇ tak ki us ne jaisá Ḳhudáwand ne Iliyáh kí márifat farmáyá
thá, sab ko nest o núbúd kar diyá thá.

18 Phir Yáhú ne sab logoṇ ko faráham kiyá, aur unheṇ kahá, ki Aḳhiab ne Baal
kí thoṛí parastish kí: Yáhú us kí bahut sí parastish karegá. 19 Ab tum Baal ke
sab nabíon, aur us ke sáre bandoṇ, aur us ke sáre káhinoṇ ko mujh pás talab karo,
un meṇ se ek bhí báqí na chhúṭe: ki maiṇ Baal ke liye baṛí qurbání karúngá, aur
jo koí házir na hogá, so jítá na bachegá. Par Yáhú ne un se makr kiyá, aur iráda
kiyá, ki Baal parastoṇ ko qatl kare. 20 Aur Yáhú ne kahá, ki Baal kí íd ke liye
manádí karo; so unhoṇ ne manádí kí. 21 Aur Isráelíoṇ kí sárí sarhaddoṇ meṇ Yáhú
ḳhabar pahuncháí. Chunánchi sáre Baal parast áe, aisá koí na thá, jo na áyá ho.
Aur we Baal ke ghar meṇ dáḳhil húe; aur Baal ká ghar is sire se us sire tak bhar
gayá. 22 Phir us ne us ko, jo us jamáat par muwakkal thá, hukm kiyá, ki Un sab
Baal parastoṇ ká libás nikál. So us ne unká libás nikalwáyá. 23 Tab Yáhú, aur
Yahúnadab bin Raikáb Baal ke ghar ke andar gaye, aur Baal parastoṇ ko kahá
ki Khoj karo, aur dekho, ki yaháṇ tumháre darmiyán Ḳhudáwand ke bandoṇ
meṇ se koí na ho: magar Baalparast hí faqat howeṇ. 24 Aur jab we andar hadiye
aur charbíwe guzránne aur jaláne lage, to Yáhú ne darwáze par assí jawán mu-

qarrar kiye, aur unheṉ kahá, Agar koí un logoṉ meṉ se, jinheṉ maiṉ ne tumháre
qábú meṉ diyá hai, ek ko bhí nikal jáne degá, to us kí ján us kí ján ke badle hogí.
25 Aur aisá húá ki joṉhíṉ charháwá charh chuká, to Yáhú ne pásbánoṉ, aur sardá-
roṉ ko hukm kiyá, ki Ghuso aur unheṉ qatl karo; ek bhí báhar na jáne páe.
Chunánchi unhoṉ ne unheṉ teg se beján kiyá. Aur pásbán, aur sardár un kí
láshoṉ ko báhar phenkke Bait i Baal ke shahr meṉ dákhil húe. 26 Aur unhoṉ ne
Baal kí múratoṉ ko nikálá aur ág meṉ jaláyá, 27 Aur Baal ke but ko chakná chúr
kiyá, aur Baal ká ghar ḍhá diyá, aur páekhána baníyá: chunánchi áj ke din tak
hai. 28 So Yáhú ne Baal ko Isráelíoṉ meṉ se nest o nábúd kar diyá.

29 Lekin Yáhú ne un gunáhoṉ ko, jo Nabát ke beṭe Yurubiám ne Isráelíoṉ se
karwáe the, tark na kiyá: yáne sone ke bachhroṉ ko, jo Baitel aur Dán meṉ the,
rahne diyá. 30 So Ḳhudáwand Yáhú ko kahá, Azbaski tú ne wuh, jo merí nigáh
meṉ bhalá thá, achchhí tarah kiyá, aur jo kuchh ki mere dil meṉ thá, tú ne Aḳhiab
ke gharáne se sab kiyá, so tere beṭe chauthí pusht tak Isráel ke taḳht par baiṭhenge.
31 Par Yáhú Ḳhudáwand Isráel ke Ḳhudá kí sharíat par apne sáre dil se na
chalá, ki us ne Yurubiámí gunáhoṉ ko, jis ne Isráelíoṉ ko gumráh kiyá, tark na
kiyá.

32 Un dinoṉ meṉ Ḳhudáwand ne Isráelíoṉ ko ghaṭáná shurú kiyá; ki Hazáel
ne unheṉ har ek taraf se márá: 33 Yardan se leke samt i sharqí tak Jiliád aur
Jadd aur Rúbin aur Manassí kí sárí sarzamín Aráir se leke jo nahr i Arnún par
hai, Jiliád aur Basan tak.

34 Aur Yáhú ká báqí ahwál, aur us ká har ek kám, aur us kí qúwat ká bayán,
kyá Isráelí bádsháhoṉ kí tawáríḳh kí kitáb meṉ likhá nahíṉ hai? 35 Bád us
ke Yáhú apne bápdádoṉ ke darmiyán já soyá. Tab unhoṉ ne use Samrún meṉ
gáṛá, aur uská beṭá Yahúaḳhaz us kí jagah bádsháh húá. 36 Aur Yáhú ne
Samrún meṉ baní Isráel par aṭháís baras saltanat kí.

XI. BÁB.

1 Tab Aḳhaziyáh kí má Ataliyáh ne, jo dekhá ki us ká beṭá múá, to uṭhí aur
bádsháh kí sárí nasl ko qatl kiyá. 2 Par Yúrám bádsháh kí beṭí Yahúsaba ne, jo
Aḳhaziyáh kí bahin thí, Aḳhaziyáh ke beṭe Yúás ko liyá, aur use un sháhzádoṉ ke
darmiyán se jo qatl húe the, chorí se leke us kí dadá samet Ataliyáh kí nigáh se
ḳhwábgáh kí koṭhrí meṉ pinhán kiyá. Us sabab se wuh márá na gayá. 3 So wuh
us samet Ḳhudáwand ke ghar meṉ chha baras tak chhipá húá thá. Aur Ataliyáh
mulk kí saltanat kartí thí.

4 Aur sátweṉ baras Yahúyada ne sau sau ke sardároṉ, aur rikábdároṉ, aur
sipáhíoṉ ko bulá bhejá, aur unheṉ Ḳhudáwand ke ghar meṉ apne pás talab karke
un se ahd o paimán kiyá, aur Ḳhudáwand ke ghar meṉ un se qasam kí; aur
bádsháh ke beṭe ko unheṉ dikhláyá. 5 Aur us ne unheṉ kahá, Tum yih kám karo,
ki fauj ke tin hisse karo: ek gol sabt ke din andar ghuse, aur sháh ke qasr kí nigah-
bání kare. 6 Aur dúsrá Súr ke darwáze par rahe; aur tísrá darwáze par jo pásdá-
roṉ ke píchhe hai, rahe: tum ko cháhiye ki is tarah qasr kí nigahbání karo, aur
chaukí do. 7 Aur tumháre us gol meṉ se, jo sabt ke din ḳhurúj karegá, do hisse
bádsháh ke áspás hoke Ḳhudáwand ke ghar kí ḳhabardárí kareṉ. 8 Aur tum har
taraf se bádsháh kí nigahbání karo, aur har ek apne hathyár háth meṉ liye rahe,

agar koí shakhs saffon ke andar chalá áwe, to use már lo : aur tum andar báhar
áte játe bádsháh ke sáth raho 9 Chunánchi sau sau ke sardáron ne jaisá
Yahúyada káhin ne unhen kahá thá, sab kuchh kiyá : aur un men se har ek
ne apne apne logon ko, jo sabt ke din andar báhar áte játe the, liyá, aur Yahúyada
káhin pás áe. 10 Us káhin ne Dáúd bádsháh kí barchhíán aur siparen, jo
Khudawand ke ghar men thín, sau sau ke sardáron ko diyán. 11 Aur fauj
ke log apne apne hathyár leke haikal ke dahne kone se leke báyen goshe tak
aur mazbah tak bádsháh ke áspás ho gaye. 12 Phir usne sháhzáde ko nikálá, aur
us ke sir par táj rakhke bádsháhat ká nishán nasb kiyá, aur use bádsháh, aur masah
kiyá ; aur unhon ne tálián bajáín, aur bole, Bádsháh ko Khudá salámat rakhe ! 13
Aur Ataliyáh ne, jo fauj aur sipáh ká naara suná, to sipáh ke darmiyán Khudawand
kí haikal men dákhil húí. 14 Aur kyá dekhtí hai, ki muwáfiq dastúr ke bádsháh
bádsháhon ke sutún se lagá húá khará hai : aur umará, aur narsingá bajánewále
bádsháh ke pás hain ; aur sárí mamlukat ke log khushí men hain, aur narsinghe
phúnkte hain. Tab Ataliyáh ne apne kapre pháre, aur chilláí, aur kahá, Fitna,
fitna! 15 Tab Yahúyada káhin ne sau sau ke sardáron ko, aur fauj ke raíson ko
hukm kiyá, aur kahá, ki Us ko saffon men se báhar karo, aur use, jo us kí tabaíyat
kare, qatl karo : ki káhin ne kahá thá, Aisá na ho ki wuh Khudawand ke ghar ke
andar márí jáwe. 16 Tab unhon ne us par háth chaláe, aur wuh us ráh, jis ráh se
ki ghore dákhil hote the, sháh ke qasr men játí thí. So wuhán qatl kí gaí. 17 Aur
Yahúyada ne Khudawand aur bádsháh aur logon ke darmiyán ek ahd bándhá, ki
we Khudawand ke bande howen : aur bádsháh aur logon ke darmiyán bhí ahd
bándhá. 18 Tab mamlukat ke sáre log Baal ke ghar men áe, aur use dháyá, aur
unhon ne uskí múraton, aur uske mazbahon ko yaksar chakná chúr kiyá. Aur Baal
ke káhin Mattán ko mazbahon ke sámhne qatl kiya : aur káhin ne Khudawand
ke ghar ke liye nigahbánon ko muqarrar kiyá. 19 Phir us ne sau sau ke sardáron,
aur rikábdáron, aur sipáhíon, aur ahl i mamlukat ko faráham kiyá : so we bádsháh
ko Khudawand ke ghar se utárke kotwálí chabútre kí ráh se bádsháh ke qasr
men le áe. So us ne bádsháhon ke takht par julús farmáyá. 20 Aur sárí raaiyat
khushwaqt húí, aur shahr men aman húá. Aur unhon ne Ataliyáh ko sháh ke qasr
ke tale qatl kiyá.

XII. BAB.

1 Aur jab Yúás takht i saltanat par baithá, to sát baras ká thá. 2 Aur Yáhú kí
saltanat ke sátwen baras Yúás bádsháh húá : aur us ne Yirúshálam men chálís baras
bádsháhat kí. Us kí má ká nám Zibyáh thá, jo Biarsaba kí thí. 3 Aur Yúás ne
apní umr bhar jab tak Yahúyada use tarbíyat kartá rahá, Khudawand ke huzúr
nekokárí kí. 4 Lekin únche makán giráe na gae the, aur khalq hanoz únche
makánon par qurbáníán guzrántí aur khushbúíán jalátí thí.

5 Aur Yúás ne káhinon ko kahá, ki Nazr kí sárí naqdí, jo Khudawand ke ghar
men pahuncháí játí hai, aur wuh kháss naqdí, jo harek apní ján ke liye muaiyan
níyat ke muwáfiq guzrántá hai, aur sárí naqdí, jo harek apní khushí se Khudawand
ke ghar men látá hai, 6 So us sab ko káhin lewen, harek apne apne ján pahchán
se; aur ghar ke rakhnon kí, jahán jahán hon, marammat men kharch karen. 7 Par

aisá húá ki Yúás kí saltanat ke teíswen sál tak káhinon ne ghar kí marammat na
kí. 8 Tab Yúás bádsháh ne Yahúyada káhin ko aur káhinon ke sáth talab kiyá,
aur unhen kahá, Tum ghar kí shikast o rekht kí marammat kyún nahín karte? So
ab, apne apne yáron se naqdí na liyá karo, balki use ghar kí marammat ke liye
jama karo. 9 So káhinon ne yih qabúl kiyá ki na to logon se naqdí lewen, aur na
ghar ke rakhnon kí marammat karen.

10 Tab Yahúyada káhin ne ek sandúq liyá, aur us men úparwár ek chhed kiyá,
aur use mazbah ke nazdík aisí jagah rakhá, ki KHUDAWAND ke ghar men jo koí
áwe, to wuh us kí dahní taraf howe. Aur we káhin jo darwáze ke nigahbán the,
us sab naqdí ko ki KHUDAWAND ke ghar men pahunchtí thí, leke us men dál dete
the. 11 Aur jab dekhte the ki sandúq bhar gayá, to bádsháh ká kátib aur sardár
káhin áke naqdí ko thailíon men bharte the; aur us naqdí ko jo KHUDA'WAND ke
ghar men átí thí, ginte the. 12 Aur wuh us naqdí ko, jo giní játí thí, unhen, jo
KHUDAWAND ke ghar par kám ke liye muaiyan the, dete the: so we barhaíon,
aur miamáron ko, jo KHUDAWAND ke ghar ká kám banáte the, nikál nikál dete
the. 13 Aur lakrí mol lene, aur patthar taráshne ke liye, aur rájon, aur sangtará-
shon ko, táki KHUDAWAND ke ghar ke rakhnon kí marammat karen: aur us sab ke
liye jo ghar kí marammat ke liye darkár hotá thá. 14 Aur us naqdí se, jo KHUDA-
WAND ke ghar men átí thí, KHUDAWAND ke ghar ke liye básan, yá gulgír, yá degche,
yá búq, rúpe aur sone ke na banáe játe the. 15 Balki use kárígaron ko dete the,
táki us se KHUDAWAND ke ghar kí marammat howe. 16 Aur wuh logon ke háth
us naqdí ko supurd karte the, táki we use leke kárígaron ko den: aur un se us ká
kuchh hisáb na liyá játá thá, is liye ke we diyánat se kám karte the. 17 Aur wuh
naqdí, jo khatá aur gunáh kí qurbání kí bábat thí, so wuh KHUDAWAND ke ghar
men dákhil na hotí thí, balki use káhin hí le lete the.

18 Aur usí waqt Arám ká bádsháh Hazáel Jannat par charhá, aur use le liyá.
Aur phir Yirúshálam kí taraf mutawajjih húá, ki use bhí lewe. 19 Tab sháh i
Yihúdáh Yúás ne sárí mutabarak chízen, jo us ke báp dádon Yahúsafat aur Yúrám,
aur Akhaziyáh Yihúdáh ke bádsháhon ne nazr charháí thín, aur jo us ne áp nazr
charháí thín, us sab sone samet, jo KHUDAWAND ke ghar ke khazánon, aur sháh ke
qasr ke khazánon men maujúd thá, leke sháh i Arám Hazáel ke liye bhejín. Tab
wuh Yirúshálam kí taraf se phir gayá.

20 Aur Yúás ká báqí ahwál, sab kuchh jo us ne kiyá, so kyá wuh Yihúdáh ke
bádsháhon kí tawáríkh kí kitáb men likhá húá nahín hai? 21 Tab us ke khádimon
ne bagáwat se eká kiyá, aur Yúás ko Bait i Millo men, jo Sillá kí ráh par hai, qatl
kiyá: 22 Yáne Yúsakar bin Samáat, aur Yahúzabad bin Sámir ne, jo us ke
khádimon men se the, use már liyá. Aur jab wuh margayá, to unhon ne us ke báp-
dádon ke darmiyán Dáúd ke shahr men use gárá. Aur us ká betá Amasiyáh us kí
jágah bádsháh húá.

XIII. BAB.

1 Aur sháh i Yihúdáh Akhaziyáh ke bete Yúás kí saltanat ke teíswen baras Yáhú
ká betá Yahúakhaz Samrún ke bích baní Isráel ká bádsháh húá. Aur us ne satrah
baras saltanat kí. 2 Aur us ne KHUDAWAND kí náfarmáníán kín: aur Nabát ke

beṭe Yurubiám ke taur par, ki jis ne baní Isráel se gunáh karwáe, un badkáríon ko
tark na kiyá. 3 Tab Ḳhudáwand ká gussa baní Isráel par bharká, aur us ne
Arám ke bádsháh Hazáel ko, aur Hazáel ke beṭe Bin Hadad ko bahut muddat tak
un par musallit kiyá. 4 Aur Yahúaḳhaz ne Ḳhudáwand ke áge ájizí kí; so
Ḳhudáwand ne uskí suní, kyúnki us ne Isráel ke dukh par nazar kí, ki Arám ká
bádsháh unhen dukh detá thá. 5 Aur Ḳhudáwand ne baní Isráel ko ek naját
denewálá ináyat kiyá. So unhon ne Arámíon ke háth se naját páí, aur baní Isráel
áge kí tarah apne ḳhaimon men rahne lage. 6 Lekin unhon ne Yurubiám ke ghar
ke gunáhon ko, ki jin ke sabab us ne baní Isráel ko gunahgár kiyá, taubhí tark na
kiyá, balki usí taur par chalte rahe, aur Samrún men Yasírat bhí báqí rakhí. 7 Aur
us ne logon men se kisí ko Yahúaḳhaz ke sáth na rakhá magar pachás sawár, aur
das gáṛíán, aur das hazár piyáde: is liye ki Arám ke bádsháh ne unhen halák kiyá,
aur khaliyán ke gubár kí mánind kar diyá. 8 Aur Yahúaḳhaz ká báqí ahwál, aur
sab kuchh jo us ne kiyá, aur us kí hashmat, so kyá Isráelí bádsháhon kí tawáríḳh kí
kitáb men marqúm nahín hai? 9 Aur Yahúaḳhaz ne apne bápdádon ke darmiyán
árám kiyá, aur unhon ne use Samrún men gáṛá. Tab us ká beṭá Yúás us kí jágah
bádsháh húá

10 Aur sháh i Yihúdáh Yúás kí saltanat ke saintísween baras Yahúaḳhaz ká beṭá
Yahúás Samrún men Isráelíon ká bádsháh húá: solah baras us ne saltanat kí
11 Aur us ne bhí Ḳhudáwand ke huzúr badkáríán kín; aur wuh gunáh kartá
rahá, jo Nabát ke beṭe Yurubiám ne íjád kiye the; aur jaise us ne Isráelíon ko
gunahgár kiyá thá, aur un se báz na áyá. 12 Aur Yahúás ká báqí ahwál, aur sab
kuchh jo us ne kiyá, aur us kí shaukat ká bayán, ki wuh kyúnkar sháh i Yihúdáh
Amasiyáh se laṛá, so kyá wuh Isráelí bádsháhon kí tawáríḳh kí kitáb men likhá
húá nahín hai? 13 Aur Yúás bhí apne bápdádon men já milá, aur Yurubiám us
ke taḳht par baiṭhá, aur Yahúás Samrún men Isráelí bádsháhon ke darmiyán gáṛá
gayá.

14 Aur usí waqt Ilísá bímár paṛá, aur usí bímárí men mar gayá. So Isráel ká
bádsháh Yahúás us pás gayá, aur us ke sir par royá, aur bolá, Ai mere báp! ai
mere báp! Isráel ke markab aur rákib! 15 Aur Ilísá ne sháh i Isráel ko kahá,
Tír aur kamán háth men le. So us ne tír aur kamán háth men liyá. 16 Phir us
ne sháh i Isráel ko kahá, Kamán khínch! Us ne khínchí; aur Ilísá ne bádsháh ke
háth par apná háth rakh diyá: 17 Aur farmáyá, ki Mashriq kí taraf kí khiṛkí
khol. So us ne kholí. Tab Ilísá ne kahá, Tír lagáo. So us ne lagáyá. Phir
Ilísá bolá, Yih Ḳhudáwand kí naját ká tír, aur Arám se naját páne ká tír: so tú
Afiq men Arámíon ko qatl karegá, yahán tak ki we nábúd ho jáenge. 18 Phir
us ne sháh i Isráel se kahá, Tír le. Aur us ne liyá. Phir us ne kahá, Zamín par
tír lagá. Aur us ne tín tír lagáe, aur ṭhahar rahá: 19 Tab mard i Ḳhudá us par
gussa húá, aur bolá, Cháhiye thá ki pánch yá chha tír lagátá, táki tú Arámíon ko
yahán tak mártá, ki we nábúd ko játe. Lekin ab tú Arámíon par tín fathen páwegá.
20 Bád us ke Ilísá ne intiqál kiyá, aur unhon ne use dafn kiyá. Aur usí sál Moab
kí faujen mamlukat men áín. 21 Aur aisá húá ki jis waqt we ek murde ko bhí
gáṛá cháhte the, tab yih fauj pahunchí: aur unhon ne jo us fauj ko dekhá, to máre
jaldí ke us lásh ko Ilísá kí qabr men phenk diyá, aur wuh Ilísá kí lásh par girá,
aur girtá hí jí uṭhá, aur ḳhaṛá ho gayá.

22 Aur Arám ká bádsháh Hazáel jak tak Yahúakhaz jítá thá, tab tak Isráelíon
ko satítá rahá. 23 Aur Khudawand un par mihrbán húá, aur use un par rahm
áyá; aur us wáde ke liye jo us ne Abirahám, aur Izhák aur Yaqúb se kiyá thá, un
ke hál par mutawajjih húá; aur us ne ab tak na cháhá ki unhen mitá dále, aur
apne huzúr se dúr kare. 24 Chunánchi Arám ká bádsháh Hazáel mar gayá, aur
us ká betá Bin Hadad us kí jágah bádsháh húá. 25 Bád us ke Yahúakhaz ke bete
Yahúás ne Hazáel ke bete Bin Hadad se we bastíán, jo us ne us ke báp Yahúakhaz
se jang karke le lí thín, chhín lín. Aur wuh tín jangon men us par fathyáb húá,
aur Isráelíon ke shahr us ke háth se phirá liye.

XIV. BAB.

1 Aur sháh i Isráel Yahúakhaz ke bete Yahúás kí saltanat ke dúsre sál sháh i
Yihúdáh Yúás ká betá Amasiyáh bádsháh húá. 2 Wuh pachís baras ká thá, jab
takht par baithá, aur us ne Yirúshálam men untís baras bádsháhat kí. Us kí má
ká nám Yahúaddán thá, jo Yirúshálam kí thí. 3 Us ne Khudawand ke huzúr
nekokárí kí, par na apne báp Dáúd kí mánind: balki us ne sab kuchh apne báp
Yúás kí tarah kiyá. 4 Lekin us ne únche makánon ko girá na diyá; chunánchi
log únche makánon par qurbáníán guzránte, aur khushbúíán jaláte the. 5 Aur
júnhín wuh bádsháhat par mustaqill húá, to us ne apne mulázimon ko ján se márá
jinhon ne us ke báp bádsháh ko qatl kiyá thá. 6 Par khúníon ke bachchon ko qatl
na kiyá, jaisá ki Músá kí sharíat kí kitáb men likhá hai, ki Khudawand ne farmáyá,
ki Beton ke badle bápdádon ko qatl mat karo; aur na bápdádon ke badle beton
ko: balki gunáh ke sabab se wuhí shakhs márá jáwe jo gunáhgár hai.
7 Aur us ne wádí i Shor men das hazár Adúmí máre, aur Sila ká shahr larke
le liyá, aur us ká nám Yuqtiel rakhá, jo áj ke din tak hai.
8 Tab Amasiyáh ne Isráel ke bádsháh Yahúás bin Yahúakhaz bin Yáhú pás
elchí bheje, aur payám kiyá, ki Ao, ham ek dúsre ká sámhná karen. 9 So
Yahúás sháh i Isráel ne sháh i Yihúdáh Amasiyáh ko kahlá bhejá, ki Lubnán kí
bhatkataiyá ne Lubnán ke saro se paigám kiyá, ki Apní betí mere bete se byáh
de. Chunánchi ek janglí darinda us ke pás guzrá, aur bhatkataiya ko latár márá:
10 Tú ne beshakk Adúm ko márá, so tere dil men ghamand samáyá hai: ganímat
ján, aur ghar men baithá rah. Kyá zurúr hai ki tú apne dil ko chhere, aur
Yihúdáh samet gir jáwe? 11 Par Amasiyáh ne us kí na suní. Tab sháh i Isráel
Yahúás charh gayá, wuh aur sháh i Yihúdáh Amasiyáh Bait ul shams men jo
Yihúdáh ká hai, muqábil húe. 12 So Yihúdáh ne Isráel se shikast páí, aur un
men se harek apne apne khaime ko bhágá. 13 Lekin sháh i Isráel Yahúás ne
sháh i Yihúdáh Amasiyáh bin Yúás bin Akhaziyáh ko Bait i shams men pakar
liyá, aur use Yirúshálam men láyá, aur Yirúshálam kí díwár Ifráím ke darwáze se
leke goshe ke darwáze tak jo chár sau háth thí, dhá dí. 14 Aur sárá soná, aur
rúpá, aur sáre bartan, jo Khudawand ke ghar men, aur sháh ke khazáne men páe
le liye, aur bahut se log ol pakare, aur Samrún ko phirá.
15 Aur Yúás ká báqí ahwál, aur us ká jalál ki wuh sháh i Yihúdáh Amasiyáh
se kyúnkar lará, so kyá wuh Isráelí bádsháhon kí tawáríkh kí kitáb men likhá húá
nahín hai? 16 Aur Yúás ne apne bápdádon men árám kiyá, aur Isráelí bádsháhon

ke darmiyán Samrún meŋ gáṛá gayá, aur us ká beṭá Yurubiám us kí jágah bádsháh
húá.
17 Aur sháh i Yihúdáh Yúás ká beṭá Amasiyáh sháh i Isráel Yahúakhaz ke beṭe
Yahúás ke marne ke bád pandrah baras jítá. 18 Aur Amasiyáh ká báqí ahwál, so
kyá wuh Yihúdáh ke bádsháhoŋ kí tawáríkh kí kitáb meŋ likhá húá nahíŋ hai?
19 Aur Yirúshálamíoŋ ne ákhir ko us par balwá kiyá, so wuh bhágke Lakís ko
gayá. Phir unhoŋ ne us ke píchhe log Lakís meŋ bheje, aur wuháŋ use qatl kiyá.
20 Tab we use ghoṛoŋ par ḍálke legaye, aur Dáúd ke shahr meŋ Yirúshálam ke
darmiyán us ke bápdádoŋ ke bích use gáṛá. 21 Tab Yihúdáh ke sáre logoŋ ne
Azariyáh ko, jo solah baras ká thá, leke us ke báp Amasiyáh kí jágah bádsháh
kiyá. 22 Aur us ne Ailat ká shahr biná kiyá, aur bád us ke ki bádsháh ne apne
bápdádoŋ meŋ já milá, tab use phir Yihúdáh kí mamlukat meŋ dákhil kiyá.
23 Aur sháh i Yihúdáh Yúás ke beṭe Amasiyáh kí saltanat ke pandrahweŋ
baras Yahúás ká beṭá Yurubiám Samrún meŋ baní Isráel ká bádsháh húá: us
ne ektálís baras bádsháhat kí. 24 Aur us ne KHUDA'WAND ke huzúr badkáríáŋ
kíŋ, aur Nabát ke beṭe Yurubiámwále gunáhoŋ ko, jin ke sabab us ne Isráel ko
gunahgár kiyá, tark na kiyá. 25 Aur us ne Hamát ke maidán se leke daryá i sahrá
tak baní Isráel kí sárí haddoŋ par phir qabza kiyá, jaisá ki KHUDA'WAND Isráel
ke Khudá ne Amittí ke beṭe apne bande Yúnah nabí kí márifat, jo Jannat ul Hifr
ki thá, farmáyá thá. 26 Isliye ki KHUDA'WAND ne dekhá ki Isráel par baṛá ranj
hai, ki un meŋ se na koí panáh, aur na koí chhuṭánewálá, aur na koí Isráel ká
madadgár thá. 27 Aur KHUDA'WAND ne yih na farmáyá thá, kí Maiŋ ásmán ke
tale se Isráel ká nám miṭá dúngá. So usne unko Yahúás ke beṭe Yurubiám ke
háth se naját bakshí.
28 Aur Yurubiám ká báqí ahwál, aur sab kuchh jo us ne kiyá, aur us ká jalál
ki kyúnkar us ne Dimishq aur Hamát ko, jo Yihúdáh ke the, Isráel ke liye phirá
liyá, so kyá wuh Isráelí bádsháhoŋ kí tawáríkh kí kitáb meŋ likhá húá nahíŋ hai?
29 A'khir ko Yurubiám ne apne bápdádoŋ, yáne Isráelí bádsháhoŋ ke darmiyán
árám kiyá, aur us ká beṭá Zakariyáh us kí jágah bádsháh húá.

XV. BA'B.

1 Sháh i Isráel Yurubiám kí saltanat ke satáísweŋ baras sháh i Yihúdáh
Amasiyáh ká beṭá Azariyáh bádsháh húá. 2 Aur jab wuh takht par baiṭhá, to
solah baras ká thá; us ne Yirushálam meŋ báwan baras bádsháhat kí; us kí má ká
nám Yakúliyáh thá, jo Yirushálam kí thí. 3 Us ne KHUDA'WAND ke huzúr
nekokáríáŋ kíáŋ, un sab ke mutábiq ki us ke báp Amasiyáh ne kí thí. 4 Lekin
un logoŋ ne únche makánoŋ ko tark na kiyá, aur use ab tak únche makánoŋ par
qurbáníáŋ karte, aur khushbúíáŋ jaláte the. 5 So KHUDA'WAND ne us bádsháh ko
márá ki wuh marne ke roz tak koṛhí rahá, aur ghar meŋ akelá rahtá thá. Aur us
ká beṭá Yútám ghar ká mukhtár thá, aur logoŋ kí adálat kiyá kartá thá. 6 Aur
Azariyáh ká báqí ahwál, aur sab kuchh jo us ne kiyá, so kyá wuh Yihúdáh ke
bádsháhoŋ kí tawáríkh kí kitáb meŋ marqúm nahíŋ hai? 7 Aur Azariyáh apne
bápdádoŋ meŋ já soyá, aur Dáúd ke shahr meŋ us ke bápdádoŋ ke darmiyán
use gáṛá; aur us ká beṭá Yútám uskí jágah bádsháh húá.

8 Aur sháh i Yihúdáh Azariyáh kí bádsháhat ke tíswen sál Yurubiám ká betá
Zakariyáh, baní Isráel ká bádsháh húá. Us ne Samrún men chha mahíne bádsháhat
kí. 9 Aur us ne KHUDAWAND ke huzúr apne bápdádon kí mánind badkáríán
kín, aur Nabát ke bete Yurubiámwále gunáhon ko, jis ne baní Isráel ko gumráh
kiyá thá, tark na kiyá. 10 Aur Yabís ke bete Salúm ne us par balwá kiyá
aur dangal ke huzúr us par wár kiyá, aur use már liyá, aur us kí jagah bádsháh
húá.

11 Aur Zakariyáh ká báqí ahwál jo hai, so kyá wuh Isráelí bádsháhon kí
tawáríkh kí kitáb men tahrír nahín hai? 12 Aur KHUDAWAND ká yih wuh sukhan
hai, jo us ne Yáhú se kahá thá, ki Chauthí pusht tak tere farzand Isráel ke takht
par baithenge: so wuh púrá húá.

13 Aur sháh i Yihúdáh Azariyáh kí saltanat ke untálíswen baras Yabís ká betá
Salúm takht par jalwagar húá, aur us ne Samrún men ek mahíne bhar saltanat
kí. 14 Is liye ki Jádí ká betá Munahim Tirzah se Samrún par charh áyá, aur
Yabís ke bete Salúm ko márá aur Samrún men qatl kiyá, aur us kí jágah bádsháh
húá.

15 Aur Salúm ká báqí ahwál, aur fitnaangezí jo us ne kí, so kyá wuh Isráelí
bádsháhon kí tawáríkh kí kitáb men marqúm nahín hai? 16 Tab Munahim ne
Tifsah ko un sab samet, jo us men the, Tirzah se leke us kí sarhaddon tak já márá,
kyúnki usne apne darwáze khol na diye; aur us ne un sab ke, jo petwálíon thín,
pet phár dále.

17 Aur sháh i Yihúdáh Azariyáh kí bádsháhat ke untálíswen baras Jádí ká
betá Munahim Isráelíon ká bádsháh húá, aur us ne Samrún men das baras saltanat
kí. 18 Aur KHUDAWAND ke huzúr badkáríán kín; aur Nabát ke bete Yurubiám-
wále gunáhon se, jis ne baní Isráel ko gumráh kiyá thá, apne jíte jí dastbardár na
húá. 19 Tab Asúr ká bádsháh Púl us kí mamlukat par charh áyá. So Munahim
ne hazár qintár chándí Púl ko peshkash guzrání, táki wuh us kí dastgírí kare, aur
mamlukat us ke qabze men báqí rakhe. 20 Aur Munahim ne yih naqdí baní Isráel
se tahsíl kí; aur harek daulatmand amír se pachás misqál rúpá liyá, aur Asúr ke
bádsháh ko diyá. So Asúr ká bádsháh phir gayá, aur unkí sarzamín men ziyáda
na thahará.

21 Aur Munahim ká báqí ahwál, aur sab kuchh jo us ne kiyá, so kyá wuh
Isráelí bádsháhon kí tawáríkh kí kitáb men marqúm nahín hai? 22 Aur Muna-
him apne bápdádon men shámil hoke so rahá, aur us ká betá Fiqahiyáh us ke
jágah bádsháh húá.

23 Aur sháh i Yihúdáh Azariyáh kí saltanat ke pacháswen sál Munahim ká
betá Fiqahiyáh Isráelíon ká bádsháh húá, aur us ne Samrún men do baras
bádsháhat kí. 24 Aur KHUDAWAND ke huzúr badkáríán kín, ki us ne Nabát ke
bete Yurubiámwále gunáhon ko, jis ne baní Isráel ko gumráh kiyá thá, tark na
kiyá. 25 Aur Fiqah bin Ramaliyáh ne jo us ke umará men se thá, us ke barkhiláf
mansúba bándhá, aur use Samrún ke darmiyán Arjúb aur Ariyah ke muttasil
pachás ádmíon samet, jo baní Jiliádí the, márá; aur use qatl karke us kí jágah
bádsháh húá. 26 Aur Fiqahiyáh ká báqí ahwál, aur sab kuchh jo us ne kiyá, so
kyá wuh Isráelí bádsháhon kí tawáríkh kí kitáb men likhá húá nahín hai? 27 Aur
sháh i Yihúdáh Azariyáh kí saltanat se bawán baras guzre par Fiqah bin Ramaliyáh

Samrún meṇ baní Isráel ká bádsháh húá, aur us ne bís baras saltanat kí. 28 Aur
us ne ḲHUDÁWAND ke áge badkáríáṇ kíṇ, aur un gunáhoṇ se, jin se Nabát ke beṭe
Yurubiám ne Isráelíoṇ ko gumráh kiyá thá, báz na áyá. 29 Aur sháh i Isráel
Fiqah ke asr meṇ sháh i Asúr Dijlatpilásar ne áke Aiyún, aur Abíl Bait Maakah,
aur Yanúha, aur Qídis, aur Hasúr, aur Jiliád, aur Jalíl, aur Naftilí kí sárí
mamlukat ko le liyá: aur unheṇ pakaṛke Asúr meṇ le áyá. 30 Us waqt Húsía
bin Ailah ne Fiqah bin Ramaliyáh ke barḳhiláf mansúba kiyá, aur use márá aur
qatl kiyá: aur Uzziyáh ke beṭe Yútám kí bádsháhat ke bísweṇ baras us kí jágah
bádsháh húá.

31 Aur Fiqah ká báqí ahwál, aur sab kuchh jo us ne kiyá, wuh Isráelí bádsháhoṇ
kí tawáríḳh kí kitáb meṇ tahrír nahíṇ hai?

32 Aur sháh i Isráel Ramaliyáh ke beṭe Fiqah kí saltanat ke dúsre sál Uzziyáh
ká beṭá Yútám bádsháh húá. 33 Aur jab wuh taḳht par baiṭhá, to pachís baras
ká thá; us ne solah baras Yirúshálam meṇ saltanat kí. Us kí má ká nám Yarúsá
thá, jo Sadúq kí beṭí thí. 34 Us ne ḲHUDÁWAND ke huzúr nekokárí kí, aur jo
kuchh kiyá so apne báp Uzziyáh ke mánind kiyá. 35 Lekin únche makán giráe
na gae, aur hanoz log únche makánoṇ par qurbáníáṇ karte, aur ḳhushbúíáṇ jaláte
the. Aur us ne ḲHUDÁWAND ke ghar ká wuh darwáza, jo sab se baṛá thá, banáyá.

36 Aur Yútám ká báqí ahwál, aur sab kuchh jo us ne kiyá, so kyá Yihúdáh ke
bádsháhoṇ kí tawáríḳh kí kitáb meṇ likhá húá nahíṇ hai? 37 Aur unhíṇ dinoṇ
meṇ ḲHUDÁWAND ne sháh i Arám Razín ko, aur Fiqah bin Ramaliyáh ko Yihúdáh
par bhejá. 38 Aur Yútám apne bápdádoṇ meṇ já soyá; aur apne báp Dáúd ke
shahr meṇ apne bápdádoṇ ke darmiyán madfún húá: aur us ká beṭá Áḳhaz us kí
jagah bádsháh húá.

XVI. BÁB.

1 Aur Ramaliyáh ke beṭe Fiqah kí saltanat ke satrahweṇ baras sháh i Yihúdáh
Yútám ká beṭá Áḳhaz taḳht par baiṭhá. 2 Us waqt wuh bís baras ká thá, aur
us ne solah baras Yirúshálam meṇ bádsháhat kí. Aur us ne ḲHUDÁWAND apne
Ḳhudá ke huzúr nekokárí na kí, jis tarah ki us ke báp Dáúd ne kí thí. 3 Aur
wuh Isráelí bádsháhoṇ kí ráh par chalá; aur us ne un ajnabíoṇ ke nafratí dastúr
ke mutábiq, jinheṇ ḲHUDÁWAND ne baní Isráel ke sámhne se nábúd kiyá thá
apne beṭe ko ág meṇ guzárá. 4 Aur únche makánoṇ aur paháṛoṇ par, aur harek
hare daraḳht tale qurbáníáṇ kíṇ, aur ḳhushbúíáṇ jaláíṇ.

5 Us waqt sháh i Arám Razín aur sháh i Isráel Ramaliyáh ká beṭá Fiqah Yirú-
shálam par laṛne chaṛhe. Aur unhoṇ ne Áḳhaz ko gher liyá, lekin fathyáb na
húe. 6 Us hí waqt sháh i Arám Razín ne Ailat ko leke Arám meṇ phir dáḳhil
kiyá, aur Yihúdíoṇ ko Ailat se nikál diyá, aur Arámí Ailat meṇ áe, aur áj ke din
tak we wuhíṇ baste haiṇ. 7 Aur Áḳhaz ne Asúr ke bádsháh Dijlatpilásar pás elchí
bheje, aur paigám kiyá, ki Maiṇ terá ḳhádim, aur terá beṭá húṇ. So tú á, aur mujh
ko Arám ke bádsháh ke háthoṇ se, aur sháh i Isráel ke háth se, jo mujh par
chaṛh áe haiṇ, riháí de. 8 Aur Áḳhaz ne wuh rúpá aur soná jo ḲHUDÁWAND ke
ghar meṇ, aur bádsháhí ḳhazáne meṇ maujúd thá, leke sháh i Asúr ke liye nazrána
bhejá. 9 Aur sháh i Asúr ne us kí bát mání, aur Dimishq par lashkarkashí kí, aur

use le liyá, aur wuháṇ ke logoṇ ko asír karke Qír meṇ láyá, aur Razín ko qatl
kiyá.

10 Tab Akhaz bádsháh sháh i Asúr Dijlatpilásar kí muláqát ke liye Dimishq ko
chalá. Aur us ne ek mazbah ko dekhá jo Dimishq meṇ thá, aur Akhaz bádsháh
ne us mazbah ká ṭhík ṭhík naqsha khichwáke U'riyáh káhin kane bhejá. 11 So
U'riyáh káhin ne ṭhík usí naqshe ká jise Akhaz ne Dimishq se bhejá thá, ek mazbah
banáyá. Aur U'riyáh káhin ne jab tak ki bádsháh Akhaz Dimishq se áyá, us maz-
bah ko taiyár kiyá. 12 Aur jab bádsháh ne Dimishq se murájaat kí, to bádsháh ne
mazbah ko dekhá, aur bádsháh nazdík gayá aur us par qurbání guzrání. 13 Aur
us ne apná chaṛháwá aur us ká hadiya chaṛháyá; aur apná tapáwan tapáyá aur apní
salámí ká lahú mazbah par chhiṛká. 14 Aur us ne pítal ká wuh mazbah, jo KHUDA-
WAND ke áge thá, ghar ke sámhne se yáne is mazbah, aur KHUDAWAND ke ghar
ke bích meṇ se uṭhwáyá, aur is mazbah kí uttar taraf rakhwá diyá. 15 Aur
sháh Akhaz ne U'riyáh káhin ko hukm kiyá, ki Us baṛe mazbah par subh ká chaṛ-
háwá aur shám ká hadiya aur bádsháh ká chaṛháwá, aur us ká hadiya, aur mamlu-
kat ke sáre logoṇ ká chaṛháwá aur un ká hadiya aur unká tapáwan guzráno: aur
chaṛháwe ká sárá khún, aur zabíha ká sárá lohú us par chhiṛko; aur pítal ká wuh
mazbah jo hai, maiṇ us kí tajwíz karúṇ. 16 So jo kuchh sháh Akhaz ne farmáyá
U'riyáh káhin ne wuh sab kiyá. 17 Aur sháh Akhaz ne páyoṇ ke kagaroṇ ko káṭ
ḍálá, aur us ke úpar ke bartanoṇ ko dúr kiyá, aur us bahr ko pítal ke bailoṇ par
se utárke pattharoṇ kí paṭáo par rakhá. 18 Aur us ne us chhat ko, jo unhoṇ ne
sabt ke majma ke liye chhánw ke wáste banáí thí, aur bádsháh ke darámad ke
makán ko, jo báharwár thá, sháh i Asúr ke liye KHUDAWAND ke ghar meṇ se
nikálá.

19 Aur Akhaz ká báqí ahwál, aur sab kuchh jo usne kiyá, so kyá wuh Yihúdáh
ke bádsháhoṇ kí tawáríkh kí kitáb meṇ maqtúb nahíṇ? 20 Aur Akhaz apne báp-
dádoṇ meṇ já milá, aur apne bápdádoṇ ke darmiyán shahr i Dáúd meṇ gáṛá gayá.
Aur us ká beṭá Hizqiyáh us kí jagah bádsháh húá.

XVII. BAB.

1 Aur sháh i Yihúdáh Akhaz kí saltanat ke bárahweṇ baras Ailah ká beṭá
Húsía Isráelíoṇ ká bádsháh húá; us ne nau baras Samrún meṇ bádsháhat kí.
2 Aur us ne KHUDAWAND ke áge badkáríáṇ kiyáṇ, par na Isráelí bádsháhoṇ ke
mánind jo us se áge the. 3 Aur jab sháh i Asúr Salmanazar us par chaṛhá, to
Húsía ne us kí mutábaat qabúl kí, aur use hadiye diye. 4 Bád us ke sháh i Asúr
ne Húsía meṇ bagáwat ke mansúba ká nishán páyá; kyúnki us ne sháh i Misr Sú
pás elchí bheje, aur jaisá us ká mámúl thá, ki sál basál sháh i Asúr ke liye hadiye
bhejtá thá, us bár na bheje. So sháh i Asúr ne use giriftár kiyá aur qaid meṇ ḍálá.
5 Aur sháh i Asúr sárí mamlukat par chaṛhá, aur Samrún par áke tín baras use
ghere rahá. 6 Aur Húsía kí saltanat ke nauweṇ baras sháh i Asúr ne Samrún
par qabza kiyá, aur Isráelíoṇ ko asír karke le gayá, aur unheṇ Khalah aur Khabúr
meṇ, jo Jauzán ke nahr ke nazdík the, aur Mádí kí bastíoṇ meṇ basáyá. 7 Aur
yih is liye húá ki baní Isráel ne KHUDAWAND apne Khudá ke huzúr jis ne un ko
zamín i Misr se nikálke sháh i Misr Firaún ke háth se naját bakhshí, badkáríáṇ

ke ḳhaime ke darwáze par káhin pás áwe. 30 Aur káhin ek ḳhatiyat ke liye, aur
ek chaṛháwe ke liye guzrán de; aur káhin us ke jiryán kí nápák ke liye Ḳhudá'-
wand ke áge us ke liye kafára de. 31 Tum baní Isráel ko un kí najásat se yúṉ
parhez karwáo, táki we apní najásatoṉ meṉ halák na howeṉ, jab mere maskan ko,
jo un ke darmiyán hai, nápák kareṉ. 32 Us ke liye jise jiryán ká maraz ho, aur
us ke liye jo munazzil hone se nápák ho, 33 Aur us ke liye jo háíz ho, aur us
mard aur aurat ke liye jise jiryán ká maraz ho, aur us mard ke liye jo háíz aurat
ke sáth ham ḳhwáb ho, yih hukm hai.

XVI. BÁB.

1 Phir Ḳhudá'wand ne bád us ke ki Hárún ke do beṭe Ḳhudá'wand ke nazdík
áe aur mar gae, 2 Músá ko ḳhitáb karke farmáyá, ki Apne bháí Hárún ko yih kah,
ki Har waqt quds meṉ parde ke andar kafáre ke sarposh ke pás, jo ahdnáme ke
sandúq par hai, na áyá kare, táki mar na jáwe: is liye ki maiṉ badlí meṉ kafáre
ke sarposh par dikháí dúngá. 3 Aur Hárún quds meṉ yúṉ áwe; ki ḳhatiyat ke
liye ek bachhṛá, aur chaṛháwe ke liye ek menḍhá láwe. 4 Aur kattání muqaddas
pairáhan pahine, aur us ke badan meṉ kattání páejáma ho, aur kattání paṭke se us
kí kamarbandhí ho, aur apne sir par kattání amáma rakhe: ye muqaddas kapṛe
haiṉ; aur wuh apná badan pání se dhowe, aur unheṉ pahin le. 5 Aur baní Isráel
kí jamáat se bakrí ke do bache ḳhatiyat ke liye, aur ek menḍhá chaṛháwe ke liye
lewe.

6 Aur Hárún us bachhṛe ko, jo ḳhatiyat ke liye us kí taraf se hai, nazdík láwe,
aur apne liye aur apne ghar ke liye kafára de. 7 Phir un donoṉ buzgáloṉ ko
leke jamáat ke ḳhaime ke darwáze par Ḳhudá'wand ke áge házir kare. 8 Aur
Hárún un donoṉ buzgáloṉ par qura ḍále; ek qura Ḳhudá'wand ke liye, aur
dúsrá azl ke liye. 9 Aur Hárún us buzgále ko, jis par Ḳhudá'wand ke nám ká
qura paṛe, láwe, aur use ḳhatiyat ke liye zabh kare. 10 Par wuh jis par azl ká qura
paṛe, Ḳhudá'wand ke áge jítá házir kare, táki us se kafára diyá jáwe, aur azl ke
liye bayábán meṉ chhoṛ de.

11 Phir Hárún us bachhṛe ko, jo ḳhatiyat ke liye us kí taraf se hai, láke, apne
liye, aur apne ghar ke liye kafára de; aur us bachhṛe ko, jo uskí taraf se ḳhatiyat
hai, zabh kare. 12 Aur wuh ek údsoz us ág ke angároṉ se, jo Ḳhudá'wand ke
áge mazbah par hai, aur ek muṭhí baḳhúr ke kaṭe húe masálih se bhar le, aur parde
ke andar láwe. 13 Aur us baḳhúr ko Ḳhudá'wand ke huzúr ág meṉ ḍál de, táki
baḳhúr ká dhúáṉ kafáre ke sarposh ko, jo ahdnáma ke sandúq par hai, chhipáwe,
ki wuh halák na ho. 14 Phir wuh us bachhṛe ká lahú leke apní unglí se kafáre
ke sarposh par mashriq kí jánib ko chhiṛake; aur kafáre ke sarposh ke áge
bhí lahú apní unglí se sát martaba chhiṛake. 15 Phir wuh us buzgála ko, jo
jamáat kí taraf se ḳhatiyat hai, zabh kare, aur uske lahú ko parde ke andar láke,
jaisá us ne bachhṛe ke ḳhún ke sáth kiyá thá, waisáhí kare, aur us kafáre ke sar-
posh ke úpar unke sámhne chhiṛake. 16 Aur maqdis kí bábat baní Isráel kí ná-
pákíoṉ ke liye, aur un ke gunáhoṉ aur sárí ḳhatáoṉ ke liye kafára de; aur wuh
jamáat ke ḳhaime ke liye bhí, jo un ke sáth un kí najásatoṉ rahtá hai, aisáhí kare.
17 Aur jab wuh jamáat ke ḳhaime meṉ jáwe, táki maqdis meṉ kafára de, to jab

tak ki wuh báhar na áwe, aur apne liye aur apne gharáne ke liye, aur baní Isráel
kí sárí jamáat ke liye kafára na de, wahán koí na jáwe. 18 Phir wuh nikalke us
kí bábat kafára de; aur us bachhre aur us buzgále ke lahú men se leke mazbah
ke síngon par áspás dále. 19 Aur apní unglí se us par sát martaba lahú chhirake,
aur use baní Isráel kí najásaton se táhir aur muqaddas kare.

20 Aur jab wuh maqdis, aur jamáat ke khaime, aur mazbah ke liye kafára de
chuke, to us jíte buzgále ko láwe. 21 Aur Hárún apne donon háth us jíte buz-
gále ke sir par rakhe, aur baní Isráel kí sárí badkáríon, aur un ke sáre gunáhon,
aur khatáon ká iqrár karke un ko us buzgále ke sir par dhare, aur use kisí shakhs
ke háth, jo us ke liye muaiyan ho, bayábán ko bhejwá de. 22 Ki wuh buzgála
unkí sárí badkáríán apne úpar uthákе wairáne men le jáegá: aur wuh us buzgále
ko bayábán men chhor de.

23 Phir Hárún jamáat ke khaime men dákhil hoke un kattán ke kapron ko, jo
us ne maqdis men jáne ko waqt pahine the, utáre, aur unko wahán rakh de. 24
Phir pák maqám men apná badan pání se dhowe, aur apne kapre pahin ke báhar
áwe, aur apná charháwá aur jamáat ká charháwá guzráne, aur apne liye aur jamáat
ke liye kafára de. 25 Aur khatiyat kí charbí mazbah par jaláwe.

26 Aur wuh jis ne azl ke liye buzgála chhor diyá apne kapre dhowe, aur
pání se naháwe ; bád us ke khaimagáh men dákhil ho. 27 Aur khatiyat ke bachhre
ko aur khatiyat ke buzgále ko jin ká lahú maqdis men kafára ke liye dákhil kiyá
gayá, khaimagáh se báhar lejáwen ; aur unkí khálen, aur un ká gosht, aur sirgín ág
men jalá dewen. 28 Aur wuh jis ne unhen jaláyá apne kapre dhowe, aur pání se
gusl kare ; bád us ke khaimagáh men dákhil howe.

29 Aur yih tumháre liye rasm i daimí hogí, ki sátwen mahíne kí daswín táríkh
tum men se harek, khwáh wuh tumhárá mutwattin ho, khwáh pardesí jis kí búdo-
básh tum men hai, apní ján ko dukh de, aur kisí tarah kám na kare : 30 Kyúnki
us roz tumháre wáste tumhárí pákí ke liye kafára diyá jáegá, táki tum apne sáre
gunáhon se Khuda'wand ke áge pák hojáo. 31 Yih tumháre liye sabt ráhat ká
hogá : tum us din apní ján ko dukh díjiyo ; yih tumháre liye hamesha ko rasm hogí.
32 Aur wuh káhin jo mamsúh kiyá jáe, aur muqarrar kiyá jáe, ki apne báp kí jagah
kahánat kí khidmat kare, kafára dewe, aur kattání kapre jo muqaddas hain pahine.
33 Aur wuh maqdis ke liye, aur jamáat ke khaime ke liye, aur mazbah ke liye, aur
káhinon ke liye kafára dewe. 34 Aur yih tumháre liye rasm i abadí hai, ki tum
baní Isráel ke liye, un ke sab gunáhon kí bábat, sál men ek dafa kafára do. Chu-
nánchi us ke jaisá Khuda'wand se Músá se farmáyá, waisáhí kiyá.

XVII. BAB.

1 Phir Khuda'wand ne Músá ko khitáb karke farmáyá, 2 Ki Hárún ko, aur
us ke beton, aur sáre baní Isráel ko khitáb kar, aur un ko kah, ki Khuda'wand ne
mujhe yih hukm kiyá hai, 3 Ki Jo shakhs baní Isráel men se bail, yá bara, yá
buzgála khaimagáh men yá khaimagáh se báhar zabh kare, 4 Aur jamáat ke
khaime ke darwáze par, Khuda'wand ke maskan ke áge, qurbání guzránne ke liye
na láwe, us shakhs par khún kí tuhmat hogí, ki us ne khún baháyá, aur wuh shakhs
apní guroh se kat jáegá : 5 Yih is liye hai, ki baní Isráel apní qurbáníán, jinhen

we maidán meṉ zabh karte haiṉ, Ḳhudá'wand ke huzúr jamáat ke ḳhaime ke dar-
wáze par káhin pás láweṉ, aur unheṉ Ḳhudá'wand ke huzúr salámíoṉ ke zabíh
guzráneṉ. 6 Aur káhin wuh lahú jamáat ke ḳhaime ke darwáze par, Ḳhudá'-
wand ko mazbah par chhiṛake, aur charbí ko sungháwe, táki Ḳhudá'wand ke liye
ḳhushnúdí kí bú ho. 7 Aur áge ko shayátín ke liye, jin ke píchhe we zinákár
ṭhaharte haiṉ, na guzráneṉ. Un ke liye qarnoṉ meṉ yih hamesha ke liye rasam
hogí.

8 Aur tú unheṉ kah, ki Jo koí Isráel ke gharáne ká, yá musáfir jo uṉ men
búdobásh kartá hai, chaṛháwá yá zabíh guzráne, 9 Aur use jamáat ke ḳhaime ke
darwáze par, táki use Ḳhudá'wand ke liye chaṛháne ko na láwe, wuh shaḳhs apní
jamáat meṉ se kaṭ jáegá. 10 Aur baní Isráel meṉ se jo shaḳhs, ḳhwáh Isráel ke
gharáne ká ho, ḳhwáh musáfir jis kí búdobásh un meṉ ho, kisí ḳhún ko kháwe;
to maiṉ us ḳhúnkhánewále par apná gazab názil karúngá, aur use us kí jamáat
meṉ se káṭ dúngá. 11 Kyúnki badan kí hayát lahú meṉ hai; so maiṉ ne mazbah
par tum ko diyá hai, ki tumhárí jánoṉ ke liye kafára de: kyúnki wuh, jo kisí ján
ke liye kafára detá hai, so lahú hai. 12 Isí liye maiṉ ne baní Isráel ko kahá, ki
Tum meṉ se koí ḳhún na kháwe, aur koí musáfir jis kí búdobásh tum meṉ hai,
lahú na kháwe. 13 Aur baní Isráel meṉ se, yá musáfiroṉ meṉ se jin kí búdobásh
tum meṉ hai, jo shaḳhs shikár kare, aur koí charinda yá parinda jo kháne meṉ átá
hai pakṛe; wuh us ká lahú bitáwe, aur use miṭṭí se chhipáwe. 14 Kyúnki yih
harek badan kí ján hai; is ká lahú ján kí jagah hai: is liye maiṉ ne baní Isráel ko
hukm kiyá, ki Kisí gosht ká lahú mat kháo: ki har jándár kí zindagání us ká lahú
hai; jo koí use kháegá, kaṭ jáegá. 15 Aur jo koí kisí haiwán ko, jo azḳhud mar-
gayá ho, yá use darinde ne toṛá ho, kháwe, to wuh shaḳhs, ḳhwáh tumhárá mut-
wattin ho, ḳhwáh musáfir, wuh apne kapṛe dhowe, aur pání se gusl kare, aur shám
tak nápák rahegá; tab wuh pák hogá. 16 Par agar wuh na dhowe, aur na gusl
kare, to wuh apná gunáh áp uṭháwegá.

XVIII. BÁB.

1 Phir Ḳhudá'wand ne Músá ko ḳhitáb karke farmáyá, 2 Ki Baní Isráel se
ḳhitáb kar, aur unheṉ kah, ki Maiṉ Ḳhudá'wand tumhárá Ḳhudá húṉ. 3 Tum
Misr kí zamín ke se kám, jis meṉ tum rahte the, na kíjiyo, aur tum zamín i Kanán
ke se kám, jaháṉ maiṉ tumheṉ lejátá hún, mat kíjiyo, aur tum un kí rasmoṉ par
na chaliyo. 4 Tum mere hukmoṉ par chalo, aur merí rasmoṉ ko hifz karo, aur
us par amal karo: ki maiṉ Ḳhudá'wand tumhárá Ḳhudá húṉ. 5 So tum merí
rasmoṉ aur mere hukmoṉ par amal karo; ki jo koí un par amal kare, to wuh un
se hayát páwegá: maiṉ Ḳhudá'wand húṉ.

6 Tum meṉ se koí apne qaríb kí barahnagí záhir karne ke nazdík na howe: ki
maiṉ Ḳhudá'wand húṉ. 7 Tú apne báp kí barahnagí, aur apní má kí barahnagí
zinhár záhir na kar; ki wuh terí má hai: tú us kí barahnagí záhir na kar. 8 Tú
apne báp kí jorú kí barahnagí záhir na kar; ki wuh tere báp kí barahnagí hai. 9
Tú apní bahin kí barahnagí, aur apne báp kí beṭí, aur apní má kí beṭí kí barahnagí,
ḳhwáh wuh ghar meṉ paidá húí ho, ḳhwáh aur kahíṉ, zinhár záhir mat kar. 10 Tú
apne beṭe kí beṭí, aur apní beṭí kí beṭí kí baráhnagí záhir mat kar; ki un kí baran-

agí tere kí barahnagí hai. 11 Tere báp kí jorú kí beṭí, jo tere báp ke nutfe se hai,
terí bahin hai, tú us kí barahnagí záhir mat kar. 12 Tú apne báp kí bahin kí
barahnagí záhir mat kar; ki wuh tere báp kí rishtedár hai. 13 Apní má kí bahin kí
barahnagí záhir mat kar; ki wuh terí má kí rishtedár hai. 14 Tú apne báp ke
bháí kí barahnagí záhir mat kar; tú us kí jorú ke nazdík mat já: wuh terí chachí
hai. 15 Tú apní bahú kí barahnagí záhir mat kar; ki wuh tere beṭe kí jorú hai:
tú us kí barahnagí záhir mat kar. 16 Tú apne bháí kí jorú kí barahnagí záhir
mat kar; ki wuh tere bháí kí barahnagí. 17 Tú kisí aurat kí barahnagí us kí
beṭí samet záhir mat kar, aur tú us aurat kí beṭí kí beṭí, aur us ke beṭe kí beṭí
mat le, táki us kí barahnagí khole; ki wuh us kí rishtedár hai: ki yih baṛí behayáí
hai. 18 Aur tú kisí aurat ko us kí bahin samet mat le, táki us kí bhí barahnagí
záhir kare, pahilí ke jíte jí, ki yih us ká jaláná hai.

19 Aur wuh aurat jo kapṛoṉ se ho, jabtak pák na hole, us kí barahnagí kholne
ko us ke nazdík mat já. 20 Aur tú apne hamsáe kí jorú ke sáth mubásharat mat
kar, táki use nápák kare. 21 Tú apne farzandoṉ meṉ se kisí ko Málik kí nazar
ág meṉ mat guzrán, aur ḲHUDA´WAND apne Ḳhudá ke nám ko nápák na kar: maiṉ
ḲHUDA´WAND húṉ. 22 Tú mard ke sáth, jis tarah aurat ke sáth sotá hai, mat so:
yih makrúh hai. 23 Tú kisí haiwán se jimáa mat kar, táki us se nápák ho; aur
na koí aurat kisí haiwán ke áge já khaṛí ho, ki us se jimáa karwáe; ki yih aun-
dhí bát hai.

24 Tum un chízoṉ meṉ áp ko kisíse álúdah mat karo: ki un sab kámoṉ se qau-
meṉ, jinheṉ maiṉ tumháre áge hánktá húṉ, nápák hotí haiṉ. 25 Aur zamín nápák
hotí hai; ki us kí badkárí kí mutálaba us se karúngí, aur zamín unheṉ jo us meṉ
baste haiṉ qai kar ḍálegí. 26 Pas tum áp merí sharíatoṉ aur mere hukmoṉ ko hifz
karo, aur un karáhatoṉ meṉ se kisí ko koí na kare, ḳhwáh tumhárá mutwattin ho,
ḳhwáh ajnabí tum meṉ rahnewálá; 27 Kyúnki zamín ke báshindoṉ ne jo tum se
áge the, ye sab karáhatoṉ ke kám kíe, aur zamín nápák hogaí; 28 Táki zamín
tumhárí nápákí se tumheṉ bhí ugal na de, jis tarah us ne un qaumeṉ ko, jo tum
se áge thíṉ, ugal diyá. 29 Ki jo koí un karáhatoṉ meṉ se kuchh karegá, to we
karnewále apní qaum meṉ se kaṭ jáenge. 30 So tum merí sharíat ko hifz karo,
aur un mustakrih fialoṉ meṉ se, jo tum se áge kíe gae, koí kám na karo, aur apne
taiṉ un se ganda na karo: maiṉ ḲHUDA´WAND tumhárá Ḳhudá húṉ.

XIX. BÁB.

1 Phir ḲHUDA´WAND ne Músá ko ḳhitáb karke farmáyá, 2 Baní Isráel ke sáre
majma ko kah, aur unheṉ farmá, ki Tum muqaddas ho; ki maiṉ ḲHUDA´WAND tum-
hárá Ḳhudá quddús húṉ.

3 Tum apne apne má báp se ḍarte raho, aur mere sabtoṉ ko talaf na karo: maiṉ
ḲHUDA´WAND tumhárá Ḳhudá húṉ.

4 Tum butoṉ kí taraf rujú mat ho, aur na apne liye ḍhále húe mábúdoṉ ko ba-
náo: maiṉ ḲHUDA´WAND tumhárá Ḳhudá húṉ.

5 Aur agar tum salámí ká zabíh ḲHUDA´WAND ke liye zabh karo, to tum use
apní razá ke liye zabh karo. 6 Yih cháhiye ki jis din tum zabh karo, usí din yá
dúsre din ḳháí jáwe. aur agar tísre roz tak kuchh bachí rahe, to ág meṉ jalá diyá

jáwe. 7 Aur agar wuh zara bhí tísre din kháyá jáwe, to karáhiyat hogí; wuh
námaqbúl ho jáegá. 8 So jo koí use kháegá, us ká gunáh usí par hai, kyúnki us
ne Ḳhudá'wand kí pákíza chíz ko najis kiyá; so wuh insán apní qaum se kaṭ
jáegá.
9 Aur jab tú apná khet káṭe, to khet ko chár taraf se sab ká sab mat káṭ le,
aur na apne khet kí ḳhosha chíní kar. 10 Aur tú jab apne angúroṉ ke ḳhoshe
chune, to jo zamín par gir paríṉ, un ko mat uṭhá, aur apne angúroṉ ká ek ek dána
toṛ na le; cháhiye ki miskínoṉ aur garíboṉ ke liye un ko chhoṛ de: maiṉ Ḳhudá'-
wand tumhárá Ḳhudá húṉ.
11 Tum chorí na karo, na jhúṭhá muamala karo; ek dúsre se jhúṭh mat bolo.
12 Aur tum merá nám leke jhúṭhí qasam na kháo; tú apne Ḳhudá ke nám ko ná
pák mat kar: maiṉ Ḳhudá'wand húṉ. 13 Tú apne hamsáe par zulm na kar, na
us se kuchh chhín le: mazdúr kí mazdúrí cháhiye ki sárí rát subh tak tere pás na
rah jáe.
14 Tú bahre ko gálí na de; tú wuh chíz jis se ṭhokar lage andhe ke áge mat
rakh, aur apne Ḳhudá se ḍartá rah: maiṉ Ḳhudá'wand húṉ.
15 Tum hukúmat meṉ beinsáfí na karo; tú miskín kí miskíní par nazar na
kar, aur buzurg ko buzurgí ke liye izzat mat de, balki insáf se apne bháí kí hukú-
mat kar. 16 Tú aib jáíoṉ ke mánind apní qaum meṉ áyá jáyá na kar, aur apne
bháí ke ḳhún par kamar na bándh: maiṉ Ḳhudá'wand húṉ.
17 Tú apne bháí se bugz apne dil meṉ na rakh: tú apne bháí ko nasíhat kar,
táki tú us ke sabab ḳhatákár na ṭhahare. 18 Tú apne abná i jins se intiqám mat
le, aur na un kí taraf se kína rakh, balki tú apne bháí ko apní mánind piyár kar:
maiṉ Ḳhudá'wand húṉ.
19 Tum merí sharíatoṉ kí muláfazat karo. Tú apne bahímoṉ ko muḳhtalif
jensoṉ se lagne mat de. Tú apne khet meṉ kisí tarah ke bíj mile húe mat bo: aur
pairáhan, jo kattán aur súf se miláke biná gayá ho, mat pahin. 20 Jo koí us aurat
se, jo kaníz aur kisí shaḳhs kí mangítar hai, aur na fidiya dí gaí hai, aur na ázád
kí gaí hai, hambistar ho, un ko koṛá márá jáwe: we márḍále na jáweṉ, is liye ki
wuh aurat ázád na thí. 21 So wuh Ḳhudá'wand ke liye apná asám jamáat ke
ḳhaime ke darwáze par, yáne ek menḍhá asám ke liye láwe. 22 Aur káhin us asám
ke menḍhe par, us ḳhatá ke liye jo us ne kí, Ḳhudá'wand ke áge kafára de; tab
wuh ḳhatá jo us ne kí hai, baḳhshí jáegí.
23 Aur jab tum us mulk meṉ áo, aur har náo ke mewadár daraḳht lagáo, to
tum un ká mewa na toṛo, aur apne úpar tín baras tak harám karo; wuh mewa na
kháyá jáwe. 24 Aur chauthe sál us ke sáre mewe shukarguzárí ke sáth Ḳhudá'-
wand ke liye muqaddas honge. 25 Aur pánchweṉ sál tum us ká mewa kháo,
aur us ká sab hásil apne liye jama karo: maiṉ Ḳhudá'wand tumhárá Ḳhudá húṉ.
26 Tum lahú ke sáth kuchh mat kháo; aur badfálí aur nekfálí na karo. 27 Tum
apne siroṉ ke goshe mat munḍo, aur na tú apní ḍáṛhí ke konoṉ ko dúr kar. 28 Tum
kisí ke marne se apne badanoṉ ko na chíro, aur apne úpar godne se nishán na do:
maiṉ Ḳhudá'wand húṉ.
29 Tú apní beṭí ko behurmat na kar, ki use harámkárí ko sompe, tá na howe
ki zamín harám kárí aur badkárí se mámúr ho jáwe. 30 Tum mere sabtoṉ kí mu-
háfazat karo, aur mere maqdis se ḍaro: maiṉ Ḳhuea'wand húṉ.

31 Aur tum bhánmatí aur jádúgaron par iltifát na karo, aur un ke tálib na ho,
ki un ke sabab se nápák ho jáoge : main Ḳhudá´wand tumhárá Ḳhudá hún.
32 Tú us ke liye jis ká sir safed ho uṭh khaṛá ho, aur búṛhe mard ko izzat de,
aur apne Ḳhudá se ḍar : main Ḳhudá´wand hún.
33 Agar koí musáfir terí zamín par tere sáth sukúnat kare, tú us ko mat satá.
34 Balki musáfir ko jo tumháre sáth rahtá hai aisá jáno, jaise wuh tum men paidá
húá hai ; aur use aisá piyár kar, jaisá áp ko kartá hai ; is liye ki tum Misr kí zamín
men pardesí the : main Ḳhudá´wand tumhárá Ḳhudá hún.
35 Tum insáf karne men, paimáísh karne men, taulne men, nápne men beinsáfí
na karo. 36 Cháhiye ki tumhárí púrí tarázú, púre paimáne, púrí dasseríán hon :
main Ḳhudá´wand tumhárá Ḳhudá hún, jo tum ko zamín i Misr se nikál láyá.
37 So tum merí sharíaton, aur merí sárí adálaton kí muháfazat karo, aur un par
amal karo : main Ḳhudá´wand hún.

XX. BÁB.

1 Phir Ḳhudá´wand ne Músá ko ḳhitáb karke farmáyá, 2 Ab tú baní Isráel
men se, yá un musáfiron men se, jin kí un men búdobásh hai, apní aulád men kisí
ko Málik kí nazar karegá, wuh márḍálá jáegá, us zamín ke báshinde us par pathráo
karen. 3 Aur main us shaḳhs par apná qahr názil karúngá, aur use uskí jamáat
men se káṭ dúngá ; is liye ki us ne apní aulád men se kisí ko Málik ko diyá, ki
mere maqdis ko nápák, aur mere nám pák ko behurmat kare. 4 Aur agar us zamín
ke rahnewále us shaḳhs se, jab ki us ne apní aulád men se kisí ko Málik ko nazar
kiyá chashmposhí karen, aur use qatl na karen, 5 To main us shaḳhs par, aur us
ke gharáne par qahr názil karúngá, aur us ko un sab samet jo uskí pairawí men
ziná karte hain, ki Málik kí pairawí men zinákár ṭhaharen, unkí qaum men se káṭ
ḍálúngá. 6 Aur us insán par, jo bhánmatí aur jádúgaron par iltifát kartá hai, táki
unkí tarah ziná kare, main us insán par apná gazab názil karúngá, aur use uskí
qaum men se káṭ ḍálúngá. 7 Pas áp ko pákíza karo, aur muqaddas ho ; ki main
Ḳhudá´wand tumhárá Ḳhudá hún. 8 Aur tum merí sharíaton ko hifz karo, aur
un par amal karo : main Ḳhudá´wand hún, jo tumhen muqaddas kartá hún. 9 Aur
jo koí apne báp yá apní má par lán kare, már ḍálá jáegá : us ne apne báp yá apní
má par lánat kí hai ; us ká ḳhún usí par hai.
10 Aur wuh shaḳhs jo dúsre kí jorú ke sáth, yá apne hamsáe kí jorú se ziná
kare, wuh ziná karnewálá aur ziná karnewálí donon qatl kíe jáwen. 11 Aur jo
shaḳhs ki apne báp kí jorú se hambistar ho, us ne apne báp kí barahnagí kholí :
we donon qatl kíe jáwen ; un ká ḳhún unhín par hai. 12 Aur wuh shaḳhs jo
apní bahú se rahe, we donon qatl kíe jáwen : unhon ne aundhí bát kí hai ; un ká
ḳhún unhín par hai. 13 Aur agar koí mard ke sáth sowe, jaise aurat ke sáth sotá
hai, un donon ne makrúh kám kiyá : we qatl kíe jáwen ; un ká ḳhún unhín par
hai. 14 Aur agar koí jorú ko, aur us kí má ko bhí rakhe, yih behayáí hai : we
tínon ke tínon jaláe jáwen, táki tumháre darmiyán behayáí na rahe. 15 Aur agar
koí mard chaupáe se lage, wuh qatl kiyá jáwe ; aur tum us chaupáe ko bhí márḍálo.
16 Aur agar aurat bahíme ke pás jáwe, aur us ke níche paṛ jáe, to us aurat aur
bahíme ko márḍál ; we ján se máre jáwen ; un ká ḳhún unhín par hai. 17 Aur

agar koí mard apní bahin ko, yá apne báp kí beṭí, yá apní má kí beṭí ko lewe, aur
báham ek ek kí barahnagí dekhen, yih niháyat burá kám hai; we donon apní
qaum ke áge qatl kíe jáwen, ki us ne apní bahin kí barahnagí záhir kí; wuh apná
gunáh uṭháwegá. 18 Aur agar mard us aurat se jo háiz hai ham bistar ho, aur us
kí barahnagí záhir kare, to us ne us ká chashma kholá hai, aur us ne apne lahú ká
chashma khulwáyá: so we donon apní apní qaum men se kaṭ jáwenge. 19 Aur
tú apní ḳhálá aur apní phúphí kí barahnagí záhir mat kar; ki jis ne aisá kiyá us ne
apne qaríb kí barahnagí záhir kí: aur we gunáh ko uṭháwenge. 20 Aur agar koí
apní chachí se hambistar ho, to us ne apne chachá kí barahnagí záhir kí: we apne
apne gunáh ko uṭháwenge; we láwalad marenge 21 Aur jo shaḳhs apne bháí kí
jorú ko lewe, to yih qabíh hai; us ne apne bháí kí barahnagí záhir kí: we láwalad
honge.

22 So tum merí sab rasmon kí, aur merí sab sharíaton kí muháfazat karo, aur
un par amal karo; táki wuh zamín jis men main tumhen lejátá hún, ki sukúnat
karo, tum ko ugal na de. 23 Tum un qaumon ke dastúron par, jinhen main tum-
háre áge hánktá hún, mat chalo; kyúnki unhon ne aisehí sab amal kíe, isí liye main
ne un se nafrat kí. 24 Main ne tumhen kahá, ki Tum un kí zamín ke wáris hoge,
aur main us par tum ko qábiz kardúngá, ki tum us ke wáris ho, wuh zamín jis par
dúdh aur shahd bah rahá hai: main Ḳhudá'wand tumhárá Ḳhudá hún, ki tumhen
ḳhilqat men se chún liyá hai. 25 So tum pák aur nápák chaupáion men, aur nápák
aur pák parindon men faraq karo: aur tum charindon aur parindon aur kisí qism
kí chíz ke sabab se, jo zamín par rengtí hai, jin ko main ne tumháre liye nápák
kiyá hai, apne tain nápák na karo. 26 Aur tum mere muqaddas log hojáo, ki main
Ḳhudá'wand quddús hún, aur main ne tumhen ḳhilqat men se chun liyá hai, táki
tum mere ho. 27 Aur jo mard yá aurat, bhánmatí yá jádúgar ho, to donon qatl
kíe jáwen: cháhiye ki tum un par pathráo karo; un ká ḳhún unhín par howe.

XXI. BAB.

1 Phir Ḳhudá'wand ne Músá ko ḳhitáb karke farmáyá, Káhinon ko jo baní
Hárún hain farmá, aur unhen kah, ki Koí is sabab se, ki us kí guroh men koí mar
jáwe, nápák na bane: 2 Magar us ke liye jo us se nazdík kí qarábat rakhtá ho,
jaise apní má ke liye, apne báp ke liye, apne beṭe, apní beṭí, apne bháí ke liye,
3 Aur apní kúárí bahin ke liye jo us ke sáth hai, aur hanoz mard se wáqif nahín
húí; wuh us ke liye nápák ban saktá hai. 4 Koí shaḳhs apne logon ke darmiyán
apne ko áludah na kare, aisá ki nápák hojáe. 5 We apne siron ke bál na munḍ-
áwen, aur apní ḍárhíon ke kone na munḍáwen, aur apne badanon par pachhne na
kháwen. 6 We apne Ḳhudá ke liye muqaddas bane rahen, aur apne apne Ḳhudá
ke ism ko behurmat na karen: ki we Ḳhudá'wand ke hom apne Ḳhudá ke laham
guzránte hain; so muqaddas honge. 7 We us ranḍí ko, jo fáhisha yá behurmat
hai, jorú na karen, aur na us ranḍí ko jise us ke shauhar ne taláq dí ho: kyúnki we
apne Ḳhudá ke liye muqaddas hain. 8 Pas tú use muqaddas jániyo; ki wuh tere
Ḳhudá ká kháná guzrántá hai: wuh tere áge muqaddas howe; ki main Ḳhudá'-
wand tumhen muqaddas karnewálá quddús hún. 9 Aur agar kisí káhin kí beṭí

fáhisha banke áp ko behurmat kare, wuh apne báp ko zalíl kartí hai: use ág men
jalá dewen.

10 Aur wuh jo apne bháíon men sardár káhin hai, jis ke sir masah ká raugan
dálá gayá, aur jo muqaddas kiyá gayá, táki kapre pahine, apná sir nangá na kare
aur apne kapre na pháre. 11 Wuh kisí murde ke pás na jáwe, aur na apne báp,
aur na ápní má ke liye áp ko nápák banáwe. 12 Aur hargiz maqdis se báhar na
jáwe, aur apne Khuda'wand ke maqdis ko behurmat na kare; kyúnki us ke
Khudá ká tel malne ká nazr us par hai: main Khuda'wand hún. 13 Aur wuh
kúárí aurat se byáh kare. 14 Kánd, aur mutlaqa, aur bahurmat, aur chhinál randí
se byáh na kare; balki wuh apne hí qaum men kí kúárí se byáh kare. 15 Apne
tukhm ko apní qaum men hargiz behurmat na kare: ki main Khuda'wand use
muqaddas karnewálá hún.

16 Phir Khuda'wand ne Músá se khitáb karke farmáyá, 17 Ki Hárún ko kah,
Jo koí ki tere tukhm se apne apne qarnon men náqis ho, wuh nazdík na áwe, táki
apne Khudá ká kháná guzráne. 18 Kyúnki wuh mard jis men kuchh aib hai,
nazdík na áwe, jaise andhá, yá langrá, yá wuh jis ke ázá men kuchh kamí beshí
ho, 19 Yá wuh jis ká páon yá háth túṭá ho, 20 Yá kubrá, yá bauná, yá ánkh men
us kí phulí ho, yá abras, yá khujlí bahrá, yá khusya us ká pachká ho. 21 Hárún
káhin kí nasl men se koí jo aibdár ho nazdík na áwe, ki Khuda'wand ke homon
ko guzráne; wuh aibdár hai, wuh hargiz apne Khudá ká kháná guzránne ko pás
na áwe. 22 Wuh apne Khudá ká kh– áná, khwáh khás muqaddas ho, khwáh ám,
kháwe; 23 Lekin parde ke andar dákhil na ho, na mazbah ke pás áwe, is liye ki
wuh aibdár hai; mere maqdis ko behurmat na kare: ki main Khuda'wand un ká
muqaddas karnewálá hún. 24 Tab Músá ne Hárún, aur us ke beṭon, aur sáre
baní Isráel ko yih sab kahá.

XXII. BAB.

1 Phir Khuda'wand ne Músá ko khitáb karke farmáyá, 2 Ki Hárún aur baní
Hárún ko kah, ki Baní Isráel kí pák chízon se áp ko bacháe rakhen, aur mere nám
ko un chízon kí bábat, jinhen we mere liye muqaddas karte hain, behurmat na
karen: main Khuda'wand hún. 3 Unhen kah de, Tumháre qarnon men tumhárí
sab naslon men se jo koí nápák ho, aur un pák chízon ke pás, jo baní Isráel
Khuda'wand ke liye guzránte hain, jáwe, wuh insán mere huzúr se kaṭ jáegá:
main Khuda'wand hún. 4 Jo koí Hárún kí nasl men se korhí ho, yá jiryán kí
bímárí rakhtá ho, to jabtak ki pák na hole pák chízon men se kuchh na kháwe.
Aur jo koí aisí chíz ko jo marke nápák hotí hai chhúe, yá use ihtilám howe;
5 Aur jo koí kisí rengnewále haiwán ko, jise chhúná nápákí ká mújib hai, yá kisí
aise shakhs ko jis kí nápákí siráyat kartí hai, koí nápákí kyún na ho, chhúe; 6 To
wuh insán, jis ne aisá kuchh chhúá, shám tak nápák rahegá, aur jab tak apná
badan paní se dho na le, pák chízon men se kuchh na kháwe. 7 Aur jab aftáb
gurúb hogá, wuh pák hogá; tab wuh pák chízen kháwe, ki yih us ká rizk hai.
8 Wuh us chíz ko jo ag khud margaí ho, yá darindon ne use phárá ho, na kháwe,
ki us se ganda ho jáegá: main Khuda'wand hún. 9 Is liye we merí sharíaton kí
muháfazat karen, tá na howe ki we us kí bábat gunahgár hon, aur is liye ki unhon

3 Aur Yúsíyáh bádsháh kí saltanat ke aṭhárahweṉ baras aisá húá ki bádsháh ne
Sáfan bin Asaliyáh bin Musallim kátib ko yúṉ kahke ḲHUDÁWAND ke ghar ko
bhejá; 4 Ki tú Hilqiyáh sardár káhin pás já, aur use kah, ki Us chándí ká, jo
ḲHUDÁWAND ke ghar meṉ láí gaí hai, aur jise darbánoṉ ne logoṉ se leke jama
kiyá hai, hisáb kar. 5 Aur wuh mublag un kárguzároṉ ko, jo ḲHUDÁWAND ke ghar
ke nigahbán haiṉ, dewe, ki we use un kárígaroṉ ko, jo ḲHUDÁWAND ke ghar meṉ
kám karte haiṉ, deṉ, ki ghar ke shigáfoṉ kí marammat howe, 6 Yáne baṛhaíoṉ, aur
miamároṉ, aur sangtaráshoṉ ko, aur lakṛíoṉ aur taráshe húe pattharoṉ ke mol
lene ko ki ghar kí marammat ho. 7 Lekin wuh naqdí, jo unke háth meṉ átí thí,
kabhú us ká hisáb na kiyá gayá thá, is liye ki we amánatdárí se kám karte the. 8
Aur sardár káhin Hilqiyáh ne Sáfan kátib ko kahá, Maiṉ ne ḲHUDÁWAND ke ghar
meṉ Tauret kitáb páí hai. Aur Hilqiyáh ne wuh kitáb Sáfan ko dí, so us ne paṛhí.
9 Aur Sáfan kátib bádsháh pás áyá, aur bádsháh ko ḳhabar dí, ki Tere ḳhádimoṉ ne
wuh naqdí, jo ghar meṉ áí, jama kí, aur un kárguzároṉ ke supurd kí, jo ḲHUDÁWAND
ke ghar ke nigahbán haiṉ. 10 Ab Sáfan kátib ne bádsháh se kahá, Hilqiyáh káhin
ne mujhe yih kitáb dí. Aur Sáfan ne use bádsháh ke huzúr paṛhá.

11 Aur bádsháh ne jo us kitáb ke mazmúnoṉ ko suná, to apne kapṛe pháṛe 12
Aur Hilqiyáh káhin, aur Sáfan ke beṭe Aḳhiqám aur Míkayáh ke beṭe Akbúr, aur
Sáfan kátib, aur Asáyáh ko, jo sháh ká gulám thá, farmáyá, 13 Tum jáo, merí
aur sab logoṉ kí, aur sáre Yihúdáh kí bábat ḲHUDÁWAND se púchho, ki Is kitáb
meṉ, jo milí, ye kaisí báteṉ haiṉ? Ki ḲHUDÁWAND ká gussa ham par nipaṭ bhar-
ká hai: ki hamáre bápdádoṉ ne is kitáb ke mazmúnoṉ ko na suná, aur jo kuchh us
meṉ likhá hai, us ke mutábiq kuchh na kiyá. 14 Tab Hilqiyáh káhin, aur Aḳhiqám,
aur Akbúr, aur Sáfan, aur Asáyáh Huldah nabíya pás gaye jo toshaḳhána ke
dároga Salúm bin Tiqwah bin Harḳhas kí jorú thí. Yih aurat Yirúshálam ke bích
ek dúsre makán meṉ rahtí thí, so unhoṉ ne us se báteṉ kíṉ.

15 Us ne unheṉ kahá, ḲHUDÁWAND Isráel ká Ḳhudá yúṉ farmátá hai, ki Tum us
shaḳhs se, jis ne tumheṉ mujh pás bhejá hai, kaho, 16 Ki ḲHUDÁWAND yúṉ farmátá
hai, Maiṉ un sab mazmúnoṉ ke mutábiq, jinheṉ sháh i Yihúdáh ne kitáb meṉ
paṛhá hai, is makán par, aur un par, jo is makán meṉ rahte haiṉ, balá názil karúṉ-
gí. 17 Kyúnki unhoṉ ne mujhe tark kiyá, aur butoṉ ke áge ḳhushbúíáṉ jaláíṉ, táki
apne háthoṉ ke sáre kámoṉ se mujhe gairat diláweṉ: so merá qabr is makán par
bhaṛkegá, aur ṭhanḍhá na hogí. 18 Rahá, sháh i Yihúdáh, jis ne tumko bhejá,
ki ḲHUDÁWAND se ahwál daryáft karo, so tum use kahiyo, ki ḲHUDÁWAND Isráel
ká Ḳhudá yúṉ kahtá hai, ki Tú jo hai so tú ne un mazmúnoṉ ko suná: 19 Aur
jab tú ne wuh bát suní, jo maiṉ ne is makán ke, aur us ke makínoṉ ke haqq meṉ
kahí, ki wuh wírán, aur we lánatí honge, to terá dil narmáyá, aur tú ne ḲHUDÁ-
WAND ke áge ájizí kí, aur apne kapṛe pháṛe, aur mere áge royá: so maiṉ ne bhí
kán dhare, ḲHUDÁWAND farmátá hai. 20 Is liye dekh, maiṉ tujhe tere bápdádoṉ
ke sáth shámil karúngá, aur tú apne gor meṉ salámatí se madfún hogí, aur sárí
áfat ko, jo mere hukm se is makán par názil hogí, terí áṉkheṉ na dekhengí. So
we yih ḳhabar bádsháh pás le gaye.

XXIII. BAB.

1 So bádsháh log bhejke Yihúdáh aur Yirúshálam ke sáre buzurgoṉ ko apne
pás jama kiyá. 2 Aur bádsháh sáre baní Yihúdáh aur Yirúshálam ke sáre bás-
hindoṉ, aur káhinoṉ, aur nabíoṉ, aur sab chhoṭe baṛoṉ ko leke Ḳhudáwand ke
ghar ko chaṛh gayá, aur us ne ahd kí sárí báteṉ us kitáb kí, jo Ḳhudáwand ke ghar
meṉ milí thí, unheṉ paṛh sunáíṉ. 3 Aur bádsháh ek sutún se lagke khaṛá húá,
aur Ḳhudáwand ke áge ahd kiyá, aur kahá, ki Ham Ḳhudáwand kí pairawí
karenge, aur us ke hukmoṉ, aur us kí sunnatoṉ, aur us ke qánúnoṉ ko apne sáre
dil aur sárí ján se hifz karenge; aur is ahd kí bátoṉ par, jo is kitáb meṉ likhí haiṉ,
amal karenge: aur sáre log us ahd meṉ sharík húe.
4 Phir bádsháh ne sardár káhin Hilqiyáh ko aur un káhinoṉ ko, jo dúsre darje
meṉ the, aur darbánoṉ ko hukm karke sáre bartan jo Baal aur Yasírat, aur ásmání
sáre kaukaboṉ ke liye banáe the, Ḳhudáwand kí haikal se báhar nikalwáe, aur
us ne Yirúshálam se báhar le jáke Qaidrún ke maidánoṉ meṉ unheṉ jaláke bhasam
kar diyá, aur un kí rákh ko Baitel ko bhejwá diyá. 5 Aur un butparast káhinoṉ
ko, jinheṉ sháh i Yihúdáh ne barpá kiyá thá, únche shiwáloṉ par Yihúdáh kí
bastíoṉ meṉ, aur un makánoṉ meṉ jo Yirúshálam ke gird o pesh the, ki ḳhusbúíáṉ
jaláyá kareṉ, un sab samet jo Baal, aur Aftáb, aur Máhtáb aur Mintaq ul burúj,
aur ásmán ke sáre lashkaroṉ ke liye ḳhushbúíáṉ jaláte the, mauqúf kiyá. 6 Aur
us ne Yasírat ko Ḳhudáwand ke ghar se báhar Qaidrún ke maidán meṉ nikalwáyá,
aur use wádí i Qaidrún meṉ jaláke gard kar diyá, aur us gard ko awámm logoṉ
kí goroṉ par uṛá diyá. 7 Aur gánḍúoṉ ke gharoṉ ko, jo Ḳhudáwand ke ghar se
mile húe the, jin meṉ ranḍíáṉ Yasírat ke liye parde bintíáṉ thíṉ, ḍhá diyá. 8 Aur
us ne Yihúdáh ke sab shahroṉ ke káhinoṉ ko faráham kiyá, aur un sab makánoṉ
meṉ, jin meṉ bhí káhin ḳhushbúíáṉ jaláte the, Jiba se Biarsaba tak najásat ḍalwáí,
aur us ne únche makánoṉ ko, jo shahr ke raís Yasúa kí darámad ke darwázoṉ ke
báyeṉ háth ko the, girá diyá 9 Par únche makánoṉ ke káhin Yirúshálam meṉ
Ḳhudáwand ke mazbah pás na áte the, lekin we fatírí roṭí apne bháíoṉ ke sáth
khá lete the. 10 Aur us ne Tufat par jo baní Hinnúm kí wádí meṉ hai, najásat
phenkwáí, táki koí apne beṭá beṭí ko ág meṉ jaláke Málik ke liye qurbání na kare.
11 Aur un ghoṛoṉ ko, jo Yihúdáh ke bádsháhoṉ ne súraj kí nazr kiye the, Ḳhudá-
wand ke ghar ke ástáne ke barábar Nátan Malik ḳhwájasará ke dálán ke nazdík
un bastíoṉ meṉ, jo shahr se muttasil thíṉ, nikálá, aur súraj kí giṛíoṉ ko ág se jalá
diyá. 12 Aur un mazbahoṉ ko, jo Áḳhaz ke báláḳháne kí chhaṭ par the, jinheṉ
sháh i Yihúdáh ne biná kiyá thá, aur un mazbahoṉ ko, jinheṉ Manassí ne Ḳhudá-
wand ke ghar ke do sahnoṉ meṉ biná kiyá thá, bádsháh ne ḍhá diyá, aur ḳhák
meṉ milá diyá, aur wuháṉ se jald jáke us ḳhák ko wádí i Qaidrún meṉ phenkwá
diyá: 13 Aur bádsháh ne un únche makánoṉ par, jo Yirúshálam ke muqábil
Koh i Fasád kí dahní taraf the, jinheṉ sháh i Isráel Sulaimán ne Saidáníoṉ kí
nafratí Istárát, aur Moabíoṉ ke nafratí Kamús, aur baní Ammún ke nafratí
Milkúm ke liye banáyá thá, najásat ḍalwáí. 14 Aur un sutúnoṉ ko toṛá, aur
Yasíratoṉ ko káṭ ḍálá, aur un kí jagah murdoṉ kí haḍḍíáṉ ḍalwáíṉ. 15 Us ke
siwá us ne Baitel ke mazbah ko, aur us únche makán ko, jise Nabát ke beṭe
Yurubiám Isráelíoṉ ke gumráhkarnewále ne banáyá thá, girá diyá, aur únche
makán meṉ ág lagá dí, aur ḳhák meṉ milá diyá, aur Yasírat ko jaláyá. 16 Aur

jab Yúsíyáh ne nazar pherí, aur us ne pahár par qabren dekhín; to us ne log bhej
ke un kí haḍḍíán nikalwáín, aur mazbah par jaláín, aur un par najásat ḍálí, jaisá
ki Ḳhudáwand ne us mard i Ḳhudá kí márifat, jis ne un báton kí ḳhabar dí,
irshád kiyá thá. 17 Phir us ne púchhá, Yih ḍher kyá hai, jise main dekhtá húṉ?
So shahr ke logon ne use kahá, Yih us mard i Ḳhudá kí gor hai, jis ne Yihúdáh se
ákar un kámon kí ḳhabar dí jo tú ne Baitel ke mazbah se kiye. 18 Tab us ne
kahá, Use rahne do, koí us kí haḍḍíon ko na haṭáwe. So unhon ne us kí haḍḍíán
us nabí kí haḍḍíon ke sáth, jo Samrún se áyá thá, rahne dín. 19 Aur Yúsíyáh ne
un sab gharon ko, jo únche makánon par Samrún kí bastíon men the, jinhen Isráelí
bádsháhon ne biná karke Ḳhudáwand ko gairatmand kiyá thá, ḍhá diyá; aur sab
jo kuchh ki us ne Baitel men kiyá thá, yahán bhí kiyá. 20 Aur únche makánon
ke sab káhinon ko, jo wuhán mazbahon par the, zabh kiyá, aur ádmíon kí haḍḍíán
un par jaláín, aur Yirúshálam ko phirá.

21 Aur wuhán bádsháh ne sáre logon ko hukm kiyá, ki Ḳhudáwand apne
Ḳhudá ke liye fasah kí íd karo; jaisá is ahd kí kitáb men likhá hai. 22 Aur
yaqínan un qázíon ke asr se leke jo Isráelíon kí adálat karte the, baní Isráel ke
bádsháhon, aur Yihúdáh ke bádsháhon ke asr tak aisí íd i fasah kabhí na húí thí,
23 Jaisí Yúsíyáh kí saltanat ke aṭhárahwen baras Yirúshálam men Ḳhudáwand
ke liye íd i fasah húí. 24 Siwá us ke un ko bhí, jo dewon se yárí, aur afsúngarí
karte the, aur múraton, aur buton, aur sab nafratí chízon ko, jo mulk i Yihúdáh
aur Yirúshálam men nazar átí thín, Yúsíyáh ne nábúd kiyá, táki shariat kí we
báten, jo us kitáb men jise Hilqiyáh káhin ne Ḳhudáwand ke ghar men páyá
thá, likhí thín, púrí howen. 25 So us kí mánind na agle zamáne men aisá koí
bádsháh húá, jo apne sáre dil, aur apní sárí ján, aur apne sáre zor se Músá kí sárí
shariat ke mutábiq Ḳhudáwand kí taraf phirá; aur na bád us ke koí us ke
mánind húá. 26 Báwujúd us ke Ḳhudáwand apne saḳht qahr se, jo baní
Yihúdáh par mushtaal húá thá, na phirá; kyúnki Manassí ne apní sárí badkáríon
se use nipaṭ ázurda kiyá thá. 27 Aur Ḳhudáwand ne farmáyá, ki Main baní
Yihúdáh ko bhí apní ánkhon ke sámhne se us tarah dúr karúngá, jis tarah se ki
baní Isráel ko dúr kiyá; aur main is shahr Yirúshálam ko, jise main ne barguzída
kiyá, aur is ghar ko, jis kí bábat main ne kahá, ki Merá nám wuhán hogá, mard íd
karúngá.

28 Aur Yúsíyáh ká báqí ahwál aur sab jo kuchh ki us ne kiyá, so kyá wuh baní
Yihúdáh ke bádsháhon kí tawáríḳh kí kitáb men likhá húá nahín hai?

29 Aur usí asr men sháh i Misr Firaún Nikoh Furát kí samt ko Asúr ke
bádsháh par charhá, aur Yúsíyáh bádsháh ne us ká muqábala kiyá, aur Majiddo
men, jis waqt us ká muqábala húá, to use már ḍálá. 30 Aur us ke chákar use ek
gáṛí men ḍálke Majiddo se Yirúshálam men le gaye, aur use us kí qabr men gáṛá.
Aur ahl i mamlukat ne Yúsíyáh ke beṭe Yahúaḳhaz ko leke masíh kiyá, aur us ke
báp kí jagah use bádsháh kiyá. 31 Aur Yahúaḳhaz jis waqt ki bádsháh húá, us
waqt teís baras ká thá: us ne Yirúshálam men tín mahíne bádsháhat kí. Us kí
má ká nám Hamútall thá, jo Yarmiyáh kí beṭí thí, jo Libnah ká thá. 32 Aur us
ne us sab kí mánind, jo us ke bápdádon ne kiyá, Ḳhudáwand ke huzúr badkáríán
kín. 33 Aur Firaún Nikoh ne use Riblah men, jo zamín i Hamát hai, nazarband
kiyá: wuh Yirúshálam men saltanat kartá tha, aur ahl i mamlukat par sau qintár

rúpá, aur ek qintár soná khiráj muqarrar kiyá. 34 Aur Firaún Nikoh ne Yúsíyáh
ke beṭe Ilyaqím ko us ke báp Yúsíyáh kí jagah bádsháh kiyá; aur us ká nám
Yahúyaqím rakhá, aur Yahúakhaz ko le gayá: so wuh Misr meṉ pahunchke mar
gayá. 35 Aur Yahúyaqím ne rúpá aur soná Firaún ko pahuncháyá; aur jaisá
Firaún ká hukm thá waisáhí us ne mamlukat par khiráj muqarrar kiyá: aur harek
insán se, jo us mamlukat ká thá, iqrár ke mutábiq rúpá soná lene lagá, táki Firaún
ko dewe. 36 Aur Yahúyaqím, jis din takht par baiṭhá, pachís baras ká thá; us
ne Yirúshálam meṉ gyárah baras saltanat kí. Us kí má ká nám Zabúdah thá jo
Rúmátí Fidáyáh kí beṭí thí. 37 Us ne bhí us sab kí mánind, jo us ke bápdádoṉ
ne kiyá, KHUDA'WAND ke huzúr badkáríáṉ kíṉ.

XXIV. BA'B.

1 Us ke aiyám meṉ Bábul ká bádsháh Nabúkhudnazr charhá, aur Yahúyaqím
ne tín baras tak us kí itáat kí; phir wuh us se phir gayá, aur sarkashí kí. 2 Tab
KHUDA'WAND ne Kasdíoṉ kí, aur Arám, aur Moab, aur baní Ammún kí faujen us par
bhejíṉ, aur unheṉ baní Yihúdáh par musallit kiyá, ki unheṉ qatl kareṉ, jaisá ki
KHUDA'WAND ne apne bandoṉ nabíoṉ kí márifat se farmáyá thá. 3 Ki yaqínan
Manassí ke sáre gunáhoṉ ke báis, aur sab jo us ne kiyá, KHUDA'WAND ke hukm se
baní Yihúdáh par yih sab kuchh húá, táki use apne huzúr se dúr kare, 4 Aur un
sáre begunáhoṉ ke khún ke sabab, jinheṉ Manassí ne qatl kiyá, kyúnki Manassí
ne begunáhoṉ ko qatl karke Yirúshálam ko aisá bhar diyá thá, ki KHUDA'WAND ne
hargiz muáf na kiyá.

5 Aur Yahúyaqím ká báqí ahwál, aur sab kuchh jo us ne kiyá, so kyá Yihúdáh
ke bádsháhoṉ kí tawáríkh kí kitáb meṉ likhá húá nahíṉ hai? 6 Aur Yahúyaqím
apne bápdádoṉ meṉ so rahá, aur Yahúyakín us ká beṭá us kí jagah bádsháh húá.
7 Bád us ke sháh i Misr kabhí apní mamlukat se báhar na gayá, is liye ki sháh i
Bábul ne wádí i Misr se leke nahr i Furát tak sháh i Misr kí sárí zamín par amal
kar liyá thá.

8 Aur Yahúyakín jab takht par baiṭhá, tab aṭhárah baras ká thí, aur Yirúshálam
meṉ us ne tín mahíne bádsháhat kí. Us kí má ká nám Nahústá thá, jo Yirúshálamí
Ilnatan kí beṭí thí. 9 Us ne us sab kí mánind, jo us ke báp ne kiyá thá, KHUDA-
WAND ke huzúr badkáríáṉ kíáṉ. 10 Us waqt sháh i Bábul Nabúkhudnazr ke
khádim Yirúshálam par charhe, aur shahr ko gher liyá 11 Aur sháh i Bábul
Nabúkhudnazr ne apne khádimoṉ samet shahr par lashkarkashí kí, aur muhásara
kiyá. 12 Tab sháh i Yihúdáh Yahúyakín apní má, aur apne gulámoṉ, aur apne
khwájasaráoṉ, aur apne mansabdároṉ ko leke sháh i Bábul pás gayá: sháh i Bábul
ne us kí saltanat ke áṭhweṉ baras use pakar liyá. 13 Aur KHUDA'WAND ke ghar
ká sárá khazána, aur wuh khazána, jo shah ke qasr meṉ thá, aur un sáre tiláí
bartanoṉ ko, jo sháh i Isráel Sulaimán ne KHUDA'WAND ke ghar ke liye banáe the,
le gayá. 14 Aur sáre Yirúshálam ko, yáne amíroṉ, aur jangí baháduroṉ ko, jo
das hazár ádmí the, aur sáre peshawáloṉ, aur kárígaroṉ ko asír karke le gayá; so
wuháṉ kangáloṉ ke siwá koí báqí na rahí. 15 Aur Yahúyakín ko us kí má, aur
us kí jorúoṉ, aur us ke khwájasaráoṉ, aur baháduroṉ samet asír karke Yirúshálam
se Bábul ko le gayá; 16 Aur sáre baháduroṉ ko, jo sát hazár jawán the, aur ahl

i pesha, aur ahl i hirfa ko, jo ek hazár the, garaz un sab ko, jo jang ke láiq the,
sháh i Bábul pakaṛke Bábul meṉ le áyá. 17 Aur sháh i Bábul ne us ke chachá
Mattaniyáh ko us kí jagah táj bakhshá; aur us ká nám badalke Sidqiyáh rakhá.

18 Sidqiyáh, jab bádsháh húá, to ekkís baras ká thá: us ne gyárah baras
Yirúshálam meṉ saltanat kí. Us kí má ká nám Hamútall thá, jo Libnáí Yarmiyáh
kí beṭí thí. 19 Us ne bhí us sab kí mánind, jo Yahúyaqím ne kiyá, ḲHUDA'WAND
ke áge badkáríáṉ kíáṉ. 20 Aur ḲHUDA'WAND ká gazab Yirúshálam aur Yihúdáh
par ziyáda hotá gayá, yaháṉ tak ki us ne unheṉ apne áge se dafa kiyá. Aur
Sidqiyáh sháh i Bábul se bágí húá.

XXV. BA'B.

1 Us kí saltanat ke nauweṉ baras ke dasweṉ mahíne ke dasweṉ din yúṉ húá ki
sháh i Bábul Nabúḳhudnazr ne Yirúshálam par lashkarkashí karke us ke pás
ḳhaimazan húá, aur us ke shahr ke gird á gird hisár banáyá. 2 Aur we bádsháh
Sidqiyáh kí saltanat ke gyárahweṉ baras tak shahr ko ghere húe paṛe rahe. 3 Aur
chauthe mahíne ke nauweṉ din shahr meṉ galle ho chuke: aur wuháṉ shahrwáloṉ
ko roṭí muyassar na thí. 4 Tab shahrwále ṭúṭe, aur sáre bahádur rátko us dar-
wáza kí ráh se, jo díwároṉ ke darmiyán bádsháh ke bág kí taraf ko thí, nikal ke bhág
gaye; par Kasdí shahr ko ghere húe the; so Sidqiyáh us ráh se bayábán ko bhág
gayá. 5 Tab Kasdíoṉ kí faujoṉ ne bádsháh ká píchhá kiyá, aur use Yirího k
maidán meṉ já liyá, aur us ká sárá lashkar us se judá hogayá thá. 6 So we bád-
sháh ko pakaṛke sháh i Bábul pás Riblah meṉ láe; aur unhoṉ ne use mahkamme
meṉ házir kiyá. 7 Aur us ke beṭoṉ ko us kí ánkhoṉ ke sámhne zabh kiyá, aur
Sidqiyáh kí ánkheṉ nikálíṉ, aur us ke páoṉ meṉ lohe kí beṛíáṉ bharíṉ, aur use
Bábul ko le gaye.

8 Aur sháh i Bábul Nabúḳhudnazr kí saltanat ke untísweṉ baras ke pánchweṉ
mahíne ke sátweṉ din, sháh i Bábul ká ek ḳhádim Nabúsaraddán, jo amír ul umará
thá, Yirúshálam meṉ áyá. 9 Us ne ḲHUDA'WAND ká ghar, aur bádsháh ká qasr,
aur Yirúshalám ke sáre ghar, aur harek baṛá baṛá ghar jalá diyá. 10 Aur Kasdíoṉ
ke sáre lashkar ne, jo us amír ul umará ke hamráh thá, us hisár ko, jo Yirúshálam
ke gird á gird thá, girá diyá. 11 Aur un logoṉ ko, jo shahr meṉ báqí the, aur un
ko, jo bhágke sháh i Bábul ke pás rujú húe the, aur un sab ko, jo guroh meṉ se
báqí rahe the, Nabúsaraddán amír ul umará pakaṛ le gayá. 12 Aur wuháṉ ke
kangáloṉ ko us ne rahne diyá, ki tákistánoṉ kí ḳhabar leweṉ, aur khetí kareṉ. 13
Aur pítal ke un sutúnoṉ ko, jo ḲHUDA'WAND ke ghar meṉ the, aur kursíoṉ ko,
aur pítal ke bahr ko, jo ḲHUDA'WAND ke ghar meṉ thá, Kasdíoṉ ne toṛke chúr
kiyá, aur pítal ko Bábul meṉ le gaye. 14 Aur degeṉ, aur degche, aur gulgír, aur
chamche, aur pítal ke sáre bartan, jo wuháṉ kám áte the, le gaye; 15 Aur ange-
ṭhíáṉ, aur pyále, aur sab kuchh jo sone rúpe ká thá, so amír ul umará le gayá. 16
Un do sutúnoṉ, aur ek bahr, aur kursíoṉ ke pítal ká wazn, jinheṉ Sulaimán ne
ḲHUDA'WAND ke ghar ke liye banáyá thá, behisáb thá. 17 Ek sutún aṭhárah háth
úṉchá thá, aur us ke úpar ká jháṛ pítal ká thí; aur wuh jháṛ tín háth buland thá:
us jháṛ par gird á gird pítal kí jálíáṉ, aur anár kí kalíáṉ baní húí thíṉ; aur dúsre
sutún meṉ usí tarah jálíoṉ ká kám thá.

18 Yih amír ul umará sardár káhin Shiráyáh ko dúsre káhin Safaniyáh aur tín
darbánoṉ samet, le gayá; 19 Aur us ne shahr meṉ ek mansabdár, jo sipáhsálár
thá, aur pánch shakhs un meṉ jo sháh ke musáhib the, aur shahr meṉ maujúd the,
aur lashkar ká baṛá baṛá muharrir, jo mamlukat kí maujúdát dekhtá thá, aur sáṭh
ádmí us mamlukat ke, jo shahr meṉ the, pakaṛe, 20 Aur amír ul umará Nabúsarad-
dán un ko pakaṛke sháh i Bábul ke huzúr jo Riblah meṉ thá, le gayá. 21 Aur
sháh i Bábul ne Hamát kí sarzamín kí Riblah meṉ un sab kí gardan márí. So baní
Yihúdáh apní sarzamín se áwára húe.

22 Aur Nabúkhudnazr sháh i Bábul ne un logoṉ par, jinheṉ wuh chhoṛ gayá thá,
Jidaliyáh bin Akhiqám, bin Sáfan ko imárat bakhshí. 23 Aur jab sipáhsálár, aur
amír ul umaráoṉ ne suná, ki sháh i Bábul ne Jidaliyáh ko hákim kiyá, to Ismáel bin
Nataniyáh, aur Yúhanán bin Qaríh, aur Shiráyáh bin Tanhúmat Natúfátí, aur
Yaazaniyáh bin Maakátí, apne logoṉ samet Misfá meṉ Jidaliyáh ke pás házir húe.
24 So Jidaliyáh ne un ko, aur un ke rafíqoṉ ko qasam dí, aur kahá, Kasdíoṉ ke
khádimoṉ se mat ḍaro, mulk meṉ baso, sháh i Bábul kí khidmat karo; ki us meṉ
tumhárí bhaláí hogí. 25 Aur sátweṉ mahíne aisá húá ki Ismáel bin Nataniyáh,
bin Ilisama, jo bádsháh kí nasl se thá, áyá, aur us ke sáth das bahádur the, aur
Jidaliyáh ko ján se márá; aur un Yahúdíoṉ, aur Kasdíoṉ ko, jo us ke sáth Misfá
meṉ the, qatl kiyá. 26 Tab sab chhoṭe baṛe, aur amír ul umará uṭhe aur Misr
meṉ á rahe, kyúnki we Kasdíoṉ se ḍarte the.

27 Aur Yahúyakín sháh i Yihúdáh kí asírí ke saintísweṉ baras, bárahweṉ
mahíne ke satáísweṉ din aisá húá, ki shah i Bábul Awíl Marúdak ne apní saltanat
ke pahle hí sál sháh Yahúyakín ko, jo qaid meṉ thá, sarfaráz kiyá; 28 Aur us se
muhabbat kí báteṉ kahíṉ, aur us kí kursí un sab bádsháhoṉ se, jo us ke sáth
Bábul meṉ the, buland kí. 29 Aur wuh libás, jo zindán meṉ pahine thá, utar-
wáyá; aur wuh apní umr bhar us ke dastárkhwáṉ par kháná khátá thá. 30 Aur
us ke rozmarra ká kharch roz roz bilá nága, jab tak ki wuh jítá rahá, bádsháh ke
khazáne se us ko pahunchtá rahá.

TAWÁRÍKH KÍ PAHLÍ KITÁB.

I. BÁB.

1 Ádam, Set, Anús, 2 Qínán, Mahalaliel, Yárid. 3 Hanúk, Matúsilah, Lamak,
4 Núha, Sim, Hám aur Yáfat.

5 Baní Yáfat: Jumr aur Májúj aur Mádí aur Yúnán aur Túbál aur Masak aur
Tíras. 6 Aur baní Jumr: Askanáz aur Rífat aur Tugarmah. 7 Aur baní Yúnán:
Alísah aur Tarsísah, Kittí aur Dúdíní. 8 Baní Hám: Kúsh aur Misr, Fút aur
Kanaán. 9 Aur baní Kúsh: Sibá aur Hawílah aur Sabtá aur Raamá aur
Sabtiká. Aur baní Raamah Sabá aur Dadán. 10 Aur Kúsh se Namrúd paidá
húá; wuh zamín par jabbár hone lagá. 11 Aur Misr se Lúdí aur Anámí aur
Lihábí aur Naftúhí, 12 Aur Fatrúsí aur Kaslúhí (jin se Filistí nikle) aur Kaftúrí
paidá húe. 13 Aur Kanaán se Saidá, us ká pahlauthá, aur Hitt, 14 Aur Yabúsí

aur Amúrí aur Jirjásí, 15 Aur Hawí aur Arqí aur Siní. 16 Aur Arwádí aur Simárí aur Hamátí paidá húe. 17 Baní Sim. Ailám aur Asúr aur Arfaksad aur Lúd aur Arám aur U'z aur Húl aur Jatar aur Masak. 18 Aur Arfaksad se Silah paidá húá, aur Silah se Ibr paidá húá. 19 Aur Ibr ko do beṭe paidá húe, pahle ká nám Falaj, kyúnki us ke dinoṇ meṇ zamín kí taflíj húí, aur us ke bháí ká nám Qahtán. 20 Aur Qahtán se Almúdád aur Salaf aur Hisír i maut aur Urakh, 21 Aur Hadúrám aur U'zál aur Diqlah, 22 Aur Aibál aur Abimáil aur Sabá, 23 Aur Ofír aur Hawílah aur Yúbáb paidá húe. Ye sab baní Qahtán haiṇ.

24 Sim, Arfaksad, Silah, 25 Ibr, Falaj, Raú, 26 Sarúj, Nahúr, Tárah, 27 Abirám yáne Abirahám.

28 Baní Abirahám: Izhák aur Ismáel. 29 Yih un ká nasabnáma hai: Ismáel ká pahlauthá Nabít aur Qídár aur Adabiel aur Mibsám, 30 Mismá aur Dúmah, Manshá, Hadad, Taimá, 31 Itúr, Nafís, Qidmah. Ye baní Ismáel haiṇ. 32 Aur Abirahám kí haram Qatúrah ke beṭe ye haiṇ: wuh Zimrán aur Yaqsán aur Midán aur Midyán aur Isbáq aur Súkh ko janí. Aur baní Yaqsán: Sabá aur Didán. 33 Aur baní Midyán: Aifah aur Aifar aur Hanúk aur Abídá aur Ildúá. Ye sab baní Qatúrah haiṇ. 34 Aur Abirahám se Izhák paidá húá. Baní Izhák: Esau aur Isráel.

35 Baní Esau: Ilifaz, Raúel aur Yaús aur Ialám aur Qurah. 36 Baní Ilifaz: Taiman aur A'mir, Safá aur Jaatám, Qanaz aur Timna aur Amálíq. 37 Baní Raúel: Naukhat, Sháriq, Sámí aur Mází. 38 Aur baní Shaír: Laután aur Sábil aur Sabaún aur Anah aur Daisán aur Asar aur Dísán. 39 Aur baní Laután: Húrí aur Húmám aur Laután kí bahin Timna. 40 Baní Sábil: Alyán aur Munákhat aur Aibál, Safí aur Aunám. Aur baní Sabaún: Aiyah aur Anah. 41 Baní Anah: Daisán. Aur baní Daisán: Hamrán aur Isbán aur Witrán aur Kirán. 42 Aur baní Asar: Bilhán aur Zaawán aur Yaaqán. Baní Dísán: U'z aur Arán.

43 Aur bádsháh jo zamin i Adúm par musallit húe peshtar us se ki baní Isráel ká koí bádsháh ho yehí haiṇ: Bálig bin Baúr aur us ke shahr ká nám Zínahbah thá. 44 Aur Bálig mar gayá, aur Yúbáb bin Sháriq jo Basrí thá, us ká jánishín húá. 45 Phir Yúbáb mar gayá, aur Hashím jo Taiman kí zamín ká thá, us ká qáim maqám húá. 46 Aur Hashím mar gayá, aur Hadíd, bin Badád jis ne Moab ke maidán meṇ Midyáníoṇ ko már ḍálá, us ká jánishín húá, aur us kí takhtgáh ká nám Gawí thá. 47 Aur Hadad mar gayá, aur Shamlah i Mashriqí us ká jánishín húá. 48 Aur Shamlah mar gayá, aur Saúl jo nahr kí Rahabát ká báshinda thá, us ká jánishín húá. 49 Aur Saúl mar gayá, aur Baal Hanán, bin Akbar us ká jánishín húá. 50 Aur Baal Hanán mar gayá, aut Hadad us ká jánishín húá, us kí bastí ká nám Fáí thá, aur us kí jorú ká nám Mutaiyabiel, jo Muttarid kí beṭí aur Má i Zahab kí poṭí thí. Aur Hadad mar gayá.

51 Aur Adúm ke alúf ye the; alúf Timna ká, alúf Alyáh ká, alúf Watíd ká. 52 Alúf Ahlibámah ká, alúf Ailah ká, alúf Fínán ká. 53 Alúf Qanaz ká, alúf Taiman ká, alúf Mibsár ká, 54 Alúf Majdiel ká, alúf I'rám ká. Adúm ke alúf ye haiṇ.

II. BAB.

1 Ye baní Isráel haiṉ Rúbin, Samaún, Lewí, Yihúdáh, Ishakár aur Zabulún, 2
Dán, Yúsuf aur Binyamín, Naftálí, Jadd aur Yasar.
3 Baní Yihúdáh: I'r aur Onán aur Selah, ye tín us ke liye Kanaání aurat Súa kí
beṭí se paidá húe. Aur Yihúdáh ká pahlauthá I'r KHUDA'WAND kí nazar meṉ
sharír thá, is liye us ne us ko már ḍálá. 4 Aur us kí bahú Tamar us ke liye
Pháras aur Sháriq janí. Yihúdáh ke sab beṭe pánch haiṉ.
5 Baní Pháras: Hasrún aur Hamúl. 6 Aur baní Sháriq: Zimrí aur Aitán aur
Haimán aur Kalkúl aur Dára, bilkull pánch. 7 Aur baní Karmí: Akar, jis ne
Isráel kí tákír kí, ki wuh haram par qábiz húá. 8 Aur baní Aitán: Azariyáh. 9
Aur Hasrún ke beṭe jo us ke liye paidá húe, ye haiṉ: Rahmiel aur Rám aur Kalúbí.
10 Aur Rám se Amminadab paidá húí, aur Amminadab se Nahsún jo baní Yihúdáh
ká sardár thá, paidá húá. 11 Aur Nahsún se Salmá paidá húá aur Salmá se Buaz
paidá húá, 12 Aur Buaz se Abid paidá húá, aur Abid se Yassí paidá húá, 13 Aur
Yassí se us ká pahlauthá Iliab paidá húá, aur Abinadab dúsrá, aur Simá tísrá, 14
Nataniel chauthá, Raddí pánchwáṉ, 15 Uzm chhathwáṉ, Dáúd sátwáṉ. 16 Aur
unkí bahineṉ Zarúyáh aur Abijail thíṉ. Aur baní Zarúyáh: Abishai aur Yúab
aur Asahel, tín. 17 Aur Abijail se Amásá paidá húá, aur Amása ká báp Witr
Ismáelí thá.
18 Aur Hasrún ke beṭe Kálib ne apní jorú Azúbah se aur Waríat se aulád pái;
Azúbah ke beṭe ye haiṉ: Yasr aur Súbáb aur Ardún. 19 Aur Azúbah mar gaí,
aur Kálib ne Ifrát ko biyáh kiyá, aur wuh us ke liye Húr ko janí. 20 Aur Húr se
U'rí paidá húá, aur U'rí se Bazilliel paidá húá. 21 Bád us ke Hasrún Jiliahd ke
báp Makír kí beṭí ke pás gayá, aur sáṭh baras ká hoke us ko biyáh kiyá, aur wuh
us ke liye Shajúb janí. 22 Aur Shajúb se Yáir paidá húá jo zamín i Jiliahd
meṉ teís shahr ká málik thá; 23 Par Jasúrí aur Arámí Yáir kí bastíoṉ ko Qanát
aur us ke dihát ke sáth yáne sáṭh shahr ko un se leliyá. Ye sab Jiliahd ke báp
Makír ke beṭe haiṉ. 24 Aur bád us ke ki Hasrún Kálib i Ifrátá meṉ már gayá
thá, us kí jorú Abiyáh us ke liye Taqúa ke báp Sahúr ko janí.
25 Aur Hasrún ke pahlauthe Rahmiel ke beṭe ye haiṉ: Rám us ká pahlauthí,
aur Búnah aur Uran aur Uzm aur Akhiyáh. 26 Aur Rahmiel kí dúsrí jorú bhí
thí jis ká nám Attárah, jo Aunám kí má thí. 27 Aur Rahmiel ke pahlauthe Rám
ke beṭe Maaz aur Yamín aur Aqr haiṉ. 28 Aur baní Aunám: Sammí aur Wada.
Aur baní Sammí: Nadab aur Abisúr. 29 Aur Abisúr kí jorú ká nám Abikhail jo
us ke liye Akhbán aur Muwallid ko janí. 30 Aur baní Nadab, Sild aur Anfain.
Aur Sild beaulád mar gayá. 31 Aur baní Anfain: Wasaí. Aur baní Wasaí:
Saisán. Aur baní Saisán; Akhlí. 32 Aur Sammí ke bháí Wada ke beṭe: Watr
aur Yúnatan haiṉ. Aur Watr beaulád mar gayá. 33 Aur baní Yúnatan: Falat
aur Zázá. Ye Rahmiel ke beṭe haiṉ. 34 Aur Saisán ke beṭe na the, balki betíáṉ
thíṉ. Aur Saisán ká ek Misrí naukar Yarkhá nám thá. 35 So Saisán ne apní
beṭí ko apne naukar Yarkha se biyáh diyá, aur wuh us ke liye Attí ko janí. 36 Aur
Attí se Natan paidá húá, aur Natan se Zabd paidá húá, 37 Aur Zabd se Iflál
paidá húá, aur Iflál se Abid paidá húá, 38 Aur Abid se Yáhú paidá húá, aur
Yáhú se Azariyáh paidá húá, 39 Aur Azariyáh se Khális paidá húá, aur Khális

se Iliasah paidá húá, 40 Aur Iliasah se Sismí paidá húá, aur Sismí se Salúm
paidá húá, 41 Aur Salúm se Yaqamiyáh paidá húá, aur Yaqamiyáh se Ilisama
paidá húá.

42 Rahmiel ke bhái Kálib ke beṭe ye haiṇ: Mísá us ká pahlauthá, jo Zaif ká
báp hai, aur Habrún ke báp Marísah ke beṭe. 43 Aur baní Habrún: Qurah aur
Tuffah aur Raqm aur Sama. 44 Aur Sama se Warqiám ká báp Rahm paidá húá,
aur Raqm se Sammí paidá húá. 45 Aur Sammí ká beṭá Maún, aur Maún Baitsúr
ká báp thá. 46 Aur Kálib kí haram Aifah se Harrán aur Mauzá aur Jazíz paidá
húe. Aur Harrán se Jazíz paidá húá. 47 Aur baní Wahdi: Rajm aur Yútám
aur Jaisán aur Falat aur Aifah aur Shaaf. 48 Aur Kálib kí haram Maakah se
Shibr aur Tirhanah paidá húe; 49 Aur us se Madmannah ká báp Shaaf, aur
Makbíná ká báp Siwá, aur Jibá ká báp paidá húe. Aur Kálib kí beṭí Aksah hai.
50 Ye baní Kálib haiṇ: Ifrátá ká pahlauthá beṭá Húr, Sábil, báp Qaryat Yiarím
ká, 51 Salmá báp Baitlahm ká, Kharíf, báp Bait Jadír ká. 52 Aur Qaryat
Yiarím ke báp Sábil ke beṭe the: Alráí, Hissí, Almuníkhát. 53 Aur Qaryat
Yiarím ke gharáne ye the: Witrí aur Fútí aur Sumátí aur Mishraí jin se Saraatí
aur Istaílí nikle haiṇ. 54 Baní Salmá: Baitlahm aur Natúfátí, Atrát, ahl i Yúab
aur Munákhtíoṇ ke ádhe log, Saraí, 55 Aur Yaabíz ke rahnewále sáfiroṇ ke aur
Tirátíoṇ aur Samátíoṇ aur Shaukítíoṇ ke gharáne. Ye we Qainí haiṇ jo Rakkáb
ke gharáne ke báp Hamát se nikle haiṇ.

III. BÁB.

Ye baní Dáúd haiṇ jo Habrún meṇ us ke liye paidá húe: Pahlauṭhá Amnún,
Yazraelí Akhinuam se; dúsrá Dániel Karmilí Abijail se; 2 Tísrá Abisalúm,
jo Jasúr ke bádsháh Talmí kí beṭí Maakah ká beṭá thá, chauthá Adúniyáh, bin
Hajjí; 3 Pánchwáṇ Safatiyáh, Abitall se; chhatwáṇ Witriám, us kí jorú Ijlah se,
4 Ye chha Habrún meṇ us ke liye paidá húe; aur wuh waháṇ sáṛhe sát baras
bádsháhat kartá rahá, aur Yirúshálam meṇ tentís baras bádsháhat kí. 5 Aur
Yirúshálam meṇ us ke liye ye paidá húe: Sima aur Saubáb aur Nátan aur
Sulaimán ye chár Ammíel kí beṭí Bintsúa se, 6 Aur Ibhár aur Ilisama aur
Ilifalat, 7 Aur Nujjat aur Nafj aur Wafía, 8 Aur Ilisama aur Ilyada aur Ilifalat
nau; 9 Sab baní Dáúd siwá haramoṇ ke beṭoṇ ke. Aur Tamr un kí bahin thí.
Aur Sulaimán ká beṭá Rihábiám, us ká beṭá Abiyáh, us ká beṭá Asá, us ká beṭá
Yahúsafat, 11 Us ká beṭá Yúrám, us ká beṭá Akhaziyáh, us ká beṭá Yúás,
12 Us ká beṭá Amasiyáh, us ká beṭá Azariyáh, us ká beṭá Yútám, 13 Us ká
beṭá Akhaz, us ká beṭá Hizqiyáh, us ká beṭá Manassí, 14 Us ká beṭá Amún, us ká
beṭá Yúsíyáh. 15 Aur baní Yúsíyáh: Pahlauthá Yúhannán, dúsrá Yahúyaqím,
tísrá Sidqiyáh, chauthá Salúm. 16 Aur baní Yahúyaqím: us ká beṭá Yakúniyáh,
us ká beṭá Sidqiyáh. 17 Aur baní Yakuniyáh asír: us ká beṭá Saaltiel, 18 Aur
Malikirám aur Fidáyáh aur Sinniassár, Yaqamiyáh, Húsama aur Nadabiyáh.
19 Aur baní Fidáyáh: Zarúbábul aur Samaí. Aur baní Zarúbábul: Musallam
aur Hannániyáh aur un kí bahin Salúmíyat, 20 Aur Hasúbah aur Ahl aur
Barakiyáh aur Hasadiyáh, Yúsab-hasad, pánch. 21 Aur baní Hannániyáh:
Falatiyáh aur Yasaiyáh, baní Rifáyáh, baní Arnán, baní Abadiyáh, baní Sakaniyáh.

22 Aur baní Sakaniyáh: Samaiyáh. Aur baní Samaiyáh: Hatúsh aur Ijál aur
Baríh aur Naariyáh aur Safat, chha. 23 Aur Naariyáh ke beṭe: Ilayúainí aur
Hizqiyáh aur Azariqám, tín. Aur baní Ilayúainí: Húdáyáh aur Iliyasíb aur
Filáyáh aur Aqúb aur Yúhanná aur Diláyáh aur Anání, sát.

IV. BÁB.

1 Baní Yihúdáh: Pháras, Hasrún aur Karmí aur Húr aur Sábil. 2 Aur Riyáyáh
bin Sábil se Wahdat paidá húá, aur Wahdat se Aḳhúmá aur Lahad paidá húe.
Ye Saraatíoṉ ke ḳhándán haiṉ. 3 Aur ye Aitám ke báp se haiṉ: Yazrael aur
Isma aur Idbás aur un kí bahin ká nám Zillfauní. 4 Aur Fanúel Jadúr ká báp
aur Azr Haushat ká báp thá. Baitlahm ke báp Ifrátá ke pahlauṭhe Húr ke beṭe
ye haiṉ. 5 Taqúa ke báp Sahúr kí do jorúáṉ thíṉ, Hilyah aur Naarí. 6 Aur
Naarí us ke liye Aḳhásam aur Hafar aur Taimaní aur Astárí jani. Ye baní Naarí
haiṉ. 7 Aur baní Hilyah: Zihrat aur Suhr aur Itnán. 8 Aur Qúz se Anúb aur
Zabíbah aur Harúm ke beṭe Ákirḳhail ke gharáne paidá húe. 9 Aur Yaabíz apne
bháíoṉ se izzatdár thá, aur us kí má ne kahá, ki Maiṉ azáb meṉ us ko janí, is liye
us ne us ká nám Yaabíz rakhá. 10 Aur Yaabíz ne Isráel ke Ḳhudá se duá mángí
aur kahá, Kásh ki tú mujhe barakat baḳhshtá, aur merí haddeṉ baṛhátá, aur terá
háth mere sáth hotá, aur mujhe áfat se bachá rakhtá ki maiṉ azáb meṉ na paṛúṉ!
Tab Ḳhudá ne us ká matlab púrá kiyá. 11 Aur Sauḳhat ke bháí Kalúb se Mahír
paidá húá, jo Insatún ká báp hai. 12 Aur Insatún se bait i Rafá aur Fasíḳh aur
shahr i Nahas ká báp Tahinnah paidá húe. Ye Rikkah ke log haiṉ. 13 Aur baní
Qanaz: Atniel aur Shiráyáh. Aur baní Atniel: Hatat. 14 Aur Maúnátí se Ufrah
paidá húá, aur Shiráyáh se Yúab paidá húá, jo kárígaroṉ kí wádí ká báp hai, ki
we kárígar the. 15 Aur Yafunnah ke beṭe Kálib ke beṭe: I'rú aur Ailah aur
Naam. Aur baní Ailah: Qanaz. 16 Aur baní Yihalliliel: Zaif aur Zaifah, Tairiyá
aur Yasariel. 17 Aur baní Azrah: Witr aur Marad aur Gifr aur Yalún; wuh
Miryam ko aur Sammí ko aur Istimá ke báp Isbáh ko jani. 18 Aur us kí Yahúdí
jorú se Jadúr ká báp Wird, aur Shaukat ká báp Hibr aur Zunúḳh ká báp Waqtiel
paidá húe. Aur Firaún kí beṭí Bintiyáh ke beṭe, jise Marad ne liyá, ye haiṉ. 19
Aur us kí jorú Húdiyáh ke beṭe jo Qaílah ke báp Nahhám kí bahin thí, ye haiṉ:
Jarmí, aur Istimá Maakátí. 20 Aur baní Saimán: Amnún aur Rinnah bin Han-
nán aur Taulán. Aur baní Wasaí: Záhit aur bin Záhit.

21 Baní Selah bin Yihúdáh: I'r, Lekah ká báp, aur Lagdah Marísah ká báp,
aur ahl i Isbá ke sútí kapṛe ke banánewáloṉ ke kumbe ke gharáne, 22 Aur
Yúqím, aur Kazíbá ke log, aur Yúás aur Sharráf jo Moab par musallit húe, aur
Yasúbí Lahm. Lekin ye báteṉ atíq haiṉ. 23 We kumhár the, aur bastíoṉ aur
ihátoṉ ke báshinde; we waháṉ bádsháh ke sáth us ke kámoṉ meṉ rahte the.

24 Baní Samaún: Namúel aur Yamín, Yaríb, Sháriq, Saúl, 25 Us ká beṭá
Salúm, us ká beṭá Mibsám, us ká beṭá Misma. 26 Aur baní Misma Hammúel,
us ká beṭá Zakúr, us ká beṭá Samaí. 27 Aur Samaí ke solah beṭe aur chha
beṭíáṉ thíṉ; lekin us ke bháíoṉ ke bahut beṭe na the, aur un ke sáre gharáne
Yihúdáh ke beṭoṉ kí mánind na baṛhe. 28 Aur we Biarsaba meṉ aur Muwalladah
aur Hasr Sual, 29 Aur Bilháh meṉ aur Azm meṉ aur Tawallud meṉ, 30 aur Batúel

meṇ aur Hurmah meṇ aur Síqlag meṇ, 31 Aur Bait Markabát meṇ aur Hisár
Súsín meṇ aur Bait Birái meṇ, aur Sagarín meṇ rahte the. Dáúd kí saltanat tak
ye un ke shahr the. 32 Aur un ke hisr: Aitám, aur Ain, Rummán aur Tukn
aur Asan, pánch shahr; 33 Aur sab dihát, jo Baal tak un shahroṇ ke áspás the,
ye un ke maqám aur un ke nasabnáma haiṇ.

34 Aur Misobáb aur Yamlík aur Yúsah bin Amasiyáh, 35 Aur Yúel aur
Yáhú bin Yúsibiyáh bin Shiráyáh bin Asíel, 36 Aur Ilayúainí, aur Yaaqúbah aur
Yasúkháyáh aur Asáyáh aur Adíel aur Yasímiel aur Biníyáh, 37 Aur Zaizá bin
Shifaí bin Allún bin Yadáyáh bin Simrí bin Samayáh. 38 Ye, jin ke nám mazkúr
húe, apne apne gharáne ke sardár the, aur un ke ábáí gharáne bahut baṛh gaye.
39 Aur we Jadúr ke magrib ko wádí ke mashriq tak apne gallon ke liye charáí
ḍhúṇḍhne gaye. 40 Aur unhoṇ ne chikní aur achchhí charáí aur baṛe phailáo
aur chain aur sukh kí zamín páí, ki Hám ke log áge us meṇ rahte the.
41 Aur we jin ke nám likhe gaye haiṇ, sháh Yihúdáh Hizqiyáh ke dinoṇ meṇ
chaṛh áe, aur un ke khaimoṇ aur makánoṇ ko, jo waháṇ páe játe the, már liyá, aur
unheṇ áj ke din tak halák kiyá, aur un kí jagah meṇ rahe, kyúnki un ke galloṇ ke
liye waháṇ charáí thí.

42 Aur un meṇ se, yáne Samaún ke beṭoṇ meṇ se pánch sau mard Shaír ke
paháṛ par gae, aur Wasaí ke beṭe Falatiyáh aur Naariyáh aur Rifáyáh aur Uzziel
un ke sardár the, 43 Aur bache húe Amálíqíon ke báqí logoṇ ko márke waháṇ,
áj ke din tak rahte áe haiṇ.

V. BAB.

1 Aur baní Rúbin Isráel ká pahlauthá (ki wuh to us ká baṛá beṭá thá, lekin is
liye ki us ne apne báp ke bichhaune meṇ khalal kiyá thá, uskí baṛáí Isráel ke beṭe
Yúsaf ke beṭoṇ ko dí gaí, par nasabnáma baṛáí ke muwáfiq nahíṇ: 2 Yihúdáh
albatta apne bháíoṇ meṇ buzurg thá, aur us meṇ se ek peshwá húá, lekin baṛáí
3 Yúsaf kí ṭhaharí;) So Isráel ke pahlauṭhe Rúbin ke beṭe: Hanúk aur Phalú, Hasún
aur Karmí. 4 Baní Yúel: us ká beṭá Samaiyáh, us ká beṭá Yájúj, us ká beṭá
Simaí. Us ká beṭá Maikah, us ká beṭá Riyáyáh, us ká beṭá Baal, 6 Us ká beṭá
Biarah jis ko Asúr ká bádsháh Dijlatpilásar legayá; wuh Rúbiníoṇ ká sardár thá.
7 Aur us ke bháí un ke gharánoṇ ke muwáfiq nasabnáme meṇ un ke tawalludát ke
mutábiq ye the: sardár Waíel aur Zikriyáh aur Bálig bin Azíz bin Sama bin Yúel,
wuh Aráir meṇ aur Nabú aur Baal Maán tak ábád húá. 9 Aur mashraq kí taraf
nahr i Furát se bayábán ke áne tak rahá kiyá; ki un ke bahutse galle zamín i
Jiliád meṇ the. 10 Aur Saúl ke dinoṇ meṇ we Hájiríoṇ se laṛne gae, aur we un
ke háth se máre paṛe, aur we Jiliád kí mashriq kí sárí sath par un ke khaimoṇ meṇ
base.

11 Aur baní Jadd un ke áge zamín i Basan meṇ Salkat tak rahe: 12 Sardár
Yúel, aur dúsrá Shaffán, aur Yaaní aur Safat, Basan meṇ. 13 Aur un ke bháí
un ke ábáí gharáne ke muwáfiq ye haiṇ: Míkael aur Musallam aur Shiba aur Yúrí
aur Yaakán aur Zía aur Ibr, sát. 14 Ye baní Abikhail bin Húrí bin Arúkh
bin Jiliád bin Míkael bin Qasísí bin Wahdú bin Búz. 15 Akhí bin Abdiel bin
Júní un ke abwí gharáne ká sardár thá. 16 Aur we Jiliád aur Basan meṇ aur

un kí bastíon men, aur Sarún kí sári charágáhon men un kí sarhaddon tak rahe.
17 Yihúdáh ke bádsháh Yútám ke dinon men aur Isráel ke bádsháh Yurubiám
ke dinon men un sabhon ká nasabnáma likhá gayá.

18 Aur baní Rúbin, aur Jaddí aur Manassí ká ádhá sibt diler mard aur sáhib i
sipar o teg aur tírandáz aur jangázmúda chauális hazár sát sau sáṭh shakhs the,
19 Jo jang karne ko nikal jáke Hájiríon se aur Itúr aur Nafís aur Nadab se laṛe.
20 Aur we un par gálib húe, aur Hájirí aur sab, jo un ke sáth the, un ke háth
men giriftár húe, kyúnki unhon ne laṛáí men Khudá kí duá kí, aur un kí duá qabúl
húí, ki unhon ne us par bharosá rakhá. 21 Aur we un ká mál yáne un ke pachás
hazár únt, aur aṛháí lákh bheṛ, aur do hazár gadhe, aur ek lákh ádmí le gae. 22 So
bahut se log zakhm kháke gir gae, ki jang Khudá kí thí. Aur we jiláwatan ke
waqt tak un kí jagah men rahte the. 23 So Manassí ke ádhe sibt ke log us sar-
zamín men Basan se Baal Harmún aur Sanír aur Harmún ke paháṛ tak base: we
bahut húe. 24 Aur un ke ábáí gharáne ke sardár ye the: Gifr aur Wasaí aur
Iliel aur Azriel aur Yarmiyáh aur Húdáyáh aur Wahdiel jo jawánmard, shahzor,
sáhib i nám aur apne ábáí gharáne ke sardár the. 25 Lekin we apne bápdádon
ke Khudá se phir gaye, aur us mulk ke logon ke máhbúdon ke píchhe ziná men
chale, jinhen Khudá ne un ke áge halák kiyá. 26 Tab Isráel ke Khudá ne
Asúr ke bádsháh Púl ká dil aur Asúr ke bádsháh Dijlatpilísar ká dil ubhárá, aur
unhen yáne Rúbíon ko aur Jaddíon ko aur Munassí ke ádhe sibt ko jiláwatan
karáyá, aur unhen Khalah ko aur Khabúr aur Hárá aur Jauzán kí nahr ko láyá;
yih áj ke din tak un ká ahwál hai.

VI. BÁB.

1 Baní Lewí: Jirsán, Qihát aur Mirárí. 2 Aur baní Qihát: Amrám, Izhár
aur Habrún aur Uzziel. 3 Aur baní Amrám: Hárún aur Músá aur Maryam.
Aur baní Harún: Nadab aur Abihú, Iliazr aur I'tamar 4 Iliazr se Fínihás
paidá húá, Fínihás se Abisúa paidá húá, 5 Aur Abisúa se Báqí paidá húá, aur
Báqí se Uzzí paidá húí, 6 Aur Uzzí se Sharqiyáh paidá húí, aur Sharqiyáh se
Miryát paidá húí, 7 Miryát se Amariyáh paidá húí, aur Amariyáh se Akhitúb
paidá húá, 8 Aur Akhitúb se Sadúq paidá húí, aur Sadúq se Akhimaaz paidá
húá. 9 Aur Akhimaaz se Azariyáh paidá húá, aur Azariyáh se Yúhannán paidá
húá. 10 Aur Yúhannán se Azariyáh paidá húá (yih wuh hai jo us ghar men
káhin thá jo Sulaimán ne Yirúshálam men banáyá) 11 Aur Azariyáh se Amariyáh
paidá húá, aur Amariyáh se Akhitúb paidá húá, 12 Aur Akhitúb se Sadúq paidá
húá, aur Sadúq se Salúm paidá húá, 13 Aur Salúm se Khilqiyáh paidá húá, aur
Khilqiyáh se Azariyáh paidá húá, 14 Aur Azariyáh se Shiráyáh paidá húá, aur
Shiráyáh se Yahúsadaq paidá húá, 15 Aur jis waqt KHUDÁWAND ne Nabúkhud-
nazr ke háth se Yihúdáh aur Yirúshálam ko jiláwatan karáyá, Yahúsadaq uṭh gayá.

16 Baní Lewí: Gairsum, Qihát aur Mirárí. 17 Aur Gairsum ke beṭon ke
nám ye hain: Libní aur Simaí. 18 Aur baní Qihát: Amrám aur Izhár aur
Habrún aur Uzziel. 19 Baní Mirárí: Muhlí aur Músí. Aur ye Lewíon ke khándán
un ke bápon ke muwáfiq hain: 20 Baní Gairsum: us ká beṭá Libní, us ká beṭá
Wahdat, us ká beṭá Zimmah, 21 Us ká beṭá Yúakh, us ká beṭá I'dú, us ká beṭá

Sháriq, us ká betá Yaatrí. 22 Baní Qihát: us ká betá Amminadab, us ká betá
Qurah, us ká betá Asír, 23 Us ká betá Ilqanah, us ká betá Abiasaf, us ká betá
Asír, 24 Us ká betá Táhit, us ká betá U'riel, us ká betá Uzziyáh, us ká betá
Saúl. 25 Aur baní Ilqanah: Amásí aur Akhimaut, 26 Us ká betá Ilqanah, us
ká betá Ilqanah Sáfí, us ká betá Naukhat, 27 Us ká betá Iliab, us ká betá
Yaruham, us ká betá Ilqanah. 28 Baní Samúel: bará Wasní aur Abiyáh.
29 Baní Mirárí: Muhlí, us ká betá Libní, us ká betá Samaí, us ká betá Uzzah,
30 Us ká betá Simá, us ká betá Hajjiyáh, us ká betá Asáyáh.

31 Ye we haiņ, jinheņ Dáúd ne KHUDÁWAND ke ghar meņ gáne kí khidmat par
muqarrar kiyá, jab se sandúq árámgáh meņ áyá. Aur we jamáat ke khaime ke mas-
kan ke áge khidmat karte the, jab tak ki Sulaimán ne Yirúshálam meņ KHUDÁWAND
ká ghar na banáyá, aur we apní apní bárí ke muwáfiq khidmat meņ házir hote
the. 33 Aur házirín aur un ke bete ye haiņ: Qihátíoņ ke betoņ se: Haimán
surodí bin Yúel bin Samúel. 34 Bin Ilqanah bin Yaruham bin Iliel bin Túkh,
35 Bin Zaif bin Ilqanah bin Mahat bin Amásí. 36 Bin Jlqanah bin Yúel bin
Azariyáh bin Safaniyáh, 37 Bin Tahat bin Asír bin Abiasaf bin Qurah, 38 Bin
Izhár bin Qihát bin Lewí bin Isráel.

39 Aur us ká bháí Ásaf, jo us ke dahne khará hotá thá: Ásaf bin Barakiyáh bin
Samá, 40 Bin Míkael bin Baasiyáh bin Malikiyáh, 41 Bin Atní bin Sháriq bin
Adáyáh, 42 Bin Aitán bin Zimmah bin Simaí, 43 Bin Wahdat bin Gairsum bin
Lewí.

44 Aur baní Mirárí un ke bháí báyáņ háth khare hote the: Aitán bin Qísí bin
Abdí bin Malúk, 45 Bin Hasabiyáh bin Amasiyáh bin Khilqiyáh, 46 Bin Amasí
bin Bání bin Samr, 47 Bin Muhlí bin Músí bin Mirárí bin Lewí.

48 Aur un ke bháí Lewí Bait Alláh ke maskan kí sárí khidmat par muqarrar
húe. 49 Aur Hárún aur us ke bete charháwe ke mazbah par aur bakhúr kí qur-
bángáh meņ qurbán charháte the, aur quds ul aqdás kí khidmat meņ aur Isráel ke
muáf karwáne meņ házir rahte the, jaisá ki Khudá ke bande Músá ne in sab ká
hukm kiyá thá.

50 Aur ye baní Hárún: us ká betá Iliazr, us ká betá Fínihás, us ká betá Abisúa.
51 Us ká betá Biqí, us ká betá Uzzí, us ká betá Sharqiyáh, 52 Us ká betá Mirát,
us ká betá Amariyáh, us ká betá Akhitúb, 53 Us ká betá Sadúq, us ká betá Akhi-
maaz. 54 Aur Qihátí gharáne ke baní Lewí ke rahne ke maqám un kí sarhaddoņ
meņ jo unheņ qura se mile, ye haiņ. 55 Unhoņ ne Yihúdáh kí zamín meņ Habrún
aur ás pás kí girdnawáh ko unheņ diyá. 56 Lekin shahr ká khet aur us ká dihát
Yafunnah ke bete Kálib ko diye. 57 Aur baní Lewí ko panáh ke shahr mile:
Habrún aur Libnah aur us kí girdnawáh, aur Watr aur Istimá aur us kí girdnawáh.
58 Aur Hailán aur us kí girdnawáh, aur Dabír aur us kí girdnawáh, 59 Aur Asan
aur us kí girdnawáh, aur Bait ul Shams aur us kí girdnawáh, 60 Aur Binyamín ke
firqe meņ se: Jiba aur us kí girdnawáh, aur Alámat aur us kí girdnawáh, aur
Anatút aur us kí girdnawáh. Un ke gharánoņ ke sab shahr terah haiņ.

61 Aur Qihát ke báqí betoņ ko ádhe firqe ke khándán se yáne Manassí ke ádhe
firqe se das shahr qura se mile. 62 Aur Gairsum ke betoņ ko, un ke gharánoņ ke
muwáfiq, Ishakar ke firqe se aur Yasar ke firqe se aur Naftálí ke firqe meņ se aur
Basan meņ Manassí ke ádhe firqe se tarah shahr mile. 63 Mirárí ke betoņ ko, un ke

gharánoṇ ke muwáfiq, Rúbin ke firqe se aur Jadd ke firqe se aur Zabulún ke firqe se
bárah shahr qura se mile. 64 So baní Isráel ne Lewíoṇ ko we shahr aur un kí girdna-
wáheṇ díṇ. 65 Pas baní Yihúdáh ke firqe se aur baní Samaún ke firqe se aur baní
Binyamín ke firqe se ye shahr jinke nám mazkúr húe, qura se diye gae. 66 Aur jo
baní Qihát ke gharánoṇ se báqí the, un kí sarhaddoṇ ke shahr Ifráim ke firqe se
the. 67 Aur panáh ke ye shahr unheṇ mile: koh i Ifráim meṇ Sikm aur us kí
girdnawáh, Jazr aur us kí girdnawáh, 68 Aur Yuqmiám aur us kí girdnawáh, aur
Bait Haurán aur us kí girdnawáh, 69 Aur Aiyulán aur us kí girdnawáh, aur Jannat
Rummán aur us kí girdnawáh, 70 Aur Manassí ke ádhe firqe se Anír aur us kí
girdnawáh, aur Baláám aur us kí girdnawáh: báqí baní Qihát ke gharáne ko ye
mile. 71 Baní Gairsum ko: Manassí ke ádhe firqe ke gharáne meṇ se Basan meṇ
Jaulán aur us kí girdnawáh, aur Istárát aur us kí girdnawáh; 72 Aur Ishakár ke
firqe se Qádis aur us kí girdnawáh, Dabirat aur us kí girdnawáh, 73 Aur Rámát
aur us kí girdnawáh, aur Ainaim aur us kí girdnawáh; 74 Aur Yasar ke firqe se
Masal aur us kí girdnawáh, aur Abdán aur us kí girdnawáh, 75 Aur Huqúq aur us
kí girdnawáh aur Raháb aur us kí girdnawáh; 76 Aur Naftálí ke firqe se: Jalíl
meṇ Qádis aur us kí girdnawáh, aur Hammún aur us kí girdnawáh, aur Qaryatain
aur us kí girdnawáh.

77 Báqí baní Mirárí ko Zabulún ke firqe se mile: Rummán aur us kí girdnawáh,
aur Tabúr aur us kí girdnawáh. 78 Yirího ke nazdík Yardan ke pár yáne Yardan
kí púrab taraf Rúbin ke firqe se bayábán meṇ Busr aur us kí girdnawáh, aur
Wahsat aur us kí girdnawáh, 79 Aur Qadímát aur us kí girdnawáh, aur Maufaat
aur us kí girdnawáh, 80 Aur Jadd ke firqe se Jiliahd meṇ Rámát aur us kí gird-
nawáh, aur Mahnain aur us kí girdnawáh, 81 Aur Hasbún aur us kí girdnawáh, aur
Yaazír aur us kí girdnawáh.

VII. BA'B.

1 Aur baní Ishakár: Tolá aur Fúhat, Yasúb aur Simrán, chár. 2 Aur baní Tolá:
Uzzí aur Rifáyáh aur Waríel aur Wahmí aur Ibsám aur Samúel, jo Tolá ke abwí
gharáne meṇ apne ḳhándánoṇ ke sardár aur jawánmard the, aur Dáúd ke aiyám meṇ
un ká shumár báís hazár chha sau thá. 3 Aur baní Uzzí: Ishráqiyáh. Aur baní
Ishráqiyáh: Míkael aur Abadiyáh aur Yúel, Yassiyáh, pánch, aur sab sardár the.
4 Aur un ke pás un ke ḳhándánoṇ ke muwáfiq, yáne un ke ábáí gharáne ke mutábiq
jang ke lashkar ke chhattís hazár mard the, kyúnki unkí bahutsí joṛúáṇ aur beṭe
the. 5 Aur un ke bháí Ishakár ke sáre gharánoṇ meṇ jawánmard the, aur nasab-
náme meṇ bilkull sattásí hazár the.

6 Binyamín: Bálig aur Bikr aur Wadíael, tín. 7 Aur baní Bálig: Isbún aur Uzzí
aur Uzzíel aur Yarímát aur I'rí, pánch, apne ábáí gharáne ke sardár baṛe bahádur
log aur apne nasabnámoṇ meṇ báís hazár chautís gine játe the. 8 Aur baní Bikr:
Zamírah aur Yúás aur Iliazr aur Ilayúainí aur Umrí aur Yarímát aur Abiyáh aur
Anatút aur Alámat; ye sab Bikr ke beṭe the. 9 Aur apne nasabnáme meṇ apne
ḳhándánoṇ ke muwáfiq apne abwí gharáne ke sardár the, aur bís hazár do sau
baṛe bahádur log gine játe the. 10 Aur baní Wadíael: Bilhán. Aur baní Bil-
hán: Yaús aur Binyamín aur Ahúd aur Kanaanah aur Zaitán aur Tarsís aur

Akhisahar; 11 Ye sab Wadíael ke beṭe apne abwí raísoṉ ke muwáfiq baṛe bahá-
dur log the, aur satrah hazár do sau sipáhí lashkar meṉ nikalte the. 12 Aur Suffím
aur Huffím, Ír ke beṭe, Hashím, Akhír ke beṭe.
13 Baní Naftálí: Hissiel aur Júní aur Wisr aur Salúm baní Bilhah.
14 Baní Manassí: Yasriel jise wuh janí; us kí Arámí haram Jiliád ke báp
Makír ko janí. 15 Aur Makír ne Huffím aur Suffím meṉ se jorú kí, aur uskí bahin
ká nám Maakah thá, aur dúsre ká nám Silfiahad thá, aur Silfiahad kí beṭíáṉ thíṉ.
16 Aur Makír ki jorú Maakah ek beṭá janí, aur uská nám Fáris rakhá, aur uske
bháí ká nám Shurs, aur us ke beṭe Aulám aur Raqm the. 17 Aur baní Aulám:
Badán. Ye Jiliád bin Makír bin Manassí ke beṭe the. 18 Aur uskí bahin Málikah
Insihúd aur Abiazr aur Mahlah ko janí. 19 Aur baní Simiwada: Akhyán aur
Sikm aur Liqhí aur Aniám.
20 Aur baní Ifráim: Sútalah; us ká beṭá Bárid, uská beṭá Tahat, uská beṭá
Iliadah, us ká beṭá Tahat, 21 Us ká beṭá Zabad us ká beṭá Sútalah aur Azr aur
Iliahd, jinheṉ Jannat ke logoṉ ne, jo us zamín meṉ aslí báshinde the, már ḍálá,
kyúnki we un ke galloṉ ke lene ko utar áe the. 22 Aur un ká báp Ifráim bahut
dinoṉ tak mátam kartá rahá, aur uske bháí use tasallí deneko áe. 23 Aur wuh apní
jorú ke pás gayá aur wuh hámila húí aur ek beṭe ko janí, aur us ne us ká nám Baríat
rakhá, kyúnki us ke ghar meṉ buráí húá thá. 24 Aur uskí beṭí Sairah thí, jis
ne Bait i haurán i álí aur sáfil aur Uzn i Sairah banáyá; aur us ká beṭá Ráfih,
25 Aur us ká beṭá Rasf aur Talah, aur uská beṭá Tahan, 26 Us ká beṭá Lagdán
us ká beṭá Ammihúd, uská beṭá Ilisama, 27 Us ká beṭá Nún, us ká beṭá Yahúsúa
28 Aur un ke amlák aur maqám Baitel aur us ká dihát, aur mashriq kí taraf Naarán
aur maghrib kí taraf Jazr aur u ká dihát aur Sikm aur uská dihát, Azzah aur
uske dihát tak, 29 Aur baní Manassí kí taraf Baitshán aur uská dihát, Taannuk
aur us ká dihát, Majiddá aur uská dihát, Dár aur us ká dihát the. In meṉ Yúsaf
bin Isráel ke beṭe base.
30 Baní Yasar: Yumnat aur Iswáh aur Iswí aur Baríat aur un kí bahin Sháriq.
31 Aur baní Baríat: Hibr aur Malkiel, wuh Birzát ká báp. 32 Aur Hibr se Yaflít
aur aur Sámir aur Khátim aur unkí bahin Súa paidá húe. 33 Aur baní Yaflít:
Fásik aur Bimhál aur Aswát, ye baní Yaflít haiṉ. Aur baní Sámir: Akhí aur
Ruhjah aur Hubbah aur Arám. 35 Aur us ke bháí Hilm ke beṭe: Sáfih aur Yimná
aur Sils aur Amal. 36 Aur baní Sáfih: Súh aur Harnafr aur Súál aur Biarí aur
Imráh, 37 Busr aur Húd aur Sammá aur Silsah aur Witrán aur Biará. 38 Aur
baní Witr: Yafunnah aur Fisfah aur Ará. 39 Aur baní Gullá: Arakh aur Han-
niel aur Riziyá, 40 Ye sab Yasar ke beṭe ábáí gharáne ke raís, kháss log, baṛe
bahádur, sardár raís the. Aur we fauj aur jang ke liye nasabnáme aur shumár
meṉ chhabís hazár mard the.

VIII. BÁB.

1 Aur Binyamín se us ká pahlauthá Bálig paidá húá, dúsrá Asbíl, tísrá Akhirakh,
2 Chauthá Naukhat, aur pánchwaṉ Rafá. 3 Aur Bálig ke beṭe the: Addár aur
Jairá aur Abihúd, 4 Aur Abisúa aur Naamán aur Akhúh. 5 Aur Jairá aur
Safúfán aur Haurám. 6 Ye Ahúd ke beṭe haiṉ jo Jiba ke báshindoṉ ke abwí raís

the aur unhoṇ ne unheṇ Munákhat meṇ jiláwatan karáyá: 7 Yáne Naamán aur
Akhiyáh aur Jairá, usí ne unheṇ jiláwatan karwáyá, aur us se Uzzá aur Akhihúd
paidá húe. 8 Aur unheṇ bhej dene ke bád Saharain se Moab ke maidán meṇ
larke paidá húe. Húsím aur Baará us kí jorúáṇ thíṇ. 9 Aur us kí jorú Huds se
Yúbáb aur Zibya aur Maisá aur Malkám, 10 Aur Yaúz aur Sabiyáh aur Mirmah.
paidá húe. Ye us ke bețe abwí raís the. 11 Aur Húsím se Abitúb aur Ilifial paidá
húe. 12 Aur bani Ilifial: Ibr aur Mishám aur Simir, us se Aunú aur Ludd aur us
ká dihát ábád húe. 13 Aur Baríat aur Sama ne, jo Aiyulán ke báshindoṇ ke abwí
raís the, Jannat ke báshindoṇ ko bhagá diyá. 14 Aur Akhyú, Shashaq aur Yarímát
15 Aur Zabadiyáh aur Arád aur Adr, 16 Aur Míkael aur Isfáh aur Yúakh, baní
Baríat haiṇ. 17 Aur Zabadiyáh aur Musallam aur Hisqí aur Hibr, 18 Aur Yas-
marí aur Yazliyah aur Yúbáb, baní Ilifial haiṇ. 19 Aur Yaqím aur Zikrí aur Zabdí.
20 Aur Iliainí aur Zilltí aur Iliel, 21 Aur Adáyáh aur Biráyáh aur Simrát, baní
Samai haiṇ. 22 Aur Isfán aur Ibr aur Iliel, 23 Aur Abdán aur Zikrí aur
Hanán, 24 Aur Hananiyáh aur Ailám aur Antátiyáh. 25 Aur Yafdiyáh aur Fanúel,
baní Shashaq haiṇ. 26 Aur Simsarí aur Sahariyáh aur Ataliyáh. 27 Aur Yaarusiyáh
aur Iliyáh aur Zikrí, baní Yaruham haiṇ. 28 Ye apne gharánoṇ meṇ abwí sardár
aur raís the, we Yirúshálam meṇ rahte the. 29 Aur Jibaún meṇ Jibaún ká báp
rahtá thá, aur us ki jorú ká nám Maakah thá. 30 Aur us ká pahlauthá bețá
Abdán, aur Súr aur Qís aur Baal aur Nádab, 31 Aur Jadúr aur Akhyú aur Zikr.
32 Aur Miqlát se Simyáh paidá húá, aur we bhí apne bháíoṇ ke áge Yirúshálam
meṇ apne bháíoṇ ke sáth rahte the.
33 Aur Naiyir se Qís paidá húa, aur Qís se Saúl paidá húá, aur Saúl se Yahú-
natan aur Malkisúa aur Abinadab aur Insbaal paidá húe. 34 Aur Yahúnatan ká
bețá Muríbbaal thá; aur Muríbbaal se Míkah paidá húá. 35 Aur baní Mikah:
Faitín aur Málik aur Taaría aur Akhaz. 36 Aur Akhaz se Yahúaddah paidá húá,
aur Yahúaddah se Alámat aur Azimaut aur Zimrí paidá húe. 37 Aur Zimrí se
Mauzá paidá húá, aur Mauzá se Banah paidá húá, us ká bețá Rafah, us ká bețá
Iliasah, us ká bețá Asíl. 38 Aur Asíl ke chha bețe the, aur ye un ke nám:
Azriqám, Bákirú aur Ismáel aur Sagariyáh aur Abadiyáh aur Hannán. Ye sab
Asíl ke bețe haiṇ. 39 Aur us ke bháí Isq ke bețe: us ká pahlauthá Aulám, dús-
rá Yaús, tísrá Ilifalat. 40 Aur Aulám ke bețe bare himmatwále kamándár the,
aur us ke bețe aur pote bahut se yáne derh sau the. Ye sab baní Binyamín se haiṇ.

IX. BAB.

1 Aur tamám Isráel ke gharánoṇ ká nasabnámá likhá gayá, aur dekho we Isráel
aur Yihúdáh ke bádsháhoṇ ke daftar meṇ likhe húe haiṇ. Aur we apne gunáhoṇ
ke sabab Bábul meṇ jiláwatan húe: 2 Jo pahle apní milkoṇ aur apne shahroṇ
meṇ basne ko phir áe, so Isráelí aur káhin aur Lewí aur bait ul muqaddas ke
khádim the. 3 Aur Yirúshálam meṇ baní Yihúdáh meṇ se aur baní Binyamín
meṇ se, aur baní Ifráim aur Manassí meṇ se rahnewále the: 4 Utí bin Ammihúd
bin Umrí bin Imrí bin Baní, min baní Pháras bin Yihúdáh. 5 Aur Siláníoṇ meṇ
se: Asáyáh pahlauthá aur us ke bețe. 6 Aur baní Sháriq meṇ se: Yaúel aur un
ke chha sau nauwe bháí.

7 Aur baní Binyamín meŋ se: Sallú bin Musallam bin Húdíyáh bin Sinúah,
8 Aur Ibniyáh bin Yaruham; aur Ailah bin Uzzí bin Mikrí; aur Musallam bin
Safatiyáh bin Raúel bin Ibniyáh, 9 Aur un ke gharánoŋ ke nau sau chhappan
bhái. Ye sab mard apne ábái gharáne ke abwí raís the.

10 Aur káhinoŋ meŋ se: Wadaiyáh aur Yahúyaríb aur Yakín; 11 Aur Azariyáh
bin Khilqiyáh bin Musallam bin Sadúq bin Mirát bin Akhitúb jo Khudá ke ghar
kí peshwá thá; 12 Aur Adáyáh bin Yaruham bin Fashúr bin Malikiyáh, aur Maasí
bin Adiel bin Yahzírah bin Musallam bin Muslim bin Amír, 13 Aur un ke bháí,
unke ábáí gharáne ke raís, ek hazár sát sau sáṭh the, jo Khudá ke ghar kí khidmat
ke kám meŋ bare láiq the.

14 Aur Lewíoŋ meŋ se: Samaiyáh bin Hasúb bin Azriqám bin Hasabiyáh, baní
Mirárí meŋ se; 15 Aur Baqbaqqar, Hars aur Jalál aur Mattaniyáh bin Míkah
bin Zikrí bin Asaf; 16 Aur Abadiyáh bin Samaiyáh bin Jalál bin Yadútún; aur
Barakiyáh bin Asá bin Ilqanah jo Natúfátíoŋ ke hisároŋ meŋ bastá thá. 17 Aur
darbán: Salúm aur Aqúb aur Zulmán aur Akhimann aur un ke bháí, Salúm sardár
thá. 18 We ab tak bádsháh ke darwáze par mashriq kí taraf rahkar baní Lewí
kí guroh ke darbán haiŋ. 19 Aur Salúm bin Qórí bin Abíasaf bin Qurah, aur us
ke ábáí gharáne ke bháí, yáne Qurhí, bandágí ke kám par khaime ke ástánoŋ ke
nigáhbán the, aur un ke báp Khudawand ke darbár par madkhal ke nigáhbán
the. 20 Aur Fínihás bin Iliazr áge un ká peshwá thá, aur Khudawand us ke sáth
thá. 21 Zikariyáh bin Muslimiyáh jamáat ke khaime ká darbán thá. 22 Ye sab
jo ástánoŋ par chaukídárí karne ke liye muqarrar húe, do sau bárah the. Un ke
nám un kí bastíoŋ ke muwáfiq likhe gae; Dáúd aur Samúel gaibgo ne unheŋ un kí
amánat ke liye muqarrar kiyá. 23 So we aur un ke beṭe Khudawand ke ghar ke
yáne us khaime ke ghar ke darwázoŋ par chaukí dene ko házir the. 24 Aur chároŋ
taraf yáne púrab pachchhim uttar dakhin kí taraf darbán the. 25 Aur un ke bháí
apní bastíoŋ meŋ the, ki sátweŋ din waqt ba waqt un ke sáth áweŋ. 26 Ki we chár
sardár darbán, jo Lewí the, amánatdár the, aur Khudá ke ghar kí koṭhríoŋ par
aur khazánoŋ par muqarrar the. 27 Aur unhoŋ ne Khudá ke ghar ke áspás rát
bitáí, ki khabardárí karná un par mauqúf thá, aur subh ko us ká kholná unhíŋ se
thá. 28 Aur un meŋ se báze bandagí ke hathyár par muqarrar the, ki we unheŋ
gin ginke báhar bhítar leáweŋ aur lejáweŋ. 29 Aur un meŋ se báze hathyároŋ
par aur sab muqaddas hathyároŋ par aur maida aur wain aur tel aur lubán aur
khushbúdár masálih par muqarrar the. 30 Aur káhinoŋ ke beṭoŋ meŋ se kitne
khushbúdár masálih ká tel perte the. 31 Aur Lewíoŋ meŋ se Mattitiyáh ko, jo
Qurhí Salúm ká pahlauthá thá, miṭhái ká kám sompá thá. 32 Aur baní Qihátí
yáne un kí birádarí meŋ se báze nazar kí roṭí par the, ki sabt ba sabt us kí taiyárí
kareŋ. 33 Aur ye we gánewále haiŋ jo Lewíoŋ meŋ abwí raís aur koṭhríoŋ kí
khidmat se muáf the, ki unheŋ rát din ibádatguzárí meŋ házir rahná thá. 34 Lewíoŋ
ke ye abwí raís apne gharánoŋ ke sardár the, aur Yirúshálam meŋ rahte the.

35 Aur Jibaún meŋ Jibaún ká báp Yaúel rahtá thá, aur us kí jorú ká nám
Maakah thá. 36 Aur us ká pahlauthá beṭá Abdán, aur Súr aur Qís aur Baal
aur Naiyir aur Nadab, 37 Aur Jadúr aur Akhyú aur Zikariyáh aur Miqlát.
38 Aur Miqlát se Simiám paidá húá, aur we bhí apne bháíoŋ ke áge Yirúshálam
meŋ apne bháíoŋ ke sáth rahte the.

39 Aur Naiyir se Qís paidá húí, aur Qís se Saúl paidá húá, aur Saúl se Yahú-
natan aur Malikisúa aur Abinadab aur Insbaal paidá húe. 40 Aur Yahúnatan ká
betá Muríbbaal thá, aur Muríbbaal se Míkah paidá húá. 41 Aur baní Míkah:
Faitán aur Malik aur Tahría. 42 Aur Ákhaz se Waarah paidá húá, aur Waarah se
Alámat aur Azimaut aur Zimrí paidá húe. Aur Zimrí se Mauzá paidá húá. 43
Aur Mauzá se Baná paidá húá, us ká betá Rifáyáh, us ká betá Iliasah, us ká
betá Asíl. 44 Aur Asíl ke chha bete the, aur ye un ke nám: Azriqám, Bákirú aur
Ismáel aur Sagariyáh aur Abadiyáh aur Hannán. Ye baní Asíl the.

X. BÁB.

1 Aur Filistí baní Isráel se laṛe, aur baní Isráel Filistíon ke áge se bháge, aur
zakhmí hoke kohistán Jilbúa men máre paṛe. 2 Aur Filistíon ne Saúl ká aur us
ke beton ká sakht taáqub kiyá, aur Yúnatan aur Abinadab aur Malikisúa ko, jo
Saúl ke beṭe the, már liyá. 3 Aur Saúl se baṛí laṛáí húí, aur tírandázon ne use
hadaf kiyá, aisá ki wuh tírandázon ke háthon se niháyat tang húí. 4 Tab Saúl
ne apne siláhbardár se kahá, Apní talwár khínch aur mujhe chhed, tá na howe ki
ye námakhtún áke mujhe apne qábú men láwen. Par us ke siláhbardár ne qabúl
na kiyá, kyúnki wuh bahut ḍar gayá. Tab Saúl ne talwár lí aur us par girá. 5 Aur
jab ki us ke siláhbardár ne dekhá ki Saúl mar gayá, to wuh bhí apní talwár par
girá aur mar gayá. 6 So Saúl aur us ke tínon beṭe aur aur us ke sáre gharáne ek
sáth mar gae. 7 Aur baní Isráel, jo maidán men the, yih dekhke ki un ke bháí
bháge, aur Saúl aur us ke beṭe máre paṛe, bastíán chhoṛke bhág nikle; aur Filistí
ákar un men base.

8 Aur dúsre din subh ko, jis waqt Filistí áe, táki láshon ko nangá karen, to un-
hon ne Saúl aur us ke beṭon ko koh i Jilbúa men paṛá páyá. 9 Tab unhon ne
us ko nangá kiyá, aur us ká sir káṭ liyá, aur us ke hathyár leke Filistíon ke mulk
men cháron taraf bhejwá diye, táki un ke butkhánon men aur logon men us kí
khushkhabarí pahuncháen. 10 Aur unhon ne us ke hathyáron ko apne mábúdon
ke ghar men rakhá, aur us kí khoprí ko Dajún ke ghar men nasb kiyá. 11 Aur
jab Jiliád men Yabís ke sab logon ne suná, ki Filistíon ne Saúl se yún kiyá: 12 To
un men ke sáre bahádur uṭhe, aur Saúl kí lásh aur us ke beṭon kí láshen leke un-
hen Yabís men láe, aur un kí haḍḍíon ko Yabís men ek balút ke tale gáṛ diyá, aur
sát din tak roza rakhá.

13 So Saúl mar gayá apne gunáh ke sabab, jo us ne Khudáwand se kiyá,
aur Khudáwand ke kalám ke wáste, jo us ne na máná, aur is liye bhí ki us ne
daryáft karne ko díwána aurat se sawál kiyá. 14 Aur us ne Khudáwand se
sawál na kiyá, is wáste us ne us ko már ḍálá, aur mulk ko Yassí ke beṭe Dáúd
par máil kiyá.

XI. BÁB.

1 Aur tamám Isráel Habrún men Dáúd pás jama húe aur use kahá, Dekh, ham
terí haḍḍí aur tere gosht hain. 2 Aur agle waqt men bhí, jab Saúl bádsháh thá,

to tú hí nikálne baiṭháne meṉ Isráelíoṉ ká rahbar thá, aur Ḳhudáwand tere Ḳhudá
ne tujhe farmáyá hai, ki Tú mere Isráelí bandoṉ ko charáegí, aur tú mere Isráelí
logoṉ ká sardár hogá. 3 Garaz Isráel ke sáre buzurg Habrún meṉ bádsháh pás
áe, aur Dáúd ne Habrún meṉ un ke sáth Ḳhudáwand ke huzúr ahd kiyá, aur
unhoṉ ne Dáúd ko mamsúh kiyá, táki wuh Isráelíoṉ ká bádsháh ho, jaisá ki
Ḳhudáwand ne Samúel kí márifat se kahá thá.
4 Aur Dáúd aur tamám Isráel Yirúshálam yáne Yabús ko gae, aur waháṉ kí
sarzamín ke báshinde Yabúsí the. 5 Aur Yabús ke báshindoṉ ne Dáúd se kahá,
ki Tú yaháṉ áne na páwegá. Lekin Dáúd ne Saihún ká qila le liyá, aur wuhí Dáúd
ká shahr húá. 6 Aur Dáúd ne kahá, ki Jo koí pahle Yabúsíoṉ ko már legá, so
raís aur sardár hogá. Tab Yúab bin Zarúyáh pahle charhá, aur sardár húá. 7 Aur
Dáúd qila meṉ rahá, is wáste us ká nám Shahr i Dáúd húá. 8 Aur us ne Millá
se leke girdbágird aur ás pás ke shahr ko banáyá, aur Yúab ne shahr ká báqí durust
kiyá. 9 Aur Dáúd baṛhtá chalá gayá, ki lashkaroṉ ká Ḳhudáwand us ke sáth
thá.
10 Aur Dáúd ke sipáhsálár, jo sáre Isráel samet us ke sáth us kí bádsháhat ko
thámte rahe, ki use us kalám ke muwáfiq, jo Ḳhudáwand ne Isráel ke haqq meṉ
kahá thá, bádsháh kareṉ, ye haiṉ. 11 Aur Dáúd ke baháduroṉ ká shumár yih
hai: Yasubiám bin Hikmání, jo sárathíoṉ ká sardár thá: us ne tín sau par apná
bhálá chaláyá aur unheṉ ekbár qatl kiyá. 12 Us ke bád Akhúhí Dúdá ká beṭá
Iliazr thá, jo un tín pahlawánoṉ meṉ se ek thá. 13 Wuh Dáúd ke sáth Fass
i damím meṉ thá, jaháṉ Filistí jang karne ko jama húe the, aur waháṉ ke khet meṉ
ek quta jau bhará húá thá, aur log Filistíoṉ ke áge se bhágé: 14 Tab unhoṉ ne
us quta ke bích meṉ khaṛe rahke use bacháyá, aur Filistíoṉ ko márá, aur
Ḳhudáwand ne baṛí fath bakhshí.
15 Aur un tís sardároṉ meṉ se ye tín nikalkar chaṭán ko Dáúd pás Adúlám ke
magáre meṉ gae, aur Filistíoṉ kí fauj Rifáim kí taráí meṉ chhá gaí thí. 16 Aur
Dáúd us waqt gaṛh meṉ thá, aur Filistíoṉ ká thána Baitlahm meṉ thá. 17 Aur
Dáúd tarasá aur bolá, Baitlahm ke pháṭak ke kúe meṉ se mere liye píne ká pání
kaun láwegá? 18 Tab un tín pahlawánoṉ ne Filistíoṉ ká lashkar toṛá, aur Bait-
lahm ke kúe meṉ se pání bhará, aur láke Dáúd ko diyá, lekin us ne na cháhá ki
píwe, par use Ḳhudáwand ke liye tapáyá, aur kahá, 19 Ki Ḳhudá na kare ki maiṉ
aisá karúṉ! Kyá maiṉ un logoṉ ká lahú píúṉ jo apní jánoṉ par khele haiṉ? Ki we
jánbází se us ko láe haiṉ. So us ne na cháhá ki use píwe. Aisá kám un tín
pahlawánoṉ ne kiyá.
20 Aur Yúab ká bháí Abishai aur tínoṉ ká sardár thá; us ne tín sau par bhálá
chaláyá aur unheṉ már ḍálá, aur wuh in tínoṉ meṉ námdár thá. 21 Wuh dúsre
tínoṉ meṉ se baṛá aur un ká sardár thá, lekin un pahle tínoṉ ke darje ko na
pahunchá. 22 Aur Yahúyada ká beṭá Bináyáh jis ká dádá Qabziel meṉ baṛe ká-
moṉ ká bahádur thá: us ne Moab ke do sherjawán máre, aur jáke barf ke mausim
meṉ ek gár ke bích meṉ ek sher márá. 23 Aur us ne pánch háth ke ek qaddáwar
Misrí ko qatl kiyá, aur us Misrí ke háth meṉ juláhoṉ ke shahtír ká sá bhálá thá;
par wuh ek laṭh leke us par utrá, aur bhále ko us ke háth se chhín liyá, aur usí ke
bhále se us ko már ḍálá. 24 Yahúyada ke beṭe Bináyáh ne aise kám kiye,
25 Aur wuh tínoṉ meṉ námdár thá, aur tísoṉ meṉ izzatdár thá, par pahile tínoṉ

ke martabe ko na pahunchá, aur Dáúd ne use apne musáhibon men dákhil kiyá.

26 Aur ye fauj ke sardár the: Asahiel Yúab ká bháí; aur Baitlahmí Dúdá ká
betá Ilhanán; 27 Aur Sammát Harúdí; Khális Fuláni; 28 Taqúí Aqís ká betá
Írá; Abiazr Anatátí; 29 Sibkí Húsátí; Álí Akhúhí; 30 Maharí Natúfátí,
Khuld bin Baanah Natúfátí; 31 Baní Binyamín kí Jibaat ke Raibí ká betá
Ittí; Bináyáh Firatúní; 32 Nahl i Jaash ká Húrí; Abiel Arbátí; 33 Azimaut
Bakharúmí; Ilyahbá Saalbúní; 34 Baní Hashím Jizóní; Harárí Shají ká betá
Yúnatan; 35 Aur Harárí Shukr ká betá Akhiám; Ilifál bin Úr; 36 Hifr
Makírátí; Akhiyáh Fuláni; 37 Hasrú Karmilí; Naarí bin Azbí; 38 Yúel
akh i Nátan; Mibkhár bin Hajrí; 39 Silq Ammúní; Nahrí Biarátí, jo Yúab bin
Zarúyáh ká siláhbardár thá; 40 Írá Witrí; Jaríb Witrí; 41 Úriyáh Hittí;
Zubd bin Akhlí; 42 Saizá Rúbiní ká betá Adíná Rúbiníon ká sardár jis ke
tís sáthwále the; 43 Hannán bin Maakah; Yúsafat Mitní; 44 Uzziyáh Istárátí;
Sama aur Waúel baní Khátim Aráírí; 45 Wadíael bin Simrí, aur us ká bháí
Yúkhá Tísí; 46 Iliel Mahawí; Yaríbí aur Yúsawiyáh baní Ilinaam; aur Yatmah
Moabí; 47 Iliel aur Ábid aur Yaasiel Mausibiyáh.

XII. BÁB.

1 Ye we hain jo Síqlag ko Dáúd pás áe, jab ki wuh hanoz Qís ke bete Saúl ke
huzúr se mahrúm thá, aur we un baháduron men the, jo laráí men us kí madad
karte the; 2 We kamándár hoke dahne báyan háth se pattharon ko márte the,
aur kamán se tíron ko chaláte the; aur Saúl kí Binyamíní birádarí men se ye
the; 3 Sardár Akhiazr aur Yúás baní Samáat Jibaatí; aur Wazíel aur Falat baní
Azimaut; aur Barakat aur Yáhú Anatátí, 4 Aur Ismáiyáh Jibaúní, jo tíson men
aur un tíson par jabbár thá, aur Yarmiyáh aur Yaháziel aur Yúhanná aur Yúzabad
Jadírátí 5 Iliauzí aur Yarímát aur Baaliyáh, aur Samariyáh aur Safatiyáh Kharúfí,
6 Ilqanah aur Yassiyáh aur Azariel aur Yúazr aur Yasubiím Qurhí, 7 Aur Yúiláh
aur Zabadiyáh baní Yaruham Jadúr se. 8 Aur Jaddíon men se himmatwále ba-
hádur, jangí fauj ke mard, dhál aur barchhí se musallah, jin ke munh singh ke se
munh the, aur jin kí chálákí paháron par kí harinon kí chálákí thí, bayábán ke
garh men Dáúd pás alag húe: 9 Azr sardár, Abadiyáh dúsrá, Iliab tísrá, 10 Mis-
manat chauthá, Yarmiyáh pánchwán, 11 Adtí chhatwán, Iliel sátwán, 12 Yúhanná
áthwán, Ilizabad nauwán, 13 Yarmiyáh daswán, Makabaní gyárahwán. 14 Ye
baní Jadd men se sipáhsálár the, chhotá sau sau par aur bará hazár hazár par thá,
15 Ye we hain jo pahle mahíne men, jab Yardan ke sáre kináre dúbe the, pár
utre, aur taráíon ke sáre logon ko mashriq aur magrib kí taraf ko bhagáyá.

16 Aur baní Binyamín aur Yihúdáh men se báze log garh ko Dáúd pás áe.
17 Tab Dáúd un pás nikal gayá, aur un se kahne lagá, Agar merí madad ke liye
tum log nekniyatí se mere pás áe ho, to merá dil tum se milne par hai; par agar
mujhe mere bairíon ke háth men pakarwáne áe ho, agarchi mere háth men kuchh
zulm nahín, to hamáre bápdádon ká Khudá dekhe aur insáf kare! 18 Tab Rúh
sárathíon ke sardár Amásí men samá gaí ki wuh bolá: Ham tere fidwí hain, ai
ibn i Yassí! salám tujh par! aur salám tere madadgáron par, kyúnki terá Khudá

terí madad kartá hai. Tab Dáúd ne unheṉ qabúl kiyá, aur unheṉ goloṉ ke sire
par ṭhaharáyá. 19 Aur Manassí meṉ se kaí log Dáúd se mil gae jab wuh Filistíoṉ
ke sáth jang ke liye Saúl par chaṛh gayá, par us ne un kí madad na kí, kyúnki
Filistíoṉ ke qutboṉ ne saláh leke use widá kiyá aur kahá, ki Wuh hamáre sir par
se apne ḳhudáwand Saúl se já milegá. 20 Jab wuh Síqlag ko rawána húá,
Manassí meṉ se Adnah aur Yúzabad aur Wadíael aur Míkael aur Yúzabad aur
Ilíhú aur Zilltí, jo Manassí ke goloṉ ke sardár the, us se mil gae. 21 Aur we
Dáúd kí madad karke lashkaroṉ par chaṛh gae, ki we sab baṛe bahádur aur fauj
ke sardár the. 22 Ki us waqt roz ba roz log madad ke liye Dáúd se mile játe the
yaháṉ tak ki we fauj Al'láh kí sí baṛí fauj bane.

23 Aur un logoṉ ká shumár, jo laṛne ke hathyár bándhkar Habrún meṉ Dáúd se
mil gae, ki ḲHUDÁWAND kí bát ke muwáfiq Saúl kí mamlukat ko us par máil kareṉ
yih hai: 24 Baní Yihúdah chha hazár áṭh sau, jo sipar aur neza rakhkar lashkar ke
liye taiyár the. 25 Baní Samaún meṉ se sát hazár ek sau, jo lashkar ke liye baṛe
himmatwále the. 26 Baní Lewí meṉ se chár hazár chha sau, 27 Aur Yahúyada
Hárúníoṉ ká sardár thá, aur us ke sáth tín hazár sát sau the, 28 Aur jawánmard
Sadúq bahádur aur us ke abwí gharáne ke báís sardár. 29 Aur baní Binyamín
Saúl kí biridarí meṉ se tín hazár, lekin us waqt tak aksar Saúl ke gharáne ke
tarafdár the. 30 Aur baní Ifráim meṉ se bís hazár áṭh sau, jo baṛe bahádur aur
apne abwí gharáne ke námdár mard the. 31 Aur Manassí ke ádhe firqe se aṭhá-
rah hazár, jo nám nám se buláe gae ki jáke Dáúd ko bádsháh kareṉ. 32 Aur baní
Ishakár meṉ se, jo auqát ká imtiyáz kar jánte the, ki daryáft kareṉ ki Isráel kyá
karegá, do sau, aur un ke sáre bháí un ke hukm meṉ the. 33 Aur Zabúlún
meṉ se, jo jang ke sáre hathyár bándhkar lashkar ke sáth nikle, ki ek dil o ján se
laṛeṉ, so pachás hazár the. 34 Aur Naftálí meṉ se ek hazár sardár, aur un ke sáth
saintís hazár jo ḍhál aur bhálá chaláte the. 35 Aur Dáníoṉ meṉ se atṭháís hazár
chha sau laṛne ko musallah the. 36 Aur Yasar meṉ se chálís hazár lashkar ke
sáth saff bándhne ko nikal gae. 37 Aur Yardan ke pár ke Rúbiníoṉ aur Jaddíoṉ
aur Manassí ke ádhe sibt meṉ se ek lákh bís hazár, jo jang ke sáre hathyár bándh-
kar laṛne ko taiyár the. 38 Ye sab jangí mard, jo dilerí se saff bándhte the, Hab-
rún ko áe, ki Dáúd sáre Isráel ká bádsháh kareṉ. Aur Isráel ke sáre báqí log bhí
ekdil the, ki Dáúd ko bádsháh kareṉ. 39 Aur we waháṉ Dáúd ke sáth tín din
kháte píte rahe, ki un ke bháí un ke liye taiyár karte the. 40 Aur jo un ke qaríb
Ishakár aur Zabulún aur Naftálí tak rahte the, so bhí gadhoṉ par aur úntoṉ par
aur ḳhachcharoṉ par aur bailoṉ par ḳhurák, yáne roṭí, anjír aur kishmish aur wain
aur tel aur bail aur bheṛeṉ kasrat se láe, ki Isráel meṉ ḳhushwaqtí húí.

XIII. BÁB.

1 Aur Dáúd ne un sardároṉ se, jo hazár hazár par aur sau sau par the, aur sab
peshwáoṉ se saláh lí. 2 Aur Dáúd ne Isráel kí sárí jamáat ko kahá, ki Agar tum
rází ho, aur ḲHUDÁWAND hamáre Ḳhudá kí marzí ho, to áo, ham Isráel kí sárí sar-
zamín meṉ apne báqí bháíoṉ ke pás aur sáth un ke káhinoṉ aur Lewíoṉ ke pás un
kí girdnawáh ke shahroṉ meṉ bhejeṉ, ki we hamáre pás jama howeṉ. 3 Aur chalo,
apne Ḳhudá ká sandúq apne yaháṉ láweṉ, kyúnki ham ne Saúl ke aiyám meṉ us kí

khabar na lí. 4 Tab sárí jamáat ne kahá, ki Ham yúŋ karenge, kyúnki yih bát sab
logoŋ ko pasand áí. 5 Tab Dáúd ne Misr ke saihúr se Hamát kí sarhadd tak sáre
Isráel ko jama kiyá, ki Khudá ke sandúq ko Qaryat Yiarím se láweŋ. 6 Aur Dáúd
aur sárá Isráel Baalat ko Qaryat Yiarím tak Yihúdáh meŋ rawáne húe, ki waháŋ
se Khuda'wand Khudá ke sandúq ko, jo Karúbíoŋ par julús hai, jaháŋ us ke nám kí
duá kí játí hai, charhá láweŋ. 7 Aur unhoŋ ne Khudá ke sandúq ko Abinadab ke
ghar meŋ se naí rath par sawár kiyá, aur Uzzá aur Akhiyú rathwán the. 8 Aur
Dáúd aur sárá Isráel surod se aur barbat se aur bín se aur daff se aur jháŋjh se
aur turhíoŋ se Khuda'wand ke áge bazor gáte bajáte chale.

9 Aur jab we Kaidán ke khaliyán par pahunche, to Uzzá ne sandúq ke dharne
ko apná háth baṛháyá, kyúnki bail chhuṭ játe the. 10 Tab Khuda'wand ká gussa
Uzzá par bhaṛká, aur us ne us ko már dálá, is wáste ki us ne apná háth sandúq
par baṛháyá, aur wuh waháŋ Khudá ke huzúr mar gayá. 11 Tab Dáúd udás húá,
is liye ki Khudawand ne ba Uzzá fars pháṛá, aur us ne us maqám ká nám Fars i
Uzzá rakhá jo áj tak us ká nám hai. 12 Aur Dáúd us din Khudá se daṛá aur bolá,
Maiŋ Khudá ke sandúq ko apne pás kyúnkar láúŋ? 13 Aur Dáúd ne sandúq ko
apne yaháŋ Dáúd ke shahr meŋ na utárá, balki Jannatí A'bid Adúm ke ghar meŋ
use utár diyá. 14 So Khudá ká sandúq A'bid Adúm ke ghar meŋ tín mahíne tak
rahá. Aur Khuda'wand A'bid Adúm ko aur sab ko, jo us ká thá, barakat dí.

XIV. BA'B.

1 Aur Súr ke bádsháh Hírám ne saro ke lakṛe aur baṛhaí aur sangtarásh elchíoŋ
ke sáth Dáúd pás bhejwáe, ki us ke liye mahall banáweŋ. 2 Aur Dáúd ko yaqín
húá, ki Khuda'wand ne mujhe baní Isráel ká bádsháh kiyá, aur merí saltanat ko
apne Isráelí logoŋ kí khátir qáim kiyá.

3 Aur Dáúd Yirúshálam meŋ aur jorúáŋ kíŋ, aur us se aur beṭe betíáŋ paidá
húíŋ. 4 Aur us ke un beṭoŋ ke nám, jo Yirúshálam meŋ paidá húe, ye the: Samúa
aur Saubáb, Nátan aur Sulaimán, 5 Aur Ibhár aur Ilisúa aur Ilifalat, 6 Aur
Naujat aur Nafj aur Wafía, 7 Aur Ilisama, aur Baaliwada aur Ilifalat.

8 Aur jab Filistíoŋ ne suná, ki unhoŋ ne Dáúd ko masíh karke sáre Isráel ká
bádsháh kiyá, to sab Filistí Dáúd kí talásh meŋ chaṛh áe. Aur Dáúd sunke un ke
maqábale ko niklá. 9 Aur Filistí chaṛh áe, aur Rifáím kí taráí meŋ phail gae. 10
Tab Dáúd ne Khudá se sawál kiyá aur kahá, Kyá maiŋ Filistíoŋ par chaṛh jáúŋ?
Tú unheŋ mere háth meŋ kar degá? Khuda'wand ne use farmáyá, Chaṛh já, ki maiŋ
unheŋ tere háth meŋ kar dúngá. 11 So we Baal Farsím ko gae, aur Dáúd ne waháŋ
unheŋ márá. Aur Dáúd ne kahá, ki Khudá ne mere háth se mere dushmanoŋ meŋ
sailáb ká sá fars pháṛá, is sabab se us maqám ká nám Baal Farsím húá. 12 Aur we
apne butoŋ ko waháŋ chhoṛkar bháge, aur Dáúd ne hukm kiyá, ki unheŋ ág meŋ
jalá deweŋ.

13 Aur Filistí phir chaṛh áe, aur taráí meŋ phail gae. 14 Aur Dáúd ne phir
Khudá se sawál kiyá, aur Khudá ne us ko kahá, ki Tú un ke píchhe mat chaṛh já,
un se phir já, aur baká ke peṛoŋ ke sámhne se un par já paṛ. 15 Aur jis waqt ki
tú baká ke darakhtoŋ kí phungíoŋ se chalne kí sí áwáz sune, tab laṛáí ko nikal, ki
us waqt Khudá tere áge áge jáke Filistíoŋ ke lashkar ko qatl karegá. 16 Aur

Dáúd ne jaisá ki Khudá ne use farmáyá thá, kiyá, aur Filistíon kí fauj ko Jibaún se leke Jazar tak qatl kiyá. Aur Dáúd ká nám sáre mulkon men phail gayá, aur KHUDAWAND ne sab qaumon par us ká dar dálá.

XV. BAB.

1 Aur Dáúd ne apne shahr men apne liye hawelíán banáín, aur Khudá ke sandúq ke liye ek maqám taiyár kiyá, aur us ke liye ek khaima khará kiyá.

2 Us waqt Dáúd ne kahá, ki Lewíon ke siwá koí Khudá ke sandúq ko na utháná,
ki KHUDAWAND ne unhen pasand kiyá, ki Khudá ke sandúq ko utháwen, aur abad
tak us kí khidmat karen. 3 Aur Dáúd ne sáre Isráel ko Yirúshálam men jama
kiyá, ki KHUDAWAND ke sandúq ko us maqám men, jo us ne us ke liye taiyár kiyá
thá, charhá láwen. 4 Aur Dáúd ne baní Hárún ko aur Lewíon ko fáráham kiyá,
5 Yáne baní Qihát men se: U'riel sardár, aur us ke ek sau bís bháí; 6 Baní
Mirárí men se: Asáyáh sardár, aur us ke do sau bís bháí; 7 Baní Gairsum men se:
Yúel sardár aur us ke ek sau tís bháí; 8 Baní Ilisafan men se: Samaiyáh sardár
aur us ke do sau bháí; 9 Baní Habrún men se: Iliel sardár aur us ke assí bháí;
10 Baní Uzziel men se: Amminadab sardár, aur us ke ek sau bárah bháí. 11 Aur
Dáúd ne káhin Sadúq aur Abiwátr ko aur Lewí U'riel, Asáyáh aur Yúel aur
Samaiyáh aur Iliel aur Amminadab ko buláyá aur unhen kahá: 12 Tum Lewíon
ke abwí raís ho, apní aur apne bháíon kí taqdís karo, aur KHUDAWAND Isráel ke
Khudá ke sandúq ko us jagah men, jo main ne us ke liye taiyár kí, charhá láo.
13 Is liye ki tum logon ne pahle waqt yih nahín kiyá, KHUDAWAND hamáre Khudá
ne ham men rakhna dálá, ki ham áin ke muwáfiq use na dhúndhte the. 14 Tab
káhinon aur Lewíon ne apní taqdís kí, táki KHUDAWAND Isráel ke Khudá ke sandúq
ko charhá láwen.

15 So baní Lewí Khudá ke sandúq ko jaisá ki Músá ne KHUDAWAND ke kalám
ke muwáfiq hukm kiyá thá, chobon se apne kándhon par apne úpar uthá le játe
the. 16 Aur Dáúd ne Lewíon ke sardár ko farmáyá, ki apne gánewálo bháíon ko
bajáne ke hathyáron yáne barbaton aur kannáraton aur manjíron ke sáth házir kare,
ki áwáz buland karke khushí se gáwen. 17 Aur Lewíon men se ye muqarrar húe:
Haimán bin Yúel, aur us ke bháíon men se A'saf bin Barakiyáh; aur baní Mirárí
un ke bháíon men se Aitán bin Qúsíyáh. 18 Aur un ke sáth un ke chhote bháí
Zikriyáh, Bin aur Yaaziel aur Simirámát aur Yahiel aur Unní, Iliab aur Bináyáh
aur Maasíyáh aur Matitiyáh aur Ilifilehú aur Miqneyáhú aur Abid A'dúm aur Waíel,
jo darbán the, 19 Aur gánewále Haimán, A'saf aur Aitán, ki pítal ke kartál se
gáte bajáte howen; 20 Aur Zikriyáh aur Aziel aur Simirámát aur Yahiel aur
Unní aur Iliab aur Maasíyáh aur Bináyáh ki bín bajáke ala gulámát gáwen,
21 Aur Matitiyáh aur Ilifilehú aur Miqneyáhú aur A'bid A'dúm aur Waíel aur
Azaziyáh násih hoke aur barbat bajáke ala samínít gáwen, 22 Aur Kananiyáh
jo gáne ke liye Lewíon ká ustád thá, rág sikhlátá thá, ki wuh hunarmand thá,
23 Aur Barakiyáh aur Ilqanah sandúq ke darbán the. 24 Aur Shabaniyáh aur
Yúsafat aur Nataniel aur Amásí aur Zikriyáh aur Bináyáh aur Iliazr káhin turhí
phúnkte húe Khudá ke sandúq ke áge áge játe the. Aur A'bid Adúm aur Yahiyáh
sandúq ke darbán the.

25 So Dáúd aur Isráel ke buzurg aur hazároṉ ke sardár rawáne húe, ki ḲHUDÁ-
WAND ke ahdnáme ke sandúq ko Ábid Adúm ke ghar meṉ se baḳhushí chaṛhá
láweṉ. 26 Aur aisá húá, ki jis waqt Ḳhudá un Lewíoṉ kí, jo ḲHUDÁWAND ke
ahdnáme ke sandúq ko uṭhá leját̤e the, madad kí, to unhoṉ ne sát bail aur sát
meṇḍhe chaṛháe. 27 Aur Dáúd aur sab Lewí, jo sandúq ko le játe the, aur
gánewále aur Kananiyáh, jo gánewáloṉ ko rág sikhlátá thá, sútí kapṛe ke pairáhan
se árásta the; aur Dáúd bazz ká afúd pahiná thá. 28 Aur sáre Isráel jaijaikár
se aur narsinge ke shor se aur turhíoṉ aur manjíroṉ se, bínoṉ aur kannáratoṉ se
gáte bajáte húe ḲHUDÁWAND ke ahdnáme ke sandúq ko le chale. 29 Aur yúṉ
húá, ki jab ḲHUDÁWAND ke ahdnáme ká sandúq shahr i Dáúd meṉ pahunchá, to
Saúl kí beṭí Maikal ne khiṛkí se nigáh kí, aur dekhá ki Dáúd raqs kartá, aur gat
par chaltá hai, aur us ne apne dil meṉ us ko haqír jáná.

XVI. BÁB.

1 So we Ḳhudá ke sandúq ko chaṛhá lie, aur use us ḳhaime ke bích meṉ, jo
Dáúd ne us ke liye khaṛá kiyá thá, rakh diyá, aur chaṛháwoṉ aur salámíoṉ ko
Ḳhudá ke huzúr guzráná. 2 Aur jab Dáúd chaṛháwoṉ aur salámíoṉ ko guzrán
chuká, to us ne ḲHUDÁWAND ká nám leke logoṉ ko barakat dí. 3 Aur us ne sáre
Isráelí logoṉ ko kyá mard kyá aurat harek ko ek ek girda roṭí, aur ek ek piyála
wain, aur ek ek guchchhá kishmish bánṭ diyá. 4 Aur us ne ḲHUDÁWAND ke
áge Lewíoṉ ko muqarrar kiyá, ki ḳhádim howeṉ, aur ḲHUDÁWAND Isráel ke Ḳhudá
ká zikr aur shukr aur hamd kareṉ: 5 Ásaf sardár, Zikriyáh dúsrá; Waíel aur
Simirámát aur Yahiel aur Matitiyáh aur Iliab aur Bináyáh aur Ábid Adúm aur
Waíel jo Ḳhudá ke ahdnáme ke sandúq ke áge bín aur kannírat leke gáte the, aur
Ásaf jhánjh se sunátá bajátá thá, 6 Káhin Bináyáh aur Yahaziel hamesha turhíoṉ
ká shor macháte the. 7 Tab usí din Dáúd ne Ásaf aur us ke bháíoṉ ke wasile
se ḲHUDÁWAND ká shukr shurú kiyá: 8 ḲHUDÁWAND ká ihsán máno, us ke nám
kí duá karo, qaumoṉ ke darmiyán us ke kámoṉ kí ḳhabar do. 9 Us ke liye gáo,
us ke liye bajáo, us ke ajáib kámoṉ ko sunáo. 10 Us ke quddús nám par faḳhr
karo, us ke tálib ḳhushdil howeṉ. 11 ḲHUDÁWAND ko aur us kí izzat ko ḍhúṇḍho,
us ká huzúr hamesha cháho; 12 Yád karo un baṛe kámoṉ ko jo us ne kiye, us ke
nishánoṉ aur us ke munh ke farmánoṉ ko, 13 Ki tum nasl i Isráel us ke bande ho,
tum baní Yaqúb us ke barguzída ho. 14 Wuh ḲHUDÁWAND hamárá Ḳhudá hai,
tamám zamín par us ke hukm haiṉ. 15 Us ke ahd ko abad tak yád karo, us kalám
ko, jo us ne farmáyá, hazár dauroṉ tak, 16 Ki us ne Abirahím se ahd kiyá, aur
Izhák se qasam kháí, 17 Aur use Yaqúb ká haqq aur Isráel ká ahd i abadí
ṭhaharáyá, 18 Aur kahá: Maiṉ zamín i Kanán tujh ko dúngá, ki tumhárí ḳháss
milk ho; 19 Jis waqt ki tum shumár meṉ kam, aur mulk meṉ thoṛe aur pardesí
the. 20 We qaum ba qaum aur mulk ba mulk paṛe phirte the. 21 Us ne kisí ko
un par zulm karne na diyá, aur bádsháhoṉ se un ká badlá liyá, 22 Ki "Mere ma-
síhoṉ ko mat chhúo, aur mere nabíoṉ ko mat satáo."

23 Ai sárí dunyá, ḲHUDÁWAND ke liye gáo, us kí naját roz ba roz sunáo.
24 Qaumoṉ ke darmiyán us ke jalál kí, aur sárí ḳhalq ke bích us ke baṛe kámoṉ
kí ḳhabar do. 25 Kyúnki ḲHUDÁWAND azím aur bahut mahmúd aur sáre mábúdoṉ

se ziyáda muhíb hai; 26 Ki qaumon ke sáre mábúd putle hain; par KHUDÁWAND
ásmánon ká banánewálá hai, 27 Shán o shaukat us ke huzúr hai, izzat o masarrat
us ke maqám men. 28 Do Khudáwand ko, Ai logon ke gharáno, do Khudáwand
ko izzat o hurmat. 29 Do Khudáwand ko us ke nám ká jalál, hadiya láke us ke
huzúr men házir ho, aur zínat i quds men Khudáwand ko sijda karo. 30 Sárí
dunyá us ke huzúr kámpe, ki zamín thaharegí aur na hilegí. 31 Ásmán khushí kare
aur zamín shádiyána bajáwe, qaumon ke darmiyán kaho: Khudáwand málik hai.
32 Samundar aur us kí ábádí us ke liye shor macháwen, khet aur us kí mámúrí
us ke liye bág bág howen, 33 Aur ban ke sáre darakht Khudáwand ke huzúr
lalkáren, ki wuh dunyá ká insáf karne ko átá hai.

34 Khudáwand ká shukr karo, ki wuh khúb hai, ki us kí mihrbíní abadí hai. 35
Aur kaho: Ai hamárí naját ke Khudá, tú hamen naját bakhsh, aur sab qaumon
men se ham ko jama kar, aur bachá le, táki ham tere quddús nám kí hamd karen,
aur terí sitáish par fakhr karen. 36 Khudáwand, Isráel ká Khudá, abad ul ábád
mubárak ho! Aur sab log ámín kahen, aur Khudáwand kí táríf karen.

37 Aur us ne wahán Khudáwand ke ahdnáme ke sandúq ke áge Ásaf aur us ke
bháí ko rahne diyá, ki sandúq ke áge hamesha roz ba roz us kí khidmat karen; 38
Aur Ábid Adúm aur us ke arsath bháí, aur Ábid Adúm bin Yadútún aur Hussah,
ki darbán howen; 39 Aur Sadúq káhin, aur us ke bháí káhin, Khudáwand ke
maskan ke áge Jibaún men kí únchí jagah par muqarrar húe, 40 Ki Khudá-
wand kí sharíat kí sárí báton ke muwáfiq, jo us ne Isráel ko farmáí, har subh
aur shám charháwe ke mazbah par Khudáwand ke liye charháwon ko charháen;
41 Aur un ke sáth Haimán aur Yadútún aur báqí muntakhab, jin ke nám
mausúf húe, ki Khudáwand ká shukr karen, ki us ká fazl abadí hai; 42 Aur un ke
sáth Haimán aur Yadútún, ki turhíon aur manjíron aur bájon se Khudá ke liye
gáte bajáte rahen, aur baní Yadútún, ki darbán howen. 43 Tab sab log apne apne
ghar gae, aur Dáúd phirá, ki apne gharáne ko mubárakbád kahe.

XVII. BÁB.

1 Aur yún húá ki jab Dáúd apne ghar men rahtá thá, to us ne Nátan nabí se
kahá, Dekh main saro ke lakre ke ghar men rahtá hún, aur Khudáwand ke ahd-
náme ká sandúq pardon ke níche hai. 2 Nátan ne Dáúd ko kahá, ki Jo kuchh tere
dil men hai, so kar, ki Khudá tere sáth hai. 3 Aur usí rát aisá húá, ki Khudá ká
kalám Nátan ko pahunchá, aur bolá, 4 Ki Jáke mere bande Dáúd se kah, ki Khudá-
wand yún farmátá hai, ki Tú mere rahne ká ghar na banáwegá. 5 Main to jab se
ki baní Isráel ko charhá láyá, áj ke din tak kisí ghar men sákin na húá, balki khaima
ba khaima aur maskan ba maskan phirtá rahá hún. 6 Us tamám waqt ki main sáre
Isráel men phirtá rahá, kyá main ne kabhí kisí Isráelí qází ko, jise main ne hukm
kiyá, ki mere Isráelí logon ko charáwe, ek bát kahí, aur bolá, ki Tum mere liye saro
ke lakre ká ghar kyún nahín banáte? 7 Pas tú mere bande Dáúd ko yún kah, ki
Lashkaron ká Khudáwand yún farmátá hai, ki Main ne tujhe bhersále men se
bheron ke píchhe se chun liyá, ki tú mere Isráelí logon ká peshwá howe, 8 Aur
main jahán kahín tú gayá, tere sáth rahá, aur tere sáre dushmanon ko tere sámhne
se kát dálá, aur main ne un logon ke mánind, ki jinká nám dunyá men bará hai,

terá bařá nám kiyá, 9 Aur maiṉ ne apní Isráelí logoṉ ke liye ek maqám ṭhaharáyá,
aur unheṉ ábád kiyá, aur we apne jagah meṉ baste, aur phir na ghabráte haiṉ, aur
sharír log áge kí tarah jis din se ki maiṉ ne apne Isráelí logoṉ par qází muqarrar
kiye, phir dukh na dete haiṉ; 10 Aur maiṉ ne tere sáre dushmanoṉ ko dabáyá,
aur tujhe ḳhabar dí, ki Ḳhudáwand tere liye ek ghar banáwegá. 11 Aur jab tere
din púre honge, aur tú apne bápdádoṉ ke sáth so rahegá, to maiṉ tere bád terí nasl
ko, jo terí sulb se hogí, barpá karúngá, aur us kí saltanat ká bandobast karúngá. 12
Wuh mere liye ghar banáwegá, aur maiṉ us kí kursí abad tak qáim rakhúngá. 13
Maiṉ us ká báp húngá, aur wuh merá beṭá hogá; aur maiṉ apne fazl ko us se uṭhá
na lúngá jis ṭarah us se, jo tere áge thá, uṭhá liyá. 14 Balki maiṉ us ko apne
gharáne meṉ aur apní mamlukat meṉ abad tak qáim rakhúngá, aur us ká taḳht abad
tak sábit rahegá.

15 So Nátan ne in sári bátoṉ aur is sáre rúyá ke mutábiq be kam o kást Dáúd
se kahá. 16 Tab Dáúd bádsháh andar gayá, aur Ḳhudáwannd ke huzúr baiṭhá
aur bolá: Ai Ḳhudáwand Ḳhudá! maiṉ kaun húṉ, aur merá ghar kyá hai, ki
tú ne mujh ko yaháṉ tak pahuncháyá? 17 Aur yih, Ai Ḳhudá, terí nazar meṉ
chhoṭí bát thí, so tú ne apne bande ke ghar ko istiqbál ke liye bhí qaul diyá, aur
ádmí ke dastúr ke muwáfiq mujh se sulúk kiyá, Ai álam bálá ke Ḳhudáwand
Ḳhudá. 18 Aur Dáúd kí kyá majál, jo tujh se tere bande kí buzurgí kí aur kuchh
kahe? ki tú apne bande ko jántá hai. 19 Ai Ḳhudáwand, tú ne apne bande ke liye,
aur apne ḳhátirḳhwáh ke muwáfiq yih sárá bařá kám kiyá, aur in sáre bare kámoṉ
kí ḳhabar dí. 20 Ai Ḳhudáwand, koí tere barábar nahíṉ, aur tere siwá koí Ḳhudá
nahíṉ, jaisá ki ham ne apne kánoṉ se suná hai. 21 Aur jaisá terá log Isráel dunyá
meṉ kaunsá log hai, ki jis ke bacháne ko Ḳhudá áp gayá ho, ki use apní jamáat
banáwe, aur bare aur ḍaráne kámoṉ se apná nám buland kare, ki tú ne apne logoṉ
ke áge se, jinheṉ tú Misr meṉ se bachá láyá, qaumoṉ ko bhagá diyá. 22 Aur
tú ne apne Isráelí logoṉ ko muqarrar kiyá, ki abad tak tere log howeṉ, aur tú áp
Ai Ḳhudáwand, un ká Ḳhudá húá hai. 23 Aur ab Ai Ḳhudáwand, wuh bát, jo
tú ne apne bande ke haqq meṉ aur us ke gharáne ke haqq meṉ farmáí, abad tak
sach rahe, aur jaisá tú ne kahá, waisáhí kar. 24 Háṉ, wuh sach howe, aur terá nám
abad tak mukarram rahe, ki kahá jáwe: Lashkaroṉ ká Ḳhudáwand, Isráel ká
Ḳhudá aur Isráel ke liye Ḳhudá hai, aur tere bande Dáúd ká gharána tere huzúr
sábit rahe. 25 Ai mere Ḳhudá, tú ne apne bande ke kán khole, ki tú us ká
gharána ábád karegá, is sabab terá banda tere huzúr meṉ sijda karne pátá hai.
26 Aur ab Ai Ḳhudáwand, tú hí Ḳhudá hai, aur tú ne apne bande ko is ḳhairíyat
ká wáda kiyá. 27 Pas ab apní mihrbání se apne bande ke ghar ko mubárak kar,
ki tere huzúr meṉ abad tak mámúr rahe; kyúnki jis ko tú, Ai Ḳhudáwand, bara-
kat detá hai, wuh abad tak mubárak hai.

XVIII. BÁB.

1 Bád us ke yúṉ húá, ki Dáúd ne Filistíoṉ ko márá aur unheṉ maglúb kiyá,
aur Jannat aur us ká dihát Filistíoṉ ke háth se le liyá.

2 Phir us ne Moabíoṉ ko márá, aur Moabí Dáúd ke tábídár aur ḳhirájguzár
bane.

3 Aur Dáúd ne Súbah ke bádsháh Hadarazr ko bhí, jab ki wuh nahr i Furát par
qabza karne gayá, Hamát tak már liyá. 4 Aur Dáúd ne us se ek hazár rath, aur
sát hazár sárathí, aur bís hazár piyáde asír kar liye, aur sáre ghoron ko langrá
kiyá magar un men se sau bachá rakhá.
5 Aur Dimishq ke Arámí Súbah ke bádsháh Hadarazr kí madad karne ko áe,
aur Dáúd ne Arámíon men se báís hazár mard ko márá. 6 Aur Dáúd ne Dimishqí
Arám men thána baitháyá, aur Arámí Dáúd ke tábídár aur khirájguzár bane. Is
tarah se jahán kahín Dáúd gayá, KHUDÁWAND ne use fath bakhshí. 7 Aur Dáúd
Hadarazr ke naukaron kí sonahlí dhálen leke unhen Yirúshálam men láyá. 8
Aur Dáúd Hadarazr ke shahron Tibkhat aur Kún men se bahutsá pítal láyá,
jis se Sulaimán ne pítal ká hauz aur khambhe aur pítal ke bartan banáe.
9 Aur jab ki Hamát ke bádsháh Tugú ne suná, ki Dáúd ne Súbah ke bádsháh
Hadarazr ká sárá lashkar márá, 10 To us ne apne bete Hadúrám ko Dáúd
bádsháh pás bhejá, ki us se salámpursí kare, aur use mubárak bád kahe, is liye ki
us ne jang karke Hadarazr par fath páí (kyúnki Tugú Hadarazr se lará kartá thá)
aur wuh har tarah ke sone aur rúpe aur pítal ke bartan sáth láyá. 11 Aur Dáúd
bádsháh ne un ko bhí us rúpe aur sone samet, jo us ne sab qaumon yáne Adúmíon
se aur Moabíon se aur baní Ammún se aur Filistíon se aur Amálíqíon se le liyá thá,
KHUDÁWAND ko nazr kiyá. 12 Aur Abishai bin Zarúyáh Já ul Milh men atharah
hazár Adúmíon ko kát dálá. 13 Aur us ne Adúm men tháne baitháe, aur sárá
Adúm Dáúd ká tábídár húá. Chunánchi jahán kahín Dáúd gayá, KHUDÁWAND ne
us ko fath bakhshí.
14 So Dáúd sáre Isráel ká bádsháh hoke apní sárí raaiyat se adl o insáf kartá
thá. 15 Aur Yúab bin Zarúyáh lashkar ká sardár thá, aur Yahúsafat bin Akhilúd
muarrikh thá, 16 Aur Sadúq bin Akhitúb aur Abimalik bin Abiwatr káhin the,
aur Shaushá sáfir thá, 17 Aur Bináyáh bin Yahúyada qátilon o qásidon par thá,
aur Dáúd ke bete bádsháh ke háth par pahle the.

XIX. BÁB.

1 Bád us ke aisá húá ki baní Ammún ká bádsháh Nihás mar gayá, aur us ká
betá us ká jánishín húá. 2 Tab Dáúd ne kahá, ki Main Nihás ke bete Hanún se
dostí karúngá, kyúnki us ká báp merá dost thá. So Dáúd ne qásidon ko bhejá, tá
ki us se us ke báp kí mátampursí karen. Chunánchi Dáúd ke khádim baní Am-
mún ke mulk men Hanún ke pás pahunche, ki use tasallí dewen. 3 Tab baní Am-
mún ke sardáron ne Hanún se kahá, Kyá tujh ko yih gumán hai, ki Dáúd tere báp
kí khátir kartá hai, ki us ne mátampursí ke liye tujh pás log bheje hain? Kyá us
ke khádim tere pás is liye nahín áe, ki mulk kí jásúsí karen, aur us ká bhed lewen,
aur us ko gárat karen? 4 Tab Hanún ne Dáúd ke khádimon ko pakrá, aur harek
kí dárhí mundwáí, aur un kí ádhí poshák un ke sufron tak kát dálí, aur unhen pher
bhejá. 5 Tab kisí ne áke un mardon ká hál Dáúd se bayán kiyá. Us ne un ke
istiqbál ke liye log bheje, is liye ki we mard niháyat beizzat kiye gaye the, aur un-
hen farmáyá, ki Jab tak tumhárí dárhíán na barhen, Yirího men raho, bád us ke
chale áo.
6 Aur jab baní Ammún ne málúm kiyá ki ham Dáúd ke nazdík badbú húe hain,

to Hanún aur baní Ammún ne ek hazár qintár rúpá bhejá, ki Arám i nahrain se aur
Arám i Maakah se aur Súbah se rath aur sawár ko bhárá kareṉ. 7 So unhoṉ ne
battís hazár rath aur Maakah ke bádsháh ko aur us ke logoṉ ko bhárá kiyá; we áke
Máidibá ke sámhne baiṭh gáe. Aur baní Ammún apne apne shahroṉ meṉ se jama
húe, aur laṛne ko áe. 8 Aur Dáúd ne sunke Yúab ko aur baháduroṉ ke sáre
lashkar ko bhejá. 9 Tab baní Ammún nikle, aur shahrpanáh ke báhar qitál ke liye
saff bándhí, aur we bádsháh, jo áe the, so maidán meṉ alag the. 10 Jab Yúab ne
jang ká rukh apne sámhne do taraf se áge píchhe dekhá, tab us ne Isráel ke mun-
taḳhab logoṉ meṉ se log intiḳháb kiye, aur Arámíoṉ ke muqábil pará bándhá, 11 Aur
báqí logoṉ ko apne bhái Abishai ke háth meṉ diyá, aur unhoṉ ne baní Ammún ke
sámhne pará bándhá. 12 Aur us ne kahá, Agar Arámí mujh par gálib hoṉ, to tú
merí madad kíjiyo; aur agar baní Ammún tujh par gálib hoṉ, to maiṉ áke terí ma-
dad karúngá. 13 So himmat bándh, aur áo, ham apne logoṉ ke liye, aur apne Ḳhudá
kí bastíoṉ ke liye jihád kareṉge, aur ḲHUDAWAND jo bihtar jánegá, so karegá. 14
Pas Yúab apne sáthwále logoṉ ke sáth Arámíoṉ se laṛne ko áge baṛhá, aur we us ke
áge se bhág nikle. 15 Aur jab baní Ammún ne Arámíoṉ ko bhágte dekhá, to we
bhí us ke bhái Abishai ke áge se bhágе, aur shahr meṉ ghuse. Tab Yúab Yirúshá-
lam ko phirá.
16 Aur jab Arámíoṉ ne dekhá, ki ham ne baní Isráel se shikast pái, to we qásidoṉ
ko bhejkar nadí pár ke Arámíoṉ ko le áe, aur Hadarazr ká sipáhsálár Sáfik un
ke áge áge chaltá thá. 17 Aur jab Dáúd ko ḳhabar húí, to us ne sab Isráel ko
jama karke Yardan pár gayá, aur un par chaṛh áyá, aur un ke muqábil saff
bándhí. So jab Dáúd ne Arámíoṉ ke muqábale meṉ jang kí saff bándhí, to we us
se laṛe. 18 Lekin Arámí Isráel ke áge se bhágе, aur Dáúd ne Arámíoṉ ke
sát hazár sárathíoṉ ko aur chális hazár piyádoṉ ko már ḍálí aur lashkar ke sardár
Sáfik ko qatl kiyá. 19 Aur jab Hadarazr ke naukaroṉ ne dekhá, ki ham Isráel ke
áge hár gaye, to we Dáúd se sulh karke us ke tábídár húe. Garaz Arámí baní
Ammún kí madad ká phir iráda na karte the.

XX. BAB.

1 Aur ek baras bád yúṉ húá ki jis waqt bádsháh chaṛh áe, to Yúab ne lashkar
ko le jáke baní Ammún ke mulk ko gárat kiyá, aur áke Rabbah ko gher liyá; lekin
Dáúd Yirúshálam meṉ ṭhahar gayá. 2 Aur Yúab ne Rabbah ko már liyá aur use
ujáṛ diyá. Aur Dáúd ne un ke bádsháh ke táj ko, jis meṉ bahut qímatí patthar
the, us ke sir par se utár liyá, aur us ká soná wazn meṉ ek qintár thá, aur use apne
sir par rakhá, aur wuh us shahr meṉ se lúṭ ká bahutsá mál nikál láyá. 3 Aur us
ne un logoṉ ko, jo us meṉ the, báhar nikálkeároṉ se aur lohe ke haloṉ se aur
kulháróṉ se káṭ ḍálá. Aur Dáúd ne baní Ammún ke sáre shahroṉ se aisá sulúk
kiyá. Tab Dáúd lashkar samet Yirúshálam ko phirá.
4 Aur bád us ke aisá húá, ki Jazr meṉ Filistíoṉ se laṛáí barpá húí. Tab Húsátí
Sibkí ne Saffí ko, jo Rafá kí nasl se thá, qatl kiyá, aur Filistí maglúb húe.
5 Aur Filistíoṉ se phir laṛáí húí Tab Yaúr ke beṭe Ilhanán ne Jannatí
Júlíyat ke bhái Lahmí ko, jis ke bhále kí chhaṛ juláhoṉ ke shatír kí sí thí, már
ḍálá.

6 Phir Jannat meṉ ek aur laṛáí húí; aur waháṉ baṛá qaddáwar ek pahlawán thá,
jis kí chaubís unglíáṉ har háth pánw meṉ chha chhá thíṉ, aur wuh bhí Rafá kí
nasl meṉ se thá. 7 Wuh Isráel ko harf láyá, lekin Dáúd ke bháí Simá ke bete
Yahúnatan ne us ko már ḍálá. 8 Ye Jannat meṉ Rafá se paidá húe, aur Dáúd
aur us ke ḳhádimoṉ ke háth se máre paṛe.

XXI. BAB.

1 Aur Shaitán Isráel ke muqábala meṉ uṭhá, aur Dáúd ke dil meṉ ḍálá, ki Isráel
kí ismnawísí kare. 2 Tab Dáúd ne Yúab ko, aur logoṉ ke sardároṉ ko kahá, ki
Jáo, Biarsaba se Dán tak Isráel ko gino, aur un kí gintí mere pás láo, ki maiṉ
jánúṉ. 3 Yúab bolá, Ḳhudawand apne logoṉ ko jitne haiṉ utne se sau guní ziyá-
da kare. Ai mere ḳhudáwand bádsháh, kyá we sab ke sab mere ḳhudáwand ke
tábídár nahíṉ haiṉ? Phir merá ḳhudáwand yih bát kyúṉ cháhtá hai? Kiswáste
Isráel ke liye taqsírwár hone ká sabab hogá? 4 Lekin bádsháh ká farmán Yúab
par gálib húá. Chunánchi Yúab nikal gayá, aur tamám Isráel meṉ guzará, aur
Yirúshálam meṉ phir áyá. 5 Tab Yúab ne logon kí házirí Dáúd ko dí. Aur sáre
Isráel gyárah lákh shamsherzan, aur Yihúdáh chár lákh sattar hazár shamsherzan
the. 6 Lekin us ne un meṉ ahl i Lewí aur baní Binyamín kí házirí na lí, kyúnki
bádsháh ká hukm Yúab ke nazdík makrúh thá.

7 Aur yih bát Ḳhudá kí nazar meṉ bahut burí thí, aur us ne Isráel ko márá. 8
Tab Dáúd ne Ḳhudá se kahá, ki Maiṉ ne yih kám karke baṛá gunáh kiyá hai. Ab
apne bande ká qusúr muáf kíjiye, ki maiṉ ne bahut behúda kám kiyá hai. 9 Aur
Ḳhudawand Dáúd ke gaibbín Jád se hamkalám húá, aur bolá, 10 Ki Já Dáúd ko
kah, ki Ḳhudawand yúṉ farmátá hai, ki Maiṉ tere áge tín baláeṉ dhartá húṉ, un meṉ
se ek chun le, ki maiṉ use tujh par bhejúṉ. 11 So J'ad Dáúd pás áyá, aur use kahá,
ki Ḳhudawand yúṉ farmátá hai, Qabúl kar: 12 Ki tín baras ká kál ho, yá tín
mahíne apne bairíoṉ ke áge halák ho, aur tere dushmanoṉ kí talwár á paṛe, yá tín
din Ḳhudawand kí talwár aur mulk meṉ marí ho, aur Ḳhudawand ká firishta
Isráel kí sárí sarhaddoṉ meṉ faná kare; ab batá, ki maiṉ apne bhejnewále ko kyá
jawáb dúṉ. 13 Tab Dáúd ne Jád ko kahá, Maiṉ barí tangí meṉ húṉ! Maiṉ
Ḳhudawand ke háth meṉ paṛúṉ, ki us kí rahmateṉ bahut azím haiṉ, lekin ádmíoṉ
ke háth men na paṛúṉ.

14 So Ḳhudawand ne Isráel par marí bhejí aur Isráel meṉ se sattar hazár ádmí
gir gae. 15 Aur Ḳhudawand ne apná firishta Yirúshálam ko bhejá ki use faná kare,
aur us ke faná karte hí Ḳhuda'wand dekhkar us halákí ke liye pachhtáyá, aur us
halák karnewále firishte ko kahá: Bas! ab apná háth khínch. Aur Ḳhudawand
ká firishta Yabúsí Urnán ke khaliyán par khaṛá thá. 16 Aur Dáúd ne áṉkheṉ
uṭháke adhar meṉ Ḳhudawand ke firishte ko dekhá, ki apne háth meṉ apní khínchí
húí talwár Yirúshálam par chalátá hai. Tab Dáúd aur buzurg ṭáṭ oṛhe húe munh
ke bhal gire. 17 Aur Dáúd ne Ḳhudá se kahá, Kyá maiṉ ne hukm nahíṉ kiyá thá,
ki logoṉ kí ismnawísí kareṉ? Gunáh to maiṉ ne kiyá, aur badí mujh se húí, par in
bheṛoṉ ká kyá qusúr? Ai Ḳhuda'wand Ḳhudá mere, terá háth mujh par aur mere
ábái gharáne par, na apne logoṉ par marí bheje!

18 Aur Ḳhudawand ke firishte ne Jád ko hukm kiyá, ki Dáúd ko kahe, ki

Dáúd charh jáe, ki Yabúsí Urnán ke khaliyán par Khudáwand ke liye ek
qurbángáh banáwe. 19 Aur Dáúd Jád ke kalám ke muwáfiq, jo us ne Khudá-
wand ke nám se kahá thá, chalá gayá. 20 Aur Urnán ne phirke firishte ko dekhá,
aur us ke chár beṭoṉ ne us ke sáth áp áp ko chhipáyá; Urnán gehún píṭṭá thá.
21 Aur Dáúd Urnán pás áyá: tab Urnán ne nigáh kí, aur Dáúd ko dekhá, aur
khaliyán se báhar gayá, aur Dáúd ke áge jhukke zamín par sijda kiyá. 22 Aur
Dáúd ne Urnán ko kahá, ki Is khaliyán ká maqám mujhe de, ki maiṉ us par
Khudáwand ke liye ek qurbángáh banáúṉ; aur tú us ká púrá dám leke mujhe
de, táki marí logoṉ meṉ se tham jáe. 23 Urnán ne Dáúd se kahá, Líjiye, aur
merá khudáwand bádsháh jo bihtar jáne, so kare: dekhiye main bail charháwe
ke liye aur nauraj índhan ke liye, aur gehún hadiya ke liye sab detá húṉ. 24 Dáúd
bádsháh ne Urnán se kahá, So nahíṉ, balki maiṉ púrá dám deke use mol lúngá,
kyúnki maiṉ jo terá hai, Khudáwand ke liye na charháúngá, aur bekharch
charháwá na charháúngá. 25 So Dáúd ne Urnán ko us maqám ke liye chha sau
misqál soná diyá. 26 Aur Dáúd ne waháṉ Khudáwand ke liye mazbah banáyá,
aur charháwoṉ aur salámíoṉ ko guzráná, aur Khudáwand kí duá kí jis ne ásmán
par se charháwe ke mazbah par ág bhejkar us kí duá qabúl kí. 27 Aur Khudá-
wand ne us firishte ko hukm diyá, tab us ne apní talwár miyán meṉ phir kí.
28 Us waqt jab ki Dáúd ne dekhá, ki Khudáwand ne Yabúsí Urnán ke
khaliyán meṉ us kí duá qabúl kí, to waháṉ qurbán charháyá kiyá. 29 Aur
Khudáwand ká maskan jo Músá ne bayábán meṉ banáyá thá, aur charháwe ká
mazbah us waqt Jibaún kí únchí jágah meṉ thá. 30 Aur Dáúd Khudá kí talásh
meṉ us ke áge na já saká, ki wuh Khudáwand ke firishte kí talwár se ḍartá thá.
31 Aur Dáúd bolá, Yahíṉ Khudáwand Khudá ká ghar, aur yahíṉ Isráel ke
charháne ká mazbah hogá.

XXII. BA'B.

1 Aur Dáúd ne hukm diyá, ki un pardesíoṉ ko, jo Isráel ke mulk meṉ haiṉ,
jama kareṉ, 2 Aur us ne sangtarásh muqarrar kiye, ki Khudá ke ghar ke banáne ke
liye chaukone patthar tarásheṉ. 3 Aur Dáúd darwázoṉ ke kiwároṉ aur kíloṉ ke
liye bahutsá lohá aur itná pítal ki taul se báhar thá, 4 Aur itne saro ke akre ki
gintí se báhar the, taiyár kartá thá, ki Saidání aur Súrí bahutse saro ke lakre
Dáúd pás láte the. 5 Ki Dáúd ne kahá, ki Merá beṭá Sulaimán jawán aur sáyá-
parwarda hai, aur cháhiye, ki Khudáwand ká ghar ban jáwe, aur niháyat umda
howe, ki us ká nám aur raunaq sáre mulkoṉ meṉ phail jáe: so maiṉ us ke liye
taiyárí karúngá. Chunánchi Dáúd ne apne marne ke áge bahutsí taiyárí kí.
6 Aur us ne apne beṭe Sulaimán ko buláyá aur use hukm diyá, ki Khudá-
wand Isráel ke Khudá ke liye ek ghar banáwe. 7 Aur Dáúd ne Sulaimán se
kahá, Ai mere beṭe, mere dil meṉ thá, ki Khudáwand apne Khudá ke nám ke
liye ek ghar banáúṉ; 8 Lekin kalám i Rabbání mujh par utrá aur bolá, Tú ne
bahutsí khúnrezí kí aur barí laráí kí: tú mere nám ke liye ghar na banáná, kyúnki
tú ne zamín par mere áge bahut lahú baháyá hai. 9 Dekh, tujh se ek beṭá paidá
hogá: wuh sáhib i sulh hogá, aur maiṉ use us kí cháron taraf ke sáre dushmanoṉ
se sulh dúngá, ki Sulaimán us ká nám hogá, aur salám o árám maiṉ us ke dinoṉ

meṉ Isráel ko bakhshúngá. 10 Wuhí mere nám ke liye ek ghar banáwegá, wuh
merá beṭá hogá, aur maiṉ us ká báp húngá, aur maiṉ Isráel par us kí saltanat ká
takht abad tak sábit rakhúngá. 11 Ab mere beṭe, Ḳhudáwand tere sáth howe, ki
tú iqbálmand ho, aur Ḳhudáwand apne Ḳhudá ká ghar banáwe, jaisá ki us ne
tere haqq meṉ kahá hai. 12 Faqat Ḳhudáwand tujhe aql aur samajh bakhshe,
aur hukm kare, ki tú Isráel par saltanat kare, aur Ḳhudáwand apne Ḳhudá kí
sharíat kí hifázat kare. 13 Tab tú iqbálmand hogá, jab ki tú un sunnatoṉ aur
sharíatoṉ par, jo us ne Músá ko Isráel ke liye farmáiṉ, amal karne ko chálák hogá.
Mazbút ho aur himmat bándh, mat ḍar aur na ghabrá! 14 Dekh maiṉ ne apní
mihnat o mashaqqat se Ḳhudáwand ke ghar ke liye ek lákh qintár soná aur das
lákh qintár rúpá aur beandáza pítal aur lohá taiyár kiyá, ki un kí kasrat hai, aur
lakṛe aur patthar maiṉ ne taiyár kiye, aur tú un meṉ aur milá saktá hai. 15 Aur
bahutse kárígar yáne patthar ke toṛnewále aur sangtarásh aur baṛhaí, aur har kám
ke hunarmand tere pás házir haiṉ: 16 Sone ká aur rúpe ká aur pítal ká aur
lohe ká hisáb nahíṉ. Uṭh, kám kar! Aur Ḳhudáwand tere sáth ho.
17 Aur Dáúd ne Isráel ke sab sardároṉ ko hukm diyá, ki us ke beṭe Sulaimán
kí madad kareṉ. 18 Kyá Ḳhudáwand tumhárá Ḳhudá tumháre sáth nahíṉ hai?
aur tumheṉ chároṉ taraf se árám nahíṉ bakhshá hai? Kyúnki us ne mulk ke
báshindoṉ ko mere háth meṉ kar diyá hai, aur mulk Ḳhudáwand ke áge aur us ke
logoṉ ke áge maglúb húá hai. 19 So ab apne dil o ján se Ḳhudáwand apne
Ḳhudá kí talásh meṉ lage raho; aur uṭho, Ḳhudáwand Ḳhudá ká maqdis banáo,
táki tum Ḳhudáwand ke ahdnáme ke sandúq ko aur Ḳhudá ke pák bartanoṉ ko
us bait ul muqaddas meṉ, jo Ḳhudáwand ke nám ke liye baná hai, chaṛhá láo.

XXIII. BAB.

1 Aur jab Dáúd búṛhá aur umrásúda thá, to us ne apne beṭe Sulaimán ko Isráel
ká bádsháh kiyá.
2 Aur us ne Isráel ke sáre sardároṉ ko aur káhinoṉ aur Lewíoṉ ko jama kiyá.
3 Aur Lewí bís baras ke aur jo us se ziyáda umr meṉ the, gine gae, aur un kí
gintí un kí khopríoṉ ke muwáfiq aṭhtís hazár mard the. 4 In meṉ se chaubís
hazár Ḳhudáwand ke ghar ke kám ke kárinde aur chha hazár kátib aur qází,
5 Aur chár hazár darbán, aur chár hazár mere banáe húe gítoṉ ke gánewále
howeṉ, ki bájoṉ se Ḳhudáwand kí táríf meṉ gáte raheṉ. 6 Aur Dáúd ne
Lewí ke beṭoṉ meṉ bárí bárí kiyá: Jirsán, Qihát aur Mirárí.
7 Jirsáníoṉ kí bárí meṉ ye the: Lagdán aur Simaí. 8 Baní Lagdán: sardár
Yahiel aur Zaitám aur Yúel, tín. 9 Baní Simaí: Salúmiyat aur Háziel aur Hárán,
tín. Ye Lagdán ke gharáne ke abwí sardár the. 10 Aur baní Simaí: Wahdat
Zíná aur Yaús aur Baríat: ye baní Simaí, chár. 11 Aur Wahdat sardár thá, aur
Zíná dúsrá; aur Yaús aur Baríat ke beṭe bahut na the, is sabab se we ekhí nasab-
náma meṉ ek ábáí ḳhándán bante the.
12 Baní Qihát: Amrám, Izhár, Habrún aur Uzzíel, chár. 13 Baní Amrám:
Hárún aur Músá. Aur Hárún alag kiyá gayá ki Quds ul aqdás kí muqaddas
ḳhidmat kare, ki wuh aur us ke beṭe Ḳhudáwand ke áge abad tak ḳhushbú
jaláweṉ, aur us kí ibádat kareṉ, aur us ká nám leke abad tak barakat deweṉ.

14 Aur mard i Ḳhudá Músá ke beṭe Lewí ke sibt ke muwáfiq kahláe gae. 15 Baní
Músá: Gairsum aur Iliazr. 16 Baní Gairsum: Sabúel sardár. 17 Aur baní
Iliazr ye the: Rihábiyáh, sardár; aur Iliazr ke aur beṭe na the, par Rihábiyáh ke
bahut se beṭe the. 18 Baní Izhár: Salúmí sardár. 19 Baní Habrún: Wariyáh
sardár, Amariyáh dúsrá, Yahaziel tísrá, aur Yaqamiel chauthá. 20 Baní Uzziel:
Míkah sardár, aur Yassiyáh dúsrá. 21 Baní Mirárí: Muhlí aur Músí. Baní
Muhlí: Iliazr aur Qís. 22 Aur Iliazr mar gayá, aur us ke beṭe na the, magar
beṭíán, aur un ke bháí Qís ke beṭon ne unhen biyáh kiyá. 23 Baní Músí: Muhlí
aur Adr aur Yarímát, tín.

24 Baní Lewí apne apne ábáí ḳhándánon aur abwí sardáron ke muwáfiq jaisá
ki we sar ba sar ismnawísí men madḳhúl húe, ye hain; we bís baras aur úpar kí
umr se Ḳhudáwand ke ghar kí ḳhidmat karte the. 25 Kyúnki Dáúd ne kahá, ki
Ḳhudáwand Isráel ke Ḳhudá ne apne logon ko árám diyá hai, aur wuh abad tak
Yirúshálam men sukúnat karegá: 26 Aur áge Lewíon ko maskan, aur us kí ḳhidmat
ke sáre hathyár uṭháná na paṛegá. 27 Kyúnki Dáúd kí pichhlí báton ke muwáfiq
baní Lewí, jo bís baras aur ziyáda umr men the, gine gae. 28 Kyúnki un ká uhda
yih thá, ki baní Hárún kí madad karen, ki Ḳhudáwand ke ghar ke ḳhádim howen,
ki sahnon par aur kothṛíon par aur sárí muqaddas chízon ke pák karne par aur
Ḳhudá ke ghar kí ḳhidmat ke kám ke liye, 29 Aur nazar kí roṭí ke liye aur
maida ke liye aur hadiya ke liye aur fatírí chapátíon ke liye aur tábe men kí roṭí
aur púrí ke liye aur har tarah ke taul aur náp ke liye muqarrar howen, 30 Aur
ki har subh aur shám ko khaṛe hoke Ḳhudáwand kí shukrguzárí aur taríf karen,
31 Aur ki sabton aur naye chándon aur ídon men púrí gintí se áín ke muwáfiq
sáre chaṛháwe Ḳhudáwand ke áge hamesha chaṛháyá karen, 32 Aur jamáat
ke ḳhaime kí ḳhabargírí aur maqdis kí ḳhabargírí aur apne bháí baní Hárún kí
ḳhabargírí karen, aur yún Ḳhudáwand ke ghar ke ḳhádim howen.

XXIV. BÁB.

1 Aur baní Hárún kí bárídáríán ye thín. Baní Hárún: Nádab aur Abihú, Iliazr
aur I'tamar. 2 Aur Nadab aur Abihú apne báp se pahle mar gae, aur un ke beṭe
na the: so Iliazr aur I'tamar káhin húe. 3 Aur Dáúd ne unhen yáne Iliazar ke
beṭon men se Sadúq ko aur I'tamar ke beṭon men se Aḳhimalik ko un ke uhdon ke
muwáfiq un kí ḳhidmat men bánṭ diyá. 4 Aur baní Iliazar men se ziyáda sardár
mard maujúd the ki bani I'tamar men se; aur unhon ne unhen bárí bárí kiyá; baní
Iliazar ke abwí gharáne ke solah sardár the, aur baní I'tamar ke abwí gharáne ke áṭh.
5 Aur unhon ne sab ke sab ko barábar qura se bárí bárí kiyá, ki maqdis ke sardár
aur Ḳhudá kí ḳhidmat ke sardár baní Iliazar men se aur baní I'tamar men se the.
6 Aur Samayáh sáfir ne jo Nataniel ká beṭá aur Lewíon men se ek thá, un ke námon
ko bádsháh ke áge aur sardáron ke aur Sadúq káhin ke aur Aḳhimalik bin Abiwatr
ke aur káhinon aur Lewíon ke abwí sardáron ke áge chiṭṭhí par likhá; ek ek abwí
gharána Iliazar ke liye nikálá gayá, aur ek ek I'tamar ke liye nikálá gayá.

7 Aur pahlí chiṭṭhí Yahúyaríb kí niklí, dúsrí Wadaiyáh kí, 8 Tísrí Ḳharím kí,
chauthí Shuúrím kí, 9 Pánchwín Malkiyáh kí, chhathwín Miyamín kí, sátwín Qúz
kí, 10 Áṭhwín Abiyáh kí. 11 Nauwín Yasúa kí, daswín Sikaniyáh kí. 12 Gyárah-

wíṉ Iliyasíb kí, bárahwín Yaqím kí. 13 Terahwíṉ Huffah kí, chaudahwíṉ Wasbiab
kí, 14 Pandrahwíṉ Biljah kí, solahwíṉ Amír kí, 15 Satrahwíṉ Ḳhazír kí,
aṭhárahwíṉ Fazíz kí, 16 Unníswíṉ Fatahiyáh kí, bíswíṉ Hizqiel kí, 17 Ikkíswíṉ
Yakín kí, báíswíṉ Jamál kí, 18 Teíswíṉ Diláyáh kí, chaubíswíṉ Maaziyáh kí.

19 Yih un kí ḳhidmat ká uhda thá ki apne báp Hárún ke hukm se apne
dastúr ke muwáfiq Ḳhudáwand ke ghar meṉ áweṉ, jaisá ki Ḳhudáwand, Isráel
ke Ḳhudá ne use amr kiyá thá.

20 Aur ye báqí baní Lewi: Amrám ke beṭoṉ meṉ se Sabúel; Sabúel ke beṭoṉ
meṉ se Wahdiyáh, 21 Rihábiyáh meṉ se, baní Rihábiyáh meṉ se sardár Yassiyáh,
22 Izháríoṉ meṉ se Salúmát; baní Salúmát meṉ se Wahdat; 23 Aur baní Habrún
meṉ se Wariyáh sardár, Amaryáh dúsrá, Yahaziel tísrá, Yaqamiám chauthá; 24 Baní
Uzziel: Míkah; 25 Baní Míkah meṉ se Samúr; Míkah ká bháí Yassiyáh; baní
Yassiyáh meṉ se Sikariyáh. 26 Baní Mirárí: Muhlí aur Músí; baní Yaaziyáh, us
ke beṭe ke. 27 Baní Mirárí us ke beṭe Yaaziyáh se: Sahm aur Zakúr aur
Ibrí; 28 Muhlí se: Iliazar jis ká koí beṭá na thá; 29 Qís se baní Qís: Yarah-
miel; 30 Aur baní Músí: Muhlí aur Idr aur Yarímát. Ye Lewíoṉ ke beṭe un
ke abwí gharánoṉ ke muwáfiq haiṉ. 31 Aur ye bhí kyá baṛe kyá chhoṭe apne bháí
baní Hárún ke muwáfiq Dáúd bádsháh ke áge aur Sadúq aur Aḳhimalik aur káhi-
noṉ aur Lewíoṉ ke abwí sardároṉ ke áge chiṭṭhí ḍálte the.

XXV. BÁB.

1 Aur Dáúd aur lashkar ke sardároṉ ne Ásaf aur Haimán aur Yadútún ke
beṭoṉ meṉ se bízoṉ ko ibádat ke liye muqarrar kiyá, ki barbat se aur bín se aur
jhánjh se gáte bajáte howeṉ; aur ibádat ke kám karnewáloṉ ká shumár Ásaf ke
beṭoṉ meṉ se yih thá. 2 Zakúr aur Yúsuf aur Nataniyáh aur Yasariláh Ásaf ke
ye beṭe Ásaf kí hidáyat meṉ the jo bádsháh kí hidáyat se gátá thá; 3 Yadútún se
Yadútún ke beṭe: Jadaliyáh aur Wasrí aur Wasaiyáh, Hasabiyáh aur Matitiyáh aur
Simaí, ye chha apne báp Yadútún ke háth par the, jo Ḳhudáwand ke shukr aur
hamd ke liye bín bajáke gátá thá. 4 Haimán se Haimán ke beṭe: Báqíyáh, Matani-
yáh, Uzziel, Sabúel aur Yarímát, Hananiyáh, Hanání, Iliátah, Jidaltí aur Rumamtí
Azr, Wasbiqashah, Mallátí, Tautír, Mahaziyát, 5 Ye sab bádsháh ke gaibbín Hai-
mán ke beṭe the, jo Ḳhudá kí bátoṉ se sitáish kartá thá; aur Ḳhudá ne Haimán ko
chaudah beṭe aur tín beṭíáṉ díṉ. 6 Ye sab apne bápoṉ ke batáne ke muwáfiq
Ḳhudáwand ke ghar meṉ jhánjh aur bín aur barbat se gáne ko házir the, ki
Ḳhudá ke ghar kí ḳhidmat kareṉ; Ásaf aur Yadútún aur Haimán bádsháh kí
hidáyat meṉ the. 7 Aur un kí gintí un ke bháíoṉ ke sáth, jo Ḳhudáwand ke
bhajan meṉ sikhláe gae the, yáne sab, jo taiyár the, so do sau aṭhásí thí.

8 Aur we sab ke sab kyá chhoṭe kyá baṛe kyá ustád kyá shágird ḳhidmat kí
chiṭṭhíáṉ ḍálte the. 9 Pahlí chiṭṭhí Ásaf yáne uske bete Yúsuf ko milí; dúsrí
Jidaliyáh ko, uske bháí aur beṭe bárah; 10 Tísrí Zakúr ko, uske beṭe aur bháí
bárah; 11 Chauthí Wasrí ko, uske beṭe aur bháí bárah; 12 Pánchwíṉ Natani-
yáh ko, uske beṭe aur bháí bárah; 13 Chhaṭhwíṉ Báqíyáh ko, uske beṭe aur bháí
bárah; 14 Sátwíṉ Yasariláh ko, uske beṭe aur bháí bárah, 15 Áṭhwíṉ Wasaiyáh
ko, uske beṭe aur bháí bárah; 16 Nauwíṉ Mataniyáh ko, uske beṭe aur bháí bárah

17 Daswíṇ Simaí ko, uske beṭe aur bháí, bárah; 18 Gyárahwíṇ Azariel ko, uske
beṭe aur bháí bárah; 19 Bárahwíṇ Hasabiyáh ko, uske beṭe aur bháí bárah; 20
Terahwíṇ Sabúel ko, uske beṭe aur bháí, bárah; 21 Chaudahwíṇ Matitiyáh ko,
uske beṭe aur bháí, bárah; 22 Pandrahwíṇ Yarímát ko, uske beṭe aur bháí bárah,
23 Solahwíṇ Hananiyáh ko, uske beṭe aur bháí, bárah; 24 Satrahwíṇ Wasbiqashah
ko, us ke beṭe aur bháí bárah; 25 Aṭhárahwíṇ Hanání ko, us ke beṭe aur bháí
bárah; 26 Unníswíṇ Mallátí ko, us ke beṭe aur bháí, bárah; 27 Bíswíṇ Iliátah
ko, us ke beṭe aur bháí, bárah; 28 Ikkíswíṇ Tautír ko, us ke beṭe aur bháí
bárah; 29 Báíswíṇ Jidaltí ko, us ke beṭe aur bháí, bárah; 30 Teíswíṇ Mahaziyát
ko, us ke beṭe aur bháí, bárah; 31 Chaubíswíṇ Rumamtí Azr ko, us ke beṭe aur
bháí bárah.

XXVI. BÁB.

1 Pahre kí bárídáríáṇ ye thíṇ: Qurahíoṇ meṇ: Muslimiyáh bin Qárí jo baní
Ásaf meṇ se thá; 2 Aur baní Muslimiyáh: Zikriyáh pahlauthá, Wadíael dúsrá,
Zabadiyáh tísrá, Yatniel chauthá, 3 Ailám pánchwáṇ, Yúhanná chhaṭhwáṇ,
Ilyahúainí sátwáṇ; 4 Aur baní Ábid Adúm meṇ se: Simaiyáh pahlauthá,
Yahúzabad dúsrá, Yúakh tísrá, aur Shukr chauthá, aur Nataniel pánchwáṇ, 5
Ammíel chhaṭhwáṇ, Ishakár sátwáṇ, Faalatí áṭhhwáṇ, kyúnki Khudá ne use barakat
bakhshí. 6 Aur us ke beṭe Samaiyáh se bhí beṭe paidá húe, jo apne ábáí khándán
par sardárí karte the, ki we sáhib i himmat the; 7 Baní Samaiyáh: Utní aur
Rafáel aur Ábid, aur us ká bháí Ilzabad, jo sab himmatwále mard the, aur Ilíhú
aur Samakiyáh. 8 Ye sab apne beṭoṇ aur bháíoṇ samet baní Ábid Adúm meṇ
se the, we sab mardádmí aur ibádatguzárí meṇ qábil the, básaṭh Ábid Adúm se
the. 9 Aur Muslimiyáh ke beṭe aur bháí aṭhárah sáhib i himmat the. 10 Aur
Mirárí kí aulád meṇ se Húsah ke beṭe: Simrí raís, wuh to pahlauthá na thá, par
us ke báp ne use raís kiyá, 11 Dúsrá Hilqiyáh, tísrá Tabaliyáh, chauthá Zaka-
riyáh: Húsah ke sab beṭe aur bháí terah the.

12 Inheṇ darbánoṇ kí bárídáríáṇ, mardoṇ ke shumár ke muwáfiq, milíṇ, ki apne
bháí logoṇ samet chaukí deweṇ, aur KHUDÁWAND ke ghar meṇ khidmat kareṇ.
13 Aur kyá chhoṭe kyá baṛe apne apne ábáí khándán ke muwáfiq harek darwáze
ke liye unhon ne qura ḍálá. 14 Aur púrab taraf ká qura Salamiyáh ke liye paṛá,
aur us ke beṭe Zakariyáh ke liye bhí, jo aqlmand saláhkar thá, qura ḍálá gayá, aur
us ká qura uttar kí taraf niklá; 15 Ábid Adúm ke liye dakhin kí taraf aur us ke
beṭoṇ ke liye ambárkháne ke pás; 16 Suffím aur Húsah ke liye pachhim kí taraf
Salkat ke phátak ke nazdík, jaháṇ rásta úpar játá hai, aisá ki ek chaukí dúsre ke
ámne sámhne húí. 17 Púrab kí taraf chha Lewí chaukí dete the, uttar kí taraf har
roz chár, dakhin kí taraf har roz chár, ambárkháne ke pás do do; 18 Pachhim
kí taraf Parbár kí samt chár raste ke liye, aur do Parbár ke liye. 19 Baní Qurahí
aur baní Mirárí meṇ se darbánoṇ kí bárídáríáṇ yehí haiṇ.

20 Aur Lewíoṇ meṇ se Akhiyáh Khudá ke ghar ke khazáne aur pák chízoṇ ke
khazáne par muqarrar thá. 21 Baní Lagdán jo Lagdání Jirsáníoṇ kí aulád hoke
Lagdání khándán ke abwí raís the, un Jirsáníoṇ meṇ se, Yahielí, 22 Baní Yahielí,
Zaitám aur us ká bháí Yúel KHUDÁWAND ke ghar ke khazáne par muqarrar the.

23 Amrámíon, Izháríon, Habrúníon aur Uzzielíon men se kaí ek muqarrar the.
24 Aur Sabúel bin Gairsum bin Músá bait ul m l par sardár thá. 25 Aur us ke
bháí Iliazr se: us ká betá Rahabiyáh, us ká betá Wasaiyáh, aur us ká betá Yúrám
aur us ká betá Zikrí, aur us ká betá Salúmiyat. 26 Wuhí Salúmiyat aur us ke
bháí muqaddas mál par muqarrar the, jo Dáúd bádsháh ne aur abwí raíson ne aur
hazáron aur saikron ke sardáron ne aur lashkar ke sardáron ne muqaddas kiyá
thí; 27 Laráí kí lút men se unhon ne use KHUDÁWAND ke ghar kí támír ke liye
muqaddas kiyá; 28 Aur sab, jo Samúel gaibgo ne aur Saúl bin Qís ne aur
Abinaiyir bin Naiyir ne, aur Yúab bin Zarúyáh ne muqaddas kiyá thá, wuh sab
muqaddas mál Salúmiyat ke aur us ke bháíon ke háth men supurd thá.

29 Izháríon men se Kananiyáh aur us ke bețe mulk ke bandobast ke liye Isráel
ke hákim aur qází the. 30 Habrúníon men se Hasabiyáh aur uske bháí ek hazár sát
sau diláwar mard Isráel kí khidmat men Yardan pár magrib kí samt KHUDÁWAND
ke kám aur bádsháh kí naukarí ke liye muqarrar the 31 Habrúníon men Waríyáh
Habrúníon ká un ke gharánon aur ábáí khándánon ke muwáfiq sardár thá. Dáúd
kí saltanat ke chálíswen baras men we dhúndhe gae, aur Jiliád ke Yaazír men un ke
darmiyán diláwar mard páe gae. 32 Aur us ke bháí do hazár sát sau sáhib i himmat
aur abwí sardár the. Aur Dáúd bádsháh ne unhen Rúbiníon aur Jaddíon aur
ádhe sibt Manassí par Khudá ke kalám aur bádsháh ke kám ke liye muqarrar kiyá.

XXVII. BÁB.

1 We baní Isráel apne shumár ke muwáfiq, jo abwí raís aur hazáron aur saikron
ke sardár aur un ke peshwá hoke bádsháh kí báríldáríon kí har bát ke muwáfiq
khidmat karte aur baras ke sab mahínon men mahína mahína áyá jáyá karte the,
aur jo harek báríldárí men chaubís hazár rakhte the, so yehí hain. 2 Pahle mahíne
kí pahlí báríldárí par Yasubiám bin Zabdiel thá, aur us kí báríldárí men chaubís hazár
the. 3 Baní Pháras men se pahle mahíne ke lashkaron ke sardáron ká raís wuhí
thá. 4 Aur dúsre mahíne kí báríldárí par Dúdá Akhúhí thá, aur uskí báríldárí men
Miqlát sardár thá, aur uskí báríldárí men chaubís hazár the. 5 Tísre mahíne ke
tísre lashkar ká sardár káhin Yahúyada ká betá Bináyáh thá, wuh raís thá, aur us
kí báríldárí men chaubís hazár the. 6 Wuh Bináyáh tíson men bahádur thá, aur
un tíson par muqarrar thá, aur us kí báríldárí ká sardár uská betá Ammizabad thá.
7 Chauthe mahíne ke liye Yúab ká bháí Asahel thá, aur uská náib us ká betá Za-
badiyáh thá, aur uskí báríldárí men chaubís hazár the 8 Pánchwen mahíne ke liye
pánchwán sardár Samahút Ishráqí thá, aur uskí báríldárí men chaubís hazár the. 9
Chhațhwen mahíne ke liye chhathwán sardár Taqúí Aqís kí betí I'ra thá, aur us
kí báríldárí men chaubís hazár the. 10 Sátwen mahíne ke liye sátwán sardár baní
Ifráím men se Faláni Khális thá, aur uskí báríldárí men chaubís hazár the. 11
Áthwen mahíne ke liye áthwán sardár Sháriqíon men se Húsáti Sibkí thá, aur us
kí báríldárí men chaubís hazár the. 12 Nauwen mahíne ke liye nauwán sardár
Binyamíníon men se Anatútí Abiazr thá, aur uskí báríldárí men chaubís hazár the.
13 Daswen mahíne ke liye daswán sardár Sháriqíon men se Natúfátí Maharí thá,
aur us kí báríldárí men chaubís hazár the. 14 Gyárahwen mahíne ke liye gyárahwán
sardár baní Ifráím men se Faratúní Bináyáh thá, aur us kí báríldárí men chaubís

hazár the. 15 Bárahweṉ mahíne ke liye bárahwáṉ sardár Gutúnielíoṉ meṉ se
Natúfátí Khuldí thá, aur us kí bárídárí meṉ chaubís hazár the.
16 Aur ye Isráel ke sibtoṉ par muqarrar the: Rúbiníoṉ par Iliazr bin Zikrí
sardár thá; Samaúníoṉ par Safatiyáh bin Maakah; 17 Lewíoṉ par Hasabiyáh
bin Qamúel; Hárúníoṉ par Sadúq; 18 Yihúdáh par Ilihú Dáúd ke bháíoṉ meṉ se;
Ishakár par Umrí bin Míkael; 19 Zabulún par Ismáiyáh bin Abadiyáh; Naftálí
par Yarímát bin Azriel; 20 Baní Ifráím par Húsía bin Azíziyáh; ádhe sibt
Manassí par Yúel bin Fidáyáh; 21 Jiliád meṉ ádhe sibt Manassí par I'dú bin
Zakariyáh; Binyamín par Yaasiel bin Abinaiyir; 22 Dán par Azariel bin Yaruham.
Ye Isráel ke sibtoṉ ke sardár the.
23 Aur Dáúd ne un ká, jo bís baras ke aur kam umr ke the, shumár na kiyá,
kyúnki KHUDA'WAND ne wáda kiyá thá, ki maiṉ Isráel ko ásmán ke tároṉ ke mánind
baṛháúngá. 24 Zarúyáh ke beṭe Yúab ne ginná shurú kiyá, par tamám na kiyá, ki
us sabab se Isráel par qahr názil húá, aur un ká shumár Dáúd bádsháh ke aiyám kí
tawáríkh meṉ likhá na gayá. 25 Aur bádsháh ke khazáne par Azimaut bin Adíel
muqarrar thá, aur khet meṉ shahroṉ meṉ gáoṉ meṉ aur qilaoṉ meṉ ke makhzanoṉ
par Yahúnatan bin Uzziyáh. 26 Aur kisánoṉ par jo zamín ko jotte bote the, Azrí
bin Kalúb thá. 27 Aur angúristánoṉ par Simaí Rámátí thá, aur wain ke zakhíre
par, jo tákistánoṉ meṉ rakhá gayá, Zabdí Shifmí thá. 28 Aur zaitún ke bágoṉ
aur nasheb ke gúlar ke darakhtoṉ par Baal Hanán Jadírí thá, aur Yúás tel ke
zakhíre par. 29 Aur gáe bail par, jo Sarún meṉ charte the, Sitrí Sarúní thá, aur
Safat bin Adlí un gáe bailoṉ par, jo taráí meṉ charte the. 30 Aur úntoṉ par
Ismáelí Abbál aur gadhoṉ par Wahadiyáh Máirunátí. 31 Aur bheṛ bakrí par
Yazíz Hajrí thá. Ye sab Dáúd bádsháh ke mál par muqarrar the.
32 Aur Dáúd ká chachá Yahúnatan áqil aur álim hoke salíhkár thá; aur Yahíel,
bin Hikmání bádsháh kí aulád ke pás thá; 33 Aur Akhituffal bádsháh ká saláh-
kár thá; aur Húsí Arkí bádsháh ká rafíq thá; 34 Aur Akhituffal ke píchhe
Yahúyada bin Bináyáh aur Abiwatr; aur bádsháh ká sipáhsálár Yúab thá.

XXVIII. BA'B.

1 Aur Dáúd ne Isráel ke sab sardároṉ ko yane sibtoṉ ke sardároṉ ko aur báří-
dáríoṉ ke sardároṉ ko, jo bádsháh kí khidmat karte the, aur hazároṉ ke sardároṉ ko,
aur saikṛoṉ ke sardároṉ ko, aur bádsháh ke aur us ke beṭoṉ ke sab mál aur mawáshí
ke sardároṉ ko, aur amíroṉ aur baháduroṉ ko, aur sab diler mardoṉ ko Yirúshálam
meṉ jama kiyá. 2 Tab Dáúd bádsháh uṭh khaṛá húá aur bolá, ki Ai mere bháío
aur mere logo, merí suno. Mere dil meṉ thá ki KHUDA'WAND ke ahdnáme ke
sandúq ke liye árámgáh aur hamáre Khudá ke liye páoṉ kí kursí banáúṉ, aur maiṉ
to banáne par mustaidd thá; 3 Par Khudá ne mujhe kahá, ki Tú mere nám ke
liye ghar mat banáná, kyúnki tú jangí mard hai, aur lahú baháyá hai. 4 Aur KHUDA-
WAND Isráel ke Khudá ne mujhe mere báp ke sáre gharáne meṉ se chun liyá, ki
Isráel par abad tak saltanat karúṉ; kyúnki us ne Yihúdáh ko peshwá hone ke liye
intikháb kiyá, aur Yihúdáh ke gharánoṉ meṉ se mere báp ke gharáne ko chuná
hai, aur mere báp ke beṭoṉ meṉ se mujhe pasand kiyá, ki mujhe Isráel ká bádsháh
kare. 5 Aur mere sáre beṭoṉ meṉ se (ki KHUDA'WAND ne mujhe bahut beṭe diye

haiṉ,) us ne mere beṭe Sulaimán ko pasand kiyá, ki Khudáwand kí mamlukat
Isráel ke takht par baiṭhe. 6 Aur us ne mujhe kahá, ki Terá beṭá Sulaimán merá
ghar aur mere sahn banáwegá; kyúnki maiṉ ne use chun liyá ki merá beṭá ho, aur
maiṉ us ká báp húngá. 7 Aur agar wuh mere hukmoṉ aur mere farmánoṉ ká
shinawá rahegá jaisá is waqt hai, to maiṉ us kí bádshahat hamesha tak qáim rak-
húngá. 8 Aur ab sáre Isráel yáne Khudáwand kí jamíat ke dekhne meṉ aur
hamáre Khudá ke sunne meṉ maiṉ tumheṉ nasíhat detá húṉ, ki tum Khudáwand
apne Khudá ke sab hukmoṉ ko máno aur ḍhúṉḍho, táki tum is achchhí zamín ke
wáris hoo, aur apne bád apne beṭoṉ ko abad tak us ke wáris chhoṛ jáo. 9 Aur Ai
mere beṭe Sulaimán, tú apne báp ke Khudá ko pahchán, aur man kí taiyárí aur dil
kí khúshí se us kí bandagí karo, ki Khudáwand sáre diloṉ ko daryáft kartá hai, aur
khiyáloṉ ke sáre tasauwur ko pahchántá hai. Agar tú use ḍhúṉḍhegá, to wuh tujh
se páyá jáegá, aur agar tú use chhoṛegá, to wuh hamesha ko tujhe radd karegá. 10
Ab dekh ki Khudáwand ne tujh ko pasand kiyá hai, ki maqdis ke liye ek ghar
banáwe: so diláwar ho, aur use baná.

11 Tab Dáúd ne apne beṭe Sulaimán ko us dálán ká aur us ke gharoṉ ká aur us
ke khazánoṉ ká aur us ke bálákhánoṉ ká aur us ke bhítar kí koṭhríoṉ ká aur bait
ul kafára ká naqsha diyá, 12 Aur naqsha sab ká jo us ke dil meṉ thá, Khudáwand
ke ghar ke sahnoṉ aur ás pás kí koṭhríoṉ ká Khudá ke maskan ke khazánoṉ ká
aur niyáz kí gaí chízoṉ ke khazánoṉ ká, 13 Aur káhinoṉ aur Lewíoṉ kí bárídáríoṉ
ke liye namúna diyá, aur Khudáwand ke maskan kí bandagí ke sáre kám ke liye
aur Khudáwand ke maskan kí ibádat ke sáre zurúf ke liye; 14 Aur sone ke zurúf
ke liye soná taul diyá, har tarah kí khidmat ke sab zurúf ke liye, aur rúpe ke sáre
zurúf ke liye rúpá taul diyá, har tarah kí khidmat ke sáre zurúf ke liye, 15 Aur
sonahle shamadánoṉ ká aur un ke sonahle chirágoṉ ká soná taul diyá, harek shama-
dán aur us ke chirágoṉ ke liye, aur rúpe ke shamadánoṉ ke liye rúpá taul diyá,
har shamadán aur us ke chirágoṉ ke liye, harek shamadán ke kám ke mutábiq. 16
Aur nazar kí roṭí kí mezoṉ ke liye soná taul diyá, harek mez ke liye, aur rúpá
rúpahli mezoṉ ke liye, 17 Aur kánṭoṉ aur piyáloṉ aur jámoṉ ke liye khális soná
diyá, aur sonahle jámoṉ ke liye harek jám ke liye soná taul diyá, aur rúpahle jámoṉ
ke liye harek jám ke liye rúpá taul diyá, 18 Aur bakhúr kí qurbángáh ke liye
khális soná taul diyá; aur sonahle karúbíoṉ kí rath kí banáwaṭ ke liye, jo par
phailáe húe Khudáwand ke ahdnáme ke sandúq par sáya ḍálte haiṉ. 19 Yih
sab kitáb meṉ Khudáwand ke háth se jis ne mujhe imárat ke sab kám sikhláe,
likhá gayá hai. 20 Aur Dáúd ne apne beṭe Sulaimán se kahá, ki Mazbút aur diláwar
ho, aur kám baná, mat ḍar aur na ghabrá; kyúnki Khudáwand Khudá, jo merá
Khudá hai, tere sáth hai, wuh na tujh se gáfil hogá na tujhe chhoṛegá jab tak tú
Khudáwand ke maskan ki ibádat ká sárá kám tamám na kare. 21 Aur dekh,
káhinoṉ aur Lewíoṉ kí báríd\u00e1ríáṉ Khudá ke maskan kí sárí khidmat ke liye házir
haiṉ; aur har tarah ke kám ke liye najíb log, jo har tarah kí khidmat meṉ chálák
aur máhir haiṉ, aur sardár aur sab log tere sab kámoṉ ke liye tere sáth haiṉ.

XXIX. BA'B.

1 Aur Dáúd bádsháh ne sárí jamáat ko kahá, ki Merá beṭá Sulaimán jo akelá

Khudá se chuná gayá hai, hanoz jawán aur názuk hai, aur kám bará hai; kyúnki na
ádmíon ke liye, balki KHUDÁWAND Khudá ke liye wuh maskan hogá 2 Lekin main
ne apne sáre maqdúr bhar apne Khudá kí haikal ke liye mál aur asbáb taiyár kiyá,
sonahlon ke liye soná aur rúpahlon ke liye rúpá aur pítlíon ke liye pítal, áhanínon
ke liye lohá aur chobíon ke liye lakrí aur jarne ke liye qímatí patthar aur singárne
ke liye rangín patthar aur har tarah ke qímatí patthar aur bahut se marmar ke
patthar; 3 Aur is liye ki main ne apne Khudá kí haikal par apná man lagáyá hai,
main siwá us ke, jo main ne bait ul muqaddas ke liye taiyár kar rakhá, apne kháss
mál men se apne Khudá ke maskan ke liye soná aur rúpá dúngá, 4 Yáne tín hazár
qintár soná Ofír ke sone se, aur sát hazár qintár khális rúpá maskan kí díwáron ke
marhne ke liye, 5 Wuh soná sonahlon ke liye aur wuh rúpá rúpahlon ke liye aur
kárígaron ke sab kám ke liye hogá. Aur kaun taiyár hai ki apne háth bharke áj
KHUDÁWAND ke áge áwe? 6 Aur ábáí khándánon ke sardár aur Isráel ke sibton
ke sardár aur hazáron aur saikron ke sardár aur bádsháh ke kám ke sardár dene ko
taiyár the. 7 Aur unhon ne Khudá ke maskan ke banáne ke liye pánch hazár
qintár das hazár dirham soná, das hazár qintár rúpá, athárah hazár qintár pítal aur
ek lákh qintár lohá diyá. 8 Aur jin ke pás patthar the, unhon ne unhen Jirsání
Yahíel ke háthon se KHUDÁWAND ke ghar ke khazáne men de dálá. 9 Aur
log khushí ke hadiyon se shádmán the, kyúnki we dil kí taiyárí se KHUDÁWAND
ke liye dete the, aur Dáúd bádsháh bhí bahut khursand thá.

10 Aur Dáúd ne sárí jamáat ke áge KHUDÁWAND kí táríf kí, aur Dáúd ne
kahá, ki Ai KHUDÁWAND hamáre báp Isráel ke Khudá, tú abad ul ábád mubárak
hai. 11 Ai KHUDÁWAND buzurgí aur qudrat aur jalál aur hameshagí aur izzat
balki sab kuchh jo ásmán aur zamín men hai, terá hai; Ai KHUDÁWAND bád-
sháhat terí hai, aur tú sabhon ke úpar sarfaráz hai; 12 Aur daulat aur izzat terí
taraf se átí hai, aur tú sabhon ká hákim hai, aur tere háth men qudrat aur zor hai
aur tere hí háth se sab kuchh sambhaltá aur qáim rahtá hai. 13 Aur ab, Ai
hamáre Khudá, ham terá shukr karte hain, aur tere jalálí nám kí táríf karte
hain. 14 Ki main kaun aur mere log kaun ki ham aisí chízen khushí se de sakte?
Kyúnki terí taraf se sab kuchh hai, aur tere hí háth men se ham ne tujhe diyá
hai. 15 Kyúnki ham apne sáre bápdádon kí tarah tere áge pardesí aur prabásí
hain, hamáre din zamín par sáya kí tarah bethikáne hain. 16 Ai KHUDÁWAND
hamáre Khudá, yih sárá dher, jo ham ne taiyár kiyá hai, ki tere pák nám ke liye ek
ghar banáwen, tere hí háth se hai, aur sab terá hí hai. 17 Ai mere Khudá, main
yih bhí jántá hún, ki tú dil ko jánchtá hai aur rástí ko cháhtá hai. Main ne apne
dil kí rástí se yih sab kuchh bakhushí diyá, aur ab tere log, jo yahán házir hain, main
ne ánand se unhen tere liye bakhushí dete dekhá. 18 Ai KHUDÁWAND hamáre báp
Abirahám Izhák aur Isríel ke Khudá, tú in logon ke dil men hamesha tak aisí
man aur mizáj qáim rakh, aur tú un ke dilon ko apní taraf máil kar. 19 Aur
mere bete Sulaimán ko sachchá dil bakhsh, ki tere hukmon aur farmánon aur
sharíaton ko hifz kare, aur un par amal kare, aur us maskan ko banáwe jis ke liye
main ne taiyárí kí hai.

20 Aur Dáúd ne sárí jamáat se kahá, ki KHUDÁWAND apne Khudá kí hamd
kariyo. Tab sárí jamáat ne KHUDÁWAND apne bápdádon ke Khudá kí hamd kí,
aur apná apná sir jhukáke KHUDÁWAND ke áge aur bádsháh ke áge sijda kiyá.

21 Aur us ke dúsre din sawere unhon ne KHUDA'WAND ke liye zabíhon ko zabh
kiyá, aur KHUDA'WAND ke liye charháwon ko charhiyá, ek hazár bail aur
ek hazár mendhe aur ek hazár bher un ke tapáwanon samet, aur bahut se aur
zabáih sáre Isráel ke liye guzráne. 22 Aur unhon ne usí din barí khushí se
KHUDA'WAND ke áge kháyá píyá, aur unhon ne dúsrí bár Dáúd be bete Sulaimán
ko bádsháh kiyá, aur KHUDA'WAND ke liye peshwá hone ko use mamsúh kiyá, aur
Sadúq ko káhin hone ke liye tel chuprá. 23 Chunánchi Sulaimán KHUDA'WAND
ke takht par baithá, aur apne báp Dáúd kí jagah men bádsháh hoke iqbálmand
thá, aur sáre baní Isráel us kí farmánbardárí karte the. 24 Aur sab sardár aur
bahádur aur Dáúd bádsháh ke sab bete bhí Sulaimán bádsháh ke tábídár húe.
25 Aur KHUDA'WAND ne sáre Isráel kí nazar men Sulaimán ko nihayát buzurg
kiyá, aur use aisá dabdaba bádsháhat ká diyá, jaisá us ke áge Isráel men kisí
bádsháh ká na thá.

26 So Dáúd bin Yassí sáre Isráel ká bádsháh thá. 27 Aur wuh chálís baras
tak sáre Isráel par musallit rahá; Habrún men sát baras musallit húá, aur Yirú-
shálam men tentís baras musallit húá. 28 Aur wuh achchhí umrdarází men
zindagí se aur daulat o izzat se ásúda hoke mar gayá, aur us ká betá Sulaimán us
ká jánishín húá.

29 Aur Dáúd bádsháh ká ahwál auwal o ákhir, aur us kí sárí hukúmat aur zor
ká tazkira aur jo jo auqát us par, aur Isráel par, aur zamín kí sárí mamlukaton
par guzar gae, 30 Dekh wuh sab Samúel gaibgo kí tawáríkh men, aur Nátan
nabí kí tawáríkh men, aur Jád gaibbín kí tawáríkh men likhá hai.

TAWA'RI'KH KI' DU'SRI' KITA'B.

I. BA'B.

1 Aur Sulaimán bin Dáúd apní bádsháhat men qáim húá, aur KHUDA'WAND us
ká Khudá us ke sáth rahá, aur use niháyat buzurg kiyá. 2 Aur Sulaimán ne sáre
baní Isráel ko, yáne hazáron aur saikron ke sardíron aur qázíon aur sáre Isráelíon
ke amíron aur abwí sardáron se báten kín. 3 Tab Sulaimán aur us ke sáth sárí
jamáat Jibaún kí únchí jagah men gae, kyúnki Khudá kí jamáat ká khaima, jo
KHUDA'WAND ke bande Músá ne bayábán men banáyá thá, so wahán thá. 4 Lekin
Dáúd Khudá ke sandúq ko Qaryat Yiarím se us maqám men uthá láyá thá, jo us
ne us ke liye taiyár kiyá thá, kyúnki us ne us ke liye Yirúshálam men ek khaima
khará kiyá thá. 5 Par mazbah pítal ká, jo Bazilliel bin Urí ne banáyá thá, wa-
hán KHUDA'WAND ke maskan ke áge thá, aur Sulaimán aur jamáat wahán duá
mángne ko gae. 6 Aur Sulaimán ne wahán KHUDA'WAND ke áge pítal ke mazbah
par, jo jamáat ke khaime ke sámhne thá, charháyá, aur us par ek hazár charháwon
ko charháyá.

7 Usí rát Khudá Sulaimán ko dikháí diyá, aur us se kahá, Jo cháhe so máng ki
main tujhe dúngá. 8 Sulaimán ne Khudá se kahá, ki Tú ne mere báp Dáúd par
barí mihrbání kí, aur mujhe us kí jagah bádsháh kiyá: 9 Ab, Ai KHUDA'WAND

Khudá, terí bát, jo tú ne mere báp Dáúd se kahí, púrí howe. Tú ne ek log par,
jo zamín kí dhúl kí mánind bahut haiṉ, mujhe bádsháh kiyá: 10 Pas mujhe aql
aur samjh díjiye, táki maiṉ in logoṉ ke áge báhar bhítar áyá jáyá karúṉ; kyúnki
terí is baṛí qaum ká insáf kaun kar saktá hai? 11 Tab Khudá ne Sulaimán se
kahá, Isliye ki terá aisá mizáj hai, ki tú ne dunyáwí daulat aur izzat aur apne dush-
manoṉ kí maut na cháhí, na umr kí darází mángí, balki apne liye hikmat aur
dánáí mángí, ki mere logoṉ ká, jin par maiṉ ne tujhe bádsháh kiyá, insáf kare:
12 So hikmat aur dánáí tujhe bakhshí gaí, aur maiṉ daulat aur mál aur izzat tujhe
aisí dúngá jaisí tere áge ke bádsháhoṉ ko na húí, aur na tere píchhloṉ ko aisí hogí.
13 Chunánchi Sulaimán Jibaún kí únchí jagah se jamáat ke khaime ke áge se
Yirúshálam meṉ phir áyá, aur baní Isráel par bádsháhat kí.

14 Aur Sulaimán ne gáṛíáṉ aur sawár bahut se jama kiye, us kí ek hazár chár
sau gáṛíáṉ thíṉ, aur bárah hazár sawár, jinheṉ us ne gáṛíoṉ ke shahroṉ meṉ rakhá,
aur kitnoṉ ko Yirúshálam meṉ bádsháh ke sáth. 15 Aur bádsháh ne Yirúshálam
meṉ sone chándí ko pattharoṉ kí mánind kar diyá, aur saro kí lakṛíoṉ ko gúlar ke
darakhtoṉ ke mánind, jo maidán meṉ wufúr se hote haiṉ. 16 Aur Sulaimán ke
liye ghoṛe Misr se áte the, aur bádsháh ke saudágaroṉ ká qáfila naqdí deke ghoṛoṉ
ká qáfila látá thá. 17 Aur we Misr se chha sau misqál rúpe ko ek ek rath aur
deṛh sau misqál ko ek ek ghoṛá chaṛhá láte the, aur isí tarah Hittíoṉ ke sáre bád-
sháhoṉ ke liye mol láte the.

II. BAB.

1 Aur Sulaimán ne iráda kiyá, ki KHUDAWAND ke nám ke liye ek ghar aur apní
saltanat ke liye ek ghar banáwe. 2 Aur Sulaimán ne sattar hazár bárbardároṉ aur
assí hazár patthar toṛnewáloṉ ko pahár meṉ bhejá, aur tín hazár chha sau sardároṉ
ko un par muqarrar kiyá. 3 Aur Sulaimán ne Súr ke bádsháh Húrám pás kahlá
bhejá, ki Jaisá tú ne mere báp Dáúd se kiyá, aur use sanaubar kí lakṛíáṉ bhejíṉ,
ki apne rahne ke liye ek ghar banáwe, waisá mujh se bhí kar. 4 Dekh maiṉ KHUDA-
WAND apne Khudá ke nám ke liye ek ghar banátá húṉ, ki uske liye muqaddas
karúṉ, aur uske áge khushbúí ká bakhúr aur hamesha ko nazar kí roṭíoṉ, aur subh
shám ke aur sabtoṉ aur naye chándoṉ aur KHUDAWAND hamáre Khudá kí ídoṉ ke
chaṛháwoṉ ko sungháúṉ; yih abad tak Isráel par farz hai. 5 Aur wuh ghar jo
maiṉ banáta húṉ, buzurg hogá; kyúnki hamárá Khudá sab iláhoṉ se buzurg hai. 6
Lekin kis ká maqdúr hai, ki us ke liye ek ghar banáwe? Kyúnki ásmán aur sáre
ásmánoṉ ká ásmán use samwá nahíṉ saktá; phir maiṉ kaun húṉ, jo uske liye ghar
banáúṉ? magar faqat us ke áge sungháne ko. 7 Ab mere pás ek shakhs bhej-
iyo, jo sone aur rúpe aur pítal aur lohe aur argawání aur qirmizí aur ásmání rang
kí sútí ká kám jántá hai, aur naqqáshí ká kám jántá hai, ki un kárígaroṉ ke sáth,
jo Yihúdah aur Yirúshálam meṉ mere sáth haiṉ, jinheṉ mere báp Dáúd ne muqar-
rar kiyá, kám kare. 8 Aur sanaubar aur shamshád aur sandal ke lakṛoṉ ko Lub-
nán meṉ se mere pás bhejiyo; kyúnki maiṉ jántá húṉ, ki tere chákar Lubnán ke
lakṛoṉ ke káṭne meṉ máhir haiṉ; aur dekh, mere chákar tere chákaroṉ ke sáth
rahenge, 9 Ki mere liye bahut sá lakṛá taiyár kareṉ, ki wuh ghar, jo maiṉ banátá
húṉ, baṛá aur achambhá hogá. 10 Aur dekh, maiṉ tere lakṛíhár naukaroṉ ko, jo

laṭṭhoṉ ko káṭte haiṉ, bís hazár karr píṭá húá gehúṉ, aur bís hazár karr jau aur
bís hazár batt wain aur bís hazár batt tel dúngá.
11 Aur Súr ke bádsháh Húrám ne jawáb likhkar Sulaimán pás bhejá: Is sabab
ki Ḳhudáwand apne logoṉ ko mahabbat kartá hai, us ne tujh ko un ká bádsháh
kiyá. 12 Aur Húrám ne kahá, Ḳhudáwand Isráel ká Ḳhudá, jis ne ásmán aur
zamín ko paidá kiyá, mubárak hai, ki us ne Dáúd bádsháh ko ek aqlmand aur
hoshiyár aur dánishmand beṭá bakhshá, jo Ḳhudáwand ke liye ek ghar banáwegá,
aur ek ghar apní saltanat ke liye. 13 Aur ab maiṉ Húrám Abíw ek hoshiyár aur
hunarmand shaḳhs ko bhejtá húṉ, 14 Wuh Dán kí beṭíoṉ meṉ se ek aurat ká
beṭá hai, par us ká báp Súr ká ek shaḳhs hai, wuh sone aur rúpe aur pítal aur lohe
aur patthar aur lakṛe aur argawání aur nílí sútí aur bazz aur qirmizí aur har
tarah kí naqqáshí ká kám jántá hai, aur har tarah kí kárígarí ká kám, jo banáná
paṛegá, jántá hai, wuh tere hunarmandoṉ aur mere maḳhdúm tere báp Dáúd ke
hunarmandoṉ ke sáth sab kám banáwegá. 15 Aur ab gehúṉ aur jau aur tel aur
wain, jis ká merá ḳhudáwand zikr kartá hai, apne naukaroṉ ko bhejiye: to ham
jitne lakṛe áp ko darkár haiṉ, Lubnán meṉ káṭenge, aur unheṉ beṛá bandhwáke
samundar par se áp ke pás Yáfá meṉ pahuncháwenge, aur áp unheṉ Yirúshálam
meṉ chaṛháiye.
17 Aur apne báp Dáúd ke ginne ke muwáfiq Sulaimán ne Isráel ke des meṉ ke
sáre pardesíoṉ ko giná, aur we ek lákh tirpan hazár chha sau ṭhahare. 18 Aur
us ne un meṉ se sattar hazár bárbardár aur assí hazár patthar toṛnewále paháṛ
meṉ ṭhaharáe, aur un par tín hazár karoṛe muqarrar kiye, ki logoṉ se kám leweṉ.

III. BÁB.

1 Aur Sulaimán Ḳhudáwand ká ghar Yirúshálam meṉ koh i Muríyáh par, jo
us ke báp Dáúd ko dikhláyá gayá, us maqám par, jo Dáúd ne Urnán Yabúsí ke
khaliyán par muqarrar kiyá thá, banáne lagá. 2 Aur us ne apní saltanat ke
chauthe baras ke dúsre mahíne kí dúsrí táríḳh ko banáná shurú kiyá. 3 Aur wuh
támír, jo Sulaimán ne Ḳhudá ke ghar ke banáne meṉ kí, yúṉ thí: túl us ká sát
háth agle andáze ke muwáfiq, aur arz us ká bís háth thá: 4 Aur áge ke usáre kí
lambáí ghar kí chauṛáí ke muwáfiq bís háth, aur únchái ek sau bís háth; aur us
ne use bhítar ḳhális sone se maṛhá. 5 Aur us ne baṛe ghar ko shamshád ke
taḳhtoṉ se chhawáyá, aur ḳhális sone se maṛhá, aur us ke úpar naḳhloṉ aur
zanzíroṉ ko banáyá. 6 Aur us ne ghar ko ḳhúbsúratí ke liye qímatí pattharoṉ se
jaṛá, aur soná Púrwáim ká soná thá. 7 Aur us ne ghar ko yáne ballíoṉ ko aur
khambhoṉ ko aur us kí díwároṉ ko aur us ke kiwáṛoṉ ko sone se maṛhá, aur
díwároṉ par karúbíoṉ ko khodá.
8 Aur us ne quds ul aqdás ká ghar banáyá, jis kí lambáí ghar kí chauṛáí ke
muwáfiq bís háth, aur us kí chauṛáí bís háth, aur us ne use chha sau qintár chokhe
sone se maṛhá. 9 Aur kíloṉ ká taul pachás misqál soná thá. Aur us ne úpar kí
kothṛíáṉ bhí sone se maṛhíṉ.
10 Aur us ne quds ul aqdás ke maskan meṉ do karúbíoṉ ko taráshkar banáyá,
aur unheṉ sone se maṛhá. 11 Aur karúbíoṉ ke paroṉ kí lambáí bís háth; ek par
pánch háth ká, ghar kí díwár tak pahunchá, aur dúsrá par pánch háth ká, dúsre

karúbí ke par tak pahunchá; 12 Aur dúsre karúbí ká par pánch háth ká, ghar kí
díwár tak pahunchá, aur dúsrá par pánch háth ká, dúsre karúbí ke par tak milá
thá; 13 In karúbíon ke par bís háth tak phaile, aur we apne apne páon par khaṛe
the, aur un ke munh maskan par mutawajjih the. 14 Aur us ne parda níle aur lál
aur qirmizí súti aur bazz se banáyá, aur us par karúbíon ko munaqqash kiyá.

15 Aur us ne ghar ke áge paintís háth lambe do sutún banáe, aur un ke sir ke
kalas pánch háth lambe the. 16 Aur us ne bait ul muqaddas ke báharwár zanjíren
banáín, aur sutúnon ke sir par lagáín, aur ek sau anár banáe, aur zanjíron par
rakhe. 17 Aur us ne haikal ke áge un khambhon ko khaṛá kiyá, ek dahní aur
dúsrá báyín taraf, aur dahne ká nám Yakín, aur báyen ká nám Buaz rakhá.

IV. BA'B.

1 Aur us ne pítal ká mazbah bhí banáyá, lambáí us kí bís háth, aur chauráí us
kí bís háth, aur úncháí us kí das háth. 2 Phir pítal pighláke ek hauz mudauwar
banáyá, aur us ká nám Bahr rakhá, arz us ká ek kináre se dúsre kináre tak das
háth thá, aur bulandí us kí pánch háth, aur daur us ká tís háth. 3 Aur girdágird
us ke kináre ke níche bailon kí múraten banáín, jo us ke das háth ke daur men
girdágird the, aur us bahr ko cháron taraf se gherte the; bailon kí do qitáren us ke
ḍhalne men usí se ḍhálí gaí thín. 4 Aur bahr bárah bailon par rakhá gayá, tín ke
chihre uttar ke muqábil, aur tín ke chihre pachhim ke muqábil, aur tín ke chihre
dakhin ke muqábil, aur tín ke chihre púrab ke muqábil, aur bahr un ke úpar thá,
aur un sab kí dum kí jánib andar ko thí. 5 Aur dal us ká chár angusht ká aur us
ká kinára piyále ke kináre kí tarah gul aur sosandár thá, aur bahr men tín hazár
batt kí gunjáish thí. 6 Aur us ne das básan banáe, aur pánch dahní aur pánch
báyín taraf rakhe, ki un men dhowen; aur jo chízen we chaṛháwe ke liye charháte
the, unhín men pání se sáf karte the. Aur bahr káhinon ke gusl ke liye thá.

7 Aur us ne das sonahle shamadán dastúr ke muwáfiq banáe, aur unhen haikal
men pánch dahní aur pánch báyín taraf rakhá.

8 Aur us ne das mezen bhí banáín, aur haikal men pánch dahní aur pánch báyín
taraf rakhín, aur us ne sone ke sau kaṭore banáe.

9 Aur us ne káhinon ká sahn aur baṛá sahn, aur us baṛe sahn ke darwáze banáe,
aur un ke kiwáṛon ko sone se maṛhá. 10 Aur us ne bahr ko ghar ke dahne kone
pás dakhin aur púrab ke darmiyán rakhá.

11 Aur Hírám ne bartan aur degen aur kaṭore banáe, aur Hírám ne wuh kám
ki jis ke banáne ká Sulaimán bádsháh ne Ḳhudá ke ghar ke liye use hukm kiyá
thá, tamám kiyá: 12 Do amúd aur we tabáq jo un kí choṭí par the, banáe, aur
un tabáqon ke liye do sarposh jáldár banáe, táki we tabáq, jo amúdon par the,
chhipáe jáen; 13 Aur donon jáldár sarposhon par pítal ke chár sau anár banáe,
anáron kí do qitáren ek ek jáldár sarposh par, táki amúdon ke úpar ke do tabáq
chhipáe jáwen; 14 Aur kursíán banáín, aur un kursíon par básan lagáe; 15 Aur
ek bahr, aur bahr ke níche bárah bail; 16 Aur degen aur pháore aur kánṭe aur
sab zurúf jo Hírám Abíw ne Sulaimán bádsháh kí ḳhátir KHUDAWAND ke ghar ke
liye banáe, sáf musaffá pítal ke the. 17 Aur bádsháh ne un sab ko Yardan ke
maidán men Sukkát aur Sarídatah ke darmiyán kachlí zamín men ḍhálá. 18 Aur

Sulaimán ne un sab zurúf ko bahutáí se banáyá, ki wazn us pítal ká niháyat
kasrat ke sabab hisáb meṇ na láyá. 19 Aur Sulaimán ne Khudá ke ghar ke liye
sab zurúf bhí banáe, yáne sone ká mazbah, aur we mezeṇ, jin par nazar kí rotíáṇ
haiṇ, 20 Aur we shamadán aur un ke chirág kundan se, ki we dastúr ke muwáfiq
quds ul aqdás ke maskan ke áge roshan haweṇ, 21 Aur un ke phúl aur chirág
aur gulgír sonahle, kundan se, 22 Aur chhuríáṇ aur chamche aur piyále aur
majmir kháss sone se, aur maskan ke yáne quds ul aqdás ke andar ke darwáze ke
kiwáre aur ghar ke yáne haikal ke kiwáre sone se banáe.

V. BÁB.

1 Chunánchi sab kám, jo Sulaimán ne Khudáwand ke ghar ke liye banáyá,
tamám húá, aur Sulaimán apne báp Dáúd kí niyáz kí húí chízoṇ ko us meṇ láyá;
aur soná aur chándí aur sab zurúf Khudá ke ghar ke khazáne meṇ rakh diyá.
2 Us waqt Sulaimán ne Isráel ke buzurgoṇ aur asbát ke sáre raísoṇ, baní Isráel
ke ábáí khándánoṇ ke sardároṇ ko Yirúshálam meṇ jama kiyá, táki Dáúd ke shahr
se, jo Saihún hai, Khudáwand ke ahdnáme ke sandúq ko charhá láweṇ. 3 Tab
bádsháh pás baní Isráel ke sáre log sátweṇ mahíne kí íd meṇ jama húe. 4 Aur
baní Isráel ke sáre buzurg áe, aur Lewíoṇ ne sandúq utháyá. 5 So we sandúq
uthá láe, aur jamáat ká khaima aur maqdis ke sáre zurúf, jo us khaime meṇ the,
aur káhin, jo Lewí haiṇ, unheṇ charhá láe. 6 Aur Sulaimán bádsháh ne aur baní
Isráel kí sárí jamáat ne, jo us pás jama thí, sandúq ke áge khare hoke bher bakrí
aur gáe bail, jo kasrat ke sabab gintí aur hisáb meṇ na á sake, zabh kiye. 7 Aur
káhinoṇ ne Khudáwand ke ahdnáme ke sandúq ko láke us kí jagah maskan ke
dabír meṇ, jo quds ul aqdás hai, dákhil karke karúbíoṇ ke bázúoṇ ke níche rakhá.
8 Aur karúbíoṇ ke bázú phaile húe the, aise ki un ke bázúoṇ ká sáya sandúq
par aur un choboṇ par thá jin se sandúq i ahd utháyá játá thá. 9 Aur chobeṇ
aisí lambí banáíṇ, ki un ke sire sandúq par se quds ul aqdás ke áge dikháí dete the,
par báhar se nahíṇ dikháí dete the, aur we waháṇ áj ke din tak haiṇ. 10 Aur us
sandúq meṇ patthar kí un do lauhoṇ ke siwá kuchh na thá, jinheṇ Músá ne Hurib
par us meṇ rakhá, jab ki Khudáwand ne baní Isráel se ahd bándhá, aur we
zamín i Misr se nikle the.

11 Aur jab káhin bait ul quds se nikle (ki sab káhin jo házir the, apne ko pák
karke áe the, aur báríd áríon ká mánná zurúr nahíṇ thá) 12 Aur Lewí jo gáte
the, we sab ke sab jaise Ásaf aur Haimán, Yadútún aur un ke bete aur un ke bháí,
mihín súti kapre se mulabbas hoke aur manjíre aur kannárat aur bín leke qur-
bángáh kí púrab taraf khare the, aur un ke sáth ek sau bís ek káhin, jo narsinge
phúnkte the; 13 Aur goyá ki ek ho un turhí phúnknewáloṇ aur gáte bajáte logoṇ
kí hamáwází Khudáwand kí táríf aur shukrguzárí meṇ bají; aur jab narsingoṇ
aur manjíroṇ aur bínoṇ kí áwáz Khudáwand kí shukrguzárí meṇ buland húí, ki
wuh bhalá hai, ki us ká fazl abadí hai: to aisá húá, ki wuh ghar jo Khudáwand
ká maskan hai, ek bádal se bhar gayá, 14 Yaháṇ tak ki káhinoṇ ko abr ke sabab
táqat na húí, ki khare hoke khidmat kareṇ, is liye ki Khudá ká ghar Khudáwand
ke jalál se pur ho gayá thá.

VI. BÁB.

1 Tab Sulaimán ne kahá, KHUDÁWAND ne farmáyá hai, ki Maiṉ abrí táríkí meṉ
rahúngá. 2 Aur maiṉ jo húṉ, so maiṉ ne ek ghar terí sukúnat ke liye banáyá,
ek makán abad tak tere julús ke liye. 3 Aur bádsháh ne apná munh pherke Isráel
kí sárí jamáat ko barakat dí, aur Isráel kí sárí jamáat kharí húí.

4 Phir kahá, ki KHUDÁWAND Isráel ká Khudá mubárak ho, jis ne apne munh
se mere báp Dáúd se kalám kiyá, aur use apne háth se púrá kiyá, 5 Aur yúṉ
kahá, ki Jis din se maiṉ apní guroh Isráel ko Misr se nikál láyá, tab se maiṉ sáre
baní Isráel ke asbát se kisí shahr ke sabab, jis meṉ merá ghar banáyá jáwe, aur
us meṉ merá nám ho, khush na húá, aur maiṉ ne kisí mard ko pasand na kiyá,
ki mere Isráelí logoṉ ká sardár howe; 6 Magar maiṉ ne Yirúshálam ko barguzída
kiyá, ki us meṉ merá nám howe, aur Dáúd ko barguzída kiyá, ki mere Isráelí logoṉ
ká peshwá howe. 7 Aur mere báp Dáúd ke dil meṉ thá, ki KHUDÁWAND Isráel
ke Khudá ke nám ke liye ek ghar banáwe. 8 So KHUDÁWAND ne mere báp
Dáúd se kahá, Is sabab se ki tú ne apne dil meṉ is bát ká iráda kiyá, ki mere nám
ká ek ghar banáwe, so tú ne jab ki apne dil meṉ yúṉ iráda kiyá, to achchhá kiyá;
9 Lekin tú khud ghar na banáegá, balki terá beṭá, jo terí sulb se niklegá, wuh
mere nám ká ek ghar banáwegá. 10 So KHUDÁWAND ne wuh bát, jo kahí thí,
púrí kí, aur maiṉ apne báp Dáúd kí jagah khaṛá húá, aur jaisá ki KHUDÁWAND ne
kahá thá, maiṉ Isráel ke takht par baiṭhá, aur maiṉ ne KHUDÁWAND Isráel ke
Khudá ke nám ke liye ek ghar banáyá, 11 Aur maiṉ ne us meṉ wuh sandúq
rakhá, jis meṉ KHUDÁWAND kí ahdnáma hai, jo us ne baní Isráel se kiyá.

12 Aur Sulaimán ne Isráel kí sárí jamáat ke rúbarú KHUDÁWAND ke mazbah
ke áge khaṛá hoke apne háth phailáe. 13 Ki Sulaimán ne pánch háth lambí aur
pánch háth chaurí aur tín háth únchí pítal kí ek kursí banáí thí, aur sahn ke bích
meṉ use rakhá, aur usí par khaṛá hoke Isráel kí sárí jamáat ke áge ghuṭná ṭeká, aur
ásmán kí taraf apne háth phailáe, 14 Aur kahá, Ai KHUDÁWAND, Isráel ke
Khudá, tujhsá koí Khudá na úpar ásmán meṉ hai, aur na níche zamín meṉ, ki tú
apne un bandoṉ ke liye, jo tere áge apne sáre diloṉ se chalte phirte haiṉ, apne ahd
ko aur apní niamat ko nigáh rakhtá hai. 15 Jo tú ne apne bande mere báp Dáúd se
kahá thá, so tú ne sab púrá kiyá; tú ne apne munh se farmáyá, aur use apne háth
se bajá láyá, jaisá áj ke din hai. 16 Aur ab, Ai KHUDÁWAND, Isráel ke Khudá, yád
kar apne bande Dáúd mere báp ke sáth ká wuh ahd, jo tú ne us se yih kahke kiyá
thá, ki Tere liye Isráel ke takht par baiṭhnewálá mere áge se nábúd na hogá, ba-
sharteki terí aulád apní ráhoṉ ko yád rakhe, aur mere áge chale jaisá ki tú mere
áge chalá; 17 Aur ab, Ai KHUDÁWAND, Isráel ke Khudá, apne us qaul ko, jo tú
ne apne bande Dáúd se kiyá thá, rást kar.

18 Lekin kyá haqíqat meṉ Khudá insán ke sáth zamín par sakínat
karegá? Dekh, ásmán aur sáre ásmánoṉ ke ásmán terí gunjáish nahíṉ rakhte,
pas yih ghar kyá hai, jo maiṉ ne banáyá? 19 Tis par bhí, Ai KHUDÁWAND,
mere Khudá, apne bande kí duá aur zárí par kán dhariye, aur wuh duá aur
zárí, jo terá banda tere áge kartá hai, suniye, 20 Ki rát din terí ánkheṉ
is ghar par aur is maqám par, jis meṉ tere kahne ke muwáfiq terá nám hogá,
khulí raheṉ, ki tú us duá par, jo terá banda is ghar kí taraf mutawajjih hoke kare

káṉ rakhe. 21 Áur tú apne bande kí duá par aur apní guroh baní Isráel kí duá
par kán dhariye, jo we is maqám kí taraf kareṉ; apne rahne kí jagah meṉ se
ásmáṉ par se suniye, tú suniye aur baḳhshiye. 22 Agar koí apne bháí ká gunáh kare,
aur us par qasam rakhí jáwe, ki wuh qásam kháwe, aur is ghar meṉ tere mazbah
ke áge qasam láí jáwe: 23 To tú ásmán par se suniye, aur apne bandoṉ ká insáf
kariye, aur badkár ko sazá díjiye, aur us kí rawishoṉ ke mutábiq mulzam kíjiye,
aur sádiq ko sádiq ṭhaharáiye, aur us kí sadáqat ke mutábiq use jazá pahuncháiye.
24 Aur jab terí guroh Isráel apne dushmanoṉ ke áge shikast páwe, is liye ki unhoṉ
ne tere huzúr gunáh kiyá, aur phir terí taraf rujú kare, aur tere nám kí sitáish
kare, aur is ghar meṉ duá aur zárí kare: 25 To tú un kí duá ásmán par se
suniye, aur apní guroh Isráel ká gunáh baḳhshiye aur unheṉ is zamín meṉ, jo tú
ne unheṉ aur un ke bápdádoṉ ko dí hai, phir láiye. 26 Aur agar un kí ḳhatáoṉ
ke sabab ásmán band ho jáweṉ aur na barseṉ, phir we is jagah kí taraf duá kareṉ,
aur tere nám kí sitáish kareṉ, aur apní ḳhatáoṉ se phireṉ, is liye ki tú ne unheṉ
ájiz aur farotan kiyá: 27 To tú un kí áwázeṉ ásmán par se suniye, aur apne
Isráelí bandoṉ apne logoṉ ke gunáh baḳhshiye, aur unheṉ achchhí ráh batáiye, ki
us par chaleṉ, aur us zamín par, jo tú ne apní guroh ko mírás dí hai, menh
barsáiye. 28 Aur jab ki zamín par kál aur wabá aur bád i samúm aur áfat ho,
aur jab ki ṭiḍḍí aur jhánjhá kasrat se ho, aur jab ki un ke dushman un ke mulk
ke shahroṉ meṉ un par tangí kareṉ, aur jab ki we kisí balá aur marz meṉ mubtalá
hoṉ: 29 Sárí duá, sárí minnat jo us waqt sab insán se aur tere sab Isráelí logoṉ
se, jab we harek apne apne dukh aur ranj se ágáh howeṉ, aur apne háth is ghar kí
taraf phailáweṉ, kí jáe: 30 Tú use ásmán par se apne rahne ke makáṉ meṉ se
suniye, aur baḳhshiye, aur harek shaḳhs ko, jis ke dil ko tú jántá hai, us kí sab
rawish ke mutábiq badlá díjiye, is liye ki tú hí faqat sáre baní Ádam ke dil ko
jántá hai: 31 Táki we tujh se ḍarte raheṉ, aur terí ráhoṉ par is zamín meṉ, jo
tú ne un ke bápdádoṉ ko dí hai, apní umr bhar chaleṉ. 32 Aur wuh musáfir bhí,
jo tere Isráelí logoṉ meṉ se nahíṉ hai, so jab tere buzurg nám aur qawí háth aur
terí báládastí ke sabab baíd zamín se áwe, aur áke tere áge is ghar meṉ duá
mánge: 33 To tú ásmán par se, apne rahne kí jagah meṉ se, us kí suniye, aur
musáfir kí wuh duá, jo tujh se mánge, qabúl kariye, táki zamín kí sárí guroheṉ tere
nám ko pahcháneṉ, aur terí guroh baní Isráel kí tarah tujh se ḍareṉ, aur jáneṉ,
ki terá nám is ghar par, jise maiṉ ne banáyá, líyá gayá hai. 34 Aur jab terí guroh
laṛáí ke liye apne dushman ke barḳhiláf us ráh meṉ, jo tú unheṉ bhejegá, nikle, aur
tere áge duá mánge is shahr kí taraf, jise tú ne pasand kiyá, aur is ghar kí taraf,
jise maiṉ ne tere nám ke liye banáyá: 35 To tú ásmán par se un kí duá aur
faryád ko suniye, aur un kí madad kíjiye. 36 Jis waqt we tere áge ḳhatá kareṉ,
kyúnki koí insán nahíṉ jo ḳhatá na kartá, aur jab tú un par gazab kare, aur un ke
dushmanoṉ ko un par musallit kare, jo unheṉ asír karke dushmanoṉ kí zamín par
lejáweṉ jo dúr ho yá nazdík; 37 Phir we apne dil meṉ yád kareṉ us zamín meṉ,
jis meṉ jiláwatan kiye gae, aur tauba kareṉ, aur apne jiláwatan karnewáloṉ kí
zamín meṉ tujh se ájizí kareṉ, aur kaheṉ, ki Ham ne ḳhatá kí, ham ne badí kí,
ham ne gunáh kiyá; 38 Aur we apne dushmanoṉ kí zamín meṉ, jis meṉ asír kiye
gae, apne sáre dil aur ján se terí taraf mutawajjih hoṉ, aur is zamín kí taraf, jo tú
ne un ke bápdádoṉ ko dí, aur is shahr kí taraf, jise tú ne pasand kiyá, aur is ghar

kí taraf, jo maiṉ ne tere nám ke liye banáyá, namáz kareṉ: 39 To tú ásmán par
se, apne maskan meṉ se, un kí duá aur zárí suniye, aur un kí madad kariye, aur
we ḳhatáeṉ, jo unhoṉ ne tere áge kíṉ, baḳhshiye. 40 Pas ab, Ai mere Ḳhudá, is
maqám kí duá par terí ánkheṉ khulí aur tere kán dhare raheṉ. 41 Aur ab, Ai
Ḳhuda'wand Ḳhudá, apní árámgáh ko uṭh jáiye, tú aur sandúq tere jalál ká! Ai
Ḳhuda'wand Ḳhudá, tere káhin naját se mulabbas howeṉ, aur tere muqaddas
ḳhúbí se ḳhushwaqt raheṉ. 42 Ai Ḳhuda'wand Ḳhudá, tú apne masíh ká munh
na pheriye, balki apne bande Dáúd par kí mihrbání ko yád kariye.

VII. BA'B.

1 Aur jab Sulaimán duá máng chuká thá, to ásmán se ág utrí, aur chaṛháwe ko
aur zabíhoṉ ko khá gaí, aur wuh ghar Ḳhuda'wand ke jalál se bhar gayá. 2 So
káhin Ḳhuda'wand ke ghar meṉ dáḳhil na ho sake, kyúnki Ḳhuda'wand ká ghar
Ḳhuda'wand ke jalál se bhar gayá thá. 3 Aur sáre baní Isráel ne ág ko aur
Ḳhuda'wand ke jalál ko us ghar par utarte dekhá, aur zamín ko gach par munh
ke bhal jhukke sijda kiyá, aur Ḳhuda'wand ká shukr guzráná, ki Wuh bhalá hai,
ki us ká fazl abadí hai.

4 Aur bádsháh aur sáre logoṉ ne Ḳhuda'wand ke áge zabíh zabh kiye. 5
Aur Sulaimán bádsháh ne báís hazár bail, aur ek lákh bís hazár bheṛ chaṛháe: yúṉ
bádsháh aur sáre logoṉ ne Ḳhudá ke ghar ko maḳhsús kiyá. 6 Aur káhin apní
ḳhidmat meṉ házir húe, aur Lewí Ḳhuda'wand ke báje leke khaṛe húe, jinheṉ
Dáúd bádsháh ne banáyá thá, ki Ḳhuda'wand ká shukr kareṉ, ki us ká fazl abadí
hai, ki Dáúd ne un kí márifat se hamd kí; aur káhinoṉ ne un ke áge narsinge
phúnke, aur sáre Isráel khaṛe húe. 7 Aur Sulaimán ne Ḳhuda'wand ke ghar ke
áge ke sahn ke bích ko maḳhsús kiyá, kyúnki us ne waháṉ chaṛháwoṉ aur salámíoṉ
kí charbíoṉ ko chaṛháyá; kyúnki wuh mazbah pítal ká, jise Sulaimán ne banáyá thá,
chaṛháwe aur hadiye kí charbíoṉ ko samwá nahíṉ saká. 8 So us waqt Sulaimán
aur us ke sáth sáre Isráel kí ek bahut baṛí jamáat Hamát se Misr kí nahr tak, sát
din íd karte rahe. 9 Aur áṭhweṉ din we ídí jamáat ke liye faráham húe, kyúnki
we sát din mazbah ke muqaddas karne ke liye aur sát din íd ke liye mánte the. 10
Aur sátweṉ mahíne kí teíswíṉ táríḳh ko us ne logoṉ ko ruḳhsat kiyá; so we us
sárí nekí se, jo Ḳhuda'wand ne Dáúd aur Sulaimán se aur apní guroh Isráel se kí
thí, ḳhushwaqt aur dilshád hoke apne ḳhaimoṉ ko gae.

11 Chunánchi Sulaimán Ḳhuda'wand ká ghar aur bádsháh ká ghar baná chuká,
aur jo kuchh Sulaimán ke dil meṉ áyá thá, ki Ḳhuda'wand ke ghar meṉ aur apne
ghar meṉ banáwe, so sab us se ban paṛí. 12 Tab Ḳhuda'wand rát ke waqt Sulai-
mán ko dikhái diyá, aur use kahá, ki Maiṉ ne terí duá qabúl kí, aur is maqám ko
qurbángáh ke liye chun liyá. 13 Jo maiṉ ásmán ko band karún, ki bárish na howe,
aur ṭiḍḍíoṉ ko farmáúṉ, ki zamín ko ḳharáb kareṉ, aur jo maiṉ logoṉ meṉ marí
bhejúṉ; 14 Aur agar mere log, jo mere nám se kaháe játe haiṉ, ájizí kareṉ, aur
duá mángeṉ, aur merá munh ḍhúnḍheṉ, aur apní burí ráhoṉ se phireṉ: to maiṉ ás-
mán par se un kí sunúngá, aur un kí ḳhatáeṉ baḳhshúngá, aur un kí zamín ko changá
karúngá. 15 Ab se is maqám kí duá par merí ánkheṉ khulí aur mere kán dhare
honge. 16 Aur ab maiṉ ne is ghar ko pasand kiyá, aur muqaddas ṭhaharáyá, ki us

meṇ merá nám abad tak rahe, aur merí ánkheṇ aur merá dil har waqt yaháṇ ra-
henge. 17 Aur agar tú mere huzúr aisí chál chalegá, jaisí terá báp Dáúd chaltá
thá, ki tú un sab hukmoṇ par, jo maiṇ ne tujhe kiye, amal kare, aur merí sharíatoṇ
aur sunnateṇ ko hifz kare: 18 To maiṇ terí saltanat ká takht hamesha qáim
rakhúngá, jaisá maiṇ ne tere báp Dáúd se wáda kiyá aur kahá, ki Terí nasl se bád-
sháhat kabhí na jáegí. 19 Par agar tum merí pairawí se bargashta hoge, aur merí
sharíatoṇ aur sunnatoṇ ko, jo maiṇ ne tumheṇ batáíṇ, hifz na karoge, aur jáke aj-
nabí mábúdoṇ kí ibádat karoge, aur unheṇ sijda karoge: 20 To maiṇ unheṇ is
sarzamín se, jo maiṇ ne unheṇ dí hai, faná karúngá, aur is ghar ko, jise maiṇ ne
apne nám ke liye muqaddas kiyá hai, apne rúbarú se dúr karúngá, aur Isráel ko
tamám jahán meṇ zarb ul masal aur angushtnumá karúngá. 21 Aur is buland ghar
ke barábar se jo koí guzar karegá, hairán hogá aur kahegá, ki KHUDAWAND ne is
sarzamín se aur is ghar se aisá kyúṇ kiyá? 22 Tab we jawáb denge, ki Is liye kiyá,
ki unhoṇ ne KHUDAWAND apne báp dádoṇ ke Khudá ko, jo unheṇ zamín i Misr se
nikál láyá, tark kiyá, aur ajnabí mábúdoṇ ko ikhtiyár kiyá, aur unheṇ sijda kiyá, aur
un kí bandagí kí: is liye KHUDAWAND ne un par yih sab balá názil kí.

VIII. BÁB.

1 Aur bís baras ke bád, jab ki Sulaimán KHUDAWAND ká ghar aur apná ghar
baná chuká, to yúṇ húá, 2 Ki jo jo shahr Húrám ne Sulaimán ko pher diye the,
Sulaimán ne unheṇ banáyá, aur baní Isráel ko un meṇ basáyá. 3 Aur Sulaimán
Hamát i Súbah ko niklá, aur us par gálib húá. 4 Aur us ne bayábán meṇ Tadmúr
aur khazáne ke sáre shahr banáe, jo us ne Hamát meṇ banáe the. 5 Aur us ne Bait
Haurán Álí aur Bait Haurán Sáfil ko banáyá, jo díwároṇ aur phátakoṇ aur quflon se
mazbút kiye húe shahr the. 6 Aur Baalát aur khazáne ke sáre shahr, jo Sulaimán ke
the, aur gáríon ke shahr, aur sawároṇ ke shahr biná kiye, aur jo kuchh Sulaimán
kí tamanná thí, so Yirúshálam meṇ aur Lubnán meṇ aur apní mamlukat kí sárí
zamín meṇ biná kiyá. 7 Lekin wuh sárí guroh, jo Hittíoṇ aur Amúríoṇ aur Fariz-
zíoṇ aur Hawíoṇ aur Yabúsíoṇ se báqí rahí, aur Isráelí na thí: 8 Háṇ un kí aulád
jo bád un ke zamín meṇ báqí rahí, jinheṇ baní Isráel ne nábúd na kiyá, so Sulaimán
ne unheṇ gulám banáyá, aur we áj ke din tak khidmat karte haiṇ. 9 Lekin
Sulaimán ne apne kám ke liye baní Isráel meṇ se kisí par khiráj i khádimí muqarrar
na kiyá ki we jangí mard, aur us ke lashkar ke sawár, aur us kí gáríoṇ aur us ke
sawároṇ ke bandobast karnewále the.

10 Aur Sulaimán bádsháh ke do sau pachás ámil the, jo logoṇ se kám lete the.

11 Aur Sulaimán Firaún kí betí Dáúd ke shahr se us ghar meṇ, jo us ke liye
banáyá thá, láyá, ki us ne kahá, ki Merí koí jorú Isráel ke bádsháh Dáúd ke ghar
meṇ na rahegí; kyúnki muqaddas wuh hai, jis meṇ KHUDAWAND ká sandúq áyá.

12 Tab Sulaimán ne KHUDAWAND ke liye KHUDAWAND ke us mazbah par, jo
usáre ke áge thá, charháwe charháe; 13 Aur us ne Músá kí tauret ke muwáfiq
roz ba roz ká aur sabtoṇ ká, aur naye chándoṇ ká, aur ídoṇ ká, baras baras tín bár
yáne fatírí rotí kí íd ká, aur haftoṇ kí íd ká, aur khaimoṇ kí íd ká charháwá char-
háyá. 14 Aur us ne apne báp Dáúd ke áín ke muwáfiq káhinoṇ kí báríðáríoṇ ko
un ke kám par muqarrar kiyá, aur Lewíoṇ ko un kí khidmat par, ki we apne apne

din meṉ káhinoṉ ke áge Khudáwand kí táríf gáweṉ, aur khidmat kareṉ, aur dar-
bánoṉ ko un ke faríqoṉ ke mutábiq harek phátak meṉ muqarrar kiyá, kyúnki mard
i Khudá Dáúd ká hukm yúnhí thá. 15 Aur we bádsháh ke hukm se, jo us ne ká-
hinoṉ aur Lewíoṉ ke haqq meṉ aur har kám ke wáste aur khazánoṉ ke wáste, kiyá
thá, báhar na gae. 16 So Sulaimán ká sárá kám Khudáwand ke ghar ke bunyád
dálne ke din se us ke taiyár hone tak tamám húá, aur Khudáwand ká ghar ban gayá.
17 Us waqt Sulaimán samundar ke kináre Adúm ke mulk meṉ Asíún Jabr aur
Ailát ko gayá. 18 Aur Húrám ne apne naukaroṉ ke háth se jaházoṉ ko aur mal-
láhoṉ ko, jo kishtíoṉ ke kám se ágáh the, us pás bhejá, aur we Sulaimán ke
chákaroṉ ke sáth Ofír ko gae, aur waháṉ se sáṛhe chár sau qintár soná Sulaimán
bádsháh ke pás láe.

IX. BAB.

1 Aur jab Sulaimán ká áwáza Sabá kí malika tak pahunchá, to wuh mushkil
sawáloṉ se use ázmáne áí, aur baṛe amboh ke sáth Yirúshálam meṉ dákhil húí, us
ke sáth bahut se únṭ the, jin par khushbúíáṉ ladíṉ thíṉ, aur niháyat bahut soná, aur
mahang mole jawáhir the, aur us ne Sulaimán pás áke jo kuchh us ke dil meṉ thá,
sab púchhá. 2 Sulaimán ne us ke sab sawáloṉ ká jawáb diyá, Sulaimán se koí
chíz poshída na thí, jo uske kisí sawál ká jawáb na detá. 3 Aur Sabá kí malika
Sulaimán ke gyán ko aur us ghar ko, jo us ne banáyá thá, 4 Aur uske dastar-
khwánoṉ kí niamatoṉ ko aur us ke khádimoṉ aur mulázimoṉ kí nishast o barkhást
aur un kí poshák ko, aur uske sáqíoṉ aur un ke libás ko, aur us chaṛháo ko, jis se
wuh Khudáwand ke maskan ko chaṛh játá thá, dekhke us ke hawáss uṛ gae, 5 Aur
us ne bádsháh se kahá, ki Yih tahqíq khabar thí, jo maiṉ ne terí karámatoṉ aur
terí dánish kí bábat apne mulk meṉ suní thí ; 6 Par jab tak maiṉ ne áke apní
ánkhoṉ se na dekhá thá, tab tak un bátoṉ ko báwar na kiyá thá, aur dekh, maiṉ ne
terí hikmat kí ziyádatí kí ádhí khabar na suní thí ; kyúnki terí dánish aur khúbí us
áwáze se, jo maiṉ ne suná thá, kahíṉ ziyáda hai. 7 Achchhe nasíb tere un khádi-
moṉ ke, aur baṛe tále tere un mulázimoṉ ke, jo nit tere huzúr khaṛe rahte haiṉ, aur
terí hikmat sunte haiṉ ! 8 Khudáwand tere Khudá kí mubárak zát hai, jo tujh se
rází hai, aur jis ne tujh ko apní kursí par nishín kiyá, ki tú Khudáwand apne
Khudá ke maqám meṉ bádsháh ho. Ki terá Khudá Isráel ko piyár kartá hai, ki
use abad tak qáim rakhe, isí liye us ne tujhe un ká bádsháh kiyá, ki tú adl o
insáf kare.
9 Aur us ne ek sau bís qintár soná aur bahut sí khushbúíáṉ aur qímatí jawáhir
Sulaimán ko diye, aur kabhí phir aisí khushbúíáṉ muyassar na húíṉ, jaisí Sabá kí
malika ne Sulaimán bádsháh ko gazráníṉ. 10 Húrám ke naukar aur Sulaimán
ke naukar, jo Ofír se soná láe, chandan ke bahut se darakht aur jawáhir bhí láe
the. 11 Aur bádsháh ne chandan ke lakṛoṉ se Khudáwand ke ghar ke liye aur
bádsháh ke ghar ke liye síṛhíáṉ banwáíṉ, aur ḍholkíáṉ aur tambúre sázindoṉ ke
liye banwáe, aur aise Yihúdáh ke mulk meṉ áge dekhne meṉ nahíṉ áe the. 12 So
Sulaimán bádsháh ne Sabá kí malika ko, jo usne mángí, so diyá, magar sirf wuh
nahíṉ, jo wuh áp bádsháh pás láí thí. Aur wuh apne mulázimoṉ samet apní mam-
lukat ko ghir gaí.

13 Aur sál basál chha sau chhiyásaṭh qintár soná Sulaimán pás jama hotá thá,
14 Siwá us sone ke, jo banyá aur saudágar láe. Aur Arab ke sab bádsháh aur mulk
ke hákim Sulaimán pás soná chándí láe. 15 Aur Sulaimán bádsháh ne soná gaṛh-
wáke do sau pharíáṉ banwáíṉ, chha sau misqál piṭá húá soná ek pharí píchhe
ḳharch húá; 16 Aur sone hí kí tín sau ḍháleṉ banwáíṉ, ek ek ḍhál tín tín sau misqál
sone kí húí, aur bádsháh ne unheṉ us ghar meṉ, jo dasht i Lubnán meṉ thá, rakhá.
17 Aláwa bádsháh ne háthí dánt ká ek baṛá taḳht banwáyá, aur us par achchhe se
achchhá soná phirwáyá. 18 Us taḳht ke chha zíne the, aur ek sonahlá moṛhá
taḳht se jaṛá thá, aur baiṭhne ke maqám kí donoṉ taraf háth, aur háthoṉ ke pás
do sher khaṛe the, 19 Aur un chha zínoṉ se harek ke dahne báyáṉ do sher: so
sab bárah sher húe; kisí saltanat meṉ aisá taḳht na baná thá. 20 Aur Sulaimán
bádsháh ke píne ke sáre básan sone ke the, aur dasht i Lubnán ke ghar ke bhí sáre
básan kundan ke the, chándí ká kuchh bhí na thá, kyúnki rúpá Sulaimán ke aiyám
meṉ náchíz giná játá thá. 21 Kyúnki bádsháh ke jaház Húrám ke naukaroṉ ke
sáth Tarsís ko játe the, aur waháṉ se un par tín baras meṉ ek bár soná aur rúpá
aur háthí dánt aur bandar aur mor us ke liye pahunchte the.
22 So Sulaimán bádsháh daulat aur hikmat meṉ zamín ke bádsháhoṉ se bahut
baṛá thá. 23 Aur zamín ke sáre bádsháh Sulaimán kí muláqát ke mushtáq the,
ki us ká áqilána kalám, jo Ḳhudá ne us ke dil meṉ ḍálá thá, suneṉ. 24 Aur un
meṉ se harek sál ba sál rúpe ke básan, aur sone ke bartan, aur poshák, aur
hathyár, aur ḳhushbúíáṉ, aur ghoṛe, aur ḳhachchar, us ke áge guzránte the.
25 Aur Sulaimán ke chár hazár thán ghoṛoṉ aur rathoṉ ke the, aur bárah hazár
sawár, jinheṉ us ne gáṛíoṉ ke shahroṉ meṉ rakhá, aur kitnoṉ ko Yirúshálam meṉ
bádsháh ke sáth. 26 Aur wuh nahr i Furát se leke Filistíoṉ ke mulk tak aur
Misr kí hadd tak sáre bádsháhoṉ par musallit húá. 27 Aur bádsháh ne Yirúshá-
lam meṉ rúpe ko pattharoṉ ke mánind kar diyá, aur saro kí lakṛíoṉ ko gúlar ke
daraḳhtoṉ ke mánind, jo maidán meṉ wufúr se hote haiṉ. 28 Aur we Misr se aur
sáre mulkoṉ se Sulaimán pás ghoṛe láe.
29 Aur Sulaimán ká báqí ahwál awwal o áḳhir jo hai, wuh to Nátan nabí kí
tawáríḳh meṉ, aur Sailúní Aḳhiyáh kí nubúwat meṉ, aur Iddú gaibbín ke rúyá meṉ,
jo us ne Yurubiám bin Nabát kí bábat dekhá thá, likhá hai. 30 Garaz Sulaimán
Yirúshálam meṉ sáre Isráel par chálís baras saltanat kartá rahá. 31 Tab Sulai-
mán apne bápdádoṉ ke sáth so gayá, aur apne báp Dáúd ke shahr meṉ madfún
húá. Aur us ká beṭá Rihábiám us ká jánishín húá.

X. BÁB.

1 Aur Rihábiám Sikm ko gayá, is liye ki sáre baní Isráel Sikm meṉ faráham
húe the, ki use bádsháh kareṉ. 2 Aur aisá húá, ki jab Nabát ká beṭá Yurubiám,
jo Misr meṉ thá, aur Sulaimán bádsháh ke áge se waháṉ bhág niklá thá, yih suná, to
Misr se phir áyá. 3 Aur logoṉ ne bhejkar use buláyá; so Yurubiám aur sáre Isráel
áe, aur Rihábiám se hamkalám húe aur bole, 4 Ki Tere báp ne ham par bhárí
júá rakhá, so ab tú us sangín ḳhidmat ko, aur us bhárí júe ko, jo tere báp ne ham
par rakhá, halká kar, to ham terí ḳhidmat karenge. 5 Tab us ne unheṉ kahá, Bilfial
tum chale jáo, aur tín roz ke bád mujh pás phir áo. Chunánchi we log chale gae.

6 Tab Rihábiám bádsháh ne un buzurgoṇ se, jo us ke báp Sulaimán ke sámhne
jab tak ki jítá thá, khaṛe rahte the, mashwarat kí aur kahá, Tumhárí kyá saláh
hai, maiṇ in logoṇ ko kyá jawáb dúṇ? 7 Unhoṇ ne use kahá, ki Agar tú in logoṇ
se ihsán karegá, aur unheṇ rází karegí, aur un se achchhí achchhí báteṇ kahegí:
to we har waqt terí ḳhidmat karenge. 8 Lekin us ne us mashwarat ko, jo buzurgoṇ
ne use dí, chhoṛke un jawánoṇ se, jo us ke sáth baṛe húe the, aur us ke áge házir
rahte the, mashwarat kí; 9 Aur un se púchhá, Tum mujhe kyá saláh dete ho,
maiṇ un logoṇ ko, jinhoṇ ne mujh se yih sawál kiyá hai, ki Us júe ko, jo tere báp
ne ham par rakhá, halká kar, kyá jawáb dúṇ? 10 Un jawánoṇ ne, jo us ke sáth
baṛe húe the, us ko kahá, Tú un logoṇ ko, jinhoṇ ne tujhe kahá, Tere báp ne
hamáre júe ko bhárí kiyá, tú us ko hamáre úpar se halká kar, yúṇ jawáb de, aur
unheṇ yúṇ kah, ki Merí chhingulí mere báp kí kamar se ziyáda daldár hai;
11 Aur ab mere báp ne to bhárí júá tum par rakhá hai, sahí, par maiṇ use aur
ziyáda karúngí; mere báp ne koṛe márke tumheṇ ṭhík kiyá, par maiṇ tumheṇ
bichchhúoṇ se ṭhík banáúngá.

12 So Yurubiám aur sárá majma tísre din Rihábiám ke huzúr házir húe bádsháh
ke farmáne ke mutábiq, ki Tísre din mujh pás phir áiyo. 13 Tab bádsháh ne un
logoṇ ko saḳht jawáb diyá, aur Rihábiám bádsháh ne buzurgoṇ kí saláh ko chhoṛ-
kar jawánoṇ kí saláh ke muwáfiq unheṇ kahá, 14 Ki Mere báp ne to tum par bhárí
júá rakhá, par maiṇ us júe ko ziyáda bhárí karúngí; mere báp ne tumheṇ koṛoṇ
se ṭhík banáyá, par maiṇ tumheṇ bichchhúoṇ se ṭhík karúngá. 15 So bádsháh
un logoṇ ká shinawá na húá, ki yih Ḳhudá kí taraf se nasíb thá, táki us bát ko,
jo us ne Sailání Aḳhiyáh kí márifat se Nabát ke beṭe Yurubiám ko farmáí thí,
púrá kare.

16 So sáre Isráelíoṇ ne yih dekhke ki bádsháh un ká shinawá na húá, bádsháh
ko jawáb diyá aur yúṇ kahá, Dáúd ke sáth hamárá kyá hissa hai? Yassí ke beṭe
ke sáth hamárí mírás nahíṇ! Ai Isráel, chal apne apne ḳhaime ko! Ab Ai Dáúd,
apne hí ghar ko dekh! Chunánchi sáre Isráel apne apne ḳhaime ko gae.
17 Magar Rihábiám un Isráelíoṇ ká, jo Yihúdáh kí bastíoṇ meṇ rahte the, bádsháh
húá. 18 Bád us ke Rihábiám bádsháh ne Hadúrám ko, jo tahsíldár thá, bhejá;
lekin baní Isráel ne us par aisá pattharáo kiyá, ki wuh mar gayá. Tab Rihábiám
ne himmat na bándhí, aur gárí par sawár hoke Yirúshálam ko bhág gayá. 19 So
baní Isráel áj ke din tak Dáúd ke gharáne se bágí haiṇ.

XI. BAB.

1 Aur jab Rihábiám Yirúshálam meṇ dáḳhil húá, to us ne Yihúdáh ke sáre
gharáne ko Binyamín ke firqe samet, jo sab ek lákh assí hazár jangí barguzída
jawán the, faráham kiyá, táki we baní Isráel se laṛke mamlukat ko Rihábiám ke
qabze meṇ phir kar deṇ. 2 Tab Ḳhudawand ká kalám mard i Ḳhudá Samaiyáh
ko áyá, aur bolá, 3 Ki baní Yihúdáh ke bádsháh Sulaimán ke beṭe Rihábiám ko
aur sáre Isráel ko, jo Yihúdáh aur Binyamín meṇ hai, kah, 4 Ki Ḳhudawand
yúṇ farmátá hai, Tum chaṛháí na karo, aur apne bháíoṇ se qitál na karo, balki
harek tum meṇ se apne ghar ko phire, ki yih bát mere hukm se hai. Aur we
Ḳhudawand ke suḳhun ke shinawá húe, aur Yurubiám par chaṛh jáne se phir

áe. 5 Aur Rihibiám Yirúshálam meṉ rahá, aur Yihúdáh meṉ shahroṉ ko
mustahkam kiyá. 6 Aur us ne mazbút kiyá Baitlahm aur Aitám aur Taqúa,
7 Aur Baitisúr aur Shauká aur Adúlím, 8 Aur Jannat aur Marásah aur Zaif,
9 Aur Adúraim aur Lakís aur Azíqah, 10 Aur Zaraah aur Aiyalún aur Habrún,
ye Yihúdáh aur Binyamín meṉ mazbút shahr bane. 11 Aur us ne un qalaoṉ ko
bahut mazbút kiyá, aur un meṉ qaladíroṉ ko rakhá, aur khurdaní chízoṉ ká
makhzan aur tel aur wain jama kiyá, aur har shahr meṉ ḍháleṉ aur bhale
boṭore, aur un shahroṉ ko bahut mazbut kiyá.

12 Aur Yihúdáh aur Binyamín us ke the. 13 Aur káhin aur Lewí, jo sáre Isráel
meṉ the, so us kí sárí sarzamín meṉ se us pás áe. 14 Kyúnki Lewí apní apní
girdnawáhoṉ aur milkíyatoṉ ko chhoṛ chhoṛ Yihúdáh aur Yirúshálam meṉ áe;
kyúnki Yurubiám aur us ke beṭoṉ ne unheṉ KHUDAWAND kí kahánat se dúr
kiyá, 15 Aur únche maqámoṉ ke aur bokoṉ ke aur bachhṛoṉ ke liye, jo us ke
banáe the, káhinoṉ ko muqarrar kiyá. 16 Aur káhinoṉ kí pairawí meṉ Isráel ke
sáre sibṭoṉ meṉ se aise log, jin ke dil KHUDAWAND Isráel ke Khudá kí talásh meṉ
lage the, Yirúshálam meṉ áe, ki KHUDAWAND apne bápdádoṉ ke Khudá ke liye
zabh kareṉ. 17 So unhoṉ ne Yihúdáh kí mamlukat ko mazbút kiyá, aur tín baras
tak Sulaimán ke bete Rihabiám ko zor bakhshá, ki we tín baras tak Dáúd kí aur
Sulaimán kí ráh par chalte rahe.

18 Aur Rihábiám ne Dáúd ke beṭe Yarímát kí beṭí Mahalat ke siwá Yassí ke
beṭe Iliab kí beṭí Abikhail ko biyáh kiyá. 19 Wuh us ke liye beṭe janí, yáne Yaús
aur Samariyáh aur Zaham. 20 Us ke píchhe us ne Abisalúm kí beṭí Maakah ko
biyáh kiyá, jo us ke liye Abiyáh aur Adtí aur Zaizá aur Salúmíyat ko janí. 21 Aur
Rihábiám Abisalúm kí beṭí Maakah ko apní sárí jorúoṉ aur haramoṉ se ziyáda
piyár kartá thá, ki us kí aṭhárah jorúáṉ aur sáṭh harameṉ thíṉ, aur us se aṭháís beṭe
aur sáṭh beṭíáṉ paidá húíṉ. 22 Aur Rihábiám ne Abiyáh bin Maakah ko raís kiyá,
ki apne bháíoṉ meṉ sardár ho, tákí use bádsháh banáwe. 23 Aur us ne hoshiyárí
se kám kiyá, aur Yihúdáh aur Binyamín kí sárí sarhaddoṉ meṉ aur sab mazbút
shahroṉ meṉ apne beṭoṉ ko bánṭ diyá, aur unheṉ bahutsá kháná diyá, aur un ke
liye bahutsí jorúáṉ mángíṉ.

XII. BAB.

1 Aur yúṉ húá, ki jab Rihábiám apní bádsháhat meṉ qáim húí, aur zoráwar
baná thá, to us ne aur us ke sáth sáre baní Isráel ne KHUDAWAND kí sharíat ko
chhoṛ diyá. 2 Aur Rihábiám bádsháh ke pánchweṉ baras meṉ yúṉ húá, ki Misr
ke bádsháh Sísaq bárah sau rath aur sáṭh hazár sárathí leke Yirúshálam par
chaṛh áyá, is sabab ki we KHUDAWAND se bágí húe the; 3 Aur Lúbí aur Súkí
aur Kúshí log, jo us ke sáth Misr meṉ se nikal áe, beshumár the. 4 Aur wuh
Yihúdáh ke mazbút shahroṉ par qábiz húá, aur Yirúshálam tak áyá. 5 Tab
Samaiyáh nabí Rihábiám pás, aur Yihúdáh ke sardíroṉ ke pás jo Sísaq ke ḍar ke
máre Yirúshálam meṉ jama húe the, áyá, aur unheṉ kahá, ki KHUDAWAND yúṉ
farmátá hai, ki Tum ne mujh ko chhoṛ diyá, is liye maiṉ ne tumheṉ bhí Sísaq ke
háth meṉ chhoṛ diyá hai. 6 Is bát par Isráel ke sardároṉ ne aur bádsháh ne apne
apne ko farotan kiyá, aur kahá, ki KHUDAWAND sádiq hai. 7 Aur jab KHUDA-

wand ne dekhá, ki we farotan húe haiṉ, to Khudáwand ká kalám Samaiyáh pás áyá aur kahá, ki We to khāksár húe haiṉ, so maiṉ unheṉ halák na karúngá, balki thoṛí derí meṉ unheṉ naját bakhshúngí, aur merá gazab Sísaq ke háth se Yirúshálam par názil na hogá. 8 Tis par bhí we us ke khádim honge, táki we merí khidmat ko aur zamín ke bádsháhoṉ kí khidmat ko jáneṉ.

9 So Misr ká bádsháh Sísaq Yirúshálam par chaṛh áyá, aur Khudáwand ke ghar ká khazána aur bádsháh ke ghar ká khazána sab kuch le gayá, aur sone kí ḍháloṉ ko bhí, jo Sulaimán ne banwáí thíṉ, le gayá. 10 Aur Rihábiám bádsháh ne un ke badle támbe kí ḍháleṉ banáíṉ, aur pásbánoṉ ko, jo sháh ke mahall kí nigáhbání karte the, sompíṉ. 11 Aur jab bádsháh Khudáwand ke ghar játá thá, to jilaudár áte the, aur unheṉ leke játe the, aur phir unheṉ láke pásbánoṉ ke hujre meṉ rakh chhoṛte the.

12 Aur jab us ne apne ko farotan kiyá thá, to Khudáwand ká gazab us se yaháṉ tak phirá, ki use bilkull halák na kiyá; aur Yihúdáh meṉ kuchh nekí aur khúbí báqí rahí thí. 13 So Rihábiám bádsháh Yirúshálam meṉ mazbút baná, aur musallit rahá, ki Rihábiám ektális baras kí umr meṉ bádsháh húá, aur Yirúshálam meṉ yáne us shahr meṉ, jo Khudáwand ne Isráel ke sáre sibtoṉ meṉ se pasand kiyá thá, ki apná nám us meṉ rakhe, satrah baras tak musallit rahá. Aur us kí má ká nám Naamah thá, jo Ammúní thí. 14 Aur us ne burá kiyá, ki us ne Khudáwand kí talásh meṉ apná man na lagáyá. 15 Aur Rihábiám ká ahwál auwal o ákhir jo hai, so Samaiyáh nabí kí tawáríkh meṉ, aur nasabnáme ke taur par I'dú gaibbín kí tawáríkh meṉ likhá hai. Aur Rihábiám aur Yurubiám ke darmiyán jab tak jíte the, jang barpá rahí. 16 Akhir ko Rihábiám apne bápdádoṉ ke sáth soyá, aur Dáúd ke shahr meṉ gaṛá, aur us ká beṭá Abiyáh us ká jánishín húá.

XIII. BAB.

1 Yurubiám bádsháh kí saltanat ke aṭhárahweṉ baras meṉ Abiyáh Yihúdáh ká bádsháh húá. 2 Us ne Yirúshálam meṉ tín baras bádsháhat kí. Us kí má ká nám Míkayáh thá, jo U'riel Jibátí kí beṭí thí. Aur Abiyáh aur Yurubiám ke darmiyán jang rahí. 3 Anr Abiyáh ne chár lákh jangí mardoṉ ke lashkar se, jo muntakhab jawán mard the, jang ke liye saff bándhí, aur Yurubiám ne bhí us ke muqábale meṉ áṭh lákh chune húe bahádur logoṉ se jang ke liye saff bándhí. 4 Tab Abiyáh Samarain ke paháṛ par, jo Ifráim ke hohistán meṉ hai, chaṛh gayá, aur kahá, ki Ai Yurubiám aur sáre Isráel, merí suno. 5 Kyá tumheṉ na jáná cháhiye, ki Khudáwand Isráel ke Khudá ne Isráel kí saltanat Dáúd ko aur us ke beṭoṉ ko namak ke ahd se hamesha ke liye dí hai? 6 Lekin Nabát ká beṭá Yurubiám, jo Dáúd ke beṭe Sulaimán ká ek naukar thá, uṭhá hai, aur apne kháwind se bágí húá hai, 7 Aur us ke pás halke aur badzát log jama húe haiṉ, aur jab Rihábiám hanoz jawán aur naramdil thá, aur un ká sámhná na kar saktá thá, tab we Sulaimán ke beṭe Rihábiám se bagáwat karte the. 8 Aur ab tum log cháhte ho, ki Khudáwand kí mamlukat ká, jo Dáúd kí aulád ke háth meṉ hai, sámhná karo, aur tum baṛá amboh ho, aur tumháre sáth we sonahle bachhṛe haiṉ, jinheṉ Yurubiám ne banáyá ki tumháre mábúd howeṉ. 9 Kyá tum ne Khudáwand ke káhinoṉ Hárún ke beṭoṉ aur Lewíoṉ ko dúr nahíṉ kiyá, aur dunyá kí qaumoṉ ke mánind

apne liye káhinon ko nahín banáyá? Jo koí apná háth bharke áyá, aur bachhṛe aur sát mendhon ko láyá, wuh un ká, jo haqíqat men Khudá nahín hain, káhin húá.
10 Lekin ham log jo hain, Khudáwand hamárá Khudá hai, aur ham ne use nahín chhoṛ diyá, aur hamáre káhin, jo Khudáwand kí bándagí karte hain, so Hárún ke beṭe hain, aur Lewí apní khidmat men házir rahte hain.
11 Aur we subh ba subh aur shám ba shám Khudáwand ke liye chaṛháwon aur khushbúíon ko sungháte hain, aur khális sone kí mez par nazar kí roṭíán chunte hain, aur sonahlá shamadán aur us ke chirág shám ba shám roshan hone ko rakhte hain, kyúnki ham Khudáwand apne Khudá kí sharíat ko hifz karte hain, par tum ne us ko chhoṛ diyá hai.
12 Aur dekho, Khudá peshwá hoke hamáre sáth hai, aur us ke káhin házir hain, aur shor ke narsinge bhí maujúd hain, ki tumháre barkhiláf shor macháwen. Ai baní Isráel, Khudáwand apne bápdádon ke Khudá se mat laṛo, kyúnki tum hargiz iqbálmand na hooge.

13 Lekin Yurubiám ne un ke píchhe ghúmke kamín ko baiṭháyá, so we baní Yihúdáh ke áge the, aur ghát men baiṭhnewále un ke píchhe.
14 Aur jab baní Yihúdáh ne píchhe nazar kí, to kyá dekhte hain, ki laṛáí áge píchhe hai. Tab unhon ne Khudáwand kí duá kí, aur káhinon ne turhíán phúnkar shor macháyá,
15 Aur Yihúdáh ke logon ne lalkárá; aur jab Yihúdáh ke logon ne lalkárá, to aisá húá, ki Khudá ne Abiyáh aur Yihúdáh ke áge se Yurubiám ko aur sáre Isráel ko márá.
16 Aur baní Isráel Yihúdáh ke áge se bhág gae, aur Khudá ne unhen un ke háth
men kar diyá.
17 Aur Abiyáh aur us ke logon ne baṛí qitál men unhen káṭ ḍálá, so Isráel men pánch lákh chune húe mard máre paṛe.
18 Chunánchi baní Isráel us waqt bas men kiye gae, aur baní Yihúdáh gálib húe, kyúnki we Khudáwand apne bápdádon ke Khudá par bharosá rakhte the.
19 Aur Abiyáh ne Yurubiám ká taáqub kiyá, aur shahron ko us se le liyá, yáne Baitel aur us ká dihát, Wasinah aur us ká dihát, Gifraim aur us ká dihát.
20 Aur Abiyáh ke dinon men Yurúbiám ne phir zor na pakṛá, aur Khudáwand ne use márá, aur wuh mar gayá.

21 Aur Abiyáh zoráwar húá, aur chaudah jorúán kín, aur us se báís beṭe aur solah beṭíán paidá húín.
22 Par Abiyáh ká báqí ahwál, aur us ká kám o kalám Iddú nabí ke bayán men likhá hai.

XIV. BÁB.

1 Aur Abiyáh apne bápdádon ke sáth so rahá, aur Dáúd ke shahr men gáṛá gayá, aur us ká beṭá Asá us kí jagah men bádsháh húá. Us ke dinon men mulk men das baras tak chain rahá.

2 Aur jo bhalá aur ṭhík thá, so Asá Khudáwand apne Khudá ke huzúr kiyá kartá thá.
3 Aur us ne ajnabí mazbahon ko aur únche maqámon ko dúr kiyá; aur sutúnon ko girá diyá, aur Yasíraton ko káṭ ḍálá,
4 Aur Yihúdáh ko hukm kiyá, ki Khudáwand apne bápdádon ke Khudá ko ḍhúnḍhen, aur us kí sharíat aur sunnat ko mánen.
5 Aur us ne Yihúdáh ke sáre shahron men se únche makánon aur súraj kí múraton ko dúr diyá. Aur us ke áge mamlukat ko chain milá.
6 Aur us ne Yihúdáh men mazbút shahr banáe, kyúnki mulk men chain thá, aur un barason men laṛáí na húí; kyúnki Khudáwand ne use chain bakhshá thá.
7 Aur us ne Yihúdáh ko kahá, ki Áo, ham ye shahr banáwen, aur cháron taraf díwár aur

burj aur phátak aur qufl lagáweṇ, ki mulk hanoz hamáre áge ázád hai, kyúnki
ham ne KHUDA'WAND apne Khudá ko ḍhúṇḍhí; ham ne use ḍhúṇḍhá, aur us ne
ham ko cháron taraf se árám bakhshá hai. So unhoṇ ne banáyá, aur sab un se
ban pará. 8 Aur Asá ke lashkar meṇ Yihúdáh se tín lákh mard the, jo pharí aur
bhálá uṭháte the, aur Binyamín meṇ se, jo ḍhál uṭháte aur tír chaláte the, do lákh
assí hazár the, ye sab ke sab bahádur mard the.

9 Aur us ke muqábale meṇ Kúshí Sháriq das lákh kí ek fauj ko aur tín sau
rathoṇ ko leke Marásah ko áyá. 10 Tab Asá us ke sámhne niklá, aur unhoṇ ne
Marásah kí Safátah kí taráí meṇ jang ke liye saff bándhí. 11 Aur Asá ne KHUDA'-
WAND apne Khudá kí duá kí, aur kahá, ki Ai KHUDA'WAND, tere liye kuchh nahíṇ,
ki bahut se yá kamzor se madad kare, so Ai KHUDA'WAND, hamáre Khudá, tú
hamárí madad kar, kyúnki ham log tujh par bharosá rakhte haiṇ, aur tere nám se
is amboh ke sámhne játe haiṇ; tú, Ai KHUDA'WAND, hamárá Khudá hai, so tú
apne nazdík insán ko zor páne na de! 12 Tab KHUDA'WAND ne Así ke aur
Yihúdáh ke áge se Kúshíoṇ ko már ḍálá, aur Kúshí bhág gae. 13 Phir Asá
aur us ke sáthwále logoṇ ne Jirár tak un ká taáqub kiyá, aur Kúshíoṇ se itne
máre pare ki un meṇ se koí jítá na rahá; kyúnki we KHUDA'WAND ke áge se aur
us ke lashkar ke áge se nest o nábúd húe. Aur we bahutú lút le gae. 14 Aur
unhoṇ ne Jirár kí cháron taraf ke sáre shahroṇ ko márá, kyúnki KHUDA'WAND ká
ḍar un par pará thá, aur unhoṇ ne sáre shahroṇ ko lúṭ liyá, kyúnki us meṇ barí
lúṭ thí. 16 Aur unhoṇ ne mawáshí ke ḍeroṇ ko bhí márá, aur bheroṇ ko aur
úṇṭoṇ ko bahutáí se leke Yirúshálam ko phire.

XV. BA'B.

1 Aur Khudá kí rúh A'did ke beṭe Azriyáh par áí. 2 Aur wuh Asá ke milne
ko gayá aur use kahá, ki Ai Asá, aur sáre baní Yihúdáh aur Binyamín, merí suno!
KHUDA'WAND tumháre sáth thá, is liye ki tum us ke sáth the; aur agar tum use
ḍhúṇḍhoge, to wuh tumheṇ milegá; par agar tum use chhoroge, to wuh tumheṇ
chhoregá. 3 Ab bahut din se baní Isráel biná sachchá Khudá, aur biná sikh-
lánewálá káhin, aur biná sharíat rahe haiṇ, 4 Par jab we apne dukh meṇ KHUDA'-
WAND Isráel ke Khudá kí taraf phire, aur use ḍhúṇḍhá, to wuh un se páyá gayá. 5
Jo koí un dinoṇ meṇ báhar bhítar áyá jáyá kartá thá, use kuchh aman na miltá thá,
balki zamín ke sáre báshindoṇ par bipat parí thí. 6 Qaum qaum se aur shahr
shahr se gárat húe, kyúnki Khudá ne unheṇ har tarah kí tangí meṇ mubtalá kiyá.
7 Lekin tum mazbút bano, aur apne háthoṇ ko ḍhílá hone na do, kyúnki tumháre
kámoṇ ká phal milegá.

8 Aur jab Asá ne in bátoṇ ko aur A'did nabí kí nubúwat ko suná, to us ne
diláwarí kí, aur Yihúdáh aur Binyamín ke sáre mulk meṇ se aur un shahroṇ meṇ
se, jo us ne Ifráim ke kohistán meṇ liye the, makrúh múratoṇ ko dúr kiyá, aur
KHUDA'WAND ke usáre ke áge KHUDA'WAND ke mazbah ko phir durust kiyá.
9 Aur us ne sáre Yihúdáh aur Binyamín ko, aur Ifráim meṇ se aur Manassí meṇ
se, aur Samaún meṇ se pardesíoṇ ko jama kiyá; kyúnki jab unhoṇ ne dekhá, ki
KHUDA'WAND us ká Khudá us ke sáth hai, to we Isráel meṇ se kasrat se us ke pás
áe. 10 Aur we Así kí saltanat ke pandrahweṇ baras ke tísre mahíne meṇ Yirú-

shálam meṉ jama húe, 11 Aur jo lúṭ kí chízeṉ we láe the, un meṉ se we usí din
Ḳhudáwand ke liye sát sau bail aur sát hazár bheṛ chaṛháte the, 12 Aur ahd
bándhte the, ki apne sáre dil se aur apní ján se Ḳhudáwand apne bápdádoṉ ke
Ḳhudá ko ḍhúṉḍheṉ; 13 Aur jo koí Ḳhudáwand Isráel ke Ḳhudá ko na
ḍhúṉḍhegá, so qatl kiyá jáegá, kyá chhoṭá kyá baṛá kyá mard kyá aurat howe.
14 Aur unhoṉ ne baṛí áwáz se pukárte lalkárte húe aur turhíoṉ aur narsiṉgoṉ ká
shor macháte húe Ḳhudáwand ke liye qasam kháí, 15 Aur sáre Yihúdáh us
qasam se khúsh húe, kyúnki unhoṉ ne apne sáre dil se qasam kháí thí, aur apní
sárí marzí se use ḍhúṉḍhá, aur wuh un se páyá gayá, aur Ḳhudáwand ne unheṉ
chároṉ taraf se árám baḳhshá.

16 Aur Asá ne apní má Maakah ko bhí malika hone ke mansab se má'zúl kiyá,
kyúnki us ne Yasírat ke liye ek but nasb kiyá thá; so Asá ne us ke but ko káṭ
ḍálá, aur chúr chár kiyá, aur wádí i Kaidrún meṉ jalá diyá. 17 Lekin únche makán
Isráel meṉ dúr na kiye gaye; báwujúd us ke Asá ká dil, jab tak wuh jítá rahá,
Ḳhudáwand hí se lagá thá. 18 Aur us ne we chízeṉ, jo us ke báp ne niyáz kíṉ
thíṉ, aur we chízeṉ, jo us ne áp niyáz kíṉ thíṉ, kyá rúpá kyá soná kyá bartan, sab
Ḳhudáwand ke ghar meṉ dáḳhil kíṉ. 19 Aur Asá kí saltanat ke paintísweṉ
baras tak jang na húí.

XVI. BÁB.

1 Asá kí saltanat ke chhattísweṉ baras meṉ Isráel ká bádsháh Baashá Yihúdáh
par chaṛh áyá, aur Rámah ko banáyá, táki Yihúdáh ke bádsháh Asá ká koí shaḳhs
áne aur jáne na páwe. 2 Tab Asá ne Ḳhudáwand ke ghar ke aur bádsháh ke ghar
ke ḳhazánoṉ meṉ se rúpá aur soná nikálá, aur Arám ke bádsháh Bin Hadad ke pás,
jo Dimishq meṉ rahtá thá, bhejá, aur kahá, 3 Ki mere tere darmiyán, aur mere
báp aur tere báp ke darmiyán ahd o paimán hai: dekh ki maiṉ tere liye rúpá aur
soná bhejtá húṉ, so tú á aur sháh i Isráel Baashá se ahdshikaní kar, táki wuh merí
taraf se chalá jáwe. 4 Tab Bin Hadad ne Asá bádsháh kí bát máni, aur apne
lashkar ke sardároṉ ko, jo Isráelí shahroṉ ke muqábil páṛe húe the, bhejá, aur
unhoṉ ne Aiyún aur Dán aur Abíl Máim aur Naftálí ke shahroṉ ke sáre
maḳhzanoṉ ko gárat kiyá. 5 Aur aisá húá, ki jab Baashá ne yih suná, to Rámat
ká banáná chhoṛ diyá, aur apne kám se háth uṭháyá. 6 Phir Asá bádsháh ne sáre
Yihúdáh ko liyá, aur we Rámah ke pattharoṉ ko aur lakṛoṉ ko le gae, jin se
Baashá Rámah banátá thá, aur us ne un se Jiba aur Misfá ko banáyá.

7 Us waqt Hanání gaibgo Yihúdáh ke bádsháh Asá pás áyá, aur us se kahá,
Jab ki tú ne Arám ke bádsháh par takiya kiyá, aur Ḳhudáwand apne Ḳhudá par
takiya nahíṉ kiyá, isí sabab Arám ke bádsháh ká lashkar tere háth se bach niklá
hai. 8 Kyá Kúshí aur Lúbí baṛí fauj na bane aur niháyat bahut rathoṉ aur
sárathíoṉ ko leke na áe? Par jab tú ne Ḳhudáwand par bharosá rakhá, to us
ne unheṉ tere háth meṉ kar diyá. 9 Ki Ḳhudáwand kí áṉkheṉ sárí zamín meṉ
wárpár dauṛtí haiṉ, ki un kí madad kare, jin ká dil us par takiya karta hai. Is meṉ
tú ne ahmaqána kám kiyá, ki ab se tere sáth laṛáí hogí. 10 Aur Asá us gaibgo
par ḳhafá húá, aur use qaidḳháne meṉ ḍálá; kyúnki us bát ke liye gusse hoke
us ne yih kiyá. Siwá us ke Asá ne us waqt logoṉ meṉ se kitnoṉ par zulm kiyá.

11 Aur dekh, Asá ká ahwál auwal o ákhir jo hai, wuh Yihúdáh aur Isráel ke
bádsháhon kí tawáríkh kí kitáb men qalamband hai. 12 Aur Asá kí saltanat ke
untálíswen baras men us ke páon men rog húá, aisá ki wuh bahut bímár pará; aur
apní bímárí men bhí wuh KHUDÁWAND ká nahín, balki tabíbon ká tálib húá.
13 Aur Asá apne bápdádon men já milá, aur apní saltanat ke ektálíswen baras
men mar gayá, 14 Aur us qabr men gárá gayá, jo us ne apne liye Dáúd ke shahr
men khodí thí, aur wuh ek madfan men madfún húá, jo har qism ke masálih se
bhará húá thá, jise gandhíon ne hunar ke sáth taiyár kiyá thá, aur unhon ne us ke
liye barí ág bárí.

XVII. BÁB.

1 Aur us ká betá Yahúsafat us kí jagah bádsháh húá, aur wuh Isráel par gálib
húá. 2 Aur us ne Yihúdáh ke sáre mazbút shahron men sipáhí rakhe, aur
Yihúdáh ke mulk men aur Ifráim ke shahron men, jinhen us ke báp Asá ne liyá
thá, tháne baitháe. 3 Aur KHUDÁWAND Yahúsafat ke sáth thá, kyúnki wuh apne
báp Dáúd kí aglí chálon par chaltá thá, aur Baalon ká píchhá na kartá thá,
4 Balki apne bápdádon ke Khudá ko dhúndhtá aur us ke hukmon par chaltá thá,
aur Isráel ke kám ke mutábiq nahín kiyá. 5 So KHUDÁWAND ne us ke háth se
mamlukat ko mazbútí bakhshí, aur sáre Yihúdáh Yahúsafat ko hadiye láe, aur us
kí daulat aur izzat bahutsí húí. 6 Aur wuh KHUDÁWAND kí ráhon par chalke
bahut diláwar húá, aur báqí únche makánon aur Yasíraton ko Yihúdáh men se
dúr kiyá. 7 Aur apní saltanat ke tísre baras men us ne Binkhail aur Abadiyáh
aur Zikariyáh aur Nataniel aur Míkayáh ko, jo us ke sardár the, bhejá, ki Yihúdáh
ke shahron men tálím dewen. 8 Aur un ke sáth ye Lewí the: Samaiyáh aur
Nataniyáh aur Zabadiyáh aur Asahiel aur Simirámát aur Yahúnatan aur Adúniyáh
aur Túbiyáh aur Túb Adúniyáh, jo Lewí the, aur un ke sáth Ilisama aur Yahúrám
jo káhin the. 9 Aur we Yihúdáh men tálím karte the, aur KHUDÁWAND kí
tauret kí kitáb un ke sáth thí, aur we Yihúdáh ke sáre shahron men guzarte phire,
aur logon ko tálím dete rahe. 10 Aur KHUDÁWAND kí dahshat Yihúdáh kí cháron
taraf kí sarzamínon kí mamlukaton par áí, ki we Yahúsafat ke sáth na lare.
11 Aur Philistíon men se Yahúsafat ke pás hadiye aur chándí khiráj láe, aur Arabí
us pás bher bakrí láe, yáne sát hazár sát sau mendhe aur sát hazár sát sau bakre.
12 Aur Yahúsafat barhtá chalá gayá, aur niháyat buzurg húá, aur Yihúdáh men
garhon ko aur un shahron men zakhíre ke gharon ko banáyá, 13 Aur Yihúdáh ke
shahron men us ke makhzan aur Yirúshalam men us ke jangí log, bahádur mard, the.
14 Aur un ká shumár un ke ábái khandánon ke muwáfiq yih hai. Yihúdáh
men hazáron ke sardár ye the: Sardár Adnah aur us ke sáth tín lákh bahádur log
the; 15 Aur us ke pás sardár Yahúhanán aur us ke sáth do lákh assí hazár the;
16 Aur us ke pás Amasiyáh bin Zikrí, jo bakhúshí KHUDÁWAND kí khidmat kartá
thá, aur us ke sáth do lákh bahádur log. 17 Aur Binyamín men se: Ilyada
bahádur, aur us ke sáth qaus aur sipar se musallah do lákh; 18 Aur us ke pás
Yahúzabad aur us ke sáth ek lákh assí hazár jo jang ke liye hathyár bándhte the.
19 Ye bádsháh ke khidmatguzár the, siwá un ke, jinhen bádsháh ne tamám Yihú-
dáh men ke mazbút shahron men rakhá thá.

XVIII. BÁB.

1 Aur Yahúsafat kí bahut sí daulat aur izzat thí, aur us ne Akhiab se nisbat
nátá kiyá. 2 Chand barasoṉ ke bád wuh Akhiab pás Samrún ko utar gayá, aur
Akhiab ne us ke aur us ke sáthíoṉ ke liye bahut se bher aur bail zabh kiye, aur
use ubhárá, ki Rámát i Jiliád par charh jáwe. 3 Aur Isráel ke bádsháh Akhiab
ne Yihúdáh ke bádsháh Yahúsafat se kahá, Kyá tú mere sáth Rámát i Jiliád ko
chalegí? Wuh bolá, Jaisí tú hai, waisí maiṉ húṉ, aur jaise tere log, waise mere log:
so maiṉ tere sáth jang ke liye niklúngá.

4 Aur Yahúsafat ne sháh i Isráel se kahá, Áj ke din Ḳhudáwand ká hukm
tahqíq kar líjiye. 5 Tab sháh i Isráel ne chár sau nabíoṉ ko jama kiyá aur un se
púchhá, Kyá ham Rámát i Jiliád ko jang ke liye jáeṉ yá kyá maiṉ báz rahúṉ? We
bole, Charh já, aur Ḳhudá use bádsháh ke qabze meṉ kar degá. 6 Phir Yahúsafat
bolá, In ke siwá Ḳhudáwand ká aur bhí koí nabí hai, ki ham us se púchheṉ? 7
Sháh i Isráel ne kahá, ki Ek shakhs Míkayáh bin Yimlah hai, us se ham Ḳhudá-
wand kí mashwarat púchh sakte haiṉ, lekin maiṉ us se bezár húṉ, kyúnki wuh
mere liye kabhí achchhí nahíṉ, balki hamesha burí nubúwat kahtá hai. Tab
Yahúsafat bolá, Bádsháh aisá na farmáwe.

8 So sháh i Isráel ne ek uhdadár ko buláke hukm kiyá, Yimlah ke beṭe Míka-
yáh ko shitáb lá. 9 Aur us waqt sháh i Isráel aur sháh i Yihúdáh Yahúsafat
Samrún ke dare ke barábar ek khaliyán pás jáke apne apne takht par sháhána
libás pahine húe baiṭhe the, aur sáre anbiyá un ke huzúr nubúwat kar rahe the.
10 Aur Kanaanah ke beṭe Sidqiyáh ne apne liye lohe ke síng banáe, aur bolá,
Ḳhudáwand yúṉ farmátá hai, ki Tú in se Arámíoṉ ko aisá ṭhelegá ki unheṉ ná-
búd kar ḍále. 11 Aur sab nabíoṉ ne yúṉ nubúwat kí, aur kahá, ki Rámát i Jiliád
par charh já, aur kámyáb ho, ki Ḳhudáwand use sháh ke qabze meṉ kar degá.

12 Aur us qásid ne, jo Míkayáh ko buláne gayá thá, us se kahá, ki Dekh sab
anbiyá ek zubán hoke bádsháh ko khushkhabarí dete haiṉ: so karam karke áp
bhí unhíṉ meṉ ek ke mánind khushkhabarí díjiye. 13 Míkayáh bolá, Ḳhudá-
wand i haí kí qasam, jo merá Ḳhudá mujhe farmáwegá, maiṉ wuhí kahúngá. 14
So wuh bádsháh pás áyá. Tab bádsháh ne use farmáyá, Míkayáh, ham laṛneko
Rámat i Jiliád par charheṉ, yá kyá maiṉ báz rahúṉ? Us ne jawáb meṉ kahá, ki
Charh jáo aur kámyáb ho, aur we tumháre háth meṉ sompe jáenge. 15 Phir sháh
ne use kahá, ki Maiṉ tujhe kitne bár qasam diláúṉ, ki tú mujh se kuchh na kahe,
magar Ḳhudáwand ke nám se wuhí jo sach hai? 16 Tab wuh bolá, Maiṉ ne sáre
baní Isráel ko un gospandoṉ ke mánind, jo be chaupán hoṉ, pahároṉ par bhaṭakte
dekhá. 16 Aur Ḳhudáwand ne farmáyá, ki Koí un ká áqá nahíṉ: so un meṉ se
harek apne apne ghar salámat chalá jáwe. 17 Tab sháh i Isráel ne Yahúsafat se
kahá, Kyá maiṉ ne tujh se na kahá thá, ki Wuh mere liye kabhí achchhí nahíṉ,
balki burí nubúwat kahegá?

18 Phir Míkayáh ne kahá, ki Tum Ḳhudáwand ke sukhun ko suno: Maiṉ ne
Ḳhudáwand ko us kí kursí par baiṭhe dekhá, aur ásmání sárá lashkar us ke dahne
báyeṉ háth khaṛá thá. 19 Tab Ḳhudáwand ne farmáyá, ki Sháh i Isráel Akhiab
ko kaun targíb degá, táki wuh charh jáwe, aur Rámát i Jiliád par já paṛe? Tab ek
yúṉ bolá, aur dúsrá wúṉ bolá. 20 Us waqt rúh nikalke Ḳhudáwand ke sámhne

á kharí húí aur bolí, ki Maiṉ use targíb dúṉgí. Phir Ḳhudáwand ne farmáyá,
Kis tarah se? 21 Wuh bolí, Maiṉ jáúṉgí, aur jhúṭhí rúh banke us ke sáre nabíoṉ
ke munh meṉ paṛúṉgí. Ḳhudáwand bolá, Tú use targíb degí, aur gálib bhí hogí :
já, aisá kar. 22 So dekh, Ḳhudáwand ne tere in sab nabíoṉ ke munh meṉ jhúṭhí
rúh ḍálí hai, aur Ḳhudáwand hí ne terí bábat burí ḳhabar dí hai.

23 Tab Kanaanah ká beṭá Sidqiyáh nazdík áyá, aur Míkayáh ke gál par ek thap-
paṛ márke bolá, ki Ḳhudáwand kí rúh kis ráh se mujh se gaí aur tujh se bolí ? 24
Míkayáh bolá, Tú us din jab ki tú andar kí kothṛí meṉ ghusegá ki chhip rahe,
dekhegá. 25 Aur sháh i Isráel ne kahá, Míkayáh ko pakaṛ lo, aur use shahr
ke názim Amún aur Yúás sháhzáde pás le jáo, 26 Aur kaho, Sháh ká hukm
hai, ki Mere salámat phir áne tak is ko zindán meṉ rakho, aur use roṭí pání se
musíbat diye jáo. 27 Tab Míkayáh bolá, Agar tú kisí tarah salámat phir áwe, to
Ḳhudáwand ne merí márifat se kuchh nahíṉ kahá. Phir wuh bolá, Ai logo, tum
sab ke sab sun rakho.

28 Bád us ke sháh i Isráel aur sháh i Yihúdáh Yahúsafat Rámát i Jiliád par
chaṛhe. 29 Aur sháh i Isráel ne Yahúsafat se kahá, Maiṉ apne bhes badalke
kárzár kartá húṉ, pár tú apná libás pahine rah. So sháh i Isráel rúp badalke
kárzár karne lagá. 30 Aur sháh i Arám ne apní rathoṉ ke sardároṉ ko farmáyá
thá, ki Kisí chhoṭe yá baṛe par aslan wár na kíjiyo, magar tanhá sháh i Isráel par.
31 Aur aisá húá, ki rathoṉ ke sardároṉ ne Yahúsafat ko dekhke yúṉ kahá, ki
Yaqínan sháh i Isráel yihí hai : so we laṛne ke liye us par dauṛe gae. Tab Yahú-
safat ne duá mángí, aur Ḳhudáwand ne us kí madad kí, aur Ḳhudá ne unheṉ us
se pher diyá. 32 Aur aisá húá, ki jab rathoṉ ke sardároṉ ne dekhá, ki wuh sháh
i Isráel nahíṉ hai, to we us ke píchhe se haṭ gae.

33 Aur nágáh ek shaḳhs ne tír lagáyá, so wuh ittifáqan sháh i Isráel kí us
jagah lagá, jo chár-áínoṉ ká mufassal thá. Tab us ne apne rathbán ko kahá, ki
Bág pher, aur mujhe lashkar se nikál lejá, ki maiṉ zaḳhmí húá. 34 Aur us din
jang shadíd húí, aur sháh i Isráel Arámíoṉ ke muqábil rath par ṭhará, aur áftáb
ke gurúb hote hote mar gayá.

XIX. BÁB.

1 Aur Yihúdáh ká bádsháh Yahúsafat salámat se Yirúshálam meṉ apne ghar
phir áyá. 2 Tab Hanání ká beṭá Yáhú gaibbín us ke istiqbál ko niklá, aur
Yahúsafat bádsháh se kahá, Kyá sharír kí madad karná munásib hai, aur kyá tú
Ḳhudáwand ke dushmanoṉ kí mahabbat kartá hai? Is wáste Ḳhudáwand kí
taraf se tujh par gazab názil hogá ; 3 Tis par bhí achchhí báteṉ tujh meṉ páí
játí haiṉ, kyúnki tú ne Yasíratoṉ ko mulk meṉ se dúr kiyá, aur Ḳhudáwand kí
talásh meṉ apná dil lagáyá.

4 Aur Yahúsafat Yirúshálam meṉ rahá. Aur wuh phir Biarsaba se Ifráím ke
kohistán tak logoṉ meṉ guzartá phirá, aur unheṉ Ḳhudáwand un ke bápdádoṉ
ke Ḳhudá kí taraf phir láyá. 5 Aur us ne mulk meṉ Yihúdáh ke sáre mazbút
shahroṉ meṉ shahr ba shahr qázíoṉ ko muqarrar kiyá. 6 Aur us ne qázíoṉ ko
kahá, ki Apne apne kám meṉ ḳhabardár raho, kyúnki tum na ádmíoṉ ke liye, balki
Ḳhudá ke liye insáf karte ho, aur wuh adálat kí bát meṉ tumháre sáth hai. 7 Pas

Khudáwand ká khauf tum par howe, ki jo kuchh karo, so khabardárí se karo;
kyúnki Khudáwand hamáre Khudá ke nazdík na zulm karná na tarafdár honá na
rishwat lená chaltá hai. 8 Aur Yirúshálam meŋ bhí Yahúsafat ne Lewíoŋ aur
káhinoŋ aur Isráel ke abwí sardároŋ ko Khudáwand ke haqq ke liye aur muqad-
damoŋ ke faisala karne ke liye muqarrar kiyá, aur we Yirúshálam ko phire. 9 Aur
us ne unheŋ hukm kiyá aur kahá, ki Tum jo kuchh karo, so Khudáwand ke dar se
aur ímán se aur pákdilí se karo; 10 Aur har muqaddama kí bábat, jo tumháre
bháíoŋ se, jo apne shahroŋ meŋ rahte haiŋ, tumháre áge átá hai, yáne khún aur
sharíat aur hukm aur haqq aur áín kí bábat meŋ tum unheŋ sikhláo, táki we
Khudáwand ke asámí na howeŋ, aur gazab tum par aur tumháre bháíoŋ par na
paṛe; so tum aisáhí karo, aur asámí na bano. 11 Aur dekho, Khudáwand kí
sárí bátoŋ meŋ Amariyáh káhin tumhárá sardár hai, aur bádsháh kí sárí bátoŋ meŋ
Zabadiyáh bin Ismáel Yihúdáh ke khándán ká peshwá, aur Lewí, jo qází haiŋ,
tumháre áge haiŋ. So mazbút bano, aur kám karo, aur Khudáwand bhaloŋ ke
sáth hogá.

XX. BÁB.

1 Bád us ke aisá húá, ki baní Moab aur baní Ammún aur un ke sáth Ammúnín
meŋ se bahut log jang ke liye Yahúsafat par chaṛh áe. 2 Tab kitnoŋ ne áke
Yahúsafat ko khabar dí, aur kahá, ki Daryá ke pár se yáne Arám se ek baṛá
amboh tere sámhne átá hai, aur dekh we Hassún Tamar yáne Ain Jadí meŋ
pahunche haiŋ. 3 Tab Yahúsafat ḍar gayá, aur Khudáwand kí talásh ko apná
rukh kiyá, aur tamám Yihúdáh meŋ roza rakhne kí manádí karwáí. 4 Aur baní
Yihúdáh jama húe, ki Khudáwand se madad mángeŋ, aur we Yihúdáh ke sáre
shahroŋ meŋ áe, ki Khudáwand ko ḍhúnḍheŋ.

5 Aur Yahúsafat Yihúdáh aur Yirúshálam kí jamáat ke darmiyán Khudá-
wand ke ghar meŋ naye sahn ke áge khaṛá húá, 6 Aur kahá, ki Ai Khudáwand
hamáre bápdádoŋ ke Khudá, kyá ásmán meŋ tú Khudá nahíŋ, aur tú qaumoŋ kí sárí
mamlukatoŋ ká hákim nahíŋ? Aur tere háth meŋ aisá zor aur qudrat hai, ki koí
terá sámhná nahíŋ kar saktá. 7 Kyá tú, Ai hamáre Khudá, is sarzamín ke báshin-
doŋ ko apní guroh Isráel ke áge se khárij nahín kiyá, aur use apne dost Abirahám
kí nasl ko hamesha ke liye nahíŋ diyá? 8 Aur we us meŋ base, aur tere nám ke liye
us meŋ ek maqdis banáyá, kyúnki unhoŋ ne kahá, 9 Agar balá jaisá ki talwár
aur áfat aur marí aur kál ham par á paṛe, to ham is ghar ke áge aur tere huzúr á
khaṛe honge, ki terá nám is ghar meŋ hai, aur ham apne dukh meŋ tujh se faryád
karenge, aur tú hamárí sunegá, aur hameŋ naját bakhshegá. 10 Aur ab dekh, ki
baní Ammún aur ahl i Moab, aur koh i Shaír ke log, jin meŋ tú ne baní Isráel ko,
jab we zamín i Misr se nikal áe, áne na diyá, balki we un se phir gae, aur unheŋ
halák na kiyá: 11 Dekh we ham ko yih badlá dete haiŋ, ki chaṛh áte haiŋ, táki
ham ko hamárí mírás se nikál deweŋ, jis ká tú ne ham ko wáris kiyá. 12 Ai
hamáre Khudá, kyá tú un ká insáf nahíŋ karegá? Kyúnki is baṛe amboh ke
muqábil, jo ham par chaṛh átá hai, ham kuchh táqat nahíŋ rakhte, aur kyá kareŋ,
so bhí nahíŋ jánte, balki hamárí ánkheŋ tujh par haiŋ. 13 Aur tamám Yihúdáh
apne ál o iyál yáne apní jorúaŋ aur laṛkoŋ samet Khudáwand ke áge khaṛe húe.

14 Tab Yahaziel bin Zikariyáh bin Bináyáh bin Waíel bin Mattaniyáh ek
Lewí baní Ásaf meṉ se jo thá, us par Khudáwand kí rúh jamáat ke bích meṉ
utar áí, 15 Aur us ne kahá, ki Ai tamám Yihúdáh, aur Yirúshálam ke báshindo,
aur Ai bádsháh Yahúsafat, kán lagáke suno! Khudáwand tumheṉ yúṉ farmátá
hai, ki Tum is baṛe amboh se mat ḍaro na ghabráo, ki jang tumhárí nahíṉ, balki
Khudá kí hai. 16 Tum kal un ke muqábale ko utro: dekho, we Sís ke chaṛháo
par se chaṛh áenge, aur dasht i Yarúel ke áge wádí ke makhraj meṉ tumheṉ
milenge. 17 Is hál meṉ tumheṉ laṛná na paṛegá, balki nazdík jáke khaṛe raho,
aur Khudáwand kí naját ko dekho. Ai Yihúdáh aur Yirúshálam, tum mat ḍaro,
aur na ghabrao, tum kal un ke muqábale ko nikloge, aur Khudáwand tumháre
sáth hogá. 18 Tab Yahúsafat ne munh ke bhal girke sijda kiyá, aur tamám
Yihúdáh aur Yirúshálam ke rahnewáloṉ ne bhí Khudáwand ke áge jhukke
Khudáwand ká sijda kiyá. 19 Aur Lewí baní Qihát meṉ se aur baní Qurah
meṉ se uṭh khaṛe húe, ki bahut baṛí áwáz se Khudáwand Isráel ke Khudá kí
shukrguzárí kareṉ.

20 Aur we subh sawere uṭhke dasht i Taqúa meṉ rawána húe, aur un ke kúch
ke waqt Yahúsafat khaṛá húá, aur kahá, Ai Yihúdáh aur Yirúshálam ke rahnewálo,
merí suno! Tum Khudáwand apne Khudá par ímán láo, to tum mámún banoge,
us ke nabíoṉ par ímán láo, to tum iqbálmand hoge. 21 Aur us ne logoṉ ke sáth
mashwarat kí, aur Khudáwand ke liye gánewáloṉ ko muqarrar kiyá, jo quds kí
zínat meṉ táríf gáte the, aur lashkar ke áge áge jáke kahte the, ki Khudáwand
ká shukr karo, kyúnki us ká fazl abadí hai! 22 Aur jis waqt we yúbal aur
shukr karne lage, Khudáwand ne baní Ammún aur baní Moab aur koh i Shaír
ke báshindoṉ par, jo Yihúdáh ko áe the, ghát meṉ baiṭhnewále diye: so we máṛe
paṛe. 23 Aur baní Ammún aur baní Moab koh i Shaír ke báshindoṉ ke muqábale
meṉ uṭhe, ki unheṉ haram kareṉ, aur nest o nábúd kareṉ; aur jab we Shaír ke
báshindoṉ ko tamám kar chuke, to ápas kí halákat ke liye ek dúsre ká madadgár
húá.

24 Aur Yihúdáh paháṛ kí chhoṭí par, jo bayábán kí taraf hai, pahunchke us
amboh kí taraf phire, to kyá dekhte haiṉ? ki lásheṉ zamín par paṛí haiṉ, aur koí
na bachá. 25 Tab Yahúsafat aur us ke log unheṉ nangá karne ko gae, aur unheṉ
bahut mál aur lásheṉ aur qímatí chízeṉ milíṉ, aur itná lúṭá ki lejá na sake, aur
itní ganímat milí, ki we tín din tak lúṭte rahe. 26 Aur chauthe din we Umq
i Barakah meṉ jama húe, kyúnki unhoṉ ne waháṉ Khudáwand kí mubárakbádí
kí, is liye us maqám ká nám áj ke din tak Umq i Barakah hai. 27 Bád us ke
Yihúdáh aur Yirúshálam ke sáre log jin ká Yahúsafat peshwá thá, lauṭe, táki
khushí se Yirúshálam ko phireṉ; kyúnki Khudáwand ne un ke bairíoṉ par
unheṉ khushí bakhshí. 28 Aur we bínoṉ aur kannáratoṉ aur narsingon ko liye
húe Yirúshálam ko Khudáwand ke ghar meṉ áe. 29 Aur Khudá kí dahshat un
sarzamínoṉ kí sárí mamlukatoṉ par paṛí, jab ki unhoṉ ne suná, ki Khudáwand
Isráel ke bairíoṉ se laṛá hai. 30 Aur Yahúsafat kí mamlukat meṉ chain húá, aur
us ke Khudá ne chároṉ taraf se use árám bakhshá.

31 Chunánchi Yahúsafat Yihúdáh ká bádsháh thá. Wuh paintís baras kí umr
meṉ bádsháh húá, aur Yirúshálam meṉ pachís baras musallit rahá. Us kí má ká
nám Azúbah thá jo Silhí kí beṭí thí. 32 Aur wuh apne báp Asá kí chál par chaltá

thá, aur us se na phirá, ki jo kuchh KHUDA'WAND kí nazar meṉ durust hai, so us
ne kiyá. 33 Magar únche makán dúr na kiye gae, aur ab tak logoṉ ne apne diloṉ
ko apne bápdádoṉ ke Khudá kí taraf na lagáyá.
34 Aur Yahúsafat ká báqí ahwál auwal o ákhir jo hai, wuh Yáhú bin Hanání kí
tawáríkh meṉ, jo Isráel ke bádsháhoṉ kí kitáb meṉ madkhúl húí, likhá hai.
35 Bád us ke Yihúdáh ká bádsháh Yahúsafat Isráel ke bádsháh Akhaziyáh se
mil gayá, jo gunáh ká kám kartá thá. 36 Aur wuh is liye us se mil gayá, ki jaház
banáwe, jo Tarsís ko jáweṉ; aur unhoṉ ne Asíún Jabr meṉ jaház banwáe. 37 Tab
Iliazr bin Dúdáwahú ne jo Marásah ká thá, Yahúsafat ke barkhiláf nubúwat kí,
aur kahá, Is liye ki tú Akhaziyáh se mil gayá hai, KHUDA'WAND terá kám bigáregá.
Aur we jaház bigaṛ gae, ki we Tarsís ko na já sake.

XXI. BA'B.

1 Aur Yahúsafat apne bápdádoṉ meṉ já milá, aur Dáúd ke shahr meṉ apne báp-
dádon ke pás gáṛá gayá, aur us ká beṭá Yahúrám us kí jagah meṉ bádsháh húá.
2 Aur us ke bháí baní Yahúsafat Azariyáh aur Yahiel aur Zikariyáh aur Azriyá-
hú aur Míkael aur Safatiyáh the: ye sab sháh i Isráel Yahúsafat ke beṭe the. 3
Aur un ke báp ne unheṉ rúpá aur soná aur jawáhir aur Yihúdáh men mazbút
shahr ináyat kiye, lekin bádsháhat Yahúrám ko dí, kyúnkí wuh pahlauṭhá thá. 4
Aur jab Yahúrám apne báp kí bádsháhat meṉ qáim húá, aur zor páyá, ṭo us ne
apne sáre bháíoṉ ko talwár se már ḍálá, aur Isráel ke báze sardáron ko bhí qatl
kiyá. 5 Yahúrám battís baras kí umr meṉ bádsháh húá, aur áṭh baras tak Yirú-
shálam meṉ musallit rahá. 6 Aur wuh Akhiab ke gharáne ke mánind Isráelí bád-
sháhon kí rawish par chalá, ki Akhiab kí beṭí us kí jorú thí, aur us ne KHUDA'-
WAND ke huzúr gunáh kiye. 7 Lekin KHUDA'WAND ne na cháhá, ki Dáúd ke
khándán ko halák kare, us ahd ke sabab se, jo us ne Dáúd se bándhá thá; kyúnki
us ne wáda kiyá thá, Maiṉ tujhe aur terí nasl ko hamesha ke liye ek chirág dúngá.
8 So usí ke asr meṉ Adúmí Yihúdáh ke bas se phir gae, aur apne liye ek bád-
sháh banáyá. 9 Tab Yahúrám apne sardároṉ ko aur apní sárí rathoṉ ko sáth leke
niklá, aur rát hí ko uṭhke Adúmíoṉ ko, jo use ghere húe the, aur rathoṉ ke sára-
thíoṉ ko márá. 10 Lekin Adúm Yihúdáh se áj ke din tak bágí hai. Aur usí
waqt Libnah bhí bágí húí, kyúnki us ne KHUDA'WAND apne bápdádoṉ ke Khudá
ko tark kiyá,
11 Siwá us ke us ne Yihúdáh ke paháṛoṉ par únche makán banáe, aur Yirú-
shálam ke báshindoṉ se ziná karwáí, aur Yihúdáh ko kharáb kiyá. 12 Aur Iliyáh
kí taraf se us pás maktúb áyá, jis ká yih mazmún thá, ki KHUDA'WAND tere báp
Dáúd ká Khudá yúṉ farmátá hai, Is liye ki tú apne báp Yahúsafat kí rawishoṉ par,
aur Yihúdáh ke bádsháh Asá kí rawishoṉ par na chalá, 13 Balki Isráel ke bád-
sháhoṉ kí chál par chalá hai, aur Yihúdáh se aur Yirúshálam ke báshindoṉ se aisá
chhinálá karwáyá, jaisá Akhiab ke gharáne ká chhinálá hotá hai, aur apne báp ke
gharáne ke apne bháíoṉ ko bhí, jo tujh se bihtar the, qatl kiyá: 14 So dekh,
KHUDA'WAND tere logoṉ ko aur tere beṭoṉ ko aur terí jorúoṉ ko aur tere sáre mál
ko baṛí már se máregá. 15 Aur tú baṛí bímárí meṉ mubtalá hogá, balki terí antṛíoṉ
ká aisá rog hogá, ki rog ke máre terí antṛíáṉ sál ba sál nikal paṛengí.

16 Aur Khudáwand ne un Filistíon aur Arabíon ká, jo Kúshíon kí samt rahte
hain, dil baṛháyá, ki Yahúrám ke muqábale men uṭhen. 17 So we Yihúdáh par
chaṛh áe, aur shahr ko toṛkar sáre málko, jo bádsháh ke ghar men maujúd thá, aur
us ke beṭon aur us kí jorúon ko bhí le gae, aur us ke beṭon men Yahúakhaz ke
siwá, jo sab se chhoṭá thá, us ká koí beṭá báqí na rahá. 18 In sabhon ke píchhe
Khudáwand ne use us kí antríon men aise rog se márá jis kí shifá na ho sakí. 19
Aur yih sál ba sál húá, aur do baras ke bád us ke rog ke máre us kí antrián nikal
paṛín, aur wuh burí bímárí men mubtalá hoke mar gayá; aur us ke log us ke báp
kí átash kí mánind us ke liye átash na karte the. 20 Wuh battís baras kí umr men
bádsháh húá, aur áṭh baras tak Yirúshálam men musallit rahá. Aur wuh bilá
mátam játá rahá; aur wuh to Dáúd ke shahr men gáṛá gayá, par bádsháhon kí
qabron men nahín.

XXII. BÁB.

1 Aur Yirúshálam ke báshindon ne us ke chhoṭe beṭe Akhaziyáh ko us kí jagah
men bádsháh kiyá, kyúnki us amboh ne, jo Arabíon ke sáth chháoní men áyá thá,
sab baṛe beṭon ko qatl kiyá thá. So Akhaziyáh bin Yahúrám Yihúdáh ká bádsháh
húá. 2 Akhaziyah beális baras kí umr men bádsháh húá, aur ek baras Yirúshálam
men musallit rahá. Us kí má ká nám Ataliyáh thá, jo Umrí kí beṭí thí. 3 Wuh
bhí Akhiab ke gharáne kí ráhon par chaltá thá, kyúnki us kí má badkárí ke liye us
kí saláhkár thí. 4 So us ne Akhiab ke gharáne ke mánind Khudáwand kí nazar
men badí kí, kyúnki we us ke báp ke marne ke bád us ke halák hone ko us ke
saláhkár the. 5 Wuh un kí saláh ke mutábiq niklá, aur sháh i Isráel ke beṭe
Yahúrám ke sáth sháh i Arám Hazáel se laṛne ko Rámát i Jiliád par bhí chaṛhá.
Aur Arámíon ne Yahúrám ko zakhmí kiyá. 6 Tab wuh phirá, táki wuh Yazrael
men un zakhmon se changá ho jáwe, jo wuh Rámah men, jab sháh i Arám Hazáel
ke sáth laṛá, khá gayá thá. Aur Yihúdáh ke bádsháh Yahúrám ká beṭá Azariyáh utar
gayá, ki Akhiab ke beṭe Yahúrám ko Yazrael men dekhe, kyúnki wuh bímár thá.
7 Aur Khudá kí taraf se Akhaziyáh kí halákat húí, ki Yúrám pás jáwe; aur jab á
pahunchá thá, to Yahúrám ke sáth Yáhú bin Nimsi par, jise Khudáwand ne
Akhiab ke khándán ke káṭ ḍálne ko masíh kiyá thá, chaṛh gayá. 8 Aur jab Yáhú
Akhiab ke khándán se intiqám letá thá, to aisá húá, ki us ne Yihúdáh ke sardáron
ko aur Akhaziyáh ke bháíon ke beṭon ko, jo Akhaziyáh kí khidmat karte the, páyá,
aur unhen qatl kiyá. 9 Aur us ne Akhaziyáh ko ḍhúnḍhá, aur unhon ne use pak-
ṛá, jab ki wuh Samrún men chhipá thá, aur use Yáhú pás láe, aur unhon ne use
qatl karke gáṛá; kyúnki we bole, ki Wuh to Yahúsafat ká beṭá hai, jis ne apne
sáre dil se Khudáwand ko ḍhúnḍhá.

10 So Akhiab ke gharáne men koí báqí na rahá jis ko saltanat par baiṭhne ká
maqdúr howe. Par jab Akhaziyáh kí má Ataliyáh ne dekhá, ki merá beṭá mar
gayá, to us ne uṭhke Yihúdáh ke gharáne ke sáre sháhzádon ko halák kiyá. 11
Tab sháhzádí Yahúsabaat ne Akhaziyáh ke beṭe Yúás ko liyá, aur bádsháh ke qatl
hote húe beṭon men se chhuṛáyá, aur use aur us kí dái ko ek khwábgáh kí koṭhrí
men rakhá; chunánchi bádsháh Yahúrám kí beṭí Yahúyada káhin kí jorú Yahú-
sabaat ne, jo Akhaziyáh kí bahin thí, use Ataliyáh se chhipáyá, aisá ki wuh use

qatl na kar sakí; 12 Aur wuh us ke sáth Khudá kí haikal meṉ chha baras tak
chhipá rahá. So Ataliyáh mulk kí málika thí.

XXIII. BÁB.

1 Aur sátweṉ baras meṉ Yahúyada ne himmat bándhí, aur saikroṉ ke sardároṉ
yáne Azariyáh bin Yahúrám aur Ismáel bin Yahúhanán aur Azariyáhú bin Abid,
aur Maasíyáh bin Adáyáh, aur Ilisafat bin Zikrí ko ahd meṉ apne sáth liyá.
2 Aur we Yihúdáh meṉ guzarte phire, aur Yihúdáh ke sáre shahroṉ meṉ se
Lewíoṉ ko aur Isráel ke abwí raísoṉ ko jama kiyá, aur we Yirúshálam meṉ áe.
3 Aur sárí jamáat ne Khudá ke ghar meṉ bádsháh ke sáth ahd bándhá. Aur
Yahúyada ne unheṉ kahá, Dekho, sháhzáda bádsháh hogá, jaisá ki KHUDÁWAND
ne baní Dáúd ke haqq meṉ kahá hai. 4 Tum yih kám karo, ki fauj ke tín hisse
karo, káhinoṉ aur Lewíoṉ ká ek gol sabt ke din áwe, ki darbán hoṉ; 5 Aur ek
gol bádsháh ke ghar meṉ, aur ek gol Yasúd ke phátak meṉ, aur sárí qaum
KHUDÁWAND ke ghar ke sahnoṉ meṉ házir ho. 6 Aur KHUDÁWAND ke ghar
meṉ koí na áwe, magar káhin aur khidmatguzár Lewí, we andar áweṉ; kyúnki
we muqaddas haiṉ; par sab báqí log KHUDÁWAND kí chaukí kí muháfazat kareṉ.
7 Aur Lewí harek apná hathyár háth meṉ leke bádsháh ko chároṉ taraf se gher
leweṉ, aur jo koí haikal meṉ áwe, qatl kiyá jáwe; aur bádsháh ke báhar bhítar áne
jáne meṉ tum us ke sáth raho. 8 So Lewí aur sáre Yihúdáh ne Yahúyada káhin
ke sab hukm ke mutábiq kiyá, aur harek ne apne apne logoṉ ko liyá, jinheṉ sabt
meṉ bhítar áná thá un ke sath, jinheṉ sabt meṉ báhar jáná thá; kyúnki Yahúyada
káhin ne bárídáríoṉ ko rukhsat na kiyá thí. 9 Aur Yahúyada káhin ne Dáúd
bádsháh kí barchhíáṉ aur pharíáṉ aur ḍháleṉ, jo Khudá ke ghar meṉ thíṉ, sau sau
ke sardároṉ ko díṉ. 10 Aur us ne harek ko háth meṉ hathyár liye húe haikal ke
dahne kone se leke haikal ke báyeṉ goshe tak aur mazbah ke nazdík aur haikal
ke nazdík bádsháh kí chároṉ taraf sáre logoṉ ko khaṛá kiyá. 11 Phir unhoṉ ne
sháhzáde ko nikálá, aur us ke sir par táj rakhke bádsháhat ká nishán nasb kiyá,
aur use bádsháh banáyá, aur Yahúyada aur us ke beṭoṉ ne use masíh kiyá, aur
bole, Bádsháh ko Khudá salámat rakhe!

12 Aur Ataliyáh ne joṉ logoṉ kí áwáz, jo dauṛe áte aur bádsháh ko mubárak bád
kahte the, suní, to logoṉ ke darmiyán KHUDÁWAND ke ghar meṉ dákhil húí; 13
Aur tákke kyá dekhtí hai, ki bádsháh madkhal meṉ amúd par umda hai, aur sardár
aur búqbajánewále bádsháh ke pás haiṉ, aur sárí mamlukat ke log khushí meṉ
hain, aur narsinge phúnkte haiṉ, aur sarodgo bájon ko liye húe khabar dete aur
sitáish karte haiṉ. Tab Ataliyáh ne apne kapṛe pháṛe aur chilláke kahá: Fitna,
fitna! 14 Par Yahúyada káhin ne saikaroṉ ke sardároṉ ko aur fauj ke raísoṉ ko
áge buláyá, aur unheṉ farmáyá, ki Us ko saffoṉ meṉ báhar karo, aur use, jo us kí
tabaíyat kare, talwár se márá jáwe; kyúnki káhin ne kahá, ki KHUDÁWAND ke
ghar meṉ use qatl mat karo. 15 Tab unhoṉ ne us par háth ḍále, so wuh Ghoṛ
Pháṭak ke madkhal meṉ se sháh ke mahall meṉ dákhil húí, aur waháṉ unhoṉ ne
use qatl kiyá.

16 Phir Yahúyada ne apne aur sáre logoṉ aur bádsháh ke darmiyán ek ahd
bándhá ki we KHUDÁWAND ke log howeṉ. 17 Tab sáre log Baal ke ghar meṉ

gae, aur use ḍháyá, aur unhoṉ ne us ke mazbahoṉ aur us kí múratoṉ ko chakná
chúr kiyá, aur Baal ke káhin Mattán ko mazbahoṉ ke sámhne qatl kiyá. 18 Aur
Yahúyada ne Ḳhudáwand ke ghar ke uhda Lewí káhinoṉ ke háth meṉ sompe,
jinheṉ Dáúd ne Ḳhudáwand ke ghar ke liye gol gol kiyá thá, ki Ḳhudáwand ke
chaṛháwoṉ ko chaṛháweṉ, jaisá ki Músá kí tauret meṉ likhá hai, aur Dáúd ke taur
par bakhushí gíte bajáte raheṉ. 19 Aur us ne Ḳhudáwand ke ghar ke darwázoṉ
par darbánoṉ ko baiṭháyá, táki jo koí kisí bát se nápák ho, so bhítar jáne na páwe.
20 Aur us ne sau sau ke sardároṉ aur amíroṉ aur sáhib logoṉ aur mamlukat kí
sárí guroh ko liyá, aur bádsháh ko Ḳhudáwand kí haikal se le gayá, so we Álí
Darwáze se hoke bádsháh ke ghar meṉ áe, aur bádsháh ko mamlukat kí kursí par
nishín kiyá. 21 Aur sárí raaiyat ḳhush waqt húí, aur shahr meṉ aman húá, aur
unhoṉ ne Ataliyáh ko talwár se már ḍálá.

XXIV. BAB.

1 Yúás sát baras kí umr meṉ bádsháh húá, aur chálís baras tak Yirúshálam
meṉ musallit rahá. Us kí má ká nám Zibiyáh thá, jo Biarsaba kí thí. 2 Aur jo
Ḳhudáwand kí nazar meṉ durust hai, so Yúás Yahúyada káhin ke jíte jí kiyá
kartá thá. 3 Aur Yahúyada ne us ke liye do joṛúáṉ kar díṉ, aur us se beṭe aur
beṭíáṉ paidá húíṉ.

4 Bád us ke yúṉ húá, ki Yúás ke dil meṉ thá, ki Ḳhudáwand ke ghar kí
marammat kare. 5 Tab us ne káhinoṉ aur Lewíoṉ ko jama kiyá, aur unheṉ kahá,
ki Yihúdáh ke shahroṉ meṉ jáo, aur sáre Isráelíoṉ se sál ba sál apne Ḳhudá ke
ghar kí marammat ke liye naqdí liyá karo, aur tum jaldí se yih kám karo. Lekin
Lewíoṉ ne jaldí se yih kám na kiyá. 6 Tab bádsháh ne sardár káhin Yahúyada
ko buláyá aur use kahá, ki Tum ne kyúṉ Lewíoṉ ko ḳhabardár nahíṉ kiyá, ki we
ahd ke ḳhaime ke liye Isráel kí jamáat kí bihrí ko, jo Ḳhudáwand ke bande
Músá ne ṭhaharáí, Yihúdáh se aur Yirúshálam se láweṉ. 7 Kyúnki Ataliyáh
badkár ne, aur us ke beṭoṉ ne Ḳhudá ke ghar ko ḍhá diyá, aur Ḳhudáwand ke
ghar kí muqaddas chízoṉ se Baaloṉ ko banáyá. 8 Aur bádsháh ne farmáyá, ki we
ek sandúq banáweṉ, aur Ḳhudáwand ke ghar ke darwáze par báhar rakheṉ.
9 Aur Yihúdáh aur Yirúshálam meṉ mánádí kí gaí ki we us bihrí ko, jo Ḳhudá-
wand ke bande Músá ne bayábáṉ meṉ Isráel par ṭhaharáí thí, Ḳhudáwand ke
liye láweṉ. 10 Aur sab sardár aur sab log ḳhushí se láe, aur jab tak kám tamám
na húá, us sandúq meṉ ḍálte rahe.

11 Aur jis waqt sandúq Lewíoṉ ke háth se bádsháh ke uhdadároṉ ke pás pahun-
chá, aur jab unhoṉ ne dekhá, ki us meṉ bahut naqdí hai; to aisá húá, ki bádsháh
ká munshí aur sardár káhin ká náib áke sandúq ko ḳhálí karte the, aur phir le jáke
usí jagah meṉ rakhte the, we roz ba roz aisáhí karte the, aur bahutsí naqdí baṭorte
the. 12 Phir bádsháh aur Yahúyada use un ko dete the, jo Ḳhudáwand ke ghar
kí ibádat ke kám par muqarrar the, so we sangtaráshoṉ aur baṛhaíoṉ ko mazdúrí
dete the, aur lohároṉ ko aur ṭhaṭheroṉ ko bhí diyá karte the, táki Ḳhudáwand ke
ghar kí marammat kareṉ. 13 So kárígaroṉ ne kám kiyá, aur un ke háth se kám
kí marammat húí, aur Ḳhudáwand ká ghar phir bahál húá, aur mazbút baná. 14
Jab we kám tamám kar chuke, to báqí naqdí bádsháh aur Yahúyada pás láe, aur

us se KHUDÁWAND ke ghar ke liye zurúf banwáe gae, yáne khidmat aur charháwe
ke básan aur piyále aur sone rúpe ke bartan. So we Yahúyada ke jíte jí KHUDÁ-
WAND ke ghar men hamesha charháwon ko charháyá karte the.
15 Lekin Yahúyada búrhá aur umrasída hoke mar gayá; aur marne ke waqt
wuh ek sau tís baras ká thá. 16 Aur unhon ne use Dáúd ke shahr men bádsháhon
pás gárá, is sabab ki us ne Isráel men Khudá ká aur us ke ghar ká bhalá kiyá thá.
17 Aur Yahúyada ke marne ke bád Yihúdáh ke sardáron ne áke bádsháh ko sijda
kiyá: tab bádsháh un ká shinawá húá. 18 Aur we KHUDÁWAND apne bápdádon
ke Khudá ke ghar ko chhorkar Yasíraton aur buton kí pújá karne lage, aur un
ke is asám ke liye Yihúdáh aur Yirúshálam par qahr i Iláhí názil húá. 19 Aur
us ne nabíon ko un pás bhejá, ki unhen KHUDÁWAND kí taraf pheren; aur we un-
hen to nasíhat dete the, par we un ke shinawá na húe.
20 Tab Khudá kí rúh ne Yahúyada káhin ke bete Zikariyáh par ihátakiyá, so us
ne úpar khará hoke logon se kahá, ki Khudá yún farmátá hai, Tum kyún KHUDÁ-
WAND ke hukm se báhar játe ho? Tum hargiz khushhál nahín ho sakte. Is
liye ki tum KHUDÁWAND ko chhor dete ho, wuh tumhen bhí chhor degí. 21 Tab
we us kí mukhálafat men hamqasam hoke bádsháh ke hukm se KHUDÁWAND ke
ghar ke sahn men use patthar márte the. 22 So Yúás bádsháh ne us ke báp
Yahúyada ke ihsán ko, jo us ne us par kiyá thá, yád na kiyá, balki us ke bete ko
qatl kiyá. Aur marne ke waqt men us ne kahá, KHUDÁWAND dekhtá hai, aur wuh
intiqám legá.
23 Aur jab ek baras guzar gayá, to aisá húá, ki Arám kí fauj us par charh áí,
aur we Yihúdáh men aur Yirúshálam men áe, aur logon men se sáre sargurohon ko
már dálá, aur un kí sárí ganímat Dimishq ke bádsháh pás bhejí. 24 Sach ki Arám
kí fauj men thore se log áe, lekin KHUDÁWAND ne un ke háth men ek niháyat
barí lashkar kar diyá, kyúnki unhon ne KHUDÁWAND apne báp dádon ke Khudá
ko chhor diyá, so unhon ne Yúás se intiqám liyá. 25 Aur jab we us se phir gae,
ki we use bahut zakhmí karke chale gae, to us ke naukar Yahúyada káhin ke bete
ke khún ke sabab us kí mukhálafat men hamqasam húe, aur use us ke bistar par
aisá márá ki wuh mar gayá. Aur wuh Dáúd ke shahr men gará, par bádsháhon kí
qabron men gárá nahín gayá. 26 Aur ye us ke khiláf hamqasam húe: Ammúní
Simaat ká betá Zabad aur Moabí Simríyat ká betá Yahúzabad. 27 Ab us ke
bete aur us khiráj ká bhár, jo us par dhará gayá, aur Khudá ke maskan kí támír,
dekh wuh sab bádsháhon kí kitáb ke bayán men likhá hai. Aur us ká betá
Amasiyáh us kí jagah men bádsháh húá.

XXV. BÁB.

1 Amasiyáh pachís baras kí umr men bádsháh húá, aur untís baras tak Yirú-
shálam men musallit rahá. Us kí má ká nám Yahúaddán thá, jo Yirúshálam kí
thí. 2 Aur KHUDÁWAND kí nazar men jo durust hai, so us ne to kiyá, par tamám
dil se nahín. 3 Aur jab wuh bádsháhat par mustaqill húá, to us ne apne mulázi-
mon ko ján se márá jinhon ne us ke báp bádsháh ko qatl kiyá thá. 4 Par khúníon
ke bachchon ko qatl na kiyá, balki jaisá ki Músá kí sharíat kí kitáb men likhá hai,
ki KHUDÁWAND ne farmáyá hai, ki Beton ke badle bápon ko qatl mat karo, aur

bápoṉ ke badle beṭoṉ ko qatl mat karo, balki harek apne apne gunáh ke liye márá jáwe.

5 Aur Amasiyáh ne Yihúdáh ko jama kiyá, aur sáre Yihúdáh aur Binyamín ko ábáí ḳhándánoṉ ke muwáfiq, aur hazár hazár ke sardároṉ ke muwáfiq, aur sau sau ke sardároṉ ke muwáfiq khaṛá kiyá, aur unheṉ bís baras ke aur us se úpar shumár kiyá, aur unheṉ tín lákh muntaḳhab mard páyá, jo barchhí aur ḍhál rakhkar jang meṉ jáne ke qábil the. 6 Aur us ne sau qintár rúpá deke Isráel meṉ se ek lákh jangí mardoṉ ko kiráya kiyá. 7 Lekin ek mard i Ḳhudá us pas áyá aur kahá, Ai bádsháh, Isráel kí fauj tere sáth jáne na páwe; kyúnki Ḳhudáwand Isráel ke sáth yáne sáre baní Ifráim ke sáth nahíṉ hai. 8 Magar tú jáiyo, aur kárzár kariyo, aur jang meṉ diler hojiyo. Mabádá Ḳhudá tujhe dushmanoṉ ke áge giráwe, kyúnki Ḳhudá meṉ sambhálne aur giráne ká maqdúr hai. 9 Tab Amasiyáh ne us mard i Ḳhudá se kahá, Phir sau qintároṉ ke liye, jo maiṉ ne Isráel ke lashkar ko diye, ham kyá kareṉ? Wuh mard i Ḳhudá bolá, Ḳhudáwand qádir hai, ki tujhe us se ziyáda dewe. 10 Tab Amasiyáh ne us lashkar ko, jo Ifráim meṉ se us pás áyá thá, alag kiyá, ki apní jagah ko phir jáweṉ. Is sabab unká gazab Yihúdáh par bhaṛká, aur we qahr kí sozish meṉ apní jagah ko gae.

11 Lekin Amasiyáh diler baná, aur apne logoṉ ko Já ul Milh meṉ le gayá, aur baní Shaír ke das hazár ko káṭ ḍálá. 12 Aur baní Yihúdáh ne das hazár ko jítá jí asír kiyá, aur unheṉ ek chaṭán kí choṭí par lejáke unheṉ us chaṭán kí choṭí par se phenk diyá, ki sab ke sab chaknáchúr ho gae. 13 Par us lashkar ke log, jinheṉ Amasiyáh ne pher diyá thá, ki us ke sáth jang meṉ na jáweṉ, we Samrún se leke Bait Haurán tak Yihúdáh ke shahroṉ par á paṛe, aur un meṉ se tín hazár ko már ḍálá, aur bahut lúṭ liyá.

14 Aur jab Amasiyáh Adúmíoṉ ko márke phir áyá thá, to yúṉ húá, ki wuh baní Shaír ke mábúdoṉ ko láyá, aur unhen apne mábúd ṭhaharáyá, aur un ke áge sijda kiyá, aur un ke liye ḳhushbú sungháyá. 15 Tab Ḳhudáwand ká gazab Amasiyáh par bhaṛká, aur us ne ek nabí ko us pás bhejá, jis ne us se kahá, ki Jo mábúd apne hí logoṉ ko tere háth se chhuṛá na sake, tú ne un ká píchhá kyúṉ kiyá? 16 Jab wuh us se báteṉ kartá thá, to Amasiyáh ne kahá, ki Kis ne tujh ko muqarrar kiyá, ki bádsháh ká saláhkár howe? Rah já! Tú kyúṉ márá jáe? Tab nabí rah gayá, aur kahá, Maiṉ jántá húṉ, ki Ḳhudá kí saláh yih hai, ki tujhe halák kare, is liye ki tú merí saláh ká shinawá na húá.

17 Tab Yihúdáh ke bádsháh Amasiyáh ne saláh leke Isráel ke bádsháh Yúás bin Yahúaḳhaz bin Yáhú ke pás elchí bheje, aur paigám kiyá, ki Áiye, ham ek dúsre ko rúbarú dekheṉ. 18 So Isráel ke bádsháh Yúás ne Yihúdáh ke bádsháh Amasiyáh ko kahlá bhejá, ki Lubnán ke bhaṭkaṭaiye ne Lubnán ke sanaubar se paigám kiyá, ki Apní beṭí mere beṭe se biyáh de. Tab janglí darinde us ke sáth gae, aur bhaṭkaṭaiye ko latáṛ márá. 19 Tú kahtá hai, Dekh, maiṉ ne Adúmíoṉ ko márá hai, so tere dil meṉ ghamanḍ samáyá hai, ki baṛá ho jáwe; ganímat ján aur ghar meṉ baiṭhá rah! Kyá zurúr hai, ki tú apne dil ko chheṛe, aur Yihúdáh samet gir jáwe?

20 Lekin Amasiyáh ne na suná, kyúnki yih Ḳhudá se thá, táki wuh unheṉ un ke háth meṉ kar dewe, is liye ki unhoṉ ne Adúmíoṉ ke mábúdoṉ ká píchhá kiyá thá. 21 So Isráel ká bádsháh Yúás chaṛh gayá, aur we yáne sháh i Isráel Yúás

aur sháh i Yihúdáh Amasiyáh Yihúdáh ke Bait ul Shams meṉ muqábil húe, aur
rúbarú ek dúsre ká munh dekhá. 22 Par Yihúdáh Isráel ke áge márá gayá, aur
harek apne apne khaime ko bhágá. 23 Aur sháh i Isráel Yúás ne sháh i Yihúdáh
Amasiyáh bin Yúás bin Yahúakhaz ko Bait ul Shams meṉ pakaṛ liyá, aur use
Yirúshálam meṉ láyá, aur Yirúshálam kí díwár Ifráim ke Phátak se leke Goshe ke
Phátak tak, jo char sau háth thí, ḍhá dí; 24 Aur sárá soná aur rúpá aur sáre
bartan, jo Abid Adúm pás Khudá ke ghar meṉ páe, aur bádsháh ke ghar ke
khazáne le liye, aur bahut se log ol pakṛe, aur Samrún ko phirá.
25 Aur Amasiyáh bin Yúás sháh i Yihúdáh Yúás bin Yúakhaz sháh i Isráel ke
marne ke bád pandrah baras jítá rahá. 26 Ab Amasiyáh ká báqí ahwál auwal
o ákhir jo hai, wuh to Yihúdáh aur Isráel ke bádsháhoṉ kí kitáb meṉ likhá hai.
27 Aur jis waqt se ki Amasiyáh KHUDAWAND kí pairawí se phir gayá, us waqt
se Yirúshálam meṉ logoṉ ne us par balwá kiyá; so wuh Lakís ko bhág gayá, par
unhoṉ ne Lakís meṉ us ke píchhe bhejá, aur use waháṉ qatl kiyá. 28 Tab we
use ghoṛoṉ par ḍálke le gae, aur Yihúdáh ke shahr meṉ us ke bápdádoṉ pás use
gáṛá.

XXVI. BÁB.

1 Tab Yihúdáh ke sáre logoṉ ne Uzziyáh ko, jo solah baras ká thá, leke us ke báp
kí jagah meṉ bádsháh kiyá. 2 Us ne Ailat ká shahr biná kiyá, aur bád us ke ki
bádsháh apne bápdádoṉ meṉ já milá, use Yihúdáh kí mamlukat meṉ phir dákhil
kiyá. 3 So Uzziyáh solah baras kí umr meṉ bádsháh húá, aur báwan baras tak
Yirúshálam meṉ musallit rahá. Us kí má ká nám Yakulliyáh thá, jo Yirúshálam kí
thí. 4 Aur jo KHUDAWAND kí nazar meṉ durust hai, so us ne kiyá, un sab ke
mutábiq ki us ke báp Amasiyáh ne kiyá thá. 5 Aur wuh Zikariyáh ke dinoṉ meṉ,
jo Khudá kí rúyatoṉ meṉ bíná thí, Khudá ká tálib rahá, aur jab tak wuh KHUDA-
WAND ko ḍhúnḍhá kartá thá, tab tak Khudá ne us ko iqbálmand kiyá. 6 Aur wuh
niklá, aur Filistíoṉ se laṛá, aur Jannat kí díwároṉ ko aur Ibnah kí díwároṉ ko, aur
Ashdúd kí díwároṉ ko ḍhá diyá, aur Ashdúd ke ás pás aur Filistíon ke dar-
miyán shahroṉ ko biná kiyá. 7 Aur Khudá ne us kí madad kí, ki Filistíoṉ par
aur un Arabíoṉ par, jo Júr Baal meṉ rahte the, aur Maúníoṉ par gálib húá, 8 Aur
Ammúníoṉ ne Uzziyáhko hadiye diye; aur uská nám Misr kí sarhadd tak phail
gayá, kyúnki wuh niháyat zoráwar thá. 9 Phir Uzziyáh ne Yirúshálam meṉ
Kone ke Phátak par, aur Taráí ke Phátak par aur Goshe ke Phátak par burj banáe
aur unheṉ mazbút kiyá. 10 Aur us ne bayábán meṉ bahut se burj banwáe, aur
bahut se kúe khodwáe, kyúnki nasheb meṉ aur maidán meṉ us kí bahut mawáshí
thí, aur pahároṉ meṉ aur Karmil meṉ uske kisán aur tákbán the, kyúnki kishtkárí
use achchhí lagtí thí. 11 Aur Uzziyáh ko jangí mardoṉ ká ek lashkar thá, jo
bádsháh ke ek sardar Hananiyah ke náiboṉ Waúel sáfir, aur Maasiyáh kátib kí
ismnawísí ke shumár ke mutábiq gol gol karke jang ke liye nikaltá thá, 12 Aur un
bahádur mardoṉ ke abwí raísoṉ ká sárá shumár do hazár chha sau thá. 13 Aur
un ke hukm meṉ tín lákh sáṛhe sát hazár ká ek jangí laskhar thá, jo qawí fauj ban-
ke laṛne ko nikal játe the, ki dushmanoṉ ke muqábil bádsháh kí madad karen. 14
Aur Uzziyáh ne un ke yáne sáre lashkar ke liye ḍháloṉ aur barchhíoṉ aur ṭopoṉ

aur bakhtaron aur kamánon se leke dhelwáns ke pattharon tak sab kuchh taiyár
kiyá. 15 Aur us ne Yirúshálam men hunarmand logon kí kárígarí se kal ban-
wáe, ki burjon aur goshon par se tír aur bare bare patthar máren. So us ká nám
dúr tak phail gayá, kyúnki us kí madad ajab tarah se húí, jab tak ki wuh musta-
qill húá.

16 Lekin jab wuh mustaqill húá, to us kí man phúlá, yahán tak ki wuh
bigar gayá, aur KHUDAWAND apne Khudá se beímán thahará, aur KHUDAWAND kí
haikal men gayá, tá ki mazbah par khushbú sungháwe. 17 Tab Azariyáh káhin
aur us ke sáth KHUDAWAND ke assí diler káhin us ke píchhe gae, 18 Aur
Uzziyáh bádsháh ko roká, aur use kahá, ki Ai Uzziyáh, terá kám nahín, ki
KHUDAWAND ke liye khusbú jaláwe, balki káhinon yáne Hárún ke beton ká kám
hai, ki we khusbú jaláne ke liye maqaddas kiye gae hain. So maqdis se báhar
jáiye, kyúnki tú beímání ká kám kartí hai, aur KHUDA'WAND Khudá se terí izzat
ká báis na hogá! 19 Tab Uzziyáh gusse húá, aur bakhúrdán khusbú jaláne ko
us ke háth men rahá; aur jon káhinon par khafá hotá thá, to káhinon ke dekhne
men KHUDAWAND ke ghar ke andar bakhúr ke mazbah ke pás us ke kapál par
korh phút niklá, 20 Aur sardár káhin aur sáre káhinon ne us par nazar kí, aur
kyá dekhte hain? ki us ke kapál par korh niklá hai. So unhon ne use jald nikálá,
aur wuh áp bhí jald chal niklá, kyúnki KHUDAWAND ne use márá thá. 21
Chunánchi Uzziyáh bádsháh apne marne ke din tak korhí rahá, aur korhí hoke
ek bímárkháne men baithá; kyúnki wuh KHUDAWAND ke ghar se khárij o mahrúm
húá thá. Aur us ká betá Yútám bádsháh ke ghar par thá, aur raaiyat ká insáf
kartá thá.

22. Aur Uzziyáh ká báqí ahwál auwal o ákhir jo hai so Amús ke bete Yasaiyáh
nabí ne likhá hai.

23 So Uzziyáh apne bápdádon men já milá, aur bádsháhon kí qabristán men apne
bápdádon ke pás gará; ki we bole, Wuh to korhí hai. Aur us ká betá Yútám us
ká jánishín húá.

XXVII. BAB.

1 Yútám pachís baras kí umr men bádsháh húá, aur solah baras tak Yirúshálam
men musallit rahá. Us kí má ká nám Warúsah thá, jo Sadúq kí betí thí. 2 Aur
jo KHUDAWAND kí nazar men durust hai, so us ne kiyá, aur jo kuchh kiyá, so apne
báp Uzziyáh ke mánind kiyá; magar wuh KHUDAWAND kí haikal men na gayá, aur
log hanoz burá kám karte rahe. 3 Aur us ne KHUDAWAND ke ghar ká Álí Darwáza
banáyá, aur Ufal kí díwár men us ne bahut banáyá. 4 Aur Yihúdáh ke kohistán
men us ne shahr banwáe, aur janglon men us ne qala aur burj banwáe. 5 Aur wuh
baní Ammún ke bádsháh se lará, aur us par gálib húá, aur us baras men baní Ammún
ne use ek sau qintár rúpá aur das hazár karr gehún aur das hazár karr jau diye; aur
baní Ammún dúsre aur tísre baras men bhí use utná hí diyá. 6 So Yútám zorá-
war hotá thá, kyúnki wuh KHUDAWAND apne Khudá ke áge rást chaltá thí.

7 Ab Yútám ká báqí ahwál aur us kí sárí laráíán aur us ke iamál, dekho we Isráel
aur Yihúdáh ke bádsháhon ke daftar men maktúb hain. 8 So wuh pachís baras ká
hoke bádsháh baná, aur solah baras tak Yirúshálam men musallit rahá. 9 Aur

Yútám apne bápdádon ke sáth so gayá, aur Dáúd ke shahr men gaṛá. Aur us ká
beṭá Akhaz us ká jánishín húá.

XXVIII. BAB.

1 Akhaz bís baras kí umr men bádsháh húí, aur solah baras tak Yirúshalám men
musallit rahá. Aur jo KHUDAWAND kí nazar men durust hai, so us ne apne báp
Dáúd ke mánind nahín kiyá, 2 Balki Isráel ke bádsháhon kí ráh par chalá, aur
us ne bhí Baalon ke liye ḍhále húe but banáe. 3 Aur us ne baní Hannum kí taráí
men chaṛháyí kiyá, aur un qaumon ke nafratí dastúr ke mutábiq, jinhen KHUDA-
WAND ne baní Isráel ke sámhne se nábúd kiyá thí, apne hí beṭon ko ág men
ḍálá; 4 Aur únche makánon aur pahárou par, aur harek hare darakht tale zabh
kiyá aur bakhúr jaláyá. 5 Tab KHUDAWAND us ke Khudá ne us ko sháh i Arám
ke háth men kar diyá: so unhon ne use márá, aur un men se bahut logon ko asír
kiyá, aur unhen Dimishq men pahuncháyá; aur wuh sháh i Isráel ke háth men bhí
sompá gayá, jis ne use baṛí már se márá. 6 Aur Fikah bin Ramaliyáh ne Yihúdáh
men ek lákh bís hazár bahádur logon ko ek din qatl kiyá; kyúnki unhon ne KHUDA-
WAND apne bápdádon ke Khudá ko chhoṛ diyá thá. 7 Aur Zikrí ne, jo Ifráim ká ek
pahlawán thá, Maasíyáh sháhzáde ko, aur mahall ke sardár Azriqím ko, aur bád-
sháh ke náib Ilqanah ko már ḍálá. 8 Aur baní Isráel apne bháíon men se do
lákh auraton aur beṭe beṭíon ko asír karke le gae, aur un ká bahut sa mál lúṭ liyá
aur luṭí húí chízon ko Samrún men láe.

9 Aur wahán Abid nám KHUDAWAND ká ek nabí thá, wuh us lashkar ke, jo Sam-
rún ko phir játá thá, istiqbál ko gayá, aur unhen kahá, Dekh KHUDAWAND tumháre
bápdádon ke Khudá ne Yihúdáh par qahrnák hoke unhen tumháre háth men kar
diyá, par tum ne unhen aise gazab se qatl kiyá, ki ásmán tak pahunch gayá. 10 Aur
tum ab is fikr men ho, ki baní Yihúdáh aur Yirúshálam pámál karke apne gulám
aur launḍíán karo. Par kyá KHUDAWAND tumháre Khudá ke nazdík tum par asám
nahín hogá? 11 Pas tum ab merí suno, aur un asíron ko, jinhen tum ne apne
bháíon men se asír kiyá, ázád karke phir bhejo, ki KHUDAWAND ká qahr tum par
mushtaal hai. 12 Tab baní Ifráim ke buzurg logon men se báze yáne Azariyáh
bin Yahúhanán aur Barakiyáh bin Musallimát, aur Hizqiyáh bin Salúm aur Amásá
bin Khuldí uṭhe, aur unhen jo lashkar se phir áte the, roká, aur unhen kahá, ki
13 Tum asíron ko bhítar mat láo, ki tum cháhte ho, ki KHUDAWAND ke asám ham
par rakho, aur hamáre gunáh aur asám baṛháo, ki hamárá asám to bahut hai, aur
qahr i Iláhí Isráel par mushtaal hai. 14 Tab un musallah húe logon ne asíron ko
aur ganímat ko sardáron aur sárí jamáat ke áge chhoṛ diyá. 15 Aur we mard jin
ke nám mazkúr húe, uṭhe, aur asíron ko le gáe, aur lúṭ ke mál se un ke nangon ko
pahináyá, unhen kapṛe aur júte pahináe aur unhen khiláyá piláyá, aur un par tel
chupṛá, aur un ke sáre mándon ko gadhon par baiṭhàke tamron ke shahr Yirího
men, apne bháíon ke pás, pahuncháyá; tab Samrún ko phir gae. 16 Us waqt Akhaz
bádsháh ne Asúr ke bádsháhon pás bhejá, ki us kí madad karen. 17 Phir Adúmí
chaṛh áe, aur Yihúdáh ko márke asíron ko le gae. 18 Aur Filistí Yihúdáh ke
nasheb aur janúb ke shahron men chaṛh áe, aur Bait ul Shams ko aur Aiyalún ko
aur Jadírát ko aur Shauká aur us ke dihát ko aur Timnah aur us ke dihát ko aur

Jimsú aur us ke dihát ko le liyá, aur un meṉ base. 19 Kyúnki Ḳhudawand ne
sháh i Isráel Aḳhaz ke sabab se Yihúdáh ko ghaṭáyá, is liye ki us ne Yihúdáh ko
furág kiyá thá, aur Ḳhudawand se beímán ho gayá thá. 20 Aur sháh i Asúr
Dijlatpilásar us par chaṛh áyá, aur us ko taug kiyá, aur use aman na diyá. 21 Us
ne to Ḳhudawand ke ghar aur bádsháh aur amíroṉ ke ghar se mál chhín leke
sháh i Asúr ko diyá, par us kí kuchh madad na húí.

22 Aur tangí ke waqt wuh bádsháh Aḳhaz Ḳhudawand se ziyáda beímán ho
gayá, 23 Ki us ne Dimisq ke mábúdoṉ ke liye, jinhoṉ ne use márá thá, zabh
kiyá, aur kahá, ki Arám ke bádsháhoṉ ke mábúdoṉ ne un kí madad kí hai, so maiṉ
un ke liye qurbán karúngá, ki merí madad kareṉ, lekin we us kí aur sáre Isráel kí
ṭhokar ke báis húe. 24 Aur Aḳhaz ne Ḳhudá ke ghar ke bartanoṉ ko jama kiyá,
aur Ḳhudá ke ghar ke bartanoṉ ko káṭ liyá, aur Ḳhudawand ke ghar ke darwázoṉ
ko band kiyá, aur apne liye Yirúshálam meṉ harek kone par mazbahoṉ ko banáyá.
25 Aur Yihúdáh ke harek shahr meṉ us ne únche makán banwáe, ki ajnabí mábúdoṉ
ke liye ḳhushbú jaláweṉ, aur us ne Ḳhudawand apne bápdádoṉ ke Ḳhudá ko
gussá diláyá.

26 Ab us ká báqí ahwál aur us ke sáre iamál auwal o áḳhir jo haiṉ, so Yihúdáh
aur Isráel ke bádsháhoṉ ke daftar meṉ maktúb haiṉ. 27 Aur Aḳhaz apne
bápdádoṉ meṉ já milá, aur Yirúshálam shahr meṉ to gáṛá gayá, par Isráel ke
bádsháhoṉ kí qabroṉ meṉ áne na páyá. Aur us ká beṭá Hizqiyáh us ká jánishín
húá.

XXIX. BAB.

1 Hizqiyáh pachís baras kí umr meṉ bádsháh húá, aur untís baras Yirúshálam
meṉ musallit rahá. Us kí má ká nám Abiyáh thá, jo Zikariyáh kí beṭí thí. 2 Aur
jo Ḳhudawand kí nazar meṉ durust hai, so us ne kiyá un sab ke mutábiq jo us
ke báp Dáúd ne kiyá thá.

3 Us ne apní saltanat ke pahle baras ke pahle mahíne meṉ Ḳhudawand ke
ghar ke darwázoṉ ko kholá, aur unheṉ sudhárá. 4 Aur us ne káhinoṉ aur Lewíoṉ
ko buláyá, aur unheṉ púrab taraf ke chauk meṉ jama kiyá, 5 Aur unheṉ kahá,
Ai Lewío, merí suno. Tum ab apne ko pák karo, aur Ḳhudawand apne bápdádoṉ
ke Ḳhudá ke ghar ko pák karo, aur maqdis meṉ se sárí najis chízoṉ ko nikál
phenko. 6 Kyúnki hamáre báp beímán ho gae, aur jo Ḳhudawand hamáre
Ḳhudá kí nazar meṉ burá hai, so unhoṉ ne kiyá, aur use chhoṛ diyá, aur apne apne
munh Ḳhudawand ke maskan se pher diyá, aur apní apní píṭh us kí taraf kí hai ;
7 Aur usáre ke kiwáṛoṉ ko band kiyá hai, aur Isráel ke Ḳhudá ke maqdis meṉ
chirágoṉ ko bujháyá hai, aur ḳhushbú nahíṉ sungháyá hai, aur chaṛháwá nahíṉ
chaṛháyá hai. 8 Tab Ḳhudawand ká qahr Yihúdáh aur Yirúshálam par
názil húí, aur us ne unheṉ chhoṛ diyá, ki mazlúm aur hairání ke báis aur
angushtnumá howeṉ, jaise tum apní ánkhoṉ se dekhte ho. 9 Dekho, is
sabab hamáre báp talwár se máre paṛe, aur hamáre beṭe beṭíáṉ aur jorúáṉ
asírí meṉ haiṉ. 10 Ab mere dil meṉ hai, ki Ḳhudawand Isráel ke Ḳhudá
ke sáth ahd bándhúṉ, táki us ká mushtaal qahr ham se phir jáe. 11 Ai
mere farzando, tum ab sustí na karo, kyúnki Ḳhudawand ne tumheṉ barguzída

kiyá, ki us ke áge khare hoke bandagí karo, aur us ke khádim ho jo khushbú
jaláte haiṉ.
12 Tab baní Qihát meṉ se Mahat bin Amásí, aur Yúel bin Azariyáh; aur baní
Mirárí meṉ se Qís bin Abdí, aur Azariyáh bin Yahalliel; aur baní Jirsán meṉ se
Yúakh bin Zimmah, aur Adan bin Yúakh; 13 Aur baní Ilisafan meṉ se Simrí
aur Waúel; aur baní Ásaf meṉ se Zikariyáh aur Mattaniyáh; 14 Aur baní
Haimán meṉ se Yahiel aur Simaí; aur baní Yadútún meṉ se Samaiyáh aur Uzziel
uṭhe, 15 Aur apne bháíoṉ ko jama karke aur apne ko pák karke bádsháh ke
hukm ke muwáfiq aur Khudáwand ke kalám ke mutábiq Khudáwand ke ghar
ke pák karne ko áe. 16 Aur káhin pák karne ko Khudáwand ke ghar ke andar
gae, aur sárí najásat ko, jo Khudáwand kí haikal meṉ maujúd thí, Khudáwand
ke ghar ke sahn meṉ nikál phenká; aur Lewíoṉ ne un chízoṉ ko báhar le jáke
Kaidrún ke nále meṉ ḍál diyá. 17 Aur pahle mahíne kí pahlí táríkh meṉ unhoṉ
ne taqdís ká kám shurú kiyá, aur we us mahíne ke áṭhweṉ din Khudáwand ke
usáre tak áe, aur áṭh din tak Khudáwand ke ghar ko pák karte rahe, aur pahle
mahíne kí solahwíṉ táríkh meṉ we tamám kar chuke.
18 Tab unhoṉ ne Hizqiyáh bádsháh ke pás jáke kahá, ki Ham ne Khudáwand
ke tamám ghar ko, aur charháwe ke mazbah ko, aur sab zurúf ko aur nazar kí
roṭíoṉ kí mez ko, aur sab bartanoṉ ko pák kiyá; 19 Aur ham ne un sáre básanoṉ
ko, jinheṉ Ákhaz bádsháh ne apní bádsháhí aur bedíní meṉ nápák kiyá thá, phir
árásta aur muqaddas kiyá: aur dekh, we Khudáwand ke mazbah ke áge haiṉ.
20 Tab Hizqiyáh bádsháh sawere uṭhá, aur shahr ke sardároṉ ko faráham
karke Khudáwand ke ghar ko charh gayá. 21 Aur we sát bail aur sát menḍhe
aur sát barre aur sát bakre láe, ki mamlukat ke liye aur maqdis ke liye aur
Yihúdáh ke liye khatíyat hoṉ. Aur us ne káhinoṉ Hárún ke beṭoṉ ko hukm
kiyá, ki Khudáwand ke mazbah par charháwe charháweṉ. 22 Tab káhinoṉ ne
bailoṉ ko zabh kiyá, aur lahú leke mazbah par chhirká; phir menḍhoṉ ko zabh
kiyá, aur lahú ko mazbah par chhirká; phir barroṉ ko zabh kiyá, aur lahú ko
mazbah par chhirká. 23 Aur we khatíyat ke bakroṉ ko bádsháh aur jamáat ke
áge láe, aur unhoṉ ne apne háth un par rakhe. 24 Phir káhinoṉ ne unheṉ zabh
kiyá, aur un ká lahú kafára ke liye mazbah par chhirká, ki sáre Isráel ká kafára
ho, kyúnki bádsháh ne farmáyá thá, ki sáre Isráel ke liye charháwá aur khatíyat
guzráneṉ. 25 Aur us ne Dáúd ke aur bádsháh ke gaibbín Jád ke aur nabí Nátan
ke hukm ke mutábiq Khudáwand ke ghar meṉ jhánjh aur bín aur barbat liye
húe Lewíoṉ ko muqarrar kiyá, ki Khudáwand ne apne nabíoṉ kí márifat se yúṉ
hukm kiyá thá. 26 Aur Lewí Dáúd ke bájoṉ ko aur káhin turhíoṉ ko leke khaṛe
húe. 27 Aur Hizqiyáh ne farmáyá, ki charháwá mazbah par charháyá jáwe; aur
jis waqt charháwá shurú húá, usí waqt Khudáwand ká gít ṭurhíoṉ aur sháh i
Isráel Dáúd ke bájoṉ se shurú húá. 28 Aur sárí jamáat ne sijda kiyá, aur gít ká
gáná aur turhíoṉ ká bajáná sab hotá rahá jab tak charháwá tamám na ho chuká.
29 Aur jab charháwá tamám ho chuká, tab bádsháh ne aur sab ne, jo us ke sáth
házir the, jhukke sijda kiyá. 30 Phir Hizqiyáh ne aur sardároṉ ne Lewíoṉ ko
hukm kiyá, ki Dáúd kí aur Ásaf gaibbín kí bátoṉ se Khudáwand kí hamd
gáweṉ. Aur unhoṉ ne khushí se hamd gáí, aur sir jhukáke sijda kiyá. 31 Tab
Hizqiyáh kahne lagá, ki Ab tum Khudáwand ke liye háth bharke áe ho, nazdík

jáo, aur KHUDA'WAND ke ghar meṉ zabíhoṉ aur shukr ke qurbánoṉ ko guzráno.
Tab jamáat ne zabíhoṉ aur shukr ke qurbánoṉ ko aur sab razámand logoṉ ne
charháwoṉ ko guzráná. 32 Aur charháwoṉ kí gintí, jo jamáat láí, so sattar bail
aur sau mendhe aur do sau barre the: ye sab ke sab KHUDA'WAND ke charháwe
ke liye the; 33 Aur chha sau bail aur tín hazár bher muqaddas kiye gaye. 34
Magar káhin aise thoṛe the, ki we sab charháwoṉ kí khál utár na sake, tab un ke
bhái Lewíoṉ ne un kí madad kí jab tak kám tamám húá, aur jab tak báqí káhinoṉ
ne apne ko pák kiyá; kyúnki Lewí apne pák karne meṉ káhinoṉ se ziyáda
diyánatdár húe the. 35 Lekin charháwe bhí aur salámíoṉ kí charbíáṉ aur
charháwe ke tapáwan bahut se the. So KHUDA'WAND ke ghar kí bandagí tamám
húí. 36 Aur Hizqiyáh aur sab log khushí meṉ the, ki Khudá ne logoṉ ká dil
ubhárá, kyúnki wuh kám jaldí se anjám ko pahunchá.

XXX. BA'B.

1 Aur Hizqiyáh ne sáre Isráel aur Yihúdáh ko talab kiyá, aur Ifráim aur
Manassí ke pás bhí khutút likh bhejá, ki we KHUDA'WAND ke ghar ko Yirúshálam
meṉ áweṉ, táki KHUDA'WAND Isráel ke Khudá ke liye fasah kareṉ. 2 Aur bádsháh
ne aur sardároṉ ne aur Yirúshálam meṉ kí sárí jamáat ne bihtar jáná, ki dúsre
mahíne meṉ fasah kareṉ. 3 Kyúnki we us waqt fasah nahíṉ kar sake, is liye ki
káhinoṉ ne baqadr i ihtiyáj apne ko pák nahíṉ kiyá thá, aur log bhí Yirúshálam
meṉ jama nahíṉ húe the. 4 Aur wuh bát bádsháh kí aur sárí jamáat kí nazar meṉ
achchhí thí. 5 So unhoṉ ne muqarrar kiyá, ki Biarsaba se leke Dán tak tamám
Isráel meṉ manadí kí jáwe, ki log KHUDA'WAND Isráel ke Khudá ke liye fasah ke
mánne ko Yirúshálam meṉ áweṉ; kyúnki unhoṉ ne bahut din se nawishte ke
mutábiq fasah na kiyá thá. 6 Tab harkáre bádsháh aur us ke sardároṉ ke háth
se chiṭṭháṉ páke bádsháh ke hukm ke muwáfiq tamám Isráel aur Yihúdáh meṉ
rawána húe aur bole, Ai baní Isráel, Abirahám aur Izhák aur Isráel ke Khudá kí
taraf phiro, to wuh tumháre báqí logoṉ kí taraf, jo sháh i Asúr ke háth se bach
rahe haiṉ, phiregá. 7 Aur tum apne bápdádoṉ ke mánind aur apne bháíoṉ ke
mánind mat ho, ki we KHUDA'WAND apne bápdádoṉ ke Khudá se beímán ho gae
haiṉ, is liye us ne unheṉ halák kiyá hai, jaise tum áp dekhte ho. 8 Pas tum apne
bápdádoṉ ke mánind sakhtgardan mat hoo, balki KHUDA'WAND ko háth do, aur
us ke maqdis ko áo, jise us ne hamesha ke liye muqaddas kiyá hai, aur KHUDA'-
WAND apne Khudá kí bandagí karo, táki us ká jaltá gazab tum se phir jáwe.
9 Kyúnki agar tum KHUDA'WAND kí taraf phiroge, to tumháre bháí aur tumháre
beṭe apne asír karnewáloṉ kí nazar meṉ rahm páwenge, yaháṉ tak ki is mulk meṉ
phir áwenge, kyúnki KHUDA'WAND tumhárí Khudá hannán aur rahmán hai; aur
agar tum us kí taraf phiroge, to wuh tum se apná munh na moṛegá. 10 So
harkáre Ifráim aur Manassí ke mulk meṉ Zabúlún tak shahr ba shahr guzarte phire;
lekin unhoṉ ne un se mazhaka kiyá, aur unheṉ ṭhaṭṭhe meṉ uṛáyá. 11 Tad bhí
Yasar se aur Manassí se aur Zabúlún se kaí log naram dil húe, aur Yirúshálam ko
áe. 12 Aur Yihúdáh meṉ bhí KHUDA'WAND ká háth thá, ki unheṉ ek dil dewe,
táki we KHUDA'WAND ke kalám ke mutábiq bádsháh aur sardároṉ ke hukm par
amal kareṉ.

13 So bahut log Yirúshálam meṇ jama húe, ki dúsre mahíne meṇ fatírí roṭí kí
íd kareṇ; we ek bahut baṛí jamáat the. 14 Aur we uṭhe, aur un mazbahoṇ ko,
jo Yirúshálam meṇ the, aur bakhúr kí sárí qurbángáhoṇ ko dúr kiyá, aur unheṇ
Kaidrún ke nále meṇ phenk diyá. 15 Phir unhoṇ ne dúsre mahíne kí chaudahwíṇ
táríkh meṇ fasah ko zabh kiyá, aur káhinoṇ aur Lewíoṇ ne sharminda hoke apne
ko pák kiyá, aur Khudáwand ke ghar meṇ chaṛháwoṇ ko guzráná. 16 Aur we
apne dastúr ke muwáfiq, mard i Khudá Músá kí sharíat ke mutábiq, apní jagah
par khaṛe húe, aur káhinoṇ ne Lewíoṇ ke háth se lahú leke chhiṛká. 17 Aur
jamáat meṇ bahut the, jinhoṇ ne apne ko pák nahíṇ kiyá thá, is wáste Lewíoṇ ne
un sabhoṇ ke liye, jinhoṇ ne apne ko pák ne kiyá thá, ki Khudáwand ke muqaddas
howeṇ, fasah ke barroṇ ko zabh kiyá. 18 Kyúnki bahut se logoṇ ne Ifráim se aur
Manassí se, Ishakár aur Zabúlún se apne ko pák nahíṇ kiyá thá, balki fasah ko
mutábiq us ke jo likhá hai, nahíṇ kháyá. 19 Lekin Hizqiyáh ne un ke liye duá
mángí aur kahá, Ai Khudáwand i karím, tú sab ko, jinhoṇ ne Khudá ke yáne
Khudáwand un ke bápdádoṇ ke Khudá ke ḍhúnḍhne ko dil lagáyá hai, muáf kar,
agarchi quds kí tahárat se na ho. 20 Aur Khudáwand ne Hizqiyáh kí suní, aur
logoṇ ko muáf kiyá. 21 So baní Isráel, jo Yirúshálam meṇ házir the, baṛí khushí
se sát din tak íd i fatír karte rahe, aur Lewí aur káhin Khudáwand kí hamd ke
bájoṇ ko leke roz ba roz Khudáwand ko bhajte the. 22 Aur Hizqiyáh ne sab
Lewíoṇ ko, aur un sabhoṇ ko, jo Khudáwand kí hamd ke kháss ilm meṇ máhir
the, dilásá diyá, so we sát din tak íd kí qurbáníáṇ kháte the, aur salámíoṇ ke
zabáih zabh karte the, aur Khudáwand apne bápdádoṇ ke Khudá ká shukr karte
the.

23 Aur sárí jamáat hamáwáz húí, ki aur sát din íd kareṇ, aur we khushí se aur
sát din mánte the. 24 Kyúnki sháh i Yihúdáh Hizqiyáh ne jamáat ke liye hazár
bail aur sát hazár bheṛ guzráne, aur sardároṇ ne jamáat ke liye hazár bail aur
das hazár bheṛ guzráne; aur bahut se káhinoṇ ne apne ko pák kiyá thá. 25 Aur
Yihúdáh kí sárí jamáat aur káhin aur Lewí, aur wuh sárí jamáat, jo Isráel se áí
thí, aur we pardesí, jo Isráel ke mulk se áe the, aur Yihúdáh meṇ rahte the, khushí
karte the. 26 So Yirúshálam meṇ baṛí khushí húí, kyúnki sháh i Isráel Sulaimán
bin Dáúd ke dinoṇ se Yirúshálam meṇ aisá na húá thá. 27 Aur káhinoṇ aur
Lewíoṇ ne uṭhke logoṇ ko barakat dí, aur un kí áwáz suní gaí, aur un kí duá us
ke muqaddas makán ásmán tak pahunchí.

XXXI. BÁB.

1 Jab yih sab ho chuká, tab sáre Isráelí, jo házir the, Yihúdáh ke shahroṇ ko
nikle, aur sárí múraton ko toṛ ḍálá, aur Yasíratoṇ ko káṭ ḍálá, aur únche maká-
noṇ aur mazbahoṇ ko, jo Yihúdáh aur Binyamín aur Ifráim aur Manassí meṇ the,
ḍhá diyá, yaháṇ tak ki sab ke sab nest o nábúd húe; tab sáre baní Isráel apne apne
shahr aur mírás ko phir gaye. 2 Aur Hizqiyáh ne káhinoṇ aur Lewíoṇ kí bárídá-
ríoṇ ko un kí bárídáríoṇ ke muwáfiq harek ko us kí khidmat ke liye yáne káhinoṇ
aur Lewíoṇ ko chaṛháwe aur salámí ke guzaránne ke liye, aur bandagí aur shukr-
guzárí aur táríf ke liye Khudáwand ke darbár ke darwázoṇ meṇ muqarrar kiyá.
3 Aur bádsháh ne apne mál meṇ se ek hissa chaṛháwoṇ ke liye yáne subh aur

shám ke chaṛháwon ke liye aur sabton ke aur naye chándon ke aur ídon ke char-
háwon ke liye ṭhaharáyá, jaisá ki Khudawand kí sharíat men likhá hai. 4 Aur us
ne logon ko, jo Yirúshálam men rahte the, hukm kiyá, ki káhinon aur Lewíon ká
haqq adá karen, tá ki we Khudawand kí sharíat ko hifz karen. 5 Aur jab yih
farmán niklá, tab baní Isráel anáj aur wain aur tel aur shahd aur khet ke síre há-
sil ke pahle phal ziyádatí se láe ; aur sab ká daswán hissa ziyádatí se láe. 6 Aur
baní Israel aur Yihúdáh, jo Yihúdáh ke shahron men rahte the, we bhí gáe bail aur
bheṛ bakrí ká daswán hissa aur un muqaddas chízon ká daswán hissa, jo Khuda-
wand un ke Khudá ke liye muqaddas kí gaí thín, láe, aur ḍher ḍher rakhe. 7 Un-
hon ne tísre mahíne men ḍher lagáná shurú kiyá aur sátwen mahíne men tamám
kiyá. 8 Aur Hizqiyáh aur sardáron ne áke ḍheron ko dekhá, aur Khudawand
ko aur us kí guroh Isráel ko mubárakbád kahá. 9 Aur Hizqiyáh ne káhinon aur
Lewíon ko un ḍheron kí bábat púchhá. 10 Tab sardár káhin Azariyah ne, jo
Sadúq ke khhándán ká thá, jawáb men kahá, ki jab se logon ne Khudawand ke
ghar men hadiya láná shurú kiyá, tab se ham kháne ko bahut rakhte hain, aur
ásúda hote hain, aur bahut bach rakhtí hai; kyúnki Khudawand ne apne logon
ko barakat bakhshí hai, aur jo bachá, so yihí baṛá ḍher hai.

11 Aur Hizqiyáh ne hukm kiyá, ki Khudawand ke ghar men kothríán banáwen ;
aur unhon ne unhen banáyá. 12 Aur we hadiye aur dahyakíán aur niyáz kí chízen
amánat se un men láe. Aur un par Kananiyáh Lewí názir thá, aur us ká bháí Samaí
dúsrá thá. 13 Aur Yahíel aur Azaziyáh aur Naukhat aur Asahel aur Yarímát aur
Yúzabad aur Iliel aur Ismákiyáh aur Mahat aur Bináyáh Hizqiyáh bádsháh ke aur
Khudá ke ghar ke sardár Azariyáh ke intizám se Kananiyáh aur us ke bháí Simaí ke
náib hoke názim the. 14 Aur Qárí bin Yimnah ek Lewí, jo mashriq kí samt ká dar-
bán thá, wuh Khudá kí inámí qurbáníon par thá, tá ki Khudawand kí qurbáníán
aur aqdas chízen bánṭ dewe. 15 Aur Adan aur Minyamín aur Yasúa aur Samaiyáh
aur Amariyáh aur Sakaniyáh káhinon ke shahron men amánat se us ke náib the,
tá ki apne bháíon ko kyá baṛe kyá chhoṭe ko un kí bárídáríon ke muwáfiq bánṭ
dewen. 16 Aur un ke likhe húe mardon ko, jo tín baras se aur úpar the, yáne un
sab ko, jo apní bárídáríon ke mutábiq apní khidmat men kám karne ke liye roz ba
roz Khudawand ke ghar áte the, 17 Aur un káhinon ko, jin ke nám un ke ábáí
khándánon ke muwáfiq likhe gae, aur un likhe húe Lewíon ko, jo bís baras ke aur
úpar the, aur apní báríd ríon men khidmat karte the, 18 Aur un ke sab likhe húe
bálbachchon aur joṛúon aur beṭon aur beṭíon ko, garaz us sárí jamáat ko bánṭ
dewen ; ki we amánat se apne ko aqdas chízon kí taqsím ke liye pák karte the.
19 Aur Hárún ke beṭon un káhinon ke liye bhí, jo apne shahron kí girdnawáh
ke kheton men the, shahr ba shahr kaí ek mard, jin ke nám likhe gae the, muqarrar
húe, ki sab káhinon ke sab mardon ko, aur sab likhe húe Lewíon ko hissa dewen.
20 Aur Hizqiyáh ne tamám Yihudáh men aisá hí kiyá, aur Khudawand apne
Khudá kí nazar men jo bhalá aur ṭhík aur sach hai, so kiyá. 21 Aur sab kám
men, jo us ne Khudá ke ghar kí khidmat men aur sharíat aur áín men apne
Khudá ke ḍhúnḍhne ke liye shurú kiyá, so apne sáre dil se kiyá, aur kámyáb
húá.

XXXII. BÁB.

1 In báton aur díndárí ke kámon ke bád sháh i Asúr Sanheríb charh gayá, aur
Yihúdáh men áyá, aur mazbút shahron ke muqábil paráo kiyá, aur cháhá, ki unhen
apne qabze men láwe. 2 Aur jab Hizqiyáh ne dekhá, ki Sanheríb áyá hai, aur
Yirúshálam se larne ko rukh kiyá hai: 3 To us ne apne sardáron aur baháduron
ke sáth bihtar jáná, ki pání ke soton ko, jo shahr se báhar the, band kare, aur un-
hon ne us kí madad kí. 4 Aur bahut log jama húe, aur sab chashmon aur us nahr
ko, jo us sarzamín ke bích men bahtí hai, band kiyá, aur kahá, ki Asúr ke bádsháh
áke káheko bahut pání páwen? 5 Aur us ne himmat bándhí, aur sab dháí
húí díwáron ko banáyá, aur burjon tak únchá kiyá, aur báhar se ek dúsrí díwár ko
banáyá, aur Dáúd ke shahr men Millá ko mazbút kiyá, aur bahut sí talwáren aur
dhálen banwáín. 6 Aur us ne logon par sipáhsálár thaharáe, aur shahr ke phátak
ke chauk men unhen apne pás jama kiyá, aur unhen dilási diyá, aur kahá, 7 Maz-
bút ho, aur diláwarí karo, aur Asúr ke bádsháh se aur us ke sáth ke sáre amboh se
mat daro aur na ghabráo, kyúnki hamáre sáthí un ke sáthíon se ziyáda hain. 8
Us ke sáth bashar ká háth hai, lekin hamáre sáth KHUDAWAND hamárá Khudá hai,
ki hamárí madad kare, aur hamárí larái lare. Aur logon ne sháh i Yihúdáh Hiz-
qiyáh kí báton par bharosá rakhá.
9 Bád us ke sháh i Asúr Sanheríb ne, jo apne sáre lashkar ke sáth Lakís
ke muqábil pará thá, aur apne naukaron ko Yirúshálam men sháh i Yihúdáh
Hizqiyáh ke pás, aur tamám Yihúdáh ke pás, jo Yirúshálam men thá, bhejá
aur kahá, 10 Ki Sháh i Asúr Sanheríb yún farmátá hai, Tum log kis par
takiya karte ho, ki Yirúshálam ke qala men rahte ho? Kyá Hizqiyáh tumhen
yahán tak nahín phuslátá hai, ki kál se aur piyás se maro? kyúnki wuh kahtá
hai, ki KHUDAWAND hamárá Khudá hamen sháh i Asúr ke háth se chhurá-
wegá. 12 Kyá wuh nahín ki jis ke únche makán aur jis ke mazbah Hizqi-
yáh ne dúr kar dále, aur Yihúdáh aur Yirúshálam ko hukm kiyá, ki Tum ek hí
mazbah ke áge parastish karo, aur us par khushbú sungháo? 13 Jo main ne aur
mere bápdádon ne mulkon ke sáre logon se kiyá hai, tum nahín jánte ho? Kyá sar-
zamínon kí qaumon ke mábúd apne apne mulk ko mere háth se bachá sake? 14 Un
logon ke sáre mábúdon men, jinhen mere bápdádon ne halák kiyá, wuh kaun sá
hai jo apne logon ko mere háth se bachá saká, ki tumhárá Khudá tumhen mere háth
se bachá sake? 15 Pas Hizqiyáh tumhen na bharmáwe, aur tumhárá aisá bodh
karne na páwe, aur us ko sach mat jáno! kyúnki kisí ummat ká yá mamlukat ká
mábúd apne logon ko mere háth se aur mere bápdádon ke háth se chhurá na saká:
to phir tumhárá mábúd tumhen mere háth se kyúnkar chhuráwegá?
16 Aur us ke naukaron ne KHUDAWAND Khudá ke barkhiláf aur us ke bande
Hizqiyáh ke barkhiláf bahut sí aur báten kahín. 17 Aur us ne ek khatt likhá, ki
KHUDAWAND Isráel ke Khudá kí ihánat kare, aur us ke haqq men kufr bake,
ki wuh bolá, Jaisá mulkon ke logon ke mábúdon ne apne logon ko mere háth
se na chhuráyá hai, waisáhí Hizqiyáh ká mábúd bhí apne logon ko mere háth
se na chhuráwegá. 18 Aur we barí áwáz se pukárke Yihúdí zubán men
Yirúshálam ke logon se, jo díwár par the, bole, ki unhen tarsán aur hairán karen,
táki shahr ko le lewen. 19 Aur we Yirúshálam ke Khudá ke haqq men aisí báten

karte the, jaisí zamín kí qaumon ke iláhon ke haqq men, jo insán ke háth ke kám
hain.
20 Is sabab Hizqiyáh bádsháh aur Amús ká betá Yasaiyáh nabí duá karke ás-
mán kí taraf chilláe. 21 Tab Khudawand ne ek firishte ko bhejá, aur us ne sháh
i Asúr ke lashkar men sáre bahádurou aur peshwáon aur sardáron ko faná kiyá:
tab wuh pashemán hoke apne hí mulk ko phir gayá. Aur jab apne iláh ke ghar
men gayá, to unhon ne, jo us kí sulb se nikal áe the, use wahán talwár se már dálá.
22 Isí tarah Khudawand ne Hizqiyáh ko aur Yirúshálam ke báshindon ko Asúr
ke bádsháh Sanherib ke háth se aur sabhon ke háth se chhuráyá, aur cháron taraf
se unhen gher rakhá. 23 Aur bahut log Khudawand ke liye Yirúshálam men
hadiyá láe, aur qímatí chízen sháh i Yihúdáh Hizqiyáh ke liye; aur bád us ke wuh
sab qaumon kí nazar men buzurg húá.
24 Un dinon men Hizqiyáh marne par bímár húá, aur us ne Khudawand se
duá mángí, tab us ne us se báten kín, aur use ek nishán diyá. 25 Lekin Hizqiyáh
ne us ihsán ke mutábiq shukr na kiyá, balki us ke dil men ghamand samáyá, aur us
par aur Yihúdáh aur Yirúshálam par qahr i Iláhí jhúm rahá. 26 Tab Hizqiyáh
apne dil ke ghamand ke liye kháksár húá, aur wuh aur Yirúshálam ke báshinde
tauba kar baithe, so Hizqiyáh ke dinon men Khudawand ká gazab un par názil na
húá. 27 Aur Hizqiyáh kí daulat aur izzat bahut thí, aur us ne chándí aur sone
aur jawáhir aur masálih aur dhálon aur har tarah kí qímatí chízon ke liye khazáne
banwáe, 28 Aur makhzan anáj aur wain aur tel ke liye aur istabal har jins kí
mawáshí ke liye, aur sále bher bakríau ke liye. 29 Aur us ne apne liye shahr aur
bher bakrí aur gáe bail bahutáí se kamáe, kyúnki Khudá ne use bahutsá mál
bakhshá. 30 Aur Hizqiyáh ne Jaihún ke pání kí úparí dhárá ko band karke
Dáúd ke shahr kí pachhim taraf utárá. Aur Hizqiyáh apne sáre kám men
iqbálmand thá. 31 Tis par bhí Bábul ke sardáron ke tarjumánon ke liye, jinhon
ne us pás bhejá ki us nishán ko, jo mulk men húá, daryáft karen, Khudá ne use
ázmáne ke liye chhorá, táki us ke dil ká sab kuchh use sújh pare.
32 Ab Hizqiyáh ká báqí ahwál aur us ke nek kám, dekho, we Amús ke bete
Yasaiyáh nabí ke rúyá men, aur Yihúdáh ke aur Isráel ke bádsháhon ke daftar
men maktúb hain. 33 Aur Hizqiyáh apne bápdádon men já milá, aur baní
Dáúd kí qabron kí úncháí men gárá gayá, aur tamám Yihúdáh aur Yirúshálam ke
báshinde us ke marne men us kí tázím karte the. Aur us ká betá Manassí us ká
jánishín húá.

XXXIII. BAB.

1 Manassí bárah baras kí umr men bádsháh húá, aur pachpan baras tak
Yirúshálam men musallit rahá. 2 Aur jo Khudawand kí nazar men burá hai,
so us ne kiyá un qaumon ke nafratí kám ke mutábiq, jinhen Khudawand ne
baní Isráel ke áge se dafa kiyá thá. 3 Aur us ne un únche makánon ko, jinhen
us ke báp Hizqiyáh ne dháyá thá, phir biná kiyá, aur Baalon ke liye kitne mazbah
barpá kiye, aur Yasírateu banáin, aur sáre ásmání lashkar kí parastish kí aur
bandagí kí. 4 Aur us ne Khudawand ke us ghar men, jis kí bábat Khuda-
wand ne farmáyá thá, ki merá nám Yirúshálam men abad tak rahegá, mazbah

banáe. 5 Aur us ne ásmání kawákib ke nám ke mazbah Khudáwand ke ghar
ke do sahnon men biná kiye. 6 Aur us ne Baní Hannum kí ghátí men apne bete
ko ág men guzráná, aur rammálí aur jádúgarí kí, aur dewon aur afsúngaron se
yárí kí; us ne Khudáwand ke áge bahut badkárián kín, aur gussá diláyá. 7 Aur
us ne ek khodá húá but, jo us ne banwáyá, Khudá ke us ghar men nasb kiyá, jis
kí bábat Khudá ne Dáúd ko aur us ke bete Sulaimán ko kahá thá, ki Is ghar
men aur Yirúshálam men, jise main ne baní Isráel ke sáre sibton men se chun liyá
hai, main apná nám abad tak rakhúngí, 8 Aur main baní Isráel ke páon ko is
sarzamín se, jo main ne un ke bápdádon ko ináyat kí hai, hargiz na talwáúngá,
agar we itnáhí karen, ki un sab báton par, jo main ne unhen farmáín, aur us sárí
sharíat aur un huqúq aur ahkám par, jo Músá na diye, amal karen. 9 Lekin Manassí
ne Yihúdáh ko aur Yirúshálam ke báshindon ko yahán tak bhatkáyá, ki unhon ne
un gurohon kí nisbat, jinhen Khudáwand ne baní Isráel ke sámhne nábúd kiyá,
ziyáda badkárí kí. 10 Aur Khudáwand ne Manassí se aur apne logon se báten
kín, par we us ke shinawá na húe.

11 Is sabab Khudáwand un par sháh i Asúr ke sipáhsáláron ko láyá, we
Manassí ko kantiye se pakarke aur beríon se jakarke Bábul ko le gae. 12 Aur
wuh tangí men mubtalá hoke Khudáwand apne Khudá se duá karne lagá, aur
apne bápdádon ke Khudá ke áge bahut naramdil aur kháksár húá, 13 Aur us ne
us se duá kí, aur us kí duá qabúl húí, aur us kí duhái suní gaí, aur wuh use
Yirúshálam ko us kí mamlukat men phir láyá. Tab Manassí ne jáná, ki Khudá-
wand wuhí Khudá hai.

14 Bád us ke us ne ek báharí díwár ko Dáúd ke shahr ke liye Jaihún kí
pachhim taraf ghatí men, jahán Machhlí Phátak men áte hain, banáyá, aur Ufal
ko gherá, aur use bahut únchá kiyá, aur Yihúdáh ke sáre mazbút shahron men
lashkar ke sardáron ko rakhá. 15 Aur us ne ajnabí mábúdon ko aur but ko
Khudáwand ke ghar se, aur sab mazbahon ko, jo us ne Khudáwand ke ghar ke
pahár par aur Yirúshálam men banwáe the, dúr kiyá, aur shahr ke báhar phenk
diyá. 16 Aur us ne Khudáwand ke mazbah kí marammat kí, aur us par salámí
aur shukr ke zabíhon ko charháyá, aur Yihúdáh ko farmáyá, ki Khudáwand Isráel
ke Khudá kí bandagí karen. 17 Tis par bhí log hanoz únche makánon men
qurbán guzránte rahe, magar faqat Khudáwand apne Khudá ke liye.

18 Ab Manassí ká báqí ahwál aur us ke Khudá se us kí duá, aur un gaibbínon
kí báten, jo Khudáwand Isráel ke Khudá ke nám se bolte the, we sab Isráel
ke bádsháhon kí tawáríkh men maktúb hain; 19 Aur us kí duá, jo qabúl húí,
aur us kí sárí khatá aur beímání, aur we maqám, jin par únche makán banwáe,
aur Yasíraten aur múraten utháín, us se pahle ki wuh táib o kháksár húá, we
sab Hází kí tawáríkh men maktúb hain. 20 Aur Manassí apne bápdádon men
já milá, aur apne ghar men gárá gayá, aur us ká betá Amún us ká jánishín húá.

21 Amún báís baras kí umr men bádsháh húá, aur do baras Yirúshálam men
musallit rahá. 22 Aur jo Khudáwand kí nazar men burá hai, so us ne kiyá, jaisá
ki us ke báp Manassí ne kiyá thá; aur Ammún ne un sab buton ke liye, jo us ke
báp Manassí ne banwáe the, zabh kí, aur un kí bandagí kí. 23 Aur wuh Khudá-
wand ke áge táib na húá jis tarah us ká báp Manassí táib húá thá, balki wuh
Amún asám barháta chalá játá thá. 24 Ákhir ko us ke khádimon ne us ke

qatl ká mansúba bándhá, aur us ke ghar meṉ use qatl kiyá. 25 Lekin shahr kí
raaiyat ne un sab ko qatl kiyá, jinhoṉ ne Amún bádsháh ke barḳhiláf us ke qatl ká
mansúba bándhá thá, aur ahl i mulk ne us ke beṭe Yúsíyáh ko us kí jagah meṉ bád-
sháh kiyá.

XXXIV. BÁB.

1 Yúsíyáh áṭh baras kí umr meṉ bádsháh húá, aur ektís baras Yirúshálam meṉ
musallit rahá. 2 Us ne we kám kiye, jo Ḳhudáwand ke áge bhale the, aur apne
báp Dáúd kí ráhoṉ par chalá, zarra bhí dahne báyeṉ na muṛá. 3 Aur us kí salta-
nat ke áṭhweṉ baras meṉ, jab hanoz laṛká thá, wuh apne báp Dáúd ke Ḳhudá ko
ḍhúṉḍhne lagá; aur bárahweṉ baras meṉ Yihúdáh aur Yirúshálam ko únche
makánon aur Yasíratoṉ aur súratoṉ aur múratoṉ se pák karne lagá. 4
Aur logoṉ ne us ke áge Baaloṉ ke mazbahoṉ ko ḍhá diyá, aur múratoṉ ko,
jo un ke úpar thíṉ, káṭ ḍálá, aur Yasíratoṉ aur khodí húí súratoṉ aur ḍhálí
húí múratoṉ ko toṛ ḍálá, aur chakná chúr kiyá, aur un kí dhúl ko un kí qab-
roṉ par bithráyá, jo un ke liye qurbán guzránte the. 5 Aur us ne káhinoṉ kí
haḍḍíáṉ un ke mazbahoṉ par jaláíṉ, aur is tarah se Yihúdáh aur Yirúshálam ko
pák kiyá. 6 Aur Manassí aur Ifráim aur Samaún aur Naftálí tak us ne chároṉ
taraf ke gharoṉ ko butoṉ se sáf kiyá. 7 Aur mazbahoṉ ko ḍhá diyá, aur Yasíra-
toṉ aur múratoṉ ko káṭ ḍálá, aur chakná chúr kiyá, aur Isráel ke tamám mulk meṉ
sab butoṉ ko káṭ ḍálá. Tab Yirúshálam meṉ phir áyá.
8 Us kí saltanat ke aṭhárahweṉ baras meṉ, mulk aur haikal kí tahárat ke
bád us ne Asaliyáh ke beṭe Sáfan ko aur shahr ke sardár Maasiyáh ko aur
Yúaḳhaz ke beṭe Yúaḳh sarishtadár ko Ḳhudáwand apne Ḳhudá ke ghar kí
marammat karne ko bhejá. 9 We Hilqiyáh sardár káhin pás áe, aur wuh
naqdí, jo Ḳhudá ke ghar meṉ láí gaí thí, jise darbán Lewíoṉ ne baní Manassí
se aur baní Ifráim se aur Isráel ke sáre báqí logoṉ se aur tamám Yihúdáh
aur Binyamín se aur Yirúshálam ke báshindoṉ se leke jama kiyá thá, unheṉ
supurd kí gai; 10 Aur unhoṉ ne use kárindoṉ ke háth meṉ, jo Ḳhudáwand
ke ghar kí marammat par muqarrar the, somp diyá, aur kárindoṉ ne, jo Ḳhudá-
wand ke ghar ká kám karáte the, ki maskan kí marammat aur taiyárí howe, 11 Baṛ-
haíoṉ aur banánewáloṉ ko diyá, ki taráshe húe patthar aur ghar ke shahtíroṉ aur
laṭṭhoṉ ke lakṛe mol liye jáweṉ, jinheṉ Yihúdáh ke bádsháhoṉ ne ḳharáb kiyá
thá. 12 Aur we mard amánat se kám karte the. Aur un par baní Mirárí meṉ se
Wahdat aur Abadiyáh, jo Lewí the, aur baní Qihát meṉ Zakariyáh aur Musallam
ḳhabardáṛí karne ke liye muqarrar the, aur we sab Lewí bájoṉ ke bajáne meṉ máhir
the; 13 Aur we bárbardároṉ par bhí muqarrar the, aur har tarah kí ḳhidmat ke
kám ke muhassil the, aur Lewíoṉ meṉ se báze sáfir aur kátib aur darbán the. 14 Aur
jab we us naqdí ko, jo Ḳhudáwand ke ghar meṉ láí gaí thí, nikál láe, to Hilqiyáh
káhin ne Ḳhudáwand kí tauret kí kitáb ko, jo Músá ke háth se likhí gaí thí, páyá.
15 Tab Hilqiyáh bolá, aur Sáfan sáfir se kahá, ki maiṉ ne Ḳhudáwand ke ghar
meṉ tauret kí kitáb páí, aur Hilqiyáh ne wuh kitáb Sáfan ko dí. 16 Aur Sáfan
us kitáb ko bádsháh ke pás le gayá, phir bádsháh ko ḳhabar dí aur kahá, ki Sab jo
tú ne apne naukaroṉ ke háth meṉ supurd kiyá, so we karte haiṉ; 17 Aur wuh

naqdí, jo Khudáwand ke ghar meṉ maujúd thí, jama kí gaí hai, aur un ke háth meṉ supurd húí hai, jo muqarrar húe haiṉ, aur un ke háth meṉ, jo kám karáte haiṉ.
18 Phir Sáfan sáfir ne bádsháh se kahá, Hilqiyáh káhin ne mujhe yih kitáb dí, aur Sáfan ne use bádsháh ke huzúr paṛhá.

19 Aur aisá húá, ki joṉ bádsháh ne us sharíat kí báteṉ suníṉ, to apne kapṛe phá-
ṛe. 20 Phir bádsháh ne Hilqiyáh ko aur Akhiqám bin Sáfan ko, aur Abdún bin Míkáh ko aur Sáfan sáfir ko, aur bádsháh ke naukar Asáyáh ko farmáyá aur kahá,
21 Tum jáo, mere liye aur logoṉ ke liye, jo Isráel meṉ aur Yihúdáh se bache haiṉ, is kitáb kí bátoṉ ke haqq meṉ, jo milí hai, Khudáwand se púchho, kyúnki Khudáwand ká qahr, jo ham par názil hotí hai, bahut baṛá hai, is sabab se ki hamáre bápdádoṉ ne Khudáwand ke kalám ko hifz nahíṉ kiyá, ki aisá kareṉ jaisá is kitáb meṉ likhá hai. 22 Tab Hilqiyáh aur we, jo bádsháh se bheje gae the, Huldah nabíya ke pás, jo toshakháne ke dároga Salúm bin Tauqahat bin Khasrah kí jorú thí, yih aurat Yirúshálam ke bích ek dúsre mahall meṉ rahtí thí; so unhoṉ ne us se yúṉ paigám kahá.

23 Us ne unheṉ kahá, Khudáwand, Isráel ká Khudá yúṉ farmátá hai, ki Tum us shakhs se, jis ne túmheṉ mujh pás bhejá hai, kaho, ki 24 Khudáwand yúṉ farmátá hai, Maiṉ is maqám par, aur us ke muqímoṉ par, balá názil kartá húṉ, yáne we sab lánateṉ, jo us kitáb meṉ, ki sháh i Yihúdáh ke áge paṛhí gai, likhí haiṉ. 25 Kyúnki unhoṉ ne mujhe tark kiyá, aur butoṉ ke áge khushbúíáṉ jaláíṉ, tá ki apne háthoṉ ke sáre kámoṉ se mujhe gussá diláweṉ: so merá qahr is maqám par bhaṛkegá, aur ṭhanḍhá na hogá. 26 Rahá, sháh i Yihúdáh, jis ne tum ko bhe-
já, ki Khudáwand se ahwál daryáft karo, so tum use yúṉ kaho, ki Khudáwand Isráel ká Khudá yúṉ kahtá hai, ki Tú jo hai, so tú ne un mazmúnoṉ ko suná. 27
Is sabab ki terá dil narmáyá, jab ki tú ne wuh bát suní, jo maiṉ ne is makán aur us ke makínoṉ ke haqq meṉ kahí, aur tú ne Khudáwand ke áge ájizí kí aur apne kapṛe pháṛe, aur mere áge royá: so maiṉ ne bhí kán dharke terí suní, Khudáwand farmá-
tá hai. 28 Dekh, maiṉ tujhe tere bápdádoṉ ke sáth shámil karúngá, aur tú apne gor meṉ salámatí se madfún hogá, aur sárí áfat ko, jo mere hukm se is maqám aur us ke muqímoṉ par názil hogí, terí ánkheṉ na dekhengí. So we yih khabar bád-
sháh pás le gae.

29 Tab bádsháh log bhejke Yihúdáh aur Yirúshálam ke sáre buzurgoṉ ko ap-
ne pás jama kiyá. 30 Aur bádsháh sáre baní Yihúdáh aur Yirúshálam ke sáre báshindoṉ aur káhinoṉ aur Lewíoṉ aur sab chhoṭe baṛe logoṉ ko leke Khudáwand ke ghar ko chaṛh gayá, aur us ne ahd kí sárí báteṉ us kitáb kí, jo Khudáwand ke ghar meṉ milí thí, unhen paṛh sunáíṉ. 31 Aur bádsháh apne amúd par umda húá, aur Khudáwand ke áge ahd kiyá aur kahá, ki Ham Khudáwand kí pairawí karenge, aur uske hukmoṉ aur uskí sunnatoṉ aur us ke qánúnoṉ ko ápne sáre dil aur sárí ján se hifz karenge, aur us ahd kí bátoṉ par, jo is kitáb meṉ likhí haiṉ, amal karenge. 32 Aur us ne sab ko, jo Yirúshálam aur Binyamín meṉ rahte the, us ahd meṉ sharík kiyá, aur Yirúshálam ke báshindoṉ ne Khudá apne bápdádoṉ ke Iláh ke ahd ke mutábiq amal kiyá. 33 Aur Yúsíyáh ne baní Isráel kí sárí sarzamínoṉ meṉ se sáre makrúh butoṉ ko dúr kiyá, aur sab logoṉ ko, jo Isráel meṉ rahte the, ibádat meṉ házir kiyá, ki Khudáwand apne Khudá kí bandagí kareṉ; aur we us ke jíte jí Khudáwand apne bápdádoṉ ke Khudá kí pairawí se phir na gae.

XXXV. BA'B.

1 Aur Yúsíyáh ne Yirúshálam meṇ Ḳhudáwand ke liye fasah kiyá, aur wuh
fasah pahle mahíne kí chaudahwíṇ táríkh meṇ zabh húí, 2 Aur us ne káhinoṇ
ko un kí ḳhidmat meṇ lagáyá, aur unheṇ Ḳhudáwand ke ghar kí ibádat ke liye
ubhárá. 3 Aur un Lewíoṇ se, jo Ḳhudáwand ke muqaddas hoke tamám Isráel
ko tálím dete the, kahá, ki Pák sandúq ko us ghar meṇ, jo sháh i Isráel Sulaimán
bin Dáúd ne banáyá thá, rakho; wuh ab tak tumháre kándhe par bojh nahíṇ.
Ab tum Ḳhudáwand apne Ḳhudá kí aur us kí guroh Isráel kí ḳhidmat karo,
4 Aur apne ábáí ḳhándánoṇ ke muwáfiq apní bárídáríoṇ ke mutábiq sháh i Isráel
Dáúd kí kitáb se aur us ke beṭe Sulaimán ke maktúb se apní ḳhidmat meṇ házir
ho. 5 Aur tum maqdis meṇ apní birádarí baní Isráel ke ábáí ḳhándánoṇ ke
faríqoṇ ke muwáfiq, aur Lewíoṇ ke abwí gharáne ke firqe ke mutábiq khaṛe ho;
6 Aur apne ko pák karke fasah ko zabh karo, aur apne bháíoṇ ke liye taiyár karo,
ki Ḳhudáwand ke kalám ke mutábiq, jo Músá se likhá gayá, kám karo. 7 Aur
Yúsíyáh ne baní Isráel ke liye barre aur halwán ḳharch kiye, jo sab ke sab sáre
házirín ke liye fasah ho gae, aur gintí meṇ tís hazár húe, aur tín hazár gáe bail
ḳharch húe: ye sab bádsháh kí mawáshí meṇ se áe. 8 Aur us ke sardároṇ ne
ḳhushí se logoṇ ke liye aur káhinoṇ ke liye aur Lewíoṇ ke liye ḳharch kiyá.
Hilqiyáh aur Zikariyáh aur Yahíel ne, jo Ḳhudá ke ghar ke sarkár the, káhinoṇ
ko fasah ke liye do hazár chha sau bheṛ bakṛí aur tín sau gáe bail diye. 9 Aur
Kananiyáh aur Samaiyáh aur Nataniel us ke bháí, aur Hasabiyáh aur Waíel aur
Yúzabad sardár Lewíoṇ ne Lewíoṇ ko fasah ke liye pánch hazár bheṛ bakrí aur
pánch sau gáe bail diye.

10 So ḳhidmat kí guzárí húí, aur káhin apne maqám meṇ aur Lewí apní bárí-
dáríoṇ meṇ bádsháh ke hukm ke muwáfiq házir húe. 11 Aur Lewíoṇ ne fasah
zabh kiyá, aur káhinoṇ ne un ke háth se lahú leke chhiṛká, aur Lewíoṇ ne khál
khínchí. 12 Aur unhoṇ ne chaṛháwe alag kiye, ki unheṇ baní Isráel ke ábáí
ḳhándánoṇ ke faríqoṇ ko deweṇ, táki we unheṇ Ḳhudáwand ke liye qurbán
kareṇ, jaisá Músá kí kitáb meṇ likhá hai, aur bailoṇ se bhí aisáhí kiyá. 14 Aur
unhoṇ ne dastúr ke muwáfiq fasah ko ág se bhúná, aur aqdas boṭíoṇ ko degoṇ aur
haṇḍoṇ aur karáhíoṇ meṇ pakáyá, aur jald logoṇ ko bánṭ diyá. 14 Bád us ke
unhoṇ ne apne liye aur káhinoṇ ke liye taiyár kiyá; kyúnki káhin baní Hárún
chaṛháwoṇ aur charbíoṇ ke chaṛháne meṇ rát tak mashgúl rahe, so Lewíoṇ ne
apne liye aur káhin baní Hárún ke liye taiyár kiyá. 15 Aur gánewále baní A'saf
apní ḳhidmat meṇ Dáúd ke aur A'saf aur Haimán aur bádsháh ke gaibbín
Yadútún ke intizám ke muwáfiq rahe, aur darbán apne apne darwáze meṇ, ki
zurúr na thá, ki we apní apní ḳhidmat se rah jáweṇ, kyúnki un ke bháí Lewíoṇ ne
un ke liye taiyár kiyá.

16 So usí din meṇ Ḳhudáwand kí bandagí tamám húí, ki Yúsíyáh bádsháh
ke hukm ke muwáfiq fasah kiyá gayá, aur Ḳhudáwand ke mazbah par chaṛháwe
chaṛháe gae. 17 Aur baní Isráel, jo házir the, usí waqt fasah aur fatírí roṭí kí íd
sát din tak karte the. 18 Aur Samúel nabí ke dinoṇ se Isráel meṇ aisá fasah na
húá thá, aur Isráel ke sáre bádsháhoṇ ne bhí aisá fasah na kiyá thá, jaisá ki
Yúsíyáh aur káhin aur Lewí aur sáre baní Yihúdáh aur ahl Isráel, jo waháṇ házir

the, aur Yirúshálam ke báshinde karte the. 19 Yúsíyáh kí saltanat ke athárahweṇ
baras meṇ yih fasah húá.

20 In bátoṇ ke bád, jab Yúsíyáh haikal kí marammat kar chuká, sháh i Misr
Niko charh áyá, ki Furát kináre ke Karkimís se laṛe, tab Yúsíyáh us ke muqábale
ko nikla. 21 Niko ne log bhejkar use kahá, ki Ai Yihúdáh ke bádsháh, tujh se
merá kyá kám? Maiṇ is waqt tujh par charh nahíṇ átá húṇ, balki us qaum par, jis
se merí laṛáí hai, aur Khudá ká iráda hai, ki mujhe iqbálmand kare. So tú
Khudá se, jo mere sáth hai, rah já, táki tujhe halák na kare. 22 Lekin Yúsíyáh ne
us se munh na moṛá, balki us se laṛne ke liye apná bhes badlá, aur Niko kí bátoṇ ká
shinawá na húá, jo Khudá ke munh se áíṇ, aur Majiddo kí taráí meṇ laṛne ko áyá.
23 Aur tírandázoṇ ne Yúsíyáh bádsháh ko hadaf márá, aur bádsháh ne apne nau-
karoṇ se kahá, ki Mujhe le jáo, kyúnki mujhe baṛá zakhm lagá hai. 24 So us ke
naukaroṇ ne use us rath se utárá, aur us kí dúsrí rath par use charháyá, aur Yirú-
shálam ko le gae. Aur wuh mar gayá, aur apne bápdádoṇ kí qabroṇ meṇ gaṛá, aur
tamám Yihúdáh aur Yirúshálam ne Yúsíyáh ke liye mátam kiyá. 25 Aur Yaram-
iyáh ne Yúsíyáh par marsiye banáe, aur sab gánewále aur gánewálí apne marsiyoṇ
meṇ áj ke din tak Yúsíyáh ke haqq meṇ bolte aur unheṇ Isráel meṇ murauwaj
aur mámúl karte áe haiṇ; aur dekh, we marsiyánáma meṇ maktúb haiṇ.

26 Ab Yúsíyáh ká báqí ahwál aur us ke nek kám mutábiq us ke, jo KHUDA-
WAND kí sharíat meṇ likhá hai, aur us ke iamál auwal o ákhir, dekh, we Isráel aur
Yihúdáh ke bádsháhoṇ ke daftar meṇ maktúb haiṇ.

XXXVI. BAB.

1 Aur mulk ke logoṇ ne Yahúakhaz bin Yúsíyáh ko liyá, aur us ke báp kí jagah
meṇ use Yirúshálam meṇ bádsháh kiyá. 2 Yahúakhaz teís baras kí umr meṇ bád-
sháh húá, aur tín mahíne Yirúshálam meṇ musallit rahá. 3 Aur sháh i Misr ne
use Yirúshálam meṇ mansab se dúr kiyá, aur ahl i mamlukat par sau qintár rúpá
aur ek qintár soná khiráj muqarrar kiyá. 4 Aur sháh i Misr ne us ke bháí Ilyaqím
ko Yihúdáh aur Yirúshálam par musallit kiyá, aur us ká nám badalke Yahúyaqím
rakhá, aur Niko us ke bháí Yúakhaz ko pakaṛke use Misr meṇ le gayá.

5 Yahúyaqím pachís baras kí umr meṇ bádsháh húá, aur gyárah baras Yirúshálam
meṇ musallit rahá. Aur wuh KHUDAWAND apne Khudá ke áge bure kám kartá
thá. 6 Us par sháh i Bábul Nabúkhudnazr charh áyá, aur use beṛíoṇ se bándhkar
Bábul meṇ le gayá. 7 Aur Nabúkhudnazr KHUDAWAND ke ghar ke zurúf meṇ
se bhí Bábul ko legayá, aur Bábul meṇ apní haikal meṇ rakhá.

8 Ab Yahúyaqím ká báqí ahwál, aur makrúh kám, jo us ne kiye, aur jo us meṇ
páe gaye, dekho, we Isráel aur Yihúdáh ke bádsháhoṇ ke daftar meṇ maktúb haiṇ.
Aur us ká betá Yahúyakín us ká jánishín húá.

9 Yahúyakín áṭh baras kí umr meṇ bádsháh húá, aur tín mahíne das roz Yirú-
shálam meṇ musallit rahá. Aur us ne we kám kiye, jo KHUDAWAND kí nazar meṇ
bure haiṇ. 10 Aur ek baras bád Nabúkhudnazr ne bhejkar use KHUDAWAND
ke ghar ke zurúf samet Bábul meṇ pahuncháyá aur us ke bháí Sidqiyáh ko Yihú-
dáh aur Yirúshálam par musallit kiyá.

11 Sidqiyáh ekkís baras kí umr meṇ bádsháh húá, aur gyárah baras Yirúshálam

meṉ musallit rahá. 12 Aur wuh ḲHUDÁWAND apne Ḳhudá ke áge badkáríáṉ
kartá thá; wuh Yaramiyáh nabí ká farmánbardár na húá, jo us se ḲHUDÁWAND
ke munh kí báteṉ kahtá thá. 13 Aur wuh Nabúḳhudnazr bádsháh se bhí, jis
ne use Ḳhudá kí qasam diláí thí, bágí húá, aur gardankash aur saḳhtdil baná,
aisá ki ḲHUDÁWAND Isráel ke Ḳhudá kí taraf na phirá. 14 Aur káhin aur
logoṉ ke sardár bhí qaumoṉ ke sáre nafratí kámoṉ kí mánind badkáríáṉ kiyá
karte the, aur unhoṉ ne ḲHUDÁWAND ke ghar ko, jo us ne Yirúshálam meṉ
muqaddas ṭhaharáyá thá, nápák kiyá. 15 Aur ḲHUDÁWAND un ke bápdádoṉ ke
Ḳhudá ne apne rasúloṉ kí márifat se un ke pás paigám bhejá, balki subh sawere
se bhejá kiyá, ki apne logoṉ ko aur apne maskan ko bachá rakhe. 16 Lekin unhoṉ
ne Ḳhudá ke paigambaroṉ ko ṭhaṭṭhe meṉ uṛáyá, aur un kí bátoṉ ko náchíz
jáná, aur us ke nabíoṉ se hansá kiyá, yaháṉ tak ki ḲHUDÁWAND ne apná gazab
apne logoṉ par názil kiyá, ki koí chára na rahá.
17 Tab wuh Kasdíoṉ ke bádsháh ko un par chaṛhá láyá, us ne un ke maqdis hí
meṉ un ke jawánoṉ ko talwár se már ḍálí, aur kunwároṉ o kunwáríoṉ par
aur búṛhoṉ o buṛhiyoṉ par rahm na kiyá; Ḳhudá ne sab kuchh us ke háth meṉ kar
diyá. 18 Aur wuh Ḳhudá ke ghar ke sáre chhoṭe baṛe básanoṉ ko, aur ḲHUDÁ-
WAND ke ghar ke ḳhazáne ko, aur bádsháh ke aur us ke sardároṉ ke ḳhazáne ko
sab ke sab Bábul ko le gayá. 19 Aur unhoṉ ne Ḳhudá ke ghar ko jalá diyá, aur
Yirúshálam kí díwár ko ḍhá diyá, aur us ke sáre mahalloṉ ko ág se jalá diyá, aur
sárí qímatí chízoṉ ko barbád kiyá. 20 Aur wuh unheṉ, jo talwár se bache,
Bábul ko asírí meṉ le gayá, aur wuháṉ we us ke aur us ke beṭoṉ ke gulám Fársíoṉ
ke musallit hone tak rahe, 21 Tá ki ḲHUDÁWAND ká kalám, jo Yaramiyáh
ke munh se kahá gayá thá, púrá howe, jab tak us zamín ne apne sabtoṉ ko adá na
kiyá; jitne din wuh ujaṛ paṛí, wuh sabt kartí thí, jab tak sattar baras púre húe.
22 Aur sháh i Fárs Ḳhoras kí saltanat ke pahle baras meṉ, tá ki ḲHUDÁWAND ká
kalám, jo Yaramiyáh ke munh se kahá gayá thá, púrá howe, ḲHUDÁWAND ne sháh i
Fárs Ḳhoras ká man ubhárá, ki apní sárí mamlukat meṉ manádí karwáí, aur
is mazmún ke ishtihárnáme bhí jári karwáe: 23 Sháh i Fárs Ḳhoras yúṉ farmá-
tá hai: Zamín kí sárí mamlukateṉ ḲHUDÁWAND ásmán ke Ḳhudá ne mujhe baḳh-
shíṉ, aur us ne mujhko farmáyá, ki Yihúdáh ke Yirúshálam meṉ us ke liye ek mas-
kan banáúṉ. Pas jo tumháre darmiyán us kí qaum ká ho, ḲHUDÁWAND us ká
Ḳhudá us ke sáth ho, aur wuh chaṛh jáwe.

AZRÁ KÍ KITÁB.

I. BÁB.

1 Aur sháh i Fárs Ḳhoras kí saltanat ke pahle baras meṉ is ḳhátir ki ḲHUDÁ-
WAND ká kalám, jo Yaramiyáh ke munh se niklá thá, púrá howe, ḲHUDÁWAND ne
sháh i Fárs Ḳhoras ká man ubhárá, ki us ne apne tamám mulk meṉ manádí farmáí,
aur ishtihárnáma bhí likh bhejá, aur kahá, 2 Sháh i Fárs Ḳhoras yúṉ farmátá hai, ki
ḲHUDÁWAND ásmán ke Ḳhudá ne zamín kí sárí mamlukateṉ mujhe baḳhshíṉ, aur

mujhe hukm kiyá hai, ki Yirúshálam meŋ, jo Yihúdáh meŋ hai, us ke liye ek hai-
kal banáúŋ. 3 Pas jo tumháre darmiyán us kí qaum ká ho, us ká Ḳhudá us ká
háfiz howe, aur wuh Yirúshálam ko, jo Yihúdáh meŋ hai, chaṛh jáwe, aur Ḳhuda-
wand Isráel ke Ḳhudá ká ghar banáwe, ki wuh Ḳhudá hai, jo Yirúshálam meŋ
hai. 4 Aur jo koí un sab maqámoŋ meŋ se, jaháŋ kahíŋ wuh pardes ho, báqí rahá
ho, usí maqám ke log soná chándí se aur mál aur mawáshí se aur iḳhtiyárí inám
se us kí madad kareŋ, táki Yirúshálam meŋ Ḳhudá ká maskan ban jáwe.
5 Tab Yihúdáh aur Binyamín ke abwí raís aur káhin aur Lewí un sabhoŋ ke
sáth, jin ká man Ḳhudá ne ubhárá, uṭhe, ki jáke Yirúshálam meŋ Ḳhudawand
ká ghar banáweŋ. 6 Aur un kí chároŋ taraf ke logoŋ ne chándí ke bartan aur
sone aur mál aur mawáshí aur tuhfa chízoŋ se aur har tarah ke iḳhtiyárí
inámoŋ se bhí un kí dastgírí kí. 7 Aur Ḳhoras bádsháh ne bhí Ḳhudawand ke
ghar ke un bartanoŋ ko, jinheŋ Nabúḳhudnazr Yirúshálam meŋ se nikál láyá thá,
aur apne Ḳhudá ke ghar meŋ rakhá thá, nikál láyá. 8 Aur sháh i Fárs Ḳhoras ne
unheŋ nikálke Mitrdád ganjwar ke háth meŋ supurd kiyá, aur us ne unheŋ Yihúdáh
ke amír Chaspánázur ko gin diyá. 9 Aur un kí gintí yih hai: sone kí tís thálí
aur chándí kí hazár thálí aur untís chhurí, 10 Aur sone ke tís piyále, aur rúpe
ke chár sau das majhole piyále, aur dúsre raqm ke hazár básan. 11 Sone rúpe ke
bartan sab milke pánch hazár chár sau the. Chaspánázur in sabhoŋ ko, jis waqt
ki ahl i jilá ko Bábul se Yirúshálam ko chaṛhá látá thá, sáth le gayá.

II. BÁB.

1 Aur Yihúdí súba ke log, jo jilá kí asírí se chaṛh játe the, jinheŋ sháh i Bábul
Nabúḳhudnazr pardesí aur prabásí karke Bábul ko le gayá thá, aur jo phir Yirú-
shálam aur Yihúdáh meŋ har ek apne apne shahr meŋ áte the, aur Zarúbábul ke
sáth chaṛh játe the, so ye haiŋ: 2 Yasúa, Nahamiyáh, Shiráyáh, Raíláyáh, Marda-
kí, Bilisán, Misfár, Bágwí, Rahúm, Baanah. Baní Isráel ke logoŋ ká yih shumár
hai: 3 Baní Burgús, do hazár ek sau bahattar; 4 Baní Safatiyáh, tín sau bahat-
tar; 5 Baní Araḳh, sát sau pachhattar; 6 Baní Paḳhat i Moab baní Yasúa aur
Yúab samet, do hazár áṭh sau bárah; 7 Baní Ailám, ek hazár do sau chauwan; 8
Baní Zattú, nau sau paintálís; 9 Baní Zakí, sát sau sáṭh; 10 Baní Báni, chha sau
beálís; 11 Baní Babí, chha sau teís; 12 Baní Azjád, ek hazár do sau báís; 13
Baní Adúniqám, chha sau chhásaṭh; 14 Baní Bigwí, do hazár chhappan; 15 Baní
Adín, chár sau chauwan; 16 Baní Atír, Hizqiyáh ke gharáne ke, aṭhánawe; 17 Baní
Baizí, tín sau teís; 18 Baní Wárí, ek sau bárah; 19 Baní Hashúm, do sau teís;
20 Baní Jabbár, pachánauwe; 21 Baní Baitlahm, ek sau teís; 22 Ahl i Natúfah,
chhappan; 23 Ahl i Anátát, ek sau aṭháís; 24 Baní Azimaut, beálís; 25 Qar-
yat Arím ke aur Kafírah aur Biarát ke log, sát sau tentálís; 26 Rámah aur Jiba
ke log, chha sau ekkís; 27 Ahl i Mikmás, ek sau báís; 28 Baitel aur Aí ke log
do sau teís; 29 Baní Nabú, báwan; 30 Baní Majbís, ek sau chhappan; 31 Dúsre
Ailám ke beṭe, ek hazár do sau chauwan; 32 Baní Hárim, tín sau bís; 33 Lúd
aur Hadíd aur Auná ke beṭe, sát sau pachís. 34 Baní Yiríhú, tín sau paintálís;
35 Baní Sanaah, tín hazár chha sau tís; 36 We káhin: baní Wadaiyáh, Yasúa
ke ḳhándán ke, nau sau tihattar; 37 Baní Amír, ek hazár báwan; 38 Baní

Fasihúr, ek hazár do sau saintális; 39 Baní Harím, ek hazár sattar; 40 We Lewí : baní Húdáyáh men se Yasúa aur Qadmiel ke bete, chauhattar; 41 We gánewále : baní Asaf, ek sau athá ís; 42 Darbán log: baní Salúm, baní Atír, baní Zulmán, baní Aqúb, baní Khatítá, baní Tábí, sab milke ek sau untális; 43 Haikal ke bande : baní Sihá, baní Hasúfá, baní Tabaát, 44 Baní Qairús, baní Sígahá, baní Fadún, 45 baní Libánah, baní Hajábah, baní Aqúb, 46 Baní Hajáb, baní Shamlí, baní Hanán, 47 Baní Jadíl, baní Nahr, baní Riyáyáh, 48 Baní Rasín, baní Naqúdá, baní Jazzám, 49 Baní Uzzah, baní Safíkh, baní Baizí, 50 Baní Asnah, baní Maúním, baní Nafúsím, 51 Baní Baqbúq, baní Haqúfá, baní Harhúr, 52 Baní Baslút, baní Mahídá, baní Harsá, 53 Baní Barqús, baní Sísará, baní Támah, 54 Baní Nasíh, baní Khatífá; 55 Baní Abíd ul Sulaimán : baní Sútí, baní Sáfirat, baní Farúdá, 56 Baní Waalah, baní Darqún, baní Jadíl, 57 Baní Safatiyáh, baní Khatíl, baní Fákirat ul Zabíán, baní Amí, 58 Sab haikal ke gulám aur bete Sulaimán ke khádimon ke, tín sau bánauwe.

59 Aur jo log Tall ul milh se aur Tall ul harsá se aur Karúb Addán se aur Amír se charh gae, par apne apne ábáí khándán ko aur apní nasl ko ki Isráel ke hon yá nahín, batá na sake, so ye hain, 60 Baní Diláyáh, baní Túbiyáh, baní Naqúdá, chha sau báwan; 61 Aur káhinon ke beton men se : baní Habáyáh, baní Haqús, baní Barzillí, jis ne Jiliádí Barzillí kí betíon men se jorú kí, aur un ke nám se kahláyá. 62 Unhon ne apne nasabnáme dhúndhe, par we ne mile, chunánchi we kahánat se mahrúm húe.

63 Aur hákim ne unhen farmáyá, ki jab tak núrín o tummín ke sáth ek káhin na uthe, tab tak aqdas chízon men se na kháná.

64 Wuh sárí jamáat sab ke sab milke beális hazár tín sau sáth thí, siwá unke gulámon aur laundíon ke, jo sát hazár tín sau saintís the. 65 Un men do sau gánewále aur gánewálíán thín. 66 Un ke ghore sát sau chhattís, un ke khachchar do sau paintális, 67 Un ke únt chár the sau paintís, un ke gadhe chha hazár sát sau bís.

68 Aur abwí raíson men se bahuteron ne, jab Yirúshálam men Khudawand ke ghar ko áe, khushí se Khudá ke maskan ke liye kuchh diyá, tá ki wuh apne makán par phir uthayá jáwe; 69 Unhon ne apne maqdúr bhar kám ke liye púnjí men kuchh dál diyá, sone ke sattar hazár dirham aur rúpe ke pánch hazár mannah aur káhinon ke sau pairáhan.

70 So káhin aur Lewí aur báqí log aur gánewále aur darbán aur haikal ke bande, apne shahron man baste the, aur tamám Isráel apne shahron men.

III. BAB.

1 Aur jab sátwán mahína pahunchá, aur baní Isráel apne shahron men the, to log Yirúshálam men ek sáth jama húe. 2 Tab Yasúa bin Yúsadaq aur us ke bháí káhin aur Zarúbábul bin Sialtiel aur uske bháí uthe, aur Isráel ke Khudá ká mazbah banáyá, ki us par charháwon ko charháwen, jaisá mard i Khudá Músá kí sharíat men likhá hai.

3 Aur unhon ne mazbah ko us ke makán par taiyár kiyá, ki un sarzamínon kí qaumon se unhen dar lagá thá, aur unhon ne Khudawand ke liye us par charháwe charháe, yáne subh aur shám ke charháwe. 4 Aur unhon ne kitáb ke

mutábiq khaimoṉ kí íd kí, aur roz ba roz shumár ke mutábiq aur roz marra ke
dastúr ke muwáfiq chaṛháwá chaṛháyá; 5 Bád uske hamesha ke liye aur naye
chándoṉ ke liye, aur KHUDÁWAND kí sab muqaddas ídoṉ ke liye, aur un sabhoṉ
ke liye, jo khushí se KHUDÁWAND ke liye qurbán láte the, chaṛháwe guzráne. 6
Sátwen mahíne kí pahlí táríkh se unhoṉ ne KHUDÁWAND ke liye chaṛháwoṉ ká
chaṛháná shurú kiyá; par KHUDÁWAND kí haikal kí bunyád hanoz ḍálí na gaí thí.
7 Aur unhoṉ ne sangtaráshoṉ aur kárígaroṉ ko rúpiya aur Saidáníoṉ aur Súríoṉ
ko kháná píná aur tel diyá, ki Lubnán meṉ se sanaubar ke lakṛe samundar kí ráh
se Yáfá ko láweṉ, jaisá ki sháh i Fárs Khoras ne unheṉ parwána diyá thá.

8 Aur un ke Khudá ke ghar ko Yirúshálam meṉ phir áne ke dúsre baras ke
dúsre mahíne meṉ Zarúbábul bin Sialtiel aur Yasúa bin Yúsadaq aur unke báqí
bháí káhin aur Lewí aur sab, jo asírí se Yirúshálam ko áe the, kám karne lage, aur
Lewíoṉ ko, jo bís baras ke aur úpar the, muqarrar kiyá, ki KHUDÁWAND ke ghar
ke kám ke kárinde howeṉ. 9 Aur Yasúa aur us ke beṭe aur uske bháí, aur Qad-
miel aur us ke beṭe sab baní Yihúdáh ek dil hoke házir rahe, ki Khudá ke ghar ke
kám karnewáloṉ kí nigáhbání kareṉ, aur baní Hannadád aur unke beṭe aur bháí
Lewí aisá hí karte the.

10 Aur jab banánewále KHUDÁWAND kí haikal kí bunyád ḍálte the, to káhin
mulabbas hoke aur turhíán leke aur Lewí baní Ásaf kartál leke uṭh khaṛe húe, ki
sháh i Isráel Dáúd ke taur par KHUDÁWAND kí táríf kareṉ. 11 Aur we KHUDÁ-
WAND kí táríf aur shukrguzárí meṉ gáte bajáte the, ki wuh bhalá hai, ki Isráel par
us ká fazl abadí hai. Aur sab log KHUDÁWAND ke ghar kí bunyád par baṛá shor
machákar KHUDÁWAND kí táríf meṉ lalkáre. 12 Lekin bahut log un búṛhe
káhinoṉ aur Lewíoṉ aur abwí raísoṉ meṉ se jinhoṉ ne pahle ghar ko dekhá
thá, jab is ghar kí bunyád un ke dekhne meṉ ḍálí gaí, to we baṛí áwáz se
chilláke zár zár rone lage, lekin bahutere baṛí áwáz se pukárke khushí se lalkáre.
13 Aur log khushí kí áwáz meṉ aur logoṉ kí zárí kí áwáz meṉ farq na kar sake;
ki log buhut baṛá shor macháte the, jis kí áwáz dúr tak pahunchí.

IV. BÁB.

1 Aur jab Yihúdáh aur Binyamín ke dushmanoṉ ne suná, ki ahl i jilá KHUDÁWAND
Isráel ke Khudá kí haikal ko banáte haiṉ, 2 To we Zarúbábul aur abwí raísoṉ
ke pás áe, aur unheṉ kahá, ki Hameṉ bhí apne sáth banáne do: kyúnki ham tum-
háre mánind tumháre Khudá ke tálib haiṉ, aur ham sháh i Asúr Asar Haddún ke
dinoṉ se, jisne hameṉ yaháṉ lá basáyá hai, uske liye qurbán guzránte haiṉ. 3
Lekin Zarúbábul aur Yasúa aur Isráel ke báqí abwí raísoṉ ne unheṉ kahá, ki
Tumhárá kám nahíṉ, ki hamáre sáth hamáre Khudá ke liye ghar banáo, balki ham
akele KHUDÁWAND Isráel ke Khudá ke liye ek maskan banáwenge, jaisá ki sháh
i Fárs Khoras ne hameṉ hukm kiyá hai. 4 Tab us sarzamín ke awámm ne Yihú-
dáh ke logoṉ ke háthoṉ ko ḍhílá kiyá, aur banáne meṉ unheṉ ḍaráyá aur satáyá.
5 Aur wakíl muqarrar kiye, ki un ká mansúba sháh i Fárs Khoras ke jíte jí aur
sháh i Fárs Dárá kí saltanat tak na ban paṛá.

6 Phir jab Shersháh ne julús farmáyá, to us kí saltanat ke shurú meṉ unhoṉ ne
Yihúdáh aur Yirúshálam ke báshindoṉ ke barkhiláf tuhmatnáma likhá. 7 Phir

Ardsher ke dinoṇ meṇ Bisalám aur Mitrdád aur Tábiel aur un ke báqí hamnafsoṇ
ne sháh i Fárs Ardsher ke pás nawishta bhejá. Us nawishte kí kitábat Arámí
zubán meṇ maktúb húí, aur us ká tarjuma bhí Arámí hurúf meṇ likhá thá. 8
Rahúm sáhib i díwán aur Shamsí sáfir ne Ardsher bádsháh ko Yirúshalám ke
barkhiláf is mazmún ká khatt us waqt likh bhejá.

9 Rahúm sáhib i díwán aur Shamsí sáfir aur un ke báqí hamjawár, jo Dínah aur
Afarsatkah aur Tarfílah aur Fárs aur Arak aur Bábul aur Sosan aur Dih aur Ailám
se haiṇ, 10 Aur báqí log, jinheṇ Usnaffar murabbí o waqír ne jiláwatan kiyá, aur
Samrún shahr meṇ basáyá, aur nahr i Furát pár ke báqí log wagaira. 11 Us arzí
kí naql, jo unhoṇ ne Ardsher bádsháh pás bhejí, yúṇ hai:

12 Ap ke gulám, nahr pár ke log, wagaira. Bádsháh ko jáná cháhiye, ki Yihúdí
log, jo áp kí taraf se charh gae, hamáre pás Yirúshálam ko áe haiṇ, aur us bágí aur
fasádí shahr ko banáte haiṇ, aur díwáreṇ sudhárte haiṇ, aur bunyádeṇ phir bahál
karte haiṇ. 13 Pas bádsháh ko jáná cháhiye, ki ye log, jab shahr baná hogá, aur
díwáreṇ taiyár hongíṇ, mahsúl aur málguzárí aur khiráj nahíṇ denge, aur bádsháh
kí ámdaní meṇ nuqsán hogá. 14 Pas hargáh ki kam log daulatkháne ká namak
kháte haiṇ, aur bádsháh ká khalal dekhne meṇ bardásht nahíṇ kar sakte haiṇ, is
sabab ham bhejkar bádsháh ko ittilá dete haiṇ; 15 Ki huzúr apne bápdádoṇ ke
tawáríkhnámoṇ meṇ talásh farmáiye, to áp tawáríkhnámoṇ meṇ páwenge aur tahqíq
karenge, ki yih shahr bágí aur málikoṇ aur mulkoṇ ká nuqsání shahr húá hai, aur
qadím se us meṇ fitna o fasád barpá rahá hai: us wáste yih shahr kharáb kiyá gayá
hai. 16 Ham bádsháh ko jatáte haiṇ, ki agar yih shahr phir bane, aur us kí shahr-
panáh bahál howe, to is hálat meṇ huzúr ká amal nahr pár játá rahegá.

17 Tab bádsháh ne Rahúm sáhib i díwán aur Shamsí sáfir aur un ke báqí ham-
jawároṇ ko, jo Samrún meṇ base, aur nahr pár ke báqí logoṇ ko jawáb likhwá bhejá:
18 Salám wagaira.—Arzí tumharí huzúr meṇ guzarí, sab mazmún málúm húá. 19
Aur ham ne hukm kiyá hai, aur talásh ho chukí, aur daryáft húá, ki wuh shahr
qadím se bádsháhoṇ se bágí hotá áyá hai, aur fitna o fasád us meṇ barpá rahá hai.
20 Aur bare bare bádsháh Yirúshálam meṇ húe haiṇ, jo daryá pár ke sab mulk par
musallit rahe, aur mahsúl aur málguzárí aur khiráj unheṇ adá húe. 21 So ab
hukm karo, ki un logoṇ ko rokeṇ, aur yih shahr banáyá na jáe, jab tak mujh se
farmán na nikle. 22 Khabardár, is meṇ qusúr mat karná. Káheko khalal bád-
sháhoṇ ke nuqsán ke wáste barhne páwegá?

23 Pas joṇhí Ardsher bádsháh ke farmán kí naql Rahúm aur Shamsí sáfir aur un
ke hamjawároṇ ke áge parhí gaí thí, wuhíṇ we jald Yirúshálam ko Yihúdíoṇ ke
pás gae, aur zabardastí se roká. 24 Tab Yirúshálam meṇ Khudá ke ghar ká kám
tham gayá, aur sháh i Fárs Dárá kí saltanat ke dúsre baras tak band rahá.

V. BAB.

1 Phir Hajjí nabí aur Zikariyáh bin I'dú nabí Yihúdáh aur Yirúshálam meṇ Yihú-
díoṇ ko Isráel ke Khudá ke nám se nubúwat karte the. 2 Tab Zarúbábul bin
Sialtiel aur Yasúa bin Yúsadaq uthe, aur Khudá ke ghar ko Yirúshálam meṇ
banáne lage, aur un ke sáth Khudá ke we nabí un ke madadgár the.

3 Us waqt nahr pár ká nauwáb Dádaní aur Sitár Báznáí aur un ke sáthí un pás

áe, aur unheṇ yúṇ kahí, ki Kis ne tum ko hukm kiyá, ki is ghar ko banáo, aur is
díwár ko bahál karo? 4 So ham ne unheṇ kahá, ki un logoṇ ke kyá nám haiṇ, jo is
imárat ke banáwále the. 5 Aur un ke Ḳhudá kí nazar Yihúdíoṇ ke buzurgoṇ par
thí, ki we unheṇ rok na sakte the, jab tak yih suwál Dárá pás na pahunchá, aur tab
unhoṇ ne is mazmún ká jawáb us kí bábat meṇ likh bhejá. 6 Ḳhatt kí naql, jo
nahr pár ke nauwáb Dádaní aur Sitár Biznái aur us ke hamjawároṇ ne, jo nahr pár
ke Afarsik meṇ rahte the, Dárá bádsháh pás bhejá. 7 Unhoṇ ne arzí bhejí, jis meṇ
yúṇ likhá thá: Dárá bádsháh ko salámat i kullí. 8 Bádsháh ko jáná cháhiye, ki
ham Yihúdáh ke súba meṇ baṛe Iláh ke ghar ko gae haiṇ; wuh taráshe húe pat-
tharoṇ se bantá hai, aur díwároṇ par lakṛe lag játe haiṇ, aur yih kám jald bantá
játá hai, aur un ke háthoṇ se ban paṛtá hai. 9 Tab ham ne un buzurgoṇ se suwál
kiyá, aur unheṇ yúṇ kahá, ki Kis ne tumheṇ hukm kiyá, ki is ghar ko banáo, aur
is díwár ko uṭháo? 10 Aur ham ne un ke nám bhí púchhe, táki ham un logoṇ ke
nám likhke áp ko ḳhabar deweṇ, ki un ke sardár kaun haiṇ 11 Tab unhoṇ ne
hameṇ yúṇ jawáb diyá aur kahá, Ham ásmán aur zamín ke Ḳhudá ke bande haiṇ,
aur wuhí maskan banáte haiṇ, jo qadím se bahut barasoṇ ke áge baná thí, jise
Isráel ke ek baṛe bádsháh ne banwáyá, aur chukáyá thá. 12 Lekin is liye ki hamá-
re bápdádoṇ ne ásmán ke Ḳhudá ko gussa diláyá, us ne unheṇ shah i Bábul Nabú-
ḳhudnazr Kasdí ke háth meṇ kar diyá, us ne is ghar ko ujáṛ diyá, aur logoṇ ko
jiláwatan karáke Bábul meṇ basáyá. 13 Lekin sháh i Bábul Ḳhoras kí saltanat
ke pahle baras meṇ Ḳhoras bádsháh ne hukm kiyá, ki yih bait Al'láh phir ban
jáwe. 14 Aur Ḳhudá ke ghar ke sonahle rúpahle zurúf ko bhí, jinheṇ Nabúḳhud-
nazr Yirúshálam kí haikal se nikál le gayá, aur Bábul kí haikal meṇ lá rakhá, so
Ḳhoras bádsháh ne Bábul kí haikal se phir nikál liyá, aur Chaspánázur nám ek
shaḳhs ko, jise us ne nauwáb ṭhaharáyá thá, somp diyá. 15 Aur use farmáyá, ki
In bartanoṇ ko le jáiyo, aur Yirúshálam kí haikal meṇ pahuncháiyo, aur Ḳhudá ká
maskan apní jagah par banáyá jáwe 16 So wuhí Chaspánázur áyá, aur Yirúshálam
meṇ is bait Al'láh kí bunyád ḍálí; aur us waqt se ab tak ban rahá hai, par hanoz
taiyár nahíṇ húá hai.
17 Ab agar bádsháh kí marzí ho, to sháh ke daulatḳháne meṇ, jo Bábul meṇ
hai, ḍhúnḍhá jáe, ki Ḳhoras bádsháh ne Yirúshálam meṇ bait Al'láh ke banáne ká
hukm kiyá thá ki nahíṇ, aur is bát meṇ bádsháh ham par apní marzí záhir kare.

VI. BAB.

1 Tab Dárá bádsháh ne farmáyá, ki daftarḳháne meṇ talásh kí jáwe jaháṇ
Bábul meṇ mál dhará játá thá. 2 Aur Aḳhmatá ke mahall meṇ, jo Máda ke súba
meṇ wáqa hai, ek daftar milá, aur us meṇ tazkír ke liye yúṇ likhá thá: 3 Ḳhoras
bádsháh kí saltanat ke pahle baras meṇ Ḳhoras bádsháh ne hukm kiyá: ki Yirú-
shálam meṇ Ḳhudá ká ghar jo hai, so wuh ghar banáyá jáwe, ki ek dargáh ho, jaháṇ
qurbán chaṛháyá játá hai, aur wuh imárat is tarah banegí: us kí úncháí sáṭh háth
aur chauráí bhí sáṭh hogí; 4 Tín joṛ bhárí pattharoṇ ke aur ek joṛ naye lakṛe ká
aur ḳharch bádsháh ke ḳhazáne se diyá jáwe. 5 Aur Ḳhudá ke ghar ke sonahle
rúpahle bartan bhí, jinheṇ Nabúḳhudnazr ne Yirúshálam kí haikal meṇ se nikál liyá,
aur Bábul meṇ lá rakhá, so phir diye jáweṇ, aur Yirúshálam kí haikal meṇ apní

jagah meṉ dákhil hoṉ, aur Ḳhudá ke ghar meṉ rakhe jáeṉ. 6 Pas nahr pár ká
nauwáb Dádaní aur Sitár Báznái aur un ke Afarsakí hamjawár jo daryá pár ho, tum
waháṉ se dúr ho jáo. 7 Tum bait Al'láh ke kám ko banne do; Yihúdíoṉ ká
nauwáb aur Yihúdíoṉ ke buzurg Ḳhudá ke ghar ko us kí jagah par banáweṉ.
8 Aur mujh se hukm húá, ki tum Yihúdí buzurgoṉ se bait Al'lah ke banáne meṉ
yúṉ kariyo: bádsháh ke ḳhazáne meṉ se yáne daryá pár kí málguzárí meṉ se un
logoṉ ko ḳhabardárí se ḳharch diyá jáwe, ki un ká harj na ho. 9 Aur jo kuchh
darkár ho, jaisá ki bail aur mendhe aur halwán ásmán ke Ḳhudá ke chaṛháwe ke
liye, aur gehún aur namak aur wain aur tel, so sab Yirúshálam ke káhinoṉ ke kahe
ke mutábiq biná uzr aur bilá nága roz ba roz diláiyo, 10 Táki we ḳhushbúdár
qurbán ásmán ke Ḳhudá ke huzúr meṉ guzráneṉ, aur bádsháh kí aur us ke
farzandoṉ kí salámat aur umrdarází ke liye duá kareṉ. 11 Aur merí taraf se
farmán niklá, ki jo shaḳhs is hukm se báhar jáwe, us ke ghar se laṭhá khínchá
jáe, aur khaṛá kiyá jáe, aur wuh us par ṭángá jáe, aur is bát ke liye us ká ghar
kúṛe ká ḍher kiyá jáe. 12 Par wuh Ḳhudá, jis ká nám waháṉ rahtá hai, sab
bádsháhoṉ aur qaumoṉ ko, jo náfarmání karne aur Yirúshálam meṉ us Ḳhudá
ke bigárne ko háth baṛháte hoṉ, gárat kare. Maiṉ Dárá hukm de chuká;
ḳhabardárí se kám cháhiye.

13 Tab daryá pár ká nauwáb Dádaní aur Sitár Báznái aur un ke hamjawár
Dárá bádsháh ká aisá parwána páke ḳhabardárí se kám bajá láe.

14 So Yihúdíoṉ ke buzurg kám banáte rahe, aur Hajjí nabí aur Zikariyáh bin
Iddú kí nubúwat se kámyáb húe, aur banáke Isráel ke Ḳhudá ke hukm ke
mutábiq aur Fárs ke bádsháh Ḳhoras aur Dárá aur Ardsher ke hukm ke mutábiq
kám tamám kar chuke. 15 Aur yih maskan Adár mahíne kí tísrí táríḳh meṉ, jo
Dárá bádsháh kí saltanat ká chhaṭhwáṉ baras thá, taiyár húá.

16 Aur baní Isráel káhin aur Lewí aur ahl i jilá ke báqí log Ḳhudá ke ghar kí
taqdís ḳhushí se karte the. 17 Aur we bait Al'láh kí taqdís ke liye sau bail aur do
sau mendhe aur char sau halwán aur tamám Isráel kí ḳhatíyat ke liye bárah sibṭoṉ
ke shumár ke mutábiq bárah bakre chaṛháte the. 18 Aur unhoṉ ne káhinoṉ ko un
ke fariqoṉ ke muwáfiq aur Lewíoṉ ko un kí bárídáríoṉ ke mutábiq Ḳhudá kí
bandagí ke liye Yirúshálam meṉ muqarrar kiyá, jaisá ki Músá kí kitáb meṉ likhá
hai.

19 Aur pahle mahíne kí chaudahwíṉ táríḳh ahl i jilá ne íd i fasah kí; 20
Kyúnki káhinoṉ aur Lewíoṉ ne apne ko pák kiyá thá, we sab ke sab pák húe
the, so unhoṉ ne sáre ahl i jilá ke liye aur apne bháí káhinoṉ ke liye, aur apne
liye fasah ko zabh kiyá. 21 Aur baní Isráel ne, jo asírí se phir áe the, aur sabhoṉ
ne, jo zamín kí qaumoṉ kí najásat se un pás alag húe the, ki Ḳhudawand Isráel
ke Ḳhudá ko ḍhúṉḍheṉ, fasah kháyá. 22 Aur we ḳhushí se sát din tak fatírí
roṭí kí íd karte rahe, kyúnki Ḳhudawand ne unheṉ ḳhush kiyá thá, aur sháh i
Asúr ke dil ko un kí taraf pherá thá, ki Al'láh Isráel ke Ḳhudá ke maskan ke
banáne meṉ un kí dastgírí kare.

VII. BAB.

1 In bátoṉ ke bád sháh i Fárs Ardsher kí saltanat meṉ Azrá bin Shiráyáh bin

Azariyáh bin Khilqiyáh 2 Bin Salúm bin Sadúq bin Akhitúb 3 Bin Amariyáh
bin Azariyáh bin Miráyát 4 Bin Shiraqiyáh bin Uzzí bin Báqí 5 Bin Abisúa
bin Fínihás bin Iliazr bin Hárún sardár káhin, 6 Yihí Azrá Bábul se uṭh chalá,
aur sáfir hoke Músá kí sharíat meṉ máhir thá, jise Khudawand Isráel ke Khudá
ne diyá thá. Aur bádsháh ne us ká sárá matlab púrá kiyá, is liye ki Khudawand
us ká Khudá us kí dastgírí karta thá. 7 Aur baní Isráel meṉ se aur káhinoṉ aur
Lewíoṉ aur gánewáloṉ aur darbánoṉ aur haikal ke bandoṉ meṉ se kitne log
Ardsher bádsháh kí saltanat ke sátweṉ baras meṉ Yirúshálam ko chaṛh gae.
8 Aur we bádsháh kí saltanat ke sátweṉ baras ke pánchweṉ mahíne Yirúshálam
meṉ pahunche. 9 Ki Bábul se chaṛh jáne ká shurú pahle mahíne kí pahlí táríkh
meṉ húá, aur pánchweṉ mahíne kí pahlí táríkh meṉ wuh Yirúshálam meṉ á
pahunchá, kyúnki Khudá us par mihrbání kí nazar rakhtá thá. 10 Ki Azrá ne
apne dil meṉ muqarrar kiyá thá, ki maiṉ Khudá kí sharíat tahqíq karúngá, aur us
par amal karúngá, aur Isráel meṉ huqúq o ahkám sikhláúngá.

11 Us parwáne kí naql, jo Ardsher bádsháh ne káhin aur sáfir Azrá ko, jo
Khuda'wand ke hukmoṉ kí bátoṉ aur Isráel par ke farzoṉ meṉ álim thá, ináyat
kiyá, so yih hai.

12 Ardsher sháhansháh ká ásmán ke Khudá kí sharíat ke mukammal sáfir Azrá
káhin ko wagaira.

13 Merí taraf se farmán niklá hai, ki sab, jo merí mamlukat meṉ Isráel ke
logoṉ meṉ se aur unke káhinoṉ aur Lewíoṉ meṉ se Yirúshálam ko jáne cháhte
haiṉ, tere sáth jáeṉ. 14 Is wáste ki tú bádsháh se aur uske sát wazíroṉ se bhejá
játá hai, ki Yihúdáh aur Yirúshálam kí tajwíz aur bandobastí apne Khudá kí
sharíat ke mutábiq, jo tere háth meṉ hai, kare, 15 Aur rúpá aur soná, jo bádsháh
aur us ke wazíroṉ ne Isráel ke Khudá ke liye, jis ká maskan Yirúshálam meṉ hai,
apní khushí se guzaráná hai, waháṉ le jáwe; 16 Aur sárá rúpá aur soná bhí, jo
tú Bábul ke tamám súba meṉ jama kar saktá hai, un hadiyoṉ samet, jo log aur
káhin apne Khudá ke ghar ke liye, jo Yirúshálam meṉ hai, apní khushí se deweṉ,
pahuncháwe: 17 Usí wáste tú is naqdí se bail aur menḍhe aur halwán aur un ke
hadiyoṉ ká anáj aur tapáwanoṉ ká wain khabardárí se kharídiyo, aur Yirúshálam
meṉ apne Khudá ke ghar ke mazbah par guzarániyo. 18 Aur jo kuchh tú aur
tere bháí báqí rúpe aur sone se karná munásib aur bihtar jánte ho, so apne
Khudá kí marzí ke mutábiq karo. 19 Aur jo jo bartan tere Khudá ke ghar kí
bandagí ke liye diye gae haiṉ, so Yirúshálam meṉ Khudá ke huzúr somp de.
20 Aur tere Khudá ke ghar ká báqí kharch, jo tujhe dená paṛe, so bádsháh ke
daulatkháne se dená. 21 Aur maiṉ hí Ardsher bádsháh daryá pár ke sab
khazánchíoṉ ko hukm de chuká húṉ, ki jo kuchh ásmán ke Khudá kí sharíat ká
sáfir Azrá káhin tum se cháhe, 22 So ek sau qintár rúpe tak aur sau karr gehún
aur sau batt wain aur sau batt tel tak aur namak beshumár khabardárí se diyá karo.
23 Jo kuchh ásmán ke Khudá ká hukm hai, so ásmán ke Khudá ke ghar ke liye
khabardárí se kiyá jáwe, táki mamlukat par aur bádsháh aur us ke farzandoṉ par
balá názil na howe. 24 Aur tum ko jáná cháhiye, ki tum sab káhinoṉ aur Lewíoṉ
aur gánewáloṉ aur darbánoṉ aur haikal ke bandoṉ aur us Khudá ke ghar ke
khádimoṉ se málguzárí aur khiráj aur mahsúl lene ká ikhtiyár nahíṉ rakhte ho. 25
Aur, ai Azrá, tú apne Khudá ke us hikmatnáme ke mutábiq, jo tere háth meṉ hai,

hákinoṇ aur qázíoṇ ko muqarrar kar, ki daryá pár ke sab logoṇ ká insáf kareṇ,
yáne un sab ká, jo tere Ḳhudá kí sharíat ko jánte haiṇ, aur jo anján haiṇ, tum
unheṇ sikhláiyo. 26 Aur jo koí Ḳhudá ke hukm par aur bádsháh ke hukm par
amal na kare, us par ḳhabardárí se sazá ká hukm kiyá cháhe, qatl ká yá desnikál
ká yá táwán ká, jarímáne ká yá qaid hone ká.

27 Shukr Ḳhudawand hamáre bápdádoṇ ke Ḳhudá ká, ki aisí bát bádsháh ke
dil meṇ ḍálí, ki Yirúshálam meṇ Ḳhudawand ke ghar ko árásta kare, 28 Aur
mujhe bádsháh aur wazíroṇ ke huzúr, aur bádsháh ke sardároṇ aur baháduroṇ ke
áge maurid i lutf kare! Aur maiṇ diler baná, ki Ḳhudawand merá Ḳhudá merá
dastgír thá, so maiṇ ne Isráel ke raísoṇ ko jama kiyá, ki we mere sáth uṭh jáweṇ.

VIII. BAB.

1 Aur un ke abwí raís, aur un ke nasabnáme, jo sháh i Bábul Ardsher kí saltanat
meṇ mere sáth chaṛh gae, ye haiṇ. 2 Baní Fíniház meṇ se, Gairsum; baní I'tamar
meṇ se Dániel; baní Dáúd meṇ se Hatúsh; 3 Baní Sikaniyáh meṇ se baní Burgús
meṇ se Zikariyáh aur us ke sáth ḍeṛh sau mard gine gae; 4 Baní Paḳhat i Moab
meṇ se, Ilyahúainí bin Shiraqiyáh, aur us ke sáth do sau mard; 5 Aur baní
Sikaniyáh meṇ se Bin Yahazíel aur us ke sáth tín sau mard; 6 Aur baní Adín
meṇ se Abd bin Yúnatan aur us ke sáth pachás mard; 7 Aur baní Ailám meṇ
se, Yasaiyáh bin Ataliyáh aur us ke sáth sattar mard; 8 Aur baní Safatiyáh meṇ
se, Zibadiyáh bin Míkael, aur us ke sáth assí mard; 9 Aur baní Yúab meṇ se,
Abadiyáh bin Yahíel aur us ke sáth do sau aṭhárah mard; 10 Aur baní
Salúmiyat meṇ se, Bin Yúsifiyáh, aur us ke sáth ek sau sáṭh mard; 11 Aur baní
Babí meṇ se, Zikariyáh bin Babí, aur us ke sáth aṭháís mard; 12 Aur baní Azjád
meṇ se Yúhanán bin Alqattán aur us ke sáth ek sau das mard; 13 Aur Adúni-
qám ke chhoṭe beṭoṇ meṇ se jin ke ye nám: Ilifalat aur Waúel aur Samaiyáh aur
un ke sang sáṭh mard; 14 Aur baní Bigwí meṇ se U'tí aur Zabúd aur un ke
sang sattar mard.

15 Phir maiṇ ne unheṇ us nadí ke pás, jo Ahawá ko bahtí hai, jama kiyá, aur
waháṇ ham ne ḳhaimoṇ meṇ tín din ḍerá kiyá, aur maiṇ ne logoṇ ko aur káhinoṇ
ko dekhá, par Lewí ke beṭoṇ meṇ se kisí ko na páyá. 16 Tab maiṇ ne log
bhejkar Iliazr ko aur Aríel aur Samaiyáh aur Ilnatan aur Yaríb aur Ilnatan
aur Nátan aur Zikariyáh aur Musallam raísoṇ ko aur bíná Yúyaríb aur
Ilnatan ko buláyá, 17 Aur farmáish deke unheṇ I'dú ke pás, jo Kasfiyá nám ek
maqám ká sardár thá, bhejá, aur jo kuchh unheṇ I'dú ko aur us ke bháí haikal ke
bandoṇ ko Kasfiyá ke maqám meṇ kahná thá, batáyá, táki we hamáre Ḳhudá ke
ghar ke liye ḳhádimoṇ ko hamáre pás láweṇ. 18 So hamáre Ḳhudá ke fazl kí
madad se we ek dánishmand shaḳhs min baní Muhlí bin Lewí bin Isráel, aur
Saribiyáh aur us ke beṭe aur bháí, aṭhárah ko láe; 19 Aur Hasabiyáh ko aur us
ke sáth baní Mirárí meṇ se Yasaiyáh ko aur us ke bháíoṇ aur un ke beṭoṇ ko, jo
bís the, láe; 20 Aur haikal ke bandoṇ meṇ se bhí, jinheṇ Dáúd aur sardároṇ
ne Lewíoṇ kí ḳhidmat ke liye muqarrar kiyá thá, do sau bís haikal ke bandoṇ ko,
jin ke nám likhe húe the, le áe. 21 Aur maiṇ ne Ahawá kí nadí par manádí
karwáí, ki Roza rakho, ki ham apne Ḳhudá ke huzúr ájizí kareṇ, aur us se duá

mángen, ki safar meṇ ham ko aur hamáre bálbachoṇ aur hamáre mál ko ba salámat
rakhe. 22 Kyúnki mujhe sharm áí, ki bádsháh se sipáhí aur sawár máng lúṇ, ki
we ráh meṇ ham ko dushman se panáh deweṇ; kyúnki ham ne bádsháh se kahá
thá, ki Hamáre Ḳhudá ká háth panáh dene ko un sabhoṇ par hai, jo us ke tálib
haiṇ; par us ká jabr aur qahr un sabhoṇ par jhúm rahtá hai, jo use chhoṛte haiṇ.
23 So ham ne roza rakhkar is bát ke liye apne Ḳhudá se duá mángí, aur hamárí
duá qabúl húí.

24 Aur maiṇ ne sardár káhinoṇ meṇ se bárah ko yáne Saribiyáh aur Hasabiyáh
ko aur un ke sáth un ke bháíoṇ meṇ se das ko alag kiyá, 25 Aur unheṇ rúpá
soná aur zurúf ko yáne hamáre Ḳhudá ke ghar kí baḳhshish ko, jise bádsháh aur
us ke wazíroṇ aur sardároṇ aur tamám Isráel ne, jo Bábul meṇ maujúd the,
baḳhshá thá, gin diyá. 26 Aur maiṇ ne sáṛhe chha sau qintár rúpá, aur rúpahle
bartan ek sau qintár, aur sau qintár soná, 27 Aur ek hazár dirham ke bís
sonahle jám, aur daraḳhshán pítal ke do bartan, jin kí qímat sone kí sí qímat
thí, taul diye 28 Aur maiṇ ne unheṇ kahá, ki Tum Ḳhudáwand ke liye muqaddas
ho, aur we bartan bhí muqaddas haiṇ, aur rúpá aur soná Ḳhudáwand tumháre
bápdádoṇ ke Ḳhudá ke liye ḳhushí se baḳhshá gayá hai. 29 Ḳhabardár, un ko
rakho jab tak tum Yirúshálam meṇ Ḳhudáwand ke ghar kí koṭhríoṇ meṇ sardár
káhinoṇ aur Lewíoṇ ke áge aur Isráel ke abwí raísoṇ ke áge unheṇ taul na do.
30 So káhinoṇ aur Lewíoṇ ne soná chándí aur bartan ko taul liyá, táki unheṇ
Yirúshálam meṇ hamáre Ḳhudá kí haikal meṇ pahuncháweṇ.

31 Phir ham pahle mahíne kí bárahwíṇ táríḳh meṇ Ahawá kí nahr se chal nikle,
ki Yirúshálam ko jáweṇ. Aur hamáre Ḳhudá ká háth ham par thá, aur us ne ham
ko dushmanoṇ ke aur ráh par ghát meṇ baiṭhnewáloṇ ke háth se bachá rakhá.
32 Phir ham Yirúshálam meṇ pahunchke tín din tak árám kar rahe. 33 Aur
chauthe din meṇ wuh soná chándí aur bartan apne Ḳhudá kí haikal meṇ káhin
Marímát bin U'riyáh ke háth meṇ taul diyá; aur us ke sáth Iliazr bin Fínihás
thá, aur un ke sáth Yúzabad bin Yasúa aur Mauidiyáh bin Binwí Lewí the;
34 Sab kuchh ginke aur taulke somp diyá, aur usí waqt meṇ sárí taul likhí
gaí.

35 Aur ahl i jilá ne, jo asírí se phir áe the, Isráel ke Ḳhudá ke liye chaṛháwe
guzaráne, yáne tamám Isráel ke liye bárah bail, aur ḳhatíyat ke liye chhiyánauwe
menḍhe aur sathattar bher aur bárah bakre sab ke sab Ḳhudáwand ke liye
chaṛháyá. 36 Aur bádsháh ke parwáne ko bádsháh ke chatrmánoṇ aur daryá
pár ke nauwáboṇ ko diyá, to we Ḳhudá ke ghar ke banáne meṇ logoṇ ke
dastgír húe.

IX. BÁB.

1 In bátoṇ ke bád sardár mere pás áke bole, ki Isráel ke log aur káhin aur Lewí
in sarzamínoṇ kí qaumoṇ se yáne Kanáníoṇ aur Hittíoṇ aur Farizzíoṇ aur Yabúsíoṇ
aur Ammúníoṇ aur Moabíoṇ aur Misríoṇ aur Amúríoṇ se, jaisá un ke nafratí kámon
ke liye munásib thá, judá na rahe haiṇ, 2 Balki un kí beṭíoṇ meṇ se apne aur apne
beṭoṇ ke liye joṛúáṇ láe haiṇ, aur muqaddas nasl meṇ in sarzamínoṇ kí qaumoṇ se
milauní karte haiṇ, aur sardároṇ aur shahnoṇ ká háth is badkárí meṇ pahlá húá hai.

3 Maiṉ ne yih bát sunke apná kapṛá aur apní oṛhná pháṛí, aur sir aur ḍáṛhí ke
bál ukháṛ ukháṛ hairán ho baiṭhá. 4 Tab we sab, jo ahl i jilá kí is badkárí ke liye
Isráel ke Ḳhudá kí bátoṉ se tarsán the, mere pás jama húe, aur maiṉ shám ke
qurbán tak hairán ho baiṭhá. 5 Aur shám ke qurbán ke waqt maiṉ apne gam se
uṭhá, aur apne pháṛe húe kapṛe aur oṛhne meṉ dozánú húá, aur Ḳhudawand ap-
ne Ḳhudá kí taraf háth phailákar bolá, Ai mere Ḳhudá, maiṉ sharmátá húṉ, aur ai
Ḳhudá mere, maiṉ terí taraf apne munh ke uṭháne se lajátá húṉ; kyúnki hamáre
gunáh hamáre sir par baṛh gae haiṉ, aur hamárá asám ásmán tak pahunchtá hai.
7 Ham apne bápdádoṉ ke aiyám se áj tak baṛe asám meṉ rahe haiṉ, aur ham aur
hamáre bádsháh aur káhin apní badkárí ke sabab in sarzamínoṉ ke bádsháhoṉ ke
háth meṉ qatl aur asírí aur gárat aur rúsiyáhí ke liye sompe gae haiṉ, jaisá áj ke
din hai. 8 Aur ab thoṛe se arse ham par Ḳhudawand hamáre Ḳhudá ká fazl
húá hai, ki hamárí kuchh bachtí báqí rahne de, aur apne maqdis ke maqám meṉ
ham ko mekh márne de, aisá ki hamárá Ḳhudá hamárí ánkheṉ roshan kartá hai,
aur hamárí gulámí meṉ hayát i táza bakhshtí hai. 9 Ki gulám ham to haiṉ, par
hamárí gulámí meṉ hamáre Ḳhudá ne hameṉ tark nahíṉ kiyá hai, balki Fárs ke bád-
sháhoṉ ke huzúr se maurid i fazl kiyá hai, ki we hameṉ dam lene dete haiṉ, tá ki
ham apne Ḳhudá ke ghar ko uṭháweṉ, aur uske ujáṛoṉ ko khaṛá kareṉ, aur ki we
hameṉ Yihúdáh aur Yirúshálam meṉ shahrpanáh banáne dete haiṉ. 10 Aur ab,
Ai Ḳhudá, ham bád is ke kyá kaheṉ? 11 Kyúnki ham tere hukmon se, jo tu ne
apne bande nabíoṉ kí márifat se farmáe haiṉ, báhar gae haiṉ, ki tú ne kahá hai, ki
Wuh zamín, jise tum mírás meṉ lene ko játe ho, wuh un sarzamínoṉ kí qaumoṉ kí
najásat se aur nafratí kámoṉ se, jin se unhoṉ ne apní nápákí men use bhar diyá
hai, nápák zamín hai. 12 Pas apní beṭíoṉ ko un ke beṭoṉ ko mat do, aur unkí
beṭíoṉ ko apne beṭoṉ ke liye mat lo, aur un kí salámat aur unkí ḳhairíyat hargiz
mat cháho, tá ki tum mazbút bano, aur zamín ke taháif kháo, aur mírás ke liye
apne beṭoṉ ko hamesha ke liye use chhoṛ jáo. 13 Aur sárí áfatoṉ ke bád, jo
hamáre bure kámoṉ aur baṛe asámoṉ ke sabab ham par paṛí haiṉ, (ki tú ne, Ai ha-
máre Ḳhudá, gunáh ke mutábiq sazá nahín dí, balki aisí naját hamko bakhshí hai,)
14 Kyá ham phir tere hukmoṉ se báhar jáenge, aur in makrúh qaumoṉ se nitá nis-
bat karenge? Kyá terá gazab ham par yaháṉ tak nahín bhaṛkegá ki hamko nest o
nábúd kare aur kuchh báqí aur bachtí na rahe? 15 Ai Ḳhudawand, Isráel ke
Ḳhudá! tú sádiq hai. Ki ham báqí rahe aur bach nikle, jaisá áj ke din hai. Dekh, ham
apne asám meṉ tere áge haiṉ: ki ham asámí hoke tere huzúr ṭhahar nahíṉ sakte.

X. BAB.

1 Aur jab Azrá ro roke aur Ḳhudá ke ghar ke áge dozánú hoke duá mángtá aur
iqrár kartá thá, to baní Isráel meṉ se mardoṉ aur auratoṉ aur laṛkoṉ kí ek bahut
baṛí jamáat us pás faráham húí, kyúnki log zár zár rote the. 2 Tab Sikaniyáh
bin Yahiel baní Ailám meṉ se bol uṭhá, aur Azrá se kahá, Ham Ḳhudá ke gunáh-
gár to húe haiṉ, ki zamín kí qaumoṉ meṉ se ajnabí auratoṉ ko byáh láe haiṉ, par
is hál meṉ bhí Isráel ke liye umed hai. 3 Pas áo, ham apne Ḳhudá se ahd bándheṉ
ki mere ḳhudáwand Azrá kí aur un kí saláh ke mutábiq, jo hamáre Ḳhudá ke hukm
se ḍarte haiṉ, sárí ajnabí ranḍíoṉ ko aur un kí aulád ko dúr kareṉ, aur tauret ke

muwáfiq kiyá jáe. 4 So uṭhiyo, ki yih terá kám hai, aur ham bhí terí madad
karenge. Mazbútí kariyo aur kám bajá láiyo.
5 Tab Azrá uṭhá, aur káhinoṉ aur Lewíoṉ ke aur sáre Isráel ke sardároṉ ko yih
qasam diláí, ki ham is bát ke mutábiq karenge, aur unhoṉ ne qasam kháí. 6 Tab
Azrá Khudá ke ghar ke áge se uṭhá, aur Yahúhanán bin Ilyasíb kí koṭhrí meṉ
gayá aur waháṉ áke na roṭí khátá na pání pítá thá; kyúnki wuh ahl i jilá kí
bedíní ke liye afsos kartá rahá.
7 Phir Yihúdáh aur Yirúshálam meṉ ahl i jilá ke darmiyán manádí kí gaí, ki
Yirúshálam meṉ jama howeṉ. 8 Aur ki jo koí sardároṉ aur buzurgoṉ kí saláh ke
mutábiq tín din ke arse meṉ na áwe, us ká sárá mál haram hogá, aur wuh áp ahl i
jilá kí jamíat se khárij kiyá jáegá. 9 Tab Yihúdáh aur Binyamín ke sab log tín din
ke arse meṉ Yirúshálam meṉ jama húe: nauwáṉ mahína thá aur bíswíṉ táríkh. Aur
sab log Khudá ke ghar ke marhab meṉ us bát ke ḍar aur bárish ke máre kámpte
húe baiṭhe the. 10 Tab Azrá káhin uṭh khaṛá húá, aur unheṉ kahá, ki Tum ne
gunáh kiyá hai, aur ajnabí ranḍíoṉ ko biyáh liyá, aur Isráel ká asám ziyáda kiyá.
11 Pas KHUDÁWAND apne bápdádoṉ ke Khudá ke áge iqrár karo, aur us kí marzí
par amal karo, aur zamín kí qaumoṉ se aur pardesí ranḍíoṉ se alag ho jáo. 12 Tab
sárí jamáat ne jawáb diyá aur baṛí áwáz se kahá, ki Jaisá áp ne farmáyá hai, waisá
karná ham par farz hai. 13 Lekin log bahut haiṉ, aur abhí barsát ká mausim hai,
aur ham báhar ṭhahar na sakte, aur yih ek do din ká kám nahiṉ hai; kyúnki is bát
meṉ ham ne aksar gunáh kiyá hai. 14 So áo, ham sárí jamíat ke liye sardár khaṛá
kareṉ, aur jo jo hamáre shahroṉ meṉ pardesí ranḍíoṉ ko biyáh láe honge, we apne
apne shahr ke buzurgoṉ aur qázíoṉ ke sáth muqarrar waqt par áweṉ, jab tak is bát
ke liye hamáre Khudá ká mushtaal qahr ham se phir na jáe.
15 Magar Yúnatan bin Asahiel aur Yahaziyáh bin Tiqwah is bát par khaṛe húe,
aur Musallam aur Sabtí Lewí un kí madad karte the. 16 Lekin ahl i jilá ne aisá
hí kiyá. Aur Azrá káhin aur báze abwí raís apne ábáí khándánoṉ ke mutábiq, sab
ba nám muqarrar kiye gae. Aur we dasweṉ mahíne kí pahlí táríkh is bát kí tajwíz
karne ko majlis meṉ baiṭh gae. 17 Aur pahle mahíne kí pahlí táríkh talak sab
mardoṉ kí tajwíz, jo pardesí ranḍíoṉ ko biyáh láe the, anjám ho gaí. 18 Aur káhi-
noṉ ke beṭoṉ meṉ kaí ek mile jo pardesí ranḍíoṉ ko biyáh láe the: Baní Yasúa
meṉ se Bin Yúsadaq aur us ke bháí: Maasiyáh aur Iliazr aur Yaríb aur Jidaliyáh;
19 Aur unhoṉ ne háth deke apní jorúáṉ dúr karne ká iqrár kiyá aur asámí hoke
ek menḍhá apne asám ke liye chaṛháyá; 20 Aur baní Amír meṉ se: Hanání aur
Zabadiyáh; 21 Aur baní Haram meṉ se: Maasiyáh aur Iliyáh aur Samáiyáh aur
Yahíel aur Uzziyáh; 22 Aur baní Fasihúr meṉ se: Ilyúainí aur Maasiyáh aur
Ismáiyáh aur Nataniel aur Yúzabad aur Iliasah; 23 Aur Lewíoṉ meṉ se: Yú-
zabad aur Samaí aur Qailáyáh, (jo Qalítá bhí kahlátá hai) Fatahiyáh aur Yihúdáh
aur Iliazr; 24 Aur gánewáloṉ meṉ se: Ilyasíb; aur darbánoṉ meṉ se: Salúm
aur Zulm aur Urí; 25 Aur Isráel se baní Burgús meṉ se: Ramiyáh aur Yazziyáh
aur Malkiyáh aur Miyamín aur Iliazr aur Malkiyáh aur Bináyáh; 26 Aur baní
Ailám meṉ se: Mattaniyáh aur Zikriyáh; aur Yahiel aur Abdí aur Yarímát aur
Iliyáh; 27 Aur baní Zattú meṉ se: Ilyúainí aur Ilyasíb aur Mattaniyáh aur Ya-
rímát aur Zabad aur Azízá; 28 Aur baní Babí meṉ se: Yahúhanán aur Hanani-
yáh aur Zabí aur Atli; 29 Aur baní Bání meṉ se: Musallam aur Malúk aur

Adáyáh aur Yasúb aur Siál aur Yarímát; 30 Aur baní Pakhat i Moab meṉ se: Adná
aur Kilál aur Bináyáh aur Maasiyáh aur Mattaniyáh aur Bazilliel aur Binwí aur
Manassi; 31 Aur baní Harím meṉ se: Iliazr aur Yassiyáh aur Malkiyáh aur
Samaiyáh aur Samaún, 32 Binyamín aur Malúk aur Samariyáh; 33 Aur baní
Hashúm meṉ se: Mattaní aur Mattatá aur Zabad aur Ilifalat aur Yarímí aur Ma-
nassí aur Samaí; 34 Aur baní Báṉí meṉ se: Maadí aur Amrám aur Waúel, 35
Bináyáh aur Baidiyáh aur Kalúhí, 36 Aur Niyáh aur Marímát aur Ilyasíb 37
Aur Mattaniyah aur Mattaní aur Yaasí, 38 Aur Báṉí aur Binwí aur Samaí; 39
Aur Salamiyáh aur Nátan aur Adáyáh; 40 Aur Maknadbí aur Sásí aur Sárí aur
Azariel aur Salamiyáh aur Samariyáh, 42 Aur Salúm aur Amariyáh aur
Yúsuf; 43 Baní Nabú meṉ se: Waíel aur Mattitiyáh aur Zabad aur Zabíná
aur Yaddí aur Yúel aur Bináyáh. 44 Ye sab pardesí randíoṉ ko biyáh láe the,
aur un meṉ se kitní jorúáṉ beṭoṉ ko jaṉí thíṉ.

NAHAMIYAH KI' KITAB.

I. BAB.

1 Nahamiyáh bin Hakaliyáh ká ahwál. Aur bísweṉ baras ke Kisleu ke mahíne,
jab maiṉ Sosan ke mahall meṉ thá, to aisá húá, 2 Ki mere bháíoṉ meṉ se Hanání
wuh aur Yihúdáh meṉ se kaí mard áe; aur maiṉ ne un se Yihúdíoṉ ká hál, jo
asírí meṉ se bach nikle the, aur Yirúshálam ká hál, púchhá. 3 Unhoṉ ne mujhe
kahá, ki Wuh bachtí, jo asírí meṉ se bach nikle haiṉ, waháṉ ke súba meṉ baṛe
dukh aur hurfat meṉ haiṉ, aur Yirúshálam kí díwáreṉ ḍhaí húí haiṉ, aur un ke
pháṭak ág se jale húe haiṉ. 4 Maiṉ ye báteṉ sunte hí baiṭh gayá, aur rone lagá, aur
kitne din tak gam kartá rahá, aur roza rakhá, aur ásmán ke Khudá ke huzúr duá
meṉ kahá: 5 Háe, KHUDA'WAND, ásmánoṉ ke Khudá, tú Khudá i azím o muhíb
hai, aur un se ahd aur fazl rakhtá hai, jo tujhe piyár karte aur tere hukmoṉ ko
rakhte haiṉ. 6 Maiṉ terí minnat kartá húṉ, ki apne kán lagáiye aur apní áṉkheṉ
kholiye, ki apne bande kí us duá ko sune, jo maiṉ áj rát din tere huzúr tere
bande baní Isráel ke liye kartá húṉ; aur maiṉ baní Isráel kí khatáoṉ ko, jo ham ne
kíṉ, mán letá húṉ; aur maiṉ aur merá ábáí khándán bhí gunáhgár húe haiṉ. 7 Ham
ne tere áge burá kám kiyá hai, aur un hukmoṉ aur haqqoṉ aur irshádoṉ par, jo tú ne
apne bande Músá ke wasíle se farmáe, amal nahíṉ kiyá hai. 8 Us qaul ko yád kar, jo
tú ne apne bande Músá ko farmáyá, aur kahá, Agar tum badkárí karoge, to maiṉ
tumheṉ qaumoṉ meṉ pareshán karúngá. 9 Par jab tum merí taraf phiroge, aur
mere hukmoṉ ko mánoge, aur un par amal karoge, to agar tere log ásmán kí us
intihá tak paráganda honge, to maiṉ unheṉ waháṉ se jama karúngá, aur unheṉ us
maqám meṉ láúngá, jo maiṉ ne pasand kiyá, ki apná nám waháṉ rahne dúṉ.
10 We to tere bande aur tere log haiṉ, jinheṉ tú ne apní shahzorí se aur zabar-
dastí se chhuṛáyá hai. 11 Ai KHUDAWAND, maiṉ terí minnat kartá húṉ, ki apne
bande kí duá par aur apne bandoṉ kí duá par, jo tere nám se ḍará cháhte haiṉ,

kán dhariyo, aur áj apne bande ko kámyáb kariyo, aur is mard ke huzúr meṇ use maurid i rahm kíjiyo. Aur maiṇ bádsháh ká sáqí thá.

II. BÁB.

1 Aur Ardsher bádsháh ke bísweṇ baras ke Naisán mahíne men yúṇ húí, ki
wain us ke áge thá. So maiṇ ne wain uṭháke bádsháh ko diyá, aur áge maiṇ us
ke huzúr gamdída na thá. 2 Tab bádsháh ne mujhe kahá, Tú kyúṇ aisí gamdída
hai? Tú to bímár nahíṇ hai? Yih kuchh nahíṇ magar dil kí gam hogí Tab
maiṇ bahut ḍar gayá. 3 Aur maiṇ ne bádsháh se kahá, ki Bádsháh jug jug jíweṇ!
Maiṇ gamdída kyúṇ na hoúṇ, jab ki shahr, jo mere bápdádoṇ kí qabrgáh hai, ujáṛ
paṛá hai, aur us ke pháṭak ág se bhasam kiye gae haiṇ? 4 Bádsháh ne farmáyá,
ki Phir terí kyá arz hai? Tab maiṇ ne ásmán ke Ḳhudá se duá mángí, 5 Aur
bádsháh se arz kí, Agar bádsháh kí marzí ho, aur áp ká banda áp kí nazar meṇ
manzúr ho, to merí yih arz hai, ki áp mujhe Yihúdáh meṇ mere bápdádoṇ kí
qabrgáh ke shahr ko bhejeṇ, ki maiṇ use banáúṇ. 6 Tab bádsháh aur begam ne,
jo pás baiṭhí thí, mujhe kahá, Terá safar kab tak hogá, aur tú kab phiregá? So
bádsháh kí marzí húí, ki mujhe bheje, aur maiṇ ne us ke liye arsa ṭhaharáyá.
7 Phir maiṇ ne bádsháh se kahá, Agar bádsháh kí marzí ho, to daryá pár ke
nauwáboṇ ke liye mujhe parwáne ináyat howeṇ, ki mujhe guzarne deweṇ, jab
tak maiṇ Yihúdáh meṇ áúṇ, 8 Aur sháhí ramna ke amín Ásaf ke liye ek
parwána mile, ki haikal ke pás ke burj ke pháṭakoṇ ke shahtíroṇ ke wáste, aur
shahrpanáh ke aur us ghar ke wáste, jis ko maiṇ jítá húṇ, lakṛí dewe. Aur is liye
ki mere Ḳhudá kí mihrbání ká háth mujh par thá, bádsháh ne mujhe diyá.
9 Phir maiṇ nahr pár ke nauwáboṇ ke pás áyá, aur bádsháh ke parwáne unheṇ
diye; aur bádsháh ne apní fauj ke sardároṇ aur sawároṇ ko mere sáth kar diyá
thá. 10 Aur jab Sanballat Húrání aur Ammúní gulám Túbiyáh ne yih suní, to
unheṇ bahut buṛá málúm húá, ki baní Isráel kí ḳhairíyat ká tálib ek shaḳhs áyá
hai.
11 Phir jab maiṇ Yirúshálam meṇ áyá, aur waháṇ tín din rahá thá, 12 To
maiṇ rát ko uṭhá, maiṇ aur chínd mard mere sáth; par jo kuchh mere Ḳhudá ne
mere dil meṇ Yirúshálam ke banáne ko ḍálá thá, so maiṇ ne kisí ko na batláyá;
aur koí jánwar mere sáth na thí, magar wuh jánwar jis par maiṇ sawár thá.
13 Aur maiṇ rát meṇ Wádí ke Pháṭak ko niklá, aur áge baṛhke Nágkúṇ pás aur
Kúṛa Pháṭak ko gayá, aur Yirúshálam kí díwároṇ ko, jo ḍhaí húí thíṇ, aur us ke
pháṭakoṇ ko, jo ág se jale húe the, dekh liyá. 14 Aur maiṇ áge baṛhke Soté
Pháṭak aur bádsháh ke taláb ko gayá, aur merí sawárí ke jánwar ke liye guzarne
kí jagah na thí. 15 Phir maiṇ rát ko wádí meṇ chaṛh gayá, aur shahrpanáh ko
dekhkar lauṭá, aur Wádí ke Pháṭak meṇ se jáke phir áyá. 16 Aur shahnoṇ ne na
jáná, ki maiṇ kaháṇ gayá, aur kyá kartá húṇ, ki maiṇ ne Yihúdíoṇ aur káhinoṇ ko
aur amíroṇ aur shahnoṇ aur báqí kárguzároṇ aur amaldároṇ ko ab tak kuchh na
batláyá thá. 17 Phir maiṇ ne unheṇ kahá, Tum dekhte ho, ham kaisí ḳharábhálí
meṇ haiṇ, ki Yirúshálam ujáṛ paṛá hai, aur us kí shahrpanáh ág se khái gaí hai.
Ao, ham Yirúshálam kí shahrpanáh banáweṇ, ki ham áge angushtnumá aur zarb ul
masal na raheṇ. 18 Tab maiṇ ne unheṇ batláyá, ki mere Ḳhudá se merí dastgírí

aur khairíyat kyúnkar húí hai, aur bádsháh kí báteņ bhí, jo mujhe kahíņ, unheņ sunáíņ. We bole, Chalo, ham uṭhke banáweņ. So is achchhe kám ke liye unhoņ ne apne háth ko mazbút kiyá.

19 Par jab Sanballat Húrání aur Ammúní gulám Túbiyáh aur Arabí Jism ne suná, to unhoņ ne hamko ṭhaṭṭhe meņ uṛáyá aur lán tán kiyá, aur kahá, Yih kaisá kám hai ki tum karte ho? Kyá bádsháh se bagáwat karoge? 20 Tab maiņ ne jawáb meņ unheņ kahá: Asmán ká Khudá hameņ kámyáb karegá, aur ham us ke bande uṭhke banáwenge. Lekin Yirúshálam meņ tumhárá na hissa na haqq na nám hai.

III. BAB.

1 Tab Ilyasíb sardár káhin aur us ke káhin bháí uṭhe, aur Bheṛ Pháṭak banáne lage. Aur unhoņ ne use muqaddas kiyá, aur us ke kiwáṛoņ ko lagáyá; Miyáh burj aur Hananiel burj tak use muqaddas kiyá. 2 Us ke pás Yirího ke logoņ ne banáyá, aur us ke pás Zakúr bin Imrí ne banáyá.

3 Aur Machhlí Pháṭak ko baní Samaah ne banáyá. Unhoņ ne us ke laṭhe dhare, aur us ke kiwáṛe aur tále aur qufl lagáe. 4 Aur un ke pás Marímát bin Uriyáh bin Qúz ne banáyá, aur un ke pás Musallam bin Barkiyáh bin Musízabiel ne banáyá; aur un ke pás Sadúq bin Baaná ne banáyá. 5 Aur un ke pás Taqúíoņ ne banáyá, par un ke amíroņ ne apne málik ke kám meņ háth na lagáe.

6 Aur Puráná Pháṭak Yúyada bin Fasíh aur Musallam bin Basúdiyáh ne banáyá: unhoņ ne us ke laṭhe dhare, aur uske kiwáṛe aur tále aur qufl lagáe. 7 Aur un ke pás Malatiyáh Jibaúní aur Yadún Máirunátí ne aur Jibaún aur Misfá ke logoņ ne nahr pár ke nauwáb kí kursí tak banáyá. 8 Aur un ke pás Uzziel bin Kharháyáh sonár, aur us ke pás attároņ ke bete Hananiyáh ne banáyá. (Par we to Yirúshálam Chaurí Díwár tak báqí chhoṛ gae the.) 9 Aur un ke pás Rafáyáh ne, jo Húr ká beṭá aur Yirúshálam kí ádhí girdnawáh ká sardár thá, banáyá. 10 Aur us ke pás Yadáyáh bin Harúmaf apne ghar ká sámhná banáyá; aur us ke pás Hatús bin Hasabiyáh ne banáyá. 11 Malkiyáh bin Harím aur Hasúb bin Pakhat i Moab ne dúsrá hissa aur Bhaṭṭhá Burj banáyá. 12 Aur us ke pás Salúm, jo Láhis ká beṭá aur Yirúshálam aur us ke dihát kí dúsrí ádhí girdnawáh ká sardár thá, banáyá.

13 Wádí ká Pháṭak Hanún aur Zanúh ke báshindoņ ne banáyá: unhoņ ne use mazbút kiyá aur us ke kiwáṛe aur tále aur qufl lagáe. Aur Kúṛá Pháṭak tak díwár par hazár háth banáe. 14 Aur Kúṛá Pháṭak Malkiyáh bin Raikáb jo Bait ul Karm kí girdnawáh ká sardár thá, banáyá; us ne use nimnáyá aur us ke kiwáṛe aur tále aur qufl lagáe. 15 Aur Sotá Pháṭak Salúm bin Kull Hází ne, jo Misfá kí girdnawáh ká sardár thá, mazbút kiyá: us ne use banáyá aur páṭá aur us ke kiwáṛe aur tále aur qufl lagáe; aur sháhí bág ke pás Silah ke táláb kí díwár ko us utár tak, jaháņ Dáúd ke shahr se utarte haiņ, banáyá.

16 Us ke píchhe Nahamiyáh bin Azbúq ne banáyá, jo us ádhí girdnawáh ká sardár thá, jo Bait Súr se leke Dáúd kí qabroņ ke muqábil aur sákhta táláb tak aur Bait ul Jabbárín tak pahunchtí hai. 17 Us ke píchhe Lewíoņ meņ se Rahúm bin Bání ne banáyá. Us ke pás Hasabiyáh ne, jo Qailah kí ádhí girdnawáh ká

sardár thá apná girdá banáyá. 18 Us ke píchhe un ke bháíon men se Bawí bin
Hannadád ne, jo Qailah kí dúsrí ádhí girdnawáh ká sardár thá, banáyá. 19 Aur
us ke pás Azar bin Yasúa Misfá ke sardár ne ek dúsrá hissa us jagah ke muqábil
jahán Kone ke Topkháne ko charh játe hain, banáyá 20 Us ke píchhe Barúk bin
Zabbí us kone se leke sardár káhin Ilyasíb ke ghar ke darwáze tak ek dúsrá hissa
banáyá. 21 Us ke píchhe Marímút bin U'riyáh bin Qúz ek dúsrá hissa Iliyasíb
ke ghar ke darwáze se leke Iliyasíb ke ghar kí hadd tak banáyá. 22 Aur us ke
píchhe nasheb ke káhin logon ne banáyá. 23 Us ke píchhe Binyamín aur
Hasúb apne gharon ká sámhná banáyá. Un ke píchhe Azariyáh bin Maasiyáh
bin Ananiyáh ne apne ghar ke pás banáyá. 24 Us ke píchhe Binwí bin Hannadád
ne Azariyáh ke ghar se us kone tak aur us goshe tak ek dúsrá hissa banáyá. 25
Falál bin U'zí ne us kone aur us burj ke muqábil, jo úpar ke sháhí mahall se, jo qaid-
kháne ke sahn men hai, nazar átá hai, banáyá. Us ke píchhe Fidáyáh bin Burgús
ne banáyá. 26 Aur haikal ke bande Ufal par púrab taraf ke Jal Phátak aur
Bálá Burj ke sámhne rahte the.

27 Un ke píchhe Taqúíon ne us bare aur bálá burj ke sámhne aur Ufal kí díwár
tak dúsrá hissa banáyá. 28 Ghor Phátak ke báhar káhinon ne harek apne apne
ghar ke sámhne banáyá. 29 Un ke píchhe Sadúq bin Amír ne apne ghar ke sámh-
ne banáyá, aur us ke píchhe Púrab Phátak ke darbán Samaiyáh bin Sikaniyáh
ne banáyá. 30 Us ke píchhe Hananiyáh bin Salamiyáh aur Hanún ne, jo Salaf ká
chhatwán betá thá, ek dúsrá hissa banáyá. Us ke píchhe Musallam bin Barakiyáh
ne apní kothrí ke sámhne banáyá. 31 Us ke píchhe sonár ke bete Malkiyáh ne
haikal ke bandon aur baipáríon ke makán tak Mifqád Phátak ke muqábil aur us
goshe ke bálákháne tak banáyá. 32 Aur us goshe ká bálákháne aur Bher Phátak
ká bích sonáron aur baipáríon ne banáyá.

IV. BAB.

1 Aur aisá húá ki jab Sanballat ne suná, ki ham shahrpanáh banáte hain, to
ranjída aur bahut gusse húá, aur Yihúdíon par hansá. 2 Aur wuh apne bháíon
aur Samrún ke bahádurou ke áge bol uthá aur kahá, ki Ye zaíf Yihúdí kyá karte
hain? 3 Kyá unhen karne denge? kyá we charháwenge? We din bhar men baná
dálenge? Kyá we bhasam húe pattharon ko kúre ke dheron se phir jiláwenge? 3
Aur Túbiyáh Ammúní ne, jo us pás khará thá, kahá, ki Jo bhí we banáte hain agar
lomrí charh jáe, wuh un kí patthar kí shahrpanáh ko tor degí!

4 Suniye, Ai hamáre Khudá, ki ham haqír jáne játe hain, aur un ká tána unhín
ke sir par pher, aur asírí ke mulk men unhen shikár ke liye díjiye. 5 Unke gunáh
na chhipáiye aur apne áge se un kí khatáen na mitáiye, kyúnki unhon ne terá ga-
zab bharkáyá, aur ham banánewálon ko satáyá. 6 Lekin ham log shahrpanáh
banáte rahe, aur ádhe tak sárí díwár jut gaí, kyúnki logon ká man kám par thá.

7 Aur aisá húá ki jab Sanballat aur Túbiyáh aur Arabíon aur Ammúníon aur
Ashdúdíon ne suná, ki Yirúshalam kí shahrpanáh ban gaí, aur daráren band hone
lagín, to bahut bezár húe. 8 Aur sabhon ne milke bandish bándhí, ki jáke Yirúshá-
lam se laren, aur us ká nuqsán karen. 9 Tab ham ne apne Khudá se duá kí, aur un
ke dar ke máre rát din un ke sámhne pahrá baithá rakhá. 10 Aur ahl i Yihúdah ne

kahá, ki Bojhíoṉ ká zor ghaṭ gayá, aur kúṛá bahut hai yaháṉ tak ki ham díwár
nahíṉ baná sakte haiṉ. 11 Aur hamáre bairíoṉ ne kahá, ki Jab tak ham un ke bích
meṉ na á leṉ, aur unheṉ na márḍáleṉ aur kám mauqúf na kareṉ, we na jánenge na
dekhenge. 12 Aur aisá húá, ki jab Yihúdí logoṉ ne, jo un ke pás rahte the, sab
jagahoṉ se, jin se we hamáre pás áyá jáyá karte, áke hameṉ das bár yih kah diyá :
13 To maiṉ ne shahrpanáh ke píchhe tale ke maidán meṉ logoṉ ko gharánoṉ ke
mutábiq talwár barchhí aur tír kamán liye húe khaṛá kiyá. 14 Aur maiṉ ne
nazar kí, aur uṭhkar sáhib logoṉ aur shahnoṉ aur báqí logoṉ ko kahá, ki Tum
un se mat ḍaro. Málik i buzurg aur muhíb ko yád karo, aur apne bháíoṉ aur
beṭoṉ aur beṭíoṉ aur jorúoṉ aur gharoṉ ke liye laṛo.

15 Aur aisá húá ki jab hamáre dushmanoṉ ne suná, ki yih bát ham par záhir
húí, to Khudá ne un ká manúba barbád kiyá, aur ham sab ke sab díwár ko harek
apne apne kám meṉ phir lag gae.

16 Aur aisá húá, ki us din se mere ádhe naukar kám meṉ lage, aur ádhe bhále
aur ḍhál aur kamán aur bakhtar leke musallah rahe. Aur Yihúdáh ke sáre khán-
dán ke píchhe sardár khaṛe the. 17 Jo log díwár banáte the aur bojh uṭháte
aur ladáte the, we bhí ek háth se kám karte the, aur dúsre se talwár rakhte the.
18 Kyúnki banánewále harek apní talwár apní kamar par bándhe húe kám karte
the. Aur turhí ká phúṉknewálá mere pás thá. 19 Aur main ne amíroṉ aur shah-
noṉ aur báqí logoṉ se kahá, ki Kám to baṛá aur phailá hai, aur díwár par ham
mutafarraq haiṉ aisá ki ek dúsre se dúr hai : 20 So jaháṉ tum log turhí kí áwáz
sunoge, wuháṉ hamáre pás chale áo. Hamárá Khudá hamáre liye laṛegá.

21 So ham kám karte the, aur ádhe log pau phaṭne se tárá dikháí dene tak
bhále liye rahe. 22 Aur maiṉ ne us waqt logoṉ ko bhí hukm kiyá, ki Harek
shakhs apne apne naukar ko leke Yirúshálam meṉ shabbásh ho, táki rát ko hamáre
liye pahrá howe, aur din ko kám kare. 23 So na maiṉ ne na mere bháíoṉ na
mere naukaroṉ na pahre ke logoṉ ne, jo mere tábidár the, apná kapṛá utárá,
Harek ko uská hathyár uská tosha.

V. BAB.

1 Aur logoṉ aur un kí jorúoṉ ne apne bháí Yihúdíoṉ se baṛí faryád kí.
2 Aur kitne kahte the, ki Ham aur hamáre beṭe beṭíáṉ bahut haiṉ : so kaháṉ se
anáj páwenge ki kháweṉ aur jíweṉ. 3 Aur kitne bolte the, ki Ham ne apne khetoṉ
aur angúristánoṉ aur makánoṉ ko girau rakhá, ki ham bhúkhe hoke kháná páweṉ.
4 Aur kitne kahte the, ki Ham ne apne khetoṉ aur angúristánoṉ ko girau rakhkar
rúpiya qarz liyá hai, ki bádsháh ke liye málguzárí adá kareṉ. 5 Aur hamáre jism
to hamáre bháíoṉ ke se jism haiṉ, aur hamáre bálbache un ke bálbachoṉ ke
mánind haiṉ. Aur dekhiye zurur hai, ki ham apne beṭe aur beṭíáṉ gulámí meṉ
becheṉ ; aur hamárí beṭíoṉ meṉ se kitní launḍíáṉ húíṉ haiṉ, aur ham láchár aur
zerdast haiṉ, kyúnki hamáre khet aur angúristán aur logoṉ ke haiṉ.

6 Jab maiṉ ne un kí faryád aur ye báteṉ suníṉ, to maiṉ bahut ranjída húá.
7 Aur maiṉ ne apne man meṉ bichárá, aur raísoṉ aur shahnoṉ se jhagṛá kiyá, aur
unheṉ kahá : Tum súdkhor hoke harek apne apne bháí par zulm karte ho? Aur
maiṉ ne ek baṛí jamáat ko un ke barkhiláf barpá kiyá, 8 Aur unheṉ kahá, ki

Ham ne apne maqdúr ke muwáfiq apne Yihúdí bháíoņ ko, jo qaumoņ meņ bik gae
the, chhuṛá liyá, aur kyá tum apnehí bháíoņ ko bikáoge, aur we hamáre háth meņ
bik jáeņge? Tab we lájawáb húe aur kuchh na bole. 9 Phir maiņ ne kahá, ki
Tum jo karte ho, so achchhá nahíņ! Kyá wájib na thá, ki tum un qaumoņ ke tána
ke wáste, jo hamáre dushman haiņ, ḳhudátarsí se chalte? 10 Maiņ bhí, aur bháí
mere, aur jawán mere un ko naqdí aur anáj qarz de chuke haiņ. So áo, ham sab
ke sab yih qarz bakhsheņge! 11 Un ke khet aur un ke bág angúr ke aur zaitún
ke, aur un ke makán aur sauwáņ hissa naqdí ká aur anáj aur wain aur tel ká jo
tum ne un se súdḳhorí karke liyá hai, unheņ áj pher díjiyo. 12 Tab unhoņ ne
kahá, ki Ham pher deņge, aur un se kuchh na máńgeņge; jaisá áp ne farmáyá hai,
waisáhí kareņge. Phir maiņ ne káhinoņ ko buláyá, aur un logoņ ko qasam dilái, ki
Is iqrár ke muwáfiq ham kareņge. 13 Phir maiņ ne apná dáman jháṛá aur kahá, ki
Isí tarah se Ḳhudá har shaḳhs ko, jo apne is qaul par amal na kare, apní haikal se
aur apní mírás se jháṛ ḍále, aur wuh jháṛan buháran sá ho rahe. Tab sárí
jamáat ne kahá, ki Ámín, aur Ḳhudáwand ká shukr kiyá, aur is qaul ke mutábiq
logoņ ne kiyá.

14 Aláwa jis din se ki maiņ Yihúdáh ke mulk meņ un ká nauwáb ṭhaharáyá
gayá yáne Ardsher bádsháh ke bísweņ baras se battísweņ baras tak, jo bárah baras
haiņ, maiņ ne aur mere bháíoņ ne nauwábí charbgizá na khái. 15 Kyúnki
we nauwáb, jo mere áge the, raaiyat par bhár the, aur anáj aur wain aur chálís
misqál rúpá un se lete the, aur un ke naukar bhí logoņ par zabardastí karte the.
Lekin maiņ ne ḳhudátarsí se aisá na kiyá. 16 Aláwa maiņ ne is shahrpánah ke
kám meņ háth lagáyá; aur ham ne khetoņ ko mol nahíņ liyá, par mere sab jawán
waháņ kám par jama húe. 17 Aur siwá un ke, jo ás pás kí qaumoņ meņ se áte
the, ḍeṛh sau Yihúdí aur shahna roz roz merí mez par the. 18 Aur jo ek din ke
liye taiyár kiyá gayá, so ek bail chha palí bheṛíáņ aur murgíáņ mere liye taiyár
kí gaiņ; aur das din meņ ek bár har nau ká wain ziyádatí se thá; aur sáth is ke
maiņ ne nauwáb kí tanḳhwáh na máńgí, kyúnki in logoņ par saḳht mushkil ḳhidmat
ái thí. 19 Yá Ḳhudá mere, jo kuchh maiņ ne is guroh ke liye kiyá, so sab mere
ḳhair ke liye yád kariyo.

VI. BÁB.

1 Aur aisá húá, ki jab Sanballat aur Túbiyáh aur Jism Arabí aur hamáre báqí
dushmanoņ ne suná, ki maiņ shahrpanáh ko baná chuká, aur us meņ kuchh ṭúṭá
phúṭá báqí na rahá, agarchi usí waqt maiņ ne phátakoņ meņ kiwáṛe na lagáe the:
2 Tab Sanballat aur Jism ne mujhe yih kahlá bhejá, Tashríf láiye, ki ham Aunú
kí taráí ke gáoņ meņ muláqát kareņ; par we mujh se badsulukí karne ke fikr meņ
the. 3 So maiņ ne log bhejkar unheņ kahá, Maiņ baṛe kám meņ lagá húņ, aur utar
á nahíņ saktá. Jab tak use chhoṛke tum pás jáúņ, kyúņ kám tham jáe? 4 Aur
unhoņ ne chár bár aisá paigám bhejá, aur maiņ ne unheņ aisá jawáb diyá. 5 Phir
Sanballat ne pánchweņ bár usí tarah se apne naukar ko háth meņ khulí húí chiṭṭhí
liye húe bhejá. 6 Us meņ likhá thá, ki Qaumoņ meņ charchá hai, aur Jasmú kahtá
hai, ki Tú aur Yihúdí log bagáwat kí bandish karte ho: is bát ke liye tú shahr-
panáh banátá hai, aur tú is ḳhabar ke mutábiq un ká bádsháh hogá. 7 Aláwa tú

ne nabíoṉ ko muqarrar kiyá, ki Yirúshálam meṉ terá ishtihár kareṉ aur kaheṉ: Bádsháh Yihúdáh meṉ! Pas in bátoṉ kí ḳhabar bádsháh ko pahunchegí: so ab tashríf láiye ki ham muláqí hoke maslahat kareṉ. 8 Tab maiṉ ne us pás kahlá
bhejá, ki tere kahne ke muwáfiq koí bát nahíṉ húí, balki tú apní hí man se banátá
hai. 9 Kyúnki we ham ko ḍaráyá cháhte the, aur samajhte the, ki We us kám se háth uṭháwenge ki ban na paṛe. Par ab, Ai Ḳhudá, tú mere háthoṉ ko zor baḳhsh.

10. Phir maiṉ Simaiyáh bin Diláyáh bin Muhaitabiel ke ghar meṉ áyá; aur wuh band thá. Wuh bolá, Áiyo ham Ḳhudá ke ghar meṉ haikal ke andar muláqát kareṉ, aur haikal ke darwázoṉ ko band kareṉ; kyúnki we tujhe qatl karneko áwenge, háṉ rát ko tujhe qatl karneko áwenge. 11 Máiṉ ne kahá, Kyá mujh sá shaḳhs
bhága? Aur mujh sá kaun hai, ki haikal meṉ jáe, aur jítá rahe? Maiṉ na jáneká.
12 Aur maiṉ ne tahqíq kiyá, aur dekh, ki Ḳhudá ne use na bhejá thá, balki merí bábat is sabab se nubúwat kahtí thí, ki Sanballat aur Túbiyáh ne use kiráyá kiyá
thá. 13 Is liye use ṭhíke meṉ kiyá thá, ki maiṉ ḍar jáúṉ, aur aisá karke ḳhatákár hoúṉ ki jis se we merí badnámí kareṉ, aur mujhe tána deṉ. 14 Yá Ḳhudá mere,
Túbiyáh ko aur Sanballat ko un ke in kámoṉ ke mutábiq aur nabiya Mauidiyáh ko bhí aur báqí nabíoṉ ko, jo mujhe ḍaráne cháhte the, yád kar.

15 So báwan din meṉ Alúl mahíne kí pachíswín táríḳh meṉ shahrpanáh baní
gaí. 16 Aur aisá húá, ki jab hamáre sáre bairíoṉ ne suná, to chároṉ taraf kí qaumeṉ ḍar gaíṉ, aur apní nazar meṉ bahut gir gaíṉ; kyúnki unheṉ samajh paṛá ki kám hamáre Ḳhudá kí taraf se húá.

17 Aláwa, un dinoṉ meṉ Yihúdáh ke sardároṉ kí bahut sí chiṭṭhíáṉ Túbiyáh pás bhejí játí thíṉ, aur Túbiyáh kí chiṭṭhíáṉ un pás pahunchtí thíṉ. 18 Kyúnki ba-
hut log Yihúdáh meṉ us ke hamqasam the, ki wuh Sikaniyáh bin Araḳh ká dámád aur us ke beṭe Yahúhanán ne Musallam bin Barakiyáh kí beṭí ko byáh liyá thá. 19
Aur we mere áge us ká bhalá kahte the, aur merí báteṉ use sunáte the, aur Túbiyáh ne mujhe ḍaráne ke liye chiṭṭhíáṉ bhejíṉ.

VII. BAB.

1 Aur aisá húá, ki jab shahrpanáh ban gaí, to maiṉ ne kiwáṛe lagáe, aur darbán aur gánewále aur Lewí muqarrar húe. 2 Aur maiṉ ne apne bháí Hanání ko aur burj ke sardár Hananiyáh ko Yirúshálam par hukm kiyá, ki wuh bahutoṉ se amánatdár aur ḳhudátars thá. 3 Aur unheṉ kahá, ki Jab tak dhúp na chaṛhe, tab tak Yirúshálam ke pháṭak khole na jáeṉ, aur jab tak log barpá rahte haiṉ, kiwáṛe band kiye jáeṉ, aur muqaffal kiye jáweṉ. Aur Yirúshálam ke báshindoṉ kí chaukíáṉ muqarrar karo, harek apní apní chaukí meṉ aur harek apne apne ghar ke sámhne chaukí ke liye ṭhaharáyá jáe.

4 Aur shahr to baṛá aur chauṛá thá, par us meṉ thoṛe log the, aur ghar banáe na gae the. 5 Tab mere Ḳhudá ne mere dil meṉ ḍálá, ki maiṉ raísoṉ aur shahnoṉ aur logoṉ ko nasabnáma likháne ke liye jama karúṉ. Aur maiṉ ne un logoṉ ká nasabnáma páyá, jo pahle chaṛh gae the, aur us meṉ likhá páyá:

6 Ye is súba ke log haiṉ, jo jilá kí asírí se chaṛh gae, jinheṉ sháh i Bábul Nabúḳhudnazr ne jiláwatan kiyá thá, aur jo Yirúshálam aur Yihúdáh meṉ harek apne apne shahr ko phir gae, 7 Aur Zarúbábul ke sáth áe: Yasúa, Nahamiyáh, Azariyáh, Ra-

gamiyáh, Nahamání, Mardakí, Bilisán, Misfarat, Bágwí, Nahúm, Baaná; yih guroh
Isráel ke logon ká shumár hai: 8 Baní Burgús, do hazár ek sau bahattar; 9 Baní
Safatiyáh, tín sau bahattar; 10 Baní Arakh, chha sau báwan; 11 Baní Pakhat i
Moab baní Yasúa aur Yúab men se, do hazár áṭh sau aṭhárah; 12 Baní Ailám, ek
hazár do sau chauwan; 13 Baní Zattú áṭh sau paintális; 14 Baní Zakkí sát sau
sáṭh. 15 Baní Binwí chha sau aṭhtális; 16 Baní Babí, chha sau aṭháís; 17 Baní
Azjád, do hazár tín sau báís; 18 Baní Adúniqám, chha sau satsaṭh; 19 Baní
Bigwí, do hazár satsaṭh; 20 Baní Adín, chha sau pachpan; 21 Baní Atír Hiz-
qiyáh ke khándán men se, aṭhánauwe; 22 Baní Hashúm, tín sau áṭháís; 23 Baní
Baizí, tín sau chaubís; 24 Baní Kharíf ek sau bárah; 25 Baní Jibaún, panchá-
nauwe; 26 Bait lahm aur Natúfah ke log ek sau aṭhásí; 27 Anatát ke log,
ek sau aṭháís; 28 Bait Azmaut ke log, beális; 29 Qaryat Yiarím Kafírah aur
Biarát ke log, sát sau tentális; 30 Rámah aur Jaba ke log, chha sau ikkís; 31
Mikmás ke log, ek sau báís; 32 Baitel aur Aí ke log, ek sau teís; 33 Dúsre
Nabú ke log, báwan; 34 Dúsre Ailám ke beṭe, ek hazár do sau chauwan; 35 Baní
Hárim, tín sau bís; 36 Baní Yirího, tín sau paintális; 37 Lúd aur Hadíd aur
Aunú ke beṭe, sát sau ekkís; 38 Baní Sanaah, tín hazár nau sau tís; 39 We
káhin: baní Yadaiyáh Yasúa ke gharáne men se, nau sau tihattar; 40 Baní Amír,
ek hazár báwan; 41 Baní Fasihúr, ek hazár do sau saintális 42 Baní Harím, ek
hazár sattar; 43 We Lewí: baní Yasúa Qadmiel se baní Húdáyáh men se, chau-
hattar; 44 We gánewále: baní Asaf ek sau aṭhtális; 45 We darbán: baní
Sulúm, baní Atír, baní Zulmán, baní Aqúb, baní Khatítá, baní Sábí, ek sau aṭhtís
46 We bande haikal ke: baní Zihá, baní Hasúfá, baní Tabaát, 47 Baní Qairús,
baní Sígá, baní Fadún, 48 Baní Libáná, baní Hajábá, baní Shalmí, 49 Baní
Hanán, baní Jadíl, bani Jahr, 50 Baní Riyáyáh, baní Rasín, baní Naqúdá, 51 Baní
Jazzám, baní Uzzáh, baní Fasíh, 52 Baní Baizí, baní Maúním, baní Nafúshsím, 53
Baní Báqbúq, baní Haqúfá, baní Harhúr, 54 Baní Baslíyát, baní Mahídá, baní
Harsá, 55 Baní Barqús, baní Sísará, baní Tamah, 56 Baní Nasíh, baní Khatífa;
57 Sulaimán ke naukaron ke beṭe: baní Sútí, baní Sáfirat, baní Farídá, 58 Baní
Salah, baní Darqún, baní Jadíd, 59 Baní Safatiyáh, baní Hatíl, baní Fáqirat ul
Zabíán, baní Amún: 60 Haikal ke sab bande aur Sulaiman ke naukaron ke sab
beṭe tín sau bánauwe shakhs the.

61 Aur we log, jo Tall ul milh aur Tall ul Harsá Karúb Addún aur Amír se
chaṛh gae the, par apne ábáí khándán aur nasl dikhlá na sake, ki Isráel ke the yá
na the, so ye hain: 62 Baní Diláyáh, baní Túbiyáh, baní Naqúdá, chha sau
beális; 63 Aur káhínon men se: baní Khabáyáh, baní Qúz, baní Barzillí, jo Jili-
ádí Barzillí kí beṭíon men se ek laṛkí ko biyáh láyá thá, aur un ke nám se kahá
játá thá. 64 Inhon ne apná nasabnáma ḍhúnḍhá, par wuh na milá, so we kahá-
nat se mahrúm húe. 65 Aur hákim ne unhen hukm kiyá, ki we aqdas chízon men
se na kháwen jab tak ki ek káhin úrím o tumím ke liye phir barpá na ho.

66 Sárí jamáat milke beális hazár tín sau sáṭh the, 67 Siwá un ke gulámon
aur launḍíon ke, jo sát hazár tín sau saintís the. Aur un men do sau paintális
gánewále aur gánewáliáu thín. 68 Un ke ghoṛe, sát sau chhattís, un ke khachchar,
do sau paintális, 69 Un ke únt, chár sau paintís, un ke gadhe, chha hazár sát
sau bís.

70 Aur abwí raísoṇ kí hamagí meṇ se bázoṇ ne us kám kí púnjí ke liye diyá.
Hákim ne púnjí ke liye ek hazár dirham soná, pachás piyále, káhinoṇ ke pánch sau
tís pairáhan bakhshe. 71 Aur abwí raísoṇ meṇ se bahuteroṇ ne kám kí púnjí ke
liye bís hazár dirham soná aur do hazár do sau mannah rúpá diyá. 72 Aur báqí
logoṇ ne jo diyá, so bís hazár dirham soná aur do hazár mannah rúpá, aur káhinoṇ
ke satsaṭh pairáhan the.
73 Chunánchi káhin aur Lewí aur darbán aur gánewále aur raaiyat ke log
aur haikal ke bande, aur tamám Isráel, apne apne shahr meṇ base.

VIII. BAB.

1 Aur jab sátwáṇ mahína pahunchá, aur baní Isráel apne apne shahroṇ meṇ the,
tab sáre log ek man se Jal Pháṭak ke áge ke chaugán meṇ jama húe. Aur unhoṇ
ne Azrá sáfir ko kahá, ki Músá kí tauret kí kitáb ko, jo Ḳhudawand ne Isráel ko
farmáí thí, láwe. 2 Tab sátweṇ mahíne kí pahlí táríḳh meṇ Azrá káhin mard o
aurat kí jamáat ke áge yáne sab ke áge jo sunke samajh sakte the, Tauret ko láyá.
3 Aur Jal Pháṭak ke áge ke chaugán meṇ pau phaṭne se do pahar tak mard o aurat
aur sab ke áge jo samajh sakte, paṛhtá rahá. Aur sab logoṇ ke kán sharíat kí
kitáb par lage the. 4 Aur Azrá sáfir ek chobí mimbar par khaṛá húá, jo unhoṇ
ne isí bát ke liye banáyá thá. Aur us ke pás Matitiyáh aur Sama aur Anáyáh
aur Úriyáh aur Ḳhilqiyáh aur Maasiyáh us ke dahne khaṛe the, aur us ke báyeṇ
Fidáyáh aur Mísael aur Malkiyáh aur Hashúm aur Hasbaddánah aur Zikriyáh aur
Musallam házir rahe. 5 Aur Azrá sáfir ne sáre logoṇ kí ánkhoṇ ke áge kitáb
kholí; kyúnki wuh sab logoṇ se úpar thá, aur us ke kholte hí sáre log uṭh khaṛe húe.
6 Aur Azrá ne Ḳhudawand Ḳhudá Tálá ko mubárak bád kahá, aur sáre logoṇ ne
háth uṭháe húe aur munh ke bhal sir jhukáke zamín tak Ḳhudawand ko sijda karte
húe jawáb meṇ Ámín, Ámín! kahá. 7 Aur Yasúa aur Bání aur Saríbiyáh aur
Yamín aur Aqúb aur Sabtí aur Húdiyáh aur Maasiyáh aur Qalítá aur Azariyáh
aur Yúzabad aur Hanán aur Filáyáh aur Lewíoṇ ne logoṇ ko sharíat samjháí, aur
log apní apní jagah khaṛe ho rahe. 8 Aur unhoṇ ne Ḳhudá kí sharíat kí kitáb ko
kholke paṛhá aur mání batláí, aur paṛh paṛhke bayán kiyá.
9 Aur Nahamiyáh hákim aur Azrá sáfir aur un Lewíoṇ ne, jo logoṇ ko
samjháte the, sárí jamáat se kahá, Áj ká din Ḳhudawand tumháre Ḳhudá ke liye
muqaddas hai. Gam mat karo, na royá karo! ki sab log sharíat kí báteṇ sunke
rote the. 10 Phir us ne unheṇ kahá, ki Ab jáo aur moṭá kháo aur míṭhá pío, aur
jinke liye kuchh nahíṇ paká, un ke pás bainá bhejo; kyúnki áj ká din hamáre
Málik ke liye muqaddas hai. So tum udás mat hoo; kyúnki Ḳhudawand kí
ḳhushwaqtí tumhárí sálámatí hai. 11 Aur Lewíoṇ ne sab logoṇ ko dilásá diyá,
aur kahá, ki Ḳhátirjama ho! kyúnki áj ká din muqaddas hai, tum udás mat hoo. 12
So sab log chale gae, ki kháweṇ aur píweṇ aur bainá bhejeṇ, aur baṛí ḳhushí
kareṇ. Kyúnki we un bátoṇ ko, jo unheṇ sikhláí gaíṇ, samjhe the.
13 Aur dúsre din sáre logoṇ ke abwí raís káhin aur Lewí Azrá sáfir pás jama
húe ki Tauret kí báteṇ bújheṇ. 14 Aur unhoṇ ne sharíat meṇ, jo Ḳhudawand
ne Músa kí márifat se farmáí thí, likhá páyá, ki sátweṇ mahíne kí íd meṇ baní
Isráel ḳhaimoṇ meṇ rahá kareṇ, 15 Aur sab shahroṇ meṇ aur Yirúshálam meṇ

ishtihár dewen aur yih manádí karwáen, ki Pahár par jáo, aur zaitún aur dashtí
jalpái aur ás aur khajúr kí shákhen aur ghane peron kí dálián khaimon ke
baníne ko, jaisá likhá hai, láo. 16 So log báhar já jáke láe, aur harek apne apne
ghar kí chhat par aur apne ihátou men, aur Khudá ke ghar ke sahnon men aur Jal
Phátak ke marhab men, aur Ifráímí Phátak ke marhab men apne liye khaime banáe.
17 Aur sárí jamáat ke log, jo asírí se phir áe the, patchhappar baná baná un ke
tale baith gae, kyúnki Yasúa bin Nún ke dinon se us din tak baní Isráel ne aisá
na kiyá thá. Aur barí khushwaqtí húí.
18 Aur pahle din se pichhle din tak roz ba roz Khudá kí shariat kí kitáb men
se parhá gayá, aur unhon ne sát din íd rakhí, aur áthwen din dastúr ke muwáfiq
ídí jamáat kí.

IX. BAB.

1 Phir is mahíne ke chaubíswen din baní Isráel roza rakhte húe aur tát orhe
aur mittí male húe ikatthe áe. 2 Aur Isráel kí nasl sáre ajnabí logon se judá húí, aur
khare hoke apní khatáon ko aur apne bápdádon ke gunáhon ko iqrár kiyá. 3 Aur
we apní jagah par khare húe, aur din ke ek pahar tak Khudawand apne Khudá
kí sharíat kí kitáb ko parhá, aur ek pahar men gunáh ko iqrár kiyá aur Khuda-
wand apne Khudá ko sijda kiyá. 4 Aur Yasúa aur Bání aur Qadmiel aur
Sabaniyáh aur Búní aur Saríbiyáh aur Báni aur Kanání Lewíon ke machán par
khare húe, aur barí áwáz se Khudawand apne Khudá kí duá kí. 5 Aur Yasúa
aur Qadmiel aur Báni aur Hasabniyáh aur Saríbiyáh aur Húdiyáh aur Sabaniyáh
aur Fatahiyáh Lewíon ne kahá, Utho, Khudawand apne Khudá ká shukr
abad ul abád karo! Terá jaláli nám mubárak howe, jo sárí mubárakbádí aur táríf
se báhar hai. 6 Tú hai Khudawand aur akelá tú, Tú ne ásmánon ko, aur samá
ul samáwát ko, aur un kí sárí ábádí ko, zamín ko aur jo kuchh us par hai, daryáon
ko aur jo kuchh un men hai, banáyá. Aur Tú sabhon ká parwardigár hai, aur
ásmánon ká lashkar terá sijda kartá hai. 7 Tú wuh Khudawand Khudá hai,
jis ne Abirám ko barguzída kiyá, aur use Kasdíon ke Ur se nikál láyá, aur us ká
nám badalkar Abiraham rakhá. 8 Tú ne apne áge us ká dil múmin páyá, aur us se
ahd bándhá, ki Main Kanáníon aur Hittíon aur Amúríon aur Farizzíon aur
Yabúsíon aur Jirjásíon kí zamín terí nasl ko dúngá. Aur tú ne apne wáda ko
wafá kiyá, kyúnki tú sádiq ul qaul hai.
9 Aur Tú ne hamáre bápdádon kí taklíf ko Misr men dekhí, aur Yamm ul Súf
ke kanáre un kí faryád suní; 10 Aur Firáún par aur us ke sáre naukaron par aur
us ke mulk kí sári raaiyat par ajáib aur garáib kiye; kyúnki tú jántá thá, ki unhon
ne ghamand se un par zulm kiyá, aur tú ne apná nám kiyá, jaisá áj hai. 11 Aur tú
ne un ke áge samundar ko do hissa kiyá, yahán tak ki we samundar ke bích men se
khushkí zamín par chale gae, aur tú ne unke taáqub karnewálon ko gahrápon men
patthar kí mánind bare páníon men phenk diyá. 12 Aur tú ne din ko bádal ke amúd
se aur rát ko ág ke amúd se un kí rahnumái kí, tá ki us ráh men, jis men we chalte
the, un ke liye roshní howe. 13 Aur tú Siná pahár par utar áyá, aur ásmán se un
ke sáth bolá, aur unhen thik qánúnon ko, aur sachí sharíat ko, aur achchhe huqúq o
ahkám ko diyá. 14 Aur apná muqaddas sabt unhen sikhláyá, aur apne bande Músá

ke háth se unhen ahkám aur huqúq aur faráiz farmáe. 15 Aur Tú ne ásmán se
roṭí deke unhen khiláyá, aur chaṭán men se pání nikálke unhen piláyá. Aur tú ne
unhen farmáyá, ki jáke us zamín ko apní mírás aur tasarruf men láwen, jis kí bábat
tú ne qasam kháí thí, ki Main use tumko bakhshúngá.
16 Lekin hamáre bápdáde jo the, we gustákh aur sakhtgardan bane, aur tere
hukmon ke shinawá na húe 17 Unhon ne farmánbardár honá nápasand kiyá, aur
tere achambhe kámon ko, jo tú ne un ke darmiyán kiye, yád na rakhá, aur apne gar-
danon ko sakht kiyá, aur apne liye ek sardár muqarrar kiyá, ki we sarkashí ke máre
apní gulámí men phir jáwen. Par Tú Al'láh ámurzgár hai, hannán o rahmán, Zú
ul túl aur Rabb ul fazl o wafá, so tú ne unhen tark na kiyá. 18 Hán jab unhen ne
apne liye ḍhálá húá ek bachhrá banáyá thá, aur kahá thá, O Isráel, Yih terá Iláh
hai, jo tumhen Misr se nikál láyá, aur jab unhon ne baṛí hiqárat ká kám kiyá;
19 Tad bhí tú ne apní baṛí rahmat ke mutábiq unhen bayábán men chhoṛ na diyá.
Din ko bádal ká amúd un par se judá na húá, ki un kí rahnumáí kare, aur rát ko
ág ká amúd judá na húá, ki unhen us ráh men, jis men játe the, roshní bakhshe.
20 Aur tú ne apní nek Rúh un kí hidáyat ke liye dí, aur mann ko un ke munh se
mana na kiyá, aur pání deke unhen piláyá. 21 Aur tú bayábán men chálís baras
tak un kí parwarish kartí rahá; un ke liye koí chíz na ghaṭí; un ke kapṛe puráne
na húe, aur un ke pánw na súje. 22 Aur tú ne unhen mamlukaten aur ummaten
bakhshín, aur unhen cháron taraf phailáyá, so unhon ne Saihún ke mulk ko, aur
sháh i Hasbún ke mulk ko, aur sháh i Basan U'j ke mulk ko mírás men liyá.
23 Aur tú ne un kí aulád ko ásmán ke sitáron ke mánind bahut kiyá, aur unhen
is zamín men láyá, jis kí bábat tú ne un ke bápdádon se kahá thá, ki we jáke use
mírás men lewen. 24 So un ke beṭe dákhil húe, aur is zamín ke wárís bane. Aur
tú ne un ke áge is zamín ke Kanání báshindon ko maglúb kiyá, aur unhen aur
un ke bádsháhon, aur zamín kí qaumon ko un ke háth men kar diyá, ki jaisá cháhen,
waisá un se karen. 25 So we baṛe mazbút shahron aur chikní zamín ke málik
húe, aur mál se bhare húe gharon aur khode húe kúon aur bahutse angúristánon,
aur zaitúní bágon aur phaldár darakhton ke wáris húe. Tab we kháke ser húe,
aur moṭe táze bane aur terí baṛí niamat se aiyásh ho gae.
26 Aur we sarkash húe, aur tujh se phir gae, aur terí sharíat ko apní pusht ke
píchhe phenká, aur tere nabíon ko qatl kiyá, ki we unhen nasíhat dete the, ki unhen
terí taraf phir láwen, aur unhon ne baṛí hiqárat ká kám kiyá. 27 Táb tú ne unhen
un ke dushmanon ke háth men kar diyá, jo un par zulm karte rahe. Lekin unhon
ne apní tangí ke waqt tujh se duá kí, aur tú ne ásmán par se un kí suní, aur apní
baṛí rahmat ke mutábiq unhen chhuṛánewále diye, jinhon ne unhen un ke zálimon
ke háth se chhuṛáyá. 28 Lekin jab unhen árám milá, tab we phir tere áge badkárí
men lag gae: is liye tú ne unhen un ke bairíon ke háth men chhoṛ diyá, ki un par
zulm karen. Tab we phire, aur tere áge chilláe, aur tú ne ásmán men se sun
sunke apní baṛí rahmat ke mutábiq unhen bár bár chhuṛáyá. 29 Aur tú ne unhen
khabardár kiyá, ki apní sharíat kí taraf unhen phiráyá kare; par we sarkash ho
gae, aur tere hukmon ke shinawá na húe, aur tere irshádon se, ki jo insán kare so
un se jíegá, báhar jáke khatákár húe; aur apne kándhe ko khínchke apní gardan
sakht kiyá, aur na suná. 30 Tú ne bahut baras tak un kí sahtá rahá, aur apní
Rúh se yáne apní nabíon kí márifat se unhen khabar detá rahá, par we shinawá na

húe. Tab tú ne unheṉ mulk mulk ke logoṉ ke háth meṉ chhoṛ diyí. 31 Par
tú ne apne baṛe rahm se unheṉ bilkull nest o nábúd na kiyá, aur unheṉ bilkull
chhoṛ nahíṉ diyá, kyúnki Khudá i hannán o rahmán tú hí hai.

32 Aur ab, Ai hamáre Khudá, buzurg aur qádir aur muhíb Khudá, jo ahd aur
fazl ko hifz kartá hai! Wuh dukh, jo ham par, aur hamáre bádsháhoṉ par, aur
hamáre sardároṉ par, aur hamáre káhinoṉ par, aur hamáre nabíoṉ par, aur hamáre
bápdádoṉ par, aur apne sáre logoṉ par Asúr ke bádsháhoṉ ke dinoṉ se áj ke din
tak paṛá hai, so tere áge thoṛá jáná na jáe! 33 Tú to sab meṉ, jo ham par guzrá,
sádiq ul qaul thahará, ki tú ne sach kiyá, aur ham ne gunáh kiyá. 34 Aur hamáre
bádsháh aur hamáre sardár aur hamáre káhin aur hamáre bápdáde terí sharíat par
amal nahíṉ karte the, aur tere hukmoṉ ko nahíṉ mánte the, aur terí us khabar ko, jo
tú ne unheṉ dí, sach na jánte the. 35 We apní mamlulat meṉ aur terí barakatoṉ
kí ziyádatí meṉ, jo tú ne unheṉ bakhshíṉ, aur is chauṛí aur achchhí zamín meṉ, jo
tú ne unheṉ dí, tere bande na rahe, aur apní badkáríoṉ se na phire. 36 Dekh, ham
áj ke din gulám haiṉ; balki usí zamín meṉ, jo tú ne hamáre bápdádoṉ ko dí, ki us
ke phal aur us ke tahálif kháweṉ, dekh ham log usí zamín meṉ gulám haiṉ.
37 Wuh un bádsháhoṉ ke liye, jo tú ne hamáre gunáhoṉ ke sabab ham par musallit
kiye, apná phal ziyádatí se látí hai. Háṉ we hamáre badanoṉ par bhí aur hamáre
jánwaroṉ par, jaisá cháhte haiṉ waisí hukúmat karte haiṉ, aur ham log baṛí tangí
meṉ haiṉ.

38 Aur in sárí bátoṉ ke sabab ham log ahd o paimán meṉ wábasta hote aur
likhte the, aur hamáre sardár aur hamáre Lewí aur hamáre káhin ahdnáme par
apná apná nám likhkar muhr lagáte the.

X. BAB.

1 Aur muhr karnewáloṉ meṉ ye the: Nahamiyáh hákim bin Hakaliyáh, aur
Sidqiyáh, 2 Shiráyáh, Azariyáh, Yaramiyáh, 3 Fasihúr, Amariyáh, Malkiyáh, 4
Hatús, Sabaniyáh, Malúk, 5 Harím, Murímát, Abadiyáh, 6 Dániel, Jannatún,
Barúk, 7 Musallam, Abiyáh, Minyamín, 8 Maaziyáh, Biljí, Samaiyáh: ye ká-
hin the; 9 Aur Lewí: Yasúa bin Azaniyáh, Binwí baní Hannadád meṉ se, Qidmiel,
10 Aur un ke bháí: Sabaniyáh, Húdíyáh, Qalitá, Filáyáh, Hanán, 11 Míká, Ra-
húb, Hasabiyáh, 12 Zakúr, Saríbiyáh, Sabaniyáh, 13 Húdíyáh, Báni, Banínú; 14
Logoṉ ke rais: Burgús Pakhat i Moab, Ailám, Zattú, Báni, 15 Búnní, Azjád,
Babí, 16 Adúniyáh, Bigwí, Adín, 17 Atír, Hizqiyáh, Azúr, 18 Húdíyáh,
Hashúm, Baizí. 19 Kharíf, Anátát, Núbí, 20 Magfiás, Musallam, Hazír, 21
Musaizabiel, Sadúq, Wadúa, 22 Filatiyáh, Hanán, Anáyáh, 23 Húsía, Hana-
niyáh, Hasúb, 24 Lúhis, Filhá, Sábiq, 25 Rahúm, Hasabnah, Maasiyáh, 26
Akhiyáh, Hanín, Anín, 27 Malúk, Harím, Baaná.

28 Aur báqí log, aur káhin, aur Lewí, aur darbán, aur gánewále, aur haikal ke
bande, aur sab, jo sarzamínoṉ kí qaumoṉ se Khudá kí tauret pás alag húe, aur un kí
joráṉ aur beṭe beṭíáṉ, aur sab samajhdár aur aqlmand, 29 Apne izzatdár bháíoṉ
se mil gae, aur saugand aur qasam meṉ sharík húe, kí ham Khudá kí sharíat par, jo
us ne Khudá ke bande Músá kí márifat se dí, chalenge, aur KHUDÁWAND, hamáre
málik ke sab hukmoṉ aur sunnatoṉ aur irshádoṉ ko hifz karenge, aur un par amal

karenge, 30 Aur ham apní beṭíáṉ mulk kí qaumoṉ ko na denge, aur apne beṭoṉ ke liye un kí beṭíáṉ na lenge; 31 Aur agar mulk ke log sabt ke din kuchh saudá aur har tarah ká mál bechne ko láweṉ, to ham sabt meṉ yá muqaddas din meṉ un se mol na lenge, aur sátweṉ sál ká hásil chhoṛ denge, aur har shaḳhs ká qarz baḳhshenge.

32 Aur ham ne apne liye ek áín ṭhaharáyá, ki ham par farz hai, ki apne Ḳhudá ke ghar kí bandagí ke liye, 33 Aur nazar kí roṭíoṉ ke liye, aur hamesha ke hadiya aur hamesha ke chaṛháwe ke liye, aur sabtoṉ aur naye chándoṉ aur ídoṉ ke qurbánoṉ ke liye, aur muqaddas chízoṉ ke liye, aur ḳhatíyatoṉ ke liye, ki Isráel ká kafára kiyá jáwe, aur apne Ḳhudá ke sáre kám ke liye misqál ká tísra hissa sál ba sál deweṉ. 34 Aur ham káhinoṉ aur Lewíoṉ aur ogoṉ ne lakṛí ke qurbán par qura ḍálá, ki use sál ba sál, muqarrar waqtoṉ meṉ, apne ábáí ḳhándánoṉ ke mutábiq, apne Ḳhudá ke ghar meṉ láweṉ, ki Ḳhudáwand hamáre Ḳhudá ke mazbah par jaláí jáwe, jaisá tauret meṉ likhá hai. 35 Aur ham ne muqarrar kiyá, ki sál ba sál apní zamínoṉ ke pahle phal aur sab daraḳhtoṉ ke sab mewoṉ ke phale phal Ḳhudáwand ke ghar meṉ láweṉ; 36 Aur ki ham Tauret kí kitáb ke mutábiq apne beṭoṉ ke aur apní mawáshí ke pahlauthe aur apne gae bail ke pahlauthe aur apne bher bakṛí ke pahlauthe apne Ḳhudá ke ghar meṉ káhinoṉ ke pás, jo hamáre Ḳhudá ke ghar meṉ ḳhidmatguzár haiṉ, láweṉ; 37 Aur apní sújí ke aur apní uṭháí húí qurbáníoṉ aur sab daraḳhtoṉ ke mewoṉ aur wain aur tel ke auwalín apne Ḳhudá ke ghar kí koṭhríoṉ meṉ káhinoṉ ke pás aur dahyakí apne khet kí Lewíoṉ ke pás láweṉ, ki un Lewíoṉ ko cháhiye, ki sab shahroṉ meṉ jaháṉ ham kishtkárí karte haiṉ, phir dahyakí deweṉ. 38 Aur jab Lewí dahyakí dete haiṉ, to káhin bin Hárún Lewíoṉ ke sáth ho, táki Lewí dahyakí kí dahyakí ko hamáre Ḳhudá ke bait ul mál kí koṭhríoṉ meṉ láweṉ. 39 Ki baní Isráel aur baní Lewí anáj kí aur wain aur tel kí uṭháí húí qurbáníáṉ láweṉ; waháṉ pák bartan aur ḳhidmatguzár káhin aur darbán aur gánewále haiṉ. So ham apne Ḳhudá ke ghar ko chhoṛ na denge.

XI. BÁB.

1 Aur logoṉ ke sardár Yirúshálam meṉ base, aur báqí logoṉ ne chhiṭṭhíáṉ ḍálíṉ ki das das ádmí meṉ se ek ek láweṉ ki Yirúshálam shahr i muqaddas meṉ baseṉ, aur báqí nau hisse aur shahroṉ meṉ rahá kareṉ. 2 Aur logoṉ ne un sab ádmíoṉ ke liye, jo Yirúshálam meṉ rahne ko taiyár the, barakat mángí.

3 Aur súba ke raís, jo Yirúshálam meṉ base, so ye haiṉ. Par Yihúdáh ke shahroṉ meṉ ahl i Isráel yáne káhin aur Lewí aur haikal ke bande aur Sulaimán ke naukaroṉ ke beṭe harek apní apní mírás meṉ apne apne shahroṉ meṉ base. 4 Aur Yirúshálam meṉ baní Yihúdáh aur baní Binyamín meṉ se ye base; baní Yihúdáh meṉ se: Atáyáh bin Uzziyáh bin Zikariyáh bin Amariyáh bin Safatiyáh bin Mahalaliel baní Pháraṣ meṉ se, 5 Aur Maasiyáh bin Barúk bin Kull Hází bin Hazáyáh bin Adáyáh bin Yúyaríb bin Zikariyáh bin Alsailání. 6 Sab baní Pháraṣ, jo Yirúshálam meṉ base, chár sau aṭhsaṭh jawán mard the. 7 Aur ye baní Binyamín haiṉ: Sallú bin Musallam bin Wáid bin Fidáyáh bin Qauláyáh bin Maasiyáh bin Aiyatiel bin Yasaiyáh; 8 Aur us ke píchhe Jabbí aur Salla, nau sau aṭháís; 9 Aur

Yúel bin Zikrí un ká sardár thá, aur Yihúdáh bin Alsanúah shahr par sání thá
10 Káhinoṉ meṉ se: Yadaiyáh bin Yúyaríb, Yakín, 11 Shiráyáh bin Ḳhilqiyáh
bin Musallam bin Sadúq bin Miráyát bin Akhitúb názir bait Al'láh ká, 12 Aur
un ke bháí jo Ḳhudá kí haikal ká kám karte the, áṭh sau báís; aur Adáyáh bin
Yaruham bin Filaliyáh bin Amasí bin Zikariyáh bin Fasihúr bin Malkiyáh, 13 Aur
un ke bháí, ábáí khándánoṉ ke raís, do sau beálís; aur Amassa bin Azariel bin
Akhzí bin Musallimát bin Amír, 14 Aur un ke bháí diler mard, ek sau aṭháís
aur sardár un ká Zabdiel bin Aljadúlím thá. 15 Aur Lewíoṉ meṉ se: Samaiyáh
bin Hasúb bin Azariqám bin Hasabiyáh bin Búní; 16 Aur Sabtí aur Yúzabad
Lewíoṉ ke raísoṉ meṉ se Ḳhudá ke ghar ke báharí kám par muqarrar the; 17 Aur
Mattaniyáh bin Miká bin Zabdí bin Ásaf sardár, jis ne bandagí kí shukrguzárí
shurú kí; aur Baqbúqiyáh apne bháíoṉ meṉ se dúsrá thá, aur Abdá bin Samúa
bin Jalál bin Yadútún: 18 Muqaddas shahr meṉ sab Lewí do sau chaurásí the.
19 Aur darbán: Aqúb, Zulmán aur un ke bháí, jo darwázoṉ kí nigáhbání karte the,
ek sau bahattar. 20 Aur báqí Isráel, káhin aur Lewí, Yihúdáh ke sab shahroṉ
meṉ harek apní apní mírás meṉ rahte the. 21 Aur haikal ke bande Ufal par base,
aur Zihá aur Jisfá haikal ke bandoṉ par muqarrar the. 22 Aur Uzzí bin Bání
bin Hasabiyáh bin Mattaniyáh bin Miká jo baní Ásaf un muganníoṉ meṉ se thá,
Yirúshálam meṉ bait Al'láh ke kám ke liye Lewíoṉ ká sardár thá. 23 Ki un ke
liye bádsháh ká hukm húá thá, ki gánewáloṉ ko muqarrar talab, jo un ká roz marra
thá, deweṉ. 24 Aur Fatahiyáh bin Musaizabiel baní Sháriq bin Yihúdáh meṉ
se logoṉ ke har kám meṉ bádsháh ká náib thá.

25 Un kí bastíáṉ un ke khetoṉ meṉ jo haiṉ, so baní Yihúdáh meṉ se báze log
waháṉ base, yáne Qaryat Arba aur us ke dihát meṉ, aur Daibún aur us ke dihát
meṉ, aur Yaqabziel aur us ke gáoṉ meṉ, 26 Aur Yasúa meṉ aur Mauladah meṉ
aur Bait ul Falat meṉ, 27 Aur Hasr ul Sual meṉ, aur Biarsaba aur us ke dihát meṉ,
28 Aur Siqlág meṉ aur Makúnah aur us ke dihát meṉ, 29 Aur Ain ul Rummán
meṉ aur Saraah meṉ aur Yarmút meṉ, 30 Zanúkh, Adúlám aur un ke gáoṉ meṉ,
Lakís aur us ke khetoṉ meṉ, Azíqah aur us ke dihát meṉ. We Biarsaba se leke
namak ke nasheb tak rahá karte the. 31 Aur baní Binyamín Jiba se Mikmás aur
Aiyá aur Baitel aur us ke dihát, 32 Aur Anátát aur Núb aur Ananiyáh
33 Aur Hasúr aur Rámah aur Jannataiṉ, 34 Aur Hadíd aur Zibíán aur Naballat,
35 Aur Lúd aur Aunú aur Kárígaroṉ kí Taráí meṉ rahá karte the. 36 Aur
Lewíoṉ se Yihúdáh kí bárídáríáṉ Binyamín meṉ húíṉ.

XII. BÁB.

1 Aur we káhin aur Lewí, jo Zarúbábul bin Sialtiel aur Yasúa ke sáth chaṛh
gae, so ye haiṉ: Shiráyáh, Yaramiyáh, Azrá, 2 Amariyáh, Malúk, Hatúsh,
3 Sikaniyáh, Rahúm, Murímát, 4 I'dú, Jinto, Abiyáh, 5 Miyamín, Maadiyáh,
Biljah, 6 Samaiyáh aur Yúyaríb, Yadaiyáh, 7 Sallú, Amúq, Ḳhilqiyáh, Yadaiyáh.
Ye Yasúa ke dinoṉ meṉ káhinoṉ aur un ke bháíoṉ ke raís the. 8 Aur Lewí: Yasúa,
Binwí, Qadmiel, Saríbiyáh, Yihúdáh, Mattaniyáh, jo apne bháíoṉ samet shukr gáne
par muqarrar thá; 9 Aur Baqbúqiyáh aur Unní un ke bháí chaukí meṉ un ke
sámhne the. 10 Aur Yasúa se Yúyaqím paidá húá, aur Yúyaqím se Ilyasíb

paidá húá, aur Ilyasíb se Yúyada paidá húá. 11 Aur Yúyada se Yúnatan
paidá húá, aur Yúnatan se Wadúa paidá húá.
12 Aur Yúyaqím ke dinoṉ meṉ káhinoṉ ke abwí raís ye the: Shiráyáh se
Miráyáh, Yaramiyáh se Hananiyáh, 13 Azrá se Musallam, Amariyáh se Yahú-
hanán, 14 Malúkí se Yúnatan, Sabaniyáh se Yúsuf, 15 Harím se Adná,
Miráyát se Khilqí, 16 I'dí se Zikariyáh, Jannatún se Musallam, 17 Abiyáh se
Zikrí Minyamín se, Mauidiyáh se Filtí, 18 Biljah se Samúa, Samaiyáh se Yahú-
natan. 19 Yúyaríb se, Mattaní, Wadaiyáh se Uzzí, 20 Sallí se Qallí, Amúq se
Ibr, 21 Khilqiyáh se Hasabiyáh, Wadaiyáh se Nataniel.
22 Ilyasíb aur Yúyada aur Yúhanán aur Wadúa ke dinoṉ meṉ Lewíoṉ
ke abwí raís likhe gae, aur káhinoṉ ke, Dárá Fársí kí saltanat meṉ. 23 Baní Lewí
ke abwí raís tawáríkh ul aiyám kí kitáb meṉ Yúhanán bin Ilyasíb ke dinoṉ tak likhe
gae haiṉ. 24 Aur Lewíoṉ ke raís: Hasabiyáh, Saríbiyáh aur Yasúá bin Qadmiel
the, aur un ke bháí un ke barábar muqarrar húe, ki chaukí ba chaukí mard i Khudá
Dáúd ke hukm ke mutábiq Khudá kí hamd aur saná kareṉ. 25 Mattaniyáh aur
Baqbúqiyáh aur Abadiyáh aur Musallam aur Zulmán aur Aqúb darbán phátakoṉ
ke makhzanoṉ pás nigáhbání karte the. 26 Ye Yúyaqím bin Yasúa bin Yúsadaq
ke dinoṉ meṉ aur Nahamiyáh nauwáb aur Azrá káhin o sáfir ke dinoṉ meṉ the.
27 Aur we Yirúshálam kí shahrpanáh kí taqdís ke liye Lewíoṉ ko sab jagahoṉ se
dhúndhte the, ki unheṉ Yirúshálam ko láweṉ, táki we khushí aur shukrguzárí
aur sarod aur jhánjh aur bín aur barbat se shahrpanáh kí taqdís kareṉ. 28 Tab
gánewále log Yirúshálam kí girdnawáh kí cháron taraf se, aur Natúfátí bastíoṉ
meṉ se, 29 Bait ul Jiljál se aur Jiba aur Azmaut ke khetoṉ se jama húe, ki
gánewáloṉ ne Yirúshálam kí chároṉ taraf apne liye bastíáṉ banáíṉ thíṉ. 30
Aur káhin aur Lewí apne ko táhir karke logoṉ aur phátakoṉ aur shahrpanáh
ko táhir karte the.
31 Tab maiṉ ne hukm kiyá, ki Yihúdáh ke sardár shahrpanáh par charh jáweṉ,
aur maiṉ ne gánewáloṉ ke do bare táife muqarrar kiye, aur ek un meṉ se shahr-
panáh par dahne Kúrá Phátak kí taraf gáyá. 32 Aur un ke píchhe Húsaiyáh aur
Yihúdáh ke ádhe sardár rawána húe, 33 Azariyáh, Azrá aur Musallam, 34 Yihúdáh
aur Binyamín aur Samaiyáh, aur Yaramiyáh; 35 Aur káhinoṉ ke betoṉ meṉ se
ye narsinge líye húe the: Zikariyáh bin Yúnatan bin Samaiyáh bin Mattaniyáh bin
Míkayáh bin Zakúr bin Asaf; 36 Aur us ke bháí Samaiyáh aur Azariel, Milálí,
Jalálí, Máí, Nataniel aur Yihúdáh aur Hanání mard i Khudá Dáúd ke bájoṉ ko
leke rawána húe, aur Azrá sáfir un ke áge áge chaltá thá. 37 Aur we Sotá
Phátak pás, aur apne sámhne, Dáúd ke shahr ke charháoṉ par, shahrpanáh ke
charháo par, Dáúd ke ghar ke úpar, aur Jal Phátak tak púrab kí taraf charh gae.
38 Aur shukrguzárí ká dúsrá táifa báyíṉ taraf rawána húá, aur maiṉ aur ádhe log
shahrpanáh par se, Bhatthí Burj par se Chaurí Díwár tak, 39 Aur Ifráímí
Phátak par se aur Puráne Phátak par se aur Machhlí Phátak par se aur Hananiel
ke burj aur Miyáh ke burj par se Bher Phátak tak un ke píchhe ho gae, aur we Qaid-
kháne ke Phátak meṉ khare rahe. 40 So shukrgáne ke donoṉ táife Khudá ke ghar
pás khare húe, aur maiṉ aur ádhe shahna mere sáth, 41 Aur káhin: Ilyaqím, Maasi-
yáh, Minyamín, Míkayáh, Ilyúainí, Zikriyáh, Hananiyáh narsinge liye húe, 42 Aur
Maasiyáh aur Samaiyáh aur Iliazr aur Uzzí aur Yahúhanán aur Malkiyáh aur

Ailám aur Azr. So muganní gáte bajáte the, aur Ishráqiyáh un ká sardár thá.
43 Aur usí din we baṛe zabáih zabh karke ḳhushwaqtí meṉ rahe, kyúṉki Ḳhudá
ne barí ḳhushí se unheṉ ḳhushwaqt kiyá, aur jorúoṉ aur laṛkoṉ ne bhí ánand
kiyá, aur Yirúshálam kí ḳhushí kí áwáz dúr tak pahunchí.
44 Aur usí din báze log ḳhazáne kí kothṛíoṉ ke liye aur uṭhái húí qurbáníoṉ
aur pahle phaloṉ aur dahyakíoṉ ke liye muqarrar kiye gae, táki un meṉ
shahroṉ ke khetoṉ se sharaí hissa káhinoṉ aur Lewíoṉ ke liye jama kareṉ. Ki baní
Yihúdáh un káhinoṉ aur Lewíoṉ se, jo muqarrar kiye gae, ḳhush the; 45 Ki we
gánewále aur darbán apne Ḳhudá kí aur tahárat kí ráh rasm ko Dáúd aur us ke
beṭe Sulaimán ke hukm ke mutábiq mánte the. 46 Kyúṉki Dáúd aur Ásaf ke
dinoṉ meṉ qadím se gánewáloṉ ke sardár the, aur Ḳhudá kí táríf aur shukr ke gít
the. 47 Aur tamám Isráel ne Zarúbábul ke dinoṉ meṉ aur Nahamiyáh ke dinoṉ meṉ
gánewáloṉ aur darbánoṉ ke rozmarra ká haqq muqarrar kiyá, aur muqaddas chízoṉ
ko Lewíoṉ ko diyá, aur Lewíoṉ ne muqaddas chízoṉ ko baní Hárún ko bánṭ diyá.

XIII. BÁB.

1 Aur usí din Músá kí kitáb logoṉ ke sunne meṉ paṛhí gaí, aur us meṉ yih likhá
páyá gáyá, ki koí Ammúní aur Moabí Ḳhudá kí jamáat meṉ abad tak áne na páwe:
2 Is liye ki we roṭí aur pání leke baní Isráel ke istiqbál ko na nikle, aur Balaám ko
un ke barḳhiláf kiráyá kar láyá, ki un par lánat kare; par hamáre Ḳhudá ne us
lánat ko barakat se badal kiyá. 3 Aur aisá húá, ki jab unhoṉ ne yih sharíat suní,
to sáre pardesí log Isráelíoṉ se alag ho gae.
4 Aur is ke áge hamáre Ḳhudá ke ghar kí koṭhrí ke názir Ilyasíb káhin ne
Túbiyáh se nátá kiyá thá, 5 Aur us ne us ke liye ek baṛí koṭhrí taiyár kí thí, jaháṉ
áge ko hadiye aur lubán aur bartan aur anáj aur wain aur tel kí dahyakíáṉ, jo
Lewíoṉ aur gánewáloṉ aur darbánoṉ ká haqq thíṉ, aur káhinoṉ kí uṭhái húí qurbá-
níáṉ dharí játí thíṉ. 6 Par jab yih sab hotá thá, tab maiṉ Yirúshálam meṉ na thá;
kyúṉki sháh i Bábul Ardsher ke battísweṉ baras meṉ maiṉ bádsháh pás gayá thá,
aur us sál ke áḳhir meṉ maiṉ ne bádsháh se arz kí thí. 7 So maiṉ Yirúshálam
meṉ áyá, aur jo burá kám Ilyasíb ne Túbiyáh ke liye kiyá thá, ki Ḳhudá ke ghar ke
sahnoṉ meṉ us ke liye ek koṭhrí taiyár kí, use maiṉ ne dekhá. 8 Wuh mujhe bahut
burá málúm húá, aur maiṉ ne Túbiyáh ke ghar ke sáre asbáb ko us koṭhrí se báhar
phenk diyá. 9 Aur maiṉ ne amr kiyá, ki un koṭhríoṉ ko táhir kareṉ, aur maiṉ Ḳhudá
ke ghar ke asbáb yáne hadiya aur lubán waháṉ phir láyá.
10 Aur maiṉ ne daryáft kiyá, ki Lewíoṉ ká haqq unheṉ na diyá gayá thá, aur ki
ḳhidmatguzár Lewí aur gánewále harek apne apne khet ko chale gae the. 11 Tab
maiṉ ne shahnoṉ se takrár karke kahá, ki Ḳhudá ká ghar kyúṉ chhoṛá gayá? Aur
maiṉ ne unheṉ jama kiyá, aur unheṉ un kí jagah par muqarrar kiyá. 12 Aur ta-
mám ahl i Yihúdáh anáj aur wain aur tel ká daswáṉ hissa ḳhazáne ke liye láe. 13
Aur maiṉ ne ḳhazáne par Salamiyáh káhin ko aur Sadúq sáfir ko aur Fidáyáh ko
Lewíoṉ meṉ se muqarrar kiyá, aur un ká madadgár Hanán bin Zakúr bin Mattani-
yáh thá; kyúṉki we amánatdár jáne gae, aur un ke bháíoṉ ko bánṭ dená un par mau-
qúf thá. 14 Ai mere Ḳhudá, tú is liye mujhe yád kar; aur mere nek kámoṉ ko,
jo maiṉ ne apne Ḳhudá ke ghar aur us kí bandagí ke liye kiye, miṭne na de.

15 Un dinoṉ meṉ maiṉ ne kitnoṉ ko dekhá, jo sabt ke din kolhú raundte aur púle
laute aur gadhe ládte, aur sabt ko bhí wain aur angúr aur anjír aur sáre bojh Yirú-
shálam meṉ láte the. Aur jis din we kháne kí chízeṉ bechte the, maiṉ ne unheṉ
nasíhat dí. 16 Us meṉ Súr ke log bhí baste the, jo sabt ke din machhlí aur har tarah
ká mál láke Yihúdáh aur Yirúshálam ke logoṉ ke háth bechte the. 17 Tab maiṉ ne
Yihúdáh ke sharíf logoṉ se takrár karke kahá, ki Yih kyá burá kám hai, jo tum
karte ho, ki sabt ke din ko muqaddas nahíṉ jánte ho? 18 Kyá tumháre bápdá-
doṉ ne aisá nahíṉ kiyá, aur hamárá Ḳhudá ham par aur is shahr par yih sárí buráí
nahíṉ láyá? Tadbhí tum sabt ke din nápák karke Isráel par ziyáda gazab bhaṛkáte
ho? 19 Phir yúṉ húá, ki sabt se áge jab Yirúshálam ke pháṭak andhere hone
lage, tab maiṉ ne pháṭakoṉ ko band karne ká hukm diyá, ki jab tak sabt na bíte, tab
tak we khule na jáweṉ. Aur maiṉ ne apne naukaroṉ ko pháṭakoṉ par rakhá, ki sabt
meṉ koí bojh bhítar áne na páwe. 20 So baipárí aur har tarah ke mál ke bechne-
wále ek do bár Yirúshálam ke báhar shabbásh húe. 21 Tab maiṉ ne unheṉ dham-
káyá aur unheṉ kahá, ki Tum log kiswáste shahrpanáh ke áge shabbásh ho? Agar
phir aisá karoge, to maiṉ tum par háth ḍálúngá. Us waqt se we sabt ke din phir na
áe. 22 Aur maiṉ ne Lewíoṉ ko hukm kiyá, ki apne ko pák karke pháṭakoṉ ke
darbán hone ko áweṉ, ki sabt ke din ko muqaddas kareṉ. Ai mere Ḳhudá, is meṉ
bhí mujhe yád kar, aur apne baṛe fazl ke mutábiq mujh par rahm kar.

23 Un dinoṉ meṉ maiṉ ne un Yihúdíoṉ ko bhí dekhá, jo Ashdúdí aur Ammúní
aur Moabí ranḍíoṉ ko biyáh láe the. 24 Aur un ke laṛke ádhí Ashdúdí zubán
bolte the, aur Yihúdáh zubán bol na sakte the, balki log log kí bolí bolte the. 25 Tab
maiṉ ne un se jhagṛá kiyá, aur unheṉ dhikkárá, aur un meṉ se kitnoṉ ko márá, aur
un ke bál ukháṛe, aur un se yúṉ Ḳhudá kí qasam lí, ki Ham apní beṭíáṉ un ke beṭoṉ
ko na denge, aur un kí beṭíáṉ apne beṭoṉ aur apne liye na lenge. 26 Kyá sháh
i Isráel Sulaimán ne in bátoṉ meṉ gunáh nahíṉ kiyá? Agarchi bahutsí qaumoṉ meṉ
us ke mánind koí bádsháh na thá, jo apne Ḳhudá ká piyárá thá, aur Ḳhudá ne use
tamám Isráel ká bádsháh kiyá, tau bhí pardesí ranḍíoṉ ne us se bhí gunáh karwáyá.
27 Kyá ham tumhárí sunenge, ki aisí baṛí badkárí kareṉ, ki pardesí ranḍíoṉ ko
biyáh láke Ḳhudá ke gunáhgár ṭhahareṉ?

28 Aur Ilyasíb sardár káhin ke beṭoṉ meṉ se Yúyada ká ek beṭá Húrí Sanballat
ká dámád thá, is liye maiṉ ne apne pás se use dúr kiyá. 29 Ai mere Ḳhudá, un-
heṉ yád kar, is liye ki unhoṉ ne kahánat ko aur kahánat aur Lewíoṉ ke ahd ko
nápák kiyá hai.

30 So maiṉ ne unheṉ sárí pardesíoṉ se pák kiyá, aur káhinoṉ aur Lewíoṉ kí
ḳhidmateṉ muqarrar kíṉ, aur harek ko us ke kám meṉ lagáyá, 31 Aur lakríoṉ kí
aur pahle phaloṉ kí qurbáníáṉ ṭhaharáíṉ, ki muqarrar waqt par guzárí jáweṉ. Ai
mere Ḳhudá, mere bhale ke liye mujhe yád kar!

ÁSTAR KÍ KITÁB.

I. BÁB.

1 Shersháh ke dinoṇ meṇ aisá húá (yih wuhí Shersháh hai jo Hindústán se
Habash tak ek sau satáís súboṇ par tasallut kartá thá.) 2 Ki un dinoṇ meṇ jab
Shersháh bádsháh apní saltanat ke takht par, jo Sosan burj meṇ thá, baiṭhá thá, 3
Julús ke tísre sál meṇ us ne apne sab sardároṇ aur ḳhádimoṇ ko Fárs aur Máda ke
sipáhsálároṇ aur súboṇ ke nauwáboṇ aur sardároṇ ko apne huzúr ziyáfat dí, 4 Jab
ki wuh apní mamlukat kí daulat ká jalál aur apní buzurgí kí shán shaukat ká
jamál bahut roz, balki ek sau assí din talak dikhátí rahá.

5 Aur jab ye din bít gae, to bádsháh ne sab logoṇ ke liye, jo dár ul saltanat Sosan
meṇ házir the, kyá baṛe kyá chhoṭe ke liye bádsháh ke mahall ke bág ke sahn meṇ
sát din tak ziyáfat kí. 6 Waháṇ baijní aur argawání ḍoríoṇ se rúpahle halqoṇ meṇ
marmar ke sutúnoṇ par safed sútí aur ásmání rang kapṛe ke parde ṭange the, aur níle
aur safed aur kále marmar ke farsh par sone chándí ke palang bichhe the. 7 Aur
sáqíoṇ ne sone ke piyáloṇ meṇ se piláyá, aur piyále har ḍaul ke the, aur sháhí wain
bádsháh ke dastúr ke muwáfiq ziyádatí se thá. 8 Aur maiḳhorí hukm ke mutábiq
be takalluf thí, kyúnki bádsháh ne apne ghar ke buzurgoṇ ko farmáyá thá, ki harek
shaḳhs apní apní marzí ke muwáfiq kare. 9 Aur Washtí malika ne bhí Shersháh
bádsháh ke sháhí zanáne ko bhí ziyáfat kí.

10 Sátweṇ din meṇ jab bádsháh ká dil wain se ḳhush húá, to us ne sát ḳhojoṇ ko,
jo Shersháh bádsháh ke áge ḳhidmat karte the, yáne Mahúmán aur Basta aur Ḳhar-
búná aur Puḳhta aur Abagtá aur Sitar aur Kargas ko hukm kiyá, 11 Ki malika
ko sháhí táj pahine húe bádsháh ke huzúr láweṇ, táki us ká kamál o jamál logoṇ aur
sardároṇ ko dikhláwe, kyúnki wuh hasín thí. 12 Lekin Washtí malika ne
ḳhojoṇ se sháh ká hukm sunke ansuní kiyá. Tab bádsháh bahut gusse húá, aur
gazab se tapne lagá.

13 Tab bádsháh ne un hakímoṇ se, jo rasm rawáj jánte the (kyúnki bádsháh ká
har muqaddama sab ahl i dád o dín ke áge rúbakár hotá thá; 14 Aur jo bádsháh
ke bahut nazdík the, so Kárshiná aur Sitár aur Admátá aur Tarsís aur Mars aur
Marsiná aur Mamúkán the, we Fárs aur Máda ke sát sardár hoke bádsháh ká
muṇh dekhte the, aur mamlukat meṇ sadrnishíní par baiṭhte the:) 15 So bádsháh
ne un se púchhá, ki Áín ke mutábiq Washtí malika se kyá karná hai, kyúnki us
ne sháh Shersháh ká hukm ḳhojoṇ se sunkar naháṇ máná hai? 16 Tab Mamúkán
ne bádsháh aur sardároṇ ke áge kahá, ki Washtí Malika ne faqat bádsháh ká
naháṇ, balki sáre sardároṇ aur sáre logoṇ ká bhí, jo Shersháh bádsháh ke sab
súboṇ meṇ haiṇ, gunáh kiyá hai. 17 Kyúnki begam ká yih kám sárí auratoṇ par
záhir hogá yaháṇ tak ki we bhí apne ḳháwindoṇ ko haqír jánengíṇ, ki we bolengí,
ki Shersháh bádsháh ne Washtí malika ko apne huzúr láne ká hukm to kiyá, par
wuh na áí. 18 Aur áj ke din Fársí aur Mádí bíbíáṇ, jo malika kí bát sunengíṇ,
bádsháh ke sab sardároṇ se yúṇhí kahengíṇ, so hiqárat aur jhagṛá bahut hogá.
19 Agar bádsháh kí marzí ho, to sháhána farmán nikle, aur wuh Fárs aur Máda
ke áín meṇ likhá jáe, táki na ṭale, ki Washtí malika bádsháh Shersháh ke huzúr

phir na áwe, aur bádsháh malika ká darja us se leke dúsrí ko, jo us se bihtar hai, dewe. 20 Aur jo bádsháh ká farmán sárí mamlúkat meṉ, ki baṛí hai, niklegá, jab sunne meṉ áwegá, to sárí joṛúáṉ kyá baṛí kyá chhoṭí apne apne ḳháwind ko izzat dengí.

21 Aur yih bát bádsháh aur sardároṉ ko pasand áí, aur bádsháh ne Mamúkán kí bát ke mutábiq kiyá. 22 Aur bádsháh ke sáre súboṉ meṉ parwána rawáne húe, harek súbe meṉ us ke likhne ke muwáfiq, aur harek qaum ko us kí zubán ke mutábiq, ki harek mard apne apne ghar meṉ málik baná rahegá: aur us kí har ek qaum kí zubán ke mutábiq farmán jári húe.

II. BÁB.

1 In bátoṉ ke bád jab Shersháh bádsháh ká gussa dhímá húá, to us ne Washtí ko aur jo ki us ne kiyá thá aur jo ki us ke haqq meṉ farmáyá gayá thá, yád kiyá. 2
Tab bádsháh ke naukaroṉ ne, jo us kí ḳhidmat karte the, use kahá, ki Bádsháh ke liye jawán husín kunwáríáṉ ḍhúnḍhí jáweṉ, 3 Aur bádsháh apní mamlukat ke sáre súboṉ meṉ mansabdároṉ ko muqarrar kare, táki we sárí jawán ḳhúbsúrat kunwáríoṉ ko Sosan burj ke zanáne meṉ jama kareṉ, aur bádsháh ke ḳhoje Haijá ko, jo zanáne ká nigáhbán hai, supurd kareṉ, ki ḳhushbúdár raugan chupaṛke un kí tahárat kare.
4 Aur jo chhokrí bádsháh ko achchhí lage, so Washtí kí jagah begam howe. Yih bát bádsháh ko pasand áí, aur us ne aisá hí kiyá.

5 Phir ek Yihúdí mard Mardakí nám bin Yáir bin Simaí bin Qís dár ul saltanat Sosan meṉ thá, wuh Binyamíní thá. 6 Aur Yirúshálam se ahl i jilá ke sáth, jo sháh i Yihúdáh Yakuniyáh ke sáth jiláwatan kiye gae the, jinheṉ sháh i Bábul Nabúḳhudnazr ne jiláwatan kiyá, bewatan húá thá. 7 Us ne apne chachá kí beṭí Hadasah yáne Ástar ko pálá thá, kyúnki us ke má báp na the. Wuh chhokrí núrpaikar aur sáhib i jamál thí. Aur jab us ke má báp mar gae, to Mardakí ne use apní hí laṛkí kar liyá thá.

8 Aur yúṉ húá, ki jab bádsháh ká hukm aur farmán suná gayá aur bahut kunwáríáṉ Sosan ke burj meṉ Haijá ke hawále meṉ jama kí gaíṉ, to Ástar bhí bádsháh ke ghar meṉ pahuncháí gaí, aur zanáne ke nigáhbán Haijá ko supurd kí gaí. 9 Aur wuh laṛkí us kí nazar meṉ manzúr húí, aur us ke age maurid i lutf húí, aur usne jaldí karke ḳhushbúdár raugan se us ko chupaṛá aur gizá khiláí, aur bádsháh ke mahall meṉ se use sát chhokríáṉ díṉ, aur use aur uskí sahelíoṉ ko zanáne meṉ sab se achchhí jagah dí. 10 Ástar ne apní qaum aur apní ḳhweshí na bátáí; kyúnki Mardakí ne use jatá diyá thá, ki na batáwe.

11 Aur Mardakí roz ba roz zanáne ke sahn ke áge phirtá thá, ki daryáft kare ki Ástar ká hál kaisá hai, aur uská kyá hotá hai. 12 Aur jab harek chhokrí kí bárí pahunchí, ki Shersháh bádsháh pás áwe, bád us ke, ki bárah mahíne us kí tahárat meṉ un auratoṉ ke dastúr ke muwáfiq bít gae the (kyúnki itne din un kí tahárat meṉ bít játe haiṉ, chha mahíne murr ká tel malte aur chha mahíne rauganí balsán aur zanání atr chupaṛte haiṉ) : 13 Tab wuh chhokrí bádsháh pas áí. Aur sab kuchh, jo wuh cháhtí thí, ki zanáne meṉ se bádsháh ke ghar meṉ le chale, so us ko diyá játá thí. 14 Shám ko wuh átí thí, aur subh ko phir dúsre zanáne meṉ játí thí, aur Sáskázh ḳhoja ko, jo bádsháh kí haramoṉ ká háfiz thá, supurd hotí thí. Wuh bád-

sháh pás phir na átí thí, magar jab ki bádsháh use cháhtá thá, aur wuh banám bulái
játí thí.
15 Aur jab Mardakí ke chachá Abikhail kí beṭí A'star kí, jise Mardakí ne apní laṛkí
kar rakhá thá, bádsháh pás jáne ko bárí pahunchí, to jo kuchh bádsháh ke ḳhoja
Haijá ne, jo auratoṉ ká nigáhbán thá, ṭhaharáyá, us se ziyáda na cháhá. Aur A'star
apne sab dekhnewáloṉ kí nazar meṉ manzúr thí. 16 Aur A'star Shersháh bádsháh
ke pás us ke dár ul saltanat meṉ us kí bádsháhat ke sátweṉ sál ke dasweṉ mahíne
meṉ, jo Túbat mahína hai, pahunchái gaí. 17 Aur bádsháh A'star ko sab auratoṉ
se ziyáda piyár kartá thá, aur wuh us ke nazdík un sab kunwáríoṉ se ziyáda azíz
aur pasandída húí. So us ne sháhí táj us ke sir par rakh diyá, aur Washtí kí jagah
meṉ use malika kiyá. 18 Aur bádsháh ne apne sáre sardároṉ aur mulázimoṉ ke
liye ek baṛí ziyáfat yáne A'star kí ziyáfat kí, aur súboṉ ká ḳhiráj baḳhshá; aur
bádsháh ke dubdaba ke mutábiq baḳhshish dí.
19 Aur jab kunwáríáṉ dúsrí bár jama kí gaíṉ, tab Mardakí bádsháh ke darwáza
par baiṭhá thá. 20 Aur Mardakí ke hukm ke mutábiq A'star ne apní ḳhweshí aur
apní qaum na batáí; ki A'star Mardakí kí bát ab bhí aisí mántí thí, jaisí jab us se
pálí játí thí.
21 Un dinoṉ meṉ jab Mardakí bádsháh ke darwáze meṉ baiṭhá thá, bádsháh ke
do ḳhoje darbánoṉ meṉ se Bigtán aur Taras gusse hoke cháhte the, ki Shersháh
bádsháh par háth ḍáleṉ. 22 Aur yih bát Mardakí ko málúm húí, aur us ne A'star
malika ko ḳhabar dí. Aur A'star ne Mardakí ke nám se bádsháh ko kahá. 23 Aur
us bát kí tajwíz húí, aur khul gaí: so dono ek daraḳht par ṭánge gae. Aur yih sárá
aḥwál bádsháh ke áge Aḳhbár ul aiyám kí kitáb meṉ likhá gayá.

III BA'B.

1 In bátoṉ ke bád Shersháh bádsháh ne Ajájí Midatá ke beṭe Háman ko
baṛháyá, aur use sarfaráz kiyá, aur us kí kursí ko us ke sáth ke sab sardároṉ se
bartar kiyá. 2 Aur bádsháh ke sáre naukar, jo bádsháh ke darwáze par rahte the,
Háman ke áge jhukte the, aur use sijda karte the; kyúnki bádsháh ne us ke haqq
meṉ yúṉ hukm kiyá thá. Magar Mardakí na jhuktá thá na sijda kartá thá. 3 Tab
bádsháh ke mulázimoṉ ne, jo bádsháh ke darwáze par rahte the, Mardakí ko kahá,
ki Tú kyúṉ bádsháh ke hukm se báhar játá hai? 4 Aur aisá húá ki jab we har din
use kahte the, aur us ne un kí na mání, to unhoṉ ne Háman ko ittilá dí, tá dekheṉ
ki Mardakí ká bát ṭhaharegí ki nahíṉ. Kyúnki us ne unheṉ kahá thá, ki Maiṉ
Yihúdí húṉ. 5 Aur jab Háman ne dekhá, ki Mardakí na jhuktá hai na mujhe sijda
kartá hai, to Háman ká gazab bhaṛká. 6 Lekin faqat Mardakí par háth ḍálná uskí
nazar meṉ haqír málúm húá; kyúnki unhoṉ ne use Mardakí kí qaum ká bayán
kiyá thá; so Háman ne cháhá, ki Mardakí kí ummat yáne sab Yihúdí logoṉ ko, jo
Shersháh kí tamám mamlukat meṉ rahte the, halák kare.
7 Phir Shersháh bádsháh kí saltanat ke bárahweṉ baras ke pahle mahíne meṉ, jo
Naisán mahína hai, Háman ká pára yáne uskí qismat ḍálí gaí roz ba roz aur mahína
ba mahína, bárahweṉ mahína tak, jo Adár mahína hai. 8 Tab Háman ne Shersháh
bádsháh se kahá, ki A'p kí mamlukat ke sáre súboṉ meṉ sab qaumoṉ ke darmiyán ek
paráganda aur aláhida qaum hai, aur us kí sharíateṉ sab qaumoṉ kí sharíatoṉ se muta-

farraq haiṉ, aur we bádsháh kí shariatoṉ par amal nahíṉ karte haiṉ, aur bádsháh ko
munásib nahíṉ, ki unheṉ rahne dewe. 9 Agar bádsháh kí marzí howe, to unheṉ
halák karne ká parwána likhá jáwe, aur maiṉ tahsíldároṉ ke háth meṉ das hazár
misqál rúpá taul dúngá ki bádsháh ke bait ul mál meṉ liyá jáwe. 10 Tab bádsháh
ne apne háth se angúṭhí nikálke Yihúdíoṉ ke dushman Ajájí Midatá ke beṭe
Háman ko dí. 11 Aur bádsháh ne Háman se kahá, ki Chándí aur log bhí tujhe
diye gae haiṉ, ki jo cháhe, so un se kare.

12 Tab bádsháh ke muharrir pahle mahíne kí terahwíṉ táríkh buláe gae, aur jaisá
Háman ne farmáyá waisá hí parwáne bádsháh ke nauwáboṉ, aur súba súba ke háki-
moṉ, aur qaum qaum ke sardároṉ ke pás rawána húe, we súba súba ke harfoṉ meṉ
aur qaum qaum kí zubán meṉ likhe gae; sab Shersháh bádsháh ke nám se likhá
gayá, aur bádsháh kí angúṭhí se chháp kiyá gayá. 13 Ye parwáne ḍákiyoṉ ke háthoṉ
se bádsháh ke sáre súboṉ meṉ bheje gae, ki Adár mahíne kí chaudahwíṉ táríkh sab
Yihúdíoṉ ko kyá jawán kyá búṛhá kyá bachcha kyá aurat ekhí din meṉ ek lakht
káṭ ḍálo, qatl karo, aur nest o nábúd karo, aur un ká mál lúṭ lo. 14 Us parwáne
kí ek ek naql ek ek súba ke liye hukm dene ko sab qaumoṉ ke pás likhí gáí, ki
us din ke liye taiyár ho raheṉ. 15 Dákiye bádsháh ká hukm páke jald chal nikle,
aur wuh hukm dár ul saltanat Sosan meṉ diyá gayá. Aur bádsháh aur Háman
píne ko baiṭh gae; par Sosan shahr hairán húá.

IV. BAB.

1 Aur jab Mardakí ne sab kuchh, jo wáqa húá, málúm kiyá, to apne kapṛe
pháṛe, aur ṭáṭ pahinke aur rákh malke báhar shahr ke darmiyán meṉ gayá, aur
chillá chilláke zár zár royá. 2 Aur wuh bádsháh ke darwáza ke áge áyá, kyúnki
ṭáṭ ke oṛhne meṉ koí bádsháh ke darwáze se jáne na pátá thá. 3 Aur har ek
súba meṉ, jaháṉ kahíṉ bádsháh ká hukm o farmán pahunchtá thá, waháṉ Yihúdíoṉ
meṉ baṛá gam, aur roza, aur roná píṭná hotá thá, aur bahutere ṭáṭ pahinte aur
rákh malte the.

4 Phir Astar kí kanízoṉ aur us ke khojoṉ ne áke use khabar dí. Tab malika
bahut muztarib húí, aur kapṛa bhejá, ki Mardakí ko pahináweṉ, aur ṭáṭ us se
utáreṉ; par us ne qabúl na kiyá. 5 Tab Astar ne bádsháh ke khojoṉ meṉ se
Haták ko, jise us ne us ke pás rakhá thá, buláyá, aur Mardakí ke pás bhejá, tá dar-
yáft kare, ki kyá hai, aur kis wáste hai. 6 So Haták nikalke shahr ke chauk meṉ,
jo bádsháh ke darwáza ke áge thá, Mardakí pás gayá. 7 Tab Mardakí ne apní sárí
sarguzasht aur chándí ká shumár, jo Háman ne bádsháh ke khazáne meṉ taul
dene ká iqrár kiyá thá, ki Yihúdíoṉ ko halák kare, use sáf batáyá. 8 Aur us hukm
kí ek naql bhí, jo un ke qatl kí bábat Sosan meṉ kiyá gayá thá, use dí, táki Astar ko
dikhláwe, aur sab kuchh use batláwe, aur use jatá dewe, ki bádsháh pás jáke
faryád kare, aur us ke huzúr meṉ apne logoṉ ke liye shafaat kare.

9 Chunánchi Haták ne áke Astar ko Mardakí kí báteṉ sunáíṉ. 10 Phir Astar
ne Haták se kahá, aur use Mardakí ke pás kahlá bhejá, 11 Ki Bádsháh ke sab
mulázim aur bádsháh ke súboṉ ke sab log jánte haiṉ, ki kyá mard kyá zan, jo koí
be buláe bádsháh pás jáwe, us ke qatl karne ká ekhí hukm hai, magar wuh, jis ke
liye bádsháh sone ká asá uṭháwe, táki wuh jíe: aur maiṉ ye tís din bádsháh ke pás

áne ke liye bulái na gaí húṇ. 12 Aur Mardakí ko Ástar kí báteṇ kahí gaíṇ.. 13
Tab Mardakí ne Ástar ke jawáb meṇ kahlá bhejá, ki Apne man meṇ na samjhiye,
ki sáre Yihúdíoṇ se maiṇ bádsháh ke mahall meṇ bach rahúngí. 14 Kyúnki agar
tú is waqt chupkí baiṭhegí, to madad aur naját Yihúdíoṇ ke liye dúsre maqám se
tulú hogí, par tú apne báb ke khándán samet halák ho jáegí; aur kyá jáne ki tú is
dahr ke liye saltanat ko pahunchí hai? 15 Tab Ástar ne Mardakí ke jawáb meṇ
phir kahlá bheja, ki Já, Sosan meṇ jitne Yihúdí rahte haiṇ, unheṇ jama kar, aur tum
mere liye roza rakho, aur tín shabána roz tak na kháo na pío. 16 Maiṇ aur merí
kanízeṇ bhí roza rakhengí, bád uske agarchi áín ke mutábiq nahíṇ hai, maiṇ
bádsháh pás jáúngí; jo halák hoúṇ to halák hoúṇ. 17 Chunánchi Mardakí ne
jáke Ástar ke hukm ke mutábiq sab kuchh kiyá.

V. BÁB.

1 Aur tísre din aisá húá ki Ástar sháhána libás pahin bádsháh ke mahall ke sahn
ke bhítar daulatkháne ke áge kharí húí. Aur bádsháh daulatkháne meṇ apní salta-
nat ke takht par bárgáh ke darwáze ke muqábil baiṭhá thá. 2 Phir aisá húá ki
jab bádsháh Ástar malika ko sahn meṇ kharí dekhí, to us ká dil us par máil húá,
aur bádsháh ne Ástar ke liye apne háth ká sonahlá asá baṛháyá; so Ástar ne baṛh-
ke asá ke ṭok ko chhúá. 3 Tab bádsháh ne use kahá, ki Ai Ástar malika, tú kyá
cháhtí hai? aur terá kyá matlab hai? Ádhí mamlukat tak tujhe diyá jáegá. 4
Ástar bolí, Agar bádsháh kí marzí hoe, to bádsháh aur Háman áj merí ziyáfat meṇ
áweṇ jo maiṇ taiyár karwáúngí. Bádsháh ne farmáyá, ki Háman ko jald buláo
ki ham Ástar ke kahe ke muwáfiq kareṇ.

5 So bádsháh aur Háman us ziyáfat meṇ gae jo Ástar ne taiyár kí thí. 6
Aur bádsháh ne wain píke Ástar se púchhá, ki Terá kyá suwál hai? tujhe diyá jáegá.
Aur terá kyá matlab hai? ádhí mamlukat tak púrá kiyá jáegá. 7 Tab Ástar ne
jawáb meṇ kahá, Merá suwál aur merá matlab yih hai: 8 Agar maiṇ bádsháh kí
ánkhoṇ meṇ manzúr i nazar aur maurid i lutf húṇ, aur agar bádsháh ko achchhá
lage ki merá suwál qabúl kare, aur merá matlab púrá kare, to bádsháh aur Háman
phir us ziyáfat meṇ áweṇ, jo maiṇ un ke liye taiyár karúngí, aur bádsháh ke kahe
ke muwáfiq maiṇ kal karúngí.

9 Aur Háman us din khushwaqt aur dilshád hoke báhar gayá; par jab Háman
ne bádsháh ke darwáza par Mardakí ko dekhá, ki wuh uṭh khaṛá na húá aur na us
ke liye ṭalá, tab Háman ká gazab Mardakí par bhaṛká. 10 Lekin Háman ne apne ko
báz rakhá; aur ghar meṇ á apne dostoṇ ko aur apní jorú Zarish ko bulwá bhejá.
11 Aur Háman ne un se apní daulat kí izzat, aur farzandoṇ kí kasrat, aur jaháṇ
tak bádsháh ne use baṛháyá thá, aur kyúnkar use sardároṇ par aur bádsháh ke
uhdadároṇ par sarfaráz kiyá thá, sab kuchh duhráyá. 12 Aur Háman ne yih bhí
kahá, ki Háṇ Ástar malika ne siwá mere kisí ko malik ke sáth apní bánwáí
ziyáfat meṇ dákhil nahíṇ kiyá, aur kal ke liye bhí maiṇ bádsháh ke sáth us pás
buláyá gayá húṇ. 13 Lekin yih sab mere liye bas nahíṇ, jab tak maiṇ bádsháh ke
darwáza par Mardakí Yihúdí ko baiṭhe dekhtá húṇ. 14 Tab us kí jorú Zarish aur
us ke sáre dostoṇ ne use kahá, ki Pachás háth únchí ek súlí to kharí kí jáe, aur
kal bádsháh se arz kíjiye ki Mardakí us par ṭángá jáe: tab khush dil hoke bádsháh

ke sáth ziyáfat meṉ tashríf lejáiye. Yih bát Háman ko pasand áí, aur us ne wuh súlí banwáí.

VI. BAB.

1 Bádsháh kí nínd us rát játí rahí; aur us ne farmáyá, ki Akhbár ul aiyám ke yáddih daftar ko láweṉ; us meṉ bádsháh ke áge paṛhá gayá. 2 Aur us meṉ yih mazkúr húá ki Mardakí ne darbánoṉ meṉ se bádsháh ke do khojoṉ Bigtaná aur Taras ká bhed batláyá hai, ki mansúba bándhte the, ki Shersháh bádsháh ko már ḍáleṉ.

3 Bádsháh ne púchhá, ki Is bát ke liye Mardakí ko kyá izzat aur kyá buzurgí milí hai? Bádsháh ke házirbásh, jo us kí khidmat karte the, bole, ki Us ke liye kuchh nahíṉ húá. 4 Phir bádsháh ne púchhá, ki Sahn meṉ kaun házir hai? Itne meṉ Háman daulatkháne ke báhar ke sahn meṉ áyá thá, ki bádsháh se arz kare, ki Mardakí us súlí par, jo us ne us ke liye taiyár kí thí, ṭángá jáe. 5 So bádsháh ke mulázimon ne use kahá, ki Dekhiye Háman sahn meṉ khaṛá hai. Bádsháh bolá, Wuh bhítar áwe. 6 Jab Háman bhítar áyá thá, tab bádsháh ne use púchhá, ki Us mard ke liye kyá karní hai jis kí izzat bádsháh cháhtá hai? Háman ne apne dil meṉ sochá, ki Mere siwá bádsháh kis kí izzatbakhshí cháhegá? 7 So Háman ne bádsháh se kahá, ki Jis kí izzat jahánpanáh manzúr farmáweṉ, 8 Us shakhs ke liye sháhána libás, jo sháhansháh áp pahinte haiṉ, aur wuh ghoṛá, jis par bádsháh áp chaṛhte haiṉ, aur sháhána táj, jo áp ká sir par dhará játá hai, mangwáyá jáe; 9 Aur wuh libás aur ghoṛá bádsháh ke asíl sardároṉ meṉ se ek mard ke háth meṉ supurd howeṉ, aur wuh us shakhs ko mulabbas kare jis kí izzat bádsháh kiyá cháhtá hai, aur wuh use us ghoṛe par sawár kare, aur shahr ke rástoṉ meṉ se le jáe aur us ke áge pukáre, ki Jis kí izzat bádsháh cháhtá hai, us shakhs ke liye aisá hí kiyá jáegá! 10 Tab bádsháh ne Háman se farmáyá, ki Jaldí kar, aur apne kahe ke mutábiq libás aur ghoṛá le, aur Mardakí Yihúdí ke liye, jo bádsháh ke darwáza par baiṭhá hai, jaisá tú ne kahá hai, waisá hí kar, us se kuchh bhí na ghaṭe. 11 Tab Háman ne wuh libás aur ghoṛá leke Mardakí ko mulabbas kiyá, aur use ghoṛe par shahr ke rástoṉ meṉ se le gayá, aur us ke áge pukárá, ki jis kí izzat bádsháh cháhtá hai, us shakhs ke liye aisáhí kiyá jáegí.

12 Aur Mardakí phir bádsháh ke darwáze par áyá; par Háman ázurda aur sir ḍhámpe húe apne ghar jald chalá gayá. 13 Aur Háman ne apní jorú Zarish se aur apne sáre dostoṉ se apní sárí sarguzasht ko bayán kiyá. Tab us ke hakímoṉ aur us kí jorú Zarish ne use kahá, ki Agar Mardakí, jis ke áge tú girne lagá, Yihúdíoṉ kí nasl meṉ se howe, to tú us par gálib na hogá, balki us ke áge giregá. 14 Aur jab tak we us se ye báteṉ kar rahe the, bádsháh ke khoje á pahunche ki Háman ko jald us ziyáfat meṉ jo A'star ne taiyár kí thí, le jáeṉ.

VII. BA'B.

1 So bádsháh aur Háman áe ki A'star malika ke sáth nosh kareṉ. 2 Aur bádsháh ne wain píke dúsre din bhí A'star se phir púchhá, ki Ai malika A'star, ki terá kyá suwál hai? wuh tujhe diyá jáegá. Aur terá kyá matlab hai?

ádhí bádsháhat tak púrá kiyá jáegá. 3 Tab Ástar malika ne jawáb meṉ kahá, Ai
bádsháh, agar maiṉ terí ánkhoṉ meṉ maqbúl húṉ, aur agar bádsháh kí marzí hoe,
to merí ján mere suwál se, aur mere log mere matlab se bakhshe jáeṉ. 4 Kyúnki
maiṉ aur mere log halák aur qatl aur nest o nábúd hone ke liye bik gae haiṉ.
Aur agar ham log beche játe, ki gulám aur laundíáṉ baneṉ, to maiṉ chupkí
rahtí; lekin dushman bádsháh kí ghaṭṭí bhar de nahíṉ saktá. 5 Tab Shersháh
bádsháh ne Ástar malika se kahá, Wuh kaunsá hai aur kaháṉ hai, jis ke dil meṉ
aisá kám karne ká khiyál áyá hai? 6 Ástar bolí, Wuh dushman aur adú
yih burá Háman hai! Tab Háman malik aur malika ke áge hirásán húá. 7 Aur
bádsháh gazabnák hoke maikhorí se uṭhke dár ul ziyáfat ke bágíche meṉ gayá;
par Háman apní ján ke liye Ástar malika se iltimás karne ko khaṛá rahá; kyúnki
us ne dekhá, ki bádsháh se mujh par balá názil hotí hai. 8 Aur jab bádsháh dár
ul ziyáfat ke bágíche meṉ se maikhorí ke dálán meṉ phir áyá, to Háman us
palang pás, jis par Ástar baiṭhí thí, paṛá thá. Tab bádsháh ne kahá, Kyá wuh
is ghar meṉ mere hí sáth malika ko behurmat karegá? Yih kalám bádsháh
ke munh se nikalte hí unhoṉ ne Háman ká munh ḍhámp liyá. 9 Phir Khar-
búná ne, jo khojoṉ meṉ se ek thá, bádsháh ke áge arz kí, ki Pachás háth únchí
ek súlí bhí dekhiye, jise Háman ne apne ghar meṉ Mardakí ke liye, jis ne
bádsháh ke liye bhalá kahá thá, khaṛí kar rakhí thí. Tab bádsháh ne farmáyá
ki Usí par ise ṭángo. 10 So unhoṉ ne Háman ko usí lakṛí par, jo us ne Mardakí ke
liye khaṛí kar rakhí thí, phánsí dí. Tab bádsháh ká gussa dhimá húá.

VIII. BÁB.

1 Usí din Shersháh malik ne Ástar malika ko Yihúdíoṉ ke adú Háman ká
ghar bakhshá, aur Mardakí bádsháh ke áge áyá; kyúnki jo kuchh wuh us ká thá,
Ástar ne kah diyá thá. 2 Aur bádsháh ne apne háth kí angúṭhí, jo us ne Háman
se le lí thí, nikálke Mardakí ko dí. Aur Ástar ne Mardakí ko Háman ke ghar
par muqaddam kiyá.

3 Aur Ástar phir bádsháh ke áge bolí, aur us ke qadam par girke aur ro roke
us kí minnat kí, ki Ajájí Háman kí sharárat aur us kí bandish, jo us ne Yihúdíoṉ
ke barkhiláf bándhí thí, so bátil kí jáe. 4 Tab bádsháh ne Ástar kí taraf sonahlá
asá baṛháyá; so Ástar bádsháh ke áge uṭh khaṛí húí. 5 Phir wuh bolí, ki Agar
bádsháh kí marzí howe, aur agar maiṉ us kí manzúr i nazar húṉ, aur yih bát bádsháh
kí dánist meṉ durust howe, aur main uskí ánkhoṉ meṉ achchhí lagúṉ, to Ajájí Ma-
datá ke beṭe Háman kí bandish miṭ jáe, yáne un parwánoṉ ke palaṭne ko likhí jáwe
ki us ne parwáne likh bheje the, táki Yihúdíoṉ ko, jo bádsháh ke sáre súboṉ meṉ
rahte haiṉ, nest o nábúd kare. 6 Kyúnkí jo balá mere logoṉ par názil hogí, maiṉ
use kyúnkar dekh sakúṉ? aur apní qaum ká halák honá maiṉ kyúnkar dekh
sakúṉ? 7 Tab Shersháh malik ne Ástar malika se aur Mardakí Yihúdí se
kahá, ki Dekh maiṉ ne Háman ká ghar Ástar ko bakhshá hai, aur wuh súlí par
ṭángá gayá hai, is liye ki us ne Yihúdíoṉ par háth ḍálá. 8 Ab tum bádsháh
ke nám se Yihúdíoṉ ke haqq meṉ wuh likho, jo tumhárí dánist meṉ durust ho;
aur bádsháh kí angúṭhí se muhr karo. Kyúnki jo nawishta ki bádsháh ke nám se
likhá gayá hai, aur bádsháh kí angúṭhi se chhápá gayá hai, so badalne se báhar hai.

9 So usí waqt tísre mahíne Saiwán nám kí teíswín táríkh bádsháh ke muharrir
buláe gae, aur jaisá ki Mardakí ne hukm kiyá waisá hí Yihúdíon aur nauwábon
aur hákimon aur súbon ke sardáron ke liye, jo sab ke sab Hindústán se leke Habash
tak ek sau satáís súba the, likhá gayá, súba súba ke harfon se aur qaum qaum kí
zubán men likhte the, aur Yihúdíon ke liye bhí un ke harfon se aur unkí zubán men
likhá gayá. 10 Aur us ne Shersháh bádsháh ke nám se likhá, aur bádsháh kí
angúṭhí se chháp kiyá, aur ḍákiyon ke háth se, jo ghoṛon aur bádpáon aur ḳhachcha-
ron, ghoṛíon ke bachchon par, sawár the, bhejá, 11 Ki bádsháh Yihúdíon ko
parwánagí detí hai, ki sab shahron men ikaṭṭhe áwen, aur apní ján ke bacháne
ke liye barpá howen, aur us qaum aur us súba kí sárí fauj ko, jo unhen tang kare, kyá
bachcha kyá aurat, ek laḳht márke qatl karen, aur nest o nábúd karen, aur un ke
mál lúṭ lewen, 12 Ekhí din men bádsháh Shersháh ke sab súbon men, bárahwen
mahíne yáne Adár mahíne kí terahwín táríḳh men. 13 Us parwáne kí ek ek naql
ek ek súba ke liye hukm dene ko likhí gaí, aur sárí qaumon ko sunáí gaí, ki Yihúdí
log usí din apne dushmanon se intiqám lene ko taiyár hain. 14 So ḍákiye, jo bádpáon
aur ḳhachcharon par sawár hote, bádsháh ká hukm páke jald dauṛte chale gae,
aur wuh farmán dár ul saltanat Sosan men diyá gayá.

15 Aur Mardakí nílí aur safed ḳhilaat aur sone ke baṛe táj aur qirmizí aur
argawání pairáhan se mulabbas hoke bádsháh se ruḳhsat húá. Aur Sosan
shahr lalkárá aur shádmán húá. 16 Yihúdíon ko roshní aur ḳhushí, masarrat
aur izzat húí. 17 Aur har ek súba men aur har ek shahr men jáhan kahín bád-
sháh ká hukm o farmán pahunchtá thá, wahán Yihúdíon men ḳhushí aur ḳhurmí,
ziyáfat aur íd kí din hotá thá. Aur us sarzamín kí qaumon men se bahutere Yihúdí
ho gae; kyúnki Yihúdíon ká ḍar un par paṛá thá.

IX. BAB.

1 Ab bárahwen mahíne, jo Adár mahína hai, us kí terahwín táríḳh men, jab
bádsháh ká hukm aur us ká farmán kám men áyá, usí din jis men Yidúdíon ke
dushman un par gálib hone kí ummed rakhte the, aur aisá ittifáq húá, ki Yihúdí
áp apne muḳhálifon par gálib hote the: 2 Tab Yihúdí log Shersháh bádsháh ke
sáre súbon ke apne sáre shahron men jama húe, ki un par, jo un kí buráí cháhte
the, háth ḍálen, aur koí un ká sámhná na kar saká; kyúnki un ká ḍar sáre
logon par paṛá thá. 3 Aur súbon ke sab sardár aur nauwáb aur hákim aur bád-
sháh ke uhdadár Yihúdíon ke madadgár húe, kyúnki Mardakí ká ḍar un par paṛá
thá. 4 Kyúnki Mardakí bádsháh ke ghar men baṛá thá, aur us ká nám sáre súbon
men phail gayá thá; kyúnki wuh shaḳhs Mardakí baṛhtá chalá játá thá. 5 Chu-
nánchi Yihúdíon ne apne sáre dushmanon ko talwár kí dhár se káṭ ḍálá, aur apní
marzí ke mutábiq apne bairíon se sulúk kiyá. 6 Aur Sosan dár ul saltanat men
Yihúdíon ne pánch sau ádmí ko már ḍálá aur qatl kiyá; 7 Aur Baroshandáda
aur Dalfún, aur Aspatá, 8 Aur Púratá aur Adaliyáh aur Aridatá, 9 Aur Farmashta
aur Arisáí aur Arídí aur Wezhatá, 10 Yáne Yihúdíon ke bairí Háman bin
Madatá ke das beṭon ko unhon ne qatl kiyá; par lúṭ par unhon ne háth na ḍálá.

11 Us din dár ul saltanat Sosan men jitne máre gae, unkí gintí bádsháh ke áge
pahunchí. 12 Phir bádsháh ne Astar malika se kahá, ki Yihúdíon ne dár ul sal-

tanat Sosan meṇ pánch sau ádmí ko aur Háman ke das beṭoṇ ko már ḍálá, aur
qatl kiyá, aur bádsháh ke báqí súbon men unhon ne kyá kuchh kiyá hogá ? Ab
terá kyá suwál hai ? so tujhe diyá jáegá. Aur terá kyá aur matlab hai ? So púrá
kiyá jáegá. 13 Ástar bolí, Agar bádsháh kí marzí howe, to Yihúdíoṇ ko, jo Sosan
meṇ haiṇ, ijázat dí jáwe, ki áj ke parwáne ke muwáfiq kal bhí kám kareṇ ;
aur Háman ke das beṭe us súlí par ṭángeṇ. 14 So bádsáh ne aisáhí karne ko
farmáyá ; aur Sosan meṇ wuh hukm diyá gayá, aur Háman ke das beṭe ṭánge
gae. 15 Phir Yihúdí, jo Sosan meṇ rahte the, Adár mahíne ke chaudahweṇ din
meṇ bhí jama húe, aur Sosan meṇ tín sau ádmí ko qatl kiyá, par lúṭ par unhoṇ ne
háth na ḍálá.

16 Aur báqí Yihúdí bhí, jo bádsháh ke súboṇ meṇ baste the, ikaṭṭhe áe, aur
apní jánoṇ ke liye barpá húe, aur apne dushmanoṇ ko márke árám páyá, aur apne
bairíoṇ ke pachhattar hazár ko qatl kiyá, par lút par unhoṇ ne háth na ḍálá—17
Adár mahíne ke terahweṇ din meṇ yih húá. Aur us ke chaudahweṇ din meṇ unhoṇ
ne árám páyá, aur use ziyáfat aur ḳhushí ká din kiyá. 18 Aur we Yihúdí, jo Sosan
meṇ the, us kí terahwíṇ aur us kí chaudahwíṇ táríḳh jama húe, aur us kí pandrah-
wíṇ táríḳh meṇ árám páyá, aur use ziyáfat aur ḳhushí ká din ṭhaharáyá. 19 Is
sabab mufassal ke Yihúdí log, jo mufassal ke shahroṇ meṇ rahte haiṇ, Adár
mahíne ke chaudahweṇ din ko ḳhushí aur ziyáfat aur íd ká din karte haiṇ, aur ek
dúsre ko bainá bhejte haiṇ.

20 Aur Mardakí ne yih sárá ahwál likhá, aur usne Shersháh bádsháh ke nazdík
aur dúr ke sáre súboṇ meṇ Yihúdíoṇ ke pás is mazmún ke ḳhatt likh bheje, 21 Ki
un meṇ yih bát muqarrar howe, ki we Adár mahíne ke chaudahweṇ aur pandrahweṇ
din ko sál ba sál máná kareṇ, 22 Ki un dinoṇ meṇ Yihúdíoṇ ne apne dushmanoṇ ko
márke árám páyá, aur us mahíne meṇ un ká dukh sukh se aur unká afsos íd ke din
se mubaddal húá, ki we unheṇ kháne píne aur ḳhushí karne aur ápas meṇ bainá
bhejne aur ġaríboṇ ko ḳhairát dene ke din kareṇ. 23 Aur Yihúdíoṇ ne, ki karná
shurú kiyá thá, aur Mardakí ne un ke liye likhá thá, qabúl kiyá. 24 Kyúnki sáre
Yihúdíoṇ ke bairí Ajájí Háman bin Madatá ne mansúba bándhá thá, ki Yihúdí logoṇ
ko nest o nábúd kare, aur us ne pára yáne qura ḍálá thá, ki unheṇ káṭ ḍále
aur nest o nábúd kare 25 Par jab wuh bádsháh ke áge gaí, usne parwáne
likhkar hukm kiyá, ki wuh burí bandish, jo us ne Yihúdíoṇ ke barḳhiláf bándhí thí,
usí ke sir par palṭe, aur wuh aur us ke beṭe us súlí par phánse jáweṇ. 26 Is liye
unhoṇ ne in dinoṇ ko Púrím kahá jo pára lafz ke masdar se hai. So Yihúdíoṇ ne
is ḳhatt kí sárí bátoṇ ke mutábiq aur mutábiq us ke, jo unhoṇ ne dekhí thá, aur jo
un par guzrá thí, 27 Apne liye aur apní nasl ke liye aur un sabhoṇ ke liye, jo un
meṇ mil jáeṇ, ki us ká honá játe na rahe, ṭhaharáyá aur qabúl kiyá, ki ham baras
baras in dinoṇ ko, jaisá unke haqq meṇ likhá hai, aur jis waqt muqarrar húá hai, má-
nenge ; 28 Aur in dinoṇ kí tazkír aur íd pusht dar pusht aur ḳhándán ba ḳhándán
aur súba ba súba aur shahr ba shahr járí rahegí, aur Púrím ke din Yihúdíoṇ meṇ
se jáne na páwenge na un ká zikr un kí nasl se játá rahegá.

29 Aur Abiḳhail kí beṭí Ástar malika ne aur Mardakí Yihúdí ne sáre istihkám
se likhá, táki Púrím ke haqq meṇ dúsre ḳhatt ko sábit kareṇ. 30 Aur Shersháh
kí mamlukat ke ek sau satáis súboṇ meṇ sáre Yihúdíoṇ ke pás salám aur sidq ke
mazmún ke ḳhatt bheje gae, 31 Ki Púrím ke in dinoṇ ko mutaaiyin waqt par

muqarrar kareṇ, jaisá Mardakí Yihúdí aur A'star malika ne un ke liye ṭhahar-
áyá thá, aur jaisá unhoṇ ne apne liye aur apní nasl ke liye rozadárí aur apní duhái
kí báteṇ ṭhaharáí thíṇ. 32 Aur A'star ke hukm se Púrím kí ye báteṇ sábit
húíṇ, aur kitáb meṇ likhí gaíṇ.

X. BA'B.

1 Aur Shersháh bádsháh ne zamín par aur samundar ke ṭápúoṇ par ḳhiráj
muqarrar kiyá. 2 Aur us kí hukúmat aur iqtidár ke kám aur Mardakí kí baṛáí ká
bayán jaháṇ tak bádsháh ne use baṛháyá thá, so Máda aur Fárs ke bádsháhoṇ ke
Aḳhbár ul aiyám ke daftar meṇ maktúb haiṇ. 3 Kyúnki Mardakí Yihúdí Sher-
sháh bádsháh ká sání aur Yihúdíoṇ meṇ barguzída aur apne bháíoṇ kí jamáat meṇ
pasandída aur apne logoṇ ká ḳhairḳhwáh aur apní sárí jins ká bhalá kahnewálá thá.

AIYU'B KI' KITA'B.

I. BA'B.

1 Zamín i U'z meṇ Aiyúb nám ek shaḳhs thá, aur wuh shaḳhs kámil aur sádiq
thá, aur Ḳhudá se ḍartá aur badí se dúr rahtá thá. 2 Us se sát beṭe aur tín beṭíáṇ
paidá húíṇ. 3 Us ká mál sát hazár bheṛ, aur tín hazár únṭ, aur pánch sau jore
bail, aur pánch sau gadhe, aur bahut se naukar chákar the, yaháṇ tak ki wuh
shaḳhs púráb ke logoṇ meṇ sab se baṛá thá.
4 Us ke beṭe harek apne apne din men apne gharoṇ meṇ ziyáfat karte the, aur
apne sáth kháne píne ke liye apní tín bahinoṇ ko bulá bhejte the. 5 Aur jab un kí
mihmání ke din guzar gae, to aisá húá, ki Aiyúb ne bhejkar unheṇ buláyá, aur
unheṇ pák kiyá, aur subh ko sawere uṭhke un sabhoṇ ke shumár ke muwáfiq
chaṛháwá chaṛháyá; kyúnki Aiyúb ne kahá, ki Kyá jáne, mere bete gunáhgár
bane húe hoṇ, aur apne dil meṇ Ḳhudá se widá húe hoṇ. Aiyúb hamesha yúṇhí
kiyá kartá thá.
6 Aur ek din aisá húá, ki baní Al'láh Ḳhudawand ke áge házir hone ko áye,
aur Shaitán bhí un ke bích meṇ áyá. 7 Tab Ḳhudawand ne Shaitán se púchhá,
ki Tú kaháṇ se átá hai? Shaitán ne Ḳhudawand ko jawáb diyá aur kahá, ki
Zamín meṇ guzar karke aur us par sair karke áyá húṇ. 8 Phir Ḳhudawand ne
Shaitán se kahá, ki Kyá tú ne mere bande Aiyúb ká hál bhí daryáft kiyá? Ki
zamín par us sá koí shaḳhs nahíṇ hai, ki wuh kámil aur sádiq hai, aur
Ḳhudá se ḍartá aur badí se dúr rahtá hai. 9 Shaitán ne Ḳhudawand ko jawáb
diyá aur kahá, Kyá Aiyúb muft meṇ ḳhudátars hai? 10 Kyá tú us ko aur us
ke ghar ko aur us ke sab kuchh ko chároṇ taraf se gherá nahíṇ kartá hai? Tú
us ke háth ke kám meṇ barakat baḳhshtá hai, aur us ká mál zamín par baṛhtá
játá hai. 11 Lekin apná háth baṛháke us ká sab kuchh chhúiyo, to kyá wuh
terí ánkhoṇ ke áge tujh se widá na ho jáegá? 12 Ḳhudawand ne Shaitán se kahá

Dekh us ká sab kuchh tere háth men hai; faqat usí par apná háth mat baṛhá.
Tab Shaitán Ḳhudawand ke huzúr se chal niklá.
13 Aur ek din jab us ke beṭe beṭíán apne baṛe bháí ke ghar men kháte aur wain
píte the, to aisá húá, ki ek qásid ne Aiyúb pás áke kahá, 14 Bail jotte the, aur
gadhe un ke pás charte the: 15 Tab Sabání jhapakke unhen le gae, aur naukaron
ko talwár kí dhár se qatl kiyá, aur faqat main hí akelá bach niklá, ki tujhe
ḳhabar dún. 16 Hanoz wuh kahtá hí thá, ki ek dúsre ne áke kahá, ki Ḳhudá kí
Ág ásmán se paṛí, aur bheṛon aur naukaron men jalke unhen khá gaí, aur faqat
main hí akelá bach niklá, ki tujhe ḳhabar dún. 17 Hanoz yih kahtá hí thá, ki ek
aur hí á bolá, Kasdí tín gol karke únṭon par jhapakke unhen le gae, aur naukaron
ko talwár kí dhár se qatl kiyá, aur faqat main hí akelá bach niklá, ki tujhe ḳhabar
dún. 18 Wuh yih kahtá hí thá, ki ek aur hí áyá aur kahá, ki Tere beṭe beṭíán
apne baṛe bháí ke ghar men kháte aur wain píte the, 19 Aur dekho, bayábán se
baṛí ándhí áí, aur us ghar ke cháron konon men lagí: so wuh jawánon par gir paṛá,
aur we dab mare, aur faqat main hí akelá bach niklá, ki tujhe ḳhabar dún. 20 Tab
Aiyúb ne uṭhke apná kapṛá pháṛá, aur sir munḍáyá, aur ḳhudáparastí men zamín
par jhuká aur kahá, 21 Nangá main apní má ke peṭ se niklá, aur nangá phir
jáúngá; Ḳhudawand ne diyá, aur Ḳhudawand ne liyá: Ḳhudawand ká nám
mubárak ho. 22 In sárí báton men Aiyúb ne gunáh na kiyá, aur Ḳhudá par kuchh
aib na lagáyá.

II. BAB.

1 Aur ek din yún húá, ki baní Alláh Ḳhudawand ke áge házir hone ko áe,
aur Shaitán bhí un ke sáth Ḳhudawand ke áge házir hone ko áyá. Ḳhudawand
ne Shaitán se kahá, 2 Ki tú kahán se átá hai? Shaitán ne jawáb deke Ḳhuda-
wand se kahá, ki Zamín men guzar karke aur us par sair karke áyá hún.
3 Ḳhudawand ne Shaitán se púchhá, ki Kyá tú ne mere bande Aiyúb ká hál bhí
daryáft kiyá? Ki zamín par us sá koí shaḳhs nahín hai, ki wuh kámil aur sádiq
hai, aur Ḳhudá se ḍartá aur badí se dúr rahtá hai; aur wuh ab tak apní rástí men
qáim hai; aur tú mujh ko ubhártá hai, ki besabab use halák karún. 4 Shaitán ne
Ḳhudawand ko jawáb deke kahá, ki Chám ke liye chám, aur insán apní sab
kuchh apní ján ke liye detá hai. 5 Lekin apná háth baṛháiyo, aur us kí haḍḍí aur
us ke gosht ko chhúiyo, to kyá wuh terí ánkhon ke áge tujh se widá na hojáegá?
6 Ḳhudawand ne Shaitán se kahá, ki Dekh wuh tere iḳhtiyár men hai, faqat us
kí ján ko chhoṛ. 7 Tab Shaitán Ḳhudawand ke huzúr se chal niklá, aur Aiyúb
ko sir se talwe tak jalte phoṛon se márá. 8 Aur wuh ek ṭhíkrá leke apne ko
khujláne lagá, aur rákh par baiṭh gayá. 9 Tab us kí jorú ne use kahá, ki Kyá
tú ab tak apní rástí men qáim rahtá hai? Ḳhudá se widá ho á, aur mar já.
10 Par us ne use kahá, ki Tú nádán auraton kí sí bát boltí hai. Ham bhalá bhí
Ḳhudá se lete hain, aur kyá ham burá na lenge? In sárí báton men Aiyúb ne
apne labon se ḳhatá na kí.
11 Aur Aiyúb ke tín dost yáne Taimaní Ilifaz, aur Súḳhí Bildad, aur Naamátí
Zufar us kí sárí bipaṭ ko, jo us par paṛí thí, sunkar apní apní jagah se áe;
kyúnki we ápas men hamáwiz húe, ki jáke us ke sáth royá karen, aur use tasallí

deweṉ. 12 Aur jab unhoṉ ne dúr se apní ánkheṉ uṭháke dekhá, aur use na
pahcháná, to we chillá chilláke rone lage, aur harek ne apná kapṛá pháṛá, aur
apne sir par ásmán kí taraf dhúl uṛáí. 13 Aur we sát din aur sát rát us ke sáth
zamín par baiṭhe rahe, aur kisí ne use ek bát na kahí; kyúnki unhoṉ ne dekhá,
ki us ká dukh bahut baṛá hai.

III. BAB.

1 Bád us ke Aiyúb ne apná muṉh kholá, aur apne din ko dhikkárá. 2 Aur
Aiyúb bolá aur kahá:

3 Nábúd ho wuh din jis meṉ maiṉ paidá húá, aur wuh rát jo bolí, ki Beṭe ká
haml húá. 4 Wuh din andherá ho; Ḳhudá úpar se us par na dekhe, aur ujálá us
par na chamke. 5 Andherá aur maut ká sáya use phir buláwe, ghanghor us par
jhúm rahe, din ke kusúf use ḍaráweṉ. 6 Táríkí us rát ko nigal jáwe, wuh baras
ke dinoṉ meṉ shád na howe, aur mahínoṉ ke shumár meṉ dakhl na páwe.
4 Dekh wuh rát bánjh ho jáe, aur us meṉ shádmání na howe. 8 Din ke
kosnewále us ko sarápeṉ, we jo lawiyatán ke uṭháne meṉ bhí máhir haiṉ. 9 Us
kí godhúlí ke táre andhere ho jáweṉ; wuh roshní kí ráh dekhe, par wuh na áwe;
wuh sahar kí palakoṉ meṉ na dekhe: 10 Kyúnki us ne mere liye rahim ke
kiwáṛoṉ ko band na kiyá, aur merí ánkhoṉ se gam na chhipáyá.

11 Maiṉ rahim meṉ mar kyúṉ na gayá; peṭ se nikalte hí maiṉ ne ján kyúṉ na
dí? 12 Káheko god mujh ko milí, aur chhátíáṉ kyúṉ, ki maiṉ chúsúṉ? 13 Ki
ab to maiṉ chupká paṛá rahtá, aur chain meṉ hotá; maiṉ so rahtá aur árám kartá
zamín ke bádsháhoṉ aur wazíroṉ ke sáth jo un wíránoṉ ko apne liye banáte the, 15
Yá un amíroṉ ke sáth, jo sone ká mil rakhte the, aur chándí se apne gharoṉ ko
bharte the, 16 Yá maiṉ húá na hotá us haml kí mánind, jo chhipke girá hai, yá un
bachchoṉ kí mánind jinhoṉ ne ujálá nahíṉ dekhá: 17 Waháṉ sharír satáne se
rah játe aur thake mánde chaiṉ se haiṉ; 18 Waháṉ asír ek sáth árám karte haiṉ,
aur zálim kí áwáz phir nahíṉ sunte; 19 Chhoṭe baṛe waháṉ barábar hain, aur
gulám apne málik se ázád hai.

20 Kyúṉ mazlúm ko roshní detá hai, aur zindagí shikastakháṭir ko; 21 We
maut ke mushtáq haiṉ, par wuh nahíṉ átí, aur gaṛe húe ḳhazáne se ziyáda us ke liye
khodte haiṉ; 22 We niháyat ḳhushwaqt hote haiṉ, aur bág bág ho játe jis
waqt ki un ko qabr miltí. 23 Kyúṉ us shaḳhs ko zindagí detá hai, jis kí ráh
maḳhfí hai, jise Ḳhudá ne gher rakhá hai? 24 Ki kháne ke áge maiṉ háe háe
kartá húṉ, aur merá ánsú pání ke mánind bahtá hai. 25 Ki wuh ḍarauná, jis se
maiṉ ḍartá thá, soí mujh par paṛá; aur jis se hairán hotá thá, usí meṉ mubtalá
húá húṉ, 26 Maiṉ mutasallí na hotá na so játá na árám pátá húṉ, balki hamesha
dard meṉ mubtalá rahtá húṉ.

IV. BAB.

1 Tab Taimaní Ilifaz bolá aur kahá, 2 Agar ham tujh se ek bát kaheṉ, to
kyá tú náráz hogá? Par báteṉ karne se kaun báz rah saktá hai? 3 Dekh tú ne
bahutoṉ ko sikhláyá, aur ḍhíle háthoṉ ko nimnáyá; 4 Tú ne apní nasíhat se

girnewáloṇ ko thámbhá, aur jhuke húe ghuṭnoṇ ko sambhálá: 5 Par ab jab tujh
par paṛá hai, to tú ṭeorátá hai? jab tujhe chhútá hai, to tú ghabrátá hai? 6 Kyá
tú apní ḳhudátarsí par takya na kartá thá, aur apní díndárí par bharosá na rakhtá
thá?

7 Yád kíjiyo, ki kaun begunáh halák húá, aur kaháṇ sádiq kaṭ gae. 8 Jaisá
maiṇ ne dekhá, ki jo ḳharábí jotte aur fasád bote haiṇ, we usí ko laute haiṇ; 9 We
Ḳhudá ke dam se barbád hote haiṇ, aur us ke gazab se faná ho játe haiṇ. 10 Babar
ká garajná aur gurrande ká shor, aur jawán sher ká dánt ṭúṭ játá hai; 11 Síngh
beshikár mar játá hai, aur sherní ke bachche pareshán hote haiṇ.

12 Kalám i Rabbání mujh pás ghus áyá, aur us ká bol mere kán meṇ paṛá, 13
Rát kí rúyaton ke tasauwuroṇ meṇ jab bhárí nínd logoṇ par paṛtí hai. 14 Maiṇ
hairán aur larzán húá, aur merí sárí haḍḍíáṇ kámpne lagíṇ; 15 Aur ek rúh
mere áge guzrí, mere badan ke rúngṭe khaṛe húe, 16 Wuh ṭhaharí, par maiṇ us
kí súrat se ná áshná rahá, ek shakl merí ánkhoṇ ke sámhne thí, sunsání húí, aur
ek áwáz mere sunne meṇ áí:

"17 Kyá insán Ḳhudá kí nazar meṇ sádiq ṭhaharegá, kyá apne ḳháliq ke nazdík
bashar pák hogá? 18 Dekh wuh apne ḳhádimoṇ par bharosá nahíṇ rakhtá hai,
aur apne firishtoṇ par qusúr lagátá hai: 19 To gilí makánoṇ ke báshindoṇ ká kyá
zikr jin kí bunyád ḳhák meṇ hai: we kíṛe ke áge pis játe haiṇ; 20 We sulb se
shám tak chúr hote haiṇ, aur bin ḳhabargír hamesha dab marte haiṇ. 21 Kyá
un ke jamál un meṇ se ukhaṛ nahíṇ játe haiṇ? We mar játe haiṇ, aur hikmat
meṇ nahíṇ."

V. BÁB.

1 Ab pukáriyo: kyá koí tujhe jawáb degá? aur qudsíoṇ meṇ se tú kis kí duhái
degá? 2 Gussa ahmaq ko már ḍáltá hai, aur ḍáh múrakh ko khá játá hai. 3 Maiṇ
ne ahmaq ko jaṛ pakaṛte dekhá, par turt maiṇ ne us ke ghar ko dhikkárá. 4 Us
ke laṛke salámatí se dúr rahte, we pháṭak meṇ mazlúm hote aur un ká koí
madadgár nahíṇ miltí. 5 Us kí khetí bhúkhá khá játá hai, aur use káṇṭoṇ meṇ se
chhín letá hai, aur phandá un ke mál par munh pasártá hai. 6 Ki tasdía miṭṭí se
nahíṇ ugtí, aur taklíf zamín se nahíṇ jamtí. 7 Ki ádmí taklíf ke liye paidá hotá
hai, aur ahl i tair buland parwází karte haiṇ.

8 Lekin maiṇ Ḳhudá se faryád kartá, aur Al'láh se apná hál bayán kartá, 9
Ki wuh ajáib kartá hai beqiyás, aur garáib beshumár; 10 Wuh khetí ke rú par
menh barsátá hai, aur maidán kí sath par pání bhejtá hai; 11 Wuh pastoṇ ko
bulandí par uṭhátá hai, ki gamálúda nekbaḳhtí par chaṛh játe haiṇ; 12 Wuh aiyá-
roṇ kí tadbíroṇ ko bigáṛtá hai, ki mansúba un ke háthoṇ se ban nahíṇ paṛtá; 13
Wuh hakímoṇ ko un kí aiyárí meṇ phasátá hai, aur ṭeṛhe tirchhe logoṇ kí saláh ko
ulaṭ detá hai; 14 Ki we din ko andhere meṇ ḍolte haiṇ, aur do pahar ko rát kí
tarah ṭaṭolte haiṇ; 15 Wuh ájizko talwár se, un ke munh se, bachátá hai, aur
mazlúmko ko zálim ke háth se: 16 Pas láchár ko ummed hai, aur kufr apná
munh band kartá hai.

17 Dekh mubárak wuh ádmí, jise Ḳhudá sikhlátá hai: so Alqádir kí tarbíyat
ko haqír mat ján. 18 Ki wuh chuṭáltá hai, aur wuhí bándhtá hai; wuh phoṛtá

hai, aur usí ke háth changá karte haiṇ; 19 Wuh chha tangíoṇ se tujhe chhuṛá-
wegá, aur sát meṇ tujhe buṛáí na chhúegí. 20 Wuh kál meṇ tujh ko maut se bachá-
wegá, aur laṛáí meṇ talwár kí dhár se; 21 Tú jíbh kí már se chhipegá, aur jab
zulm hotá hai, tú us se na ḍaregá; 22 Andher aur qaht se tú hansegá, aur tú
zamín ke darindoṇ se na ḍaregá; 23 Kyúnki tú khet ke pattharoṇ se ahd bánd-
hegá, aur maidán ke darindoṇ se tujhe mel hogá. 24 Aur tú jániyo, ki terá ḳhaima
ba salámat hogá; aur tú apne ghar ká bandobast karegá, aur na chúkegá; 25 Aur
tú jániyo, ki terí nasl baṛhegí, aur terí aulád zamín kí ghás kí mánind hogí. 26 Tú
umrásúda hoke gor meṇ utregá jaisá anáj ká púlá apne waqt meṇ uṭhtá hai. 27
Dekh, yih ham ne bújhá hai, yúṇ hí hai, sun, aur apne liye ján le.

VI. BAB.

1 Tab Aiyúb ne jawáb diyá aur kahá, 2 Kásh ki merá gam taulá játá, aur merá
ranj tarázú meṇ ek sáth uṭháyá játá! 3 Kyúnki wuh ab samundar kí ret se bhárí
hai, is liye merí báteṇ lagú haiṇ. 4 Ki Qádir ke tír mujh meṇ lage haiṇ, merá dil
un ká zahr pítá hai; Ḳhudá ke ḍaraune mere sámhne saff bándhte haiṇ. 5 Kyá
gorḳhar ghás par renktá hai, yá bail apne cháre par ḍakártá hai? 6 Kyá phíká be
namak kháyá játá hai, kyá baqlat ul hamqá ke luáb meṇ taám hai? 7 Merá jí us
ke chhúne se ghinátá hai; ye merá dawá sá kháná haiṇ.

8 Kásh ki merí duá qabúl hotí, aur Ḳhudá merí árzú púrí kartá! 9 Kásh ki
Ḳhudá kí marzí hotí ki mujhe chúr chár kartá, aur apná háth baṛhátá, ki mujhe
káṭ ḍále! 10 To hanoz merá dilásá hotá, aur maiṇ saḳht dard meṇ ḳhushí se
lalkártá; kyúnki maiṇ Quddús kí bátoṇ ká munkir nahíṇ húá húṇ. 11 Lekin
merí kyá majál hai, ki ummed rakhúṇ, merí kyá áḳhir hai, ki jí baṛháúṇ? 12 Kyá
merí mazbútí pattharoṇ kí mazbútí hai? kyá merá jism pítal ká hai? 13 Kyá
merá yár mujh se játá nahíṇ rahtá, aur merá hámí mujh se dúr nahíṇ hotá? 14
Cháhiye ki shikastádil par us ká dost mihrbání kare, nahíṇ to wuh Alqádir
ke tars ko chhoṛtá hai. 15 Mere bháí nále kí mánind dhokhá dete haiṇ, balki
gháṭí ke náloṇ kí mánind jo guzar játe haiṇ; 16 We yaḳh se mukaddar haiṇ, un
meṇ barf chhipá hai; 17 Lekin jis waqt ki we ghaṭne lagte haiṇ, us waqt se we
rafta rafta sún hote haiṇ; jab garm hotá hai, to we apní jagah se súkh játe haiṇ. 18
Qáfila apní ráh se ghúm játe haiṇ, we súne dasht meṇ pahunchte aur halák hote
haiṇ; 19 Taiman ke qáfila un kí ráh dekhte haiṇ, Sabá ke kárwán un ká intizár
karte haiṇ. 20 We pashemán hote haiṇ, ki ummedwár the, we un par pahunchte
hí ghabrá játe haiṇ. 21 Kyúnki ab tum kuchh nahíṇ ho, tum shikastagí ko dekhte
aur ḍarte ho. 22 Kyá maiṇ ne kahá, ki Mujhe kuchh do, aur apne mál men se
mujhe kuchh baḳhsho? 23 Yá dushman ke háth se mujhe chhuṛáo, aur zálim
ke háth se mujhe bacháo?

24 Mujhe sikháo, to maiṇ chupká rahúngá, aur jo chúká, so mujhe batáo. 25
Sacháí kí báteṇ kaisí muassir haiṇ, lekin tumhárí tanbíh se kyá mutanabbih hotá
hai? 26 Kyá tum bátoṇ ko tanbíh karne cháhte ho? máyús kí báteṇ to hawá
ke liye haiṇ? 27 Sach, tum yatím par jál ḍálte ho, aur apne dost ke liye gaṛhe
khodte ho. 28 So ab mujh par ánkh lagáiyo, to tumheṇ sújh paṛegá, kyá maiṇ
jhúṭhá húṇ. 29 Maiṇ tumhárí minnat karta húṇ, ki phiro, ki gunáh na ho, phiro,

ki hanoz sidq merá hai. 30 Kyá merí zubán par gunáh hai? yá merá tálú fasád
nahíṉ pahchántá?

VII. BÁB.

1 Kyá insán ke liye zamín par razmpesha nahíṉ hai? aur us ke din mazdúr ke
dinoṉ ke mánind nahíṉ? 2 Jaisá gulám sáya ke liye hámptá hai, aur mazdúr
apní mazdúrí ke liye tarastá hai: 3 Waisá mere liye mashaqqat ke mahíne
ṭhaháráe gae, aur taklíf kí ráteṉ mere liye muqarrar húíṉ. 4 Jab maiṉ leṭtá húṉ,
tab kahtá húṉ, ki Maiṉ kab uṭhúngá, aur rát kab bítegí? aur maiṉ pau phaṭne tak
apne chhaṭpaṭáne se thak játá húṉ. 5 Merá badan kíṛoṉ aur ḳhák ke thakkoṉ
se mulabbas hai, merá chamṛá rujú látá hai, aur phir dúr hotí hai. 6 Mere din
ḍharkí se bhí zúdtar guzarte haiṉ, aur be ummed tamám ho játe haiṉ. 7 Yád kar
ki merí zindagí hawá hai, merí ánkh ḳhúbí dekhne ko na phiregí. 8 Jis kí ánkh
mujhe dekhtí hai, phir na dekhegí; terí ánkheṉ mujh par, aur maiṉ nahíṉ. 9 Bádal
guzartá aur játá rahtá hai: isí tarah jo gor meṉ utrá, na chaṛhegá. 10 Wuh
phir apne ghar ko na phiregá, aur us ká maqám use phir na jánegá. 11 So maiṉ
bhí apná munh na rokúngá, maiṉ apne dil kí tangí meṉ kahúngá, maiṉ apní ján kí
talḳhí meṉ bolúngá.

12 Kyá maiṉ samundar yá tinnín húṉ jo tú mujh par chaukí baiṭhátá
hai? 13 Jab kahtá húṉ, ki merá bistar mujhe árám baḳhshegá, aur merá
bichhauná merá gam bhuláwegá: 14 Tab tú ḳhwáb ḳhiyál se mujhe ḍarátá
hai, aur rúyá dhokhá se mujhe bhaṛkátá hai, 15 Yaháṉ tak ki merí ján
phánsí cháhtí hai, maut apní hí haḍḍíoṉ se! 16 Maiṉ darguzartá—maiṉ to
hamesha tak jítá na rahúngá: mujh se dastbardár ho! kyúnki mere din to hawá
haiṉ. 17 Insán kyá jo tú use baṛá jántá, aur apná man us par lagátá hai,
18 Aur har fajr us kí ḳhabar letá, aur har dam use ázmátá hai?

19 Tú kab tak mujh se ánkh na pheregá, aur mujhe itní fursat na degá ki apná
thúk ghúnṭúṉ? 20 Maiṉ ne gunáh kiyá hai, Ai baní Ádam ke Názir, maiṉ
tere liye kyá karúṉ? Tú ne mujhe apná nishána kyúṉ baná rakhá hai, yaháṉ tak
ki maiṉ apne liye bojh húá húṉ. 21 Yá mere gunáh ko tú kyúṉ nahíṉ muáf
kartá, aur merí ḳhatá ko kyúṉ nahíṉ baḳhshtá? Kyúnki maiṉ ab ḳhák meṉ
mil jáúngá, aur tú mujhe sawere ḍhúnḍhegá, aur maiṉ na milúngá.

VIII. BÁB

1 Aur Bildad Súḳhí ne jawáb diyá aur kahá: 2 Tú kab tak aisí báteṉ karegá,
aur terí zabání túfání hogí. 3 Kyá Ḳhudá adl ko ulṭáegá yá Haqq Tálá sidq ko
lachíegá? 4 Agar tere beṭoṉ ne us ká gunáh kiyá hai, to us ne unheṉ un ke
fasád meṉ chhoṛ diyá. 5 Agar tú Ḳhudá ko ḍhúnḍhegá, aur Al'láh Tálá se dúa
mángegá, agar tú pákdil aur rástkár banegá, to wuh albatta tere liye jág uṭhegá,
aur tere sadíq ghar ko phir bahál karegá; 7 Terá aglá kam thá, terá pichhlá
bahut baṛhegá.

8 Ki agle zamáne ke logoṉ se púchhiyo, aur un ke buzurgoṉ ká gyán bújhiyo,
(9 Kyúnki kal ke hoke ham kuchh nahíṉ jánte haiṉ, ki hamáre din zamín par

sáya ke mánind haiņ) : kyá we tujhe na sikhláwenge, aur kyá we tujh se na kahenge
aur apne man se tere liye ye báteņ na sunáwenge? " 11 Kyá bardí úgtí hai biná
daldal? kyá huglá baṛhtá hai bagair pání? 12 Wuh hanoz apní sarsabzí meņ
hai, aur káṭá nahíņ gayá, tis par bhí wuh sab ghásoņ se pahle súkh játá hai:
13 Jo Ḳhudá ko bhúl játe haiņ, un ká aisá hí hál hai, aur badkároņ kí ummed
toṛí játí hai, 14 Un ká iatimád kaṭ játá hai, aur makṛí ká jál un ká iatiqád
hai. 15 Wuh apne ghar par úṭhangegá, par wuh na ṭhaharegá; wuh use pakṛegá,
par wuh na thamegá. 16 Wuh súraj ke áge hará hotá hai, aur us kí ḍálíáņ bág
meņ phailtí haiņ, us kí jaṛeņ pattharoņ ke ḍher meņ ghustí haiņ, aur wuh patthar-
roņ ke ghar ko táktá hai. 18 Jo wuh apní jagah se ukhaṛ jáwe, to wuh use
mukṛegí, ki Maiņ ne tujhe nahíņ dekhá. 19 Dekh, us kí ráh kí shádmání yih hai,
aur zamín se dúsre ugte haiņ."

20 Dekh, Ḳhudá achchhe ádmí ko bilkull chhoṛ na degá, par bure ádmí kí
dastgírí hargiz na karegá; 21 Lekin wuh hanoz tere munh ko hansí se bharegá,
aur tere laboņ ko ḳhushí kí áwáz se; 22 Tere dushman sharm se mulubbas
honge, par gunáhgároņ ká ṭhikáná kahíņ na hogá.

IX. BAB.

1 Phir Aiyúb ne jawáb diyá aur kahá: 2 Sach, maiņ jántá húņ ki yúnhí hai:
insán Ḳhudá ke áge kyúnkar sádiq ṭhaharegá? 3 Agar wuh us se bahs karne ko
utre, to wuh us ko hazároņ meņ ek ká jawáb na de sakegá. 4 Wuh dil meņ
aqlmand aur zor meņ pahlawán hai: kaun us ke muqábala meņ uṭhá aur bachá?
5 Wuh paháṛoņ ko ṭáltá hai, aur we nahíņ jánte, wuh gazab se unheņ ulaṭ detá
hai. 6 Wuh zamín ko us kí jagah se larzátá hai, aur us ke amúd thartharáte
haiņ. 7 Wuh áftáb ko farmátá hai, aur wuh tulú nahíņ hotá, aur wuh tároņ par
muhar karke band kartá hai. 8 Wuh akelá hí ásmán ko bádal se chhátá, aur
samundar kí laharoņ par chaltá hai. 9 Wuh Banát ul naah aur Jabbár aur
suraiyá aur janúb ke ḳhalwatḳhánoņ ká ḳháliq hai. 10 Wuh ajáib kartá hai
beqiyás, aur garáib beshumár.

11 Dekh wuh mujh par chalá átá hai, par maiņ nahíņ dekhtá; wuh chaṛh átá hai,
par mujhe sújh nahíņ paṛtá. 12 Dekh wuh le játá hai, aur kaun use phirá saktá?
Kaun use kahegá, ki Tú kyá kartá? 13 Ḳhudá apne gazab ko nahíņ roktá hai, aur
magrúr madadgár us se dab játe haiņ: 14 To maiņ kaun húņ jo use jawáb dúņ,
aur báteņ chunke us se bahs karúņ? 15 Agarchi maiņ sádiq hotá, tadbhí use jawáb
na detá, balki apne munsif se minnat kartá. 16 Agar maiņ pukártá, aur wuh jawáb
detá: tadbhí maiņ sach na jántá, ki wuh merí suntá: 17 Ki wuh mujhe ándhí
se toṛtá hai, aur besabab mere zaḳhmoņ ko baṛhátá hai, 18 Wuh mujhe dam bhí
lene nahíņ detá, balki talḳhíoņ se bhar detá hai. 19 Agar zor kí bábat kahúņ, to
dekh wuh zoráwar hai, agar insáf kí bábat, to kaun mujhe talab kartá hai? 20
Agarchi maiņ sádiq hotá, tadbhí merá munh mujhe gunáhgár ṭhaharáwegá; jo
maiņ kámil hotá, to wuh mere insáf meņ mukhill hogí. 21 Maiņ begunáh húņ!
maiņ apní ján azíz nahíņ jántá húņ, maiņ apní zindagí ko nápasand kartá húņ.

22 So sab eksán hai! Is liye maiņ kahtá húņ, ki Wuh sálih o tálih ko halák kartá
hai. 23 Kásh ki balá fauraņ már ḍáltí! par wuh to begunáhoņ ke dukh par hanstá

hai. 24 Zamín zálimoṉ ke háth meṉ sompí gaí hai, wuh us ke munsifoṉ ke munh ko
ḍhámptá hai; agar nahíṉ, to kaun hai wuh?
25 Mere din ḍákiye se bhí tezgám haiṉ, we uṛ játe aur khúbí nahíṉ dekhte. 26
We guzar játe haiṉ shitáb jaház ke mánind, aur us uqáb ke mánind jo shikár par
ṭúṭtí hai. 27 Agar kahúṉ, ki Apne gam ko bhúlúngá, aur apní turshrúí chhoṛke
khushrú banúngá: 28 To maiṉ apne sáre azáb se hairán hotá húṉ, maiṉ jántá
húṉ ki Tú mujhe begunáh na thaharáwegá.
29 So maiṉ gunáhgár ṭhaharúngá: phir maiṉ káheke befáida mashaqqat
khínchtá húṉ? 30 Jo maiṉ áb i barf meṉ gusl karúṉ, aur apne háthoṉ ko khár
se dhoúṉ, 31 To tú mujhe gaṛhe meṉ boṛegí, aur mere kapṛe mujh se ghiníenge.
32 Kyúnki wuh mujh sá ádmí nahíṉ, ki use jawáb dúṉ, ki ham ek sáth
adálat meṉ jáweṉ; 33 Hamáre darmiyán koí sális nahíṉ, jo apne háth donoṉ
par dhare. 34 Wuh apná ḍanḍí mujh se dúr kare, aur us kí mahábat mujhe
na ḍaráwe: 35 Tab maiṉ kahúngá, aur use na ḍarúngá; kyúnki merá aisí mizáj
nahíṉ.

X. BÁB.

1 Merí ján merí zindagí se ghinátí hai: so maiṉ apná afsos kholke kahúngá, maiṉ
apne dil kí talkhí meṉ bolúngá. 2 Maiṉ Khudá se kahúngá, ki Mujh par gunáh
mat ṭhahará, mujhe batlá, ki tú mujh se kyúṉ jhagaṛtá hai. 3 Kyá tujhe achchhá
lagtá hai, ki zulm kare, ki apne hí háthoṉ ká kám bigáṛe? aur badkároṉ ká man-
súba roshan kare? 4 Kyá terí ánkheṉ bashar kí ánkheṉ haiṉ? yá tú insán ke
mánind dekhtá hai? 5 Tere din kyá insán ke din ke mánind haiṉ? aur tere
baras ádmí ke aiyám ke mánind? 6 Ki tú mere gunáh ko ḍhúnḍhtá hai, aur merí
khatá ko khojtá hai? 7 Agarchi tú jántá hai, ki maiṉ badkár nahíṉ, aur koí tere
háth se chhuṛá nahíṉ saktá?
8 Tere hí háthoṉ ne to mujhe banáyá, aur ek lakht girdágird sajáyá: phir kyá
mujhe bigáṛegá? 9 Yád kariyo, ki tú mujhe pinḍ sá banáyí: phir kyá tú mujhe
miṭṭí meṉ miláwegá? 10 Kyá tú ne mujhe dúdh ke mánind nahíṉ unḍelá, aur
dahí ke mánind mujhe nahíṉ jamíyá? 11 Tú ne mujhe chamṛe aur gosht se
pahináyí, aur haḍḍíoṉ aur nasoṉ se mujhe biná; 12 Tú ne mujhe hayát aur taufíq
bakhshí, aur terí panáh meṉ merí ján bach rahí hai: 13 Aur aisá kuchh tú apní
khátir meṉ chhipá rakhtá thá; maiṉ jántí húṉ, ki yih terá iráda thá! 14 Ki agar
maiṉ khatá karúṉ, to tú mujhe likh rakhegá, aur mere gunáh se mujhe pák na
thaharáwegá. 15 Agar maiṉ gunahgár hotá, to mujh par wáwailá! aur jo maiṉ sádiq
húṉ, maiṉ apná sir na uṭháúngá, ki maiṉ apní ruswáí se bhar játá aur apní musíbat
ko dekhtá húṉ? 16 Lekin agar uṭhte, to tú garanda sher kí mánind mujh ko
khadeṛtá, aur apní shahzorí mujh par záhir kartá, 17 Tú apne gawáh dubrátá, aur
apná qahr mujh par baṛhátí aur lashkar ke gol gol mujh par chaṛhátá!
18 So tú ne mujhe rahim se kyúṉ báhar nikálá hai? Maiṉ ne ján dí hotí, aur
ánkh mujhe na dekhtí; 19 To maiṉ us kí mánind hotá jo nahíṉ húá hai, aur peṭ
se qabr meṉ pahunchá hotí.
20 Mere din kyá thoṛe nahíṉ? Tham já, aur mujhe rahne de, ki thoṛá sá áráin
páúṉ, 21 Us se pahle ki waháṉ jáún jaháṉ se na phirúngá, tárikí aur zill i maut

ke mulk meṉ, 22 Aisí tíragí ke mulk meṉ jaisí kálak, zill i maut aur be bandobast
ke mulk meṉ, jo aisá chamaktá hai jaisá andhkár.

XI. BA'B.

1 Aur Zufr Naamátí ne jawáb diyá aur kahá: 2 Kyá túl i sukhan ká jawáb na
milegá, aur yih zabándaráz shakhs sádiq ṭhaharegá? 3 Kyá terí láfzaniáṉ
mardoṉ ko chup karengí, aisá ki tú chiṛáe aur koí tujhe na lajwáe, 4 Ki tú
kahtá hai, Mera kalám durust hai, aur maiṉ terí nazar meṉ pák húṉ? 5 Lekin
kásh ki Khudá boltá aur apne laboṉ ko tujh par kholtá, 6 Aur wuh tujhe hikmat
ke bhedoṉ ko batátá; kyúnki we un se, jo záhir húe, duná haiṉ: to tú jántá, ki
wuh tere gunáhoṉ meṉ se bahut bhulwáyá hai.

7 Kyá tú Al'láh ká hál daryáft kartá hai? yá Alqádir ke kamál ko pa-
hunchtá hai? Wuh ásmán se úṉchá hai, tú kyá kar saktá? pátal se níchá hai,
tú kyá jántá; 9 Us ká náp zamín se lambá aur samundar se chauṛá hai,
10 Agar wuh pakaṛtá, aur bándhtá, aur adálat kartá: to kaun use phirá saktá hai?
11 Kyúnki wuh bure ádmíoṉ ko jánte hai, aur gunáh dekhtá hai, par we nahíṉ
bújhte haiṉ; 12 Ki insán tihí dimág aur beaql hai, háṉ ádmí aisá paidá hotá hai,
jaisá gorkhar ká bachcha.

13 Par agar tú apní dil us par lagáwe, aur apne háth us kí taraf phailáwe; 14
Agar jo badí tere háth meṉ ho. use dúr kare, aur sharr ko apne ḍere meṉ rahne
na dewe: 15 To tú albatta apná munh bedág uṭháwegá, tú sábit qadam hogá,
aur na ḍaregá; 16 To tú taklíf ko bhúl jáegá, aur use aisí yád karegá jaise bahe
húe pání ko; 17 Terí umr dopahar din se ziyáda roshan hogí, terá andherá pau
phaṭná hogá, 18 Aur tú khátirjama banegá; kyúnki tere liye ummed hai; ab terí
ás ṭúṭí hai, tab tú chain se basegá; 19 Tú árám se baiṭhegá, aur koí na sahmáwegá,
aur bahut log terí rúdárí karenge. 20 Lekin gunáhgároṉ kí ánkheṉ phúṭengí, aur
un kí panáh un se játí rahegí, aur un kí ummed dam nikalná hai.

XII. BA'B

1 Aur Aiyúb ne jawáb diyá aur kahá, 2 Sach, tum ek guroh ho, aur hikmat
tumháre sáth maregí! 3 Mujhe bhí tumháre mánind aql hai; maiṉ tum se
paspá nahíṉ hotá; aur kaun sá hai jo aisí báteṉ nahíṉ jántá? 4 Maiṉ apne dost
ká khanda húṉ, "Wuh Khudá ko pukártá hai aur wuh use jawáb degá"—háṉ
sádiq aur kámil mazhaka hai! 5 Wuh ab khushhálon kí dánist meṉ mubtazal
mashaal hai jo un ke liye mabzúl húá jin ke pánw phisalne par the.

6 Choroṉ ke makán bekhatra haiṉ, aur we ba salámat haiṉ, jo qahr i Iláhí ko bhaṛ-
káte haiṉ, aur apná háth apná Khudá jánte haiṉ. 7 Balki tú darindoṉ se púchhiyo,
we tujhe sikhláwenge, aur ásmání parindoṉ se, we tujhe batláwenge, 8 Yá zamín kí
janglí ghás se, wuh tujhe samjháegí, aur samundar ke machh tujhe bujháwenge:
9 Wuh kaunsá hai, jo un ke haqq meṉ nahíṉ jántá, ki we sab ke sab KHUDAWAND
hí ke háth ke kám haiṉ? 10 Us ke háth meṉ sab zindoṉ kí ján hai, aur har
insán ke badan ká dam. 11 Kyá bátoṉ ko kán nahíṉ parakhtá jaisá tálú kháne kí
chízeṉ chakhtá hai? 12 Qadímoṉ kí hikmat to hogí, aur buzurgoṉ kí dánái to

hogí; 13 Lekin haqíqí hikmat aur aslí qudrat Khudá kí hai, jo árif ul qulúb aur
álim ul gáib hai. 14 Dekh wuh ḍhátá hai aur phir na banegá, wuh ádmí ko bándhtá
hai, aur wuh phir na chhúṭegí. 15 Dekh wuh pání ko roktá hai, aur sab súkh játá
hai; wuh use barsátá hai, aur wuh zamín ko bigárti hai. 16 Qudrat aur hikmat us
pás hai, farefta aur farebinda us ke ikhtiyár meṉ haiṉ; 17 Wuh mushíroṉ ko asírí
meṉ le játá hai, aur hákimoṉ ko betadbír kartá hai; 18 Wuh bádsháhoṉ ke
bandhan ko kholtá aur un hí ke kúle ko beṛí se jakaṛtá hai; 19 Wuh káhinoṉ
ko asírí meṉ le játá hai, aur raísoṉ ko aundhátá hai; 20 Wuh har dil azíz kí
zubán band kartá hai, aur buzurgoṉ ká salíqa le letá hai; 21 Wuh sharífoṉ par
harf látá hai, aur zabardastoṉ ká kamarband kholtá hai; 22 Andhere meṉ se
wuh gahrí báteṉ nikáltá hai, aur poshída kám záhir meṉ látá hai; 23 Wuhí
qaumoṉ ko baṛhátá hai, aur unheṉ phir miṭátá hai, wuh qaumoṉ ko phailátá hai,
aur unheṉ phirátá hai; 24 Wuh zamín ke sargurohoṉ kí aql uṛátá hai, aur jangal
meṉ unheṉ beráh áwára kartá hai; we táríkí meṉ beroshan ṭaṭolte haiṉ, aur wuh
unheṉ matwáloṉ ke mánind jhumátá hai.

BA'B. XIII.

1 Dekh, merí ánkhoṉ ne yih sab dekhá hai, aur mere kán ne suná hai, aur ján
rakhá hai; 2 Jo kuchh tum jánte ho, so maiṉ bhí jántá húṉ, maiṉ tum se chhoṭá
nahíṉ húṉ.

3 Kásh ki maiṉ Al'láh Tálá se bol saktá, maiṉ Khudá se bahasná cháhtá húṉ;
4 Tum dhokhe ke banánewále ho, tum sab ke sab befáida tabíb ho. 5 Kásh ki tum
chup ho rahte, to wuhí tumhárí hikmat hotí. 6 Ab merá uzr suno, aur mere laboṉ
kí hujjat par kán dharo. 7 Kyá tum Khudá ke liye badgoí karoge, aur us ke liye
jhúṭh bologe? 8 Kyá tum us ke tarafdár banoge, aur Khudá ke liye laṛoge? 9 Agar
wuh tumheṉ parakhe, to kyá bhalá hogá? Kyá tum use ṭhagoge jis tarah ádmí ko
ṭhagte ho? 10 Tum agar chhipke us kí tarafdárí karoge, to wuh tumheṉ dapaṭegá.
11 Kyá us kí azamat tumheṉ nahíṉ ḍarátí hai, aur us kí mahábat tum par nahíṉ
paṛtí hai? 12 Tumhárí suní sunáí báteṉ to rákh kí masaleṉ banengí, tumháre
qala miṭṭí ke qala howenge.

13 Mujh se chupke raho, ki maiṉ bolúṉ, aur mujh par jo ho so ho! 14 Káheko
maiṉ apná gosht apne dántoṉ meṉ lúṉ, aur apní ján apne háth meṉ rakhúṉ? 15
Dekh wuh mujhe már ḍále, taubhí maiṉ us par bharosá rakhúngá; lekin maiṉ apní
ráh ko us ke áge begunáh sábit karúngá: 16 Wuh bhí merí salámatí hai, kyúnki
badkár us ke áge házir nahíṉ hogá. 17 Merí bát suno, aur merá iqrár tumháre kánoṉ
meṉ pahunche. 18 Dekho, maiṉ apná haqíqat hál mufassal bayán kartá húṉ, maiṉ
jántá húṉ ki sádiq ṭhahárúngí. 19 Kaunsá hai, jo mujhe mulzam ṭhaharáwe? tab
maiṉ chup rahúngá, aur mar jáúngá.

20 Faqat do bát tú mujh se mat kar, to maiṉ tere huzúr se na chhipúngá:
21 Apná háth mujh se uṭhá, aur apní mahábat se mujhe mat ḍará. 22 Tab pukár,
aur maiṉ jawáb dúngá, yá maiṉ kahúṉ, aur tú jawáb de. 23 Mere kitne gunáh
aur qusúr haiṉ? Merí shararáteṉ aur khatáeṉ mujhe janá. 24 Tú apná munh
kyún chhipátá hai, aur mujhe apná dushman jántá hai? 25 Kyá tú uṛáe húe patte
ko toṛegá, aur súkhe bhus ko khedegá? 26 Ki tú mere liye karwí karwí báteṉ

likhtá hai, aur mujhe merí jawání ke gunáhon ká wáris kartá hai, 27 Aur mere
páon ko káth men dáltá hai, aur merí sári chálon ko ták rahtá hai, aur mere páon
ke talwe par kháí khodtá hai, 28 Aisá ki main kirmkhurda ke mánind faná hotá
hún us kapre ke mánind jise kírá khátá játá hai.

XIV. BAB.

1 Aurat se janá ádmí thore din ká hai, aur dukh se bhará hai; 2 Wuh phúl kí
mánind ugtá hai aur kumlátá hai, wuh sáya kí mánind játá rahtá aur nahín
thahartá. 3 Aur us par tú apní ánkh kholtá hai, aur mujhe apne sáth adálat men
látá hai? 4 Kásh ki pák najis se nikaltá! Ek bhí na niklegá. 5 Agar us ke din
gine gae, aur us ke mahínon ká shumár muqarrar húá; agar tú ne us ke liye hadd
bándhí, ki us se pár nahín já saktá: 6 To us se ánkh pher, táki itná áram páwe
ki mazdúr ke mánind apne din se rází howe.

7 Kyúnki darakht ke liye ummed hai: agar wuh kátá jáwe, to wuh phir phútegá,
aur us ke nihál na ghatenge. 8 Agar us ká jarwat zamín men sare, aur us ká tana
khák men mare: 9 To wuh pání kí ríh se panpáegá, aur paudhe ke mánind
shákhen nikálegá. 10 Lekin ádmí martá aur pará rahtá, insán faut hotá aur kahán
hai? 11 Jaisá táláb se pání ghat játá, aur nálá hatke súkh játá hai: 12 Waisáhí
ádmí so játá hai, aur nahín uthtá, jab tak ásmán tal na jáen, we na jágenge, aur
apní nínd se na chaunkenge.

13 Kásh ki tú mujhe pátál men chhipátá, aur jab tak terá gazab játá na rahe
mujhe dhámptá aur mere liye muqarrar waqt thahrátá, bád uske mujhe yád kartá!
14 Agar ádmí mare, to kyá wuh phir jíegá? to main apne razmpesha ke sáre dinon
men muntazir rahtá, jab tak merá badlá na átá: 15 To tú pukártá aur main jawáb
detá, aur tú apne háth ke kám ká mushtáq hotá. 16 Ki tú ab mere gámon ko
gintá hai. Kyá tú merí bhúl chúk ko nahín dekh rahtá hai? 17 Hán tú merá
gunáh thailí men chhháptá hai, aur tú merí khatáon ko bándhke sítá hai.

18 Lekin jaisá pahár girtá hai aur faní hotá, aur chatán apní jagah se sarkáí
játí hai; 19 Jaisá pání patthar ko ghis dáltá hai, aur us kí bárh zamín kí mittí
ko bahá le játí hai: waisáhí tú insán kí ummed ko mitátá hai. 20 Tú use hame-
sha dabá rakhtá hai, so wuh játá rahtá hai; tú us ká munh badaltá hai, aur use
bhej detá hai. 21 Us ke bete khushhál hain, par wuh nahín jántá; yá we kharáb
hál hain, wuh nahín dekhtá. 22 Faqat us ká badan usí ke liye dard men mubtalá
hai, aur us kí ján sirf usí ke liye gam kartí hai.

XV. BAB.

1 Aur Ilifaz Taimaní ne jawáb diyá aur kahá, 2 Kyá hakím hawáí ilm sunátá
hai, aur apná pet samúm se bhartá hai? 3 Kyá wuh dalíl látá hai un báton se jo
befáida hain, yá un kaháwaton se jo láhásil hain? 4 Balki tú díndárí ko bigártá
hai, aur khudáparastí ko mitátá hai. 5 Terá munh terá gunáh batlátá hai, ki tú
dhúrt kí báten banátá hai. 6 Terá hí munh tujhe gunáhgár thahrátá hai, aur
main nahín, aur tere lab tujh par gawáhí dete hain.

7 Kyá pahlá insán túhí paidá húá, aur tílon se peshtar janáyá gayá? 8 Kyá tú

ne Ḳhudá ke bhed ko suná hai, aur apne hí pás hikmat le rakhí? 9 Tú kyá jántá
hai jo ham nahíṉ jánte, tujh meṉ kaun sí samajh hai jo ham meṉ nahíṉ? 10 Pakke
bál aur bahut búṛhe hamáre darmiyán haiṉ jo tere báp ke dinoṉ se bhí umrdaráz
haiṉ. 11 Kyá tú Ḳhudá kí tasallíáṉ kam jántá hai, aur muláyamat kí bát qabúl
nahíṉ kartá hai? 12 Terá mizáj tujhe kyúṉ le játá hai, aur terí ánkheṉ kyúṉ palak
márti haiṉ, 13 Ki tú apní rúh ko Ḳhudá ke barḳhiláf phertá hai, aur apne munh
se báteṉ nikáltá hai? 14 Insán kyá ki begunáh howe, ki auratzád sádiq ṭhahare?
15 Dekh, wuh apne qudsíoṉ par bharosá nahíṉ rakhtá hai, us kí ánkhoṉ men
ásmán bhí pák nahíṉ: 16 To ghinaune aur bigṛe ádmí ká kyá zikr jo badí ko pání
ke mánind pítá hai?

17 Maiṉ tujhe bataúngá, merí sun, jo maiṉ ne dekhá hai, soí bayán karúngá, 18
Jo hakímoṉ ne kahá aur apne bápdádoṉ se sunke nahíṉ chhipáyá hai, 19 Jo
akele hí is mulk ke málik ho áe haiṉ, aur koí gair kabhí un ke darmiyán na guzará,

20 "Gunáhgár apní tamám umr bhar thartharátá hai, ki badkár ke dinoṉ ká
shumár us se chhipá hai. 21 Hauloṉ kí áwáz us ke kánoṉ meṉ bajti hai, ki gárat-
gar sulh ke waqt meṉ us par chaṛh átá hai. 22 Wuh zulm se bach jáne kí
ummed nahíṉ rakhtá hai, balki talwár kí már ká muntazir rahtá hai. 23 Wuh roṭí
ke liye áwára hotá hai ki kaháṉ? Wuh jántá hai ki kálá din us ke háth par lagtá
hai. 24 Áfat aur bipaṭ us par paṛtí hai, aur gálib hotí hai, us bádsháh ke mánind
jo hallá ke liye taiyár hai. 25 Kyúnki us ne Ḳhudá kí zidd meṉ háth baṛháyá
aur Alqádir kí muḳhálafat meṉ sir charháyá; 26 Wuh gardankashí se us
par chaṛhá, ghaní ḍháloṉ kí áṛ men us par dauṛá. 27 Wuh to apná munh apní
chiknáí se dhámptá thá, aur apní kamar par charbí banátá thá: 28 Par wuh
wírán shahroṉ meṉ basegá, aur bechirág gharoṉ meṉ rahegí jo pattharoṉ ke ḍher
hone ko muqaddar haiṉ. 29 Wuh daulatmand na rahegá, aur us ká mál na
ṭhaharegá, aur us ká manál zamín par na phailegá. 30 Wuh zulmat se na
bachegá, us ká nihál lúh se súkhegí, aur wuh us ke munh ke dam se faná hogá.
31 So koí badí ká bharosá na kare, kyúnki badí us ká badlá hogí. 32 Wuh apne
din se áge tamám hogá, aur us kí sháḳh harí na rahegí. 33 Wuh latá kí mánind
apne kachche angúr jháṛegá, aur zaitún kí mánind apne phúl uṛáwegá. 34 Garaz
badkár kí qabíla bánjh hai, aur rishwatḳhor ke ḍere ág se bhasam ho jáenge. 35
Unheṉ diqq ká haml hai, aur dukh jante hain, aur un ke peṭ dhokhá taiyár karte
haiṉ."

XVI. BÁB.

1 Aur Aiyúb ne jawáb diyá aur kahá, 2 Maiṉ ne aisí bahutsí báteṉ suníṉ,
tum sab ke sab diqqdár tasallí denewále ho. 3 Kyá hawáí bátoṉ ká áḳhir hogá?
Tú káhe ko aisá bezár hotá hai ki jawáb detá hai? 4 Maiṉ bhí tumhárí tarah
báteṉ kar saktá, agar tumhárí ján merí ján kí jagah meṉ hotí! Maiṉ bhí tumhárí
muḳhálafat meṉ bátoṉ kí bandish kar saktá, aur tum par sir dhuntá; 5 Maiṉ bhí
apne munh se tumheṉ zor baḳhshtá, aur apne laboṉ kí hamdardí se tumhárá ranj
ghaṭátá.

6 Jo boltá húṉ, to merá dukh nahíṉ ghaṭtá, aur jo chup rahtá húṉ, to mujhe
kyá sukh hotá? 7 Ki ab us ne mujhe thakáyá hai, aur tú ne merá sárá ḳhándán

niárá hai. 8 Tú ne mujh ko giriftár kiyá jo gawáhí hai, aur merá dublapá mere
barkhiláf uṭh khará hoke mere munh par jawáb detá hai. 9 Us ká gazab phárṭá
hai, aur wuh mujhe sukhátá hai, wuh apne dánt mujh par pístá hai, merá dushman
apní ánhhen mujh par charhátá hai. 10 Aur we apne munh mujh par pasárte hain,
aur harf láke mere gál ko márte hain; we eksáth mere barkhiláf bandish bándhte
hain. 11 Khudá mujhe zálim ke háth men somptá hai, aur gáratgaron ke háth
men ḍáltá hai. 12 Main árám se leṭá thá, tab us ne mujh ko uṭháyá, aur merá
galá pakṛá, aur mujhe phírí, phir apne manzar ke liye mujhe khaṛá kiyá.
13 Us ke tírandázon ne mujh ko gherá, us ne berahm merá gurda pharáyá aur
merá pittá zamín par baháyá; 14 Us ne toṛ par toṛ se mujhe toṛá, wuh jabbár kí
mánind mujh par charh áyá. 15 Main ne apní jild par ṭáṭ síyá, aur apne síng ko
dhúl men gárá. 16 Merá munh rone se surkh húá hai, aur merí abrúon par zill i
maut hai, 17 Agarchi mere háth men zulm nahín, merí duá bhí sáf hai.
18 Ai zamín, merá lahú mat dhámp, aur merí faryád ká maqám na ho! 19 Ab
bhí dekh merá gawáh ásmán par hai, aur merá sháhid álam i bálá men hai.
20 Mere ṭhaṭṭhebáz mere dost! So Khudá kí taraf merí ánkh bahtí hai, 21 Ki
insán ke liye Khudá ke áge, hán ádamzáda us ke doston ke liye bahs kare. 22
Ki shumár ke baras bítne par hain, main us ráh se játá jahán se na phirúngá.

XVII. BAB.

1 Merí rúh barbád hotí hai, mere din bujhte hain, qabristán mere liye hai. 2 Agar
faqat merí tazhíken na hotín, to un kí talkhgoíon par merí ánkh shabbásh hotí.
3 Tú merá zámin ho, apne huzúr merí kafálat kar, nahín to kaun merá dastgír
hogá? 4 Kyúnki tú ne un ke dil ko dánish se roshan nahín kiyá, is liye tú unhen
gálib hone na degá. 5 Jo apne dost ko gáratgaron ke háth men pakaṛwáte hain,
un ke farzandon kí ánkhen faná ho jáwen!
6 Us ne mujhe logon kí zarb ul masal banáyá hai, aur un ke áge main angust-
numá hún. 7 Merí ánkhen gam ke máre dhundhlí gaín, aur mere azá sáya ke
mánind húe. 8 Mere is hál se nekmard hairán honge, aur nekokár ko badkár
par rashk áwegá. 9 Tis par bhí sádiq apní ráh men qáim rahtá hai, aur pákdast
zor men baṛhtá játá hai. 10 Lekin tum sab jo ho, ab phiro, aur áo, main to tum
men ek hakím bhí nahín páúngá. 11 Mere din guzre, merí bandishen ṭúṭín, mere
dil kí wirásaten miṭ gaín. 12 Ye rát ko din ṭhaharáte hain, aur zulmat kí rú se
roshní qaríb hai! 13 Lo main pátál apne ghar ká muntazir hún, zulmát men
apná bistar lagátá hún; 14 Main qabr ko apná báp kahtá hún aur kirm ko apní
má báhin: 15 So ab merí ummed kahán? merá intizár kaun púrí dekhegá? 16
Wuh to pátál ke mulkon men utartá hai, aur mere sáth khák men chain se rahtá hai.

XVIII. BAB.

1 Aur Bildad Súkhí ne jawáb diyá aur kahá: 2 Kab tak tum aisí báton kí
hadden bándhoge? Aql ḍauráo, bád us ke ham bolen. 3 Ham kyún haiwán ke
mánind gine játe hain, aur tumhárí nazar men dámanálúda jáne játe hain? 4 Are
o tú jo apne gazab men apní ján ko phárṭá hai, kyá terí khátir dunyá barbád hogí,

aur chátán apní jagah se ṭalegí? 5 Háṉ badkároṉ ká chirág zurúr bujh jáegá,
aur us kí ág ká shuala phir roshaṉ na hogá; 6 Shama us ke ḍere meṉ andherí
ho jáegí, aur us ká siráj us ke úpar bujh jáegá; 7 Us kí qúwat ke qadam tang
howenge, aur wuh apne mansúba se aundháyá jáegí. 8 Kyúnki wuh apne páoṉ se
jál meṉ bhejá játá hai, aur wuh phande par chaltá hai; 9 Kal us kí eṛí ko pakaṛtá
hai, aur phánsí us par lagtí hai; 10 Us kí kamand zamín meṉ chhipí hai, aur us
ká dám ráh par hai. 11 Cháron taraf se baláeṉ use ḍarátí haiṉ, aur darpai hoke use
bhagátí haiṉ; 12 Us kí qúwat bhúkhoṉ se mar játí, aur marí us pás mustaidd
hotí; 13 Us ke badan ke uzúoṉ ko bhakhtá hai, maut ká pahlauthá us ke uzúoṉ ko
bhakostá hai; 14 Us ke ḳhaime meṉ se us ká bharosá toṛá játá hai, aur wuh
malik ul haul pás pahuncháyá játá hai. 15 Dúsrá us ke ḍere meṉ bastá hai ki
ab us ká nahíṉ, us ke maqám par gandhak barsáyá játá hai. 16 Níche se us kí
asl súkh játí hai, aur úpar se us kí nasl kaṭ játí hai; 17 Us ká zikr zamín par se
miṭ játá hai, aur maidán kí sath par us ká nám nahíṉ rahtá hai. 18 Wuh ujále se
andhere meṉ dhakelá játá hai, aur dunyá meṉ se khadeṛá játá hai; 19 Us ká na
beṭá na potá us ke logoṉ meṉ jí bachtá hai, aur us ke maqám meṉ koí báqí nahíṉ
rahtá hai. 20 Us ke din se mutaaḳhḳhirín hairán hote haiṉ, aur mutaqaddimín
ko dahshat lagtí hai. 21 Garaz badkároṉ ke aise maskan haiṉ, aur Ḳhudá ke
náwáqifoṉ ke aise maqám haiṉ.

XIX. BÁB.

1 Aur Aiyúb ne jawáb diyá aur kahá: 2 Tum kab tak merá dil toṛoge, aur apní
bátoṉ se mujhe chaknáchúr karoge? 3 Tum yih das bár mujhe harf láe, par
sharmáte nahíṉ ho, ki mujhe sargardán kar ḍálte ho. 4 Aur jo maiṉ sach mach
bhúlá chúká, to maiṉ hí us bhúl chúk ká phal khátá húṉ. 5 Kyá tum filhaqíqat
apne ko mujh par baṛháoge, aur merí hurfat mujh par sábit karoge? 6 So tum ab
jániyo ki Ḳhudá hí ne mujhe dabáyá, aur apne jál se mujhe gherá hai.
7 Dekh maiṉ zulm se chillátá húṉ, par suná nahíṉ játá húṉ; maiṉ faryád kartá
húṉ, par merá insáf nahíṉ hotá. 8 Us ne merí ráh bándhi hai ki maiṉ guzar nahíṉ
saktá, us ne merí sabíl par andherá pahuncháyá hai; 9 Us ne merí ábrú ko utár diyá,
aur mere sir par se táj ko uṭhá liyá; 10 Cháron taraf se us ne mujhe káṭí hai, so
maiṉ játá rahá, aur daraḳht ke mánind us ne merí ummed ko ukháṛá hai; 11 Us
ká gazab mujh par bhaṛká ki wuh apne dushmanoṉ meṉ mujhe gintá; 12 Us kí
faujoṉ ne mujh pás apní ráh nikálí, aur we mere ḍere kí cháron taraf chháoní kartí
haiṉ. 13 Us ne mere bháíoṉ ko mujh se dúr kiyá hai, aur mere hamdam mujh se
begána húe haiṉ; 14 Mere qarábatí mujh se alag hote haiṉ, aur mere ján pahchán
mujhe bhúl játe haiṉ; 15 Mere ghar ke zarḳharíd aur merí launḍíáṉ mujhe begána
jántí haiṉ, maiṉ un kí nazar meṉ gairjánib baná húṉ. 16 Maiṉ apne naukar
ko bulátá húṉ, par wuh jawáb nahíṉ detá, mujhe zurúrat paṛí ki apne munh se us
kí minnat karúṉ. 17 Merí jorú mere jí se ghinátí hai, aur merí má ke beṭe merí
duháí se haṭ játe haiṉ. 18 Háṉ laṛke bhí mujhe haqír jánte haiṉ, jo maiṉ uṭhúṉ,
to we mere barḳhiláf bolenge. 19 Mere rázdár rafíq mujh se nafrat karte haiṉ,
aur mere piyáre mere barḳhiláf phirte haiṉ. 20 Merí haḍḍíáṉ mere chamṛe se aur
gosht meṉ se lagíṉ haiṉ, aur maiṉ apne dánt ke chám ke sáth bach niklá húṉ.

21 Mujh par rahm karo, mujh par rahm karo, Ai tum mere dosto, ki main Ḳhudá
ke háth se márá pará húṇ! 22 Ḳhudá ke mánind kyúṇ mujhe satáte ho, aur mere
gosht se ásúda nahíṇ hote ho?
23 Kásh ki faqat mere kalám maktúb hote, kásh ki we daftar meṇ qalamband
hote, 24 Ki we lohe kí likhní aur síse se lagáe játe, aur sadá chaṭán par khode játe.
25 Lekin maiṇ jántí húṇ, ki merá bachánewálá jítá hai, aur wuh ḳhák par
pichhlá uṭh khaṛá hogá; 26 Aur jo bád mere chamre ke yih munqata ho, to bhí
maiṇ apne gosht meṇ se Ḳhudá ko dekhúngí, 27 Háṇ maiṇ áp hí use dekhúngí,
aur merí ánkheṇ dekhengí ki wuh gairjánib nahíṇ: merá dil mere andar meṇ jaltá
hai! 28 Ki tum kahoge. ki Ham use kyúṇ satáte the? Aur asl bát mujh meṇ
huwaidá hogí. 29 So talwár kí dhár se ḍaro, kyúnki tumhárá gussa talwár ke
sazáwár hai; táki tum ján rakho, ki insáf hai.

XX. BAB.

1 Aur Zufar Naamátí ne jawáb diyá aur kahá: 2 Lekin merá imtiyáz
mujh se jawáb diláwegá, is liye ki mujh meṇ jaldí hai. 3 Maiṇ apní malá-
matámez tanbíh ko sun chuká húṇ; par merí rúh mere gyán se jawáb dilátí
hai. 4 Kyá tú qadím se yih nahíṇ jántá hai jab se insán zamín par rakhá
gayá, 5 Ki gunáhgároṇ kí ḳhushnúdí ṭhore din kí hai, aur badkároṇ kí ḳhursandí
ek lamha kí hai? 6 Jo us ká qadd ásmán tak pahunchtá, aur us ká sir bádal
se ragaṛtá, 7 Taubhí wuh apní gúh kí mánind abad tak faná ho jáegá, jinhoṇ ne use
dekhá hai, so púchhenge, ki wuh kaháṇ? 8 Wuh sapn ke mánind uṛ jáegá, aur na
milegá, wuh rát ke dhokhá ke mánind khadeṛá jáegá. 9 Jis ánkh ne us par nigáh
kí thí, phir na karegí, aur us ká maqám us ko pher na dekhegá. 10 Us ke
beṭe mazlúmoṇ ko rází karte haiṇ, aur un ke háth us ká mál phir dete haiṇ. 11 Us
kí haḍḍiáṇ pinhání gunáh se bharí thíṇ, par we us ke sáth ḳhák meṇ leṭte haiṇ. 12
Agarchi badí us ke munh meṇ míṭhí lage, aur wuh use apní jíbh ke tale chhipáwe;
13 Aur use bachá rakhe aur na chhoṛe, balki apne tálú ke bích meṇ tháme: 14
Tadbhí us ká kháná us ke peṭ meṇ badal játá hai, aur us ke andar meṇ zahr i qátil
ṭhahartá hai. 15 Wuh daulat ko nigal gayá, par wuh use pher ugál ḍálegá, Ḳhudá
use us ke peṭ se nikálegá. 16 Wuh bichchhú ká zahr chústá hai, aur afaí kí jíbh
use már ḍáltí hai. 17 Wuh nahroṇ ke dekhne se ḳhush nahíṇ hogá, na un nadíoṇ
kí nazar se jo shahd o shír se bahtí haiṇ. 18 Jo us ne kamáyá, so pher detá hai,
aur na khátá hai, jaisá us ká hásil karná, waisá uská wápas dená; aur wuh ḳhush
nahíṇ hotá. 19 Kyúnki us ne kangáloṇ ko phoṛá aur chhoṛá, us ne ghar ḍháyá
aur phir na banáyá. 20 Us ne apne peṭ meṇ árám na jáná, aur apne margúb meṇ
se kuchh chhoṛ nahíṇ diyá. 21 Us ke bhakhne se koí bach na rahá, is liye us kí
ḳhúbí ká hál na ṭhahará. 22 Us kí ziyádatí kí bhartí meṇ use tangí hotí hai, mazlúm
ká sárá háth us par paṛtá hai. 23 Us ke peṭ ke bharne ko yih hogá, Ḳhudá apná
gazab us par bhaṛkáwegá, aur use khiláne ko us par barsáwegá! 24 Wuh lohe ke
hathyár se bach niklegá, aur faulád kí kamán se márá paṛegá. 25 Wuh khínchtá
chaltá hai, par tír batn se nikal átá hai, aur wuh us ke pitte se chamaktá játá hai,
maut ká haul us par paṛá hai. 26 Us ke maḳhfí ḳhazánoṇ meṇ zulmát chhipí hai,
náshugufta átash use bhasam karegí, aur us ke ḍere meṇ us kí bachtí ko khá jáegí

27 Asmán us ká gunáh dikhláegá, aur zamín us ke barkhiláf uthegí. 28 Us ke
ghar kí barhtí játí rahegí, aur us ke intiqám ke din men bah jáegí. 29 Khudá kí
taraf se sharír admí kí qismat yihí hai, us ke amr ká nasíb Khudá kí taraf se yihí
hai.

XXI. BAB.

1 Aur Aiyúb ne jawáb diyá aur kahá, 2 Merí bát dhiyán se suno, aur yih tum-
hárí taskínbakhshí howe. 3 Mujhe kahne do, aur jab main kah chuká, tab thatthá
máro. 4 Main jo hún, kyá insán se nálish kartá hún? Aur agar nahín, to kyún
tang dil na hoún? 5 Mujhe dekho, aur hairán hoo, aur háth munh par dharo!
6 Jo main yád kartá hún, to ghabrá játá hún, aur larza mere jism ko pakartá
hai: 7 Kyún gunáhgár jíte rahte hain, umrdaráz hote aur zor men barhte játe
hain? 8 Un ke farzand un pás ek sáth házir hain, un ke bachche un ke núr i
dída hain. 9 Un ke ghar ba salám o bekhatra hain, aur Khudá ká dandá un par
nahín hotá hai. 10 Un ke bail bahte aur nahín ghatte; un kí gáen biyátín aur gábh
nahín girátín. 11 We bher bakrí kí mánind apne bál bachchon ko báhar le játe
hain, aur un ke larke bále náchte hain. 12 We daf aur bín bajáke gáte hain, aur
bánsrí kí áwáz se khush hote hain. 13 We aish o ishrat se apne din guzránte hain,
aur ek lahze men pátál men wárid hote hain. 14 Tis par bhí we Khudá se kahte
hain, ki Ham se dúr ho; kyúnki ham terí ráhon ká giyán nahín cháhte hain. 15
Alqádir kyá ki ham us kí bandagí karen, aur jo ham us kí muláqát karen, to
hamen kyá fáida hogá?
16 Dekh un kí nekbakhtí un ke háth men nahín? Badkáron kí saláh mujh se
dúr rahe! 17 Kitne bár gunáhgáron ká chirág bujh játá hai, aur un ká zawál un
par átá hai, aur Khudá apne gazab se unhen dukh bánttá hai? 18 We kitne bár
bádh kí mánind barbád hote hain, aur bhus kí mánind bhawandar se uráe játe
hain. 19 "Khudá us ke bachchon ke liye us ke gunáhon ká phal chhipá rakhtá
hai"—wuh use badlá dená ki use málúm ho! 20 Usí kí ánkhen us ká kaid dekhen,
aur wuh áp Alqádir ke qahr ká piyála píwe! 21 Kyúnki us ke bád us ke ghar se
use kyá kám jab us ke mahínon ká shumár munqata húá?
22 Kyá koí Khudá ko giyán sikhlá saktá, jo ulwíon ká insáf kartá hai?
23 Ek to apní khushhálí ke bíchon bích mar játá hai, jab bilkull chain aur sukh
men rahtá hai; 24 Us kí sulb charbí se bhar púr hai, aur gúda se us kí haddíán
chikní hain. 25 Dúsrá apní ján kí talkhí men martá hai, aur zindagí kí lazzat se
mahzúz na hotá hai. 26 We donon báham khák men mile jule rahte hain, aur kí-
re un donon par chhá játe hain.
27 Main tumháre mansúbon ko khúb jántá hún, aur un bandishon ko, jin se tum
mujh par sakhtí karte ho. 28 Kyúnki tum kahte ho, ki Gáratgar ká ghar kahán
hai, aur gunáhgár ke maskanon ká thikáná kahán? 29 Kyá tum ne jahándídon se
nahín púchhá hai, aur kyá un kí gawáhí qabúl na karoge? 30 Ki balá ke din
ko badkár rakhá játá hai, wuh intiqám ke din tak bah játá hai. 31 Us ke munh
par kaun us kí ráh ko bayán karegá aur us ke kám ká badlá kaun use degá?
32 Wuh goristán tak bah játá hai, aur qabr par bedár rahtá hai; 33 Wádí ke
kulúkh use míthe lagte hain, aur us ke píchhe sab log khínch játe hain, aur us ke

áge beshumár chale gae haiṉ. 34 So tum mujhe kyúṉ hawáí tasallí baḳhshte ho?
Tumháre jawáb jhúṭh ṭhaharte haiṉ.

XXII. BA'B.

1 Aur Ilifaz Taimaní ne jawáb diyá aur kahá: 2 Kyá insán Ḳhudá ká mufíd
hogá? Díndár apná hí mufíd hotá hai. 3 Kyá Alqádir ko kuchh hásil hotá ki tú
sádiq hai, yá us ká kyá fáida ki tú sídhí ráh par chaltá hai? 4 Kyá wuh tere ḍar
ke máre tujhe dapaṭegí, aur tere sáth adálat meṉ chalegá? 5 Kyá terí badkáríáṉ
bahutsí nahíṉ, aur tere gunáh behadd nahíṉ? 6 Kyúnki tú ne besabab apne bháí
se girau máng liyá hogá, aur nange ke kapṛe ko utár liyá hogí; 7 Tú ne thake piyáse
ko pání nahíṉ piláyá aur bhúkhe ko kháná nahíṉ khiláyá; 8 Zabardast zamín ká
málik thá, aur rúdár us meṉ bastá thá; 9 Tú ne bewoṉ ko ḳhálí háth bhej diyá hogá,
aur yatímoṉ ká takiya toṛá gayá hogá. 10 Is sabab se terí chároṉ taraf jál hai, aur
achának haul tujh par paṛá hai; 11 Yáne aisá andhkár ki nahíṉ dekhtá hai, aur
aisá sailáb jis se ḍúb játá hai.

12 Kyá Ḳhudá ásmán kí bulandí par nahíṉ? Sitároṉ ke siroṉ ko dekh ki kaise
únche haiṉ! 13 Lekin tú kahtá hai, Ḳhudá kyá jántá hai? Kyá wuh táríkí ke
parda ke andar insáf kar saktá hai? 14 Ghaná bádal us ke liye ḍhapná hai, ki
wuh dekh nahíṉ saktá, wuh sirf ásmán ke kunḍal par chaltá hai? 15 Kyá tú agle
álam kí ráh ko pakaṛtá hai jis par we sharárat ke bachche chalte the? 16 We apne
waqt ke áge giriftár húe; báṛh un kí neo bahá le gaí. 17 Unhoṉ ne Ḳhudá se
kahá, ki Ham se dúr ho! Ḳhudá se hameṉ kyá kám? 18 Tad bhí us ne achchhi
chízoṉ se un ke gharoṉ ko bhar diyá. Gunáhgároṉ kí saláh mujh se dúr rahe!
19 Sádiq un ká anjám dekhenge, aur ḳhush honge, aur rástkár un par yih ṭhaṭṭhá
márenge: 20 Wáh, hamírá muḳhálif kaisá nábúd húá, aur us ká baqiya ág se
faná ho gayá!

21 Us ke sáth rahá kar, to terá bhalá hogá; us se tú phir ḳhushhál ho jáegá. 22
Us ke munh se tálím le, aur us kí báteṉ apne dil par naqsh kar. 23 Agar tú
Alqádir kí taraf phire, to tú ban jáegá; tú apne ḍere meṉ se náhaqq dúr kar. 24
Dhát ḳhák par phenk de, aur Ofír ká soná nále ke pattharoṉ par: 25 To Alqádir
terá dhát hogá, aur terá zar i asl ṭhaharegá. 26 Tab tú Alqádir par faḳhr karegá,
aur Ḳhudá kí taraf apná munh uṭháwegá. 27 Jo tú us kí duá kare, to wuh terí
sunegá, aur tú apní nazreṉ ádá karegá. 28 Jo tú mansúba bándhe, to ban paṛegá,
aur terí ráhoṉ par roshní chamkegí; 29 Jo apne ko dabáweṉ, tú kahegá, ki Uṭh,
aur sarfaro naját páwegá. 30 Balki wuh bhí bachegá, jo begunáh nahíṉ, wuh tere
háthoṉ kí pákí se bach jáegí.

XXIII. BA'B.

1 Aur Aiyúb ne jawáb diyá aur kahá, 2 A'j tak merá fasád merá afsos! Merí
dastdarází merí duhái par bhárí hai. 3 Kásh ki maiṉ jántá, maiṉ use kaháṉ páúṉ,
to us kí masnad tak játá. 4 Maiṉ apná muámala us ke áge bayán kartá, aur apná
munh dalíloṉ se bhartá. 5 Maiṉ ján letá ki wuh mujhe kyá jawáb de, aur mujhe
málúm hotá, ki kyá mujh ko kahe. 6 Kyá wuh apní jalálí qudrat se mujh se laṛtá?

So nahíṉ wuh sirf merí ḳhabar letá. 7 Tab rástkár us ke sáth mubáhasa kartá,
aur maiṉ abad tak apne hákim se bach játá. 8 Lekin dekh, jo maiṉ púrab taraf
játá húṉ, to wuh waháṉ nahíṉ, aur pachchhim taraf, to mujhe nazar nahíṉ átá, 9 Jo
uttar taraf kám meṉ lagá hai, to use pakaṛ nahíṉ letá húṉ, jo dakhin meṉ chhipá
hai, to maiṉ use nahíṉ dekhtá húṉ.

10 Wuh merí chál to jántá hai; wuh mujhe táe: maiṉ kundan sá niklúngá.
11 Us ke rástá meṉ merá pánw lagá rahá, maiṉ us kí ráh meṉ chalá aur na muṛá;
12 Maiṉ us ke laboṉ ke farmán se na haṭá, maiṉ us ke munh kí bátoṉ ko apne
dastúr se ziyáda mántá rahá. 13 Lekin wuh ikká hai, kaun use phirá saktá hai?
Jo us ká jí cháhtá hai, so wuh kartá hai. 14 Wuh merí qismat ko púrá karegá,
aur bahut aisá kuchh us pás hogá. 15 Isí wáste maiṉ us ke huzúr meṉ larzán húṉ,
maiṉ sochtá húṉ, aur us se tarsán húṉ. 16 Ḳhudá ne merí dilerí ko uṛáyá, aur
Alqádir ne mujhe ḍaráyá; 17 Ki maiṉ zulmát ke áge munqata na húá, aur us ne
mujh se andher nahíṉ chhipáyá hai.

XXIV. BAB.

1 Jyúṉ Alqádir se dahr nahíṉ chhipe haiṉ, us ke muarrif us ke dinoṉ ko kyúṉ
nahíṉ dekhte haiṉ? 2 We haddoṉ ko sarkáte haiṉ, we galloṉ ko lúṭ lete, aur
charáte haiṉ; 3 We yatím ke gadhe ko hánk lete haiṉ, we bandhak ke liye ránḍ
ká sánḍ máng lete haiṉ; 4 We garíboṉ ko ráh se haṭáte haiṉ, aur zamín ke miskín
sab ke sab chhipte haiṉ. 5 Dekh, bayábán ke gorḳhar ke mánind we apne
apne kám ko nikalte haiṉ, aur taṛke uṭhke ganímat kí talásh meṉ játe haiṉ; dasht
un ke aur un ke bachchoṉ ke liye ḳhurák detá hai: 6 We maidán par apná chára
laute haiṉ, aur zálim ke angúristán meṉ charte haiṉ; 7 We uryán belibás
shabbásh hote haiṉ, aur jáṛe meṉ bhí un ká kuchh oṛhná nahíṉ hai; 8 We
kohistán kí jhaṛí se bhíngte haiṉ, aur áṛ ke liye chaṭán meṉ lipṭe haiṉ. 9 We
bewa kí chhátí se yatím ko chhínte haiṉ, aur miskín ko lúṭ lete haiṉ. 10 So we
barahna belibás játe haiṉ, aur bhúkhe hoke púlíáṉ uṭhá láte haiṉ; 11 We un ke
ihátoṉ meṉ tel peṛte haiṉ, aur un ke angúr ke kolhú latáṛte aur taraste haiṉ.
12 Shahr meṉ se pazhmurda gulám kaharte áte haiṉ, aur maqtúloṉ kí jáneṉ
chillátíáṉ haiṉ, par Ḳhudá aib na lagátá hai!

13 Phir aur log haiṉ, jo ujále se dushmaní rakhte haiṉ, we us kí ráhoṉ ko nahíṉ
jánte, na us ke rástá meṉ ṭhaharte haiṉ. 14 Jab pau phaṭtá hai, to ḳhúní uṭhke
garíb aur miskín ko már ḍáltá hai, aur rát ke waqt phir ḍakait ho játá hai.
15 Zání kí ánkheṉ godhúlí kí ráh dekhtí haiṉ, ki wuh kahtá hai, Kisí kí ánkh
mujhe na dekhegí, aur apne munh par niqáb ḍáltá hai. 16 We rát ke waqt gharoṉ
meṉ sendh márte haiṉ, aur din bhar chhip rahte haiṉ, aur roshní se ágáh nahíṉ
hote haiṉ. 17 Kyúnki sahar un ke liye zill i maut ke barábar hai, ki we zill i
maut ke hauloṉ se ḳhúb wáqif haiṉ.

18 We pánioṉ ke mánind tezrau haiṉ, aur un ke amlák zamín par malaún
haiṉ, aur angúristánoṉ kí ráh se guzarne na páte haiṉ. 19 Jis tarah ḳhushkí aur
garmí barf ke pání ko nigaltí hai, usí tarah pátál gunáhgároṉ ko. 20 Rahim use
bhúl jáegá, kírá use míṭhá jánegá, us ká zikr phir na howegá, badkár lakṛí kí
mánind ḳáṭá jáegá. 21 Kyúnki wuh bánjh ko, jo na janí thí, bhakhtá játá thá, aur

bewon ká ihsán na kartá thá! 22 Par zoráwar apní qúwat ko pakaṛ rakhtá hai,
wuh phir barpá hotá hai, jab zindagí se náummed húá thá. 23 Wuh use takiya
detá hai ki us par árám kare, aur us kí ánkhen un kí ráhon par lagín hain. 24
We álíshán ho rahte hain: ek lamha aur we nahín; we zawál hote hain; we
sab aur logon kí tarah batoṛe játe, aur ḳhoshon ke siron kí tarah toṛe játe hain.
25 Aur agar yúnhí na ho, kaun mujhe jhuṭhálegá, aur merá kalám meṭegá?

XXV. BAB.

1 Aur Bildad Súḳhí ne jawáb diyá aur kahá: 2 Saltanat aur mahábat us pás
hai, wuh apne báláḳhánon men sulh farmátá hai. 3 Kyá us ke lashkaron ká
kuchh shumár hai, aur us ká naiyir kis par tulú nahín hotá hai? 4 Phir insán
Ḳhudá ke áge kyúnkar sádiq hogá, yá auratbachcha kyúnkar páksáf ṭhaharegá?
5 Dekh mahtáb tak—wuh roshan nahín, aur sitáre us kí nazar men pák nahín;
6 To kitná kam insán jo kíṛá hai, yá ádamzád jo kirm hai.

XXVI. BAB.

1 Aur Aiyúb ne jawáb diyá aur kahá: 2 Láchár kí tú ne kaisí madad kí hai,
aur zaífdast ko kaisá sambhálá hai! 3 Tú ne nádán ko kaisí saláh dí hai,
aur aql kí ziyádatí sunáí hai! 4 Kis ke liye tú ne báten kín, aur kis kí rúh tujh
se niklí hai?
5 Us ke huzúr murde níche kámpte hain, samundar aur us kí ábádí; 6 Pátál
us ke áge ughará hai, aur atháh ká oṛhná nahín hai. 7 Wuh ḳhulú par ásmán
ko phailátá hai, láshai par zamín ko ṭángtá hai. 8 Wuh apne ghane bádalon
men pání bándhtá hai, aur us ke níche abr nahín phaṭtá hai. 9 Wuh apne taḳht
ká ruḳh khínchtá hai, aur us par bádal chhátá hai. 10 Us ne pánínon kí sath ke
úpar hadden bándhín, ujále aur andhere kí intihá tak. 11 Ásmán ke umúd
larzán hote hain, aur us ke dhamkáne se muztarib hote hain. 12 Wuh apní qudrat
se samundar ko rujú látá hai, aur apní hikmat se us ká gurúr dabátá hai. 13 Us
kí rúh se ásmán ḳhushnumá hai, aur us ke háth ne akaṛbáz sámp ko chhuṭálá hai.
14 Dekh, us kí ráhon ke aqsá yehí hain, aur us ke kalám ká kaisá áhista bol
hamáre sunne men áyá hai! aur us kí qudrat kí garaj kaun samjhegá?

XXVII. BAB.

1 Aur Aiyúb apní masal baṛhátá rahá aur kahá: 2 Qasam Ḳhudá i haí kí jis
ne merá haqq le liyá, aur Alqádir kí jis ne merí ján ko talḳh kiyá, 3 Ki jab tak
merá dam mujh men tamám hogá, aur Ḳhudá kí rúh mere nathnon men rahegí.
4 Mere lab badgoí na karenge, aur merí zubán jhúṭh na bolegí! 5 Mujh se dúr
ho ki tumhen rástgo jánún, main marne tak apní rástí ko na chhoṛúngá. 6 Main
apní sadáqat ko pakaṛ rakhtá hún, aur jáne na dúngá, merá dil mere dinon se harf
nahín látá. 7 Merá dushman sharír ke mánind ho, aur merá muḳhálif badkár ke
mánind. 8 Kyúnki badkár kí umed kyá, ki wuh baṭortá hai, ki Ḳhudá us kí ján
nikáltá hai. 9 Kyá Ḳhudá us ká roná sunegá jab tangí us par názil hotí hai?

10 Kyá wuh Alqádir par fakhr karegí, aur har waqt Khudá se duá mángegá?
11 Maiṉ Khudá kí dastrasí tumheṉ sikháúṉgá, aur Alqádir ká bhed na
chhipáúngá. 12 Lo, tum sabhoṉ ne dekhá hai: to phir khálí báteṉ kyúṉ bologe?
13 Khudá se badkár ádmí kí qismat yih hai, aur zálimoṉ kí yih nasíb hai jise we
Alqádir se páwenge. 14 Ki agarchi us ke farzand bahut howeṉ, tau bhí talwár ke
liye muqarrar haiṉ, aur us kí nasl roṭí se ser na hogí; 15 Us ke báqí log marí se
gáṛe jáenge, aur un kí ránḍeṉ mátam na karengí. 16 Jo wuh chándí ko khák kí
mánind baṭore, aur miṭṭí kí mánind kapṛe taiyár kare; 17 Wuh taiyár to
kartá, par sádiq mulabbas hotá, aur muqaddas log chándí bánṭ lenge. 18 Wuh
patange kí mánind apní ghar banátá hai, aur us jhompṛí kí mánind jise rakhwál ne
lagáyá hai. 19 Wuh daulatmand leṭ játá hai, aur kuchh baṭorá na gayá, wuh
apní ánkheṉ kholtá hai, aur kuchh nahíṉ hai. 20 Haul sailáboṉ ke mánind use
pakaṛ lete haiṉ, aur rát ko ándhí use churá le játí hai; 21 Lúh use le játí, so
wuh játá rahtá hai, wuh us kí jagah se use uṛátí hai. 22 Khudá us par berahm
tír chalátá hai, wuh us ke háth se bhágá cháhtá hai. 23 Log us par tálí bajáte
haiṉ, aur us kí jagah meṉ se use phuphkárte haiṉ.

XXVIII. BÁB.

1 Ki rúpe ká makhraj hai, aur sone ká, jo táyá játá hai, maqám hai; 2
Lohá zamín se nikálá játá hai, aur pítal patthar meṉ se galayá játá hai; 3 Insán
zulmát kí hadd lagátá hai, aur tíragí aur zill i maut ke sang tak khojtá játá hai. 4
Un gairoṉ ke pás báṛh phúṭ nikaltí hai, jo pánw se bhúle játe haiṉ, we ḍolte aur
insán se dúr jhúlte haiṉ. 5 Arz jis se khurdaní chízeṉ jamtí haiṉ, apne níche ág se
ulaṭí játí hai. 6 Us ká sangistán saffír ká maqám hai, aur us meṉ sone ká dhát
hai. 7 Us kí ráh ko parinda nahíṉ jántá, aur gidh kí ánkh ne use nahíṉ dekhá; 8
Ahl i gurúr us par nahíṉ guzarte, aur sher us par nahíṉ phirtá. 9 Wuh apne háth ko
chaṭán par dhartá hai, aur paháṛoṉ ko jaṛ se ulaṭtá hai. 10 Wuh toṛí húí chaṭánoṉ
meṉ se nadí nikáltá hai, aur us kí ánkh har qímatí chíz ko dekhtí hai. 11 Wuh
nahroṉ kí ashkbárí ko band kartá hai, aur bátin ko záhir meṉ látá hai.

12 Lekin Hikmat jo hai, kaháṉ se sádir hotí? aur Khirad ká maqám kaháṉ
miltá? 13 Insán us ká mol nahíṉ jántá, wuh zindoṉ ke mulk meṉ muyassar nahíṉ
hotí. 14 Gahiráo kahtá hai, ki Mujh meṉ nahíṉ, aur samundar, ki Mujh meṉ
nahíṉ. 15 Kundan us ke liye diyá nahíṉ játá, aur us kí kharíd ke liye chándí taulí
nahíṉ játí; 16 Ofír ká soná us ká mol ho nahíṉ saktá, aur wuh qímatí billaur aur
saffír se kharídí nahíṉ játí; 17 Soná aur kánch us ke hamqímat na hotá, aur
jawáhir se nahíṉ badlí játí: 18 To motí aur múngá ká kyá zikr? kyúnki Hikmat
ká mol láloṉ se báhar hai; 19 Kúsh ká topáz us ke hamqadr nahíṉ, aur khális
tilá se kharídí nahíṉ játí.

20 Háṉ Hikmat jo hai, kaháṉ se átí? aur Khirad ká maqám kaháṉ miltá? 21
Wuh sab zindoṉ kí ánkhoṉ se poshída hai, aur ásmán ke parindoṉ se chhipí hai.
22 Atháh aur Maut kahtí haiṉ, ki Ham ne apne kánoṉ se us ká áwáza suná
hai.

23 Khudá us kí ráh se wáqif hai, wuh us ke maqám ko jántá hai; 24 Kyúnki
wuh zamín kí haddoṉ tak nazar kartá hai, aur sáre ásmán ke níche dekhtá hai. 25

Jis waqt wuh hawá ká wazn kartá thá, aur pánínon ko tarázú se taultá thá, 26 Jab
wuh menh ká áín jári kartá aur garajne kí bijlíon kí ráh ṭhaharátá thá : 27 Usí waqt
us ne use dekhá aur numáyán kiyá, us ne use muqarrar kiyá aur use khoj liyá 28
Aur us ne insán ko kahá, ki Ḳhudátarsí, wuhí Hikmat hai, aur badí se dúr rahná,
wuhí Ḳhirad hai.

XXIX. BAB.

1 Aur Aiyúb apní masal baṛhátá gayá aur bolá, 2 Kásh ki main aisá hotá jaisá
agle mahínon men thá, un dinon men jab Ḳhudá merá háfiz thá, 3 Jab us ká
naiyir mere sir ke úpar chamaktá thá, aur us kí roshní men main andhere men se
chaltá thá ; 4 Ki main aisá hotá jaisá main apní ḳharíf ke dinon men thá, jab
Ḳhudá kí suhbat mere ḍere men rahtí thí ; 5 Jab Alqádir mere pás thá, mere farzand
mere ás pás ; 6 Jab main apne qadamon ko dúdh se dhotá thá, aur chaṭán mere
pás tel kí nadíán bahátí thí ; 7 Jab main pháṭak se shahr men játá, aur chauk men
apní masnad ko rakhtá thá : 8 Tab jawán mujhe dekhke chhip játe the, aur buzurg
uṭh khaṛe rahte the ; 9 Raís bolne se ruk játe the, aur apná háth munh par dharte
the ; 10 Amíron kí áwáz band hotí thí, aur un kí jíbh un ke munh ke tálú men
lag játí thí ; 11 Ki jo kán merí suntá, so merí táríf kartá thá, aur jo ánkh mujhe
dekhtí, so mere liye gawáhí detí thí.

12 Kyúnki main ne láchár ko bacháyá jo chillátá thá, aur yatím ko jis ká koí
madadgír na thá ; 13 Bewárison kí barakat mujh par áí, aur main bewa ke dil kí
ḳhushí ká báis húá. 14 Sidq merá libás thá aur wuh mujhe singártá thí, merá
adl mere pairáhan aur dastár kí mánind thá. 15 Main andhon ke liye ánkh thá,
aur langron ke liye pánw ; 16 Main lácháron ke liye báp thá, aur us ká muámala
bhí, jo merá ján pahchán nahín, main tahqíq kartá thá ; 17 Main ne gáratgar kí
ḍáṛh toṛí, aur us ke dánton men se lúṭ chhíní. 18 So main samjhá, ki main apne
áshiyáne men marúngá, aur apne dinon ko ret kí mánind baṛháúngí ; 19 Merí jaṛ
pání par khulegí, aur os merí ḍálíon par shabbásh hogí ; 20 Merí izzat mere sáth
tar o táza ṭhaharegí, aur merí kamán mere háth men baní rahegí.

21 Log merí sunte aur muntazir rahte the, aur merí saláh ko chupke qabúl
karte the ; 22 Merí báton ke bád we phir na bolte the, aur merá kalám un par
ṭapaktá thá ; 23 We menh kí sí merí intizárí karte the, aur pichhle menh ke liye
apná munh báte the. 24 Main un par muskuráyá aur we yaqín na láe, we mere
munh ká núr nahín utárte the. 25 Jab main un kí ráh letá thá, to main sardár
hoke baiṭhá, aur julús kiyá jaisí bádsháh apne lashkar men, main us kí mánind
thá, jo gamgínon ko tasallí detá hai.

XXX. BAB.

1 Aur ab jo mujh se kamumr hain, merí tazhík karte hain, jin ke bápdádon ko
main apne galle ke kutton men miláne se haqír jántá. 2 Un ke háth ká zor
mere liye kyá hai ? Un ke liye umrdarází nahín, 3 Ki we muhtáj hoke aur bhúkhon
marke dasht ko, sahrá i qadím aur bayábán ko chábte hain ; 4 We jháṛíon ke
pás se loniyá toṛte hain, aur apní roṭí ke liya ratamat kí jaṛ ukháṛte hain. 5 We

uns se khadere játe hain, aur log chor ke mánind un ke píchhe pukárte hain;
6 We wahshatangez wádíon men rahte hain, zamín ke gáron men aur chaṭánon
men; 7 We jháṛíon ke darmiyán renkte hain, aur gazna ke tale rel pel paṛe
rahte hain, 8 We badzát aur gumnám ke bachche hain jo már kh//ake mulk se
hánke játe hain.

9 Aur ab main aison kí hajo húá hún, hán main un kí zarb ul masal baná hún!
10 We mujh se ghináte hain, we mujh se haṭ játe hain, aur mere munh par thúkne
se báz nahín rahte hain. 11 We apní bág chhoṛte hain, aur mujhe dabáte hain,
we mere áge belagám chalte hain. 12 Mere dahne ye badasl uthte hain, aur mere
páon ko ṭhel dete hain, aur apní ḳharáb ráhon ko mujh pás tak nikálte hain;
13 We mere raste ko bigáṛte hain, aur we log mujhe ṭhokar khiláte hain jo áp
láchár bekas ṭhaharte hain. 14 We shahrpanáh ke toṛnewálon ke mánind mujh
par chaṛh áte hain, we shor shárse mujh par relte áte hain. 15 Balá mujh par názil
húí, merí sheḳhí ándhí kí mánind guzar gaí, aur merí salámatí ghaṭá kí mánind
bardád húí hai.

16 Aur ab merá dil mujh men ṭúṭ játá hai, aur gam ke din mujh ko pakaṛ lete
hain. 17 Rát merí haḍḍíon ko mujh se chhed letí hai, aur mere bhakosnewále
nahín thamte hain. 18 Qudrat i A'lí se merá libás mubaddal húá hai, wuh lubáda
kí mánind mujh par lagtá hai. 19 Us ne mujhe kíchaṛ men ḍál diyá, aur main
ḳhák aur rákh kí mánind baná hún. 20 Main tujhe pukártá hún, aur tú nahín
suntá; main tere áge khaṛá hún, aur tú merí ḳhabar nahín letá. 21 Tú mere liye
jabbár baná hai, aur apní zabardastí se mujhe dukhátá hai. 22 Tú mujhe túfán
par chaṛhátá hai, aur mujhe sawár kartá hai, aur merí saláh ko barbád kartá hai.
23 Kyúnki main jántá hún ki tú mujhe maut men pahuncháwegá, sáre zindon ke
majma ke ghar men.

24 Wuh gor tak háth na baṛhátá hai: kyá halákat men un kí faryád uṭhegí?
25 Main to din ke máre par rotá thá, aur merá dil muhtáj par dukhtá thá: 26 Tis
par bhí jab main nekbaḳhtí ká muntazir thá, tad badbaḳhtí áí; main roshní kí ráh
dekhtá thá, par táríkí paṛí. 27 Merí antṛíán ubaltí hain aur thamtí nahín, ki merí
áfat ke din mujh par á paṛe hain. 28 Main kálá hotá játá hún, par lúh se nahín,
main pancháyat men uṭh khaṛá hotá hún aur chillátá hún. 29 Main siyálon ká
bhái baná hún, aur shuturmurgí ká hamdam. 30 Merá chamṛá mujh par kálá
hotá, aur merí haḍḍíán tapish se jaltín. 31 So merí bín se nauhá hotá hai,
aur merí bánsṛí se mátamkarnewálon kí áwáz nikaltí hai.

XXXI. BA'B.

1 Main ne apní ánkhon se ahd bándhá thá: pher main kunwárí par kyúnkar
nazar karún? 2 Lekin úpar se Ḳhudá kí taraf se kyá qismat, aur álam i bálá se
Alqádir kí taraf se kyá nasíb? 3 Kyá faná gunáhgár ke liye nahín, aur inkár bad-
kár ke liye nahín? 4 Kyá wuh merí ráhon ko nahín dekhtá thá, aur mere sáre
gámon ko nahín gintá thá.

5 Agar main dagibází se chalá hún, aur merá pánw dhokhe par dauṛá ho: 6 To
wuh mujhe adl ke tarázú men taule, aur Ḳhudá merí rástí ko jáne! 7 Agar
merá qadam rástá se phirá ho, aur merá man merí ánkhon ke píchhe chalá ho, aur

mere háthoṉ meṉ chhút lagí ho: 8 To maiṉ boúngá, aur dúsrá kháe, aur merí
nasl ukhaṛ jáe!
9 Agar merá dil dúsre kí joṛú par farefta húá ho, aur maiṉ apne paṛosí ke dar-
wáze par dabak baiṭhá húṉ: 10 To merí joṛú dúsre ke liye chakkí píse, aur dúsre
us par jhukeṉ. 11 Ki yih harámzádagí hai, aur yih gunáh qázíoṉ kí tajwíz ke
liye hai; 12 Yih ág hai jo atháh tak kḥátí játí hai, aur merí sárí baṛhtí ko ukhártí.
13 Agar maiṉ ne apne naukar ká haqq adá nahíṉ kiyá ho na apní kaníz ká, jab
we mujh se jhagaṛte the: 14 To jab Ḳhudá uṭhegá, maiṉ kyá karúṉ, aur jab wuh
tajwíz karegá, to maiṉ kyá jawáb dúṉ? 15 Kyá jis ne mujhe batn meṉ banáyá,
use nahíṉ banáyá, aur kyá ek hí ne ham ko rahim meṉ nahíṉ sajáyá hai?
16 Jo maiṉ ne garíboṉ ko un ke matlab se roká ho, yá bewoṉ kí ánkhoṉ ko
phoṛá ho; 17 Jo maiṉ ne apná nawála akelá khá liyá ho, aur yatím ne us se na
kháyá ho: (18 Maiṉ ne to apní jawání se báp kí mánind yatím kí parwarish kí hai, aur
apní má ke peṭ se bewa kí hidáyat kí hai) 19 Jo maiṉ ne láchár ko belibás dekhá
ho, aur bekas ko be poshák, 20 Jo us kí kamar merí ihsánmand na húí ho, aur
wuh merí bheṛ kí ún se na garmáyá ho; 21 Jo maiṉ yatím par dastdaráz húá húṉ, ki
apná yár adálat meṉ dekhá: 22 To mere kándhe apne chakkaroṉ meṉ se gir
paṛeṉ, aur merí bánheṉ nalí se ṭúṭ jáeṉ! 23 Kyúṉki Ḳhudá kí balá se mujhe
dahshat lagtí thí, aur us ke jalál ke áge merí kyá majál. 24 Agar maiṉ ne sone
ko apná iatimád rakhá ho, aur kundan se kahá, ki Tú merá maljá hai; 25 Jo
maiṉ phúlá húá húṉ ki merá mál baṛhtá hai, aur mere háth kí kamáí bahut hotí
hai; 26 Jo maiṉ ne áftáb kí taraf dekhá ho, ki roshan hai, yá máhtáb kí taraf kí
waqr se chaltá hai, 27 Yá merá dil chhipke farefta húá ho, aur mere munh ne
mere háth ko chúmá ho: 28 To yih bhí gunáh hotá qázíoṉ kí tajwíz ke liye;
kyúnki maiṉ úpar ke Ḳhudá ká munkir ṭhahartá. 29 Jo maiṉ apne bairí kí halá-
kat se dilshád húá, yá jab buráí us par paṛí, to phúlá, 30 (Par maiṉ ne apne tálú
se aisá gunáh hone na diyá, ki sarápne se us kí ján ko mángúṉ,) 31 Mere ghar ke
log to kahá karte the, ki Ham meṉ se kaun hai, ki us ne gosht se ásúda na rakhá?
32 Pardesí musáfir saṛak meṉ shabbásh na húá, maiṉ ne apne darwáze ko musáfir ke
liye kholá. 33 Agar maiṉ ne ádmíoṉ kí tarah apne gunáh ko ḍhámpá ho, aur apne
síne meṉ buráí ko chhipáyá ho: 34 To maiṉ baṛí pancháyat se ḍar jáúngá, aur
maiṉ ḳhándánoṉ kí hiqárat se dab jáúngá, aur chupká hoke maiṉ darwáze se báhar
na niklúngá.
35 Kásh ki koí merí suntá! Dekh merá dastḳhatt: Alqádir mujhe jawáb dewe,
aur merá dushman merá dáwá likhe. 36 Filhaqíqat maiṉ use apne kándhe par
uṭhátá, aur táj kí mánind apne sir par bándhtá! 37 Maiṉ apne síre gámoṉ ko use
batátá aur giná detá; maiṉ amír ke mánind us pás játá. 38 Kyá merá khet mujh
se chillátá hai, yá us kí regháríáṉ baham rotíáṉ haiṉ; 39 Kyá maiṉ ne us ká hásil
be rúpíya muft kháyá, yá us ke málik ke jí ko nikálá: 40 To gehúṉ kí jagah
bharbháṇḍ ugeṉ, aur jau kí iwaz unṭkaṭáre jameṉ.

Aiyúb kí báteṉ tamám húíṉ.

XXXII. BAB.

1 Aur ye tín mard Aiyúb ko jawáb dene se báz áe, is liye ki wuh apní ánkhoṉ

meṉ sádiq ṭhahará. 2 Tab Ilihú bin Barakiel Búzí, jo Rám ke ḳhándán meṉ
se thá, Aiyúb par gazab se mushtail húá: us ká gazab Aiyúb par bhaṛká, is liye
ki us ne apne ko Ḳhudá se ziyáda sádiq ṭhaharáyá thá; 3 Aur us ke tínoṉ dostoṉ
par bhí us ká gazab sozán húá, is liye ki we jo lájawáb húe the, so Aiyúb ko gunahgár
jánte the. 4 Aur Ilihú sabr kar rahá thá jab tak ki we Aiyúb se báteṉ na kar chukeṉ,
kyúnki we umr meṉ us se baṛe the. 5 Pas jab Ilihú ne dekhá, ki un tín shaḳhsoṉ
ke munh meṉ aur jawáb nahíṉ, to us ká gazab bhaṛká. 6 Aur Ilihú bin Barakiel
Albúzí ne jawáb diyá aur kahá: Maiṉ kamumr húṉ aur tum kuhansál ho, is liye
maiṉ dabak rahá, aur apná gyán tum par kholne se ḍar gayá. 7 Maiṉ ne kahá,
ki Diní báteṉ kareṉ, aur musinn hikmat sikhláweṉ. 8 Lekin rúh jo insán meṉ
hai, Ḳhudá ká wuh dam, soí use roshan kartá hai. 9 Sáldída hamesha hikmat
nahíṉ jánte haiṉ, aur umrrasída sadá haqq nahíṉ dekhte haiṉ. 10 So maiṉ kahtá
húṉ, ki Merí sun, maiṉ bhí apná ilm sunáúngá. 11 Dekh, maiṉ tumhárí bátoṉ
par muntazir rahá, aur tumhárí dalíloṉ ko suntá rahá, jab tak tum bát kí tahqíq na
kar chukte, 12 So maiṉ tum par táktá rahá, par dekh, koí Aiyúb ko qáil nahíṉ
kartá hai, aur tum men se koí us kí bátoṉ ká jawáb de nahíṉ saktá hai.
13 Zinhár! mat kaho, ki hameṉ yih hikmat muyassir húí, ki faqat Ḳhudá us ko
qáil kar saktá hai, insán nahíṉ. 14 Aiyúb ne mujh par kalám nahíṉ lagáyá, aur
maiṉ tumhárí sí bátoṉ se use jawáb na dúngá. 15 We ghabrá gae aur lájawáb
húe haiṉ, aur báteṉ un se játí rahíṉ. 16 Phir kyá maiṉ chupká rahúngá jab ye
bolte nahíṉ, jab khaṛe hote, aur lájawáb ṭhaharte? 17 So nahíṉ, maiṉ bhí apná
hissa záhir karúngá, aur apná gyán maiṉ bhí sunáúngá. 18 Kyúnki maiṉ goyáí
se labrez húṉ, mere andar kí rúh mujhe ubhártí hai! 19 Dekh, merá peṭ ankhole
wain kí mánind hai, aur nayí mashkoṉ kí mánind phaṭne par hai. 20 Maiṉ
bolúngá ki mujhe istiráhat áwe, maiṉ apne laboṉ ko kholúngá, aur jawáb dúngá.
21 Maiṉ kisí shaḳhs kí rúdárí hargiz na karúngá, aur insán ká ḳhúshámadí kabhí
na banúngá; 22 Kyúnki maiṉ cháplúsí nahíṉ jántá, mábádá merá ḳháliq mujhe
jald uṭhá ḍáltá.

XXXIII. BA'B.

1 Is liye, ai Aiyúb, merá kalám sun le, aur merí sárí bátoṉ par kán dhar.
2 Dekh, maiṉ apná munh kholtá húṉ, aur mere tálú meṉ merí jíbh kahtí hai.
3 Mere dil kí rástí se merí báteṉ niklengí, aur mere lab khul khul ke giyán sáf
sunáwenge. 4 Ḳhudá kí rúh ne mujh ko banáyá hai, aur Alqádir ká dam ne
mujh ko zinda kiyá. 5 Agar terá maqdúr ho, to mujhe jawáb de, mere muqábale
meṉ hathyár bándh, aur barpá rah. 6 Dekh jaisá tú hai waisá maiṉ bhí Ḳhudá
se húṉ, maiṉ bhí miṭṭí se pindá baná húṉ. 7 So tú mere dabdaba se mat dab já,
aur merá bhár tujh par bojh na hone de.

8 Filwáqa, tú ne mere kánoṉ meṉ kahá, aur terí bátoṉ ká aisá bol mere sunne
meṉ áyá, 9 Ki maiṉ pák sáf begunáh húṉ, táhir maiṉ húṉ, aur merí kuchh badí
nahíṉ. 10 Dekh wuh mujh se laṛná jhargaṛná cháhtá hai, wuh mujhe apná
dushman jántá hai; 11 Wuh mere páoṉ ko káṭh meṉ ḍáltá hai, aur merí sárí
ráhoṉ ko dekhtá rahtá hai.

12 Dekh, is bát meṉ tú sach nahíṉ ṭhahartá hai, maiṉ tujhe qáil karúngá, ki

Khudá to insán se mubarrá hai. 13 Tú káheko us se qaziya kartá hai? Ki wuh
to apne sáre kámoṉ ká hisáb nahíṉ detá. 14 Kyúnki Ḳhudá ek bár boltá hai,
aur do bár, agar ádmí shinawá na húá ho: 15 Sapn meṉ, rát ke rúyá meṉ jab nínd
logoṉ par paṛtí hai, aur we bichhaune par sote haiṉ. 16 Tab wuh logoṉ ke kánoṉ
ko kholtí hai, aur un meṉ nasíhat chháptá hai, 17 Táki ádmí ko kám se phiráwe,
aur gurúr insán se chhipáwe, 18 Táki us kí ján ko marí se bachá rakhe, aur us
ke jí ko siláh meṉ guzarne se.

19 Phir wuh apne bistar par dard se tanbíh pátá hai jab us kí haḍḍíoṉ meṉ
laṛáí nahíṉ thamtí. 20 Us ká jí roṭí se ghinátá hai, aur us ká nafs marzí ke kháne
se; 21 Us ká gosht galke adekh ho játá hai, aur us kí adekh haḍḍíáṉ nazar átí haiṉ:
22 So us kí ján gor ko pahunchtí hai, aur us kí zindagí halák karnewáloṉ ko.

23 Agar us par ek firishta ek tarjumán ek un hazároṉ meṉ se utar jáe, ki insán
ko us ká rástá batáwe: 24 To wuh us par rahm kartá hai, aur kahtá hai,
ki Gor meṉ wárid hone se use bachá rakh, ki mujhe kafára milá hai. 25 Tab us
ká badan phir jawání se tar o táza hotá hai, wuh apní bulúgat ke dinoṉ meṉ phir
jáegá. 26 Wuh Ḳhudá se duá kartí hai, aur wuh us se rází hotá hai, wuh ḳhushí
se us ká munh dekhtá hai, aur wuh insán ko us ká haqq phir detá hai. 27 Wuh
logoṉ se iqrár kartá aur boltá hai, Maiṉ ne gunáh kiyá aur sídhá ṭeṛhá kiyá, par
mujh se badlá nahíṉ liyá gayá. 28 Us ne merí ján ko halákat meṉ guzarne se
bachá rakhá, aur merí zindagí naiyir se ḳhúsh hotí hai.

29 Dekh yih sab Ḳhudá ádmí se do tín bár kartá hai, 30 Táki us kí ján halákat
se pher láwe, ki wuh zindoṉ ke núr se roshan howe. 31 Kán dhar, ai Aiyúb, aur
merí sun, chupká rah, to maiṉ bolúngá. 32 Jo tujh pás kuchh kahná howe, to
jawáb de; bol, ki maiṉ terá sidq cháhtá húṉ. 33 Aur nahíṉ, to merí sun, chupká
rah, aur maiṉ tujhe hikmat sikhláúngá.

XXXIV. BÁB.

1 Phir Ilihú bol uṭhá aur kahá: 2 Ai hakímo, merí báteṉ suno, ai ḳhiradmando,
merí taraf kán dharo. 3 Kyúnki kán kalám ko parakhtá hai, aur tálú kháne kí
chízoṉ ko chakhtá hai. 4 Ao, ham jo rást hai, so pasand kareṉ, aur ápas meṉ jo
durust hai, so málúm kareṉ.

5 Aiyúb ne to kahá hai, maiṉ sádiq húṉ, aur Ḳhudá ne merá haqq adá nahíṉ kiyá.
6 Maiṉ apne haqq par kázib ṭhahartá húṉ, maiṉ begunáh húṉ, par merá marz lá-
iláj hai. 7 Kaun sá shaḳhs Aiyúb kí mánind hai jo kufr pání kí mánind pítá hai,
8 Aur badkároṉ kí hamráhí meṉ rawána hotá hai, aur bure logoṉ ke sáth chaltá
hai? 9 Kyúnki usne kahá, ki Admí kí taskín Ḳhudá ká sáth cháhne se nahíṉ hotí
hai.

10 Iswáste tum, jo sáhib i dil ho, merí suno! Beinsáfí Ḳhudá se dúr ho, aur ná-
haqq Alqádir se baíd ho. 11 Kyúnki ádmí ke kám ká phal wuh use detá hai, aur
insán kí chál ke mutábiq use páne detá hai. 12 Yaqinan Ḳhudá náhaqq nahíṉ
kartá, aur Alqádir insáf meṉ muḳhill nahíṉ hotí. 13 Kisne use dunyá ká muḳh-
tar kiyá? aur kaun tamám álám ká bandobast kartá hai? 14 Agar wuh sirf áp par
apná man lagátá, aur apní rúh aur apná dam apne pás sameṭtá: 15 To sáre ba-
shar ek sáth faná hote aur insán ḳhák meṉ phir mil játá.

16 So agar tujhe aql howe, to yih sun rakh, mere kalám kí áwáz par kán dhar.
17 Kyá insáf ká dushman hukmrání karegá? aur kyá tú Haqq Tálá ko ná-
haqq ṭhaharáwegá? 18 Jo bádsháh se kahtá, Are zálim, aur sardároṉ se
Are gáratgaro; 19 Wuh raísoṉ kí rúdárí bhí nahíṉ kartá, aur daulatmand ko
garíb se ziyáda nahíṉ búj́htá, kyúnki sab ke sab usí ke háth ke kám haiṉ. 20 We
ek dam mar játe haiṉ; ádhí rát log larzán hote haiṉ, aur játe rahte haiṉ, aur
zabardast bin háth máre paṛte haiṉ. 21 Kyúnki us kí ánkheṉ logoṉ kí ráhoṉ
par lagí haiṉ, aur wuh un ke sáre gámoṉ ko dekhtá rahtá hai; 22 Na táríkí
na zill i maut hai ki badkár waháṉ chhipte. 23 Ki zurúr nahíṉ, ki wuh us insán
kí tajwíz meṉ derí kare, jo Ḳhudá ke huzúr adálat meṉ játá hai. 24 Wuh
bagair tajwíz álísháṉoṉ ko chakná chúr kartá hai, aur un kí jagah meṉ dúsre ko
barpá kartá hai. 25 Kyúnki wuh un ke kámoṉ ko jántá hai; wuh rát ko unheṉ
aundháte haiṉ, aur we rauṇḍe játe haiṉ. 26 Isliye ki we badkár haiṉ wuh unheṉ
majma i awámm meṉ mártá hai. 27 Kyúnki we us kí pairawí se phir gae, aur us
kí sárí ráhoṉ ke ḳhabargír na rahe, 28 Yaháṉ tak ki miskínoṉ kí faryád us
tak pahunchí, aur mazlúmoṉ ká chilláná us ke sunne meṉ áyá. 29 Wuh árám
baḳhshtá aur kaun us par aib lagátá? wuh apná munh dhámptá aur kaun use
dekhtá? wuh log log par aur ek ek par aisá kartá hai, 30 Yaháṉ tak ki bure log
musallit na raheṉ, aur raaiyat ke phande na ṭhahareṉ.

31 Kyá Ḳhudá se koí kahtá, ki "Maiṉ ne sahá aur na bigáṛá. 32 Aláwa jo
mujhe súj́h nahíṉ paṛtá, tú mujhe batá: agar maiṉ ne burá kám kiyá ho, to
maiṉ phir na karúngá? 33 Kyá wuh terí dánist ke mutábiq badlá degá? Ki tú ne
radd kiyá tú pasand karegá, maiṉ nahíṉ; aur jo tú jántá hai, so kah. 34 Sáhib i dil
mujhe kahenge, aur ahl i aql, jo merí sunte haiṉ, bolenge: 35 Aiyúb dánáí se nahíṉ
boltá hai, aur uskí báteṉ durust nahíṉ haiṉ. 36 Merí árzú yih hai, ki Aiyúb abad
tak ázmáyá jáe, isliye ki wuh bure logoṉ ká sá jawáb detá hai. 37 Kyúnki wuh
apní ḳhatá par kufr baṛhátá, hamáre darmiyán tálí mártá, aur Ḳhudá ke barḳhiláf
apní báteṉ ziyáda kartá hai."

XXXV. BAB.

1 Phir Ilihú bolá, aur kahá: 2 Kyá merí ye báteṉ terí dánist meṉ durust haiṉ?
Tú ne kahá, Merí sadáqat Ḳhudá kí sadáqat se ziyáda hai. 3 Ki tú kahtá
hai, Maiṉ us se kyá fáida pátá húṉ jo badkárí se nahíṉ pátá? 4 Maiṉ tujhe
in bátoṉ ká jawáb dúngá aur tere sáth tere hamráhoṉ ko. 5 Ásmán kí taraf ták
aur dekh, bádaloṉ par, jo tujh se únche haiṉ, nigáh kar. 6 Agar tú ḳhatá kare,
to us ká kyá kartá hai? agar tere gunáh bahut howeṉ, to us ko kyá kám? 7 Agar
tú sádiq howe, to use kyá baḳhshtá hai, yá wuh tere háth se kyá pátá? 8 Tujh se
insán ko terí sharárat aur ádamzád ko terí sadáqat miltí hai.

9 Log taaddí se mazlúm hoke chilláte haiṉ, aur bahuteroṉ kí dastdarází se rote
haiṉ; 10 Lekin koí nahíṉ kahtá hai, ki Ḳhudá merá ḳháliq kaháṉ hai jo andher
meṉ tasbíh detá hai, 11 Jo maidán ke charindoṉ se hameṉ ziyáda sikhlátá
hai, aur ásmán ke parindoṉ se hameṉ adhik jatátá hai? 12 Us hál meṉ we pukárte
haiṉ, par wuh jawáb nahíṉ detá, un badkároṉ ke ghamanḍ ke sabab se. 13 Háṉ
abas hai, Ḳhudá nahiṉ suntá, aur Alqádir matawajjih nahiṉ hotá hai: 14

Tis par bhí ki tú kahtá hai, ki Maiṉ use nahíṉ dekhtá húṉ: adálat us ke huzúr
meṉ guzarí hai, aur tú us ká muntazir rah. 15 Aur ab ki us ká gazab názil
nahíṉ hotá, aur wuh gunáhoṉ kí kasrat kí bázpursí nahíṉ letá: 16 Tab Aiyúb
batálat par apná munh kholtá hai, aur behúda bátoṉ ká ḍher lagítá hai.

XXXVI. BAB.

1 Aur Ilihú boltá gayá aur kahá: 2 Tanik sabr kar, to maiṉ tujhe samjháúngá,
ki hanoz Ḳhudá ke liye merí báteṉ haiṉ. 3 Maiṉ apná giyán dúrbíní se láúngí
aur apne ḳháliq ká haqq sábit karúngá. 4 Filhaqíqat maiṉ daroggoí na karúngí,
jo márifat meṉ kámil hai so tere sáth hai.

5 Dekh Al'láh akbar, tadbhí us kí nazar meṉ kuchh haqír nahíṉ, wuh qúwat i dil
meṉ kabír hai. 6 Wuh gunáhgíroṉ ko jíne nahíṉ detá, aur mazlúmoṉ ká insáf
kartá hai; 7 Wuh sádiq se apní áṉkheṉ nahíṉ uṭhátá, wuh taḳhtnishín bádsháhoṉ
ká háfiz hoke unheṉ abad tak julús rahne detá ki we sarfaráz howeṉ. 8 Par
agar we zanjíroṉ meṉ asír ho jáweṉ, aur ázár ke bandoṉ meṉ giriftár howeṉ: 9 To
wuh un ke kámoṉ ko un par záhir kartá hai, aur un ke fasád ko ki we ghamanḍ
se phir gae haiṉ; 10 Aur un ke kánoṉ ko tanbíh ke liye kholtá hai, aur amr kartá
hai, ki badkárí se báz raheṉ. 11 Agar we shinawá howeṉ, aur ibádat kareṉ, to
we ḳhair o áfiyat se apne dinoṉ ko guzárenge, aur apne barasoṉ ko ḳhursandí se
basar karenge; 12 Par agar we farmáṉbardár na howeṉ, to we siláh meṉ
guzarenge, aur bewaqúfí meṉ dam chhoṛenge. 13 Magar sirf badbátin apná
gussa apne dil meṉ rakhte haiṉ, yaháṉ tak ki we jab wuh unheṉ pakaṛke bándhtá
hai, zár zár roke tauba nahíṉ kar baiṭhe haiṉ: 14 So un kí ján jawání meṉ mar
játí hai, aur un kí zindagí harámḳhoroṉ kí mánind barbád hotí hai. 15 Lekin
wuh mazlúm ko us ke andher se bachátá hai, aur taaddí meṉ logoṉ ká kán kholtá
hai.

16 Waisáhí wuh tujh ko tangí ke munh se kushádagí meṉ le jáegá jaháṉ tangí
nahíṉ, aur terí mez kí chunáwaṭ charbí se bhar púr hogí. 17 Lekin agar tú
badkár kí tajwíz se mámúr ho, to tajwíz par adálat darpai hogí. 18 Zínhár ki
qahr tujhe ṭhaṭṭhábází par na uskáwe, aur kafára kí ziyádatí tujhe na bahkáwe.
19 Kyá wuh terá mál kuchh bújhegá? Na terá soná na daulat kí sárí púnji qabúl
hogí. 20 Rát ká mushtáq na ho jab log apní jagah se gáib hote haiṉ. 21 Ḳha-
bardár, behúdagoí par máil mat ho, kyúnki tú us par dukh se ziyáda rágib
hai.

22 Dekh, Ḳhudá apní qudrat meṉ buland hai: us ke mánind kaunsá ustád
hai? 23 Kaun us par us kí ráh lagítá hai, aur kaun kahtá, ki Tú qabáhat
kartá hai? 24 Yád kar ki tú us ke kám ko saráhwe jis par insán nigáh karte haiṉ.
25 Sab ádmí use tákte haiṉ, insán dúr se dekhte haiṉ. 26 Dekh, Al'láh akbar
aur daryáft se báhar hai, us ke barasoṉ ke shumár kí tahqíq nahíṉ hai. 27
Ki wuh pání ke búndoṉ ko khínchtá hai jo us ke meg ká menh barsáte haiṉ.
28 Bádal use ṭapkáte haiṉ, aur kasrat i ḳhalq par chuláte haiṉ. 29 Aur kaun
samajhtá hai abroṉ ká phailná aur us ke ḳhaima ká kaṛakná? 30 Dekh, wuh
apná núr apne úpar phailátá hai aur samundar kí jaṛeṉ ḍháṉp letá hai. 31 Ki un
se wuh kabhí logoṉ ko ḍánḍtá hai, kabhí ziyádatí se khána detá hai. 32 Wuh

apne háthon men núr ḍhámp rakhtá hai, aur use mukhálif par farmátá hai. 33
Wuh us se apna rád sunátá hai, mawáshí aur nabát ko.

XXXVII. BA'B.

1 Hán, is bát se merá dil taṛaptá hai, aur apní jagah se uchhaltá hai? 2 Us kí
áwáz ká gargaráná sun lo, aur wuh garajná jo us ke munh se nikaltá hai. 3 Tamám
ásmán ke tale us ká rád kaṛaktá hai, aur us kí bijlí zamín ke dámanon tak
chamaktí hai. 4 Us ke píchhe rád boltá chalá játá hai; wuh apne jalál kí áwáz
se kaṛaktá hai, aur wuh unhen na rokegá ki us ká rád suná gayá hai. 5 Ḳhudá
apne rád se ajáib boltá hai aur garáib kartá hai ki ham nahín samajhte hain. 6 Ki
wuh barf ko amr kartá hai ki Zamín par ho já, aur bárish ko ki Baras, aur apne
zor ke bárán ko ki Bah já. 7 Tab wuh har insán ke háth ko band kartá hai, táki
us kí ḳhilqat ke sáre log gyán hásil karen. 8 Tab haiwán apne gáron men játe
hain, aur apne ṭhikánon men rahte hain. 9 Janúb ke ḳhalwatḳhánon men se
ándhí átí hai, aur shimálí hawá se sardí paṛtí hai. 10 Ḳhudá ke dam se yaḳh
hotá hai, aur lahartá pání jam játá hai. 11 Phir pharchá ghaṭá ko ghaṭátá hai
aur us ká núr ghanghor ko miṭátá hai, 12 Jo us kí hidáyat se ghúmtá játá hai
ki us ká sárá hukm tamám rú i zamín par bajá láwe; 13 Kabhí sazá ke liye
kabhí apní zamín ke liye kabhí barakat ke liye wuh use bhejtá hai.
14 Ai Aiyúb tú ye báten sun le, ṭhahar já, aur Ḳhudá ke ajáib ko soch. 15 Kyá
tú jántá hai, ki Ḳhudá kyúnkar unhen farmátá hai, aur apne abr ká jalwa chamkátá
hai? 16 Kyá tú bádalon ká laṭakná jántá hai, jo us ke ajáib kám hain, jo márifat
men kámil hai? 17 Tere kapṛe kyúnkar garmáte hain jab zamín dakhaní hawá se
khamas hotí hai? 18 Kyá tú us ke sáth falak ko phailátá hai jo ḍhále húe áine kí
mánind mazbút hai? 19 Jo ham use kahen so tú hamen sikhlá, kyúnki andhkár
ke máre ham bát baní nahín sakte. 20 Kyá use ittilá dí jáegí jo main bolún?
A'yá koí kahegá jo nigal játá hai? 21 Ab we to us naiyir ko nahín dekhte hain
Jo ákás men chamaktá hai ki hawá guzarke use sáf kartí hai. 22 A'smán se Shams
átá hai, Ḳhudá par muhíb jalál hai! 23 Alqádir jo hai, ham us tak nahín pahunch-
te: wuh sáhib i qudrat o adálat hai, wuh rabb ul sadáqat hai, wuh hargiz zálim
na ṭhaharegá. 24 Is liye log us se ḍaren! Wuh sab dáná dil par nazar na karegá.

XXXVIII. BA'B.

1 Aur Ḳhudawand ne Aiyúb ko túfán men se jawáb diyá aur kahá: 2 Yih kaun
hai jo mere mansúba ko andherá kartá hai nádání kí báton se? 3 Ab mard kí
mánind apní kamar bándh, main tujhe sawál karúngá, aur tú mujhe tálím de.
4 Tú kahán thá, jab main ne zamín kí bunyád ḍálí? Batlá agar tú gyán rakhtá
hai. 5 Kis ne us ká andáza ṭhaharáyá ki tú jántá ho, yá kis ne us par sút khínchí?
6 Us kí bun kis chíz par dharí hai? yá kis ne us ke kone ká patthar baiṭháyá, 7 Jab
subh ke sitáre milke gáte the, aur sáre baní Al'láh ḳhushí ke máre lalkárte the?
8 Kis ne bahr i muhít ko kiwáṛon se band kiyá jab wuh phúṭke rihm se nikal
áyá? 9 Jab main ne bádal us ká libás banáyá, aur us kí peṭí ke liye ghanghor? 10
Jab main ne us kí hadden bándhín, aur qufl aur kiwáṛe lagáe, 11 Aur kahá ki

Yahán tak tú áne páwegá, aur áge na baṛhegá, aur yahán terí maujon ká gurúr thamegá?
12 Kya tú ne apne jíte jí men fajr ko hukm kiyá, yá tú ne pau phatne ko us ká
ṭhikáná jatáyá, 13 Ki wuh zamín ke dámanon ko ghere, aur badkáron ko us par se
khadere, 14 Jab wuh muhr kí miṭṭí kí mánind mubaddal hotí hai, aur sab árásta
uṭh khaṛá hotá hai, 15 Jab badkáron ká naiyir bujhtá hai, aur báládast kaṭ játá hai?
16 Kyá tú samundar ke soton tak pahunchá hai, yá gahrápe kí tháh lene gayá
hai? 17 Kyá mautgáh ke pháṭak tere liye khul gae, yá tú ne zill i maut ke phá-
ṭakon ko dekhá hai? 18 Kyá tú ne zamín kí chauṛáí tak dekhá hai? Agar in
sabhon ko jántá ho, to kah.
19 Núr ke maskan kí sabíl kahán, aur zulmat ká maqám kahán hai, 20 Ki tú
use apní hadd par le jáwe, aur us ke ghar kí ráh ko jáne? 21 Tú jántá to hogá;
kyúnki tú us waqt janá thá, aur tere dinon ká shumár itná baṛá hai!
22 Kyá tú barf ke makhzanon men paiṭhá hai, yá tagarg ke makhzanon ko
dekhá hai, 23 Jise main tangwaqtí ke liye báz rakhtá hún, jhagaṛne aur laṛne ke
din ke liye?
24 Kahán hai wuh ráh jis men naiyir kí taqsím hotí hai, aur bád i mashraqí
zamín par phailtí hai? 25 Kis ne bárish ke liye nálíán bánṭín aur rád kí bijlíon
kí ráhen nikálín, 26 Ki zamín par, jahán insán nahín, barsáwe, aur bayábán par
jahán ádmí nahín, 27 Ki wíráni aur sunsání ko ser kare, aur narm sarsabzí kí
kalíán ugwáe?
28 Kyá bárán ká koí báp hai, yá shabnam ke qatron ko kis ne janá hai? 29 Kis
ke baṭn se yakh nikaltá hai, aur ákás ke barf ko kis ne janá hai? 30 Pání pattha-
ron kí mánind jam játá hai, aur gahrápe ká munh band hotá hai.
31 Kyá tú Aqd ul suraiyá bándhtá thá? yá kyá tú Jabbár ká bandhan
kholegá? 32 Kyá tú Mintaq ul Burúj ko us ke ain waqt par nikáltá hai, aur
Dubb ko us ke bachchon samet chalátá hai? 33 Kyá tú ásmán ke huqúq ko jántá
hai, aur us kí hukúmat zamín par ṭhaharáí hai?
34 Kyá tú bádal tak áwáz uṭhátá hai ki pání kí báṛh tujhe ḍhámpe? 35 Kyá
tú bijlíon ko bhejtá hai ki we rawána howen aur tujhe kahen, ki Dekh ham házir
hain? 36 Kis ne abr men hikmat rakhí yá kis ne nádir ul zuhúr men aql dharí?
37 Kaun bádalon ko hikmat se hisáb kartá hai, aur ásmán kí mashkon ko
kaun unḍeltá hai, 38 Jab dhúl galke gilláwá bantá hai aur ḍhele lipaṭ játe hain?
39 Kyá tú sher ke liye shikár kartá hai, yá síngh ke bachche ká jí bhar detá hai,
40 Jab we apne mánd men jhukte hain yá kunj men dabak baiṭhte hain? 41 Kaun
kauwe ke liye shikár muyassar kartá hai, jab us ke bachche Khudá se chilláte
hain, aur bekhurák áwára hote hain?

XXXIX. BA'B.

1 Kyá tú kohí bakríon ke janne ká waqt jántá hai? yá haraní ká dard
i zih dekhtá hai? 2 Kyá tú mahínon ko, jo we púrá kartí hain, gintá hai, aur
un ke biyáne ká waqt jántá hai? 3 We jhuktí hain aur bachche jantí hain aur
apne dard i zih se chhuṭ játí hain. 4 Un ke bachche baṛhte hain, maidán men baṛe
hote hain, we nikal játe hain, aur un pás phir nahín áte.

5 Kis ne gorkhar ko ázád karke bhejá hai, aur kis ne himár i wahshtí ká band-
han kholá hai, 6 Jis ká ghar maiṉ ne ban ko baná rakhá hai aur khárá dasht us
ká maskan? 7 Wuh shahr kí bhír bháṛ par hanstá hai, aur hánknewále ká shor
shár nahíṉ suntá hai. 8 Paháṛoṉ ke daur meṉ us kí charáí hai, aur wuh har sabza
ká píchhá letá hai.
9 Kyá gáo kohí terí khidmat ikhtiyár karegá? kyá tere istabal meṉ shabbásh
hogá? 10 Kyá tú gáo kohí ko us ke rasse se reghárí meṉ bándhtá hai? yá
wuh tere píchhe píchhe hengá pheregá? 11 Kyá tú us par iatimád rakhegá is liye
ki us ká baṛá zor hai? yá apná kám us par chhoṛegá? 12 Kyá tú us ká bharosá
rakhegá ki wuh terá boyá húá lauwegí, aur tere gole meṉ jama karegá?
13 Shuturmurgí ká par to khush hai, balki laqlaq ke se pankh aur par; 14
Lekin wuh apne aṇḍe zamín par chhoṛ játí hai, aur dhúl se unheṉ seotí hai, 15
Aur bhúl játí hai ki páoṉ se rauṇḍe jáeṉ, aur janglí jánwar se toṛe jáeṉ. 16 Wuh
apne bachchoṉ par sakht hai goyá ki us ke na hoṉ, us ká biyán miṭṭá hai, aur wuh
be parwá rahtí hai. 17 Kyúnki Khudá ne use hikmat ko bhulwáyá hai, aur use
aql ko nahíṉ báṇṭá hai 18 Tis par bhí jis waqt wuh pankh márke ap ko uṭhátí hai,
ghore aur us ke sawár ko ṭhaṭṭhá mártí hai.
19 Kyá tú ne ghoṛe ko jabr bakhshá yá tú ne us ke gardan meṉ ragm pahináyá?
20 Kyá tú use ṭiḍḍoṉ ke mánind phandátá hai? Us ká phúnkárná purshukoh,
khaufrasán hai! 21 Wuh zamín meṉ ṭáptá hai aur apne zor se hulastá hai, aur
saffáráí ke milne ko nikaltá hai; 22 Wuh ḍar par hanstá hai aur nahíṉ kámptá, wuh
talwár kí dhár se nahíṉ phirtá. 23 Tarkash ke tír us par haṛhaṛáte haiṉ, bhále aur
barchhe us par jhaljhaláte haiṉ. 24 Wuh shor shár meṉ dhúl khá játá hai aur
nahíṉ ṭhahartá ki narsingá bajtá hai. 25 Turhí kí áwáz sunte hí hú há kartá
hai, aur dúr se muqátala súnghtá hai, sardároṉ ká ragm aur rád.
26 Kyá terí aql se báz uṛtá hai, aur dakhin kí taraf apne par phailátá hai? 27
Kyá tere hukm se uqáb buland parwází kartá hai, aur únchái par apná ghonslá
banátá hai? 28 Wuh chaṭán par baserá kartá hai, aur shabbásh hotá hai, aur
koh ke kaṛáre par aur paháṛ kí choṭí par rahtá hai: 29 Waháṉ se wuh apná
shikár táktá hai, aur us kí ánkheṉ dúr se dekhtí haiṉ; 30 Us ke bachche lahú
píte haiṉ, aur jaháṉ murdár, taháṉ wuh.

XL. BÁB.

1 Phir Khudáwand ne Aiyúb ko jawáb diyá aur kahá: 2 Jo Alqádir se jhagaṛtá
kyá wuh use chitáegá? Jo Khudá se bahastá so jawáb de.
3 Tab Aiyúb ne Khudáwand ko jawáb diyá aur kahá: 4 Dekh maiṉ náchíz
húṉ: maiṉ tujhe kyá jawáb dúṉ? Maiṉ apná háth apne munh par dhartá húṉ!
5 Ek bár maiṉ bolá, aur maiṉ jawáb na dene ká, phir yih dúsrí bár:—maiṉ báteṉ
na baṛháúngá.
6 Aur Khudáwand ne Aiyúb ko túfán meṉ se jawáb diyá aur kahá: 7 Uṭh,
mard kí mánind apní kamar bándh, maiṉ tujh se púchhúngá, aur tú mujhe
sikhlá. 8 Kyá tú merá haqq bigáṛegá? Mujh par aib lagáwegá táki tú áp sádiq
ṭhahare? 9 Kyá terá háth Khudá ká sá háth hai? Kyá tú us kí mánind áwáz
se garajegá? 10 Jalál aur jamál se apne ko singár, azamat aur mahábat

pahin le. 11 Apná mushtail gazab názil kar, jo álíshán hai use dekh aur dabá.
12 Sab jo únchá hai, dekh, aur utár, aur badkároṉ ko un kí jagah par paṭak!
13 Unheṉ eksáth dhúl meṉ chhipá aur andhere meṉ un ke munh band kar.
14 Tab maiṉ bhí terí saná karúngá, ki terá dahná háth bachátá hai.
15 Bahímát ko dekh jise maiṉ ne tere sáth banáyá hai, wuh bail kí mánind ghás
khátá hai 16 Dekh us kí qúwat us kí kamar meṉ hai, aur us ke peṭ ke nasoṉ
meṉ us ká zor hai. 17 Wuh apní dum ko shamshád kí mánind hilátá hai, us ke
rán ke paṭṭhe milte haiṉ. 18 Us kí haḍḍíáṉ dhát kí nalíoṉ kí mánind haiṉ, us
ke ustúḳhwán lohe ke shahtír ke mánind haiṉ. 19 Wuh Ḳhudá kí ráhoṉ ká
auwal kám hai; us ke áfríninda ne apná harba use pahuncháyá. 20 Tis par bhí
paháṛ us ká chára upjáte haiṉ, aur maidán ke sab charinda us ke áspás khelte
haiṉ. 21 Wuh zayáloṉ tale leṭtá hai, nal ke parda meṉ aur chihlá meṉ. 22 Zayál
ke daraḳht apná zill us par chháte haiṉ, nahroṉ kí bedeṉ use ghertí haiṉ.
23 Dekh, nadí baṛhtí hai, par wuh nahíṉ bhágtá hai, jo ek Yardan us ke munh
par wárid howe, wuh ḳhátirjama rahtá hai. 24 Kyá wuh apne dekhne meṉ
pakṛá játá hai, aur band meṉ us kí nák chhedí játí hai?

XLI. BA'B.

1 Kyá tú kanṭiyá se lawiyatán ko khínchtá hai yá us kí jíbh ko rassí se dabátá
hai? 2 Kyá tú us kí nák meṉ ek bansí ḍáltá, yá us ká jabṛá kánṭe se chhedtá
hai? 3 Kyá wuh tere áge bahut giṛgiṛáwegá, yá tujh se míṭhí báṭeṉ karegá?
4 Kyá wuh tujh se qaul o iqrár karegá, kyá tú use sadá ke naukar ke liye
legá? 5 Kyá tú chiṛiyá kí mánind us se khelegá? yá apní laṛkíoṉ ke wáste
use rassí se bándhegá? 6 Kyá tere sharík us se saudágarí karenge? yá use
dúkándároṉ meṉ bánṭ denge? 7 Kyá tú us kí khál ko kánṭe se bedhtá hai,
yá us ke sir ko machhwá ke kanṭiyá se? 8 Apná háth us par dhar, qitál ko yád
kar! bas, tú phir aisá na karegá.—9 Dekh us ká bharosá dhokhá ṭhahartá hai!
Kyá use dekhte hí ádmí gash meṉ na paṛtá hai? 10 Koí himmat na bándhegá ki
use chheṛe: pas kaun mere hí rúbarú barpá hogá? 11 Kis ne mujhe kuchh áge
diyá hai, ki maiṉ use pher dúṉ? Jo kuchh sáre ásmán ke níchhe hai, so sab merá
hai. 12 Maiṉ us ke uzúoṉ kí táríf se nahíṉ darguzarúngá, na us ke zor aur us ke
husn ke jamál kí saná se. 13 Us ke libás ká ruḳh kaun ughártá? Us kí ḍáṛhoṉ
ke palloṉ meṉ kaun paiṭhtá hai? 14 Us ke munh ke kiwároṉ ko kaun kholtá?
us ke dántoṉ kí girdnawáheṉ kaisí ḳhaufrasán haiṉ! 15 Us kí ḍháloṉ kí nalíoṉ
ká kaisá faḳhr jo ḳhátambandí se jaṛí haiṉ: 16 Ek dúsre se aise guthe haiṉ
ki un ke darmiyán hawá ká daḳhl nahíṉ; 17 Ek dúsre se mile haiṉ aur aise
saṭe ki alag na hote. 18 Us kí chhínk roshní jhalkátí hai, aur us kí ánkheṉ
sahar kí abrúoṉ kí mánind chamaktí haiṉ. 19 Us ke munh se masháleṉ nikaltí
haiṉ aur ág kí chingáríáṉ uchhal paṛtí haiṉ. 20 Us ke naṭhnoṉ se bhíph uṭhtá
hai goyá joshán deg aur hanḍe se. 21 Us ke dam se koele bar uṭhte haiṉ, aur us
ke munh se shuala nikaltá hai. 22 Us ke gale meṉ bal rahtá hai, aur us ke áge
hairání náchtí hai. 23 Us ke gosht ke parat mile húe haiṉ, we áp meṉ ṭhas haiṉ
aur hilte nahíṉ. 24 Us ká dil patthar ke mánind saḳht hai, háṉ chakkí ke tarle
páṭ kí mánind karaḳht hai. 25 Us ke uṭhne se bahádur tarsán hote haiṉ, aur

dar ke máre ghabrá játe haiṇ. 26 Jo us par talwár kí már lagáwe, to lag
nahíṇ játí, na bhále na tír na barchhí se kuchh ban partá. 27 Wuh lohe ko súkhá
ghás jántá aur pítal ko sarí lakrí bújhtá hai. 28 Tír use nahíṇ bhagátá, wuh
falákhun ke patthar ko bhus kí mánind phertá. 29 Wuh sontá bádh gintá hai,
aur barchhí ke hilne se wuh hanstá hai. 30 Chokhí ṭikríáṇ us ke níche haíṇ
aur ḳhár káde par bichhátá hai. 31 Wuh gahrápe ke hande kí mánind ublátá
hai, aur daryá gandhí ke deg kí mánind banátá hai. 32 Wuh apne píchhe kí lík
ko jhalkátí hai, aur phainátí dhárá par sar i safedí málúm hotí hai. 33 Is markaz
i ḳhákí par us ká misl nahíṇ, wuh be dharak baná hai. 34 Sab buland us kí nazar
meṇ past hai, wuh sáre ahl i gurúr ká bádsháh hai.

XLII. BÁB.

1 Aur Aiyúb ne ḲHUDÁWAND ko jawáb diyá aur kahá: 2 Maiṇ jántá húṇ ki
tú sab kuchh kar saktá hai, aur apne bandobast se ruk nahíṇ jatá. 3 "Wuh kaun
hai jo nádání se mansúba ko andherá kartá hai?" Pas maiṇ bolá jo maiṇ nahíṇ
samajhá, ajáib o garáib báteṇ jo mere daryáft se báhar thíṇ. 4 "Suniye, maiṇ
bolúngá; maiṇ púchhúngá aur tú mujhe sikhlá." 5 Maiṇ tere haqq meṇ kán kí
suní sunáí báteṇ suntá thá, lekin ab merí ánkh ne tujh ko dekhá hai. 6 Is liye maiṇ
radd kartá húṇ, aur ḳhák o rákh par tauba kar baiṭhá húṇ.
7 Aur aisá húá ki jab ḲHUDÁWAND ye báteṇ Aiyúb se kah chuká, to ḲHUDÁ-
WAND ne Ilifaz Taimaní se kahá, ki Merá gazab tujh par aur tere dono dostoṇ par
bharká hai; kyúnki tum ne mere haqq meṇ haqq nahíṇ kahá jaisá mere banda
Aiyúb ne kahá hai. 8 So ab apne liye sát bail aur sát menḍhe leke mere bande
Aiyúb pás jáo, aur apne liye charháwá charháo, aur merá banda Aiyúb tumháre
liye duá karegá; ki maiṇ sirf us ká rukh karúngá, na ho ki maiṇ tumhárí ahmaqí
ke liye sazá dúṇ; kyúnki mere banda Aiyúb ne jaisá mere haqq meṇ ṭhík kahá hai,
waisá tumhoṇ ne nahíṇ kahá. 9 Tab Ilifaz Taimaní aur Bildad Súḳhí aur Zufar
Naamátí gae, aur jaisá ḲHUDÁWAND Ḳhudá ne unheṇ farmáyá thá, waisá unhoṇ
ne kiyá, aur ḲHUDÁWAND ne Aiyúb ká rukh kiyá. 10 Aur ḲHUDÁWAND ne Aiyúb
ko phir bahál kiyá jab ki wuh apne dostoṇ ke liye duá mángtá thá, aur ḲHUDÁWAND
ne Aiyúb ká sab kuchh use dúná phir diyá. 11 Aur us ke sab bháí aur sab bahin
aur us ke áge ke sab ján pahchán áe, aur us ke ghar meṇ us ke sáth khána kháyá,
aur us kí gamgusárí kí, aur us sárí balá ke liye jo ḲHUDÁWAND ne us par názil kí
thí, tasallí dí, aur un meṇ se har ek ne use ek qasíta aur harek ne use ek sonahlí
angúṭhí bakhshí. 12 Aur ḲHUDÁWAND ne Aiyúb ke áḳhir ko us ke auwal se
ziyáda mutabarrak kiyá, aur wuh chandah hazár bheṛoṇ aur chha hazár únṭoṇ aur
ek hazár joṛá bail aur ek hazár gadhoṇ ká málik húá. 13 Aur us ke liye sát beṭe
aur tín beṭíáṇ paidá húíṇ. 14 Aur us ne pahlí ká nám Yamámat aur dúsrí ká
nám Qasíyat aur tísrí ká nám Qarn ul Fúk rakhá. 15 Aur us mulk meṇ Aiyúb
kí beṭíoṇ kí mánind ḳhúbsúrat koí aurat na milí, aur un ke báp ne unheṇ un ke
bháíoṇ ke darmiyán mírás dí. 16 Bád uske Aiyúb ek sau chálís baras jíyá, aur
apne beṭoṇ aur apne potoṇ ko chár pusht tak dekhá. 17 Aur Aiyúb umrdaráz
aur pursála mar gayá.

ZABU'R.

I. ZABU'R

1 Mubárak wuh ádmí jo gunahgáron kí mashwarat par nahín chaltá, aur khatá-
káron kí ráh par khaṛá nahín rahtá, aur ṭhaṭṭhá karnewálon kí majlis men nahín
baiṭhtá, 2 Balki Khudawand kí sharíat men magan rahtá hai, aur din rát us kí
sharíat men soch kartá hai. 3 So wuh us darakht ke mánind hogá, jo nahron ke
pání ke kináre par lagáyá jáwe, aur apne waqt par mewe láwe jiske patte murjháte
nahín, aur apne har ek kám men phúltá phaltá rahegá.
4 Lekin gunahgár aise nahín, balki we to bhúse ke mánind hain, jise hawá uṛá
lejátí hai. 5 So gunahgár adálat men, aur khatákár sádiqon kí jamáat men khaṛe
na rahenge. 6 Kyúnki Khudawand sádiqon kí ráh pahchántá hai, par gunah-
gáron kí ráh nest o nábúd hogí.

II. ZABU'R.

1 Qaumen kis liye josh men hain, aur log bátil khiyál karte hain. 2 Zamín ke
bádsháh sámhná karte hain, aur sardár ápas men Khudawand ke aur uske Masíh
ke muqábil mansúba bándhte hain: 3 Ki Ao ham unkí band khol ḍálen aur un kí
rassí apne se toṛ phenken. 4 Wuh jo ásmán par takhtnishín hai, hanstá hai, aur
Khudawand unhen ṭhaṭṭhon men uṛátá hai. 5 Aur wuh gusse se unhen kahegá
aur niháyat bezár hoke unhen pareshání men ḍálegá. 6 Yaqínan main ne apne
bádsháh ko koh i muqaddas Saihún par biṭhláyá hai.
7 Main hukm ko záhir karúngá, ki Khudawand ne mere haqq men farmáyá,
Tú merá Beṭá, main ne áj ke din tujhe janá. 8 Mujh se máng, ki main tujhe
ummaton ká wáris karúngá, aur zamín sarásar tere qabze men kardúngá. 9 Tú lohe
ke asá se unhen toṛegá, kumhár ke bartan ke mánind unhen chaknáchúr karegá.
10 Pas ab, ai bádsháho, hoshyár ho, aur ai zamín ke munsifo, tarbiyat páo. 11
Darte húe Khudawand kí bandagí karo, aur kámpte húe khushí karo. 12 Beṭe ko
chúmo, tá na howe, ki wuh bezár ho, aur tum beráh hoke halák ho, jab uská qahr
ek zarra bhí bhaṛke. Saádatmand we sab jin ká tawakkul us par hai.

III. ZABU'R.

Dáúd ká zabúr, jab wuh apne beṭe Abisalúm se bhágí.

1 Ai Khudawand, we jo mujhe dukh dete hain, kyá hí baṛh gae, aur bahut hain,
jo merí mukhálafat par uṭhte hain. 2 Bahutere hain, jo merí ján kí bábat kahte hain,
ki Khudá se ab us kí naját nahín. (Silá)
3 Par tú, ai Khudawand mere liye sipar hai, aur merí shaukat, aur merá sarfaráz
karnewálá. 4 Main ne Khudawand kí taraf apní áwáz buland kí, aur usne merí
duá apne koh i muqaddas par se sun lí. (Silá) 5 Main leṭ gayá aur so rahá; main
jág uṭhá, kyúnki Khudawand merá hafiz hai. 6 Agar das hazár ádmí mujhe gher
lewen, main unse nahín ḍarne ká.

7 Uṭh, ai Ḳhudáwand, ai mere Ḳhudá, mujhe bachá, ki tú ne mere sáre dush-
manon ke rukhsáron par tamáche máre; tú ne gunáhgáron ke dánt toṛe. 8
Ḳhudáwand hí naját detá hai, terí barakat tere bandon par hai. (Silá.)

IV. ZABU'R.

Sardár muganní ke liye, Dáúd ká Zabúr bín ke sáth gáyá jáwe.

1 Jab main tujhe pukárún, to tú sun, ai mere sadáqat ke Ḳhudá; tangí men tú ne
mujhe kushádagí bakhshí, mujh par rahm farmá, aur merí munáját sun le.
2 Ai ádmízádo, tum kabtak merí izzat ko ruswáí ginoge, aur bátil ko dost ra-
khoge, aur jhúṭh kí pairawí karoge? (Silá.) 3 Yaqín kar jáno, ki Ḳhudáwand ne
apne liye díndár ko chun liyá hai; Ḳhudáwand jab main use pukárúngá, sun legá.
4 Ibrat pakṛo aur gunáh na karo, apne khwábgáhon men apne hí dilon men soch
karo, aur chupke raho. (Silá.) 5 Sadáqat ke zabíhon ko guzráno, aur Ḳhudáwand
par tawakkul karo.
6 Bahut se hain, jo kahte hain, ki Kaun hai, jo ham ko ḳhushí kí koí chíz dikh-
láwe? Ai Ḳhudáwand, tú apne chihre ká jalwa ham par roshan kar. 7 Tú ne us
ḳhushí se ziyáda, jo unhen apne galle, aur wain kí bahutáyat se hotí hai, mere dil
ko ḳhushí bakhshí hai. 8 Main salámatí se leṭ jáúngá, aur so hí rahúngá, kyúnki
tú hí Ḳhudáwand mujhe chain se rahne detá hai.

V. ZABU'R.

Sardár muganní ke liye Dáúd ká zabúr bánsrí ke sáth gáyá jáwe.

1 Ai Ḳhudáwand, merí báton par kán dhar, aur mere soch par dhiyán rakh.
2 Ai mere Bádsháh, aur mere Ḳhudá, mere nále kí áwáz ko sun, ki main tujhí se
duá mángtá hún. 3 Ai Ḳhudáwand, tú subh ko merí áwáz sunegá, ki main subh
ko apne taín muhaiyá karke terí taraf ták rahúngá. 4 Ki tú wuh Ḳhudá nahín, jo
sharárat se ḳhush ho; sharír tere sáth rah nahín saktá. 5 We jo múrakh hain,
terí ánkhon ke sámhne khaṛe nahín rah sakte, tú sab badkirdáron se bugz rakhtá
hai. 6 Tú unko, jo jhúṭh bolte hain, nábúd karegá; Ḳhudáwand ḳhúní, aur dagá-
báz se nafrat kartá hai; 7 Lekin main jo hún, so terí rahmat kí kasrat se tere ghar
men áúngá, aur tujh se ḍarkar tere muqaddas haikal men tujhe sijda karúngá.
8 Ai Ḳhudáwand, apní sadáqat men merá rahbar ho, mere dushmanon kí jihat
se mere sámhne apní ráh ko sídhá kar. 9 Ki un ke munh men kuchh kharáí nahín,
unke dil men khoṭáí hai, unká galá khulí gor hai, we apní zabán se ḳhushámad
karte hain. 10 Ai Ḳhudá, tú unhen halák kar, aisá howe, ki we apne mansúbe
se áp hí gir jáwen, unko unke gunáhon kí kasrat ke sabab ḍhá de, ki unhon ne
tujh se sarkashí kí hai.
11 Tab we sab, jo tujh par tawakkul rakhte hain, ḳhush rahen, hamesha buland
áwáz se gáyá karen, ki tú unkí nigahbání kartá hai, aur sab tere nám ke dost
rakhnewále tujh se ḳhushhál rahen. 12 Is liye ki sádiq ko, ai Ḳhudáwand, túhí
barakat detá hai, tú us ko mihrbání kí sipar tale ḍhámp letá hai.

VI. ZABU'R.

Sardár muganní ke liye Dáúd ká zabúr bín ke sáth girám se gáyá jáwe.

1 Ai Ḳhudáwand, tú mujhe apne gusse se tanbíh mat de, aur apne gazab kí
garmí se mujh tarbiyat na de. 2 Ai Ḳhudáwand, mujh par rahm kar, ki maiṉ
kamzor húṉ; ai Ḳhudáwand mujhe changá kar, ki merí haḍḍíoṉ meṉ kamkapí
hai. 3 Merí ján meṉ bhí niháyat kampkapí hai, pas tú, ai Ḳhudáwand, kab tak?
4 Ai Ḳhudáwand, phir á, merí ján ko maḳhlasí de, apní rahmat ke sabab
mujhe naját baḳhsh.

5 Is liye ki maut kí hálat meṉ terí yád kaháṉ? kaun terá shukr pátál ke andar
karegá? 6 Maiṉ ṭhanḍí sánseṉ bharte bharte thak gayá, maiṉ ánsú baháke sárí
rát apná bistar aisá bhigotá húṉ, ki jaisá pání meṉ bhíg játá hai. 7 Gam ke sabab
mujhe ánkh se dhundhlá nazar átá hai, apne sab dushmanoṉ ke sabab se merí
ánkheṉ buṛhiyá gaíṉ.

8 Sáre badkirdáro, mujh se pare raho, ki Ḳhudáwand ne mere rone kí áwáz
suní. 9 Ḳhudáwand ne merí faryád suní, Ḳhudáwand merí duá qabúl karegá.
10 Mere sáre dushman pashemání meṉ, aur niháyat kampkapí meṉ paṛe phirenge,
aur nágahání ḳhijálat khínchenge.

VII. ZABU'R.

Zabúr i nauha jo Dáúd ne Ḳhudáwand ke áge Kúsh Binyamíní kí bábat gáyá.

1 Ai Ḳhudáwand, mere Ḳhudá, merá tawakkul tujh par hai; mujh ko un sab
se, jo mere píchhe paṛe haiṉ, bachá, aur mujhe naját de, 2 Na howe, ki dushman
sher kí tarah mujh ko pháṛe, aur jis waqt koí merá bachánewálá na ho, mujhe
purze purze kare.

3 Ai Ḳhudáwand, mere Ḳhudá, agar mujh se aisá húá ho, agar mere háth se
badí húí; 4 Agar maiṉ ne use, jisne mujh se nekí kí, badí kí ho, aur maiṉ ne
uská jo besabab merá dushman thá, nuqsán kiyá ho; 5 To dushman darpai hoke
merá jí lewe, aur merí zindagí ko zamín par páemál kare, aur merí izzat ḳhák
meṉ miláwe. (Silá.)

6 Ai Ḳhudáwand, tú apne gazab meṉ uṭh, aur mere dushmanoṉ ká jo qahr
hai, uske liye apne taíṉ buland kar, aur usí hukm ke liye, ki tú ne farmáyá hai,
mere wáste bedár ho. 7 Aur logoṉ kí guroheṉ tere áspás faráham hongíṉ, so
tú unke liye phir bulandí par já. 8 Ḳhudáwand logoṉ kí adálat karegá; ai
Ḳhudáwand, jaisí merí sadáqat, aur jaisí merí tamámí hai, waisíhí merí adálat
kar. 9 Buroṉ kí buráí nest nábúd kar de, aur sádiqoṉ ko qawí kar, ki sachchá
Ḳhudá diloṉ aur gurdoṉ ko jánchtá hai.

10 Mujhe Ḳhudá kí panáh hai, jo unko, jinke dil mustaqím haiṉ, naját detá hai.
11 Ḳhudá sádiq kí adálat kartá hai, aur Ḳhuda har roz badkár par jhunjhlátá hai.
12 Agar wuh báz na áegá, to Ḳhudá apní talwár tez karegá; us ne to apní kamán
par chillá chaṛháyá hai, aur use taiyár kiyá hai. 13 Aur usne uske liye maut ká
sárá sámán taiyár kiyá hai, usne zálimoṉ par apne tír joṛe haiṉ.

14 Dekho, use badkárí ke dard lage, aur gunáh ká use peṭ rahá hai, aur jhúṭh
ko jantá hai. 15 Us ne kúá khodá, aur gahrá kiyá, aur us gaṛhe meṉ, jise wuh

banátá thá, áp girá. 16 Uská gunáh usí ke sir par paṛegá, aur uská zulm usí kí
khoprí par utregá. 17 Maiṉ Ḳhudáwand kí sadáqat ke mutábiq uská shukr
karúngá, aur Ḳhudáwand jo bartar hai, uská nám gáúngá.

VIII. ZABU'R.

Sardár muganní ke liye Dáúd ká zabúr Jantiyat ke sáth gáyá jáwe.

1 Ai Ḳhudáwand, hamáre Málik, sárí zamín par kyá hí terá nám buzurg hai,
ki tú ne apní shaukat ásmánoṉ se úpar záhir kí hai. 2 Tú ne apne dushmanoṉ
ke liye, táki muḳhálif, aur badlálenewále ko mauqúf kare, bachchoṉ aur shír
ḳhwároṉ ke munh se apní sitáish karwáí.

3 Jab maiṉ tere ásmánoṉ par, terí dastkáríoṉ par, chánd aur sitároṉ par, jo tú
ne banáe haiṉ, dhiyán kartá húṉ: 4 To insán kyá hai, jo tú uskí yád kare, aur
ádamzád kyá, jo tú uspar mutawajjih ho. 5 Lekin tú ne firishtoṉ se usko thoṛá hí
kam banáyá aur shán o shaukat ká táj uske sir par rakhá. 6 Tú ne usko apne
háth ke kámoṉ par hukúmat baḳhshí, tú ne sab kuchh uske qadam ke níche kiyá.
7 Sárí bheṛ bakrí, aur gáe bail, aur janglí chaupáe, 8 Aur ásmán ke parinde, aur
daryá kí machhlíáṉ, aur har ek chíz, jo daryá kí ráhoṉ meṉ guzartí hai.
9 Ai Ḳhudáwand, hamáre Málik, sárí zamín par kyá hí terá nám buzurg hai!

IX. ZABU'R.

Sardár muganní ke liye Dáúd ká zabúr "Alá maut li bin" par gáyá jáwe.

1 Ai Ḳhudáwand maiṉ apne sáre dil se terí sitáish karúngá, maiṉ tere sáre ajáib
kámoṉ ko bayán karúngá. 2 Maiṉ tujh se ḳhush aur ḳhushwaqt rahúngá: maiṉ
tere nám kí jo niháyat buland hai, sitáish karúngá. 3 Jab mere dushman ulṭe phire,
to unhon ne tere sámhne ṭhokar kháí, aur halák húe. 4 Ki merá insáf, aur qaziya
tú ne chukáyá, tu ne taḳht i adálat par baiṭhke sachchá insáf kyá. 5 Tú ne gair-
qaumoṉ ko malámat kí, tú ne sharíroṉ ko faná kiyá; tú ne unká nám abd ul ábád tak
miṭá ḍálá. 6 Dushman tamám húe, aur hamesha ke liye ḳharáb haiṉ; tú ne
shahroṉ ko ujáṛá, aur un ká zikr miṭ gayá.

7 Lekin Ḳhudáwand abad tak taḳhtnishín hai, wuh apní adálat ke liye masnad
taiyár kartá hai. 8 Wuh sadáqat se jahán ká insáf karegá; aur rástí se ḳhalq kí
adálat karegá. 9 Ḳhudáwand mazlúmoṉ ke liye panáh hai, aur musíbat ke waqt
meṉ himáyat. 10 We jo terá nám jánte haiṉ, terá bharosá rakhte haiṉ, ki tú ne,
ai Ḳhudáwand, unko, jo terí talásh meṉ haiṉ, tark nahíṉ kiyá. 11 Ḳhudáwand
kí, jo Saihún par kursínishín hai, madahsaráí karo; logoṉ ke darmiyán uske
ajáib kámoṉ ko bayán karo. 12 Jab wuh ḳhún kí pursish kartá hai, to unheṉ
yád kartá hai; wuh ájizoṉ kí faryád ko farámosh nahíṉ kartá.

13 Ai Ḳhudáwand, mujh par rahm kar; us dukh par jo maiṉ ne apne dushmanoṉ
se khínchá, nazar kar, ai tú ki mujh ko maut ke darwázoṉ par se uṭhánewálá hai.
14 Táki maiṉ Bint i Saihún ke darwázoṉ par terí sab sitáisheṉ bayán karúṉ;
maiṉ terí naját se ḳhushí karúngá.

15 Gairqaumeṉ us kúe meṉ, jo unhoṉ ne khodá thá, gir gaíṉ, us dám meṉ, jo un-
hoṉ ne chhipáyá thá, unhíṉ ke páṉw phanse. 16 Ḳhudáwand apní adálat se, jo

wuh kiyá kartá hai, mashhúr húá; gunáhgár apne háthoṉ ke kám ke phande meṉ
phansá. (Bín, Silá) 17 Gunahgár pátál meṉ ḍále jáenge, we sárí qaumeṉ, jo
Ḳhudá ko farámosh kartí haiṉ. 18 Ki Ḳhudáwand miskín ko kabhí farámosh
nahíṉ kartá, miskín kí ummed kabhí záe na hogí.
19 Uṭh, ai Ḳhudáwand, táki insán gálib na howe, qaumoṉ ko apne huzúr sazá
de. 20 Ai Ḳhudáwand unko ḍará, táki qaumeṉ jáneṉ ki ham bashar haiṉ. (Silá)

X. ZABU'R.

1 Ai Ḳhudáwand, tú kyúṉ ham se dúr khaṛá rahtá hai? dukhoṉ ke waqt, tú
kyúṉ áp ko ham se chhipátá hai? 2 Sharír takabbur se miskín ko satáte haiṉ;
unko unhíṉ kí mashwaratoṉ meṉ, jo unhoṉ ne kíṉ, pakaṛwá. 3 Ki sharír apne
nafs kí ḳhwáhish par faḳhr kartá hai, aur lálchí ko, jis se Ḳhudáwand ko nafrat hai,
nekbaḳht kahtá hai. 4 Sharír apní sarbulandí se andesha nahíṉ kartá, aur Ḳhudá
uske kisí ek ḳhiyál meṉ nahíṉ. 5 Uskí ráheṉ hamesha ghinauní haiṉ; terí adálat
uskí nazar se bahut poshída hai; wuh apne sáre dushmanoṉ se akaṛ kartá hai;
6 Apne dil meṉ kahtá hai, mujh ko jumbish na hogí, mujh par pusht dar pusht
bipaṭ na paṛegí. 7 Uská munh lánat, aur dagá, aur chhal se bhará hai, uskí zabán
ke níche fasád, aur behudagoí hai. 8 Wuh dihát ke gháṭoṉ meṉ baiṭhá hai, wuh
ḳhalwat ke makánoṉ meṉ begunáhoṉ ko qatl kartá hai; uskí ánkheṉ poshída miskín
par lagí húí haiṉ. 9 Wuh chhupke sher ke mánind jo jháṛí meṉ ho, ghát meṉ
lagá húá hai; wuh tak rahá hai, ki miskín ko pakṛe, wuh miskín ko apne dám
meṉ láke pakaṛtá hai. 10 Wuh dabak baiṭhá hai, aur farotaní kar játá hai, táki
miskín uske qúwatwaroṉ se gir jáweṉ. 11 Apne dil meṉ kahtá hai, Ḳhudá bhúl
gayá hai, us ne apná munh chhipáyá, wuh kabhí na dekhegá.
12 Uṭh, ai Ḳhudáwand, ai Ḳhudá, apná háth baṛhá, ḳháksároṉ ko bhúl na já.
13 Sharír Ḳhudá kí tahqír kyúṉ kartá hai? usne apne dil meṉ kahá, tú bázpurs
na karegá. 14 Tú ne to dekhá hai, ki tú ḳhabásat, aur sharárat par nazar kartá
hai, ki apne háth meṉ maujúd rakhe, miskín ne áp ko tere supurd kiyá, yatím ká
hámí tú hai. 15 Sharír aur bure ká bázú toṛ, aisá ki uskí sharárat phir ḍhúnḍhí
na páí jáwe.
16 Ḳhudáwand azal se abad tak bádsháh hai, qaumeṉ uskí zamín par se faná
húíṉ. 17 Ai Ḳhudáwand, tú miskínoṉ ká matlab suntá hai, tú unke diloṉ ko
mustaidd karegá, aur kán dharke sunegá, 18 Ki yatímoṉ, aur mazlúmoṉ ká insáf
kare, táki zamín ká ádmí phir zulm na kare

XI. ZABU'R.

Sardár muganní ke liye Dáúd ká zabúr.

1 Merá tawakkul Ḳhudáwand par hai, tum kyúnkar merí ján ko kahte ho, ki
chiṛiyá sí apne pahár par játí rah? 2 Isliye ki sharíroṉ ne apní kamán par chillá
chaṛhayá hai; apná tír chille meṉ joṛá, táki we poshída sídhe dilwáloṉ ko chhedeṉ.
3 Jab ki arkán gir gae honge, to sádiq kyá karegá? 4 Ḳhudáwand apní
muqaddas haikal meṉ hai, Ḳhudáwand ká taḳht ásmán par hai, uskí ánkheṉ
dekhtí haiṉ, uskí palakeṉ baní Ádam ko ázmátí haiṉ. 5 Ḳhudáwand sádiq ko

jánchtá hai, par sharír aur wuh jo sitam ko cháhtá hai, uskí rúh us se dushmaní
rakhtí hai, 6 Wuh sharíroṇ par angáre, aur ág, aur gandhak barsáwegá, aur bád
i samúm unke piyále ká hissa hogá. 7 Iswáste ki Khudáwand, jo sádiq hai,
sádiqoṇ ko cháhtá hai, aur us ká munh mukhlison kí taraf mutawajjih hai.

XII. ZABU'R.

Sardár muganní ke liye Dáúd ká zabúr girám se gáyá jáwe.

1 Ai Khudáwand, mujhe naját de, ki díndár kam hogae, aur amánatdár baní
Adam meṇ se ghaṭ gae. 2 We sab apne hamsáe ke sáth námáqúl báteṇ karte
haiṇ, aur cháplúsí ke laboṇ, aur dodilí se bolte haiṇ. 3 Khudáwand sab
cháplúsí ke lab, aur wuh zubán jis se baṛá bol nikaltá hai, káṭ ḍálegá, 4 Jo yúṇ
kahte haiṇ, Ham apní zubán se gálib honge, hamáre lab hamáre haiṇ; kaun hai,
jo hamárá Málik hai?

5 Miskínoṇ kí kharábí, aur hájatmandoṇ kí thánḍí sáns par nazar karke
Khudáwand farmátá hai, Ab maiṇ uṭhtá húṇ, jo usse akaṛ kartá hai, maiṇ usko
usse naját dúngá. 6 Khudáwand ká kalám chokhá kalám hai, jaise rúpá miṭṭí
kí ghaṛiyá meṇ táyá gayá, aur sát martaba sáf kiyá gayá. 7 Túhí, ai Khudáwand,
unká háfiz hai, tú unheṇ is zamáne ke logoṇ se abad tak bachá rakhegá. 8 Sharír
log har taraf akaṛte phirte haiṇ, jab se ki kamíne log sarfaráz húe haiṇ.

XIII. ZABU'R.

Sardár muganní ke liye Dáúd ká zabúr.

1 Ai Khudáwand, kab tak tú mujhe yád na karegá? kyá kabhí bhí nahíṇ? kab
tak tú apná munh mujh se chhipáegá? 2 Kab tak maiṇ roz roz pareshánkhátir
aur dilafgár rahúngá? kab tak merá dushman mujh par sirbuland rahegá?

3 Ai Khudáwand, mere Khudá, mujh par nazar kar, aur merí sun; merí
ánkheṇ roshan kar, na ho, ki mujhe maut kí nínd á jáwe, 4 Na ho, ki merá dush-
man kahe, Maiṇ uspar gálib húá, aur mere satánewále merí jumbish se khush
hoṇ.

5 Aur maiṇ jo húṇ, so terí rahmat par merá tawakkul hai, merá dil terí naját
se khushwaqt hai. 6 Maiṇ Khudáwand kí hamd, aur saná gáúngá, kyúnki usne
mujh se nekí kí hai.

XIV. ZABU'R.

Sardár muganní ke liye Dáúd ká zabúr.

1 Múrakh apne dil meṇ kahtá hai, Khudá nahíṇ; we ruswá hogae, aur we apne
kámoṇ se ghinaune hogae; koí ek bhí nekokár nahíṇ. 2 Khudáwand ne ásmán
par se baní Adam par nigáh kí, tá dekhe, ki unmeṇ koí dánishwálá hai, jo Khudá
ká tálib hai, yá nahíṇ. 3 We sab beráh hogae, we sab ke sab bigaṛ gae; koí
nekokár nahíṇ, ek bhí nahíṇ.

4 Kyá un sab badkároṇ ko samajh nahíṇ, jo mere bandoṇ ko yúṇ kháte haiṇ, jaise
roṭí kháte haiṇ, aur Khudáwand ká nám nahíṇ lete? 5 We waháṇ baṛe khauf

meṇ húe, kyúnki Ḳhudá sádiqoṇ ke dúdmán meṇ hai. 6 Tum miskín se mash-
warat karná ḳhijálat bújhte ho, isliye ki Ḳhudáwand uskí panáh hai.
7 Kásh Isráel kí naját Saihún se howe, jab Ḳhudáwand apní guroh ke qaidíoṇ
ko pher láegá, to Yaqúb shád hogá, aur Isráel ḳhush.

XV. ZABU'R.

Zabúr i Dáúd.

1 Ai Ḳhudáwand, terí haikal meṇ kaun ṭhaharegá, tere koh i muqaddas par
kaun rahegá? 2 Wuh jo sídhá chaltá hai, aur sadáqat ke kám kartá hai, aur apne
dil meṇ sachchí báteṇ kartá hai; 3 Wuh jo apní zubán se gíbat nahíṇ kartá, aur
apne hamsáe ko dukh nahíṇ detá, aur apne parosí ko aib nahíṇ lagátá hai; 4 Wuh
ki jiskí nazar meṇ nikammá ádmí ḳhwár hai, wuh jo Ḳhudáwand se ḍarnewáloṇ
ko izzat detá hai; wuh jo apne zarar par qasam khátá hai, aur us par qáim rahtá
hai, 5 Wuh, jo súd ke liye qarz nahíṇ detá, aur begunáhoṇ ke satáne ke liye
rishwat nahíṇ letá: wuh jo yih kartá hai, kabhí na ṭalegá.

XVI. ZABU'R.

Dáúd ká maktúm.

1 Ḳhudáyá, tú merá háfiz ho, ki maiṇ terá panáhgír húṇ. 2 Maiṇ Ḳhudáwand
ko kahtá húṇ ki Tú Málik hai, merí nekokárí se tujh ko kuchh fáida nahíṇ, 3 Balki
zamín ke muqaddas logoṇ aur kámiloṇ ko, jin se merí sárí ḳhushí hai. 4 Un ke
dukh baṛhte rahenge, jo dúsre ke píchhe dauṛte haiṇ; ḳhún se un ke tapáwan maiṇ
na tapáúngá, balki maiṇ apne laboṇ se unke nám bhí na lúngá. 5 Merí mírás
ká aur piyála ká hissa Ḳhudáwand hai, mere baḳhra ká nigahbán tú hai. 6 Dil-
pizír makánoṇ meṇ mere liye jaríb kí gaí; háṇ, merí mírás suthrí hai.
7 Maiṇ Ḳhudáwand ko mubárak kahúngá, jisne mujhe saláh dí; mere gurde
rátoṇ ko mujhe tálím dete haiṇ. 8 Merí nigáh hameshá Ḳhudáwand par hai,
kyúnki wuh mere dahne háth hai, mujh ko kabhí lagzish na hogí. 9 So merá dil
ḳhush hai, aur merí shaukat shád hai; merá jism bhí tawakkul meṇ chain karegá.
10 Ki tú merí ján ko pátál meṇ rahne na degá, aur tú apne muqaddas ko saṛne na
degá. 11 Tú mujh ko zindagání kí ráh dikhláwegá; tere huzúr meṇ ḳhushíoṇ se
serí hai, tere dahne háth abad tak ishrateṇ haiṇ.

XVII. ZABU'R.

Namáz i Dáúd.

1 Ai Ḳhudáwand, sidq ko suṇ, aur merí faryád par dhyán rakh, aur merí duá
par, jo beriyá laboṇ se nikaltí hai, kán dhar. 2 Merá insáf tere huzúr se nikle,
terí ánkheṇ rástí par nazar kareṇ. 3 Tú ne mere dil ko ázmáyá, rát ko mujh pás
áke tú ne mujhe táyá, aur mujh meṇ koí bát na páí; maiṇ ne apne dil meṇ
muqarrar kiyá hai, ki mere munh se bejá na nikle. 4 Insán ke kámoṇ ko dekhkar,
tere laboṇ ke saḳhun ke sabab maiṇ ne apne taíṇ halák karnewálí ráhoṇ se nigáh
rakhá. 5 Mujhe apní ráhoṇ meṇ chalte húe thámbhe rakh, ki mere pánw na

phisleṇ. 6 Maiṇ ne tujhe pukárá, ki tú merí sunegá; ai mere Ḳhudá, merí taraf
kán dhar, aur merí arz sun. 7 Apní ajíb mihrbání kar, ai tú, jo apne dahne háth se
tawakkul karnewáloṇ ko dushmanoṇ se bachátá hai. 8 Mujhe ánkhoṇ kí putlí ke
mánind mahfúz rakh, mujhe apne paroṇ ke sáye tale chhipá le, 9 Un sharíroṇ se,
jo mujh par zulm karte haiṇ, aur mere jání dushmanoṇ se, jo mujhe ghere húe
haiṇ. 10 Unkí ánkhoṇ par charbí chhá gaí hai, we apne munh se baṛá bol bolte
haiṇ.

11 Unhoṇ ne ab har ek qadam par ham ko gherá, aur unkí ánkheṇ lagáí húí
haiṇ ki ham ko zamín par girá deweṇ. 12 Aur unkí misál yih hai, jaise sher jo
shikár par jí lagáe, aur jaise sher ká bachcha, jo chhipke ghát meṇ baiṭhe.

13 Uṭh, ai Ḳhudáwand, us ko rok, usko dhakel de, merí ján ko us sharír se, jo
terí teg hai, naját de. 14 Un logoṇ se, ai Ḳhudáwand, jo tere háth haiṇ, dunyá
ke logoṇ se, jinká baḳhra isí zindagání meṇ hai, aur jin ke peṭ tú ne apní nihání
chízoṇ se bhare; unko tú ne aulád se ser kiyá, aur we apní báqí daulat apne
bálbachchoṇ ke liye chhoṛ játe haiṇ. 15 Par maiṇ jo húṇ, sadáqat meṇ terá munh
dekhúngá, aur jab maiṇ terí súrat par hoke jágúngá, to maiṇ ser húngá.

XVIII. ZABU'R.

Sardár muganní ke liye, Ḳhudáwand ke bande Dáúd ká zabúr, jis ne is zabúr kí
bátoṇ ko us din meṇ Ḳhudáwand ke áge kahá, jab ki Ḳhudáwand ne us ke
sáre dushmanoṇ ke háth se, aur Saúl ke háth se use bacháyá thá; aur wuh bolá,

1 Ai Ḳhudáwand tú merí qúwat hai, maiṇ tujh se mahabbat rakhtá húṇ.
2 Ḳhudáwand merá chaṭán, merá gaṛh, merá chhuṛánewálá, merá Ḳhudá, merá
patthar jis par merá tawakkul hai, merí ḍhál, merí naját ká síngh, merá únchá
burj. 3 Maiṇ Ḳhudáwand se duá mángúngá, jo sitáish ke láiq hai, aur apne
dushmanoṇ se rihái páúngá. 4 Maut kí saḳhtíoṇ ne mujh ko gherá, aur mufsidoṇ
ke sailáboṇ ne mujhe ḍaráyá.

5 Pátál kí tanáboṇ ne mujhe gher liyá, maut ke phandoṇ ne mujhe aṭkáyá.
6 Maiṇ ne tangí ke waqt Ḳhudáwand ko pukárá, aur apne Ḳhudá ke áge chillayá;
us ne merí áwáz apní haikal meṇ se suní, aur merí faryád us ke sámhne uske kánoṇ
tak pahunchí.

7 Tab zamín kámpí, aur larzí, sáre pahár jaṛ múl se hil gae, aur uske gusse se
thartharáe. 8 Uske nathnoṇ se dhuáṇ uṭhá, aur uske munh se átash bhaṛkí, jisse
angáre dahak uṭhe. 9 Usne ásmánoṇ ko jhukáyá, aur níche utrá; uske pánw tale
táríkí thí. 10 Wuh karúbí par sawár húá, aur parwáz kar gayá; wuh hawá ke
paroṇ par uṛá. 11 Usne táríkí ko apní hijáb kiyá, aur uske girdágird pánioṇ kí
andherí, aur bádaloṇ kí ghaṭá uská ḳhaima thá. 12 Uskí chamak se, jo uske áge
thí, uskí andherí badliáṇ phaṭkar ole aur angáre ban gae. 13 Ḳhudáwand
ásmánoṇ meṇ garjá, aur us ne jo buland hai, apní áwáz nikálí, to ole aur angáre
ban gae. 14 Háṇ us ne apne tír chhoṛe, aur unko paráganda kiyá, aur bijliáṇ
chamkáiṇ, aur unheṇ ghabrá diyá. 15 Uswaqt pání kí náliáṇ dikhá díṇ, aur tere
kaṛake se, ai Ḳhudáwand, háṇ, tere nathnoṇ ke dam ke jhoke se jahán kí neweṇ
khul gaíṇ.

16 Usne úpar se bhejkar mujhe pakaṛ liyá, gahre pánioṇ meṇ se

usne mujhe khínch liyá. 17 Mere zabardast dushman se, aur unse, jo merá kína
rakhte the, usne mujhe naját dí, is liye ki we mere haqq meṇ sakht zoráwar the.
18 Unhoṇ ne bipat ke din mujhe roká, lekin Ḳhudáwand merá 'takiya thá.
19 Wuh mujhe nikálke ek kusháda jagah meṇ legayá,us ne mujhe chhuṛayá,
kyúnki wuh mujh se ḳhush thá. 20 Ḳhudáwand ne jaisí merí sadáqat thí, mujh
ko jazá dí, aur mere háthoṇ kí pákízagí ke mutábiq usne mujhe badlá diyá. 21 Is
liye ki maiṇ ne Ḳhudáwand kí ráheṇ yád rakhíṇ, aur sharárat karke apne
Ḳhudá se munh na moṛá. 22 Kyúnki uske sáre hukm mere zer i nazar rahe, aur
uske qawáid ko maiṇ ne apne se dúr na kiyá. 23 Maiṇ uske sáth púrá rahá,
aur maiṇ ne áp ko apní badkárí se báz rakhá. 24 So Ḳhudáwand ne merí
sadáqat ke mutábiq, aur merí pákdastí ke muwáfiq, jo uskí ánkhoṇ ke sámhne thí,
mujh ko jazá dí. 25 Muqaddas ko tú apne taíṇ muqaddas dikhlátá hai; 26 Aur
púre ádmí ko púrá, pák ko tú apne taíṇ pák dikhlátá hai, aur kajrauoṇ ke sáth tú
kajrawí kartá hai. 27 Kyúnki tú farotanoṇ ko bachátá hai, aur tú únchí ánkhoṇ
ko níchí kartá hai. 28 Tú merá chirág jalátá hai, Ḳhudáwand merá Ḳhudá
merí andherí ko ujálá kartá hai. 29 Ki maiṇ terí himáyat ke báis ek fauj par
dauṛtá húṇ, maiṇ apne Ḳhudá kí kumak se ek díwár phándtá húṇ. 30 Ḳhudá
jo hai, uskí ráh kámil hai; Ḳhudáwand ká saḳhun táyá gayá hai, wuh apne sáre
mutawakkiloṇ kí sipar hai. 31 Ḳhudáwand ke siwá Ḳhudá kaun hai? aur
hamáre Ḳhudá ke gair chaṭán kaun hai? 32 Ḳhudá hai, jisne merí kamar mazbút
bándhí, aur merí ráh kámil kí. 33 Usne mere pánw haraníoṇ ke se kiye, aur
mujhe mere únche makánoṇ par khaṛá kiyá. 34 Wuh mere háthoṇ ko jang kí
tálím detá hai, yaháṇ tak ki pítal kí kamán mere bázúoṇ se ṭúṭtí hai. 35 Tú ne
apní naját kí sipar mujh ko ináyat kí, aur tere dahne háth ne mujh ko sambhálá,
aur terí muláyamat ne mujh ko buzurg kiyá. 36 Mere qadamoṇ ko, jo mere tale
haiṇ, túne kusháda kiyá, yaháṇ tak ki mere talwe jumbish na kareṇ.

37 Maiṇ ne apne dushmanoṇ ká píchhá kiyá, aur unheṇ já liyá; maiṇ píchhe
na phirá, jab tak unheṇ faná na kiyá. 38 Maiṇ ne unheṇ ghául kiyá, aisá ki we
uṭh nahíṇ sakte; mere qadamoṇ ke níche gir paṛe haiṇ. 39 Ki tú ne laṛáí ke
wáste merí kamar mazbút bándhí hai; túne unpar, jinhoṇ ne merá sámhná kiyá,
mujhe gálib kiyá hai. 40 Túne mere dushmanoṇ kí píṭh mujhe dikhláí, aur maiṇ
ne unko, jo merá kína rakhte the, nábúd kiyá. 41 We chilláe, aur koí bacháne-
wálá na thá, aur Ḳhudáwand ko pukárá, usne unheṇ jawáb na diyá. 42 Tab
maiṇ ne unheṇ aisá písá, ki we gard ke mánind, jo hawá meṇ hotí hai, hogae; maiṇ
ne unheṇ yúṇ nikál phenká, jaise rastoṇ meṇ kí kích. 43 Tú ne mujhe logoṇ ke
jhagaṛoṇ se naját dí, túne mujhe gairqaumoṇ ká sardár kiyá; we log, jinheṇ maiṇ
jántá nahíṇ, merí farmánbardárí karenge. 44 Merá nám suntehí unheṇ merí
farmánbardárí karne paṛegí, ajnabíoṇ kí nasleṇ mujh se dab niklengí. 45 Ajna-
bíoṇ kí nasleṇ murjhá jáwengí, aur apne chhipne ke makánoṇ meṇ tharthaгáwengí.

46 Ḳhudáwand hí zinda hai, merá chaṭán mubárak howe; merá naját dene-
wálá Ḳhudá buland howe. 47 Ḳhudá hí hai, jo merá intiqám letá hai, aur qaumoṇ
ko mere zer kartá hai. 48 Wuh mujhe mere dushmanoṇ se naját detá hai; háṇ tú
mujhe un par, jo mujh se muqábala karte haiṇ, bálá kartá hai; túne mujhe zabar-
dastoṇ se maḳhlasí dí. 49 So maiṇ isliye, ai Ḳhudáwand, qaumoṇ ke darmiyán
terí saná karúngá, aur terá nám leke madh gáúngá. 50 Wuh apne bádsháh ko

naját i kullí bakhshtá hai, aur apne masíh Dáúd par aur uskí nasl par abad tak rahm karnewálá hai.

XIX. ZABU'R.

Sardár muganní ke liye Dáúd ká zabúr.

1 Aflák Khudá ká jalál bayán karte haiņ, aur ásmán uskí dastkárí dikhlátá hai.
2 Ek din dúsre din se báteņ kartá hai, aur ek rát dúsrí rát ko márifat bakhshtí hai.
3 Par unká qaul nahíņ, unkí báteņ nahíņ, unkí áwáz nahíņ, ki suní jáwe. 4 Sárí
zamín meņ unkí raftár záhir hotí hai, aur dunyá ke kináron tak unká kalám pa-
hunchtá hai, un meņ usne áftáb ke liye khaima khará kiyá hai, 5 Jo dulhá ke mánind
khalwatkháne se barámad hotá hai, aur pahlawán kí tarah maidán meņ daurne se
khush hotá hai. 6 Aflák ke kináre se uskí barámad hai, aur uskí gardish unke
dúsre kináre tak hai; uskí garmí se koí chíz nahíņ chhipí.
7 Khudawand kí tauret kámil hai, ki diloņ kí phernewálí hai, Khudawand
kí shahádat sachchí hai, ki nádánoņ ko tálím denewálí hai. 8 Khudawand kí
sharíateņ sídhí haiņ, ki dil ko khushí bakhshtí haiņ, Khudawand ká hukm sáf hai,
ki ánkhoņ ko núr detá hai. 9 Khudawand ká tars pák hai, ki usko abad tak
páedárí hai, Khudawand kí adálateņ tamám o kamál sachchí aur sídhí haiņ. 10
We sone se, balki bahut kundan se beshqímat haiņ, aur shahd aur uske chhatte ke
ṭapaknewále se shiríntar haiņ.
11 Uske siwá banda un se tarbiyat pátá hai, unke yád rakhne meņ bará hí ajr hai,
12 Apne gunáhoņ ko kaun jántá hai? tú mujh ko gunáh i pinhání se pák kar. 13
Apne bande ko amd ke gunáhoņ se bhí mahfúz rakh, unheņ mujh par gálib hone
mat de, tab maiņ beáib hoúngá, aur bare gunáh se pák hojáúngá. 14 Mere munh
kí báteņ, aur mere dil ke soch tere huzúr maqbúl howeņ, ai Khudawand, ki tú
merá chatán hai, aur tú merá fidiya denewálá hai.

XX. ZABU'R.

Sardár muganní ke liye Dáúd ká zabúr.

1 Musíbat ke din Khudawand terí sune, Yaqúb ke Khudá ká nám tujhe bulandí
bakhshe. 2 Apne maqdis se terí kumak bheje, aur Saihún meņ se tujhe sambhále.
3 Terí sárí hadiyoņ ko yád farmáwe, tere charháwoņ ko qabúl kare. (Silá.)
4 Tere dil kí khwáhish ke muwáfiq tujh ko dewe, aur tere sáre matlab púre kare.
5 Ham terí naját par názán honge, ham apne Khudá ke nám par apne jhande
khare karenge; Khudawand terí sárí muráden púrí kare.
6 Ab maiņ ne jáná, ki Khudawand apne masíh ká chhuránewálá hai, wuh
apne dahne háth kí naját kí qúwatoņ se apne arsh i quds par se uskí sunegá.
7 Yih gárioņ ko, wuh ghoroņ ko, par ham Khudawand apne Khudá ke nám ko
yád karenge. 8 We kham húe, aur gir pare, lekin ham uthe, aur sídhe khare húe.
9 Ai Khudawand, naját de; jis din ham duá mángeņ, us din Bádsháh hamárí
sune.

XXI. ZABU'R.

Sardár muganní ke liye Dáúd ká zabúr.

1 Ai Ḳhudáwand, terí tawánáí se Bádsháh ḳhushí kartá hai, aur terí naját se
kyá hí dilshád hai. 2 Tú ne usko uske dil ká matlab diyá, aur us ne jo kuchh apne
munh se mángá, tú ne uská sawál radd na kiyá. (Silá.) 3 Nek taufíqoṉ se tú
áp hí uske sáth pesh áyá, tú ne ḳhális sone ká táj uske sir par rakhá. 4 Us ne tujh
se zindagí cháhí, tú ne usko darází umr kí abad tak baḳhshí. 5 Terí naját se uskí
shaukat azím hai, jalál aur kamál tú ne uspar rakhá hai. 6 Ki tú ne usko abadí
barakateṉ baḳhshíṉ, tú ne usko apne wasl kí basháshat baḳhshí. 7 Bádsháh ne
Ḳhudáwand par tawakkul kiyá, us álishán kí rahmat se wuh kabhí jumbish na
páwegá.

8 Terá háth tere sáre dushmanoṉ ko ḍhúnḍh nikálegá, terá dahná háth tere
bairíoṉ ko pakaṛ legá. 9 Tú apne qahr ke waqt unko tanúr kí tarah dahkáwegá;
Ḳhudáwand unko apne qahr se nigal jáwegá, aur ág un ko khá legí. 10 Tú
zamín par se unká phal khodegá, unkí nasl baní Ádam meṉ rahne na degá.
11 Kyúnki unhoṉ ne tere barḳhiláf badí phailáí, aur aisí burí fikr sochí ki usko
niháyat ko pahunchá na sakenge. 12 Ki tú unkí píṭh dikhláwegá, aur tú unke
rúbarú apne chille ko chaṛháwegá.

13 Ai Ḳhudáwand, tú apní hí qudrat se buland ho, ki ham terí buzurgí kí
madh aur saná gáwenge.

XXII. ZABU'R.

Sardár muganní ke liye Dáúd ká zabúr "Sahar kí gazál" ke sur par gáyá jáwe.

1 Iláhí Iláhí tú ne mujhe kyúṉ chhoṛ diyá? tú merí naját se, aur mere karáhne
kí bátoṉ se kyúṉ dúr húá? 2 Ai mere Ḳhudá, maiṉ din ko duá mángtá húṉ,
par tú nahíṉ suntá, aur rát ko mujh ko kuchh qarár nahíṉ. 3 Magar tú quddús
hai, tú Isráel kí madh meṉ sukúnat karnewálá hai. 4 Hamáre bápdádoṉ ne
tujh par tawakkul kiyá, unhoṉ ne tujh par bharosá rakhá, aur tú ne unheṉ
chhuṛáyá. 5 Unhoṉ ne tujh se faryád kí, aur naját pái; unhoṉ ne tujh par
tawakkul kiyá, aur sharminda na húe.

6 Par maiṉ kíṛá húṉ, na insán; ádmíoṉ kí nang húṉ aur qaumoṉ kí ár. 7 We
sab, jo mujh ko dekhte haiṉ, mujh par hanste haiṉ, we bolíáṉ bolte haiṉ, we sir
hilá hilá ke kahte haiṉ, 8 Usne Ḳhudá par tawakkul kiyá, ki wuh use bacháwe;
agar wuh usse rází hai, to wuhí use chhuṛáwe. 9 Ba har hál tú hí hai, jo mujhe
peṭ se báhar láyá, merí má kí chhátíoṉ par bhí tujh par merá iatimád thá.
10 Maiṉ paidá hote hí tujh par phenká gayá, jab maiṉ apní má ke peṭ meṉ thá,
to tú merá tab hí se Ḳhudá hai.

11 Mujh se dúr mat rah, ki tangí á pahunchí, aur madadgár koí nahíṉ.
12 Bahut se bailoṉ ne á gherá hai, Basan ke farbih bailoṉ ne chár sú se mujh par
hujúm kiyá hai. 13 We mujh par pháṛnewále aur gúnjnewále sher kí tarah
munh pasáre haiṉ. 14 Maiṉ pání kí tarah bahá játá húṉ, aur mere band band alag
ho chale haiṉ; merá dil mom kí tarah mere síne meṉ pighal gayá. 15 Merí qúwat
ṭhíkre kí tarah ḳhushk ho gaí, merí zabán tálú se lagí játí hai, aur tú ne mujhe

marg kí ḳhák par biṭháyá hai. 16 Kyúnki kutton ne mujh ko gherá hai, sharíron
kí guroh ne merá iháta kiyá hai, unhon ne mere háth aur mere pánw chhede.
17 Main apní sab haḍḍíon ko gin saktá hún, we mujhe tákte hain, aur ghúrte hain.
18 We mere kapṛe ápas men bánṭte hain, aur mere libás par qura ḍálte hain.

19 Par tú, ai Ḳhudáwand, dúr mat rah, ai merí tawánáí, jald merí madad ke
liye á. 20 Merí ján ko talwár se bachá, aur merí wahída ko kutte ke háth se.
21 Sher ke munh se mujhe bachá, ki tú ne mujhe bhaison ke singhon se bacháyá.

22 Main apne bháíon men terá nám bayán karúngá, aur jamáat men terá saná-
ḳhwáh hoúngá. 23 Tum jo Ḳhudáwand se ḍarte ho, uskí sitáish karo; ai Yaqúb
kí sárí nasl, tum uskí tamjíd karo; ai Isráel kí sárí aulád, uská ḍar máno. 24 Ki
us ne dardmand ke dard kí tahqír nahín kí, na usse use nafrat áí, na usne usse apná
munh pher liyá, balki jab usne usko pukárá, usne jawáb diyá. 25 Baṛí jamáat
men mujh se terí sitáish hogí, main unke áge, jo tujh se ḍarte hain, apní nazren
adá karúngá. 26 We, jo halím hain, kháwenge, aur ser howenge; we, jo Ḳhudá-
wand ke tálib hain, uskí sitáish karenge, unke dil abad tak zinda rahenge. 27 Sárá
jahán sar á sar Ḳhudáwand ká tazkira karegá, aur uskí taraf rujú howegá; sab
qaumon ke gharáne tere áge sijda karenge. 28 Ki saltanat Ḳhudáwand kí hai,
qaumon ke darmiyán wuhí hákim hai. 29 Dunyá ke sáre daulatmand kháwenge,
aur sijda karenge; we sab jo ḳhák men milte hain, uske huzúr jhukenge; kisí kí
majál nahín, jo apní ján bacháwe. 30 Ek nasl hogí, jo uskí bandagí karegí; wuh
Ḳhudáwand ke gharáne men giní jáwegí. 31 Wuh áwegí, aur un logon ko, jo
paidá honge, yih kahke uskí sadáqat záhir karegí, ki us ne aisá kiyá.

XXIII. ZABU'R.

Dáúd ká zabúr.

1 Ḳhudáwand merá chaupán hai, mujh ko kuchh kamí nahín. 2 Wuh mujhe
suthrí charágáh men biṭhlátá hai: wuh ráhat ke chashmon kí samt merí rahnúmáí
kartá hai. 3 Wuh merí ján pher látá hai, aur apne nám ke liye mujhe sadáqat kí
ráhon men liye phirtá hai. 4 Agarchi main maut ke sáye kí wádí men phirún, mujhe
kuchh ḳhauf o ḳhatar nahín, ki tú mere sáth hai: terí chhaṛí, aur terí láṭhí se mere
dil ko tasallí hai. 5 Tú ne mere dushmanon ke huzúr mere áge dastarḳhwán bichhá-
yá; tú ne mere sir par tel malá, merá piyála labrez hoke chhalaktá hai. 6 Lá
kalám mihrbání aur rahmat umr bhar mere sáth rahegí, aur main hamesha Ḳhudá-
wand ke ghar men rahúngá.

XXIV. ZABU'R.

Dáúd ká zabúr.

1 Zamín Ḳhudáwand kí aur uskí mámúrí bhí uskí hai: jahán aur sáre báshinde
uske hain. 2 Is liye ki uskí biná pání par rakhí, aur use sailábon par qáim kiyá.

3 Ḳhudáwand ke paháṛ par kaun chaṛh saktá hai? aur uske makán i muqad-
das par kaun khaṛá rah saktá hai? 4 Wuhí hai, jiske háth sáf hain, aur jiská dil
pák hai, jis ke dil men behúdagí nahín samáí, jis ne makr se qasam nahín kháí. 5
Ḳhudáwand kí barakat use pahunchegí, aur us ke naját denewále Ḳhudá kí sadáqat

uske sáth hai. 6 Yih wuh guroh hai, jo uskí tálib, aur Yaqúb ke Ḳhudá ke fazl kí
ḳhwáháṉ hai. (Silá.)
7 Ai phátako, apne sir únche karo, aur ai abadí darwázo, únche ho, ki jalál ká
Bádsháh dáḳhil howe. 8 Jalál ká Bádsháh kaun hai? Wuh Ḳhudáwand, jo qawí
aur qádir hai; wuh Ḳhudáwand jo jang meṉ qáhir hai.
9 Ai phátako, apne sir únche karo, aur ai abadí darwázo, únche ho, ki jalál ká
Bádsháh dáḳhil howe. 10 Yih jalál ká Bádsháh kaun hai? Lashkaroṉ ká Ḳhudá-
wand wuhí jalál ká Bádsháh hai. (Silá.)

XXV. ZABU'R.

Dáúd ká zabúr.

1 Ai Ḳhudá'wand, maiṉ apní ján ko terí taraf uṭhátá húṉ. 2 Ai mere Ḳhudá,
maiṉ tujh par tawakkul kartá húṉ; na ho, ki maiṉ sharminda hoúṉ, aur mere
dushman mujh par fath páke ḳhush hoṉ. 3 Aur un meṉ se bhí, jo tujh par
tawakkul rakhte haiṉ, koí sharminda na ho, balki we jo náhaqq tujh se sarkashí
karte haiṉ, sharminda howeṉ.
4 Ai Ḳhudáwand, mujhe apní ráheṉ dikhlá, mujh ko apne raste batlá. 5
Apní sadáqat meṉ mujh ko le chal, aur mujh ko tálím de, ki merá naját denewálá
Ḳhudá tú hai; sáre din maiṉ terá intizár khínchtá húṉ. 6 Ai Ḳhudáwand,
apne lutf i kámil, aur apne fazl i shámil ko yád kar, ki we qadím se sábit haiṉ. 7
Merí jawání ke gunáhoṉ aur qusúroṉ ko yád mat kar; tú apne fazl ke mutábiq
apní ḳhúbí ke liye, ai Ḳhudáwand, mujhe yád kar.
8 Ḳhudáwand bhalá aur sídhá hai, wuh is liye gunáhgároṉ ko ráh kí bát
sikhátá hai. 9 Wuh halímon ko adálat kí ráh batátá hai, aur miskínoṉ ko apní
ráh dikhátá hai. 10 Ḳhudáwand kí sárí ráheṉ unke liye, jo uske ahd o paimán ko
yád rakhte haiṉ, rahmat aur sadáqat haiṉ. 11 Ai Ḳhudáwand apne nám ke
wáste mere gunáh baḳhsh de, ki we baṛe haiṉ.
12 Wuh kaun sá insán hai, jo Ḳhudáwand se tarsán hai? wuh usko wuhí
ráh, jo usko pasand ho, batláwegá. 13 Us ká jí chain se rahegá, aur uskí nasl
zamín kí wárís hogí. 14 Ḳhudáwand ká bhed un pás hai, jo usse ḍarte haiṉ,
wuh un ko apná ahd dikháegá. 15 Merí ánkheṉ hamesha Ḳhudáwand kí taraf
lagí rahtí haiṉ, kyúnki wuhí mere pánw phande se nikálegá.
16 Merí taraf phir, aur mujh par rahm kar, ki maiṉ akelá aur dukh meṉ húṉ.
17 Mere dil ke gam bahut baṛh gae, tú mujh ko mere dukhoṉ se nikál. 18
Merí ájizí, aur dukh par nigáh kar, mere sab gunáh baḳhsh de. 19 Mere
dushmanoṉ ko dekh, ki we bahut haiṉ, aur saḳht berahmí se merá kína rakhte haiṉ.
20 Merí ján bachá, aur mujhe naját de, na ho ki maiṉ pashemán hoúṉ; mujhe
terá hí bharosá hai. 21 Aisá kar, ki rástí aur sídháí mere nigahbán howeṉ, ki
mujhe tujhse ummed hai.
22 Ai Ḳhudá, Isráel kí sárí taklífoṉ se use maḳhlasí de.

XXVI. ZABU'R.

Dáúd ká zabúr.

1 Ai Ḳhudáwand merá insáf kar, ki maiṉ apní rástí kí ráh chalá, aur maiṉ

ne Ḳhudáwand par tawakkul kiyá; maiṉ lagzish na kháúngá. 2 Ai Ḳhudá-
wand, mujhe ázmá, aur merá imtihán kar, mere dil, aur mere bátin ko tá le. 3
Ki terá fazl mere sámhne hai, aur maiṉ terí sadáqat kí ráh chalá húṉ. 4 Maiṉ
behúdoṉ ḳhudpasandoṉ ke sáth nahíṉ baiṭhá, aur makároṉ ke sáth na gayá. 5
Badkároṉ kí jamáat ká maiṉ dushman húṉ; ḳhabísoṉ ke sáth maiṉ na baiṭhúngá.
6 Maiṉ begunáhí meṉ apne háth dhoúngá, tab maiṉ, ai Ḳhudáwand, tere
mazbah ká tawáf karúngá, 7 Táki maiṉ terí shukrguzáríáṉ karúṉ, aur terí ajáib
qudrateṉ bayán karúṉ. 8 Ai Ḳhudáwand, mujh ko tere rahne ká ghar bháyá,
aur wuh makán jaháṉ terá jalál rahtá hai, ḳhush áyá.

9 Merí ján ko gunáhgároṉ meṉ shámil mat kar, aur merí hayát ko ḳhúníoṉ
se na milá. 10 Ki unke háthoṉ meṉ fasád hai, aur unká dahná háth rishwat se
pur hai. 11 Maiṉ jo húṉ, apní rástí se ráh chalúngá; mujhe maḳhlasí de, aur mujh
par rahm kar. 12 Merá páṉw barábar jagah par hai, maiṉ majmaoṉ meṉ Ḳhudá-
wand ko mubárak kahúngá.

XXVII. ZABU'R.

Dáúd ká zabúr.

1 Ḳhudáwand merí roshní hai, aur merí maḳhlasí: mujh ko kis kí dahshat?
Ḳhudáwand merí zindagí kí tawánáí hai: mujh ko kis kí haibat? 2 Jiswaqt
sharír, aur mere dushman, aur mere bairí merá gosht kháne mujh par chaṛh áe,
to kamzor ho gae, aur gir gae. 3 So agar ek lashkar mere barḳhiláf ḳhaima
khaṛá kare, to mere dil ko kuchh ḳhauf nahíṉ, aur agar we mujh se qitál kareṉ,
to báwujúd uske bhí merá tawakkul sábit rahegá.

4 Maiṉ ne Ḳhudáwand se ek bár sawál kiyá, aur maiṉ uská tálib húá, ki maiṉ
umr bhar Ḳhudáwand ke ghar meṉ rahúṉ, aur Ḳhudáwand kí ḳhushnúdí dekhúṉ,
aur uskí haikal meṉ use ḍhúṉḍhúṉ. 5 Kyúnki musíbat ke waqt wuh mujh ko
apne ḳhaima meṉ chhipá legá; apne ḍere ke parde meṉ mujhe pinhán karegí,
wuh mujhe chaṭán par chaṛháwegá. 6 So ab maiṉ apne sáre dushmanoṉ meṉ, jo
mere ás pás haiṉ, sarbuland húṉ, maiṉ uskí haikal meṉ ḳhushí se qurbáníáṉ
karúngá, aur maiṉ Ḳhudáwand kí madh aur saná gáúngá; zurúr maiṉ Ḳhudá-
wand kí shukrguzáríáṉ karúngá.

7 Ai Ḳhudáwand, jab maiṉ pukárke tujh se duá mángúṉ, to tú sun le, aur
mujh par rahm kar, aur mujhe jawáb de. 8 Jab tú ne farmáyá, ki Mere wasl ke
tálib ho, to merá dil bol uṭhá, Ai Ḳhudáwand, maiṉ tere wasl ká tálib húṉ. 9
Mujh se rúposh mat ho, aur gusse se apne bande ko ḳhárij mat kar, ki tú merí
madad hai; mujh ko tark na kar, aur mujh ko chhoṛ mat de, ai mere naját dene-
wále Ḳhudá. 10 Jab mere báp, aur merí má ne mujh ko chhoṛ diyá, to Ḳhudá-
wand ne merí parwarish kí.

11 Ai Ḳhudáwand, mujh ko apní ráh batá, aur mujhe wuh ráh jo sídhí
hai, mere dushmanoṉ ke liye dikhlá. 12 Mere dushmanoṉ ko mujh par kámyáb
na kar, kyúnki jhúṭhe gawáh mujh par barpá húe haiṉ, aur zulm kí sáns lete
haiṉ.

13 Agar mujhe iatiqád na hotá, ki maiṉ hayát kí zamín meṉ Ḳhudáwand kí nia-
mat dekhúngá, to kyá qiyámat hotí. 14 Ḳhudáwand ko dekhtá rah, aur diler

ho: wuh tere dil ko taqwiyat degá; maiṉ phir kahtá húṉ, ki Ḳhudáwand ká muntazir rah.

XXVIII. ZABU'R.

Dáúd ká zabúr.

1 Maiṉ tujhe pukártá húṉ, ai Ḳhudáwand mere chaṭán, mujh se gáfil mat ho,
na howe, ki agar tú chup ho rahe, to maiṉ un sí ho jáúṉ, jo gaṛhe meṉ girnewále
haiṉ. 2 Jab maiṉ tere áge chilláúṉ, aur terí muqaddas haikal kí taraf apne háth
uṭháúṉ, to tú merí arz sun le. 3 Un sharíroṉ, aur badkirdároṉ ke sáth, jo apne
hamsáyoṉ se salámatí kí báteṉ karte haiṉ, aur un ke diloṉ meṉ sharr hai, mujh ko
jama karke mat nikál. 4 Jaise unke iamál, aur jaise unke bure kám haiṉ, unko
iwaz de; jaisá unke háthoṉ ne kiyá, waisáhí un se kar, unká badlá unko de. 5 Ki
unhoṉ ne Ḳhudáwand ke kámoṉ aur uske háthoṉ kí dastkárí kí taraf dhiyán na
kiyá, wuh unheṉ ḍháwegá, aur na banáwegá.

6 Ḳhudáwand mubárak hai, ki usne merí istiduá kí áwáz suní. 7 Ḳhudáwand
merá zor, aur merí sipar hai, mere dil ne us par tawakkul kiyá, aur mujhe
uskí pushtí húí, so merá dil shiddat se ḳhush húá, maiṉ gáke uski madh karúngá.
8 Ḳhudáwand mutawakkiloṉ kí tawánáí hai, aur wuh apne masíh ká naját de-
newálá zor hai. 9 Apne logoṉ ko naját baḳhsh, aur apní mírás meṉ barakat de;
unheṉ pál, aur unheṉ hamesha ke liye bulandí de.

XXIX. ZABU'R.

Dáúd ká zabúr.

1 Ḳhudáwand ke liye kaho, ai baní Al'láh kaho, ki Ḳhudáwand ke liye jalál
aur zor hai. 2 Ḳhudáwand ká jalál uske nám ke láiq bayán karo; husn i taqdís
se Ḳhudáwand ko sijda karo. 3 Ḳhudáwand kí áwáz páníoṉ par hai, jalálwálá
Ḳhudá garajtá hai; Ḳhudáwand baṛe páníoṉ par hai. 4 Ḳhudáwand kí áwáz
zoráwar hai, Ḳhudáwand kí áwáz jalálwálí hai. 5 Ḳhudáwand kí áwáz sham-
shádoṉ ko toṛtí hai, balki Ḳhudáwand Lubnán ke shamshádoṉ ko bhí toṛtá hai.
6 Wuh unko bachhṛe kí mánind kudátá hai; aur Lubnán, aur Siryún ko jawán
bhaisoṉ kí mánind. 7 Ḳhudáwand kí áwáz ág ke shualoṉ ko chírtí hai. 8 Ḳhudá-
wand kí áwáz dasht ko larzátí hai, Ḳhudáwand dasht i Qádis ko bhí larzátá
hai. 9 Ḳhudáwand kí áwáz se hiraníoṉ ke peṭ girte haiṉ, aur jangaloṉ ko sáf
kar detí hai; uskí haikal meṉ harek uske jalál kí bát kahtá hai. 10 Ḳhudáwand
túfán par baiṭhá hai, Ḳhudáwand hamesha ke liye saltanat ke taḳht par baiṭhá hai.
11 Ḳhudáwand apne logoṉ ko panáh baḳhshtá hai, Ḳhudáwand apne logoṉ ko
salámatí kí barakat detá hai.

XXX. ZABU'R.

Dáúd ká zabúr haikal kí taqdís ke gít ke muwáfiq gáyá jáwe.

1 Ḳhudáwand maiṉ terí tázím karúngá, kyúnki tú ne mujh ko sarfaráz kiyá,
aur mere dushmanoṉ ko mujh par ḳhush na kiyá. 2 Ai Ḳhudáwand, mere Ḳhudá,

maiṉ ne tujhe pukárá, aur tú ne mujhe changá kiyá. 3 Ai Ḳhudáwand, tú ne
merí ján ko pátál se bacháyá, aur tú ne merí jánbaḳhshí kí, ki mujhe gaṛhe meṉ
girne na diyá. 4 Ai Ḳhudáwand ke muqaddas logo, uske liye gáo, aur us kí
quddúsí kí yádgárí meṉ shukr karo. 5 Ki uská gussa ek dam ká hai, aur uskí
ḳhushnúdí meṉ zindagání hai; agar roná shám se shabbásh ho, to subh ko ḳhushí
hotí hai.

6 Maiṉ ne apne iqbál ke waqt kahá, Mujh ko kabhí jumbish na hogí. 7 Ai
Ḳhudáwand, tú ne apní ḳhushnúdí se mere pahár ko ḳhúb qáim kiyá; tú ne apná
munh chhipáyá, aur maiṉ ghabráyá. 8 Maiṉ tere áge, ai Ḳhudáwand, chhilláyá,
aur maiṉ ne Ḳhudáwand se duá mángí. 9 Mere ḳhún meṉ kyá fáida hai, jo maiṉ
gaṛhe meṉ girúṉ; kyá ḳhák terá shukr karegí? kyá wuh terí sadáqat ko bayán
karegí? 10 Sun, ai Ḳhudáwand, aur mujh par rahm kar, ai Ḳhudáwand, tú
merá chárágar ho. 11 Tú ne mere rone ko náchne se badal diyá, tú ne merá ṭáṭ
khol ḍálá, aur merí kamar meṉ ḳhushí ká paṭká bándhá. 12 Itne liye ki merí
shaukat terí madh aur saná gáwe, aur ḳhámosh na rahe; ai Ḳhudáwand, mere
Ḳhudá, maiṉ abad tak terá shukr kartá rahúṉgá.

XXXI. ZABU'R.

Sardár muganní ke liye Dáúd ká zabúr.

1 Ḳhudáwand, merá tawakkul tujh par hai, na ho, ki abad tak maiṉ sharminda
hoúṉ; mujhe apní sadáqat se naját de. 2 Apne kán merí taraf jhuká, aur jhaṭpaṭ
mujhe naját de; tú mere liye mazbút chaṭán ho, aur muhkam qila, táki mujhe
maḳhlasí dewe. 3 Ki tú hí merá chaṭán, aur merá gaṛh hai; par tú apne nám ke
liye merá rahbar, aur merá rahnumá ho. 4 Mujhe us jál se, jo unhoṉ ne chhipá-
ke mere liye bichháya hai, nikál, ki tú hí merá zor hai. 5 Maiṉ apní rúh ko tere
háth meṉ somptá húṉ, ai Ḳhudáwand sadáqat ke Ḳhudá; tú ne mujhe maḳhlasí
dí hai. 6 Maiṉ un se kína rakhtá húṉ, jo mahz bátil kí nigahbání karte haiṉ, aur
maiṉ jo húṉ, so Ḳhudáwand par merá tawakkul hai. 7 Maiṉ terí rahmat par
shádán aur názán húṉ, ki tú ne mere dukh par nigáh kí, aur tú ne merí ján ko
saḳhtíoṉ ke waqt pahchāná, 8 Aur mujh ko mere dushman ke háth meṉ asír na
rahne diyá, tú ne kusháda jagah meṉ merí pánw khaṛá kiyá.

9 Ḳhudáwand, mujh par rahm kar, ki mujh par musíbat hai; merí ánkheṉ gam
se játí rahíṉ, balki merí ján, aur merá peṭ bhí. 10 Ki merí zindagání gam meṉ
faná húí, aur merí umr karáhne meṉ; merí qúwat merí burái se ghaṭ chalí, aur
merí haḍḍíáṉ ḳhushk ho gaíṉ. 11 Maiṉ apne sab dushmanoṉ ke darmiyán
ḳhusúsan hamsáyoṉ ke ek nang thá, aur apne ján pahchánoṉ ke pás ibrat, jis kisí
ne mujh ko dekhá, mujh se dúr bhágá. 12 Maiṉ us ádmí ke mánind, jo mar
jáwe, aur koí use yád na kare, farámosh ho gayá húṉ; maiṉ básan kí tarah ṭúṭ
gayá húṉ. 13 Ki maiṉ ne bahutoṉ se malámat suní, har taraf se mujh ko ḳhauf
thá, jab ki unhoṉ ne ápas meṉ mere barḳhiláf hoke mashwarat kí, aur unhoṉ ne
merí ján márne par mansúba bándhá.

14 Par, ai Ḳhudáwand, maiṉ ne tujh par tawakkul kiyá, maiṉ ne kahá, Tú
merá Khudá hai. 15 Mere auqát tere háth meṉ haiṉ, mujh ko mere dushmanoṉ
ke háth se, aur un se, jo mere píchhe paṛe haiṉ, naját de. 16 Apne chihre ko apne

bande par jalwagar kar, apní rahmat se mujhe bachá le. 17 Ai Ḳhudáwand,
aisá na ho, ki maiṉ pashemán hoúṉ, ki maiṉ tujhe pukártá húṉ, balki sharír hí
sharminda hoṉ, aur we pátál meṉ chupke paṛe raheṉ. 18 Jhúṭhe laboṉ ko
ḳhámosh kar, jin se ghamanḍ kí saḳht aur gustáḳh báteṉ sádiqoṉ ke haqq meṉ
nikaltí haiṉ.

19 Wáh, kyáhí baṛí terí ḳhúbí hai, jo tú ne apne ḍarnewáloṉ ke liye chhipá rakhí
hai, aur un par, jin ká tawakkul tujh par hai, ádmíoṉ ke huzúr meṉ tú ne kí hai.
20 Túhí unheṉ ádmíoṉ ke mansúboṉ se apní himáyat ke parde meṉ chhipátá hai,
tú hí unheṉ zabánoṉ ke jhagṛe se apne ḳhaima meṉ poshída kartá hai. 21 Ḳhudá-
wand mubárak hai, ki us ne muhkam shahr meṉ apní ajíb mihrbání mujh ko
dikhláí. 22 Maiṉ ne ghabráke kahá, ki Maiṉ terí nazaroṉ se dúr phenká gayá,
báwujúd uske, jab maiṉ tere áge chilláyá, to tú ne merí áwáz sun lí.

23 Ai Ḳhudáwand ke sáre muqaddas logo, us se mahabbat rakho, ki Ḳhudá-
wand díndároṉ ká nigahbán hai, aur gurúr karnewáloṉ ko betarah sazá detá hai.
24 Ai logo, jo Ḳhudáwand se ummed rakhte ho, tum sab dilerí karo, ki wuh
tumháre diloṉ ko mazbútí baḳhshegá.

XXXII. ZABU'R.

Mashkíl i Dáúd.

1 Mubárak hai wuh, jiská gunáh baḳhshá gayá, aur ḳhatá ḍhámpí gaí. 2 Mubá-
rak hai wuh mard, jiske liye Ḳhudáwand gunáh mahsúb nahíṉ kartá, aur jiske
dil meṉ dagá nahíṉ.

3 Jab maiṉ duá se chup rahá, to merí haḍḍíáṉ sáre din karáhte karáhte gal gaíṉ.
4 Kyúnki terá háth rát din mujh par bhárí thá, merí taráwat garmíoṉ kí ḳhushkí
se mubaddal húí. (Silá.) 5 Maiṉ tujh pás apne gunáh ká iqrár kartá húṉ, aur
maiṉ ne apní badkárí nahíṉ chhipáí; maiṉ ne kahá, Maiṉ Ḳhudáwand ke áge
apne gunáh ká iqrár karúngá: so tú ne merá gunáh baḳhsh diyá. (Silá) 6 Isí
liye harek jo muqaddas hai, terí qabúliyat ke waqt tujh se duá mángtá hai, yaqínan
baṛe páníoṉ ke sailáb uske gird phir na sakenge. 7 Tú merá maljá hai, tú mujhe
dukhoṉ se bachátá hai, naját ke nagmoṉ se tú mujhe ghertá hai. (Silá.)

8 Maiṉ tujhe samajh baḳhshúngá, aur us ráh meṉ, jis meṉ tú chalegá, tujhe
rahnumáí karúngá; merí ánkheṉ terí nigahbání karengí. 9 Tum ghoṛoṉ, aur
ḳhachcharoṉ ke mánind mat hojáo, ki unko samajh nahíṉ, aur unká munh lagám
aur bág se band rahtá hai, na howe, ki we tujh tak áweṉ. 10 Sharír par bahutsí
musíbateṉ haiṉ; par usko, jiská tawakkul Ḳhudá par hai, rahmat ne gherá hai.
11 Ai sádiqo, ḳhush ho, aur Ḳhudáwand ke liye shádmáṉ ho; aur tum sab jo
tumháre dil mustaqím haiṉ, ḳhushí se chilláo.

XXXIII. ZABU'R.

1 Ai sádiqo, Ḳhudáwand ke sabab ḳhushí se chilláo, ki hamd karná sídhe logoṉ
ko sajtá hai. 2 Barbat se Ḳhudáwand ká shukr karo, aur dastár ká sáz bajáke
uske liye hamd aur saná gáo. 3 Uske liye naye gít gáo, sughaṛápe se chillá
chilláke nagma karo.

4 Kyúnki Khudáwand ká kalám sídhá hai, aur uske sáre kám amánat ke
sáth haiṇ. 5 Wuh sadáqat aur adálat ko dost rakhtá hai; zamín uskí rahmat se
mámúr hai. 6 Khudáwand ke kalám se ásmán bane, aur unke sáre lashkar uske
munh ke dam se. 7 Wuh daryá ká pání túde ke mánind jama kartá hai, wuh
gahrápoṇ ko mekhzanoṇ meṇ rakh chhoṛtá hai. 8 Sárí zamín Khudáwand se ḍartí
rahe, aur jahán kí sárí ábádí uská khauf máne. 9 Ki usne kahá, aur ho gayá, usne
farmáyá, aur barpá húá. 10 Khudáwand qaumoṇ kí mashwaratoṇ ko náchíz
kartá hai, wuh logoṇ kí tadbíroṇ ko bátil kar detá hai. 11 Khudáwand ke man-
súba abad tak sábit rahenge; us ke dil ke muhásaba sárí nasloṇ meṇ rahenge. 12
Khushhál hai wuh qaum, jiská Khudá Khudáwand hai, aur we log jinheṇ usne
pasand karke apní mírás kiyá. 13 Khudáwand ásmán par se dekhtá hai, wuh
sáre baní Ádam par nigáh kartá hai. 14 Wuh apne sukúnat ke maqám se, zamín
kí sárí khilqat ko táktá hai. 15 Unke diloṇ ká muhaiyá karnewálá wuhí hai, wuh
unke sáre amaloṇ ká ṭhík jánnewálá hai. 16 Koí bádsháh nahíṇ, jo apne lashkar
kí firáwání se makhlasí páwe, koí pahlawán apne zor kí kasrat se naját nahíṇ
pátá. 17 Bach nikalne ke liye ghoṛe se kám nahíṇ chaltá, aur koí apní bahut
qúwat se riháí nahíṇ pátá.

18 Dekho, Khudáwand kí ánkh unpar hai, jo usse ḍarte haiṇ, aur unpar jo uskí
rahmat ke ummedwár haiṇ, 19 Táki unkí jánoṇ ko maut se makhlasí dewe,
aur unhen kál meṇ jítá rakhe; hamárí jánoṇ ko Khudáwand ká intizár hai, wuhí
hamárá chára hai, wuhí hamárí sipar hai; hamárá dil usí se khush hai, ki ham ne
uske muqaddas nám par tawakkul kiyá hai. 20 Ai Khudáwand, jaise hameṇ
tujh par tawakkul hai, waisehí terí rahmat ham par howe.

XXXIV. ZABU'R.

Dáúd ká zabúr jab us ne apná salíqa Abimalik ke áge badlá jis ne use
bhej diyá; aur wuh játá rahá.

1 Maiṇ har waqt Khudáwand ko mubárak kahúngá, uskí sitáish sadá mere
munh meṇ hogí. 2 Merí rúh Khudáwand ke dam bhartí rahegí, garíb log sunenge
aur khush honge. 3 Mere sáth Khudá kí baṛáí karo, ham milke uske nám ko
buland kareṇ.

4 Maiṇ ne Khudáwand ko ḍhúnḍhá, usne merí suní, aur mujhe mere sáre khau-
foṇ se naját dí. 5 Unhoṇ ne uspar nazar kí, aur roshan hogae, aur unke munh
ruswá na húe. 6 Yih miskín chilláyá, aur Khudáwand ne suná, aur use sárí
musíbatoṇ se bacháyá. 7 Khudáwand ká firishta unko, jo usse ḍarte haiṇ, chár
taraf se ghernewálá hai, aur unheṇ bachátá rahtá hai. 8 Are, áo, chakho, aur
dekho, ki Khudáwand khúb hai, khushhál hai wuh ádmí jiská tawakkul uspar hai.
9 Ai uske muqaddas logo, Khudáwand se ḍaro, kyúnki we jo usse ḍarte haiṇ,
unheṇ kuchh kamí nahíṇ. 10 Bígh hájatmand aur bhúkhe haiṇ, par we jo
Khudáwand ke tálib haiṇ, unheṇ kisí niamat kí kamí nahíṇ.

11 O laṛko, merí suno, maiṇ tumheṇ khudátarsí sikhláúngá. 12 Wuh kaun
bashar hai, jo zindagí ká tálib hai, aur baṛí umr cháhtá hai, táki aish kare?
13 Apní zubán ko badí se, aur laboṇ ko jhúṭh bolne se báz rakh. 14 Badí se
bhág, aur bhaláí kar, salámatí ko ḍhúnḍh, aur usí ká píchhá kar. 15 Khudá-

wand kí ánkhen sádiqon par hain, aur us ke kán unkí faryád par hain. 16 Khudawand ká munh unke barkhiláf hai, jo badkirdár hain, táki unkí yádgárí zamín par se qata kare. 17 Sádiq chilláte hain, Khudawand suntá hai, aur unhen unke sáre dukhon se naját detá hai. 18 Khudawand unke nazdík hai, jo shikastadil, hain, aur unko jo dilafgár hain, bachátá hai. 19 Sádiq par bahutsí musíbaten hain, par Khudawand usko un sab se chhurátá hai. 20 Wuh uskí sárí haddíon ká nigahbán hai, unmen se ek ṭúṭne nahín pátí. 21 Badí sharír ko halák kartí hai, aur we jo sádiq ke kína rakhnewále hain, pareshán honge. 22 Khudawand apne bandon kí jánon ko makhlasí detá hai, aur koí unmen se, jinká tawakkul uspar hai, pareshán na hogá.

XXXV. ZABU'R.

Dáúd ká.

1 Ai Khudawand, un se, jo mujh se jhagarte hain, jhagar, aur unse, jo mujh se
larte hain, lar. 2 Sipar, aur pharí pakar, aur merí kumak ke liye khará ho. 3
Bhálá nikál, aur unke rokne ko já, jo mere píchhe pare hain; merí ján ko farmá
ki Terí naját main hún. 4 We jo merí ján ke khwáhán hain, ruswá aur khajil hon;
aur we, jo merí tabáhí ke rawádár hain, lauten aur sharminda hon. 5 Jaise bhúsí
hawá ke áge hotí hai, waisáhí we howen, aur Khudawand ká firishta unhen
hánke. 6 Unkí ráh andherí, aur phisalní ho, Khudawand ká firshta unhen
ragede. 7 Ki unhon ne besabab mere liye garhe khode, aur náhaqq merí ján ke
liye apná dám chhipáyá. 8 Us par nágahání tabáhí pare, aur wuh apne dám men
áphí phanse, aur apníhí balá men giriftár rahe. 9 Par merá jí Khudawand
men khushwaqt hai, aur uskí naját se khushhál hai. 10 Merí sárí haddíán kahtí
hain, Khudawand tujh sá kaun hai, jo miskín ko bare qawí ke háth se bachátá
hai; aur miskín muhtáj ko us se, jo unhen gárat kartá hai.
11 Jhúṭhe gawáh uṭhe hain, we mujh se we sawálát karte hain, jinse main ágáh
nahín. 12 We neki ke iwaz men mujh se badí karte hain, we merí ján márte
hain. 13 Main ne to jab we bímár the, ṭáṭ ká libás pahiná; aur roze rakh rakh
apne jí ko beárám kiyá, aur merí duá palaṭke mere síne men átí thí. 14 Main
ne unse sulúk kiyá, jo koí apne dost aur bhái se kare, main sarnigún hokar, aisá
kurhá, jaise koí apní má ke liye gam kare. 15 Par we merí musíbat men
shádmání se milke jama húe, aur sáre zalíl log mujh par faráham húe, aur main
bekhabar thá, unhon ne mujh ko chírá, aur dastbardár na húe. 16 Unhon ne
makúrámez ṭhaṭṭhebázon ke sáth milke mihmáníon men mujh par dánt kichkicháe.
17 Ai Khudawand kab tak tú dekhá karegá? unkí kharábí se merí ján ko
phirá, merí wahíd ko sherbachchon se. 18 Main barí jamáat men terá shukr
karúngá, main zabardast logon ke darmiyán terí sitáish karúngá. 19 Naho ki
mere dushman muft mujh par khushwaqt hon, aur we, jo besabab mere bairí hain,
mujh par chashmak karen. 20 Kyúnki we salámatí kí bát nahín karte, balki un
par, jo dunyá men árám se baiṭhe hain, makr ke mansúbe bándhte hain. 21
Aur unhon ne mujh par apná munh pasárá hai, aur kahte hain, Ahá, há, há,
hamárí ánkhon ne yih dekhá.
22 Ai Khudawand tú ne yih dekhá; khámoshí mat kar, ai Khudawand, mujh

se mat dúr rah. 23 Ai mere Ḳhudá, ai mere Ḳhudáwand, uṭh, aur merí adálat
ke liye aur mere faisle ke liye jág. 24 Ai Rabb Ḳhudáwand mere Ḳhudá, apní
sadáqat ke mutábiq merá insáf kar, aur unheṉ mujh par ḳhuswaqt na hone de.
25 We apne dilon meṉ kahne na páweṉ, Wáchhiṛe, yihí ham cháhte the, aur we
na kaheṉ, ki Ham use chaṭ kar gae. 26 We jo merí burái se ḳhush hote haiṉ,
ruswá ; aur sharminda moweṉ, jo merí dushmaní par phúlte haiṉ, ruswái aur
sharmindagí ká libás pahineṉ.

27 Tab we, jo mere insáf se ḳhush hote haiṉ, ḳhushwaqt aur shádmán hoṉ, aur
sadá kahá kareṉ, ki Wuh baṛá Ḳhudáwand hai, jo apne bande kí salámatí se
ḳhush hotá hai. 28 Aur merí zubán terí sadáqat aur terí shukrguzárí har din
kahtí rahegí.

XXXVI. ZABU'R.

Sardár muganní ke liye Ḳhudáwand ke bande Dáúd ká zabúr.

1 Badkár kí sharárat ká bayán mere dil ke andar hai : ki Ḳhudátarsí us kí
ánkhoṉ ke áge nahíṉ. 2 Kyúnki jab tak uskí badkárí kí burái záhir na ho, wuh
apne dil meṉ apní táríf áp kartá hai. 3 Uske munh kí báten badí aur fareb
haiṉ, usne dánishmandí aur nekí ko tark kiyá. 4 Wuh apne bistar par paṛe
paṛe badí ke mansúbe bándhtá hai, wuh áp burí ráh meṉ khaṛá rahtá hai, wuh
burái se nafrat nahíṉ khátá.

5 Ai Ḳhudáwand, ásmán meṉ terí rahmat hai, aur terí sadáqat badlíoṉ tak
pahunchí hai. 6 Terí sadáqateṉ baṛe paháṛoṉ ke mánind haiṉ, terí adálateṉ
bhí baṛí gahrí haiṉ ; ai Ḳhudáwand, tú insán aur haiwán ká parwardigár hai.
7 Ḳhudáyá, terí rahmat kyáhí azíz hai ! isliye baní Ádam tere paroṉ ke sáye tale
áke chhipte haiṉ. 8 We tere ghar kí chiknái kháne se ser howenge, aur tú apní
niamatoṉ ke daryá se unheṉ seráb karegá. 9 Ki zindagí ká chashma tere kane
hai, ham terí roshní se roshní dekhenge.

10 Tú apne pahchánnewáloṉ par apní rahmat kusháda rakh, aur unpar jinke
dil mustaqím haiṉ, apní sadáqat. 11 Naho, ki ghamanḍ karnewáloṉ ká pánw
mujh par paṛe, aur naho, ki sharír ká háth mujhe ṭhel de. 12 Badkár waháṉ
gire húe haiṉ, we ḍhakele gae haiṉ, we kabhí uṭh na sakenge.

XXXVII. ZABU'R.

Dáúd ká.

1 Badkároṉ ke sabab tú mat kuṛh, aur ḳhatákároṉ kí jihat se tú hasad na kar.
2 Ki we jaldí ghás ke mánind káṭ ḍále jáenge, aur hare sabze kí tarah mur-
jháwenge. 3 Ḳhudáwand par tawakkul rakh, aur bhalá kar, tú zamín meṉ
zindagání basar kar, aur amánat se phal le. 4 Ḳhudáwand se lazzat ḍhúnḍh,
ki wuh tere dil ke matálib púre karegá. 5 Apní ráh Ḳhudáwand par chhoṛ de,
us par tawakkul kar, wuh sab baná legí. 6 Wuh terí sadáqat ko núr kí tarah
záhir karegá, aur terí adálat ko do pahar kí sí roshní baḳhshegá. 7 Ḳhudáwand
kí yád meṉ ásúda ho, aur sabr se uská intizár kar ; us shaḳhs ke sabab se, jo apní
ráh meṉ kámyáb hotá hai, aur bure mansúbe bándhtá hai, mat kuṛh. 8 Gusse ko

dhímá kar, aur gazab ko tark kar, aur aisá na kuṛh, ki tú sharárat meṇ gire. 9 Ki
badkár káṭ ḍále jáenge, lekin we jo ḲHUDAWAND se ummedwár haiṇ, zamín ko
wehí mírás lenge.

10 Ki ek án kí án meṇ sharír na hogá, tú gaur karke uská makán ḍhúṇḍhegá,
aur wuh na hogá. 11 Lekin we, jo miskín haiṇ, zamín ke wáris honge, aur bahut
salámatí se ḳhushdil honge. 12 Sharír sádiq ke dukh dene par mansúbe bándhtá
hai, aur us par dánt kichkichátá. 13 ḲHUDAWAND us par hanstá hai, kyúnki wuh
dekhtá hai, ki uská din átá hai. 14 Shariroṇ ne talwár nikálí, aur apní kamán
khínchí, táki miskín, aur muhtáj ko girá deṇ, aur unko jinkí ráheṇ sídhí haiṇ, ján
se máreṇ. 15 Unkí talwáreṇ unhíṇ ke diloṇ meṇ paiṭhengí, unkí kamáneṇ ṭúṭ
jáwengí.

16 Thoṛá sá jo sádiq ká hai, bahutse shariroṇ ke amwál se bihtar hai. 17 Ki
shariroṇ ke bázú toṛe jáenge, par ḲHUDAWAND sádiqoṇ ká thámnewálá hai.
18 ḲHUDAWAND kámiloṇ ke dinoṇ ko pahchántá hai, aur unkí mírás abadí hogí.
19 We bure waqt ruswá na howenge, aur qaht ke aiyám meṇ ser rahenge.
20 Lekin we jo sharír haiṇ halák honge; aur ḲHUDAWAND ke dushman charágáh
kí ḳhusnumáí ke mánind faná honge; we dhuwáṇ ke mánind játe rahenge.
21 Sharír udhár letá hai, aur phir adá nahíṇ kartá; par sádiq rahm kartá hai aur
detá hai. 22 Ki jinhoṇ ne uskí barakat páí hai, zamín ke wáris honge, aur jin
par uskí lánat hai, kaṭ jáenge. 23 Nek ádmí ke qadam ḲHUDAWAND sábit rakhtá
hai, aur uskí ráh ko dost rakhtá hai. 24 Agarchi wuh gir jáwe, par pámál na
hogá, kyúnki ḲHUDAWAND uská háth thámtá hai. 25 Maiṇ jawán thá, ab búṛhá
húá, par maiṇ ne sádiq ko hargíz áwára na dekhá, aur uskí nasl meṇ se kisí ko
ṭukṛe mángte na páyá. 26 Wuh har din rahm kartá rahtá hai, aur qarz diyá kartá
hai; uskí nasl mubárak hai.

27 Badí se bhág aur bhalá kar, aur abad tak ábád rah. 28 Ki ḲHUDAWAND
adálat ká dostdár hai, aur apne muqaddas logoṇ ko tark nahíṇ kartá; we abad
tak mahfúz rahenge, par shariroṇ kí nasl káṭí jáegí. 29 Sádiq zamín ke wáris
honge, aur abad tak us par basenge. 30 Sádiq ká munh dánish kí bát kahtá hai;
uskí zabán se adálat ká kalima nikaltá hai. 31 Uske Ḳhudá kí sharíat uske dil
meṇ hai, uská pánw kabhí na rapṭegá. 32 Sharír sádiq kí ghát meṇ lagá hai, aur
uske qatl ke darpai rahtá hai. 33 ḲHUDAWAND us par uská qábú paṛne na degá,
aur adálat ke waqt use mujrim na ṭhahráegá.

34 ḲHUDAWAND se ummedwár rah, aur uskí ráh ko yád rakh, ki wuh tujh ko
apní zamín ká wáris karke sarfarází baḳhshegí, aur jab sharír káṭe jáenge, to tú
dekhegá. 35 Maiṇ ne sharír bahut shándár dekhá, jo áp ko us hare daraḳht kí
mánind, jo apne khet meṇ uge, phailátá thá. 36 Par wuh guzar gayá, goyá thá hí
nahíṇ, maiṇ ne use ḍhúṇḍhá, wuh kahíṇ na milá. 37 Kámil ko ták, aur sídhe ko
dekh rakh, ki aise ádmí ká anjám salámatí hai. 38 Par ḳhatákár sab ke sab halák
ho jáenge, sharír ká anjám nestí hai. 39 Sádiqoṇ kí naját ḲHUDAWAND se hai;
dukh ke waqt wuh unká bútá hai. 40 ḲHUDAWAND unkí madad karegá, aur
unheṇ naját degá, aur un ko shariroṇ se chhuṛáwegá aur bacháwegá, is liye ki unká
tawakkul uspar hai.

XXXVIII. ZABU'R.

Tazkír ke liye Dáúd ká zabúr.

1 Ai Ḳhudáwand, apne gusse se mujh ko mat jhiṛk, aur na apne qahr se
mujhe adab de. 2 Ki tere tír mujhe chubhte haiŋ, aur terá háth mujh par bhárí
hai. 3 Tere gusse ke áge mere jism ko sihat nahíŋ, aur mere gunáhoŋ ke sabab
merí haḍḍioŋ ko árám nahíŋ. 4 Ki mere gunáh mere sir se guzar gae, aur bhárí
bojhe kí mánind mujh par bhárí ho gae. 5 Mere gháo bádbú ho gae, aur saṛ
gae, merí himáqat ke sabab se.
6 Maiŋ dukh bhartá húŋ, aur kamín hogayá húŋ, main din bhar roya kartá húŋ.
7 Kyúnki merí kamar meŋ karíh bímárí bhar gaí; aur mere jism meŋ sihat nahíŋ.
8 Maiŋ sust ho gayá húŋ, aur nipaṭ pis gayá húŋ, aur dil kí ghabráhaṭ se chillátá
húŋ. 9 Ai Ḳhudáwand, merá sárá ishtiyáq tere huzúr hai, aur merí karáhná
tujh se chhipá nahíŋ. 10 Merá dil ghabrátá hai, merá bútá mujh se játá rahá,
aur merí ánkhoŋ kí bínáí bhí játí rahí.
11 Mere azíz, aur mere dost mere dukh ke sabab mujh se alag khaṛe rahe, aur
mere rishtadár mujh se dúr já khaṛe húe. 12 Unhoŋ ne jo merí ján ke ḳhwáháŋ
haiŋ, mere phansáne ko phande máre haiŋ, aur we jo mere dukh ke rawádár haiŋ
mere haqq meŋ aisí báteŋ kahte haiŋ, jin meŋ merá ziyán hai, aur sáre din makr
ke mansúbe bándhte haiŋ. 13 Par maiŋ bahire kí mánind ho gayá, jo kuchh suntá
nahíŋ, aur gúnge kí mánind jo apná munh nahíŋ kholtá. 14 Maiŋ us shaḳhs kí
mánind húá, jo bahirá ho, aur us kí mánind jiske munh meŋ malámat na ho.
15 Ki Ḳhudáwand, mujhe tujh se ummed hai; tú sunegá, ai mere Málik
Ḳhudáwand, mere Ḳhudá.
16 Kyúnki maiŋ kahtá húŋ, na howe, ki we mujh par ḳhushí kareŋ, aur jab merá
pánw phisle, to we dekhke phúleŋ. 17 Maiŋ phisalne par húŋ, aur merá gam sadá
mere sámhne hai. 18 Aur maiŋ apná gunáh áp kholke kahtá húŋ, aur apní taqsír
ke liye gamgín húŋ. 19 Mere dushman ḳhushí karte haiŋ, aur qawí haiŋ; aur
mere bairí náhaqq bahut ho gae. 20 We jo nekí ke iwaz meŋ badí karte haiŋ, mere
dushman bane haiŋ, kyúnki maiŋ nekí kí pairawí kartá húŋ.
21 Ai Ḳhudáwand mujh ko tark mat kar; ai mere Ḳhudá, mujh se dúr mat
rah. 22 Merí madad ke liye jaldí kar, ai mere naját denewále Ḳhudá.

XXXIX. ZABU'R.

Yadútúníoŋ ke sardár muganní ke liye Dáúd ká zabúr.

1 Maiŋ ne kahá, maiŋ apní ráhoŋ kí ḳhabardárí karúngá, ki merí zubán se gunáh
na ho, aur jis waqt sharír mere sámhne hogá, to maiŋ apne munh ko lagám dúngá.
2 Maiŋ gúngá, aur ḳhámosh ho rahá, aur nek kahne se bhí rah gayá, merá gam
táza húá. 3 Síne ke bích mere dil meŋ tapish húí, mere sochne meŋ ág bhaṛkí,
tab maiŋ ne apní zubán se kahá.
4 Ai Ḳhudáwand, mujhe batá, ki merá anjám kyá hai, aur merí umr kitní
hai? tab maiŋ jánúŋ ki merí umr kis qadr kotáh hai. 5 Dekh, tú ne merí umr
bálisht bhar kí, aur merí zindagí tere áge náchíz hai; yaqínan har ek shaḳhs agarchi
barqarár ho, lekin mahz besabát hai. (Silá) 6 Biláshakk har ek insán wahm aur
ḳhiyál sá chaltá phirtá hai; beshubha we abas bekal hote haiŋ; wuh zaḳhíra kartá

hai, aur nahíŋ jántá ki use kaun legá. 7 Ab, ai Ḳhudáwand, kis kí ummed hai?
Mujhe terí hí ummed hai. 8 Mujhe mere sáre gunáhoŋ se naját de; mujhe jáhiloŋ
kí nang mat kar. 9 Maiŋ gúngá rahá, maiŋ ne apná munh na kholá; kyúnki tú
hí ne yúŋ kiyá hai. 10 Mujh se apní azíyat dúr kar; maiŋ to tere háth ke zor se
faná húá játá húŋ. 11 Jab tú ádmí ko us ke gunáh ke báis gusse se adab detá
hai, to us ke jas ko patange kí mánind kho detá hai; yaqínan har ek insán besabát
hai. (Silá.)

12 Ai Ḳhudáwand, merí duá sun, aur mere nále par kán dhar; mere ánsúoŋ
se gáfil mat ho, kyúnki maiŋ tere sámhne pardesí, aur apne sáre bápdádoŋ kí má-
nind musáfir húŋ. 13 Mujh se apná háth dúr kar, táki dam le lúŋ, us se áge ki
maiŋ yaháŋ se jáúŋ, aur phir na rahúŋ.

XL. ZABU'R.

Sardár muganní ke liye Dáúd ká zabúr.

1 Maiŋ ne sabr se Ḳhudáwand ká intizár kiyá; wuh merí taraf máil huá, aur
us ne merí faryád suní. 2 Wuh mujhe haulnák gaṛhe aur daldal kí kích se báhar
nikál láyá, aur mere pánw us ne paháṛ par rakhe, aur mere qadamoŋ ko sábit kiyá,
3 Aur us ne mere munh meŋ ek naí tasbíh ḍálí, jisse maiŋ apne Ḳhudá kí sitáish
kartá húŋ; bahutere dekhenge aur ḍarenge, aur Ḳhudáwand par tawakkul karenge.

4 Ḳhushhál hai wuh insán, jo Ḳhudáwand par apná bharosá rakhtá hai, aur
magrúroŋ ko, aur unko, jo jhúṭh kí taraf jhuke haiŋ, nahíŋ mántá. 5 Ai Ḳhudá-
wand, mere Ḳhudá, terí ajáib qudrateŋ, jo tú ne dikhláíŋ, bahutsí haiŋ, aur terí
tadbíreŋ, jo hamáre liye haiŋ, mumkin nahíŋ ki giní jáweŋ; maiŋ to unheŋ kholke
tere áge bayán kartá, lekin we to shumár se báhar haiŋ. 6 Zabíh aur hadiya ko tú
nahíŋ cháhtá: tú ne mere kán khole; chaṛháwe aur ḳhatiyat ká tú tálib nahíŋ. 7
Tab maiŋ ne kahá, Dekho, maiŋ átá húŋ; kitáb ke waraqoŋ meŋ mere haqq meŋ
yih likhá hai. 8 Ai mere Ḳhudá, maiŋ terí razámandí bajá láne par ḳhush húŋ;
terí sharíat to mere dil ke bích hai. 9 Maiŋ ne baṛí jamáat meŋ sadáqat ká
muzhda diyá; dekh, ai Ḳhudáwand, maiŋ ne apná munh band nahíŋ kiyá, aur tú
jántá hai. 10 Maiŋ ne terí sadáqat kí bát apne dil meŋ chhipá na rakhí; maiŋ ne
terí amánatdárí aur terí naját kí bát kahí; maiŋ ne tere lutf i amím aur terí amánat
ko baṛí jamáatoŋ meŋ poshída nahíŋ rakhá.

11 Ai Ḳhudáwand, apní rahmatoŋ ko mujh se dareg na kar; terí rahmat aur
terí amánat har dam merí nigahbán raheŋ; 21 Ki beshumár buráíoŋ ne mujhe
gher liyá: mere gunáhoŋ ne mujhe pakṛá, aisá ki maiŋ ánkh úpar nahíŋ kar saktá;
we mere sir ke báloŋ se shumár meŋ ziyáda haiŋ; so maiŋ ne dil chhoṛ diyá. 13 Ai
Ḳhudáwand, mihrbání karke mujhe naját de; ai Ḳhudáwand, jald merí madad
ko pahunch. 14 We jo milke merí ján márne ke darpai haiŋ, ḳhajil aur ruswá
hoŋ; we, jo merí tabáhí ke rawádár haiŋ, lauṭeŋ aur sharminda hoŋ. 15 Sab, jo
mujh par áhá, áhá kahte haiŋ, apní is buráí ke badle pareshán hoŋ; 16 Aur we,
jo tere tálib haiŋ, ḳhushnúd aur ḳhursand howeŋ; aur we, jo terí naját ke áshiq
haiŋ, sadá kahá kareŋ, ki Ḳhudáwand muazzam ho. 17 Maiŋ to miskín aur
muhtáj húŋ, lekin Ḳhudáwand merí fikr meŋ rahtá hai; merá chára, merá chhuṛ-
ánewálá tú hí hai. 18 Ai mere Ḳhudá, der mat kar.

XLI. ZABU'R.

Sardár muganní ke liye Dáúd ká zabúr.

1 Mubárak hai wuh, jo miskín par mihr kartá hai; ḲHUDÁWAND bipaṭ ke waqt
usí ko naját degá. 2 ḲHUDÁWAND uská háfiz rahegá, aur use salámat rakhegá,
aur wuh zamín par mubárak hogá, aur tú use uske dushmanon ke qábú men na kar
degá. 3 ḲHUDÁWAND usko bímárí ke bistar par sambhálegá; tú uskí bímárí
men bistar lauṭke bichháwegá.

4 Main kahtá hún, ai ḲHUDÁWAND, mujh par rahm kar; merí ján ko shifá de,
ki main terá gunáhgár hún. 5 Mere dushman mujhe burá kahte hain, ki Wuh kab
maregá, aur uská nám kab miṭ jáegá? 6 Jab wuh dekhne ko átá hai, tab behúda
báten kartá hai; uske dil men burái bharí húí hai; báhar játá hai, aur use bayán
kartá hai. 7 Sab jitne merá kína rakhte hain, mere barḳhiláf sargoshí karte hain;
we mere satáne ke mansúbe bándhte hain, 8 Aur kahte hain, Ek burá ázár ise lagá
hai; ab jo wuh paṛá hai phir na uṭhegá. 9 Mere is ján pahchán ne bhí, jis par
mujhe bharosá thá, aur jo merá hamnawála thá, mujh par lát uṭháí.

10 Par tú, ai ḲHUDÁWAND, mujh par rahm kar, aur mujh ko khaṛá kar, táki
main unse badlá lún. 11 Terí mihrbání ká mujh ko isse yaqín hai; ki mere dush-
man ne mujh par fath nahín páí. 12 Tú mere ḳhulús ke báis mujh ko sambháltá
hai, aur mujh ko apne huzúr men abad tak sábit rakhegá.

13 ḲHUDÁWAND Isráel ká Ḳhudá azal se abad tak mubárak hai. Ámín, ámín.

SIFR I SÁNÍ.

XLII. ZABU'R.

Sardár muganní ke liye baní Qurah ká mashkíl.

1 Jis tarah se ki hariní pání ke chashmon kí niháyat piyásí hotí hai, waisáhí merí
rúh, ai ḲHUDÁWAND, terí niháyat piyásí hai. 2 Merí rúh Ḳhudá ke liye, jo zinda
hai, tarastí hai: aisá kaun sá din hogá, ki main jáún, aur Ḳhudá ke áge hoún?
3 Merá tosha rát din ánsú hain; we har roz mujh se púchhte hain, Terá Ḳhudá
kahán hai? 4 Main yih yád kartá hún, aur apne jí men fikr kartá hún, ki main
guroh ke sáth hoke, wuh guroh, jo íd ke din ko mántí hai, ḳhushí se aláptá húá,
aur shukr kartá húá Ḳhudá ke ghar men játá thá. 5 Ai mere jí, tú kyún girá játá
hai, aur tú mujh men kyún beárám hai? Ḳhudá par tawakkul kar; ki main yaqínan
uskí sitáish karúngá, jo mere chihre kí ḳhair o áfíyat hai.

6 Ai mere Ḳhudá, merá jí girá játá hai, so main Yardan kí zamín men aur Har-
mún men koh i Misgár par tujhe yád karúngá. 7 Tere pání kí dháron kí áwáz se,
gahráo gahráo ko pukártá hai; terí sárí maujen aur dheú mere sir se guzar gae.
8 ḲHUDÁWAND subh ke waqt apne lutf i ḳháss ko hukm karegá, aur rát ko main
uská gít gáúngá; merí duá merí hayát ke Ḳhudá kí taraf hogí. 9 Main Ḳhudá
ko, jo merá paháṛ hai, kahúngá, Tú mujhe kyún bhúl gayá hai? main kyún dushman
ke zulm se gam kartá chalá játá hún? 10 Mere dushman us talwár kí mánind jo
merí haḍḍíon se guzar jáwe, mujhe malámat karke dukh dete hain, aur roz roz
mujh ko kahte hain, Terá Ḳhudá kahán hai? 11 Ai mere jí, tú kyún girá játá hai,

aur tú mujh meṉ kyúṉ beárám hai? Ḳhudá par tawakkul kar; yaqínan maiṉ uskí
sitáish karúngá, jo mere chihre kí ḳhair o áfíyat, aur merá Ḳhudá hai.

XLIII. ZABU'R.

1 Ai Ḳhudá, merá insáf kar, aur zálim qaum se merá hámí ho; mujhe makkár
jafákár ádmí se naját de. 2 Ki merá tawánáí baḳhshnewálá Ḳhudá tú hai, kyúṉ
tú mujhe dúr kartá hái? maiṉ dushman ke zulm se kyúṉ rotá chalá jáúṉ? 3 Háṉ,
apne núr aur apní amánat ko záhir kar, unheṉ merá rahbar kar, aisá ki we mujh
ko tere koh i muqaddas par, aur tere maskanoṉ meṉ le jáweṉ. 4 Tab maiṉ
Ḳhudá ke mazbah par, Ḳhudá ke huzúr, jo merá kamál sarúr hai, jáúngá, aur
maiṉ barbat bajáke terí sitáish karúngí, ai Ḳhudá, mere Ḳhudá. 5 Ai mere jí, tú
kyúṉ ḍhayá játá hai, aur tú mujh meṉ kyúṉ beárám hai? Ḳhudá par tawakkul
kar; ki maiṉ yaqínan uskí sitáish karúngá, jo mere chihre kí ḳhair o áfíyat aur
merá Ḳhudá hai.

XLIV. ZABU'R.

Sardár muganní ke liye baní Qurah ká mashkíl.

1 Ai Ḳhudá, ham ne apne kánoṉ se suná, aur hamáre bápdádoṉ ne un kámoṉ kí,
jo tú ne unke waqt meṉ sábiq zamáne meṉ, kiye haiṉ, ḳhabar dí; 2 Ki tú ne qau-
moṉ ko apne háth se ḳhárij kiyá, aur unheṉ jamáyá, aur tú ne un logoṉ ko dukh
diyá, aur unkí jaṛ ḳhúb baiṭháí; 3 Ki we apní shamsher se us zamín ke málik na
húe, na unhoṉ ne apne bázú se naját páí; balki tere dahne háth se, aur tere
bázú se, aur tere chihre ke núr se, isliye ki terí mihrbání un par thí.

4 Ai Ḳhudá, tú merá Bádsháh hai, Yaqúb ke liye najátoṉ ká hukm ho. 5 Terí
madad se ham apne dushmanoṉ ko singh márenge, tere nám se ham un ko, jo
ham par chaṛhte haiṉ, pámál karenge; 6 Ki merá takiya apní kamán par nahíṉ,
na merí talwár mujhe bachá saktí hai, 7 Balki tú hí hai, jisne ham ko hamáre
dushmanoṉ se bacháyá, aur un ko, jo hamárá kína rakhte haiṉ, ruswá kiyá. 8 Ham
tamám din Ḳhudá par faḳhr karte haiṉ, aur tere nám kí abad tak sitáish karenge.
(Silá.)

9 Lekin ab tú ne ham ko dúr kiyá, aur ruswá kiyá, aur hamáre lashkaron ke sáth
nahíṉ chaltá. 10 Tú dushman ke áge se ham ko bhagá detá hai; aur we, jo
hamárá kína rakhte haiṉ, apne wáste lúṭ lete haiṉ. 11 Tú ne ham ko bheṛoṉ kí
mánind un kí ḳhurish kiyá, aur ham ko gair qaumoṉ ke darmiyán áwára kiyá. 12
Tú apne logoṉ ko muft beche ḍáltá hai, aur unkí qímat bahut nahíṉ baṛháí. 13 Tú
ne ham ko hamáre hamsáyoṉ ká nang kiyá; un ke nazdík, jo hamáre ás pás haiṉ,
ham ko angushtnumá aur náchíz kiyá. 14 Tú ne ham ko gair qaumoṉ ke dar-
miyán zarb ul masal kiyá, aur logoṉ ke darmiyán sir dhunne ká sabab. 15 Merí
ruswáí hamesha mere sámhne hai, aur merí súrat kí sharmindagí ne mujh ko
ḍhámp liyá, 16 Tahqír aur ihánat karnewále kí áwáz ke sabab dushman aur
intiqám lenewále ke áge.

17 Yih sab kuchh ham par bítá, par ham tujhe nahíṉ bhúle, aur tere ahd o
paimán meṉ uzr nahíṉ kiyá, 18 Na hamáre dil tujh se phire, aur na hamáre

pánw terí ráh se munharif húe. 19 Par tú ne tinnínon ke makán men ham ko
kuchlá, aur maut ke sáye tale ham ko chhipá diyá. 20 Agar ham apne Khudá ká
nám bhúl gaye, yá ham ne kisí ajnabí mábúd kí taraf apne háth phailáe, 21 To
kyá Khudá us kí tahqíqát na karegá? Wuh to dilon ke asrár se bhí ágáh hai.
22 Ki tere hí liye ham sáre din zabh kiye gaye, aur qurbání ke gospand bane.
23 Bedár ho, kyún so rahá tú, ai KHUDAWAND? Jág, ham ko abad tak dúr mat
kar. 24 Tú kyún apní munh chhipátá hai, aur hamárí mihnat aur musíbat ko
kyún bhulíe detí hai? 25 Ki hamárí jánen khák kí taraf jhukín; hamáre peṭ
zamín se chipte. 26 Hamárí madad ke liye uṭh, aur apní rahmaton ke wáste ham
ko bachá le.

XLV. ZABU'R.

Sardár muganní ke liye baní Qurah ká mashkíl, yáne ishk i Iláhí kí gazal, "So-
sanon" ke sur par gáyá jáwe.

1 Mere dil men achchhá mazmún josh mártá hai, main un kámon ko, jo main
ne bádsháh ke haqq men kiye, bayán kartá hún; merí zabán máhir likhnewále ká
qalam hai.

2 Tú husn men baní A'dam se kahín ziyáda hai, tere labon men niamat biṭáí
gaí, isí liye Khudá ne tujh ko abad tak mubárak kiyá.

3 Ai pahlawán, tú jáh o jalál se apní talwár hamáil karke apní rán par laṭká.
4 Amánat aur hilm aur adálat par apní buzurgwárí aur iqbálmandí se sawár ho,
ki terá dahna háth tujhe haibatnák kám dikháegí. 5 Bádsháh ke dushmanon ke
dilon men tere tír tezí karte hain, log tere sámhne gir játe hain.

6 Ai Khudá, terá takht abad ul ábád hai, terí saltanat ká asá rástí ká asá hai.
7 Tú ne sidq se dostí, aur sharr se dushmaní kí hai, isí liye Khudá ne, jo terá
Khudá hai, khushí ke raugan se tere musáhibon se ziyáda tujhe muattar kiyá.
8 Tere libás se murr aur úd aur taj kí mahak átí hai, háthí dánt kí haikalon se
nagma tujhe khush kartá hai. 9 Bádsháhon kí beṭíán terí izzatwálí auraton men
hain, Malika Ofír ke sone se árásta hoke tere dahne háth kharí hai.

10 O beṭí, sun le, aur soch, aur apne kán idhar dhar, aur apne logon aur apne
báp ke ghar ko bhúl já. 11 Ki bádsháh tere jamál ká nipaṭ mushtáq hai, ki wuh
terá kháwind hai, tú use sijda kar. 12 Aur Bint i Súr tujh pás hadiye láwegí,
qaum ke daulatmand hadiya leke tujh pás házir howenge.

13 Bádsháh kí beṭí andar men jalál se bharí húí hai, uská libás tamám tásh ká hai.
14 Use sozaní ke kapṛa pahináke bádsháh ke huzúr pahuncháwenge; kunwárí
auraten, jo uskí khawássen hain, us ke píchhe píchhe tujh pás házir kí jáengí. 15
Khushí aur shádmání se we pahuncháí jáwengí, we bádsháh ke qasr men dákhil
howengí. 16 Tere farzand tere bápdádon ke qáim maqám howenge, jinhen tú
sárí zamín ke umará karegá.

17 Main sárí pushton ko terá nám yád diláúngá, pas sáre log abad ul ábád terí
sitáish karenge.

XLVI. ZABU'R.

Sardár muganní ke liye baní Qurah ká zabúr gulámát par gáyá jáwe.

1 Ḳhudá hamárí panáh, aur hamárá zor hai, aur saḳhtíoṇ meṇ hamárá hamesha
madadgár hai. 2 Is liye hameṇ kuchh ḳhauf nahíṇ, agarchi zamín kámpe, aur
pahár apní jagah se hilke samundar meṇ gir jáweṇ. 3 Agarchi uske páníoṇ ká
shor, aur unheṇ beqarárí ho; agarchi pahár unke phúlne se hil jáweṇ. (Silá.)
4 Ek nadí hai, jiskí dháreṇ Ḳhudá ke shahr ko, yáne Haqq Tálá ke muqaddas
maskanoṇ ko, ḳhushwaqt kartí haiṇ. 5 Ḳhudá uske bíchoṇ o bích hai, use hargiz
jumbish na hogí; Ḳhudá subh i sádiq ke waqt us kí kumak karegá. 6 Qaumoṇ ne
gussa kiyá, mamlukateṇ jumbish khá gaíṇ, us ne apní áwáz nikálí; zamín gudáz
hogaí. 7 Ḳhudáwand lashkaroṇ ká Ḳhudá hamáre sáth hai, Yaqúb ká Ḳhudá
hamárí panáh hai. (Silá.)

8 Ao, Ḳhudáwand ke ajáib kámoṇ ko dekho, ki zamín par kaisí kaisí wíráníáṇ
kíṇ. 9 Wuh zamín kí sárí tarafoṇ se laráíáṇ mauqúf kartá hai; wuh kamán tortá
hai, neze do ṭukṛe kartá hai, gáríoṇ ko ág se jalátá hai. 10 Dhíme ho, aur yaqín
karo, ki maiṇ Ḳhudá húṇ, maiṇ qaumoṇ meṇ buland hoúngá, maiṇ zamín par bálá
hoúngá. 11 Ḳhudáwand lashkaroṇ ká Ḳhudá hamáre sáth hai, Yaqúb ká
Ḳhudá hamárí panáh hai. (Silá)

XLVII. ZABU'R.

Sardár muganní ke liye baní Qurah ká zabúr.

1 Háṇ, ai logo, tum sab táliáṇ bajáo; shahána gáte húe Al'láh kí madh karo.
2 Ki Ḳhudáwand buland, aur muhíb hai, wuh sárí zamín par Bádsháh i azím hai;
3 Wuh qaumoṇ ko hamárá zerdast, aur gurohoṇ ko hamáre pánw ke níche dálegá.
4 Wuh hamárí mírás hamáre liye pasand karegá, yáne Yaqúb ke us jamál ko, jo
uská mahbúb thá. (Silá)

5 Ḳhudá shahána gáte húe úpar chaṛhá, háṇ Ḳhudáwand turhí kí áwáz ke
sáth. 6 Ḳhudá kí sitáish karo, sitáish karo, hamáre bádsháh kí sitáish karo, sitá-
ish karo. 7 Ki Ḳhudá sáre jahán ká bádsháh hai; soch samajhke us kí sitáish
karo. 8 Ḳhudá qaumoṇ ká bádsháh hai; Ḳhudá apne muqaddas taḳht par baiṭhá
hai. 9 Ḳhalq ke sáre amír faráham húe haiṇ, we jo Abirahám ke Ḳhudá ke log
haiṇ, ki jahán kí sipareṇ Ḳhudá ke iḳhtiyár meṇ haiṇ; wuh niháyat buland hai.

XLVIII. ZABU'R.

Baní Qurah ke zabúr ká gít.

1 Ḳhudáwand buzurg hai, hamáre Ḳhudá ke shahr meṇ us ke muqaddas pahár
par niháyat munásib hai, ki uskí sitáish kí jáwe. 2 Wuh pahár niháyat ḳhush
asláb hai, sárí dunyá kí ḳhushí koh i Saihún hai, jiskí jánib i shimál bádsháh i azím
ká shahr hai. 3 Uske mahalloṇ meṇ mashhúr hai, ki Ḳhudáwand us kí panáh
hai.

4 Kyúnki dekh, ki bádsháh faráham húe, aur ikaṭṭhe hoke pár utre. 5 Unhoṇ
ne ánkh uṭháí, to dang húe; ghabráe, aur bhág nikle. 6 Unheṇ kampkapí ne

pakṛá, aur dard ne, us aurat kí mánind, jo jantí hai. 7 Tú Tarsís ke jaház bád i
sharqí se toṛtá hai. 8 Jaisá ham ne suná thá, waisáhí KHUDAWAND ke lashkaroṇ
ke shahr meṇ ham ne apne Ḳhudá ke shahr meṇ dekhá, Ḳhudá use abad tak bar-
qarár rakhegá. (Silá.)

9 Ai Ḳhudá, ham terí haikal ke darmiyán tere lutf i kámil kí tamanná rakhte
haiṇ. 10 Ai Ḳhudá, jaisá terá nám hai, zamín par sartásar waisíhí terí madh
hai, terá dahna háth sadáqat se bhará húá hai. 11 Koh i Saihún ḳhush howe,
banát i Yihúdáh sarúr kareṇ, terí adálatoṇ ke sabab, ai ḲHUDAWAND.

12 Saihún ko ghúmo, aur uske burjoṇ ke ás pás pherke unheṇ gino; tum uske
shahrpanáh se apne dil lagáo, sur sochke uske mahalloṇ ko dekho, 13 Táki tum
ánewálí pushtoṇ ko uskí ḳhabar do. 14 Ki yih Ḳhudá, hamárá azalí abadí Ḳhudá
hai, aur tá dam i marg wuhí hamárá hádí rahegá.

XLIX. ZABU'R.

Sardár muganní ke liye baní Qurah ká zabúr.

1 Ai logo, tum sab kán dharo, tum sab jo dunyá meṇ baste ho; 2 Adná aur
álá, daulatmand aur muhtáj. 3 Mere munh se hikmat ke kalime nikalte haiṇ,
aur mere dil ká dhiyán ḳhirad par hai. 4 Maiṇ ek tamsíl kí taraf apná kán
dharúngá; maiṇ apná lugaz murchang bajáte húe kholke kahúngá.

5 Maiṇ musíbat ke dinoṇ meṇ kis liye ḍarúṇ, jab bure gaddároṇ kí buráí mujhe
ghere, 6 Jo apní daulat par iatimád karte haiṇ, aur apne mál kí firáwání
par phúlte haiṇ? 7 Un meṇ se hargiz kisí kí majál nahíṇ, ki apne bháí ká fidya,
yá uská kafára Ḳhudá ko dewe. 8 Ki un jánoṇ ká fidya bhárí hai, yih abad tak
adá nahíṇ hone ká; 9 Aur wuh abad tak jítá rahe, aur hargiz maut na dekhe.
10 Ki wuh dekhtá hai, ki dánishmand log marte haiṇ, aur isí tarah se bewaqúf
aur haiwán faná hote haiṇ, aur apní daulat auroṇ ke liye chhoṛ játe haiṇ. 11
Unke dil meṇ ḳhiyál thá, ki hamáre ghar abad tak qáim rahenge; so unhoṇ ne
apní zamínoṇ par apná nám rakhá. 12 Par hashmatwálá insán báqí nahíṇ rahtá,
wuh haiwánoṇ kí mánind nest ho játá hai.

13 Yih unkí raftár unkí himáqat hai, aur unke pichhle log unke kalám pasand
karte haiṇ. (Silá) 14 We bheroṇ kí mánind pátál meṇ ḍále játe haiṇ; maut unheṇ
char jáegí; aur we jo rástkár haiṇ, subh ko un par musallit honge; pátál meṇ
paṛe paṛe unká jamál játá rahegá. 15 Lekin Ḳhudá pátál ke qabze se bacháne
ke liye merí ján ká fidya degá, aur wuh mujhe apne pás rakhegá. (Silá.)
16 Jab koí daulatmand ho jáwe, yá uske ghar kí hashmat taraqqí páwe, to tú
ḳhaufnák mat ho; 17 Kyúnki wuh marne ke waqt kuchh sáth na lejáegá, aur
uskí shaukat uske píchhe na utregí, agarchi wuh apne jíte jí apní ján ko mubárak-
bád detá thá; par jab tú apne sáth nekí karegí, log terí sitáish karenge. 18
Wuh apne bápdádoṇ kí nasl meṇ shámil ho jáegá, we hargiz ujálá na dekhenge;
ádmí jo hashmat meṇ hai, aur samajhtá nahíṇ, chárpáyoṇ kí mánind hai, jo
faná ho játe haiṇ.

L. ZABU'R.

Ásaf ká zabúr.

1 Khudáwand mábúdon ke Khudá ne farmáyá, aur zamín ko mashriq se leke
magrib tak buláyá ; 2 Aur Saihún men se kámil jamálwálá Khudá jalwagar
húá. 3 Hamárá Khudá áwegá, aur chupcháp na rahegí; ek ág uske áge áge
faná kartí jáegí, aur uske girdágird shiddat se maujzan hogí. 4 Wuh úpar se
ásmán ko manádí karegá, aur zamín ko, táki apne logon kí adálat kare. 5
Mere pák bando, mere pás faráham hoo, we hí bande, jinhon ne mere sáth
qurbání ká ahd kiyá. 6 Ásmán uskí sadáqat ko áshkárá karenge, ki Khudá
hí adálat karnewálá hai. (Silá.)

7 Ai merí quam, sun, main kahtá hún; ai Isráel, main tujh par gawáhí detá
hún; main Khudá, terá Khudá hún. 8 Main tujh ko, tere zabíhon, aur tere
charháwon kí bábat, jo hamesha mere sámhne hote hain, mujrim na thahráúngá.
9 Main tere ghar ká bail, aur tere báre ká bakrá nahín leúngá. 10 Ki jangal
ke sáre chárpáe, aur hazár pahár par baháim mere hain. 11 Main pahár ke sáre
parindon se ágáh hún, aur dashtí charind, jo maidán men hain, mere hain. 12
Agar main bhúkhá hoúngá, to tujh se na kahúngá, ki sárí dunyá, aur uskí
mámúrí merí hai. 13 Kyá main bachhron ká gosht khátá hún, yá bakron ká
lahú pítá hún? 14 Tú shukrguzárí kí qurbáníán Khudá ke áge guzrán, aur
Khudá Tálá ke huzúr apní nazren charhá. 15 Aur musíbat ke din mujh se
faryád kar: main tujhe makhlasí dúngá, aur tú merá jalál záhir karegá.

16 Par Khudá sharír ko yún kahtá hai: Tujhe mere hukmon ke bayán karne se
kyá kám? tú kyún apne munh se mere ahd ká mazkúr kartá hai, 17 Hálánki
tú tarbiyat se adáwat rakhtá hai, aur mere kalám ko apne píchhe phenktá hai? 18
Jab tú chor ko dekhtí hai, to usse rází hotá hai, aur záníon ká sharík hotá hai.
19 Apne munh se sharárat kí báten kartá hai, aur zabán se dagá ká mansúba
bándhtá hai. 20 Tu baithke apne bháí kí gíbat kartá hai, tú apní hí má ke bete
par tuhmat kartá hai. 21 Tú ne yih kám kiyá, aur main khámosh ho rahá: tú ne
gumán kiyá, ki main tujhí sá hún; par main tujhe sazá dúngá, aur tere kámon ko
ek ek karke tujhe dikháúngá.

22 Ab, ai Khudá ke farámosh karnewálo, socho, na ho, ki main tumhen pára
pára karún, aur koí chhuránewálá na ho. 23 Jo koí mujhe shukrguzárí ke zabíh
detá hai, wuh merá jalál záhir kartá hai; aur usko, jo apní bol chál durúst rakhtá
hai, main Khudá kí naját dikhlaúngá.

LI. ZABU'R.

Sardár muganní ke liye Dáúd ká zabúr, jab Nátan nabí us pás gayá jis waqt wuh
Bintsaba pás gayá thá.

1 Ai Khudá, apne kámil karam se mujh par rahm kar, aur apne rahmon kí firá-
wání se mere gunáh mitá de! 2 Mujhe merí buráí se khúb dho, aur mujhe mere
gunáh se pák kar! 3 Ki main apne gunáhon ko pahchántá hún, aur merá gunáh
hamesha mere sámhne hai. 4 Main ne faqat teráhí gunáh kiyá hai, aur terehí
huzúr badí kí hai, táki tú ápní báton men sádiq thahre, aur jo tú hukúmat kare,

to tú pák záhir ho. 5 Dekh, maiṉ ne buráí meṉ súrat pakṛí, aur gunáh ke sáth
merí má ne mujhe peṭ meṉ liyá. 6 Dekh, tú batún kí sadáqat cháhtá hai: tú
mujhe dánáí ke asrár se ágáh karegá. 7 Zúfá se merá tanqiya kar, ki maiṉ pák
ho jáúṉ; mujh ko dho, ki maiṉ barf se ziyáda sufed hoúṉ! 8 Mujhe ḳhushí, aur
ḳhurramí kí ḳhabar suná, ki merí haḍḍiáṉ, jinheṉ tú ne toṛ ḍálá, masrúr hoṉ! 9
Mere gunáh se chashmposhí kar, aur merí sárí buráíáṉ miṭá ḍál! 10 Ai Ḳhudá,
mere andar ek pák dil paidá kar, aur ek mustaqím rúh mere bátin meṉ phir ḍál!
11 Mujh ko apne huzúr se mat hánk, aur apní rúh i pák mujh se na nikál! 12
Apní naját kí shádmání mujh ko phir ináyat kar, aur ázád rúh se mujh ko thámbh!
13 Ki maiṉ ḳhatákároṉ ko terí ráheṉ sikháúngá, aur gunahgár terí taraf rujú
karenge. 14 Ai Ḳhudá, mere naját denewále Ḳhudá, mujhe ḳhún ke gunáh se
riháí de, ki maiṉ apní zubán se terí sadáqat ke gít gáúngá. 15 Ai Ḳhudawand,
mere laboṉ ko wá kar, to merá munh terí sitáish bayán karegá. 16 Ki tú zabíhe
se ḳhush nahíṉ, nahíṉ to maiṉ detá; charháwe meṉ terí ḳhushnúdí nahíṉ. 17
Ḳhudá ke zabíhe shikasta ján haiṉ; dil shikaste aur pise húe ko Ḳhudá haqír na
jánegá.
18 Apní ḳhushí se Saihún par ihsán kar, aur Yirúshálam kí díwároṉ ko baná.
19 Tab tú sidq ke zabíh aur charháwá aur kámil qurbáníoṉ se ḳhushnúd hogá; aur
us dam we tere mazbah par bachhṛe charháwenge.

LII. ZABU'R.

Sardár muganní ke liye Dáúd ká zabúr, jab Adúmí Doeg ne áke Saúl se kahá, ki
Dáúd Aḳhimalik ke ghar áyá.

1 Ai zabardast insán, tú ziyánkárí par kyúṉ faḳhr kartá hai? Ḳhudá ká ihsán
har roz hai! 2 Terí zabán dagábázíáṉ karke tez usture kí mánind ḳharábíáṉ íjád
kartí hai; 3 Tú sharr ko ḳhair se ziyáda, aur jhúṭh bolne ko sach kahne se bahut
dost rakhtá hai. (Silá.) 4 Ai dagábáz zabán, tú nigalnewálí bátoṉ ko bahut cháhtí hai.
5 Isí tarah, Ḳhudá tujhe abad tak nest kar degá, aur tujhe ḍhá degá, aur tujhe
tere ḳhaime se jháṛ phenkegá, aur zindagí kí zamín se tujhe ukháṛ ḍálegá. (Silá.)
6 Aur sádiq dekhenge, aur ḍarenge, aur us par hansenge: 7 Dekh, yih wuh
shaḳhs hai, ki jis ne Ḳhudá ko panáh na banáyá, aur apne mál kí firáwání ko
muatamad jáná, aur apní sharárat se qawí húá. 8 Lekin maiṉ Ḳhudá ke ghar
meṉ zaitún ke ek daraḳht kí mánind húṉ; merá tawakkul abad ul ábád Ḳhudá kí
rahmat par hai. 9 So maiṉ sadá terá shukr karúngá, ki tú ne aisá kiyá; aur tere
nám záhir hone ká intizár karúngá, ki tere pák logoṉ pás ḳhúb hai.

LIII. ZABU'R.

Sardár muganní ke liye Dáúd ká mashkíl bánsṛíoṉ ke sáth gáyá jáwe.

1 Ahmaq apne dil meṉ kahtá hai, ki Ḳhudá nahíṉ! We fásid haiṉ, aur unhoṉ
ne palíd gunáh kiyá hai, aur koí nekokár nahíṉ. 2 Ḳhudá ne ásmán par se baní
Ádam par nazar kí, tá dekhe, ki koí dánishwálá, yá koí Ḳhudá ká tálib hai. 3 Har
ek un meṉ se píchhe phir gayá; we sab ke sab nipák haiṉ; koí nekokár nahíṉ,
ek bhí nahíṉ.

4 Kyá unko, jo badkárí karnewále haiṉ, fahm nahíṉ, ki we mere bandoṉ ko
aise kháte haiṉ, jaise roṭí kháte aur Ḳhudá ká nám nahíṉ lete haiṉ? 5 We
waháṉ niháyat ḍare, jaháṉ ḳhauf ká maqám na thá, ki Ḳhudá unkí haḍḍíáṉ, jo
tere muqábil ḳhaimazan hotí haiṉ, khindá detá hai; tú ne unheṉ ruswá kiyá, ki
Ḳhudá ne unheṉ haqír kiyá hai.
6 Kásh ki Isráel ko Saihún se naját ho; to jab ki Ḳhudá apní qaum ke qaidíoṉ
ko phir láwegá, to Yaqúb ḳhushnúd howegá, aur Isráel ḳhursand.

LIV. ZABU'R.

Sardár muganní ke liye Dáúd ká mashkíl bín ke sáth gáyá jáwe ki Zaifíoṉ ne áke
Sáúl se kahá, ki Dekh, Dáúd apne ko hamáre pás chhipátá hai.

1 Ai Ḳhudá, apne nám ke liye mujh ko bachá, aur apní qúwat se merá insáf
kar. 2 Ai Ḳhudá, merí duá qabúl kar, aur mere munh kí báteṉ kán dharke sun.
3 Ki ajnabíoṉ ne mujh par balwá kiyá hai, aur zulm karnewále merí ján ke píchhe
paṛe haiṉ: ye Ḳhudá ko rúbarú nahíṉ rakhte. (Silá.)
4 Dekho, Ḳhudá merá cháragar hai, Ḳhudá un meṉ se hai, jo merí ján ko ásrá
dete haiṉ. 5 Wuhí mere dushmanoṉ ko sazá degá; apní rástí se unheṉ faná kar.
6 Ai Ḳhudawand, maiṉ dil kholke tere liye qurbání karúngá; maiṉ tere nám
kí sitáish karúngá, ki yih bhalá hai. 7 Tú ne sárí musíbatoṉ se mujhe bacháyá,
aur merí ánkhoṉ ne mere dushmanoṉ par nazar kí.

LV. ZABU'R.

Sardár muganní ke liye Dáúd ká mashkíl bín ke sáth gáyá jáwe.

1 Ai Ḳhudá, merí duá qabúl kar, aur merí samáját se munh mat pher. 2 Merí
taraf kán dhar, aur merí duá qabúl kar; maiṉ faryád karke rotá húṉ, aur chillátá
húṉ, 3 Dushman kí áwáz se aur sharír ke zulm se, ki we mujh par zulm kiyá cháhte
haiṉ, aur gazab ke sáth merá kína rakhte haiṉ. 4 Merá dil mujh meṉ nipaṭ
dukhtá hai, aur maiṉ maut ke hauloṉ meṉ paṛá húṉ. 5 Darná aur kámpná mujh
par á paṛá; kampkapí ne mujhe dabá ḍálá. 6 Maiṉ ne kahá, Káshki kabútar ke
se mere pankh hote, to maiṉ parwáz kartá, aur árám pátá. 7 Háṉ, maiṉ tab to
baṛí siyáhat kartá, aur jangaloṉ meṉ rahtá. (Silá.) 8 Ki maiṉ shiddat kí ándhí
aur jhakkaṛ se jaldí panáh ke liye bach nikaltá.
9 Ai Ḳhudawand, unheṉ nigal já, aur unkí zubáneṉ káṭ, ki maiṉ shahr meṉ
jaur aur jafá dekhtá húṉ. 10 Din aur rát we us kí díwároṉ par iháta karte phirte
haiṉ; fisq aur fajúr uske bích hotá rahtá hai. 11 Sharr uske darmiyán hai; dagá
aur jafá us ke rastoṉ se játí nahíṉ rahtí. 12 Koí dushman nahíṉ jis ne mujhe
malámat kí, ki to maiṉ uskí bardásht kartá; aur na koí merá kína rakhnewálá jis
ne mujh par báládastí kí, ki to maiṉ usse chhip rahtá; 13 Balki tú ne, jo mere
barábar ká insán hai, aur merá rahbar, aur merá ján pachhán hai; 14 Wuh jo
mere sáth milke achchhí maslahateṉ kartá, aur majma meṉ dáḳhil hoke Ḳhudá ke
ghar meṉ chaltá phirtá rahá. 15 Nágaháṉ un par maut á paṛe; we jíte jí pátál
meṉ wárid howeṉ; unke gharoṉ meṉ, aur unke bích meṉ sharárat hai.
16 Maiṉ to Ḳhudá ká nám letá húṉ; Ḳhudawand mujhe bachá legá. 17 Shám

ko, aur sahar ko, aur do pahar ko main duá mángtá húṉ, aur nála kartá húṉ; so
wuh merí áwáz sun legá. 18 Usne us jang meṉ, jo unhoṉ ne tujh se kí, merí ján
salámat bacháí, jab ki wuháṉ mere muqábil bahutse the. 19 Ḳhudá sunegá, aur
unheṉ taklíf degá, ki wuh azal se barqarár hai. (Silá) Azbaski unhoṉ ne inqiláb
nahíṉ dekhá; is liye we Ḳhudá se nahíṉ ḍarte. 20 Usne unpar, jo uske sáth mile
húe haiṉ, apná háth baṛháyá; usne ahdshikaní kí. 21 Uske munh kí báteṉ ma-
khan se ziyáda chikní haiṉ, par uske dil meṉ jang hai; aur uskí báteṉ tel se ziyáda
muláim haiṉ, par nangí talwáreṉ haiṉ.
22 Apná bojh Ḳhudawand par ḍál, ki wuh tujhe thámbh legá; wuh kabhí
sádiq ko lagzish kháne na degá. 23 Par, ai Ḳhudá, tú unko halákat ke kúe meṉ
girá degá; ḳhúní aur dagábáz log apní ádhí umr tak na pahunchenge; par merá
tujhí par iatimád hai.

LXVI. ZABU'R.

Sardár mugannî ke liye yih maktúm i Dáúd us waqt banáyá gayá, jab Filistíoṉ ne
use Jannat meṉ pakṛá. Wuh "Dúr sanaubaroṉ kí fáḳhta" ke sur par gáyá jáwe.

1 Ai Ḳhudá, mujh par rahm farmá, ki insán mujhe niglá cháhtá hai; wuh qitál
karke har roz mujhe satátá hai. 2 Mere dushman har roz mujh ko nigalte haiṉ,
ki bahut haiṉ, jo mujh se laṛte haiṉ, ai Ḳhudá Tálá. 3 Jab maiṉ ḍartá húṉ, to
maiṉ tujh par tawakkul kartá húṉ. 4 Maiṉ Ḳhudá kí tázím uske qaul se karúngá;
merá tawakkul Ḳhudá par hai, maiṉ ḍarne ká nahíṉ, ki bashar merá kyá kar saktá
hai. 5 We har roz merí báteṉ káṭte haiṉ, aur sadá mere satáne kí fikr meṉ haiṉ.
6 We jama hoke kamín meṉ baiṭhe haiṉ; we mere píchhe jásúsí karte haiṉ, jab ki
we merí ján liyá cháhte haiṉ. 7 Kyá we badkárí karke nikal jáenge? ai Ḳhudá,
apne qahr se un logoṉ ko ḍhakel de. 8 Tú ne merí áwáragí ko shumár kiyá; tú
ne mere ánsúoṉ ko apne shíshe meṉ rakh chhoṛá; kyá yih tere daftar meṉ mazkúr
nahíṉ?
9 Jab maiṉ faryád karúngá, to mere dushman hazímat páwenge; mujhe yih
yaqín hai, ki Ḳhudá mere sáth hai. 10 Ḳhudá kí tázím uske qaul se karúngá;
háṉ, maiṉ Ḳhudawand kí tázím uske qaul se karúngá. 11 Merá tawakkul
Ḳhudá par hai, maiṉ ḍarne ká nahíṉ; ádmí merá kyá kar saktá hai? 12 Ai
Ḳhudá, terí nazreṉ mujh par haiṉ, maiṉ terá shukrána adá karúngá, ki tú ne merí
ján ko maut se bacháyá, aur kyá merá pánw phisalne se báz na rakhá, táki maiṉ
Ḳhudá ke áge zinde logoṉ kí roshní meṉ chalúṉ phirúṉ?

LXVII. ZABU'R.

Sardár mugannî ke liye yih maktúm i Dáúd us waqt banáyá gayá, jab wuh Sáúl ke
áge se magára meṉ bhág gayá. Wuh "Mat bigáṛiyo" ke sur par gáyá jáwe.

1 Mujh par rahm kar, ai Ḳhudá, mujh par rahm kar; merí ján ko terá hí bharosá
hai; háṉ, maiṉ tere paroṉ ke sáye tale panáh le jáúngá, jab tak ki ye áfateṉ ṭal
jáweṉ. 2 Maiṉ Ḳhudá se, jo álí janáb hai, faryád karúngá; wuh jo merí sárí
muráden púrí kartá hai. 3 Wuh ásmán par se bhejegá, táki mujh ko unkí malá-
mat se, jo mujhe niglá cháhte haiṉ, bacháwe. (Silá.) Ḳhudá apní rahmat, aur

apní sadáqat ko bhejegá. 4 Merí ján sheroṉ ke bích meṉ hai; maiṉ unke darmi-
yán leṭá húṉ, jo átashí haiṉ, jinke dánt barchhíáṉ, aur paikán haiṉ, aur jinkí zubán
teg i burán hai. 5 Ai Ḳhudá, tú ásmánoṉ par sarfaráz ho, aur sárí zamín par terí
tamjíd ho.

6 Unhoṉ ne mere pánw ke liye jál taiyár kiyá hai; merí ján behál hai; unhoṉ
ne mere áge gaṛhá khodá hai, jis ke bích we áp gire haiṉ. (Silá) 7 Merá dil mu-
staidd hai, ai Ḳhudá, merá dil mustaidd hai; maiṉ gáúngá, maiṉ tasbíh karúngá. 8
Jág, ai merí hashmat; ai bíṉ aur barbat jág; maiṉ sawere uṭhúngá. 9 Ai Ḳhudá-
wand, maiṉ logoṉ ke darmiyán terá shukr karúngá, maiṉ ḳhalq ke bích terá
madhsará hoúngá. 10 Ki terí rahmat ásmánoṉ tak buland hai, aur terí sadáqat
badlioṉ tak. 11 Ai Ḳhudá, tú ásmánoṉ par sarfaráz ho, sárí zamín par terí
tamjíd ho.

LVIII. ZABU'R.

Sardár mugannî ke liye maktúm i Dáúd "Mat bigáṛiyo" ke sur par gáyá jáwe.

1 Ai ahl i anjuman, tum kyá haqíqat meṉ sachí báteṉ bolte ho? ai baní Ádam,
kyá tum adálat karte ho? 2 Balki tumháre diloṉ meṉ badkáríáṉ haiṉ, tum apne
háthoṉ ke zulm ko zamín par taulte ho. 3 Ahl i sharárat rihm se begána húe, we
paidá hote húe bhaṭak gae, aur jhúṭh bole. 4 Unká zahr sámp ká sá zahr hai; we
us bahire nág kí mánind haiṉ jo apne kán band rakhtá hai, 5 Aur mantar
paṛhnewáloṉ kí áwáz nahíṉ suntá; baṛe se baṛe mantar kí usmeṉ tásír nahíṉ.

6 Ai Ḳhudá, unke dánt unke munh meṉ toṛ; ai Ḳhudáwand, sher bachchoṉ
kí ḍáṛheṉ toṛ ḍál. 7 Unheṉ pání kí tarah, jo sadá jári rahtá hai, bahá de; jab we
tír chille meṉ joṛeṉ, tú unke tír káṭ ḍál. 8 We ghonge kí tarah gudáz ho jáweṉ,
we aurat ke saqte kí tarah áftáb ko na dekheṉ. 9 Usse peshtar ki unkí degeṉ
káṉṭoṉ se garm hoṉ, wuh gird bád kí mánind unheṉ jíte jí qahr se uṛá degá.

10 Sádiq jab intiqám ko dekhegá, to ḳhush hogá; wuh sharír ke lahú se apne
pánw dhoegá; 11 Aisá ki ádmí kahegá, Yaqínan sádiq ke liye jazá hai; beshakk
ek Ḳhudá hai, jo zamín kí adálat kartá hai.

LIX. ZABU'R.

Sardár mugannî ke liye maktúm i Dáúd us waqt musannaf húá jab Saúl ne bhejke us
ke ghar kí chaukí dí táki use qatl kare. Wuh "Mat bigáṛiyo" ke sur par gáyá jáwe.

1 Ai mere Ḳhudá, mujhe mere dushmanoṉ se bachá; mujhe unse, jo mujh par
chaṛhe haiṉ, panáh meṉ rakh. 2 Mujhe badkároṉ se rihâí de, aur ḳhúníoṉ se
naját baḳhsh. 3 Dekh, ki we merí ján kí ghát meṉ lage haiṉ; sáre zoráwar merí
muḳhálafat par jama húe haiṉ; ai Ḳhudáwand merá kuchh gunáh aur taqsír nahíṉ.
4 We mujh begunáh par hamla karte haiṉ, aur taiyár hote haiṉ; tú merí kumak
ke liye jág, aur dekh. 5 Pas, ai Ḳhudáwand lashkaroṉ ke Ḳhudá, tú jo Isráel
ká Ḳhudá hai, uṭhke sárí gurohoṉ par iltifát kar; kisí sharír gunáhgír par
rahm mat kar. (Silá.)

6 We shám ko phir játe haiṉ, we kutte kí mánind bhaunkte haiṉ, aur shahr meṉ
har taraf phirte haiṉ. 7 Dekh, we munh se josh kháte haiṉ, aur unke laboṉ ke

andar talwáreṉ haiṉ, ki Kaun suntá hai? 8 Par tú, ai Khudawand, un par hanstá
hai, tú sárí gair gurohoṉ ko maskhara banáwegá. 9 Har chand we qawí hoṉ, par
merí nazar tujhí par hai, ki Khudá merí panáh hai.
10 Merá Khudá jo hai, uskí rahmat mere áge áge chalegí; Khudá mujh ko dush-
manoṉ par kámyáb kar dikhláegá. 11 Unheṉ ján se mat már, na ho, ki mere log
bhúl jáeṉ; unheṉ apní qudrat se parágauda aur past kar, ai Khudawand, hamárí
sipar. 12 Ki unke munh meṉ gunáh, aur unke laboṉ meṉ burí báteṉ haiṉ;
unheṉ unke ghamanḍ meṉ giriftár kar le, ki we lánatí aur jhúṭhí báteṉ kahte haiṉ.
13 Qahr se unko faná kar, táki we na raheṉ, aur we yaqín jáneṉ, ki Khudá zamín
kí sab tarafoṉ meṉ Yaqúb kí saltanat kartá hai. (Silá)
14 Shám ko we phirte haiṉ, aur kutte kí mánind bhaunkte haiṉ, aur bastí kí har
taraf phirte haiṉ. 15 We khane ke liye úpar níche bhaṭakte phireṉ, aur jab ser
na howeṉ, to hasrat kháweṉ. 16 Maiṉ to terí qudrat kí manqabateṉ karúngí,
háṉ, maiṉ subh ko pukárke terí rahmat ke gít gáúngá, ki tú bipat ke din merí
pushtpanáh huá. 17 Aur ai mere zor, maiṉ terí madh karúngá. 18 Ki Khudá
merí panáh, aur merá rahím Khudá hai.

LX. ZABU'R.

Sardár muganní ke liye Dáúd ká maktúm "Ahd kí sosan" ke sur par tálím ke liye
gáyá jáwe. Wuh us waqt musannaf húá jab wuh Arám i nahrain aur Arám
i súbah se laṛá, aur Yúab phirá, aur namak kí taráí meṉ bárah hazár
Adúmíoṉ ko márá thá.

1 Ai Khudá, tú ne hamko hánk diyá, tú ne hamko parágauda kiyá, tú ham se
nákhush hai; háe, phirke hamárí taraf phir. 2 Tú ne zamín ko larzáyá, tú ne use
toṛá; uske rakhne milá de, ki wuh kámptí hai. 3 Tú ne apne bandoṉ ko shadáyid
dikhláe, tú ne ham ko hairat kí mai pilái. 4 Tú ne unko, jo tujh se ḍarte haiṉ,
ek bairaq dí, táki wuh sadáqat ke sabab se namúd kí jáwe. (Silá.)
4 Táki terá mahbúb naját páwe, tú apne dahne háth se bachá le, aur merí sun.
6 Khudá ne apne taqaddus meṉ farmáyá hai, ki Maiṉ khush hoúngá; maiṉ Sikm
ko taqsím karúngá, aur dasht i Sukkát ko mápúngá. 7 Jiliahd merá hai,
Manassí merá, Ifráim bhí mere sir ká bal hai, Yihúdáh merá asá i saltanat hai. 8
Moab mere dhone dháne ká lagan hai; maiṉ Adúm par jútí chaláúngá; ai Filist
mere báis shahána bajá.
9 Mujh ko zoráwar shahr meṉ kaun le jáwegá? Adúm tak mujh ko kaun
pahuncháwegá? 10 Ai Khudá, tú ne, jo hameṉ hánk diyá, kyá tú yih na taregá?
ai Khudá, kyá tú hamáre lashkaroṉ ke sáth na chalegá? 11 Musíbat meṉ hamárí
madad kar, ki ádmí kí taraf se makhlasí abas hai. 12 Khudá ke báis se ham bahá-
durí karenge, kyúnki wuhí hamáre dushmanoṉ ko pámál karegá.

LXI. ZABU'R.

Sardár muganní ke liye Dáúd ká zabúr bín ke sáth gáyá jáwe.

1 Ai Khudá, merá nála sun, aur merí duá qabúl kar. 2 Jab mere dil par gam ká
josh kharosh áwegá, to maiṉ zamín kí intihá se tere áge faryád karúngá; tú mujhe

us pahár tak jo mujh se únchá hai, le pahunchá. 3 Kyúnki tú mere liye ek panáh
húá hai, aur dushmanoṉ se bach rahne ko mustahkam burj hai. 4 Maiṉ tere
maskan meṉ sadá rahá karúngá; maiṉ tere paroṉ ke sáye tale panáh le jáúngá.
(Silá.) 5 Ki ai Ḳhudá, tú ne merí nazreṉ qabúl kíṉ; tú ne mujh ko un logoṉ kí,
jo tere nám se tarsán haiṉ, mírás dí.
6 Tú bádsháh kí zindagání baṛháegí, aur uskí umr pusht dar pusht daráz
karegá. 7 Wuh Ḳhudá ke huzúr abad tak sábit rahegá; tú apní rahmat aur sadá-
qat se uskí muháfazat kar. 8 So maiṉ abad tak tere nám kí sitáish karúngá, aur
har roz apní nazreṉ guzránúngá.

LXII. ZABU'R.

Baní Yadútún ke sardár muganní ke liye Dáúd ká zabúr.

1 Sach hai, ki merí ján chupke chupke Ḳhudá ke intizár meṉ hai, ki merí naját
us se hai. 2 Wuhí akelá merá pahár, aur merí riháí hai; wuhí merí panáh hai,
mujh ko ba shiddat jumbish kabhí na hogí. 3 Tum kab tak ek mard par hamla
kiyá karoge? tum sab áp hí qatl kiye jáoge, jaisá jhukí húí díwár, aur jaise
ḍagmagátí báṛ. 4 We ḳhálí mansúba bándhte haiṉ, ki use uskí shaukat se utár
deṉ; aur jhúṭhí báteṉ bolne se masrúr hote haiṉ, we apne munh se to barakat
bhejte haiṉ, par apne bátin meṉ lánat karte haiṉ. (Silá.)
5 Merí ján chupke chupke Ḳhudá ke intizár meṉ hai, ki merí ummed usí se
hai. 6 Wuhí akelá merá pahár, aur merí riháí, aur merí panáh hai; so mujh ko
jumbish na hogí. 7 Merí naját, aur merí shaukat, Ḳhudá kí taraf se hai; mere
zor ká pahár, aur merí panáh Ḳhudá hai. 8 Ai logo, har waqt us par tawakkul
karo, aur apne dil uske huzúr unḍel do, ki Ḳhudá hamárí panáh hai. (Silá.)
9 Yaqínan, kamqadr log behúda haiṉ, aur álíqadr ashḳhás jhúṭhe haiṉ; so we
sab ke sab behúdagí se tarázú meṉ bahut subuk haiṉ. 10 Zulm par takiya na
karo, aur sitam karke behúda na bano; agar mál ziyáda hotá jáwe, to us par dil na
dharo. 11 Ḳhudá ne ek bár farmáyá, aur maiṉ ne do martaba yih suná, ki zor
Ḳhudá ká hai. 12 Aur rahmat bhí tujhí se hai, ai Ḳhudáwand, ki tú har
shaḳhs ko uske amal ke mutábiq badlá detá hai.

LXIII. ZABU'R.

Dáúd ká zabúr jab wuh dasht i Yihúdáh meṉ thá.

1 Ai Ḳhudá, tú merá Ḳhudá hai; maiṉ taṛke tujh ko ḍhúṉḍhúngá, ki merí ján
terí piyásí hai, aur merá jism ḳhushk aur súkhí zamín meṉ, jaháṉ pání kí búnd
nahíṉ, terá mushtáq hai, 2 Táki terí qudrat, aur terí hashmat ko dekhe, jaisá ki
maiṉ ne bait i quds meṉ dekhá hai. 3 Is liye ki terí rahmat zindagí se bihtar
hai, so mere lab terá shukr karte rahenge. 4 Jab tak ki maiṉ jítá húṉ, terí sitáish
karúngá, aur terá nám le leke apne háth uṭháúngá. 5 Merí ján yúṉ ser hogí,
jaise gúdá aur charbí kháke hote haiṉ; aur merá munh shugufta laboṉ se terí
sitáish karegá.
6 Jab ki maiṉ tujhe apne bistar par yád kartá húṉ, to rát ke paharoṉ meṉ terá
dhiyán kartá húṉ. 7 Kyúnki tú merá chára hai, aur isí liye tere paroṉ kí chháoṉ

tale ḳhushwaqt húṉ. 8 Merí jáṉ tere píchhe lagí hai; terá dahná háth mujh ko
thámbtá hai. 9 So we, jo merí ján ke ḳhwáháṉ haiṉ, táki mujhe halák kareṉ,
zamín ke asfal ko játe rahenge. 10 We talwár se khet áwenge; we gídaṛoṉ ká
luqma howenge. 11 Lekin bádsháh Ḳhudá se masrúr hogá; har ek shaḳhs, jo
uskí qasam khátá hai, wuh shaukat paidá karegá; par unká munh, jo jhúṭh bolte
haiṉ, band ho jáegá.

LXIV. ZABU'R.

Sardár muganní ke liye Dáúd ká zabúr.

1 Ai Ḳhudá, merí duá kí áwáz sun, aur dushmanoṉ ke ḳhatar se merí ján bachá.
2 Aur sharíroṉ kí pinhání mashwarat, aur badkároṉ ke zulm kí shiddat se mujhe
chhipá. 3 Jo apní zubán ko teg kí namat tez karte haiṉ, aur kamán khínchte
haiṉ, táki kaṛwí bátoṉ ke tír chaláweṉ, 4 Táki chhipke kámil ádmí ko máreṉ,
we nágahání tír lagáte haiṉ, aur ḍarte nahíṉ. 5 We bure kámoṉ meṉ áp ko
diláwar jánte haiṉ, we chhipáke phande márne kí bátchít karte haiṉ, aur kahte
haiṉ, ki Ham ko kaun dekhegá? 6 We badkárí kí talásh meṉ haiṉ, we púrí talásh
karte haiṉ; unmeṉ se har ek ká bátin aur dil gahrá hai.

7 Par Ḳhudá tez tír chaláwegá; we be ḳhabar gháil hojáenge. 8 So unkí
zubán unhíṉ par paṛegí; we sab, jo unko dekhenge, bhágenge, 9 Aur har ek
shaḳhs ḍaregá, aur Ḳhudá ke kám ko bayán karegá, aur we uske fialoṉ ko achchhí
tarah samajhenge. 10 Us waqt sádiq Ḳhudá ke sabab ḳhush honge, aur us par
tawakkul karenge, aur sáre diyánatdár dil se sitáish karenge.

LXV. ZABU'R.

Sardár muganní ke liye Dáúd ká zabúr.

1 Ai Ḳhudá, Saihún meṉ tasbíh terá intizár kartí hai, aur tujhe nazr adá
kí jáegí. 2 Tú, jo duá ká sunnewálá hai, har bashar tujh pás áwegá. 3 Aiboṉ ne
mujhe maglúb kiyá hai; hamáre gunáhoṉ ká kafára túhí karegá. 4 Mubárak hai
wuh ki jise tú ne barguzída, aur apná muqarrab kiyá, táki wuh tere darbároṉ meṉ
sukúnat kare, ki wuh tere ghar kí ḳhúbí se, yáne tere muqaddas haikal se ser
hogá.

5 Tú sadáqat se ham ko ajáib dikháke haulnák jawáb detá hai; ai hamáre
naját denewále Ḳhudá, zamín ke sáre kinároṉ ká, aur unká bhí, jo dúr daryá ke
bích meṉ haiṉ, bharosá tú hai. 6 Tú ne apní qudrat se paháṛoṉ ko mustahkim
kiyá, aur tú apní kamar qúwat se bándhnewálá hai. 7 Tú daryáoṉ ke shor ko
sukún baḳhshtá hai, aur unkí maujoṉ kí gul ko, aur logoṉ ke gulgule ko biṭhátá
hai. 8 We jo zamín kí intihá meṉ baste haiṉ, terí áyatoṉ se ḳhauf kháte haiṉ, ki
tú subh sham ke nikalne kí jagahoṉ ko ḳhush o ḳhurram kartá hai; tú tawajjuh
karke zamín ko serábí baḳhshtá hai. 9 Aur tú use malámál kartá hai, ki Ḳhudá
ká daryá pání se bhará hai; tú taiyár karke un ke liye galla muhaiyá kartá hai.
10 Tú uskí reghárioṉ par barsátá hai, ki uske ḍheloṉ meṉ dáḳhil hotá hai; so tú
menhoṉ se use narm kartá hai; tú uskí roídagí meṉ barakat baḳhshtá hai. 11 Tú
apne lutf se sál ko táj baḳhshtá hai, tere sair se raugan ṭapaktá hai. 12 Bayábánoṉ

meṇ charágáhoṇ par qatre ṭapakte hain; chhoṭí pahāṛíāṇ har taraf ḳhush hotí
haiṇ. 14 Charágáhoṇ ne galloṇ ká libás pahiná hai, aur nasheb galle se ḍhap
gae haiṇ; we nasheb ḳhushí se uchhalte kúdte haiṇ, aur chahchaháte haiṇ.

LXVI. ZABU'R.

Sardár muganní ke liye zabúr ká gít.

1 Ai sárí sarzamíno, ḳhushí se chilláke Ḳhudá ká nám lo. 2 Pukárke us ke ism
azam ke gít gáo, taqdís se uská shukr karo. 3 Ḳhudá se kaho, Tere kám kyáhí
muhíb haiṇ; terí qudrat kí buzurgí se tere sáre dushman tujh se maglúb howenge.
4 Sárí zamín tujhe sijda karegí, aur terí madhḳhwáṇ howegí; we tere nám ká gít
gáwenge.
5 Áo, Ḳhudá ke kám dekho, ki baní Ádam ke haqq meṇ uske kám ajáib haiṇ. 6
Usne daryá ko sukhá diyá, we pání meṇ pánw dharke pár chale gae, waháṇ ham
uske sabab se masrúr húe. 7 Wuh apní qudrat se abadí saltanat kartá hai, uskí
ánkheṇ qaumoṇ ko dekhtí haiṇ, na ho, ki gardankash sir uṭháweṇ. (Silá.)
8 Ai logo, hamáre Ḳhudá ko mubárak kaho, aur uskí shukrguzárí karke áwáz
sunáo. 9 Jo ham ko jítí ján detá hai, aur hamáre pánw phisalne nahíṇ detá. 10
Ai Ḳhudá, tú ne ham ko ázmáyá; tú ne ham ko yúṇ táyá, jaise rúpá táyá jáwe. 11
Tú ne ham ko dám meṇ dáḳhil kiyá; tú ne hamárí kamaroṇ par dukh bándhá hai.
12 Tú ne logoṇ ko hamáre siroṇ par chaṛháyá, ham ág aur pání meṇ paṛe; par tú
ham ko wasa makán meṇ pahunchátá hai.
13 Maiṇ chaṛháwe leke tere ghar meṇ jáúngá; maiṇ tere liye apní nazreṇ adá
karúngá. 14 Wuh jo bipat ke waqt maiṇ ne apne laboṇ se muqarrar kíṇ, aur apne
munh se máníṇ, 15 Maiṇ farbih chaṛháwe, menḍhoṇ kí ḳhushbúíoṇ samet, tere liye
guzránúngá; maiṇ bachhṛe, aur bakre chaṛháúngá. (Silá.)
16 Ai sáre ḳhudátarso, tum sab áo, suno, ki maiṇ kholke bayán kartá húṇ, ki
usne merí ján se yih yih kuchh kiyá. 17 Maiṇ apne munh se us pás chilláyá,
wuh merí zubán ká mamdúh húá. 18 Agar merá dil badkárí par máil hai, to
Ḳhudáwand merí na sunegá. 19 Par Ḳhudá ne to suná, usne merí duá kí áwáz
par kán dhará. 20 Mubárak hai Ḳhudá, ki jisne merí duá ko na pherá, aur na
apní rahmat ko mujh se.

LXVII. ZABU'R.

Sardár muganní ke liye ek zabúr bín ke sáth gáyá jáwe.

1 Ḳhudá ham par rahm kare, aur ham ko barakat dewe, aur apne chihre ko ham
par jalwagar farmáwe, (Silá.) 2 Táki terí ráh zamín meṇ jání jáwe, aur terí naját
sárí qaumoṇ meṇ. Ai Ḳhudáwand, log terí shukrguzárí kareṇ, sab log terí madh-
ḳhwání kareṇ. 4 Ummateṇ ḳhush howeṇ, aur ḳhushí se gáweṇ, ki tú logoṇ ke
haqq meṇ sachchí adálat karegá, aur zamín par ummatoṇ ko hidáyat karegá. (Silá.)
5 Ḳhudáyá, log terá shukr kareṇ, sáre log terí madhḳhwání kareṇ. 6 Zamín
apní afzáish paidá karegí; Ḳhudá, hamárá Ḳhudá, ham ko barakat degá. 7 Ḳhudá
ham ko barakat degá, aur zamín ke sáre kináre ḍar mánenge.

LXVIII. ZABU'R.

Sardár muganní ke liye Dáúd ká zabúr.

1 Ḳhudá uṭhe, uske dushman parágande howeṉ; we jo uská kína rakhte haiṉ,
uske huzúr se bhágeṉ. 2 Jis tarah dhúáṉ hánkne se phaṭ játí hai, usí tarah we
phaṭ jáweṉ; jis tarah kí mom ág par pighaltá hai, sharír Ḳhudá ke huzúr meṉ faná
howeṉ. 3 Sádiq shádmán hoṉ, aur Ḳhudá ke sámhne masrúr hoṉ; háṉ, ḳhushí ke
máre phúle na samáweṉ.

4 Ḳhudá kí madh karo, uske nám kí sitáish karo, uske sanáḳhwáṉ hoo, jo apne
nám Yáh se ásmánoṉ par sawár hai, aur uske huzúr ḳhushí karo. 5 Yatímoṉ
ká pidar, aur bewoṉ ká wálí, apne makán i muqaddas meṉ Ḳhudá hai. 6 Ḳhudá
ek ko gharánewálá kartá hai, wuhí unko, jo zanjíroṉ se bandhe haiṉ, chhuṛátá
hai; par fitnaangez ḳhushk zamín meṉ rahte haiṉ.

7 Ḳhudáyá, jis dam tú apne bandoṉ ke áge áge báhar niklá, aur jis dam tú bayá-
bán kí samt se guzra, (Silá.) 8 Zamín larzí, aur ásmán ṭapke, Ḳhudá ke huzúr, yáne
yih Sína Ḳhudá ke huzúr, jo Isráel ká Ḳhudá hai. 9 Ai Ḳhudá, tú ne zor kí menh
barsáke apní zaíf mírás ko qáim kiyá. 10 Terí jamáat usmeṉ basí; ai Ḳhudá, tú
ne apne lutf se miskínoṉ ke liye taiyárí kí.

11 Ḳhudáwand ne amr baḳhshá, aur ḳhushḳhabarí denewálí baṛí jamáat thí.
12 Lashkarwále bádsháh bhág bhág gae, aur us aurat ne jo ghar meṉ rahí, lúṭ ká
mál báṉṭá. 13 Jab tum bheṛsáloṉ ke darmiyán basoge, tab tum aise hoge, jaise
kabútar, jis ke bál rúpe se maṛhe hoṉ, aur jiske par ḳhális sone se. 14 Jis
waqt Alqádir bádsháhoṉ ko us meṉ taqsím karegá, to zulmán barf kí mánind
safed ho jáegá.

15 Ḳhudá ká paháṛ Basan ká sá paháṛ hai; Basan ke paháṛ kí mánind ek únchá
paháṛ hai. 16 Tum kyúṉ tarassud karte ho, tum, ai únche paháṛo? yih wuh
paháṛ hai, jis meṉ Ḳhudá ne cháhá, ki base; háṉ Ḳhudáwand us meṉ tá abad
basegá. 17 Ḳhudá kí gáṛíáṉ bís hazár haiṉ, balki hazáráṉ hazár haiṉ, Ḳhudá-
wand Sína meṉ, jo makán i muqaddas hai, unke darmiyán hai. 18 Tú únche par
chaṛhá, tú ne asíroṉ ko asír kiyá; tú ne logoṉ ko fitnaangez tak inám diye, táki
Ḳhudáwand Ḳhudá un meṉ base.

19 Ḳhudáwand, jo har roz ham par niamat ká bojh rakhtá hai, mubárak hai;
wuh hí hamárá naját denewálá Ḳhudá hai. (Silá.) 20 Hamárá Ḳhudá, hamárá
naját denewálá Ḳhudá hai, aur marg se riháí baḳhshná Ḳhudáwand hí ká kám
hai. 21 Ḳhudá dushmanoṉ ke sir, aur us shaḳhs kí bálwálí kopṛí ko, jo gunáh
kartá játá hai, chúr kar degá. 22 Ḳhudáwand ne farmáyá, maiṉ Basan se unheṉ
pher láúngá; háṉ, maiṉ daryá ke gahráo meṉ se unheṉ pher láúngá, 23 Táki tere
pánw, aur tere kuttoṉ kí jíbheṉ tere dushmanoṉ ke lahú se surḳh hoṉ.

24 Unhoṉ ne, ai Ḳhudá, terí cháleṉ dekhíṉ; mere Ḳhudá mere bádsháh kí cháleṉ
maqdis meṉ dekhíṉ. 25 Gewále áge áge chale, bajánewále píchhe píchhe, aur
kunwáríáṉ unke darmiyán bajátí játíáṉ thíṉ. 26 Ai logo, majmaoṉ meṉ Ḳhudá ko
mubárakbád kaho, tum, jo Isráel ke chashme se ho, Ḳhudáwand ko. 27 Chhoṭá
Binyamín, jo unká hákim hai, aur Yihúdáh ke umará, aur unke mushír, aur Zabúlún
ke shurafá, aur Naftálí ke ruusá wahán haiṉ.

28 Tere Ḳhudá ne terí mazbútí ká hukm kiyá, ai Ḳhudá, usko, jo tú ne hamáre

liye muhaiyá kiyá mazbútí bakhsh. 29 Kyúnki tere haikal se bádsháh Yirúshálam
men tere liye hadiye láenge. 30 Tú naistán ke wahshíon ko, aur bailon kí jamáat
ko logon ke bachhron samet zijr kar, tú jo rúpe ke ṭukron ko pámál kartá hai,
aur un qaumon ko jo qitál se khush hotíán hain, pareshán kar. 31 Sháhzáde Misr
se áwenge; Habash ke log jaldí apne háth Khuda kí taraf baṛháwenge.
32 Ai zamín kí mamlukato, Khudá ke gít gáo, aur KHUDAWAND kí sitáish
karo. (Silá.) 33 Wuh KHUDAWAND, jo falak ul aflák par qadím se maujúd hai;
dekh, wuh apní áwáz sunátá hai, jo buland áwáz hai. 34 Tum tawánáí kí nisbat
Khudáhí kí taraf karo, ki us ko Isráel par fazílat hai, aur uská zor badlíon men
hai. 35 Ai Khudá, tú apne muqaddas makánon men muhíb hai; Isráel ká Khudá
wuh hai, jo zoráwar táqat apne logon ko bakhshtá hai; Khudá mubárak hai. (Silá.)

LXIX. ZABU'R.

Sardár muganní ke liye Dáúd ká zabúr "Sosanon" ke sur par gáyá jáwe.

1 Ai Khudá; tú mujh ko bachá le, ki pání merí ján tak pahunche. 2 Main
gahrí kích men dhas chalá, jahán khaṛá rahá nahín játá; main gahre pání men paṛá,
ḍheú mere úpar se guzarte hain. 3 Main chilláte chilláte thaká, merá halq khushk
húá, apne Khudá kí intizárí karte karte merí bínáí ghaṭ gaí. 4 We, jo be sabab
merá kína rakhte hain, shumár men mere sir ke bálon se ziyáda hain, we jo mujhe
qatl kiyá cháhte hain, aur náhaqq mere dushman hain, zabardast hain; jo kuchh ki
main ne nahín chhíná, so main ne pher diyá. 5 Ai Khudá, tú merí jahálat se wáqif
hai, aur mere asám tujh se chhipe nahín. 6 KHUDAWAND, ai lashkaron ke Khudá,
unko jo tere ummedwár hain, mere liye mahrúm na kar; unko jo tere joyán
hain, ai Isráel ke Khudá, mere liye náummed mat kar.
7 Kyúnki tere liye main ne malámat bardásht kí, aur sharmindagí ne mere munh
ko ḍhámpá. 8 Main apne bháíon men ek pardesí baná, aur apní má ke farzandon
men ek ajnabí húá. 9 Ki tere ghar kí gairat ne mujh ko khá liyá, aur unkí malá-
mat, jo tujh ko malámat karte hain, mujh par paṛí. 10 Aur jab main royá, aur
main ne roza rakhke áp ko tanbíh dí, to main ruswá húá. 11 Aur jab main ne
ṭáṭ ká libás pahiná, to unhon ne mujhe zarb ul masal kiyá. 12 We jo ástáne
par baiṭhe hain, merí bábat kahte hain, aur bádaparast mere haqq men gáte
hain.
13 Lekin ai KHUDAWAND, main jo hún, tujh se duá mángtá hún; tú kisí khushí
ke waqt, ai Khudá, apní rahmat kí bepáyání se, apní naját denewálí sadáqat se
merí sun le. 14 Mujhe kích se nikál, ki main na ḍúbún; mujhe unse jo merá kína
rakhte hain, aur pánían kí gahráí se, naját bakhsh. 15 Pání kí maujon ko mujh
par se guzarne na de; daryá mujhe nigalne na páe; qabr mujh ko munh men leke
apná munh band karne na páe. 16 Ai KHUDAWAND, merí sun le, ki terí rahmat
khúb hai; apní amím rahmaton kí firáwání ke mutábiq merí taraf mutawajjih ho.
17 Apne bande se apná munh na pher, ki mujh par tangí hai; jald ho, merí sun.
18 Merí ján ke pás á, usko chhuṛá; mere dushmanon ke sabab mujhe bachá. 19
Tú merí kharábí, aur merí ruswáí, aur merí behurmatí se ágáh hai; mere sáre
bairí tere áge hain. 20 Sarzanish ne merá dil toṛá, main giránbárí se mámúr
hún; main táká kiyá, ki koí mujhe dilásá de, par koí nahín; aur koí mujhe tasallí

dewe, par na milí. 21 Unhoṉ ne mujhe khíne kí jagah zahr diyá; aur pání ke
badle tishnagí ke liye sirka píne ko diyá.
22 Aisá kar, ki unká dastárkhwán unke liye phandí ho, aur jo kuchh unkí bihtarí
ke liye hai, unke phansne ká dám howe. 23 Unkí áṉkheṉ andhí kar, ki na dekheṉ,
aur unkí kamareṉ sadá jhukí raheṉ. 24 Apná qahr i shadíd un par undel de, aur
shadíd qahr se unheṉ pakaṛ le. 25 Unká mahall ujáṛ de, unke khaimoṉ meṉ rahne-
wálá koí na rahe. 26 Kyúnki we us par, jo terá márá húá hai, taáqub
karte haiṉ, aur tere majrúhoṉ kí taklíf bátoṉ se baṛháte haiṉ. 27 Gunáh par
gunáh afzúd kar, aur unheṉ apní sadáqat meṉ dákhil hone na de, 28 Unheṉ zin-
doṉ ke daftar se meṭ de, aur sádiqoṉ ke darmiyán unko qalamband na kar.
29 Par maiṉ miskín húṉ, aur gamgín; ai Khudá, apní naját se mujhe únchá
kar. 30 Maiṉ Khudá ke nám ká rág gáúngá, aur shukrguzárí karke uskí baṛáí
karúngá. 31 KHUDAWAND ko bail aur bachhṛe kí nisbat, jinke síngh aur khur
hote haiṉ, yih ziyáda khush hogá. 32 Farotaní karnewálo, dekhoge, aur khush
hoge, ki tum jo Khudá ke tálib ho, tumháre dil khushwaqt howenge. 33 Kyúnki
KHUDAWAND miskínoṉ kí suntá hai, aur apne asíroṉ kí ihánat nahíṉ kartá.
34 Asmán aur zamín uskí sitáish kareṉ, sáre daryá aur har ek chíz jo un meṉ
rengtí haiṉ. 35 Ki Khudá Saihún ko bacháwegá, aur Yihúdáh kí bastíoṉ kí
marammat karegá, táki we unmeṉ baseṉ, aur unke málik howen. 36 Uske bandoṉ
kí auläd bhí uskí wáris hogí, aur we, jo uske nám par áshiq haiṉ, usmeṉ
búdobásh karenge.

LXX. ZABU'R.

Sardár muganní ke liye Dáúd ká zabúr tazkír ke liye.

1 Ai Khudá, mujhe jald naját de; ai KHUDAWAND, jald ho aur merí kumak kar.
2 Un ko, jo merí ján ke darpai haiṉ, pashemán aur ruswá kar, unheṉ ulṭá phirá
de; aur unheṉ, jo mujhe satáyá cháhte haiṉ, khajil kar. 3 Ún ko, jo kahte haiṉ,
áhá, áhá, unkí buráí ke badle ulṭá phirá. 4 We sab jo tere tálib haiṉ, tujh se shád
aur khurram hoṉ; aur aisí ho, ki we jo terí naját ke áshiq haiṉ, sadá kahá kareṉ,
ki Khudá muazzam ho. 5 Maiṉ miskín húṉ, aur muhtáj; ai Khudá, merí jald
madad kar; tú hí merá chára hai, aur merá naját denewálá; so, ai KHUDAWAND
tákhír na kar.

LXXI. ZABUR

1 Ai KHUDAWAND, merá tawakkul tujh par hai; tú mujhe sharminda mat kar.
2 Apní sadáqat se mujhe naját de, aur mujhe makhlasí bakhsh; merí taraf kán
kar, aur mujhe riháí de. 3 Tú merá aisá hisn i hasín ho, ki maiṉ waháṉ hamesha
jáúṉ; tú hí ne merí naját ká hukm kiyá hai, ki tú merá paháṛ, aur merá gaṛh hai.
4 Ai mere Khudá, sharír ke háth se, aur kaj aur bemihr insán ke panje se mujhe
chhuṛá.
5 Kyúnki, KHUDAWAND, mere Rabb, tú merí já i ummed hai, aur merá
iatimád laṛkáí se áj tak tujhí par hai. 6 Maiṉ tujh par iatimád rakhtá húṉ
us dam se ki peṭ se niklá; tú wuh hai, jis ne mujhe merí má ke rihm meṉ se

nikálá; maiṉ sadá terá sitáish karnewálá húṉ. 7 Maiṉ bahutoṉ ke liye ek
achambhá húṉ, par tú merí panáh hai. 8 Merá munh apní sitáish aur apní sipás
se sáre din labrez rakh.

9 Buṛhápe meṉ mujhe phenk na de; merí nátawání ke waqt mujhe tark mat
kar. 10 Ki mere dushman merí gíbat karte haiṉ, aur we, jo merí ján kí ghát meṉ
haiṉ, mansúbe bándhte haiṉ. 11 Aur ápas meṉ kahte haiṉ, ki Ḳhudá ne use tark
kiyá hai, so uská píchhá karo, aur use pakṛo, ki us ká chhuṛánewálá koí nahíṉ.
12 Ai Ḳhudá, mujh se dúr na ho; ai mere Ḳhudá, jald merí kumak kar.

13 We, jo mere jání dushman haiṉ, ḳhajil aur faná howeṉ, aur we, jo mujhe
satáyá cháhte haiṉ, sharm aur ruswáí meṉ ḍhámpe jáweṉ. 14 Par maiṉ har dam
ummedwár húngá, aur terí sab madh meṉ ziyádatí kartá chalá jáúngá. 15 Merá
munh terí sadáqat aur sáre din terí naját bayán karegá, is liye ki maiṉ unká hisáb
nahíṉ jántá. 16 Maiṉ Khudáwand Ḳhudá kí qúwat se áge áge jáúngá, maiṉ
tujh akele hí kí sadáqat ká mazkúr karúngá.

17 Ki, ai Ḳhudá, tú ne mujhe laṛkáí se tarbiyat kiyá, aur ab tak maiṉ terí ajáib
qudrateṉ bayán kartá rahá. 18 Ab maiṉ búṛhá aur sir safed húṉ, so, ai Ḳhudá,
tú ab bhí mujhe tark na kar, yaháṉ tak ki maiṉ terí qúwat is pusht par aur tere
zor ko har ek shaḳhs par, jo áge ko paidá hogá, záhir karúṉ. 19 Ai Ḳhudá, terí
sadáqat bahut buland hai, ki tú ne baṛe baṛe kám kiye; ai Ḳhudá, tere misl kaun
hai? 20 Tú hai, jisne mujhe baṛí saḳht musíbateṉ dikhláíáṉ; aur tú mujh ko
phir jiláegá, aur zamín ke qaaroṉ se mujhe phir úpar le legá.

21 Tú merí buzurgí ziyáda karegá, aur phir mujhe har ek taraf se chain
baḳhshegá. 22 Aur maiṉ bhí bín ká sáj bajá bajáke, ai mere Ḳhudá, terí amánat
kí sitáish karúngá: ai Isráel ke Quddús, maiṉ barbat bajáke tere gít gáúngá. 23
Mere lab jis waqt ki maiṉ terí madhsaráí karúngá, niháyat shugufta honge, aur aise
hí merá jí, jise tú ne ḳhalásí baḳhshí. 24 Aur apní zubán se bhí sáre din terí sadá-
qat kí báteṉ kahtá rahúngá, ki we, jo merí ranjish ke ḳhwáháṉ haiṉ, ruswá húe
aur unhoṉ ne pashemání páí.

LXXII. ZABU'R.

Sulaimán ká.

1 Ai Ḳhudá, bádsháh ko apní adálateṉ atá kar, aur bádsháh ke beṭe ko apní
sadáqat de. 2 Wuh ṭere bandoṉ meṉ sadáqat se hukm karegá; aur tere miskínoṉ
meṉ adálat se. 3 Pahár terí qaum ke liye salámatí záhir karenge, aur ṭíle bhí,
sadáqat se. 4 Wuh ḳhalq ke miskínoṉ ká insáf karegá, aur muhtájoṉ ke farzandoṉ
ko bacháwegá, aur zálimoṉ ko ṭukṛe ṭukṛe karegá. 5 Jab tak ki súraj aur chánd
báqí rahenge, sárí pushtoṉ ke log tujh se ḍaṛá karenge. 6 Wuh bárán kí mánind
muqatta margzár par názil hogá, aur phúhí ke menh kí tarah, jo zamín ko seráb
kartá hai. 7 Uske asr meṉ, jabtak ki chánd báqí rahegá, sádiq phalenge, aur
salámatí kámil hogí. 8 Samunder se samundar tak, aur daryá se intihá i zamín tak
uská hukm hogá. 9 We jo bayábán ke báshinde haiṉ, uske sámhne jhukenge, aur
uske dushman máṭí cháṭenge. 10 Tarsís, aur jazíroṉ ke salátín tuhfe láwenge,
aur Sabá, aur Sibá ke bádsháh hadiye guzránenge. 11 Háṉ, sáre bádsháh uske
huzúr sarnigún honge; sárí guroheṉ uskí ḳhidmatguzárí karengí.

12 Kyúnki wuh nála karnewále muhtáj ko, aur miskín ko, aur usko, jo beyár
hai, bacháwegá, 13 Wuh dilshikasta, aur muhtáj se narmí karegá : aur muhtájon
kí ján bachá legá. 14 Wuh unkí jánen jaur o jafá se bachá legí; unká ķhún uskí
nazar men garánbahá hogá.
15 Wuh jíwegá, aur Sibá ká soná use diyá jáegá; uske haqq men sadá duá hogí,
har roz uskí mubárakbád kahí jáegí. 16 Uswaqt ek mutthí bhar dáne jo zamín
men, yá pahároṇ kí chotíon par girenge, to unke phal Lubnán ke daraķht kí tarah
jharjharáwenge, aur shahr ke log sabzazár kí mánind phalenge. 17 Uská nám
abad tak báqí rahegá; jab tak ki áftáb rahegá, uske nám ká riwáj hogá, log uske
báis mubárak howenge; sárí qaum use mubárak kahegí.
18 Ķhudáwand, Isráel ká Ķhudá, mubárak hai, jo akeláhí ajáib kám kartá
hai. 19 Uská muqaddas nám abad tak mubárak hai; sárá jahán uskí hashmat se
mámúr howe. Ámín, aur phir Ámín. 20 Dáúd bin Yassí kí namázen yahán tamám
húín.

SIFR I SA'LIS.

LXXIII. ZABU'R.

Ásaf ká zabúr.

1 Yaqínan Isráel ká Ķhudá unke liye, jo sáf dil hain, kyáhí ķhúb hai. 2 Lekin
main jo húṇ, so mere pánw, nazdík thá, ki phisalte, aur mere qadam, qaríb thá,
ki rapaṭ játe. 3 Ki main jáhilon par hasad kartá thá, jab ki main ne sharíron kí
kámyábí dekhí.
4 Ki unke marne tak koí uqda nahín, aur unkí qúwat kámil aur táza hai. 5 Na
auron kí tarah un par bipat parí, aur na logon kí tarah un par áfat áí. 6 Isí liye
ghamand ke tauq ne unko gher liyá, aur zulm ne unko poshák kí mánind chhipá
diyá. 7 Unkí ánkhen charbí ke báis ubharí húí hain, aur unke dil ke tasauwur
ubúr karte hain. 8 We nákáre hain, aur sharárat se zulm kí báten karte
hain; magráí se bolte hain. 9 Unhon ne apne munh ásmánon par kiye hain, aur
unkí zubánen zamín kí sair kartíán hain. 10 So us ke log idhar rujú láte hain, aur
bhare piyále ká pání un par nichorá gayá hai. 11 We kahte hain, Ķhudá kyúnkar
jántá hai? us álí janáb ko kyá ágáhí hai?
12 Dekho, yih munáfiq hain, jo dunyá men iqbálmand hain; unkí daulat barhtí
játí hai. 13 Yaqínan main ne apne dil ko abas sáf kiyá hogí, aur begúnáhí se apne
háth dhoe hogá. 14 Ki main sáre din bímár rahtá húṇ, aur har subh ko tanbíh
pátá húṇ. 15 Agar main kahtá, ki yún bayán karúngá, to dekh, ki main terí aulád
kí guroh ká gunáh kartá.
16 Jab main cháhtá, ki uskí mujhe samajh ho, to mere nazdík yih bará mushkil
thá. 17 Par jab ki main Ķhudá ke maqdis men dáķhil húá, tab main unká anjám
samajhá. 18 Ki yaqínan tú ne unko phisalte makánon men baiṭháyá, aur tú unko
halákat men dhakel degá. 19 We ek dam men kyáhí wírán ho gae, apní saķht dah-
shat se kaise sáf barbád ho gae. 20 Jágnewále ke ķhwáb kí mánind, ai Ķhudá-
wand, tú unke ahwál kí súrat ko zalíl karegá.
21 Merá dil fikr ke sabab tursh thá, aur mere gurdon men chasak thí. 22 So

maiṉ jáhil thá, aur nádán, maiṉ tere huzúr haiwán kí mánind thá; 23 Tadbhí
maiṉ hamesha terehí sáth thá, ki tú ne merá dahiná háth pakṛá. 24 Tú apní
maslahat se mujhe hidáyat karegá, bád uske mujhe jalál meṉ le legí.

25 A'smán par kaun hai, jo merá hai, magar tú? aur zamín par koí nahíṉ, jiská
maiṉ mushtáq húṉ, magar tú. 26 Aur merá jism aur merá dil ghaṭá játá hai; par
Ḳhudá mere dil ká bútá hai, aur merá abadí hissa hai. 27 Dekh, we jo tujh se
dúr haiṉ, faná honge; tú ne un sab ko jo terí taraf se phirke zání húe, halák kiyá
hai. 28 Aur maiṉ jo húṉ, so merí bhaláí isí meṉ hai, ki Ḳhudá se nazdík hoṉú;
maiṉ ne Málik Ḳhudáwand par tawakkul kiyá hai, táki maiṉ us ke sáre kámoṉ ko
bayán karúṉ.

LXXIV. ZABU'R.

A'saf ká mashkíl.

1 Ai Ḳhudá tú ne kyúṉ ham ko abadí mardúd kiyá? terí charágáh kí bheṛoṉ
par tere gusse ká dhúáṉ kyúṉ uṭhá? 2 Apní us jamáat ko, jis kí tú ne qadím se
ḳharídárí kí, aur apne mírásí firqe ko, jise tú ne ḳhalásí bakhshí, aur us koh i Saihún
ko jismeṉ tú ne sukúnat kí, yád farmá. 3 Istimrári wíráníoṉ par apne pánw uṭhá;
ki dushmanoṉ ne Bait i Quds meṉ sárí sharárateṉ kiyáṉ. 4 Tere dushman, tere
majma ke darmiyán gaugá machá rahe haiṉ; we apní bairaqoṉ ko nishán banáte
haiṉ. 5 We un ke mánind málúm hote haiṉ, jo ghane daraḳhtoṉ par tabar chaláte
haiṉ. 6 Aur ab we uskí naqqáshíoṉ ko ekbárgí tabaroṉ, aur hathauṛíoṉ se toṛte
haiṉ. 7 Unhoṉ ne tere maqdis meṉ ág lagáí hai; unhoṉ ne tere nám ke maskan ko
zamín tak nápák kiyá. 8 Unhoṉ ne apne dil meṉ kahá, A'o, un sab ko barbád
kareṉ. Unhoṉ ne zamin par Ḳhudá kí sárí ibádatgáhoṉ ko jalá diyá hai. 9 Ham
apní karámateṉ kuchh nahíṉ dekhte, koí nabí bhí nahíṉ, aur hamáre darmiyán koí
nahíṉ, jo jáne ki yih kab tak hogá.

10 Ai Ḳhudá, dushman kab tak ham ko malámat karegá? kyá dushman abad
tak tere nám par kufr bakegá? 11 Tú ne kyúṉ apná dahná háth khínch liyá hai?
use apní bagl se nikál aur chuká. 12 Ḳhudá merá qadímí bádsháh hai, jo zamín
ke bích naját ke kám kartá hai. 13 Tú ne apní tawánáí se daryá ko chírá, tú ne
páníoṉ meṉ tinnínoṉ ke sir kuchle. 14 Tú ne lawiyatán ke siroṉ ke ṭukṛe kiye,
aur unheṉ bayábán ke basnewáloṉ kí ḳhurish kiyá. 15 Tú ne chashmoṉ ko, aur
maujoṉ ko chírá; tú ne baṛe gahre daryáoṉ ko ḳhushk kiyá. 16 Din terá hai,
aur rát terí; núr aur áftáb túhí ne banáye, 17 Zamín kí sárí sarhaddeṉ tú ne
muqarrar kiyáṉ, aur tú ne hí tábistán banáyá, aur tú ne hí zamistán.

18 Ai Ḳhudáwand ise yád rakh, ki dushman malámat kartá hai, aur jáhil
qaum tere nám par kufr bakte haiṉ. 19 Apní fáḳhta kí ján sharíroṉ kí jamáat ke
qábú meṉ na kar, aur apne miskínoṉ kí guroh ko kabhí na bhúl. 20 Apne ahd
kí taraf mutawajjih ho, ki zamín ke sáre andhere makán zulm ke masákin hogaye.
21 Mazlúm ko ḳhajil mat phirá, balki miskín aur muhtáj tere nám kí sitáish
kareṉ. 22 Uṭh, ai Ḳhudá, apní wakálat kar, aur apní har roz kí malámat ahmaq
qaum se yád kar. 23 Apne dushmanoṉ kí áwáz ko bhúl na já, ki un ká fasád jo
tere muqábala karte haiṉ, nit taraqqí kartá hai.

LXXV. ZABU'R.

Sardár muganní ke liye Ásaf ká zabúr "Mat bigáṛiyo" ke sur par gáyá jáwe.

1 Ai Ḳhudá, ham terá shukr karte haiṇ, ham shukr karte haiṇ, ki terí ajáib qudrateṇ tere nám kí nazdíkí ko záhir kartíáṇ haiṇ. 2 Jab maiṇ jamáat par mukhtár hoúngá, to maiṇ rástí se hukm karúngá. 3 Zamín aur uspar ke sáre basnewále pighal gae, aur maiṇ uske sutún sambháltá húṇ. (Silá.)

4 Maiṇ ne jáhiloṇ se kahá, Jahálat ke kám na karo, aur sharíroṇ se, apne síngh na uṭháo. 5 Apná síngh únchá na karo, aur gardankashí se mat bolo. 6 Ki iqbál na mashriq se átá hai, aur na magrib se, aur na janúb se; 7 Balki Ḳhudá ádil hai, wuh ek ko girátá hai, aur dúsre ko uṭhátá hai. 8 Ki Ḳhudáwand ke háth meṇ piyála hai, jis meṇ surkh shurb hai, aur murakkab se bhará hai, jise wuh biṭátá hai, aur uskí talchhaṭ ko bhí zamín ke sáre sharír nichoṛenge, aur píenge. Par maiṇ jo húṇ, abad tak bayán karúngá, aur Yaqúb ke Ḳhudá kí sitáish karúngá.

10 Aur maiṇ sab sharíroṇ ke síngh káṭ ḍálúngá, par sádiqon ke síngh buland rahenge.

LXXVI. ZABU'R.

Sardár muganní ke liye Ásaf ká zabúr bín ke sáth gáyá jáwe.

1 Ḳhudá baní Yihúdáh meṇ mashhúr hai, uská nám Isráelíoṇ meṇ buzurg hai.
2 Sálim meṇ uská ḳhaima hai, aur Saihún meṇ uská maskan. 3 Waháṇ usne
kamánoṇ ke tír, aur sipareṇ, aur talwáreṇ, aur laṛáíáṇ shikast kí haiṇ. (Silá.) 4 Tú
shikárí paháṛoṇ se ziyáda shaukatwálá hai. 5 Sáre mazbút dilwále luṭ gae, aur
apní nínd meṇ so rahe, aur zarbardastoṇ meṇ se kisí ne apná háth na páyá. 6
Terí ḍapaṭ se, ai Yaqúb ke Ḳhudá, gáṛíáṇ, aur ghoṛe so gae.

7 Tujhí se ḍará cháhiye, aur jab tú ek dafa qahr kare, to kaun tere huzúr khaṛá
rah saktá hai? 8 Tú ne ásmán par se hukm sunáyá, aur zamín ḍarí aur tham gaí;
9 Jiswaqt ki Ḳhudá adálat karne uṭhá, táki zamín ke sáre miskínoṇ ko bacháwe.
(Silá.) 10 Yaqínan ádmí ká gazab terí sitáish karegá, aur tú báqí ke qahr ko
rok legá. 11 Tum sab jo uske áspás ho, Ḳhudáwand apne Ḳhudá kí nazreṇ
adá karo; aur sab log uske huzúr, jisse ḍarná láiq hai, qurbáníáṇ guzráneṇ. 12
Wuh shahzádoṇ ke diloṇ ko roktá hai, aur wuh zamín ke bádsháhoṇ ke liye muhíb
hai.

LXXVII. ZABU'R.

Baní Yadútún ke sardár muganní ke liye Ásaf ká zabúr.

1 Maiṇ Ḳhudá ke áge zor zor se chiláyá, aur maiṇ ne Ḳhudá ke áge pukár
pukárke nála kiyá, so usne merí taraf kán rakhá. 2 Bipat ke din maiṇ ne
Ḳhudáwand kí talásh kí, aur mere háth rát ko uṭhe rahe, aur mauqúf na húe,
aur merí ján ne tasallí páne se inkár kiyá. 3 Maiṇ ne Ḳhudá ko yád kiyá; aur
ghabráyá; maiṇ ne faryád kí, aur merá jí ḳhijálat se páni páni hogayá. (Silá.)
4 Tú ne merí ánkheṇ khulí rakhíṇ, aur mujh par aisí bipat hai, ki main bol

nahíņ saktá. 5 Maiņ agle dinoņ ko, aur qadímí barsoņ ko, jo guzar gae, sochtá
thá. Maiņ rátoņ kí apní nagmapardázíáņ yád kartá thá, aur maiņ apne hí dil se
hamsuhbat rahtá thá; aur merí rúh bahut sá tafahhus kartí thí.
7 Kyá Khudáwand mujh ko abadí mardúd karegá? aur phir kabhí mujh par
mihrbání na farmáegá? 8 Kyá uskí rahmat sáf abad tak kinára kar gaí? aur kyá
uská wáda pusht dar pusht kaṭ gayá? 9 Kyá Ḳhudá apní rahímí bhúl gayá? kyá
usne qahr se apní amím rahmatoņ ko káṭ ḍálá? (Silá.)
10 So maiņ ne kahá, merí zaífí to yih hai, par maiņ us álí janáb ke dahne háth
ke sannoņ ko yád kiyá karúngí. 11 Maiņ Ḳhudáwand ke kámoņ ká tazkira
karúngá; muqarrar maiņ terí qadímí qudratoņ ko yád rakhúngá. 12 Maiņ tere
sab kámoņ ko nit sochúngá, aur terí qudratoņ ká zikr karúngá.
13 Ai Ḳhudá, tere taríq quds meņ hai; kaun aisá baṛá Ḳhudá hai, jaisá hamárá
Ḳhudá? 14 Tú wuh Ḳhudá hai, jo ajáib kám kartá hai; tú ne apne zor ko
logoņ par záhir kiyá. 15 Tú ne apne bázú se apne logoņ ko, baní Yaqúb aur baní
Yúsuf ko, maḳhlasí baḳhshí. (Silá.)
16 Ai Ḳhudá, pánioņ ne, ai Ḳhudá, pánioņ ne tujh ko dekhá, aur ḍar gae; aur
gahráo bhí beqarár húe. 17 Badlíoņ ne pání diyá, aur ásmánoņ par áwáz húí aur
tere tír cháron taraf se uṛe. 18 Terá bádal gird bád ke sáth garjá; bijlíoņ ne
dunyá ko roshan kar diyá; zamín larzí, aur kámpí. 19 Terí ráh daryá meņ hai,
aur terá guzar baṛe pánioņ meņ; tere qadam ke naqsh ká surág málúm nahíņ
20 Tú ne apne logoņ ko Músá aur Hárún kí márífat se galle kí mánind
rahnúmái kí.

LXXVIII. ZABU'R.

Ásaf ká mashkíl.

1 Ai merí guroh, merí sharíat par kán rakh, aur mere munh kí báteņ kán dhar
ke sun. 2 Maiņ apná munh kholke ek tamsíl kahúngá; aur maiņ qadímí
muammoņ ko záhir karúngá; 3 Jinheņ ham ne suná hai, aur jáná, aur hamáre
bápdádoņ ne ham se bayán kiyá. 4 Ham unkí aulád se pinhán na karenge, aur
ánewálí nasl par Ḳhudáwand kí sitáish, aur uskí qudrateņ aur us ke ajíb kám, jo
usne kiye, záhir karenge.
5 Kyúnki us ne Yaqúb meņ ek ahdnáma qáim kiyá, aur baní Isráel meņ ek
sharíat rakhí, jiskí bábat usne hamáre bápdádoņ ko hukm kiyá, ki we use hamárí
aulád ko sikhláweņ, 6 Táki ánewálí pusht, us nasl ko, jo paidá hogí, sikhláwe,
aur wuh nasl apní aulád ko. 7 Aur we Ḳhudá par tawakkul kareņ, aur Ḳhudá
ke kámoņ ko bhulá na deņ, balki uske hukmoņ ko hifz kareņ. 8 Aur apne báp-
dádoņ kí tarah ek sharír, aur sarkásh nasl na hoņ, aisí nasl ki jisne apná dil sábit
na kiyá, aur unkí rúh ká Ḳhudá par kámil iatiqád na thá.
9 Baní Ifráim hathyár lagáke aur kamáneņ pakaṛke jang ke din lauṭe.
10 Unhoņ ne Ḳhudá ke ahd ko hifz na kiyá, aur na cháhá, ki uskí sharíat par
chaleņ, 11 Aur uske kámoņ ko, aur uskí ajáib qudratoņ ko, jo us ne un par záhir
kíņ, bhúl gae. 12 Us ne unke bápdádoņ ke sámhne zamín i Misr meņ aur Zuan
ke maidán meņ ajáib kám kiye.
13 Us ne daryá ke do hisse kiye, aur unheņ pár pahuncháyá; aur usne pánioņ

ko toda toda khaṛá kar diyá. 14 Din ko usne badlí ko unká rahbar kiyá, aur sárí
rát ág ke shuale ko. 15 Us ne bayábán meṉ pattharoṉ ko shaqq kiyá, aur un meṉ
se unke píne ko daryá daryá pání baḳhshá. 16 Us ne patthar meṉ se sailáb nikále,
aur nahroṉ ká sá pání baháyá.
17 Par unhoṉ ne us álí janáb ko dasht meṉ phir gunáh karke gussa diláyá. 18
Aur unhoṉ ne apne liye kháná mángke apne diloṉ meṉ Ḳhudá ko ázmáyá. 19 Háṉ,
unhoṉ ne Ḳhudá kí gíbat kí, aur kahá, Kyá Ḳhudá dasht meṉ ḳhwán i niamat de
saktá hai? 20 Dekho, usne chaṭán ko márá, aisá ki pání bah niklá, aur dháreṉ
ḳhúb chalíṉ; kyá wuh roṭí bhí de saktá hai? aur apne logoṉ ke liye gosht muhaiyá
kar saktá hai?
21 So Ḳhudáwand ne suná, aur niháyat gussa hoke Yaqúb meṉ ek ág bhaṛkáí,
Isráel par bhí qahr uṭhá. 22 Kyúnki unhoṉ ne Ḳhudá par iatiqád na kiyá, aur uskí
naját par iatimád na rakhá. 23 Aur us ne úpar se badlioṉ ko hukm kiyá; aur
ásmán ke darwáze khole. 24 Aur un par mann barsáyá, ki kháweṉ; aur unko
ásmání galla baḳhshá. 25 Ádmíoṉ ne firishtoṉ kí ḳhurák kháí; us ne unheṉ shikár
khiláyá, aur we chhak gae.
26 Us ne mashriqí hawá chaláí, aur uske zor se shimálí hawá bahí. 27 Aur us
ne un par ḳhák kí mánind gosht, aur daryá kí ret kí mánind pardár murg barsáe.
28 Aur us ne unheṉ unke ḳhaimoṉ ke bích meṉ, aur un ke maskanoṉ ke ás pás
giráyá. 29 So unhoṉ ne kháyá, aur ḳhúb ser húe, us ne un kí tamanná unheṉ
baḳhshí. 30 We apní tamanná se kanáre na rahe, balki jab ki un ká kháná unke
munhoṉ meṉ thá, 31 Tab Ḳhudá ká qahr un par thá, aur unke agniyá maqtúl ho
gae, aur Isráel ke jawán máre paṛe.
32 Báwujúd is sab ke phir unhoṉ ne gunáh kiye, aur us kí ajáib qudratoṉ ká
iatiqád na kiyá. 33 Tab usne unke dinoṉ ko behúdagí meṉ, aur unke barasoṉ ko
dahshat meṉ tamám kiyá. 34 Aur jab ki usne unheṉ qatl kiyá, tab unhoṉ ne use
ḍhúnḍhá, aur báz áye, aur sawere Ḳhudá ke tálib húe, 35 Aur yád kiyá, ki Ḳhudá
unká pahár, aur Haqq Taálá un ká naját denewálá thá. 36 Lekin unhoṉ ne use
apne munhoṉ se bhuláyá, aur apní zubánoṉ se usse jhúṭh bole; 37 Kyúnki unke
dil uske sáth durust na the, aur we uske ahd par ímán na láye the.
38 Par usne apní rahmat kí firáwání se unkí badkáríáṉ baḳhshíṉ, aur unheṉ halák
na kiyá; háṉ, bahut bár usne apne qahr ko roká, aur us ne apne sáre gazab ko jum-
bish na dí. 39 Kyúnki us ne yád kiyá, ki we bashar haiṉ, jaise ek hawá, jo chaltí
hai aur phir nahíṉ átí. 40 Kyáhí bahut logoṉ ne bayábán meṉ use gussa diláyá:
aur wíráne meṉ use bezár kiyá. 41 Háṉ, we phir phire, aur Ḳhudá ko ázmáyá,
aur Isráel ke Quddús ke qudrat ko muntahá rakhá. 42 Unhoṉ ne uske háth ko yád
na kiyá, aur na us din ko, ki jab us ne unko dushmanoṉ se chhuṛáyá. 43 Ki usne
Misr meṉ kyúnkar apní qudrateṉ dikhláíṉ, aur Zuan ke dasht meṉ ajáib kám kiye.
44 Aur unke chashmoṉ ko lahú kar ḍálá, ki we apní nahroṉ se pí na sakeṉ. 45 Us
ne un meṉ tarah tarah kí makkhíáṉ bhejíṉ, jo unheṉ nigal gaíṉ; aur menḍuk paidá
kiye, jinhoṉ ne unheṉ ḳharáb kiyá. 46 Usne unke mewe kíṛoṉ ko, aur unke khet
ṭiḍḍíoṉ ko khiláye. 47 Usne unke angúr oloṉ se barbád kiye, aur unke anjíroṉ ke
daraḳht pále se máre. 48 Usne unke mawáshí ko oloṉ ke supurd kiyá, aur un ke
galloṉ ko bijlí ke. 49 Usne balá ke firishte bhejke un par apná qahr, aur apná
azáb, aur apná gazab, aur apná iqáb názil kiyá.

50 Usne apne qahr ko ráh dí; unkí ján ko maut se panáh na dí, aur un kí jánen
wabá ke supurd kín. 51 Usne Misr men sáre pahilauṭhe máre; Hám ke mas-
kanon men unkí qúwaton ke pahle phal. 52 Par apne logon ko gospandon kí
mánind rawána kiyá, aur un ko galle kí tarah bayábán men ráh dikhái. 53 Aur
unhen aman se legayá, aisá ki we na ḍare, aur un ke dushman daryá men garq húe.
54 Us ne unhen apní muqaddas hudúd par pahuncháyá, yáne us pahár par, ki jise
uske dahne háth ne mol liyá. 55 Usne qaumon ko un ke sámhne se hánká, aur
qura ḍálke rassí se unhen mírás bánṭí, aur baní Isráel ke firqon ko un ke khaimon
men basáyá.

56 Tis par bhí unhon ne imtihán kiyá, aur Khudá Tálá ko gussa diláyá, aur uske
ahdon ko hifz na kiyá, 57 Balki murtadd húe, aur apne bápdádon kí mánind sar-
kashí kí, aur ṭeṛhí kamán kí tarah ek taraf phir gae. 58 Aur unhon ne apne únche
makánon ke sabab use gussa diláyá, aur apní khodí húí múraton se usko gairat
diláí 59 Khudá yih sunke gussa huá, aur Isráel ne nipaṭ bezár huá.

60 Aur usne Saila ke maskan ko, wuh khaima, jo us ne logon ke darmiyán istáda
kiyá thá, tark kiyá. 61 Aur usne apne zor ko asír karwáyá, aur apní hashmat ko
dushmanon ke háth men kar diyá. 62 Usne apne logon ko teg ke supurd kiyá,
aur apní mírás par uská gussa bhaṛká. 63 Ag ne unke jawánon ko faná kiyá, aur
unkí kunwárion kí shádí ke gít na gáe gae. 64 Unke káhin talwár se máre paṛe,
aur unkí bewon ne un par nauhá na kiyá.

65 Tab Khudawand us shakhs kí tarah, jo nínd se chaunke, aur us pahlawán
kí mánind, jiská nasha utar jáe, jágá. 66 Aur usne apne dushmanon kí pichháṛí
márí, aur usne unhen abad tak ár giná. 67 Aur usne Yúsuf ke khaima ko zalíl
jáná, aur baní Ifráim ke firqe ko, muntakhab na kiyá. 68 Par us ne baní Yihúdáh
ke firqe ko aur koh i Saihún ko, jo uská mahbúb thá, barguzída kiyá.

69 Aur usne apne maqdis bahut buland banáyá, aur zamín kí mánind hamesha
ke liye uskí neo rakhí. 70 Aur usne apne bande Dáúd ko barguzída diyá, aur
gallon ke bheṛsálon men se use nikál liyá. 71 Usne use bachchewálí bheṛon ke
pichhe se le liyá, táki apne logon baní Yaqúb ko, aur baní Isráel ko, jo uskí mírás
hai, charáwe. 72 So usne apne dil ke ikhlás se unhen charáyá, aur apne háthon
kí fahmíd se unkí rahnúmáí kí.

LXXIX. ZABU'R.

Zabúr i Asaf.

1 Ai Khudá, gair gurohon ne terí mírás men dakhl kiyá; tere muqaddas haikal
ko unhon ne nápák kiyá; Yirúshálam ko ḍher kar diyá. 2 Tere bandon kí láshon
ko unhon ne ásmání parindon kí, aur tere pák logon ke gosht ko zamín ke wah-
shíon kí khurish kiyá. 3 Unhon ne unke lahú ko Yirúshálam ke girdnawáh men
páni kí mánind baháyá, ki unká gáṛnewálá koí na húá. 4 Ham to apne hamsáyon
ke liye ek nang, aur un ke liye, jo hamáre áspás hain, já i tamaskhur aur istihzá
húe.

5 Ai Khudawand, tú kab tak bezár rahegá? kyá abad tak terá gussa, kyá
átash kí mánind bhaṛká hí rahegá? 6 Apná gussa un qaumon par biṭá, jinhon ne
tujh ko na pahcháná, aur un bádsháhon par, ki jinhon ne terá nám na liyá. 7 Ki

unhoṇ ne Yaqúb ko nigal liyá, aur uske maskan ko ujáṛ diyá. 8 Hamárí aglí
badkáríoṇ ko yád mat kar; apní amím rahmatoṇ ko jald hamáre liye áṛ kar, ki
ham bahut zalíl ho gaye. 9 Ai hamáre naját denewále Ḳhudá, apne nám kí shau-
kat ke liye hamárí madad kar, aur ham ko bachá le; aur apne nám ke liye hameṇ
hamáre gunáhoṇ se pák kar. 10 Gair ummateṇ kis liye kaheṇ, ki Unká Ḳhudá
kaháṇ hai? Hamárí nazar ke áge apne bandoṇ ke us ḳhún ká intiqám leke, jo bi-
ṭáyá gayá, gair gurohoṇ ke darmiyán apne taíṇ záhir kar. 11 Asíroṇ kí sánsoṇ ko
áp tak pahunchne de apní baṛí qudrat ke muwáfiq; aur un ko, jo maut ke láiq haiṇ,
bachá le. 12 Hamáre hamsáyoṇ kí har ek malámat kí sazá, jis jis tarah ki unhoṇ
ne, ai Ḳhudawand, terí malámat kí, haft haft chand unkí god meṇ rakh de. 13 So
ham, tere bande, aur terí charágáh ke bheṛ abad tak terí shukrguzárí karenge;
ham har ek pusht ke áge terí madh bayán karenge.

LXXX. ZABU'R.

Sardár mugannī ke liye Ásaf ká zabúr "Ahd ke sosanoṇ" ke sur par gáyá jáwe.

1 Ai Isráel ke gaṛariye, jo tú Yúsuf ko gospandoṇ kí mánind ráh lagátá hai, aur
do qarúbín ke darmiyán rahtá hai. 2 Ifráim aur Binyamín aur Manassí ke áge
jalwagar ho; apní qúwat ko harkat de, aur áke ham ko bachá. 3 Ai Ḳhudá, ham
ko phir apne chihre kí tajallí dikhlá, ki ham bach jáenge.

4 Ai Ḳhudawand, lashkaroṇ ke Ḳhudá, tú kab tak apne bandoṇ kí duá se
gazab ká dhúáṇ uṭhátá rahegá? 5 Tú unheṇ ánsúoṇ ká khána khilátá hai, aur
unheṇ maṭke bhar bharke ánsú pilátá hai. 6 Tú ne ham ko hamsáyoṇ ke áge jhagṛe
ká sabab kiyá; hamáre dushman ápas meṇ ham par hanste haiṇ. 7 Ai lashkaroṇ ke
Ḳhudá, ham ko phirá, aur apná chihra roshan kar, ki ham bach jáenge.

8 Tú ek ták ko Misr se nikál láyá; tú ne gair qaumon ko ḳhárij kiyá, aur use
lagáyá. 9 Tú ne uske áge rawish banáí, aur aisá kiyá ki us ne gahrí jaṛ pakṛí,
aur us ne zamín ko bhar diyá. 10 Paháṛ us ke sáye tale chip gaye, aur us kí
shákhen saro i sahí kí mánind húíṇ. 11 Us ne apní ḍálíáṇ daryá tak phailáíṇ, aur
apní ṭahníáṇ nahr tak. 12 Phir tú ne us kí báṛ ko kyúṇ toṛ phenká? ki ab we
sab, jo us ráh se guzarte haiṇ, use khasoṭte haiṇ. 13 Janglí banaile use ḳharáb
karte haiṇ, aur dashtí darinde use kháe játe haiṇ. 14 Ai lashkaroṇ ke Ḳhudá,
phir mutawajjih ho; ásmán par se nigáh kár, aur ták, aur us ták par karam kar.

15 Wuh ták, jise tere dahne háth ne lagáyá, apní shákh samet, jise tú ne apne
liye mazbút kiyá, 16 Ág se jaláyá gayá, aur káṭá gayá; we tere chihre kí nákhushí
se halák hote haiṇ. 17 Tú apná háth, apne dahne háth ke insán par, insán ke
us beṭe par, jise tú ne apne liye tawáná kiyá, rakh. 18 Tab ham tujh se na
phirenge; ham ko jilá, ki terá nám liyá karenge. 19 Ai Ḳhudawand, lashkaroṇ
ke Ḳhudá, ham ko phirá, aur hamárí taraf apná chihra roshan kar, ki ham bach
jáenge.

LXXXI. ZABU'R.

Sardár mugannī ke liye Ásaf ká zabúr Jantiyat ke sáth gáyá jáwe.

1 Pukárke Ḳhudá kí madh gáo, ki wuh hamárá bútá hai; Yaqúb ke Ḳhudá ke

liye ḳhushí se zamzamapardází karo. 2 Daf, aur tabla, aur suthrá barbat belan
samet yaháṉ láo; 3 Aur har ek chánd rát ko, aur hámárí muqarrarí ídoṉ ke din
shahnái bajáo. 4 Kyúnki yih Isráel kí sunnat, aur Yaqúb ke Ḳhudá kí sharíat hai.
5 Us ne Yúsuf ke liye, jab wuh zamín i Misr ke barábar pahunchá, jaháṉ us ne wuh
bolí suní, jise wuh na samajhá, to yih dastúr ṭhaharáyí. 6 Maiṉ ne us ke kándhe par
se bojh utárá; uske háthoṉ ko hánḍíoṉ se naját dí. 7 Tú ne bipat meṉ merí yád
kí; maiṉ ne tujhe naját dí; maiṉ ne tujhe bádal meṉ se pinhání jawáb diyá; maiṉ
ne tujhe munázaat ke páníoṉ par ázmáyá. (Silá.) 8 Ai mere bando, suno; ai Isráel,
agar tú merí sunegá, to maiṉ tere liye gawáhí dúngá. 9 Terá koí dúsrá mábúd na
ho; tú kisí dúsre mábúd ko sijda na kíjiyo. 10 Ḳhudáwand, terá Ḳhudá, maiṉ
húṉ, jo tujhe Misr kí sarzamín se báhar láyá; apná muuh khol, ki maiṉ use bhar
dúngá. 11 Par mere logoṉ ne merí bát na mání, aur Isráelíoṉ ne mujhe qabúl na
kiyá. 12 Tab maiṉ ne unheṉ un ke diloṉ kí sarkashí ke supurd kiyá, ki we apní
mashwaratoṉ par chale.
13 Kásh ki mere log merí sunte, aur Isráel merí ráhoṉ par chaltá. 14 Ki maiṉ
jaldí un ke dushmanoṉ ko maglúb kartá; aur unke bairíoṉ par apná háth phirátá.
15 Ki we, jo Ḳhudáwand ká kína rakhte the, usse dab chalte, to unká waqt
abadí hotá. 16 Maiṉ unko suthre se suthre gehún khilátá, aur paháṛ ke shahd
se unheṉ ser kartá.

LXXXII. ZABU'R.

Zabúr i Ásaf.

1 Ḳhudá jamáat i Iláhí meṉ khaṛá hai, iláhoṉ ke darmiyán wuh adálat kartá hai.
2 Tum kab tak beinsáfí se hukm karoge, aur sharíroṉ kí tarafdárí karoge? (Silá)
3 Miskínoṉ, aur yatímoṉ kí adálat karo; dilgíroṉ, aur faqíroṉ ká insáf karo.
4 Muhtáj, aur miskín ko rihái do; sharíroṉ ke háthoṉ se unheṉ chhuṛáo. 5 We
nahíṉ jánte, aur na jánenge, ki we andhere meṉ chalte haiṉ; zamín kí sárí buneṉ
jumbish kartí haiṉ. 6 Maiṉ ne to kahá, ki tum sab iláh ho, aur har ek tum meṉ
se Haqq Tálá ká farzand hai. 7 Par tum bashar kí tarah maroge, aur ek
shahzáde kí mánind gir jáoge.
8 Ai Ḳhudá, uṭh, tú áp zamín kí adálat kar, ki tú sárí ummatoṉ ká málik hai.

LXXXIII. ZABU'R.

Zabúr i Ásaf.

1 Ai Ḳhudá, chup mat ho, ḳhámoshí mat kar, aur chain na le, ai Ḳhudá.
2 Kyúnki dekh, tere dushman fitna barpá karte haiṉ, aur unhoṉ ne, jo terá kína
rakhte haiṉ, sir uṭháyá hai. 3 We naṭkhaṭí se tere log par mansúba bándhte
haiṉ, aur tere chhipáe húoṉ kí fikr karte haiṉ. 4 We kahte haiṉ, ki Áo, unkí
guroh ko báqí na rakheṉ, táki Isráel ká nám o nishán báqí na rahe. 5 Unhoṉ ne
eká karke mashwarat kí hai, aur tujh par ahd bándhá hai. 6 Adúm ke sáre
ḳhaime, aur Ismáelí, aur Moabí, aur sáre Hajirí, 7 Aur Jibál, aur Ammún, aur
Amáliq, aur Filist Súr ke báshindoṉ samet muttafiq haiṉ. 8 Ásúrí bhí unke sáthí
haiṉ; we Baní Lút ke madadgár haiṉ. (Silá.)

9 Tú un se aisá kar, ki jaisá tú ne Midyáníoṉ, aur Sísará aur Yabín se wádí i
Qaisún meṉ kiyá, 10 Jo Ain i Dár men halák húe, aur zamín ke mazbale húe.
11 Unke Amíroṉ ko Guráb aur Ziab kí mánind kar; háṉ, unke sáre daulatmandoṉ
ko Zibah aur Zillmana kí mánind faná kar, 12 Jo kahte haiṉ, Ao, Ḳhudá ke
gharoṉ ke ham málik baneṉ. 13 Ai mere Ḳhudá, unheṉ chák ke mánind kar, aur
bhús kí mánind rú ba rú hawá ke. 14 Jis tarah ág jangal ko jalátí hai, aur jis-
tarah shuala pahároṉ ko surma kartá hai, 15 Us tarah tú apne túfán se un ká
taaqub kar, aur apní haulnák ándhí se unheṉ pareshán kar. 16 Ai Ḳhudáwand,
unke munh ko ruswáí se bhar de, táki we tere nám ke tálib howeṉ. 17 We abad
tak sarasíma aur pareshán hoṉ; háṉ, we rushwá hoṉ, aur faná hoṉ. 18 Aur we
jáneṉ ki túhí akelá jiská nám Ḳhudáwand hai, sárí zamín par buland o bálá
hai.

LXXXIV. ZABU'R

Sardár muganní ke liye baní Qurah ká zabúr Jantiyat ke sáth gáyá jáwe.

1 Ai lashkaroṉ ke Ḳhudá, terí bárgáheṉ kyá hí dilkash haiṉ. 2 Merí rúh
Ḳhudáwand kí bárgáhoṉ kí mushtáq aur árzúmand hai, merá man aur merá tan
Ḳhudá i hayát ke liye lalkártá hai. 3 Gaurá bhí apná gonslá aur abábíl
apná áshiyána to pátá, jaháṉ we apne bachche rakheṉ: terí qurbángáhoṉ ke
nazdík, ai lashkaroṉ ke Ḳhudáwand, mere bádsháh, aur mere Ḳhudá! 4
Nekbaḳht we haiṉ, jo tere ghar meṉ baste haiṉ, aur sadá terá shukr karte
haiṉ. (Silá.)

5 Mubárak wuh insán, jis meṉ qúwat tujh se hai, jis ke dil meṉ terí ráheṉ haiṉ.
6 We umuq ul baká meṉ guzar karte húe use purchashma banáte, aur táláboṉ ko
menh ke páníoṉ se bharte haiṉ. 7 We taraqqí karte haiṉ, ki ek qúwat se dúsrí
qúwat ko pahunchke chale játe haiṉ, yaháṉ tak, ki Ḳhudá ke áge Saihún meṉ házir
hote haiṉ. 8 Ai Ḳhudáwand, lashkaroṉ ke Ḳhudá, merí duá qabúl kar; ai Yáqúb
ke Ḳhudá, kán dhar. (Silá.)

9 Ai Ḳhudá, ai merí sipar, nazar kar, aur apne masíh ke munh par tawajjuh kar.
10 Ki ek din, jo tere huzúr meṉ kaṭe ek hazár se bihtar hai; mere liye Ḳhudá
ke ghar kí darbání sharárat ke ḳhaimoṉ meṉ rahne se bihtar hai. 11 Ḳhudá-
wand Ḳhudá ek áftáb hai, aur sipar hai; Ḳhudáwand taufíq aur jalál baḳhshne
wálá hai; logoṉ se jo bahut rástkár haiṉ, nekí dareg na karegá. 12 Ai lashkaroṉ
ke Ḳhudáwand, nekbaḳht wuh insán hai, jise terá bharosá hai.

LXXXV. ZABU'R.

Sardár muganní ke liye baní Qurah ká zabúr.

1 Ai Ḳhudáwand, tú apní zamín par mihrbán hai, tú Yáqúb ke qaidí ko pher
láyá. 2 Tú ne apne logoṉ ke gunáh baḳhsh diye, tú ne unkí sab ḳhatá chhipá ḍálí.
(Silá.) 3 Tú ne apne sab qahr ko roká, tú ne apne gazab kí shiddat ko pherá.
4 Ai hamáre naját denewále Ḳhudá, ham ko phirá, aur apne qahr ko ham par se
dafa kar. 5 Kyá tú ham se sadá bezár rahegá? Kyá tú sárí pushtoṉ par apne qahr
ko khínchegá. 6 Kyá tú ham ko phir sarsabz na karegá, táki tere log tujh se

khushí kareṇ? 7 Ai Khudáwand, ham ko apní rahmat dikhá, aur apní naját ham
ko bakhsh.

8 Maiṇ sunúngá, ki Khudáwand Khudá kyá farmátá hai; wuh to apne bandoṇ
kí, aur apne pák logoṇ kí salámatí kí bát kahegá, par lázim hai, ki we phir jahálat
ká kám na kareṇ. 9 Yaqínan uskí naját unse, jo usse ḍarte haiṇ, nazdík hai, táki
uská jalál hamárí sarzamín meṇ base. 10 Rahmat aur amánat milnewálíáṇ haiṇ,
sadáqat aur salámat bos o kanár kartíáṇ haiṇ. 11 Amánat zamín se ugegí, aur
sadáqat ásmán par se jhánkegí. 12 Háṇ, Khudáwand bhí, jo khúb hai, so degá;
aur hamárí sarzamín apní hásil degí. 13 Sadáqat uske áge áge chalegí, aur apne
qadam kí ráh meṇ baṛhegí.

LXXXVI. ZABU'R.

Namáz i Dáúd.

1 Ai Khudáwand, apná kán merí taraf kar, aur mujhe jawáb de, ki maiṇ garíb
aur miskín húṇ. 2 Merí ján bachá, ki maiṇ terá maurid i rahm húṇ; tú ai mere
Khudá, apne bande ko, ki jiská tawakkul tujh par hai, naját de. 3 Ai Khudá-
wand, mujh par rahm kar, ki maiṇ tamám din tere áge nála kiyá kartá húṇ. 4
Apne bande ke jí ko khush kar, ki ai Khudáwand, maiṇ ne apne dil ko terí taraf
uṭháyá.

5 Kyúnki tú, ai Khudáwand, bhalá hai, aur ámurzgár hai, aur terí rahmat un
sab par, jo tere nám lete haiṇ, wáfir hai. 6 Ai Khudáwand, merí duá kán dhar
ke sun, aur merí munáját kí áwáz sun. 7 Maiṇ apní bipat ke din tujhe pukárúngá
ki tú mere sunegá.

8 Mábúdoṇ ke darmiyán, Khudáwand, tujh sá koí nahíṇ, aur terí sí sanaateṇ
kaháṇ haiṇ? 9 Ai Khudáwand, sárí ummateṇ, jinheṇ tú ne khalq kiyá, áwengí,
aur tere áge máthá ghisengí, aur tere nám kí tamjíd karengí. 10 Ki tú buzurg
hai, aur tere kám taajjub ke haiṇ, aur tú hí akelá Khudá hai.

11 Ai Khudáwand, mujh ko apní ráh batá, ki maiṇ terí amánat meṇ khirámán
hoúngá; merí diljamaí kar, táki maiṇ tere nám se ḍarúṇ. 12 Ai Khudáwand
mere Khudá, maiṇ apne sáre dil se terá shukrguzár rahúngá; maiṇ abad tak tere
nám kí tamjíd karúngí. 13 Ki terí rahmat mujh par bahut hai, aur tú ne merí
rúh ko asfal pátál se naját dí hai,

14 Ai Khudá, gardankashoṇ ne mujh par chaṛháí kí hai, aur kaṭṭar logoṇ kí
jamáat merí ján ke píchhe paṛí hai, aur unhoṇ ne tujhe apná peshwá nahíṇ kiyá.
15 Lekin tú, ai Málik Khudá, rahmán aur hannán, zú ul túl, aur rabb ul fazl o wafá
hai. 16 Merí taraf mutawajjih ho, aur mujh par rahm kar; apne fazl se apne
bande ko tawáná í bakhsh, aur apní launḍí ke beṭe ko naját de. 17 Mujhe nekí ká
koí nishán dikhlá, táki we, jo merá kína rakhte haiṇ, dekheṇ, aur sharminda
howeṇ, ki tú ne, ai Khudáwand, merí madad kí, aur mujhe tasallí dí.

LXXXVII. ZABU'R.

Baní Qurah ke zabúr ká gít.

1 Uskí biná muqaddas paháron men hai. 2 Khudáwand Saihún ke ástánon
ko Yaqúb ke sáre maskanon se ziyáda dost rakhtá hai. 3 Ai Khudá ke shahr,
terí mahmúd khaslaten bayán kí játí hain. (Silá.)
4 Main ahl i Rahab aur Bábul ko apne muarrifon men mazkúr karúngá; dekh,
Filist, aur Súr, Habash samet, ye wahán paidá húe. 5 Aur Saihún kí bábat
kahá jáegá, ki Fulána fulána us men paidá huá, aur Haqq Tálá áp usko qiyám
bakhshegí. 6 Khudáwand jis waqt logon ke nám likhegá, to mausúf karegá,
ki Yih shakhs wahán paidá huá thá. (Silá.) 7 Aur we rág nách karnewálon
ke mánind gáwenge, ki Merí sárí khushíon ke chashme tujh men hain.

LXXXVIII. ZABU'R

Sardár muganní ke liye baní Qurah ke zabúr ká gít tambúr ke sáth gáyá jáwe,
Haimán Ishráqí ká mashkíl.

1 Ai mere naját denewále Khudá, main ne din rát tere áge faryád kí: 2 Merí
duá tere huzúr pahunche, apne kán merí faryád par dhar. 3 Ki main jánkáhíon
se mámúr hún, aur merí ján pátál ke nazdík á rahí hai. 4 Main un men giná
gayá hún, jo garhe men gire játe hain; main us insán kí mánind hún, jis kí qúwat
kuchh na ho. 5 Murdon ke darmiyán hún, jo badan se ázád ho; un maqtúlon kí
mánind, jo gor men leṭe hain; jinhen tú kabhí yád na farmáwe, aur jinhen tú ne
apne háth se káṭ dálá ho. 6 Tú ne mujh ko garhe ke asfal men dálá, andhere
men aur gahráon men. 7 Terá qahr mujh par mustaidd húá, tú ne apní sárí maujon
se mujh ko dabáyá. (Silá.) 8 Tú ne mere jánpahchánon ko mujh se baíd kiyá;
tú ne aisá kiyá ki unhen mujh se nafrat átí hai; main qaid men par gayá, aur nikal
nahín saktá. 9 Merí ánkhen mashaqqat ke sabab mátamzada hain; ai Khudá-
wand, main har roz terá nám letá hún; main ne apne háth terí taraf phailáe hain.
10 Kyá tú apne hairatafzá kám murdon ko dikhláwegá? kyá murde uṭhenge,
aur terá shukr karenge? (Silá.) 11 Kyá gor men terí rahmat, aur kyá halákat
ke bád terí sachái ká mazkúr hogá? 12 Kyá tere ajáib andhere men málúm honge?
aur terí sadáqat farámoshí kí zamín men?
13 Ai Khudáwand, main jo hún, tere áge faryád kartá hún; merí duá sahar
ke waqt tere nazdík pahunchegí. 14 Ai Khudáwand, tú kyún merí ján ko mar-
dúd kartá hai, aur mujh se apná munh chhipátá hai? 15 Main áfatrasída hún,
aur ibtidá i tufúliyat se marne par mustaidd hún: main to terí haibat se mará játá
hún. 16 Tere qahr ke shuale mere sir se guzar gae; terí dhák ne mujhe faná
kiyá. 17 We din bhar pání kí mánind mere cháron taraf maujzan hain; unhon ne
mujhe gher liyá hai. 18 Dostdáron aur gamgusáron ko tú ne mujh se dúr kiyá,
aur merí áshnái gáib hai.

LXXXIX. ZABU'R.

Aitán Ishráqí ká mashkil.

1 Maiɒ abad tak Khudawand kí rahmatoɒ kí madhsaráí karúngá; maiɒ sárí
pushtoɒ ko apne munh se terí sacháí kí khabar dúngá. 2 Kyúnki maiɒ ne kahá,
ki Rahmat abad tak barqarár rahegí; tú apní sacháí ko ásmánoɒ par qáim karegí.
3 Maiɒ ne apne barguzíde se ek ahd kiyá hai; maiɒ ne apne bande Dáúd se qasam
kí hai: 4 Maiɒ terí nasl ko abad tak qáim rakhúngá, aur tere takht ko abadí qarár
bakhshúngá. (Silá.)

5 Ai Khudawand, ásmán tere ajáib kámoɒ kí sitáish karen; muqaddas logoɒ
kí jamáat terí wafádárí kí bhí. 6 Ki ásmán par Khudawand ká nazír kaun, baní
Al'láh meɒ Khudawand kí mánind kaun hai? 7 Khudá muqaddas logoɒ ke baṛe
majma meɒ niháyat muhíb hai, aur un sab ká, jo uske gird haiɒ, ihtirám ke láiq
hai. 8 Ai Khudawand, lashkaroɒ ke Khudá, tujh sá kaun hai? tú, O Yáh,
qawí hai, aur tere ás pás terí sacháí hai. 9 Tú daryá ke josh o kharosh par
farmánrawá hai; tú uskí maujoɒ ko jiswaqt ki we uṭhtí haiɒ, sukúnat bakhshtá
hai; 10 Tú ne Rahab ko toṛke yúɒ pára pára kiyá, jaise kisí ko káṭke ṭukṛe ṭukṛe
kiye jáweɒ, tú ne apne zor i bazú se apne dushmanoɒ ko parágandа kiyá.
11 Asmán tere, aur zamín bhí terí, jahán aur uskí ábádí tú ne banáí. 12 Uttar
aur dakhin ká íjád karnewálá tú hai, Tabúr aur Harmún tere nám se khushwaqt
haiɒ. 13 Terá bázú qawí, terá panja zabardast, terá dahná háth buland hai.
14 Tere aurang kí bunyád adálat aur sadáqat hai; fazl aur wafá terí peshrau hai.

15 Nekbakht wuh guroh, jo tere shukr kí khusháwází kí shinásá hai; ai Khuda-
wand, we tere chihre ke jalwa meɒ khirámán honge. 16 Terá nám lene se we sáre
din khushwaqt rahenge, terí sadáqat se we bulandí páwenge. 17 Kyúnki unkí
tawánáí kí shaukat tú hai, terí mihrbání se hamáre síngh únche honge: 18 Ki
hamárí sipar Khudawand hai, aur Isráel ká Quddús Wahíd hamárá bádsháh hai.

19 Tú ne rúyá meɒ apne muqaddas ko farmáyá aur kahá, Maiɒ ne ek za-
bardast kí kumak kí; maiɒ ne guroh meɒ se ek barguzída ko buland kiyá. 20 Maiɒ
ne apne bande Dáúd ko páyá; maiɒ ne use apne mutabarak tel se masíh kiyá.
21 Merá háth uská yáwar hai: merá bázú use zor bakhshegá. 22 Dushman use
zarar na pahunchá sakegá; sharárat ká farzand use dukh na de sakegá. 23 Maiɒ
uske bairíoɒ ko uske rú ba rú kuchlúngá, aur unko, jo uská kína rakhte haiɒ, wabá
se márúngá. 24 Merí sacháí aur merí rahmat uske sáth hai, uská síngh mere
nám se únchá hogá. 25 Maiɒ uská háth daryá par rakhúngá, aur uská dahná
háth nahroɒ par. 26 Wuh mujh se kahegá, ki Tú merá báp, merá Khudá, aur
merá naját denewálá patthar hai. 27 Maiɒ bhí use apná baṛá beṭá karúngá, aur
zamín ká sháhansháh banáúngá. 28 Abad tak apní rahmat uspar qáim rakhúngá;
merá ahd usse ustuwár hogá. 29 Uskí nasl ko abad tak páedárí bakhshúngá, aur
uske takht ko, jab tak daur i falak hai. 30 Agar uske farzand merí sharíat ko chhoṛ
denge, aur mere hukmoɒ par na chalenge; 31 Aur agar we mere haqqoɒ ko nápák
karenge, aur mere hukmoɒ ko yád na rakhenge. 32 To maiɒ unke gunáhoɒ ke
sabab unheɒ chhaṛíoɒ se márúngá, aur unkí khatá ke sabab koṛoɒ se. 33 Báwujúde
is ke apná lutf i amím unse bilkull dareg na karúngá, aur apní sacháí ko ghaṭne na
dúngá. 34 Maiɒ ahdshikaní na karúngá, aur us sakhun ko, jo mere munh se

nikal gayá, na badlúngá. 35 Maiṉ ne ek bár apní quddúsí kí qasam kháí:
maiṉ Dáúd se jhúṭh na bolúngá. 36 Us kí nasl abab tak qáim rahegí; uská
takht mere áge áftáb kí mánind hai. 37 Wuh máhtáb kí tarah aur abrí sachche
gawáh kí mánind abad tak qáim rahegá. (Silá.)
38 Par tú ne to dúr kiyá, aur nafrat kí; tú to apne masíh se bezár huá. 39 Tú
ne us ahd ko, jo apne bande se kiyá thá, bátil kiyá; tú ne uske táj ko zamín par
phenkke nápák banáyá. 40 Tú ne uskí sárí báṛoṉ ko toṛ ḍálá; tú ne uskí maz-
búṭ gaṛhíoṉ ko gárat kiyá. 41 Sáre rahguzar use lúṭte haiṉ; wuh apne hamsáyoṉ
ká nang húá. 42 Tú ne uske dushmanoṉ ke dahne háth ko buland kiyá, tú ne
uske sáre bairíoṉ ko shád kiyá. 43 Tú ne uskí talwár kí dhár ko bhí moṛ diyá,
aur jang meṉ use khaṛá rahne na diyá. 44 Tú ne uskí shaukat ko kho diyá, aur
uske takht ko ḳhák par de márá. 45 Tú ne uskí jawání ke dinoṉ ko kotáh kiyá;
tú ne use ḳhijálat ke libás se ḍhámpá.
46 Ai Ḳhudáwand, kyá tú abad tak apne taíṉ chhipáe rahegá? kyá terá gussa
ág kí tarah bhaṛaktá rahegá? 47 Yád kar ki merá waqt kitná kotáh hai; tú ne
kyúṉ insán kí ḳhalqat abas paidá kí. 48 Kaun sá insán jítá hai, jo maut ko na
dekhegá? kyá wuh pátál ke qabze se apní ján bachá saktá hai? (Silá.) 49 Ai
Ḳhudáwand, terí aglí we ḳháss mihrbáníáṉ kyá húíṉ, jinhoṉ kí bábat tú ne
Dáúd se apní sadáqat kí qasam kháí. 50 Ai Ḳhudáwand, apne bandoṉ kí rus-
wáí ko yád kar; jaise maiṉ sab qaumoṉ kí ruswáí ko apní god meṉ liye húe húṉ.
51 Ki, ai Ḳhudáwand, tere dushman malámat karte haiṉ, we tere masíh ke naqsh
i qadam ko malámat karte haiṉ.
52 Ḳhudáwand abadí ke mahmúd ho. Ámín, ámín.

Sifr i ráBA.

XC. ZABU'R.

Mard i Ḳhudá Músá kí namáz.

1 Ai Ḳhudáwand pusht dar pusht hamárá árámgáh túhí rahá; 2 Peshtar usse
ki pahár paidá húe, aur zamín aur dunyá baní, azal se abad tak túhí Ḳhudá hai. 3
Tú insán ko ḳhák meṉ pher detá hai, aur farmátá hai, ki Ai baní Ádam, phiro. 4 Ki
hazár baras tere áge aise haiṉ, jaise kal ká din jo guzar gayá, aur jaise ek pahar rát.
5 Tú unheṉ yúṉ lejátá hai, jaise sailáb se, we goyá nínd haiṉ: we fajr ko us
sabze kí mánind haiṉ jo bálída ho; 6 Wuh subh ko lahlahátá hai, aur tar o táza
hotá hai; sham ko káṭá játá hai, aur súkh gátá hai.
7 Ki ham tere qahr se faná ho gae, aur tere gazab se pareshán húe. 8 Tú ne
hamárí badkáríáṉ apne áge rakhíṉ, aur hamáre pinhání gunáh apne chihre
kí roshní meṉ. 9 Ki hamárí sárí umr tere qahr meṉ guzrí, aur hamáre baras yúṉ
basar ho gae, jaise afsána jo kahá gayá. 10 Hamárí zindagí ke din sattar baras
haiṉ, aur agar qúwat ho, to assí baras; lekin yih tawánáí mihnat aur mashaqqat
hai, kyúnki ham jald játe rahte haiṉ, aur parwáz kar játe haiṉ.
11 Tere qahr kí shiddat ká jánnewálá kaun hai? aur terí qahrrezí ke muwáfiq
kaun ḳhudátars hai? 12 Hameṉ hamárí umr ke din ginná sikhá, aisá ki ham
dáná dil hásil kareṉ.
13 Ai Ḳhudáwand, phir; kab tak? aur apne bandoṉ kí tasallí kar. 14 Ham

ko sawere apní rahmat se ser kar, táki ham apní umr bhar surod o surúr kar
raheṉ. 15 Jitne dinoṉ tak tú ne ham ko gamzada rakhá, aur jitne baras tak
ham ne zabúní dekhí, itne baras tak ham ko ḳhursandí de. 16 Apní qudrat apne
bandoṉ ko, aur apní shaukat unke farzandoṉ ko dikhlá. 17 KHUDÁWAND hamáre
Ḳhudá kí sabáhat ham meṉ namúdár ho, aur hamáre háthoṉ ke ká kam ham par
qáim ho, háṉ, tú hamáre háthoṉ ke kám ko qáim kar.

XCI. ZABU'R.

1 Wuh jo Haqq Tálá ke parde tale sukúnat kartá hai, so Qádir i Mutlaq ke
sáye tale rahegá. 2 Maiṉ KHUDÁWAND kí bábat kahtá húṉ, ki wuh merá máman
aur merá maljá hai, aur merá Ḳhudá, jis par merá tawakkul hai. 3 Aur wuh
yaqínan mujh ko saiyád ke phande se, aur muhlik wabá se naját degá. 4 Wuh
mujhe apne bál o par tale chhipáwegá, aur uske par ke níche hoke tú beḳhatar
rahegá; uskí amánat terí sipar aur pharí hogí. 5 Tú rát kí haibat se na ḍarega,
aur na us tír se, jo din ko uṛtá hai, 6 Aur na us marí se, jo andhere meṉ átí hai,
aur na us halákat se, jo do pahar ko wírán kartí hai. 7 Tere muttasil ek hazár gir
jáwenge, aur das hazár tere dahne; aur yih musíbat tujh se nazdík na hogí. 8
Faqat tú apní ánkhoṉ se dekhá karegá, aur sharíroṉ kí sazá dekhegá.
9 Kyúnki tú ai KHUDÁWAND merá máman hai. Tú ne Álí Janáb ko apná
maljá kiyá. 10 Tujh par koí áfat na áwegí, aur koí wabá tere maskan ke pás
na pahunchegí. 11 Kyúnki wuh tere liye apne firishte ko hukm karegá, ki we terí
sab ráhoṉ meṉ terí nigahbání kareṉ; 12 Ki we tujhe apne háthoṉ par uṭhá lenge,
tá na ho, ki tere pánw kisí patthar par lageṉ. 13 Tú sher aur sámp ko latáṛegá,
tú sher bachche aur tinnín ko pánw tale kuchlegá.
14 Aur is liye ki usne mujh se dil lagáyá, maiṉ use naját dúngá, aur maiṉ use
buland karúngá, ki usne merá nám pahcháná. 15 Wuh mujh se duá mángegá,
aur maiṉ qabúl karúngí, tab maiṉ uske sáth húngí, maiṉ use chhuṛáúngá, aur use
izzat dúngá. 16 Maiṉ use umr kí darází se ser karúngí, aur apní naját uske áge
záhir karúngá.

XCII. ZABU'R.

Yaum ul sabt ke liye zabúr.

1 KHUDÁWAND ká shukr karná, aur Álí Janáb kí madh karná bhalá hai. 2
Ki sahar ko tere fazl i amím ká, aur shab ko terí amánatdárí ká tazkira kíjiye; 3
Das tár ká sáz, aur bín, aur barbat ḳhusháwází se bajá bajáke; 4 Ki tú ne, ai
KHUDÁWAND, apne kám se mujhe masrúr kiyá; maiṉ tere háthoṉ kí sanaatoṉ se
shádiyána bajáúngí. 5 Ai KHUDÁWAND, tere kám kyáhí buzurg haiṉ, aur tere
muhásaba kyáhí amíq haiṉ! 6 Nádán ádmí kyá jáne, aur safíh use kyá samjhe. 7
Jab ki sáre sharír ghás ke mánind nashw o numá karte haiṉ, aur sáre badkár shigúfa-
dár hote haiṉ: to yih is liye hai, ki we abad tak faná howeṉ. 8 Par ai KHUDÁ-
WAND, tú abad ul ábád tak buland rahegá. 9 Kyúnki tere dushman, ai KHUDÁ-
WAND, háṉ, tere dushman faná honge, sárí badkárí karnewále parágenda honge.
10 Tú mere singh ko gáo kohí ke mánind buland karegá, goyá ki maiṉ táze tel

se malá jáúngá. 11 Merí áṉkheṉ mere dushmanoṉ kí ḳharábí dekhengí, aur mere
kán sharíroṉ kí ḳhabar, jo mujh par chaṛhe the, sunenge. 12 Sádiq ḳhurme ke
daraḳht ke mánind lahlaháegá, wuh Lubnán ke saro kí tarah sabz hogá. 13 We jo
Ḳhudáwand ke ghar meṉ lagáe gae hain, hamáre Ḳhudá ke diyár meṉ phúlenge.
14 We buṛhápe meṉ mewa denge, we mote aur tar o táza honge : 15 Táki záhir
kareṉ ki Ḳhudáwand sídhá hai, wuh merá pahár hai, us meṉ zulm nahíṉ hai.

XCIII. ZABU'R.

1 Ḳhudáwand saltanat kartá hai, wuh shaukat ká ḳhilát pahine húe hai,
Ḳhudáwand qúwat se kamar bándhe húe hai; usne kura i arz ko bhí aisá istihkám
baḳhshá hai, kí wuh mutazalzal nahíṉ hotá. 2 Terá taḳht qadím se mustahkím, aur
tú azalí hai. 3 Ai Ḳhudáwand, sailáboṉ ne tugyání kí, aur nahroṉ ne josh o
ḳharosh se áwáz buland kí; sailáboṉ kí maujeṉ uṭhtí haiṉ. 4 Ḳhudáwand
bulandíoṉ par bahut se pánioṉ kí áwáz, aur daryá kí baṛí maujoṉ kí nisbat se qawí
tar hai. 5 Tere ahd niháyat yaqíní haiṉ; ai Ḳhudáwand, taqaddus terá áráish-
ḳhána abad ul ábád tak hai.

XCIV. ZABU'R.

1 Ai Ḳhudáwand, intiqámoṉ ke Ḳhudá, ai intiqámoṉ ke Ḳhudá, jalwagar ho. 2
Ai jahán ke hákim, apní báládastí dikhlá, aur ghamanḍ karnewáloṉ ko mukáfát de.
3 Ai Ḳhudáwand, sharír kab tak, aur badkár kabtak shádiyána bajáyá karenge.?
4 We kab tak baṛe bol bolá karenge, sáre badkárí karnewále kaháṉ tak phúlá
karenge. 5 We, ai Ḳhudáwand, tere logoṉ ko kúṭte haiṉ, aur terí mírás ko dukh
dete haiṉ. 6 We bewa aur pardesí ko ján se márte haiṉ, aur yatím ko qatl
karte haiṉ; 7 Aur kahte haiṉ, Yáh na dekhegá; Yaqúb ká Ḳhudá hargiz
mutawajjih na hogá.

8 Ai dunyá ke safího, samjho, ai gáfilo, tum kab hoshyár hoge? 9 Wuh jisne
kán lagáe, kyá nahíṉ suntá? Wuh jisne ánkheṉ banáíṉ, kyá nahíṉ dekhtá? 10
Wuh jo qaumoṉ ko adab detá hai, wuh jo ádmí ko samajh baḳhshtá hai, kyá wuh
azáb na karegá? 11 Ḳhudáwand insán ke ḳhiyálát ko jántá hai, ki we ḳhálí
haiṉ.

12 Saádatmand wuh insán, ai Yáh, jise tú tádíb kare, aur apní sharíat meṉ
se usko sikhláwe : 13 Táki tú usko kashmakash ke din chain baḳhshe, yaháṉ
tak ki sharíroṉ ke liye gaṛhá khodá jáwe. 14 Ki Ḳhudáwand apne bandoṉ ko
nikál na ḍálegá, aur apní mírás ko tark na karegá. 15 Balki haqq haqqdároṉ ko
phir pahunchegá, aur we sab jinke dil mustaqím haiṉ, uskí pairawí karenge.

16 Mere wáste sharíroṉ par kaun chaṛháí karegá? aur mere liye badkárí karne
wáloṉ ká kaun sámhná karegá? 17 Agar Ḳhudáwand merá hámí na hotá, to
nazdík thá, ki merí rúh chup cháp rahtí. 18 Jis waqt maiṉ ne kahá, Merá pánw
phisal chalá, so ai Ḳhudáwand, terí rahmat ne mujh ko thám liyá. 19 Jab ki
mere dil meṉ bahut fikreṉ thíṉ, tab terí tasallíoṉ ne mere jí ko ḳhush kiyá.

20 Kyá zulm ke taḳht ko, jo rástí ke barḳhiláf fitne paidá kartá hai, tere sáth
ḳuchh shirkat hai? 21 We sádiq kí ján lene par milke samaṭte haiṉ, aur begunáh

ke lohú baháne ká fatwá dete haiṉ. 22 Lekin Ḳhudáwand merí áṛ hai, aur
merá Ḳhudá merí panáh ká paháṛ hai : 23 So, wuhí unkí badkárí un par ḍálegá,
aur unhíṉ kí ḳhabásat meṉ unko faná karegá ; háṉ, Ḳhudáwand hamárá Ḳhudá
unko faná karegá.

XCV. ZABU'R.

1 Áo, ham Ḳhudáwand kí madhsaráí kareṉ, áo, ham apní naját ke paháṛ kí
zamzamapardází kareṉ. 2 Áo, ham uskí huzúrí meṉ shukrguzárí karte jáweṉ,
aur munájáteṉ karke ḳhushí se gáweṉ. 3 Ki Ḳhudáwand baṛá hí Ḳhudá hai, aur
baṛá hí Bádsháh, jo sab mábúdoṉ par muqaddam hai. 4 Zamín kí sárí gahiráíáṉ
uske qabze meṉ haiṉ, paháṛoṉ ke khán bhí usí ke hain. 5 Daryá uská hai, usne
use ḳhalq kiyá, aur usí ke háthoṉ ne ḳhushkí bhí banáí. 6 Áo, yáro, ham sijda
kareṉ, aur jhukeṉ, aur ham Ḳhudáwand ke huzúr, jo hamárá banánewálá hai,
ghuṭhne ṭekeṉ. 7 Ki wuh hamárá Ḳhudá hai, aur ham us kí charágáh ke log,
aur uskí dastkárí kí bheṛeṉ haiṉ. 8 Kásh ki áj ke din tum uskí áwáz sunte. 8 Tum
apne diloṉ ko saḳht na karo, jaisá ki jhagṛe kí jagah ázmáish ke din bayábán meṉ
karte the ; 9 Jab ki tumháre bápdádoṉ ne mujhe ázmáyá, aur merá imtihán kiyá,
aur mere kám bhí dekhe. 10 Chálís baras maiṉ ne us píṛhí par gazab kiyá, aur
maiṉ ne kahá, Ye we log haiṉ, ki jinke dil ḳhatákár haiṉ, unhoṉ ne merí ráhoṉ ko
na pahicháná. 11 Ki un kí bábat maiṉ ne apne gusse meṉ qasam kháí, ki We
mere árám ke makán meṉ dáḳhil na honge.

XCVI. ZABU'R.

1 Yáro, Ḳhudáwand ke liye nayá gít gáo, aur sárí zamín Ḳhudáwand kí
maddáhí kare. 2 Ḳhudáwand kí manqabateṉ gáo, uske nám kí táríf karo, aur
roz roz uskí naját kí bashárat do. 3 Ummatoṉ ke darmiyán uske jalál kí, aur sárí
ḳhalq ke bích uskí ajáib qudratoṉ kí ḳhabar do.

4 Kyúnki Ḳhudáwand buzurg hai, aur niháyat sitáish ke láiq hai, wuhí sáre
mábúdoṉ se ziyáda muhíb hai. 5 Ki ummatoṉ ke sáre mábúd putle haiṉ, par
ásmánoṉ ká banánewálá Ḳhudáwand hai. 6 Izzat aur kamál uske áge hai,
qúwat aur jalál uske maqdis meṉ hai.

7 Do Ḳhudáwand ko, ai logoṉ ke gharáno, do Ḳhudáwand ko izzat o hurmat.
8 Ḳhudáwand ke nám kí tamjíd karo, qurbání láo, aur uske diyár meṉ áo. 9
Yáro, Ḳhudáwand ko taqaddus ke husn ke sáth sijda karo, aur sárí zamín usse
ḍare. 10 Ummatoṉ ke darmiyán kaho, ki Ḳhudáwand saltanat kartá hai, usne
jahán ko bhí aisí ustuwárí baḳhshí, ki wuh mutazalzal nahíṉ hotá, wuh sadáqat
se jahán ká insáf karegá.

11 Ásmán ḳhushí kareṉ, aur zamín shádiyána bajáwe, daryá aur uskí purí shor
karen. 12 Sáre maidán us sab samet, jo un meṉ hai, bág bág howeṉ ; ban ke sáre
daraḳht lahlaháweṉ, 13 Ḳhudáwand ke áge, kyúnki wuh átá hai, wuh zamín kí
adálat karne átá hai, wuh sadáqat se jahán kí, aur rástí se logoṉ kí adálat karegá.

XCVII. ZABU'R.

1 Ḳhudáwand saltanat kartá hai, zamín ḳhushíáṉ kare, baṛe baṛe ábád jazíre
shád howeṉ. 2 Badlíáṉ, aur kálí ghaṭáeṉ uske ás pás haiṉ, sadáqat, aur adálat
uske taḳht ká makán. 3 Ek shuala uske áge áge játá hai, aur uske dushmanoṉ
ko har taraf jalátá hai. 4 Uskí bijlíáṉ álam ko roshan kartíṉ, aur zamín
dekhtí hí kámp játí. 5 Sáre paháṛ Ḳhudáwand ke muqábale mom ke mánind
gudáz hote háṉ, sárí zamín Ḳhudáwand ke rú ba rú. 6 Sáre ásmán uskí adálat
kí manádí karte haiṉ, aur sáre log uskí hashmat ko dekhte haiṉ.
7 Sharminda howeṉ, we sab jo khode húe but púјte haiṉ, aur butoṉ par phúlte
haiṉ; sáre mábúdo, tum use sijda karo. 8 Saihún ne suná, aur magan húí, banát i
Yihúdáh, ai Ḳhudáwand, terí adálatoṉ se ḳhushwaqt húíṉ. 9 Kyúnki ai Ḳhudá-
wand, tú sárí zamín par muqaddam hai, tú sáre mábúdoṉ se nipaṭ sarbuland hai.
10 Tum jo Ḳhudá ke cháhnewále ho, sharr se kína rakho, wuh apne pák logoṉ kí
jánoṉ ká nigahbán hai, wuhí unko sharíroṉ ke háth se naját detá hai. 11 Núr
sádiqoṉ ke liye mazrú hai, aur ḳhushí unke liye, jinke dil mustaqím haiṉ. 12 Ai
sádiqo, tum Ḳhudáwand kí bábat ḳhush ho, aur uskí quddúsí ko yád karke
shukr karo.

XCVIII. ZABU'R.

1 Ḳhudá ke naye naye gít gáo, kyúnki usne ajáibát kiye, uske dast i rást aur
muqaddas bázú ne use fath baḳhshí. 2 Ḳhudáwand ne apní naját ko záhir kiyá,
aur usne apní sadáqat ummatoṉ ko kholke dikhláí. 3 Usne Isráel ke gharáne
kí bábat apní rahmat aur amánat ko yád farmáyá, zamín ke sáre kanároṉ ne
hamáre Ḳhudá kí naját ko dekhá.
4 Ai sárí zamín, Ḳhudáwand ke liye ḳhushí se naara már, aur áwáz buland
kar, aur ḳhush ho, madh gá. 5 Ḳhudáwand ke liye bín bajáke gáo, bín bajáke
sur bándhke gáo. 6 Narsinghe phúnkte húe, aur sárangí bajáte húe, Ḳhudá-
wand Bádsháh ke áge ḳhushí kí áwázeṉ karo. 7 Daryá aur uskí purí shor
macháweṉ, aur sárí dunyá aur sab jo us meṉ baste haiṉ. 8 Nahreṉ tál deweṉ,
aur sárí paháṛíáṉ Ḳhudáwand ke áge milke ḳhushíáṉ kareṉ. 9 Ki wuh zamín
kí adálat karne átá hai, wuh sadáqat se dunyá kí, aur insáf se logoṉ kí adálat
karegá.

XCIX. ZABU'R.

1 Ḳhudáwand saltanat kartá hai, ḳhalk kámpe, wuh qarúbíoṉ ke darmiyán
baiṭhá hai, zamín larze. 2 Ḳhudáwand Saihún meṉ buzurg hai, aur wuh sárí
ḳhilqat se buland hai 3 We tere haulnák ism i azam kí sitáish kareṉ, ki wuh
quddús hai, 4 Bádsháh kí izzat kí, jo adálat ko dost rakhtá hai. Tú ne sadáqat
ko sábit kiyá, aur tú ne adálat aur sadáqat baní Yáqúb meṉ kí. 5 Tum Ḳhudá-
wand hamáre Ḳhudá ko buzurg jáno, aur uske páandáz kí chaukí ke barábar sijda
karo, ki wuh quddús hai.

6 Músá, aur Hárún, uske káhinon ke darmiyán, aur Samúel un ke bích, jo uske
nám lewá hain, unhon ne KHUDAWAND se duáen mángín, usne unhen qabúl kiyá.
7 Usne badlí ke sutún men se unke sáth báten kín, unhon ne uske ahdon aur
qaulon ko, jo usne unhen bakhshá, hifz kiyá. 8 Ai KHUDAWAND, hamáre Khudá,
tú unká qabúl karnewálá hai, aur unká bakhshnewálí, agarchi tú unke iamál ká
badlá unse letá hai. 9 KHUDAWAND hamáre Khudá ko buzurg jáno, aur uske
muqaddas pahár ke áge sijda karo, ki KHUDAWAND hamárá Khudá quddús hai.

C. ZABU'R.

Shukrguzárí ká zabúr.

1 Ai sárí zamín, KHUDAWAND ke liye khusháwází kar. 2 Khushí se KHUDA-
WAND kí ibádat karo, nagmapardází karte húe uske huzúr házir ho. 3 Tum jáno,
ki KHUDAWAND wuhí Khudá hai, usí ne ham ko banáyá, aur us ke ham hain; ham
uske bande hain, aur uskí charágáh ke bher.

4 Shukrguzárí karte húe uske darwázon men, aur tasbíh karte húe uskí dargá-
hon men dákhil ho; uske mamnún raho; uske nám ko mubárak kaho. 5 Ki KHUDA-
WAND bhalá hai, uskí rahmat abadí hai, aur uskí wafáí pusht dar pusht hai.

CI. ZABU'R.

Zabúr i Dáúd.

1 Main rahmat aur adálat ke gít gáúngá, ai KHUDAWAND, main terí madh-
saráí karúngá.

2 Main apní achchhí ráh men khirámán húngá, tú mujh pás kab áwegá; main
apne ghar men kámil dil se tahaltá phirúngá. 3 Main apní ánkhon ke rú ba rú kisí
burí chíz ko na rakhúngá; main kaj logon ke kám ko dushmaní rakhúngí, wuh mujh
se na milegí. 4 Mere dil se magráí játí rahegí, main sharír se áshnáí na karúngá.
5 Wuh jo chhipke apne hamsáye kí gíbat kartá hai, main use ján se márúngí; jo
buland nigáh, aur khudbín hai, main uskí bardásht na karúngá. 6 Merí ánkhen
zamín ke ímándáron par hain, ki we mere sáth rahen; wuh jo mustaqím ráh par
chaltá hai, wuh merí khidmat karegá. 7 Wuh jo dagábáz hai, mere ghar men rah
na sakegá, aur jhúth kahnewálá merí nazar tale na thahregá. 8 Main zamín ke
sáre sharíron ko sawere faná karúngá, táki KHUDAWAND ke shahr se sáre bad-
kirdáron ko kát dálún.

CII. ZABU'R.

Garíb kí namáz, jo garíq hoke KHUDAWAND ke áge apná tafakkur bayán kartí hai.

1 Ai KHUDAWAND, merí duá sun, aur merí faryád ko apne huzúr pahunchne
de. 2 Merí tangí ke din apná munh mujh se na chhipá; merí taraf kán rakh;
jis din main duá mángún, jald mujhe jawáb de. 3 Ki merí umr dhúen kí tarah
talaf húí, aur merí haddíán átashkade ke mánind sozán húín. 4 Merá dil márá
pará, aur ghás ke mánind pazhmurda húá, mujhe rotí kháná yád nahín átá. 5 Mere
karáhne ke shor se merí haddíán mere gosht se á milín. 6 Main janglí hawásil ke

mánind húá, maiṉ wíráne ká chugd baná. 7 Maiṉ pará jágtá húṉ, aur kunjishk kí
tarah chhat ke úpar akelá húṉ. 8 Mere dushman sáre din mujhe malámat karte
haiṉ, we jo merí dushmaní par shefta haiṉ, mujh par hamqasam húe haiṉ. 9 Maiṉ
roṭí kí jágah ḳhák phánktá húṉ, aur apne pání meṉ ánsú milátá húṉ, 10 Tere
gazab aur qahr ke sabab se; kyúnki tú ne mujh ko buland kiyá, phir girá diyá. 11
Mere din lambáte sáye ke mánind haiṉ, aur maiṉ sabze kí mánind murjháyí.

12 Par tú, ai Ḳhudáwand, abad tak báqí rahegá, aur terá zikr pusht dar pusht
hotá rahegí. 13 Tú uthegá, aur Saihún par raḥmat karegá, ki us par rahmat ká
waqt hai, háṉ, uská mutaaiyan waqt pahunchá hai. 14 Ki tere bande uske pattharoṉ
se shád hote haiṉ, aur uskí ḳhák par mihrbání karte haiṉ. 15 Sárí qaumeṉ Ḳhudá-
wand se ḍarengí, aur rú i zamín ke sáre bádsháh terí tamjíd karenge. 16 Ki
Ḳhudáwand ne Saihún ko biná kiyá, aur apne jalál meṉ záhir húá. 17 Wuh
muhtáj kí duá kí taraf mutawajjih huá, aur us kí duá ko radd na kiyá. 18 Yih
pichhlí pusht ke liye likhá jáegá, aur log jo paidá howenge, Yáh kí sitáish
karenge. 19 Ki Ḳhudáwand ne apne buland aur muqaddas makánoṉ par se
nigáh kí, Ḳhudáwand ne ásmán par se zamín par nazar kí, 20 Táki qaidíoṉ ká
karáhná sune, táki unheṉ, jin par qatl ká fatwá húá hai, chhuṛáwe, 21 Táki we
Saihún meṉ Ḳhudáwand ká nám záhir kareṉ, aur Yirúshálam meṉ uská shukr
kareṉ, 22 Jab ki sáre log aur mamlukateṉ Ḳhudáwand kí ibádat ke liye jama
howeṉ.

23 Usne ráh meṉ merá zor ghaṭá diyá, aur merí umr ko kotáh kiyá. 24 Maiṉ ne
kahá, Ai mere Ḳhudá, merí ádhí umr meṉ mujh ko na uṭhá le, ki tere baras pusht
dar pusht haiṉ. 25 Tú ne qadím se zamín kí biná ḍálí, ye sáre ásmán tere háth
kí sanaateṉ haiṉ. 26 We faná howenge, par tú báqí rahegá, háṉ, we sab poshák
kí mánind puráne hojáenge, tú unheṉ libás kí mánind badlegá, aur we mubaddal
howenge. 27 Par tú aisáhí rahegá, tere barasoṉ ká intihá nahíṉ. 28 Tere bandoṉ
ke farzand qáim rahenge, aur unkí nasl tere huzúr sábit rahegí.

CIII. ZABU'R.

Dáúd ká.

1 Ai merí ján, Ḳhudáwand ko mubárakbád kah, aur wuh sab, jo mujh meṉ ho,
uske muqaddas nám ko. 2 Ḳhudáwand ko mubárakbád kah, ai merí ján, aur
uskí sab niamatoṉ ko farámosh na kar. 3 Wuh tere sare gunáhoṉ ká baḳhshne-
wálá hai, wuh tujhe sárí bímáríoṉ se shifá detá hai. 4 Wuh terí ján halákat se
bachátá hai, wuh tujh par fazl i kámil aur altáf i shámil ká táj rakhtá hai. 5
Wuh terá munh achchhí chízoṉ se bhartá hai, ki tú uqáb ke mánind sar i nau
jawán hotá hai.

6 Ḳhudáwand sadáqat kartá hai, aur sáre mazlúmoṉ ká insáf. 7 Us ne apní
ráheṉ Músá ko batláíṉ, aur apne kám baní Isráel ko. 8 Ḳhudáwand rahmán
aur hannán hai, zú ul túl aur rabb ul fazl hai. 9 Uská jhunjhláná dáimí nahíṉ,
wuh apne gusse ko abad tak nahíṉ rakh chhoṛtá.

10 Usne hamáre gunáhoṉ ke muwáfiq ham se sulúk nahíṉ kiyá, aur hamárí
ḳhatáoṉ ke mutábiq sazá nahíṉ dí; 11 Balki jis tarah se ásmán zamín ke úpar
buland hai, usí tarah uskí rahmat un par buzurg hai, jo usse ḍarte haiṉ; 12 Mash-

riq aur magrib kí masáfat ke mánind hamárí ḳhatáoṉ ko ham se dúr kiyá. 13
Jis tarah báp beṭoṉ par taras khátá hai, usí tarah Ḳhudáwand unpar jo usse
ḍarte haiṉ, raḥm kartá hai.

14 Ki wuh hamárí máhíyat ko pahchántá hai, wuh yád rakhtá hai, ki ham miṭṭí
haiṉ. 15 Ádmí ke din ghás ke mánind hain, wuh janglí gul kí mánind phúltá hai.
16 Ki hawá us par se guzrí aur wuh ṉahíṉ, aur koí nahíṉ jántá ki uská maqám
kaháṉ thá.

17 Lekin Ḳhudáwand kí rahmat un par, jo us se ḍarte haiṉ, azal se abad tak
hai, aur uskí sadáqat farzandoṉ ke farzandoṉ par; 18 Jo uske ahd ko hifz karte
haiṉ, aur uske hukmoṉ ko yád karke un par amal karte haiṉ. 19 Ḳhudáwand ne
ásmán par apná taḳht qáim kiyá, aur uskí bádsháhat sab par musallit hai.

20 Ḳhudáwand ko mubárakbád kaho; ai uske firishto, tum jo zor meṉ saba-
qat le gae ho, aur uske hukmoṉ par amal karte ho, aur uskí áwáz sunte ho. 21
Ḳhudáwand ko mubárakbád kaho, ai uske sab lashkaro, aur uske ḳhidmat karne-
wálo, tum jo uskí marzí par chalte ho. 22 Ḳhudáwand ko mubárakbád kaho, ai
sáre maḳhlúq uskí mamlukat ke har maqám meṉ; ai merí ján, tú Ḳhudáwand ko
mubárakbád kah.

CIV. ZAB'UR.

1 Ai merí ján, Ḳhudáwand ko mubárakbád kah, ai Ḳhudáwand mere Ḳhudá,
tú bahut azím hai, tú izzat aur jalál ká libás pahine húe hai.

2 Wuh núr ko poshák ke mánind pahintá hai, aur ásmán ko parde ke mánind
phailátá hai. 3 Usne apne báláḳhánoṉ kí kaṛíoṉ ko páníoṉ par qáim kiyá, aur bad-
líoṉ ko apná markab banáyá, aur hawá ke bázúoṉ par wuh sair kartá hai. 4 Wuh
apne firishtoṉ ko rúheṉ banátá hai, aur apne ḳhidmatguzároṉ ko ág ká shuala.
5 Usne zamín ko uskí biná par banáyá ki use kabhí jumbish nahíṉ.

6 Tú ne gahráoṉ ko aisá ḍhámpá jaise libás se, aur pání pahároṉ par khaṛe
húe. 7 We terí ghuṛkí se bháge, aur tere bádal kí áwáz se saham gae. 8
Paháṛ buland húe, aur gaṛhe past, un jagahoṉ ke bích, jo tú ne unke liye biná
kíṉ. 9 Tú ne aisí hadd bándhí hai, ki we us se guzar nahíṉ sakte, aur zamín
ko phir chhipá nahíṉ lete.

10 Usne nahreṉ past zamínoṉ meṉ bhejíṉ, jo pahároṉ ke bích bahtí haiṉ.
11 Aur we har ek dashtí charind ko pilátí haiṉ, jangal meṉ gorḳhar unse apní piyás
bujháte haiṉ; 12 Un ke ás pás hawáí parinde baserá lete haiṉ, we ḍál ḍál par
chachaháte haiṉ. 13 Wuh apne báláḳhánoṉ se pahároṉ par pání chhiṛaktá hai,
aur terí sanaatoṉ ke phaloṉ se zamín málámál hai.

14 Bahímoṉ ke liye ghás, aur insán kí ḳhidmat ke liye sabzí wuhí ugátá hai,
táki wuh unke liye zamín se gizá paidá kare; 15 Aur wain, jo insán ke dil ko
ḳhush kartá hai, aur raugan se ziyáda chihre ko chamkátá hai, aur roṭí jo insán
ke dil ko tawánáí baḳhshtí hai. 16 Ḳhudáwand ke daraḳht ras bhare haiṉ,
Lubnán ke saro jo usne legáe, 17 Jin meṉ parinde áshiyáne banáte haiṉ, aur
laglag jo hai, sanaubar ke daraḳhtoṉ meṉ uská ghar hai. 18 Aur únche paháṛ
kohí bakroṉ ke liye haiṉ; aur chaṭán ḳhargoshoṉ kí panáh ke liye.

19 Usne chánd ko zamánoṉ ke liye banáyá, aur áftáb apne gurúb kí jagah

pahchántá hai. 20 Tú ne andherá kiyá, táki rát ho, jis meṉ sáre janglí chárpáye
sair karte haiṉ. 21 Sher bachche apne shikár ke liye garajte haiṉ, aur Ḳhudá
se apní ḳhurák mángte haiṉ. 22 Aur áftáb nikalte hí we jama hote haiṉ, aur
apne gároṉ meṉ já baiṭhte haiṉ. 23 Insán apne károbár ke liye báhar nikaltá
hai, aur apní mihnat ke liye shám tak rahtá hai.

24 Ai Ḳhudáwand, terí sanaateṉ kiyá hí bahut haiṉ! Tú ne un sab ko hikmat
se banáyá, zamín tere mál se pur hai. 25 Yih aisá baṛá aur chauṛá daryá hai, jis
meṉ beshumár chhoṭe baṛe jánwar raftár haiṉ. 26 Us meṉ kishtíáṉ rawáṉ haiṉ,
aur we baṛí machhlíáṉ jo tú ne banáíṉ, táki us meṉ kheltí phireṉ. 27 Ye sab terí
taraf taktí haiṉ, ki tú un ko waqt par un kí ḳhurák pahuncháwe. 28 Jo tú unheṉ
pahunchátá hai, to we le lete haiṉ, aur jo tú apní muṭṭhí kholtá hai, to we nafísoṉ
se ser hotí haiṉ. 29 Tú apná munh chhipátá hai: we mutahaiyir hotí haiṉ, tú
unká dam pher letá hai: we mar játí haiṉ, aur apní máṭí meṉ phir mil játí haiṉ.
30 Tú apná dam bhejtá hai: we paidá hote haiṉ, aur tú rú i zamín ko tar o táza
kartá hai.

31 Ḳhudáwand ke jalál kí baqá abadí hai, Ḳhudáwand apní sanaatoṉ se
ḳhush hai. 32 Wuh zamín par nigáh kartá hai, so kámp játí hai, wuh paháṛoṉ
ko chhútá hai, so we dhúáṉ hoke uṛte haiṉ. 33 Maiṉ to jab tak jítá rahúngá, tab
tak Ḳhudáwand kí madhsaráí karúngá, maiṉ jab tak maujúd rahúngá, Ḳhudá-
wand kí tasbíh kartá rahúngá. 34 Merá tafakkur use pasand áwe, maiṉ Ḳhudá-
wand se masrúr húngá. 35 Kásh ki gunáh karnewále zamín par se faná ho jáweṉ,
aur ḳhabísoṉ ke nishán báqí na raheṉ! Ai merí ján, Ḳhudáwand ko mubárak bád
kah. Halilo-Yáh.

CV. ZABU'R.

1 Ḳhudáwand ká shukr karo, aur us ká nám lo; aur logoṉ ke darmiyán uske
kámoṉ ko bayán karo. 2 Uske gít gáo, uskí maddáhí karo; uske sab ajáib kámoṉ
ke qisse kaho. 3 Uske ism i quds kí tamjíd karo, Ḳhudáwand ke táliboṉ
ke dil ḳhushwaqt howeṉ. 4 Ḳhudáwand ke aur uskí qúwat ke ḳhwáháṉ raho,
sadá uske muwájahe kí talásh meṉ raho. 6 Uske ajáib aur garáib kámoṉ ko, jo us
ne kiye, aur un hukmoṉ ko, jo usne apne munh se farmáe, yád karo; 6 Tum nasl
i Abiṛahám, jo us ke bande ho, tum baní Yaqúb jo us ke barguzíde ho.

7 Wuhí Ḳhudáwand hamárá Ḳhudá hai, tamám zamín meṉ uske ahkám haiṉ.
8 Usne apne ahd ko aur us saḳhun ko, jo us ne kahá, hazár pushtoṉ ke liye yád
rakhá, 9 Wuhí ahd jo us ne Abirahám se kiyá, aur Izhák se uskí qasam kháí,
10 Aur use Yáqúb ká haqq aur Isráel ká ahd i abadí ṭhaharáyá, 11 Aur farmáyá,
ki Maiṉ Kanán kí zamín tujh ko detá húṉ, yih terá maurúsí hissa hai; 12 Jis
waqt ki we shumár meṉ kam the, aur bahut thoṛe aur zamín meṉ pardesí the.
13 Aur we qaum ba qaum aur mamlukat ba mamlukat paṛe phirte the. 14 Usne
kisí ko maqdúr na diyá, ki un par zulm kartá; usne unkí ḳhátir bádsháhoṉ ko
tanbíh kí: 15 Ki "Mere masíhoṉ ko mat chhúo, aur mere nabíoṉ ko na satáo."

16 Aur usne us sarzamín par kál ko hukm diyá, usne roṭí kí ṭek toṛí. 17 Usne
un se peshtar ek shaḳhs ko bhejá; Yúsuf bechá gayá ki gulám ho, 18 Jiske pánwoṉ
ko unhoṉ ne paikaṛáṉ pahináke dukh diyá; wuh lohá uske dil meṉ pahunchá, 19

Jis waqt tak ki uska kalám púrá húí, ki Khudáwand ke sakhun se wuh mujarrab
thahará. 20 Bádsháh ne log bheje, aur use riháí dí; logon ke hákim ne use ázád
kiyá. 21 Usne use apne ghar aur apne sáre asbáb ká wazír kiyá, 22 Táki uske
hákimon ko, jab cháhe, bándh dále, aur uske masháikh ko aql sikhláwe. 23 Isráel
bhí Misr men áyá, aur Yáqúb Hám kí zamín men musáfir húá. 24 Aur usne apní
guroh ko firáwání bakhshí, aur unhen unke dushmanon se ziyáda qawí kiyá. 25
Usne unke dilon ko pherá, ki we uske logon se adáwat karne lage, aur us ke
bandon se dagábází.

26 Tab us ne apne bande Músá ko, aur apne barguzída Hárún ko bhejá. 27
Unhon ne unke darmiyán uske muajize dikhláe, aur Hám kí zamín men ajáib. 28
Usne táríkí bhejí, so andherá húá; aur unhon ne uske sakhun se sarkashí na kí. 29
Usne unke páníon ko lahú banáyá, aur unkí machhlíon ko már dálá. 30 Unkí
sarzamín ne bahut se menduk ugle; unke bádsháhon kí kothríon men bhí. 31
Usne hukm kiyá, aur tarah tarah kí makkhíán aur júnen unkí sab hudúd men áín.
32 Usne menh kí jágah un par ole barsáe, aur un kí sarzamín men ág bharkí. 33
Usne un ke tákistán aur anjíron ke bág barbád kiye, aur un kí hudúd ke darakht
tor dále. 34 Usne hukm kiyá aur tiddí áe, malakh nikle aur we beshumár the.
35 We unkí zamín kí sirí sabzíán kha gae, aur unke mulk ke mewe nigal gae.

36 Usne unkí zamín men sáre pahlauthe máre; un ke tamám qúwat ke pahile
phal. 37 Aur wuh unhen rúpe aur sone ke sáth nikál láyá, aur unke firqon men
ek bhí nátawán na thá. 38 Unke nikal jáne se Misr khush húá, kyúnki unká
khauf un men pará thá. 39 Usne badlí ko phailáyá, táki sáya kare; aur ág ko,
táki rát ko roshan kare. 40 Unhon ne mángá, usne salwá diyá, aur unko ásmání
rotíon se ser kiyá. 41 Usne chatán ko chírá, aur pání uchhlá; pání nahr ke má-
nind khushkí par bahá. 42 Kyúnki usne apne muqaddas kalám ko, aur apne
bande Abirahám ko yád kiyá. 43 Wuh apne bandon ko khushí ke sáth aur apne
barguzídon ko basháshat ke sáth nikál láyá. 44 Usne unhen qaumon kí sarzamínen
dín, unhon ne qaumon ká hásil mirás pái: 45 Táki we uske huqúq ko hifz karen,
aur uskí sharíat ko yád rakhen. Halilo-Yáh!

CVI. ZABU'R.

1 Halilo-Yáh! Khudáwand ká shukr karo, kyúnki wuh achchhá hai, aur uskí
rahmat abadí hai. 2 Kaun Khudáwand kí karámaton kí taqrír kar saktá hai,
uskí sárí shukrguzáríán kaun kar saktá hai? 3 Mubárak bande we jo hukm ko
yád rakhte hain, aur wuh jo hardam rástkár hai. 4 Ai Khudáwand mujh par
yád karke wuh mihr kar, jo tú apne bandon par kartá hai, hán, mujh par apní
naját se mutawajjih ho, 5 Táki main tere barguzídon kí bhaláí dekhún, aur táki
main terí guroh kí khushwaqtí se khush hoún, aur terí mírás men shámil hoke
tamjíd karún.

6 Ham ne apne bápdádon samet gunáh kiye, ham se taqsír húí, ham ne sharárat
kí. 7 Hamáre dáde Misr ke bích terí ajáib qudraton ko na samjhe, unhon ne terí
rahmaton kí bahutáyat ko yád na kiyá, aur daryá par, yáne daryá i Qulzum par tujhe
gussa diláyá. 8 Lekin usne apne nám ke liye unhen bacháyá, táki apní qawí qudrat
záhir kare. 9 Usne daryá i Qulzum ko dántá, so wuh súkh gayá, wuh unhen gahráí

meṉ se pár legayá, jaise bayábán meṉ se. 10 Usne unheṉ uske háth se, jo unká
kína rakhtá thá, naját dí, aur dushman ke háthoṉ se rihái bakhshí. 11 Pání ne unke
bairíoṉ ko chhipá liyá, un meṉ se ek bhí na bachá. 12 Tab we uskí bátoṉ par
ímán láe, we uske madhkhwán húe.

13 We jald uske kámoṉ ko bhúl gae, we uskí maslahat ke muntazir na rahe. 14
Unheṉ ne jangal meṉ burí khwáhish kí, aur bayábán meṉ Khudá ko ázmáyá. 15
Usne unká matlab rawá kiyá, par unkí jánoṉ meṉ lágarí bhejí. 16 Unhoṉ ne
khaimagáh meṉ Músá par, aur Khudawand ke muqaddas mard Hárún par hasad
kiyá. 17 So zamín phatí, aur Dátan ko nigal gaí; aur Abirám kí sárí jamáat us-
meṉ samá gaí. 18 Aur unkí mahfil meṉ ek shuala uṭhá, us shuale ne sharíroṉ ko
bhasam kar diyá.

19 Unhoṉ ne Hurib meṉ gosála banáyá, aur ḍhálí húí múrat ke áge sijda kiyá,
20 Is tarah unhoṉ ne apne Kibriyá ko ek bail kí tashbíh se, jo ghás khátá hai, badal
ḍálá. 21 Unhoṉ ne apne naját denewále Khudá ko bhulá diyá, jis ne unke liye
Misr meṉ baṛe baṛe kám kiye, 22 Aur ajáib kám Hám kí zamín meṉ, aur muhíb
shugl daryá i Qulzum par. 23 Aur usne farmáyá, ki Maiṉ unheṉ ján se márúngá,
agar uská barguzída Músá us rakhna meṉ uske áge na khaṛá hotá, táki uske gazab
ko phere, na howe ki wuh nábúd kar ḍále.

24 Háṉ unhoṉ ne dilpizír zamín kí tahqír kí, we uske sakhun par ímán na láe;
25 Balki apne khaimoṉ meṉ kuṛkuṛáe, aur Khudawand kí áwáz ke shinawá na
húe. 26 Tab usne apná háth uṭháke qasam kháí, ki unheṉ bayábán meṉ girá
de, 27 Aur unkí nasl ko bhí ummatoṉ meṉ girá de, aur unheṉ mulkoṉ meṉ tíntera
kar de.

28 We jama hoke Baal Fagúr parast húe, aur beján putlíoṉ kí qurbáníáṉ kháne
lage. 29 Unhoṉ ne usko apne amaloṉ se gussa diláyá, aur wabá ne un meṉ rakhna
kiyá. 30 Us waqt Fínihás uṭhá aur sazá dí, so wabá játí rahí. 31 Aur yih uske
liye sadáqat mahsúb húí, pusht dar pusht abad tak.

32 Unhoṉ ne phir usko khusúmat ke pání par gussa diláyá, so wuh Músá se
unke liye nákhush húá; 33 Kyúnki unhoṉ ne us kí rúhko talkh kiyá, aisá ki wuh
apne laboṉ se námunásib bolá.

34 Unhoṉ ne un logoṉ ko, jiske qatl ká hukm Khudawand ne kiyá thá, már
na ḍálá; 35 Balki gair gurohoṉ se mel kiyá, aur unke se kám síkhe; 36 Aur
unhoṉ ne unke butoṉ kí parastish kí, jo unke liye phandá húá; 37 Unhoṉ ne to
apní beṭíoṉ aur apne beṭoṉ ko Shayátín ke liye qurbání kiyá, 38 Aur begunáhoṉ
ká, yáne apne beṭíoṉ aur apne beṭoṉ ká khún kiyá, ki unhoṉ ne unko Kanán ke
butoṉ ke áge zabh kiyá, aur zamín lahú se nápák húí. 39 Aur apne kámoṉ meṉ
mulauwas húe, aur apne fialoṉ meṉ zinákár bane.

40 Tab Khudawand ká gussa bandoṉ par bhaṛká, aisá ki usne apní mírás se
bhí nafrat kí; 41 Aur usne use gair qaumoṉ ke qabze meṉ kar diyá, so we, jo
unká kína rakhte the, un par musallit húe. 42 Unke dushmanoṉ ne unko satáyá,
we zerdast hoke unke qábú meṉ hogae. 43 Usne bárháṉ unko naját dí, aur
unhoṉ ne apní mashwarat se use nákhush kiyá, aur we apne gunáhoṉ ke sabab
murjhá gae. 44 So wuh unke dukh par mutawajjih húá, ki usne unká nála suná.
45 Usne unke liye apne ahd ko yád farmáyá, aur apní rahmatoṉ kí firáwání ke
mutábiq pachhtáyá. 46 Usne aisá kiyá, ki un sab ne bhí, jo unheṉ asír karke
le gae, un par tars kháyá.

47 Ai Khudáwand, hamáre Khudá, ham ko naját bakhsh, aur ham ko gair
qaumon men se ek jagah faráham kar, ki terá muqaddas nám leke shukr karen;
aur terí sitáish karne men khush hon.
48 Khudáwand, Isráel ká Khudá, azalí abadí mubárak howe, sáre log bolen,
Ámín! Halilo-Yáh!

CVII. ZABU'R.

Sifr i khámis.

1 Khudáwand kí shukrguzárí karo, ki wuh khúb hai, aur uskí rahmat abadí
hai. 2 We jo Khudáwand ke makhlasí diye gaye hain, yún kahen, jinhen usne
dushmanon ke háth se riháí bakhshí, 3 Aur unhen zamínon se jama kiyá, mashriq
aur magrib, shimál aur janúb se. 4 We jangal men ráh ke bích gum húe the, aur
unhen koí shahr na miltá thá, jahán basen. 5 We bhúkhe aur piyáse bhí the, aur
unkí ján gash khátí thí. 6 So unhon ne apní bipat men Khudáwand ko pukárá,
usne unkí musíbaton se unhen naját dí. 7 Aur usne unhen sídhí ráh men chaláyá,
táki we basne ke shahr men pahunchen. 8 We Khudáwand ke áge us kí rahmat
kí, aur baní Ádam ke áge us ke ajáib kámon kí sitáish karen! 9 Kyúnki wuh
piyáse ká dil ser karnewálá, aur bhúkhe ká jí khúbí se bharnewálá hai.
10 We jo zulmat men, aur zill i maut men baithe the, aur ájizí, aur lohe ke
qaidí the. 11 Kyúnki unhon ne Khudá ke hukmon se sartábí kí, aur Janáb i Álí
kí mashwarat kí ihánat kí. 12 Is liye usne unke dilon ko mashaqqat se ájiz kiyá,
we gir pare, aur koí madadgár na thá. 13 Us waqt unhon ne apní bipat men
Khudáwand ko pukárá, aur usne unhen unkí musíbaton se chhuráyá. 14 Usne
unhen zulmat, aur zill i maut tale se báhar nikálá, aur unke bandhanon ko tor
dálá. 15 We Khudáwand ke áge us kí rahmat kí, aur baní Ádam ke áge us ke
ajáib kámon kí sitáish karen! 16 Kyúnki usne támbe ke darwáze tore, aur lohe ke
qufl kát diye.
17 Safíh log apní kotáhí se, aur apní badkáríon se ranjída húe. 18 Unke
jí ko harek tarah ke kháne se nafrat húí, aur we maut ke ástánon ke muttassil á
pahunche. 19 Tab unhon ne apní musíbat men Khudáwand ko pukárá, wuh
unhen unke dukhon se naját detá hai. 20 Usne hukm kiyá, aur unhen shifá dí,
aur unkí halákaton se riháí bakhshí. 21 We Khudáwand ke áge us kí rahmat
kí aur baní Ádam ke áge us ke ajáib kámon kí sitáish karen! 22 Aur shukrána
adá karen, aur shádmání se uske kámon ko bayán karen.
23 We jo, kishtíon men daryá par wárid hote hain, we jo bare pánion se kám
rakhte hain: 24 Wehí Khudáwand kí qudraton ko mushåhada karte hain, aur
daryá men uske ajáib dekhte hain. 25 Kyúnki wuh hukm kartá hai, aur túfání hawá
chalátá hai jisse maujen uthne lagtí hain. 26 We ásmánon par charhte hain, pher
gahráo men utarte hain, unkí jánen buráí se gudáz ho játí hain. 27 We badmast
kí tarah áge píchhe girte hain, aur atere játe hain; unke hawáss bilkull urgae hain.
28 So we apní tangí men Khudáwand se faryád karte hain, aur wuh unkí musí-
baton se unhen naját detá hai. 29 Wuh ándhí ko thamá detá hai, aisá ki uskí
maujen qarár pakartí hain. 30 Tab we khush hote hain, ki unhen chain miltá
hai, wuhí unko, jis bandar men we jáyá cháhte hain, le pahunchátá hai. 31 We

Ḳhudáwand ke ágc us kí rahmat kí, aur baní Ádam kc áge us ke ajáib kámoṉ kí
sitáish kareṉ. 32 We usko logoṉ ke majma meṉ buland kareṉ, aur masháiḳh kí
majlis meṉ uská shukr kareṉ.
33 Wuh nahroṉ ko sahrá banátá hai, aur pání ke chashmoṉ ko súkhí zamín kar
ḍáltá hai, 34 Ugánewálí zamín ko shor kar detá hai, unkí sharárat ke sabab se,
jo waháṉ baste haiṉ. 35 Wuh bayábán ko jhíl baná ḍáltá hai, aur ḳhushk zamín ko
chashme banátá hai. 36 Waháṉ wuh bhúkhoṉ ko basátá hai, táki we ábádí ke
liye shahr taiyár kareṉ, 37 Aur khetí kareṉ, aur angúroṉ ke bág lagáweṉ, aur
hásil ká phal jama kareṉ. 38 Wuh unheṉ bhí barakat detá hai, so we bahut hojáte
haiṉ, aur unkí mawáshí ko kam hone nahíṉ detá. 39 We pher ghaṭ játe haiṉ, aur
zalíl hote haiṉ, zulm aur musíbat aur gam ke máre. 40 Wuh amíroṉ par zillat
ḍáltá hai, aur aisá kartá hai, ki we jangal jangal beráh bhaṭakte phirte haiṉ.
41 Wuh ḳháksároṉ ko unkí ájizí se buland kartá hai, aur unke gharánoṉ ko galle kí
tarah banátá hai. 42 Sádiq log dekhenge, aur masrúr honge, aur sáre badkároṉ
ká munh band hojátá hai. 43 Wuh kaun sá áqil hai, jo un chízoṉ ká dhiyán
rakhe, ki we Ḳhudáwand kí rahmatoṉ ko ḳhúb samjhenge.

CVIII. ZABU'R.

Zabúr i Dáúd.

1 Ai Ḳhudá, merá dil mustaidd hai, maiṉ apní shaukat ke sáth gáúngá, aur sitáish
karúngá. 2 Jág, ai bín aur barbat, ki maiṉ sawere jágúngá. 3 Ai Ḳhudáwand,
maiṉ logoṉ ke darmiyán terí shukrguzárí karúngá, maiṉ gurohoṉ ke bích terí
madhsaráí karúngá. 4 Kyúnki terí rahmat azím, aur ásmánoṉ se bálátar hai,
aur terí amánat badlíoṉ tak hai. 5 Ai Ḳhudá, tú ásmánoṉ par sarfaráz ho, aur
terá jalál sárí zamín par ho.
6 Táki tere mahbúb riháí páweṉ, apne dahne háth se naját de, aur merí sun.
7 Ḳhudá ne apne quds se qaul diyá hai, Maiṉ ḳhush hoúngá, maiṉ Sikm ko
taqsím karúngá, aur nasheb i Sukkát ko mápúnga ; 8 Jiliahd merá hai, aur Manas-
sí bhí merá, aur Ifráim bhí mere sir ká zor hai, aur Yihúdáh merí saltanat ká asá.
9 Moab mere naháne dhone ká lagan, Adúm par maiṉ apní jútí chaláúngá, Filist
par maiṉ shádiyána bajáúngá.
10 Mustahkam shahr meṉ kaun mujhe lejáegá? Adúm tak merá rahbar kaun
hogá? 11 Ai Ḳhudá, kyá tú nahíṉ jis ne hameṉ radd kiyá? Ai Ḳhudá, kyá
tú hamáre lashkaroṉ ke sáth ḳhurúj na karegá? 12 Dushman se hamárí kumak kar,
ki ádmí kí madad bátil hai. 13 Ḳhudá ke zor se ham baháduri karenge, kyúnki
wuhí hamáre dushmanoṉ ko latáṛ míregá.

CIX. ZABU'R

Sardár muganní ke liye Dáúd ká zabúr.

1 Ai mere sitáish ke Ḳhudá, chup mat ho. 2 Kyúnki sharíroṉ aur makkároṉ
ne mujh par zabáneṉ kholíṉ haiṉ, we jhúṭhí báteṉ mere haqq meṉ kahte haiṉ. 3 Un
ke kínaámez kalám ne mujh ko gher liyá hai, aur we besabab mujh se laṛte haiṉ.
4 We merí dostí ke iwaz meṉ mujh se dushmaní karte haiṉ; par maiṉ jo húṉ,

duá karúṉ. 5 Unhoṉ ne merí nekí ke iwaz mujhe badí ká sila diyá hai, aur
muhabbat ke badle meṉ adáwat ká.
6 Tú ek sharír ko us par qáim kar, aur uske dahne háth Shaitán ko khaṛá kar.
7 Ki jab uská hisáb liyá jáwe, to wuh mujrim ṭhahare, aur uskí duá gunáh ho jáwe.
8 Uske din thoṛe howeṉ, uská mansab dúsrá páwe. 9 Uske bachche yatím ho já-
weṉ, aur uskí jorú bewa ho jáwe. 10 Uske bachche sadá dar ba dar phireṉ, aur bhík
mángeṉ, we apne wíránoṉ se áwára hoke ḳhurák ḍhúṉḍhte phireṉ.
11 Súdḳhor sab kuchh, jo uská ho, le leṉ, aur pardesí uskí daulat ġárat kareṉ.
12 Koí us par tars na kháwe, uske yatímoṉ par koí rahm na kare. 13 Uskí nasl
báqí na rahe, aur dúsrí pusht meṉ us ká nám miṭáyá jáwe. 14 Uske báp-
dádoṉ kí badkáríáṉ Ḳhudawand ke huzúr mazkúr howeṉ, aur uskí má ká gunáh
miṭáyá na jáwe. 15 We nit Ḳhudawand ke áge raheṉ, táki wuh zamín par se
unká tazkira nábúd kar de. 16 Kyúnki us ne rahímí ko yád na kiyá, balki wuh
miskín aur muhtáj ke píchhe paṛá, táki dilshikastoṉ ko qatl kare.
17 Jaisá us ne lánat ko dost rakhá, so wuh us par á paṛe, aur jaisá wuh barakat
se bezár rahá, so wuh barakat us se dúr rahe. 18 Jaisá us ne lánat ko ḳhilát ke
mánind pahin liyá, waise lánat pání ke mánind uskí antríoṉ meṉ aur tel kí tarah
uskí haḍḍíoṉ meṉ ghuse. 19 Lánat uske liye aisí howe, jaise poshák, jo use chhipí
letí hai, aur jaise paṭká, jo sadá us kí kamar ke gird lapṭá rahtá hai. 20 Ḳhuda-
wand kí taraf se mere dushmanoṉ ká, aur unká, jo merí ján ko zabún kahte haiṉ,
yih sila howe.
21 Par tú mujh par, ai Ḳhudawand Ḳhudá, apne nám ke liye rahm kar, ki
terí rahmat ḳhúb hai, tú mujhe naját de. 22 Ki maiṉ miskín aur muhtáj húṉ,
aur merá dil mujh meṉ majrúh hai. 23 Maiṉ lambáte húe sáye ke mánind tamám
húá; maiṉ ṭiḍḍí kí tarah jháṛ phenká gayá. 24 Mere ghuṭne fáqe se nátawán
ho gae, aur mere gosht meṉ chiknáí na rahí. 25 Maiṉ unká nang húá, we mujhe
nigáh karte haiṉ, aur sir hiláte haiṉ.
26 Ai Ḳhudawand, mere Ḳhudá, merí yáwarí kar, apní rahmat ke mutábiq
mujhe naját de, 27 Táki we jáneṉ ki yih terá háth hai; ki tú ne, ai Ḳhuda-
wand, yih kiyá hai. 28 We lánat kareṉ, par tú barakat de; jab we uṭheṉ,
to sharminda howeṉ, par terá banda shádmán ho; mere dushman ko ḳhijálat kí
poshák pahiná, aur unko pareshání kí chádar uṛhá. 29 Maiṉ apne munh se Ḳhuda-
wand ká bahut shukr karúngá, maiṉ jamáatoṉ meṉ bahutoṉ ke bích us kí sitáish
karúngá. 30 Kyúnki wuh miskín ke dahne háth khaṛá hogá, táki use un se, jo
uskí ján ke ḳhwáháṉ haiṉ, naját dewe.

CX. ZABU'R.

Zabúr i Dáúd.

1 Ḳhudawand ne mere Ḳhudawand ko farmáyá, Tú mere dahne háth baiṭh,
jab tak ki maiṉ tere dushmanoṉ ko tere páṉw tale kí chaukí karúṉ. 2 Ḳhuda-
wand zor ká asá Saihún meṉ se bhejegá : tú apne dushmanoṉ ke darmiyán hukm-
rání kar.
3 Tere log terí qúwat ke din husn i taqaddus ke sáth iḳhtiyárí qurbáníáṉ liwenge,
aur terí aulád kí shabnam sahar ke rahim se ziyáda hogí. 4 Ḳhudawand ne

qasam kháí hai, aur wuh na pachhtáwegá : Tú Malik i Sidq kí saff meṉ abad tak
káhin hai.
5 Ḳhudáwand tere dahne háth apne qahr ke din bádsháhoṉ ko do máregá.
6 Wuh qaumoṉ ko mujrim ṭhahráwegá, wuh láshoṉ ke túde kar degá; wuh
mamlukatoṉ meṉ bahutoṉ ke sir kuchlegá. 7 Wuh ráh meṉ nále ká pání píegá:
is liye wuh sir buland karegá.

CXI. ZABU'R.

1 Halilo-Yáh ! Maiṉ tamám dil se Ḳhudáwand ká shukr karúngá, sadíqoṉ kí
majlisoṉ meṉ, aur jamáat meṉ. 2 Ḳhudáwand ke kám buzurg haiṉ, unko we
log tafahhus karte haiṉ, jo unheṉ dost rakhte haiṉ. 3 Uská kám jáh o jalál hai,
aur us kí sadáqat abadí hai. 4 Us ne apne ajáib kámoṉ ke liye yádgárí rakhí;
Ḳhudáwand hannán aur rahmán hai. 5 Us ne unko, jo us se tarsán rahte haiṉ,
kháná diyá, wuh apne ahd ká zikr abad tak karegá. 6 Usne apne kámoṉ ká zor
apne logoṉ ko dikhláyá, táki unheṉ qaumoṉ kí mírás bakhshe. 7 Us kí dastkáríáṉ
haqíqateṉ aur adálateṉ haiṉ; uske sáre ahkám yaqíní haiṉ, 8 Un ke istihkám
azalí abadí haiṉ, we adl aur rástí se kiye gaye haiṉ. 9 Us ne apne logoṉ ke liye
naját bhejí, apne ahd ko abad tak mazbút farmáyá hai; uská nám quddús aur
muhíb hai. 10 Ḳhudátarsí hikmat kí ibtidá hai, aur un sab ká, jo us par amal
karte haiṉ, ḳhúb zihn hai; sitáish abad tak usí ke liye hai.

CXII. ZABU'R.

1 Halilo-Yáh ! Mubárak banda wuh hai, jo Ḳhudáwand se tarsáṉ hai, aur uskí
farmáishoṉ se nihíyat ḳhush hai. 2 Us kí nasl zamín par zoráwar hogá; parhez-
gároṉ kí aulád mubárak hogí. 3 Uske ghar meṉ mál aur daulat hogí, aur uskí
sadáqat abadí hogí. 4 Táríkí meṉ rástkároṉ ke liye núr chamká, wuh mihrbán,
aur rahím, aur sádiq hai. 5 Jo nek mard hai, mihrbání kartá hai, aur qarz detá
hai, wuh apne károbár ko gaur karke durust kartá hai. 6 Yaqínan usko kabhí
jumbish na hogí; sádiq kí yádgárí abadí hogí. 7 Wuh burí ḳhabareṉ sunke
hirásán na hogá, uske dil meṉ istiqlál hai, uská tawakkul Ḳhudáwand par hai.
8 Uská dil mutmaiyan hai, wuh na ḍaregá, yaháṉ tak ki wuh apne adúoṉ par zafar
páwegá. 9 Usne khindíyá hai, usne miskínoṉ ko diyá hai : uskí sadáqat abad tak
báqí hai, uská síngh jalál ke sáth sarfaráz hogá. 10 Sharír dekhegá, aur kuṛhegá,
aur dánt písegá, aur gudáz ho jáwegá; sharíroṉ kí tamanná fáná ho jáegí.

CXIII. ZABU'R.

1 Halilo-Yáh ! Ai Ḳhudáwand ke bando, uskí sitáish karo; Ḳhudáwand ke
nám kí madh karo. 2 Ḳhudáwand ká nám is dam se abad tak mubárak howe. 3
Áftáb ke matla se leke uske magrib tak, Ḳhudáwand ká nám mamdúh ho. 4
Ḳhudáwand sárí ummatoṉ se buland o bálá hai; uská jalál ásmánoṉ par hai.
5 Ḳhudáwand hamáre Ḳhudá kí mánind kaun hai, jo bulandíoṉ par rahtá hai,
6 Aur nasheb tak átá hai, táki ásmán aur zamín par nigáh kare? 7 Wuh miskín

ko kháḳ se uṭhá letá hai, aur muhtáj ko mazbale se únchá kartá hai, 8 Táki use
shahzádoṇ ke sáth, yáne apne bandoṇ ke shahzádoṇ ke sáth baiṭhláwe ; 9 Wuh
bánjh aurat ko ghar meṇ baiṭhátá hai, aisá ki wuh bachchoṇ kí má ḳhushí ke
sáth ho. Halilo-Yáh !

CXIV. ZABU'R.

1 Jab Isráel Misr se niklá, aur Yáqúb ká gharáná ajnabí logoṇ meṇ se : 2 To
Yihúdáh uská bait i quds húá, aur Isráel uskí mamlukat. 3 Daryá ne yih dekhá,
aur palaṭ gayá, aur Yardan ulṭí bahí ; 4 Pahároṇ ne mendhoṇ kí mánind chhalán-
geṇ máríṇ, aur paháríoṇ ne bheṛ ke bachchoṇ kí mánind. 5 Ai daryá, tujhe kyá
húá, jo tú bhágá ? aur ai Yardan, kyá húá, ki tú ulṭí bahí ? 6 Aur kyá húá, ai
paháṛo, jo tum mendhoṇ kí mánind chhalángeṇ márte ho ? Aur ai ṭílo, tum bheṛ
ke bachchoṇ kí mánind ? 7 Ai zamín, tú Ḳhudáwand ke huzúr muztarib ho,
aur Yáqúb ke Ḳhudá ke áge, 8 Jo patthar ko hauz banátá hai, chaqmaq
ke patthar ko pání ká chashma.

CXV. ZABU'R.

1 Ham ko, Ḳhudáwand, nahíṇ, ham ko nahíṇ, balki apne nám ko buzurgí de, apní
rahmat ke liye, aur apní wafáí ke sabab se. 2 Qaumeṇ kyúṇ kaheṇ, ki Unká Ḳhudá
kaháṇ hai ? 3 Hamárá Ḳhudá to ásmán par hai, us ne jo kuchh cháhá, so kiyá. 4
Unke but rúpá aur soná haiṇ, ádmíoṇ kí dastkáríáṇ. 5 We munh rakhte haiṇ, par
bolte nahíṇ ; we ánkheṇ rakhte haiṇ, par dekhte nahíṇ ; 6 We kán rakhte haiṇ, par
sunte nahíṇ ; unkí nákeṇ bhí haiṇ, lekin súnghte nahíṇ ; 7 We háth rakhte haiṇ,
par pakaṛte nahíṇ ; we pánw rakhte haiṇ, par chalte nahíṇ ; we apne gale se bhí
áwáz nahíṇ nikálte. 8 We jo unheṇ banáte haiṇ, aur we sab, jo unká bharosá rakhte
haiṇ, unhíṇ kí mánind haiṇ.

9 Ai Isráelío, tum Ḳhudáwand par tawakkul karo ; wuhí un ká madadgár aur un
kí sipar hai. 10 Ai Hárún ke gharáne, Ḳhudáwand par tawakkul kar, ki wuhí unkí
kumak aur sipar hai. 11 Háṇ, tum, jo ḳhudátars ho, Ḳhudáwand par tawakkul
karo ; wuhí unká madadgár aur unkí sipar hai. 12 Ḳhudáwand ne ham ko yád
kiyá ; wuh hameṇ barakat degá ; wuh Isráel ke gharáne ko barakat degá ; wuh Hárún
ke gharáne ko bhí barakat degá. 13 Wuh unko, jo ḳhudátars haiṇ, chhoṭoṇ baṛoṇ
ko barakat degá. 14 Ḳhudáwand tum ko aur tumháre laṛkon ko firáwání baḳhshegá.
15 Tum Ḳhudáwand ke, jisne ásmán aur zamín ko ḳhalq kiyá, mubárak bande ho.
16 Arsh aur sáre ásmán Ḳhudáwand ke haiṇ, aur usne zamín baní Ádam ko
ináyat kí. 17 Murde Yáh kí sitáish nahíṇ karte, aur na we sab, jo qabr
meṇ utre. 18 Lekin ham is waqt se leke abad tak Ḳhudáwand kí shukrguzárí
kareṇge. Halilo-Yáh !

CXVI. ZABU'R.

1 Maiṇ Ḳhudáwand se muhabbat rakhtá húṇ, ki usne merí áwáz aur merí
záríáṇ suníṇ ; 2 Ki us ne merí taraf kán dhare ; so maiṇ jabtak ki jítá rahúṇgá

us ká nám liye jáúngá. 3 Maut ke dukhoṉ ne mujh ko gherá, aur pátál ke dardoṉ
ne mujhe pakṛá; maiṉ dukh aur gam meṉ giriftár húá. 4 Tab maiṉ ne ḲHUDÁ-
WAND ká nám liyá, ki Ai ḲHUDÁWAND, mihrbání karke merí ján bachá líjiye. 5
ḲHUDÁWAND mihrbán aur sádiq hai; aur hamárá Ḳhudá rahím hai. 6 ḲHUDÁ-
WAND sáda logoṉ ká nigahbán hai; maiṉ past ho gayá thá, usne merí kumak kí.
7 Ai merí ján, apne árámgáh meṉ phir, ki ḲHUDÁWAND ne tujh par ihsán kiyá.
8 Tú ne mujh ko marne se, aur merí áṉkhoṉ ko áṉsú baháne se, aur mere páoṉ
ko phisalne se bacháyá. 9 Maiṉ ḲHUDÁWAND ke áge zindagí kí zamínoṉ meṉ
ḳhirámán hoúngá. 10 Maiṉ ímán láyá, isliye maiṉ bolá, main zor se manádí
karúngá. 11 Maiṉ ne apní ghabráhat meṉ kahá, ki Sáre ádmí jhúṭhe haiṉ.
12 Maiṉ ḲHUDÁWAND ko, uskí sárí niamatoṉ kí iwaz meṉ, jo mujhe milíṉ, kyá
dúṉ? 13 Maiṉ naját ká piyála uṭháúngá, aur ḲHUDÁWAND ká nám pukárúngá. 14
Maiṉ abhí uske sáre bandoṉ ke sámhne ḲHUDÁWAND ke liye nazreṉ adá karúngá.
15 ḲHUDÁWAND kí nigáh meṉ uske muqaddas logoṉ ká marná garánqadr hai.
16 Ai ḲHUDÁWAND, maiṉ beshakk terá banda húṉ; maiṉ terá banda terí launḍí
ká beṭá; tú ne merí zanjíreṉ kholíṉ. 17 Maiṉ tere huzúr shukrguzárí ke hadiye
chaṛháúngá, aur ḲHUDÁWAND ká nám pukárúngá. 18 Maiṉ abhí uske sáre logoṉ
ke áge apní nazr ḲHUDÁWAND ke liye adá karúngá. 19 ḲHUDÁWAND ke ghar ke
sahanoṉ meṉ, aur tujh meṉ, ai Yirúshálam. Halilo-Yáh!

CXVII. ZABU′R.

1 Ai sárí qaumo, ḲHUDÁWAND kí sitáish karo; ai logo, tum sab uská shukr
karo. 2 Kyúnki uskí rahmat ham par firáwán hai, aur uskí wafáí abadí hai.
Halilo-Yáh!

CXVIII. ZABU′R.

1 ḲHUDÁWAND kí shukrguzárí karo, ki wuh mihrbán hai; aur uskí rahmat
abadí hai. 2 Isráel bhí ab yih kahe, ki Uskí rahmat abadí hai. 3 Hárún ká
gharáná bhí ab yih kahe, ki Uskí rahmat abadí hai. 4 We bhí, jo ḳhudátars haiṉ,
ab yih kaheṉ, ki Uskí rahmat abadí hai.
5 Maiṉ ne tangí meṉ Yáh ká nám pukárá; Yáh ne mujhe jawáb diyá, aur
marhab bakhshá. 6 ḲHUDÁWAND merí taraf hai, maiṉ nahíṉ ḍarne ká; insán
merá kyá kar saktá hai? 7 ḲHUDÁWAND mere madadgároṉ meṉ se hai; pas
maiṉ un par, jo merá kína rakhte haiṉ, fathyáb hoúngá. 8 Tawakkul karná
ḲHUDÁWAND par us se bihtar hai, ki ádmí ká bharosá rakhe. 9 ḲHUDÁWAND
par tawakkul karná us se bihtar, ki amíroṉ ká bharosá rakhe.
10 Sárí gurohoṉ ne mujh ko gher liyá; lekin maiṉ ḲHUDÁWAND ke nám se
unko nábúd karúngá. 11 Unhoṉ ne to mujhe gherá, unhoṉ ne to mujhe gherá,
par maiṉ ḲHUDÁWAND ke nám se unheṉ nábúd karúngá. 12 Unhoṉ ne mujh par
shahd kí makkhíoṉ kí tarah iháta kiyá; we káṉṭoṉ kí ág kí mánind bujh gae;
maiṉ to ḲHUDÁWAND ke nám se unheṉ nábúd karúngá. 13 Tú ne mujhe baṛe
zor se dhakelá, táki mujhe girá de, lekin ḲHUDÁWAND ne merí madad kí.
14 Yáh merí izzat aur merá surod hai; wuh to merí naját húá.
15 Sádiqoṉ ke ḳhaimoṉ meṉ shádí aur ázádí ká gulgula hai. 16 ḲHUDÁWAND

ká dast i rást bahádurí kartá hai; Khudáwand ká dahná háth buland húá; Khudáwand ká dahná háth mardánagí kartá hai. 17 Maiṉ na marúngá, balki jíúngá, aur Yáh ke kámoṉ kí taqrír karúngá. 18 Yáh ne mujhe khúb tanbíh kí, lekin usne mujhe maut ko supurd na kiyá.

19 Sadíqat ke darwáze mere liye kholo, ki maiṉ unke andar jáúngá; maiṉ Khudáwand ká shukr karúngá. 20 Khudáwand ká darwáza yih hai, jis meṉ sádiq dákhil hote haiṉ. 21 Maiṉ terí sanákhwání karúngá, ki tú ne merí sun lí; aur tú merí naját húá.

22 Wuh patthar, jise miamároṉ ne radd kiyá, kone ká sirá húá. 23 Khudáwand ká kám yih hai, jo hamárí nazaroṉ meṉ ajúba hai. 24 Khudáwand ne yih din paidá kiyá; ham to is din khushí karenge aur masrúr howenge. 25 Ai Khudáwand, maiṉ minnat kartá húṉ, naját bakhshiye; ai Khudáwand, maiṉ minnat kartá húṉ, kámyábí bakhshiye.

26 Mubárak hai wuh, jo Khudáwand ke nám se átá hai; ham Khudáwand ke ghar meṉ se tum mubárakbádí dete haiṉ. 27 Khudáwand wuh Khudá hai, jis ne ham ko núr dikhláyá; qurbání ko mazbah ke qarnoṉ tak rishtoṉ se bándho.

28 Merá Khudá tú hai, maiṉ terá maddáh baní rahúngá. 29 Tú merá Khudá hai, maiṉ terí tamjíd karúngá. 30 Khudáwand kí shukrguzárí karo, ki wuh mihrbán hai, aur uskí rahmat abadí hai.

CXIX. ZABU'R.

ALIF.

1 Mubárak we haiṉ, jo rástráh haiṉ, aur Khudáwand ke shara par chalte haiṉ. 2 Mubárak we haiṉ, jo uskí shahádatoṉ ko yád rakhte haiṉ, aur apne sáre dil se use dhúndhte haiṉ. 3 Un se khatá ká kám bhí nahíṉ hotí, we uskí ráhoṉ par chalte haiṉ. 4 Túne hukm kiyá hai, ki sargarmí se tere qawáid ko hifz kareṉ. 5 Kásh ki merí ráheṉ durust hoṉ, táki tere farzoṉ ko nigáh rakhúṉ. 6 Jab ki maiṉ tere sáre hukmoṉ ko nigáh rakhúngá, to sharminda na hoúngá. 7 Maiṉ terí adálat ke hukmoṉ ko yád karke apne itmínán i khátir se terí sanákhwání karúngá. 8 Maiṉ tere farzoṉ par chalúngá: tú mujhe ákhir tak na chhoṛ.

BAIT.

9 Jawán apní ráheṉ kis tarah sáf kartá hai? Tere kalám ke mutábiq amal karne se. 10 Maiṉ ne apne sáre dil se terí justojú kí hai: tú mujh ko apne hukmoṉ se munharif mat kar. 11 Maiṉ ne terí bát ko apne dil ke bích chhipá liyá, táki maiṉ terá guṉáh na karúṉ. 12 Ai Khudáwand, tú mahmúd hai; apne faráiz mujhe sikhlá. 13 Maiṉ ne apne laboṉ se tere munh kí sárí adálatoṉ ko bayán kiyá. 14 Maiṉ terí shahádatoṉ kí ráh meṉ aisá masrúr húá húṉ, jaise mál i firáwán se. 15 Maiṉ tere qawáid meṉ gaur karúngá, aur terí rawishoṉ ko muláhaza karúngá. 16 Maiṉ tere farzoṉ meṉ apná dil lagáúngá; maiṉ terí bát na bhúlúngá.

JAML.

17 Dil kholke apne bande se sulúk kar, táki maiṉ jíá jíúṉ, aur terí bát ko yád rakhúṉ. 18 Merí ánkheṉ khol, táki maiṉ terí sharíat ke ajáib mazmúnoṉ ko

dekhúṇ. 19 Maiṇ zamín par ek musáfir húṇ: apne hukm mujh se na chhipá. 20
Merá jí har dam terí adálatoṇ ke ishtiyáq meṇ pará taraptá hai. 21 Tú magrú-
roṇ ko, jo lánatí haiṇ, jo tere hukmoṇ se bhaṭak gaye haiṇ, sarzanish kartá hai.
22 Nang aur ár ko mujh meṇ se dafa kar, kyúnki maiṇ ne terí shahádatoṇ ko yád
kar rakhá hai. 23 Amíroṇ ne bhí majlis kí, aur merí gíbateṇ kiyáṇ; par terá
banda tere faráiz par dhyán lagáe húe hai. 24 Terí shahádateṇ merí ishrat aur
merí mahram i ráz haiṇ.

DALAT.

25 Merí ján ḳhák se mulhiq húí: tú apne qaul ke mutábiq mujh ko jilá. 26
Maiṇ ne apne taur áshkárá kiye, aur tú merí suntá hai; mujhe apne faráiz sikhlá.
27 Apne qawáid ká taur mujhe fahm karwá, táki maiṇ tere ajáib kámoṇ ká tazkira
karúṇ. 28 Merí rúh garánbárí se pazhmurda ho chalí; apne qaul ke mutábiq
mujh ko mazbútí baḳhsh. 29 Mujhe daroggoí kí ráh se bachá, aur apní sharíat
meṇ zindagí baḳhsh. 30 Maiṇ ne sacháí kí ráh iḳhtiyár kí, aur tere ahkám apne
rúbarú rakhe. 31 Maiṇ terí shahádatoṇ se chimaṭ rahá húṇ; ai Ḳhudáwand,
mujhe sharminda na kar. 32 Maiṇ tere hukmoṇ kí ráh meṇ dauṛúngá, jab ki tú
merá dil baṛháegá.

HE.

33 Ai Ḳhudáwand, mujhe apne faráiz kí ráh batlá; maiṇ use áḳhir tak yád
rakhúngá. 34 Mujh ko fahm atá kar, aur maiṇ terí sharíat ko hifz karúngá; háṇ,
maiṇ use apne sáre dil se yád kar rakhúngá. 35 Mujhe apne hukmoṇ ke ráste
meṇ chalá, ki merí ḳhushí us meṇ hai. 36 Mere dil ko apní shahádatoṇ kí taraf
máil kar, na lálach kí taraf. 37 Merí ánkhoṇ ko pher de, ki bátil ko na dekheṇ;
aur apní ráh meṇ mujhe zindagí baḳhsh. 38 Apne qaul ko apne bande ke liye
sábit kar; kyúnki wuh tere ḳhauf meṇ rahtá hai. 39 Us malámat ko, jis se maiṇ
ḍartá húṇ, mujh se dafa kar, ki terí adálateṇ bhalí haiṇ. 40 Dekh, ki maiṇ tere
qawáid ká mushtáq húṇ: apní sadáqat meṇ mujhe zindagí baḳhsh.

WAO.

41 Ai Ḳhudáwand, apní rahmat aur apní naját ko apne qaul ke mutábiq mujh
tak áne de. 42 Aur maiṇ unke sabab se usko, jo mujhe malámat kartá hai, jawáb
dúngá; kyúnki mujhe tere qaul ká bharosá hai. 43 Aur aisá na kar, ki haqq bát
mere munh se aslan na nikle; ki tere hukmoṇ par merá iatimád hai. 44 Maiṇ
terí sharíat ko hamesha abad ul ábád tak hifz kar rakhúngá; 45 Aur beqaid
chaltá phirtá rahúngá, ki maiṇ tere qawáid ko ḍhúṇḍhtá húṇ. 46 Maiṇ bádsháhoṇ
ke áge bhí terí shahádatoṇ kí tazkira karúngá, aur sharminda na hoúngá. 47 Aur
tere hukmoṇ se lazzat uṭháúngá, ki maiṇ unheṇ dost rakhtá húṇ. 48 Maiṇ tere
hukmoṇ kí taraf, jin se maiṇ muhabbat rakhtá húṇ, apne háth uṭháúngá; aur tere
faráiz ko sochtá rahúngá.

ZAIN.

49 Apne bande kí ḳhátir apne qaul ko, jis ká tú ne mujhe ummedwár kiyá,
yád farmá. 50 Yih mere dukh meṇ merí tasallí hai, ki terá saḳhun mujhe
ján baḳhshtá hai. 51 Magrúroṇ ne mujh se bahut ṭhaṭholiyáṇ kiyáṇ, lekin maiṇ ne
terí sharíat se kinára na kiyá. 52 Ai Ḳhudáwand, maiṇ ne tere qadímí hukmoṇ
ko yád rakhá; so tasallí páí. 53 Un sharíroṇ se ki jinhoṇ ne terí sharíat ko chhoṛ
diyá hai, samúm ne mujhe á pakṛá. 54 Mere musáfirḳháne meṇ tere ahkám

mere nagme haiṉ. 55 Ai Ḵhudawand, maiṉ ne terá nám rát ko yád kiyá hai,
aur terí sharíat kí muháfazat kí hai. 56 Yih mujh ko isliye hai, ki maiṉ ne terí
sunnatoṉ par amal kiyá.

KHET.

57 Ai Ḵhudawand, tú merá baḵhra hai, maiṉ ne to kahá, Maiṉ terí bátoṉ ko
hifz karúngá. 58 Maiṉ apne sáre dil se terí ináyat ká tálib húṉ: tú apne qaul ke
mutábiq mujh par rahm farmá. 59 Maiṉ ne apní rawishoṉ meṉ taammul kiyá,
aur terí shahádatoṉ kí taraf qadam phere. 60 Maiṉ ne phurtí kí, aur tere hukmoṉ
ke hifz karne meṉ táḵhír na kí. 61 Sharíroṉ ke jáloṉ ne mujhe gherá, par maiṉ
ne terí sharíat ko farámosh na kiyá. 62 Tere adl ke hukmoṉ ke sabab, maiṉ
ádhí rát ko uṭhke terí shukrguzáríáṉ karúngá. 63 Maiṉ un sab ká hamnishín
húṉ, jo tujh se tarsán haiṉ, aur tere faráiz par amal karte haiṉ. 64 Ai Ḵhudawand,
zamín terí rahmat se mámúr hai: mujhe apne qawáid sikhlá.

TET.

65 Ai Ḵhudawand, apne saḵhun ke mutábiq tú ne apne bande se ḵhush sulúkí
kí hai. 66 Mujh ko aql aur dánish sikhá, ki maiṉ tere hukmoṉ par ímán láyá
húṉ. 67 Apní dilfigárí se peshtar maiṉ gumráh thá, par ab maiṉ ne tere saḵhun
ko hifz kiyá hai. 68 Tú nek hai, aur nekí kartá hai; mujhe apne qawáid sikhlá.
69 Magrúroṉ ne mujh par jhúṭh bándhá hai, par maiṉ tere faráiz ko apne sáre
dil se hifz kar rakhúngá. 70 Unke dil par charbí chhá gaí hai, par maiṉ terí
sharíat se mahzúz húṉ. 71 Bhalá húá ki maiṉ ne dukh páyá, ki maiṉ tere qawáid
ko síkhúngá. 72 Tere munh kí sharíat mere liye hazároṉ asharfíoṉ aur rúpayoṉ
se bihtar hai.

YADD.

73 Tere háthoṉ ne mujhe banáyá, aur mujhe musauwar kiyá: mujh ko fahm atá
kar, táki maiṉ tere ahkám síkhúṉ. 74 We jo tujh se ḍarte haiṉ, mujhe dekhke
masrúr honge, kyúnki maiṉ ne tere saḵhun par iatimád rakhá. 75 Ai Ḵhuda-
wand, mujh ko yaqín hai, ki terí adálateṉ rást haiṉ; aur tú ne amánat se mujh ko
dukh diyá. 76 Jaisá túne apne bande se ahd kiyá hai, waise mihrbání karke apní
rahmat i ámm se mujhe tasallí de. 77 Terí latíf rahmateṉ mere shámil hál howeṉ,
táki maiṉ hayát páúṉ; ki terí sharíat merí ḵhushí hai. 78 Magrúroṉ ko ruswá
kar, ki unhoṉ ne baraksí se be sabab mujh se badsulukí kí; par maiṉ tere faráiz
par dhiyán rakhúngá. 79 Aisá ho, ki we jo tujh se ḍarte haiṉ, aur we, jo terí
shahádatoṉ ko jánte haiṉ, merí taraf phireṉ. 80 Aisá kar ki tere qawáid par
amal karte hí merá dil kámil ho jáe; táki maiṉ ruswá na hoúṉ.

KAFF.

81 Merí ján terí naját ke shauq meṉ faná húí, maiṉ tere qaul par iatimád
rakhtá húṉ. 82 Merí ánkh tere saḵhun ke intizár meṉ yih kahte húe faná húí
ki tú mujhe kab tasallí degá? 83 Maiṉ to us mashk kí mánind húá, jo dhúeṉ
meṉ dharí ho, par tere qawáid ko maiṉ ne saho na kiyá. 84 Tere bande kí umr
kitní hai? tú kab unko sazá degá, jo mere píchhe paṛe haiṉ? 85 Un magrúroṉ
ne, jo tere sharíat ke pairau nahíṉ, mere liye gaṛhe khode haiṉ. 86 Tere sáre
hukm barhaqq haiṉ; unhoṉ ne náhaqq merá taaqub kiyá hai; tú merí kumak kar.
87 Nazdík hai, ki we mujhe zamín par se nábúd kareṉ, lekin maiṉ ne tere faráiz

ko tark dahín kiyá. 88 Apní rahmat se mujhe zindagí bakhsh, ki main tere munh
kí shahádat ko yád rakhúngá.

LAMD.

89 Ai Khudáwand, terá sakhun ásmán par sadá sábit hai; 90 Terí amánat
pusht dar pusht hai; tú ne zamín ko istihkám bakhshá, aur wuh thahar rahí; 91
We tere hukm ke mutábiq áj ke din páedár hain, kyúnki sab tere khádim hain.
92 Agar terí sharíat merí khushí na hotí, to main apní musíbat men halák ho
játá. 93 Main tere faráiz ko kabhí farámosh na karúngá, ki tú ne unke wasíle
se mujhe hayát bakhshí hai. 94 Main terá hún: mujhe bachá le! ki main tere
faráiz ká tálib hún. 95 Sharír merí ghát men lage húe hain, ki mujhe halák
karen, lekin main terí shahádaton par dhyán rakhtá hún. 96 Main ne har ek
kamál kí tamámí dekhí, lekin tere hukm niháyat wasí hain.

MEM.

97 Ah! main terí sharíat se kaisí mahabbat rakhtá hún, merí tafakkur sáre din
wuhí hai. 98 Túne apne hukmon ke wasíle se mujh ko mere dushmanon se
ziyáda dánishmand kiyá, ki we hamesha mere sáth hain. 99 Merí dánish un sab
se, jo mujhe tálím dete hain, ziyáda hai, kyúnki main terí shahádaton ká dhyán
kartá rahtá hún. 100 Main búrhon se ziyáda samajhtá hún, kyúnki main ne tere
faráiz ko hifz kiyá hai. 101 Main ne har bad rawish se apne pánw báz rakhe,
táki main tere sakhun ko hifz karún. 102 Main ne terí adálaton se sartábí na kí,
kyúnki tú ne mujhe tálím dí hai. 103 Terí báten mujhe kyá hí míthí lagtí hain,
balki us shahd se, jo mere munh men ho, ziyáda shírín hai. 104 Tere faráiz ke
wasíle se main ne dánish páí, so harek burí rawish se main bezár hún.

NU'N.

105 Terá sakhun mere páon ke liye chirág, aur merí ráh kí roshní hai. 106
Main ne qasam khái hai, aur main use púrá karúngá, ki main tere adl ke hukmon
ko hifz karúngá. 107 Mujh par barí musíbat hai: ai Khudáwand, apne sakhun
ke mutábiq mujhe jilá. 108 Ai Khudáwand, mihrbání farmáke mere munh ke
hadiyon ko qabúl kar, aur apní adálaten mujhe sikhlá. 109 Merí ján hamesha
merí hathelí par hai, báwujúd uske main ne terí sharíat ko saho na kiyá. 110
Sharíron ne mere liye phandá lagáyá hai, par main tere faráiz se kanáre na huá.
111 Main ne abadí mírás kí mánind terí shahádaton ko le liyá, kyúnki merá dil un
se masrúr hai. 112 Merá dil usí par máil hai, ki tere qawáid par hamesha ákhir
tak amal karún.

SAMK.

113 Bátil khiyálon se main bezár hún, aur terí sharíat se muhabbat rakhtá hún.
114 Tú mere chhipne ká makán, aur merí sipar hai; aur main tere sakhun se ummed
rakhtá hún. 115 Ai badkáro, mere pás se dúr ho jáo, ki main to apne Khudá ke
hukmon ko hifz karúngá. 116 Apne sakhun ke mutábiq mujhe sambhál, táki main
jí jáún; aur merí ummed ke liye mujhe sharminda na kar. 117 Mujh ko pakar le,
ki main salámat rahún, ki main hamesha terí sunnaton par dhyán lagáe rahúngá.
118 Tú ne un sab ko páemál kiyá hai, jinhon ne terí sunnaton ko chhor diyá, ki
unkí khiyánat darog hai. 119 Tú ne zamín ke sab sharíron ko kadúrat kí mánind
mauqúf kiyá, so main terí shahádaton se muhabbat rakhtá hún. 120 Merá badan
tere dar se kámptá hai, aur main terí adálaton se dartá hún.

AIN.

121 Maiṉ ne adl aur insáf kiyá hai; mujhe unke supurd na kar, jo mujh par
zulm karte haiṉ. 122 Nekí ke liye apne bande ká zámin ho, táki magrúr log mujh
par zulm na kareṉ. 123 Merí ánkheṉ terí naját ke, aur terí sadáqat ke saḵhun ke
sabab faná ho gaíṉ. 124 Apne bande se apní rahmat ke mutábiq sulúk kar, aur
mujh ko apní sunnateṉ sikhlá. 125 Maiṉ terá banda húṉ, mujh ko fahm de; táki
maiṉ terí shahádatoṉ ko pahchánúṉ. 126 Ḵhudáwand ke kám karne ká waqt
hai, ki unhoṉ ne terí sharíat ko toṛá. 127 Maiṉ is liye tere hukmoṉ ko sone se,
balki chokhe sone se, ziyáda azíz rakhtá húṉ; 128 Is liye maiṉ tere sáre faráiz ko
sab chízoṉ meṉ dost rakhtá húṉ, aur sab jhúṭhí ráhoṉ ko dushman rakhtá húṉ.

FE.

129 Terí shahádateṉ hairatafzá haiṉ, is liye merí ján ne unheṉ hifz kar rakhá
hai. 130 Tere kalám ká duḵhúl roshní baḵhstá hai; wuh sáre sáda logoṉ ko dánish
ináyat kartá hai. 131 Maiṉ ne apná munh khol diyá aur paṛá hámptá húṉ, kyúnki
maiṉ tere hukmoṉ ká mushtáq húṉ. 132 Jis tarah tú apne nám ke muhibboṉ par
tawajjuh kartá hai, mujh par bhí kar, aur mujh par rahm kar. 133 Apne saḵhun se
merí raftár ko durust kar, aur kisí tarah ke gunáh ko mujh par musallit hone na
de. 134 Ádmí ke zulm se mujh ko mahfúz rakh, táki maiṉ tere faráiz ko hifz
karúṉ. 135 Apne bande ko apne chihre kí jalwagarí dikhlá, aur mujhe apní sunna-
teṉ sikhlá. 136 Pání kí nahreṉ merí ánkhoṉ se bahtí haiṉ, kyúnki unhoṉ ne terí
sharíat kí muháfazat na kí.

SAD.

137 Ai Ḵhudáwand, tú sádiq hai, aur terí adálateṉ wájibí haiṉ. 138 Tú ne apní
sab shahádateṉ niháyat sach aur rástí se sábit kiyáṉ haiṉ. 139 Merí gairat ne mujhe
barbád kiyá, kyúnki mere dushmanoṉ ne terí bátoṉ ko saho kiyá hai. 140 Terá
kalám niháyat mujarrab hai; terá banda us se muhabbat rakhtá hai. 141 Maiṉ
haqír aur zalíl húṉ, par maiṉ tere faráiz ko farámosh nahíṉ kartá. 142 Terí
sadáqat ek abadí sadáqat hai, aur terí sharíat haqíqat hai. 143 Musíbat aur áfat
ne mujhe á liyá hai; lekin tere ahkám merí ḵhushí haiṉ. 144 Terí shahádatoṉ kí
sadáqat abadí hai: mujhe dánish atá kar, táki maiṉ jí jaúṉ.

QÁF.

145 Maiṉ apne sáre dil se nála kartí húṉ; ai Ḵhudáwand, merí sun; maiṉ
terí sunnatoṉ ko hifz karúngá. 146 Maiṉ tujh se faryád kartá húṉ; mujhe bachá
le; maiṉ terí shahádatoṉ ko yád rakhúngá. 147 Maiṉ sahar par sabqat karke
chillátá húṉ, ki mujhe tere saḵhun se ummedwárí hai. 148 Merí ánkheṉ paharoṉ
par sabqat kartiyáṉ haiṉ, táki maiṉ tere saḵhun ká dhyán rakhúṉ. 149 Ai Ḵhudá-
wand, apní rahmat ke mutábiq merí áwáz sun, aur apní adálatoṉ ke muwáfiq
mujhe zindagí baḵhsh. 150 We, jo ziyánkár haiṉ, muttasil húe; we terí sharíat se
dúr haiṉ. 151 Ai Ḵhudáwand, tú nazdík hai, aur tere sáre ahkám sach haiṉ.
152 Maiṉ ne terí shahádatoṉ kí bábat qadím se málúm kiyá, ki tú ne unkí bunyád
ko abadí qiyám baḵhshá.

RÁS.

153 Merí musíbat par nazar kar, aur mujhe naját de, ki maiṉ ne terí sharíat ko
farámosh nahíṉ kiyá. 154 Merá qaziya rafá kar, aur mujhe naját de; apne
hukmoṉ ke mutábiq mujhe zindagí baḵhsh. 155 Naját sharíroṉ se dúr hai, kyúnki

we terí sunnaton ke ḳhwáhán nahín. 156 Ai Khudáwand, terí latíf rahmaten
bahut hain; apní adálaton ke mutábiq mujhe zinda kar. 157 We jo mere píchhe
paṛe hain, aur we jo mere dushman hain, bahut hain; lekin main terí shahádaton
se inhiráf nahín kartá. 158 Main ne taqsírwáron ko dekhá, aur dilgír húá, kyúnki
unhon ne tere saḳhun ko hifz na kiyá. 159 Dekh, ki main tere faráiz ko kyáhí
cháhtá hún: ai Khudáwand, apne fazl se mujhe jilá. 160 Ibtidá se terá kalám
sachá, aur terí sárí adálaten jo haqq hain, abadí dáimí hain.

SHÍN.

161 Amíron ne be sabab merá taáqub kiyá hai, par mere dil men tere saḳhun kí
haibat hai. 162 Main terí báton se uskí mánind, jise baṛí lúṭ mil jáwe, masrúr
hún. 163 Main jhúṭh se bezár hun, aur nafrat rakhtá hún, aur terí sharíat ko
dost rakhtá hún. 164 Main terí sadáqat ke hukmon kí bábat har roz sát martabe
terí sitáish kartá hún. 165 Un ko baṛá chain hai, jo terí sharíat ke dostdár hain;
unko kisí tarah ṭhokar nahín lagtí. 166 Ai Khudáwand, main terí naját ká
ummedwár hún, aur main tere hukmon ko amal men láyá. 167 Merí rúh ne terí
shahádaton ko hifz kiyá hai, aur main unhen bashiddat azíz rakhtá hún. 168 Main
ne tere faráiz aur terí shahádaton ko hifz kiyá hai, ki merí sárí ráhen tere áge hain.

TAU.

169 Ai Khudáwand, mere nále ko apne huzúr aur apne muttasil áne de, aur
apne saḳhun ke mutábiq mujh ko fahm atá kar. 170 Merí duá ko apne huzúr házir
hone de, aur apne qaul ke mutábiq mujhe naját de. 171 Mere labon se terí
sitáish niklegí, ki tú ne mujhe apní sunnaten sikhláí hain. 172 Merí zabán tere
saḳhun ká tazkira kartí rahegí, ki tere sáre ahkám wájibí hain. 173 Apne háth se
merí kumak kar, ki main ne tere faráiz ko iḳhtiyár kiyá hai. 174 Ai Khudá-
wand, main terí naját ká mushtáq hún, aur terí sharíat merí ḳhurramí hai.
175 Merí jánbaḳhshí kar, ki wuh terí sitáish karegí; aur terí adálaten merí kumak
karen. 176 Main us bheṛ kí mánind, jo khoí jáwe, gum húá hún; apne bande ko
ḍhúnḍh, ki main ne tere hukmon ko farámosh nahín kiyá.

CXX. ZABU'R.

Maalát ká zabúr.

1 Apní mashaqqat men main ne Khudáwand se faryád kí; usne merí suní.
2 Ai Khudáwand, merí ján ko jhúṭhe labon aur dagábáz zabán se rihái de.
3 Ai jhúṭhí zabán, tujhe kyá milegá, aur tujhe kyá hásil hogá? 4 Pahlawán ke
tez ḳhidang aur jalte húe angáre.

5 Mujh par wáwailá hai, ki main Masak men pardesí hún, aur Kídár ke
ḳhaimon men rahtá hún. 6 Merí rúh unke sáth bahut rahí, jo salámatí ká kína
rakhte hain. 7 Main to salámatí ká hún, lekin jab main bát kartá hún, to we
jang par taiyár hote hain.

CXXI. ZABU'R.

Maalát ká zabúr.

1 Main ánkh uṭháke pahároṇ par nazar karúngá: kahán se merí madad

áwegí? 2 Merí madad Khudáwand se hai, jisne ásmán o zamín ko khalq kiyá.
3 Wuh tere pánw ko jumbish hone na degá; wuh jo terá háfiz hai, na únghegá.
4 Dekh, wuh jo Isráel ká háfiz hai, hargiz na únghegá, aur na sowegá. 5 Khudá-
wand terá háfiz hai; Khudáwand tere dahne háth par terá sáyabán hai. 6
Áftáb se din ko, aur máhtáb se rát ko, tujhe kuchh zarar na pahúnchegá.
7 Khudáwand harek badí se tujhe mahfúz rakhegá; wuh terí ján ko mahfúz
rakhegá. 8 Khudáwand tere jáne áne men iswaqt se leke abad tak terá háfiz
rahegá.

CXXII. ZABU'R.

Maalát ká zabúr i Dáúd.

1 Main masrúr húá, jis waqt we mujhe kahte hain, Ão, Khudáwand ke ghar
jáwen. 2 Ai Yirúshálam, hamáre pánw tere darwázon men qáim howenge.
3 Ai Yirúshálam, tú baní hai, ki báham khúb paiwasta shahr hai, 4 Jis men
firqe balki Yáh ke firqe, Isráel ke ahdnáme ko charh játe hain, ki Khudá-
wand ke nám kí sitáish karen. 5 Kyúnki us men adálat ke takht yáne Dáúd
ke khándán ke takht, rakhe húe hain.
6 Yirúshálam kí salámatí ke liye duá mángo; we jo tujh ko dost rakhte hain,
kámyáb howenge. 7 Terí chárdíwárí men salámatí, aur tere qasron men iqbál
howe. 8 Main apne bháíon aur hamnishínon ke liye ab kahtá hún, Tujh men
salámatí howe. 9 Khudáwand apne Khudá ke ghar ke liye main terí khair-
khwáhí kartá hún.

CXXIII. ZABU'R.

Maalát ká zabúr.

1 Main ne apní ánkh terí taraf utháí, ai ásmán par baithnewále! 2 Dekho, jis
tarah se ki gulám apne áqáon ke dastnigar hote hain, aur laundí kí ánkhen apní
bíbí ke háthon ko taktí rahtí hain; isí tarah hamárí ánkh Khudáwand apne
Khudá par hai, jab tak ki wuh ham par rahm farmáwe.
3 Ai Khudáwand, ham par rahm farmá; ham par rahm farmá, ki ham istihzá
se ser ho gaye. 4 Daulatmandon kí istihzá aur mutakabbiron ke tamaskhur se
hamáre nafs khúb ser húe.

CXXIV. ZABU'R.

Maalát ká zabúr i Dáúd.

1 Agar na hotá ki Khudáwand hamárí tarafdárí kartá, to ab Isráel kahtá,
2 Agar na hotá ki Khudáwand hamárí taraf hotá jis waqt ki logon ne ham par
charháí kí: 3 To we hamárá jítá gosht khá játe, jab ki unká qahr ham par
shualazan húá thá; 4 Ham kab ke pání men garq ho játe; dhár ne hamárí ján
márí hotí, 5 Mutakabbiron ke pání hamárí ján par guzar karte.
6 Mubárak ho Khudáwand, jisne ham ko unke dánton ká shikár na hone diyá.

7 Hamárí ján chiriyá kí tarah saiyád ke jál se chhútí, ki jál ṭúṭá, aur ham ne
makhlasí páí! 8 Hamárí madad Ḳhudáwand ke nám se hai, jisne ásmán aur
zamín ko ḳhalq kiyá.

CXXV. ZABU'R.

Maalát ká zabúr.

1 We jinhon ká tawakkul Ḳhudáwand par hai, koh i Saihún ke mánind hain,
jo ṭal nahín saktá, aur abad tak sábit hai. 2 Jaisá Yirúshálam ke ás pás pahár hain,
waisá Ḳhudáwand is waqt se leke abad tak apne logon ko ghere húe hai. 3
Sharíron ká sonṭá sadíqon ke hisse men nahín parne ká, tá na howe ki sádiq bad-
kárí kí taraf apne háth barháwen.

4 Ai Ḳhudáwand, bhalon se, aur unse, jo dilon ke mustaqím hain, bhaláí kar.
5 Lekin we, jo apní kajrawíon par máil hain, Ḳhudáwand un ko badkáron ke sáth
rawána karegá. Salámatí Isráel ke liye hai!

CXXVI. ZABU'R.

Maalát ká zabúr.

1 Ḳhudáwand ne jis waqt Saihúní asíron ko phiráyá, uswaqt ham unke mánind
the, jo ḳhwáb dekhte hain. 2 Aur us waqt hamáre munh hansí se labrez the, aur
hamárí zabán mutarannim thí; tab gairon ke darmiyán yih charchá thá, ki
Ḳhudáwand ne un se bará sulúk kyá. 3 Hán, Ḳhudáwand ne ham se bare
sulúk kiye; ham ḳhush hain.

4 Ai Ḳhudáwand, hamáre asíron ko pher lá, janúb men kí nahron ke mánind.
5 We jo ánsúon men bote hain, ḳhush hoke dirau karenge. 6 Wuh jo báhar játá
hai, aur rotá húá besh qímat bíj le chaltá hai, be shubha phir áwegá, ḳhushí ke
sáth apní púlíán hamráh leke.

CXXVII. ZABU'R.

Maalát ká zabúr i Sulaimán.

1 Jab ki Ḳhudáwand hí ghar na banáwe, to unkí mihnat jo use banáte hain,
záí hai; agar Ḳhudáwand hí shahr ká nigahbán na hotá, to pásbán kí hoshyárí
abas hai. 2 Tumhen kuchh fáida nahín, jo tum sawere uṭhte ho, aur árám men
táḳhír karte ho, aur gam kí roṭíán kháte ho; yaqínan wuh apne mahbúb ko ḳhwáb
i ráhat baḳhshtá hai.

3 Dekho, beṭe Ḳhudáwand kí baḳhshish hain, aur peṭ ke phal us kí taraf se
sawáb hain. 4 Jaise pahlawán ke háth men tír, waise hí jawání ke beṭe hain. 5
Mubárak wuh mard jiská tarkash un se mámúr hai: we pashemán na howenge,
jiswaqt darwáze par dushmanon se guftagú karenge.

CXXVIII. ZABU'R.

Maalát ká zabúr.

1 Mubárak hai wuh insán, jo Ḳhudáwand se dartá hai, aur uskí ráhon par

chaltá hai. 2 Ki tú apne háthoṇ kí kamáí kháwegá; tú saádatmand hai, aur khair
tere sáth hai. 3 Terí jorú us ták kí mánind hogí jo mewe se ladí húí tere ghar
ke ás pás hai; tere bachche tere dastárkhwán ke gird zaitún kí shákhoṇ kí mánind
honge.
4 Dekho wuh insán, jo khudátars hai, aisá mubárak hogá. 5 Khudáwand
Saihún meṇ se tujh ko barakat degá, aur tú apní umr bhar Yirúshálam kí khúbíáṇ
dekhegá. 6 Yaqínan tú apne bachchoṇ ke bachche dekhegá. Salám Isráel par!

CXXIX. ZABU'R.

Maalát ká zabúr.

1 Merí laṛkáí se unhoṇ ne aksar mujhe satáyá hai, Isráel cháhiye ki ab kahe; 2
Merí jawání se bárhá unhoṇ ne mujhe dukh diyá, par we mujh par gálib na húe.
3 Cháson ne merí píṭh par chásá; unhoṇ ne apní reghárían lambí kiyáṇ. 4
Khudáwand sádiq hai; usne sharíroṇ kí rassíoṇ ko káṭ ḍálá.
5 We sab, jo Saihún se bugz rakhte haiṇ, ruswá howeṇ, aur hazímat páweṇ. 6
We chhatoṇ kí ghás kí mánind howeṇ, jo peshtar us se ki us kí roídagí kámil ho,
khushk ho játí hai; 7 Jis se dirau karnewálá apní muṭṭhí nahíṇ bhartá, aur jise
púle bándhnewálá apne dáman meṇ nahíṇ letá. 8 Aur we jo udhar se guzarte
haiṇ, nahíṇ kahte, ki Khudáwand kí barakat tum par ho, aur ham Khudáwand
ká nám leke tumháre liye duá karte haiṇ.

CXXX. ZABU'R.

Maalát ká zabúr.

1 Ai Khudáwand, maiṇ gahráoṇ meṇ se tere áge faryád kartá húṇ. 2 Ai
Khudáwand merí áwáz sun, aur merí duá kí áwáz par kán rakh. 3 Ai Yáh,
agar tú gunáh ká muwákhaza kare, to kaun ṭhahar saktá hai? 4 Par tere
pás to magfirat hai, tá ki terá tars rakheṇ.
5 Maiṇ Khudáwand ke intizár meṇ húṇ; merí ján uske intizár meṇ hai, aur
mujhe uske sakhun ká bharosá hai. 6 Merí rúh Khudáwand ke intizár meṇ hai,
us qadr to we bhí jo pásbání karte haiṇ, subh ke muntazir nahíṇ hote. 7 Ai
Isráel, Khudáwand par tawakkul kar, ki rahmat Khudáwand ke pás hai, aur
naját kí firáwání wahíṇ hai. 8 Aur wuhí Isráel ko uskí sári badkáríoṇ ká fidya
degá.

CXXXI. ZABU'R.

Maalát ká zabúr i Dáúd.

1 Ai Khudáwand, mere dil meṇ magráí nahíṇ, aur na maiṇ buland nazar húṇ;
maiṇ umda kámoṇ meṇ aur un chízoṇ meṇ, jo mere zarf se ziyáda haiṇ, nahíṇ
chaltá. 2 Maiṇ ne apne nafs ko sákin aur ásúda kiyá hai, jaise dúdh churáyá
gayá laṛká apní má par hotá hai; háṇ, merá nafs dúdh chhuṛáe húe laṛke kí tarah
hai. 3 Isráel is dam se leke abad tak Khudáwand par tawakkul kare.

CXXXII. ZABU'R.

Maalát ká zabúr.

1 Ai Ḳhudáwand, Dáúd ko aur uskí sárí musíbatoṉ ko yád kar. 2 Kyúnki
usne Ḳhudáwand kí qasam kháí, aur Yáqúb ke tawáná Ḳhudá kí nazr máni.
3 Yaqínan maiṉ to apne ghar kí chhat tale na jáúngá, aur na apne palang par
chaṛhúngá; 4 Maiṉ na ḳhwáb ko apní ánkhon meṉ jáne dúngá, aur na nínd ko
apní palkoṉ meṉ: 5 Jab tak ki Ḳhudáwand ke liye ek maqám, aur Yáqúb ke
tawáná Ḳhudá ke liye ek maskan na páúṉ. 6 Dekho, ham ne us kí ḳhabar Ifrátah
meṉ suní, aur ham ne wuh maqám jangal ke maidánoṉ meṉ páyá. 7 Ham us ke
maskan meṉ jáenge, aur ham uske pánw tale kí chaukí ke barábar usko sijda
karenge. 8 Uṭh, ai Ḳhudáwand, apne árámgáh tak, tú aur terí qúwat ká sandúq.
9 Apne káhinoṉ ko sadáqat ká libás pahiná, aur tere pák log ḳhushí se tarannum
kareṉ.

10 Apne bande Dáúd kí ḳhátir kar; apná munh apne masíh se mat moṛ. 11
Ḳhudáwand ne rástí se Dáúd ke liye qasam kháí jis se wuh na phiregá, ki Maiṉ
tere peṭ ke phal meṉ se tere liye tere taḳht par biṭhláúngá. 12 Agar tere laṛke
mere ahd aur merí shahádat ko, jo maiṉ unheṉ batáúngá, hifz karenge, to unke
laṛke bhí tere taḳht par abad tak baiṭhte chale jáenge.

13 Ki Ḳhudáwand ne Saihún ko pasand farmáyá, aur cháhá ki wuh uske liye
maskan ho. 14 Yih mere chain ká abadí maqám hai, maiṉ us meṉ basúngá;
kyúnki maiṉ us par rágib húṉ. 15 Maiṉ uske zaḳhíroṉ meṉ bahut sí barakat dúngá;
maiṉ uske miskínoṉ ko roṭí se ser karúngá. 16 Maiṉ uske káhinoṉ ko naját ká
libás pahnáúngá, aur uske pák log ḳhushí se tarannum karenge. 17 Waháṉ
maiṉ Dáúd ke liye ek sháḳh shigufta karúngá; maiṉ apne masíh ke liye ek chirág
ṭhaharáúngá. 18 Aur ḳhijálat uske dushmanoṉ ká libás karúngá; lekin uske úpar
usí ká táj phúl láegá.

CXXXIII. ZABU'R.

Maalát ká zabúr i Dáúd.

1 Dekho, kyá ḳhúb aur ḳhusháyand bát hai, ki bháí eká karke búdobásh kareṉ.
2 Yih us mahangmole itr kí mánind hai, jo sir par ḍálá jáwe; aur bahke dáṛhí par,
balki Hárún kí dáṛhí par hoke uske pairáhan ke dáman tak pahunche. 3 Aur
Harmún kí shabnam kí mánind, jo Saihún ke paháṛoṉ par gire, ki waháṉ Ḳhudá-
wand ne barakat aur hayát i abadí kí bábat hukm farmáyá.

CXXXIV. ZABU'R.

Maalát ká zabúr.

1 Dekho, ai Ḳhudáwand ke sab ḳhádimo, jo rát ko Ḳhudáwand ke ghar
meṉ khaṛe rahte ho, Ḳhudáwand ká shukr karo. 2 Bait i quds meṉ apne háth
uṭháo, aur Ḳhudáwand ko mubárakbád kaho. 3 Wuh Ḳhudáwand jo ásmán
o zamín ká ḳháliq hai, tujhe Saihún meṉ se barakat baḳhshe.

CXXXV. ZABU'R.

1 Halilo-Yáh! Tum Ḳhudáwand ke nám kí sitáish karo; ai Ḳhudáwand ke
ḳhádimo, tum Ḳhudáwand ká shukr karo. 2 Tum jo Ḳhudáwand ke ghar
meṉ, aur hamáre Ḳhudá ke darbároṉ meṉ khaṛe rahte ho, 3 Halilo-Yáh!
kyúnki Ḳhudáwand bhalá hai; uske nám kí sitáish ke gít gáo, ki yih kám
dilpasand hai.
4 Ki Yáh ne Yáqúb ko apne liye pasand kiyá, aur Isráel ko apne ḳháss ḳhazáne
ke liye. 5 Mujh ko yaqín hai, ki Ḳhudáwand buzurg hai; aur hamárá Málik
sáre mábúdoṉ par muqaddam hai. 6 Jo kuchh ki Ḳhudáwand ne cháhá usne
ásmán, aur zamín, aur daryáoṉ, aur sárí gahrí jágahoṉ meṉ kiyá. 7 Buḳhárát
zamín kí atráf se wuhí uṭhátá hai, aur bijlí menh ke sáth banátá hai, aur hawá ko
uske maḳhzanon se nikál látá hai. 8 Usí ne Misr ke pahlauṭhe máre, kyá insán
ke, kyá haiwán ke. 9 Usí ne apne ajáib garáib kám, ai Misr, tujh meṉ Firaún,
aur uske sáre ḳhádimoṉ ko dikhláe. 10 Usí ne baṛe baṛe qabáil máre, aur zabar-
dast bádsháhoṉ ko qatl kiyá. 11 Saihún Amúríoṉ ká bádsháh, aur U'j Basan ká
bádsháh, aur Kanán ke sáre salátín.
12 Aur apne Isráelí logoṉ ko, unkí zamín mírás meṉ atá kí. 13 Ai Ḳhudá-
wand, tere nám kí baqá abadí hai; ai Ḳhudáwand terá zikr pusht dar pusht
báqí rahegá. 14 Ki Ḳhudáwand apne logoṉ kí adálat karegá, aur apne bandoṉ
par phir mutawajjih hogá. 15 Gair qaumoṉ ke sáre but soná, aur rúpá, aur ádmíoṉ
kí dastkáríáṉ haiṉ. 16 We zabán rakhte haiṉ, par bolte nahíṉ; we áṉkheṉ rakhte
haiṉ, par dekhte nahíṉ; 17 We kán rakhte haiṉ, par sunte nahíṉ; we to munh se
sáns bhí nahíṉ lete. 18 We jo un ke banánewále haiṉ, unhí kí mánind haiṉ, aur
harek jise unká bharosá hai, aisá hí hai.
19 Ai Isráelí gharáne, Ḳhudáwand ko mubárakbád kaho; ai Hárún ke ḳhándán,
Ḳhudáwand ko mubárakbád kaho. 20 Ai Lewí ke dúdmán, Ḳhudáwand ko
mubárakbád kaho; ai ḳhudátarso, Ḳhudáwand ko mubárakbád kaho; Ḳhudá-
wand Saihún meṉ mubárak hai, aur Yirúshálam meṉ bastá hai. Halilo-Yáh!

CXXXVI. ZABU'R.

1 Ḳhudáwand kí shukrguzárí karo, ki wuh bhalá hai, aur uskí rahmat abadí
hai. 2 Uská jo mábúdoṉ ká Ḳhudá hai, shukr karo; ki uskí rahmat abadí hai.
3 Usí ká shukr karo, jo Ḳhudáwandoṉ ká Ḳhudáwand hai, ki uskí rahmat abadí
hai. 4 Usí ká, jo akelá baṛe ajáib kám kartá hai, ki uskí rahmat abadí hai.
5 Usí ká, jis ne dánish se ásmán banáe, ki uskí rahmat abadí hai. 6 Usí ká, jis
ne zamín ko páníoṉ ke úpar phailáyá, ki us kí rahmat abadí hai. 7 Usí ká, jis ne
baṛe baṛe naiyar banáe, ki uskí rahmat abadí hai. 8 A'ftáb, jis ká hukm din ko
hai, ki uskí rahmat abadí hai. 9 Aur máhtáb aur sitáre, jin ká hukm rát ko hai,
ki us kí rahmat abadí hai. 10 Usí ká jis ne Misr ko, uske pahlauṭhoṉ samet
márá, ki uskí rahmat abadí hai. 11 Aur Isráelíoṉ ko unke darmiyán se nikál láyá,
ki usí rahmat abadí hai; 12 Apne qawí háth se, aur daráz bázú se, ki uskí rahmat
abadí hai. 13 Usí ká jis ne daryá i Qulzum ko barábar chírá, ki uskí rahmat abadí
hai, 14 Aur Isráelíoṉ ko uske darmiyán se pár le gayá, ki us kí rahmat abadí hai.

15 Aur Firaún ko uske lashkar samet daryá i Qulzum meṉ jhár ḍálá, ki uskí
rahmat abadí hai; 16 Usí ká jo bayábán meṉ apne logoṉ ká rahnumá húá, ki uskí
rahmat abadí hai; 17 Usí ká jis ne baṛe bádsháhoṉ ko qatl kiyá, ki uskí rahmat
abadí hai; 18 Aur námwar salátín ko ján se márá, ki uskí rahmat abadí hai; 19
Amúríoṉ ke bádsháh Saihún ko, ki uskí rahmat abadí hai; 20 Aur Basan ke bád-
sháh U'j ko, ki uskí rahmat abadí hai; 21 Aur unkí sarzamín ko mírás kar diyá,
ki uskí rahmat abadí hai; 22 Apne bande Isráel kí mírás, ki uskí rahmat
abadí hai; 23 Usí ká jis ne ham ko, jab ham pareshánhál the, yád farmáyá,
ki uskí rahmat abadí hai; 24 Aur ham ko hamáre dushmanoṉ se naját bakhshí,
ki uskí rahmat abadí hai; 25 Usí ká jo har jándár ko rozí detá hai, ki uskí rahmat
abadí hai. 26 A'smán ke Khudá kí shukrguzárí karo! ki uskí rahmat abadí hai.

CXXXVII. ZABU'R.

1 Bábul kí nahroṉ par waháṉ ham baiṭhe, aur Saihún ko yád karke roe. 2 Ham
ne apne barbat bed ke darakhtoṉ meṉ, jo uske bích meṉ the, ṭáng diye. 3 Kyúnki
unhoṉ ne jo hameṉ qaid karke le gae, waháṉ ham se darkhwást kí, ki ham kuchh
gáweṉ, aur unhoṉ ne jinhoṉ ne hameṉ kharáb kiyá, ham par tanz kí aur kahá, ki
Saihún ke gítoṉ meṉ se hamáre áge ek gít gáo.

4 Háe! ajnabíoṉ kí sarzamín meṉ ham kyúnkar Khudáwand ke gít gáweṉ?

5 Ai Yirúshálam, agar maiṉ tujh ko bhúl gayá hoúṉ, to merá dahná háth
nikammá hojáe. 6 Agar maiṉ tujh ko yád nahíṉ kartá, aur agar maiṉ Yirúshálam
ko apní baṛí shádmání par ziyáda tarjíh nahíṉ detá: to merí zabán tálú se lag jáe,
7 Khudáwand, baní Adúm ká hál yád kar, jinhoṉ ne Yirúshálam kí musíbat
ke din kahá, Use barbád karo; use bekh o bun se barbád karo. 8 Ai bint i Bábul,
tú khud kharáb hone ke láiq hai; mubárak banda wuh jo tere sulúk ká, jo tú ne
ham se kiyá, tujh se intiqám lewe; mubárak wuh jo tere laṛkoṉ ko pakaṛ pakaṛke
pattharoṉ par kuchle.

CXXXVIII. ZABU'R.

Dáúd ká.

1 Maiṉ apne sáre dil se terí shukrguzárí kartá húṉ; mábúdoṉ ke áge maiṉ
terí sanákhwání kartá húṉ. 2 Maiṉ terí muqaddas haikal kí taraf sijda karúngá,
aur tere nám kí sitáish karúngá, terí rahmat ke sabab aur terí sachái ke sabab, ki
tú ne apne qaul ko apne nám se ziyáda baṛá kiyá. 3 Jis din maiṉ ne tere áge
faryád kí, tú ne merí suní, aur merí rúh ko tawánáí deke qawí kiyá.

4 Ai Khudáwand, zamín ke sab bádsháh tere munh ká kalám sunke terí táríf
karenge. 5 Háṉ, we Khudáwand kí ráhoṉ ke gít gáenge; Khudáwand ká
jalál baṛá hai. 6 Agarchi Khudáwand buland hai, lekin wuh pastoṉ par tawajjuh
kartá hai; aur magrúroṉ ko apne se dúr jántá hai.

7 Harchand maiṉ áfatoṉ ke darmiyán chaltá phirtá húṉ, par tú mujhe naját
degá; tú mere qáhir dushmanoṉ par apná háth baṛháegá, aur terá dahná háth
mujhe bacháegá. 8 Khudáwand mere liye kám ko kámil karegá; ai Khudá-
wand, terí rahmat abadí hai; jinheṉ tú ne apne háthoṉ se banáyá hai, unheṉ
tark mat kar.

CXXXIX. ZABU'R.

Sardár muganní ke liye Dáúd ká zabúr.

1 Ai Khudáwand, tú mujhe jánchtá, aur pahchántá hai. 2 Tú merí nishast o
barkhwást se ágáh hai; tú mere dúr o daráz andeshon ká árif hai. 3 Tú merí
ráh aur merí khwábgáh se wáqif hai, aur merí sárí rawishon ko pahchántá hai. 4 Ki
dekh, merí zabán par koí aisí bát nahín, ki jise tú, ai Khudáwand, bilkull nahín
jántá. 5 Tú áge píchhe merá ghernewálá hai, aur tú ne apná háth mujh par
rakhá hai. 6 Irfán mujhe niháyat sarásíma kartá hai; yih buland hai; main use
nahín pá saktá.

7 Terí rúh se main kidhar jáún, aur terí huzúrí se main kahán bhágún? 8
Agar main ásmán ke úpar charh jáún, to tú wahán hai; aur agar main pátál men
bichháún, to dekh, tú wahán bhí hai. 9 Agar main urke súraj kí jot banún, yá
daryá ke muntahá men já baithún: 10 To wahán bhí terá háth merá surág páegá,
aur terá dahná háth mujhe pakregá. 11 Agar main kahún, ki main andhere men
chhip jáúngá, to rát mere gird roshní ho jáegí. 12 Yaqínan táríkí tujh se chhipá
nahín saktí, aur rát roz kí mánind roshan hai; din rát donon eksán hain.

13 Ki tú ne mere gurdon ko banáyá, merí má ke pet men mujhe biná. 14 Main
terí sitáish hí kartá rahúngá, kyúnki main ajíb o garíb baná hún; tere kám hairat-
afzá hain, mere jí ko bará yaqín hai. 15 Jab ki main parde men banáyá játá thá,
aur zamín ke asfal men manqúsh hotá thá, to merí máhíyat tujh se chhipí na thí.
16 Main hanoz nátamám thá, aur terí ánkhen mere nutfepan ko dekhtí thín;
hanoz main un men se koí na thá, aur tere daftar men likhá húá thá, ki kaun kis
din banegá. 17 Bár i Khudáyá, terí tadbíren mere haqq men kyá hí garán bahá
hain; un ke adad kyá hí bahut hain. 18 Main unhen kyá ginún; we to shumár
men ret se ziyáda hain; jab main jágá, main ne áp ko tere sáth páyá hai.

19 Ai Khudáwand, tú yaqínan sharíron ko nábúd karegá; pas, ai khúnío,
mere pás se dúr ho jáo. 20 Kyúnki we tere mukhálif hoke shararát kí báten karte
hain; tere dushman to terá nám abas lete hain. 21 Ai Khudáwand, kyá main
unká kína nahín rakhtá jo terá kína rahkte hain? kyá main un se, jo tere mukhálif
hain, bezár nahín? 22 Main shiddat se unká kína rakhtá hún, main unhen apne
dushmanon men gintá hún. 23 Bár i Khudáyá, mujhe ázmá, aur mere dil ko ján;
mujhe tár, aur mere andeshon ko pahchán. 24 Dekh, kyá mujh men kisí tarah kí
khabásat hai, ki nahín; aur mujh ko abadí ráh men chalá.

CXL. ZABUR.

Sardár muganní ke liye Dáúd ká zabúr.

1 Khudáwand, khabís insán se mujh ko naját de; sitamgar se mujhe bachá
rakh. 2 Ki un ke dilon ke andeshe bad hain; we sadá jang par mustaidd hain.
3 Sámpon kí mánind unkí zabánen tez hain; unke labon men afaí ká zahr hai.
(Silá.) 4 Khudáwand, sharíron ke háth se mujhe bachá; sitamgar insánon se
mujhe mahfúz rakh, ki unká iráda hai, ki merí rawishon ko páemál karen.
5 Magrúron ne chhipke mere liye phandá aur rassíán taiyár kiyán hain; unhon
ne rahguzar men jál bichháyá hai, saiyádon ne mere liye dám lagáe hain. (Silá.)

6 Khudáwand se kahtá húṉ, Tú merá Khudá hai; Khudáwand, merí munáját
kí áwáz sun. 7 Ai Khudáwand Khudá, ai merí naját ke zor, jang ke din tú ne
mere sir par sáya kiyá. 8 Ai Khudáwand, khabís ko kámyáb mat kar; uske
khabís mansúboṉ ko qúwat mat bakhsh, ki we sir na uṭháweṉ. (Silá.)
9 Aur jinhoṉ ne mujhe chár taraf se gher liyá hai, aisá kar, ki unke laboṉ kí
ziyánkárí un hí ke siroṉ par pare. 10 Un par angáre barsá; unheṉ ág meṉ jhonk,
aur gaṛhe meṉ ḍál de, ki we phir uṭh na sakeṉ. 11 Bad zabán ko zamín par qáim
rahne na de, cháhiye sitamgar insán sitam hí ká shikár hoke nábúd ho jáwe.
12 Mujh ko yaqín hai, ki Khudáwand mazlúmoṉ kí himáyat karegá, aur mis-
kínoṉ kí dád degá. 13 Sádiq log terá nám leke shukrguzárí karenge, aur we jo
sachche haiṉ, tere huzúr basenge.

CXLI. ZABU'R.

Sardár muganní ke liye Dáúd ká zabúr.

1 Ai Khudáwand, maiṉ faryád kartá húṉ; merí taraf jald ho; duá mángne ke
waqt merí áwáz par kán dhar. 2 Ki merí duá tere huzúr khushbúí kí tarah maq-
búl ho, aur merá dast ba duá honá shám kí qurbání kí mánind ho. 3 Khudáwand,
mere munh par nigahbán baiṭhlá; mere laboṉ ke darwázoṉ kí darbání kar. 4 Mere
dil ko kisí burí bát kí taraf máil hone na de, táki wuh badkároṉ meṉ shámil hoke
badkárí na kare, aur mujhe unke taháif men se kuchh kháne na de.
5 Sádiq log mihrbání se mujh ko máreṉ, aur mujhe goshmálí deṉ; yih mere liye
ek nafís itr hogá, jis se merá sir na ṭúṭegá, ki maiṉ unkí musíbatoṉ ke waqt duá
mángtá húṉ. 6 Jis waqt unke hukkám sangí jágahoṉ par rukhsat kiye gae, tab un-
hoṉ ne merí báteṉ suníṉ, ki we míṭhí thíṉ. 7 Hamárí haḍḍíáṉ qabr ke munh meṉ
yúṉ bikhar gaíṉ, jaise lakṛí kí chhipṭíáṉ chírnewále se zamín par bikhartí haiṉ.
8 Lekin, ai Khudáwand Khudá, merí ánkheṉ terí taraf haiṉ; merá tawakkul
tujh par hai; tú merí rúh ko tanhá mat chhoṛ. 9 Mujh ko us dám se bachá, jo
unhoṉ ne mere liye bichháyá, aur badkároṉ ke jáloṉ se. 10 Khabísoṉ ko unhíṉ ke
dám meṉ phansá de, jab tak ki maiṉ guzrúṉ.

CXLII. ZABU'R.

Mashkíl i Dáúd; wuh namáz jo magára meṉ kartá thá.

1 Maiṉ Khudáwand ke áge chilláyá; maiṉ ne Khudáwand se chilláke duá
mángí. 2 Maiṉ apní pareshánhálí uske áge ḍálúngá, apná dard uske áge bayán
karúngá. 3 Jis waqt merá jí saham játá hai, to tú merí rawish jántá hai; jis ráh
ki main chaltá húṉ, unhoṉ ne chhipke usmeṉ mere liye phandá lagáyá hai. 4 Maiṉ
ne apne dahne háth nigáh kí, aur dekhá, par koí na páyá, jo mujhe pahchántá ho;
mujhe kahíṉ panáh na rahí; koí merí ján par tawajjuh nahíṉ kartá.
5 Ai Khudáwand, maiṉ tere áge chilláyá, aur maiṉ ne kahá, Tú merí panáh
hai, aur zindagí ke mulk meṉ merá bakhra tú hai. 6 Merí faryádrasí kar, kyúnki
maiṉ bahut past hogayá húṉ; mujh ko un se, jo mere píchhe paṛe haiṉ, naját de, ki
we mujh se zoráwar haiṉ. 7 Merí rúh ko zindán se riháí bakhsh, táki maiṉ tere

nám kí sitáish karúṉ; sáre sádiq mujhe gher lenge, kyúṉki tú mujh se dil kholke
sulúk karegí.

CXLIII. ZABU'R.

Zabúr i Dáúd.

1 Ai KHUDAWAND, merí zárí sun, merí duá par kán rakh; apní sacháí se, aur
apne adl se merá jawáb de. 2 Aur apne bande se hisáb na le, kyúṉki koí jándár
tere huzúr begunáh ṭhahar nahíṉ saktá. 3 Ki dushman merí ján ke píchhe paṛá
hai; usne merí zindagí ko ḳhák kí tarah belutf kar diyá hai; usne mujh ko unkí
mánind jo muddat se mar gae haiṉ, zulmát meṉ baiṭháyá hai. 4 Is liye merá jí
saham gayá hai; merá dil mere bích meṉ ujaṛ gayá hai. 5 Maiṉ agle dinoṉ ko
yád kartá húṉ; maiṉ tere sáre kámoṉ ko sochtá húṉ; maiṉ terí dastkárí ko gaur
se dekhtá húṉ. 6 Maiṉ apne háth terí taraf baṛhátá húṉ; merí rúh piyásí zamín
kí mánind terí piyásí hai. (Silá.)

7 Ai KHUDAWAND, merí shitáb sun; merí rúh nikaltí hai; mujh se munh na
moṛ; maiṉ to unkí mánind hogayá, jo gaṛhe meṉ girte haiṉ. 8 Mujh ko sahar ke
waqt apne ḳháss lutf kí áwáz suná, kyúnki merá tawakkul tujh par hai; apní ráh
mujhe batá, ki maiṉ us meṉ chalúṉ; kyúṉki maiṉ apní rúh ko terí taraf uṭhátá húṉ.
9 Ai KHUDAWAND, mujh ko mere dushmanoṉ se naját de, ki maiṉ ne tere pás
panáh lí hai. 10 Mujhe apní marzí par chalná sikhlá, kyúṉki tú hí to merá Ḳhudá
hai; terí bhalí rúh mujhe rástí ke mulk meṉ le pahuncháwe. 11 Ai KHUDAWAND,
mujh ko apne nám ke liye zinda kar; apní sadáqat ke liye merí ján musíbat se
chhuṛá. 12 Aur apní rahmat se mere dushmanoṉ ko faná kar, aur un sab ko, jo
mere jí ko dukh dete haiṉ, nábúd kar, ki maiṉ terá banda húṉ.

CXLIV. ZABU'R.

Dáúd ká.

1 KHUDAWAND merá pahár mubárak ho, jis ne mere háthoṉ ko jang karná, aur
merí unglíoṉ ko laṛná sikhláyá. 2 Merá rahm karnewálá, aur merá gaṛh, merá
úṉchá burj, aur merá naját denewálá, merí sipar, jis par merá tawakkul hai, aur jo
mere tale logoṉ ko maglúb kartá hai. 3 Ai KHUDAWAND, ádmí kyá hai ki tú
use koí chíz jáne, aur ibn i A'dam kaun hai, jo tú use shumár kare? 4 Insán to
hech hai, aur uskí zindagí ek guzarte húe sáye kí mánind hai. 5 Ai KHUDAWAND,
apne ásmánoṉ ko jhuká, aur utar á, paháṛoṉ ko chhú, ki we dhúáṉ hoke uṛ jáweṉ.
6 Bijlí girá, aur unheṉ paríganda kar; apne tír chalá, aur unheṉ qatl kar.
7 U'par se apná háth phailá, mujhe riháí de; mujhe bahut páníoṉ se, aur ajnabí
qaum ke háth se chuṛá le. 8 Ki unhoṉ ke munh se wáhí báteṉ nikaltí haiṉ, aur
unká dahná háth jhúṭh ká dahná háth hai.

9 Ai Ḳhudá, maiṉ tere liye nayá gít gáúngá; ai Ḳhudá, maiṉ tár ká sáz
bajáke terí sanáḳhwání karúngá. 10 Tú hí hai, jo sháhoṉ ko zafar baḳhshtá
hai, aur apne bande Dáúd ko burí teg se bachátá hai. 11 Mujh ko ajnabí aulád
ke háthoṉ se riháí de aur naját baḳhsh, jinhoṉ ke munh se wáhí kalám nikaltá hai,
aur jinhoṉ ká dahná háth jhúṭh ká dahná háth hai, 12 Táki hamáre bálig beṭe

paudhoṇ kí mánind howeṇ apní jawání meṇ, aur hamári beṭíáṇ záwiya kí sí
ḳhushtarásh súrateṇ balki mahall kí sí shakleṇ howeṇ; 13 Táki hamáre
maḳhzan harek qism ke zaḳhíre se mámúr hoke kasrat se nikáleṇ, aur hamárí
bheṛeṇ hazároṇ lákhoṇ hamáre galloṇ meṇ janeṇ, 14 Aur hamáre gáo hámil hoṇ;
koí un meṇ nuqsán na kare, aur koí un meṇ peṭ se na giráwe; aur hamáre bázároṇ
meṇ kisí tarah kí nálish na ho.
15 Farḳhunda wuh guroh jiská yih rang ho; farḳhunda wuh guroh jiská
Ḳhudá Ḳhudáwand hai!

CXLV. ZABU'R.

Dáúd kí saná.

1 Ai Ḳhudá, mere bádsháh, maiṇ terí táríf karúngá; aur maiṇ abad ul ábád
tere nám ko mubárak kahúngá. 2 Maiṇ har roz tujhe mubárak kahúngá, aur
maiṇ abad ul ábád tere nám kí sitáish karúngá. 3 Ḳhudáwand buzurg hai, aur
wuh niháyat sitáish ke láiq hai, aur uskí buzurgí tahqíq karne se báhar hai. 4 Har
pusht dúsrí pusht se tere kámoṇ kí sitáish karegí, aur terí buzurgíáṇ bayán karegí.
5 Maiṇ terí janáb kí jalíl izzat meṇ, aur tere hairatafzá kámoṇ meṇ tafakkur karúṇ-
gá. 6 Log tere haulnák kámoṇ ká charchá karenge, aur maiṇ terí buzurgí ká iqrár
karúṇgá. 7 We tere baṛe ihsán ká bahut sá zikr i ḳhair karenge, aur terí sadáqat
ke gít gáenge.
8 Ḳhudáwand mihrbán aur sarásar luft hai; gussa karne meṇ dhímá, aur
shiddat se rahím hai. 9 Ḳhudáwand sab ke liye bhalá hai, aur uská lutf i latíf
us kí sárí ḳhilqat par hai. 10 Ai Ḳhudáwand, terí sárí dastkáríáṇ terí sanáḳhwání
kartí haiṇ; aur tere muqaddas log tujhe mubárakbád kahenge. 11 We terí salta-
nat ke jalál ká bayán karenge, aur terí qudrat ká tazkira karenge, 12 Táki
baní Ádam par uskí buzurgíáṇ, aur uskí saltanat kí jalíl shaukateṇ záhir howeṇ.
13 Terí bádsháhat abadí bádsháhat hai, aur terí hukúmat sáre álam par abadí hai.
14 Ḳhudáwand un sab ko, jo girte haiṇ, thámtá hai; aur un sab ko, jo nihuṛ
gae haiṇ, uṭhí khaṛá kartá hai. 15 Sab kí ánkheṇ tujh par lagí haiṇ; tú unheṇ
waqt par rozí detá hai. 16 Tú apní muṭṭhí kholtá hai, aur har ek jándár ká peṭ
bhartá hai. 17 Ḳhudáwand apní sárí ráhoṇ meṇ sádiq hai, aur apne sab kámoṇ
meṇ rahím hai. 18 Ḳhudáwand un sab se, jo uská nám lete haiṇ, nazdík hai;
un sab se jo sachái se uská nám lete haiṇ. 19 Wuh un logoṇ kí murád jo us
se tarsán haiṇ, púrí karegá; wuhí unkí faryád sunegá, aur unheṇ bacháegí. 20
Ḳhudáwand un sab ká, jo uske muhibb haiṇ, nigáhdár hai; wuh sáre ḳhabísoṇ
ko nábúd karegá.
21 Mere munh se Ḳhudáwand kí sitáish niklegí; har ek bashar abad ul ábád
uske nám kí sitáish kiyá kare.

CXLVI. ZABU'R.

1 Halilo-Yáh! Ai merí ján, Ḳhudáwand kí sitáish kar; maiṇ jab tak jítá rahúngá,
Ḳhudáwand kí sitáish karúngá; maiṇ jab tak húṇ, Ḳhudáwand ká shukr
karúṇgá. 2 Raísoṇ par, aur baní Ádam par tawakkul na karo, ki un meṇ naját

dene kí sakat nahín. 3 Uská dam nikal játá hai, wuh apní máṭí men phir játá hai;
usí din uske sáre mansúbe faná ho játe hain. 4 Mubárak banda wuh jis ká chárágar
Yáqúb ká Ḳhudá hai, aur jis ká tawakkul Ḳhudáwand uske Ḳhudá par hai,
5 Jis ne ásmán banáyá, aur zamín aur daryá, aur sab jo kuchh ki un men hai; jo
hamesha apní sachái kí muháfazat kartá hai, 6 Jo mazlúmon kí faryádrasí kartá
hai, aur bhúkhon ko khilátá hai; Ḳhudáwand asíron ko chhuṛátá hai. 7 Ḳhudá-
wand andhon kí ánkhen roshan kartá hai; Ḳhudáwand unhen, jo jhuk gae hain,
sídhá khaṛá kartá hai; Ḳhudáwand sádiqon ko azíz rakhtá hai. 8 Ḳhudáwand
pardesíon ká nigáhdár hai; wuh yatímon aur bewon kí iánat kartá hai, lekin sha-
ríron ke taríq ko kaj kartá hai; Ḳhudáwand abad tak tasallut karegá; ai Saihún,
terá Ḳhudá pusht dar pusht. Halilo-Yáh !

CXLVII. ZABU'R.

1 Halilo-Yáh ! ki hamáre Ḳhudá kí shukrguzárí karná bhalá aur dil pasand
hai; shukr karná dilpizír sifat hai. 2 Ḳhudáwand Yirúshálam ko biná kartá
hai; wuh Isráelí bichhuṛon ko faráham kartá hai; 3 Wuh shikasta dilon ká
darmán kartá hai; wuh unke zakhmon ko bándhtá hai; 4 Wuh sitáron ká shumár
batlátá hai, aur unká judá judá nám rakhtá hai. 5 Hamárá Málik buzurg hai,
aur baṛá qádir hai; uská fahm beintihá hai. 6 Ḳhudáwand halímon ko rafaat
bakhshtá hai, aur khabíson ko khák men milátá hai.
7 Ḳhudáwand kí shukrguzárí kí manqabaten karo; barbat bajáke hamáre
Ḳhudá kí shukrguzárí karo, 8 Jo ásmán par badlíon ká parda ḍáltá hai, jo zamín
ke liye menh barsátá hai, jo pahárọn par ghás ugátá hai, 9 Jo bahímon ko, aur
dashtí kauwon ke bachchon ko, jo us se mángte hain, rozí pahunchátá hai. 10
Usko ghoṛe ke zor se khushí nahín, aur mard kí pinḍlíon se razá nahín. 11 Ḳhudá-
wand ko un se, jo us se ḍarte hain, aur un se, jo uskí rahmat ke ummedwár hain,
razá hai.
12 Ai Yirúshálam, Ḳhudáwand kí shukrguzárí kar, aur ai Saihún, apne Ḳhudá
kí sitáish kar. 13 Kyúnki usne tere darwázon ke arbangon ko mazbútí bakhshí,
aur tujh men tere bachchon ko barkat dí. 14 Usne terí nawáhí men aman bakhshá,
aur tujhe suthre gehún se málámál kiyá. 35 Wuh apná hukm zamín par bhejtá
hai; uská sakhun niháyat tezrau hai. 16 Wuh barf ún kí mánind detá hai; wuh
pálá, jo rákh kí mánind hai, bikhertá hai. 17 Wuh apne yakh ko luqme kí mánind
bhejtá hai; uskí ṭhanḍ kí bardásht kaun kar saktá hai? 18 Wuh apná hukm
bhejtá hai, aur use jári kartá hai; wuh apní hawá chalátá hai, aur páníon ko rawá-
ní bakhshtá hai. 19 Wuh apná kalám Yáqúb par, aur apní sunnaten aur apní
adálaten Isráel par záhir kartá hai. 20 Usne kisí firqe se aisí nekí nahín kí, aur
na unhon ne uske ahkámon ko pahcháná; Halilo-Yáh !

CXLVIII. ZABU'R.

1 Halilo-Yáh ! Ásmán par se Ḳhudáwand kí sitáish karo; ulwiyát se uskí sitáish
karo. 2 Ai uske sab firishto, uskí sitáish karo; ai uske sab lashkaro, uskí sitáish
karo. 3 Ai súraj, aur ai chánd, uskí sitáish karo; ai roshan sitáro, tum sab

uskí sitáish karo. 4 Ai samá ul samawát, aur ai pánío, jo ásmán ke úpar
ho, uskí sitáish karo. 5 We Khudawand ke nám kí sitáish kareṇ, ki uske kun
ke kahne meṇ we sab maujúd ho gaye. 6 Usne un ko abadí páedárí bakhshí;
usne ek taqdír muqarrar kí, jo ṭal nahíṇ saktí. 7 Ai tinníno, aur ai gahrápo,
zamín par se uskí sitáish karo. 8 Ág aur ole, barf aur bukhár, aur zor kí ándhí,
jo uske kahne meṇ ho, 9 Sab paháṛo aur ṭílo, mewadár ashjár aur sáre saro, 10
Bahíme aur sáre mawáshí, aur kíṛe makoṛe, aur parinde, 11 Sháhán i zamín,
aur sárí khilqat, umará aur zamín ke sáre farmánrawá, jawán o kunwáríáṇ bhí, aur
búṛhe bachchoṇ samet, 13 We Khudawand ke nám kí sitáish kareṇ, ki uská
nám akelá bálá hai, usí ká jalál zamín aur ásmán par muqaddam hai. 14 Wuhí
apne bandoṇ ke síngh ko aur apne pák logoṇ, yáne baní Isráel ke muqarrab logoṇ
ko baṛhátá hai, kyúnki we usse nazdík haiṇ. Halilo-Yáh!

CXLIX. ZABU'R.

1 Halilo-Yáh! Khudawand ke naye gít gáo, aur madheṇ pák logoṇ kí
jamáatoṇ meṇ karo. 2 Isráel apne kháliq se shádmán howe; baní Saihún
apne bádsháh ke liye khushí kareṇ. 3 We uská nám le leke nácheṇ; we bín aur
barbat bajáte húe uskí manqabateṇ kareṇ. 4 Kyúnki Khudawand apne logoṇ
se rází hai; wuh halímoṇ ko apní naját se zínat bakhshtá hai. 5 Pák log buzurg-
wárí par fakhr kareṇ, aur apne bistaroṇ par paṛe húe tarannum kareṇ. 6 Un ká
munh Khudá kí sitáishoṇ se bhará rahe; do dhárí talwár unke háthoṇ meṇ ho,
7 Táki gair gurohoṇ se intiqám leweṇ, aur logoṇ ko sazá deweṇ, 8 Aur unke
bádsháhoṇ ko zanjíroṇ se, aur unke amíroṇ ko lohe kí beṛíáṇ ḍálke jakṛeṇ,
9 Táki jo un kí taqdír meṇ likhá húá thá, unheṇ pahunche, ki uske pák logoṇ
kí yih kuchh izzat hai. Halilo-Yáh!

CL. ZABU'R.

1 Halilo-Yáh! Bait i quds meṇ Khudawand kí sitáish karo; uskí qudrat ke
falak par uskí sitáish karo. 2 Uskí nádir sanaatoṇ ke barábar uskí sitáish karo;
uskí latíf buzurgí ke mutábiq uskí sitáish karo. 3 Naqqára bajáke uskí sitáish
karo; bín aur barbat chheṛte húe uskí sitáish karo, 4 Tabl aur bánsrí bajáte
húe uskí sitáish karo; sárangí aur bánslí bajáte húe uskí sitáish karo. 5 Zor se
chakchakíáṇ bajáke uskí sitáish karo; manjíre zor se bajá bajáke uskí sitáish karo.
6 Har ek chíz jo sáns letí hai, Yáh kí sitáish kare. Halilo-Yáh!

SULAIMAN KE AMSAL.

I. BAB.

1 Dáúd ke beṭe Baní Isráel ke bádsháh Sulaimán ke amsál: 2 Dánish aur adab
síkhne ko, aur aql kí báteṇ samajhne ko; 3 Aur aql aur sadáqat aur adálat aur
rástí ká adab lene ko, 4 Aur sáda lauhoṇ ko chaturáí dene ke liye, aur jawán ko

dánish aur fikr; 5 Ki hikmatwálá sune, aur us kí hikmat baṛh jáe, aur aqlwálá
siyásat chune, 6 Ki tamsíl aur tafsír aur ahl i ḳhirad kí bátoṉ ko, aur un ke
muammoṉ ko samjhe.

7 Ḳhudátarsí dánáí kí mubtadá hai, lekin we jo bewaqúf haiṉ, aql aur tarbiyat
ko haqír jánte haiṉ.

8 Ai mere beṭe, apne báp kí tarbiyat ká shinawá ho, aur apní má ke hukmoṉ ko
tark mat kar. 9 Ki ye tere sir ke liye fazl ká táj, aur terí gardan ke liye tauq
haiṉ. 10 Ai mere beṭe, agar gunahgár log tujhe wargaláneṉ, tú mat mán. 11 Agar
we kaheṉ, Á, hamáre sáth chal, ki ḳhúnrezí ke liye ghát meṉ lageṉ, aur chhipke
náhaqq begunáh kí kamín meṉ baiṭheṉ; 12 Aur pátál kí mánind unko jítá nigal
jáweṉ, aur un kí tarah, jo gaṛhe meṉ girte haiṉ, samúchá; 13 Ham ko sab nafís
asbáb milegá; ham lúṭ ke mál se apne ghar bharenge; 14 Ham meṉ shámil hoke
tú bhí baḳhra le, aur ham sab ke liye ek hí thailí howe: 15 To ai mere beṭe, tú ráh
meṉ unke sáth mat chal, balki unke ráste se apne pánw ko roke rah. 16 Kyúnki
unke pánw sharárat par dauṛte haiṉ, aur ḳhúnrezí meṉ jaldí karte haiṉ. 17
Yaqínan jab murg dekh le, to dám bichháná abas hai. 18 We apníhí ḳhúnrezí
ke liye ghát meṉ lageṉ; we chhipke apníhí kamín meṉ baiṭheṉ. 19 Jo zardost
hai, uskí rawisheṉ aisíhí haiṉ; ki zar apne málikoṉ kí ján ko uṛá letá hai.

20 Hikmat báhar paṛí pukártí hai; wuh bázároṉ meṉ áwáz sunátí hai; 21 Wuh
jis umda maqám meṉ log jama hote haiṉ, pukártí hai, aur shahr ke darwázoṉ meṉ
aur ástánoṉ meṉ kalám kartí hai: 22 Ai sáda logo, tum kabtak sádagí ko dost
rakhoge, aur kabtak ṭhaṭṭhebáz apní ṭhaṭṭhebází par máil rahenge, aur jáhil ilm se
kína rakhenge? 23 Tum merí tanbíh par mutawajjih ho! dekho, maiṉ apní rúh tum
par járí karúngá, aur maiṉ apní báteṉ tumheṉ samjháúngá. 24 Azbaski maiṉ ne
buláyá, par tum ne na máná, maiṉ ne apná háth lambá kiyá, par koí mutawajjih na
húá, 25 Aur tum ne merí sárí maslahatoṉ ko náchíz jáná, aur merí sarzanish kí
qadr na jání: 26 To maiṉ bhí tumhárí pareshání par hansúngá, aur jab tum par
dahshat gálib hogí, to maiṉ ṭhaṭṭhe márúngá. 27 Jis waqt tumhárí dahshat ḳharábí
kí mánind tum pás áwegí, aur tumhárí áfat girdbád kí tarah tum tak pahunchegí,
aur jis waqt musíbat aur jánkaní tum par paṛegí: 28 Tab we mujh ko pukárenge,
par maiṉ jawáb na dúngá; we sawere mujh ko ḍhúnḍhenge, par mujhe na páwenge.
29 Kyúnki unhoṉ ne dánáí ká kína rakhá, aur ḳhudátarsí ko pasand na kiyá; 30
Unhoṉ ne merí maslahat par dhiyán na kiyá, aur unhoṉ ne merí sárí sarzanish ko
haqír jáná: 31 So we apníhí ráh ke mewe kháwenge, aur apníhí maslahatoṉ se ser
howenge. 32 Ki jáhiloṉ ká bargashta ho jáná hí unheṉ qatl karegá, aur ahmaqoṉ
ká kámyáb honá unheṉ ján se máregá. 33 Lekin wuh, jo merí suntá hai, dil ke
itmínán se sukúnat karegá, aur balá ke ḳhauf se mahfúz rahegá.

II. BÁB.

1 Ai mere beṭe, agar tú merí bátoṉ ko mánegá, aur mere hukmoṉ ko apne pás
chhipá rakhegá; 2 Ki tú hikmat sunne kí taraf apne kán dhare, aur dánish se
apná dil lagáwe; 3 Háṉ, agar tú márifat ke liye pukáregá, aur chilláke hikmat
ká tálib hogá; 4 Aur agar tú usko yúṉ ḍhúnḍhegá, jistarah rúpiye ko ḍhúnḍhte
haiṉ, aur yúṉ uskí talásh karegá jistarah ganj i nihán kí talásh karte haiṉ: 5

Tab tú khudátarsí ko samjhegá, aur khudáshinásí ko páwegá. 6 Kyúnki
Khudawand aql bakhshtá hai; uske munh se fahm aur dánish nikaltí hai. 7
Wuh rástkároŋ ke liye hikmat pasandíz kartá hai; wuh unke liye, jin kí
rawish kámil hai, ek sipar hai, 8 Ki adálat kí sabíloŋ ká háfiz ho, aur apne pák
logoŋ kí ráh ká nigahbán. 9 Tab hí tú sadáqat aur adálat aur diyánat aur
har ek taur kí istiqámat ko samjhegí. 10 Jis waqt hikmat tere dil meŋ dákhil
hogí, aur márifat tere jí ko piyárí lagegí: 11 Us waqt hoshyárí terí nigahbání karegí,
aur dánish terí háfiz hogí, 12 Táki tujhe sharír kí ráh se, aur us insán se, jo gum-
ráhí kí báteŋ kartá hai, bacháwe; 13 Un sab insánoŋ se, jo rástí kí ráhoŋ ko tark
karte haiŋ, táki tárikí kí ráhoŋ meŋ chaleŋ, 14 Jo badí karne se khushwaqt hote
haiŋ, aur khabísoŋ kí gumráhí se khurramí karte haiŋ; 15 Jin kí rawisheŋ ṭeṛhí
haiŋ, aur we apní ráhoŋ meŋ kajrau haiŋ: 16 Táki tú begána aurat se bachá rahe,
wuh ajnabí aurat, jo tujh ko apní bátoŋ se fareb detí hai; 17 Jo apní jawání ke
yár ko tark kar detí hai, aur apne Khudá ke ahd ko bhulá detí hai. 18 Kyúnki
uske ghar ká rasta maut kí taraf hai, aur uskí ráheŋ murdoŋ kí taraf játí haiŋ.
19 Koí un meŋ se, jo uskí taraf gaye, phir nahíŋ phirtá, aur we zindagání kí ráhoŋ
ko nahíŋ pakaṛte: 20 Táki tú bhale logoŋ kí ráh par chale, aur sádiqoŋ kí rawi-
shoŋ ko liye rahe. 21 Kyúnki sídhe log zamín par basenge, aur sáfdil log zamín
par báqí rahenge; 22 Lekin sharír log zamín par se káṭ ḍále jáenge, aur khatákár
us se ukháṛe jáenge.

III. BAB.

1 Ai mere beṭe, merí sharíat ko farámosh na kar, aur terá dil mere hukmoŋ ko
hifz kare. 2 Ki we pírí, aur umr kí darází, aur salámatí tujh ko bakhshenge. 3
Aisá mat kar ki rahmat aur sadáqat tujh ko tark kareŋ, balki unko tú apní gardan
ká tauq kar, aur unko apne dil kí takhtí par likh: 4 To tú Khudá aur khalq ká
manzúr i nazar hoke niamat aur durust fahm páwegá. 5 Apne sáre dil se
Khudawand par tawakkul kar, aur apní dánish par takiya mat kar. 6 Apní
sárí ráhoŋ meŋ uská iqrár kar, aur wuh terí rawishoŋ ko árásta karegá. 7 Apní
nigáh meŋ áp ko dánishmand mat ján; Khudawand se ḍar, aur badí se parhez
kar. 8 Yih terí náf ke liye sihat aur terí haḍḍíoŋ ke liye taráwat hogí. 9 Apne
mál se, aur apní har qism kí afzáish ke pahle phaloŋ se Khudawand kí tázím
kar: 10 To tere ambárkháne barakat se mámúr howenge, aur tere kolhú nau-
báda se taṛak jáenge. 11 Mere beṭe, Khudawand kí tanbíh ko haqír mat
ján, aur uskí tádíb se mánda mat ho. 12 Kyúnki Khudawand jis ko piyár
kartá hai, usko tanbíh detá hai, jis tarah báp us beṭe ko, ki jis se wuh khush
hai.

13 Nekbakht wuh insán, jo hikmat tak pahunchá, aur wuh insán, jisne dánish ko
páyá. 14 Kyúnki uskí saudágarí chándí kí saudágarí se, aur us ká hásil chokhe sone
ke hásil se bihtar hai. 15 Ki wuh láloŋ se ziyáda mahang molí hai, aur sárí chízeŋ,
jin kí tamanná tú kartá hai, uske barábar nahíŋ. 16 Umr kí darází uske dahne
háth meŋ hai, daulat aur izzat uske dast i chap meŋ haiŋ. 17 Uskí ráheŋ khúbí
kí ráheŋ haiŋ, aur uskí sárí rawisheŋ salámatí kí haiŋ. 18 Wuh unke liye, jo
use pakṛe rahte haiŋ, zindagání ká darakht hai; bakhtáwar wuh, jo uská dámangír

hai. 19 Khudawand ne hikmat se zamín kí bunyád kí, aur khirad se ásmán
sábit kiye. 20 Uske ilm se gahráíán phút niklíṇ, aur badlíoṇ se shabnam kí
búndeṇ tapakíṇ.

21 Mere beṭe, unko apní ánkhoṇ se ojhal mat hone de, aur aql aur chaturáí ko
nigáh rakh. 22 So we terí ján ke liye hayát, aur terí gardan ke liye niamat hongí.
23 Tab tú apní ráhoṇ meṇ salámatí se khirámán hogí, aur terá pánw na
phislegí. 24 Jis waqt tú leṭ rahegá, tú tarsán na howegá; háṇ, tú so rahegá,
aur terá khwáb shírín hogí. 25 Balá i nágahání se, aur sharíroṇ kí takhríb se,
jab ki wuh áwe, khauf mat kar. 26 Ki Khudawand tere iatimád ká báis hogá,
aur tere pánw ká háfiz, ki qaid na howe.

27 Un se, jo ihsán ke mustahiqq haiṇ, ihsán ko báz mat rakh, jis waqt ki tere
háth meṇ ikhtiyár ho; 28 Jab tere pás ho, to apne hamsáye ko yih mat kah, Já,
phir áiyo, aur maiṇ kal dúngá. 29 Apne hamsáye par badí ká mansúba mat
bándh, ki wuh árám se tere pás rahtá hai. 30 Kisí insán se besabab jhagṛá mat
kar, agar usne tujh se kuchh badí na kí.

31 Zálim par hasad na kar, aur uskí sárí ráhoṇ ko pasand na kar; 32 Kyúnki
kajrau se Khudawand ko nafrat hai, aur uská bhed mustaqím logoṇ ke pás hai.
33 Sharíroṇ ke ghar par Khudawand kí lánat hai, par wuh sádiqoṇ ke makán
meṇ barakat bakhshtá hai. 34 Yaqínan wuh hansnewáloṇ par hanstá hai, aur
farotanoṇ ko fazl bakhshtá hai. 35 Dánishmand log shaukat ke wáris howenge,
aur jáhiloṇ kí taraqqí khijálat hogí.

IV. BAB.

1 Ai laṛko, báp kí tálím ko suno, aur dánish hásil karne par dhyán rakho.
2 Maiṇ tum ko achchhí tálím kartá húṇ: so tum mere hukm ko tark na karo.
3 Ki maiṇ apne báp ká beṭá thá, aur apní má ká láṛlá iklautá. 4 Usne bhí mujhe
sikhláyá, aur mujhe kahá, ki Merí bátoṇ par apná dil lagá, mere hukmoṇ ko hifz
kar, aur jítá rah. 5 Aur dánish hásil kar, aur fahmíd hásil kar, aur farámosh na
kar, aur mere munh kí bátoṇ se kinára mat kar. 6 Hikmat ko tark na kar, wuh
terí himáyat karegí; us se ishq rakh, wuh terí nigahbán hogí. 7 Dánish sab se
achchhí hai, so tú dánish hásil kar, aur apne maqdúr bhar fahmíd paidá kar.
8 Tú us ko musharraf kar, wuh tujhe baṛháwegí; jab tú uská ikrám karegí, to
wuh tujhe gale lagáwegí. 9 Wuh tere sir par fazl ká zewar rakhegí, wuh tujh ko
shaukat ká táj bakhshegí.

10 Mere beṭe, sun, aur merí báteṇ mán, ki terí umr ke baras bahut se honge.
11 Maiṇ tujhe khirad kí ráh ámokhta kartá húṇ, maiṇ sídhe rástoṇ meṇ tujhe
chalátá húṇ. 12 Jab tú chalegá, to tere pánw khínche na jáwenge; jab tú
dauṛegí, to tú ṭhokar na kháwegá. 13 Tádíb ko mazbútí se pakaṛ rakh; use jáne
mat de, aur use rakh chhoṛ, ki wuh terí zindagání hai. 14 Sharíroṇ kí rawish
meṇ dákhil mat ho, aur khabísoṇ ke raste meṇ mat já. 15 Us se ihtiráz kar; uske
nazdík guzar na kar; udhar se phir já, aur guzar já. 16 Kyúnki we, jab tak
ziyánkárí na kar leṇ, tab tak sote nahíṇ; aur jab tak kisí ko girá na deṇ, unko
nínd nahíṇ átí. 17 We sharárat kí roṭí kháte haiṇ, aur zulm kí sharáb píte haiṇ.
18 Lekin sádiqoṇ kí rawish us chamaknewále naiyir kí mánind hai, jo púre din tak

roshan hotá chalá játá hai. 19 Aur sharíroṇ kí ráh táríkí kí mánind hai; we use,
ki jis se we ṭhokar kháte haiṇ, nahíṇ jánte.

20 Mere beṭe, merí bátoṇ par dhyán rakh, aur mere kalám par kán dhar. 21 Un
ko apní nazar se gáib na hone de, aur unko apne dil ke darmiyán rakh chhoṛ.
22 Kyúnki we unke liye, jo unko páte haiṇ, zindagání, aur uske sáre jism ke liye
sihat haiṇ. 23 Apne dil kí baṛí se baṛí ḳhabardárí kar, ki zindagání ke maḳhárij
usí se haiṇ. 24 Munh kí kajrawí ko apne se dúr phenk de, aur ṭeṛhe laboṇ ko
apne pás se dúr kar. 25 Aur aisá kar, ki terí ánkheṇ ḳhúb sámhne dekheṇ, aur
terí palakeṇ tere sámhne sídhí nigáh kareṇ. 26 Apne har ek qadam ko taul, so
terí sárí ráheṇ sábit ho jáwengí. 27 Na dahne háth ko muṛ, aur na báyeṇ ko, aur
apne pánw ko badí kí taraf se pher.

V. BÁB.

1 Mere beṭe, merí hikmat par dhyán rakh, aur merí dánish kí taraf apne kán
dhar, 2 Táki tú hoshyárí kí taraf mutawajjih ho, aur tere lab ko dánái hifz kareṇ.
3 Kyúnki begána aurat ke lab se shahd ṭapaká paṛtá hai, aur uská tálú tel se
ziyáda chikná hai; 4 Par uská anjám nágdauná kí mánind kaṛwá hai, aur do
dhárí talwár kí tarah ábdár hai. 5 Uske pánw maut meṇ utarte haiṇ, uske qadam
pátál ko pakṛe húe haiṇ. 6 Na ho, ki tú zindagí kí ráh ko máne, uskí ráheṇ
gumráh kartí haiṇ, so tú unheṇ pahchán nahíṇ saktá.

7 Pas ai laṛko, merí suno, aur mere munh kí bátoṇ se kinára na karo. 8 Apná
rásta usse dúr banáo, aur uske ghar ke darwáze ke nazdík na jáo, 9 Tá na howe,
ki tú apní ábrú auroṇ ko aur apní umr berahmoṇ ko de. 10 Na howe ki begána
log terí qúwat se ser howeṇ, aur terí sárí mihnat ajnabí ghar meṇ sarf ho; 11 Aur
tú áḳhir ko jiswaqt tere badan ká gosht fání ho jáwegá, to nádim hogá, 12 Aur
tú kahegá, Afsos! maiṇ ne tádíb se kyúṇ kína rakhá, aur mere dil ne sarzanish ko
kyúṇ haqír jání, 13 Aur apne ustádoṇ kí sadá ko na máná, aur unkí taraf, jo
mujhe tarbiyat karte the, apne kán na jhúkáye? 14 Maiṇ qaríb thá ki jamáat
aur ummat ke darmiyán harek qism kí badí karúṇ.

15 Apne hí hauz se pání pí, aur apne hí manba se bahtá pání: 16 To tere chashme
báhar phailenge, aur marhaboṇ meṇ tere pání kí nahreṇ. 17 Túhí akelá unká
málik hogá, aur koí begána terá sharík nahíṇ. 18 Tere chashme meṇ barakat ho,
aur tú apní jawání kí joṛú ke sáth ḳhushwaqt rah. 19 Wuh ishqangez gazál
aur dilpasand áhú terí hai: uskí chhátíoṇ se har waqt seráb ho, aur uskí
mahabbat meṇ hamesha mahzúz rah. 20 Aur ai mere beṭe, tú kis liye begána
aurat se mahzúz, aur ajnabí se hamkanár hogá? 21 Ki insán kí ráheṇ KHUDA-
WAND kí ánkhoṇ ke sámhne haiṇ, aur wuh uskí sárí rawishoṇ ko jánchtá hai.
22 Sharír kí badkáriáṇ usko pakaṛ lengí, aur wuh apnehí gunáh kí rassíoṇ se
jakṛá jáegá. 23 Wuh be tarbiyat mar jáegá, aur apní jahálat kí shiddat meṇ
bhaṭaktá phiregá.

VI. BÁB.

1 Mere beṭe, agar tú apne bháí ká zámin húá, aur agar tú ne kisí begáne se

shart ká háth márá : 2 To tú apnehí munh kí báton se phande men phansí, aur
apnehí dahan ke suḳhan se pakaṛá gayá. 3. Mere beṭe, ab yih kar, aur apne taín
bachá, ki tú apne dost ke háth men giriftár húá hai. So niháyat jaldí se já,
aur apne bháí kí minnat samájat kar. 4 Apní ánkhen nínd ke supurd mat kar,
na apní palaken úngh ke. 5 Apne taín gazál kí tarah saiyád ke háth se, aur
chiṛiyá ke mánind chiṛímár ke changul se bachá.
6 Ai shaḳhs, tú jo ḳhwábálúda hai, chyúnṭí ke pás já, uskí rawishen dekh, aur
dánish hásil kar. 7 Ki wuh báwujúde ki uská koí ráhbar aur rahnumá aur hádí
nahin, 8 Garmí ke mausim men apne liye ḳhurish faráham kartí hai, aur dirau ke
waqt apne wáste ḳhurák jama kartí hai. 9 Ai níndwále, tú kab tak soyá karegá ? tú
kab apní nínd se uṭhegá ? 10 Thoṛá soná aur thoṛá únghná aur thoṛá háthon
ko nínd ke liye sameṭ lená ! 11 So terí muflisí musáfir kí tarah pahunchegí, aur
terí muhtájí musallah mard kí tarah.
12 Ḳharáb ádmí wuh kázib insán hai, jo munh kí kajrawí men chaltá hai. 13 Wuh
apní ánkhen chamkátá hai, wuh apne pánw se ishára kartá hai, wuh apní unglíon se
batlátá hai. 14 Kajrawíán uske dil men hain, wuh sadá zyánkárí ke mansúbe
bándhtá hai, wuh jhagṛe barpá kartá hai. 15 So us par nágahání halákat áwegí,
wuh ek ba ek aisí shikast páwegá ki jis ká iláj na milegá.
16 Ḳhudawand un chha ká kína rakhtá hai, hán, un sáton se use nafrat hai. 17
U'nchí ánkh, darog zabán, aur háth begunáh ká ḳhún karnewálá ; 18 Dil jo bure
mansúbe bándhtá hai, pánw jo jaldí buráí ke liye dauṛte hain ; 19 Jhúṭhá gawáh
jo jhúṭh kí sáns letá hai, aur wuh jo bháíon ke darmiyán jhagṛe barpá kartá hai.
20 Mere beṭe, apne báp ke hukm ko hifz kar, aur apní má ke qánún ko mat
chhoṛ. 21 Unhen sadá apne dil par pahin le, aur unhen apní gardan ká tauq kar.
22 Ki jab tú kahín jáwegá, to wuh terá rahbar hogá, aur jab tú sowegá, to wuh terí
nigahbání karegá, aur jab tú so uṭhegá, to wuh tujh se báten karegá. 23 Ki hukm
jo hai chirág hai, aur qánún jo hai núr hai, aur tarbiyat kí tanbíhen jo hain,
zindagání kí ráhen hain, 24 Ki tujhe burí aurat se mahfúz rakhen, aur begána
aurat kí zabán ke fareb se. 25 Apne dil men uske husn kí ragbat mat rakh, aisá
na kar ki wuh tujh ko apní mizhgán kí jhapak se pakṛe. 26 Kyúnki fáhisha aurat
ke sabab se mard kí yih naubat ho játí hai, ki ṭukṛe mángtá phirtá hai, aur
ḳhasamwálí zániya garánmáya ján ká shikár kartí hai. 27 Kyá ho saktá hai, ki insán
apní bagl men ág lewe, aur uske kapṛe jal na jáwen ? 28 Kyá mumkin hai, ki
koí garm koelon par chale, aur us ke pánw na jalen ? 29 Aisáhí hai wuh jo apne
hamsáye kí jorú se hambistar hotá hai ; aur wuh jo use chhútá hai, so begunáh
nahín rah saktá. 30 Log chor ko, jo bhúkhá hoke apná nafs bharne ko chorí kare,
náchíz nahín jánte hain, 21 Aur agar wuh pakaṛá jáwe, to haft chand degá,
balki wuh apne ghar ká sárá mál hawále karegá. 32 Aur wuh jo kisí kí jorú
se ziná kartá hai, kam aql hai ; jo apní ján ko halák kiyá cháhtá hai, so yih
kartá hai. 33 Wuh zaḳhm aur zillat páwegá, uskí ruswáí kisí tarah miṭáí na
jáegí. 34 Ki gairat mard kí hamíyat hai, so wuh intiqám ke din hargiz dareg
na karegá. 35 Wuh kisí tarah ká fidya na legá, wuh hargiz rází na hogá, agarchi
terá hadya bahut sá diyá jáwe.

VII. BAB.

1 Mere beṭe, merí bátoṇ ko hifz kar, aur mere hukmoṇ ko apne pás chhipá
rakh. 2 Mere hukmoṇ ko hifz kar, aur jítá rah; aur merí sharíat ko apní ánkhoṇ
kí putlí baná. 3 Un ko apní unglíoṇ par bándh, unko apne dil kí taḳhtí par likh.
4 Hikmat ko kah, ki Tú merí bahin hai, aur ḳhirad ko apní áshná ján, 5 Taki
we tujh ko begána aurat aur us ajnabí se, jo tujhe apní bátoṇ se fareb detí hai,
bachá rakheṇ.

6 Ki maiṇ ne apne ghar ke daríche meṇ baiṭhe húe jharokhe se nigáh kí. 7 Aur
fatáoṇ meṇ se ek ko, aur beṭoṇ meṇ se ek jawán ko, jo ḳhirad se dúr thá, dekhá.
8 Wuh jawán bázár meṇ, us aurat ke ghar ke pás chalá játá thá, aur wuh uske
ghar kí ráh gayá, 9 Godhúlí din ḍhale ke waqt, shab i tár o tárík meṇ;
10 Aur dekho, ki waháṇ use ek aurat jo makkár thí, fáhisha ke bhes meṇ milí.
11 Wuh shoḳh aur kajrau hai; uske páńw apne ghar meṇ nahíṇ ṭhaharte. 12 So
ab wuh báhar hai; ab wuh bázároṇ meṇ hai, aur kone kone kamín meṇ lagí
hai. 13 Usne use pakṛá aur uskí machhíáṇ líṇ, aur ṭakí bándhke apne muṇh se
kahá, 14 Salámíoṇ ke zabíh mujh par farz the: áj ke din maiṇ ne apní nazreṇ
adá kíṇ. 15 Is liye maiṇ terí muláqát ko báhar nikalke sawere tere mukhṛe ko
baṛí talásh se ḍhúnḍhtí thí, so maiṇ ne tujhe páyá. 16 Maiṇ ne apná chhaparkhaṭ
nigárín bichhaune se, aur Misr ke katán kí jálí se sanwárá hai. 17 Maiṇ ne apne
palang ko murr aur agar aur dárchíní ke itr se ḳhushbú kiyá hai. 18 Á, milke subh
tak mahabbat se mast howeṇ; á, báham ishqbází se jí bahláweṇ. 19 Ki ḳhasam
to ghar meṇ nahíṇ; us ne dúr ká safar kiyá hai. 20 Wuh thailá naqd ká apne
sáth le gayá hai, aur wuh chánd rát ko ghar áwegá.

21 Garaz usne apní makr kí bátoṇ se use ragbat diláí, aur apne laboṇ kí chiplúsí
se use ḍhakel diyá. 22 Wuh sídhá uske píchhe ho liyá, jaise bail, jo maslaḳh ko
chalá játá hai, aur jaise ek bewaqúf, jo páńw meṇ zanjír pahinke apní sazá ke liye
játá hai, 23 Yaháṇ tak ki barchhí uske jigar ke pár ho gaí, us murg kí mánind
jo dám kí samt jald játá hai, aur nahíṇ jántá ki waháṇ uskí ján jáegí.

24 So ab ai laṛko, merí suno, aur merí muṇh kí bátoṇ par dhyán rakho. 25 Apne
dil ko uskí ráhoṇ par máil hone na do, bhaṭakkar uskí rahguzaroṇ meṇ mat jáo.
26 Ki usne bahutoṇ ko gháil karke girá diyá hai; háṇ, us ne buhut se baháduroṇ
ko qatl kiyá hai. 27 Uská ghar pátál kí ráheṇ hai, jo maut ke maḳhfí makánoṇ
meṇ pahuṇchátí haiṇ.

VIII. BAB.

1 Kyá hikmat nahíṇ pukártí aur kyá ḳhirad áwáz nahíṇ detí. 2 Wuh ráh
par kí úncháíoṇ ke sire meṇ, rastoṇ ke makán meṇ khaṛí hotí hai. 3 Wuh
darwázoṇ ke nazdík, shahr ke guzargáh par, jaháṇ se darwázoṇ meṇ dáḳhil
hote haiṇ, chhillátí hai, 4 Ki ai logo, maiṇ tumheṇ bulátí húṇ, aur baní
Ádam ko pukártí húṇ; 5 Ki ai bewaqúfo, ḳhirad ko samjho; aur ai jáhilo,
tum sanjída dil paidá karo. 6 Suno, ki maiṇ latíf mazmún kahtí húṇ, aur
mere laboṇ se, jab we khulte haiṇ, to sachchí báteṇ nikaltí haiṇ. 7 Ki merá muṇh
such sach kahtá hai, aur mere laboṇ ko sharárat se nafrat hai. 8 Mere muṇh kí sárí

báteṉ sach haiṉ, un meṉ kuchh teṛhá tirchhá nahíṉ. 9 We sab uske nazdík, jo
dánish rakhtá hai, sídhí haiṉ, aur unke haqq meṉ, jo haqíqatshinás haiṉ, rást haiṉ.
10 Merí tarbiyat ko qabúl karo, na rúpe ko; aur márifát ko chokhe sone se ziyáda
pasand karo. 11 Ki hikmat lálon se bhí bihtar hai, aur sárí chízeṉ jinkí tamanná
kí játí hai, uske barábar ho nahíṉ saktíṉ. 12 Maiṉ, jo hikmat húṉ, hoshyárí ke
sáth rahtí húṉ, aur dánish ke mashware hásil kartí húṉ. 13 Ḳhudátarsí yih hai
ki insán badí aur gurúr, aur ḳhudbíní, aur badráhí se kína rakhe, aur maiṉ darog
zubán se kína rakhtí húṉ. 14 Maslahat aur sídhí tadbír merí hai; maiṉ hí
dánish húṉ, aur merí hí qúwat hai. 15 Bádsháh mere sabab se saltanat karte haiṉ,
aur salátín munsifána hukm karte haiṉ. 16 Mere báis se hákim aur amír aur
zamín ke sáre qází hukúmat karte haiṉ. 17 Maiṉ un par áshiq húṉ jo mujh par
áshiq haiṉ; aur we jo mujh ko sawere ḍhúṉḍhte haiṉ, mujh ko páwenge.
18 Daulat aur izzat mere sáth hai; háṉ, wuh daulat jo derpá hai, aur sadáqat.
19 Merá phal sone se, háṉ, chokhe sone se, aur merá hásil suthrí chándí se bihtar
hai. 20 Maiṉ sadáqat kí ráh meṉ aur adálat kí rahguzaroṉ ke bíchoṉ bích chaltí
húṉ, 21 Táki maiṉ unko, jo mujhe piyár karte haiṉ, achchhe mál ká wáris karúṉ,
aur maiṉ unke ganjíne bhar dúṉ.

22 Ḳhudáwand ne mujhe apní ráh kí auwala banáyá, apne kámoṉ se peshtar
qadím se. 23 Maiṉ azal se muqarrar húí, zamín kí paidáish kí ibtidá se pahle.
24 Maiṉ us waqt paidá húí ki na gahráo the, aur na chashme, aur na páníoṉ ke
baṛe baṛe makán; 25 Maiṉ paháṛoṉ ke sábit hone se peshtar, aur ṭíloṉ se áge
ḳhalq húí; 26 Hanoz usne na zamín banáí thí, na maidán, aur na dunyá kí
ḳhákoṉ ká sir. 27 Maiṉ us waqt thí ki usne ásmán banáye, aur samundar kí sath
par iháta kiyá; 28 Jis waqt ki usne úpar kí taraf badlíoṉ ko ṭhahráyá, aur jis
waqt ki usne samundar ke chashmoṉ ko zor baḳhshá; 29 Jis waqt ki usne
daryá kí hadd muqarrar kí, ki pání uske hukm se tajáwuz na kare; jis waqt us ne
zamín kí neweṉ ḍáliṉ; 30 Us waqt maiṉ uske pás sána thí, aur maiṉ roz roz
uskí ḳhushnúdí thí, aur harwaqt uske huzúr shádí kartí thí; 31 Maiṉ uskí zamín
kí mámúri meṉ shádí kartí thí, aur merí ḳhushnúdí baní Ádam ke sáth thí.

32 So ab, ai laṛko, merí suno, kyúnki we jo merí ráhoṉ ko hifz karte haiṉ, nek-
baḳht haiṉ. 33 Tarbiyat ko suno, aur dánishmand bano, aur usse kinára na karo.
34 Saídatmand wuh insán, jo merí suntá hai, aur jo har roz mere ástánoṉ par ráh
taktá hai, aur mere darwázoṉ kí chaukhaṭoṉ par nigarán rahtá hai. 35 Kyúnki
jo mujh ko pátá hai, so zindagí ko pátá hai; aur us par Ḳhudáwand kí razámandí
hogí. 37 Lekin wuh jo merá gunáh kartá hai, so apní ján se badí kartá hai;
we sab, jo merá kína rakhte haiṉ, maut ko piyár karte haiṉ.

IX. BÁB.

1 Hikmat ne apne liye ghar banáyá hai, usne apne sát sutún taráshe haiṉ.
2 Usne pále húoṉ ko zibh kiyá hai; usne mai ko apní miláyá hai; usne apná
dastárḳhwán bhí árásta kiyá hai. 3 Usne apní sahelíoṉ ko bhejá hai; wuh shahr
kí únchaíoṉ kí choṭí par pukártí hai, 4 Jo koí bewaqúf ho, idhar áwe; usí ko, jo
márifát ká muhtáj hai, wuh kahtí hai, 5 Chale áo, aur merí roṭíoṉ meṉ se kháo,
aur us mai meṉ se, jise maiṉ ne miláyá hai, pío. 6 Jahálat se háth uṭháo, aur

zinda ho, aur dánish kí ráh par chale jáo. 7 Wuh jo istihzá karnewále ko tanbíh
kartá hai, apne liye zillat hásil kartá hai; wuh jo sharír insán ko ḍánṭtá hai, apne
liye aib paidá kartá hai. 8 Istihzá karnewále ko tanbíh mat kar, na ho ki wuh
terá kína rakhe; dánishmand ko tanbíh kar, ki wuh tujhe piyár karegá.
9 Dánishwar insán ko tálím de, ki wuh ziyáda dánishwarí hásil karegá; sádiq
ko sikhlá, ki uskí qábiliyat afzúd hogí. 10 Ḳhudátarsí hikmat ká ágáz hai, aur
Alquddús kí shinákht ḳhirad hai. 11 Ki mere sabab se tere din firáwán, aur terí
zindagání ke baras afzúd honge. 12 Agar tú dánishwar hogí, to terí dánish tere
hí ke liye hogí, aur tú jo istihzá kartá hai, to tú áphí uská hámil hogá.
13 Bewaqúf aurat shoḳh aur gaugáí hotí hai; wuh ahmaq hai, aur kuchh nahíṉ
jántí. 14 Wuh apne ghar ke darwáze par, aur shahr ke únche makánoṉ ke úpar
píṛhí par baiṭhí hai, 15 Ki musáfiroṉ ko, jo apní sídhí ráh chale játe haiṉ, buláwe,
ki Jo koí sáda hai, idhar áwe, aur wuh jo dánish se ḳhálí hai, wuh usko kahtí hai,
16 Chorí ke pání meṉ haláwat hai, aur wuh roṭí jo chhipke kháí jáwe, baṛí maze-
dár hai. 17 Lekin wuh nahíṉ jántá, ki waháṉ murde haiṉ; uske sáre mihmán
pátál kí tah meṉ haiṉ.

X. BAB.

1 Sulaimán kí tamsíleṉ. Dánishmand beṭá báp ko ḳhushnúd kartá hai, par
bedánish farzand apní má ká bár i ḳhátir hotá hai. 2 Sharárat ke ḳhazáne kuchh súd
nahíṉ baḳhshte, par sadáqat maut se naját detí hai. 3 Ḳhudawand bhúk se
sádiqoṉ kí ján na máregá, par wuh sharíroṉ ki hawá o hirs púrá na karegá. 4
Káhilí ká háth iflás paidá kartá hai, par chálákoṉ ká háth daulat paidá kartá hai.
5 Jo tábistán meṉ ikaṭṭhá kartá hai, wuh dánishwar beṭá hai, par wuh jo dirau ke
waqt so rahtá hai, wuh nadámat hásil karnewálá hai. 6 Sádiq ke sir par barakateṉ
haiṉ, par sharíroṉ ke munh ko zulm chhipá degá. 7 Sádiq ká zikr barakat ke liye
hogá, lekin sharíroṉ ká nám saṛ jáwegá. 8 Wuh, jiská dil áqil hai, hukm mánegá,
par gappí jáhil gir paṛegá. 9 Wuh jo sídhí ráh chaltá hai, salámatí se játá hai, par
wuh jo ulṭí ráh játá hai, use málúm hogá. 10 Wuh jo ánkheṉ maṭkátá hai, gam-
gín kartá hai, aur gappí jáhil gir paṛegá. 11 Sádiq ká munh zindagí ká chashm
hai, par zulm sharíroṉ ke munh chhipá degá. 12 Kínawarí jhagṛá barpá kartí hai,
par mahabbat sáre gunáhoṉ ko ḍhámp detí hai. 13 Wuh jo sáhib i dánish hai uske
laboṉ ke andar ḳhirad maujúd hai, par wuh, jo beḳhirad hai, uskí píṭh ke liye laṭh
hai. 14 Dánishmand log márifat faráham karte haiṉ, par jáhil ká munh halákat
se muttasil hai. 15 Máldár ádmí kí daulat uská hasín shahr hai; kangáloṉ kí
halákat unkí tangdastí hai. 16 Sádiq ká amal zindagání ke liye hai, par ḳhabísoṉ
ká phal gunáh ke liye hai. 17 Jo tálím ko hifz kartá hai, wuh zindagání kí ráh
par hai, par wuh jo tanbíh se bhágtá hai, gumráhhonewálá hai. 18 Wuh jo kína
chhipátá hai, darog lab hai, aur wuh jo tuhmat kartá hai, bewaqúf hai. 19 Kalám
kí kasrat meṉ gunáh se báz nahíṉ rahtá, aur wuh jo apne laboṉ ko roke játá hai,
dánishmand hai. 20 Sádiq kí zubán chokhí chándí hai; sharír ká dil kamqímat
hai. 21 Sádiqon ke lab bahutoṉ ko khiláte haiṉ, lekin jáhil log bedánishí se marte
haiṉ. 22 Ḳhudawand hí kí barkat daulat baḳhshtí hai, aur mashaqqat us par kuchh na
baṛhátí. 23 Zyánkárí karná ahmaq ká ek tamasḳhur hai, par wuh, jo dánishmand hai,

uske liye aql hogí. 24 Sharíron ká ḳhauf un par paregá, par sádiqon ká matlab bar
áwegá. 25 Jistarah bagúlá játá rahtá hai, usí tarah sharír báqí na rahegá; lekin
sádiq jo hai ek abadí bunyád hai. 26 Jaisá sirka dánton ke liye, aur jaisá dhúán
ánkhon ke liye hai, aisá hí sust ádmí unke liye hai jo use bhejte hain. 27 Ḳhudá-
tarsí umr ko daráz kartí hai, par sharíron kí zindagí ghaṭáí játí hai. 28 Sádiqon
ká intizár ḳhushí hai; par sharíron kí ummed halák karegí. 29 Ḳhudáwand kí ráh
sídhe logon ke liye tawánáí hai, par badkirdáron ke liye halákat hai. 30 Sádi-
qon ko kabhí jumbish na hogí, par sharír zamín par kabhí na basenge. 31 Sádiqon
ká munh ḳhirad záhir kartá hai, aur wuh zubán, jo kajrau hai, káṭ dálí jáegí. 32
Sádiq ke labon ko málúm hai ki pasandída bát kyá hai, par sharír ká munh
kajrau hai.

XI. BAB.

1 Makr kí tarázú se Ḳhudáwand ko nafrat hai, lekin púrí taul uskí ḳhushí hai.
2 Jab gurúr áletá hai, tab ruswáí átí hai, par dánish ḳháksáron ke sáth hai. 3 Sí-
dhon kí rástí unkí rahnumá hogí, aur ḳhatákáron kí bargashtagí unhen halák karegí.
4 Qahr ke din daulat se kám nahín nikaltá, par sadáqat hí maut se naját detí hai.
5 Kámilon kí sadáqat uskí ráh sídhí kartí hai, par sharír apní sharárat se gir par-
tá hai. 6 Sídhon kí sadáqat unko naját degí, par ḳhatákár apní hí sharárat se pak-
ṛe jáwenge. 7 Sharír insán jab mar gayá, to uskí tamanná bhí marí, aur zálimon
kí ummed faná ho játí hai. 8 Sádiq musíbat se naját pátá hai, aur uske badle sha-
rír pakṛá játá hai. 9 Riyákár insán apní báton se apne hamsáye ko halák kartá
hai, par sádiq márifat ke sabab naját pátá hai. 10 Jab sádiq logon kí taraqqí hotí
hai, to sárá shahr ḳhush hotá hai, aur jab sharír mar játá hai, to log ḳhushí se náre
márte hain. 11 Sádiqon kí barakat se bastí sarfaráz hotí hai, par wuh ḳhabíson ke
munh se girá dí játí hai. 12 Wuh jo dánish se ḳhálí hai, apne paṛosí ko zalíl kartá
hai, par sáhib i dánish chup ho rahtá hai. 13 Lutrá ádmí bhed fásh kartá hai, par
wuh jo amánatdár hai, bát chhipátá hai. 14 Jahán maslahat nahín, wahán logon
kí tabáhí hai, lekin mushíron kí kasrat se salámatí hai. 15 Wuh jo ajnabí ká zámin
hotá hai, uske purze uṛáe jáenge, aur wuh jo zámin hone se chiṛtá hai, beḳhatar
hai. 16 Jamálwálí aurat izzat hásil kartí hai, aur pahlawán daulat hásil karte
hain. 17 Rahím insán apne hí sáth nekí kartá hai, aur wuh jo kaṭar hai, áphí ko
dukh detá hai. 18 Sharír apne amalon se jhúṭhá phal hásil kartá hai, par sadáqat
bonewálá sachchá ajar páwegá. 19 Jo sadáqat men qáim hai, hayát ko
pahunchtá hai, aur jo badí ká píchhá kartá hai, apní maut ko. 20 Jinhon ke
dilon men buráí hai, un se Ḳhudáwand ko nafrat hai, aur jinkí rawishen sídhí hain,
unse wuh ḳhush hai. 21 Dast ba dast badkár besazá na chhúṭegá, lekin sádiq kí nasl
naját páwegí. Shakíl aurat, jo be imtiyáz ho, aisí hai, jaise sone ká motí súar kí
thúthní men.
23 Sádiq kí tamanná sirf nekí hai, par sharíron kí ummed gazab hai. 24 Koí to
aisá hai, jo khindátá hai, aur baṛhtá hai; aur koí jo nekí se háth ziyáda khínchtá
hai, par yih kangál ho játá hai. 25 Wuh jo dil kusháda hai, moṭá hogá, aur wuh
jo seráb kartá hai, áphí seráb hogá. 26 Wuh jo galla mol le le rakhtá hai, log uspar
lánat karenge, par uske sir par jo bechtá hai, barakat hogí. 27 Wuh jo koshish se nekí
ke darpai hai, wuh razá ká tálib hai, aur wuh jo ziyánkárí kí talásh kartá hai, wuh

uske áge áwegí. 28 Jise apne mál par bharosá hai, wuh gir paṛegá, par sádiq pat-
toṉ kí mánind hará hogá. 29 Wuh jo apne gharáne ko satátá hai, wuh hawá ká
wáris hogá; aur jáhil uskí chákrí karegá, jiská dil hoshyár hai. 30 Sádiq ká
phal jo hai, zindagí ká darakht hai, aur wuh jo jíoṉ ko moh letá hai, dánishwar hai.
31 Dekh, sádiq ko zamín par badlá diyá jáegá: to kitná ziyáda sharír aur
gunahgár ko.

XII. BA'B.

1 Jo koí tarbíyat ko dost rakhtá hai, márifat ko dost rakhtá hai; aur jo koí
tanbíh se kína rakhtá hai, haiwán hai 2 Nek mard Khudawand kí mihrbání hásil
kartá hai, par wuh us shakhs ko, jo bure mansúbe kartá hai, mujrim ṭhahráwegá.
3 Insán sharárat se páedár nahíṉ rah saktá, aur sádiqoṉ kí bekh ko kabhí jumbish
na hogí. 4 Afifa aurat apne shauhar ke liye ek afsar hai, aur wuh jo khajil kartí
hai, uskí haḍḍíoṉ kí saṛánewálí hai. 5 Sádiqoṉ ke andeshe rástí haiṉ, aur sharíroṉ
ke mansúbe makr haiṉ. 6 Sharíroṉ kí báteṉ yehí haiṉ, ki kamín meṉ baiṭhke
khún kareṉ; par sídhe logoṉ ká munh unheṉ naját detá hai. 7 Sharír log ulaṭ
diye játe haiṉ, aur we maujúd nahíṉ; par sádiqoṉ ká ghar qáim rahegá. 8 Insán
kí táríf uskí dánish ke mutábiq kí játí hai, par wuh, jo kajrau hai, ruswá hogá.
9 Wuh insán jis kí ihánát kí jáwe, aur us pás ek chákar howe, usse bihtar hai, jo
áp ko izzatwálá jáne aur tukṛe mánge. 10 Sádiq apne chaupáyoṉ kí ján se bhí
gáfil nahíṉ hotá, par sharíroṉ kí rahmat bhí ain zulm hai. 11 Jo ápní zamín meṉ
kishtkárí kartá hai, roṭí se ser hogá; par wuh, jo jáhiloṉ ká pairau hai, dánish se
khálí hai. 12 Sharíroṉ kí khwáhish yih hai ki badí ká dám bichháweṉ, par sádiqoṉ
kí jaṛ phailtí hai. 13 Sharír apne hí laboṉ kí khatákárí se phande meṉ phansá,
par sádiq musíbat se bach jáegá. 14 Insán apne munh ke phaloṉ se khúb ser
kiyá jáegá, aur insán ke háthoṉ kí jazá use dí jáegí. 15 Bewaqúf kí rawish
uskí nigáh meṉ bhalí hai; par wuh, jo maslahat ká sunnewálá hai, khiradmand hai.
16 Jáhil ká gussa filfaur daryáft ho játá hai; par dáná ádmí ruswáí ko ḍhámp
detá hai. 17 Wuh jo sach boltá hai, sadáqat ko áshkárá dikhlátá hai; par jhúṭhá
gawáh dagá detá hai. 18 Kisí kí bolí aisí hai jaise talwár kí máreṉ; par dánish-
waroṉ kí zabán salámatí hai. 19 Sachche lab hamesha tak sábit honge, par
jhúṭhí jíbh sirf ek dam kí hai. 20 We jo bure andeshe karte haiṉ, unke dil meṉ
dagá hai; par khushí unke liye hai, jo saláhandesh haiṉ. 21 Sádiq par koí burá
hádisa na paṛegá; par sharír ká sarásar ziyán hogá. 22 Jhúṭhe laboṉ se Khuda-
wand ko nafrat hai; par we jo rástí se kám rakhte haiṉ, uskí khushí haiṉ.
23 Dáná ádmí márifat ko chhipátá hai; par jáhiloṉ ke dil jahálat kí manádí karte
haiṉ. 24 Chálák insánoṉ ke háth hukmrán honge, par sust ádmí khirájguzár
banegá. 25 Insán ke dil ká gam usko nihúṛá detá hai, par bhalí bát usko
khushnúd kartí hai. 26 Wuh jo sádiq hai apne hamsáye kí rahnumáí kartá
hai; par sharíroṉ kí ráh unheṉ bhaṭkátí hai. 27 Sust insán usko jise usne shikár
kiyá, kabáb nahíṉ kartá; par chálák insán ká mál garánbahá hai. 28 Sadáqat
kí ráh meṉ zindagání hai, aur uske rahguzaroṉ meṉ hargiz maut nahíṉ.

XIII. BÁB.

1 Siyáná beṭá apne báp kí tálím suntá hai; par istihzá karnewálá sarzanish par kán nahíṉ dhartá. 2 Insán apne munh ke phal meṉ se achchhá kháwegá; par gaddár ká nafs jafá hai. 3 Wuh jo apne dahan kí nigahbání ḳartá hai, apní ján kí nigahbání kartá hai; par wuh jo lab kholke munh pasártá hai, halák hogá. 4 Sustoṉ ká jí bahut kuchh cháhtá hai, lekin kuchh nahíṉ miltá; par chálákoṉ ká jí moṭá hogá. 5 Sádiq insán jhúṭh se kína rakhtá hai; par sharír ádmí nafratangez hai, aur nadámat uṭhátá hai. 6 Sadáqat uskí jo sídhá hai, nigahbání kartí hai; par sharárat gunáh se ulaṭ detí hai. 7 Ek to apne taíṉ daulatmand kartá hai, lekin muflis hai; ek áp ko kangál kartá hai, lekin baṛá daulatmand hai. 8 Ádmí kí ján ká fidiya uská mál aur asbáb hai; par kangál malámat par kán nahíṉ rakhtá. 9 Sádiqoṉ ká chirág roshan rahegá; par sharíroṉ ká diyá bujháyá jáegá. 10 Jhagṛá sirf takabbur se hotá hai; par aql unke sáth hai, jo nasíhatpizír haiṉ. 11 Jo daulat ki batálat se hásil kí jáwe, ghaṭ játí hai; par jo koí mihnat se faráham kartá hai, uskí daulat baṛhtí rahegí. 12 Ummed kí dirang dil ká marz hai; par árzú bar áná zindagí ká daraḳht hai. 13 Jo kalám kí tahqír kartá hai, halák kiyá jáegá; par wuh jo hukm se ḍartá hai, ajar páwegí. 14 Dánishmand ká qánún hayát ká chashma hai, táki wuh maut ke phandoṉ se chhuṭkárá páne ká báis howe. 15 Fahm kí durustí qabúliyat baḳhshtí hai; par ḳhatákároṉ kí ráh kaṭhin hai. 16 Harek dáná ádmí hoshyárí se kám kartá hai; par jáhil apní jahálat namúd kartá hai. 17 Sharír paigámbar dhakká khátá hai; par diyánatdár elchí tandurustí hai. 18 Iflás aur ruswáí uske liye haiṉ, jo tarbíyat ko pasand nahíṉ kartá; par wuh jo tanbíh par mutawajjih hotá hai, izzat páegá. 19 Jab murád hásil hotí hai, tab jí bahut ḳhush hotí hai; par badí se ihtiráz karne meṉ jáhiloṉ ko nafrat hai. 20 Wuh jo dánáoṉ ke sáth chaltá hai, dáná hogá; par jáhiloṉ ká hamnishín halák kiyá jáegá. 21 Badí gunáhgároṉ ke píchhe dauṛtí hai; par sádiqoṉ ko achchhá sila diyá jáegá. 22 Bhalá ádmí apne potoṉ ke liye mírás chhoṛtá hai, aur gunáhgár kí daulat sádiqoṉ ke liye faráham kí játí hai. 23 Kangál hal jotke bahut sí ḳhurák hásil karte haiṉ, par aisá hotá hai ki ádmí beinsáfí se halák ho játá hai. 24 Wuh jo apní láṭhí ko báz rakhtá hai, apne beṭe se kína rakhtá hai; par wuh jo use piyár kartá hai, sawere us kí tádíb kartá hai. 25 Sádiq kháke ser hotá hai; par sharír ká peṭ nahíṉ bhartá.

XIV. BÁB.

1 Hakím aurat apní ghar banátí hai; par ahmaq use apne háthoṉ se ḍhá ḍáltí hai. 2 Wuh jo apní rástrawí par chalá játá hai, ḳhudátars hai; par wuh jo apní ráhoṉ meṉ kajrau hai, hiqárat kartá hai. 3 Jáhiloṉ ke munh meṉ gurúr kí láṭhí hai, par dánishmandoṉ ke lab unkí nigahbání karte haiṉ. 4 Jaháṉ bail nahíṉ, waháṉ nándeṉ pák sáf to haiṉ, par galle kí afzáish bail ke zor se hai. 5 Diyánatdár gawáh jhúṭh nahíṉ boltá; lekin jhúṭhá gawáh bahuterí jhúṭh báteṉ boltá hai. 6 Ṭhaṭṭhebáz ḳhirad kí talásh kartá hai aur nahíṉ pátá; par márifat use muyassar hai jo fahmwálá hai. 7 Jáhil insán se, jo tú us meṉ márifat ke lab na dekhe, kinára kar já. 8 Dáná insán kí hikmat yih hai ki apní ráh pahcháne; par jáhiloṉ

kí beshuúrí dhokhá hai. 9 Jáhil log asám se hanste haiŋ; par sádiqoŋ ke darmiyán
maqbúliyat hai. 10 Apní apní jánkáhí ko dil hí ḳhúb jántá hai, aur ajnabí uskí
ḳhurramí meŋ daḳhl nahíŋ rakhtá. 11 Sharír ká ghar barbád ho jáegá; par sádiq ká
ḳhaime phúlegá. 12 Ek ráh hai jo insán ko sídhí dikhláí detí, par uská anjám maut
ke darwázoŋ ko hai. 13 Hansne meŋ bhí dil ká gam hai, aur us shádí ká anjám mátam
hai. 14 Wuh jis ká dil rúgardán hai, apníhí ráhoŋ se ser ho jáegá, aur wuh jo bhalá
ádmí hai, apní hí zát se rází howegá. 15 Nádán harek saḳhun ko báwar kartá hai; par
dáná apní rawish ko dekhtá bháltá hai. 16 Dánishwar insán ḍartá hai, aur badí se
bhágtá hai, par bedánish gazabálúda hotá hai aur bebák hotá hai. 17 Zúdranjí insán
kí bekhiradí hai; par fitnaangez ádmí ghinauná hotá hai. 18 Bewaqúf log jahálat kí
mírás páte haiŋ; par dánáoŋ ke sir par márifat ká táj hai. 19 Sharír log bhaloŋ ke
áge, aur ḳhabís sádiqoŋ ke darwázoŋ par jhukte haiŋ. 20 Kangál se uská hamsáya
bhí bezár hai; par máldár ke bahutse dost haiŋ. 21 Wuh jo apne hamsáye kí
ruswáí cháhtá hai, gunáh kartá hai; par wuh jo kangál par rahm kartá hai, mubárak
hai. 22 Kyá we, jo burá mansúba karte haiŋ, ḳhatá nahíŋ karte? par rahmat aur
fazl un par hai jo ḳhairandesh haiŋ. 23 Har tarah kí mihnat se faráwání hai;
par laboŋ kí ziyádagoí sirf muhtájí tak pahunchátí hai. 24 Dánishwaroŋ ká mál
asbáb unká táj hai; par jáhiloŋ kí bewaqúfí bewaqúfí hai. 25 Sachchá gawáh ján
bachátá hai, aur dagábáz jhúṭh boltá hai. 26 Ḳhudátarsí meŋ baṛí ummed hai,
aur uske bachchoŋ ko panáh kí jagah miltí hai. 27 Ḳhudátarsí zindagání ká chash-
ma hai, táki wuh maut ke phandoŋ se chhuṭ jáwe. 28 Faujoŋ kí kasrat meŋ bád-
sháh kí shándárí hai; par logoŋ kí kamtí meŋ amíroŋ kí halákat hai. 29 Wuh
jo jald gusse nahíŋ hotá, baṛá fahmwálá hai; par wuh jo zúdranj hai, bewaqúfí ko
buland kartá hai. 30 Tabíat kí salímí badan kí hayát hai; par gairat haḍḍíoŋ kí
gandagí hai. 31 Wuh jo miskín par jafá kartá hai, uske ḳháliq ko malámat kartá
hai; par wuh uskí sitáish kartá hai jo miskínoŋ par rahm kartá hai. 32 Sharír
insán apní sharárat se ḍhakel diyá játá hai; par sádiq mare par bhí ummedwár hai.
33 Dánish uske dil meŋ, jo fahmída insán hai, chain se rahtí hai; par jáhiloŋ ke
andar meŋ se málúm hotí hai. 34 Sadáqat guroh ko sarfarází baḳhshtí hai; par
gunáh qaum ke liye malámat hai. 35 Dáná ḳhádim par bádsháh kí mihrbání hai,
par uská qahr us par hai jo ḳhajil kartá hai.

XV. BAB.

1 Muláyam jawáb gussa kho detá hai; par karaḳht báteŋ ḳhashmangez haiŋ. 2
Dánishmandoŋ kí zubán se dánish josh mártí hai, par jáhiloŋ ká munh jahálat
ugaltá hai. 3 Ḳhudawand kí ánkheŋ sab makánoŋ meŋ kyá bure kyá bhale
dekhnewálíáŋ haiŋ. 4 Sháfí zubán zindagání ká daraḳht hai; par uská bigaṛná rúh
ká nuqsán hai. 5 Jáhil apne báp kí tarbíyat ko haqír jántá hai; par jo tanbíh se
ḳhabardár hotá hai, dáná hai. 6 Sádiq ke ghar meŋ baṛá ḳhazána hai, par sharír
ke ganjínoŋ meŋ pareshání hai. 7 Dánishwar ke lab márifat ko phailáte haiŋ; par
bewaqúf ká dil khará nahíŋ. 8 Sharír ke zabíhe se Ḳhudawand ko nafrat hai;
par sídhe insán kí duá uskí razá hai. 9 Sharír kí rawish se Ḳhudawand ko
nafrat hai; par wuh use, jo sadáqat kí pairawí kartá hai, dost rakhtá hai. 10 Wuh,
jisne rástá ko tark kiyá hai, tarbíyat us par bhárí hai, aur wuh jo tanbíh ká kína

rakhtá hai, mar jáegá. 11 Pátál aur halákat Khudáwand ke huzúr haiṉ: to kitná
ziyáda baní Ádam ke dil na honge? 12 Ṭhaṭṭhebáz násih ko dost nahíṉ rakhtá,
aur wuh dánishmand kí majlis meṉ hargiz nahíṉ játá. 13 Khushdil ádmí ke chihra
ko núr detá hai; par dil kí gamgíní se mizáj ázurda hotá hai. 14 Sanjída
logoṉ ká dil márifat ká tálib hai; par jáhiloṉ ká munh jahálat meṉ chartá hai.
15 Áfatzadoṉ kí umr musíbat meṉ ghaṭṭí hai; par wuh, jo ásúdadil hai, hamesha
jashn kartá hai. 16 Thoṛá jo khudátarsí ke sáth ho, us baṛe ganj se, jo ranj ke
sáth ho, bihtar hai. 17 Ghás pát khání us jagah par jaháṉ mahabbat hai, moṭe
bail se, jis ke sáth badkhwáhí ho, bihtar hai. 18 Gussáwar insán fitna uṭhátá hai;
par wuh, jo gusse meṉ dhímá hai, jhagṛá miṭátá hai. 19 Káhil insán kí ráh kánṭoṉ
kí báṛh sí hai; par rástkároṉ kí rawish chauras saṛak hai. 20 Hoshyár beṭá báp
ko khushnúd kartá hai, par bewaqúf ádmí apní má kí tahqír kartá hai. 21 Ablahí
uskí nigáh meṉ, jo ahmaq hai, shádí hai; par wuh insán, jo sanjída hai, sídhí ráh
chalá játá hai. 22 Sáre iráde, bagair maslahat ke, bátil hote haiṉ; par we bahutere
mushíroṉ se ustuwárí páte haiṉ. 23 Insán apne munh ke jawáb se masrúr
hotá hai, aur wuh bát jo waqt par kahí játí hai, kyá khúb hai. 24 Zindagání kí
rawish dánishwar ke liye bulandí kí taraf ko hai, táki wuh pátál ke qár se gurezán
ho. 25 Khudáwand magrúroṉ ká ghar ḍhá detá hai; par wuh bewa ke siwáne
ko qáim kartá hai. 26 Sharíroṉ ke andeshoṉ se Khudáwand ko nafrat hai; par
achchhe ádmí kí bát pák hai. 27 Wuh jo hirs ke mál se khush hotá hai, apne
gharáne ko dukh detá hai; par wuh, jo rishwat se bezár hai, jíegá. 28 Sádiq ká dil
jawáb kí fikr kartá hai; par sharíroṉ ká munh burí chízeṉ ugaltá hai. 29 Khudá-
wand sharíroṉ se dúr hai; par wuh sádiqoṉ kí duá suntá hai. 30 Ánkhoṉ ká
núr dil ko khush kartá hai, aur khuskhabarí haḍḍioṉ meṉ farbihí bakhshtí hai.
31 Wuh kán, jo zindagání kí tanbíheṉ sunte haiṉ, dánishwaroṉ ke darmiyán
sukúnat karte haiṉ. 32 Wuh jo tarbíyat ko náchíz jántá hai, apní hí ján kí ihánat
kartá hai; par wuh jo tanbíh ko qabúl kartá hai, dil ká málik bantá hai.
33 Khudátarsí jo hai, khirad kí tálím hai, aur sarfarází se áge farotaní hai.

XVI. BÁB.

1 Insán se dil kí tadbíreṉ haiṉ; par zabání ká jawáb Khudáwand se hai.
2 Insán kí sárí rawisheṉ uskí ánkhoṉ ke sámhne pák sáf haiṉ; par Khudáwand
rúhoṉ ko taultá hai. 3 Apne sáre kám Khudáwand par ḍál de, to tere sáre
mansúbe qáim rahenge. 4 Khudáwand ne har ek chíz us kí qismat ke liye banáí,
háṉ, sharíroṉ ko bhí usne bure din ke liye banáyá. 5 Un sab se jin ke dil meṉ
takabbur hai, Khudáwand ko nafrat hai; dast ba dast we besazá na chhúṭenge.
6 Rahmat aur wafáí se badkárí ḍhámpí játí hai, aur log khudátarsí ke sabab
badí se báz rahte haiṉ. 7 Jab insán kí rawisheṉ Khudáwand kí marzí ke
mutábiq hotí haiṉ, to wuh uske dushmanoṉ ko bhí uske dost banátá hai.
8 Thoṛásá, jo sadáqat ke sáth ho, bahut khazánoṉ se, jo bagair rástí ke hoṉ,
bihtar hai. 9 Ádmí ká dil uskí ráh ṭhahrátá hai; par Khudáwand uskí chál
ko árásta kartá hai. 10 Firásat bádsháh ke laboṉ se záhir ho, aur uská
munh adálat karne meṉ khatá na kare. 11 Púrá wazn aur ṭhík tarázú
Khudáwand ke haiṉ; thailí ke sáre báṭ uská kám haiṉ. 12 Sharárat ká kám

karne se bádsháhoṉ ko nafrat ho, ki takht kí páedárí sadáqat se hai. 13 Sachche
lab bádsháhoṉ kí razámandí hoṉ, aur wuh usko jo sach boltá hai, pyár kare.
14 Bádsháh ká gussa maut ká paik hai; par dánishmand insán use ṭhanḍhá kartá
hai. 15 Bádsháh ke núrání chihre meṉ zindagání hai, aur uskí razá us badlí kí
mánind hai, ki jis se ákhirí barsát hotí hai. 16 Khirad hásil karná sone se kiyá hí
bahut bihtar hai, aur fahmíd paidá karná rúpe se bahut pasandída hai. 17 Rástkár
ádmí kí sháhráh yih hai, ki badí se bháge; aur wuh jo apní ráh se khabardár hai,
apní ján ká nigahbán hai. 18 Halákat se pahile takabbur, aur zawál se áge
dil ká gurúr hai. 19 Farotanoṉ ke sáth farotan banná usse bihtar hai, ki lúṭ ke mál
sarkashoṉ ke sáth bánṭ lijiye. 20 Wuh jo dánishmandí se károbár kartá hai,
bhaláí dekhegá; aur wuh jiská tawakkul Khudáwand par hai, saádatmand hai.
21 Jis ke dil meṉ aql hai wuh dáná kahlátá hai, aur shírín kalám se fazílat ziyáda
hotí hai. 22 Sáhib i dánish ke liye dánish zindagání ká chashma hai; par safíhoṉ kí
tarbíyat safáhat hai. 23 Dánishmand ká dil uske munh ko tarbíyat kartá hai, aur uske
laboṉ kí fazílat ko baṛhátá hai. 24 Dilpasand báteṉ shán i shahd kí mánind
jí ko míṭhí lagtí haiṉ, aur haḍḍíoṉ ke liye shifá haiṉ. 25 Aisí ráh maujúd hai, ki
insán ko sídhí dikhláí dewe; par uskí intihá marg kí ráheṉ haiṉ. 26 Kám
karnewále ká nafs us se kám karwátá hai, kyúnki uská munh us par ládtá hai.
27 Fásiq ádmí sharárat ko khodke nikáltá hai, aur uske laboṉ meṉ ág sí jalánewálí
hai. 28 Kajrau ádmí fitnaangezí kartá hai, aur sargoshí karnewálá dostoṉ ko
judá kartá hai. 29 Zálim ádmí apne hamsáye ko uljhátá hai, aur usko us ráh meṉ
le játá hai, jo bhalí nahíṉ. 30 Wuh ánkheṉ márke sharáteṉ íjád kartá hai, aur
lab hiláke fasád barpá kartá hai. 31 Safed sir shaukat ká táj hai: wuh sadáqat
kí ráh meṉ muyassar hotá hai. 32 Jo gussa karne meṉ dhíma hai pahlawán se,
aur wuh jo apní rúh par zábit hai usse, jo shahr le letá hai, bihtar hai. 33 Qura
god meṉ ḍálá gayá, par uská sárá natíja Khudáwand se hai.

XVII. BÁB.

1 Khushk ek nawála jo chain ke sáth ho, us ghar se, jo qaziyoṉ ke zabáih se
pur ho, bihtar hai. 2 Dánishmand chákar us beṭe par, jo khajil kartá hai, zábit
hogá, aur bháíoṉ meṉ shámil hoke mírás ká hissa legá. 3 Chándí ke liye
ghaṛiyá hai, aur sone ke liye bhaṭṭí; par Khudáwand diloṉ ko tátá hai.
4 Badkirdár ádmí jhúṭhe laboṉ kí suntá hai, aur daroggo kajrau zubán ká
shinawá hotá hai. 5 Wuh jo miskín par hanstá hai, uske banánewále kí hiqárat
kartá hai; aur wuh jo auroṉ kí musíbat se khush hotá hai, besazá na ṭhaharegá.
6 Bachchoṉ ke bachche apne búṛhoṉ ke afsar haiṉ, aur beṭoṉ ke fakhr un ke báp
dáde haiṉ. 7 Máqúl sukhan bewaqúf ko nahíṉ sajtá: to kitná kam darog lab
najíb ko. 8 Hadiya uskí ánkhoṉ meṉ, jiske háth lagtá hai, garán bahá
jawáhir hai, aur wuh, jidhar tawajjuh kartá hai, kámyáb hotá hai. 9 Wuh
jo qusúr ko chhipá ḍáltá hai, dostí ká joyán hai; par wuh jo gunáh ká
charchá kartá hai, dostoṉ meṉ judáí kartá hai. 10 Ek tanbíh dánishwar ádmí
meṉ usse ziyáda baiṭh játí hai ki sau bár márná jáhil meṉ. 11 Sarkash insán
sharárat ká joyán hai: so uske satáne ko sangdil elchí bhejá jáegá. 12 Bachche
pakṛe gae ríchh se muqábil ho, na ahmaq se uskí himáqat meṉ. 13 Wuh jo nekí

ke badle badí kartá hai, badí uske ghar se hargiz judá na ho jáegí. 14 Jhagṛe ká
ágáz pání ṭútne kí mánind hai: so isliye jhagṛe ko peshtar us se ki tez ho jáwe
chhoṛ do. 15 Wuh jo sharír ko sádiq ṭhahrátá hai, aur wuh jo sádiq ko sharír
ṭhahrátá hai, Ḳhudáwand ko un donoṉ se nafrat hai. 16 Káheko ahmaq ke
háth meṉ qímat maujúd hai? Dánish mol lene ko? Uská to dil nahíṉ! 17 Wuh
jo dost hai har waqt dostí rakhtá hai, aur bháí musíbat ke din ke liye paidá húá
hai. 18 Bedánish insán haṭhelí maltá hai, aur apne dost ke huzúr zámin hotá
hai. 19 Wuh jo fitnaangez hai, gunáh ko dost rakhtá hai; wuh jo apne darwáza
ko ziyáda buland kartá hai, paṭkan ko ḍhúnḍhtá hai. 20 Wuh jiske dil meṉ sharr
hai, bhaláí na páwegá, aur jis kí zubán meṉ nuktachíní hai, wuh nuqsán meṉ
giregá. 21 Wuh jo bewaqúf bachcha paidá kartá hai, apne hí gam ke liye kartá
hai, ki bedánish ke báp ko ḳhushí nahíṉ. 22 Ḳhush dil achchhí tarah iláj kartá
hai, par afsurda dil haḍḍíoṉ ko ḳhushk kar detá hai. 23 Sharír insán bagl meṉ
se rishwat letá hai, táki adálat kí ráheṉ bigáṛe. 24 Hikmat us kí nazar meṉ hai
jo márifatwálá hai, par jáhil kí ánkheṉ zamín ke kanároṉ se lagí haiṉ. 25 Jáhil
apne báp ke liye alam hai, aur apní wálida ke liye baṛí talḳhí. 26 Nekokároṉ ko sazá
dená, aur shahzádoṉ ko insáf ke liye márná bhalá nahíṉ. 27 Wuh jo ḳhabardár
hai báteṉ kam kartí hai; ṭhanḍhá mizáj ádmí ḳhiradmand hai. 28 Ahmaq bhí
jab tak chupká hai hakím giná játá hai, aur wuh jo apne lab múnde rakhtá hai
dánishmand mard hai.

XVIII. BÁB.

1 Mufrad ḳhwáhish ke mutábiq ḍhúnḍhtá hai, aur har mansúba meṉ
chheṛtá hai. 2 Bedánish fahm se hazz nahíṉ uṭhátá; balki us se ki apne
dil ká hál záhir kare. 3 Jaháṉ kahíṉ sharír log áte haiṉ, waháṉ ruswáí aur
fazíhatí aur malámat átí hai. 4 Insán ke munh kí báteṉ gahrí nahreṉ haiṉ, aur
hikmat ká chashma bahtá nálá hai. 5 Sharír kí rúdárí karke adálat meṉ sádiq ko
girá dená ḳhúb nahíṉ. 6 Bedánish ke lab fitnaangezí karte haiṉ, aur uská dahan
thapeṛe mángtá hai. 7 Bedánish ká munh uskí halákat hai, aur uske lab uskí ján
ke liye phande. 8 Lutre kí báteṉ lazíz nawále haiṉ, aur we peṭ ke andar játí haiṉ.
9 Wuh jo kám karne meṉ sustí kartá hai, fazúlḳharch ká bháí hai. 10 Ḳhudá-
wand ká nám ek baṛá burj hai; sádiq us meṉ dauṛtá hai, aur aman meṉ rahtá hai.
11 Daulatmand ádmí ká mál uská hasín shahr, aur uske tassauwar meṉ ek únchí
díwár kí mánind hai. 12 Halákat se peshtar ádmí ká dil magrúr hotá hai, aur
izzat se áge farotaní hotí hai. 13 Wuh jo us se áge ki suḳhan ko tamám sun le
uská jawáb dewe, yih uskí himáqat aur ḳhijálat hai. 14 Insán kí ján ho saktá
hai, ki uskí nátawání ká tahammul kare, par dil kí shikastagí kaun uṭhá saktá hai?
15 Dáná ká dil hoshyárí hásil kartá hai, aur dánishwar ke kán hoshyárí ke joyán
haiṉ. 16 Ádmí ká hadiya uske liye jagah kar letá hai, aur use baṛe ádmíoṉ ke
huzúr le pahunchátá hai. 17 Wuh jo apná hál pahle kah sunátá hai, nekokár málúm
hotá hai; par uská hamsáya áke us ká khoj kartá hai. 18 Qura ḍálná jhagṛoṉ ko
mauqúf kartá hai, aur zabardastoṉ ke qaziye faisal kartá hai. 19 Ranjída bháí
ko rází karná ek hasín shahr le lene se mushkiltar hai, aur unke jhagṛe aise haiṉ
jaise qila ke qufl. 20 Ádmí ká peṭ uske munh ke mewoṉ se bhartá hai, aur apne

jabon kí barkat se ser hotá hai. 21 Marná aur jíná zubán ke qábú meṇ haiṇ, aur
we jo use dost rakhte haiṇ, uská mewa kháte haiṇ. 22 Jisne jorú ko páyá
usne ek tuhfa páyá, aur us par Khudáwand ká fazl húá. 23 Miskín ḳhu-
shámad kí báteṇ karte haiṇ, par daulatmand durusht jawáb detá hai. 24 Kisí ke
bahut yár us ke ujáṛ ke liye hain; par ek dost aisá hai, jo bháí se ziyáda rifáqat
kartá hai.

XIX. BÁB.

1 Wuh miskín jo apní rástí meṇ chaltá hai, us se jis ke lab munharif haiṇ,
aur jáhil hai, bihtar hai. 2 Wuh nafs, jo be basírat hai, achchhá nahíṇ, aur wuh
jo kám meṇ jaldbáz hai, ḳhatákár hai. 3 Ádmí kí jahálat use gumráh kartí hai,
aur us ká dil Khudáwand se bezár hotá hai. 4 Daulat bahutse dost milátí hai;
par muhtáj apne dost se begána hotá hai. 5 Jhúṭhá gawáh besazá na ṭhahregá,
aur jhúṭh bolnewálá na bachegá. 6 Bahutere log najíboṇ kí cháplúsí karte haiṇ,
aur harek ádmí uská dost hai, jo baḳhshísheṇ detá hai. 7 Miskín ke to sáre
bháí hí uská kína rakhte haiṇ; pas we jo uske dost haiṇ, usse kitná
ziyáda bhágenge; wuh ḳhushámad kí báteṇ karke unká píchhá kartá hai,
par we uske ḳhwáháṇ nahíṇ. 8 Wuh jo hikmat le letá hai, apní ján ko piyár kartá
hai; wuh jo dánish kí nigahbání kartá hai, ḳhúbí páwegá. 9 Jhúṭhá gawáh bin
sazá páye na chhúṭegá, aur wuh jo jhúṭh boltá hai, faná hogá. 10 Shádmání ahmaq
ke láiq nahiṇ: to kitná ziyáda náláiq hai ki ḳhádim kabhí shahzádoṇ par zábit ho.
11 Ádmí kí dánáí gusse ko ṭáltí hai, aur yih uskí shándárí hai, ki ḳhatá se guzre.
12 Bádsháh ká gazab sher kí garrish kí mánind hai, aur uskí razá aisí hai, jaise
ghás par shabnam hotí hai. 13 Bedánish beṭá apne báp ke liye balá hai, aur jorú
ká jhagṛá ragṛá sadá ká ṭapká hai. 14 Ghar aur mál wuh mírás hai, jo báp se
miltí hai; par dánishmand jorú Khudáwand ke fazl se miltí hai. 15 Sustí dil ko
nínd meṇ garq kar detí hai, aur árámtalab ká dil bhúkhá rahtá hai. 16 Wuh jo
hukm ko hifz kartá hai, apní ján ká nigahbán hai, aur wuh jo apní ráhoṇ se gáfil
hai, márá játá hai. 17 Wuh jo miskínoṇ par rahm kartá hai, Khudáwand
ko udhár detá hai; jo kuchh usne diyá hogá, wuh use phir degá. 18 Jab tak ki
ummed báqí hai, apne beṭe ko tarbíyat kiye já, aur us ke márḍálne par dil na lagá.
19 Baṛá gussewar ádmí sazá hí páwegá; kyúnki agar tú use naját dewe, to tujhe
yih bár bár karná hogá. 20 Maslahat ko sun, aur tarbíyatpizír ho, táki terí
áqibat dánish ke sáth ho. 21 Ádmí ke dil meṇ bahutere mansúbe hote haiṇ; par
hotá wuhí hai jo Khudáwand ne muqarrar kiyá hai. 22 Ádmí kí ḳhúbí us
kí nekí hai, aur kangál jhúṭhe se bihtar hai. 23 Ḳhudátarsí zindagání ke
liye hai, aur wuh, jis ko yih hai, ḳhushí se auqát káṭegá; badí se uskí muláqát
kabhí na hogí. 24 Sust ádmí apne háth bartan meṇ chhipátá hai, aur itná
nahíṇ kartá, ki unheṇ apne munh tak láwe. 25 Istihzá karnewále ko már, to usko
jo sáda dil hai dánish milegí, aur sáhib i dánish ko tanbíh kar, ki wuh márifat daryáft
karegá. 26 Wuh jo apne báp ko hairán kartá hai, aur apní má ko khadeṛtá hai,
wuh beṭá ḳhijálat ká kám kartá hai, aur ruswáí hásil kartá hai. 27 Mere beṭe
wuh tarbíyat jo márifat kí bátoṇ se báz rakhtí hai, usse tú áp ko báz rakh. 28 Fásiq
gawáh adálat par hanstá hai, aur sharír ká munh badkárí nigaltá rahtá hai.

29 Thaṭṭhekarnewáloṉ ke liye sazá ke fatwe haiṉ, aur jáhiloṉ kí píṭh ke liye
táziyáne.

XX. BÁB.

1 Sharáb maskhara banátí hai, aur mast karnewálí har ek chíz gazabálúda
kartí hai; jis ne un ká fareb kháyá, wuh dánishmand nahíṉ. 2 Bádsháh ká ruab
aisá hai, jaise sher kí garrish; jo koí use bhaṛkátá hai, wuh apní ján par kheltá
hai. 3 Ádmí kí izzat usí meṉ hai, ki gussa ṭál jáwe, lekin har ek bedánish chheṛtá
rahtá hai. 4 Sust ádmí thanḍh ke mausím meṉ hal nahíṉ chalátá: so wuh kaṭne
ke waqt bhíkh mángegá, aur us pás kuchh na hogá. 5 Ádmí ke dil kí maslahat
gahre pání kí mánind hai, par sanjída insán use khínchegá. 6 Bahutere haiṉ, jin
meṉ se har ek apní bhaláí mashhúr kartá hai; par wafádár insán ko kaun pá saktá
hai? 7 Sádiq apní tamámí meṉ chaltá hai; uske bád uske larke iqbálmand hote
haiṉ. 8 Bádsháh jo adálat ke takht par julús farmátá hai, apní ánkhoṉ ke sámhne
se har nau kí badí dúr kartá hai. 9 Kaun kah saktá hai, ki Maiṉ ne apne dil ko
sáf kiyá hai; maiṉ gunáh se pák húṉ? 10 Kam taulná, aur kam mápná, in donoṉ
se Ḳhudáwand ko nafrat hai. 11 Laṛke ká hál bhí uske kámoṉ se málúm hotá
hai, ki uske kám pák sídhe honge. 12 Sunnewále kán, aur dekhnewálí ánkheṉ,
donoṉ ká Ḳhudáwand banánewálá hai. 13 Bahut sone se dil na lagá, na howe
ki tú kangál ho jáwe; apní ánkheṉ khol, ki tú roṭí se ser hogá. 14 Mol lenewálá
kahtá hai, ki Yih burá hai, burá hai; par jab wuh chal nikaltá hai, tab fakhr kartá
hai. 15 Soná bhí hai, aur bahut se lál bhí haiṉ, par márifat ke lab bebahá lál
haiṉ. 16 Jo ajnabí ká zámín howe uske kapṛe chhín le, aur jo begáne ká zámin
howe, uskí chíz girau rakh le. 17 Dagá kí roṭí ádmí ko míṭhí lagtí hai, par ákhir
ko uská munh kankaroṉ se bhará játá hai. 18 Harek kám maslahat se ṭhík hotá
hai, aur jang baṛí tadbíroṉ se kar. 19 Wuh jo gammáz kí pairawí kartá hai, apná
bhed fásh kartá hai: so tú uske sáth jo laboṉ se lubhá letá hai, mel mat kar. 20 Wuh
jo apne báp aur apní má par lánat kartá hai, uská chirág shiddat kí táríkí meṉ
bujháyá jáwegá. 21 Ho saktá hai, ki ek mírás ibtidá meṉ jald le lí jáwe, par uská
anjám námubárak hai. 22 Tú mat kah, ki Maiṉ badí ká badlá lúngá; par Ḳhudá-
wand ká intizár kar, ki wuh tujhe bacháwegá. 23 Mukhtalif tauloṉ se Ḳhudá-
wand ko nafrat hai, aur makr kí tarázú kuchh khúb nahíṉ. 24 Ádmí ke kám
Ḳhudáwand ke hukm se haiṉ; pas kyúnkar ho saktá hai, ki koí apne taríq ko
samjhe? 25 Yih ádmí ke liye ek phandá hai, ki pák chízoṉ ke haqq meṉ lagwiyát
kare, aur nazroṉ ke bád soch kare. 26 Dánishmand bádsháh sharíroṉ ko parágandа
kartá hai, aur un par pahiyá phirwátá hai. 27 Ádmí kí rúh Ḳhudáwand kí qandíl
hai, jo insán ke peṭ kí har ek makhfí chíz ko taftísh kartí hai. 28 Rahmat aur
rástí bádsháh ke nigahbán haiṉ, aur rahmat uske takht ko uṭháe húe hai. 29 Jawán
ádmí ká zor unke liye ek shaukat hai, aur búṛhoṉ kí zínat unke safed bál haiṉ.
30 Chuṭáltí máron se buráí dúr hotí hai, aur un táziyánoṉ se, jo peṭ ke andar
lag játe.

XXI. BAB.

1 Bádsháh ká dil Khudawand ke háth meŋ hai; wuh usko pání ke náloŋ kí
mánind jidhar cháhtá hai udhar phertá hai. 2 Insán kí sab ráheŋ us kí nigáh
meŋ ṭhík hain; par Khudawand diloŋ ko taultá hai. 3 Sadáqat o adálat
karná Khudawand ke nazdík qurbání karne se záid pasandída hai. 4 Bulandbíní,
aur dil kí khudpasandí, sharíroŋ kí roshní, gunáh hai. 5 Chálákoŋ ke muhásaba
faqat faráwání ke báis haiŋ; par sáre utáole log faqat ihtiyáj ko pahunchte. 6 Darog-
goí karke khazáne faráham karná ek uṛnewálí batálat hai un logoŋ kí, jo marg ke
joyán haiŋ. 7 Sharíroŋ kí kharábí unko khauf diláwegí, kyúnki unhoŋ ne insáf
ko nápasand kiyá hai. 8 Bure ádmí kí ráh sarkashí aur kajrau hai; par jo
pák hai uská kám bhalá hai. 9 Ghar ke koṭhe par ek goshe meŋ rahná fitnaangez
aurat ke sáth suhbat ke ghar meŋ rahne se bihtar hai. 10 Sharír ká jí sharárat
ká mushtáq hai, uská hamsáya uskí nigáh meŋ qabúliyat nahíŋ pátá. 11 Jab
istihzá karnewále ko sazá dí játí hai, tab wuh, jo beráh hai, dánish paidá kartá hai;
aur jo dánishwar tarbíyatpizír hotá hai, to ágáhí hásil kartá hai. 12 Sádiq ádmí
dánishmandí se sharír ke ghar ko khiyál kartá hai,ki Khudawand unkí sharárat ke
sabab se unheŋ girá detá hai. 13 Jo miskín ká nála sunke apne kán band kar letá
hai, wuh áp bhí nála karegí, aur uská faryádras koí na hogá. 14 Chhipáke hadiya
dená gusse ko, aur god meŋ sila rakh dená shiddat ke qahr ko ṭhanḍhá kartá hai.
15 Sádiqoŋ kí khushí rástkárí meŋ hai; par unke liye, jo badkár haiŋ, halákat hai.
16 Wuh insán, jo hikmat kí ráh se bhaṭká, murdoŋ ke gol meŋ paṛá rahegá. 17 Wuh
jo khel ko dost rakhtá hai, kangál ádmí hai; wuh jo sharáb aur raugan par máil
hai, hargiz máldár na hogá. 18 Sharír log sádiqoŋ ke badle aur khatákár parhezgároŋ
ke iwaz fidiya diye jáwenge. 19 Jangal meŋ rahná jhagṛálú aur gussawar aurat
ke sáth rahne se bihtar hai. 20 Khazána i pasandída aur tel dánishmandoŋ ke ghar
meŋ hai; par ahmaq ádmí use nigalegá. 21 Wuh jo sadáqat aur rahmat kí pairawí
kartá hai, zindagí aur sadáqat aur izzat pátá hai. 22 Dánishmand ádmí zabardastoŋ
kí bastí par chaṛhtá hai, aur us zor ko, jis par unká iatimád hai, girá detá hai. 23 Wuh
jo apne munh aur apní zubán kí nigáhbání kartá hai, apní ján ko tangíoŋ se bachátá
hai.. 24 Magrúr aur ghamanḍí jiská nám ṭhaṭṭhebáz hai: wuh gurúr aur gusse se
károbár kiyá kartá hai. 25 Sust ádmí kí tamanná use qatl kartí hai; kyúnki uske
háth mihnat ko pasand nahíŋ karte. 26 Wuh hirs se sáre din lálach kartá rahtá hai;
par sádiq ádmí detá hai aur barbád nahíŋ kartá. 27 Sharíroŋ kí qurbání nafrat
hai; khusúsan jab ki wuh badbátiní se látá hai. 28 Jhúṭhá gawáh halák hotá hai;
par wuh shakhs, jo suntá hai, mufíd jawáb ke liye mustaidd rahtá hai. 29 Sharír
insán durushtrú hotá hai; par wuh jo rástrú hai, dekh bhálke ráh chaltá hai. 30
Koí hikmat, koí fahmíd, koí mashwarat Khudawand ke muqábil pesh nahíŋ játí.
31 Jang ke din ke liye ghoṛá to taiyár hotá, par nasrat Khudawand kí hai.

XXII BAB.

1 Neknám be qiyás khazáne se ziyádatar intikháb kiyá jáwe, aur khairkhwáhí
rúpe aur sone se ziyáda. 2 Daulatmand aur miskín ekhí jagah faráham hote haiŋ:
un sab ká banánewálá Khudawand hí hai. 3 Hoshyár insán bure anjám ko

peshbíní se dekhtá hai, aur áp ko chhipátá hai; par nádán log guzarte haiṉ, aur sazá
páte haiṉ. 4 Daulat, aur izzat, aur hayát farotaní se, aur ḳhudátarsí se háth átí
haiṉ. 5 Kajrau logoṉ kí ráh meṉ kánṭe aur phande haiṉ; wuh jo apní ján kí ni-
gahbání kartá hai, un se dúr rahegá. 6 Laṛke ko us kí ráh ke mutábiq sawere
tarbíyat kar; kyúnki jab wuh búṛhá húá, to wuh us ráh se na muṛegá. 7 Máldár
miskín par zábit hotá hai, aur qarazdár qarz denewále ká chákar hai. 8 Wuh jo
badkárí botá hai, batálat káṭegá, aur uskí sazá ká ḍanḍá taiyár hai. 9 Wuh jiskí
ánkheṉ faiyáz haiṉ, barakat páwegá; kyúnki wuh apní roṭí meṉ se miskínoṉ ko detá
hai. 10 Istihzákarnewále log nikál de, ki fasád játá rahegá; háṉ, jhagṛá ragṛá
aur ruswáí dúr ho jáenge. 11 Wuh jo sáfdilí ko cháhtá hai, us ke lab latíf haiṉ,
aur bádsháh uská dostdár hogá. 12 Ḳhudáwand kí ánkheṉ márifat kí nigah-
bání kartí haiṉ, aur wuh ḳhatákároṉ ke károbár ko ulaṭ detá hai. 13 Árámtalab
insán kahtá hai, ki Báhar sher khaṛá hai, maiṉ galíoṉ meṉ pháṛá jáúngá. 14 Be-
gána aurat ká munh ek gahrá gaṛhá hai; us meṉ wuh girtá hai, jisse Ḳhudáwand
bezár hai. 15 Jahálat laṛke ke dil meṉ jaṛí húí hai; par tarbíyat kí láṭhí use us
meṉ se ukháṛ phenktí hai. 16 Miskín par zulm karnewálá apní daulat baṛháne
ke liye, aur máldár ko denewálá faqat muhtáj ho jáne ke liye hai. 17 Apne kánoṉ
ko jhuká, aur dánishwaroṉ ká suḳhan sun, aur merí hikmat per apná dil lagá. 18
Ki yih kyá hí bhalá kám hai, agar tú unko apne bátin meṉ rakh chhoṛe, aur aláwa
we tere laboṉ par qáim howenge. 19 Ki terá tawakkul Ḳhudáwand par ho,
maiṉ ne áj ke din tujhe, háṉ, tujhí ko jatá diyá hai. 20 Yaqínan maiṉ ne tere
liye maslahat kí, aur agáhí kí latíf báteṉ us niyat se likhíṉ, 21 Ki maiṉ sach-
chí bátoṉ ko terá naqsh i ḳhátir karúṉ, táki tu unke jawáb meṉ, jinhoṉ ne tujh ko
bhejá hai, yaqíní báteṉ kah sake. 22 Miskín ko gárat mat kar uske miskín hone
ke sabab se, aur dilfigár par jo darwáze par hai, zulm na kar. 23 Kyúnki Ḳhudá-
wand unkí hujjat sábit karegá, aur unkí jánoṉ ko, jinhoṉ ne unko gárat kiyá, gárat
karegá. 24 Gussawar ádmí se dostí mat kar, aur báole insán ke sáth mat já: 25
Na ho, ki tú uskí rawisheṉ síkhe, aur apní ján ko phande meṉ phansáwe. 26 Tú
un meṉ mat giná já, jo háth malte haiṉ, aur na un meṉ shámil ho, jo qarz kí bábat
záminí karte haiṉ; 27 Ki agar tujh pás dene ko kuchh na ho, to kyá zurúr hai,
ki wuh terá bistar tere tale se khínch le jáwe? 28 Un qadím haddoṉ ko, jo tere
bápdádoṉ ne bándhí haiṉ, barham mat már. 29 Tú kisí ko apne kám meṉ chá-
lák dekhtá hai: wuh sháhoṉ ke huzúr já khaṛá hogá; wuh zalíloṉ ke áge khaṛá
na hogá.

XXIII. BÁB.

1 Jis waqt tú hákim ke sáth kháne baiṭhe, to gaur se dekh ki tere sámhne
kaun hai. 2 Agar tú kháne meṉ harís hai, to apne gale par chhurí rakh de.
3 Uske mazedár khánoṉ kí tamanná mat kar, ki wuh dagá ká kháná hai. 4
Máldár hone ke liye mihnat mat kar, apní is dánish se darguzar. 5 Kyá tú us chíz
par, jo náchíz hai, apní ánkh uṛáwegá? ki daulat uqáb kí mánind apne liye par
banáke ásmán kí taraf uṛ játí hai. 6 Tú uskí roṭí jo tang i chashm hai, mat khá,
aur uske mazedár khánoṉ kí tamanná mat rakh. 7 Kyúnki jaise uske dil ke ande-
she haiṉ, wuh waisá hí hai; wuh tujh ko kahtá hai, Khá, aur pí; par uská dil terí

taraf nahíṉ. 8 Wuh nawála jo tú ne kháyá hai, tú use ugal degá, aur apní míṭhí
báteṉ ganwáegá. 9 Bedánish ke kánoṉ meṉ apní báteṉ mat ḍál ; kyúnki wuh tere
dánishmandána kalám kí tahqír karegá. 10 Zamín kí qadím hadden mat sarká,
aur yatímoṉ ke khetoṉ meṉ dákhil mat ho. 11 Kyúnki unká riháí bakhshnewálá
zabardast hai : wuh khud hí tujh par unkí hujjateṉ sábit karegá. 12 Tarbíyat se
apná dil lagá, aur hoshyárí kí bátoṉ par kán rakh. 13 Laṛke kí tarbíyat se dast-
bardár mat ho, ki agar tú use chhaṛí máregá, to wuh mar na jáegá. 14 Tú use
láṭhí máregá, aur pátál se uskí ján ko naját degá.
15 Mere beṭe, agar terá dil dánishwar hai, to merá dil, háṉ, merá hí dil masrúr
hogá. 16 Aur jab tere laboṉ se sachchí báteṉ niklengí, to mere gurde shád honge.
17 Aisá na kar ki terá dil gunahgároṉ par hasad kare, balki tú khudátarsí meṉ
har din rah. 18 Kyúnki áqibat hai, aur terí ás ṭúṭ na jáegí. 19 Mere beṭe, tú
sun, aur dánish paidá kar, aur apne dil kí rahbarí kar. 20 Tú un logoṉ ke sáth na
rah, jo maikhor haiṉ, aur apne hí gosht ganwáte haiṉ. 21 Ki sharábí, aur
ganwáú kangál ho jáenge, aur nínd unheṉ chíthre pahináegí. 22 Apne báp kí
bát sun, jisse tú tawallud húá hai, aur apní buṛhyá má ko haqír na ján.
23 Amánat ko mol le, aur use mat bech ; hikmat, aur tarbíyat, aur khirad se
bhí aisáhí kar. 24 Sádiq ká báp niháyat khush hogá, aur wuh jisse dánishwar
laṛká tawallud hotá hai, khushí hásil karegá. 25 Tere má báp khush honge,
aur wuh jiske peṭ meṉ tú paṛá, masrúr hogí. 26 Mere beṭe, apná dil mujh
ko de, aur merí ráhoṉ se terí ánkheṉ khush hoṉ. 27 Ki záñí aurat ek gahrí khái
hai, aur ajnabí aurat tang kúá hai. 28 Wuh ghát meṉ lagí hai, ki shikár kare, aur
baní Ádam meṉ dagábázoṉ ko ziyáda karwátí hai.
29 Wuh kaun hai, jo afsos kartá hai ? aur kaun gamzada hai ? aur kaun baṛá
qaziya laṛnewálá hai ? aur kaun yáwago hai ? aur kaun besabab gháil hai ? aur
kis kí ánkheṉ lál angáre haiṉ ? 30 We jo sadá mainoshí karte haiṉ ; we jo ámez
sharáb kí talásh meṉ rahte haiṉ. 31 Jab sharáb lál lál howe, to uská aks jám par
paṛe ; so jab wuh apní khúbí dikhláwe, to us par nazar mat kar. 32 Ki anjám i kár
wuh sámp kí mánind káṭṭí hai, aur bichchhú kí tarah ḍank mártí hai. 33 Terí
ánkheṉ begána auratoṉ se laṛengí, aur terá dil ṭeṛhe mazmún nikálegá. 34 Beshakk
tú uskí mánind ho jáegá, jo daryá ke darmiyán leṭ jáwe, aur mastúl ke sire par so
rahe. 35 Tú kahegá, We mujhe márte to haiṉ, par dukhtá nahíṉ ; we mujhe
píṭte to haiṉ, par mujhe málúm na hotá. Maiṉ kab bedár hoúngá ? Maiṉ
phir uská suráǵ lúngá.

XXIV.

1 Tú bad ádmí se hasad mat kar, aur unkí suhbat kí khwáhish mat rakh. 2
Kyúnki unke dil halákat fikr karte haiṉ, aur unke lab ziyánkárí bolte haiṉ.
3 Dánish ke báis se ghar biná kiyá játá hai, aur fahmíd ke sabab se usko qiyám
hai. 4 Agar khabardárí hogí, to koṭhríáṉ nafís aur latíf mál se mámúr ho jáengí.
5 Dánishwar ádmí zoráwar hai ; háṉ khabardár insán ká zor baṛhtá rahtá hai.
6 Kyúnki tú khushtadbírí ke sabab se jang kar saktá hai, aur mushíroṉ kí kasrat
se salámatí hai. 7 Hikmat jáhil se bahut buland hai ; wuh darwáze par muṉh na
kholegá. 8 Wuh jo zabán mansúbe íjád kartá hai, ziyánkár ádmí kahláegá. 9 Ná-

dání kí bandish gunáh hai, aur istihzá karnewále se khalq ko nafrat hai. 10 Agar
tú musíbat ke din udás ho jáwe, to tujh men kuchh zor na rahegá. 11 Agar tú
unko, jinhen maut ne khínchá hai, aur unko, jo máre jáne par taiyár hain, bachá
na le, 12 Aur tú kahe, ki Dekho, hamen yih málúm na thá: to kyá wuh, jo dilon
ká jánchnewálá hai, yih dekhtá nahín? aur wuh jo terí ján ká nigahbán hai, yih
nahín jántá? aur kyá wuh har shakhs ko jaise uske kám hain, waisá ajar na degá?
13 Mere bete, tú shahd khá, ki wuh achchhá hai, aur shahd ká shán bhí, ki wuh
tere mazáq men míthá hai: 14 Usí tarah pahchán rakh hikmat ko apní
ján ke liye. Jab wuh tujh ko mil jáwe, to terí áqibat nek hai, aur terí ás tút na
jáegí. 15 Sharír insán sá sádiq ke ghar kí ghát men mat lag; uske chain ke
makán ko gárat mat kar. 16 Ki sádiq ádmí sát bár girtá hai, aur phir uthtá hai;
par sharír balá men girke pará rahtá hai. 17 Jab terá dushman gir pare, to khushí
mat kar, aur jab wuh phisal jáwe, to dilshád na ho: 18 Tá na howe, ki KHUDAWAND
dekhe, aur uske nazdík bad howe, aur apná qahr us par se uthá lewe. 19 Zabún
ádmíon se nákhush mat ho, aur sharíron par hasad mat kar. 20 Kyúnki sharír
ádmí kí áqibat nek na hogí, aur khabíson ká chirág bujháyá jáegá. 21 Mere
bete, tú KHUDAWAND se, aur bádsháh se dar, aur un logon ke sáth na rah, jin
ke mizájon men fasád hai. 22 Kyúnki un par nágahání áfat áwegí, aur un
donon kí balá kí khabar kis ko hai?

23 Ye bhí hakímon ke amsál hain. Adálat karne men ádmí ke tashakh-
khus par nazar karná bhalá nahín. 24 Wuh jo sharír ko kahtá hai, ki Tú
sádiq hai, log us par lánat karenge, aur qaumen us se nafrat kháengí. 25 Par
we, jo use sazá ká hukm dete hain, khush honge, aur achchhí barakat unko
milegí. 26 Har ek shakhs jo máqúl jawáb detá hai, goyá, ki lab chúmtá
hai. 27 Pahle apná kám taiyár kar, aur use maidán men durust kar, bád
uske apná ghar baná. 28 Apne hamsáye ke barkhiláf besabab gawáh mat ho, aur
apne labon se thagí mat kar. 29 Aisá mat kah, ki Main us se aisá karúngá, jaisá
usne mujh se kiyá; main ádmí se uske kám ke mutábiq sulúk karúngá. 30 Main
ne árámtalab insán ke khet par, aur us shakhs ke tákistán par, jo dánish se khálí
thá, guzar kiyá, 31 Aur dekho, wuh sab khár se bhará húá thá, aur gazna us par
chhá gae the, aur uskí sangín díwár gir gaí thí. 32 Tab main ne dekhá, aur main
achchhí tarah bújhá; main ne uskí díd kí, aur ibrat páí. 33 Hán, aur thorá soná,
aur thorá únghná, aur sone ke liye háth sametná! 34 So terí tangdastí us tarah
áwegí, jis tarah koí safar se áwe, aur terí muflisí musallah ádmí kí mánind.

XXV. BAB.

1 Aur ye bhí Sulaimán kí tamsílen hain, jinhen sháhi Yihúdáh Hizqiyáh ke rafí-
qon ne qalamband kiyá. 2 Khudá kí shán yih hai, ki bát poshída kare; par
bádsháhon kí shaukat us men hai ki har chíz ká khoj karen. 3 Jis tarah
ásmán niháyat buland aur zamín niháyat past hai, usí tarah bádsháhon ke dil
ká hál daryáft na ho. 4 Rúpe ká mail chhánt dál, to kímiyágar ke liye
ek bartan nikal áwegá. 5 Sharíron ko bádsháh ke huzúr se dúr kar, tab uská
takht sadáqat se páedárí páwegá. 6 Sháh ke huzúr apní shaukat záhir mat
kar, aur bare ádmíon kí jagah khará mat ho. 7 Kyúnki agar tujh ko kahá jáwe,

Upar á, to yih us se bihtar hai, ki tú amír ke huzúr jis par terí nigáh pare, past
ho jáwe. 8 Jhagṛá karne ko jald mat já, na ho ki tú na jáne ki anjám i kár maiṇ
kyá karúngá, jab ki terá hamsáya tujh ko zalíl kare. 9 Tú apne hamsáye ke sáth
apná jhagṛá jhagaṛ, par dúsre ká ráz kisí par fásh na kar: 10 Tá na howe, ki jo
koí sune tujhe ruswá kare, aur terí badnámí kisí tarah na mițe. 11 Sukhan jo apne
pahiyoṇ par ho, sone ke seboṇ kí mánind hai, jo munaqqash rúpe par jaṛe hoṇ. 12
Jaise sone kí murkí, aur kundan ká gahná, waisá hí dánishwar goshmál far-
mánbardár ke kán ke liye hai. 13 Jaise ḳharíf ke mausim meṇ barf kí sardí, waisá-
hí wafádár elchí unke liye jin ká wuh firistáda hai; kyúnki wuh apne áqáoṇ kí ján
ko tázadam kartá hai. 14 Wuh jo ek jhúṭhe hadiye par apní baṛáí kartá hai, un
badlíoṇ aur hawáoṇ kí mánind hai jin ke sáth bárán na ho. 15 Baṛá sabr cháhiye,
ki sháhzáda rází ho jáwe, aur muláim zubán haḍḍí ko bhí toṛtí hai. 16 Kyá tú ne
shahd páyá, to itná khá jitná tere liye bas hai, tá na howe ki tú ziyáda khá jáwe,
aur ugal ḍále. 17 Apne hamsáye ke ghar kam jáne se apne pánw kí qadr záid
kar, tá na ho, ki wuh tujh se ser ho, aur terá kína paidá kare. 18 Wuh ádmí, jo
apne hamsáye par jhúṭhí gawáhí detá hai, ek koba, aur ek talwár, aur ek tez tír
hai. 19 Musíbat ke waqt be iatimád insán ká iatimád karná us dánt kí mánind
hai, jo ṭúṭá húá ho, aur us pánw kí mánind hai, jo band se ukhaṛ gayá ho. 20 Gít gáná
uske áge, jo bahut gamgín hai, aisá hai jaise ek shaḳhs jáṛe meṇ nangá kiyá
jáwe, aur jaise sirka shore par paṛe. 21 Agar terá dushman bhúkhá ho, use roṭí
kháne ko de; aur agar wuh piyásá ho, use pání píne ko de. 22 Ki tú us ke sir par
ág ke angároṇ ká ḍher karegá, aur Ḳhudáwand terá badlá legá. 23 Bád i
shimálí menh ko jantí hai, aur tursh rú chugalḳhorí ko. 24 Ghar kí chhat par
ek kone meṇ rahná suhbat ke ghar meṇ jhagṛálú aurat ke sáth rahne se bihtar
hai. 25 Jaise tishnakám ke liye ṭhanḍhá pání, waisáhí wuh muzhda hai, jo dúr
mulk se áwe. 26 Sádiq ádmí ká ḳhabís ke áge ḳham honá aisá hai, jaisá
chashma jiská pání gadlá ho gayá ho, yá sotá jo bigaṛ gayá ho. 27 Jis tarah
bahut shahd kháná kuchh ḳhúb nahíṇ, usí tarah apní shaukat kí talásh karná zebá
nahíṇ. 28 Wuh jo apne nafs par zábit nahíṇ, ek shahr kí mánind hai, jo
raḳhnadár aur be shahrpanáh húá.

XXVI. BÁB.

1 Jis tarah tábistán meṇ barf aur ḳharíf meṇ bárish ho, usí tarah bewaqúf
ko izzat zeb nahíṇ detí. 2 Jis tarah gaure ká áwára phirná aur abábíl ká
uṛte phirná, usí tarah us lánat se, jo besabab ho, kuchh zarar nahíṇ hotá.
3 Ghoṛe ke liye koṛá, aur gadhe ke liye daháua hai, par ahmaq kí píṭh ke liye laṭh
hai. 4 Múrakh ko uskí himáqat kí mánind jawáb mat de, tá na ho, ki tú bhí
uske mánind ho jáwe. 5 Múrakh ko uskí himáqat ke mutábiq jawáb de, tá na ho,
ki wuh apní dánist meṇ áp ko dánishwar samjhe. 6 Wuh jo ek bewaqúf ke háth
kuchh paigám bhejtá hai, apne pánw káṭtá hai, aur ḳhisárat khátá hai. 7 Jis tarah
langṛe kí tángeṇ barábar nahíṇ hotíṇ, us tarah bewaqúfoṇ ke munh meṇ tamsíl hai.
8 Jaisá koí jauhar ko patthar ke ḍher meṇ rakhe, múrakh ko izzat dená aisá hí
hai. 9 Jis tarah sharábí ke háth meṇ painá qáim hai, us tarah jáhiloṇ ke munh ke
liye tamsíl hai. 10 Wuh buzurg Ḳhudá, jisne sab kuchh banáyá, wuh bewaqúfoṇ

aur khatákároṇ donoṇ ko ujrat detá hai. 11 Jis tarah kuttá ugalke phir khátá hai,
usí tarah bewaqúf apní bewaqúfí phir phir záhir kartá hai. 12 Jo tú us insán ko
jo apne nazdík dánishmand ho, dekhtá hai, to uske nisbat ahmaq se ziyáda ummed
hai. 13 Káhilwujúd insán kahtá hai, Ráh meṇ sher hai, bágh galíoṇ meṇ hai. 14
Jis tarah darwáza apní chúloṇ hí par phirtá hai, árámtalab ádmí apne bistar par
aisáhí hai. 15 A'rámtalab insán apná háth bartan meṇ chhipátá hai, aur use
munh tak phir láná uspar baṛá dukh hotá hai. 16 Káhilwujúd apní dánist meṇ
sát shakhsoṇ se, jo dalíleṇ lá sakte haiṇ, áp ko ziyáda dánishmand jántá hai. 17
Wuh jo guzar kartá hai aur auroṇ ke jhagṛe ke bích paṛtá hai, uskí mánind hai,
jo kutte ká kán pakaṛke khínchtá hai. 18 Jis tarah wuh díwána insán hai, jo
jaltí lakṛíáṇ, aur tír, aur maut ká asbáb phenktá hai, 19 Wuh shakhs, jo apne
hamsáye ko dagá dekar kahtá hai, ki Maiṇ ne to ṭhaṭṭhá kiyá, aisáhí hai. 20 Jab
lakṛí nahíṇ hotí, to ág bujh játí hai; so jaháṇ lutrá nahíṇ, waháṇ jhagṛá dafa hotá
hai. 21 Jaisá angároṇ ke liye koele aur ág ke liye índhan hai: waisá fitnaangez
ádmí fitna bhaṛkáne meṇ hai. 22 Nuktachín kí báteṇ un lazíz nawáloṇ kí mánind
haiṇ, jo peṭ ke andar pahuncheṇ. 23 Soznák lab, aur sharír dil us maile rúpe ke
mánind haiṇ, jo gilí bartan par maṛhá ho. 34 Wuh jo kína rakhtá hai, laboṇ se
makr kartá hai, aur dil meṇ dagá rakhtá hai. 25 Jab wuh muláim báteṇ kare,
uspar iatimád na kar, kyúnki uske dil meṇ sát nafratí haiṇ. 26 Jiskí badkhwáhí
makr meṇ chhipí húí hai, uskí khabásat jamáat ke áge áshkárá ho jáegí. 27 Wuh
jo gaṛhá khodtá hai, áp hí us meṇ girtá hai, aur jo patthar ḍhulkátá hai, wuh
palaṭke usí par paṛtá hai. 28 Darog zubán unká kína rakhtí hai, jin ko usne
dukh diyá, aur dambáz dahan logoṇ ko ḍhakel detá hai.

XXVII. BA'B.

1 Tú us par, jo kal hogá, fakhr mat kar; kyúnki tú nahíṇ jántá ki kal kyá hogá.
2 Aisá kar ki dúsrá insán terí sitáish kare, na ki teráhí munh; begána kare, na ki
teráhí lab. 3 Patthar bhárí hai, aur retá wazaní; lekin bewaqúf ká jhunjhláná un
donoṇ se garántar hai. 4 Gussa sakht chíz hai, aur qahr átash hai; lekin kaun hai
jo gairat ke barábar khaṛá rah sake. 5 Wuh malámat jo záhir howe, us mahabbat
se, jo pinhá ho, bihtar hai. 6 We gháo, jo dost ke háth se lageṇ, wafádár haiṇ, aur
machchhíáṇ, jo dushman lewe, dagá denewálíáṇ haiṇ. 7 Shikamser shahd se nafrat
rakhtá hai; par uske liye jo bhúkhá hai, har ek kaṛwí chíz míṭhí hai. 8 Insán
jo apne makán se áwára ho, wuh murg hai, jo áshiyán se bhaṭak jáwe.
9 Khushbú aur itr dil kí farhat ke báis haiṇ; insán ke liye uske dost kí
jání saláh aisí hí farhat hai. 10 Apne kháss dost, aur apne báp ke dost ko tark
mat kar, aur jab tujh par bipat paṛe, tab bháí ke ghar mat já, ki hamsáya jo nazdík
ho, us bháí se jo dúr ho, bihtar hai. 11 Mere beṭe, dánishwar ho, aur mere dil
ko shád kar, táki maiṇ unko, jo mujhe malámat kartá hai, jawáb de sakúṇ. 12
Dáná ádmí peshbíní se badí ko dekhtá hai, aur áp ko chhipátá hai; par nádán
guzarte haiṇ, aur sazá páte haiṇ. 13 Jo begáne ká zámin howe, uske kapṛe
le le, aur usse jo ajnabí aurat ká ho, giro máng le. 14 Wuh jo subh sawere
uṭhke apne dost ke haqq meṇ áwáz i buland se duá i khair kartá hai, uske
liye yih ek lánat mahsúb hogí. 15 Hamesha ká tapká jo jhaṛí ke

din meṉ ho, aur jhagṛálú aurat donoṉ ek haiṉ. 16 Wuh jo use chhipátá hai,
hawá ko chhipátá hai, aur us ke dahne ká raugan pukáregá. 17 Jis tarah
lohá lohe ko ábdár kartá hai, usí tarah ádmí apne dost ke chihre ko ábdár
kartá hai. 18 Jis tarah wuh jo anjír ke darakht kí nigahbání kartá hai,
uská mewa khátá hai, usí tarah wuh jo apne áqá ká intizár kartá hai,
izzat pátá hai. 19 Jis tarah pání meṉ ek chihra dúsre chihre ko miltá hai,
usí tarah ádmí ká dil ádmí ko. 20 Jis tarah pátál aur maut ko serí nahíṉ,
usí tarah insán kí ánkheṉ ser nahíṉ hotíṉ. 21 Jis tarah rúpe ke liye ghaṛiyá, aur
sone ke liye bhaṭṭhí hai, usí tarah ádmí kí sitáish ádmí ke liye hai. 22 Agarchi
tú ahmaq ko gehún ke sáth okhlí meṉ ḍálke músal se kúṭe, par uskí ablahí usse
kabhí dúr na hogí. 23 Apne galloṉ ká ahwál daryáft karne meṉ chálákí kar, aur
apne ramoṉ ko achchhí tarah dekh. 24 Ki mál sadá nahíṉ rahtá, aur kyá tájwarí
pusht dar pusht báqí rahtí hai? 25 Súkhí ghás dikháí detí hai, aur sabza numáyán
hotá hai, aur kohí jháṛíáṉ káṭke faráham kí játí haiṉ; 26 Barre terí poshish ke
liye haiṉ, aur bakre tere maidánoṉ kí qímat haiṉ; 27 Aur bakríoṉ ká dúdh tere
kháne ke liye, aur tere gharáne ke liye, aur terí launḍíoṉ kí guzrán ke liye káfí hai.

XXVIII. BAB.

1 Sharír log har chand koí unká píchhá nahíṉ kartá, bhágte haiṉ; par
sádiq sher kí mánind diler haiṉ. 2 Khatákáríoṉ ke sabab se hákim bahutse
haiṉ; lekin ek insán se, jo hikmat aur márifatwálá ho, waháṉ ká nazm o
nasq baṛhtá hai. 3 Wuh miskín insán, jo miskín par zulm kartá hai,
dhaṛalle ká menh hai, jo ek dána nahíṉ chhoṛtá. 4 We jo sharíat ke tárik
haiṉ, sharíroṉ kí sitáish karte haiṉ; par we jo sharíat ke háfiz haiṉ, un se
mukhálafat karte haiṉ. 5 We log, jo aibdár haiṉ, adálat se ágáh nahíṉ; par we, jo
Khudawand ke joyán haiṉ, sab kuchh jánte haiṉ. 6 Usse jo apní ráhoṉ se
bhaṭká húá hai, agarchi tawangar ho, wuh miskín, jo apní rástrawí par chalá
játá hai, bihtar hai. 7 Wuh jo sharíat ko hifz kartá hai, dánishwar pisar hai; par
wuh jo aubáshoṉ ká hamnishín hai, apne pidar ko ruswá kartá hai. 8 Jo
súdkhorí karke zulm se kamáke apní daulat baṛhátá hai, wuh uske liye, jo mis-
kínoṉ par rahm karegá, baṭortá hai. 9 Wuh jo apne kán ko dúr rakhtá hai, táki
sharíat ko na sune, uskí duá bhí nafratangez hai. 10 Wuh jo sádiq ko bhaṭkáke
burí ráh chalátá hai, so apne gaṛhe meṉ áp giregá; par we, jo rástrau haiṉ,
khúbíoṉ ke wáris honge. 11 Máldár insán apní dánist meṉ dánishwar hai; par
wuh miskín, jo dánishwálá hai, use daryáft kar játá hai. 12 Jab sádiqoṉ ká daur
hotá hai, to baṛí khushí hotí hai; par jab sharír barpá hote haiṉ, to mard tafahhus
kiyá játá hai. 13 Wuh jo apne gunáhoṉ ko chhipátá hai, kámyáb na howegá; par
wuh jo gunáh ká iqrár kartá hai, aur use chhoṛ detá hai, us par rahmat howegí.
14 Mubárak hai wuh insán, jo sadá ḍará kartá hai; par wuh jo apne dil ko sakht
kartá hai, ziyán meṉ giregá. 15 Jaisá garajtá húá sher, aur shikár ḍhúnḍhnewálí
ríchh, waisáhí wuh sharír hai, jo miskínoṉ par hukmrání kare. 16 Wuh sultán jiskí
dánish kam hai, uská zulm bahut hai; par wuh jo taaddí se kína rakhtá hai, uskí
umr daráz hai. 17 Wuh insán, jo zulm se kisí ká khún kartá hai, bhágke gaṛhe
meṉ girtá hai, use koí rok nahíṉ saktá. 18 Jo sídhá chalá játá hai, bach jáwegá;

par wuh jo ráh bhaṭká húá hai, nágahán gir paṛtá hai. 19 Jo apní zamín jottá
hai, roṭíoṉ se ser howegá ; par jo yáwa logoṉ kí pairawí kartá hai, iflás se ser howegá.
20 Diyánatdár insán barakat se mámúr hotá hai ; par jo daulatmand hone ke liye
utáolí kartá hai, besazá na ṭhahregá. 21 Ádmíoṉ ke tashakhkhus par nazar karná
khúb nahíṉ ; kyúnki ádmí roṭí ke ek ṭukṛe ke liye gunáh kartá hai. 22 Jo daulat
paidá karne par martá hai, tang chashm hai, aur nahíṉ dekhtá ki iflás us par áwegá.
23 Jo insán ko sarzanish kartá hai, bád uske, tamalluq karnewále kí nisbat ziyáda
razámandí hásil karegá. 24 Jo apne má báp ko lúṭtá hai, aur kahtá hai, ki Yih
gunáh nahíṉ, wuh gáratgar ká sáthí hai. 25 Jiske dil meṉ ghamanḍ hai, wuh fitna-
angez hai, par jis ká tawakkul Khudáwand par hai, farbih kiyá jáwegá. 26 Jis ko
apne dil par bharosá hai, bewaqúf hai ; par jo dánish se ráh chaltá hai, naját páwegá.
27 Jo miskínoṉ ko detá hai, muhtáj na hogí ; par jo chashmposhí kartá hai,
bahut lánateṉ apne úpar legá. 28 Jab sharír log barpá hote haiṉ, to ádmí chhipte
phirte haiṉ ; par jab we faná hote haiṉ, to sádiq log afzúd hote haiṉ.

XXIX. BÁB.

1 Jo bár bár tanbíh páne ke sáth gardankashí kartá hai, nágahán qatl kiyá
jáwegá, aur koí uská chára na hogá. 2 Jis waqt sádiq ziyáda ho játe haiṉ, to
khalq khush hotí hai ; par jab sharír hákim hote haiṉ, to khalq gam kartí hai.
3 Jo hikmat se ulfat rakhtá hai, apne báp ko shád kartá hai ; par jo záníya se ham
suhbat hotá hai, apná mál talaf kartá hai. 4 Bádsháh adálat se apní mamlukat ko
istiqlál bakhshtá hai ; par wuh jo rishwat letá hai, usko bigáṛtá hai. 5 Wuh insán
jo apne hamsáye kí khushámad kartá hai, us ke qadamoṉ ke liye jál bichhátá hai.
6 Khabís insán ke gunáh meṉ phandá hai ; par sádiq jo hai, gátá hai, aur khushí
kartá hai. 7 Sádiq ádmí miskínoṉ ká ahwál daryáft kartá rahtá hai ; lekin sharír
uske hál par mutawajjih nahíṉ hotá. 8 Ṭhaṭṭhebáz ádmí shahr meṉ jál phailáte
haiṉ ; lekin dánishwále qahr ko pher dete haiṉ. 9 Agar dánishwálá insán bedánish
se jhagṛá kare khwáh nákhushí se, khwáh hansí se, to usmeṉ árám nahíṉ. 10 We
jo lohú ke piyáse haiṉ, sádiq ká kína rakhte haiṉ ; lekin ahl i insáf us kí ján
bacháte haiṉ. 11 Jáhil apne dil ká sab kuchh záhir kartá hai ; par dánishmand
use der tak roktá hai. 12 Agar koí farmánrawá jhúṭh par kán rakhe, to uske sáre
khádim khabís ho játe haiṉ. 13 Miskín aur dagá karnewále báham farúham
hote haiṉ, aur Khudáwand un donoṉ kí ánkheṉ roshan kartá hai. 14 Jab
bádsháh diyánatdárí se miskínoṉ kí adálat kartá hai, to uská takht sadá qáim rahtá
hai. 15 Láṭhí aur tanbíh dánish bakhshnewálí hai, par wuh laṛká, jo betarbíyat
chhoṛ diyá játá hai, apní má ko ruswá kartá hai. 16 Jab khabís log faráwán hote
haiṉ, to gunáh bahut hote haiṉ ; lekin sádiq log unká girná dekhenge. 17 Apne
beṭe ko tarbíyat kar, ki wuh tujhe chain degá, háṉ, wuh terí rúh ko khushwaqt
karegá. 18 Jaháṉ rúyá nahíṉ, waháṉ log halák hote haiṉ ; lekin jo sharíat ko hifz
kartá hai, farkhunda hai. 19 Faqat zabání nasíhat se chákar tarbíyatpizír nahíṉ
hotá, kyúnki har chand wuh samajhtá hai, par us par amal na karegá. 20
Tú us insán ko, jo betaammul kah baiṭhtá hai, dekhtá hai : uskí nisbat bedánish
ke liye ummed ziyáda hai. 21 Wuh jo apne gulám ko laṛakpan se náz meṉ páltá
hai, ákhirkár wuh uská beṭá banegá. 22 Gussawar ádmí fasád uṭhátá hai, aur

tund kho insán bahut gunáh kartá hai. 23 Ádmí kí bulandparwází us ko past kartí
hai; par izzat unko, jo dil se farotan haiṉ, buland kartí hai. 24 Jo chor ká sharík
hotá hai, apní ján se bezár hai: wuh lánat suntá hai, aur use bayán nahíṉ kartá.
25 Ádmí se ḍarná ádmí ko phansátí hai; par jo Khudáwand par tawakkul kartá
hai, mahfúz rahtá hai. 26 Bahut haiṉ, jo bádsháhoṉ kí mihrbání ke joyán haiṉ;
lekin Khudáwand se ádmí kí adálat hai. 27 Kajrau insán sádiqoṉ ke liye nafrat
hai, aur jo rástrau hai, sharíroṉ ke liye nafrat hai

XXX. BAB.

1 Ajúr bin Waqí kí báteṉ; us mard ká manshá ká kalám Ittiel se, háṉ Ittiel aur
Ukál se.

2 Yaqínan maiṉ harek insán kí nisbat haiwán húṉ, aur ádmí kí sí dánish mujh
meṉ nahíṉ; 3 Maiṉ ne na hikmat síkhí, aur na Alquddús kí shinákht hásil kí. 4
Kaun ásmán par charhá aur utrá? kis ne hawá ko apní muṭṭhí meṉ jama kar
liyá? kis ne páníoṉ ko ek kapre meṉ bándhá? kis ne zamín kí sárí haddeṉ bán-
dhíṉ? Agar tú kah saktá hai, to batlá: uská nám kyá hai, aur uske beṭá ká nám
kyá hai? 5 Khudá ká har ek sukhan táyá húá hai; wuh unke liye jin ká tawakkul
us par hai, ek sipar hai. 6 Tú uskí báton par kuch ziyáda mat kar, na ho ki
wuh tujh ko tanbíh de, aur tú jhúṭhá ṭhahare. 7 Main ne tujh se do sawál kiye
haiṉ, so mere jíte jí mujhe ináyat kar. 8 Batálat aur daroggoí mujh pás se dúr
rakh, aur mujh ko na tihídast kar, na máldár; mere hál ke láiq mujhe khurák de,
9 Tá na howe, ki maiṉ ser ho jáúṉ, aur inkár karke kahúṉ, ki Khudáwand kaun
hai? yá muhtáj hoke chorí karúṉ, aur apne Khudá ká nám behudagí ke sáth lúṉ.
10 Khádim par makhdúm ke huzúr tuhmat mat kar, na ho ki wuh tujh par
lánat kare, aur tú asámí ṭhahare. 11 Ek pusht aisí hai, jo apne báp par
lánat kartí hai, aur apní má ko mubárak nahíṉ kahtí. 12 Ek pusht aisí hai jo
apne taiṉ apní nigáh meṉ pák jántí hai, lekin uskí gandagí us se dhoí nahíṉ
gaí. 13 Ek pusht aisí hai, jo ajab shokhchashm hai, aur unkí palkeṉ úpar
ko rahtí haiṉ. 14 Ek pusht aisí hai, ki jis ke dánt teg haiṉ, aur dárheṉ
chhuríáṉ, táki zamín ke miskínoṉ ko nigal jáweṉ, aur kangáloṉ ko khalq meṉ
se faná kar deṉ. 15 Alúqa kí do beṭíáṉ haiṉ, jo chillátí haiṉ, ki Do, do! Tín haiṉ,
jo kabhí ser nahíṉ hotíṉ, balki chár haiṉ jo kabhí nahíṉ kahtí ki Bas. 16 Pátál,
aur bánjh zihdán, aur zamín, jo seráb nahíṉ, aur átash jo kabhí na kahe ki Bas.

17 Wuh ánkh jo apne báp ko chiṛátí hai, aur apní má ká kahná mánná haqír
jántí hai, janglí kauwe usko uchakke nikál lenge, aur gidh use khá lenge. 18 Ye
tín aisí ajíb haiṉ, ki merí aql se báhar haiṉ, balki chár haiṉ jinheṉ maiṉ jántá nahíṉ:
19 Uqáb kí ráh ásmán meṉ, aur sámp kí ráh chaṭán par, aur jaház kí ráh daryá
kí wasat meṉ, aur mard kí ráh kunwárí meṉ. 20 Biyáhí chhinál kí ráh yúnhí hai:
wuh khátí hai, aur apná munh ponchhtí hai, aur kahtí hai, ki maiṉ ne kuchh buráí
na kí hai. 21 Tín chízoṉ se zamín bechain hotí hai, balki chár haiṉ jin kí wuh
bardásht nahíṉ kar saktí, 22 Gulám se jo sultán ho jáwe, aur ahmaq se jab uská
peṭ bhare, 23 Aur námaqbúl aurat se jab wuh biyáhí jáwe, aur launḍí se jo apní
bíbí kí walí ahad ho.

24 Chár haiṉ, jo dunyá meṉ chhoṭí haiṉ, lekin baṛí siyání haiṉ, 25 Chyúnṭí

harchand kí zormand khilqat nahín, lekin wuh tábistán men apne liye khurák jama
kar rakhte hain; 26 Aur janglí khargosh, agarchi nátawán khilqat hain, lekin we
paháríon men apná ghar banáte hain; 27 Aur ṭiḍḍí jiská koí bádsháh nahín, lekin
wuh pare bándhke nikaltí hai; 28 Aur makṛí jo apne háthon se pakaṛtí hai, aur
wuh bádsháhon ke mahallon men hai. 29 Tín khushraftár hain, balki chár jinká
chalná khushnumá hai, 30 Ek to sher babar jo sáre chárpáyon men bahádur hai
aur kisí ke sámhne se phirtá nahín; 31 Aur asp i miyánbasta, aur bakrá, aur
bádsháh jispar kisí taraf se chaṛháí na ho; 32 Agar tú ne nádání se apní buland-
parwází záhir kí, yá tú ne kuchh baṛá andesha kiyá, to háth apne munh par rakh.
33 Yaqínan dúdh miláne se makhan nikálá játá hai, aur nák maroṛne se lahú: usí
tarah gussa bhaṛkáne se fasád barpá hotá hai.

XXXI. BAB.

1 Lamúel bádsháh ke manshá kí báten jo uskí má ne use sikhláín.

2 Ai mere beṭe, kyá, ai mere peṭ ke beṭe, jo main ne nazren mánke páyá, kyá
saláh dún? 3 Apní qúwat auraton ko mat de, na apní ráhen bádsháhon kí bigáṛ-
newálíon ko. 4 Ai Lamúel, bádsháhon ko maikhorí zebá nahín, aur nashe kí
chízen shahzádon ko láiq nahín, 5 Tá na howe ki we píwen, aur sharíat ko
bhuláwen, aur mazlúm ká insáf karte húe bhaṭak jáwen. 6 Sharáb usko piláo, jo
kharábhál hai, aur mai unko jo dilshikast hain; 7 Táki wuh píwe, aur apní tangdastí
farámosh kare, aur apní pareshání ko phir yád na kare. 8 Apná munh gúnge ke
liye khol, unkí hujjat bayán karne ko, jo murhe hain. 9 Apní zubán khol, sachchí
adálat kar, aur miskínon aur tihídaston ke liye hujjat sábit kar.

10 Kis ko pársá jorú miltí hai, jo lálon se beshbahá hai? 11 Uske shauhar
ke dil ko usse chain aur itmínán hai: so wuh kabhí lúṭ ká muhtáj na hogá.
12 Wuh jab tak jítí rahegí usse nekí hí karegí; badí na karegí. 13 Wuh súf
aur katán ḍhúnḍhtí hai, aur baṛí cháh ke sáth apne háthon se kám kartí hai. 14
Wuh saudágaron ke jaházon kí mánind hai: wuh apní khurish dúr se le átí hai.
15 Wuh rát rahte húe uṭhtí hai, aur apne gharáne ko khilátí hai, aur apní chho-
kríon ko bakhre detí hai. 16 Wuh ek maidán táktí hai, aur use le letí
hai, aur apne háthon kí mihnat se tákistán lagátí hai. 17 Wuh mazbútí se
apní kamar bándhtí hai, aur apne bázúon ko mazbút kartí hai. 18 Wuh
chakhtí hai, ki merí saudágarí bhalí hai; rát ko uská chirág nahín bujhtá.
19 Wuh takle par apne háth chalátí hai, aur uske háth aṭeran pakaṛte hain.
20 Wuh miskínon kí taraf apná háth baṛhátí hai; hán, wuh apne háth muh-
tájon kí taraf phailátí hai. 21 Agar uske gharáne par barf paṛe, to wuh ḍartí
nahín, kyúnki uske khándán men harek surkh libás oṛhe húe hai. 22 Wuh
apne liye díwár par mushajjar banátí hai, uskí poshák abreshamí aur gulfám hai.
23 Uská shauhar pháṭakon men mashhúr hai, jab ki wuh shahr ke masháikh ke sáth
baiṭhtá hai. 24 Wuh katán ke mahín thán binwátí aur bechtí hai, aur kamarband
ko saudágaron ke pás amánat rakhtí hai. 25 Izzat aur hurmat uskí poshák hai,
aur ánewále dinon men wuh khushwaqt hogí. 26 Wuh apní zubán kholke
hikmat kí báten boltí hai, uskí zubán men mihrbání kí sharíat hai. 27 Wuh apne
gharáne ke dastúron par bakhúbí nigáh kartí hai, aur káhilí kí roṭí nahín khátí.

28 Uske beṭe uṭhte haiṉ, aur use farḳhunda kahte haiṉ, aur uská shauhar bhí uskí
sitáish kartá hai. 29 Bahuterí beṭíoṉ ne pákíza kám kiye, par tú sab par sabqat
le gaí. 30 Kamál dhokhá hai, aur jamál meṉ páedárí nahíṉ, par wuh aurat jo
ḳhudátars hai, sutúda hai; use uske háthoṉ ká phal do, aur uske kám pháṭakoṉ
meṉ uskí sitáish karenge.

WA'IZ KI' KITA'B.

I. BA'B.

1 Sháh i Yirúshálam Wáiz bin Dáúd kí báteṉ. 2 Butlánoṉ kí butlán, Wáiz
kahtá hai, butlánoṉ kí butlán! Sab kuchh bátil hai. 3 Kyá fáida ádmí ko us kí
sárí mihnat se hásil hotá hai, jo wuh súraj ke níche khínchtá hai? 4 Pusht játí
hai, aur pusht átí hai, aur zamín hamesha qáim rahtí hai. 5 Súraj chaṛhtá hai
aur súraj ḍhaltá hai, aur apne maqám meṉ paiṭhá hai, aur waháṉ se phir nikaltá
hai. 6 Hawá dakhin ko játí hai, aur uttar ko ghúmtí hai, hawá ghúmke ghúmke
játí hai, aur hawá ghúmkar phirtí hai. 7 Sárí nadíáṉ samundar meṉ bahtí haiṉ,
aur samundar bhar nahíṉ játá; jis maqám meṉ nadíáṉ játí haiṉ, us meṉ we jáne ko
phirtí haiṉ. 8 Ye sab báteṉ thakátí haiṉ, ádmí na kah saktá hai; na ánkh dekhne
se na kán sunne se ser hotá hai. 9 Jo húá, soí phir hogá, aur jo baná,
soí phir banegá, aur súraj ke níche kuchh nayá nahíṉ. 10 Kuchh aisá hai ki log
bolte haiṉ, Dekho to yih nayá hai! Sábiq wuh maujúd thá un zamánoṉ meṉ jo
hamáre áge haiṉ. 11 Mutaqaddimín ká nám o nishán nahíṉ, aur mutaaḳhḳhirín
ká bhí, jo howenge, nám o nishán un ke darmiyán na rahegá jo un ke bád honge.
12 Maiṉ Wáiz Yirúshálam meṉ baní Isráel ká bádsháh thá. 13 Aur maiṉ ne
apná dil lagáyá ki aql dauṛáke sab kí taftísh o tahqíq karún, jo ásmán ke níche kiyá
játá hai. Yih shugl i alamangez hai jo Ḳhudá ne baní A'dam ko diyá ki us meṉ
mashgúl hoṉ. 14 Maiṉ ne sáre kámoṉ ko dekhá jo ásmán ke níche kiye játe haiṉ;
aur dekh sab kuchh butlán aur hawá kí charán hai. 15 Jo ṭeṛhá hai, sídhá nahíṉ
ho saktá, aur kamtíoṉ ká hisáb ho nahíṉ saktá hai. 16 Maiṉ ne apne dil meṉ
kahá, Dekh maiṉ un sabhoṉ se, jo mere áge Yirúshálam par the, baṛí aur ziyáda
hikmat rakhtá húṉ, aur merá dil bahut hikmat o dánish meṉ bíná hai. 17 Lekin
jab maiṉ ne hikmat ke jánne ko aur himáqat aur jahálat ke jánne ko dil lagáyá, to
málúm kiyá, ki yih bhí hawá par charná hai. 18 Kyúnki bahut hikmat meṉ bahut
diqqat hai, aur jo giyán baṛhátá hai, so dukh baṛhátá hai.

II, BA'B.

1. Phir maiṉ ne apne dil meṉ kahá, ki A', maiṉ tujh ko aish o ishrat chakháúngá,
tú ḳhúbí ko dekh le! Lo, yih bhí butlán hai. 2 Maiṉ ne hansí se kahá: Díwána!
aur shádí se, Yih kyá kartí hai? 3 Maiṉ ne apne dil meṉ mansúba bándhá ki apne
badan ko wain se nimnáúṉ, par apne dil ko hikmat meṉ qáim rahne dúṉ, aur ah-
maqí ko iḳhtiyár ḳarúṉ, jab tak dekhúṉ, ki baní A'dam ká ḳhair i mutlaq kyá hai,

jisc we ásmán ke níche apní zindagí ke dinon ke shumár men kiyá karen. 4
Main ne bare bare kám kiye. Main ne apne liye ghar banáe, aur main ne apne liye
tákistán lagáe. 5 Main ne apne liye jannaten aur firdausen banáín, aur sáre phal
ke per un men baitháe. 6 Main ne apne liye táláb banáe ki un se bálída darakh-
ton ká bág sínchún. 7 Mere liye zarkharíd gulám aur laundíán thín, aur khá-
nazád mere pás the. Main bhí bahutse gáe bail aur bher bakrí ke gallon ká má-
lik thá aisá ki main un sabhon se, jo mere áge Yirúshálam men musallit húe,
ziyáda máldár thá. 8 Main ne soná aur rúpá aur bádsháhon aur súbon ká khazána
apne liye jama kiyá. Main ne gánewále aur gánewálíán aur baní Ádam kí aiyá-
shíán, begam aur begamát apne liye muqarrar kín. 9 So main buzurg húá, aur
sabhon se, jo Yirúshálam men mere áge the, barh gayá. Merí hikmat bhí mujh
men qáim rahí. 10 Aur sab kuchh jo merí ánkhen cháhtí thín, main ne un se báz
nahín rakhá; main ne apne dil ko kisí khushí se mana nahín kiyá; kyúnki merá
dil merí sárí mihnat se shádmán húá, aur merí sárí mihnat ká yihí merá phal
thahará. 11 Aur main ne apne sáre kámon par, jo mere háthon ne kiye the, aur us
mihnat par jo main ne banáne kamáne ke liye khínchí thí, nazar kí, aur dekhá ki sab
butlán aur hawá kí charán hai, aur ásmán ke níche kuchh fáida nahín. 12 Aur
main hikmat aur himáqat aur jahálat ke dekhne par mutawajjih húá. (Kyúnki wuh
shakhs jo bádsháh ke bád áwegá kyá karegá? Magar wuh jo qadím se log karte áe
hain.) 13 Aur main ne dekhá ki hikmat himáqat se aisí mumtáz hai jaisí roshní
táríkí se mumtáz hai: 14 Hakím apní ánkhen apne sir men rakhtá hai, aur ahmaq
andhere men chaltá hai; tis par bhí main ján gayá ki ek hí qismat sabhon ko taqsím
hotí hai. 15 Tab main ne apne dil men kahá, Jaisí ahmaq kí qismat hai, waisí merí
qismat bhí hogí: phir main káheko bará hakím húá hún? So main ne apne dil men
kahá, ki Yih bhí butlán hai. 16 Kyúnki na hakím aur na ahmaq ká zikr abad tak
rahegá, kyúnki ánewále dinon kí dúrí men sab bhúlá húá hogá; aur háe! hakím
ahmaq ke sáth mar játá hai! 17 So main zindagí se bezár húá, kyúnki wuh kám, jo
súraj ke níche kiyá játá hai, mujhe burá málúm húá; kyúnki sab butlán aur hawá
kí charán hai. 18 Aur main apne sáre kám se, jo súraj ke níche kiyá thá, bezár húá, is
liye ki main use us admí ke liye jo mere bád áwegá, chhor jáúngá. 19 Aur kaun
jántá hai ki wuh hakím yá ahmaq hogá? Har hál wuh mere sáre kám par jo main
ne kiyá aur súraj ke níche hikmat se kamáyá, musallit hogá. Yih bhí butlán hai.
20 Tab main phirá ki apná dil sáre kám se, jo main ne súraj ke níche kiyá thá,
máyús karún. 21 Kyúnki ek ádmí hikmat aur dánáí aur kámyábí se kamátá hai,
phir wuh use dúsre ádmí kí mírás men jis ne us ke liye kuchh mihnat nahín kí, chhor
játá hai. Yih bhí butlán aur balá i azím hai! 22 Kyúnki ádmí ko uskí sárí ma-
shaqqat aur jánfishání se jo wuh súraj ke níche uthátá hai, kyá muyassar hotá?
23 Kyúnki us ke sáre din dukhdáí hain, aur uská shugl diqqdár hai, balki us ká
dil rát ko bhí árám nahín pátá. Yih bhí butlán hai! 24 So ádmí ke liye aur
khair i mutlaq nahín magar yih ki wuh kháwe aur píwe aur mihnat karke apní
ján ko khúbí se bahláwe. Yih bhí main ne dekhá ki Al'láh ke háth se hai. 25
Kyúnki kaun kháegá aur kaun ruchegá magar us se? 26 Kyúnki wuh us ádmí ko
jo use pasand átá hai, hikmat aur dánáí aur khushí bakhshtá hai; lekin gunáhgár
ko batorne aur dher karne men mashgúl kartá hai ki use dewe, jo Khudá ká
pasandída hai. Yih bhí butlán aur hawá kí charán hai.

III. BAB.

1 Har chíz ká ek mausim hai, aur har shai ká jo ásmán ke níche hai, ek waqt hai.
2 Paidá hone ká ek waqt hai, aur mar jáne ká ek waqt hai; bone ká ek waqt hai,
aur mazrú ke ukháṛne ká ek waqt hai; 3 Márne ká ek waqt hai, aur rafá karne ká
ek waqt hai; ḍháne ká ek waqt hai, aur banáne ká ek waqt hai; 4 Rone ká ek
waqt hai, aur hansne ká ek waqt hai; kuṛhne ká ek waqt hai, aur náchne ká ek
waqt hai; 5 Patthar phenkne ká ek waqt hai, aur patthar baṭorne ká ek waqt hai;
hamágoshí ká ek waqt hai, aur hamágoshí se judá hone ká ek waqt hai, ; 6 Páne ká
ek waqt hai, aur khone ká ek waqt hai; bacháne ká ek waqt hai, aur ḳharachne ká
ek waqt hai; 7 Pháṛne ká ek waqt hai, aur síne ká ek waqt hai; chup hone ká ek
waqt hai, aur bolne ká ek waqt hai; 8 Cháhne ká ek waqt hai, aur ghináne ká ek
waqt hai; jang ká ek waqt hai, aur sulh ká ek waqt hai. 9 Mihnatkash ko uskí sárí
mashaqqat se kyá muyassar hotá hai? 10 Maiṉ ne us shugl ko dekhá jo Ḳhudá
ne baní Adam ko diyá hai, ki us meṉ mashgúl noweṉ. 11 Us ne sab kuchh us ke
ain waqt par ḳhúb kiyá hai, par álam ko bhí un ke dil meṉ rakh diyá hai yaháṉ
tak ki ádmí un kámoṉ ko, jo Ḳhudá shurú se áḳhir tak kartá hai, nahíṉ pahunchtá.
12 Aur maiṉ ján gayá ki baní Ádam ke liye aur ḳhair i mutlaq nahíṉ magar yih ki
we ḳhushwaqt howeṉ, aur áp apne jíte jí ḳhair kareṉ.

13 Aur agar koí insán apní sárí mihnat meṉ kháwe aur píwe aur ḳhúbí ko dekhe,
to yih bhí Ḳhudá kí baḳhshish hai. 14 Maiṉ ján gayá ki sab kuchh jo Ḳhudá kartá
hai, hamesha ke liye hai, us par kuchh baṛháyá nahíṉ játá, aur us se kuchh ghaṭáyá
nahíṉ játá, aur Ḳhudá aisá kám kartá ki log us ke huzúr ḍarte raheṉ. 15 Jo hai
so áge thá, aur jo honá hai so áge húá hai, aur Ḳhudá guzashta kí talab kartá hai.

16 Phir maiṉ ne súraj ke níche adálat ke maqám ká muláhaza kiyá, waháṉ sha-
rárat thí; aur sadáqat ke maqám ká liház kiyá, waháṉ sharárat thí. 17 Tab maiṉ
ne apne dil meṉ kahá, ki Ḳhudá sálih aur tálih ká insáf karegá; kyúnki ek waqt
har chíz ke liye aur har kám ke liye mutaaiyan hai. 18 Maiṉ ne apne dil meṉ
baní Ádam ke haqq meṉ kahá, ki Ḳhudá un ká imtihán kare, aur we málúm kareṉ ki
haiwán ke mánind haiṉ. 19 Kyúnki baní Ádam ká wáqia hai, aur baháim ká wáqia
hai, aur un ká wáqia ekhí hai: jaisá yih martá hai, waisá wuh martá hai; ekhí dam
sab meṉ hai, aur insán ko haiwán se fazílat nahíṉ, kyúnki sab butlán hai. 20 Sab
ek hí maqám meṉ játá rahtá hai. Sab ḳhák se baná hai, aur sab ḳhák meṉ phirtá hai.
21 Baní Ádam kí ján ki úpar chaṛhtí, aur baháim kí ján ki zamín ke níche utartí
kaun jántá? 22 So maiṉ ne dekhá ki ḳhair i mutlaq nahíṉ magar yih ki insán
apne kám se shádmán howe, ki yih uskí qismat hai. Kyúnki kaun use mutawajjih
karegá, ki us par, jo us ke bád hogá, dekhe?

IV. BÁB.

1 Aur maiṉ ne sáre zulmoṉ par, jo súraj ke níche kiye játe haiṉ, phirke nazar kí,
aur kyá dekhtá húṉ, ki mazlúm chilláte haiṉ, aur unheṉ koí madadgár nahíṉ miltá,
aur zálimoṉ ke háth se zabardastí hotí hai, aur unheṉ madadgár nahíṉ miltá. 2
Tab maiṉ ne murdoṉ ko, jo áge mar chuke, un zindoṉ se, jo ab jíte haiṉ, ziyáda mu-
bárak jáná. 3 Lekin wuh donoṉ se nekbaḳht hai, jo ab tak nahíṉ húá hai, jisne

wuh burá kám nahíṉ dekhá hai jo súraj ke níche kiyá játá hai. 4 Aur maiṉ ne
sárí mashaqqat aur mihnat kí sárí kámyábí ko dekhá ki us se ek ko dúsre par rashk
átá hai. Yih bhí butlán aur hawá kí charán hai. 5 Múrakh apná háth sameṭke
apná gosht khátá hai. 6 Ek kaff bhar árám us se bihtar hai ki donoṉ muṭṭhí
mihnat se aur hawá ke charne se bhare howeṉ. 7 Aur maiṉ phirá aur súraj ke
níche kí butlán ko dekhá. 8 Koí akelá hai, uská koí dúsrá nahíṉ, uská na beṭá na
bháí hai, tis par bhí us kí sárí mihnat kí intihá nahíṉ, aur us kí ánkh daulat se ser
nahíṉ hotí. Maiṉ kis ke liye mihnat kartá, aur apní ján ko ḳhúbí se báz rakhtá
húṉ? Yih bhí butlán aur shugl i alamangez hai. 9 Ek se do bhalá hai; kyúnki un kí
mihnat meṉ un ko baṛá fáida hotá hai. 10 Kyúnki agar we gireṉ, to ek apne sáthí
ko uṭháwegá; par afsos us par jo akelá hoke girtá hai; kyúnki koí dúsrá nahíṉ jo use
uṭháwe. 11 Phir agar do ek sáth leṭeṉ, to garmáte haiṉ; par akelá kyúnkar gar-
máwe? 12 Aur agar koí ek par hamla kare, to we dono us ká sámhná karenge,
aur tihrí rassí jald nahíṉ ṭúṭí. 13 Miskín aur hakím jawán us búṛhe aur bewa-
qúf bádsháh se bihtar hai jo saláh lená nahíṉ jáne. 14 Kyúnki wuh asíron
ke ghar se bádsháh hone ko niklá, agarchi wuh apní mamlukat meṉ muhtáj paidá
húá thá. 15 Maiṉ ne sab zindoṉ ko, jo súraj ke níche chalte haiṉ, dekhá ki we us
dúsre jawán ke sáth haiṉ jo us ká jánishín hai. 16 Un sab logoṉ ká shumár nahíṉ,
jin ká wuh peshwá hai; tadbhí mutaaḳbḳhirín us se ḳhush na honge. Kyúnki
yih bhí butlán aur hawá kí charán hai.

V. BAB.

1 Apní chál se ḳhabardár jab ki tú Ḳhudá ke ghar ko játá hai, aur sunne ko
házir honá ahmaq ke zabíh guzaráne se bihtár hai. Kyúnki we nahíṉ mánte ki ham
burá karte haiṉ. 2 Apne munh se jaldí na kar, aur terá dil shitábí se Ḳhudá ke
huzúr bát na nikále; kyúnki Ḳhudá ásmán meṉ hai, aur tú zamín par: is liye terí
báteṉ kam howeṉ. 3 Kyúnki bahut taraddud se sapn átá hai: aur ahmaq ziyá-
dagoí se mashhúr hotá hai. 4 Jab tú Ḳhudá ke liye nazr máne, to us ke adá karne
meṉ derí na kar; kyúnki wuh ahmaq se rází nahíṉ hai: jo nazr tú máne so adá
kar. 5 Nazr na mánná us se bihtar hai ki máne aur adá na kare. 6 Apne munh ko
apná jism bahkáne na de, aur rasúl ke áge mat kah, ki Bhúl chúk thí. Ḳhudá tere
qaul se kyúṉ gusse hogá, aur tere háthoṉ ká kám bigáṛegá? 7 Kyúnki bahut sapn
meṉ dhokhá hai, aur bahut bátoṉ meṉ aisá hí hai: so tú ḳhudátars ho. 8 Agar
tú muhtáj kí mazlúmí aur adl o sidq kí gárat ko mulk meṉ dekhe, to tú us
bát se hairán na ho. Kyúnki buland par bulandtar nazar rakhtá hai, aur buland-
tarín un sabhoṉ par hai. 9 Mulk ká fáida sab ke liye malik hai jo raaiyat se
maḳhdúm hai. 10 Zardost zar se ásúda nahíṉ hotá, aur jo daulat cháhtá hai, us
kí ámad se ser na hogá. Yih bhí butlán hai. 11 Jab mál baṛhtá hai, to us ke
khánewále bhí baṛhte haiṉ. Aur us ke málik ká kyá fáida hai magar apní ánkhoṉ
ká dekhná? 12 Mihnatí kí nínd míṭhí hai kyá thoṛá kháwe kyá bahut; lekin
daulatmand kí serí use sone nahíṉ detí. 13 Ek balá i azím hai jo maiṉ ne súraj
ke níche dekhí ki mál us ke málik kí badí ke liye bachá. 14 Aur wuh mál shugl
i alamangez meṉ sarf hotá hai, aur agar wuh ek beṭá janmáwe, to us ke háth meṉ
kuchh nahíṉ bach rahtá hai. 15 Jaisá wuh apní má ke peṭ se niklá, wuh nangá, jaisá

áyá, phir játá rahegá, aur wuh apní mihnat se kuchh na uṭháwegá ki apne háth meṉ
le jáwe. 16 Aur yih bhí to balá i azím hai. Bilkull jaisá áyá, waisá játá rahtá
hai. Pas us ko kyá nafa hai jo hawá par mihnat kartá hai? 17 Wuh apní umr
bhar kudúrat meṉ khátá hai, aur uskí diqqdárí aur bezárí aur ḳhafagí bahut
hai.
18 Lo jo maiṉ ne dekhá: ḳhair hai balki ḳhushnumá hai, ki admí apní sárí mih-
nat meṉ, jo wuh apní zindagí ke dinoṉ ke shumár meṉ, jo Ḳhudá ne use giná diyá,
súraj ke níche kartá hai, kháwe aur píwe aur ḳhúbí dekh le, kyúnki yih uskí qismat
hai. 19. Phir agar Ḳhudá kisí ádmí ko dhan daulat detá hai, aur use muḳhtár
kartá hai ki usse kháwe, aur apní qismat uṭhá lewe, aur apní mihnat meṉ
ḳhush howe, to yih bhí Ḳhudá kí baḳhshish hai. 20 Kyúnki wuh apní zindagí ke
dinoṉ ko bahut yád na karegá; is liye ki Ḳhudá ne dil kí ḳhushnúdí use baḳhshí.

VI. BÁB.

1 Ek badí hai, jo maiṉ ne súraj ke níche dekhí, aur wuh aksar ádamzád par átí
hai. 2 Koí aisá hai ki Ḳhudá use dhan daulat aur izzat baḳhshtá hai yaháṉ tak
ki us ká jí kisí chíz ká, jo wuh cháhtá hai, muhtáj nahíṉ; tis par bhí Ḳhudá use
iḳhtiyár nahíṉ detá ki us se kháwe, balki gair ádmí use khátá hai. Yih butlán
hai aur saḳht badí hai. 3 Agar koí shaḳhs sau beṭe janmáwe, aur bahut baras jítá
rahe, aur us kí umr ke din daráz howeṉ; aur agar us ká jí ḳhúbí se na bhare, aur
use qabr na mile: to maiṉ kahtá húṉ ki peṭgirá us se nekbaḳht hai. 4 Kyúnki wuh
butlán meṉ átá hai, aur zulmát meṉ játá rahtá hai, aur us ká nám andhere se chhipá
hai; 5 Us ne súraj ko bhí na dekhá na málúm kiyá; par is ko us se ziyáda árám
hai. 6 Aur agarchi wuh do chand ek hazár baras jíwe, aur ḳhúbí ká barḳhurdár na
howe: kyá sab ek hí maqám meṉ nahíṉ játá rahtá hai? 7 Ádmí kí sárí mihnat us
ke munh ke liye hai, tadbhí us ká jí nahíṉ bhartá. 8 Kyúnki hahím ko ahmaq se kyá
fazílat hai? Kyá garíb kí, jo zindoṉ ke áge chalne jántá hai? 9 Ánkhoṉ ká dekhá
húá jí chalne se bihtar hai. Yih bhí butlán aur hawá kí charáṉ hai. 10 Jo hai
us ká nám qadím se rakhá gayá hai; aur málúm hai ki ádmí hai, aur us se jhagaṛ
nahíṉ saktá jo us se zoráwar hai. 11 Butlán baṛhánewálí bahut sí báteṉ haiṉ, aur
ádmí kí fazílat kyá? 12 Kyúnki kaun jántá hai ki insán ká ḳhair i mutlaq us ke
jíte jí us kí zindagí ke dinoṉ ke shumár meṉ jise wuh sáya kí mánind guzarántá
hai, kyá hai. Kaun insán ko batlátá hai, ki uske bád súraj ke níche kyá hogá?

VII. BÁB.

1 Neknámí ḳhushbúí se bihtar hai, aur maran din janam din se. 2 Mátam ke
ghar meṉ jáná ziyáfat ke ghar meṉ jáne se bhalá hai, kyúnki wuh sab logoṉ ká
áḳhir hai, zinda use apne dil meṉ rakhtá hai. 3 Udásí hansí se bihtar hai, kyúnki
munh ke bigaṛne se dil sudhartá hai. 4 Hakím ká dil mátam ke ghar meṉ hai,
aur ahmaq ká dil ḳhushí ke ghar meṉ hai. 5 Hakím ká ḍáṉṭná sunná us se bihtar
hai ki koí ahmaq ká gáná sune. 6 Kyúnki jaisá háṇḍí ke níche káṉṭoṉ ká
paṭpaṭáná taisá múrakh ká hansná; yih bhí butlán hai. 7 Zulm hakím
ko ghumátá hai, aur rishwat dil ko bigáṛtí hai. 8 Muqaddama ká áḳhir

us ke shurú se bihtar hai. 9 Tú apne jí meṉ jald ḳhafá mat ho, kyúnki ahmaq ke
jí meṉ ḳhafagí rahtí hai. 10 Mat kah, ki Agle din in se kyúnkar bihtar the?
Kyúnki tú hikmat se is kí bábat nahíṉ púchhtí hai. 11 Mírás ke barábar
hikmat achchhí hai, aur un kí fazílat hai jo súraj ko dekhte haiṉ. 12 Kyúnki zer
sáya i hikmat zer sáya i naqdí; lekin dánáí kí fazílat hai, ki hikmat apne sáhiboṉ
ko zindagí baḳhshtí hai. 13 Ḳhudá ke kám ko dekh! Ki kaun sídhá kar saktá
hai jise wuh ṭerhá kartá hai? 14 Bhale din meṉ bhalá ho, aur bure din meṉ
soch: is ko bhí jaise us ko Ḳhudá ne banáyá, is sabab se ki insán apne píchhe
jo hai daryáft na kare.

15 Maiṉ ne apní butlán ke dinoṉ meṉ yih sab kuchh dekhá. Nekokár hai jo
apní nekokárí meṉ martá hai, aur badkár hai jo apní badkárí meṉ umrdaráz hotá
hai. 16 Ziyáda nekokár na ho aur fazúl hakím mat ban: tú káheko bigaṛegá? 17
Ziyáda badkár na ho aur ahmaq mat ban: apne waqt se pahle káheko maregá? 18
Achchhá hai ki tú is ko thámbe, par us se bhí háth na uṭháwe; ki ḳhudátars un
sab se bach nikaltá hai. 19 Kyúnki hikmat hakím ko das zoráwaroṉ se, jo shahr
meṉ haiṉ, zoráwar kartí hai. 20 Ki koí insán zamín par aisá sádiq nahíṉ ki nekí
kare aur ḳhatá na kare. 21 Phir sab bátoṉ par, jo log bolte haiṉ, apná dil mat lagá,
na ho ki tú apne naukar se apní lán tán sune. 22 Kyúnki terá dil bhí aksar jántá
hai ki tú ne auroṉ kí lán tán kí hai.

23 Maiṉ ne hikmat se yih sab parkhá hai. Maiṉ bolá, Maiṉ hakím hoúngá; par
wuh mujh se dúr thí. 24 Jo bahut dúr aur gahrá gahrá hai, use kaun páwegá?
25 Maiṉ mutawajjih húá aur merá dil, táki hikmat aur ḳhirad ko jánúṉ, aur un kí
pairawí aur talab karúṉ, aur ki sharárat aur ahmaqí aur ablahí aur safáhat ko
jánúṉ. 26 Tab maiṉ ne maut se talḳhtar us aurat ko páyá jis ká dil phande aur
jál aur jis ke háth bandhan haiṉ. Jo Ḳhudá kí nazar meṉ maqbúl hai, so us se
bachtá hai; lekin gunáhgár us se phánsá játá hai. 27 Dekh Wáiz kahtá hai, maiṉ
aqlmandí páne ko ek ek kí pairawí karke yih pá chuká húṉ. 28 Jo hanoz merá
jí khojtá, par nahín pátá, so yih hai: ek mard maiṉ ne hazároṉ meṉ se páyá, par
zan un sabhoṉ meṉ nahíṉ páí. 29 Magar dekh maiṉ ne yih páyá, ki Ḳhudá ne
insán ko khará banáyá, par we bahut banáwaṭeṉ nikálte haiṉ.

VIII. BÁB.

1 Kaun hakím kí mánind hai? aur kaun chízoṉ kí tafsír jántá hai? Insán kí
hikmat us ke munh ko roshan kartá hai, aur us ke chihra ká bal mubaddal hotá
hai. 2 Maiṉ kahtá húṉ ki Bádsháh ká Ḳhudá kí qasam ke liye farmánbardár
ho. 3 Tú jald us se phir na já, aur badtadbírí meṉ shámil mat ho, kyúnki
wuh jo cháhtá hai, so kartá hai, 4 Azbas ki bádsháh ká hukm gálib hai; aur kaun
use kahegá, Tú yih kyá kartá hai? 5 Jo hukm mántá hai, so burí bát nahíṉ jántá,
aur hakím ká dil waqt aur dastúr ko bújhtá hai. 6 Kyúnki har chíz ká ek waqt
aur ek dastúr hai; ki ádmí ká dukh us par baṛá hai. 7 Kyúnki koí nahín jántá
hai ki kyá hogá; ki kyúnkar hogá kaun use batlátá? 8 Koí ádmí rúh par muḳhtár
nahíṉ ki rúh ko bachá rakhe, aur koí marne ke din par muḳhtár nahíṉ, aur qitál
se rihái nahíṉ, aur sharárat apne logoṉ ko nahíṉ bachátí. 9 Yih sab maiṉ ne
dekhá, aur apná dil sáre kám par, jo súraj ke níche kiyá játá hai, lagáyá. Aisá

waqt hai ki insán insán par badí ke liye musallit hotá hai. 10 Itne men main ne
dekhá, ki sharír madfún húe, aur we áe aur muqaddas maqám se játe rahe,
aur jis shahr men aisá karte the, bhuláe gae. Yih bhí butlán hai. 11 Azbas ki bad
kám par fatwá jald bajá láyá nahín játá, is liye baní Ádam ká dil un men badkárí
par lagtá hai. 12 Agarchi gunáhgár sau bár buráí kare, aur umrdaráz howe, tad
bhí main jántá hún, ki un ká bhalá hogá, jo khudátars hain aur us ke huzúr darte
hain. 13 Lekin gunáhgár ká bhalá kahín na hogá, aur sáya kí mánind wuh apne
dinon ko na barháwegá, is liye ki wuh Khudá ke áge nahín dartá thá.

14 Ek butlán hai, jo zamín par hotí hai, ki nekokár hain, jinhen badkáron ke kám
ke mutábiq wáqa hotá hai; aur badkár hain, jinhen nekokáron ke kám ke mutábiq
wáqa hotá hai. Main bolá, Yih bhí butlán hai. 15 Tab main ne khush maáshí
ko saráhá; kyúnki súraj ke níche insán ká aur khair i mutlaq nahín, magar ki
kháwe aur píwe aur mahzúz rahe; aur us kí mihnat men us kí zindagí ke dinon
tak, jo Khudá ne use súraj ke níche giná diye, yih us kí baqá thaharegí.

16 Jab main ne apná dil lagáyá, ki hikmat síkhún, aur us shugl ko, jo zamín par
kiyá játá hai, dekh lún (kyúnki rát din us kí ánkhen nínd nahín dekhtí hain:) 17
Tab main ne Khudá ká sárá kám dekhá, ki insán us kám ko, jo súraj ke níche kiyá
játá hai, daryáft nahín kar saktá hai. Agarchi insán mihnat karke khoje, taubhí
daryáft nahín kartá; aur agarchi hakím use jánne cháhe, taubhí daryáft nahín kar
saktá hai.

IX. BAB.

1 Ki main ne is sab par dil lagáyá, aur yih sab khoj liyá, ki sadíq aur hakím aur
un ke kám Khudá ke háth men hain; insán na mahabbat na adáwat jántá hai: yih
sab us ke áge hai. 2 Yih sab sabhon par barábar bíttá hai; sádiq aur sharír ká,
nekokár aur pák aur nápák ká, us ká, jo qurbán látá, aur us ká, jo qurbán nahín
látá, ek hí wáqia hai; jaisá nekokár waisá khatákár, jo qasam khátá aisá hai jaisá
wuh jo qasam se dartá hai. 3 Yih balá hai sab men jo súraj ke níche kiyá játá
hai, ki sabhon ká ek hí wáqia hai: is liye baní Ádam ká dil bhí sharárat se bhará
hai, aur ahmaqí un ke dil men rahtí hai jab tak we jíte hain, aur bád us ke murdon
men hain. 4 Kyúnki kaun hai jo muáf hai? Sab zindon ká to bharosá hai; kyúnki
jítá kuttá mare sher se bhalá hai. 5 Kyúnki zinda jánte hain ki ham marenge,
par murda kuchh bhí nahín jánte, aur un ká aur kuchh ajr nahín; kyúnki un ká
zikr mit játá hai. 6 Un kí mahabbat aur adáwat aur gairat ab játí rahí; aur álam
men un ká na hissa na bakhra hai na sáre kám men jo súraj ke níche kiyá játá hai.

7 Chal khursandí se apní rotí khá aur khushdilí se apná wain pí; ki hanoz
Al'láh tere kám se rází hai. 8 Har waqt tere kapre safed howen, aur tere sir
par raugan na ghate. 9 So zindagí se mahzúz rah us aurat kí suhbat men jis par
tú áshiq hai apní fání zindagí ke sab dinon men, jinhen Khudá ne tujhe súraj ke
níche giná diyá, ki ye terí fání zindagí ke sab din hain. Kyúnki zindagí men aur
terí mashaqqat men, jo tú súraj ke níche khínchtá hai, yih terí qismat hai. 10 Jo
kuchh tere háth lage, so apne maqdúr bhar kar; kyúnki pátál men, jahán tú játá
hai, na kám na banáwat na dánáí na hikmat hai.

11 Main mutawajjih húá, aur súraj ke níche dekhá, ki na chálák ko daur,

na bahádur ko jang, na hakím ko roṭí, na hunarmand ko daulat, na alím ko
fazílat miltí hai, balki waqt aur ittifáq sabhoṉ ko pahunchtá hai. 12 Kyúnki
bashar bhí apná waqt un machhlíoṉ ke mánind nahíṉ jántá, jo bure jál meṉ pakṛí
játí haiṉ, aur jaisá parinde phande meṉ phansáe játe haiṉ, waisá hí baní Ádam
bhí badwaqtí meṉ, jab achának us par jál paṛtá hai, phans játe haiṉ. 13 Yih bhí
maiṉ ne dekhá, ki súraj ke níche hikmat to hai, aur wuh mujhe baṛí málúm húí.
14 Ek chhoṭá shahr thá, aur us meṉ thoṛe log. Us par ek baṛá bádsháh chaṛh
áyá, aur use gher liyá, aur us par baṛe baṛe bándh bándhke chaṛhá. 15 Ab us
meṉ ek miskín hakím mard milá jis ne apní hikmat se us shahr ko bacháyá; lekin
kisí ne us miskín mard ko yád nahíṉ kiyá. 16 Tab maiṉ bolá, Hikmat zor se
bhalí hai; tis par bhí us miskín kí hikmat kí tahqír hotí hai, aur us kí báteṉ suní
nahíṉ játíṉ. 17 Hakím kí salím báteṉ us se zúdtar suní játí haiṉ, jo ahmaqoṉ meṉ
musallit hai. 18 Hikmat laṛáí ke hathyár se bhalí hai, par ek gunáhgár
bahutsí bhaláí ko bigáṛtá hai.

X. BAB.

1 Múí makkhí se gandhí ká tel basátá aur balbalátá hai: hikmat aur hurmat se
thoṛí ahmaqí bhárí hai. 2 Hakím ká dil uske dahne hai; par ahmaq ká dil us ke
báyeṉ hai. 3 Jis ráh meṉ ahmaq bhí chale, us kí aql kam hai, aur wuh sab se
kahtá hai ki Maiṉ ahmaq húṉ.

4 Agar hákim ká jí tujh par jalá, to apní jagah mat chhoṛ; kyúnki qáim-mizájí
baṛe gunáhoṉ ko dabátí hai. 5 Ek balá hai jo maiṉ ne súraj ke níche dekhí
bamújib ek chúk ke jo sultán se nikaltí hai: 6 Ahmaqí bahut bulandnishín hotí
hai, aur daulatmand pastí meṉ baiṭhte haiṉ. 7 Maiṉ ne dekhá, ki naukar ghoṛoṉ
par sawár haiṉ, aur sardár naukaroṉ ke mánind zamín par chalte haiṉ. 8 Jo gaṛhá
khodtá hai, so us meṉ giregá; aur jo díwár ko toṛtá hai, use sámp ḍansegá. 9 Jo
pattharoṉ ko ṭáltá hai, so un se dukh páwegá; aur jo lakṛí chírtá hai, so us se
kaṭegá. 10 Agar lohá kund hai, aur ádmí dhárí tez na kare, to zor márná zurúr
hai; par kámyáb hone ke liye hikmat mufíd hai. 11 Sámp bin phanphanáná
ḍanstá, aur sáhib i lisán us se bihtar nahíṉ. 12 Hakím ke munh kí báteṉ
latíf hain; par ahmaq ke lab usí ko nigalte haiṉ. 13 Us ke munh kí bátoṉ kí
ibtidá ahmaqí hai, aur us kí zabání kí intihá fásid ablahí hai. 14 Aur ahmaq
báteṉ baṛhátá hai; par ádmí nahíṉ jántá ki kyá hogá; aur jo kuchh us ke bád hogá,
use kaun batáwegá? 15 Ahmaq kí mihnat use thakátí hai, kyúnki wuh shahr
meṉ jáne ko nahíṉ jántá. 16 Afsos us mulk par, jis ká bádsháh laṛká hai, aur jis ke
sardár subh ko kháte píte haiṉ. 17 Mubárak wuh mulk, jis ká bádsháh nekzád
hai, aur jis ke sardár waqt par zor páne ke liye, na mast hone ke liye, kháte píte
haiṉ. 18 Sustí se ballá ḍhaltá hai, aur ḍhíle háthoṉ se ghar ṭapaktá hai. 19
Hansí ke liye log ziyáfat karte haiṉ, aur wain zindoṉ ko khush kartá hai; aur
rúpíyá sab kám ká hai. 20 Tú apne dil meṉ bhí bádsháh par lánat na kar, aur
apní khwábgáh meṉ bhí máldár par lánat na kar; kyúnki ásmán ke parinda áwáz
ko le jáenge, aur ahl i tair bát sunáwenge.

XI. BÁB.

1 Pánioṉ ke úpar apní roṭí phenk de, kyúnki bahut din ke píchhe páwegá.
2 Sát ko balki áṭh ko hissa de; kyúnki tú nahíṉ jántá hai, ki zamín par kyá balá
hogí. 3 Agar bádal pání se bhare haiṉ, to zamín par baraste haiṉ; aur agar darakht
dakhin taraf yá uttar taraf gire: to jaháṉ darakht girtá hai, waháṉ paṛá rahtá hai.
4 Jo hawá kí khabar letá hai, so nahíṉ botá hai; aur jo bádaloṉ ko dekhtá hai, so
nahíṉ lautá hai. 5 Jaisá tú nahíṉ jántá hai, ki hawá kí kyá ráh hai, aur hámila
ke peṭ meṉ haḍḍíáṉ kyúnkar baṛhtí haiṉ: waisá hí tú Khudá ká kám, jo sab
kuchh kartá hai, nahíṉ jánegá. 6 Fajr ko apne bíj ko bo, aur shám ko bhí apná
háth mat uṭhá; kyúnki tú nahíṉ jántá hai, ki yih ban paṛegá, yá wuh, yá donoṉ ke
donoṉ barábar bhale honge.
7 Aur núr míṭhá hai, aur súraj ká dekhná ánkhoṉ ko achchhá lagtá hai. 8 Háṉ,
agar ádmí bahut baras jíwe, aur un sabhoṉ meṉ khushí kare: tadbhí wuh zulmát
ke dinoṉ ko yád rakhe, kyúnki bahut honge; sab jo átá hai, so butlán hai. 9 Ai
jawán, apní jawání meṉ khush ho, aur apní bulúgat ke dinoṉ meṉ apná jí bahlá, aur
apne dil kí ráhoṉ meṉ aur apní ánkhoṉ kí manzúrí meṉ chal; par ján rakh, ki in
sárí bátoṉ ke liye Khudá tujh ko adálat meṉ láwegá. 10 Aur gam apne dil se
dúr kar, aur badí apne jism se báz rakh. Kyúnki shabáb aur sahar fání haiṉ.

XII. BÁB.

1 Aur apní jawání ke dinoṉ meṉ apne Kháliq ko yád kar, peshtar us se, ki bure
din aur we baras á leṉ, jab tú kahegá, ki Ye mujhe pasand nahíṉ áte; 2 Peshtar
usse ki áftáb aur naiyir aur mahtáb aur sitáre andhere howeṉ, aur bádal bárish ke
bád phirá karte haiṉ; 3 Jis waqt ghar ke rakhwál thartharáte haiṉ, aur ahl i uzm
kubṛe hote haiṉ, aur písnewálíáṉ bátil hotí haiṉ, isliye ki thoṛí húíṉ, aur jharo-
khoṉ se dekhnewálíáṉ dhundhlá játí haiṉ, 4 Aur galí ke kiwáṛe band ho jáeṉ,
jab chakkí kí áwáz áhista hotí hai, aur ádmí chiṛiyá kí áwáz ke sáth uṭhtá hai,
aur sárí banát i nagma ruk játí haiṉ; 5 Jab log chaṛhái se ḍarte haiṉ, aur dahshateṉ
ráh meṉ haiṉ, aur bádám nápasand hai, aur tiḍḍí bhárí aur shauq mauqúf hotá
hai; kyúnki insán apne abadí makán meṉ játá hai, aur mátam karnewále galí galí
phirte haiṉ; 6 Peshtar us se ki chándí kí ḍorí kholí jáe, aur sone kí kaṭorí toṛí jáe,
aur ghaṛá manba pás toṛá jáe, aur hauz ká charkh ṭúṭ jáe, 7 Aur khák zamín meṉ
phir jáe jaisá ki thá, aur rúh Khudá ke pás phir jáe jis ne use diyá.
8 Butlánoṉ kí butlán, Wáiz kahtá hai, sab bátil hai!
9 Aláwa ki Wáiz hakím thá, us ne logoṉ ko bhí giyán sikháyá, aur taul taulke
aur khoj khojke bahut sí masleṉ banáíṉ. 10 Wáiz latíf báteṉ páne kí talásh meṉ
rahá, aur yih durust likhá gayá, aur sach bát hai. 11 Hakím ke kalám painoṉ ke
mánind haiṉ aur ahl i majlis gaṛe kántoṉ ke mánind, jo ekhí charwáhe se muqarrar
kiye gae haiṉ. 12 Aláwa tú, ai mere beṭe, in se tahsíl kar; bahut kitáboṉ ke
banáne kí hadd nahíṉ, aur bahut mutála jism ko thakátá hai.
13 Ab áo, ham kalám ká tamám aur kull suneṉ: Khudá se ḍar, aur us ke hukmoṉ
ko mán; ki yih insán ká kull hai. 14 Kyúnki Khudá har ek fial ko adálat meṉ
láwegá aur harek makhfí kám ko, kyá bhalá kyá burá.

GAZAL UL GAZALÁT.

I. BÁB.

1 Sulaimán kí gazal ul gazalát. 2 Wuh apne munh ke chúmoṉ se mujhe chúme:
kyúnki terá ishq wain se achchhá hai. 3 Tere raugan ḳhushbúdár haiṉ; reḳhta
atr sá terá nám hai: is wáste kunwáríáṉ tujh par áshiq haiṉ. 4 Mujhe khínch le:
ham tere píchhe daurtí áwengí. Bádsháh mujhe apne ḳhalwatḳhána meṉ le gayá:
ham tujh se shádí aur ḳhushí karengí, ham tere ishq ko wain se ziyáda saráhengí;
alhaqq we tujh par áshiq haiṉ. 5 Maiṉ kálí par jamíla húṉ, ai duḳhtarán i Yirú-
shálam, Kídár ke ḳhaimoṉ kí mánind, Sulaimán ke pardoṉ kí mánind. 6 Mujhe
mat dekho, ki maiṉ aisí kálí húṉ, ki maiṉ dhúb kí jalí húṉ. Merí má ke beṭe mujh
se ḳhafá húe, unhoṉ ne mujhe tákistán kí nigáhbán kiyá; par maiṉ ne apne tákis-
tán kí, jo mujhe supurd húá, nigahbání nahíṉ kí. 7 Mujhe batlá, ai tú jo mere dil
ká piyárá hai, ki kaháṉ charátá hai, do pahar kaháṉ liṭátá hai? na ho ki maiṉ tere
musáhiboṉ ke gol par betáb kí mánind ho jáúṉ. 8 "Ai auratoṉ meṉ hasína, agar tú
yih nahíṉ jántí hai, to galle ke naqsh i qadam par já, aur apne halwán charwáhoṉ
ke maskanoṉ ke pás chará.

9 Ai merí zauja, maiṉ tujhe Firaún kí rath kí ghoṛí se tashbíh detá haiṉ. 10 Tere
gál jawáhir se ḳhushnumá haiṉ, aur terá galá zewarát se. 11 Ham tere liye sone
ke hár banáwenge, rúpe ke búṭoṉ samet." 12 Jab ki bádsháh apní ziyáfat meṉ
hai, merí jaṭámásí apní ríh detí hai. 13 Merá mahbúb mere liye murr ká basta
hai, wuh merí chhátíoṉ ke bích shabbásh hogá. 14 Merá mahbúb mere liye
hinná ká guchchhá hai, Ain i Jadí ke angúristánoṉ meṉ se. "15 Dekh tú ḳhúbsúrat
hai, ai merí zauja, dekh, tú núrpaikar hai, terí ánkheṉ kabútaroṉ kí sí haiṉ." 16
Dekh tú hasín hai, ai mere mahbúb, dilpasand hai, aur hamárá palang sabza hai. 17
Hamáre ghar ke shahtír sanaubar haiṉ, aur hamárí saqf saro.

II. BÁB.

1 Maiṉ Sarún kí nargis, wádíoṉ kí sosan húṉ. "2 Jaisí sosan ḳhároṉ meṉ,
waisí merí zauja auratoṉ meṉ." 3 Jaisá seb daraḳhtoṉ meṉ, waisá merá mahbúb mar-
doṉ meṉ. Maiṉ us ke sáya meṉ baiṭhne kí shauqín húṉ, aur us ká phal mere mazáq
meṉ míṭhá hai. 4 Wuh mujh ko wain ke ghar meṉ legayá, aur us ká jhanḍá
mujh par mahabbat hai. 5 Kishmish se mujh ko qarár do, seb se mujh ko táb baḳhsho,
kyúnki maiṉ ishq kí bímár húṉ. 6 Us ká báyáṉ mere sir tale hai, aur us ká
dahná mujhe chhátí se lagátá hai. 7 "Ai duḳhtarán i Yirúshálam, maiṉ gazáloṉ
aur maidán kí harníoṉ kí qasam tumheṉ detá húṉ, ki merí mahabbat ko mat jagáo,
aur mat uṭháo, jab tak wuh rází na ho".

8 Mere mahbúb kí áwáz! Dekh wuh paháṛoṉ par se kúdte aur ṭíloṉ par se
phándte húe átá hai. 9 Merá mahbúb gazál yá jawán harin kí mánind hai. Dekh
wuh hamárí díwár ke píchhe khaṛá hai, wuh tábdán se dekhtá hai, wuh jálí se
jhalaktá hai. 10 Merá mahbúb bolá, aur mujh se kahá, Uṭhiye, ai merí zauja, ai
merí náznín, aur áiye. 11 Kyúnki jáṛe ká mausim guzar gayá, barsát ho gaí, aur

játí rahí; 12 Zamín par phúl dikháte haiṉ, chahchaháne ká waqt á pahunchá, aur
qumrí kí áwáz hamáre mulk meṉ suní játí hai; 13 Anjír ká daraḳht apná mewa
pakátá hai, aur ták phúlke ḳhushbú dete haiṉ. So uṭhiye, ai merí zauja, ai merí
jamíla, áiye! 14 Ai merí fáḳhta jo chaṭánoṉ ke daráron meṉ, aur karáṛoṉ ke áṛ meṉ
chhiptí hai, apní shakl mujhe dikhá, apní áwáz mujhe suná, ki terí áwáz shírín hai,
aur terí shakl hasín hai. 15 Hamáre liye lomṛíoṉ ko já pakṛo, un lomṛí bachchoṉ
ko, jo tákistán ko ḳharáb karte haiṉ; kyúnki hamáre tákoṉ meṉ phúl lage haiṉ. 16
Merá mahbúb merá hai, aur maiṉ us kí húṉ; wuh sosanoṉ ke darmiyán charátá
hai. 17 Jab ki din ḍhale, aur sáye lambáweṉ, tab tú phir á; ai mere mahbúb, tú
gazáloṉ yá karáṛe ke paháṛoṉ par ke jawán harinoṉ kí tarah ho á!

III. BÁB.

1 Apne palang par rát ko maiṉ ne use ḍhúnḍhá jise merá jí cháhtá hai; maiṉ
ne use ḍhúnḍhá, par wuh na milá. 2 Ab maiṉ uṭhúngí, aur shahr meṉ galí galí
aur bázár bázár phirúngí, aur us ko ḍhúnḍhúngí jise merá jí cháhtá hai. Maiṉ ne
use ḍhúnḍhá, par na páyá. 3 Nigáhbán jo shahr meṉ phirte haiṉ, mujhe mile:
Kyá tum ne usko dekhá, jis ko merá jí cháhtá hai? 4 Jab maiṉ un se tanik áge
baṛh gaí thí, to wuh, jis ko merá dil cháhtá hai, mujhe milá. Maiṉ ne use pakaṛ
rakhá, aur use na chhoṛúngí jab tak maiṉ use apní má ke ghar meṉ, aur apní
wálida ke ḳhalwatḳhána meṉ na le jáúṉ. 5 "Ai duḳhtarán i Yirúshálam, maiṉ
tumheṉ gazáloṉ aur maidán kí harinoṉ kí qasam detá húṉ ki tum merí mahabbat
ko mat jagáo, aur mat uṭháo, jab tak wuh rází na ho!"
6 Kaun wuh hai, jo dhúwáṉ kí uṭhán kí mánind murr aur lubán aur gandhí ke
sáre ḳhushbúdár masálih se muattar hoke bayábán se chaṛh átí hai? 7 Sulaimán
kí pálkí to dekh! Sáṭh pahlawán us ke gird pesh haiṉ, we baní Isráel meṉ ke
jawán mard haiṉ, sab ke sab shamsherdár aur jang ke qábil haiṉ, har ek kí talwár
us kí kamar par hai, rát ke ḳhatra ke sabab se. 9 Sulaimán bádsháh ne Lubnán
ke lakṛe se apne liye ek taḳht i arúsí banwáyá. 10 Us ke amúd rúpe ke aur us ke
takiye sone ke aur us kí gaddí argawání banwáe, aur us ká andar duḳhtarán i
Yirúshálam ne mahabbat se murassa kiyá. 11 Ai duḳhtarán i Saihún, niklo aur
Sulaimán bádsháh ko táj pahine húe dekho, jo us kí má ne us kí arúsí ke din meṉ
aur us ke dil kí shádí ke din meṉ use pahináyá.

IV. BÁB.

1 "Ai merí zauja, tú ḳhúbsúrat hai, dekh, tú ḳhushrú hai. Tere sitr ke píchhe
terí áṉkheṉ kabútaroṉ kí sí haiṉ; tere bál bakrí ke galla kí mánind hai jo koh i
Jiliád ke utár par ulartá hai; 2 Tere dánt bheṛíoṉ ke galla kí mánind haiṉ jin kí
pashm katrí gaí, aur jo nahán se nikaltí haiṉ, un meṉ se har ek tauam jantí hai,
aur un meṉ koí bánjh nahíṉ; 3 Tere lab lál sút kí mánind haiṉ; terá dahan ḳhúb
hai, tere ruḳhsár tere sitr ke píchhe ádhe anár ke mánind haiṉ; terí gardan Dáúd
ke burj ke mánind jo hathyár ke liye baná: us par hazár pharíáṉ laṭaktí haiṉ, we
sab kí sab pahlawánoṉ kí sipareṉ haiṉ; 5 Terí do chhátíáṉ áhú ke do tauam
bachche haiṉ, jo sosanoṉ meṉ charte haiṉ. 6 Jab din ḍhale aur sáye lambáweṉ

maiṉ is koh i murr aur is tall i lubán ko jáúngá. 7 Ai merí zauja, tú ḳhúbsúrat
hai, tujh meṉ koí aib nahíṉ. 8 Mere sáth Lubnán se, ai dulhiṉ, mere sáth Lub-
nán se tú utar á, Amánat kí choṭí par se, Sanír aur Harmún kí choṭí par se,
sheroṉ ke makánoṉ se, aur chítoṉ ke pahároṉ se nazar kar. 9 Tú mere dil ko moh
letí hai, merí bahin, dulhin, tú mere dil ko moh letí hai apní ánkh ke ek kirishma se,
apní gardan ke ek ishwa se! 10 Terá ishq kyá ḳhúb hai, merí bahin, dulhin! kitní
bihtar terí mahabbateṉ waiṉ se, aur tere raugan kí ríh sárí ḳhushbúíoṉ se! 11
Tere lab shahd ṭapkáte haiṉ, ai merí dulhin, shahd o shír terí zabán se bahtá hai
aur terí poshák kí ríh Lubnán kí sí ríh hai. 12 Tú muqaffal bág hai, merí
bahin, dulhin, muqaffal chashma, maḳhtúm sotá. 13 Tere nihál firdaus haiṉ, jis meṉ
anár haiṉ, jin ke newa lazíz haiṉ, aur hinná, aur nárd, 14 Aur jaṭámásí, aur zafrán,
aur gaurgáchh, aur dárchíní, aur Lubnán ke sáre daraḳht, aur murr aur úd aur har
tarah ke ḳhushbúdár masálih, aur bág ká manba, áb i hayát ká sotá hai, aur Lubnán
se pání járí hai." 16 Uttar kí hawá jág, aur dakhin kí hawá chal, mere bág par
bah, ki us kí bás mahake! Merá mahbúb apne bág meṉ áwe, aur us ká lazíz mewa
kháwe.

V. BÁB.

1 "Maiṉ apne bág meṉ átá húṉ, merí bahin, merí dulhin, maiṉ apná murr apne
balsán samet baṭortá húṉ, maiṉ apne shahd apne áb i angúr samet khátá húṉ, maiṉ
apne wain apne dúdh samet pítá húṉ. Ai zaujo, kháo, ai mahbúbo, pío aur mast
ho jáo."
2 Maiṉ soí, par merá dil jágí. Mere mahbúb kí áwáz jo halqazan hai! "Mere
liye khol, merí bahin, merí zauja, merí fáḳhta, merí tamáma! ki merá sir pur
shabnam hai, aur merí zulfeṉ rát ke búndoṉ se bharí haiṉ." 3 Maiṉ to apná sáya
utár chukí húṉ, maiṉ use kyúnkar pahinúṉ? Maiṉ to apne páoṉ dho chukí hún:
maiṉ unheṉ kyúnkar mailá karúṉ? 4 Mere mahbúb ne apná háth roshandán se
ḍálá, aur merá shauq us par chalá. 5 Maiṉ apne mahbúb ke liye kholne ko uṭhí,
aur mere háthoṉ se murr ṭapaká, merí angulíoṉ se járí murr kí ṭapkí qufl ke qabzoṉ
par paṛí. 6 Maiṉ ne apne mahbúb ke liye kholá; par merá mahbúb phirke chalá
gayá thá. Maiṉ baḳhud na thí jab wuh mujh se bolá! Maiṉ ne use ḍhúnḍhá,
par na páyá; maiṉ ne use pukárá, par usne mujhe jawáb nahíṉ diyá. 7 Nigáh-
bán, jo shahr meṉ phirte, mujhe mile; we mujhe márte aur chuṭálte the; háṉ
shahrpanáh ke nigáhbán merí shál ko le gae. 8 Ai duḳhtarán i Yirúshálam, maiṉ
tumheṉ saugand detí húṉ, jo mere mahbúb ko páo, to use kyá kahogí? ki maiṉ
ishq kí bímár húṉ. 9 "Tere mahbúb ko dúsre mahbúb se kyá fazílat hai, ai
auratoṉ meṉ jamíla? Tere mahbúb ko dúsre mahbúb se kyá sabqat hai jo tú
hameṉ aisí saugand detí hai?" 10 Merá mahbúb surḳh safed hai, lákhoṉ meṉ
núrpaikar hai; 11 Uská sir kundan sá hai, uskí zulfeṉ taltalátíán aur kauwe kí sí
kálí haiṉ; 12 Us kí ánkheṉ lab i nahar ke kabútaroṉ kí sí haiṉ, we dúdh meṉ
nahátí aur mámúrí meṉ rahtí haiṉ; 13 Us ke ruḳhsár lálazár o gulistán haiṉ; uske
lab sosaneṉ haiṉ jo járí murr se ṭapakte haiṉ; 14 Us ke háth sonahle dastband
haiṉ jo jawáhir se jaṛe gae, us ká peṭ háthidánt kí kárígarí hai jo nílam se jaṛí
húí hai; 15 Us kí sáqeṉ marmar ke amúd haiṉ, jo sonahle páyoṉ par khaṛe haiṉ;

garaz wuh lubnán-qámat, saro-qadd hai, wuh shírín-lab aur uská sárá jamál shauq-
angez hai: yih merá mahbúb hai, yih merá zauj hai, ai dukhtarán i Yirúshálam!

VI. BÁB.

1 "Ai auratoṉ meṉ hasína, terá mahbúb kaháṉ gayá, terá mahbúb kidhar muṛá?
ham tere sáth us kí talásh meṉ jáengí." 2 Merá mahbúb apne bág meṉ balsán
ke chamanoṉ ko utar gayá, ki bágoṉ meṉ charáwe, aur sosanoṉ ko chune. 3
Maiṉ apne mahbúb kí húṉ, aur merá mahbúb merá hai; wuh sosanoṉ ke darmiyán
charátá hai.

4 "Ai merí zauja, tú Tirzah kí mánind mutarazzí hai, Yirúshálam kí mánind
salíma hai, aur jhanḍádár faujoṉ kí mánind hairáṉ karnewálí hai. 5 Apní ánkheṉ
mujh se pher, kyúnki we mujhe ghabrá detí haiṉ! Terá bál bakríoṉ ke galla kí
mánind hai jo koh i Jiliád ke utár par ulartá; 6 Tere dánt bheṛíoṉ ke galla kí
mánind haiṉ jo nahán se nikaltíṉ jin meṉ se har ek tauam jantí hai, aur un
meṉ se ek bhí bánjh nahíṉ; 7 Ádhe anár kí mánind tere rukhsár tere sitr ke
píchhe dikháte haiṉ. 8 Sáṭh begameṉ aur assí harameṉ aur beshumár kunwáríáṉ
to haiṉ; 9 Par ekhí merí fákhta, merí tamáma hai; wuh apní má kí ikkí hai,
apní wálida kí láṛlí hai. Auraten use dekhke use maisúr kahtí haiṉ, aur bega-
meṉ aur harameṉ dekhkar use mubárak jántí haiṉ. 10 Yih kaun hai jo sahar
kí mánind dikhái detí, mahtáb kí mánind hasína aur áftáb kí mánind jamíla aur
jhanḍádár fauj kí mánind muhíba?" 11 Maiṉ jauz ke bág ko utar gaí ki
wádí kí sabzí ko dekh lúṉ, ki ták ke panapne aur anár ke phúlne ko tákúṉ.
12 Maiṉ nahíṉ jántí, merá nafs mujhe mere najíb logoṉ kí rathoṉ kí mánind
chaláyá. 13 "Phir áiye, phir áiye, ai Salúmíyat, phir áiye, phir áiye ki ham tujh
par nazar kareṉ!"—Tum Salúmíyat meṉ kyá dekhoge? "Mahanain ká sá rág
nách."

VII. BÁB.

1 "Ai bint i najíb, jútíoṉ meṉ tere qadam kyá khúb haiṉ! Terí ránoṉ ke daur
hulíoṉ kí mánind ustád ke háthoṉ kí kárígarí haiṉ; 3 Terí náf mudauwar piyála
hai, jis meṉ sharáb i mamzúj kí kamtí nahíṉ; terá peṭ toda i gandum hai jo
sosanoṉ se gherá húá hai; 4 Terí do chhátíáṉ do tauam áhúbarroṉ kí misál
haiṉ; 5 Terá galá háthí dánt ke burj ká misl hai; terí ánkheṉ un táláboṉ kí
mánind haiṉ jo Hasbún meṉ Bint i Rabbín ke pháṭak par haiṉ; terí nák Lubnán
ke burj kí misál hai jo Dimishq kí taraf dekhtá hai; 6 Terá sir tujh par Karmil ká
misl hai aur tere sir ká bál argawání kí mánind hai: bádsháh in kákuloṉ meṉ asír
hai! 7 Ai mahbúba, tú apní nazákat meṉ kaisí parí hai, tú kaisí mohaní hai! 8
Yih terí qámat táṛ kí misál hai, aur terí chhátíáṉ guchchhoṉ kí mánind haiṉ.
9 Maiṉ bolá, Maiṉ is táṛ par chaṛhúngá, aur us kí shákhoṉ ko pakṛúngá! Alhál
tere do pistán angúr ke guchchhoṉ ke mánind hoṉ, aur terí nák ká ráiha seboṉ sá
hoe; aur terá mazáq wain i táb sá!" 10 Jo mere mahbúb ko sídhá chaltá, so jáne-
wáloṉ ke laboṉ par se bah játá hai. 11 Maiṉ apne mahbúb kí húṉ, aur mujh par
us ká shauq hai. 12 Ai mere mahbúb, chal, khet meṉ jáeṉ, bastíoṉ meṉ shabbásh

howeṉ. 13 Phir taṛke tákistán meṉ jáeṉ, áo dekheṉ ki latá lahlahátí hai, ki shigúfa
niklá hai, ki anár khilte haiṉ: waháṉ maiṉ apná wadád tujhe baḳhshúngí! 14
Dúdíáṉ apní ríh baḳhshtíáṉ haiṉ, aur hamáre darwáza par sáre taháif naye puráne
haiṉ; ai mere mahbúb, maiṉ tere liye unheṉ mahfúz rakhtí thí.

VIII. BAB.

1 Kásh ki tú aisá merá hotá, jaisá merá bháí hai, jis ne merí má ke pistán ko
chúsá! Jab maiṉ tujhe báhar pátí, to tujhe chúmtí, aur log bhí mujhe sharminda na
karte. 2 Maiṉ tujh ko apní má ke ghar meṉ le jáúngí: tú mujhe sikhláwegá; maiṉ
wain i muzauwaj, apne anár ká ras, tujhe piláúngí. 3 Us ká báyáṉ mere sir
ke tale hai aur us ká dahná mujhe sameṭtá hai. "4 Ai duḳhtarán i Yirúshálam,
maiṉ tumheṉ saugand detá húṉ, ki mat jagáo, mat uṭháo, merí mahabbat ko jab
tak wuh áp rází na ho."
5 Yih kaun hai jo bayábán se apne mahbúb par uṭhangtí húí chaṛh átí hai?
Maiṉ ne seb ke níche tujhe bedár kiyá, waháṉ terí má tujhe janí, waháṉ terí wálida
janí. 6 Ḳhátim kí mánind mujhe apne dil par lagá rakh, apne bázú par kí ḳhátim
kí mánind. Kyúnki ishq maut kí mánind gálib hai, us kí gairat pátál kí mánind
saḳht hai; us kí sozisheṉ átash kí sozisheṉ balki lahab i Iláhí haiṉ. 7 Bahut se
pání ishq ko bujhá nahíṉ sakte, aur sailáb use nahíṉ ḍubáte haiṉ. Jo insán apní
sárí dhan daulat ishq kí ḳharíd meṉ mabzúl kartá, to mubtazal ṭhahartá.
8 Hamárí ek chhotí bahin hai, jis kí chhátíáṉ abtak nahíṉ: ham apne bahin ke
liye us din kyá kareṉ jab wuh mángí jáwe? 9 Jo wuh shahrpanáh howe, to ham
us par chándí ká manjaníq banáwenge; agar wuh darwáza howe, to ham use sa-
naubar kí lauh se muqaffal karenge. "Maiṉ shahrpanáh húṉ, aur mere pistán
burjoṉ ke mánind hain: tab maiṉ us kí nazar meṉ us kí mánind thí jis ko mel
muyassar hotá hai."
11 Baal i Hujúm meṉ Sulaimán ká tákistán thá. Us ne us tákistán ko bágbánoṉ
ko supurd kiyá ki we us ke phal ke liye har ek hazár misqál rúpá láweṉ. 12 Merá
tákistán, jo mujhe supurd húá hai, so merí nigáh meṉ hai! Ai Sulaimán, we hazár
tujhe mileṉ, aur us ke phál ke nigáhbánoṉ ko do do sau".
13 Ai bágoṉ meṉ basnewálí, sharík terí áwáz ke shinawá hote haiṉ: use mujh
ko suná." 14 Chaliye, ai mere mahbúb, gazál yá balsánoṉ ke paháṛoṉ par ke jawán
harin kí tarah ho áiye!

YASAIYAH.

I. BAB.

1 Rúyá Yasaiyáh bin Amús ká jo us ne Yihúdáh aur Yirúshálam kí bábat Yihú-
dáh ke bádsháhoṉ Uzziyáh aur Yútám aur Aḳhas aur Hizqiyáh ke dinoṉ meṉ
dekhá.

2 Suno, ai ásmáno, aur kán lagá, ai zamín, ki Ķhudawand boltá hai: Laṛkon ko
maiṉ ne pálá aur posá, par we mujh se phir gae haiṉ. 3 Bail jántá hai apne málik
ko, aur gadhá apne sáhib ke istabal ko; baní Isráel nahíṉ jánte, mere log nahíṉ
bújhte. 4 Ho badķho guroh, gunáh se ladí húí qaum, badkár nasl, ķharáb aulád,
ki unhoṉ ne Ķhudawand ko chhoṛ diyá, Isráel ke Quddús ko haqír jání, aur us
ká inkár kiyá hai. 5 Tum kaháṉ aur már kháoge ki ziyáda phirte jáoge? Sárá sir
bímár hai, aur sárá dil sust hai. 6 Talwe se leke chándí tak us meṉ kahíṉ sihat
nahíṉ, balki jaráhat aur koft aur táza zaķhm, we na dabáe gae na bándhe gae na
tel se narm kiye gae haiṉ. 7 Tumhárá mulk ujáṛ hai, tumhárí bastíáṉ jal gaíṉ;
pardesí log tumhárí zamín ko tumháre sámhne nigalte haiṉ, wuh wírán hai, goyá
ki use ajnab logoṉ ne ujáṛá hai. 8 Aur Bint i Saihún báqí rahí, jaisí jhompṛí
tákistán meṉ, aur chhappriyá kakṛí ke khet meṉ, aur bastí jo gherí gaí. 9 Agar
Rabb ul afwáj hamáre liye thoṛí bachtí báqí na chhoṛtá: to ham Sadúm ke misl
aur Amúrah ke mánind ho játe.

10 Ai Sadúm ke hákimo, Ķhudawand ká kalám suno, ai Amúrah ke logo, hamáre
Ķhudá kí sharíat par kán dharo. 11 Ķhudawand kahtá hai, Tumháre zabíhoṉ kí
kasrat mujhe kyá darkár? maiṉ meṉḍhoṉ ke chaṛháwoṉ se aur farbih bachhṛoṉ
kí charbí se ser húṉ, aur bailoṉ aur bheṛoṉ aur bakṛoṉ ká lahú nahíṉ cháhtá
húṉ. 13 Jab tum áte ho, ki mere huzúr meṉ házir ho, to kaun tum se yih máṉgtá
hai ki mere sahnoṉ ko raunḍo? 13 Ab áge ko jhúṭhá hadiya mat láo, lubán se
mujhe nafrat hai, naye chánd aur sabt aur ídí jamáat se bhí; ki maiṉ íd aur bedíní
donoṉ kí bardásht nahíṉ kar saktá húṉ. 14 Merá jí tumháre naye chándoṉ aur
tumhárí ídoṉ se bezár hai; we mere liye taklíf haiṉ; maiṉ un kí bardásht se thak
gayá. 15 Jab tum apne háth phailáoge, to maiṉ chashmposhí karúngá; háṉ jab
tum duá par duá máṉgoge, to maiṉ na sunúngá: tumháre háth to ķhúnálúd haiṉ.
16 Apne taíṉ dhoo, áp ko pák karo, apne bure kámoṉ ko meri áṉkhoṉ ke sámhne
se dúr karo, badfialí se báz áo! 17 Nekokárí síkho, haqq jo bano, nárást ko durust
karo, yatímoṉ kí faryádrasí karo, bewa auratoṉ ke hámí ho!

18 Ab áo ki ham báham hujjat kareṉ, Ķhudawand kahtá hai. Agarchi tumháre
gunáh qirmizí howen, par barf ke mánind safed hojáwenge; aur har chand we
argawání howeṉ, par ún kí tarah ujle honge. 19 Agar tum rází aur farmánbardár
hoge, to tum zamín ke taháif kháoge. 20 Aur agar tum inkár aur bagáwat karoge,
to tum shamsher ká luqma ho jáoge, kyúnki Ķhudawand ká munh bolá hai.

21 Wuh muhsan bastí kaisí chhinál ho gaí; wuh to purwafá thí; haqq us meṉ
bastá thá, aur ab qazzáq. 22 Terí chándí meṉ mail baiṭh gayá, terí mai meṉ
pání mil gayá. 23 Tere sardár ashrár aur choroṉ ke hambazm haiṉ, un meṉ
se harek rishwatdost aur inám ká tálib hai; we yatímoṉ ká insáf nahíṉ karte,
aur bewoṉ kí faryád un tak nahíṉ pahunchtí. 24 Is liye Ķhudawand Rabb ul
afwáj Isráel ká Qadír yúṉ farmátá hai, ki Háṉ, maiṉ apne dushmanoṉ se jí
rází karúngá, aur apne bairíoṉ se apná intiqám lúngá. 25 Maiṉ tujh par dast-
andáz hoúngá, aur tanúr meṉ terá mail sáf karúngá, aur sab tere ránge ko judá
karúngá. 26 Aur maiṉ tere qázíoṉ ko áge kí tarah, aur tere mushíroṉ ko ibtidá
ke dastúr ke mutábiq bahál karúngá. Us ke bád tú satí bastí aur muhsan ábádí
kahláegí. 27 Saihún haqq se bach jáegí, aur uskí táiba sidq se. 28 Lekin
gunáhgár aur badkár sab ke sab halák honge, aur jo Ķhudawand se bágí húe, faná

kiye jáenge. 29 Ki log balúton se, jo tumháre shauq hain, sharminda honge, aur
tum un bágon se, jin par tum áshiq ho, ḳhajil hoge. 30 Aur tum us balút ke má-
nind ho jáoge jis ke patte jhaṛ jáwen, aur us bág ke misl, jo beábí se súkh jáwe.
31 Wahán ká pahlawán aisá ho jáegá jaisá san, aur us ká kám sharára ho jáegá;
we donon báham jal jáenge, aur koí un kí ág na bujháwegá.

II. BÁB.

1 Wuh kalám jo Yasaiyáh bin Amús ne Yihúdáh aur Yirúshálam kí bábat rúyá
men dekhá.
2 Áḳhirí dinon men aisá hogá, ki Ḳhudáwand ke ghar ká paháṛ paháṛon kí
choṭí par qáim hogá, aur ṭílon se únchá ṭhaharegá, aur sárí qaumen us kí taraf ra-
wána hongí. 3 Aur bahut se log jáenge aur kahenge, Áo, ham Ḳhudáwand ke
paháṛ par chaṛhen, aur Yaqúb ke Ḳhudá ke ghar men, ki wuh apní ráhen hamko
batláegá, aur ham us ke raston par chalenge. Kyúnki sharíat Saihún se, aur
Ḳhudáwand ká kalám Yirúshálam se niklegá. 4 Aur wuh ummaton ke darmiyán
adálat karegá, aur bahut se logon ko ḍánṭegá, aur we apne talwáron ko toṛke
phále, aur apne bhálon ko hansúe baná ḍálenge, aur qaum qaum par talwár na
uṭháegí, aur we phir kabhí jang na síkhenge.
5 Ai Yaqúb ke gharáno, tum áo, ki ham Ḳhudáwand kí roshní men chalen!
6 Kyúnki tú ne apne logon ko yáne Yaqúb ke gharáne ko tark kiyá, is liye ki we
sharq se mámúr, aur Filistíon ke mánind munajjim hain, aur gair logon se mel cháhte
hain. 7 Phir un kí zamín sone rúpe se málámál hai, aur un ke ḳhazánon ká kuchh
intihá nahín, aur un ká mulk ghoṛon se bhará hai, aur un kí rathon ká kuchh
shumár nahín. 8 Aur un kí zamín buton se bharpúr hai; we apne háthon ke
kámon ko aur apní angulíon kí kárígarí ko pújte hain. 9 Is sabab se chhoṭá ádmí
past ho jáegá, aur baṛá ádmí zalíl howegá, aur tú unhen muáf na karegá. 10 Paháṛ
men ghus, aur zamín men chhip, Ḳhudáwand kí mahábat ke áge se, aur us kí
buzurgí ke jalál se. 11 Insán ke takabbur kí ánkh utárí jáegí, aur bashar kí sheḳhí
jhukáí jáegí, aur us din Ḳhudáwand akelá buland hogá.
12 Kyúnki Rabb ul afwáj ká din sab magrúr aur sarfaráz aur har álíshán par
áwegá, aur wuh past kiyá jáegá; 13 Aur Lubnán ke sáre sanaubaron par, jo buland
aur únche hain, aur Basan ke sáre balúton par; 14 Aur sáre únche paháṛon par,
aur sáre buland kohon par; 15 Aur har ek únche burj par, aur har ek shahrpanáh
par; 16 Aur Tarsís kí sárí jaházon par, garaz sáre ḳhush manzar par. 17 Aur
ádmí kí magráí jhukáí jáegí, aur logon kí akaṛbází utárí jáegí, aur us din Ḳhudá-
wand akelá buland hogá. 18 Aur but jo hain, we bilkull faná ho jáenge. 19 Aur
log paháṛon ke gáron men aur zamín ke suráḳhon men ghusenge Ḳhudáwand kí
mahábat ke áge se aur us kí buzurgí ke jalál se, jab wuh uṭh khaṛá hogá, aur arz
ko larzáegá. 20 Us din log apní rúpahlí múraton aur sonahlí súraton ko, jo unhon
ne apní pújá ke liye banáín, chhachhúndaron aur chamgídaṛon ke áge phenk denge,
21 Aur ṭílon ke shigáfon men, aur chaṭánon ke raḳhnon men chhip jáenge Ḳhudá-
wand kí mahábat ke áge se aur us kí buzurgí ke jalál se, jab wuh uṭh khaṛá hogá,
aur arz ko larzáegá. 22 Pas tum insán se, jis ká dam us ke nathnon men hai,
dast-bardár ho, kyúnki us kí kyá qadr hai?

III. BÁB.

1 Is liye dekho, ki Ḳhudáwand, Rabb ul afwáj, Yirúshálam aur Yihúdáh meṉ se
ṭeká ṭekí ko, roṭí kí har ṭek aur pání kí har ṭek ko uṭhá legá, 2 Bahádur aur sáhib
i jang, qází aur nabí, munajjim aur shaiḳh, 3 Pachás ke sardár, aur rúdár, aur
saláhkár, aur jo kárígarí meṉ máhir, aur fasáhat meṉ báhir hai. 4 Aur maiṉ laṛkoṉ
ko un ká sardár banáúngá, aur atfál un par hukmrání karenge. 5 Logoṉ meṉ har
ek dúsre par, aur hamsáya hamsáye par sitam karegá, aur laṛká búṛhe se aur pájí
sharíf se ghamanḍ karegá. 6 Ki ádmí apne báp ke gharáne meṉ se apne bháí ko
pakaṛke kahegá, ki Terá to ab tak shamla hai: so á, tú hamárá hákim ho, aur yih
ḳhána i ḳharáb terá mahkúm. 7 Us din wuh qasam kháegá aur kahegá, Maiṉ terá
shifábaḳhsh na hoúngá, ki mere ghar meṉ na roṭí hai na kapṛá: tú mujhe logoṉ
ká hákim mat kar. 8 Ki Yirúshálam ujaṛ gaí, aur Yihúdáh gir gayá; kyúnki
un ká guftár aur raftár Ḳhudáwand ke barḳhiláf hai, ki us ke kibriyá kí ánkh
bezár kareṉ. 9 Un ká chihra un par gawáhí detá hai, we apne gunáhoṉ ko Sadúm
ke mánind záhir karte haiṉ, aur chhipáte nahíṉ. Un kí jánoṉ par wáwailá hai,
kyúnki we áp par balá utárte haiṉ. 10 Bolo: Jo nekokár, so mubárak; ki wuh
apne kámoṉ ká phal kháegá. 11 Aur badkár par wáwailá hai, ki nahs hai, aur
us ke háthoṉ kí kamáí use milegí. 12 Merí ummat jo hai, laṛke un par zulm
karte haiṉ, aur aurateṉ un par hukmrání kartí haiṉ. Ai merí ummat, tere peshwá
tujh ko gumráh karte haiṉ, aur terí ráhoṉ aur rawishoṉ ko bigáṛte haiṉ.
13 Ḳhudáwand bahasne ko uṭhá hai, aur logoṉ ká insáf karne ko khaṛá hai.
14 Ḳhudáwand apní ummat ke buzurgoṉ, aur us ke raísoṉ ke sáth adálat meṉ
játá hai: Aur tum jo ho, so tákistán chaṭ kar gae ho, aur miskínoṉ kí lúṭ tumháre
gharoṉ meṉ hai! 15 Ḳhudáwand Rabb ul afwáj farmátá hai, us ke kyá máne ki
tum mere bandoṉ ke tukṛe karte ho, aur miskínoṉ ke sir kuchalte ho?
16 Aur Ḳhudáwand phir farmátá hai, Azbas ki Saihún kí beṭíáṉ shoḳh haiṉ,
aur gardankash aur ánkheṉ mártíáṉ ḳhirám kartí chalí játíáṉ haiṉ, aur apne páoṉ
se ṭhokar mártí húíṉ aur ṭhanṭhanátí húíṉ jalwagar hotíáṉ haiṉ: 17 Is liye
Ḳhudáwand Saihún kí beṭíoṉ kí chándí ko ganjí kar ḍálegá, aur Ḳhudáwand un
ke andám i nihání ko ugháregá. 18 Us din Ḳhudáwand un ke ḳhalḳhál kí ḳhúbí aur
jálíáṉ aur chánd dúr karegá, 19 Aur áweze aur kharúe aur bárík burqa, 20 Aur
táj aur paikṛíáṉ aur paṭke aur atrdán aur táwíz, 21 Aur angúṭhíáṉ aur nák kí
nathníáṉ, 22 Aur zarbaft kí peshwázeṉ aur kurtíáṉ aur do paṭṭe aur kíse, 23 Aur
ársíáṉ aur katání bárík libás aur dastáreṉ aur sháleṉ. 24 Aur áḳhir ko yúṉ hogá,
ki ḳhushbú ke iwaz badbú hogí, aur achchhe durust pairáhan kí jagah purze purze,
aur jád i muskín kí jagah chandlápan, aur angiyá ke iwaz ek ṭáṭ ká ṭukṛá, aur husn
ke badle soḳhtagí. 25 Tere bahádur mard talwár se, aur tere pahlawán jang meṉ
gir jáenge. 26 Us ke pháṭak rowenge aur kuṛhenge; so wuh mujarrad hoke ḳhák
par baiṭhegí.

IV. BÁB.

1 Us roz sát sát auratеṉ ek ek mard ke píchhe paṛengí aur kahengí, ki Ham apní

roṭí kháengí, aur apne kapre pahinengí, tú ham sab se sirf itná kar ki ham tere
nám kí kahláwen, tá ki hamárí hurfat miṭe.
2 Us din KHUDAWAND ká Zamakh shaukat aur hashmat ke liye hogá, aur zamín
ká phal baní Isráel kí bachtí ke liye lazíz aur dilpizír hogá. 3 Aur aisá hogá ki jo
Saihún men bachá hogá, aur Yirúshálam men báqí rahegá, balki harek jiská nám
Yirúshálam ke zindon men likhá hogá, muqaddas kahláegá. 4 Jis waqt ki KHUDA-
WAND Bint i Saihún kí gandagí ḍhoí hogí, aur Yirúshálam ká lahú us ke darmiyán
rúh i adl aur rúh i sozán se sáf kiyá hogá: 5 Tab KHUDAWAND phir koh i Saihún
ke tamám makán par, aur us kí jamáatgáhon par, din ko ek bádal aur dhúwán, aur
rát ko roshan shuala paidá karegá, ki sab kibriyá par parda sáyadár hogá. 6 Aur
ek khaima din ko garmí men sáyadar makán, aur ándhí aur jhaṛí ke liye árámgáh
aur panáh kí jagah hogá.

V. BAB.

1 Ab main apne mahbúb ke liye gáúngá, apne mahbúb ká gít us ke tákistán kí
bábat men. Mere mahbúb ká tákistán buland aur jaiyid pahár par lagá. 2 Aur us ne
use khodá, aur patthar dúr kiyá, aur kishmish kí táken lagáín, aur us ke bíchon
bích burj banáyá, aur ek kolhú bhí us men taráshá, aur intizár kiyá, ki us men
angúr lagen, lekin us men janglí laten lagín. 3 Ab, ai Yirúshálam ke báshindo,
aur Yihúdáh ke logo, mere aur mere tákistán ke bích áphí insáf kíjiye. 4 Ki
mujhe apne tákistán men aur kaunsá taraddud karná thá jo main ne na kiyá?
Aur ab jo main ne us ke angúron ká intizár kiyá, to kis liye yih janglí laten láyá?
5 Ab lo wuh jo main apne tákistán se karúngá, so tumhen batátá húṇ. Ki main
us kí báṛ girá dúngá, aur wuh kháyá jáegá, us kí iháta toṛ ḍálúngá, aur wuh pámál
kiyá jáegá. 6 Aur main use bilkull wírán kar dúngá, wuh na chhánṭá jáegá na us
ke tháte khode jáenge, wahán sadá guláb aur kánṭe ugenge, aur main badlíon ko
hukm karúngá ki us par menh na barsáen.
7 So Rabb ul afwáj ká tákistán, baní Isráel ká gharáná hai, aur baní Yihúdáh
us ke tuhfa nihál hain. Wuh muntazir thá ki bichár ho aur dekh ki bigáṛ hai,
ki sukh ho aur dekh ki dukh hai.
8 Un par wáwailá hai jo ghar se ghar aur khet se khet milá dete hain, jab tak
jagah na mile, aur we akele zamín men basen. 9 Rabb ul afwáj ne mere kán
men kahá, Sach to yún hai, ki bahut se ghar ujaṛ jáenge, baṛe aur achchhe
bechirág honge! 10 Ki tís bíghe tákistán se ek batt wain hásil hogá, aur
ek gumr bíj se ek Aifah galla. 11 Un par wáwailá hai, jo subh sawere uṭhte
hain, táki pai dar pai pí pike mast howen, aur shám tak paṛe rahen, yahán tak
ki wain unhen sozán kare! 12 Aur un ke jashn kí majlison men barbat aur bín aur
daf aur bánsrí hai wain ke sáth; lekin we KHUDAWAND ke kám ká muláhaza nahín
karte, aur us ke háthon kí kárígarí ko daryáft nahín karte.
13 So mere log asírí men játe hain ki unhen shinákht nahín, un ke izzatwále
bhúkhon marte, aur un ke máldár piyás se khushk hote. 14 So pátál apne nafs ko
phailátá hai, aur apní munh beintihá pasártá hai, aur un kí shaukat aur un kí
daulat aur un kí hashmat aur wuh jo khushí kartá hai, sab ke sab us men
utrenge. 15 Aur jo sifla hai, utárá jáegá, aur jo zabardast hái, past hogá, aur

mutakabbaroṉ kí ánkheṉ níche ho jáengí; 16 Aur Rabb ul afwáj adálat meṉ
sarbuland hogá, aur quddús Ḳhudá kí taqdís sadáqat se kí jáegí. 17 Tab barre
waháṉ goyá apní charágáh meṉ charenge, aur aish karnewáloṉ ke wírán khetoṉ
par gair charáenge.

18 Un par wáwailá hai, jo batálat kí tanáboṉ se badí ko khínchte haiṉ, aur ḳhatá
ko gárí ke rasse se; aur jo kahte haiṉ, ki Wuh jaldí kare, aur phurtí se apná kám
kare, ki ham dekheṉ, aur baní Isráel ke Quddús kí mashwarat nazdík ho, aur á
pahunche, táki ham use jáneṉ. 20 Un par wáwailá hai, jo bad ko nek, aur nek ko
bad kahte haiṉ, aur roshní kí jagah andherá, aur andhere kí jagah roshní karte
haiṉ, aur miṭhái ke badle kaṛwáí, aur kaṛwáí ke badle miṭhái rakhte haiṉ! 21 Un
par wáwailá hai, jo apní ánkhoṉ meṉ áp ko dánishmand, aur apní nigáh meṉ áp ko
dáná jánte haiṉ! 22 Un par wáwailá hai, jo wain píne meṉ bahádur, aur nashe kí
chízeṉ miláne meṉ pahlawán haiṉ; 23 Jo sharír ko rishwaqt ke liye sádiq
ṭhaharáte haiṉ, aur sádiq kí sadáqat ko us se judá karte haiṉ.

24 So jis tarah ki ág bhúsíoṉ ko khátí hai, aur shuala puwál ko faná kartá hai;
isí tarah un kí asl bosída hogí, aur un kí nasl gard kí tarah uṛ jáegí; kyúnki
unhoṉ ne Rabb ul afwáj kí sharíat ko náchíz, aur Isráel ke Quddús ke suḳhn ko
zalíl jáná. 25 Is liye Ḳhudáwand ká qahr us ke logoṉ par bhaṛaktá hai, aur
wuh un par háth chalátá hai, aur unheṉ mártá hai, ki paháṛ kámp játe, aur un kí
lásheṉ bázároṉ meṉ gobar kí mánind paṛí haiṉ. Báwujúd is sab ke us ká gussa
dúr nahíṉ hotá, balki us ká háth hanoz phailá húá hai.

26 Aur wuh qaumoṉ ke liye dúr se ek jhanḍá khaṛá kartá hai, aur unheṉ zamín
ke muntahá se síṭhí bajáke bulátí hai, aur dekh we dauṛke jald áte haiṉ. 27 Koí
un meṉ na thak játá aur na phisal paṛtá hai, koí na úṉghtá na sotá, aur na kisí ká
kamarband khultá hai, na kisí kí jútí ká tasma ṭúṭtá hai. 28 Un ke tír tez haiṉ,
aur un kí sárí kamáneṉ kashída haiṉ; un ke ghoṛoṉ ke sum chaqmáq ke patthar
ke mánind haiṉ, aur un ke pahiye girdbád ke mánind. 29 We sher ke má-
nind garajte haiṉ, háṉ we jawán sheroṉ ke mánind garajte áte haiṉ; we gurráte
shikár pakaṛte aur use alag le játe haiṉ, aur koí bachánewálá nahíṉ. 30 Aur us
din un par aisá shor machegá jaisá samundar ká shor hotá hai; aur ye zamín kí
taraf tákenge, aur kyá dekhte haiṉ? ki tangí ká zulm hai, aur roshní un ke falak
meṉ táríkí ho játí hai.

VI. BÁB.

1 Jis baras Uzziyáh bádsháh mar gayá, maiṉ ne Ḳhudáwand ko ek buland aur
umda taḳht par baiṭhe dekhá, aur us ke libás ke zail se haikal mámúr ho gaí.
2 Sharráfín us ke chaugird khaṛe the, jin meṉ se harek ke chha chha par the, aur
harek do paroṉ se apná munh dhámpe thá, aur do se apná pánw, aur do se wuh
uṛtá thá. 3 Aur ek ne dúsre ko pukárá aur kahá, Quddús, Quddús, Quddús,
Rabb ul afwáj hai, sárí zamín us ke jalál se mámúr hai. 4 Aur pukárnewáloṉ kí
áwáz ke zor se ástánoṉ ke sutún hil gae, aur maskan dhúwáṉ se bhar gayá.

5 Tab maiṉ bol uṭhá, ki Háe mujh par, maiṉ halák hotá húṉ, ki maiṉ najislab
ádmí húṉ, aur najislab logoṉ ke darmiyán bastá húṉ, ki merí ánkhoṉ ne Málik
Rabb ul afwáj ko dekhá. 6 Us dam ek un sharráfoṉ meṉ se ek sulgá húá koelá

jo us ne dastpanáh se mazbah par se uṭhá liyá, apne háth men leke merí taraf uṛá.
7 Aur us ne mere munh ko chhúá, aur kahá, ki Dekh, is ne tere labon ko chhúá'
so terá gunáh dafa húá, aur terí ḳhatá ká kafára húá. 8 Us waqt main ne KHUDÁ-
WAND kí áwáz suní jo bolá, ki Main kis ko bhejún, aur hamárí taraf se kaun jáegá?
Tab main bolá, Main házir hún, mujhe bhej. 9 Us ne farmáyá, ki Já, aur in logon
ko kah, ki Tum to suná karte ho, par samajhte nahín, tum to dekhá karte ho,
par bújhte nahín. 10 So tú un ke dilon ko charbá, aur un ke kánon ko bhárí kar,
aur un kí ánkhen múnd, tá na ho ki we apní ánkhon se dekhen, aur apne kánon se
sunen, aur apne dilon men málúm karen, aur táib hoke áfiyat páwen. 11 Tab
main ne kahá, KHUDÁWAND, yih kab tak? Us ne jawáb diyá, Yahán tak ki bastíán
wírán howen, aur koí basnewálá na rahe, aur ghar bechirág howen, aur zamín ek
laḳht ujáṛ ho jáwe. 12 Aur KHUDÁWAND logon ko dúr dafa kare, aur zamín men
baṛá wirána ho. 13 Aur jo daswán hissa us men bach rahe, to phir halák kiyá
jáegá. Lekin jaisá balút aur jaisá butm kí asl, jab we káṭe gae hain, báqí rahtí
hai: waisáhí muqaddas nasl un kí asl hogí.

VII. BÁB.

1 Aur sháh i Yihúdáh Áḳhaz bin Yútám bin Uzziyáh ke asr men aisá húá ki
sháh i Arám Rasín aur sháh i Isráel Fiqah bin Ramaliyáh Yirúshálam se laṛne ko
chaṛh áe, par fathyáb na húe. 2 Us waqt Dáúd ke gharáne ko yih ḳhabar dí gaí,
ki Arám Ifráím par ulartá hai: so us ká dil aur us ke logon ká dil yún hilá jis
tarah ban ke daraḳht ándhí se hilte hain. 3 Tab KHUDÁWAND ne Yasaiyáh ko
hukm kiyá, ki Tú apne beṭe Sáir-yatúb ko leke Álí táláb ke ábrez ke kone par, jo
dhobí ke khet kí saṛak men hai, Áḳhaz se já mil, 4 Aur use kah, Hoshiyárí kar,
aur khátir jama rakh; in jaltí lakṛíon ke do dhúánwále ṭukṛon ke muqábil
námardí mat kar, aur terá dil na ghabráwe; is sabab ki Arámí Rasín aur bin
Ramaliyáh ká gussa bhaṛká hai. 5 Azbas ki Arám aur Ifráím aur bin Rama-
liyáh tere barḳhiláf mashwarat karke kahte hain, 6 Ki áo, ham Yihúdáh
par chaṛhen, aur use tang karen, aur toṛ ḍálen, aur Tábiel ke beṭe ko us ke
darmiyán taḳhtnishín karen: 7 Is liye KHUDÁWAND Ḳhudá yún kahtá hai, ki
Wuh na ṭhaharegá na howegá, 8 Balki Arám ká dár ul saltanat Dimishq ho
rahná, aur Rasín Dimishq ká sardár ho rahná; aur painsaṭh baras ke arse men
Ifráím aisá kaṭ jáegá ki qaum na rahegí, 9 Aur Ifráím ká dár ul saltanat Samrún
ho rahná, aur Ramaliyáh ká beṭá Samrún ká sardár ho rahná. Agar tum imán na
láoge, to aman men na rahoge. 10 Phir KHUDÁWAND ne Áḳhaz se ḳhitáb karke
kahá, 11 Ki KHUDÁWAND apne Ḳhudá se koí nishán máng, ḳhwáh níche zamín
par, ḳhwáh úpar ásmán par. 12 Par Áḳhaz ne kahá, ki Main nahín mángne ká,
aur main KHUDÁWAND ko nahín ázmáne ká. 13 Tab nabí ne kahá, Ai Dáúd ke
ḳhándán, ab tum suno, insánon ko thakáná tumháre áge kuchh chíz nahín: so kyá
tum mere Ḳhudá ko bhí thakáoge? 14 Is wáste KHUDÁWAND áp tum ko ek
nishán degá. Dekh wuh kunwárí peṭ se hogí, aur beṭá janegí, aur us ká nám
Immánúel rakhegí. 15 Wuh shír o shad kháegá jab tak wuh burá tark karne ká
aur bhalá pasand karne ká imtiyáz na páwe. 16 Kyúnki us ke áge ki yih laṛká
bad tark karne ká aur nek pasand karne ká imtiyáz páwe, wuh sarzamín, jis ke do

bádsháhoṉ ke sabab tú ranj meṉ hai, wírán ho jáegí. 17 KHUDAWAND tujh par
aur tere logoṉ aur tere báp ke gharáne par aise aiyám láwegá, ki us din se, jo
Ifráím Yihúdáh se judá húe, áj tak kabhí na láyá, yáne sháh i Asúr ko. 18 Aur
us din aisá hogá ki KHUDAWAND Misr kí nahroṉ ke us sire par se makkhíoṉ ko
aur Asúr kí sarzamín meṉ se zambúroṉ ko síṭhí bajáke buláwegá. 19 So we sab
áwenge, aur wahshat kí wádíoṉ meṉ aur chaṭánoṉ ke dararoṉ meṉ, aur sab khári-
stánoṉ meṉ, aur sab kaṛároṉ meṉ chhá jáenge. 20 Usí roz KHUDAWAND us ustare
se, jo nahr ke pár se karáya liyá jáegá yáne Arám ke bádsháh se, sir aur páoṉ ke bál
múṉḍegá, aur dáṛhí bhí uṛ jáegí. 21 Aur us din aisá hogá ki ek ádmí ek bachhiyá
aur do bhereṉ pálegá, 22 Aur aisá hogá ki wuh un ke bahut dúdh se makhan
kháegá; kyúnki harek, jo is sarzamín meṉ bach rahegá, maska aur shahd hí kháyá
karegá. 23 Aur us din aisá hogá, ki harek maqám meṉ, jaháṉ ek hazár ták honge,
jin meṉ se ek hazár rúpíyoṉ kí qímat rakhtá hogá, un kí jagah sadá guláb aur
khári stán hogá. 24 Log tír aur kamáneṉ leke wahán áwenge; kyúnki wuh sárí
sarzamín sadá guláb aur khár hogí. 25 Aur log un sáre pahároṉ par, jo kudálí
se káṭe játe the, sadá guláb aur káṉṭoṉ ke khauf se phir na chaṛhenge; so we gáe
bail kí charágáh aur bheṛ bakrí ke pámál honge.

VIII. BAB.

1 Phir KHUDAWAND ne mujhe kahá, ki Ek baṛí takhtí le, aur ámí hurúf se us
par likh, ki Máhir Salál, Hásh Bazz. 2 Aur maiṉ ne diyánatdár gawáhoṉ ko
yáne Uriyáh káhin ko aur Zakariyáh bin Barakiyáh ko muqarrar kiyá. 3 Aur
maiṉ nabiya ke pás gayá, so wuh peṭ se húí, aur ek beṭá janí. Tab KHUDAWAND
ne mujhe kahá, Us ká nám Máhir Salál Hásh Bazz rakh. 4 Ki us se peshtar, ki
yih laṛká bábá ammá bol sake, sháh i Asúr Dimishq kí ganímat aur Samrún kí lúṭ
ko uṭhwáke lejáegá.

5 Phir KHUDAWAND ne mujhe farmáyá, 6 Azbas ki in logoṉ ne Siláh ke nále
ko, jo ahista bahtá hai, nápasand kiyá, aur Rasín aur Ramaliyáh ke beṭe par máil
húe: 7 So ab dekh, ki Rabb nahr ke sakht shadíd sailáb ko yáne sháh i Asúr aur
us ke lashkar ko un par chaṛhá láegá; aur wuh us ke sáre náloṉ ke pár áegá, aur
us ke sáre kanároṉ ke pár guzregá. 8 Aur wuh Yihúdáh ke darmiyán bahegá, aur
chalá jáegá, wuh gardan tak pahunch jáegá, aur us ke paroṉ ke phailáo se terí
sárí sarzamín, ai Immánúel, dhap jáegí.

9 Ai qaumo, dhúm macháo, aur pashemán ho jáo! Aur ai tum sab, jo zamín ke
atráf meṉ ho, suno, apní kamareṉ bándho, aur ghabrá jáo, apní kamareṉ bándho,
aur ghabrá jáo! 10 Bandish bándho, aur wuh ṭúṭe; hukm karo, aur kuchh ban na
paṛe, ki Immánúel.

11 Kyúnki KHUDAWAND ne, jab us ká háth mujh par gálib húá, aur in logoṉ kí
ráh meṉ chalne se mujhe mana kiyá, mujh ko yúṉ farmáyá, 12 Ki tum sab kuchh
jise ye log bandish kahte haiṉ, bandish mat kaho, aur jis se we tarsán o hairán haiṉ,
tum tarsán o hairán mat hoo. 13 Rabb ul afwáj jo hai, tum us kí taqdís karo;
wuhí tumhárá tars aur tumhárí hairat ho. 14 Wuh panáhbakhsh maqdis hogá,
aur Isráel ke donoṉ gharánoṉ ke liye ṭhokar ká patthar aur ṭhes kí chaṭán aur
Yirúshálam ke báshindoṉ ke liye phandá aur dám howegá. 15 Bahut log un se

thokar kháenge, aur girenge, aur ṭúṭ jáenge, aur dám meṇ phasenge, aur pakṛe
jáenge. 16 Ahdnáme ko band kar, tauret mere shágirdoṇ meṇ makhtúm kar.
17 Pas maiṇ Ḳhudawand kí ráh dekhúngá, jo ab Yaqúb ke gharáne se apná munh
chhipátá hai, aur maiṇ us ká intizár karúngá. 18 Dekh maiṇ aur laṛke, jo Ḳhuda-
wand ne mujhe bakhshe, ham Rabb ul afwáj kí taraf se, jo koh i Saihún meṇ rahtá
hai, baní Isráel meṇ ajáib o garáib ke nám rakhte haiṇ. 19 Aur jab we tumko
kaheṇ: Tum apne liye ojhoṇ aur agamgyáníoṇ se, jo phusphusáte aur gungunáte
haiṇ, sawál karo: to tum kaho, Kyá logoṇ ko munásib nahíṇ ki apne Ḳhudá se
sawál kareṇ? kyá zindoṇ kí bábat murdoṇ se sawál kareṇ?
20 Tauret par aur ahdnáme par mutawajjih ho! Agar we us sukhan ke mutábiq
na boleṇ, to un ke liye sahar na hogí. 21 Tab we ḳharábhál hoke aur bhúkhoṇ
marke zamín meṇ guzarenge; aur aisá hogá, ki jab we bhúkhe honge, to we apne
ján se bezár honge, aur apne Málik aur apne Ḳhudá par lánat karenge; 22 We
kabhí úpar tákenge, kabhí zamín par ghúrenge, aur kyá dekhte haiṇ? ki tangí aur
táríkí aur taaddí ká andher hai, ki ham zulmat meṇ ḍhakele játe haiṇ.
23 Lekin waháṇ andher na rahegá jaháṇ ab taaddí hai. Jaisá agle zamáne ne
Zabúlún kí sarzamín ko, aur Naftálí kí sarzamín ko qalíl kiyá, waisáhí pichhlá zamá-
na us daryá kí girdnawáh Yardan ke kanáre qaumoṇ ke Jalíl ko buzurgí bakhshegí.

IX. BAB.

1 We log, jo ab táríkí meṇ chalte haiṇ, baṛí roshní dekhte haiṇ; aur un par, jo zill
i maut ke mulk meṇ rahte haiṇ, núr chamaktá hai. 2 Tú ummat ko ziyáda kartá,
aur un kí ḳhushí afzúd kartá; we tere áge aise ḳhush hote jaise dirau ke waqt
aur ganímat kí taqsím ke waqt ḳhush hote haiṇ. 3 Kyúnki tú us ke bojh ke júe
ko, aur us ke kándhe ke laṭh ko, jo us par zulm kartá hai aisá toṛtá hai, jaisá ki
Midyán ke din meṇ hotá thá. 4 Ki jang meṇ pahlawánoṇ ke sab hathyár, aur lahú
se najis kapṛe jal játe aur ág se kháe játe haiṇ.
5 Ki hamáre liye ek farzand tawallud hotá, aur ham ko ek pisar bakhshá játá
aur saltanat us ke kándhe par hai, aur wuh is nám se kahlátá hai, Ajab, Muslih,
Ḳhudá i Qádir, Ab i Abadíyat, Sháh i Salámat: 6 Ki saltanat ká iqbál aur salmá-
mat ká dawám Dáúd ke takht par aur uskí mamlukat par howe, ki wuh us ká
bandabast kare, aur ab se abad tak adálat aur sadáqat se use qiyám bakhshe. Rabb
ul afwáj kí gayúrí yih karegí.
7 Ḳhudawand ne Yaqúb ke úpar ek sukhan bhejá, wuh sukhan Isráel par názil
húá. 8 Aur sáre log kyá baní Ifráim aur kyá ahl i Samrún málúm karenge jo
takabbur aur sakhtdilí se kahte haiṇ, 9 Ki ínteṇ gir gaíṇ, par ham taráshe húe
pattharoṇ kí imárat banáenge; gúlar ke darakht káṭe gae, par ham sanaubar ke
lagáenge. 10 Is liye Ḳhudawand Rasín ke dushmanoṇ ko us par chaṛháegá, aur
us ke bairíoṇ ko musallah karegá. 11 Mashriq se Arámí aur magrib se Filistí, aur
we Isráel ko har taraf se khá jáenge. Báwujúd us sab ke us ká sárá gussa utar
nahíṇ gayá, balki uská háth hanoz phailá húá hai.
12 Par log us kí taraf jo unheṇ mártá hai, nahíṇ phire, aur we Rabb ul afwáj ke
joyán nahíṇ húe. 13 So Ḳhudawand baní Israel ke sir o dum aur shákh o nai ko ek
din meṇ káṭ ḍálegá. 15 Jo buzurg aur rúdár hai, wuhí sir hai, aur jo nabí jhúṭh

báteṉ sikhlátá hai, wuhí dum hai. 15 Kyúnki we, jo in logoṉ ke peshwá haiṉ, un se
ḳhatákárí karwáte haiṉ, aur we, jo un kí pairawí karte haiṉ, nigle jáenge. 16 So
Khudáwand un ke jawánoṉ se ḳhushnúd nahíṉ, aur wuh un ke yatímoṉ aur un
kí bewoṉ par kabhí rahm na karegá; ki un meṉ har ek riyákár aur badkirdár hai,
aur har ek munh harámzádagí kí bát boltá hai. Báwujúd us sab ke us ká sárá
gussa utar nahíṉ gayá, balki us ká háth hanoz phailá húá hai.

17 Ki badzátí ág kí tarah jalátí hai: wuh sadá guláb kí báṛí aur ḳháristán ko faná
kar degí, aur jangal kí jháṛí meṉ farozán hogí, ki we dhúeṉ ke mánind uṛte phirenge.
18 Rabb ul afwáj ke qahr se yih sarzamín jal játí, aur log ág ke kundoṉ ke mánind
howenge; aur koí apne bháí kí riáyat na karegá. 19 Aur wuh dahne háth se uchak
legá, aur bhúkhá hogá; aur wuh báyeṉ háth jáke kháegá, aur ser na hogá; un meṉ
se har ek ádmí apne bázú ká gosht kháegá: 20 Manassí Ifráim ko aur Ifráim Ma-
nassí ko, aur we milke Yihúdáh par chaṛháí karenge. Báwujúd us sab ke us ká
sárá gussa utar nahíṉ gayá, balki us ká háth hanoz phailá húá hai.

X. BÁB.

1 Un par wáwailá hai, jo nárástí ke áín muqarrar karte haiṉ, aur un par, jo dard-
angez qánúnoṉ ko likháte haiṉ, 2 Táki miskínoṉ ko adálat se inhiráf kareṉ, aur
un ká haqq, jo mere bandoṉ meṉ muhtáj haiṉ, gazab kareṉ, aur bewoṉ ko ganímat
kareṉ, aur yatímoṉ ko lúṭeṉ. 3 So tum mutálaba ke din aur us ḳharábí ke din, jo
dúr se áwegí, kyá karoge? Tum kis se kumak cháhoge, aur tum apní hashmat
kaháṉ rakhoge? 4 Mujh bagair we qaidíoṉ ke níche latáṛe jáenge, aur maqtúloṉ
ke tale paṛe rahenge. Báwujúd us sab ke us ká sárá gussa utar nahíṉ gayá, balki
us ká háth hanoz phailá húá hai.

5 Ho Asúr, mere gusse ká ḍanḍá, aur jo laṭh us ke háth meṉ hai, so mere qahr
ká hathyár hai. 6 Maiṉ use bhejúngá, táki ek badkár ummat ko, aur un logoṉ ko,
jin par merá qahr hai, sazá dewe, aur maiṉ use náfiz hukm dúngí, ki lúṭ ká mál le
le, aur unheṉ asír kare, aur unheṉ bázároṉ kí kíchaṛ ke mánind latáṛe. 7 Lekin wuh
yih ḳhiyál nahíṉ kartá, aur uská dil nahíṉ cháhtá ki aisá kare; balki us ke dil meṉ
hai ki qatl kare, aur bahutsí gurohoṉ ko káṭ ḍále. 8 Kyúnki wuh kahtá hai, Kyá
mere shahzáde sab ke sab bádsháh nahíṉ? 9 Kyá Kalnah Karkmís ke mánind, aur
Hamát Arfád ke mánind aur Samrún Dimishq ke mánind nahíṉ húá? 10 Hargáh
maiṉ ne butoṉ kí mamlukatoṉ par háth páyá jin kí khodí húí múrateṉ Yirú-
shálam aur Samrún se kahíṉ afzúd haiṉ: 11 To kyá jaisá maiṉ ne Samrún se aur
us ke butoṉ se kiyá, aisá Yirúshálam se aur us ke butoṉ se na karúngá?

12 So aisá hogá, ki jab Khudáwand koh i Saihún par aur Yirúshálam meṉ
apná kám kar chukegá, tab maiṉ sháh i Asúr ko us kí sangdilí aur us kí buland-
nigáhí kí sazá dúngá. 13 Ki wuh kahtá hai, Maiṉ ne apne háth ke zor se, aur apní
dánish se yih kuchh kiyá hai, ki maiṉ dánishmand húṉ; maiṉ ne qaumoṉ kí haddeṉ
haṭáiyáṉ, aur un ke ḳhazáne lúṭe, aur maiṉ ne jabábara ke mánind taḳhtnishínoṉ
ko utár diyá. 14 Aur mere háth ne logoṉ kí daulat yúṉ le lí, jaise ek ghons-
lá le lete haiṉ, aur jaise koí un anḍoṉ ko, jo paṛe howeṉ, sameṭ le, waise maiṉ sárí
zamín par qábiz húá, aur ek meṉ yih sakat na húí, ki par phailáwe, yá munh khole,
yá chahchaháwe. 15 Kyá lasúlá us ke rú ba rú, jo us se káṭtá hai, láfzaní

karegá, aur arra arrakash ke sámhne shekhí máregá? Yih aisá hai ki jaise lath us ko, jo use utháe húe hai, hiláwe, aur sontá us ko, jo chob nahíп, utháwe.

16 Is sabab se Khudawand, Málik ul afwáj, us ke mote mardon par lágarí ko
gálib karegá, aur us kí shakhsíyat ke níche ek shuala ág ke mánind farozán kare-
gá; 17 Aur Isráel ká núr ág banegá, aur us ká Quddús shuala hogá, wuh
us ke kháristán aur sadáguláb ko ek din men jaláke bhasam kar degí. 18 Aur us
ke ban aur bág kí khushnumáí ko ján se gosht tak faná karegá, aur we aise ho
jáenge jaisá bímár jo mar rahe. 19 Aur us ke bág ke darakht aise thore báqí
rahenge, ki ek larká bhí unhen ginke likh le.

20 Aur us din aisá hogá, ki we, jo baní Isráel men se báqí ráh jáenge, aur ahl i Yaqúb men se bach rahenge, us par, jis ne unhen márá, phir takiya na karenge, balki Khudawand Isráel ke Quddús par amánat se tawakkul karenge. 21 Aur báqí
jo Yaqúb se báqí honge, us Khudá kí taraf, jo qawí hai, phirenge. 22 Ki
agarchi tere log, ai Isráel, daryá kí ret ke mánind hote, magar un men se sirf we log, jo bach rahe, phirenge, ki wuh sazá kí takmíl, jis ká hukm kiyá gayá hai, sadáqat se labrez hogí. 23 Kyúnki Khudawand, Rabb ul afwáj, wuh sazá kí takmíl,
jo muqarrar kí gaí, sárí zamín ke bích men karegá.

24 So Khudawand, Rabb ul afwáj, yih farmátá hai, ki Ai mere logo, tum jo Saihún men baste ho, Asúr se mat daro! Wuh tujh ko lath se máregá, aur tujh par apná dandá utháwegá Misr ke taur par. 25 Kyúnki ek thorí hí der hai ki josh o kharosh mauqúf hogá, aur merá qahr un ke halák karne par ho jáegá. 26 Aur
Rabb ul afwáj Midyán kí khúnrezí ke mutábiq, jo Guráb kí pahárí par húí, us par korá utháwegá, aur apná asá daryá par, hán use Misr kí tarah hí utháwegá. 27
Aur us din aisá hogá ki us ká bojh tere kándhe par se, aur us ká júá terí gardan par se uthá liyá jáegá, aur wuh júá farbihí ke baís se torá jáegá.

28 Wuh Aiyat men áyá hai, Mijrún men se guzará, Mikmás men apná asbáb rakh chhorá hai. 29 We ghátí se pár gae, we Jiba men shabbásh húe, Rámah hirásán hai; Jibaat Saúl bhág niklá hai. 30 O bint Jallím, chíkh már! ai miskín Anatát, apní áwáz Lais ko suná! 31 Madmínah chalá gayá, Jaibín ke rahnewále bhágne kí taiyárí karte hain. 32 Phir áj ke din Núb men khaimazan hogá: tab wuh apná háth bint i Saihún ke pahár, Yirúshálam ke koh par, hiláwegá.

33 Lekin dekh, Khudawand Rabb ul afwáj haibat se us shákh ke purze purze urá egá, aur buland qámat káte jáenge, aur we, jo únche hain, past ho jáenge. 34 Aur
wuh jangal kí jhárí ko lohe se taráshegá, aur Lubnán Qadír ke háth se gir jáegá.

XI. BAB.

1 Tab Yassí ke asl se ek nasl niklegá, aur us ke jarwat se ek nazir barhegá.
2 Aur Khudawand kí Rúh us par thaharegí, hikmat aur khirad kí rúh, maslahat aur qudrat kí rúh, khudáshinásí aur khudátarsí kí rúh. 3 Aur wuh khudátarsí kí bás súnghegá, wuh apní ánkhon ke dekhne ke mutábiq hukm na karegá, aur apne kánon ke sunne ke muwáfiq tanbíh na degá; 4 Balki wuh rástí se miskínon ká insáf karegá, aur adl se zamín ke kháksíron ká haqq adá karegá, aur apne munh kí láthí se zamín ko máregá, aur apne labon ke dam se sharíron ko

faná kar ḍálegá. 5 Us kí kamar ká paṭká rástkárí hogí, aur us ke pahlú sacháí ke
paṭke se kase húe honge.
6 Tab bheṛiyá barre ke sáth rahegá, aur chítá halwán ke sáth baiṭhegá, aur
bachhiyá aur jawán sher aur pálá húá bachhṛá mile jule rahenge, aur nanha bachcha
un kí peshrawí karegá. 7 Gáe aur ríchh milke charenge, un ke bachche mile jule
baiṭhenge, aur sher bail kí tarah ghás kháegá. 8 Aur dúdh pítá bachcha sámp ke
surákh pás khelegá, aur wuh laṛká, jis ká dúdh chhuṛáyá gayá hogá, kále kí
bámbhní meṇ háth ḍálegá. 9 We mere muqaddas koh meṇ na bigáṛenge aur na
ujáṛenge; kyúnki jis tarah pání se samundar bhará húá hai, usí tarah zamín
ḳhudáshinásí se mámúr hogí. 10 Aur us din aisá hogá ki Yassí ká wuh asl
qaumoṇ ke liye jhanḍe kí tarah uṭh khaṛá hogá, ummateṇ us kí tálib hongí, aur
us kí árámgáh jalál banegí.
11 Aur us din aisá hogá, ki Ḳhudáwand dúsre martaba apná háth baṛháke un
ko, jo us ke logoṇ meṇ báqí howenge, aur Asúr aur Misr aur Fatrús aur Kúsh aur
Ailám aur Sinár aur Hamát aur daryáí jazíroṇ ke logoṇ meṇ se bach rahe honge,
pher láwegá. 12 Aur wuh qaumoṇ ke liye ek jhanḍá khaṛá karegá, aur un
Isráelíoṇ ko, jo ḳhárij kiye gaye haiṇ, jama karegá, aur sáre baní Yihúdáh ko,
jo parágauda howenge, zamín ke chároṇ konoṇ se faráham karegá. 13 Tab baní
Ifráím meṇ hasad na rahegá, aur baní Yihúdáh meṇ ke kínawar káṭ ḍále jáenge, aur
baní Ifráím baní Yihúdáh par hasad na karenge, aur baní Yihúdáh baní Ifráím ko
kína na rakhenge. 14 Aur we magrib kí samt Filistíoṇ kí hudúd par uṛenge, aur we
sab ikaṭṭhe hoke mashriq ke basnewáloṇ ko gárat karenge, aur we Adúm aur
Moab par háth ḍálenge, aur baní Ammún un ke mahkúm honge. 15 Aur
Ḳhudáwand daryá i Misr kí lisán ko miṭáwegá, aur apní zoráwár ándhí se
daryá par apná háth hiláwegá, aur us ko sát nahreṇ kar degá, aur aisá karegá ki
log júte pahine húe pár chale jáenge. 16 Aur waháṇ us ke báqí bandoṇ ke liye,
jo Asúr meṇ se bach rahenge, aisá ek rasta hogá jaisá baní Isráel ke liye thá,
jis din ki we Misr kí zamín se chaṛhe.

XII. BÁB.

1 Aur us din tú kahegá, ki Ai Ḳhudáwand, maiṇ terá shukr karúngá; ki agarchi
tú mujh se náḳhush thá, par tere gussa utar gayá, aur tú ne mujhe tasallí dí.
2 Dekho Ḳhudá merí naját hai: maiṇ us par tawakkul karúngá, aur na ḍarúngá,
ki Ḳhudáwand jis ká nám Yáh hai, merá bútá aur merá surod hai, aur wuh merí
naját húá hai. 3 So tum ḳhush hoke naját ke chashmoṇ se pání bharoge; 4 Aur
us din tum kahoge, ki Ḳhudáwand ko saráho, us ke nám kí duá karo, logoṇ
ke darmiyán us ke kám sunáo, aur zikr karo, ki Us ká nám álíshán hai.
5 Ḳhudáwand kí madhsaráí karo, is liye ki us ne ajáib chízeṇ banáíṇ; sárí
zamín ko yih málúm ho. 6 Ai Saihún kí basnewálí, tú chillá aur lalkár, ki tere
darmiyán Isráel ká Quddús buzurg hai.

XIII. BAB.

1 Manshá i Bábul jise Amús ke beṭe Yasaiyáh ne rúyá meṇ dekhá.
2 Tum nange pahár par ek jhandá khará karo, un ko buland áwáz se pukáro, aur
háth hilío, ki we gáratgaroṇ ke darwázoṇ par jáweṇ. 3 Maiṇ ne apne muqad-
dasoṇ ko hukm kiyá, main ne apne qahr ke liye apne baháduroṇ ko, jo merí
mahábat se shádmán haiṇ, buláyá. 4 Paháṛoṇ meṇ ek hujúm kí áwáz hai, ek baṛe
lashkar ká sá shor; yih faráham húí mamlukatoṇ aur qaumoṇ ke hangáma kí
áwáz hai: Rabb ul afwáj fauj i muqátala kí maujúdát letá hai. 5 We dúr mulk
se, ásmán ke muntahá se áte haiṇ, Ḳhudawand aur us ke qahr ke hathyár, táki
sárí zamín ko halák kareṇ.
6 Ab tum wáwailá karo, ki Ḳhudawand ká din nazdík hai; wuh Qádir kí
taraf se wabá ke mánind áwegá. 7 So sáre háth dhíle howenge, aur harek ádmí
ká dil gudáz ho jáegá. 8 We hirásín honge, jánkaní aur gamgíní unheṇ á legí,
un par aisí dushwárí hogí jaisí us aurat par hotí jise dard lagte haiṇ; so we
aise sarásíma honge, ki ek dúsre ko paṛá tákegá, aur un ke chihre shuala kí tarah
honge.
9 Dekho, Ḳhudawand ká wuh din átá hai, jo gazab meṇ aur qahr i shadíd
meṇ saḳht durusht hai, táki zamín ko wírán kare, aur gunáhgároṇ ko us par se nest
nábúd kare. 10 Ki ásmán ke sitáre aur kawákib roshní na denge, áftáb tulú
hote hote tárík ho jáegá, aur máhtáb apná núr na baḳhshegá. 11 Aur maiṇ jahán
ko us kí zabúní ke sabab se, aur sharíroṇ ko un kí badkárí ke báis se sazá dúngá;
aur maiṇ magrúroṇ ká faḳhr kho dúngá, aur zálim logoṇ ká gurúr ḍhá dúngá. 12
Maiṇ ek mard ko kundan se, háṇ ek mard ko Ofír ke sone se ziyáda giránbahá
karúngá. 13 So maiṇ ásmánoṇ ko larzáúngá, aur zamín apní jagah se ṭal jáegí,
Rabb ul afwáj kí qahrrezí se, aur us ke mushtail gazab ke din se. 14 Aur un meṇ
se harek us áhú kí mánind, jo chaukaṛí bhare, yá us gospand kí tarah, jise koí na
rakhe, apní qaum kí samt mutawajjih hogá, aur harek apne watan ko bhágegá.
15 Har ek jo mil jáegá, khonchá kháegá; aur har ek, jo un meṇ hogá, talwár
se márá paṛegá. 16 Aur un ke atfál un kí ánkhoṇ ke sámhne pásh pásh honge,
un ke ghar lúṭe jáenge, aur un kí jorúoṇ kí hurmat lí jáegí.
17 Dekho, maiṇ Mádíoṇ ko un par chaṛháúngá; we rúpe ko ḳhátir meṇ na
láwenge, aur sone se ḳhush na howenge. 18 Un kí kamáneṇ jawán logoṇ ko
pásh pásh kar ḍálengí, aur we rahim ke phal par rahmat na karenge, aur un kí
ánkhen bachchoṇ se bemuruwatí karenge. 19 Aur Bábul, jo mamlukatoṇ kí
hashmat aur Kasdíoṇ kí buzurgí kí raunaq hai, Sadúm aur Amúrah kí mánind ho
jáegí, jinhoṇ ko Ḳhudá ne ulaṭ diyá. 20 Wuh abad tak ábád na hogí, aur pusht
dar pusht us meṇ bastí na milegí; waháṇ hargiz Arab log ḳhaime istáda na
karenge, aur waháṇ gaṛariye galloṇ ko na biṭháenge; 21 Par ban ke janglí
darinde waháṇ baiṭhenge, aur un ke gharoṇ meṇ ajab tarah ke wuhúsh bhare húe
honge; waháṇ ullú bolenge, aur bayábání gúl náchenge. 22 Aur gídaṛ un ke ujáṛ
makánoṇ meṇ aur tinnín un ke nafís mahalloṇ meṇ báham bolenge. Us ká waqt
nazdík pahunchá hai, aur us ke din daráz na honge.

XIV. BÁB.

1 Kyúnki KHUDAWAND Yaqúb par rahm farmáegá, aur Isráel ko hanoz bargu-
zída rakhegá, aur unhen un kí zamín men phir bithláegá; aur pardesí un par
taláwí karenge, aur Yaqúb ke gharáne se mil jáenge. 2 Aur qaumen unhen
le áwengí, aur unhen un ke mulk men pahuncháwengí; aur baní Isráel KHUDA-
WAND kí sarzamín men un ke málik hoke unhen gulám aur laundí karenge, aur we
unhen, jinhon ne un ko asír kiyá thá, asír karenge, aur apne zálimon par hukúmat
karenge.
3 Aur us roz aisá hogá, ki jab KHUDAWAND terí mihnat o mashaqqat aur us sakht
khidmat se, jo tujh par rakhí gaí thí, ráhat bakhshegá: 4 Tab tú sháh i Bábul
par masal máregá aur kahegá, Kyúnkar zálim tabáh húá, aur shahr i zarrín ujárá
gayá! 5 KHUDAWAND ne sharíron ká lath torá, aur hukúmat karnewálon ká asá,
6 Jo logon ko qahr ke sáth márne se mauqúf na rahá, aur ummaton par gazab se
hukmráni karne se báz na áyá. 7 Sárí zamín khush aur ásúda hai, sab bagalen
bajá bajáke gáte hain. 8 Hán sanaubar ke darakht aur Lubnán ke shamshád tere
liye khush hain; jab se tú past baithí, tab se koí lakrihárá hamárí taraf na áyá.
9 Pátál níche tere áne se jumbish kartá hai, ki terá istiqbál kare; wuh tere
sabab murdon ko aur zamín ke sab sardáron ko jagátá hai, wuh ummaton ke sáre
bádsháhon ko un ke takhton par se uthá khará kartá hai. 10 We sab bolenge,
aur tujhe kahenge, Kyá tú bhí hamáre mánind dublá ho gayá, tú aisá ho gayá jaise
ham hain. 11 Terá kar o far, tere sáz aur báj ká nagma pátál men utárá gayá;
tere níche kíron ká farsh húá, aur kirm hí terá báláposh bane. 12 Ai Zuhra
bin sahar, tú kyúnkar ásmán par se gir pará! tú jo qaumon ko latártá thá, kyúnkar
zamín par patká gayá! 13 Tú to apne dil men kahtá thá, Main ásmán par
charhúngá, main apne takht ko Khudá ke sitáron se únchá karúngá, aur main
shimál kí samt jamáat ke pahár ke úpar charhke baithúngá. 14 Main badlíon
kí únchái par charhúngá, main Khudá Tálá ká misl banúngá. 15 Lekin tú
pátál men wárid húá, asfal ul sáfilín men. 16 We, jin kí nazar tujh par paregí,
tujhe gaur karke dekhenge, Kyá yih wuhí shakhs hai, jis ne zamín ko larzáyá, aur
mamlukaton ko kampáyá, 17 Jis ne jahán ko wírán kiyá, aur us kí bastíán
ujáríán, jis ne apne asír ghar ke bartaraf na kiye? 18 Ummaton ke sáre bád-
sháh sab ke sab apne apne maskan men shaukat ke sáth árám karte hain; 19 Par
tú nikál phenká gayá apní gor se báhar nafratí shákh ke mánind, libás pahináyá
gayá un maqtúlon se jo talwár se chhede gae, aur jo gor ke pattharon par utarte
hain, páemál lásh ke mánind. 20 Tú un ke sáth kabhí qabr men dafn na kiyá
jáegá; kyúnki tú ne apne mulkon ko ujárá, aur apní raaiyat ko qatl kiyá; bad-
káron kí nasl abad tak námáwar na hogí. 21 Us ke beton ke liye maslakh taiyár
karwáo bápdádon ke gunáhon ke sabab, táki we barpá na howen, aur mulk ke
málik na banen, aur shahr banáke dunyá ko ábád na karen.
22 Aur Rabb ul afwáj farmátá hai, ki Main un par charhúngá, aur main
Bábul men un ká nám aur nishán na rakhúngá, aur unhen, jo báqí hain, beton aur
poton samet kát dálúngá, KHUDAWAND farmátá hai. 23 Rabb ul afwáj kahtá
hai, Main use khárpusht kí mírás kar dúngá aur tálábon ke dabar kí, aur main use
faná ke jhárú se jhár phenkúngá.

24 Rabb ul afwáj qasam kháke farmátá hai, ki Yaqínan jaisá maiṉ ne cháhá hai,
aisá hí ho jáegá; aur jaisá maiṉ ne azm kiyá hai, aisá hí wáqa hogá: 25 Maiṉ apne
mulk meṉ Asúrí ko shikast dúngá, aur use apne paháṛoṉ par páoṉ tale latáṛúngá:
tab us ká júá un par se utregá, aur uská bojhá un ke kándhoṉ par se ṭalegá. 26 Yih
wuh azm hai jo sárí dunyá ke liye sábit kiyá gayá, aur yih wuh daráz háth hai, jo
sárí ummatoṉ par baṛháyá gayá hai. 27 Ki Rabb ul afwáj ne azm kiyá
hai: so kaun use bátil karegá? aur us ká háth phailá húá hai: so kaun use
phiráwegá?
28 Jis sál ki Akhaz bádsháh mar gayá, usí sál yih manshá bayán húá.
29 Ai sárí Filist, tú khushí mat kar, ki us ká laṭh, jisne tujhe márá, ṭúṭá! Ki
sámp kí asl se nág niklegá, aur us ká phal ek átashí uṛnewálá sámp hogá. 30 Tab
miskínoṉ ke auwal barkhurdár howenge, aur muhtáj chain se baiṭhenge; aur maiṉ
kál se terí jaṛ marwáúngá, aur tere báqí log qatl kiye jáenge. 31 Are o ástán,
wáwailá kar, are o nagar, chillá, ai Filist, tú bilkull gudáz ho jáegí; kyúnki shimál
se ek dhúmá uṭhegá, aur koí us ke mustaidd logoṉ meṉ se parágandа na hogí.
32 Us waqt koí guroh ke rasúloṉ ko kyá jawáb degá? Ki KHUDAWAND Saihún
ko biná kartá, aur us ke miskín bande us meṉ panáh lete.

XV. BAB.

1 Manshá i Moab. Háṉ rát ko Ar i Moab kharáb ho gayá aur sunsán húá:
háṉ rát ko Qír i Moab kharáb ho gayá aur sunsán húá. 2 Butkháne ko chaṛh
játe haiṉ, aur ahl i Daibún rone ke liye únche makánoṉ par; Nabú aur Mádibá
par ahl i Moab wáwailá karenge; un ke sáre sir ganje ho jáenge, aur harek kí
ḍáṛhí nochí jáegí. 3 We apne rastoṉ meṉ ṭáṭ ká kamarband bándhenge, aur apne
gharoṉ ke kothoṉ meṉ aur bázároṉ meṉ har ek zár zár rowegá. 4 Hasbún wáwailá
karegá, aur Iliálí kí áwáz Wahsat tak suní jáegí; is par Moab ke musallah sipáhí
chillá chilláke rowenge; us kí ján us meṉ ghabráwegí. 5 Merá dil Moab ke liye
chilláegá, jis ke bhágnewále tín sál kí bachhiyá ke mánind Sugr tak pahunchenge;
ki Lauhiyat kí chaṛháí par we rote húe chaṛh jáenge, aur Haurának ke raste meṉ
tahluka ká wáwailá karenge. 6 Namirín kí nahreṉ kharáb ho gaíṉ; ki ghás kumlá
gaí, aur sabza murjhá gayá, aur roídagí faná ho gaí. 7 Is liye we apne kamáe
amwál, aur apne mahfúz asbáb bed kí nahr pár le jáenge. 8 Ki gulgula Moab
ke náloṉ tak húá, aur un ká nauha Ajlain tak, aur un ká mátam Biar i Ailím
tak pahunchá. 9 Aur Daimún kí nadíáṉ dam se bharengí; ki maiṉ Daimún par
zíyáda musíbat ḍálúngá, aur maiṉ Moab kí bachtí par, aur us sarzamín ke sáir
par sheroṉ ko bhejúngá.

XVI. BAB.

1 Tum mulk ke hákim pás Sila se bayábán kí ráh Bint i Saihún ke koh par barra
bhejwáo. 2 Aur aisá hogá ki jis tarah bhaṭaká húá parinda hai jo ghonsle se nikálá
gayá, usí tarah Moab kí beṭíáṉ Arnún ke gháṭoṉ meṉ hongí: 3 Mansúba bándh,
insáf kar, apná sáya ain zuhr meṉ rát ke mánind záhir kar, un ko, jo nikál diye
gaye haiṉ, chhipá le, use jo bhaṭaká húá hai, záhir na kar. 4 Mere Moab ke áwára

tere sáth rahen, tú un ko gáratgaron ke sámhne se ḍhámp le; kyúnki sitamgar ká
kám anjám ko pahunchegá, aur gáratgar tamám hogá; aur sáre páemál karnewále
zamín par se faná honge. 5 Aur taḳht rahmat se qáim hogá, aur rástí se ahl i
Dáúd men wuh us par julús farmáwegá jo munsif, aur insáf ká tálib aur sidq men
máhir hai.

6 Ham Moab ke ghamanḍ kí bát sun chuke, wuh baṛá láfzan hai, us men gu-
stáḳhí aur takabbur aur taish hai, par us kí jhúṭhí sheḳhíán kuchh na hongí.

7 So Moab wáwailá karegá Moab ke liye, harek wáwailá karegí; Qír i Harásat
kí asáson ke liye tum mátam karoge ki we bilkull márí paṛín. 8 Ki Hasbún ke
khet aur Shibmah ke tákistán súkh gae, jis kí ḳháss laton se qaumon ke sáhib
maḳhmúr ho gae; we Yaazír kí zamín men áe, we jangal men áwára húe; us kí
ḍálían phail gaín, we daryá pár guzrín. 9 So main Yaazír ke rone ke mánind
Shibmah ke tákistán ke liye zárí karúngá, O Hasbún, ai Iliálí, main tujhe apne
ánsúon se tar karúngá; kyúnki terí ḳharíf aur rabí par lalkár paṛtí hai. 10 Aur
shádmání aur ḳhushí hare bhare kheton men na rahí, angúrí bágon men na taran-
num na surod hai; latáṛnewále angúron ko kolhúon men phir na maslenge; main
un kí lalkár ko mauqúf kartá hún. 11 So merá andar Moab ke liye rabáb
ká sá figán kartá hai, aur merá dil Qír i Harásat ke liye. 12 Aur aisá hogá ki jab
Moab únche makán par dekhá jáegá aur mánda hogá, aur apne maqdis men áke
duá mángegá, to kuchh fáida na hogá.

13 Yih wuh suḳhan hai, jo Ḳhudáwand ne Moab ke haqq men muddat se
farmáyá hai. 14 Par ab Ḳhudáwand yún farmátá hai, ki Ajúradár ke se tín
baras ke andar Moab kí shaukat us sab baṛe hujúm samet qalíl ho jáegí, aur
bachtí ke log thoṛe aur ájiz aur kamzor ho jáenge.

XVII. BAB.

1 Dimishq ká manshá. Dekho, Dimishq yún ḳharáb hogá ki shahr nahín
aur wuh aisá ṭúṭ jáegá ki ḍher ḍher banegá. 2 Aráir kí bastián ḳhálí rahengí,
we gallon kí charágáhen hongí, we wahán baiṭhenge, aur koí un ke ḍaráne
ko wahán na hogá. 3 Aur Ifráim ká hasín shahr nábúd hogá, Dimishq aur báqí
Arám se saltanat játí rahegí; Rabb ul afwáj farmátá hai, ki jo baní Isráel kí shau-
kat ká hál húá hai, wuhí un ká hál hogá.

4 Aur us roz aisá hogá ki Yaqúb kí hashmat subuk kí jáegí, aur us ká charbídár
badan dublá hogá. 5 Yih aisá hogá jaisá koí dirau ke waqt galla jama kare, aur
apne háthon se khaṛe khet káṭe; aur aisá hojáegá jaisá ki koí Rifáim kí wádí
men ḳhoshachíní kare. 6 Aur us men ḳhoshachíní ke se thoṛe báqí rahenge,
zaitún ke hiláne ke mánind, do tín dáne phungí par, chár pánch us kí phaldár
shákhon par, Ḳhudáwand Isráel ká Ḳhudá farmátá hai.

7 Us roz insán apne ḳháliq par nazar karegá, aur us kí ánkhen Isráel ke Qud-
dús par tawajjuh karengí. 8 Aur wuh mazbahon par, apne háth ke kám par
nazar na karegá, use hargiz us par jise us kí angulíon ne banáyá, kyá Yasírat aur
kyá but, kisí par tawajjuh na hogí. 9 Aur us din us ke hasín shahr jangalon aur
kohon ke wíránon ke mánind honge, jinhen we log baní Isráel ke áge se bhágkar
chhoṛ gae; aur zamín ḳharáb ho jáegí.

10 Kyúnki tú ne apne najátdenewále Khudá ko farámosh kiyá, aur apne tawá-
náí ke patthar ko yád na kiyá: so tú ne khushaslúb paudhá lagáyá, aur ajnabí qalam
us meṉ paiwand kiyá. 11 Jis din tú ne lagáyá, tú ne iháta banáí, aur sawere apne
qalam ko phuláyá; par tasarruf ke din meṉ hásil játá rahegá, aur alam dardangez
hogá.
12 Ho, bahut qaumoṉ ká hangáma, we samundar ke shor ke mánind shor
macháti haiṉ; aur ummatoṉ ká gaugá, we bare pánioṉ ke gaugá ke mánind
gaugá karte haiṉ. 13 Ummateṉ bahut pánioṉ ke gaugá ke mánind gaugá karen-
gí, par Khudá unheṉ ḍánṭegá, aur we dúr bhág jáengí, aur us kúṛe kí tarah, jo
ándhí se uṛtá phire, yá us patte kí tarah, jo bagúle meṉ gúme, márí márí phirengí.
14 Aur dekho, shám ke waqt balá hai: subh se peshtar we nábúd haiṉ. We, jo
ham ko gárat karte haiṉ, yih un ká nasíb hai, aur we, jo ham ko lúṭte haiṉ, yih
un kí qismat hai.

XVIII. BAB.

1 Are o sansanáhaṭ ke paroṉ ke mulk, jo Kúsh kí nadíoṉ ke pár hai, 2 Jo daryá
par se bardí ke nioṉ meṉ pánioṉ par elchíoṉ ko bhejtá hai. Ai tundrau elchhío,
chalo, tum qaum i mumsik aur shadíd, tabár i muhíb aur us se pár millat i qawí
aur gází pás jáo, jin kí zamín nahroṉ se mámúr hai. 3 Ai sáre báshindo jahán
ke, aur ai sákino zamín ke, jis waqt ki paháṛoṉ par jhanḍá khará kiyá jáe, tum
dekho, aur jis waqt ki narsinghá phúnká jáe, tum suno.
4 Ki Khudawand mujh se yún farmátá hai, ki Maiṉ ba árám apne makán meṉ
zuhá kí shuáí garmí se, abr i tall se dirau kí garmí meṉ táktá rahúngá. 5 Ki
kharíf se peshtar jis waqt shigúfa kámil howe, aur phúl gúra bane, us waqt
wuh ṭhaníoṉ ko hansúoṉ se káṭ ḍálegá, aur ḍálíoṉ ko uṭháke phenk degá. 6
Aur we pahár ke shikárí parindoṉ aur wahshí darindoṉ ke liye paṛe rahenge, ki
shikárí parinde un par saif kí mausim meṉ baiṭhenge, aur zamín ke sáre wahshí
darinde shitá kí mausim un par káṭenge.
7 Us waqt peshkash Rabb ul afwáj ko qaum i mumsik aur shadíd se aur qaum i
muhíb se, aur us se pár millat i qawí aur gází se, jin kí zamín nahroṉ se mámúr
hai, Rabb ul afwáj ke nám ke maqám koh i Saihún meṉ pahunchenge.

XIX. BAB.

1 Misr ká manshá. Dekho, Khudawand ek tundrau abr par sawár hokar
Misr meṉ áwegá, aur Misr ke but us ke huzúr se larzán ho jáenge, aur Misríoṉ ke
dil un ke andar gudáz howenge. 2 Aur maiṉ Misríoṉ ko ápas meṉ mukhálif
kar dúngá, un meṉ harek apne bháí se, aur harek apne hamsáye se laṛegá, shahr
shahr se aur saltanat saltanat se. 3 Aur Misr kí ján un ke bích meṉ khushk ho
jáegí, aur maiṉ us ke mansúbe ko faná karúngá, aur we butoṉ aur afsúngaroṉ
aur bíroṉ aur jádúgaroṉ kí talásh karenge. 5 Aur maiṉ Misríoṉ ko ek sitamgar
hákim ke qábú meṉ kar dúngá, aur Khudawand, Rabb ul afwáj farmátá hai,
ki ek qawí bádsháh un par saltanat karegá.
5 Aur us daryá se pání súkh jáenge, aur rúd khúshk aur khálí ho jáegí; 6 Aur

nadíáŋ badbú ho jáengí, aur Misr kí nahreŋ khálí howengí, aur súkh jáwengí, aur
bed aur nai kumlá jáengí. 7 Charágáheŋ daryá par, lab i daryá par, aur us kí
sárí ziráaten murjhá jáengí, faná howengí, aur jítí rahengí. 8 Tab machhwe
mátam karenge, aur sab, jo daryá meŋ bansí dálte haiŋ, kuṛhenge, aur we jo
nadíoŋ meŋ jál dálte haiŋ, pazhmurda khaṛe honge. 9 Aur jo mihín kattán ká
kám karte, aur jo safed pairáhan banáte, pashemín ho jáenge. 10 Us ke arkán
toṛe gae, aur sab ajúradár dilafgár húe. 11 Yaqínan Zuan ke shahzáde ahmaq
bane, Firaún ke dánishmand mushíroŋ kí mashwarat fásid ho gaí. So kyúnkar
tum Firaún se kahte ho, ki Maiŋ dánishmand ká beṭá, aur sháhán i qadím kí nasl
húŋ! 12 We tere dánishwar kaháŋ haiŋ? We tujhe ḳhabar deweŋ, ki málúm
ho, ki Rabb ul afwáj ne Misr ke haqq meŋ kyá iráda kiyá hai. 13 Zuan ke
shahzáde ahmaq húe, Núf ke salátín dagá khá gae, aur Misr ke sarguroh use
gumráh karte haiŋ. 14 KHUDA'WAND ne ek kajrau rúh ko un ke andar meŋ
maḳhlút kiyá, aur unhoŋ ne Misríoŋ ko un ke sab kámoŋ meŋ us matwále kí tarah
bhaṭkáyá jo qai karte húe ḍagmagátá hai. 15 Aur Misr ká koí kám na hogá, jo
sir ya dum, sháḳh yá nai kare. 16 Us din Misrí auratoŋ ke mánind ho jáwenge,
aur haibatzada aur hirásán honge us háth hiláne ke sabab, jo Rabb ul afwáj un
par hiláwegá.

17 Tab Yihúdáh kí sarzamín Misr ke liye dahshatwálí chíz hogí; ki agar koí
us sarzamín ká tazkira us ke áge kare, to wuh apne dil meŋ haul kháegá us iráda
ke sabab, jo Rabb ul afwáj us ke haqq meŋ kartá hai. 18 Us roz zamín i Misr meŋ
pánch shahr Kanání zubán bolenge, aur Rabb ul afwáj kí qasam kháwenge, aur ek
ká nám Qaryat ul Haris kahláwegí. 19 Us roz Misr kí mamlukat ke bíchoŋ bích
KHUDA'WAND ká ek mazbah, aur us kí sarhadd meŋ KHUDA'WAND ká ek sutún
hogá. 20 Aur yih Misr kí sarzamín meŋ Rabb ul afwáj ká ek nishán, aur ek gawáh
hogá, ki we sitamgaroŋ ke zulm se KHUDA'WAND ko pukárenge, aur wuh un
ke liye ek shafí aur ek naját denewálá bhejegá, aur wuhí unheŋ naját degá.
21 Aur KHUDA'WAND Misr meŋ pahcháná jáegá, aur Misrí KHUDA'WAND ko
jánenge, aur zabíh aur hadiya guzaránenge, aur KHUDA'WAND ke liye nazreŋ
mánenge aur adá karenge. 22 Chunánchi KHUDA'WAND Misr ko máregá, wuh
máregá aur wuhí changá karegá; aur we KHUDA'WAND kí taraf phirenge, aur wuh
un kí duá sunegá, aur unheŋ sihat baḳhshegá.

23 Us roz Misr se Asúr tak ek rasta hogá, aur Asúrí Misr meŋ áwenge, aur
Misrí Asúríoŋ ko jáenge, aur Misrí Asúríoŋ ke sáth milke ibádat karenge. 24
Us roz Isráel Misr aur Asúr ká sális hogá, zamín ke darmiyán meŋ barakat ká báis
ṭhaharegá, 25 Ki Rabb ul afwáj use barakat baḳhshegá, aur farmáwegá, Mubá-
rak ho Misr merí ummat, aur Asúr mere háth ká kám, aur Isráel merí mírás!

XX. BA'B.

1 Jis sál meŋ ki Tartán Ashdúd ko jab ki sháh i Asúr Sarjaun kí taraf bhejá
gayá, áyá, aur Ashdúd se laṛáí karke use le liyá, 2 Us waqt KHUDA'WAND ne
Yasaiyáh bin Amús kí márifat se yúŋ kahá, ki Já, aur ṭáṭ ká libás apne badan se dúr
kar, aur apne páoŋ se jútá utár. Aur usne aisá hí kiyá, ki wuh nangá badan aur nange
pánw phirá kiyá. 3 Tab KHUDA'WAND ne farmáyá, Jis tarah ki merá banda Yasai-

yáh uryán aur pábarahna tín baras tak phirá kiyá, tá ki Misríon aur Habashíon ke
liye nishán aur áyat ho: 4 Isí tarah sháh i Asúr Misríon ko qaidí, aur Habshíon ko
asír karke un ke jawánon aur búṛhon ko uryán aur barahnapá, aur un kí surínon ko
besatr, Misríon kí ruswáí ke liye, lejáegá. 5 Tab we hirásan honge, aur Habash se,
jo un ká ummedgáh thá, aur Misr se, jo un ká fakhr thá, sharminda honge. 6 Aur us
din is mulk ke báshinde kahenge, ki Dekh, hamáre maljá ká yih hál húá jis men
ham madad ke liye bhága, táki Asúr ke bádsháh ke áge se bach niklen: pas ham
kis tarah naját pá sake?

XXI. BAB.

1 Dasht i daryá ká manshá. Jis tarah se ki janúbí ándhí zor se uṭhí chalí átí
hai, usí tarah muhíb sarzamín se nazdík átá hai: 2 Ek haulnák rúyá mujh
par khulá: Thag ṭhagtá hai, aur luṭerá lúṭtá hai. Ai Ailám, chaṛháí kar! ai Máda,
muhásara kar! Main sárá karáhná mauqúf kartá hún. 3 Liházá merí kamar men
tís hai, aur jis tarah us aurat par, jise dard lagte, shiddat hotí, usí tarah merí
hálat bhí jánkaní kí hai; main hirásán hún ki sun nahín saktá, aur pareshán hún ki
dekh nahín saktá. 4 Merá dil ghabráyá, aur haul mujh par gálib áyá, merí shám kí
khushí mere liye dahshat húí. 5 Dastárkhwán bichháyá gayá, nigáhbán khaṛá
kiyá gayá, we kháte hain aur píte hain. Uṭho, ai sardáro, sipar mamsúh karo!
6 Ki KHUDAWAND ne mujhe yún farmáyá, Já, nigáhbán biṭhlá; jo dekhe
so batláwe. 7 Us ne sawár dekhe, fáris do do, sawár gadhe par, aur sawár únṭ par,
aur us ne ták, hán baṛí ták bándhí. 8 Tab us ne sher kí mánind pukárá, ki Ai
KHUDAWAND, main apní chaukí par tamám din khaṛá rahá, aur main tamám
shab apne makán par baiṭhá rahá. Aur dekh, ye sawár mard, fáris do do áte hain.
9 Aur wuh bolá aur chilláyá, Gir paṛí, Bábul gir paṛí hai, aur us ke iláhon kí sárí
putlíán zamín par toṛí gaín! 10 Ai mere dabe dale logo, jo kuchh main ne Rabb
ul afwáj Isráel ke Khudá se suná, so tum se kah diyá.
11 Dúmah ká manshá. Mujh ko Shaír se pukártá, ki Ai nigáhbán, rát kí kyá
khabar, ai nigáhbán, rát kí kyá khabar? 12 Nigáhbán bolá, Subh hotí hai, aur
rát bhí. Jo púchhoge, to púchho: táib ho, phir áo.
13 Manshá Arab par. Arab ke sahárá men tum shabbásh hogá, ai Dadáníon ke
qáfilo. 14 Taimá kí sarzamín ke báshinde pání leke piyáse ká istiqbál karte hain,
we roṭí leke bhágnewále ke milne ko nikalte hain. 15 Kyúnki we talwár kí már se,
nangí talwár, aur kashída kamán se, aur jang kí shiddat se bháge hain. 16 Kyún-
ki KHUDAWAND ne mujh ko yún farmáyá, Hanoz ek baras, hán mazdúr ká sá ek
ṭhík baras báqí hai, ki Kídár kí sárí hashmat játí rahegí. 17 Aur baní Kídár ke
báqí bahúdar tírandázon ká shumár kam hogá; ki KHUDAWAND, Isráel ke Khudá
ne yún farmáyá.

XXII. BAB.

1 Wádí i Rúyá ká manshá. Ab tujhe kyá húá, jo tum sab chhaton par chaṛh
gae, 2 Ai purgaugá, shorangez shahr, ai shádmán bastí, jo tujh men harbaṛí paṛ gaí.
Tere kushta teg se kushta nahín, aur razm se maqtúl nahín. 3 Tere sab sardár

ek sáth bhágte, we tírandázon ke asír hote; tere sab házirín ek sáth asír bante,
we dúr áwára hote hain. 4 Isí liye main kahtá hún, Mujhe chhoṛ do, ki main
ḍáṛh márke roúngá, merí tasallí kí fikr mat karo, kyúnki merí qaum kí beṭí gárat ho
gaí.
5 Ki sarásímagí, gárat aur ghabráhaṭ ká din Ḳhudáwand, Rabb ul afwáj kí taraf
se Wádí i Rúyá men átá hai: shahrpanáh ko toṛ táṛ karte, aur duhái kohistán men
gúnjtí játí hai. 6 Ailám bahalsawáron aur aspsawáron samet tarkash uṭhá letá hai,
aur Qír sipar ughártí hai. 7 Aur aisá hogá, ki terí ḳháss wádí gáṛíon se pur ho jáe-
gí, aur sawár darwázon par pare bándhenge. 8 Tab Yihúdáh ká satr ugháṛá jáegá,
aur tú us din Bait ul Waar kí siláh par nigáh karegá. 9 Aur tum shahr i Dáúd ke
raḳhne dekhoge ki beshumár hain, aur tum níche táláb ke pání utárke band karoge.
10 Aur tum Yirúshálam ke ghar ginoge, aur tum ghar ḍhá doge, táki shahrpanáh ko
mazbút karo; 11 Aur tum Puráne Kunḍ ke pání ke liye donon díwáron ke darmí-
yán ek khái banáoge. Lekin tum us ke sána par nigáh nahín karte, aur us kí taraf
jis ne qadím se use íjád kiyá, mutawajjih nahín hote. 12 Aur Ḳhudáwand, Rabb
ul afwáj us din farmáwegá, ki rowen aur zárí karen, ganje howen, aur ṭáṭ bándhen.
13 Lekin dekh, aish o ishrat hai: aur gáe bail zabh karná, aur bher bakrí halál
karná, aur gosht kháná, aur wain píná: "Kháwen aur píwen! kyúnki kal to ham
marenge."
14 So Rabb ul afwáj kí taraf se mere kán men khulá, ki Tumhárí is badkárí
ká, jab tak ki tum na maro, kafára na diyá jáegá, Ḳhudáwand Rabb ul afwáj
yih farmátá hai.
15 Ḳhudáwand Rabb ul afwáj ká yih amr hai, ki Já, aur us musáhib pás,
Shabná pás, jo mahall par muaiyan hai, já, aur kah, 16 Terá yahán kyá
hai? aur terá yahán kaun hai? ki tú yahán qabr khodtá, únchái kí apní qabr
khodtá, chaṭán men apná maskan taráshtá hai? 17 Dekh, Ḳhudáwand mardána
phenk se tujhe phenkegá, aur tujhe pakaṛ leke pakaṛ rakhegá; 18 Wuh lapeṭ
lapeṭkar tujhe lapeṭ legá, aur gend ke mánind zamín par baṛe maidánon men
phenkke luṛhkáwegá: wahán tú maregá, aur wahán terí hashmat kí sawáríán, tú
apne muníb ke ghar kí ruswáí! 19 Aur main tujhe tere mansab se hánkúngá,
wuh tujhe terí umdagí se utáregá.
20 Aur us din aisá hogá, ki main apne bande Ilyaqím bin Ḳhilqiyáh ko buláúngá.
21 Aur main terá jubba use pahináúngá, aur tere paṭke se use mazbútí baḳhshúngá,
aur terí hukmrání us ke háth men supurd kar dúngá; aur wuh ahl i Yirúshálam
ká aur bait i Yihúdáh ká báp hogá. 22 Aur main Dáúd ke ghar kí kunjí us ke
kándhe par dharúngá: so wuh kholegá, aur koí band na karegá, aur wuh
band karegá, aur koí na kholegá. 23 Aur main us ko meḳh ke mánind
mazbút jagah men sábit karúngá, aur wuh apní abwí gharáne kí izzat kí kursí
ṭhaharegá. 24 Aur us ke ábáí ḳhándán kí sárí izzat aur nasl i sharíf aur razíl,
aur sáre chhoṭe chhoṭe zurúf piyálon se leke qarábon tak sab ke sab us se mutaalliq
honge. 25 Us din, Rabb ul afwáj farmátá hai, wuh meḳh, jo mazbút jagah men
ṭhonkí gaí thí, sarkegí, wuh kaṭegí aur giregí, aur us par ká bojh gir paregá,
ki Ḳhudáwand ne yún farmáyá.

XXIII. BAB.

1 Súr ká manshá. Ai Tarsís ke jaházo, wáwailá karo, ki wuh ujaṛ gayá, wahán
koí ghar aur koí dákhil hone kí jagah nahín: Kittíon kí zamín se unhen yih ḳhabar
pahunchtí hai. 2 Ai ahl i jazíra, jis ko Saidá ke samundarguzar saudágar bhará
karte the, sarásíma ho jáo. 3 Baṛe páníon par se Saihúr ká galla pahunchtá thá,
Níl ká phal us ká hásil hotá thá: so wuh qaumon kí tijáratgáh baní. 4 Ai Saidá,
tú sharmá! ki samundar, samundar kí hasín kahtí hai: Main na jhukí na janí;
main jawánon ko na páltí na kunwáríon ko postí hún. 5 Jab yih ḳhabar Misr
ko pahunchegí, to we Súr kí ḳhabar se muztarib hojáenge. 6 Ai ahl i jazíra, tum
zár zár roke Tarsís men pár jáo. 7 Kyá yih tumhárí shándár bastí hai jis kí
bun qadím se hai? Wuh paidalkar dúr pardes ho játí hai.

8 Kaun yih pahunchátá hai tájbánṭnewálí Súr par, jis ke saudágar sardár, aur
jis ke baipárí dunyá ke izzatwále hain? 9 Rabb ul afwáj ne pahuncháyá, ki sárí
hashmat ke gurúr ko najis kare, aur dunyá ke sáre izzatwálon ko zalíl kare.
10 O bint i Tarsís, tú ab nahr ke mánind apní hí zamín men ázád guzar kar, ki
koí band na rahí. 11 Us ne samundar par apná háth chaláyá, us ne mamlukaton
ko hiláyá; Ḳhudawand ne Kanán ke haqq men hukm kiyá hai; ki us kí mazbút
jagahon ko ḍháwen, 12 Aur us ne kahá, Ai Bint i Saidá, gárat kí gaí bákira,
tú áge ḳhushí na karegí! Uṭh, Kittíon ke pás chalí já, ki tujhe wahán bhí chain na
milegá.

13 Kasdíon ke mulk ko dekh, is qaum ko jo kal maujúd nahín, Asúr ne use un
dashtíon ke liye banáyá: we apne burj uṭháte hain, un ke mahallon ko ḍháte hain,
aur unhen wíráne banáte hain. 14 Ai Tarsís ke jaházo, wáwailá karo; kyúnki
tumhárá hisn i hasín ujáṛá gayá.

15 Aur us din aisá hogá ki Súr ek bádsháh ke aiyám ke mutábiq sattar baras
tak farámosh ho jáegí, aur sattar baras ke píchhe Súr us chhinál kí mánind hogí, jis
kí bábat gáte hain, 16 "O chhinál, barbat uṭhá le, shahr men guzartí phir, ki tú
farámosh ho gaí hai: síz ko ḳhúb bajá, bahutsí gazalen gí, táki tujhe yád karen."
17 Aur sattar baras ke bád aisá hogá, ki Ḳhudawand Súr par nigáh karegá, aur
wuh phir ḳharchí ke liye jáegí, aur rú i zamín par kí sárí mamlukaton se zinákárí
karegí. 18 Lekin us ká hásil aur ḳharchí Ḳhudawand ke liye muqaddas hogí:
aur us ká mál zaḳhíra na kiyá jáegá, aur báz rakhá na jáegí, balki un ke liye
hásil hogá, jo Ḳhudawand ke huzúr rahte hain, ki kháke ásúda howen, aur shá-
yasta poshák pahinen.

XXIV. BAB.

1 Dekho, Ḳhudawand zamín ko ḳhálí kartá hai, aur use ujáṛtá aur ulaṭtá hai,
aur us ke báshindon ko parágandá kar detá hai. 2 Aur aisí hogá ki jo raaiyat ká
hál hogí, so káhin ká, jo naukar ká so sáhib ká, jo laundí ká so bíbí ká, jo mol
lenewále ká so bechnewále ká, jo qarz denewále ká so qarz lenewále ká, jo súd
denewale ká so súd lenewále ká. 3 Sarzamín bilkull ḳhálí, aur niháyat wírán kí
jáegí; ki Ḳhudawand ne yih suḳhan farmáyá hai. 4 Zamín gamgín aur pazhmurda
hai, jahán pazhmurda aur zái húá, aur zamín ke sheḳhíbáz ájiz bane.

5 Zamín apne basnewáloṉ ke níche najis húí, ki unhoṉ ne sharíatoṉ se tajáwuz
kiyá, qánún ko badlá, ahd i abadí ko toṛá. 6 Is sabab se lánat ne zamín
ko nigal liyá, aur uske báshinda asímí ṭhahare; is liye zamín ke log bhasam
húe, aur baní Ádam thoṛe rah gaye. 7 Mai mahzún, angúr pazhmurda hai, aur
sab, jo dilshád the, áh bharte haiṉ. 8 Rabáboṉ kí ḳhushí band ho gaí, tarannum un
ke, jo ḳhush hote the, áḳhir húe, barbat kí shádmání játí rahí. 9 We phir gágáke
sharáb na píenge; shurb un ko, jo use píeṉ, talḳh hogá. 10 Shahr barham hokar
wírán húá, har ek ghar band hogayá ki koí andar já na sake. 11 Mai ke liye
bázároṉ meṉ wáwailá hai, sárí ḳhushí mukaddar húí, zamín kí ishrat chalí gaí.
12 Shahr meṉ wírána báqí rahá, darwáze toṛ táṛ se ḍháe gaye. 13 Zamín ke bích
ḳhilqat meṉ aisá hál hai jaisá zaitún ke daraḳht ke jhaṛjhaṛáne aur ḳhosha-
chíní ke bád hotá hai, jab dirau ho chuká.

14 We apní áwáz buland karke tarannum karenge, we daryá pár se Ḳhudá-
wand ke jalál par lalkárenge. 15 Is par tum mashriq ke atráf meṉ Ḳhudáwand
kí, aur jazáir i daryá ke darmiyán Ḳhudáwand ke nám kí, jo Isráel ká Ḳhudá hai,
sitáish karo. 16 Ham intihá i zamín se nagmoṉ kí áwáz sunte haiṉ, ki Rástkár
ke liye madhsaráí ho. Par maiṉ kahtá húṉ, Afsos, merí lágarí! merí lágarí! mujh
par wáwailá hai: luṭere lúṭte haiṉ, lúṭko luṭere lúṭte haiṉ. 17 Ai zamín ke báshinde,
ḳhauf, aur gaṛhá, aur dám tujh par hai! 18 Aur aisá hogá, ki jo ḳhauf kí áwáz se
bháge, so gaṛhe meṉ giregá, aur jo gaṛhe se nikal áwe, so dám meṉ phansegá;
kyúnki úpar ke daríche khule haiṉ, aur zamín kí neweṉ hiltí haiṉ. 19 Zamín ek
laḳht ujaṛ gaí, zamín yaksar shikast húí, zamín shiddat se hilái gaí! 20 Zamín
matwále kí mánind ḍagmagátí, aur jhompṛe ke muwáfiq sarkái játí; aur us ká
gunáh us par bhárí hai, wuh giregí aur phir na uṭhegí.

21 Aur us din meṉ aisá hogá, ki Ḳhudáwand bulandí par álísháṉoṉ ke lashkar ká,
aur zamín par sháhán i zamín ká mutálaba karegá, 22 We asírí kí hálat
meṉ gaṛhe meṉ baṭore jáenge, aur qaidḳhíne meṉ qaid kiye jáenge, aur bahut
dinoṉ ke bád un ká mutálaba kiyá jáegá. 23 Aur chánd muztarib hogá, aur súraj
sharminda, ki Rabb ul afwáj koh i Saihún par, aur Yirúshálam meṉ saltanat
karegá, aur us ke buzurgoṉ ke áge jalál hogá.

XXV. BAB.

1 Ai Ḳhudáwand, tú merá Ḳhudá hai; maiṉ terí tamjíd karúngá, tere nám
kí sitáish karúngá; ki tú ne ajáib kám kiye haiṉ; terí maslahateṉ qadím se rást
aur sach haiṉ. 2 Kyúnki tú ne shahr ko ḍher kiyá; muhkam shahr ko wírána;
aur gairoṉ ke mahálI ko nest kiyá, yaháṉ tak ki phir ábád na honge. 3 Is liye
zabardast log terí tamjíd karenge, aur haibatnák gurohoṉ kí bastíáṉ terá tars
mánengí. 4 Ki tú miskín ká zor húá, aur muhtáj kí pareshíní ke waqt us kí
qúwat, aur ándhí se panáh, aur garmí se chháoṉ, jis waqt qáhiroṉ kí tundbád aisí
chalí, jaisá túfán díwár par chaltá hai. 5 Jaisá garmí bayábán meṉ, waisá tú
gairoṉ ke shor ko dabáwegí; jis tarah abr ke sáye se garmí nest hotí hai, usí
tarah magrúroṉ ká shádiyána bajáná mauqúf hogá.

6 Aur Rabb ul afwáj is paháṛ par sárí qaumoṉ ke liye ziyáfat muhaiyá kare-
gá, ziyáfat talchhaṭ par se nithrí mai se, háṉ purmagz chízoṉ se, aur talchhaṭ

par se nithárí húí mai se. 7 Aur wuh is pahár men us parde ko, jo sárí qaumon
par pará hai, aur us niqáb ko, jo sáre gurohon par áwekhta hai, dafa karegá. 8
Wuh zafarmandí se maut ko nest karegá; aur KHUDAWAND Khudá sabhon ke
chihre se ánsú ponchh dálegá, aur apní qaum kí hurfat ko sárí zamín men se dúr
karegá; kyúnki KHUDAWAND ne yih farmáyá hai.

9 Aur us roz yih kahá jáegá, Lo, yih hamárá Khudá hai, ham us kí ráh takte
the, usí ne hamen bacháyá; yih KHUDAWAND hai, ham us ke intizár men the:
ham us kí naját se khush o khurram howenge. 10 Kyúnki is pahár par Khudá ká
háth thaharegá, aur Moab apne níche púál ke mánind, jo mazbale ká kúrá bane,
latárá jáegá. 11 Aur wuh us ke darmiyán us ke mánind, jo pairte húe háth
phailátá hai, apne háth phailáegá; par wuh us ke gurúr ko us ke háthon kí lút
samet past karegá. 12 Aur wuh terí díwáron ke únche burj kí garhí ko past
karegá, zamín par giráwegá, khák hí men miláwegá!

XXVI. BAB.

1 Us din Yihúdáh kí zamín men yih surod gáyá jáegá, Ek hamárá hasín shahr
hai, wuh naját thahartá, shahr panáh aur burj. 2 Tum darwáze kholo, táki rást-
kár qaum, jo sadáqat ká háfiz hai, andar áwe. 3 Jis ká dil tujh par iatimád
rakhtá hai, tú khúb salámatí se us kí nigahbání karegá; kyúnki us ká tawakkul
tujh par hai. 4 Abad tak KHUDAWAND par iatimád rakho, ki Yáh KHUDAWAND
men qúwat i abadí hai. 5 Wuh un ko, jo únche par baithe hain, níche utáregá, aur
buland shahr ko past karegá; wuh use past karke khák men miláegá, aur gard kar
degá. 6 Wuh miskínon ke páon, aur muhtájon ke qadam se páemál hogá.

7 Sádiq kí ráh rástí hai; tú, ai Haqq Tálá, sádiq kí ráh ko hamwár kartá hai.
8 Hán tere ahkám kí ráh men, ai KHUDAWAND, ham tere muntazir rahe; hamárí
ján tere nám aur tere zikr kí mushtáq hai. 9 Rát ko merí ján terá shauq rakhtí
hai, main apne dil se har sahar terí talásh kartá hún; kyúnki jab terí adálaten
zamín par howen, tab dunyá ke basnewále sadáqat síkhenge. 10 Har chand
sharír par ihsán kiyá jáe, par wuh rástí na síkhegá; sachái kí zamín men kajrawí
karegá, aur Khudá kí azmat ko na pahchánegá.

11 Ai Khudá, terá háth buland hai, par we nahín dekhte; lekin we
dekhenge, aur pashemán honge; qaum kí gairat balki ág tere dushmanon ko
bhasam kar degí. 12 Ai KHUDAWAND, tú hamáre liye salámatí thaharáegá, kyúnki
tú hí hamáre sáre kámon ko hamáre liye kartá hai. 13 Ai KHUDAWAND, hamáre
Khudá, tere siwá aur kháwind ham par musallit húe hain, par ham sirf terí taufíq
se terá hí nám liyá karenge. 14 We mar gaye, phir na jíenge, we rihlat kar gaye,
phir na uthenge; ki tú ne unhen sazá dí, aur unhen nábúd kiyá, un ke zikr ko bhí
maho kiyá hai.

15 Ai KHUDAWAND, tú is qaum ko kasrat bakhshtá hai, tú is qaum ko bahut
kartá hai; tú zú ul jalál hai; tú tamám hudúd i zamín ko dúr o daráz kartá hai.
16 Ai KHUDAWAND, sakhtí ke waqt unhon ne terí taraf rajaat kí, jis waqt terí
tádíb un par thí, unhon ne terí manáját kí. 17 Jis tarah ki hámila aurat, jis ke
janne ke din nazdík hon, ranjída hotí hai, aur dard ke máre chillátí hai: ai KHUDA-
WAND, ham terí nigáh men waisehí hain. 18 Ham hámila húe, hamen dard i

zih lagá, par goyá hawá jane; ham ne dunyá meṉ naját hásil nahíṉ kí, aur dunyá ke
basnewále jan nahíṉ paṛe haiṉ. 19 Tere murde jí uṭhenge, merí lásh samet we
uṭh khaṛe hoṉge; tum jo ḳhák meṉ já base ho, jágo aur gáo; kyúnki terí os tázagí
kí os hai, aur zamín murdoṉ ko jan ḍálegí.

20 Ai merí qaum, apní koṭhrí meṉ dáḳhil ho, aur apná darwáza band kar;
aur apne taíṉ thoṛí der chhipá, yaháṉ tak ki ġussa utar jáe! 21 Kyúnki dekho,
KHUDÁWAND apne makán se chalá átá hai, táki zamín ke báshindoṉ ko un kí
sharárat kí sazá de; aur zamín apne ḳhún ko záhir karegí, aur apne maqtúloṉ
ko phir na chhipáwegí.

XXVII. BÁB.

1 Us din KHUDÁWAND apní saḳht aur bhárí aur qawí talwár se lawiyatán us
akaṛbáz sámp ko, aur lawiyatán us pechída sámp ko sazá degá, aur tinnín i daryá
ko halák karegí.

2 Us roz tákistán ke liye ġazalḳhwání karo, 3 Maiṉ KHUDÁWAND us ká ni-
gáhbán húṉ, maiṉ use har dam pání detá húṉ, tá na ho ki use kuchh sadma pahun-
che, maiṉ rát aur din us kí ḳhabardárí kartá húṉ. 4 Mujh meṉ qahr nahíṉ. Kaun
hai ki janggáh meṉ ḳhas aur ḳhár mere sámhne khaṛí kare? Maiṉ un par
ḳhurúj karúngá, aur unheṉ ek laḳht jalá dúngá, 5 Yá we merí panáh pakṛeṉ, tá
mujh se sulh kareṉ; háṉ mujh se sulh kareṉ.

6 Áyinda Yaqúb jaṛ pakṛegá, aur Isráel phúlegá aur phalegá, aur we zamín ko
samra se málámál karenge. 7 Kyá us ne us ke márnewáloṉ kí már se use márá?
Áyá us ne us ke qátiloṉ ke muqátala se use qatl kiyá? 8 Tú ne baandáza taláq kar-
ne se us ká faisala kiyá, aur purwí hawá ke din apne tund túfán se us ko dúr
kiyá. 9 Pas, is se Yaqúb ke gunáh ká kafára húá, aur us ke gunáh dúr karne ká
sárá phál yih hai, ki us ne mazbah ke sab pattharoṉ ko ṭúṭe kankaroṉ ke barábar
ṭukṛe ṭukṛe kiyá ki Yasírateṉ aur sutún qáim na rahe.

10 Pas, wuh hasín shahr wírán hogá, aur wuh maqám bechiráġ aur bayábán ke
mánind ḳhálí hogí; wuháṉ bachhrá leṭ rahegí, aur us kí ḍáliáṉ kháyá karegá. 11
Jab us kí sháḳheṉ murjhá jáengí, tab toṛí jáengí; aurateṉ áengí, aur unheṉ jaláengí;
kyúnki wuh ek guroh hai, jo dánish se ḳhálí hai: is liye unká ḳháliq un par
rahm na karegá, aur un ká banánewálá un par tars na kháegá. 12 Aur aisá hogá ki
KHUDÁWAND us din nadí kí báṛh se leke Misr kí dhár tak jhaṛjhaṛáegá, aur tum,
ai baní Isráel, ek ek se jama kiye jáoge. 13 Aur us din aisá hogá, ki baṛá
narsingá phúnká jáegá, aur we, jo Asúr ke mulk meṉ áwára aur Misr kí mam-
lukat kí nawáhí meṉ jiláwatan the, áenge, aur Yirúshálam ke muqaddas paháṛ
par KHUDÁWAND kí parastish karenge.

XXVIII. BÁB.

1 Wáwailá maḳhmúrán i Ifráim ke táj i fáḳhir par, us murjhánewále phúl par,
un kí ḳhushnumáí kí zínat par, jo un maḳhmúroṉ kí sumún wádí ke sir par
baná hai. 2 Dekho, ek qawí aur tawáná KHUDÁWAND se oloṉ kí ándhí aur bád
i samúm ke mánind áwegí, wuh shadíd aur musallit sailáb ke mánind apne háth se
use zamín par paṭak degá. 3 Wuh maḳhmúrán i Ifráim ká fáḳhir táj páemál kiyá

jáegá. 4 Wuh murjhánewálá phúl, un kí ḳhushnumáí kí wuh zínat, jo sumún
wádí ke sir pár baná hai, us gúra ke mánind hogá, jo tábistán se peshtar lage,
jis par kisí kí nigáh paṛe, aur wuh use dekhte hí aur háth meṉ lete hí nigale. 5 Us
din Rabb ul afwáj apní qaum kí bachtí ke liye táj i jalál aur afsar i jamál hogá,
6 Aur rúh i adálat us ke liye jo adálat kí kursí par baiṭhtá hai, aur qúwat un
ke liye jo darwázoṉ se laṛáí phirá deṉge.

7 Par ye bhí mai se laṛbaṛáte haiṉ, we nashá se ḍagmagáte haiṉ; káhin aur nabí
nashá se laṛbaráte haiṉ, we mai se maglúb hote, we nashá se ḍagmagáte, rúyat
meṉ laṛbaráte, we adálat meṉ laṛkhaṛáte haiṉ. 8 Ki sáre dastárḳhwáṉ qai
aur gandagí se bhare húe haiṉ, ki ek koná bhí sáf nahíṉ. 9 Wuh kis ko dánish
sikháwegá? kisko tádíb bujháwegá? un ko jin ká dúdh chhuṛáyá gayá? jo chhátíoṉ
se judá kiye gaye? 10 Hukm par hukm, hukm par hukm, mana par mana, mana
par mana, thoṛá yaháṉ, thoṛá waháṉ.

11 Háṉ baṛbaṛátí zubán se aur lisán i ajnabí se wuh is guroh se ḳhitáb karegá;
12 Jis se us ne kahá, Arámgáh kí ráh yih hai, ki ḳhastadiloṉ ko ásáish do, aur
marja kí ráh wuhí hai; par we shinawá na húe. 13 So Ḳhudawand ká kalám
un ke liye hukm par hukm, hukm par hukm, mana par mana, mana par mana,
thoṛí yaháṉ, thoṛá waháṉ hogá, táki we jáweṉ, aur pichháṛí gireṉ, aur ṭúṭeṉ, aur
dám meṉ phanseṉ, aur giriftár howeṉ.

14 Pas, ai sáhib i istihzá, jo is guroh par, ki Yirúshálam meṉ hai, tasallut karte
ko, Ḳhudawand ká kalám suno! 15 Azbaski tum kahá karte ho, ki Ham ne
maut se ahd bándhá aur qabr se paimán kiyá; jab musíbat sailán karegí, ham
par na paṛegí; ki ham ne jhúṭh ko apne panáh kiyá hai, aur daroggoí ke níche apne
taíṉ chhipáyá hai: 16 Is liye Ḳhudawand Ḳhudá yúṉ farmátá hai, Dekho, maiṉ
Saihún meṉ bunyád ke liye ek patthar rakhtá húṉ, ek mujarrab patthar, giránbahá
kone ká patthar, ek muhkam bunyád: jo ímán láyá, pareshán na hogá. 17 Aur
maiṉ adl gaz ko aur sidq mízán ko karúngá, aur ole jhúṭhoṉ kí panáh ko nest kareṉge,
aur pání chhipne ke makán par sailán karegá. 18 Aur tumhárá ahd, jo maut se
húá, ṭúṭegá, aur paimán, jo qabr se húá, qáim na rahegá, jab balá sailán karegí, tab
tum us se páemál kiye jáoge. 19 Wuh apne áte hí tum ko pakaṛ legí ki subh dar
subh, aur din aur rát ko wuh sailán karegí; balki us ká charchá sunná bhí ghabráne
ká sabab hogá. 20 Kyúnki palang chhoṭá hogá ki koí us par lambá nahíṉ ho saktá
hai; aur báláposh tang ki koí áp ko us meṉ lapeṭ nahíṉ saktá. 21 Ki Ḳhuda-
wand uṭhegá jaisá koh i Farsím meṉ, aur wuh gazabnák hogá jaisá Jidaún kí
wádí meṉ, tá apná balki apná achambhá kám kare: aur apná amal, hán apná ajíb
amal bajá láwe. 22 So ab tum ṭhaṭṭhá karnewále na bano, na ho ki tumháre ban-
deṉ saḳht ho jáweṉ; kyúnki maiṉ ne Ḳhudawand Rabb ul afwáj se sazá kí tak-
míl, jo muqarrar kí gaí, sárí zamín par suní hai.

23 Kán dharke merí áwáz suno; mutawajjih hokar merá hukm máno. 24 Kyá
kisán bone ke liye har din hal chaláyá kartá, aur apní zamín ko chástá aur hengátá
rahtá hai? 25 Jab us ko hamwár kar chuká, to kyá wuh ajwáyan kahíṉ aur zírá
kahíṉ nahíṉ bikhertá, aur suthre gehúṉ, aur jau, aur deo gandum judá judá us ke
muaiyan makán meṉ nahíṉ khinḍátá? 26 Kyúnki us ká Ḳhudá us ko tarbíyat
karke tamíz baḳhshtá, aur use sikhlátá hai. 27 Ki ajwáyan ko dáone kí chízoṉ se
nahíṉ dáotá, aur zíre ke úpar gáṛí ke chakkar nahíṉ ghumátá, balki láṭhí se

ajwáyan ko jhártá hai, aur zíre ko chharí se. 28 Rotí ká galla kútá játá hai; lekin
wuh hamesha maltí nahín rahtá; aur apní gárí kí chakkar se use raundtá nahín
rahtá, aur ghore pherke use nahín kuchaltá rahtá. 29 Yih bhí KHUDÁWAND
Rabb ul afwáj se muqarrar húá hai, jis kí maslahaten ajíb, aur jis ke kám afzal
hain!

XXIX. BÁB.

1 Ariel par afsos, Ariel us shahr par, jis men Dáúd sákin thá: sál par sál ziyáda
karo; íden phir phir áwen: 2 Tab main Ariel ko dukhh dúngá, wahán nauha
aur giriya hogá; par mere liye Ariel sá thaharegá. 3 Main tere áspás khímazan
hoúngá, aur morchabandí karke tujhe muhásara karúngá, aur tujh par burúj
uthaúngá. 4 Aur tú níche utárá jáegá, aur zamín par se bolegá, aur khák par se
terí áwáz dhímí áwegí, aur terí sadá us shakhs kí sí hogí jis par deo ká sáya ho,
aur khák par se tere churagne kí áwáz phailegí.

5 Lekin tere gairon ká hujúm bárík gard kí mánind hojáegá, aur jabbáron kí
guroh us bhúse kí mánind hogí jo urjáwe, aur yih nágahán ek dam men ho jáegá.
6 Rabb ul afwáj ragm o rád, aur barí áwáz, aur ándhí, aur túfán, aur átash i
muhlik ke luháb se mutálaba karegá.

7 Aur un sárí qaumon ká hujúm jo Ariel se larte, aur sab jo us se, aur us ke
morche se jang karte, aur use dukh dete hain, rát ke sapn ke dhokhe ke mánind ho
jáenge. 8 Jaisá bhúkhá ádmí khwáb men ho, aur kyá dekhtá hai? ki khátá hai;
par jág uthá hai, aur us ká nafs khálí hai, aur jaisá pyásá khwáb men dekhe ki pítá
hai, par jágte hí betáb hai aur us ká nafs shauqmand: aisáhí hál un sárí qaumon
ke hujúm ká hogá jo koh i Saihún se jang karte hain.

9 Ghúro, aur tumhárá ghor ho; apní ánkhen múndo, aur ánkhmunde ho jáo!
We mast hain, par mai se nahín: dagmagáte hain, par nashe se nahín. 10 Ki
KHUDÁWAND ne tum par sulánewálí rúh ko gálib kiyá hai, aur tumhárí ánkhon
yáne nabíon ko band kiyá, aur tumháre siron yáne gaibbínon par niqáb dálá. 11
Aur sárá rúyá tumháre nazdík aisá hogá jaise us makhtúm kitáb kí báten jise log
ek parhe likhe ko dewen aur kahen, Áp use parhiye; aur wuh kahe, Main parh nahín
saktá, kyúnki makhtúm hai: 12 Aur phir wuh kitáb ek nákhwánda ko dewen,
aur kahen, Áp ise parhiye, aur wuh kahe, Main nákhwánda hún, parh nahín saktá.
13 Pas KHUDÁWAND farmátá hai, Azbaski ye log apní zubán se mujh se nazdíkí
dhúndhte hain, aur apne labon se merí takrím karte hain, lekin un ke dil mujh se
dúr hain, un ká mujh se darná ádmíon se síkhá dastúr hai: 14 Is liye dekho, main
un logon ke darmiyán ek hairatafzá kám, yáne ek hairatangez aur ajíb kám karúngí;
ki un ke áqilon kí aql záil ho jáegí, aur un ke dánáon kí dánish játí rahegí. 15 Wáe
un par jo apní mashwarat ko Khudá se chhipáyá karte hain, jin ká károbár an-
dhere men hotá hai; aur we kahte hain, Kaun ham ko dekhtá hai? kaun hamen
pahchántá? Háe tumhárí kaisí kají hai! 16 Kyá kumhár mittí ke barábar giná
jáegá ki masnú apne sána se kahe, ki Tú ne mujhe nahín banáyá? Kyá makhlúq
apne kháliq ko kahtá hai, ki Tú kuchh nahín jántá?

17 Kyá hanoz thorí der nahín ki Lubnán mubaddal hoke bág i shádáb banegá,
aur bág i shádáb jangal giná jáegá? 18 Aur us din bahre kitáb kí báten

sunenge, aur andhon kí ánkhen táríkí aur andhere men se dekhengí. 19 Tab
miskínon ká surúr Khudawand se afzúd hogá, aur logon ke muhtáj Isráel ke
Quddús par khushí karenge, 20 Ki zálim faná ho jáegá aur tánazan nábúd; aur
badkárí ke sab pásbán munqata honge: 21 Jo ádmí ko ek bát par mujrim ṭha-
haráte, aur us ke liye jo darwázon men bahs kartá, dám bicháte, aur sádiq ko
jhúṭh se dabáte the. 22 Is liye Khudawand, jo Abiraham ká naját denewálá hai,
Yaqúb ke khándán ke haqq men yún farmátá hai, ki Yaqúb ab pashemán na hogá,
aur hargiz zardrú na banegá, 23 Balki jab wuh apní aulád mere háthon ke kámon
par apne bích men nigáh karegá, tab we mere nám kí taqdís karenge, aur Isráel ke
Khudá se ḍarenge. 24 Aur we bhí, jo dil men gumráh hain, fahm hásil karenge,
aur jo gardankash hain, tálímpizír honge.

XXX. BAB.

1 Khudawand farmátá hai, Un bágí laṛkon par afsos, ki aisí maslahat karte hain,
jo merí taraf se nahín, aur ahd bándhte hain jo merí rúh se nahín, táki gunáh par
gunáh karen. 2 We Misr ko utar játe, aur mere munh se sawál nahín karte, ki
Firaún ke máman men aman se rahen, aur Misr ke sáya men panáh pakṛen. 3 Lekin
Firaún ká máman tumhárí ruswáí ká, aur Misr ke sáye men panáh lená tumhárí
zillat ká báis hogá. 4 Ki us ke sardár Zuan men to gae, aur us ke elchí Hanís
men to pahunche; 5 Par sab us qaum se pashemán honge, ki wuh un ke liye
mufíd na ṭhaharegí; wuh madad aur fáida kí nahín, balki khijálat aur hurfat kí báis
hogí. 6 Janúb ke Bahímát ká bár. Tangí aur taaddí kí zamín men se, jahán se sher
i nar aur babar i máda, sámp aur átashí uṛnewále nág áte, we apní daulat gadhon
ke kándhon par aur apne khazáne únṭon ke kajáwon par us qaum ke pás, jo un ke
liye fáidamand nahín, pahuncháte hain. 7 Kyúnki Misr kí madad bátil aur abas
hai, is liye main use Rahab kahtá hún jo chupcháp baiṭhá rahtá hai.
8 Ab tú já aur un ke áge takhtí par likh, aur kitáb men qalamband kar, ki yih
pichhle din ke liye hamesha abad tak maujúd rahe. 9 Ki yih ek bágí guroh hai,
aur jhúṭhe laṛke, aur laṛke jo Khudawand kí sharíat ke sunne se inkár karte hain.
10 Jo rúyá dekhnewálon ko kahte hain, ki Rúyá mat dekho, aur nabíon ko, ki Ham
ko sach báton kí khabar mat do, ham se muláim báten karo, aur jhúṭhí khabar
do. 11 Ráh se báhar jáo, raste se bargashta hoo, aur Isráel ke Quddús ko hamáre
darmiyán se mauqúf karo.
12 Is liye Isráel ká Quddús yún farmátá hai, Azbas ki tum is sukhan ko radd
karte, aur zulm aur kajrawí par bharosá rakhte, aur us par mutawakkil rahte ho: 13
Is liye yih badkárí tumháre liye ek rakhna ke mánind hogí jo girne par ho, jo únchí
díwár men baṛhtá ho, jis ká ṭúṭná nágahán ek lahza men hogá. 14 Wuh aisí ṭúṭegí
jaise kumhár ká bartan pára pára ṭúṭtá hai, wuh berahm aisí kuchlí jáegí ki us ke
ṭúṭe phúṭe men ek ṭhíkrá na milegá jis men gulkhan par se ág uṭháí jáwe, yá kúe
men se páni nikálá jáwe.
15 Ki Khudawand Khudá, Isráel ká Quddús, yún farmátá hai, ki Tauba aur itmí-
nán men tumhárí salámatí hai, khámoshí aur tawakkul men tumhárí qúwat hai; par
tum rází na húe. 16 Tum ne kahá, So nahín, balki ham ghoron par raprapáenge!
Is wáste tum raprapáoge, aur ki Ham bádpáon par sawár honge! Is wáste tumháre

mutaaqqib tezqadam howenge. 17 Ek kí ghurkí se ek hazár bhágenge; pánch kí
ghurkí se tum aisá bhágoge ki tum pahár kí choṭí par kí alámat ke mánind, aur
koh par ke nishán ke mánind ho jáoge.
18 Is sabab se Ḳhudáwand tum par mihrbání karne meṉ tákhír kartá hai, aur
is sabab wuh tum par rahm karne se dúr rahtá hai; kyúnki Ḳhudáwand ádil
Ḳhudá hai: mubárak we sab jo us kí ráh takte haiṉ. 19 Ki ai qaum i Saihún,
sákin i Yirúshálam, tú hamesha royá na karegí: wuh terí duháí kí áwáz sunke tujh
par rahm farmáwegá, wuh sunte hí tujhe jawáb degá. 20 Aur agarchi Ḳhudáwand
tum ko tangí kí roṭí aur dushwarí ká pání detá hai, par áge ko tere sikhlánewále
na chhipenge, par terí ánkheṉ tere tálím denewáloṉ ko dekhengí, 21 Aur tere
kán tere píchhe se yih áwáz sunenge, ki Ráh yihí hai, us par chalo, jab ki tum
dahne aur jab ki tum báyeṉ muṛo. 22 Tab tum apne rúpe kí khodí húí múratoṉ
ká libás aur sone ke ḍhále húe putloṉ ke asbáb i zínat ko nápák karoge, tú use
haiz ke latte ke mánind phenk degá, tú use kahegá, Chal, dúr ho.
23 Tab wuh tere bíj ke liye, jo tú zamín meṉ bowe, bárán degá, aur zamín kí
afzáish kí roṭí bakhshegá, aur wuh farbih, aur barakat se mámúr hogí; us din terí
mawáshí wasí charágáh meṉ charegí. 24 Aur bail aur gadhe, jo zamín kí kisht-
kárí karte haiṉ, namkín chára, jo chhalní meṉ ḍálke aur pankhá karke chháná
gayá, kháenge. 25 Aur harek únche pahár par, aur harek buland ṭíle par, baṛí
ḳhúnrezí ke din, jis waqt ki burj gir jáenge, chashme aur pání kí nahreṉ hongí.
26 Aur chánd kí chándní aisí hogí jaise súraj kí roshní, aur súraj kí roshní sát
guní, aur sát din kí roshní ke barábar hogí, jis din Ḳhudáwand apne bandoṉ ke
zaḳhm ko bándhegá, aur un ke dardnák gháoṉ ko changá karegá.
27 Dekho, Ḳhudáwand ká nám dúr se chalá átá hai, us ká gazab bhaṛká, us
ká shuala buland, us ke lab qahrálúda, aur us kí zabán átash i sozán hai, 28 Us
ká dam aisá hai jaisá zor ká sailáb jo ádhí gardan tak chaṛhe, táki gurohoṉ ko
batálat ke chháj meṉ phaṭke, aur qaumoṉ ke munh meṉ zalálat ká lagám lagáwe.
29 Tab tum aisá gán karoge jaisá íd kí taqdís kí rát meṉ karte ho, aur dil kí aisí
ḳhushí hogí, jaisí us shaḳhs kí, jo bánsrí liye húe rawána ho, ki Ḳhudáwand ke
pahár meṉ Isráel ke Chaṭán ko jáwe. 30 Aur Ḳhudáwand apní jalálwálí áwáz
sunáegá, aur apne qahr kí shiddat se aur átash i sozán ke shuale aur ándhí aur
oloṉ ke sáth apne háth ká utarná dikhláegá. 31 Háṉ, Ḳhudáwand kí áwáz se
Asúr muztarib ho jáegá; wuh laṭh se us ko máregá. 32 Aur táziyána i muqaddar
kí har már, jo Ḳhudáwand us par lagáwegá, daf aur barbat ke sáth sáth hogí, aur
wuh shorída laṛáíoṉ meṉ us se laṛegá. 33 Háṉ, ek Tufat kal se taiyár hai, wuh
bádsháh ke liye bhí ámáda, gahrí aur chaurí hai, us ke ḍher meṉ átash, aur índhan
bahutsá hai, aur Ḳhudáwand ká dam gandhak ke sailáb ke mánind us ko sulgátá
hai.

XXXI. BÁB.

1 Un par wáwailá hai, jo madad ke liye Misr ko játe, aur ghoṛoṉ par
iatimád karte haiṉ, aur gáṛíoṉ ká ki bahutsí haiṉ, aur aspsawároṉ ká ki shidddat se
chálák haiṉ, bharosá rakhte haiṉ; par Isráel ke Quddús par nigáh nahíṉ karte,
aur Ḳhudáwand ke joyán nahíṉ hote. 2 Aur Wuh bhí to hakím hai, wuh balá

názil karegá, aur apne sukhan ko ṭalne na degá, wuh sharíroṉ ke gharáne par, aur
badkirdároṉ kí madad par chaṛháí karegá. 3 Misrí to insán haiṉ, Khudá nahíṉ,
aur un ke ghoṛe gosht haiṉ, rúheṉ nahíṉ. Aur Khudáwand apná háth baṛháwegá,
aur madadgár phislegá, aur mustamid giregá; aur we sab ke sab ek sáth tamám ho
jáenge.

4 Ki Khudáwand ne mujhe yúṉ kahá hai, Jaisá sher gargarátá aur jawán sher
apne shikár par, jis par chaupáyoṉ ke gol ko buláte haiṉ, un kí áwáz se nahíṉ
ḍartá, aur un ke hujúm se dab nahíṉ játá: waisáhí Rabb ul afwáj wárid hogá, ki
koh i Saihún aur us ke ṭíle par laṛe. 5 Jaisá parinda phurphurátá hai, waisá hí
Rabb ul afwáj Yirúshálam par sáya karegá, sáya karegá aur naját bakhshegá, tars
kháegá, aur bacháegá. 6 Ai baní Isráel, tum us kí taraf phiro, jis se tum kamál
isrár ke sáth phir gae ho.

7 Háṉ usí din harek insán rúpe ke butoṉ ko, aur sone ke putloṉ ko, jo tumháre
háthoṉ ne gunáh ke liye banáe haiṉ, dúr phenk degá. 8 Aur Asúr gir jáegá us
kí talwár se, jo insán nahíṉ, aur us kí talwár, jo ádmí nahíṉ, use halák karegí; wuh
talwár kí dhár se bhágegá, aur us ke jawán khirájguzár banenge. 9 Aur us ká
chaṭán ḍar ke máre guzaregá, aur us ke sardár kisí jhanḍe se laraz jáenge; yih
Khudáwand ká farmán hai, jis ká núr Saihún meṉ aur jis ká tanúr Yirúshálam
meṉ hai.

XXXII. BAB.

1 Dekh bádsháh rástí se saltanat karegá, aur sháhzáde adálat se hukmrání
karenge. 2 Aur ek shakhs ándhí se panáh kí jagah kí mánind hogá, aur sailáb se
chhipne kí jagah, aur pání kí nadíoṉ ke mánind khushk zamín meṉ, aur bhárí
chaṭán ke sáya ke mánind mándagí kí zamín meṉ. 3 Aur dekhnewáloṉ kí ánkheṉ
na mundengí, aur sunnewáloṉ ke kán sunenge. 4 Beliház ká dil bhí márifat
samjhegá, aur alkan kí zabán se sáf kalám hogá. 5 Ahmaq phir najíb na kahláegí,
aur dagábáz ko koí sakhí na kahegá. 6 Kyúnki ahmaq ahmaqí kí báteṉ karegá,
aur us ke dil se badkirdárí banegí, ki sharárat kare, aur Khudáwand par kufr
bake, bhúke ke nafs ko khálí kare, aur piyásoṉ se shurb ko báz rakhe. 7 Aur
dagábáz ke hathyár zabún haiṉ, wuh bure mansúbe bándhá kartá hai, táki jhúthí
bátoṉ se miskínoṉ ko, jab wuh apná haqq bayán kartá hai, halák kare. 8 Aur najíb
najábat ká mansúba bándhtá hai, aur wuh najíb kámoṉ par qáim rahtá hai.

9 Ai aurato, tum jo chain meṉ ho, uṭho, merí áwáz suno; ai gáfil beṭío, merí
bátoṉ par kán dharo. 10 Ai beparwá aurato, bahut se dinoṉ tak aur sálhá sál tum
dukh bharogí; kyúnki angúr ká mausim játá rahegá, sameṭne kí naubat na áegí.
11 Ai aurato, tum jo sukh meṉ ho, ghabráo, ai beparwáo, apne taíṉ barahna aur
nangá karo, aur ṭáṭ apní kamaroṉ par bándho. 12 We ziráat ke liye mátam kartí
haiṉ, khushnumá ziráat ke liye, aur phaldár ták ke liye. 13 Mere logoṉ kí sarzamín
meṉ kánṭe aur sadá guláb jamenge, háṉ aur sáre shádmán gharoṉ meṉ bhí,
aur bag o bahár shahroṉ meṉ. 14 Kyúnki mahall matrúk honge, aur shahr ká
amboh sunsán hogá; gaṛh aur burj magároṉ kí jagah abad tak honge, gorkharoṉ kí
khushí kí jagaheṉ aur galloṉ kí charágáheṉ: 15 Jab tak álam i bálá se rúh ham
par názil na howe, aur bayábán bág ho jáe, aur bág aisá jaisá jangal bane.

16 Tab bayábán meṉ adl basegá, aur sidq bág meṉ ṭhaharegá. 17 Aur sadáqat
ká kám ásáish, aur sadáqat ká phal abadí sukh aur árám hogá. 18 Aur mere log
chain ke makánoṉ meṉ aur beḳhatar gharoṉ, aur ásúdagí aur ásáish ke kásháneṉ
meṉ rahenge. 19 Lekin us jangal ke girne meṉ ole girenge, aur wuh shahr pastí
meṉ past ho jáegá. 20 Tum baḳhtáwar ho, jo shádáb jagahoṉ meṉ bote ho, aur
bail aur gadhe ke pánw chaláte ho.

XXXIII. BÁB.

1 Tujh par wáwailá hai, ki tú ujáṛtá hai, aur ujáṛá na gayá thá ; tú lúṭtá hai, aur
lúṭá nahiṉ gayá thá. Jab tú ujáṛ chukegá, to tú ujáṛá jáegá, aur jab tú lúṭ chukegá,
to tú lúṭá jáegá. 2 Ai Ḳhudáwand, ham par rahm kar, ki ham terí ráh takte
haiṉ, tú har sahar un ká bázú ho, aur tangí ke waqt hamárí salámatí. 3 Log
kharbaṛí kí áwáz sunte hí bhága, tere uṭhne se qaumeṉ parágandá ho gaíṉ. 4 Tab
tumhárí ganímat is tarah baṭuregí jis tarah kíṛe baṭorte, we ṭiḍḍíoṉ ke dauṛne ke
mutábiq us par dauṛenge. 5 Ḳhudáwand buland hai ; kyúnki wuh bulandí par
rahtá, aur adálat aur sadáqat se Saihún ko mámúr kartá hai. 6 Tere daur ká aman
hogá, hikmat aur dánáí salámatí kí faráwání ṭhaharengí ; ḳhudátarsí, wuhí uská
ḳhazána banegí.

7 Dekh, un ke sáre bahádur báhar khaṛe hoke chilláte, aur sulh ke elchí phúṭ
phúṭke rote haiṉ. 8 Sháhráheṉ sunsán haiṉ, ráhguzar mauqúf. Wuh ahdshikaní
kartá, shahroṉ ko haqír jántá, aur insán ko hisáb meṉ na látá hai. 9 Zamín
kuṛhtí aur murjhátí, Lubnán sharminda aur pazhmurda hai, Sarún sahrá kí má-
nind hai, Basan aur Karmil apní ḳhushnumáí uṛáte.

10 Ab maiṉ uṭhúngá, Ḳhudáwand farmátá hai, ab maiṉ sarfaráz hoúngá, ab
maiṉ apne taíṉ buland karúngá. 11 Tumheṉ bhus ká haml rahá, tum báḍh jante,
aur tumhárí rúh, wuhí ág hai, jo tumheṉ bhasam karegí. 12 Aur log chúne ke
mánind jalenge, we kaṭe ḳhár kí tarah ág meṉ bhasam ho jáenge.

13 Tum jo dúr ho, suno, ki maiṉ ne kyá kiyá, aur tum jo nazdík ho, merí
qudrat ká iqrár karo. 14 Saihún meṉ gunáhgár tarsán haiṉ, ḳhauf ne riyákároṉ
ko sarásíma kiyá hai : Kaun ham meṉ se us muhlik ág pás rahegá, aur kaun ham
meṉ se abadí shualoṉ pás ṭhaharegá ? 15 Jo rástí se chaltá hai, aur sídhí báteṉ
kartá hai, jo us súd ko, jo jaur aur jafá se hásil ho, náchíz jántá hai, jo rishwat ke
iláqa se apná háth khínchtá hai, jo apne kán band kartá, táki ḳhúnrezí kí mash-
warat na sune, aur ánkheṉ múndtá hai, táki badí na dekhe : 16 Wuh únche par
rahegá, us kí panáhgáh paháṛ ká qila hogá ; us ko roṭí dí jáegí, us ko pání bhí
yaqínan hogá.

17 Terí ánkheṉ sháh ko us ke jamál meṉ tákengí, we zamín ká dúr dekhengí.
18 Terá dil hirás ko taammul se sochegá, ki Kaháṉ hai wuh kátib, kaháṉ hai
wuh waznkarnewálá, kaháṉ hai wuh jo burjoṉ ko gintá thá ? 19 Tú phir us
zabardast guroh ko na dekhegá, jis kí bolí aisí muglaq hai ki málúm na hotí, aur
jis kí zubán aisí totlí hai, ki samajh meṉ na átí. 20 Hamárí ídgáh Saihún ká
musháhada kar ! Terí ánkheṉ Yirúshálam ko dekhengí ki ásúda shahr hai, aur
aisá ḳhaima hai jo hiláyá na jáegá, jis kí choboṉ meṉ se ek bhí ukháṛí na jáegí,
aur us kí tanáboṉ meṉ se ek bhí toṛí na jáegí. 21 Balki waháṉ Ḳhudáwand

hamáre liye jáh o jalál, chaurí nahron aur rúdon kí jagah hogá, jis men dánd kí
kishtíán na jáengí, aur jin men namúd kí jaházon ká guzar na hogá. 22 Ki
Khudawand hamárá hákim hai, Khudawand hamárá muhiqq hai, Khuda-
wand hamárá bádsháh hai: wuh ham ko bacháegá. 23 Hán terí rassíán dhílí
lagengí, we apne mastúl ko mazbút na karengí, we pál na phailáengí. Tab lút
ká wáfir mál taqsím kiyá jáegá; langre bhí ganímat par qábiz honge. 24 Koí
báshinda na kahegá, ki Main bímár hún. Un logon ke gunáh, jo us men baste
hain, bakhshe jáenge.

XXXIV. BAB.

1 Ai qaumo, tum nazdík áke suno, aur ai ummato, tum kán rakho! zamín aur
us kí ábádí, dunyá aur us kí mámúrí sunen. 2 Ki Khudawand ká qahr sárí
qaumon par, aur us ká gazab un kí sárí faujon par bharká; us ne unhen haram
kar diyá, us ne unhen somp diyá, ki zabh kiye jáwen. 3 Aur un ke maqtúl phenk
diye jáenge, aur un kí láshon se sarí bú áwegí, aur pahár un ke lahú se pighal
jáenge. 4 Aur ásmán ká sárá lashkar gudáz ho jáegí, aur ásmán kágaz ke táo ke
mánind lapete jáenge, aur un ká sárá jathá yún pazhmurda hogá, jaise ták se pattá,
aur anjír ke darakht se anjír pazhmurda ho játá hai.
5 Ki merí talwár ásmán men sharábor ho jáegí: dekho, wuh Adúm par, un logon
par, jin par merí lánat hai, adálat karne utregí. 6 Khudawand kí talwár lahú
se bharí hai, wuh charbí aur bárron aur bakron ke lahú, aur mendhon ke gurdon
kí charbí se chikná gaí: kyúnki Khudawand ke liye Busrah men zabiya hai, aur
Adúm ke mulk men bará muqátala. 7 Aur un ke sáth bhais aur sánr aur bail
girenge; aur un kí zamín lahú se sharábor ho jáegí, aur un kí mittí charbí se
chikná jáegí. 8 Kyúnki yih Khudawand ke intiqám ká din, mukáfat ká sál hai
ki Saihún ká badlá lewe.
9 Aur us kí nadíán rál ho jáengí, aur us kí khák gandhak aur us kí zamín qír i
sozán hogí. 10 Rát din kabhí na bujhegí, us ká dhúán abad tak uthtá rahegá,
nasl dar nasl wuh ujár rahegí, us samt se abad ul ábád tak kisí ká guzar na hogá.
11 Hawásil aur khárpusht us ke wáris honge, ullú, aur janglí kauwe us men
basenge; aur us par ujár ká sút aur sunsání ká sáhul kashída rahegá. 12 Us ke
shurafá jo hain, koí wahán nahín ki saltanat kí manádí kare, aur us ke sab sháh-
záde mádúm honge. 13 Aur kánte us ke mahallon men, aur khár aur gazna us
ke qalaon men jamenge, aur wuh tinnín kí bastí aur chugdon ká hisár hogá.
14 Aur gídar aur janglí billíán ek dúsre se muláqát karenge, aur gúl i bayábán
apne yár ko pukáregá; aur murg i shab wahán istiráhat karegá, aur apne chain
ká maqám páwegá. 15 Wahán qiffázat bámbhní lagáegí aur ande degí aur apne
sáye men sewegí aur posegí; wahán gidh jama honge, aur harek ke sáth us kí
máda hogí.
16 Tum Khudawand kí kitáb dhúndho aur parho! Us men se ek bhí na
ghategá, aur koí bejuft na hogá; kyúnki us ká munh, wuh farmátá, aur us kí rúh,
wuh unhen jama kartí hai. 17 Aur us ne un ke liye qura dálá, aur us ke háth
ne rassí lagáke unhen hissa bánt diyá: so we abad tak us ke málik honge, aur
pusht dar pusht us men basenge.

XXXV. BÁB.

1 Maidán aur bayábán shádán aur dasht názán aur nargis kí mánind shigufta
hogá. 2 Wuh ifrát se shigúfa láwegá, aur khushíkhwání aur masarratsaráí se
khúshí karegá; Lubnán kí shaukat aur Karmil aur Sarún kí sharáfat use
dí jáegí; we KHUDÁWAND ká jalál aur hamáre Khudá ká kamál dekhenge.
3 Kamzor háthon ko zor do, dagmagánewále ghuṭnon ko páedárí bakhsho.
4 Pareshándilon ko kaho, Himmat bándho, mat ḍaro, dekho, tumhárá Khudá
sazá aur jazá sáth liye húe átá hai; hán, Khudá hí áegá, aur tumhen bacháegá.
5 Tab andhon kí ánkhen khulengí, aur bahron ke kán sunenge. 6 Tab langre
harin ke mánind chaukṛíán bharenge, aur gúnge kí zabán gáegí; kyúnki sahrá men
pání, aur dasht men nadíán phúṭ niklengí. 7 Aur saráb táláb ho jáegá, aur piyásí
zamín pánion ke manba banegí; jis makán men tinnín rahe, bed aur nal ká maqám
hogá. 8 Aur waháu ek rástá o ráh hogí, aur wuh ráh pákí kí ráh kahláegí, wuh jo
nápák hai us par guzar na karegá, wuh unhín ke liye hai; rahguzar aur aján bhí us
men gumráh na honge. 9 Wahán sher na hogá, aur koí darinda us par na baṛhegá,
wuh wahán na milegá, magar we jo ázád kiye gae hain, wahín sair karenge. 10 Aur
we, jin ká fidiyá KHUDÁWAND ne liyá, phirenge, aur Saihún men gáte húe áwenge,
aur abadí surúr un ke siron par hogí; we khushí aur shádmání muyassar karenge,
aur gam aur áh i sard bhágegí.

XXXVI. BÁB.

1 Aur Hizqiyáh bádsháh kí saltanat ke chaudahwen sál yún húá ki sháh i Asúr
Sanheríb Yihúdáh ke hasín shahron par chaṛhá, aur unhen le liyá. 2 Aur sháh i
Asúr ne Rabb Sáqí ko baṛe lashkaron ke sáth Lakís se Hizqiyáh ke pás Yirú-
shálam ko bhejá; aur wuh Álí táláb ke ábrez par, jo dhobí ke khet kí saṛak men
hai, ṭhahará. 3 Tab Ilyaqím bin Khilqiyáh, jo mahall ká názim thá, aur Shibná
munshí aur sarishtadár Yúakh bin Ásaf nikalke us pás áe.
4 Aur Rabb Sáqí ne unhen kahá, Tum jáke Hizqiyáh se kaho, Sháhansháh,
Asúr ká bádsháh yún farmátá hai, Wuh kaun sí ummed hai jis par tujhe iatimád
hai? 5 Tú ne jo kahá, wuh múnh kí bát hai, ki Mujh men maslahat aur jang kí
qúwat maujúd hai. So ab tú kis par iatimád kartá hai jo tú ne mere barkhiláf
sarkashí kí? 6 Dekh, tujhe Misr ke nal kí ṭúṭí húí láthí par bharosá hai; us par
to agar koí takiya kare, to wuh us ke háth men paiṭhegá aur chubhegí; sháh i
Misr Firaún un sab ke sáth, jo us par bharosá rakhte hain, aisá hí hai. 7 Aur
agar tú mujhe kahtá hai, ki Hamárá tawakkul KHUDÁWAND hamáre Khudá par
hai: kyá wuh nahín ki jis ke únche makán aur jis ke mazbah Hizqiyáh ne dúr
kar ḍále, aur Yihúdáh aur Yirúshálam ko kahá, ki Tum is mazbah ke áge parastish
kiyá karo? 8 So mere KHUDÁWAND sháh i Asúr se zidd kíjiye, aur main tujhe
do hazár ghoṛe dúngá, agar tujh men itní sakat ho, ki tú log un par chaṛháwe.
9 Pas tujh men yih qudrat kahán hai, ki tú mere KHUDÁWAND ke mulázimon
men se ek adná sardár ká munh phiráwe? So tú Misr kí gáṛíon aur sawáron ká
bharosá rakhtá rah. 10 Aur kyá main is sarzamín ke halák karne ko KHUDÁ-

WAND ke behukm áyá húṇ? KHUDÁWAND hí ne to mujhe farmáyá, ki Us mulk
par chaṛh já aur use halák kar.
11 Tab Ilyaqím aur Shibná aur Yúakh ne Rabb Sáqí se arz kí, ki Arámí bolí
meṇ apne chákaroṇ se kalím kíjiye, ki yih bolí ham samajhte haiṇ, aur shahrpanáh
ke logoṇ ke áge Yihúdí lugat meṇ ham se báteṇ na kíjiye. 12 Tab Rabb Sáqí bolá,
Kyá mere muníb ne mujh ko tere muníb pás yá tujh pás báteṇ kahne ko
bhejá? aur kyá us ne mujhe logoṇ par, jo shahrpanáh par baiṭhe haiṇ, nahíṇ
bhejá ki we tumháre sáth apná gúh kháeṇ aur mút píweṇ?
13 Phir Rabb Sáqí áge baṛhke khaṛá húá, aur Yihúdí bolí meṇ pukárke bolá,
aur yúṇ kahá, Are tum, sháhansháh sháh i Asúr ká kalám suno. 14 Sháh yúṇ
farmátá hai, ki Hizqiyáh ke dam meṇ na áo; kyúnki wuh tumheṇ naját nahíṇ de
saktá. 16 Aur us ká kahná na máno, jo kahtá hai, ki Tum KHUDÁWAND par
tawakkul karo, ki KHUDÁWAND yaqínan ham ko bacháegá, aur yih shahr sháh i
Asúr ke háth na chaṛhegá. 16 Hizqiyáh kí na suno! Ki sháh i Asúr yúṇ farmátá
hai, ki Mujh se mel karo, aur nikalke mere pás áo, aur tum meṇ se harek apne
apne ták ká aur apne apne anjír ke daraḳht ká mewa kháwe, aur apne apne hauz
ká pání píwe; 17 Jab tak ki maiṇ áúṇ, aur tumheṇ yaháṇ se ek sarzamín meṇ, jo
tumháre mulk ke mánind hai, le jáúṇ; ki wuh galle aur mai kí sarzamín hai, wuh
roṭí aur tákistán ká mulk hai. 18 Hizqiyáh tumheṇ fareb dene na píwe jo kahtá
hai, ki KHUDÁWAND ham ko naját degá! Bhalá, gurohoṇ ke mábúdoṇ meṇ se
kisí ne bhí apní sarzamín ko Asúr ke bádsháh ke háth se bacháyá hai? 19 Hamát
aur Arfád ke mábúd kaháṇ haiṇ? Sifrwáim ke mábúd kahán haiṇ? aur kyá we
Samrún ká mulk mere háth se bachá sake? 20 In sáre mulkoṇ ke mábúdoṇ ke
darmiyán wuh kaun sá hai jis ne apná mulk mere háth se bacháyá, jo KHUDÁ-
WAND bhí Yirúshálam ko mere háth se bacháwegá? 21 Tab we chup ho rahe, aur
us ke jawáb meṇ unhoṇ ne ek bát bhí na kahí; kyúnki bádsháh ká hukm yúṇ thá,
ki Use jawáb mat díjiyo. 22 Aur Ilyaqím bin Ḳhilqiyáh jo mahall ká názim
thá, aur Shibná munshí, aur sarishtadár Yúakh bin Ásaf Hizqiyáh pás áe, aur
apne libás chák kiye húe Rabb Sáqí kí báteṇ us se duhráíṇ.

XXXVII. BÁB.

1 Aur aisá húá, ki Hizqiyáh bádsháh ne yih sunke apne kapṛe pháre, aur ṭáṭ
oṛhá, aur KHUDÁWAND ke ghar meṇ gayá. 2 Aur us ne Ilyaqím mahall ke
názim aur Shibná munshí, aur káhinoṇ ke buzurgoṇ ko ṭáṭ uṛháke Yasaiyáh nabí
bin Amús ke pás bhejá. 3 Aur unhoṇ ne use kahá, ki Hizqiyáh yúṇ kahtá hai, ki
Áj dukh, aur taklíf, aur takfír ká din hai; kyúnki laṛke paidá hone par haiṇ, aur
janne kí qúwat nahíṇ!
4 Sháyad ki KHUDÁWAND terá Ḳhudá Rabb Sáqí kí sab báteṇ sune, jise us ke
sáhib sháh i Asúr ne bhejá, ki Ḳhudá i Haí kí malámat kare, aur un bátoṇ kí, jo
KHUDÁWAND tere Ḳhudá ne suní haiṇ, sazá dewe. Pas, tú un báqíoṇ ke wáste,
jo maujúd haiṇ, duá máng! 5 Pas sháh Hizqiyáh ke mulázim Yasaiyáh pás áe.
6 Yasaiyáh ne unheṇ farmáyá, Tum apne áqá se yúṇ kaho, KHUDÁWAND yúṇ
farmátá hai, ki Tú un bátoṇ se, jinheṇ sháh i Asúr ke mulázimoṇ ne kahke merí
takfír kí, hirásán mat ho: 7 Dekh, maiṇ us par jhoká bhejúngá, aur wuh ek shor

sunke apní mamlukat ko phir jáegá, aur main use us hí kí sarzamín men tah i teg
karwáúngá.
8 So Rabb Sáqí phir gayá, aur us ne Sháh i Asúr ko Libna se larte páyá; ki use
khabar pahunchí thí, ki wuh Lakís se kúch kar gayá. 9 Ki wuhán use khabar
húí, ki Habsh ke bádsháh Tirháqa ne tujh par lashkarkashí kí hai. So us ne
phir elchí bhejkar Hizqiyáh se payám kiyá, 10 Aur unhen kahá, ki Sháh i Yihúdáh
Hizqiyáh se kaho, ki Terá Khudá, jis par terá iatimád hai, is bát ká tujhe fareb
na de, ki Yirúshálam sháh i Asúr ke qabze men na áwegá. 11 Dekh, tú ne suná
hai, ki Asúr ke bádsháhon ne kyá kyá kiyá, aur sárí sarzamín tasarruf men láke
sab ko ek lakht halák kiyá: so tú naját pá saktá hai? 12 Kyá un gurohon ke
mábúdon ne, jinhen mere bápdádon ne halák kiyá, Jauzán, aur Harrán, aur
Rasaf, aur Tillásar men baní Adan, unhen chhuráyá? 13 Hamát ká bádsháh, aur
Arfád ká bádsháh, aur Qarya Safarwáím, aur Hena, aur I'wah ká bádsháh kahán?
14 So Hizqiyáh ne elchíon se náma leke parhá, aur uthke Khudawand ke
ghar men dákhil húá, aur Khudawand ke áge use phailáyá. 15 Aur Hizqiyáh
ne Khudawand ke áge duá mángí, aur kahá, 16 Ai Rabb ul afwáj, Isráel ke
Khudá, jis ká nasheman Karúbíon ke darmiyán hai, tú hí akelá sárí mamlukaton
ká Khudá hai, túhí ne ásmán aur zamín ko khalq kiyá. 17 Ai Khudawand,
kán dhar, aur sun, ai Khudawand, apní ánkhen khol, aur dekh, aur Sanheríb
kí un sab báton ko, jo us ne mujhe kahlá bhejín, táki Khudá i Haí ko malámat
kare, sun le. 18 Sach hai, ai Khudawand, ki Asúr ke bádsháhon ne sab qaumon
ko un ke mulkon samet kharáb kiyá, 19 Aur un ke mábúdon ko ág men dálá,
ki we Khudá na the, balki ádmíon kí dastkárí the, lakrí, aur patthar: so unhon ne
unhen fani kiyá. 20 Ab, ai Khudawand, hamáre Khudá, tú ham ko us ke háth
se bachá le, táki zamín kí sárí mamlukaten yaqín jánen, ki Khudá túhí akelá hai!
21 Tab Yasaiyáh bin Amús ne Hizqiyáh ko kahlá bhejá, ki Khudawand Isráel
ká Khudá yún farmátá hai, ki Tú ne jo kuchh Sanheríb ke haqq men duá men
mángá, main ne suná. 22 Wuh kalám, jo Khudawand ne us ke haqq men farmáyá,
so yih hai, ki Saihún kí bákira betí ne terí tahqír kí, aur tujh par hansí, Yirúshálam
kí betí ne tujh par sir dhuná. 23 Tú ne kis ko malámat, aur kis kí tú ne takfír
kí? Aur tú ne kis par apní áwáz buland kí? Tú ne ánkhen úpar karke Isráel ke
Quddús par ghurkí kí! 24 Tú ne apne khádimon kí wasátat se Khudawand
ko malámat kí, aur kahá, ki Main apní gáríon kí kasrat se paháron kí úncháí par,
aur Lubnán ke atráf par charhá; wahán ke buland saroon ke peron, aur sanaubar
ke khásse darakhton ko kátúngá, aur main us ke jangalon kí bulandíon men,
jahán tak us ke karmil kí intihá hai, chalá jáúngá. 25 Main ne khodá, aur gairon
ká pání píyá, aur main ne apne páon ke talwon se mahsúr shahron ke chashme
sukhá dále.
26 Kyá tere kánon tak nahín pahunchá, ki main ne qadím se yih kiyá, agle
zamánon men yih banáyá? Ab main hí ne, jo muqarrar kiyá thá, so púrá kiyá, ki tú
ne mahsúr shahron ko kharáb karke kate húe dher kar diyá hai. 27 So wahán ke
basnewále kamzor húe, aur ghabrá gaye, aur sharminda húe; we aise the jaise
maidán men sabzí, aur jaise chhaton par kí ghás jo pukhta hone se peshtar súkh játí
hai. 28 Main terá thikáná, aur terá báhar bhítar áná jáná, aur terí mujh par díwá-
nagoí jántá hún. 29 Main tere gusse ke sabab, jo tú ne mujh par kiyá, aur tere

hangáme ke sabab, jo mere kánoṉ tak pahunchá, apná kánṭá tere nák meṉ márúngá,
aur apní lagám tere munh meṉ dúngá ; aur tú jis ráh se áyá, maiṉ tujhe us hí ráh
se pherúngá.
30 Ab tere liye yihí nishán hai, ki tum is sál we chízeṉ, jo ḳhudrú haiṉ,
kháogá, aur dúsre sál bhí aisí hí chízeṉ, aur tísre sál tum booge, aur káṭoge, aur
tákistán lagáoge, aur un ke phal kháoge. 31 Aur hanoz wuh baqiya jo Yihúdáh
ke dúdmán se bach rahá, níche jaṛ bándhegá aur úpar phalegá. 32 Ki ek
baqiya Yirúshalam se, aur ek bachtí koh i Saihún se ḳhurúj karenge ; Rabb ul
afwáj kí gayúrí aisá karegí.
33 So Ḳhudawand sháh i Asúr ke haqq meṉ yúṉ farmátá hai, ki Wuh is shahr
meṉ na áwegá, na yaháṉ tír chaláwegá, na sipar pakaṛke us ke barábar namúd
hogá, aur na us ke muqábil damdama bándhegí ; 34 Balki jis ráh se wuh áyá,
us hí ráh se phir jáegá, aur is shahr meṉ á na sakegá, Ḳhudawand farmátá hai.
35 Aur maiṉ apní ḳhátir, aur apne bande Dáúd kí ḳhátir is shahr kí panáh karúngá,
aur use bacháúngá.
36 So aisá húá ki Ḳhudawand ke firishte ne jáke Asúr kí lashkargáh meṉ ek
lákh pachásí hazár ádmí ján se máre. Jo we subh sawere uṭhe, to dekho, ki we
sab mare paṛe the. 37 Tab Sanheríb sháh i Asúr ne kúch kiyá, aur chalá gayá
aur phir gayá, aur Nínawah meṉ á rahá. 38 Aur aisá húá ki jis waqt wuh apne
mábúd Nisrúk ke ghar meṉ pújá kartá thá, Adrammalik aur Sarázar us ke beṭoṉ
ne use qatl kiyá ; aur we bhágke Arárát kí sarzamín meṉ já rahe. Aur Asar
Haddún us ká beṭá us kí jagah bádsháh húá.

XXXVIII. BAB.

1 Un dinoṉ meṉ Hizqiyáh ko maut kí bímárí húí. Tab Yasaiyáh nabí bin Amús
us pás áyá, aur use kahá, Ḳhudawand yúṉ farmátá hai, Tú apne ghar ká intizám
kar, ki tú mar jáegá, aur na jíegá. 2 Tab Hizqiyáh ne apná munh díwár kí taraf
kiyá, aur Ḳhudawand se duá mángí, 3 Aur kahá, Ai Ḳhudawand, maiṉ
minnat kartá húṉ, ki tú yád farmá, ki maiṉ kis tarah tere huzúr sacháí aur sidq i
dil se chalá, aur jo terí nazar meṉ bhalá thá, us par amal kiyá. Aur Hizqiyáh
zár zár royá.
4 Tab Ḳhudawand ká yih kalám Yasaiyáh par názil húá, 5 Ki Já, aur
Hizqiyáh se kah, ki Ḳhudawand, tere báp Dáúd ká Ḳhudá yúṉ farmátá hai, ki
Maiṉ ne terí duá suní, maiṉ ne tere ánsú dekhe : so dekh, maiṉ terí umr par
pandrah baras aur baṛhá detá húṉ ; 6 Aur maiṉ tujh ko aur is shahr ko sháh i
Asúr ke háth se bacháúngá ; aur maiṉ is shahr kí panáh karúngá. 7 Aur Ḳhuda-
wand kí taraf se tere liye yih nishán hai, ki Ḳhudawand apní us bát ko, jo us ne
kahí, púrá karegá : 8 Dekh, maiṉ Áḳhaz ke dáire ke ḍhale húe sáye ko, jis se
ḳhorshed kí harakat ke darje málúm hote haiṉ, das darje palaṭke phir chaṛhá láúngá ;
chunánchi áftáb, jin darjoṉ se ki ḍhal gayá thá, un se das darje phir chaṛh gayá.
9 Sháh i Yihúdáh Hizqiyáh ká maktúb, jab wuh bímár thá, aur apní bímárí
se changá húá, yih hai. 10 Maiṉ ne kahá, ki Ab maiṉ apne dinoṉ ke chain
meṉ pátál ke pháṭakoṉ meṉ dáḳhil hoúngá, apní zindagí ke báqí baras se ruk
jáúngá.

11 Maiṉ bolá, Maiṉ Ḳhudawand ko phir na dekhúngá, Ḳhudawand ko
zindoṉ ke mulk meṉ; insán dunyá ke basnewáloṉ meṉ mujhe phir dikháí na
denge. 12 Merá dár ujaṛ játá, aur charwáhe ke ḍere ke mánind mujh se játá
rahtá; maiṉ juláhe ke mánind apní zindagání ko káṭúngá; wuh mujh ko tánt se
munqata karegá, subh se leke shám tak tú mujh ko ákhir kar ḍálegá. 13 Maiṉ
ne subh tak fikr kí, ki wuh sher ke mánind merí sárí haḍḍiáṉ chúr kar ḍáltá thá:
subh se leke shám tak tú mujhe tamám kar ḍálegá. 14 Maiṉ sáras aur
abábíl kí tarah káṉ káṉ chíṉ chíṉ kartá thá; maiṉ fáḳhta kí tarah kuṛhtá thá;
merí ánkheṉ úpar dekhte dekhte faná ho gaíṉ; ai Ḳhudawand, maiṉ pareshán
húṉ, merí himáyat kar!

15 Maiṉ kyá kahúṉ? Us hí ne mujh ko qaul diyá, aur áp hí púrá kiyá! Maiṉ
apní báqí umr apní ján kí talḳhí ke sabab farotaní se guzrán karúngí. 16 Ai
Ḳhudawand, insán kí zindagí terí marhamatoṉ se hai, aur un se merí rúh kí
hayát hai: so tú mujhe changá karegá, aur jítá rakhegá. 17 Dekh, wuh dard, wuh
saḳht dard merí salámatí ká báis húá, aur tú ne mihrbání se merí ján ko halákat
se naját dí; kyúnki tú ne mere sáre gunáh ko apní nazar se dúr kiyá. 18 Ki pátál
terí sitáish nahíṉ kartá, aur maut terí hamdsará nahíṉ hotí; we jo gor meṉ utre
haiṉ, terí sadáqat ke ummedwár nahíṉ. 19 Terí shukrguzárí zinda hí karegá,
jaisá áj maiṉ kartá húṉ; báp apní aulád ko terí sadáqat kí ḳhabar degá. 20
Ḳhudawand merá bachánewálá húá hai, aur ham sitár uṭháke umr bhar Ḳhuda-
wand ke ghar meṉ nagmapardází karte rahenge.

21 Aur Yasaiyáh kahtá thá, ki ek qurs anjír ká lekar marham ke wáste dumbal
par rakheṉ, tá shifá páwe. 22 Aur Hizqiyáh kahtá thá, ki Ḳhudawand ke ghar
meṉ mere jáne ká kyá nishán hai?

XXXIX. BAB.

1 Us waqt Marúdak Bal Adán bin Bal Adán sháh i Bábul ne Hizqiyáh ke liye
náme aur taháif bheje, kyúnki us ne suní, ki wuh bímár thá, aur changá húá.
2 Aur Hizqiyáh un ke áne se ḳhush húá, aur apne zaḳhíre yáne chándí aur
soná, aur balsán, aur atr i giránbahá, aur tamám siláhḳhána, aur jo kuchh ki us
ke ḳhazánoṉ meṉ maujúd thá, un ko dikhláyá: us ke ghar meṉ aur uskí mam-
lukat meṉ koí chíz na thí jo Hizqiyáh ne unheṉ na dikhláí.

3 Tab Yasaiyáh nabí ne Hizqiyáh bádsháh pás ákar púchhá, ki In shaḳhsoṉ ne
kyá kahá, aur kaháṉ se tere pás áye? Hizqiyáh ne jawáb diyá, ki Ek dúr mulk,
yáne Bábul se, mere pás áe. 4 Tab us ne púchhá, ki Unhoṉ ne tere ghar meṉ
kyá kyá dekhá? Hizqiyáh ne jawáb diyá, Sab jo kuchh ki mere ghar meṉ hai
unhoṉ ne dekhá, mere ḳhazánoṉ meṉ ab kuchh nahíṉ jo maiṉ ne unheṉ nahíṉ
dikhláyá.

5 Tab Yasaiyáh ne Hizqiyáh ko kahá, ki Rabb ul afwáj ká kalám sun! 6 Dekh
we din áte haiṉ, ki sab, jo kuchh ki tere ghar meṉ hai, aur jo kuchh ki tere báp-
dádoṉ ne áj ke din tak zaḳhíra kar rakhá hai, uṭháke Bábul ko lejáenge, Ḳhuda-
wand farmátá hai, ki koí chíz báqí na chhúṭegí. 7 Aur we tere beṭoṉ meṉ se, jo
terí nasl se honge, aur tujh se paidá honge, le jáenge, aur we sháh i Bábul ke
qasr meṉ ḳhwájasará honge. 8 Tab Hizqiyáh ne Yasaiyáh se kahá, Ḳhúb hai

Khudawand ká kalám jo tú ne kahí. Aur us ne kahá, ki Mere aiyám men to salámatí aur aman hogá.

XL. BAB.

1 Tum tasallí do, mere logon ko tum tasallí do, tumhárá Khudá farmátá hai.
2 Yirúshálam ko dilásá do, aur use pukárke kaho, ki us kí sipáhgarí tamám húí,
us kí qarz adá húá, aur us ne Khudawand ke háth se apne gunáhon ká badlá
do chand páyá.
3 Ek manádí karnewále kí áwáz, Bayábán men Khudawand kí ráh
sanwáro, jangal men hamáre Khudá ke liye ek sídhí sháh ráh taiyár karo!
4 Harek nasheb úuchá kiyá jáe, aur harek koh aur tílá past kiyá jáe; aur
harek terhí chíz sídhí, aur harek náhamwár jágah hamwár kí jáe. 5 Aur
Khudawand ká jalál áshkárá hogá, aur sab bashar ek sáth dekhenge; ki
Khudawand ke munh ne yih farmáyá hai.
6 Ek áwáz húí, ki Pukár! Wuh bolá, Main kyá pukárún? Sab bashar ghás hai,
aur us ká sárá jamál maidán ká phúl sá hai. 7 Ghás murjhátí hai, phúl kumhláte
hain, kyúnki Khudá kí hawá us par bahtí hai. Yaqínan log ghás hain. 8 Hán ghás
murjhátí hai, phúl kumhláte hain, par hamáre Khudá ká kalám abad tak qáim hai!
9 Ai Saihún, tú jo khushkhabaríán látí hai, únche pahár par charh, ai Yirúshá-
lam, jo basharat detí hai, zor se apní áwáz buland kar, mat dar, Yihúdáh
kí bastíon se kah, Dekho, tumhárá Khudá! 10 Dekho, Khudawand Khudá
qúwat se áwegá, aur us ká bázú us ke liye saltanat karegá; dekho, uská sila
us ke sáth hai, aur us ká ajr us ke áge! 11 Wuh chaupán ke mánind apná
galla charáwegá, wuh barron ko apne háth se faráham karegá, aur apní god men
uthákc le chalegá, aur un ko, jo bachchewálíán hain, muláyamat se le jáegá.
12 Kis ne páníon ko apne háth ke chullú se nápá, aur ásmán ko bálisht se
paimáish kiyá, aur zamín kí gard ko paimáne men bhará, aur pahá ron ko palron
men wazn kiyá, aur tílon ko tarázú men taulá? 13 Kis ne Khudawand kí rúh
ko tarbíyat kiyá hai, us ká mushír hoke use sikhláyá? 14 Us ne kis se mashwarat
lí hai, aur kis ne us kí hidáyat kí, aur adálat kí ráh dikhláí, aur use dánish sikhláí,
aur hikmat kí ráh use batláí? 15 Dekh, qaumen dol kí ek búnd ke mánind hain,
aur tarázú ke dhúl ke mánind giní játín; dekh, wuh jazíron ko ek zarra ke
mánind uthá letá hai. 16 Lubnán índhan ke liye káfí nahín, aur us ke bahíme
charháwe ke liye bas nahín. 17 Sárí qaumen us ke áge kuchh chíz nahín, balki
we us ke nazdík batálat aur náchízí se bhí hisáb men kamtar hain.
18 Pas, tum Khudá ko kis se tashbíh doge, aur kaun sí chíz us kí misl thaharáo-
ge? 19 Kárígar dhálke ek múrat banátá hai, aur sonár us par sone phertá hai,
aur us par chándí kí zanjíren banátá hai. 20 Aur jo aisá tihídast hai, ki us pás
dene ko kuchh nahín, wuh aisí lakrí, jo na sare, pasand kartá hai; wuh dánishmand
kárígar kí talásh kartá hai, jo aisí múrat ko, jo hil na sake, banáwe.
21 Kyá tum nahín jánte? kyá tum nahín sunte? kyá yih ibtidá se tumhen
kahá nahín gayá? kyá tum zamín kí biná nahín samjhe? 22 Jo zamín ke kura
ke úpar baithnewálá hai, jis ke áge us ke báshinde tiddíon ke mánind hain, jo
ásmánon ko parde ke mánind tántá hai, aur unhen tambúon kí tarah sukúnat ke

liye phailátá hai, 23 Jo amíron ko náchíz kar dáltá, aur dunyá ke hákimon ko
behúda ṭhaharátá hai; 24 We hanoz lagáe na gae, we hanoz boye na gae, un ká tana
hanoz zamín men jaṛ na pakaṛ chuká: to wuh un par phúnk mártá, aur we ḳhushk
ko játe, aur girdbád unko bhúse kí tarah uṛátí, yún kahtá hai, 25 Tum mujhe kis
ke sáth tashbíh doge? aur main kis chíz se mushábih hoúngá, wuh Quddús far-
mátá hai 26 Apní ánkhen úpar uṭháo, aur dekho, kaun in sabhon ká ḳhá-
liq hai? Wuh jo un ke lashkar ko shumár karke nikáltá hai, jo un sabhon ko
nám ba nám pukártá hai, jis kí baṛí qúwat aur qawí qudrat ke sabab ek bhí gáib
nahín rahtá.

27 So ai Yaqúb, tú kyún kahtá hai, aur ai Isráel, tú kis liye boltá hai, ki Merí
ráh KHUDAWAND se poshída hai, aur merí adálat mere Ḳhudá se guzar gaí? 28
Kyá tú ne nahín jáná? kyá tú ne nahín suná? ḲHUDAWAND abadí Ḳhudá hai,
aqsá i zamín ká paidá karnewálá, wuh thak nahín játá, aur mánda nahín hotá; us
kí hikmat kí tháh nahín miltí. 29 Wuh thake húon ko zor baḳhshtá hai, aur
nátawánon kí tawánáí ko baṛhátá hai. 30 Nauḳhwásta thak jáenge, aur mánda
hojáenge, aur jawán girjáenge; 31 Lekin we, jo ḲHUDAWAND kí ráh takte hain,
sar i nau zor paidá karenge, we uqábon ke mánind bulandparwází karenge, we
dauṛenge, aur na thakenge, we chalenge, aur sust na hojáenge.

XLI. BAB.

1 Ai jazíro, mere áge ḳhámosh raho; aur log apní qúwat táza karen; we mere
nazdík áwen, tab mujh se kahen, ki Ao ham eksáth adálat men dáḳhil howen. 2 Kis
ne us ko mashriq kí samt se uṭháyá jis ko sidq us ke har qadam par miltá hai, aur
ummaton ko us ke áge kar diyá, aur use bádsháhon par musallit kiyá, unkí talwár
ko gard ke mánind, aur un kí kamán uṛtí bhús kí misál banáyá? 3 Wuh jis
ráh par ki peshtar qadam na márá thá, un ká taáqub kartá, aur salámat se guzartá
hai. 4 Kis ne is kám ko ágáz aur anjám kiyá? Wuh, jo sárí pushton ko ibtidá se ta-
lab kartá thá, main, ḲHUDAWAND, pahlá hún, aur pichhlon ke sáth main wuhí hún.

5 Jazáir yih dekhte aur ḍar játe hain, aqsá i zamín laraz játe, we nazdík áte
aur házir hote hain. 6 Un men harek apne parosí kí kumak kartá, aur apne bháí se
kahtá hai, ki Ḳhátir jama rakh. 7 Baṛhaí sonár ko, aur wuh, jo hathauṛí
se sáf kartá hai, us ko, jo niháí par mártá hai, dilásá detá, aur kahtá hai, Joṛá húá
but to achchhá baná hai: se we us ko kíl se sábit karte hain, tá ki wuh na hile.

8 Par tú, ai Isráel, mere banda, Yaqúb, jise main ne pasand kiyá, jo mere dost
Abirahám kí nasl se hai, 9 Jise main ne dunyá ke kinároṇ men se le liyá, aur
tujhe us ke atráfon men se talab kiyá, aur tujh ko kahá, ki Tú merá banda hai,
main ne tujh ko pasand kiyá, aur tujhe mardúd nahín kiyá: 10 Tú mat ḍar, ki
main tere sáth hún; hirásán mat ho, ki main terá Ḳhudá hún: main tujhe zor
baḳhshúngá, main terí kumak karúngá, main apní sadáqat ke dast i rást se tujhe
sambhálúngá. 11 Dekh, we sab, jo tujh par ḳhashmnák the, pashemán aur ruswá
howenge, we jo tujh se jhagaṛte the, náchíz aur nábúd ho jáenge. 12 Tú unhen
jo tujh se jhagṛá karte hain, ḍhúnḍhegá, aur na páegá, we jo tujh se laṛte hain,
náchíz aur madúm ho jáenge. 13 Kyúnki main ḲHUDAWAND, terá Ḳhudá, terá
dahná háth pakṛúngá, aur tujhe kahúngá, Mat ḍar, ki main terí pushtí karúngá.

14 Hirásán mat ho, ai kirm i Yaqúb, ai ahl i Isráel, Khudawand farmátá hai,
ki main terá madadgár hún, aur Isráel ká Quddús terá najátdenewálá hún.
15 Dekh, main tujhe dáone kí ek tez aur nayí gárí ki jis ke bahut se dánt hon,
banáúngá: tú pahároṉ ko dáwegá, aur chúr chár karegá, aur ṭíloṉ ko bhus ke
mánind banáwegá. 16 Tú unheṉ pachhoregá, aur hawá unheṉ urá lejáegí, aur gird-
bád unheṉ parágauda karegí; par tú Khudawand se shádmán hogá, aur Isráel ke
Quddús par tafákhur karegá.

17 Muhtáj aur miskín pání ḍhúṉḍhte, par wuh na miltá; unkí zubán pyás se
khushk hai: main Khudawand un kí sunúngá, main Isráel ká Khudá unheṉ na
chhorúngá. 18 Main ṭíloṉ par nahreṉ, aur wádí meṉ chashme kholúngá; main
sahrá ko táláb, aur súkhí zamín ko pání kí nahreṉ karúngá. 19 Main bayábán
meṉ saro, aur mugílán ke darakht, aur ás, aur balsán ke darakht ugwáúngá; main
sahrá meṉ sanaubar, aur shamshád, aur buqs ke darakht ikaṭṭhe lagáúngá: 20
Táki we sab dekheṉ, aur jáneṉ, aur samjheṉ, aur búhjeṉ, ki Khudawand hí ke háth
ne yih banáyá, aur Isráel ke Quddús ne yih paidá kiyá.

21 Apní hujjateṉ barpá karo, Khudawand farmátá hai, apní mazbút dalíleṉ láo,
Yaqúb ká bádsháh kahtá hai. 22 We nazdík áweṉ, aur hamen khabar deweṉ, ki
kyá wáqi hogá. Peshkhabriyáṉ we kiyá thíṉ, bayán karo, tá ki ham unheṉ socheṉ,
aur un ke anjám ko samjheṉ, aur áyanda ká ahwál hameṉ kah sunáo. 23 Batáo ki
áge ko kyá hogá, táki ham jáneṉ, ki tum Iláh ho: háṉ, bhalá yá burá kuchh to
karo, táki ham ḍareṉ, aur sab ke sab dekheṉ. 24 Dekho, tum náchíz ho, aur
tumhárá kám hech hai, wuh jo tumheṉ pasand kartá, makrúh hai!

25 Main us ko atráf i shimál se uṭhátá hún, wuh jo merá nám letá hai, áftáb
ke matla se áwegá; aur wuh shahzádoṉ ko gárá kí tarah latáregá, aur kumhár ke
mánind máṭí raundte húe áwegá. 26 Kis ne yih ibtidá se bayán kiyá, tá ham
jáneṉ? aur kis ne wáqi hone se peshtar khabar dí, ki ham kaheṉ, ki Sach hai? Koí
bayán karnewálá nahíṉ, koí khabar denewálá nahíṉ, koí nahíṉ, jo tumhárí báteṉ
sune. 27 Main pahle Saihún ko, ki dekh, unheṉ dekh! aur Yirúshálam ko bashír
bakhshúngá. 28 Kyúnki main ne dekhá, koí na thá; unke darmiyán koí mushír na
thá, main ne un se púchhá, par we koí bát na bole. 29 Dekho, we sab ke sab
batálat hain, unke kám hech hain, unkí ḍhálí húí múrateṉ bád aur iztiráb hain.

XLII. BAB.

1 Dekho, merá banda, jise main sambhálúngá, merá barguzída, jis se merá jí rází
hai; main ne apní rúh us par rakhí, wuh qaumoṉ par rástí záhir karegá. 2 Wuh
na chilláegá, aur apní sadá buland na karegá, aur apní áwáz bázároṉ meṉ na
sunáwegá. 3 Wuh masle húe senṭhe ko na toregá, aur san ko, jis se dhuáṉ uṭhtá
hai, na bujháegá; jab tak ki rástí ko aman ke sáth záhir na kare. 4 Wuh na
ghaṭegá aur na thakegá, jab tak ki rástí ko zamín par qáim na kare, aur jazíre us
kí sharíat ke muntazir howeṉ.

5 Khudawand Khudá, jo ásmánoṉ ko khalq kartá, aur unheṉ tántí, jo zamín
aur us kí mámúrí ko phailátí, aur us par kí ábádí ko sáns, aur us par ke chalne-
wáloṉ ko rúh bakhshtá, yúṉ farmátá hai: 6 Main Khudawand tujhe sadáqat ke
liye bulátá hún; main terá háth pakrúngá, aur terí hifázat karúngá, aur ummat ke

ahd, aur qaumoṉ ke núr ke liye tujhe dúngá, 7 Ki tú andhoṉ kí áṅkheṉ khole, aur
asíroṉ ko qaid se nikále, aur un ko, jo andhere meṉ baiṭhte haiṉ, qaidḳháne se.
8 Ḳhudáwand maiṉ húṉ, yih merá nám hai, aur apná jalál dúsre ko na
dúngá, na apní sitáish khodí húí múratoṉ ko. 9 Peshḳhabaríáṉ, dekh we bar
áín, aur maiṉ nayí báteṉ batlátá húṉ; us se peshtar ki wáqi hoṉ, maiṉ tum se bayán
kartá húṉ. 10 Ḳhudáwand ke liye nayá surod gáo, tum jo samundar par guzarte
ho, aur tum, jo us meṉ ábád ho, ai jazíro, aur un ke báshindo, tum zamín par sar tá
sar usí kí sitáish karo. 11 Bayábán aur us kí bastíáṉ, Kídár ke ábád dihát apne
áwáz buland kareṉ; sanguláḳh ke basnewále surod gáeṉ, paháṛoṉ kí choṭíoṉ par
se lalkáreṉ! 12 We Ḳhudáwand ká jalál záhir kareṉ, aur jazíroṉ meṉ us ke
mutarannim howeṉ. 13 Ḳhudáwand ek bahádur ke mánind nikalegá, wuh jangí
mard ke mánind apní gairat ko uskáegá; wuh chilláegá, háṉ nára máregá, wuh
apne dushmanoṉ par apne taíṉ qawí dikhláegá.

14 Qadím se maiṉ ḳhámosh rahá húṉ, aur sustáyá, aur áp ko roke gayá; par ab
maiṉ us aurat kí tarah, jo dard i zih meṉ ho, chilláúngá, hámpúngá, aur zor zor se
ṭhanḍí sáns bhí lúngá. 15 Maiṉ paháṛoṉ aur ṭíloṉ ko wírán kar ḍálúngá, aur un
ke sabzazároṉ ko ḳhushk karúngá, aur un ke nahreṉ ḳhushk zamín banáúngá, aur
táláboṉ ko sukhá dúngá. 16 Aur andhoṉ ko us ráh se, jise we nahíṉ jánte,
lejáúngá, maiṉ unheṉ us raste par, jis se we ágáh nahíṉ, rahnumáí karúngá, maiṉ
un ke áge táríkí ko roshní, aur teṛhá sídhá kardúngá. Maiṉ ye báteṉ púrí karúngá,
aur unheṉ na chhoṛúngá. 17 Tab we píchhe haṭenge, aur niháyat peshemán honge,
jo khodí húí múratoṉ ká bharosá rakhte haiṉ, aur ḍhále húe butoṉ ko kahte
haiṉ, Tum hamáre iláh ho.

18 Suno, ai bahiro, aur táko, ai andho, táki tum dekho. 19 Andhá kaun hai
magar merá banda? aur kaun aisá bahira hai, jaisá merá rasúl, jise maiṉ ne bhejá?
Kaun muslim ká sá andhá, aur abd Al'láh ká sá andhá hai? 20 Tú baṛe kám
dekhtá thá, par bújhtá nahíṉ, aur kán khule the, par we sunte nahíṉ.
21 Ḳhudáwand apní sadáqat ke sabab rází húá ki azím o jalíl sharíat baḳhshe.
22 Tis par bhí yih ek guroh hai jo luṭí gaí, aur barbád húí; we sab ke sab gároṉ
meṉ phans gaye, aur qaidḳhánoṉ meṉ band húe; we shikár bane, aur koí nahíṉ
bachátá, we lúṭe játe, aur koí nahíṉ kahtá, Phir do.

23 Kaun hai tumháre darmiyán jo is par kán dhare, ki áyande ko sune, aur
máne? 24 Kis ne Yaqúb gáratgaroṉ ko, aur Isráel luṭeroṉ ko supurd kiyá?
Kyá Ḳhudáwand ne nahíṉ, jis ke barḳhiláf unhoṉ ne gunáh kiyá, aur na cháhá,
ki us kí ráhoṉ meṉ chaleṉ, aur us kí sharíat ke shinawá howeṉ? 25 Pas us ne
apne qahr kí harárat aur jang kí shiddat Isráel par ḍálí: so us ke gird á gird ág
lagí, par wuh hoshiyár nahíṉ hotá; wuh use jal játí, par wuh ḳhátir meṉ na
látá.

XLIII. BÁB.

1 So ab Ḳhudáwand, ki jis ne, ai Yaqúb, tujh ko paidá kiyá, aur jis ne, ai Isráel,
tujh ko banáyá, yúṉ kahtá hai, Mat ḍar, ki maiṉ ne tujhe naját dí; maiṉ ne tere
nám leke tujhe buláyá: tú merá hai. 2 Jab tú páníoṉ meṉ guzar karegá, to
maiṉ tere sáth hoúngá; aur jab tú nahroṉ meṉ hogá, to we tujhe na ḍubenge;

jab tú ág ke darmiyán chalegá, to tujhe ánch na lagegí, aur shuala tujhe na
jaláwegá. 3 Ki main, KHUDAWAND, terá Khudá húṇ, Isráel ká Quddús, terá
bachánewálá, main húṇ: main ne tere fidye meṇ Misr ko, aur tere badle Kúsh aur
Sabá ko diyá. 4 Azbaski tú merí nigáh meṇ giránmáya aur azíz hai, aur tú merá
piyárá hai: is liye main tere badle log, aur terí ján ke iwaz meṇ gurohen dúngá.
5 Tú mat ḍar, ki main tere sáth húṇ; main terí nasl ko mashriq se le áúngá, aur
magrib se unheṇ faráham karúngá. 6 Main shimál se kahúngá, ki De ḍál, aur
janúb se, ki Báz mat rakh! Mere beṭoṇ ko dúr se, aur merí beṭíoṇ ko zamín kí
intihá se láo, 7 Harek ko, jo mere nám se kahlátá, jise main ne apne jalál ke
liye ḳhalq kiyá, jise main ne banáyá, háṇ jise main hí ne taiyár kiyá.
8 Us andhí qaum ko, jo ánkh rakhte hain, aur un bahiroṇ ko, jin ke kán hain,
báhar láke házir kar. 9 Sárí qaumeṇ faráham howeṇ, aur ummateṇ eksáth áweṇ.
Un ke darmiyán kaun hai, jo aglí báteṇ batláwe? Aur we peshḳhabaríáṇ sunáweṇ;
we apne gawáhoṇ ko láweṇ, aur sábit kareṇ; aur log suneṇ, aur kaheṇ, ki Sach hai!
10 Tum mere gawáh ho, KHUDAWAND farmátá hai, aur merá banda, jise main
ne barguzída kiyá, táki tum jáno, aur mujh par ímán láo, aur samjho, ki main
wuhí húṇ. Mujh se áge koí Khudá na baná, aur mere bád bhí koí na hogá.
11 Main, main hí KHUDAWAND húṇ; mere siwá koí bachánewálá nahíṇ. 12 Main
ne bayán kiyá, aur main ne bachá liyá, main ne záhir kiyá, aur tum meṇ koí ajnabí
mábúd na thá: so tum mere gawáh ho, KHUDAWAND farmátá hai, ki main hí
Khudá húṇ. 13 Ibtidá se main hí húṇ, aur koí nahíṇ ki mere háth se chhuṛáwe;
main jo kám karúṇ, to roknewálá kaun hai?
14 KHUDAWAND, tumhárá naját denewálá, Isráel ká Quddús, yúṇ farmátá hai, ki
Tumhárí ḳhátir se main Bábul par chaṛháí karáúngá, aur sab gurezpáoṇ aur Kas-
díoṇ ko un ke tarannum ke jaházoṇ meṇ utarwáúngá. 15 Main KHUDAWAND
tumhárá Quddús húṇ, main Isráel ká ḳháliq, tumhárá bádsháh húṇ. 16 KHUDA-
WAND, jo daryá meṇ rasta, aur baṛe pánioṇ meṇ guzargáh ká banánewálá thá, 17
Jo gáṛíáṇ, aur ghoṛe, aur lashkar, aur bahádur ká nikálnewálá thá, yúṇ farmátá hai:
We sab ke sab gir gaye, we na uthenge, we faná ho gaye, bujhe húe san kí tarah. 18
Aglí chízoṇ ko yád na karo, qadím bátoṇ ko sochte na raho. 19 Dekh, main
nayá karúngá; ab wuh záhir hogá; kyá tum use na pahchánoge? Háṇ main jangal
meṇ ráh nikálúngá, aur sahrá meṇ nahreṇ. 20 Dasht ke bahíme gídaṛ aur shutar
murg merí tázím karenge, ki main ne bayábán meṇ nále, aur sahrá meṇ chashme
bakhshe, ki mere logoṇ mere barguzídoṇ ko pání deweṇ. 21 Main ne in logoṇ ko
apne liye banáyá; we merí sanáḳhwání karenge.
22 Lekin, ai Yaqúb, tú ne merá nám na liyá, aur tú ne, ai Isráel, mere liye
mashaqqat na khínchí. 23 Tú bheṛ bakrí apne chaṛháwe ke liye mere huzúr na
láyá, aur tú ne apne zabáih se merí tázím nahíṇ kí; main ne tujhe hadiye kí taklíf
na dí, aur ḳhushbúíoṇ se tujhe na thakáyá; 24 Tú ne rúpe se mere liye ḳhushbúíáṇ
na kharídíṇ, aur tú ne mujhe apne zabáih kí charbí se ser na kiyá; lekin tú ne
apne gunáhoṇ se mujh par bár rakhá, aur apní ḳhatáoṇ se mujhe thakáyá. 25 Main
hí wuhí húṇ, jo apne nám kí ḳhátir tere gunáhoṇ ko miṭátá húṇ, aur terí ḳhatáoṇ
ko yád nahíṇ rakhtá.
26 Mujhe yád dilá, tá báham mubáhasa kareṇ; apná dáwá bayán kar, táki tú
sádiq ṭhahare. 27 Terá pahlá báp gunáhgár baná, aur tere tarjumán mujh se bágí

húe. 28 Is liye maiṉ ne Bait ul muqaddas ke amíroṉ ko palíd kiyá, aur Yaqúb ko
lánat ke liye, aur Isráel ko malámat ke liye somp diyá.

XLIV. BAB.

1 Lekin ab, ai Yaqúb, mere bande, aur Isráel, mere barguzíde, sun! 2 Ḳhudawand terá Ḳháliq, jo rihm se terá sána hai, aur terá hámí hogá, yúṉ farmátá hai,
Ai Yaqúb, mere bande, aur Yasúrún mere barguzíde, mat ḍar. 3 Ki maiṉ pyáse
par pání unḍelúṉgá, aur ḳhushk zamín par sailáb baháúṉgá; maiṉ apní rúh terí
nasl par, aur apní barakat terí aulád par názil karúṉgá. 4 Aur we sabze ke
mánind ugenge, aur bed kí tarah, jo bahte pání ke kináre par ho. 5 Ek to kahegá,
ki Maiṉ Ḳhudawand ká húṉ, aur dúsrá áp ko Yaqúb ke nám ká ṭhaharáegá, aur
tísrá apne háth se likhegá, ki Maiṉ Ḳhudawand ká húṉ, aur áp ko Isráel ke nám
se mulaqqab karegá.

6 Ḳhudawand Isráel ká bádsháh, aur us ká naját denewálá Rabb ul afwáj yúṉ
farmátá hai, ki Maiṉ auwal, aur maiṉ áḳhir húṉ, mere siwá koí Ḳhudá nahíṉ.
7 Aur kauṉ mere mánind jatáegá, wuh use batáwe, aur mujh se bayán kare,
jab se ki maiṉ ne qadímí logoṉ kí biná ḍálí? Aur ánewálí chízeṉ aur honewálí
báteṉ jo haiṉ, we unhen batláweṉ. 8 Tum na ḍaro, aur hirásán mat ho; kyá
maiṉ ne qadím se tujhe yih nahíṉ batláyá, aur tere áge záhir nahíṉ kiyá? Tum
to mere gawáh ho! Kyá mere siwá koí Ḳhudá hai? Koí hámí nahíṉ, maiṉ koí nahíṉ
jántá. 9 Khodí húí múratoṉ ke banánewále sab ke sab bátil haiṉ, aur unkí nafís
chízeṉ be nafa; we áphí apne gawáh haiṉ. We dekhte nahíṉ, aur bújhte nahíṉ,
táki pashemán howeṉ. 10 Kis ne ek Ḳhudá banáyá, aur ek murat, jo be nafa
hai, ḍhálí? 11 Dekh, us ke sab hamsáz sharminda honge, ki banánewále to áphí
insán haiṉ; we sab ke sab ikaṭṭhe áe aur barpá húe; we ḍar játe, we sab ke sab
sharminda hote haiṉ.

12 Lohár sanḍásí ko leke apná kám angároṉ se kartá hai, aur hathauṛoṉ se banátá
hai, aur apne bázú kí qúwat se gaṛhtá hai; háṉ wuh bhúkhá hai, aur us ká zor
ghaṭ játá; wuh pání nahíṉ pitá, aur sust ho játá. 13 Baṛhaí sút rakhtá hai, aur
nishán karke lakír khínchtá hai, aur randoṉ se sáf kartá hai, aur parkár se us par
naqsh kartá hai; wuh use insán kí shakl, balki ádmí kí súrat, banátá hai, táki
ghar meṉ nasb kare. 14 Wuh sanaubar ke daraḳhtoṉ ko káṭtá hai, aur saro
aur balút ke peṛoṉ par, jo ban meṉ haiṉ, qabza karke apne liye ṭhaharátá hai;
wuh ás ká daraḳht lagátá, aur menh use sínchtá hai. 15 Aur wuh ádmí ke índhan
ke liye hai; kyúnki wuh use letá hai, aur us se apne taíṉ garm kartá hai; háṉ
use sulgátá aur roṭí pakátá hai; wuh us se bhí ek Ḳhudá kartá, aur us ke áge
pújtá hai; wuh us se múrat banátá, aur us ke áge rukú bajá látá hai. 16 Us ká
ek ṭukṛá lekar ág meṉ jalátá hai, aur us ká ek ṭukṛá jaláke gosht paká khátá hai,
wuh kabáb bhúntá, aur ser hotá hai; phir wuh táptá aur kahtá hai, Wáchhiṛe!
maiṉ garmáyá, maiṉ ne ág dekhí! 17 Aur us lakṛí kí bachtí ko lekar ek Ḳhudá,
ek múrat, apne liye banátá hai; aur us ke áge loṭ játá hai, aur use sijda kartá, aur
us se duá mángkar kahtá hai, Mujhe bachá, ki tú merá Ḳhudá hai!

18 We nahíṉ jánte aur nahíṉ samajhte; ki un kí ánkheṉ band haiṉ, so we
dekhte nahíṉ, aur un ke dil bhí, so we samajhte nahíṉ. 19 Aur koí apne dil meṉ

nahíŋ sochtá, aur us kí itní hikmat aur márifat nahín hai, ki kahe, Maiŋ ne to us
ká ek ṭukṛá ág meŋ jaláyá, aur maiŋ ne us ke koeloŋ par roṭí bhí pakáí, aur maiŋ
ne gosht bhúná, aur kháyá: pas, maiŋ kyúnkar us kí bachtí se makrúh chíz
banáúŋ? kyá maiŋ darakht ke kunde ko sijda karúŋ? 20 Wuh rákh chartá hai,
fareb ḳhurda dil ne us ká aisá bahkáyá hai, ki wuh apní ján bachá nahíŋ saktá,
aur nahíŋ kahtá, Kyá mere dast i rást meŋ jhúṭh nahíŋ?

21 In bátoŋ ko yád rakh, ai Yaqúb, ai Isráel, ki tú merá banda hai; maiŋ ne
tujhe banáyá, ki tú merí bandagí kare; ai Isráel, maiŋ tujhe farámosh na karúngá!
22 Maiŋ ne terí ḳhatáoŋ ko ghaṭá ke mánind, aur tere gunáhoŋ ko abr ke mánind
miṭá ḍálá; merí taraf phir á, ki maiŋ ne terá fidiya diyá hai! 23 Tarannum
karo, ai ásmáno, ki Ḳhudáwand ne yih kiyá; aur lalkáro, ai zamín ke gahráipo,
phúlo na samáo, ai paháṛo, ai jangal, aur us ke sab darakhto, ki Ḳhudáwand
Yaqúb ko naját detá, aur Isráel ke bích tamjíd pátá hai.

24 Ḳhudáwand terá naját denewálá, jis ne tujhe rihm se banáyá, yúŋ farmátá
hai, ki Maiŋ Ḳhudáwand sab ká banánewálá húŋ; maiŋ akelá ásmánoŋ ko tántá,
aur zamín ko bichhátá húŋ; 25 Daroggooŋ ke nishánoŋ ko bátil ṭhahrátá aur
fálgíroŋ ko díwána banátá húŋ, aur dánáoŋ ko haṭátá, aur un kí dánish ko
nádání se badaltá húŋ; 26 Jo apne bande ke kalám ko sábit kartá, aur apne
rasúloŋ kí maslahat ko bajá látá húŋ, jo Yirúshálam ko kahtá húŋ, Tú ábád
kí jáegí, aur Yihúdah ke shahroŋ ko, ki tum banáye jáoge, aur tere wíránoŋ ko
maiŋ támír karúngá, 27 Jo daryá ko kahtá húŋ, ki Súkh já, maiŋ terí nahreŋ
sukhá ḍálúngá: 28 Jo Ḳhoras ke haqq meŋ kahtá húŋ, ki Wuh merá charwáhá
hai, aur merí tamám ḳhwáhish púrí karegá, aur Yirúshálam ko kahtá húŋ, ki
Tú banáí jáegí, aur haikal ko, ki Terí bunyád ḍálí jáegí.

XLV. BÁB.

1 Ḳhudáwand apne masíh Ḳhoras ke haqq meŋ, jis ke dahne háth maiŋ pakaṛtá
húŋ, ki ummatoŋ ko us ke qábú meŋ karúŋ, aur bádsháhoŋ kí kamareŋ khulwá
ḍálúŋ, táki dohre darwáze us ke liye khol dúŋ, aur ki darwáze band na raheŋ,
yúŋ farmátá hai, 2 Maiŋ tere áge chalúngá, aur ṭeṛhí jagahoŋ ko sídhá karúngá;
pítal ke darwázoŋ ko ṭukṛe ṭukṛe karúngá, aur lohe ke muqaffaloŋ ko toṛ ḍálúngá.
3 Aur maiŋ poshída ḳhazáne, aur ganj i maḳhfí tujhe dúngá, táki tú jáne, ki maiŋ,
jo tujhe terá nám leke bulátá húŋ, Ḳhudáwand, Isráel ká Ḳhudá, húŋ. 4 Maiŋ
ne apne bande Yaqúb, aur apne barguzída Isráel ke liye tujhe terá nám leke buláyá,
maiŋ ne tujh se ḳhitáb kiyá, go ki tú mujh ko nahíŋ jántá. 5 Maiŋ hí Ḳhudá-
wand húŋ, aur koí nahíŋ; mere siwá koí Ḳhudá nahíŋ. Maiŋ ne terí kamar bándhí,
agarchi tú ne mujhe na pahcháná, 6 Tá ki log mashriq se magrib tak jáneŋ, ki
mere siwá koí nahíŋ; maiŋ hí Ḳhudáwand húŋ, aur mere siwá koí nahíŋ. 7 Núr
ká banánewálá, aur táríkí ká paidá karnewálá maiŋ húŋ; maiŋ salámatí ká karnewálá,
aur balí ká paidá karnewálá húŋ; maiŋ hí Ḳhudáwand in sabhoŋ ká banánewálá
húŋ. 8 Ai ásmáno, úpar se ṭapkáo, aur abr sadáqat ko barsáweŋ; zamín khul
jáwe, aur naját ko phaláwe, aur sáth us ke sadáqat ko ugáwe; maiŋ Ḳhudáwand
us ká banánewálá húŋ.

9 Wáwailá us par, jo apne ḳháliq se jhagaṛtá hai, wuh to ṭhíkṛá zamín ke ṭhíkroŋ

meṉ hai! Kyá máṭí kúzagar se kahtá, ki Tú kyá banátá hai? kyá terí dastkárí
kahtí, Us ke to háth nahíṉ? 10 Us par wáwailá hai, jo apne báp se kahtá, ki Tú
kyúṉ paidá kartá? aur apní má se, ki Tú kyúṉ jantí hai?
11 Khudáwand, Isráel ká Quddús, aur us ká Kháliq, yúṉ farmátá hai, Ánewálí
chízoṉ kí haqíqat mujh se púchho; par mere beṭoṉ, mere háthoṉ ke kámoṉ par
mujhe farmánrawá hone do! 12 Maiṉ ne zamín banáí, aur insán us ke sath par
khalq kiyá; maiṉ ne apne hí háth se ásmán táne, aur un ke sab lashkaroṉ par maiṉ
ne hukm kiyá. 13 Maiṉ us ko sadáqat ke liye uṭhátá húṉ, aur maiṉ us kí sárí ráheṉ
árásta karúngá; wuh merá shahr banáegá, aur mere asíroṉ ko bagair qímat aur
badal ke chhuṛáegá, Rabb ul afwáj farmátá hai. 14 Khudáwand yúṉ farmátá hai,
Misr ke mihnatí, aur Habash ke aur Sabá ke saudágar jo qadáwar log haiṉ, tujh
pás guzrenge, aur we tere howenge; we terí pairawí karenge, we beṛíáṉ pahine
húe guzarenge, aur tere áge sarnigún honge, we tere áge ájizí karenge, aur kahenge,
Khudáwand yaqínan tujh meṉ hai, aur koí dúsrá nahíṉ, aur us ke siwá koí Khudá
nahíṉ.
15 Yaqínan tú Khudá i poshída hai, ai Isráel ke Khudá, ai naját denewále!
16 We sab ke sab pashemán aur sarásíma honge, we jo but taráshte haiṉ, sab ke
sab ghabrá jáenge. 17 Par Isráel Khudáwand meṉ abadí naját muyassar karegá,
tum abad ul ábád pashemán aur sarásíma na hooge. 18 Kyúnki Khudáwand,
jis ne ásmán paidá kiye, aur Khudá, jis ne zamín banáí aur sajáí, us ká qáim
karnewálá, jis ne use abas paidá nahíṉ kiyá, balki use ábádí ke liye árásta kiyá,
yúṉ farmátá hai, ki Maiṉ Khudáwand húṉ, aur mere siwá aur koí nahíṉ. 19 Maiṉ
ne chhipke zamín ke andhere makánoṉ meṉ se to nahíṉ kahá; maiṉ ne Yaqúb kí
nasl ko nahíṉ kahá, ki Mujhe abas ḍhúnḍho; maiṉ Khudáwand sach kahtá húṉ,
aur rástí farmátá húṉ.
20 Tum jo ummatoṉ meṉ se bach nikle ho, gol bándho, aur jama hoke pás áo!
We jo apní múratoṉ kí lakṛí nasb karte haiṉ, aur us Khudá se, jo bachá nahíṉ
saktá, duá mángte haiṉ, dánish se khálí haiṉ. 21 Manádí karo, aur unheṉ nazdík
láo, we báham mashwarat kareṉ. Kis ne qadím se yih záhir kiyá? kis ne us ke
wáqi hone se peshtar batáyá? Kyá maiṉ Khudáwand hí ne yih khabar nahíṉ dí?
Ki mere siwá koí Khudá nahíṉ hai; sádiq ul qaul, aur naját denewálá Khudá mere
siwá koí nahíṉ. 22 Merí taraf phiro, aur naját páo, ai sáre aqsá i zamín; ki maiṉ
Khudá húṉ, aur mere siwá koí nahíṉ! 23 Maiṉ ne apní zát kí qasam kháí hai,
kalám i sidq mere munh se niklá hai, aur na phiregá, ki harek ghuṭná mere áge
jhukegá, aur harek zubán merí qasam kháegí. 24 Mere haqq meṉ yih zikr hogá,
ki Yaqínan Khudáwand meṉ mere liye sadáqat aur tawánáí hai; log us pás áwenge,
aur we sab, jo us se bezár the, pashemán howenge. 25 Isráel kí sárí nasl Khudá-
wand meṉ begunáh ṭhaharegí, aur sitáish karegí.

XLVI. BAB.

1 Bel jhuktá hai, Nabú nihuṛtá hai; un ke but bahímoṉ par, aur chaupáyoṉ par
paṛe haiṉ; tumháre uṭháe húe ab mánde chaupáyoṉ par bár haiṉ. 2 We jhukte,
we báham nihuṛte haiṉ, we us bár ko bachá na sakte, aur we áphí asírí meṉ játe haiṉ.
3 Ai Yaqúb ke gharáne, aur ai Isráel ke ghar ke sab logo, jo báqí rahe ho, jo rihm

se mujh par bár ho paṛe, aur jinheṇ peṭ se maiṇ ne god meṇ liyá, merí suno. 4
Maiṇ buṛhápe tak wuhí húṇ, aur pírí tak god meṇ líye rahúngá; maiṇ ne yih kiyá,
aur maiṇ hí uṭhátá rahúngá; maiṇ god meṇ lúngá, aur maiṇ hí naját dúngá. 5
Tum mujhe kis se tashbíh doge, aur mujhe kis ke mánind kahoge, aur mujhe kis
ke sáth tauloge, táki maiṇ aur wuh donoṇ hamshakl hoṇ? 6 We soná thailí se
nikálte haiṇ, aur chándí ko tarázú meṇ taulte haiṇ, aur sonár ko mazdúrí dete
haiṇ, táki ek but banáwe; we gir paṛte haiṇ, háṇ we sijda karte haiṇ. 7 We use
kándhe par uṭháte haiṇ, we use le chalte haiṇ, we use us ke ásan par nasb karte
haiṇ, wuh khaṛá rahtá; wuh apní jagah se nahíṇ hiltá; háṇ koí use pukáre to
pukáre, par wuh jawáb nahíṇ detá, na use musíbat se chhuṛátá hai.

8 Isko yád karo, apne taíṇ insán kar dikhláo, ai ḳhatákáro, dil se us kí taraf
phiro. 9 Qadím se peshḳhabaríoṇ ko yád karo; ki maiṇ Ḳhudá húṇ, aur koí dúsrá
nahíṇ; maiṇ Ḳhudá húṇ, aur mujh sá koí nahíṇ. 10 Jo ibtidá se intihá ko bayán
kartá húṇ, aur qadím se we báteṇ, jo bar na áíṇ; jo kahtá húṇ, Merá mansúba
qáim rahegá, aur maiṇ apní sárí marzí ko púrá karúngá; 11 Jo uqáb ko mashriq
se, aur us shaḳhs ko, jo mere iráde ko tamám karegá, ek baíd mulk se bulátá húṇ;
maiṇ ne kahá, aur maiṇ hí pahuncháúngá; maiṇ ne íjád kiyá, aur maiṇ hí use
tamám karúngá.

12 Ai saḳhtdilo, jo sadáqat se dúr ho, merí suno! 13 Maiṇ apní sadáqat ko
nazdík láyá, wuh dúr nahíṇ hai, aur merí salámatí táḳhír na karegí. Aur maiṇ
Saihún meṇ naját, Isráel ko apná jalál baḳhshúngá.

XLVII. BAB.

1 Utar á, aur ḳhák par baiṭh, ai Bábul kí kunwárí beṭí! Tú zamín par bagair
taḳht ke baiṭh, ai Kasdíoṇ kí duḳhtar; tú ab áge ko narm andám aur náznín na
kahláegí! 2 Chakkí le, aur áṭá pís; apne bál khol de, ṭáng uryán, aur rán nangí
kar, aur nadíoṇ meṇ se paidal já. 3 Terí barahnagí khulegí, balki terí hayá bhí
dekhí jáegí; maiṇ intiqám lúngá, aur kisí se mel na karúngá. 4 Hamárá naját
denewálá jo hai, Rabb ul afwáj us ká nám hai, wuh Isráel ká Quddús hai. 5 Ai
Kasdíoṇ kí beṭí, chup ho baiṭh, andhere meṇ dáḳhil ho; ki tú áge ko mamlukatoṇ
kí malika phir na kahláegí!

6 Maiṇ apne logoṇ se nipaṭ bezár húá, maiṇ ne apní mírás ko najis kiyá, aur
unheṇ tere háth meṇ somp diyá; tú un par rahm nahíṇ kartí, tú ne búṛhoṇ par
bhí apná júá bhárí kiyá. 7 Aur tú kahtí hai, Maiṇ abad tak malika baní rahúngí,
aisá ki tú ye báten ḳhátir meṇ na láí, aur tú anjám ko yád nahíṇ kartí. 8 Pas
ab yih bát sun, ai barḳhurdár, jo beparwá rahtí hai, jo apne dil meṇ kahtí hai, ki
Maiṇ húṇ, aur mere siwá koí nahíṇ; maiṇ bewa na baiṭhúngí, maiṇ be auláḍ na
hoúngí! 9 So nágahán, ekhí din meṇ ye do musíbateṇ tujh par paṛengí, ki tú be
aulád, aur bewa hogí; we báwujúd tere sáre jádú aur tere sab qawí sihroṇ ke apne
kamál se tujh par názil hongí. 10 Kyúnki tú ne apní ḳhiyánat par iatimád kiyá,
tú ne kahá, Koí mujh ko nahíṇ dekhtá hai. Terí hikmat aur terí dánish ne tujhe
bahkáyá; ki tú ne apne dil meṇ kahá, ki Maiṇ hí húṇ, aur mere siwá aur koí nahíṇ.

11 Is liye tujh par aisí musíbat á paṛegí jis ká sihar tú na jánegí, aur aisí balá
tujh par názil hogí, jis ká kafára tú kar na sakegí; nágaháṇ halákat tujh par áwegí,
jab tujh ko ḳhabar nahíṇ.

12 Ab apná jádú aur apná sárá sihar, jin meṇ tú laṛkáí se mashgúl rahí, barpá
kar; sháyad ki tú un se nafa páwe, sháyad ki tú gábil áwe. 13 Tú apní mash-
waratoṇ kí kasrat se thak gaí: ab sitárashinás aur munajjim, aur we, jo ba har
mahíne kí ḳhabar dete haiṇ, ki tujh par kiyá áwegá, khaṛe howeṇ, aur tujh ko naját
deweṇ. 14 Dekho, we báḍh ke mánind honge, ág unheṇ jaláegí; we áp ko ág ke
shuale kí hiddat se bachá na sakenge; waháṇ to koelá na hogá ki jis pás áp ko
garm kareṇ, na átash hogí, ki us ke nazdík baiṭheṇ. 15 We jin ke liye tú thak
gaí, tere liye aise ṭhaharenge, jin ke sáth tú apní jawání se apná kám kartí rahí,
we har ek apní ráh lenge; terá naját denewálá ḳoí na rahegá.

XLVIII. BAB.

1 Yih bát suno, ai ahl i Yaqúb, jo Isráel ke nám se kahláte ho, aur Yihúdáh ke
nutfe se paidá húe ho, jo Ḳhudawand ká nám leke qasam kháte ho, aur Ḳhudá
i Isráel ká zikr karte ho, par amánat aur sadáqat se nahíṇ. 2 Ki we shahr i Quds
ke log kahláte haiṇ, aur Isráel ke Ḳhudá par iatimád rakhte haiṇ, jis ká nám Rabb
ul afwáj hai. 3 Maiṇ ne qadím se peshḳhabaríáṇ kahíṇ, we mere munh se niklíṇ,
maiṇ ne unheṇ záhir kiyá, aur we bar áíṇ. 4 Azbas ki maiṇ jántá thá, ki tú magrá
hai, aur terá gardan lohe ká paṭhá, aur terí peshání pítal kí hai: 5 Is liye maiṇ ne
qadím se yih tujhe sunáyá, aur us ke wáqi hone se peshtar tujh par záhir kiyá hai,
tá na howe ki tú kahe, Mere but ne yih kám kiyá, aur mere khode húe sanam ne,
aur merí múrat ne ye báteṇ farmáíṇ. 6 Tú ne suná, so yih sab dekh; kyá tum us
ká iqrár na karoge? Ab se tujh ko nayí bátoṇ sunátá húṇ, aur maḳhfí, jin se tú
wáqif na thá. 7 We abhí ḳhalq kí gaíṇ, na qadím se; aur is din se pahle tú ne
unheṇ nahíṇ suná, tá na ho, ki tú kahe, Dekh, maiṇ unheṇ jántá thá. 8 Tú yih na
suntá na jántá thá, aur qadím se tere káṇ khule na the; ki maiṇ jántá thá, ki tú
bewafáí karegá, aur tú rihm hí se ḳhatákár kahlátá thá.

9 Maiṇ apne nám kí ḳhátir gusse meṇ táḳhír karúngá, aur apní sitúdagí kí ḳhátír
tere muqábil áp ko rokúngá, ki tujhe munqata na karúṇ. 10 Dekh, maiṇ ne tujhe
táyá, par chándí nahíṇ, maiṇ ne tujhe musíbat ke tanúr meṇ ázmáyá. 11 Maiṇ
apní ḳhátir, háṇ apní hí ḳhátir yih kartá húṇ, ki háe, kaisí takfír húí! Maiṇ to
apní shaukat dúsre ko nahíṇ dene ká.

12 Merí sun, ai Yaqúb, aur ai Isráel, mere matlúb; maiṇ wuhí húṇ, maiṇ hí
auwal, aur maiṇ hí ákhir húṇ 13 Mere háth ne zamín kí bunyád ḍálí, aur mere
dast i rást ne ásmán bhí phailáe; maiṇ unheṇ pukártá húṇ, we sab ke sab khaṛe
ho játe haiṇ. 14 Tum sab milke faráham hoo, aur sun lo! Un sabhoṇ meṇ wuh
kaun hai, jis ne us ká bayán kiyá hai, jise Ḳhudawand ne pasand kiyá hai, jo
us ká matlab Bábul par, aur us ká háth Kasdíoṇ par pahuncháwegá. 15 Maiṇ
ne kahá, Maiṇ hí ne use buláyá; maiṇ use láyá, maiṇ us kí rawish ko baḳhtáwar
karúngá. 16 Tum mere muttasil áo, aur yih suno; maiṇ ibtidá se pinhání meṇ
na bolá; jis waqt se yih hotá, maiṇ wuhíṇ húṇ; aur ab Ḳhudawand Ḳhudá ne,
aur us kí rúh ne mujh ko bhejá hai.

17 Ḳhudawand terá naját denewálá, Isráel ká Quddús, yúṇ farmátá hai, Maiṇ
hí Ḳhudawand terá Ḳhudá húṇ, jo tujhe fáida kí báteṇ sikhlátá húṇ, aur tujhe
wuh ráh dikhlátá húṇ jis meṇ tujhe jáná hai. 18 Kásh ki tú mere ahkám ká

shinawá hotá! to terí salámatí nahr kí mánind, aur terí sadáqat daryá kí maujon
kí mánind hotí. 19 Terí nasl ret ke mánind, aur tere peṭ kí aulád us ke kan-
karon ke mánind bahut hotí, us ká nám mere áge se káṭá aur miṭáyá na játá.
20 Tum Bábul se niklo, Kasdíon se bhágo; tarannum kí áwáz se bayán karo,
aur yih zamín par sar tá sar sunáo, tum kahte jáo, ki Ḳhudáwand ne apne
bande Yaqúb ko rihái baḳhshí. 21 Aur jin bayábánon men wuh unhen le játá,
we pyáse na hote, wuh unke liye patthar se pání nikáltá hai, wuh patthar ko chírtá,
aur pání dhaṛdhaṛá nikaltá. 22 Ḳhudáwand farmátá hai, ki Badkáron ke liye
salámatí nahín.

XLIX. BÁB.

1 Ai jazíro, merí suno, ai logo, tum dúr se kán dharo! Ḳhudáwand ne
mujhe rihm se buláyá, aur merí má ke peṭ se mere nám ko mazkúr kiyá. 2 Aur
us ne mere munh ko tez talwár ke mánind kiyá, aur mujh ko apne háth ke sáye
tale chhipáyá; us ne mujhe tír i ábdár kiyá, aur apne tarkash men mujhe pinhán
kiyá. 3 Aur us ne mujh se kahá, Tú merá banda hai, Isráel tú hai, jis se main
mahmúd hoúngá. 4 Aur main ne kahá, ki Main ne abas mashaqqat khínchí,
main ne befáida, aur butlán ke liye apní qúwat khoí, yaqínan merí adálat
Ḳhudáwand ke sáth hai, aur merá kám mere Ḳhudá ke pás.
5 Aur Ḳhudáwand ab yún kahtá hai, jis ne mujhe rihm se apná banda banáyá,
ki main Yaqúb ko us ke pás phirá láún, aur Isráel ko us ke nazdík jama karún,
aur main Ḳhudáwand kí nazar men mukarram hoúngá, aur merá Ḳhudá merí
tawánáí hogá, 6 Wuh farmátá hai, Yih to kam hai, ki tú Yaqúb ke firqon ke
uṭháne, aur Isráel ke bache húon ke phirá láne ke liye merá banda ho, balki main
tujh ko gair qaumon ke liye núr baḳhshúngá, aur apní naját aqsá i zamín tak
pahuncháúngá. 7 Ḳhudáwand Isráel ká naját baḳhshnewálá, us ká Quddús,
use, jise insán malámat kartá hai, aur use, jis se ummat ko nafrat hai, aur use,
jo amíron ká chákar hai, yún farmátá hai, ki Bádsháh tujhe dekhenge, aur
uṭh khaṛe honge; shahzáde bhí sijda karenge, kyúnki Ḳhudáwand sádiq ul
qaul, aur Isráel ká Quddús hai, aur wuhí tujhe intiḳháb karegá.
8 Ḳhudáwand yún farmátá hai, ki Main fazl ke waqt terí suntá hún, aur naját
ke din terí madad kartá hún; main terí hifázat karúngá, aur ummat ke liye tujhe
ek ahd baḳhshúngá, táki zamín ko bahál kare, aur ujáṛ bastíon ko basáwe, 9 Ki
qaidíon ko kahe, ki Nikal chalo, aur unko, jo andhere men hain, ki Áp ko dikhláo.
We ráhon men charenge, aur sárí únchí únchí jagahen un kí charágáhen hongín.
10 We bhúkhe aur pyáse na howenge, dhúp aur shams un ko na máregá; kyúnki
wuh, jis kí rahmat un par hai, un ká rahnumá hogá, aur pání ke soton men se un
kí rahbarí karegá. 11 Aur main apne sáre kohistán ko ek ráhguzar kar ḍálúngá,
aur merí sháh ráhen únchí hongí. 12 Dekh ye dúr se áwenge, aur ye shimál se
aur magrib se, aur ye mulk i Siním se. 13 Surod karo, ai ásmáno! ḳhush ho, ai
zamín! áwáz i nagma uṭháo, ai paháro! ki Ḳhudáwand apne logon ko tasallí
baḳhshtá hai, aur apne ranjúron par rahm farmátá hai.
14 Lekin Saihún boltí hai, Ḳhudáwand ne mujhe tark kiyá hai, aur mere ḳháwind
ne mujhe bhulá diyá. 15 Kyá ho saktá ki ek aurat apne dúdh píte bachche ko bhúl

jáwe, aur apne rihm ke farzand par rahmat na kare? Háṉ we sháyad bhúl jáweṉ,
par maiṉ tujhe na bhúlúngá! 16 Dekh, maiṉ ne terí taswír apne dast i kaff par
khodí, aur terí shahrpanáh mudám mere sámhne hai. 17 Tere beṭe áne meṉ jaldí
karenge, aur tere bigáṛnewále aur ujáṛnewále tujh se nikal jáenge. 18 Apní ánkheṉ
uṭhá, aur chároṉ taraf nazar kar; ye sab ke sab milkar tere pás áte haiṉ. Ḳhudá-
wand kahtá hai, Apní hayát kí qasam, ki tú in sabhoṉ ko zewar ke mánind pahin
legí, aur áp ko un se dulhin kí mánind árásta karegí. 19 Ki tere ḳharáb aur ujáṛ
maqám, aur wírán zamín meṉ ab basnewáloṉ kí kasrat se gunjáish na rahegí, aur
tere ujáṛnewále tujh se dúr honge. 20 Hanoz tere bánjhpan ke laṛke tere kánoṉ
meṉ kahenge, ki Jagah basne ke liye tang hai, hameṉ jagah de, ki ham baseṉ. 21
Tab tú apne dil meṉ kahegí, Kis ne mere liye in ko paidá kiyá, ki maiṉ to bánjh
aur ujáṛ aur akelí aur márí márí phirtí thí; so kis ne in ko pálá? Dekh, maiṉ to
akelí rah gaí: phir ye kaháṉ se áe?

22 Ḳhudáwand Ḳhudá yúṉ farmátá hai, Dekh, maiṉ qaumoṉ par apná háth
uṭháúngá, aur ummatoṉ par apná jhanḍá khaṛá karúngá; aur we tere beṭoṉ ko
apní godoṉ meṉ liye áwenge, aur terí beṭíoṉ ko apne kándhoṉ par chaṛháke pahun-
cháenge. 23 Aur bádsháh tere pálnewále báp honge, aur un kí begamát terí dúdh
pilánewálí máeṉ; we tere áge aundhe munh zamín par jhukenge, aur tere páoṉ kí
ḳhák cháṭenge; aur tú jánegí, ki maiṉ hí Ḳhudáwand húṉ, we jo merí ráh takte
haiṉ, pashemán na honge.

24 Kyá ho saktá hai, ki said zabardast se chhín liyá jáwe, aur sadíq ká yagma
chhuṛáyá jáwe? 25 Háṉ Ḳhudáwand yúṉ farmátá hai, ki Zoráwar ke asír bhí
liye jáenge, aur muhíb ká said chhuṛáyá jáegá; ki maiṉ tere dushmanoṉ se laṛúngá,
aur tere farzandoṉ ko naját dúngá. 26 Aur maiṉ tere zálimoṉ ko unhíṉ ká gosht
khiláúngá; we míṭhí mai ke mánind apná hí lohú píke beḳhud ho jáwenge, aur
sárá bashar jánegá, ki maiṉ Ḳhudáwand terá bachánewálá, maiṉ Yaqúb ká Qadír,
terá chhuṛánewálá húṉ.

L. BAB.

1 Ḳhudáwand yúṉ farmátá hai, ki Terí má ká taláq náma, jis se maiṉ ne use
bhej diyá, kaháṉ hai? Yá apne qarzḳhwáhoṉ meṉ se maiṉ ne tujhe kis ke háth
bechá? Dekho, tum apní sharáratoṉ se bik gae ho, aur tumhárí ḳhatáoṉ ke sabab
tumhárí má ko taláq dí gaí. 2 Kis liye maiṉ áyá, aur koí na milá; maiṉ ne
pukárá aur ek jawáb denewálá na thá? Kyá merá háth aisá kotáh ho gayá ki chhuṛá
na sake? yá naját dene ká merá zor nahíṉ? Dekho, maiṉ ghurkí se daryá sukhá
detá húṉ, maiṉ nahroṉ ko sahrá kar ḍáltá húṉ, un kí machhlíáṉ pání kí kamí se
saṛtí aur tishnagí se martí haiṉ. 3 Maiṉ ásmánoṉ ko kudúrat se mulabbas kartá
húṉ, maiṉ poshák i mátam unheṉ uṛhátá húṉ.

4 Ḳhudáwand Ḳhudá ne mujh ko ulamá kí zubán baḳhshí, tá ki jánúṉ ki waqt
par us ko, jo ázurdaḳhátir hai, kyá kahá cháhiye; wuh mujhe har sahar jagátá
hai, aur merá kán kholtá hai, táki shágirdoṉ kí tarah sunúṉ. 5 Ḳhudáwand
Ḳhudá ne mere kán khole haiṉ, aur maiṉ bágí na hotá thá, aur na bargashta
hotá thá. 6 Maiṉ ne apní píṭh márnewáloṉ ko dí, aur apne ruḳhsáre bál ke
nochnewáloṉ ko; maiṉ ne apná munh ruswáí aur thúk se na chhipáyá. 7 Aur

Khudawand merí himáyat karegá, is liye main sharminda na hoúngá, aur isí liye
main ne chaqmaq ke patthar ke mánind apná munh rakh diyá, aur mujhe yaqín hai,
ki pashemán na hoúngá. 8 Merá sádiq ṭhaharánewálá nazdík hai: wuh kaun
hai jo mujh se qaziya karegá? Ao, ham muqábala karen: kaun hai jo mujhe
se dáwá kare? wuh áke mere sámhne kare. 9 Khudawand merí himáyat karegá:
wuh kaun hai jo mujhe mujrim ṭhaharáwegá? Dekh, we sab kapṛe ke mánind
puráne ho jáenge, kíṛe unhen kháenge.

10 Tumháre darmiyán kaun hai jo Khudawand se ḍartá? wuh us ke khádim
kí báten sune; kaun hai jo andhere men chaltá, aur roshní nahín pátá? wuh
Khudawand ke nám par iatimád rakhe, aur apne Khudá par takiya kare. 11
Dekho, tum sab jo ág bárte ho, aur mashálen uṭhá lete ho: chalo apníhí ág ke
shuala men, aur un angáron men, jinhen tum ne sulgáyá. Mere háth se yih tum
par wáqa hogá, ki azáb men paṛe raho.

LI. BAB.

1 Merí suno, ai logo, tum jo sadáqat kí pairawí karte ho, aur Khudawand
ke joyán ho! Us chaṭán par, jis se tum taráshe gaye ho, aur gár kí us khán par,
jis se tum khode gaye ho, nazar karo. 2 Apne báp Abirahám par, aur Sarah
apní wálida par nigáh karo! Ki main ne use akelá buláyá, aur usí ko barakat
dí, aur us ko afzáish bakhshí. 3 Ki Khudawand Saihún ko tasallí degá; wuh
us ke sáre wírán makánon kí dildárí karegá; wuh us ká bayábán Adan ke
mánind, aur us ká sahrá Jannat i Khudawand kí misál banáwegá. Khushnúdí aur
khursandí us men muyassar hogí, shukrguzárí aur nagma kí áwáz.

4 Merí suno, ai merí ummat, merí taraf kán dhar, ai merí guroh; ki sharíat
mujh se jalwagar hogí, aur main apní rástí ko qaumon kí roshní ke liye qáim
karúngá. 5 Merá sidq qaríb hai, merí naját niklí hai, aur merá bázú qaumon
par hukmrání karegá; jazíre merá intizár karenge, aur mere bázú par iatimád
rakhenge.

6 Apní ánkhen ásmán kí taraf uṭháo, aur zamín par níche nigáh karo! Ki
ásmán dhúen ke mánind záil hojáenge, aur zamín kapṛe kí tarah purání hogí,
aur us ke basnewále usí tarah mar jáenge; par merí naját abad tak rahegí,
aur merí sadáqat mauqúf na hogí. 7 Merí suno, ai tum sab, jo sadáqatshinás
ho, ai logo, jin ke dil men merí sharíat hai! Insán kí malámat se mat ḍaro, aur
un kí tánazaní se hirásán na hoo. 8 Kyúnki kirm un ko kapṛe ke mánind
kháegá, aur kíṛá unhen pashmíne kí tarah khá jáegá; par merí sadáqat abad
tak rahegí, aur merí naját pusht dar pusht.

9 Jág, jág, tawánáí pahin le, ai bázú i Khudawand; jág, jaisá agle zamáne
men, aur salaf kí pushton men! Kyá tú wuhí nahín, jis ne Rahab ko káṭá, aur
tinnín ko gháyal kiyá? 10 Kyá tú wuhí nahín, jis ne daryá ko, aur baṛe samundar
ká pání sukhá ḍálá, jis ne daryá kí tháh ko rástá baná ḍálá, táki we, jin ká fidiya
liyá gayá, pár guzaren? 11 So Khudawand ke kharíde log phirenge, aur gáte
húe Saihún men áwenge, aur abadí khushí un ke siron par hogí; we khushnúdí
aur khursandí muyassar karenge, aur gam aur alam bhág jáenge.

12 Wuh, jo tumhen tasallí detá hai, main hún. Tú kaun hai ki ádmí se, jo

mar játá hai, aur baní Ádam se, jo ghás ke mánind ho játá, dartá hai, 13 Aur
Khudáwand apne Kháliq ko bhúl játá hai, jis ne ásmán phailáe, aur zamín kí
bunyád dálí, aur har roz zálim ke josh o kharosh se, jis waqt ki wuh halák karne
ko taiyár ho, dartá hai? Pas zálim ká josh o kharosh kahán hai? 14 Bandhúá jald
ázád ho jáegá, aur wuh gár men na maregí, aur us kí rotí kam na hogí.

15 Main Khudáwand terá Khudá hún, jo daryá ko ubhártá hún, ki us kí la-
haren josh máren: us ká nám Rabb ul afwáj hai. 16 Aur main ne apní báten tere
munh men dálín, aur apne háth ke sáye se tujhe chhipá liyá, tá ki ásmánon ko
barpá karún, aur zamín kí bunyád dálún, aur Saihún ko kahún, ki Tú merí guroh
hai.

17 Jág, jág, uth kharí ho, ai Yirúshálam, tú ne to Khudáwand ke háth se gazab
ká pyála piyá, tú ne thartharáhat ke ságar ká talchhat nosh kiyá, aur nichorke pí
liyá hai. 18 Un sáre beton ke darmiyán, jinhen wuh janí, koí nahín, jo us ká
rahnumá ho, aur un sab larkon ke bích, jinhen us ne pálá, ek nahín, jo us kí dastgírí
kare. 19 Ye do hádise tujh par pare; kaun tere liye andohgín ho? Wírání, aur
halákat aur girání aur talwár: so main kyúnkar tujhe tasallí dún? 20 Tere bete
sab kúchon ke sire men betáb pare hain jaisá harin dám men; we Khudáwand
ke gazab se, aur tere Khudá kí ghurkí se bhare hain.

21 Pas, ab tú, jo ázurda aur mast hai, par sharáb se nahín, yih bát sun! 22
Khudáwand terá Rabb, aur terá Khudá, jo apne logon ká muámala lartá, yún
farmátá hai, ki Dekh, main ne thartharáhat ká piyála aur apne qahr ke jám ká
talchhat tere háth se le liyá hai; tú use phir kabhí na píegí. 23 Aur main use un
ke háth men dúngá, jo tujhe dukh dete, aur kahte the, ki Jhuk já, táki ham
guzar jáen; aur tú ne apne badan ko zamín par farsh ke mánind bichhá diyá,
táki we us par se guzar jáwen.

LII. BÁB.

1 Jág, jág, ai Saihún, apní izzat pahin le, ai Yirúshálam, shahr i Quds, apná
libás i darakhshán orh le! kyúnki áge ko koí námakhtún aur nápák tujh men
phir dákhil na hogá. 2 Apní gard jhár de, uth baith, ai Yirúshálam, apní gardan
se zanjír khol dál, ai Saihún kí asír betí. 3 Ki Khudáwand yún farmátá hai,
ki Tum muft bik gae ho, aur rúpe se kharíde na jáoge. 4 Khudáwand Khudá
yún farmátá hai, ki Mere bande ibtidá men Misr ko utar gae, ki wahán musáfir
hoke rahen, aur Asúr ne be sabab un par zulm kiyá. 5 Pas, ab Khudáwand
yun farmátá hai, Ab merá yahán kyá kám, ki merí guroh muft pakrí gai hai?
Un ke farmánrawá lalkárte hain, Khudáwand farmátá hai, aur har roz mudám
mere nám kí takfír kí játí hai. 6 So mere log merá nám jánenge, so us din men
hogá, ki main, jo qaul detá thá, wuhí yahán hún.

7 Paháron ke úpar kyá hí khushnumá hain us ke qadam, jo basháraten detá
hai, aur salámatí kí manádí kartá hai! khúbí kí khushkhabríán pahunchátá
hai, aur naját ká ishtihár detá hai; jo Saihún ko kahtá hai, ki Terá Khudá
saltanat kartá hai! 8 Tere nigáhbánon kí áwáz bají! We sab ke sab apní
áwázen buland karke nagma gáenge; kyúnki we Khudáwand ká Saihún men
phir áná rú ba rú dekhenge. 9 Khushí se lalkáro, aur báham nagma karo, ai
Yirúshálam ke wíráno; kyúnki Khudáwand ne apní qaum ko dilásá diyá, us

ne Yirúshálam ko ázád kiyá! 10 Ḳhudawand ne apná pák bázú sárí qaumon
kí ánkhon ke samhne nangá kiyá hai, aur zamín sar tá sar hamáre Ḳhudá kí
naját ko dekhegí.
11 Rawána ho, rawána ho, yahán se nikal jáo, nápák chízon ko mat chhúo, un
ke darmiyán se sarak jáo, aur pák hoo, are tum, jo Ḳhudawand ke zurúf
uṭháte ho! 12 Ki tum na jald nikal jáoge, aur na bhágne ke taur par chaloge,
kyúnki Ḳhudáwand tumháre áge áge chalegá, aur Isráel ká Ḳhudá tumhárá
chandáwal hogá.
13 Dekho, merá banda dánáí se kámyáb hogá, wuh bálá, aur sitúda aur niháyat
buland hogá. 14 Jis tarah bahutere tujhe dekhke dang ho gae, us ká chihra
harek bashar se záid, aur us kí paikar baní Adam se záid bigaṛ gaí: 15 Usí
tarah wuh bahut sí qaumon par chhiṛkegá, aur bádsháh us ke áge apná munh band
karenge; kyúnki we kuchh dekhenge, jo kahá na gayá thá, aur jo kuchh unhon ne
na suná thá, we daryáft karenge.

LIII. BAB.

1 Hamárí ḳhabar par kaun ímán láyá, aur Ḳhudawand ká háth kis par záhir
húá? 2 Wuh nihál kí tarah us ke áge baṛhá, aur asl kí tarah ḳhushk zamín se.
Us men na kuchh ḳhúbí hai na kuchh bahár, ki ham us par nigáh karen, aur na
ḳhúbsúratí, ki ham uske mushtáq howen. 3 Wuh mubtazil aur maḳhzúl ul nás
húá, wuh mard i alam aur áshná i ázár baná, goyá ki ham us se rúposh the, uskí
tahqír kí gaí, aur ham use hisáb men na láe.
4 Lekin us ne hamáre ázár uṭháe, aur hamáre alamon ká hámil húá, aur ham
ne ḳhiyál kiyá, ki wuh márá, Ḳhudá ká kúṭá aur dukhiyá húá hai. 5 Par wuh
hamáre gunáhon ke liye gháyal kiyá gayá, aur hamárí badkáríon ke liye kuchlá gayá;
aur hamárí salámatí ke liye us par siyásat húí, aur us ke már kháne se ham change
húe. 6 Ham sab bheṛon ke mánind bhaṭak gae, ham men se har ek apní apní
ráh par mutawajjih húá; aur Ḳhudawand ne ham sabhon kí badkárí us par ládí.
7 Wuh mazlúm thá, aur gamzada, taubhí us ne munh na kholá; wuh barre kí
mánind zabh hone ko láyá gayá; aur jaisá bheṛ apne bálkatarnewále ke áge chup
cháp hai, waisá us ne apná munh na kholá. 8 Wuh taaddí aur hukm se le liyá
gayá; aur us ke dúdmán ká tazkira kaun karegí? ki wuh zindon kí zamín se káṭ
ḍálá gayá; merí guroh ke gunáhon ke sabab us par már paṛí. 9 Aur us kí qabr
sharíron ke sáth ṭhaharáí gaí, aur us kí maut men daulatmand ke sáth húí;
agarchi us ne zulm na kiyá, aur uske munh men hargiz chhal na thá. 10 Lekin
Ḳhudawand ko pasand áyá, ki use kuchle; usne use ázárí kiyá. Jab us kí ján asám
ke liye guzrán ho chukí, to wuh apní nasl ko dekhegá, us kí umr daráz hogí, aur
Ḳhudá kí marzí uske háth men urúj karegí. 11 Wuh apní ján ke dardon ká hásil
dekhegá, ser hogá; apní márifat se merá banda wuh sádiq bahuton kí tasdíq karegá,
aur un kí badkáríán apne úpar uṭhá legá. 12 Isliye main use buzurgon men hissa
dúngá, aur wuh azímon men ganímat ko bánṭ degá, ki us ne apní ján maut ke liye
supurd kí, aur wuh gunáhgáron ke darmiyán shumár kiyá gayá, aur us ne bahuton
ke gunáh uṭhá liye, aur gunáhgáron kí shafáat kí.

LIV. BAB.

1 Tarannum kar, ai bánjh, jo nahíṉ jantí thí, surod gá, aur apní áwáz buland
kar, jo hámila na hotí thí; kyúnki Ḳhudáwand farmátá hai, ki Bekhasam kí aulád
ḳhasamwálí kí aulád se ziyáda hai. 2 Apne ḳhaime kí fazá ko wasí kar, aur apne
masákin ke parde phailá, dareg mat kar; apní tanábeṉ daráz, aur apní meḳheṉ
mazbút kar. 3 Isliye ki tú dahne aur báyeṉ taraf phailegí, aur terí nasl qaumoṉ
kí wáris hogí, aur ujáṛ bastíoṉ ko basáwegí. 4 Mat ḍar, ki tú phir pashemán na
hogí; sharminda na ho, ki tujhe phir aib na lagegá. Ki tú apní jawání kí nang
bhúl jáegí, aur apní bewagí ká ár phir yád na karegí. 5 Kyúnki terá ḳháliq terá
shauhar hai, us ká nám Rabb ul afwáj hai, aur terá naját denewálá Isráel ká Quddús
hai, wuh sárí zamín ká Ḳhudá kahláegá.

6 Kyúnki terá Ḳhudá kahtá hai, ki Ḳhudáwand tujhe mutlaqa aur dil ázurda
aurat ke mánind bulátá hai, aur jawání kí aurat ke mánind jo mardúd ho gaí. 7
Maiṉ ne ek dam ke liye tujhe mutlaqa kiyá; lekin ab maiṉ bahut sí mihrbáníoṉ ke
sáth tujhe sameṭ lúngá. 8 Ázurdagí kí biddat meṉ maiṉ ne apná munh tujh se
ek lahza chhipáyá; par ab maiṉ abadí ináyat se tujh par rahm karúngá, Ḳhudá-
wand, terá bachánewálá, farmátá hai. 9 Ki mere áge yih Núh ke pání ká sá
muámala hai, ki jis tarah maiṉ ne qasam kháí thí, ki phir zamín par Núh ká sá
túfán kabhí na hogá, us tarah ab maiṉ ne qasam kháí, ki maiṉ tujh se phir kabhí
ázurda na hoúngá, aur tujh ko na ghurkúngá. 10 Ki paháṛ játe rahenge, aur
koh hil jáenge, par merí mihrbání meṉ, jo tujh par hai, kuchh farq na paṛegá, aur
merí sulh ká ahd jumbish na karegá, Ḳhudáwand, jo terá rahm karnewálá hai, yúṉ
farmátá hai.

11 Ai tú, jo satáí gaí hai, aur ándhí se ghumáí gaí hai, aur tasallí se mahrúm
rahí hai, dekh, ki maiṉ tere pattharoṉ ko surme meṉ lagáúngá, aur nílam ke patthar
se terí támír karúngá. 12 Maiṉ tere kangure sang i yashm se, aur tere darwáze
lál se, aur terí sárí ihátagiránbahá pattharoṉ se banáúngá. 13 Aur tere sab farzand
Ḳhudáwand ke muallam honge, aur tere farzandoṉ kí salámatí kámil hogí. 14 Tú
sadáqat meṉ mustahkim kí jáegí; tú zulm se dúr rahegí, ki tú na ḍaregí, aur
halákat se, ki wuh tere qaríb na áwegí. 15 Dekh, we faráham honge, par mere
hukm se nahíṉ; jo koí tere barḳhiláf jama karegá, tere pás áwegá. 16 Dekh,
maiṉ ne kárígar ko ḳhalq kiyá, jo koele ág meṉ ḍálke phúnktá hai, aur apne kám
ke liye harba nikáltá hai, aur gáratgar ko bhí maiṉ ne us ke bigáṛne ko paidá kiyá
hai. 17 Koí harba, jo tere barḳhiláf banáyá gayá, bahramand na hogá; aur jo zubán
tujh se jhagaṛne ko uṭhegí, tú use mujrim karegí. Yih Ḳhudáwand ke bandoṉ
kí mirás hai, aur unkí sadáqat mujh se, Ḳhudáwand farmátá hai.

LV. BAB.

1 Ai sab pyáso, pání pás áo aur jis ke pás naqdí na ho! Áo, mol lo, aur kháo!
Áo, wain aur dúdh be rúpya, aur be qímat ḳharído. 2 Tum kis liye apní chándí
ko us chíz ke liye jo roṭí nahíṉ, aur apní kamáí us ke liye jo ásúda nahíṉ kartí,
ḳharch karte ho? Tum merí suno, aur taháif kháo, aur tumhárá jí charbí se lazzat
lewe. 3 Kán jhukáo, aur mujh pás áo; suno, aur tumhárí ján zinda hogí.

Maiṉ tum se abadí ahd bándhúngá, aur Dáúdí yaqíní rahmateṉ tumheṉ dúngá. 4
Dekho, maiṉ use qaumoṉ par sháhid banáúngá, aur ḳhalq ká ek peshwá aur
farmánrawá. 5 Dekh, tú ek guroh, jise tú nahíṉ jántá, buláwegá, aur we gurohеṉ,
jo tujhe nahíṉ pahchántíṉ, Ḳhudáwand tere Ḳhudá, aur Isráel ke Quddús ke liye
tere pás daurtí áwengí; kyúnki us ne tujhe sitúda kiyá hai.

6 Jab tak ki Ḳhudáwand mil saktá hai, tum use ḍhúnḍho, jab tak ki wuh
nazdík hai, tum us kí talab karo. 7 Sharír apní ráh ko tark kare, aur fisiq
apne muhásaboṉ ko; aur Ḳhudáwand kí taraf phire, ki wuh us par rahmat
karegá, aur hamáre Ḳhudá kí taraf, ki us kí baṛí ámurzish hai.

8 Ki Ḳhudáwand kahtá hai, Mere muhásabe tumháre muhásabe nahíṉ, aur
na tumhárí ráheṉ merí ráheṉ haiṉ. 9 Ki jis qadr ásmán zamín se buland haiṉ,
usí qadr merí ráheṉ tumhárí ráhoṉ se, aur mere muhásabe tumháre muhásaboṉ se
buland haiṉ. 10 Kyúnki jis tarah bárán aur barf ásmán se názil hotá, aur phir
waháṉ nahíṉ játá, balki zamín ko sínchtá, aur use shádáb aur shigufta kartá hai,
tá bonewále ko bíj, aur khánewále ko roṭí dewe: 11 Usí tarah merá kalám, jo
mere munh se nikaltá hai, hogá: wuh mujh pás ḳhálí na phiregá, balki jo kuchh
merí ḳhwáhish hogí, wuh use púrá karegá, aur us kám meṉ, jis ke liye maiṉ ne
use bhejá, kámyáb hogá.

12 Ki tum ḳhushí se nikloge, aur salámatí se pahuncháe jáoge; pahár aur
koh tumháre áge phúlke tarannum karenge, aur maidán ke sáre daraḳht tál denge.
13 Kánṭoṉ kí jágah sanaubar ke daraḳht, aur ḳhárzár ke badle ás ke daraḳht
jamenge; aur yih Ḳhudáwand ke liye abadí nám o nishán ṭhaharegá, jo kabhí
kaṭ na jáegá.

LVI. BAB.

1 Ḳhudáwand yúṉ farmátá hai, ki Tum adl ko hifz karo, aur sidq ko amal
meṉ láo; kyúnki merí naját áne par hai, aur merí sadáqat áshkár hone par.
2 Mubárak wuh insán, jo yih kartá hai, aur wuh ádamzád, jo us meṉ lagá rahtá,
jo sabt ko mántá, aur use nápák nahíṉ kartá, aur apná háth sárí badkárí se báz
rakhtá hai. 3 Aur begána, jo Ḳhudáwand se mil gayá, hargiz na kahe, ki Ḳhudá-
wand mujh ko apne logoṉ se judá kar ḍálegá, aur ḳhwájasará na kahe, ki Dekho,
maiṉ ek súkhá daraḳht húṉ! 4 Kyúnki Ḳhudáwand yúṉ kahtá hai, ki We
ḳhwájasará, jo mere sabtoṉ ko mánte haiṉ, aur un kámoṉ ko, jo mere pasand
haiṉ, iḳhtiyár karte haiṉ, aur mere ahd meṉ qáim rahte haiṉ, 5 Maiṉ unhíṉ ko
apne ghar meṉ aur apní chárdíwárí ke andar ek yádgár aur ek nám, jo beṭoṉ
aur beṭíoṉ se bihtar hai, baḳhshúngá; maiṉ unheṉ abadí nám dúngá, jo miṭáyá
na jáegá. 6 Aur we gair bhí, jo Ḳhudáwand se mil gae haiṉ, ki us kí bandagí
kareṉ, aur Ḳhudáwand ke nám ko azíz rakheṉ, aur us ke bande howeṉ, we sab,
jo sabt ko mánte haiṉ, ki use nápák na kareṉ, aur mere ahd meṉ qáim rahte haiṉ,
7 Maiṉ unheṉ apne muqaddas pahár par láúngá, aur apní ibádatgáh meṉ unheṉ
shádmán karúngá, aur un ke charháwe aur unke zabíh mere mazbah par qabúl
honge; ki merá ghar sárí qaumoṉ kí ibádatgáh kahláegá. 8 Ḳhudáwand
Ḳhudá, Isráel ke áwároṉ ká jama karnewálá, yúṉ farmátá hai, ki Maiṉ hanoz
us pás, us ke mujtamaoṉ ke pás, aur jama karúngá.

9 Ai dashtí haiwáno, tum sab ke sab áo, kháo, ai jangal ke sáre darindo!
10 Us ke sáre nigáhbán andhe haiṉ, we sab jáhil haiṉ; we sab gúnge kutte haiṉ,
jo bhauk nahíṉ sakte, aur nínd meṉ paṛe rahte haiṉ, aur únghná dost rakhte haiṉ.
11 Aur we nafs ke ammára kutte haiṉ, jo kabhí ásúdagí nahíṉ jánte, we charwáhe
haiṉ, jo khabar nahíṉ rakhte, we sab apní apní ráh par mutawajjih haiṉ, har ek
apní ráh meṉ apná nafa ḍhúṉḍhtá hai. 12 Ao, mujhe sharáb láne do, ham
achchhí tarah píke mastí kareṉ, aur kal áj ke barábar, balki us se ziyáda karenge.

LVII. BAB.

1 Sádiq halák hotá hai, aur koí is bát ko apní khátir meṉ nahíṉ látá hai; aur
ahl i ímán uṭháe játe haiṉ, aur koí nahíṉ sochtá, ki sádiq badí ke áge se uṭhá liyá
játá hai. 2 Wuh salámatí meṉ dákhil hogá; we apne bichhaunoṉ par chain
karenge, jo sídhe chalte the.

3 Aur tum nazdík áo, are o jádúgarní ke beṭe, o qahba chhinál ke bachcho!
4 Tum kis shakhs par ṭhaṭṭhe márte ho, kis par apná munh pasárte ho, aur jíbh
nikálte ho? Kyá tum gunáh ke laṛke, aur jhúṭh kí nasl nahíṉ ho, 5 Jo butoṉ ke
sáth har ek hare darakht ke tale apne taíṉ mast karte ho, aur bachchoṉ ko nasheboṉ
aur chaṭánoṉ ke shigáfoṉ meṉ zabh karte ho? 6 Nále ke chikne pattharoṉ ke
darmiyán terá bakhra hai, we terá hissa haiṉ; tú unhíṉ ke liye tapáwan biṭátá
hai, hadiya chaṛhátá hai: kyá maiṉ in kámoṉ par khátir jama rakhúṉ?
7 Úṉche aur buland paháṛ par tú apná palang bichhátí, aur us par zabíha zabh
karne ko chaṛhtí hai. 8 Tú darwázoṉ aur chaukhaṭoṉke pichhwáṛe apne zakar
nasb kartí hai. Ki mujh se judá tú apná bichhauná kholtí, aur chaṛhtí, aur baṛhátí
hai, aur un se apne liye kharchí ṭhaharátí, tú un ká bistar cháhtí hai, aur háth
dekh letí hai. 9 Tú mom raugan malke bádsháh ke áge játí hai, aur apne taíṉ
khúb muattar kartí hai, aur apne elchí dúr tak bhejtí hai, aur pátál tak wárid
kartí hai. 10 Tú apní ráh kí shiddat se thak gaí hai, par tú kahtí nahíṉ ki
máyús hai, tú apne háth meṉ zindagí pátí, is liye terá jí hártá nahíṉ.

11 Aur kis se tú ḍarí, aur tarsán húí, ki tú jhúṭhí ho gaí? Tú ne mujhe to yád
nahíṉ kiyá, aur mujhe apní khátir meṉ na rakhá. Kyá maiṉ qadím se khámosh
nahíṉ rahá, aur tú mujh se na ḍarí? 12 Maiṉ terí sadáqat ko bayán karúngá, aur
tere kámoṉ ko, ki we tujhe kuchh nafa na bakhshenge. 13 Jis waqt tú faryád
karegí, tere musáhib tujhe chhuṛáweṉ; par hawá un sabhoṉ ko uṛá lejáegí, batálat
unheṉ le legí. Wuh jis ká tawakkul mujh par hai, zamín ká wáris hogá, aur
mere muqaddas paháṛ meṉ mírás páwegá. 14 Tab amr hogá, Are tum taríq ko
taiyár karo, taiyár karo, khúb sáf karo, merí guroh kí ráh se ṭhokar ko uṭhá ḍálo.

15 Kyúnki wuh, jo álí aur buland hai aur sákin ul azal o abad hai, jis ká nám
Quddús hai, yúṉ farmátá hai, Maiṉ bulandí aur maqdis meṉ rahtá húṉ, aur us ke
sáth bhí jo shikasta aur farotan hai; ki pareshánoṉ kí khátir ko hayát bakhshúṉ,
aur shikastoṉ ke dil ko zinda karúṉ. 16 Kyúnki maiṉ hamesha na jhagṛúngá, aur
maiṉ sadá gazabnák na rahúngá; kyúnki rúheṉ mere huzúr sahm jáengí, aur jáneṉ,
jo maiṉ ne banáíṉ.

17 Ki maiṉ us kí hirs ke gunáh se gazabnák húá, so maiṉ ne use márá, maiṉ ne
áp ko chhipáyá, aur gusse húá, aur wuh bhaṭakke jidhar us ká jí cháhá, us ráh

gaí. 18 Maiṇ ne us kí ráheṇ dekhíṇ, aur maiṇ hí use changá karúngá; maiṇ us
ká rahbar hoúngá, aur us ko aur us ke gamḳhwároṇ ko phir dilásá dúngá.
19 Ḳhudawand kahtá hai, Maiṇ laboṇ ká phal paidá karúngá; salámatí salámatí
us ko, jo dúr hai, aur jo nazdík hai, aur maiṇ hí use sihat baḳhshúngá. 20 Lekin
sharír jo haiṇ, mutalátim i daryá ke mánind haiṇ, jis ká talátum sákin nahíṇ ho
sake, jis ká páni kíchaṛ aur gandagí uchhále. 21 Merá Ḳhudá farmátá hai, ki
shaíroṇ ke liye salámatí nahíṇ.

LVIII. BAB.

1 Galá pháṛke chillá, dareg na kar, narsinge kí mánind apní áwáz buland kar,
aur mere logoṇ par un ke gunáhoṇ ko, aur Yaqúb ke gharáne par un kí ḳhatáoṇ
ko záhir kar. 2 Ki we roz marra mere tálib haiṇ, aur us guroh ke mánind, jis ne
sadáqat ke kám kiye, aur apne Ḳhudá kí sunnatoṇ ko tark na kiyá, merí ráhoṇ ká
giyán cháhte haiṇ, we sadáqat kí sharíateṇ mujh se talab karte haiṇ, we Ḳhudá kí
nazdíkí cháhte haiṇ. 3 We kahte haiṇ, Ham ne kis liye roze rakhe, tú to dekhtá
nahíṇ, aur ham ne kyúṇ nafskashí kí, aur tú tawajjuh nahíṇ kartá? Dekho, tum
apne roze ke din meṇ ishrat páte ho, aur apne károbár meṇ mashgúl hote ho.
4 Dekho, tum utne liye roza rakhte ho, ki jhagṛá ragṛá karo, aur ḳhabásat ke
mukke máro. Pas agar tum cháho, ki tumhárí áwáz bulandí tak pahunche,
to tum us tarah roze na rakh sakoge, jis tarah áj ke din rakhte ho. 5 Kyá yih
wuh roza hai, jo mere pasand hai, wuh roz jis meṇ ádmí apní ján dukháwe, aur
apne sir ko jháo kí tarah jhukáwe, aur ṭáṭ aur rákh bichháwe? Kyá tum yih roza
kahoge, aur aisá din, ki Ḳhudawand ko ḳhush áwe? 6 Kyá wuh roza, jo maiṇ
cháhtá húṇ, yih nahíṇ, ki zulm ká band kholo, aur bhárí bojh ko utáro, aur
shikastoṇ ko ázád karo, aur har ek júá toṛ ḍálo? 7 Kyá yih nahíṇ, ki tú apní
roṭí se bhúkhoṇ ko khiláwe, aur miskínoṇ ko, jo áwára haiṇ, apne ghar meṇ láwe,
aur jab kisí ko barahna dekhe, to use pahináwe, aur tú apne hamjins se rúposhí
na kare? 8 Tab terí roshní subh ke mánind jagmagáwegí, aur terí sihat jald
baṛhegí; terí sadáqat tere áge áge chalegí, aur Ḳhudawand kí shaukat terí
chanḍáwal hogí. 9 Tab tú pukáregá, aur Ḳhudawand jawáb degá; tú chilláegá,
aur wuh bol uṭhegá, Maiṇ yaháṇ húṇ, agar tú zulm, aur angushtnumáí, aur
harzagoí apne darmiyán se dúr karegá. 10 Aur agar terá dil bhúkhoṇ par narm
ho, aur tú dil ázurda ko ser kare, to terá núr táríkí meṇ tulú karegá, aur terí táríkí
do pahar kí mánind hogí. 11 Aur Ḳhudawand sadá terí rahnumáí karegá, aur
ḳhushksálí meṇ terá jí bharegá, aur terí haḍḍíoṇ ko pur magz karegá; so tú seráb
bág ke mánind hogá, aur pání ke chashme ke mánind jis ká pání na ghaṭe. 12
Aur we, jo tere honge, qadím wíránoṇ ko ábád karenge, aur jo bináeṇ pusht dar
pusht ujáṛ paṛíṇ, tú unheṇ phir uṭháwegá, aur tú raḳhna band karnewálá, aur
sukúnat ke liye ráh sudhárnewálá kahláegá.

13 Agar tú sabt se apná pánw báz rakhe, ki mere muqaddas din meṇ apná
kám kare, aur sabt ko nafís aur Ḳhudawand ká muqaddas aur izzatwálá kahegá,
aur us kí buzurgí mánegá, ki apne kár o bár na kare, aur apne ḳhushí ke kám
mauqúf rakhe, aur apní dunyádárí kí báteṇ na kahe: 14 To tú Ḳhudawand
meṇ masrúr hogá, aur maiṇ aisá karúngá, ki tú dunyá ke únche makánoṇ par urúj

kare, aur maiṇ tujhe tere báp Yaqúb kí mírás se khiláúngá; ki Ḳhudawand
hí ke munh se yih irshád húá.

LIX. BAB.

1 Dekho, Ḳhudawand ká háth kotáh nahíṇ, ki bachá na sake, aur us ke kán
bhárí nahíṇ, ki sun na sake; 2 Balki tumhárí badkáríáṇ tumháre aur tumháre
Ḳhudá ke darmiyán judáí kartí haiṇ, aur tumháre gunáhoṇ ne use tum se rúposh
kiyá, aisá ki wuh nahíṇ suntá. 3 Kyúnki tumháre háth lahú se, aur tumhárí
ungliáṇ badkárí se álúd haiṇ; ki tumháre lab jhúṭh bole, aur tumhárí jíbh zalálat
kí báteṇ bakí. 4 Koí rástí se talab nahíṇ kartá, aur koí ímán se nahíṇ bahastá;
we batálat par tawakkul karte haiṇ, aur jhúṭh bolte haiṇ; unheṇ ziyán ká peṭ hai,
we badkárí jante haiṇ. 5 We nág ke anḍe seote haiṇ, aur makṛí ká jálá binte
haiṇ: wuh jo unke anḍoṇ meṇ se kuchh khátá hai, mar játá hai; aur wuh jo ṭúṭ
játá hai, us se afaí nikaltá hai. 6 Un ke jále se poshák nahíṇ ban sakte, we apní
banáwaṭ se áp ko ḍhámp nahíṇ sakte, un ke amal badkárí ke amal haiṇ, aur zulm
ká kám un ke háthoṇ meṇ hai. 7 Un ke pánw badí par dauṛte haiṇ, aur we ná-
haqq kí ḳhúnrezí par chálák haiṇ, un ke muhásaba badkárí ke muhásaba haiṇ,
tabáhí aur ḳharábí un kí ráhoṇ meṇ hai. 8 We salámatí kí sabíl nahíṇ jánte, aur
un kí rawishoṇ meṇ rástí nahíṇ; we apne liye ṭerhí ráh banáte haiṇ; jo koí us
meṇ játá, salámatí ko na pahchánegá.

9 Is liye rástí ham se dúr hai, aur sadáqat hamáre nazdík nahíṇ pahunchtí:
ham roshní kí ráh takte haiṇ, par dekho, táríkí hai, aur pau phaṭne kí, par ham
andhere meṇ chalte haiṇ. 10 Ham díwár ko andhe kí tarah ṭaṭolte haiṇ, aur yúṇ
ṭaṭolte haiṇ, ki goyá hamárí ánkheṇ nahíṇ; ham do pahar ko yúṇ ṭhokar kháte
haiṇ, goyá rát hai, ham sumún ziríatoṇ meṇ pazhmurda haiṇ. 11 Ham ríchh ke
mánind kuṛkuráte haiṇ, aur kabútaroṇ kí tarah kuṛhte haiṇ; ham insáf kí ráh takte
haiṇ, par wuh kahíṇ nahíṇ, aur naját ke muntazir haiṇ, par wuh ham se dúr hai.
12 Ki hamárí ḳhatáeṇ tere áge bahut haiṇ, aur hamáre hí gunáh ham par gawáhí
dete haiṇ; kyúnki hamárí ḳhatáeṇ hamáre sáth haiṇ, aur ham apní badkáríoṇ ko
jánte haiṇ.

13 Ham gunáhgár haiṇ, ham Ḳhudawand par buhtán karte haiṇ, aur apne
Ḳhudá kí pairawí se kanáre ho játe haiṇ; ham jafá aur sarkashí kí báteṇ bolte
haiṇ, aur jhúṭhí bátoṇ ká hamáre dil meṇ haml aur tasauwur hotá hai. 14 Adálat
to haṭ gaí, aur sadáqat dúr khaṛí ho rahí; amánat bázár meṇ gir paṛí, aur rásti
dáḳhil nahíṇ ho saktí. 15 Háṇ amánat mauqúf ho gaí, aur wuh jo badí se gurezán
hai, shikár hotá hai. Ḳhudawand ne dekhá, aur bezár húá, ki adálat nahíṇ. 16
Aur us ne dekhá, ki koí mard nahíṇ, aur taajjub kiyá, ki koí shafáat karnewálá
nahíṇ: so us hí ke bázú ne us ke liye naját kí, aur us kí sadáqat ne use sambhálá.
17 Aur us ne sadáqat ko jaushan ke mánind pahiná, aur naját ká ḳhod apne sir
par rakhá, aur us ne libás kí jagah intiqám kí poshák pahiní, aur gairat ká jubba
oṛhá. 18 Jaisá unke amal haiṇ, waisá unko jazá degá; apne bairíoṇ par qahr
karegá, aur apne dushmanoṇ ko sazá pahuncháwegá, aur jazíroṇ ko púrá badlá
degá. 19 Jab dushman sailáb ke mánind, jise Ḳhudawand kí rúh rawána kartí
ho, áwenge: to we magrib meṇ Ḳhudawand ke nám se, aur mashriq meṇ us ke

jalál se tarsán honge. 20 Aur wuh bachánewálá Saihún ke liye áwegá, aur un ke
liye, jo Yaqúb meṉ badí se báz áte, Ḳhudawand farmátá hai. 21 Aur Ḳhudawand
farmátá hai, Maiṉ jo húṉ, so un ke sáth merá ahd yih hai, ki Merí rúh jo tujh
par hai, aur merí báteṉ, jo maiṉ ne tere munh meṉ ḍálíṉ, tere munh se, aur terí
nasl ke munh se, aur terí nasl kí nasl ke munh se, ab se leke abad tak játí na
raheṉgí; Ḳhudawand ká yihí irshád hai.

LX. BAB.

1 Uṭh roshan ho, ki terí roshní áí, aur Ḳhudawand ke jalál ne tujh par tulú
kiyá hai. 2 Ki dekh, táríkí zamín par chhá jáegí, aur tíragí qaumoṉ par; lekin
Ḳhudawand tujh par tála hogá, aur us ká jalál tujh par jalwagar. 3 Aur qaumeṉ
terí roshní meṉ, aur bádsháh tere tulú kí tajallí meṉ chalenge.
4 Apní ánkheṉ uṭhákar chároṉ taraf nigáh kar; we sab ke sab báham faráham
hokar tere pás áte haiṉ; tere beṭe dúr se áwenge, aur terí beṭíáṉ terí god meṉ
pálí jáengí. 5 Tab tú dekhegí, aur simaṭke járí hogí, aur terá dil ḍaregá aur
kusháda hogá; kyúṉki tere pás daryá kí faráwání phiregí, aur qaumoṉ ke taháif
tere pás faráham honge. 6 U'nṭeṉ kí qatáreṉ, aur Midyán aur Aifah kí sánḍníáṉ
tere pás jama hongí; we Sabá se áwenge, soná aur lubán láwenge; aur Ḳhuda-
wand kí tárífoṉ kí basháráteṉ sunáwenge. 7 Qídár ke sáre galle tere pás jama
honge, Nabít ke menḍhe terí ḳhidmat meṉ házir honge; we maqbúlíyat ko mere
mazbah par chaṛhenge, aur maiṉ apní shaukat ke ghar ko sitúdagí baḳhshúngá. 8
Ye sab kaun haiṉ, jo badlí ke mánind rawán haiṉ, aur kabútaroṉ ke mánind apne
áshiyánoṉ ko uṛ játe haiṉ? 9 Yaqínan jazíre mere muntazir honge, aur Tarsís kí
jaházát agáṛí chalengí, ki tere beṭoṉ ko un ke rúpe aur sone samet dúr se Ḳhuda-
wand tere Ḳhudá, aur Isráel ke Quddús ke nám ke liye láweṉ; kyúṉki us ne
tujhe sitúda kiyá hai.
10 Aur ajnaboṉ ke beṭe terí díwáreṉ uṭháwenge, aur un ke bádsháh terí ḳhid-
matguzárí karenge; kyúṉki maiṉ ne apne qahr se tujhe márá, par apní mihrbání se
maiṉ tujh par rahm karúngá. 11 Aur tere darwáze khule rahenge, we din rát kabhí
band na howenge, táki qaumoṉ ke taháif ko tere pás láweṉ, aur unke bádsháhoṉ
ko hashmat ke sáth. 12 Ki jo qaum, aur jo mamlukat terí ḳhidmatguzárí na karegí,
barbád ho jáwegí, háṉ qaumeṉ ek laḳht ḳharáb kí jáengí. 13 Lubnán ká jalál tujh
pás áwegá, sanaubar aur shamshád, aur buqs ikaṭṭhe tere pás áwenge, táki maiṉ
apne muqaddas maqám ko árásta karúṉ, aur apní guzargáh ko raunaq baḳhshúṉ.
14 Aur logoṉ ke beṭe bhí, jinhoṉ ne tujh par zulm kiyá, tere áge sarnigún honge,
aur we sab, jinhoṉ ne terí tahqír kí, terí qadam bosí karenge; aur we Ḳhudawand
ká shahr, Isráel ke Quddús ká Saihún terá nám rakhenge. 15 Us ke badle ki tú
matrúk o magbús ho gaí, aur koí ráhguzar nahíṉ húí, maiṉ tujhe sharáfat i dáimí,
aur bahut sí pushtoṉ ká surúr banáúngá. 16 Tú qaumoṉ ká dúdh chús legí, aur
bádsháhoṉ kí chhátí chúsegí, aur tú jánegí, ki maiṉ Ḳhudawand terá bachánewálá,
aur maiṉ Yaqúb ká Qadír, terá chhuṛánewálá húṉ. 17 Maiṉ pítal ke badle soná
láúngá, aur lohe ke badle rúpá, aur lakṛí ke badle pítal, aur pattharoṉ ke badle lohá;
aur maiṉ tere hákimoṉ ko salámat, aur tere ámiloṉ ko sadáqat banáúngá. 18 A'ge
ko kabhí terí sarzamín meṉ sitam kí sadá suní na jáegí, terí haddoṉ meṉ ḳharábí

aur barbádí na hogí; tú apní díwáron ká nám naját, aur apne darwázon ká nám
sitúdagí rakhegí. 19 Age terí roshní din ko áftáb se, aur rát ko terí chándní chánd
se na hogí, balki KHUDÁWAND terá abadí núr, aur terá Ḳhudá terá jalál hogá. 20
Terá áftáb phir kabhí na ḍhalegá, aur terá máhtáb na ghaṭegá, kyúnki KHUDÁ-
WAND terá abadí núr hogá, aur tere mátam ke din áḳhir ho jáenge. 21 Aur tere log
sab ke sab sádiq honge; we abad tak zamín ke wáris, mere mazra kí nazárat, aur
mere háth kí kárígarí ṭhaharenge, táki merí tamjíd howe. 22 Chhoṭe se ek hazár
honge, aur ek haqír se ek qawí guroh; main KHUDÁWAND us ke asr men yih sab
kuchh shitáb karúngá.

LXI. BÁB.

1 KHUDÁWAND Ḳhudá kí rúh mujh par hai; kyúnki KHUDÁWAND ne mujhe
masíh kiyá, táki main halímon ko basháraten dún; us ne mujhe bhejá hai, ki main
dilshikaston ko dilásá dún, aur asíron ke liye rihái, aur bandhúon ke liye zindán se
nikalne kí manádí karún; 2 Ki KHUDÁWAND ke maqbúl sál ká, aur hamáre Ḳhudá
ke intiqám ke roz ká ishtihár dún, tá ki we sab, jo gamzada hain, tasallípizír howen;
3 Ki Saihún ke gamzadon ko dún, ki unko rákh ke badle joban, aur nauhe kí
jagah ḳhushí ká raugan, aur gamgín tabíat ke iwaz sitáish kí ḳhilát baḳhshún, táki
we sadáqat ke shajar, KHUDÁWAND ke mazrú kahláwen, ki us kí hamd kí jáwe.
4 Aur we qadím ke ḳharába phir banáwenge, aur salaf ke ujáron ko phir uṭhá-
wenge, aur un ujaṛe húe shahron ko phir banáwenge jo pusht dar pusht ujáṛ paṛe
the. 5 Pardesí á khaṛe honge, aur tumháre gallon ko charáwenge, aur pardesí ke
beṭe tumháre liye khetí karenge, aur tákistán ke rakhwále honge 6 Aur tum
KHUDÁWAND ke káhin kahláoge; we tumhen hamáre Ḳhudá ke ḳhádim kahenge;
tum qaumon ke taháif kháoge, aur un kí shaukat men qáim maqám hoge.
7 Tumhárí khijálat ke iwaz dúná milegá, we apní ruswái ke badle apní qismat
se ḳhush howenge: so we apní sarzamín men do chand ke málik honge, aur unhen
dáimí shádmání hogí. 8 Kyúnki main KHUDÁWAND adálat ko cháhtá hún, aur
sharárat kí gárat se ghinátá hún: so main sachái se un kí kamái dúngá, aur un
ke sáth ek abadí ahd bándhúngá. 9 Aur un kí nasl qaumon ke darmiyán mumtáz
hogí, aur un kí aulád ummaton ke darmiyán; sab, jo unhen dekhenge, iqrár karenge,
ki yih wuh nasl hai, jise KHUDÁWAND ne mubárak kiyá hai. 10 Main KHUDÁ-
WAND men ḳhushnúd hoúngá, merí ján mere Ḳhudá men ḳhursand; kyúnki us ne
mujh ko naját ke kapṛe pahináe, us ne sadáqat kí ḳhilát se mujhe mulabbas kiyá,
jis tarah dulhá zínat se áp ko sanwártá hai, aur dulhin apní zebáish se apná banáo
kartí hai. 11 Ki jis tarah zamín apne shigúfe nikáltí hai, aur jis tarah bág un
chízon ko, jo us men boí gaí hain, ugátá hai, usí tarah KHUDÁWAND Ḳhudá sadáqat
aur sitúdagí ko sárí qaumon kí nigáh men ugáwegí.

LXII. BÁB.

1 Saihún kí ḳhátir main ḳhámosh na rahúngá, aur Yirúshálam kí ḳhátir main
dam na lúngá, jab tab ki us kí sadáqat núr ke mánind na chamke, aur us kí naját
roshan chirág kí tarah jalwagar na ho. 2 Aur qaumen terí sadáqat, aur sáre bád-

sháh terí shaukat dekhenge; aur terá ek nayá nám hogá, jo KHUDAWAND ká munh
tujh par ṭhaharáwegá. 3 Aur tú KHUDAWAND ke háth meṉ shahána táj hogá, aur
apne Khudá ke kaff men ek shaukat ká afsar. 4 Tú áge ko matrúk na kahláegí,
aur terí sarzamín ká kabhí phir kharába nám na hogá, balki tú Hifzibah kahláegí,
aur terí sarzamín Baúlah; kyúnki KHUDAWAND tujh se khush hai, aur terí zamín
kháwindwálí hogí. 5 Ki jis tarah jawán mard ek kunwárí aurat ko biyáh látá
hai, us tarah tere beṭe tujhe biyáh le jáenge, aur jis tarah dulhá dulhin par ríjhtá
hai, usí tarah terá Khudá tujh par ríjhegá.

6 Ai Yirúshálam, maiṉ ne terí díwároṉ par nigáhbán biṭhláe haiṉ, we din rát
kabhí chup na rahenge; tum jo KHUDAWAND ká tazkira karte ho, chupke na
raho. 7 Aur jab tak wuh qáim na kare, aur Yirúshálam ko dunyá meṉ sitúdagí
na bakhshe, use chain na do. 8 KHUDAWAND ne apne dast i rást kí, aur apne qawí
bázú kí qasam kháí hai, ki Yaqínan maiṉ áge ko terá ġalla tere dushmanoṉ ko
na dúngá ki kháeṉ, aur musáfir bachche terí mai, jo tú ne mihnat se khínchí hai,
phir na píenge; 9 Balki we hí, jinhoṉ ne angúr chune, unheṉ kháenge, aur
KHUDAWAND kí madh karenge; aur we, jinhoṉ ne use jama kiyá, mere Quds kí
bárgáhoṉ meṉ píenge.

10 Jáo, guzar karo, ástánoṉ par guzar karo, logoṉ kí ráh durust karo, ráh banáo,
sháh ráh banáo, patthar dúr karo, qaumoṉ ke liye ek jhanḍá khaṛá karo! 11
Dekh, KHUDAWAND dunyá meṉ sar tá sar manádí kartá hai, ki Saihún kí beṭí ko
kaho, Dekh, terí naját átí hai: dekh, us ká sila us ke sáth, aur us ká kám us ke áge
hai. 12 Aur un ká nám muqaddas qaum, aur KHUDAWAND ke nájí rakhá jáwegá,
aur tú matlúb bastí kahláwegí, jo matrúk nahíṉ.

LXIII. BAB.

1 Yih kaun hai, jo Adúm se átá hai, aur surkh poshák meṉ Busrah se? Yih jo
apne libás meṉ darakhshán hai, aur apní qúwat kí azmat se khirámán? Yih maiṉ
húṉ, jo sadáqat ká qaul detá húṉ, aur naját dene par Qádir húṉ. 2 Kis liye terí
poshák surkh hai, aur terá libás us shakhs ke mánind, jo kolhú meṉ angúr kuchaltá
hai? 3 Maiṉ ne tan tanhá kolhú meṉ kuchlá, aur logoṉ meṉ se mere sáth koí na
thá; aur maiṉ ne unheṉ apne ġusse meṉ latáṛá, aur apne josh meṉ unheṉ raundhá,
aur un ká ras mere libás par chhiṛká gayá, aur maiṉ ne apne sáre kapṛoṉ ko najis
kiyá. 4 Ki intiqám ká din mere dil meṉ hai, aur un ká sál, jo mere nájí haiṉ, á
pahunchá hai. 5 Maiṉ ne nigáh kí, aur koí madadgár na thá; aur maiṉ ne taajjub
kiyá, ki koí sambhálnewálá nahíṉ. So mere hí bázú ne merí madad kí, aur mere hí
qahr ne mujhe sambhálá. 6 Aur maiṉ ne apne qahr meṉ qaumoṉ ko latáṛá, aur
apne ġazab se unheṉ kuchlá, aur un ká ras zamín par utárá.

7 Maiṉ KHUDAWAND kí sab rahmatoṉ ká, jo us ne ham se kíṉ, tazkira karúngá,
aur us niháyat mihrbání ke liye, jo us ne Isráel ke gharáne par apní rahmatoṉ,
aur apná shafqatoṉ kí kasrat se atá kí hai, KHUDAWAND ká sanákhwán hoúngá. 8
Ki us ne kahá, Yaqínan we mere log haiṉ, laṛke jo jhúṭhe na ṭhaharenge; chunánchi
wuh un ká bachánewálá húá. 9 Un kí sárí tangíoṉ meṉ wuh tang na húá, aur us ke
huzúr ke Firishte ne unheṉ bacháyá; us ne apní ulfat aur apní mahabbat se unheṉ
naját dí, us ne unheṉ uṭháyá, aur sáre agle waqt meṉ unheṉ líye phirá. 10 Lekin

we bágí húe, aur unhoṉ ne us kí Rúh i Quds ko gamgín kiyá, is liye wuh unká
dushman ho gayá, wuh un se laṛá.
11 Phir us ne agle dinoṉ ko, aur Músá ko, aur us kí ummat ko yád kiyá, aur
farmáyá, Wuh kaháṉ hai, jo un ko apne galle ke chaupán samet, daryá se báhar láyá?
Wuh kaháṉ hai, jis ne apní Rúh i Quds us ke andar meṉ ḍálí? 12 Jis ne apná
qawí bázú Músá ke dahne háth chaláyá, aur unke áge páníoṉ ko chírá, tá ki
apná aisá nám kare, jo abad tak rahe? 13 Jis ne gahrápoṉ meṉ se un kí hidáyat
kí, maidán meṉ ghoṛe kí tarah, ki we ṭhokar na kháweṉ? 14 Jis tarah chárpáye
nasheb meṉ utarte haiṉ, usí tarah Ḳhudáwand kí Rúh unheṉ árámgáh meṉ láí, aur
usí tarah tú ne apní qaum kí rahnumáí kí, tá ki tú apne liye ek jalíl nám paidá
kare.
15 Ásmán par se nigáh kar, aur apne quds aur jalál kí bárgáh se dekh! Terí
gairat aur qúwat kaháṉ haiṉ, terí baṛí máyá, terí rahmateṉ mujh par? Kyá mauqúf
húíṉ? 16 Yaqínan tú hamárá Báp hai, agarchi Abirahám ham se náwáqif hai, aur
Isráel hameṉ nahíṉ pahchántá. Tú, ai Ḳhudáwand, hamárá Báp hai, aur tú
hamárá naját bakhshnewálá hai, terá nám abadí hai. 17 Ai Ḳhudáwand, kyúṉ
tú ne hameṉ apní ráhoṉ se gumráh kiyá, aur hamáre dil ko sakht kiyá, ki tujh se
na ḍareṉ? Apne bandoṉ kí ḳhátir, apní mírás ke firqoṉ kí ḳhátir rajaat kar!
18 Terí qaum i muqaddas thoṛí muddat us ke wáris rahe, tab hamáre dushmanoṉ
ne tere maqdis ko páemál kiyá. 19 Ham qadím se un ke mánind húe, ki jin par tú
tasallut nahíṉ rakhtá, aur jo tere nám ke nahíṉ kahláte.

LXIV. BÁB.

1 Kásh ki tú ásmán ko pháṛtá, aur utar átá, tere huzúr paháṛ gudáz hote, 2 Jis
tarah ág lakṛí ko bártí, aur pání ág se josh mártá hai, tá ki apná nám apne
mukhálifoṉ meṉ mashhúr kare, aur qaumeṉ tere huzúr meṉ larzán howeṉ;
3 Jis tarah tú ne ḍaráne kám kiye, jin ke ham muntazir na the, tú utar áyá,
paháṛ tere huzúr gudáz húe. 4 Kyúnki qadím se insán ne na suná, na kisí ke
kánoṉ tak pahunchá, kisí kí ánkh ne tere siwá koí Ḳhudá na dekhá, jo apne
intizár khínchnewále ke sáth aisá kuchh kare. 5 Tú us se miltá hai, jo ḳhushí ke
sáth sidq ke kám kartá hai, aur un se, jo terí ráhoṉ meṉ tujhe yád rakhte haiṉ.
Dekh, tú gusse hai, kyúnki ham ne gunáh kiye; ham un meṉ qadím se lage rahe:
pas ham kis tarah naját páweṉ? 6 Aur ham to sab ke sab najis ke mánind
haiṉ, aur hamárí sárí sadáqat gandí dhajjí kí sí hai, aur ham sab patte kí tarah
kumhláte haiṉ, aur hamárí badkáríáṉ ándhí ke mánind hameṉ uṛá le gaíṉ.
7 Aur koí nahíṉ, jo terá nám lenewálá hai, jo jág uṭhe, ki tujh se mil jáwe;
kyúnki hamárí badkáríoṉ ke sabab tú ne apne chihre ko ham se chhipáyá, aur ham
ko gudáz kar ḍálá.
8 Lekin ab, ai Ḳhudáwand, tú hamárá báp hai, ham máṭí haiṉ, aur tú hamárá
kumhár hai, aur ham sab ke sab tere háth ke kám haiṉ. 9 Ai Ḳhudáwand, nipaṭ
gusse mat ho, aur hamárí badkáríáṉ sadá yád na rakh. Nigáh kar, dekh, ham
terí minnat karte haiṉ, ham sab tere bande haiṉ. 10 Terí pák bastíáṉ bayábán ban
gaíṉ; Saihún sunsán húá, Yirúshálam wíráṉ. 11 Hamárá muqaddas aur ḳhushnumá
ghar, jis meṉ hamáre báp dáde terí shukrguzárí karte the, ág se jal gayá, aur

hamárí sárí pasandída chízeṉ barbád ho gaíṉ. 12 Ai Ḳhudawand, kyá tú in
chízoṉ ke sabab se áp ko rokegá, aur kyá ḳhámosh rahegá, aur hamko niháyat
dabáwegá?

LXV. BAB.

1 Maiṉ ne un kí suní, jinhoṉ ne mujhe na mángá, unhoṉ ne mujhe páyá,
jinhoṉ ne mujhe na ḍhúnḍhá; maiṉ ne ek guroh ko, jo mere nám se nahíṉ kahláí
thí, kahá, Mujhe dekh, mujhe dekh! 2 Maiṉ ek sarkash guroh ke liye sáre din
apne háth phailáe rahá, jo apní fikroṉ kí pairawí meṉ aisí ráh chaltí hai, ki achchhí
nahíṉ; 3 Us guroh ke liye, jo sadá mere muṉh par mujhe khijáke gussa dilátí hai,
bágoṉ meṉ qurbániáṉ guzrántí, aur íṉṭoṉ par lubán jalátí hai; 4 Jo goroṉ meṉ
rahtí, aur qabroṉ meṉ bastí hai; jo súaroṉ ká gosht khátí, aur nafratí chízoṉ ká
shorbá un ke básanoṉ meṉ hai; 5 Aur kahtí hai, Udhar hí khaṛá rah, mere
nazdík mat á; kyúnki maiṉ tujh se páktar húṉ. Ye aise haiṉ jaise dhúáṉ mere
nák ke liye, aur jaise ág, jo din bhar jalá kartí hai.
6 Dekho, mere áge likhá hai: so maiṉ ḳhámosh na rahúngá, maiṉ badlá dúngá,
balki un kí god meṉ bhí badlá dúngá, 7 Tumhárí badkáríoṉ aur tumháre bápdádoṉ
kí badkáríoṉ ká badlá ek sáth, Ḳhudawand farmátá hai, ki we paháṛoṉ par
ḳhushbúíáṉ jaláte, aur ṭílon par merí takfír karte the; un agle kámoṉ ká badlá
maiṉ un kí god meṉ dúngá.
8 Ḳhudawand yúṉ farmátá hai, Jaisá shíra angúroṉ ke ḳhoshe meṉ maujúd
hai, aur koí kahtá hai, Use ḳharáb na kar, ki us meṉ barakat hai: waisáhí maiṉ
apne bandoṉ kí ḳhátir karúngá, aur un sabhoṉ ko halák na karúngá. 9 Aur maiṉ
Yaqúb meṉ se nasl nikálúngá, aur Yihúdáh meṉ se apne paháṛ ká wáris, aur mere
barguzíde us ke wáris honge, aur mere bande waháṉ basenge. 10 Aur Sarún galloṉ
kí charágáh hogí, aur Akúr ká nasheb bailoṉ ke baiṭhne ká makán, mere un logoṉ
ke liye, jo mere tálib haiṉ.
11 Lekin tum, jo Ḳhudawand ko tark karte ho, aur mere muqaddas koh ko
bhúl játe ho, aur Jadd ke liye dastárḳhwán taiyár karte ho, aur Maní ke liye jám
bharte ho: 12 Maiṉ tumheṉ gin ginke talwár ke supurd karúngá, aur tum sab
maslaḳh par jhuk jáoge; yih is liye hogá, ki jab maiṉ ne buláyá, tum ne jawáb
nahíṉ diyá; jab maiṉ ne kahá, tum ne na suná, balki merí áṉkhoṉ ke áge badí kí,
aur wuh chíz pasand kí, jis se maiṉ náḳhush thá.
13 Is liye Ḳhudawand Ḳhudá yúṉ farmátá hai, ki Dekho, mere bande kháwenge,
par tum bhúkhe rahoge; dekho, mere bande píwenge, par tum pyáse rahoge;
aur dekho, mere bande shádmán honge, par tum pashemán; 14 Dekho, mere
bande dil kí ḳhushí se gáenge, par tum dilgírí ke sabab nála karoge, aur jánkáhí se
wáwailá karoge. 15 Aur tum apná nám lánat kí masal márne ko mere barguzídoṉ
ke liye chhoṛ jáoge; aur Ḳhudawand Ḳhudá tum ko qatl karegá, aur apne
bandon ko dúsre nám se buláegá. 16 Jo koí zamín meṉ apní duá i ḳhair kare, sache
Ḳhudá meṉ apní duá i ḳhair karegá; aur jo koí zamín meṉ qasam kháe, sache
Ḳhudá ke nám se qasam kháegá; kyúnki aglí musíbateṉ farámosh ho gaíṉ, aur we
merí áṉkhoṉ se poshída haiṉ.
17 Ki dekho, maiṉ naye ásmán, aur nayí zamín ko paidá kartá húṉ; aur jo áge

the, unká phir zikr na hogá, aur we ḳhátir meṉ phir na áwenge. 18 Balki tum merí
us nayí ḳhilqat se abadí ḳhushí aur shádmání karoge; kyúnki dekh, maiṉ Yirú-
shálam ko ḳhushí, aur us ke logoṉ ko shádmání banáúngá. 19 Aur maiṉ Yirúshálam
se ḳhush hoúngá, aur apne logoṉ se masrúr, us meṉ rone aur píṭne kí sadá kabhí
phir suní na jáegí. 20 So áge ko waháṉ aisá koí laṛká na hogá, jo búṛhá na ho,
aur na aisá koí búṛhá, jo apní umr púrí na kare; kyúnki wuh laṛká hogá, jo sau
baras ká hoke mare, balki gunáhgár bhí sau sau baras ke hoke maurid i lánat
honge. 21 We ghar banáwenge, aur un meṉ basenge; we tákistán lagáenge, aur
unke mewe kháenge. 22 Aur aisá na hogá ki we banáweṉ, aur dúsrá base, aur we
lagáweṉ, aur dúsrá kháwe; kyúnki mere bandoṉ ke aiyám daraḳht ke aiyám ke
mánind honge, aur mere barguzíde apne háthoṉ kí mihnat ke hásil hamesha páte
rahenge. 23 Un kí mashaqqat be samra na hogí, aur we nágahán halákat ke liye
laṛke na janenge; kyúnki we apní nasl samet Ḳhudáwand ke mubárakoṉ kí
nasl ṭhaharenge. 24 Aur aisá hogí, ki peshtar us se, ki we pukáreṉ, maiṉ jawáb
dúngá; aur we hanoz kah na chukenge, ki maiṉ sun lúngá. 25 Gurg aur gospand
ek sáth charenge, aur sher bail ke mánind ghás kháegá; aur sámp kí roṭí miṭṭí
hogí. We mere sáre muqaddas paháṛ par dukh na denge, na gárat karenge,
Ḳhudáwand farmátá hai.

LXVI. BÁB.

1 Ḳhudáwand yúṉ farmátá hai, ki Ásmán merá taḳht hai, aur zamín mere páoṉ
kí kursí; wuh ghar kaháṉ hai, ki mere wáste banáte, aur merí árámgáh kaháṉ
hai? 2 Ki ye sab chízeṉ to mere háth ne banáíṉ, aur ye sab manjúd húíṉ, Ḳhudá-
wand farmátá hai. Lekin maiṉ us shaḳhs par nigáh karúngá, jo garíb aur farotan,
aur merí bát se larzán hai. 3 Wuh jo ek bail zabh kartá, us ke mánind hai, jis
ne ek ádmí márá, aur wuh jo ek barra qurbání kartá hai, us ke barábar hai, jis ne
ek kutte ká sir káṭá hai; jo hadiya, so súar ká lahú guzrántá hai; aur lubán jalá-
newálá us ke mánind hai, jo but ko duá i ḳhair detá hai. Háṉ unhoṉ ne apní
ráheṉ pasand kín, aur un ke jí un nafratoṉ se masrúr haiṉ. 4 Maiṉ bhí un kí
musíbatoṉ ko intiḳháb karúngá, aur jis se ḍarte haiṉ, use un par pahuncháúngá;
kyúnki jab maiṉ ne pukárá, to kisí ne jawáb na diyá; jab maiṉ ne kahá, to unhoṉ
ne na suná; balki unhoṉ ne merí ánkhoṉ ke áge sharárat kí, aur us bát ko iḳhtiyár
kiyá, jis se maiṉ náḳhush thá.

5 Ḳhudáwand kí bát suno, ai tum, jo us ke kalám se larzán ho. Tumháre bháí
jo tumhárá kína rakhte, aur mere nám ke wáste tumheṉ nikálte, kahte haiṉ,
Ḳhudáwand kí tamjíd kí jáegí, aur wuh tumhárí ḳhushí ke liye dikháí degá! par
we pashemán honge. 6 Gulgula kí áwáz shahr kí taraf se bají, áwáz haikal meṉ se,
yih Ḳhudáwand kí áwáz hai, jo apne dushmanoṉ ko sazá detá hai.

7 Peshtar us se, ki use dard lageṉ, wuh jan paṛí, aur us se áge, ki wuh dard
kháwe, wuh farzand i narína janí. 8 Aisí bát kis ne suní, aisí chíz kis ne dekhí?
Kyá ho saktá ki zamín ek din meṉ jane, yá ek bárgí ek guroh paidá howe, ki Saihún
jhukí aur bachche jan baiṭhí. 9 Kyá maiṉ rihm ko kholúṉ, aur phir use na janáúṉ?
Ḳhudáwand farmátá hai. Kyá maiṉ, jo janátá húṉ, rihm ko band karúṉ? terá
Ḳhudá kahtá hai.

10 Tum Yirúshálam ke sáth khushí karo, aur us ke sáth aish karo, tum sab jo
us se muhabbat rakhte ho, aur us ke sáth niháyat khush ho tum sab jo us ke liye
mátam karte ho, 11 Táki tum chúso, aur us ke tasallídenewále pistánoṉ se ser
hoo; táki tum nichoṛo, aur us kí shaukat kí faráwání se lazzat páo. 12 Kyúnki
KHUDÁWAND yúṉ farmátá hai, Dekh, maiṉ salámatí nahr ke mánind, aur qaumoṉ
kí shaukat sailáb ke mánind us pás rawán karúṉ: ki tum chúsoge, aur us kí god
meṉ utháe jáoge, aur us ke zánúoṉ par kudáe jáoge. 13 Jis tarah má apne beṭe ko
dilásá detí hai, usí tarah maiṉ tumheṉ dilásá dúngá; aur tum Yirúshálam meṉ
tasallí páoge. 14 Aur jab tum yih dekhoge, to tumhárá dil khush hogí, aur
tumhárí haḍḍíáṉ sabze ke mánind nasho namá karengí; aur KHUDÁWAND ká háth
apne bandoṉ par záhir hogá, par us ká gussa dushmánoṉ par bhaṛkegá.
15 Kyúnki dekho, KHUDÁWAND ág meṉ áwegá, aur us ká markab girdbád ke
mánind chalegá, táki josh se apná gussa aur átash ke shuala ke sáth apná qahr
un par láwe. 16 Ki ág se aur apní talwár se KHUDÁWAND sáre bashar ká insáf
karegá: aur Isráel ke maqtúl bahut se honge. 17 We jo bágoṉ ke bích meṉ
apne taíṉ fuláne ke píchhe pák aur táhir karte haiṉ, jo súar ká gosht aur makrúh
chízeṉ aur chúhá kháte haiṉ, we sab ke sab fanáho jáenge, KHUDÁWAND farmátá
hai. 18 Kyúnki maiṉ un ke kámoṉ aur un ke muhásaboṉ se ágáh húṉ, aur aisá
hogá, ki maiṉ sárí ummatoṉ aur zubánoṉ ko faraham karúngá, aur we sab
áwenge, aur merá jalál dekhenge. 19 Aur maiṉ unke darmiyán ek nishán nasb
karúngá, aur maiṉ un ko, jo un meṉ se gurezán honge, qaumoṉ kí taraf bhejúngá,
yáne Tarsís aur Púl, aur Lúd ko, jo tírandáz haiṉ, aur Yúbál, aur Yúnán ko, aur
dúr ke jazíroṉ ko, jinhoṉ ne merá áwáza na suná, aur merá jalál na dekhá: we
qaumoṉ ke darmiyán merá jalál bayán karenge. 20 Aur we tumháre sáre bháíoṉ
ko KHUDÁWAND ke hadiye ke liye, sárí qaumoṉ meṉ se, ghoṛoṉ par aur gáṛíoṉ par
aur miyánoṉ meṉ aur khachcharoṉ par aur sándníoṉ par Yirúshálam mere koh i
muqaddas ko láwenge, KHUDÁWAND farmátá hai, jaisá ki baní Isráel pák bartanoṉ
meṉ hadiya KHUDÁWAND ke ghar meṉ láte haiṉ. 21 Aur maiṉ un meṉ se káhin
aur Lewí hone ke liye lúngá, KHUDÁWAND farmátá hai.
22 Kyúnki jaisá naye ásmán, aur nayí zamín, jo maiṉ banáúngá, mere huzúr
qáim rahenge, waisáhí tumhárí nasl, aur tumhárá nám báqí rahenge, KHUDÁWAND
farmátá hai. 23 Aur aisá hogí, ki ek naye chánd se dúsre tak, aur ek sabt se
dúsre tak, sáre bashar ibádat ke liye mere huzúr áwenge, KHUDÁWAND farmátá
hai. 24 Aur we nikal nikalke un logoṉ kí láshoṉ par, jo mujh se bágí húe,
nazar karenge; kyúnki un ká kíṛá na maregá, aur unkí ág na bujhegí, aur sáre
bashar ko un se nafrat áwegí.

YARAMIYÁH.

I. BÁB.

1 Hilqiyáh ke beṭe Yaramiyáh ká kalám, jo Anátít meṉ zamín i Binyamín ke
káhinoṉ meṉ se thá; 2 Jis par KHUDÁWAND ká kalám, Amún ke beṭe Yihúdáh
ke bádsháh Yúsiyáh ke dinoṉ meṉ, us ke julús ke terahweṉ baras meṉ, názil húá,

3 Bhí názil húá Yihúdáh ke bádsháh Yahúyaqím bin Yúsiyáh ke dinoṉ meṉ,
Yihúdáh ke bádsháh Sidqiyáh bin Yúsiyáh ke gyárahweṉ baras ke tamám hone
tak, Yirúshálam ke logoṉ kí asírí tak, jo pánchweṉ mahíne meṉ thí.

4 Ḳhudáwand ká kalám kahtá húá mere pás áyá. 5 Ki Peṭ meṉ banáne se
pahile maiṉ ne tujhe jáná, aur rihim meṉ se nikalne ke pahile tujhe muqad-
das kiyá, aur qaumoṉ ke liye tujhe nabí ṭhaharáyá. 6 Maiṉ ne kahá, Afsos,
ai Ḳhudáwand Ḳhudá, dekh maiṉ bolne nahíṉ jántá; kyúnki laṛká húṉ.
7 Par Ḳhudáwand ne mujh ko kahá, Mat bol, ki Laṛká húṉ; kyúnki jin
sabhoṉ ke pás maiṉ tujhe bhejúngá, tú jáegá, aur har bát jo maiṉ tujhe farmáúngá,
tú kahegá. 8 Tú un se mat ḍar; kyúnki Ḳhudáwand kahtá hai, Maiṉ tujhe
bacháne ko tere sáth húṉ. 9 Tab Ḳhudáwand ne apná háth baṛháke merá
munh chhúá, aur mujhe farmáyá, ki Dekh, maiṉ ne apná kalám tere munh meṉ
ḍálá. 10 Dekh, áj ke din maiṉ ne tujhe qaumoṉ par aur mamlukatoṉ par iḳhtiyár
diyá, ki ukháṛe aur ḍháe, tabáh kare aur wírán kare, banáwe aur lagáwe.

11 Phir Ḳhudáwand ká kalám kahtá húá mere pás áyá, ki Ai Yaramiyáh, tú
kyá dekhtá hai? Bolá, ki Bádámí asá dekhtá húṉ. 12 Aur Ḳhudáwand ne mujhe
farmáyá, ki Tú ne ṭhík dekhá; kyúnki maiṉ apná kalám púrá karne par taiyár húṉ.
13 Dúsre bár Ḳhudáwand ká kalám kahtá húá mere pás áyá, ki Tú kyá
dekhtá hai? Maiṉ ne kahá, Ubaltí húí deg dekhtá húṉ, jis ká ruḳh uttar kí taraf
se hai. 14 Tab Ḳhudáwand ne mujhe farmáyá, ki Is sarzamín ke sáre báshindoṉ
par uttar kí taraf se balá áwegí. 15 Kyúnki Ḳhudáwand farmátá hai, ki Dekh,
maiṉ uttar kí mamlukatoṉ ke sáre ḳhándánoṉ ko buláúngá; aur we áwenge, aur
harek apní apní kursí Yirúshálam ke pháṭakoṉ kí paiṭh meṉ, aur us kí chároṉ
taraf kí díwároṉ par, aur Yihúdáh ke tamám shahroṉ par bichháwegá. 16 Aur
un kí sárí burái ke liye maiṉ apná insáf farmáúngá, kyúnki unhoṉ ne mujhe chhoṛ-
kar begáne iláhoṉ ke sámhne lubán jaláyá, aur apne háth ke banáe húoṉ ko pújá.
17 Aur tú apní kamar bándhke uṭh aur jo kuchh maiṉ tujhe farmáúṉ, un se
kah; un se mat ḍarná, na ho ki maiṉ tujhe un ke sámhne ḍaráúṉ. 18 Kyúnki
dekh, maiṉ ne áj sárí sarzamín ke muqábil, aur Yihúdáh ke bádsháhoṉ ke muqábil
aur us ke sardároṉ ke muqábil, aur us ke káhinoṉ ke muqábil, aur desí logoṉ ke
muqábil, tujh ko qalaband shahr, aur áhaní sutún, aur birinjí díwár ṭhaharáyá.
19 Aur ye tere sáth laṛenge, lekin tujh par gálib na honge; kyúnki Ḳhudáwand
farmátá hai, ki Maiṉ tujhe bacháne ko tere sáth húṉ.

II. BÁB.

1 Phir Ḳhudáwand ká kalám kahtá húá mere pás áyá, 2 Ki Tú já, aur Yi-
rúshálam ke kánoṉ meṉ pukárke kah, ki Ḳhudáwand yúṉ farmátá hai, ki Terí
jawání kí mihrbání, aur terí shádí kí muhabbat maiṉ yád meṉ látá húṉ, jab ki
bayábán meṉ bin boí zamín meṉ tú mere píchhe píchhe gayí. 3 Isráel Ḳhudá-
wand ke liye muqaddas thá, us kí baṛhtí ká pahilá phal: sab jo use khá játe,
asámí honge, burái un par áwegí, Ḳhudáwand farmátá hai. 4 Ai ahl i
Yaqúb aur ahl i Isráel ke sab ḳhándáno, Ḳhudáwand ká kalám suno. 5
Ḳhudáwand yúṉ farmátá hai, ki Tumháre bápdádoṉ ne mujh meṉ kaunsí
beinsáfí pái jo we mujh se dúr húe, aur butlan ke píchhe jáke bátil ho

gae? 6 Unhoṉ ne nahíṉ kahá, ki Ḳhudáwand kaháṉ hai, jo hameṉ Misr
kí sarzamín se charhí láyá, aur bayábán meṉ ham ko chaláyá, jo wírán aur
gírdár zamín hai, zulmát aur zill i maut kí zamín hai, jaháṉ koí nahíṉ gu-
zartí, aur koí ádmí búd o básh nahíṉ kartá? 7 Aur maiṉ tum ko phaldár
zamín meṉ láyá, ki tum us ká phal aur taháif kháo; par tum ne dákhil
hoke merí zamín nápák kí, aur merí mírás makrúh banáí. 8 Káhinoṉ ne nahíṉ
kahá, ki Ḳhudáwand kaháṉ hai? aur sáhibán i sharíat ne mujhe na jáná; aur
charwáhe mujh se phir gae; aur nabíoṉ ne Baal ke nám par nubúwat kí, aur láhásil
chízoṉ ke píchhe pare. 9 So Ḳhudáwand farmátá hai, Is liye maiṉ hanoz tum
se mubáhasa karúngá, aur tumháre larkoṉ ke larkoṉ se mubáhasa karúngá. 10
Kyúnki pír Kittíoṉ ke típúoṉ meṉ guzarke dekho, aur Kídár meṉ bhejke ḳhúb
socho; aur dekho, ki aisí bát húí? 11 Kyá kisí qaum ne apne iláhoṉ ko, jo haqíqat
meṉ iláh nahíṉ, badal ḍálá? Par merí qaum ne apne jálál ko láhásil chízoṉ se
badal ḍálá. 12 Ai ásmáno, isse taajjub karo, aur thartharáo; niháyat wírán hoo,
Ḳhudáwand farmátá hai. 13 Kyúnki mere logoṉ ne do buráíáṉ kíṉ: unhoṉ ne
mujh jíte pání ke sote ko chhoṛ diyá, aur apne liye kúe, ṭúṭe húe kúe khode haiṉ,
jis meṉ pání nahíṉ ṭhahartá.

14 Kyá Isráel gulám hai? kyá wuh ḳhánazád hai? wuh kyúṉ ganímat hogayá?
15 Jawán sher us par gurráe; unhoṉ ne áwáz dí, aur us kí zamín wírán banáí;
us ke shahr jal gae, ki koí basnewálá na rahá. 16 Baní Núf aur baní Tahfanís
terí khopṛí toṛenge. 17 Kyá tú ise apne liye nahíṉ kamátá hai, jo tú ne Ḳhudá-
wand apne Ḳhudá ko tark kiyá, jis waqt wuh tujh ko ráh meṉ chalátá thá. 18
Aur ab Saihúr ká pání píne ko tujhe Misr kí ráh meṉ kyá kám hai? aur nahr i
Furát ká pání píne ko tujhe Asúr kí ráh meṉ kyá kám hai? 19 Terí hí buráí tujhe
tádíb degí, aur terí bagáwat tujh ko ḍapaṭegí; ján aur dekh ki Ḳhudáwand
apne Ḳhudá ko chhoṛná burá aur kaṛwá hai, aur ki tujh meṉ merá ḍar nahíṉ,
Ḳhudáwand Rabb ul afwáj farmátá hai. 20 Kyúnki qadím se tú ne apná júá toṛá,
bandhanoṉ ko jhaṭká ḍálá, aur kahá, ki Maiṉ bandagí na karúngí, ki har únche
pahár par, aur har hare daraḳht ke tale tú ziná karne ko letí hai. 21 Maiṉ ne
tujhe ḳháss angúr lagáyá, bilkull chokhá bíj; phir tú kyúnkar uprí angúr kí
bigṛí húí latá mere liye hogayí? 22 Kyúnki harchand tú apne ko sajjí se dhowe,
aur bahut sá sábun lewe, tad bhí Ḳhudáwand Ḳhudá kahtá hai, Terí sharárat
mere huzúr dágdár hai. 23 Tú kyúnkar kahtí hai, ki Maiṉ palíd nahíṉ húṉ;
maiṉ Baalím ke píchhe nahíṉ gayí? Tú apní ráh wádí meṉ dekh, jo tú ne kiyá
ján: tú chálák úṉṭní kí mánind hai, jo mast idhar udhar daurtí hai; 24 Wahshí
gadhí kí mánind jis ki janglí ádat hai, jo ḳhwáhish ke máre hawá súnghtá hai;
ḳhwáhish purí karne se kaun use báz rakh saktá hai? Us ke ḍhúnḍhnewále thak
nahíṉ játe; us ke mahíne meṉ we use páwenge. 25 Tú apne páuw ko nangáí se
aur apne galle ko pyás se rok: lekin tú ne kahá, ki Befáida; nahíṉ, kyúnki maiṉ
ne begánoṉ se muhabbat kí, aur un ke píchhe chalúngí. 26 Jaisá pakṛe jáne meṉ
chor sharminda hotá hai, waisáhí Isráel ká gharáná, we aur un ke bádsháh, un ke
sardár, aur un ke káhin aur un ke nabí sharminda hote haiṉ, 27 Jo daraḳht se
kahte, ki Tú merá báp, aur patthar ko, ki Tú ne mujhe janá hai; kyúnki unhoṉ ne
merí taraf píṭh kí, par munh nahíṉ; lekin apní musíbat ke waqt kahenge, ki Uṭhke
ham ko bachá. 28 Lekin tere mábúd kaháṉ haiṉ, jinheṉ tú ne apne liye banáyá?

We uṭheŋ, agar terí musíbat ke waqt we tujhe bachá sakeŋ; kyúnki, ai Yahúdáh, tere
shahroŋ kí gintí ke muwáfiq tere mábúd haiŋ. 29 Tum káhe ko mujh se mubáhasa
karoge? Tum sab mujh se phir gaye ho; Ḳhudáwand kahtá hai. 30 Tumháre
laṛkoŋ ko maiŋ ne befáida márá; unhoŋ ne tanbíh nahíŋ páí: tumhárí hí talwár
phárnewále sher kí mánind tumháre nabíoŋ ko khá gaí hai.

31 Ai zamána, Ḳhudáwand ká kalám dekh. Kyá maiŋ Isráel ko bayábán
húá, yá táríkí kí zamín? Mere logoŋ ne kyún kahá, ki Ham apne mukhtár haiŋ;
phir tere pás na áwenge? 32 Kyá kunwárí apná singár, yá dulhin apní arúsí poshák
bhúl játí hai? Par mere log beshumár dinoŋ se mujh ko bhúl gaye. 33 Muhabbat
ḍhúnḍhne ke liye kyúŋ tú apní ráh árásta kartí hai? isí liye bhí tú ne sharíroŋ
ko apní ráheŋ sikhláín. 34 Tere dámanoŋ meŋ garíb bequsúroŋ ká ḳhún bhí
páyá játá hai; maiŋ ne use just jú se nahíŋ páyá, balki in sabhoŋ par. 35 Tad bhí
tú ne kahá hai, ki Is liye ki maiŋ bequsúr húŋ, us ká gazab yaqínan mujh se játá
rahegá. Dekh maiŋ tujh se mubáhasa karúngá, is tere kahne se, ki Maiŋ ḳhatákár
nahíŋ húŋ. 36 Apní ráh badalne ke liye tú kyúŋ aisí dauṛtí hai? Misr se bhí tú
sharmáí jáegí, jaise Asúr se tú sharmáí gaí. 37 Yaháŋ se bhí apne sir par
háth rakhe húe tú nikal jáegí; kyúnki Ḳhudáwand ne tere ásroŋ ká inkár kiyá,
aur tú un meŋ bahrawar na hogí.

III. BÁB.

1 Ki agar koí mard apní jorú ko nikále, aur us ke yahán se wuh jáke dúsre
mard kí ho jáe, kyá wuh phir us par máil hogá? kyá wuh zamín niháyat nápák
na hogí? Lekin tú ne bahutse yároŋ ke sáth ziná kiyá; tadbhí merí taraf phir,
Ḳhudáwand farmátá hai. 2 Paháṛoŋ kí taraf apní ánkheŋ uṭhá, aur dekh,
kaunsí jagah hai jaháŋ tú ne ziná nahíŋ kiyá. Arab ke mánind, jo bayábán meŋ
hai, tú un ke liye ráhoŋ par baiṭhí; tú ne apní zinákáríoŋ aur badkáríoŋ se zamín
ko nápák kiyá. 3 Jhaṛí rokí gaí, aur áḳhirí barsát nahíŋ húí; aur tú fáhisha
aurat ká chihra rakhtí hai, aur sharm nahíŋ mántí hai. 4 Kyá ab tú pukárke
mujhe nahíŋ kahtí, ki Ai mere báp, tú merí jawání ká rahnumá thá? 5 Kyá wuh
sadá apná gazab rakhegá? kyá wuh use hamesha tak rakhegá? Dekh, tú aisí
báteŋ to boltí hai, par buráíáŋ kartí aur kar chuktí hai.

6 Yúsiyáh bádsháh ke dinoŋ meŋ Ḳhudáwand ne mujh se kahá, Tú ne dekhá
hai, ki bágí Isráel ne kyá kiyá hai? Wuh har únche paháṛ par, aur har hare
daraḳht ke tale gaí, aur waháŋ zinákárí kí. 7 In sárí bátoŋ ke píchhe maiŋ
ne us se kahá, ki Merí taraf phir á. Par wuh na phirí, Aur us kí bewafá bahin
Yihúdáh ne dekhá. 8 Aur maiŋ ne dekhá, ki jab isí bá'is se, ki us ne ziná-
kárí kí, maiŋ ne bágí Isráel ko nikálá, aur use taláqnáma diyá, tab bhí us kí
bewafá bahin Yihúdáh na ḍarí, balki jáke zinákárí kí. 9 Aur aisá húá ki apní
besharm zinákárí se us ne zamín ko nápák kiyá, aur patthar aur lakṛí ke sáth
zinákárí kí. 10 Aur báwujúd is sab ke, us kí bewafá bahin Yihúdáh merí taraf
apne sáre dil se na phirí, magar makr se, Ḳhudáwand kahtá hai. 11 Aur
Ḳhudáwand ne mujh se kahá, ki Bewafá Yihúdáh se bágí Isráel ne apne ko
sádiq ṭhaharáyá hai.

12 Já, aur uttar kí taraf pukárke kah. Ḳhudáwand farmátá hai, ki Ai bágí

Isráel phir áo; maiṉ tum par chín ábrú na húngá, kyúnki Ḳhudáwand farmátá
hai, Maiṉ rahím húṉ; maiṉ sadá tak gazab na rakhúngí. 13 Ḳhudáwand farmátá
hai, Sirf apní sharárat pahcháṉ, ki tú Ḳhudáwand apne Ḳhudá se phir gaí,
aur harek hare daraḳht ke tale begánoṉ ke sáth manmántí chalí, aur merí awáz
nahíṉ suní. 14 Ḳhudáwand farmátá hai, Ai bágí laṛko phiro, kyúnki maiṉ
tumhárá ḳháwind húṉ; aur shahr meṉ se ek ko, aur firqa meṉ se do ko leke
tumheṉ Saihún meṉ láúngá. 15 Aur maiṉ apne hí man ke muwáfiq tumheṉ
charwáhe dúngá, aur we tumheṉ dánáí aur samajh se charáwenge. 16 Aur
Ḳhudáwand farmátá hai, ki Aisá hogá, ki jab un dinoṉ meṉ tum zamín par
baṛhoge, aur bahut hooge, tab we phir na kahenge, ki Ḳhudáwand ke ahdnáme
ká sandúq; wuh un ke dil par na chaṛhegí; we use yád meṉ na láwenge, aur us
kí ziyárat na karenge, aur wuh phir banáyá na jáegí. 17 Us waqt Yirúshálam
Ḳhudáwand ká taḳht kahíwegí; aur wahíṉ sárí qaumeṉ Ḳhudáwand ke nám
se Yirúshálam meṉ jama hongí: aur we phir apne bure dil kí saḳhtí par na
chalenge. 18 Unhíṉ dinoṉ meṉ Yihúdáh ká gharáná Isráel ke gharáne meṉ jáegá,
aur we uttar kí zamín meṉ se us zamín meṉ ek sáth áwenge, jise maiṉ ne tumháre
bápdádoṉ ko mírás meṉ diyá. 19 Aur maiṉ ne kahá, ki Maiṉ tujhe beṭoṉ meṉ
kyúnkar rakhúṉ, aur zamín i margúb, qaumoṉ ke lashkaroṉ kí jalálí mírás, kyúnkar
tujhe dúṉ? Phir maiṉ ne kahá, ki Tú mujhe pukáregí, Ai báp; aur mere píchhe
áne se phir na jáegí.

20 Jaisá koí aurat apne ḳhasam se bewafá ho, waisá, ai Isráel ke gharáne, tum
mujh se bewafá húe ho, Ḳhudáwand kahtá hai. 21 U'nchí jagahoṉ par áwáz
suní játí hai, baní Isráel ke nauhe aur duáeṉ; kyúnki unhoṉ ne apní ráh teṛhí kí,
aur Ḳhudáwand apne Ḳhudá ko bhúl gaye. 22 Ai bágí laṛko, phiro; maiṉ
tumhárí bagáwatoṉ ko rafa karúngí. Dekh, ham tere pás áte haiṉ; ki tú Ḳhudá-
wand hamárá Ḳhudá hai. 23 Filhaqíqat jo baṛhtí ṭíloṉ aur paháṛoṉ se hai, so
jhúṭhí hai; filhaqíqat Ḳhudáwand hamáre Ḳhudá meṉ Isráel kí naját hai. 24
Aur yihí, jo sharm ká báis hai, hamárí jawání se hamáre bápdádoṉ ke mál un
ke bheṛ aur gáe, un ke beṭe aur beṭiáṉ, khá gayá. 25 Ham apne sharm meṉ
paṛe rahte, aur ruswáí ham ko dhámptí; is liye ki ham aur hamáre bápdáde jawání
se áj tak Ḳhudáwand apne Ḳhudá ke ḳhatákár haiṉ, aur Ḳhudáwand apne
Ḳhudá ke suḳhan ke shinawá na húe.

IV. BÁB.

1 Ḳhudáwand farmátá hai, ki Ai Isráel, agar tú merí taraf phire, to tú apná
watan ko phiregá: aur agar tú apní makrúhát ko merí nazar se dúr kare, to tú
áwára na hogá. 2 Aur tú sacháí aur adálat aur sadáqat se Ḳhudáwand i Haí
kí qasam kháwegá; aur qaumeṉ us meṉ apne ko mubárak jánengí, aur us
par faḳhr karengí. 3 Kyúnki Ḳhudáwand Yihúdáh aur Yirúshálam ke logoṉ se
yúṉ farmátá hai, ki Apní zamín ká khet banáo, aur káṉṭoṉ meṉ na chhíṭo. 4 Ai
Yihúdáh ke logo, aur Yirúshálam ke báshindo, Ḳhudáwand ke liye apná ḳhatna
karo, aur apne man kí khulṛí dúr phenko, na howe ki tumháre kámoṉ kí buráí
se merá qahr ág ke mánind uṭhe, aur aisá bhaṛke ki phir bujh na sake.
5 Yihúdáh meṉ mashhúr karo, aur Yirúshálam meṉ sunáo, aur kaho, ki Zamín

men narsingá phúnko; buland áwáz se pukáro, aur kaho, ki Jama ho, aur qala-
band shahron men chalo. 6 Tum Saihún kí taraf neza buland karo: haṭo, mat
ṭhaharo: kyúnki main balá yáne baṛí halákat, uttar se láungí. 7 Wuh sher
jháṛí se uṭhá, aur qaumon ká halák karnewálá rawána húá; wuh terí zamín wírán
karne ko apní jagah se niklá; tere shahr biná báshinde ujáṛ honge. 8 Is liye
tum apní kamar par ṭáṭ bándho, roo, aur wáwailá karo; kyúnki ham par se Ḳhudá-
wand ke gazab kí garmí nahín gaí. 9 Ḳhudawand kahtá hai, ki Us din aisá
hogá, ki bádsháh aur sardáron ke dil ṭúṭ jáenge; aur káhin ghabráhaṭ men paṛenge,
aur nabí hairán honge. 10 Tab main ne kahí, Háe, ai Ḳhudawand Ḳhudá,
yaqínan tú ne is qaum ko aur Yirúshálam ko yih kahke ḳhúb bhuláyá hai, ki
Salámatí; báwajudeki talwár un kí ján tak pahunchtí. 11 Us waqt is qaum ko aur
Yirúshálam ko kahí jáegá, Merí qaum kí beṭí kí taraf jangal kí únchí jagahon se
garm hawá chalegí, usáne aur sáf karne ke liye nahín, 12 Balki ek hawá, jo us se
bharí hai, mujh se chalegí; abhí main un ká insáf karúngá. 13 Dekho, wuh
badlíon ke mánind chaṛh áwegí, aur us kí rathen bhawanḍar ke mánind; us ke
ghoṛe uqábon se tez hain. Wáwailá ham par! ki ham lúṭe játe. 14 Ai Yirúshá-
lam, apne dil ko buráí se dho, táki tú naját páwe. Kab tak terí sharárat ke ḳhiyál
tere andar base rahenge? 15 Kyúnki Dán se áwáz ishtihár kartí hai, aur Ifráim
ke paháṛ se áfat sunátí hai. 16 Qaumon ko ḳhabar do; dekho, Yirúshálam ke
muqábil sunáo, ki muhásara karnewále dúr zamín se áte hain, aur Yihúdáh ke
shahron ke muqábil apní áwáz dete hain. 17 Khet ke rakhwálon ke mánind we
use gherte hain; kyúnki wuh mujh se phir gaí, Ḳhudawand kahtá hai. 18 Terí
chál aur tere kámon ne tujh ko is hál tak pahuncháyá; yih terí buráí hai, kyúnki
kaṛwí hai, ki tere dil men pahunchtí.

19 Merí antríán! merí antríán! mere dil ke parde dardmand hain; merá dil
josh men hai; main chup nahín rah saktá, kyúnki, ai merí ján, tú ne narsinge
kí áwáz, laṛáí ká shor suná. 20 Halákat par halákat sunáí játí hai; kyúnki ta-
mám zamín lúṭí játí: mere ḳhaime achának, aur mere sáre parde ek dam men lúṭe
játe. 21 Kab tak main neza ko dekhúngá, aur narsinge kí áwáz sunúngá? 22 Ki
mere log nádán hain, we mujhe nahín jánte; we náḳhalaf laṛke hain, aur aql nahín
rakhte: badkárí men aqlmand hain, par nekokárí men beaql. 23 Main ne zamín
ko dekhá, aur kyá dekhtá hún, ki wírán aur sunsán; ásmán ko bhí, ki benúr hai.
24 Main ne paháṛon ko dekhá, aur kyá dekhtá hún, ki we thartharáe, aur sáre ṭíle
hil gaye. 25 Main ne dekhá, aur kyá dekhtá hún, ki koí ádmí nahín; aur sab
hawáí parinde uṛ bhága. 26 Main ne dekhá, aur kyá dekhtá hún, ki Karmil
dasht hogayá, aur Ḳhudawand ke áge, us ke qahr kí garmí ke áge us ke sáre
shahr tabáh ho gaye. 27 Kyúnki Ḳhudawand yún kahtá hai, ki Tamám zamín
wírán hogí; tadbhí main bilkull kalik na karúngí. 28 Isí liye zamín mitam
karegí, aur ásmán siyáhposh honge; kyúnki main ne kahá aur ṭháná; main us se
na pachhtáúngá, aur na haṭúngá. 29 Sawár aur tírandáz ke shor se har shahr
bhágegá; andhere jangalon men já rahenge, aur ṭílon par chaṛhenge: har shahr
chhoṛá jáegá, aur koí báshinda us men na rahegá. 30 Lúṭe jáne par tú kyá karegí?
Agarchi tú qirmizí se apne ko árásta kare, agarchi tú sonahle zewar se apne ko
singáre, agarchi apní ánkhon men surmá lagáwe, tadbhí tú apní áráish befáida kartí
hai; tere áshiq tujh ko haqír jánenge, we terí ján ke ḳhwáhán honge. 31 Kyúnki

biṉt i Saihún kí áwáz, jannewálí aurat ke chilláne ke mánind jo pír se apná pahlauṭhá jantí hai, maiṉ ne suní, ki wuh hámptí hai, aur apne háth phailáke kahtí hai, Háe mujh par, ki merí ján khúníoṉ se lab par áí.

V. BÁB.

1 Yirusalam ke kúchoṉ meṉ har taraf dauṛo, aur ab dekho, aur jáno, aur us ke
mahalloṉ meṉ ḍhúnḍho, agar koí ádmí páyá jáwe, jo insáf kartá, jo amánat ḍhúṉ-
ḍhtá: aur maiṉ muáf karúngá. 2 Aur agarchi we Ḳhudáwand i Haí kahte,
tadbhí yaqínan we jhúṭhí qasam kháte. 3 Ai Ḳhudáwand, kyá terí ánkheṉ
amánat par nahíṉ haiṉ? Tú ne unheṉ márá, par unhoṉ ne afsos nahín kí, tú ne
unheṉ halák kiyá, par unhoṉ ne tanbíh ko na mání: unhoṉ ne apne muṉh ko
chaṭán se sakhttar banáyá; we phir áne meṉ munkir húe. 4 Tab maiṉ ne kahá, ki
Yaqínan ye ámm log haiṉ; bewaqúf haiṉ; kyúnki we Ḳhudáwand kí ráh, aur apne
Ḳhudá kí rástí ko nahíṉ jánte. 5 Maiṉ ḳháss logoṉ ke pás jáúngá, aur unheṉ
bolúngá, kyúnki we Ḳhudáwand kí ráh, aur apne Ḳhudá kí rástí ko jánte. Par
unhoṉ ne sab ke sab júá toṛá, aur bandhanoṉ ko jhaṭká ḍálá. 6 Is liye jangal ká
sher unheṉ pháṛegá, shám ká bheṛiyá unheṉ lúṭegá, chítá un ke shahroṉ ká nigah-
bán hogá; jo koí un meṉ se nikle, pháṛá jáegí; kyúnki un kí sarkashí bahut húí,
aur un kí bagáwateṉ baṛh gaíṉ.

7 Is se maiṉ tujhe kyúnkar muáf karúṉ? Tere farzandoṉ ne mujh ko chhoṛá,
aur un kí qasam kháí jo iláh nahíṉ haiṉ: agarchi maiṉ ne un se qasam lí, tadbhí
unhoṉ ne zinákárí kí, aur kasbíoṉ ke ghar meṉ bhíṛ lagáke gaye. 8 We mast ghoṛoṉ
ke mánind idhar udhar dauṛte: har ek apne poṛosí kí jorú ke píchhe hinhinátá
hai. 9 Ḳhudáwand kahtá hai, ki In bátoṉ ke liye kyá maiṉ badlá na lúngá, aur
aisí qaum se merá jí intiqám na legá?

10 Tum un kí díwároṉ par chaṛho, aur ḳharáb karo: par bilkull tabáh na karo,
un kí ḍálíáṉ toṛo, kyúnki we Ḳhudáwand kí nahíṉ haiṉ. 11 Kyúnki Ḳhudá-
wand kahtá hai, ki Isráel ke gharáne aur Yihúdáh ke gharáne ne mujh se nihíyat
bewafáí kí. 12 We Ḳhudáwand ke munkir húe, aur kahá, ki Wuh nahíṉ hai;
aur balá ham par na áwegí, aur talwár aur kál ham na dekhenge. 13 Nabí
hawá ho jáenge aur kalám un meṉ nahíṉ hai; un par aisá kiyá jáegá. 14 Is liye
Ḳhudáwand Rabb ul afwáj yúṉ kahtá hai, ki Tum jo yih bát kahte ho, so dekho,
maiṉ apne kalám ko tere muṉh meṉ ág ke mánind karúngá, aur is qaum ko lakṛí,
aur wuh unheṉ khá jáegí. 15 Ai Isráel ke gharáne, dekho, maiṉ dúr se tum par
ek qaum láúngá, Ḳhudáwand kahtá hai; wuh muzbút qaum hai, wuh qadím
qaum hai, wuh qaum hai, jis kí zubán tú nahíṉ jántá, aur jis kí bolí tú nahíṉ
samajhtá. 16 Un kí tarkash khulí húí qabr ke mánind hai; we sab bahádur haiṉ.
17 Terí fasl aur terí roṭí jo tere beṭe beṭíoṉ ká khání hai, we khá jáenge; tere
gáe bheṛ we khá jáenge; tere angúr aur tere anjír we khá jáenge; tere qalaband
shahroṉ ko, jin par terá ásrá hai, we talwár se ujáṛenge. 18 Tadbhí Ḳhudá-
wand kahtá hai, ki Maiṉ tumheṉ bilkull halák na karúngá.

19 Aur yúṉ hogá, ki jab tum log kahoge, ki Ḳhudáwand hamáre Ḳhudá ne
yih sab ham par kyúṉ kiyá, tab tú unheṉ kah, ki Jaisá tum logoṉ ne mujhe chhoṛ
diyá, aur apní zamín meṉ begáne mábúdoṉ kí bandagí kí, taisá tum zamín meṉ jo

tumhárí nahíṉ hai begánoṉ kí bandagí karoge. 20 Yáqúb ke gharáne meṉ ishtihár
karo, aur Yihúdáh meṉ yih kahke sunáo, 21 Ab ise sun, ai nádán aur beaql
qaum, jo ánkheṉ rakhtí hai, par dekhtí nahíṉ, jo kán rakhtí hai, par suntí nahíṉ;
22 Khudawand kahtá hai, kyá tum mujh se nahíṉ ḍarte? kyá tum mere huzúr
nahíṉ thartharáte, jis ne ret ko samundar kí sarhadd ke liye abadí qánún muqarrar
kiyá, ki us se baṛh na sake: aur harchand us kí lahreṉ uṭhá kareṉ, tadbhí we
gálib na hotíṉ; harchand we shor kareṉ, tadbhí we pár já nahíṉ saktíṉ? 23 Lekin
is qaum ká dil bagí aur sarkash hai; unhoṉ ne sarkashí kí, aur chale gaye.
24 Unhoṉ ne apne dil meṉ nahíṉ kahá, ki Ham Khudawand apne Khudá se
ḍareṉ, jo mausim meṉ aglí aur pichhlí barsát detá hai: fasl ke muqarrarí hafṭoṉ
ko hamáre liye wuh rakh chhoṛtá.

25 Tumhárí sharárat ne un ko áne na diyá, aur tumhárí khatákárí ne tum se
taháif ko rok rakhá. 26 Kyúnki merí qaum meṉ sharír log páe játe haiṉ, jo shi-
kárioṉ kí mánind ghát meṉ baiṭhte haiṉ; we jál phailáte, ki ádmioṉ ko phansáweṉ.
27 Jaise pinjṛá chiṛiyoṉ se bhará hai, taise un ká ghar makr se bhará hai: isí
liye we bare aur máldár ho gae. 28 We moṭe ho gaye, aur nikhre haiṉ: we sha-
ríroṉ se sabqat legaye: we muqadama nahíṉ karte, yáne yatímoṉ ká muqadama,
aur tadbhí we táliwar haiṉ; aur garíboṉ ká insáf nahíṉ karte. 29 Khudawand
kahtá hai, In bátoṉ ke liye kyá maiṉ badlá na lúngá, aur aisí qaum se merá jí
intiqám na legí?

30 Ajíb aur haulnák kám zamín meṉ kiyá játá hai; 31 Nabí jhúṭh se nubúwat
karte haiṉ, aur káhin un ke wasíle khudáwandí karte, aur mere log aisá cháhte,
par us ke ákhir meṉ tum kyá karoge?

VI. BAB.

1 Ai baní Binyamín, Yirúshálam meṉ se bhágo, aur Taqúa meṉ narsingá phún-
ko, aur Bait ul Karam meṉ nishán khaṛá karo: ki uttar kí taraf se balá á lagtí hai,
aur baṛí halákat. 2 Maiṉ bint i Saihún ko, jo khúbsúrat aur náznín hai, barbád
karúngá. 3 Charwáhe apne galloṉ ke sáth us ke muqábil áwenge, aur girdágird
us ke muqábil khaime khaṛe karenge; harek apní jagah meṉ charáwegá. 4 Us
ke muqábil laṛáí taiyár karo; uṭho, zuhr ke waqt chaṛh chaleṉ. Háe ham par, ki
din ḍhaltá hai, aur shám ke sáye baṛh játe haiṉ. 5 Uṭho, rát ko chaṛh chaleṉ,
aur us ke mahalloṉ ko ḍhá deṉ. 6 Kyúnki Rabb ul afwáj yúṉ kahtá
hai, ki Lakṛí káṭo, aur Yirúshálam ke muqábil pushta bándho: yih shahr badlá
páne par hai; us ke darmiyán har tarah ká zulm hai. 7 Jaisá sotá apná pání
ublátá hai, taisá wuh apní buráí ublátí hai: zulm aur taaddí us meṉ suní játí hai;
har dam mere sámhne wáwailá aur már píṭ hai. 8 Ai Yirúshálam, sudhar já, na
ho ki merá dil tujh se alag ho jáe; na ho ki maiṉ tujhe wírán aur súní zamín
banáúngá.

9 Rabb ul afwáj yúṉ kahtá hai, ki Jo Isráel meṉ se báqí hain, un ko
we angúr ke mánind bilkull chunenge: khoshachín ke mánind, ṭokríoṉ meṉ
apne háth pher de. 10 Maiṉ kis se kahúṉ aur chitáún, táki we sunen? Dekh, un
ká kán námakhtún hai, yaháṉ tak ki we sun nahíṉ sakte: dekh, Khudawand ká
kalám unheṉ hiqárat hai, we us se shádmán nahíṉ hote. 11 Chunánchi maiṉ

KHUDAWAND ke qahr se bhará húṉ; maiṉ sahne se thak gayá húṉ; maiṉ báhar
laṛkoṉ par, aur jawánoṉ ke majma par use uṇḍelúngá: kyúnki khasam apní jorú
ke sáth, aur búṛhá zaíf ke sáth pakṛá jáegá. 12 Aur un ke ghar, khetoṉ aur jorú-
oṉ samet, auroṉ ke ho jáenge: kyúnki KHUDAWAND kahtá hai, ki Zamín ke bá-
shindoṉ par maiṉ apná háth baṛháúngá. 13 Ki chhoṭe se baṛe tak sab apne ko
lálach meṉ dete; aur nabí se káhin tak sab jhúṭh se chalte haiṉ. 14 Aur unhoṉ
ne merí bint i qaum ke gháo ko yih kahke záhir meṉ changá kiyá, ki Salámatí,
salámatí; jab ki salámatí na thí. 15 Kyá we makrúh kám karne se sharminde húe?
Nahíṉ, we zarra sharminde na húe, we khajil hone nahíṉ jánte; is wáste girnewáloṉ
meṉ we girenge: KHUDAWAND kahtá hai, jis waqt maiṉ un se badlá lúngá, we
giráe jáenge. 16 KHUDAWAND yúṉ kahtá hai, ki Ráhoṉ par khaṛe ho, aur dekho,
aur qadím rástoṉ ke liye púchho, ki achchhí ráh kaháṉ hai? Usí meṉ chalo, ki tum
apní ján ká árám páoge. Par unhoṉ ne kahá, ki Ham us meṉ na chalenge. 17 Ham
ne tum par bhí nigahbán ṭhaharáe, narsinge kí áwáz suno. Par unhoṉ ne kahá,
ki Ham na sunenge.

18 Isí liye, ai qaumo, suno, aur ai jamáat, jo un meṉ hai, ján. 19 Ai zamín, sun:
dekh, musíbat, jo un ke muhásaboṉ ká phal hai, maiṉ is qaum par láúngá, ki we
mere kalám aur merí sharíat ke shinawá na húe, balki use radd kiyá. 20 Mere liye
Sabá se kyún lubán láyá játá hai, aur dúr zamín se khushbúdár ukh? Tere chaṛ-
háwe mujhe pasand nahíṉ haiṉ, aur tere zabíhe khush nahíṉ áte. 21 Isí liye
KHUDAWAND yúṉ kahtá hai, ki Dekh, maiṉ is qaum ke áge ṭhokareṉ dhartá húṉ,
aur báp aur beṭe ikaṭṭhe un se ṭhokar kháenge; paṛosí aur us ká dost ikaṭṭhe
halák honge. 22 KHUDAWAND yúṉ kahtá hai, ki Dekh, uttar ki zamín se ek
qaum átí hai, aur dunyá kí sarhaddoṉ se ek baṛí guroh uṭhegí. 23 We kamáṉ
aur neza háth meṉ lenge; sang dil haiṉ, aur rahm na karenge: un kí áwáz sam-
undar ke mánind shor macháwegí; aur ghoṛoṉ par sawár honge, jangí mardoṉ
ke mánind tere muqábile par, ai bint i Saihún, we saff bándhenge. 24 Ham ne us
ká shuhra suná: hamáre háth náqúwat húe: jannewálí aurat kí píṛí ke mánind
dard ne ham ko pakṛá, 25 Khet meṉ mat nikal já, aur ráh meṉ mat phir; kyúnki
dushman kí talwár aur khauf girdágird hai.

26 Ai merí bint i qaum, ṭáṭ kamar par bándh, aur khák meṉ loṭ; háe háe kar,
phúṭ phúṭ ro, jaise eklauṭhe ke liye: kyúnki luṭerá ham par achának áwegá. 27
Maiṉ ne tujhe apní qaum ká parakhnewálá ṭhaharáyá, ki tú un kí ráhoṉ ko jáne
aur parakhe. 28 We sab ke sab nihàyat sarkash haiṉ; we gíbat karte húe phir-
te; we pítal aur lohá haiṉ; we sab ke sab bigáṛnewále haiṉ. 29 Dhaunkní jal gaí,
sísá bhasam ho gayá; befáida parkhí ne galáyá, ki bure alag nahíṉ hote. 3 Log
unheṉ khoṭí chándí kahenge, ki Khudá ne unheṉ khoṭá ṭhaharáyá hai.

VII. BAB.

1 Yih kahte húe KHUDAWAND ká kalám Yaramiyáh pás pahunchá, 2 Ki Tú
KHUDAWAND ke ghar ke pháṭak par khaṛá ho, aur waháṉ yih kalám pukárke kah,
ki Ai sáre Yihúdáh, jo KHUDAWAND kí bandagí ke liye in pháṭakoṉ se bhítar
játe ho, KHUDAWAND ká kalám suno. 3 Rabb ul afwáj, Isráel ká Khudá, yúṉ
farmátá hai, ki Apní apní ráh, aur apne apne kám sudháro, aur maiṉ tumheṉ

is maqám meṉ basáúngá. 4 Tum yih kahte húe jhúṭhí bátoṉ par ásrá mat rakho,
ki Ḳhudawand kí haikal, Ḳhudawand kí haikal, Ḳhudawand kí haikal ye haiṉ.
5 Kyúnki agar tum apní apní ráh aur apne apne kám sarásar sudháro, agar tum
ádmí aur us ke poṛosí ká insáf belág karo; 6 Agar tum pardesí aur yatím aur
bewa ko na dabáo, aur is maqám meṉ náhaqq ḳhún na baháo, aur apne nuqsán ke
liye begáne mabúdoṉ ká píchhá na karo; 7 To maiṉ tum ko is maqám meṉ abad
ul ábád tak basáúngá, is zamín meṉ jise maiṉ ne tumháre bápdádoṉ ko diyá.

8 Dekho, tum jhúṭhí bátoṉ par ásrá rakhte ho, jo láhásil haiṉ. 9 Kyá tum
chorí aur ḳhún aur zinákárí karoge aur jhúṭhí qasam kháoge, aur Baal ke áge lubán
jaláoge, aur begáne mabúdoṉ ke píchhe jáoge, jinheṉ tum ne nahíṉ jáná; 10 Aur
mere huzúr is ghar meṉ, jo Ḳhudawand ke nám ká hai, áke khaṛe hoge, aur
kahoge, ki Ham ne ḳhalásí páí ki ye sab nafratí kám kareṉ. 11 Kyá yih ghar, jo
mere nám se mashhúr hai, tumhárí nazar meṉ baṭmároṉ ká ghár hai? Ḳhuda-
wand kahtá hai, ki Maiṉ ne, háṉ, maiṉ ne dekhá hai. 12 Pas ab mere maqám
par, jo Sailá meṉ thá jáo, jaháṉ ibtidá meṉ maiṉ ne apná nám sákin kiyá, aur dekho,
ki maiṉ ne apní guroh Israel kí buráí ke liye us se kyá kiyá hai? 13 Aur ab isí liye
ki tum logoṉ ne ye sab kám kiye, Ḳhudawand kahtá hai, aur maiṉ ne subh sawere
uṭhke tum ko kahá kiyá, par tum ne na suná; aur maiṉ ne tumheṉ buláyá, par tum
ne jawáb na diyá; 14 So maiṉ is ghar se, jo mere nám se mashhúr hai, jis par tum
ásrá rakhte ho, aur is maqám se jise maiṉ ne tumheṉ aur tumháre bápdádoṉ ko
diyá, wuhí karúngá jo maiṉ ne Sailá se kiyá hai. 15 Maiṉ tumheṉ apne áge se nikál
dúngá, jaisá maiṉ ne tumhárí biradarí Ifráim kí sárí nasl ko nikál diyá. 16 Isí
liye tú is qaum kí ḳhátir duá mat máng, aur un kí ḳhátir faryád aur duá mat kar
aur mujh se shifáat na kar; ki maiṉ terí na sunúngá.

17 Kyá tú nahíṉ dekhtá, ki Yihúdah ke shahroṉ meṉ, aur Yisúshálam kí saṛakoṉ
meṉ ye kyá karte haiṉ? 18 Ki laṛke lakṛí chunte haiṉ, aur báp ág jaláte haiṉ,
aur aurateṉ áṭá gúndhtí haiṉ, táki ásmán kí malika ke liye kuliche pakáweṉ, aur
begáne mábúdoṉ ko tapáwan tapáweṉ, ki mujhe gusse meṉ láweṉ. 19 Ḳhuda-
wand kahtá hai, ki Kyá we mujhe gusse meṉ láte haiṉ? Kyá we apne hí munh
kí garbaráhat ke liye apne ko gusse meṉ láe? 20 Isí wáste Ḳhudawand Ḳhudá
yúṉ kahtá hai, ki Dekh, is maqám par, aur ádmí par, aur cháryáe par, aur maidán
ke daraḳht par, aur zamín ke phal par merá gazab aur merá qahr ḍhálá jáegá,
wuh bhaṛakegá, aur bujhegá nahíṉ. 21 Rabb ul afwáj Israel ká Ḳhudá yúṉ
farmátá hai, ki Apne chaṛháwe apní zabíhoṉ par ziyáda karo, aur gosht
kháo. 22 Kyúnki jis din maiṉ tumháre bápdádoṉ ko Misr kí zamín se nikál láyá,
unheṉ chaṛháwe aur zabíha kí bábat kuchh nahíṉ kahá, aur hukm nahíṉ diyá. 23
Balki unheṉ itná hí kahke maiṉ ne hukm diyá, ki Merí suno, aur maiṉ tumhárá
Ḳhudá hoúngá, aur tum mere log hooge; aur sárí ráh meṉ chalo, jo maiṉ tumheṉ
farmáúṉ, jis meṉ tumhárá bhalá howe. 24 Lekin unhoṉ ne na suná, na kán
lagáyá, balki apne bure dil kí maslahat aur shararat ke muwáfiq chale; aur píchhe
haṭe, aur áge na baṛhe. 25 Jis din se tumháre bápdáde Misr kí zamín se nikal
áe, áj ke din tak maiṉ ne tumháre pás apne sáre bande nabíoṉ ko har roz subh
sawere uṭhke bhejá hai; 26 Lekin unhoṉ ne merí na suní aur apná kán na lagáyá,
balki apní gardan saḳht kí; we apne bápdádoṉ se badtar húe. 27 Aur tú ye sárí
báteṉ un se kahegá, aur we terí na sunenge; aur tú unheṉ buláwegá, aur we jawáb

na denge. 28 So tú un ko kahegá, ki Yih wuh qaum hai, jis ne Khudáwand apne Khudá kí áwáz na suní, aur tanbíh na mání, amánat mauqúf húí, aur un ke munh se játí rahí.
29 Ai Yirúshálam, apne bál mundá aur phenk, aur únchí jagahon men mátam kar, kyúnki Khudáwand ne apní qahr kí píṛhí ká inkár kiyá, aur tyág diyá. 30
Ki baní Yihúdáh ne merí nazar men buráí kí, Khudáwand kahtá hai: us ghar men, jo mere nám ká hai, unhon ne apní makrúhát rakhí, ki use nápák karen. 31 Aur
unhon ne Tafat ke únche makánon ko banáyá, jo bin Hinnúm kí wádí men hain, ki apne beṭon beṭíon ko ág men jaláwen, jis ká main ne hukm nahín diyá, aur mere dil ko pasand na áyá.
32 Is liye, dekh, we din áte hain, Khudáwand kahtá, ki yih Tufat, aur bin Hinnúm kí wádí kabhí na kahí jáegí, balki wádí ul qatl: aur we Tufat men yahán tak gáṛenge, ki ek jagah báqí na rahegí. 33 Aur is qaum kí láshen hawá ke parindon aur zamín ke chaupáyon kí khurák hongí; aur koí unhen na hánkegá. 34
Aur main Yihúdáh ke shahron se aur Yirúshálam kí saṛakon se, khushí kí áwáz, aur shádí kí áwáz, dulhá kí áwáz aur dulhin kí áwáz uṭhá ḍálúngá; ki zamín wírán hogí.

VIII. BÁB.

1 Khudáwand kahtá hai, ki Us waqt men we Yihúdáh ke bádsháhon kí haḍḍíán, aur us ke sardáron kí haḍḍíán, aur káhinon kí haḍḍíán, aur nabíon kí haḍḍíán, aur Yirúshálam ke báshindon kí haḍḍíán un kí qabaron men se nikál phenkenge:
2 Aur súraj aur chánd aur ásmán ke sáre lashkaron ke áge we unhen adheṛenge, jin kí unhon ne muhabbat kí, aur bandagí kí, aur pairawí kí, aur talásh kí, aur jin ke áge sijda kiyá: we baṭorí aur gárí na jáengí; we khád ke mánind rú i zamín par hongí. 3 Aur sáre báqí log, jo is bure gharáne men se har ek maqám men rah jáenge jahán main ne unhen hánk diyá hai, maut ko zindagí se ziyáda cháhenge. Rabb ul afwáj kahtá hai.
4 Tú unhen kahegá, ki Khudáwand yún kahtá hai, kyá jo girenge phir na uṭhenge? Kyá jo phir jáegá phir na áwegá? 5 So Yirúshálam ke ye log kyún púrí bagáwat se bágí húe? Unhon ne fareb ko pakaṛ rakhá hai, aur phir áne ká inkár kiyá. 6 Main ne kán lagáyá aur suná; kisí ne haqq na kahá; koí apní buráí se yih kahke afsos nahín kartá ki Main ne kyá kiyá? Har ek apní chál par chaltá hai, jis tarah ghoṛá laṛáí men jaulán hai. 7 Chunánchi hawáí laqlaq apne muqarrar waqt jántí hai; aur fákhta aur kulang aur abábíl apne áne ká waqt mánte hain; par merí qaum Khudáwand kí rástí nahín jánte. 8 Tum kyúnkar kahte ho, ki Ham hakím hain, aur Khudáwand kí sharíat hamáre pás hai? Dekh, haqíqat men kátibon ke bátil qalam ne use bátil baná rakhá hai. 9 Hakím log sharminde húe, hairán húe aur pakṛe gaye: dekh unhon ne Khudáwand ke kalám ká inkár kiyá, aur un men kyá hikmat hai? 10 Isí liye main un kí joráún auron ko, aur un ke khet mutasarrifon ko dúngá: ki chhoṭe se baṛe tak sab apne ko lálach men dete; aur nabí se káhin tak sab jhúṭh se chalte hain. 11 Aur unhon ne merí bint i qaum ke gháo ko yih kahke záhir men changá kiyá, ki Salámatí, salámatí; jab ki salámatí na thí. 12 Kyá we makrúh kám karne se sharminde húe? nahín

we zarra sharminde na húe, we khajil hone nahín jánte; is wáste girnewálon men
we girenge. Khudawand kahtá hai, Jis waqt main un se badlá lúngá, we giráe
jáenge.
13 Main unhen bhasam karúngá, Khudawand kahtá hai; angúr men angúr na
honge, aur anjír men anjír na honge, aur pattí murjhá jáegá; aur main unhen
barpá karúngá, jo unhen dabáwenge. 14 Ham kyún chupke baiṭhte? áo, ikaṭṭhe
howen, aur qalaband shahron men dákhil howen, aur wahán chupke ṭhaharen;
kyúnki Khudawand hamáre Khudá ne hamen chup kiyá hai, aur hamen pitpápre
ká pání píne ko diyá, is liye ki ham Khudawand ke khatákár hain. 15 Ham
salámatí ke muntazir the, par bhaláí nahín áí; aur shifá ke waqt ke, par dekh dah-
shat. 16 Dán se us ke ghoron kí farráhat suní játí hai: us ke samandon ke hin-
hináne kí áwáz se tamám zamín tharthará rahí hai: ki we áe, aur zamín ko sab
kuchh samet jo us men hai khá gaye; aur shahr ko us ke báshindon samet. 17
Ki dekh, main tum men sámpon ko, afíon ko, bhej dúngá, jo mohe nahín já sakte,
aur we tumhen káṭenge, Khudawand kahtá hai.
18 Kásh ki merí gamgíní par khushí roshan hotí! merá dil mujh men bímár
hai. 19 Dekh, merí bint i qaum kí chilláhaṭ dúr mulk se, Kyá Khudawand Sai-
hún men nahín? kyá us ká bádsháh us men nahín? We kyún apní taráshí húí
múraton se aur begána butlánon se mujh ko gusse men láye? 20 Fasl i rabí guzar
gai, garmí játí rahí, aur ham ne naját na páí. 21 Merí bint i qaum ke chúr chúr
hone se merá dil chúr ho rahá hai, main mukaddar hún; hairání mujh par gálib
húí. 22 Kyá Jiliahd men raugan i balsán nahín hai? kyá wahán koí tabíb nahín?
merí bint i qaum kí tandurustí kyún nahín húí?

IX. BAB.

1 Kásh ki merá sir pání hotá, aur merí ánkhen ánsúon ká sotá, táki apní bint
i qaum ke maqtúlon ke liye rát din nauha karún! 2 Kásh ki mere liye jangal
men musáfiron ká ṭikáo hotá, to main apní qaum ko chhorke chalá játá, kyúnki we
sab zinákár hain, bewafáon kí jamáat. 3 Aur we apní zubánon ko kamán ke má-
nind jhúṭh ke liye khínchte hain aur sacháí ke liye zamín par himmatwár nahín
hain ki we buráí se buráí tak baṛh játe, aur mujh ko nahín jánte, Khudawand
kahtá hai. 4 Har ek apne sáthí se chaukas rahe, aur tum kisí bháí ká ásrá na
rakho: kyúnki har ek bháí bedareg aqab kartá, aur har yár gíbat kartá húá phirtá.
5 Aur har ek apne paṛosí ko fareb degá, sach sach na bolegá, unhon ne apní
zubán ko jhúṭh bolná sikhláyá, aur buráí karne ko koshish kí. 6 Terí búd o básh
fareb ke darmiyán hai; fareb se unhon ne mujhe jánne ká inkár kiyá, Khuda-
wand kahtá hai. 7 Is liye Rabb ul afwáj yún kahtá hai, Dekh, main un
ko pighláúngá aur jánchúngá: apní bint i qaum kí bábat kyá aur chára karún?
8 Un kí zubán tír i qátil ke mánind hai; wuh makr kí bát boltí hai: we apne
paṛosí ko munh se salám kahte, par andar se us kí ghát men baiṭhte.
9 Khudawand kahtá hai, ki In báton ke liye kyá main badlá na lúngá, aur aisí
qaum se merí ján intiqám na legí? 10 Main paháṛon ke liye roná píṭná karúngá
aur bayábán kí charágáhon ke liye wáwailá, kyúnki we yahán tak jal gaín, ki koí
nah in guzartá; galle kí áwáz log nahín sunte: háwáí parinde aur chaupáye bhág

gaye; we játe rahe. 11 Aur maiṉ Yirúshálam ko ḍher ḍher aur ajgaroṉ ká gár
kar dúngá; aur maiṉ Yihúdáh ke shahroṉ ko yaháṉ tak wírán karúngá, ki koí
báshinda na rahegá.

12 Aqlmand ádmí kaun hai? wuh ise samjhe; aur jis se KHUDAWAND ke munh
ne kahá, wuh use záhir kare; zamín kis liye wírán húí, aur bayábán ke mánind jal
gaí, ki koí nahíṉ guzartá? 13 KHUDAWAND yúṉ kahtá hai, ki Isí liye unhoṉ ne
merí sharíat ko chhoṛ diyá, jo maiṉ ne un ke áge rakhí, aur merí áwáz ke shinawá
na húe, na us ke muwáfiq chale; 14 Balki apne dil ke khiyáloṉ kí pairawí kí, aur
Baalím kí, jo unhoṉ ne apne bápdádoṉ se síkhí. 15 Is liye Rabb ul afwáj
Isráel ká Khudá, yúṉ kahtá hai, ki Dekh, maiṉ is qaum ko nagdauná khi-
láúngá, aur pitpápṛe ká pání piláúngá. 16 Aur maiṉ unheṉ gairqaumoṉ meṉ titar
bitar karúngá, jinheṉ na unhoṉ ne na un ke bápdádoṉ ne jáná; aur maiṉ un ke
píchhe talwár bhejtá rahúngá, jab tak maiṉ unheṉ khá na jáúṉ.

17 Rabb ul afwáj yúṉ kahtá hai, ki Socho, aur mátam karnewálí auratoṉ
ko buláo, ki áweṉ; aur hoshyár auratoṉ ko bulwá bhejo, ki áweṉ. 18 Aur
we jaldí kareṉ, aur ham par nauha uṭháweṉ, ki hamárí ánkheṉ ánsú baháweṉ, aur
hamárí palakeṉ pání ḍháleṉ. 19 Kyúnki Saihún se nauhe kí áwáz suní játí hai,
ki Ham kaise luṭ játe haiṉ! ham niháyat ghabráe játe, ki ham ne zamín ko chhoṛ
diyá hai, kyúnki hamáre maskanoṉ ne hameṉ nikál diyá. 20 Is liye, ai aurato,
KHUDAWAND ká kalám suno, aur tumhárá kán us ke munh ká kalám qabúl kare
aur apní beṭíoṉ ko mátam, balki har ek apní paṛosí ko nauha sikháo: 21 Kyúnki
maut hamárí khiṛkíoṉ meṉ chaṛh áí hai, hamáre mahalloṉ meṉ paiṭhí hai, ki laṛkoṉ
ko saṛakoṉ meṉ se, aur jawánoṉ ko chaukoṉ meṉ se qata kare. 22 Bolo, KHUDA-
WAND yúṉ kahtá hai, ki Ádmíoṉ kí lásheṉ khád kí mánind khet par girengí, aur
lawaiye kí muṭhiyá ke mánind, jab ki khoshachín na howe.

23 KHUDAWAND yúṉ kahtá hai, Hakím apní hikmat par fakhr na kare, aur
qúwatwálá apní qúwat par fakhr na kare, aur máldár apne mál par fakhr na kare:
24 Lekin jo fakhr kartá hai is par fakhr kare, ki mujhe samajhtá aur jántá, ki maiṉ
KHUDAWAND húṉ, jo rahmat aur insáf aur sadáqat zamín par kartá húṉ; ki ye
mujhe khush áte, KHUDAWAND kahtá hai. 25 Dekh, we din áte haiṉ, KHUDA-
WAND kahtá, ki maiṉ sab makhtúnoṉ ko námakhtúnoṉ ke sáth sazá dúngá. 26
Misr ko, aur Yihúdáh ko, aur Adúm ko, aur baní Ammún ko, aur Moab ko, aur un
sabhoṉ ko jo apná goshasir múndte haiṉ, jo bayábán ke báshinde haiṉ; kyúnki sárí
qaumeṉ námakhtún haiṉ, aur Isráel ká sárá gharáná dil ká námakhtún hai.

X. BAB.

1 Ai Isráel ke gharáno, jo kalám ki KHUDAWAND tum ko kahtá hai, suno; 2
KHUDAWAND yúṉ kahtá hai, ki Tum qaumoṉ kí chál na síkho, aur ásmání nisháṉoṉ
se hairán na hoo, jaise qaumeṉ un se hairán haiṉ. 3 Kyúnki qaumoṉ kí rusúmát
bátil haiṉ: ki we kulháṛí se darakht jangal meṉ káṭte, ki yih kárígar kí dastkárí
hai: 4 Chándí aur sone se we use áráish dete; kíloṉ aur mártoloṉ se use bándhte,
ki na hile. 5 We táṛ kí tarah sídhe haiṉ, par bolte nahíṉ; un ke liye ládnewálá
cháhiye, kyúnki we chal nahíṉ sakte. Un se mat ḍaro, kyúnki we buráí nahíṉ kar
sakte, aur unheṉ bhaláí ká ikhtiyár bhí nahíṉ hai. 6 Ai KHUDAWAND tere má-

nind koí nahíṉ hai; tú baṛá hai, aur terá nám qudrat meṉ baṛá hai. 7 Ai qaumoṉ
ke bádsháh, tujh se kaun na ḍare? ki yih terá haqq hai, kyúnki qaumoṉ ke sáre
hakímoṉ meṉ, aur un kí sárí mamlukatoṉ meṉ tere mánind koí nahíṉ hai. 8 We
sarásar behosh aur ahmaq haiṉ; un kí tarbíyat bátil hai, ki wuh lakṛí hai. 9 Tarsís
se piṭí húí chándí láí játí hai, aur Ufáz se soná, kárígar kí kárígarí aur ṭhaṭhere
kí dastkárí: nílá aur argawání un ká libás hai; we sab ke sab tez ádmíoṉ kí kárí-
garí haiṉ. 10 Lekin KHUDÁWAND sachchá Khudá hai, wuh zinda Khudá aur
abadí Bádsháh hai: us ke qahr se zamín thartharáwegí, aur us kí jaljaláhaṭ kí bar-
dásht qaumeṉ kar na sakengí. 11 Tum unheṉ is tarah kaho, ki Jin mábúdoṉ ne
ásmán aur zamín ko nahíṉ banáyá, zamín par se aur is ásmán ke níche se nest
honge. 12 Us ne apní qudrat se dunyá ko banáyá hai, us ne apní hikmat se jahán
ko qáim kiyá hai, aur apní aql se ásmánoṉ ko phailáyá hai. 13 Us kí áwáz dete
hí ásmánoṉ meṉ pánioṉ kí bahutái hai, aur wuh zamín kí sarhaddoṉ se badlíoṉ ko
chaṛhátá hai; bijlíoṉ ko barsát ke sáth látá hai, aur hawá ko apne khazánoṉ se
chalátá hai. 14 Har ek ádmí apní dánáí se nádán bantá hai; har ek kárígar apní
taráshí húí múrat se sharmáyá játá hai: kyúnki us ká ḍhálá húá jhúṭhá hai, jis meṉ
dam nahíṉ. 15 We bátil haiṉ, bhúl chúk ke kám: badlá lene ke waqt we nábúd
honge. 16 Yáqúb ká hissa un ke mánind nahíṉ hai, ki Wuh sab ká kháliq hai;
aur Isráel us kí mírás ká asá hai: Rabb ul afwáj us ká nám hai.

17 Ai qila ke báshinde, mulk se apná asbáb jama kar. 18 Kyúnki KHUDÁWAND
yúṉ kahtá hai, ki Maiṉ zamín ke báshindoṉ ko ek bárgí faláḳhun se nikál dúngá
aur unheṉ tang karúngá táki giriftár hoṉ.

19 Háe mujh par mere sadme ke liye! ki merá zakhm kárí hai: par maiṉ ne
kahá, ki Yaqínan yih áfat hai, aur maiṉ use sahúngá. 20 Merá khaima lúṭá játá
aur merí sab tanábeṉ ṭúṭí haiṉ: mere beṭe mere pás se nikal gaye, aur nahíṉ haiṉ,
phir merá khaima khaṛá karne ko, aur mere parde ṭángne ko koí nahíṉ hai. 21
Kyúnki charwáhe haiwán ke mánind haiṉ, aur KHUDÁWAND ko nahíṉ ḍhúnḍhá:
is liye we kámyáb na honge, aur un ke sáre galle titar bitar honge. 22 Dekh
gaugá kí áwáz pahunchí, aur baṛá hangáma uttar taraf se, táki Yihúdáh ke shahroṉ
ko wírán, aur ajgaroṉ ká gár banáwe.

23 Ai KHUDÁWAND, maiṉ jántá húṉ kí ádmí kí ráh áp se nahíṉ hai: sálik se
nahíṉ hai ki apne qadamoṉ ko durust kare. 24 Ai KHUDÁWAND mujhe tanbíh de,
par andáze se; apne qahr se nahíṉ, na ho ki tú mujhe nábúd kare. 25 Ai KHUDÁ-
WAND, un qaumoṉ par jo tujhe nahíṉ jántíṉ, aur un gharánoṉ par, jo terá nám
nahíṉ lete, apná qahr ḍhál de: ki we Yáqúb ko khá gaye; unhoṉ ne use talaf
kiyá, aur bhasam kar ḍálá, aur us kí búd o básh ko ujáṛ diyá.

BÁB XI.

1 KHUDÁWAND ká kalám yih kahtá húá Yaramiyáh pás áyá, 2 Ki, Tum is ahd
kí bátеṉ suno. Aur Yihúdáh ke ádmíoṉ aur Yirúshálam ke báshindon se bol;
3 Aur un ko kah, KHUDÁWAND Isráel ká Khudá yúṉ kahtá hai, ki Lánatí hai wuh
ádmí, jo is ahd kí báteṉ nahíṉ suntá, 4 Jo maiṉ ne tumháre bápdádoṉ se us din
farmáyá, jab maiṉ unheṉ zamín i Misr se lohe ke bhaṭṭhe se yih kahke chaṛhá
liyá, ki Tum merí suno, aur jo kuchh maiṉ ne tum ko farmáyá us ke muwáfiq

karo, so tum mere log hoge, aur main tumhárá Ḳhudá húngí; 5 Táki main wuh
qasam wafá karún, jo main ne tumháre bápdádon se kháí thí, ki us zamín ko jis
men shír o shahd bahtá hai, jaisá áj ke din hai, main unhen dún. So main ne
jawáb deke kahá, Ai Ḳhudawand, ámín. 6 Ḳhudawand ne mujhe kahá, ki
Ye sárí báten Yihúdáh ke shahron men aur Yirúshálam kí sarakon men yih kahke
suná, ki Is ahd kí báten suno aur unhen karo. 7 Kyúnki main ne tumháre báp-
dádon ko tákíd se nasíhat dí; us din se ki unhen zamín i Misr se charhá láyá áj
ke din tak main ne subh sawere uṭhke nasíhat dí aur kahá, ki Merí suno. 8
Tadbhí unhon ne na suná, na apná kán lagáyá, balki har ek apne bure dil ke
ḳhiyál ke muwáfiq chalá; is liye main is ahd kí sárí báten un par láúngá, jo main
ne karne ke wáste unhen farmáyá, aur we karnewále na húe. 9 Aur Ḳhudawand
ne mujhe kahá, ki Yihúdáh ke logon aur Yirúshálam ke báshindon men fitna
páyá játá hai. 10 We apne bápdádon kí ḳharábíon kí taraf phir gae jinhon ne
merí báten sunne ká inkár kiyá, aur begáne mábúdon ke píchhe un kí bandagí
karne ko chale: Isráel ke gharáne aur Yihúdáh ke gharáne ne mere ahd ko toṛá
hai, jo main ne un ke bápdádon se bándhá thá.
11 Is liye Ḳhudawand yún kahtá hai, ki Dekh main balá un par láúngá, jis
se we bhág na sakenge; aur we mujh se faryád karenge, par main unhen na sunún-
gá. 12 Aur Yihúdáh ke shahr aur Yirúshálam ke báshinde jáenge, aur un
mábúdon se faryád karenge, jin ke áge we lubán jaláte hain: par musíbat ke waqt
we unhen hargiz na bacháwenge. 13 Kyúnki, ai Yihúdáh, tere shahron kí gintí
ke barábar tere mábúd hain; aur Yirúshálam kí sarakon kí gintí ke barábar tum
ne makrúh chíz ke liye mazbah ṭhaharáe, yáne mazbah Baal ke áge lubán jaláne
ke liye. 14 Tú is qaum ke liye duá mat máng, na un kí ḳhátir faryád o duá kar;
kyúnki jab we musíbat ke waqt mujhe pukárenge main un kí na sunúngá. 15 Mere
ghar men merí piyárí ko kyá kám? ki bahut ḳharábí karte hain, aur muqaddas
gosht tum se guzar játí; jab tú badkárí kartí tab tú ḳhush hotí. 16 Ḳhudawand
ne Hará Zaitún, ḳhushnumá aur phaldár, terá nám rakhá hai; baṛe hangáme ke
shor se us ne us par ág jaláyá, aur us kí ḍálíán ṭúṭ gaín. 17 Rabb ul
afwáj ne, jis ne tujhe lagáyá, tujh par balá ká hukm kiyá, us buráí ke liye jo
Isráel ke gharáne aur Yihúdáh ke gharáne ne apne barḳhiláf kí, ki Baal ke áge
lubán jaláne se mujhe gusse men láwe.
18 Aur Ḳhudawand ne mujh par záhir kiyá, aur main ne jáná; tab tú ne
mujhe un ke kám dikhláe. 19 Main ḳhángí barra ke mánind thá, jo zabh ke liye
láyá játá hai; aur main ne nahín jáná, ki unhon ne mere barḳhiláf yih kahke tadbír
bándhí, ki Ham daraḳht ko phal samet nest karen, aur ham use zindagí ke mulk
se munqata karen, táki us ká nám phir yád men na áwe. 20 Par, ai Rabb ul
afwáj, jo sadáqat se insáf kartá hai, jo gurdon aur dil ko jánchtá hai, main
un se terá intiqám lená dekhún, kyúnki main ne apná dáwá tere áge záhir kiyá.
21 Is liye Ḳhudawand yún kahtá hai, ki Anatát ke ádmíon kí bábat jo yih
kahke terí ján ke ḳhwáhán hain, ki Ḳhudawand ke nám se nubúwat na kar, na ho
ki tú hamáre háth se mára paṛe: 22 Isí wáste Rabb ul afwáj yún kahtá hai,
ki Dekh, main un se badlá lúngá: jawán talwár se máre paṛenge; un ke beṭe
beṭíán kál se marenge, 23 Aur un men se koí báqí na rahegá; kyúnki main
Anatát ke ádmíon par balá, badlá lene ká baras láúngá.

XII. BÁB.

1 Ai KHUDAWAND, jab maiṉ tujhse mubáhasa kartá, tú sádiq hai; tadbhí maiṉ
tere insáf kí bábat tusse bolúṉ: Badkároṉ kí ráh kyún kámyáb hai? we sab kyún
chain se rahte, jo niháyat bewafáí se chalte? 2 Tú ne unheṉ lagáyá hai, aur un-
hoṉ ne jaṛ bhi pakṛí hai; we baṛh gaye, aur phal láe: tú un ke munh ke pás hai,
par un ke gurdoṉ se dúr hai. 3 Lekin, tú ai KHUDAWAND, mujhe jántá hai; tú
ne mujhe dekhá, aur jánchne se merá dil apní taraf páyá: bheroṉ ke mánind tú
unheṉ zabh ke liye nikál lá, aur zabh ke din ke wáste unheṉ alag kar. 4 Us ke
báshindoṉ kí buráí ke liye zamín kab tak nála karegí, aur har ek khet kí nabát súkh
jáegí? charinde aur parinde miṭ gaye; kyúnki unhoṉ ne kahá, ki Wuh hamárí
ákhirí na dekhegá.

5 Agar piyádoṉ ke sáth dauṛne meṉ unhoṉ ne tujhe thakáyá, phir tú ghoṛoṉ ke
sáth kyúnkar barábarí karegá? aur agarchi tú salámatí kí zamín meṉ chain se hai,
lekin Yardan kí báṛh meṉ tú kyá karegá? 6 Chunánchi tere bháí aur tere báp
ká gharáná bhí tere sáth bewafáí se chale; unhoṉ ne bhí baṛí áwáz se tere píchhe
lalkárá: un par takiya na kar, agarchi we míṭhí báteṉ tujh se boleṉ.

7 Maiṉ ne apná ghar tark kiyá, apní mírás chhoṛ dí; maiṉ ne apní diljání ko
us ke dushmanoṉ ke háth meṉ sompá. 8 Merí mírás mujhe janglí sher ke mánind
hai; wuh apní áwáz se mujh par gurrátá: isí liye maiṉ use nafrat rakhtá. 9 Merí
mírás mere liye janglí haiwán, háṉ lakṛe ke mánind hai; janglí haiwán us kí chá-
roṉ taraf haiṉ: áo, dashtí darindoṉ ko jama karo, khá jáne ko áo. 10 Bahutse
charwáhoṉ ne mere tákistán ko kharáb kiyá; unhoṉ ne merá hissa páemál kiyá,
mere dilchasp hisse ko ujáṛ jangal kar ḍálá hai. 11 Unhoṉ ne use wírán kiyá; wuh
wírán hoke mere áge nála kartá hai; sárí zamín wírán ho gaí, kyúnki koí use na
sochtá hai. 12 Bayábán kí sárí únchí jagahoṉ par luṭere áye haiṉ: kyúnki KHUDA-
WAND kí talwár zamín kí ek sarhadd se dúsrí sarhadd tak khá jáegí: kisí insán
ko salámatí na hogí. 13 Unhoṉ ne gehúṉ boyá, par kánṭe laue: unhoṉ ne hásil
kiyá, par fáida na uṭháyá; aur we KHUDAWAND ke baṛe qahr ke báis tumhárí
baṛhtí se dhokhá páwenge.

14 KHUDAWAND yúṉ kahtá hai, Mere sáre bure paṛosíoṉ kí bábat, ki we us
míráś ko chhúṭe haiṉ, jis ká maiṉ ne apní qaum Isráel ko wáris kiyá; dekh, maiṉ
unheṉ un kí zamín se ukháṛ ḍálúngá aur Yihúdáh ke gharáne ko un meṉ se ukháṛ-
úngá. 15 Aur aisá hogá, ki un ke ukháṛne ke píchhe maiṉ phirúngá, aur un par
rahm karungá, aur har ek ko apní apní míráś par, aur har ek ko apní apní zamín
meṉ phir láúngá. 16 Aur aisá hogá, ki agar we mere logoṉ kí ráheṉ síkhenge, ki
mere nám se KHUDAWAND i Haí kí qasam kháeṉ, jaisá unhoṉ ne mere logoṉ ko
Baal kí qasam kháná sikhláyá, to we mere logoṉ ke darmiyán ábád honge. 17 Lekin
agar we na mánenge, to maiṉ us qaum ko ukháṛúngá, aur nest o nábúd kar dúngá,
KHUDAWAND kahtá hai.

XIII. BÁB.

1 KHUDAWAND ne mujhe yúṉ farmáyá, ki Tú jáke apne liye katán ká ek ka-
marband le, aur apní kamar par bándh, lekin pání meṉ mat ḍál. 2 So maiṉ ne

KHUDAWAND ke kalám ke muwáfiq ek kamarband liyá, aur apní kamar par bán-
dhá. 3 Aur KHUDAWAND kí kalám dúsrí bár yih kahtá húá mere pás pahunchá.
4 Ki Is kamarband ko jo tú ne kharídá aur terí kamar par hai, leke uṭh, aur Furát
ko já, aur wahán pahár ke shigáf men use chhipá. 5 So main ne jáke Furát ke
qaríb us ko chhipáyá, jaisá KHUDAWAND ne mujhe farmáyá thá. 6 Aur bahut
dinon bád aisá húá, ki KHUDAWAND ne mujhe kahá, ki Uṭh, Furát kí taraf já, aur
us kamarband ko wahán se le, jise main ne wahán chhipáne ke liye tujhe hukm
kiyá thá. 7 So main ne Furát kí taraf jáke khodá, aur kamarband ko wahán se
liyá jahán main ne use chhipáyá thá; aur dekh kamarband aisá bigar gayá, ki kám
ká na thí. 8 Tab KHUDAWAND ká kalám yih kahtá húá mujh pás pahunchá, 9 Ki
KHUDAWAND yún kahtá hai, ki Isí tarah main Yihúdáh ke fakhr aur Yirúshálam ke
bare fakhr ko bigárúngá. 10 Ye bure log jo merá kalám sunne se inkár karte hain,
aur apne hí dil kí sarkashí ke muwáfiq chalte hain, aur begáne mábúdon ke píchhe
jáke un kí bandagí aur sijda karte hain, we is kamarband ke mánind honge jo kisí
kám ká nahín. 11 Kyúnki jaisá kamarband ádmí kí kamar men lagtá hai, waisí hí
KHUDAWAND kahtá hai ki main ne Isráel ke sáre gharáne ko, aur Yihúdáh ke sáre
gharáne ko apne men lagáyá, ki mere wáste nám aur táríf aur jalál ke liye we merí
qaum hon, par unhon ne na suná.

12 Tú un se yih kalám bhí kah, ki KHUDAWAND Isráel ká Khudá yún kahtá
hai, ki Har mashk wain se bharí jáegí; aur we tujhe kahenge, ki Ham kyá yaqínan
yih nahín jánte, ki har mashk wain se bharí jáegí? 13 Tab tú unhen kah, ki
KHUDAWAND yún kahtá hai, Is sarzamín ke sáre báshindon ko, aur un bádsháhon
ko jo Dáúd ke takht par baiṭhe, aur káhinon aur nabíon aur Yirúshálam ke sáre
báshindon ko main matwálpan se bhar dúngá. 14 Aur main ek ko dúsre par, aur
beṭe ko bápon par ikaṭṭhe paṭakúngá, KHUDAWAND kahtá hai, main mihrbání na
karúngá, aur na chhorúngá, aur rahm na dikháúngá, balki unhen halák karúngá.

15 Suno aur kán lagáo; magrúr mat ho: ki KHUDAWAND bolá. 16 KHUDA-
WAND apne Khudá ko tum jalál do, us se pahile ki wuh táríkí láwe, aur us se
pahile ki tumháre pánw andhere pahárou par ṭhokar kháen, aur jab tum núr ke
muntazir ho, tab wuh use zulmát men phiráwe, aur sakht táríkí banáwe. 17 Lekin
agar tum na sunoge, to merí ján tumháre gurúr ke liye khalwat men nála karegí,
aur zár zár rowegí; aur merí ánkhon se ánsú bahenge, kyúnki KHUDAWAND ká
galla asírí men liyá játá. 18 Bádsháh aur malika ko kaho, ki Farotan ho; baiṭho;
ki tumhárí buzurgí ká táj tumháre sir par se gir gayá. 19 Dakkhin ke shahr band
ho gaye, aur koí nahín kholtá: Yihúdáh sarásar asírí men liyá játá, bilkull asírí men
liyá játá. 20 Apní ánkhen uṭháo, aur unhen dekho, jo uttar se áte hain: tujhe
diyá gayá galla, terí buzurgí ke bher, kahán hain? 21 Jab intiqám tujh par
áwegá, tab tú kyá kahegá? kyúnki tú ne áp un ko apne par musallit kiyá: kyá
dard tujh ko jannewálí aurat ke mánind na pakrenge?

22 Jis waqt tú apne dil men kahe, Ye báten mujh par kyún húín? Terí buráí
kí barhtí se tere dáman uṭháye gaye, aur terí eríán nangí kí gaín. 23 Kyá Habshí
apne chamre ko, yá chítá apní chhíṭon ko badal saktá hai? Tab tum bhí jo burí
ádat síkhe ho nekí kar sako. 24 Is liye main un ko titar bitar karúngá, us ghás ke
mánind jo bayábán kí hawá se játí rahtí. 25 KHUDAWAND kahtá hai, ki Merí
taraf se yihí terá hissa, terá napá húá bakhra, jis ne mujhe chhor diyá hai, aur

jhúṭh par bharosá kiyá hai. 26 Maiŋ ḳhud bhí tere dáman tere chihre par
uṭháúngá, ki terí hayá dekhí jáwe. 27 Terí zinákárí aur terí hinhináhat, terí
harámkárí kí buráí, aur terí makrúhát ko paháṛoŋ par maidánoŋ meŋ maiŋ ne
dekhá. Háe tujh par ai Yirúshálam! kyá tú sáf na hogí? kab tak tawaqquf rahegá?

XIV. BAB.

1 Ḳhudawand ká kalám, jo Yaramiyáh pás pahunchá, ḳhushksálí kí bábat.
2 Yihúdáh nála kartá hai, aur us ke pháṭak sust hote haiŋ; we zamín par siyáhposh
haiŋ, aur Yirúshálam kí faryád chaṛh gaí. 3 Amíroŋ ne apne chhuṭkoŋ ko pání
ke liye bhejá; we kúoŋ par pahunche, pání nahíŋ páyá; ḳhálí gharoŋ leke phir
gaye: we sharminde aur pashemán húe, aur apne sir ḍhámpe. 4 Is liye ki zamín
phaṭ gaí, kyúnki zamín par pání nahíŋ barsá, kisán sharminde húe; unhoŋ ne
apne sir ḍhámpe. 5 Chunánchi harní maidán meŋ janí, aur apne bachche ko
chhoṛ diyá, kyúnki sabzí na thí. 6 Aur gorḳhar únchí jagahoŋ par khaṛe rahe.
ajgaroŋ ke mánind dam khínchá; ghás na hone se un kí áŋkheŋ sust húíŋ.

7 Agarchi hamári buráíáŋ ham par gawáhí detíŋ, tadbhí, ai Ḳhudawand, apne
hí nám ke liye kar: kyúnki hamárí bagáwateŋ bahut haiŋ; ham tere ḳhatákár haiŋ.
8 Ai Isráel kí ummedgáh, tangí ke waqt meŋ us ká bachánewálá, tú kyúŋ zamín
meŋ pardesí sá hai, aur us musáfir ke mánind jo shabbáshí ke liye kináre játá hai?
9 Tú kyúŋ hairán ádmí ke mánind hai, aur bahádur ke mánind, jo bachá nahíŋ
saktá? Ai Ḳhudawand, tú to hamáre darmiyán hai, aur ham tere nám se pukáre
játe; tú hameŋ tark na kar.

10 Is qaum se Ḳhudawand yúŋ kahtá hai, ki Gumráhí se we aisehí ḳhush the,
aur apne páoŋ ko nahíŋ roká; is liye Ḳhudawand unheŋ qabúl nahíŋ kartá: ab
wuh un kí badí yád meŋ láwegá, aur un kí ḳhatáoŋ ká badlá legá. 11 Aur Ḳhuda-
wand ne mujhe farmáyá, ki Is qaum ke liye duá i ḳhair mat kar. 12 Jab ki we
roza rakhte, maiŋ un kí faryád na sunúngá, aur jab we chaṛháwá aur hadiya
chaṛháte, maiŋ unheŋ qabúl na karúngá: balki talwár se aur kál se aur wabá se
maiŋ unheŋ halák karúngá.

13 Tab maiŋ ne kahá, Háe, ai Ḳhudawand Ḳhudá! dekh, nabí un se kahte
haiŋ, ki Tum talwár na dekhoge, aur tum par kál na áwegá; balki maiŋ is maqám
meŋ haqíqí salámatí tumheŋ dúngá. 14 Tab Ḳhudawand ne mujhe kahá, ki
Nabí mere nám se jhúṭhí nubúwat karte haiŋ: maiŋ ne unheŋ nahíŋ bhejá, aur
hukm nahíŋ diyá, na unheŋ kahá: jhúṭhí rúyat aur shugúní aur butlán aur apne
hí dil ke fareb se we tumheŋ nubúwat karte haiŋ. 15 Is liye Ḳhudawand yúŋ
kahtá hai, un nabíoŋ kí bábat jo mere nám se nubúwat karte haiŋ, jinheŋ maiŋ ne
nahíŋ bhejá, aur jo áp se kahte haiŋ, ki Talwár aur kál is zamíŋ par na hogá;
Ye nabí talwár aur kál se halák honge. 16 Aur jin logoŋ se we nubúwat karte
haiŋ, so kál aur talwár ke máre Yirúshálam kí saṛakoŋ meŋ phenke jáenge; aur
un ke, aur un kí jorúoŋ ke, aur un ke beṭe beṭíoŋ ke gáṛne ko koí na hogá: aur
maiŋ un kí buráí un par ḍhálúngá.

17 Aur tú yih kalám un se kahegá, ki Merí áŋkheŋ rát o din ánsú baháti haiŋ,
aur thamtíŋ nahíŋ: kyúnki merí kunwárí bint i qaum baṛí toṛ se toṛí játí, aur
niháyat már khátí. 18 Agar maiŋ báhar maidán meŋ jáúŋ, to dekh talwár ke

máre húe, aur agar maiṉ shahr meṉ dákhil hoúṉ, to dekh, kál ke adhmúe!
chunánchi nabí aur káhin donoṉ zamín meṉ phirte haiṉ, aur khabar nahíṉ rakhte.
19 Kyá tú ne Yihúdáh ko bilkull námanzúr kiyá? kyá terí ján Saihún se
ghináí? tú ne ham ko aisá kyúṉ márá, ki ham lá iláj haiṉ? Ham salámatí kí ráh
tákte the, aur bhaláí na áí, aur changá hone ke waqt kí, par dekh dahshat áí.
20 Ai Khudawand, ham apní buráí, aur apne bápdádoṉ kí sarkashí ká iqrár
karte haiṉ; ki ham tere khatákár haiṉ. 21 Apne nám ke liye tú hameṉ radd na
kar, aur apne jalálí takht ko beizzat na kar: yád kar, apne ahd ko, jo tú ne ham
se bándhá, na toṛ. 22 Qaumoṉ kí butlánoṉ meṉ koí hai, jo barsá saktí hai?
yá ásmán jhaṛíáṉ de saktá hai? Ai Khudawand, hamáre Khudá, kyá tú wuhí
nahíṉ hai? isí liye ham terí ráh tákenge, kyúṉki tú hí ne un sab chízoṉ ko banáyá.

XV. BAB.

1 Tab Khudawand ne mujhe kahá, ki Agar Músá aur Samúel mere áge khaṛe
howeṉ, tadbhí merí ján is qaum kí taraf mutawajjih na hogí: un ko mere áge se
nikál, ki we chale jáeṉ. 2 Aur yúṉ hogá, ki jab we tujh se kaheṉ, ki Ham kidhar
jáeṉ? to unheṉ kah, ki Khudawand yúṉ farmátá hai, ki Jo maut ke liye haiṉ,
so maut ko, aur jo talwár ke liye haiṉ so talwár ko, aur jo kál ke liye haiṉ, so
kál ko, aur jo asírí ke liye haiṉ, so asírí ko. 3 Aur maiṉ chár anwá un par
muqarrar karúngá, Khudawand farmátá hai; qatl ke liye talwár ko, aur pháṛne
ke liye kuttoṉ ko, aur khá jáne aur halák karne ke liye hawáí parindoṉ aur zamín
ke darindoṉ ko. 4 Aur dunyá kí sárí mamlukatoṉ meṉ maiṉ unheṉ tang hone
ke liye kar dúngá, Yihúdáh ke bádsháh Manassí bin Hizqiyáh ke sabab, us ke liye
jo us ne Yirúshálam meṉ kiyá. 5 Ki ai Yirúshálam kaun tujh par rahm karegá:
kaun terá gamgusár hogá? aur kaun alag jáke tujhe salám karegá? 6 Tú ne
mujhe chhoṛ diyá, Khudawand kahtá hai, tú píchhe haṭ gayí: is liye maiṉ apná
háth tujh par baṛháúngá, aur tujhe bigáṛúngá; maiṉ rahm karne se thak gayá:
7 Aur maiṉ súp se zamín ke pháṭakoṉ meṉ unheṉ phaṭakúngá; maiṉ unheṉ
láwalad karúngá, maiṉ apní qaum ko halák karúngá, kyúṉki we apní ráhoṉ se na
phire. 8 Un kí bewa samundar kí retí se mere áge ziyáda húíṉ: maiṉ zuhr ke
waqt má aur jawán par luṭere látá: maiṉ un par ekbárgí khauf o khatra dálúngá.
9 Jo sát janí hai, so murjhá gaí: us ne ján dí hai; din rahte us ká súráj dúb
gayá; wuh sharmátí aur ghabrátí hai; Khudawand kahtá hai, ki Maiṉ un ke
bache húon ko un ke dushmanoṉ ke áge talwár ke hawále karúngá.

10 Háe mujh par, ai merí má, ki tú mujhe laṛáká aur tamám dunyá ke liye
jangjú janí. Maiṉ ne súd na kháyá na diyá, tadbhí we sab mujh par lanat karte
haiṉ. 11 Khudawand ne kahá, ki Yaqínan maiṉ tujhe khair ke liye bachá
rakhúngá; yaqínan maiṉ musíbat ke waqt aur tangí ke waqt dushman se terí dastgírí
karáúngá. 12 Kyá lohá uttar ke lohe aur faulad ko toṛegá? 13 Tere mál aur
tere khazánoṉ ko qímat ke sáth nahíṉ balki tere sáre gunáhoṉ ke liye terí sárí
sarhaddoṉ meṉ maiṉ buṭwá dúngá. 14 Aur maiṉ tumheṉ tere dushmanoṉ ke
sáth ek zamín meṉ pahuncháúngá, jise tú ne nahíṉ jáná hai: kyúṉki ek ág mere
qahr se sulgí, jo tujh par jalegí.

15 Ai Khudawand tú jántá hai: mujhe yád meṉ lí, aur mujhe mil, aur mere

satánewáloṉ se merá intiqám le; apní burdbárí meṉ tú mujhe na le já: ján ki
maiṉ ne tere liye malámat sahí. 16 Terí báteṉ páí gaíṉ, aur maiṉ ne unheṉ
kháyá; aur terí báteṉ mere dil kí ḳhushí o ḳhurramí thíṉ: kyúnki ai Ḳhudá-
wand, lashkaroṉ ká Ḳhudá, maiṉ tere nám se pukárá játá húṉ. 17 Maiṉ tanzgooṉ
kí majlis meṉ nahíṉ baiṭhá, na ḳhushí kí: tere háth ke sabab, maiṉ tanhá baiṭhá:
kyúnki tú ne mujhe qahr se bhar diyá. 18 Merá gam kis wáste dáimí hai, aur
merá gháo láiláj, jo changá nahíṉ hotá? tú kyúnkar mere liye nahr i kázib hai,
pání ke mánind jo nahíṉ ṭhahartá? 19 Is liye Ḳhudáwand yúṉ kahtá hai, ki Agar
tú phire, maiṉ tujhe phiráúngá, aur tú mere áge khaṛá hogá; aur agar azíz aur
ḳhár meṉ tú farq kare, to tú mere muṉh ke mánind hogá: we terí taraf phireṉ, aur
tú un kí taraf na phirní. 20 Aur maiṉ tujhe is qaum ke muqábil pítal kí mazbút
díwár ṭhaharáúngá, aur we tujh se laṛenge, par tujh par gálib na honge: kyúnki
Ḳhudáwand kahtá hai, Maiṉ tere sáth húṉ, ki tujhe bacháúṉ, aur panáh dúṉ.
21 Aur maiṉ tujhe badkároṉ ke háth se panáh dúngá, aur zálimoṉ ke panje se
tujhe chhuṛáúngá.

XVI. BÁB.

1 Ḳhudáwand ká kalám yih kahtá húá mujh pás áyá, 2 Tú apne liye jorú na
kar, aur na beṭe beṭíáṉ tere liye is maqám meṉ howeṉ. 3 Kyúnki beṭoṉ beṭíoṉ kí
bábat jo is maqám meṉ paidá húe haiṉ, aur un kí máoṉ kí bábat jo unheṉ janíṉ,
aur un ke bápoṉ kí bábat jinhoṉ ne unheṉ paidá kiyá, Ḳhudáwand yúṉ kahtá
hai, 4 Ki We muhlik marzoṉ se marenge; mátam un ke liye na kiyá jáegá, na
we gáṛe jáenge; we khád ke mánind zamín ke parde par honge: talwár se aur
kál se we halák kiye jáenge; aur un kí lásheṉ hawáí parindoṉ aur zamín ke darin-
doṉ kí ḳhurák hongí. 5 Kyúnki Ḳhudáwand ne yúṉ kahá hai, ki Tú mátam
ke ghar meṉ dáḳhil mat ho, aur un kí mátampursí ko mat jáo: ki Ḳhudáwand
kahtá hai, Maiṉ ne apní salámatí yáne mihrbání aur rahmat ko is qaum se uṭhá liyá
hai: 6 Aur is mulk meṉ baṛe aur chhoṭe marenge; we na gáṛe jáenge na mátam
kiye jáenge, aur koí un ke liye apne ko gháyal na karegá, aur na koí apná bál
mundáwegí. 7 Aur log mátam karnewáloṉ ke liye roṭí na toṛenge ki murdoṉ ke liye
tasallí deṉ: aur we unheṉ báp má ke liye tasallíbaḳhsh piyála na piláwenge. 8 Aur
tú ziyáfat ke ghar meṉ dáḳhil mat ho, táki un ke sáth kháne píne meṉ tú hamsufra
na ho. 9 Kyúnki Rabb ul afwáj Isráel ká Ḳhudá, yúṉ kahtá hai, ki Dekh, main
is maqám se tumhárí nazar meṉ aur tumháre dinoṉ meṉ ḳhúshí kí áwáz aur
shádí kí áwáz dulhe kí áwáz aur dulhin kí áwáz uṭhá ḍálúngá.

10 Aur aisá hogá ki jab tú ye sab báten is qaum par záhir karegá, aur we tujh
se kaheṉ, ki Kyúṉ Ḳhudáwand yih sab baṛí buráí hamáre barḳhiláf bolá hai, aur
hamárí sharárat kyá, aur hamárí ḳhatá kyá, jo ham ne Ḳhudáwand apne Ḳhudá
ke barḳhiláf kí hai? 11 Tab tú un se kahná, Isí liye ki tumháre bápdádoṉ ne mujhe
chhoṛ diyá hai, Ḳhudáwand kahtá hai, aur ki begáne mábúdoṉ ke píchhe gaye,
aur un kí bandagí aur sijda kiyá, aur mujhe chhoṛ diyá, aur merí sharíat nahíṉ
mání: 12 Aur tum ne apne bápdádoṉ se ziyáda buráí kí hai; aur dekho, tum meṉ
se har ek apne bure dil kí sarkashí ke muwáfiq chaltá hai, ki merí na sune. 13 Is
liye maiṉ tumheṉ is zamín se us zamín meṉ nikál dúngá, jise na tum ne na tumháre

bápdádoṇ ne jáná hai; aur wahán tum rát din begáne mábúdoṇ kí bandagí karoge, kyúnki maiṇ tum par rahm na karúngá.

14 Dekh, is liye din áte haiṇ, KHUDAWAND kahtá hai, jin meṇ log kabhí na
kahenge, ki KHUDAWAND zinda hai, jo baní Isráel ko Misr kí zamín se chaṛhí
láyá, 15 Balki KHUDAWAND zinda hai, jo baní Isráel ko uttar kí zamín se, aur
sárí zamínoṇ meṇ se jidhar us ne unheṇ hánk diyá thá, chaṛhá láyá: kyúnki maiṇ
un ko us zamín meṇ pher láúngí, jo maiṇ ne un ke bápdádoṇ ko diyá thá.

16 Dekh, maiṇ bahut se machhúoṇ ko bulwá bhejúngá, KHUDAWAND kahtá hai,
aur we un kí machhwáí karenge; aur us ke bád maiṇ bahut se shikárioṇ ko bulwá
bhejúngí, aur we har paháṛ se aur har ṭíle se aur chaṭánoṇ ke shigáfoṇ se un ká
shikár karenge. 17 Kyúnki merí ánkheṇ un kí sárí ráhoṇ par haiṇ; we mere sámh-
ne se chhipí nahíṇ haiṇ, aur un kí sharárat merí ánkhoṇ kí nazar se poshída nahíṇ
hai. 18 Aur maiṇ pahile un kí sharárat aur khatá ke liye un se do chand intiqám
lúngá; kyúnki unhoṇ ne merí zamín ko nápák kiyá, unhoṇ ne apní makrúhát aur
ghinauní chízoṇ kí láshoṇ se merí mírás ko bhar diyá hai. 19 Ai KHUDAWAND,
tú merí qúwat, aur merá qala aur tangí ke din meṇ merí panáh hai, dunyá kí sar-
haddoṇ se gairqaumeṇ tere pás áke kahengí, ki Filhaqíqat hamáre bápdádoṇ ne
jhúṭh aur butlán aur láhásil chízoṇ ko mírás meṇ liyá. 20 Kyá ádmí apne liye
iláhoṇ ko banáwegá, aur we iláh nahíṇ haiṇ? 21 Is liye, dekh, ab ke bár maiṇ
unheṇ samjháúngá, maiṇ apne háth aur apní qúwat ko unheṇ málúm karáúngá;
aur we jánenge ki KHUDAWAND merá nám hai.

XVII. BAB.

1 Yihúdáh ká gunáh lohe ke qalam se aur híre ke nok se likhá játá: un ke dil
kí takhtí par, aur un ke mazbahoṇ ke síngoṇ par khodá játá: 2 Kyúnki un ke
beṭe hare darakhtoṇ ke nazdík aur únche paháṛoṇ par un ke mazbahoṇ ko aur
Yasíratoṇ ko yád karte. 3 Ai mere paháṛ, jo maidán meṇ hai, terá mál, aur tere
sáre khazáne terí únchí jagaheṇ bhí terí sárí sarhaddoṇ meṇ gunáh ke sabab se
buṭwá dúngá. 4 Aur tú us mírás se, jo maiṇ ne tujhe diyá, apne qusur ke báis
báz rahegá; aur maiṇ us zamín meṇ jise tú ne nahíṇ janá hai, tujhse tere dush-
manoṇ kí bandagí karáúngá, kyúnki tum ne mere qahr kí ág bhaṛkáí, jo hamesha
tak jaltí rahegí. 5 KHUDAWAND yúṇ kahtá hai, Lanatí hai, wuh ádmí jo ádmí
par ásrá rakhtá hai, aur bashar ko apní bázú jántá hai, aur jis ká dil Khudá se
phir játá hai. 6 Kyúnki wuh jangal meṇ us puzhmurde ke mánind hogá, jo bhaláí
áne se bekhabar hai, aur wuh bayábán kí tapishnák jagahoṇ meṇ sukúnat karegá,
aisí khárí zamín meṇ jis meṇ koí basnewálá nahíṇ hai. 7 Mubárak hai wuh ádmí
jo KHUDAWAND par bharosá rakhtá hai, aur jis kí ummedgáh KHUDAWAND hai:
8 Kyúnki wuh us darakht ke mánind hogá, jo pánioṇ ke kináre lagáyá játá, aur
dhárá ke pás apní jaṛ phailátá, aur garmí áne se bekhabar rahtá, balki us ká pattá
hará hogá; aur khushksálí meṇ wuh bekhatra hogá, aur phal láne se báz na áegá.

9 Dil sab chízoṇ se farebí hai, aur wuh fásid hai; use kaun ján saktá hai?
10 Maiṇ KHUDAWAND dil ko jánchtá húṇ, aur gurdoṇ ko ázmátá, táki maiṇ
harek ko us kí chál ke muwáfiq, aur us ke kámoṇ ke phal ke muwáfiq badlá dúṇ.

11 Jaisá títrí úprí andoṉ ko seotí hai, taisáhí jo beinsáfí se daulat hásil kartá hai,
so apne dinoṉ ke darmiyán use chhoṛegá, aur apne ákhir men jáhil hogá.
12 Purjalál takht ibtidá se muqarrar kiyá húá hamárí muqaddas jagah hai.
13 Ai Khudawand Isráel kí ummedgáh, jo tujh ko chhoṛte, sab sharminda honge;
jo mujh se phir játe haiṉ we dhúl par likhe jáenge, kyúnki unhoṉ ne Khudawand
ko chhoṛ diyá hai, jo áb i hayát ká sotá hai. 14 Ai Khudawand, mujhe changá
kar, aur maiṉ changá húngá, mujhe bachá aur maiṉ bachúngá; kyúnki tú merí
táríf hai.
15 Dekh we mujhe kahte haiṉ, ki Khudawand ká kalám kaháṉ hai? wuh
abhí áwe. 16 Maiṉ tere píchhe charwáhá hone se nahíṉ haṭá, aur maiṉ áfat
ke din ká árzúmand na thá; tú jántá hai: jo mere laboṉ se niklá, tujhe málúm
húá. 17 Tú mere liye dahshat mat ho; tú burái ke din meṉ merí panáh hai.
18 Mere zálim sharminda hoṉ, par maiṉ sharminda na hoúṉ; we ghabráe jáeṉ,
par maiṉ ghabráyá na jáúṉ: burái ká din un par lá, aur dúní halákat se unheṉ
halák kar.
19 Khudawand mujh se yúṉ farmátá hai, ki Já, aur merí qaum ke beṭon ke
pháṭak par jis meṉ se Yihúdáh ke bádsháh áyá jáyá karte haiṉ, aur Yirúshálam
ke sab pháṭakoṉ par khaṛá ho; 20 Aur un se kah, ki Ai Yihúdáh ke bádsháh,
aur sab Yihúdáh, aur Yirúshálam ke sáre báshinde, jo un pháṭakoṉ se guzarte ho,
Khudawand ká kalám suno. 21 Khudawand yúṉ kahtá hai, ki Tum áp se
chaukas raho, aur sabt ke din bojh na uṭháo, aur Yirúshálam ke pháṭakoṉ se mat láo;
22 Aur tum sabt ke din apne gharoṉ se bojh mat le jáo, aur kisí tarah ká kám na
karo, balki sabt ke din ko muqaddas jáno, jaisá maiṉ ne tumháre bápdádoṉ ko
farmáyá. 23 Lekin unhoṉ ne na suní, na kán lagáyá, balki apní gardan ko sakht
kiyá, ki na suneṉ, aur nasíhat qabúl na kareṉ. 24 Aur aisá hogá, ki agar tum
fiihaqíqat merí suno, Khudawand kahtá hai, aur sabt ke din tum is shahr ke
pháṭakoṉ se bojh na láo, balki sabt ke din ko muqaddas jáno, yaháṉ tak ki us meṉ
kuchh kám na karo; 25 To is shahr ke pháṭakoṉ se bádsháh aur sardár dákhil
honge, ki Dáúd ke takht par julús kareṉ; we aur un ke sardár, Yihúdáh ke log
aur Yirúshálam ke báshinde rathoṉ aur ghoṛoṉ par sawár honge; aur yih shahr
hamesha tak ábád hogá. 26 Aur Yihúdáh ke shahroṉ se, aur Yirúshálam kí
nawáhí se, aur Binyamín kí zamín se, aur maidán se aur paháṛ se, aur dakkhin se,
chaṛháwe aur zabíhe aur hadiye aur lubán aur shukráne líye húe Khudawand ke
ghar meṉ áwenge. 27 Lekin agar tum merí na sunoge, ki sabt ke din ko muqaddas
jáno, aur sabt ke din Yirúshálam ke pháṭakoṉ se bojh leke dákhil na hoo; tab
maiṉ us ke pháṭakoṉ meṉ ág lagáúngá, jo Yirúshálam ke mahalloṉ ko khá jáegí;
aur na bujhegí.

XVIII. BAB.

1 Wuh kalám jo Yaramiyáh ke pás Khudawand se kahtá húá áyá, 2 Ki Uṭhke
kumhár ke ghar ko utar já, aur maiṉ wahíṉ apní báteṉ tujhe sunáúngá. 3 Tab
maiṉ kumhár ke ghar meṉ utar gayá; aur kyá dekhtá húṉ, ki wuh chák par kuchh
baná rahá hai. 4 Aur jo miṭṭí ká bartan wuh baná rahá thá, so kumhár ke háth
se bigaṛ gayá: tab us ne phir aur bartan banáyá, jaisá kumhár kí nazar meṉ

achchhá lagá. 5 Tab KHUDAWAND ká kalám kahtá húá mere pás áyá, 6 Ki Ai
Isráel ke gharáne, kyá main is kumhár kí tarah tum se nahín kar saktá hún?
KHUDAWAND kahtá hai. Dekho, jaise miṭṭí kumhár ke háth men, waise tum, ai
Isráel ke gharáne, mere háth men ho. 7 Jis waqt main kisí qaum aur kisí mam-
lukat ke ukhárne aur giráne aur wírán karne ko kahún; 8 Agar wuh qaum, jis ko
main ne kahá, apní burái se phire, to main bhí us burái se pachhtáúngá jo us par
karne ko ṭháná thá. 9 Aur jis waqt main kisí qaum aur kisí mamlukat ke banáne
aur lagáne ko kahún; 10 Aur wuh merí nazar men burái kare, aur merí na sune,
to main bhí ús nekí se pachhtáúngá, jo us kí bhálái ke liye kahá thá. 11 Ab tú
Yihúdáh ke logon aur Yirúshálam ke báshindon se kahke bol, ki KHUDAWAND
yún farmátá hai, Dekh, main tum par burái ṭhaharátá, aur tum par iráda bándhtá:
so ab tum men se harek apní apní burái se phir áwe, aur apní apni ráhon aur
kámon ko sudháre. 12 Par unhon ne kahá, ki Befáida; kyúnki ham apne irádon
par chalenge, aur harek apne apne bure dil kí sharárat karegá. 13 Is liye
KHUDAWAND yún farmátá hai, ki Ab qaumon men púchho, kis ne aisí báten suní
hain? Isráel kí kunwárí ne niháyat haulnák kám kiyá. 14 Kyá Lubnán ká barf,
jo pahár se hai, mere kheton ko chhoregá? kyá ṭhanḍhá bahtá pání, jo us se
nikaltá hai, súkh jáegá? 15 Tadbhí merí qaum mujh ko bhúl gaí, ki bátil ke liye
lubán jaláwe, aur we ráhon men qadím ráston men phisal gaye, ki us ráh men
chalen, jo chauras nahín; 16 Ki we apní zamín ko wíráni, aur hamesha ke síṭhí
ká báis karen; harek jo udhar se guzre, dang hogá, aur apne sir ko hiláwegá.
17 Purwí hawá kí tarah main unhen dushman ke sámhne se titar bitar kar dúngá;
un kí áfat ke din men main apní píṭh un kí taraf pherúngá, apná munh nahín.
18 Tab unhon ne kahá, ki Ao, ham Yaramiyáh par mashwarat karen; kyúnki na
sharíat káhin se, na saláh hakím se, na kalám nabí se játá rahegá. Ao, ham use
zubán se máren, aur us kí kisí bát par tawajjuh na karen. 19 Ai KHUDAWAND,
tú mujh par tawajjuh kar, aur mere muddaíon kí áwáz sun. 20 Kyá bhalái ke
badle burái dí jáegí? kyúnki unhon ne merí ján ke liye garhá khodá. Yád kar ki
main tere huzúr khaṛá húá, ki un ke liye duá i khair mángún, táki terá qahr un se
pher jáe. 21 Is liye un ke laṛkon ko kál ke hawále kar, aur unhen talwár kí dhár
ko supurd kar; un kí jorúán láwalad aur bewa hon; aur un ke mard máre paṛen;
un ke jawán janggáh men talwár ke kushta hon. 22 Un ke gharon se nauha suná
jáe, jab tú achának un par fauj láwegá: kyúnki unhon ne mere pakaṛne ke liye
gaṛhá khodá, aur mere páon ke liye jál chhipáe. 23 Par, ai KHUDAWAND, tú
mere márḍálne ke liye un ke sab mansuba jántá hai: un kí sharárat ko muáf na
kar, aur apní nazar se un kí khatá na miṭá, balki we tere áge giráe jáen; apne
qahr ke waqt men tú un se aisá kar.

XIX. BAB.

1 KHUDAWAND yún kahtá hai, ki Tú jáke kumhár se miṭṭí ká bartan mol le,
aur qaum ke buzurgon aur káhinon ke sardáron men se bázon ko sáth le; 2 Aur
bin Hannum kí wádí men nikal já, jo kumháron ke pháṭak kí nikás ke áge hai, aur
jo báten main tujh se kahúngá tú wahán suná: 3 Aur bol, Ai Yihúdáh ke
bádsháho, aur Yirúshálam ke báshindo, KHUDAWAND ká kalám suno; Rabb

ul afwáj Isráel ká Khudá, yún farmátá hai, Dekho, main is maqám par
aisí buráí láúngá, ki jo koí use sunegá, us ke kán jhanjhaná uṭhenge. 4 Kyúnki
unhon ne mujhe chhoṛá, aur is maqám ko gairon ke hawále kiyá, aur us men
begáne iláhon ke liye lubán jaláyá, jinhen na unhon ne, na un ke bapdádon ne, na
Yihúdáh ke báshindon ne jáná, aur is maqám ko bequsúron ke lahú se bhar diyá;
5 Aur unhon ne Baal kí únchí jagahon ko biná kiyá, táki apne beṭon ko Baal ke
chaṛháwon ke liye ág se jaláwen, jo main ne na farmáyá, na kahá, na mere dil par
chaṛhá: 6 Is liye dekh, we din áte hain, Khudawand kahtá hai, ki yih maqám
Tufat na kaháwegá, na bin Hannum kí wádí balki Wádí ul qatl. 7 Aur is maqám
men main Yihúdáh aur Yirúshálam kí saláh bátil karúngá; aur main unhen un ke
dushmanon ke áge, aur un kí ján ke khwáhánon ke háth se giráúngá; aur main un
kí láshon ko hawáí parindon aur zamín ke darindon kí khurák karúngá. 8 Aur
main un ká shahr wírán karúngá, aur síṭhí ká báis; harek jo guzregá, dang hogá,
aur us kí sab áfaton ke sabab síṭhí bajáwegá. 9 Aur main unhen un ke beṭon ká
gosht, aur un kí beṭíon ká gosht khiláúngá, aur harek apne apne yár ká gosht
kháegá, muhásara men aur tangí men, jis se un ke dushman aur un kí ján ke khwá-
hán unhen tang karenge. 10 Tab tú us bartan ko apne sáthíon ke sámhne
toṛ, 11 Aur un ko kah, Rabb ul afwáj yún kahtá hai, ki Main is qaum ko
aur is shahr ko aisá toṛúngá, jaisá koí kumhár ká bartan toṛtá hai, jo phir durust
nahín ho saktá; aur log Tufat men gáṛenge, jab tak gáṛne ká maqám na rahe.
12 Main is maqám se aisá karúngá, Khudawand kahtá hai, aur us ke báshindon
se; chunánchi main is shahr ko Tufat ke mánind banáúngá: 13 Aur Yirúshálam
ke ghar aur Yihudáh ke bádsháhon ke ghar Tufat ke mánind palíd honge, un
gharon ke sabab jin kí chhaton par unhon ne ásmán ke sáre lashkar ke liye lubán
jaláyá, aur begáne iláhon ke liye tapáwan tapáe. 14 Tab Yaramiyáh Tufat se phir
áyá, jidhar Khudawand ne use nubúwat karne ko bhejá thá, aur Khudawand
ke ghar ke sahn men khaṛá hoke sáre logon se kahne lagá, 15 Ki Rabb ul
afwáj Isráel ká Khudá, yún kahtá hai, ki Dekho, main is shahr par aur us kí sáre
bastíon par sárí buráí láúngá, jo main ne us ke barkhiláf farmáí, is liye ki unhon
ne apní gardan ko sakht kiyá, táki merí báton ko na sunen.

XX. BÁB.

1 Jab Fasihúr bin Amír káhin ne, jo Khudawand ke ghar ká dároga bhí thá
suná ki Yaramiyáh ne in báton kí nabúwat kí, 2 To Fasihúr ne Yaramiyáh nabí ko
márá, aur use us káṭh men ḍálá, jo Binyamín ke baṛe pháṭak men Khudawand
ke ghar ke nazdík thá. 3 Aur dusre din yún húá, ki Fasihúr ne Yaramiyáh ko káṭh
se nikálá. Tab Yaramiyáh ne use kahá, ki Khudawand ne terá nám Fasihúr nahín
balki Majúr i Musabbib rakhá. 4 Kyúnki Khudawand yún kahtá hai, ki Dekh,
main tujhe apne liye, aur tere sab doston ke liye bhayának banáúngá; aur we apne
dushmanon kí talwár se máre paṛenge, aur terí ánkhen dekhengí: aur main sáre
Yahúdáh ko Babul ke bádsháh ke háth men sompúngá, aur wuh un ko Bábul men
asír lejáegá, aur talwár se qatl karegá. 5 Aur main is shahr kí sárí qúwat, aur us
kí sárí mihnat, aur us kí sárí nafís chízon ko de ḍálúngá, aur Yihúdáh ke bádshá-
hon ke sab khazánon ko main un ke dushmanon ke háth men sompúngá, jo unhen

lúṭenge, aur unheṉ pakṛenge, aur Bábul meṉ le jáenge. 6 Aur ai Fasihúr, tú aur
sab jo tere ghar meṉ rahte haiṉ, asírí meṉ jáenge: aur tú Bábul meṉ pahunchegá,
aur waháṉ tú maregá, aur waháṉ gáṛá jáegá, tú aur tere sáre dost jin se tú ne jhú-
ṭhí nubúwat kí.

7 Ai Ḳhudawand, tú ne mujhe manáyá hai, aur maiṉ mán gayá húṉ; tú ne
mujh par jabr kiyá hai, aur tú gálib áyá: maiṉ roz roz hansí meṉ húṉ, har ek
mujhe ṭhaṭṭhe meṉ uṛátá hai. 8 Kyúnki jab bár maiṉ boltá húṉ, maiṉ pukártá
húṉ; beinsáfí aur zulm se faryád kartá húṉ; ki Ḳhudawand ká kalám har roz
merí malámat aur hansí ká báis hotá hai. 9 Tab maiṉ ne kahá, Maiṉ us ká zikr
na karúngá, na áge kabhí us ke nám se bolúngá: lekin us ke kalám mere dil meṉ
átish i sozán ke mánind thá, jo haḍḍioṉ meṉ band hai, aur maiṉ báz rahne se thak
gayá, aur na saká.

10 Kyúnki maiṉ ne bahutoṉ se badgoí suní, chároṉ taraf ḳhatra hai. Ittilá karo,
we kahte haiṉ, aur ham ittilá karenge. Mere sáre yár mere ṭhokar kháne ke mun-
tazir haiṉ, aur kahte, Sháyad wuh uskáyá jáegí, aur ham us par gálib áwenge, aur
us se badlá lenge. 11 Lekin Ḳhudawand muhíb bahádur ke mánind merí taraf
hai: is liye mere satánewále ṭhokar kháenge, aur gálib na áwenge, aur niháyat
sharminde honge; kyúnki we apná maqsad na páwenge: un kí hamesha kí shar-
mindagí kabhí bhúl na jáegí. 12 Pas, ai Rabb ul afwáj jo sádiqoṉ ko parakhtá
hai, aur gurdoṉ aur dil ko dekhtá hai, jo badlá ki tú un se legá, maiṉ use dekhúṉ;
is liye ki maiṉ ne apná dáwá tere sámhne záhir kiyá. 13 Ḳhudawand kí
saná gáo, Ḳhudawand kí táríf karo; kyúnki us ne miskín kí ján ko badkároṉ
ke háth se chhuṛáyá hai.

14 Lánat us din par, jis meṉ maiṉ paidá húá: wuh din mubárak na howe, jis
meṉ merí má mujh ko janí. 15 Lánat us ádmí par, jis ne kahte húe mere báp ko
ḳhabar pahuncháí, ki Tujh ko betá paidá húá, aur use baṛá ḳhush kiyá. 16 Aur
wuh ádmí un shahroṉ ke mánind howe, jinheṉ Ḳhudawand ne ulaṭ diyá, aur
pachhtáyá nahíṉ: aur subh ko shor sune, aur zuhr ke waqt lalkár; 17 Kyúnki
us ne mujhe rahim se qatl na kiyá; yá merí má merí qabr hotí, aur us ká rahim
hamesha tak hámila rahtá. 18 Kis wáste maiṉ rahim se niklá, ki mashaqqat aur
ranj dekhúṉ, aur mere din sharm meṉ kaṭeṉ?

XXI. BÁB.

1 Wuh kalám jo Ḳhudawand kí taraf se Yaramiyáh ke pás áyá, jab Sidqiyáh
bádsháh ne Fasihúr bin Malkiyáh, aur Zafaniyáh bin Maasiyáh káhin ko us ke pás
kahlá bhejá, 2 Ki, Hamárí ḳhátir Ḳhudawand se púchhiyo, kyúnki Bábul ká
bádsháh Nabúḳhudnazr hamáre sáth laṛáí kartá hai, sháyad ki Ḳhudawand ham
se apne sáre ajíb kámoṉ ke muwáfiq kare, ki wuh ham meṉ se chaṛh jáe.

3 Tab Yaramiyáh ne un se kahá, ki Tum Sidqiyáh ko aisá kaho; 4 Ki Ḳhuda-
wand Isráel ká Ḳhudá yúṉ farmátá hai, ki Dekh maiṉ laṛáí ke hathyároṉ ko, jo
tumháre háth meṉ haiṉ, pherúngá, jin se tum Bábal ke bádsháh, aur Kasdioṉ ke
sáth, jo díwár ke báhar se tumhárá muhásara karte haiṉ, laṛte ho, aur maiṉ unheṉ
is shahr ke bích meṉ ikaṭṭhe karúngá. 5 Aur maiṉ áp tumháre sáth biládastí aur
qúwat i bázú se laṛúngá, háṉ, gusse se aur gazab se, aur baṛe qahr se. 6 Aur

maiṉ is shahr ke báshindoṉ ko, insán o haiwán ko, márúngí; we barí wabá meṉ
marenge. 7 Aur is ke bád, Khudáwand kahtá hai, Yihúdáh ke bádsháh Sidqiyáh
ko, aur us ke naukaroṉ ko, aur qaum ko, aur un ko jo is shahr meṉ wabá aur
talwár aur kál ke bache húe haiṉ, Bábul ke bádsháh Nabúkhudnazr ke háth
meṉ, aur un ke dushmanoṉ ke háth meṉ, aur un ke háth meṉ jo us kí ján ke
khwáhán haiṉ, maiṉ sompúngí: aur wuh unheṉ talwár ke bár se máregá; wuh
unheṉ na chhoṛegá, na mihr karegá, na rahmat karegá.

8 Aur is qaum se tú kahegí, ki Khudáwand yúṉ kahtá hai, ki Dekho, maiṉ
tumhare áge hayát kí ráh aur maut kí ráh dhartá húṉ. 9 Jo is shahr meṉ rahegá,
so talwár aur kál aur wabá se maregá: lekin jo niklegá, aur Kasdioṉ meṉ paṛegá,
jo tumhárá muhásara karte haiṉ, so jíegá, aur us kí ján use ganímat hogí.
10 Kyúnki maiṉ ne is shahr par burái ke liye apná muṉh pherá, bhalái ke liye
nahíṉ, Khudáwand kahtá hai; wuh Bábul ke bádsháh ke háth meṉ sompá jáegá,
aur wuh use ág se jaláwegá.

11 Aur Yihúdáh ke bádsháh ke gharáne kí bábat Khudáwand ká kalám suno;
12 Ai Dáúd ke gharáne, Khudáwand yúṉ kahtá hai, Tum subh infisál karo, aur
lúṭe húe ko zálim ke háth se chhuṛáo, na ho ki tumháre kámoṉ kí burái se merá
qahr ág kí tarah nikle, aur aisá bale, ki koí use bujhá na sake. 13 Ai wádí ke
báshinda, maidán ká pahár Khudáwand kahtá hai, maiṉ tujh par átá húṉ, jo
kahtá, ki kaun ham par hamla karegá? yá hamáre maskanoṉ meṉ kaun dakhl
páwegá? 14 Par tumháre kámoṉ ke phal ke muwáfiq maiṉ tumheṉ sazá dúngá,
Khudáwand farmátá hai; aur maiṉ us ke jangal meṉ ág lagáúngá, jo us ke
girdágird sab ko bhasam karegí.

XXII. BÁB.

1 Khudáwand yúṉ kahtá hai, ki Yihúdáh ke bádsháh ke ghar meṉ utar já,
aur waháṉ yih bát bol, 2 Aur kah, Ai Yihúdáh ke bádsháh, jo Dáúd ke takht
par julús kartá hai, Khudáwand ká kalám suno, tú, aur tere naukar, aur terí qaum
jo in darwázoṉ se guzarte haiṉ; 3 Khudáwand yúṉ kahtá hai, ki Adálat aur
sadáqat karo, aur zálim ke háth se lúṭe húe ko chhuṛáo: aur musáfir, yatím, aur
bewa ko fareb na do, dastdarází na karo, aur is maqám meṉ náhaqq khún mat baháo.
4 Kyúnki jo tum filhaqíqat is kalám ke muwáfiq karoge, to Dáúd ke jánishín
bádsháh, rathoṉ par aur ghoṛoṉ par sawár hoke, is ghar ke darwázoṉ se guzrenge,
harek aur us ke naukar aur us ke log. 5 Pas agar tum in bátoṉ ko na sunoge,
to main apní qasam khátá húṉ, Khudáwand kahtá hai, ki yih ghar ek wírána
hogá. 6 Kyúnki Yihúdáh ke bádsháh ke ghar kí bábat Khudáwand yúṉ kahtá
hai, ki Tú mujhe Jiliahd hai, aur Lubnán ká sar: tadbhí maiṉ yaqínan tujhe
ek bayábán banáúngí, aur aise shahr jin meṉ koí nahíṉ bastí. 7 Aur maiṉ tere
barkhiláf gáratgaron ko muqarrar karúngá, harek ko ma apne hathyároṉ ke; aur
we tere kháss shamshadoṉ ko káṭenge, aur unheṉ ág meṉ ḍálenge. 8 Aur bahut
qaumeṉ is shahr ke pás se guzrengí, aur un meṉ se harek apne paṛosí se kahegá,
ki Khudáwand ne is baṛe shahr par yúṉ kyúṉ kiyá hai? 9 Tab we jawáb denge,
Is liye ki unhoṉ ne Khudáwand apne Khudá ke ahd ko tark kiyá hai, aur begáne
iláhoṉ ko pújá, aur un kí bandagí kí.

10 Murde ke liye na roo, na nauha karo; áwára ke liye zár zár roo: kyúnki
wuh phir na áwegá, na apne watan ko dekhegá. 11 Kyúnki Yihúdáh ke bádsháh
Yúsiyáh ke bete Salúm kí bábat, jo apne báp Yúsiyáh ká jánishín hai, jo is maqám
se nikal gayá, Khudawand yún kahtá hai, ki Wuh idhar phir na áwegá:
12 Balki jis maqám men we use asír legae hain, wahán wuh maregá, aur is zamín
ko phir na dekhegá.

13 Wáe us par, jo apne ghar ko beinsáfí se, aur apne bálákhánon ko zulm se
banátá hai; jo apne parosí ko begár pakartá hai, aur us kí mazdúrí nahín detá;
14 Jo kahtá hai, ki Main apne liye lambá chaurá ghar, aur únche bálákháne ban-
áúngá; aur wuh apne liye khirkíán káttá hai; aur shamshád kí lakrí se chhat páttá
hai, aur qirmizí rang se rangtá hai. 15 Kyá tú isí liye saltanat karegí, ki shamshád
ke kám men auron ke sáth barábarí kare? Kyá tere báp ne nahín kháyá piyá, aur
adálat o sadáqat nahín kiyá? tab wuh khushhál thí. 16 Us ne miskín aur muhtáj
ke dáwe ká faisala kiyá; tab wuh khushhál thá: kyá yih merí pahchán na thí?
Khudawand kahtá hai. 17 Par terí ánkhen aur terá dil kisí chíz kí taraf máil
hain nahín, magar lálach par, aur náhaqq khún par ki baháwe, aur zulm aur dast-
darází par ki kare. 18 Isí liye Yihúdáh ke bádsháh Yúsiyáh ke bete Yahúyaqím kí
bábat Khudawand yún kahtá hai, ki We us ke liye yih nauha na karenge, ki Háe
mere bhái! aur Háe bahin! We us ke liye yih nauha na karenge, Háe Khuda-
wand! yá Háe jalál us ká! 19 Yirúshálam ke darwázon ke báhar ghasítá aur
phenká húá, us ká dafn gadhe ká sá dafn hogá.

20 Tú Lubnán par charh já, aur chillá; aur Basan men apní áwáz buland kar,
aur ghátíon se chillá: ki tere sab áshiqon ne shikast páí. 21 Main ne terí salámatí
ke din men tujhe kahá; par tú bolí, Main na sunúngí; terí jawání se yihí terí ádat
ki tú merí áwáz ko nahín mántí. 22 Hawá tere sab charwáhon ko le jáegí, aur
tere áshiq asírí men jáenge; us waqt tú apní sárí sharárat ke liye sharm kháegí,
aur pashemán hogí. 23 Ai Lubnán men basnewálí jo apná áshiyána shamshádon
men banátí hai, tú kaisí ájiz hogí jab tujh par jannewálí aurat kí pírí ke mánind
dard áwenge. 24 Mujhe apní hayát kí qasam Khudawand farmátá hai, ki
Agarchi Yahúdáh ke bádsháh Yahúyaqím ká betá Kániyáh mere dahne háth kí
angúthí hotá, tadbhí main use wahán se nikál phenktá; 25 Aur un ke háth men jo
terí ján ke khwáhán hain, aur un ke háth men, jin ke chihre se tú khauf khátá hai,
yáne Bábul ke bádsháh Nabúkhudnazr ke háth men, aur Kasdíon ke háth men
main tujhe sompúngá. 26 Aur main tujhe aur terí má ko, jo tujhe jani, pardes
men nikál dúngá, jahán tum paidá nahín húe; aur wahán tum maroge. 27 Aur
jis des men unhon ne phirne ko dil lagáyá hai, we wahán na phirenge. 28 Kyá
yih shakhs Kániyáh nafratí aur túṭí húí múrat hai? yá nápasand bartan? we kis
wáste nikále játe, wuh aur us kí aulád, aur aisí zamín men dále játe, jise we nahín
jánte? 29 Ai zamín, zamín, zamín, Khudawand ká kalám sun. 30 Khuda-
wand yún farmátá hai, Is ádmí ko beaulád likho, yih ádmí apne dinon men
iqbálmand na hogá: kyúnki koí us kí aulád se iqbálmand na hogá, ki Dáúd ke
takht par baithe, aur Yihúdáh par saltanat kare.

XXIII. BÁB.

1 Wáe un charwáhoṉ par jo merí charágáh ke bheṛoṉ ko halák o pareshán karte
haiṉ! Ḳhudáwand kahtá hai. 2 Is liye Ḳhudáwand Isráel ká Ḳhudá un char-
wáhoṉ kí bábat, jo merí qaum ko charáte haiṉ, yúṉ kahtá hai, ki Tum ne mere
galle ko pareshán kiyá, aur hánk diyá, aur nigahbání nahíṉ kí: dekho, maiṉ tum
par tumháre kámoṉ kí burái pahuncháúngá, Ḳhudáwand kahtá hai. 3 Aur maiṉ
apne galle ke bache húoṉ ko sárí zamínoṉ se jama karúngá, jahán maiṉ ne unheṉ
hánk diyá thá, aur unheṉ apne jhunḍoṉ meṉ phir láúngá; aur we phalenge, aur
baṛhenge. 4 Aur maiṉ un par charwáhe muqarrar karúngá, jo unheṉ charáwenge;
aur we phir na ḍarenge, na ghabráenge, na kam honge, Ḳhudáwand kahtá hai.
5 Dekh we din áte haiṉ, Ḳhudáwand kahtá hai, ki maiṉ Dáúd ke liye sádiq
shákh uṭháúngá, aur bádsháh bádsháhí karegá, aur iqbálmand hogí, aur adálat o
sadáqat zamín par karegá. 6 Us ke dinoṉ meṉ Yihúdáh naját páwegá, aur Isráel
salámatí meṉ sukúnat karegá; aur us ká nám yih rakhá jáegá, Ḳhudáwand hamárí
sadáqat. 7 Isí liye, dekh, we din áte haiṉ, Ḳhudáwand kahtá hai, ki we phir na
kahenge, Ḳhudáwand i Haí kí qasam, jo baní Isráel ko mulk i Misr se chaṛhá
láyá; 8 Balki, Ḳhudáwand i Haí kí qasam jo bait i Isráel kí aulád ko uttar kí
zamín se aur sárí zamínoṉ se jahán maiṉ ne unheṉ hánk diyá thá, chaṛhá láyá, aur
un kí rahnumáí kí, ki apní zamín meṉ baseṉ.
9 Nabíoṉ ke báis se merá dil mere andar chúr ho rahá hai; merí sárí haḍḍíoṉ
meṉ kapkapí paṛí: Ḳhudáwand ke sabab aur us kí muqaddas bátoṉ ke sabab
maiṉ matwálá sá húṉ, aur us shaḳhs sá jis par wain gálib húí. 10 Kyúnki zamín
zinákároṉ se bhar gaí; ki qasam kháne se zamín mátam kartí hai; maidán ke
chaman súkh gae, aur un kí ádat burí hai, aur un kí qúwat ṭhík nahíṉ. 11 Ki nabí
aur káhin donoṉ nápák haiṉ: háṉ, maiṉ ne apne ghar meṉ un kí burái páí, Ḳhudá-
wand kahtá hai. 12 Is liye un ko un kí ráh táríkí meṉ phislahí jagah sí hogí;
we ḍhakele jáenge, aur waháṉ girenge: ki maiṉ un par burái láúngá, yáne un se
intiqám lene ká baras, Ḳhudáwand kahtá hai. 13 Aur maiṉ ne Samrún ke nabíoṉ
meṉ nádání dekhí hai; unhoṉ ne Baal se nubúwat kí, aur mere log Isráel ko gum-
ráhí meṉ ḍálá. 14 Bhí maiṉ ne Yirúshálam ke nabíoṉ meṉ haulnák chíz dekhí:
we zinákárí karte, aur jhúṭh se chalte haiṉ; badkároṉ ke háthoṉ ko bhí we
taqwíyat dete haiṉ, yaháṉ tak ki koí apní burái se nahíṉ phirtá: we sab mujhe
Sadúm ke mánind haiṉ, aur us ke báshinde Amúrah ke mánind. 15 Isí liye
Rabb ul afwáj nabíoṉ kí bábat yúṉ kahtá hai, ki Dekh, maiṉ unheṉ nág-
dauná khiláúngá, aur pitpápṛe ká pání piláúngá: kyúnki Yirúshálam ke nabíoṉ
se sárí zamín par nápákí niklí. 16 Rabb ul afwáj yúṉ kahtá hai, ki Un nabíoṉ
kí báteṉ mat suno, jo tum ko nabúwat karte haiṉ; we tum ko bátil karáte:
we apne dil kí rúyat kahte haiṉ, na Ḳhudáwand ke munh kí kahí húí. 17
We un ko, jo mujhe haqír jánte haiṉ, kahte rahte, ki Ḳhudáwand ne kahá, Tum-
hárí salámatí hogí; aur harek ko jo apne dil kí sharárat par chaltá, we kahte, ki
Tum par burái na áwegí. 18 Kyúnki Ḳhudáwand ke díwán i ḳháss meṉ kaun
khaṛá húá hai, ki us kí bát ko dekhe aur sune? kis ne us kí bát ko gosh kiyá, aur
suná? 19 Dekh, Ḳhudáwand kí ándhí qahr se nikaltí; aisí ándhí jo dauṛtí húí
sharíroṉ ke sir par dauṛegí. 20 Ḳhudáwand ká gazab phir na áwegá, jab tak

wuh apne dil ká iráda kám men na láwe, aur púrá na kare; tum ákhirí dinon men
use bakhúbí málúm karoge. 21 Main ne in nabíon ko nahín bhejá, par we daure
hain; main ne un se nahín kahá, par unhon ne nabúwat kí. 22 Pas agar we mere
díwán i kháss men khaṛe hote, aur merí báten mere logon ko sunáte, to we un ko
un kí burí ráh se, aur un ke kámon kí burái se phiráte. 23 Kyá main Khudá i
nazdík hún, Khudawand kahtá hai, aur Khudá i baíd nahín? 24 Kyá koí chhipí
jagahon men apne ko chhipá saktá hai jis se main na dekhún? Khudawand
kahtá: kyá ásmán aur zamín mujh se bhará nahín hai? Khudawand kahtá hai.
25 Jo nabíon ne kahá, main ne suná, jo kahte húe mere nám se jhúṭh múṭh
nubúwat karte, ki Main ne khwáb dekhá, khwáb dekhá. 26 Kab tak yih nabíon
ke dil men hogá, jo jhúṭh múṭh nubúwat karte? hán, we apne dil ke fareb ke
nabí hain: 27 Jo mansúba bándhte hain, ki un ke khwábon se, jo har ek apne
paṛosí se bayán kartá, merí qaum se merá nám bhulwá den, jaise un ke bápdáde
Baal ke liye merá nám bhúl gaye. 28 Jis nabí ke pás khwáb hai, so khwáb
bayán kare; aur jis ke pás merá kalám hai, so mere kalám ko sachái se kahe:
gehún ko bhúse se kyá? Khudawand kahtá hai 29 Kyá merá kalám ág ke
mánind nahín hai? Khudawand kahtá hai, aur hathoṛe ke mánind, jo paháṛ
ko chúr chúr kartá hai? 30 Is liye, dekh, main un nabíon par átá hún, Khuda-
wand kahtá hai, jo har ek apne paṛosí se merí báten churáte hain. 31 Dekh,
main un nabíon par átá hún, Khudawand kahtá hai, jo apní zubán ko kám
men láte, aur kahte, ki Us ne kahá hai. 32 Dekh, main un par átá hún, Khuda-
wand kahtá hai, jo jhúṭhe khwábon kí nubúwat karte hain, aur unhen bayán karte,
aur apní jhuṭhái o lifzaní se mere logon ko bhaṭkáte hain; lekin main ne unhen
nahín bhejá, na unhen hukm diyá: is liye is qaum ko un se hargiz fáida na hogá,
Khudawand kahtá hai.

33 Aur jab yih qaum, yá nabí, yá káhin kahte húe tujh se púchhe, ki Bár i
Khudawand kyá hai? tab jo bár hai, tú kah, ki Main tum ko tark kartá hún?
Khudawand kahtá hai. 34 Aur nabí, aur káhin, aur qaum, jo koí kahe, Bár i
Khudawand, main us shakhs ko aur us ke gharáne ko sazá dúngí. 35 Har ek
apne paṛosí se, aur har ek apne bhái se yún kahe, ki Khudawand ne kyá jawáb
diyá hai? aur us ne kyá kahá hai. 36 Aur tum Bár i Khudawand ká zikr kab-
hí na karoge, ki har ek kí bát us ká bár hogá; kyúnki tum ne zinda Khudá,
Rabb ul afwáj hamáre Khudá kí báton ko bigáṛá hai. 37 Tú nabí se yún
kahegá, ki Khudawand ne tujhe kyá jawáb diyá? aur Khudawand ne kyá kahá
hai? 38 Lekin jab ki tum kahte ho, Bár i Khudawand, is liye Khudawand
yún kahtá hai, azbaski tum kahte ho, Bár i Khudawand, aur main ne tum ko
kahlá bhejá, ki Mat kaho, Bár i Khudawand: 39 Is liye, dekh, main tumhen
bilkull bhúl jáúngá, aur tumhen tark karúngá, aur tum ko aur us shahr ko jo
main ne tum ko aur tumháre bápdádon ko diyá, apne huzúr se nikálúngá. 40 Aur
main tum par hamesha kí malámat, aur hamesha kí sharm láúngá, jo na bhulegí.

XXIV. BAB.

1 Khudawand ne mujh par záhir kiyá, aur dekh do ṭokrí anjír Khudawand
kí haikal ke sámhne rakhí gain, bád us ke ki Bábul ke bádsháh Nabúkhudnazr

ne Yihúdáh ke bádsháh Yakuniyáh bin Yahúyaqím ko, aur Yihúdáh ke amíron ko,
baṛhaíon aur lohároṉ ke sáth Yirúshálam se asír lejáke Bábul meṉ pahuncháyá
thá, 2 Ek ṭokrí meṉ achchhe se achche anjír the, pahile pakke húe anjíroṉ ke
mánind; aur dúsrí ṭokrí meṉ bure se bure anjír, jo burái ke máre kháe na já sake.
3 Aur Ḳhudawand ne mujh-se kahá, ki Ai Yaramiyáh, tú kyá dekhtá hai? Aur
maiṉ ne kahá, Anjíroṉ ko; achchhe anjír, bahut achchhe; aur jo bure haiṉ, bahut
bure, jo burái ke máre kháe na já sake.

4 Phir Ḳhudawand ká kalám yih kahtá húá mere pás áyá, 5 Ḳhudawand
Isráel ká Ḳhudá yúṉ kahtá hai, ki In achchhe anjíroṉ ke mánind, maiṉ Yihúdáh
ke asíroṉ ko, jinheṉ maiṉ ne is maqám se Kasdíoṉ kí zamín meṉ bhejá hai, bhalái
ke liye pahchánúngá. 6 Ki maiṉ un par bhalái ke liye nazar rakhúngá, aur unheṉ
phir is zamín meṉ láúngá, aur maiṉ unheṉ banáúngá, aur na ḍháúngá; maiṉ
unheṉ lagáúngá, aur na ukháṛúngá. 7 Aur maiṉ unheṉ dil dúngá, ki mujhe
pahcháneṉ, ki maiṉ Ḳhudawand húṉ: aur we mere log honge, aur maiṉ un ká
Ḳhudá húngá; kyúnki we merí taraf apne sáre dil se phirenge.

8 Par bure anjíroṉ ke mánind, jo burái ke máre kháe na já sake, Ḳhudawand
yaqínan yúṉ kahtá hai, ki Maiṉ Yihúdáh ke bádsháh Sidqiyáh ko, aur us ke amíroṉ
ko, aur Yirúshálam ke bache húoṉ ko, jo is zamín meṉ rahte haiṉ, aur jo sarzamín
i Misr meṉ báshinde haiṉ, aisá ṭhaharáúngá. 9 Aur maiṉ unheṉ dunyá kí sárí
mamlukatoṉ meṉ badsulúkí aur musíbat ke liye sompúngá, ki jin maqámoṉ meṉ
maiṉ unheṉ hánkúngá, waháṉ we malámat aur masal aur tána aur lánat ke liye
howeṉ. 10 Aur maiṉ un ke darmiyán talwár, aur kál, aur wabá bhejúngá, jab
tak we us zamín se, jo maiṉ ne unheṉ aur un ke bápdádoṉ ko diyá, miṭ na jáeṉ.

XXV. BAB.

1 Wuh kalám jo Yihúdáh ke sáre logoṉ kí bábat Yaramiyáh pás áyá, Yihúdáh ke
bádsháh Yahúyaqím bin Yúsiyáh ke chauthe baras meṉ, jo Bábul ke bádsháh
Nabúkhudnazr ká pahilá baras thá; 2 Jise Yaramiyáh nabí ne kahte húe Yihúdáh
ke sáre logoṉ, aur Yirúshálam ke sáre báshindoṉ se kah diyá, 3 Ki Yihúdáh ke
bádsháh Yúsiyáh bin Amún ke terahweṉ baras se áj tak, ki teíswáṉ baras hai,
Ḳhudawand ká kalám mere pás áyá, aur maiṉ ne tum se kahá, subh sawere
uṭhke kahá, par tum ne na suná. 4 Aur Ḳhudawand ne apne sáre bande
nabíoṉ ko tumháre pás bhejá, subh sawere uṭhke bhejá; par tum ne na suná, na
sunne ko apná kán lagáyá. 5 Unhoṉ ne kahá, ki Harek apní burí ráh se, aur
apne kámoṉ kí burái se phiriyo, aur us zamín meṉ, jise Ḳhudawand ne tum ko
aur tumháre bápdádoṉ ko diyá, abad ul ábád basiyo. 6 Aur tum begáne iláhoṉ
ke píchhe na jáo, ki un kí bandagí aur sijda karo, aur apne háthoṉ ke kámoṉ se
mujhe gusse meṉ na láo; aur maiṉ tum par kuchh zarar na pahuncháúngá. 7 Par
tum ne merí na suní, Ḳhudawand kahtá hai; ki apne háthoṉ ke kámoṉ se apne
zarar ke liye mujhe gusse meṉ láo.

8 Is liye Rabb ul afwáj yúṉ kahtá hai, ki Wáste is ke ki tum ne merí
báteṉ na suníṉ, 9 Dekh, maiṉ uttar ke sáre qabáil, aur apne bande sháh i
Bábul Nabúkhudnazr ko leke bhejúngá, Ḳhudawand kahtá hai, aur maiṉ is
sarzamín, aur us ke báshindoṉ, aur in sárí qaumoṉ kí mukhálafat meṉ, jo

chaugird haiṉ, unheṉ pahuncháúngá, aur unheṉ bilkull halák karúngá, aur hairání
aur síṭhí aur hamesha kí wírání ke liye unheṉ ṭhaharáúngá. 10 Aur main un meṉ
se ḳhushí kí áwáz, aur shádí kí áwáz dulhe kí áwáz aur dulhin kí áwáz, chakkí
kí áwáz aur chirág kí roshní ko miṭáúngá. 11 Aur yih sárí zamín wírána aur
hairání ke liye hogí; aur ye qaumeṉ sattar baras tak Bábul ke bádsháh kí bandagí
karengí.

12 Aur aisá hogá, Ḳhudawand kahtá hai, ki jab sattar baras púre honge, maiṉ
Bábul ke bádsháh se aur us kí qaum se un kí burái ká intiqám lúngá, aur Kasdíoṉ
kí sarzamín se, aur maiṉ use hamesha ká wírána ṭhaharáúngá. 13 Aur maiṉ us
sarzamín par apní sárí báteṉ, jo maiṉ ne us par kahíṉ, láúngí, yáne sab kuchh
jo is kitáb meṉ likhá hai, jo nubúwat Yaramiyáh ne sárí qaumoṉ par kí. 14 Ki un
se bhí bahut qaumeṉ aur baṛe bádsháh begírí karáwenge; aur maiṉ un se uṉ
ke amal ke muwáfiq, aur un ke háthoṉ ke kámoṉ ke muwáfiq badlá lúngá.

15 Ki Ḳhudawand Isráel ke Ḳhudá ne mujh ko yúṉ kahá hai, ki Gazab kí
wain ká yih piyála mere háth se le, aur sárí qaumoṉ ko, jin ke pás maiṉ tujhe
bhejhtá húṉ, pilá, 16 Ki we píeṉ, aur larzeṉ, aur behosh howeṉ, us talwár ke
sabab se jo maiṉ un ke darmiyán bhejtá húṉ. 17 Tab maiṉ ne Ḳhudawand ke
háth se wuh piyála liyá, aur un sárí qaumoṉ ko, jin ke pás Ḳhudawand ne mujhe
bhejá thá, maiṉ ne piláyá, 18 Yáne Yirúshálam, aur Yihúdáh ke shahroṉ ko, aur
us ke bádsháhoṉ aur us ke amíroṉ ko ki wuh unheṉ wírána aur hairání aur síṭhí aur
lánat ke liye ṭhaharáwe; jaisá áj ke din hai; 19 Misr ke bádsháh Firaún ko, aur
us ke naukaroṉ aur us ke amíroṉ aur us kí sárí qaum ko; 20 Aur sáre ajnabíoṉ ko,
aur U'z kí zamín ke sáre bádsháhoṉ ko, aur Filistíoṉ kí zamín ke sáre bádsháhoṉ
ko, aur Asqalún, aur Azzah, aur Aqrún ko, aur Ashdúd ke bache húoṉ ko,
21 Adúm, aur Moab, aur baní Ammún ko, 22 Aur Súr ke sáre bádsháhoṉ ko,
aur Saidún ke sáre bádsháhoṉ ko, aur samundar pár ke jazíroṉ ke bádsháhoṉ ko,
23 Didán, aur Taimá, aur Búz ko, aur un sabhoṉ ko, jo apne goshe munḍáte,
24 Aur Arab ke sáre bádsháhoṉ ko, aur ajnabíoṉ ke sáre bádsháhoṉ ko, jo bayábán
meṉ sákin haiṉ, 25 Aur Zimrí ke sáre bádsháhoṉ ko, aur Ailám ke sáre bádsháhoṉ
ko, aur Mádíoṉ ke sáre bádsháhoṉ ko, 26 Aur uttar ke sáre bádsháhoṉ ko, jo
nazdík aur jo dúr haiṉ, ek dúsre ke sáth, aur dunyá kí sárí mamlukatoṉ ko, jo
zamín kí sath par haiṉ: aur Sísak ká bádsháh un ke píchhe píegá. 27 Aur
tú unheṉ kahegá, ki Isráel ká Khudá Rabb ul afwáj yúṉ farmátá hai, ki Tum
pío, aur mast ho, aur qaí karo, aur giro aisá ki phir na uṭho, us talwár ke
áge, jo maiṉ tumháre darmiyán bhejtá húṉ. 28 Aur aisá hogá, ki agar we píne
ko tere háth se piyála lene ká inkár kareṉ, tú un se kahegá, ki Rabb ul afwáj
yúṉ kahtá hai, Tum yaqínan píoge 29 Kyúnki, dekh, maiṉ us shahr par,
jo mere nám se pukárá játá, burái láne ko shurú kartá húṉ, aur kyá tum
bilkull besazá rahoge? Tum besazá na rahoge: ki maiṉ zamín ke sáre bá-
shindoṉ par talwár talab karúngá, Rabb ul afwáj kahtá hai. 30 Aur tú un par in
sab bátoṉ kí nubúwat karegá, aur un se kahegá, ki Ḳhudawand bulandí se garjegá,
aur apne muqaddas makán se áwáz degá; wuh apní árámgáh par zor se garjegá;
angúr laṭáṛnewáloṉ ke mánind wuh zamín ke sáre báshindoṉ par lalkáregá.
31 Zamín kí sarhaddoṉ tak gaugá pahunchegá: ki Ḳhudawand qaumoṉ ke sáth
dawá rakhtá hai; wuh sáre bashar se mubáhasa karegá; wuh sharíroṉ ko talwár

ke supurd karegá, Khudawand kahtá hai. 32 Rabb ul afwáj yúṉ kahtá hai
ki Dekh qaum se qaum par burái nikleg!, aur baṛí ándhí zamín kí sarhaddoṉ se
uṭhíí jáegí. 33 Aur Khudawand ke maqtúl us roz zamín kí ek sarhadd se dúsrí
sarhadd tak honge; we na mátam kiye jáenge, na jama kí jáenge, na dafn kiye
jáenge; khád ke liye we zamín kí sath par honge.

34 Ai charwáho, wáwailá karo, aur chilláo; aur ai galle ke sardáro, tum apne
ko rákh meṉ loṭáo: ki tumháre qatl aur pareshání ke liye din púre húe haiṉ; tum
qímatí bartan ke mánind giroge. 35 Aur charwáhoṉ se panáh játí rahegí, aur
galle ke sardároṉ se naját. 36 Charwáhoṉ ke chilláne kí áwáz, aur galle ke sar-
dároṉ ká wáwailá! ki Khudawand ne un kí charágáh ko wírán kiyá hai. 37 Aur
salámatí kí charágáheṉ Khudawand ke baṛe qahr se ujaṛ kí játí haiṉ. 38 Us
ne apne lukán ko sher kí tarah chhoṛá, kyúnki zálim kí josh kharosh se, aur us ke
baṛe qahr se un kí zamín ek wírání hai.

XXVI. BAB

1 Yihúdáh ke bádsháh Yúsiyáh ke bete Yahúyaqím kí bádsháhí ke shurú meṉ
yih kalám Khudawand kí taraf se kahtá húá áyá, 2 Ki Khudawand yúṉ kahtá
hai, Khudawand ke ghar ke sahn meṉ khaṛá ho, aur Yihúdáh ke sáre shahroṉ
se, jo Khudawand ke ghar meṉ sijda karne ko áte haiṉ, sárí báteṉ jo maiṉ ne
tujhe un se kahne ko hukm diyá hai, kah; ek bát kam na kar. 3 Sháyad ki we
suneṉ, aur har ek apní burí ráh se phire, ki maiṉ us badí se pachhtáúṉ, jo maiṉ un
ke kámoṉ kí burái ke liye un par karne ko mansúba bándhtá húṉ. 4 Aur tú un
se kahegá, ki Khudawand yúṉ kahtá hai, Agar tum merí na sunoge, ki merí
sharíat par chalo, jo maiṉ ne tumháre áge rakhí, 5 Aur mere bande nabíoṉ kí
báteṉ suno, jinheṉ maiṉ ne tumháre pás bhejá, subh sawere uṭhke bhejá (par tum
ne na suná;) 6 To maiṉ is ghar ko Siláh ke mánind banáúngá, aur is shahr ko
zamín kí sárí qaumoṉ ke liye maiṉ lánat thaharáúngá. 7 Aur káhinoṉ aur nabíoṉ
aur sárí qaum ne Yaramiyáh ko Khudawand ke ghar meṉ ye báteṉ kahte suná.

8 Aur aisá húá, ki jab Yaramiyáh sárí báteṉ kah chuká, jo Khudawand ne sárí
qaum se kahne ko hukm kiyá thá, tab káhinoṉ aur nabíoṉ aur sárí qaum ne use
pakṛá, aur kahá, ki Tú yaqínan maregá. 9 Tú ne Khudawand ke nám se yih
kahke kyúṉ nubúwat kí hai, ki Yih ghar Siláh ke mánind hogá, aur yih shahr
wírán aur biná báshinda hogá? Aur sáre log Yaramiyáh kí mukhálafat par
Khudawand ke ghar meṉ jama húe.

10 Jab Yihúdáh ke sardároṉ ne ye báteṉ suníṉ, tab we bádsháh ke ghar se
Khudawand ke ghar meṉ chaṛh gaye, aur Khudawand ke ghar ke naye darwáze
kí paiṭh meṉ baiṭh gaye. 11 Aur káhinoṉ aur nabíoṉ ne kahte húe sardároṉ se
aur sárí qaum se kahá, ki Yih shakhs qatl ke láiq hai; kyúnki us ne is shahr par
nubúwat kí, jaisá tum ne apne kán se suná.

12 Tab Yaramiyáh sáre sardároṉ aur sárí qaum se kahke bolá, ki Jo sárí báteṉ
tum ne suníṉ, Khudawand ne is ghar par aur is shahr par nubúwat karne ko mujhe
bhejá hai. 13 Tum ab apní ráhoṉ aur apne kámoṉ ko sudháro, aur Khudawand
apne Khudá kí áwáz ke shinawá ho; aur Khudawand us badí se pachhtáwegá,
jise us ne tumháre barkhiláf kahá. 14 Aur dekho, maiṉ tumháre háth meṉ húṉ;

mere sáth jo tumhárí nazar meṉ achchhá aur durust ho, karo. 15 Par yaqín jáno,
ki agar tum mujhe qatl karoge, to náhaqq ḳhún apne par, aur is shahr par, aur us
ke báshindoṉ par láoge: kyúnki haqíqat meṉ Ḳhudáwand ne mujhe tumháre pás
bhejá hai, ki tumháre kánoṉ meṉ ye sárí báteṉ kahúṉ.

16 Tab sardároṉ aur sárí qaum ne káhinoṉ aur nabíoṉ se kahá, ki Yih shaḳhs
qatl ke láiq nahíṉ hai: kyúnki us ne Ḳhudáwand hamáre Ḳhudá ke nám se
hameṉ kahá hai. 17 Tab sarzamín ke kitne buzurg uṭhe, aur qaum kí sárí jamáat
se kahke bole, 18 Ki Míkah Maurastí Yihúdáh ke bádsháh Hizqiyáh ke dinoṉ meṉ
nabí thá, aur Yihúdáh kí sárí qaum se kahke bolá thá, ki Rabb ul afwáj yúṉ
kahtá hai, ki Saihún khet ke mánind jotá jáegá, aur Yirúshálam ḍher ḍher hogá,
aur is ghar ká pahár jangal kí únchí jagahoṉ ke mánind hogá. 19 Kyá Yihúdáh
ke bádsháh Hizqiyáh ne, aur sáre Yihúdáh ne us ko qatl kiyá? kyá wuh Ḳhudá-
wand se na ḍará, aur Ḳhudáwand se minnat na kí? Chunánchi Ḳhudáwand us
badí se pachhtáyá, jise us ne un ke barḳhiláf kahá thá. Par ham apní jánoṉ
par baṛí badí láte haiṉ.

20 Aur bhí ek ádmí thá, jis ne Ḳhudáwand ke nám se nubúwat kí, Uríyáh bin
Samaiyáh Qaryat ul Yaarím ká, jis ne is shahr par, aur is zamín par Yaramiyáh kí
sárí bátoṉ ke muwáfiq nabúwat kí: 21 Aur jab Yahúyaqím bádsháh, aur us ke sab
bahádroṉ ne aur sáre sardároṉ ne us kí báteṉ suníṉ, to bádsháh ne use qatl karne
ko cháhá; par Uríyáh sunte hí ḍar gayá, aur bhágke Misr meṉ chalá gayá; 22 Aur
Yahúyaqím bádsháh ne kai ádmíoṉ ko, Ilinatan bin Akbúr aur us ke sáth kitne
ádmíoṉ ko Misr meṉ bhejá. 23 Aur we Uríyáh ko Misr se nikál láe, aur use Yahú-
yaqím bádsháh ke pás pahuncháyá; aur us ne us ko talwár se márḍálá, aur us kí
lásh ko ámm kí qabristán meṉ ḍálá. 24 Par Aḳhiqám bin Sáfan ká háth Yara-
miyáh par thá, ki we use qaum ke háth meṉ qatl hone ko na sompeṉ.

XXVII. BÁB.

1 Yihúdáh ke bádsháh Sidqiyáh bin Yúsiyáh kí saltanat ke shurú meṉ, Ḳhudá-
wand kí taraf se Yaramiyáh ke pás yih kalám kahtá húá áyá, 2 Ki Ḳhudáwand
ne mujhe yún kahá, ki Bandoṉ aur júoṉ ko apne liye baná, aur unheṉ apní gardan
par rakh, 3 Aur unheṉ Adúm ke bádsháh, aur Moab ke bádsháh, aur Baní Ammún
ke bádsháh, aur Súr ke bádsháh, aur Saidún ke bádsháh ke pás un qásidoṉ
ke háth bhej, jo Yirúshálam meṉ Yihúdáh ke bádshah Sidqiyáh ke pás áye
haiṉ. 4 Aur tú un ko un ke málikoṉ se kahná farmá, ki Rabb ul afwáj Isráel ká
Ḳhudá yúṉ kahtá hai, ki Tum apne málikoṉ se isí tarah kahná; 5 Ki Maiṉ ne
zamín ko insán o haiwán ko jo zamín kí sath par haiṉ, apní baṛí qúwat se aur
baṛháe húe bázú se paidá kiyá, aur jo mujhe achchhá nazar áyá use dí hai. 6 Aur
ab maiṉ ne in sárí zamínoṉ ko apne bande Bábul ke bádsháh Nabúḳhudnazr ke
háth meṉ diyá hai, aur maidán ke jánwaroṉ ko bhí use diyá, ki us kí bandagí
kareṉ, 7 Aur sárí qaumeṉ us kí, aur us ke beṭe kí, aur us ke pote kí bandagí
karengí jab tak us kí zamín ká waqt, háṉ usí ká na áwe; aur jab bahut qaumeṉ
aur baṛe bádsháh us se begárí karáwenge. 8 Aur aisá hogá, ki jo qaum aur jo
mamlukat Bábul ke bádsháh Nabúḳhudnazr kí bandagí na karegá, aur apní gar-
dan ko Bábul ke bádsháh ke júe tale na rakhegá, us qaum ko, Ḳhudáwand kahtá

hai, main talwár se aur kál se aur wabá se márḍálúngí, jab tak unhen us ke háth
se tabáh na karún. 9 Is liye tum apne nabíon kí aur apne gaibgoíon kí aur apne
ḳhwábbínon kí aur apne shugúniyon kí aur apne jádúgaron kí na suno, jo tum se
kahte hain, ki Tum Bábul ke bádsháh kí bandagí na karoge. 10 Kyúnki we tum
se jhúṭhí nubúwat karte hain, ki tum ko tumhárí zamín se dúr karen, aur main
tumhen hánkún, ki halák ho. 11 Par jo qaumen apní gardan ko Bábul ke bádsháh
ke júe tale rakhengí, aur us kí bandagí karengí, main un ko un kí zamín men árám
dúngá, Ḳhudawand kahtá hai; aur we us kí khetí karengí, aur us men basengí.

12 Aur in sárí báton ke muwáfiq main ne Yihúdáh ke bádsháh Sidqiyáh se yih
kahte húe kahá, ki Apní gardan ko Bábul ke bádsháh ke júe tale láo, aur us kí
aur us kí qaum kí bandagí karo, aur jíte raho. 13 Tum talwár se aur kál se aur
wabá se kyún maroge, tú aur tere log, jaisá Ḳhudawand ne us qaum kí bábat
kahá hai, jo Bábul ke bádsháh kí bandagí na karegí? 14 Aur un nabíon kí báten
na suno, jo tum se kahte húe bolte, ki Tum Bábul ke bádsháh kí bandagí na
karoge. kyúnki we jhúṭhí nubúwat tum ko kahte hain. 15 Ki main ne unhen
nahín bhejá, Ḳhudawand kahtá hai, par we mere nám se jhúṭhí nubúwat karte
hain; táki main tum ko hánkún, aur tum aur we nabí jo tumhen nubúwat karte
hain, halák hoo. 16 Main ne káhinon se aur sáre logon se yih kahte húe kahá, ki
Ḳhudawand yún farmátá hai, Apne nabíon kí báten na suno, jo tum se nubúwat
karte húe kahte hain, ki Dekho, Ḳhudawand ke ghar ke bartan Bábul se thoṛe
din bád pher láe jáenge: kyúnki we tum se jhúṭhí nubúwat karte hain. 17 Un kí
na suno; Bábul ke bádsháh kí bandagí karo, aur jíte raho: yih shahr kyún wírána
bane? 18 Par agar we nabí hon, aur Ḳhudawand ká kalám un pás ho, to we
Rabb ul afwáj se shifáat karen, ki jo bartan Ḳhudawand ke ghar men, aur
Yihúdáh ke bádsháh ke ghar men, aur Yirúshálam men báqí hain, Bábul men jáne
na páwen.

19 Kyúnki sutúnon kí bábat Rabb ul afwáj yún kahtá hai, aur bahr kí bábat,
aur kursíon kí bábat aur aur bartanon kí bábat jo is shahr men báqí hain, 20
Jinhen Bábul ká bádsháh Nabúḳhudnazr na le gayá, jab wuh Yihúdáh ke bád-
sháh Yakuniyáh bin Yahúyaqím ko, aur Yihúdáh aur Yirúshálam ke sáre raíson
ko Yirúshálam se Bábul men asír lejátá thá; 21 Hán, Rabb ul afwáj Isráel
ká Ḳhudá, un bartanon kí bábat, jo Ḳhudawand ke ghar men, aur Yihúdáh
ke bádsháh ke ghar men, aur Yirúshalam men báqí hain, yún kahtá hai, 22 Ki
We Bábul men láe jáenge, aur wahán honge, us din tak ki main un se mutálaba
karún, Ḳhudawand kahtá hai: us waqt main unhen chaṛhá láúngá, aur is maqám
men pahuncháúngá.

XXVIII. BAB.

1 Aur usí sál men Yihúdáh ke bádsháh Sidqiyáh kí saltanat ke shurú men,
chauthe baras ke pánchwen mahíne men, aisá húá ki Jabaúní Azúr ká beṭá Hana-
niyáh nabí ne Ḳhudawand ke ghar men káhinon aur sáre logon ke sámhne
mujh se ḳhitáb karke kahá, 2 Ki Rabb ul afwáj Isráel ká Ḳhudá yún kahtá
hai, Main ne Bábul ke bádsháh ká júá toṛá hai, 3 Do baras ke andar main
Ḳhudawand ke ghar ke sab bartanon ko, jo Bábul ke bádsháh Nabúḳhudnazr ne

is maqám se lejáke Bábul meṉ pahuṉcháyá, is maqám meṉ pher láúṉgá: 4 Aur
maiṉ Yihúdáh ke báshâh Yakuniyáh bin Yahúyaqím ko, aur Yihúdáh ke sáre asíroṉ
ko, jo Bábul meṉ gae, is maqám meṉ phir láúṉgá, Ḳhudawand kahtá hai: kyúṉki
maiṉ Bábul ke bádsháh ke júe ko toṛúṉgá.
5 Tab Yaramiyáh nabí ne káhinoṉ aur sáre logoṉ ke sámhne, jo Ḳhudawand ke
ghar meṉ khaṛe the, Hananiyáh nabí se kahá, 6 Háṉ, Yaramiyáh nabí ne kahá, ki
Amín: Ḳhudawand aisá kare; Ḳhudawand terí bátoṉ ko púrá kare, jin kí tú
ne nubúwat kí, ki Ḳhudawand ke ghar ke bartanoṉ ko, aur sab ko jo we legae,
Bábul se is maqám meṉ phir láwe. 7 Tis par bhí ab yih bát sun, jo maiṉ tere
kánoṉ meṉ aur sáre logoṉ ke kánoṉ meṉ kahtá húṉ; 8 Un nabíoṉ ne jo mujhse
aur tujhse áge qadím se the, bahut zamínoṉ aur baṛí mamlukatoṉ kí bábat, laṛáí
aur buráí aur wabá kí nubúwat kí hai. 9 Wuh nabí jo salámatí kí nubúwat kartá
hai, us nabí ke kalam púre hone se jáná jáegá, ki filhaqíqat Ḳhudawand ne use
bhejá hai.
10 Tab Hananiyáh nabí ne Yaramiyáh nabí kí gardan par se júá utárke toṛ ḍálá.
11 Aur Hananiyáh sáre logoṉ ke sámhne yih kahke bolá, ki Ḳhudawand yúṉ
kahtá hai, ki Maiṉ isí tarah Bábul ke bádsháh Nabúḳhudnazr ká júá sárí qaumoṉ
kí gardan par se do baras ke andar toṛúṉgá. Tab Yaramiyáh nabí ne apní ráh lí.
12 Aur Ḳhudawand ká kalám yih kahtá húá Yaramiyáh ke pás áyá, us ke bád
ki Hananiyáh nabí ne Yaramiyáh nabí kí gardan par se júá toṛá thá, 13 Ki, Já aur
Hananiyáh se kah, ki Ḳhudawand yúṉ kahtá hai, Lakṛí ke júoṉ ko tú ne toṛá;
par tú lohe ke júoṉ ko un kí iwaz banáwegá. 14 Kyúnki Rabb ul afwáj Isráel
ká Ḳhudá yúṉ kahtá hai, Maiṉ ne in sárí qaumoṉ kí gardan par lohe ká júá
rakhá, ki Bábul ke bádsháh Nabúḳhudnazr kí bandagí kareṉ; aur we us kí ban-
dagí karengí: aur maiṉ ne maidán ke jánwaroṉ ko bhí use diyá.
15 Tab Yaramiyáh nabí ne Hananiyáh nabí se kahá, Ai Hananiyáh, ab sun;
Ḳhudawand ne tujhe nahíṉ bhejá hai; par tú ne jhúṭh par is qaum ká bharosá
rakhwáyá. 16 Is liye Ḳhudawand yúṉ kahtá hai, ki Dekh, maiṉ tujhe zamín kí
sath par se nikál dúṉgá; tú isí sál meṉ maregá, kyúnki tú ne Ḳhudawand se
pher jáne ko kahá hai. 17 So usí sál ke sátweṉ mahíne meṉ Hananiyáh nabí
mar gayá.

XXIX. BAB.

1 Aur ye us ḳhatt kí báteṉ haiṉ, jise Yaramiyáh nabí ne Yirúshálam se buzurgoṉ
ke bache húoṉ ko jo asírí meṉ gae the, aur káhinoṉ ko, aur nabíoṉ ko aur un sáre
logoṉ ko, jinheṉ Nabúḳhudnazr Yirúshálam se Bábul meṉ asír legayá thá, 2 Us
ke bád ki Yakuniyáh bádsháh, aur malika, aur ḳhoje, aur Yihúdáh aur Yirúshálam
ke sardár, aur baṛhaí, aur lohár Yirúshálam se rawána húe, 3 Iliasah bin Sáfan
aur Jamariyáh bin Ḳhilqiyáh ke háth yih kahte húe bhejá, jinheṉ Yihúdáh ke
bádsháh Sidqiyáh ne Bábul meṉ Bábul ke bádsháh Nabúḳhudnazr ke pás
bhejá, 4 Ki Rabb ul afwáj Isráel ká Ḳhudá un sab asíroṉ ko yúṉ farmátá
hai, jinheṉ maiṉ ne Yirúshálam se Bábul ko asírí meṉ rawána kiyá; 5 Gharoṉ
ko banáo, aur baso; aur bágoṉ ko lagáo, aur un ká phal kháo; 6 Jorúáṉ lo, aur
beṭe beṭíáṉ janmáo; aur apne beṭoṉ ke liye jorúán lo, aur apní beṭíáṉ ḳhasamoṉ

ko do, ki we bete betíán janeu; ki tum waháu barhtí páo, aur ghat na jáo. 7 Aur
us shahr kí salámatí cháho, jis meu maiu ne tum ko asír rawána kiyá, aur us ke liye
KHUDAWAND se duá i khair mángo: ki us kí salámatí meu tumhárí salámatí hogí.
8 Kyúnki Rabb ul afwáj Isráel ká Khudá yúu kahtá hai, ki Túm apne
nabíou aur apne gaibgoíou se, jo tumháre bích meu haiu, fareb na kháo, aur
apne khwábbínou ko na máno, jinheu tum khwáb dikhwáte ho. 9 Ki we mere
nám se tumheu jhúth nabúwat karte haiu: maiu ne unheu nahíu bhejá, KHUDAWAND kahtá hai.
10 Kyúnki KHUDAWAND yúu kahtá hai, ki Bábul meu sattar baras púre hone
ke bád, maiu tum se mutálaba karúngá, aur tum ko is maqám meu phir láne se
maiu apní achchhí bát ko qáim karúngá.
11 Ki maiu apne muhásabou ko jántá húu, jo maiu tumhárí taraf rakhtá húu,
KHUDAWAND kahtá hai, salámatí ke iráde, buráí ke nahíu, ki maiu tumhárá anjám
purumued karúu. 12 Tab tum merí duháí doge, aur áke mujh se duá mángoge,
aur maiu tumhárí sunúngá. 13 Aur tum mujhe dhúndhoge, aur jab apne sáre
dil se mujhe dhúndhoge, to páoge. 14 Aur maiu tum se páyá jáúngá, KHUDAWAND kahtá hai; aur maiu tumhárí asírí ko pherúngá, aur tumheu sárí qaumou
meu se, aur sab maqámou se, jaháu maiu ne tumheu hánk diyá hai, jama karúngá,
KHUDAWAND kahtá hai; aur maiu tumheu us maqám meu, jaháu se tumheu asírí
meu rawána kiyá, phir láúngá.
15 Is liye ki tum ne kahá, ki KHUDAWAND ne Bábul meu hamáre liye nabí
qáim kiye, 16 Is liye KHUDAWAND us bádsháh kí bábat, jo Dáúd ke takht par
baithtá hai, aur sáre logou kí bábat jo is shahr ke báshinde haiu, tumháre bháíou
kí bábat jo tumháre sáth asírí meu nahíu gae, yúu kahtá hai; 17 Rabb ul afwáj
yúu kahtá hai, Dekho, maiu talwár aur kál aur wabá un par bhejúngá, aur
gande anjírou ke mánind unheu karúngá, jo buráí ke máre kháe na já saken.
18 Aur maiu talwár se aur kál se aur wabá se un ká taáqub karúngá, aur
maiu unheu zamín kí sárí mamlukatou meu badsulúkí ke liye sompúngá, ki we
sárí qaumou ke darmiyán, jin meu maiu ne unheu hánká hai, lánat aur hairání
aur síthí aur malámat ke báis howeu; 19 Is liye ki unhou ne merí báteu nahíu
suníu, KHUDAWAND kahtá hai, jinheu maiu ne apne bande nabíou kí márifat un
pás bhejá, subh sawere uthke bhejá; par tum ne na suná, KHUDAWAND kahtá
hai.
20 Pas tum ai asírí ke sáre logo, jinheu maiu ne Yirúshálam se Bábul meu
bhejá hai, KHUDAWAND ká kalám suno; 21 Rabb ul afwáj Isráel ká Khudá
Akhiab bin Qauláyáh kí bábat aur Sidqiyáh bin Maasiyáh kí bábat, jo mere
nám se tumheu jhúth nabúwat karte haiu, yúu farmátá hai, Dekho, maiu unheu
Bábul ke bádsháh Nabúkhudnazr ke háth meu sompúngá, aur wuh unheu tumhárí
nazar meu qatl karegá: 22 Aur Yihúdáh ke sáre asír, jo Bábul meu haiu, un
se lánat lenge, aur kahenge, ki KHUDAWAND tujhe Sidqiyáh aur Akhiab ke mánind
kare, jinheu Bábul ke bádsháh ne ág meu kabáb kiyá; 23 Kyúnki unhou ne
Isráel meu ahmaqí kí, aur apne parosíou kí jorúou ke sáth zinákárí kí, aur mere
nám se jhúthí báteu kahíu, jo maiu ne unheu nahíu farmáíu; aur maiu jántá húu,
aur gawáh húu, KHUDAWAND kahtá hai.
24 Nakhalamí Samaiyáh ko tú bhí yih kahke bolegá, 25 Ki Rabb ul afwáj

Isráel ká Khudá yún kahtá hai, Isí liye ki tú ne apne nám se Yirúshálam
ke sáre logon ke pás, aur Safaniyáh bin Maasiyáh káhin aur sáre káhinon ke
pás yih kahke khatt bheje, 26 Ki KHUDAWAND ne tujhe Yahúyada káhin kí
jagah par káhin muqarrar kiyá, ki tum KHUDAWAND ke ghar men nigáhbán ho,
aur har ek báole ko, aur jo apne ko nabí banátá hai, tú use qaidkhána aur káth men
dále. 27 Ab kis wáste tú ne Anátátí Yaramiyáh ko na dántá, jo apne ko tumhárá
nabí banátá hai? 28 Chúnki us ne Bábul men hamáre pás yih kahlá bhejá hai,
ki Bahut din hain: gharon ko banáo, aur baso; aur bágít lagáo. aur un ká phal
kháo. 29 Aur Safaniyáh káhin ne is khatt ko Yaramiyáh nabí ke áge parhá.
30 Tab KHUDAWAND ká kalám yih kahtá húá Yaramiyáh ke pás áyá, 31 Asírí
ke sáre logon se yih kahlá bhej, ki KHUDAWAND Nakhalámí Samaiyáh kí bábat yún
kahtá hai, Is liye ki Samaiyáh ne tum se nabúwat kí aur main ne use nahín bhejá,
par us ne jhúth par tumhárá bharosá rakhwáyá; 32 Isí liye KHUDAWAND yún
kahtá hai, ki Dekho, main Nakhalámí Samaiyáh ko aur us kí aulád ko sazá dún-
gá: us ká koí ádmí is qaum ke darmiyán na rahegá; aur jo bhaláí main apní qaum
par karúngá, wuh na dekhegá, KHUDAWAND kahtá hai; kyúnki us ne KHUDA-
WAND se pher jáne ko kahá hai.

XXX. BAB.

1 Wuh kalám jo KHUDAWAND kí taraf se Yaramiyáh ke pás yih kahtá húá áyá,
2 Ki KHUDAWAND Isráel ká Khudá yún farmátá hai, Sárí báten jo main ne tujh se
kahín, tú kitáb men likh. 3 Ki dekh, we din áte hain, KHUDAWAND kahtá hai,
ki Main apní qaum Isráel aur Yihúdáh kí asírí pherúngá, KHUDAWAND kahtá hai;
aur main unhen us zamín men baitháúngá, jise main ne un ke bápdádon ko diyá
aur we use mírás men lenge.
4 Aur ye we báten hain jo KHUDAWAND ne Isráel aur Yihúdáh kí bábat kahín.
5 Ki KHUDAWAND yún kahtá hai, Ham ne thartharáhat kí áwáz suní, khauf kí,
salámatí kí nahín. 6 Ab púchho aur dekho, kyá mard jane? Kyá sabab hai ki
main ne har mard ko dekhá, apná háth kamar par rakhe húe, jannewálí aurat kí
mánind, aur sab chihre zard húe? 7 Háe ki wuh din bará hai, yahán tak ki us ke
mánind koí nahín: wuh Yáqúb kí tangí ká waqt hai; par wuh us se riháí páwegá
8 Aur us din aisá hogá, Rabb ul afwáj kahtá hai, ki main us ká júá us kí
gardan par se torúngá, aur us ke bandon ko khol dálúngá, aur begáne phir
us se bandagí na karáwenge; 9 Aur we KHUDAWAND apne Khudá kí aur apne
bádsháh Dáúd kí bandagí karenge, jise main un ke liye barpá karúngá.
10 Is liye, ai mere bande Yáqub, mat dar, KHUDAWAND kahtá hai, aur ai Isráel,
mat ghabrá, ki dekh, main tujhe dúr se aur terí aulád ko un kí asírí kí zamín se
naját dúngá; aur Yaqúb phiregá, áram legá, aur chain se rahegá, aur koí use na
daráwegá. 11 Kyúnki main tere sáth hún, KHUDAWAND kahtá hai, ki tujhe
bacháún: agarchi main sab qaumon ko jin men main ne tujhe titar bitar kiyá, nest
nábúd karún, tadbhí tujhe nest nábúd na karúngá; par main tujhe andáza se tádíb
karúngá, aur tujhe besazá na chhorúngá. 12 Ki KHUDAWAND yún kahtá hai, ki
Terí chot láiláj hai, aur terá gháo dardnák hai. 13 Koí nahín hai, jo tere muámale
ká faisala kare, ki tú bándhí jáe: tere liye marham pattíán nahín hain. 14 Tere

sab yár tujhe bhul gae; we tere tálib nahíŋ haiŋ: kyúnki maiŋ ne tujhe dushman
ke gháo se, sangdil kí tádíb se gháyal kiyá, is liye ki terí sharárat bahut hai, aur
terí ḳhatáeŋ baṛh gaíŋ. 15 Apní choṭ ke liye tú kyúŋ chillátí hai? terá dard
láiláj hai, terí sharárat kí bahutáí se: is liye ki terí ḳhatáeŋ baṛh gaíŋ, maiŋ ne
tujh se yih kiyá. 16 Tisparbhí sab, jo tujhe bhakhte haiŋ, bhakhe jáenge, aur tere
sab dushman asírí meŋ jáenge; aur jo tujhe gárat karte haiŋ, gárat kiye jáenge, aur
maiŋ tere sab luṭeroŋ ko lúṭ meŋ sompúngá. 17 Kyúnki maiŋ tujhe tandurustí
phir dúngá, aur tere gháoŋ se tujhe changá karúngá, Ḳhudawand kahtá hai; ki
unhoŋ ne tujhe Mardúd kahá, ki Yih Saihún hai, jis ká koí talabgár nahíŋ.

18 Ḳhudawand yúŋ kahtá hai, Dekh, maiŋ Yaqúb ke ḳhaimoŋ kí asírí ko
pherúngá, aur us ke maskanoŋ par rahmat karúngá; aur shahr apne ṭíle par banáyá
jáegá, aur qila sábiq dastúr par ábád hogá. 19 Aur un meŋ se shukrguzárí aur
ḳhushíkarnewáloŋ kí áwáz niklegí: aur maiŋ unheŋ baṛháúngá, aur we ghaṭáe na
jáenge; aur maiŋ unheŋ takabbur dúngá aur we sagír na honge. 20 Aur un ke
laṛke áge kí tarah honge, aur un kí jamáat mere huzúr meŋ qáim hogí; aur maiŋ
un ke sáre zálimoŋ ko sazá dúngí. 21 Aur un ká amír us meŋ se hogá, aur un ká
hákim us ke darmiyán se niklegá; aur maiŋ unheŋ khínchúngá, ki mere pás áwe;
kyúnki kaun hai jis ne mere pás áne ko apná dil lagáyá? Ḳhudawand kahtá hai.
22 Aur tum mere log hoge, aur maiŋ tumhárá Ḳhudá húngá.

23 Dekh, Ḳhudawand kí ándhí qahr se nikaltí; aisí ándhí jo dauṛtí húí sharíroŋ
ke sir par dauṛegí. 24 Ḳhudawand ká qahr phir na áwegá, jab tak wuh apne dil
ká mansúba kám meŋ na láwe, aur púrá na kare; tum áḳhirí dinoŋ meŋ use má-
lúm karoge.

XXXI. BAB.

1 Us waqt meŋ, Ḳhudawand kahtá hai, Maiŋ Isráel kí sárí qabáil ká Ḳhudá
húngá, aur we mere log honge. 2 Ḳhudawand yúŋ kahtá hai, ki Un logoŋ ne,
jo talwár se bache húe haiŋ, bayábán meŋ fazl páyá; yáne Isráel jab ki maiŋ use
árám dene gayá. 3 Ḳhudawand dúr se mujh par záhir húá, ki Maiŋ ne tujhe
hamesha ke piyár se piyár kiyá; isí liye maiŋ ne tujh par rahmat kusháda kí. 4
Maiŋ phir tujhe banáúngá, aur tú banáí jáegí, ai Isráel kí kúnwárí: tú phir apne
ko tabloŋ se sanwáregí, aur ḳhushí karnewáloŋ ke sáth náchtí niklegí. 5 Tú phir
Samrún ke paháṛoŋ par tákistán lagáwegí: lagánewále lagáwenge, aur tasarruf meŋ
láwenge. 6 Kyúnki din áwegá, ki jo Ifráim ke paháṛ par nigahbán haiŋ pukáren-
ge, Uṭho, ki ham Saihún par Ḳhudawand apne Ḳhudá ke pás chaṛh chaleŋ. 7
Kyúnki Ḳhudawand yúŋ kahtá hai, ki Yaqúb ke liye ḳhushí se gáo, aur qaumoŋ
ke sardár ke sáth alápo: manádí karo, taríf karo, aur kaho, Ai Ḳhudawand
apní qaum ko, Isráel ke bache húoŋ ko, bachá. 8 Dekho, maiŋ uttar kí sarzamín
se unheŋ láúngá, aur zamín kí sarhaddoŋ se unheŋ jama karúngá, aur un meŋ
andhe aur langṛe, hámila aur jannewálí honge: baṛí jamáat yaháŋ phir áwegí. 9 We
mátam ke sáth chalenge, aur maiŋ unheŋ duáoŋ ke sáth chaláúngá: maiŋ páníoŋ
kí nahroŋ ke kanáre par un kí rahnumáí karúngá, sídhí ráh se, jis meŋ we ṭhokar
na kháenge; kyúnki maiŋ Isráel ká báp húŋ, aur Ifráim merá pahlauṭhá hai.

10 Ai qaumo, Ḳhudawand ká kalám suno, aur dúr ke ṭápúoŋ meŋ manádí

karo, aur kaho, ki Jis ne Isráel ko titar bitar kiyá wuhí use jama karegá, aur jaise
charwáhá apne galle kí, waise wuh us kí nigahbání karegá. 11 Kyúnki Khudawand
ne Yaqúb ko mol liyá hai aur us ke háth se jo us se zoráwar hai use chhuṛáyá. 12
Isí liye we áwenge, aur Saihún kí choṭí par gáwenge, aur Khudawand kí taháif
par bahenge, anáj aur wain aur tel ke liye, aur galle aur jhunḍ ke bachchoṉ ke liye;
aur un kí ján seráb bág kí mánind hogí aur we kabhí phir mátam na karenge. 13 Us
waqt kunwárí nách meṉ khushí karegí, aur jawán aur búṛhe ápas meṉ: ki maiṉ
un ke mátam ko khushí se badlúngá, aur un ko tasallí dúngá, aur un ke gam se
unheṉ khátir jama karúngá. 14 Aur maiṉ káhinoṉ kí ján ko farbihí se ser karún-
gá, aur mere log merí taháif se pur honge, Khudawand kahtá hai.
15 Khudawand yúṉ kahtá hai, ki Rámah meṉ áwáz suní gaí hai, nauha aur zár
zár roná; Rakhil apne laṛkoṉ ke liye rotí hai, aur apne laṛkoṉ ke liye tasallí nahíṉ
cháhtí, kyúnki we nahíṉ haiṉ. 16 Khudawand yúṉ kahtá hai, ki Apní áwáz
ko zárí se, aur apní ánkhoṉ ko ánsúoṉ se báz rakh; ki tere kám ká phal hogá,
Khudawand kahtá hai; aur we dushmanoṉ kí zamín se phir áwenge. 17 Aur
tere ákhir meṉ ummed hai, Khudawand kahtá hai, ki tere laṛke apne siwáne meṉ
phir áwenge.
18 Filhaqíqat maiṉ ne Ifráím ko apne liye mátam karte suná; Tú ne mujhe
tádíb dí aur maiṉ ne tádíb páí, mánind us bachhre ke jo sadháyá nahíṉ
gayá: tú mujhe phirá, to maiṉ phiráyá jáúngá; kyúnki tú Khudawand merá
Khudá hai. 19 Ki jab maiṉ phiráyá gayá, to maiṉ ne tauba kiyí; aur jab maiṉ
ne tálím páí to háth apní rán par márá: maiṉ sharminda balki pareshán húá,
kyúnki maiṉ ne apní jawání kí malámat uṭhái. 20 Kyá Ifráím merá piyárá beṭá
hai? kyá wuh dulárá laṛká hai? ki jitne bár maiṉ tere barkhiláf bolá, utne bár
maiṉ tujh ko bakhúbí yád karúngá, is liye merí antríáṉ us kí khátir harkat meṉ
áíṉ: maiṉ yaqínan us par rahmat karúngá, Khudawand kahtá hai. 21 Apne
liye ráh ke nishán ṭhahará, apne liye sutún baná: sháhráh par, jis ráh se tú gayá
apná dil lagá: phir, ai Isráel kí kunwárí, apne in shahroṉ meṉ phir.
22 Ai bágí kúnwárí, tú kab tak phir jáegí? kyúnki Khudawand ne zamín
par ek nayí bát kí, ki Aurat mard ko gheregí. 23 Rabb ul afwáj Isráel
ká Khudá yúṉ kahtá hai, ki Jab maiṉ un kí asírí ko pherúngá, to we hanoz
Yihúdáh kí zamín aur us ke shahroṉ meṉ yih bát kahenge, ki Ai sadáqat ke
maskan, ai Quddús ke paháṛ Khudawand tujhe mubárak kare. 24 Aur Yihúdáh
meṉ, aur us ke sáre shahroṉ meṉ kisán ek sáth basenge, aur we galloṉ ko líe húe
phirenge. 25 Kyúnki maiṉ ne piyásí ján ko seráb kiyá, aur har gamgín ján ko
pur kiyá. 26 Is par maiṉ jág uṭhá, aur dekhá; aur merí nínd mujhe míṭhí lagí.
27 Dekho; we din áte haiṉ, Khudawand kahtá hai, ki maiṉ Isráel ke gharáne
ko, aur Yihúdáh ke gharáne ko, insán ke bíj se aur haiwán ke bíj se boúngá.
28 Aur aisá hogá, ki jis tarah maiṉ unheṉ ukháṛne, aur ḍháne aur ulaṭne, aur
halák karne, aur dukh dene ko chaukas húá húṉ, usí tarah maiṉ un ke banáne aur
lagáne ko chaukas húngá, Khudawand kahtá hai. 29 Un dinoṉ meṉ we phir na
kahenge, ki Bápdádoṉ ne gúra kháyá hai, aur laṛkoṉ ke dánt khaṭṭe ho gae.
30 Lekin harek apní burái se maregá: harek jo gúra khátá, us ke dánt khaṭṭe
honge.
31 Dekh, we din áte haiṉ, Khudawand kahtá hai, ki maiṉ Isráel ke gharáne

se aur Yihúdáh ke gharáne se nayá ahd bándhúngá: 32 Us ahd ke muwáfiq nahíṉ,
jo maiṉ ne un ke bápdádoṉ se bándhá, jis din maiṉ ne un kí dastgírí kí, ki zamín
i Misr se unheṉ nikál láúṉ aur unhoṉ ne mere us ahd ko torá, báwajúde ki maiṉ
un ká shauhar thá, Ḳhudáwand kahtá hai; 33 Balki yih wuh ahd hai, jo maiṉ
Isráel ke gharáne se bándhúngá; Bád un dinoṉ ke, Ḳhudáwand farmátá hai,
maiṉ apní sharíat ko un ke andar rakhúngí, aur un ke dil par use likhúngá; aur
maiṉ un ká Ḳhudá húngá, aur we mere log honge. 34 Aur we phir apne apne
parosí aur apne apne bháí ko yih kahke na sikháwenge, ki Ḳhudáwand ko jáno:
kyúnki chhote se bare tak we sab mujhe jánenge, Ḳhudáwand kahtá hai: ki
maiṉ un kí buráí bakhshúngí, aur un kí ḳhatá yád na karúngí.

35 Ḳhudáwand yúṉ kahtá hai, jis ne din kí roshní ke liye súraj diyá,
aur rát kí roshní ke liye chánd aur sitároṉ ke pahre, jo samundar ko sukún
bakhshtá, jab us kí lahreṉ shor kartí haiṉ; us ká nám Rabb ul awáj hai:
36 Agar ye pahre mere áge se manqúf hoṉ, Ḳhudáwand kahtá hai, to Isráel kí
nasl bhí mere áge hamesha tak qaum hone se játí rahegí. 37 Ḳhudáwand yúṉ
kahtá hai, ki Agar úpar ásmán nápá já sake, yá níche zamín kí newoṉ kí tháh lí
jáe, to maiṉ bhí un ke sáre kámoṉ ke liye Isráel kí nasl ko radd karúngá, Ḳhudá-
wand kahtá hai.

38 Dekh, we din áte haiṉ, Ḳhudáwand kahtá hai, ki Hananiel ke burj se kone
ke darwáze tak Ḳhudáwand ke liye shahr banegá. 39 Aur phir paimáish kí
rassí us ke áge Jarib pahár par hoke Gaátah ko gher legí. 40 Aur láshoṉ aur rákh
kí sárí wádí, aur sáre khet Kaidrún nále tak Ghor Phátak ke kone tak púrab taraf
Ḳhudáwand ke liye muqaddas honge; wuh phir hamesha tak na ukhárá na
giráyá jáegá.

XXXII. BÁB.

1 Wuh kalám jo Yihúdáh ke bádsháh Sidqiyáh ke dasweṉ baras meṉ, wuhí
Nabúkhudnazr ká athárahwán baras thá, Ḳhudáwand kí taraf se Yaramiyáh pás
áyá. 2 Aur us waqt Bábul ke bádsháh kí fauj Yirúshálam ká muhásara kartí thí:
aur Yaramiyáh nabí us qaidkháne ke sahn meṉ qaid húá, jo Yihúdáh ke bádsháh
ke ghar meṉ thá. 3 Ki Yihúdáh ke bádsháh Sidqiyáh ne use yih kahke qaid
kiyá, ki Tú kyúṉ nabúwat kartá, aur kahtá hai, ki Ḳhudáwand yúṉ kahtá hai,
Dekh maiṉ is shahr ko Bábul ke bádsháh ke háth meṉ sompúngá, aur wuh use le
legá; 4 Aur Yihúdáh ká bádsháh Sidqiyáh Kasdíoṉ ke háth se na bhágegá, lekin
Bábul ke bádsháh ke háth meṉ zurúr sompá jáegá, aur us se rúbarú bolegá, aur
us kí ánkheṉ us kí ánkhoṉ ko dekhengí. 5 Aur wuh Sidqiyáh ko Bábul meṉ
lejáegá, aur jab tak maiṉ us ká badlá na lúṉ, waháṉ wuh rahegá, Ḳhudáwand
kahtá hai: har chand tum Kasdíoṉ se laroge, kámyáb na hoge.

6 Aur Yaramiyáh ne kahá, ki Ḳhudáwand ká kalám yih kahtá húá mere pás
áyá, 7 Dekh tere chachá Salúm ká betá Hanamiel tere pás áke kahegá, ki Merá
khet, jo Anátát meṉ hai, apne liye mol le; kyúnki use mol lená terá haqq hai.
8 Tab mere chachá ká betá Hanamiel qaidkháne ke sahn meṉ, Ḳhudáwand ke
kalám ke muwáfiq mere pás áyá, aur mujh se kahá, ki Merá khet, jo Anatát
Binyamín kí sarzamín meṉ hai, tú mol lijiyo: kyúnki mírás ká haqq terá hai, aur

mol lená terá hai; apne liye mol le. Tab main ne jáná ki yih Ḳhudáwand ká
kalám hai. 9 Aur main ne us khet ko, jo Anátát men thá, apne chacha ke bete
Hanamiel se mol liyá, aur satrah siql chándí use taul diyá. 10 Aur main ne
qabála likhá, aur muhr kiyá, aur gawáhon kí gawáhí karáí, aur chándí ko tarázú
se taul diyá. 11 So main ne us qabále ko liyá, jis par áín aur dastúr ke muwáfiq
muhr kiyá gayá, aur use bhí jo bemuhr thá. 12 Aur main ne us qabále ko, apne
chachá ke bete Hanamiel kí nazar men, aur un gawáhon kí nazar men jinhon ne
apná nám qabále par likhá, sáre Yihúdíon kí nazar men jo qaidḳháne ke sahn
men baiṭhte the, Barúk bin Naiyiriyáh bin Mahasiyáh ko sompá.
13 Aur main ne un ke áge Barúk ko hukm diyá, aur kahá, 14 Ki Rabb
ul afwáj Isráel ká Ḳhudá yún kahtá hai, In maktúbon ko le, yih qabála
jo muhr kiyá gayá, aur yih qabála jo bemuhr hai, aur unhen miṭṭí ke bartan
men rakh, ki bahut dinon tak ṭhahren: 15 Kyúnki Rabb ul afwáj Isráel
ká Ḳhudá yún kahtá hai, Ghar aur khet aur tákistán phir is zamín men mol líe
jáenge.
16 Bád us ke ki main ne qabála Barúk bin Naiyiriyáh ko sompá, yih kahke main
ne Ḳhudáwand se duá mángí, 17 Ai Ḳhudáwand Ḳhudá, dekh, tú ne apní
barí qudrat se, aur apne baṛháe húe bázú se ásmán aur zamín ko paidá kiyá, aur
tere liye kuchh mushkil nahín hai: 18 Tú hazáron par mihrbání kartá hai, aur
bápdádon kí buráí ká badlá un ke bád un ke laṛkon kí chhátí men detá hai,
Ḳhudá i Azím o Akbar, Rabb ul afwáj us ká nám hai; 19 Kabír ul mash-
warat, aur qádir ul amal: jis kí ánkhen baní Ádam kí sab ráhon par nazarán
hain, ki harek ko us kí ráhon ke muwáfiq, aur us ke kámon ke phal ke muwáfiq
dewe: 20 Jis ne zamín i Misr men áj tak, aur Isráel men, aur ádmíon men nishán
aur muajize dikhláe, aur apne liye nám paidá kiyá, jaisá áj ke din hai; 21 Aur
apní qaum Isráel ko zamín i Misr se nishán aur muajizon ke sáth, aur mazbút
háth aur baṛháe húe bázú aur baṛí mahábat se nikál liyá hai; 22 Aur is
zamín ko unhen diyá, jis ke dene ke liye tú ne un ke bápdádon se qasam kháí thí,
aisí zamín jahán shír o shahd bahtá hai; 23 Aur we dáḳhil hoke use mírás men láe;
par unhon ne terí nahín suní, na terí shariat par chale: aur jo kuchh tú ne unhen
karne ko farmáyá, unhon ne nahín kiyá; is liye ye sab buráíán tú un par láyá.
24 Dekh, shahr ke lene ke liye damdama bándhe játe; aur Kasdíon ke háth men
jo us se laṛte, talwár aur kál aur wabá ke wasíle sompá játá hai: aur jo kuchh
tú ne kahá, so húá: aur dekh, tú áp dekhtá hai. 25 Aur ai Ḳhudáwand Ḳhudá
tú ne mujh se kahá, ki Wuh khet apne liye naqd se mol le, aur gawáhon kí gawáhí
kará; báwajúd is ke ki Shahr Kasdíon ke háth men diyá gayá. 26 Tab Ḳhudá-
wand ká kalám yih kahtá húá Yaramiyáh ke pás áyá, 27 Ki Dekh, main Ḳhudá-
wand hún, sáre bashar ká Ḳhudá: kyá mere liye kuchh mushkil ho saktá hai?
28 Is liye Ḳhudáwand yún kahtá hai, ki Dekh, main is shahr ko Kasdíon ke
háth men aur Bábul ke bádsháh Nabúḳhudnazr ke háth men dúngá, aur wuh use
le legá. 29 Aur Kasdí, jo is shahr se laṛte hain, dáḳhil honge, aur is shahr men
ág lagáwenge, aur use jaláwenge, un gharon ke sáth jin kí chhaton par unhon ne
Baal ke liye lubán jaláyá, aur begáne iláhon ke liye tapáwan tapáe, ki mujhe gusse
men láwen 30 Kyúnki baní Isráel aur baní Yihúdáh ne apní jawání se merí
nazar men sirf buráí kí hai: ki baní Isráel apne háthon ke kám se sirf mujhe gusse

meṉ láe, KHUDÁWAND kahtá hai. 31 Ki jis din se unhoṉ ne use banáyá áj ke
din tak, yih shahr mere gusse aur mere qahr kí chiṛ húá, ki maiṉ use apní nazar se
nikálúṉ; 32 Baní Isráel aur baní Yihúdáh kí sárí buráí ke liye, jo unhoṉ ne un
ke bádsháhoṉ ne, un ke sardároṉ ne, un ke káhinoṉ ne, aur un ke nabíoṉ ne, aur
Yihúdáh ke logoṉ ne, aur Yirúshálam ke báshindoṉ ne kí, ki mujhe gusse meṉ
láweṉ. 33 Kyúnki unhoṉ ne merí taraf píṭh kí, munh nahíṉ: agarchi maiṉ ne
unheṉ sikhláyá, subh sawere uṭhke sikhláyá, tadbhí unhoṉ ne kán na lagáyá, ki
tálím páweṉ. 34 Aur us ghar meṉ, jo mere nám se kahátá hai, unhoṉ ne apní
makrúhát rakhí, ki use nápák kareṉ. 35 Aur unhoṉ ne Baal kí únchí jagahoṉ ko
banáyá, jo bin Hannum kí wádí meṉ hain, ki apne beṭe beṭíoṉ ko Málik ke liye ág
meṉ guzáreṉ, jo maiṉ ne unheṉ na farmáyá, na mere dil par chaṛhá, ki we Yihúdáh
ko khatákár karne ke liye aisá makrúh kám kareṉ.
36 Tispar bhí is shahr kí bábat, jis kí bábat tum kahte ho, ki Talwár aur kál
aur wabá ke wasíle wuh Bábul ke bádsháh ke háth meṉ sompá jáegá, KHUDÁ-
WAND Isráel ká Khudá yúṉ kahtá hai; 37 Dekh, maiṉ unheṉ sárí zamínoṉ se,
jaháṉ maiṉ ne un ko apne gusse aur gazab aur baṛe qahr se hánk diyá hai, jama
karúngá, aur is maqám meṉ unheṉ pahuncháúngá, aur salámatí se unheṉ basáúngá.
38 Aur we mere log honge, aur maiṉ un ká Khudá húngá: 39 Aur maiṉ ek dil
aur ek ráh, un kí bhaláí ke liye, aur un be bád un ki aulád ki bhaláí ke liye unheṉ
dúngá, ki we mujh se hamesha ḍareṉ: 40 Aur maiṉ un ke sáth ahd i abadí bán-
dhúngá, jo maiṉ un se na uṭháúngá, ki un se neki karúṉ; aur maiṉ apná ḍar un ke
dil meṉ rakhúngá, ki we mujh se phir na jáeṉ. 41 Chunánchi un se bhaláí karne
ke liye maiṉ un par khush húngá, aur apne sáre dil se aur apní sárí ján se yaqínan
maiṉ unheṉ is sarzamín meṉ baiṭhálúngá. 42 Kyúnki KHUDÁWAND yúṉ kahtá
hai, ki Jis tarah maiṉ is qaum par yih sárí buráí láyá húṉ, usí tarah maiṉ un par
wuh sárí bhaláí láúngá, jo maiṉ ne un kí bábat kahí hai. 43 Aur is zamíṉ meṉ
khet phir mol lie jáenge, jis kí bábat tum kahte ho, ki Wuh be insán aur behaiwán
wírán hai; wuh Kasdíoṉ ke háth meṉ sompí gaí. 44 Binyamín kí zamín meṉ,
aur Yirúshálam kí nawáhí meṉ, aur Yihúdáh ke shahroṉ meṉ, aur paháṛoṉ ke
shahroṉ meṉ, aur wádí ke shahroṉ meṉ, aur dakkhin ke shahroṉ meṉ, log khetoṉ
ko naqd se mol lenge, aur qabále likháenge, aur muhr karáwenge, aur gawáhoṉ kí
gawáhí karáenge; kyúnki maiṉ un kí asírí ko pherúngá, KHUDÁWAND kahtá hai.

XXXIII. BÁB.

1 KHUDÁWAND ká kalám yih kahtá húá dúsre bár Yaramiyáh ke pás áyá, jab
wuh qaidkháne ke sahn meṉ qaid thá. 2 KHUDÁWAND fáil us ká, KHUDÁWAND
sána us ká, ki use qáim kare, yúṉ kahtá hai; nám us ká KHUDÁWAND hai. 3 Merí
duháí de, aur maiṉ terá jawáb dúngá, aur baṛí aur chhipí bátoṉ ko, jinheṉ tú nahíṉ
jántá, maiṉ tujh par záhir karúngá. 4 Kyúnki KHUDÁWAND Isráel ká Khudá, is
shahr ke gharoṉ kí bábat, aur Yihúdáh ke bádsháhoṉ ke gharoṉ kí bábat, jo dam-
damoṉ aur talwár se ḍháe gae, yúṉ kahtá hai, 5 Kasdí laṛne ko áe, aur un ádmíoṉ
kí láshoṉ se unheṉ bharne ko, jinheṉ maiṉ ne apne gazab o qahr se qatl kiyá hai,
aur jin kí sárí buráí ke liye maiṉ ne apná chihra is shahr se chhipáyá hai. 6 Dekh
maiṉ us par marham aur paṭṭí lagáúngá, aur unheṉ changá karúngá, aur salámatí

aur sachái kí bahutáí un par záhir karúngá. 7 Aur main Yihúdáh kí asírí, aur
Isráel kí asírí pherúngá, aur pahile kí tarah unhen banáúngá. 8 Aur main un kí
sárí sharárat se, jo unhon ne mere barkhiláf khatá kí hai, unhen pák karúngá; aur
un kí sárí sharáraton ko, jo unhon ne mere barkhiláf khatá kí hain, aur jo phir
jáne se kí hain, main muáf karúngá. 9 Aur wuh mere liye khushí ká nám, táríf
aur izzat hogá, zamín kí sárí qaumon ke áge, jo merí bhaláí ko, jo main un par
kartá húṅ, sunengí: aur us sárí bhaláí ke sabab, aur us sárí salámatí ke sabab, jo
main unhen detá húṅ, we darengí aur kámpengí.

10 KHUDAWAND yún kahtá hai, ki Is maqám men, jis kí bábat tum kahte ho, ki
Be insán aur be haiwán wírán hai, Yihúdáh ke shahron men aur Yirúshálam kí sara-
kon men, jo be insán aur be báshinda aur behaiwán wírán hai, 11 Khushí kí áwáz
aur khurramí kí áwáz suní jáegí; dulhe kí áwáz aur dulhin kí áwáz; un kí áwáz
jo kahte hain, Rabb ul afwáj kí táríf karo, kyúnki wuh khúb hai, aur us kí
rahmat abadí hai; un kí áwáz jo KHUDAWAND ke ghar men shukrguzárí kí
qurbání láenge. Kyúnki main is zamín kí asírí ko pahile kí tarah pherúngá,
KHUDAWAND kahtá hai.

12 Rabb ul afwáj yún kahtá hai, ki Is maqám men, jo beinsán aur behaiwán
wírán hai, aur us ke sáre shahron men charwáhe basenge, jo apne bheron
ko baithákwenge. 13 Paháron ke shahron men, aur wádí ke shahron men, aur
dakkhin ke shahron men, aur Binyamín kí zamín men, aur Yirúshálam kí náwáhí
men, aur Yihúdáh ke shahron men, phir bhí galle ginnewále ke háth ke níche guz-
renge, KHUDAWAND kahtá hai. 14 Dekh, we din áte hain, KHUDAWAND kahtá
hai, ki jo achchhí bát main ne Isráel ke gharáne se aur Yihúdáh ke gharáne se
kahí hai, púrí karúngá.

15 Un dinon men aur us waqt men main Dáúd ke liye sadáqat ká shákh niká-
lúngá, aur wuh adálat o sadáqat zamín par karegá. 16 Un dinon men Yihúdáh
naját páwegá, aur Yirúshálam chain se sukúnat karegá, aur yihí nám hai, jo we use
kahenge, KHUDAWAND hamárí sadáqat.

17 Ki KHUDAWAND yún kahtá hai, ki Isráel ke gharáne ke takht par baithne
ko Dáúd se ek bhí munqata na hogá, 18 Aur mere áge charháwe charháne ko
aur hadiye jaláne ko, aur har roz zabh karne ko Láwí káhinon se ek bhí munqata
na hogá.

19 Aur KHUDAWAND ká kalám yih kahtá húá Yaramiyáh ke pás áyá, 20 KHUDA-
WAND yún kahtá hai, ki Agar tum din ke mere ahd ko, aur rát ke mere ahd ko tor
sakte, ki din o rát bárí bárí par na hon; 21 To mere bande Dáúd se merá ahd
torá jáegá, ki us ke takht par bádsháhí karne ko betá na howe; aur Láwí káhinon
se, jo merí khidmat karte hain. 22 Jaisá ásmán ká lashkar ginne men nahín átá,
aur samundar kí ret nápí nahín játí, waisáhí main apne bande Dáúd kí nasl ko, aur
Láwíon ko jo merí khidmat karte hain, barháúngá.

23 KHUDAWAND ká kalám yih kahtá húá Yaramiyáh ke pás áyá, 24 Kyá tú nahín
dekhtá, ki ye log kyá kahte hain, ki Jin do qabáil ko KHUDAWAND ne chuná, us
ne unhen radd kiyá? Isi tarah unhon ne merí ummat ko haqír jáná, yahán tak ki
we un ke sámhne koí qaum nahín hain. 25 KHUDAWAND yún kahtá hai, ki Agar din
rát se merá ahd na ho, aur agar main ne ásmán aur zamín ke pahron ko muqar-
rar nahín kiyá; 26 To main Yaqúb kí nasl ko, aur apne bande Dáúd ko radd

karúngá, yahán tak ki maiṉ Abirahám aur Izhák aur Yaqúb kí nasl par hukúmat karne ke liye us kí nasl se kisí ko na lún: kyúnki main un kí asírí ko pherúngá, aur un par rahmat karúngá.

XXXIV. BAB.

1 Wuh kalám jo Ḳhudawand kí taraf se Yaramiyáh ke pás kahtí húí áyá, jis
waqt Bábul ká bádsháh Nabúḳhudnazr, aur us kí sárí fauj, aur zamín kí sárí
mamlukateṉ, jo us kí tába thíṉ, aur sárí qaumeṉ Yirúshálam se aur us ke sáre
shahroṉ se laṛtí thíṉ. 2 Ki Ḳhudawand Isráel ká Ḳhudá yúṉ kahtá hai, ki Já
aur Yihúdáh ke bádsháh Sidqiyáh se bol, aur us se kah, ki Ḳhudawand yúṉ
kahtá hai, Dekh, maiṉ is shahr ko Bábul ke bádsháh ke háth meṉ dúngá, aur wuh
use ág se jaláwegá: 3 Aur tú us ke háth se na nikal bhágegá, balki yaqínan
pakṛá jáegá, aur us ke háth meṉ sompá jáegá; aur terí ánkheṉ Bábul ke bádsháh
kí ánkhoṉ ko dekhengí, aur rúbarú wuh tujh se bolegá, aur tú Bábul meṉ jáegá.
4 Tispar bhí, ai Yihúdáh ke bádsháh Sidqiyáh, Ḳhudawand ká kalám sun;
Ḳhudawand ne terí bábat yúṉ kahá hai, ki Tú talwár se na maregá; 5 Tú aman
meṉ maregá, aur jis tarah tere bápdádoṉ ke liye, bádsháh jo tujh se áge the,
ḳhushbúíáṉ jaláte the, tere liye bhí jaláwenge; aur tere liye nauha karenge,
Wáwailá! ḳháwind! kyúnki maiṉ ne yih bát kahí, Ḳhudawand kahtá hai. 6 Tab
Yaramiyáh nabí ne ye sárí báteṉ Yihúdáh ke bádsháh Sidqiyáh se Yirúshálam meṉ
kahíṉ, 7 Jis waqt Bábul ke bádsháh kí fauj Yirúshálam se aur Yihúdáh ke sáre
shahroṉ se jo bach rahe the, Lakís aur Azíqah se laṛtí thí; kyúnki ye qilaband
shahr Yihúdáh ke shahroṉ meṉ se bach rahe.

8 Wuh kalám jo Ḳhudawand kí taraf se Yaramiyáh ke pás áyá, bád us ke ki
Sidqiyáh bádsháh ne Yirúshálam ke sáre logoṉ ke sáth ahd bándhá thá, ki ázádí
kí manádí kare; 9 Ki harek apne gulám ko, aur harek apní launḍí ko, mard yá
aurat Ibrání ko ázád kare; ki koí apne bháí Yihúdí se ḳhidmat na karáwe.
10 Aur jab sáre sardároṉ ne, aur sáre logoṉ ne, jo is ahd meṉ dáḳhil húe the,
suná ki harek apná gulám, aur harek apní launḍí ázád kare, aur phir un se ḳhidmat
na karáwe, to unhoṉ ne máná, aur unheṉ jáne diyá. 11 Par bád us ke we phire,
aur gulámoṉ aur launḍíoṉ ko, jinheṉ unhoṉ ne ázád kiyá thá, phir liyá, aur
gulámoṉ aur launḍíoṉ ke liye unheṉ qabze meṉ láe.

12 So Ḳhudawand ká kalám Ḳhudawand kí teraf se Yaramiyáh ke pás yih
kahtá húá áyá, 13 Ḳhudawand Isráel ká Ḳhudá yúṉ kahtá hai, ki Maiṉ ne
tumháre bápdádoṉ ke sáth, jis din maiṉ unheṉ zamín i Misr se, gulámoṉ ke ghar
se nikál láyá, yih kahke ahd bándhá, 14 Ki har sát sál ke bád harek apne bháí
Ibrání mard ko, jo tere pás bechá gayá ho, jáne de; aur jab us ne chha baras tak
terí ḳhidmat kí, tú use apne pás se chhuṛá de: par tumháre bápdádoṉ ne merí na
suní, na apná kán lagáyá. 15 Aur ab tum phiráye gae the, aur jo kuchh merí nazar
meṉ durust hai bajáláe, ki harek ne apne paṛosí se ázádí kí manádí kí; aur tum
ne us ghar meṉ, jo mere nám se kahátá hai, mere áge ahd bándhá thá: 16 Par
tum phire, aur mere nám ko nápák kiyá, aur harek ne apne gulám ko, aur harek
ne apní launḍí ko, jinheṉ us ne un kí marzí ke muwáfiq ázád kiyá thá, phir liyá,
aur unheṉ phir qabze meṉ láe, ki we tumháre liye gulám aur launḍíáṉ baneṉ.

17 Is liye Khudawand yún kahtá hai, ki tum ne merí na suní, ki harek apne
bhái se, aur harek apne parosí se ázádí kí manádí kare: dekh, Khudawand
kahtá hai, main tumháre liye talwár aur wabá aur kál se ázádí kí manádí kartá
hún; aur main tumhen zamín kí sárí mamlukaton men badsulúkí ke supurd
karúngá. 18 Aur main un ádmíon ko supurd karúngá, jo mere ahd se phir gae
hain jinhon ne us ahd kí báten púrí nahín kín, jise unhon ne mere áge bándhá,
jab bachhre ko do tukre karke un ke darmiyán guzre, 19 Yáne Yihúdáh ke
sardár, aur Yirúshálam ke sardár, aur khoje, aur káhin, aur zamín kí sárí qaum, jo
bachhre ke tukron ke darmiyán guzre; 20 Hán main unhen un ke dushmanon ke
háth men, aur unke háth men jo un kí ján ke khwáhán hain supurd karúngá: aur
un kí láshen hawáí parindon aur zamín ke darindon kí khurák hongí. 21 Aur
main Yihúdáh ke bádsháh Sidqiyáh ko, aur us ke sardáron ko un ke dushmanon ke
háth men aur unke háth men jo un kí ján ke khwáhán hain, aur Bábul ke bádsháh
kí fauj ke háth men, jo tum se charh gaí, supurd karúngá. 22 Dekh main
farmáúngá, Khudawand kahtá hai, aur unhen phir is shahr men láúngá; aur we
us se larenge, aur use lenge, aur use ág se jaláwenge: aur main Yihúdáh ke
shahron ko bebáshinda wírán banáúngá.

XXXV. BAB.

1 Wuh kalám jo Yihúdáh ke bádsháh Yahúyaqím bin Yúsiyáh ke dinon men
Khudawand kí taraf se yih kahtá húá Yaramiyáh ke pás áyá, 2 Ki Tú Raikábíon
ke ghar já, aur unhen bol, aur Khudawand ke ghar kí ek kothrí men unhen le á,
aur unhen wain pilá. 3 Tab main ne Yaramiyáh bin Yaramiyáh bin Habasniyáh, aur
us ke bháíon, aur us ke sáre beton, aur Raikábíon ke sáre gharáne ko liyá; 4 Aur
main unhen Khudawand ke ghar men, mard i Khudá Yajdaliyáh ke bete Hanán
ke beton kí kothrí men láyá, jo sardáron kí kothri ke nazdík thí, jo Salúm ke
bete Maasiyáh darbán kí kothrí ke úpar thí. 5 Aur main ne wain bhare húe
qadah aur piyále Raikábíon ke gharáne ke beton ke áge rakh diye, aur un se kahá,
ki Wain pío. 6 Par unhon ne kahá, ki Ham wain na píenge: kyúnki hamáre báp
Yúnadab bin Raikáb ne ham ko yih kahke hukm diyá ki Tum wain na píná, na tum
na tumháre bete hamesha tak: 7 Aur na ghar banáná, na bíj boná, na tákistán
lagáná, na málik honá: lekin umr bhar khaimon men rahná; táki jis zamín men
musáfir ho tum bahut dinon tak jíte raho. 8 Aur ham ne apne báp Yúnadab bin
Raikáb kí áwáz suní, jo kuchh us ne hamen hukm diyá, ki ham aur hamárí jorúán,
aur hamáre bete aur hamárí betíán umr bhar wain na píwen; 9 Aur ham apne
rahne ke liye ghar na banáwen; aur ham tákistán aur khet aur bíj nahín rakhte
hain: 10 Par ham khaimon men base hain, aur jo kuchh hamáre báp Yúnadab
ne hamen hukm diyá mánke bajáliyá. 11 Lekin yún húá, ki jab Bábul ká bádsháh
Nabúkhudnazr sarzamín par charh átá thá, to ham ne kahá, ki Ao Kasdíon kí
fauj ke dar se aur Arámíon kí fauj ke dar se ham Yirúshálam men chalen: tab hí
se ham Yirúshálam men baste hain.

12 Tab Khudawand ká kalám yih kahtá húá Yaramiyáh ke pás áyá, 13
Ki Rabb ul afwáj Isráel ká Khudá yún kahtá hai, ki Já, aur Yihúdáh ke
ádmíon aur Yirúshálam ke báshindon ko yún kah, Kyá tum nasíhat qabúl na

karoge, ki merí báteṉ suno? Khudawand kahtá hai. 14 Jo báteṉ Yúnadab bin
Raikáb ne apne beṭoṉ ko farmáíṉ, ki Wain na pío, so mání gaíṉ; ki we áj ke din
tak wain nahíṉ píte haiṉ, balki apne báp ke hukm ko máná hai: lekin maiṉ tum
se bolá, subh sawere uṭhke bolá; aur tum ne merí na suní. 15 Aur maiṉ ne apne
sáre bande nabíoṉ ko tumháre pás bhejá hai, subh sawere uṭhke yih kahlá bhejá,
ki Tum harek apní burí ráh se phiro, aur apne kámoṉ ko sudháro, aur begáne
iláhoṉ ke píchhe na jáo, ki un kí bandagí karo, aur jo zamín maiṉ ne tumheṉ aur
tumháre bápdádoṉ ko dí, tum us meṉ basoge: par tum ne kán na lagáyá, na merí
suní. 16 Is sabab se ki Yúnadab bin Raikáb ke beṭe apne báp ke hukm ko bajá
láe, jo us ne unheṉ diyá thá; par is qaum ne merí na suní: 17 Is liye Khuda-
wand Rabb ul afwáj, Isráel ká Khudá yúṉ kahtá hai, Dekh maiṉ Yihúdáh
par, aur Yirúshálam ke sáre báshindoṉ par wuh sárí badí, jo maiṉ ne un par kahí
hai, láúngá: kyúnki maiṉ ne unheṉ kahá hai, par unhoṉ ne na suná; aur maiṉ
ne unheṉ buláyá hai, par unhoṉ ne jawáb na diyá.

18 Aur Yaramiyáh ne Raikábíoṉ ke gharáne se kahá, ki Rabb ul afwáj Isráel
ká Khudá yúṉ kahtá hai, Is sabab se ki tum ne apne báp Yúnadab ke hukm
ko máná hai, aur us ke sáre hukmoṉ ko bajá láe ho, aur jo kuchh us ne tum se
farmáyá, so tum ne kiyá hai: 19 Is liye Rabb ul afwáj Isráel ká Khudá yúṉ
kahtá hai, ki Mere huzúr meṉ hamesha tak khaṛe hone ko Yúnadab bin Raikáb se
ek bhí munqata na hogá.

XXXVI. BAB.

1 Aur yúṉ húá ki Yihúdáh ke bádsháh Yahúyáqím bin Yúsiyáh ke chauthe baras
meṉ yih kalám Khudawand kí taraf se Yaramiyáh ke pás kahtí húá áyá, 2 Ki Ek
túmár apne liye le, aur sárí báteṉ jo maiṉ ne Isráel par, aur Yihúdáh par, aur sárí
qaumoṉ par kahíṉ, us din se leke ki maiṉ tujh se kahne lagá, Yúsiyáh ke dinoṉ se
áj ke din tak, us meṉ likh. 3 Sháyad ki Yihúdáh ká gharáná wuh sárí badí sune, jo
maiṉ un par láne ko iráda rakhtá húṉ, ki we har ek apní burí ráh se phireṉ, aur maiṉ
un kí sharárat aur khatá muáf karúṉ. 4 Tab Yaramiyáh ne Barúk bin Naiyiriyáh
ko buláyá: aur Barúk ne Khudawand kí sárí báteṉ Yaramiyáh ke munh se, jo us ne
use kahí thíṉ, us túmár meṉ likhíṉ. 5 Aur Yaramiyáh ne Barúk ko hukm diyá, aur
kahá, ki Maiṉ qaid húṉ; maiṉ Khudawand ke ghar meṉ nahíṉ já saktá húṉ: 6
Par tú já, aur us túmár meṉ, jo tú ne mere munh se likhá hai, Khudawand kí
báteṉ Khudawand ke ghar meṉ roza ke din qaum ko paṛh suná, aur bhí sáre
Yihúdáh ko jo apne shahroṉ se áe hoṉ, tú unheṉ paṛh sunáegá. 7 Sháyad we duá
meṉ Khudawand ke áge sijda kareṉ, aur we har ek apní burí ráh se phireṉ: kyúṉ-
ki wuh gazab o qahr baṛá hai, jo Khudawand ne is qaum par kahá hai. 8 Aur
Barúk bin Naiyiriyáh us sab ke muwáfiq, jo Yaramiyáh nabí ne use farmáyá thá, bajá
láyá, aur Khudawand kí báteṉ Khudawand ke ghar meṉ kitáb meṉ paṛhíṉ. 9 Aur
Yihúdáh ke bádsháh Yahúyaqím bin Yúsiyáh ke pánchweṉ baras ke naweṉ mahíne
meṉ aisá húá, ki Yirúshálam ke sáre logoṉ ne aur un sáre logoṉ ne jo Yihúdáh ke
shahroṉ se Yirúshálam meṉ áe the, Khudawand ke áge roza kí manádí kí. 10 Tab
Barúk ne Yaramiyáh kí bátoṉ ko Khudawand ke ghar meṉ, sáfir Jamariyáh bin

Sáfan kí koṭhrí meṉ, úpar ke sahn meṉ, KHUDAWAND ke ghar ke naye darwáze kí paiṭh meṉ, sáre logoṉ ko kitáb meṉ paṛh sunáyá.
11 Jab Míkáyáh bin Jamariyáh bin Sáfan ne KHUDAWAND kí sárí bátoṉ ko kitáb meṉ se suná, 12 Tab wuh bádsháh ke ghar, sáfir kí koṭhrí meṉ utrá: aur dekh, sab sardár yáne Ilisama sáfir, aur Diláyáh bin Samaiyáh aur Ilinatan bin Akbúr, aur Jamariyáh bin Sáfan, aur Sidqiyáh bin Hananiyáh aur sáre sardár waháṉ baiṭhte the. 13 Tab Míkáyáh ne we sárí báteṉ, jo us ne suní thíṉ, jab Barúk kitáb meṉ logoṉ ke sunne meṉ paṛhtá thá, un se záhir kíṉ. 14 Aur sáre sardároṉ ne Yihúdí bin Nataniyáh bin Salamiyáh bin Kúshí ko Barúk ke pás yih kahke bhejí, ki Wuh túmár, jo tú ne logoṉ ke sunne meṉ paṛhá hai, apne háth meṉ le, aur á. So Barúk bin Naiyiriyáh túmár ko apne háth meṉ leke un ke pás áyá. 15 Aur unhoṉ ne use kahá, ki Á baiṭh aur hameṉ paṛh suná. Tab Barúk ne unheṉ paṛh sunáyá. 16 Aur aisá húá ki jab unhoṉ ne we sárí báteṉ suníṉ, to ḍar ke máre ek dúsre ko dekhne lage, aur Barúk se kahá, ki Ye sárí báteṉ ham yaqínan bádsháh se záhir karenge. 17 Aur unhoṉ ne yih kahke Barúk se púchhá, ki Ham se kah, tú ne ye sárí báteṉ kyúnkar us ke munh se likhíṉ? 18 Tab Barúk ne un se kahá, ki Us ne ye sárí báteṉ mujhe munh se kah sunáíṉ, aur maiṉ ne siyáhí se kitáb meṉ likhíṉ. 19 Tab sardároṉ ne Barúk ko kahá, ki Já, apne ko chhipá, tú aur Yaramiyáh; aur koí na jáne ki tum kaháṉ ho.
20 Aur we bádsháh ke pás sahn meṉ gae, par unhoṉ ne us túmár ko Ilisama sáfir kí koṭhrí meṉ rakh chhoṛá, aur sárí báteṉ bádsháh ko kah sunáíṉ. 21 Tab bádsháh ne Yihúdí ko túmár láne ke liye bhejá; aur wuh use Ilisama sáfir kí koṭhrí meṉ se le áyá: aur Yihúdí ne bádsháh ko, aur sáre sardároṉ ko, jo bádsháh ke áge khaṛe the, use paṛh sunáyá. 22 Aur bádsháh naweṉ mahíne meṉ zamistán ke ghar meṉ baiṭhá thá: aur ek angeṭhí jaltí húí us ke sámhne thí. 23 Aur aisá húá, ki jab Yihúdí ne tín chár warq paṛhe the, to us ne use sáfir kí chhurí se káṭá, aur angeṭhí kí ág meṉ ḍálá, yaháṉ tak ki tamám túmár angeṭhí kí ág se bhasam húá. 24 Lekin na bádsháh, na us ke koí naukar ḍare, jinhoṉ ne ye sárí báteṉ suní thíṉ, na apne kapṛe pháṛe. 25 Báwujúd us ke ki Ilinatan aur Diláyáh, aur Jamariyáh ne bádsháh se arz kí, ki Túmár ko na jaláiye; par us ne un kí na suní.
26 Aur bádsháh ne Yarahmiel bin Malik aur Shiráyáh bin Azariel, aur Salamiyáh bin Abadiel ko hukm diyá, ki Barúk sáfir aur Yaramiyáh nabí ko pakṛo: par KHUDAWAND ne unheṉ chhipáyá.
27 Aur bád us ke ki bádsháh ne túmár ko, aur un bátoṉ ko, jo Barúk ne Yaramiyáh ke munh se likhá, jaláyá thá, KHUDAWAND ká kalám yih kahtá húá Yaramiyáh ke pás áyá, 28 Ki Tú dúsrá túmár apne liye le, aur us meṉ we sárí báteṉ likh, jo agle túmár meṉ thíṉ, jise Yihúdáh ke bádsháh Yahúyaqím ne jaláyá hai. 29 Aur Yihúdáh ke bádsháh Yahúyaqím se kah, ki KHUDAWAND yúṉ kahtá hai, ki Tú ne yih kahke is túmár ko jaláyá hai, ki Tú ne us meṉ aisá kyúṉ likhá hai, Bábul ká bádsháh yaqínan áwegá, aur is sarzamín ko wírán karegá, aur insán o haiwán ko us meṉ se miṭá ḍálegá? 30 Is liye Yihúdáh ke bádsháh Yahúyaqím kí bábat KHUDAWAND yúṉ kahtá hai, ki Dáúd ke takht par baiṭhne ko us ke liye ek bhí na rahegá, aur us kí lásh din ko dhúp meṉ aur rát ko pále meṉ phenkí jáegí. 31 Aur maiṉ us se, aur us kí nasl se, aur us ke naukaroṉ se un kí sharárat ká badlá lúngá; aur maiṉ un par, aur Yirúshálam ke báshindoṉ par, aur Yihúdáh ke

logoṉ par wuh sárí badí láúngá, jo maiṉ ne un par kahí hai: par unhoṉ ne na
suná.
32 Tab Yaramiyáh ne dúsrá túmár leke Barúk bin Naiyiriyáh sáfir ko diyá; jis
ne us kitáb kí sárí báteṉ, jise Yihúdáh ke bádsháh Yahúyaqím ne ág meṉ
jaláyá thá, Yaramiyáh ke munh se us meṉ likhín: aur waisáhí bahutsí báteṉ us meṉ
miláí gaíṉ.

XXXVII. BÁB.

1 Aur Sidqiyáh bin Yúsiyáh bin Kuniyah bin Yahúyaqím kí jagah par bádsháhí
kartá thá, jise Bábul ke bádsháh Nabúḳhudnazr ne Yihúdáh kí sarzamín meṉ bádsháh
kiyá thá. 2 Lekin na us ne, na us ke naukaroṉ ne, na des ke logoṉ ne Ḳhuda-
wand kí báteṉ suníṉ, jo us ne Yaramiyáh nabí kí márifat kahí haiṉ. 3 Aur
Sidqiyáh bádsháh ne Yahúkal bin Salamiyáh, aur Safaniyáh bin Maasiyáh káhin se
Yaramiyáh nabí ko kahlá bhejá, ki Ḳhudawand hamáre Ḳhudá se hamárí ḳhátir
ab duá máng. 4 Kyúnki Yaramiyáh logoṉ ke darmiyán áyá jáyá kartá thá; aur
unhoṉ ne use qaidḳháne meṉ nahíṉ ḍálá thá. 5 Aur Firaún kí fauj Misr se nikal
áí thí, aur Kasdíoṉ ne, jo Yirúshálam ká muhásara karte the, un ká shuhra sun-
ke Yirúshálam ke sámhne se kúch kiyá.
6 Tab Ḳhudawand ká kalám Yaramiyáh nabí ke pás yih kahtá húá áyá, 7 Ki
Ḳhudawand Isráel ká Ḳhudá yúṉ kahtá hai, ki Tum Yihúdáh ke bádsháh se, jis
ne tumheṉ mujh se púchhne ke liye mere pás bhejá, yúṉ kaho, Dekh Firaún kí
fauj, jo tumhárí madad ko nikal áí hai, apní zamín i Misr meṉ phir jáegí. 8 Aur
Kasdí phir áke is shahr se laṛenge, aur use lenge, aur use ág se jaláwenge.
9 Ḳhudawand yúṉ kahtá hai, ki Tum apne ko yih kahke mat bhuláo, ki Kasdí
zurúr ham par se játe rahenge: kyúnki we na jáenge. 10 Aur agarchi tum
Kasdíoṉ kí sárí fauj ko, jo tum se laṛte haiṉ, máre hote, aur un meṉ se sirf gháyal
log bachte, tadbhí we harek apne ḳhaime meṉ uṭhte, aur is shahr ko ág se jaláte.
11 Aur aisá húá, ki jab Kasdíoṉ kí fauj Firaún kí fauj ke sabab Yirúshálam ke
sámhne se kúch kiyá, 12 Tab Yaramiyáh Binyamín kí zamíṉ meṉ jáne ko Yirúshá-
lam se nikal gayá, ki apná hissa qaum ke darmiyán lewe. 13 Aur jab wuh Binya-
mín ke darwáze par pahunchá, waháṉ nigahbánoṉ ká ek jamadár thá, jis kí nám
Waraiyah bin Salamiyáh bin Hananiyáh thá; aur us ne yih kahke Yaramiyáh nabí
ko pakṛá, ki Tú Kasdíoṉ kí taraf hotá hai, 14 Tab Yaramiyáh ne kahá, ki Jhúṭh;
maiṉ Kasdíoṉ kí taraf nahíṉ hotá húṉ. Par us ne us kí na suní: so Waraiyáh
Yaramiyáh ko pakaṛke sardároṉ kane láyá. 15 Aur sardár Yaramiyáh par gusse
húe, aur use márke Yahúnatan sáfir ke ghar meṉ qaid kiyá; kyúnki unhoṉ ne us
ghar ko qaidḳhána muqarrar kiyá thá.
16 Jab Yaramiyáh bhaksí ki koṭhríoṉ meṉ dáḳhil húá, aur Yaramiyáh waháṉ ba-
hut dinoṉ tak rahá, 17 Tab Sidqiyáh bádsháh ne ádmí bhejke use nikalwáyá: aur
bádsháh ne apne ghar meṉ use yih kahke ḳhufiyatan púchhá, ki kyá Ḳhuda-
wand kí taraf se koí bát hai? Aur Yaramiyáh ne kahá, Hai; kyúnki us ne kahá, ki
tú Bábul ke bádsháh ke háth meṉ sompá jáegá. 18 Aur Yaramiyáh ne Sidqiyáh
bádsháh se kahá, ki Maiṉ ne terá, aur tere naukaroṉ ká, aur is qaum ká kyá qusúr
kiyá hai, ki tum ne mujhe qaidḳháne meṉ ḍálá hai? 19 Ab tumháre nabí kaháṉ

haiṉ, jo yih kahke tum se nabúwat karte the, ki Bábul ká bádsháh tum par aur is
zamín par na áwegá? 20 Ai mere Ḳhudawand bádsháh, ab merí suniye: merí
darḳhwást áp ke sámhne qabúl ho, ki mujhe Yahúnatan sáfir ke ghar meṉ na
phirwá díjiye, na ho ki maiṉ waháṉ mar jáúṉ. 21 Tab Sidqiyáh bádsháh ne hukm
kiyá, ki Yaramiyáh ko qaidḳháne ke sahn meṉ rakheṉ, aur roz roz nánbáíoṉ ke
mahalle se ek roṭí deweṉ, jab tak roṭí shahr meṉ se ḳhatm na ho. Aur Yaramiyáh
qaidḳháne ke sahn meṉ rahá.

XXXVIII. BAB.

1 Tab Safatiyáh bin Matán, aur Jadaliyáh bin Fasihúr, aur Yúkal bin Salamiyáh
aur Fasihúr bin Malakiyáh ne we báteṉ suníṉ, jo Yaramiyáh yih kahke sáre logoṉ se
kahtá rahá, 2 Ḳhudawand yúṉ kahtá hai, Jo is shahr meṉ rahegá, so talwár aur
kál aur wabá se mar jáegá: aur jo Kasdíoṉ ke pás nikal jáegá, so jíegá; aur us kí
ján use ganímat hogí, aur wuh jítá rahegá. 3 Ḳhudawand yúṉ kahtá hai, ki yih
shahr Bábul ke bádsháh kí fauj ke háth meṉ yaqínan diyá jáegí, aur wuh use legá.
4 Tab sardároṉ ne bádsháh se kahá, ki Ham terí minnat karte haiṉ, ki yih shaḳhs
márá jáe: kyúnki wuh jangíoṉ ke háthoṉ ko, jo is shahr meṉ rahte haiṉ, aur sáre
logoṉ ke háthoṉ ko aisí báteṉ kahke kamzor kartá hai: ki yih shaḳhs is qaum ká
ḳhairḳhwáh nahín hai, balki badḳhwáh hai. 5 Tab Sidqiyáh bádsháh ne kahá,
Dekho, wuh tumháre háth meṉ hai: kyúnki bádsháh tumháre ráe ke barḳhiláf
kuchh nahíṉ kar saktí. 6 Tab unhoṉ ne Yaramiyáh ko pakaṛke Milkiyáh bin
Malik kí bhaksí meṉ, jo qaidḳháne ke sahn meṉ thí, ḍál diyá; aur unhoṉ ne
Yaramiyáh ko rassíoṉ se níche kiyá. Aur bhaksí meṉ kuchh pání na thá, balki
kíchar; aur Yaramiyáh kíchar meṉ phas gayá.

7 Aur jab ḳhojá Abd i Malik Habshí ne, jo bádsháh ke ghar meṉ thá, suná ki
unhoṉ ne Yaramiyáh ko bhaksí meṉ ḍál diyá hai, aur bádsháh Binyamín ke darwáze
meṉ baiṭhtá thá, 8 Tab Abd i Malik bádsháh ke ghar se niklá, aur bádsháh se yih
kahke bolá, 9 Ki Ai mere Ḳhudawand bádsháh, in logoṉ ne jo kuchh Yaramiyáh
nabí se kiyá burá kiyá, jise unhoṉ ne bhaksí meṉ ḍál diyá hai; aur jaháṉ wuh hai
bhúkh se maregá: kyúnki shahr meṉ roṭí nahíṉ hai. 10 Tab bádsháh ne Abd i
Malik Habshí ko yih kahke hukm diyá, ki Tú yaháṉ se tís ádmí apne sáth le, aur
Yaramiyáh nabí ko marne se áge bhaksí meṉ se nikál. 11 Aur Abd i Malik un
ádmíoṉ ko apne sáth leke bádsháh ke ghar meṉ ḳhazáne ke níche gayá, aur phaṭe
húe latte, aur saṛe húe latte waháṉ se líe, aur unheṉ rassíoṉ se bhaksí meṉ Yarami-
yáh ke pás laṭkáyá. 12 Aur Habshí Abd i Malk ne Yaramiyáh se kahá, ki In phaṭe
húe aur saṛe húe lattoṉ ko rassí ke níche apne bagal tale rakh. Aur Yaramiyáh
ne waisáhí kiyá. 13 Aur unhoṉ ne rassíoṉ se Yaramiyáh ko bhaksí meṉ se khínch
liyá: aur Yaramiyáh qaidḳháne ke sahn meṉ rahá.

14 Tab Sidqiyáh bádsháh ne ádmí bhejá, aur Yaramiyáh nabí ko tísre paiṭh meṉ,
jo Ḳhudawand ke ghar meṉ hai, apne pás bulwá liyá: aur bádsháh ne Yaramiyáh
se kahá, Maiṉ ek bát tujh se púchhne par húṉ; tú mujh se kuchh na chhipá.
15 Aur Yaramiyáh ne Sidqiyáh se kahá, ki Agar maiṉ tujh se záhir karúṉ, kyá tú
mujhe yaqínan qatl na karegá? aur agar maiṉ tujhe saláh dúṉ, tú merí na sunegá.
16 Tab Sidqiyáh bádsháh ne Yaramiyáh se ḳhufiyatan qasam kháke kahá, Ḳhuda-

WAND i Hai kí qasam, jis ne hamen ján dí ki main tujhe qatl na karúngí, aur tujhe
un ke háth men jo terí ján ke ḳhwáhán hain na dúngá. 17 Aur Yaramiyáh ne
Sidqiyáh se kahá, ki ḲHUDÁWAND Rabb ul afwáj Isráel ká Khudá yún kahtá
hai, Agar tú yaqínan Bábul ke bádsháh ke sardáron ke pás nikal jáegá, to terí ján
bachegí, aur yih shahr ág se jaláyá na jáegá; aur tú jíegí, aur terá gharáná:
18 Par agar tú Bábul ke bádsháh ke sardáron ke pás nikal na jáegá, to yih shahr
Kasdíon ke háth men sompá jáegá, aur we use ág se jaláwenge, aur tú un ke háth
se riháí na páwegá. 19 Aur Sidqiyáh bádsháh ne Yaramiyáh se kahá, kí Main un
Yihúdíon se dartá hún, jo Kasdíon kí taraf ho gae hain, na ho ki we mujhe un ke
háth men sompen, aur we mujh par tána máren. 20 Aur Yaramiyáh ne kahá, We
na sompenge. Main terí minnat kartá hún, ki tú ḲHUDÁWAND kí áwáz, jo main
tujh se kahtá hún, sun, to terá bhalí hogí, aur terí ján bachegí. 21 Par agar tú
nikalne ká inkár kare to yihí kalám hai, jo ḲHUDÁWAND ne mujh par záhir kiyá:
22 Dekh sab auraten jo Yihúdáh ke bádsháh ke ghar men rah gaí hain, Bábul ke
bádsháh ke sardáron ke pás pahuncháí jáengí, aur we kahengí, Tere yáron ne
tujhe ubhárá hai, aur tujh par gálib húe; tere pánw kíchar men phanse, aur we
phir gae. 23 Aur we tere sárí jorúon aur laṛkon ko Kasdíon ke pás nikál lejáenge;
aur tú un ke háth se riháí na páwegá, balki Bábul ke bádsháh ke háth se pakṛá
jáegá; aur tú is shahr ke jaláne ká sabab hogá.

24 Tab Sidqiyáh ne Yaramiyáh se kahá, Koí in báton kí bábat na jáne, aur tú
márá na jáe. 25 Par agar sardár sunen, ki main ne tujh se bátchít kí, aur tere
pás áke tujh se kahen, Tú ne jo kuchh bádsháh se kahá, ab ham se záhir kar, ham
se na chhipá, aur bhí jo kuchh bádsháh ne tujh se kahá; aur ham tujhe qatl na
karenge: 26 Tab tú un se kah, ki Main ne bádsháh se darḳhwást kí, ki wuh
mujhe Yahúnatan ke ghar men phir na bheje, ki main wahán marún. 27 Aur
sáre sardár Yaramiyáh ke pás áe, aur us se púchhá: aur us ne in sárí báton ke
muwáfiq jo bádsháh ne farmáin, un se kahá. So we us se chup rahe; kyúnki wuh
bát suní na gaí, 28 Aur jis din tak Yirúshálam liyá gayá Yaramiyáh qaidḳháne
ke sahn men rahá: aur jab Yirúshálam liyá gayá, wuh wahan thá.

XXXIX. BÁB.

1 Yihúdáh ke bádsháh Sidqiyáh ke nawen baras ke dasweu mahíne men Bábul
ká bádsháh Nabúḳhudnazr apní sárí fauj samet Yirúshálam par áyá, aur us ká
muhásara kiyá. 2 Sidqiyáh ke gyárahwen baras ke chauthe mahíne men, mahíne
kí nawín táríḳh ko, shahr toṛá gayá. 3 Aur Bábul ke bádsháh ke sáre sardár
yáne Naiyirgul Sarázur, Samjar-Nabú, Sarsikím, Rabb-Sarís, Naiyirgul, Sarázur,
Rabb-Mug, aur Bábul ke bádsháh ke báqí sardár dáḳhil húe, aur bích ke darwáze
men ṭhahare.

4 Aur aisá húá ki Yihúdáh ká bádsháh Sidqiyáh aur sáre jangí mard unhen
dekhke bháge, aur rát ko bádsháhí bág kí ráh us darwáze se jo do díwár ke
darmiyán hai, shahr se nikal gae, aur bayábán kí ráh lí. 5 Par Kasdíon kí fauj ne
un ká píchhá kiyá, aur Yaríhú ke maidánon men Sidqiyáh ko já liyá: aur use
pakaṛke Hamát kí zamín ke Riblah men Bábul ke bádsháh Nabúḳhudnazr ke pás
láe, jahán us ne us kí adálat kí. 6 Aur Bábul ke bádsháh ne Sidqiyáh ke beṭon

ko Riblah meṇ us kí ánkhoṇ ke áge qatl kiyá: aur Bábul ke bádsháh ne Yihúdáh
ke sáre amíroṇ ko bhí qatl kiyá. 7 Aur us ne Sidqiyáh kí ánkheṇ nikálíṇ, aur
use pítal kí zanjíroṇ se jhakṛá ki Bábul meṇ le jáe.

8 Aur Kasdíoṇ ne bádsháh ke ghar ko aur logeṇ ke gharoṇ ko ág se jalá diyá,
aur Yirúshálam kí díwároṇ ko toṛ dálá. 9 Tab qaum ke bache húe, jo shahr meṇ
rahe, aur we log jo us kí taraf húe, yáne qaum ke sáre bache húoṇ ko, jilaudároṇ
ká sardár Nabúsaradán Bábul meṇ asír le gayá. 10 Par jilaudároṇ ke sardár
Nabúsaradán ne qaum ke miskínoṇ, jo mál na rakhte the, Yihúdáh kí zamín meṇ
chhoṛá, aur tákistán aur khet us waqt us ne unheṇ bakhshe.

11 Aur Bábul ke bádsháh Nabúkhudnazr ne Yaramiyáh kí bábat jilaudároṇ ke
sardár Nabúsaradán ko yih kahke farmáyá, 12 Ki use leke us par nazar rakh,
aur use kuchh dukh na de; aur jo kuchh wuh tujhe kahe, tú us ke sáth kar.
13 So jilaudároṇ ke sardár Nabúsaradán, Nabúchashbán, Rabb-Sarís, aur Naiyirgul,
Rab-Mag, Sarázur aur Bábul ke sáre sardároṇ ne bhejke 14 Yaramiyáh ko qaid-
kháne ke sahn se liyá, aur Jadaliyáh bin Akhiqám bin Sáfan ke supurd kiyá, ki
use ghar le jáwe: aur wuh apne logoṇ ke darmiyán rahá.

15 Aur jis waqt Yaramiyáh qaidkháne ke sahn meṇ qaid thá, KHUDÁWAND ká
kalám yih kahtá húá us ke pás áyá, 16 Ki Já, Abd i Malik Habshí se kah, ki
Rabb ul afwáj Isráel ká Khudá yúṇ kahtá hai, Dekh, maiṇ is shahr par apná
kalám badí ke liye láúngí, aur bhalái ke liye nahíṇ; aur we us din tere
áge honge. 17 Par us din maiṇ tujhe riháí dúngí, KHUDÁWAND kahtá hai; aur
jin se tú ḍartá hai un ke háth meṇ tú sompá na jáegá. 18 Kyúnki maiṇ tujhe
zurúr bacháúngí, aur tú talwár se na giregí, balki terí ján tujhe ganímat hogí, is
liye ki tú ne mujh par bharosá kiyá, KHUDÁWAND kahtá kai.

XL. BÁB.

1 Wuh kalám jo KHUDÁWAND kí taraf se Yaramiyáh ke pás áyá, us ke bád ki
jilaudároṇ ke sardár Nabúsaradán ne use leke Rámah se chhoṛ diyá; kyúnki
Yirúshalám aur Yihúdáh ke sáre asíroṇ meṇ, jo Bábul meṇ asír pahuncháe gae,
wuh zanjíroṇ se band thá. 2 Aur jilaudároṇ ke sardár ne Yaramiyáh ko leke use
kahá, ki KHUDÁWAND tere Khudá ne is maqám par yih badí kahí hai. 3 Aur
KHUDÁWAND use láyá, aur apne kahne ke muwáfiq kiyá; is sabab ki tum ne
KHUDÁWAND kí khatá kí, aur us kí nahíṇ suní, is wáste yih tum par áyí hai.
4 Aur dekh, maiṇ ne tujhe áj terí hathkaṛíoṇ se chhuṛáyá hai. Agar mere sáth
Bábul meṇ jáne ko tujhe achchhá lage, to chal, aur maiṇ tujh par nazar rakhúngí;
aur agar mere sáth Bábul meṇ jáne ko burá lage, to rah já: dekh, sárí zamín tere
áge hai: jidhar jáne ko achchhá lage, aur terí nazar meṇ pasand áwe, tidhar já.
5 Hanoz wuh na phirá thá, us ne kahá, Tú Jadaliyáh bin Akhiqám bin Sáfan ke
pás, jise Bábul ke bádsháh ne Yihúdáh ke shahroṇ ká hákim kiyá hai, já, aur
qaum ke darmiyán us ke sáth rah; nahíṇ, to jidhar terí nazar meṇ jáne ko pasand
áwe tidhar já. Aur jilaudároṇ ke sardár ne tosha aur hadiya deke use rukhsat
kiyá. 6 Tab Yaramiyáh Jadaliyáh bin Akhiqám ke pás Misfá meṇ gayá, aur us
ke sáth rahá un logoṇ ke darmiyán jo zamín meṇ bache húe the.

7 Jab lashkaroṇ ke sáre sardároṇ ne, aur un ke ádmíoṇ ne, jo maidánoṇ meṇ

the, suná ki Bábul ke bádsháh ne Jidaliyáh bin Akhíqam ko zamín ká hákim kiyá
hai, aur ki us ne mardon aur auraton aur laṛkon ko us ke supurd kiyá hai, yáne
zamín ke kitne muhtájon ko jo Bábul men asír na pahunchác gae, 8 Tab Ismáel
bin Nataniyáh, aur Yúhanán aur Yúnatan baní Qaríh, aur Shiráyáh bin Tanhúmat,
aur baní U'fí Natúfátí aur Yazaniyáh bin Maakátí apne ádmíon ke sáth Jidaliyáh
ke pás Misfá men áe. 9 Aur Jidaliyáh bin Akhiqám bin Sáfan ne un se aur un
ke ádmíon se qasam kháke kahá, ki Tum Kasdíon kí bandagí karne ko na ḍaro:
zamín men baso, aur Bábul ke bádsháh kí bandagí karo, aur isí men tumhárá
bhalá hogá. 10 Main jo hún, dekho, jo Kasdí hamáre pás áwenge un ke áge khaṛá
hone ko main Misfá men basúngá; par tum wain, aur samar aur tel jama karke apne
bartanon men rakho, aur apne shahron men, jo tum ne liye baso. 11 Aur jab
sáre Yihúdíon ne, jo Moab men aur baní Ammún men aur Adúm men aur sárí
zamín men the, suná ki Bábul ke bádsháh ne báqí Yihúdíon ko chhoṛá hai, aur
Jidaliyáh bin Akhiqám bin Sáfan ko un ká hákim kiyá hai: 12 Tab sáre Yihúdí
har jagah se, jahán we hánke gae, phire, aur Yihúdáh kí zamín Misfá men
Jidaliyáh ke pás áe, aur wain aur samar niháyat bahut jama kiye.
13 Aur Yúhanán bin Qaríh, aur lashkaron ke sáre sardár, jo maidánon men
the, Jidaliyáh ke pás Misfá men áe, 14 Aur use kahne lage, Kyá tú ágáh hai,
ki baní Ammún ke bádsháh Baalís ne Ismáel bin Nataniyáh ke taín terí ján lene
ko bhejá hai? Par Jidaliyáh bin Akhiqám ne un kí bát sach na jání. 15 Aur
Yúhanán bin Qaríh ne Misfá men Jidaliyáh se khufiyatan kahá, Mujhe jáne
díjiye, ki main Ismáel bin Nataniyáh ko qatl karún aur koí na jánegá; wuh kyún-
kar tujhe qatl kare, aur sáre Yihúdí, jo tujh pás jama húe hain, bithráe jáen, aur
jo Yihúdáh men se bache hain halák hon? 16 Par Jidaliyáh bin Akhiqám ne
Yúhanán bin Qaríh se kahá, Tú aisá kám na kar; ki tú Ismáel kí bábat jhúṭh
kahtá hai.

XLI. BÁB.

1. Aur sátwen mahíne aisá húá, ki Ismáel bin Nataniyáh bin Ilisama sháhí
nasl se, aur bádsháh ke amíron men se das ádmí us ke sáth Jidaliyáh bin Akhiqám
ke pás Misfá men áe; aur unhon ne wahán Mifá men eksáth roṭí kháí. 2
Tab Ismáel bin Nataniyáh un das ádmíon samet jo us ke sáth the, uṭhá, aur
Jidaliyáh bin Akhiqám bin Sáfan ko, jise Bábul ke bádsháh ne zamín ká hákim
kiyá thá, talwár se márá, aur use qatl kiyá. Aur sáre Yihúdíon ko jo us ke sáth
yáne Jidaliyáh ke sáth Misfá men the, aur Kasdíon ko jo wahán páe gae, jangí
mardon ko Ismáel ne qatl kiyá. 4 Aur Jidaliyáh ke qatl hone ke dúsre din ki
koí nahín jántá thá yún húá, 5 Ki kaí shakhs Sikm se aur Sailá se aur Samrún
se assí ádmí ḍáṛhí muṇḍáe, aur kapṛe phíṛe aur apne ko gháyal kiye húe KHUDA-
WAND ke ghar men hadiye aur lubán apne háth men líe húe áe. 6 Aur Ismáel
bin Nataniyáh Misfá se un ke istiqbál ko niklá aur rotá húá chalá: aur aisá
húá ki jab wuh un se milá, to un se kahne lagá ki Jidaliyáh bin Akhiqám ke pás
áo. 7 Aur aisá húá ki jab we shahr ke bích men áe, tab Ismáel bin Nataniyáh
ne, aur us ke sáthíon ne unhen qatl kiyá, aur unhen kúe men ḍálá. 8 Par un
men das ádmí páe gae, jinhon ne Ismáel se kahá, ki Hamen qatl na kar; kyúnki

ham gehúṉ aur jau aur tel aur shahd ke khatte khet meṉ rakhte haiṉ. So wuh
báz rahá aur unheṉ un ke bháíoṉ ke sáth qatl na kiyá. 9 Aur jis kúe meṉ Ismáel
ne un logoṉ kí láshoṉ ko ḍálá thá, jinheṉ us ne Jidaliyáh ke sáth qatl kiyá, so wuhí
hai jise Asá bádsháh ne Isráel ke bádsháh Baashá ke sabab banáyá thá; aur Ismáel
bin Nataniyáh ne us ko máre húoṉ se bhar diyá. 10 Aur Ismáel sáre bache húe
logoṉ ko jo Misfá meṉ the asír legayá, yáne bádsháh kí beṭíoṉ ko, aur un sab
logoṉ ko jo Misfá meṉ rahte the, jinheṉ jilaudároṉ ke sardár Nabúsaradán ne
Jidaliyáh bin Akhiqám ko sompá thá; aur Ismáel bin Nataniyáh ne unheṉ asír
liyá, aur baní Ammún kí taraf chal niklá.

11. Par jab Yúhanán bin Qaríh ne, aur lashkaroṉ ke sáre sardároṉ ne, jo us ke
sáth the, sárí buráí suní jo Ismáel bin Nataniyáh ne kí thí, 12 Tab we sab logoṉ
ko leke Ismáel bin Nataniyáh se laṛne ko gae, aur Jibaún ke baṛe páníoṉ ke
kináre par use páyá. 13 Aur aisá húá ki jab un sab logoṉ ne, jo Ismáel ke sáth
the, Yúhanán bin Qaríh ko, aur us ke sáth lashkaroṉ ke sáre sardároṉ ko
dekhá, to we ḳhush húe. 14 Tab sáre logoṉ ne, jinheṉ Ismáel Misfá se asír
legayá thá, munh pherá, aur phirke Yúhanán bin Qaríh ke pás gae. 15 Par
Ismáel bin Nataniyáh áṭh ádmíoṉ ke sáth Yúhanán se bhág niklá, aur baní Ammún
kí taraf gayá. 16 Tab Yúhanán bin Qaríh, aur us ke sáth lashkaroṉ ke sáre
sardároṉ ne qaum ke sáre bache húoṉ ko liyá, jinheṉ us ne Jidaliyáh bin Akhiqám
ke qatl hone ke bád Misfá se Ismáel bin Nataniyáh se chhuṛáyá thá, yáne bahá-
duroṉ ko jangí mardoṉ ko aur auratoṉ ko aur laṛkoṉ ko aur ḳhojoṉ ko jinheṉ
wuh Jibaún se phir láyá thá; 17 Aur we gae, aur Kimhám kí saráe meṉ, jo
Baitlahem ke nazdík hai, ṭike ki Kasdíoṉ ke munh se Misr meṉ dáḳhil hoṉ:
18 Kyúṉki we un se is sabab se ḍare, ki Ismáel bin Nataniyáh ne Jidaliyáh bin
Akhiqám ko qatl kiyá, jise Bábul ke bádsháh ne us zamín ká hákim kiyá thá.

BÁB. XLII.

1 Tab lashkaroṉ ke sáre sardár, aur Yúhanán bin Qaríh aur Yazaniyáh bin
Húsaiyáh, aur sáre log chhoṭe se baṛe tak nazdík áe, 2 Aur Yaramiyáh nabí se
kahá, ki Hamárí darḳhwást tere áge qabúl ho, aur hamárí ḳhátir, is sárí bachtí
kí ḳhátir, Ḳhudáwand apne Ḳhudá se duá máng ki ham bahut meṉ se thoṛe
rah gae haiṉ, chunánchi terí ánkheṉ ham ko dekhtí haiṉ; 3 Ki Ḳhudáwand terá
Ḳhudá wuh ráh batláwe, jis par ham chaleṉ, aur wuh kám jo ham kareṉ. 4 Aur
Yaramiyáh nabí ne un se kahá, ki Maiṉ ne suná; dekh, maiṉ Ḳhudáwand tumháre
Ḳhudá se tumharí bátoṉ ke muwáfiq duá mángúngí; aur jo kuchh Ḳhudáwand
tumháre jawáb meṉ kahegá, maiṉ tum par záhir karungá; maiṉ koí bát tum se
dareg na rakhúngá. 5 Aur unhoṉ ne Yaramiyáh se kahá, ki Ḳhudáwand hamáre
darmiyán sachchá aur sidiq gawáh howe, agar ham un sárí bátoṉ ke muwáfiq na
kareṉ, jin ke liye Ḳhudáwand terá Ḳhudá tujhe hamáre pas bhejegá. 6 Ḳhwáh
bhalá howe, ḳhwáh bad ham Ḳhudáwand apne Ḳhudá kí sunenge jis ke pás
ham tujhe bhejte haiṉ; táki jab ham Ḳhudáwand apne Ḳhudá kí sunenge, to
hamárá bhalá howe.

7 Das din píchhe yúṉ húá ki Ḳhudáwand ká kalám Yaramiyáh ke pás áyá. 8
Tab us ne Yúhanán bin Qaríh ko, aur lashkaroṉ ke sáre sardároṉ ko, jo us ke

sáth the, aur sáre log ko chhoṭe se baṛe tak buláyá, 9 Aur un se kahá, ki Ḳhudawand Isráel ká Ḳhudá, jis ke pás tum ne mujhe bhejá, ki maiṉ tumhárí darḳhwást us ke huzúr dúṉ, yúṉ kahtá hai; 10 Agar tum is zamín meṉ yaqínan basoge, to maiṉ tumheṉ banáúngá, aur na ḍháúngá; aur maiṉ tumheṉ lagáúngá, aur na ukháṛúngá; kyúnki maiṉ us badí se pachhtátá húṉ, jo maiṉ ne tum se kí hai. 11 Bábul ke bádsháh se jis se tum ḍarte ho, mat ḍaro; us se mat ḍaro, Ḳhudawand kahtá hai: kyúnki maiṉ tumháre sáth húṉ, ki tum ko naját dúṉ, aur tumheṉ us ke háth se chhuṛáúṉ. 12 Aur maiṉ tum par rahmat karúngá; aur wuh tum par rahm karegá, aur tum ko tumhárí zamín meṉ phir láwegá. 13 Lekin agar tum kaho, ki Ham is zamín meṉ na rahenge, na Ḳhudawand apne Ḳhudá kí sunenge, 14 Aur kaho, ki Nahíṉ; ham zamín i Misr meṉ jáenge, jahán ham laṛáí na dekhenge, na turhí kí áwáz sunenge, na roṭí kí tangí khínchenge; aur ham waháṉ basenge: 15 Aur ab is liye, ai Yihúdáh ke bache húo, Ḳhudawand ká kalám suno; Rabb ul afwáj Isráel ká Ḳhudá yúṉ kahtá hai, ki Agar tum Misr meṉ dákhil hone ko qasdan ruḳh rakhoge, aur waháṉ ṭikne ke liye jáoge; 16 To aisá hogá ki wuh talwár, jis se tum ḍarte ho, waháṉ Misr meṉ tum ko já legí; aur wuh kál, jis ke tum khaṭke meṉ ho, waháṉ Misr meṉ tumhárá taáqub karegá; aur tum waháṉ maroge. 17 Aur yúṉ hogá ki we sáre log, jo Misr meṉ ṭikne ke liye waháṉ jáne ko ruḳh karte haiṉ, talwár se aur kál se aur wabá se marenge; un meṉ se koí na rahegá, aur us badí se, jo maiṉ un par láúngá, koí na bachegá. 18 Kyúnki Rabb ul afwáj Isráel ká Ḳhudá yúṉ kahtá hai, ki Jis tarah merá gazab o qahr Yarúsalam ke báshindoṉ par ḍhálá gayá hai, usí tarah merá qahr tum par ḍhálá jáegí, jab tum Misr meṉ jáoge: aur tum lánat aur hairání aur nafrat aur malámat ke báis hooge; aur is maqám ko tum phir na dekhoge.

19 Ai Yihúdáh ke bache húo, Ḳhudawand ne tumhárí bábat farmáyá hai, ki Misr meṉ mat jáo: ṭhík jáno, ki maiṉ ne áj ke din tum ko nasíhat kí. 20 Filhaqíqat tum ne apní ján ke sáth riyákárí kí; kyúnki tum ne yih kahke Ḳhudawand apne Ḳhudá ke huzúr mujhe bhejá, ki Tú Ḳhudawand hamáre Ḳhudá se hamárí ḳhátir duá máng; aur jo kuchh Ḳhudawand hamárá Ḳhudá kahe, ham par záhir kar, aur ham karenge. 21 Aur maiṉ ne áj ke din tum par záhir kiyá hai; par tum ne Ḳhudawand apne Ḳhudá kí áwáz ko, aur us bát ko jis ke liye us ne mujhe tumháre pás bhejá hai, nahíṉ suná hai. 22 Ab tum ṭhík jáno, ki tum us maqám meṉ jaháṉ jáne aur ṭikne cháhte ho, talwár aur kál aur wabá se maroge.

XLIII. BAB.

1 Aur yúṉ húá ki jab Yaramiyáh sáre logoṉ ko Ḳhudawand unke Ḳhudá kí sárí báteṉ, jin ke liye Ḳhudawand un ke Ḳhudá ne use bhejá thá yáne ye sab báteṉ kah chuká, 2 Tab Azariyáh bin Húsaiyáh aur Yúhanán bin Qaríh aur sáre magrúroṉ ne Yaramiyáh se yúṉ kahá ki Tú jhúṭh kahtá hai; Ḳhudawand hamáre Ḳhudá ne tujhe yih kahne ko nahíṉ bhejá, ki Misr meṉ ṭikne ko waháṉ mat jáo; 3 Par Barúk bin Naiyiriyáh ne tujhe hamáre muḳhálafat par ubhárá hai, táki tú ham Kasdíoṉ ke háth meṉ sompe, ki we ham ko qatl kareṉ, aur Bábul meṉ asír le jáeṉ.

4 So Yúhanán bin Qaríh aur lashkaroṉ ke sáre sardároṉ ne, aur sáre logoṉ ne,
Yahúdáh kí zamín meṉ rahne ko Khudawand kí nahíṉ suní; 5 Par Yahúnán
bin Qaríh aur lashkaroṉ ke sáre sardároṉ ne Yihúdáh ke sáre bache húoṉ ko
liyá, jo sárí qaumoṉ meṉ se, jahán we hánke gae the, Yihúdáh kí zamín meṉ
basne ko phir áe; 6 Yáne mardoṉ ko aur auratoṉ ko aur laṛkoṉ ko aur bádsháh
kí beṭíoṉ ko aur har kisí ko jise jilaudároṉ ke sardár Nabúsaradán ne Jidaliyáh
bin Akhiqám bin Sáfan ke sáth chhoṛá thá, aur Yaramiyáh nabí ko aur Barúk
bin Naiyiriyáh ko sáth liyá. 7 Aur we zamín i Misr ko chale, kyúnki unhoṉ ne
Khudawand kí nahíṉ suní. Aur we Tahfanhís par pahunche.

8 Tab Khudawand ká kalám Tahfanhís meṉ Yaramiyáh ke pás yih kahtá húá
áyá, 9 Ki Apne háth meṉ baṛe patthar le aur unheṉ ínt ke bhaṭṭhe kí miṭṭí meṉ
jo Tahfanhís meṉ Firaún ke ghar kí paiṭh meṉ hai, Yihúdíoṉ ke áge chhipá;
10 Aur un se kah ki Rabb ul afwáj Isráel ká Khudá yúṉ kahtá hai, Dekh maiṉ
bhejke apne bande Bábul ke bádsháh Nabúkhudnazr ko láúngá, aur un pattharoṉ
par jinheṉ maiṉ ne chhipáyá hai us ká takht rakhúngá; aur wuh apná sará-
parda un par phailáwegá. 11 Aur wuh áke zamín i Misr ko máregá, aur jo
maut ke liye haiṉ maut ko aur jo asírí ke liye haiṉ asírí ko aur jo talwár ke liye
haiṉ talwár ko sompegá. 12 Aur main Misr ke mábúdoṉ ke gharoṉ meṉ ág
lagáúngá; aur wuh unheṉ jaláwegá, aur asír le jáegá: aur jaise charwáhá apná
kapṛá pahintá hai, taise wuh zamín i Misr ko pahinegá; aur waháṉ se salámatí meṉ
niklegá. 13 Aur wuh súraj ke ghar kí múratoṉ ko jo zamín i Misr meṉ hai toṛegá;
aur Misríoṉ ke mábúdoṉ ke gharoṉ ko ág se jaláwegá.

XLIV. BAB.

1 Wuh kalám jo sáre Yahúdíoṉ kí bábat, jo zamín i Misr meṉ, aur Mijdal meṉ
aur Tahfanhís meṉ aur Núf meṉ aur zamín i Fatrús meṉ baste the Yaramiyáh ke
pás yih kahtá húá áyá, 2 Ki Rabb ul afwáj Isráel ká Khudá yúṉ kahtá hai,
ki Tum ne yih sárí badí dekhí, jo maiṉ Yarúsalam par aur Yahúdáh ke sáre
shahroṉ par láyá húṉ; aur dekh, we áj ke din wírána haiṉ, aur un meṉ koí nahíṉ
bastá, 3 Us buráí ke sabab jo unhoṉ ne mujhe gusse meṉ láne ko kí, ki we log
lubán jaláne aur begáne mábúdoṉ kí bandagí karne lage, jinheṉ na we jánte the,
na tum na tumháre bápdáde. 4 Tadbhí maiṉ ne apne sáre bande nabíoṉ ko bhejá
subh sawere uṭhke bhejá, aur kahá, Wuh nafratí kám na karo, jis se maiṉ nafrat
rakhtá húṉ. 5 Par unhoṉ ne na suná, na kán lagáyá, ki apní buráí se phireṉ aur
begáne mábúdoṉ ke áge lubán na jaláweṉ. 6 Is liye merá gazab o qahr ḍhálá
gayá, aur Yihúdáh ke shahroṉ meṉ aur Yarúsalam kí saṛakoṉ meṉ bhaṛká; aur we
kharáb aur wírán húe jaise áj ke din haiṉ. 7 Aur ab Khudawand Al'láh ul
afwáj Isráel ká Khudá yúṉ kahtá hai ki Yihúdáh meṉ se mard aur aurat aur
laṛká aur dúdhpíwá ke munqata karne ko ki tum meṉ bache húe na raheṉ tum
kyúṉ apní jánoṉ se baṛí badí karte ho; 8 Ki zamín i Misr meṉ jahán tum basne
gae ho, begáne mábúdoṉ ke liye lubán jaláne se apne háthoṉ ke kámon se mujhe
gusse meṉ láte, ki apne ko munqata karo, aur zamín kí sárí qaumoṉ ke darmiyán
lánat aur malámat ke báis ho? 9 Kyá apne bápdádoṉ kí buráí ko aur Yihúdáh ke
bádsháhoṉ kí buráí ko, aur un kí joruoṉ kí buráí ko aur apní hí buráí ko, aur apní

jorúoṇ kí buráí ko jo tum ne zamín i Misr meṇ aur Yarúsalam kí saṛakoṇ meṇ kí
hai, tum bhúl gae ho? 10 We áj ke din dilshikasta na húe, aur na ḍare, aur merí
sharíat aur ḥuqúq par, jo maiṇ ne tumháre aur tumháre bápdádoṇ ke áge rakhe
haiṇ, tum na chale.

11 Is liye Rabb ul afwáj Isráel ká Ḳhudá yúṇ kahtá hai, ki Dekh, maiṇ apná
ruḳh badí ke liye tumháre barḳhiláf karúngá, ki sáre Yihúdáh ko munqata karúṇ.
12 Aur maiṇ Yihúdáh ke bache húoṇ ko, jinhoṇ ne zamín i Misr meṇ jáne
ko ruḳh kiyá hai, ki waháṇ ṭikeṇ, lúngá, aur we zamín i Misr meṇ talwár
aur kál se máre paṛenge; we chhoṭe se baṛe tak talwár aur kál se tamám honge;
aur we lánat aur hairání aur nafrín aur malámat ke báis honge. 13 Aur maiṇ un
ko, jo zamín i Misr meṇ baste haiṇ, sazá dúngá, jis tarah maiṇ ne Yarúsalam
ko talwár se aur kál se aur wabá se sazá dí hai. 14 Aur Yihúdáh ke bache
húoṇ meṇ se, jo zamín i Misr meṇ waháṇ ṭikne ko gae, koí bachá na rahegá, ki
zamín i Yihúdáh meṇ phir áwe, jidhar we phirá aur basá cháhte haiṇ: kyúnki
koí na phiregá, siwá firáríoṇ ke.

15 Tab sáre logoṇ ne, jo jánte the ki hamárí jorúoṇ ne begáne mábúdoṇ ke liye
lubán jaláyá hai, aur sab auratoṇ ne jo pás khaṛí thíṇ ek baṛí jamáat, yáne sáre
logoṇ ne jo zamín i Misr meṇ Fatrús meṇ baste the, Yaramiyáh ko yih kahke
jawáb diyá, 16 Ki us kalám kí bábat jo tú ne hameṇ Ḳhudáwand ke nám se
kahá ham terí na sunenge, 17 Balki jo hamárí zubán se niklá hai, ham zurúr
karenge, ki ásmán kí malika ke liye lubán jaláweṇ, aur us ko tapáwan tapáweṇ
jis tarah ham áp, aur hamáre bápdáde, hamáre bádsháh aur hamáre sardár Yihú-
dáh ke shahroṇ meṇ, aur Yarúsalam kí saṛakoṇ meṇ karte the, ki us waqt ham
bahut roṭí rakhte the, aur achchhe the, aur badí nahíṇ dekhte the. 18 Par jab
se ham ne ásmán kí malika ke liye lubán jalána, aur tapáwan tapáná chhoṛ diyá,
tab se ham har chíz ke muhtáj húe, aur talwár aur kál se tabáh húe. 19 Aur
jab ásmán kí malika ke liye ham lubán jalátí thíṇ, aur tapáwan tapátí thíṇ kyá
ham ne apne mardoṇ ko chhoṛke us kí bandagí ke liye kulíche pakáe, aur us ko
tapáwan tapáe?

20 Tab Yaramiyáh ne sáre logoṇ se mardoṇ aur auratoṇ se, aur un sáre logoṇ se
kahá, jinhoṇ ne use jawáb diyá thá, 21 Wuh lubán jo tum ne aur tumháre bápdá-
doṇ ne tumháre bádsháhoṇ ne aur tumháre sardároṇ ne raaiyat ke sáth Yihúdáh ke
shahroṇ meṇ aur Yarúsalam kí saṛakoṇ meṇ jaláyá hai, kyá Ḳhudáwand ne yád
nahíṇ kiyá? kyá us ke dil par chaṛhá? 22 Pas Ḳhudáwand tumháre kámoṇ kí
buráí aur makrúhát kí jo tum ne kíṇ aur bardásht nahíṇ kar saktá thá is liye
tumhárí zamín wíránı́ aur hairání aur lánat kí báis húí, aur be báshinda, jaisá áj
ke din hai. 23 Azbas ki tum ne lubán jaláyá, aur azbaski tum ne Ḳhudáwand
kí ḳhatá kí aur Ḳhudáwand kí nahíṇ suní, na us kí sharíat na us ke huqúq na
us kí shahádatoṇ par chale; is liye yih badí tum par áriz húí, jaisá áj ke din hai.
24 Aur Yaramiyáh ne sáre logoṇ se, aur sab auratoṇ se yúṇ kahá, ki Ai sáre
Yihúdáh, jo zamín i Misr meṇ ho, Ḳhudáwand ká kalám suno; 25 Rabb ul
afwáj Isráel ká Ḳhudá yúṇ kahtá hai, ki tum ne aur tumhárí jorúoṇ ne apní
zubáṇ se bol diyá hai, aur yih kahke háth se púrá kiyá, ki Ham un nazroṇ ko
jo ham ne ásmán kí malika ke liye lubán jaláne ko, aur us ke áge tapáwan tapáne
ko máná hai, zurúr adá karenge: yaqínan tum apní nazroṇ ko adá karoge aur tum

yaqínan apní nazroṉ ko adá karoge. 26 Is liye, ai sáre Yihúdáh, jo zamín i Misr
meṉ baste ho, KHUDÁWAND ká kalám suno. Dekh, maiṉ ne apne buzurg nám kí
qasam kháí hai KHUDÁWAND kahtá hai, ki merá nám Yihúdáh meṉ se kisí kí zu-
bán se sáre zamín i Misr meṉ, yih kahke phir liyá na jáegá, ki Málik KHUDÁ-
WAND i Haí. 27 Dekh, maiṉ badí ke liye un par chaukas rahúngá aur bhaláí
ke liye nahín; aur Yihúdáh ke sáre log, jo zamín i Misr meṉ haiṉ, talwár se aur
kál se tabáh honge, jab tak tamám na hoṉ. 28 Aur jo talwár se bachenge, aur
zamín i Misr se zamín i Yihúdáh meṉ phir áwenge thoṛe honge; aur Yihúdáh ke
sáre bache húe, jo zamín i Misr meṉ waháṉ ṭikne ko gae, jánenge ki kis ká kalám
qáim rahegá merá yá un ká.

29 Aur yih nishán hai tumháre liye, KHUDÁWAND kahtá hai, ki maiṉ tum ko is
maqám meṉ sazá dúngá, táki tum jáno, ki merí báteṉ tumhárí badí ke liye zurúr
qáim rahengí: 30 KHUDÁWAND yúṉ kahtá hai, Dekh, maiṉ Misr ke bádsháh
Firaún Hufra ko us ke dushmanoṉ ke háth meṉ aur unke háth meṉ jo us kí ján ke
khwáhán haiṉ sompúngá jis tarah maiṉ ne Yihúdáh ke bádsháh Sidqiyáh ko Bá-
bul ke bádsháh Nabúkhudnazr ke háth meṉ sompá hai jo us ká dushman, aur us
kí ján ka khwáhán thá.

XLV. BÁB.

1 Wuh kalám jo Yaramiyáh nabí ne Barúk bin Naiyiriyáh se kahá, bád us ke ki
us ne in bátoṉ ko Yaramiyáh ke munh se kitáb meṉ likhá thá, Yihúdáh ke bádsháh
Yahúyaqím bin Yúsiyáh ke chauthe baras meṉ, 2 Ki KHUDÁWAND Isráel ká
Khudá, tujh se, ai Barúk, yúṉ kahtá hai; 3 Tú ne kahá, Háe mujh par, ki
KHUDÁWAND ne dukh ko ranj ke sáth ziyáda kiyá; maiṉ ṭhandí sáns lene se
ájiz áyá, aur árám nahíṉ payá. 4 Tú us se yúṉ kahegá, ki KHUDÁWAND yúṉ
kahtí hai, Dekh jo maiṉ ne banáyá, maiṉ ḍháúngá, aur jo maiṉ ne lagáyá maiṉ
ukháṛúngá, yáne is sárí zamín ko. 5 Kyá tú apne liye baṛí báteṉ ḍhúnḍhtá
hai? Na ḍhúnḍh: ki dekh, maiṉ sáre bashar par badí láúngá, KHUDÁWAND
kahtá hai; par sáre maqámoṉ meṉ, jaháṉ tú jáegá, terí ján maiṉ tujh ko ganímat
bakhshúngá.

XLVI. BÁB.

1 KHUDÁWAND ká kalám, jo Yaramiyáh nabí ke pás gairqaumoṉ kí bábat áyá;
2 Misr kí bábat, Misr ke bádsháh Firaún Nikoh kí fauj kí bábat, jo daryá i Furát
ke kináre par Karkmís meṉ thí, jis ko Bábul ke bádsháh Nabúkhudnazr ne Yihúdáh
ke bádsháh Yahúyaqím bin Yúsiyáh ke chauthe baras meṉ shikast dí. 3 Sipar aur
ḍhál ko tartíb do, aur laṛáí kí taraf baṛho. 4 Ghoṛoṉ par zín kaso; aur ai sawáro
sawár ho, aur khod sir par rakhke mustaidd ho; nezoṉ ko saiqal karo, baktaroṉ ko
pahino. 5 Maiṉ ne unheṉ kyúṉ hairán aur munhazim dekhá? balki un ke bahá-
duroṉ ne shikast kháí, aur bhág gae, aur munh nahíṉ pherá: chároṉ taraf ḍar hai,
KHUDÁWAND kahtá hai. 6 Tezpá mard na bháge, aur bahádur ján na le jáe;
we ṭhokar kháenge, aur daryá i Furát ke kináre uttar taraf girenge. 7 Yih kaun
hai, jo daryá ke mánind chaṛhtá hai, jis ke pání nahroṉ ke mánind talátum meṉ
áte haiṉ? 8 Misr daryá ke mánind chaṛhtá hai, aur us ke pání nahroṉ ke mánind

talátum meŋ áte haiŋ; aur wuh kahtá hai, ki Maiŋ chaṛhúngá, zamín ko chhipá
lúngá; maiŋ shahr ko aur us ke báshindoŋ ko nest karúngá. 9 Ai ghoṛo, chaṛho;
ai ratho kharkharáo, aur bahădur nikleŋ; Kúsh aur Fút jo sipar lete, aur Lúdí jo
kamán leke chillá chaṛháte. 10 Kyúnki yihí hai din Málik Rabb ul afwáj
ká, intiqám ká din, ki wuh apne dushmanoŋ se intiqám le; aur talwár khá
jáegí, aur un ke lahú se sharábor o sarshár hogí; kyúnki Málik Rabb ul
afwáj ke liye uttar kí zamín meŋ daryá i Furát ke kináre zabiya muqarrar
hai. 11 Ai kúnwárí bint i Misr, Jiliahd par chaṛh aur balsán le: tú befáida bahut
dawáíán kám meŋ láwegí, tú changí na hogí. 12 Qaumoŋ ne terí ruswáí suni, aur
tere chilláne se zamín bhar gaí: kyúnki baháduroŋ ne baháduroŋ par ṭhokar
kháyá hai, we donoŋ ikaṭṭhe gir gae.
13 Wuh Kalám, jo ḲHUDAWAND ne Bábul ke bádsháh Nabúḳhadnazr ke áne
kí bábat zamín i Misr ke márne ke liye, Yaramiyáh nabí se kahá. 14 Misr meŋ ma-
nádí karo, Mijdal meŋ sunáo aur Núf meŋ aur Tahfanhís meŋ yih kahke sunáo, ki
Qáim ho, aur apne ko mustaidd karo; kyúnki talwár tumhárí chároŋ taraf kháegí.
15 Kyá sabab hai ki tere bahádur giráe gae? we khaṛe na rahe, kyúŋki ḲHUDA-
WAND ne un ko aundhá kiyá. 16 Us ne bahutoŋ ko phisliyá, háŋ ek dúsre par girá;
aur unhoŋ ne kahá, ki Uṭho, ham muhlik talwár ke munh par se apne logoŋ
ke pás apní janambhúm meŋ phir chaleŋ. 17 We waháŋ chilláe, ki Misr ká bád-
sháh Firaún barbád húá; us ne muqarrar waqt ko chhoṛ diyá. 18 Wuh Bádsháh,
jis ká nám Rabb ul afwáj hai, yúŋ kahtá hai, ki Apní hayát kí qasam, jaisá
Tabúr pahároŋ meŋ, aur jaise Karmil sumundar ke kináre meŋ, taise wuh áwegá.
19 Ai báshinda, bint i Misr, tú asír jáne ko asbáb taiyár kar; ki Núf wírán
aur bebáshinda ujáṛ hogá. 20 Misr niháyat shakil bachhrá hai; balá átí hai,
uttar kí zamín se átí hai. 21 Uske mazdúr bhí us ke darmiyáŋ tawíla ke
bachhroŋ ke mánind haiŋ; par we bhi rúgardán haiŋ, we ikaṭṭhe bháge: we
qáim na rahe, kyúnki un par unkí áfat ká din, un se intiqám lene ká waqt
pahunchá. 22 Us kí áwáz sámp ke mánind niklegí; ki we fauj ke sáth
chalenge, aur kulháríáŋ leke us par áwenge, un ke mánind jo lakṛí kāṭte haiŋ.
23 We us kí báṛí kāṭenge, ḲHUDAWAND kahtá hai, agarchi ghaní hai; kyúnki
we ṭiḍḍíoŋ se ziyáda balki beshumár haiŋ. 24 Bint i Misr pareshán hogí, uttar
kí qaum ke háth meŋ sompí jáegí. 25 Rabb ul afwáj Isráel ká Ḳhudá kahtá
hai, Dekh main Amún i Nú ko, aur Firaún ko aur Misr ko, aur us ke mábúdoŋ
ko, aur us ke bádsháhoŋ ko, yáne Firaún ko, aur un ko jo us par ásrá rakhte
haiŋ, sazá dúngá; 26 Aur maiŋ un ko unke háth meŋ jo un kí ján ke ḳhwáhán
haiŋ yáne Bábul ke bádsháh Nabúḳhudnazr ke, aur us ke naukaroŋ ke háth
meŋ sompúngá; aur bád us ke wuh qadím dinoŋ kí tarah ábád hogí, ḲHUDA-
WAND kahtá hai.
27 Par tú, ai mere bande Yaqúb, mat ḍar, aur tú, ai Isráel mat ghabrá;
kyúŋki dekh maiŋ tujhe dúr se bacháúngá, aur terí aulád ko un kí asírí kí zamín
se, aur Yáqúb phiregá, aur árám aur chain meŋ rahegá, aur koí use na ḍaráwegá.
28 Ai mere bande Yáqúb mat ḍar, ḲHUDAWAND kahtá hai, kyúnki maiŋ tere sáth
húŋ; agarchi maiŋ sab qaumoŋ ko, jin meŋ maiŋ ne tujhe hánk diyá, nest nábúd
karúŋ, tadbhí tujhe nest nábúd na karúngá; par maiŋ tujhe andáza se tádíb
karúngá, aur tujhe besazá na chhoṛúngá.

XLVII. BAB.

1 Khudawand ká kalám, jo Yaramíyáh nabí ke pás Filistíon ke barkhiláf áyá, us
se pahile ki Firaún ne Azzah ko márá. 2 Khudawand yún kahtá hai; Dekh,
uttar se pání charhe áte hain, aur sailáb hogá, aur zamín par aur sab par, jo us
men hai, shahr par aur us ke báshindon par bahegí: tab log chilláwenge, aur
zamín ke sáre báshinde nála karenge. 3 Ghoron kí tápon ke bol se, rathon ke
hujúm se aur us ke charkhon ke shor se, báp apne larkon kí taraf kamzor háth ke
sabab na phirenge. 4 Us din ke sabab jo átá hai ki sáre Filistíon ko wírán kare,
aur Súr aur Saidá se har madadgár ko, jo bachá hai, munqata kare; kyúnki
Khudawand Filistíon ko, Kaftúr ke bache húon ko wírán karegá. 5 Azzah par
chandlápan áí hai; Asqalún apne nasheb samet sunsán húá. Tum kab tak apne
ko kátoge? 6 Ai Khudawand kí talwár, tú kab tak na thaharegí? tú apne ko
miyán men kar, árám le, aur chup ho. 7 Wuh kis tarah thaharegí, kyúnki
Khudawand ne Asqalún par aur samundar kináre par use farmáyá hai? wahán
use muqarrar kiyá hai.

XLVIII. BAB.

1 Moab kí bábat Rabb ul afwáj, Isráel ká Khudá yún kahtá hai, Háe
Nabú par! ki wuh wírán hai: Qaryatain ghabráyá aur liyá gayá: Misjáb
pareshán aur hairán húá hai: 2 Moab kí táríf phir kabhí na hogí: Hasbún men
unhon ne yih kahke us ke barkhiláf burí tadbír kí, ki Áo, ham use qaum hone se
munqata karen, Tú bhí, ai Madmín, chup kiyá gayá; ek talwár tere píchhe paregí.
3 Hauránaim men rone kí áwáz hogí wíráni aur barí halákat. 4 Moab torá gayá,
us ke chhoton ne faryád sunáí. 5 Kyúnki Lauhiyat kí charháí par nála par nála
charhegá; ki Hauránaim kí utár par mere dushmanon ne halákat ká shor suná.
6 Bhágo, apní ján bacháo, aur bayábán men mardúd ke mánind ho.

7 Kyúnki tú ne apne kámon par aur khazínon par bharosá kiyá, is liye tú
pakrá jáegá; aur Kamús apne káhinon aur sardáron samet asírí men jáegá. 8 Aur
luterá har ek shahr par áwegá aur koí shahr na bachegá: wádí bhí wírán hogí, aur
maidán ujár hogá, jaisá Khudawand ne kahá hai. 9 Moab ko par de, ki wuh
bhágte bháge; ki us ke shahr ujár honge, aur un men koí báshinda na rahegá.
10 Lánatí wuh howe, jo Khudawand ká kám riyákárí se bajálátá hai, aur lánatí
wuh howe jo apní talwár ko khúnrezí se báz rakhtá hai.

11 Moab apní jawání se chain men húá hai, aur apní talchhat par baithá hai,
aur wuh ek piyále se dúsre piyále men dhálá nahin gayá, na asírí men gayá; is
liye us ká maza us men baná rahá hai, aur us kí bú tabdíl na húí. 12 Is liye,
dekh, we din áte hain, Khudawand kahtá hai, ki main dhálnewálon ko us ke
pás bhejúngí, ki we use dhálen, aur us ke piyálon ko khálí karen aur un kí
mashkon ko toren. 13 Aur Moab Kamús se sharminda hogá, jaisá Isráel ká
gharáná apní maljá i Baitel se sharminda húá.

14 Tum kyúnkár kahte ho ki Ham diláwar hain, aur laráí ke liye ham
sáhib i qudrat hain? 15 Moab lutá, aur us ke shahron ká dhúán uthá, aur
us ke chune húe jawán qatl ke liye utar gae, wuh Bádsháh kahtá hai, jis
ká nám Rabb ul afwáj hai. 16 Moab kí áfat nazdík pahunchí, aur us ki

bulá, njháyat jaldí se átí hai. 17 Ai us ke sáre qurbjawáro, us ke liye nála
karo; aur tum sab jo us ke nám se wáqif ho, kaho, ki Qúwat ká así, aur sundar
chharí kis taur ṭúṭí parí hai! 18 Ai báshinda bint i Daibún dabdaba se utar á,
aur piyásí baiṭh, kyúnki Moab ká luṭerá tujh par áwegí, aur tere qilaoṉ ko
toṛegá. 19 Ai Aráir kí báshinda tú ráh par kharí hoke dekh; bhágnewále aur
bache húe se púchh aur kah, ki Kyá húá hai? 20 Moab ghabráyá hai, kyúnki
wuh toṛá gayá; tum wáwailá macháo, aur chilláo; Arnún meṉ manádí karo, ki
Moab luṭ gayá hai. 21 Aur chauras zamín par adálat pahunchí, Haulán par, aur
Wahsat par aur Maufaat par, 22 Aur Daubún par, aur Nabú par, aur Bait i
Diblatain par, 23 Aur Qaryatain par, aur Bait i Jamúl par, aur Bait i Maún
par, 24 Aur Qaryát par, aur Buzrah par, aur zamin i Moab ke sáre shahroṉ
par kyá dúr ke kyá nazdik ke. 25 Moab ká síng káṭá gayá hai, aur us ká bázú
toṛá gayá, Ḳhudawand kahtá hai.

26 Tum us ko sarshár karo; kyúnki wuh Ḳhudawand par magrúr húá.
Moab ko ḍák lagegí, aur wuh bhí hansí ká báis hogá. 27 Kyá Isráel tere wáste
hansí ká báis na húá! Kyá wuh choroṉ meṉ payá gayá? ki jitne bár tere báteṉ
us kí bábat thíṉ, tú apná sir ḍhuná 28 Ai Moab ke báshindo, shahroṉ ko chhoṛo
aur chaṭán par baso, aur fákhta ke mánind ho, jo gár kí paiṭh ke kináre áshiyána
bánátí hai. 29 Ham ne Moab ká gurúr suná (wuh niháyat ghamanḍí hai)
us kí gustákhí, aur us ká gurúr, aur us ká ghamanḍ, aur us ke dil ká takabbur.
30 Maiṉ us ká qahr jántá húṉ, Ḳhudawand kahtá hai: par us kí jhúṭhí shekhíáṉ
kuchh na hongí, ki wuh jhúṭhí shekhíáṉ kartá hai. 31 Is liye maiṉ Moab ke liye
wáwailá karúngí, sáre Moab ke liye main chilláúngá: Qír i Hars ke logoṉ ke liye
mátam hogá. 32 Ai Shibmah ke angúr maiṉ Yaazír kí roláí se tujh par roúngá:
terí lateṉ sumundar pár chalí gaí haiṉ, we Yaazír ke samundar tak pahunch gaíṉ,
gáratgar pakke samaroṉ par aur tere guchchhoṉ par á paṛá hai. 33 Aur phaldár
khet se yáne Moab ke des se ánand aur khushí uṭhái jáegí; aur maiṉ ne kolhúoṉ
meṉ se waiṉ ko roká hai: koí lalkár se na latáṛegá; un kí lalkár lalkár na hogí.
34 Hasbún ke rone se Iliálí tak, aur Wahaz tak, aur Sugr se Hauránaim tak sisála
bachhre ke mánind unhoṉ ne apní áwáz buland kí: kyúnki Namirín kí nadíáṉ bhí
játí rahengí. 35 Ḳhudawand kahtá hai, ki Maiṉ únchí jagahoṉ ke chaṛ-
hánewále ko Moab se uṭhá dúngá. 36 Is liye dil merá Moab ke liye nai kí tarah shor
karegá, aur dil merá Qír i Hars ke logoṉ ke liye nai kí tarah shor karegá: kyúnki
jo kuchh unhoṉ ne zakhíra kamáyá thá, gum ho gayá. 37 Filhaqíqat har sir
ganjá hogá, aur har dárhí munḍí hogí: har háth par ghão hogá, aur kamar par
ṭáṭ. 38 Moab kí sárí chhatoṉ par aur us kí saṛakoṉ meṉ púrá mátam hogá:
kyúnki maiṉ ne Moab ko nápasand bartan kí tarah toṛá hai, Ḳhudawand kahtá
hai. 39 We yih kahke wáwailá karenge, ki Wuh kaisá toṛá gayá! Moab ne sharm
ke máre kaisí píṭh pherí! usí tarah Moab un sabhoṉ ke liye, jo us ke chaugird
hain, hansí aur khauf ká báis hogá. 40 Kyúnki Ḳhudawand yúṉ kahtá hai, ki
Dekh wuh Yaqúb ke mánind uṛegá, aur apne paroṉ ko Moab ke úpar phailáwegá.
41 Qaryát liyá játá, aur qila qábú meṉ ekáek áte, aur us din Moab ke bahádúroṉ
ke dil jannewálí aurat ke dil kí tarah honge. 42 Aur Moab halák kiyá jáegá, ki
qaum na howe, is liye ki us ne Ḳhudawand se gurúr kiyá. 43 Dahshat, aur
gaṛhá, aur jál tere liye, ai báshinda i Moab, Ḳhudawand kahtá hai. 44 Jo

dahshat se bháge garhe meṉ giregá; aur jo garhe se nikle, jál meṉ phansegá;
kyúnki maiṉ un par, háṉ Moab par, un ke intiqám lene ká baras láúngá, Ḳhudawand kahtá hai. 45 We bhágke Hasbún ke sáya ke tale qúwat ke liye khaṛe
húe: par Hasbún se ág, aur Saihún meṉ se laur niklegí, aur Moab kí nawáhí aur
fasádioṉ kí khoprí khá jáegí. 46 Háe tujh par, ai Moab! Kamús ke log halák
húe, ki tere beṭe asír líe játe, aur terí beṭíáṉ asírí meṉ haiṉ.
47 Phir maiṉ áḳhirí dinoṉ meṉ Moab kí asírí ko pherúngá, Ḳhudawand kahtá
hai. Moab kí adálat yaháṉ tak húí.

XLIX. BAB,

1 Baní Ammún kí bábat Ḳhudawand yúṉ kahtá hai, Kyá Isráel beaulád hai? kyá
us ke koí wáris nahíṉ? phir kyúṉ Malkum ne Jadd ko mírás meṉ liyá hai, aur us
ke log us ke shahroṉ meṉ base haiṉ. 2 Is liye, dekh, we din áte haiṉ, Ḳhudawand kahtá hai, ki maiṉ Ammúníoṉ kí Rabbah meṉ laṛáí ká shuhra sunáúngá;
aur wuh súnsání ká ḍher ho jáegí, aur us kí beṭíáṉ ág se jal marengí: tab Isráel us
ke wárisoṉ ká wáris hogá, Ḳhudawand kahtá hai. 3 Ai Hasbún wáwailá kar,
ki Aí lúṭí gaí: ai binát i Rabbah, chilláo, aur apní kamar par ṭáṭ bándho, mátam
karo, aur báṛoṉ ke bhítar idhar udhar dauṛo: kyúnki Malkum asírí meṉ jáegá,
aur us ke káhin aur us ke sardár bhí sáth jáenge. 4 Tú kyúṉ wádíoṉ par faḳhr
kartí hai, báwujúde ki terí wádí baromand hai, ai bágí beṭí? jo yih kahke apne
ḳhazánoṉ par bharosá kartí hai, ki mujh par kaun áwegá? 5 Málik Rabb ul
afwáj kahtá hai, ki Dekh, maiṉ un sabhoṉ se, jo tere chaugird haiṉ, tujh par
dahshat láúnge, aur tum meṉ se har ek us ke áge se hánká jáegá; aur áwároṉ ká
koí baṭornewálá na hogá. 6 Magar bád us ke maiṉ Ammúníoṉ kí asírí pherúngá,
Ḳhudawand kahtá hai.
7 Adúm kí bábat Rabb ul afwáj yúṉ kahtá hai, Kyá Taiman meṉ dánáí
nahíṉ hai? kyá bíníoṉ se tadbír játí rahí? kyá un kí hikmat gum húí? 8 Ai Didán
ke báshindo, bhágo, píṭh phero, níche rahná iḳhtiyár karo; kyúnki maiṉ Asau
kí áfat, yáne us se intiqám lene ká waqt us par láúngá. 9 Agar angúrchín tere pás
áwenge, to dáne na chhoṛenge? yá chor rát ke waqt ihtiyáj ke muwáfiq lúṭenge.
10 Kyúnki maiṉ ne Asau ko nangá kiyá, us ke pardoṉ ko záhir kiyá, ki wuh apne
ko chhipá na sake: us kí nasl us ke bháíoṉ aur paṛosíoṉ ke sáth lúṭí gaí, aur wuh
nahíṉ hai. 11 Tú apne yatímoṉ ko chhoṛ, maiṉ unheṉ jiláúngá; aur terí bewa
mujh par tawakkul kareṉ. 12 Ki Ḳhudawand yúṉ kahtá hai, Dekh, jin kí adálat
na thí, ki is piyále se píeṉ, unhoṉ ne baḳhúbí piyá; kyá tú bilkull besazá rahegá?
tú besazá na rahegí, tú albatta píegá. 13 Kyúnki maiṉ ne apní qasam kháí hai,
Ḳhudawand kahtá hai, ki Busrah wíráni ,malámat aur lánat hogá; aur us ke sáre
shahr wírána i abadí honge. 14. Maiṉ ne Ḳhudawand se ek shuhra suná hai, aur
ek elchí yih kahne ko qaumoṉ ke pás bhejá gayá hai, ki Tum jama ho, aur us ke
barḳhiláf jáo, aur laṛáí ke liye uṭho. 15 Ki dekh, maiṉ tujhe qaumoṉ ke darmiyán
chhoṭá, aur ádmíoṉ ke darmiyán haqír karúngá. 16 Tere ruab ne, tere dil ke
gurúr ne tujhe fareb diyá hai, ai báshinde i gar i koh, jo tú ne qulla i koh par
maqám liyá: báwujúde ki tú apná áshiyána uqáb ke mánind buland kare, tadbhí
maiṉ waháṉ se tujhe níche láúngá, Ḳhudawand kahtá hai. 17 Adúm bhí

wíráni hogá : har ek jo us taraf se guzregá hairán hogá, aur us kí sárí áfaton ke
sabab síṭhí bajáwegá, 18 Ki Sadúm aur Amúrah, aur us kí nawáhí ke munhadim
hone ke muwáfiq us meṉ ádmí na basegá, na ádamzád us men basegá, Ḳhudáwand kahtá hai. 19 Dekh, wuh ek sher kí tarah Yardan kí ḳhushnumáí se
pahárí bastí par chaṛhegá : par maiṉ use ekbárgí us ke áge se bhagáúngá ; aur
barguzída kaun hai, ki us par muqarrar karúṉ ? kyúnki merá sání kaun hai ? aur
mujhe kaun adálat meṉ láwegá ? aur wuh charwáhá kaun hai, jo mere áge qáim
rah sakegá ? 20 Is liye Ḳhudáwand kí maslahat suno, jo us ne Adúm par kí
hai, aur us ke mansúboṉ ko jo us ne Taiman ke báshindoṉ par bándhá hai : yaqínan
galle ke chhoṭoṉ ke mánind pháre jáenge, yaqínan wuh un kí charágáh ko un ke
sáth wírán karegá. 21 Un ke girne ke shor se zamín kámptí hai ; un ke chilláne
se daryá i Qulzum tak shor suná játá hai. 22 Dekh, wuh uqáb kí tarah chaṛhke
uṛegá, aur Busrah ke úpar apne paroṉ ko phailáwegá : aur us din Adúm ke bahá-
duroṉ ká dil us aurat ke dil ke mánind hogá, jo píṛí meṉ hai.

23 Dimishq kí bábat Hamát aur Arfád ghabrá gae haiṉ, kyúnki unhoṉ ne burí
ḳhabar suní : we buzdil haiṉ ; samundar par taraddud hai ; wuh ṭhahar nahíṉ saktá.
24 Dimishq zaíf húá, munh bhágne par rakhá hai, aur dahshat ne use gherá hai ;
dard aur ranj ne jannewálí aurat ke mánind use pakṛá hai. 25 Kyúnkar táríf
ká shahr, merí ḳhushí ká shahr chhoṛá nahíṉ gayá ! 26 Is liye us ke jawán us kí
saṛakoṉ meṉ girenge, aur sáre jangí mard us din chup kiye jáenge, Rabb ul afwáj
kahtá hai. 27 Aur maiṉ Dimishq kí shahrpanáh meṉ ág lagáúngá, ki wuh Bin
Hadad ke mahalloṉ ko bhasam kare.

28 Qídár kí bábat, aur Hasúr kí mamlukatoṉ kí bábat, jinheṉ Bábul ká bád-
sháh Nabúḳhudnazr máregá, Ḳhudáwand yúṉ kahtá hai, ki uṭho, Qídár ko chaṛh
jáo, aur púrabíoṉ ko lúṭo. 29 Un ke ḳhaimoṉ ko aur un ke galloṉ ko we jáenge,
un ke pardoṉ ko, aur un ke sáre bartanoṉ ko, aur un ke úntoṉ ko we apne liye
lenge ; aur we un se pukárenge, ki chároṉ taraf ḳhatra hai.

30 Píṭh dikháo, dúr bhágo, aur níche rahná iḳhtiyár karo ai Hasúr ke báshindo,
Ḳhudáwand farmátá hai ; kyúnki Bábul ke bádsháh Nabúḳhudnazr ne tum par
maslahat kí hai, aur tum par iráda bándhá hai. 31 Uṭho us ásúda qaum par chaṛho
jo fárig ul bál baiṭhí hai, Ḳhudáwand kahtá hai, ki uske na kiwáre na qufl haiṉ
aur tanhá sukúnat kartí hai. 32 Aur un ke únṭ ganímat ke liye honge, aur un ke
chaupáyoṉ kí kasrat lúṭ ke liye : aur maiṉ un logoṉ ko jin ke goshe munḍe haiṉ
chároṉ konoṉ meṉ parágand karúngá ; aur maiṉ un kí áfat chároṉ taraf se láúngá
Ḳhudáwand kahtá hai. 33 Aur Hasúr ajgaroṉ ká maqám, hamesha ká wírána
hogá : waháṉ koí ádmí na basegá, na ádmí na ádamzád us meṉ ṭikegá.

34 Ḳhudáwand ká kalám Yihúdáh ke bádsháh Sidqiyáh kí saltanat ke shurú
meṉ Ailám kí bábat yih kahtá húá Yaramiyáh nabí ke pás áyá. 35 Rabb ul
afwáj yúṉ kahtá hai, Dekh main Ailám kí kamán, un kí tawánáí ká zubda
toṛúngá. 36 Aur maiṉ chároṉ hawáoṉ ko ásmán kí chároṉ taraf se Ailám par
láúngá, aur in chároṉ hawáoṉ kí taraf maiṉ unheṉ parágand karúngá ; aur koí aisí
qaum na hogí, jis meṉ Ailám ke mardúd na áwenge. 37 Ki maiṉ Ailám ko un ke
dushmanoṉ ke áge, aur unke áge jo un kí ján ke ḳhwáhán haiṉ pareshán karúngá ;
aur badí ko, yáne apne baṛe qahr ko un par láúngá, Ḳhudáwand kahtá hai ; aur
talwár ko un ke píchhe bhejúngá, jab tak maiṉ unheṉ talaf na karún. 38 Aur

maiṇ apná takht Ailám meṇ rakhúngá, aur bádsháh ko aur sardároṇ ko wahán se
nábúd karúngá, Khudáwand kahtá hai.
39 Par ákhirí dinoṇ meṇ aisá hogí, ki maiṇ Ailám kí asírí pherúngá, Khudá-
wand kahtá hai.

L. BAB.

1 Wuh kalám jo Khudáwand ne Bábul kí bábat, aur sarzamín i Kasdíoṇ kí
bábat Yaramiyáh nabí kí márifat farmáyá. 2 Qaumoṇ meṇ khabar do, aur manádí
karo, aur jhanḍá buland karo; manádí karo, mat chhipáo: kaho, ki Bábul liyá
játá, Bel pareshán hai, Marúdak toṛá játá hai; us ke but pareshán haiṇ, us kí
múrateṇ toṛí játí haiṇ. 3 Kyúnki uttar se ek qaum us par chaṛhtí hai, jo us ko
wírán karegí, aur koí us meṇ na basegá: insán se haiwán tak we bhágenge, we
rawána honge.
4 Un dinoṇ meṇ aur us waqt Khudáwand kahtá hai, baní Isráel áwenge, we
aur baní Yihúdáh ikaṭṭhe chalte chalte roenge: we chalenge, aur Khudáwand
apne Khudá ko ḍhúndhenge. 5 We us taraf apná rukh karke Saihún kí ráh
púchhenge, ki Áo, ham ahd i abadí meṇ, jo kabhí na bhúle, Khudáwand se mil
jáeṇ. 6 Mere log khoí húí bheṛeṇ haiṇ; un ke charwáhoṇ ne unheṇ gumráh
kiyá, unhoṇ ne unheṇ pahároṇ par chhoṛ diyá hai: we pahár se ṭíle kí taraf gae,
aur apná maljá bhúl gae. 7 Jis kisí ne un ko páyá, unheṇ khá gayá; aur un ke
dushmanoṇ ne kahá, ki Taqsír hamárí nahíṇ, kyúnki we Khudáwand ke khatákár
haiṇ, jo sadáqat ká maqám hai; háṇ, Khudáwand ke, jo un ke bápdádoṇ ká maljá
hai. 8 Bábul meṇ se bhágo, aur Kasdíoṇ kí zamín se nikho, aur galloṇ ke áge ke
bakroṇ ke mánind ho.
9 Ki dekh maiṇ uttar kí zamín se baṛí qaumoṇ kí jamáat ko uṭháúngá, aur
Bábul par chaṛháúngá; aur we us ke muqábala meṇ saff bándhenge; wuh is tarah
liyá jáegá: un ke tír bahádur i kárázmúda ke tíroṇ ke mánind honge; un meṇ se
ek khatá na karegá. 10 Kasdistán lúṭ ke liye hogá: sab jo use lúṭenge ásúda
honge, Khudáwand kahtá hai. 11 Azbaski tum shádmán the, ki tum ne khushí
kí, ai merí mírás ke luṭero, kyúnki tum ghás khánewále bachhre ke mánind moṭe
húe ho, aur sánṛoṇ ke mánind ḍakárte ho; 12 Is liye tumhárí má ghabráí jáegí:
tumhárí wálida sharminda hogí: dekh wuh qaumoṇ meṇ sab se chhoṭí hai, bayábán
laqq o daqq, aur wírána. 13 Khudáwand ke qahr se wuh basáyá na jáegá, balki
bilkull ujáṛ hogá: jo koí Bábul se guzregá hairán hogá, aur us kí sárí áfatoṇ ke
sabab síṭhí bajáwegá. 14 Tum Bábul par chároṇ taraf saff bándho: ai sab
kamánkasho, us par tír chhoṛo, dareg mat karo; kyúnki wuh Khudáwand kí
khatákár húí hai. 15 Chároṇ taraf se tum us par lalkáro: us ne apná háth diyá:
us ke sutún gir gae, us kí diwáreṇ ḍháí gaíṇ; kyúnki Khudáwand ká intiqám yihí
hai; tum us se intiqám lo; jaisá us ne kiyá, taisá tum us se karo. 16 Bábul se
bonewále ko tum munqata karo, aur use jo fasl ke waqt daránti rakhtá hai: muhlik
talwár ke áge harek apní qaum kí taraf phiregá, aur harek apne watan meṇ bhágegá.
17 Isráel parágauda bheṛ hai; sheroṇ ne use ragedá hai: pahile Asúr ke bád-
sháh ne use kháyá, aur ákhir meṇ Bábul ke is bádsháh Nabúkhudnazr ne us
kí haḍḍíoṇ ko toṛá hai. 18 Is liye Rabb ul afwáj Isráel ká Khudá yúṇ

kahtá hai, ki Dekh, main Bábul ke bádsháh se, aur us kí sarzamín se intiqám
lúngá, jaisá main ne Asúr ke bádsháh se intiqám liyá hai. 19 Lekin main Isráel
ko us kí charágáh par pahuncháúngá, aur wuh Karmil aur Basan par charegá,
aur Ifráím aur Jiliahd ke pahár par us kí ján ásúda hogí. 20 Un dinon men,
aur usí waqt, Khudawand kahtá hai, Isráel kí sharárat dhúndhí jáegí, aur na hogí;
aur Yihúdáh kí khatáen, aur páí na jáengín: kyúnki jinhen main bachá rakhúngá
unhen muáf karúngá.

21 Niháyat bágí zamín par, hán us par charho, aur báshindagán i qábil i sazá
par; wírán karo, aur un kí auläd ko haram karo, Khudawand kahtá hai, aur jo
kuchh main ne tujhe farmáyá, so tú kar. 22 Laráí aur barí halákat kí áwáz zamín
men hai. 23 Sári zamín ká mártúl kaisá kátá aur torá gayá! Bábul qaumon men
kaisí wírán húí! 24 Main ne tere liye jál rakhá, aur, ai Bábul tú pakrí gaí, jab
tú be khabar thí: tú páí gaí, aur lí gaí, kyúnki tú ne Khudawand se mukhálafat
kí hai. 25 Khudawand ne apná khazána kholá hai, aur apne qahr ke hathyáron
ko báhar láyá; kyúnki yih kám, jo Kasdíon kí zamín men hotá hai, Málik Rabb
ul afwáj ká hai. 26 Har taraf se us par charho, us ke khatton ko kholo; use
dher karo, aur use haram karo: kuchh us se báqí na rahe. 27 Us ke sáre
bailon ko máro, we zabh ke liye utaren: háe un par! ki un ká din áyá, un se
intiqám lene ká waqt. 28 Un kí áwáz, jo sarzamín i Bábul se bhágke jánbar húe
hain, ki Khudawand hamáre Khudá ká intiqám, us kí haikal ká intiqám Saihún
men záhir karen. 29 Tírandázon ko Bábul ke barkhiláf buláo; ai sáre kamán-
kasho, har taraf se us ke muqábil khaima khará karo; us se koí jánbar na howe;
us ke kám ke muwáfiq us ko badlá do; sab kuchh jo us ne kiyá, us se karo: kyún-
ki wuh Khudawand se, Isráel ke Quddús se magrúr húá hai. 30 Is liye us ke
jawán sarakon men girenge, aur sáre jangí mard us din záya honge, Khudawand
kahtá hai. 31 Dekh, main tujh par átá hún, ai zubda i gurúr, Málik Rabb
ul afwáj kahtá hai: filhaqíqat terá din, tujh se intiqám lene ká waqt á pahun-
chá. 32 Aur yih zubda i gurúr larkharáke giregá, aur koí use na uth√°wegá: aur
main us ke shahron men ág lagáúngá, jo us ke sáre chaugirdon ko bhasam karegí.

33 Rabb ul afwáj yún kahtá hai, ki Baní Isráel aur baní Yihúdáh donon maz-
lúm húe; aur un ke sáre asírkarnewálon ne unhen tang pakrá, un kí makhlasí
se inkár kiyá. 34 Un ká chhuránewálá sáhib i qudrat hai; nám us ká Rabb
ul afwáj hai: wuh bakhúbí un kí dáwí ko infisál karegá, ki zamín ko chain
de, aur Bábul ke báshindon ko kampáwe.

35 Khudawand kahtá hai, ki Talwár Kasdíon par, aur Bábul ke báshindon par,
aur us ke sardáron par, aur us ke hakímon par. 36 Talwár makkáron par ki we
díwáne hon: talwár un ke baháduron par, ki we ghabráe jáen. 37 Talwár ghoron
par, aur us kí rathon par, aur mukhtalif logon par jo us ke darmiyán hain; aur we
auraton ke mánind honge: talwár us ke khazánon par, ki we lúte jáen. 38 Khush-
kí us ke pánion par, ki we súkh jáen: kyúnki wuh taráshí húí múraton kí zamín
hai, aur we buton par díwáne hain. 39 Is liye jangli billáun gídaron ke sáth basenge,
aur shuturmurg ke bache us men baserá lenge: aur abad ul ábád tak wuh hargiz
basáyá na jáegá, na pusht dar pusht koí us men sukúnat karegá. 40 Jis tarah
Khudá ne Sadúm aur Amúrah aur us kí nawáhí ko munhadim kiyá, Khudawand
kahtá hai, usí tarah koí ádmí wahán na basegá, na ádamzád us men basegá. 41 Dekh

ek qaum uttar se áwegí, barí guroh, aur bahutere bádsháh dunyá kí sarhaddon se
uṭháe jáenge. 42 We kamán aur neza lenge: we sangdil hain, aur rahm na
karenge: un kí áwáz samundar ke mánind shor karegí, aur ghoṛsawár hoke jangí
mard kí tarah tujh par, ai bint i Bábul, we saff bándhenge. 43 Bábul ke bádsháh ne
un ká shuhra suná hai, aur us ke háth sust húe hain: tangí ne use pakṛá, aur dard
ne jannewálí aurat ke mánind. 44 Dekh wuh sher kí tarah Yardan kí khushnumáí
se pahárí bastí par charhegí: par main unhen ekbárgí us ke áge se bhagáúngá;
aur chuná húá kaun hai, ki us par muqarrar karún? kyúnki merá sání kaun hai?
aur mujhe kaun adálat men láwegá? aur wuh charwáhá kaun hai, jo mere áge qáim
rah sakegá? 45 Is liye KHUDAWAND kí maslahat suno, jo us ne Bábul par kí hai;
aur us ke iráde ko jo us ne Kasdíon kí zamín par bándhá hai; yaqínan galle ke
chhoṭon ke mánind pháṛe jáenge, yaqínan un kí charágáh un ke sáth wírán karegá.
46 Bábul ke lene ke áwáza se zamín kámptí hai, aur us ká shor qaumon men suná
játá hai.

LI. BAB.

1 KHUDAWAND yún kahtá hai, Dekh, main Bábul par, aur un par jo mere dush-
manon ke darmiyán baste hain, muhlik hawá chaláúngá; 2 Aur main usánewálon
ko Bábul men bhejúngá, ki unhen usáwen, aur us kí zamín khálí karen: kyúnki
musíbat ke din we har taraf se us ke muqábil honge. 3 Khínchnewále par tíran-
dáz apní kamán khínche, aur us par jo apná baktar charhátá: aur us ke jawánon
par tum rahm mat karo; us ke sáre lashkar ko haram karo. 4 Aur zamín i Kasdí
men maqtúl aur us kí saṛakon men neza kháe húe girenge. 5 Kyúnki na Isráel na
Yihúdáh apne Khudá se, Rabb ul afwáj se chhoṛá gayá hai; báwujúde un kí zamín
gunáh se Isráel ke Quddús se barkhiláf bharí húí thí. 6 Bábul men se bhágo, aur
harek apní ján bacháo: us ke fasád men qatl mat ho; kyúnki yih KHUDAWAND
ke intiqám ká waqt hai; wuh use badlá degá. 7 Bábul KHUDAWAND ke háth men
sone ká piyála húá hai, jis ne sárí zamín ko mast kiyá: qaumon ne us ká wain piyá,
is liye qaumen díwána hain. 8 Bábul ekáek girá, aur ḍháyá gayá: us ke liye wáwai-
lá karo; us ke dard ke liye balsám lo, sháyad ki wuh changí ho. 9 Ham ne
use changá karne cháhá, par wuh changí na húí: tum us ko chhoṛo, áo ham harek
apne watan ko chalen; kyúnki us kí adálat ásmán tak pahunchí, aur aflák tak
barh gaí. 10 KHUDAWAND ne hamárí sadáqat ko kholá hai: áo, ham KHUDA-
WAND apne Khudá ke kám ko Saihún men záhir karen. 11 Tíron ko saiqal karo;
siparon lagáo: KHUDAWAND ne Mádíon ke bádsháhon ká dil barháyá hai: kyún-
ki Bábul par us ká iráda hai, ki use nest kare; filhaqíqat KHUDAWAND ká intiqám
hai, us kí haikal ká intiqám. 12 Bábul kí díwáron par jhanḍí buland karo, pahre
ko mazbút karo, pahradáron ko baiṭháo, ghátíon ko taiyár karo: kyúnki KHUDA-
WAND ne iráda bándhá hai, aur jo kuchh us ne Bábul ke báshindon kí bábat
farmáyá thá, so púrá kiyá. 13 Ai tú jo baṛe pánion par sukúnat kartí hai, ai
bahut khazánewálí, terí ákhirí, tere lúṭpát kí púrí á pahunchí. 14 Rabb ul afwáj
ne apní qasam kháí hai, ki Filhaqíqat main tujhe ṭiḍḍíon kí taraf ádmíon se
bharúngá, aur we tujh par shor karenge. 14 Us ne zamín ko apní qudrat se
banáyá hai, aur kura i zamín apní hikmat se qáim kiyá, aur ásmán ko apní aql

se phailáyá hai. 16 Jab wuh apní áwáz detá hai, pánío͟n ká hangáma ásmán
me͟n hotá hai; aur wuh bádalo͟n ko zamín kí sarhaddo͟n se uṭhátá hai: wuh
bijlíá͟n pání ke sáth kartá hai, aur hawá ko apne makhzano͟n se nikáltá hai. 17
Har ádmí apní dánáí me͟n haiwání hai; har kárígar apní taráshí húí múrat se
pashemán hotá hai; kyúnki us kí ḍhálí húí múrat jhúṭhí hai, aur un me͟n rúh
nahín. 18 We butlán hai͟n, gumráhío͟n kí kárígarí: un se intiqám lene ke waqt
we játe rahenge. 19 Yáqúb ká hissa un ke mánind nahí͟n hai; kyúnki wuh
sárí chízo͟n ká kháliq hai, aur Isráel us kí mírás ká asá hai, nám us ká Rabb ul
afwáj hai. 20 Tú merá tabar hai, aur laṛáí ke hathyár, aur mai͟n tujh se qaumo͟n
ko toṛúngí, aur tujh se mamlukato͟n ko nest karúngá. Aur tujh se mai͟n ghoṛe
ko aur sawár ko toṛúngá; aur tujh se rath aur us ke sawár ko toṛúngá; 22 Tujh
se mard o aurat ko toṛúngí; aur tujh se búṛhe aur siyáne ko toṛúngí; aur tujh
se jawán aur laṛkí ko toṛúngá; 23 Aur tujh se charwáhe aur us ke galle ko
toṛúngá; aur tujh se kisán aur us ke joṛe bail ko toṛúngá; aur tujh se sardáro͟n
aur hákimo͟n ko toṛúngá. 24 Aur mai͟n Bábul ko, aur Kasdistán ke sáre báshin-
do͟n ko un kí sárí buráí jo unho͟n ne Saihún me͟n kí hai, tumhárí nazar me͟n dúngá,
KHUDÁWAND kahtá hai. 25 Dekh mai͟n tujh par átá hú͟n, KHUDÁWAND kahtá hai,
ai muhlik paháṛ, jo sárí zamín ko halák kartá hai; aur mai͟n apná háth tujh par
baṛháúngá, aur chaṭáno͟n par se tujhe luṛkáúngá, aur tujhe sokhta paháṛ karúngá.
26 Aur we na ek patthar goshe ke liye, na ek patthar neo ke liye tujh se
lenge; balki tú hamesha ká wírána hogá, KHUDÁWAND kahtá hai. 27 Zamín
par tum jhanḍá khaṛá karo, qaumo͟n ke darmiyán turhí bajáo, qaumo͟n ko us kí
mukhálafat ke liye mustaidd karo, Arárát Minní aur Askanáz kí mamlukato͟n ko us
ko us kí mukhálafat ke liye bulío; sipahsálár ko us kí mukhálafat par ṭhaharáo;
ghoṛsawár ko haulnák ṭiḍḍí ke mánind us par chaṛháo. 28 Qaumo͟n ko, Mádío͟n
ke bádsháho͟n ko, aur us ke sipahsáláro͟n ko, aur us ke sáre amíro͟n ko, aur us
kí saltanat kí sárí sarzamín ko us kí mukhálafat ke liye mustaidd karo. 29 Aur
zamín kámpegí, aur gam karegí: kyúnki KHUDÁWAND ke mansúba Bábul par púre
honge, ki Bábul kí zamín ko wírána bebáshinda kare. 30 Bábul ke bahádur
laṛáí se báz rahe, qilao͟n me͟n baiṭhe: un kí bahádurí játí rahí; we aurato͟n ke
mánind húe: unho͟n ne us ke maskano͟n ko jaláyá: us ke qufl toṛe gaye. 31
Harkára harkáre ke istiqbál ko, aur qásid qásid ke istiqbál ko dauṛegá, ki Bá-
bul ke bádsháh ko ittilá dewe, ki Terá shahr har taraf se liyá gayá; 32 Aur
gháṭ band húe, aur unho͟n ne naistán ko ág se jaláyá, aur jangí mard dar
gae. 33 Kyúnki Rabb ul afwáj Isráel Khudá yú͟n kahtá hai, ki Bint i
Bábul khaliyán kí mánind hogí, chand roz bád jis waqt wuh kúṭí jáwe ki
dirau ká waqt pahunchegá. 34 Bábul ke bádsháh Nabúkhudnazr ne mujhe
kháyá hai, mujhe páemál kiyá hai, mujhe khálí bartan kiyá hai, ajgar ke mánind
mujhe nigal gayá hai, apne peṭ ko merí niamato͟n se bhará hai, mujhe us ne
qai kiyá hai. 35 Báshinda i Saihún kahegá, Merí mazlúmí aur kárí zakhm Bá-
bul par howe; aur Yarúsalam kahegí, Kasdistán ke báshindo͟n par merá lahú
howe. 36 Is liye KHUDÁWAND yú͟n kahtá hai, Dekh mai͟n tere dáwe kí huj-
jat karúngá, aur terá intiqám lúngá; aur us ke samundar ko sukháúngá, aur
us ke soto͟n ko beáb karúngá.

37 Aur Bábul ḍher paṛegá, ajgaro͟n ká maqám, hairání aur síṭhí ká báis

bebáshinda hogá. 38 We sheroṉ ke mánind ikaṭṭhe garjenge: sherbachchoṉ kí
tarah we guráenge. 39 Un kí mastí meṉ maiṉ un kí ziyáfateṉ karúngá, aur un
ko mast karúngá, ki we ḳhushí kareṉ, aur hamesha tak soweṉ, par jágeṉ nahíṉ,
Ḳhudawand kahtá hai. 40 Maiṉ unheṉ barroṉ kí tarah, menḍhoṉ kí tarah
bakroṉ samet, qatl ke liye utárúngá. 41 Shishak kaisá liyá gayá hai, aur sárí
zamín ká zubda ekbárgí liyá gayá! Bábul qaumoṉ ke darmiyán kaisí hairání kí
báis húí! 42 Samundar Bábul par chaṛh áyá hai: wuh us kí laharoṉ ke talátum
se ḍhámpá játá hai. 43 Us ke shahr wírání haiṉ, súkhí zamín aur jangal haiṉ,
aisí zamín jis meṉ koí nahíṉ bastá, na waháṉ ádamzád guzartá hai. 44 Aur maiṉ
Bel ko Bábul meṉ sazá dúngá; aur jo kuchh wuh nigal gayá hai, maiṉ us ke
munh se nikálúngá, aur phir kabhí us ke pás qaumeṉ jama na hongí; chunánchi
Bábul kí díwár giregí. 45 Ai merí qaum, us meṉ se nikal, aur harek apní ján ko
Ḳhudawand ke qahr kí jaljaláhaṭ se bacháwe. 46 Na ho ki tumhárá dil sust
howe, aur tum us shuhra se ḍaro, jo zamín meṉ suná jáegí; ek shuhra ek sál meṉ
áwegá, aur us ke bád dusrá shuhra dúsre sál meṉ, aur zamín meṉ zulm hogá, hákim
hákim ke barḳhiláf. 47 Is liye dekh, we din áte haiṉ, ki maiṉ Bábul kí taráshí
húí múratoṉ se intiqám lúngá; aur us kí sárí zamín ghabrá jáegí, aur us ke sáre
máre húe us ke darmiyán girenge. 48 So ásmán aur zamín aur sab kuchh jo un
meṉ hai, Bábul par gáwenge: kyúnki luṭere uttar se us par áwenge, Ḳhudawand
kahtá hai. 49 Ai Isráel ke máre húo, Bábul bhí girne par hai; us sárí zamín ke
máre húe bhi Bábul meṉ girenge. 50 Ai talwár be bache húo, jáo, mat khaṛe ho:
dúr jáke Ḳhudawand ko yád karo, aur Yarúsalam tumháre dil par chaṛhe.
51 Ham ghabráe játe, kyúnki ham ne malámat suní: sharm ne hamáre chihroṉ
ko ḍhámpá; kyúnki begáne Ḳhudawand ke ghar kí maqdisoṉ meṉ áe. 52 Is
liye dekh, we din áte haiṉ, Ḳhudawand kahtá hai, ki maiṉ Bábul kí taráshí
húí múratoṉ se intiqám lúngá; aur us kí sárí sarzamín meṉ gháyal kaharenge.
53 Agarchi Bábul ásmán tak sarbuland ho, aur agarchi wuh apní qúwat kí
bulandí ko mazbút kare, tadbhí luṭere merí taraf se us par pahunchenge,
Ḳhudawand kahtá hai. 54 Chilláne kí áwáz Bábul se, aur baṛí halákat
Kasdíoṉ kí zamín se: 55 Kyúnki Ḳhudawand ne Bábul ko gárat kiyá hai,
aur us meṉ se baṛí áwáz ko uṭháyá hai; us kí lahareṉ bhí baṛe pánioṉ kí
tarah shor machátí haiṉ, un kí áwáz ká shuhra diyá játá: 56 Kyúnki luṭerá
us par yáne Bábul par pahunchá, aur us ke jabbár pakṛe gae; un kí har kamán
ṭúṭ gaí: ki Ḳhudawand badlá denewálá Ḳhudá zurúr intiqám legá. 57 Aur
maiṉ us ke sardároṉ ko, aur us ke álimoṉ ko, us ke nauwáboṉ ko, aur us ke
hákimoṉ ko, aur us ke jabbároṉ ko mast karúngá: aur we hamesha tak sowenge,
jágenge nahíṉ, wuh Bádsháh kahtá hai, jis ká nám Rabb ul afwáj hai. 58 Rabb
ul awfáj yúṉ kahtá hai, Bábul kí chauṛí díwáreṉ bilkull toṛí jáengí, aur us ke
buland pháṭak ág se jalác jáenge; aur log befáida mihnat karenge, aur qaumeṉ ág
meṉ, aur we thak jáenge.

59 Yih wuh kalám hai, jo Yaramiyáh nabí ne Sidqiyáh bin Naiyiriyáh bin Ma-
hasiyáh se farmáyá, jab wuh Yihúdáh ke bádsháh Sidqiyáh ke sáth, us ke julús
ke chauthe baras Bábul meṉ gayá. Aur yih Shiráyáh halím sardár thá. 60 Isí
tarah Yaramiyáh ne wuh sárí musíbat jo Bábul par ánewálí thí kitáb meṉ likhí,
yáne ye sárí báteṉ jo Bábul kí bábat likhí gaíṉ haiṉ. 61 Aur Yaramiyáh ne

Shiráyáh se kahá, ki Jab tú Bábul meṇ jáke dekhegá, aur in sab bátoṇ ko
paṛhegá, 62 Tab tú kahegá, Ai Ḳhudáwand tú ne is maqám par farmáyá
hai, ki use munqata kare, ki koí us meṇ na base, na insán na haiwán, par
hamesha ká wírána howe. 63 Aur aisá hogá, ki jab tú is kitáb ko tamám paṛh
chuke, to us par ek patthar bándhke Furát ke darmiyán ḍál degá: 64 Aur tú
kahegá, ki Bábul isí tarah garq hogá, aur us musíbat se, jo maiṇ us par láúngá,
na uṭhegí; aur we thak jáenge. Yaramiyáh kí báteṇ yaháṇ tak haiṇ.

LII. BÁB.

1 Sidqiyáh jab bádsháh húá to ekkís baras ká thá; aur us ne gyárah baras
Yarúsalam meṇ saltanat kí; aur us kí má ká nám Hamútall thá, jo Libnáí
Yaramiyáh kí beṭí thí. 2 Aur us ne us sab ke mánind jo Yahúyaqím ne kiyá thá
Ḳhudáwand ke áge badkárí kí. 3 Aur Ḳhudáwand ká gazab Yarúsalam
par aur Yahúdáh par ziyáda hotá gayá, yaháṇ tak ki us ne unheṇ apne áge se
dafa kiyá; aur Sidqiyáh Bábul ke bádsháh se bagí húá.

4 Us kí saltanat ke nauweṇ baras ke dasweṇ mahíne ke dasweṇ din yúṇ húá,
ki Bábul ká bádsháh Nabúḳhudnazr Yarúsalam par lashkarkashí karke us ke
muqábil ḳhaimazan húá, aur us ke girdágird hisár banáe. 5 Aur Sidqiyáh bádsháh
ke gyárahweṇ baras tak shahr gherá húá thá. 6 Aur chauthe mahíne ke nauweṇ
din shahr par kál paṛá, yahán tak ki sarzamín ke logoṇ ke liye roṭí na thí.

7 To shahr toṛá gayá, aur sáre jangí mard bháge, aur we rát ke waqt us dar-
wáze kí ráh se, jo do díwároṇ ke darmiyán bádsháhí bág ke nazdík thí shahr
se nikle; aur Kasdí shahr ke girdágird the: aur unhoṇ ne maidán kí ráh lí.

8 Tab Kasdíoṇ ke lashkar ne bádsháh ká píchhá kiyá, aur Sidqiyáh ko Yaríhú
ke maidánoṇ meṇ já liyá; aur us ká sárá lashkar us se titar bitar hogayá. 9 So
we bádsháh ko pakaṛke Riblah tak Hamát kí zamíṇ meṇ Bábul ke bádsháh pás
láe; aur us ne us kí adálat kí. 10 Aur Bábul ke bádsháh ne Sidqiyáh ke beṭoṇ
ko us kí nazar meṇ qatl kiyá; Yahúdáh ke sáre sardároṇ ko bhí Riblah meṇ
qatl kiyá. 11 Aur us ne Sidqiyáh kí ánkheṇ nikálíṇ; aur Bábul ká bádsháh
use pítal kí zanjíroṇ se bándhke Bábul meṇ le gayá, aur marne ke din tak qaid
rakhá.

12 Pánchweṇ mahíne ke dasweṇ din, jo Bábul ke bádsháh Nabúḳhudnazr ká
uníswáṇ baras thá, jilaudároṇ ká sardár Nabúsaradán, jo Bábul ke bádsháh kí
bandagí kartá thá, Yarúsalam meṇ áyá. 13 Us ne Ḳhudáwand ká ghar aur bád-
sháh ká ghar jalá diyá; aur Yarúsalam ke sáre ghar, aur baṛe ádmíoṇ ke sáre ghar
ág se jalá diye. 14 Aur Kasdíoṇ ke sáre lashkar ne, jo jilaudároṇ ke sardár ke sáth
the, Yarúsalam kí sárí díwároṇ ko har taraf se mismár kiyá. 15 Aur jilaudároṇ
ká sardár Nabúsaradán báze muhtájoṇ ko, aur qaum ke bache húoṇ ko, jo shahr
meṇ rah gae, aur bágíoṇ ko jo Bábul ke bádsháh pás rujú húe the, aur jamáat ke
bache húoṇ ko asírí meṇ legayá. 16 Aur jilaudároṇ ká sardár Nabúsaradán
zamín ke báze muhtájoṇ ko chhoṛ gayá, ki tákistánoṇ kí ḳhabar leweṇ aur khetí
kareṇ.

17 Aur pítal ke un sutúnoṇ ko, jo Ḳhudáwand ke ghar meṇ the, aur kursíoṇ
ko, aur pítal ke bahr ko, jo Ḳhudáwand ke ghar meṇ thá, unhoṇ ne toṛá, aur un

ke sab pítal ko Bábul meṉ le gae. 18 Aur degeṉ aur belche aur gulgíreṉ aur lag-
neṉ aur chamcheṉ aur pítal ke sáre bartan, jo waháṉ kám áte the, we le gae. 19
Aur básanoṉ, aur angeṭhíoṉ, aur lagnoṉ aur degoṉ, aur shamadánoṉ, aur chamchoṉ,
aur piyáloṉ ko, sab ko jo sone ká thá un ká soná, aur sab ko jo rúpe ká thá un ká
rúpá jilaudároṉ ká sardár legayá. 20 Do sutún, ek bahr, aur birinjí bárah bail, jo
kursíoṉ ke níche the, jinheṉ Sulaimán bádsháh ne Ḳhudáwand ke ghar ke liye
banáyá thá: in sab bartanoṉ ká pítal be taul thá. 21 Aur sutún aise the, har ek
sutún aṭhárah háth únche; aur bárah háth kí rassí us ke girdágird thí; aur polá
hoke chár ungul moṭá thá. 22 Aur us ke úpar pítal ká jháṛ thá; aur ek jháṛ pánch
háth únchá thá; us jháṛ par girdágird pítal kí jálíáṉ, aur anár kí kalíáṉ baní húí
thíṉ, aur dúsre sutún meṉ isí tarah kalíoṉ ká kám thá. 23 Aur har taraf se
chhánauwe anár the, aur sab anár jálíoṉ par us ke girdágird ek sau the.

24 Aur jilaudároṉ ká sardár Shiráyáh sardár káhin ko, aur Safaniyáh dúsre ká-
hin ko aur tín darbánoṉ ko legayá. 25 Aur ek ḳhoje ko, jo sipahsálár thá,
aur bádsháh ke musáhiboṉ meṉ se sát shaḳhs ko, jo shahr meṉ páe gae, aur
lashkar ke sardár sáfir ko, jo mamlukat kí maujudát dekhtá thá, aur us mam-
lukat ke sáth ádmíoṉ ko, jo shahr meṉ páe gae, wuh shahr se legayá. 26 Aur
jilaudároṉ ká sardár Nabúsaradán un ko pakaṛke Riblah meṉ Bábul ke bádsháh
pás láyá. 27 Aur Bábul ke bádsháh ne unheṉ márke Riblah meṉ, zamín i Hamát
meṉ qatl kiyá. Isí tarah Yahúdáh apní sarzamín se asírí meṉ gayá. 28 Ye
we log haiṉ, jinheṉ Nabúḳhudnazr asír le gayá: sátweṉ baras meṉ tín hazár teís
Yahúdí: 29 Nabúḳhudnazr ke aṭhárahweṉ baras meṉ áṭh sau battís ádmí wuh
asír le gayá: 30 Nabúḳhudnazar ke teísweṉ baras meṉ, jilaudároṉ ká sardár
Nabúsaradán sát sau paintális ádmí Yahúdíoṉ meṉ se asír legayá: sab ádmí
chár hazár chha sau the.

31 Yahúdáh ke bádsháh Yahúyakín kí asírí ke saintísweṉ baras ke bárahweṉ
mahíne ke pachísweṉ din yúṉ húá, ki Bábul ke bádsháh Awil Marúdak ne apne
julús ke pahile baras Yahúdáh ke bádsháh Yahúyakín ko sarfaráz kiyá, aur qaid-
ḳháne se nikálá, 32 Aur mihrbání se us se kalám kiyá, aur us ke taḳht ko un
bádsháhoṉ ke taḳhtoṉ se, jo Bábul meṉ us ke sáth the, bulandí par rakhá, 33 Aur
us ne us ke qaidḳháne ke libásoṉ ko badalwáyá: aur wuh sárí umr bhar har roz us
ke áge kháná khátá thá. 34 Aur us ke rozmarre kí ḳharch roz roz us ke marne
ke din tak sárí umr bhar Bábul ke bádsháh kí taraf se use dí játí thí.

YARAMIYÁH KÁ NAUHA.

I. BÁB.

1 Wuh bastí jo ábádí se mámúr thí, ab kaisí akelí baiṭhtí hai! Wuh bewa kí sí
ho gaí; wuh jo qaumoṉ ke darmiyán baṛí aur mulkoṉ ke bích malika thí, so
ḳhirájguzár húí. 2 Wuh rát ko zár zár rotí hai, us ke ánsú us ke ruḳhsáre par
bahte haiṉ; us ke yároṉ meṉ se koí tasallí denewálá nahíṉ, us ke sáre dostoṉ ne

us se bewafáí kí, us ke dushman ho gae. 3 Musíbat aur bandagí kí kasrat ke
máre asírí meṉ gaí; wuh qaumoṉ ke darmiyán bastí hai, wuh árám nahíṉ pátí; us
ke sáre mutaaqqib tangnáí par us par pahunchte haiṉ. 4 Saihún kí ráheṉ mátam
kartí haiṉ, ki koí muqaddas ídoṉ ko nahíṉ átá, us ke sáre phátak sunsán haiṉ, us
ke káhin ṭhanḍí sáns bharte haiṉ, us kí kunwáríáṉ gamgín, aur wuh diltangí meṉ
hai. 5 Us ke mukhálif gálib húe, us ke dushman kámyáb; kyúnki KHUDAWAND
ne us ke gunáhoṉ kí kasrat se use ranj meṉ ḍálá hai; us kí aulád dushman ke áge
áge asírí meṉ gae. 6 Aur us kí sírí khúbíáṉ Bint i Saihún se játí rahíṉ, us ke
umará un harinoṉ ke se haiṉ jo charágáh nahíṉ páte, aur we taáqub karnewáloṉ ke
áge nátawání se chale.

Yarúsalam ne apne ranj aur musíbatoṉ ke dinoṉ meṉ, jab us ke log dushman
ke háth meṉ paṛe, aur koí madadgár na thá, agle dinoṉ kí sárí dilpizír chízoṉ ko
yád kiyá; dushmanoṉ ne use dekhkar us kí sabtoṉ par ṭhaṭṭhá márá. 8 Yarúsalam
niháyat gunáhgár húí, is liye karih húí, us ke sáre izzatkarnewále us kí hiqárat
karte haiṉ, is liye ki we us kí barahnagí dekhte haiṉ; háṉ wuh háe kartí hai, aur
munh phirátí hai. 9 Us kí nápákí us ke dámanoṉ meṉ lagí hai. Wuh apní áqibat
par dhiyán nahíṉ kartí: is liye ajíb tarah se wuh past kí gaí, us ká koí tasallí
denewálá nahíṉ. Ai KHUDAWAND, merí musíbat par nazar kar; kyúnki dushman
magrúr húá hai. 10 Mukhálif ne us kí sárí dilpizír chízoṉ par apná háth baṛháyá,
kyúnki us kí nazar meṉ gair qaum jin kí bábat tú ne farmáyá ki we terí Jamáat
meṉ dakhil na howeṉ, so we us ke maqdis meṉ dákhil húe. 11 Us ke sáre log áh
karte haiṉ, we roṭí ḍhúṉḍhte haiṉ, we apní ján kí taskín ke liye apní dilpizír chizoṉ
ko khurák se badal ḍálte haiṉ. Ai KHUDAWAND dekh aur bichár, ki maiṉ zalíl ho
gayá.

12 Ai sáre ráh chalnewálo, kyá tumheṉ yih kuchh nahíṉ hai? Nazar karo aur
dekho, kyá koí ranj mere ranj ke barábar hai, jo mujh par guzar gayá, jis se KHUDA-
WAND ne apne tez qahr ke din mujhe márá. 13 Us ne úpar se merí haḍḍíoṉ meṉ
ág bhejí, aur wuh un par gálib hotí hai; us ne mere páoṉ ke liye dám bichháyá,
us ne mujhe pichháṛí phiráyá, aur har din mujhe udás aur nátawán kar rakhá.
14 Mere gunáhoṉ ká tauq usí ke háth se bándhá gayá, we lipte húe merí gardan
par á rahe, us ne merí qúwat ko záil kiyá; KHUDA-WAND ne mujhe háthoṉ meṉ
hawále kiyá, maiṉ uṭh nahíṉ saktí. 15 KHUDAWAND ne mere darmiyán mere
baháduroṉ ko latáṛá, us ne mere jawánoṉ ke raundne ko ek jamáat ko pukárá;
KHUDAWAND ne kunwárí Bint i Yahúdáh ko kolhú meṉ latáṛá. 16 Jinhíṉ sababoṉ
se maiṉ roṭí húṉ, merí ánkh, merí ánkh pání bahátí hai, is liye ki tasallídenewálá
jo merí ján ko taskín bakhshtá, mujh se dúr hai; merí aulád udás hai, is liye ki
dushman gálib haiṉ.

17 Saihún apná háth baṛhátí hai, us ká tasallídenewálá koí nahíṉ; Yaqúb ke
haqq meṉ KHUDAWAND ne hukm kiyá hai ki us ke dushman us ke chaugird hoṉ,
Yarúsalam un ke darmiyán háiz aurat kí sí hai. 18 KHUDAWAND sádiq hai,
kyúnki maiṉ ne us ke hukm se sarkashí kí. Ai sab logo, suno aur merá gam dekho.
Merí kunwáríáṉ aur mere báligán asírí meṉ gae. 19 Maiṉ ne apne áshiqoṉ ko buláyá,
unhoṉ ne mujh se dagá kí. Mere káhinoṉ aur mere buzurgoṉ ne apní ján kí taskín
ke liye kháná ḍhúṉḍhte ḍhúṉḍhte shahr ke andar ján dí. 20 Dekh, Ai KHUDA-
WAND, ki maiṉ tangí meṉ húṉ! Merí antríáṉ mamoṛe meṉ haiṉ; merá dil mere

andar pech khátá hai, kyúnki maiṉ ne baṛí sarkashí kí hai. Báhar talwár chhín
letí, aur andar maut hai. 21 We sunte haiṉ ki maiṉ áh mártí húṉ, merá tasallí
denewálá koí nahíṉ; mere sáre dushmanoṉ ne merí musíbat kí ḳhabar suní, we
ḳhush haiṉ ki tú ne aisá kiyá. Tú ne jis din kí manádí karáí hai, use pahuncháwegá,
aur we merí tarah howenge. 22 Un kí kull sharárat tere huzúr meṉ áwe, aur
jaisá tú ne mere sáre gunáhoṉ ke sabab mujh se kiyá hai, waisáhí un se kar!
Kyúnki merí áh áh bahut haiṉ, aur merá dil nátawán.

II. BÁB.

1 Ḳhudáwand ne apne qahr meṉ Bint i Saihún ko bádal se kaise ḍhámpá!
Us ne Isráel ke jamál ko ásmán se zamín par ḍálá, aur qahr ke din apne páoṉ kí
kursí ko yád na kiyá. 2 Ḳhudáwand ne Yaqúb ke sáre makánoṉ ko bigáṛá, aur
rahm na kiyá, us ne apne qahr meṉ Bint i Yahúdáh ke qilaoṉ ko ḍháyá, us ne
unheṉ zamín par utárá, us ne mamlukatoṉ aur us ke amíroṉ ko palíd kiyá. 3 Us
ne apne tez qahr meṉ Isráel ká síng bilkull káṭ ḍálá, us ne dushmaṉ ke áge se
apná dahná háth khínch liyá, wuh shualadár ág kí mánind jo chároṉ taraf nigaltí
hai, Yaqúb par bhaṛká. 4 Us ne dushman kí tarah apní kamán khínchí, apná
dahná háth lagáke muḳhálif sá khaṛá húá, aur Bint i Saihún ke ḳhíme meṉ sáre
manzúr i nazar ko már ḍálá, us ne apne qahr ko ág kí tarah unḍelá. 5 Ḳhudá-
wand dushman ká sá ho gayá, us ne Isráel ko ujáṛá, us ke sáre mahalloṉ ko ujáṛá,
us ke qilaoṉ ko ḍhá diyá, aur Bint i Saihún meṉ mátam aur nauha baṛháyá. 6 Us
ne us ká gherá jaisá bág ká gherá jabran le liyá, us ne us kí jamáatgáh ḍhá dí;
Ḳhudáwand ne Saihún meṉ muqaddas ídoṉ aur sabtoṉ ko farámosh karwáyá,
apní qahr kí tezí meṉ bádsháh aur káhin ko mardúd kar ḍálá. 7 Ḳhudáwand ne
apne mazbah ko radd kiyá, apne maqdis se nafrat kiyá, un ke mahalloṉ kí díwároṉ
ko dushman ke háth meṉ hawále kiyá; unhoṉ ne Ḳhudáwand ke ghar meṉ shor
hangáma macháyá jaisá muqaddas ídoṉ ke din. 8 Ḳhudáwand ne Bint i Saihún
kí díwár ko munhadim karne ká qasd kiyá, us ne rassí khínchí, aur bigáṛne se
apná háth na khínchá; is liye us ne us kí shahrpanáh aur díwár ko mátam karwáyá,
we ek hí sáth malúl húe. 9 Us ke darwáze zamín meṉ gir gae, us ne us ke qufloṉ
ko bigáṛá aur toṛá, us ke bádsháh aur amír gair qaumoṉ ke darmiyán haiṉ, sharíat
játí rahí, us ke anbiyá bhí Ḳhudáwand kí taraf se rúyá nahíṉ dekhte. 10 Bint i
Saihún ke buzurg zamín par baiṭhe haiṉ, we chup rahte haiṉ, unhoṉ ne apne siroṉ
par ḳhák uṛáí, apní kamaroṉ par ṭáṭ bándhá, Yarúsalam kí kunwáríáṉ apne siroṉ
ko zamín tak jhukátíáṉ haiṉ.

11 Merí Bint i qaum kí halákat ke sabab merí ánkheṉ ánsú baháte baháte faná
ho gaíṉ, merí antríáṉ mamoṛe meṉ haiṉ, merá kaleja zamín par unḍelá gayá, is liye
ki bachche aur shírḳhwár shahr kí galíon meṉ gash karte haiṉ. 12 Jab we zaḳhmíoṉ
ke se shahr kí galíoṉ meṉ gash kar gae, jab un kí jáneṉ un kí má kí god meṉ
unḍelí gaíṉ, tab apní má se kahne lage, ki galla aur wain kaháṉ? 13 Kaunsí chíz ko
tujh se tashbíh dúṉ, aur kis chíz ko tujh se muqábala karúṉ, ai Bint i Yarúsalam?
Kis se tujhe barábar karúṉ, táki tujhe tasallí baḳhshúṉ, ai bákira Bint i Saihún;
kyúnki terá raḳhna samundar sá baṛá hai: kaun terí dawá kar saktá hai? 14 Tere
nabíoṉ ne tere liye jhúṭh aur dhokhá musháhada kiyá, aur terí sharárat tujh par

záhir nahín kí, táki terí asírí phiráwen, balki jhúṭh ke manshá aur igwá tere liye
musháhada kiyá. 15 Sáre ráh chalnewále tujh par tálí bajáte hain, we phuphkárte
aur yih kahte húe Bint i Yarúsalam par sir hiláte ki Yih wuhí hai jo kámilat ul
jamál o farah jamía ul arz kahlátí thí. 16 Tere sáre dushmanon ne tujh par munh
kholá, we phuphkárte hain, aur dánt píste hain, aur kahte hain ki Ham use nigal gae,
beshakk yih wuhí din hai ki jis ke ham muntazir the, ham ne páyá, ham ne dekhá.
17 Ḳhudawand ne jo qasd kiyá thá, so púrá kiyá, apne kalám ko jise agle dinon
men farmáyá thá, anjám kiyá, us ne ḍháyá aur rahm na kiyá, tere dushmanon ko
tujh par ḳhush karwáyá, tere muḳhálifon ke síng buland kiye. 18 Un ká dil
Ḳhudawand se faryád kartá hai. Ai Bint i Saihún kí díwár! daryá kí tarah rát
din ánsú bahe, tú árám na kar, terá tifl i chashm na thame. 19 Uṭh aur rát ko
chillá, paharon ke ibtidá men apná dil Ḳhudawand ke huzúr pání kí tarah unḍel,
tú apne bachchon kí ján ke liye, jo har galí ke sire máre bhúkh ke gash karte hain,
us kí taraf háth uṭhá!
20 Ai Ḳhudawand, dekh aur bichár, ki yih tú ne kis se kiyá? Kyá auraten
apne phalon apní god men pále gae bachchon ko kháwengí? kyá káhin aur nabí
Ḳhudawand ke maqdis men máre jáenge? 21 Jawán aur búṛhe galíon men
ḳhák par leṭe hain, merí kunwáríán aur mere báligán talwár se máre paṛe hain;
tú ne apne qahr ke din unhen már ḍálá, tú ne qatl kiyá aur rahm na kiyá. 22 Jaisá
muqaddas din men tú ne merí haibaton ko cháron taraf buláyá yahán tak ki
Ḳhudawand ke qahr ke din koí na bachá na báqí rahá, jinhen main ne apní god
men pálá posá, unhen mere dushman ne faná kiyá.

III. BAB.

1 Main wuhí shaḳhs hún jo us ke qahr ke ḍanḍe ká dukh dekhá. 2 Us ne merí
rahnumáí kí, aur táríkí men layá na roshní men. 3 Yaqínan wuh merá muḳhálif
húá, tamám din mujh par dastandáz hotá hai. 4 Us ne merá gosht aur chamṛá
sukhlá ḍálá, haḍḍíon ko chúr kiyá. 5 Us ne mere barḳhiláf biná kiyá hai, talḳhí
aur mihnat se mujhe gher rakhá. 6 Us ne mujhe qadím ke murdon kí mánind
táríkí men rakh chhoṛá. 7 Us ne mujhe muhásara kiyá yahán tak ki main nikal
nahín saktá, us ne merí zanjír bhárí kí. 8 Aur jab main chillátá aur pukártá hún,
to wuh merí duá ko radd kartá hai. 9 Taráshe húe pattharon se merí ráhon ko
band kiyá, mere ráston ko teṛhá kiyá. 10 Wuh mere liye aisá húá jaisá bhál kamín
men aur sher babar chhipke ghát men baiṭhtá hai. 11 Us ne merí ráhon ko kaj
kiyá, aur mujhe reza reza pháṛá, mujhe bekas chhoṛá. 12 Us ne kamán khínchí,
aur mujhe apne tír ká hadaf lagáyá. 13 Us ne apní tarkash ke bachchon ko mere
gurdanon men chaláyá. 14 Main apne logon ká ṭhaṭṭhá aur tamám din un kí hajo
baná hún. 15 Us ne mujhe talḳhíon se bhar diyá, nagdaune se mast kiyá. 16
Sangrezon se mere dánton ko toṛá, mujhe ḳhák par luṛhkáyá. 17 Tú ne merí ján
ko salámatí se dúr rakhá, main ḳhushhálí ko bhúl gayá. 18 Aur main bolá ki
Ḳhudawand se merí qúwat aur merí ummed játí rahí. 19 Tú mere ranj o alam ko
nagdaune aur shukrán ko yád kar. 20 Merí ján hanoz unhen yád kartí hai, aur
mujh men nihuṛtí hai.
21 Is ko apne dil men phertá hún is liye mujhe ummed hai. 22 Yih Ḳhuda-

wand kí rahmatoṉ se hai, ki ham nest na húe, kyúnki us kí shafqateṉ beintihá
haiṉ. 23 We har subh ko táza haiṉ, terí wafádárí bahut hai. 24 Merí ján kahtí
hai, ki ḲHUDÁWAND merá hissa hai, is liye bharosá rakhúngá. 25 ḲHUDÁWAND
mihrbán un par, jo us ke muntazir haiṉ, us ján par jo use ḍhúṉḍhtí hai. 26 Bihtar
hai ki insán ḲHUDÁWAND kí naját ká ummedwár rahe, aur sabr se un kí intizárí
kare. 27 Bihtar hai ki insán apní jawání ke dinoṉ meṉ júá uṭháwe; 28 Ki wuh
akelá baiṭhe aur chupká rahe, kyúnki wuh use us par rakhtá hai; 29 Ki wuh apná
munh ḳhák par rakhe ki Sháyad kuchh ummed hai; 30 Ki wuh apná gál márnewále
ko phere, malámat se bhar jáe.

31 Kyúnki ḲHUDÁWAND abad ul ábád tak nahíṉ nikáltá rahegí. 32 Agarchi
wuh kuṛhátá hai, tis par bhí apní rahmatoṉ kí faráwání se shafqat karegá. 33 Kyún-
ki wuh apne dil se baní Ádam ko na satátá na kuṛhátá hai. 34 Agar zamín ke
sáre asíroṉ ko páemál kareṉ; 35 Agar Al'láh Taálá ke huzúr kisí ká haqq náhaqq
kareṉ; 36 Agar kisí ko us ke dáwá meṉ maakús kareṉ: to kyá ḲHUDÁWAND nahíṉ
dekhtá hai? 37 Kaun kahtá hai aur ho játá hai, agar ḲHUDÁWAND nahíṉ farmátá?
38 Kyá badhálí aur ḳhushhálí ḲHUDÁWAND ke munh se nahíṉ nikaltí?

39 Ádmí apne jí se kyún kuṛkuṛátá hai? Insán apne gunáh se kuṛkuṛáwe. 40
Ham khojeṉ aur apní ráhoṉ ko jáncheṉ aur ḲHUDÁWAND kí taraf phireṉ. 41 Ham
apne dil ko háthoṉ samet ásmán kí taraf ḲHUDÁWAND ke áge uṭháweṉ. 42 Ham
gunáhgár aur bágí húe, tú ne muáf nahíṉ kiyá. 43 Tú ne qahr se áp ko chhipáyá,
taáqub kiyá aur már ḍálá aur rahm na kiyá. 44 Tú ne apne ko abr meṉ chhipáyá
ki us se duá na guzare. 45 Tú ne hameṉ logoṉ ke darmiyán buháran aur jháran
sá banáyá. 46 Hamáre sáre dushmanoṉ se ham par munh kholá. 47 Ḳhauf aur
dám mujh par áe, háṉ bekasí aur halákí.

48 Merí qaum kí beṭí kí halákat ke liye merí ánkh pání kí nahroṉ se bah rahí
hai. 49 Merí ánkh ṭapaktí hai, thamtí nahíṉ, aur muttasil bahá kartí hai, 50 Jab
tak ki ḲHUDÁWAND nazar kare, aur ásmán par se dekhe. 51 Mere shahr kí sárí
beṭíoṉ ke liye merí ánkh ján tak dukhtí hai. 52 Mere dushmanoṉ ne mujhe
chiṛiyoṉ kí tarah be sabab shiddat se ragedá; 53 Merí ján ko bhaksí meṉ
máre, aur mujh par patthar ḍále. 54 Pání mere sir par se guzar gae; maiṉ bolá
ki márá gayá. 55 Gahrí bhaksí meṉ se, ai ḲHUDÁWAND, maiṉ ne terá nám liyá.
56 Tú ne merí suní: merí duháí aur faryád se apná kán mat ḍhámp. 57 Jis din
maiṉ ne tujhe pukárá, tú nazdík áyá aur kahá, ki Mat ḍar. 58 Ai ḲHUDÁWAND,
tú ne merí ján kí dáwí ká mubáhasa kiyá, merí ján ko naját baḳhshí. 59 Ai
ḲHUDÁWAND, tú ne merí mazlúmí dekhí: tú hí merí dáwí kí adálat kar. 60 Tú ne
un ká sárá bugs aur un ke sáre ḳhiyáloṉ ko jo merí muḳhálafat meṉ kiye, dekhá hai.
61 Ai ḲHUDÁWAND, un kí malámat, aur un ke sáre ḳhiyál ko jo merí muḳhálafat
meṉ kiyá, tú ne suná hai, 62 Aur un ke laboṉ ko jo merí muḳhálafat ko uṭhe, aur
un kí bandish ko jo tamám din merí muḳhálafat meṉ bandhí hai. 63 Un kí nishast
o barḳhwást muláhaza kar! Maiṉ un kí hajo baná húṉ. 64 Ai ḲHUDÁWAND un ke
háthoṉ ke kám ke mutábiq un ko badlá de. 65 Un ko dil kí qasáwat de, terí lánat
un par áwe. 66 Qahrrezí se unheṉ raged, ḲHUDÁWAND ke ásmánoṉ ke níche se
unheṉ miṭá ḍál.

IV. BAB.

1 Zahab kaise beraunaq ho gayá, ḳhális kundan kaise mubaddal húá, maqdis ke
patthar sab galíoṇ ke sire par paṛe rahte haiṇ. 2 Saihún ke azíz farzand jo kun-
dan ke sáth barábar the, so we kaise kumhár ke háthoṇ ke banáe húe kúzoṇ ke se
mahsúb húe. 3 Tinnín bhí chhátíáṇ nikáltí haiṇ, we apne bachchoṇ ko dúdh
pilátí haiṇ; merí qaum kí beṭí bayábán ke shuttar murgoṇ kí mánind berahm hai.
4 Shírḳhore bachche kí zubán máre piyás ke us kí tálú par saṭṭí hai; bachche
roṭí mángte haiṇ, un ke liye koí toṛtá nahíṇ. 5 We jo aish o ishrat se kháte the,
so galíoṇ meṇ pareshán haiṇ; we jo qirmizí poshák meṇ pale haiṇ, so kúṛe ke ḍher
se lipṭe haiṇ. 6 Merí qaum kí beṭí ká gunáh Sadúm kí ḳhatá se záid hai, wuh ek
lamha meṇ mádúm ho gaí, aur insán ke háth us par daráz na húe. 7 Us ke sáre
nazír barf se bhí sáf aur dúdh se safed the, un kí rangat yáqút se bhí surkh, un kí
safái nílam kí sí thí. 8 Ab un ká chihra siyáhí se bhí kálá hai, we galíoṇ meṇ
pahcháne nahíṇ játe, un ká chamṛá un kí haḍḍíoṇ se saṭṭá hai, wuh súkh gayá,
lakṛí sí ho gayá. 9 Shamsher ke maqtúl kál ke maqtúl se jo khet ke hásilát kí
kamí ke máre ghule játe haiṇ, nekbaḳht haiṇ. 10 Rahmdil auratoṇ ke háthoṇ ne
apne bachchoṇ ko pakáyá; merí qaum kí beṭí kí halákat meṇ ye hí un kí ḳhurák
the.

11 Ḳhudáwand ne apná gazab anjám kiyá, apná qahr unḍelá, us ne Saihún meṇ
ek ág bhaṛkáí, aur wuh us kí bunyádoṇ ko nigal gaí. 12 Zamín ke bádsháh aur
dunyá ke sáre báshinde báwar nahíṇ karte the, ki muḳhálif aur dushman Yarúsalam
ke phátakoṇ se dáḳhil honge. 13 Us ke nabíoṇ kí ḳhatá aur us ke káhinoṇ ke
asám ke sabab jinhoṇ ne us ke darmiyán sádiqoṇ ká ḳhún baháyá, yih húá. 14 We
andhoṇ kí tarah galíoṇ meṇ phire, unhoṇ ne apne ko ḳhún se álúda kiyá aisá ki log
un ke kapṛe nahíṇ chhúṭe. 15 We unheṇ pukárte rahe, Dúr ho, ai nápáko, dúr
ho, dúr ho, chhúo mat! We bháge, we ab áwára bhí rahte; qaumoṇ ke darmiyán
kahá játá hai ki We phir muqím na honge. 16 Ḳhudáwand ke chihra ne un ko
mutafarraq kiyá; wuh phir un par shafqat na karegá; unhoṇ ne káhinoṇ par iltifát
aur buzurgoṇ par mihrbání na kí.

17 Ham jo haiṇ, so hamárí ánkheṇ behúda istiánat se faná húíṇ, ham apní na-
zargáh meṇ us qaum ke muntazir the, jo hameṇ bachá na sakí. 18 We hamáre dar
pai haiṇ, yaháṇ tak ki ham apní galíoṇ meṇ chal nahíṇ sakte, hamárí ajal qaríb hai,
hamáre din púre húe, kyúnki hamárí ajal á pahunchí. 19 Hamáre taáqub karne-
wále ásmán ke uqáboṇ se bhí tez haiṇ, unhoṇ ne hameṇ paháṛoṇ par ragedá, we
hamáre liye jangal meṇ ghát lagákar baiṭhe. 20 Hamáre nathnoṇ ká dam, Ḳhudá-
wand ká masíh, jis kí bábat ham ne kahá, ki Ham gairqaumoṇ ke darmiyán us ke
sáye tale rahenge, so un ke gároṇ meṇ giriftár húá.

21 Ai Bint i Adúm, tú jo U'z kí zamín meṇ bastí hai, ḳhush o ḳhurram ho, piyále
ká daur tujh tak bhí pahunchegí, tú mast hogí, aur áp ko uryán karegí. 22 Ai
Bint i Saihún, terá qarz chukáyá gayá, wuh tujhe asírí meṇ phir nahíṇ le jáegá;
ai Bint i Adúm, wuh tere qarz ká mutálaba karegá, terí ḳhatáoṇ ko záhir karegá.

V. BÁB.

Ai Khudáwand, ham par jo kuchh húá, use yád rakh, bichár, aur hamárí
malámat ko muláhaza kar. 2 Hamárí mírás gairon kí húí, hamáre makán beganon
ke thahare. 3 Ham yatím húe ki hamáre báp nahín hain, hamárí máeṇ bewon kí
sí ho gaín. 4 Ham ne naqd dekar pání piyá, aur lakṛí hamáre háth qímat se biktí
hai. 5 Hamárí gardanon par júá lagá, ham mazlúm húe, ham mánde hote, par
áram nahín páte. 6 Ham ne Misríon aur Asúríon ko háth diye, táki roṭí se ásúda
hon. 7 Hamáre bápdáde gunáhgár húe: we játe rahe, aur ham un ká gunáh sahte
hain. 8 Gulámon ne ham par hukmrání kí, koí nahín jo un ke háth se hamen
chhuṛáwe. 9 Sahrá kí talwár ke sabab ján ke khatre ke sáth ham ne roṭí kháí.
10 Kál kí haulnákí se hamáre post tanúr ke mánind siyáh ho gayá. 11 We Saihún
men auraton ko aur Yihúdáh ke shahron men kunwáríon ko jabran behurmat karte.
12 Amír un ke háth se laṭkáe játe hain, buzurgon ká chihra ábrú nahín pátá.
13 Jawán píṭ uṭháte aur laṛke lakṛí ke bojh ke máre gir parte hain. 14 Buzurg
log dár ul qazá se mauqúf ho gae, aur jawán apní nagmapardází se. 15 Hamáre
dil kí khushnúdí játí rahí, hamárá raqs mátam se mubaddal húá. 16 Táj hamáre
sir se gir paṛá, ham par afsos, ki ham gunáhgár húe. 17 Is liye merá dil nátawán
húá, merí ánkhen dhundhlá gaín. 18 Koh i Saihún kí wíráni ke sabab lomṛíán us
men chaltí phirtí hain.

19 Par tú, ai Khudáwand abad tak báqí rahegá, aur terá takht pusht dar
pusht. 20 Tú hamen hamesha ke liye kyún bhúltá hai, aur muddat i madíd
chhoṛ detá hai? 21 Ai Khudáwand, hamen apní taraf phirá, aur ham phiráe
jáenge! hamáre dinon ko áge kí tarah daráz kar. 22 Ki kyá tú hamen bilkull
mardúd karegá, tú ham par niháyat khashmnák rahegí?

HIZQIEL.

I. BÁB.

1 Aur tíswen baras ke chauthe mahíne kí pánchwín táríkh men aisá húá ki jab
main nahr i Khábúr ke kanáre asíron ke darmiyán thá, to ásmán khul gayá, aur
main ne Khudá ká dídár dekhá. 2 Aur us mahíne ke páchwen din yáne Yúyakín
bádsháh ke jiláwatan ke pánchwen baras men, 3 Aisá húá ki Khudáwand ká
kalám Búzí káhin ke beṭe Hizqiel ko jo Kasdíon ke mulk men nahr i Khá-
búr ke kanáre thá, pahunchá, aur Khudáwand ká háth wahán us par gálib
húá. 4 Aur main ne nazar kí, to kyá dekhtá hún, ki uttar se ek túfán áyá,
ek baṛá bádal aur átash i pechán us ke gird roshní chamaktí thí, aur us ke
bích men se yáne us átash men se kahrubá dikhláí diyá. 5 Aur us ke bích se
chár jándáron kí ek súrat nazar áí; aur yih un kí shakl: unhen insán kí qámat
thí. 6 Aur harek ke chár chár munh aur chár chár par the. 7 Aur un ke pánw
jo the so sídhe pánw the, aur un ke páon ke talwe, bachhrú ke páon ke talwe the,

aur we chamkíle pítal kí mánind chamakte the. 8 Aur un kí cháron taraf paron
ke níche insán ke háth the, aur munh aur par un cháron ke the. 9 Un ke par ek
dúsre se joṛe húe the, aur chalne men we phirte na the, balki harek apne munh
ke rukh ke mutábiq chaltá thá. 10 Aur un ke munhon kí shakl jo thí, insán ká
munh, aur sher ká munh un cháron kí dahní taraf, aur bail ká munh un cháron kí
báyán taraf aur uqáb ká munh un cháron ká thá. 11 Un ke munh yúnhín; aur
un ke par úpar se phailáe húe the, harek ke do par dúsre ke do paron se joṛe húe
the, aur do un ke badan ḍhámte the. 12 Aur we harek apne munh ke rukh ke
mutábiq chalte the; jidhar rúh ko jáná thá, we játe the, we chalne men phirte na
the. 13 Un jándáron kí shakl ág ke angáron kí mánind thí jo namúd mashál kí
mánind jalte the, wuh ág un jándáron ke darmiyán guzartí jātí thí, aur roshní
bakhshtí thí; aur us ág men se bijlíán nikaltí thín. 14 Aur we jándár dekhne
men bijlí kí chamak kí tarah dauṛte phirte the.

15 So jab main un jándáron ko dekh rahá thá, to kyá dekhtá hún, ki un jándáron
ke pás ek ek chakkar unke chár munhon ke mutábiq zamín par hai. 16 Chakkaron
kí wajh aur un kí kárígarí zabarjad kí sí dikhái detí thí, aur un cháron ká ekhí
ḍaul thá aur un kí wajh aur un kí kárígarí aisí thí goyá ki chakkar ke andar
chakkar hai. 17 Chalne men we apní cháron taraf chalte the, aur chalne men we
phirte na the. 18 Aur un ke daur ke halqe jo the, so aise únche the, ki we muhíb
the, aur un cháron ke halqon men girdágird ánkhen bharí húí thín. 19 Jándáron
ke chalne men chakkar un ke pás pás játe the, aur jab jándár zamín se uṭháe játe
the, chakkar bhí uṭháe játe the. 20 Jahán kahín rúh ko jáná thá we játe the
wahán rúh ko jáná thá; aur chakkar un ke pás uṭháe játe the, kyúnki jándár kí
rúh chakkaron men thí. 21 Un ke chalne men chalte the aur un ke ṭhaharne
men ṭhaharte the, aur jab we zamín se uṭháe játe the, chakkar un ke sáth uṭháe
játe the, kyúnki chakkaron men jándár kí rúh thí. 22 Aur un jándáron ke siron
par ásmán ká sá falak thá jo muhíb billaur kí mánind dikhái diyá, wuh úpar un ke
siron par phailá thá. 23 Aur us falak ke níche un ke par sídhe ek dúsre se
phailáe húe the, harek ke do do the jo un par sáya ḍálte the, aur harek ke do do
the jo un ke badanon ko ḍhámpte the. 24 Aur un ke chalne men main ne un ke
paron kí áwáz suní goyá ki bahut pánīon kí áwáz yá Alqádir kí áwáz hai; aise shor
kí áwáz jaise lashkar kí áwáz hai; we apne khaṛe hone men apne paron ko sakoṛ
lete the. 25 Aur un ke siron par ke falak ke úpar rád hotá thá; we apne khaṛe
hone men apne paron ko sakoṛ lete the.

26 Aur un ke siron par ke falak ke úpar sang i nílam kí mánind ek takht kí
súrat dikhái diyá, aur us takht kí súrat par insán ká sá qálib úpar us par nazar
áyá. 27 Aur jo qálib dekhne men áyá so kahrubá ká sá, balki ág ká sá bhítarwár
aur girdágird thá, aur us qálib kí kamar se úpar tak aur us qálib kí kamar se
níche tak sárá andám ág ká sá mere dekhne men áyá, aur jalál us ke chaugird
chamaktá thá. 28 Jaisá ki us kamán kí numáish hai jo barasne ke din bádal men
dikhláí detí hai waisá hí us jalál kí numáish gird bagird ho rahí. Wuh KHUDAWAND
ke kibriyá kí súrat kí numáish thí. Aur dekhte hí main aundhe munh girá aur
ek bolnewále kí áwáz suní.

II. BAB.

1 Aur us ne mujhe kahá, ki Ai ádamzád, apne páoṉ par khaṛá ho, to maiṉ tujh
se kahúngá. 2 Aur jab wuh mujh se kahtá thí, Rúh mujh meṉ dákhil húí, aur
mujhe páoṉ par khaṛá kiyá; aur maiṉ ne us kí suní jo mujh se báteṉ kartá thá.
3 So us ne mujhe kahá, ki Ai ádamzád, maiṉ tujhe baní Isráel un sarkash firqoṉ ke
pás bhejtá húṉ jo mujh se phir gae haiṉ, we aur un ke bápdáde áj ke din tak mujh
se bágí haiṉ. 4 Sakhtrú aur sangdil we log haiṉ jin ke pás maiṉ tujh ko bhejtá
húṉ. Aur tú un se kah, ki Ḳudawand Ḳhudá yúṉ farmátá hai. 5 Agar shinawá
howeṉ yá darguzareṉ (ki we to mutamarrid ḳhándán haiṉ) tad bhí jánenge ki ek
nabí hamáre darmiyán hai, 6 Aur tú, ai ádamzád, un se mat ḍar na un kí bátoṉ se
ḍar, ki we gazna aur ḳhár tere sáth haiṉ, aur bichchhúoṉ ke pás tú rahtá hai; un
kí bátoṉ se mat ḍar, aur unke rú se mat ghabrá, ki we bágí ḳhándán haiṉ. 7 So
tú merí báteṉ un se kah, cháheṉ we suneṉ cháheṉ we darguzareṉ, ki we bágí
haiṉ. 8 Par tú, ai ádamzád, tú merá kahná sun, tú us mutamarrid ḳhándán kí
mánind tamarrud na kar. Jo maiṉ tujhe detá húṉ, use apná munh kholke khá.

9 Aur nazar karke kyá dekhtá húṉ ki ek háth merí taraf baṛháyá húá hai aur
dekh us meṉ túmár hai. 10 Aur us ne mere áge use kholá aur báhar bhítar likhá
thá, us meṉ nauha aur afsos aur háe likhá thá.

III. BAB.

1 Phir us ne mujhe kahá, ki Ai ádamzád, jo tú páwe so khá; is túmár ko khá
aur jáke ahl i Isráel ko kah. 2 Tab maiṉ ne munh kholá aur us ne wuh túmár
mujhe khiláyá. 3 Phir us ne mujhe kahá, ki Ai ádamzád, is túmár se jo maiṉ tujhe
detá húṉ, apná peṭ khilá aur apní antṛíáṉ bhar. Tab maiṉ ne kháyá, aur wuh mere
munh meṉ shahd kí mánind míṭhá thá.

4 Phir us ne mujhe kahá ki Ai ádamzád, tú ahl i Isráel pás já, aur merí báteṉ
un se kah. 5 Kyúnki aur zabán aur mushkil bolí ke logoṉ pás tú nahíṉ bhejá játá
hai, balki ahl i Isráel ke pás. 6 Na aur zabán na mushkil bolí kí bahutsí qaumoṉ
ke pás jin kí bát tú samajh nahíṉ saktá: yaqínaṉ agar maiṉ tujhe un ke pás bhejtá,
we tere shinawá hote. 7 Lekin ahl i Isráel terí sunná pasand na karenge, kyúnki
we merí sunná pasand nahíṉ karte haiṉ. Kyúnki sáre ahl i Isráel sakhtrú aur
sangdil haiṉ. 8 Dekh un ke munh ke áge maiṉ ne tere munh ko sakht kiyá hai,
aur terí peshání ko un kí peshání ke muqábil mazbút kiyá hai. 9 Dekh maiṉ ne
terí peshání ko almás kí mánind sang i chaqmaq se bhí ziyáda kaṛá kiyá hai. Un
se mat ḍar aur un ke munh se mat ghabrá, ki we bágí ḳhándán haiṉ. 10 Phir us
ne mujhe kahá ki Ai ádamzád, merí sárí bátoṉ ko jo maiṉ tujhe kahúngá, apní
ḳhátir meṉ rakh aur apne kánoṉ se sun. 11 Ab uṭh, asíroṉ pás yáne apní qaum
ke logoṉ pás já, aur un se báteṉ kar, aur unheṉ kah: Ḳhudawand Ḳhudá yúṉ
farmátá hai. Cháheṉ we suneṉ, cháheṉ we darguzareṉ.

12 Aur Rúh ne mujhe uṭhá liyá, aur maiṉ ne apne píchhe baṛe rád kí áwáz suní
ki Ḳhudawand ká kibriyá apne maqám meṉ se mubárakbád! 13 Aur jándároṉ
ke bhiṛe húe paroṉ kí áwáz, aur un ke pás ke chakkaroṉ kí áwáz aur baṛe rád kí
áwáz mere sunne meṉ áí. 14 Aur Rúh mujhe uṭháke legaí. So maiṉ talḳhmizáj

aur bezár hoke rawána húá ki KHUDAWAND ká háth mujh par gálib ho rahá.
15 Aur main Tall i Abíb men asíron ke pás jo nahr i Khábúr pás rahte the,
pahunchá, aur jahán we baiṭhte the wahán main baiṭh gayá, aur un men sát din
tak hairán ho rahá.

16 Sát dinon ke bád yún húá ki KHUDAWAND ká kalám mujh pás pahunchá aur
wuh bolá, 17 Ai ádamzád, main ne tujhe ahl i Isráel ká nigáhbán muqarrar kiyá,
so tú mere munh se kalám sun aur merí taraf se unhen jatá. 18 Jab main sharír
se kahún, ki Tú maregá, aur tú use na chitáwe aur nasíhat na dewe ki sharír ko
us kí sharárat kí ráh se phiráwe táki wuh jíwe: to wuh sharír apne gunáh men
maregá; par main us ká khún tere háth se mángúngá. 19 Lekin agar tú ne
sharír ko jatáyá hai, aur wuh apní sharárat aur apní asharr ráh se na phirá hai:
to wuh apne gunáh men maregá; par tú ne apní ján ko bacháyá hai. 20 Aur
agar sádiq apní sadáqat se phir jáe, aur gunáh kare: aur main us ke áge ṭhokar
rakhún: wuh maregá. Agar tú ne use nahín jatáyá to wuh apní khatá men maregá,
aur us kí sadáqat ká kám jo us ne kiyá yád na kiyá jáegá; par main us ká khún
tere háth se mángúngá. 21 Lekin agar tú sádiq ko nasíhat dewe ki gunáh na kare
aur wuh gunáh na kare: to wuh jíegá is liye ki nasíhatpizír húá hai, aur tú ne
apní ján ko bacháyá hai.

22 Aur wahán KHUDAWAND ká háth mujh par paṛá, aur us ne mujhe kahá ki
Uṭh, wádí men já, aur wahán main tujh se báten karúngá. 23 Tab main uṭhke
wádí men gayá, aur kyá dekhtá hún ki KHUDAWAND ká kibriyá us kibriyá ke
mánind jo main ne nahr i Khábúr ke pás dekhá thá, khaṛá hai; aur main munh
ke bhal girá. 24 Tab Rúh ne mujh men dakhl karke mujhe páon par khaṛá kiyá
aur mujh se báten karke kahá ki Já apne ghar men áp ko band kar. 25 Aur ai
ádamzád dekh, we tujh par bandhan ḍálenge aur un se tujhe bándhenge, so tú un
men phir báhar na jáegá. 26 Aur main terí jíbh ko tere tálú se lagáúngá ki gungá
ho jáe, aur tú un ke liye nasíhatgo na hogá, kyúnki we bágí khándán hain. 27 Par
jab main tujh se báten karún, main terá munh kholúngá aur tú un se kahná ki
KHUDAWAND Khudá yún farmátá hai! jo suntá hai so sune, aur jo darguzartá hai
so darguzare; kyúnki we bágí khándán hain.

IV. BÁB.

1 Aur ai ádamzád, tú ek khaprá le, aur apne áge rakh aur us par Yarúsalam
shahr ká naqsha utár. 2 Aur us ká muhásara kar, aur us ke ghere men burj baná
aur us par pushta bándh aur us ke gird chháoní rakh aur us ke ghere men man-
janíq lagá. 3 Phir apne liye ek áhaní karáhí le aur apne aur shahr ke darmiyán
use ek áhaní díwár nasb kar, aur tú apná rukh us par rakh, aur wuh muhásara
men ho aur tú use mahsúr kar—yih ahl i Isráel ke liye ialám ho.

4 Phir tú apní báyín karwaṭ leṭ já aur ahl i Isráel ká gunáh us par dhar; tú
apne us par leṭne ke dinon ke shumár ke mutábiq un ká gunáh sahegá. 5 Par
main un ke gunáh ke baras tere liye din shumár kartá hún yáne tín sau nauwe
din; itne men tú ahl i Isráel ká gunáh uṭhá legá. 6 Aur unhen púrá karke phir
apní dahní karwaṭ leṭ já aur chális din tak ahl i Yahúdáh ke gunáh ko sahtá rah;
main baras baras ke liye tujhe ek ek din detá hún.

7 Phir mahsúr Yarúsalam kí taraf apná rukh aur apná nangá bázú kar, aur us
par nubúwat kar. 8 Aur dekh main tujh par bandhan ḍáltá húṇ ki tú karwaṭ se
karwaṭ par na phire jab tak apne muhásara ke dinoṇ ko púrá na kiyá. 8 Aur tú
apne liye gehún aur jau aur lobiyá aur masúr aur chená aur bájrá le, aur unheṇ ek
bartan meṇ rakh aur unheṇ apní roṭí bană un dinoṇ ke shumár ke mutábiq jo tú
apní karwaṭ par leṭegá : tú tín sau nauwe din tak unheṇ kháyá kar. 10 Aur terá
kháná ki tú kháegá misqál se yáne ek din ke liye bís siql ho ; tú waqt ba waqt use
kháyá kar. 11 Tú pání bhí andáza se yáne ek Hín ká chhaṭhwáṇ hissa píegá ;
tú waqt ba waqt use piyá kar. 12 Aur tú jau ke phulke kháegá aur un ke dekhne
meṇ insán kí gúh se unheṇ pakáegá. 13 Aur Ḳhudawand ne kahá ki Baní Isráel
yúnhíṇ un qaumoṇ ke darmiyán jaháṇ maiṇ unheṇ khedúngá apní najis roṭí kháenge.
14 Tab maiṇ ne kahá ki Háe Ḳhudawand Ḳhudá, dekh merí ján palíd nahíṇ
húí, aur apní jawání se ab tak murdár aur darída maiṇ ne hargiz nahíṇ kháyá, aur
harám gosht mere munh meṇ kabhí nahíṇ áyá. 15 Tab us ne mujhe kahá ki
Dekh maiṇ insán kí gúh ke iwaz tujhe gobar detá húṇ ki tú apní roṭí un par banáwe.
16 Aur us ne mujhe kahá ki Ai ádamzád dekh, maiṇ Yarúsalam men roṭí kí ṭek
toṛ ḍálúngá, aur we hairání se roṭí taul taul kháenge aur iztiráb se pání náp náp
píenge, 17 Táki we roṭí pání ke muhtáj howeṇ aur báham sarásíma howeṇ aur
apne gunáh meṇ mar raheṇ.

V. BAB.

1 Ai Ádamzád, tú ek tez chhurí le, hajjám ká ustura le, aur use apne sir par
aur apní ḍáṛhí par chalá ; aur tarázú leke báloṇ kí taqsím kar. 2 Jab muhásara
ke din púre howeṇ, tab shahr ke bích meṇ tú tísrá hissa ág se jalá, aur tísrá hissa
leke talwár se apne chaugird már, aur tísrá hissa hawá meṇ uṛá aur maiṇ un ke
píchhe talwár khínchúngá. 3 Aur un meṇ se shumár meṇ thoṛásá leke apne dáman
meṇ bándh. 4 Phir in meṇ se kaí ek le aur unheṇ ág meṇ ḍál aur ág se unheṇ
jalá. Us se sáre ahl i Isráel par ág niklegí.
5 Ḳhudawand Ḳhudá yúṇ kahtá hai : Yihí Yarúsalam hai, maiṇ ne use
qaumoṇ ke darmiyán rakhá, aur mamálik us ke chaugird. 6 Lekin qaumoṇ se
ziyáda wuh sharárat karke mere hukmoṇ se aur apne chaugird ke mulkoṇ se ziyáda
mere huqúq se báhar gaí. Ki unhoṇ ne mere hukmoṇ ko radd kiyá aur mere
haqqoṇ par amal nahíṇ kiyá. 7 So Ḳhudawand Ḳhudá yúṇ kahtá hai : Is liye
ki tum ne apní chároṇ taraf kí qaumoṇ se ziyáda bagáwat kí, aur mere huqúq par
na chale aur mere hukmoṇ par amal nahíṇ kiyá, háṇ apne áspás ke mulkíoṇ ke
hukmoṇ ke mutábiq bhí nahíṇ kiyá : 8 Is liye Ḳhudawand Ḳhudá yúṇ kahtá
hai ki Dekh maiṇ bhí terá mukhálif húṇ, aur qaumoṇ ke dekhne meṇ tere bích
meṇ sazá dúngá. 9 Aur maiṇ tere sáre nafratí kámoṇ ke sabab tujh meṇ wuhí
karúngá jo maiṇ ne hargiz nahíṇ kiyá hai, aur waisá phir kabhí na karúngá.
10 Is wáste tere darmiyán báp beṭoṇ ko kháenge, aur beṭe bápoṇ ko kháenge.
Aur maiṇ tujh se intiqám lúngá aur terí sárí bachtí ko sáre atráf meṇ paráganda
karúngá. 11 Is liye Ḳhudawand Ḳhudá kahtá hai, ki Merí hayát kí qasam, ki is
sabab se ki tú ne apní sárí makrúh chízoṇ aur nafratí kámoṇ se mere maqdis ko
nápák kiyá hai is liye maiṇ bhí tumheṇ qalíl karúngá aur main tujh par rahm kí nazar

aur shafqat ká sulúk na karúngá. 12 Terá tísrá hissa marí se maregá aur kál se
tere bích men halák ho jáegá; aur tísrá hissa talwár se terí cháron taraf márá
paregá; aur tísrá hissa main sáre atráf men parágandá karúngá, aur un ke píchhe
talwár khínchúngá.
13 So main apná gazab un par bharkáúngá, aur apná jí un se thandá karúngá,
aur un se intiqám lúngá. Aur jab main apne qahr ko un par utár chukúngá, tab
we jánenge ki main Khudáwand apní gairat main bolá. 14 Aur main tujh ko
cháron taraf kí qaumon men aur sáre ráhguzaron kí nazar men kharába aur an-
gushtnumá karúngá. 15 Aur tú tána aur thatthá, aur apní cháron taraf kí qaum-
on ke liye ibrat aur tahaiyur hogá jab ki main gussa o gazab men aur qahr kí taazír
se tujhe sazá dúngá; (main hí Khudáwand boltá húi) 16 Jab main qaht ke
bure tír un par bhejúngá jo halákat ke báis honge, jin ko main tumhen halák karne
ko bhejúngá; aur main qaht ko tum par barháúngá aur tumhárí rotí kí tek torúngá.
17 Aur main tum par kál aur bure darinde bhejúngá, we tujhe beaulád karenge;
aur marí aur khúnrezí tere darmiyán guzaregí, aur main talwár tujh par láúngá.
Main hí Khudáwand ne kahá hai.

VI. BAB.

1 Aur Khudáwand ká kalám mujh pás pahunchá aur bolá, 2 Ai ádamzád
Isráel ke paháron par rukh kar, aur un kí bábat nubúwat kar. 3 Aur bol, ki Ai
Isráel ke paháro, Khudáwand Khudá ká kalám suno. Khudáwand Khudá pahá-
ron ko aur tílon ko aur wádíon ko aur taráíon ko yún kahtá hai, ki Dekho main
tum par talwár láke tumháre únche makánon ko kát dálúngá; 4 Aur tumháre
mazbah ujar jáenge, aur tumháre but tore jáenge, aur main tumháre maqtúlon ko
tumhárí múraton ke áge paráúngá. 5 Aur baní Isráel kí láshen un ke buton ke
áge rakhúngá, aur main tumhárí haddíon ko tumhárí qurbángáhon kí cháron taraf
chhitráúngá. 6 Tumháre sáre maqámon men shahr wírán howenge, aur únche
makán ujáre jáenge ki tumháre mazbah ujar jáen aur wírán howen, aur tumháre
but tore jáen aur na rahen, aur tumhárí múraten kátí jáen aur tumhárí banáwaten
mitáí jáen. 7 Aur maqtúl tumháre darmiyán girenge, aur tum jánoge ki main
Khudáwand hún.
8 Lekin main báze bacháúngá, táki tumháre log jo talwár se báqí rahen qaumon
ke darmiyán honge jab tum mamálik men bithráe jáoge. 9 Aur tumháre bache
húe log qaumon ke darmiyán jahán we asírí men pahuncháe gae hain, mujh ko yád
karenge jab main un ke zání dilko, jo mujh se phir gayá, aur un kí zání ánkhon
ko jo buton par máil húín, shikasta karúngá, aur we áp apní sárí badkáríon se jo
unhon ne apní sárí makrúhát men kín, ghináwenge. 10 Tab we jánenge ki main
Khudáwand hún; main ne abas na kahá ki un par yih buráí láúngá.
11 Khudáwand Khudá yún kahtá hai, ki Tálí már aur pánw pít aur kah, ki
Ahl i Isráel kí sárí burí makrúhát par afsos, ki we talwár se aur kál se aur marí se
girenge. 12 Jo dúr hai so marí se maregá, aur jo nazdík hai so talwár se giregá,
aur jo báqí aur mahfúz rahá, so kál se maregá; aur main apná qahr un par hadd
tak názil karúngá. 13 Aur jab un ke maqtúl har únche tíle par aur paháron kí
sárí chotíon par aur har ek hare darakht tale aur har ek ghane balút ke níche, har
jagah jahán we apne sáre buton ke liye khushbúí jaláte the, un kí múraton ke pás

un kí qurbángáhon kí cháron taraf pare rahte hain, tab we pahchánenge ki main
Khudawand hún. 14 Aur main un par apná háth barháúngá aur main un kí
zamín ko un ke sáre maqámon men dasht i Diblatah se ziyáda wírán aur sunsán
karúngá. Tab we pahchánenge ki main Khudawand hún.

VII. BAB.

1 Aur Khudawand ká kalám mujhe áyá aur bolá, 2 Ai ádamzád, Khuda-
wand Khudá Isráel kí zamín se yún kahtá hai, ki Intihá hai! zamín kí cháron
samt par intihá áí hai. 3 Ab tujh par intihá á pahunchí hai, so main apná gazab
tujh par bhejúngá, aur terí ráh ke mutábiq terí adálat karúngá, aur terí sárí ma-
krúhát tujh par láúngá. 4 Main tujh par rahm kí nazar aur shafqat ká sulúk na
karúngá, balki main terí ráh ká badlá tujhe dúngá, aur terí makrúhát tere darmiyán
men hongí, tá ki tum jáno ki main Khudawand hún.
5 Khudawand Khudá yún kahtá hai, Balá, ikkí balá, dekho wuh átí hai. 6
Intihá átí hai, intihá átí; wuh tujh par muntaha hotí hai, dekh wuh á pahunchtí
hai. 7 Ai mulk ke báshinda, gardish tujh par átí hai, dahr átá hai, sarásímagí ká
din pahunchtá hai, paháron men sarod kí sadá nahín. 8 Ab se thorí der men main
apná qahr tujh par undelúngá, aur apná gazab tujh men tamám karúngá, aur terí
ráh ke mutábiq terí adálat karúngá, aur terí sárí makrúhát ká badlá tujhe dúngá.
9 Aur main rahm kí nazar aur shafqat ká sulúk na karúngá, main terí ráh ká badlá
tujhe dúngá, aur terí makrúhát tere darmiyán hongí, tá ki tum jáno ki main
Khudawand márnewálá hún.
10 Dekh wuh din dekh wuh átá hai! Wuh gardish niklí hai chharí phúlí hai,
gustákhí lahlahátí hai. 11 Zulm, sharárat kí chharí, ban chuká hai: koí un men se,
koí un ke hujúm men se koí un ke gol se na bachegá, aur un ke liye mátam kiyá na
jáegá. 12 Dahr átá, yaum pahunchtá! Kharídnewálá khush na ho na bechnewálá
udás, kyúnki un ke sáre hujúm par gazab názil hotá hai. 13 Kyúnki bechnewálá
apná bechá húá mál phir na páwegá agarchi hanoz zindon ke darmiyán us ki zin-
dagí howe; kyúnki rúyá jo un kí sárí jamáat kí bábat men hai na lautegá aur na koí
jo apní badkárí men jitá rahtá hai thahar sakegá. 14 We turhí phúnkte aur sab
taiyár karte hain, lekin koí jang men nahín játá hai, kyúnki merá qahr un kí sárí
bhír par hai.
15. Talwár báhar aur marí aur kál bhítar hai. Jo khet men hai talwár se márá
paregá, aur jo shahr men hai qaht aur marí se bhakhá jáegá. 16 Aur jo kuchh
bachtí bach rahe, to we taráíon ke kabútaron kí mánind paháron par honge aur sab
ke sab gutakenge harek apní badkárí ke liye. 17 Sáre háth dhíle honge aur sáre
ghutne pání ho jáenge. 18 We apne par tát lapetenge, aur haul unhen dhámpegá;
aur sabhon ke munh par sharm hogí aur sabhon ke siron par ganj. 19 We apní
chándí sarakon men phenk denge aur un ká soná mail ho jáegá. Khudawand ke
qahr ke din men un ká soná chándí unhen na bachá sakegá; we apne jí ko ser na
karenge na apne pet bharenge, ki wuh un kí badkárí ká báis thá. 20 We us ke
khushnumá zewarát ghamand ke liye rakhte hain, aur apní nafratí múraten aur
makrúh súraten us se banáte hain isliye main use un ke liye mail karúngá, 21 Aur
main use ganímat ke liye pardesíon ke háth men aur lút ke liye zamín ke gárat-

garoṉ ke háth meṉ somp dúngá, aur we use nápák karenge. 22 Aur maiṉ apná
munh un se pherúngá, táki we mere ḳháss maqdis ko nápák kareṉ; us meṉ gárat-
gar áwenge aur use nápák karenge.
23 Berí taiyár kar, kyúṉki mulk ḳhún ke gunáh se mámúr hai aur shahr zulm
se bhará hai. 24 Is liye maiṉ qaumoṉ ke aubásh láúngá, aur we un ke gharoṉ ke
wáris honge aur maiṉ sarkashoṉ ká ghamand miṭáúngá, aur unke maqdis nápák
kiye jáenge. 25 Istísál átá hai, aur we salámatí ḍhúṉḍhenge, par wuh na milegí.
26 Hádisa par hádisa áwegá aur afwáh par afwáh hogá, tab we nabí se rúyá ḍhúṉ-
ḍhenge, aur sharíat káhin se aur saláh buzurgoṉ se játí rahegí. 27 Bádsháh
mátam karegá, aur sardár sarásímagí ká libás pahinegá, aur raaiyat ke háth kám-
penge. Maiṉ un kí ráh ke muwáfiq un se sulúk karúngá aur un ke ahkám ke mu-
tábiq un par hukm karúngá, tá ki we jáneṉ ki maiṉ Ḳhudáwand húṉ.

VIII BAB.

Aur chhaṭhweṉ baras ke chhaṭhweṉ wahíne kí pánchwíṉ táríḳh meṉ aisá húá ki
maiṉ apne ghar meṉ baiṭhá thá, aur Yahúdáh ke buzurg mere áge baiṭhte the ki
Ḳhudáwand ká háth mujh par paṛá. 2 Tab maiṉ ne nazar kí aur kyá dekhtá
húṉ ki ágká sá ek qálib nazar átá hai: us kí kamar se níche tak ág kí mánind aur
us kí kamar se úpar tak chamak kí mánind yá kahrubá kí mánind hai. 3 Aur us
ne háth ká sá ḍaul baṛháyá, aur mujh ko mere sir kí kákul se pakaṛ liyá. Aur
Rúh mujhe adhar meṉ uṭhá le gaí, aur mujhe Yarúsalam ko Ḳhudá kí rúyatoṉ meṉ
shimálí samt ke darwáze ke dálán meṉ jaháṉ gairat kí múrat ká ásan thá jo gairat-
angez hai, láí. 4 Aur kyá dekhtá húṉ ki waháṉ baní Isráel ke Ḳhudá ká kibriyá
hai us dídár kí mánind jo maiṉ ne us wádí meṉ dekhá thá.
5 Tab us ne mujhe kahá, ki Ai ádamzád, apní áṉkheṉ uttar kí taraf uṭháiyo.
So maiṉ ne uttar kí taraf áṉkheṉ uṭháíṉ, aur kyá dekhtá húṉ ki mazbah ke darwáze
kí shimálí samt gairat kí wuh múrat dálán meṉ taḳhtnishín hai. 6 Aur us ne
mujhe kahá ki Ai ádamzád tú un ke kám dekhtá hai? Ye baṛe makrúh kám haiṉ
jo ahl i Isráel yaháṉ karte haiṉ ki mujhe apne maqdis se dúr jáná hai. Aur tú phir
in se ziyáda makrúhát dekhegá.
7 Tab wuh mujhe sahn ke dálán meṉ láyá, aur maiṉ ne nazar kí aur kyá dekhtá
húṉ ki díwár meṉ ek súráḳh hai. 8 Tab us ne mujhe kahá, ki Ai ádamzád, díwár
sendh. So maiṉ ne díwár ko sendhá aur ek darwáze ko dekhá. 9 Phir us ne mujhe
kahá ki Bhítar já, aur jo jo nafratí kám we yaháṉ karte haiṉ, unheṉ dekh. 10 Tab
maiṉ ne andar jáke dekhá, aur kyá dekhtá húṉ ki kíṛe makoṛoṉ aur ghinaune
jánwaroṉ kí sab súrateṉ aur ahl i Isráel kí sab múrateṉ girdágird díwár par munaq-
qash haiṉ. 11 Aur ahl i Isráel ke buzurgoṉ meṉ se sattar shaḳhs un ke áge khaṛe
haiṉ, aur Uzniyáh bin Sáfan un ke bíchoṉ bích khaṛá hai aur har ek ká baḳhúrdán
us ke háth meṉ hai aur baḳhúr ká ghaná bádal uṭh rahá hai. 12 Tab us ne
mujhe kahá ki Ai ádamzád, tú ne dekhá hai jo ahl i Isráel ke buzurg andhere meṉ
har shaḳhs apne but kí ḳhalwatoṉ meṉ kyá karte haiṉ? Kyúṉki we kahte haiṉ, ki
Ḳhudáwand hameṉ nahíṉ dekhtá hai, Ḳhudáwand ne zamín ko chhoṛ diyá hai.
13 Aur us ne mujhe kahá, ki Tú phir in se ziyáda makrúh kám jo we karte haiṉ,
dekhegá.

14 Aur wuh mujhe Ḳhudáwand ke maskan kí shimálí samt ke darwáze ke dálán
meṉ láyá aur kyá dekhtá húṉ ki wahán auratеṉ baiṭhtíáṉ haiṉ ki Tammúz par royá
kareṉ. 15 Aur us ne mujhe kahá ki Ai ádamzád, kyá tú ne yih dekhá hai? Tú
phirke hanoz in se ziyáda makrúhát dekhegá. 16 Aur wuh mujhe Ḳhudáwand
ke sahn ke andar meṉ le gayá, aur kyá dekhtá húṉ ki Ḳhudáwand ke ghar ke
dálán meṉ dahlíz aur mazbah ke darmiyán ek pachís shaḳhs píṭh Ḳhudáwand kí
haikal kí taraf aur apne munh mashriq kí samt kiye húe haiṉ aur mashriq kí jánib
áftáb ko parastish karte haiṉ. 17 Aur us ne mujhe kahá, ki Ai ádamzád, tú ne
yih dekhá hai? Kyá ahl i Yahúdáh ke nazdík yih chhoṭí bát hai, ki we makrúh
kám kareṉ jo yahán karte haiṉ, ki we to mulk ko andher se bhar dete haiṉ, aur
merá qahr bhaṛkáte rahte haiṉ. Aur dekh we apní nák par shákh lagáte haiṉ. 18
Lekin meṉ bhí qahrnák kám karúngá, maiṉ rahm kí nazar aur shafqat ká sulúk na
karúngá aur agarchi we mere kánoṉ meṉ chillá chillá roweṉ, taubhí maiṉ un kí na
sunúngá.

IX. BÁB.

1 Aur us ne mere kánoṉ meṉ buland áwáz se pukárá aur kahá ki Is shahr kí
baláeṉ pahuncháo, har shaḳhs apne muhlik harba apne háth meṉ lewe. 2 Aur kyá
dekhtá húṉ ki chha shaḳhs Álí pháṭak kí ráh se jis ká ruḳh shimálí samt hai, chale
áe, aur har ek shaḳhs ke háth meṉ qatl ká hathyár hai, aur un ke darmiyán ek
shaḳhs kattán se mulabbas apní kamar par likhne ká hathyár rakhtá hai. So we
pahunche aur pítal ke mazbah ke pás khaṛe húe.

3 Aur Isráel ke Ḳhudá ká kibriyá Karúb se, jis par wuh thá uṭhke maskan ke
ástána par gayá, aur us ne us shaḳhs ko, jo kattán se mulabbas thá, aur jis ke pás
likhne ká hathyár thá, pukárá. 4 Aur Ḳhudáwand ne use kahá, ki Shahr ke bích
meṉ se Yarúsalam ke bích meṉ se já, aur un logoṉ kí peshání par, jo un sáre nafratí
kámoṉ ke liye jo us ke darmiyán kiye játe haiṉ, ṭhandí sáns bharte aur rote haiṉ,
nishán kar. 5 Aur us ne mere sunne meṉ auroṉ se kahá, ki Tum log us ke píchhe
píchhe shahr meṉ wárpár jáo, aur máro, tum na rahm kí nazar na shafqat ká sulúk
karo. 6 Tum búṛhoṉ ko aur jawánoṉ aur batúloṉ ko bachchoṉ aur auratoṉ ko
ek laḳht már ḍálo aur halák karo, lekin jin par nishán hai, un meṉ se kisí ko mat
chhúo. Aur mere maqdis se shurúa karo.

Tab unhoṉ ne un buzurgoṉ se jo haikal ke áge the, shurúa kiyá. 7 Aur us ne
unheṉ kahá ki Ghar ko nápák karo, aur maqtúloṉ se sahnoṉ ko bhar deke báhar
jáo. So we nikal gae aur shahr meṉ qatl karne lage. Aur jab we unheṉ qatl kar
rahe aur maiṉ bach rahá, to yúṉ húá, ki maiṉ munh ke bhal girá aur chilláke kahá
ki Háe Ḳhudáwand Ḳhudá, kyá tú apná qahr Yarúsalam par názil karne meṉ
Isráel kí sárí baqiyat ko halák karegá? 9 Us ne mujhe kahá ki Isráel aur Yahúdáh
ke ḳhándán ká gunáh niháyat bahut hai, ki zamín ḳhún se bharí hai, aur shahr
beinsáfí se bhará hai; kyúnki we kahte haiṉ ki Ḳhudáwand ne zamín ko tark
kiyá hai, aur Ḳhudáwand nahíṉ dekhtá. 10 Lekin maiṉ bhí na rahm kí nazar
aur na shafqat ká sulúk karúngá, maiṉ un ke sir par un kí ráh ká badlá dúngá.
11 Aur kyá dekhtá húṉ ki wuh shaḳhs jo kattán se mulabbas thá, aur jis ke pás
likhne ká hathyár thá jawáb deke bolá, ki Tere hukm ke mutábiq maiṉ ne kiyá hai.

X. BAB.

1 Aur main ne nazar kí aur kyá dekhtá húṇ, ki Karúbín ke sir ke úpar ke falak
par sang i nílam ká sá dikhái detá hai, aur takht ká sá nazar átá hai. 2 Aur
Khudawand us shakhs se jo kattán se mulabbas thá, bolá aur kahá, ki Karúbín
ke níche charkhoṇ ke bích meṇ já, aur apní chhillú ko Karúbín ke bích se ág ke
angáre bhar aur shahr ke úpar chhiṛak. Aur wuh mere dekhne meṇ chalá gayá.

3 Jab wuh shakhs bhítar gayá, tab Karúbín maskan kí dahní taraf khaṛe húe,
aur andar ká sahn bádal se bhar gayá. 4 Aur Khudawand ká kibriyá Karúb
par se uṭh gayá aur maskan ke ástána par húá, aur maskan bádal se mámúr húá,
aur Khudawand ke jalál kí chamak se sahn bhar gayá. 5 Aur Karúbín ke paroṇ
ká shor báhar ke sahn tak suná gayá ki Al'láh Taálá kí áwáz hai jab wuh boltá hai.
6 Aur yúṇ húá ki jab us ne us shakhs ko jo kattán se mulabbas thá, hukm kiyá
aur kahá ki Karúbín ke bích ke chakkaroṇ ke bích meṇ se ág le, tab wuh bhítar
gayá aur charkh ke pás khaṛá húá. 7 Aur ek Karúb ne apná háth Karúbín ke
bích meṇ se us ág kí taraf jo Karúbín ke darmiyán thí, baṛháyá, aur leke us shakhs
ke háth meṇ jo kattán se mulabbas thá, rakhá; wuh leke báhar gayá, 8 Aur
Karúbín meṇ un ke paroṇ ke níche insán ke háth ká sá ḍaul dikhlái diyá.

9 Aur main ne nazar kí, aur kyá dekhtá húṇ, ki chár chakkar chár Karúbín ke
pás haiṇ, ek ek Karúb ke pás ek ek chakkar, aur ki charkh dekhne meṇ zabarjad
kí mánind haiṇ. 10 Aur nazar meṇ chároṇ charkhoṇ ká ek hí ḍaul hai aur aisá
málúm hotá ki chakkar ke andar chakkar hai. 11 We apne chalne meṇ apní chároṇ
taraf par chalte the, aur chalne meṇ we phirte na the; jidhar sir ká rukh thá, udhar
we us ke píchhe píchhe játe the, chalne meṇ phirte na the. 12 Aur un ke sáre
badan aur píṭh aur háth aur par aur we chakkar girdágird ánkhoṇ se bhare the
yáne un chároṇ meṇ aur un ke charkhoṇ meṇ. 13 Aur chakkar jo the, we mere
sunne meṇ gardún kahláe gae. 14 Aur harek ke chár munh the; pahle ká munh
Karúb ká munh, aur dúsre ká munh insán ká munh, aur tísre ká munh sher ká
munh, aur chauthe ká munh uqáb ká munh. 15 Aur Karúbín uṭh gae. Ye we
jándár the jo main ne nahr i Khábúr ke pás dekhe the. 16 Aur jab Karúbín
chalte the, chakkar un ke pás chalte the, aur jab Karúbín zamín par se uṭhne ko
par uṭháte the, to we chakkar un ke pás se na phirte the. 17 Un ke ṭhaharne
meṇ ṭhaharte the, aur un ke uṭhne meṇ we un ke sáth uṭhte the, kyúnki jándár kí
rúh un meṇ thí.

18 Aur Khudawand ká jalál maskan ke ástána par se uṭh chalá, aur Karúbín
ke úpar ṭhahar gayá. 19 Tab Karúbín apne par uṭháke mere dekhne meṇ zamín
par se uṭh gae, ki we nikal gae aur chakkar un ke sáth chale. Aur we Khuda-
wand ke maskan ke sharqí darwáze ke dálán meṇ khaṛe húe, aur Isráel ke Khudá
ká jalál un ke úpar thá. 20 Ye we jándár the jo main ne Isráel ke Khudá ke
níche nahr i Khábúr ke pás dekhe the, aur main ján gayá ki ye Karúbín haiṇ.
21 Harek ke chár munh the, aur harek ke chár par, aur un ke paroṇ tale insán ke
háth ke ḍaul the. 22 Aur un ke munhoṇ ke ḍaul jo haiṇ, so wehí munh the jo
main ne nahr i Khábúr ke pás dekhe the; un ká ḍaul aur un ká hál yúnhí thá.
We harek apne apne munh ke rukh ke mutábiq chalte the.

XI. BAB.

1 Aur rúh mujh ko utháke KHUDAWAND ke maskan ke sharqí darwáze par jis
ká rukh mashriq kí taraf mashhúr hai, le gaí, aur kyá dekhtá hún, ki us darwáze ke
dálán men pachís shakhs hain; aur main ne un ke darmiyán Uzniyáh bin Azúr aur
Falatiyáh bin Kináyáh logon ke sardáron ko dekhá. 2 Aur KHUDAWAND ne mujhe
kahá ki Ai ádamzád, ye log is shahr men badí ká mansúba bándhte hain, aur burí
mashwarat karte hain, 3 Ki we kahte hain ki Gharon ká biná karná to hanoz
anqaríb nahín: shahr deg aur ham gosht. 4 Is liye tú un par nubúwat kah, ai
ádamzád, nubúwat kah. 5 Aur KHUDAWAND kí Rúh mujh par parí, aur mujhe
kahá, ki Bol: KHUDAWAND yún kahtá hai ki Ai ahl i Isráel, tum ṭhík kahte ho.
Main tumháre dil ke khiyálát khúb jántá hún. 6 Tum ne apne maqtúlon ko is
shahr men bahut kiyá, aur us kí sarakon ko qatl se bhar diyá hai. 7 Is liye
KHUDAWAND Khudá yún kahtá hai, ki Tumháre maqtúl jin kí láshen tum ne
shahr ke bích men paráín ye wuhí gosht aur yih shahr wuhí deg hai; par main
tum ko us ke bích men se nikálúngá. 8 Tum talwár se ḍarte ho, aur KHUDA-
WAND Khudá kahtá hai, ki Main talwár tum par láúngá. 9 Aur main tumhen us ke
bích men se nikálúngá, aur tumhen pardesíon ke háth men sompúngá, aur tum se
intiqám lúngá. 10 Tum talwár se máre paroge, Isráel kí sarhaddon par main
tum se intiqám lúngá, aur tum jánoge ki main KHUDAWAND hún. 11 Yih shahr
tumhárá deg na hogí, na tum us men ká gosht hoge, balki main baní Isráel kí
sarhaddon par tum se intiqám lúngá. 12 Aur tum jánoge ki main KHUDAWAND
hún jis ke hukmon par tum nahín chale aur jis ke dastúron par tum ne amal nahín
kiyá, balki apní cháron taraf kí qauman ke dastúron par tum ne amal kiyá hai.

13 Aur jab main nubúwat kartá thá, to yún húá, ki Falatiyáh bin Bináyáh mar
gayá. Tab main munh ke bhal girá aur buland áwáz se chilláke kahá, ki Háe
KUDAWAND Khudá, kyá tú baní Isráel kí bachtí ko billkull miṭá ḍálegá?

14 Aur KHUDAWAND ká kalám mujhe áyá aur bolá, 15 Ki Ai ádamzád, tere
bháí, tere bháí tere fidya ke log, aur sáre ahl i Isráel sab ke sab jo hain, unhín ko
Yarúsalam ke báshinda kahte hain, ki KHUDAWAND se dúr raho, yih zamín ham
ko mírás men dí gaí hai. 16 Is liye bol ki KHUDAWAND Khudá yún kahtá hai,
ki Main ne unhen qaumon men dúr to kiyá aur unhen mamálik men parágandа to
kiyá, lekin main un ke liye ṭhorí derí tak un mulkon men, jin men main ne unhen
parágandа kiyá, maqdis húngá. 17 Is liye bol ki KHUDAWAND Khudá yún kahtá
hai, ki Main tumhen logon men se phir láúngá, aur mulkon men se, jin men tum
bithráe gae, tumhen baṭorúngá, aur Isráel ká mulk tumhen dúngá. 18 Aur we
wahán áwenge aur us ke sáre makrúhát aur us ke sáre manfúrát us se dúr karenge.
19 Aur main unhen ek dil bakhshúngá aur rúh i jadíd tumháre andar men ináyat
karúngá aur sangín dil un ke gosht men se dúr karúngá aur unhen ek goshtín dil
bakhshúngá, 20 Táki we mere haqqon par chálen aur mere hukmon ko hifz karen
aur un par amal karen; aur we mere log honge, aur main un ká Khudá húngá. 21
Lekin jin ká dil un ke manfúrát aur un makrúhát ke dil par chaltá hai, KHUDA-
WAND kahtá hai, ki Main un kí ráh ká badlá un ke sir par dúngá.

22 Tab Karúbín ne apne apne par uṭháe aur chakkar un ke pás chale, aur Isráel
ke Khudá ká jalál un ke úpar thá. 23 Aur KHUDAWAND ká jalál shahr ke bích

meṉ se uṭh gayá aur shahr kí sharqí samt ke paháṛ par khaṛá húá. 24 Aur Rúh
ne mujhe uṭháyá aur mujhe phir Kasdíoṉ ke mulk meṉ asíroṉ pás rúyá meṉ Rúh
Al'láh meṉ pahuncháyá. So wuh rúyá, jo maiṉ ne dekhá, mujh se úpar uṭh gayá.
25 Aur maiṉ ne asíroṉ ko Ḳhudawand kí sárí báteṉ káhíṉ jo us ne mujh par
záhir kí thíṉ.

XII. BAB.

1 Aur Ḳhudawand ká kalám mujhe áyá aur bolá, 2 Ki Ai ádamzád, tú bágí
ḳhándán ke darmiyán bastá hai, jo dekhne kí ánkheṉ rakhte haiṉ, par nahíṉ dekhte,
aur sunne ke kán rakhte haiṉ, par nahíṉ sunte, kyúnki we bágí ḳhándán haiṉ. 3 Is
liye ai ádamzád des chhoṛne ke liye asbáb muhaiyá kar, aur un ke dekhte hí din
ko sidhár, tú un ke dekhne meṉ apne maqám se dúsre maqám ko sidhár. Sháyad
we dekheṉ ki ham bágí ḳhándán haiṉ. 4 Aur tú din meṉ un kí ánkhoṉ ke sámhne
apne asbáb ko nikál lá jis tarah des chhoṛne ke liye asbáb nikál láte haiṉ, aur
shám ko un ke dekhne meṉ un ke mánind nikal já jo asírí meṉ nikal játe haiṉ. 5
Un kí ánkhoṉ ke áge díwár ko sendhke us meṉ se asbáb nikál lá. 6 Un kí
ánkhoṉ ke sámhne tú use apne kándhe par uṭhá, godhúlí meṉ use le já; tú apne
munh ko ḍhámp aur zamín ko mat dekh, kyúnki maiṉ ne tujhe ahl i Isráel ke
liye ek nishán baná rakhá hai.
7 Aur jaisá mujhe farmáyá gayá thá, waisá maiṉ ne kiyá. Maiṉ apná asbáb nikál
láyá jis tarah din ko sidhárne ke liye asbáb nikál láte haiṉ; aur shám ko maiṉ ne
apne háth se díwár sendhí; maiṉ ne godhúlí meṉ use nikálá, aur un kí nazar meṉ
kándhe par uṭhá liyá.
8 Aur subh ko Ḳhudawand ká kalám mujhe áyá aur bolá, 9 Ki Ai ádamzád
kyá ahl i Isráel ne, jo bágí ḳhándán haiṉ, tujhe nahíṉ kahá ki Tú kyá kartá hai?
10 Un se kah, Ḳhudawand Ḳhudá yúṉ farmátá hai, ki Yarúsalam ke sardár ke
liye aur us ke darmiyán ke sáre ahl i Isráel ke liye yih manshá hai. 11 Kah ki
Maiṉ tumháre liye nishán húṉ; jaisá maiṉ ne kiyá, waisá un se kiyá jáegá: we sid-
hárke ásírí meṉ jaenge. 12 Aur jo un meṉ sardár hai, so godhúlí meṉ apne kándhe
par uṭháe húe nikal jáegá, we use nikálne ko díwár sendhenge; wuh apná munh
ḍhámpegá tá ki wuh ánkhoṉ se zamín ko na dekhe. 13 Aur maiṉ apná jál us par
bichháúngá ki wuh mere phande meṉ phas jáe; aur maiṉ use Kasdíoṉ ke mulk
meṉ Bábul ko láúngá; lekin wuh use na dekhegá aur waháṉ maregá. 14 Aur
maiṉ us ke ás pás ke sáre himáyat karnewáloṉ ko aur us ke sab goloṉ ko sáre atráf
meṉ parágauda karúngí, aur maiṉ un ke píchhe talwár khínchúngí. 15 Aur jab
maiṉ unheṉ qaumoṉ meṉ chhitráúngá aur mulkoṉ meṉ unheṉ bithráúngá tab we
jánenge ki maiṉ Ḳhudawand húṉ. 16 Lekin maiṉ talwár se aur kál se aur marí
se un meṉ se shumár ke logoṉ ko chhoṛúngá, tá ki we qaumoṉ ke darmiyán jaháṉ
kahíṉ áweṉ, apne sáre makrúhát ko bayán kareṉ, aur málúm kareṉ, ki maiṉ Ḳhuda-
wand húṉ.
17 Aur Ḳhudawand ká kalám mujhe áyá aur bolá, 18 ki Ai ádamzád, tú apní
roṭí hairání meṉ khá, aur apná páuí iztiráb aur sarásímagí meṉ pí. 19 Aur is mulk
ke logoṉ se kah, ki zamín i Isráel meṉ Yarúsalam ke báshindoṉ ke haqq meṉ
Ḳhudawand Ḳhudá yúṉ kahtá hai, ki We sarásímagí meṉ apní roṭí kháenge, aur

ghabráhaṭ meṇ apná píní píenge, tá ki us ke sáre báshindoṇ ke zulm ke sabab un
kí zamín apní mámúrí se sunsán ho jáe; 20 Aur ábád shahr ujáṛe jáeṇ, aur zamín
wírán howe, tá ki tum jáno, ki maiṇ Ḳhudáwand húṇ.
21 Aur Ḳhudáwand ká kalám mujhe áyá aur bolá, ki 22 Ai ádamzád, Isráel kí
zamín meṇ tumhárí yih kyá masal hai, ki tum kahte ho, ki Aiyám túl hote haiṇ, aur
sárá rúyá játá rahtá hai. 23 Is liye unheṇ kah, ki Ḳhudáwand Ḳhudá yúṇ farmátá
hai, ki Maiṇ is masal ko mauqúf karúngá, aur we Isráel meṇ use phir na kahá kareṇ-
ge. Balki tú unheṇ kah, ki Dahr aur sáre rúyá ká kalám pahunchtá hai. 24 Kyúṇki
áge ko ahl i Isráel ke darmiyán na sárá rúyá bátil na peshgoí chikní hogí. 25 Kyúṇ-
ki maiṇ Ḳhudáwand húṇ, maiṇ hí boltá húṇ: jo suḳhan maiṇ kahtá húṇ, so kiyá
jáegá, wuh ṭálá na jáegá, balki Ḳhudáwand Ḳhudá kahtá, ki Ai bágí ḳhándán,
maiṇ tumháre dinoṇ meṇ kalám kahtá húṇ, aur use púrá kartá húṇ.
26 Aur Ḳhudáwand ká kalám mujhe áyá aur bolá, ki 27 Ai ádamzád, dekh,
ahl i Isráel kahte haiṇ, ki Jo rúyá wuh dekhtá hai, bahut dinoṇ par mauqúf hai, aur
wuh baíd waqtoṇ kí nubúwat kahtá hai. 28 Is liye unheṇ kah, ki Ḳhudáwand
Ḳhudá yúṇ kahtá hai, ki Merí sárí báteṇ aur ṭálí na jáengí, par Ḳhudáwand Ḳhudá
kahtá hai, ki jo bát maiṇ kahtá húṇ, so kí jáegí

XIII. BÁB.

1 Aur Ḳhudáwand ká kalám mujhe áyá aur bolá, 2 Ki Ai ádamzád, Isráel ke
nabíoṇ par jo nubúwat karte haiṇ, nubúwat kah, aur jo apne apne dil se nubúwat
kahte haiṇ, un se kah, ki Ḳhudáwand ká kalám suno. 3 Ḳhudáwand Ḳhudá
yúṇ kahtá hai, ki Yáwa nabíoṇ par wáwailá hai, jo apní rúh kí pairawí karte haiṇ, aur
kuchh nahíṇ dekhá. 4 Ai Isráel, jaise lomṛí ḳharába meṇ waise tere nabí haiṇ. 5
Tum dardroṇ meṇ chaṛh nahíṇ játe, aur Isráel ke ghar ke liye gherá nahíṇ ḍálte
ho ki Ḳhudáwand ke din meṇ jang ke liye khaṛe howeṇ. 6 We dhokhá aur
jhúṭhá shugún dekhke kahte haiṇ, ki Ḳhudáwand kahtá hai, agarchi Ḳhudá-
wand ne unheṇ nahíṇ bhejá hai, aur auroṇ ko muntazir karte haiṇ, ki kalám púrá
howe. 7 Kyá tum ne darog rúyá nahíṇ dekhá, kyá tum ne kázib peshgoí nahíṇ
kahí, aur bolte ho ki Ḳhudáwand ne kahá hai, agarchi maiṇ ne nahíṇ kahá? 8 Is
liye Ḳhudáwand Ḳhudá yúṇ kahtá hai, ki Tum jhúṭh kahte ho, aur dhokhá dekhte
ho, is liye dekho Ḳhudáwand Ḳhudá kahtá hai, ki Maiṇ tum par chaṛh áúngá. 9
Aur merá háth un nabíoṇ par, jo dhokhá dekhte haiṇ, aur jhúth ke peshgo haiṇ,
phailegá. We mere logoṇ kí majlis meṇ na rahne páwenge na we Isráel ke ḳhán-
dan ke daftar meṇ likhe jáenge, aur na we Isráel ke mulk meṇ pahunchenge, so tum
jánoge ki maiṇ Ḳhudáwand Ḳhudá húṇ: 10 Is sabab háṇ is sabab se ki we
mere logoṇ ko gumráh karte haiṇ aur kahte haiṇ ki Salámat, aur salámat to nahíṇ.
Log háit banáte haiṇ, aur inheṇ dekho, ki use ḳhám chúná potte haiṇ. 11 Tú
un se jo us par ḳhám chúná potte haiṇ, kah, ki Giregí; ki túfání báráṇ hogá, aur
tum, ole ke patthar, paṛoge, aur ándhí toṛegí. 12 Aur dekh, wuh háit girtí hai.
Kyá log tum se na púchhenge ki Tumhárí putláí jo tum potte the kaháṇ hai? 13
Is liye Ḳhudáwand Ḳhudá yúṇ kahtá hai, ki Maiṇ apne gazab men túfán chaláúṇ-
gá aur apne qahr meṇ shadíd jhaṛí barsáúngá aur ole ke patthar ḳhashm meṇ bhej-
úngá. 14 Aur maiṇ us háit ko jise tum ḳhám chúná potte the, toṛúngá, aur zamín

par giráuṉgá yaháṉ tak ki us kí new ughár̤í jáegí; wuh giregí aur tum us ke bích
meṉ halák hooge aur jánoge ki maiṉ ḲHUDÁWAND húṉ. 15 So maiṉ us háit par
aur uṉ par jo use ḳhám chúná potte the apná qahr názil karúṉgá; aur tab maiṉ
tum se kahúṉgá ki na wuh háit na us ke potnewále haiṉ: 16 Yáne Isráel ke nabí,
jo Yarúsalam ke liye nubúwat kahte haiṉ, aur us ke liye salámat ká rúyá dekhte
haiṉ, aur ḲHUDÁWAND Ḳhudá kahtá hai, ki salámat to nahíṉ.

17 Aur ai ádamzád, tú apní qaum kí auratoṉ ke ḳhiláf, jo apne apne dil se
nubúwat kahtíáṉ haiṉ, apná ruḳh kar, aur uṉ par nubúwat kah, 18 Aur bol ki
ḲHUDÁWAND Ḳhudá yúṉ kahtá hai ki Afsos tum par jo baglí takiya sítí ho aur
har qámat ke sir ke liye farsh kartí ho ki jánoṉ ko shikár karo. Kyá tum mere
logoṉ kí jánoṉ ko shikár karogí aur apní jánoṉ ko bacháogí? 19 Tum mut̤t̤hí
bhar jau ke liye aur rot̤í ke t̤ukroṉ ke liye mujhe mere logoṉ meṉ muḳhallá kartí
ho, ki tum uṉ jánoṉ ko már d̤áltí ho jo na marengí, aur uṉ jánoṉ ko jíne detí ho, jo
na jíengí, ki tum mere logoṉ se jo jhút̤h sunte haiṉ jhút̤h boltí ho. 20 Is liye
ḲHUDÁWAND Ḳhudá yúṉ kahtá hai, ki Dekho, maiṉ tumháre takiyoṉ ko jis par
tum jánoṉ ko shikár kartí ho, yaháṉ tak pahuncháúṉgá ki we ur̤ jáweṉ, aur maiṉ
unheṉ tumhárí bagloṉ se phár̤úṉgá, aur uṉ jánoṉ ko jinheṉ tum pakar̤ rakhtí ho,
chhur̤áúṉgá ki we ur̤ jáweṉ. 21 Aur maiṉ tumháre farshoṉ ko phár̤úṉgá, aur apne
logoṉ ko tumháre háth se chhur̤áúṉgá, aur shikár ke liye we phir tumháre háth
na lagenge, aur tum jánogí ki maiṉ ḲHUDÁWAND húṉ. 22 Is liye ki tum sádiq
ke dil ko jhút̤h se udás kartí ho jo maiṉ ne gamgín nahíṉ kiyá aur sharíroṉ ke
háthoṉ ko taqwíyat detí ho, ki wuh apní burí ráh se na phire, aur zindagí páwe:
23 Is sabab tum áge dhokhá na dekhogí, na phir peshgoí karogí; aur maiṉ apne
logoṉ ko tumháre háth se chhur̤áúṉgá, aur tum jánogí ki maiṉ ḲHUDÁWAND húṉ.

XIV. BÁB.

1 Aur Isráel ke buzurgoṉ meṉ se kaí shaḳhs mere áge á bait̤he. 2 Tab ḲHUDÁ-
WAND ká kalám mujhe áyá aur bolá, 3 Ki Ai ádamzád, iṉ logoṉ ne apne butoṉ
ko apne dil meṉ ásan diyá hai, aur apne gunáh ke báis ko apne áge dhar rakhá
hai: kyá maiṉ aisoṉ se púchhá jáúṉ? 4 Is liye tú uṉ se báteṉ kar aur unheṉ kah
ki ḲHUDÁWAND Ḳhudá yúṉ farmátá hai, ki Ahl i Isráel meṉ se harek jo apne but
ko apne dil meṉ nasb kartá hai, aur apne gunáh ke báis ko apne age dhartá hai aur
nabí pás átá hai, maiṉ ḲHUDÁWAND us ke butoṉ kí kasrat ke láiq use jawáb dúṉgá,
5 Táki ahl i Isráel apne dil meṉ daryáft kareṉ, ki ham apne sab butoṉ ke sabab us
se phir gae haiṉ. 6 Is liye tú ahl i Isráel se kah, ki ḲHUDÁWAND Ḳhudá yúṉ
farmátá hai, ki Tauba karo aur apne butoṉ se phiro, aur apne sáre makrúhát se
apne muṉh phero. 7 Kyúnki harek ahl i Isráel meṉ se aur uṉ gairoṉ meṉ se jo
baní Isráel meṉ rahte haiṉ, jo mujh se bágí hotá hai, aur apne dil meṉ apne but ko
nasb kartá hai, aur apne gunáh ke báis ko apne áge dhartá hai, aur nabí pás átá hai
ki us kí márifat mujh se sawál kare, use maiṉ hí ḲHUDÁWAND apne láiq jawáb
dúṉgá. 8 Aur maiṉ apná ruḳh us shaḳhs par rakhúṉgá, aur use ujár̤úṉgá aur use
angushtnumá aur zarb ul masal banáúṉgá, aur apne logoṉ ke bích meṉ se use
ukhár̤úṉgá, aur tum jánoge ki maiṉ ḲHUDÁWAND húṉ.

9 Aur wuh nabí jo farefta howe, aur bát bole, to maiṉ ḲHUDÁWAND ne us nabí

ko farefta kiyá, aur maiṉ apná háth us par baṛháúngá aur apne Isráelí logoṉ meṉ
se use munqata karúngá : 10 Aur we apná gunáh uṭháwenge ; jaisá sáil ká gunáh
waisá nabí ká gunáh hogá, 11 Táki ahl i Isráel phir mujh se bhaṭak na jáeṉ, aur
apní sárí badkáríoṉ se phir najis na howeṉ, balki ḲHUDÁWAND Ḳhudá kahtá hai,
ki we mere log howeṉ, aur maiṉ un ká Ḳhudá hoúṉ.

12 Aur ḲHUDÁWAND ká kalám mujhe áyá aur aur bolá, ki 13 Ai ádamzád,
agar ek mulk merá gunáh kare, aur bewafáí kare, aur maiṉ apná háth us par
baṛháúṉ aur us kí roṭí kí láṭhí toṛúṉ, aur us par kál bhejúṉ, aur insán aur haiwán
un se munqata karúṉ ; 14 Aur agar tín shaḳhs Núha aur Dániel aur Aiyúb
us meṉ hote, to ḲHUDÁWAND Ḳhudá kahtá hai, ki we apní sadáqat se apní jánoṉ
ko bacháte. 15 Agar maiṉ bure darinde zamín meṉ guzárúṉ jo use ḳharáb kareṉ,
aur wuh yaháṉ tak wírán ho jáe ki darindoṉ ke ḍar ke máre koí us meṉ se na
guzre ; 16 To ḲHUDÁWAND Ḳhudá kahtá hai ki Apní hayát kí qasam, agar ye
tín shaḳhs us ke darmiyán hote, to beṭe beṭíoṉ ko na bacháte, faqat wehí bach játe,
par mulk ujáṛ hotá. 17 Yá agar maiṉ us mulk par talwár láúṉ, aur kahúṉ, ki Tal-
wár mulk meṉ guzre, aur us meṉ se insán aur haiwán ko munqata kare : 18 To
ḲHUDÁWAND Ḳhudá kahtá hai, ki Apní hayát kí qasam, ki agar ye tín shaḳhs
us meṉ hote to na beṭe na beṭíoṉ ko chhuṛá sakte, balki we akele bach játe. 19
Yá agar maiṉ marí us mulk meṉ bhejúṉ, aur apná qahr ḳhúnrezí se us par unḍelúṉ
ki insán aur haiwán ko us meṉ se munqata karúṉ ; 20 Aur Núha aur Dániel
aur Aiyúb us ke darmiyán hote, to ḲHUDÁWAND Ḳhudá kahtá hai, ki apní hayát kí
qasam, ki we na beṭe na beṭí ko chhuṛáte, we apní hí sadáqat se apní hí
jánoṉ ko chhuṛáte.

21 Pas ḲHUDÁWAND Ḳhudá yúṉ kahtá hai ki Agarchi maiṉ apní chár baṛí ba-
láeṉ yáne talwár aur kál aur bure darinde aur marí Yarúsalam par bhejúṉ ki us se
insán aur haiwán ko munqata kareṉ : Taubhí dekh ki us meṉ ek bachtí báqí rahegí
jo ḳhwáh mard khwáh aurat nikále jáenge. 22 Dekh we tum pás niklenge aur tum
un kí ráh aur un ke kám dekhoge, aur sárí badí ke liye jo maiṉ Yarúsalam par láyá
húṉ yáne sab ke liye jo maiṉ us par láyá húṉ tum tasallí páoge. 23 Aur jab tum
un kí ráh ko aur un ke kámoṉ ko dekhoge, to we tumheṉ tasallí denge, aur tum
jánoge ki jo maiṉ ne us meṉ kiyá so biná sabab nahíṉ, ḲHUDÁWAND Ḳhudá kahtá
hai.

XV. BÁB.

1 Aur ḲHUDÁWAND ká kalám mujhe áyá aur bolá ki 2 Ai ádamzád, ták kí
lakṛí aur sárí lakṛí se kyá afzal hai, us latá kí jo ban ke daraḳhtoṉ meṉ hai ? 3
Kyá kisí kárígarí ke liye us kí lakṛí lí játí hai ? Yá us se meḳh baná lete hai, ki har
tarah kí chízeṉ us par ṭáṉgeṉ ? 4 Dekh wuh ág meṉ índhan ke liye ḍálá játá hai,
jab ág us ke donoṉ siroṉ ko khá gaí aur us ke bích ko bhasam kar chukí kyá wuh
kisí kám ká hai ? 5 Dekh jab tamám thí wuh kisí kám kí na thí : kitná ziyáda ab
wuh kisí kám kí nahíṉ jab ág use bhasam kar gaí aur wuh jal gaí.

6 Is liye ḲHUDÁWAND Ḳhudá yúṉ kahtá hai ki Jaisá ták kí lakṛí ban ke lakṛoṉ
meṉ jo maiṉ ne ág ke índhan ke liye diyá hai, waisá hi maiṉ Yarúsalam ke bá-
shindoṉ ko de ḍálúngá. 7 Aur maiṉ apná ruḳh un ke muqábil karúngá ; agar we

ek ág meṉ se bach nikleṉ, to dúsrí ág unheṉ bhasam karegí, aur jab maiṉ apná rukh
un ke ḳhiláf rakhúngá, to tum jánoge, ki maiṉ ḲHUDÁWAND húṉ. 8 Aur ḲHUDÁ-
WAND Ḳhudá boltá hai, ki maiṉ zamín ko ujáṛ ḍálúngí, is liye ki we bewafáí kar
rahe haiṉ.

XVI. BÁB.

1 Aur ḲHUDÁWAND ká kalám mujhe áyá aur bolá, ki 2 Ai ádamzád, Yarúsalam
ko us ke ghinaune kám jatá, 3 Aur kah ki ḲHUDÁWAND Ḳhudá Yarúsalam se yúṉ
kahtá hai ki Terá masdar aur terá janam Kanaáníoṉ kí zamín meṉ se hai; terá
báp Amúrí aur terí má Hittí. 4 Aur terá janam jo hai jis din ki tú paidá húí
terí náf káṭí na gaí, aur tú taháratke liye pání se nahláí na gaí, aur tujh par namak
lagáyá na gayá, aur tú kapṛoṉ se lapeṭí na gaí. 5 Kisí kí ánkh tujh par na lagí
ki mihrbání se tere liye aisá kuchh kare, balki tú apne jamam din meṉ báhar khet
meṉ phenkí gaí, ki ján se bezár húí.

6 Tab maiṉ tere pás guzrá, aur tujhe pámál hone ke ḳhatre meṉ lahúluhán
dekhá, aur maiṉ ne tujhe tere lahú meṉ hote húe kahá, ki Jí, háṉ maiṉ tujhe tere
lahú meṉ kahá, ki jí. 7 Maiṉ ne khet kí nabát kí mánind tujhe baṛháyá, so tú
baṛhí aur baṛí húí aur kamál o jamál ko pahunchí, ki terí dono chhátíáṉ phúl uṭhíṉ,
aur tere bál jame, par áge tú nangí aur ughárí thí. 8 Phir maiṉ tere pás guzrá,
aur tujh par nazar kí aur kyá dekhtá húṉ ki terá hangám ishq ká hangám hai.
Aur maiṉ ne apná dáman tujh par phailáyá aur terí barahnagí ḍhámpí, aur maiṉ
ne tujh se qasam kháí aur ḲHUDÁWAND Ḳhudá kahtá hai ki Tú merí húí.

9 Phir maiṉ ne tujhe pání se gusl diyá aur terá lahú tujh se dho ḍálá, aur tujh
par raugan malá. 10 Aur maiṉ ne buṭádár kapṛe se tujhe mulabbas kiyá aur tujhe
Tuḳhs chám kí jútí pahináí, aur maiṉ ne tujhe kattán bándhá, aur tujhe reshm
uṛháyá. 11 Maiṉ ne tujhe zewarát se singárá aur tere háth par angúṭhí, aur tere
gale par jawáhir rakhe. 12 Aur maiṉ ne terí nákh meṉ nath aur tere kánoṉ meṉ
goshwára pahináyá, aur ḳhúbsúrat táj tere sir par rakhá. 13 So tú soná chándí
se árásta húí, aur kattán aur reshm aur chikandozí se mulabbas húí; aur tú mihín
maida aur shahd aur chiknáí ká khúná kháyá kartí thí. Aur tú kamál hasína húí,
aur mulkdárí ko pahunchí. 14 Aur tere jamál ká áwáza qaumoṉ meṉ baj niklá;
kyúnki ḲHUDÁWAND Ḳhudá kahtá hai, ki wuh merí zínat se, jo maiṉ ne use
baḳhshí, jamíla thí.

15 Lekin tú apne husn se gustáḳh ho gaí, aur apne nám par ziná karne lagí, aur
apní ziná har ráhguzar par ḳharchí; wuh us kí húí. 16 Aur tú ne apne kapṛoṉ
se leke apne liye rang ba rang ke únche makán banáe, aur un par aisí ziná kí jaisí
na húí na hogí: 17 Aur tú ne apne zewarát ko mere sone chándí se jo maiṉ ne
tujhe baḳhshe, leke apne liye mardoṉ kí súrateṉ banáíṉ, aur un se ziná kí. 18 Aur
apne búṭe káṛhe húe kapṛoṉ ko leke unheṉ uṛháyá, aur merá raugan aur baḳhúr
un ke áge dhará. 19 Aur merá kháná jo maiṉ ne tujhe diyá, yáne mihín maida
aur chiknáí aur shahd jo maiṉ ne tujhe khiláyá, tú ne ḳhushbúí ke liye un ke áge
rakhá; ḲHUDÁWAND Ḳhudá kahtá hai, ki Yúnhí húá.

20 Aur tú ne apne beṭe beṭíoṉ ko, jinheṉ tú mere liye jaṉí, liyá aur unheṉ zabh
kiyá ki unheṉ bhakhoseṉ. 21 Kyá terí zinákárí chhoṭí bát thí, ki mere beṭoṉ ko

bhí qatl kiyá, aur unheṇ guzaránkar un ko somp diyí. 22 Aur apne sáre fisq o
fajúr meṇ tú ne apne bachpan ke dinoṇ ko yád nahíṇ kiyá jab ki tú nangí aur
ughárí thí aur pámál hone ke khatre meṇ lahú luhán thí. 23 KHUDAWAND
Khudá kahtá ki Tujh par wáwailá hai ki apní sárí badkárí ke bád 24 Tú ne
apne liye chaklá baná rakhá aur harek bázár meṇ únchá makán taiyár kiyá: 25 Tú
ne rasta ke har kone par apná únchá makán baná rakhá, aur apná jamál makrúh
kiyá, aur har ráhguzar ke liye apne pánw pasáre, aur baṛí fásiqa baní.

26 Aur tú ne ahl i Misr apne parosíoṇ se jo gosht ke baṛe haiṇ, ziná kí aur baṛí
fájira húí ki mujhe khashmnák kare. 27 Aur dekh, maiṇ apná háth tujh par
baṛhátá thá, aur tere haqq ko ghaṭátá thá, aur tujhe Filistíoṇ kí beṭíoṇ ke qábú
meṇ jo tujh se dushmaní rakhtí aur terí kharábí kí ráh se sharminda hotí thíṇ,
supurd kartá thá. 28 Tab tú ne ahl i Asúr se ziná kí is liye ki tú ser na ho saktí
thí, aur tú ne un se ziná kí, par un se bhí ser na húí. 29 Aur tú ne mulk i Kanaán
se Kasdíoṇ talak apní zinákárí baṛhái, par un se bhí ser na húí. 30 KHUDAWAND
Khudá kahtá hai ki Terá dil kaisá betáb hai, ki tú yih sab kuchh kartí hai jo salíta
fáhisha ká kám hai, 31 Ki tú harek saṛak ke sire par apne chakle banátí hai aur
harek bázár meṇ apne únche makán taiyár kartí hai! Aur tú kasbí kí mánind
nahíṇ, jo khínch karke kharchí ko baṛhátí hai, 32 Balki biyáhí chhinál kí mánind
hai jo apne shauhar ke iwaz auroṇ ko letí hai. 33 Log sárí kasbíoṇ ko kharchí
dete haiṇ, par tú apne yároṇ ko kharchí bakhshtí hai aur unheṇ inám detí hai táki
we chároṇ taraf se tere pás ziná karne ko áweṇ. 34 Aur tú apní zinákárí meṇ
aur auratoṇ se baraks hai, is wáste ki zinákárí ke liye tere píchhe koí nahíṇ játá,
balki tú kharchí detí hai, aur tujhe kharchí nahíṇ dí játí, is bát meṇ tú baraks hai.

35 So are zániya, KHUDAWAND kí bát sun. 36 KHUDAWAND Khudá kahtá
hai, Is liye ki terí zinákárí meṇ tere yároṇ par aur tere sáre makrúh butoṇ par terí
dhát unḍelí gaí, aur terí uryání ughárí gaí, aur tere beṭoṇ ke khún ke sabab jo tú
ne unheṇ guzaráne: 37 Is liye dekh main tere sáre yároṇ ko jinheṇ tú achchhí
lagí, aur sabhoṇ ko, jinheṇ tú cháhtí thí, aur sabhoṇ ko, jin se tú ghinátí thí
faráham karúngá; maiṇ unheṇ chároṇ taraf se tujh par jama karúngá, aur un ke
áge terí nangáí ko ughárúngá, tá ki we terí sárí nangáí dekheṇ. 38 Aur maiṇ
terá insáf aisá karúngá jaisá zinákár joṛúoṇ aur khúnrezoṇ ke insáf karte haiṇ, aur
maiṇ gazab aur gairat meṇ tujh se khún ká sá intiqám lúngá. 39 Aur maiṇ tujhe
un ke háth meṇ kar dúngá, aur we tere chakloṇ ko ḍháenge, aur tere únche maká-
noṇ ko toṛenge, aur tere kapṛe utárenge, aur tere khushnumá zewarát chhín lenge,
aur tujhe nangí aur ughárí chhoṛenge. 40 Aur we tujh par ek jamáat ko chaṛhá
láwenge aur tujhe patthar se patharáwenge, aur apní talwároṇ se tujhe bedhenge.
41 Aur we tere ghar jaláwenge, aur bahut sí auratoṇ ke dekhne meṇ tujhe sazá
denge. So maiṇ terí zinákárí ko mauqúf karúngá, aur tú phir kharchí na degí.
42 Aur maiṇ apná jí tujh se ṭhandá karúngá, aur merí gairat tujh se játí rahegí, aur
maiṇ khátirjama hoúngá aur phir na risiyáúngá. 43 Is liye ki tú ne apní jawání
ke dinoṇ ko yád na kiyá, aur in sab kámoṇ meṇ mujh se shokh o gustákh ho gaí
hai, is liye KHUDAWAND Khudá kahtá hai, ki Dekh maiṇ terí ráh ká badlá tere sir
par láúngá, ki tú áge apne sáre ghinaune kámoṇ par qabáhat na baṛháwe.

44 Dekh, har zárib ul masal tujh par yih masal kahegá ki Jaisí má waisí beṭí.
45 Tú beṭí apní us má kí hai jo apne shauhar aur apní aulád se ghinátí thí, tú

sagí bahin apní un bahinoṉ kí hai, jo apne ḳhasamoṉ aur apne laṛkoṉ se ghinátí thíṉ.
Tumhárí má Hittí aur tumhárá báp Amúrí. 46 Aur terí baṛí bahin Samrún hai,
wuh aur us kí beṭíáṉ, jo terí báyíṉ taraf rahtí haiṉ, aur terí chhoṭí bahin, jo terí
dahní taraf rahtí hai, so Sadúm aur us kí beṭíáṉ haiṉ. 47 Lekin tú faqat un kí
ráh par nahíṉ chalí, aur sirf un ke ghinaune kámoṉ ke mutábiq nahíṉ kiyá, ki yih
tere nazdík chhoṭí bát thí; balki tú apní sárí cháloṉ meṉ un se ziyáda saṛ gaí. 48
Ḳhudáwand Ḳhudá kahtá hai, ki Apní hayát kí qasam, ki terí bahin Sadúm ne
apní beṭíoṉ samet aisá nahíṉ kiyá jaisá tú ne apní beṭíoṉ samet kiyá hai. 49 Dekh,
terí bahin Sadúm ká gunáh yih thá, ki wuh apní beṭíoṉ samet gurúr aur roṭí kí serí
aur árám kí gaflat meṉ zindagí guzrán kartí thí, aur miskín aur muhtáj ke háth ko
taqwíyat na detí thí; 50 Aur we gustáḳh hoke mere áge karíh kám kartí thíṉ;
is liye maiṉ ne dekhkar unheṉ dúr kiyá. 51 Aur Samrún ne tere gunáhoṉ ká ádhá
bhí nahíṉ kiyá, aur tú ne apne makrúhát ko un se ziyáda baṛháyá, aur apne sáre
ghinaune kámoṉ se, jo tú ne kiye, apní bahinoṉ ko sádiq ṭhaharáyá. 52 Pas tú apní
ruswáí sah, jo tú apní bahinoṉ ke haqq meṉ wájib jántí hai! Tere gunáhoṉ se, jo tú
ne un se ghinaune kiye, we tujh se ziyáda sádiq málúm hotí haiṉ. Pas tú bhí
ruswá ho, aur apní tashhír uṭhá, ki tú ne apní bahinoṉ ko sádiq ṭhaharáyá hai. 53
Aur maiṉ un kí asírí ko pher láúngá yáne Sadúm aur us kí beṭíoṉ kí asírí ko, aur
Samrún aur us kí beṭíoṉ kí asírí ko, aur maiṉ tere asíroṉ kí asírí ko un ke darmi-
yán meṉ pher láúngí, 54 Tá ki tú apní ruswáí sahe, aur apne sáre kám se pa-
shemán howe, ki tú un kí tasallí kí báis húí hai. 55 Aur terí bahin Sadúm aur us
kí beṭíáṉ apne agle hál meṉ pher áwengí, aur Samrún aur us kí beṭíáṉ apne agle
hál meṉ pher áwengí, aur tú aur terí beṭíáṉ apne agle hál meṉ pher áogí. 56 Tú
apne ghamand ke dinoṉ meṉ apní bahin Sadúm ká nám zubán par bhí nahíṉ letí
thí, 57 Us se peshtar kí terí badkárí kí tashhír húí jaisí us waqt húí jab ki Arám
kí beṭíáṉ aur us kí chároṉ taraf kí aurateṉ tujhe karíh jántí thíṉ, aur Filistíoṉ kí
beṭíáṉ chároṉ taraf se tujhe qabíh jántí thíṉ. 58 Ḳhudáwand kahtá hai, ki Tú
ab apne fisq o fajúr ká phal khátí hai.

59 Ki Ḳhudáwand Ḳhudá kahtá hai, ki Jaisá tú ne kiyá waisá maiṉ tujh se
karúngá, ki tú ne qasam ṭálkar ahdshikaní kí hai. 60 Tis par bhí maiṉ apne ahd
ko jo maiṉ ne terí jawání ke dinoṉ meṉ tujh se bándhá, yád karúngí, aur ahd i
abadí tere sáth qáim karúngí. 61 Aur jab tú apní baṛí aur chhoṭí bahinoṉ ko
qabúl karegí, aur maiṉ unheṉ terí beṭíáṉ karúngá, tab tú apní ráhoṉ ko yád karke
pashemán hogí, lekin terá ahd se yih wuqúa na hogá. 62 Aur maiṉ apná ahd tere
sáth qáim karúngá, aur tú jánegí ki maiṉ Ḳhudáwand húṉ: 63 Táki tú yád
kare aur pashemán howe, aur sharm ke máre apná munh na khole, jab ki maiṉ sab
kuchh, jo tú ne kiyá hai, muáf kartá húṉ, Ḳhudáwand Ḳhudá kahtá hai.

XVII. BÁB.

1 Aur Ḳhudáwand ká kalám mujhe áyá aur kahá ki 2 Ai ádamzád, ek pahelí
nikál, aur ahl i Isráel se ek masal kah, 3 Aur bol, ki Ḳhudáwand Ḳhudá yúṉ
kahtá hai, ki Ek baṛá uqáb jo baṛe bázú, aur lambe pankh rakhtá aur rangárang
bál o par se bhará húá thá, Lubnán par áyá, aur sanaubar kí phungí le gayá. 4 Wuh

sab se únchí ḍálí toṛke tijárat ke mulk meṉ legayá, aur saudágaroṉ ke shahr meṉ
use lagáyá. 5 Aur wuh us zamín ká ek qalam le gayá, aur use ziráat ke khet
meṉ lagayá, aur bahut se páni pás láyá, aur bed kí mánind use lagáyá. 6 Aur
wuh baṛhá, aur sáfil qámat ká phailtá ták húá, aisá ki us kí lateṉ us par lag gaíṉ,
aur us kí jaṛeṉ us ke níche húíṉ; so ták ho gayá, aur ḍáliáṉ nikálíṉ, aur kompaleṉ
phuṭwáíṉ.
7 Aur baṛe baṛe pankhoṉ aur bahut par o bál ká ek dúsrá uqáb thá. Aur dekho,
ki yih ták apní jaṛeṉ us kí taraf jhukáíṉ, aur us kí taraf apní ḍáliáṉ baṛháíṉ, táki
wuh apní kiyárí kí nálí se use sínche. 8 Wuh achchhe khet meṉ bahut se pání ke
pás lagáyá gayá thá, ki ḍáliáṉ phúṭeṉ aur phal phale aur achchhá ták howe. 9 Tú
boliyo, ki Ḳhudáwand Ḳhudá yúṉ kahtá hai, Kyá wuh lahlaháwegá? Kyá wuh
us kí jaṛ na ukháṛegá, aur us ká phal na káṭegá ki wuh súkh jáe, aur us kí baṛhtí
ke sáre patte súkh jáeṉ? Háṉ wuh na báládastí se na bahut logoṉ se use jaṛ se
ukháṛegá. 10 Dekh wuh lagáyá to gayá, par kyá baṛhegá? kyá wuh jab lúh us
par lagegí, súkh na jáegá? Wuh apní kiyárí meṉ jaháṉ baṛhtá hai, bilkull súkh
jáegá. 11 Aur Ḳhudáwand ká kalám mujhe áyá aur bolá ki 12 Bágí ḳhándán se
kah, Kyá tum in bátoṉ ke máne nahíṉ jánte? Tú kahiyo, Dekho, ki sháh i Bábul
Yarúsalam ko áyá, aur us ke bádsháh ko, aur us ke sardároṉ ko pakṛá, aur unheṉ
apne sáth Bábul ko le gayá. 13 Aur us ne bádsháhí nasl meṉ se ek liyá, aur
us se ahd bándhá, aur us se qasam lí, aur mulk ke pahlawánoṉ ko le gayá, 14 Táki
wuh mamlukat ájiz howe, aur apne ko barpá na kare, ki us ke ahd ko hifz kare,
aur us par qáim rahe. 15 Lekin wuh elchíoṉ ko Misr meṉ bhejkar ki use ghoṛe
aur bahut log deweṉ, us se mutamarrid húá. Kyá yih ban paṛegá? Kyá wuh
shaḳhs bach jáegá jo aisá kuchh kartá hai? Us ne ahdshikaní kí, aur kyá aisá
bach niklegá? 16 Ḳhudáwand Ḳhudá kahtá hai, ki merí hayát kí qasam, ki us
bádsháh ke maqám meṉ, jo use bádsháh kartá thá, jis kí qasam us ne ṭálí, aur jis
ká ahd us ne toṛá, us ke sáth wuh Bábul meṉ maregá. 17 Aur Firaún baṛe lashkar
aur bahut logoṉ ko leke jang meṉ us ke liye kuchh nahíṉ kar sakegá, jis waqt ki
pushta bándhte haiṉ, aur burj banáte haiṉ, ki bahut jánoṉ ko halák kareṉ.
18 Us ne qasam ṭálí aur ahd toṛá, aur dekh us ne to apná háth diyá thá; us ne
yih sab kuchh kiyá: so wuh na bachegá. 19 Is liye Ḳhudáwand Ḳhudá kahtá
hai, ki Apní hayát kí qasam, ki wuh merí hí qasam hai jo us ne ṭálí, aur wuh merá
hí ahd hai jo us ne toṛá, usí ká badlá maiṉ usí ke sir par dúngá. 20 Maiṉ apná
jál us par phailáúngá, aur wuh mere phande meṉ pakṛá jáegá, aur maiṉ use Bábul
ko láúngá, aur waháṉ us se us kí bewafáí ká, jo us ne mujh se kí, insáf karúngá.
21 Aur us ke sáre lashkaroṉ ke sab muntaḳhab mard talwár se máre paṛenge, aur
jo bache so sáre atráf meṉ parágauda ho jáenge, aur tum jánoge ki maiṉ Ḳhudá-
wand bolá.
22 Ḳhudáwand Ḳhudá kahtá hai, ki maiṉ buland sanaubar kí phungí se lúngá
aur baiṭháúngá, aur us kí sháḳhoṉ ke sire se ek patlá qalam lúngá aur use ek únche
aur buland paháṛ par lagáúngá. 23 Isráel ke únche paháṛ par maiṉ use lagáúngá,
so wuh sháḳheṉ nikálegá aur phal láwegá, aur ḳhushnumá sanaubar hogá, aur sárí
chiṛiyáṉ aur sab parinde us ke tale basenge, we us kí ḍálíoṉ ke sáya meṉ baserá
karenge. 24 Aur maidán ke sáre daraḳht jánenge ki maiṉ Ḳhudáwand únche
daraḳht ká utárnewálá aur níche daraḳht ká baṛhánewálá húṉ; maiṉ hare daraḳht

ko sukhátá húŋ, aur súkhe darakht ko lahlahwátá húŋ. Maiŋ Khudawand bolá aur kiyá.

XVIII. BAB.

1 Aur Khudawand ká kalám mujhe áyá aur bolá ki 2 Tumhárá kyá matlab
hai jo Isráel ke mulk ke haqq meŋ yih kahávat kahte ho, ki Bápdádoŋ ne gúra
kháyá, aur beṭoŋ ke dánt khaṭṭe húe. 3 Khudawand Khudá kahtá hai, ki Apní
hayát kí qasam, ki tumheŋ phir Isráel meŋ yih masal na kahná hogá. 4 Dekh,
sárí jáneŋ merí haiŋ; dekh jaisá báp kí ján waisá beṭe kí ján, donoŋ merí haiŋ;
wuh ján jo gunáh kartí hai, soí maregí.

5 Wuh insán jo sádiq hai, aur adálat aur sadáqat kartá hai, 6 Aur paháṛoŋ
par prasád nahíŋ khátá, aur ahl i Isráel ke butoŋ par apní ánkheŋ na uṭhátá, aur
apne hamsáye kí jorú ko nápák na kartá, aur háiz jorú pás nahíŋ játá, 7 Aur
kisí ko na satátá aur qarzdár ká girau pher detá, aur zulm se kisí ko na lúṭtá hai,
bhúkhoŋ ko apní roṭí khilátá hai, nange ko kapṛe pahinátá hai, 8 Súd par nahíŋ
detá, aur kuchh nafa nahíŋ letá, badí se apná háth khínchtá hai, aur ádmí ádmí ke
darmiyán sachá insáf kartá hai, 9 Merí ráhoŋ par chaltá aur mere hukmoŋ ko
hifz kartá ki sachái par amal kare: wuh sádiq hai, Khudawand Khudá kahtá hai,
ki wuh jíegá.

10 Par agar us se ek beṭá paidá howe, jo bigáṛ kare, aur khún baháwe, aur un
gunáhoŋ meŋ se ek gunáh kare, 11 Aur un sáre nek kámoŋ ko na kare, balki
paháṛoŋ par prasád kháwe aur apne parosí kí jorú ko nápák kare, 12 Miskín aur
muhtáj ko satáwe, zulm se lúṭ lewe, girau pher na dewe, aur butoŋ par apní ánkheŋ
uṭháwe, aur ghinaune kám kare, 13 Biyáj par dewe aur súdkhor howe: to kyá
wuh jíegá? Wuh na jíneká; us ne ye sáre nafratí kám kiye, wuh márá paṛegá, us
ká lahú us par hogá.

14 Phir agar us se ek beṭá paidá howe jo un sáre gunáhoŋ ko, jo uská báp kartá
hai, dekhe, aur sochke aisá na kare, 15 Aur paháṛoŋ par prasád na kháwe, aur
ahl i Isráel kí múratoŋ kí taraf apní ánkheŋ na uṭháwe, aur apne parosí kí jorú ko
nápák na kare, 16 Aur kisí ko na satáwe, girau na báz rakhe, aur zulm se na lúṭ
lewe, bhúkhe ko apní roṭí khiláwe, aur nange ko kapṛe pahináwe, 17 Garíb se apná
háth báz rakhe aur biyáj na lewe na súdkhor howe, mere hukmoŋ par amal kare
aur merí ráhoŋ par chale: wuh apne báp ke gunnáhoŋ ke liye na maregá; wuh jítá
rahegá, 18 Us ká báp jisne apne bhái se zulm kiyá aur dastdaráz húá, aur apne
logoŋ meŋ aisá kám kiyá, jo achchhá nahíŋ, dekh wuh apne hí gunáh ke sabab se
maregá.

19 Par tum kahte ho, ki Kyúŋ wuh beṭá us báp ká gunáh nahíŋ uṭhátá hai?
Lekin wuh beṭá to adl aur sidq ká kám kartá thá, us ne mere hukmoŋ ko hifz kiyá
aur un par amal kiyá: so wuh jíegá. 20 Wuh ján jo gunáh kartí hai, soí maregí
beṭá báp ke gunáh na sahegá, aur na báp beṭe ke gunáh sahegá; sádiq kí sadáqat
usí par hogí, aur sharír kí sharárat usí par paṛegí.

21 Lekin agar sharír apní sárí khatáoŋ se jo us ne kíŋ, phire, aur mere sáre
hukmoŋ ko hifz kare aur adálat aur sadáqat kare, to wuh jíegá, wuh na maregá.
22 Us kí sárí badkáríáŋ us ke liye mahsúb na hongí, wuh sárí nekokáríoŋ se jíegá.

23 Khudawand Khudá kahtá hai, ki Kyá main gunáhgár kí maut cháhtá hún,
aur yih nahín ki wuh apní ráh se phire aur jíwe?
24 Phir agar sádiq apní sadáqat se phire, aur gunáh kare, aur un sáre ghinaune
kámon ke mutábiq jo sharír kartá hai, kare: to kyá wuh jíegá? Uskí sárí sadáqat
jo us ne kí, mahsúb na hogí; wuh apní bewafáí se, jo us se húí, aur apní khatá se
jo us ne kí, un men wuh maregá.
25 Tis par bhí tum kahte ho ki Khudawand kí ráh rást nahín. Ai ahl i Isráel
suno to. Kyá merí ráh rást nahín? Kyá tumhárí ráh nárást nahín? 26 Jab sádiq
apní sadáqat se phire, aur gunáh kare, aur un se mare: to wuh apne gunáh ke sa-
bab jo usí ne kiyá, maregá. 27 Aur agar sharír apní sharárat se jo kartá hai, phire,
aur adl aur sidq kare: to wuh apní ján jítí rakhegá. 28 Kyúnki us ne sochá aur
apne sáre gunáhon se jo kartá thá, phirá: so wuh jíegá, wuh na maregá.
29 Tadbhí ahl i Isráel kahte hain ki Khudawand kí ráh rást nahín! Ai ahl i
Isráel kyá merí ráh rást nahín? Kyá tumhárí ráh nárást nahín? 30 Pás Khuda-
wand Khudá kahtá hai, ki Ai ahl i Isráel, main har ek kí ráh ke mutábiq tumhárá
insáf karúngá. So tauba karo, aur apní sárí badkáríon se táib ho, aur gunáh
tumhárí halákat ká báis na ho. 31 Sáre bure kám, jin se tum badkár bane, apne
se phenk do, aur apne liye nayá dil aur rúh i jadíd banáo, káhe ko tum, jo ahl i
Isráel ho, maroge? 32 Ki Khudawand Khudá kahtá hai, ki main murda ká
marná nahín cháhtá hún. So phiro aur jío.

XIX. BAB.

1 Par tú Isráel ke sardáron par nauha uthá, 2 Aur kah, ki Terí má kaisí sherní
hai, wuh sheron ke darmiyán letí thí, aur jawán sheron ke bích men apne bach-
chon ko páltí thí. 3 Aur us ne apne bachchon men se ek ko posá, so wuh jawán
sher húá aur shikár pakarne síkhá, aur ádmíon ko bhakhne lagá. 4 Aur jab
qaumon ne us ká áwáza suná, to wuh un ke gár men pakrá gayá, aur we us kí nák
men kántá márke use zamín i Misr men láe. 5 Aur jab sherní ne dekhá, ki main
abas muntazir húí, aur ummed játí rahí, tab us ne apne bachchon men se dúsre ko
liyá, aur use jawán sher kiyá. 6 Aur wuh sheron ke darmiyán sair kartá phirá,
aur jawán sher húá, aur shikár pakarne síkhá, aur ádmíon ko bhakhne lagá. 7 Aur
us ne un ke mahallon ko bigár diyá, aur un ke shahron ko wírán kiyá, aur zamín
aur uskí ábádí us ke garajne kí áwáz se ujar gaí. 8 Tab cháron taraf ke mulkon
kí qaumen us ke muqábala men uthín, aur us par apná jál phailáyá, wuh un ke gár
men pakrá gayá. 9 Aur we us kí nák men kántá márke aur use qafas men dálke
sháh i Bábul pás le gae. Unhon ne use garh men dálá, táki us kí áwáz Isráel ke
paháron par phir suní na jáe.
10 Terí má terí mánind us ták kí misál hai jo pání ke pás lagáyá gayá; wuh ba-
hut pání se phaldár aur ghaná húá. 11 Aur us kí laten aisí motí ho gaín, ki bád-
sháhon ke asáon ke láiq húín, aur ghaní shákhon ke bích men se uskí qámat barh
gaí, aur uskí ghaní shákhon kí phungí numáyán húí. 12 Lekin wuh gazab se
ukhrá gayá, zamín par utárá gayá aur us ká phal lúh se súkh gayá; us kí motí laten
túțke súkh gaín, aur ág se bhasam húín. 13 Aur ab wuh bayábán men ek súkhí

aur piyásí zamín meṉ baiṭháyí gayá hai. 14 Aur us kí ḍálíoṉ kí ek chhaṛ se ág
nikalke us ká phal khá gaí hai; aur us kí koí aisí moṭí ḍálí na rahí ki saltanat ká
asá ho. Yih nauha hai aur nauha hogá.

XX. BAB.

1 Aur sátweṉ baras ke pánchweṉ mahíne kí daswíṉ táríkh meṉ yúṉ húá, ki Isráel
ke koí buzurg mere áge á baiṭhe ki KHUDAWAND se sawál kareṉ. 2 Tab KHUDA-
WAND ká kalám mujhe áyá aur bolá, 3 Ki Ai ádamzád, Isráel ke buzurgoṉ se
báteṉ kar aur unheṉ káh, ki KHUDAWAND Khudá yúṉ kahtá hai, Kyá tum mujh
se sawál karne ko áye ho? KHUDAWAND Khudá kahtá hai, ki Apní hayát kí qasam
maiṉ tum se púchhá na jáúngá. 4 Kyá tú unheṉ ilzám na degá, ai ádamzád, kyá
tú unheṉ ilzám na degá? Un ke bápdádoṉ ke nafratí kám unheṉ jatá, 5 Aur
unheṉ kah, ki KHUDAWAND Khudá yúṉ kahtá hai, ki Jis din maiṉ ne baní Isráel
ko barguzída kiyá, aur ahl i Yaqúb kí nasl par háth uṭháyá aur zamín i Misr meṉ
apne ko un par záhir kiyá maiṉ ne un par háth uṭháyá, aur unheṉ kahá, Maiṉ
KHUDAWAND tumhárá Khudá húṉ. 6 Us din maiṉ ne un par apná háth uṭháyá
ki unheṉ zamín i Misr se us zamín meṉ láúṉ jo maiṉ ne un ke liye dekh rakhí thí,
wuh shahd o shír se bahtí hai, wuh sáre mulkoṉ ká fakhr hai. 7 Aur maiṉ ne
unheṉ kahá, ki Tum meṉ se har ek shakhs apní apní ánkhoṉ kí nafratí chízoṉ ko
phenk dewe, aur tum Misr ke butoṉ se najis mat ho jáo. Maiṉ KHUDAWAND
tumhárá Khudá húṉ.

8 Lekin we mujh se bágí húe, aur na cháhá ki merí suneṉ: un meṉ se kisí ne
apní ánkhoṉ kí nafratí chízoṉ ko tark na kiyá, aur Misr ke butoṉ ko chhoṛ na diyá.
Tab maiṉ ne kahá ki Maiṉ apná qahr un par uṇḍelúngí, aur apná gazab zamín i
Misr meṉ un par tamám karúngá. 9 Lekin maiṉ ne apne nám ke liye amal kiyá
tá ki merá ism un qaumoṉ kí ánkhoṉ ke sámhne jin ke darmiyán we rahte the, aur
jin kí ánkhoṉ ke sámhne maiṉ un par záhir húá ki unheṉ zamín i Misr se nikál
láúṉ, nápák na howe. 10 So maiṉ ne unheṉ zamín i Misr se nikálá, aur unheṉ
bayábán meṉ láyá. 11 Aur maiṉ ne apne huqúq unheṉ diye aur apne ahkám un-
heṉ jatáe jin par ádmí agar amal kare to un se jíegá. 12 Aur maiṉ ne apne sabt
bhí unheṉ diye ki we mere aur un ke darmiyán nishán howeṉ, tá ki we jáneṉ, ki
maiṉ KHUDAWAND un ká muqaddas karnewálá húṉ.

13 Lekin ahl i Isráel bayábán meṉ mujh se bágí húe, we merí ráhoṉ par na
chale aur mere hukmoṉ ko haqír jánte the, jin par agar insán amal kare, to un se
jíegá, aur we mere sabtoṉ ko niháyat nápák karte the. Tab maiṉ ne kahá, ki Maiṉ
bayábán meṉ apná qahr un par názil karúngá ki unheṉ faná karúṉ. 14 Lekin
maiṉ ne apne nám ke liye amal kiyá, tá ki merá ism un qaumoṉ kí nazar meṉ jin
ke dekhne meṉ maiṉ unheṉ báhar láyá, nápák na howe. 15 Aur maiṉ ne bhí bayábán
meṉ un par apná háth uṭháyá ki unheṉ us zamín meṉ na láúṉ jo maiṉ ne unheṉ
dí, jis meṉ shír o shahd bahtá hai, aur jo sárí zamínoṉ ká fakhr hai; 16 Kyúnki
we merí shariat ko haqír jánte the, aur mere hukmoṉ par na chalte the, aur mere
sabtoṉ ko nápak karte the, ki un ká jí un ke butoṉ ke píchhe chaltá thá. 17 Lekin

mujhe un par rahm kí nazar húí ki unheṉ halák na kiyá, aur bayábán meṉ unheṉ
miṭá na ḍálá.
18 Aur maiṉ ne bayábán meṉ un ke beṭoṉ se kahá, ki Tum apne bápoṉ kí ráh
par mat chalo, aur un ká dastúr mat máno, aur un ke butoṉ se nápák mat ho jáo.
19 Maiṉ KHUDAWAND tumhárá Khudá húṉ: merí ráhoṉ par chalo, aur mere
hukmoṉ ko máno, aur un par amal karo. 20 Aur mere sabtoṉ ko muqaddas jáno,
ki we mere aur tumháre darmiyán nishán howeṉ, tá ki tum jáno, ki maiṉ KHUDA-
WAND tumhárá Khudá húṉ.
21 Lekin un ke beṭe bhí mujh se bágí húe; we merí ráhoṉ par na chalte the,
aur mere hukmoṉ ko na mánte the ki un par amal kareṉ jin par agar insán amal
kare to un se jíegá, aur we mere sabtoṉ ko nápák karte the. Tab maiṉ ne kahá ki
maiṉ apná qahr un par barsáúṉgá, aur bayábán meṉ apná gazab un par pahuncháúṉ-
gá. 22 Lekin maiṉ ne apná háth báz rakhá, aur apne nám ke liye amal kiyá, tá
ki wuh un qaumoṉ kí nazar meṉ jin ke dekhne meṉ maiṉ unheṉ báhar láyá thá,
nápák na howe. 23 Phir maiṉ ne bayábán meṉ un par apná háth uṭháyá ki maiṉ
unheṉ qaumoṉ meṉ bithráúṉgá, aur mulkoṉ meṉ unheṉ parágandá karúṉgá. 24 Is
liye ki we mere hukmoṉ ko na mánte the, aur mere huqúq ko haqír jánte the, aur
mere sabtoṉ ko nápák karte the, aur un kí ánkheṉ un ke bápoṉ ke butoṉ ke píchhe
chaltí thíṉ. 25 Aur maiṉ ne bhí unhen huqúq diye jo bhale nahíṉ, aur qawánín jin
se we na jíte. 26 Aur maiṉ ne unheṉ un ke qurbánoṉ se makrúh kiyá, ki we sab
pahlauṭhoṉ ko butoṉ ke liye guzaránte the, tá ki maiṉ unheṉ kharáb karúṉ, tá ki
we jáneṉ ki maiṉ KHUDAWAND húṉ.
27 Is liye, ai ádamzád, tú ahl i Isráel se báteṉ kar, aur unheṉ kah, ki KHUDA-
WAND Khudá yúṉ kahtá hai, ki Siwá is ke tumháre bápoṉ ne mujh se bewafáí karke
merí takfír kí. 28 Ki jab maiṉ unheṉ us mulk meṉ láyá jise unheṉ dene ko
maiṉ ne apná háth uṭháyá thá, tab unhoṉ ne harek únche paháṛ ko aur sáre ghane
darakhtoṉ ko dekhá, aur waháṉ apne zabíhoṉ ko zabh kiyá, aur waháṉ apne
gazabangez qurbánoṉ ko guzáráná, aur waháṉ apní khushbúí chaṛháí, aur waháṉ
apne tapáwan tapáe. 29 Tab maiṉ ne unheṉ kahá, ki Yih kyá únchá makán hai
jaháṉ tum játe ho? Tis par bhí us ká nám únchá makán áj ke din tak hai.
30 Is liye tú ahl i Isráel se kah ki KHUDAWAND Khudá yúṉ kahtá hai, Kyá
tum apne bápdádoṉ kí ráh meṉ apne ko nápák karte ho, aur un ke makrúh butoṉ
ká píchhá karke ziná karte ho? 31 Ki tum apne hadiya chaṛháke aur apne beṭoṉ
ko ág meṉ guzaránke apne sáre butoṉ se apne ko áj ke din tak nápák karte ho:
So ai ahl i Isráel kyá maiṉ tum se púchhá jáúṉ? KHUDAWAND Khudá kahtá hai,
Merí hayát kí qasam, maiṉ tum se púchhá na jáúṉgá. 32 Jo tumháre jí meṉ átá
hai, so kabhí na hogá, ki tum kahte ho ki Káṭh aur patthar kí púja meṉ ham gair
qaumoṉ ke mánind aur mulkoṉ ke gharánoṉ ke mánind honge. 33 KHUDAWAND
Khudá kahtá hai, ki Merí hayát kí qasam ki maiṉ zoráwar háth se aur báládastí se
aur rekhta qahr se tum par saltanat karúṉgá. 34 Aur maiṉ zoráwar háth se aur
báládastí se aur rekhta qahr se tumheṉ qaumoṉ meṉ se báhar nikál láúṉgá, aur un
mulkoṉ meṉ se jin meṉ tum parágandá ho gae, faráham karúṉgá, 35 Aur maiṉ
tumheṉ qaumoṉ ke bayábán meṉ láúṉgá, aur rúbarú tum se mubáhasa karúṉgá.
36 Jaisá maiṉ ne tumháre bápdádoṉ ke sáth zamín i Misr ke bayábán meṉ
mubáhasa kiyá, KHUDAWAND Khudá kahtá hai, waisá maiṉ tum se bhí mubáhasa

karúngá. 37 Aur maiṉ tumheṉ chharí ke níche se chaláúngá, aur tumheṉ ahd ke
band meṉ láúngá. 38 Aur maiṉ tum se un logoṉ ko, jo mutamarrid aur mujh se
bágí haiṉ, judá karúngá: maiṉ unheṉ un kí gurbat ke mulk se nikálúngá, par we
mulk i Isráel meṉ na áne páwenge, táki tum jáno ki maiṉ Ḳhudawand húṉ.
39 Aur tum se jo ahl i Isráel ho, Ḳhudawand Ḳhudá yúṉ kahtá hai ki Agar
mere shinawá na hoge to jáo, aur bád is ke bhí harek apne apne but kí ibádat
karo, par apní qurbánioṉ se aur apní múratoṉ se merá muqaddas nám pher nápák
mat karo. 40 Kyúnki Ḳhudawand Ḳhudá yúṉ kahtá hai, ki Mere koh i
muqaddas par Isráel ke únche pahár par, tamám ahl i Isráel, sab jo mulk meṉ haiṉ,
merí bandagí karenge; waháṉ maiṉ unheṉ qabúl karúngá, aur waháṉ maiṉ tumháre
charháwoṉ aur tumháre hadiye ke pahle phaloṉ ko, aur tumhárí muqaddas chízoṉ
ko pasand karúngá. 41 Jab maiṉ tumheṉ qaumoṉ meṉ se nikál láúngá, aur un
mulkoṉ meṉ se, jin meṉ tum parágauda húe ho, jama karúngá, tab main tumheṉ
ḳhushbúí kí máuind qabúl karúngá, aur gair qaumoṉ ke dekhne meṉ tum se merí
taqdís kí jáegí. 42 Aur jab maiṉ tumheṉ mulk i Isráel meṉ us zamín meṉ, jis kí
bábat maiṉ ne tumháre bápdádoṉ par háth uṭháyá, ki tumheṉ dúngá, láyá, tab tum
jánoge ki maiṉ Ḳhudawand húṉ. 43 Aur waháṉ tum apní ráhoṉ ko aur apne
kámoṉ ko jin se tum nápák húe ho, yád karoge, aur tum apní sárí badkárioṉ ke sabab
apní nazar meṉ ghinaune hoge. 44 Ḳhudawand Ḳhudá kahtá ki Ai ahl i Isráel
jab maiṉ tumhárí burí ráhoṉ aur ḳharáb kámoṉ ke mutábiq nahíṉ, balki apne nám
ke ḳhátir tum se sulúk karúngá, tab tum jánoge ki maiṉ Ḳhudawand húṉ.

45 Aur Ḳhudawand ká kalám mujhe áyá aur bolá ki 46 Ai ádamzád, apná
rukh janúb kí taraf kar, aur dakhin ke ḳhiláf báteṉ kar, aur janúb ke maidán ke
jangal ke ḳhiláf nubúwat kah. 47 Aur janúb ke jangal se bol, ki Ḳhudawand
ká kalám sun, Ḳhudawand Ḳhudá farmátá, ki Dekh, maiṉ tujh meṉ ek ág
bárúngá jo tujh meṉ har hare daraḳht ko aur har súkhe daraḳht ko khá legí; wuh
mushtail shuala na bujhegá, aur us se janúb se shimál tak sárí sath jal jáegí.
48 Aur sáre bashar dekhenge ki maiṉ Ḳhudawand us ká bárnewálá húṉ; wuh
na bujhegí. 49 Tis par maiṉ ne kahá ki Háe Ḳhudawand Ḳhudá, we to merí
bábat meṉ kahte haiṉ, Kyá wuh tamsíleṉ nahíṉ kahtá?

XXI. BAB.

1 Tab Ḳhudawand ká kalám mujhe áyá aur bolá ki 2 Ai ádamzád, tú apná
rukh Yarúsalam par rakh, aur maqdisoṉ par báteṉ kar aur zamín i Isráel par
nubúwat kar, 3 Aur zamín i Isráel se kah, ki Ḳhudawand yúṉ farmátá hai,
ki Dekh maiṉ tujh par áúngá, aur apní talwár ko miyán se nikálúngá, aur sálih
aur tálih ko tujh meṉ se munqata karúngá. 4 Is sabab se ki maiṉ tere bích se
sálih aur tálih ko munqata karúngá, is liye merí talwár apní miyán se janúb
se shimál tak sáre bashar par niklegí. 5 Aur sáre bashar jánenge ki maiṉ
Ḳhudawand ne apní talwár miyán se nikálí hai, wuh phir na lauṭegí. 6 So
ai ádamzád, kamar kí ṭís meṉ tú háe háe kar, aur ranj kí talḳhí meṉ un kí ánkhoṉ
ke áge ṭhandí sáns bhar. 7 Aur aisá hogá, ki jab we tujhe púchheṉ ki Tú kyúṉ
háe háe kartá hai, to jawáb de, ki us áwáza ke liye, kyúnki wuh átá hai; aur
sáre dil pighal jáenge, aur sáre háth ḍhíle honge, aur sáre jí ḍúb jáenge, aur sáre

ghuṭne píní ho jáenge: Ḳhudáwand Ḳhudá kahtá hai ki Dekh wuh átá hai, aur
ho letá hai.
8 Aur Ḳhudáwand ká kalám mujhe áyá aur bolí, 9 Ki Ai ádamzád, nubúwat
kar aur kah, ki Ḳhudáwand yúṉ farmátá hai, ki Tú kah, Talwár, talwár hai, wuh
dhár kí gaí aur chamkáí bhí gaí. 10 Wuh qitál ke liye dhár kí gaí hai, wuh jagma-
gáne ke liye chamkáí gaí hai. Phir kyá ham ḳhush howeṉ? Mere beṭe ká sibt
sab lakṛí ko haqír jántá. 11 Aur us ne talwár dí ki chamkáí jáwe, aur háth meṉ
chaláí jáwe; wuh báṛ rakhí gaí aur masqúl húí ki qátil ke háth meṉ dí jáwe. 12 Ai
ádamzád, tú ro roke chillá, ki wuh mere logoṉ par guzaregí, wuh Isráel ke sab
sardároṉ par hogí, we mere logoṉ samet talwár ko sompe gae haiṉ: is liye apní
jángh píṭ. 13 Ḳhudáwand Ḳhudá kahtá hai, ki wuh ázmáyá gayá, aur agar
hiqárat karnewálá sibt bhí nábúd howe, to kyá?
14 Aur ai ádamzád, tú nubúwat kar, aur tálí már, aur talwár tín bár duhráí jáwe,
ki wuh ek talwár hai jo qatl kartí hai, wuh ek talwár hai jo buzurgoṉ ko már ḍáltí
hai, jo ḳhalwat meṉ paiṭhtí hai. 15 Taki dil pighal jáweṉ, aur bahut máre pareṉ,
maiṉ ne un ke pháṭakoṉ par yih ḍarání talwár rakhí hai. Háe wuh chamakne ke
liye masqúl húí, wuh zabh ke liye tez kí gaí. 16 Simaṭ já, dahní taraf, báyeṉ taraf
phir, aur jidhar terá rukh ho. 17 Aur maiṉ bhí tálí márúngá, aur intiqám leke
apná jí ṭhandá karúngá. Maiṉ Ḳhudáwand bolá.
18 Aur Ḳhudáwand ká kalam mujhe áyá aur bolá, 19 Ki Ai ádamzád, tú
apne liye do ráheṉ nikál jin meṉ sháh i Bábul kí talwár áwe; ek hí mulk se we
donoṉ ráheṉ nikleṉ, aur ek nishán baná, shahr ke sar i ráh meṉ use baná. 20 Ek
ráh nikál ki us meṉ talwár baní Ammún kí Rabbat par áwe, aur ek ráh Yahúdáh
kí hasína Yarúsalam par nikál. 21 Ki sháh i Bábul umm i ráh par yáne un
donoṉ ráhoṉ ke sire meṉ khaṛá hogá ki peshgoí sune, aur qura ḍále aur putloṉ
se sawál kare, aur zabíh ke kaleja ko liház farmáwe. 22 Us ke dahne meṉ Yarú-
salam ká qura paṛegá, ki manjaníq lagáwe, ki qitál ke liye munh khole, ki lalkárne
ko apní áwáz buland kare, ki manjaníq pháṭakoṉ par lagáwe, ki pushta bándhe ki
burj banáwe. 23 Aur un kí nazar meṉ yih aisá hogá jaisá jhúṭhá shugún, yáne un
ke liye jo qasam kháte the, par wuh us badkárí ko yád karegá ki we pakṛe jáweṉ.
24 Is liye Ḳhudáwand Ḳhudá yúṉ kahtá hai, ki Is wáste ki tum apne gunáhoṉ
ko yád meṉ láte ho, aur tumhárí sharárateṉ yaháṉ tak záhir meṉ áiṉ, ki tumháre
sáre kámoṉ meṉ tumhárí ḳhatáeṉ dekh paṛtí haiṉ, háṉ is liye ki tum apne ko yád
meṉ láte ho, tum háth meṉ giriftár ho jáoge. 25 Are tú bedín badkár sháh i Isráel
jis ká din sharárat kí intihá ke waqt meṉ átá hai! 26 Ḳhudáwand Ḳhudá yúṉ
farmátá hai, ki Táj dúr kiyá jáegá, aur dehím utárá jáegá; jo yih hai so yih na
rahegá, ki jo níchá hai, so maiṉ únchá́úngá, aur jo únchá hai so maiṉ utárúngá. 27
Maiṉ use ulaṭ ulaṭ ulaṭ dúngá, aur yih bhí na rahegá jab tak wuh na áwe jis ká
haqq hai, use maiṉ detá húṉ.
28 Aur tú, ai ádamzád nubúwat kar aur kah ki Ḳhudáwand Ḳhudá baní
Ammún kí bábat aur un kí malámat kí bábat meṉ yúṉ farmátá hai, ki tú kah ki
Talwár, khínchí talwár, wuh zabh ke liye masqúl húí, wuh bhakosne ke liye cham-
káí gaí. 29 Jab we tere liye dhokhá dekhte haiṉ, aur áge se jhúṭh kahte haiṉ, wuh
tujhe un bedín badkároṉ ke gale par már ḍálegí jin ká din sharárat kí intihá ke waqt
meṉ átá hai. 30 Talwár apní miyán meṉ pher de! Us maqám meṉ, jaháṉ tú ban-

áyá gayá, tere masdar kí zamín meṉ maiṉ terá insáf karúngá, 31 Aur maiṉ apná
qahr tujh par undelúngá. Aur apne gazab kí ág tujh par bárúngá, aur tujh ko
sakht mardoṉ ke háth meṉ kar dúngá, jo halák karne meṉ máhir haiṉ. 32 Tú ág
ke liye índhan hogá, aur terá lahú zamín ke darmiyán bahegá, aur terá zikr pher
kiyá na jáegí, kyúnki maiṉ Ḳhudáwand bolá húṉ.

XXII. BÁB.

1 Aur Ḳhudáwand ká kalám mujhe áyá aur bolá, 2 ki Ai ádamzád, kyá tú
mubáhasa karegá, kyá tú is ḳhúnrez shahr se mubáhasa karegá? Tú us ke sáre
nafratí kámoṉ ko us par záhir kar. 3 Aur kah ki Ḳhudáwand Ḳhudá yúṉ far-
mátá hai, ki Ai shahr, jo tú apne bích meṉ lahú bahátá hai, ki terá dahr áwe, aur tú
apne wáste butoṉ ko najásat ke liye banáwe. 4 Tú lahú baháke asámí ṭhahará,
aur butoṉ ko banáke nápák húá, tú ne apne dinoṉ ko nazdík karwáyá, aur apne
barasoṉ tak pahunchá hai. Is liye maiṉ tujhe qaumoṉ ká ṭána aur mulkoṉ ká
ṭhaṭṭhá banáúngá. 5 Jo log tujh se nazdík yá dúr haiṉ, tujhe ṭhaṭṭhá márenge,
ki tú palíd nám aur baṛá muztarib hogá.
6 Dekh, Isráel ke sardár, harek apne muqdúr bhar tujh meṉ mustaidd haiṉ ki
lahú baháweṉ. 7 We tujh meṉ má báp ko haqír jánte haiṉ, we tere darmiyán
pardesíoṉ par zulm karte haiṉ, we tujh meṉ yatímoṉ aur bewoṉ ko satáte haiṉ. 8
Tú mere maqdisoṉ ko náchíz jántá hai, aur mere sabtoṉ ko palíd kartá hai. 9 Log
tujh meṉ tuhmat lagáte haiṉ, tá ki lahú baháweṉ, we tujh meṉ paháṛoṉ par kháte
haiṉ, we tere andar meṉ fisq o fajúr karte haiṉ. 10 We tujh meṉ báp kí nangái ko
ughárte haiṉ; we tujh meṉ haiz kí nápák auratoṉ se mubásharat karte haiṉ. 11 Har
ek dúsre kí jorú se qabíh kám kartá hai, aur har ek fisq o fajúr se apní bahú ko
mulauwas kartá hai, aur har koí apní bahin apne báp kí beṭí ko tujh meṉ ḳharáb
kartá hai. 12 We tujh meṉ rishwat lete haiṉ, tá ki lahú baháweṉ, tú biyáj aur
súd letá hai, aur zulm karke apne parosí ko lúṭtá hai, aur Ḳhudáwand Ḳhudá
kahtá hai, ki tú mujhe bhúl játá hai. 13 Dekh maiṉ terí taaddí par, jo tú kartá
hai, aur terí saffákí par jo tere bích meṉ hotí hai, tálí márúngí. 14 Kyá terá dil
qáim rahegá, aur tere háth mazbút ṭhaharenge us din meṉ jab maiṉ terá muámala
chukáúngá? Maiṉ Ḳhudáwand bolá aur karúngá. 15 Maiṉ tujh ko qaumoṉ
meṉ bithráúngá, aur tujhe mulkoṉ meṉ chhitráúngá, aur terí najásat ko tujh meṉ
se miṭá dálúngá; 16 Aur tú qaumoṉ kí nazar meṉ áp se ruswá ho jáegá, aur
jánegá ki maiṉ Ḳhudáwand húṉ.
17 Aur Ḳhudáwand ká kalám mujhe áyá aur bolá, ki 18 Ai ádamzád, ahl i
Isráel mere liye mail ho gae haiṉ; we sab ghaṛiye meṉ pítal aur qalái aur lohá aur
sísá haiṉ; we rúpe ke mail húe haiṉ. 19 Isliye Ḳhudáwand Ḳhudá yúṉ kahtá hai,
ki Is wáste ki tum sab mail húe ho, so ab dekho, maiṉ tumheṉ Yarúsalam ke bích
meṉ jama karúngá. 20 Jis tarah log rúpá aur pítal aur lohá aur sísá aur qalái ko
ghaṛiye meṉ jama karte haiṉ, ki un par pighláne ko ág báreṉ; isí tarah maiṉ apne
qahr meṉ aur apne gazab men tumheṉ jama karúngá, aur ghaṛiye meṉ rakhke tum-
heṉ pighláúngá. 21 Háṉ maiṉ tumheṉ jama karúngá aur apne gazab kí ág tum par
bárúngá, aur tum us ke bích meṉ pighláe jáoge. 22 Jaisá rúpá ghaṛiye meṉ galiyá

játá hai, waisá tum us ke bích meṉ galáe jáoge, aur tum jánoge ki maiṉ KHUDA-
WAND apná gazab tum par uṉdeltá húṉ.
23 Aur KHUDAWAND ká kalám mujhe áyá aur bolá ki 24 Ai ádamzád, us
se kah ki Tú ek zamín hai, jo sáf nahíṉ kí gaí hai, jis par qahr ke din meṉ pání na
barastá hai. 25 Us ke darmiyán us ke nabíoṉ ká fitna hai; we un garande sheroṉ
ke mánind haiṉ jo shikár phárte; we jánoṉ ko bhakhte haiṉ, we mál aur taháif ko
chhín lete, we us ke darmiyán us kí bewoṉ ko bahut karte haiṉ. 26 Us ke káhin
merí shariat ko radd karte haiṉ, aur mere maqdisoṉ ko palíd karte haiṉ; we pák
aur nápák meṉ kuchh farq nahíṉ karte, we najis aur táhir ká imtiyáz nahíṉ jatáte
haiṉ; we apní ánkheṉ mere sabtoṉ se chhipáte haiṉ, aur maiṉ un meṉ beizzat húá
húṉ. 27 Us ke sardár us ke andar meṉ phárnewále bheriyoṉ ke mánind haiṉ, ki
lahú baháte, jánoṉ ko halak karte haiṉ, táki nafa páweṉ. 28 Us ke nabí un ke liye
khám chúná potte haiṉ, dhokhá dekhte aur áge se jhúṭh kahte, aur bolte haiṉ ki
KHUDAWAND Khudá yúṉ farmátá hai, jab KHUDAWAND nahíṉ bolá hai. 29 Mulk
ke awámm zulm karte, lúṭ lete, miskín aur muhtáj ko satáte aur pardesíoṉ par ná-
haqq sakhtí karte haiṉ. 30 Gherá banáne ko aur mulk ke liye mere áge darár meṉ
khaṛá hone ko maiṉ ne ek shakhs ḍhunḍhá, táki use wírán na karúṉ, par koí na
milá. 31 Is sabab maiṉ apná qahr us par barsáúngá, aur mere gazab kí ág se un-
heṉ faná karúngá, aur KHUDAWAND Khudá kahtá hai, ki maiṉ un kí ráh ká badlá
un ke sir par ḍálúngá.

XXIII. BAB.

1 Aur KHUDAWAND ká kalám mujhe áyá aur bolá ki 2 Ai ádamzád, do aura-
teṉ ek hí má kí beṭíáṉ thíṉ. 3 We Misr meṉ ziná karne lagíṉ, we apní jawání meṉ
zinákár baníṉ; waháṉ un kí chhátíáṉ malí gaíṉ, aur waháṉ un kí bikr ke pistán
chhúe gae. 4 Un meṉ kí baṛí ká nám Ahlah aur us kí bahin Ahlíbah. We merí
jorúíṉ húíṉ, aur beṭe beṭíáṉ janíṉ. Un ke ye nám. Ahlah Samrún hai, aur Ahlí-
bah Yarúsalam.
5 Aur Ahlah ne mere píchhe zinákárí kí, aur apne yároṉ par yáne Asúríoṉ par
jo us pás játe the, mar rahí, 6 Ki we sardár aur hákim, aur sab ke sab dilpizír
jawán mard, fáris aur aspsawár, aur argawání pairáhan se mulabbas the. 7 Aur us
ne apní zinákáríáṉ un par kharchíṉ yáne baní Asúr ke sab dilpasand jawán mardoṉ
par aur sabhoṉ par, jin par wuh marne lagí, wuh un ke sáre butoṉ se nápák húí.
8 Lekin wuh Misr kí apní ziná se báz na áí; kyúnki unhoṉ ne us kí jawání meṉ us
se khalwat kí thí, unhoṉ ne us kí bikr ke pistán chhúe the, aur apní ziná us par
uṉdelí thí. 9 Is liye maiṉ ne use uske yároṉ ke háth meṉ kar diyá, Asúríoṉ ke
háth meṉ, jin par wuh mar rahí. 10 Unhoṉ ne us kí nangáí ughárí, uske beṭe beṭíoṉ
ko liyá, aur use talwár se már ḍálá. So wuh auratoṉ ke liye ibrat huí, ki unhoṉ ne
us se intiqám liyá thá.
11 Aur us kí bahin Ahlíbah ne yih sab kuchh dekhá, par wuh apní yárbází meṉ
us se ziyáda saṛ gaí, aur apní zinákárí apní bahin kí zinákárí se baṛhái. 12 Wuh
baní Asúr yáne un sardároṉ aur hákimoṉ par, jo us ke pás játe the, mar rahí, ki we
kamál se mulabbas aspsawár aur sab ke sab dilpizír jawán mard the. 13 Aur maiṉ
ne dekhá ki wuh palasht húí hai; un donoṉ kí ekhí ráh rasm thí. 14 Lekin wuh
apne fisq o fajúr meṉ sabqat le gaí, ki jab us ne dekhá, ki díwár par mardoṉ ke an-

dám yáne Kasdíoṉ ke qálib shangarf se khínche húe haiṉ, 15 Jo kamar par paṭká
bándhe húe, apne siroṉ par achchhí pagrí pahine húe aur apní janambhúm ke
Kasdioṉ kí Bábul ke beṭoṉ ke taur par sab ke sah sárathíoṉ ke mánind dekhne meṉ
áte haiṉ: 16 Tab dekhte hí wuh un par marne lagí, aur qásidoṉ ko Kasdioṉ ke mulk
meṉ un pás bhejá: 17 So Bábul ke beṭe us pás ishqbází ke bichhaune par áe, aur
apní zinákárí se use álúda kiyá aur jab wuh un se álúda húí, to us ká nafs un
se haṭ gayá. 18 Aur jab us ne apní ziná ughárí, aur apní nangáí ughárí: to jaisá
merá dil us kí bahin se haṭ gayá thá, waisá merá dil us se bhí haṭá. 19 Tis
par us ne apní zinákárí yahán tak baṛháí, ki apní jawání ke dinoṉ ko yád kiyá, jab
wuh zamín i Misr meṉ ziná kartí thí. 20 So wuh phir apne un yároṉ par marne
lagí jin ká azú gadhoṉ ká sá azú aur jin ká inzál ghoṛoṉ ká sá inzál thá. 21
Aur tú apní jawání ke fisq o fajúr par rujú hotí thí, ki us waqt Misrí terí jawání ke
pistán ke liye terí chhátíáṉ malte the.

22 Is liye ai Ahlibah Khudawand Khudá yúṉ kahtá hai, Dekh maiṉ un yároṉ
ko jin se terá nafs haṭá hai, tere khiláf ubhárúngá, aur unheṉ chároṉ taraf se tere
khiláf láúngá: 23 Bábul ke beṭoṉ ko aur sáre Kasdíoṉ, nauwáboṉ, baháduroṉ aur
pahlawánoṉ, aur un ke sáth Asúr ke sáre beṭoṉ, sab dilpizír jawán mardoṉ, sar-
dároṉ aur hákimoṉ, sab sárathíoṉ aur mansabdár aspsawároṉ ko tujh par chaṛhá
láúngá. 24 So we hathyár aur rathoṉ aur charkhoṉ aur qaumoṉ kí jamíat ke
sáth tujh par hamla karenge; aur ḍhál aur pharí aur khod ke sáth chároṉ taraf se
tujhe gherenge. Maiṉ adálat ká kám unheṉ supurd karúngá, aur we apne áín ke
mutábiq tujh par hukm karenge. 25 Aur maiṉ apní gairat tere barkhiláf karúngá,
aur we gazab se tere kám meṉ mashgúl honge, aur we terí nák aur tere kán káṭenge
aur terí aulád talwár se márí paṛegí. We tere beṭe beṭíoṉ ko lenge, aur terí aulád
ág se bhasam hogí. 26 Aur we terí poshák tujh se utárenge, aur tere zewarát le
lenge. 27 Aur maiṉ tere fisq o fajúr aur terí zinákárí ko jo tú ne zamín i Misr meṉ
síkhí, mauqúf karúngá, yahán tak ki tú apní ánkheṉ un kí taraf phir na utháwegí,
aur phir Misr ko yád na karegí. 28 Kyúnki Khudawand Khudá yúṉ kahtá hai
ki Dekh maiṉ tujhe un ke háth meṉ kar detá húṉ, jin se tú ghinátí hai, un ke háth
meṉ jin se terá nafs haṭ gayá hai. 29 Aur we bugz se terí badsulúkí karenge,
aur terí sárí kamáí le jáenge, aur tujhe nangí aur ughárí chhoṛenge, ki terí fáhisha
urvání aur terá fisq o fajúr aur terí zinákárí ughárí jáe.

30 Maiṉ is liye yih tujh se karúngá ki tú ne zinákárí ke liye gair qaumoṉ ká
píchhá kiyá, aur un ke butoṉ se palíd húí hai. 31 Tú apní bahin kí ráh par
chalí hai, is liye maiṉ us ká piyála tere háth meṉ dúngá. 32 Khudawand
Khudá yúṉ farmátá hai ki Tú apní bahin ká gahrá aur baṛá piyála píegí; wuh
tujhe hansí aur ṭhaṭṭhe meṉ uṛáwegá; kyúnki us meṉ bahut samátá hai. 33 Tú
mastí aur iztiráb se bhar jáegí; behoshí aur sarásimagí ká piyála terí bahin Samrún
ká piyála hai. 34 Tú use píegí aur nichoṛegí, aur us kí ṭhíkríáṉ chábegí, aur apní
chhátíáṉ pháṛegí; kyúnki maiṉ hí bolá, Khudawand Khudá farmátá hai. 35 Pas
Khudawand Khudá yúṉ farmátá hai, Azbas ki tú ne mujhe bhúl gaí, aur mujhe
apní píṭh ke píchhe phenk chalí, so tú bhí apne fisq o fajúr ká bár uṭhá le.

36 Phir Khudawand ne mujhe kahá, Ai ádamzád, kyá tú Ahlah aur Ahlibah
ká insáf karegá? Háṉ un ke makrúh kám un par záhir kar: 37 Ki unhoṉ ne
ziná kí aur khún un ke háthoṉ meṉ hai, aur unhoṉ ne apne butoṉ se ziná kí, aur

un beṭoṉ ko bhí, jinheṉ we mere liye janíṉ, un ke kháne ke liye guzaráná. 38 Phir
unhoṉ ne mujh se yih bhí kiyá hai, ki usí din mere maqdis ko najis kiyá, aur mere
sabtoṉ ko nápák kiyá. 39 Kyúnki jab we apní aulád ko butoṉ ke liye zabh kar
chukíṉ, tab we usí din mere maqdis meṉ dákhil húíṉ, ki use nápák kareṉ; aur dekh
unhoṉ ne mere maskan ke andar meṉ aisá kám kiyá hai. 40 Balki we un mardoṉ
ko bulá bhejtí thíṉ jo dúr se áe, un ke pás elchí bheje gae, so dekh we áe: tú un
ke liye naháyá, aur apní ánkhoṉ ko rangáyá, aur singár se apne ko singárá. 41 Aur
tú nafís palang par baiṭhí jis ke áge chuní húí mez rakhí gaí, aur us par tú ne
merá bakhúr aur merá raugan dhará. 42 Aur shádmán hujúm kí áwáz us meṉ
bají, aur awámm ul nás ke logoṉ meṉ se bayábán se sharábí pahuncháe gae, jo un
ke háthoṉ par kaṛe aur un ke siroṉ par ḳhushnumá táj rakhte the.
43 Tab maiṉ ne us fisq o fajúr kí sálḳhurda kí bábat kahá, Kyá log ab us se, háṉ
aisí se ziná karenge? 44 Tad bhí we us pás gae jis tarah fáhisha aurat pás játe haiṉ:
aisá hí we un ḳharáb auratoṉ Ahlah aur Ahlibah ke pás gae. 45 Lekin sadíq
mard zinákarnewálíoṉ aur ḳhún bahánewálíoṉ ke áín ke mutábiq un kí insáf
karenge; ki zinákarnewáliáṉ we haiṉ, aur ḳhún un ke háthoṉ meṉ lagtá. 46 Kyúnki
Ḳhudawand Ḳhudá yúṉ farmátá hai, ki Maiṉ un par jamáat láúngá, unheṉ
saḳhtí aur gárat ke liye supurd kar dúngá. 47 Aur jamáat un par sangsár karenge,
aur apní talwároṉ se unheṉ már ḍálenge, un ke beṭoṉ aur beṭíoṉ ko qatl karenge,
aur un ke gharoṉ ko ág se jalá denge. 48 Is tarah se maiṉ fisq o fajúr ko zamín
meṉ se miṭwá ḍálúngá, táki sárí aurateṉ ibratpizír howeṉ, aur tumháre fisq o fajúr
ke mutábiq na kareṉ. 49 Aur we tum se tumháre fisq o fajúr ká intiqám lenge,
aur tum apne butoṉ ke gunáhoṉ ko sahoge, táki tum jáno ki Ḳhudawand Ḳhudá
maiṉ hí húṉ.

XXIV. BÁB.

1 Phir nauweṉ baras ke dasweṉ mahíne kí dasweṉ táríkh meṉ Ḳhudawand
mujh se ḳhitáb karke farmáyá, 2 Ki Ai ádamzád, din ká ain isí din ká nám likh.
Sháh i Búbul ain isí din Yarúsalam par pahunchtá. 3 Aur bágí ḳhándán ko tamsíl
lá aur unheṉ kah, ki Ḳhudawand Ḳhudá yúṉ farmátá hai, ki Ek hanḍí chaṛhá
chaṛhá, aur us meṉ pání bhí ḍál. 4 Us ke ṭukre us meṉ chun, har tarah ke
achchhe ṭukre kúle aur sháne, aur chuní húí haḍḍíoṉ se bhar. 5 Aur galla ká
zubda le, aur us ke tale haḍḍíoṉ ke liye bhí índhan lagá, use ubalne de, aur us ke
bích kí haḍḍíoṉ ko bhí pakne de.
6 Is liye Ḳhudawand Ḳhudá yúṉ farmátá hai, Wáwailá us ḳhúnrez shahr par,
us deg par jis meṉ zangár hai, aur us ká zangár us se nikal nahíṉ játá, ṭukṛá
ṭukṛá nikál, aur us par qura na paṛe. 7 Kyúnki us ká ḳhún us ke darmiyán hai,
us ne nangí chaṭán par use biṭáyá, zamín par use nahíṉ baháyá ki miṭṭí se ḍhámpá
jáe. 8 Qahr bhaṛkáne aur intiqám lene ko maiṉ ne us ká ḳhún nangí chaṭán par
biṭwáyá, táki wuh ḍhámpá na jáe. 9 Is liye Ḳhudawand Ḳhudá yúṉ farmátá
hai, Wáwailá us ḳhúnrez shahr par! Maiṉ bhí índhan ká baṛá ḍher lagáúngá. 10
Índhan dhar, ág bár, gosht paká, milauní milá ki haḍḍíán bhí galeṉ. 11 Tab
ḳhálí use angároṉ par dhar ki us ká pítal garm howe aur jale, aur us meṉ kí najásat gal
jáe aur us ká zangár faná howe. 12 Saḳht mihnat se thakátá, ki us ká baṛá zan-

gár us meṉ se nikal nahíṉ játá, ág meṉ us ká zangár rahtá hai. 13 Terí najásat
meṉ badzátí hai; kyúnki maiṉ tujhe pák kiyá cháhtá húṉ, par tú pák nahíṉ hotá
hai. Tú apní najásat se phir pák na hogí jab tak maiṉ apná qahr tujh par názil
na kar chukúṉ. 14 Maiṉ Ḳhudáwand bolá; wuhí hogá, aur maiṉ wuhí karúngá;
maiṉ na haṭúngá na chhoṛúngá na pachhtáúngá. Terí ráh aur tere kámoṉ ke
mutábiq terá insáf kiyá jáegá, Ḳhudáwand Ḳhudá farmátá hai.

15 Phir Ḳhudáwand ne mujh se ḳhitáb karke farmáyá, 16 Ai ádamzád, dekh,
maiṉ terí manzúr i nazar ko marí se le lúngá, par tú mátam na kar na royá kar,
aur tere ánsú na baheṉ. 17 Chupke ṭhanḍí sánseṉ bhar, maiyatzárí mat kar, sir
par apní pagṛí bándh, aur pánw meṉ jútá pahin, aur apní dáṛhí ko oṛh na le, aur
awámm kí roṭí mat khá.

18 So maiṉ ne subh ko logoṉ se kalám kiyá, aur shám ko merí jorú mar gaí.
Aur maiṉ ne subh ko aisá kiyá jaisá maiṉ ne hukm páyá thá. 19 Tab logoṉ ne
mujhe kahá ki Tú hameṉ na batáwegá jo tú kartá hai so hamáre liye kyá? 20 So
maiṉ ne unheṉ kahá ki Ḳhudáwand ká kalám mujhe áyá aur bolá, 21 Isráel ke
gharáne ko kah, ki Ḳhudáwand Ḳhudá yúṉ farmátá hai, ki Dekho, maiṉ apne
maqdis ko, tumháre zor ke ghamanḍ, tumhárí manzúr i nazar aur mahbúb i ḳhátir
najis karúngá, aur tumháre beṭe aur tumhárí beṭíáṉ jinheṉ tum chhoṛ gae, talwár
se máre paṛenge. 22 Aur tum aisá karoge jaisá maiṉ ne kiyá; tum dáṛhí ko oṛh
na loge, aur awámm kí roṭí na kháoge. 23 Aur tumhárí pagṛíáṉ tumháre siroṉ par
aur tumhárí jútíáṉ tumháre pánw meṉ hongí; aur tum nauha aur zárí na karoge,
par apní sharárat se súkhoge, aur ek dúsre se ṭhanḍí sánseṉ bharoge. 24 Chunán-
chi Hizqiel tumháre liye nishán hogá: aur jab yih bar áwe, to tum sab kuchh aisá
karoge jaisá us ne kiyá hai; aur tum jánoge ki maiṉ Ḳhudáwand Ḳhudá húṉ.

25 Aur tú, ai ádamzád, dekh ki jis din maiṉ un se un kí izzat, un kí shándár
masarrat, un kí manzúr i nazar aur un kí maqsúd i ḳhátir yáne un ke beṭe aur un
kí beṭíáṉ un se le lúngí; 26 Us din ek jánbar tujh pás áwegá ki tere kánoṉ meṉ
yih sunáwe. 27 Us din terá munh us jánbar par khol jáegá aur tú bolegá aur phir
gúngá na rahegá. So tú un ke liye ek nishán hogá, aur we jánenge, ki maiṉ
Ḳhudáwand húṉ.

XXV. BÁB.

1 Aur Ḳhudáwand ká kalám mujhe áyá aur bolá, 2 Ai ádamzád, baní Ammún par
apná rukh kar, aur un par nubúwat kah. 3 Aur baní Ammún se kah, Ḳhudáwand
Ḳhudá ká kalám suno. Ḳhudáwand Ḳhudá yúṉ farmatá hai, Az bas ki tú ne
ahá kahá mere maqdis par, ki nápák húá, aur zamín Israel i par ki ujáṛí gaí, aur ahl
i Yahudáh par ki asírí meṉ rawána húe: 4 Is liye dekh, ki tujhe púrab ke logoṉ ko
míras kar dúngá, we apní bastíáṉ tujh meṉ basáwenge, aur apne makán tere dar-
miyán meṉ karenge, aur terá phal kháenge, aur tere dúdh píenge. 5 Aur maiṉ
Rabbah ko únṭsálá aur baní Ammún kí zamín ko bheṛsálá banáúngá, aur tum
jánoge ki maiṉ Ḳhudáwand húṉ. 6 Kyúnki Ḳhudáwand Ḳhudá yúṉ kahtá
hai, Az bas ki tú ne tálí márí, aur pánw piṭá, aur apne sáre ghamand meṉ jí ján se
zamín i Isráel par bág bág húá: 7 Isliye, dekh maiṉ apná háth tujh par baṛháúngá,
aur lúṭ ke liye gairoṉ ke háth sompúngá, aur qaumoṉ meṉ se tujhe káṭ ḍálúngá,

aur mamlukaton men se tujhe munqata karúngá; main tujhe nest o nábúd karúngá,
aur tú jánegá ki main Khudawand hún.

8 Khudawand Khudá yún farmátá hai, Azbas ki Moab aur Shaír kahte hain
ki Jaise sab qaumen waise ahl i Yahúdáh hain: 9 Isliye dekh main Moab ke
pahlú ko us ke shahron se us kí sarhadd ke shahron se us khushnumá zamín Bait
ul Wasímát aur Baal Maún aur Qaryataimah tak kholúngá, 10 Púrab ke logon
ke liye baní Ammún par, aur use mírás kar dúngá, táki qaumon ke darmiyán baní
Ammún ká zikr na rahe: 11 Aur main Moab par insáf karúngá aur we jánenge ki
main Khudawand hún.

12 Khudawand Khudá yún farmátá hai, Azbas ki Adúm ne ahl i Yahúdáh
se kínakashí karke asám uṭháyá aur un se intiqám liyá: 13 Isliye Khudawand
Khudá yún farmátá hai, ki Main apná háth Adúm par baṛháúngá aur us men se
insán aur haiwán ko nábúd karúngá, aur Taiman se leke use wírán karúngá, aur
we Dadán tak talwár se máre parenge, 14 Aur main apní guroh Isráel ke háth
se Adúm par apná qahr názil karúngá, aur we mere gazab aur khashm ke mutábiq
Adúm se sulúk karenge; so we merá intiqám málúm karenge, Khudawand
Khudá farmátá hai.

15 Khudawand Khudá farmátá hai, Azbas ki Filistí kínakashí kí, aur ghamandí
hoke jí ján se halák karne ko adáwat i qadím ke máre apná intiqám liyá: 16 Is
liye Khudawand Khudá yún farmátá hai, Dekh main Filistíon par apná háth
baṛháúngá, aur Karetíon ko káṭ ḍálúngá, aur samundar ke kanáre kí bachtí ko
munqata karúngá, 17 Aur main gazabálúda tádíb deke un se intiqám i ázím lúngá
aur jab main un se intiqám le chuká, to we jánenge ki main Khudawand hún.

XXVI. BAB.

1 Aur gyárahwen baras ke pahle din yún húá ki Khudawand ká kalám mujhe
áyá aur bolá, 2 Ai ádamzád, azbas ki Súr ne Yarúsalam par lalkárá hai, ki Ahá
qaumon ká wuh darwáza toṛá gayá hai; ab sab mujh par máil hotá, main bhar
jáúngí ki wuh ujaṛ gaí hai: 3 Isliye Khudawand Khudá farmátá hai, Dekh, ai
Súr, main tujh par chaṛh áúngá, aur bahut sí qaumon ko tujh par chaṛhá láúngá
jaisá samundar apní maujon ko chaṛhá látá hai. 4 Aur we Súr kí shahrpanáh ko
toṛenge, aur un ke burjon ko ḍháwenge, aur main us kí miṭṭí us par se jháṛ phen-
kúngá, aur use nangí chaṭán karúngá. 5 Wuh samundar ke darmiyán jál bichháne
ká maqám hogí kyúnki main hí bolá Khudawand Khudá farmátá hai; aur wuh
qaumon ke liye ek lúṭ hogí, 6 Aur us ke dihát khushkí par talwár se máre paṛenge
aur we jánenge ki main Khudawand hún.

7 Kyúnki Khudawand Khudá yún farmátá hai, Dekh, main sháh i Bábul
shimál se shahansháh Nabúkhudnazr ko ghoṛon aur rathon aur sawáron aur hujúm
aur bahut awámm samet látá hún. 8 Wuh khushkí par tere dihát ko talwár se
qatl karegá, aur tujh par burj banáwegá, aur tujh par pushta bándhegá, aur tujh
par sipar uṭháwegá. 9 Wuh apne manjaníq terí shahrpanáh par lagáwegá, aur apne
harbon se tere burjon ko ḍháwegá. 10 Us ke ghoṛon kí kasrat kí dhúl tujhe
ḍhámpegí, us ke sawáron aur pahiyon aur rathon ke hangáma se terí díwáren kámp
jáengí, jab wuh tere pháṭakon men dakhl karegá, jis tarah shahr i shikasta men

daḳhl karte haiṉ. 11 Wuh apne ghoroṉ ke ṭápoṉ se tere sáre saṛakoṉ ko latáregá, aur wuh talwár se tere logoṉ ko qatl karegá, aur terí panáh ke sutún zamín par gir jáenge. 12 Aur we terá mál lúṭ lenge, aur terí saudágarí ko gárat karenge, aur we terí diwáreṉ toṛ ḍálenge, aur tere ḳhushnumá makánoṉ ko ḍhá denge, aur tere patthar aur lakṛe aur terí miṭṭí samundar ke darmiyán ḍál denge. 13 Aur maiṉ tere gáne kí áwáz band karúngá, aur terí bín kí bol phir suná na jáegá. 14 Aur maiṉ tujhe nangí chaṭán karúngá, tú jál phailáne kí jagah hogí. Tú phir baní na jáegí; kyúnki maiṉ Ḳhudawand bolá húṉ, Ḳhudawand Ḳhudá farmátá hai.

15 Ḳhudawand Ḳhudá Súr se yúṉ kahtá hai, ki Tere gir paṛne ke shor se, tere zaḳhmíoṉ ke karáhne se tere darmiyán ke muqátala se ṭápú tharthàráwenge. 16 Tab samundar ke sáre farmánrawá apne taḳhtoṉ par se utarenge, aur apní sháhána poshákeṉ dúr karenge, aur apne munaqqash pairáhan utárenge; aur larza se mulabbas hoke ḳhak par baiṭh jáenge, we har lahza larzenge, aur tujh par sarásíma howenge. 17 Aur we tujh par yih nauha karenge, aur tujhe kahenge, Háe tú kaisí nábúd húí jo samundar se ábád thí, wuh bastí jo sitúda thí, jo samundar meṉ zoráwar thí, wuh aur us ke báshinda, jo us ke sáre áspás ke logoṉ ko apní haibat dikhlátí thí. 18 Ab ṭápú tere girne ke din kámpte haiṉ, aur samundar ke jazáir tere anjám se muztarib hote haiṉ.

19 Kyúnki Ḳhudawand Ḳhudá yúṉ farmátá hai, Jab maiṉ tujhe wírán shahr banáúngá, un shahroṉ ke mánind jo ábád nahíṉ, jab maiṉ gahráp'á tujh par chaṛhá láúngá, aur baṛe baṛe pání tujhe ḍhámpenge: 20 Tab maiṉ tujhe un meṉ jo gor meṉ wárid ho gae, wárid karúngá, qaum i qadím meṉ, maiṉ tujhe tah i zamín meṉ basáúngá, qadím kí ḳharábatoṉ meṉ un ke pás jo gor meṉ utar gae, táki tú phir ábád na howe; par maiṉ zindoṉ ke mulk meṉ ḳhushnumáí dúngá. 21 Maiṉ tujhe ibrat banáúngá, aur tú nábúd hogí; we tujhe ḍhúṉḍhenge, par abad tak na páwenge, Ḳhudawand Ḳhudá farmátá hai.

XXVII. BÁB.

1 Phir Ḳhudawand ká kalám mujhe áyá aur bolá, 2 Ai ádamzád, tú Súr par nauha kar. 3 Aur Súr se kah, Ai tú jo samundar ke madḳhaloṉ par bastí thí, aur bahut se ṭápúoṉ ke logoṉ kí saudágar hotí thí, Ḳhudawand Ḳhudá yúṉ farmátá hai, ki Ai Súr, tú kahtí hai, ki Maiṉ husn kí jamíla húṉ. 4 Samundar ke bích meṉ terí sarzamín hai; tere banánewále terí ḳhushnumáí púrí karte the. 5 We Sanír ke sanaubaroṉ se terí sárí taḳhtbandí karte the; we Lubnán se saroon ko lete the ki tujh par mastúl banáweṉ. 6 We Basan ke balútoṉ se tere ḍánḍoṉ ko banáte the, tere nishimanoṉ ko háthídánt se, aur Kittíoṉ ke ṭápú ke buqs se jaṛte the. 7 Tú apne pál ke liye Misr ke búṭedár katán phailátí thí, kabúdí aur argawání Ilsah ke ṭápúoṉ se terí poshish hotí thí. 8 Saidá aur Arwád ke báshinde tere ḍáṇḍí the; aur ai Súr, tere hunarmand, jo tere darmiyán the, we tere mánjhí the. 9 Jabal ke buzurg aur us ke hakím tere andar the ki terá ṭúṭá phúṭá marammat kareṉ. Samundar kí sárí jaházeṉ aur un ke malláh tujh meṉ házir the ki terá bázár garm kareṉ.

10 Fársí aur Lúdí aur Fútí tere lashkar meṉ terí jang ke mard the; we sipar aur ḳhod tujh meṉ laṭkáte aur we tujhe raunaq baḳhshte the. 11 Arwád ke mard

aur terí hí fauj ke log cháron taraf terí shahrpanáh par khaṛe the, aur bahádur
tere burjon par házir the. We apní siparen cháron taraf terí shahrpanáh par nasb
karte the, we terá jamál kamál ko pahuncháte the.

12 Tarsís sáre mál kí kasrat ke sabab tere sáth tijárat karte the, we rúpe aur
lohe aur qalái aur síse se tere bázár bharte the. 13 Yúnán, Túbál aur Masak
tere saudágar the, we nafs i Ádam aur dhát ke zurúf se terá bázár garm karte the.
14 Ahl i Tujarmah ghoṛon aur sawáron aur khachcharon se tere bázár bharte the.
15 Baní Dadán tere saudágar the, bahut se ṭápú tijárat ke liye tere háth lage; we
áj kí shákhon aur abnús ká badal dete the. 16 Arámí terí kárígarion kí kasrat
ke sabab tere sáth tijárat karte the, we shabchirág aur argawání aur chikandozí aur
kattán aur múngá aur lál tere bázár men pahuncháte the. 17 Yahúdáh aur zamín
i Isráel tere saudágar the; we Miníyatí gehún aur pakwán, aur shahd aur raugan
aur balsán se terá bázár garm karte the. 18 Ahl i Dimishq terí masnúát kí kasrat
ke sabab har tarah ke amwál o asbáb kí bahutáyat ke báis wain i Halbún aur
pasham i safed tere sáth tijárat karte the. 19 Wadán aur Yawán Uzák se tere
bázár men áte the, gaṛhe lohe, tejpát aur gaurgáchh se terá bájár garm karte the.
20 Dadán tere sawár hone ke liye farash ke libáson ká terá saudágar thá. 21 Arab
aur Qídár ke sab amír tijárat ke liye tere háth lagte; we barra aur meṇḍhe aur
bakrí leke tere sáth tijárat karte the. 22 Sabá aur Raamah ke saudágar tere sáth
saudágarí karte the; we har raqm ke khushbúdár masálih aur har tarah ke qímatí
patthar aur sone tere bázár men pahuncháte the. 23 Harrán aur Kannah aur
Adan aur tujjár i Sabá aur Asúr aur Kilmad tere sáth saudágarí karte the. 24 We
khalaaton aur argawání aur munaqqash lubádon aur mubram se bhare aur rassíon
se bándhe húe sandúqon ko terí tijáratgáh men saudágarí ke liye láte the. 25 Terí
saudágarí ke liye Tarsís kí jaházen tere kárwán thín, chunánchi tú samundar ke
bích men mámúr aur niháyat muazzaz húí.

26 Tere malláh tujhe baṛe pánion men pahuncháte hain, bád i sharqí tujh ko
bích men toṛtí hai. 27 Terí bazáat aur terá bázár aur terí tijárat tere jahází
aur tere malláh, tere rakhna ke marammat karnewále aur tere kár o bár ke gu-
máshta aur tere andar ke jangí mard aur sárí jamáat jo tujh men hai, tere girne ke
din samundar ke bích men girenge,

28 Tere jaházíon ke chilláne ke shor se mahálll laraz jáenge, 29 Aur sáre
ḍánḍí aur jahází aur samundar ke sáre malláh aur samudar ke sáre áyá jáyá karne-
wále apne jaházon se utar áenge; we khushkí par khaṛe honge, 30 Aur apní
áwáz buland karke tujhe par chilláwenge aur zár zár rowenge, aur apne siron par
khák uṛáwenge aur áp rákh men loṭenge. 31 We tere liye apne ko muṇḍáwenge
aur ṭáṭ kasenge, aur we tere liye ján kí talkhí se aur dilsoz nála se tujh par zár
zár rowenge. 32 We apne ranj men tujh par nauha karenge aur yún kuṛhenge,
Kaun Súr kí mánind hai jo samundar ke darmiyán men tabáh húí. 33 Jab terí
saudá samundar par se nikaltí thí, tab tú babut qaumon ko bhar detí thí, tú apne
amwál o asbáb se zamín ke bádsháhon ko tawangar kartí thí. 14 Lekin jis waqt
tú pánion ke gahrápon men samundar par se ṭúṭ gaí, to terí tijárat aur tere andar
kí terí sárí jamáat gir gaí hai. 35 Tápúon ke sáre báshinde tujh par ghabráte
aur un ke bádsháh ḍarte, aur un ká chihra zard ho játá. 36 Qaumon ke tujjár
tujh par phuphkárte, tú tahaiyur kí báis aur abad tak nábúd hai.

XXVIII. BÁB.

1 Aur Khudáwand ká kalám mujhe áyá aur bolá, 2 Ai ádamzád, Súr ke
peshwá se kah, ki Khudáwand Khudá yúṉ farmátá hai, Azbas ki terá dil phúltá
aur tú kahtá hai, ki Maiṉ ek iláh húṉ, samundar ke bích meṉ iláhoṉ ke ásan par
baithtí húṉ, agarchi tú iláh nahíṉ, balki insán hai, magar apná dil iláh ká sá dil
banátá hai. 3 Dekh tú Dániel se dánátar hai, kuchh poshída tujh se chhipá nahíṉ;
4 Tú ne apní hikmat aur khirad se mál hásil kiyá, soná aur rúpá apne khazánoṉ
meṉ jama kar diyá. 5 Tú ne apní hikmat kí afzúní se, apní saudágarí se apná mál
bahut kiyá, aur terá dil tere mál par phúltá hai: 6 Is liye Khudáwand Khudá
farmátá hai, Azbas ki tú ne apná dil iláh ká sá dil banáyá: 7 Is liye dekh, maiṉ
tujh par agyár qaumoṉ ke bahádur charhá látá húṉ: we apní talwáreṉ terí hikmat
ke husn par khínchenge, aur tere jamál ko nápák karenge. 8 We tujhe gár meṉ
wárid karenge ki tú samundar ke bích meṉ aisí maregí jaise maqtúl mar játe haiṉ.
9 Kyá tú apne qátil ke áge kahegí, ki Maiṉ iláh húṉ? Tú apne qátil ke háth meṉ
iláh nahíṉ balki insán hogí. 10 Jaise námakhtún marte haiṉ, waisí tú agyár ke
háth se márí paregí, ki maiṉ bolá, Khudáwand Khudá farmátá hai.

11 Aur Khudáwand ká kalám mujhe áyá aur bolá, 12 Ai ádamzád, Súr ke
bádsháh par yih nauha kar aur us se kah, Khudáwand Khudá yúṉ farmátá hai,
Tú khatm ul kamál thahará, pur aql aur husn meṉ jamíl baná. 13 Tú Adan
meṉ bág Al'láh meṉ rahá kartá thá, har tarah ke qímatí patthar terí poshák thí,
lál aur zabarjad aur ilmás aur topáz aur sang i Sulaimání aur yashab aur yáqút i
kabúdí, aur zammarrud aur gauhar i shabchirág aur tilá; daf o naqb ke masnúát
tujh par lage, we tere janam din meṉ taiyár kiye gae. 14 Tú par phailáyá aur sáya
bakhshnewálá Karúb thá, aur maiṉ ne tujhe Khudá ke muqaddas pahár par rakhá
thá; aur tú átashbár pattharoṉ ke darmiyán khirámán thá. 15 Tú apní paidáish
ke din se apní ráh rasm meṉ kámil thá jab tak terí kharábí tujh meṉ páí gaí.
16 Terí saudágarí kí bahutáyat se terá andar zulm se bhará, aur tú khatákár
thahará: so maiṉ tujh ko Khudá ke pahár par se barbád karúngí, aur tujh sáya
bakhshnewále Karúb ko átashbár pattharoṉ ke darmiyán meṉ se faná karúngá.
17 Terá dil tere husn par phúlá; tú ne apne jamál ke liye apní hikmat kho dí;
maiṉ tujhe zamín par patakúngí, bádsháhoṉ ke áge tujhe dharúngá ki tujhe dekh
leṉ. 18 Tú ne apní sharíratoṉ kí kasrat se aur apní saudágarí kí nárástí se apne
maqdisoṉ ko nápák kiyá: is liye maiṉ tere andar meṉ se ek ág nikálúngá jo tujhe
bhasam karegí, aur maiṉ tere sáre dekhnewáloṉ kí ánkhoṉ ke áge tujhe zamín par
rákh karúngá. 19 Sab jo qaumoṉ ke darmiyán tere ján pahchán haiṉ, tujh se
hairán honge, tú tahaiyur ká báis hogí aur abad tak nábúd rahegá.

20 Aur Khudáwand ká kalám mujhe áyá aur kahá, 21 Ai ádamzád, Saidá
par apná rukh kar, aur us par nubúwat kah aur bol, 22 Khudáwand Khudá yúṉ
farmátá hai, Dekh, maiṉ tujh par charh átá húṉ, ai Saidá, aur maiṉ tere darmiyán
zú ul jalál hoúngá tá ki we málúm kareṉ, ki maiṉ Khudáwand húṉ jab maiṉ us
par insáf karúṉ, aur us meṉ apní taqdís karwáúṉ. 23 Maiṉ us meṉ wabá bhejúngá
aur khúnrezí us kí galíoṉ meṉ, aur maqtúl us ke darmiyán us talwár se jo chároṉ
taraf se us par chalegí, girenge; aur we málúm karenge, ki maiṉ Khudáwand húṉ.

24 Tab ahl i Isráel ke liye koí chubhnewálá kánṭá aur dukhánewálá khár un ke

chároṉ taraf ke logoṉ meṉ jo unheṉ haqír jánte haiṉ, na rahegá, aur we jánenge, ki
maiṉ Khudawand Khudá húṉ.
25 Khudawand Khudá yúṉ farmátá hai, Jab maiṉ ahl i Isráel qaumoṉ meṉ se,
jin meṉ we parágauda ho gae, jama karúngá, tab maiṉ qaumoṉ kí ánkhoṉ ke símhne
un se apní taqdís karáúngí, aur we us zamín meṉ basenge jise maiṉ ne apne bande
Yaqúb ko dí. 26 Aur we usmeṉ be khatar sukúnat karenge, aur makán banáwenge,
aur angúristán lagáwenge, aur ba salámat búd o básh karenge, jab maiṉ un sabhoṉ
par insáf karúngá, jo cháron taraf se un kí hiqárat karte haiṉ; aur we jánenge, ki
maiṉ Khudawand un ká Khudá húṉ.

XXIX. BAB.

1 Dasweṉ baras ke dasweṉ mahíne kí báraliwíṉ tárikh ko Khudawand ká kalám
mujhe áyá aur bolá, 2 Ki Ai ádamzád, tú Misr ke bádsháh Firaún par apná rukh
kar, aur us par aur sáre Misr par nubúwat kah, 3 Báteṉ kar aur bol ki Khuda-
wand yúṉ farmátá hai ki Dekh, maiṉ tujh par átá húṉ, ai Firaún, sháh i Misr,
tinnín i azam, jo apní nahroṉ ke andar leṭtá hai, aur kahtá hai ki Merí nahr merí
hí hai aur maiṉ ne apne liye paidá kiyá. 4 Lekin maiṉ terí dáṛhoṉ meṉ káṉṭe
lagáúngá, aur terí nahroṉ kí machhlíoṉ ko tere chhilkoṉ par saṭáúngá, aur terí
nahroṉ ke andar se tujhe nikál dúngá, aur terí nahroṉ kí machhlíáṉ tere chhilkoṉ
par saṭengí. 5 Aur maiṉ tujhe, háṉ tujhe aur terí nahroṉ kí machhíoṉ ko bayábán
meṉ chhoṛ dúngá; tú maidán kí sath par paṛá rahegá, tú na jama kiyá aur na baṭorá
jáegá, maiṉ ne tujhe maidán ke darinde aur ásmán ke parinde ko khurák ke liye
diyá. 6 Aur Misr ke sáre báshinde jánenge ki maiṉ Khudawand húṉ, isliye
ki we Isráel ke gharáne ke liye nai kí láṭhí the. 7 Jab unhoṉ ne tujhe háth se
pakṛá, tú ṭúṭ gayá, aur un ke sáre sháne pháṛe; jab tujh par úthangan kiyá, tú
pára pára ho gayá, aur un kí sárí kamaroṉ ko larzáyá.
8 Is liye Khudawand Khudá yúṉ farmátá hai, ki Dekh ek talwár tujhe par bhe-
júngá, aur insán aur haiwán ko tujh meṉ se káṭ ḍálúngá. 9 Aur Misr kí zamín
ujáṛ aur wírán ho jáegí, aur we jánenge ki maiṉ Khudawand húṉ; isliye ki us ne
kahá hai ki Nahr merí hí hai, aur maiṉ ne paidá kiyá hai. 10 Dekh, is liye maiṉ
tujh par aur terí nahroṉ par áúngá, aur Misr kí zamín Sawíneh kí burj se Kúsh
kí sarhadd tak wíráne ká wírána aur ujáṛ banáúngá. 11 Insán ká pánw us
meṉ se nahíṉ guzaregá, aur haiwán ká pánw us meṉ se nahíṉ guzaregá, aur wuh
chálís baras tak ábád na howegí. 12 Aur wírán mulkoṉ ke darmiyán zamín i Misr
ko wírán karúngá, aur ujáṛe húe shahroṉ ke darmiyán us ke shahr chálís baras tak
ujáṛ rahenge, aur maiṉ Misríoṉ ko qaumoṉ meṉ chhitráúngá, aur unheṉ mulkoṉ
meṉ bitráúngá.
13 Taham Khudawand yúṉ farmátá hai ki Chálís baras bád Misríoṉ ko un
qaumoṉ ke darmiyán se jaháṉ we chhitráe gae haiṉ, baṭorúngá; 14 Aur maiṉ Misr
kí asírí ko pher láúngá, aur unheṉ Fatrús kí zamín un kí janambhúm lauṭáúngá
aur we waháṉ mamlukat i ájiz honge. 15 Wuh sáre mulkoṉ se ájiztar hogí, aur phir
qaumoṉ par apne taíṉ sarbuland na karegí; kyúnki maiṉ unheṉ qalíl karúngá ki
phir qaumoṉ par saltanat na kareṉ. 16 Aur wuh phir Isráel ke gharáne ke liye

ásrá nahíṉ hogí, ki we jab un par nazar karenge, to un kí sharárat se yád karenge,
lekin jánenge, ki maiṉ Khudáwand Khudá húṉ.

17 Satáíswen baras ke pahle mahíne kí pahlí táríkh Khudáwand ká kalám
mujhe áyá aur bolá, 18 Ki Ai ádamzád, sháh i Bábul Nabúkhudnazr apne lashkar
ko Súr kí mukhálafat meṉ sakht khidmat karwáí hai; har sir ganjá húá, aur har
shána chhil gayá, par na us ne aur na us ke lashkar ne Súr ke liye us khidmat ke liye
jo us ne un kí mukhálafat meṉ kí thí, kuchh ajr páyá. 19 Is liye Khudáwand
Khudá yúṉ farmátá hai ki Dekh, maiṉ Misr kí zamín ko sháh i Bábul Nabúkhud-
nazr ke háth meṉ kar dúngá, wuh us kí guroh ko pakaṛ legá, aur us kí lúṭ ko lúṭ
legí, aur us kí ganímat ko ganímat jánegí, aur wuh us ke lashkar kí ujrat hogí. 20
Maiṉ ne use Misr kí zamín de ḍálí, us khidmat ke liye jise us ne us kí mukhálafat
meṉ khidmat kiyá; kyúnki unhoṉ ne mere liye khidmat kí thí, Khudáwand
Khudá kahtá hai. 21 Us din Isráel ke khándán kí shákh ko shugufta karúngá,
aur tujhe un ke darmiyán fath ul lisán bakhshúngá, aur we jánenge, ki maiṉ
Khudáwand Khudá húṉ.

XXX. BAB.

1 Aur Khudáwand ká kalám mujhe áyá aur kahá, 2 Ki Ai ádamzád, nubúwat
kar aur kah, ki Khudáwand Khudá yúṉ kahtá hai, Chilláo: din par afsos! 3
Kyúnki din qaríb hai, háṉ Khudáwand ká din, ghanghor ká din qaríb hai, wuh
gair qaumoṉ ká dahr hogá. 4 Aur talwár Misr par áwegí, aur jab Misr meṉ
maqtúl girenge, to Kúsh meṉ baṛí haibat hogí; we us kí guroh ko lejáenge, aur us
kí bunyádeṉ munhadim howengí. 5 Kúsh aur Fút aur Lúd aur sárí mukhtalif
qaum aur Kúb, aur ahd bándhnewálí zamíṉ ke farzand un ke sáth talwár se girenge.
6 Khuddáwand yúṉ kahtá hai, ki Misr ke madadgár gir jáenge, aur us kí qúwat
ká fakhr utárá jáegá, Sawíneh kí burj se we us meṉ talwár se gir jáenge, Khudá-
wand Khudá farmátá hai. 7 Aur we wírán mulkoṉ ke darmiyán wírán honge, aur
ujáṛ shahroṉ ke darmiyán us ke shahr ujáṛ rahenge. 8 Aur jab maiṉ ne Misr meṉ
ág bhaṛkáí, aur us ke sáre madadgár shikast honge, to we málúm karenge, ki maiṉ
Khudáwand húṉ. 9 Us din beparwá Kúshíoṉ ke ḍaráne ko páyik mere huzúr se
jaházoṉ par niklenge, jaisá Misr ke din meṉ waisí baṛí haibat un par áwegí, dekh
wuh átí hai.

10 Khudáwand Khudá yúṉ kahtá hai, ki Maiṉ Misr kí guroh ko sháh i Bábul
Nabúkhudnazr ke háth se miṭáúngá. 11 Wuh aur us ke sáthí log, qaumoṉ ke
bahádur zamín ke ujáṛne ko pahuncháe jáenge, aur we Misr par apní talwár
khínchenge, aur zamín ko maqtúloṉ se bhar ḍálenge. 12 Aur maiṉ nahroṉ ko
khushk karúngá, aur zamín ko sharíroṉ ke háth bechúngá, aur maiṉ zamín aur us
kí sárí mámúrí ko gairoṉ ke háth se wírán karúngá, maiṉ Khudáwand bolá.

13 Khudáwand Khudá yúṉ farmátá hai, ki Maiṉ butoṉ ko bhí munhadim kar-
úṉgá, aur Núf meṉ se múratoṉ ko miṭá ḍalúngá, aur áge ko zamín i Misr ká koí
hákim na hogá, aur zamíṉ i Misr meṉ ek dahshat rakhúngá. 14 Aur Fatrús ko
wírán karúngá, aur Zaan meṉ ág bhaṛkáúngá, aur No ká insáf karúngá. 15 Aur
maiṉ Sín Misr kí qúwat par apná qahr unḍelúngá, aur No kí guroh ko káṭ ḍálún-
gá. 16 Aur Misr meṉ ek ág bhaṛkáúngá, Sín dard i shadíd meṉ mubtalá hogí, aur

No do pára kí jáegí, aur Núf rozmarra ranjída hogí. 17 Awn aur Fí Basat ke
jawán talwár se máre jáenge, aur ye asírí men jáengí. 18 Aur Tihafnihís men bhí
din andherá hogá, jab wahán Misr ke lagáe júe ko torúngá, aur us kí qúwat kí
shaukat miṭ jáegí, use hán usí ko ek abr ḍhámp legá, aur us kí beṭíán asírí men
jáengí. 19 Isí tarah se Misr ká insáf karúngá, aur we jánenge ki main Khudá-
wand húṇ.

20 Gyárahwen baras ke pahle mahíne kí sátwen táríkh ko yún húá ki Khudá-
wand ká kalám mujhe áyá aur bolá, 21 Ki Ai ádamzád, main ne sháh i Misr
Firaún ká bázú toṛá, aur dekh, wuh bándhá nahín jáegá ki changá ho, ki us par
jabíra lagíyá jáwe, ki talwár pakaṛne ke liye mazbút ho. 22 Is liye Khudáwand
Khudá yún farmátá hai, Dekh, main sháh i Misr Firaún par átí húṇ, aur us ke
bázúon ko kyá mazbút kyá shikast toṛúngá, aur us ke háth se talwár giráúngá.
23 Aur Misríon ko qaumon ke darmiyán chhitráúngá, aur mulkon men bitráúngí.
24 Aur sháh i Bábul ke bázú ko qúwat bakhshúngí, aur apní talwár us ke háth
men dúngá, lekin Firaún ke bázúon ko toṛúngá, aur wuh kárí zakhm kháe húe kí
karáhat se us ke áge karáhegá. 25 Hán sháh i Bábul ke bázúon ko zor bakhshúngá
aur Firaún ke bázú gir jáenge, aur jab apní talwár sháh i Bábul ke háth men dún,
aur wuh un ko zamín i Misr par baṛháwe, to we jánenge ki main Khudáwand húṇ.
26 Aur main Misríon ko qaumon men chhitráúngá, aur mulkon men bitráúngá, aur
we jánenge ki main Khudáwand húṇ.

XXXI. BÁB.

1 Aur gyárahwen baras ke tísre mahíne kí pahlí táríkh ko yún húá ki Khudáwand
ká kalám mujhe áyá aur kahá, 2 Ki Ai ádamzád, sháh i Misr Firaún aur us kí
guroh se kah, ki Tú apní buzurgí men kis kí mánind hai? 3 Dekh, Asúr Lubnán
men ek saro thá, shákhon se khushnumá, aur jhúm se sáyadár aur qámat se buland
aur us kí phungí ghaní shákhon ke darmiyán thí. 4 Pánion ne use pilá, gahrio
ne apní nahron se jo us ke thále ke áspás jári ho rahín thín, use sarbuland kiyá,
aur apne ábrezon ko maidán ke sáre darakhton par sailán kiyá. 5 Is liye jab wuh
lahlaháyá, to pánion kí kasrat se us kí qámat maidán ke sáre darakhton se buland
húí, aur us kí shákhen kasír, us kí ḍálíán daráz húín. 6 Hawá ke sáre parinde us
kí shákhon par apne ghonsle banáte the, aur us kí ḍálíon ke níche sáre haiwán
bachche jante the, aur sárí buzurg qaumen us ke sáya tale bastí thín. 7 Aisáhí
wuh apní buzurgí se ḍálíon kí darází men khushnumá thá, ki us kí jaṛ baṛe pánion ke
kanáre thí. 8 Khudá ke bág ke saro use chhipá na sake, sanaubar us kí shákhon
aur sháh i balút us kí ḍálíon ke barábar na the, aur Khudá ke bág ká koí darakht
khushnumáí men us ká masáwí na thá, 9 Main ne use ḍálíon kí afzúní se khush-
numáí bakhshí yahán tak ki Adan bág i Khudá ke sáre darakht us par rashk le
gaye.

10 Is liye Khudáwand Khudá yún kahtá hai, Is sabab se ki apne taín us ne sar-
buland kiyá, aur apní phungí ko ghaní shákhon ke darmiyán baṛháyí, aur us ká dil
us kí bulandí par magrúr húá: 11 Is liye main ne use gair qaumon ke bahádur
ke háth men hawále kiyá, yaqínan wuh us se sulúk karegá; main ne us kí sharárat
ke sabab use nikál diyá. 12 Aur agyár gair qaumon ke bahádúron ne use káṭ ḍálá

aur chhoṛ diyá, paháṛoṇ aur sárí wádíoṇ par us kí shákheṇ gir paṛíṇ, aur zamín kí
sárí nahroṇ ke ás pás us kí ḍáliáṇ toṛí gaíṇ, aur sáre ahl i zamín us ke zer i sáye se
dúr gae, aur use chhoṛ diyá. 13 Us kí ḳharába par hawá ke sáre parinde baiṭhen-
ge aur us kí shákhoṇ par sáre haiwán rahenge, 14 Tá ki pánioṇ ke ás pás ke
daraḳhtoṇ se koí daraḳht apní bulandí se magrúr na ho, aur apní phungí ghaní
shákhoṇ ke darmiyán na baṛháwe, aur na us ke daraḳht jo páni píte haiṇ, apní
bulandí meṇ sarbuland hoṇ; kyúnki we sab ke sab maut ko, zamín ke asfal ko,
baní Ádam ke darmiyán, gár meṇ utre húoṇ ke sáth hawále húe. 15 Ḳhudáwand
Ḳhudá yúṇ kahtí hai, ki Jis din wuh gor meṇ utrá, maiṇ ne mátam karwáyá, maiṇ
ne us ke liye gahráo ko ḍhámpá, aur us kí nahroṇ ko thám rakhá, aur baṛí sailábíáṇ
masdúd húíṇ, aur maiṇ ne Lubnán ko us ke liye siyáhposh karwáyá, us ke liye
maidán ke sáre daraḳht gash húe. 16 Aur us ke girne ke shor se jab maiṇ ne pítál
meṇ utarnewáloṇ ke sáth use gor meṇ ḍálá, qaumoṇ ko larzáyí, aur Adan ke sáre
daráḳht Lubnán ke fáiq o nafís, sabne jo páni píte the, zamín ke asfal meṇ tasallí
páí. 17 We bhí talwár ke maqtúloṇ ke pás us ke sáth gor meṇ utar gae, aur we jo
us ke bázú the, jo gair qaumoṇ ke darmiyán us ke sáye tale baste the. 18 Tú
jalál aur buzurgí meṇ Adan ke daraḳhtoṇ meṇ se kis kí mánind hai? Lekin tú
Adan ke daraḳhtoṇ ke sáth zamín ke asfal meṇ utárá jáegí, aur tú talwár ke
maqtúloṇ ke sáth námaḳhtúnoṇ ke darmiyán leṭegá, yihí Firaún aur us kí sárí
guroh, Ḳhudáwand Ḳhudá kahtí hai.

XXXII. BÁB.

1 Bárahweṇ baras ke bárahweṇ mahíne kí pahlí táríkh ko yúṇ húá ki Ḳhudá-
wand ká kalam mujhe áyá, 2 Ki Ai ádamzád, sháh i Misr Firaún par nauha
uṭhá, aur use kah, ki Tú qaumoṇ ke jawán sher kí mánind hai, aur tú daryáoṇ ke
tinnín ká sá, tú apní nahroṇ meṇ se nágáh sir nikáltá hai, apne páoṇ se pánioṇ ko
hilátá, aur un kí nahroṇ ko mukaddar kartá hai.

3 Ḳhudáwand Ḳhudá yúṇ farmátá hai, Isliye maiṇ bahuterí qaumoṇ kí jamíat
leke tujh par apná dám ḍálúngá, aur we tujhe mere jál meṇ báhar nikálenge. 4
Tab maiṇ tujhe zamín par chhoṛdúngá, aur maidán kí sath par phenkúngí, aur
hawá ke sáre parindoṇ ko tujh par baiṭháúngá, aur tujh se sáre zamín ke darindoṇ
ko ser karúngí. 5 Aur tere gosht paháṛoṇ par ḍálúngá, aur tere dil se wádíoṇ ko
bharúngá. 6 Aur maiṇ terí tairáo kí zamin ko paháṛoṇ tak lahú se sínchúngá,
aur nahr tujh se labrez honge. 7 Aur jab maiṇ tujhe bujháúngí, to ásmán ko
ḍhámpúngá, aur us ke sitároṇ ko be núr karúngá, áftáb ko bádal se ḍhámpúngá,
aur máhtáb apní roshní nahíṇ degí. 8 Aur maiṇ ásmán ke sáre naiyiroṇ ko tujh
par tárík karúngá, aur terí zamín par táríkí bhejúngá, Ḳhudáwand Ḳhudá kahtá
hai. 9 Aur jab maiṇ tere máre húoṇ ko, qaumoṇ ke darmiyán, un mulkoṇ meṇ, jin
se tú náwáqif haiṇ, pahuncháúngá, to bahuterí qaumoṇ ká dil dukháúngí. 10
Balki bahuterí qaumoṇ ko tere hál se hairán karúngí, aur un ke bádsháh tere liye
bahut ḍarenge, jab maiṇ un ke áge apní talwár chamkáúngá, aur un meṇ se har
koí apní ján ke liye tere girne ke din har lahza larzenge.

11 Kyúnki Ḳhudáwand Ḳhudá yúṇ farmátá hai, ki Sháh i Bábul kí talwár
tujh par áwegí. 12 Zoráwaroṇ, qaumoṇ ke baháduroṇ, in sabhoṇ kí talwároṇ se

terí guroh ko giráúngí, aur we Misr kí shaukat ko bigárenge, aur us kí sárí guroh
nest kí jáengí. 13 Aur maiŋ us ke sáre baháim ko baṛe pánioŋ ke ás pás se
mádúm karúngá, aur áge ko na insán ke pánw unheŋ mukaddar karenge, na hai-
wán ke sum unheŋ mukaddar karenge. 14 Tab maiŋ un ke pánioŋ ko gahrá
banáúngá, aur un kí nahroŋ ko raugan kí tarah baháúngá, Ḳhudáwand Ḳhudá
kahtá hai. 15 Jab maiŋ Misr kí zamín ko wírán karúngí, aur mulk apní mámúrí
se ḳhálí hogí, jab maiŋ un ke sáre báshindoŋ ko már ḍálúngí, tab we jánenge ki
maiŋ Ḳhudáwand húŋ. 16 Yih wuh nauha hai jis se we us ke liye nauha karen-
ge, qaumoŋ kí beṭiáŋ us ke liye nauha karengí, us ke liye háŋ Misr ke liye, aur us
kí sárí guroh ke liye nauha karenge, Ḳhudáwand Ḳhudá kahtá hai.

17 Bárahweŋ baras ke mahíne kí pandrahwín ko yúŋ húá ki Ḳhudáwand ká
kalám mujhe áyá, 18 Ki Ai ádamzád, Misr kí guroh ke liye wáwailá kar, aur us ko
aur mashhúr qaumoŋ kí beṭíoŋ ko gár meŋ utarnewáloŋ ke sáth zamín ke asfal meŋ
girá de. 19 Tú jamál meŋ kis se afzal hai? Utar aur námaḳhtún ke sáth leṭ já.
20 We talwár ke maqtúloŋ ke darmiyán girenge, wuh talwár ke hawále húí, use
aur us kí sárí gurohoŋ ko báhar khínch. 21 Baháduroŋ ke zoráwar us ke
madadgár ke sáth pátál ke darmiyán se us se muḳhátib honge, we utre haiŋ, we
námaḳhtún paṛe haiŋ, talwár ke maqtúl.

22 Asúr aur us kí sárí jamáat waháŋ hai, us ke cháron taraf un kí goreŋ haiŋ,
sab ke sab maqtúl, talwár ke giráe húe. 23 Us kí gor gár ke andar lagí, aur us kí
sárí jamáat us kí gor ke girdágird; sab ke sab maqtúl, talwár ke giráe húe, jo
zindoŋ kí zamín meŋ mújib i haibat the.

24 Ailám aur us kí sárí guroh, jo us kí gor ke girdágird haiŋ, waháŋ haiŋ, sab
ke sab maqtúl, talwár ke giráe húe, jo zamín ke asfal meŋ námaḳhtún utar gae, jo
zindoŋ kí zamín meŋ mújib i haibat the, lekin we gár ke andar utarnewáloŋ ke
sáth áp apní ruswáí le gae. 25 Unhoŋ ne us ke liye aur us kí sárí guroh ke liye
maqtúloŋ ke darmiyán bistar lagáe, us kí goreŋ us ke girdágird haiŋ, sab ke sab
námaḳhtún, talwár ke maqtúl, we zindoŋ kí zamín meŋ mújib i haibat the, lekin
we gár meŋ utarnewáloŋ ke sáth áp apní ruswáí le gae; wuh maqtúloŋ ke darmiyán
dhará gayá.

26 Masak aur Túbál aur us kí sárí guroh waháŋ hai, us kí goreŋ us ke girdá-
gird haiŋ, sab ke sab námaḳhtún, talwár ke maqtúl, agarchi we zindoŋ kí zamín
meŋ mújib i haibat the. 27 Aur we námaḳhtúnoŋ ke baháduroŋ ke murdoŋ ke
sáth jo ma jangí hathyár pátál ko utar gae, na leṭenge jo apní talwár apne sir tale
dhare haiŋ, aur un ke gunáh un kí haḍḍíoŋ par haiŋ ki we zindoŋ kí zamín meŋ
mújib i haibat the? 28 Aur tú námaḳhtúnoŋ ke darmiyán toṛí jáegí, aur talwár
ke maqtúloŋ ke sáth leṭegí.

29 Adúm, us ke bádsháh aur us ke sáre amír jo apní qudratoŋ ke sáth talwár ke
maqtúloŋ ke pás dhare haiŋ, waháŋ haiŋ; we námaḳhtúnoŋ aur gár meŋ utarne-
wáloŋ ke sáth leṭenge.

30 Shimál ke amír sab ke sab, aur sáre Saidání jo maqtúloŋ ke sáth utar gae,
waháŋ haiŋ; we apní dahshat ke máre apní qudrat se sharminda húe, we talwár ke
maqtúloŋ ke sáth námaḳhtún paṛe haiŋ, aur gár meŋ utarnewáloŋ ke sáth áp apní
ruswáí uṭháte haiŋ.

31 Firaún unheŋ dekhegá, aur apní sárí guroh ke liye tasallí páwegá, háŋ Firaún

aur us ke sáre lashkar jo talwár se maqtúl haiṉ, ḲHUDÁWAND Ḳhudá kahtá hai.
32 Kyúnki maiṉ ne zindoṉ kí zamín meṉ us kí haibat dikhláí, par wuh talwár ke
maqtúloṉ ke sáth námakhtúnon ke darmiyáṉ dhará jáegá háṉ Firaún aur us kí
sárí guroh, ḲHUDÁWAND Ḳhudá farmátá hai.

XXXIII. BÁB.

1 Aur ḲHUDÁWAND ká kalám mujhe áyá aur bolá, 2 Ki Ai ádamzád, tú apní
qaum ke logoṉ se yih kahkar bol, ki jo maiṉ kisí zamín par talwár pahuncháúṉ,
aur us zamín ke log apní sarhaddoṉ ke ek shaḳhs ko leṉ, aur use apná nigáhbán
ṭhaharáweṉ, 3 Aur wuh dekhe ki talwár zamín par pahunchtí hai, aur turhí
phúnke, aur logoṉ ko hoshiyár kare; 4 Pas jo koí turhí kí áwáz sune aur
hoshiyár na howe, aur talwár áwe aur use már ḍále: to us ká ḳhún usí ke
sir par hogá: 5 Us ne turhí kí áwáz suní, aur hoshiyár na húá: us ká ḳhún usí
par hogá. Agar wuh hoshyár hotá, to apní ján bachátá. 6 Par agar nigáhbán
talwár ko áte dekhe, aur turhí na phúnke, aur log hoshyár kiye na jáweṉ, aur talwár
á pahunche, aur un ke darmiyán se kisí ko már ḍále: wuh to apne gunáh ke sabab
márá játá hai, lekin maiṉ nigáhbán ke háth se us ke ḳhún ká mutálaba karúngá.
7 Aisáhí, ai ádamzád, maiṉ ne tujhe ahl i Isráel ká nigáhbán muqarrar kiyá, tú
mere munh se kalám sun, aur merí taraf se unheṉ hoshyár kar. 8 Jab maiṉ sharír
se kahúṉ ki Ai sharír, tú yaqínan maregá, aur tú kahkar sharír ko us kí ráh se
hoshyár na kare: wuh sharír to apne gunáh ke sabab maregá, par maiṉ tere háth
se us ke ḳhún ká mutálaba karúngá. 9 Lekin agar tú sharír ko us kí ráh se
phiríne ke liye hoshyár kare, aur wuh apní ráh se na phire: to wuh apne gunáh
ke sabab maregá, lekin tú apní ján bachátá hai.
10 Is liye, ai ádamzád, tú ahl i Isráel se kah, ki Tum yih kahte húe bolte ho,
ki Agar hamárí ḳhatáeṉ aur hamáre gunáh ham par hoṉ, aur ham un se ghulte
raheṉ, to kyúnkar jíenge. 11 Tú un se kah, ki ḲHUDÁWAND Ḳhudá farmátá hai
ki Merí hayát kí qasam hai ki maiṉ sharír kí maut nahíṉ cháhtá, balki yih ki sharír
apní ráh se phire aur jíe. Phiro, tum apní burí ráhoṉ se phiro! Tum káhe ko
maroge, ai ahl i Isráel? 12 Is liye, ai ádamzád, apní qaum ke logoṉ se yúṉ kah,
ki Sádiq kí sadáqat us ke gunáh ke din use na bacháwegí, aur sharír sharárat se
phirne ke din apní sharárat ke sabab nahíṉ giregá, aur sádiq apne gunáh ke din
apní sadiqat ke sabab bach nahíṉ sakegá. 13 Jab maiṉ sádiq se kahúṉ, ki Tú
yaqínan jíegá: agar wuh apní sadáqat par takya kare, aur murtakib i gunáh ho:
to us kí sárí sadáqateṉ mazkúr na hongí; lekin us gunáh ke sabab se jo us ne kiyá
hai, maregá. 14 Phir jab sharír se kahúṉ ki Tú yáqínan maregá: agar wuh apní
sharárat se báz áwe, aur adálat o sadáqat kare, 15 Aisá ki sharír girau ko pher de,
aur lúṭ ko wápas kare, aur huqúq i hayát meṉ raftár kare, aur murtakib i gunáh na
ho: to wuh yaqínan jíegá, wuh nahíṉ maregá. 16 Us kí sárí badkáríáṉ jo us ne
kíṉ, us ke liye mahsúb na hongí; us ne adálat o sadáqat kí hai, wuh yaqínan jíegá.
17 Par terí qaum ke log kahte haiṉ ki ḲHUDÁWAND kí ráh rást nahíṉ. Lekin
we jo haiṉ unhíṉ kí ráh nárást hai. 18 Agar sádiq apní sadiqat se phire, aur
sharárat kare, to wuh yaqínan us se maregá. 19 Phir agar sharír apní sharárat se
báz áwe, aur adálat o sadáqat kare, to un se jíegá. 20 Tis par bhí tum kahte ho,

ki ḲHUDÁWAND kí ráh rást nahíṉ hai. Ai ahl i Isráel, maiṉ tumháre har kisí kí
adálat us kí ráh ke mutábiq karúngá.

21 Hamárí asírí ke bárahweṉ baras ke dasweṉ mahíne kí pánchweṉ táríkh ko
yúṉ húá ki ek shakhs Yarúsalam se bhágkar mujh pás áyá aur bolá, ki Shahr márá
paṛá.

22 Aur shám ke waqt us jánbar ke pahunchne se peshtar ḲHUDÁWAND ká háth
mujh par názil húá, aur us ke pahunchne tak fajr ko merá munh khol diyá, aur
merá munh khul gayá, aur maiṉ phir gungá na rahá. 23 Tab ḲHUDÁWAND ká
kalám mujh pás áyá aur bolá, 24 Ki ai ádamzád, Isráel kí zamín ke wíránoṉ ke
báshinde yih kahte húe bolte haiṉ, ki Abirahám ekhí thá, aur wuh zamín ká wáris
húá, par ham bahut haiṉ, zamín hameṉ mírás meṉ dí jáegí. 25 Is liye tú un se
kah de, ki ḲHUDÁWAND Ḳhudá yúṉ kahtá hai, ki Tum lahú samet kháte ho, tum
apne butoṉ par apní ánkheṉ utháte ho, aur ḳhún baháte ho: kyá tum zamín ko
mírás meṉ pioge? 26 Tum talwár háth meṉ liye mustaidd ho, tum makrúh kám
kartíáṉ ho, aur tum meṉ se har koí apne hamsáya kí jorú ko nápák kartá hai: kyá
tum zamín ko mírás meṉ páoge? 27 Tú unhoṉ se yúṉ kah, ki ḲHUDÁWAND
Ḳhudá yúṉ farmátá hai, ki Merí hayát kí qasam, wíránoṉ ke báshinde talwár se
girenge, aur maiṉ us ko jo maidán meṉ hai, darindoṉ ko kháne ko dúngá, aur we
jo qaloṉ aur gároṉ meṉ haiṉ, marí se marenge. 28 Kyúnki maiṉ zamín ko wírána
aur ḳharába banáúngá, aur us kí qúwat ká ghamanḍ játá rahegá, aur Isráel ke pahár
wírán honge yaháṉ tak ki koí guzaregá nahín. 29 Aur jab maiṉ un kí sirí
makrúhát ke sabab jo unhoṉ ne kí haiṉ, zamín ko wírán karúngá, to we jánenge ki
maiṉ ḲHUDÁWAND húṉ. 30 Aur ai ádamzád, hanoz terí qaum ke log díwároṉ ke
pás aur makánoṉ ke darwázoṉ ke pás guftgú karte haiṉ, aur ek dúsre se, har koí
apne bhái se yih kahke boltá hai ki Á, aur us bát ko, jo ḲHUDÁWAND se nikal átí
hai, sun. 31 Aur we tujh pás áte haiṉ jaisá ki awámm áte haiṉ, aur mere logoṉ
ke mánind tere áge baiṭhte haiṉ, aur terí sunte haiṉ, par un par amal nahíṉ
karenge; kyúnki we apní zabán se ziyáda mazhaka karte haiṉ, aur un kí dil un ke
hirs kí pairawí kartá hai. 32 Aur dekh, tú un ke liye ḳhusháwáz aur ḳhushnawáz
mutrib ká dilrabá nagma sá hai; ki we terí sunte haiṉ, par amal nahíṉ karte.
33 Aur jab yih wáqa ho (tú dekh, yih wáqa hogá) tab we jánenge ki un ke
darmiyán ek nabí thá.

XXXIV. BÁB.

1 Aur ḲHUDÁWAND ká kalám mujh pás áyá aur bolá, ki Ai ádamzád, Isráel ke
charwáhoṉ par nubúwat kar, aur un se kah, ki ḲHUDÁWAND Ḳhudá charwáhoṉ ko
yúṉ farmátá hai, ki Afsos Isráel ke charwáhoṉ par, jo áp charáí karte haiṉ. 2 Kyá
charwáhoṉ ko galla charáná lázim nahíṉ?

3 Tum charbí kháte ho, aur pasham oṛhte ho, aur pále húe ko zabh karte; par
galla nahíṉ charáte. 4 Tum ne kamzoroṉ kí taqwíyat na kí, aur bímároṉ ko changá
na kiyá, aur ṭúṭe ko na bándhá aur nikále gaye ko pher na láe, aur khoe húe ko
nahíṉ ḍhúnḍhá, balki zulm o taaddí se un par hukmrání kí. 5 Is liye ki koí char-
wáhá na thá, we titar bitar ho gaye, aur jab titar bitar ho gaye, to maidán ke
darindoṉ kí ḳhurák bane. 6 Mere bheṛ sáre paháṛoṉ par aur har únche ṭíle par

sargirdán húe; háŋ merá galla tamám rú i zamín par titar bitar ho gayá, aur kisí
ne un kí talásh o justjú na kí. Is liye ai charwáho, tum KHUDAWAND ká kalám
suno! 8 KHUDAWAND Khudá farmátá hai, ki merí hayát kí qasam: is liye ki
merá galla shikár baná, aur merá galla maidán ke har ek darinde kí khurák húá,
is liye ki koí charwáhá na thá, aur mere charwáhoŋ ne mere galle kí talásh na kí,
balki charwáhoŋ ne áp charáí kí, aur mere galle ko na charáyá; 9 Is liye ai char-
wáho, KHUDAWAND ká kalám suno. 10 KHUDAWAND Khudá yúŋ farmátá hai, ki
Dekho, maiŋ charwáhoŋ par átá húŋ, aur apná galla un ke háth se talab karúngá,
aur unheŋ gallabání se mázúl karúngá, aur charwáhe bhí charáí na karenge; kyúŋ-
ki maiŋ apná galla un ke munh se chhurá lúngá, ki we un kí khurák na hoŋ. 11
Kyúnki KHUDAWAND Khudá farmátá hai, Dekh maiŋ, main hí apne bheroŋ kí
talásh o justjú karúngá. 12 Jaisá ki charwáhá jis din ki wuh apne titar bitar húe
bheroŋ ke darmiyán hokar apne galle kí just o jú kartá hai, waisahí maiŋ apne bheroŋ
kí just o jú karúngá, aur unheŋ har kahíŋ se jaháŋ we abr aur táríkí ke din titar
bitar ho gaye haiŋ, bachá láúngá; 13 Aur maiŋ unheŋ sárí qaumoŋ se pher láúŋ-
gá, aur sáre mulkoŋ meŋ se batorúngá, aur un kí zamín meŋ pahuncháúngá, aur
Isráel ke paháṛoŋ par nahroŋ ke kanáre aur zamín kí sárí ábádíoŋ meŋ charáúngá.
14 Aur maiŋ un ko achchhí charágáh meŋ charáúngá, aur un ká bhersálá Isráel ke
únche paháṛoŋ par hogá, waháŋ we achchhe bhersále meŋ leṭenge, aur chikní chará-
gáh meŋ Isráel ke paháṛoŋ par charenge. 15 Maiŋ hí apne galle ko charáúngá,
aur unheŋ liṭáúngá, KHUDAWAND Khudá farmátá hai. 16 Maiŋ khoe húe ko
ḍhúnḍhúngá, aur nikále gae ko pher láúngá, aur shikasta ko bándhúngá, aur bímároŋ
ko taqwíyat dúngá, par farbih aur qawí ko halák karúngá, maiŋ durustí se unheŋ
charáúngá.

17 Aur ai mere galla, tumháre haqq meŋ KHUDAWAND Khudá yúŋ farmátá hai
ki Dekh, maiŋ mawáshí aur mawáshí ke darmiyán menḍhe aur bakroŋ ke darmiyán
insáf kartá húŋ. 18 Kyá merí achchhí charágáh ká charná tumháre liye chhoṭí
bát thí ki tum apní charágáhoŋ kí bachtí ko páoŋ se latáṛte ho, aur gahre páníoŋ
ká píní ki tum bachtí ko páoŋ se mukaddar karte ho? 19 Aur merá galla jo hai,
we tumháre páoŋ ká latáṛá húá kháte haiŋ, aur tumháre páoŋ ká mukaddar kiyá
húá píte haiŋ.

20 Is liye KHUDAWAND Khudá yúŋ kahtá hai, ki Dekh maiŋ, háŋ maiŋ farbih
aur lágir mawáshí ke darmiyán insáf karúngá. 21 Is sabab se ki tum pahlú aur
shána se relte rahe, aur sáre marízoŋ ko jab tak we titar bitar húe, apne síngoŋ se
márte rahe: 22 Is liye maiŋ apne galla ko bacháúngá, aur we áge ko gárat na honge,
aur maiŋ mawáshí aur mawáshí ke darmiyán insáf karúngá. 23 Aur maiŋ un par
ek hí charwáhá muqarrar karúngá, aur wuh un ko charáwegá, yáne merá banda
Dáúd, wuh un ko charáwegá aur un ká charwáhá hogá. 24 Aur maiŋ KHUDA-
WAND un ká Khudá húngá, aur merá banda Dáúd un ke darmiyán sardár, maiŋ
KHUDAWAND bolá. 25 Aur maiŋ un ke sáth salámatí ká ahd bándhúngá, aur
sáre darindoŋ ko zamín meŋ se dafa karúngá, aur we bayábán meŋ aman o amán
se rahá karenge, aur jangaloŋ meŋ sowenge. 26 Aur maiŋ unheŋ aur mere ṭíle ke
ás pás kí jagahoŋ ko ek barakat banáúngá, aur maiŋ menh ko us ke waqt meŋ
barsáúngá, barakat ke bárán barsá karenge. 27 Aur maidán ká darakht apná phal
degá, aur zamín apná hásil degí, aur we salámatí ke sáth apní zamín meŋ rahenge

aur jánenge ki maiṉ Ḳhudáwand húṉ jab maiṉ un ke júe ká bandhan toṛúngá,
aur un ke háth se, jinhoṉ ne apne liye un se ḳhidmat lí, naját dúngá. 28 Aur we
áge ko gair qaumoṉ ke liye shikár na howenge, aur zamín ke darinde unheṉ nahíṉ
kháenge; par we aman o amán se rahenge, aur koí unheṉ na ḍaráwegá. 29 Aur
maiṉ un ke liye ek námwar nihál barpá karúngá, aur we phir kabhí apní zamín meṉ
máre bhúkh ke halák na howenge, aur áge ko gair qaumoṉ ká tána na uṭháwenge.
30 Isí tarah we jánenge ki maiṉ Ḳhudáwand Ḳhudá un ke sáth húṉ, aur we, háṉ
ahl i Isráel mere log haiṉ, Ḳhudáwand Ḳhudá farmátá hai. 31 Aur ai mere
galla, merí charágáh ke galla, tum insán ho aur maiṉ tumhárá Ḳhudá húṉ, Ḳhudá-
wand Ḳhudá farmátá hai.

XXXV. BAB.

1 Aur Ḳhudáwand ká kalám mujh pás áyá aur bolá ki 2 Ai ádamzád, tú
koh i Shaír par apná rukh kar, aur us par nubúwat kar, 3 Aur us se kah ki
Ḳhudáwand Ḳhudá yúṉ kahtá hai ki Dekh, ai koh i Shaír, maiṉ tujh par átá
húṉ, aur tujh par apná háth baṛháúngá aur tujhe wírána aur ḳharába banáúngá.
4 Maiṉ tere shahroṉ ko ujáṛúngá, aur tú wírán hogá aur jánegá ki maiṉ Ḳhudá-
wand húṉ.

5 Us sabab se ki tú ne adáwat i qadím rakhí hai, aur baní Isráel ko un kí
musíbat ke din un kí sharárat kí intihá ke waqt talwár kí dhár se giráyá: 6 Is liye
Ḳhudáwand Ḳhudá farmátá hai, ki Merí hayát kí qasam, ki maiṉ tujhe ḳhún ke
liye ámáda karúngá, aur ḳhún tujhe ragedegá, is liye ki tú ne ḳhún se nafrat na
rakhá, so ḳhún tujhe ragedegá. 7 Isí tarah maiṉ koh i Shaír wírána aur ḳharába
banáúngá, aur us ke darmiyán se áne jánewále ko káṭ ḍálúngá. 8 Aur us ke
paháṛoṉ ko us ke maqtúloṉ se bhar ḍálúngá, talwár ke maqtúl tere ṭíloṉ, terí
wádíoṉ aur terí sári nahroṉ meṉ girenge. 9 Maiṉ tujhe abadí wírána banáúngá,
aur tere shahr na phir áwenge, aur tum jánoge, ki maiṉ Ḳhudáwand húṉ.

10 Us sabab se ki tú ne kahá ki ye do qaum aur ye do mulk mere honge, aur
ham unheṉ mírás meṉ láwenge, báwujúd ki Ḳhudáwand waháṉ thá: 11 Is liye
Ḳhudáwand Ḳhudá farmátá hai, ki Merí hayát kí qasam ki maiṉ tere gussa aur
tere us hasad ke mutábiq jise tú ne un par adáwat ke rú se kiyá, maiṉ bhí tujh se
karúngá, aur jab terí adálat kar chukúṉ, tab áp ko un ke darmiyán záhir karúngá.
12 Aur tú jánegá ki maiṉ Ḳhudáwand húṉ, aur terá sárá kufr jise tú Isráel
ke paháṛoṉ par yúṉ kahtá húá bolá, We wírán húe, we nigalne ko hamáre hawále
húe, maiṉ ne suná 13 Aur isí tarah jo tum ne mere barḳhiláf apní zubán se
láfzaní kí, aur apní bátoṉ ko mere barḳhiláf túl diyá, so maiṉ sun chuká húṉ.

14 Ḳhudáwand Ḳhudá yúṉ kahtá hai ki Jab sári zamín ḳhushí karegí, tab maiṉ
tujhe wírán karúngá. 15 Jaisá tú ne Isráel ke gharáne kí mírás par ḳhushí kí hai
is liye ki wuh wírán thá, waisáhí maiṉ bhí tujh par karúngá; ai koh i Shaír, tú
aur sárá Adúm bilkull wírán hogá, aur we jánenge, ki maiṉ Ḳhudáwand húṉ.

XXXVI. BAB.

1 Aur tú, ai ádamzád, Isráel ke paháṛoṉ se nubúwat kar, aur bol, ki Ai Isráel

ke paháṛo, tum Ḳhudawand ká kalám suno. 2 Ḳhudawand Ḳhudá yún
kahtá hai, Us sabab se ki dushman ne tere barḳhiláf kahá hai, ki Wáchhiṛe, qadímí
únche makán bhí hamárí mírás men áe: 3 Is liye nubúwat kar, aur bol ki Ḳhuda-
wand Ḳhudá yún farmátá hai: Is sabab se ki unhon ne tum ko wírán kiyá, aur
tumhen chároṇ taraf niglá, táki tum qaumon kí bachtí ke liye mírás ho, aur tum
afwáh i awámm men uṭhte ho, aur logon ká tána bante ho: 4 Is liye ai Isráel
ke paháṛo, tum Ḳhudawand ká kalám suno! Ḳhudawand Ḳhudá paháṛon aur
ṭílon aur nashebon aur wádíon aur ujáṛ wíránon se aur bechirág shahron se jo ás
pás kí qaumon kí bachtí ke liye shikár aur ṭhaṭṭhá bane hain, yún farmátá hai,
5 Hán isí liye Ḳhudawand Ḳhudá yún kahtá hai, ki Yaqínan qaumon kí bachtí
par aur sáre Adóm par, jo apne dil kí ḳhushí se aur qalbí adáwat se merí zamín ko
mírás men láe, táki use gárat ke liye nikál den, main ne apní gairat kí tezí men
kahá.

6 Is liye tú Isráel kí zamín kí bábat nubúwat kar, aur paháṛon aur ṭílon
nashebon aur wádíon se kah ki Ḳhudawand Ḳhudá yún kahtá hai, Is liye ki tum
ne qaumon ke táne sahe, main apní gairat aur qahr men bolá. 7 Is liye Ḳhuda-
wand Ḳhudá kahtá hai, ki Main ne apná háth uṭháyá ki yaqínan tumháre ás pás
kí qaumen apná tána uṭháwengí. 8 Par tum, ai Isráel ke paháṛo, apní sháḳhen
nikáloge, aur mere log Isráel ke liye apná phal doge, kyúnki we á pahunchte hain.
9 Dekho, main tumháre sáth hún, aur tumhárí taraf phirúngá, aur tum jote aur boe
jáoge. 10 Aur main insán ko, hán sáre ahl i Isráel ko tujh par ziyáda karúngá,
aur shahr ábád honge, aur ḳharába támír kiye jáenge. 11 Aur main insán o haiwán
ko tum par ziyáda karúngá, aur we ziyáda honge, aur phalenge, aur main tumhen
sábiq ba dastúr qáim karúngá, aur tum par ibtidá se ziyáda ihsán karúngá, aur
tum jánoge ki main Ḳhudawand hún. 12 Hán main insán ko yáne mere Isráelí
logon ko tujh par pahuncháúngá, aur we tujhe apne qabze men láwenge, aur tú un
kí mírás hogí, aur áge ko unhen beaulád na karegí.

13 Ḳhudawand Ḳhudá yún kahtá hai, Us sabab se ki tujhe kahte hain, ki Tú,
ai zamín, insán ko nigaltí hai, aur tú ne apní qaumon ko beaulád kiyá: 14 Is liye
na tú áge ko insán ko niglegí na áge ko apní qaum ko beaulád karegí, Ḳhudawand
Ḳhudá kahtá hai. 15 Aur main áge ko tujh par gairqaumon ká tána na sunáúngá
aur áge ko tú qaumon kí malámat na uṭháwegí, aur áge ko apne logon ko na
giráwegí, Ḳhudawand Ḳhudá kahtá hai.

16 Aur Ḳhudawand ká kalám mujh pás áyá aur bolá, 17 Ai ádamzád, jab
ahl i Isráel apní zamín men baste the, tab unhon ne apní ráhon aur apne kámon se
us ko nápák kiyá, un kí ráh mere áge háiz aurat kí nápákí sí thí. 18 Is liye main
ne un par us ḳhún ke sabab jise unhon ne zamín men baháyá kiyá, aur un buton
ke sabab jin se unhon ne use nápák kiyá, apná qahr unḍelá. 19 Aur main ne un
ko qaumon men chhitráyá, aur we mulkon men titar bitar ho gae, aur un kí ráhon
aur un ke kámon ke muwáfiq main ne un kí adálat kí. 20 Aur jab we gair qaumon
men jahán we rawáne húe the, dáḳhil húe, tab mere muqaddas nám ko nápák kiye
jab un se kahte the, ki Ye Ḳhudawand ke log hain, aur usí kí zamín se nikal áe
hain. 21 Lekin main apne muqaddas nám ke liye jise ahl i Isráel ne gairqaumon
ke darmiyán jahán we rawána húe, nápák kiyá thá, rahm kiyá.

22 Is liye tú ahl i Isráel se kah, ki Ḳhudawand Ḳhudá yún kahtá hai, ki Ai ahl

i Isráel na tumhárí ḳhátir se, balki apne muqaddas nám kí ḳhátir, jise tum ne gair
qaumoṉ ke darmiyán, jaháṉ tum rawána húe the, nápák kiyá, yih kartá húṉ. 23
Maiṉ apne buzurg nám kí, jo gair qaumoṉ ke darmiyán nápák kiyá gayá thá, jise
tum ne un ke darmiyán nápák kiyá thá, taqdís karúngá; aur jab un kí ánkhoṉ ke
áge tum se merí taqdís hogí, tab gair qaumeṉ jánengí ki maiṉ Ḳhudawand húṉ,
Ḳhudawand Ḳhudá farmátá hai. 24 Kyúnki maiṉ tumheṉ gair qaumoṉ se le
lúngá, aur sáre mulkoṉ meṉ se baṭorúngá, aur tumheṉ tumhárí zamín meṉ pahun-
cháúngá. 25 Tab tum par sáf pání chhiṛkúngá, aur tum pák sáf hoge, aur maiṉ
tumhárí sárí nápákí aur tumháre sáre butoṉ se tum ko pák karúngá. 26 Aur maiṉ
tumheṉ nayá dil baḳhshúngá, aur rúh i jadíd tumháre andar meṉ ináyat karúngá,
aur tumháre gosht meṉ se sangín dil ko dúr karúngá, aur ek goshtín dil baḳhshúṉ-
gá. 27 Aur tumháre andar apní rúh ináyat karúngá, aur tumheṉ mere haqqoṉ
par chaláúngá, aur tum mere hukmoṉ ko hifz karoge, aur unheṉ bajá láoge. 28 Aur
tum is zamín meṉ jise maiṉ ne tumháre bápdádoṉ ko diyá hai, basoge, aur tum
mere log hoge, aur maiṉ tumhárá Ḳhudá húngá. 29 Aur maiṉ tumheṉ tumhárí
sárí nápákíoṉ se bhí bacháúngá, aur anáj ko buláúngá, aur use baṛháúngá aur tum
par kál nahíṉ ḍálúngá. 30 Aur maiṉ daraḳht ká phal aur khet ká hásil baṛháúngá
yaháṉ tak ki tum áge ko gair qaumoṉ ke darmiyán kál kí malámat ko na uṭháoge.
31 Tab tum apní burí ráhoṉ aur násháyasta kámoṉ ko yád karoge, aur tum apní
badkáríoṉ aur makrúhátoṉ ke sabab apní nazaroṉ meṉ ghinaune ṭhaharoge. 32 Tum
jáno ki na maiṉ tumhárí ḳhátir se yúṉ kartá húṉ, Ḳhudawand Ḳhudá farmátá
hai. Tum apní ráhoṉ ke sabab sharminda o pashemán ho, ai ahl i Isráel.

33 Ḳhudawand Ḳhudá yúṉ kahtá hai ki Jis din maiṉ tumheṉ tumhárí sárí
badkáríoṉ se sáf karúngá, usí din tum ko tumháre shahr meṉ basáúngá, aur ḳhará-
ba támír kí jáegí. 34 Aur wuh wírán zamín, jo sáre ráhguzaroṉ kí nazaroṉ meṉ
wírán paṛí thí, ábád kí jáegí. 35 Aur we kahenge ki Yih zamín, jo wírán paṛí thí,
bág i Adan kí sí húí hai, aur ujáṛ aur wírán aur ḳharáb shahr ghere gae, aur má-
múr húe. 36 Tab gair qaumeṉ, jo tumháre ás pás bach rahí haiṉ, jánengí ki
maiṉ Ḳhudawand ḳharába ko támír kartá húṉ, aur wírána ko bág banátá húṉ;
maiṉ Ḳhudawand bolá, aur maiṉ hí karúngá.

37 Ḳhudawand Ḳhudá yúṉ kahtá hai ki Phir maiṉ ahl i Isráel se is liye púchhá
jáúngá, tá ki un ke liye púrá karúṉ, aur un ke logoṉ ko galle kí tarah faráwán karúṉ.
38 Jaisá muqaddas galla jaisá Yarúsalam ká galla us kí muqaddas ídoṉ meṉ, waisá
hí ujáṛ shahr insání galle se mámúr honge, aur we jánenge ki Maiṉ Ḳhudawand
húṉ.

XXXVII. BAB.

1 Ḳhudawand ká háth mujh par gálib húá, aur mujhe Ḳhudawand kí rúh
meṉ uṭhá liyá, aur us wádí meṉ, jo haḍḍíoṉ se bharpúr thí, mujhe utár diyá. 2 Aur
un kí chároṉ taraf mujhe phiráyá; aur dekh, we kusháda wádí meṉ bahut thíṉ,
aur dekh, we niháyat ḳhushk thíṉ.

3 Aur us ne mujhe kahá, ki Ai ádamzád, kyá ye haḍḍíáṉ jí saktí haiṉ? Maiṉ ne
jawáb meṉ kahá, ki Ai Ḳhudawand Ḳhudá, tú hí jántá hai. 4 Phir us ne mujhe
kahá, ki Tú in haḍḍíoṉ par nubúwat kar, aur un se kah, ki Ai súkhí haḍḍíáṉ, tum

Khudáwand ká kalám suno. 5 Khudáwand Khudá in haḍḍíoṉ se yúṉ farmátá
hai, ki Dekho, maiṉ tumháre andar meṉ rúh dákhil karúngá, aur tum jíoge. 6 Aur
tum par naseṉ bithláúngí, aur gosht charháúngá, aur tumheṉ chamre se maṛhúngá,
aur tumháre andar meṉ rúh dákhil karúngí, aur tum jíoge, aur jánoge ki maiṉ
Khudáwand húṉ.

7 So maiṉ ne hukm ke ba mújib nubúwat kí. Aur jab maiṉ nubúwat kartá
thá, to áwáz húí, aur dekh ek jumbish, aur haḍḍíáṉ mil gaíṉ, har ek haḍḍí apní
haḍḍí se. 8 Jab maiṉ ne dekhá, to dekh naseṉ aur gosht un par chaṛh áe, aur
úpar se chamṛá maṛh gayá, par un meṉ rúh na thí. 9 Tab us ne mujhe kahá, ki
Nubúwat kar, tú rúh se nubúwat kar, ai Ádamzád, aur rúh se kah, ki Khudá-
wand Khudá yúṉ kahtá hai, ki Ai rúh, tú cháron hawá meṉ se á, aur in maqtúloṉ
par phúnk ki we jíeṉ. 10 So maiṉ ne hukm ke bamújib nubúwat kí, aur rúh un
meṉ dákhil húí, aur we jí uṭhe, aur páoṉ par khaṛe húe, ek niháyat baṛá lashkar.

11 Tab us ne mujhe kahá ki Ai ádamzád, ye haḍḍíáṉ sáre ahl i Isráel haiṉ.
Dekh, ye kahte haiṉ ki Hamárí haḍḍíáṉ khushk ho gaíṉ, aur hamárí umedmit gaí;
aur ham apne se munqata húe. 12 Is liye tú nubuwat kar, aur un se kah, ki
Khudáwand Khudá yúṉ kahtá hai, ki Dekh, ai mere log, maiṉ tumhárí goroṉ ko
kholúngá, aur tumheṉ tumhárí goroṉ meṉ se nikál lúngá, aur Isráel kí zamín meṉ
pahuncháúngá. 13 Aur ai mere log, jab maiṉ tumhárí goroṉ ko kholúngá, aur tum
ko tumhárí goroṉ meṉ se nikál lúngá, tab jánoge, ki maiṉ Khudáwand húṉ.
14 Aur jab maiṉ apní rúh tum meṉ rakhúngá, aur tum jíoge, aur maiṉ tum ko
tumhárí zamín meṉ dákhil karúngá, tab tum jánoge ki maiṉ Khudáwand bolá,
aur púrá kiyá, Khudáwand farmátá hai.

15 Phir Khudáwand ká kalám mujhe áyá aur bolá, 16 Ki Ai ádamzád, tú
ek lakṛí le aur us par likh, Yahúdáh ke liye, aur us ke musáhiboṉ baní Isráel ke
liye. Phir dúsrí lakṛí le aur us par yih likh, Yúsuf ke liye Ifráim kí lakṛí, aur us
ke musáhiboṉ sáre ahl i Isráel ke liye. 17 Aur un donoṉ ko joṛkar ek lakṛí
baná, aur we tere háth meṉ ek honge. 18 Aur jab terí qaum ke log tujhe yih
kahte húe púchheṉ, ki Kyá hameṉ un kí mání nahíṉ batáwegá? 19 To tú unheṉ
kah, ki Khudáwand Khudá yúṉ kahtá hai, ki Dekh, maiṉ Yúsuf kí lakṛí ko, jo
Ifráim ke háth meṉ hai, aur us ke musáhiboṉ Isráel ke gharánoṉ ko lúngá, aur us
ke sáth, háṉ Yahúdáh kí lakṛí ke sáth joṛúngá, aur un ko ek lakṛí banáúngá, aur
we mere háth meṉ ek honge. 20 Aur we lakṛíáṉ jin par tú likhtá hai, un kí ánkhoṉ
ke áge tere háth meṉ hongí, 21 Aur tú unheṉ kah, ki Khudáwand Khudá yúṉ
kahtá hai ki Dekh, maiṉ gair qaumoṉ meṉ se, jaháṉ we rawána húe the, ahl i Isráel
ko lúngá, aur har taraf se unheṉ baṭorúngá, aur unheṉ un kí zamín meṉ
pahuncháúngá. 22 Aur maiṉ unheṉ Isráel ke paháṛoṉ par, usí zamín par ek
qaum banáúngá, aur ek bádsháh un sabhoṉ ká bádsháh hogá, aur we áge ko do
qaum na honge, aur phir kabhí taqsím hokar do mulk na banenge. 23 Phir we
apne butoṉ se aur apne makrúhátoṉ aur apne gunáhoṉ ke kisí gunáh se apne ko
nápák na karenge; par maiṉ unheṉ un ke sáre makánoṉ se, jaháṉ unhoṉ ne gunáh
kiyá hai, bacháúngá, aur pák karúngá; so we mere log honge, aur maiṉ un ká Khudá
húngá. 24 Aur merá banda Dáúd un ká bádsháh hogá, aur un ká ek charwáhá
hogá, aur we mere hukmoṉ par chalenge, aur mere haqqoṉ ko hifz karenge, aur
amal meṉ láwenge. 25 Aur we us zamín meṉ, jise maiṉ ne apne bande Yaqúb

ko diyá hai, jaháṉ tumháre bapdáde baste the, basenge, aur we, háṉ we aur un kí
aulád aur un kí aulád kí aulád abad tak us meṉ sukúnat karenge; aur merá banda
Dáúd tá abad un ká sardár hogá. 26 Aur maiṉ un ke sáth salámatí ká ahd
bándhúngá; so wuh un ke sáth abadí ahd hogá. Aur maiṉ unheṉ basáúngá aur
baṛháúngá, aur un ke darmiyán apne maqdis ko tá abad qáim rakhúngá. 27 Merá
ḳhaima bhí un ke sáth hogá, háṉ maiṉ un ká Ḳhudá húngá, aur we mere log honge.
28 Aur jab merá maqdis abad tak un ke darmiyán rahegá, to gair qaumeṉ jánengí
ki maiṉ Ḳhudáwand Isráel ko muqaddas kartá húṉ.

XXXVIII. BÁB.

1 Aur Ḳhudáwand ká kalám mujh pás áyá aur bolá, 2 Ki Ai ádamzád, tú
Yájúj, yáne Májúj kí sarzamín Rús aur Masak aur Túbál ke sardár par apná rukh
kar aur us par nubúwat kar, 3 Aur kah, ki Ḳhudáwand Ḳhudá yúṉ kahtá hai,
ki Dekh, ai Yájúj, Rús aur Masak aur Túbál ká sardár, maiṉ tujh par átá húṉ.
4 Aur maiṉ tujhe phirá dúngá, aur tere dáṛhoṉ meṉ kánṭe lagáúngá, aur tere sáre
lashkar, ghoṛoṉ aur sawároṉ, jo sab ke sab har tarah ke zirah baktar pahine húe ek
baṛí jamáat ma ḍhál aur pharí sab ke sab shamsher ba kaff haiṉ, unheṉ nikál lúngá;
5 Aur un ke sáth Fáras aur Kúsh aur Fút sab ke sab ma sipar o ḳhod; 6 Jumar
aur us ke sáre lashkar aur uttar ke atráf ke ahl i Tujarma aur us ke sáre lashkar
bahutere log tere sáth.

7 Tú taiyár ho, aur apne liye taiyár kar, tú áp aur terí sárí jamáat jo tujh pás
jama hai, aur tú un kí peshwáí kar. 8 Aur bahut dinoṉ ke bád terá mutálaba
hogá, aur tú pichhle barasoṉ meṉ us zamín meṉ jo talwár se bach rahí hai, aur
bahuterí qaumoṉ meṉ se baṭorí gaí hai, Isráel ke pahároṉ par, jo qadím se wírán
the, áwegá, par wuh sárí qaumoṉ meṉ se nikál lí gaí hai, aur we sab ke sab aman
o amán se sukúnat karenge. 9 Tú chaṛhegá aur ándhí kí tarah se áwegá, tú
zamín kí poshish ke liye bádal kí mánind hogá, tú aur tere sáre lashkar, aur
bahutere log tere sáth.

10 Ḳhudáwand Ḳhudá yúṉ kahtá hai, ki Aisá bhí hogí ki un dinoṉ meṉ tere
dil meṉ báteṉ áwengí, aur tú bure ḳhiyál ká mansúba karegá, 11 Aur tú kahegá
ki Maiṉ bemuhásara diháton kí zamín par chaṛhúngá, maiṉ un ke pás jo árám se
haiṉ jo aman se rahte haiṉ, jo be díwár be qufl be kiwáṛe rahte haiṉ, jáúngá,
12 Táki tú lúṭ ko lúṭe aur gárat ko gárat kare, aur ábád kiye húe wíránoṉ par aur
un logoṉ par jo sárí qaumoṉ meṉ se baṭore gae jinhoṉ ne mawáshí aur mál hásil
kiye, jo zamín ke bích baste haiṉ, un par apná háth baṛháwe. 13 Sibá aur Didán
aur Tarsís ke tujjár aur un ke sáre jawán sher tujhe kahenge, Kyá tú lúṭ lúṭne áyá,
kyá gárat ko gárat karne ke liye apní jamáat ko baṭorá, kyá chándí aur soná lene
ke liye, kyá mawáshí aur mál lejáne ke liye, kyá baṛí lúṭ lúṭ lene ke liye?

14 Is liye, ai ádamzád, nubúwat kar, aur Yájúj se kah, ki Ḳhudáwand Ḳhudá
yúṉ kahtá hai, ki Jis din mere log Isráel aman se sukúnat karenge, kyá tú nahíṉ
jánegá? 15 Aur tú apní jagah se, uttar ke atráf meṉ se áwegá, tú aur bahutere
log tere sáth, sab ke sab aspsawár ek jamáat i kasír aur fauj i azím. 16 Tú zamín
kí poshish ke liye bádal kí tarah mere log Isráel kí muḳhálafat meṉ chaṛh áwegá.
Áḳhirí dinoṉ meṉ yúṉ hogá ki maiṉ tujhe merí zamín kí muḳhálafat ke liye láúngá,

tá ki jab maiņ, ai Yájúj, un kí ánkhoņ ke áge tujh se apní taqdís karwáúņ, to gair
qaumeņ mujhe jáneņ.
17 Ḳhudawand Ḳhudá yúņ kahtá hai, Tú wuhí hai ki jis kí bábat maiņ agle
zamáne meņ apne bande Isráel ke nabíoņ kí márifat, jo sábiq barasoņ ke dinoņ
meņ nubúwat karte the, bolá ki Maiņ tujhe un par láúngá. 18 Aur unhíņ dinoņ
meņ yúņ hogá ki jab Yájúj Isráel kí zamín kí muḳhálafat meņ áwegá, to merá
qahr mere chihre par záhir hogá, Ḳhudawand Ḳhudá kahtá hai. 19 Kyúnki
maiņ ne apní gairat aur qahr kí harárat meņ kahá, Yaqínan, usí din Isráel kí zamíņ
meņ ek bará larza hogá. 20 Yaháņ tak ki samundar kí machhlíáņ aur ásmán ke
parinde aur zamín ke haiwán, aur sáre kíṛe makoṛe jo zamín par rengte phirte haiņ,
aur sáre insán jo zamín kí sath par haiņ, mere huzúr se larzenge, aur pahár ḍháye
jáenge, aur burúj gir paṛenge, aur har ek díwár zamíņ par gir paṛegí. 21 Aur maiņ
apne sáre paháṛoņ meņ se us par talwár buláúngá, Ḳhudawand Ḳhudá farmátá
hai, aur har ek kí talwár us ke bháí kí muḳhálafat meņ hogí. 22 Aur maiņ wabá
aur ḳhún se us ká insáf karúngá, aur us par aur us ke lashkaroņ par aur us ke sáth
kí jamáat i kasír par bárán i shadíd, aur ole aur ág aur gandhak barsáúngá. 23 Isí
tarah maiņ apní buzurgí aur apní taqdís karwáúngá, aur bahuterí qaumoņ kí naz-
aroņ meņ pahcháná jáúngá, aur we jánenge ki maiņ Ḳhudawand húņ.

XXXIX. BÁB.

1 Is liye tú, ai ádamzád, Yájúj par nubúwat kar aur bol, ki Ḳhudawand Ḳhudá
yúņ kahtá hai, ki Maiņ tujh par átá húņ, ai Yájúj, Rús aur Masak aur Túbál ká
sardár. 2 Aur maiņ tujhe phiráúngá aur sirf terá chhaṭṭhá hissa chhoṛúngá, aur
tujhe uttar ke atráf se láúngá, aur Isráel ke paháṛoņ par pahuncháúngá. 3 Aur
tere báyeņ háth meņ se terí kamán chhuṛáúngá, aur tere dahne háth meņ se tír ko
girá dúngá. 4 Tú Isráel ke paháṛoņ par giregá, tú aur terí sárí jamíat, aur we log
jo tere sáth haiņ; aur maiņ tujhe har qism ke parindoņ aur maidán ke darindoņ ko
ḳhurák ke liye dúngá. 5 Tú maidán kí sath par giregá; kyúnki maiņ ne kahá,
Ḳhudawand Ḳhudá farmátá hai.
6 Aur maiņ Yájúj par aur un par jo jazíroņ meņ beparwá sukúnat karte haiņ, ek
ág bhejúngá, aur we jánenge ki maiņ Ḳhudawand húņ. 7 So isí tarah maiņ apne
muqaddas nám ko apní guroh Isráel ke bích záhir karúngá, aur áge ko apne muqad-
das nám ko nápák karne na dúngá, aur gair qaumeņ jánenge ki maiņ Ḳhudá húņ,
Isráel meņ Quddús. 8 Dekh, wuh pahunchá aur púrá húá, Ḳhudawand Ḳhudá
kahtá hai. Yih wuhí din hai ki jis kí bábat maiņ ne kahá.
9 Tab Isráel ke shahroņ ke log niklenge, aur ág lagákar hathyároņ ko jaláwenge,
yáne siparoņ aur ḍháloņ ko, kamánon aur tíroņ aur bhále barchhíoņ ko, aur we sát
baras tak jaláte rahenge, 10 Yaháņ tak ki we na maidán se lakṛí láwenge aur na
jangaloņ se káṭenge; kyúnki we hathyároņ ko ág se jaláwenge, aur we apne
lúṭyároņ ko lúṭenge, aur apne gáratgaroņ ko gárat karenge, Ḳhudawand Ḳhudá
kahtá hai.
11 Aur usí din yúņ hogá ki Maiņ waháņ Isráel meņ Yájúj ko goristán dúngá,
yáne rahguzaroņ kí wádí jo samundar ke púrab hai, aur wuh rahguzaroņ ko mana
karegí, aur we waháņ Yájúj ko aur us kí sárí jamáat ko dafn karenge, aur use

Hámún i Yájúj kí wádí kahá karenge. 12 Aur sát mahíne tak ahl i Isráel unheṇ
dafn karte rahenge, tá ki zamín ko sáf kareṇ; 13 Háṇ zamín ke sáre log unheṇ
dafnáwenge, aur yih un ke liye námwarí hogí jis din ki maiṇ buzurgí páúngá,
Ḳhudáwand Ḳhudá farmátá hai. 14 Aur we un ádmíoṇ ko intiḳháb karenge jo
sadá mashgúl rahenge, aur zamín par guzarte húe rahguzaroṇ kí madad se unheṇ
jo rú i zamín par pare haiṇ, dafn karenge, tá ki we use sáf kareṇ, aur we bád sát
mahíne ke talásh karenge. 15 Aur jab rahguzaroṇ meṇ se, jo zamín par se guzarte
haiṇ, koí kisí ádmí kí haḍḍí dekhe, to us ke pás ek nishán khaṛá karegá jab tak ki
dafn karnewále Hámún i Yajúj kí wádí meṇ use na gáṛeṇ. 16 Aur shahr bhí
Hámúna kahláegá. We isí tarah se zamín ko pák karenge.

17 Aur ai ádamzád, Ḳhudáwand kahtá hai ki Tú har ek parinda, aur maidán
ke harek darinda se kah, ki Tum jama hokar áo, mere us zabíhe par, jise maiṇ zabh
kartá húṇ, háṇ Isráel ke paháṛoṇ par ek baṛe zabíh par mujtama hoo, tá ki tum
gosht kháo aur lahú pío. 18 Tum baháduroṇ ká gosht kháoge, aur zamín ke sar-
dároṇ ká ḳhún píoge, háṇ menḍhoṇ ká aur barroṇ aur bakroṇ aur bailoṇ ká, sab ke
sab Basan ke pale húoṇ ká. 19 Aur tum mere zabíha ká jise maiṇ ne tumháre liye
żabh kiyá, us kí charbí kháyá karoge jab tak ki tum ser na hoge, aur ḳhún piyá
karoge jab tak ki mast na hoge. 20 Isí tarah tum merí mez par ghoṛoṇ aur rath-
oṇ se aur baháduroṇ aur sáre jangí mardoṇ se ser hoge, Ḳhudáwand Ḳhudá
kahtá hai.

21 Aur maiṇ gair qaumoṇ ke darmiyán apní buzurgí záhir karúngá, aur sárí gair
qaumeṇ mere us insáf ko jise maiṇ ne púrá kiyá, aur mere us háth ko jise baṛhá-
kar un par rakhá, dekhengí. 22 So ahl i Isráel jánenge ki us din se áge maiṇ
Ḳhudáwand un ká Ḳhudá húngá. 23 Aur gair qaumeṇ jánengí ki ahl i Isráel
apne gunáhoṇ ke sabab asírí meṇ gae, chúnki we mujh se bágí húe, is liye maiṇ ne
un se apná munh chhipáyá, aur un ko un ke dushmanoṇ ke háth meṇ hawále kiyá,
so we talwár se gir gae. 24 Un kí nápákí aur un ke gunáhoṇ ke mutábiq maiṇ ne
un se kiyá, aur un se apná munh chhipáyá.

25 Is liye Ḳhudáwand Ḳhudá yúṇ kahtá hai, ki Ab maiṇ Yaqúb kí asírí phir-
áúngá, aur sáre ahl i Isráel par rahm karúngá, aur apne muqaddas nám ke liye
gayúr húngá. 26 Bád us ke ki apní ruswáí uṭháe aur un sárí bagáwatoṇ ko bhí
jin se we jis waqt ki apní zamín meṇ ba árám rahte the, aur kisí ne unheṇ na ḍar-
áyá, mujh se bágí húe, 27 Jab maiṇ un ko logoṇ meṇ se láúngá, aur un ke
dushmanoṇ kí zamínoṇ meṇ se baṭorúngá, aur bahuterí qaumoṇ kí nazaroṇ meṇ un
ke darmiyán taqdís páúngá. 28 Tab we jánenge ki maiṇ Ḳhudáwand un ká
Ḳhudá húṇ jab maiṇ ne unheṇ gair qaumoṇ ke darmiyán asírí meṇ pahuncháyá,
aur un ko un kí zamín meṇ phir baṭorúngá, aur waháṇ kisí ko nahíṇ chhoṛúngá. 29
Aur áge ko phir apná munh un se nahíṇ chhipáúngá; kyúnki maiṇ apní rúh ahl i
Isráel par unḍelúngá, Ḳhudáwand Ḳhudá kahtá hai.

XL. BÁB.

1 Hamárí asírí ke pachíswen baras meṇ, us baras ke shurúa meṇ, us mahíne kí
daswíṇ táríḳh meṇ, shahr ke inhidám ke bád ke chaudahweṇ baras meṇ, usí din
Ḳhudáwand ká háth mujh par áyá, aur mujhe waháṇ pahuncháyá. 2 Ḳhudá kí

rúyatoṉ meṉ us ne mujhe Isráel ke mulk meṉ pahuncháyá, aur mujhe ek bahut
únche pahár par baitháyá, us dakhin taraf shahr kí sí biná thí. 3 Jab wuh mujhe
waháṉ pahunchá chuká, to kyá dekhtá húṉ, ki san kí ḍorí aur nápne ká nal háth
meṉ liye húe ek shakhs jo pítal kí mánind dikhláí detá thá, pháṭak par khaṛá hai.
4 Aur us shakhs ne mujhe kahá, ki Ai ádamzád, apní ánkhoṉ se dekh, aur kánoṉ
se sun, aur jo maiṉ tujhe dikhláúṉ, us sab par apná mán lagá; kyúnki tujhe di-
kháne ko maiṉ tujhe yaháṉ liyá húṉ: sab jo tú dekhtá hai, Isráel ke gharáne ko batá.
5 Aur kyá dekhtá húṉ ki ek díwár báhar se maskan ko chároṉ taraf gherti hai.
Aur wuh shakhs ek háth chár angul ke hisáb se chha háth ká nápne ká ek nal liye
húe thá. So us ne us banáwaṭ kí chauṛáí nápí, ek nal, aur únchái ek nal. 6 Tab wuh
púrab ke rukh ke pháṭak par áyá, aur us kí síṛhí par chaṛhá, aur us pháṭak kí dahlíz
ek nal chauṛí nápí, yáne ekhí dahlíz ek nal chauṛí; 7 Har koṭhrí ek ek nal lambí
aur ek ek nal chauṛí; aur koṭhríoṉ ká mábain pánch pánch háth, aur dálán ke pháṭak
ke pás ke pháṭak kí dahlíz bhítar se ek nal. 8 Aur us ne pháṭak ká dálán bhítar se
ek nal nápá. 9 Tab us ne pháṭak ká dálán áṭh háth nápá, aur us ke sutún do háth:
aur pháṭak ká dálán bhítar thá. 10 Aur púrab taraf ke pháṭak kí koṭhríáṉ tín idhar
tín udhar thíṉ, un tínoṉ ká ek hí náp thá, aur idhar udhar sutúnoṉ ká ek hí náp
thá. 11 Aur us ne pháṭak ke darwáza kí chauṛáí das háth aur lambáí terah háth
nápí; 12 Aur koṭhríoṉ ke áge kí hadd háth bhar idhar aur háth bhar udhar, aur
koṭhríáṉ chha háth idhar aur chha háth udhar thíṉ. 13 Tab us ne pháṭak koṭhrí
kí chhat se dúsrí kí chhat tak pachís háth chauṛá nápá, darwáza ke sámhne dar-
wáza. 14 Aur us ne sáṭh háth ke sutún banáe, aur sutúnoṉ par pháṭak ká sahn
girdágird thá. 15 Aur madkhal ke pháṭak ke sire se bhítarwár pháṭak ke dálán
ke sire tak pachás háth. 16 Aur koṭhríoṉ meṉ aur un ke sutúnoṉ meṉ pháṭak ke
bhítar gird ba gird band húí khiṛkíáṉ thíṉ; waisáhí dálán ke bhítar gird ba gird
bhí khiṛkíáṉ thíṉ, aur sutúnoṉ par nakhl the.
17 Phir us ne mujhe báhar ke sahn meṉ pahuncháyá, aur kyá dekhtá húṉ ki
koṭhríáṉ aur chároṉ taraf sahn ká gach hai, aur us gach par tís koṭhríáṉ. 18 Aur
wuh gach pháṭakoṉ ke pás un pháṭakoṉ ke barábar lagá yáne níche ká gach. 19 Tab
us ne chauṛáí níche pháṭak ke sire se bhítar ke sahn ke sire tak púrab taraf aur
uttar taraf báhar báhar sau háth nápí.
20 Phir us ne uttar taraf ke báharí sahn ke pháṭak kí lambáí aur chauṛáí nápí.
21 Aur us kí koṭhríáṉ tín is taraf tín us taraf thíṉ. Aur us ke sutún aur us ká
dálán pahle pháṭak ke náp ke mutábiq the: us kí lambáí pachás háth aur chauṛáí
pachís háth. 22 Aur us kí khiṛkíáṉ aur us ká dálán aur us ke nakhl us pháṭak
ke andáza se the jis ká rukh mashriq kí samt thá; aur sát palla kí síṛhí par se us
meṉ chaṛhte the, us ke dálán un ke áge the. 23 Aur bhítar ke sahn ká pháṭak
púrab taraf aur uttar taraf ke sámhne thá. Aur us ne pháṭak se pháṭak tak sau
háth nápe.
24 Aur usne mujhe dakhin kí taraf pahuncháyá, aur kyá dekhtá húṉ ki dakhin
kí taraf ek pháṭak hai. Aur us ne us ke sutúnoṉ ko aur us ke dálán ko un nápoṉ
ke mutábiq nápá. 25 Aur us meṉ aur us ke dálán meṉ chároṉ taraf un khiṛkíoṉ kí
sí khiṛkíáṉ thíṉ, lambáí pachás háth aur chauṛáí pachís háth. 26 Aur us par
chaṛhne ko sát palle kí síṛhí thí, aur us ke dálán un ke áge the, aur us ke sutúnoṉ
par nakhl the, ek ek is taraf aur ek ek us taraf. 27 Aur dakhin kí taraf bhítar ke

sahn ká phátak thá; aur us ne dakhin kí taraf phátak se pháṭák tak sau háth
nápe.

28 Aur wuh dakhin pháṭak se mujhe bhítar ke sahn meṉ láyá; aur un nápoṉ
ke mutábiq us ne dakhin phátak ko nápá; 29 Aur us kí khoṭríoṉ aur us ke sutú-
noṉ aur us ke dálán ko un nápoṉ ke mutábiq. Aur us meṉ aur us ke dálán meṉ
chároṉ taraf khiṛkíáṉ thíṉ, lambáí pachás háth, chauṛáí pachís háth. 30 Aur dálán
chároṉ taraf pachás háth lambá aur pánch háth chauṛá. 31 Us ke dálán báhar
ke sahn kí taraf the, aur us ke sutúnoṉ par nakhl aur us par chaṛhne ko áṭh palla
kí síṛhí.

32 Aur wuh mujhe púrab taraf bhítar ke sahn meṉ láyá, aur un nápoṉ ke mutá-
biq pháṭak nápá, 33 Aur us kí khoṭríoṉ aur us ke sutúnoṉ aur us ke dálán ko un
nápoṉ ke mutábiq. Aur us meṉ aur us ke dálán meṉ chároṉ taraf khiṛkíáṉ thíṉ,
lambáí pachás háth, aur chaṛáí pachís háth. 34 Aur us ke dálán báhar ke sahn kí
taraf the, aur us ke sutúnoṉ par idhar udhar nakhl the, aur us par chaṛhne ko áṭh
palla kí síṛhí.

35 Aur us ne mujhe uttar ke pháṭak kí taraf pahuncháyá, aur un nápoṉ ke mu-
tábiq use nápá, 36 Us kí koṭhríoṉ aur us ke sutúnoṉ aur us ke dálán ko; aur us
kí chároṉ taraf khiṛkíáṉ thíṉ, lambáí pachás háth, aur chauṛáí pachís háth. 37 Aur
us ke sutún báhar ke sahn kí taraf the, aur us ke sutúnoṉ par idhar udhar nakhl
the, aur us par chaṛhne ko áṭh palla kí síṛhí.

38 Aur ek koṭhrí aur us ká darwáza un pháṭakoṉ ke sutúnoṉ meṉ thí. waháṉ
we chaṛháwá dhoweṉ. 39 Aur pháṭak ke dálán meṉ do mezeṉ is taraf, aur do
mezeṉ us taraf thíṉ, ki un par chaṛháwá aur khatiyat aur asám zabh kareṉ. 40 Aur
uttar tarf ke pháṭak ke darwáza ke chaṛháo ke báharí díwár pás do mezeṉ thíṉ, aur
pháṭak ke dálán kí dúsrí díwár pás do mezeṉ. 41 Pháṭak kí díwár pás chár
mezeṉ is taraf, aur chár mezeṉ us taraf thíṉ, áṭh mezeṉ jin par we zabh kareṉ.
42 Chaṛháwe ke liye khode húe patthar ke ḍeṛh háth lambí aur deṛh háth chauṛí
aur háth bhar únchí chár mezeṉ thíṉ, jin par we chaṛháwe aur zabíh ke zabh
karne ke hathyár dhareṉ. 43 Aur ghar meṉ chároṉ taraf chár angul chauṛí ank-
ríáṉ lagí thíṉ, aur qurbán ká gosht mezoṉ par.

44 Aur bhítarí pháṭak ke báhar, bhítarí sahn meṉ, jo uttar pháṭak kí jánib meṉ
thí, gánewáloṉ kí koṭhríáṉ thíṉ, aur un ká rukh dakhin kí taraf, aur púrab pháṭak
kí jánib meṉ ek jis ká rukh uttar kí taraf. 45 Aur us ne mujhe kahá, ki Yih koṭhrí
jis ká rukh dakhin kí taraf hai, un káhinoṉ ke liye hai, jo maskan kí khidmat meṉ
házir haiṉ. 46 Aur wuh koṭhrí jis ká rukh uttar kí taraf hai, un káhinoṉ ke liye,
jo mazbah kí khidmat meṉ házir haiṉ. Ye baní Sadúq haiṉ, jo baní Láwí meṉ se
Khudawand ko pahunchte haiṉ ki us kí khidmat kareṉ.

47 Aur us ne sahn ko sau háth lambá aur sau háth chauṛá chaukor nápá. Aur
mazbah maskan ke áge thá.

48 Phir wuh mujhe maskan ke dálán meṉ láyá, aur dálán ke sutúnoṉ ko nápá,
pánch háth idhar aur pánch háth udhar. Aur pháṭak kí chauṛáí tín háth is taraf
aur tín háth us taraf; 49 Dálán kí lambáí bís háth, aur chauṛáí gyárah háth, aur
síṛhí jis par we chaṛhte haiṉ. Aur un sutúnoṉ meṉ amúd the, ek is taraf aur
ek us taraf.

XLI. BAB.

1 Aur wuh mujhe haikal meṉ láyá, aur sutúnoṉ ko nápá, chauṛáí is taraf chha
háth, aur chauṛáí us taraf chha háth, yih ḳhaima kí chauṛáí hai. 2 Aur darwáza
kí chauṛáí das háth, aur darwáza pás kí díwároṉ kí pánch háth is taraf aur pánch
háth us taraf. Aur us ne us kí lambáí ko chális háth nápá, aur us kí chauṛáí bís
háth. 3 Tab wuh andar gayá aur darwázoṉ ke sutúnoṉ ko do háth nápá, aur dar-
wáza chha háth aur darwáze kí chauṛáí sát háth.

4 Aur us ne haikal ke áge lambáí ko bís háth aur chauṛáí ko bís háth nápá, aur
mujhe kahá ki Yihí Quds ul Aqdás hai. 5 Aur us ne maskan kí díwár chha háth
nápí, aur jánib kí koṭhríoṉ kí chauṛáí maskan ke gird ba gird chár háth. 6 Aur
jánib kí koṭhríáṉ tín thíṉ, koṭhrí par koṭhrí qatár meṉ tís, aur we díwár meṉ dáḳhil
thíṉ, jo maskan ke ás pás kí jánib kí koṭhríoṉ ke liye thí, tá ki we mazbút howeṉ,
par maskan kí díwár se we milí húí na thíṉ. 7 Aur wuh un koṭhríoṉ se úpar tak
chároṉ taraf ziyáda chauṛá hotá játá thá; ki ghar ká chaugird ghar ke gird á gird
úncha úncha chalá játá hai, is sabab ghar kí chauṛáí úpar ziyáda thí, aur níche se
leke bích se úpar tak baṛh gaí. 8 Aur maiṉ ne ghar kí chároṉ taraf kí úncháí bhí
dekhí, jánib kí koṭhríoṉ kí neweṉ, chha baṛe baṛe háth ke púre nal kí thí; 9 Aur
jánib kí koṭhríoṉ ke báhar kí díwár kí chauṛáí pánch háth; aur jo ḳhálí rahá ghar kí
jánib kí koṭhríoṉ ke darmiyán 10 Aur hujroṉ ke darmiyán, so ghar ke chároṉ
taraf gird ba gird bís háth kí chauṛáí thí. 11 Aur jánib kí koṭhríoṉ ke darwáze
us ḳhálí jagah par khule, ek darwáza uttar taraf, aur ek darwáza dakhin taraf, aur
ḳhálí jagah kí chauṛáí chároṉ taraf pánch háth kí thí.

12 Aur us imárat kí, jo furqat ke áge pachchhim taraf kí jánib meṉ thí, chauṛáí
sattar háth thí, aur us imárat kí díwár chároṉ taraf pánch háth moṭí, aur us kí
lambáí nauwe háth thí. 13 So us ne ghar ko sau háth lambá nápá, aur furqat
aur bina aur us kí díwároṉ ko sau háth lambí; 14 Aur ghar aur furqat ke áge
púrab taraf kí chauṛáí sau háth. 15 Aur furqat ke áge imárat kí lambáí jo pichh-
áṛí thí, aur us kí jánib ke hujra is taraf se aur us taraf se us ne sau háth nápe.

16 Aur bhítar kí haikal aur báhar ká dálán, ástána aur band húí khiṛkíáṉ,
aur chároṉ taraf kí jánibí koṭhríáṉ, we tínoṉ ástáne ke barábar lakṛí se chároṉ taraf
maṛhe húe the. Aur zamín se khiṛkíaṉ talak jo band thíṉ, 17 Darwáza ke
úpar tak, aur ghar ke bhítar aur báhar tak chároṉ taraf kí sárí díwároṉ par báhar
bhítar súrateṉ munaqqash thíṉ. 18 Aur Karúb aur naḳhl bane the, aisá ki ek
naḳhl ek ek Karúb ke bích meṉ thá, aur har ek Karúb ke do do munh the: 19 Aisá
ki ek samt naḳhl kí taraf insán ká munh thá, aur dúsrí samt naḳhl kí taraf sher
ká munh: ghar kí chároṉ taraf aisá baní thá. 20 Zamín se darwáza ke úpar tak
aur haikal kí díwár par Karúbín aur naḳhl bane the. 21 Aur haikal ke sutún
chaukor the, aur Quds kí agíṛí aisí nazar áí jaisí nazar áí.

22 Lakṛí ká mazbah tín háth úncha, aur us kí lambáí do háth, aur us ke kone
aur us kí kursí aur us kí díwáreṉ lakṛí kí thíṉ. Aur us ne mujhe kahá, ki Yih wuh
mez hai jo Ḳhudáwand ke áge hai. 23 Aur haikal aur Quds ke do kiwáre the;
24 Aur kiwároṉ ke do kiwáre the, yáne do palle, do ek kiwáre ke liye, aur do palle
dúsre ke liye. 25 Aur un par, haikal ke kiwároṉ par Karúbín aur naḳhl bane the,
jaise díwároṉ par bane the. Aur báhar ke dálán ke rukh par moṭí moṭí silliáṉ thíṉ.

26 Aur dálán kí jánibí díwároṉ par aur ghar kí jánibí koṭhríoṉ par, aur moṭí moṭí
sillíoṉ par is taraf aur us taraf band háí khiṛkíáṉ aur nakhl the.

XLII. BAB.

1 Phir wuh mujhe báharí sahn meṉ uttar taraf kí ráh par láyá, aur un koṭhríoṉ
meṉ jo furqat aur biná ke áge uttar kí taraf thíṉ, pahuncháyá, 2 Sau háth kí
lambáí ke áge tak, jis ká darwáza uttar taraf thá, aur us kí chauṛáí pachás háth;
3 Bhítar ke sahn ke pás bís háth ke áge aur báhar ke sahn ke gach ke áge, jánibí
koṭhoríoṉ ke áge jánibí koṭhríáṉ tihríáṉ. 4 Aur koṭhríoṉ ke sámhne bhítar bhítar
das háth ká ek chauṛa madkhal ek sau háth ká ek rasta, aur un ke darwáze uttar
taraf the. 5 U'parwálí koṭhríáṉ níchewálíoṉ aur bíchwálíoṉ se kam thíṉ, kyúnki jáni-
bí koṭhríoṉ ke sabab un kí gunjáish kam thí. 6 Kyúnki we tihri thíṉ, par sahnoṉ
ke sutúnoṉ ke mánind un ke sutún na the, is liye we níche zamín se aur bíchwálíoṉ
se kam thíṉ. 7 Aur wuh díwár, jo báhar koṭhríoṉ ke barábar báhar ke sahn kí
taraf koṭhríoṉ ke áge thí, so pachás háth lambí thí. 8 Kyúnki báharí sahn kí
koṭhríoṉ kí lambáí pachás háth thí, aur dekho ki haikal ke sámhne sau háth, 9
Aur in koṭhríoṉ ke níche mashriq kí samt madkhal thá, jaháṉ we báharí sahn
se dákhil hote the.

10 Dakhin taraf ke sahn kí chauṛí díwár meṉ, aur furqat ke áge aur us biná
ke áge koṭhríáṉ thíṉ. 11 Aur un ke áge ek aisá rasta thá jaisá uttar taraf koṭhríoṉ
ke áge thá. Un kí lambáí aur chauṛáí aur un ke sáre makhrajoṉ aur un ke inti-
zámoṉ aur darwázoṉ ke mutábiq. 12 Dakhin taraf kí koṭhríáṉ bhí thíṉ, ek
darwáza ráh ke sire meṉ yáne sídhí díwár kí ráh, púrab taraf, jaháṉ dákhil hote
the.

13 Aur us ne mujhe kahá, ki Uttar kí koṭhríáṉ aur dakhin kí koṭhríáṉ jo furqat
ke áge haiṉ, muqaddas koṭhríáṉ haiṉ, jaháṉ káhin jo Khudawand ke pás játe
haiṉ, aqdas chízeṉ kháenge: we waháṉ aqdas chízeṉ yáne hadiya aur khatiya aur
asám dharenge; kyúnki wuh maqám muqaddas hai. 14 Jab káhin dákhil howeṉ,
to we maqdis se báhirí sahn meṉ na jáweṉ, balki apní khidmat ke pairáhan waháṉ
rakheṉ; kyúnki we muqaddas haiṉ, aur we dúsre kapṛe pahinke ámm ke pás jáweṉ.

15 So jab wuh bhítar ke ghar ko náp chuká, to mujhe us pháṭak kí ráh láyá jis
ká rukh púrab taraf hai, aur maskan ko chároṉ taraf nápá. 16 Us ne nápne ke
nal se púrab taraf pánch sau nal cháron taraf nápe. 17 Us ne nápne ke nal se
uttar taraf pánch sau nal cháron taraf nápe. 18 Us ne nápne ke nal se dakhin
taraf bhí pánch sau nal nápe. 19 Us ne pachhim taraf lauṭke nápne ke nal se pánch
sau nal nápe. 20 Us ne us ke chár taraf nápe; us kí chároṉ taraf ek díwár
pánch sau nal lambí aur pánch sau chauṛí thí, táki pák ko nápák se judá kare.

XLIII. BAB.

1 Bád us ke us ne mujhe pháṭak par, háṉ mashriqrúya pháṭak par láyá. 2 Aur
dekh, ki Isráel ke Khudá ká kibriyá púrab taraf se áyá, aur us kí áwáz bahutere
páníoṉ ke shor kí sí thí, aur zamín us ke kibriyá se roshan ho gaí. 3 Aur wuh us
rúyá kí numáish ke mutábiq, jise maiṉ ne dekhá, háṉ us rúyá ke mutábiq, jise maiṉ

ne dekhá jab maiṉ shahr kí halákat ko áyá thá ; aur ye rúyateṉ us rúyá kí mánind
thíṉ, jo maiṉ ne nahr i Ḳhíbúr ke kináre dekhá, aur munh ke bhal girá.

4 Aur Ḳhudáwand ká kibriyá mashriqrúya pháṭak kí ráh se ghar meṉ dáḳhil
húá. 5 Aur rúh ne mujhe uṭhá liyá, aur andarwárí koṭhrí meṉ mujhe láyá, aur
dekh, Ḳhudáwand ke kibriyá ne ghar ko bhar diyá. 6 Aur maiṉ ne us kí suní
jo ghar meṉ se mere sáth báteṉ kartá thí, aur ek shaḳhs mere pás khaṛá húá.
7 Aur us ne mujhe kahá, ki Ai ádamzád, dekh, merí taḳhtgáh aur mere páoṉ tale
kí zamín jaháṉ baní Isráel ke darmiyán abad tak rahúngá. Aur ahl i Isráel, we
aur un ke bádsháh áge ko mere muqaddas nám ko apní zinákárí se, aur apne
bádsháhoṉ kí láshoṉ se apne únche makánoṉ meṉ nápák na karenge ; 8 Ki we
apná ástán mere ástánoṉ ke pás aur apná sutún mere sutúnoṉ ke pás lagáte the,
aisá ki mere aur un ke darmiyán sirf ek díwár húí : isí tarah we apne un makrúhát
se, jo unhoṉ ne kiye, mere muqaddas nám ko nápák karte the ; is liye maiṉ ne
apne qahr meṉ unheṉ halák kiyá. 9 Aur ab un kí zinákárí aur un ke bádsháhoṉ
kí lásheṉ mujh se dúr rahengí, aur maiṉ un ke darmiyán abad tak rahúngí.

10 Tú, ai ádamzád, ahl i Isráel ko yih ghar dikhlá, táki we apne gunáhoṉ se
pashemán hoṉ, aur we us ke namúne ko nápeṉ. 11 Aur agar we apne sáre kámoṉ
se pashemán hoṉ, to us ghar ká naqsha, aur us kí tartíb aur us ke maḳhárij o
madáḳhil aur us ke sáre naqshe aur us ke sáre qawánín aur us ke sáre naqshe, aur
sáre áín ko unheṉ dikhlá, aur un kí nazar ke áge likh, táki we us ke sáre naqshe
aur us ke sáre qawánín ko hifz kareṉ, aur amal meṉ láweṉ. 12 Yih ghar ká áín
hai. Us kí tamám sarhadd chároṉ taraf pahár kí choṭí par quds ul aqdás hogí.
Dekh, yih ghar ká áín hai.

13 Aur háth ke náp se mazbah ke ye náp haiṉ, aur háth ek háth chár angul hai,
Bunyád ek háth únchí aur ek háth chauṛí, aur gird ba gird us ke dáman ká kanára
ek balisht chauṛá, aur yih mazbah kí pusht hai. 14 Aur zamín se níche ke taḳhta
tak do háth, aur us kí chauṛáí ek háth, aur chhoṭe taḳhta se baṛe taḳhta tak chár
háth, aur chauṛáí ek háth. 15 Aur qurbángáh chár háth hogí, aur qurbángáh ke
úpar chár síng honge. 16 Aur qurbángáh bárah háth lambí aur bárah chauṛí
chaukor hogí. 17 Aur taḳhta chaudah háth lambí aur chaudah háth chauṛí chau-
kor, aur girdágird us ká kanára ádhá háth aur us kí angeṭhí girdágird ek háth,
aur us kí síṛhí púrab taraf.

18 Aur us ne mujhe kahá, ki Ai ádamzád, Ḳhudáwand Ḳhudá yúṉ farmátá hai,
ki We jis din mazbah banáwenge, to ye us ke qawánín honge, ki us par chaṛháwá
chaṛháweṉ, aur lahú chhiṛkeṉ. 19 Aur tú káhinoṉ baní Láwí ko, jo Sadúq kí nasl
se haiṉ, jo merí ḳhidmat ke liye mere nazdík áte haiṉ, ḳhatiya ke liye unheṉ ek
jawán bail de, Ḳhudáwand Ḳhudá kahtá hai. 20 Aur tú us ke ḳhún meṉ se le,
aur mazbah ke chároṉ síngoṉ par us ke taḳhta ke chároṉ konoṉ par aur us ke
chaugird legá : isí tarah use pák o sáf kar. 21 Aur ḳhatiya ke liye wuh bachhṛá
le, aur wuh ghar kí muaiyan jagah meṉ maqdis ke báhar jaláyá jáegá. 22 Aur tú
dúsre din bakrí ká ek beaib bachcha ḳhatiya ke liye chaṛhá, aur we mazbah ko
pák karenge, jaisá use bachhṛe se pak karte the. 23 Aur jab tú use pák kar chuká,
to ek beaib bachhṛá aur galle ká ek beaib menḍhá chaṛhá. 24 Aur tú unheṉ
Ḳhudáwand ke áge chaṛhá, aur káhin un par namak chhiṛkeṉ, aur unheṉ chaṛ-
háwe ke liye Ḳhudáwand ke áge chaṛháweṉ. 25 Aur tú sát din tak har roz ek

bakrá khatiya ke liye maujúd kar; we ek bachhrá aur galle ká ek mendhá bhí jo
beaib hon, maujúd karen. 26 Sát din tak we mazbah ko pák o sáf karte aur apní
hathelíon ko bharte rahenge. 27 Aur jab ye din púre honge, to yún hogá ki áṭh-
wen din aur us ke bád bhí káhin log tumháre charháwon ko aur tumhárí salámíon
ko mazbah par guzránenge, aur main tumhen qabúl karúngá, KHUDÁWAND Khudá
kahtá hai.

XLIV. BÁB.

1 Tab wuh mujhe báhar maqdis ke mashriqrúya pháṭak kí ráh se phirá láyá,
aur wuh band thá. 2 KHUDÁWAND ne mujhe kahá, ki Yih pháṭak band rahegí,
aur kholá nahín jáegá, aur koí insán us se dákhil na hogá, chún ki KHUDÁWAND,
Isráel ká Khudá, us se dákhil húá hai, is liye wuh band rahegá. 3 Magar sardár
is liye ki sardár hai, KHUDÁWAND ke áge roṭí kháne ko us men baiṭhegá. Wuh us
pháṭak ke usáre kí ráh se andar áwegí, aur usí ráh se báhar jáwegá.
4 Phir wuh mujhe ghar ke uttar pháṭak kí ráh se ghar ke áge láyá; main ne
dekhá, aur dekh, KHUDÁWAND ke kibriyá ne KHUDÁWAND ke ghar ko bhar diyá
aur main munh ke bhal girá. 5 Aur KHUDÁWAND ne mujhe kahá, ki Ai ádamzád,
tú dil lagá, aur apní ánkhon se dekh, aur jo kuchh ki KHUDÁWAND ke ghar ke
qawánín o áín kí bábat tujh se kahtá hún, apne kán se sun, aur maqdis ke har ek
madkhal o makhraj ko liház kar. 6 Aur tú ahl i Isráel ke bágí logon se kah ki
KHUDÁWAND Khudá yún farmátá hai, ki Ai ahl i Isráel, tum apní makrúhát bas
karo. 7 Us men ki tum merí roṭí aur charbí aur lahú guzránte the, tab dil ke
námakhtún aur jism ke námakhtún begánon ko mere maqdis men lie, tá ki we mere
maqdis men áwen, aur mere ghar ko nápák karen, aur unhon ne tumhárí sárí
makrúhát ke sabab mere ahd ko toṛá. 8 Aur tum ne merí muqaddas chízon kí
hifázat na kí, balki merí khidmat ke nigahbánon ko apne liye mere maqdis men
muqarrar kiyá.
9 KHUDÁWAND Khudá yún kahtá hai, ki Un begánon men se, jo baní Isráel ke
darmiyán hain, koí dil ká námakhtún yá jism ká námakhtún mere maqdis men
dákhil na hogá, 10 Balki baní Láwí bhí, jo mujh se dúr gaye the, jis waqt ki Isráel
gumráh húá ki we apne buton kí pairawí karke mujh se gumráh húe, so we hí apní
sharárat sahenge. 11 Par we mere maqdis men khádim honge, mere ghar kí
nigáhbíní karenge, aur mere ghar men khidmat karte rahenge, we logon ká charháwá
aur zabíha zabh karenge, aur logon ke áge un kí khidmat ke liye khaṛe rahenge.
12 Chún ki unhon ne un ke liye buton ke áge khidmat kí thí, aur ahl i Isráel ke
ke liye sang i musádim the: is liye main un par apná háth baṛhátá hún, aur we
apní sharárat sahenge, KHUDÁWAND Khudá farmátá hai. 13 Aur we mere áge á
nahín sakenge, ki mere áge kahánat karen, yá quds ul aqdás men merí muqaddas
chízon ke pás áwen, balki we apní ruswáí aur apní makrúhát jo unhon ne kín hain,
sahenge. 14 Par main unhen ghar kí hifázat ke liye aur us kí sárí khidmat ke
liye aur us ke kámon ke anjám ke liye nigahbán banáúngá.
15 Par káhin, baní Láwí, Sadúq ke beṭe, jo mere maqdis kí hifázat karte the, jis
waqt ki baní Isráel mujh se gumráh húe, so we merí khidmat ke liye mere pás
áwenge, aur mere huzúr khaṛe rahenge ki mere áge charbí aur lahú guzránen,

Ḳhudáwand Ḳhudá kahtá hai. 16 Aur we mere maqdis meṉ dákhil honge, aur
ḳhidmat ke liye merí mez ke qaríb áwenge, aur mere liye hifázat karenge. 17 Aur
yúṉ hogá jis waqt ki we bhítar ke sahn ke phátakoṉ meṉ se dákhil honge, to we
kattání poshák se mulabbas honge, aur jab tak ki bhítar ke sahn ke phátakoṉ meṉ
aur andar ḳhidmat karte rahenge, ún un par na charhegá. 18 We apne siroṉ par
kattání topí aur kamaroṉ par kattání páejáma pahinenge, aur jo kuchh pasíne ká
báis ho, use apní kamar par na bándhenge. 19 Aur jis waqt we báhar kí kothrí
meṉ, yáne awámm ke báhar kí kothrí meṉ nikal jáweṉ, to apní ḳhidmat kí poshák
utár dálenge, aur muqaddas kothrí meṉ rakhenge, aur dúsrí poshák pahinenge, aur
we un kaproṉ ko pahine húe awámm ko taqdís na karenge. 20 Aur we na apná
sir mundáwenge, aur na bál barháwenge, we sirf apne siroṉ ke bál katarwáenge. 21
Aur jab andar kí kothrí meṉ dákhil hoṉ, to koí káhin wain na píe. 22 Aur we
bewa aur mutlaqa ko jorú na karenge, balki ahl i Isráel kí nasl kí kunwárí yá wuh
bewa so káhin bewa chhor gayá ho, apne liye lenge. 23 Aur we mere logoṉ ko pák
aur nápák ká farq batáwenge, najis aur táhir ká imtiyáz sikháwenge. 24 Aur we
muámala meṉ adálat ke liye khare honge: we mere hukmoṉ ke ba mújib adálat
karenge; aur we merí sárí Jamáatoṉ meṉ merí sharíatoṉ aur mere qawánín ko hifz
karenge, aur mere sabtoṉ ko muqaddas karenge. 25 Aur we apne ko nápák
karne ke liye kisí maiyat ke pás na áwenge, magar faqat báp yá má yá betá
betí yá bhái yá kunwárí bahin ke liye we apne ko nápák kar sakte haiṉ. 26 Aur
we us ke pák hone ke bád us ke aur sát din shumár karenge. 27 Aur jis din
ki wuh maqdis kí ḳhidmat ke liye maqdis ke andar kí kothrí meṉ jáwe, to wuh
apná ḳhatiya guzaránegá, Ḳhudáwand Ḳhudá kahtá hai.
28 Aur yih un kí mírás hogí: maiṉ un kí mírás húṉ, aur tum Isráel meṉ unheṉ
hissa nahíṉ doge: maiṉ un ká hissa húṉ. 29 Aur we hadiya aur ḳhatiya aur
asám kháenge, aur harek haram kí chíz Isráel meṉ unhíṉ kí hogí. 30 Aur sáre
phale phaloṉ ká phalá, aur tumhárí sárí qurbánioṉ ká harek chíz kí harek qurbání
káhin kí hogí. Aur tum apne gúnde húe áte ká phalá káhin ko díjiyo, táki barakat
tere ghar meṉ qáim rahe. 31 Aur káhin murda yá phárá húá kyá parind kyá
charind nahíṉ kháwegá.

XLV. BAB.

1 Aur jab tum apní mírás ke liye zamín ko qura se taqsím karoge, to Ḳhudá-
wand ke áge qurbání yáne zamín ká ek muqaddas hissa guzaránoge, us kí lambáí
pachís hazár háth kí, aur chauráí das hazár nal kí hogí, aur yih us ke chaugird kí
sárí sarhaddoṉ meṉ muqaddas hogí. 2 Us meṉ se ek qita jis kí lambáí pánch sau
aur chauráí pánch sau nal jo chároṉ taraf musáwí hai, Ḳhudáwand ke maqdis
ke liye hogí, aur us ke iháta ke liye chároṉ taraf pachás pachás háth zamín hogí.
3 Aur tú us paimáish kí pachís hazár nal kí lambáí aur das hazár nal kí chauráí
nápegá, aur us meṉ maqdis aur quds ul aqdás hogá. 4 Zamín ká muqaddas hissa
un káhinoṉ, maqdis ke ḳhádimoṉ ká hogá jo Ḳhudáwand ke huzúr ḳhidmat
karne ko áwenge, aur wuh un ke makánoṉ kí jagah aur maqdis kí muqaddas jagah
hogí.
5 Aur ghar ke ḳhádim baní Láwí lambáí ká pachís hazár aur chauráí ká das
hazár apne liye rakhenge, táki bís kothrioṉ kí jagah ho.

6 Aur tum shahr ká hissa pánch hazár chauṛáí meṉ, aur lambáí meṉ pachís
hazár maqdis ke hissa ke barábar muqarrar karo: so wuh sáre ahl i Isráel
ke liye hogá.
7 Aur maqdis ke hissa ke aur shahr ke hissa kí ek taraf aur dúsrí taraf maqdis
ke hissa ke muqábil aur shahr ke hissa ke muqábil, magrib se magrib, aur
mashriq se mashriq ek hissa sardár ke liye hogí; aur lambáí us kí garbí sar-
hadd se sharqí sarhadd tak un hissoṉ meṉ se ek ke muqábil ho. 8 Isráel meṉ
zamín meṉ se us ká yihí hissa hogá, aur mere sardár phir mere logoṉ ko na satá-
wenge, aur we báqí zamín ahl i Isráel ko un ke firqoṉ ke mutábiq taqsím karenge.
9 Ḳhudáwand Ḳhudá yúṉ kahtá hai, ki Ai Isráel ke sardáro, yih tumháre liye
bas ho, zulm aur garat dúr karo, adálat o sadáqat karte raho, aur mere logoṉ
meṉ se asbáb i jilá ko uṭhá ḍálo, Ḳhudáwand Ḳhudá farmátá hai. 10 Aur
tum púrá tarázú aur púrá aifah aur púrá batt rakhá karo. 11 Aifah aur batt ekhí
wazn ká ho ki batt meṉ gumr ká daswáṉ hissa ho, aur aifah bhí gumr ká daswáṉ
hissa ho, aur us ká níp gumr ke mutábiq ho. 12 Aur misqál bís jírah, aur bís
misqál, pachís misqál pandrah misqál tumhárá manna hogá.
13 Aur qurbání jo tum doge, so yih hai: gehún ke gumr ke aifah ká chhaṭhá
hissa, aur jau ke gumr ke aifah ká chhaṭhá hissa guzaránoge. 14 Aur tel yáne tel
ke batt kí bábat yih hukm hai ki tum karr meṉ se jo das batt ká gumr hai, ek batt
ká daswáṉ hissa dijiyo; kyúnki gumr meṉ das batt haiṉ. 15 Aur galla meṉ se do
sai ke darmiyán se Isráel kí chikní charágáh meṉ se ek barra hadiya ke liye aur
chaṛháwe ke liye aur salámí ke liye, táki un ke liye kafára ho, Ḳhudáwand
Ḳhudá kahtá hai. 16 Zamín ke sáre log us sardár ke liye jo Isráel meṉ hai, yihí
hissa denge. 17 Aur sardár chaṛháwe aur hadiya aur tapáwan ídoṉ aur
nauchandíoṉ, sabtoṉ aur ahl i Isráel ke sáre muqaddas dinoṉ meṉ dewegá, wuh
ḳhatiya aur hadiya aur chaṛháwá aur salámí ahl i Isráel ke kafára ke liye taiyár
karegá.
18 Ḳhudáwand Ḳhudá yúṉ kahtá hai ki Pahle mahíne kí pahlí táríḳh ko tú ek
beaib jawán bail le, aur maqdis ko pák kar. 19 Aur káhin lahú meṉ se ḳhatiya ke
liye lewegá, aur use ghar ke sutúnoṉ par aur mazbah ke taḳhta ke chároṉ konoṉ
par, aur andarwárí koṭhrí ke darwáze ke sutúnoṉ par lagáwegá. 20 Aur tú
mahíne kí sátwíṉ táríḳh ko harek ke liye jo gumráh o sádalauh hai, aisáhí karegá;
isí tarah tum ghar ká kafára diyá karoge.
21 Tum pahle mahíne kí chaudahwíṉ táríḳh fasah ko jo sát din kí íd hai, mánoge,
aur fatírí roṭí kháí jáegí. 22 Aur usí din sardár apne liye aur sáre ahl i zamín ke
liye ḳhatiya ká ek bachhrá maujúd karegá. 23 Aur wuh íd ke sátoṉ din Ḳhudá-
wand ke áge yáne wuh sát din tak har roz sát beaib bachhṛe aur sát menḍhe
chaṛháwe ke liye, aur har roz bakroṉ meṉ se ḳhatiya ke liye ek bachcha maujúd
karegá. 24 Aur wuh bachhṛe ke liye ek aifah hadiya, aur menḍhe ke liye ek aifah
aur harek aifah ke liye ek hín tel maujúd karegá. 25 Sátweṉ mahíne kí pandrahwíṉ
táríḳh ko bhí wuh sát din kí íd kí tarah karegá, ḳhatiya ke mutábiq, chaṛháwe ke
mutábiq, aur hadiya ke mutábiq aur tel ke mutábiq.

XLVI. BÁB

1 Ḳhudáwand Ḳhudá yúṉ farmátá hai, ki Andarwáí koṭhrí ká mashriqrúya
pháṭak chha din ke liye band rahegá, par sabt ke din kholá jáegá, aur nauchandí
ke din bhí kholá jáegá. 2 Aur sardár báhar pháṭak ke usáre kí ráh se dáḳhil
hogá, aur pháṭak ke sutún pás khaṛá rahegá, aur káhin us ká chaṛháwá aur us kí
salámíáṉ guzránegá, aur wuh pháṭak ke ástán par sijda karegá. Tab niklegá, par
pháṭak shám tak band na hogá. 3 Aur zamín ke log usí pháṭak ke darwáze par
sabtoṉ aur nauchandíoṉ meṉ Ḳhudáwand ke huzúr sijda kiyá karenge.
4 Aur chaṛháwá jo sardár sabt ke din Ḳhudáwand ke áge guzaránegá, so yih
hai: chha beaib barre, aur ek beaib menḍhá; 5 Aur hadiya, ek menḍhe ke liye ek
aifah, aur hadiya barroṉ ke liye us ke maqdúr ke mutábiq, aur ek aifah ke liye ek
hín tel. 6 Aur nauchandí ke roz yih hogá: ek beaib jawán bail aur chha barre,
aur ek menḍhá, sab ke sab beaib honge. 7 Aur wuh hadiya maujúd karegá, yáne
bachhṛe ke liye ek aifah aur menḍhe ke liye ek aifah aur barroṉ ke liye us ke
maqdúr ke mutábiq, aur ek aifah ke liye ek hín tel.
8 Aur jab sardár dáḳhil ho, pháṭak ke usáre kí ráh se dáḳhil hogá, aur usí kí
ráh se niklegá. 9 Par jab ahl i zamín muqaddas ídoṉ meṉ Ḳhudáwand ke huzúr
házir honge, to wuh jo uttar ke pháṭak kí ráh se sijda karne andar átá hai, so dak-
hin ke pháṭak kí ráh báhar jáegá; aur wuh jo dakhin ke pháṭak kí ráh se andar
átá hai, so uttar ke pháṭak kí ráh se báhar jáegá: jis pháṭak kí ráh se wuh andar
áyá, us se báhar na jáegá, par us ke sámhne ke pháṭak kí ráh se báhar jáegá. 10
Aur jab we andar jáenge, to sardár bhí un ke darmiyán jáwegá, aur jab we báhar
áwenge, to wuh bhí áwegá.
11 Aur ídoṉ meṉ aur muqaddas dinoṉ meṉ hadiya bachhṛe ke liye ek aifah aur
menḍhe ke liye ek aifah hogá; aur barroṉ ke liye us ke maqdúr ke muwáfiq, aur
ek aifah ke liye ek hín tel. 12 Aur jab sardár ḳhushí ká chaṛháwá yá ḳhushí kí
salámíáṉ Ḳhudáwand ke áge guzaráne, to mashriqrúya pháṭak us ke liye kholá
jáegá, aur wuh jaisá sabt ke din kiyá thá, waisá hí apná chaṛháwá aur apní salá-
míáṉ guzaránegá. Tab wuh báhar áwegá, aur us ke nikalne ke bád pháṭak band
kiyá jáegá.
13 Tú har roz Ḳhudáwand ke áge pahle sál ká ek beaib barre ká chaṛháwá
chaṛháwegá, tú use har subh chaṛháwegá. 14 Aur tú us ke liye har subh ko ek
hadiya guzaránegá, yáne aifah ká chhaṭṭhá hissa, aur mihín maide ke sáth miláne
ko tel ke hín kí ek tihái: yih hamesha ke hukm ke mutábiq hamesha ke liye Ḳhudá-
wand ke áge hadiya hogá. 15 Isí tarah we barra aur hadiya aur tel har subh
hamesha ke chaṛháwe ke liye chaṛháwenge.
16 Ḳhudáwand Ḳhudá yúṉ farmátá hai, ki Agar sardár apne beṭoṉ meṉ se
kisí ko hiba kare, to usí mírás us ke beṭoṉ kí hogí, wuh wirásatan un kí mírás ho
jáegí. 17 Par agar wuh apne gulámoṉ meṉ se kisí ko apní mírás meṉ se hiba kare,
to wuh ḳhalásí ke sál tak us ká hogí, bád az án sardár ká hogí; magar us kí mírás
us ke beṭoṉ ke liye hogí. 18 Aur sardár logoṉ kí mírás meṉ se zulman nahíṉ legí,
ki unheṉ un kí mírás se be daḳhl kare; par wuh apní mírás meṉ se apne beṭoṉ ko
mírás degá, tá ki mere log har ek apní mírás se titar bitar na hoṉ.
19 Phir wuh mujhe us madḳhal men se, jo pháṭak ke bagal meṉ thá, káhinoṉ kí

uttarríya muqaddas kothríoṉ meṉ láyá, aur dekh, pachhim taraf ke donoṉ kanáre
par ek jagah thí. 20 Tab us ne mujhe kahá, ki Dekh, wuh jagah hai, jis meṉ
káhin log asám aur khatiya ubálenge, aur hadiya tanúr meṉ pakáwenge, tá ki un-
heṉ báhar ke sahn meṉ na le jáeṉ, ki logoṉ ko taqdís kareṉ. 21 Phir wuh mujhe
báhar ke sahn meṉ láyá, aur sahn ke chároṉ konoṉ meṉ se phirá láyá, aur dekh,
sahn ke har ek kone meṉ ek sahn thá. 22 Sahn ke chároṉ konoṉ meṉ chálís chálís
háth lambe aur tís tís háth chauṛe sahn ek dúsre ke muttasil the, ye chároṉ kone
ekhí náp ke the. 23 Aur un ke girdágird un chároṉ ke girdágird ek díwár thí, aur
chároṉ taraf díwár ke níche ubálne kí jagah taiyár húí. 24 Tab us ne mujhe kahá
ki Yih ubálnewáloṉ kí jagah hai jaháṉ ghar ke khádim logoṉ ká zabíha ubálenge.

XLVII. BÁB.

1 Phir wuh mujhe ghar ke darwáze par láyá, aur dekh pání ghar ke ástán ke
níche se púrab taraf ko nikle, ki ghar ká sámhná púrab rukh thá, aur pání níche se
ghar kí dahní taraf se mazbah kí dakhin taraf hokar áe. 2 Tab wuh mujhe uttar
ke phátak kí ráh se báhar láyá, aur mujhe us ráh meṉ se, jo púrab ko hai, báhar
ke phátak par phirá láyá, aur dekh dahní taraf pání nikal áe.

3 Aur wuh mard, jis ke háth meṉ jaríb thá, púrab taraf niklá, aur hazár háth
nápá, aur mujhe páníoṉ meṉ se láyá, aur pání takhnoṉ tak the. 4 Phir wuh hazár
háth nápá aur mujhe páníoṉ meṉ se láyá, aur pání ghuṭnoṉ tak the. Phir aur ek
hazár nápá, aur us meṉ se mujhe láyá, aur pání kamar tak the. 5 Bád us ke aur
ek hazár háth nápá, aur daryá thá jis se maiṉ guzar nahíṉ saktá thá; kyúnki pání
bahut ziyáda húe, tairáo ke pání, ek daryá jis se guzarná mumkin na thá.

6 Aur us ne mujhe kahá, ki Ai ádamzád, kyá tú ne yih dekhá? Tab wuh mujhe
láyá aur daryá ke kanáre par pahuncháyá. 7 Phir jab maiṉ phir áyá, to dekh,
daryá ke kanáre ek taraf aur dúsrí taraf bahutere darakht the. 8 Tab us ne mujhe
kahá, ki Ye pání púrab des ko nikalte haiṉ, aur maidán meṉ utarte húe samundar
ko játe haiṉ, aur samundar meṉ milte hí us ke pání shifá páwenge. 9 Aur yúṉ
hogá ki har ek shai jo jítá jo chaltá phirtá hai, jaháṉ kahíṉ ye daryá áwenge, jíegá,
aur machhlí kí baṛí kasrat hogí; is liye ki ye pání waháṉ áwenge; kyúnki we
shifá páwenge, aur har ek shai jaháṉ kahíṉ yih daryá átá hai, jíegá. 10 Aur yúṉ
hogá ki Ain i Jadí se leke Ain i Ijlaim tak us par machhwe log khaṛe rahenge, we
jál bichháne kí jagah honge, un kí machhlíáṉ apní apní jins ke mutábiq baṛe
samundar kí machhlíoṉ kí sí niháyat kasír hongí. 11 Par us kí kíchaṛ kí jagaheṉ
aur us kí taráíáṉ shifá nahíṉ páwengí, we shoristán hongí. 12 Aur daryá ke qaríb
us ke kanáre par is taraf aur us taraf har ek qism ke darakht kháne ke liye ugen-
ge, jin ká pattá kabhí nahíṉ murjháegá, aur jin ká phal kabhí nahíṉ mauqúf hogá;
we apne mahíne ke muwáfiq nayá mewa láwenge, is liye ki un ke pání maqdis meṉ
se nikal áe haiṉ. Aur un ká mewa kháne ke liye, aur un ká pattá dawá ke liye
hogá.

13 KHUDAWAND Khudá yúṉ kahtá hai, ki Yih wuh sarhadd hai, jis ke bamújib
tum Isráel ke bárah firqoṉ ke mutábiq zamín ko apní mírás meṉ láoge. Yúsuf ke
liye do hissa. 14 Aur tum ek dúsre ke sáth use mírás meṉ láoge, jis kí bábat

maiṇ ne tumháre bápdádoṇ ke dene ko apná háth uṭháyá, aur yih zamín tumhárí
mírás meṇ paṛegí.
15 Aur uttar taraf zamín kí yihí sarhadd hogí: baṛe samundar se leke Ḳhatlún
kí ráh Sidád jáne kí ráh, 16 Hamát, Biarátah Sibraim jo Dimishq kí sarhadd aur
Hamát kí sarhadd ke mábain hai, aur bíchwálá Hasír jo Haurán ke kanáre par
hai. 17 Aur samundar se sarhadd yih hogí, yáne Hasar Ainán Dimishq kí sar-
hadd aur uttar uttar taraf ko, aur Hamát kí sarhadd, aur yih shimálí sarhadd hai.
18 Aur púrabí sarhadd Haurán meṇ aur Dimishq aur Jiliahd meṇ Isráel kí zamín
meṇ Yardan hai; sarhadd se púrab ke samundar tak paimáish karoge, aur yih
púrab kí sarhadd hai. 19 Aur dakhin kí sarhadd dakhin taraf yih hai, yáne Tamar
se Maríbát ke pánioṇ tak jo Qádis meṇ hai, wádí, baṛe samundar tak. Yihí dakhin
kí sarhadd dakhin taraf hai. 20 Aur usí sarhadd se Hamát ke muqábil baṛá
samundar pachhim kí sarhadd hogá: yihí pachhim kí sarhadd hai.
21 Isí tarah tum Isráel ke firqoṇ ke mutábiq zamín ko ápas meṇ taqsím karoge.
22 Aur yúṇ hogá ki tum apne ko aur un begánoṇ ko, jo tumháre darmiyán baste
haiṇ, aur tumháre darmiyán aulád paidá karenge, so unheṇ mírás ke liye qura se
taqsím karoge; aur we tumheṇ baní Isráel ke darmiyán hamwatanoṇ ke se honge,
aur tumháre sáth Isráel ke firqoṇ ke darmiyán mírás páwenge. 23 Aur yúṇ hogá
ki jis firqa meṇ begána bastá hai, waháṇ use mírás doge, Ḳhudáwand Ḳhudá
kahtá hai.

XLVIII. BÁB.

1 Aur ye firqoṇ ke nám haiṇ. Uttar kanáre se Ḳhatlún kí ráh kí sarhadd tak
Hamát jáne kí ráh Hasar i Ainán Dimishq kí sarhadd uttar kí taraf Hamát kí
sarhadd tak, ki ye us kí púrabí aur pachhimí sarhadden haiṇ: Dán ke liye, ek
hissa. 2 Aus Dán kí sarhadd ke muttasil púrabí sarhadd se pachhimí sarhadd tak
Yasar ke liye ek hissa. 3 Aur Yasar kí sarhadd ke muttasil púrabí sarhadd se
pachhimí sarhadd tak Naftálí ke liye ek hissa. 4 Aur Naftálí kí sarhadd ke
muttasil púrabí sarhadd se pachhimí sarhadd tak Munassí ke liye ek hissa. 5 Aur
Munassí kí sarhadd ke muttasil púrabí sarhadd se pachhimí sarhadd tak Ifráim ke
liye ek hissa. 6 Aur Ifráim kí sarhadd ke muttasil púrabí sarhadd se pachhimí
sarhadd tak Rúbin ke liye ek hissa. 7 Aur Rúbin kí sarhadd ke muttasil púrabí
sarhadd se pachhimí sarhadd tak Yahúdáh ke liye ek hissa. 8 Aur Yahúdáh kí
sarhadd ke muttasil púrábí sarhadd se pachhimí sarhadd tak wuh guzárish hogí jo
tum guzaránoge, pachís hazár nal kí chauṛán, aur dúsroṇ ke hissa kí lambán,
púrabí sarhadd se pachhimí sarhadd tak, aur maqdis us ke darmiyán hogá.
9 Wuh guzárish jo tum log Ḳhudáwand ke áge guzaránoge, so pachís hazár
nal lambán meṇ aur das hazár nal chauṛán hogí. 10 Aur yih maqaddas
guzárish un ke liye, háṇ káhinoṇ ke liye hogí, uttar taraf pachís hazár
nal lambán aur das hazár nal chauṛán pachhim taraf, aur das hazár chauṛán púrab
taraf aur pachís hazár nal lambán dakhin taraf. Aur Ḳhudáwand ká maqdis us
ke darmiyán hogá. 11 Yih un káhinoṇ ke liye hogá jo Sadúq ke beṭoṇ meṇ se
taqdís kiye gaye haiṇ, jinhoṇ ne mere hukm ko hifz kiyá, jo gumráh na húe, jab
Isráel gumráh húe, jaisá ki baní Láwí gumráh húe. 12 Aur zamín kí yih guzárish

jo guzarání játí hai, baní Láwí kí sarhadd ke muttasil un ke liye muqaddas chíz
hogí.
13 Aur káhinon kí sarhadd ke muqábil baní Láwí ke liye pachís hazár nal
lambán men aur das hazár nal chaurán men honge; filjumla pachís hazár nal lambán
men aur das hazár nal chaurán men honge 14 Aur we us men se na to bechenge,
aur na zamín ká pahlá hásil badlenge, na apne qabza se khárij karenge; kyúnki
wuh Khudawand ká muqaddas hai. 15 Aur wuh pánch hazár nal jo chaurán
men se bach rahá, us pachís hazár nal ke muqábil bastí aur nawáhí ke liye nápák
jagah hogí, aur shahr us ke darmiyán hogá. 16 Aur us kí paimáishen ye hongí:
uttar taraf chár hazár pán sai nal, aur dakhin taraf chár hazár pán sai nal, aur
púrab taraf chár hazár pán sai nal, aur pachhim taraf chár hazár pán sai nal.
17 Aur shahr kí nawáhí uttar taraf do sau pachás nal, aur dakhin taraf do sai
pachás nal, aur púrab taraf do sai pachás nal, aur pachhim taraf do sai pachás nal.
18 Aur lambán kí bachtí jo muqaddas guzárish ke muqábil hai, púrab taraf das
hazár, aur pachhim taraf das hazár nal hogí, aur wuh muqaddas guzárish ke
muqábil hogí, aur us ká hásil shahr ke khádimon kí khurák ke liye hogá. 19 Aur
shahr ke khádim Isráel ke sáre firqon men se us kí khidmat karenge. 20 Sárí
guzárish lambán men pachís hazár aur chaurán men pachís hazár hogí; tum
muqaddas guzárish ko chaukhúnthá karke shahr kí milkiyat ke sáth guzaránoge.
21 Aur bachtí jo muqaddas guzárish, aur shahr kí milkiyat kí donon taraf jo
guzárish ke pachís hazár nal ke muqábil púrab taraf, aur pachís hazár nal ke
muqábil pachhim taraf sardár ke hisson ke muqábil hai, so sardár ke liye hogí, aur
wuh muqaddas guzárish aur ghar ká maqdis us ke darmiyán honge. 22 Aur baní
Láwí kí milkiyat se aur shahr kí milkiyat se leke jo sardár kí milkiyat ke darmiyán
hai, mábain Yahúdáh kí sarhadd aur Binyamín kí sarhadd ke, sardár ke liye hogí.
23 Aur báqí firqe ká aisáhí hogá: so púrabí sarhadd se pachhimí sarhadd tak:
Binyamín ke liye ek hissa. 24 Aur Binyamín kí sarhadd ke muttasil púrabí
sarhadd se pachhimí sarhadd tak: Samaún ke liye ek hissa. 25 Aur Samaún kí
sarhadd ke muttasil púrabí sarhadd se pachhimí sarhadd tak: Ishakár ke liye ek
hissa. 26 Aur Ishakár kí sarhadd ke muttasil púrabí sarhadd se pachhimí sarhadd
tak Zabúlún ke liye ek hissa. 27 Aur Zabúlún kí sarhadd ke muttasil púrabí
sarhadd se pachhimí sarhadd tak Jadd ke liye ek hissa. 28 Aur Jadd kí sarhadd
ke muttasil dakhin taraf dakhin kanáre kí sarhadd, jo Tamar se leke Maríbah ke
pání tak jo Qádis men hai, aur daryá tak bare samundar kí taraf hogí. 29 Yih
wuh zamín hai jise tum mírás ke liye Isráel ke firqon ko qura se taqsím karoge,
aur ye un ke hisse hain, Khudawand Khudá kahtá hai.
30 Aur ye uttar taraf ko shahr ke makhárij hain, chár hazár pán sai nal. 31 Aur
shahr ke phátak Isráel ke firqon se námzad honge, tín phátak uttar taraf: ek
phátak Rúbin ká, ek phátak Yahúdáh ká, ek phátak Láwí ká. 32 Aur púrab
taraf chár hazár pán sai nal, aur tín phátak, ek phátak Yúsuf ká, ek phátak
Binyamín ká, ek phátak Dán ká. 33 Aur dakhin taraf chár hazár pán sai nal,
aur tín phátak: ek phátak Samaún ká, ek phátak Ishakár ká, ek phátak Zabúlún
ká. 34 Aur pachhim taraf chár hazár pán sai nal, aur tín phátak ek phátak
Jadd ká, ek phátak Yasar ká, ek phátak Naftálí ká. 35 Chaugird us ke athárah
hazár nal hai, aur shahr ká nám isí din se yih hogá ki Khudawand wahán.

DANIEL KI' KITAB.

I. BAB.

1 Yahúdáh ke bádsháh Yahúyaqím kí saltanat ke tísre sál meu Bábul ká
bádsháh Nabúkhudnazr Yarúsálam meu ákar use muhásara kiyá. 2 Aur Khuda-
wand ne Yahúdáh ke bádsháh Yahúyaqím ko Bait ul muqaddas ke báze zurúf
samet us ke háth meu hawále kiyá, jinheu us ne Sinaár kí zamín meu apne mábúd
ke ghar meu le gayá, aur us ne zurúf ko apne mábúd ke ganjíne meu pahuncháyá.
3 Aur bádsháh ne apne khwájasará Aspinás ko farmáyá, ki baní Isráel meu se, aur
bádsháh kí nasl meu se aur ámírou meu se láwe 4 Un jawánou ko, jo beaib aur
khúbsúrat aur har tarah kí hikmat meu máhir aur dánishmand aur sáhib i ilm, ki
bádsháh kí dargáh kí khidmat ke láiq, aur Kasdíou ke ilm aur zubán síkhne ke
qábil ho . 5 Aur bádsháh ne un ke liye bádsháhí khurák meu se aur apne píne
ke wain meu se rozína muqarrar kiyá, aur tín sál tak unheu tarbíyat kiyá ki tín
baras bád bádsháh kí khidmat meu házir hou. 6 Un ke darmiyán baní Yahúdáh
meu se Dániel aur Hananiyáh aur Mísáil aur Azariyáh. 7 Aur khwájasará ne
un ke aur nám rakhe yáne Dániel ko Belchásar aur Hananiyáh ko Sadrak aur
Mísáil ko Mísak aur Azariyáh ko Abadnajú kahá.

8 Lekin Dániel ne apne dil meu thánú ki maiu apne taíu bádsháhí khurák aur
us ke píne ke rozína ke wain se nápák na karúngí, aur us ne khwájasará se
darkhwást kí, ki maiu apne ko nápák na karúu. 9 Aur Khudá ne Dániel ko
khwájasará kí nazar meu muazzaz o mahbúb karwáyá thá. 10 Aur khwájasará
ne Dániel se kahá, ki Maiu apne khudáwand bádsháh se, jis ne tumhárá khána
píná muqarrar kiyá hai, dartá húu, ki káheko tumháre chihre us ke huzúr tumháre
rafíqou ke chihre se malúl nazar áweu, to tum mere sir ko isí tarah se khatra meu
dáloge. 11 Tab Dániel ne Malsar ko, jise khwájasará ne Dániel aur Hananiyáh
aur Mísáil aur Azariyáh par mukhtár kiyá thá, kahá, 12 Ki Maiu terí minnat
kartá húu, ki tú das roz tak apne bandou kí ázmáish le, aur hameu kháne ko tarkárí
aur píne ko pání de. 13 Bád us ke hamáre chihre aur un jawánou ke jo bádsháhí
khurák ke rozína se kháte haiu, dekhe jáeu, tab tú jaisá dekhe, waisá apne bandou
se kar. 14 Aur us ne un kí yih bát mání, aur das roz tak unheu ázmátá rahá.
15 Aur bád das roz ke un ke chihre un sab jawánou ke chihre se jo bádsháhí
khurák ke rozína se kháte the, khushnumá aur farbih nazar áe. 16 Tab Malsar
ne un se us khurák aur wain ko, jo un ke liye muqarrar thá, mauqúf kiyá, aur unheu
tarkáríáu díu. 17 Tab Khudá ne un chárou jawánou ko márifat aur har tarah ki
hikmat aur ilm meu mahárat bakhshí, aur Dániel ko har tarah ke rúyá aur khwáb
meu kámil kiyá. 18 Aur bád un dinou ke, jo bádsháh ne un ke házir karne ke liye
muaiyan kiyá thá, khwájasará ne unheu Nabúkhudnazr ke huzúr pahuncháyá.
19 Aur bádsháh ne un se kalám kiyá, aur un meu se Dániel aur Hananiyáh aur
Mísáil aur Azariyáh kí mánind koí na thá, is liye we bádsháh ke muqarrib húe.
20 Aur har tarah kí hikmat o márifat meu ki bádsháh ne un se púchhá, un sáre
álgírou aur nujúmíou se, jo us ke tamám mulk meu the, unheu dah chand dáná
páyá. Aur Dániel Khoras bádsháh ke pahle sál tak zinda rahá.

II. BAB.

1 Aur Nabúkhudnazr kí saltanat ke dúsre sál meŋ Nabúkhudnazr ne aisá
khwáb dekhá ki jis se us ká dil ghabrá gayá, aur us kí nínd játí rahí 2 Tab
bádsháh ne farmáyá ki fálgíroŋ aur nujúmíoŋ aur jádúgaroŋ aur Kasdíoŋ ko
buláweŋ ki bádsháh ko us ke khwáboŋ kí taabír deŋ, aur we ákar bádsháh ke
huzúr khare húe. 3 Aur bádsháh ne un se kahá, ki Maiŋ ne ek khwáb dekhá hai,
aur us khwáb ke daryáft karne ke liye merá dil ghabrátá hai. 4 Aur Kasdíoŋ ne
Arámí zubán meŋ bádsháh se arz kí, ki Bádsháh, tú abad tak jítá rah. Apne
bandoŋ ko khwáb batláiye, to ham us kí taabír bayán karenge. 5 Bádsháh ne
jawáb meŋ Kasdíoŋ se kahá, Yih bát mujh se játí rahí hai: agar tum khwáb ko us
kí taabír ke sáth bayán na karo, to tum tukre tukre kiye jáoge, aur tumháre ghar
ghúre ban jáenge. 6 Aur agar khwáb aur us kí taabír bayán karo, to maiŋ
tumheŋ hadiye aur inám aur barí izzat bakhshúngá: is liye khwáb aur us kí taabír
mujh se bayán karo. 7 Unhoŋ ne phir jawáb meŋ kahá, Bádsháh apne bandoŋ ko
khwáb batláwe, to ham us kí taabír kahenge. 8 Bádsháh ne jawáb meŋ kahá, ki
Yaqínan maiŋ jántá húŋ, ki tum muhlat cháhte ho, is liye ki dekhte ho, ki yih wáqa
mujh se játá rahá hai. 9 Lekin agar tum khwáb ko áshkár na karo, to tumháre
ek hí hukm hai, ki tum ne jhúth aur híla kí baten árásta kíŋ, táki mere áge kaho
jab tak aiyám guzar jáweŋ: pas khwáb ko batláo, to maiŋ jánúŋ ki us kí taabír bhí
bayán kar sakte ho. 10 Kasdíoŋ ne bádsháh se arz kí, ki Rú i zamín par aisá koí
nahíŋ jo bádsháh ke matlab ko áshkár kar sake, is liye kisí bádsháh yá amír yá
hákim ne ab tak aisá sawál kisí fálgír yá nujúmí yá Kasdí se nahíŋ kiyá hai.
11 Aur yih bát, jo bádsháh cháhtá hai, mushkil bát hai, aur siwá mábúdoŋ ke, jin
kí sukúnat insán ke sáth nahíŋ koí nahíŋ hai, ki bádsháh ke áge use áshkár
kar sake.

12 Is liye bádsháh gusse aur niháyat khashmnák húá, aur farmáyá, ki Bábul ke
sáre hakímoŋ ko halák kareŋ. 13 Aur farmán niklá ki hukamá maqtúl hoŋ; tab
Dániel aur us ke rafíqoŋ ko dhúndhne lage, ki unheŋ qatl kareŋ. 14 Tab Dániel
ne bádsháh ke sipahsálár Aryúk ko, jo Bábul ke hukamá ke qatl karne ko niklá
thá, shuúr aur aql ke rú se jawáb diyá. 15 Us ne bádsháh ke sipahsálár Aryúk
ke jawáb meŋ kahá, ki Yih hukm bádsháh se aisá jald káheko niklá hai? Tab
Aryúk ne Dániel se us kí haqíqat kahí. 16 Aur Dániel ne bhítar jáke bádsháh se
arz kí, ki Mujhe muhlat mile, to maiŋ bádsháh ke huzúr taabír bayán karúngá. 17
Tab Dániel ne apne ghar jáke Hananiyáh aur Mísáil aur Azariyáh apne rafíqoŋ ko
khabar dí, 18 Tá ki we is ráz ke báb meŋ ásmán ke Khudá se rahmat cháheŋ,
na ho ki Dániel aur us ke rafíq báqí hukamá i Bábul ke sáth maqtúl hoŋ.

19 Tab Dániel par rát ke khwáb meŋ wuh ráz khulá, aur Dániel ne ásmán ke
Khudá ká shukr kiyá. 20 Dániel bolá aur kahá, ki Khudá ká nám tá abad mubá-
rak ho, ki hikmat aur qudrat us hí kí hai. 21 Kyúnki wuh mausimoŋ aur waqtoŋ
ko tabdíl kartá hai, wuh bádsháhoŋ ko takht se girá detá, aur bádsháhoŋ ko
bithlátá hai, wuh hakímoŋ ko hikmat aur dánishmandoŋ ko dánish ináyat kartá
hai. 22 Wuh gáib aur poshída chízoŋ ko záhir kartá hai, aur jo kuchh andhere
meŋ hai, use jántá hai, aur núr usí ke sáth rahtá hai. 23 Ai mere ábá ke Khudá,
jis ne mujhe hikmat aur qúwat bakhshí, aur ham ne tujh se ab jin bátoŋ kí dar-

ḳhwást kí, unheṉ mujh par áshkar ḳiyá, maiṉ terá shukr o saná kartá húṉ, ki tú
ne bádsháh ke matlab ko ham par záhir kiyá hai.
24 Bád us ke Dániel ne Aryúk ke huzúr, jo bádsháh kí taraf se hukamá i
Bábul ke qatl ke liye muqarrar húá thá, áyá, aur us se yúṉ kahá, ki Bábul ke
hukamá ko halák mat kar, mujhe bádsháh ke huzúr le chal, maiṉ bádsháh ke liye
taabír bayán karúngá. 25 Tab Aryúk ne Dániel ko shitábí se bádsháh ke huzúr
le gayá, aur arz kí, ki Maiṉ ne Yahúdáh ke asíroṉ meṉ se ek shaḳhs ko páyá hai, jo
bádsháh ke liye taabír bayán karegá. 26 Bádsháh ne Dániel se, jis ká laqab Belchá-
sar thá, jawáb meṉ kahá, Kyá tú us ḳhwáb ko, jo maiṉ ne dekhá, aur us kí taabír
mujh se bayán kar saktá hai? 27 Dániel ne bádsháh ke huzúr jawáb diyá, aur
kahá, Yih ráz ki jis ká mutálaba bádsháh ne kiyá hai, hukamá aur nujúmí aur já-
dúgar aur fálgír bayán kar nahín sakte, 28 Lekin ásmán par ek Ḳhudá hai, jo
rázoṉ ko kholtá hai, aur wuh Nabúḳhudnazr bádsháh ko jatátá hai, ki áḳhirí aiyám
meṉ kyá hogá. Áp ká ḳhwáb aur áp ke palang par ke rúyát ye haiṉ. 29 Tú, ai
bádsháh, apne palang par leṭá húá fikr meṉ áyá, ki áḳhirí zamáne meṉ kyá hogá;
aur wuh jo rázoṉ ká kholnewálá hai, tujh par záhir kartá hai, ki kyá wáqa hogá.
30 Lekin yih ráz mujh par khulá, na is liye ki mujh meṉ sab zindoṉ se ziyáda hik-
mat hai, balki is liye ki bádsháh se taabír bayán karúṉ, aur tá ki tú apne dil ke
tasauwuroṉ ko pahcháne.
31 Tú ne, ai bádsháh, rúyat dekhí, ki ek azím shakl: wuh azím shakl jis kí
raunaq be niháyat thí, tere sámhne kharí húí, aur us kí súrat haibatnák thí. 32 Us
shakl ká sir ḳhális sone se thá, us ká sína aur bázú chándí ká, us ká shikam aur
ráneṉ támbe kí thíṉ; 33 Us kí sáqeṉ lohe kí, aur us ke pánw kuchh lohe aur
kuchh miṭṭí ke the. 34 Aur áp ne dekhá, ki ek patthar be wasíle háthoṉ ke
taráshá gayá, jo us shakl ke páoṉ par, ki kuchh lohe aur miṭṭí ke the, lagá, aur use
ṭukre ṭukre kiyá. 35 Tab lohe aur miṭṭí aur támbe aur chándí aur sone ṭukre
ṭukre kiye gaye, aur tábistání khaliyán kí bhúsí kí mánind húe, aur hawá unheṉ
uṛá le gaí, yaháṉ tak ki us kí patá na milí, aur wuh patthar jis ne shakl ko márá, ek
baṛá pahár ban gayá, aur tamám zamín ko bhar diyá. 36 Wuh ḳhwáb yih hai, aur
us kí taabír bádsháh ke huzúr bayán kartá húṉ.
37 Tú, ai bádsháh, bádsháhoṉ ká bádsháh hai, is liye ki ásmán ke Ḳhudá ne
tujhe hukúmat aur tawánáí aur qúwat aur shaukat baḳhshí hai. 38 Aur jaháṉ
kahíṉ baní Ádam sukúnat karte haiṉ, us ne maidán ke haiwán aur hawá ke parinde
tere hawále kiye, aur tujhe un sabhoṉ ká hákim kiyá: tú hí wuh sone ká sir hai.
39 Aur tere bád dúsrí saltanat tujh se kamtar uṭhegí, aur us ke bád ek aur salta-
nat támbe kí, jo tamám zamín par hukúmat karegí; 40 Aur chauthí saltanat lohe
kí mánind mazbút hogí, aur jis tarah ki lohá sab chízoṉ ko ṭukre ṭukre aur raqíq
kartá hai, aur jaisá lohá un sabhoṉ ko toṛtá hai, usí tarah wuh toṛegí aur reza
karegí. 41 Aur jo ki tú ne dekhá, ki us ke pánw aur unglíáṉ kuchh sifál aur
kuchh lohe se thíṉ, so wuh saltanat mutafarraq hogí; magar is liye ki tú ne us meṉ
lohe ko sifál se mile húe dekhá, so lohe kí qúwat us meṉ hogí. 42 Aur jaisá ki
páoṉ kí unglíáṉ kuchh lohe kuchh sifál se thíṉ, so wuh saltanat kuchh qawí kuchh
zaíf hogí. 43 Aur jo ki tú ne lohe ko miṭṭí se mile húe dekhá, we apne ko insán
kí nasl se miláwenge, lekin jaisá lohá miṭṭí se nahíṉ miltá, taisá we ápus meṉ mile
na rahenge. 44 Aur un bádsháhoṉ ke aiyám meṉ ásmán ká Ḳhudá ek saltanat

barpá karegá jo tá abad nest na howegí, aur us kí saltanat dúsrí qaum ke qabze
meu na paregí; wuh un sab mamlukatou ko ṭukre ṭukre aur nest karegí, aur áp
tá abad qáim rahegí: 45 Jaisá ki tú ne dekhá ki ek patthar, be wasíle háthou
ke, koh se taráshá gayá, aur us ne lohe aur támbe aur miṭṭí aur chándí aur sone
ko ṭukre ṭukre kiyá. Khudá Taálá ne bádsháh ko áshkár kiyá ki bád us ke kyá
wáqa hogá, aur yih khwáb yaqín hai, aur us kí taabír sahíh.
46 Tab sháh Nabúkhudnazr sar ba zamín húá, aur Dániel ko sijda kiyá, aur
farmáyá ki us ke áge hadiya aur lubán guzaráwen. 47 Bádsháh ne Dániel se
kahá, ki Haqíqat meu terá Khudá mábúdou ká Khudá, aur málikou ká KHUDA-
WAND aur rázou ká kashsháf hai, is liye ki tú is ráz ko khol saká. 48 Tab bádsháh
ne Dániel ko sarfaráz kiyá, aur use bahutere achchhe achchhe inám diye, aur use
Bábul ke sáre súbe par súbadár aur Bábul ke hukamá par sardárou ká sardár
ṭhaharáyá. 49 Tab Dániel ne bádsháh se darkhwást kí, ki Sadrak aur Mísak aur
Abdnajú ko Bábul ke súba kí kárpardází meu muqarrar kiyá, lekin Dániel bádsháh
kí dargáh meu házir rahá.

III. BAB.

1 Aur Nabúkhudnazr ne ek sone kí múrat banwáí jis kí lambáí sáṭh háth aur
chauṛáí chha háth kí thí, aur use Daura ke maidán súba i Bábul meu khaṛá kiyá.
2 Tab Nabukhudnazr bádsháh ne bhejá ki amírou aur hákimou aur sardárou aur
munsifou aur khazánadárou aur mashwarakárou aur mujtahidou aur sáre súbou ke
mansabdárou ko jama kareu, táki us múrat kí, jise Nabúkhudnazr ne khaṛá kiyá,
taqdís karne ko áweu. 3 Tab amír aur hákim aur sardár aur munsif aur khazána-
dár aur mashawarakár aur mujtahid aur súbou ke sáre mansabdár us múrat kí
taqdís ke liye, jise Nabúkhudnazr bádsháh ne khaṛá kiyá thá, jama húe, aur us
múrat ke áge, jise Nabúkhudnazr ne khaṛá kiyá thá, khaṛe húe. 4 Tab ek munádí
ne buland áwáz se pukárá, ki Ai qaumo, ai guroho, aur ai zabáno, tumháre
liye yih hukm hai, 5 Ki jis waqt karná aur nai aur sitár aur rabáb aur barbat aur
chagána aur har tarah ke báje kí áwáz suno, to us múrat ke áge, jise Nabúkhudnazr
bádsháh ne khaṛá kiyá hai, sarnigún hoo, aur sijda karo. 6 Aur jo koí sarnigún
na ho, aur sijda na kare, to usí ghaṛí jaltí bhaṭṭhí ke bích meu ḍálá jáegá. 7 Is
liye jis dam ki sárí qaumou ne karná aur nai aur sitár aur rabáb aur barbat aur har
tarah ke báje kí áwáz suní, usí dam sárí qaumeu aur guroheu aur zubáneu us
múrat ke áge, jise Nabúkhudnazr bádsháh ne khaṛá kiyá thá, sarnigún húíu, aur
sijda kiyá.
8 Lekin us waqt kaí ek Kasdí házir húe, aur Yahúdíou par tuhmat lagáí.
9 Unhou ne Nabúkhudnazr bádsháh ke áge arz kí, Ai bádsháh, tá abad jítá rah.
10 Ai bádsháh, tú ne hukm kiyá hai, ki jo koí karná aur nai aur sitár aur rabáb aur
barbat aur chagána aur har tarah ke báje kí áwáz sune, so us sone kí múrat ke
áge jhuke aur sijda kare; 11 Aur jo koí na jhuke aur sijda na kare, so ek jaltí
bhaṭṭhí ke bích meu ḍálá jáegá. 12 Ab chand Yahúdí haiu, jinheu áp ne Bábul
ke súbe kí kárpardází par muaiyan kiyá hai, yáne Sadrak aur Mísak aur Abadnajú,
ye shakhs tujh par mutawajjih nahíu hote, aur áp ke mábúdou kí ibádat nahíu
karte haiu, aur us sone kí múrat ko, jise áp ne khaṛá kiyá, sijda nahíu karte.

13 Tab Nabúḳhudnazr ne qahr aur gazab se farmáyá, ki Sadrak aur Mísak aur
Abdnajú ko házir kareṉ. So unhoṉ ne un tínoṉ shaḳhsoṉ ko bádsháh ke huzúr
házir kiyá. 14 Nabúḳhudnazr ne unheṉ muḳhátab kiyá aur kahá, Ai Sadrak aur
Mísak aur Abdnajú, kyá yih sach hai, ki tum log mere mábúdoṉ kí ibádat nahíṉ
karte ho, aur us sone kí múrat ko jise maiṉ ne khaṛá kiyá, sijda nahíṉ karte?
15 Tis par bhí agar mustaidd raho, ki jis dam karná aur nai aur sitár aur rabáb
aur barbat aur chagána aur har tarah ke báje kí áwáz suno, to usí dam us múrat
ke áge, jise maiṉ ne khaṛá kiyá, giro, aur sijda karo, to bihtar; par agar sijda na
karoge, to usí ghaṛí ek ág kí jaltí bhaṭṭhí ke bích ḍále jáoge; aur wuh Ḳhudá
kaun hai, jo tumheṉ mere háth se chhuṛáwegá?

16 Sadrak aur Mísak aur Abdnajú ne jawáb meṉ bádsháh se kahá, ki Ai Nabú-
ḳhudnazr, is amr meṉ ham tere jawáb ká andesha nahíṉ karte. 17 Yaqínan
hamárá Ḳhudá, jis kí ibádat ham log karte haiṉ, hameṉ ág kí jaltí bhaṭṭhí se
chhuṛáne kí qudrat rakhtá hai, aur wuh, ai bádsháh, tere háth se ham ko chhuṛá-
wegá. 18 Aur nahíṉ, to ai bádsháh, tujhe málúm ho, ki ham tere mábúdoṉ kí ibádat
nahíṉ karenge, aur us sone kí múrat ko, jise tú ne khaṛá kiyá hai, sijda na karenge.
19 Tab Nabúḳhudnazr gussa se bhar gayá, aur us ká chihra kí rang Sadrak aur
Mísak aur Abdnajú par mutagaiyir húá, aur farmáyá ki bhaṭṭhí mámúl se haft
chand ziyáda bhaṛkáweṉ. 20 Aur lashkar ke zoráwar pahlawánoṉ ko hukm kiyá
ki Sadrak aur Mísak aur Abdnajú ko bándheṉ, aur jaltí bhaṭṭhí meṉ ḍál deṉ.
21 Tab we ashḳhás apní qabá aur zerjáma aur ṭopí aur poshák samet bándhe gae,
aur jaltí bhaṭṭhí meṉ ḍále gae. 22 Is liye ki bádsháh ká hukm wájib ul adá thá,
aur bhaṭṭhá bhí niháyat bhaṛká thá, ág kí lau ne un logoṉ ko, jinhoṉ ne Sadrak aur
Mísak aur Abdnajú ko uṭháyá thá, halák kiyá. 23 Aur ye tín shaḳhs yáne Sadrak
aur Mísak aur Abdnajú bándhe húe jaltí bhaṭṭhí ke darmiyán gire.

24 Tab Nabúḳhudnazr bádsháh ghabráyá, aur jald uṭhkar arkán i daulat se
kahá, Kyá ham ne tín shaḳhsoṉ ko bandhwákar jaltí bhaṭṭhí meṉ nahíṉ ḍalwáyá?
Unhoṉ ne jawáb meṉ kahá, Ai bádsháh, sach hai. 25 Us ne jawáb meṉ kahá,
Dekho, maiṉ chár shaḳhsoṉ ko ázád dekhtá húṉ, ki ág ke bích ṭahalte haiṉ, aur un
par zarar nahíṉ pahunchá, aur chauthe kí súrat Ḳhudá ke farzand kí súrat kí sí
hai. 26 Tab Nabúḳhudnazr ne ág kí jaltí bhaṭṭhí ke darwáza par ákar pukárá, ki
Ai Sadrak aur Mísak aur Abdnajú, Ḳhudá Taálá ke bande, báhar niklo, aur házir
hoo! Tab Sadrak aur Mísak aur Abdnajú ág ke darmiyán se nikal áe.

27 Aur amír aur hákim aur sardár aur bádsháh ke sab arkán i daulat faráham
hokar un shaḳhsoṉ par nazar kiyá, ki ág ne un ke badan par tásír na kí, aur na un
ke sir ká ek bál jhulsáyá, aur na un kí poshák mutagaiyir húí, aur ág kí bú bhí un par
na pahunchí. 28 Tab Nabúḳhudnazr ne pukárke kahá, Sadrak aur Mísak aur
Abdnajú ká Ḳhudá mubárak ho, jis ne apne firishta ko bhejá, aur bádsháh ká hukm
tabdíl karke apne bandoṉ ko, jin ká tawakkul us par thá, aur jinhoṉ ne apne badan
ko nisár kiyá, ki siwá apne Ḳhudá ke dúsre mábúd kí ibádat aur bandagí na kareṉ,
chhuṛáyá. 29 Is liye merá hukm hai, ki harek qaum aur qabíla aur zabán
meṉ se, jo koí ki Sadrak aur Mísak aur Abdnajú ke Ḳhudá ke barḳhiláf kuchh
kahe, un ke ṭukre ṭukre kiye jáenge, aur un ke ghar ghúre ban jáenge; kyúnki
koí dúsrá mábúd nahíṉ jo is tarah chhuṛá sake. 30 Tab bádsháh ne Sadrak
aur Mísak aur Abdnajú ko súba i Bábul meṉ sarfaráz kiyá.

IV. BAB.

1 Nabúkhudnazr bádsháh sárí qaumon aur qabílon aur zubánon ko, jo
tamám rú i zamín par sukúnat karte hain: tumháre liye salámatí kí ziyádatí ho.
2 Mujhe munásib málúm húá, ki jo ajáib o garáib ki Khudá Taálá ne mujh par
názil kiyá, main use záhir karún. 3 Us ke ajáib kaise karím, aur us ke garáib kaise
azím hain, us kí mamlukat abadí mamlukat hai, aur us kí saltanat pusht dar pusht.
4 Main Nabúkhudnazr apne ghar men ásúdahál aur apní bárgáh men kámrán
húá: 5 To main ne ek khwáb dekhá, jis se main ḍará, aur mere palang par ke
khiyálát aur mere sir ke rúyát ne mujhe ghabrá diyá. 6 Is liye main ne farmáyá,
ki Bábul ke sáre hukamá házir hon, táki us khwáb kí taabír bayán karen. 7 Tab
jádúgar aur nujúmí aur Kasdí aur fálgír házir húe, aur main ne un se apná khwáb
bayán kiyá, par unhon ne mujh se us kí taabír na kí. 8 Akhir ko Dániel, jis ká
laqab mere mábúd ke muwáfiq Belchásar hai, ki muqaddas mábúdon kí rúh us
men hai, mere huzúr áyá, aur main ne us ke áge khwáb ko bayán kiyá, 9 Ki Ai
Belchásar, fálgíron ke sardár, is liye ki main jántá hún ki quddús mábúdon kí
rúh tujh men hai, aur koí ráz tujhe dabátá nahín: us khwáb kí rúyat, jo main ne
dekhí, aur us kí taabír bayán kar. 10 Mere palang par mere sir ke rúyát ye hain,
Main ne dekhá, to kyá dekhtá hún, ki zamín ke darmiyán ek darakht, aur wuh
únchái men bahut buland; 11 So wuh darakht baṛhá aur ustuwár húá, aur us kí
qámat ásmán tak pahunchí, aur wuh zamín kí intihá tak nazar áyá. 12 Us ke
patte khushnumá, aur us ke mewa baṛe, aur us men sabhon ke liye khurák thí,
maidán ke charinde us ke sáye tale ráhat páte the, aur hawá ke parinde us kí
shákhon par baseṛá karte the, aur sáre jándáron ne us se parwarish páí. 13 Main
ne apne palang par apne sir ke rúyát men nazar kí, to kyá dekhtá hún, ki ek
nigáhbán, aur ek qudsí ásmán se utar áyá. 14 Us ne baṛí áwáz se lalkárke kahá,
Darakht ko káṭo, us kí shákhen tarásho, aur us ke patte uṛáo, aur us ká phal jháṛo,
charinde us ke sáye se bhágen, aur parinde us kí shákhon se. 15 Tis par us kí
jaṛon ká kunda zamín men chhoṛo, hán lohe aur támbe ke halqe se maidán kí harí
ghás men, aur wuh ásmán ke shabnam se tar ho, aur us ká hissa haiwánon ke sáth
zamín kí ghás men ho. 16 Us ká dil insání dil se mubaddal ho, aur use haiwání
dil diyá jáwe, aur sát zamáne kí gardish us par guzar jáe. 17 Yih wáqa nigáhbánon
ke hukm se, aur yih amr qudsíon ke farmán se hai, táki zinda log pahchánen, ki
Khudá Taála insán kí mamlukat par tasallut rakhtá hai, aur jise cháhe, use detá
hai, aur insánon men se adná insán ko us par qáim kartá hai. 18 Main Nabú-
khudnazr bádsháh ne yih khwáb dekhá hai, par tú, ai Belchásar, us kí taabír bayán
kar; kyúnki merí mamlukat ke sáre hukamá mujh se us kí taabír bayán kar nahín
sakte, magar tú saktá hai, is liye ki quddús mábúdon kí rúh tujh men hai.
19 Tab Dániel jis ká laqab Belchásar hai, ek sáit sarásíma rahá, aur us ke
andeshon ne use muztarib kiyá. Bádsháh ne jawáb men kahá, ki Ai Belchásar,
khwáb aur us kí taabír tujhe na dabáwe. Belchásar ne jawáb men kahá, Ai
mere khudáwand, yih khwáb un par ho, jo tujh se adáwat rakhte hain, aur us kí
taabír tere dushmanon ke liye ho. 20 Wuh darakht, jo áp ne dekhá ki baṛhá aur
ustuwár húá, jis kí qámat ásmán tak pahunchí, aur jo zamín kí intihá tak nazar
áyá, 21 Jis ke patte khushnumá aur jis ke mewa baṛe, aur jis men sabhon ke liye

ḳhurák thí, jis ke sáye tale maidán ke haiwán sukúnat karte the, aur sháḳhoṉ par
hawá ke parinde baseṛá lete the, 22 Ai bádsháh, so tú hí hai, ki tú baṛhá aur
ustuwár húá; kyúnki terí buzurgí baṛí aur ásmán tak pahunchtí hai, aur terí
saltanat zamín kí intihá tak. 23 Aur chún ki bádsháh ne dekhá, ki ek nigáhbán
aur ek qudsí ásmán se utrá, aur farmáyá, ki Daraḳht ko káṭo, aur nest karo, tis par
us kí jaṛoṉ ká kunda zamín par chhoṛo, háṉ lohe aur támbe ke halqe se maidán kí
harí ghás meṉ, aur ásmán ke shabnam se tar ho, aur jab tak us par sát zamáne kí
gardish guzare, us ká hissa zamín ke haiwán ke sáth ho; 24 Ai bádsháh, us kí
taabír, aur Haqq Taálá ká wuh hukm, jo bádsháh, mere ḳhudáwand par názil
húá hai, so yih hai: 25 Ki tujhe insánoṉ meṉ se hánkenge, aur maidán ke
haiwánoṉ ke sáth terí sukúnat hogí, aur tujhe mawáshí kí tarah charáwenge, aur
ásmán kí shabnam se tujhe tar karenge, aur tujh par sát zamáne kí gardish
guzaregí, táki tú jáne, ki Ḳhudá Taálá insán kí mamlukat par tasallut rakhtá hai,
aur jise cháhe, usí ko detá hai. 26 Aur jo farmáyá gayá, ki daraḳht kí jaṛoṉ ke
kunde ko chhoṛ de: so bád us ke ki tú jánegá, ki samáwát tasallut rakhte haiṉ, to
terí saltanat tere liye qáim rahegí. 27 Is liye, ai bádsháh, áp ke áge merí nasíhat
qabúl ho, aur tú apní ḳhatáoṉ ko sadáqat se, aur apne gunáhoṉ ko gariboṉ par
rahm karne se dafa kar; sháyad kí ráhat kí darází tere liye ho.

28 Yih sab kuchh bádsháh Nabúḳhudnazr par názil húá. 29 Jab ek baras
guzar gayá, to wuh Bábul ke sháhí mahall par ṭahaltá thá. 30 Bádsháh bolá, aur
kahá, Kyá yih wuh baṛí Bábul nahíṉ, jise maiṉ ne apne dár ul saltanat ke liye aur
apne jalál kí hurmat kí ḳhátir apní qúwat ke zor se banáí? 31 Yih bát bádsháh
kí zubán hí par thí, ki ásmán par se ek áwáz áí, ki Ai bádsháh Nabúḳhudnazr, yih
hukm tujh hí par hai: saltanat tujh se játí rahí; 32 Aur tujhe insán se hanká-
wenge, aur maidán ke haiwánoṉ ke sáth terí sukúnat hogí, aur tujhe bail kí tarah
ghás khiláwenge, aur sát zamáne kí gardish tujh par guzaregí, tá ki tú jáne, ki
Ḳhudá Taálá insán kí mamlukat par tasallut rakhtá hai, aur jise cháhe, use baḳhsh-
tá hai. 33 Usí dam yih amr bádsháh Nabúḳhudnazr par wáqa húá, aur wuh
insánoṉ ke huzúr se hánká gayá, aur bailoṉ kí tarah chartá rahá, aur us ká badan
ásmán ke shabnam se tar húá yaháṉ tak ki us ke bál giddh ke paroṉ kí mánind,
aur us ke náḳhun parindoṉ ke changul ke se baṛhe.

34 Aur un aiyám ke guzarne ke bád maiṉ Nabúḳhudnazr ne ásmán kí taraf
apní áṉkheṉ uṭháíṉ, aur merí aql mujh meṉ phir áí, aur maiṉ ne Haqq Taálá ká
shukr kiyá, aur maiṉ ne Haiy ul Qaiyúm kí hamd o saná kí, jis kí saltanat abadí
saltanat hai, aur us kí mamlukat pusht dar pusht. 35 Aur zamín ke sáre báshinde
náchíz ke mánind mahsúb hote haiṉ, aur wuh ásmán ke lashkaroṉ aur zamín ke
báshindoṉ ke sáth apní mashíyat ke muwáfiq kám kartá hai, aur koí nahín, jo us ke
háth ko roke aur us se kahe, ki Tú kyá kartá hai? 36 Usí waqt merí aql mujh
meṉ phir áí, aur merí mamlukat ke taazzum ke liye merá dabdaba, aur merí raunaq
mujh meṉ phir áí, aur arkán i daulat aur umará mere ḳhwáhán húe, aur maiṉ apní
mamlukat meṉ qáim húá, aur merí buzurgí ziyáda baṛh gaí. 37 Ab maiṉ Nabúḳhud-
nazr ásmán ke bádsháh kí shukrguzárí aur hamd o saná kartá húṉ ki us ke sáre
kám sadáqat haiṉ, aur us kí sárí ráheṉ adálat, aur wuh unheṉ, jo magrúrí se chalte
haiṉ, past kar saktá hai.

V. BA'B.

1 Belshásar bádsháh ne apne ek hazár amíroŋ ke liye barí ziyáfat kí, aur un
hazár ke rú ba rú wain piyá. 2 Belshásar ne sharáb ká maza pákar farmáyá, ki sone
aur chándí ke zurúf, jinheŋ Nabúkhudnazr us ká báp Yarúsalam kí haikal se nikál
láyá thá, házir kareŋ, tá ki bádsháh aur us ke umará, aur mankúha o gair mankúha
aurateŋ un meŋ wain píeŋ. 3 Tab sone ke zurúf ko, jo haikal se, yáne Yarúsalam
ke bait ul muqaddas se, nikále gae the, láe, aur bádsháh aur umará aur mankúha o
gair mankúha aurateŋ us meŋ píne lage. 4 We wain píte aur sone aur chándí aur
pítal aur lohe aur lakrí aur patthar ke mábúdoŋ kí hamd karte rahe.
5 Usí sáit insání háth kí unglíáŋ namúd húíŋ, aur shamadán ke muqábil bád-
sháhí mahall kí díwár ke gach par likhá, aur háth ká sirá, jo likhtá thá, bádsháh
ko nazar áyá. 6 Tab bádsháh ká chihra mutagaiyir húá, aur fikroŋ ne use ghabrá
diyá yaháŋ tak ki us kí kamar ke bandhan sust húe, aur us ke zanú ek dúsre se
ṭakráne lage. 7 Bádsháh ne barí áwáz se chillákar farmáyá, ki nujúmí aur Kasdí
aur fálgíroŋ ko házir kareŋ. Bádsháh ne Bábul ke hukamá ko yih kahkar farmáyá
ki Jo koí is nawishta ko parhe, aur us ká mazmún mujh se bayán kare, so
argawání libás se mulabbas hogá, aur apní gardan meŋ sone ká tauq pahinkar
mamlukat meŋ tísre darje ká hákim hogá. 8 Tab bádsháh ke sáre hukamá házir
húe, par us nawishta ko parh na sake, aur bádsháh ko us ká mazmún záhir na kar
sake. 9 Tab Belshásar niháyat muztarib húá, aur us ká chihra mutagaiyir húá,
aur us ke umará sarásíma húe. 10 Tab malika bádsháh aur us ke umará kí us
bát ke sabab se mihmánkhána meŋ áí. Malika yúŋ kahkar bolí, Ai bádsháh, tú abad
jítá rah! A'p ke khiyálát áp ko na daráweŋ, aur áp ká chihra mutagaiyir na ho. 11
Terí mamlukat meŋ ek shakhs hai, jis meŋ quddús mábúdoŋ kí rúh hai, aur tere
báp ke aiyám meŋ núr aur dánish aur hikmat mábúdoŋ kí hikmat kí mánind us
meŋ páí játí thí, jise Nabúkhudnazr bádsháh tere báp ne, ai bádsháh, tere hí báp
ne fálgíroŋ aur nujúmíoŋ aur Kasdíoŋ aur jádúgaroŋ par sardár kiyá thá, 12 Is
liye ki us meŋ rúh i kámil aur aql aur khwáboŋ kí taabír kí aur rázoŋ ke kholne
aur mushkiloŋ ke hall karne kí dánish us hí Dániel meŋ, jise bádsháh ne Belchásar
nám rakhá, páí gaíŋ: pas Dániel ko buláweŋ, ki wuh us ká mazmún áshkár karegá.
13 Tab Dániel bádsháh ke huzúr házir kiyá gayá. Bádsháh Dániel se yúŋ kah-
kar bolá, Kyá tú wuhí Dániel hai, jo Yahúdáh ke ahl i jilá meŋ se hai, jinheŋ bád-
sháh merá báp Yahúdáh se liyá? 14 Maiŋ ne terá mazkúr suná hai, ki mábúdon
kí rúh tujh meŋ hai, aur núr aur aql aur kámil hikmat tujh meŋ páí játí haiŋ. 15
Pas hukamá aur nujúmí mere huzúr buláe gae, tá ki us nawishta ko parheŋ, aur us
ká mazmún mujh par záhir kareŋ; lekin we sab us ká mazmún mujh par záhir na
kar sake. 16 Aur maiŋ ne terá mazkúr suná hai, ki tú taabír ke bayán aur mush-
kilát ke hall karne meŋ qádir hai: pas agar tú us nawishta ko parhe, aur us ká maz-
mún mujh se bayán kare, to argawání libás se mulabbas hogá, aur apní gardan meŋ
sone ká tauq pahinkar mamlukat meŋ tísre darje ká hákim hogá.
17 Tab Dániel ne jawáb meŋ bádsháh ke huzúr kahá, Terá hadiya tere liye rahe,
aur tere inám aur kisí ko de; par maiŋ bádsháh ke liye nawishta ko parhúngá, aur
us se us ká mazmún záhir karúngá. 18 Ai bádsháh, Khudá Taálá ne Nabú-
khudnazr tere báp ko hukúmat aur dabdaba aur shaukat aur izzat bakhshí; 19 Aur

us dabdaba ke sabab jo us ne use diyá, sárí qaumeṉ aur ummateṉ aur zubáneṉ us
ke huzúr tarsán aur larzán húíṉ, jis ko cháhá use márá, jise cháhá use jítá chhoṛá,
jis ko cháhá qáim kiyá, aur jise cháhá, zalíl kiyá. 20 Lekin jab us ká dil magrúr
húá, aur us kí rúh takabburí se gustákh baní, to wuh masnad i sháhí se giráyá gayá,
aur shaukat us se játí rahí. 21 Aur wuh baní A'dam se hánká gayá, aur us ká dil
haiwání dil sá baná, aur gorkharoṉ ke sáth us kí sukúnat húí, aur use mawáshí kí
mánind charáte rahe, aur us ká badan ásmán ke shabnam se tar húá, jab tak pah-
cháná, ki Haqq Taálá insán kí mamlukat par tasallut rakhtá hai, aur jise cháhe, us
par qáim kartá hai. 22 Lekin tú, jo us ká beṭá Belshásar hai, bá wujúde ki tú us sab
se wáqif thá, tis par bhí tú ne apne dil ko narm na kiyá; 23 Balki ásmán ke Khudá-
wand ke barkhiláf apne ko sarbuland kiyá, aur we us ke ghar ke zurúf tere áge
láe, aur tú ne apne umará aur mankúha o gair mankúha auratoṉ ke sáth us meṉ
wain piyá, aur tú ne chándí aur sone aur pítal aur lohe aur lakṛí aur patthar ke
mábúdoṉ kí, jo na dekhte aur na sunte aur na jánte haiṉ, unkí hamd kí, aur us
Khudá kí, jis ke háth meṉ terá dam hai, aur jis se terí sárí ráheṉ haiṉ, us kí taazím
na kí. 24 So wuh háth ká sirá bhejá gayá, aur yih nawishta likhá gayá. 25 Aur
nawishta, jo likhá gayá, so yih hai, Maní, Maní, Siql o Pháṛsín. 26 Aur lafz i Maní
kí yih máni hai, ki Khudá ne terí mamlukat ko mann kiyá, aur use tamám kiyá. 27
Siql: tarázú meṉ terí saqálat kí gaí, aur, tú qalíl ṭhahará, 28 Pháṛsín: terí mamlukat
pháṛí jáegí aur Mádíoṉ aur Fársíoṉ ko dí jáegí. 29 Tab Belshásar ne farmáyá,
so unhoṉ ne Dániel ko argawání libás se malbús kiyá, aur sone ká tauq us kí gardan
meṉ ḍálá, aur us ke liye manádí karwáí, ki wuh mamlukat meṉ tísre darje ká hákim
húá.

30 Usí rát ko Belshásar Kasdíoṉ ká bádsháh maqtúl húá. 31 Aur Dárá Mádí
básaṭh baras ká hoke mamlukat ko tasarruf meṉ láyá.

VI. BA'B.

1 Dárá ko pasand áyá ki mamlukat par ek sau bís sardár muqarrar kare, jo sáre
mulkoṉ par hukúmat kareṉ, 2 Aur un par tín peshwá, jin ká auwal Dániel thá,
tá ki sardár unheṉ hisáb deṉ, ki bádsháh ko zarar na pahunche. 3 Aur is liye
ki rúh i kámil Dániel meṉ thí, wuh un peshwá aur sardároṉ par sarfaráz kiyá
gayá, aur bádsháh ne cháhá, ki tamám mulk par use mukhtár kare. 4 Tab un
peshwá aur sardároṉ ne cháhá, ki mulkí kár o bár kí bábat Dániel par qusúr sábit
kareṉ, lekin qusúr aur qábú na páe, kyúnki wuh amín thá, us meṉ qusúr o futúr
páe na gae. 5 Tab un shakhsoṉ ne kahá, ki Agar is Dániel par us ke Khudá
kí sharíat kí bábat qusúr na páweṉ, to hargiz nahíṉ páwenge. 6 Pas peshwá aur
sardár bádsháh ke huzúr hujúm húe, aur unhoṉ ne us se arz kí, ki Ai Dárá bád-
sháh, tá abad jítá rah. 7 Mamlukat ke sáre peshwá aur hákim aur umará aur
mushír aur sardár báham muttafiq húe haiṉ, ki ek sháhí farmán muqarrar kareṉ, aur
hukm i muhkam, ki jo koí tís din tak siwá áp kí taraf se, ai bádsháh, kisí mábúd
aur insán se darkhwást kare, so sher babar kí mánd meṉ ḍálá jáe. 8 Ab ai bádsháh,
is hukm ko mazbút kar, aur náma ko apne nám se sahíh kar, tá tabdíl na howe.
Mádíoṉ aur Fársíoṉ ke qáida ke mutábiq jo tabdíl nahíṉ hotá. 9 So Dárá bád-
sháh ne náma aur hukm par apná nám sahíh kiyá.

10 Aur jab Dániel ne daryáft kiyá ki náma sahíh húá hai, to wuh apne ghar
meṉ áyá, aur apní koṭhrí ká darícha jo Yarúsalam kí taraf thá, kholkar apne mámúl
par tín bár rozána ghuṭne ṭekkar Ḳhudá ke áge namáz aur shukrguzárí kartá
rahá. 11 Pas we faráham húe, aur Dániel ko apne Ḳhudá ke huzúr duá aur
iltimás karte húe páyá. 12 Tab we bádsháh ke huzúr áe, aur us sháhí hukmnáma
ká tazkira kiyá, ki Ai bádsháh, kyá áp ne hukmnáma ko sahíh nahíṉ kiyá, ki jo
koí tís roz tak siwá áp ke kisí mábúd yá insán se darḳhwást kare, so sher babar kí
mánd meṉ ḍálá jáegá? Bádsháh ne jawáb meṉ kahá, ki Háṉ, sach hai, Mádíoṉ aur
Fársíoṉ ke qáida ke mutábiq jo tabdíl nahíṉ hotá. 13 Tab unhoṉ ne bádsháh ke
huzúr jawáb meṉ kahá, ki Ai bádsháh, wuh Dániel, jo Yahúdáh ke ahl i jilá meṉ se
hai, so áp kí aur áp ke hukmnáme kí itáat nahíṉ kartá, balki rozána tín bár namáz
kartá hai. 14 Jab bádsháh ne ye báteṉ suníṉ, to apne kiye se niháyat dilázurda
húá, aur Dániel ke chhuṛáne par dil lagáyá, aur súraj ḍúbne tak us ke chhuṛáne
meṉ koshish kiyá. 15 Pas we ashḳhás bádsháh ke huzúr hujúm húe, aur
bádsháh se kahne lage, ki bádsháh daryáft kare, ki Mádíoṉ aur Fársíoṉ ká áín yúṉ
hai, ki jo hukm aur qánún, ki bádsháh muaiyan kare, so nahíṉ badaltá. 16 Tab
bádsháh ne farmáyá, aur we Dániel ko láe, aur sher babar ki mánd meṉ ḍál diyá,
aur bádsháh Dániel se muḳhátib hokar bolá, ki Terá Ḳhudá, jis kí ibádat tú kartá
rahá hai, so tujhe chhuṛáwe! 17 Aur ek patthar láyá gayá, aur us mánd ke munh
par rakhá gayá, aur bádsháh ne apne aur apne amíroṉ ke muhr se use band kiyá,
táki wuh amr Dániel ke liye mubaddal na ho.

18 Tab bádsháh apní bárgáh meṉ gayá, aur sárí rát fáqa rahá, aur harameṉ us
ke huzúr láí na gaíṉ, aur nínd us se játí rahí. 19 Aur pahlí subh ko bádsháh
uṭhá, aur jaldí se sheroṉ kí mánd kí taraf chalá. 20 Aur jab mánd tak pahunchá,
to gamnák áwáz se Dániel ko pukárá; bádsháh ne Dániel ko ḳhitáb karke kahá,
Ai Dániel, zinda Ḳhudá ke bande, kyá terá Ḳhudá, jis kí tú ibádat kar rahá hai,
tujhe sheroṉ se chhuṛáne par qádir ṭhahará? 21 Tab Dániel ne bádsháh se kahá,
Ai bádsháh, tá abad zinda rah! 22 Mere Ḳhudá ne apne firishta ko bhejá hai,
aur sheroṉ ke munh ko band kar rakhá hai, ki mujhe zarar na pahuncháweṉ, is liye
ki us ke huzúr mujh meṉ safáí páí gaí, aur tere áge, ai bádsháh, maiṉ ne ḳhatá na
kí. 23 Pas bádsháh us ke liye niháyat ḳhushhál húá, aur farmáyá, ki Dániel ko
us mánd se nikáleṉ; so Dániel us mánd se nikálá gayá, aur is liye ki apne Ḳhudá
par tawakkul kiyá, kuchh zarar us meṉ páyá na gayá. 24 Aur bádsháh ne farmáyá,
aur we un shaḳhsoṉ ko, jinhoṉ ne Dániel par tuhmat lagáí thí, láe, aur unheṉ un
ke laṛke báloṉ aur auratoṉ samet sheroṉ kí mánd meṉ ḍálá, aur sher un par gálib
húe, aur us se peshtar ki mánd kí zamín tak pahuncheṉ, sheroṉ ne un kí sárí
haḍḍíaṉ toṛ ḍáliṉ.

25 Tab Dárá bádsháh ne sárí qaumoṉ aur qabíloṉ aur zubánoṉ ko, jo rú i zamín
par bastí thíṉ, náma likhá: Tum par salámat afzúd ho. 26 Maiṉ amr kartá húṉ,
ki merí mamlukat ke harek súba meṉ insán Dániel ke Ḳhudá ke áge tarsán o larzán
ho; kyúnki wuhí zinda Ḳhudá hai, aur tá abad qaiyúm, aur us kí mamlukat lázawál
aur us kí hukúmat niháyat tak; 27 Wuh chhuṛátá aur bachátá hai, aur ásmán
aur zamín meṉ ajáib o garáib kartá hai; usí ne Dániel ko sheroṉ ke qabza
se chhuṛáyá hai.

28 Pas yih Dániel Dárá kí saltanat, aur Ḳhoras Fársí kí saltanat meṉ ḳhushhál rahá.

VII. BAB

1 Sháh i Bábul Belshásar ke pahle sál meṉ Dániel ne ek ḳhwáb dekhá, aur apne
sir kí rúyateṉ apne bistar par. Tab us ne us ḳhwáb ko likhá; aur us rúyá ká
mazmún bayán kiyá. 2 Dániel bolá aur kahá, ki Maiṉ ne rát ko apne rúyá meṉ
mushábada kiyá, aur kyá dekhtá húṉ, ki ásmán kí chár hawáeṉ baṛe samundar par
chauwáí karne lagíṉ. 3 Aur samundar se chár baṛe haiwán uṭhe, jo ek dúsre se mu-
tafarraq the. 4 Pahlá sher ke mánind thá, aur uqáb ke se par rakhtá thá; aur maiṉ
dekhtá rahá, jab tak us ke par ukhaṛ gaye, aur wuh zamín se uṭháyá gayá, aur
insán kí tarah páoṉ par kháṛá kiyá gayá, aur insán ká dil use diyá gayá. 5 Aur
kyá dekhtá húṉ, ki ek dúsrá haiwán ríchh ke mánind thá, aur wuh ek taraf sídhá
khaṛá húá, aur us ke munh meṉ tín pasliáṉ dántoṉ ke darmiyán thíṉ. Aur unhoṉ
ne use kahá, ki Uṭh, aur bahut gosht khá. 6 Bád us ke maiṉ ne nazar kí, aur kyá
dekhtá húṉ, ki ek aur haiwán chíte ke mánind uṭhá, jis kí píṭh par parinde ke se
chár par the; aur us haiwán ke chár sir the, aur saltanat use dí gaí. 7 Is ke píchhe
maiṉ ne rát kí rúyatoṉ meṉ nazar kí, aur kyá dekhtá húṉ, ki chauthá haiwán hai-
batnák o ḳhaufrasán aur niháyat qawí, aur us ke lohe ke se baṛe dánt the, wuh
khátá aur pháṛtá aur bachtí ko apne páoṉ se latiṛtá thá; aur yih un sab haiwánoṉ
se, jo us ke áge the, mutafarraq thá, aur us ke das síng the. 8 Maiṉ ne un síngoṉ
par gaur se nazar kí, aur kyá dekhtá húṉ, ki un ke bích meṉ aur ek chhoṭá sá síng
niklá, jis ke áge pahle tín síng jaṛ se ukhaṛ gae; aur kyá dekhtá húṉ, ki us síng meṉ
insán kí sí ánkheṉ thíṉ, aur ek munh, jo baṛí baṛí báteṉ bol rahá hai. 9 Maiṉ yaháṉ
tak dekhtá rahá, ki kursíáṉ rakhí gaíṉ, aur Qadím ul Aiyám baiṭh gayá, us ká pairá-
han barf sá safed thá, aur us ke sir ká bál chokhe ún kí mánind, us kí kursí ág ká
shuala, aur us ke chakkar shualazan átash the. 10 Ág kí dhárá bahí, aur us se
niklí; hazároṉ hazár us kí ḳhidmat meṉ házir húe, aur lákhoṉ lákh us ke áge
khaṛe húe; díwán baiṭh gayá, aur daftar khole gaye. 11 Maiṉ ne dekhá: háṉ
baṛí baṛí bátoṉ ke sabab, jo us síng ne kahíṉ, maiṉ ne yaháṉ tak dekhá, ki wuh
haiwán márá gayá, aur us ká badan halák húá, aur shualazan ág meṉ ḍálá gayá. 12
Aur báqí haiwánoṉ kí saltanat bhí un se lí gaí; ki umr kí darází un ke liye mud-
dat aur sáit tak muqarrar húí.

13 Maiṉ ne rát kí rúyatoṉ meṉ mushábada kiyá, aur kyá dekhtá húṉ, ki insán
ká beṭá sá ásmán ke bádaloṉ meṉ áyá, aur Qadím ul Aiyám tak pahunchá: we use
us ke áge láe. 14 Aur saltanat aur azamat aur mamlukat use dí gaí, ki sab qaumeṉ
aur ummateṉ aur zubáneṉ us kí ibádat kareṉ; us kí saltanat abadí saltanat hai, jo
játí na rahegí, aur us kí mumlukat ká zawál na hogí,

15 Maiṉ Dániel apne andar meṉ tang rúh húá, aur mere sir ke musháhadát ne
mujhe hairán kiyá. 16 Maiṉ házirín meṉ se ek shaḳhs ke pás gayá, aur in sárí
bátoṉ ká háqíqat hál púchhá. Us ne mujh se muḳhátib húá, aur bátoṉ ká mazmún
mujh par záhir kiyá. 17 Ye chár baṛe haiwán chár bádsháh haiṉ, jo zamín se
uṭhenge. 18 Lekin Zábit ul Kull ke muqaddas log mamlukat le lenge, aur abad tak,
háṉ abad ul ábád tak us ke wáris rahenge. 19 Tab maiṉ ne chábá, ki chauthe
haiwán kí haqíqat jánúṉ, jo un sabhoṉ se mutafarraq thá, ki niháyat ḳhaufrasán
thá, jis ke dánt lohe ke aur nákhun pítal ke the, jo khátá aur pháṛtá aur bachtí ko
apne páoṉ se latáṛtá thá; 20 Aur das síngoṉ kí, jo us ke sir par the, aur us ek kí,

jo niklá, aur jis ke áge tín gir gae, hán us síng kí, jis kí ánkhen thín, aur ek munh,
jo barí barí báten boltá thá, aur dekhne men apne musáhibon se bará thá. 21
Main ne dekhá ki wuhí síng muqaddason se jang kartá aur un par gálib hotá rahá,
22 Jab tak ki Qadím ul Aiyám áyá, aur Zábit ul Kull ke muqaddason ká haqq
adá húá, aur waqt á pahunchá, ki muqaddas log mamlukat ke wáris howen.
23 Wuh yún bolá, ki Chauthá haiwán zamín par chauthí mamlukat hogá, jo sárí
mamlukaton se mutafarraq hogí, aur sárí zamín ko niglegí, aur use latáregí, aur use
pháṛ dálegí. 24 We das síng jo hain, so us mamlukat se das bádsháh uṭhenge,
aur un ke bád ek aur uṭhegá, aur wuh pahlon se mutafarraq hogá, aur tín bádsháhon
ko dabáwegá. 25 Aur wuh Qádir i Mutlaq ke muqábala men báten karegá, aur
Zábit ul Kull ke muqaddason ko dukháwegá, aur íden aur dád badalne ká mansúba
bándhegá; aur we us ke háth men zamán aur zamánain aur nisf i zamán tak sompe
jáenge. 26 Lekin díwán baiṭh jáegá, aur we us kí saltanat us se le lenge, ki use
hamesha ke liye nest o nábúd karen. 27 Aur tamám ásmán tale ke sáre mulkon
kí mamlukat aur saltanat aur azamat Zábit ul Kull ke muqaddas logon ko bakhshí
jáegí; us kí mamlukat abadí mamlukat hai, aur sárí saltanaten us kí bandagí karen-
gí, aur farmánbardár howengí. 28 Wuh bát yahán tak tamám húí. Main Dániel
apne tasauwuron se ḍar gayá, aur merá chihra mubaddal húá; par main ne yih bát
apne dil men rakhí.

VIII. BÁB.

1 Belshásar bádsháh kí saltanat ke tísre sál men mujh Dániel ko ek rúyá nazar
áyá, bád us ke jo shurúa men mujhe nazar áyá thá. 2 Aur main ne rúyat men
musháhada kiyá; aur mere dekhne men yún húá ki main Sosan kí bárgáh men thá
jo súba i Ailám men hai; phir main ne rúyát men dekhá ki main nahr i U'láí ke
kanáre par hún. 3 Tab main ne apní ánkhen uṭháke nazar kí, aur kyá dekhtá hún,
ki nahr ke áge ek menḍhá khaṛá hai, jis kí do shákhen thín, aur us kí donon
shákhen únchí thín, lekin ek dúsrí se baṛí thí, aur baṛí píchhe se uṭhí. 4 Main ne
menḍhe ko dekhá, ki pachhim uttar dakhin taraf reltá thá, yahán tak ki koí jánwar
us ke sámhne khaṛá na ho saká, na koí us ke háth se chhuṛá saká; par wuh apní
marzí ke mutábiq chalá aur buzurg baná. 5 Aur main gaur kartá hí thá, ki dekh
ek bakrá pachhim kí taraf se tamám rú i zamín par áyá, aur zamín ko na chhúá,
aur bakre kí dono ánkhon ke bích ek nádir shákh thí. 6 Aur wuh us do shákh-
wále menḍhe ke pás, jise main ne nahr ke sámhne khaṛá dekhá, áyá, aur apní
qúwat ke qahr se us par hamla kiyá. 7 Aur main ne dekhá, ki menḍhe ke qaríb pa-
hunchá, aur us par khashmnák húá, aur menḍhe ko márá, aur us kí donon shákhen
toṛín, aur menḍhe ko qúwat na thí, ki us ká sámhná kare; so us ne use zamín
par girá diyá, aur use latáṛá, aur koí na thá, ki menḍhe ko us ke háth se chhuṛá
sake. 8 Aur wuh bakrá niháyat buzurg húá, aur jab qawí baná, to us kí baṛí
shákh toṛí gaí, aur us kí jagah nádir chár shákhen ásmán kí cháron hawáon kí taraf
uṭhín. 9 Aur un men kí ek se ek chhoṭí shákh uṭhí, jo dakhin aur púrab aur
dilpasand zamín kí taraf be niháyat baṛh gaí. 10 Aur wuh ásmán ke lashkar tak
baṛhí, aur us lashkar men se aur sitáron men se bázon ko zamín par girá diyá, aur
unhen latáṛá; 11 Balki us ne us lashkar ke sardár tak apne ko buland kiyá; aur

us se dáimí qurbání uṭháí gaí, aur maqdis ká makán giráyá gayá. 12 So wuh lash-
kar dáimí qurbání ke sabab khatákárí meṇ supurd ho játá; aur wuh haqq ko
zamín par girátá hai, wuh yih kartá, aur kámyáb hotá hai. 13 Aur maiṇ ne ek
qudsí ko bolte suná, aur dúsre qudsí ne us bolnewále qudsí se púchhá, ki Dáimí
qurbání aur kharábí kí us khatákárí kí rúyat, ki maqdis aur lashkar dono latáṛe jáen,
kab tak hogí? 14 Us ne mujhe kahá, ki Do hazár tín sai shabána roz tak hai, ki
maqdis pák kiyá jáegá.

15 Aur aisá húá ki maiṇ Dániel ne jab rúyat dekhí thí, aur us kí taabír talásh
kí thí, to dekh, insán kí sí ek súrat mere áge khaṛí húí. 16 Aur maiṇ ne insán kí
áwáz suní, ki U'láí ke darmiyán pukárke kahá, ki Ai Jabriel, is shakhs ko rúyat kí
taabír samjhá. 17 Pas wuh mere nazdík áyá, aur jab pahunchá, maiṇ ḍar gayá, aur
aundhe munh girá; par us ne mujhe kahá, Ai ádamzád, soch; kyúnki yih rúyat
ákhir meṇ hogí. 18 Aur jab wuh mujh se bol rahá thá, maiṇ aundhe munh bhárí
nínd meṇ zamín par paṛá thá; tab us ne mujhe chhúá aur sídhá khaṛá kiyá. 19
Aur kahá, ki Dekh, maiṇ tujhe samjháúngá ki qahr ke ákhir meṇ kyá hogá; kyúnki
ákhir ke muaiyan waqt meṇ yih hogá. 20 Wuh do shákhwálá menḍhá, jise tú ne
dekhá, so Máda aur Fáras ke bádsháh haiṇ. 21 Aur wuh bálwálá bakrá Yúnán
ká bádsháh, aur wuh baṛí shákh, jo us kí ánkhoṇ ke darmiyán hai, so us ká pahlá
bádsháh hai. 22 Aur chún ki us ke ṭúṭne par us kí jagah meṇ chár khaṛe húe:
so us qaum meṇ se chár saltanateṇ uṭhengí; lekin us kí qúwat ke barábar nahíṇ.
23 Aur un kí saltanat ke ákhir meṇ, jab ki khatákár log hadd tak pahunchenge, to
ek bádsháh tund chihra aur hílasází meṇ máhir uṭhegá; 24 Aur us ká baṛá zor
hogá, par apne hí zor se nahíṇ, aur wuh ajíb tarah se halák karegá, aur bakhtáwar
hogá, aur kám bajá láwegá, aur zoráwaroṇ ko aur muqaddas logoṇ ko halák karegá,
25 Aur apní chaturáí se; aur yih dagábází us ke háth se ban paṛegí; so wuh apne
dil meṇ magrúr howegá, aur nágahán bahuteroṇ ko halák karegá; wuh sardároṇ
ke sardár ke muqábala meṇ uṭh khaṛá hogá, par bagair wasíla háth ke shikast
páwegá. 26 Aur shabána roz ká rúyá, jo mazkúr húá, so sach hai; par tú rúyat
ko makhtúm kar; kyúnki wuh bahut dinoṇ par mauqúf hai. 27 Aur maiṇ Dániel
behál húá, aur chand roz tak bímár rahá: bád us ke maiṇ uṭhá, aur bádsháh ke
kám meṇ mashgúl húá, aur rúyat se ghabrá gayá, aur koí use na samjhá.

IX. BÁB.

1 Dárá ibn i Shersháh ke pahle sál meṇ, jo Mádíoṇ kí nasl se thá, aur Kasdíoṇ
kí mamlukat par bádsháh húá, 2 Usí ke pahle sál meṇ maiṇ Dániel ne un kitáboṇ
meṇ un barasoṇ ke shumár ko dhiyán rakhá, jin kí bábat KHUDÁWAND ká kalám
Yaramiyáh nabí ko pahunchá, ki wuh Yarúsalam ke wíráne meṇ sattar baras tamám
kare. 3 Aur maiṇ ne KHUDÁWAND Khudá kí taraf apná munh pherá, tá ki namáz
aur duá se roza aur rákh aur ṭáṭ ke sáth us se darkhwást karúṇ. 4 Aur maiṇ ne
KHUDÁWAND apne Khudá ke huzúr duá mángí, aur iqrár kiyá aur kahá, ki Ai
KHUDÁWAND jo azím aur muhíb Khudá hai, aur un sabhoṇ ke liye, jo use piyár
karte, aur un ke liye, jo us ke ahkám ko mánte haiṇ, paimán aur rahmat ko mah-
fúz rakhtá hai 5 Ham ne khatá kí, ham ne gunáh kiyá, ham ne sharárat kí, ham
ne bagáwat kí, ham tere hukmoṇ aur terí sunnatoṇ se phir gae haiṇ. 6 Aur ham

nabíoṉ tere bandoṉ ke shinawá na húe, jinhoṉ ne tere nám se hamáre bádsháhoṉ,
hamáre amíroṉ aur hamáre bápdádoṉ aur hamáre mulk ke sáre logoṉ ko waaz kiyá.
7 Ai Ḳhudawand, sadáqat tujh hí ko hai, aur zardrúí hamko, jaisá áj ke din hai,
háṉ Yahúdáh ke logoṉ ko aur Yarúsalam ke báshindoṉ ko, aur sáre Isráelíoṉ ko
kyá qaríb kyá baíd, un sab mulkoṉ meṉ jaháṉ kahíṉ tú ne un ke gunáh ke sabab
ki jis se we tere gunahgár húe, unheṉ hánká. 8 Ai Ḳhudawand, zardrúí ham ko hai,
hamáre bádsháhoṉ, hamáre amíroṉ, aur hamáre bápdádoṉ ko, ki ham tere gunahgár
húe. 9 Ḳhudawand hamáre Ḳhudá ko rahmat aur ámurzish hai: ki ham us se
phir gae, 10 Aur Ḳhudawand hamáre Ḳhudá kí áwáz ke shinawá na húe, ki us
kí sharíatoṉ meṉ, jinheṉ us ne nabíoṉ apne bandoṉ kí márifat hamáre áge záhir
kiyá, raftár karte. 11 Aur sáre baní Isráel terí sharíat se báhar gae, aur bargashta
húe haiṉ ki terí áwáz ko na máneṉ: so wuh lánat ham par á parí, aur wuh qasam
jo Ḳhudá ke bande Músá kí tauret meṉ likhí hai, is liye ki ham us ke gunáhgár
thahare. 12 Aur us ne apná wuh suḳhan, jo ham par aur hamáre hákimoṉ par, jo
ham par hukúmat karte the, so sábit kiyá, ki wuh ham par barí áfat láyá; kyúnki sáre
ásmán tale aisá nahíṉ kiyá gayá jaisá ki Yarúsalam meṉ kiyá gayá hai. 13 Jis tarah
ki Músá kí tauret meṉ likhá hai, ye sárí baláeṉ ham par názil húíṉ; taubhí ham ne
Ḳhudawand apne Ḳhudá ke áge duá na mángí, ki ham apne gunáhoṉ se phireṉ,
aur terí sachái meṉ ḳhabardár howeṉ. 14 Is liye Ḳhudawand balá par bedár húá,
aur use ham par láyá; ki Ḳhudawand hamárá Ḳhudá apne sáre kámoṉ meṉ jo
kartá hai, sádiq hai; par ham us kí áwáz ke shinawá na húe. 15 Aur ab, ai
Ḳhudawand, hamáre Ḳhudá, jo ki báládastí se apne logoṉ ko zamín i Misr se
báhar nikál láyá, aur apne nám ko azím kiyá jaisá áj ke din hai, ham ne gunáh
kiyá, ham ne sharárat kí. 16 Ai Ḳhudawand, maiṉ iltimás kartá húṉ, ki terí sárí
sadáqat ke muwáfiq terá ḳhashm, terá qahr, tere shahr Yarúsalam, tere pák pahár
se phir jáe; kyúnki hamáre gunáhoṉ ke liye aur hamáre bápdádoṉ kí sharáratoṉ
ke liye Yarúsalam aur terí guroh ás pás kí sárí qaumoṉ ke huzúr malámat ke báis
húe haiṉ. 17 Ab ai hamáre Ḳhudá, apne bande kí duá aur iltimás sun, aur apne
chihre kí roshní ko Ḳhudawand kí ḳhátir apní maqdis par, jo wírána hai, chamká.
18 Ai mere Ḳhudá, kán dharkar sun, apní ánkheṉ khol, aur hamáre wíránoṉ ko
aur us shahr ko jo tere nám se námzad hai, dekh, ki ham apní manáját tere huzúr
apní sadáqat se nahíṉ, balki terí beniháyat rahmatoṉ se guzaránte haiṉ. 19 Ai
Ḳhudawand, sun, ai Ḳhudawand, muáf kar, ai Ḳhudawand, sun aur kar; ai
mere Ḳhudá, apní hí ḳhátir derí na kar; is liye ki terá shahr aur terí guroh tere hí
nám se námzad hai.

20 Aur hanoz maiṉ boltí aur duá mángtá, aur apne aur apní qaum Isráel ke
gunáhoṉ ká iqrár kartá, aur Ḳhudawand apne Ḳhudá ke huzúr apne Ḳhudá
ke pák pahár ke liye apní manáját guzarántá hí thá, 21 Háṉ maiṉ hanoz namáz
meṉ boltá hí thá, ki wahí Jabriel jise maiṉ ne shurúa meṉ rúyat meṉ dekhá thá,
barí jaldí se parwáz karke shám kí qurbání ke waqt mujh pás pahunchá, 22 Aur
mazmún batláyá, aur mujh se ḳhitáb kiyá aur kahá, Ai Dániel, maiṉ nikal áyá húṉ,
ki tujh se mání bayán karúṉ. 23 Terí duá kí ibtidá meṉ farmán niklá, aur maiṉ
tujh par záhir karne ko áyá húṉ, kyúnki tú bahut azíz hai; so is bát ko bújh, aur
is rúyat ko samajh. 24 Haftád hafte terí qaum par aur tere muqaddas shahr par
sharárat band karne ko, aur ḳhatáoṉ par ḳhatm karne ko, aur gunáh ká kafára karne

ko, aur sadáqat i abadí pahuncháne ko, aur rúyát aur anbiyá ká khatm karne ko, aur
quddús ul quddúsín ká masah karne ko muaiyan kiye gaye haiņ. 25 So tú bújh
aur samajh, ki Yarúsalam ke phiráne aur banáne ká farmán nikalne se Almasíh al
amír talak haft hafte haiņ aur básaṭh hafte. Bázár aur chauk phiráyá aur banáyá jáegá,
par tangí ke dinoņ meņ. 26 Aur básaṭh hafte ke bád Masíh munqata kiyá jáegá,
aur us ká kuchh nahíņ, aur log us amír ke, jo chaṛh áwegá, shahr aur maqdis ko
gárat karenge, aur us kí ajal sailáb meņ hogí, aur ajal tak laṛáí, kharábíoņ ká hukm
hai. 27 Aur ek hafta ahd bahuteroņ se sábit karegá, aur us hafta ká ádhá zabíha
aur hadiya mauqúf karegá, aur makrúhát ke sire par gáratgar chaṛh áwegá, balki
yaháņ tak ki wuh púrá inhidám, jis ká hukm kiyá gayá hai, ujáṛ par názil howe.

X. BAB.

1 Fáras ke bádsháh Khoras ke tísre baras meņ Dániel par, jis ká nám Belchásar
rakhá gayá, ek bát záhir húí, wuh sach bát aur baṛí taklíf hai. Aur wuh us bát
par dhiyán rakhtá aur us rúyá meņ gaur kartá thá.

2 Maiņ Dániel un dinoņ meņ tín hafte mutaassif ho rahá. 3 Maiņ ne tín hafte
ke guzarne tak marzí kí roṭí na kháí, aur mere munh meņ gosht aur wain na áyá,
aur maiņ ne apne par tel na malá. 4 Aur pahle mahíne kí chaubíswíņ táríkh meņ
maiņ baṛí nahr Dijla kanáre ho áyá. 5 Aur maiņ ne ánkh uṭháke nazar kí, aur
kyá dekhtá húņ, ki ek shakhs kattání pairáhan pahine húe, aur apní kamar Úfás ke
khális sone ká paṭká bándhe húe khaṛá hai. 6 Us ká badan zabarjad ká misl, aur
us ká munh bijlí ká sá thá, aur us kí ánkheņ ág kí mashāloņ kí mánind, us ke bázú
aur us ke páoņ chamakte pítal ke se the, aur us kí bátoņ kí áwáz ek hangáma kí
áwáz kí mánind. 7 Maiņ Dániel ne akelá yih rúyá dekhá, ki un shakhsoņ ne jo
mere sáth the, rúyá na dekhá; lekin un par aisí baṛí khauf paṛí, ki we chhipne ko
bhāge. 8 So maiņ akelá rah gayá, aur yih baṛá rúyá dekhá, aur mujh meņ táqat
na rahí; kyúnki merá chihra bigaṛne tak mutagaiyir húá, so mujh meņ táqat na
rahí. 9 Aur maiņ ne us kí bátoņ kí áwáz suní, aur jab maiņ ne us kí bátoņ kí
áwáz suní, to maiņ munh ke bhal bhárí nínd meņ paṛá, aur merá munh zamín par
húá. 10 Aur dekh, ek háth ne mujhe chhúá, aur mujhe ghuṭnoņ aur hathelíoņ
par uṭháyá. 11 Aur us ne mujhe kahá, Ai Dániel, azíz mard, un bátoņ ko, jo
maiņ tujhe kahtá húņ, samajh le, aur sídhá khaṛá ho já; kyúnki maiņ tere pás
bhejá gayá húņ. Aur jab us ne mujhe yih bát kahí, maiņ kámptá húá khaṛá ho
gayá.

12 Tab us ne mujhe kahá, ki Ai Dániel, mat ḍar, ki jis pahle din se tú ne dhiyán
rakhne aur apne Khudá ke áge ájizí karne par apná dil lagáyá, terí báteņ suní gaíņ,
aur terí bátoņ par maiņ áyá húņ. 13 Par Fáras kí mamlukat ká sardár ekís din
tak mere muqábala meņ khaṛá rahá, aur dekh, Míkael ek un pahle sardároņ meņ
se merí madad ke liye pahunchá: so maiņ waháņ Fáras ke bádsháhoņ par gálib
húá. 14 Ab jo kuchh tere logoņ par pichhle dinoņ meņ guzaregá, maiņ tujhe
batláne ko áyá húņ; kyúnki hanoz yih rúyá dinoņ tak rahegá. 15 Aur jab us ne
aisí báteņ mujh se kahíņ, maiņ ne apná munh zamín kí taraf kiyá, aur góngá ho
gayá. 16 Aur kyá dekhtá húņ, ki ádamzád ká sá ek shakhs mere laboņ ko chhútá
hai. tab maiņ ne apná munh kholá, aur bolá, aur jo mere áge khaṛá thá, use kahá,

Ai mere khudáwand, us rúyá se mujhe dard lage, aur mujh meṉ kuchh qúwat na
rahí. 17 Aur yih kyúnkar ho saktá hai, ki mere khudáwand ká yih banda mere
is khudáwand se báteṉ kare? Aur ab se mujh meṉ kuchh zor na ṭhahará, aur
mujh meṉ dam bhí na rahá. 18 Phir insán ke mánind ek shakhs ne mujhe chhúá
aur zor bakhshá. 19 Aur wuh bolá, ki Ai azíz mard, mat ḍar, tujh par salám
howe, mazbút ho, mazbút ho. Aur jab wuh mujh se báteṉ kartá thá, maiṉ mazbút
baná, aur bolá, Ai mere khudáwand, ab farmáiye; kyúnki tú hí ne mujhe zor bakhshá
hai. 20 Tab wuh bolá, Kyá tú jántá hai, ki maiṉ káhe ko tujh pás áyá húṉ? Aur
ab maiṉ Fáras ke bádsháh se laṛne ko phir jáúngá, aur khurúj karúngá; aur dekh,
Yúnán ká sardár átá hai. 21 Par jo sacháí kí kitáb meṉ likhá hai, so tujhe batlátá
húṉ. Aur koí in bátoṉ meṉ mere sáth mazbútí na karegá, magar Míkael tumhárá
sardár.

XI. BAB.

1 Aur Dárá Mádí ke pahle baras meṉ maiṉ use mazbút karne aur zor dene ko
khaṛá húá. 2 Aur ab maiṉ tujh ko sachí báteṉ batlátá húṉ. Dekh Fáras meṉ
tín bádsháh aur bhí uṭhenge, aur chauthá sabhoṉ se ziyáda daulatmand hogá, aur
wuh apní daulat se zoráwar hoke Yúnán kí sárí mamlukat ko chheṛegá. 3 Lekin
ek sháh i bahádur uṭhegá, aur baṛí saltanat ká sultán ho jáegá, aur apní marzí ke
mutábiq amal karegá. 4 Aur jab wuh uṭhá, to us kí mamlukat ṭúṭegí, aur ásmán
ke chároṉ atráf meṉ bánṭí jáegí, par us kí nasl ko nahíṉ, aur na wuh us saltanat
kí sí hogí jis ká wuh sultán thá; kyúnki us kí mamlukat ukhaṛegí, aur us kí
nasl ko chhoṛ gair nasl ko milegí. 5 Aur sháh i janúb zoráwar hogá, aur us ke
sardároṉ meṉ se ek us se ziyáda zoráwar banegá, aur musallit ṭhaharegá, aur
us kí saltanat baṛí saltanat howegí. 6 Aur barasoṉ ke bád we mel karenge, kyúnki
sháh i janúb kí beṭí sháh i shimál ke pás ittifáq karne ko áwegí; par wuh bázú kí
qúwat ko na rakhegí, aur wuh na ṭhaharegí, na us ká bázú; balki wuh pakṛí jáegí,
wuh áp aur us ke lánewále, aur us ká wálid aur us ká rakhnewálá un waqtoṉ meṉ.
7 Lekin us kí asl ká ek nasl apne thále meṉ uṭhegá, aur hukúmat ko pahunchegá,
aur sháh i shimál ke hisár meṉ dakhl karegá, aur un meṉ musallit hogá, aur
zoráwar banegá. 8 Aur wuh un ke mábúdoṉ ko bhí un kí múratoṉ aur un ke
qímatí bartan sone chándí samet ganímat jánke Misr meṉ le jáegá, aur chand sál
sháh i shimál se dastbardár rahegá. 9 Wuh sháh i janúb kí mamlukat par chaṛh
áwegá, par apní sarzamín meṉ phir jáegá.
10 Lekin us ke beṭe laṛenge, aur baṛe lashkaroṉ ká hujúm baṭorenge, aur ek
chaṛhegá aur baṛhegá aur guzaregá, aur phiregá, aur we us ke hisár tak laṛenge.
11 Aur sháh i janúb bhaṛkegá, aur nikalkar us se jang karegá, sháh i shimál se,
aur baṛá hujúm barpá karegá; par wuh baṛá hujúm us ke háth meṉ supurd hogá.
12 Aur wuh hujúm uṭhegá, aur us ká dil ubharegá, aur wuh das hazároṉ ko
giráwegá, par wuh gálib na rahegá. 13 Ki sháh i shimál phiregá, aur pahle se
baṛá ek hujúm barpá karegá, aur chand baras ke din guzre par wuh baṛá lashkar
aur bahut mál sáth leke áwegá. 14 Aur un dinoṉ meṉ bahutere sháh i janúb par
chaṛháí karenge, aur terí qaum ke zabardast log bhí rúyá sábit karne ko uṭhenge
par we gir jáwenge. 15 Chunánchi sháh i shimál áwegá, aur pushta banáke mazbút

shahr le legá, aur janúb ke bázú na ṭhaharenge, aur us ke muntaḳhab log bhí
ṭhahar na sakenge. 16 Aur us par chaṛhnewálá apní marzí ke mutábiq karegá,
aur koí us ke sámhne khaṛá na rahegá; wuh us ḳhushnumá zamín meṉ umda
hogá, ki wuh bilkull us ke háth meṉ áwegá. 17 Aur wuh us kí sárí mamlukat kí
qúwat meṉ daḳhl karne par apná ruḳh lagáwegá, aur us se ittifáq karne par, wuh
yúṉ karegá, aur us ke ujáṛne ko kunwárí use degá; par wuh na ṭhaharegí na us
ke liye howegí. 18 Aur wuh ṭápúoṉ par apná ruḳh rakhegá, aur bahutoṉ ko le
legá; lekin ek sipahsálár us kí hiqárat mauqúf karegá, magar us kí hiqárat usí par
phiráwegá. 19 Aur wuh apní sarzamín kí qúwat par apná ruḳh rakhegá, aur wuh
phislegá aur giregá, aur phir na milegá.

20 Aur us kí jagah ek uṭhegá, jo ek zálim ko mamlukat kí ḳhushnumáí meṉ
guzáregá; lekin wuh chand roz ke arse meṉ shikast hogá, par na gazab se aur na
muqátala se. 21 Phir us kí jagah meṉ ek haqír uṭhegá, jise we saltanat kí izzat
na denge, aur wuh áhista áwegá, aur cháplúsí se mamlukat par qábiz hogá.
22 Aur dabánewalá lashkar us ke áge se dab jáegá, aur shikast hogá, aur amír
i ahd bhí. 23 Aur jab us ke sáth ahd bándhá, hílabází karegá, aur chaṛhegá, aur
ṭhoṛe logoṉ kí madad se gálib hogá. 24 Wuh chupke sumún súba meṉ daḳhl
karegá, aur wuh aisá kuchh karegá, jo na us ke bápoṉ ne na us ke bápoṉ ke bápoṉ
ne kiyá; wuh ganímat aur lúṭ aur mál unheṉ bánṭegá, aur ek muddat tak hisároṉ
ke lene par apní aql ko dauṛáwegá. 25 Aur wuh apní qúwat aur apní bahádurí
ko baṛe lashkar se sháh i janúb par chaláwegá, aur sháh i janúb baṛe aur niháyat
zoráwar lashkar leke jang karne ko niklegá, par wuh na ṭhaharegá; kyúnki we us
kí muḳhálafat meṉ mansúba bándhenge. 26 Háṉ we, jo us kí charbgizá kháte
haiṉ, use már lenge, aur us kí fauj sailán karegí, aur bahut zaḳhmí hoke gir jáenge.
27 Aur un donoṉ bádsháhoṉ ke dil sharárat meṉ lage rahenge, aur we ekhí mez
par jhúṭh bolenge; par wuh ban na paṛegá; kyúnki áḳhir hanoz muaiyan waqt tak
hai. 28 Tab wuh baṛí daulat ke sáth apní sarzamín meṉ murájaat karegá, aur
apná dil ahd i muqaddas par lagáwegá, aur bajá láwegá, aur apní sarzamín meṉ
phiregá.

29 Muaiyan waqt par wuh lauṭegá, aur janúb meṉ daḳhl karegá; lekin jaisá
shurúa, waisá áḳhir na hogá. 30 Ki Kittí jaházeṉ us ká sámhná karengí, so
wuh ázurda banegá, aur phiregá, aur ah i muqaddas par bhaṛkegá, aur bajá
láwegá, aur phir ahd i muqaddas ke tárikoṉ se mel karegá. 31 Aur ek fauj us se
barpá hogí, wuh maqdis, wuh hisár, nápák karenge, aur dáimí qurbán ko mauqúf
karenge, aur gáratgar kí makrúhát ko khaṛá karenge. 32 Aur wuh unheṉ, jo be-
díní se ahd bándhte haiṉ, dagábází se bargashta karegá; par apne Ḳhudá ke mu-
arrif log mazbút banenge, aur kám karenge. 33 Aur we jo qaum meṉ dáná haiṉ,
bahutoṉ ko taalím denge, par we bahut dinoṉ tak talwár se aur luháb se aur asírí
se aur shikár se girenge, 34 Aur jis waqt girenge, to ṭhoṛí madad páwenge, aur
bahutere dagábází se un meṉ shámil ho jáenge. 35 Aur baaze dánáoṉ meṉ se
girenge, un meṉ mujarrab aur pák aur ḳhális karne ke liye waqt i áḳhir tak; kyún-
ki hanoz muaiyan waqt tak derí hogí. 36 Aur bádsháh apní marzí ke mutábiq
karegá, aur áp ko sáre mábúd se úncháwegá aur baṛháwegá, aur iláhoṉ ke Iláh kí
zidd meṉ ajíb báteṉ bolegá, aur gazab ke tamám hone tak iqbálmad hogá;
kyúnki jo ṭhaharáyá gayá hai, so kiyá jáegá. 37 Wuh apne bápoṉ ke mábúd na

mánegá, aur auraton kí shauq aur sírá mábúd na mánegí, balki áp ko sab par
barháwegí; 38 Magar hisáron ke mábúd ko us ke ásan par taazím karegá, aur
us mábúd ko jise us ke báp dáde na jánte the, sone aur chándí aur qímatí pattha-
ron aur nafís chízon se taazím karegá. 39 Aur hisáron ke qalaon aur un ke
begána mábúdon se yún karegá: jo use qabúl kartá hai, wuh use barí izzat bakh-
shegí, aur unhen bahuteron par tasallut degá, aur mol ke liye zamín ko bántegí.
40 Aur ákhir ke waqt men janúb ká bádsháh us ke sáth thelegá, aur sháh i shi-
mál rathon aur sawáron aur bahut jaházon ke sáth girdbád kí mánind us par áwegá,
aur sarzamínon men dakhl karegá, aur umadegá, aur guzaregá. 41 Aur khushnumái
kí zamín men dakhl karegá, aur bahut giráye jáenge; magar ye us ke háth se
bachenge, Adúm aur Moab aur baní Ammún ke auwal. 42 Aur wuh apní háth
mulkon par phailáwegá, aur mulk i Misr bhí rihái na páwegí. 43 Aur wuh soná
chándí ke khazánon aur Misr kí sárí nafís chízon par qábiz hogá, aur Lúbí aur
Kúshí us kí pairawí karenge. 44 Lekin mashriq aur shimál se afwáh use hairán
karenge, aur wuh bare gazab se niklegá ki bahuton ko nest o nábúd kare. 45 Aur
wuh apná saráparda samundaron ke darmiyán quds kí khushnumái ke koh kí samt
philáwegá, lekin wuh apní ajal ko pahunchegá, aur us ká koí madadgár na hogá.

XII. BAB.

1 Aur us waqt Míkael wuh bará sardár, jo terí qaum ke logon kí himáyat ke liye
khará hai, uthegá, aur aisí tangí ká waqt hogá, jaisí khalq ke hone se us waqt tak
hargiz na húí, aur us waqt tere log naját páwenge, sab jo daftar men maktúb páe
jáenge, 2 Aur un men se bahutere, jo zamín kí khák men sote hain, jág uthenge,
baaze hayát i abadí ke liye, aur baaze ruswái aur nafrat i abadí ke liye. 3 Par dáná
falak kí chamak ke mánind chamkenge, aur we jo bahuteron kí sadáqat ke báis
húe, sitáron ke mánind, abad ul ábád tak.
4 Lekin tú, ai Dániel, in báton ko band kar, aur kitáb par ákhir ke waqt tak muhr
kar: bahutere us men sair karenge, aur ilm kí afzúní hogí. 5 Aur main Dániel ne
nazar kí, aur kyá dekhtá hún, ki do aur khare the, ek nahr ke kanáre kí is taraf, dúsrá
nahr ke kanáre kí us taraf. 6 Aur ek ne us mard i kattánposh se, jo nahr ke pá-
níon par thá, púchhá, ki Un ajáibon ká ákhir kab tak hai? 7 Aur main ne us mard
i kattánposh kí, jo daryá ke páníon par thá, áwáz suní, ki apná dahná aur apná
báyán háth ásmán kí taraf buland kiyá, aur Haiy ul Qaiyúm kí qasam khákar kahá,
ki Zamán aur zamánain aur nisf i zamán tak hogá, aur jab muqaddas qaum kí
qúwat kí pareshání tamám ho chukí, in sab báton ká anjám hogá. 8 Aur main
ne to suná, par nahín samjhá. Tab main ne kahá, Ai mere khudáwand, in báton
ká ákhir kyá hai? 9 Usne kahá, Ai Dániel, tú rihlat kar, ki ye báten ákhir ke waqt
tak band o makhtúm rahengí. 10 Aut bahut log táhir aur pák aur khális banenge;
lekin sharír sharárat karte rahenge, aur sab sharír na samjhenge, par dáná sam-
jhenge. 11 Aur jis waqt se dáimí qurbání utháí jáegí, aur gáratgar kí makrúhát
kí jáegí, ek hazár do sau nauwe din honge. 12 Mubárak jo muntazir hai, aur ek
hazár tín sau paintís roz tak pahunchtá hai. 13 Lekin tú ákhir tak rihlat kar, ki tú
ráhat páwegá, aur dinon ke ákhir men apní mírás men uth khará hogá.

HU'SIA KI' KITAB.

I. BAB.

1 Yahúdáh ke bádsháh Uzziyáh aur Yútám aur Akhaz aur Hizqiyáh kí hu-
kúmat meṇ aur Isráel ke bádsháh Yúás ke beṭe Yúrám ke waqt men ḲHUDA-
WAND ká kalám Biarí be beṭe Húsía pás pahunchá.

2 ḲHUDAWAND ke kalám ká shurúa jo Húsía ke wasíle se áyá, so yih hai. ḲHUDA-
WAND ne Húsía ko farmáyá, ki Já, aur ek zinákár aurat aur ziná ke laṛke apne
liye le; kyúnki yih zamín ḲHUDAWAND se phirke baṛí ziná kartí hai. 3 Pas us ne
jákar Diblaim kí beṭí Jumr ko liyá; wuh hámila húí aur beṭá janí. 4 Aur
ḲHUDAWAND ne use kahá, ki Us ká nám Yazrael rakhná; is liye ki thoṛe waqt meṇ
Yahú ke gharáne se Yazrael ke ḳhún ká badlá lúngá, aur Isráel ke gharáne kí sal-
tanat miṭáúngá. 5 Aur usí din aisá májará hogá, ki maiṇ Yazrael kí wádí meṇ
Isráel kí kamán toṛúngá.

6 Aur wuh phir hámila húí aur ek beṭí janí. Aur Ḳhudá ne use farmáyá, ki
Uská nám Lárahúma rakhná; kyúnki Isráel ke gharáne par phir rahm na ka-
rúngá, ki maiṇ un ko bilkull muáf karúṇ. 7 Lekin Yahúdáh ke gharáne par rahm
karúngá, aur unheṇ un ke ḲHUDAWAND Ḳhudá ke wasíle se naját dúngá, aur
kamán aur talwár aur laṛáí aur ghoṛoṇ aur sawároṇ ke zor se unko naját nahíṇ
dúngá.

8 Aur Lárahúma ke dúdh ke chhuṛíne ke bád wuh phir hámila húí aur ek
beṭá janí, 9 Aur Ḳhudá ne farmáyá, ki Us ká nám Láammí rakhná; kyúnki tum
mere log nahíṇ ho, aur maiṇ tumhárá Ḳhudá nahíṇ húngá.

10 Taubhí baní Isráel shumár men daryá kí ret ke mánind honge jo nápe aur
gine nahíṇ játe; aur aisá hogá, ki jahíṇ un ke liye kahá gayá hai, ki Tum mere
log nahíṇ ho, us ke iwaz meṇ kahá jáegá, Tum zinda Ḳhudá ke farzand ho. 11
Aur baní Yahúdah aur baní Isráel baṭore jáenge, aur apne liye ek sardár ṭhahará-
wenge, aur zamín ke atráf se nikal áenge; ki Yazrael ká din baṛá hogá.

II. BAB.

1 Apne bháíoṇ ko kaho, Ammí, aur apní bahinoṇ ko, Rahúma 2 Tum log
bahs karo, apní má se bahs karo, kyúnki wuh merí jorú nahíṇ hai, aur maiṇ us ká
ḳhasam nahíṇ húṇ. Wuh apní harámkárí ko apní nazar se dúr kare, aur apní
zinákárí ko apní dono chhátíoṇ ke darmiyán se: 3 Na ho ki maiṇ use nangí
karúṇ, aur us ke hál ko us kí paidáish ke din ke hál kí mánind banáúṇ, aur us ko
bayábán kí tarah banáúṇ, aur súkhí zamín kí mánind karúṇ, aur piyás se már
ḍálúṇ. 4 Aur us kí auláḍ par rahm na karúngá, is liye ki we harámkárí ke haiṇ.

5 Kyúnki un kí má ne harámkárí kí hai, aur un kí wálida ne zinákárí kí hai;
is liye ki us ne kahá hai, ki Maiṇ apne áshiqoṇ kí, jo mujh ko roṭí aur páni aur ún
aur san aur tel aur sharáb dete haiṇ, pairawí karúngí. 6 Dekh is sabab us kí ráh
ko kánṭoṇ se band karúngá, aur díwár se gherkar rakhúngá ki wuh apní ráh ko na

páwe. 7 Aur apne áshiqon ke píchhe píchhe jáegí, par un ke barábar nahín pahun-
chegí; aur unko ḍhúnḍhegí, par nahín páwegí; tab wuh kahegí, ki Main apne
pahle ḳhasam pás phir jáúngí: kyúnki ab se tab merá achchhá thá.
8 Kyúnki wuh nahín sochtí thí, ki main ne us ke taín anáj aur sharáb aur tel
diyá, aur us ke sone aur rúpe ko, jis se us ne Baal ko banáyá, ziyáda kiyá. 9 Is
liye main phirkar áúngá, aur fasl ke waqt apne anáj ko, aur sharáb kí mausim men
apní sharáb ko zabt karúngá, aur ún aur san, jo main ne use diyá, ki us se barah-
nagí ko ḍhámpe, so pher lúngá. 10 Phir us kí hayá ko us ke áshiqon kí nazar
men záhir karúngá, aur koí us ko mere háth se nahín chhuṛáwegá. 11 Aur us kí
sárí ḳhushíon ko aur ídon ko aur naye chánd ke dinon aur sabt ke dinon ko, aur us
kí sárí muaiyan majlison ko mauqúf karúngá. 12 Aur main us ke un angúr aur
anjír ke daraḳhton ko, jin kí bábat us ne kahá hai, Mere áshiqon ne mujhe in
ihsánon ko baḳhshá hai, tabáh karúngá aur jangal banáúngá, aur janglí ján-
war un ko kháenge. 13 Aur main us se Baalon ke dinon ká badlá lúngá, jin
men un ke liye us ne lubán jaláyá, aur apne taín kán kí bálíon se aur zewaron se
sajákar apne áshiqon ke píchhe gaí, aur mujhe bhúl gaí, Ḳhudawand farmátá hai.
14 Dekh, báwujúd us ke main us ko phuslákar bayábán men láúngá, aur us se
tasallí kí báten kahúngá. 15 Aur wahán se us ke tákistán use dúngá, aur Akúr
kí wádí bhí, tá ki wuh ummed ká darwáza ho; aur wahán aiyám i jawání kí mánind
gáyá karegí, aur us din kí mánind, jis men wuh Misr kí zamín se nikal áí. 16 Aur
us din aisá hogá, Ḳhudawand farmátá hai, ki tú mujhe merá zauj kahegí, aur
phir merá baal na kahegí. 17 Kyúnki us ke munh se Baalon ke námon ko dúr
karúngá, aur we phir kabhí apne nám se pukáre na jáenge. 18 Aur main us
din un ke liye maidán ke wahshíon aur hawá ke parindon aur zamín kí rengnewálí
chízon se ek ahd bándhúngí, aur kamán aur talwár aur laṛáí ko zamín se toṛ
ḍálúngá, aur un ko amam o ámán ke sáth árám men liṭáúngá. 19 Aur tujhe
abad ul ábád tak apne sáth mansúb karúngá, hán tujhe sadáqat aur adálat, aur
mihrbání aur rahmat se apne sáth mansúb karúngá; 20 Aur main tujhe wafádárí
se apne sáth mansúb karúngá, aur tú Ḳhudawand se áshnáí karegí. 21 Aur
usí din aisá hogá, main sunúngá, Ḳhudawand farmátá hai, main ásmán kí
sunúngá, aur ásmán zamín kí sunegá. 22 Aur zamín anáj aur sharáb aur tel kí
sunegí, aur we Yazrael kí sunenge. 23 Aur main us ko apne liye zamín men
mazrúa karúngá, aur Lárahúma par rahm karúngá, aur Láammí ko kahúngá,
ki Tú merí qaum hai, aur wuh kahegá, Ai mere Ḳhudá.

III. BAB.

1 Ḳhudawand ne mujhe farmáyá, ki Phir já aur ek aurat se, jo zauj kí piyárí
zauja hai, aur ziná kartí hai, mahabbat kar, jaisá ki Ḳhudawand baní Isráel se, jo
gair mábúdon kí taraf nazar karte hain, aur kishmish kí chapátíán cháhte hain,
mahabbat rakhtá hai. 2 So main ne us ko pandrah rúpiye aur ḍeṛh humr jau se
apne liye zarḳharíd kiyá. 3 Aur us ko kahá, Main tujhe bahut din tak baiṭhne
dúngá, tú yárbází na karegí, na ḳhasamwálí hogí, aur main bhí tere liye yúnhí
rahúngá. 4 Kyúnki baní Isráel bahut din tak be bádsháh, aur bagair hákim, aur
be qurbání aur bagair but aur be afúd aur be tiráfím rahenge. 5 Bád us ke baní

Isráel lauṭenge, aur Khudawand apne Khudá ko, aur Dáúd apne bádsáh ko
ḍhúndhenge, aur ákhirí zamáne meṉ Khudawand Khudá ká aur us kí kí barakat
ká adab karenge

IV. BAB.

1 Ai baní Isráel, Khudawand ká kalám suno: kyúnki zamín ke rahnewáloṉ se
Khudawand ek bahs rakhtí hai; so us ká sabab yih hai, ki zamín par se sacháí
aur rahm aur khudáshinásí uṭh gaí hai. 2 Phir lánat karne se aur jhúṭh bolne se
aur khún aur chorí aur harámkárí se sailáb hotá hai, aur khún ke píchhe khún hai.
3 Is liye zamín mátam karegí, aur jo koí ki us meṉ rahtá hai; maidán ke wahshíoṉ
aur hawá ke parindoṉ samet nátawán ho jáenge, balki daryá kí machhlíáṉ bhí nest
ho jáengí.
4 Tis par bhí koí bahs nahíṉ kartá, aur koí ilzám nahíṉ detá hai; tere log un ke
mánind haiṉ, jo káhinoṉ se bahs karte haiṉ. 5 Is liye tú din, do pahar meṉ gir
paṛegí, aur tere sáth nabí bhí rát meṉ giregá, aur maiṉ terí má ko tabáh karúngá.
6 Mere log adam i dánáí se halák húe haiṉ. Is liye ki tú ne dánáí se nafrat
kiyá hai, maiṉ bhí tujh se nafrat karúngá, ki tú mere áge káhin nahíṉ hogí; aur is
liye ki tú ne apne Khudawand ke shara ko bhúlí hai, maiṉ bhí terí aulád ko bhúl
jáúngá. 7 We kasrat se jitná phaile, itná mere gunáhgár húe; is liye un kí izzat
ko ruswáí se badal ḍálúngí. 8 We mere logoṉ kí gumráhí ká phal kháte haiṉ, aur
un ke gunáh par apná dil lagáte haiṉ. 9 Aur jaisá logoṉ ká hál waisá káhinoṉ ká
hál hoegá: maiṉ un ke chalan kí sazá dúngá, aur un ke afaál ká badlá lúngá. 10 We
kháwenge, par ásúda nahíṉ honge; we ziná karenge, par aulád na baṛhegí; ki
Khudawand kí itáat ko chhoṛ diye.
11 Harámkárí aur wain aur sharáb dil ko chhín letí hai. 12 Mere log apní
lakṛí kí múrat se sawál karte haiṉ, un kí láṭhí un ko batá detí hai; kyúnki harám-
kárí kí rúh ne unheṉ gumráh kiyá hai, aur apne Khudá ke zer sáye se tajáwuz
karke harámkárí karte haiṉ. 13 Paháṛoṉ kí choṭíoṉ par qurbáníáṉ guzaránte haiṉ,
aur ṭíloṉ par lubán jaláte haiṉ, aur balút aur chinár aur sháh balút ke peṛ tale bhí;
kyúnki un ká sáya achchhá hai: is sabab tumhárí betíáṉ badkáríáṉ karengí, aur
tumhárí jorúáṉ harámkárí kí murtakib hongí. 14 Jab tumhárí betíáṉ badkáríáṉ
karengí, aur tumhárí jorúáṉ harámkárí kí murtakib hongí, to maiṉ un ko sazá nahíṉ
dúngá; kyúnki we áp bhí chhinálon ke sáth goshe meṉ játe haiṉ, aur kasbíoṉ ke
sáth qurbáníáṉ guzaránte haiṉ: is liye ye log, jo nádán haiṉ, sazá páwenge.
15 Ai Isráel, agar tú randíbází kare, to aisá na ho ki Yahúdah bhí gunáhgár ho!
Tum Jiljál na áná, aur Bait i Awn meṉ na jáná, aur Khudá i Haí kí qasam na kháná.
16 Kyúnki Isráel aṛnewálí bachhiyá kí mánind aṛtí hai: ab Khudawand unko
kusháda jagah meṉ barre kí tarah charáwegá. 17 Ifráim butoṉ se mil gayá hai:
use rahne de. 18 Jab un kí sharáb uṭhái gaí hai, to we bár bár ziná karte haiṉ;
un ke sardár cháhte haiṉ, ki shahwat ká sámán do. 19 Hawá apne paroṉ se un
ko uṛáwegí, aur we apní qurbáníoṉ se sharminda honge.

V. BÁB.

1 Ai káhino, is bát ke taín suno, aur ai Isráel ke khándán, kán dharo, aur ai bád-
sháh ke gharáne suno! kyúnki tum par insáf rujúa hotá hai: ki tum Misfá par
dám húe, aur Tabúr par bichháyá húá jál. 2 We gumráhí ke zabíhon ká dher
lagáte hain; par main un sabhon ko dántúngí. 3 Main Ifráim ko jántá hún, aur
Isráel bhí mujh se chhipá nahín; kyúnki ai Ifráim, tú ziná kartá hai, aur Isráel
álúda hai. 4 Un ke kám unhen un ke Khudá ke pás phir áne nahín dete hain,
kyúnki zinákárí kí rúh un ke andar men hai, aur we Khudáwand kí áshnáí se
náwáqif hain. 5 So Isráel ká fakhr us ke dekhne men ghattá játá hai; aur Isráel
aur Ifráim apní apní sharárat men girenge; aur Yahúdáh bhí un ke sáth giregá.
6 We gallon aur bheron ko leke Khudáwand ko dhúndhne jáenge, lekin nahín
páwenge; wuh un se kanára gayá hai. 7 Unhon ne Khudáwand ke sáth bewafáí kí,
kyúnki harámbachche un se paidá húe: ab mahína unhen un ke mál samet kháwegá.
8 Jibiah men síngá bajáo, aur Rámah men turhí, Bait i Awn men pukáro, ki Ai
Binyamín, tere mutaáqib hain! 9 Tanbíh ke din Ifráim wírán hogá; Isráel ke
firqon ke darmiyán, jo kuchh ki yaqínan howegá, záhir kartá hún. 10 Yahúdáh ke
sardár un ke mánind húe, jo sarhadd ko sarkáte hain; main un par apná qahr pání
kí tarah bitáúngá. 11 Ifráim mazlúm hotá hai, balá se písá játá hai; ki wuh
khushí se ádmí ke hukm kí pairawí kartá hai. 12 Is liye main Ifráim ke liye
dímak aur Yahúdáh ke gharáne ke liye kíre kí mánind húngá.
13 Aur Ifráim apná marz dekhtá hai, aur Yahúdáh apná zakhm; so Ifráim Asúr
ko játá hai, aur jabbár sháh ko bulá bhejtá hai; lekin wuh tum ko sihat de nahín
saktá, aur tumhárá zakhm changá na karegá. 14 Main Ifráim ke liye sher babar
kí mánind, aur Yahúdáh ke gharáne ke liye jawán sher kí mánind húngá; main
áp hí phárkar jáúngá, uthá lúngá, aur koí na chhuráwegá.
15 Main apne maqám ko uth jáúngá, jab tak ki we apne ko asámí na jánen, aur
mere munh na dhúndhen; we apní tangí men sawere mere tálib honge.

VI. BÁB.

1 Áo, ham Khudáwand kí taraf phiren; kyúnki us ne phárá hai, aur wuhí
hamen changá karegá, us ne márá hai, aur wuhí hamáre zakhm ko bándhegá. 2
Wuh do din men hamen hayát i táza bakhshegá, aur tísre din men ham ko uthá-
wegá, aur ham us ke huzúr men zinda rahenge. 3 Pas áo, ham muarrif honge,
khudáshinásí kí pairawí karenge! Us ká nikalná sahar kí mánind muqarrar hai, aur
wuh barsát kí mánind hamáre liye áwegá, pichhle menh kí mánind jo zamín ko
sínchtá hai.
4 Ai Ifráim, main tujh se kyá karún, ai Yahúdáh, main tujh se kyá karún? Ki
tumhárí nekí subh ke bádal kí mánind hai, aur subh ke shabnam ke mánind játí
rahtí hai. 5 Is liye main nabíon ke wasíle se chírtá hún, apne munh ke kalám se
mártá hún, terí baláen roshní kí mánind numáyán hongí.
6 Kyúnki main nekí cháhtá hún, na qurbání; aur khudáshinásí charháwon se
ziyáda. 7 Lekin we ádmí kí tarah ahdshikaní karte hain; wahán mujh se bewafá
ho játe hain. 8 Jiliád badkáron kí bastí hai, khúnrezí se álúda. 9 Aur jaisá

ḍakaitoṉ ká gol logoṉ ke ghát meṉ lagte haiṉ, waisá káhinoṉ kí guroh Sikm kí ráh
meṉ qatl kartí hai; háṉ we fisq o fajúr ke murtakib haiṉ. 10 Ahl i Isráel meṉ
maiṉ ne khaufrasán kám dekhá: waháṉ Ifráim kí zinákárí hai, aur Isráel palisht!
11 Ai Yahúdáh, tere liye bhí dirau muqarrar húá, jab maiṉ apne logoṉ kí asírí ko
phir láúngá.

VII. BAB.

1 Jab maiṉ Isráel ko changá karne par thá: to Ifráim kí badí aur Samrún kí
zabúní záhir húí. Kyúnki we dagá karte haiṉ, chor andar átá hai, aur ḍakaitoṉ
ká gol báhar lúṭtá hai. 2 We apne dil meṉ nahíṉ sochte, ki maiṉ un kí sárí buráí-
oṉ ko yád rakhtá húṉ; ab un ke kám un ke gird haiṉ, we merí ánkhoṉ ke áge
khule haiṉ.

3 We bádsháh ko apní badkárí se, aur amíroṉ ko daroggoí se khush karte haiṉ.
4 We sab ke sab zinákár us tanúr ke mánind haiṉ jo nánbáí se sulgáyá gayá: wuh
sújí ke sánne se us ke khamír hone tak ág bárne se darguzartá. 5 Hamáre bádsháh
ke din meṉ sardár sharáb ke nashe se bímár hote haiṉ; wuh ṭhaṭṭhebázoṉ ke sáth
apná háth baṛhátá hai. 6 Ki we apne dil, jo tanúr ke mánind haiṉ, ghát meṉ láte
haiṉ: un ká nánbáí sárí rát nínd meṉ hai, wuh subh ke waqt shualadár ág ke má-
nind jaltá hai. 7 We sab ke sab tanúr ke mánind dahakte haiṉ, aur apne qázíoṉ
ko khá játe haiṉ; un ke sáre bádsháh máre paṛte haiṉ, un ke darmiyán koí nahíṉ
jo mujhe pukáre.

8 Ifráim, wuh gairqaumoṉ meṉ shámil ho gayá hai, Ifráim ek chapátí hai, jo pherí
na gaí. 9 Gairoṉ ne us kí qúwat ko le liyá, aur us ko khabar nahíṉ, aur jaháṉ
taháṉ us par safed bál haiṉ, par us ko khabar nahíṉ. 10 Chunánchi Isráel ká fakhr
us ke dekhne meṉ ghaṭṭá játá hai, tis par bhí we KHUDAWAND apne Khudá kí taraf
nahíṉ phirte haiṉ, aur is sáre hál meṉ us ko nahíṉ ḍhúnḍhte. 11 Ifráim ahmaq
beaql fákhta ke mánind hai, we Misr ko pukárte haiṉ, Asúr ko játe haiṉ. 12 We
jaháṉ jáenge, maiṉ waháṉ un par apne jál ko ḍálúngá, un ko hawá ke parindoṉ ke
mánind níche utárúngá, aur un ko tanbíh karúngá, jaisá ki un kí jamáatoṉ meṉ
suná játá hai.

13 Afsos un par, ki mujh se bhág gae; halákat un par, ki we mujh se bágí húe.
Maiṉ un ke bacháne par taiyár húṉ, par we mere haqq meṉ jhúṭh bolte haiṉ. 14
We jab apne apne bichhaune par chilláte haiṉ, mujh ko dil se nahíṉ pukárte; we
anáj aur sharáb ke liye to jama hote, par mujh se bágí rahte haiṉ. 15 Báwujúd ki
maiṉ ne un ko tanbíh kiyá, aur un ke bázúoṉ ko zor bakhshá, tau bhí we mere
haqq meṉ badandeshí karte haiṉ. 16 We phirte haiṉ, par Haqq Taálá kí taraf
nahíṉ, we khatákár kamán ke mánind haiṉ; un ke amír un kí zubán kí gustákhí
ke sabab talwár se giráe jáenge: yih un ká istihzá zamín i Misr meṉ se hogí.

VIII. BAB.

1 Turhí tere munh par! Wuh uqáb kí tarah ahl i KHUDAWAND par túṭtá hai, is
liye ki we mere ahd se báhar gae, aur merí sharíat se bágí húe. 2 Baní Isráel, we
mujhe pukárenge, Ai mere Khudá, ham baní Isráel tujhe pahchánte haiṉ!

3 Isráel ne ḳhúbí ko radd kiyá: dushman us ke píchhe píchhe dauṛenge. 4 We
bádsháhoṉ ko muqarrar karte the, par mujh se nahíṉ, we sardároṉ ko ṭhaharáte
the, jinheṉ maiṉ nahíṉ jántá. We apne rúpe se aur apne sone se mábúdoṉ ko
banáte haiṉ: so we nest kiye jáenge. 5 Ai Samrún, wuh tere bachhṛe ko radd
kartá hai! Merá gussa un par bhaṛká hai: we kab tak pákí se nafrat rakhenge?
6 Kyúnki wuh Isráel ká íjád hai, kárígar ne us ko banáyá hai, is liye wuh Ḳhudá
nahíṉ. Filhaqíqat Samrún ká bachhṛá ṭukṛá ṭukṛá toṛá jáegá.

7 We hawá bote haiṉ, aur girdbád lauṭe haiṉ; un kí sabzí nahíṉ, nál nahíṉ kartá
bál, aur agar kare, to begáne log kháenge. 8 Isráel niglá gayá: ab we qaumoṉ
ke darmiyán us bartan kí mánind honge, jis meṉ ragbat nahíṉ hotí. 9 Ki we Asúr
ko uṭh játe haiṉ: gorḳhar tanhá ḳhud muḳhtár rahtá hai, par ahl i Ifráim áshiqoṉ
ko ḳharchí dete haiṉ. 10 So maiṉ bhí, ki we qaumoṉ ke darmiyán ḳharchí dete
haiṉ, ab unheṉ jama karúṉgá, aur we sardároṉ ke bádsháh ke bojh se ghaṭenge.
11 Kyúnki Ifráim ne badkárí ke liye bahut se mazbah banáe; we mazbah us kí
badkárí ke báis húe. 12 Maiṉ ne apní shariat kí baṛí baṛí báteṉ us ke liye likhíṉ;
kaisí ajnabí giní játí haiṉ! We merí dád dihish kí qurbáníoṉ meṉ gosht guzaránte
haiṉ, aur kháte haiṉ; Ḳhudawand un se rází nahíṉ hotá. 13 Ab wuh un kí burái
yád rakhegá, aur un ke gunáhoṉ ká badlá lewegá: we Misr ko phir jáenge. 14 Aur
Isráel apne ḳháliq ko bhúl gayá hai, aur butḳhána banátá hai, aur Yahúdáh ghere
húe shahroṉ ko bahut kartá hai; lekin maiṉ un shahroṉ par ág bhejúṉgá, aur wuh
un ke mahalloṉ ko kháwegí.

IX. BAB.

1 Ai Isráel, qaumoṉ kí mánind máre ḳhushí ke shádiyána mat bajá; kyúnki tú
apne Ḳhudá se bewafá chalke ziná kartá hai, aur sab khaliyánoṉ meṉ ḳharchí
cháhtá hai. 2 Khaliyán aur kolhú un ko nahíṉ pálenge, aur nayí sharáb un ko
dhokhá degí. 3 We Ḳhudawand kí zamín meṉ nahíṉ rahenge; Ifráim Misr ko
lauṭenge, aur Asúr meṉ nápák chízeṉ kháenge. 4 We Ḳhudawand ke liye wain
na tapáwenge, aur us ke zabíh use pasand nahíṉ áte, we mátam kí roṭí ke mánind
us ke liye haiṉ, jitne use kháenge, álúda honge; kyúnki un kí roṭíáṉ un kí ján ke
iwaz Ḳhudawand ke ghar meṉ dáḳhil nahíṉ hongí. 5 Tum jamáat ke din aur
Ḳhudawand kí íd ke din kyá karoge? 6 Dekh, we wírána se chale játe haiṉ; Misr
un ko kafnáegá, Manf un ko gáregá. Gazna un kí chándí ke zewaroṉ ká wáris
hogá, ḳhár un ke ḍeroṉ meṉ ugegá.

7 Intiqám ke din áte haiṉ, mukáfát ke din áte haiṉ; Isráel málúm karegá, nabí
págal, sáhib i rúh díwána ho jáegá, terí baṛí badí aur niháyat zabúní ke sabab se.
8 Ifráim mere Ḳhudá ke siwá ráh táktá hai; nabí apní sárí ráhoṉ meṉ shikárí ká
jál hai, wuh apne Ḳhudá ke ghar meṉ zabún hai. 9 We Jibiah ke aiyám ke logoṉ
ke mánind niháyat fásid haiṉ. Wuh un kí sharárat yád karegá, wuh un ke gunáhoṉ
ká badlá legá.

10 Maiṉ ne Isráel ko angúroṉ kí mánind bayábán meṉ páyá, jaisá ki anjír ká
pahlá paká húá phal pahlí mausim meṉ, waisá tumháre bápoṉ ko dekhá; lekin we
Baal Fagúr pás gae, aur us behayá ke nazír bane, aur un kí máshúqa ke mánind
makrúh húe. 11 Ahl i Ifráim, un ká faḳhr chiṛiyá kí mánind uṛ jáegá yaháṉ tak

ki janam aur rahim aur hamal na hogá. 12 Agarchi we apní aulád ko pálen, tau bhí
main un ko beaulád karúngá, ki koí mard báqí nahín rahegá. Filhaqíqat afsos un
par jab un se dúr húngí. 13 Jitne dúr main Súr kí samt dekhtá hún, Ifráim nafís
taráí men basáyá húá hai; lekin Ifráim ká yih hál hogá ki us ke bete qátilon ke
pás nikále jáenge. 14 Ai Khudawand un ko de—kyá degá?—unhen giránewálí
pet aur súkhí chhátián de.
15 We Jiljál men apní sárí badkárián kiyá karte hain: hán wahán main un se
kína rakhtá hún, un ke aamál kí shararat ke sabab se; main un ko apne ghar se
nikál dúngá, phir un se mahabbat na karúngá: un ke sáre sardár gardankash hain.
16 Ifráim márá húá hai; un kí jar súkh gaí, we nahín phalenge; aur agar we
janen, to main un ke pet ke máshúq márdálúngá. 17 Merá Khudá un ko mardúd
karegá, is liye ki we us ke shinawá nahín húe, aur we qaumon men áwára phirenge.

X. BAB.

1 Isráel ek ghaná ták hai, jis men phal lagá: wuh apne phal kí ziyádatí ke
muwáfiq mazbahon ko ziyáda kartá hai; we apní zamín kí baromandagí ke andáze
par khúbsúrat buton ko banáte hain. 2 Un ká dil bat gayá, ab we asámí thaha-
renge; wuh un ke mazbahon ko dháegá, aur un ke buton ko toregá. 3 Kyúnki
ab we kahenge, ki Hamárá koí bádsháh nahín; is sabab se ki ham Khuda'wand
se nahín dare, to bádsháh hamáre liye kyá karegá? 4 We khálí báten bolte hain,
ahd bándhte, jhúthí qasam kháte hain: is liye jaisá shugrán khet kí reghárí men
waisí balá ugtí hai.
5 Bait i Awn kí bachhiyá ke liye Samrún ke rahnewále darenge, ki us ke bande
us ke liye háe karenge, aur us ke pande us ke liye chhátí pítenge, ki us ká jalál
ham logon se uth játá rahtá hai! 6 Wuh bhí Asúr men us jabbár sháh ke hadiya
ke liye pahuncháyá jáegá; pashemání Ifráim par gálib hogí, aur Isráel apní sázish
se sharminda hogá. 7 Samrún játá rahá, us ká bádsháh hubáb kí mánind daryá
kí dhár par. 8 Aur Awn ká úncha makán, jo Isráel ká gunáh hai, dháyá jáegá,
aur un ke mazbahon par kánte aur úntkatáre ugenge, aur we paháron ko kahenge,
ki Hamen dhámpō, aur tílon ko ki Ham par giro!
9 Ai ahl i Isráel, tum Jibiah ke dinon se bhí ziyáda gunáhgár húe! Wahán we
báqí rahe, ki Jibiah men wuh laráí, jo un shaitánbachchon se húí, un par na á parí.
10 Main jí ján se unhen sazá dúngá; aur qaumen un par faráham hongí, jab main
unhen un ke do gunáh ke liye sazá dúngá. 11 So Ifráim bachhiyá hai, jo sadháyá
játá aur galla malne ko pasand kartá, aur main us kí achchhí gardan par áúngá:
main Ifráim sawárí banáúngá, Yahúdáh hal jotegá, aur Yáqúb us ká hengá pheregá.
12 Apne hí liye rástí boo, nekí lauo, banjar ko joto! Aur Khudawand ke
dhúndhne ká waqt hai, jab ki wuh áwe, aur rástí ko tum par barsáwe 13 Tum ne
fasád boyá, shararat dirau kiyá, aur dhokhe ká phal kháyá; kyúnki tú ne apní ráh
par, apne bahaduron ke gol gol par takiya kiyá. 14 Is sabab se tere logon men
hangáma uthegá, aur tere sáre qala dháe jáenge, jaisá ki Salman ne laráí ke din
Bait i Arbiel ko dhá diyá; má apne larkon par patkí gaí, tukre tukre húí.
15 Tumhárá Bait i El aise hál ká báis hogá, ki tumhárí shararat niháyat hai. Pau
phatke sháh i Isráel faná hotá hai.

XI. BA'B.

1 Jab Isráel tifl thá, maiṉ us ko piyár kartá thá, aur apne beṭe ko Misr se
buláyá. 2 Jitná unhoṉ ne un ko buláyá, we un se itná dúr gae; unhoṉ ne Baaloṉ
ko qurbániáṉ guzaráníṉ, aur taráshí húí múratoṉ ke liye lubán jaláyá. 3 Maiṉ ne
Ifráim ke háth pakaṛke unheṉ chalne sikhláyá, lekin we nahíṉ jánte, ki maiṉ unheṉ
sihat bakhshtá húṉ. 4 Maiṉ insániyat ke band se, ishq ke rishte se, unheṉ
khínchá, maiṉ un ká aisá húá, ki un kí gardan par se júá utárá, aur unheṉ mihr se
khiláyá.

5 Kyá wuh zamín i Misr meṉ nahíṉ lauṭegí? aur Asúr, wuh us ká bádsháh hogá,
is liye ki we phirne se inkár karte haiṉ. 6 Un ke shahroṉ meṉ talwár chaltí rahegí,
aur un ke quflоṉ ko káṭegí, aur un ko un kí mashwaratoṉ ke sabab niglegí. 7 Aur
mere log mujh se phirne par máil haiṉ; we unheṉ Al'láh Taálá kí taraf phirne ko
buláte haiṉ, par koí us kí tamjíd nahíṉ kartá.

8 Ai Ifráim, maiṉ tujh se kiyá karúṉ? ai Isráel, maiṉ tujhe kyá banáúṉ? Kyá
maiṉ tujhe Adamah kí mánind karúṉ, tujhe Zibíán kí mánind banáúṉ? Dil merá
mujh meṉ pech khátá hai, merí rahmateṉ harakat meṉ áíṉ. 9 Maiṉ apne gussa
kí tezí ko amal nahíṉ karúngá, Ifráim kí halákat ko nahíṉ phirúngá; kyúnki maiṉ
Khudá húṉ, insán nahíṉ, tere darmiyán quddús; maiṉ qahr ke sáth nahíṉ átá.

10 We Khudawand kí pairawí karenge, ki wuh sher babar kí tarah garajegá;
jab wuh garajegá, tab aulád pachhim se jald áwegí; 11 Misr se chiṛiyá kí tarah
aur Asúr kí zamín se fákhte kí mánind jald áwegí, aur maiṉ un ko un ke gharoṉ
meṉ basáúngá, Khudawand farmátá hai.

XII. BA'B.

1 Ifráim jhúṭh se aur Isráel ke gharáne mujh ko dagí se gher lete haiṉ, aur
Yahúdáh ab tak Khudá ke sáth chaltá hai, Quddús ke pás wafádár hai. Ifráim
hawá par chartá hai, aur lúh kí pairawí kartá hai, har roz jhúṭh aur gárat baṛhátá
hai; we Asúríoṉ se ahd bándhte haiṉ, aur tel Misr meṉ pahuncháyá játá hai. 2
Khudawand Yahúdáh se ek bahs rakhtá hai, aur Yáqúb ko us ke chalanoṉ ke
mutábiq sazá degá, us ke aamál ke muwáfiq us ko ajr degá.

3 Rahim meṉ wuh apne bháí ke aqab se lagá húá thá, aur wuh apne zor se Khudá
ke sáth kushtí laṛá; 4 Wuh Firishte ke sáth kushtí laṛá, aur gálib áyá; wuh royá
aur us se barakat khwáh húá; wuh Bait i El meṉ use milá, aur wahán wuh hamáre
sáth hamkalám húá, 5 Yáne Khudawand Rabb ul afwáj, us ká zikr Khuda-
wand hai. 6 Pas tú apne Khudá kí taraf phir, nekí aur rástí ko hifázat kar,
aur hamesha apne Khudá ká ummedwár rah.

7 Ek Kanaání hai, us ke háth meṉ dagá kí tarázú hai, dagá ko dost rakhtá hai.
8 Ifráim boltá hai, ki Háṉ, maiṉ tawangar húṉ, aur mál mujhe muyassar húá. Merí
sárí kamáí meṉ náhaqq nahíṉ páwenge jo khatá howe. 9 Tis par bhí maiṉ zamíṉ
i Misr se Khudawand terá Khudá húṉ; hanoz maiṉ ídí aiyám kí tarah tujh ko
khaimoṉ meṉ basátá húṉ. 10 Maiṉ ab tak nabíoṉ se báteṉ kartá húṉ, aur rúyá ko
baṛhátá húṉ, aur nabíoṉ ke wasíle se tamsíl guzarántá húṉ. 11 Yaqínan Jiliád

Awn hai, we khálí zúr haiṉ, háṉ we Jiljál meṉ bailoṉ ke zabíh guzaránte haiṉ; un
ke mazbah bhí khet kí regháríoṉ ke túdoṉ ke mánind bahut haiṉ.
12 Lekin Yáqúb, wuh Arám meṉ chalá gayá, háṉ Isráel jorú ke liye naukar baná,
wuh zauja ke liye garariyá húá. 13 Aur paigambar se Khudáwand Isráel ko
Misr meṉ se nikál láyá, aur wuh paigambar se mahfúz rahá. 14 Lekin Ifráim, wuh
ab Khudáwand ko talkh gairat meṉ dáltá hai: is liye wuh us ká khún us ke sir
par chhoregá, aur us kí malámat ko us ká Khudáwand us kí taraf phiráwegá.

XIII. BAB.

1 Jab Ifráim makrúhát sikhlátá thá, wuh Isráel meṉ sarkash húá: aur wuh
Baal se asámí baná aur mará. 2 Aur ab gunáh par gunáh karte játe haiṉ; we apne
liye múratoṉ yáne apní chándí se apní aql ke mutábiq butoṉ ko banáte haiṉ, jo sab
ke sab kárígaroṉ ke kám hain. We un ke haqq meṉ kahte haiṉ, ki Jo koí qurbání
guzaráne, so bachhroṉ ko chúme! 3 Is liye we subh ke abr ke mánind honge,
aur os kí mánind, jo jald játí rahtí hai, aur bhúsí kí tarah, jo bád i gird se khaliyán
meṉ se uṛáí játí hai, aur chúlhe kí dhúeṉ kí mánind honge.
4 Lekin maiṉ Misr kí zamín meṉ se Khudáwand terá Khudá húṉ; tú mere
siwá aur mábúd ko nahíṉ pahchánegá, is liye ki mere siwá koí aur naját denewálá
nahíṉ hai. 5 Maiṉ bayábán meṉ, baṛí khushkí kí zamín meṉ tujh se áshnáí kartá
thá. 6 We charke ásúda húe, aur ásúda hoke shokh bane: is sabab mujhe bhúl
gae.
7 Is liye maiṉ un ke liye sher babar kí mánind húngá, chíte kí tarah ghát meṉ
lagá rahúngá. 8 Maiṉ bachche khoe húe bhál kí tarah un se muláqát karúṉgí,
aur un ke dil ke parde ko pháṛúngá, aur waháṉ bághní kí tarah un ko kháúngá;
janglí wahshí un ko pháṛenge.
9 Yih terí halákat ká báis hai, ai Isráel, ki tú mere barkhiláf hai jo terá naját-
denewálá húṉ. 10 Ab terá bádsháh kaháṉ?—wuh tere sáre shahroṉ meṉ tujhe
bacháwe!—aur tere qází kaháṉ? ki tú to kahtá thá, ki Bádsháh ko aur sardároṉ
ko mujhe de. 11 Maiṉ apne gussa meṉ tujhe bádsháh detá thá, aur apne qahr
meṉ us ko uṭhá lúngá.
12 Ifráim ká gunáh band hai, us kí khatá mahfúz dharí hai. 13 Jannewálí
aurat kí píṛeṉ us par áwengí; wuh nádán laṛká hai, ki wuh ain waqt bachchadán
kí ráh meṉ nahíṉ uṭhtá hai.
14 Maiṉ pátál ke qabze se unheṉ bacháúngá, maut se unheṉ chhuṛáúngá. Ai
maut, terí wabá kaháṉ? Ai pátál, terí marí kaháṉ? Pachhtáná merí ánkhoṉ se
chhipegá. 15 Ifráim apne bháíoṉ ke darmiyán farkhunda to hai, par samúm áwegí,
Khudáwand kí lúh sahrá meṉ se nikal áwegí, aur us ká sotá súkh jáegá, aur us
ká chashma khushk ho jáegá. Wuh sáre margúb bartanoṉ ká khazána lúṭ legá.
16 Samrún wírán hogá; kyúnki wuh apne Khudá se bágí húá: we talwár se gir
jáenge, un ke laṛke paṭke jáenge, aur un kí peṭwálí auratcṉ chírí jáenge.

XIV. BA'B.

1 Ai Isráel, tú Ḳhudáwand apne Ḳhudá ke pás phir, kyúnki tú apní badkárí
ke sabab gir paṛá hai. 2 Tum bátoṉ ko sáth leke Ḳhudáwand ke pás phiro, aur
use kaho, ki Sárí badkárí ko uṭhá ḍál, aur fazl se niamat baḳhsh, aur ham apne
laboṉ ke bachhṛoṉ ko guzaránenge. 3 Asúr ham ko naját nahíṉ degá, ham ghoroṉ
par sawár nahíṉ honge, apne háthoṉ ke kámoṉ ko nahíṉ kahenge, ki Hamáre
mábúd ho, is liye ki yatím tujhí se shafqat pátá hai

"4 Maiṉ un ke arne ko sadháúngá, maiṉ kushádadilí se un ko piyár karúngá;
kyúnki merá gussa us se dúr húá hai. 5 Maiṉ Isráel ke liye shabnam kí mánind
húngá, wuh sosan kí tarah bigsegá, aur Lubnán kí tarah jaṛ gáṛegá. 6 Us kí ḍálián
phailengí, us ká jamál zaitún kí mánind, aur us kí ḳhushbú Lubnán kí sí hogí. 7 Jo
log ki us ke zer sáye meṉ rahte haiṉ, we lauṭenge, aur ziráat kí tarah sarsabz
honge, ták kí tarah phúṭ phúṭ niklenge, us ká zikr Lubnán kí wain ká sá zikr
hogá. 8 Ifráim kahegá, ki Mujhe butoṉ se phir kyá kám hai? Maiṉ us kí sunúngá,
aur us par iltifát karúngá; maiṉ hará saro sá húngá, mujh se terá phal muyassar
hogá."

9 Dáná kaun hai, jo inheṉ samjhegá, aur ahl i dil kaun hai, jo inko jánegá. Kyúnki
Ḳhudáwand kí ráheṉ sídhí haiṉ, aur nek log un meṉ chalenge, par gunáhgár un
meṉ gir paṛenge.

YU'EL

I. BA'B.

1 Ḳhudáwand ká kalám jo Yúel bin Fatúel ko pahunchá, so yih hai. 2 Ai
búṛho, yih suno, aur zamín ke sáre rahnewálo, kán dharo! kyá tumháre aiyám
meṉ yá tumháre bápdádoṉ ke aiyám meṉ aisí kabhí húí? 3 Us ká bayán apní
auláld se karná, aur tumhárí aulád apní aulád se, aur un kí aulád apní nasl se.
4 Ki jo kuchh kamalá ne chhoṛá, use ṭiḍḍí ne kháyá hai, aur jo kuchh ṭiḍḍí ne
chhoṛá, use ghun ne kháyá, aur jo kuchh ki ghun ne chhoṛá, use kíṛe ne kháyá.

5 Ai matwálo, jágo aur mátam karo, ai sáre sharábío, aur nayí sharáb ke liye
chilláo, kyúnki wuh tumháre munh se alag kí gaí hai. 6 Is liye ki ek qaum merí
zamín par chaṛh áí, we zoráwar aur beshumár haiṉ, jin ke dánt sher babar ke dánt
haiṉ, aur baṛe sher babar kí dáṛhí ke dánt haiṉ. 7 Us ne mere ták ko wírán kiyá
hai, mere anjír ke daraḳht kí chhál ko utárá, aur bilkull sáf kiyá hai, aur phenk diyá
hai, us kí ḍálíáṉ safed ho gaíṉ.

8 Tum mátam karo, jis tarah saiyiba apní jawání ke ḳhasam ke liye ṭáṭ pahine
mátam kartí hai. 9 Hadiya aur tapáwan Ḳhudáwand ke ghar se uṭháe gae haiṉ;
káhin log, Ḳhudáwand ke ḳhádim, rote haiṉ. 10 Khetí wírán húí hai, zamín rotí hai,
ki galla wírán húá, wain sharminda húá, raugan murjhá gayá. 11 Kisán sharminda
haiṉ, bágbán gehún par aur jau par chilláte haiṉ, kyúnki zamín kí fasl gárat ho

gaí. 12 Ták sharminda húá, anjír murjhá gayá, anár aur ḳhurmá aur seb ke
darakht, háŋ maidán ke sáre darakht jhurá gae, háŋ baní Ádam ke darmiyán se
ḳhushí murjhá gaí.
13 Ai káhino, ṭáṭ ká paṭká bándhkar mátam karo, ai mazbah ke ḳhádimo, tum
wáwailá karo, ai mere Ḳhudá ke ḳhádimo, tum sárí rát ṭáṭ pahine húe paṛe raho,
kyúnki hadiya aur tapáwan tumháre Ḳhudá ke ghar se roká játá hai. 14 Tum
log roze ke liye ek din ko muqaddas karo, taatíl ke din kí manádí karo, buzur-
goŋ ko aur zamín ke sáre rahnewáloŋ ko ḲHUDÁWAND apne Ḳhudá ke ghar meŋ
jama karo, aur ḲHUDÁWAND ke áge faryád karo.
15 Afsos yih kyá din hai! kyúnki ḲHUDÁWAND ká din qaríb hai, aur áwegá jaisá
halákat Ḳhudá Taálá kí taraf se. 16 Kyá hamárí nazaroŋ se ḳhurák kaṭ nahíŋ
gaí, háŋ ḳhushnúdí aur ḳhursandí hamáre Ḳhudá ke ghar se? 17 Anáj ke bíj
ḍheloŋ ke níche saṛ gae, maḳhzan wírán paṛe haiŋ, anáj ke gole ḍháe gae, ki
galla murjhá gayá. 18 Haiwán kaise áh márte haiŋ, aur mawáshí ke galle ghabráe
játe haiŋ; kyúnki un ke liye charáí kí jagah nahíŋ hai, háŋ bheroŋ ke galle bhí
máre phirte haiŋ. 19 Ai ḲHUDÁWAND, maiŋ tere áge faryád kartá húŋ; kyúnki
ág maidán kí charágáh ko khá játí hai, aur shuala khet ke sáre daraḳhtoŋ ko
roshan kartá hai. 20 Sahrá ke jánwar bhí terí taraf munh báte haiŋ; kyúnki pání
kí nadíáŋ súkh gaíŋ, aur ág maidán kí charágáh ko khá gaí.

II. BÁB.

1 Saihún meŋ turhí phúnko, aur mere muqaddas pahár par naqára bajáo, sar-
zamín ke sáre rahnewále kámpeŋ; kyúnki ḲHUDÁWAND ká din pahunchtá hai, háŋ
qaríb hai: 2 Andherí aur táríkí ká din, tíra abr aur ghanghor ká din, jaisí sahar
paháṛoŋ par bichhí húí: ek qaum baṛí aur zoráwar, ki waisá qadím se kabhí nahíŋ húí
hai, aur barasoŋ tak pusht dar pusht hargiz nahíŋ hoegí. 3 Unke áge áge ág khá
letí hai, aur us ke píchhe píchhe shuala jalátá hai, un ke áge zamín bág i Adan kí
mánind hai, aur un ke píchhe maidán i wírán hai, háŋ un se kuchh nahíŋ bachtá. 4
Ghoroŋ kí mánind nazar áte haiŋ, aur sawároŋ ke barábar dauṛte haiŋ. 5 Paháṛoŋ
kí choṭíoŋ par rathoŋ ke haṛhaṛáne ke mánind we phándte haiŋ, ág ke luháb ke
jhaljhaláne ke mánind, jo báḍh ko khá letí hai, ek zoráwar qaum kí tarah, jo
laṛáí ke liye saff bándhe, mustaidd haiŋ. 6 Un ke áge log tharthaṛáwenge,
háŋ sab ká chihra siyáh ho jáegá. 7 We pahlawánoŋ kí mánind dauṛenge,
jangí jawánoŋ kí tarah díwár par chaṛh jáenge, aur harek apní ráh meŋ áge
baṛhegá, aur we apne rastoŋ se nahíŋ muṛenge. 8 We ek dúsre ko nahíŋ ṭelenge,
har koí apní apní ráh meŋ áge baṛhegá, aur agar talwár par girenge, taubhí
zaḳhmí na howenge. 9 We shahr ke darmiyán idhar udhar dauṛenge, díwár par
phándenge, gharoŋ par chaṛh jáenge, choroŋ kí tarah khiṛkíoŋ se ghusenge. 10
Un ke áge zamín laraztí rahegí, ásmán kámpegá, áftáb aur máhtáb siyáh ho
jáenge, sáre sitáre apní chamak khínch lenge. 11 Aur ḲHUDÁWAND apne lashkar
ke áge apní áwáz se pukáregá, ki us kí lashkargáh bahut baṛí hai, ki wuh zoráwar
hai jo us ke hukm ko anjám kartá hai; kyúnki ḲHUDÁWAND ká din bahut baṛá
aur niháyat ḳhaufnák hai: kaun use bardásht kar saktá hai?
12 Aur ab bhí, ḲHUDÁWAND farmátá hai, tum apne tamám dil se roza aur má-

tam aur zárí ke sáth merí taraf phiro. 13 Aur apne dilon ko pháro na ki apne kapron
ko, aur KHUDAWAND apne Khudá kí taraf phiro; kyúnki wuh hannán aur rahmán
hai, wuh zú ul túl aur rabb ul fazl hai, wuh sazá pahuncháne men thahar játá hai.
14 Kyá jáne, wuh phire aur pachhtáwe, aur apne píchhe se barakat ko chhore,
hadiya aur tapáwan KHUDAWAND tumháre Khudá ke liye. 15 Saihún men
turhí phúnko, aur ek din ko roze ke liye muqaddas thaharáo, aur muqaddas
jamáat kí manádí karo. 16 Tum logon ko jama karo, jamáat ko muqaddas karo,
búrhon batoro, larkon ko aur shírkhwáron ko jama karo, dulhá apní kothrí se, aur
dulhin apne khalwatkháne se nikal jáe. 17 Káhin log, KHUDAWAND ke khidim,
dálín aur qurbángáh ke darmiyán royá karen, aur kahen, ki KHUDAWAND, apne logon
ko bachá le, aur apní míras ko malámat men na dál, aisá na ho ki gair qaumen un
par hukúmat karen. We qaumon ke darmiyán kyún kahen, ki Unká Khudá kahán
hai?

18 Tab KHUDAWAND apní zamín ke liye gairatmand hogá, aur apne logon par
shafqat karegá. 19 Balki KHUDAWAND apne logon ko jawáb men kahegá, ki
Dekho, main tumháre liye anáj aur wain aur tel bhejúngá, ki tum log us se ser
hoge, aur main phir tum ko gair qaumon men zarb ul masal na banáúngá. 20
Lekin uttar ke lashkar ko tum se dúr karúngá, aur use súkhí wírán zamín men
hánk dúngá, uskí agárí púrab ke samundar men, aur us kí pichhárí pachhim ke
samundar men, aur us kí badbú uthegí, aur us kí gandagí charhegí, ki we apní
baráí karte the.

21 Ai zamín, mat dar, khush o khurram rah, kyúnki KHUDAWAND ajáib dikh-
láwegá. 22 Ai sahrá ke haiwáno, mat daro, kyúnki maidán kí charágáh ugtí hai,
aur darakht apná phal detá hai, anjír aur ták apne hásil nikálte hain. 23 Aur ai
Saihún kí aulád, tum log khush hoo, aur KHUDAWAND apne Khudá men khur-
ramí karo, kyúnki wuh tumhen sadáqat ká ustád degá, aur pahle tumhen auwal o
ákhirí barsát ko barsáwegá. 24 Aur khaliyán gehún se bhar jáenge, aur sáre kolhú
wain aur tel se labrez honge. 25 Aur un barason ke hásilát ko, jinhen tiddí
aur ghun aur kíre aur kamalá ne yaane us barí fauj ne, jis ko main ne tumháre dar-
miyán bhejá thá, kháyá hai, so tumhen pher dúngá. 26 Aur tum kháte ser
hoge, aur KHUDAWAND apne Khudá ke nám kí, jo tumko ajíb o garíb dikhláyá
hai, taaríf karoge, aur mere log hargiz sharminda nahín honge. 27 Aur tum
jánoge, ki main Isráel ke darmiyán hún, aur main KHUDAWAND tumhárá Khudá
hún, aur dúsrá koí nahín; aur mere log kabhí sharminda nahín honge.

28 Aur is ke baad aisá hogá, ki main apní Rúh ko sáre bashar par barsáúngá,
aur tumháre bete betíán nubúwat karenge, aur tumháre búrhe khwáb dekhenge, aur
tumháre jawán rúyá ko musháhada karenge. 29 Balki main unhín dinon men
apní Rúh ko gulámon aur laundíon par barsáúngá. 30 Aur main ásmán aur zamín
par ajáib dikhláúngá, yaane lahú aur ág aur dhúwán ká gubár. 31 Áftáb tárikhí se
aur máhtáb lahú se mubaddal ho jáegá, us se áge, ki KHUDAWAND ká bará aur
khaufnák din á pahunche. 32 Aur aisá hogá, ki jo koí KHUDAWAND ká nám
legá, so naját páwegá; ki Saihún ke pahár par, aur Yarúsalam men naját hogí,
jaisá KHUDAWAND ne farmáyá hai, aur un báqí logon men, jinhen KHUDAWAND
buláwegá.

III. BÁB.

1 Aur dekh, unhíŋ dinoŋ meŋ, aur usí waqt meŋ, ki jab Yahúdáh aur Yarúsalam
kí asírí ko phiráúngá, 2 Tab sárí qaumoŋ ko ikatthá karúngá, aur unheŋ
Yahúsafat kí wádí meŋ le jáúngá, aur waháŋ merí guroh aur merí mírás Isráel ke
liye, jis ko we qaumoŋ ke darmiyán parágauda karte, aur merí zamíŋ ko ápas meŋ
bánṭ lete the, un se bahs karúngá. 3 Háŋ unhoŋ ne mere logoŋ ke liye qura ḍálá,
aur kasbí ke badle laṛká diyá, aur sharáb ke liye laṛkí bechí, aur piyá.

4 Phir tum ko mujh se kyá kám hai, ai Súr o Saidá, aur Filistíoŋ kí sírí sarhadd?
Kyá tum mujh ko badlá doge? aur agar doge, to maiŋ jhatpaṭ tumhárá badlá
tumháre sir par phiráúngá. 5 Kyúnki tum ne merá soná aur chándí le liyá hai,
aur merí achchhí margúb chízoŋ ko apní haikaloŋ meŋ le gae ho; 6 Aur tum ne
Yahúdáh aur Yarúsalam kí aulád ko Yúnáníoŋ ke háth bechá hai, táki unheŋ
un kí sarhadd se dúr karo. 7 Dekho, tuṁ ne un ko jaháŋ bechá hai, maiŋ unheŋ
waháŋ se uṭhá láúngá, aur tumhárá badlá tumháre sir par bhejúngá; 8 Aur
tumháre beṭe beṭíoŋ ko bhí baní Yahúdáh ke háth bechúngá, aur we un ko Sabáíoŋ
ke háth, jo dúr ke log haiŋ, bechenge, kyúnki Ḳhudawand ne farmáyá hai.

9 Is bát ko gairqaumoŋ meŋ ishtihár karo, laṛáí kí taiyárí karo, pahlawánoŋ ko
hoshiyár karo, sáre jangí jawán házir hoŋ, aur chaṛh áweŋ. 10 Apne haloŋ se
talwár banáo, aur hansúoŋ se bhále. Zaíf kahe, ki Maiŋ zoráwar húŋ! 11 Ai
gairqaumo, tum apne ko jama karo, aur chale áo, chároŋ taraf se apne taíŋ
ikaṭṭhá karo. Ai Ḳhudawand, tú apne pahlawánoŋ ko waháŋ utár. 12 Gair
qaumeŋ bedár hoke Yahúsafat kí wádí meŋ chaleŋ, kyúnki chároŋ taraf kí gair
qaumoŋ ke insáf karne ko maiŋ waháŋ baiṭhúngá. 13 Hansúá lagáo, kyúnki fasl
pak gaí hai. Áo, raundo! ki kolhú labálab húá hai, aur sáre hauz labrez haiŋ;
kyúnki un kí sharárat bahut ziyáda hai.

14 Guroh guroh infisál kí wádí meŋ! kyúnki Ḳhudawand ká din infisál kí wádí
meŋ qaríb hai. 15 Áftáb aur máhtáb tárík ho jáenge, aur sitáre apní chamak
khínch lenge. 16 Aur Ḳhudawand Saihún se shor karegá, aur Yarúsalam se apní
áwáz buland karegá, aur ásmán zamín kámpenge. Lekin Ḳhudawand apne logoŋ
kí ummedgáh, aur baní Isráel kí panáh hogá. 17 Aur tum jánoge, ki maiŋ Ḳhuda-
wand tumhárá Ḳhudá húŋ, jo apne Saihún ke muqaddas paháṛ par rahtá húŋ, phir
Yarúsalam muqaddas hogá, aur begáne log kabhí us ke darmiyán nahíŋ guzrenge.

18 Aur usí din aisá hogá, ki paháṛ wain ko ṭapkáwenge, aur ṭíle dúdh baháwenge,
aur Yahúdáh kí nadíáŋ járí pání se bhar jáengí; aur Ḳhudawand ke ghar se ek
chashma nikal áwegá, aur Santín kí wádí ko seráb karegá. 19 Misr ek wírána
hogá, aur Adúm ek wírán bayábán ban jáegá, us zulm ke sabab, jo baní Yahúdáh
se kiyá, ki begunáh ká ḳhún un kí zamín meŋ biṭáyá. 20 Lekin Yahúdáh
hamesha aur Yarúsalam pusht dar pusht ábád rahegá. 21 Kyúnki maiŋ un ká
ḳhún jis se pák na kiyá thá, so us se pák karúngá; ki Ḳhudawand Saihún par
ṛahtá hai.

AMUS.

I. BAB.

1 Tuqúa ke ahíron men se Amús ká kalám, jo us ne Yahúdáh ke bádsháh
Uzziyáh ke dinon men, aur Isráel ke bádsháh Yurubiám bin Yúás ke dinon men,
Isráel kí bábat zamín larze se do baras áge dekhá,
2 Aur kahá, ki Ḳhudáwand Saihún se shor karegí, aur Yarúsalam se apní áwáz
buland karegá; aur gaṛariyon ke manázil roenge, aur Karmil kí choṭí súkh jáegí.
3 Ḳhudáwand yún farmátá hai, ki Dimishq ke tín gunáh ke liye, hán chár ke
sabab us kí sazá ko nahín phiráúngá, kyúnki unhon ne Jiliád ko lohe ke hathyáron
se pít ḍálá hai. 4 Pas main Hazáel ke ghar par ek ág bhejúngá, ki wuh Binhadad
ke mahallon ko niglegí. 5 Aur main Dimishq ke pháṭak ko ṭorúngá, aur rahne-
wálon ko Buqaat i Awn se, aur us ko, jo asá rakhtá hai, Bait i Adan ke ghar se
káṭ ḍálúngá: aur Arám ke log Qír ko asírí men jáenge, Ḳhudáwand farmátá hai.
6 Ḳhudáwand yún farmátá hai, ki Azzah ke tín gunáh ke liye, hán chár ke sabab
us kí sazá ko nahín phiráúngá, kyúnki we sáre asíron ko asírí men le gae hain, ki
unhen Adúm ko sompen. 7 Pas main Azzah kí shahrpanáh par ek ág bhejúngá,
jo us ke mahallon ko niglegí. 8 Aur Ashdúd se rahnewále ko, aur us ko, jo
asá rakhtá hai, Asqalún se káṭ ḍálúngá, aur apne háth ko Aqrún par karúngá,
aur Filistíon ke báqí log nest ho jáenge, Ḳhudáwand Ḳhudá farmátá hai.
9 Ḳhudáwand yún farmátá hai, ki Súr ke tín gunáh ke liye, hán chár ke sabab us
kí sazá ko nahín phiráúngá, kyúnki unhon ne sáre asíron ke taín Adúm ko sompá,
aur birádarí ke ahd ko yád nahín kiyá. 10 Pas main Súr kí shahrpanáh par ek ág
bhejúngá, jo us ke mahallon ko niglegí.
11 Ḳhudáwand yún farmátá hai, ki Adúm ke tín gunáh ke liye, hán chár ke
sabab us kí sazá ko nahín phiráúngá; kyúnki us ne talwár se apne bháí ká píchhá
kiyá, aur rahm ko chhoṛ diyá; aur us ká gussa hamesha pháṛtá rahá, aur wuh sadá
apne gusse par rahá. 12 Pas main Taiman par ek ág bhejúngá, ki wuh Busrah ke
mahallon ko niglegí.
13 Ḳhudáwand yún farmátá hai, ki Baní Ammún ke tín gunáh ke liye, hán chár
ke sabab us kí sazá ko nahín phiráúngá, kyúnki we Jiliád kí hámila auraton ká
peṭ pháṛte the, tá ki apní sarhadd ko baṛháwen. 14 Pas main Rabbah kí shahr-
panáh par ek ág bhaṛkáúngí, jo hangáma ke sáth laṛáí ke din, aur túfán ke sáth
girdbád ke din us ke mahallon ko niglegí. 15 Aur us ke bádsháh apne amíron ke
sáth ekbárgí asírí men jáwenge, Ḳhudáwand farmátá hai.

II. BAB.

1 Ḳhudáwand yún farmátá hai, ki Moab ke tín gunáh ke liye, hán chár ke sabab
us kí sazá ko nahín phiráúngí, kyúnki us ne Adúm ke bádsháh kí haḍḍion ko
jalákar chúná banáyá hai. 2 Pas main Moab par ek ág bhejúngá, aur wuh Qaryát
ke mahallon ko niglegí, aur Moab hangáma aur gaugá aur turhí kí áwáz ke sáth

maregá. 3 Aur maiṉ qází ko us ke darmiyán se káṭ ḍálúngá, aur us ke sáre amí-
roṉ ko us ke sáth qatl karúngá, Ḳhudáwand farmátá hai.
4 Ḳhudáwand yúṉ farmátá hai, ki Yahúdáh ke tín gunáh ke liye, háṉ chár ke
sabab us kí sazá ko nahíṉ phiráúngá, is liye ki unhoṉ ne Ḳhudáwand kí sharíat ko
haqír jáná, aur qawánín kí hifázat na kí, aur un ke zúroṉ ne, jin kí pairawí un ke
ábá ne kí, un ko gumráh kiyá hai. 5 So maiṉ Yahúdáh par ek ág bhejúngá, aur
wuh Yarúsalam ke mahalloṉ ko niglegí.
6 Ḳhudáwand farmátá hai, ki Maiṉ Isráel ke tín gunáh ke liye, háṉ chár ke
sabab us kí sazá ko nahíṉ phiráúngá, is liye ki we sádiq ko chándí se, aur muhtáj
ko ek joṛá júte ke iwaz meṉ bech ḍálte haiṉ. 7 We miskín ke sir par zamín kí
ḳhák karne kí árzú rakhte haiṉ, aur garíboṉ kí ráhoṉ ko bigáṛte haiṉ; aur mard
aur us ká báp dono ek hí aurat se hambistar hote hain, ki mere muqaddas nám ko
nápák karen. 8 We har mazbah ke pás rihn ke kapṛoṉ par leṭte haiṉ; aur apne
butoṉ ke gharoṉ meṉ jarímána kí sharáb ko píte haiṉ.
9 Maiṉ ne to un ke áge se Amúríoṉ ko nest kiyá hai, jin ká qadd saro ke qadd
ke barábar, aur jin ká zor balút kí mánind thá; aur maiṉ ne un kí nasl ko úpar se,
aur un kí asl ko níche se ḳharáb kiyá hai. 10 Aur maiṉ tum ko Misr kí zamín se
nikál láyá, aur chális baras tak bayábán meṉ le phirá, tá ki Amúríoṉ kí zamín ko
apní mírás meṉ leo. 11 Aur maiṉ ne tumháre beṭoṉ ke darmiyán se nabíoṉ ko,
aur tumháre jawánoṉ ke darmiyán se nazíroṉ ko khaṛá kiyá. Kyá yih sach nahíṉ,
ai baní Isráel? Ḳhudáwand farmátá hai. 12 Lekin tum ne nazíroṉ ko wain piláyá,
aur nabíoṉ ko taakíd se kahá, ki Nubúwat na karo.
13 Dekho, maiṉ tum ko tumhárí jagah meṉ aisá dabáúngá, jaisá púle se ladí húí
gáṛí dabtí hai. 14 Tab tez qadamoṉ se bhágná játá rahegá, aur pahlawán apne
zor meṉ zoráwarí nahíṉ karegá, aur bahádur apní ján ko nahíṉ bacháwegá. 15 Aur
na kamán khínchnewálá khaṛá rahegá, aur na tez qadam apne ko bacháwegá, aur
na ghoṛá sawár apne ko bacháwegá. 16 Aur usí din aisá hogá, ki pahlawánoṉ meṉ
se, jo koí diláwar hai, nangá nikal bhágegá, Ḳhudáwand farmátá hai.

III. BÁB.

1 Ai baní Isráel, is bát ko suno jo Ḳhudáwand tumhárí bábat farmátá hai, aur
us sárí qaum kí bábat, jise Misr kí zamín se nikál láyá húṉ. 2 Zamín ke sáre
gharánoṉ meṉ se maiṉ ne sirf tumheṉ pahcháná hai: phir is liye tum se tumháre
sáre gunáhoṉ ká badlá lúngá.
3 Agar do shaḳhs muttafiq na hoṉ, to kyá ikaṭṭhe chal sakenge? 4 Kyá sher
babar jangal meṉ garjegá jab us ko shikár nahíṉ hai? Aur agar jawán sher ne
kuchh nahíṉ pakṛá hai, to kyá wuh gár meṉ se apní áwáz ko buland karegá? 5 Kyá
koí chiṛiyá zamín par ke dám meṉ bajhegí jab us ke liye dám nahíṉ lagá hai? Kyá
koí zamín par se dám uṭháwegá, aur us meṉ kuchh nahíṉ bajhá ho? 6 Kyá shahr
meṉ turhí phúnkí jáe, aur log na ḍareṉ? Kyá koí balá shahr par howe, aur wuh
Ḳhudáwand kí bhegí húí nahíṉ hai? 7 Yaqínan Ḳhudáwand Ḳhudá kuchh kám
nahíṉ karegá, jo wuh apne ráz ko nabíoṉ apne bandoṉ ko záhir nahíṉ kartá hai. 8
Sher babar garjá hai: kaun nahíṉ ḍaregá? Ḳhudáwand Ḳhudá ne farmáyá hai:
kaun hai jo nubúwat nahíṉ karegá?

9 Tum Ashdúd ke mahallon men, aur zamín i Misr ke mahallon men manádí
karo, aur kaho, ki Samrún ke paháron par apne ko jama karo, aur us ke darmiyán
bare hangáme ko, aur us ke andar mazlúmon ko dekho. 10 Kyúnki jo zulm
aur lút ko apne mahallon men jama kar rakhte hain, we rástkárí se wáqif nahín
hain, Khudawand farmátá hai. 11 Is liye Khudawand Khudá yún farmátá hai,
ki Ek dushman us sarzamín ko gher legá, aur tujh se terí qúwat ko le legá, aur
tere mahall lúte jáenge.
12 Khudawand yún farmátá hai, ki Jaisá garariyá do táng yá kán ke tukre ko
sher ke munh se chhurá letá hai: waisá hí baní Isráel, jo Samrún men palang ke
goshe men, aur dimqas ke bistar par rahte hain, nikál liye jáenge.
13 Tum log suno, aur Yaaqúb ke gharáne ke áge gawáhí do! Khudawand
Khudá, Rabb ul afwáj farmátá hai. 14 Ki main jis din men Isráel ke gunáhon ká
badlá us se lúngá, usí din men Baitiel ke mazbahon ká badlá bhí lúngá, aur maz-
bah ke sing káte jáenge, aur zamín par girenge. 15 Aur main zamistán ke ghar ko
tábistán ke ghar ke sáth kharáb karúngá, aur ájí mahall dháe jáenge, aur bare
bare makán ákhir honge, Khudawand farmátá hai.

IV. BAB.

1 Ai Basan kí gáen, jo Samrún ke kohistán men rahtí ho, aur garíbon ko satátí
ho, aur miskínon ko kuchaltí ho, aur apne málikon ko kahtí ho, ki Láo, ham píwen,
so tum is bát ko suno. 2 Khudawand Khudá ne apní pákí kí qasam kháí hai, ki
Dekho, we din tum par áwenge, jin men we tumko anksí se, aur tumhárí nasl ko
bansíon se khínch le jáenge. 3 Aur tum men se har koí apne apne áge ke dararon
se nikal bhágegá, aur tum harmúna men nikále jáoge, Khudawand farmátá hai.
4 Baitiel men jákar bagáwat karo aur Jiljál men bagáwat ko ziyáda karo, aur
har subh sawere apní qurbáníán, aur tín tín din ke baad apná daswán hissa házir
karo. 5 Aur shukrguzárí kí qurbání khamírí ke sáth jaláo, aur ikhtiyárí qurbáníon
ke liye pukáro, aur manádí karo, is liye ki ye sab kám tumhen pasand hain, ai baní
Isráel, Khudawand Khudá farmátá hai.
6 Lekin main ne bhí tumhen tumháre har shahr men dánt kí safáí, aur tumháre
har makán men rotí kí kamí ko diyá hai; tis par bhí tum merí taraf nahín phire,
Khudawand farmátá hai. 7 Aur main ne bhí kátne ke tín mahíne áge tum par
se menh ko rok liyá hai, aur ek shahr par barsáyá, aur dúsre par nahín barsáyá, ek
qita zamín par menh áyá, aur dúsrí par jahán menh na áyá, so súkh gaí. 8 Aur do
tín shahr ek shahr men gae, ki pání píen, par ser na húe; tis par bhí tum merí taraf
nahín phire, Khudawand farmátá hai. 9 Aur main ne bád i samúm aur lendhe se
tum ko márá; jab ki tumháre bág aur tákistán aur anjíron ke darakht aur zaitúní
per barhte the, tab kamalá ne unhen khá liyá; tis par bhí tum merí taraf nahín
phire, Khudawand farmátá hai. 10 Main ne Misr ke taur par wabá ko tumháre
darmiyán bhejá, tumháre jawánon ko talwár se már dalá, aur tumháre ghoron ko le
liyá, aur tumhárí lashkargáh kí badbú ko tumhárí nák men pahuncháyá; tis par
bhí tum merí taraf nahín phire, Khudawand farmátá hai. 11 Main ne tum men
se baaz ko tabáh kiyá, jis tarah Khudá ne Sadúm aua Amúrah ko tabáh kiyá, aur

tum ág se nikálí húí lakhṭí ke mánind húe; tis par bhí tum merí taraf nahíṇ phire,
Khudawand farmátá hai.
12 Is liye, ai Isráel, maiṇ tujh se yúnhí karúngá! Pas is liye ki maiṇ tujh se
yúṇ karúngá, ai Isráel, tú apne Khudá kí muláqát kí taiyárí kar. 13 Kyúnki
dekh, wuh pahároṇ ko banátá hai, aur rúh ko paidá kartá hai, aur insán ko us ke
ráz i dil se khabar detá hai, aur subh ko táríkí banátá hai, aur zamín ke únche
maqámoṇ par chaltá hai: us ká nám Khudawand, lashkaroṇ ká Khudá hai.

V. BAB.

1 Ai Isráel ke khándán, is bát ko, jo maiṇ tumhárí bábat nauha bayán kartá húṇ,
suno. 2 Isráel kí kunwárí girí hai, wuh phir na uṭhegí, wuh apní zamín par paṛí
húí hai, us ká koí uṭhánewálí nahíṇ. 3 Kyúnki Khudawand Khudá yúṇ farmátá
hai, Wuh shahr, jo hazár ke sáth nikaltá thá, so Isráel ke liye sau chhoṛegá, aur jo
shahr ki sau ke sáth nikaltá thí, wuh das chhoṛegá.
4 Kyúnki Khudawand Isráel ke gharáne ko yúṇ farmátá hai, ki Tum log mere
tálib ho, to zinda rahoge. 5 Lekin Baitiel ke tálib na honá, aur Jiljál meṇ dákhil
mat honá, aur Biar i Saba ko mat jáná; kyúnki Jiljál to jiláwatan hogá, aur Bait i El
to Bait i awn ho jáegá. 6 Tum log Khudawand ke tálib ho, to zinda rahoge, aisá
na ho, ki wuh Yúsuf ke gharáne meṇ ág kí tarah se bhaṛke, aur use nigal jáwe, aur
Baitiel meṇ us ká bujhánewálá koí na howe, 7 Ki tum adálat ko nagdaune se
badalte ho, aur zamín meṇ rástí ko tark karte ho.
8 Wuh jo sitára i Suraiyá aur Jabbár ko banátá hai, aur zill i maut ko subh
se badal ḍáltá hai, aur din ko andherí rát banátá hai, aur samundar ke pánioṇ ko
bulátá hai, aur zamín par unḍeltá hai: us ká nám Khudawand hai; 9 Wuh
zálimoṇ par kharába ṭúṭne detá hai, aur qalaoṇ par ujáṛ látá hai.
10 Jo koí ki darwáze par tanbíh detá hai, we us se kína rakhte haiṇ, aur jo koí
ki haqq kahtá hai, us se nafrat kháte haiṇ. 11 Pas is liye ki tum miskínoṇ ko
páemál karte ho, aur un se gehún ke bojhoṇ ko chhín lete ho: tum ne makánoṇ ko
taráshe húe pattharoṇ se banáyá hai, par us meṇ nahíṇ basoge, aur tum ne dil-
pasand tákistán lagáe haiṇ, par us meṇ kí áb i angúr nahíṇ píoge. 12 Kyúnki maiṇ
tumhárí bahuterí buráioṇ aur baṛe gunáhoṇ se wáqif húṇ, ki tum sádiqoṇ ko satáte
ho, rishwat lete ho, aur dár ul qazá meṇ miskínoṇ kí beinsáfí karte ho. 13 Is liye
un dinoṇ meṇ dáná chupká rahegá, kyúnki wuh waqt burá hai.
14 Tum nekí ke tálib ho, badí ke nahíṇ, tá ki zinda raho; aur yúṇ hí Khuda-
wand, lashkaroṇ ká Khudá, tumháre sáth rahegá, jaisá ki tum kahte ho. 15 Badí
se ghináo, aur nekí ko cháho, aur adálat ko dár ul qazá meṇ qáim karo: sháyad ki
Khudawand, lashkaroṇ ká Khudá, Yúsuf ke báqí logoṇ par rahm kare.
16 Is liye Khudawand Khudá, Rabb ul afwáj yúṇ farmátá hai, ki Sab galíoṇ meṇ
nauha howegá, aur we sab rastoṇ meṇ wáwailá wáwailá kahenge, aur kisánoṇ ko
mátam ke liye, aur un ko, jo marsiya meṇ máhir haiṇ, nauha ke liye buláwenge. 17
Aur har tákistán meṇ zárí hogí, is liye ki maiṇ tere darmiyán se guzar karúngá,
Khudawand farmátá hai.
18 Tum par afsos, jo Khudawand ke din ko cháhte ho! Us se tumháre liye kyá
fáida? Khudawand ká din táríkí hai, roshní nahíṇ. 19 Jaisá koí sher se bháge,

aur bhál use mile, yá ghar meṉ jákar apná háth díwár par ṛakhe, aur us ko sámp
káṭe. 20 Kyá Khudawand ká din táríkí nahíṉ hogá, na roshnáí, balki niháyat
andherá, jis meṉ kuchh chamak nahíṉ.
21 Maiṉ tumhárí ídoṉ ko makrúh aur haqír jántá húṉ, aur maiṉ tumhárí muqad-
das jamáatoṉ kí bú ko nahíṉ súnghúngá. 22 Aur tum har chand chaṛháwoṉ aur
hadiyoṉ ko mere áge guzránoge, taubhí maiṉ unheṉ qabúl nahíṉ karúngá; aur
tumháre moṭe bailoṉ kí salámí par mutawajjih nahíṉ húngá. 23 Tum log apne
rágoṉ kí áwáz ko mere áge se dúr karo, kyúnki maiṉ tumháre rabáb kí áwáz ko
nahíṉ sunúngá. 24 Lekin adálat pánioṉ kí tarah bahtí rahe, aur rástí baṛí nahr
ke mánind
25 Ai ahl i Isráel, kyá tum log chálís baras tak bayábán meṉ mere áge zabáih
aur hadiya guzaránte rahe? 26 Tum to apne Málik ke maskan ko, aur apne butoṉ
ke makán ko, apne maabúd ke táre ko jo tum ne apne liye banáyá, uṭháe phire. 27
Is liye maiṉ tumheṉ asírí meṉ Dimishq ke pár rawána karúngá, Khudawand,
jis ká nám Rabb ul afwáj hai, farmátá hai.

VI. BAB.

1 Un par afsos, jo Saihún meṉ chain se rahte haiṉ, aur Samrún ke paháṛ par
bharosá rakhte haiṉ, jo qaumoṉ meṉ pahlí qaum ke mashhúr haiṉ, jin kane Isráel
ke gharáne áe haiṉ.
2 Tum Kalnah ko pár utarke nazar karo, aur waháṉ se baṛí Hamát meṉ rawána
ho, tab Filistíoṉ kí Jannat ko utar jáo: kyá we in mulkoṉ se bhale haiṉ, aur un kí
sarhadd tumhárí hadd se ziyáda hai? 3 Ai logo, jo tum apne se roz i musíbat ko
dúr jánte ho, aur zulm kí masnad ko apne pás khínch lete ho, 4 We jo fíldan-
dání palang par sote haiṉ, aur apní chárpáíoṉ par pánw phailáte haiṉ, aur galle meṉ
ke barroṉ ko, aur thán meṉ se bachhṛoṉ ko kháte haiṉ; 5 Aur rabáb kí áwáz ke
sáth gáte haiṉ, aur Dáúd kí tarah músíqí ke sázoṉ ko apne liye íjád karte haiṉ,
6 Aur piyáloṉ meṉ se wain píte haiṉ, aur apne badan par kháss itr malte haiṉ, lekin
Yúsuf ke khalal ke liye gam nahíṉ kháte: 7 Is liye we un ke sáth, jo pahle asírí
meṉ játe, asírí meṉ jáenge, aur jo árám se leṭe, un kí majlis mauqúf hogí.
8 Khudawand Khudá ne apní zát kí qasam khái hai, Khudawand lashkaroṉ
ká Khudá farmátá hai, ki Maiṉ Yaaqúb ke fakhr se bugz rakhtá húṉ, aur us ke
mahalloṉ se kína, is liye main shahr ko, jo kuchh ki us meṉ hai, sab samet hawála
karúngá. 9 Aur yúṉ hogí, ki agar ek ghar men das ádmí báqí rahenge, to we
marenge. 10 Ádmí ká rishtadár aur us ká jalánewálá haḍḍíon ko ghar se nikálne
ko use uṭháwegá, aur us se, jo ghar ke andar hai, kahegá, ki Ab tak tere sáth aur
koí hai? Wuh kahegá, Nahíṉ. Tab wuh bolegá, ki Chup rah, ki Khudawand ká
nám zikr mat karná. 11 Kyúnki dekh, Khudawand hukm kartá hai, aur wuh
márkar baṛe gharoṉ ko darár, aur chhoṭe gharoṉ ko súrákh kartá hai.
12 Kyá chaṭánoṉ par ghore dauṛenge, yá kyá koí waháṉ bailoṉ se jotegá, ki tum
adálat ko shugrán se, aur nekokárí ke phaloṉ ko nagdaune se badal ḍálte ho? 13
Tum log, jo púch par fakhr karte ho, aur kahte ho, Kyá ham ne apne liye apní táqat
se síng nahíṉ banáe? 14 Lekin ai Isráel ke khándán, Khudawand, lashkaroṉ ká

XLVI. BAB

1 Ḳhudawand Ḳhudá yúṇ farmátá hai, ki Andarwáí koṭhrí ká mashriqrúya
phátak chha din ke liye band rahegá, par sabt ke din kholá jáegá, aur nauchandí
ke din bhí kholá jáegá. 2 Aur sardár báhar pháṭak ke usáre kí ráh se dáḳhil
hogá, aur pháṭak ke sutún pás khaṛá rahegá, aur káhin us ká chaṛháwá aur us kí
salamíáṇ guzránegá, aur wuh pháṭak ke ástán par sijda karegá. Tab niklegá, par
pháṭak shám tak band na hogá. 3 Aur zamín ke log usí pháṭak ke darwáze par
sabtoṇ aur nauchandíoṇ meṇ Ḳhudawand ke huzúr sijda kiyá karenge.

4 Aur chaṛháwá jo sardár sabt ke din Ḳhudawand ke áge guzaránegá, so yih
hai: chha beaib barre, aur ek beaib mendhá; 5 Aur hadiya, ek mendhe ke liye ek
aifah, aur hadiya barroṇ ke liye us ke maqdúr ke mutábiq, aur ek aifah ke liye ek
hín tel. 6 Aur nauchandí ke roz yih hogá: ek beaib jawán bail aur chha barre,
aur ek mendhá, sab ke sab beaib honge. 7 Aur wuh hadiya maujúd karegá, yáne
bachhṛe ke liye ek aifah aur mendhe ke liye ek aifah aur barroṇ ke liye us ke
maqdúr ke mutábiq, aur ek aifah ke liye ek hín tel.

8 Aur jab sardár dáḳhil ho, pháṭak ke usáre kí ráh se dáḳhil hogá, aur usí kí
ráh se niklegá. 9 Par jab ahl i zamín muqaddas ídoṇ meṇ Ḳhudawand ke huzúr
házir honge, to wuh jo uttar ke pháṭak kí ráh se sijda karne andar átá hai, so dak-
hin ke pháṭak kí ráh báhar jáegá; aur wuh jo dakhin ke pháṭak kí ráh se andar
átá hai, so uttar ke pháṭak kí ráh se báhar jáegá: jis pháṭak kí ráh se wuh andar
áyá, us se báhar na jáegá, par us ke sámhne ke pháṭak kí ráh se báhar jáegá. 10
Aur jab we andar jáenge, to sardár bhí un ke darmiyán jáwegá, aur jab we báhar
áwenge, to wuh bhí áwegá.

11 Aur ídoṇ meṇ aur muqaddas dinoṇ meṇ hadiya bachhṛe ke liye ek aifah aur
mendhe ke liye ek aifah hogá; aur barroṇ ke liye us ke maqdúr ke muwáfiq, aur
ek aifah ke liye ek hín tel. 12 Aur jab sardár ḳhushí ká chaṛháwá yá ḳhushí kí
salámíáṇ Ḳhudawand ke áge guzaráne, to mashriqrúya pháṭak us ke liye kholá
jáegá, aur wuh jaisá sabt ke din kiyá thá, waisá hí apná chaṛháwá aur apní salá-
míáṇ guzaránegá. Tab wuh báhar áwegá, aur us ke nikalne ke bád pháṭak band
kiyá jáegá.

13 Tú har roz Ḳhudawand ke áge pahle sál ká ek beaib barre ká chaṛháwá
chaṛháwegá, tú use har subh chaṛháwegá. 14 Aur tú us ke liye har subh ko ek
hadiya guzaránegá, yáne aifah ká chhaṭṭhá hissa, aur mihín maide ke sáth miláne
ko tel ke hín kí ek tihái: yih hamesha ke hukm ke mutábiq hamesha ke liye Ḳhuda-
wand ke áge hadiya hogá. 15 Isí tarah we barra aur hadiya aur tel har subh
hamesha ke chaṛháwe ke liye chaṛháwenge.

16 Ḳhudawand Ḳhudá yúṇ farmátá hai, ki Agar sardár apne beṭoṇ meṇ se
kisí ko hiba kare, to usí mírás us ke beṭoṇ kí hogí, wuh wirásatan un kí mírás ho
jáegí. 17 Par agar wuh apne gulámoṇ meṇ se kisí ko apní mírás meṇ se hiba kare,
to wuh ḳhalásí ke sál tak us ká hogá, bád az án sardár ká hogá; magar us kí mírás
us ke beṭoṇ ke liye hogí. 18 Aur sardár logoṇ kí mírás meṇ se zulman nahíṇ legá,
ki unheṇ un kí mírás se be daḳhl kare; par wuh apní mírás meṇ se apne beṭoṇ ko
mírás degá, tá ki mere log har ek apní mírás se titar bitar na hoṇ.

19 Phir wuh mujhe us madḳhal men se, jo pháṭak ke bagal meṇ thá, káhinoṇ kí

uttarrúya muqaddas koṭhríon men láyá, aur dekh, pachhim taraf ke donon kanáre
par ek jagah thí. 20 Tab us ne mujhe kahá, ki Dekh, wuh jagah hai, jis men
káhin log asám aur ḳhatiya ubálenge, aur hadiya tanúr men pakáwenge, tá ki un-
hen báhar ke sahn men na le jáen, ki logon ko taqdís karen. 21 Phir wuh mujhe
báhar ke sahn men láyá, aur sahn ke cháron konon men se phirá láyá, aur dekh,
sahn ke har ek kone men ek sahn thá. 22 Sahn ke cháron konon men chálís chálís
háth lambe aur tís tís háth chauṛe sahn ek dúsre ke muttasil the, ye cháron kone
ekhí náp ke the. 23 Aur un ke girdágird un cháron ke girdágird ek díwár thí, aur
cháron taraf díwár ke níche ubálne kí jagah taiyár húí. 24 Tab us ne mujhe kahá
ki Yih ubálnewálon kí jagah hai jahán ghar ke ḳhádim logon ká zabíha ubálenge.

XLVII. BÁB.

1 Phir wuh mujhe ghar ke darwáze par láyá, aur dekh pání ghar ke ástán ke
níche se púrab taraf ko nikle, ki ghar ká sámhná púrab rukh thá, aur pání níche se
ghar kí dahní taraf se mazbah kí dakhin taraf hokar áe. 2 Tab wuh mujhe uttar
ke pháṭak kí ráh se báhar láyá, aur mujhe us ráh men se, jo púrab ko hai, báhar
ke pháṭak par phirá láyá, aur dekh dahní taraf pání nikal áe.

3 Aur wuh mard, jis ke háth men jaríb thí, púrab taraf niklá, aur hazár háth
nápá, aur mujhe pánían men se láyá, aur pání ṭakhnon tak the. 4 Phir wuh hazár
háth nápá aur mujhe páníon men se láyá, aur pání ghuṭnon tak the. Phir aur ek
hazár nápá, aur us men se mujhe láyá, aur pání kamar tak the. 5 Bád us ke aur
ek hazár háth nápá, aur daryá thá jis se main guzar nahín saktá thá; kyúnki pání
bahut ziyáda húe, tairáo ke pání, ek daryá jis se guzarná mumkin na thá.

6 Aur us ne mujhe kahá, ki Ai ádamzád, kyá tú ne yih dekhá? Tab wuh mujhe
láyá aur daryá ke kanáre par pahuncháyá. 7 Phir jab main phir áyá, to dekh,
daryá ke kanáre ek taraf aur dúsrí taraf bahutere daraḳht the. 8 Tab us ne mujhe
kahá, ki Ye pání púrab des ko nikalte hain, aur maidán men utarte húe samundar
ko játe hain, aur samundar men milte hí us ke pání shifá páwenge. 9 Aur yún
hogá ki har ek shai jo jítá jo chaltá phirtá hai, jahán kahín ye daryá áwenge, jíegá,
aur machhlí kí baṛí kasrat hogí; is liye ki ye pání wahán áwenge; kyúnki we
shifá páwenge, aur har ek shai jahán kahín yih daryá átá hai, jíegá. 10 Aur yún
hogá ki Ain i Jadí se leke Ain i Ijlaim tak us par machhwe log khaṛe rahenge, we
jál bichháne kí jagah honge, un kí machhlíán apní apní jins ke mutábiq baṛe
samundar kí machhlíon kí sí niháyat kasír hongí. 11 Par us kí kíchaṛ kí jagahen
aur us kí taráíán shifá nahín páwengí, we shoristán hongí. 12 Aur daryá ke qaríb
us ke kanáre par is taraf aur us taraf har ek qism ke daraḳht kháne ke liye ugen-
ge, jin ká pattá kabhí nahín murjháegá, aur jin ká phal kabhí nahín mauqúf hogá;
we apne mahíne ke muwáfiq nayá mewa láwenge, is liye ki un ke pání maqdis men
se nikal áe hain: Aur un ká mewa kháne ke liye, aur un ká pattá dawá ke liye
hogá.

13 Ḳhudawand Ḳhudá yún kahtá hai, ki Yih wuh sarhadd hai, jis ke bamújib
tum Isráel ke bárah firqon ke mutábiq zamín ko apní mírás men láoge. Yúsuf ke
liye do hissa. 14 Aur tum ek dúsre ke sáth use mírás men láoge, jis kí bábat

maiṉ ne tumháre bápdádoṉ ke dene ko apná háth uṭháyá, aur yih zamín tumhárí
mírás meṉ paṛegí.
15 Aur uttar taraf zamín kí yihí sarhadd hogí: baṛe samundar se leke Ḳhatlún
kí ráh Sidád jáne kí ráh, 16 Hamát, Biarátah Sibraim jo Dimishq kí sarhadd aur
Hamát kí sarhadd ke mábain hai, aur bíchwálá Hasír jo Haurán ke kanáre par
hai. 17 Aur samundar se sarhadd yih hogí, yáne Hasar Ainán Dimishq kí sar-
hadd aur uttar uttar taraf ko, aur Hamát kí sarhadd, aur yih shimálí sarhadd hai.
18 Aur púrabí sarhadd Haurán meṉ aur Dimishq aur Jiliahd meṉ Isráel kí zamín
meṉ Yardan hai; sarhadd se púrab ke samundar tak paimáish karoge, aur yih
púrab kí sarhadd hai. 19 Aur dakhin kí sarhadd dakhin taraf yih hai, yáne Tamar
se Maríbát ke pánísoṉ tak jo Qádis meṉ hai, wádí, baṛe samundar tak. Yihí dakhin
kí sarhadd dakhin taraf hai. 20 Aur usí sarhadd se Hamát ke muqábil baṛá
samundar pachhim kí sarhadd hogá: yihí pachhim kí sarhadd hai.
21 Isí tarah tum Isráel ke firqoṉ ke mutábiq zamín ko ápas meṉ taqsím karoge.
22 Aur yúṉ hogá ki tum apne ko aur un beganoṉ ko, jo tumháre darmiyán baste
haiṉ, aur tumháre darmiyán aulád paidá karenge, so unheṉ mírás ke liye qura se
taqsím karoge; aur we tumheṉ baní Isráel ke darmiyán hamwatanoṉ ke se honge,
aur tumháre sáth Isráel ke firqoṉ ke darmiyán mírás páwenge. 23 Aur yúṉ hogá
ki jis firqa meṉ begána bastá hai, waháṉ use mírás doge, Ḳhudawand Ḳhudá
kahtá hai.

XLVIII. BA'B.

1 Aur ye firqoṉ ke nám haiṉ. Uttar kanáre se Ḳhatlún kí ráh kí sarhadd tak
Hamát jáne kí ráh Hasar i Ainán Dimishq kí sarhadd uttar kí taraf Hamát kí
sarhadd tak, ki ye us kí púrabí aur pachhimí sarhadden haiṉ: Dán ke liye, ek
hissa. 2 Aus Dán kí sarhadd ke muttasil púrabí sarhadd se pachhimí sarhadd tak
Yasar ke liye ek hissa. 3 Aur Yasar kí sarhadd ke muttasil púrabí sarhadd se
pachhimí sarhadd tak Naftálí ke liye ek hissa. 4 Aur Naftálí kí sarhadd ke
muttasil púrabí sarhadd se pachhimí sarhadd tak Munassí ke liye ek hissa. 5 Aur
Munassí kí sarhadd ke muttasil púrabí sarhadd se pachhimí sarhadd tak Ifráim ke
liye ek hissa. 6 Aur Ifráim kí sarhadd ke muttasil púrabí sarhadd se pachhimí
sarhadd tak Rúbin ke liye ek hissa. 7 Aur Rúbin kí sarhadd ke muttasil púrabí
sarhadd se pachhimí sarhadd tak Yahúdáh ke liye ek hissa. 8 Aur Yahúdáh kí
sarhadd ke muttasil púrábí sarhadd se pachhimí sarhadd tak wuh guzárish hogí jo
tum guzaránoge, pachís hazár nal kí chauṛán, aur dúsroṉ ke hissa kí lambán,
púrabí sarhadd se pachhimí sarhadd tak, aur maqdis us ke darmiyán hogá.
9 Wuh guzárish jo tum log Ḳhudawand ke áge guzaránoge, so pachís hazár
nal lambán meṉ aur das hazár nal chauṛán hogí. 10 Aur yih maqaddas
guzárish un ke liye, háṉ káhinoṉ ke liye hogí, uttar taraf pachís hazár
nal lambán aur das hazár nal chauṛán pachhim taraf, aur das hazár chauṛán púrab
taraf aur pachís hazár nal lambán dakhin taraf. Aur Ḳhudawand ká maqdis us
ke darmiyán hogá. 11 Yih un káhinoṉ ke liye hogá jo Sadúq ke beṭoṉ meṉ se
taqdís kiye gaye haiṉ, jinhoṉ ne mere hukm ko hifz kiyá, jo gumráh na húe, jab
Isráel gumráh húe, jaisá ki baní Láwí gumráh húe. 12 Aur zamín kí yih guzárish

jo guzarání játí hai, baní Láwí kí sarhadd ke muttasil un ke liye muqaddas chíz
hogí.
13 Aur káhinoṉ kí sarhadd ke muqábil baní Láwí ke liye pachís hazár nal
lambán meṉ aur das hazár nal chauṛán meṉ honge; filjumla pachís hazár nal lambán
meṉ aur das hazár nal chauṛán meṉ honge. 14 Aur we us meṉ se na to bechenge,
aur na zamín ká pahlá hásil badlenge, na apne qabza se ḳhárij karenge; kyúnki
wuh Ḳhudáwand ká muqaddas hai. 15 Aur wuh pánch hazár nal jo chauṛán
meṉ se bach rahá, us pachís hazár nal ke muqábil bastí aur nawáhí ke liye nápák
jagah hogí, aur shahr us ke darmiyán hogá. 16 Aur us kí paimáisheṉ ye hongí:
uttar taraf chár hazár pán sai nal, aur dakhin taraf chár hazár pán sai nal, aur
púrab taraf chár hazár pán sai nal, aur pachhim taraf chár hazár pán sai nal.
17 Aur shahr kí nawáhí uttar taraf do sau pachás nal, aur dakhin taraf do sai
pachás nal, aur púrab taraf do sai pachás nal, aur pachhim taraf do sai pachás nal.
18 Aur lambán kí bachtí jo muqaddas guzárish ke muqábil hai, púrab taraf das
hazár, aur pachhim taraf das hazár nal hogí, aur wuh muqaddas guzárish ke
muqábil hogí, aur us ká hásil shahr ke ḳhádimoṉ kí ḳhurák ke liye hogá. 19 Aur
shahr ke ḳhádim Isráel ke sáre firqoṉ meṉ se us kí ḳhidmat karenge. 20 Sárí
guzárish lambán meṉ pachís hazár aur chauṛán meṉ pachís hazár hogí; tum
muqaddas guzárish ko chaukhúnṭhá karke shahr kí milkiyat ke sáth guzaránoge.
21 Aur bachtí jo muqaddas guzárish, aur shahr kí milkiyat kí donoṉ taraf jo
guzárish ke pachís hazár nal ke muqábil púrab taraf, aur pachís hazár nal ke
muqábil pachhim taraf sardár ke hissoṉ ke muqábil hai, so sardár ke liye hogí, aur
wuh muqaddas guzárish aur ghar ká maqdis us ke darmiyán honge. 22 Aur baní
Láwí kí milkiyat se aur shahr kí milkiyat se leke jo sardár kí milkiyat ke darmiyán
hai, mábain Yahúdáh kí sarhadd aur Binyamín kí sarhadd ke, sardár ke liye hogí.
23 Aur báqí firqe ká aisáhí hogá: so púrabí sarhadd se pachhimí sarhadd tak:
Binyamín ke liye ek hissa. 24 Aur Binyamín kí sarhadd ke muttasil púrabí
sarhadd se pachhimí sarhadd tak: Samaún ke liye ek hissa. 25 Aur Samaún kí
sarhadd ke muttasil púrabí sarhadd se pachhimí sarhadd tak: Ishakár ke liye ek
hissa. 26 Aur Ishakár kí sarhadd ke muttasil púrabí sarhadd se pachhimí sarhadd
tak Zabúlún ke liye ek hissa. 27 Aur Zabúlún kí sarhadd ke muttasil púrabí
sarhadd se pachhimí sarhadd tak Jadd ke liye ek hissa. 28 Aur Jadd kí sarhadd
ke muttasil dakhin taraf dakhin kanáre kí sarhadd, jo Tamar se leke Maríbah ke
pání tak jo Qádis meṉ hai, aur daryá tak baṛe samundar kí taraf hogí. 29 Yih
wuh zamín hai jise tum mírás ke liye Isráel ke firqoṉ ko qura se taqsím karoge,
aur ye un ke hisse haiṉ, Ḳhudáwand Ḳhudá kahtá hai.
30 Aur ye uttar taraf ko shahr ke maḳhárij haiṉ, chár hazár pán sai nal. 31 Aur
shahr ke pháṭak Isráel ke firqoṉ se námzad honge, tín pháṭak uttar taraf: ek
pháṭak Rúbin ká, ek pháṭak Yahúdáh ká, ek pháṭak Láwí ká. 32 Aur púrab
taraf chár hazár pán sai nal, aur tín pháṭak, ek pháṭak Yúsuf ká, ek pháṭak
Binyamín ká, ek pháṭak Dán ká. 33 Aur dakhin taraf chár hazár pán sai nal,
aur tín pháṭak: ek pháṭak Samaún ká, ek pháṭak Ishakár ká, ek pháṭak Zabúlún
ká. 34 Aur pachhim taraf chár hazár pán sai nal, aur tín pháṭak ek pháṭak
Jadd ká, ek pháṭak Yasar ká, ek pháṭak Naftálí ká. 35 Chaugird us ke aṭhárah
hazár nal hai, aur shahr ká nám isí din se yih hogá ki Ḳhudáwand waháṉ.

DA'NIEL KI' KITA'B.

I. BA'B.

1 Yahúdáh ke bádsháh Yahúyaqím kí saltanat ke tísre sál meṉ Bábul ká
bádsháh Nabúḳhudnazr Yarúsálam meṉ ákar use muhásara kiyá. 2 Aur Ḳhudá-
wand ne Yahúdáh ke bádsháh Yahúyaqím ko Bait ul muqaddas ke báze zurúf
samet us ke háth meṉ hawále kiyá, jinheṉ us ne Sinaár kí zamín meṉ apne mábúd
ke ghar meṉ le gayá, aur us ne zurúf ko apne mábúd ke ganjíne meṉ pahuncháyá.
3 Aur bádsháh ne apne ḳhwájasará Aspinás ko farmáyá, ki baní Isráel meṉ se, aur
bádsháh kí nasl meṉ se aur ámíroṉ meṉ se láwe 4 Un jawánoṉ ko, jo beaib aur
ḳhúbsúrat aur har tarah kí hikmat meṉ máhir aur dánishmand aur sáhib i ilm, ki
bádsháh kí dargáh kí ḳhidmat ke láiq, aur Kasdíoṉ ke ilm aur zubán síkhne ke
qábil hoṉ. 5 Aur bádsháh ne un ke liye bádsháhí ḳhurák meṉ se aur apne píne
ke wain meṉ se rozína muqarrar kiyá, aur tín sál tak unheṉ tarbíyat kiyá ki tín
baras bád bádsháh kí ḳhidmat meṉ házir hoṉ. 6 Un ke darmiyán baní Yahúdáh
meṉ se Dániel aur Hananiyáh aur Mísáil aur Azariyáh. 7 Aur ḳhwájasará ne
un ke aur nám rakhe yáne Dániel ko Belchásar aur Hananiyáh ko Sadrak aur
Mísáil ko Mísak aur Azariyáh ko Abadnajú kahá.
8 Lekin Dániel ne apne dil meṉ ṭhání ki maiṉ apne taíṉ bádsháhí ḳhurák aur
us ke píne ke rozína ke wain se nápák na karúngá, aur us ne ḳhwájasará se
darḳhwást kí, ki maiṉ apne ko nápák na karúṉ. 9 Aur Ḳhudá ne Dániel ko
ḳhwájasará kí nazar meṉ muazzaz o mahbúb karwáyá thá. 10 Aur ḳhwájasará
ne Dániel se kahá, ki Maiṉ apne ḳhudáwand bádsháh se, jis ne tumhárá kháná
píná muqarrar kiyá hai, ḍartá húṉ, ki kaheko tumháre chihre us ke huzúr tumháre
rafíqoṉ ke chihre se malúl nazar áweṉ, to tum mere sir ko isí tarah se ḳhatra meṉ
ḍáloge. 11 Tab Dániel ne Malsar ko, jise ḳhwájasará ne Dániel aur Hananiyáh
aur Mísáil aur Azariyáh par muḳhtár kiyá thá, kahá, 12 Ki Maiṉ terí minnat
kartá húṉ, ki tú das roz tak apne bandoṉ ko ázmáish le, aur hameṉ kháne ko tarkárí
aur píne ko pání de. 13 Bád us ke hamáre chihre aur un jawánoṉ ke jo bádsháhí
ḳhurák ke rozína se kháte haiṉ, dekhe jáeṉ, tab tú jaisá dekhe, waisá apne bandoṉ
se kar. 14 Aur us ne un kí yih bát mání, aur das roz tak unheṉ ázmátá rahá.
15 Aur bád das roz ke un ke chihre un sab jawánoṉ ke chihre se jo bádsháhí
ḳhurák ke rozína se kháte the, ḳhushnumá aur farbih nazar áe. 16 Tab Malsar
ne un se us ḳhurák aur wain ko, jo un ke liye muqarrar thá, mauqúf kiyá, aur unheṉ
tarkáríáṉ díṉ. 17 Tab Ḳhudá ne un chároṉ jawánoṉ ko márifat aur har tarah kí
hikmat aur ilm meṉ mahárat baḳhshí, aur Dániel ko har tarah ke rúyá aur ḳhwáb
meṉ kámil kiyá. 18 Aur bád un dinoṉ ke, jo bádsháh ne un ke házir karne ke liye
muaiyan kiyá thá, ḳhwájasará ne unheṉ Nabúḳhudnazr ke huzúr pahuncháyá.
19 Aur bádsháh ne un se kalám kiyá, aur un meṉ se Dániel aur Hananiyáh aur
Mísáil aur Azariyáh kí mánind koí na thá, is liye we bádsháh ke muqarrib húe.
20 Aur har tarah kí hikmat o márifat meṉ ki bádsháh ne un se púchhá, un sáre
álgíroṉ aur nujúmíoṉ se, jo us ke tamám mulk meṉ the, unheṉ dah chand dáná
páyá. Aur Dániel Ḳhoras bádsháh ke pahle sál tak zinda rahá.

II. BA'B.

1 Aur Nabúḳhudnazr kí saltanat ke dúsre sál meṉ Nabúḳhudnazr ne aisá
ḳhwáb dekhá ki jis se us ká dil ghabrá gayá, aur us kí nínd játí rahí. 2 Tab
bádsháh ne farmáyá ki fálgíroṉ aur nujúmíoṉ aur jádúgaroṉ aur Kasdíoṉ ko
buláweṉ ki bádsháh ko us ke ḳhwáboṉ kí taabír deṉ, aur we ákar bádsháh ke
huzúr khaṛe húe. 3 Aur bádsháh ne un se kahá, ki Maiṉ ne ek ḳhwáb dekhá hai,
aur us ḳhwáb ke daryáft karne ke liye merá dil ghabrátá hai. 4 Aur Kasdíoṉ ne
Arámí zubán meṉ bádsháh se arz kí, ki Bádsháh, tú abad tak jítá rah. Apne
bandoṉ ko ḳhwáb batláiye, to ham us kí taabír bayán karenge. 5 Bádsháh ne
jawáb meṉ Kasdíoṉ se kahá, Yih bát mujh se játí rahí hai: agar tum ḳhwáb ko us
kí taabír ke sáth bayán na karo, to tum ṭukre ṭukre kiye jáoge, aur tumháre ghar
ghúre ban jáenge. 6 Aur agar ḳhwáb aur us kí taabír bayán karo, to maiṉ
tumheṉ hadiye aur inám aur baṛí izzat baḳhshúngá: is liye ḳhwáb aur us kí taabír
mujh se bayán karo. 7 Unhoṉ ne phir jawáb meṉ kahá, Bádsháh apne bandoṉ ko
ḳhwáb batláwe, to ham us kí taabír kahenge. 8 Bádsháh ne jawáb meṉ kahá, ki
Yaqínan maiṉ jántá húṉ, ki tum muhlat cháhte ho, is liye ki dekhte ho, ki yih wáqa
mujh se játá rahá hai. 9 Lekin agar tum ḳhwáb ko áshkár na karo, to tumháre
ek hí hukm hai, ki tum ne jhúṭh aur híla kí báteṉ árásta kíṉ, táki mere áge kaho
jab tak aiyám guzar jáweṉ: pas ḳhwáb ko batláo, to maiṉ jánúṉ ki us kí taabír bhí
bayán kar sakte ho. 10 Kasdíoṉ ne bádsháh se arz kí, ki Rú i zamín par aisá koí
nahíṉ jo bádsháh ke matlab ko áshkár kar sake, is liye kisí bádsháh yá amír yá
hákim ne ab tak aisá sawál kisí fálgír yá nujúmí yá Kasdí se nahíṉ kiyá hai.
11 Aur yih bát, jo bádsháh cháhtá hai, mushkil bát hai, aur siwá mábúdoṉ ke, jin
kí sukúnat insán ke sáth nahíṉ koí nahíṉ hai, ki bádsháh ke áge use áshkár
kar sake.

12 Is liye bádsháh gusse aur niháyat ḳhashmnák húá, aur farmáyá, ki Bábul ke
sáre hakímoṉ ko halák kareṉ. 13 Aur farmán niklá ki hukamá maqtúl hoṉ; tab
Dániel aur us ke rafíqoṉ ko ḍhúṉḍhne lage, ki unheṉ qatl kareṉ. 14 Tab Dániel
ne bádsháh ke sipahsálár Aryúk ko, jo Bábul ke hukamá ke qatl karne ko niklá
thá, shuúr aur aql ke rú se jawáb diyá. 15 Us ne bádsháh ke sipahsálár Aryúk
ke jawáb meṉ kahá, ki Yih hukm bádsháh se aisá jald káheko niklá hai? Tab
Aryúk ne Dániel se us kí haqíqat kahí. 16 Aur Dániel ne bhítar jáke bádsháh se
arz kí, ki Mujhe muhlat mile, to maiṉ bádsháh ke huzúr taabír bayán karúngá. 17
Tab Dániel ne apne ghar jáke Hananiyáh aur Mísáil aur Azariyáh apne rafíqoṉ ko
ḳhabar dí, 18 Tá ki we is ráz ke báb meṉ ásmán ke Ḳhudá se rahmat cháheṉ,
na ho ki Dániel aur us ke rafíq báqí hukamá i Bábul ke sáth maqtúl hoṉ.

19 Tab Dániel par rát ke ḳhwáb meṉ wuh ráz khulá, aur Dániel ne ásmán ke
Ḳhudá ká shukr kiyá. 20 Dániel bolá aur kahá, ki Ḳhudá ká nám tá abad mubá-
rak ho, ki hikmat aur qudrat us hí kí hai. 21 Kyúnki wuh mausimoṉ aur waqtoṉ
ko tabdíl kartá hai, wuh bádsháhoṉ ko taḳht se girá detá, aur bádsháhoṉ ko
biṭhlátá hai, wuh hakímoṉ ko hikmat aur dánishmandoṉ ko dánish ináyat kartá
hai. 22 Wuh gáib aur poshída chízoṉ ko záhir kartá hai, aur jo kuchh andhere
meṉ hai, use jántá hai, aur núr usí ke sáth rahtá hai. 23 Ai mere ábá ke Ḳhudá,
jis ne mujhe hikmat aur qúwat baḳhshí, aur ham ne tujh se ab jin bátoṉ kí dar-

khwást kí, unheṇ mujh par áshkar kiyá, maiṇ terá shukr o saná kartá húṇ, ki tú
ne bádsháh ke matlab ko ham par záhir kiyá hai.
24 Bád us ke Dániel ne Aryúk ke huzúr, jo bádsháh kí taraf se hukamá i
Bábul ke qatl ke liye muqarrar húá thá, áyá, aur us se yúṇ kahá, ki Bábul ke
hukamá ko halák mat kar, mujhe bádsháh ke huzúr le chal, maiṇ bádsháh ke liye
taabír bayán karúngá. 25 Tab Aryúk ne Dániel ko shitábí se bádsháh ke huzúr
le gayá, aur arz kí, ki Maiṇ ne Yahúdáh ke asíroṇ meṇ se ek shakhs ko páyá hai, jo
bádsháh ke liye taabír bayán karegá. 26 Bádsháh ne Dániel se, jis ká laqab Belchá-
sar thá, jawáb meṇ kahá, Kyá tú us khwáb ko, jo maiṇ ne dekhá, aur us kí taabír
mujh se bayán kar saktá hai? 27 Dániel ne bádsháh ke huzúr jawáb diyá, aur
kahá, Yih ráz ki jis ká mutálaba bádsháh ne kiyá hai, hukamá aur nujúmí aur já-
dúgar aur fálgír bayán kar nahín sakte, 28 Lekin ásmán par ek Khudá hai, jo
rázoṇ ko kholtá hai, aur wuh Nabúkhudnazr bádsháh ko jatátá hai, ki ákhirí aiyám
meṇ kyá hogá. Áp ká khwáb aur áp ke palang par ke rúyát ye haiṇ. 29 Tú, ai
bádsháh, apne palang par leṭá húá fikr meṇ áyá, ki ákhirí zamáne meṇ kyá hogá;
aur wuh jo rázoṇ ká kholnewálá hai, tujh par záhir kartá hai, ki kyá wáqa hogá.
30 Lekin yih ráz mujh par khulá, na is liye ki mujh meṇ sab zindoṇ se ziyáda hik-
mat hai, balki is liye ki bádsháh se taabír bayán karúṇ, aur tá ki tú apne dil ke
tasauwuroṇ ko pahcháne.
31 Tú ne, ai bádsháh, rúyat dekhí, ki ek azím shakl: wuh azím shakl jis kí
raunaq be niháyat thí, tere sámhne kharí húí, aur us kí súrat haibatnák thí. 32 Us
shakl ká sir khális sone se thá, us ká sína aur bázú chándí ká, us ká shikam aur
ráneṇ támbe kí thíṇ; 33 Us kí sáqeṇ lohe kí, aur us ke pánw kuchh lohe aur
kuchh miṭṭí ke the. 34 Aur áp ne dekhá, ki ek patthar be wasíle háthoṇ ke
taráshá gayá, jo us shakl ke páoṇ par, ki kuchh lohe aur miṭṭí ke the, lagá, aur use
ṭukre ṭukre kiyá. 35 Tab lohe aur miṭṭí aur támbe aur chándí aur sone ṭukre
ṭukre kiye gaye, aur tábistání khaliyán kí bhúsí kí mánind húe, aur hawá unheṇ
uṛá le gaí, yaháṇ tak ki us kí patá na milí, aur wuh patthar jis ne shakl ko márá, ek
baṛá paháṛ ban gayá, aur tamám zamín ko bhar diyá. 36 Wuh khwáb yih hai, aur
us kí taabír bádsháh ke huzúr bayán kartá húṇ.
37 Tú, ai bádsháh, bádsháhoṇ ká bádsháh hai, is liye ki ásmán ke Khudá ne
tujhe hukúmat aur tawánáí aur qúwat aur shaukat bakhshí hai. 38 Aur jaháṇ
kahíṇ baní Ádam sukúnat karte haiṇ, us ne maidán ke haiwán aur hawá ke parinde
tere hawále kiye, aur tujhe un sabhoṇ ká hákim kiyá: tú hí wuh sone ká sir hai.
39 Aur tere bád dúsrí saltanat tujh se kamtar uṭhegí, aur us ke bád ek aur salta-
nat támbe kí, jo tamám zamín par hukúmat karegí; 40 Aur chauthí saltanat lohe
kí mánind mazbút hogí, aur jis tarah ki lohá sab chízoṇ ko ṭukre ṭukre aur raqíq
kartá hai, aur jaisá lohá un sabhoṇ ko toṛtá hai, usí tarah wuh toṛegí aur reza
karegí. 41 Aur jo ki tú ne dekhá, ki us ke pánw aur unglíáṇ kuchh sifál aur
kuchh lohe se thíṇ, so wuh saltanat mutafarraq hogí; magar is liye ki tú ne us meṇ
lohe ko sifál se mile húe dekhá, so lohe kí qúwat us meṇ hogí. 42 Aur jaisí ki
páoṇ kí unglíáṇ kuchh lohe kuchh sifál se thíṇ, so wuh saltanat kuchh qawí kuchh
zaíf hogí. 43 Aur jo ki tú ne lohe ko miṭṭí se mile húe dekhá, we apne ko insán
kí nasl se miláwenge, lekin jaisá lohá miṭṭí se nahíṇ miltá, taisá we ápus meṇ mile
na rahenge. 44 Aur un bádsháhoṇ ke aiyám meṇ ásmán ká Khudá ek saltanat

barpá karegá jo tá abad nest na howegí, aur us kí saltanat dúsrí qaum ke qabze
men na paregí; wuh un sab mamlukaton ko ṭukre ṭukre aur nest karegí, aur áp
tá abad qáim rahegí: 45 Jaisá ki tú ne dekhá ki ek patthar, be wasíle háthon
ke, koh se taráshá gayá, aur us ne lohe aur támbe aur miṭṭí aur chándí aur sone
ko ṭukre ṭukre kiyá. Ḳhudá Taálá ne bádsháh ko áshkár kiyá ki bád us ke kyá
wáqa hogá, aur yih ḳhwáb yaqín hai, aur us kí taabír sahíh.
46 Tab sháh Nabúḳhudnazr sar ba zamín húá, aur Dániel ko sijda kiyá, aur
farmáyá ki us ke áge hadiya aur lubán guzaráwen. 47 Bádsháh ne Dániel se
kahá, ki Haqíqat men terá Ḳhudá mábúdon ká Ḳhudá, aur málikon ká Ḳhuda-
wand aur rázon ká kashshaf hai, is liye ki tú is ráz ko khol saká. 48 Tab bádsháh
ne Dániel ko sarfaráz kiyá, aur use bahutere achchhe achchhe inám diye, aur use
Bábul ke sáre súbe par súbadár aur Bábul ke hukamá par sardáron ká sardár
ṭhaharáyá. 49 Tab Dániel ne bádsháh se darḳhwást kí, ki Sadrak aur Mísak aur
Abdnajú ko Bábul ke súba kí kárpardází men muqarrar kiyá, lekin Dániel bádsháh
kí dargáh men házir rahá.

III. BAB.

1 Aur Nabúḳhudnazr ne ek sone kí múrat banwáí jis kí lambáí sáṭh háth aur
chauṛáí chha háth kí thí, aur use Daura ke maidán súba i Bábul men khaṛá kiyá.
2 Tab Nabuḳhudnazr bádsháh ne bhejá ki amíron aur hákimon aur sardáron aur
munsifon aur ḳhazánadáron aur mashwarakáron aur mujtahidon aur sáre súbon ke
mansabdáron ko jama karen, táki us múrat kí, jise Nabúḳhudnazr ne khaṛá kiyá,
taqdís karne ko áwen. 3 Tab amír aur hákim aur sardár aur munsif aur ḳhazána-
dár aur mashawarakár aur mujtahid aur súbon ke sáre mansabdár us múrat kí
taqdís ke liye, jise Nabúḳhudnazr bádsháh ne khaṛá kiyá thá, jama húe, aur us
múrat ke áge, jise Nabúḳhudnazr ne khaṛá kiyá thá, khaṛe húe. 4 Tab ek munádí
ne buland áwáz se pukárá, ki Ai qaumo, ai guroho, aur ai zabáno, tumháre
liye yih hukm hai, 5 Ki jis waqt karná aur nai aur sitár aur rabáb aur barbat aur
chagána aur har tarah ke báje kí áwáz suno, to us múrat ke áge, jise Nabúḳhudnazr
bádsháh ne khaṛá kiyá hai, sarnigún hoo, aur sijda karo. 6 Aur jo koí sarnigún
na ho, aur sijda na kare, to usí ghaṛí jaltí bhaṭṭhí ke bích men ḍálá jáegá. 7 Is
liye jis dam ki sárí qaumon ne karná aur nai aur sitár aur rabáb aur barbat aur har
tarah ke báje kí áwáz suní, usí dam sárí qaumen aur gurohen aur zubánen us
múrat ke áge, jise Nabúḳhudnazr bádsháh ne khaṛá kiyá thá, sarnigún húín, aur
sijda kiyá.
8 Lekin us waqt kaí ek Kasdí házir húe, aur Yahúdíon par tuhmat lagáí.
9 Unhon ne Nabúḳhudnazr bádsháh ke áge arz kí, Ai bádsháh, tá abad jítá rah.
10 Ai bádsháh, tú ne hukm kiyá hai, ki jo koí karná aur nai aur sitár aur rabáb aur
barbat aur chagána aur har tarah ke báje kí áwáz sune, so us sone kí múrat ke
áge jhuke aur sijda kare; 11 Aur jo koí na jhuke aur sijda na kare, so ek jaltí
bhaṭṭhí ke bích men ḍálá jáegá. 12 Ab chand Yahúdí hain, jinhen áp ne Bábul
ke súbe kí kárpardází par muaiyan kiyá hai, yáne Sadrak aur Mísák aur Abadnajú,
ye shaḳhs tujh par mutawajjih nahín hote, aur áp ke mábúdon kí ibádat nahín
karte hain, aur us sone kí múrat ko, jise áp ne khaṛá kiyá, sijda nahín karte.

pukárenge, par wuh un kí nahíṇ sunegá, aur wuh us wáqt un se apná munh poshída
karegá, kyúnki unhoṇ ne apne aamál meṇ buráí kí hai.
5 Un nabíoṇ liye, ki jo mere logoṇ ko gumráh karte haiṇ, aur jab tak apne
dántoṇ se kuchh kátne páte haiṇ, áfíyat kí ḳhabar dete haiṇ, aur jo koí unke munh
meṇ kuchh nahíṇ detá hai, us se jang i muqaddas karte haiṇ, Ḳhudáwand yúṇ
farmatá hai: 6 Is sabab tumháre liye rát hogí, ki tum rúyá nahíṇ dekhoge, aur
tumháre liye táríkí hogí, jo áyande kí ḳhabar nahíṇ doge, aur nabíoṇ par áftáb
gurúb hogá, aur unke liye din andherá ban jáegá. 7 Aur gaibdán pashemán ho-
wenge, aur áyande kí ḳhabardenewále sharm páwenge, háṇ sáre log lab chhi-
páwenge, kyúnki Ḳhudá se kuchh jawáb nahíṇ hai. 8 Lekin maiṇ qudrat se,
Ḳhudáwand kí rúh se, aur rástí aur qúwat se bhar púr húá húṇ, táki Yaaqúb ko
us ká gunáh aur Isráel ko uskí ḳhatá jatáúṇ.
9 Maiṇ iltimás kartá húṇ, ki Ai Yaaqúb ke gharáne ke sardáro, aur ai Isráel ke
gharáne ke qázío, tum log jo adálat se adáwat rakhte ho, aur sárí rástí ko ultá karte
ho, is bát ko suno. 10 We Saihún ko ḳhúnrezí se, aur Yarúsalam ko be insáfí se
banáte haiṇ. 11 Us ke sardár rishwat leke hukm karte haiṇ, aur us ke káhin
ajrat leke taalím dete haiṇ, aur us ke gaibdán zar ke liye áyande kí ḳhabar dete
haiṇ; we tis par bhí Ḳhudáwand par bharosá rakhte haiṇ, aur kahte haiṇ, Kyá
Ḳhudáwand hamáre darmiyán nahíṇ? koi balá ham par nahíṇ áwegí. 12 Is liye
Saihún tumháre sabab khet kí tarah jotá jáegá, aur Yarúsalam toda toda ban
jáegá, aur haikal ká paháṛ jangal ke únche makánoṇ kí tarah ho jáegí.

IV. BÁB.

1 Lekin áḳhirí dinoṇ men aisá hogá, ki Ḳhudáwand ke ghar ká paháṛ paháṛoṇ
kí choṭí par qáim hogá, aur sáre ṭíloṇ se úṇchá kiyá jáegá, aur ummateṇ us kí taraf
sailán karengí. 2 Aur bahuterí qaumeṇ áwengí, aur kahengí, ki Chalo, ki ham log
Ḳudáwand ke paháṛ aur Yaaqúb ke Ḳhudá ke ghar ko chaṛh jáeṇ, aur wuh hameṇ
apní ráheṇ sikhláwegá, aur ham log us ke rastoṇ meṇ raftár karenge. Kyúnki
sharíat Saihún se, aur Ḳhudáwand ká kalám Yarúsalam se niklegá. 3 Aur wuh
bahuterí qaumoṇ ke darmiyán hukúmat karegá, aur dúr ke zabardast qaumoṇ ko
ḍánṭegá: we apní talwár ko toṛkar hal banáwenge, aur apne barchhoṇ se hansúe;
ek qaum dúsrí qaum par talwár nahíṇ uṭháwegí, tis píchhe we laṛáí nahíṇ síkhenge.
4 Tab we har koí apní apní ták ke níche aur anjír ke peṛ tale baiṭhenge, aur unheṇ
koí nahíṇ ḍaráwegá: kyúnki Rabb ul afwáj kí zubán ne is bát ko farmáyá
hai. 5 Kyúnki sárí qaumeṇ har koí apne apne maabúd ke nám par chalenge,
aur ham log Ḳhudawand apne Ḳhudá ke nám par hamesha ke liye aur abad tak
raftár karenge.
6 Ḳhudáwand farmátá hai, ki Maiṇ usí din meṇ langroṇ ko farában karúngí,
aur parágandoṇ ko, aur unko, jin se maiṇ ne badsulúkí kí, baṭorúngí. 7 Aur main
langroṇ ko bache húe log karúngá, aur parágandoṇ ko zoráwar qaum banáún-
gá; aur Ḳhudáwand ab se abad ul ábád tak Saihún ke paháṛ meṇ un par saltanat
karegá. 8 Aur tú ai mijdal i adr, ufal i bint i Saihún, tujhe aglí saltanat milegí,
aur Bint i Yarúsalam kí bádsháhat howegí.
9 Ab tú kyúṇ chillátí hai? Kyá tujh meṇ koí bádsháh nahíṇ hai? kyá terá

saláhkár nest húá hai? kyúnki tujhe jannewálí aurat kí píṛeṉ lagíṉ hain. 10 Ai
Saihún kí beṭí, tú jannewálí aurat kí tarah dukh uṭhá, aur tujhe píṛeṉ lageṉ, kyúnki
tú ab shahr se báhar niklegí, aur maidán meṉ rahegí, aur Bábul tak jáegí, waháṉ
naját páegí, waháṉ Ḳhudawand tujh ko dushmanoṉ ke qabze se chhuṛáwegá.
11 Aur ab bahuterí qaumeṉ terí mukhálafat meṉ jama hotí haiṉ, aur kahtí haiṉ,
Wuh palisht howe, aur hamárí nazar Saihún par lage. 12 Par we log Ḳhuda-
wand kí fikroṉ se wáqif nahíṉ haiṉ, aur us kí maslahat ko nahíṉ jánte, kyúnki wuh
unheṉ gaṭṭhoṉ kí tarah khaliyán meṉ jama karegá. 13 Ai Saihún kí beṭí, uṭh aur
malá kar, kyúnki maiṉ tere síngoṉ ko faulád, aur tere khuroṉ ko pítal banáúngá,
aur tú bahuterí qaumoṉ ko ṭukṛe ṭukṛe karegí; aur maiṉ un ke hásil ko Ḳhuda-
wand ke liye, aur un kí daulat ko sárí zamín ke málik ke liye haram karúngá.

V. BAB.

1 Ai bint i jihád, ab tú jadd o jihd kar: we ham par muhásara lagáte haiṉ, we
Isráel ke hákim ke gál par chhaṛí se márte haiṉ. 2 Par ai Baitlahm Ifrátah,
báwujúde ki tú Yahúdáh ke hazároṉ meṉ chhoṭá hai, taubhí tujh meṉ se mere
liye wuh shakhs niklegá, jo Isráel meṉ hukúmat karegá, aur us ká nikalná qadím se,
aiyám ul azal se hai. 3 Is liye wuh unheṉ us waqt tak somp degá ki jannewálí
jane: tab us ke báqí bhái baní Isráel ke pás phir áwenge. 4 Aur wuh Ḳhuda-
wand kí qudrat se, háṉ Ḳhudawand apne Ḳhudá ke nám kí buzurgí se khaṛá
hogá, aur charáwegá, aur we log basenge, kyúnki ab wuh zamín kí hadd tak buzurg
hogá. 5 Aur yih miláp ká báis ṭhaharegí. Aur jab Asúr hamárí zamín meṉ
áwegá, aur hamáre mahalloṉ meṉ pánw rakhegá, tab ham us kí mukhálafat meṉ
sát charwáhe aur áṭh sarguroh uṭháwenge. 6 Aur we talwár se Asúr kí zamín
ko aur Namrúd kí sarzamín ko us ke darwázoṉ meṉ wírán karenge, aur jab Asúr
hamárí zamín meṉ áwegá, aur hamárí sarhaddoṉ meṉ qadam rakhegá, tab wuh
ham ko us se bacháwegá. 7 Aur Yaaqúb ke báqí log aksar qaumoṉ ke darmiyán
aise honge jaisá os Ḳhudawand se, aur jaisá menh ghás par, jo na muntazir insán
ká, aur na umedwár baní Ádam ká hai. 8 Aur Yaaqúb ke báqí log qaumoṉ ke
darmiyán bahuterí ummatoṉ ke darmiyán aise honge, jaisá sher babar maidán ke
wahshíoṉ ke bích, aur jaisá jawán sher bheṛoṉ ke galle meṉ hotá hai, ki jab wuh un
ke darmiyán guzar kartá hai, tad páemál kartá hai, aur phárṭá hai, aur koí
chhuṛánewálá nahíṉ. 9 Háth terá tere dushmanoṉ par uṭhegá, aur tere sáre
mukhálif nest ho jáenge.
10 Aur usí din meṉ yúṉ hogá, Ḳhudawand farmátá hai, ki maiṉ tere darmiyán
se tere ghoṛoṉ ko káṭ ḍálúngá, aur terí gáṛíoṉ ko nest karúngá; 11 Aur terí
sarzamín ke shahroṉ ko miṭá ḍálúngá, aur tere sáre qalaoṉ ko ḍhá dúngá, 12 Aur
maiṉ jádúgaríáṉ tere háth meṉ se munqata karúngá, aur tere jádúgar phir na honge;
13 Aur terí taráshí húí múratoṉ ko aur tere butoṉ ko tere darmiyán se káṭ ḍálúngá,
aur tú áge apne háth ke kámoṉ ko nahíṉ pújegá: 14 Aur maiṉ terí Yasíratoṉ ko
tere darmiyán se ukháṛ ḍálúngá, aur tere shahroṉ ko tabáh karúngá; 15 Aur
maiṉ gusse aur qahr ke sáth gairqaumoṉ se, jo shinawá na húe, intiqám lúngá.

VI. BÁB.

1 Ab tum log Khudáwand ká kalám suno, ki Uṭh, paháṛoŋ se mubáhasa kar,
aur sáre ṭíle terí áwáz ko suneŋ. 2 Ai sáre pahár, aur zamín kí mazbút neweŋ,
Khudáwand kí bahs ko suno; kyúnki Khudáwand apne logoŋ se bahs rakhtá
hai, aur wuh Isráel se mubáhasa karegá.
3 Ai mere log, maiŋ ne tum se kyá kiyá hai? aur tumheŋ kis bát meŋ taklíf
diyá hai? So tum mujh par gawáhí do. 4 Kyúnki maiŋ tum ko Misr kí zamín se
nikál láyá, aur gulámoŋ ke ghar se mol kar chhuṛá diyá, aur tere áge Músá aur
Hárún aur Miryam ko bhí bhejá hai. 5 Ai mere log, yád karo, ki Moab ke bádsháh
Balaq ne kyá mashwarat kiyá, aur Baúr ke beṭe Balaám ne Santín se Jiljál tak use
kyá jawáb diyá hai, táki tum Khudáwand kí rásti se wáqif ho.
6 Maiŋ kyá leke Khudáwand ke huzúr meŋ áúŋ, aur Haqq Taálá ke áge
kyúnkar sijda karúŋ? Kyá chaṛháwoŋ aur ek sál ke bachhṛoŋ ko lekar us
ke áge áúngá? 7 Kyá Khudáwand hazár menḍhe se yá tel kí das hazár nahr
se khush hogá? Kyá maiŋ apne pahlauṭe ko apne gunáh ke iwaz, apne peṭ ke phal
ko apní ján kí khatíyat ke liye de ḍálúngá? 8 Ai insán, us ne tujhe, jo nek hai,
so sikhláyá hai; aur Khudáwand tujh se aur kyá cháhtá hai, ki tú rásti kare,
aur nekí ko piyár kare, aur apne Khudá ke sáth farotaní se raftár kare?
9 Khudáwand kí áwáz shahr ko pukártí hai, aur jo aqlmand hai, tere nám ko
dekhegá; chhaṛí kí, aur us kí, jis ne use ṭhaharáyá hai, suno. 10 Kyá ab tak sharír
ke ghar meŋ sharárat ke khazáne haiŋ, aur halkí laanatí Aifah hai? 11 Kyá maiŋ
un ke pás, jo dagá kí tarázú aur jhúṭh wazn ke thaile rakhte haiŋ, Quddús hoúngá?
12 Is liye ki us ke daulatmand log zulm se bhare haiŋ, aur us ke báshinde jhúṭh
bolte haiŋ, aur un ke munh meŋ un kí zubán makr se pur hai: 13 Is liye maiŋ
tujhe márte húe aur tere gunáhoŋ ke sabab tujh ko wírán karte húe alíl karúngí.
14 Tú kháwegá, par ásúda nahíŋ hogá, aur tere darmiyán udásí howegí; tú pakṛegá,
par nahíŋ chhuṛá legí, aur jo kuchh ki tú chhuṛá legá, maiŋ use talwár ke hawále
karúngá. 15 Tú boegá, par káṭegá nahíŋ, zaitún ko kolhú meŋ peṛegá, par apne
par tel nahíŋ malegá, aur tú nayí sharáb ko taiyár karegá, par nahíŋ píegá.
16 Kyúnki Umrí ke qawánín aur Akhiab ke gharáne ke aamál járí haiŋ, aur tum
log un ke qáida par raftár karte ho: táki maiŋ tum ko ek wírána banáúŋ, aur us
ke rahnewáloŋ ko hiqárat o hairat ká sabab ṭhaharáúŋ; is liye tum log mere logoŋ
kí ruswáí uṭháoge.

VII. BÁB.

1 Afsos mujh par, kyúnki merá aisá hál hai, jaisá tábistání mewe baṭorne ke baad
aur angúr kí fasl laune ke baad hotá hai: kháne ká koí angúr nahíŋ, koí pahlá phal
nahíŋ, jis ká merá jí mushtáq ho. 2 Muqaddas log zamín se játe rahte haiŋ, rást-
kár baní Ádam meŋ nahíŋ milte; sab ke sab khúnrezí ke liye ghát meŋ haiŋ; har
koí jál bichhákar apne bháí ko shikár kartá hai. 3 Badkárí khúb bajá láne ko
dastchálák haiŋ; sardár rishwat cháhtá hai, hákim ajrat ke liye hukm kartá hai,
aur baṛe ádmí apne nafs kí hirs kí báteŋ karte haiŋ, aur isí tarah burí bandish karte
haiŋ. 4 Un meŋ se, jo afzal haiŋ, so jharberí kí mánind haiŋ, aur jo baṛe rástkár

haiṉ, so káṉṭoṉ kí ṭaṭṭí se tez haiṉ. Tere nigáhbánoṉ ká din, háṉ tere intiqám ká
din átá hai: un kí ghabráhaṭ abhí howegí. 5 Tum log dost par iatimád na karo,
maalúf par bharosá na rakho, háṉ apní hamkanár jorú se apne munh ke darwáze
band rakh. 6 Kyúnki beṭá apne báp ko beizzat kartá hai, aur beṭí apní má se, aur
bahú sás se dushmaní kartí hai, aur ádmí ke dushman us ke ghar ke log haiṉ.
7 Lekin maiṉ Ḳhudáwand kí taraf dekhúngá, aur apne najátdenewále Ḳhudá
ká muntazir rahúngá; merá Khudá merí sunegá. 8 Ai mere dushmano, tum mujh
par faḳhr na karo, ki jab maiṉ girúngá, to uṭhúngá, jab andhere meṉ baiṭhúngá, to
Ḳhudáwand mere liye núr hogá. 9 Is liye ki maiṉ Ḳhudáwand ká gunáhgár
húá húṉ, us ká qahr bardásht karúngá, jab tak ki wuh mere dáwá kí bahs kare, aur
mere liye infisál kare, mujhe roshní meṉ nikále, aur maiṉ us kí nekí ko dekhúṉ.
10 Tab merá dushman us hálat ko dekhegá, aur jo mujhe kahtá thá, ki Ḳhudáwand
terá Ḳhudá kaháṉ hai, use sharmindagí gher legí; merí áṉkheṉ use dekhengí, wuh
galioṉ ke chihle kí mánind latáṛá jáegá.
11 Din terí díwároṉ ke banáne ko átá hai, usí din terá haqq dúr tak pahunchegá.
12 Usí din meṉ log Asúr se, aur Misr ke shahroṉ se, aur Misr se nahr tak, aur
samundar se samundar tak aur kohistán se kohistán tak tujh pás áwenge. 13 Lekin
peshtar us se zamín apne báshindoṉ par un ke kámoṉ ke phaloṉ ke sabab wírán
hogí.
14 Tú apná asá leke apní qaum ko, yaane apní ḳháss maurúsí jhunḍ ko, jo ban
meṉ Karmil ke andar akele nirále rahte haiṉ, charáiyo. Unheṉ Basan aur Jiliád meṉ
agle dinoṉ ke taur par charne díjiyo. 15 Misr kí zamín se nikalne ke dinoṉ kí
mánind maiṉ us ko ajáib dikháúngá. 16 Gairqaumeṉ dekhengí, aur apní sárí
zabardastí se pashemán howengí, we apne munh par háth rakhenge, aur un ke kán
bahre honge. 17 We sámp kí tarah ḳhák cháṭenge, aur zamín ke kíṛe makoṛoṉ
kí tarah apne súráḳhoṉ se nikal áwenge; we Ḳhudáwand hamáre Ḳhudá ke pás
ḍarte áwenge, háṉ we tere tarsán howenge.
18 Tujh sá Ḳhudá kaun hai, jo gunáh baḳhshe, aur apní mírás kí bachtí ke
gunáh se darguzre? Wuh apná gussa hamesha nahíṉ rakhtá hai; kyúnki wuh rahm
karne se bahut ḳhush hai. 19 Wuh phiregá, wuh ham par shafqat karegá, wuhí
hamáre gunáhoṉ ko maglúb karegá; háṉ tú un kí sárí ḳhatáoṉ ko samundar ke
amíq meṉ ḍálegá. 20 Tú Yaaqúb se wafádárí, aur Abirahám se mihrbání karegá,
jin kí bábat tú qadím dinoṉ se hamáre bápdádoṉ se qasam khátá thá.

NAHÚM.

I. BÁB.

1 Kalám Nínawah kí bábat. Ilqúshí Nahúm ke rúyá kí kitáb.
2 Ḳhudáwand gayúr Ḳhudá hai, aur intiqám letá hai, háṉ Ḳhudáwand intiqám
letá hai, aur qáhir hai, Ḳhudáwand apne dushmanoṉ se intiqám letá hai, aur apne
dushmanoṉ ke liye qahr ko rakh chhoṛtá hai. 3 Ḳhudáwand gusse meṉ dhímá, aur

qúwat meṉ buzurg hai, aur gunáhgároṉ ko be gunáh nahíṉ ṭhaharáwegá; Ḳhuda-
wand kí ráh ándhí aur túfán meṉ hai, sáre abr us ke páoṉ ke dhúl haiṉ. 4 Wuhí
daryá ko ḍánṭtá hai, aur sukhlátá hai, aur sárí nahroṉ ko ḳhushk kartá hai, Basan
aur Karmil kumláte haiṉ, aur Lubnán ke phúl murjháte haiṉ. 5 Us se pahár
kámpte haiṉ, aur ṭíle pighalte haiṉ, aur zamín us ke zuhúr se uṭhtí hai, háṉ sarza-
mín apní sárí maamúrí ṣamet. 6 Us ke qahr ke áge kaun khaṛá ho saktá hai? aur
us ke gusse kí garmí meṉ kaun ṭhahartá hai? Qahr us ká ág kí tarah bíṭá játá hai,
aur chaṭán us se ḍháe játe haiṉ. 7 Ḳhudawand nek hai, aur tangí ke din ek
panáh hai; wuh apne mutawakkiloṉ ko pahchántá hai. 8 Lekin ab wuh us ke
maqám ko baṛí sailábí se nest nábúd karegá, aur táríkí us ke dushmanoṉ ko ragedegí.
9 Tum log Ḳhudawand ke muqábale meṉ kyá sochte ho? Wuh nest nábúd
karegá; tangí do bár nahíṉ uṭhegí. 10 Kyúnki we lipṭe húe kánṭoṉ kí mánind
aur apne nashe se matwále haiṉ: so we súkhe púál kí tarah bilkull jaláe jáenge.
11 Ek sharír saláhkár tujh se niklá hai, jo Ḳhudawand ke muqábale meṉ bad man-
súba bándhtá hai.
12 Ḳhudawand yúṉ farmátá hai, Báwujúde ki we áráṁ se haiṉ, aur beshumár,
tis par bhí we káṭe jáenge, aur faná honge; báwujúde ki maiṉ ne tujh ko dukh diyá,
phir kabhí tujhe dukh na dúngá. 13 Aur ab maiṉ us ká júá terí gardan par se
utár ḍálúngá, aur tere bandhanoṉ ko toṛ ḍálúngá. 14 Lekin Ḳhudawand tere haqq
meṉ farmátá hai, ki tere nám se aur koí boyá na jáegá, maiṉ tere maabúdoṉ ke ghar
se taráshí húí aur ḍhálí húí múratoṉ ko nest karúngá, maiṉ terí qabr banáúngá,
kyúnki tú zabún hai. 15 Us ke pánw pahároṉ par dekh, jo ḳhushḳhabarí látá hai,
aur miláp kí manádí kartá hai. Ai Yahúdáh, tú apní muqaddas ídoṉ ko kiyá kar,
apní nazroṉ ko adá kar; kyúnki is ke baad sharír tere darmiyán se nahíṉ guzregá;
wuh bilkull nest nábúd húá hai.

II. BÁB.

1 Parágandá karnewálá tere rúbarú chaṛh áyá hai! tú qala kí nigábání kar, ráh
ko dekh rakh, kamar apní mazbút kar, tawánáí ko qúwat se ziyáda kar. 2 Kyúnki
Ḳhudawand Yaaqúb kí buzurgí ko jaise Isráel kí buzurgí ke láiq hai, phir bahál
karegí, kyúnki gáratgaroṉ ne unheṉ wírán kiyá hai, us kí angúrí ḍálíoṉ ko
bigáṛ ḍálá hai. 3 Us ke pahlawánoṉ kí sipar surḳh húí hai, jangí mard qirmizí se
mulabbas húe haiṉ, us kí taiyárí ke din meṉ gáṛíáṉ kaṭár kí ág kí mánind chamak-
tíáṉ haiṉ, aur bhále hiláe játe haiṉ. 4 Gáṛíán rastoṉ meṉ shiddat se hangáma uṭhá-
wengí, we baṛe rastoṉ ke darmiyán ek dúsre ko sadma pahuncháwengí, mashaaloṉ
kí sí nazar áwengí, bijlí kí sí dauṛengí.
5 Wuh apne pahlawánoṉ ko farmáwegá, we chalne meṉ ṭakkar kháwenge, we us
kí díwár kí taraf tezí se dauṛenge, aur áṛ taiyár kí jáegí. 6 Nahroṉ ke darwáze
khul jáenge, aur sáre mahall ghul jáenge. 7 Aur muqarrar hai, ki wuh nangí asírí
meṉ jáwegí, aur us kí aurateṉ fáḳhte kí áwáz se kuṛhengí, aur chhátí píṭengí. 8
Nínawah to qadím ul aiyám se táláb ke mánind maamúr hai, par we bhágte haiṉ.
We chilláwenge, ki Ṭhaharo, ṭhaharo! par koí munh nahíṉ pheregá. 9 Chándí ko
lúṭo, aur sone ko lúṭo; kyúnki us ke sáre margúb bartanoṉ kí kasrat aur zínat kí
kuchh intihá nahíṉ hai. 10 Wuh ḳhálí aur súná aur wírán húá hai, aur dil pi-

ghaltá hai, aur ghuṭne larazte haiṉ, aur harek kí kamar meṉ shiddat se dard hai, aur
in sabhoṉ ká chihra siyáh hotá hai.
11 Sher babaroṉ kí jagah, aur sher babaroṉ ke bachchoṉ kí ḳhurák kí jagah
kaháṉ hai, ki jis meṉ sher babar aur bághní, aur sher babar ke bachche phirte the,
aur un ko kisí ne ḍaráyá nahíṉ? 12 Sher babar apne bachchoṉ kí ḳhurák ke mu-
wáfiq pháṛtá thá, aur apní bághníoṉ ke liye galá ghonṭtá thá, aur apní mándoṉ ko
shikár se, aur gároṉ ko pháṛe gayoṉ se bhartá thá. 13 Rabb ul afwáj farmátá
hai, ki dekh, maiṉ terá dushman húṉ, aur maiṉ us kí giṛíoṉ ko ág se jaláúngá,
aur talwár tere jawán sher babaroṉ ko kháwegí, aur maiṉ terá pháṛná zamín par
se miṭá ḍálúngá, aur tere elchíoṉ kí áwáz phir nahíṉ suní jáegí.

III. BÁB.

1 Ḳhúnrez shahr par afsos, wuh jhúṭh aur lúṭ se bhará hai, wuh lúṭne se báz
nahíṉ átá. 2 Koṛoṉ kí áwáz, aur chakkoṉ kí khaṛkhaṛáhat kí sadá, aur kúdnewále
ghoṛoṉ kí ṭáp ká shor, aur dauṛnewálí gáṛíon kí áwáz hai. 3 Sawár kí táḳht, aur
talwár kí chamak, aur bhále kí jhalak, aur maqtúloṉ kí kasrat, aur láshoṉ kí intihá
nahíṉ, we láshoṉ par chalne meṉ phanste haiṉ.
4 Us ḳhúbsúrat jádúangez zániya kí zinákárí kí kasrat se yih hotá hai, ki wuh
qaumoṉ ko apní ziná se aur gharánoṉ ko apní jádúangezí se bechtí thí. 5 Rabb
ul afwáj farmátá hai, ki Dekh, maiṉ terá dushman húṉ, aur tere dámanoṉ ko
tere munh par kholúngá, aur qaumoṉ ko terí barahnagí, aur mamlukaton ko terí
ruswáí dikhláúngá. 6 Aur tujh par makrúh nápákí ḍálúngá, aur tujhe zalíl
banáúngá, aur angushtnumá karúngá. 7 Aur aisá hogá, ki jo koí tujhe dekhegá,
tujh se bhágegá, aur kahegá, ki Nínawah wírán húí hai, us ke liye kaun kuṛhegá?
Maiṉ tere liye tasallí denewálá kaháṉ se ḍhúnḍh láúṉ?
8 Kyá tú No-Amún se bhalá hai, jo nadíoṉ ke darmiyán basá thá, aur pání us kí
chároṉ taraf the, jiskí shahrpanáh samundar thá, aur jis kí díwár daryá se baní?
9 Kúsh jo kasír, aur Misr jo beshumár, Fút aur Lúbím terí madad meṉ the. 10
Tis par bhí wuh giriftár húí, aur asírí meṉ gaí, bachche us ke sab galíoṉ ke sire par
paṭke gae, aur unhoṉ ne us ke amíroṉ ke liye qura ḍálá, aur uske sáre buzurg
zanjíroṉ se jakṛe gae. 11 Tú bhí mast hogí, tú chhip jáegí, tú bhí dushman ke áge
se panáh ḍhúnḍhegí.
12 Tere sáre qala aise honge, jaisá anjír ká daraḳht apne pahle pake húe phaloṉ
ke sáth hai, ki agar hiláyá jáe, to khánewále ke munh meṉ gir paṛe. 13 Dekh,
tere log, jo tere darmiyán haiṉ, so auraten haiṉ, terí zamín ke darwáze tere dush-
manoṉ ke liye bilkull khole jáenge, ág tere qufloṉ ko kháwegí. 14 Tú muhásara
ke liye pání khínch, apne qalaoṉ ko mazbút kar, chihle meṉ utar, aur gáre ko sán,
aur pajáwe ko durust kar. 15 Waháṉ ág tujhe kháwegí, talwár tujhe káṭ ḍálegí,
ṭiḍḍí kí tarah tujhe kháwegí, agarchi tú apne ko kamalá kí mánind baṛháwe, aur
ṭiḍḍí kí tarah apne ko bahut kare. 16 Tú ne apne saudágaroṉ ko ásmán ke sitároṉ
se ziyáda kiyá hai; ṭiḍḍí gárat kartí hai, aur uṛtí hai. 17 Tere tájdár ṭiḍḍí ke se
haiṉ, aur tere sardár baṛe phaniyoṉ ke se, jo sardí ke waqt báṛoṉ ke andar rahte
haiṉ, aur jab áftáb nikaltá hai, to bhágte, aur unke rahne kí jagah maalúm nahíṉ hai.
18 Ai Asúr ke bádsháh, tere gaṛaṛiye sote haiṉ, tere jawán mard árám karte haiṉ;

tere log paháṛoṉ par parágauda haiṉ, aur koí nahíṉ hai, jo unko baṭore. 19 Zakhm
terá láiláj hai, terá gháo sakht dardangez hai. Sab jo terá hál sunenge, tujh par
táli bajáwenge, kyúnki terí sharárat kis par aksar na guzrí hogí.

HABAQQU'Q.

I. BÁB.

1 Yih wuh rúyá hai jise Habaqqúq Nabí ne musháhada kiyá.
2 Ai KHUDÁWAND, kab tak pukárúṉ maiṉ, aur tú na sune? Tere áge zulm se
faryád karúṉ, aur tú na bacháwe?
3 Tú kyúṉ mujhe badkáríáṉ dikhátá, aur zor zulm ko mere áge numáyán
kartá hai? Kyúnki gáratgarí aur zulm mere áge haiṉ: aur jo fasád aur qaziya barpá
karte haiṉ, so maujúd hain. 4 Is liye shariat sust húí hai, aur adálat kabhí záhir
nahíṉ hotí; kyúnki sharír rástkároṉ ko gher lete haiṉ, is sabab beinsáfi záhir hotí
hai. 5 Gair qaumoṉ ke darmiyán dekho; aur gaur karo, aur khúb taajjub karo:
is liye ki maiṉ tumháre aiyám meṉ ek kám kartá húṉ ki agarchi wuh tumheṉ
batáyá jáe, taubhí na mánoge. 6 Kyúnki dekho, maiṉ Kasdíoṉ ko uṭháúngá;
we talkhrú aur tezmizáj qaum haiṉ, jo gairoṉ ke maskanoṉ ko dakhl karne ke
liye zamín kí chauṛáí se guzar jáenge. 7 We khaufrasán aur haibatnák hain, unká
qánún aur fatwá unhíṉ se niklegá. 8 Un ke ghoṛe chítoṉ se bhí tezqadam haiṉ,
aur shám ke bheṛiyoṉ se bhí ziyáda khúnrez; aur un ke sawár phailenge, balki
sawár un ke dúr se áwenge; we khurák par dauṛnewále giddh kí tarah jhapaṭenge.
9 We sab lúṭne ko áwenge, munh un ká púrab kí hawá ke mánind cháṭegí, aur we
asíroṉ ko ret kí tarah jama karenge. 10 We bádsháhoṉ ko haqír jánenge, aur
shahzáde un ke liye ṭhaṭṭhe honge; aur we har ek qala par ṭhaṭṭhá karenge; we dhúl
se morcha bándhkar use le lenge. 11 Tab us ká dil badlegá; aur wuh guzar
jáegá, aur gunáhgár hogá, ki wuh apní qúwat ko apne but se samjhegá. 12 Ai
mere KHUDÁWAND Khudá, ai mere Quddús, kyá tú azal se nahíṉ hai? Ham nahíṉ
marenge. Ai KHUDÁWAND, tú ne unheṉ adálat ke liye ṭhaharáyá hai: aur ai
Khudá i qádir, tú ne un ko sarzanish ke liye muqarrar kiyá hai.
13 Ankheṉ terí pák haiṉ, ki tú badí ko dekh nahíṉ saktá, aur tú sharárat par
nazar kar nahíṉ saktá hai: phir káhe ko dagábázoṉ par nazar ḍáltá hai, aur jab
sharír rástkár ko nigaltá hai, tab tú kis liye chupká rahtá hai?
14 Aur baní Ádam ko samundar kí machhlíon ke mánind, zamín ke kíṛe makoṛoṉ
kí tarah, jin ká peshwá nahíṉ hai, kyúṉ banátá hai? 15 We un sabhoṉ ko bansí
se uṭhá lete haiṉ, aur apne dám se shikár karte haiṉ, aur jál meṉ jama karte haiṉ:
is liye we khushí aur khurramí karte haiṉ.
16 Is liye we apne dám ke áge qurbáníáṉ guzránte haiṉ, aur jál ke áge lubán
jaláte haiṉ; kyúnki un ke wasíle se un ká hissa lazíz hai, aur khurák un ke liye
ziyáda. 17 Kyá is liye we apne dám ko khálí karenge, aur hamesha qaumoṉ ke
qatl karne se báz na rahenge?

II. BAB.

1 Main apní dídgáh par khará húngá, shahrpanáh par baithúngá, aur muntazir
rahúngá, ki dekhún wuh mujhe kyá kahegí, aur main apne mubáhasa ká jawáb kyá
dúngí. 2 Tab Khudawand ne mujhe jawáb diyá, aur kahá, ki rúyá ko likh, aur
lauhe par sáf kar, ki wuh jo daure, so use parhe.

3 Kyúnki yih rúyá ek muaiyan waqt ke liye muqarrar hai, magar ákhir ko roshan
hogá, aur jhúth na bolegá: agarchi wuh derí kare, taubhí us ká muntazir rah, ki
wuh yaqínan pahunchegá, aur tawaqquf na karegá. 4 Dekh, us ká dil magrúr
húá hai, wuh rástdil nahín; par sádiq apne ímán se jíegá. 5 Aur siwáe is ke
wuh mastí se gunahgár hokar mutakabbir hai, wuh apne ghar men nahín rahtá,
wuh pátál aur maut kí máunind apná hausila barhátí hai, balki sárí qaumon ko
apne pás jama kartá hai, aur sárí khilqat ko apne nazdík batortá hai. 6 Kyá
sab ke sab us kí bábat zarb ul masal aur thatthá zubán par na láwenge, aur na
kahenge, ki Haif us par, ki jo gair kí chízon ko batortá hai, kab tak? aur us par
jo apne úpar bhárí mattí ládtá hai! 7 Kyá tere kátnewále achának na uthenge,
aur tere satánewále bedár na honge, aur tú un ke liye lút hogá? 8 Ki tú ne bahut
sí qaumon ko lút liyá hai, logon ke sáre bache húe tujhe lút lenge: insán kí khún-
rezí, aur sarzamín, aur shahr aur us ke sáre báshindon ke zulm ke iwaz. 9 Us par
afsos, jo apne ghar ke liye bure hásil ko hásil kartá hai, táki apne áshiyáne ko
bulandí par banáwe, aur musíbat ke qabze se rihái páwe. 10 Tú ne bahutere
logon ko márkar apne gharáne ke liye sharm hásil kiyá, aur apní ján ká asámí húá
hai: 11 Kyúnki patthar díwár se faryád karegí, aur shahtír us ko jawáb degá.
12 Us par afsos jo khúnrezí se gánw ko bíná kartá hai, anr sharárat se shahr ko
taamír kartá hai. 13 Dekho, kyá yih hál Rabb ul afwáj Khudawand kí taraf se
nahín hai, ki log ág ke darmiyán mihnat mashaqqat karen, aur qaumen lá hásil
apne tain thakáwen? 14 Kyúnki jis tarah pání se samundar bhará húá hai, usí
tarah zamín Khudawand ke jalál kí shinásái se maamúr hogí. 15 Us par afsos ki
jo apne hamsáye ko sharáb pilátá hai, aur us ke munh men míná lagákar use
matwálá banátá hai, táki tú us kí barahnagí par nazar kare! 16 Tú izzat ke iwaz
ruswáí se bhar gayá hai; tú bhí pí aur terí khulrí beparda ho jáe: Khudawand
ke dahne háth ke piyále ká daur tujhe pahunchegá, aur terí izzat par besharmí kí
qai hogí. 17 Kyúnki Lubnán ke zor zulm tujhe gher lenge, aur daríndon kí
gáratgarí tujhe daráwegí ádmíon kí khúnrezí, aur sarzamín, aur shahr, aur us ke
sáre báshindon ke zulm ke iwaz.

18 Taráshí húí múrat se kyá hásil, ki us ke kárígar ne use banáyá hai: dhálí
húí múrat, aur daroggoí ke ustád se kyá fáida, jo us ká banánewálá us par
bharosá rakhtá hai; ki gúnge buton ko banátá hai? 19 Us par afsos, ki jo lakrí se
kahe, ki Jág; aur bezubán patthar se, ki Uth, hidáyat kar: dekho, wuh sone rúpe
se mulamma húá hai, aur us ko mutlaqan dam nahín! 20 Magar Khudawand
apne muqaddas haikal men hai, sárí zamín us ke áge khámosh ho rahe!

III. BAB.

1 Habaqqúq nabí kí duá nauha ke sur par. 2 Ai Khudawand, main ne terá
kalám suná, aur dar gayá: ai Khudawand, tú barason ke darmiyán apne kám ko
zinda kar! barason ke andar záhir kar; gazab ke darmiyán rahm ko yád kar.
3 Khudá taiman se, aur Quddús koh i Fárán se á pahunchá. (Silá.) Us kí
buzurgí ne ásmán ko gher liyá, aur zamín uskí hamd se bhar gaí 4 Us kí chamak
núr kí sí thí, us ke háth se kirnen niklín, aur in se us kí qudrat kí poshish thí. 5
Us ke áge áge wabá chalí, us ke qadam qadam par átashín marz rawána húe.
6 Wuh khará húá, aur zamín ko náp dálá; wuh nigáh kiyá, aur qaumon ko pará-
ganda kiyá, aur qadím pahár parágandа húe, aur koh i dáimí us ke áge jhuk gaye:
us kí ráhen lázawál hain. 7 Main ne Kúshán ke khímon ko musíbat men dekhá,
aur zamín i Midiyán ke parde kámp gaye. 8 Kyá Khudawand nadíon par
gazabnák húá? kyá terá gazab nadíon par thá, kyá terá qahr samundar par, ki tú
apne ghoron par, aur naját kí gáríon par sawár huá? 9 Kamán terí bilkull uryán
húí, jaisá ki tú ne farmáyá, hán qaumon ke sáth qasam kiyá. (Silá.) Tú ne zamín
ko nadíon se shigáf kiyá. 10 Paháron ne tujhe dekhá, we thartharáe; páníon
kí sailábí bahtí húí guzar gaí; amíq ne apní áwáz buland kí, aur apne háthon ko
uthá liyá. 11 Áftáb aur máhtáb apne maqámon men thahar gae; tere tíron kí
roshní, aur bhálon kí chamkáhat ke sáth we rawána húe. 12 Tú ne qahr ke sáth
zamín par guzar kiyá, tú ne niháyat gazab men qabáil ko kát dálá. 13 Tú apne
logon kí naját ke liye, hán naját ke liye apne masíh ke sáth nikal chalá; tú bunyád
ko záhir karke sir ko gardan tak sharíron ke ghar men se gháyal kiyá. (Silá) 14
Tú us ke gánwon ke sardár ko usí kí láthíon se már dálá; we mujhe parágandа
karne ko girdbád kí tarah nikal áe: unká fakhr yih thá, ki muhtájon ko chupke
nigal jáwen. 15 Tú apne ghoron ke sáth samundar se, hán bare pánʻon ke túde
ke darmiyán guzar gayá.
16 Us ke sunte hí merá pet dharak uthá, áwáz se mere lab hilne lage . saráhat
merí haddíon men paith gaí, main apne men kámpne lagá, tákí main musíbat ke din
árám páún, jab wuh logon kí mukhálafat men áwegá, wuh apní faujon ke sáth un
par charh áwegá. 17 Agarchi anjír ká darakht na phúle, aur ták men phal na
lage, aur zaitún kí kishtkárí láhásil ho, aur khet anáj na den, aur galla jhund men
se kat jáe, aur gáí bail thán men na hon: 18 Tispar bhí main Khudawand men
khushí karúngá, main apní naját ke Khudá men khushwaqt hoúngá.
19 Khudawand Khudá merí qúwat hai, aur wuh mujhe Hiraní ká sá pánw
dewegá, aur mujhe mere únche makánon par sair karwáwegá. Sardár mugannı́
ke liye merí bínon ke sáth.

SAFANIYAH.

I. BAB.

1 Yahúdáh ke bádsháh Yúsiyáh bin Amún ke aiyám meṉ Ḳhudáwand ká
kalám, jo Safaniyáh bin Kúshí bin Jadaliyáh bin Amariyáh bin Hizqiyáh ko
pahunchá, so yih hai.
2 Maiṉ zamín kí sath par se sab ke sab ko bilkull nest karúngá, Ḳhudáwand
farmátá hai: 3 Maiṉ insán ko aur haiwán ko nest karúngá, hawá ke parindoṉ ko
aur samundar kí machhlíoṉ ko aur sharíroṉ ke sáth ṭhokar khilánewále butoṉ ko
nest karúngá, aur insán ko zamín par se káṭ ḍálúngá, Ḳhudáwand farmátá hai.
4 Maiṉ Yahúdáh par, aur Yarúsalam ke sáre báshindoṉ par, apná háth baṛháúngá,
aur is maqám meṉ se Baal ke báqí logoṉ ko aur panḍoṉ ke nám ko káhinoṉ ke sáth
nest karúngá, 5 Aur un ko bhí, jo koṭhe par ásmán ke lashkar ko pújte haiṉ, aur
un ko, jo sijda karke Ḳhudáwand ke aur Malkum ke nám se qasam kháte haiṉ,
6 Aur un ko bhí, jo Ḳhudáwand se phir gae haiṉ, aur unheṉ, jo Ḳhudáwand ko
nahíṉ ḍhúnḍhte aur us ke tálib nahíṉ hote.
7 Tum Ḳhudáwand Khudá ke huzúr chupke raho, kyúnki Ḳhudáwand ká
din nazdík hai, is liye ki Ḳhudáwand ne zabíha ṭhaharáyá hai, aur apne
mihmánoṉ ko buláyá hai. 8 Aur Ḳhudáwand ke zabíha ke din aisá hogá, ki
maiṉ amíroṉ ko, aur bádsháhzádoṉ ko, aur un sabhoṉ ko, jitne ki ajnabí poshák
pahinte haiṉ, sazá dúngá. 9 Maiṉ usí din meṉ un sabhoṉ ko, ki jitne dahlíz ke
úpar se kúd játe haiṉ, aur apne áqá ke gharoṉ ko lúṭ aur jhúṭh se bharte haiṉ, sazá
dúngá. 10 Aur usí din meṉ aisá hogá, Ḳhudáwand farmátá hai, ki Machhiyá
pháṭak se chilláne kí áwáz, aur dúsre pháṭak se mátam kí sadá, aur ṭíloṉ se baṛí
khuṛkhuṛáhaṭ bajegí. 11 Ai Maktís ke rahnewálo, tum mátam karo, kyúnki sáre
baipárí kaṭ gae, we jo chándí rakhte haiṉ, so miṭ gae. 12 Aur us waqt yúṉ hogá,
ki maiṉ chirág se Yarúsalam kí talásh lúngá, aur jitne apne talchhaṭ par beparwá
jam gae haiṉ, aur apne dil meṉ kahte haiṉ, ki Ḳhudáwand na bhalá na burá
karegá, un ko sazá dúngá. 13 Tab un ke mál o matáa lúṭ banenge, aur un ke ghar
ek wíráni honge, we gharoṉ ko banáwenge, par un meṉ búdbásh nahíṉ karenge,
aur tákistán lagáwenge, aur un ká wain nahíṉ píenge.
14 Ḳhudáwand ká buzurg din qaríb hai, háṉ nazdík hai, aur jald pahunchegá,
háṉ Ḳhudáwand ke din kí shuhrat hotí hai: waháṉ pahlawán zár zár rowegá.
15 Wuh din qahr ká din hai, tangí aur taklíf ká din, wíráni aur ḳharábí ká din,
táríkí aur udásí ká din, abr aur baṛí táríkí ká din, 16 Ghere húe shahroṉ par, aur
únche burjoṉ par turhí aur naqíre ká din. 17 Maiṉ insán par taklíf láúngá, ki we
andhoṉ ke mánind chalenge, is liye ki we Ḳhudáwand ke gunáhgár húe; un ká
ḳhún dhúl kí tarah aur un ká gosht najas kí tarah unḍelá jáegá. 18 Ḳhudáwand
ke qahr ke din meṉ na un kí chándí na un ká soná un ko bachá sakegá; par sárí
zamín gairat kí ág se niglí jáegí; kyúnki wuh jhaṭpaṭ zamín ke sáre báshindoṉ ko
miṭá ḍálegá.

II. BAB.

1 Tum apne ko jama karo aur jama hoo, ai behayá logo, 2 Us se áge ki taqdír
usí din ko, jo bhus kí mánind játá rahegá, wujúd meṉ áwe, us se áge ki Khuda-
wand ká sakht qahr tum par názil howe, us se áge ki Khudawand ke gazab ká
din tum par pahunche. 3 Ai zamín ke sáre halím logo, jo us ke hukm ke mutábiq
chalte ho, tum Khudawand ko ḍhúnḍho! Nekí ko ḍhúnḍho, hilm ko ḍhúnḍho,
sháyad ki tum Khudawand ke gazab ke din chhipáe jáo.
4 Kyúnki Azzah wírán aur Asqalún ek wíráni hogí, we din dopahar Ashdúd ko
báhar nikálenge, aur Aqrún jaṛ se ukháṛí jáegí. 5 Samundar kanáre ke basnewále
Karetíoṉ kí qaum par afsos! Khudawand ká kalám tumháre barkhiláf hai, ai
Kanaán, Filistíoṉ kí sarzamín, maiṉ tujhe nest nábúd karúngá, ki koí basnewálá na
rahe. 6 Aur samundar ke kanáre gaṛaṛiyoṉ ke makán aur jhompṛe aur galle ke
baiṭhán ke liye honge. 7 Aur wuhí kanára Yahúdáh ke gharáne ke báqí logoṉ ke
liye hogá, we us meṉ charáyá karenge, we shám ke waqt Asqalún ke makánoṉ
meṉ leṭ rahenge, kyúnki Khudawand un ká Khudá un par názil hogá, aur un kí
asírí ko phiráwegá.
8 Maiṉ ne Moab kí malámat aur baní Ammún kí gálíáṉ suníṉ, ki we merí qaum
ko malámat karte, aur un kí sarhadd ke khiláf apne ko baṛháte the. 9 Is
liye Rabb ul afwáj Isráel ke Khudá ne apní hayát kí qasam kar kar farmáyá
hai, Yaqínan Moab Sadúm kí mánind, aur baní Ammún Amúrah ká sá balki
bichháte ká jangal aur namaksár aur ek lázawál wíráni banegá, mere logoṉ
ke bache húe unheṉ lúṭenge, aur merí qaum ke báqí log un ko dakhl karenge.
10 Yih un kí magrúrí ká badlá hogá, kyúnki unhoṉ ne Rabb ul afwáj ke logoṉ kí
malámat kí hai, aur un ke barkhiláf apne ko baṛháyá hai. 11 Khudawand un ke
liye haibatnák hogá, aur zamín ke sáre maabúdoṉ ko bhúkh se lágir karegá, aur
har koí apní apní jagah se, háṉ qaumoṉ ke sáre jazíre us kí parastish karenge.
12 Tum bhí, ai Kúsh ke rahnewálo, merí talwár se máre jáoge. 13 Aur wuh
uttar ke barkhiláf apná háth baṛháwegá, aur Asúr ko kharáb karegá, aur Nínawah
ko ek wíráni banáwegá, jangal kí mánind khushk. 14 Aur us ke bíchoṉ bích galla,
háṉ har jins ke haiwán árám karenge, hawásil aur baglá us ke sutúnoṉ par maqám
karenge, we chahchahe márenge, un kí dahlízoṉ meṉ wíráni hogí, kyúnki sanaubar
ká kám ujaṛ gayá hai. 15 Khushí karnewálá shahr yihí hai, jo beparwá baiṭhá thá,
jis ne apne dil meṉ kahá, ki Maiṉ húṉ, mere siwá koí dúsrá nahíṉ, so wuh kaisí
wíráni húá, haiwánát ke árám kí jagah, jo koí us se guzregá, so phupkáregá, aur
tálí bajáwegá.

III. BAB.

1 Afsos us sarkash aur palisht, us zálim shahr par! 2 Us ne kalám ko nahíṉ
suná, nasíhat ko na máná, Khudawand par bharosá na rakhá, aur wuh apne Khudá
ke nazdík na áyá. 3 Us ke darmiyán us ke sardár garajnewále babar haiṉ, us ke
qází shám ke bheṛiye, jo subh tak haḍḍíoṉ ko bhí nahíṉ chhoṛte. 4 Us ke nabí
láfzan aur beímán haiṉ, us ke káhinoṉ ne muqaddas ko nápák kiyá hai, we sharíat
se báhar gae haiṉ.

5 Ḳhudáwand i ádil us ke darmiyán hai, wuh kuchh beinsáfí nahíṉ karegá;
wuh har subh ko apní adálat roshan kartá hai, adúl nahíṉ kartá, magar sharír
sharm ko nahíṉ jántá hai. 6 Maiṉ ne qaumoṉ ko káṭ ḍálá, un ke burj wírán húe;
maiṉ ne un kí sháhráhoṉ ko bigáṛ ḍálá, ki un meṉ koí nahíṉ chaltá, un ke shahr
ujáṛ húe, aisí ki koí insán nahíṉ, koí basnewálá nahíṉ. 7 Maiṉ ne kahá, ki Faqat
mujh se ḍartá rah, tú nasíhat qabúl kar, to terá maqám nahíṉ miṭ jáegá, jaisá ki
maiṉ ne tere haqq meṉ farmáyá; par unhoṉ ne sawere uṭhkar apne taríqoṉ ko
bigáṛá. 8 Is liye tum mere muntazir raho, Ḳhudáwand farmátá hai, us din tak
ki maiṉ lúṭ ko uṭhúṉ; kyúnki merá qasd hai, ki qaumoṉ ko baṭorúṉ, aur mamlukatoṉ
ko jama karúṉ, táki maiṉ apne gazab ko, háṉ sáre tez qahr ko un par barsáúṉ;
kyúnki sárí zamín merí gairat kí ág se niglí jáegí.

9 Kyúnki maiṉ phir us waqt logoṉ ko ek pák zubán dúngá, táki we sab ke sab
Ḳhudáwand ká nám leweṉ, aur ek dil hokar us kí bandagí kareṉ. 10 We Kúsh
kí nahroṉ ke pár se mere parastishkarnewáloṉ ko, mere parágauda logoṉ ko
láwenge, ki mere hadiye hoṉ. 11 Usí din tú apne sáre kámoṉ se, jin se tú merá
gunáhgár húá hai, sharminda nahíṉ hogá, kyúnki maiṉ us waqt tere magrúr
fakhrbáz tere darmiyán se uṭhá ḍálúngá, aur tú mere muqaddas paháṛ par phir
magrúr na howegá. 12 Aur maiṉ ek garíb muhtáj qaum ko tere darmiyán chhoṛ
dúngá, aur we Ḳhudáwand ke nám par bharosá rakhenge. 13 Isráelíoṉ ke báqí
log badkáríáṉ nahíṉ karenge, aur jhúṭh nahíṉ bolenge, aur un ke muṉh meṉ fareb
kí zabán nahíṉ páí jáegí, balki we charáí aur árám karenge, aur koí unheṉ nahíṉ
ḍaráwegá.

14 Ai bint i Saihún, tú gá, ai Isráel, tú lalkár, ai bint i Yarúsalam, tú apne
tamám dil se khushí khurramí kar. 15 Ḳhudáwand ne terí sazá ko mauqúf kiyá
hai, us ne tere dushmanoṉ ko nikál diyá hai, Ḳhudáwand Isráel ká bádsháh tere
darmiyán hai, tú phir musíbat ko nahíṉ dekhegá. 16 Usí din meṉ Yarúsalam ko
kahá jáegá, ki Tú mat ḍar, aur Saihún ko, ki Tere háth sust na hoṉ. 17 Ḳhudá-
wand terá Khudá, jo tere darmiyán hai, so qádir hai, wuhí naját dewegá, wuh tujh
par khushí se shádmán hogá, apní mahabbat meṉ khámosh rahegá, wuh tere liye
gáte gáte tujh par shádmání karegá. 18 Maiṉ uṉ ko, jo muqaddas Jamáat ke liye
gamgín haiṉ, jo tumháre haiṉ, jin par harf ladá hai, baṭorúngá. 19 Dekh, maiṉ usí
waqt un sabhoṉ ko, jo tujhe satáte haiṉ, márúngá, aur langroṉ ko naját dúngá, aur
parágandoṉ ko baṭorúngá, aur jaháṉ kahíṉ un kí sharmindagí húí hai, taháṉ un ke
liye taaríf aur námwarí bakhshúngá. 20 Jis waqt ki maiṉ tumheṉ baṭorúngá, usí
waqt tum ko pher láúngá, kyúnki jis waqt tumhárí ánkhoṉ ke áge tumhárí asírí ko
pher láúngá, tum ko zamín kí sárí qaumoṉ ke darmiyán ek nám aur taaríf banáúngá,
Ḳhudáwand farmátá hai.

HAJJI'.

I. BA'B.

1 Dárá bádsháh kí hukúmat ke dúsre baras chhaṭṭhe mahíne kí pahlí táríḳh
Ḳhudáwand ká kalám Sialtíel ke beṭe Zarúbábul ko, jo Yahúdáh ká hákim thá,
aur Yahúsadaq ke beṭe Yahúsúa ko, jo sardár káhin thá, Hajjí nabí kí maarifat is
mazmún par pahunchá.
2 Ki Rabb ul afwáj yúṉ farmátá hai, ki Yih qaum kahtí hai, ki Waqt yaane
Ḳhudáwand ke ghar banáne ká waqt nahíṉ áyá. 3 Tab Ḳhudáwand ká kalám
Hajjí nabí ko is mazmún par áyá, ki 4 Kyá tumháre liye waqt hai jo áp chhat
ke gharoṉ meṉ raho, aur yih ghar wírán rahe? 5 Aur ab Rabb ul afwáj yúṉ
farmátá hai, ki Tum apne taríqe par andesha karo. 6 Tum ne bahut boyá, par
thoṛá hásil karte ho; kháte ho, par ásúda nahíṉ hote; píte ho, par ser nahíṉ hote;
kapṛe pahinte ho, par koí garm nahíṉ hotá, aur mazdúr apní apní mazdúrí ko phaṭí
thailí ke liye kamátá hai.
7 Rabb ul afwáj yúṉ farmátá hai, ki Tum sab apne taríqe par andesha karo. 8
Paháṛ par chaṛhkar lakṛí láo, aur ghar ko banáo, maiṉ us se rází húngá; aur
buzurgí páúngá, Ḳhudáwand farmátá hai. 9 Tum muntazir bahut ke rahe,
aur dekho, thoṛá húá, aur jab ghar meṉ láe, to maiṉ ne us par phúnk márí; Rabb
ul afwáj farmátá hai: Sabab kyá hai? Sabab yih hai, ki merá ghar wírán hai, aur
tum meṉ se har koí apne ghar ko dauṛtá hai. 10 Is liye ásmán os giráne se
rah gayá hai, aur zamín apne hásil dene se rah gaí. 11 Aur maiṉ ne zamín par,
aur paháṛ par, aur anáj par, aur wain par, aur tel par, aur sab par, jo zamín se
hásil hotá hai, aur insán par aur baháim par, aur háth kí sárí mihnat par kál
buláyá.
12 Tab Zarúbábul bin Sialtiel aur Yahúsúa bin Yahúsadaq sardár káhin, aur
qaum ke sáre báqí log Ḳhudáwand apne Ḳhudá ke qaul ke aur Hajjí nabí kí
bátoṉ ke, jin ke liye Ḳhudáwand un ke Ḳhudá ne use bhejá thá, shinawá húe;
aur qaum Ḳhudáwand ke huzúr ḍarí. 13 Tab Ḳhudáwand ke paigambar Hajjí ne
Ḳhudáwand ká paigám páke us qaum ko kahá, ki Ḳhudáwand farmatá hai, Main
tumháre sáth húṉ. 14 Phir Ḳhudáwand ne Zarúbábul bin Sialtiel Yahúdáh ke
hákim kí rúh ko, aur Yahúsúa bin Yahúsadaq sardár káhin kí rúh ko, aur qaum ke
báqí logoṉ kí rúh ko harakat diláí: so we áe, aur Rabb ul afwáj apne Ḳhudá ke
ghar ke banáne meṉ mashgúl húe. 15 Aur yih Dárá bádsháh kí hukúmat ke
dúsre baras chhaṭṭhe mahíne kí chaubíswíṉ táríḳh meṉ ho gayá.

II. BA'B.

1 Sátweṉ mahíne kí ikkíswín táríḳh Ḳhudáwand ká kalám Hajjí nabí kí má-
rifat is mazmún par pahunchá, 2 Ki Ab Zarúbábul bin Sialtiel Yahúdáh ke
hákim ko, aur Yahúsúa bin Yahúsadaq sardár káhin ko, aur qaum ke baqí logoṉ ko
kah, 3 Ki Tum meṉ kaun báqí hai, ki is haikal ko us kí pahlí azamat meṉ dekhá
hai? Aur ab kis hálat meṉ dekhte ho? Kyá uskí nisbat tumhárí nazaroṉ meṉ

níchíz nahíṉ dikhláí detá hai? 4 Lekin ai Zarúbábul, ḳhátirjama rah, Khudá-
wand farmátá hai, aur ai Yahúsúa bin Yahúsadaq sardár káhin, ḳhátirjama rah, aur
ai sáre ahl i raaiyat, ḳhátirjama raho, Khudáwand farmátá hai, aur kám karo;
kyúnki maiṉ tumháre sáth húṉ, Rabb ul afwáj farmátá hai. 5 Us ahd ká
kalám, jo Misr se nikalte waqt maiṉ ne tum se bándhá, so qáim hai, aur merí wuh
Rúh tumháre darmiyán rahtí hai: mat ḍaro. 6 Kyúnki Rabb ul afwáj yúṉ farmátá
hai, ki Ab se ek thoṛí der baad maiṉ ásmán aur zamín aur tarí aur ḳhushkí ko
hiláúngá. 7 Aur sárí qaumoṉ ko hiláúngá, aur árzú sárí qaumoṉ kí á pa-
hunchegí, aur is ghar ko jalál se bhar dúngá, Rabb ul afwáj farmátá hai. 8
Chándí merí hai, aur soná merá hai, Rabb ul afwáj farmátá hai. 9 Is pichhle
ghar kí buzurgí pahle ghar kí buzurgí se ziyáda hogí, Rabb ul afwáj farmátá
hai, aur is maqám meṉ salámatí baḳhshúngá, Rabb ul afwáj farmátá hai.

10 Aur Dárá bádsháh kí hukúmat ke dúsre sál nauweṉ mahíne kí chaubíswíṉ
táríḳh Khudáwand ká kalám Hajjí nabí kí maarifat is mazmún par pahunchá,
11 Ki Rabb ul afwáj yúṉ farmátá hai, Sharíat kí bábat káhinoṉ se daryáft
kar, 12 Ki Agar koi ádmí pák gosht ko apne kapṛe ke anchal meṉ lewe,
aur us anchal ko roṭí yá lapsí yá sharáb yá tel yá har tarah kí ḳhurák meṉ chhu-
láwe: to kyá wuh chíz pák hogí? Káhinoṉ ne jawáb meṉ kahá ki Nahíṉ. 13 Phir
Hajjí ne kahá, ki Agar koí murde ke chhúne ke sabab se nápák húá ho, aur
kisí ek ko un meṉ se chhúwe: to kyá nápák hogá? Káhinoṉ ne jawáb meṉ
kahá, háṉ nápák hogá. 14 Phir Hajjí ne jawáb diyá, aur kahá, ki Hál is qaum ká
aur is guroh ká merí nazar meṉ aisá hí hai, Khudáwand farmátá hai, aur un ke
háthoṉ kí har tarah ká kám aisáhí hai, aur jo kuchh ki us jagah par guzaránte haiṉ,
nápák hai. 15 Aur ab tum andesha karo áj se aur us ke áge, us din se ki Khudá-
wand kí haikal meṉ patthar par patthar na rakhá gayá thá, 16 Us aiyám se ki
jab koí bís ke ṭáde meṉ gayá, to faqat das páyá, aur jab kolhú meṉ gayá ki pachás
bartan bhar lewe, to faqat bís páyá. 17 Aur maiṉ ne tumko bád i samúm aur
yarqán aur ole se tumháre háthoṉ ke sáre kám meṉ márá, par tum merí taraf na
phire, Khudáwand farmátá hai. 18 Áj se aur us ke áge se andesha karo, nauweṉ
mahíne kí chaubíswíṉ táríḳh se, yaane jis din se ki Khudáwand kí haikal kí neo
ḍálí gaí, andesha karo. 19 Kyá bíj ab tak bakhárí hai? háṉ ták aur anjír ká
daraḳht aur anár aur zaitún phal nahíṉ láyá hai. Lekin áj se tum par barakat
utárúngá.

20 Phir usí mahíne kí chaubíswíṉ táríḳh Khudáwand ká kalám Hajjí nabí ko
is mazmún par áyá, 21 Ki Yahúdáh ke sardár Zarúbábul se kah de, ki Maiṉ
ásmán aur zamín ko hiláúngá, 22 Aur bádsháhoṉ kí kursíoṉ ko aundháúngá, aur
gairqaumoṉ kí saltanatoṉ ke zor ko ḳharáb karúngí, aur rathoṉ ko un ke sárathíoṉ
samet ulaṭ dúngá, aur ghoṛe sawároṉ samet gir jáenge, harek ádmí apne bháí kí
talwár se. 23 Rabb ul afwáj farmátá hai, ki Ai mere banda Zarúbábul bin Sialtiel,
usí din maiṉ tujhe lúngá, Khudáwand farmátá hai, aur nigín kí tarah tujhe
rakhúngá, is liye ki tujhe qabúl kiyá, maiṉ Rabb ul afwáj farmátá húṉ.

ZAKARIYÁH.

I. BÁB.

1 Dárá bádsháh ke dúsre baras áṭhweṉ mahíne meṉ Ḳhudáwand ká kalám
Zakariyáh bin Barakiyáh bin I'dú nabí ko pahunchá, aur bolá, 2 Ḳhudáwand
tumháre ábá se baṛá náráz húá, 3 Lekin tú unheṉ kah de, ki Rabb ul afwáj
yúṉ farmátá hai, ki Tum merí taraf phiro, Rabb ul afwáj farmátá hai: to maiṉ
tumhárí taraf phirúngá, Rabb ul afwáj farmátá hai. 4 Tum apne ábá kí mánind
na honá, jinheṉ agle nabí waaz karte aur kahte the, ki Rabb ul afwáj yúṉ farmátá
hai, ki Tum apne bure taríqoṉ se, aur bure fialoṉ se phiro, par unhoṉ ne na suná,
aur mujhe na máná, Ḳhudáwand farmátá hai. 5 Tumháre ábá kaháṉ? aur
anbiyá, kyá we sadá jíte haiṉ. 6 Par jo jo kalám aur jo jo ahkám ki maiṉ ne
nabíoṉ apne bandoṉ ko farmáyá thá, kyá we tumháre ábá tak nahíṉ pahunche
haiṉ? Háṉ we phirkar kahne lage, ki Rabb ul afwáj jaisá ki hamáre taríqoṉ aur
fialoṉ ke mutábiq ham se kyá cháhtá thá, taisá ham se kiyá hai.

7 Giyárahweṉ mahíne kí chaubíswíṉ táríkh jo Sabát ká mahína hai, Dárá
ke dúsre baras Ḳhudáwand ká kalám Zakariyáh bin Barakiyáh bin I'dú nabí ko
pahunchá.

8 Rát ko maiṉ ne rúyá dekhá, to kyá dekhtá húṉ? ki ek shaḳhs ek surḳh ghoṛe
par sawár hokar mihandí ke daraḳhtoṉ ke darmiyán, jo nasheb i zamín meṉ the,
khaṛá hai, aur us ke píchhe surḳh aur kumait aur safed ghoṛe haiṉ. 9 Tab maiṉ
ne kahá, ki Ai mere Ḳhudáwand, ye kaun haiṉ? Phir Firishte ne, jo mujh se
guftgú kartá thá, kahá, ki Maiṉ tujhe dikháúngá ki ye kaun haiṉ. 10 Aur jo
shaḳhs ki mihandí ke daraḳhtoṉ ke darmiyán khaṛá thá, us ne jawáb meṉ kahá,
ki Ye we haiṉ, jinheṉ Ḳhudáwand ne zamín ká sair karne ko bhejá hai. 11 Aur
unhoṉ ne Ḳhudáwand ke us firishte ko jo mihandí ke daraḳhtoṉ ke darmiyán
khaṛá thá, jawáb meṉ kahá, ki Ham zamín ká sair kar chuke haiṉ, aur kyá dekhte
haiṉ, ki sárí zamín baiṭhtí hai, aur árám se hai. 12 Phir Ḳhudáwand ke firishte
ne jawáb dekar kahá, ki Ai Rabb ul afwáj, tú Yarúsalam par aur Yahúdáh ke
shahroṉ par, jo in sattar barasoṉ se ḳhashmnák hai, kab tak rahm na karegá? 13
Aur Ḳhudáwand ne us firishte ke jawáb meṉ, jo mujh se guftgú kartá thá,
achchhí achchhí tasallí denewálí báteṉ farmáíṉ.

14 Tab us firishte ne, jo mujh se guftgú kartá thá, mujhe kahá, ki Tú manádí
kar, ki Rabb ul afwáj yúṉ farmátá hai, ki Maiṉ Yarúsalam aur Saihún ke liye baṛí
gairat se gayúr húṉ. 15 Aur maiṉ un gairqaumoṉ se, jo ab árám meṉ haiṉ,
niháyat ḳhashmnák húṉ, ki maiṉ thoṛá ḳhashmnák thá, aur unhoṉ ne musíbat ko
baṛháyá hai. 16 Is liye Ḳhudáwand yúṉ farmátá hai, ki Maiṉ rahmatoṉ ke sáth
Yarúsalam kí taraf mutawajjih húá húṉ, us meṉ merá ghar banegá, Rabb ul
afwáj farmátá hai, aur ek rassí Yarúsalam par khínchí jáegí. 17 Phir manádí kar
ki Rabb ul afwáj yúṉ farmátá hai, ki Phir mere shahr baḳhtiyárí ke sabab phailáe
jáenge, aur Ḳhudáwand phir Saihún ko tasallí baḳhshegá, aur phir Yarúsalam ko
maqbúl karegá.

18 Phir maiṉ ne apní ánkheṉ uṭháíṉ, aur rúyá dekhá, to kyá dekhtá húṉ, ki chár
síng. 19 Aur maiṉ ne us firishte se, jo mujh se guftgú kartá thá, púchhá, ki Ye
kyá haiṉ? Us ne mujhe jawáb diyá, ki Ye we síng haiṉ, jinhoṉ ne Yahúdáh aur
Isráel aur Yarúsalam ko parágauda kyá hai. 20 Aur Ḳhudáwand ne mujhe
chár lohár dikhláe. 21 Tab maiṉ ne kahá, ki Ye log kis kám ke liye áe haiṉ? Us
ne jawáb diyá, ki Ye we síng haiṉ, ki jinhoṉ ne Yahúdáh ko aisá parágauda kiyá hai,
ki kisí ne apná sir na uṭháyá, lekin ye log un kí shikast karne ke liye, aur gair
qaumoṉ ke síngoṉ ko, jinhoṉ ne Yahúdáh kí zamín par us ke parágauda karne ko
apná síng uṭháyá hai, us ke nikálne ke liye áe haiṉ.

II. BÁB.

1 Phir maiṉ ne jo ánkheṉ uṭháíṉ aur dekhá, to kyá dekhtá húṉ, ki ek shaḳhs
jaríb kí rassí háth meṉ liye húe hai. 2 Aur maiṉ ne kahá, ki Tú kaháṉ játá hai? Us
ne mujhe kahá, ki Yarúsalam ke nápne ḳo, us kí chauṛáí lambáí daryáft karne ko.
3 Aur kyá dekhtá húṉ, ki jo firishta mujh se guftgú kartá thá, so nikal chalá, aur
dúsrá firishta us ke istiqbál ko gayá, 4 Aur use kahá, ki Dauṛ, aur is jawán se
kah, ki Yarúsalam un shahroṉ kí mánind, jo insán aur haiwán kí kasrat ke sabab
námahsúr hai, ábád hogá. 5 Kyúnki Ḳhudáwand farmátá hai, ki Maiṉ us ke
liye chároṉ taraf se átashín shahrpanáh, aur us ke darmiyán jalál húngá.
6 Are are tum uttar kí zamín se bhágo, Ḳhudáwand farmátá hai; kyúnki
maiṉ ne ásmán ke chároṉ atráf meṉ tum ko parágauda kiyá, Ḳhudáwand farmátá
hai. 7 Ai Saihún, tú jo Bábul kí beṭí ke sáth rahtí hai, apne ko chhuṛá.
8 Kyúnki Rabb ul awáj yúṉ farmátá hai, ki Jalál záhir hone ke baad us ne mujhe
un qaumoṉ ke pás bhejá, ki jinhoṉ ne tum ko lúṭ liyá; kyúnki jo koí tumheṉ
chhútá hai, so apní ánkhoṉ kí putlí ko chhútá hai. 9 Kyúnki dekh, maiṉ un par
apná háth hiláúngá, aur we apne gulámoṉ ke liye lúṭ honge: tab tum jánoge ki
Rabb ul afwáj ne mujhe bhej diyá. 10 Ai Saihún kí beṭí, tú gá aur ḳhushhálí
kar, kyúnki dekh, maiṉ áúngá, aur tere darmiyán sukúnat karúngá, Ḳhudá-
wand farmátá hai. 11 Aur usí din bahuterí qaumeṉ Ḳhudáwand se milengí,
aur we mere log honge, aur maiṉ tere darmiyán sukúnat karúngá, aur tú jánegá ki
Rabb ul afwáj ne mujhe tujh pás bhejá hai. 12 Aur Ḳhudáwand Yahúdáh ko
zamín i muqaddas meṉ apne ḳháss hisse kí mánind apní mírás meṉ láwegá, aur
phir Yarúsalam ko pasand karegá. 13 Ai sárí ḳhilqat Ḳhudáwand ke áge chupkí
ho rah; kyúnki wuh apne muqaddas makán ke darmiyán se uṭhá hai.

III. BÁB.

1 Aur us ne sardár káhin Yahúsúa ko Ḳhudáwand ke firishte ke áge khaṛe
hote aur Shaitán ko us ke satáne ko us ke dahne háth kí taraf khaṛe hote mujhe
dikhláyá. 2 Aur Ḳhudáwand ne Shaitán ko kahá, ki Ai Shaitán, Ḳhudáwand
tujhe malámat kare, háṉ wuh Ḳhudáwand, jisne Yarúsalam ko pasand kiyá hai,
so tujhe malámat kare. Kyá yih ág se nikálí húí lúkṭí nahíṉ hai? 3 Aur Yahú-
súa maile kapṛe pahine firishte ke áge khaṛá thá. 4 Wuh bolá, aur apne áge ke
khaṛe logoṉ se kahá, ki Us par se maili poshák utáro. Tab us ne use kahá, ki

Dekh, maiṉ ne tere gunáhoṉ ko tujh se dúr kiyá, aur tujhe ḳhilaat pahnáúngá. 5
Aur maiṉ ne kahá, ki us ke sir par ek sáf amáma rakheṉ. Tab unhoṉ ne us ke
sir par sáf amáma rakhá, aur use poshák pahnáí, aur Ḳhudáwand ká firishta us
ke pás khaṛá rahá.

6 Aur Ḳhudáwand ne yih kahte húe Yahúsúa se ahd o paimán kiyá, ki 7
Rabb ul afwáj yúṉ farmátá hai, ki Agar tú merí ráhoṉ meṉ chalegá, aur merí
shariat ko mánegí: to tú mere ghar ká bandobast karegá, aur mere sahnoṉ kí
nigáhbání karegá, aur maiṉ tujhe musáhibon ko in házirbáshoṉ meṉ se dúngá. 8
Ab ai Yahúsúa sardár káhin sun, tú aur tere hammansab, jo tere áge baiṭhe haiṉ;
kyúnki ye namúne ke ashḳhás haiṉ; ki dekh, maiṉ apne bande Zamaḳh ko záhir
karúngá. 9 Kyúnki us patthar ko, jo maiṉ ne Yahúsúa ke áge rakhá hai, dekh: us
ekhí patthar par sát ánkheṉ dekhtí rahengí, dekh maiṉ uská naqsh kanda karúngá,
Rabb ul afwáj farmátá hai, aur maiṉ is zamín ke gunáhoṉ ko ekhí din meṉ dúr
karúngí. 10 Usí din Rabb ul afwáj farmátá hai, tum ek dúsre ko ták aur anjír
ke peṛ tale buláoge.

IV. BÁB.

1 Aur wuh firishta, jo mujh se báteṉ kartá thá, phirkar áyá, aur jaisá koí nínd
se jagíyá játá hai, waisá us ne mujhe jagáyá. 2 Aur mujh ko kahá, tú kyá dekhtá
hai? Maiṉ ne kahá, dekhá, to kyá dekhtá húṉ, ki ek sone ká chirágdán ma kotorí
aur us ke sir par sát chirág, aur un sátoṉ chirágoṉ ke liye, jo us par haiṉ, sát nalíáṉ.
3 Aur us ke nazdík do peṛ zaitún ke ek koṭorí kí dahní taraf aur dúsrí us kí
báyíṉ taraf. 4 Aur maiṉ ne us firishte ko, jo mujh se kalám kartá thá, jawáb de-
kar kahá, ki Ai mere sáhib, ye kyá haiṉ? 5 Tab us firishte ne, jo mujh se kalám
kartá thá, jawáb dekar kahá, Tú nahíṉ jántá, ki ye kyá haiṉ? Maiṉ ne kahá,
Nahíṉ, mere sáhib. 6 Tab us ne mujhe jawáb dekar kahá, ki Yih Zarúbábul ke
liye Ḳhudáwand ká kalám hai, ki Na jabr se aur na zor se, balki merí rúh se;
Rabb ul afwáj farmátá hai. 7 Ai baṛe paháṛ, tú kyá hai? Tú Zarúbábul ke áge
maidán banegá. Aur wuhí us ke sir par ke patthar ko fazl fazl us ke liye pukárte
húe nikálegá.

8 Phir Ḳhudáwand ká kalám yih kahtí húá mujh pás áyá, 9 Ki Zarúbábul
ke háth ne is ghar kí new ḍálí, aur usí ke háth use púrá karenge; tab tú jánegá ki
Rabb ul afwáj ne mujhe tujh pás bhejá hai. 10 Kyúnki chhoṭí bát ke din ko kaun
haqír jánegá? Ḳhudáwand kí we sát ánkheṉ, jo sárí zamíṉ ká sair kartí haiṉ,
ḳhushí se Zarúbábul ke háth meṉ sáhul ko dekhtí haiṉ.

11 Tab maiṉ ne use jawáb meṉ kahá ki Ye dono zaitún ke peṛ, jo chirágdán ke
dahne báyeṉ haiṉ, kyá haiṉ? 12 Aur maiṉ ne dúsrí bár ḳhitáb karke use kahá, ki
Zaitún kí ye do sháḳheṉ, jo do sonahlí nalíoṉ meṉ se soná sá tel apne se járí kar-
tíáṉ haiṉ, so kyá haiṉ? 13 Us ne mujhe jawáb dekar kahá, Kyá tú nahíṉ jántá hai,
ye kyá haiṉ? Maiṉ ne kahá, Nahíṉ, ai mere sáhib. 14 Us ne mujhe kahá, ki Ye
we do mamsúh haiṉ, jo sárí zamín ke málik ke huzúr khaṛe rahte haiṉ.

V. BAB.

1 Phir main ne munh morá, aur apní ánkhen utháín, aur dekhá, to kyá dekhtá
hún, ki ek urtá húá túmár.
2 Us ne mujhe kahá, ki Kyá dekhtá hai? Main ne jawáb diyá, ki Ek urtá húá
túmár dekhtá hún, jiskí lambáí bís háth, aur chauráí das háth. 3 Phir usne mujhe
kahá, Yih wuh laanat hai, jo sárí zamín par phailtí hai, aur bamújib us ke jo koí
chorí kartá hai, us kí ek taraf se mitáyá jáegá, aur bamújib us ke, jo qasam khátá
hai, usí kí dúsrí taraf se mitáyá jáegá. 4 Main use nikálúngá, Rabb ul afwáj
farmátá hai, aur wuh chor ke ghar men, aur mere nám se jhúṭh qasam khánewále
ke ghar men ghusegá, aur us ke ghar ke darmiyán ṭhaharegá, aur use us kí lakṛí
aur us ke patthar samet barbád karegá.
5 Aur wuh firishta, jo mujh se kalám kartá thá, niklá, aur mujhe kahá, ki Ab tú
apní ánkhen uṭhá, aur dekh, ki yih, jo nikal játí hai, kyá hai. 6 Main ne kahá, ki
Yih kyá hai? Wuh bolá, ki Yih jo nikaltá hai, ek aifah hai Aur us ne kahá, ki
Sárí zamín men un kí ánkh hai. 7 Aur kyá dekhtá hún, ki ek síse ká qintár
uṭháyá játá hai, aur ki ek aurat aifah ke bíchon bích uṭh baiṭhí hai. 8 Aur us ne
kahá, ki Yih sharárat hai. Aur usne use Aifah ke bích men utár dálá, aur síse ke
bhár ko us ke munh par dhar diyá. 9 Phir main ne ánkhen uṭháke nigáh kí, to
kyá dekhtá hún, ki do auraten nikal áín, aur un ke paron men hawá thí, kyúnki
par un ke laklak ke se the, aur we aifah ko ásmán zamín ke adhar men uṭhá le
gaín. 10 Tab main ne us firishte ko, jo mujh se kalám kartá thá, kahá, ki Ye aifah
ko kidhar le játí hain? 11 Us ne mujhe kahá, ki Us ke liye Sinaár kí zamín men
ghar banáne ko; aur jab taiyár hai, to wuh apne ásan par baiṭháí jáegí.

VI. BAB.

1 Phir main ne munh morá, aur apní ánkhen utháín, aur dekhá, to kyá dekhtá
hún, ki un do paháron ke bích men se chár gáṛiáṇ nikal áín, aur we paháṛ pítal
ke paháṛ the. 2 Pahlí gáṛí men lál ghoṛe aur dúsrí gáṛí men kále ghoṛe the;
3 Aur tísrí gáṛí men safed ghoṛe, aur chauthí gáṛí men kabre aur qawí ghoṛe the.
4 Tab main ne us firishte ko, jo mujh se kalám kartá thá, púchhá, ki Ai mere sáhib,
ye kyá hain? 5 Aur firishte ne mujhe jawáb dekar kahá, ki Ye ásmán kí chár rúhen
hain, jo sárí zamín ke KHUDAWAND ke huzúr se nikalkar játí hain. 6 Aur kále
ghoṛe, jo us men hain, so uttar mulk men játe hain, aur safed un ke píchhe píchhe
játe hain, aur kabre dakhin ke mulk ko játe hain. 7 Aur qawí nikalkar cháhte
the, ki sárí zamín par guzar karen. Aur us ne kahá, ki Chalo, aur zamín par guzar
karo; aur we zamín par guzre. 8 Phir wuh mujh par chilláyá, aur kahá, ki Un ko
dekh, jo uttar mulk ko játe hain, we mere jí ko uttar ke mulk men ṭhanḍá karte
hain.
9 Phir KHUDAWAND ká kalám yih kahtá húí mujh pás pahunchá, aur bolá,
10 Ki Tú asíron se, yaane Khuldí aur Túbiyáh aur Yadaiyáh se le, aur tú usí
din já, Yúsiyáh bin Safaniyáh ke ghar men, jahán we Bábul se áe hain, já, 11 Un
se chándí aur soná le, aur táj baná, aur Yahúsúa bin Yahúsadaq sardár káhin ke
sir par rakh; 12 Aur us se yún kah, ki Rabb ul afwáj yún farmátá hai,

ki Dekh, wuh shakhs jis ká nám Zamakh hai, apne asl se baṛhegá, aur Ḳhudáwand
kí haikal ko banáwegá. 13 Háṉ wuhí Ḳhudáwand kí haikal ko banáwegá, aur
wuh jalál ká maurid hogá, aur apní kursí par baiṭhke hukúmat karegá, aur wuh
apní kursí par káhin hogá, aur salámat kí saláh donoṉ kí darmiyán hogí. 14 Aur
wuh táj Hilm aur Túbiyáh aur Yadaiyáh aur Hann bin Safaniyáh ko Ḳhudá-
wand kí haikal meṉ yádgárí ke liye ho. 15 Aur we, jo dúr haiṉ, so áwenge, aur
Ḳhudáwand kí haikal ke banáne meṉ mashgúl honge, aur tum jánoge, ki Rabb ul
afwáj ne mujhe tum pás bhejá hai, aur agar tum Ḳhudáwand apne Ḳhudá ke
qaul ko sunoge, to yúṉ hogá.

VII. BÁB.

1 Dárá bádsháh ke chauthe baras yúṉ húá, ki Ḳhudáwand ká kalám nauweṉ
mahíne kí chauthí tárikh yaane Kislau mahíne meṉ Zakariyáh ko pahunchá; 2
Baad us ke ki Sarázur aur Rajm i Malik aur un ke sáthí Ḳhudá ke ghar meṉ
gae bheje the, ki Ḳhudáwand ke áge duá kareṉ, 3 Aur ki Rabb ul afwáj ke ghar
ke káhinoṉ se aur nabíoṉ se kaheṉ, Kyá maiṉ parhez kartá húí jaisá ki itne bara-
soṉ meṉ kar rahá húṉ, ab pánchweṉ mahíne meṉ mátam karúṉ? 4 Tab Rabb
ul afwáj ká kalám yih kahtá húá mujh pás pahunchá, 5 Ki Zamín ke sáre logoṉ
se aur káhinoṉ se kah, ki Jab tum logoṉ ne in sattar barasoṉ tak pánchweṉ
aur sátweṉ mahíne meṉ roza rakhá, aus mátam kiyá, to kyá mere liye, háṉ mere
liye roza rakhá thá? 6 Aur jab tum ne kháyá aur piyá, to kyá tum ne
apne liye na kháyá aur piyá? 7 Kyá ye we báteṉ nahíṉ haiṉ, jo Ḳhudáwand
ne agle nabíoṉ kí maarifat se sunáíṉ, jis waqt ki Yarúsalam apne atráf ke shahroṉ
samet maamúr aur ásúda hál thá, jis waqt log dakhin kí zamín aur nasheb meṉ
sukúnat karte the?

8 Phir Ḳhudáwand ká kalám yih kahtá húí Zakariyáh pás pahunchá, aur wuh
bolá, 9 Ki Rabb ul afwáj yúṉ farmátá hai, ki Tum sachí adálat karo, aur har
koí apne apne bháí se rahm aur shafqat kiyá kare. 10 Aur bewa aur yatím aur
musáfir aur muhtáj ko na satáo, aur koí tum meṉ se apne bháí ke haqq meṉ
buráí na ṭhaharáwe. 11 Lekin unhoṉ ne na máná, aur aṛte húe apne shánoṉ
ko haṭáyá, aur kán ko bhárí kiyá, táki na suneṉ, 12 Balki apne dil ko almás kiyá,
táki sharíat ko, aur un bátoṉ ko, jinheṉ Rabb ul afwáj ne agle nabíoṉ kí maarifat
apní rúh se bhejá thá, na suneṉ, is liye Rabb ul afwáj kí taraf se baṛá qahr
názil húá. 13 Is liye yúṉ húá, ki jaisá us ne pukárá, aur we shinawá na húe,
taisá unhoṉ ne faryád kiyá, aur maiṉ ne nahíṉ suná, Rabb ul afwáj farmátá hai;
14 Balki maiṉ ne girdbád se unheṉ sárí qaumoṉ meṉ, jin se we náwáqif the,
parágauda kiyá, aur un ke píchhe sarzamín wírán húí, aisá ki kisí ne us meṉ
ámad raft na kiyá, aur unhoṉ ne dilkash zamín ko wírán kiyá hai.

VIII. BÁB.

1 Phir Ḳhudáwand ká kalám yih kahtá húá mujh pás pahunchá, ki 2
Rabb ul afwáj yúṉ farmátá hai, ki Maiṉ Saihún ke liye baṛí gairat se
gayúr húṉ, balki baṛe qahr ke sáth us ke liye gayúr húṉ. 3 Ḳhudáwand yúṉ

farmátá hai, ki Maiṇ Saihún ko phir lauṭá, aur Yarúsalam ke darmiyán sukúnat
karúngí; aur Yarúsalam sachí bastí, aur Rabb ul afwáj ká pahár muqaddas pahár
kahláegá. 4 Rabb ul afwáj yúṇ farmátá hai, ki Phir búṛhe aur búṛhíáṇ Yarú-
salam ke mahalloṇ meṇ sukúnat karenge, aur sab koí buṛhápe ke sabab apne háth
meṇ láṭhí pakṛenge. 5 Aur shahr ke sáre kúche laṛke laṛkíoṇ se bhar jáenge, jo
us ke rastoṇ meṇ khelenge. 6 Aur Rabb ul afwáj yúṇ farmátá hai, ki Agar yih
is qaum kí bachtí kí nazar meṇ, in dinoṇ meṇ, achambhá hai, to kyá merí nazar
meṇ bhí achambhá hogá, Rabb ul afwáj farmátá hai? 7 Rabb ul afwáj yúṇ farmátá
hai, ki Dekh, maiṇ apne logoṇ ko mashriq aur magrib ke mulk se naját dúngá.
8 Aur maiṇ unheṇ láúngá, aur we Yarúsalam ke darmiyán sukúnat karenge, aur
we mere log honge, aur maiṇ sadáqat o adálat meṇ un ká Ḳhudá húngá. 9 Rabb
ul afwáj yúṇ farmátá hai, ki Ai logo, tum jo in dinoṇ meṇ ye báteṇ un nabíoṇ kí
zubán se sunte the, jo us din jab Rabb ul afwáj ke maskan, yaane haikal kí neo
ḍálí játí thí, táki wuh ban jáwe, kalám karte the, apne háth mazbút karo. 10 Kyún-
ki un dinoṇ se áge na insán ke liye mazdúrí thí, aur na haiwán ke liye karáya
thá, aur tangí se jánewále aur ánewále ko salámatí na thí, kyúnki maiṇ ne sab
logoṇ ko ek dúsre ká dushman banáyá. 11 Lekin ab maiṇ agle dinoṇ kí tarah is
qaum kí bachtí ke liye nahíṇ húṇ, Rabb ul afwáj farmátá hai, 12 Balki salámat
kí ziráat hogí; ki ták apná phal nikálegí, aur zamín apná hásil degí, aur ásmán
apná os giráwegá, aur maiṇ is qaum ke báqí logoṇ ko in sab barakatoṇ ká wáris
banáúngá. 13 Aur yúṇ hogá, ai ahl i Yahúdáh, aur ai ahl i Isráel, ki jaisá tum
log gairqaumoṇ meṇ ek laanat the, taisá tum ko naját dúngá, aur tum ek barakat
hoge: mat ḍaro, balki tumháre háth mazbút hoṇ. 14 Kyúnki Rabb ul afwáj yúṇ
farmátá hai, ki Jab tumháre ábá ne mujhe gazabnák kiyá, to jaisá maiṇ ne tum
par burái ká mansúba kiyá, Rabb ul afwáj farmátá hai, aur na phirá: 15 Waisá
maiṇ ne phir in dinoṇ meṇ mansúba kiyá hai, ki Yarúsalam aur Yahúdáh ke gharáne
par bhalái karúṇ; pas tum mat ḍaro. 16 Par in bátoṇ ko tumheṇ karná hai, ki
harek ádmí apne paṛosí se sach kahe, aur tum apne pháṭakoṇ meṇ rástí ká aur
miláne ká bichár karo. 17 Aur tum meṇ se har koí apne hamsáye ke haqq meṇ
apne dil meṇ badí na ṭhaharáwe, aur jhúṭhí qasam ko na cháhe; kyúnki maiṇ in
sárí bátoṇ se kína rakhtá húṇ, Rabb ul afwáj farmátá hai.

18 Phir Ḳhudawand ká kalám yih kahtá húá mere pás pahunchá, 19 Ki
Rabb ul afwáj yúṇ farmátá hai, ki chauthe mahíne ke roze aur pánchweṇ ke roze
aur sátweṇ ke roze aur dasweṇ ke roze ahl i Yahúdáh ke liye ḳhushí aur ḳhurmí
aur tarabangez ídeṇ honge; is liye tum sachái aur salámatí ko cháho. 20 Rabb
ul afwáj yúṇ farmátá hai, Hanoz aisá hogá ki bahuterí qaumeṇ aur bahutere
shahroṇ ke rahnewále áwenge, 21 Aur ek shahr ke báshinde dúsre shahr ko
jákar kahenge, Chalo, ham Ḳhudawand ke áge duá kareṇ, aur Rabb ul afwáj
ko ḍhúnḍheṇ. Maiṇ bhí jáúngá. 22 Aur bahuterí ummateṇ aur zoráwar qaumeṇ
Rabb ul afwáj ke ḍhúnḍhne ko aur Ḳhudawadd ke áge duá karne ko Yarúsalam
meṇ áwengí. 23 Rabb ul afwáj yúṇ farmátá hai, ki Un dinoṇ meṇ aisá hogá, ki
qaumoṇ kí sárí zabánoṇ meṇ se das shaḳhs pakṛenge, háṇ ek Yahúdí shaḳhs ke
dáman ko pakṛenge, aur kahenge, ki Ham tere sáth jáenge, kyúnki ham ne suná
hai, ki Ḳhudá tumháre sáth hai.

IX. BÁB.

1 KHUDÁWAND ke kalám ká manshá Hadd-Rakk par hai, aur Dimishq us ká
manzil hai, kyúnki KHUDÁWAND kí ánkh baní Ádam par, aur Isráel ke sáre sibṭoṉ
par lagí hai. 2 Aur Hamát par bhí jo us ke muttasil hai, Súr o Saidá par bhíki
wuh baṛí aqlmand hai. 3 Súr ne apne liye ek mahsúr banáyí, aur chándí ko dhúl
kí tarah, aur kundan ko galíoṉ ke kúṛe kí mánind baṭorá. 4 Dekh, KHUDÁWAND
use bas meṉ kar degá, aur samundar meṉ us kí shahrpanáh toṛegá, wuh ág se
niglí jáegí. 5 Asqalún dekhkar ḍaregí, aur Azzah dekhkar bahut kámpegí, Aqrún
bhí, ki us kí ás ṭúṭí, aur Azzah se bádsháh játá rahegá, aur Asqalún beaurang
hogí. 6 Aur walad ul ziná Ashdúd meṉ rahegá, aur maiṉ Filistíoṉ ká fakhr
miṭáúngá. 7 Aur maiṉ khún ko us ke muṉh meṉ se, aur nafratoṉ ko us ke dántoṉ
ke darmiyán se dúr karúngá, aur wuh bhí hamáre Khudá ke liye bach rahegá, aur
wuh alúf kí mánind Yahúdáh meṉ aur Aqrún Yabúsí kí mánind hogá. 8 Aur
maiṉ guzarnewále aur lauṭnewále dushman ke sabab apne maskan kí chároṉ taraf
lashkargáh banáúngá, tis píchhe koí zálim un ke darmiyán nahíṉ guzregá; kyúnki
ab maiṉ apní ánkhoṉ se dekhtá húṉ. 9 Ai bint i Saihún, tú shádiyána bajá, ai
bint i Yarúsalam, tú mangal gá, ki dekh, terá bádsháh tere liye átá hai, wuh ádil
aur najátwálá hai, wuh miskín hai, aur himár par, balki jawán gadhe par, gadhí ke
bachche par sawár hai. 10 Aur maiṉ Ifráim se gáṛíoṉ ko, aur Yarúsalam se ghoṛe
ko káṭ ḍálúngá, aur jangí kamán nest nibúd ho jáegí, aur wuh qaumoṉ ko sulh
farmáwegá, aur us kí saltanat samundar se samundar tak, aur daryá se zamín kí
intihá tak hogí. 11 Aur tú jo hai, jis ká ahd lahú se hai, maiṉ tere asíroṉ ko bhí
bin pání ke gár se nikál láúngá. 12 Qala ko phiro, ai ummed ke asíro, maiṉ áj
ke din kahtá húṉ, ki Maiṉ tujhe dogund dúngá. 13 Kyúnki maiṉ Yahúdáh ko
apne liye zih karúngá, aur Ifráim ko kamán par lagáúngá, aur maiṉ terí aulád ko,
ai Saihún, terí aulád ke khiláf, ai Yúnán, ubhárúngá, aur tujhe pahlawán kí talwár
kí mánind banáungí. 14 Aur KHUDÁWAND un ke úpar záhir howegá, aur us ká
tír bijlí kí tarah niklegí, aur KHUDÁWAND Khudá turhí phúnkegá, aur wuh dakhin
kí girdbád meṉ guzartá chalegá. 15 Aur Rabb ul afwáj un kí dastgírí kare-
gí, aur we dushmanoṉ ko niglenge, aur unheṉ falákhun ke pattharoṉ ke mánind
páemál karenge, aur un ká lahú pienge, aur matwáloṉ ke mánind lalkárenge,
aur tapáne ke piyáloṉ ke mánind, aur mazbah ke konoṉ ke mánind bhar púr
honge. 16 Aur KHUDÁWAND un ká Khudá usí din apní qaum ko naját degá,
jis tarah galle ko naját dete haiṉ, kyúnki we táj ke pattharoṉ ke mánind honge, jo
us kí zamín par uṭhenge. 17 Kyúnki us ká kaisá ihsán hai, aur us ká kaisá jamál
hai! galla báligoṉ ko, aur áb i angúr batúloṉ ko bálída karegá.

X. BÁB.

1 So pichhlí barsát kí mausim meṉ barsát ko KHUDÁWAND se mángo, to
KHUDÁWAND bijlíoṉ ko maujúd karegá, aur un ko barsát kí jhaṛíáṉ bakhshegá,
khet meṉ har nabát par. 2 Kyúnki Tiráfím jhúṭh kahte haiṉ, aur gaibbín dhokhá
dekhte haiṉ, aur khwáb daroggoí karte haiṉ, we hawáí tasallí dete haiṉ: is liye we
galle kí mánind bhaṭakte haiṉ, we tanghál hote haiṉ, kyúnki un ká koí charwáhá

nahíṉ hai. 3 Merá gazab charwáhoṉ par bhaṛká hai, aur maiṉ bakroṉ se badlá
lúngá; kyúnki Rabb ul afwáj apne galle yaane ahl i Yahúdáh par iltifát kare-
gá, aur unheṉ apní shaukat ká ghoṛí sá laṛáí meṉ láwegá. 4 Usí se sirá,
usí se mekh, usí se jangí kamán, usí se hákim ekáek nikal áwenge. 5 Aur we
pahlawánoṉ ke mánind honge, aur laṛáí meṉ dushmanoṉ ko galioṉ ke kíchaṛ kí tarah
latáṛenge, aur laṛenge, kyúnki ḲHUDÁWAND un ke sáth hai; aur ghoṛoṉ ke sawár
pareshán honge. 6 Aur maiṉ Yahúdáh ke gharáne ko qúwat dúngá, aur Yúsaf ke
gharáne ko naját baḳhshúngá, aur maiṉ unheṉ basáúngá; kyúnki maiṉ un par rahm
kartá húṉ, aur we aise honge, jaisá ki maiṉ ne unheṉ dúr nahíṉ kiyá thá, kyúnki
maiṉ ḲHUDÁWAND un ká Ḳhudá húṉ, aur un kí sunúngá. 7 Aur Ifráím pahlawán
ke se honge, aur un ká dil jaisá wain se waisá masrúr hogí, balki un kí aulád
dekhkar ḳhush hogí, un ká dil ḲHUDÁWAND meṉ shádmán hogá. 8 Maiṉ un ke
liye síṭhí bajáúngá, aur unheṉ baṭorúngá, kyúnki maiṉ ne un ke liye fidiya diyá hai,
aur we bahut honge jaise áge bahut the. 9 Aur maiṉ un ko qaumoṉ ke darmiyán
boúngá, we dúr mulk meṉ mujhe yád karenge, aur apní aulád ke sáth hayát i táza
páwenge, aur phir áwenge. 10 Maiṉ un ko Misr kí zamín se phir láúngá, aur un-
heṉ Asúr se baṭorúngá, aur Jiliád aur Lubnán kí zamín meṉ pahuncháúngá yaháṉ
tak ki un ke liye gunjáish na ho. 11 Aur wuh samundar meṉ se, tangí meṉ se,
guzar jáegí, aur daryá kí laharoṉ ko máregí, aur daryá ke sáre amíq súkh jáenge;
aur Asúr kí takabburí past hogí, aur Misr ká asá játá rahegá. 12 Aur maiṉ unko
ḲHUDÁWAND meṉ qúwat dúngá, aur we us ke nám meṉ chalenge, ḲHUDÁWAND
farmátá hai.

XI. BÁB.

1 Ai Lubnán, tú apne darwázoṉ ko khol de, táki ág tere saro ko khá jáe. 2 Ai
sanaubar, tú nauha kar, kyúnki saro gir paṛá hai, ki shándár gárat húe haiṉ, ai
Basan ke balút, mátam karo, kyúnki úncha ban girá hai. 3 Charwáhoṉ ke wáwailá
kí áwáz hai; kyúnki un kí ḳhúbí gárat húí, sher babaroṉ ke garajne kí áwáz hai,
kyúnki Yardan kí ḳhushnumáí barbád húí hai.

4 ḲHUDÁWAND merá Ḳhudá yúṉ farmátá hai, ki Zabh kí jhunḍ ko chará,
5 Jin ke ḳharídnewále unheṉ zabh karte haiṉ, aur asámí nahíṉ hote haiṉ, aur jin
ke bechnewále kahte haiṉ, ki ḲHUDÁWAND mubárak ho, maiṉ tawangar hotá húṉ,
aur un ke charwáhe un par rahm nahíṉ karte haiṉ. 6 Dekh maiṉ mulk ke rahne-
wáloṉ par aur rahm nahíṉ karúngá, ḲHUDÁWAND farmátá hai; aur dekh, maiṉ
baní Ádam meṉ harek ko dúsre ke háth, aur us ke bádsháh ke háth hawála karúngá,
we zamín ko tabáh karenge, aur maiṉ un ke háth se nahíṉ chhuṛáúngá. 7 Pas
maiṉ ne zabh kí jhunḍ ko charáyá jhunḍ ke miskínoṉ kí ḳhátir se, aur maiṉ ne do
láṭhíáṉ líṉ, ek ko maiṉ ne Nuam kahá, aur dúsrí ko Habl; aur galle ko charáyá. 8
Aur maiṉ ne un tín charwáhoṉ ko ek mahíne meṉ dúr diyá, aur merí ján un se tang
húá, aur un ká jí bhí mujh se bezár húá. 9 Tab maiṉ ne kahá, ki Maiṉ tumheṉ
phir nahíṉ charáúngá, jo marne ká hai, so maregá, aur jo halák hone ká hai, so halák
howegá, aur jo báqí rahenge, so ek dúsre ká gosht kháenge. 10 Aur maiṉ ne apní
láṭhí Naum ko liyá, aur use toṛ ḍálí, ki apne ahd ko, jo maiṉ ne sárí qaumoṉ se

bándhá thá, mitáúṉ. 11 So wuh usí din meṉ miṭ gayá, aur jhunḍ ke miskín, jo
mujh par mutawajjih húe, so is se ján gae, ki yih KHUDAWAND kí bát hai. 12 Aur
maiṉ ne unheṉ kahá, ki Agar tumhárí nazar meṉ bhalá lage, to merí mashkúrí do;
nahíṉ to darguzaro, aur unhoṉ ne merí mashkúrí ke liye tís rúpiye taul diye.
13 Aur KHUDAWAND ne mujhe farmáyá, ki Unheṉ kumhár pás phenk de, us bhárí
qímat ko, jo maiṉ un se ánká gayá húṉ, aur maiṉ ne un tís rúpiyoṉ ko liyá, aur
KHUDAWAND ke ghar meṉ phenk diyá, us kumhár ke liye. 14 Phir maiṉ ne apní
dúsrí láṭhí Habl ko toṛ ḍálá, táki birádarí ko Yahúdáh aur Isráel ke darmiyán se
miṭáúṉ. 15 Aur KHUDAWAND ne mujhe farmáyá, ki Tú phir apne liye nádán
charwáhe ká hathiyár le. 16 Kyúnki dekh, maiṉ is zamín ke darmiyán charwáhá
uṭháúngá, jo halák honewále kí khabar nahíṉ legá, aur gumráh ko nahíṉ ḍhúṇḍhegá,
aur zakhmí ko changá nahíṉ karegá, aur khaṛe mánde ko na sambhálegá, par farbih
ke gosht ko kháwegá, aur un ke khuroṉ ko pára pára karegá. 17 Wáwailá pájí
charwáhe par jo galle ko chhoṛtá hai; talwár us ke bázú par aur dahní ánkh par!
us ká bázú bilkull súkh jáegá, aur us kí dahní ánkh bilkull andhí hogí.

XII. BAB.

1 Manshá kalám i Rabbání ká Isráel par. KHUDAWAND farmátá hai, jo ásmán
ko phailátá hai, aur zamín kí neo ḍáltá hai, aur insán meṉ us kí rúh ko paidá kartá
hai, 2 Dekho, maiṉ Yarúsalam ko ás pás kí sárí qaumoṉ ke liye thartharáhaṭ ká
piyála banáúngá, aur Yahúdáh par bhí Yarúsalam ke muhásara meṉ tangí hogí. 3
Aur usí din meṉ aisá hogá, ki maiṉ Yarúsalam ko sárí qaumoṉ ke liye ek bhárí
patthar banáúngá: aur sab jo use uṭháwenge, kaṭ jáenge, aur zamín kí sárí qaumeṉ
un ke khiláf jama hongí. 4 Usí din, KHUDAWAND farmátá hai, ki maiṉ harek
ghoṛe ko ghabráhaṭ se, aur uske sawároṉ ko díwánagí se márúngá, aur apní ánkh
Yahúdáh ke gharáne par kholúngá aur qaumoṉ ke sab ghoṛe ko andhápan se má-
rúngá. 5 Tab Yahúdáh ke alúf apne dil meṉ kahenge, ki Yarúsalam ke báshinde
Rabb ul afwáj un ke Khudá meṉ mere liye zoráwar haiṉ. 6 Maiṉ usí din
Yahúdáh ke alúfoṉ ko lakṛíoṉ meṉ átashdán kí mánind, aur púle meṉ jaltí
mashaal kí mánind banáúngá, aur we dahne báyeṉ par ás pás kí sárí qaumoṉ ko
niglenge, aur Yarúsalam phir apne maqám Yarúsalam meṉ takhtnishín hogí. 7
Aur KHUDAWAND Yahúdáh ke khímoṉ ko pahle naját degá, táki Dáúd ke gharáne
ká fakhr, aur ahl i Yarúsalam ká fakhr Yahúdáh par na baṛh jáwe. 8 Usí din
KHUDAWAND Yarúsalam ke báshindoṉ kí himáyat karegí, aur jo us din un men kam-
zor hai, so Dáúd kí mánind hogá, aur Dáúd ká gharáná Iláh kí mánind, balki un
ke áge ke KHUDAWAND ke firishte kí mánind hogá. 9 Aur usí din yúṉ hogá, ki
maiṉ sárí qaumoṉ ko, jo Yarúsalam ke muqábale ko átí haiṉ, halák karne ká qasd
karúngá. 10 Aur maiṉ Dáúd ke gharáne par, aur Yarúsalam ke báshindoṉ par fazl
aur duáoṉ kí rúh barsáúngá, aur we mujh par, jise unhoṉ ne chhedá hai, nazar
karenge, aur we us ke liye mátam karenge, jaisá koí apne wahid ke liye mátam kartá
hai, aur us ke liye niháyat gam karenge, jaisá koí apne pahlauṭe ke liye gam kartá
hai. 11 Aur usí din Yarúsalam ke darmiyán baṛá mátam hogá, Hadadi Rummán ke
mátam kí mánind Majiddoṉ kí wádí meṉ. 12 Aur zamín mátam karegí, har
gharáná aláhida, Dáúd ká gharáná aláhida aur un kí joráúṉ aláhida, Nátan ká

gharáná aláhida aur un kí joróán alíhida; 13 Láwí ká gharáná aláhida aur un kí
jorúán aláhida, Samai ká gharáná aláhida aur un kí jorúán aláhida; 14 Sáre báqí
gharáne, gharáne aur gharáne aláhida aur un kí jorúán aláhida.

XIII. BÁB.

1 Usí din Dáúd ke gharáne ke liye aur Yarúsalam ke báshindon ke liye gunáh
aur nápákí kí safáí ke wáste ek chashma kholá jáegá. 2 Aur usí din yún hogá,
Rabb ul afwáj farmátá hai, ki main buton ke námon ko zamín men se miṭá
ḍálúngá, aur we phir mazkúr nahín honge, aur main nabíon ko aur najásat kí
rúh ko zamín men se nikál dúngá. 3 Aur yún hogá, ki agar koí phir nubúwat
kare, to us ke má báp, us ke wálidain, use kahenge, ki tú na jíne ká, kyúnki
tú Khudáwand ke nám se jhúṭh kahtá hai, aur jab nubúwat kare, to us ke báp
aur má, us ke wálidain, use chhed ḍálenge. 4 Aur usí din yún hogá, ki nabí
nubúwat kahte hí sharminda hoke apne apne rúyá se darguzrenge, aur we jhúṭh
ke liye pashmína kapṛá nahín pahinenge; 5 Par wuh kahegá, ki Main nabí nahín,
main kishtkárí ká gulám hún; kyúnki ek shakhs ne mujhe merí jawání se apná
zarkharíd kiyá thá. 6 Aur agar koí us se púchhegá, ki Tere donon háthon men ye
kyá zakhm hain? to jawáb degá, we zakhm hain, jo main apne maashúqon ke ghar
men márá gayá hún.

7 Ai talwár, tú mere charwáhe par, us insán par, jo merá hamtá hai, bedár ho,
Rabb ul afwáj farmátá hai, us charwáhe ko már, aur galla parágauda ho jáe,
par main apná háth chhoṭon par pherúngá. 8 Aur yún hogá, Khundáwad
farmátá hai, ki sárí zamín men se do hisse káṭe jáenge, aur marenge, lekin tísrá
hissa us men báqí rahegá 9 Aur main tísre hisse ko ág ke darmiyán men se
láúngá, aur unhen musaffá karúngá, jis tarah rúpá nirmal hotá hai, main unhen khális
karúngá jaisá soná khális kiyá játá hai: we merá nám pukárenge, aur main un kí
sunúngá; main kahúngá, ki we mere log hain, aur we bolenge, ki Khudáwand
merá Khudá.

XIV. BÁB.

1 Dekh, ek din Khudáwand ke liye átá hai, aur terí ganímat tere darmiyán
taqsím hogí. 2 Aur main sárí qaumon ko Yarúsalam par laṛáí ke liye batorúngá,
aur shahr chhíná jáegá, aur ghar lúṭe jáenge, aur auraten jabran behurmat kí jáengí,
aur ádhá shahr asírí men nikal jáegá, aur báqí log shahr men se káṭe na jáenge.

3 Tab Khudáwand niklegá, aur un qaumon ke sáth jang karegá, jaisá apne us
laṛne ke din, qitál ke din men kartá thá. 4 Aur us ke pánw usí din Zaitún ke
paháṛ par, jo Yarúsalam ke sámhne púrab ko hai, khaṛe honge, aur Zaitún ká paháṛ
bíchon bích se pachhim aur púrab ko phaṭ jáegá, aur niháyat baṛí wádí záhir hogí,
aur ádhá paháṛ uttar kí taraf aur ádhá us ká dakhin ko játá rahegá. 5 Aur tum
paháṛ kí wádí ko bhágoge, kyúnki paháṛ kí wádí Asl tak já milegí, hán jaisá ki tum
sháh i Yahúdáh Uzziyáh ke dinon men zalzala ke áge bháge the, waisáhí bhágoge;
aur Khudáwand merá Khudá átá hai, aur qudsí tere sáth hain. 6 Aur usí din

aisá hogá, ki naiyir na hogá, waqrát jam jáenge. 7 Aur wuh ek din Ḳhudawand
ko maalúm hogá, na din na rát, balki yún hogá, ki shám ke waqt roshan hogá.
8 Aur usí din yún hogá, ki zinda pání Yarúsalam men se jári honge, un ká ádhá
púrabí samundar kí taraf, aur un ká ádhá pachchhimí samundar kí taraf, garmí aur
jáṛe men yúnhín hogá. 9 Aur Ḳhudawand sárí zamín par bádsháh ho jáegá, usí
din Ḳhudawand ek, aur us ká nám ek hogá. 10 Aur sáre zamín Jiba se leke
Yarúsalam kí dakhin taraf ke Rummán tak maidán mubaddal ho jáegí, aur wuh
buland hogí, aur Binyamín ke pháṭak se pahle pháṭak ke maqám tak, aur kone ke
pháṭak tak, aur Hananiel ke burj se bádsháh ke kolhúnon tak apne taḳht par baiṭh
jáegí. 11 Aur log us men sukúnat karenge, aur phir koí haram na hogá, balki
Yarúsalam aman o ámán se maamúr rahegí.
12 Aur wuh marí, jis se Ḳhudawand sárí qaumon ko, jo laṛne ko Yarúsalam par
chaṛh áín, máregí, so yih hai: Wuh un ká gosht saṛáegá, jab we apne páon par khaṛe
hain, aur un kí ánkhen un ke chashmḳhánon men saṛ jáengí, aur un kí zabán un
ke munh men saṛ jáegí. 13 Aur usí din yún hogá, ki Ḳhudawand kí taraf se un
ke darmiyán baṛí gaṛbaṛáhaṭ á paṛegí, aur we ek dúsre ká háth pakṛenge, aur ek
ká háth dúsre ke háth par uṭhegá. 14 Aur Yahúdáh bhí Yarúsalam men jihád
karegá, aur sárí gairqaumon ká mál soná rúpá aur libás baṛí kasrat ke sáth cháron
taraf se baṭorá jáegá. 15 Aur jaisí yih marí hai, waisí hí ghoṛe aur ḳhachchar aur
únṭ aur gadhe kí aur harek cháupáye kí, jo in chháonín men milegá, marí hogí.
16 Aur yún hogá, ki sárí bachtí un sab qaumon men se, jo Yarúsalam par áín,
sál ba sál Bádsháh Rabb ul afwáj ko sijda karne aur íd i ḳhíma mánne ko uṭh
jáenge. 17 Aur yún hogá, ki zamín ke sáre gharánon men se, jo Bádsháh Rabb
ul afwáj ke áge sijda karne ko Yarúsalam men na áwe, un par bárán nahín
barsegá. 18 Aur agar Misr ká gharáná na uṭh jáwe, aur na áwe: to un par na
barsegá, balki un par wuh marí hogí, jis se Ḳhudawand un gairqaumon ko
máregá, jo nahín chaṛh játí hain, ki ḳhímon kí íd mánen. 19 Yih Misr kí ḳhatá
hogí, aur sárí qaumon kí ḳhatá, jo nahín chaṛh játí hain, ki ḳhímon kí íd mánen.
20 Usí din ghoṛon ke ghanṭon par munaqqash hogá, Quds Ḳhudawand ko, aur
Ḳhudawand ke ghar ke deg mazbah ke áge ke piyálon ke barábar muqaddas
honge. 21 Balki Yarúsalam aur Yahúdáh men sab deg Rabb ul afwáj ko quds
honge, aur sáre zabh karnewále áwenge, aur un men se lenge, aur un men paká-
wenge, aur unhín dinon men phir koí Kanaání Rabb ul afwáj ke ghar men na hogá.

MALAAKI'.

I. BAB.

1 Malaakí kí maarifat baní Isráel ko Ḳhudawand ká payám.
2 Ḳhudawand farmátá hai, ki Main ne tumhen piyár kiyá. Tis par tum kahte
ho, ki Tú ne hamen kis tarah pyár kiyá? Kyá Isau Yaaqúb ká bhái na thá? Ḳhuda-
wand farmátá hai; lekin main ne Yaaqúb ko piyár kiyá, 3 Aur main ne Isau se

dushmaní rakhí, aur us ke pahár aur us kí mírás ko jangalí tinnínon ke liye wírán
kiyá. 4 Chúnki Adúm kahtá hai, ki Ham ujár kiye gaye, magar ham lautenge, aur
wírán makánon ko taamír karenge: Rabb ul afwáj farmátá hai, ki We taamír to
karenge, par main dháúngá; aur we sarhadd i sharárat, aur wuh qaum jis par
Khudawand tá abad gazabnák hai, kahláenge. 5 Aur tumhárí ánkhen dekhengí,
aur tum kahoge, ki Khudawand Isráel kí sarhadd ke pár buzurgí páwegá.

6 Betá apní báp kí, aur naukar apne áqá kí izzat kartá hai: pas, agar main
báp hún, to merí izzat kahán? aur agar áqá hún, to merí taazím kahán. Ai káhino,
jo mere nám ko haqír jánte ho, tumhen Rabb ul afwáj farmátá hai. Aur tum
kahte ho, ki Ham kis bát men tere nám ko haqír jánte? 7 Tum mere mazbah
par nápák rotíán guzránte ho. Aur kahte ho, ki Ham kis bát men tujhe nápák
karte hain? Is men ki kahte ho, Khudawand ká dastárkhwán zalíl hai. 8 Ki
jab tum andhe ko zabh ke liye guzránte ho, to kyá burá nahín hai; aur agar langre
ko aur bímár ko guzráno, to kyá burá nahín? Use apne hákim ko guzrániyo, to
kyá wuh tujh se rází hogá, aur tujhe qabúl karegá? Rabb ul afwáj farmátá hai.
9 Ab tum Khudá se duá mángo, táki ham par rahm farmáwe. Yih tumháre háth
se hotá hai: kyá wuh tumhen qabúl karegá? Rabb ul afwáj farmátá hai.

10 Kásh ki tum men se koí darwáza band kartá, ki tum abas mere mazbah
par ág nahín jaláte. Main tum se rází nahín hún, Rabb ul afwáj farmátá hai,
aur tumháre háth se hadiya qabúl na karúngá. 11 Kyúnki áftáb ke tulúa
se us ke gurúb tak merá nám qaumon ke darmiyán buzurg hogá; aur har
kahín mere nám se lubán aur pák hadiya guzráná jáegá; ki merá nám qaumon ke
darmiyán buzurg hogá, Rabb ul afwáj farmátá hai. 12 Lekin tum ne use nápák
kiyá, chúnki kahte ho, ki Khudawand ká dastárkhwán nápák hai, aur us ká
hásil, us kí khurák zalíl hai. 13 Aur tum ne kahá, ki Dekho kyá barí taklíf
hai! aur use tahqír kiyá, Rabb ul afwáj farmátá hai; phir tum pháre húe, aur
langre, aur bímár ko láye, aur is hí tarah ká hadiya guzráná: kyá main us ko
tumháre háth se qabúl karún? Rabb ul afwáj farmátá hai. 14 Lekin us dagábáz
par laanat, jis ke galle men nar hai, par maayúb chíz ko thahará ke aur Khuda-
wand ke liye guzarántá hai; kyúnki main bará bádsháh hún, Rabb ul afwáj far-
mátá hai, aur merá nám qaumon ke darmiyán haulnák hai.

II. BAB.

1 Ab ai káhino! yih hukm tumháre liye hai. 2 Agar tum na suno, aur dil
men na rakho, ki mere nám ko buzurgí do, Rabb ul afwáj farmátá hai; to main
laanat ko tum par bhejúngá, main tumhárí barakaton ko malaún karúngá; hán
use malaún kartá hún, is liye ki tum dil na lagáte ho. 3 Dekho, main tum-
háre tukhm ko kharáb karúngá, sirgín, hán tumhárí muqaddas ídon ke sirgín
ko tumháre munh par bichháúngá, aur koí tum ko us ke sáth le jáegá. 4 Aur
tum jánoge, ki yih hukm main ne tum ko bhejá hai, táki Láwí se merá ahd
thahare, Rabb ul afwáj farmátá hai.

5 Merá ahd us ke sáth zindagí aur salámatí ká thá, aur main ne unhen use
diyá, ki us ká tars ho, aur wuh mujh se tarsán rahe, aur mere nám ke áge dabe.

6 Sachái kí sharíat us ke munh meṇ thí, aur us ke laboṇ meṇ sharárat páí na
gaí; wuh salámatí aur rástí se mere sáth raftár kartá, aur bahutoṇ ko sharárat se
phirátá thá. 7 Kyúnki cháhiye ki káhin ke lab maarifat kí nigahbání kareṇ, aur
log us kí zubán se sharíat ko ḍhúnḍheṇ, is liye ki wuh Rabb ul afwáj ká rasúl hai.
8 Par tum ráh se muṛe ho, tum ne bahuteroṇ ko sharíat meṇ ṭhokar khiláyá;
tum ne Láwí ke ahd ko toṛá, Rabb ul afwáj farmátá hai. 9 Aur is liye ki tum merí
rahoṇ meṇ na chalte, aur sharíat meṇ rúdárí karte ho, maiṇ bhí tumheṇ sár
qaumoṇ ke áge zalíl aur haqír karúngá.
10 Kyá ham sabhoṇ ká ekhí báp nahíṇ, kyá ekhí Khudá ne ham sabhoṇ ko paidá
na kiyá? Phir kis liye ham apne ábá ke ahd ko toṛkar harek apne bháí se bewafáí
karte? 11 Yahúdáh ne bewafáí kí hai, Isráel aur Yarúsalam meṇ ek makrúh kám
hotá hai; ki Yahúdáh ne Khudáwand ke maqdis ko, jise usne azíz jáná, use nápák
kiyá, aur gair maabúdoṇ kí beṭí ko byáh kiyá. 12 Khudáwand us shakhs ko, jo
aisá kartá hai, kyá ustád kyá shágird, aur use, jo Rabb ul afwáj ke áge hadiye guz-
rántá hai, Yaaqúb ke khímoṇ meṇ se káṭ ḍálegá.
13 Phir yih bhí tum ne kiyá, ki Khudáwand ke mazbah ko ánsúoṇ, aur
náloṇ, aur faryádoṇ se ḍhámpá hai, yaháṇ tak ki wuh phir hadiya par iltifát
nahíṇ kartá, aur khushnúdí ke sáth tumháre háth se qabúl nahíṇ kartá hai. 14
Aur tum kahte ho, ki Sabab kyá hai? Sabab yih hai, ki Khudáwand tere aur
terí jawání kí jorú ke darmiyán gawáh húá, jis se tú ne be wafáí kí hai; tispar
bhí wuh terí jorú, aur tere ahd o paimán kí zauja hai. 15 Aur kyá us ne ekhí na
banáyá, aur Rúh ká baqiya us ko thá? Aur káhe ko ek? Táki Khudá kí nasl
páwe. Is liye tum apní rúh kí nigahbání karo, aur koí apní jawání kí jorú se
be wafáí na kare. 16 Kyúnki Khudáwand, Isráel ká Khudá farmátá hai, ki
Maiṇ taláq se nafrat rakhtá húṇ, aur us se bhí, jo zulm se apní libás ko ḍhámptá
hai, Rabb ul afwáj farmátá hai: is liye tum apní rúh kí nigahbání karo, táki be
wafáí na karo.
17 Tum ne apní bátoṇ se Khudáwand ko bezár kiyá hai. Aur tum kahte ho,
ki Kis bát meṇ ham ne use bezár kiyá? Is meṇ jo kahte ho, ki Har koí, jo
buráí kartá hai, so Khudáwand kí nazar meṇ nek hai, aur wuh aisoṇ se khush
hai; aur yih, ki Khudá i ádil kaháṇ hai?

III. BÁB.

1 Dekho, maiṇ apne rasúl ko bhejúngá, aur wuh mere áge rasta banáwegá, aur
wuh Khudáwand, jis ke tum muntazir ho, háṇ ahd ká Rasúl, jis ke tum mushtáq
ho, wuh apní haikal ko áwegá, dekho, wuh yaqínan áwegá, Rabb ul afwáj farmátá
hai. 2 Par us ke áne ke din meṇ kaun ṭhaharegá, aur us ke zuhúr ke waqt kaun
khaṛá rahegá? Kyúnki wuh sonár kí ág aur dhobí ke sában kí mánind hai. 3 Aur
wuh rúpe ká mail káṭne ko, aur use khális karne ko baiṭh jáegá, aur wuh baní Láwí
ko pák karegá, wuh unheṇ rúpe aur sone kí mánind musaffá karegá, táki we
sadáqat se Khudáwand ke áge hadiye guzráneṇ. 4 Tab Yahúdáh aur Yarúsalam
ká hadiya sábiq dinoṇ aur agle barasoṇ kí mánind Khudáwand ko pasand áwegá.
5 Aur maiṇ insáf ke liye tum pás áúngá, aur jádúgaroṇ par, aur zinákároṇ par, aur
jhúṭhí qasam kháneváloṇ par, aur un par, jo mazdúr kí mazdúrí ko báz rakte haiṇ,

aur bewa aur yatím ko satáte haiṇ, aur musáfir ko haqq se phiráte haiṇ, aur mujh se
nahíṇ ḍarte, muhkam gawáh húngí, Rabb ul afwáj farmátá hai. 6 Kyúnki maiṇ
KHUDAWAND húṇ, mujh meṇ tagaiyur nahíṇ, ai baní Yaaqúb, isí liye tum nest na
húe. 7 Tum apne ábá ke aiyám se mere rasmoṇ se muṛe, aur un par na chale.
Tum merí taraf phiro, to maiṇ tumhárí taraf phirúngá, Rabb ul afwáj farmátá
hai. Lekin tum kahte ho, ki Ham kis bát meṇ phireṇ? 8 Kyá insán Ḳhudá
ko lúṭegá, ki tum mujh ko lúṭte ho. Aur kahte ho, ki Ham ne kis bát meṇ tujhe
lúṭá? Dahyakí aur qurbán meṇ. 9 So tum laanat se malaún húe, kyúnki tum ne,
háṇ is tamám qaum ne mujhe lúṭá. 10 Tum sárí dahyakí ko ganjíne meṇ láo,
táki mere ghar meṇ ḳhurák ho, aur is hí se merá imtihán karo, Rabb ul afwáj far-
mátá hai, ki maiṇ tumháre liye ásmán ke daríchoṇ ko na kholúṇ, aur tum par
barakat na barsáúṇ, jis kí gunjáish na hogí? 11 Aur maiṇ tumháre liye gárat-
karnewále ko ḍánṭúngá, aur wuh tumhárí zamín ke hásil ko ḳharáb na karegá, aur
tumhárá tákistán apne mewe ko bewaqt na giráwegá; Rabb ul afwáj farmátá hai.
12 Aur sab qaumeṇ tumheṇ mubárak kahengí, ki tum ek dilkashá zamín hoge,
Rabb ul afwáj farmátá hai.

13 Tumhárí báteṇ mere haqq meṇ sakht húíṇ, KHUDAWAND farmátá hai. Aur
tum kahte ho, ki Ham ne terí mukhálafat meṇ kyá kahá? 14 Tum ne kahá, ki
Ḳhudá kí ibádat abas hai; aur kyá fáida, ki Ham us ke hukmoṇ ko máneṇ, aur
Rabb ul afwáj ke áge mátam se raftár kareṇ? 15 Aur ab ham sarkashoṇ ko mu-
bárak kahte haiṇ, ki we, jo shararat karte haiṇ, so ban gaye, we jo Ḳhudá ko ázmáte
haiṇ, so bach nikle.

16 Tab ḳhudátars ápas meṇ báteṇ karte the, aur KHUDAWAND ne kán dharke
suná, aur unke liye, jo KHUDAWAND se ḍarte, aur us ke nám ko mánte the, us ke
áge yáddásht kí kitáb likhí gaí. 17 Aur we mere honge, Rabb ul afwáj farmátá
hai, jis din ki maiṇ apní ḳháss guroh ko jama karúngá; aur jis tarah koí apne
farmánbardár beṭe par shafqat kartá hai, maiṇ un par shafqat karúngá. 18
Tab tum phiroge aur sádiq aur sharír ke darmiyán, uske darmiyán jo KHUDA-
WAND kí bandagí kartá, aur jo us kí bandagí nahíṇ kartá, farq dekhoge.

IV. BAB.

1 Ki dekho, wuh din átá hai, jo bhaṭṭhí ke mánind jalánewálá hai: tab sáre
magrúr, aur badkirdár bhús ke mánind honge, aur wuh din, jo átá hai, un ko
jaláwegá, Rabb ul afwáj farmátá hai, yaháṇ tak ki unkí na jaṛ na ḍálí chhoṛegá.
2 Lekin tumháre liye, jo mere nám se ḍarte ho, Áftáb i sadáqat tulúa hogá, aur us
ke paroṇ tale sihat; aur tum nikloge, aur thán ke bachhṛoṇ kí tarah baṛhoge.

3 Aur tum sharíroṇ ko páemál karoge, kyúnki jis din ki maiṇ yih karúngá, we
tumháre pánw tale kí rákh honge, Rabb ul afwáj farmátá hai. 4 Tum mere bande
Músá kí sharíat ko, jise maiṇ ne sáre baní Isráel ke liye Hurib meṇ farmáyá, aur
qawánín aur ahkám ko yád rakho.

5 Dekho, KHUDAWAND ke buzurg aur haulnák din ke áne se peshtar, maiṇ
Iliyáh nabí ko tumháre pás bhejúngá. 6 Aur wuh bápoṇ ke dil ko beṭoṇ kí taraf,
aur beṭoṇ ke dil ko unke bápoṇ kí taraf máil karegá, tá aisá na ho, ki maiṇ áúṇ,
aur zamín ko laanat se halák karúṇ.

HAMÁRE

KHUDÁWAND YUSÚA MASÍH

KÍ

INJÍL YAANE KHUSHKHABARÍ.

THE

NEW TESTAMENT

OF OUR

LORD AND SAVIOUR

JESUS CHRIST,

IN THE

HINDÚSTANÍ LANGUAGE.

CALCUTTA:—

PRINTED AT THE ASIATIC PRESS, FOR THE AUXILIARY BIBLE SOCIETY.

1843.

NAYE AHDNÁME KÍ PÁK KITÁBON KÍ FIHRIST.

MATÍ KÍ

LIKHÍ HÚÍ ḲHUSHḲHABARÍ.

I. BÁB.

1 Yusúạ Masíh Dáúd ke beṭe, Abirahám ke beṭe ká nasabnáma. 2 Abirahám
se Izhák paidá húá, aur Izhák se Yaạqúb paidá húá, aur Yaạqúb se Yahúdáh aur
uske bháí paidá húe. 3 Aur Yahúdáh ko Tamar se Phárạs aur Sháriq paidá húe,
aur Phárạs se Hasrún paidá húá, aur Hasrún se Rám paidá húá, 4 Aur Rám se
Amminadab paidá húá, aur Amminadab se Nahsún paidá húá, aur Nahsún se
Salmún paidá húá, 5 Aur Salmún ko Ráhab se Buạz paidá húá, aur Buạz ko Rút
se A'bid paidá húá, aur A'bid se Yassí paidá húá, aur Yassí se Dáúd bádsháh paidá
húá.

6 Aur Dáúd bádsháh ko us se jo Úriyáh kí jorú thí, Sulaimán paidá húá, 7 Aur
Sulaimán se Rahabiámm paidá húá, aur Rahabiámm se Abiyáh paidá húá, aur
Abiyáh se Asá paidá húá, 8 Aur Asá se Yahúsafat paidá húá, aur Yahúsafat se
Yahúrám paidá húá, aur Yahúrám se Uzziyáh paidá húá, 9 Aur Uzziyáh se Yútám
paidá húá, aur Yútám se A'ḳhaz paidá húá, aur A'ḳhaz se Hizqiyáh paidá húá,
10 Aur Hizqiyáh se Munassí paidá húá, aur Munassí se Amún paidá húá, aur
Amún se Yassiyáh paidá húá, 11 Aur Yassiyáh se Yakuniyáh aur us ke bháí
jin dinoṉ meṉ Bábul ko uṭh chale, paidá húe.

12 Aur baạd us ke ki Bábul meṉ pardes húe, Yakuniyáh se Saaltiel paidá húá,
aur Saaltiel se Zarúbábul paidá húá, 13 Aur Zarúbábul se Abihúd paidá húá,
aur Abihúd se Ilyaqím paidá húá, aur Ilyaqím se Azúr paidá húá, 14 Aur
Azúr se Sadúq paidá húá, aur Sadúq se Akím paidá húá, aur Akím se Ilihúd
paidá húá, 15 Aur Ilihúd se Iliạzr paidá húá, aur Iliạzr se Mattán paidá
húá, aur Mattán se Yaạqúb paidá húá, 16 Aur Yaạqúb se Yúsuf paidá húá, jo
Mariyam ká ḳhasam thá, jis se Yusúạ, jo Masíh kahlátá hai, paidá húá.

17 Pas sab pushteṉ Abirahám se Dáúd tak chaudah pusht haiṉ; aur Dáúd se
Bábul meṉ pardes hone ke waqt tak, chaudah pusht; aur Bábul meṉ pardes hone
ke waqt se Masíh tak, chaudah pusht.

18 Aur Yusúạ Masíh kí paidáish yúṉ húí. Jab us kí má Mariyam Yúsuf kí
mángí húí thí, us se pahile, ki we báham howeṉ, wuh Rúh i Quds se hámila pái
gaí. 19 Tab us ke ḳhasam Yúsuf ne, jo nekmard thá, us kí tashhír na cháhkar iráda
kiyá, ki use chupke se chhoṛ de. 20 Jab wuh is fikr meṉ thá, dekho Ḳhudáwand
ke firiste ne ḳhwáb meṉ us ko nazar áke kahá, ki Ai Yúsuf, Dáúd ke beṭe, tú apní
jorú Mariyam ko apne yaháṉ láne se mat ḍar; kyúnki jo us meṉ paidá kiyá gayá,
so Rúh i Quds se hai; 21 Aur wuh beṭá janegí, aur tú us ká nám Yusúạ rakhegá;
kyúnki wuh apne logoṉ ko unke gunáhoṉ se bacháwegá. 22 Yih sab is liye húá,
ki wuh bát, jo Ḳhudáwand se nabí kí maạrifat kahí gaí thí, púrí howe, 23 Ki Dekh
wuh kunwárí peṭ se hogí, aur beṭá janegí, aur we us ká nám Immánúel rakhenge,
jis kí maạní Ḳhudá hamáre sáth hai. 24 So Yúsuf ne sote se uṭhkar, jaisá Ḳhudá-
wand ke firiste ne farmáyá, waisáhí kiyá, aur apni jorú apne yaháṉ láyá; 25 Par

use na jáná jab tak wuh apná pahlauṭá beṭá na janí; aur us ne us ká nám Yusúạ
rakhá.

II. BÁB.

1 Aur jab Yusúạ Herod bádsháh ke waqt Yahúdáh ke Baitlahm meṉ paidá húá,
to dekho majúsoṉ ne púrab se Yarúsalam meṉ áke púchhá, 2 Ki Yahúdíoṉ kí bád-
sháh, jo paidá húá, kaháṉ hai? kyúnki ham ne púrab meṉ us ká sitára dekhá, aur
use sijda karne ko áe. 3 Herod bádsháh sunkar ghabráyá, aur us ke sáth sárí Ya-
rúsalam. 4 Tab us ne sab sardár káhinoṉ, aur guroh ke sáfiroṉ ko jamạ karke un se
púchhá, ki Masíh kaháṉ paidá hogá? 5 Unhoṉ ne us se kahá, ki Yahúdáh ke
Baitlahm meṉ; kyúnki nabí se yúṉ likhá gayá hai, 6 Ki Ai zamín i Yahúdáh ke
Baitlahm, tú Yahúdah ke baṛe shahroṉ meṉ hargiz chhoṭá nahíṉ; kyúnki tujh se ek
sardár niklegá, jo merí guroh Isráel ko charáwegá.
7 Tab Herod ne majúsoṉ ko chupke buláyá, aur tahqíq kiyá, ki wuh sitára kis waqt
dikhláí diyá. 8 Aur us ne un ko Baitlahm meṉ bhejá, aur kahá, ki Jáke us laṛke
ká ahwál ḳhúb daryáft karo, aur jab tum us ko páo, mujh ko ḳhabar do, táki maiṉ
bhí áke sijda karúṉ. 9 We bádsháh kí bát sunke rawána húe. Aur dekho, wuh sitára
jo púrab meṉ unhoṉ ne dekhá thá, unke áge áge chalá, yaháṉ tak ki us jagah ke
úpar, jaháṉ wuh laṛká thá, ṭhahará. 10 We us sitáre ko dekhke niháyat ḳhush
húe; 11 Aur ghar meṉ pahunchke laṛkeko us kí má Mariyam ke sáth dekhá, aur
girke use sijda kiyá; aur apná asbáb kholkar soná, aur lubán aur murr use hadiya
guzráná. 12 Aur we ḳhwáb meṉ ittiláạ páke, ki Herod ke pás phir na jáweṉ,
dúsrí ráh se apne mulk ko rawána húe.
13 Aur unki rawánagí ke baạd, dekho Ḳhudáwand ke firishte ne ḳhwáb meṉ
Yúsuf ko dikláí deke kahá, ki Uṭh, laṛke aur us kí má ko leke Misr meṉ bhág já, aur
waháṉ rah, jab tak maiṉ tujh ko ḳhabar na dúṉ; kyúnki Herod laṛke kí talásh
karegá, ki use halák kare. 14 Wuh uṭhke laṛke aur us kí má ko leke rátoṉ rát
Misr ko rawána húá; 15 Aur Herod ke marne tak waháṉ rahá, táki wuh bát, jo
Ḳhudáwand ne nabí kí maạrifat kahí thí, púrí howe, ki Maiṉ ne apne Beṭe ko Misr
se buláyá.
16 Jab Herod ne dekhá, ki majúsoṉ ne us se tamasḳhur kiyá, to bahut gusse
húá, aur bhejkar Baitlahm aur us ke áspás ke sab laṛkoṉ ko, jo do baras ke, aur us
se chhoṭe the, muwáfiq us waqt ke, jo us ne majúsoṉ se daryáft kiyá thá, qatl
karwáyá. 17 Tab wuh bát, jo Yaramiyáh nabí kí maạrifat kahí gaí thí, púrí húí,
18 Ki Rámah meṉ nála, aur mátam, aur baṛe rone kí áwáz suní gaí, ki Raḳhil
apne laṛkoṉ ko rotí, aur tasallí nahíṉ cháhtí, ki we nahíṉ haiṉ.
19 Jab Herod tamám húá, dekho Ḳhudáwand ke firishte ne Misr meṉ Yúsuf ko
ḳhwáb meṉ dikhlaí deke kahá, 20 Ki Uṭh, laṛke aur us kí má ko lekar Isráel ke mulk
meṉ já; kyúnki jo laṛke kí ján ke ḳhwáhán the, so mar gae haiṉ. 21 Tab wuh
uṭhá, aur laṛke aur us kí má ko lekar Isráel ke mulk meṉ áyá. 22 Par jab suná,
ki Arkiláus apne báp Herod kí jagah Yahúdáh meṉ bádsháhat kartá hai, to waháṉ
jáne se ḍará: par ḳhwáb meṉ ḳhabar páke Jalíl ke zilạ ko rawána húá; 23 Aur
ek shahr meṉ, jo Nazirat kahlátá hai, já rahá, tá ki wuh bát, jo nabíoṉ se kahí gaí
thí, púrí howe, ki Wuh Nazirí kahláegá.

III. BÁB.

1 Unhíṉ dinoṉ meṉ Yúhanná baptismánewále ne Yahúdáh ke bayábáṉ meṉ záhir
hoke manádí karke kahá, 2 Ki Tauba karo, ki ásmán kí bádsháhat nazdík hai!
3 Kyúnki yih wuh hai, jiská zikr Yasaịyáh nabí ne kiyá, ki Ek manádí kar-
newále kí áwáz, Bayábán meṉ Ḳhudáwand kí ráh taiyár karo, aur us ke rastoṉ
ko sídhá karo. 4 Aur yih Yúhanná únṭ ke báloṉ ki poshák pahintá, aur chamṛe
ká kamarband apní kamar meṉ bándhtá thá; aur ṭiḍḍí aur janglí shahd us kí
ḳhurák thí. 5 Tab Yarúsalam aur sárí Yahúdáh, aur Yardan ke ás pás ke sab
báshinde us pás nikal áe, 6 Aur apne gunáhoṉ ká iqrár karke us se Yardan meṉ
baptismáe gae.

7 Aur jab us ne dekhá, ki Farísoṉ aur Sadúqoṉ meṉ se bahutere us ke pás bap-
tismá páne ko áe, to unheṉ kahá, ki Ai sámpoṉ ke bachcho, kisne tumko ánewále
gazab se bhágne ko batáyá? 8 Pas tum tauba ke láiq phal láo, 9 Aur apne dil
meṉ mat samjho, ki hamárá báp Abirahám hai; kyúnki maiṉ tumko kahtá húṉ, ki
Ḳhudá ko maqdúr hai, ki in pattharoṉ se Abirahám ke liye laṛke paidá kare.
10 Par daraḳhtoṉ kí jaṛ par ab kulháṛí lagí hai; pas har daraḳht, jo achchhá phal
nahíṉ látá, so káṭá aur ág meṉ ḍálá játá hai. 11 Maiṉ to tumheṉ tauba karne ko
pání meṉ baptismátá húṉ, par wuh jo mere baạd ánewálá hai, mujh se bahut baṛá
hai, jis kí jútí uṭháne ke láiq maiṉ nahíṉ húṉ, wuh tumko Rúh i Quds aur ág meṉ
baptismáwegí. 12 Wuh apne háth meṉ apná súp rakhtá hai, aur wuh apne
khaliyán ko sáf karegí, aur apne gehún ko gole meṉ jamạ karegá, par bhúse ko
us ág se, jo hargiz nahíṉ bujhtí, jalawegá.

13 Tab Yusúạ Jalíl se Yardan par Yúhanná ke pás áyá, ki us se baptismáyá
jáwe. 14 Par Yúhanná ne use manạ kiyá, aur kahá, ki Maiṉ muhtáj húṉ, ki tujh
se baptismáyá jáúṉ, aur tú mere pás áyá hai? 15 Yusúạ ne jawáb meṉ use kahá,
ki Ab jáne de, kyúnki hameṉ yúṉ munásib hai, ki sab ko, jo durust hai, púrá
kareṉ. Tab us ne use jáne diyá. 16 Aur Yusúạ, jab baptismáyá húá, fauran pání
se nikal áyá, aur dekh, ásmán us par khul gayá; aur us ne Ḳhudá kí Rúh ko
kabútar kí tarah utarte aur us par áte dekhá. 17 Aur dekho ásmán se ek áwáz
áí, ki Yih merá piyárá beṭá hai, jis se maiṉ rází húṉ.

IV. BÁB.

1 Tab Yusúạ Rúh se bayábán meṉ pahuncháyá gayá, ki Shaitán se ázmáyá
jáwe. 2 Aur jab wuh chális din rát roza rakh chuká, áḳhir ko bhúkhá húá.
3 Tab ázmánewále ne us ke pás áke kahá, ki Agar tú Ḳhudá ká Beṭá hai, to
farmá, ki ye patthar roṭí ban jáweṉ. 4 Par us ne jawáb meṉ kahá, ki Likhá hai,
ki Ádmí faqat roṭí se nahíṉ, balki har bát se, jo Ḳhudá ke munh se nikaltí hai, jítá
hai. 5 Tab Shaitán us ko muqaddas shahr meṉ le gayá, aur haikal ke kangure
par khaṛá karke, 6 Use kahá, ki Agar tú Ḳhudá ká Beṭá hai, to apne ko girá de,
kyúnki likhá hai, ki Wuh apne firishtoṉ ko tere liye hukm degá, aur we tujhe
háthoṉ par uṭhá lenge, na ho ki tú apne pánw ko patthar par máre. 7 Yusúạ ne
use kahá, ki Yih bhí likhá hai, ki Tú Ḳhudáwand, apne Ḳhudá ko, mat ázmá.

8 Phir Shaitán use bare únche pahár par le gayá, aur dunyá kí sab bádsháhaten
aur un kí shaukat use dikhláín; 9 Aur use kahá, ki Agar tú jhukke mujhe sijda
kare, to main yih sab tujh ko dúngá. 10 Tab Yusúa ne use kahá, ki Dúr ho, ai
Shaitán ; kyúnki likhá hai, ki Tú Khudáwand, apne Khudá ká sijda aur faqat usí
kí bandagí kar. 11 Tab Shaitán ne us ko chhorá, aur dekho firishton ne áke us kí
khidmat kí.

12 Jab Yusúa ne suná, ki Yúhanná giriftár húá, to Jalíl ko rawána húá, 13 Aur
Nazirat ko chhorkar Kafrnahúm men, jo us daryá ke kanáre Zabúlún aur Naftálí
kí sarhaddon men hai, já rahá, 14 Táki wuh bát, jo Yasaiyáh nabí kí maarifat kahí
gaí thí, púrí howe, 15 Ki Zabúlún kí sarzamín, aur Naftálí kí sarzamín, us daryá
kí girdnawáh Yardan ke kanáre par qaumon kí Jalíl ! 16 We log, jo táríkí men
baithte hain, barí roshní dekhte, aur un par, jo maut ke mulk aur sáya men rahte
hain, roshní chamaktí. 17 Us waqt se Yusúa manádí karne aur kahne lagá, ki
Tauba karo ; kyúnki ásmán kí bádsháhat nazdík hai.

18 Aur Yusúa ne, jab daryá i Jalíl ke kanáre par chaltá thá, do bhái yaane
Samaún, jo Patthras kahlátá hai, aur us ke bhaí Andriyás ko daryá men jál dálte
dekhá, ki we machhwe the. 19 Aur us ne unhen kahá, ki Mere píchhe chale áo,
ki main tum ko ádmíon ke machhwe banáúngá. 20 Tab we jaldí apne jálon ko
chhorke us ke píchhe chale. 21 Aur wahán se barhke us ne aur do bhái, yaane
Zabdí ke bete Yaaqúb aur us ke bhái Yúhanná ko, apne báp Zabdí ke sáth kishtí
par baithe húe apne jál marammat karte dekhá, aur un ko buláyá. 22 Tab
unhon ne fauran kishtí aur apne báp ko chhorke us kí pairawí kí.

23 Aur Yusúa tamám Jalíl men guzar karke unkí mahfilon men taalím detá, aur
bádsháhat kí khushkhabarí kí manádí kartá, aur un logon ke sáre dukh dardon
ko dafa kartá thá, 24 Aur us kí shuhrat tamám Súriya men phail gaí, aur we
un sab bímáron ko, jo gúnágún bímáríon aur áfaton men giriftár the, aur
díwánon aur mirgíhon aur ardhángíon ko us ke pás láe, aur us ne unko changá
kiyá. 25 Aur bahut log Jalíl aur Dasshahr aur Yarúsalam aur Yahúdáh aur
Yardan ke us pár se us ke píchhe chale.

V. BAB.

1 Aur logon ko dekhkar wuh ek pahár par charhá, aur jab baithá, us ke shágird
us pás áe. 2 Tab wuh apná munh kholke unhen sikhláne lagá.

3 Mubárak we, jo rúh se garíb hain ; kyúnki ásmán kí bádsháhat un kí hai. 4
Mubárak we, jo afsos karte hain ; kyúnki we tasallí páwenge. 5 Mubárak we, jo
halím hain ; kyúnki we zamín ke wáris honge. 6 Mubárak we, jo sadáqat ke
bhúkhe aur piyáse hain ; kyúnki we ásúda honge. 7 Mubárak we, jo mihrbán
hain ; kyúnki un par mihrbání kí jáegí. 8 Mubárak we, jo dil se páksáf hain ;
kyúnki we Khudá ko dekhenge. 9 Mubárak we, jo sulhkár hain ; kyúnki we
Khudá ke farzand kahláenge. 10 Mubárak we, jo sadáqat ke sabab satáe játe
hain ; kyúnki ásmán kí bádsháhat un kí hai. 11 Mubárak tum, jab ki log tumko
dhamkáwen aur satáwen, aur mere wáste har tarah kí burí bát tumháre khiláf
jhúth kahen ! 12 Khush o khurram ho ; ki tum ásmán men bahut phal páoge ;
kyúnki unhon ne nabíon ko, jo tum se áge the, isí tarah satáyá hai.

13 Tum zamín ke namak ho; par agar namak phíká ho jáwe, to kis se namkín
kiyá jáegá? Wuh phir kisú kám ká nahíñ, magar wuh bahar phenká aur ádmíoñ
se latáṛá jáwe. 14 Tum dunyá ke núr ho. Jo shahr paháṛ par baná hai, poshída
nahíñ ho saktá. 15 Aur log chirág roshan karke paimáne ke níchhe nahíñ, balki
chirágdán par rakhte haiñ, tab wuh sabko, jo us ghar meñ haiñ, roshní detá hai:
16 Tumhárí roshní ádmíoñ ke sámhne waisáhí chamke, tá ki we tumháre achchhe
kámoñ ko dekheñ, aur tumháre báp kí, jo ásmán meñ hai, sitáish kareñ.

17 Mat samjho, ki maiñ tauret yá nabioñ ko mansúkh karne ko áyá húñ; maiñ
mansúkh karne ko nahíñ, balki púrá karne ko áyá húñ. 18 Ki maiñ tum se sach
kahtá húñ, ki jab tak ásmán aur zamín ṭal na jáe, na harf, na harakat tauret se ṭal
jáegá, jab tak sab púrá na howe. 19 Pas jo koí in hukmoñ meñ se sab se chhoṭe ko
ṭál dewe, aur ádmíoñ ko yúñ sikhláwe, wuh ásmán kí bádsháhat meñ sab se chhoṭá
kahláegá; par jo koí máne, aur sikhláwe, wuhí ásmán kí bádsháhat meñ baṛá kah-
láegá. 20 So maiñ tum se kahtá húñ, ki Agar tumhárí sadáqat Sáfiroñ aur Farí-
soñ kí sadáqat se ziyáda na ho, to tum ásmán kí bádsháhat meñ dákhil na hoge.

21 Tum ne suná hai, ki qadímoñ se kahá gayá hai, ki Tú khún mat kar; par jo
koí khún kare, ádálat ká sazáwár hogá. 22 Par maiñ tum se kahtá húñ, ki Jo koí
apne bháí par besabab gusse howe, ádálat se mulzam hogá; aur jo koí apne bháí
ko raqqa kahe, Majlis meñ mulzam hogá; aur jo koí kahe, ki Tú ahmaq hai,
jahannam kí ág ká sazáwár hogá. 23 Pas agar tú apná hadiya qurbángáh par
pahuncháwe, aur waháñ yád kare, ki terá bháí tujh se kuchh daawá rakhtá hai:
24 To waháñ qurbángáh ke sámhne apná hadiya chhoṛ, aur chalá já, pahle apne
bháí se miláp kar, aur tab ákar apná hadiya guzrán 25 Apne muddaí ko jald rází
kar, jab tak tú us ke sáth ráh meñ hai, na ho ki muddaí tujhko qází ke hawále
kare, aur qází tujhko piyáde ke supurd kare, aur tú qaid meñ ḍalá jáwe. 26
Maiñ tujh se sach kahtá húñ, ki tú waháñ se na chhúṭegá, jab tak tú pichhlí kauṛí
adá na kare.

27 Tum ne suní, ki qadímoñ se kahá gayá hai, ki Tú ziná mat kar. 28 Par
maiñ tum se kahtá húñ, ki Jo koí shahwat ke sáth kisí aurat ko táke, wuh apne
dil meñ us se harámkárí kar chuká. 29 Par agar terí dahní ánkh tujhko ṭhokar
khiláwe, to use nikál, aur apne pás se phenk; kyúnki terá fáida hai ki tere ázúoñ,
meñ se ek halák howe, aur terá tamám badan jahannam meñ ḍalá na jáwe. 30
Aur agar terá dahná háth tujh ko ṭhokar khiláwe, to use káṭ, aur apne pás se
phenk, kyúnki terá fáida hai, ki tere ázúoñ meñ se ek halák howe, aur terá sárá
badan jahannam meñ ḍálá na jáwe.

31 Aur kahá gayá hai, ki Jo koí apní jorú ko taláq dewe, use taláqnáma de. 32
Par maiñ tum se kahtá húñ, ki Jo koí apní jorú ko, siwá harámkárí ke, chhoṛ
dewe, us se ziná karwátá hai; aur jo koí mutlaqa se biyáh kare, so ziná kartá hai.

33 Phir tum ne suná, ki qadímoñ se kahá gayá hai, ki Tú jhúṭhí qasam mat khá,
balki KHUDÁWAND ko apní qasmeñ adá kar. 34 Par maiñ tum se kahtá húñ, ki
Hargiz qasam mat kháná, na ásmán kí, kyúnki wuh Khudá ká takht hai; aur na
zamín ki, kyúnki wuh us ke páoñ kí chaukí hai: 35 Aur na Yarúsalam kí, kyúnki
wuh baṛe bádsháh KÁ shahr hai; 36 Aur tú apne sir kí qasam mat khá, kyúnki
tú ek bál safed yá kálá nahíñ kar saktá. 37 Par guftgú meñ tumhárá háñ, háñ;
aur tumhárá nahíñ, nahíñ ho; ki jo us se ziyáda ho, so badí se hai.

38 Tum ne suná, ki kahá gayá hai, ki Ánkh ke badle ánkh, aur dánt ke badle
dánt. 39 Par maiṇ tum se kahtá húṇ, ki Sharr se muqábala na karná; balki jo koí
tere dahne gál par tamáncha máre, to dúsrá bhí us kí taraf pher: 40 Jo cháhe ki
tujh par nálish kare, aur terí qabá lewe, use apná kurta bhí de ḍál; 41 Aur jo
tujhe ek kos begár le jáwe, us ke sáth do kos já; 42 Jo tujh se mánge, use de;
aur jo tujh se qarz cháhe, us se munh mat pher.

43 Tum ne suná, ki kahá gayá hai, ki Tú apne qaríb se mahabbat rakh, aur apne
dushman se ạdáwat. 44 Par maiṇ tum se kahtá húṇ, ki Apne dushmanoṇ se
mahabbat rakho, aur jo tum par laạnat kareṇ, unke liye barakat cháho; jo tum se
ạdáwat kareṇ, un se nekí karo; aur jo tumko dukháweṇ aur satáweṇ, un ke liye
duá karo: 45 Táki tum apne báp ke, jo ásmán meṇ hai, farzand ho, ki wuh apne
súraj ko badoṇ aur nekoṇ par uṭhne detá, aur ádilon aur zálimoṇ par menh barsátá
hai. 46 Kyúnki agar tum unko, jo tum ko cháhte haiṇ, cháho, to tum ko kyá
sawáb hai? Kyá bájdár yih nahíṇ karte? 47 Aur agar tum faqat apne bháíoṇ ko
salám karo, to tumko kyá fazílat hai? Kyá bájdár yúṇ nahíṇ karte haiṇ? 48
Pas tum kámil bano, jaisá tumhárá báp, jo ásmán meṇ hai, kámil hai.

VI. BAB.

1 Khabardár, ki tum logoṇ ke sámhne unheṇ nazar áneko apní ḳhairát na karo,
nahíṇ to tum apne Ásmání Báp se kuchh phal na páoge. 2 Pas jab tú ḳhairát kare,
to apne sámhne turhí mat bajá, jaise ki makkár mahfiloṇ aur rastoṇ meṇ karte
haiṇ; táki ádmíoṇ se baṛáí páweṇ. Maiṇ tum se sach kahtá húṇ, ki we apná phal
pá chuke. 3 Par jab tú ḳhairát kare, to terá báyáṇ háth na jáne, jo terá dahná
háth kartá hai, 4 Táki terí ḳhairát parde meṇ ho, aur terá báp, jo parde meṇ
dekhtá hai, wuhí záhir meṇ tujh ko phal degá. 5 Aur jab tú duá kare, to makká-
roṇ kí mánind mat ho, ki we cháhte haiṇ, ki mahfiloṇ aur rastoṇ ke konoṇ meṇ
khaṛe hokar duá kareṇ; táki ádmíoṇ ko dikhláí deweṇ. Maiṇ tum se sach kahtá
húṇ, ki we apná phal pá chuke. 6 Par tú, jab duá mánge, apní koṭhrí meṇ já, aur
darwáza band karke apne Báp se, jo parde meṇ hai, duá máng, aur terá Báp, jo
parde meṇ dekhtá hai, tujhko záhir meṇ phal degá. 7 Par tum duá mángte
qaumoṇ kí mánind mat baṛbaṛáo; kyúnki we samajhte haiṇ, ki bahut bakne se un
kí duá suní jáegí. 8 Pas tum unkí mánind mat ho; kyúnki tumhárá Báp us se
pahle, ki tum us se mángo, jántá hai, ki tumko kyá darkár hai. 9 Pas tum yúṇ
duá mángo, ki Ai hamáre Báp, jo ásmán meṇ hai! Tere nám kí taqdís howe! 10
Terí bádsháhat áwe! Terí marzí, jaisí ásmán meṇ, zamín par bhí howe! 11 Ha-
márí rozí kí roṭí áj hamko bakhsh! 12 Aur hamáre asám ko muáf kar, ki ham bhí
apne asámíoṇ ko muáf karte haiṇ! 13 Aur hamko imtihán meṇ mat ḍál, balki
badí se hamko bachá! [Kyúnki bádsháhat aur qudrat aur jalál abad tak terá hí
hai. Ámín.] 14 So agar tum ádmíoṇ ko unke qusúr muáf karo, tumhárá
ásmání Báp tumko bhí muáf karegá; 15 Par agar tum ádmíoṇ ko unke qusúr
muáf na karo, to tumhárá Báp bhí tumháre qusúr muáf na karegá.

16 Jab tum roza rakho, makkároṇ kí mánind turshrú mat ho; kyúnki we apne
munh bigáṛte haiṇ, ki ádmíoṇ ko rozadár nazar áweṇ. Maiṇ tum se sach kahtá
húṇ, ki we apná phal pá chuke. 17 Par tú, jab roza rakhtá hai, apne sir ko chikná

kar, aur apne muṇh ko dho; 18 Táki tú ádmíoṇ ko rozadár nazar na áwe, balki
apne Báp ko jo parde meṇ hai; aur terá Báp, jo parde meṇ dekhtá hai, záhir meṇ
tujhe phal degá.

19 Mál apne wáste zamín par jamạ mat karo, jaháṇ kíṛá aur morcha ḳharáb
kartá hai, aur jaháṇ chor sendh dete aur chorí karte haiṇ; 20 Balki mál apne
wáste ásmán meṇ jamạ karo, jaháṇ na kíṛá na morcha ḳharáb kartá, aur jaháṇ chor
na sendh detá, na chorí kartá hai. 21 Kyúnki jaháṇ tumhará mál hai, waháṇ
tumhárá dil bhí hogá.

22 Badan ká chirág ánkh hai. Pas agar terí ánkh sáf ho, to terá tamám
badan roshan hogá; 23 Par agar terí ánkh burí ho, to terá tamám badan
andherá hogá. Pas agar wuh roshní, jo tujh meṇ hai, tárík ho: kyá baṛí táríkí
hogí! 24 Koí do ḳháwind ká banda nahíṇ ho saktá; kyúnki wuh ek se ạdáwat
rakhegá, aur dúsre se mahabbat, yá ek se lagá rahegá, aur dúsre ko haqír jánegá:
tum Ḳhudá aur daulat donoṇ ke bande nahíṇ ho sakte.

25 Is wáste maiṇ tum se kahtá húṇ, ki Tum apní zindagí ke liye andesha mat
karo, ki ham kyá kháenge, aur kyá píenge; aur na apne badan ke wáste, ki ham
kyá pahinenge? Kyá zindagí ḳhurák se bihtar nahíṇ, aur badan poshák se? 26
Ásmán ke parindoṇ par nigáh karo, ki we na bote aur na laute, aur na koṭhí
meṇ jamạ karte haiṇ; tadbhí tumhárá Ásmání Báp unkí parwarish kartá hai: kyá
tum un se bahut mumtáz nahíṇ ho? 27 Phir tum meṇ se káun apne andeshoṇ se
apní zindagí ko ek dam baṛhá saktá hai? 28 Aur kyúṇ poshák ke wáste fikr karte
ho? Khet kí sosan par gaur karo, ki kis tarah baṛhte haiṇ, we na mihnat karte,
na sút kátte haiṇ; 29 Par maiṇ tum se kahtá húṇ, ki Sulaimán apní sárí shaukat
meṇ un meṇ se ek kí mánind árásta na thá. 30 Pas jab ki Ḳhudá khet kí ghás
ko, jo áj maujúd hai, aur kal tanúr meṇ jhonkí jáegí, yúṇ pahinátí hai: Ai kam-
ịtiqádo, kitná ziyáda tum ko pahináegá! 31 Is wáste andeshe se mat kaho, ki
Ham kyá kháweṇ, yá kyá píweṇ, yá kyá pahineṇ? kyúnki gair qaumeṇ in bátoṇ
kí fikr meṇ haiṇ. 32 Tumhárá Ásmání Báp to jántá hai, ki tum in sabhoṇ ke
muhtáj ho. 33 Lekin pahle Ḳhudá kí bádsháhat aur us kí sadáqat kí talásh karo,
aur yih sab tumko ạláwa diyá jáegá. 34 Pas tum kal ke wáste andesha mat karo,
kyúnki kal áp apná andesha karegá; din kí taklíf din ke liye bas hai.

VII. BÁB.

1 Aibgírí mat karo, táki tumhárí ạibgírí na kí jáwe. 2 Kyúnki jis tarah tum
ạibgírí karte ho, tumhárí ạibgírí kí jáegí; aur jis paimáne se tum nápte ho, tum-
háre liye nápá jáegá. 3 Tú kyúṇ us tinke ko, jo tere bháí kí ánkh meṇ hai,
dekhtá hai, par us shahtír se, jo terí ánkh meṇ hai, tú wáqif nahíṇ? 4 Yá tú
kyúnkar apne bháí se kahtá hai, ki Thahar, maiṇ terí ánkh se tinke ko nikálúṇ;
aur dekh, terí hí ánkh meṇ wuh shahtír hai? 5 Ai makkár, tú pahle apní hí ánkh
se wuh shahtír nikál, aur tab tú baḳhúbí dekh sakegá, ki apne bháí kí ánkh se us
tinke ko nikále.

6 Jo pák hai, kuttoṇ ko mat do, aur apne motíoṇ ko súaroṇ ke sámhne mat phen-
ko, tá na howe, ki we apne páoṇ se unheṇ latáreṇ, aur phirke tumko pháṛ ḍáleṇ.

7 Mángo, to tum ko diyá jáegá; ḍhúnḍho, to tum páoge; khaṭkhaṭáo, to tum-
háre liye kholá jáegá. 8 Kyúnki jo mángtá hai, pátá hai, aur jo ḍhúnḍhtá hai,
use miltá hai; aur jo khaṭkhaṭátá hai, us ke liye kholá játá hai. 9 Tum men
se kaun hai, ki agar us ká beṭá roṭí mánge, use patthar dewe? 10 Agar
machhlí mánge, us ko sámp dewe? 11 Pas agar tum, jo bure ho, apne laṛkon
ko achchhe inám dene jánte ho, to tumhárá Báp jo ásmán par hai, kitná ziyáda
unko, jo us se mángte hain, achchhí chízen degá.

12 Pas sab kuchh, jo tum cháhte ho, ki log tum se karen, tum bhí waisáhí
un se karo; kyúnki yih tauret aur nabíon ká ḳhulása hai.

13 Tum tang darwáze se dáḳhil ho; kyúnki chauṛá hai wuh darwáza, aur ku-
sháda hai wuh ráh, jo halákat men pahunchátí hai, aur bahut hain, jo us se dáḳhil
hote hain. 14 Kyá hí tang hai wuh darwáza, aur sakrí hai wuh ráh, jo hayát men
pahunchátí hai, aur thoṛe hain, jo use páte hain! 15 Jhúṭhe nabíon se ḳha-
bardár, jo bheṛon ke bhes men tumháre pás áte hain, par andar pháṛnewále
bheṛiye hain. 16 Tum unhen unke phalon se pahchánoge. Kyá log kánṭon se
angúr, yá bhaṭkaṭaiyon se anjír jama karte hain? 17 Waisáhí har achchhá
daraḳht achchhá phal látá, aur burá daraḳht burá phal látá hai. 18 Ach-
chhá daraḳht burá phal lá nahín saktá, aur na burá daraḳht achchhá phal. 19 Har
daraḳht, jo achchhá phal nahín látá, káṭá aur ág men ḍálá játá hai. 20 So tum
unhen unke phalon se pahchánoge.

21 Na harek, jo mujh ko Ḳhudáwand, Ḳhudáwand kahtá hai, ásmán kí bád-
sháhat men dáḳhil hogá; magar wuh, jo mere Ásmání Báp kí marzí par amal kartá
hai. 22 Bahut mujh se us din kahenge, ki Ai Ḳhudáwand, Ai Ḳhudáwand, kyá
ham ne tere nám se nubúwat na kí, aur tere nám se dewon ko na nikálá, aur tere
nám se bahut karámaten záhir nahín kín? 23 Tab main un se kahúngá, ki Main
tumko kabhí na jántá, ai badkáro, mujh se dúr ho.

24 Pas jo koí merí ye báten suntá, aur un par amal kartá hai, main use dúran-
desh mard se tashbíh detá hún, jisne patthar par apná ghar banáyá. 25 Aur barsát
áí, aur báṛh húí, aur ándhíán chalín, aur us ghar par zor márá, par wuh na girá;
kyúnki us kí buniyád patthar par thí. 26 Aur jo koí merí ye báten suntá, aur un
par amal nahín kartá hai, usko bewuqúf ádmí se tashbíh detá hún, jisne retí par
apná ghar banáyá. 27 Aur barsát áí, aur báṛh húí, aur ándhíán chalín, aur us
ghar par zor márá, aur wuh girá, aur us ká baṛá girná thá!

28 Aur aisá húá ki jab Yusúa yih kalám kar chuká, to log us kí taalím
se baṛá taajjub karte the; kyúnki wuh iqtidár rakhnewále kí mánind unhen
taalím detá thá, sáfiron kí mánind nahín.

VIII. BAB.

1 Jab wuh us pahár se utrá, bahut log us ke píchhe chale. 2 Aur dekh, ek
koṛhí áyá, aur usko sijda karke kahá, ki Ai Ḳhudáwand, agar tú cháhe, to mujh ko
pák kar saktá hai. 3 Yusúa ne apná háth baṛháke us ko chhúá, aur kahá, ki
Main cháhtá hún, tú pák ho! Aur fauran us ká koṛh játá rahá. 4 Phir Yusúa ne
use kahá, ki Ḳhabardár, kisí se mat kah, balki jákar apne taín káhin ko dikhlá,
aur jo qurbán Músá ne muqarrar kiyá, so un kí gawáhí ke liye guzrán.

5 Aur jab wuh Kafrnahúm meṇ áyá, to ek súbadár us ke pás áyá, aur us se
minnat karke kahá, 6 Ki Ai Ḳhudáwand, meráchhokrá ghar meṇ ardhángí hoke
baṛe dukh meṇ hai. 7 Yusúạ ne use kahá, ki Maiṇ áke usko changá karúngá. 8 Tab
súbadár ne use jawáb meṇ kahá, ki Ai Ḳhudáwand, maiṇ is láiq nahíṇ, ki tú merí
chhat tale áwe; balki sirf ek bát kah, to merá chhokrá changá ho jáegá. 9 Kyúnki
maiṇ áp bhí, jo dúsre ke hukm meṇ húṇ, sipáhíoṇ ko apne iḳhtiyár meṇ rakhkar
ek se kahtá húṇ, ki Já, to wuh játá hai, aur dúsre se, ki Á, to wuh átá hai, aur
apne naukar se, ki Yih kar, to wuh kartá hai. 10 Yusúạ ne yih sunkar taạjjub
kiyá, aur un se, jo us ke píchhe chalte the, kahá, ki Maiṇ tum se sach kahtá húṇ,
ki Maiṇ ne Isráel meṇ bhí aisá ímán na páyá. 11 Aur maiṇ tum se kahtá húṇ,
ki Bahutere púrab aur pachchhim se áwenge, aur Abirahám aur Izhák aur Yaạqúb
ke sáth ásmán kí bádsháhat meṇ baiṭhenge; 12 Par bádsháhat ke log báhar ke
andhere meṇ ḍále jáenge, jaháṇ roná aur dánt písná hogá. 13 Aur Yusúạ ne us
súbadar se kahá, ki Já, tere ímán ke muwáfiq tere liye howe. Aur us ká chhokrá
usí ghaṛí changá húá.

14 Aur Yusúạ ne Patthras ke ghar meṇ ákar us kí sás ko tap meṇ paṛí dekhá,
aur us ká háth chhúá, aur tap us se játí rahí. 15 Tab wuh uṭhkar unkí ḳhidmat
karne lagí.

16 Jab shám húí, we buhut díwánoṇ ko us ke pás láe; aur us ne ek bát se rúhoṇ
ko nikálá, aur sab bímároṇ ko changá kiyá: 17 Tá ki wuh bát, jo Yasạiyáh nabí se
kahí gaí thí, púrí howe, ki Us ne hamáre ázár uṭháe, aur hamáre alamoṇ ká hámil
húá.

18 Aur Yusúạ ne bahut logoṇ ko apne áspás dekhkar hukm diyá, ki us pár jáweṇ.
19 Aur ek sáfir ne us ke pás áke kahá, ki Ai ustád, jaháṇ tú jáegá, maiṇ tere
píchhe chalúngá. 20 Yusúạ ne use kahá, ki Lomṛíoṇ ke liye mándeṇ haiṇ, aur
ásmán kí chiṛiyoṇ ke liye ghonsle haiṇ; par Insán ke Beṭe ko sir rakhne kí jagah
nahíṇ. 21 Aur us ke shágirdoṇ meṇ se ek ne use kahá, ki Ai Ḳhudáwand,
mujhko ruḳhsat de, ki main pahle jákar apne báp ko gáṛúṇ. 22 Par Yusúạ
ne use kahá, ki Mere píchhe chal, aur jáne de, ki murde apne murdoṇ ko
gáṛeṇ.

23 Aur wuh kishtí par chaṛhá, aur us ke shágird us ke píchhe gae. 24 Aur
dekho aisá baṛá túfán daryá meṇ uṭhá, ki kishtí laharoṇ se chhip gaí; par wuh áp
sotá thá. 25 Tab us ke shágirdoṇ ne jákar us ko jagáyá, aur kahá, ki Ai Ḳhudá-
wand, hamko bachá, ki ham halák hote haiṇ! 26 Us ne un se kahá, ki Ai kam-
iạtiqádo, kyúṇ ḍarte ho? Tab uṭhkar us ne ándhí aur daryá ko dhamkáyá, to
baṛá chain húá. 27 Aur log mutaạjjib hoke kahne lage, ki Yih kaisá shaḳhs hai,
ki ándhí aur daryá us ke farmánbardár haiṇ?

28 Aur jab wuh pár Jirjásíoṇ ke mulk meṇ áyá, do díwáne qabroṇ se nikalkar
use mile; we aise tund the, ki koí us ráh se já nahíṇ saktá thá. 29 Aur dekho,
we pukárke kahne lage, ki Ai Yusúạ Ḳhudá ke beṭe, hameṇ tujh se kyá kám hai?
kyá tú yaháṇ áyá, ki waqt ke áge hamko dukháwe? 30 Aur un se thoṛá dúr súaroṇ
ká baṛá galla chartá thá. 31 So dewoṇ ne us kí minnat karke kahá, ki Agar tú hameṇ
nikále, to hamko súaroṇ ke galle meṇ bhej. 32 Usne unheṇ kahá, ki Jáo. Tab
we nikalke súaroṇ meṇ gae. Aur dekh súaroṇ ká tamám galla kaṛáṛe se daryá

meṉ kúdá, aur páni meṉ ḍúb mará 33 Tab charánewále bháge, aur shahr meṉ
jáke sab májará, aur un díwánoṉ ká ahwál bayán kiyá. 34 Aur dekh, ki tamám
shahr Yusúạ kí muláqát karne ko niklá, aur use dekhkar minnat kí, ki unkí
sarhadd se báhar jáwe.

IX. BAB.

1 Aur wuh kishtí par chaṛhkar us pár gayá, aur apne shahr meṉ áyá. 2 Aur
dekho ki we ek ardhángí ko palang par liṭáke us ke pás láe. Yusúạ ne un ke
ímán ko dekhke us ardhángí se kahá, ki Ai beṭe, ḳhátirjamạ ho; tere gunáh muáf
kiye gae haiṉ. 3 Aur dekh sáfiroṉ meṉ se kaí ek áp meṉ kahne lage, ki Yih kufr
baktá hai. 4 Yusúạ ne un ke gumánoṉ se wáqif hoke kahá, ki Tum kis wáste apne
diloṉ meṉ badgumání karte ho? 5 Kyá ziyáda ásán hai yih kahná, ki Tere gunáh
muáf kiye gae haiṉ yá yih, ki Uṭh aur chal? 6 Lekin táki tum jáno, ki Insán ká
Beṭá zamín par gunáh muáf karne kí qudrat rakhtá hai, us ne us ardhángí ko kahá,
ki Uṭh, apná palang leke ghar chalá já. 7 So wuh uṭhkar apne ghar chalá gayá.
8 Aur logoṉ ne yih dekhkar taạjjub kiyá, aur Ḳhudá kí taạríf kí, ki ádmíoṉ
ko aisí qudrat baḳhshí.

9 Yusúạ ne wahán se áge baṛhke ek shaḳhs Matí nám bájgáh par baiṭhá húá
dekhá, aur use kahá, ki Mere píchhe chal. Wuh uṭhkar us ke píchhe chalá. 10
Aur yún húá ki jab wuh ghar meṉ kháne baiṭhá, dekho bahut bájdár aur gunáhgár
Yusúạ aur us ke shágirdoṉ ke sáth kháne par baiṭh gae. 11 Farísoṉ ne dekhke
us ke shágirdoṉ se kahá, ki Tumhárá ustád bájdároṉ aur gunáhgároṉ ke sáth
kyúṉ khátá hai? 12 Yusúạ ne sunkar un se kahá, ki Tandurustoṉ ko tabíb darkár
nahíṉ, balki bímároṉ ko. 13 Par tum jáke us kí maạní daryáft karo, ki Maiṉ
mihrbání cháhtá húṉ, aur na qurbání. Ki maiṉ sádiqoṉ ko nahíṉ, balki gunáhgá-
roṉ ko tauba ke liye buláne áyá húṉ.

14 Tab Yúhanná ke shágirdoṉ ne us ke pás áke kahá, ki Ham aur Farís kyúṉ
bahut roza rakhte haiṉ, par tere shágird roza nahíṉ rakhte? 15 Yusúạ ne un se
kahá, Kyá barátí jab tak dulhá un ke sáth hai, udás ho sakte? Par din áwenge,
jab dulhá un se judá kiyá jáegá, tab we roza rakhenge. 16 Koí kore kapṛe ká
paiwand purání poshák par nahíṉ lagátá; kyúnki wuh paiwand us poshák se kuchh
pháṛ letá hai, aur uská phaṭná ziyáda ḳharáb hotá hai. 17 Aur nayí wain ko
purání mashkoṉ meṉ nahíṉ bharte, nahíṉ to mashkeṉ phaṭ játíṉ, aur wain bah
játí, aur mashkeṉ ḳharáb hotí haiṉ; balki nayí wain nayí mashkoṉ meṉ bharte haiṉ,
to donoṉ mahfúz rahtí haiṉ. 18 Jab wuh ye báteṉ un se kahtá rahá, dekh ek sardár
áyá, aur use sijda karke kahá, ki Merí beṭí abhí mar gaí; par tú ákar apná háth us
par rakh, to wuh jíegí. 19 Tab Yusúạ uṭhkar apne shágirdoṉ samet us ke píchhe
chalá. 20 Aur dekho ek ạurat ne jis ká bárah baras se lahú járí thá, píchhe
se ákar us ke kurte ká dáman chhúá; 21 Kyúnki wuh apní jí meṉ kahtí thí, ki
Agar maiṉ faqat us ke kurte ko chhúúṉ, to bach jáúngí. 22 Yusúạ ne phirke
use dekhkar kahá, ki Ai beṭí, ḳhátirjamạ ho; tere ímán ne tujhe bacháyá. Aur
wuh ạurat us ghaṛí se bach gaí.

23 Aur Yusúạ us sardár ke ghar meṉ pahunchá, aur bánslí bajánewáloṉ aur
dhúm macháte logoṉ ko dekhke un se kahá, 24 Ki Kanáre ho, kyúnki laṛkí nahíṉ

marí, balki sotí hai. We us se hansne lage. 25 Par jab we log báhar nikále gae,
to us ne andar jáke us ká háth pakṛá: tab laṛkí uṭhí. 26 Aur is májará kí shuh-
rat us tamám mulk meṉ phail gaí.

27 Jab Yusúạ wahán se rawána húá, to do andhe us ke píchhe chale, aur pukárke
kahá, ki Ai Dáúd ke beṭe, ham par rahm kar! 28 Aur jab wuh ghar meṉ pahunchá,
to we andhe us ke pás áe. Yusúạ ne un se kahá, ki Kyá tum yaqín karte ho, ki
maiṉ yih kar saktá húṉ? We bole, Háṉ, ai Ḳhudáwand. 29 Tab us ne unkí
áṉkhoṉ ko chhúá, aur kahá, ki Tumháre ímán ke muwáfiq tumháre liye howe.
30 Aur unkí áṉkheṉ khul gaíṉ. Aur Yusúạ ne taakíd karke un se kahá, ki Ḳhabar-
dár, koí na jáne. 31 Par unhoṉ ne báhar jáke us ko us tamám mulk meṉ mashhúr
kiyá.

32 Aur jab we nikal gae, dekho log ek gúnge díwána ádmí ko us ke pás láe. 33
Aur jab deo nikálá gayá, to wuh gúngá bolá. Tab log taạjjub karke kahne lage, ki
Isráel meṉ aisá kabbhí na húá. 34 Par Farísoṉ ne kahá, ki Wuh dewoṉ ke sardár
kí madad se dewoṉ ko nikáltá hai. 35 Aur Yusúạ un sab shahroṉ aur bastíoṉ meṉ
un kí mahfiloṉ meṉ taạlím detá, aur bádsháhat kí ḳhushḳhabarí kí manádí kartá,
aur logoṉ kí har bímárí aur har ázár ko dúr kartá phirá. 36 Aur jab us ne logoṉ ko
dekhá, use un par rahm áyá; kyúnki we ranjída aur pareshán the, un bheṛoṉ kí
mánind jin ká charwáhá nahíṉ. 37 Tab us ne apne shágirdoṉ se kahá, ki Fasl to
bahut hai, par mazdúr thoṛe. 38 Pas fasl ke málik se ạrz karo, ki wuh apní fasl ke
liye mazdúroṉ ko bhej de.

X. BÁB.

1 Aur us ne apne bárah shágirdoṉ ko pás buláke unheṉ maqdúr diyá, ki palíd
rúhoṉ ko nikáleṉ, aur har tarah kí bímárí aur mándagí ko dúr kareṉ. 2 Aur bárah
rasúloṉ ke nám ye haiṉ: pahlá Samạún jo Patthras kahlátá hai, aur us ká bháí
Andriyás; aur Zabdí ká beṭá Yaạqúb, aur us ká bháí Yúhanná; 3 Aur Filip
aur Bar Talmí, Tauam, aur Matí bájdár; aur Ḳhalfí ká beṭá Yaạqúb, aur Lubbí
jo Saddí kahlátá; 4 Samạún Qáni, aur Yahúdáh Iusqaryat, jo us ká pakaṛwáne-
wálá bhí ṭhahará.

5 Yusúạ ne in bárahoṉ ko hukm deke bhejá, aur kahá, ki Tum qaumoṉ kí taraf
mat jáo, aur Samrúníoṉ ke shahr meṉ dáḳhil mat hoo; 6 Balki Isráel ke ghar
ke gumráh bheṛoṉ ke pás jáo. 7 Aur tum safar karte manádí karo, ki Ásmán kí
bádsháhat nazdík hai. 8 Bímároṉ ko changá karo, murdoṉ ko uṭháo, koṛhíoṉ ko
pák karo, dewoṉ ko nikálo; tum ne muft páyá, muft do. 9 Na soná, na rúpá, na
támbá apne kamarband meṉ rakho; 10 Aur safar ke wáste na jholá, na do kurte,
na jútí, na láṭhí le jáo, kyúnki mazdúr apní ḳhurák ke láiq hai. 11 Jis jis shahr yá
bastí meṉ tum dáḳhil ho, wahán tahqíq karo, ki us meṉ kaun láiq hai; aur waháṉ
raho, jab tak rawána ho. 12 Jab tum kisí ghar meṉ dáḳhil ho, to use salám kaho.
13 Aur agar wuh ghar láiq hai, tumhárá salám us par ṭhahare, par agar náláiq hai,
tumhárá salám tum par phire. 14 Aur agar koí tum ko qabúl na kare, na tumhárá
kalám sune, us ghar yá us shahr se nikalke apne páoṉ kí gard jháṛo. 15 Maiṉ
tum se sach kahtá húṉ, ki Ạdálat ke din Sadúm aur Amúrah kí zamín par us shahr
se ziyáda ásání hogí. 16 Dekho, maiṉ tumheṉ bheṛoṉ kí mánind bheṛiyoṉ ke bích

meŋ bhejtá húŋ; pas sámpoŋ kí mánind hoshyár, aur kabútaroŋ kí mánind bebad ho.
17 Magar logoŋ se hoshyár raho; kyúnki we tumko majlisoŋ ke hawála karenge, aur
mahfiloŋ meŋ kore márenge; 18 Aur tum hákimoŋ aur bádsháhoŋ ke sámhne
mere wáste házir kiye jáoge, ki unko aur qaumoŋ ko gawáhí dí jáwe. 19
Par jab we tumko giriftár kareŋ, to andesha mat karo, ki ham kyúnkar aur kyá
kaheŋ; 20 Kyúnki usí gharí tumko, jo bolná cháhiye, diyá jáegá; kyúnki tum
nahíŋ ho, jo bolte ho, balki tumháre Báp kí Rúh wuhí tum meŋ boltí hai. 21 Aur
bhái bhái ko, aur báp beṭe ko qatl ke liye pakaṛwáegá; aur laṛke má báp ke
muqábale meŋ uṭhenge, aur unko marwá ḍálenge. 22 Aur sab log mere nám ke
wáste tum se dushmaní karenge; par jo áḳhir tak píedár rahe, wuhí bacháyá jáegá.
23 Jab we ek shahr meŋ tumko satáweŋ, to dúsre meŋ bhágo, kyúnki maiŋ tum
se sach kahtá húŋ, ki Jab tak Insán ká Beṭá na áwe, tum Isráel ke sab shahroŋ ká
safar tamám na karoge.

24 Shágird ustád se baṛá nahíŋ hai, aur na naukar ḳháwind se; 25 Bas hai, ki
shágird apne ustád kí, aur naukar apne ḳháwind kí barábarí páwe. Agar unhoŋ ne
ghar ke málik ko Baạlzabúl kahá, to kitná ziyáda us ke ghar ke logoŋ ko kahenge.
26 Pas un se mat ḍaro; kyúnki kuchh ḍhámpá nahíŋ hai, jo kholá na jáegá, aur
poshída nahíŋ, jo maạlúm na hogá. 27 Jo kuchh maiŋ tumko andhere meŋ kahtá
húŋ, tum use ujále meŋ sunáo; aur jo kuchh tumháre kán meŋ kahá jáwe, us kí
manádí koṭhe par se karo. 28 Aur un se mat ḍaro, jo badan ko már ḍálte haiŋ,
par ján ko nahíŋ már ḍál sakte; balki us se ḍaro, jo ján aur badan ko jahannam
meŋ halák kar saktá hai. 29 Kyá ek pái ko do gaure nahíŋ bikte? Tadbhí un
meŋ se ek, bemarzí tumháre báp kí, zamín par nahíŋ girtá hai. 30 Lekin tumháre
sir ke sab bál bhí gine gae haiŋ. 31 So mat ḍaro, tum bahut gauroŋ se afzal ho.
32 Pas jo koí ádmíoŋ ke áge merá iqrár karegá, maiŋ bhí apne Báp ke áge,
jo ásmán meŋ hai, us ká iqrár karúngá. 33 Par jo koí ádmíoŋ ke áge merá in-
kár karegá, maiŋ bhí apne Báp ke áge, jo ásmán meŋ hai, us ká inkár karúngá.

34 Mat samjho, ki maiŋ zamín par miláp karwáne ko áyá húŋ; maiŋ miláp kar-
wáne nahíŋ, balki talwár chaláne áyá húŋ. 35 Kyúnki maiŋ áyá húŋ, ki ádmí
us ke báp se, aur beṭí us kí má se, aur bahú us kí sás se judá karúŋ, 36 Aisá ki
ádmí ke dushman us ke ghar ke log honge. 37 Jo koí apne má báp ko mujh se
ziyáda piyár kartá hai, mere láiq nahíŋ; aur jo apne beṭá beṭí ko mujh se ziyáda
piyár kartá hai, mere láiq nahíŋ. 38 Aur jo koí apní salíb na uṭháwe, aur merí
pairawí na kare, so mere láiq nahíŋ hai. 39 Jo apní ján ko bachátá hai, use gan-
wáegá; aur jo mere wáste apní ján ko ganwátá hai, use bacháwegá. 40 Jo
tumko qabúl kartá hai, mujh ko qabúl kartá hai; aur jo mujh ko qabúl kartá, mere
bhejnewále ko qabúl kartá hai. 41 Jo nabí ko nabí ke nám par qabúl kartá, nabí
ká sawáb páwegá; aur jo sádiq ko sádiq ke nám par qabúl kartá, sádiq ká sawáb
páwegá. 42 Aur jo koí in chhoṭoŋ meŋ se ek ko shágird ke nám par ek piyála
ṭhanḍá pání piláwe: maiŋ tum se sach kahtá húŋ, ki wuh apne sawáb se mahrúm
na rahegá.

XI. BÁB.

1 Aur aisá húá ki jab Yusúạ apne bárah shágirdoŋ ko hukm kar chuká, waháŋ se
chalá, ki shahroŋ meŋ taạlím dewe, aur manádí kare. 2 Aur Yúhanná ne qaid-
ḳhíne meŋ Masíh ke kámoŋ ká charchá sunkár apne shágirdoŋ meŋ se do ko bhejá,
3 Aur us se puchhwáyá, Kyá tú wuh ánewálá hai, yá ham dúsre kí ráh dekheŋ? 4
Yusúạ ne jawáb meŋ un se kahá, ki Tum jáke, jo kuchh dekhte aur sunte ho,
Yúhanná ko sunáo: 5 Ki andhe dekhte, aur langre chalte haiŋ; korhí pák
hote, aur bahre sunte haiŋ; murde uṭhte, aur garíb bhí ḳhushḳhabarí páte
haiŋ; 6 Aur mubárak wuh, jo mujh se ṭhokar na kháwe!
7 Jab we rawána húe, Yusúạ Yúhanná ke haqq meŋ logoŋ se kahne lagá, ki
Tum kyá dekhne ko bayábán meŋ nikle ho? Kyá qalam ko jo hawá se hiltá hai?
8 Phir tum kyá dekhne ko nikle? Kyá ek ádmí ko, jo mihín poshák se árásta húá?
Dekho jo mihín poshák se mulabbas hote haiŋ, bádsháhoŋ ke mahalloŋ meŋ rahte
haiŋ. 9 Phir kyá dekhne ko nikle ho? kyá nabí ko? Háŋ, maiŋ tum se kahtá húŋ,
wuh nabí se bhí baṛá hai. 10 Kyúnki yih wuh hai, jiske haqq meŋ likhá hai, ki Dekho
maiŋ apná rasúl tere áge bhejtá húŋ, jo terí ráh tere áge taiyár karegá. 11 Maiŋ
tum se sach kahtá húŋ, ki Un meŋ se, jo ạuratoŋ se paidá húe haiŋ, Yúhanná bap-
tismánewále se koí baṛá na uṭhá; par jo ásmán kí bádsháhat meŋ chhoṭá hai, us se
baṛá hai. 12 Log Yúhanná baptismánewále ke dinoŋ se ab tak ásmán kí bádshá-
hat par zor se qábiz hote haiŋ, aur zor márnewále use qabze meŋ láte hain. 13
Kyúnki sab nabí aur tauret Yúhanná tak nubúwat karte the; 14 Aur agar tum qabúl
kiyá cháhte ho, to Iliyáh, jo ánewálá thá, yihí hai. 15 Jisko sunne ke kán hoŋ, sune.
16 Par maiŋ is zamáne ke logoŋ ko kis se tashbíh dúŋ? We un laṛkoŋ kí mánind
haiŋ, jo bázár meŋ baiṭhte, aur apne sáthíoŋ ko pukárte, aur kahte haiŋ, 17 Ki
Ham ne tumháre wáste bánslí bajáí; par tum na náche; ham ne tumháre liye nála
kiyá, par tum ne chhátí na píṭí. 18 Kyúnki Yúhanná na khátá na pítá áyá, aur we
kahte haiŋ, ki Us ke sáth ek deo hai. 19 Insán ká Beṭá khátá pítá áyá, aur we
kahte haiŋ, ki Dekho, ek ádmí baṛá kháú aur sharábí, bájdároŋ aur gunáhgároŋ ká
dostdár. Tis par bhí hikmat kí tasdíq uske farzandoŋ se hotí hai.
20 Tab wuh un shahroŋ ko, jin meŋ uskí ziyáda karámateŋ záhir húíŋ, malámat
karne lagá, ki unhoŋ ne tauba na kiyá thá. 21 Ai Kurázín, tujh par afsos! Ai Bait
Saidá, tujh par afsos! Kyúnki agar Súr aur Saidá meŋ ye karámateŋ, jo tum meŋ
dikhláí gaíŋ, dikháí játíŋ, to we ṭáṭ pahinkar aur rákh malkar kab kí tauba kaṛ
chukte. 22 Par maiŋ tumko kahtá húŋ, ki Ạdálat ke din Súr aur Saidá par tum
se ziyáda ásání hogí. 23 Aur ai Kafrnahúm, jo ásmán tak únchí húí, tú pátál
tak giráí jáegí; kyúnki agar Sadúm meŋ ye karámateŋ, jo tujh meŋ dikhláí gaín,
dikháí játíŋ, to wuh áj tak qáim rahtí. 24 Par maiŋ tum ko kahtá húŋ, ki Ạdálat
ke din zamín i Sadúm par tujh se ziyáda ásání hogí.
25 Usí waqt Yusúạ kahne lagá, ki Ai Báp, ásmán aur zamín ke málik, maiŋ terá
shukr kartá húŋ, ki tú ne in bátoŋ ko álimoŋ aur fáziloŋ se chhipáyá, aur laṛkoŋ
par kholá. 26 Háŋ, Báp, aisá hone meŋ terí razámandí thí. 27 Sab kuchh mujhe
mere Báp se sompá gayá; aur koí Beṭe ko nahíŋ pahchántá, magar Báp; aur koí
Báp ko nahíŋ pahchántá, magar Beṭá, aur wuh, jis par Beṭá záhir kiyá cháhtá. 28
Ai sab mihnatí aur zerbár logo, mere pás áo, ki maiŋ tumko áràm dúngá. 29 Merá

júá apne úpar le lo, aur mujh se síkho; kyúnki maiṉ halím aur dil se garíb húṉ, to
tum apní jánoṉ ká áräm páoge. 30 Kyúnki merá júá ásán, aur merá bojh halká
hai.

XII. BAB.

1 Us waqt Yusúạ sabt ke din khetoṉ meṉ se guzrá; aur us ke shágird bhúkhe
hoke báloṉ ko toṛne aur kháne lage. 2 Tab Farísoṉ ne dekhke use kahá, ki Dekh
tere shágird, jo sabt ke din karná rawá nahíṉ, karte haiṉ. 3 Par us ne unheṉ
kahá, ki Kyá tum ne nahíṉ paṛhá, ki Dáúd ne jab apne sáthíoṉ samet bhúkhá thá,
kyá kiyá? 4 Ki kyúnkar Ḳhudá ke ghar meṉ dáḳhil hoke nazar kí roṭíáṉ, jinheṉ
káhinoṉ ke siwá na us ko na us ke sáthíoṉ ko kháná rawá thá, khá gayá? 5 Aur kyá
tum ne tauret meṉ nahíṉ paṛhá, ki káhin sabt ke din haikal meṉ sabt ko nahíṉ
mánte, aur bequsúr haiṉ? 6 Par maiṉ tum se kahtá húṉ, ki Yaháṉ ek, jo haikal
se baṛá hai, maujúd hai. 7 Par agar tum un bátoṉ ke maạne jánte, ki Maiṉ mihr-
bání cháhtá húṉ, aur na qurbání, to tum begunáhoṉ ko gunahgár na ṭhaharáte:
8 Kyúṉki Insán ká Beṭá sabt ká bhí ḳhudáwand hai.
9 Phir waháṉ se rawána hokar unkí Mahfil meṉ gayá, aur dekho waháṉ ek shaḳhs
thá, jiská háth súkh gayá. 10 Unhoṉ ne is iráde se ki us par nálish kareṉ, sawál
kiyá, Kyá sabt ke din changá karná rawá hai? 11 Us ne unheṉ jawáb diyá, ki
Tum meṉ kaun sá ádmí hai, jo ek bheṛ ká málik ho, aur agar wuh sabt ke din
gaṛhe meṉ gire, use pakaṛke báhar na nikále? 12 Phir ádmí bheṛ se kitná afzal
hai! So sabt ke din nekí karná rawá hai. 13 Tab us ne us ádmí se kahá, ki
Apná háth baṛhá; us ne baṛháyá; aur us ká háth jaisá dúsrá thá, changá húá.
14 Tab Farísoṉ ne báhar jáke maslahat kí, ki kis tarah use halák kareṉ.
15 Par Yusúạ yih maạlúm karke waháṉ se rawána húá, aur bahut log us ke
píchhe chale, aur us ne sab ko changá kiyá. 16 Aur unko taakíd se kahá, ki
Mujh ko mashhúr mat karná; 17 Táki wuh bát, jo Yasạiyáh nabí kí maạrifat
kahí gaí, púrí howe, 18 Ki Dekh merá banda jise maiṉ ne pasand kiyá, aur merá
piyárá, jis se merá dil rází hai. Maiṉ apní Rúh us par rakhúngá, aur wuh qaumoṉ
ko sadáqat kí ḳhabar degá. 19 Wuh jhagṛá nahíṉ karegá, na pukáregá, aur rastoṉ
meṉ koí us kí áwáz na sunegá. 20 Wuh shikasta qalam ko na toṛegá, aur kam-
roshan battí ko na bujháwegá, jab tak sadáqat ko fathmand na kare; 21 Aur us
ká nám qaumoṉ kí ummedgáh hogá.
22 Tab log ek andhe gúnge díwáne ko us ke pás láe; aur us ne use changá kiyá,
aisá ki wuh andhá gúngá bolá aur dekhá. 23 Tab sab logoṉ ne taạjjub karke
kahá, ki Kyá yih Dáúd ká beṭá nahíṉ hai? 24 Par Farísoṉ ne sunke kahá, ki
Yih dewoṉ ko nahíṉ nikáltá hai, magar dewoṉ ke sardár Baạlzabúl kí madad se.
25 Yusúạ ne un ke gumán ḳo maạlúm karke un se kahá, ki Jis bádsháhat meṉ
judáí hai, wírán hotí hai; aur jis shahr yá ghar meṉ judáí hai, ábád na rahegá.
26 Agar shaitán shaitán ko nikále, to wuh apná muḳhálif húá: phir kis tarah us kí
bádsháhat qáim rahegí? 27 Aur agar maiṉ Baạlzabúl kí madad se dewoṉ ko ni-
káltá húṉ, tumháre log kis kí madad se nikálte haiṉ? Is wáste we tumháre
munsif honge. 28 Par agar maiṉ Ḳhudá kí rúh kí madad se dewoṉ ko nikáltá húṉ,
to albatta Ḳhudá kí bádsháhat tumháre pás pahunchí hai. 29 Phir kis tarah ho

33 Us ne unhen ek aur tamsíl kahí, ki Ásmán kí bádsháhat ḳhamír kí mánind
hai, jise ek ạurat ne leke tín ser áṭe men chhipáyá, yahán tak ki wuh sab ḳha-
mír ho gayá.

34 Ye sab báten Yusúạ ne un jamáạton ko tamsílon men kahín, aur be tamsíl
un se kalám na kiyá: táki wuh bát, jo nabí kí maạrifat se kahí gaí thí, púrí howe,
35 Ki main apná munh tamsílon men kholúngá, aur un báton ká, jo dunyá ke
shurúạ se poshída thín, bayán karúngá.

36 Tab Yusúạ un logon ko ruḳhsat karke ghar ko gayá. Aur us ke shágir-
don ne us ke pás áke kahá, ki Khet ke zuwán kí tamsíl ká bayán ham se kar.
37 Us ne jawáb men unhen kahá, ki Wuh, jo achchhá bíj botá hai, Insán ká Betá hai.
38 Wuh khet dunyá hai; aur achchhá bíj bádsháhat ke farzand hain; aur zuwán
sharír ke farzand. 39 Aur dushman, jo unko botá hai, Shaitán hai; aur dirau
ká waqt is jahán kí intihá hai; aur dirau karnewále firishte hain. 40 Pas jaisá
zuwán jamạ kiyá játá, aur jaláyá játá hai, waisáhí is jahán kí intihá men hogá. 41
Insán ká Beṭá apne firishton ko bhejegá, aur we us kí bádsháhat men se sab ṭhokar
khilánewálon aur badkáron ko jamạ karenge, 42 Aur unhen jalte tanúr men
ḍálenge, wahán roná aur dánt písná hogá. 43 Tab sádiq apne báp kí bádshá-
hat men súraj kí tarah chamkenge. Jis ko sunne ke kán hon, sune!

44 Phir ásmán kí bádsháhat us ganj kí mánind hai, jo khet men poshída hai,
jise ek ádmí ne páke chhipátá, aur us kí ḳhushí ke máre jáke apná sab kuchh
bechtá, aur us khet ko mol letá hai.

45 Phir ásmán kí bádsháhat ek saudágar kí mánind hai, jo achchhe motíon kí
talásh men hai. 46 Jab us ne ek bahut qímatí motí páyá, to jáke apná sab
kuchh bech ḍálá, aur use mol liyá.

47 Phir ásmán kí bádsháhat ek jál kí mánind hai, jo daryá men ḍálá gayá, aur
har tarah kí machhlí samet láyá. 48 Jab bhar gayá, use kanáre par khínchte,
aur baiṭhkar unhen jo achchhí hain, bartanon men jamạ karte, aur jo ḳharáb
hain, phenk dete hain. 49 Isí tarah dunyá ke áḳhir men hogí. 50 Firishte
niklenge, aur sharíron ko sádiqon men se judá karenge, aur unhen jalte tanúr
men ḍálenge, wahán roná aur dánt písná hogá.

51 Tab Yusúạ ne un se kahá, ki Kyá tum yih sab samjhe? We bole, ki Hán, ai
Ḳhudáwand 52 Tab us ne unhen kahá, Pas harek sáfir, jo ásmán kí bádsháhat
ke haqq men sikhláyá gayá, ek sáhib i ḳháne kí mánind hai, jo apne ḳhazáne se
nayá aur puráná nikáltá hai. 53 Aur aisá húá ki jab Yusúạ ye tamsílen kah chuká,
to wahán se rawána húá. 54 Aur wuh apne watan men áyá, aur unkí Maḥfilon
men aisí taạlím detá rahá, ki we taạjjub karke kahne lage, ki Kahán se us ko aisí
hikmat aur qudrat hai? 55 Kyá yih baṛhaí ká beṭá nahín? kyá us kí má
Mariyam nahín kahlátí hai? aur us ke bhái Yaạqúb, aur Yúsí, Samạún, aur
Yahúdáh nahín hain? 56 Aur kyá us kí sab bahinen hamáre sáth nahín hain? Pas
kahán se yih sab us ko milá? 57 Aur unhon ne us se ṭhokar kháyá. 58 Yusúạ
ne unhen kahá, ki Nabí beizzat nahín, magar apne watan aur apne ghar men. Aur
us ne un kí beímání ke sabab wahán bahut karámaten nahín dikhláín.

XIV BAB.

1 Us waqt mulk kí chauṭhái ke hákim Herod ne Yusúạ kí ḳhabar sunkar
apne naukaroṇ se kahá, 2 Ki Yih Yúhanná baptismánewálá hai: wuh murdoṇ
meṇ se phir uṭhí hai, aur is liye us se ye karámateṇ záhir hotí haiṇ.
3 Kyúnki Herod ne Yúhanná ko apne bhái Filip kí jorú Herodiya ke wáste
pakaṛke aur bándhkar qaidḳháne meṇ ḍálá thá; 4 Kyúnki Yúhanná ne use kahá
thá, ki Tujhe rawá nahíṇ, ki us ko rakhe. 5 Aur us ne use már ḍálne cháhí,
par logoṇ se ḍará, kyúnki we use nabí jánte the. 6 Par jab Herod kí sálgi-
rah kí ḳhushí hone lagí, Herodiya kí beṭí un ke darmiyán náchkar Herod ko
aisá ḳhush kiyá, 7 Ki us ne qasam kháke qaul diyá, ki Jo kuchh tú mángegí,
maiṇ tujhe dúngá. 8 Wuh apní má se sikhlái húí bolí, ki Mujhko ek tabáq
meṇ Yúhanná baptismánewále ká sir de. 9 Tab bádsháh dilgír húá, par qasam
aur hamnishínoṇ kí ḳhátir dene ká hukm kiyá. 10 Aur bhejkar Yúhanná ká sir
qaid meṇ kaṭwáyá. 11 Aur us ká sir tabáq meṇ láke us laṛkí ko diyá; aur
wuh us ko apní má ke pás le gaí. 12 Tab us ke shágirdoṇ ne jáke us kí lásh
ko uṭháke gáṛá, aur áke Yusúạ ko ḳhabar dí.
13 Yusúạ yih sunkar waháṇ se kishtí par chaṛhkar tanhái meṇ ek janglí jagah
ko gayá: aur log sunkar shahroṇ se nikalkar ḳhushkí se us ke píchhe paidal chale.
14 Aur Yusúạ ne nikalkar ek baṛí jamáạt ko dekhkar un par rahm kiyá, aur un ke
bímároṇ ko changá kiyá. 15 Aur jab shám húí, us ke shágirdoṇ ne us ke pás
ákar kahá, ki Jagah wírán hai, aur din guzrá; logoṇ ko ruḳhsat kar, ki we bastíoṇ
meṇ jáke apne wáste khána mol leweṇ. 16 Par Yusúạ ne unheṇ kahá, ki Unká
jáná zurúr nahíṇ; tum unheṇ kháne ko do. 17 Unhoṇ ne use kahá, ki Hamáre
pás to kuchh nahíṇ, magar pánch roṭíiṇ aur do machhliáṇ. 18 Wuh bolá, ki
Unheṇ mere pás láo. 19. Aur us ne hukm diyá, ki Log ghás par baiṭheṇ; aur un
pánch roṭíoṇ aur do machhlíoṇ ko leke aur ásmán kí taraf dekhkar shukr kiyá, aur
roṭí toṛkar shágirdoṇ ko, aur shágirdoṇ ne logoṇ ko diyá. 20 Aur we sab khákar
ásúda húe; aur unhoṇ ne ṭukṛoṇ se, jo bach rahe, barah ṭokriáṇ bharkar uṭháíṇ.
21 Aur khánewále, ạuratoṇ aur laṛkoṇ ke siwá, pánch hazár ke qaríb the.
22 Aur fauran Yusúạ ne apne shágirdoṇ ko farmáyá, ki Jab tak maiṇ logoṇ ko
ruḳhsat karúṇ, tum kishtí par chaṛhke mere áge pár jáo. 23 Aur logoṇ ko ruḳhsat
karke wuh ek pahár par duá karneko tanhái meṇ gayá; aur jab shám húí, wuh waháṇ
akelá thá. 24 Aur us waqt kishtí daryá ke bích lahroṇ se uchhaltí thí; kyúnki
hawá muḳhálif thí. 25 Aur rát ko pichhle pahar Yusúạ daryá par chaltá húá
un pás áyá. 26 Shágird us ko daryá par chalte dekhke ghabráe, aur bole, ki Yih
kuchh dhokhá hai! aur ḍarke chilláe. 27 Yusúạ ne fauran un se kahá, ki Ḳhá-
tirjamạ raho, maiṇ húṇ, mat ḍaro. 28 Tab Patthras ne jawáb meṇ use kahá, ki
Ai Ḳhudáwand, agar tú hai, to hukm de, ki maiṇ pání par tere pás áúṇ. 29 Usne
farmáyá, ki Á. Tab Patthras kishtí par se utarkar pání par chalne lagá, ki Yusúạ
ke pás jáe. 30 Par wuh baṛí ándhí dekhkar ḍar gayá; aur jab ḍúbne lagá chillá-
kar kahá, ki Ai Ḳhudáwand, mujhko bachá! 31 Tab filfaur Yusúạ ne apná háth
baṛháke use pakṛá, aur kahá, ki Ai kam-iạtiqád, kyúṇ shubha meṇ paṛá? 32 Aur
jab we kishtí par chaṛhe, ándhí tham gaí. 33 Tab we jo kishtí par the, áe, aur
use sijda karke bole, ki Beshakk tú Ḳhudá ká Beṭá hai! 34 Aur we pár

saktá hai, ki koí ek zabardast ke ghar meṇ jáwe, aur us ká asbáb lúṭ lewe, siwá
is ke ki wuh pahle us zabardast ko bándhe, tab us ká ghar lúṭ lewe? 30 Jo
merá sáthí nahíṇ, merá mukhálif hai; aur jo mere sáth jamạ nahíṇ kartá, pare-
shán kartá hai. 31 Iswáste maiṇ tum se kahtá húṇ, ki Har gunáh aur kufr ádmíoṇ
ko bakhshá jáegá; magar Rúh ká kufr ádmíoṇ ko bakhshá na jáegá. 32 Aur jo
koí Insán ke Beṭe kí badgoí kare, us ko bakhshá jáegá; par jo koí Rúh
kí badgoí kare, us ko na is jahán meṇ, aur na ánewále meṇ, bakhshá jáegá.
33 Par darakht ko achchhá karo, to us ke phal ko achchhá; yá darakht ko burá
karo, to us ke phal ko burá; kyúnki darakht phal se pahcháná játá hai. 34 Ai
sánpoṇ ke bachcho! yih kyúnkar ho sake, ki tum bure hoke achchhí báteṇ karo?
kyúnki munh dil kí bharpúrí se boltá hai. 35 Nek ádmí apne dil ke nek zakhíra
se nekí nikáltá hai; aur bad ádmí bad zakhíra se badí nikáltá hai. 36 Par maiṇ
tum se kahtá húṇ, ki Log har ek behúda bát jo kahte haiṇ, ạdálat ke din us ká
hisáb denge. 37 Kyúnki terí bátoṇ se terí tasdíq hogí, aur terí bátoṇ se terá
gunáh sábit hogá.

38 Tab baạze Sáfiroṇ aur Farísoṇ ne jáwáb meṇ kahá, ki Ai ustád, ham tujh
se ek nishán dekhá cháhte haiṇ. 39 Us ne jawáb meṇ un se kahá, ki Is zamáne ke
kharáb aur zinákár log nishán mángte haiṇ, par un ko nishán na diyá jáegá, magar
Yúnah nabí ká nishán. 40 Kyúnki jaisá Yúnah tín rát din machhlí ke peṭ meṇ thá,
waisáhí Insán ká Beṭá tín rát din zamín ke andar hogá. 41 Nínawah ke log ạdálat
ke din is zamáne ke logoṇ ke sáth uṭhenge, aur unheṇ gunáhgár ṭhaharáwenge;
kyúnki unhoṇ ne Yúnah kí manádí sunkar tauba kiyá; aur dekho, yahán ek
hai jo Yúnah se buzurg hai. 42 Janúb kí malika ạdálat ke din is zamáne ke logoṇ
ke sáth uṭhegí, aur unheṇ gunáhgár ṭhaharáwegí; kyúnki wuh zamín kí sarhadd
se Sulaimán kí hikmat sunne ko áí; aur dekho, yaháṇ ek Sulaimán se buzurg hai.

43 Jab palíd rúh ádmí se niklí, to súkhí jagahoṇ meṇ phirtí, aur árámgáh
ḍhúṇḍhtí hai; aur nahíṇ pátí. 44 Tab kahtí hai, ki Maiṇ phir apne ghar meṇ,
jaháṇ se niklí húṇ, jáúngí; aur áke use khálí aur jháṛá buhárá sáf suthrá pátí hai.
45 Tab jákar aur sát rúheṇ apne se ziyáda kharáb sáth látí, aur waháṇ já rahtí
hai; so us ádmí ká pichhlá hál agle se badtar hotá hai: is zamáne ke bure logoṇ
ká hál bhí aisá hí hogá.

46 Jab wuh logoṇ se kahtá rahá, dekho us kí má aur us ke bháí báhar khaṛe
cháhte the, ki us se bát kareṇ. 47 Tab kisí ne use khabar dí, ki Dekh terí má
aur tere bháí báhar khaṛe cháhte haiṇ, ki tujh se bát kareṇ. 48 Par us ne jawáb
meṇ khabardenewále se kahá, ki Kaun hai merí má, aur kaun haiṇ mere bháí? 49
Aur apná háth apne shágirdoṇ kí taraf baṛháke kahá, ki Dekh, merí má, aur mere
bháí! 50 Kyúnki jo koí mere Ásmání Báp kí marzí par chaltá hai, wuhí merá bháí,
aur merí bahin, aur má hai.

XIII. BÁB.

1 Us din Yusúạ ghar se nikalkar daryá ke kanáre já baiṭhá. 2 Aur aise bahut
log us ke pás ikaṭṭhe áe, ki wuh kishtí par chaṛh baiṭhá, aur sab log kanáre par
khaṛe rahe. 3 Aur wuh unheṇ bahut báteṇ tamsíloṇ meṇ kahne lagá, ki Dekho,
ek bonewálá bone ko niklá. 4 Aur bote waqt kuchh ráh ke kanáre girá, aur parinde

áke use chug gae. 5 Aur kuchh sangí zamín par girá, jahán usko bahut miṭṭí na
milí; aur gahrí miṭṭí na páne ke sabab jald niklá; 6 Par jab súraj uṭhá, jal gayá,
aur jaṛ na rakhne ke sabab súkh gayá. 7 Aur kuchh kánṭoṉ meṉ girá; aur
kánṭoṉ ne baṛhke use dabáyá. 8 Aur kuchh achchhí zamín par girá, aur phal
láyá, kuchh sau guná, kuchh sáṭh guná, kuchh tís guná. 9 Jis ko sunne ke kán
hoṉ, sune!

10 Aur shágirdoṉ ne us ke pás ákar use kahá, ki Tú un se kyúṉ tamsíloṉ meṉ
kalám kartá hai? 11 Us ne jawáb meṉ unheṉ kahá, ki Tum ko ásmán kí bádshá-
hat ke bhed kí samajh dí gaí, par unko nahíṉ dí gaí. 12 Kyúnki jis ke pás kuchh
hai, us ko diyá jáegá, aur us ko ziyáda hogá; par jis ke pás nahíṉ hai, us se bhí jo
kuchh hai, liyá jáegá. 13 Iswáste maiṉ un se tamsíloṉ meṉ kalám kartá húṉ, ki we
dekhte húe na dekhte, aur sunte húe na sunte haiṉ, aur na samajhte haiṉ. 14 Aur
Yasạiyáh kí nubúwat un ke haqq meṉ púrí hotí hai, ki Tum kánoṉ se sunoge, par
na samjhoge, aur ánkhoṉ se dekhoge, par daryáft na karoge. 15 Kyúnki in logoṉ
ká dil moṭá húá, aur we apne kánoṉ se únchá sunte haiṉ, aur unhoṉ ne apní ánkhoṉ
ko band kiyá hai, tá aisá na ho ki we ánkhoṉ se dekheṉ, aur kánoṉ se suneṉ, aur
dil se samjheṉ, aur rujúạ howeṉ, ki maiṉ unheṉ changá karúṉ. 16 Par mubárak
tumhárí ánkheṉ haiṉ, ki dekhtín, aur tumháre kán, ki sunte haiṉ. 17 Kyúnki maiṉ
tum se sach kahtá húṉ, ki Bahut nabí aur sádiq árzú rakhte the, ki jo kuchh tum
dekhte ho, dekheṉ, aur na dekhá; aur jo kuchh tum sunte ho, suneṉ, aur na suná.

18 Ab tum bonewále kí tamsíl suno. 19 Jab koí bádsháhat ká kalám suntá,
aur na mántá hai, to sharír átá, aur jo us ke dil meṉ boyá gayá, chhín letá hai;
yih wuh hai, jo ráh ke kanáre par boyá gayá. 20 Aur jo sangí zamín par boyá
gayá wuh hai, jo kalám ko suntá, aur fauran us ko ḳhushí se qabúl kartá hai. 21
Par áp meṉ jaṛ nahíṉ rakhtá hai, balki chand roza hai; aur jab kalám ke wáste
taklíf aur zulm hotá hai, to jaldí ṭhokar khátá hai. 22 Aur jo kánṭoṉ meṉ boyá
gayá wuh hai, jo kalám ko suntá hai; par dunyá ká andesha, aur daulat ká
fareb kalám ko dabátá hai, aur wuh be phal hotá hai. 23 Par jo achchhí zamín
par boyá gayá, wuh hai jo kalám ko suntá, aur mántá, aur us meṉ phal lagte haiṉ,
aur taiyár hote, baạze meṉ sau gune, baạze meṉ sáṭh, baạze meṉ tís.

24 Us ne unko ek aur tamsíl guzránkar kahá, ki Ásmán kí bádsháhat ek ádmí
kí mánind hai jis ne apne khet meṉ achchhá bíj boyá. 25 Par jab log soe, uská
dushman áyá, aur gehún meṉ zuwán bo gayá. 26 Aur jab baṛhá, aur bál niklí,
to zuwán bhí záhir húá. 27 Tab gharwále ke naukaroṉ ne áke kahá, ki Sáhib,
kyá tu ne apne khet meṉ achchhá bíj na boyá? Phir zuwán kaháṉ se áyá? 28
Us ne un se kahá, ki Ek dushman ne yih kiyá hai. Naukaroṉ ne use kahá, ki
Marzí ho, to ham jáke use jamạ kareṉ. 29 Us ne kahá, Nahíṉ, na ho ki jab tum
zuwán ko jamạ karo, us ke sáth gehún bhí ukháṛo. 30 Dirau tak donoṉ ko
baṛhne do; aur dirau ke waqt dirau karnewáloṉ ko kahúngá, ki Tum pahle zuwán
ko jamạ karo, aur jalne ke wáste unke gaṭṭhe bándho; par gehún mere gole meṉ
jamạ karo.

31 Us ne unheṉ aur tamsíl like kahá, ki Ásmán kí bádsháhat ráí ke dáne kí
mánind hai, jise ek ádmí ne leke apne khet meṉ boyá. 32 Wuh sab bíjoṉ se
chhoṭá hai; par jab baṛhá, to sab tarkáríoṉ se baṛá hotá hai, aur aisá daraḳht hotá,
ki ásmán ke parinde áke us kí ḍálíoṉ par baserá karte haiṉ.

ki Tú Patthras hai, aur is patthar par maiṉ apní Jamáạt banáúngí, aur pátál ke
pháṭak us par gálib na honge. 19 Aur maiṉ tujhko ásmán kí bádsháhat kí
kunjiáṉ dúngá; aur jo tú zamín par bándhegá, ásmán par bándhá jáegá; aur jo tú
zamín par kholegá, ásmán par kholí jáegí. 20 Tab us ne apne shágirdoṉ se
farmáyá, ki Kisí se mat kaho, ki maiṉ Masíh húṉ.

21 Us waqt se Yusúạ apne shágirdoṉ ko batáne lagá, ki Zurúr hai ki maiṉ
Yarúsalam ko jáún, aur Buzurgoṉ, aur sardár káhinoṉ aur sáfiroṉ se baṛá dukh
uṭháúṉ, aur márá jáúṉ, aur tísre din phir jíúṉ. 22 Tab Patthras use pakaṛke aur
manạ karke kahne lagá, ki Ai Ḳhudáwand, terí salámatí howe; yih tujh par kabhí
na paṛegá? 23 Par us ne phirke Patthras se kahá, ki Ai shaitán, mere sámhne
se dúr ho: tú mere ráh meṉ ṭhokar hai; kyúnki tú Ḳhudá kí bátoṉ ko nahíṉ,
balki ádmíoṉ kí bátoṉ ko mántá hai.

24 Tab Yusúạ ne apne shágirdoṉ se kahá, ki Agar koí mere píchhe áyá cháhtá
hai, to apná inkár kare, aur apní salíb uṭháwe, aur merí pairawí kare. 25 Kyún-
ki jo koí apní ján bacháyá cháhtá hai, us ko halák karegá; par jo koí apní ján ko
mere wáste halák kare, use páwegá. 26 Kyúnki ádmí ká kyá fáida hai, agar
tamám jahán tasarruf meṉ líwe, aur apní ján kí halákat uṭháwe? Phir ádmí apní
ján ke badle meṉ kyá degá? 27 Kyúnki Insán ká Beṭá apne Báp ke jalál meṉ
apne sab firishtoṉ ke sáth áwegá; tab wuh harek ko us ke kám ke muwáfiq
degá. 28 Maiṉ tum se sach kahtá húṉ, ki Un meṉ se, jo yaháṉ khaṛe haiṉ, baạze
maut ká maza na chakhenge, jab tak ki we Insán ke Beṭe ko uskí bádsháhat meṉ
áte na dekheṉ.

XVII. BÁB.

1 Aur chha din ke baạd Yusúạ Patthras aur Yaạqúb aur us ke bháí Yúhanná
ko leke ek baṛe pahár par ḳhalwat meṉ gayá. 2 Aur us kí súrat un ke sámhne
mubaddal húí, aur us ká chihra áftáb kí mánind chamká, aur us ká libás núr kí
mánind safed húá. 3 Aur dekho, ki Músá aur Iliyáh unko nazar áe, aur us se
hamkalám húe. 4 Tab Patthras Yusúạ se kahne lagá, ki Ai Ḳhudáwand, hamárá
yaháṉ rahná achchhá hai: agar marzí ho, to ham yaháṉ tín makán banáweṉ, ek
tere liye, aur ek Músá ke liye, aur ek Iliyáh ke liye. 5 Wuh hanoz yih kahtá hí
thá, Dekho, ek núrání bádal ne un par sáya kiyá, aur dekho, us bádal se ek áwáz
áí, ki Yih merá piyárá Beṭá hai, jis se maiṉ rází húṉ; tum us kí suno! 6 Shágird
sunkar munh ke bhal gire, aur bahut ḍar gae. 7 Yusúạ ne nazdík ákar unko
chhúá, aur kahá, ki Uṭho, mat ḍaro 8 Par unhoṉ ne apní ánkh kholkar Yusúạ
ke siwá kisí ko na dekhá.

9 Jab we us pahár se utarte the, Yusúạ ne unheṉ farmáyá, ki Jab tak Insán
ká Beṭá murdoṉ meṉ se na uṭhe, yih rúyá kisí se na kaho. 10 Tab shágirdoṉ
ne us se sawál kiyá, ki Sáfir kyúṉ kahte haiṉ, ki Iliyáh ká áná pahle zurúr hai?
11 Yusúạ ne jawáb meṉ unheṉ kahá, ki Iliyáh albatta pahle áwegá, aur sab kuchh
bahál karegá. 12 Par maiṉ tum se kahtá húṉ, ki Iliyáh á chuká hai, aur unhoṉ
ne us ko nahíṉ pahchāná; balki jo cháhá, so use kiyá. Isí tarah Insán ká Beṭá
bhí un se dukh páwegá. 13 Tab shágirdoṉ ne daryáft kiyá, ki us ne un se Yúhanná
baptismánewále ká zikr kiyá.

14 Jab we logoṉ ke pás áe, ek shakhs ne ákar ghuṭná ṭeká, aur us se kahá, 15
Ki Ai Khudáwand, mere beṭe par rahm kar, ki wuh mirgíhá hai, aur baṛe ranj meṉ
hai, kyúnki wuh kabhí ág meṉ aur kabhí pání meṉ girtá hai. 16 Aur maiṉ us ko
tere shágirdoṉ ke pás láyá, par we us ko changá na kar sake. 17 Yusúạ ne jawáb
meṉ kahá, ki Ai beímán aur nárást log, maiṉ kabtak tumháre sáth rahúṉ? aur
kabtak tumhárí bardásht karúṉ? Us ko mere pás láo. 18 Aur Yusúạ us par
jhunjláyá, aur deo us se niklá, aur chhokrá usí gharí changá húá.

19 Tab shágirdoṉ ne khalwat meṉ Yusúạ ke pás ákar kahá, ki Ham kyúṉ us ko
nikál na sake? 20 Yusúạ ne un se kahá, ki Tumhárí beímání ke sabab; kyúnki
maiṉ tumko sach kahtá húṉ, ki Agar tumko ráí ká dána sá ímáṉ hotá, to tum is
paháṛ ko farmáte, ki Yaháṉ se waháṉ já, aur wuh játá; aur koí kám tumháre maq-
dúr se báhar na hotá. 21 Par yih jins bagair namáz aur roza ke dúr nahíṉ hotí.

22 Jab we Jalíl meṉ phirte the, Yusúạ ne unheṉ kahá, ki Insán ká Beṭá
ádmíoṉ ke háthoṉ meṉ sompá jáegá. 23 Aur we use qatl karenge, aur wuh tísre
din ji uṭhegá. Tab we bahut gamgín húe.

24 Jab we Kafrnahúm meṉ pahunche, haikal ká ádhrúpiya lenewáloṉ ne
Patthras ke pás ákar púchhá, Kyá tumhárá ustád haikal ká ádhrúpiya nahíṉ detá
hai? Wuh bolá, ki Háṉ. 25 Jab ghar meṉ dákhil húá, Yusúạ ne us se baṛhkar
kahá, ki Ai Samạún, tú kyá samajhtá hai, ki zamíṉ ke bádsháh kin se mahsúl aur
khiráj lete haiṉ? apne beṭoṉ se yá gairoṉ se? 26 Patthras ne use kahá, ki Gairoṉ
se. Yusúạ ne use kahá, To albatta beṭe ázád haiṉ. 27 Lekin táki ham unheṉ ṭhokar
na khiláweṉ, tú daryá par jákar bansí ḍál, aur jo machhlí pahle nikle, us ko le, aur
us ká munh chír, to tú ek rúpiya páwegá; use lekar mere aur apne wáste un ko de.

XVIII. BAB.

1 Us waqt shágirdoṉ ne Yusúạ ke pás ákar púchhá, ki Ásmán kí bádsháhat
meṉ kaun sab se baṛá hai? 2 Yusúạ ne ek chhoṭe laṛke ko apne pás buláyá, aur
use unke bích meṉ khaṛá karke kahá, 3 Ki Maiṉ tum se sach kahtá húṉ, ki Agar
tum na phiro, aur laṛkoṉ kí mánind na bano, to tum ásmán kí bádsháhát meṉ
dákhil na hoge. 4 Pas jo koí apne ko is laṛke kí mánind chhoṭá jáne, wuhí ásmán
kí bádsháhat meṉ sab se baṛá hai. 5 Aur jo koí aise laṛke ko mere nám par qabúl
kare, mujhko qabúl kartá hai. 6 Par jo koí in chhoṭoṉ meṉ se, jo mujh par ímán
láe, ek ko ṭhokar khiláwe, us ko bihtar thá, ki chakkí ká páṭ us kí gardan par laṭ-
káyá játá, aur wuh samundar ke umuq meṉ ḍubáyá játá. 7 Ṭhokaroṉ se dunyá par
afsos hai; kyúnki ṭhokaroṉ ká áná to zurúr hai: par us ádmí par afsos jis se ṭhokar
átí hai? 8 Pas agar terá háth yá terá pánw tujh ko ṭhokar khiláwe, us ko káṭ,
aur apne pás se phenk: ki langṛá yá ṭunḍá hokar hayát meṉ dákhil honá tere liye us
se bihtar hai, ki tere do háth yá do pánw howeṉ, aur tú abadí ág meṉ ḍálá jáwe. 9 Aur
agar terí ánkh tujh ko ṭhokar khiláwe, us ko nikál, aur apne pás se phenk: ki káná
hokar hayát meṉ dákhil honá tere liye us se bihtar hai, ki terí do ánkheṉ hoṉ, aur
tú jahannam kí ág meṉ ḍálá jáwe. 10 Khabardár, ki tum in chhoṭoṉ meṉ se ek ko
haqír na jáno; kyúnki maiṉ tum se kahtá húṉ, ki ásmáṉ meṉ un ke firishte sadá mere
Ásmání Báp ke chihre ko dekhte haiṉ. 11 Kyúnki Insán ká Beṭá áyá, ki us ko, jo
halák húá, bacháwe. 12 Tum kyá samajhte ho, ki agar kisí ádmí ke pás sau bheṛ

utarke Kinnárat kí sarhadd meṉ áe. 35 Aur waháṉ ke logoṉ ne use pahchánke ás
pás kí jagahoṉ meṉ ḳhabar pahuncháí; aur we sab bímároṉ ko us ke pás láe. 36
Unhoṉ ne us se itní ạrz kí ki faqat us kí poshák ká dáman chhúeṉ, aur jinhoṉ ne
chhúá, bilkull change húe.

XV. BAB.

1 Ṭab Sáfiroṉ aur Farísoṉ ne Yarúsalam se Yusúạ ke pás ákc kahá, 2 Ki Tere
shágird kiswáste Buzurgoṉ kí hadís se báhar játe haiṉ? kyúnki we, jab roṭí kháte,
apne háth nahíṉ dhote. 3 Us ne jawáb meṉ un se kahá, ki Tum kyúṉ apní hadís
ke liye Ḳhudá ke hukm se báhar játe ho? 4 Kyúnki Ḳhudá ne hukm diyá, ki Apne
má báp ki izzat kar; aur jo apne má báp ko burí bát kahe, qatl kiyá jáegá. 5 Lekin
tum kahte ho, ki Jo koí má báp se kahe, ki Jo mujhe tujh ko dená wájib thá,
qurbán hai, us ko zurúr nahíṉ, ki apne má báp kí izzat kare. 6 Pas tum ne apní
hadís ke liye Ḳhudá ke hukm ko bátil kiyá. 7 Ai makkáro, Yasạiyáh ne tum-
háre haqq meṉ kyá achchhí nubúwat kí, 8 Ki Ye log apní zubán se merí
nazdíki ḍhúnḍhte haiṉ, aur laboṉ se merí takrím karte haiṉ, par un ká dil mujh
se bahut dúr hai. 9 We merí bandagí ạbas karte haiṉ, ki we taạlím deke
ádmíoṉ ke hukm sunáte haiṉ.

10 Phir us ne logoṉ ko apne pás buláke un se kahá, ki Suno, aur samjho. 11
Jo kuchh munh meṉ játá hai, ádmí ko nápák nahíṉ kartá, balki jo munh se nikaltá
hai, admí ko nápák kartá hai. 12 Tab us ke shágirdoṉ ne áke use kahá, Kyá
tú jánta hai, ki Farísoṉ ne yih kalám sunke ṭhokar kháyá? 13 Us ne jawáb
meṉ kahá, ki Jo paudhá mere Ásmání Báp ne na lagáyá, ukháṛá jáegá. 14 Unheṉ
jáne do! We andhoṉ ke andhe rahbar haiṉ; aur agar andhá andhe ká rahbar ho, to
donoṉ gaṛhe meṉ gir paṛenge. 15 Tab Patthras ne jawáb meṉ us se kahá, ki Ham
se us tamsíl ká bayáṉ kar. 16 Yusúạ ne kahá, Kyá Tum bhí abtak be ạql ho?
17 Kyá ab tak nahíṉ samajhte ho, ki sab, jo munh meṉ játá, pet meṉ paṛtá, aur
páeḳháne meṉ phenká játá hai? 18 Lekin jo munh se nikaltá hai, dil se átá hai,
aur wuhí ádmí ko nápák kartá hai. 19 Kyúnki dil se bure ḳhiyál, ḳhún, zinákárí,
harámkárí, chorí, jhúṭhí gawáhí, kufr nikalte haiṉ. 20 Ye ádmí ko nápák karte
haiṉ; par bin dhoe háthoṉ se kháná ádmí ko nápák nahíṉ kartá hai.

21 Aur Yusúạ waháṉ se rawána hokar Súr aur Saidá kí sarhadd meṉ gayá. 22
Aur dekh ek Kanạ̣ini ạurat us nawáhí se ákar chilláí, aur bolí, ki Ai Ḳhudáwand,
Dáúd ke beṭe, mujh par rahm kar! merí beṭí sakht díwání hai. 23 Par us ne jawáb
meṉ ek bát na kahí. Tab us ke shágirdoṉ ne áke us se ạrz karke kahá, ki Use rukh-
sat kar, kyúnki wuh hamáre píchhe chillátí hai. 24 Us ne jawáb meṉ kahá, ki Maiṉ
faqat Isráel ke ghar ke gumráh bheṛoṉ ke pás bhejá gayá húṉ. 25 Tab wuh áí
aur use sijda kiyá, aur kahá, Ai Ḳhudáwand, merí madad kar. 26 Us ne jawáb
meṉ kahá, ki Laṛkoṉ kí roṭí ko lená aur kuttoṉ ko dená achchhá nahíṉ. 27 Par
wuh bolí, Sach hai, Ḳhudáwand, par kutte bhí un ṭukṛoṉ ko, jo un ke málik kí
mez se girte, kháte haiṉ. 28 Tab Yusúạ ne jawáb meṉ use kahá, ki Ai ạurat, terá
baṛá ímán hai! Jo cháhtí hai, tere liye howe. Aur us kí beṭí usí ghaṛí changí húí.

29 Phir Yusúạ waháṉ se rawána hokar daryá i Jalíl ke nazdík áyá, aur pahár
par já baiṭhá. 30 Aur bahut log apne sáth langṛoṉ aur andhoṉ aur gungoṉ aur

ṭundon, aur bahut auron ko láe; aur unheṇ Yusúạ ke páon par ḍálá, aur us ne unheṇ changí kiyá, 31 Aisá ki jab logoṇ ne dekhá, ki gunge bolte, ṭunḍe change hote, langre chalte, aur andhe dekhte haiṇ, mutaạjjib húe, aur Isráel ke Ḳhudá kí sitáish kí.

32 Tab Yusúạ ne apne shágirdoṇ ko buláke kahá, ki Mujh ko logoṇ par rahm átá hai, ki we tín din se mere sáth haiṇ, aur un ke pás kuchh kháne ko nahíṇ; aur maiṇ nahíṇ cháhtá húṇ, ki unheṇ fáqa se rukhsat karúṇ, na ho ki we ráh meṇ mánde howeṇ. 33 Us ke shágirdoṇ ne use kahá, ki Ham jangal meṇ kahán se itní roṭíáṇ píweṇ, ki aise amboh ko ásúda kareṇ? 34 Yusúạ ne un se púchhá, ki Tumháre sáth kitní roṭíáṇ haiṇ? We bole, ki Sát, aur kaí ek chhoṭí machhliáṇ. 35 Tab us ne logoṇ ko hukm kiyá, ki zamín par baiṭh jáweṇ. 36 Aur un sát roṭíoṇ aur un machhlíoṇ ko leke shukr kiyá, aur toṛkar apne shágirdoṇ ko diyá, aur shágirdoṇ ne logoṇ ko. 37 Aur we sab kháke ásúda húe; aur unhoṇ ne bache húe ṭukṛoṇ se sát ṭokríáṇ bharkar uṭháíṇ. 38 Aur khánewále, siwá ạuratoṇ aur laṛkoṇ ke, chár hazár mard the. 39 Tab wah logoṇ ko rukhsat karke kistí par chaṛhá, aur Mijdál kí sarhadd meṇ áyá.

XVI. BAB.

1 Aur Farísoṇ aur Sadúqoṇ ne áke us ká imtihán karke ạrz kí, ki ásmán par se unko ek nishán dikhláwe. 2 Par us ne jawáb meṇ un se kahá, ki Shám ke waqt tum kahte ho, ki Achchhá din hogá, kyúnki ásmán surkh hai. 3 Aur subh ke waqt, ki Áj ándhí chalegí, kyúnki ásmán surkh aur siyáh hai. Ai riyákáro, tum ásmán ke rukh ká imtiyáz kar jánte ho, par waqton ke nishán daryáft kar nahíṇ sakte? 4 Is zamáne ke kharáb aur fásiq log nishán mángte haiṇ, par koí nishán unheṇ diyá na jáegá magar Yúnah nabí ká nishán. Aur unheṇ chhoṛkar rawána húá.

5 Aur us ke shágird pár pahunche, aur roṭí apne sáth lene bhúl gae the. 6
Yusúạ ne un se kahá, ki Faríson aur Sadúqoṇ ke khamír se khabardár aur chaukas raho! 7 Tab we sochkar ápus meṇ kahne lage, ki Yih sab hai ki ham roṭí na
láe. 8 Lekin Yusúạ ne yih daryáft karke un se kahá, Ai kam-iạtiqádo, kyúṇ apne dil meṇ soch karte ho, ki yih sab hai ki ham roṭí na láe? 9 Tum ab tak nahíṇ samajhte, aur un pánch hazár kí pánch roṭíáṇ yád nahíṇ rakhte, aur ki tum kitní ṭokríáṇ bharkar uṭháíṇ? 10 Aur na un chár hazár kí sát roṭíáṇ aur kitní ṭokríáṇ bharkar uṭháíṇ? 11 Tum kyúṇ nahíṇ samajhte ho, ki maiṇ ne tum se roṭí kí bábat meṇ nahíṇ kahá, ki Farísoṇ aur Sadúqoṇ ke khamír se khabardár raho?
12 Tab we samjhe ki us ne unheṇ roṭí ke khamír se nahíṇ, balki Farísoṇ aur Sadúqoṇ kí taạlím se khabardár rahne ko kahá.

13 Aur Yusúạ ne Qaisariya Filipí kí sarhadd meṇ ákar apne shágirdoṇ se púchhá, ki Log kyá kahte haiṇ, ki maiṇ jo Insán ká Beṭá húṇ, kaun húṇ? 14
We bole, ki Baạze kahte hain, ki Yúhanná baptismánewálá; baạze Iliyáh, aur baạze Yaramiyáh, yá nabíoṇ meṇ se ek. 15 Phir un se púchhá, Par tum kyá kahte ho, ki maiṇ kaun húṇ? 16 Samạún Patthras ne jawáb meṇ kahá, ki Tú wuh Masíh, zinda Ḳhudá ká Beṭá hai. 17 Yusúạ ne jawáb meṇ use kahá, ki Ai Samạún, Bar Yúnah, tú mubárak hai! ki gosht aur khún ne nahíṇ, balki mere Ásmání Báp ne yih tujh par záhir kiyá hai. 18 Aur maiṇ tujhko kahtá húṇ,

hon, aur un meŋ se ek kho jáwe, kyá wuh ninánawe ko paháṛoŋ par chhoṛke us
khoí húí kí talásh meŋ nahiŋ játá ? 13 Maiŋ tum se sach kahtá húŋ, ki Agar wuh
us ko páwe, to us ke wáste un ninánawe se, jo khoí na húí thíŋ, ziyáda ḳhush
hogá. 14 Isí tarah tumháre Ásmání Báp kí marzí nahíŋ, ki in chhoṭoŋ meŋ se koí
halák howe.

15 Aur agar terá bháí tujh se buráí kare, to já, aur faqat apne aur us ke darmi-
yán use ilzám de Agar wuh terí sune, to tú ne apne bháí ko hásil kiyá. 16 Par
agar na sune, to apne sáth do yá tín le, táki do yá tín gawáhoŋ ke munh se har bát
sábit howe. 17 Aur agar wuh un kí bát se munh phere, to Jamáạt ko ḳhabar de ;
phir agar wuh Jamáạt kí bát na máne, to jáne de ; wuh terí nazar meŋ jaisá ajnabí
aur bájdár húá. 18 Maiŋ tum se sach kahtá húŋ, ki Jo kuchh tum zamín par bán-
dhoge, ásmán par bándhá jáegá : aur jo kuchh tum zamín par khologe, ásmán par
kholá jáegí. 19 Phir maiŋ tum se kahtá húŋ, ki Agar tum meŋ se do zamín par
kisí bát ke liye mel karke duá mángeŋ, wuh mere Ásmání Báp se un ke liye hogí.
20 Kyúnki jaháŋ do yá tín mere nám par ikaṭṭhe haiŋ, waháŋ maiŋ un ke
bích meŋ húŋ.

21 Tab Patthras ne us ke pás áke kahá, ki Ai Ḳhudáwand, kitne martaba merá bháí
merá gunáh kare, aur maiŋ us ko muáf karúŋ ? kyá sát martaba tak ? 22 Yusúạ ne
use kahá, ki Maiŋ tujh se sát martaba tak nahíŋ kahtá húŋ ; balki sát martaba sat-
tar tak. 23 Kyúnki ásmán kí bádsháhat ek bádsháh kí mánind hai, jo apne nauka-
roŋ se hisáb liyá cháhtá thá. 24 Jab hisáb lene lagá, to das hazár toṛoŋ ká qarzdár us
ke huzúr meŋ pahunchiyá gayá. 25 Par jab us ke pás kuchh dene ko na thá, to sáhib
ne farmáyá, ki wuh aur us kí jorú aur us ke bál bachche, aur jo kuchh ki us ká ho,
bechá jáwe, aur qarz adá howe. 26 Par naukar girke us ko sijda karke kahne lagá,
ki Ai Ḳhudáwand, mujhe fursat de, to maiŋ terá sab qarz adá karúngá. 27 Tab us
naukar ke sáhib ko rahm áyá, aur us ne use chhoṛ diyá, aur qarz us ko baḳhsh diyá.
28 Pas us naukar ne báhar jákar apne hamḳhidmatoŋ meŋ se ek ko páyá, jo sau
dínár ká qarzdár thá ; aur us ne use pakaṛke us ká galá ghonṭá, aur kahá, Jo merá
nikaltá hai, mujhko de. 29 Aur us ká hamḳhidmat us ke páoŋ par girá, aur us kí
minnat karke kahá, ki Mujhe fursat de, to maiŋ terá sab adá karúngá. 30 Par us ne
na máná, balki use le jáke qaidḳháne meŋ ḍálá, ki waháŋ rahe jab tak qarz adá na
kare. 31 Us ke hamḳhidmat yih májará dekhkar bahut gamgín húe, aur jákar apne
ḳháwind se sab májará bayán kiyá. 32 Phir us ke sáhib ne use bulákar kahá,
ki Ai bure naukar ! kyá maiŋ ne terá sab qarz, jab tú ne merí minnat kí, muáf na
kiyá ? 33 Kyá na cháhtá thá, ki jab maiŋ ne tujh par rahm kiyá, tú bhí apne
hamḳhidmat par rahm kartá ? 34 Aur uske sáhib ne gusse hokar use jalládoŋ ke
hawála kiyá, ki qaid rahe jab tak us ká sab qarz adá kare. 35 Isí tarah merá
Ásmání Báp tum se karegá, agar tum meŋ se harek apne bháí ko us ká qarz dil
se muáf na kare.

XIX. BAB.

1 Aur yúŋ húá ki jab Yusúạ ye báteŋ kah chuká, to Jalíl se rawána hoke
Yardan ke pár Yahudáh kí sarhadd meŋ áyá. 2 Aur bahut log us ke píchhe chale,
aur us ne unheŋ waháŋ changá kiyá.

3 Tab Farísoṇ ne us pás ákar us ke imtihán ke liye yih sawál kiyá, Kyá ádmí ko rawá hai, ki har sabab se apní jorú ko taláq dewe? 4 Us ne jawáb meṇ unheṇ kahá, Kyá tum ne nahíṇ paṛhá, ki jis ne ibtidá meṇ unko paidá kiyá, ek hí nar aur ek hí nárí ko banáyá aur kahá, 5 Ki Iswáste mard apne má báp ko chhoṛegá, aur apní jorú se milá rahegá, aur we donoṇ ek tan honge? 6 So we áge do nahíṇ, balki ek tan haiṇ: pas jo Ḳhudá ne joṛá, ádmí use judá na kare. 7 Unhoṇ ne use kahá, Phir Músá ne taláqnáma dene aur chhoṛne ká kyúṇ hukm kiyá? 8 Us ne jawáb diyá, ki Músá ne tumhárí saḳhtdilí ke sabab tumko ijázat dí, ki apní jorú ko chhoṛ do; par ibtidá se aisá nahíṇ thá. 9 Aur maiṇ tum se kahtá húṇ, ki Jo koí apní jorú ko, siwá harámkárí ke, kisú sabab se taláq de, aur dúsrí se byáh kare, ziná kartá hai; aur jo koí mutlaqa se byáh kare, wuh bhí ziná kartá hai. 10 Us ke shágirdoṇ ne use kahá, ki Agar ádmí ká hál jorú se aisá hai, to byáh karná achchhá nahíṇ hai. 11 Us ne un se kahá, ki Sab is kalám ko qabúl nahíṇ karte, magar we jinko diyá gayá hai. 12 Kyúnki baạze ḳhoje haiṇ, jo má ke peṭ se aise hí paidá húe; aur baạze ḳhoje haiṇ, jo ádmíoṇ se ḳhoje banáe gae haiṇ; aur baạze ḳhoje haiṇ, jinhoṇ ne apne ko Ḳhudá kí bádsháhat ke wáste ḳhoja banáyá hai. Jo qabúl kar saktá, qabúl kare.

13 Tab we laṛkoṇ ko us ke pás láe, ki wuh un par háth rakhe, aur duá dewe; par shágirdoṇ ne un ko manạ kiyá. 14 Yusúạ ne kahá, ki Laṛkoṇ ko chhoṛ do, aur un ko mere pás áne se manạ mat karo; kyúnki ásmán kí bádsháhat aisoṇ kí hai. 15 Aur wuh un par háth rakhkar waháṇ se rawána húá.

16 Aur dekho ek ne us ke pás ákar sawál kiyá, ki Ai nek ustád, maiṇ kyá nekí karúṇ, ki hayát i abadí páúṇ? 17 Us ne jawáb diyá, ki Tú mujhe kyúṇ nek kahtá hai? Nek to koí nahíṇ, magar ek, jo Ḳhudá hai. Par agar tú hayát meṇ dáḳhil húá cháhe, to hukmoṇ ko mán. 18 Phir us ne kahá, ki Kaunse hukm? Yusúạ ne use jawáb diyá, ki Tú ḳhún mat kar; ziná mat kar; chorí mat kar; jhúṭhí gawáhí mat de; 19 Apne má báp kí izzat kar; aur apne qaríb ko apne barábar piyár kar. 20 Us jawán ne use kahá, ki Maiṇ ne in sab ko laṛakpan se máná hai: ab kyá báqí hai? 21 Yusúạ ne us se kahá, ki Agar tú kámil húá cháhe, to jáke apná sab kuchh bech, aur muhtájoṇ ko de: to terá ḳhazána ásmán meṇ hogá; aur áke merí pairawí kar. 22 Jawán yih bát suntehí bahut udás chalá gayá, kyúnki wuh baṛá máldár thá. 23 Tab Yusúạ ne apne shágirdoṇ ko kahá, ki Maiṇ tum se sach kahtá húṇ, ki daulatmand mushkil se ásmán kí bádsháhat meṇ dáḳhil hogá. 24 Aur phir maiṇ tum se kahtá húṇ, ki Súí ke náke se úṇṭ ká guzarná us se ásántar hai, ki daulatmand ásmán kí bádsháhat meṇ dáḳhil howe. 25 Us ke shágird sunkar niháyat hairán húe, aur bole, To kaun bach saktá hai? 26 Yusúạ ne un par nazar karke kahá, ki Ádmíoṇ ke pás námumkin hai, par Ḳhudá ke pás sab mumkin haiṇ.

27 Tab Patthras ne jawáb meṇ use kahá, ki Dekh ham sab kuchh chhoṛkar tere pairau húe: pas hamko kyá milegá? 28 Yusúạ ne un se kahá, ki Maiṇ tum se sach kahtá húṇ, ki nayí paidáish meṇ, jab Insán ká beṭá apne jalál ke taḳht par baiṭhegá, tum bhí, jo merí pairawí karte áe, bárah taḳhtoṇ par baiṭhoge, aur Isráel ke bárah gharáne kí ạdálat karoge. 29 Aur har ek, jis ne gharoṇ, yá bháíoṇ, yá báp, yá má, yá jorú, yá bál bachchoṇ, yá khetoṇ ko mere nám ke wáste chhoṛá, sau guná páwegá, aur hayát i abadí ká wáris hogá. 30 Par bahutere jo agle haiṇ, pichhle honge, aur pichhle áge.

XX. BAB.

1 Kyúnki ásmán kí bádsháhat ek sáhib i khána kí mánind hai, jo subh ko niklá,
ki apne tákistán meṉ mazdúr lagáwe. 2 Aur jab us ne har mazdúr ká ek dínár
rozína chukáyá, to unko apne tákistán meṉ bhejá. 3 Aur tísrí sáit meṉ phir gayá,
aur auroṉ ko bázár meṉ bekár khaṛe dekhá. 4 Aur un se kahá, ki Tum bhí
tákistán meṉ jáo, aur jo tumhárá haqq hai, maiṉ tumko dúṉgá: so we gae. 5
Phir chhaṭṭhí aur nauwíṉ sáit wuh báhar gayá, aur waisáhí kiyá. 6 Giyárahwíṉ
sáit ke qaríb phir báhar gayá, aur auroṉ ko bekár khaṛe dekhá, aur un se kahá,
ki Tum kyúṉ yaháṉ tamám din bekár khaṛe ho? 7 Unhoṉ ne use kahá, ki Kisí
ne hamko kám par nahíṉ lagáyá. Us ne unheṉ kahá, ki Tum bhí tákistán meṉ jáo,
aur jo tumhárá haqq hai, páoge. 8 Jab shám húí, tákistán ke málik ne mukhtár se
kahá, ki Mazdúroṉ ko bulá, aur pichhloṉ se shurúạ karke pahloṉ tak un kí
mazdúrí de. 9 Jab we, jo giyárahwíṉ sáit meṉ lagáe gae the, áe, to har ek ne ek
dínár páyá. 10 Aur pahloṉ ne pahunchke khiyál kiyá, ki Hamko ziyáda milegá;
par unhoṉ ne bhí ek dínár páyá, 11 Aur use lekar sáhib i kháne se kuṛkuṛáe,
12 Aur kahá, ki In pichhloṉ ne faqat ekhí sáit kám kiyá, aur tú ne unheṉ hamáre
barábar kiyá jinhoṉ ne din ká bhár aur dhúp sahá? 13 Us ne un meṉ se ek ko
jawáb meṉ kahá, ki Ai miyán, maiṉ tujh par kuchh zulm nahíṉ kartá húṉ; kyá tú
ek dínár par mujh se hamíwáz na húá. 14 Apní uṭhá aur chalá já; par
merí marzí hai, ki is pichhle ko itná dúṉ jitná maiṉ ne tujhko diyá. 15 Kyá rawá
nahíṉ, ki maiṉ apne mál se jo cháhúṉ so karúṉ? Kyá tú is liye badnazar hai, ki
maiṉ nek húṉ? 16 Isí tarah jo pichhle haiṉ áge, aur jo agle haiṉ píchhe honge;
kyúnki bahut se buláe gae haiṉ, par barguzíde thoṛe haiṉ.

17 Aur Yusúạ Yarúsalam ko játe húe bárah shágirdoṉ ko ráh meṉ kanáre le
gayá, aur unheṉ kahá, 18 Dekho, ham Yarúsalam ko játe haiṉ, aur Insán ká Beṭá
sardár káhinoṉ aur sáfiroṉ ko sompá jáegá; aur we us par qatl ká hukm denge,
19 Aur us ko qaumoṉ ko sompenge, ki use ṭhaṭṭhá kareṉ, aur koṛe máreṉ, aur
salíb deweṉ; aur wuh tísre din phir jí uṭhegá.

20 Tab Zabdí ke beṭoṉ kí má ne apne beṭoṉ samet us ke pás ákar sijda kiyá,
aur cháhá, ki us se kuchh ạrz kare. 21 Us ne us se kahá, ki Tú kyá cháhtí hai?
Wuh bolí, Farmá, ki mere ye do beṭe terí bádsháhat meṉ ek tere dahne aur ek
tere báyeṉ háth baiṭheṉ. 22 Yusúạ ne jawáb meṉ kahá, ki Tum nahíṉ jánte ho,
ki kyá mángte ho: kyá tum wuh piyála pí sakte ho, jo mujh ko píná hogá? aur us
baptismá se, jis se maiṉ baptismáyá játá húṉ, baptismáe já sakte ho? We bole,
Ham sakte. 23 Us ne unheṉ kaká, ki Tum merá piyála albatta píoge, aur us baptis-
má se, jis se maiṉ baptismáyá játá húṉ, baptismáe jáoge; lekin merí dahní aur
aur merí báyíṉ taraf baiṭhne dená siwá un ke, jin ke liye mere Báp ne use taiyár
kiyá hai, merá kám nahíṉ hai. 24 Jab un das ne suná, we un donoṉ bháíoṉ par
náráz húe. 25 Par Yusúạ ne un ko apne pás bulákar kahá, Tum jánte ho ki
qaumoṉ ke sardár un par khudáwandí karte haiṉ, aur un ke umará un par ikhtiyár
rakhte haiṉ. 26 Par tum meṉ yúṉ na hogá, balki jo koí cháhe, ki tum meṉ baṛá
ho, wuh tumhárá khádim ho, 27 Aur jo cháhe, ki tum meṉ pahlá ho, wuh tum-
hárá naukar ho: 28 Chunánchi Insán ká Beṭá khidmat karáne nahíṉ, balki
khidmat karne ko, aur apní ján ko bahutoṉ ke liye fidya meṉ dene ko áyá hai.

29 Aur jab we Yarího se rawána hone lage, bahut log us ke píchhe chale. 30
Aur dekh do andhe, jo ráh ke kanáre par baiṭhte the, Yusúạ ká guzarná sunkar
pukárne lage, ki Ai Ḳhudáwand, Dáúd ke beṭe, ham par rahm kar! 31 Aur
un logoṇ ne unheṇ ḍáṇṭá ki chup raheṇ. Par we ziyáda chilláe, ki Ai Ḳhudá-
wand, Dáúd ke beṭe, ham par rahm kar! 32 Tab Yusúạ ne ṭhaharke un ko
buláyá aur púchhá, ki Tum kyá cháhte ho, ki maiṇ tum se karúṇ? 33 Unhoṇ ne
us se kahá, ki Ai Ḳhudáwand, ham cháhte haiṇ, ki hamárí áṇkheṇ khul
jáweṇ. 34 Yusúạ ko rahm áyá, aur us ne un kí áṇkhoṇ ko chhúá, to unkí áṇkheṇ
fauran khul gaíṇ, aur we us ke píchhe ho liye.

XXI. BAB.

1 Aur jab we Yarúsalam ke nazdík pahunche, aur Baitfagá meṇ, jo Zaitún ke pa-
háṛ ke pás hai, áe, to Yusúạ ne do shágirdoṇ ko bhejá, aur un se kahá, 2 Ki Us bastí
meṇ, jo tumháre sámhne hai, jáo, aur tum waháṇ ek bándhí húí gadhí aur us ke
sáth ek bachcha páoge: kholkar mere pás láo. 3 Aur agar koí tum ko kuchh
kahe, to tum kaho, ki Ḳhudáwand ko darkár haiṇ: to wuh jaldí unheṇ bhejwá
degá. 4 Aur yih sab is wáste húá, ki wuh bát, jo nabí kí maạrifat kahí gaí thí,
púrí howe: 5 Ki Bint i Saihún se kaho, ki Dekh, terá bádsháh garíb hoke aur
himár par balki jawán gadhe, bárbardár ke bachche par sawár hokar tere liye átá
hai. 6 Shágird gae, aur Yusúạ ke hukm ke muwáfiq karke, 7 Us gadhe ko
bachche samet láe, aur apne kapṛe un par rakhe, aur use un par baiṭhláyá. 8 Aur
logoṇ meṇ se bahutoṇ ne apná kapṛá ráh meṇ bichháyá, auroṇ ne daraḳhtoṇ se
ḍáliáṇ káṭkar ráh meṇ chhitráíṇ. 9 Aur logoṇ ne, jo áge píchhe chalte the,
pukárke kahá, ki Dáúd ke beṭe ko salámat! Mubárak wuh jo Ḳhudáwand ke
nám par átá! Bulandí meṇ salámat! 10 Aur jab wuh Yarúsalam meṇ dáḳhil húá,
to tamám shahr meṇ dhúm machí, aur log púchhne lage, ki Yih kaun hai?
11 Amboh ne jawáb diyá, ki Yih Jalíl kí Nazirat ká nabí Yusúạ hai.

12 Aur Yusúạ Ḳhudá kí haikal meṇ gayá, aur sab ko, jo haikal meṇ ḳharíd o
faroḳht karte the, nikál diyá, aur sarráfoṇ ke taḳhtoṇ, aur kabútar faroshoṇ kí
chaukíoṇ ko ulaṭ diyá, 13 Aur un se kahá, ki Likhá hai, ki Merá ghar ibádat
ká ghar kahláwegá, par tum ne use ḍákúoṇ ká gár banáyá.

14 Aur andhe aur langṛe haikal meṇ us ke pás áe, aur us ne un ko changá kiyá.
15 Aur jab sardár káhinoṇ aur sifiroṇ ne un muạjizoṇ ko jo us ne dikhláe, aur
laṛkoṇ ko haikal meṇ pukárte aur Dáúd ke beṭe ko salámat kahte húe dekhá, to
bahut ranjída hokar us se kahá, 16 Ki Kyá tú suntá hai, ki ye kyá kahte haiṇ?
Yusúạ ne un se kahá, ki Háṇ, kyá tum ne yih nahíṇ paṛhá, ki Bachchoṇ aur
shírḳhwároṇ ke munh se tú ne apní sitáish karwáí? 17 Aur unko chhoṛke shahr
se nikalkar Baitạniya meṇ gayá aur waháṇ rát bitáí.

18 Aur subh ko, jab shahr meṇ phir játá thá, us ko bhúkh lagí. 19 Tab wuh ráh
ke kanáre par ek anjír ká daraḳht dekhkar us ke pás gayá, lekin pattoṇ ke siwá us
par kuchh na páyá, aur us se kahá, ki Abad tak tujh meṇ phal na lage! Aur anjír
ká daraḳht wuhíṇ súkh gayá. 20 Shágirdoṇ ne dekhkar taạjjub karke kahá,
ki Anjír ká daraḳht kyá hí jaldí súkh gayá! 21 Yusúạ ne jawáb meṇ unheṇ kahá,
ki Maiṇ tum se sach kahtá húṇ, ki agar tum ímán láo, aur shakk na karo, to na

faqat yih, jo anjír ke darakht par húá, karoge; balki agar tum is pahár ko kahoge,
ki Uth aur samundar men gir, to ho jáegá. 22 Aur sab kuchh, jo tum ímán se
dúá men mángo, páoge.
23 Aur jab wuh haikal men áyá, to sardár káhin aur logon ke Buzurg jis waqt
wuh waaz kahtá thá, us pás áe, aur kahne lage, ki Tú kis ikhtiyár se yih kartá hai,
aur kis ne tujh ko yih ikhtiyár diyá hai? 24 Yusúa ne jawáb men un se kahá,
ki Main bhí tum se ek sawál karúngá; agar us ká tum mujhe jawáb doge, to main
bhí tum se kahúngá, ki kis ke ikhtiyár se main yih kartá húa. 25 Yúhanná ká
baptismá kahán se thá? ásmán se yá ádmíon se? 26 We apne dil men sochne
lage, ki Agar ham kahen, ki Asmán se, to wuh ham se kahegá, Phir kyún us par
ímán na lie? Aur agar ham kahen, ki Admíon se, to ham logon se darte hain;
kyúnki sab Yúhanná ko nabí jánte hain. 27 So unhon ne Yusúa se jawáb men
kahá, ki Ham nahín jánte hain. Us ne un se kahá, ki Main bhí tum se nahín
kahtá hún, ki kis ikhtiyár se yih kartá hún.
28 Par tum ko kyá maalúm hotá hai, Ek ádmí ke do bete the; wuh bare ke
pás gayá aur us se kahá, ki Bete, já aur áj mere tákistán men kám kar. 29 Us
ne jawáb deke kahá, ki Merá jí nahín cháhtá hai; par píchhe tauba karke
chalá gayá. 30 Aur wuh chhote ke pás gayá aur wuhí kahá. Us ne jawáb deke
kahá, ki Ai sáhib, main játá hún; par na gayá. 31 Pas un donon men se kaun
Báp kí marzí bajá láyá. Unhon ne jawáb diyá, ki Bará. Yusúa ne unhen kahá,
ki Main tum se sach kahtá hún, ki bájdár aur kasbíán tum se áge Khudá kí bád-
sháhat men dákhil hotí hain. 32 Kyúnki Yúhanná sadáqat kí ráh se tumháre
pás áyá, aur tum ne use na máná; balki bájdáron aur kasbíon ne us ko máná; aur
dekhkar tum ne píchhe tauba na kiyá, ki use mánte.
33 Dúsrí tamsíl suno, Ek sáhib i khána thá, jisne tákistán lagáyá, aur girdágird
díwár utháí, aur us men kolhú gárá, aur burj banáyá, aur bágbánon ko sompá, aur
safar ko gayá. 34 Jab mewon ká mausim nazdík húá, us ne apne naukaron ko bág-
bánon ke pás bhejá, ki us ká mewa láwen. 35 Par un bágbánon ne us ke naukaron
ko pakarke ek ko márá, aur ek ko qatl kiyá, aur ek ko sangsár kiyá. 36 Phir us
ne aur naukaron ko, jo pahlon se ziyáda the, bhejá, aur unhon ne un se bhí waisáhí
sulúk kiyá. 37 Akhir ko us ne apne bete ko un ke pás, yih samajhkar, bhejá, ki
we mere bete se dab jáenge. 38 Par bágbánon ne bete ko dekhkar ápas men kahá,
ki Wáris yihí hai; áo, use már dálen, aur us kí mírás par qabza karen. 39 So use
pakarke tákistán se báhar nikálá, aur már dálá. 40 Pas jab tákistán ká
málik áwe, to un bágbánon se kyá karegá? 41 We bole, ki Wuh buron ko
burí tarah se halák karegá, aur apná tákistán aur bágbánon ko sompegá jo
mausim par us ko mewa pahunchá wenge. 42 Yusúa ne un se kahá, Kyá tum ne
kabhí kitábon men nahín parhá, ki Wuh patthar, jise miamáron ne radd kiyá, kone
ká sirá hogayá; yih Khudáwand ká kám, aur hamárí nazaron men ajúba hai?
43 Iswáste main tum se kahtá hún, ki Khudá kí badsháhat tum se utháí jáegí, aur
ek qaum ko dí jáegí, jo us ke mewon ko láwegí. 44 Aur jo us patthar par pare,
kuchal jáegá, par jis par wuh pare, use pís dálegá.
45 Sardár káhinon aur Faríson ne us kí tamsíl sunkar daryáft kiyá, ki wuh un
ke haqq men kahtá hai; 46 Aur unhon ne chahá, ki us ko pakren, par logon
se dare, kyúnki we us ko nabí jánte the.

XXII. BÁB.

1 Phir Yusúạ un se tamsíloṇ meṇ kahne lagá, 2 Ki Ásmán kí bádsháhat ek
bádsháh kí mánind hai, jis ne apne beṭe ká byáh kiyá; 3 Aur apne naukaroṇ ko
bhejá ki unko, jin kí daạwat kí gaí, byáh meṇ buláweṇ; par we áyá na cháhte the.
4 Phir us ne aur naukaroṇ ko bhejá, aur kahá, ki Logoṇ ko, jo buláe gae haiṇ,
ḳhabar do, ki merá kháná taiyár hai, aur mere bail aur moṭe jánwar zabh kiye gae
haiṇ, aur sab kuchh taiyár hai: shádí meṇ áo. 5 Par we gaflat karke chale gae,
ek apne khet ko aur dúsrá apní saudágarí ko. 6 Aur báqíoṇ ne us ke naukaroṇ
ko pakaṛke badsulúkí kí, aur qatl kiyá. 7 Bádsháh sunkar gusse húá, aur apne lash-
karoṇ ko bhejkar un ḳhúníoṇ ko halák kiyá, aur un ká shahr phúnk diyá. 8 Phir
us ne apne naukaroṇ se kahá, ki Shádí to taiyár húí, par we, jo buláe gae, náláiq
the: 9 Pas tum sháhráhoṇ par jáo, aur jitnoṇ ko páo, shádí meṇ buláo. 10
Naukaroṇ ne ráhoṇ meṇ jáke, jo unheṇ mile, kyá bure kyá bhale, sab ko jamạ kiyá:
aur shádí baiṭhnewáloṇ se bhar gaí. 11 Jab bádsháh baiṭhnewáloṇ ke dekhne ko
andar áyá, to wahán ek ádmí ko, jo shádí kí poshák se mulabbas na thá, dekhá. 12
Aur us se kahá, ki Ai miyán, tú shádí kí poshák se mulabbas na hokar kyúṇ yaháṇ
andar áyá? Us kí zabán band rahí. 13 Tab bádsháh ne ḳhádimoṇ se kahá, ki Us
ke háth pair bándhkar le jáo, aur báhar andhere meṇ ḍál do; waháṇ roná aur dánt
písná hogá. 14 Kyúnki bahut se buláe gae haiṇ, par barguzíde thoṛe haiṇ.

15 Tab Faríseoṇ ne jákar maslahat kí, ki kis tarah use kalám meṇ phansáweṇ.
16 Aur unhoṇ ne apne shágirdoṇ ko Herodíoṇ ke sáth us ke pás bhejá, ki us se
kaheṇ, ki Ai ustád, ham jánte haiṇ, ki tú sachchá hai, aur Ḳhudá kí ráh sacháí se
batlátá hai, aur tujh ko kisí kí parwá nahíṇ; kyúnki tú ádmíoṇ kí súrat par nazar
nahíṇ kartá hai. 17 Pas ham ko kah, ki tú kyá samajhtá hai, ki Qaisar ko mahsúl
dená rawá hai ki nahíṇ? 18 Yusúạ ne un un kí sharárat daryáft karke kahá, ki Ai
makkáro, tum merá imtihán kyúṇ karte ho? 19 Mahsúl ká sikka mujh ko dikhláo.
So we ek dínár us pás láe. 20 Us ne un se púchhá, ki Yih súrat kis kí? aur yih
sikka kis ká hai? We bole, ki Qaisar ká. 21 Tab us ne un se kahá, Pas Qaisar
ká Qaisar ko, aur Ḳhudá ká Ḳhudá ko do. 22 Aur unhoṇ ne yih sunkar taạjjub
kiyá, aur use chhoṛkar chale gae.

23 Usí roz Sadúq, jo qiyámat ke qáil nahíṇ, us ke pás áe, aur us se yih sawál
kiyá, 24 Ki Ai ustád, Músá ne kahá hai, ki jab koí beaulád mare, to us ká
bhaí us kí jorú ko byáh le, aur apne bhái ke liye nasl paidá kare. 25 Pas hamáre
darmiyán sát bhái the: pahlá byáh karke mará, aur be farzand hoke apní jorú ko
apne bhái ke liye chhoṛ gayá. 26 Isí tarah dúsrá, aur tísrá bhí, sátweṇ tak. 27 Sab
ke píchhe ạurat bhí marí. 28 Garaz qiyámat meṇ, un sátoṇ meṇ se, wuh kis kí jorú
hogí, kyúnki sabhoṇ ne use rakhá thá? 29 Yusúạ ne jawáb meṇ unheṇ kahá, ki
Tum kitáboṇ aur Ḳhudá kí qudrat se náwáqif hokar bhúlte ho. 30 Kyúnki qiyá-
mat meṇ log na byáh karte haiṇ, aur na byáhe játe haiṇ, balki we ásmán ke firishtoṇ
kí mánind haiṇ. 31 Par kyá tum ne wuh bát, jo Ḳhudá ne murdoṇ kí qiyámat ke
haqq meṇ kahí, nahíṇ paṛhí, 32 Ki Maiṇ Abirahám ká Ḳhudá, aur Izhák ká
Ḳhudá, aur Yaạqúb ká Ḳhudá húṇ? Ḳhudá murdoṇ ká Ḳhudá nahíṇ hai, balki
zindoṇ ká. 33 Log yih sunkar us kí taạlím se hairán húe.

34 Jab Faríseoṇ ne suná ki us ne Sadúqoṇ ká munh band kiyá, we ikaṭṭhe áe.

35 Aur un meṉ se ek ne, jo Tauretí thá, us ke imtihán ke liye yih sawál kiyá,
36 Ki Ai ustád, Tauret meṉ kyá hukm baṛá hai? 37 Yusúạ ne use kahá, ki Tú
Ḵhudáwand, apne Ḵhudá ko, apne sáre dil se, aur apní sárí ján se, aur apní sárí
ạql se, piyár kar. 38 Yihí pahlá aur baṛá hukm hai. 39 Aur dúsrá, jo us kí
mánind hai, yih hai, ki Tú apne qaríb ko aisá piyár kar, jaisá áp ko kartá hai. 40
In donoṉ hukmoṉ meṉ tamám tauret aur sab nabíoṉ ká ḵhulása hai.

41 Jab Farís ikaṭṭhe húe, Yusúạ ne un se sawál kiyá, 42 Ki Masíh ke haqq
meṉ tumko kyá maạlúm hai? wuh kis ká beṭá hai? We bole, ki Dáúd ká. 43
Us ne unheṉ kahá, Pas Dáúd rúh meṉ kyúnkar use Ḵhudáwand kahtá, ki wuh
boltá hai, 44 Ki Ḵhudáwand ne mere Ḵhudáwand ko kahá, ki Tú mere dahne
baiṭh, jab tak maiṉ tere dushmanoṉ ko tere pāoṉ kí chaukí karúṉ. 45 Pas agar
Dáúd us ko Ḵhudáwand kahtá hai, to wuh uská beṭá kyúnkar hai? 46 Aur koí
us ko jawáb meṉ ek bát na kah saká; aur us din se kisí ko juraat na rahí, ki us
se kabhí sawál kare.

XXIII. BÁB.

1 Tab Yusúạ ne logoṉ aur apne shágirdoṉ se ḵhitáb karke kahá, 2 Ki Sáfir aur
Farís Músá kí kursí par baiṭhte haiṉ. 3 Pas sab kuchh, jo we tumheṉ mánne
kaheṉ, so máno, aur karo; par un ke se kám mat karo, kyúnki we kahte haiṉ, aur
nahíṉ karte. 4 Kyúnki we bhárí bojhe jin ká uṭháná mushkil hai, bándhte haiṉ,
aur logoṉ ke kándhoṉ par rakhte haiṉ, lekin we áp nahíṉ cháhte ki apní ek unglí
lagáweṉ. 5 We apná sab kám karte haiṉ, ki logoṉ ko dikhláí deweṉ. We apne
taạwízoṉ ko chauṛá karte haiṉ, aur apne kurtoṉ ke dámanoṉ ko lambí karte
haiṉ. 6 We ziyáfatoṉ meṉ sadrnishíní aur mahfiloṉ meṉ pahlí kursí, 7 Aur bázároṉ
meṉ salám cháhte haiṉ, aur ki log unheṉ Rabbí, Rabbí kaheṉ. 8 Par tum Rabbí mat
kahláo, kyúnki tumhárá ekhí hádí hai, jo Masíh hai; aur tum sab bháí ho. 9 Aur
zamín par kisí ko báp mat kaho; kyúnki tumhárá ekhí báp hai, jo ásmán meṉ hai.
10 Aur na tum hádí kahláo; kyúnki tumhárá ekhí hádí hai, jo Masíh hai. 11 Jo
tum meṉ sab se baṛá ho, wuh tumhárá ḵhádim hogá. 12 Jo apne ko baṛá jánegá,
chhoṭá kiyá jáegá; aur jo apne ko chhoṭá jánegá, baṛá kiyá jáegá. 13 Ai makkár
Sáfiro aur Faríso, tum par afsos! ki tum ásmán kí bádsháhat logoṉ ke áge band
karte ho! kyúnki tum áp andar nahíṉ játe aur na unko, jo andar jáyá cháhte haiṉ,
jáne dete ho. 14 Par ai makkár Sáfiro aur Faríso, tum par afsos! ki tum bewoṉ
ke gharoṉ ko nigal játe ho, aur baháne se namáz daráz karte ho: is se tumhárí
sazá baṛhegí.

15 Ai makkár Sáfiro aur Faríso, tum par afsos! ki tum tarí aur ḵhushkí ká
safar karte ho, ki ek ko apne mazhab meṉ láo; aur jab wuh á chuká, to tum usko
apne se dúná jahannam ká bachcha banáte ho! 16 Ai andhe rahbaro, tum par
afsos! jo kahte ho, ki Agar koí haikal kí qasam kháwe, to kuchh nahíṉ hai; par
agar koí haikal ke sone kí qasam kháwe, to use adá karne hogá. 17 Ai nádáno aur
andho! kyá baṛá hai, soná yá haikal jo sone ko taqaddus baḵhshtí hai? 18 Phir
kahte ho, ki Jo koí qurbángáh kí qasam kháwe, to kuchh nahíṉ hai, par jo koí us
qurbáṉ kí, jo us par hai, qasam kháwe, to use adá karne hogá. 19 Ai nádáno aur

andho? kyá baṛá hai qurbán yá qurbángáh jo qurbán ko taqaddus bakhshtí hai?
20 Pas, jo qurbángáh kí qasam khátí hai, so uskí, aur sab kí, jo us par hai, qasam
khátá hai. 21 Aur jo haikal kí qasam khátá hai, so uskí, aur us meṉ rahnewále
kí qasam khátá hai. 22 Aur jo ásmán kí qasam khátá hai, so Ḳhudá ke takht
kí aur us par baiṭhnewále kí qasam khátá hai.

23 Ai makkár Sáfiro aur Farsío, tum par afsos! ki tum podína aur soá aur zírá
kí dahyakí dete ho, aur tauret kí bhárí bátoṉ, yaạne iṉsáf aur rahm aur
ímán ko chhoṛ dete ho! Wájib thá, ki tum inheṉ karte, aur unheṉ na chhoṛte.
24 Ai andhe rahbaro, jo machchhar ko chhánṭte aur úṉṭ ko nigalte ho! 25 Ai
makkár Sáfiro aur Faríso, tum par afsos! ki tum piyála aur rakábí ko báhar sáf
karte ho; par we andar meṉ zulm aur sharr se bhare húe haiṉ. 26 O andhe
Farís! pahle piyále aur rakábí ká bhítar sáf kar, táki un ká báhar bhí sáf howe.

27 Ai makkár Sáfiro aur Faríso, tum par afsos! ki tum safed kí húí qabroṉ kí
mánind ho, jo báhar se khúbsúrat nazar átí haiṉ, par bhítar meṉ murdoṉ kí haḍḍíoṉ
aur har tarah kí nápákí se bharí húí haiṉ! 28 Isí tarah tum bhí záhir meṉ logoṉ
ko sádiq nazar áte ho, lekin bátin meṉ makr aur bedíní se bharpúr ho.

29 Ai makkár Sáfiro aur Faríso, tum par afsos! ki tum nabíoṉ kí qabroṉ ko
banáte ho, aur sádiqoṉ ke rauzoṉ ko sanwárte, 30 Aur kahte ho, ki Agar ham
apne báp dádoṉ ke dinoṉ meṉ jíte, to ham nabíoṉ ke ḳhún meṉ sharík na hote!
31 So tum apne par gawáhí dete ho, ki Ham nabíoṉ ke ḳhúníoṉ ke beṭe haiṉ.
32 Achchhá, tum apne báp dádoṉ ke paimáneko bharo! 33 Ai sámpo, sampolíoṉ
ke bachcho! tum jahannam ke ạzáb se kyúnkar bhágoge? 34 Kyúnki, dekho,
maiṉ nabíoṉ, aur álimoṉ, aur sáfiroṉ ko tumháre pás bhejtá húṉ; aur tum un meṉ
se kitnoṉ ko qatl karoge, aur salíb doge; aur kitnoṉ ko apní mahfiloṉ meṉ koṛe
mároge, aur unheṉ shahr ba shahr satáoge; 35 Táki sab pák lahú, jo zamín par
baháyá gayá, Hábil i sádiq ke lahú se Barkiyáh ke beṭe Zikriyáh ke lahú tak, jise
tum ne haikal aur qurbángáh ke bích meṉ qatl kiyá, tum par áwe. 36 Maiṉ tum
se sach kahtá húṉ, ki Yih sab is zamáne ke logoṉ par áwegá.

37 Ai Yarúsalam, Yarúsalam, jo nabíoṉ ko qatl kartí, aur unko, jo tere pás
bheje gae haiṉ, patthar mártí! kitne bár maiṉ ne cháhá, ki tere laṛkoṉ ko, jis tarah
murgí apne bachchoṉ ko paroṉ ke níche jamạ kartí hai, jamạ karúṉ, aur tum ne na
cháhá. 38 Dekho, tumhárá ghar tumko wírán chhoṛá játá hai: 39 Kyúnki maiṉ
tumko ḳhabar detá húṉ, ki ab se tum mujhko phir na dekhoge, jab tak na kahoge,
ki Mubárak wuh, jo Ḳhudawand ke nám par átá hai.

XXIV. BAB.

1 Aur Yusúạ nikalkar haikal se rawána húá, aur us ke shágird us ke pás áe, ki
us ko haikal kí imárateṉ dikhláweṉ. 2 Par Yusúạ ne un se kahá, ki Kyá tum yih
sab nahíṉ dekhte ho? Maiṉ tum se sach kahtá húṉ, ki Yaháṉ patthar patthar par
na chhúṭegá, jo giráyá na jáegá.

3 Aur jab wuh Zaitún ke paháṛ par baiṭhá, us ke shágirdoṉ ne us ke pás ḳhal-
wat meṉ áke kahá, ki Ham ko batlá ki yih kab hogá, aur tere áne aur zamáne ke
tamám hone ká kyá nishán hai? 4 Yusúạ ne jawáb meṉ un se kahá, ki Ḳhabar-
dár, koí tumko na bhuláwe! 5 Kyúnki bahutere mere nám par áwenge, aur

kahenge, ki Maiṉ Masíh húṉ, aur bahutoṉ ko bhuláenge. 6 Aur tum laṛáíoṉ aur
laṛáíoṉ kí khabareṉ sunoge: khabardár, mat ghabráo; kyúnki in sabhoṉ ká honá
zurúr hai, lekin ákhir hanoz nahíṉ hai. 7 Kyúnki qaum qaum par, aur bádsháhat
bádsháhat par chaṛhegí; aur jagah ba jagah kál aur marí aur zalzala honge: 8 Par
yih sab áfatoṉ ká shurúa hai. 9 Tab we tumheṉ ranj meṉ ḍálenge, aur ján se má-
renge; aur sab qaumeṉ tum par mere nám ke wáste dushmani rakhengíṉ. 10 Aur
us waqt bahutere ṭhokar kháenge, aur ek dúsre ko pakaṛwáegá, aur ek dúsre par
dushmaní karegá. 11 Aur bahut jhúṭhe nabí uṭhenge, aur bahutoṉ ko bhuláwenge;
12 Aur bedíní ke baṛhne se bahutoṉ kí mahabbat ṭhanḍí ho jáegí. 13 Par jo
ákhir tak sabr karegá, wuhí naját páwegá. 14 Aur bádsháhat kí khushkhabari kí
manádí tamáṉ jaháṉ meṉ kí jáegí, ki sab qaumoṉ par gawáhí howe, tab ákhir
áwegá.

15 Pas jab tum gáratgar kí makrúhát, jis kí khabar Dániel nabí kí maarifat se dí
gaí hai, muqaddas makán meṉ khaṛí dekhoge (paṛhnewálá gaur kare:) 16 Tab we,
jo Yahúdáh meṉ haiṉ, kohistán ko bhágeṉ; 17 Jo koṭhe par hai, na utre, ki apne
ghar se kuchh lewe; 18 Aur jo khet par hai, na phire ki apní poshák le. 19 Aur
uṉ dinoṉ kí petwálíoṉ aur dúdh pilánewálíoṉ par afsos! 20 Par duá mángo, ki
tumhárá bhágná jáṛe yá sabt ke din na ho. 21 Kyúnki us waqt aisí baṛí musíbat
hogí, jaisí dunyá ke shurúa se áj tak kabhí na húí, aur na kabhí hogí. 22 Aur agar
we din ghaṭáe na játe, to koí insán na bachtá; par barguzídoṉ kí khátir we din
ghaṭáe jáenge.

23 Agar us waqt koí tum se kahe, ki Dekh, Masíh yaháṉ yá waháṉ hai, tum
yaqín mat karo. 24 Kyúnki jhúṭhe Masíh, aur jhúṭhe nabí uṭhenge, aur baṛe ni-
sháṉ aur karámát dikhláenge, aisá ki agar ho saktá, to barguzídoṉ ko bhí
bhuláte. 25 Yád karo, ki maiṉ ne tumko áge se khabar dí hai. 26 Pas, agar we
tum se kaheṉ, ki Dekho, wuh bayábán meṉ hai, to báhar mat jáo; dekho, wuh
koṭhríoṉ meṉ hai, to yaqín mat karo. 27 Kyúnki jaisá bijlí púrab se nikaltí, aur
pachchhim tak chamaktí hai, waisáhí Insán ke Beṭe ká áná bhí hogá. 28 Kyúnki
jaháṉ murdár hai, waháṉ giddh jama hote haiṉ.

29 Par uṉ dinoṉ kí musíbatoṉ ke baad fauran súraj andherá ho jáegá, aur chánd
apní roshní na degá, aur sitáre ásmán se girenge, aur ásmán kí qúwateṉ hilengí. 30
Aur tab Insán ke Beṭe ká nishán ásmán meṉ záhir hogá; aur tab zamín ke sáre
gharáne chhátí píṭenge, aur Insán ke Beṭe ko ásmán ke bádaloṉ par qudrat aur
baṛe jalál se áte dekhenge. 31 Aur wuh apne firishtoṉ ko turhí kí baṛí áwáz ke
sáth bhejegá, aur we us ke barguzídoṉ ko chároṉ hawáoṉ se, ásmán kí ek hadd
se dúsri hadd tak, jama karenge.

32 Tum anjír ke darakht se tamsíl síkho, jab us kí ḍálí naram ho chukí, aur
pattí niklí, tum jánte ho, ki garmí nazdík hai. 33 Isí tarah jab tum yih dekho, to
jáno, ki wuh nazdík hai, balki darwáze par hai. 34 Maiṉ tum se sach kahtá húṉ, ki
Is waqt ke log na guzrenge jab tak yih sab na howe. 35 Ásmán aur zamín ṭal
jáenge, paṛ merí báteṉ hargiz na ṭalengí. 36 Par us din aur us ghaṛí kí khabar
kisí ko nahíṉ, balki ásmán ke firishtoṉ ko bhí nahíṉ, magar faqat mere Báp ko hai.

37 Aur jaisá Núha ke din the, waisáhí Insán ke Beṭe ká áná bhí hogá. 38
Kyúnki jaisá uṉ dinoṉ meṉ túfán ke áge log us din tak ki Núha kishtí par chaṛhá,
kháte, píte, byáh karte, aur byáhe játe the; 39 Aur jab tak ki túfán áyá, aur

sab ko bahá le gayá, kuchh na jánte the, waisáhí Insán ke Beṭe ká ání bhí hogá. 40
Tab do khet par honge : ek pakrá jáegá, dúsrá chhoṛá jáegá. 41 Do chakkí písengí :
ek pakṛí jáegí, aur dúsrí chhoṛí jáegí. 42 Pas jágte raho, kyúnki tum nahíṉ jánte ho,
ki tumhárá Khudáwand kis ghaṛí áwegá. 43 Par yih jáno, ki agar gharwálá jántá,
ki chor kis pahar áwegá, to jágtá rahtá, aur apne ghar meṉ sendh dene na detá.
44 Iswáste hamesha taiyár ho, kyúnki jis ghaṛí tum gumán nahíṉ karte, Insán ká
Beṭá áwegá.

45 Par kaun diyánatdár aur hoshyár naukar hai, jis ko sáhib ne apne gharáne par
mukhtár kiyá, ki unko muqarrar waqt par kháná de? 46 Mubárak wuh naukar,
jis ko us ká sáhib ákar yúṉ karte páwegá! 47 Maiṉ tum se sach kahtá húṉ, ki
Wuh use apne sab mál par mukhtár karegá. 48 Par agar wuh naukar bad hoke
apne dil meṉ kahe, ki Merá sáhib áne meṉ derí kartá hai; 49 Aur apne ham-
khidmatoṉ ko márná aur matwáloṉ ke sáth kháná shurúa kare, 50 To naukar ká
kháwind, aise roz meṉ jab usko khabar nahíṉ, aur aisí ghaṛí meṉ, jab gumán nahíṉ
kartá, áwegá, 51 Aur use do ṭukṛe karegá, aur us ká hissa makkároṉ ke sáth mu-
qarrar karegá; waháṉ roná aur dánt písná hogá.

XXV. BAB.

1 Tab ásmán kí bádsháhat das kunwáríoṉ kí mánind hogí, jo apní mashaaloṉ
ko lekar dulhá ke milne ko niklíṉ; 2 Un meṉ pánch hoshiyár aur pánch nádán
thíṉ. 3 Jo nádán thíṉ, unhoṉ ne apní mashaaloṉ ko uṭhákar tel apne sáth na liyá;
4 Par hoshiyároṉ ne apní mashaaloṉ ke sáth apne bartanoṉ meṉ tel liyá. 5 Jab
dulhá derí kartá thá, we sab úṉghíṉ, aur so gaíṉ. 6 Par ádhí rát ko dhúm machí,
ki Dekho, dulhá átá hai, us ke milne ko báhar jáo! 7 Tab un sab kunwáríoṉ ne
uṭhkar apní mashaaloṉ ko taiyár kiyá. 8 Aur nádánoṉ ne hoshiyároṉ se kahá,
ki Apne tel meṉ se hamko kuchh do, kyúnki hamárí mashaaleṉ bújhí játí haiṉ. 9
Par hoshiyároṉ ne jawáb meṉ kahá, ki Sháyad wuh hamáre aur tumháre wáste
kifáyat na kare, bihtar hai ki bechnewáloṉ ke pás jákar apne wáste mol lo. 10 Par
jab we mol lene gaíṉ, dulhá pahunchá, aur jo taiyár thíṉ, us ke sáth shádí meṉ
gaíṉ; aur darwáza band húá. 11 Píchhe we aur kunwáríáṉ ákar kahne lagíṉ, ki Ai
Khudáwand, Ai Khudáwand, hamáre liye khol. 12 Par us ne jawáb deke kahá,
ki Maiṉ tum se sach kahtá húṉ, ki maiṉ tum ko nahíṉ jántá húṉ. 13 Pas jágte
raho, kyúnki tum us din aur us ghaṛí ko nahíṉ jánte ho, jis meṉ Insán ká Beṭá
áwegá.

14 Kyúnki yih us ádmí kí mánind hai, jis ne safar karte waqt apne nau-
karoṉ ko buláyá, aur unko apná mál supurd kiyá, 15 Ek ko pánch toṛe, dúsre ko
do, aur tísre ko ek: har ek ko uskí liyáqat ke muwáfiq diyá, aur fauran safar kiyá.
16 Tab jis ne pánch toṛe páe the, gayá, aur un se saudágarí kí, aur pánch toṛe
aur kamáe. 17 Isí tarah us ne bhí, jis ko do mile, do aur kamáe. 18 Par jisne ek
páyá, chalá gayá, aur zamín khodkar apne sáhib ká zar gáṛá. 19 Aur bahut roz ke
baad un naukaroṉ ká kháwind pahunchkar un se hisáb lene lagá. 20 Aur jisne
pánch toṛe páe the, aur pánch toṛe láke kahá, ki Ai Khudáwand, tú ne mujhko
pánch toṛe sompe the, dekh, maiṉ ne un ke siwá pánch toṛe aur bhí kamáe. 21 Sáhib

ne use kahá, ki Ai achchhe diyánatdár naukar, shábásh ! tú thore meṉ diyánatdár niklá, maiṉ tujhe bahut par mukhtár karúngá : tú apne Ḳhudáwand kí ḳhushí meṉ dáḳhil ho !
22 Aur jis ne do tore páe the, wuh bhí áyá aur bolá, ki Ai Ḳhudáwand, tú ne mujhe do tore sompe, dekh, ki maiṉ ne un ke siwá do tore aur bhí kamáe.
23 Us ke sáhib ne use kahá, ki Ai achchhe diyánatdár naukar, shábásh ! tú thore meṉ diyánatdár niklá, maiṉ tujhe bahut par mukhtár karúngá : tú apne ḳháwind kí ḳhushí meṉ dáḳhil ho.
24 Tab wuh bhí, jis ne ek torá páyá thá, áyá, aur bolá, ki Ai Ḳhudáwand, maiṉ tujh ko jántá thá, ki tú saḳhtmizáj hai, aur jaháṉ tú ne nahíṉ boyá, dirau kartá hai, aur jaháṉ tú ne nahíṉ chhíṭá, jamạ kartá hai:
25 So maiṉ ḍará, aur jákar terá torá zamín meṉ gírá : so apná dekh le.
26 Us ke ḳháwind ne jawáb deke use kahá, ki Ai bure aur sust naukar, tú jántá thá, ki maiṉ dirau kartá húṉ jaháṉ nahíṉ boyá ; aur jamạ kartá húṉ jaháṉ nahíṉ chhíṭá :
27 Pas, tujhko lázim thá, ki mere rúpiye sarráfoṉ ko detá, ki maiṉ ákar apná mál súd samet pátá.
28 So us se wuh torá chhín lo, aur jis ke pás das haiṉ, use do ;
29 Kyúnki jis ke pás hai, use diyá jáegá, aur us ko ziyádatí hogí ; par jis ke pás nahíṉ hai, us se wuh bhí, jo us ke pás ho, liyá jáegá.
30 Aur tum us nikamme naukar ko báhar andhere meṉ ḍálo: waháṉ roná aur dánt pisná hogá.

31 Jab Insán ká Beṭá apne jalál meṉ áwegá, aur sab pák firishte us ke sáth, tab wuh apne jalál ke taḳht par baiṭhegá.
32 Aur sab qaumeṉ us ke áge jamạ kí jáengí, aur wuh unko ek dúsre se judá karegá, jaisá charwáhá bheroṉ ko bakroṉ se judá kartá hai.
33 Aur wuh bheroṉ ko apne dahne, aur bakroṉ ko apne báyen khaṛá karegá.
34 Tab bádsháh unko, jo us ke dahne haiṉ, farmáwegá, ki Ao, ai mere Báp ke mubárako, aur us bádsháhat ke wáris ho, jo dunyá kí paidáish se tumháre wáste taiyár kí gaí hai.
35 Kyúnki maiṉ bhúkhá thá, aur tum ne mujh ko khiláyá ; maiṉ piyásá thá, aur tum ne mujh ko piláyá ; maiṉ pardesí thá, aur tum ne merí mihmání kí ;
36 Nangá thá, aur tum ne mujhe pahináyá ; bímár thá, aur tum ne merí bímárdárí kí ; maiṉ qaid meṉ thá, aur tum mere pás áe.
37 Tab sádiq us ko yih jawáb denge, ki Ai Ḳhudáwand, kab ham ne tujh ko bhúkhá dekhá, aur khiláyá ? yá piyásá, aur piláyá ?
38 Kab ham ne tujhko pardesí dekhá, aur terí mihmání ki ? yá nangá, aur pahináyá ?
39 Aur kab ham ne tujhko bímár yá qaid meṉ dekhá, aur tere pás áe ?
40 Aur bádsháh jawáb meṉ un se kahegá, ki Maiṉ tum se sach kahtá húṉ, ki jo kuchh tum ne mere in chhoṭe bháíoṉ meṉ se ek ke sáth kiyá, sab tum ne mere sáth kiyá.

41 Tab wuh un se bhí, jo báyeṉ haiṉ, farmáwegá, ki Dúr ho, ai malạúno, us abadí ág meṉ jáo, jo Shaitán aur us ke firishtoṉ ke wáste taiyár kí gaí hai ;
42 Kyúnki maiṉ bhúkhá thá, aur tum ne mujhko na khiláyá ; piyásá thá, aur tum ne mujhko na piláyá ;
43 Pardesí thá, aur tum ne merí mihmání na kí ; nangá thá, aur tum ne mujhko na pahináyá ; bímár aur qaid meṉ thá, aur tum ne merí madad na kí.
44 Tab we bhí jawáb denge, aur use kahenge, ki Ai Ḳhudáwand, kab ham ne tujhko bhúkhá dekhá, yá piyásá, yá pardesí, yá nangá, yá bímár, yá qaidí, aur terí ḳhidmat na kí ?
45 Tab wuh unheṉ jawáb meṉ kahegá, ki Maiṉ tum se sach kahtá húṉ, ki jo kuchh tum ne in chhoṭe bháíoṉ meṉ se ek ke sáth na kiyá, sab tum ne mere sáth na kiyá.
46 Aur ye ạzáb i abadí meṉ jáenge, par sádiq hayát i abadí meṉ.

XXVI. BAB.

1 Aur yún húá ki jab Yusúạ ye sab báteu kah chuká, to apne shágirdou se
kahne lagá, 2 Ki Tum jánte ho, ki do roz ke baạd fasah hai; aur Insán ká Beṭá
maslúb hone ko pakaṛwáyá játá hai. 3 Us waqt sardár káhin, aur sáfir, aur logou
ke Buzurg Kayafá nám sardár káhin ke díwánkháne meu jamạ húe, 4 Aur
mashwarat kí, ki Yusúạ ko híla se giriftár karke qatl kareu. 5 Par unhou ne
kahá, ki Id ke din nahíu, na ho, ki logou meu fasád howe.

6 Jab Yusúạ Baitạniya meu, Samạún koṛhí ke ghar meu thá, 7 Ek ạurat al-
basrí itrdán meu qímatí itr us pás láí, aur jab kháne baiṭhá, us ke sir par ḍhálá. 8
Us ke shágird dekhkar náráz húe, aur bole, ki Káheko yih barbádí? 9 Kyúnkí
yih bahut mol par biktá aur muhtájou ko diyá játá. 10 Par Yusúạ ne yih
maạlúm karke un se kahá, ki Aurat ko kyún dukh dete ho? Kyúnki us
ne mujh se achchhá kám kiyá hai. 11 Muhtáj to hamesha tumháre sáth haiu,
par maiu hamesha na húngá. 12 Aurat ne yih itr is wáste mere badan par
ḍhálá, ki mujhe dafn ke liye taiyár kare. 13 Main tum se sach kahtá húu, ki
Tamám dunyá meu jaháu is khushkhabarí kí manádí kí jáegí, waháu yih bhí, jo is
ạurat ne kiyá hai, us ki yádgárí ke liye kahá jáegá.

14 Tab un bárah meu se ek ne, jis kí nám Yahúdáh Insqaryat thá, sardár káhinou
ke pás jákar kahá, 15 Ki Agar maiu use tumháre hawála karúu, to mujhko kyá
doge? Unhou ne tís rúpiye dene ká iqrár kiyá. 16 Aur us waqt se wuh qábú
ḍhúnḍhtá thá, ki use pakaṛwá de.

17 So fatír ke pahle din shágirdou ne Yusúạ ke pás ákar use kahá, ki Tú kaháu
cháhtá hai, ki tere liye fasah ká khána taiyár kareu? 18 Us ne kahá, ki
Shahr meu faláne shakhs ke pás jáke use kaho, ki Ustád farmátá hai, ki Merá waqt
nazdík hai; maiu apne shágirdou ke sáth tere yaháu fasah mánúngá. 19 Aur
shágirdou ne jaisá Yusúạ ne unheu farmáyá thá, waisáhí kiyá, aur fasah taiyár
kiyá.

20 Jab shám húí, wuh bárahou ke sáth kháne baiṭhá. 21 Aur jab we kháte
the, wuh kahne lagá, ki Maiu tum se sach kahtá húu, ki tum meu se ek mujhko
pakaṛwá degá. 22 We niháyat gamgín hokar har ek un meu se púchhne lagá, ki
Ai Khudáwand, kyá wuh maiu húu? 23 Us ne jawáb deke kahá, ki Jo mere
sáth tabáq meu háth ḍáltá hai, wuhí mujhko pakaṛwá degá. 24 Insán ká Beṭá to
rawána hotá hai, jaisá us ke haqq meu likhá hai, par afsos us ádmí par, jis ke háth
se Insán ká Beṭá pakaṛwáyá játá hai! agar wuh ádmí paidá na hotá, to us ke
liye bihtar thá. 25 Tab Yahúdáh, us ká pakaṛwánewálá, bolá, aur kahá, ki Ai
Rabbí, kyá wuh maiu húu; Usne jawáb diyá, ki tú ne áphí kahá.

26 Aur un ke kháte waqt Yusúạ ne roṭí lí, aur barakat mángkar toṛí, aur shá-
girdou ko deke kahá, ki Lo, kháo; yih merá badan hai. 27 Aur piyála liyá, aur
shukr karke unko diyá, aur kahá, ki Tum sab us meu se pio; 28 Kyúnki yih naye
ạhd ká merá lahú hai, jo bahutou ke waste, gunáhou ke muáf hone ko, baháyá játá
hai. 29 Maiu tum se kahtá húu, ki maiu ab i angúr is waqt se us roz tak ki maiu
tumháre sáth apne Báp kí bádsháhat meu use nayá píúu, na píúngá.

30 Aur zabúr gáne ke baạd we Zaitún ke paháṛ par nikal gae. 31 Tab Yusúạ
ne un se kahá, ki Tum sab isí rát meu mujh se ṭhokar kháoge; kyúnki likhá hai,

ki Maiŋ chawáhe ko márúngá, aur galla kí bheṛeŋ chhitar jáengí. 32 Par mere jí
uṭhne ke baạd maiŋ tum se áge Jalíl ko jáúngá. 33 Patthras ne jawáb meŋ use kahá,
Agarchi sab tujh se ṭhokar kháweŋ, tadbhí maiŋ kabhí ṭhokar na kháúngá. 34
Yusúạ ne use kahá, ki Maiŋ tujh se sach kahtá húŋ, ki Tú isí rát meŋ murg kí
báng dene se pahle, tín bár merá inkár karegá. 35 Patthras ne use kahá, Agar-
chi merá marná tere sáth zurúr ho, tau bhí maiŋ terá inkár na karúngá. Aur sab
shágirdoŋ ne waisáhí kahá.

36 Tab Yusúạ un ke sáth ek jagah meŋ, jo Gatsamane kahlátí hai, áyá, aur shá-
girdoŋ se kahá, ki Tum yaháŋ baiṭho, jab tak ki maiŋ waháŋ jákar duá karúŋ. 37
Aur Patthras aur Zabdí ke do beṭe apne sáth lekar wuh gamgín aur dilgír hone
lagá. 38 Tab us ne unheŋ kahá, ki Merí ján maut tak niháyat gamgín hai : yaháŋ
ṭhaharo, aur mere sáth jágte raho. 39 Aur wuh thoṛá áge baṛhke munh ke bhal
girá, aur duạ karke kahá, ki Ai mere Báp, agar ho saktá, to yih piyála mujh se
guzar jáwe; tis par bhí na jaisá maiŋ, balki jaisá tú cháhtá hai. 40 Aur wuh
apne shágirdoŋ ke pás áyá, aur unheŋ sote páyá, aur Patthras se kahá, ki Yúŋ hai,
ki tum ek ghaṛí mere sáth na jág sake ? 41 Jágo aur duá karo, na ho ki tum im-
tihán meŋ paṛo : Rúh to mustạidd hai, par jism sust. 42 Phir wuh dúsre dafạ gayá,
aur duạ karke kahá, ki Ai mere Báp, agar yih piyála mujh se nahíŋ guzar saktá
siwá us ke ki maiŋ use píúŋ, to terí marzí howe. 43 Aur wuh áyá, aur unheŋ phir
sote páyá, kyúnki unkí ánkheŋ nínd se bhárí thíŋ. 44 Aur unko chhoṛkar phir
gayá, aur tísre dafạ duá kí, aur we hí báteŋ kahíŋ. 45 Phir apne shágirdoŋ ke pás
áyá, aur un se kahá, ki Ab sote raho, aur árám karo ! dekho, wuh ghaṛí nazdík áí,
aur Insán ká Beṭá gunahgároŋ ke háth meŋ pakaṛwáyá játá hai. 46 Uṭho, ham
rawána howeŋ: dekho, jo mujhko pakaṛwátá hai, nazdík áyá hai.

47 Aur hanoz wuh yih kahtá hí thá, dekho Yahúdáh, jo un bárah meŋ se ek
thá, pahunchá, aur sardar kákinoŋ aur logoŋ ke Buzurgoŋ kí taraf se ek baṛá
amboh talwár aur láṭhí liye húe us ke sáth áyá. 48 Aur us ke pakaṛwánewále
ne un ko yih kahke patá diyá thá, ki jis ko maiŋ chúmúŋ, wuhí hai, use
pakṛo. 49 Aur fauran wuh Yusúạ ke pás áyá, aur kahá, ki Rabbí, salám !
aur us ko chúmá. 50 Yusúạ ne use kahá, ki Ai miyáŋ, kyúŋ áyá ? Tab unhoŋ
ne ákar us par háth ḍále, aur us ko pakaṛ liyá. 51 Aur dekho, un meŋ se, jo
Yusúạ ke sáth the, ek ne apná háth baṛháke apní talwár khínchí, aur sardár káhin
ke naukar par lagákar us ká kán uṛá diyá. 52 Yusúạ ne use kahá, ki Tú apní
talwár miyán meŋ kar; kyúnki sab, jo talwár khínchte haiŋ, talwár se halák kiye
jáenge. 53 Kyá tú nahíŋ jántá hai, ki maiŋ is dam apne Báp se máng saktá húŋ,
aur wuh firishtoŋ ke bárah faujoŋ se ziyáda mere pás házir karegá ? 54 Par ki-
tábeŋ kyúnkar púrí hongí ? 55 Kyúnki yúŋ honá zurúr hai. Yusúạ usí ghaṛí
meŋ logoŋ se kahne lagá, ki Tum talwár aur láṭhíŋ leke mere pakaṛneko, jaise
chor ke liye, nikle ho. Maiŋ to har roz tumháre sáth haikal meŋ taạlím detá
baiṭhá, aur tum ne mujhe giriftár na kiyá. 56 Par yih sab húá, ki nabíoŋ kí kitá-
beŋ púrí howeŋ. Tab shágird us ko chhoṛkar bháge.

57 Aur we, jinhoŋ ne Yusúạ ko giriftár kiyá, use sardár káhin Kayafá ke pás,
jaháŋ Sifr aur Buzurg jamạ the, le gae. 58 Aur Patthras dúr se us ke píchhe
sardár káhin ke díwánkhána tak chalá gayá, aur andar jáke piyádoŋ ke sáth baiṭhá,
ki anjám dekhe.

59 Us waqt sardár káhin aur Buzurg, aur tamám Majlis ne Yusúạ par jhúṭhí
gawáhí talab kí, ki use qatl kareṇ, 60 Aur na páí; aur agarchi bahut jhúṭhe gawáh
áe, par unhoṇ ne na páí. 61 Akhirko do jhúṭhe gawáhoṇ ne ákar kahá, ki Is shaḳhs
ne kahá, ki Mujhko maqdúr hai, ki Ḳhudá kí haikal ko ḍháúṇ, aur tín din meṇ
phir banáúṇ, 62 Tab sardár káhin ne uṭhkar us se kahá, Kyá tú jawáb na detá ?
Ye tujh par kyá gawáhí dete haiṇ? 63 Par Yusúạ chup rahá. Phir sardár káhin
ne us se kahá, ki Maiṇ tujhe zinda Ḳhudá kí qasam detá húṇ, ki ki agar tú Masíh
Ḳhudá ká Beṭá hai, to ham se sach kah. 64 Yusúạ ne use kahá, ki Tú hí ne kahá.
Lekin maiṇ tum se kahtá húṇ, ki baạd is ke tum Insán ká Beṭá Alqádir ke dahne
báiṭha húá aur ásmán ke bádaloṇ par átá húá dekhoge. 65 Tab sardár káhin ne
apne kapṛe pháṛke kahá, ki Yih kufr kah chuká; phir hamko aur gawáh kyá zurúr?
Dekho, tum ne abhí áp us ká kufr suná: tum kyá samajhte ho? 66 Unhoṇ ne
jawáb diyá, ki Wuh wájib ul qatl hai. 67 Tab unhoṇ ne us ke munh par thúká,
aur baạzoṇ ne us ko tamánche aur baạzoṇ ne ghúse márkar kahá, 68 Ki Ai
Masíh, nubúwat kar, ki kis ne tujh ko márá !
69 Aur Patthras báhar díwánḳháne meṇ baiṭhá thá, aur ek sahelí us pás áí, aur
bolí, ki Tú bhí Yusúạ Jalílí ke sáth thá. 70 Par us ne un sab ke sámhne
inkár kiyá, aur kahá, ki Maiṇ nahíṇ jántá húṇ, ki tú kyá kahtí hai. 71 Aur jab
wuh barámada meṇ báhar gayá, ek dúsrí ne use dekhá, aur un se, jo waháṇ the,
kahá, ki Yih bhí Yusúạ Nazirí ke sáth thí. 72 Par us ne qasam kháke phir inkár
kiyá, ki maiṇ us ádmí ko nahíṇ jántá húṇ ! 73 Thoṛí der ke baạd unhoṇ ne, jo
waháṇ khaṛe the, Patthras ke pás áke kahá, ki Beshakk tú bhí un meṇ se ek hai ;
kyúnki terí bolí tujhe záhir kartí hai. 74 Tab wuh apne úpar laạnat karne aur
qasam kháne lagí, ki Maiṇ us ádmí ko nahíṇ jántá húṇ ! Aur fauran murg ne
báng dí. 75 Tab Patthras ko wuh bát, jo Yusúạ ne us se kahí, ki murg ke báng dene
ke áge tú tín bár merá inkár karegá, yád áí. Aur wuh báhar jákar zár zár royá.

XXVII. BAB.

1 Jab subh húí, sab sardár káhinoṇ aur logoṇ ke Buzurgoṇ ne Yusúạ kí bábat
meṇ maslahat kí, ki kistarah use qatl kareṇ; 2 Aur use bándhke le gae, aur Pantú
Pilát hákim ke hawála kiyá.
3 Tab Yahúdáh, jisne use pakaṛwáyá thá, dekhkar ki us par qatl ká fatwá diyá
gayá thá, pashemán húá ; aur tís rúpiye sardár káhinoṇ aur Buzurgoṇ ke pás
láke kahá, 4 Ki Maiṇ ne gunáh kiyá, ki begunáh ko pakaṛwáyá. We bole, Phir
hameṇ kyá ? tú ján. 5 Aur wuh rúpiyoṇ ko haikal meṇ phenkkar rawána húá, aur
jákar áp ko phánsí dí. 6 Par sardár káhinoṇ ne rúpiye lekar kahá, ki Rawá
nahíṇ, ki unko haikál ke ḳhazáne meṇ rakheṇ ; kyúnki yih lahú ká dám hai. 7
Phir maslahat karke unhoṇ ne un se kumhár ká khet begánoṇ ke dafn ke liye mol
liyá ; 8 Is wáste wuh khet áj tak ḳhún ká khet kahlátá hai. 9 Tab wuh bát, jo
Yaramiyáh nabí kí maạrifat se kahí gaí thí, púrí húí, ki Maiṇ ne tís rúpiye liye, dám
us ká, jis kí qímat baní Isráel ne ṭhaharáí, 10 Aur unhoṇ ne unko kumhár ke
khet ke wáste diyá, jaisá ki Ḳhudawand ne mujhe farmáyá.
11 Aur Yusúạ hákim ke sámhne khaṛá thá, aur hákim ne us se púchhá, ki Kyá tú
Yahúdíoṇ ká Bádsháh hai ? Yusúạ ne jawáb diyá, ki Tú ne áp hí kahá. 12 Aur

jab sardár káhinon aur Buzurgon ne us par nálish kí, us ne kuchh jawáb na diyá.
13 Tab Pilát ne us se kahá, ki Kyá tú nahín suntá hai, ki we kaisí gawáhí tujh
par dete hain? 14 Par us ne jawáb men ek bát bhí na kahí, aisá ki hákim ne
bahut taạjjub kiyá.

15 Aur hákim ká yih dastúr thá, ki har I'd men, logon ke wáste, ek qaidí, jise
we cháhte the, chhoṛ detá thá. 16 Aur us waqt un ká ek mashhúr bandhúá thá,
jo Bar Abá kahlátá thá. 17 Pas jab we ikaṭṭhe the, Pilát ne un se púchhá, ki
Tum kisko cháhte ho, ki main tumháre liye chhoṛún, kyá Bar Abá ko, yá Yusúạ
ko, jo Masíh kahlátá hai? 18 Kyúnki wuh jántá thá, ki unhon ne hasad se use
pakaṛwáyá thá. 19 Aur jab wuh masnad par baiṭhá, us kí jorú ne kahlá bhejá,
ki Tujhko is sádiq se kuchh kám na ho; kyúnki main ne áj ḳhwáb men uske
wáste bahut tasdíạ páí hai. 20 Par sardár káhinon aur Buzurgon ne logon ko
ubhára, ki Bar Abá ko mángen, par Yusúạ ko halák karen. 21 Hákim ne phir un
se kahá, ki Un donon men se tum kis ko cháhte ho, ki main tumháre liye chhoṛún?
We bole, ki Bar Abá ko. 22 Pilát ne un se kahá, ki Phir Yusúạ ko, jo Masíh
kahlátá hai, kyá karún? We sab bole, ki Us ko salíb de. 23 Hákim ne kahá, ki
Us ne kyá badí kí hai? Par we aur ziyáda chilláe, ki Use salíb de? 24 Pilát ne
dekhkar ki kuchh ban nahín paṛtá, balki fasád baṛhtá hai, páni liyá, aur apne háth
logon ke sámhne dhokar kahá, ki Main is sádiq ke ḳhún se pák hún; tum jáno. 25
Sab logon ne jawáb men kahá, ki Us ká ḳhún ham par aur hamárí aulád par
howe. 26 Tab us ne Bar Abá ko un ke wáste chhoṛ diyá; par Yusúạ ko koṛe
márke hawála kiyá ki maslúb howe.

27 Tab hákim ke sipáhíon ne Yusúạ ko díwán i ámm men le jáke tamám risále
ko jamạ kiyá; 28 Aur us ke kapṛe utárke qirmizí libás us ko pahináyá, 29 Aur
kánṭon ká táj sajke us ke sir par rakhá, aur ek senṭhá uske dahne háth men diyá,
aur us ke sámhne ghuṭne ṭekkar ṭhaṭṭhá márá, aur kahá, ki Ai Yahúdíon ke bád-
sháh, salám! 30 Phir unhon ne us par thúká, aur us senṭhe ko lekar us ke sir
par márá. 31 Aur jab us se ṭhaṭṭhá már chuke, to us libás ko utárá, aur usí ká
kapṛá pahináyá, aur use salíb par khínchne ko le chale.

32 Aur jab we báhar áe, to unhon ne Samạún nám ek Qúrání ádmí ko páyá, aur
us ko begár pakṛá ki us kí salíb ko le chale; 33 Aur ek jagah men, jo Gulgatá,
yaạne khoprí kí jagah kahlátí hai, pahunchkar, 34 Us ko sirka pitpápṛá se milá
húá piláyá, aur jab us ne chakhá, to píne ká iráda na kiyá. 35 Aur unhon ne usko
salíb par khínchkar us ke kapṛe par qurạ ḍálke bánṭ liye, tá ki jo nabí ne kahá
thá, púrá howe, ki Unhon ne mere kapṛe ápus men bánṭe, aur mere libás ke liye
qurạ ḍálá. 36 Aur we wahán baiṭhke us kí nigáhbání karne lage. 37 Aur us ká
taqsírnáma likhkar us ke sir ke úpar rakhá, ki YIH YAHU'ḌI'ON KA' BA'D-
SHA'H YUSU'A HAI. 38 Tab us ke sáth do ḍákú salíb par khínche gae, ek
dahne aur dúsre báyen.

39 Aur we jo guzarte the, apne sir dhunke us kí takfír karke kahte the, 40 Ki
Wáh tú, jo haikal ko ḍhá detá, aur tín din phir banátá, áp ko bachá. Agar tú
Ḳhudá ká Betá hai, to salíb par se utar. 41 Isí tarah sardár káhinon aur sáfiron
ne Buzurgon ke sáth us se ṭhaṭṭhá karke kahá, 42 Ki Us ne auron ko bacháyá,
áp ko bachá nahín saktá; agar wuh Isráel ká bádsháh hai, to ab salíb par se
utar áwe, to ham us par ímán láwenge. 43 Usne Ḳhudá par bharosa rakhá hai;

agar wuh us ká piyárá ho, tú wuh ab usko chhuṛáwe; kyúnki us ne kahá, ki main Ḳhudá ká Beṭá húṇ. 44 We ḍákú bhí, jo us ke sáth salib par khínche gae, isí tarah se us ko malámat karte the.

45 Aur dúsre pahar se tísre pahar tak tamám mulk par tárikí chhá gaí. 46 Tísre pahar ke nazdík Yusúạ ne baṛí áwáz se chilláke kahá, ki Ilí Ilí! li má sabaqtání? Yaạne Ai mere Ḳhudá, Ai mere Ḳhudá, kyúṇ tú ne mujhko chhoṛ diyá? 47 Aur baạzoṇ ne, jo waháṇ khaṛe the, yih sunkar kahá, ki Yih Iliyáh bulátá hai. 48 Aur fauran un meṇ se ek dauṛá, aur isfanj ko liyá, aur sirke se bharke narkaṭ par rakhá, aur us ko piláyá. 49 Par auroṇ ne kahá, ki Thahar, ham dekheṇ, ki Iliyáh us ke chhuṛáne ko áwegá 50 Aur Yusúạ ne phir baṛí áwáz se chilláke ján dí. 51 Aur dekho, haikal ká parda úpar se níche tak phaṭ gayá, aur zamín larzí, aur patthar taṛak gae, 52 Aur qabreṇ khul gaíṇ, aur sote muqaddasoṇ kí bahut lásheṇ uṭhín, 53 Aur us ke uṭhne ke baạd qabroṇ se báhar áke shahr i muqaddas meṇ gaíṇ, aur bahutoṇ ko nazar áíṇ. 54 Aur súbadár aur us ke sáthí, jo Yusúạ kí nigáhbání karte the, zalzala aur májará dekhkar bahut ḍar gae, aur bole, ki Beshakk, yih Ḳhudá ká Beṭá hai.

55 Aur waháṇ bahut ạurateṇ jo Jalíl se Yusúạ kí pairau hoke us kí ḳhidmat karti áíṇ thíṇ, dúr se dekhtí thíṇ. 56 Mariyam Mijdálí aur Yaạqúb aur Yúsí kí má Mariyam, and Zabdí ke beṭoṇ kí má un meṇ thíṇ.

57 Jab shám húí, Rámat ká ek máldár shaḳhs Yúsuf nám, jo áp bhí Yusúạ ká shágird thá, áyá, 58 Aur Pilát ke pás jákar Yusúạ kí lásh mángí. Tab Pilát ne lásh dene ká hukm kiyá. 59 Aur Yúsuf ne lásh ko leke use sútí sáf chádar se kafnáyá. 60 Aur us ko apní nayí qabr meṇ, jo us ne patthar meṇ khodwáí thí, rakhá, aur ek baṛá patthar qabr ke darwáza par ḍhalkáke chalá gayá. 61 Aur Mariyam Mijdálí aur dúsri Mariyam waháṇ qabr ke sámhne baiṭhí thíṇ.

62 Aur dúsre din, taiyárí ke din ke baạd sardár káhin aur Farís jamạ húe, aur Pilát ke pás gae, aur bole, 63 Ki Ai Ḳhudáwand, hamko yád hai, ki wuh bhulánewálá apne jíte jí kahtá thá, ki Tín roz ke baạd main phir jí uṭhúngá. 64 Pas hukm de, ki tísre din tak qabr kí ḳhabardárí kí jáwe, na ho, ki us ke shágird rát ko áke use churá le jáweṇ, aur logoṇ se kaheṇ, ki wuh murdoṇ meṇ se jí uṭhá hai: to pichhlí bhúl pahle se burí hogí 65 Pilát ne un se kahá, ki Pahrá tumháre pás hai; jáo, aur jaisá cháho, nigáhbání karo. So we gae, aur pahrá baiṭhláke aur patthar par muhr karke qabr kí hifázat kí.

XXVIII. BÁB.

1 Par sabt ke baạd, jab hafte ká pahlá din phaṭne lagá, Mariyam Mijdálí aur dúsrí Mariyam qabr dekhne ko gaíṇ. 2 Aur dekh, baṛá zalzala húá; kyúnki Ḳhudáwand ká firishta ásmán se utrá, aur patthar ko qabr ke darwáze se ḍhal-kákar us par baiṭhá. 3 Us ká chihra bijlí kí mánind, aur us ká libás barf kí mánind safed thá. 4 Aur us kí haibat se rakhwále kámp gae, aur aise húe jaise mar gae. 5 Par firishta ạuratoṇ se kahne lagá, ki Tum mat ḍaro; kyúnki main jántá húṇ, ki tum Yusúạ maslúb ko ḍhúnḍhtíáṇ ho. 6 Wuh yaháṇ nahíṇ hai, balki apne kahe ke mutábiq jí uṭhá hai; áo, us jagah ko, jaháṇ Ḳhudáwand leṭá thá, dekho. 7 Aur tum jald jákar us ke shágirdoṇ se kaho, ki Wuh murdoṇ meṇ se jí uṭhá hai;

aur dekho, wuh tum se áge Jalíl ko játá hai, wahán tum use dekhoge: dekho
maiṉ ne tum ko jatáyá. 8 We jaldí qabr se dahshat aur baṛí ḳhushí ke sáth nikal-
kar us ke shágirdoṉ ko ḳhabar dene ko dauṛíṉ. 9 Jab we us ke shágirdoṉ ko
ḳhabar dene játí thíṉ, dekh, Yusúạ unko á milá, aur bolá, ki Tum par salám ho!
Aur unhoṉ ne nazdík jákar us ke qadam pakṛe, aur us ko sijda kiyá. 10 Tab
Yusúạ ne unheṉ kahá, ki Mat ḍaro, jáke mere bháíoṉ ko ḳhabar do, ki we Jalíl ko
jáweṉ, aur we mujhe wahán dekhenge.
11 Jab we chalí játí thíṉ, dekho, ki pahre ke logoṉ meṉ se baạzoṉ ne shahr meṉ
ákar sardár káhinoṉ se sab májará bayán kiyá. 12 Tab unhoṉ ne Buzurgoṉ ke
sáth jamạ hokar maslahat kí, aur sipáhíoṉ ko bahut rúpiye dekar kahá, 13 Ki
Tum kaho, ki us ke shágird rát ko, jab ham so gae the, ákar use churá le gae. 14
Aur agar yih hákim ke kán tak pahunche, to ham us ko rází aur tum ko beḳhatra
karenge 15 So unhoṉ ne rúpiye lekar jaisá sikhláe gae the, waisá kiyá: aur yih
bát áj tak Yahúdíoṉ meṉ mashhúr hai.
16 Tab gyárah shágird Jalíl ko us pahár par, jo Yusúạ ne unheṉ farmáyá thá,
rawána húe. 17 Jab unhoṉ ne us ko dekhá, us ko sijda kiyá: lekin baạze shakk
láe. 18 Yusúạ un ke pás áyá, aur un se kahá, ki Asmán meṉ aur zamín par sárá
iḳhtiyár mujhko diyá gayá hai. 19 Tum jákar sab qaumoṉ ko shágird karo, aur
unheṉ Báp aur Beṭe aur Rúh i Quds ke nám par baptismáo; 20 Aur unko sikhláo,
ki sab kuchh, jo maiṉ ne tumko farmáyá hai, hifz kareṉ, aur dekho, ki maiṉ
zamáne ke áḳhir tak har roz tumháre sáth húṉ. Amín.

MARK KÍ
LIKHÍ HÚÍ ḲHUSHḲHABARÍ.

I. BÁB.

1 ḲHUDÁ ke Beṭe Yusúạ Masíh kí ḳhushḳhabarí ká shurúạ. 2 Jaisá anbiyá
meṉ likhá hai, ki Dekh, maiṉ apná rasúl tere áge bhejtá húṉ, jo terí ráh tere
sámhne taiyár karegá; 3 Awáz pukártí hai, ki Bayábán meṉ Ḳhudáwand kí
ráh banáo, uske rastoṉ ko sudháro: 4 Waisáhí Yúhanná bayábán meṉ baptismátá,
aur gunáhoṉ kí muáfí ke liye tauba ke baptismá kí manádí kartá thá. 5 Tab
Yahúdah ke sab báshinde aur Yarúsalam ke rahnewále us ke pás nikle, aur apne
gunáhoṉ ká iqrár karke Yardan kí nahr meṉ us se baptismáe gae. 6 Aur Yúhanná
úṉṭ ke báloṉ ká libás pahintá, aur apní kamar par chamṛe ká kamarband bándhtá,
aur ṭiḍḍí aur janglí shahd khátá thá. 7 Aur us ne manádí karke kahá, ki Wuh,
jo mujh se baṛá hai, mere píchhe átá hai, jis ke láiq maiṉ nahíṉ húṉ, ki jhukkar us
kí jútíoṉ ká tasma kholúṉ. 8 Maiṉ ne tumko pání meṉ baptismáyá, par wuh
tumko Rúh i Quds meṉ baptismáwegá.
9 Un dinoṉ meṉ aisá húá, ki Yusúạ Jalíl kí Nazirat se áyá, aur Yúhanná se
Yardan meṉ baptismáyá gayá. 10 Aur jonhí wuh pání se úpar áyá, us ne dekhá,
ki ásmán khul gayá, aur Rúh kabútar kí tarah us par utrí. 11 Aur ásmán se áwáz
áí, ki Tú merá piyárá Beṭá hai, jis se maiṉ rází húṉ.

12 Aur Rúh use filfaur bayábán meṉ le gaí. 13 Aur wuh waháṉ bayábán meṉ
chálís din tak Shaitán se ázmáyá játá thí, aur haiwánoṉ ke sáth rahtá thá; par
firishte us kí ḳhidmat karte the.

14 Aur Yúhanná kí giriftárí ke baạd Yusúạ Jalíl ko gayá, aur Ḳhudá kí bádsháhat
kí ḳhushḳhabarí kí manádí karne aur kahne lagá, 15 Ki Waqt púrá húá, aur Ḳhudá
kí bádsháhat nazdík áí: tauba karo, aur ḳhushḳhabarí par ímán láo.

16 Aur daryá i Jalíl ke kanáre par phirte húe us ne Samạún aur us ke bháí
Andriyás ko daryá meṉ jál ḍálte dekhá, ki we machhwe the. 17 Aur Yusúạ ne un
se kahá, ki Mere píchhe áo, maiṉ tum ko áḍmíoṉ ke machhwe banáúngá. 18 We
fauran apne jáloṉ ko chhoṛkar us ke píchhe chale. 19 Aur waháṉ se thoṛá áge
baṛhke us ne Zabdí ke beṭe Yaạqúb aur us ke bháí Yúhanná ko kishtí par apne
jáloṉ kí marammat karte dekhá. 20 Aur filfaur us ne unheṉ buláyá; aur we apne báp
Zabdí ko kishtí par mazdúroṉ ke sáth chhoṛke us ke pairau húe. 21 Aur we Kafrna-
húm meṉ dákhil húe, aur wuh fauran sabt ke din mahfil meṉ jáke taạlím dene lagá.
22 Aur log us kí taạlím se mutaạjjib húe, kyúnki wuh iqtidárwále kí tarah unheṉ
taạlím detá thá, sáfiroṉ kí tarah nahíṉ. 23 Aur unkí mahfil ke ek ádmí meṉ nápák
rúh thí, jo chilláke kahne lagí, 24 Ki Ah! Ai Yusúạ i Nazirí, hamko tujh se kyá
kám? Tú hamko halák karne ko áyá hai? maiṉ jántá húṉ, ki tú kaun hai, Ḳhudá
ká Quddús. 25 Yusúạ ne us ko dhamkáke kahá, ki Chup ho, aur us se nikal já.
26 Tab nápák rúh use maroṛkar aur baṛí áwáz se chillákar us se niklí. 27 Aur
sab log niháyat hairán hoke ápus meṉ púchhne lage, ki Yih kyá? yih kaunsí nayí
ustádí hai, ki wuh ba qudrat nápák rúhoṉ ko bhí farmátá, aur we usko mántí haiṉ.
28 Tab se us kí shuhrat Jalíl kí chároṉ taraf phail gaí.

29 Aur we fauran mahfil se nikalkar Yaạqúb aur Yúhanná ke sáth Samạún aur
Andriyás ke ghar meṉ gae. 30 Par Samạún kí sás tap se paṛí thí, aur unhoṉ
ne us ko filfaur ḳhabar dí. 31 Tab us ne jáke aur uská háth pakaṛke use uṭháyá;
aur filfaur us kí tap játí rahí, aur wuh unkí ḳhidmat karne lagí. 32 Aur shám
ko, jab súraj ḍúbá, log sab bímároṉ aur díwánoṉ ko us pás lae; 33 Aur tamám
shahr darwáze par jamạ húá. 34 Aur us ne bahutoṉ ko, jo tarah tarah kí bímárioṉ
meṉ mubtalá the, changá kiyá, aur bahut dewoṉ ko nikálá, aur dewoṉ ko bolne na
diyá, kyúnkí we us ko jánte the.

35 Aur baṛe taṛke kuchh rát rahte wuh uṭhá, aur báhar jáke janglí jagah meṉ gayá,
aur waháṉ duá mángí. 36 Aur Samạún aur us ke sáthí us ke píchhe chale 37
Aur we us se milkar kahne lage, ki Sab terí talásh karte haiṉ. 38 Us ne unheṉ
kahá, ki Ao, ham nazdík kí bastíoṉ meṉ jáweṉ, ki maiṉ waháṉ bhí manádí karúṉ;
kyúnki maiṉ iswáste niklá húṉ. 39 Aur wuh tamám Jalíl kí mahfiloṉ meṉ manádí
kartá aur dewoṉ ko nikáltá thá.

40 Tab ek koṛhí ne áke uskí minnat kí, aur ghuṭne ṭekkar use kahá, ki Agar tú
cháhe, to mujhko pák kar saktá hai. 41 Yusúạ ne rahm karke háth baṛháyá, aur use
chhúá, aur kahá, ki Maiṉ cháhtá húṉ, tú pák ho já. 42 Yih kahte hí us ádmí ká
koṛh játá rahá, aur wuh pák húá. 43 Aur usne taakíd se use hukm karke us ko
ruḳhsat kiyá, 44 Aur us se kahá, ki Dekh kisí se kuchh mat kah, balki jáke
apne taíṉ káhin ko dikhlá, aur jo Músá ne muqarrar kiyá, so apní pákí ke wáste
un kí gawáhí ke liye guzrán.

45 Aur wuh báhar jáke baṛí manádí karne aur kalám sunáne lagá, aisá ki wuh

phir kisí shahr meṉ záhiran dákhil na ho saká; balki wuh báhar janglí jagahoṉ
meṉ rahá, aur log chároṉ taraf se us ke pás áe.

II. BÁB.

1 Chand roz ke baạd wuh Kafrnahúm meṉ phir áyá, aur yih mashhúr húá, ki wuh
ghar meṉ hai; 2 Aur fauran itne bahut log jamạ húe ki darwáze kí dahlíz tak
un kí samáí na húí; aur us ne unko kalám sunáyá. 3 Aur log ek ardhángí ko chár
ádmioṉ se uṭhwáke us pás láe. 4 Aur jab we bhíṛ ke sabab us pás na á sake, to
jaháṉ wuh thá, waháṉ unhoṉ ne chhat ko dúr kiyá, aur kholkar us chárpáí ko, jis par
wuh ardhángí letá thá, laṭkáyá. 5 Yusúạ ne un kí ímán dekhkar us ardhángí
ko kahá, ki Ai beṭe, tere gunáh muáf kiye gae. 6 Waháṉ baạze sáfir baiṭhkar apne
dil meṉ sochte the, 7 Ki Yih kyúṉ aisá kufr baktá hai? kaun gunáh muáf kar
saktá hai, magar akelá Ḳhudá? 8 Aur filfaur Yusúạ ne apní rúh se maạlúm
karke, ki we apne dil meṉ yúṉ sochte haiṉ, un se kahá, ki Tum kyúṉ apne dil meṉ
aisá soch karte ho? 9 Kyá ziyáda ásán hai, ardhángí ko kahná, ki Tere gunáh
muáf kiye gae haiṉ, yá yih, ki Uṭh, aur apní chárpáí leke chalá já? 10 Lekin táki
tum jáno, ki Insán ke Beṭe ko zamín par gunáh muáf karne kí qudrat hai: us ne
us ardhángí ko kahá, 11 Ki Maiṉ tujh se kahtá húṉ, ki Uṭh, apní chárpáí leke apne
ghar ko chalá já. 12 Aur wuh fauran uṭhá, aur chárpáí leke un sabhoṉ ke áge
chalá gayá, yaháṉ tak ki sab mutaạjjib húe, aur Ḳhudá kí taạríf karke kahne lage,
ki Ham ne kabhí aisá na dekhá.

13 Phir wuh daryá ke kanáre gayá, aur sab log us ke pás áe, aur us ne unheṉ
sikhláyá. 14 Aur játe húe us ne Ḳhalfí ke beṭe Láwí ko mahsúl kí chaukí par
baiṭhá dekhá, aur us se kahá, ki Mere píchhe chal. Wuh uṭhkar us ke píchhe chalá.
15 Jab wuh us ke ghar meṉ kháne baiṭhá, yúṉ húí ki bahut bájdár aur gunahgár
Yusúạ aur us ke shágirdoṉ ke sáth baiṭhe, kyúnki we bahut the, aur us ke
pairau húe the. 16 Sáfiroṉ aur Farísoṉ ne use bájdároṉ aur gunahgároṉ ke sáth
kháte dekhkar us ke shágirdoṉ se kahá, ki Wuh kyúṉ bájdároṉ aur gunahgároṉ
ke sáth khátá pítá hai? 17 Yusúạ ne yih bát sunke un se kahá, ki Tandurustoṉ
ko tabíb darkár nahíṉ, balki bímároṉ ko; maiṉ sádiqoṉ ko nahíṉ, balki gunahgároṉ
ko tauba ke liye buláne áyá húṉ. 18 Aur Yúhanná ke shágird aur Farís roza
rakhá karte the; so we áke us se kahne lage, ki Yúhanná ke aur Farísoṉ ke shágird
kyúṉ roza rakhte haiṉ, par tere shágird roza nahíṉ rakhte? 19 Yusúạ ne un se
kahá, ki Kyá baratí jab tak dulhá un ke sáth hai, roza rakh sakte haiṉ? Jab tak
dulhá un ke sáth hai, we roza rakh nahíṉ sakte. 20 Par din áwenge, jab dulhá
un se liyá jáegá, aur we un dinoṉ meṉ roza rakhenge. 21 Koí koṛe thán ká
paiwand puráne kapṛe par nahíṉ lagátá, nahíṉ to wuh nayá ṭukṛá puráne se
khínchtá hai, aur wuh phaṭá baṛh játá hai. 22 Aur koí nayí wain ko puráni
mashkoṉ meṉ nahíṉ bhartá hai, nahíṉ to nayí wain se mashkeṉ phaṭ játí haiṉ, aur
wain bah játí hai, aur mashkeṉ nikammí hotí haiṉ; balki zurúr hai, ki nayí wain
nayí mashkoṉ meṉ rakhí jáwe.

23 Aur yúṉ húá ki wuh sabt ke din khetoṉ se guzrá, aur us ke shágird chalte húe
báleṉ toṛne lage. 24 Tab Farísoṉ ne us se kahá, Dekh, ye sabt ke din kyúṉ námu-
násib kám karte haiṉ? 25 Us ne unheṉ kahá, Kyá tum ne kabhí nahíṉ paṛhá, jo

Dáúd ne jab wuh, aur us ke sáthí muhtáj aur bhúkhe the, kyá kiyá? 26 Wuh
kyúnkar Abiwatr sardár káhin ke waqt Khudá ke ghar meṇ gayá, aur nazar kí
roṭíáṇ kháíṇ, aur apne sáthíoṇ ko bhí díṇ, jinheṇ kháná kisí ko rawá na thá,
magar faqat káhinoṇ ko? 27 Aur us ne unheṇ kahá, ki Sabt ádmí ke wáste
baná, na ádmí sabt ke wáste. 28 Pas Insán ká Beṭá sabt ká bhí khudáwand hai.

III. BAB.

1 Wuh phir mahfil meṇ gayá, waháṇ ek shakhs thá, jis ká ek háth sun ho
gayá thá; 2 Aur we us kí ghát meṇ lage, ki agar wuh us ko sabt ke din changá
kare, to us par nálish kareṇ. 3 Aur us ne us ádmí ko, jiská háth sun thá, kahá, ki
Bích meṇ khaṛá ho. 4 Aur us ne unheṇ kahá, Kyá sabt ke din nekí karná rawá
hai yá badí? ján bachíná yá ján márná? We lájawáb húe. 5 Wuh un kí sakht-
dilí se bahut bezár hoke aur un par ghurkí se nazar karke us ádmí ko kahá, ki
Apná háth baṛhá; aur baṛháte hí us ká háth, jaisá dúsrá thá, phir durust húá. 6
Aur Farísoṇ ne fauran nikalkar Herodíoṇ se us kí zidd meṇ maslahat kí, ki kis
tarah us ko qatl kareṇ.

7 Yusúa apne shágirdoṇ ke sáth daryá ke kanáre alag gayá, aur Jalíl aur Yahúdáh
8 Aur Yarúsalam, aur Adúm, aur Yardan ke pár se bahut log us ke píchhe
chale, aur Súr aur Saidá kí sarhaddoṇ ke báshinde us ke kámoṇ kí khabar páke
us ke pás áe. 9 Tab us ne apne shágirdoṇ se kahá, ki logoṇ ke sabab chhoṭí
kishtí us ke liye taiyár kareṇ, na ho ki use dabá ḍáleṇ. 10 Kyúnki us ne bahutoṇ
ko changá kiyá thá, iswáste we jo dukh meṇ the, sab us par gire paṛte the, ki we
us ko chhúweṇ. 11 Aur nápák rúheṇ, jab use dekhtíṇ, us ke áge giríṇ, aur
chilláke bolíṇ, ki Tú Khudá ká Beṭá hai. 12 Aur us ne unko dhamkáyá, ki use
mashhúr na kareṇ. 13 Aur wuh ek pahár par chaṛh gayá, aur jinheṇ cháhá,
buláyá, aur we uske pás áe. 14 Aur us ne bárah ko muqarrar kiyá, ki us ke sáth
raheṇ, aur ki unheṇ manádí karne ko bheje, 15 Aur ki we bímáríoṇ ko dúr
karne aur dewoṇ ko nikálne ká ikhtiyár rakheṇ: 16 Pahle Samaún ko, jis ká nám
Patthras rakhá; 17 Aur Zabdí ke Beṭe Yaaqúb ko, aur Yaaqúb ke bhái Yúhanná
ko, jinká Baní Ragsh nám rakhá yaane Garaj ke Beṭe. 18 Aur Andriyás, aur
Filip, aur Bar Talmí, aur Matí, aur Tauam, aur Khalfí ke beṭe Yaaqúb, aur
Saddí, aur Samaún Qání, 19 Aur Yahúdáh Insqaryat ko, jo uská pakaṛwáne-
wálá bhí ṭhahrá.

20 Aur we ghar meṇ áe, aur itne log phir jama húe, ki we roṭí bhí na khá sake.
21 Jab us ke rishtadároṇ ne yih suná, to use pakaṛne ko nikle; kyúnki unhoṇ
ne kahá, ki Wuh bekhud ho gayá hai. 22 Aur Sáfiroṇ ne, jo Yarúsalam se áe
the, kahá, ki Baalzabúl us ke sáth hai, aur wuh dewoṇ ke sardár kí madad se
dewoṇ ko nikáltá hai. 23 Wuh unko apne pás buláke tamsíloṇ meṇ un se kahne
lagá, ki Shaitán Shaitán ko kis tarah nikál saktá? 24 Agar kisí bádsháhat meṇ
judáí paṛe, to wuh bádsháhat ṭhahar na saktí; 25 Aur agar koí gharána apná
mukhálif hoke do faríq ho jáe, to wuh gharána ṭhahar na saktá. 26 Agar Shaitán
apná hí dushman hoke áp se judá ho jáe, to wuh qáim na rah saktá, balki us ká
ákhir hai. 27 Koí zabardast ke ghar meṇ paiṭhkar us ká asbáb lúṭ na saktá, agar
wuh pahle us zabardast ko na bándh le, aur tab wuh us ke ghar ko lúṭegá.
28 Maiṇ tum se sach kahtá húṇ, ki Sáre gunah baní Ádam ko bakhshe jáenge,

aur kufr bhí jo we bakte haiṉ. 29 Par jo koí Rúh i Quds ke haqq meṉ kufr bake,
us kí magfirat abad tak na hogí; balki wuh ạzáb i abadí ká sazáwár hai. 30 Ki
we kahte the, ki us ke sáth ek nápák rúh hai.

31 Tab us kí má, aur us ke bháí áe, aur báhar khaṛe hoke us ko bulwá bhejá.
32 Aur jab log us kí chároṉ taraf baiṭhe the, unhoṉ ne us se kahá, ki Dekh,
terí má, aur tere bháí báhar khaṛe hoke tujhe buláte haiṉ. 33 Us ne jawáb meṉ
un se kahá, ki Kaun hai merí má, yá mere bháí? 34 Aur apne ás pás ke baiṭh-
newáloṉ par nazar karke kahá, ki Dekh, merí má aur mere bháí! 35 Kyúnki jo
koí Ḳhudá kí marzí par ạmal kartá hai, wuhí merá bháí, aur merí bahin aur má
hai.

IV. BÁB.

1 Wuh phir daryá ke kanáre par taạlím dene lagá, aur itne log us ke pás jamạ
húe, ki wuh daryá meṉ kishtí par chaṛh baiṭhá, aur sab log daryá ke kanáre khush-
kí par rahe. 2 Tab us ne tamsíloṉ meṉ unko bahut sikhláyá, aur apní taạlím meṉ
un se kahá: 3 Suno, dekho, ek bonewálá bone ko niklá. 4 Aur uske bote waqt yúṉ
húá ki kuchh ráh ke kanáre girá, aur hawá ke parinde áke use chug gae. 5 Aur
kuchh sangí zamín par girá, jaháṉ usko bahut miṭṭí na milí, aur is wáste ki miṭṭí
gahrí na thí, jald ugá; 6 Par jab súraj niklí, wuh jal gayá, aur jaṛ na rakhne ke
sabab se súkh gayá. 7 Aur kuchh kánṭoṉ meṉ girá, aur kánṭoṉ ne baṛhke us ko
dabá ḍálá, aur us meṉ dána na lagá. 8 Aur kuchh achchhí zamín meṉ girá, aur
ugtá baṛhtá phal láyá, ek tís guná, ek sáṭh guná, aur ek sau guná. 9 Aur us ne
unheṉ kahá, ki Jis ko sunne ke kán hoṉ, sune.

10 Jab use farágat húí, us ke sáthíoṉ ne un bárah ke sáth us tamsíl ká istifsár
kiyá. 11 Us ne un se kahá, ki Ḳhudá kí bádsháhat ká ráz jánná tumheṉ baḳhshá
gayá hai; par unko, jo báhar haiṉ, sab kuchh tamsíloṉ meṉ hotá hai, 12 Ki we
dekhte húe dekhte haiṉ, par daryáft na karte haiṉ, aur sunte húe sunte haiṉ, par
na samajhte haiṉ, ki we phireṉ, aur un ke gunáh muáf howeṉ. 13 Phir us ne
unheṉ kahá, ki Kyá tum yih tamsíl nahíṉ samjhe ho, to aur tamsíloṉ ko kyúnkar
samjhoge?

14 Bonewálá kalám ko botá hai. 15 Jo ráh ke kanáre haiṉ, jaháṉ kalám boyá játá
hai, we haiṉ, ki jab sunte, to Shaitán fauran átá, aur kalám ko, jo dil meṉ boyá
gayá thá, chhín letá hai. 16 Isí tarah jo sangí zamín meṉ boe gae, we haiṉ, ki jab
kalám ko sunte, to jaldí use ḳhushí se qabúl karte; 17 Par we áp meṉ jaṛ nahíṉ
rakhte haiṉ, balki chand roza haiṉ; aur jonhí kalám ke wáste taklíf aur zulm hotá
hai, wonhí ṭhokar kháte haiṉ. 18 Jo kánṭoṉ meṉ boe gae, we haiṉ, jo kalám sunte
haiṉ; 19 Par dunyá kí fikr, aur daulat ká fareb, aur aur chízoṉ kí lálach dáḳhil
hoke kalám ko dabátí haiṉ, aur wuh bephal hotá hai. 20 Aur jo achchhí zamín
meṉ boe gae, we haiṉ, jo kalám ko sunte, aur qabúl karte, aur phal láte haiṉ,
ek tís guná, ek sáṭh guná, ek sau guná.

21 Phir us ne un se kahá, Kyá chirág is liye átá hai ki paimáne aur palang ke
níche rakhá jáwe? kyá is liye nahíṉ ki chirágdán par rakhá jáwe? 22 Kyúnki
kuchh poshída nahíṉ, jo záhir na ho, aur kuchh chhipá nahíṉ, magar is liye ki
khul jáwe. 23 Jis ko sunne ke kán hoṉ, sune. 24 Phir us ne un se kahá, Socho,

ki kyá sunte ho. Jis náp se tum nápte ho, tumháre liye nápá jáegá; aur tumheŋ,
jo sunte ho, ziyáda diyá jáegá. 25 Kyúnki jis ke pás kuchh hai, us ko diyá
jáegá; aur jis ke pás kuchh nahíŋ hai, wuh bhí jo us ke pás ho, liyá jáegá.
26 Phir us ne kahá, ki Khudá kí bádsháhat us bíj kí mánind hai, jise ek ádmí
apne khet meŋ botá hai; 27 Aur wuh rát ko sotá, aur din ko jágtá hai, aur jab
us ko maalúm nahíŋ, bíj jamtá, aur baṛhtá hai. 28 Kyúnki zamín áp se áp phal
látí hai, pahle sabzí, tab bál, baad us ke pakká dána. 29 Aur jab dána taiyár
húá, to wuh filfaur hansuá lagátá hai, kyúnki dirau ká waqt pahunchá hai.
30 Phir us ne kahá, ki Ham Khudá kí bádsháhat kis kí mánind kaheŋ, aur us
ke liye kaunsí tamsíl láweŋ? 31 Wuh ráí ke dáne kí mánind hai, ki jab zamín
meŋ boyá játá, zamín ke sab bíjoŋ se chhoṭá hai. 32 Par jab boyá gayá,
to ugtá hai, aur sab tarkárioŋ se baṛá hotá hai, aur itní baṛí ḍálíáŋ nikáltá hai,
ki ásmán ke parinde us ke sáya ke níche baserá kar sakte haiŋ.
33 Aur wuh unheŋ aisí bahut sí tamsíloŋ meŋ sukhan kahtá thá, ki we sun
sakte. 34 Par bagair tamsíl ke us ne un se kalám na kiyá, par khalwat meŋ
apne shágirdoŋ se sab ká bayán kiyá.
35 Usí din, jab shám húí, usne unheŋ kahá, ki Ao, ham us pár jáeŋ. 36 Tab
we logoŋ ko rukhsat karke us ko jis tarah se ki kishtí par thá, le gae; aur chhoṭí
aur kishtíáŋ us ke sáth thíŋ. 37 Aur baṛí ándhí chalí, aur aisí lahareŋ kishtí par la-
gíŋ, ki wuh bhar játí thí. 38 Aur wuh patwár kí taraf sir tale takiya rakhke sotá
thá. Unhoŋ ne use jagáke kahá, ki Ai ustád, kyá tú kuchh khabar nahíŋ letá, ki
ham halák hote haiŋ? 39 Us ne uṭhkar hawá ko dhamkáyá, aur daryá se kahá, ki
Tham já, chup rah! Tab hawá tham gaí, aur baṛá chain húá. 40 Aur us ne
unheŋ kahá, ki Tum kis wáste aise ḍarnewále ho, tum kyúŋ be iatiqád hote ho?
41 Aur log bahut ḍar gae, aur ápus meŋ kahne lage, ki Yih kaun hai, ki hawá aur
daryá bhí us ke farmánbardár haiŋ?

V. BAB.

1 Aur we daryá ke pár Gadaríoŋ ke zila meŋ áe. 2 Aur joŋ wuh kishtí se
utrá, wonhí ek ádmí, jis meŋ nápák rúh thí, qabroŋ se nikalkar us ko milá. 3
Wuh qabroŋ meŋ rahtá thá; aur koí us ko zanjíroŋ se bándh na saktá thá. 4
Kyúnki wuh bár bár beríoŋ aur zanjíroŋ se bándhá gayá thá, aur us ne zanjíreŋ
toṛ ḍálíŋ, aur beríoŋ ke ṭukṛe ṭukṛe kiye, aur koí use hargiz rám kar na saká.
5 Wuh hamesha rát din paháṛoŋ aur qabroŋ meŋ chillátá, aur apne ko patthar-
roŋ se kúṭtá thá. 6 Wuh Yusúa ko dúr se dekhkar dauṛá, aur sijda kiyá, 7
Aur baṛí áwáz se chilláke kahá, ki Ai Khudá Taálá ke Beṭe Yusúa, mujh se tujhe
kyá kám? Maiŋ tujhe Khudá kí qasam detá húŋ, ki mujhe na dukhá. 8 Kyúnki
us ne us se kahá thá, ki Ai nápák rúh, is ádmí meŋ se nikal. 9 Aur us ne us se
púchhá, ki Terá kyá nám hai? Usne jawáb diyá, ki Merá nám lashkar hai,
kyúnki ham bahut haiŋ. 10 Aur us ne us kí bahut minnat kí, ki Hamko is zila
se mat nikál. 11 Aur waháŋ us paháṛ ke pás ek baṛá galla súaroŋ ká chartá
thá. 12 Dewoŋ ne us se arz karke kahá, ki Hamko un súaroŋ men bhej, ki ham un
meŋ jáweŋ. 13 Yusúa ne fauran unko jáne diyá. Tab we nápák rúheŋ nikalkar
súaroŋ meŋ gaíŋ, aur wuh galla karáre par se daryá meŋ kúdá; aur we qaríb
do hazár ke the, ki daryá meŋ ḍúbke mar gae 14 Aur charwáhe bháge, aur

shahr aur dihát meu khabar pahunchái; aur log us májará dekhne ko nikle. 15
Aur we Yusúa ke pás áe, aur us díwáne ko, jis meu lashkar thá, baithe aur
kapre pahine húe hoshiyár dekhke bahut dar gae. 16 Aur dekhnewáloụ ne
dewou ká ahwál aur súarou ká májará un se bayán kiyá. 17 Tab we us se arz
karne lage, ki Wuh un kí sarhaddou se nikal jáwe. 18 Jab wuh kishtí par
charh gayá, to us ne, jo díwána thá, us kí minnat kí, ki us ke sáth rahe. 19 Par
Yusúa ne use áne na diyá, balki us se kahá, ki Apne qarábatíou ke pás ghar meu
já, aur unko khabar de, ki KHUDAWAND ne rahm karke mere liye bará kám
kiyá hai. 20 Tab wuh chalá gayá, aur jo Yusúa ne us se kiyá thá, us kí
manádí Dasshahr meu karne lagá; aur sab mutaajjib húe.

21 Jab Yusúa kishtí par phir pár áyá, bahut log us ke pás jama húe, aur wuh
daryá ke nazdík thá. 22 Aur dekho, mahfil ke sardárou meu se ek shakhs Yair nám
áyá, aur use dekhkar us ke qadam par girá, 23 Aur us kí barí minnat karke kahá,
ki Merí chhotí betí marne par hai; is wáste tú ákar us par háth rakh, ki wuh
bache, aur jíwe. 24 Wuh us ke sáth gayá, aur bahut log, jo us par gire parte the,
us ke píchhe chale.

25 Aur ek aurat, jis ká bárah baras se lahú jári thá, 26 Jis ne bahutse tabíbou
kí dawáeu kháíu thíu, aur apná sab máya kharch karke kuchh fáida na páyá,
balki beshtar badtar húí thí, 27 Yusúa kí khabar sunkar us hujúm men us
ke píchhe se áí, aur us ke kapre ko chhúá. 28 Kyúnki us ne kahá, ki
Agar maiu sirf us ke kapre ko chhúúu, to changí ho jáúngí. 29 Aur filfaur us
ke lahú ká sotá súkh gayá, aur usne apne badan meu maalúm kiyá, ki maiu us
áfat se changí húí húu. 30 Aur Yusúa filfaur az khud jánke, ki mujh meu se
iláj kí qúwat nikli hai, us amboh kí taraf mutawajjih húá, aur kahá, ki Mere
libás ko kisne chhúá? 31 Us ke shágirdou ne use kahá, ki Tú dekhtá hai, ki log
tujh par gire parte haiu, to kyúu kahtá hai, ki kisne mujhko chhúá? 32 Aur
wuh use jisne yih kám kiyá thá, dekhne ko áspás tákne lagí. 33 Aur wuh aurat
dartí kámptí áí; kyúnki wuh jántí thí, ki mujh par kyá ho gayá hai, aur wuh us
ke áge gir parí, aur sab sach sach us se kahá. 34 Tab us ne use kahá, ki Ai betí,
tere ímán ne tujh ko bacháyá hai, salámat já, aur apní áfat se bachí rah.

35 Jab wuh hanoz yih kahtá hí thá, mahfil ke sardár ke logou ne ákar kahá, ki
Terí betí mar gaí; phir ustád ko kyúu tasdía detá hai? 36 Par Yusúa ne us
bát ko, jo we kah rahe the, sunte hí mahfil ke sardár ko kahá, ki Mat dar, faqat
iatiqád rakh. 37 Aur us ne Patthras aur Yaaqúb aur Yaaqúb ke bhái Yúhanná
ke siwá kisí ko apne sáth áne na diyá. 38 Aur us sardár ke ghar meu áke logou
ko dhúm macháte aur rote kalapte dekhá, 39 Aur bhitar jáke unheu kahá, ki Tum
kis wáste dhúm macháte, aur nála karte ho? larkí mar nahíu gaí, balki sotí hai.
40 We us par hanse. Lekin wuh sab ko báhar karke larkí ke má báp ko aur apne
sáthíou ko leke jaháu wuh larkí parí thí, andar áyá, 41 Aur us larkí ká háth
pakarke us se kahá, ki Talita qúmí, jis ke ye maane haiu, ki Ai larkí, maiu
tujhe kahtá húu, ki Uth! 42 Wouhí wuh larkí uthí, aur chalne lagí, kyúnki wuh
bárah baras kí thí; tab we hairat i shadíd se mabhút ho gae. 43 Aur us ne unheu
taakíd se farmáyá, ki Use koí na jáne, aur kahá, ki use kuchh kháne ko deweu.

VI. BAB.

1 Phir waháṉ se rawána húá, aur apne wataṉ meṉ áyá, aur us ke shágird us
ke píchhe chale. 2 Aur sabt ke din wuh mahfil meṉ taạlím dene lagá, aur bahut
jo sunte the, mutaạjjib húe, aur bole, ki Kaháṉ se us ko yih milá? aur yih kaisí
hikmat hai, jo use dí gaí, ki aisí karámateṉ us ke háthoṉ se hotí haiṉ? 3 Kyá
yih Mariyam ká beṭá baṛhaí nahíṉ? aur Yaạqúb, aur Yúsí, aur Yahúdáh, aur
Samạún ká bháí nahíṉ? aur kyá us kí bahineṉ hamáre yaháṉ nahíṉ? Aur unhoṉ
ne us se ṭhokar kháí. 4 Yusúạ ne unheṉ kahá, ki Nabí beizzat nahíṉ, magar
faqat apne watan aur apne qarábatíoṉ aur apne ghar meṉ. 5 Aur wuh koí muạjiza
waháṉ dikhlá na saká, sirf thoṛe bímároṉ par háth rakhkar unheṉ changá kiyá.
6 Aur wuh unkí beímání se hairán húá, aur áspás kí bastíoṉ meṉ taạlím detá
phirá.

7 Aur wuh un bárah ko buláke unheṉ do do karke bhejne lagá; aur unko ná-
pák rúhoṉ par ikhtiyár diyá, 8 Aur farmáyá, ki Ek láṭhí ke siwá apne safar ke
liye kuchh mat leo, na jholí, na roṭí, na paisá apne kamarband meṉ. 9 Magar jútíáṉ
pahino, par do kurte nahíṉ. 10 Aur usne yih bhí kahá, ki Jaháṉ kahíṉ tum kisí
ghar meṉ jáo, to jab tak waháṉ se rawána ho, us meṉ ṭhaharo. 11 Aur agar we
tum ko qabúl na kareṉ, na tumhárí suneṉ, to chalte waqt apne páoṉ kí dhúl un
par gawáhí ke liye jháṛo 12 Maiṉ tum se sach kahtá húṉ, ki Adálat ke din Sadúm
aur Amúrah par tujh se ziyáda ásání hogí. We rawána hokar manádí karne lage,
ki Tauba karo. 13 Aur unhoṉ ne bahut dewoṉ ko nikálá, aur bahut bímároṉ par
tel malkar unko changá kiyá.

14 Aur Herod bádsháh ne suní, kyúnki us ká nám mashhúr ho gayá thá, aur
kahá, ki Yúhanná baptismánewálá murdoṉ meṉ se jí uṭhá hai, aur is wáste ye
karámateṉ us se záhir hotí haiṉ. 15 Auroṉ ne kahá, ki Wuh Iliyáh hai, phir
auroṉ ne kahá, ki Nabí hai, nabíon ká sá ek. 16 Lekin Herod ne sunkar kahá,
ki Yúhanná jis ká sir maiṉ ne katwáyá, wuhí murdoṉ meṉ se jí uṭhá hai.
17 Kyúnki Herod ne apne bháí Filip kí jorú Herodiya kí khátir, jise us ne byáh
kiyá thá, logoṉ ko bhejkar Yúhanná ko pakaṛwáke qaidkháne meṉ band kiyá;
18 Is liye ki Yúhanná ne Herod ko kahá thá, ki Apne bháí kí jorú ko rakhná tujh
ko rawá nahíṉ. 19 Iswáste Herodiya us se kína rakhtí thí, aur use qatl karne ká
qábú ḍhúnḍhtí, par na pátí thí; 20 Kyúnki Herod Yúhanná ko mard i sádiq aur
muqaddas jánkar, use ḍartá aur mántá, aur us kí bahut bátoṉ par ạmal kartá, aur
khushí se us kí suntá thá. 21 Jab Herod ne apní sálgirih meṉ apne amíroṉ aur
faujdároṉ aur Jalíl ke sardároṉ kí ziyáfat kí, to qábú ká din áyá; 22 Kyúnki
Herodiya kí beṭí andar áí, aur náchí, aur Herod aur us ke mihmánoṉ ko
khush kiyá. Tab bádsháh ne us laṛkí ko kahá, ki Jo cháhe so máng, maiṉ
tujhe dúngá. 23 Aur qasam kháke us se kahá, ki Jo kuchh tú mujh se mángegí,
maiṉ apní ádhí bádsháhát tak tujhe dúngá. 24 Wuh chalí gaí, aur apní má se
púchhá, ki Maiṉ kyá mángúṉ? Wuh bolí, ki Yúhanná baptismánewále ká sir.
25 Tab wuh fauran bádsháh ke pás chálákí se phir áí, aur ạrz karke kahá, ki Maiṉ
cháhtí húṉ, ki tú ek thál meṉ Yúhanná baptismánewále ká sir mujhe abhí mangwá
de. 26 Tab bádsháh bahut dilgír húá, tis par bhí apní qasam, aur apne mihmánoṉ
kí khátir use ṭálne na cháhá. 27 So bádsháh ne fauran ek jallád ko bhejkar us ke

sir láne ká hukm diyá. 28 Us ne jákar qaidkháne meu us ká sir kátá, aur thál meu láyá, aur us larkí ko diyá, aur us larkí ne apní má ko diyá. 29 Tab us ke shágird yih sunkar áe, aur us kí lásh ko uṭháke qabr meu rakhá.

30 Aur rasúl Yusúa ke pás phir jama húe, aur jo kuchh unhou ne kiyá, aur sikhláyá thá, sab us se bayán kiyá. 31 Us ne unheu kahá, ki Alag janglí jagah meu chalo, aur zarra sustáo; kyúnki itne log áte játe the, ki unko kháne kí bhí fursat na thí. 32 So we kishtí par janglí jagah kí khalwat meu gae. 33 Par logou ne unheu játe dekhá, aur kitnou ne use pahcháná, aur sáre shahrou se khushkí khushkí udhar daure, aur un se áge já pahunche, aur faráham hokar us pás áe. 34 Aur jab Yusúa ne nikalkar jamm i gafír ko dekhá, use un par rahm áyá; kyúnki we un bherou kí mánind the, jin ká charwáhá nahíu; aur wuh unheu bahutsí báteu sikhláne lagá.

35 Jab din bahut ḍhalá, us ke shágirdou ne us pás áke kahá, ki Yih jagah wírán hai, aur bahut der húí hai: 36 Unheu rukhsat kar, ki we chárou taraf ke gáou aur bastíou meu jáweu, aur apne wáste roṭí mol leweu, kyúnki un ke pás kuchh kháne ko nahíu hai. 37 Us ne jawáb meu unheu kahá, ki Tum unheu kháne ko do. We bole, ki Kyá ham jáke do sau dínár kí roṭíáu mol leweu, aur unheu khiláweu? 38 Us ne un se púchhá, ki Tumháre pás kitní roṭíáu haiu? jáke dekho. Unhou ne daryáft karke kahá, ki Pánch roṭíáu, aur do machhlíáu. 39 Us ne unheu farmáyá, ki un sab ko harí ghás par saff saff biṭhláweu. 40 Aur we sau sau aur pachás pachás saff saff baiṭhe. 41 Tab us ne un pánch roṭíou aur do machhlíou ko leke ásmán kí taraf dekhá, aur barakat mángkar roṭíáu toríu, aur logou ke áge rakhne ko apne shágirdou ko díu, aur do machhlíáu us ne un sabhou meu báuṭíu. 42 Aur we sab kháke ásúda húe. 43 Aur unhou ne ṭukrou se bárah ṭokríáu bharkar uṭháíu, aur kuchh machhlíou se bhí páyá. 44 Aur we jinhou ne roṭíáu kháíu, pánch hazár mard ke qaríb the.

45 Aur fauran us ne apne shágirdou ko taakíd se hukm kiyá, ki Kishtí par chaṛho; jis arsa meu ki maiu logou ko rukhsat karúu, tum pár Bait Saidá meu áge já raho. 46 Aur unheu rukhsat karke áp ek pahár par duá mángne ko gayá. 47 Jab shám húí, to kishtí bích daryá meu thí, aur wuh akelá khushkí par thá. 48 Aur us ne dekhá, ki we kheone meu sakht mihnat karte haiu; kyúnki hawá unke mukhálif thí. Aur rát ke chauthe pahar ke nazdík wuh daryá par chaltá húá un ke pás áyá, aur un se áge baṛhne cháhá. 49 Unhou ne use daryá par chalte dekhke khiyál kiyá, ki kuchh dhokhá sá hai, aur chillá uṭhe. 50 Ki sabhou ne use dekhá, aur ghabráe. Wuh fauran un se bolá, aur unheu kahá, ki Khátirjama rakho; maiu húu; mat ḍaro. 51 Aur us ke kishtí par áte hí hawá tham gaí; aur we áp meu niháyat hairán aur mutaajjib húe. 52 Kyúnki we roṭíou ke muajiza ko na samjhe the, ki un ká dil sakht thá. 53 Aur we pár jáke Kinnárat ke mulk meu áe, aur ghát par gae. 54 Jab we kishtí par se utre, filfaur log use pahchánke us mulk kí chárou taraf se daure, aur bímárou ko chárpáíou par ḍálke jaháu unhou ne suná thá, ki wuh hai, le jáne lage. 55 Aur jis jis bastí, yá shahr, yá gánw meu wuh játá thá, waháu unhou ne bímárou ko bázárou meu rakhá, aur us kí minnat kí, ki sirf us ke kapre ke dáman ko chhúeu; aur jitnou ne use chhúá, change ho gae.

VII. BAB.

1 Aur Farís aur baaze sáfir, jo Yarúsalam se áe the, us ke pás jama húe. 2 Jab
unhoṇ ne us ke baaze shágirdoṇ ko nápák, yaane bin dhoe háthoṇ se roṭí kháte
dekhá, to unheṇ malámat kí. 3 Kyúnki Farís aur sab Yahúdí, jo Buzurgoṇ kí
hadís mánte haiṇ, jab tak apne háthoṇ ko mal malke na dhoweṇ, nahíṇ kháte haiṇ:
4 Aur bázár se áke jab tak na baptismáweṇ, nahíṇ kháte, aur bahut aur báteṇ
haiṇ, jinko we amal meṇ láke mánte haiṇ, jaisí ki piyáloṇ, aur tháloṇ, aur támbe
ke bartanoṇ, aur palangoṇ ke baptism. 5 So Farísoṇ aur sáfiroṇ ne us se púchhá, ki
Tere shágird Buzurgoṇ kí hadís ke muwáfiq kyúṇ nahíṇ chalte, balki nápák háthoṇ
se roṭí kháte haiṇ? 6 Us ne jawáb meṇ unheṇ kahá, ki Kaisí achchhí nubúwat
Yasaiyáh nabí ne tum makkároṇ ke haqq meṇ kí, jaisá likhá hai, ki Ye log
laboṇ se merí takrím karte haiṇ, par un ke dil mujh se dúr haiṇ. 7 We ádmíoṇ ke
hukmoṇ kí taalím dekar merí bandagí abas karte haiṇ. 8 Kyúnki tum Khudá ke
hukm ko chhoṛkar, ádmíoṇ kí hadís, tháloṇ aur piyáloṇ ke baptism ko mánte, aur
bahut aur aisí bátoṇ par chalte ho. 9 Phir us ne unheṇ kahá, ki Tum achchhí
tarah se Khudá ke hukm ko tálte ho, ki apní hadís ko máno. 10 Kyúnki Músá
ne kahá hai, ki Apne má báp kí izzat kar; aur jo apne má báp ko burá kahe, qatl
kiyá jáwe. 11 Lekin tum kahte ho, ki Agar koí ádmí apne má báp se kahe
ki Jo mujhe tujh ko dená wájib thá, qurbán yaane hadya hai: 12 To tum use us
ke báp yá má kí kuchh madad karne nahíṇ dete. 13 So tum Khudá ke kalám
ko apní hadís se, jo tum ne járí kí, bátil karte, aur aisá bahut kuchh karte ho.
14 Aur us ne sab logoṇ ko apne pás bulíyá, aur unheṇ kahá, ki Tum sab merí
suno, aur samjho! 15 Aisí koí chíz ádmí ke báhar nahíṇ, jo us meṇ dákhil hoke
use palíd kar sake; par we chízeṇ, jo us meṇ se nikaltí haiṇ, we hí insán ko palíd
kartí haiṇ. 16 Jis ko sunne ke kán hoṇ, sune.

17 Jab wuh logoṇ ke pás se ghar meṇ áyá, to shágirdoṇ ne us se us tamsíl ká
istifsár kiyá. 18 Us ne unheṇ kahá, Kyá tum bhí aise nádán ho? Kyá tum nahíṇ
jánte, ki Jo chíz báhar se ádmí meṇ játí hai, use nápák nahíṇ kar saktí hai? 19
Kyúnki wuh us ke dil meṇ nahíṇ, balki peṭ meṇ játí hai, jaháṇ se kháne kí nápákí
páikháne meṇ girtí hai. 20 Phir us ne kahá, ki Jo ádmí se nikaltá, wuhí ádmí ko
nápák kartá hai. 21 Kyúnki andar se, ádmí ke dil se burá khiyál, ziná kárí, harámkárí,
khún, 22 Chorí, lálach, badí, dagá, kharábí, badnazarí, kufr, shekhí, bewuqúfí nikaltí
haiṇ. 23 Ye sab burí chízeṇ andar se nikaltí haiṇ, aur ádmí ko nápák kartí haiṇ.

24 Wuh waháṇ se uṭhke Súr aur Saidá kí sarhadd ko gayá, aur ek ghar meṇ áke
cháhá, ki koí na jáne; lekin wuh chhipá na rah saká. 25 Kyúnki ek aurat, jiskí
laṛkí meṇ nápák rúh thí, 26 Aur jo Súr aur Saidá kí watan kí Yúnání thí, us kí
khabar sunke áí, aur us ke qadam par girke us kí minnat kí, ki deo ko us kí beṭí
se nikále. 27 Par Yusúa ne use kahá, ki Pahle laṛkoṇ ko ser hone de, kyúnki
laṛkoṇ kí roṭí ko lená aur kuttoṇ ke áge phenkná achchhá nahíṇ. 28 Us ne jawáb
meṇ use kahá, ki Sach, Ai Khudáwand, lekin mez ke tale kutte laṛkoṇ kí roṭí
ke ṭukṛoṇ meṇ se kháte haiṇ. 29 Tab us ne us se kahá, ki Is bát ke sabab se tú
chalí já: wuh deo terí beṭí se nikal gayá hai. 30 Jab wuh ghar meṇ pahunchí,
dekhá ki deo nikal gayá, aur beṭí bichhaune par paṛí hai.

31 Wuh Súr aur Saidá kí sarhadd se phir rawána hokar daryá i Jalíl kí taraf Das-

shahr kí sarhadd meŋ áyá. 32 Aur log ek bahre gúnge ko us pás láe, aur us
kí minnat kí, ki us par háth rakhe. 33 Wuh us ko logoŋ se alag le gayá, aur apní
ungliyoŋ ko us ke kánoŋ meŋ ḍálí, aur thúkke us kí jíbh ko chhúá; 34 Aur ás-
mán par nazar karke áh kí, aur use kahá, ki Iffatah, yaạne khul já. 35 Wonhí us
ke kán khul gae, aur us kí jíbh kí band ṭúṭ gaí, aur wuh sáf bolne lagá. 36 Aur
us ne unko farmáyá, ki Kisí se na kahná; lekin jitná us ne unheŋ manạ kiyá
thá, we utní ziyáda mashhúr karte the. 37 Aur unhoŋ ne niháyat hairán hoke
kahá, ki Us ne sab achchhá kiyá; ki wuh bahroŋ ko sunne aur gúngoŋ ko
bolne kí táqat detá hai.

VIII. BAB.

1 Un dinoŋ meŋ jab bahut log faráham the, aur unke pás kuchh kháná na thá,
Yusúạ ne apne shágirdoŋ ko bulákar unheŋ kahá, 2 Ki Mujh ko logoŋ par rahm
átá hai, kyúnki we tín roz se mere sáth haiŋ, aur un ke pás kuchh kháneko nahíŋ.
3 Aur agar maiŋ unko bhúkhá ghar jáne ko rukhsat karúŋ, to we ráh meŋ mánda
ho jáenge; kyúnki un meŋ bahutere dúr se áe haiŋ. 4 Us ke shágirdoŋ ne use jawáb
diyá, ki Kyá yaháŋ jangal meŋ koí in logoŋ ko roṭí se ser kar saktá hai? 5 Us ne
un se púchhá, ki Tumháre pás kitní roṭíáŋ haiŋ? We bole, Sát. 6 Tab us ne
logoŋ ko hukm kiyá, ki zamín par baiṭh jáeŋ, aur us ne we sát roṭíáŋ líŋ, aur shukr
karke toṛíŋ, aur apne shágirdoŋ ko díŋ, ki un ke áge rakheŋ, aur unhoŋ ne logoŋ
ke áge rakh díŋ. 7 Aur un pás kaí ek chhoṭí machhlíáŋ thíŋ. So us ne barakat
mángkar hukm kiyá, ki unheŋ bhí un ke áge rakheŋ. 8 Aur log kháke ásúda húe,
aur bache húe ṭukṛoŋ se sát ṭokríáŋ uṭháíŋ. 9 Aur khánewále chár hazár ke qaríb
the. Aur us ne unheŋ rukhsat kiyá.

10 Aur wuh fauran apne shágirdoŋ ke sáth kishtí par chaṛhke Dalmanúta kí
sarhadd meŋ áyá. 11 Aur Farís nikle, aur us ke imtiháŋ karne ke wáste ásmáŋ se
ek nishán mángkar hujjat karne lage. 12 Us ne apní rúh meŋ áh márke kahá, ki
Is zamáne ke log kyúŋ nishán mángte haiŋ? Maiŋ tum se sach kahtá húŋ, ki Is
zamáne ke logoŋ ko nishán diyá na jáegá.

13 Aur unheŋ chhoṛke kishtí par chaṛhá, aur us pár gayá. 14 Aur we roṭí lene
bhúl gae the, aur kishtí meŋ un ke pás ek roṭí ke siwá kuchh na thá. 15 Aur us
ne unheŋ yúŋ farmáyá, ki Khabardár, Farísoŋ ke khamír aur Herod ke khamír se
parhez karo. 16 Tab we ápus meŋ guftgú karke kahne lage, ki Yih is liye hai, ki
hamáre pás roṭí nahíŋ. 17 Yusúạ ne yih maạlúm karke un se kahá, ki Tum kyúŋ
sochte ho, ki Hamáre pás roṭí nahíŋ? Kyá tum abtak na bújhte aur na samajhte
ho? Kyá ab tak tumhárá dil sakht hai? 18 Tum ánkh rakhte húe nahíŋ dekhte, aur
kán rakhte húe nahíŋ sunte, aur yád nahíŋ karte ho? 19 Jab maiŋ ne pánch hazár
ke wáste pánch roṭíáŋ toṛíŋ, tum ne ṭukṛoŋ se kitní ṭokríáŋ bharkar uṭháíŋ? We
bole, Bárah. 20 Aur jab chár hazár ke liye sát roṭíáŋ, tum ne ṭukṛoŋ se kitní
ṭokríáŋ bharkar uṭháíŋ? We bole, Sát. 21 Tab us ne unheŋ kahá, Phir tum
kyúŋ nahíŋ samajhte?

22 Aur wuh Bait Saidá meŋ áyá, aur we ek andhe ko us ke pás láe, aur uskí
minnat kí, ki wuh use chhúwe. 23 Wuh us andhe ká háth pakaṛke bastí se báhar le
gayá, aur us kí ánkhoŋ meŋ thúká, aur apne háth us par rakhkar us se púchhá, ki

Tú kuchh dekhtá hai? 24 Us ne úpar dekhá, aur kahá, ki Main darakhton kí
mánind ádmíon ko chalte dekhtá hún. 25 Tab us ne phir us kí ánkhon par háth
rakhe, aur us ko úpar dikháyá: aur wuh aisá changí ho gayá, ki sab ko sáf dekhne
lagá. 26 Aur us ne use yih kahke ghar bhejá, ki Bastí men mat já, aur bastí
men kisí se mat kah. 27 Yusúạ aur us ke shágird Qaisariya Filipí kí bastíon
men gae, aur ráh men us ne apne shágirdon se púchhá, ki Main kaun hún,
mujhe log kyá kahte hain? 28 Unhon ne jawáb diyá, ki Baạze kahte hain, ki Yú-
hanná baptismánewálá, aur baạze Iliyáh, aur baạze nabíon men se ek. 29 Us ne
unhen kahá, Par tum kyá kahte ho, main kaun hún? Patthras bolá, Tú Masíh
hai. 30 Us ne unhen farmáyá, ki Mere haqq men kisí se mat kaho. 31 Tab wuh
unhen ḳhabar dene lagá, ki Zurúr hai, ki Insán ká Beṭá bahut dukh uṭháwe, aur
Buzurgon, aur sardár káhinon, aur sáfiron se radd kiyá jáwe, aur márá jáwe, aur tín
roz ke baạd jí uṭhe. 32 Aur us ne yih kalám sáf kahá. Tab Patthras use pakaṛ-
ke us par jhunjhláne lagá. 33 Par wuh phirá, aur apne shágirdon par nazar karke
Patthras par jhunjhláyá, aur kahá, ki Ai shaitán, mere áge se dúr ho! kyúnki tú
Ḳhudá kí báton ko nahín, balki ádmíon kí báton ko mántá hai. 34 Aur usne apne
shágirdon ke sáth logon ko buláyá, aur un se kahá, ki Jo koí mere píchhe áyá
cháhe, wuh apná inkár kare, aur apní salíb uṭháwe, aur merí pairawí kare. 35
Kyúnki jo koí apní ján bacháyá cháhe, us ko khowegá; aur jo koí mere aur ḳhush-
ḳhabarí ke wáste apní ján khowe, use bacháwegá. 36 Kyúnki agar ádmí tamám
jahán tasarruf men láwe, aur apní ján kí halákat uṭháwe, to us ko kyá fáida hogá?
37 Phir ádmí apní ján ke badle men kyá degá? 38 Kyúnki jo koí is zamáne ke
zinákár aur gunahgár logon men mujh se aur merí báton se sharmáwe, Insán ká
Beṭá bhí, jab wuh apne báp ke jalál men muqaddas firishton ke sáth áwegá,
us se sharmáwegá.

IX. BAB.

1 Aur us ne unhen kahá, ki Main tum se sach kahtá hún, ki un men se, jo
yahán házir hain, baạze hain, jo maut ká maza na chakhenge jab tak ki Ḳhudá kí
bádsháhat ko qudrat se áte na dekh len.

2 Aur chha din ke baạd Yusúạ ne Patthras aur Yaạqúb aur Yúhanná ko sáth
liyá, aur unhen ek únche paháṛ par alag le gayá? 3 Aur unke áge us kí súrat
mubaddal húí, aur us ká libás chamakne lagá, aur niháyat safed barf kí mánind ho
gayá, aisá ki koí dhobí zamín par itná safed nahín kar saktá. 4 Aur Iliyáh Músá
ke sáth unhen dikhláí diyá, aur we Yusúạ se báten karte the. 5 Tab Patthras
bolá, aur kahá, ki Ai rabbí, hamárá yahán rahná achchhá hai: so ham tín makán
banáwen, ek tere liye, aur ek Músá ke liye, aur ek Iliyáh ke liye. 6 Kyúnki wuh
nahín jántá thá, ki kyá kahtá hai, is liye ki we bahut ḍar gae the. 7 Aur ek
bádal ne un par sáya kiyá, aur ek áwáz us bádal se yih kahtí húí ái, ki Yih merá
piyárá Beṭá hai, us kí suno! 8 Phir unhon ne ekáek nazar karke Yusúạ ke siwá
aur kisí ko apne sáth na dekhá.

9 Jab we paháṛ par se utarte the, us ne unhen hukm kiyá, ki Jo tum ne dekhá
hai, jab tak Insán ká Beṭá murdon men se na jí uṭhe, kisí se mat kahná. 10 We us
kalám ko yád rakhkar ápus men tazkira karte the, ki murdon men se jí uṭhne kí

maaní kyá hai? 11 Tab unhon ne us se sawál kiyá, ki Sáfir kyún kahte hain, ki
pahle Iliyáh ká áná zurúr hai? 12 Us ne jawáb men unhen kahá, ki Iliyáh albatta
pahle átá, aur sab kuchh bahál kartá hai. Aur Insán ke Beṭe ke haqq men
kyúnkar likhá hai, ki wuh bahut dukh uṭháwegá, aur haqír jáná jáegá? 13 Lekin
main tum se kahtá hún, ki Iliyáh á chuká, aur unhon ne jo kuchh cháhá, us ke
sáth kiyá, jaisá us ke haqq men likhá hai.

14 Jab wuh apne shágirdon ke pás áyá, us ne un ke chaugird bahut logon ko
aur sáfiron ko un ke sáth hujjat karte dekhá. 15 Aur fauran sab log use dekhkar
hairán húe, aur us ke pás dauṛe áe, aur use salám kiyá. 16 Tab us ne sáfiron se
púchhá, ki Tum un se kyá bahs karte ho? 17 Logon men se ek ne jawáb men
kahá, ki Ai ustád, main apne beṭe ko, jis men gúngí rúh hai, tere pás láyá hún.
18 Aur jahán kahín wuh us ko pakaṛtá hai, use paṭaktá hai, aur wuh kaf bhar látá
aur dánt pístá, aur kamzor ho játá hai. Aur main ne tere shágirdon se kahá, ki
us ko nikálen, par we na kar sake. 19 Tab wuh un se kahne lagá, ki Ai beímán
log, main kab tak tumháre sáth rahún, main kab tak tumhárí bardásht karún:
use mere pás láo. 20 Aur we use us ke pás láe, aur jon us ne us ko dekhá, wonhí
rúh ne us ko ainṭháyá, aur wuh zamín par girá, aur kaf láke loṭ gayá. 21 Us ne
us ke báp se púchhá, Kitní muddat se yih us par hai? Wuh bolá, ki Laṛkái se.
22 Aur us ne us ko bár bár ág men aur pání men ḍálá, ki use halák kare; lekin
agar tú kuchh kar sake, to ham par rahm karke hamárí madad kar. 23 Yusúạ ne
us se kahá, Agar tú ímán lá sake: jo ímán látá hai, us ke wáste sab kuchh ho saktá
hai. 24 Wonhí us laṛke ká báp chilláke ánsúon ke sáth bolá, ki Ai Ḳhudawánd,
main ímán látá hún: merí beímání ká chára kar! 25 Jab Yusúạ ne dekhá, ki log
dauṛe áte hain, us ne us nápák rúh ko dhamkáke kahá, ki Ai gúngí bahrí rúh,
main tujh ko hukm detá hún, ki us se nikal, aur us men phir kabhí mat já. 26
Tab wuh chillákar aur use niháyat ainṭhákar us se niklí; aur wuh murda sá ho
gayá, yahán tak ki bahuton ne kahá, ki wuh mar gayá. 27 Yusúạ ne us ká háth
pakaṛke use uṭháyá, aur wuh khaṛá húá. 28 Jab wuh ghar men áyá, us ke shá-
girdon ne ḳhalwat men us se púchhá, ki Ham kyún us ko nikál na sake? 29
Us ne un se kahá, ki Yih jins kisí tarah se dúr nahín ho saktí, magar sirf duá aur
roza se.

30 We wahán se rawána húe, aur Jalíl se guzre, aur us ne cháhá, ki koí na jáne.
31 Kyúnki us ne apne shágirdon ko batláyá, aur un se kahá, ki Insán ká Beṭá ád-
míon ke háth men sompá játá hai, aur we us ko qatl karenge, aur wuh marke tísre
din phir jí uṭhegá. 32 Lekin we yih bát na samjhe, aur us ko púchhne se ḍare.

33 Aur wuh Kafrnahúm men áyá, aur ghar men pahunchkar un se púchhne lagá,
ki Tum ráh men ápus men kyá tazkira karte the? 34 Par we chup rahe; kyúnki
we ráh par ápus men hujjat karte the, ki kaun sab se baṛá hai. 35 Aur us ne baiṭhkar
un bárah ko buláyá, aur unhen kahá, ki Agar koí cháhe, ki sab se baṛá ho, wuh sab
se chhoṭá, aur sab ká ḳhádim hogá. 36 Aur us ne ek chhoṭe laṛke ko leke un ke
bích men khaṛá kiyá, aur use godí men leke un se kahá, 37 Ki Jo koí aise laṛkon
men se ek ko mere nám par qabúl kare, so mujhko qabúl kartá hai; aur jo koí
mujhko qabúl kare, so mujhko nahín, balki mere bhejnewále ko qabúl kartá hai.

38 Tab Yúhanná use kahne lagá, ki Ai ustád, ham ne ek ko tere nám par dewon
ko nikálte dekhá, jo hamárá pairau nahín, aur ham ne us ko manạ kiyá, kyúnki wuh

hamárí pairawí nahíṉ kartá hai. 39 Yusúạ ne kahá, ki Us ko manạ mat karo; ky-
únki koí nahíṉ, jo mere nám par qudrat dikhláwe, aur jaldí mujh ko burá kah sake.
40 Kyúnki jo tumhárá mukhálif nahíṉ, tumhárí taraf hai; 41 Kyúnki jo koí tumko
ek piyála pání mere nám par piláwe, ki tum Masíh ke ho; maiṉ tum se sach kahtá
húṉ, ki wuh apná phal na khowegá; 42 Par jo koí un chhoṭoṉ meṉ se, jo mujh par
ímán láte haiṉ, ek ko ṭhokar khiláwe, us ke liye yih bhitar thá, ki chakkí ká páṭ us
ke gale meṉ bándhá jáwe, aur wuh samundar meṉ ḍubiyá jáwe. 43 Agar terá háth
tujhko ṭhokar khiláwe, to use káṭ ḍál; kyúnki ṭunḍá zindagí meṉ dákhil honá tere
liye us se bihtar hai, ki do háth rakhte húe tú jahannam kí us ág meṉ ḍálá jáwe, jo
kabhí na bujhegí, 44 Jahán unká kíṛá nahíṉ martá, aur ág nahíṉ bújhtí. 45 Aur
agar terá pánw tujhko ṭhokar khiláwe, to use káṭ ḍál; kyúnki langrá zindagí meṉ
dákhil honá tere liye us se bihtar hai ki do pánw rakhte húe tú jahannam kí us ág
meṉ ḍálá jáwe, jo kabhí na bujhegí, 46 Jahán un ká kíṛá nahíṉ martá, aur ág nahíṉ
bujhtí. 47 Aur agar terí ánkh tujhko ṭhokar khiláwe, to use nikál; kyúnki káná
Khudá kí bádsháhat meṉ dákhil honá tere liye us se bihtar hai, ki do ánkh rakhte
húe tú us ág ke jahannam meṉ ḍálá jáwe, 48 Jahán un ká kíṛá nahíṉ martá, aur
ág nahíṉ bujhtí. 49 Kyúnki sab koí ág se namkín kiyá jáegá, aur har qurbání namak
se namkín kí jáegí. 50 Namak achchhá hai; par agar namak ká mazá bigaṛ jáwe,
to us ko kis chíz se mazadár karoge? Tum áp meṉ namak aur ápus meṉ miláp
rakho.

X. BAB.

1 Wuh wahán se uṭhkar Yardan ke pár Yahúdáh ke mulk meṉ áyá, aur log
phir us pás jamạ húe, aur wuh apne dastúr ke muwáfiq unheṉ phir taạlím dene
lagá. 2 Aur Farísí us ke pás áe, aur us ká imtihán karke us se púchhá, Kyá mard
ko rawá hai, ki apní jorú ko taláq dewe? 3 Us ne jawáb meṉ unheṉ kahá, ki Músá
ne tumko kyá hukm diyá? 4 We bole, ki Músá ne taláqnáma likhne aur chhoṛ
dene kí ijázat dí hai 5 Yusúạ ne jawáb deke unheṉ kahá, ki Us ne tumhárí sakht-
dilí ke sabab se tumháre liye yih hukm likhá; 6 Lekin khilqat kí ibtidá se
Khudá ne unheṉ ek hí nar aur ek hí nárí banáyá. 7 Is sabab se ádmí apne má báp
ko chhoṛegá, aur apní jorú se milá rahegá, 8 Aur we donoṉ ek tan honge: so we
phir do nahíṉ, balki ek tan haiṉ. 9 Pas jise Khudá ne joṛá hai, ádmí judá na kare.
10 Aur ghar meṉ us ke shágirdoṉ ne us bát kí bábat us se phir púchhá. 11 Tab
us ne unheṉ kahá, ki Jo koí apní jorú ko chhoṛ dewe, aur dúsrí se byáh kare, wuh
us ke barkhiláf ziná kartá hai; 12 Aur agar ạurat apne khasam ko chhoṛ dewe,
aur dúsre se byáh kare, to wuh ziná kartí hai.

13 Aur log laṛkoṉ ko us ke pás láe, ki wuh unko chhúwe; par shágirdoṉ ne un
ke lánewáloṉ ko manạ kiyá. 14 Yusúạ yih dekhkar náráz húá, aur unheṉ
kahá, ki Laṛkoṉ ko mere pás áne do, aur unheṉ manạ mat karo; kyúnki Khudá kí
bádsháhat aisoṉ kí hai. 15 Maiṉ tum se sach kahtá húṉ, ki Jo koí Khudá kí
bádsháhat ko laṛke kí tarah qabúl na kare, wuh us meṉ dákhil na hogá. 16 Aur us
ne un ko godí meṉ liyá, aur un par háth rakhke unheṉ barakat dí.

17 Jab wuh ráh lene lagá, to ek shakhs dauṛtá us pás áyá, aur us ke áge
ghuṭne ṭekke us se púchhá, ki Ai achchhe ustád, maiṉ kyá karúṉ, ki hayát i abadí
ká wáris hoúṉ? 18 Yusúạ ne use kahá, Tú mujhe achchhá kyúṉ kahtá hai?

Ki achchhá koí nahíu magar ek, yaạne Khudá. 19 Tú hukmou ko jántá hai,
ki Ziná mat kar, khún mat kar, chorí mat kar, jhúṭhí gawáhí mat de, fareb mat
de, apne má báp kí izzat kar. 20 Us ne jawáb meu kahá, ki Ai ustád, maiu
ne apní jawání se in sab ko máná hai. 21 Yusúạ ne piyár se us par nazar karke
use kahá, ki Ek tujhko báqí hai: jáke apná sabkuchh bech, aur muhtájou ko de, to
terá khazána ásmán meu hogá; tab áke salíb uṭhá, aur merí pairawí kar. 22 Wuh
is bát se udás húá, aur gamgín chalá gayá, kyúnki wuh bará máldár thá. 23 Yusúạ
ne chárou taraf nazar karke apne shágirdou se kahá, ki Khudá kí bádsháhat meu
daulatmand ká dákhil honá kyá hi mushkil hai! Shágird us kí bátou se hairán
húe. 24 Yusúạ phir un se kahne lagá, ki Larko, jo daulat par bharosá rakhte haiu,
unko Khudá kí bádsháhat meu dákhil honá kyá hi mushkil hai! 25 Súí ke náke se
únṭ ká guzarná daulatmand ke Khudá kí bádsháhat meu dákhil hone se ziyáda
ásán hai. 26 Tab we niháyat hairán hokar ápus meu kahne lage, Phir kaun naját
pá saktá hai? 27 Yusúạ ne un par nazar karke kahá, ki Ádmíou ke nazdík
mumkin nahíu, par Khudá ke nazdík mumkin hai; kyúnki Khudá ke nazdík sab
mumkin haiu.

28 Tab Patthras use kahne lagá, Dekh, ham sab kuchh chhorkar tere pairau
húe haiu. 29 Yusúạ ne jawáb meu kahá, ki Maiu tum se sach kahtá húu, ki Koí
nahíu hai, jis ne ghar yá bháíou yá bahinou, yá báp, yá má yá jorú yá larkou, yá
khetou ko mere aur khushkhabarí ke wáste chhor diyá hai, ki sauguná na páwe,
30 Ab is zamáne meu, gharou aur bháíou, aur bahinou aur máou, aur larkou aur
khetou ko dukh ke sáth, aur ánewále zamáne meu hayát i abadí ko páwegá, 31
Lekin bahut agle píchhe honge, aur pichhle áge. 32 Aur we ráh meu hoke Yarú-
salam ko játe the, aur Yusúạ un ke áge barhá, aur we hairán húe, aur darte darte
us ke píchhe chale. 33 Aur wuh phir un bárah ko alag le gayá, aur jo us par hone-
wálí thí, un se kahne lagá, ki Dekho, ham Yarúsalam ko játe haiu, aur Insán ká
Beṭá sardár káhinou aur sáfirou ke hawála kiyá jáegá, aur we us par qatl ká hukm
denge, aur use qaumou ko supurd karenge, 34 Aur we us se ṭhaṭṭhá karenge, aur
use kore márenge, aur us par thúkenge, aur use már dálenge; aur tísre din wuh
phir jí uṭhegá.

35 Aur Zabdí ke beṭe Yaạqúb aur Yúhanná ne us ke pás jáke kahá, ki Ai ustád,
ham cháhte haiu, ki jo kuchh ham mángeu, tú hamáre liye kare. 36 Us ne un se
púchhá, ki Tum kyá cháhte ho, ki maiu tumháre liye karúu? 37 Unhou ne use jawáb
diyá, ki Tú ham meu se ek ko apne dahne, aur dúsre ko apne báyeu apne jalál
meu baiṭhne de. 38 Yusúạ ne un se kahá, ki Jo tum mángte, nahíu jánte ho.
Kyá tum us piyále ko pí sakte ho, jise maiu pítá húu? aur us baptismá se, jis se
maiu baptismá yá játá húu, baptismáe já sakte ho? 39 We bole, ki Ham sakte
haiu. Yusúạ ne unheu kahá, ki Albatta tum us piyále ko, jise maiu pítá húu,
píoge, aur us baptismá se, jis se maiu baptismáyá játá húu, baptismáe jáoge; 40 Par
mere dahne aur báyeu baiṭhná mere dene meu nahíu magar unko, jin ke liye
taiyár kiyá gayá hai. 41 We das sunkar Yaạqúb aur Yúhanná se bezár húe.
42 Par Yusúạ ne unko buláke unheu kahá, Tum jánte ho, ki we, jo qaumou ke
sardár maạlúm hote haiu, un par khudáwandí karte haiu, aur un ke amír un par
sardárí karte haiu, 43 Par tum meu yúu na hogá; balki jo koí tum meu bará húá
cháhe, wuh tumhárá khádim hogá; 44 Aur jo koí tumhárá sardár húá cháhe,

wuh sab ká naukar hogá; 45 Kyúnki Insán ká Beṭá bhí khidmat lene nahíṉ, balki
khidmat karne aur apní ján bahutoṉ ke badle meṉ dene ko áyá hai.
46 Aur we Yarího meṉ áe: aur jab wuh apne shágirdoṉ aur baṛí bhíṛ ke sáth
Yarího se rawána húá, to andhá Bar Tímáí, yaạne Tímáí ká beṭá, ráh ke kanáre
baiṭhá bhíkh mángtá thí. 47 Aur jab us ne suná, ki wuh Yusúạ Nazirí hai, to
chilláke kahne lagá, ki Ai Dáúd ke beṭe Yusúạ, mujh par rahm kar! 48 Aur
bahutoṉ ne use ḍánṭá, ki Chup rah! Par wuh aur bhí ziyáda chilláyá, ki Ai Dáúd
ke beṭe, mujh par rahm kar. 49 Tab Yusúạ ne khaṛá hokar kahá, ki Use buláo.
Unhoṉ ne us andhe ko yih kahke buláyá, ki Kháṭirjamạ rakh, uṭh, wuh tujhko
bulátá hai. 50 Wuh apne kapṛe phenkke uṭhá, aur Yusúạ ke pás áyá. 51 Yusúạ
ne use kahá, ki Tú kyá cháhtá hai, ki maiṉ tere liye karúṉ? Us andhe ne jawáb
diyá, ki Ai Rabbúní, maiṉ apní ánkheṉ páúṉ. 52 Yusúạ ne use kahá, ki Chalá já,
tere ímán ne tujhko bacháyá hai. Wonhí us ne apní ánkheṉ páíṉ, aur ráh meṉ
Yusúạ ke píchhe chalá.

XI. BAB

1 Jab we Yarúsalam ke nazdík Zaitúṉ ke paháṛ aur Baitfagí aur Baitạniya ke
pás áe, to us ne apne shágirdoṉ meṉ se do ko yih kahke bhejá, 2 Ki Sámhne kí
bastí meṉ jáo, aur us meṉ pahunchte hí tum ek gadhí ke bándhe húe bachheṛe ko
páoge, jis par koí sawár na húá, use kholkar láo. 3 Aur agar koí kahe, ki Tum kyá
karte ho? to bolo, ki Yih KHUDAWAND ko darkár hai; aur wonhí wuh us ko bhej
degá. 4 Tab we gae, aur bachheṛá darwáze pás doráhá par bándhá húá páyá, aur
use kholá. 5 Aur un meṉ se baạzoṉ ne, jo waháṉ khaṛe the, unheṉ kahá, ki Tum
kyúṉ gadhí ká bachcha kholte ho? 6 Unhoṉ ne Yusúạ ke hukm ke muwáfiq
awáb diyá: tab unhoṉ ne unko jáne diyá. 7 Aur we us bachheṛe ko Yusúạ ke
pás láe, aur apne kapṛe us par rakhe, aur wuh us par sawár húá. 8 Aur bahutoṉ
ne apne kapṛe ráh meṉ bichháe, aur baạzoṉ ne darakhtoṉ kí ḍálíáṉ káṭkar ráh meṉ
bithráíṉ. 9 Aur áge píchhe chalnewáloṉ ne pukárke kahá, ki Salámat! Mubárak
wuh jo KHUDAWAND ke nám par átá hai! 10 Hamáre báp Dáúd kí saltanat par,
jo KHUDAWAND ke nám se átí hai, salám! Álam i bálá meṉ salámat!
11 Aur Yusúạ Yarúsalam meṉ áyá, aur haikal meṉ dákhil húá, aur chíroṉ taraf
sab chízoṉ par nazar karke shám ke waqt un bárah ke sáth Baitạniya meṉ gayá.
12 Aur dúsre din, jab we Baitạniya se báhar áe, use bhúkh lagí. 13 Aur ek
anjír ká darakht pattoṉ se bhará húá dúr se dekhkar, wuh us meṉ phal ḍhúṉḍhne
ko gayá; par us ke pás áke pattoṉ ke siwá kuchh na páyá, kyúnki anjír ká mausim
na thá. 14 Tab Yusúạ use kahne lagá, ki Abad tak koí tujh se phir phal na
kháwe! aur us ke shágirdoṉ ne suná.
15 Aur we Yarúsalam meṉ áe; aur Yusúạ haikal meṉ jáke unko jo haikal meṉ
bechte aur mol lete the, nikálne lagá, 16 Aur sarráfoṉ ke takhte aur kabútar
bechnewáloṉ kí chaukíáṉ us ne ulaṭ díṉ, 17 Aur kisí ko haikal meṉ se bartan
lejáne na diyá; aur taạlím deke un se kahá, Kyá yih nahíṉ likhá hai, ki Merá ghar
sab qaumoṉ kí ibádatgáh kahláwegá, lekin tum ne use ḍakúoṉ ká gír banáyá.
18 Aur sifir aur sardár káhin sunkar fikr meṉ the, ki use kisí tarah se halák kareṉ,
kyúnki we us se ḍarte the, is liye ki sab log us kí taạlím se dang ho gae the.
19 Aur shám ko wuh shahr se báhar gayá; 20 Aur subh ko jab we phir játe the

to unhoṉ ne us anjír ke darakht ko jaṛ se súkhá dekhá. 21 Tab Patthras ne yád
karke use kahá, ki Ai Rabbí, dekh, yih anjír ká darakht, jis par tú ne laạnat kí,
súkh gayá hai. 22 Yusúạ ne jawáb meṉ unheṉ kahá, ki Khudá par iạtiqád rakho!
23 Kyúnki maiṉ tum se sach kahtá húṉ, ki Jo koí is pahár ko kahe, ki Uṭh, aur
samundar meṉ gir já, aur apne dil meṉ shakk na láwe, balki ímán rakhe, ki jo maiṉ
kahtá húṉ, so ho jáegá, to jo kuchh wuh kahe, so us ke liye hogá. 24 Iswáste
maiṉ tum se kahtá húṉ, ki Duá meṉ jo kuchh tum mángte ho, yaqín karo, ki sab
tumheṉ milegá, to tum páoge. 25 Aur jab tum duá karneko khaṛe ho, agar kisí se
daạwá rakhte ho, to use muáf karo, táki tumhárá Báp bhí, jo ásmán par hai,
tumháre qusúroṉ ko muáf kare; 26 Par agar tum muáf na karoge, to tumhárá
Báp bhí, jo ásmán par hai, tumháre qusúroṉ ko muáf na karegá.

27 Aur we phir Yarúsalam meṉ áe; aur jab wuh haikal meṉ phirtá thá, sar-
dár káhin, aur sáfir, aur buzurg us ke pás áe, 28 Aur us se púchhá, ki Tú kis
ikhtiyár se yih kartá hai? aur kis ne tujhko aise kám karne ká ikhtiyár diyá hai?
29 Yusúạ ne jawáb meṉ un se kahá, ki Maiṉ bhí tum se ek bát púchhtá húṉ, tum
mujhko jawáb do, to maiṉ tumko bhí batáúngá, ki maiṉ kis ikhtiyár se ye kám
kartá húṉ. 30 Yúhanná ká baptismá kyá wuh ásmán se yá ádmíoṉ se thá?
Is ká mujhe jawáb do. 31 Tab we ápas meṉ sochne lage, ki Agar ham kaheṉ,
ki Ásmán se, to wuh kahegá, Phir tum us par ímán kyún nahíṉ láe? 32 Aur
agar ham kaheṉ, ki Ádmíoṉ se, to ham logoṉ se ḍarte haiṉ, kyúnki sab
Yúhanná ko nabí barhaqq jánte the. 33 So unhoṉ ne jawáb deke Yusúạ se
kahá, ki Ham nahíṉ jánte. Tab Yusúạ jawáb meṉ un se kahá, ki Maiṉ bhí tum
ko nahíṉ batláúngí, ki kiske ikhtiyár se maiṉ yih kartá húṉ.

XII. BAB.

1 Aur wuh un se tamsíloṉ meṉ kahne lagá, ki Ek shakhs ne tákistán lagáyá,
aur us ke ás pás gherá, aur kolhú ke liye ek jagah khodí, aur ek burj banáyá, aur use
bágbánoṉ ko supurd karke pardes gayá. 2 Aur us ne mausim par ek naukar ko
un bágbánoṉ ke pás bhejá, táki wuh tákistán ká phal bágbánoṉ se lewe. 3 Par
unhoṉ ne use pakaṛke márá, aur khálí háth phir bhejá. 4 Phir us ne dúsre naukar
ko un ke pás bhejá, aur unhoṉ ne use sangsár karke us ká sir phoṛá, aur use be-
hurmat karke phir bhejá. 5 Phir us ne ek aur ko bhejá, aur unhoṉ ne use bhí qatl
kiyá, aur bahuteroṉ ko; baạzoṉ ko márá, aur baạzoṉ ko már ḍálá. 6 Ab us ká
ekhí piyárá beṭá rah gayá thá; ákhirko us ne use bhí yih kahke un ke pás bhejá, ki
We mere beṭe se dabenge. 7 Lekin un bágbánoṉ ne apne diloṉ meṉ kahá, ki Yih
wáris hai, áo use qatl kareṉ, to mírás hamárí ho jáegí. 8 Tab unhoṉ ne use pakṛá,
aur qatl karke tákistán ke báhar phenk diyá. 9 So tákistán ká málik kyá karegá?
Wuh áwegá, aur un bágbánoṉ ko már ḍálegá, aur tákistán auroṉ ko sompegá. 10
Kyá tum ne yih likhá nahíṉ paṛhá, ki Wuh patthar, jise miạmároṉ ne nápasand
kiyá, wuh kone ká sirá ho gayá, 11 Khudáwand se yih húá, aur hamárí nazar
meṉ ạjíb hai? 12 Tab unhoṉ ne cháhá, ki use pakaṛ leṉ, par logoṉ se ḍare;
kyúnki we jánte the, ki us ne yih tamsíl un ke haqq meṉ kahí; aur we use
chhoṛke chale gae.

13 Aur unhoṉ ne baạze Faríscoṉ aur Herodíoṉ ko us ke pás bhejá, ki use us kí

bátoṉ meṉ phansáweṉ. 14 We áke us se kahne lage, ki Ai ustád, ham jánte haiṉ
ki tú sachchá hai, aur tujhko kisí kí parwá nahíṉ; kyúnki tú ádmioṉ kí súrat par
nazar nahíṉ kartá, balki Ḳhudá kí ráh rástí se batlátá hai: Qaisar ko mahsúl
dená rawá hai, yá nahíṉ? kyá ham deweṉ yá na deweṉ? 15 Us ne unká makr
maạlúm karke unheṉ kahá, ki Tum kyúṉ merá imtihán karte ho? 16 Ek dínár
mere pás láo, ki maiṉ use dekhúṉ. Jab we láe, us ne unheṉ púchhí, ki Yih kis
kí súrat aur kis ká sikka hai? Unhoṉ ne kahá, ki Qaisar ká. 17 Yusúạ ne jawáb
meṉ unheṉ kahí, ki Jo Qaisar ká hai, Qaisar ko, aur jo Ḳhudá ká hai, Ḳhudá ko
do. Aur we us se hairán húe. 18 Aur Sadúq, jo kahte haiṉ, ki qiyámat nahíṉ, us ke
pas áe, aur us se sawál kiyá, 19 Ki Ai ustád, Músá ne hamáre liye likhá hai, ki
Agar kisí ká bháí mar jáwe, aur us kí jorú rahe, aur farzand na ho, to us ká bháí us
kí jorú ko lewe, aur apne bháí ke liye nasl paidá kare. 20 Pas sát bháí the, aur
pahle ne jorú kí, aur beaulád mar gayá. 21 Tab dúsre ne use liyá, aur wuh bhí
mar gayá, aur us ká bhí koí farzand na húá, aur waisáhí tísre ne kiyá. 22 Aur un
sátoṉ ne use liyá, aur be aulád mar gae. Sab ke píchhe wuh aurat bhí mar gaí.
23 Pas qiyámat meṉ jab we uṭhenge, wuh un meṉ se kis kí jorú hogí? kyúnki
wuh sátoṉ kí jorú thí. 24 Yusúạ ne jawáb meṉ unheṉ kahá, Kyá tum is sabab
se nahíṉ bhúlte ho, ki kitáboṉ aur Ḳhudá kí qudrat ko nahíṉ jánte ho? 25
Kyúnki jab we murdoṉ meṉ se uṭhenge, to we na byáh karenge, aur na byáhe
jáenge, balki ásmání firishtoṉ ke mánind honge. 26 Par kyá tum ne murdoṉ ke
uṭhne kí bábat Músá kí kitáb meṉ nahíṉ paṛhá, ki Ḳhudá ne jháṛí meṉ se us
se kyúnkar kahá, ki Maiṉ Abirahám ká Ḳhudá, aur Izhák ká Ḳhudá, aur
Yaạqúb ká Ḳhudá húṉ. 27 Ḳhudá murdoṉ ká nahíṉ, balki zindoṉ ká hai. So
tum baṛí bhúl meṉ ho.

28 Aur sáfiroṉ meṉ se ek ne un kí bahs suní, aur dekhkar, ki us ne unheṉ wájibí
jawáb diyá, pás áke us se púchhá, ki Sab se baṛá hukm kaun hai? 29 Yusúạ ne use
jawáb diyá, ki Sab hukmoṉ se baṛá yih hai, ki Sun, Ai Isráel, ki KHUDAWAND,
hamárá Ḳhudá, ekhí KHUDAWAND hai; 30 Aur tú KHUDAWAND apne Ḳhudá ko
apne sáre dil se, aur apní sárí ján se, aur apní sárí ạql se, aur apne sáre zor se
piyár kar: pahlá hukm yih hai. 31 Aur dusrá, jo us kí mánind hai, yih hai, ki
Tú apne qaríb ko apne barábar piyár kar. In se baṛá aur koí hukm nahíṉ. 32
Us sáfir ne kahá, Kyá ḳhúb, ai ustád, tú ne sach kahí, ki Ḳhudá Ek hí hai, aur us
ke siwá aur koí nahíṉ hai; 33 Aur use sáre dil se, aur sárí ạql se, aur sárí ján
se, aur sáre zor se piyár karná, aur qaríb ko apne barábar piyár karná, sab hom
aur qurbán se bihtar hai. 34 Jab Yusúạ ne dekhá, ki wuh ạqlmandí se jawáb
detá hai, to us se kahá, ki Tú Ḳhudá kí bádsháhat se dúr nahíṉ. Baạd us ke kisí
ko us se púchhne kí himmat na rahí.

35 Yusúạ haikal meṉ taạlím deke unheṉ púchhne lagá, ki Sáfir kyúnkar kahte
haiṉ, ki Masíh Dáúd ká beṭá hai. 36 Kyúnki Dáúd ne áphí Rúh i Quds se kahá,
ki KHUDAWAND ne mere KHUDAWAND ko kahá, ki Tú mere dahne baiṭh, jab tak
maiṉ tere dushmanoṉ ko tere páoṉ rakhne kí kursí karúṉ. 37 So Dáúd áp use
KHUDAWAND kahtá hai: phir wuh us ká beṭá kyúnkar hai? Aur sab log ḳhush
hoke sunte the.

38 Aur us ne apní taạlím meṉ un ko kahá, ki Sáfiroṉ se ḳhabardár, jo lambe libás
meṉ chalná phirná, aur bázároṉ meṉ salámoṉ ko, 39 Aur mahfiloṉ meṉ pahlí kur-

síoṇ aur ziyáfatoṇ meṇ pahlí jagahoṇ ko cháhte haiṇ, 40 Aur bewoṇ ke gharoṇ ko
nigalte haiṇ, aur makr se namáz ko daráz karte haiṇ: we ziyáda sazá páwenge.
41 Aur Yusúa bait ul mál ke sámhne baiṭhkar dekh rahá ki log bait ul mál meṇ
kyá naqdí ḍálte haiṇ; aur bahut daulatmand bahut ḍálte the. 42 Aur ek muhtáj
bewa ne ákar do chhadám, jo milke ek adhelá hotá hai, us meṇ ḍále. 43 Tab us ne
apne shágirdoṇ ko buláke kahá, ki Maiṇ tum se sach kahtá húṇ, ki is muhtáj bewa
ne un sabhoṇ se, jo bait ul mál meṇ ḍálte haiṇ, ziyáda ḍálá hai; 44 Kyúnki sabhoṇ
ne apní ziyádatí se ḍálá, par is ne apní kamtí se sab kuchh, jo us ke pás thá, apní
sárí púnjí ḍálí hai.

XIII. BAB.

1 Jab wuh haikal se báhar játá thá, us ke shágirdoṇ meṇ se ek ne kahá, ki Ai
ustád, dekh, kaise patthar aur kaisí imárateṇ! Yusúa ne jawáb meṇ us se kahá, ki
Tú ye baṛí imárateṇ dekhtá hai? patthar par patthar na chhúṭegí jo ḍháyá na jáegá.
2 Aur jab wuh Zaitún ke paháṛ par haikal ke sámhne baiṭhá thá, Patthras, aur
Yaaqúb, aur Yúhanná aur Andriyás ne niràle meṇ us se arz kí, 3 Ki Hamko batlá,
ki yih sab kab hogá; 4 Aur us waqt ká, jab yih sab tamám hogí, kyá nishán hai?
5 Yusúa jawáb meṇ unheṇ kahne lagá, ki Khabardár, ki koí tumko na bhuláwe.
6 Kyúnki bahutere mere nám par yih kahte áwenge, ki Maiṇ húṇ, aur bahuteroṇ
ko bhuláwenge. 7 Aur jab tum laṛáíán aur laṛáíoṇ kí khabar suno, to mat gha-
bráo; kyúnki in ká honá zurúr hai, par ákhir abhí nahíṇ. 8 Kyúnki qaum par qaum,
aur bádsháhat par bádsháhat chaṛhegí, aur jagah ba jagah zalzala honge, aur kál
paṛenge, aur fasád honge. Ye áfatoṇ ke shurúa haiṇ. 9 Tum khabardár raho!
kyúnki we tumko majlisoṇ aur mahfiloṇ ke hawála karenge, aur tum par már paṛegí,
aur tum mere wáste hákimoṇ aur bádsháhoṇ ke áge pahuncháe jáoge, táki un par
gawáhí howe. 10 Aur zurúr hai, ki pahle sab qaumoṇ meṇ khushkhabarí kí manádí
kí jáwe. 11 Par jab we tumko pakaṛke le jáweṇ, to jawáb dene kí fikr áge se mat
karo, aur na áge se socho, balki jo kuchh tum par us ghaṛí ishára kiyá jáwe, soí
kaho; kyúnki kahnewále tum nahíṇ ho, balki Rúh i Quds. 12 Tab bháí bháí ko,
aur báp laṛke ko qatl ke wáste pakaṛwáegá, aur laṛke má báp ká sámhná karenge,
aur unheṇ qatl karwáenge. 13 Aur mere nám ke wáste sab tumháre dushman
honge. Par jo ákhir tak sabr karegá, wuhí naját páwegá. 14 Aur jab tum
gáratgar kí makrúhát, jaháṇ nahíṇ cháhiye, khaṛí dekho (paṛhnewálá gaur kare!)
tab jo Yahúdáh meṇ howeṇ, paháṛoṇ par bhágeṇ; 15 Aur jo koṭhe par howe, so
na utre, ki ghar se kuchh le jáwe; 16 Jo khet par howe, so apní poshák uṭhá
lene ko na phire. 17 Par afsos un par, jo un dinoṇ meṇ peṭwálíáṇ aur dúdh
pilánewálíáṇ haiṇ. 18 So duá mángo, ki tumhárá bhágná jáṛe meṇ na howe. 19
Kyúnki un dinoṇ meṇ aisá dukh hogá, jaisá khilqat kí ibtidá se, jo Khudá ne khalq
kí, abtak na húá, aur phir kabhí na hogí. 20 Aur agar KHUDAWAND un dinoṇ ko na
ghaṭátá, to koí insán na bachtá; lekin maqbúloṇ ke wáste, jinheṇ us ne barguzída
kiyá hai, un dinoṇ ko ghaṭáyá hai. 21 Agar us waqt koí tum se kahe, ki Dekho,
Masíh yaháṇ, yá dekho waháṇ hai, to sach mat jáno; 22 Kyúnki jhúṭhe Masíh aur
jhúṭhe nabí uṭhenge, aur nishán aur karámát dikhláenge, ki agar ho saktá, to
barguzídoṇ ko bhí bhuláte. 23 Par tum khabardár! dekh maiṇ ne tumko sab kí
peshkhabarí dí hai.

24 Lekin un dinoṉ meṉ us dukh ke baạd súraj andherá hojáegá, aur chánd apná
ujálá na degá, 25 Aur ásmán ke sitáre girenge, aur ásmán kí qúwateṉ hilengí,
26 Aur us waqt log Insán ke Beṭe ko bádaloṉ meṉ baṛí qudrat aur jalál ke sáth
áte dekhenge; 27 Aur us waqt wuh apne firishtoṉ ko bhejegá, aur apne barguzídoṉ ko chároṉ hawáoṉ se, zamín ke sire se ásmán ke sire tak jamạ karegá.

28 Par anjír ke daraḳht se tamsíl síkho. Jab us kí ḍáliáṉ naram hotíṉ, aur patte
nikalte haiṉ, tum jánte ho, ki garmí nazdík hai. 29 Waisáhí tum bhí, jab dekho, ki
ye chízeṉ wuqúạ meṉ áne lagíṉ, to jáno, ki wuh nazdík, háṉ darwáze par hai. 30
Maiṉ tum se sach kahtá húṉ, ki Is zamáne ke log na guzrenge, jab tak yih sab na
howe. 31 Ásmán aur zamín ṭal jáenge, par merí báteṉ na ṭalengí. 32 Par us din
aur us ghaṛí kí ḳhabar kisí ko nahíṉ hai, na ásmání firishtoṉ ko, na Beṭe ko, magar
faqat Báp ko. 33 Ḳhabardár, jágte raho, aur duá karo; kyúnki tum nahíṉ jánte,
ki waqt kab hai. 34 Jaisá ek ádmí ne dúr ká safar karne ko apná ghar chhoṛá,
aur apne naukaroṉ ko muḳhtár karke har ek ko us ká kám diyá, aur darbán ko
jágne ká hukm kiyá: 35 So tum bhí jágte raho, kyúnki tum nahíṉ jánte, ki ghar
ká málik kab áwegá, shám ko yá ádhí rát, yá murg ke báng dete waqt, yá subh ko:
36 Na ho ki wuh achának ákar tumko sote páwe. 37 Jo kuchh maiṉ tum se
kahtá húṉ, so sabhoṉ se kahtá húṉ, ki Jágte raho!

XIV. BAB.

1 Aur do din ke baạd fasah aur íd i fatír pahunchí: aur sardár káhin aur sáfir
tadbír kar rahe the, ki use kisí tarah híla se pakaṛke qatl kareṉ. 2 Áḳhir ko unhoṉ ne kahá, ki Íd meṉ nahíṉ, aisá na ho ki logoṉ meṉ hangáma howe.

3 Aur jab wuh Baitạniya meṉ Samạún koṛhí ke ghar meṉ kháne baiṭhá, ek ạurat
jaṭámásí ká beshqímat achchhá itr albasrí itrdán meṉ láí, aur us albasrí itrdán
ko kholkar us ke sir par ḍhálá. 4 Tab baạze apne dil meṉ ázurda hokar
kahne lage, ki Itr kí yih barbádí kis wáste hai? 5 Kyúnki yih itr tín sau dínár
ko bik saktá, aur garíboṉ ko diyá já saktá; aur we us ạurat ko malámat karne lage.
6 Par Yusúạ ne kahá, ki Use jáne do: kyúṉ use dukh dete ho? us ne mujh se
achchhá sulúk kiyá hai. 7 Kyúnki muhtáj hamesha tumháre sáth haiṉ, aur jab
cháho, unheṉ ḳhairát de sakte ho; par maiṉ hamesha tumháre sáth nahíṉ húṉ. 8
Jo kuchh wuh kar sakí, so kar chukí; us ne sabqat karke mere badan ko dafn ke
liye muạttar kiyá hai. 9 Maiṉ tum se sach kahtá húṉ, ki Tamám jahán meṉ,
jaháṉ kahíṉ is ḳhushḳhabarí kí manádí kí jáegí, waháṉ yih bhi, jo us ne kiyá hai,
us kí yádgárí ke liye kahá jáegá.

10 Aur un bárah meṉ se ek Yahúdáh Insqaryat sardár káhinoṉ ke pás gayá,
ki use un ke háth meṉ pakaṛwá dewe. 11 We yih sunke ḳhush húe, aur use rúpiya dene ká qaul kiyá. Us waqt se wuh sochne lagá, ki kis tarah qábú páke use
pakaṛwáe.

12 Aur Íd i fatír ke pahle din, jab log fasah zabh karte the, us ke shágirdoṉ ne
us se púchhá, ki Tú kaháṉ cháhtá hai, ki ham jáke fasah ká khána tere liye
taiyár kareṉ? 13 Tab us ne apne shágirdoṉ meṉ se do ko, yih kahke, bhejá, ki
Shahr meṉ jáo, aur waháṉ ek shaḳhs pání ká ghaṛá liyá húá tumko milegá, us ke
píchhe chale jáo. 14 Aur jis makán meṉ wuh jáwe, tum us ghar ke málik se

kaho, ki Ustád kahtá hai, ki Wuh makán kaháṉ hai, jaháṉ maiṉ apne shágirdoṉ
ke sáth fasah kháúṉ? 15 Wuh ek baṛá bálákhána árásta aur taiyár tumheṉ
dikháwegá, waháṉ hamáre liye taiyárí karo. 16 Tab us ke shágird chale gae,
aur shahr meṉ pahunchkar us ke kahne ke muwáfiq páyá, aur fasah ko taiyár kiyá.
17 Jab shám húí, wuh bárah ke sáth áyá; 18 Aur jab we kháne ko baiṭhe,
Yusúạ ne kahá, ki Maiṉ tum se sach kahtá húṉ, ki tum meṉ se ek, jo mere sáth
khátá hai, mujh ko pakaṛwáegá. 19 Tab we bahut dilgír húe, aur ek ek karke us
se púchhne lage, ki Kyá maiṉ húṉ? aur dúsrá bolá, Kyá maiṉ húṉ? 20 Us
ne jawáb deke unheṉ kahá, ki Wuh bárah meṉ se ek hai, jo mere sáth tabáq meṉ
apná háth ḍáltá hai. 21 Insán kí Betá to rawána hotá hai jis tarah us ke haqq
meṉ likhá hai; par afsos us ádmí par, jis ke háth se Insán ká Beṭá pakaṛwáyá
játá hai; agar wuh ádmí paidá na hotá, to us ke liye achchhá thá!
22 Aur jab we khá rahe the, Yusúạ ne roṭí lí, aur barakat mángkar toṛí, aur
apne shágirdoṉ ko deke kahá, ki Leo, kháo! yih merá badan hai. 23 Aur us ne
piyála liyá, aur shukr karke unheṉ diyá, aur un sabhoṉ ne us se piyá. 24 Aur us
ne unheṉ kahá, ki Yih naye ạhd ká merá lahú hai, jo bahutoṉ ke liye baháyá játá
hai. 25 Maiṉ tum se sach kahtá húṉ, ki Maiṉ áb i angúr, jis din tak ki Ḳhudá
kí bádsháhat meṉ use nayá na píúṉ, phir na píúngá.
26 Aur we zabúr gáke Zaitún ke paháṛ par gae. 27 Tab Yusúạ ne unheṉ
kahá, ki Tum sab áj kí rát mujh se ṭhokar kháoge: kyúnki likhá hai, ki Maiṉ char-
wáhe ko márúngá, aur bheṛeṉ chhitrí jáengí; 28 Lekin apne jí uṭhne ke baạd
maiṉ tum se áge Jalíl ko jáúngá. 29 Tab Patthras ne use kahá, Agarchi sab ṭho-
kar kháweṉ, tau bhí maiṉ nahíṉ. 30 Yusúạ ne us se kahá, ki Maiṉ tujh se sach
kahtá húṉ, ki Áj kí rát us se pahle ki murg do bár báng dewe, tú tín bár merá
inkár karegá. 31 Us ne ziyáda bajidd hokar kahá, ki Agar tere sáth merá marná
zurúr ho, maiṉ terá inkár nahíṉ karúngá. Waisáhí sabhoṉ ne bhí kahá.
32 Aur we ek jagah meṉ, jo Gatsamane kahlátí hai, áe; aur us ne apne shágir-
doṉ ko kahá, ki Jab tak maiṉ duá mángúṉ, tum yahíṉ baiṭho. 33 Aur wuh Pat-
thras, aur Yaạqúb, aur Yúhanná ko apne sáth leke hairán aur gamgín hone lagá. 34
Aur un se kahá, ki Merí ján marne tak gamgín hai: tum yahíṉ ṭhaharo, aur jágte
raho! 35 Aur wuh ṭhorá áge baṛhke zamín par girá, aur duá mángí, ki Agar ho
sake, to yih ghaṛí mujh se ṭal jáe. 36 Aur us ne kahá, ki Abá, ai Báp, sab
kuchh tujh se ho saktá hai! yih piyála mujh se ṭál de; tis par bhí na jaisá maiṉ,
balki jaisá tú cháhtá hai. 37 Phir wuh áyá, aur unheṉ sote páyá, aur Patthras ko
kahá, ki Ai Samạún, tú sotá hai? kyá tú ek ghaṛí jág na saká? 38 Jágo, aur
duá karo, naho ki tum imtihán meṉ paṛo! rúh to mustạidd hai, par jism sust. 39
Aur wuh phir gayá, aur duá mángí, aur wehí báteṉ kahíṉ. 40 Aur wuh phirá,
aur unheṉ sote páyá, kyúnki un kí ánkheṉ níud se bhárí thíṉ, aur we na jánte the,
ki use kyá jawáb deweṉ. 41 Aur wuh tísre bár áyá, aur unheṉ kahá, ki Ab sote
raho, aur árám karo! bas hai! waqt á pahunchá: dekho, Insán ká Beṭá gunahgároṉ
ke háth meṉ pakaṛwáyá játá hai; 42 Uṭho, ham chaleṉ! Dekho, pakaṛwánewálá
pahunchtá hai!
43 Aur wuh kahtá hí thá ki filfaur un bárah meṉ se ek, Yahúdáh, aur us ke sáth
sardár káhinoṉ aur sáfiroṉ, aur Buzurgoṉ kí taraf se ek baṛá amboh talwáreṉ aur
láṭhiáṉ leke áe, jin ko pakaṛwánewále ne yih patá diyá thá, 44 Ki Jis ko maiṉ

chúmúṉ, wuhí hai, tum use pakaṛ lo, aur ḳhabardárí se le jáo. 45 Wuh átehí
us ke pás gayá, aur kahá, ki Rabbí, rabbí; aur use chúmá. 46 Tab háth lagáke
unhoṉ ne use pakaṛ liyá. 47 Aur un meṉ se jo waháṉ khaṛe the, ek ne talwár
khínchkar sardár káhin ke naukar ko lagáí, aur us ká kán uṛá diyá.
48 Tab Yusúạ unheṉ kahne lagá, ki Tum mere pakaṛne ko, jaisá chor ke liye,
talwáreṉ aur láṭhíáṉ leke nikle ho. 49 Maiṉ to roz roz tumháre pás haikal meṉ
taạlím detá thá, tum ne mujh ko na pakṛá; lekin kitáboṉ ká púrá honá zurúr
hai. 50 Tab we sab use chhoṛkar bhág gae. 51 Aur falána jawán us ke píchhe
chalá, jo apne nange badan par sútí chádar pahiná thá; aur jawánoṉ ne use pakṛá,
52 Par wuh sútí chádar unke háth meṉ chhoṛkar nangá bhágá. 53 Aur we Yusúạ
ko sardár káhin ke pás, jaháṉ sab baṛe káhin aur Buzurg aur sáfir jamạ húe the,
le gae. 54 Aur Patthras dúr se us ke píchhe sardár káhin ke dálán meṉ chalá
áyá, aur naukaroṉ ke sáth baiṭhkar ág tápne lagá.
55 Aur sardár káhin aur tamám Majlis qatl karne ko Yusúạ par gawáhí ḍhúnḍhte
the, par na páí. 56 Agarchi bahutoṉ ne us par jhúṭhí gawáhí dí, par un kí
gawáhíáṉ na miltí thíṉ. 57 Tab baạzoṉ ne uṭhkar us par yih jhúṭhí gawáhí dí, 58
Ki Ham ne use kahte suná, ki Maiṉ is haikal ko, jo háth kí banáí húí hai, ḍháúngí,
aur tín din meṉ ek dúsrí ko, jo háth kí banáí húí nahíṉ, banáúngí. 59 Tis par bhí
un kí gawáhí na milí. 60 Tab sardár káhin uṭhá, aur un ke bích meṉ khaṛá hokar
Yusúạ se púchhí, ki Kyá tú kuchh jawáb nahíṉ detí hai? ye tujh par kyá gawáhí
dete haiṉ? 61 Par wuh chup rahá, aur kuchh jawáb na diyá. Phir sardár káhin
ne us se sawál kiyá, aur kahá, ki Kyá tú Masíh us Mubárak ká Beṭá hai? 62
Yusúạ ne kahá, ki Maiṉ wuh húṉ; aur tum Insán ke Beṭe ko Alqádir ke dahne
baiṭhte aur ásmán ke bádaloṉ ke sáth áte dekhoge. 63 Tab sardár káhin ne apne
kapṛe pháṛe, aur bolá, Phir hamko aur gawáh kyá darkár hai? 64 Tum kufr sun
chuke! tum ko kyá samajh paṛtá hai? Un sabhoṉ ne fatwá diyá, ki Wuh wájib
ul qatl hai. 65 Tab kitne us par thúkne aur us ká munh ḍhámpne aur use ghúnse
márne, aur kahne lage, ki Nubúwat kar! Aur piyádoṉ ne háth se use thapeṛe máre.
66 Jab Patthras níche dálán meṉ thá, sardár káhin kí ek launḍí waháṉ áí,
67 Aur Patthras ko tápte dekhkar us par ánkh lagáí, aur kahá, ki Tú bhí Yusúạ
Nazirí ke sáth thá? 68 Par us ne inkár kiyá, aur kahá, ki Maiṉ nahíṉ jántá, aur
nahíṉ samajhtá húṉ, ki tú kyá kahtí hai. Aur wuh báhar sahn meṉ gayá, aur murg
ne báng dí. 69 Aur wuh launḍí us ko phir dekhkar un se, jo házir the, kahne lagí,
ki Yih un meṉ se ek hai. 70 Us ne phir inkár kiyá. Aur thoṛí der ke baạd
phir unhoṉ ne, jo wahán khaṛe the, Patthras ko kahá, ki Tú beshakk un meṉ se
ek hai; kyúnki tú Jalílí hai, aur terí bolí miltí hai. 71 Par wuh laạnat karne aur
qasam kháne lagá, ki Maiṉ us ádmí ko, jis ká zikr tum karte ho, nahíṉ jántá húṉ.
72 Aur dúsrí bár murg ne báng dí. Tab Patthras ko Yusúạ kí kahí húí bát yád
áí, ki Us se pahle, ki murg do bár báng dewe, tú tín bár merá inkár karegá. Tab
wuh zár zár rone lagá.

XV. BAB.

1 Aur joṉ subh húí, sardár káhinoṉ ne Buzurgoṉ aur sáfiroṉ, aur tamám Majlis
ke sáth maslahat kí, aur Yusúạ ko bándhke le gae, aur Pilát ke hawála kiyá. 2
Pilát ne us se púchhá, ki Kyá tú Yahúdíoṉ ká Bádsháh hai? Us ne jawáb meṉ

use kahá, ki Tú to kahtí hai. 3 Aur sardár káhin us par bahut nálish karne lage.
4 Pilát ne us se phir púchhá, Kyá tú kuchh jawáb nahíu detí? Dekh, we tujh
par kyá kyá gawáhíáu dete haiu? 5 Lekin Yusúạ ne kuchh jawáb nahíu diyá,
yaháu tak ki Pilát ne bahut taạjjub kiyá.
6 Aur wuh us íd meu un kí ḳhátir ek qaidí ko, jise we cháhte the, chhoṛ detá
thá. 7 So waháu hangáma karnewáloụ ke sáth, jinhou ne us hangáme meu ḳhún
kiyá thá, Bar Abá nám ek qaidí thá. 8 Aur log chilláke us se ạrz karne lage,
ki wuh dastúr ke mutábiq un ke liye kare. 9 Tab Pilát ne jawáb deke un se kahá,
Kyá tum cháhte ho, ki maiu tumháre liye Yahúdíou ke Bádsháh ko chhoṛ dúu? 10
Kyúnki us ne maạlúm kiyá, ki sardár káhinou ne hasad se us ko hawála kiyá thá.
11 Par sardár káhinou ne logou ko ubhárá, ki wuh un ke liye Bar Abá ko chhoṛ
dewe. 12 Tab Pilát ne phir un se púchhá, Ab tum kyá cháhte ho, ki maiu use
jise tum Yahúdíou ká Bádsháh kahte ho, kyá karúu? 13 We phir chilláe, ki Use
salíb de! 14 Pilát ne unheu kahá, ki Kyúu? us ne kyá badí kí hai? Par we
ziyáda chilláe, ki Use salíb de! 15 Tab Pilát ne is iráde se, ki logou ko rází kare,
un ke liye Bar Abá ko chhoṛ diyá, aur Yusúạ ko koṛe márke hawála kiyá, ki maslúb
kiyá jáwe.
16 Aur sipáhí us ko dálán meu yaạne darbár meu le gae, aur tamám risále ko
jamạ kiyá. 17 Tab unhou ne use argawání libás pahináyá, aur kántou ká táj sajke
us ke sir par rakhá; 18 Aur use salám karne lage, ki Salám, ai Yahúdíou ke
Bádsháh! 19 Aur unhou ne narkaṭ se us ke sir par márá, aur us par thúká, aur
ghuṭne ṭekke use sijda kiyá. 20 Aur jab we us se ṭhaṭṭhá kar chuke, to us par se
argawání libás utárá, aur usí ke kapṛe use paháináe, aur use salíb dene ko le chale.
21 Aur unhou ne Sikandar aur Rúfus ke báp Samạún Qúrání ko, jo dihát se áke
udhar se guzartá thá, begár pakṛá, ki us kí salíb uṭhá le chale. 22 Aur we use
Golgatá yaạne khoprí kí jagah meu láe; 23 Aur wain meu murr miláke use
píne ko diyá, par us ne na piyá. 24 Aur unhou ne use salíb par khínchke us
ke kapṛe báuṭe, aur qurạ ḍálá, ki kyá kis ko milegí. 25 Aur tísrí sáit thí, jab
unhou ne use salíb dí. 26 Aur us ká taqsírnáma us ke úpar likhá gayá, ki
YIH YAHU'DI'ONKA' BA'DSHA'H HAI.
27 Aur unhou ne us ke sáth do ḍákúou ko, ek ko us ke dahne aur dúsre ko
us ke báyeu, salíb par khínchá. 28 Tab jo likhá thá, púrá húá, ki Wuh badkárou
meu giná gayá. 29 Aur guzarnewálou ne us kí malámat kí, aur sir hiláke kahá,
ki Wáh, tú haikal ko ḍhátá, aur tín din meu banátá: 30 Áp ko bachá, aur salíb
par se utar á! 31 Waisáhí sardár káhinou ne bhí sáṭhirou ke sáth ápas meu
ṭhaṭṭhá márte húe kahá, ki Us ne aurou ko bacháyá, ápko bachá nahíu saktá!
32 Baní Isráel ká Bádsháh Masíh ab salíb par se utar áwe, táki ham dekhke ímán
láweu? Aur we bhí, jo us ke sáth salíb par khínche gae the, use malámat karte
the.
33 Aur jab chhaṭṭhí sáit húí, us tamám mulk par andherá chhá gayá, aur nauwíu
sáit tak rahá 34 Aur nauwíu sáit Yusúạ baṛí áwáz se chilláyá, aur bolá, ki Ilí,
Ilí, li má sabaqtání? jis ká tarjuma yih hai, ki Ai mere Ḳhudá, ai mere Ḳhudá, tú
ne mujhko kyúu chhoṛá? 35 Aur un meu se baạze, jo waháu khaṛe the,
yih sunkar bole, ki Dekho, wuh Iliyáh ko bulátá hai. 36 Aur ek dauṛá, aur isfanj
ko sirke se bharke narkaṭ par rakhá, aur yih kahke use chúsne ko diyá, ki

Ṭhaharo, ham dekheṉ, kyá Iliyáh us ke chhuṛáne ko áwegí. 37 Phir Yusúạ ne
baṛí áwáz se chilláke ján dí. 38 Aur haikal ká parda úpar se níche tak
phaṭ gayá. 39 Aur súbadár ne, jo us ke sámhne khaṛá thá, use yúṉ chilláte
aur ján dete dekhke kahí, ki Beshakk yih shaḳhs Ḳhudá ká Beṭá thá. 40 Aur
ạurateṉ dúr se dekhtí thíṉ, jin meṉ Mariyam Mijdálí, aur chhoṭe Yaạqúb aur
Yúsí kí má Mariyam, aur Salúmí thíṉ; 41 Unhoṉ ne bhí Jalíl meṉ us kí pai-
rawí aur ḳhidmat kí thí, aur bahut aur ạurateṉ, jo us ke sáth Yarúsalam ko gaíṉ
thíṉ. 42 Jab shám húí, to is wáste ki taiyárí ká din thá, yaạne wuh jo sabt ke
áge hai, 43 Rámat ká Yúsuf, jo námwar saláhkár aur Ḳhudá kí bádsháhat ká
muntazir thá, áyá, aur himmat se Pilát ke pás jáke Yusúạ kí lásh mángí. 44
Pilát ne taạjjub kiyá, ki wuh aisí jaldí se mar gayá, aur súbadár ko buláke púchhá,
ki Kyá wuh der se mar gayá? 45 Aur súbadár se maạlúm karke us ne lásh Yúsuf
ko dí. 46 Aur us ne súti kapṛá mol liyá, aur use utárke us meṉ lapeṭá, aur ek qabr
meṉ, jo patthar meṉ khodí gaí thí, use rakhá, aur qabr ke munh par ek patthar
ḍhalkáyá. 47 Aur Mariyam Mijdálí aur Yúsí kí má Mariyam ne dekhá, ki wuh
kaháṉ rakhá gayá hai.

XVI. BAB.

1 Aur jab sabt ká din guzar gayá, to Mariyam Mijdálí, aur Yaạqúb kí má Mari-
yam, aur Salúmí ne masálih mol liyá, ki áke us par maleṉ. 2 Aur hafte ke
pahle din subh sawere, súraj nikalte hí we qabr par áíṉ. 3 Aur ápus meṉ
kahne lagíṉ, ki Kaun hamáre wáste us patthar ko qabr ke darwáze se ḍhal-
káwegá? 4 Aur jab unhoṉ ne nazar kí, to us patthar ko qabr par se ṭalá húá
dekhá, ki bahut baṛá thá. 5 Aur we qabr meṉ gaíṉ, aur ek jawán ko safed libás
pahine dahne baiṭhe dekhá; aur we hairán húíṉ. 6 Par us ne un se kahá, ki Tum
hairán mat ho! tum Yusúạ Nazirí ko, jo maslúb húá, ḍhúnḍhtí ho: wuh jí uṭhá, aur
yaháṉ nahíṉ; dekh, yih jagah, jaháṉ unhoṉ ne us ko rakhá thá. 7 Lekin jáo, aur
us ke shágirdoṉ aur Patthras ko kaho, ki Wuh tum se áge Jalíl ko játá hai; aur us
ke kahne ke muwáfiq tum use waháṉ dekhoge. 8 Aur we nikalkar qabr se bhá-
gíṉ, par hairání aur ghabráhaṭ ne un ko gher liyá; aur unhoṉ ne kisí se kuchh na
kahá, kyúnki we ḍartí ṭhíṉ.

9 Aur hafte ke pahle roz wuh sawere uṭhkar pahle Mariyam Mijdálí ko, jis meṉ
se us ne sát deo nikále the, nazar áyá. 10 Us ạurat ne jáke us ke sáthíoṉ ko,
jo kuṛhte aur rote the, ḳhabar dí. 11 Unhoṉ ne sunkar, ki wuh jítá hai, aur us
ko dikhláí diyá, báwar na kiyá.

12 Baạd us ke wuh un meṉ se do ko, jo dihát ko chale játe the, dúsrí súrat meṉ
nazar áyá: 13 Aur unhoṉ ne jáke báqíoṉ ko ḳhabar dí, par unhoṉ ne un kí báteṉ
bhí sach na jáníṉ.

14 Áḳhir ko wuh un gyárahoṉ ko, jab we kháne par baiṭhte the, dikhláí diyá,
aur un kí beímání, aur dil kí saḳhtí par malámat kí, ki we un kí bátoṉ ko, jinhoṉ
ne us ke jí uṭhne ke baạd use dekhá thá, yaqín na láe the. 15 Aur us ne unheṉ
kahá, ki Tamám dunyá meṉ jáo, aur sab logoṉ ko ḳhushḳhabarí sunáo: 16 Jo koí
ímán láwe, aur baptismáyá jáwe, naját páwegá; par jo ímán na láwe, us par sazá
ká hukm hogá. 17 Aur ímándároṉ ko ye nishán milenge: we mere nám se dewoṉ
ko nikálenge. 18 Aur nayí zubánoṉ se bolenge, sámpoṉ ko uṭhá lenge, aur

agar koí qátil chíz píweṇ, to wuh unko zarar na karegí; we bímároṇ par háth
rakhenge, to we bhale change ho jáenge.
19 Pas Ḳhudáwand, jab un se kalám kar chuká, ásmán par játá rahá, aur Ḳhudá
ke dahne baiṭhá. 20 Par we báhar gae, aur manádí karne lage, aur Ḳhudáwand
un kí madad karke pasrau nisháṇoṇ se kalám ko sábit kartá thá. Ámín.

LU'KA' KI'
LIKHI' HUI' ḲHUSHḲHABARI'.

I. BA'B.

1 Ai Deofile Fázil, Azbas ki bahutoṇ ne kamar bándhí, ki hamárí yaqíniyát ko
tartíb se tahrír kareṇ, 2 Jaisá ki unhoṇ ne jo ibtidá se sukhan ke dekhnewále
aur ḳhidmatguzár the, ham se bayán kiyá; 3 Munásib jáná gayá, ki maiṇ bhí sire
se un sab kí taqlíd i kullí karke kamál durustí se tere liye qalamband karúṇ, 4 Tá
ki tú un bátoṇ kí ján ko, jo tujhe taạlím dí gaíṇ haiṇ, ján jáe.
5 Yahúdáh ke bádsháh Herod ke dinoṇ meṇ Abiyáh kí bárídárí meṇ Zikriyáh
nám ek káhin thá, jis kí jorú Ilisabạ nám Hárún kí beṭíoṇ meṇ se thí. 6 We
donoṇ Ḳhudá ke huzúr sádiq, aur Ḳhudáwand ke sáre hukmoṇ aur qánúnoṇ par
beạib chalnewále the. 7 Aur un ko laṛká na thá, kyúnki Ilisabạ bánjh thí, aur
donoṇ bahut din ke the.
8 Aur aisá húá ki jab wuh Ḳhudá ke huzúr apne pahre kí bárí par káhin ká
kám kartá thá, 9 Kahánat ke dastúr ke muwáfiq us ko ḳhushbúí jaláná paṛá. 10
So wuh Ḳhudáwand kí haikal meṇ gayá, aur logoṇ kí sárí jamáạt ḳhushbúí jaláte
waqt báhar duá kar rahí. 11 Tab use Ḳhudáwand ká firishta ḳhushbúí jaláne
ke maqám ke dahne khaṛá húá nazar áyá. 12 Zikriyáh us ko dekhkar ghabráyá,
aur ḍar gayá. 13 Par firishte ne use kahá, ki Ai Zikriyáh, mat ḍar! kyúnki terí
duá suní gaí, aur terí jorú Ilisabạ tujh se beṭá janegí, aur tú us ká nám Yúhanná
rakhná. 14 Aur tujhe ḳhushnúdí aur ḳhursandí hogí, aur bahutere us kí paidáish
se shádmán honge; 15 Kyúnki wuh Ḳhudáwand kí nazar meṇ buzurg hogá, aur
na wain na koí nasha píegá, balki apní má ke peṭ hí se Rúh i Quds se bhar jáegá.
16 Aur wuh baní Isráel meṇ se bahutoṇ ko Ḳhudáwand un ke Ḳhudá kí taraf
pheregá. 17 Aur wuh us ke huzúr meṇ Iliyáh kí rúh aur qudrat ke sáth áge
jáegá, ki báp dádoṇ ke dil ko aulád par phere, aur náfarmánbardároṇ ko sádiqoṇ
kí dánáí meṇ phir láwe, ki Ḳhudáwand ke liye ek durust guroh taiyár kare. 18
Tab Zikriyáh ne firishte ko kahá, ki Maiṇ kis bát se yih jánúṇ? kyúnki maiṇ búṛhá
húṇ, aur merí jorú bahut din kí hai. 19 Firishte ne jawáb meṇ use kahá, ki Maiṇ
Jabriel húṇ, jo Ḳhudá ke huzúr meṇ khaṛá húṇ, maiṇ bhejá gayá, ki tujh se kalám
karúṇ, aur yih ḳhushḳhabarí tere pás pahuncháúṇ: 20 Aur dekh, tú gúngí hojáegí,
aur jis din tak yih bát na howe, bol na sakegá, is liye ki tú ne merí bátoṇ ko, jo
apne waqt par púrí hongí, sach na jáná. 21 Aur log Zikriyáh kí ráh dekhte, aur
haikal meṇ us ke der karne se taạjjub karte the. 22 Jab wuh báhar áyá, aur un

se bol na saká; tab we ján gae, ki us ne haikal meṉ rúyá dekhá; aur wuh un se
ishára kartá thá, aur gúṉgá rah gayá.
23 Aur aisá húá ki jab us kí ḳhidmat ke din púre húe, wuh apne ghar gayá.
24 Aur un dinoṉ ke baạd us kí jorú Ilisabạ hámila húí. 25 Aur us ne pánch
mahíne tak apne taíṉ yih kahke chhipáyá, ki Jin dinoṉ meṉ Ḳhudáwand ne mujh
par nazar kí, mere sáth aisá kiyá, tá ki logoṉ meṉ se merí sharmindagí dúr kare.
26 Aur chhaṭhweṉ mahíne Jabriel firishta Ḳhudá kí taraf se Jalíl kí Nazirat nám
ek shahr meṉ bhejá gayá, 27 Ek kunwárí ke pás, jo Yúsuf nám Dáúd ke ḳhándán
ke ek mard kí mangetar thí; aur us kunwárí ká nám Mariyam thá. 28 Us firishte
ne us pás áke kahá, ki Ai pasandída, salám! Ḳhudáwand tere sáth, tú ạuratoṉ
meṉ mubárak hai. 29 Par wuh use dekhkar us kí bát se ghabráí, aur sochne lagí,
ki Yih kaisá salám hai? 30 Tab firishte ne use kahá, ki Ai Mariyam, mat ḍar;
ki tú Ḳhudá ke pás azíz húí. 31 Aur dekh, tú hámila hogí, aur beṭá janegí, aur
us ká nám Yusúạ rakhná. 32 Wuh buzurg hogá, aur Al'láh Tạálá ká Beṭá
kahláegá: aur Ḳhudáwand Ḳhudá us ke Báp Dáúd ká taḳht use degá. 33 Aur
wuh hamesha tak Yaạqúb ke gharáne par bádsháhat karegá; aur us kí bádsháhat
ká áḳhir na hogá. 34 Tab Mariyam ne firishte se kahá, ki Yih kyúnkar hogá, jis hál
meṉ maiṉ mard ko nahíṉ jántí? 35 Firishte ne jawáb meṉ use kahá, ki Rúh i
Quds tujh par utregí, aur Al'láh Tạálá kí qudrat ká tujh par sáya hogá: is sabab
se jo Quddús tujh se paidá hogá, Ḳhudá ká Beṭá kahláwegá. 36 Aur dekh, terí
rishtadár Ilisabạ ko bhí buṛhápe meṉ beṭá honewálá hai, aur yih us ká, jo bánjh
kahlátí thí, chhaṭhwáṉ mahína hai. 37 Kyúnki Ḳhudá ke áge kuchh námumkin
nahíṉ hai. 38 Mariyam ne kahá, Dekh, Ḳhudáwand kí bandí; mujh par tere
kahne ke muwáfiq howe. Tab firishta us ke pás se chalá gayá.
39 Aur Mariyam un dinoṉ meṉ uṭhkar jaldí se kohistán meṉ Yahúdáh ke ek
shahr ko gaí. 40 Aur Zikriyáh ke ghar meṉ dáḳhil hoke Ilisabạ ko salám kiyá.
41 Aur aisá húá ki jab Ilisabạ ne Mariyam ká salám suná, laṛká us ke peṭ meṉ
uchhal paṛá. 42 Aur Ilisabạ Rúh i Quds se bharjáke buland áwáz se chilláke
bolí, ki Auratoṉ meṉ tú mubárak hai; aur mubárak hai tere peṭ ká phal! 43 Mere
liye yih kyúnkar húá, ki mere Ḳhudáwand kí má mujh pás áí? 44 Kyúnki dekh,
tere salám kí áwáz jonhí mere kán tak pahunchí, laṛká mere peṭ meṉ ḳhushí se
uchhal paṛá. 45 Aur mubárak wuh, jo ímán láí; kyúnki jo Ḳhudáwand kí taraf
se use kahá gayá, púrá hogá.
46 Mariyam bolí, Merí ján Ḳhudá kí taạzím kartí, 47 Aur merí rúh apne ba-
chánewále Ḳhudá par faḳhr kartí hai; 48 Ki us ne apní bandí kí ájizí par nazar kí;
kyúnki dekh, is waqt se har zamáne ke log mujh ko mubárak kahenge. 49 Kyún-
ki Alqádir ne mujh par baṛá ihsán kiyá; quddús hai us ká nám; 50 Aur us kí
mihrbání un par, jo us se ḍarte haiṉ, pusht dar pusht hai. 51 Wuh apne háth ká
zor dikhátá, aur magrúroṉ ko un ke dil ke ḳhiyál se pareshán kartá hai. 52 Wuh
bahácluroṉ ko taḳhtoṉ se utártá, aur chhoṭoṉ ko buland kartá hai. 53 Wuh bhú-
khoṉ ko achchhí chízoṉ se ásúda kartá, aur daulatmandoṉ ko ḳhálí háth bhejtá
hai. 54 Wuh apne fazl ko, jo Abirahám aur us kí aulád par hamesha tak hai, yád
karke, apne bande Isráel ko sambháltá hai, 55 Jaisá us ne hamáre báp dádoṉ
se kahá. 56 Aur Mariyam tín mahíne ke qaríb us ke sáth rahke phir apne ghar
gaí.

57 Ab Ilisabạ ke janne ká waqt pahunchá, aur wuh ek beṭá janí. 58 Aur us ke
parosíoṉ aur rishtadároṉ ne suní, ki Ḳhudáwand ne us par baṛí mihrbání kí, aur
unhoṉ ne us ke sáth ḳhushí kí. 59 Aur yúṉ húá ki jab we áṭhweṉ din laṛke ká
ḳhatna karne áe, us ká nám Zikriyáh, jo us ke báp ká thá, rakhne lage. 60 Par us
kí má ne jawáb meṉ kahá, ki Nahíṉ, balki wuh Yúhanná kahláwegá. 61 Unhoṉ
ne use kahá, ki Tere gharáne meṉ kisí ká yih nám nahíṉ. 62 Tab unhoṉ ne us ke
báp kí taraf ishára kiyá, ki wuh us ká kyá nám rakhá cháhtá hai. 63 Us ne taḳhtí
mangáke likhá, ki Yúhanná us ká nám hai. Aur sabhoṉ ne taạjjub kiyá. 64 Aur
usí dam us ká munh aur zubán khul gaí, aur wuh bolkar Ḳhudá kí sitáish karne
lagá. 65 Tab sáre ás pás ke rahnewáloṉ ko dahshat lagí, aur Yahúdáh ke tamám
kohistán meṉ in sab bátoṉ kí shuhrat húí. 66 Aur sabhoṉ ne, jo sunte the, apne
dil meṉ sochkar kahá, ki Yih kaisá laṛká hogá? Aur Ḳhudáwand ká háth us
par thá.

67 Aur us kí báp Zikriyáh Rúh i Quds se bhar jáke nubúwat karne lagá,
68 Ki Hamd Ḳhudáwand Isráel ke Ḳhudá ko, ki wuh apne logoṉ par rahm kí
nazar karke unheṉ chhuṛáyá, 69 Aur hamáre liye naját ká síng apne bande
Dáúd ke gharáne se barpá kiyá, 70 Jaisá us ne apne pák nabíoṉ kí maạrifat se
jo ibtidá i álam se hote áe, kahá: 71 Ki hamko sab dushmanoṉ aur muḳhálifoṉ
ke háth se bacháwe, 72 Táki hamáre báp dádoṉ par mihrbání kare, aur apne
muqaddas ạhd ko yád rakhe, 73 Yạane us qasam ko, jo us ne hamáre báp Abi-
rahám se kí, 74 Ki wuh hamko yih degá, ki apne dushmanoṉ ke háth se
chhuṭke, 75 Umr bhar us ke áge pákí aur sachái se beḳhauf us kí bandagí kareṉ.
76 Aur, ai laṛke, tú Alláh Tạálá ká nabí kahláwegá, kyúnki tú Ḳhudáwand ke áge
jáegá, ki us kí ráh ko taiyár kare, 77 Ki us ke logoṉ ko naját kí ráh batáwe jis
meṉ un ke gunáhoṉ kí muáfí howe, 78 Jo hamáre Ḳhudá kí dardmandí aur rahmat
se hai, jin ke sabab subh kí roshní bulandí se ham par chamkí, 79 Ki wuh un ko,
jo táríkí aur zill i maut meṉ baiṭhe haiṉ, roshan kare, tá ki ham salámatí kí ráh par
qadam máreṉ, 80 Aur wuh laṛká baṛhtí, aur rúh meṉ qúwat pátá gayá, aur
apne taín baní Isráel par záhir karne ke din tak bayábánoṉ meṉ rahá kiyá.

II. BÁB.

1 Aur un dinoṉ meṉ yúṉ húá ki Qaisar Augustus ká farmán niklá, ki har bastí
ke logoṉ ke nám likhe jáweṉ. 2 Yih pahlí ismnawísí us waqt húí, jab Qurinius
Súriya ká hákim thá. 3 Aur harek apne apne shahr ko nám likháne chalá.
4 Yúsuf bhí is liye ki wuh Dáúd ke gharáne aur aulád se thá, Jalíl ke shahr Nazirat
se Yahúdáh meṉ Dáúd ke shahr ko, jo Baitlahm kahlátá hai, gayá, 5 Táki apní
mangetar Mariyam ke sáth, jo hámila thí, nám likháwe, 6 Aur aisá húá ki jab
we waháṉ the, us ke janne ke din púre húe, 7 Aur wuh apná pahlautá beṭá janí,
aur us ko kapṛe meṉ lapeṭkar charní meṉ rakhá, kyúnki un ko sará meṉ jagah na
milí.

8 Aur us mulk meṉ charwáhe the, jo maidán meṉ rahte the, aur rát ko apne
galle kí nigáhbání karte the. 9 Aur dekho, ki Ḳhudáwand ká firishta un ko
dikhláí diyá, aur Ḳhudáwand ká jalál un ke chaugird chamká, aur we niháyat ḍar
gae. 10 Tab firishte ne unheṉ kahá, ki Mat ḍaro, kyúnki dekho, meiṉ baṛí ḳhushí
kí, jo sab logoṉ ke liye hai, tumko ḳhabar detá húṉ. 11 Kyúnki Dáúd ke shahr meṉ

áj tumháre liye ek bachánewálá paidá húá, wuh Masíh Ḳhudáwand hai. 12 Aur
tumháre liye yih patá hai, ki tum us laṛke ko kapre meṉ lapeṭá charní meṉ rakhá
húá páoge. 13 Aur ekbárgí us firishte ke sáth ásmání lashkar kí ek guroh Ḳhudá
kí sitáish kartí, aur yih kahtí, záhir húí, 14 Ḳhudá ko ásmán par taaríf, aur
zamín par salámatí, aur ádmíoṉ se razámandí howe.

15 Aur aisá húá ki jab firishte un ke pás se ásmán par gae, charwáhe ápus meṉ
kahne lage, ki Ao, ham ab Baitlahm ko jáweṉ, aur us bát ko, jo húí hai, jis kí
ḳhabar Ḳhudáwand ne hamko dí, dekheṉ. 16 Tab unhoṉ ne jaldí jáke Mariyam
aur Yúsufko aur us laṛke ko charní meṉ rakhá páyá; 17 Aur dekhke us bát ko, jo
laṛke ke haqq meṉ un se kahí gaí thí, phailáyá. 18 Aur sab sunnewáloṉ ne un
bátoṉ se, jo charwáhoṉ ne unheṉ kahín, taajjub kiyá. 19 Aur Mariyam in sab
bátoṉ ko yád rakhkar apne dil meṉ sochtí rahí. 20 Aur charwáhe un sab bátoṉ
ke wáste, jo unhoṉ ne suníṉ aur dekhíṉ, Ḳhudá kí hamd aur sitáish karte húe
chale gae.

21 Aur áṭhweṉ din, jab laṛke ká ḳhatna húí, us ká nám Yusúạ rakhá gayá, jo
us se pahle ki wuh peṭ meṉ paṛá, firishte ne rakhá thá.

22 Aur jab Músá kí tauret ke muwáfiq us ke pák hone ke din púre húe, we us
laṛke ko Yarúsalam meṉ láe, tá ki Ḳhudáwand ke áge házir kareṉ: 23 Jaisá
ki Ḳhudáwand kí tauret meṉ likhá hai, ki Harek pahlautá beṭá Ḳhudáwand
ko nazar kiyá jáegá, 24 Aur Ḳhudáwand kí tauret ke hukm ke muwáfiq
qumrí ká ek joṛá, yá kabútar ke do bachche qurbán kareṉ.

25 Aur dekho, ki Yarúsalam meṉ Samạún nám ek shaḳhs thá, jo sádiq aur
díndár aur Isráel kí tasallí ká muntazir thá, aur Rúh i Quds us par thí. 26
Aur us ko Rúh i Quds se ḳhabar húí, ki wuh jab tak Ḳhudáwand ke Masíh ko
na dekh le, maut ko na dekhegá. 27 Wuh Rúh kí hidáyat se haikal meṉ áyá, aur
jis waqt má báp us laṛke Yusúạ ko andar láte the, tá ki us ke liye tauret ke
hukm ke muwáfiq kareṉ, 28 Us ne use apne háthoṉ par uṭhá liyá, aur Ḳhudá kí
sitáish karke kahá, 29 Ki Ai Ḳhudáwand, ab tú apne bande ko apne qaul ke
muwáfiq salámatí se ruḳhsat detá hai; 30 Kyúnki merí ánkhoṉ ne terí naját
dekhí, 31 Jo tú ne sab logoṉ kí nazar meṉ taiyár kí hai, 32 Qaumoṉ kí roshní
ke liye ek núr, aur apní guroh Isráel ke liye jalál. 33 Tab Yúsuf aur Yusúạ kí má
ne un bátoṉ se, jo us ke haqq meṉ kahí gaíṉ, taajjub kiyá. 34 Aur Samạún ne
unheṉ mubárakbádí dí, aur us kí má Mariyam ko kahá, ki Dekh, yih Isráel meṉ
bahutoṉ ke girne aur uṭhne ke liye, aur muḳhálafat ke nishán ke wáste rakhá húá
hai, tá ki bahut diloṉ ke ḳhiyál khul jáweṉ; 35 Aur terí ján se bhí talwár
guzregí.

36 Aur Yasar ke gharáne se Hannah nám Fanúel kí beṭí ek nabiya thí: wuh bahut
din kí thí, aur apne kunwárípane se sát baras tak ek ḳhasam ke sáth nikáh kiyá
thá; 37 Aur baras chaurásí ek se bewa thí; wuh haikal se judá na hoke rát din
roza aur namáz se bandagí kartí thí. 38 Us ne usí ghaṛí ákar Ḳhudáwand
ká shukr kiyá, aur un sab ko, jo Yarúsalam meṉ naját kí ráh dekhte the, us ke
haqq meṉ kahá.

39 Aur jab we Ḳhudáwand kí sharíạt ke muwáfiq sab kám kar chuke, to Jalíl
meṉ apne shahr Nazirat ko phire. 40 Aur laṛká baṛhá, aur rúh meṉ zoráwar húá,
aur hikmat se bhar gayá, aur Ḳhudá ká fazl us par thá.

41 Aur us ke má báp har baras íd i fasah meṉ Yarúsalam ko játe the. 42 Aur
jab wuh bárah baras ká húá, we íd ke dastúr ke muwáfiq Yarúsalam ko gae. 43
Aur jab we un dinoṉ ko púrá karke phirne lage, larká Yusúạ Yarúsalam meṉ rah
gayá; aur Yúsuf aur us kí má ne na jáná, 44 Balki samjhe, ki wuh qáfile meṉ hai,
aur ek manzil jáke use qarábtíoṉ aur ján pahchánoṉ meṉ ḍhúnḍhne lage, 45 Aur
na pákar us kí talásh meṉ Yarúsalam ko phire. 46 Aur aisá húá ki unhoṉ ne tín
roz ke baạd use haikal meṉ ustádoṉ ke bích baiṭhe húe un kí sunte, aur un se
sawál karte páyá. 47 Aur sab, jo us kí sunte the, us kí ạql aur us ke jawáboṉ se
mutaạjjib húe. 48 Aur we use dekhkar hairán húe, aur us kí má ne use kahá, ki
Ai laṛke, kis wáste tú ne ham se aisá kiyá? dekh terá báp aur maiṉ kuṛhte húe
tujhe ḍhúnḍhte the. 49 Us ne unheṉ kahá, Kyúṉ tum mujhe ḍhúnḍhte the? kyá
tum nahíṉ jánte, ki mujhe zurúr hai, ki us meṉ, jo mere báp ká hai, rahúṉ? 50
Par we us bát ko, jo us ne unheṉ kahí, na samjhe. 51 Aur wuh un ke sáth rawána
hokar Nazirat meṉ áyá, aur un ká farmánbardár húá. Aur us kí má ne sab báteṉ
apne dil meṉ rakhíṉ. 52 Aur Yusúạ hikmat, aur qadd, aur Ḳhudá aur ḳhalq ke
pás fazl meṉ baṛh gayá.

III. BÁB.

1 Tiberius Qaisar kí saltanat ke pandrahweṉ baras, jab Pantú Pilát Yahúdáh ká
hákim, aur Herod Jalíl kí chauthái ká sardár, aur us ká bhái Filip Itúriya kí
chauthái aur Trakhonis ke mulk ká sardár, aur Lusániyá Abilene kí chauthái ká
sardár thá; 2 Aur Hanná aur Kayafá sardár káhin the, Ḳhudá ká kalám bayábán
meṉ Zikriyáh ke beṭe Yúhanná par utrá. 3 Aur wuh Yardan ke sáre ás pás ke
mulk meṉ áke gunáhoṉ kí muáfí ke liye tauba ke baptismá kí manádí karne lagá;
4 Jaisá Yasạiyáh nabí kí kitáb meṉ likhá hai, ki Munádí kí áwáz hai: Bayábán
meṉ Ḳhudáwand kí ráh ko banáo, aur us kí sídhí saṛak karo. 5 Har ek gaṛhá
bhará jáegá, aur har pahár aur ṭílá past kiyá jáegá, aur jo ṭeṛhá hai, sídhá, aur jo
behaṛ hai achchhí ráh banegí. 6 Tab har insán Ḳhudá kí naját dekhegá.

7 Aur us ne logoṉ ko, jo nikle the, ki us se baptismáe jáweṉ, kahá, ki Ai
sámpoṉ ke bachcho! tumheṉ kisne ánewále gazab se bhágná batáyá? 8 Pas
tauba ke láiq phal láo; aur apne dil meṉ mat kaho, ki Abirahám hamárá báp hai.
9 Kyúnki maiṉ tumheṉ kahtá húṉ, ki Ḳhudá Abirahám ke liye in patthroṉ se
aulád uṭhá saktá hai. 10 Par abhí daraḳhtoṉ kí jaṛ par kulháṛí lagí hai; pas jo
daraḳht achchhe phal nahíṉ látá, káṭá aur ág meṉ ḍálá játá hai. Tab logoṉ ne us
se púchhá, ki Ham kyá kareṉ? 11 Us ne jawáb meṉ un se kahá, ki Jis ke do
kurte hoṉ, us ko, jis ke pás nahíṉ hai, bánṭ de; aur jis pás kháne ko ho, wuh bhí
aisáhí kare. 12 Tab bájdár bhí áe, ki baptismáe jáweṉ, aur us se kahá, ki Ai ustád,
ham kyá kareṉ? 13 Us ne un se kahá, ki Tumháre liye, jo muqarrar hai, us se
ziyáda na lo. 14 Sipáhíoṉ ne bhí us se púchhá, ki Ham kyá kareṉ? Us ne unheṉ
kahá, ki Na kisí par zulm karo, na tuhmat lagáo, aur apne rozíne par rází ho.

15 Aur jab log intizárí meṉ the, aur sab apne dil meṉ Yúhanná kí bábat ḳhiyál
karte the, ki Sháyad wuh Masíh hai; 16 To Yúhanná un sab se kahne lagá, ki Maiṉ
tumko sirf pání meṉ baptismátá húṉ, par mujh se ek qawítar átá hai, jis kí jútí ká
tasma kholne ke láiq nahíṉ húṉ: wuh tumheṉ Rúh i Quds aur ág meṉ baptismá-

wegá. 17 Uske háth meṇ súp hai, wuh apne khaliyán ko ḳhúb sáf karegá,
aur gehún ko apne gole meṇ jamạ karegá, par bhúse ko us ág meṇ, jo hargiz
nahíṇ bujhtí, jaláwegá. 18 Aur wuh bahut aur nasíhat deke logoṇ ko ḳhush-
ḳhabarí sunátá rahá. 19 Par chauthái ke sardár Herod ne apne bhái Filip kí
jorú Herodiya ke sabab, aur apní sab aur badkáríoṇ ke sabab Yúhanná se ilzám
páke 20 Un sabhoṇ par yih ziyáda kiyá, ki us ko qaid rakhá.

21 Aur jab sab log baptismáe játe the, aur Yusúạ bhí baptismáyá játá thá, aur
duá kartá thá, to aisá húá ki ásmán khul gayá, 22 Aur Rúh i Quds jismání súrat
meṇ kabútar kí tarah us par utrí, aur ásmán se áwáz yih kahtí áí, ki Tú merá
piyára Beṭá hai, tujh se maiṇ rází húṇ.

23 Aur Yusúạ baras tís ek ká hone lagá, (aur jaisá ki samjhá játá thá) wuh beṭá
thá Yúsuf ká, A'lí ká, 24 Mattát ká, Láwí ká, Malkí ká, Yanná ká, Yúsuf ká,
25 Mattatiyáh ká, Amús ká, Nahúm ká, Hislí ká, Najjí ká, 26 Máat ká,
Mattatiyáh ká, Samạí ká, Yúsuf ká, Yahúdáh ká, 27 Yúhanná ká, Rasá ká,
Zarúbábul ká, Sialtiel ká, Naiyirí ká, 28 Malkí ká, Adí ká, Qosám ká, Almodám
ká, I'r ká, 29 Yúsí ká, Iliạzr ká, Yúrám ká, Mattát ká, Láwí ká, 30 Samạún
ká, Yahúdáh ká, Yúsuf ká, Yúnán ká, Ilyaqím ká, 31 Malyá ká, Mainán
ká, Mattá ká, Nátan ká, Dáúd ká, 32 Yassí ká, A'bid ká, Buạz ká, Salmún ká,
Nahsún ká, 33 Amminadab ká, Aram ká, Hasrún ká, Pháṛas ká, Yahúdáh ká,
34 Yaạqúb ká, Izhák ká, Abirahám ká, Tárah ká, Nahúr ká, 35 Sarúj ká,
Raạú ká, Falaj ká, Ibr ká, Silah ká, 36 Qínán ká, Arfaksad ká, Sim ká, Lamak
ká, 37 Hanúk ká, Yárid ká, Mahalaliel ká, Qínán ká, 38 Anús ká, Set ká,
A'dam ká, Ḳhudá ká.

IV. BA'B.

1 Aur Yusúạ Rúh i Quds se bhar púr hoke Yardan se phirá, aur Rúh kí rah-
numáí se bayábán meṇ gayá. 2 Aur chális din tak Shaitán se ázmáyá gayá, aur
un dinoṇ meṇ us ne kuchh na kháyá; aur jab we din tamám húe, áḳhirko
bhúkhá húá. 3 Tab Shaitán ne use kahá, ki Agar tú Ḳhudá ká Beṭá hai, to is
patthar ko kah, ki roṭí ban jáwe. 4 Yusúạ ne jawáb meṇ usko kahá, Likhá hai, ki
A'dmí sirf roṭí se nahíṇ, balki Ḳhudá kí har ek bát se jítá hai. 5 Aur Shaitán
ne use ek únche paháṛ par le jáke jahán kí sírí bádsháhaten ek dam meṇ use di-
kháíṇ. 6 Aur Shaitán ne use kahá, ki Maiṇ yih sárá iḳhtiyár aur un kí shán shaukat
tujhe dúngá; kyúnki yih mujh ko sompá gayá hai, aur jisko cháhtá, use detá húṇ.
7 Pas agar tú mujhe sijda kare, to sab terá hogá. 8 Yusúạ ne jawáb meṇ use kahá,
Dúr ho, ai Shaitán! Likhá hai, ki Ḳhudawand apne Ḳhudá ko sijda aur faqat usí kí
bandagí kar. 9 Wuh use Yarúsalam meṇ láyá, aur haikal ke kangure par khaṛá
karke use kahá, Agar tú Ḳhudá ká Beṭá hai, to apne taíṇ yaháṇ se girá de. 10
Kyúnki likhá hai, ki Wuh tere liye apne firishtoṇ ko farmáwegá, ki terí ḳhabardárí
kareṇ. 11 Aur tujhe háthoṇ par uṭhá leṇ, na ho, ki tere páṇw ko patthar se
ṭhes lage. 12 Yusúạ ne jawáb meṇ use kahá, Yúṇ farmáyá gayá hai, Tú
Ḳhudawand apne Ḳhudá ká imtihán mat kar. 13 Aur jab Shaitán sárá imtihán
kar chuká, to ek muddat tak us se dúr rahá.

14 Aur Yusúạ Rúh kí qúwat se Jalíl ko phirá, aur sáre ás pás ke mulk meṇ us

kí shuhrat húí. 15 Aur wuh un kí mahfil meṉ taạlím detí thá, aur sab us kí taạríf
karte the.

16 Phir wuh Nazirat ko jaháṉ parwarish páí thí, áyá, aur apne dastúr par sabt
ke din mahfil meṉ gayá, aur paṛhne ko khaṛá húá. 17 Aur Yasạiyáh nabí kí ki-
táb us ko dí gaí, aur kitáb kholkar wuh maqám páyá, jaháṉ likhá hai, 18 Ki
Ḳhudawand kí Rúh mujh par hai, kyúnki us ne mujhko Masíh kiyá, ki garíboṉ
ko ḳhushḳhabarí dúṉ; mujhko bhejá, ki dilshikastoṉ ko dilásá dúṉ, aur qaidíoṉ ko
chhúṭne, aur andhoṉ ko dekhne kí manádí karúṉ, asíroṉ ko ázádagí meṉ láúṉ, 19
Ḳhudawand ke maqbúl sál kí manádí karúṉ. 20 Aur kitáb band karke, aur
ḳhádim ko deke baiṭh gayá; aur mahfil meṉ sabhoṉ kí ánkheṉ us par lagíṉ thíṉ. 21
Tab wuh unheṉ kahne lagá, ki Áj yih likhá tumháre kánoṉ meṉ púrá húá. 22 Aur
sab ne us par gawáhí dí, aur un lutf kí bátoṉ se, jo us ke munh se niklíṉ, taạjjub
karke kahá, Kyá yih Yúsuf ká beṭá nahíṉ? 23 Us ne unheṉ kahá, ki Tum be-
shakk mujh par yih masal kahoge, ki Ai tabíb, apne taíṉ changá kar! Jo kuchh
ham ne suná ki tujh se Kafrnahúm meṉ húá, yaháṉ apne watan meṉ bhí kar. 24
Par us ne kahá, ki Maiṉ tum se sach kahtá húṉ, ki Koí nabí apne watan meṉ
maqbúl nahíṉ hai. 25 Lekin maiṉ tum se sach kahtá húṉ, ki Iliyáh ke dinoṉ meṉ
jab sáṛhe tín baras ásmán band rahá, aur tamám mulk meṉ baṛá kál paṛá, bahutsí
bawáeṉ Isráel meṉ thíṉ; 26 Par Iliyáh un meṉ se kisí ke pás bhejá na gayá, ma-
gar Saidá kí Zurfat meṉ ek bewa ke pás. 27 Aur Ilisáạ nabí ke waqt Isráel meṉ
bahut se koṛhí the, par un meṉ se koí changá na húá, magar Naạmán Arámí. 28
Tab sab, jo mahfil meṉ the, un bátoṉ ke sunte hí gusse se bhar jáke uṭhe, 29 Aur
use shahr se báhar karke us paháṛ ke kanáre par, jis par un ká shahr baná thá, le
chale, ki use girá deṉ. 30 Lekin wuh un ke bích se nikalkar rawána húá.

31 Aur wuh Jalíl ke shahr Kafrnahúm meṉ áyá, aur sabt ke din unheṉ sikháyá.
32 Aur we us kí taạlím se mutaạjjib húe, kyúnki wuh iqtidár se kalám kartá thá.
33 Aur mahfil meṉ ek shaḳhs thá, jis ko nápák deo kí rúh lagí; wuh baṛí áwáz se
yih kahke chilláí, 34 Ai Yusúạ i Nazirí, chhoṛ, hameṉ tujh se kyá kám? tú
hameṉ halák karne áyá hai: maiṉ jántí húṉ ki tú kaun hai, Ḳhudá ká quddús. 35
Yusúạ ne use dhamkáke kahá, ki Chup rah, aur us meṉ se nikal já. Aur deo us
ko bích meṉ paṭakke, bagair zarar pahuncháne ke, us se nikal gayá. 36 Aur
sab mutaạjjib húe, aur ápas meṉ kahne lage, ki Yih kaisá kalám hai, ki wuh iḳhti-
yár aur qudrat se nápák rúhoṉ par hukm kartá hai, aur we nikal játí haiṉ? 37
Aur us zilạ kí har jagah meṉ us kí shuhrat phailí.

38 Phir wuh mahfil se uṭhkar Samạún ke ghar gayá. Aur Samạún kí sás baṛí
tap se paṛí thí: aur unhoṉ ne us ke liye us se ạrz kí. 39 Wuh us ke sirháne
khaṛá hokar tap par jhunhláyá, aur wuh us se játí rahí. Aur wuh fauran uṭhkar
unkí ḳhidmat karne lagí. 40 Aur jab súraj ḍúbtá thá, we sab, jinke pás tarah
tarah ke bímár the, un ko pás láe, aur us ne un meṉ se harek par háth rakhkar
unheṉ changá kiyá. 41 Aur bahutoṉ meṉ se deo nikle, aur chilláke bole, ki Tú
Ḳhudá ká Beṭá Masíh hai. Par us ne manạ karke un ko ijázat na dí, ki báteṉ
kareṉ ki we jánte the, wuh Masíh hai.

42 Aur jab din húá, wuh nikalkar janglí jagah meṉ gayá; aur log use ḍhúṉḍhte
húe us pás áe, aur us kí minnat kí, ki un ke pás se na jáwe. 43 Par us ne unheṉ
kahá, Mujhe zurúr hai ki aur shahroṉ meṉ bhí Ḳhudá kí bádsháhat kí ḳhushḳhabarí

dún, kyúnki main is wáste bhejá gayá hún. 44 Aur wuh Jalíl kí mahfilon men
manádí kartá rahá.

V. BAB.

1 Aur aisá húá ki log Ḳhudá ká kalám sunne ko us par gire parte the, aur
wuh Kinnárat kí jhíl ke kanáre khaṛá thá, 2 Aur usne jhíl ke kanáre do kishtíán
lagín dekhín, jin par se machhwe utarke apne jálon ko dho rahe the. 3 Us ne un
kishtíon men se ek par, jo Samaún kí thí, chaṛhke us se arz kí, ki kanáre se
zarra dúr le jáwe. Aur wuh baiṭhkar logon ko kishtí par se taalím dene lagá.
4 Jab kalám kar chuká, to Samaún se kahá, ki Gahre men le chal, aur tum
shikár ke liye apne jál ḍálo. 5 Samaún ne jawáb men use kahá, ki Ai sáhib, ham
ne sárí rát mihnat karke kuchh na pakṛá; par tere kahne par jál ḍáltá hún. 6 Aur
jab unhon ne yih kiyá, to itní machhlíon ko gherá ki un ká jál phaṭne lagá. 7 Tab
unhon ne apne sáthíon ko, jo dúsrí kishtí par the, ishára kiyá, ki áke un kí madad
karen; aur we áe, aur donon kishtíán aisí bhar dín, ki ḍúbne lagín. 8 Samaún
Patthras ne yih dekhkar Yusúa ke qadam par girke kahá, ki Ai Ḳhudáwand,
mere pás se já, ki main gunáhgár hún. 9 Kyúnki un machhlíon ke háth lagne se
wuh, aur us ke sab sáthí hairán the, 10 Aur us ke sharík Zabdí ke beṭe
Yaaqúb aur Yúhanná bhí. Tab Yusúa ne Samaún ko kahá, Mat ḍar, tú is waqt se
ádmíon ká shikár karegá. 11 Aur we kishtíon ko kanáre par khínch láe, aur sab
kuchh chhoṛke us kí pairawí kí.
12 Aur aisá húá ki wuh wahán ke ek shahr men thá, aur dekho ek mard ne jo
koṛh se bhará húá thá, Yusúa ko dekhá, aur munh ke bhal girke us kí minnat karke
kahá, ki Ḳhudáwand, agar tú cháhe, mujhe pák kar saktá hai. 13 Us ne háth
baṛháke use chhúá, aur kahá, ki Main cháhtá hún, tú pák ho! aur wonhí us ká
koṛh játá rahá. 14 Aur us ne us ko hukm diyá, ki Kisí se mat kah, balki jákar
apne taín káhin ko dikhlá, aur jo Músá ne muqarrar kiyá hai, apní pákí ke wáste
un kí gawáhí ke liye guzrán. 15 Lekin us kí shuhrat ziyáda phail gaí, aur bahut
se log jama húe, ki us kí sunen, aur us ke háth se apní bímáríon se change hon. 16
Par wuh wíránon men gayá, aur duá máng rahá.
17 Aur ek din aisá húá, ki jab wuh taalím detá thá, baaze Farís aur Tauretí Jalíl
kí har bastí, aur Yahúdáh, aur Yarúsalam se áke baiṭhe the, aur Ḳhudáwand kí
qúwat changá karne ko maujúd thí. 18 Aur dekh, log ek ardhángí ádmí ko palang
par láke cháhte the ki use andar láke us ke áge rakhen; 19 Par bhíṛ ke sabab use
andar le jáne kí ráh na páke koṭhe par chaṛh gae, aur us ko palang samet chhat
se bích men Yusúa ke sámhne laṭká diyá. 20 Us ne un ká ímán dekhkar use kahá,
Ai mard, tere gunáh muáf kiye gae hain! 21 Tab Sáfir aur Farís sochne lage, ki
Yih kaun hai jo kufr kahtá hai? kaun Ḳhudá ke siwá gunáh muaf kar saktá hai? 22
Yusúa un ká gumán daryáft karke unhen kahne lagá, ki Tum apne dilon men kyá
ḳhiyál karte ho? 23 Kyá yih kahná bahut ásán hai, ki Tere gunáh muáf kiye gae
hain, yá yih, ki Uṭh aur chal? 24 Par tá ki tum jáno, ki Insán ke Bete ko zamín
par gunáh muáf karne kí qudrat hai, us ne us ardhángí ko kahá, Main tujhe kahtá
hún, Uṭh, aur apná palang uṭháke apne ghar já. 25 Usí dam wuh un ke áge uṭhá
aur us ko, jis par leṭá thá, uṭháke Ḳhudá kí saná kartá húá ghar chalá gayá. 26

26 Tab sab ke sab hairán húe, aur Ḳhudá kí sitáish karne lage, aur bahut ḍarke
bole, ki Áj ham ne baṛá achambhá dekhá!

27 Baạd us ke wuh báhar gayá, aur Láwí nám ek bájdár ko mahsúl kí chaukí
par baiṭhá dekhá, aur use kahá, ki Mere píchhe á. 28 Wuh sab kuchh chhoṛkar
uṭhá, aur us ke píchhe chalá. 29 Aur Láwí ne apne ghar meṉ us kí baṛí ziyáfat
kí; aur waháṉ bájdároṉ aur auroṉ ká, jo us ke sáth kháne baiṭhte the, baṛá majmạ
thá. 30 Tab un ke Sáfiroṉ aur Farísoṉ ne us ke shágirdoṉ se takrár karke kahá,
ki Tum kyúṉ bájdároṉ aur gunahgároṉ ke sáth kháte píte ho? 31 Yusúạ ne
jawáb meṉ unheṉ kahá, Tandurustoṉ ko tabíb darkár nahíṉ, balki bímároṉ ko: 32
Maiṉ sádiqoṉ ko tauba ke liye buláne nahíṉ áyá, balki gunahgároṉ ko.

33 Unhoṉ ne use kahá, ki Yúhanná ke shágird kyúṉ aksar roza rakhte haiṉ, aur
namáz karte haiṉ, aur isí tarah Farísoṉ ke bhí; par tere kháte píte haiṉ? 34
Us ne un se kahá, Kyá tum barátíoṉ ko, jab tak dulhá un ke sáth hai, roza rakhwá
sakte ho? 35 Par din áwenge jab dulhá un se judá kiyá jáegá; tab we un dinoṉ
meṉ roza rakhenge. 36 Aur wuh yih tamsíl láyá, Koí puráne kapṛe ká paiwand
nahíṉ lagátá; nahíṉ to korá us ko bhí pháṛtá hai, aur kore kapṛe ká paiwand pu-
ráne se mel bhí nahíṉ khátá. 37 Aur koí nayí wain purání mashkoṉ meṉ nahíṉ
bhartá; nahíṉ to nayí wain mashkoṉ ko phaṛke bah jáegí, aur mashkeṉ bhí barbád
hongí. 38 Balki nayí wain nayí mashkoṉ meṉ rakhá cháhiye, to donoṉ mahfúz
rahengí. 39 Aur koí puráni píke fílfaur nayí nahíṉ cháhtá, balki kahtá hai, ki Purá-
ní bihtar hai.

VI. BÁB.

1 Aur dúsre baṛe sabt ko yúṉ húá, ki wuh khetoṉ ke bích se játá thá, aur us ke
shágird báleṉ toṛkar háthoṉ se malkar kháne lage. 2 Tab baạze Farísoṉ ne un-
heṉ kahá, ki Tum, jo sabt ko karná rawá nahíṉ, kyúṉ karte ho? 3 Yusúạ ne
unheṉ jawáb meṉ kahá, Kyá tum ne yih nahíṉ paṛhá, jo Dáúd ne kiyá, jab wuh aur
us ke sáthí bhúkhe the? 4 Wuh kyúnkar Ḳhudá ke ghar meṉ gayá, aur nazar kí
roṭíáṉ, jinheṉ káhinoṉ ke siwá kisí ko kháná rawá na thá, kháíṉ, aur apne sáthíoṉ ko
bhí díṉ? 5 Phir us ne unheṉ kahá, ki Insán ká Beṭá sabt ká bhí ḳhudáwand hai.

6 Aur dúsre sabt ko bhí yúṉ húá, ki wuh mahfil meṉ jáke taạlím dene lagá, aur
waháṉ ek ádmí thá, jis ká dahná háth súkh gayá thá. 7 Tab Sáfir aur Farís
us kí ták meṉ lage, ki agar wuh sabt ke din changá kare, to us par nálish kareṉ. 8
Par us ne un ke gumán ko jánke us ádmí se, jis ká háth súkhá thá, kahá, ki Uṭh,
aur bích meṉ khaṛá ho. Wuh uṭhkar khaṛá húá. 9 Tab Yusúạ ne unheṉ kahá,
Maiṉ tum se ek bát púchhtá húṉ: Sabt ke din kyá karná rawá hai? bhalá karná
yá burá? ján bachána yá ján márná? 10 Aur un sab kí taraf dekhke us ádmí se
kahá, ki Apná háth baṛhá. Us ne aisá kiyá; aur us ká háth dúsre kí mánind
changá húá. 11 Tab we sab gazab se bhar gae, aur ápus meṉ saláh karne lage, ki
Ham Yusúạ ke sáth kyá kareṉ?

12 Aur un dinoṉ meṉ aisá húá, ki wuh paháṛ par duá karne gayá, aur Ḳhudá kí
bandagí meṉ rát bitáí. 13 Aur jab din húá, us ne apne shágirdoṉ ko buláke un
meṉ se bárah ko chuná, aur un ká nám rasúl rakhá: 14 Yaạne Samạún, jis ká
nám Patthras bhí rakhá, aur us ká bháí Andriyás, aur Yaạqúb, aur Yúhanná, aur

Filip, aur Bar Talmí, 15 Aur Matí, aur Tauam, aur Ḳhalfí ká betá Yaạqúb, aur
Samạún jo Qání kahlátá thá, 16 Aur Yaạqúb ká bháí Yahúdáh, aur Yahúdáh
Insqaryat, jo us ká pakaṛwánewálá bhí húá.

17 Wuh un ke sáth utarke maidán meṉ khaṛá húá, waháṉ us ke shágirdoṉ kí
jamáạt thí, aur logoṉ kí baṛí bhíṛ, jo sáre Yahúdáh aur Yarúsalam aur Súr aur
Saidá ke samundar ke kanáre se us pás áe the, ki us kí suneṉ, aur apní bímárioṉ
se change hoṉ. 18 Aur we bhí jo nápák rúhoṉ se dukh páte the, áe, aur change
ho gae. 19 Aur sab log cháhte the, ki use chhúweṉ; kyúnki qúwat us se nikaltí,
aur sab ko changá kartí thí.

20 Aur us ne apne shágirdoṉ par nazar karke kahá, Mubárak tum jo garíb ho;
kyúnki Ḳhudá kí bádsháhat tumhárí hai. 21 Mubárak tum jo ab bhúkhe ho;
kyúnki ásúda hoge. Mubárak tum jo ab rote ho; kyúnki hansoge. 22
Mubárak tum, jab log Insán ke Beṭe ke wáste tum se dushmaní rakheṉ, aur
tumheṉ nikál deweṉ, aur ruswá kareṉ, aur tum par badnámí lagáweṉ. 23 Us din
ḳhush aur ḳhurram ho, is liye dekho ásmán par tumhárá baṛá ajr hai; kyúnki un
ke báp dádoṉ ne nabíoṉ se aisáhí sulúk kiyá. 24 Lekin afsos tum par jo daulat-
mand ho; kyúnki tum apní tasallí pá chuke. 25 Afsos tum par jo ásúda ho;
kyúnki bhúkhe hoge. Afsos tum par jo ab hanste ho; kyúnki tum mátam karoge,
aur rooge. 26 Afsos tum par jab sab log tumheṉ bhalá kaheṉ; kyúnki un ke báp
dáde jhúṭhe nabíoṉ se aisáhí karte the.

27 Par maiṉ tumheṉ, jo sunte ho, kahtá húṉ, ki Apne dushmanoṉ ko piyár
karo; jo tum se kína rakheṉ, un ká bhalá karo; 28 Jo tumheṉ laạnat kareṉ, un
ke liye barakat cháho, aur jo tumheṉ satáweṉ, un ke liye duá mángo. 29 Jo tere
ek gál par máre, dúsrá bhí pher de; aur jo koí terí qabá lewe, kurta lene se bhí
manạ na kar. 30 Jo koí tujh se mánge, use de; aur jo terá mál le lewe, use
taqázá mat kar. 31 Aur jaisá tum cháhte ho, ki log tum se kareṉ, tum bhí un se
waisáhí karo. 32 Aur agar tum unheṉ, jo tumheṉ piyár karte haiṉ, piyár karo, to
tumhárí kyá fazílat hai? kyúnki gunáhgár bhí apne piyár karnewáloṉ ko piyár
karte haiṉ. 33 Aur agar tum un se, jo tum se nekí karte haiṉ, nekí karo, to
tumhárí kyá fazílat hai? ki gunáhgár bhí yih karte haiṉ. 34 Aur agar tum unheṉ
udhár do, jin se phir udhár lene kí umed hai, to tumhárí kyá fazílat hai? kyúnki
gunáhgár bhí gunáhgároṉ ko udhár dete haiṉ, táki un se phir udhár leweṉ.
35 Lekin apne dushmanoṉ ko piyár karo, aur nekí karo, aur náumed hoke udhár
do: to tumhárá bahut ajr hogá, aur tum Ḳhudá Taạlá ke farzand hoge; kyúnki
wuh náshukrguzároṉ aur sharíroṉ par bhí mihrbán hai. 36 Pas jaisá tumhárá
báp rahím hai, tum bhí rahím ho. 37 Aibgírí mat karo, to tumhárí ạibgírí na kí
jáegí; auroṉ ko gunáhgár mat ṭhaharáo, to tum bhí gunáhgár na ṭhaharáe jáoge;
muáf karo, to tum bhí muáf kiye jáoge. 38 Do, to tumheṉ bhí diyá jáegá; púrá
dabáyá hiláyá aur girtá húá náp tumháre dáman meṉ bhar denge; kyúnki jis náp
se tum nápte ho, usí se tumháre liye bhí nápá jáegá.

39 Phir us ne unko yih masal kahí, ki Kyá andhá andhe ko ráh dikhá saktá
hai? kyá we donoṉ gaṛhe meṉ na girenge? 40 Shágird apne ustád se baṛá nahíṉ,
balki jab taiyár húá, apne ustád sá hogá. 41 Aur tú apne bháí kí ánkh meṉ tinke
ko kyúṉ dekhtá hai, par us shahtír se, jo terí hí ánkh meṉ hai, náwáqif rahtá?
42 Yá tú jab tak áp apní ánkh meṉ shahtír ko nahíṉ dekhtá hai, kyúnkar apne

bháí ko kah saktá hai, ki Bháí, thahar! maiṇ terí ánkh se tinke ko nikálúṇ? Ai
makkár, pahle apní ánkh se shahtír nikál, tab tú sáf dekhke apne bháí kí ánkh se
tinke ko nikál sakegá. 43 Kyúnki achchhá darakht burá phal nahíṇ phaltá; aur
na burá darakht achchhá phal. 44 Kyúnki har ek darakht apne phal se pahchána
átá hai; ki log kánṭoṇ se anjír nahíṇ toṛte, aur na bhaṭkaṭaiyá se angúr. 45 Nek
ádmí apne dil ke nek zakhíra se nekí nikáltá hai; aur bad ádmí apne dil ke bad
zakhíra se badí nikáltá hai; kyúnki us ká munh dil kí bharpúrí se boltá hai.
46 Aur tum kyúṇ mujhe KHUDÁWAND KHUDÁWAND kahte ho, aur jo maiṇ kahtá
húṇ, nahíṇ karte? 47 Jo koí mere pás átá, aur merí báteṇ suntá, aur un par
ámal kartá hai: maiṇ tumheṇ batátá húṇ ki wuh kis kí mánind hai. 48 Wuh us
shakhs kí mánind hai, jis ne gahrá khodkar aur patthar par neo dálkar ghar
banáyá. Jab barsát húí, to báṛh us ghar par zor se girí, par use hilá na sakí, kyúnki
us kí neo patthar par thí. 49 Par jo suntá aur nahíṇ kartá hai, wuh us ádmí kí
mánind hai, jis ne zamín par be neo ghar uṭháyá; báṛh us par áí, aur wuh fauran
gir paṛá, aur us ghar kí baṛí kharábí húí.

VII. BÁB.

1 Aur jab wuh logoṇ ko apní sárí báteṇ suná chuká, to Kafrnahúm meṇ gayá.
2 Aur ek súbadár ká naukar, jise wuh bahut cháhtá thá, bímárí se martá thá.
3 Us ne Yusúạ kí khabar sunke Yahúdíoṇ ke baạze Buzurgoṇ ko us pás bhejkar
us kí minnat kí, ki ákar us ke naukar ko bacháwe. 4 Unhoṇ ne Yusúạ ke pás
áke us kí baṛí minnat kí, aur kahá, ki Wuh láiq hai, ki tú us ke wáste yih kare; 5
Kyúnki wuh hamárí qaum ko piyár kartá aur hamáre liye ek Mahfil ko banáyá
hai. 6 Tab Yusúạ un ke sáth gayá, aur jab wuh us ke ghar ke nazdík pahunchá,
súbadár ne doston se us pás kahlá bhejá, ki Ai Khudáwand, taklíf na kar;
kyúnki maiṇ is láiq nahíṇ, ki tú merí chhat tale áwe. 7 Isí sabab maiṇ ne apne
taín bhí is láiq na jáná, ki tere pás áúṇ; lekin faqat ek bát kah, to merá chhokrá
changá ho jáegá. 8 Kyúnki maiṇ áp bhí jo dúsre ke hukm meṇ húṇ, sipáhíoṇ ko
apne ikhtiyár meṇ rakhkar ek se kahtá húṇ, Já, to wuh játá hai, aur dúsre se, Á,
to wuh átá hai, aur apne naukar ko, ki Yih kar, to wuh kartá hai. 9 Yusúạ ne
taạjjub kiyá, aur phirke un logoṇ se, jo us ke pairau the, kahá, ki Maiṇ tum se
kahtá húṇ, ki maiṇ ne Isráel meṇ bhí aisá ímán na páyá. 10 Aur jab we, jo bheje
gae the, ghar meṇ phir áe, us bímár naukar ko changá páyá.

11 Aur dúsre din aisá húá ki wuh Náin nám shahr ko rawána húá, aur us ke
bahutse shágird, aur baṛí bhíṛ us ke sáth gae. 12 Jab wuh us shahr ke pháṭak ke
pás pahunchá, dekho log ek murde ko báhar le játe the, jo apní má ká, jo bewa
thí, iklautá thá; aur shahr ke bahut se log us ke sáth the. 13 KHUDÁWAND ne
use dekhkar us par rahm kiyá, aur use kahá, Mat ro! 14 Aur nazdík jáke tábút
ko chhúá, aur uṭhánewále ṭhahar gae. Tab us ne kahá, Ai jawán, maiṇ tujh se
kahtá húṇ, ki Uṭh! 15 Tab wuh murda uṭh baiṭhá, aur bolne lagá; aur us ne
use uskí má ko sompá. 16 Tab sab ḍar gae, aur Khudá kí sitáish karke bole, ki
Baṛá nabí hamáre bích meṇ uthá, aur Khudá ne apne logoṇ par nazar kí hai.
17 Aur us ke haqq meṇ yih bát tamám Yahúdáh aur chiroṇ taraf ke mulk meṇ
phailí.

18 Aur Yúhanná ke shágirdon ne use in sab báton kí khabar dí. 19 Tab
Yúhanná ne apne shágirdon men se do ko bulákar Yusúạ ke pás kahlá bhejá, ki
Kyá tú wuh Ánewálá hai, yá ham dúsre kí ráh dekhen? 20 We mard us ke pás
áke kahne lage, ki Yúhanná baptismánewále ne hamko tere pás bhejá hai, ki
púchhen, Kyá tú wuh Ánewálá hai, yá ham dúsre kí ráh dekhen? 21 Par usí
gharí wuh bahuton ko bímáríon, aur áfaton aur bad rúhon se chhuṛátá, aur bahut
andhon ko ánkh detá thá. 22 So Yusúạ ne jawáb men un se kahá, ki Tum jáo,
aur jo kuchh tum ne dekhá aur suná hai, Yúhanná se kaho, ki Andhe dekhte
hain, langre chalte hain, koṛhí sáf hote hain, bahre sunte hain, murde jíle játe
hain, garíb khushkhabarí páte hain; 23 Aur mubárak wuh, jo mujh se ṭhokar na
kháwe!

24 Jab Yúhanná ke qásid chale gae, wuh Yúhanná kí bábat logon se kahne
lagá, ki Tum bayábán men kyá dekhne ko gae? kyá hawá se hilte húe narkaṭ ko?
25 Phir tum kyá dekhne gae? kyá ek mard ko mihín poshák men árásta? Dekho,
jo chamakte kapṛe páhinte, aur ạish o ishrat men rahte, bádsháhí mahallon men
hain. 26 Phir tum kyá dekhne nikal gae? kyá nabí ko? Hán, main tum se kahtá
hún, ki nabí se bhí baṛá hai. 27 Kyúnki yih wuh hai jis ke haqq men likhá gayá,
ki Dekh, main apne rasúl ko tere áge bhejtá hún, jo terí ráh ko tere áge taiyár
karegá. 28 Kyúnki main tum se kahtá hún, ki un men se, jo ạuraton se paidá
húe, Yúhanná baptismánewále se koí nabí baṛá nahín; lekin jo Khudá kí bádsháhat
men chhoṭá hai, us se baṛá hai.

29 Aur sab log aur bájdár, jo Yúhanná se baptimáe gae the, sunkar Khudá kí
tasdíq karte the; 30 Par Farís aur Tauretí, jo us se baptismáe na gae the, apne
liye Khudá ke iráde ko ṭál dete the.

31 Pas main is zamáne ke logon ko kis se tashbíh dún? aur we kis kí mánind
hain? 32 We un laṛkon kí mánind hain, jo bázár men baiṭhte, aur apne sáthíon
ko pukárte, aur kahte hain, ki Ham ne tumháre liye bánslí bajáí, par tum na
náche; ham ne tumháre liye mátam kiyá, par tum na roe. 33 Kyúnki Yúhanná
baptismánewálá na roṭí khátá aur na wain pítá áyá, aur tum kahte ho, ki Us ke
sáth deo hai. 34 Insán ká Beṭá khátá pítá áyá, aur tum kahte ho, Dekho, ek
kháú aur matwálá, bájdáron aur gunáhgáron ká dost. 35 Aur hikmat kí tasdíq
us ke sab laṛkon se húí hai.

36 Aur ek Farís ne us kí minnat kí, ki Mere sáth khá; aur wuh Farís ke ghar
jáke kháne baiṭhá. 37 Aur dekho, us shahr men ek ạurat ne, jo gunáhgár thí, jab
ján gaí, ki wuh Farís ke ghar men kháne baiṭhá hai, albasrí itrdán men itr láí. 38
Aur us ke qadam pás píchhe khaṛí hoke ro roke ánsúon se us ke páon dhone lagí, aur
apne sir ke bálon se ponchke us ke páon ko chúmá, aur itr malá. 39 Jab us Farís
ne, jis ne us kí ziyáfat kí thí, yih dekhá, to apne dil men kahá, ki Agar yih nabí
hotá, to jántá ki yih ạurat, jo use chhútí hai, kaun hai, aur kaisí hai, ki wuh gunáh-
gár hai. 40 Yusúạ ne jawáb men use kahá, ki Ai Samạún, main tujhse kuchh
kahá cháhtá hún. Wuh bolá, Ai ustád, farmá. 41 Kisí shakhs ke do qarzdár
the, ek pánch sau dínár ká, dúsrá pachás ká. 42 Par jab unko adá karne ká maq-
dúr na thá, donon ko bakhsh diyá: so batlá, ki kaun un men se us ko ziyáda piyár
karegá? 43 Samạún ne jawáb men kahá, Merí dánist men wuh, jis ko us ne ziyá-
da bakhshá. Tab us ne us se kahá, Tú ne ṭhík bichár kiyá. 44 Aur us ạurat kí taraf

mutawajjih hoke us ne Samaún ko kahá, Tú is ạurat ko dekhtá hai? Maiŋ tere ghar áyá; tú ne mujhe páoŋ par pání na diyá; par us ne mere páoŋ ánsúoŋ se dhoe, aur apne sir ke báloŋ se ponchhe.
45 Tú ne mujh ko bosa na diyá; par is ne, jab se áí, mere páoŋ chúmná na chhoṛá.
46 Tú ne mere sir par tel na malá, par us ne mere páoŋ par itr malá.
47 Iswáste maiŋ tujh se kahtá húŋ, ki Us ke bahut gunáh muáf kiye gae haiŋ, ki us ne bahut piyár kiyá; par jis ká thoṛá muáf húá, wuh thoṛá piyár kartá hai.
48 Tab us ne us ạurat se kahá, ki Tere gunáh muáf kiye gae haiŋ.
49 Aur hamnishín apne dil meŋ kahne lage, ki Yih kaun hai, jo gunáhoŋ ko bhí muáf kartá hai?
50 Par us ne us ạurat ko kahá, ki Tere ímán ne tujh ko bacháyá: salámat chalí já.

VIII. BAB.

1 Aur us ke baạd yúŋ húá ki wuh shahr shahr aur gánw gánw jáke manádí kartá, aur Ḳhudá kí bádsháhat kí ḳhushḳhabarí detá thá; aur we bárah us ke sáth the,
2 Aur baạzí ạurateŋ, jo bad rúhoŋ aur bímáríoŋ se changí kí gaí thíŋ: Mariyam, jo Mijdálí kahlátí hai, jis se sát deo nikal gae the,
3 Aur Herod ke muḳhtár Kúzá kí jorú Yúhannah, aur Sosannah, aur bahut ạurateŋ apne mál se us kí ḳhidmat kartí thíŋ.
4 Aur jab bahut log har shahr se us ke pás áke jamạ húe, us ne tamsíl láke kahá,
5 Ki Ek bonewálá bíj boneko niklá; aur bote waqt kuchh ráh ke kanáre girá, aur latáṛá gayá, aur ásmán ke parinde áke us ko chug gae.
6 Aur kuchh patthar par girá, aur jamke tarí na páne ke sabab súkh gayá.
7 Aur kuchh kánṭoŋ meŋ girá, aur kánṭoŋ ne sáth baṛhke use dabá liyá.
8 Aur kuchh achchhí zamín meŋ girá, aur baṛhke sau guná phal láyá. Us ne ye báteŋ kahke pukárá, ki Jis ke sunne ke kán hoŋ, sune!
9 Aur us ke shágirdoŋ ne us se púchhá, ki Yih tamsíl kyá hai?
10 Us ne kahá, ki Ḳhudá kí bádsháhat ká ráz jánná tumheŋ baḳhshá gayá hai, par auroŋ ko tamsíloŋ meŋ; ki we dekhte húe na dekhte haiŋ, aur sunte húe na samajhte haiŋ.
11 Par tamsíl yih hai: ki bíj Ḳhudá ká kalám hai.
12 Jo ráh ke kanáre girá, we haiŋ, jo sunte haiŋ, baạd us ke Shaitán áke kalám ko un ke diloŋ se chhín letá hai, na howe ki we ímán láke naját páweŋ.
13 Jo patthar par girá, we haiŋ, jo sunte hí kalám ko ḳhushí se qabúl karte hai, par jaṛ nahíŋ rakhte, balki thoṛí muddat ímán láte, aur imtihán ke waqt phir játe haiŋ.
14 Aur jo kánṭoŋ meŋ girá, we haiŋ, jo sunte haiŋ, aur jáke andeshoŋ, aur daulat, aur zindagí kí ḳhushíoŋ se dab játe haiŋ, aur púrá mewa nahíŋ láte haiŋ.
15 Par jo achchhí zamín meŋ girá, we haiŋ, jo kalám sunke achchhe aur nek dil meŋ rakhte haiŋ, aur sabr karke phal láte haiŋ.
16 Koí chirág jaláke bartan se nahíŋ chhipátá, aur palang ke níchhe nahíŋ rakhtá, balki chirágdán par rakhtá hai, ki andaránewále us kí roshní dekheŋ.
17 Kyúnki kuchh poshída nahíŋ jo záhir kiyá na jáegá, aur na kuchh chhipá, jo jáná na jáegá, aur záhir meŋ na áwegá.
18 Pas ḳhabardár, ki kistarah sunte ho! kyúnki jis ke pás hai, us ko diyá jáegá; aur jis ke pás nahíŋ hai, us se wuh bhí, jo apná samajhtá hai, liyá jáegá.
19 Aur us kí má aur us ke bháí us ke pás áe, par bhíṛ ke sabab us se muláqát na kar sake.
20 Tab us ko ḳhabar dí gaí, ki Terí má aur tere bháí báhar khaṛe

hoke terí dídár cháhte haiṉ. 21 Us ne jawáb meṉ un se kahá, ki Merí má aur
mere bháí we haiṉ, jo Ḳhudá ká kalám sunte, aur us par ạmal karte haiṉ.
22 Aur ek roz aisá húá ki wuh apne shágirdoṉ ke sáth kishtí par chaṛhá, aur
un se kahá, ki Áo, ham jhíl ke us pár chaleṉ; aur unhoṉ ne khol dí. 23 Jab
kishtí játí thí, wuh so gayá. Aur jhíl meṉ baṛá túfán áyá, aur un kí kishtí bhar
gaí, aur we ḳhatre meṉ the. 24 Tab we us ke pás áe, aur use jagáke kahá, ki Ai
sáhib, ai sáhib, ham halák hote haiṉ. Us ne uṭhke túfán aur páni kí laharoṉ ko
dhamkáyá: so we tham gaíṉ, aur baṛá chain húá. 25 Par us ne un se kahá, ki
Tumhárá ímán kaháṉ hai. We ḍarke aur mutaạjjib hoke ápus meṉ kahne lage, ki
Yih kaun hai, ki hawá aur pání ko hukm detá, aur we us ke farmánbardár haiṉ?
26 Aur we Gadará ke zilạ meṉ, jo Jalíl ke muqábil us pár hai, pahunche. 27
Jab wuh kanáre par gayá, us shahr ká ek mard, jis meṉ bahut din se deo the,
aur kapṛá na pahintá, aur ghar meṉ nahíṉ, balki qabroṉ meṉ rahtá thá, use milá.
28 Wuh Yusúạ ko dekhkar chilláyá, aur us ke áge girá, aur baṛí áwáz se kahá,
ki Ai Yusúạ, Ḳhudá Tạálá ke Beṭe, mujhe tujh se kyá kám? Maiṉ terí minnat
kartá húṉ, ki mujhe na dukhá. 29 Kyúnki us ne us nápák rúh ko us ádmí se
nikalne ká hukm diyá thá. Kyúnki wuh aksar use pakaṛtí thí, aur harchand use
zanjíroṉ aur beṛioṉ se jakaṛke hifázat se qaid karte the; par wuh bandhanoṉ
ko toṛ ḍáltá thá, aur deo us ko jangaloṉ meṉ dauṛátá thá. 30 Yusúạ ne us se
púchhá, ki Terá kyá nám hai? Wuh bolá, Lashkar, ki bahut deo us meṉ dá-
ḳhil húe the. 31 Aur us ne us kí minnat kí, ki unko pátál meṉ jáne ká hukm na
dewe. 32 Aur waháṉ súaroṉ ká baṛá galla paháṛ par chartá thá. Aur unhoṉ ne
us kí minnat kí, ki Ham ko un meṉ jáne kí ijázat de. Aur us ne un ko ijázat dí.
33 Tab deo us ádmí se nikalkar súaroṉ meṉ gae; aur galla kaṛáṛe se jhíl meṉ
kúdke ḍúb gayá. 34 Aur charwáhe us májará ko dekhkar bháge, aur shahr aur
dihát meṉ ḳhabar dí. 35 Tab we májará dekhne ko nikle, aur Yusúạ ke pás áke
us ádmí ko, jis se deo nikal gae the, kapṛe pahine húe aur hoshyár Yusúạ ke qada-
moṉ pás baiṭhe páyá, aur ḍar gae. 36 Aur dekhnewáloṉ ne bhí un se bayán kiyá,
ki jis tarah wuh díwána changá húá. 37 Aur Gadará ke zilạ ke logoṉ ne use ạrz
kí, ki un ke pás se chalá jáwe; kyúnki unheṉ baṛá ḍar paiṭh gayá thá. Aur wuh
kishtí par chaṛhke phirá. 38 Tab us mard ne, jis se deo nikal gae the, us kí
minnat kí, ki us ke sáth rahe. 39 Par Yusúạ ne us ko ruḳhsat karke kahá, ki
Phir apne ghar ko já, aur jo kuchh Ḳhudá ne tujh se kiyá, bayán kar. Wuh chalá
gayá, aur tamám shahr meṉ jo kuchh Yusúạ ne use kiyá thá, manádí karne lagá.
40 Aur aisá húá ki jab Yusúạ phir áyá, logoṉ ne us ká istiqbál kiyá, kyún-
ki sab us kí ráh dekhte the. 41 Aur dekho Yáir nám, ek mard, jo Mahfil ká
sardár thá, áyá, aur Yusúạ ke qadam par girke us kí minnat kí, ki us ke ghar meṉ
áwe. 42 Kyúnki us kí iklautí beṭí, jo bárah baras ke qaríb thí, marne par thí.
43 Aur jab wuh chalá játá thá, log us par gire paṛte the. Aur ek ạurat ne,
jis ká bárah baras se lahú járí thá, aur apní tamám púnjí tabíboṉ par ḳharch kar
chukí, par kisí se changí na ho sakí, 44 Píchhe se áke us ke kapṛe ká dáman chhúá,
aur usí dam us ká járí lahú tham gayá. 45 Aur Yusúạ ne púchhá, ki Kisne
mujhko chhúá? Jab sabhoṉ ne inkár kiyá, Patthras aur us ke sáthíoṉ ne kahá,
ki Ai sáhib, log tujh par hujúm karte aur dabáte haiṉ, aur tú kahtá hai, ki Kisne
mujhko chhúá? 46 Par Yusúạ ne kahá, ki Kisí ne mujhko chhúá hai; kyún-

ki maiṉ jántá húṉ, ki qúwat mujh se niklí hai. 47 Jab aurat ne dekhá, ki wuh
chhip na sakí, to kámptí húí áí, aur us ke áge girke sab logoṉ ke sámhne us se
bayán kiyá, ki kis sabab use chhúá, aur kis tarah filfaur changí ho gaí. 48 Us
ne us se kahá, ki Ai beṭí, ḳhátirjama ho! tere ímán ne tujhko bacháyá hai; salámat
chalí já. 49 Jab wuh kah rahá thá, Mahfil ke sardár ke ghar se ek ne áke
use kahá, ki Terí beṭí mar gaí, ustád ko taklíf na de. 50 Yusúa ne yih sunke jawáb
meṉ use kahá, ki Mat ḍar, faqat ímán rakh, to wuh bachegí. 51 Jab ghar par
pahunchá, us ne Patthras aur Yúhanná aur Yaaqúb aur us laṛkí ke má báp ke siwá
kisí ko andar jáne na diyá. 52 Aur sab us par rote píṭte the; par us ne kahá, ki
Mat roo! wuh mar nahíṉ gaí, balki sotí hai. 53 We yih jánke ki wuh mar gaí
hai, us par hanse 54 Tab us ne sab ko báhar nikál diyá; aur us ká háth pakaṛke
aur pukárke kahá, ki Ai laṛkí, uṭh! 55 Tab us kí rúh phir áí, aur wuh jald uṭhí.
Aur us ne farmáyá, ki use kuchh kháne ko diyá jáwe. 56 Aur us ke má báp
mutaajjib húe; par us ne unheṉ farmáyá, ki yih májará kisi se na kaheṉ.

IX. BÁB.

1 Aur us ne apne bárah shágirdoṉ ko apne pás buláke unko sab dewoṉ aur bímáríoṉ
ke dafa karne par qudrat aur iḳhtiyár diyá; 2 Aur un ko Ḳhudá kí bádsháhat kí
manádí karne aur bímároṉ ko changá karne bhejá; 3 Aur un se kahá, ki Safar
ke liye kuchh mat lo, na láṭhí, na jholí, na roṭí, na rúpiye; aur na do kurte rakho.
4 Aur jis ghar meṉ tum jáo, waháṉ raho, aur waháṉ se rawána ho. 5 Aur jo tum
ko qabúl na kareṉ, us shahr se nikalkar un par gawáhí ke wáste apne páoṉ kí gard
jháṛo. 6 So we rawána hokar bastí bastí phirte, aur har jagah ḳhushḳhabarí su-
náte, aur changá karte the.
7 Par chauthái ke sardár Herod ne sab kuchh, jo us ne kiyá thá, suná, aur
shakk meṉ paṛá: kyúnkí baaze kahte the, ki Yúhanná murdoṉ meṉ se uṭhá hai.
8 Aur baaze, ki Illiyáh záhir húá, anr baaze ki Qadímoṉ meṉ se ek nabí uṭhá hai.
9 Aur Herod ne kahá, ki Yúhanná ká sir maiṉ ne kaṭwáyá, par yih kaun hai, jis
ke haqq meṉ maiṉ aisí báteṉ suntá húṉ? Aur wuh us ko dekhá cháhtá thá.
10 Aur rasúloṉ ne phir ákar sab kuchh, jo unhoṉ ne kiyá thá, us se bayán kiyá.
Aur wuh un ko Bait Saidá nám ek shahr kí janglí jagah meṉ alag le gayá. 11 Aur
log is se wáqif hoke us ke píchhe chale. Aur us ne un ko qabúl kiyá, aur Ḳhudá
kí bádsháhat ká kalám sunáyá, aur un ko, jo changá hone ke muhtáj the, changá
kiyá. 12 Aur joṉ din ḍhalne lagá, un bárahoṉ ne us ke pás áke kahá, ki Logoṉ
ko ruḳhsat kar, ki ás pás kí bastíoṉ aur gáoṉ meṉ jáke rát bitáweṉ, aur kháne ko
páweṉ, is liye ki ham yahíṉ janglí jagah meṉ haiṉ. 13 Us ne unheṉ kahá, ki Tum
unheṉ kháne do. We bole, ki Hamáre pás pánch roṭíoṉ aur do machhlíoṉ se ziyáda
nahíṉ hai; kyá ham jáke in sab logoṉ ke wáste khána mol leweṉ? 14 Kyúnki we
pánch hazár mard ke qaríb the. Us ne apne shágirdoṉ se kahá, ki Unko pachás
pachás karke saff saff baiṭháo. 15 Unhoṉ ne aisáhí karke sabhoṉ ko baiṭháyá. 16
Tab us ne un pánch roṭíoṉ aur do machhlíoṉ ko leke, aur ásmán kí taraf nazar
karke un par barakat mángí, aur toṛke apne shágirdoṉ ko diyá, ki logoṉ ke áge
rakheṉ. 17 Aur we kháke sab ásúde húe, aur bache ṭukṛoṉ se bárah ṭokríáṉ
uṭháíṉ.

18 Jab wuh ḳhalwat meṉ duá kartá thá, yúṉ húá ki us ke shágird us ke sáth
the: tab us ne un se púchhá, ki Log kyá kahte haiṉ, maiṉ kaun húṉ? 19 Unhoṉ
ne jawáb meṉ kahá, ki Yúhanná baptismánewálá, aur baạze Iliyáh kahte haiṉ, aur
baạze ki qadímoṉ meṉ se ek nabí uṭhá hai. 20 Us ne unheṉ kahá, ki Tum áp
kyá kahte ho, maiṉ kaun húṉ? Patthras jawáb meṉ bolá, ki Ḳhudá ká Masíh. 21
Us ne unheṉ taakíd karke farmáyá, ki Yih bát kisí se mat kaho; 22 Aur bolá,
Zurúr hai ki Insán ká Beṭá bahut dukh uṭháwe, aur Buzurgoṉ aur sardár káhinoṉ
aur sáfiroṉ se radd kiyá jáwe, aur márá jáwe, aur tísre din phir jí uṭhe.

23 Phir us ne sab se kahá, ki Agar koí mere píchhe chalá cháhe, to apná inkár
kare, aur roz roz apní salíb uṭháwe, aur merí pairawí kare. 24 Kyúnki jo koí
apní ján bacháyá cháhe, use ganwáegá, aur jo mere wáste apní ján ganwáe, use
bacháegá. 25 Kyúnki jo ádmí tamám jahán ká málik ho jáwe, par apne ko halák
aur tabáh kare, to us ká kyá fáida? 26 Kyúnki jo koí mujh se aur merí bátoṉ se
sharminda howe, us se Insán ká Beṭá bhí, jab apne aur apne Báp aur muqaddas
firishtoṉ ke jalál ke sáth áwegá, sharminda hogá. 27 Maiṉ tum se sach kahtá
húṉ, ki Yaháṉ baạze khaṛe haiṉ, jo maut ká maza na chakhenge jab tak Ḳhudá
kí bádsháhat na dekheṉ.

28 Aur un bátoṉ ke din áṭh ek ke baạd aisá húá ki wuh Patthras aur Yúhanná
aur Yaạqúb ko leke duá karne paháṛ par chaṛh gayá. 29 Aur duá karte waqt
aisá húá ki us ke chihre kí súrat mubaddal húí, aur us ká libás safedí se cha-
makne lagá. 30 Aur dekh, do mard us se hamkalám húe, jo Músá aur Iliyáh the.
31 We jalál se dikhláí deke jis intiqál ko wuh Yarúsalam meṉ karne par thá,
kalám karte the. 32 Patthras aur us ke sáthí nínd se bhárí the, par unhoṉ ne
jág uṭhkar us ke jalál ko, aur un do mardoṉ ko, jo us ke pás házir the, dekhá. 33
Aur aisá húá ki jab we us se judá hone lage, Patthras ne Yusúạ se kahá, ki Ai
ustád, hamárá yaháṉ rahná achchhá hai: so ham tín makán banáweṉ, ek tere,
aur ek Músá, aur ek Iliyáh ke liye; wuh nahíṉ jántá thá, ki kyá kahtá hai. 34
Wuh yih kahtá hí thá ki bádal áyá, aur un par sáya kiyá; aur jab we bádal meṉ
játe the, unko dahshat lagí. 35 Aur us bádal se áwáz kahtí áí, ki Yih merá
piyárá Beṭá hai: tum us kí suno. 36 Aur us áwáz ke baạd Yusúạ akelá páyá
gayá. Aur we chup rahe, aur dekhí húí bátoṉ kí ḳhabar un dinoṉ meṉ kisí ko na
dí.

37 Aur yúṉ húá ki dúsre din, jab we paháṛ par se utarte the, bahut log use á mile.
38 Aur dekho ki us jamáạt meṉ se ek mard ne chilláke kahá, ki Ai ustád, maiṉ
terí minnat kartá húṉ, ki mere beṭe par nazar kar, kyúnki wuh merá iklautá hai.
39 Aur dekh, ek rúh usko pakaṛtí hai, aur wuh ekáek chillátá, aur phainátá húá
aiṭháyá játá hai; wuh usko kuchalke mushkil se chhoṛ játí hai. 40 Aur maiṉ ne
tere shágirdoṉ se ạrz kí, ki use nikáleṉ, par we na kar sake. 41 Tab Yusúạ
jawáb meṉ bolá, Ai beímán aur nárást log! maiṉ kab tak tumháre pás rahúṉ, aur
tumhárí bardásht karúṉ? apná beṭá mere pás lá. 42 Jab wuh átá thá, to deo ne
use paṭká, aur pháṛá. Tab Yusúạ ne us nápák rúh ko ḍánṭá, aur laṛke ko changá
kiyá, aur us ko us ke má báp ko sompá. 43 Tab sab log Ḳhudá kí buzurgí se
hairán húe.

44 Par jab sab log sab ke wáste, jo Yusúạ ne kiyá, taạjjub karte the, wuh apne
shágirdoṉ se kahne lagá, ki In bátoṉ ko kánoṉ se sun rakho: ki Insán ká Beṭá

ádmíon ke háth men sompá jáegá. 45 Par we is bát ko na samjhe, aur wuh un se
poshída rahí, ki we use maạlúm na kar sake, aur is bát ke púchhne men us se ḍare.
46 Aur un men yih hujjat daráí, ki ham men sab se baṛá kaun hai. 47 Yusúạ ne
un ke dil ká ḳhiyál maạlúm karke ek laṛke ko liyá, aur apne pás khaṛá kiyá. 48
Aur unhen kahá, ki Jo koí is laṛke ko mere nám par qabúl kare, wuh mujhko
qabúl kartá hai; aur jo koí mujhko qabúl kare, wuh mere bhejnewále ko qabúl
kartá hai. Kyúnki jo tum sabhon men chhoṭá hai, wuhí baṛá hogá.

49 Yúhanná ne jawáb men kahá, ki Ai ustád, ham ne ek shaḳhs ko tere nám se
dewon ko nikálte dekhá, aur use manạ kiyá, ki wuh hamáre sáth terí pairawí nahín
kartá hai. 50 Yusúạ ne use kahá, ki Manạ mat karo; kyúnki jo hamárá muḳhálif
nahín, so hamárí taraf hai.

51 Aur aisá húá ki jab us ke ạrúj ke din nazdík áe, wuh sábit qadam karke
Yarúsalam ko jáne par mutawajjih húá. 52 Aur us ne apne áge qásidon ko bhejá,
aur we jáke Samrún kí ek bastí men dáḳhil húe, ki us ke wáste taiyárí karen. 53
Par unhon ne us ko qabúl na kiyá, iswáste ki us ká ruḳh Yarúsalam ko jáne par
thá. 54 Us ke shágird Yaạqúb aur Yúhanná ne yih dekhke kahá, Ai Ḳhudáwand,
kyá tú cháhtá hai, ki jaisá Iliyáh ne kiyá, ham hukm karen ki ásmán se ág barse,
aur unhen bhasam kare? 55 Par us ne phirke un ko ḍánṭá, aur kahá, Tum nahín
jánte ki kis rúh ke ho? 56 Kyúnki Insán ká Beṭá ḳhalq kí ján márne nahín,
balki bacháne áyá hai. So we dúsrí bastí men gae.

57 Aur aisá húá ki jab we ráh men chale játe the, kisí ne us se kahá, ki Ai
Ḳhudáwand, jahán kahín tú jáwe, main tere píchhe chalúngá. 58 Yusúạ ne
use kahá, ki Lomṛíon ke liye mánden, aur ásmán ke parindon ke liye basere hain;
par Insán ke Beṭe ke liye sir rakhne kí jagah nahín.

59 Us ne dúsre se kahá, ki Merí pairawí kar. Wuh bolá, ki Ai Ḳhudáwand,
mujhko ruḳhsat de, ki pahle jáún, aur apne báp ko gáṛún. 60 Par Yusúạ ne use
kahá, ki Jáne de, ki murde apne murdon ko gáṛen; lekin tú jáke Ḳhudá kí bád-
sháhat kí ḳhabar de.

61 Phir dúsre ne kahá, ki Ai Ḳhudáwand, main terí pairawí karúngá; par pahle
mujhe jáne de, ki apne ghar ke logon se ruḳhsat lún. 62 Yusúạ ne use kahá, ki Jo
koí apná háth hal par rakhke píchhe dekhtá hai, Ḳhudá kí bádsháhat ke liye mu-
staidd nahín.

X. BAB.

1 Baạd us ke Ḳhudáwand ne sattar auron ko muqarrar kiyá, aur unhen do do
karke apne áge har shahr aur jagah men, jahán wuh áp jáyá cháhtá thá, bhejá, 2
Aur unhen kahá, ki Fasl bahut hai, par mazdúr thoṛe hain: is wáste tum fasl
ke málik se ạrz karo, ki wuh apní fasl men mazdúr bheje. 3 Jáo, dekho, main
tum ko bheṛon kí mánind bheṛiyon ke bích men bhejtá hún. 4 Na thailí, na jholá,
na jútí apne sáth lo, aur ráh par kisí ko salám na karo. 5 Jis ghar men tum dáḳhil
ho, pahle us ghar par salám kaho. 6 Agar wahán koí salámatí ká beṭá ho, to tum-
hárá salám us par ṭhaharegá; nahín to tum par phir áwegá. 7 Aur usí ghar men
raho; aur jo kuchh we tumháre áge rakhen, kháo aur pío; kyúnki mazdúr apní maz-
dúrí ke láiq hai. Ghar ghar mat phiro. 8 Aur jis shahr men tum dáḳhil ho, aur log

tumko qabúl kareṇ, jo kuchh tumháre áge rakhá jáwe, kháo. 9 Aur us meṇ bímá-
roṇ ko changá karo, aur unheṇ kaho, ki Ḳhudá kí bádsháhat tumháre nazdík áí
hai. 10 Aur jis shahr meṇ tum dáḳhil ho, aur log tumko qabúl na kareṇ, tum un
kí saṛakoṇ par báhar jáke kaho, 11 Ki Tumháre shahr kí dhúl tak, jo ham par
paṛí hai, ham tum par jháṛ dete; magar yih jáno, ki Ḳhudá kí bádsháhat tumháre
nazdík áí hai. 12 Maiṇ tum se kahtá húṇ, ki Us din Sadúm par us shahr se ziyáda
ásání hogí.

13 Háe Kurázín, tujh par afsos! Háe Bait Saidá, tujh par afsos! kyúnki agar
Súr aur Saidá meṇ we karámateṇ, jo tum meṇ dikhláí gaíṇ, dikhláí játíṇ: to we
bahut din se ṭáṭ aur rákh meṇ baiṭhkar kab kí tauba karte. 14 Lekin ạdálat ke din
Súr aur Saidá par tum se ziyáda ásání hogí. 15 Aur ai Kafrnahúm, jo ásmán tak
buland kí gaí, tú pátál meṇ giráí jáegí. 16 Jo tumhárí suntá hai, merí suntá hai,
aur jo tumko ṭál detá hai, mujhko ṭál detá hai; par jo mujhko ṭál detá hai,
mere bhejnewále ko ṭál detá hai.

17 We sattar ḳhushí se phir áe, aur kahne lage, ki Ai Ḳhudáwand, tere nám
se deo bhí hamáre farmánbardár haiṇ. 18 Us ne un se kahá, ki Maiṇ ne Shaitán
ko bijlí kí mánind ásmán se girte dekhá. 19 Dekho, maiṇ tumko sámpoṇ aur
bichchhúoṇ ke raundne par aur dushman kí sárí qudrat par iḳhtiyár detá húṇ, aur
koí chíz hargiz tumheṇ zarar na pahunchá wegí. 20 Tis par bhí us se ḳhush mat
ho, ki rúheṇ tumhárí farmánbardár haiṇ; balki ḳhush ho, ki tumháre nám ásmán
meṇ likhe gae haiṇ.

21 Usí ghaṛí Yusúạ ne rúh meṇ bahut ḳhush hoke kahá, ki Ai Báp, ásmán aur
zamín ke málik, maiṇ terá shukr kartá húṇ, ki tú ne in bátoṇ ko álimoṇ aur fáziloṇ
se chhipáyá, aur unheṇ laṛkoṇ par záhir kiyá; háṇ, Báp, aisá hone meṇ terí razá-
mandí thí. 22 Sab kuchh mere Báp se mujhko sompá gayá hai; aur koí nahíṇ jántá,
ki Beṭá kaun hai, magar Báp; aur Báp kaun hai, magar Beṭá, aur wuh jis par Beṭá
záhir kiyá cháhe. 23 Aur shágirdoṇ kí taraf mutawajjih hoke niråle meṇ un se
kahá, ki Mubárak we ánkheṇ, jo ye chízeṇ dekhtíṇ ki tum dekhte ho. 24 Kyún-
ki maiṇ tum se kahtá húṇ, ki bahut nabíoṇ aur bádsháhoṇ ne cháhá, ki jo tum
dekhte ho, dekheṇ, par na dekhá, aur jo tum sunte ho, suneṇ, par na suná.

25 Aur dekho ek tauretí ne uṭhkar us ká imtihán karne ko púchhá, ki Ai ustád,
maiṇ kyá karúṇ ki hayát i abadí ká wáris hoṇúṇ? 26 Us ne use kahá, ki Tauret
meṇ kyá likhá hai? tú kyá paṛhtá hai? 27 Us ne jawáb meṇ kahá, ki Tú Ḳhudá-
wand apne Ḳhudá ko apne sáre dil se, aur apní sárí ján se, aur apne sáre zor se,
aur apní sárí ạql se piyár kar, aur apne qaríb ko apne barábar. 28 Us ne use kahá,
ki Tú ne achchhá jawáb diyá: yihí kar, to tú jíegá. 29 Par us ne apne ko sádiq
ṭhaharáne ká iráda karke Yusúạ se sawál kiyá, ki Kaun hai merá qaríb? 30
Yusúạ ne jawáb meṇ kahá, ki Ek shaḳhs Yarúsalam se Yarího ko játá thá, aur
ḍákúoṇ ke háth meṇ paṛá: we us ko nangá aur zaḳhmí karke adhmúá chhoṛ gae.
31 Ittifáqan ek káhin us ráh se já niklá, aur use dekhke kanáre se chalá gayá. 32
Isí tarah ek Láwí bhí us jagah áke aur dekhkar kanáre se chalá gayá. 33 Lekin ek
musáfir Samrúní us jagah meṇ áyá, aur use dekhkar rahm kiyá; 34 Aur us
pás jáke tel aur sharáb lagákar us ke zaḳhmoṇ ko bándhá, aur apní sawárí par
baiṭháke use sará meṇ láyá, aur uskí bímárdárí karne lagá. 35 Aur subh ko
rawána hote húe us ne do dínár nikálke sarábán ko diyá, aur kahá, ki Tú us

kí bímárdárí kar, aur jo kuchh terá ziyáda kharch ho, maiṉ phir áke tujh ko
bhar dúngá. 36 Ab tú kyá samajhtá hai, jo ḍákúoṉ ke háth meṉ paṛá thá, un
tínoṉ meṉ se kaun us ká qaríb thá? 37 Wuh bolá, Jis ne us par rahm kiyá.
Yusúą ne use kahá, ki Já, tú bhí aisáhí kar!

38 Aur aisá húá ki jab játe the, wuh ek bastí meṉ áyá; aur Martah nám ek ąurat
ne us ko apne ghar meṉ utárá. 39 Aur Mariyam nám us kí ek bahin thí; wuh
Yusúą ke qadam pás baiṭhke us ká kalám suntí thí. 40 Par Martah bahut
ḳhidmat se ghabráí, aur us ke pás jáke kahne lagí, ki Ai Ḳhudáwand, tú ḳhabar
nahíṉ letá, ki merí bahin mujh ko ḳhidmat meṉ akelí chhoṛ baiṭhí hai? Use
farmá, ki merí madad kare. 41 Yusúą ne jawáb deke use kahá, ki Martah, ai
Martah! tú bahut chízoṉ kí fikr aur ghabráhaṭ meṉ hai; par ek chíz zurúr
hai. 42 Mariyam ne achchhá hissa chuná hai, jo us se liyá na jáegá.

XI. BÁB.

1 Aur aisá húá ki wuh ek jagah meṉ duá kartá thá, aur jab us ko farágat húí,
us ke shágirdoṉ meṉ se ek ne use kahá, ki Ai Ḳhudáwand, hamko duá karná
sikhlá, jaisá Yúhanná ne apne shágirdoṉ ko sikháyá. 2 Us ne un ko kahá, ki Jab
duá karo, kaho, Ai hamáre Báp jo ásmán par hai, tere nám kí taqdís howe! Terí
bádsháhat áwe! Terí marzí jaisí ásmán par, zamín par bhí howe. 3 Hamárí rozí
kí roṭí áj hamko bakhsh! 4 Aur hamáre gunáhoṉ ko muáf kar ki ham bhí apne
harek asámí ko muáf karte haiṉ! Aur hamko imtihán meṉ na ḍál, balki badí se
ham ko bachá.

5 Aur us ne un se kahá, Tum meṉ se kaun hai jis ká ek dost ho, aur
ádhí rát ko us ke pás áwe, aur usko kahe, Ai dost, mujh ko tín roṭí udhár de;
6 Ki merá dost safar se mere yaháṉ utrá, aur mujh pás kuchh nahíṉ ki us ke áge
rakhúṉ; 7 Aur wuh andar se jawáb deke kahe, ki Mujh ko diqq mat kar, dar-
wáza ab band hai, aur mere laṛke mere sáth bichhaune par haiṉ: maiṉ uṭhkar
tujhe de nahíṉ saktá. 8 Maiṉ tum se kahtá húṉ, Agarchi wuh us ke dost hone
ke sabab se use dene ko na uṭhe, us ke bár bár mángne ke sabab se wuh uṭhkar us
ko jitná darkár hai, degá. 9 Aur maiṉ tumko kahtá húṉ, Mángo, to tum ko diyá
jáegá; ḍhúnḍho, to tum páoge; khaṭkhaṭáo, to tumháre liye kholá jaegá. 10 Kyúṉ-
ki jo koí mángtá hai, letá hai, aur jo koí ḍhúnḍhtá hai, pátá hai, aur khaṭkhaṭáne-
wále ke wáste kholá jáegá. 11 Tum meṉ se kaun aisá báp hai, ki jab uská beṭá
roṭí mánge, use patthar de? yá machhlí, ki machhlí kí jagah use sámp de? 12 Yá
agar anḍá mánge, us ko bichchhú de? 13 Pas agar tum, jo bure ho, apne laṛkoṉ
ko achchhá inám dene jánte ho, to kitná ziyáda wuh Báp, jo ásmán par hai,
Rúh i Quds un ko, jo us se mángte haiṉ, degá.

14 Aur wuh ek deo ko jo gúngá thá, nikáltá thá. Aur aisá húá ki jab deo nikal
gayá, wuh gúngá bolá; aur logoṉ ne taąjjub kiyá. 15 Lekin un meṉ se baązoṉ
ne kahá, ki Wuh dewoṉ ke sardár Baąlzabúl kí madad se dewoṉ ko nikáltá hai. 16
Auroṉ ne us ke imtihán ke wáste us se ek ásmání nishán mángá. 17 Par us ne un
ke ḳhiyáloṉ ko maąlúm karke un se kahá, ki Jo bádsháhat apní muḳhálafat meṉ
áp se judá ho, wírán ho játí hai; aur ghar ghar ke ḳhiláf hoke gir játá hai. 18 Pas
Shaitán bhí agar apní muḳhálafat meṉ áp se judá howe, to us kí bádsháhat kyúṉ-

kar qáim rahegí ? ki tum kahte ho, ki wuh Baạlzabúl kí madad se dewoṉ ko ni-
káltá hai. 19 Par agar maiṉ Baạlzabúl kí madad se dewoṉ ko nikáltá húṉ, to
tumháre beṭe kis kí madaḍ se nikálte haiṉ ? Iswáste we tumháre munsif hoṉge.
20 Par agar maiṉ Ḳhudá kí unglí se dewoṉ ko nikáltá húṉ, to albatta Ḳhudá kí
bádsháhat tum par pahunchí hai. 21 Jab zabardast hathyár bándhe húe apne
ghar kí rakhwálí kartá hai, to us ká asbáb salámat rahtá hai. 22 Par agar ek
jo us se bhí ziyáda zabardast hai, us par chaṛh áwe, aur use jít lewe, to us ke sab
hathyár, jis par us ká bharosá thá, chhín letá, aur us ká mál bánṭ detá hai. 23 Jo
merá sáthí nahíṉ, merá muḳhálif hai ; aur jo mere sáth jamạ nahíṉ kartá, bithrátá
hai.

24 Jab nápák rúh ádmí se nikal gaí, to súkhí jagahoṉ meṉ árám ḍhúnḍhtí phirtí
hai, aur jab nahíṉ pátí, to kahtí hai, ki Maiṉ apne ghar ko, jaháṉ se niklí húṉ,
phir jáúngí. 25 Aur wuh áke use jháṛá buhárá pátí hai. 26 Tab jáke sát aur
rúheṉ, jo us se badtar haiṉ, sáth látí hai ; aur we paiṭhke waháṉ rahtí haiṉ. Tab
us ádmí ká pichhlá hál pahle se badtar hotá hai.

27 Aur aisá húá ki jab wuh ye báteṉ kahtá thá, un logoṉ meṉ se ek ạurat ne
áwáz uṭháke use kahá, ki Mubárak wuh peṭ, jo terá hámil húá ; aur we chhátíáṉ,
jinheṉ tú ne piyá ! 28 Us ne kahá, Háṉ, mubáraktar we, jo Ḳhudá ká kalám
sunte aur us par ạmal karte haiṉ.

29 Aur jab bahut log jamạ húe, wuh kahne lagá, ki Is zamáne ke log ḳharáb haiṉ ;
we nishán mángte haiṉ, par Yúnah nabí ke nishán ke siwá unko koí nishán diyá
na jáegá. 30 Kyúnki jaisá Yúnah Nínawah ke logoṉ ke wáste nishán húá, wai-
sáhí Insán ká Beṭá is zamáne ke logoṉ ke wáste nishán hogá. 31 Janúb kí malika
ạdálat ke din is zamáne ke mardoṉ ke sáth uṭhegí, aur unheṉ gunahgár ṭhahará-
wegí ; kyúnki wuh zamín kí hadd se Sulaimán kí hikmat sunne ko áí, aur dekh, ki
ek yaháṉ Sulaimán se baṛá hai. 32 Ahl i Nínawah ạdálat ke din is zamáne ke
logoṉ ke sáth uṭhenge, aur unheṉ gunahgár ṭhaharáwenge ; kyúnki unhoṉ ne
Yúnah kí manádí par tauba kiyá, aur dekho, ki ek yaháṉ Yúnah se baṛá hai.

33 Koí chirág jaláke nahín chhipátá, na paimáne ke níche rakhtá hai, balki
chirágdán par, ki andar ánewale us kí roshní dekheṉ. 34 Badan ká chirág ánkh
hai ; is liye jab terí ánkh sáf hai, to terá tamám badan roshan hai, aur jab sáf nahíṉ
hai, to terá badan tárík hai. 35 Pas ḳhabardár, naho ki wuh núr, jo tujh meṉ hai,
tárík ho jáwe ! 36 Par agar terá badan tamám roshan ho, aur koí ạzú tárík nahíṉ,
to wuh tamám roshan hogá, aisá ki jaisá chirág apní chamak se tujh ko roshan
kare.

37 Jab wuh yih kah rahá thá, ek Farís ne us se ạrz karke kahá, ki Mere sáth
kháná khá ; so wuh andar jáke kháne baiṭhá. 38 Par jab us Farís ne dekhá,
ki wuh kháne se pahle apne ko nahíṉ baptismátá hai, taạjjub kiyá. 39 Tab
Ḳhudáwand ne us ko kahá, ki Ai Faríso, tum piyále aur tabáq ká báhar to sáf
karte ho, par tum andar zulm aur sharr se bhare ho. 40 Ai nádáno, jisne báhar
banáyá, kyá us ne andar bhí nahíṉ banáyá ? 41 Magar jo andar hai, ḳhairát karo,
aur dekho, ki sab tumháre wáste pák hai. 42 Lekin, Ai Faríso, tum par afsos !
ki tum podíne aur sadáb aur sab raqam kí tarkáríoṉ kí dahyakí dete ho, aur rástí
aur Ḳhudá ke piyár se gáfil rahte ho ; lázim thá, ki inheṉ karte, aur unheṉ bhí na
chhoṛte. 43 Ai Faríso, tum par afsos ! ki tum Mahfiloṉ meṉ sadrnishíní, aur

báz̤áron men salám cháhte ho. 44 Ai riyákár Sáfiro aur Faríso, tum par afsos !
ki tum chhipí húí qabron kí mánind ho, jinhen log, jo úpar chalte, nahín jánte.
45 Tab tauretíon men se ek ne us ke jawáb men kahá, ki Ai ustád, tú yih
kahke hamko bhí malámat kartá hai. 46 Us ne kahá, ki Tum tauretíon par bhí
afsos ! ki tum ádmíon par bhárí bojh ládte ho, aur tum áp un bojhon ko apní ek
unglí se nahín chhúte. 47 Tum par afsos ! ki tum nabíon kí qabren banáte ho,
aur tumháre bápdádon ne unhen qatl kiyá. 48 So tum apne bápdádon ke kámon
par gawáhí dete, aur un se rází rahte ; kyúnki unhon ne un ko qatl kiyá, aur tum
un kí qabren banáte ho. 49 Iswáste Ḳhudá kí Hikmat ne bhí kahá, ki Main nabíon
aur rasúlon ko un ke pás bhejúngá, aur we un men se kitnon ko már ḍálenge, aur
kitnon ko satáwenge, 50 Tá ki sab nabíon ká lahú, jo dunyá kí paidáish se baháyá
gayá hai, is zamáne ke logon se mángá jáwe, 51 Hábil ke lohú se Zikriyáh ke lohú
tak, jo qurbángáh aur haikal ke darmiyán márá gayá : hán main tum se kahtá
hún, ki wuh is zamáne ke logon se mángá jáegá. 52 Ai tauretío, tum par afsos !
ki tum pahchán kí kunjí le gae : tum áp dáḳhil na húe, aur unko, jo dáḳhil húá
cháhte hain, rokte ho.
53 Aur jab wuh unhen ye báten kahtá thá, Sáfir aur Farís us ko niháyat diqq
dene, aur bahut báton ke haqq men us se sawál karne lage, 54 Aur is iráde se uskí
ták men lage, ki us ke munh se kuchh aisá páwen ki us par nálish karen.

XII. BAB.

1 Itne men jab hazáron log jama̤ húe, yahán tak ki ek dúsre par girá paṛtá
thá, wuh apne shágirdon se kahne lagá, ki Ḳhusúsan Faríson ke ḳhamír se, jo makr
hai, parhez karo. 2 Kyúnki kuchh poshída nahín, jo záhir na hogá, aur kuchh
chhipá nahín, jo jáná na jáegá. 3 Iswáste jo kuchh tum ne andhere men kahá
hai, ujále men sunáyá jáegá ; aur jo kuchh tum ne koṭhríon ke bhítar kán men
kahá hai, koṭhon par se us kí manádí kí jáegí. 4 Par ai mere dosto, main tum se
kahtá hún, ki un se mat ḍaro, jo badan ko már ḍálte hain, aur us ke ba̤ad kuchh
aur kar nahín sakte ; 5 Par main tumko batláúngá, ki tum kis se ḍaro : us se
ḍaro, jis ko maqdúr hai, ki már ḍálne ke ba̤ad jahannam men ḍále ; hán main tum
ko kahtá hún, ki us se ḍaro. 6 Kyá do paise par pánch gaure nahín bikte ? tad
bhí un men se Ḳhudá ke áge ek bhúlá nahín. 7 Balki tumháre sir ke sab
bál bhí gine húe hain. Pas mat ḍaro ! tum bahut gauron se afzal ho. 8 Par main
tum se kahtá hún, ki Jo koí ádmíon ke áge merá iqrár karegá, Insán ká Beṭá bhí
Ḳhudá ke firishton ke áge us ká iqrár karegá ; 9 Par jo koí ádmíon ke áge merá
inkár karegá, Ḳhudá ke firishton ke áge us ká inkár kiyá jáegá. 10 Aur jo koí
Insán ke Beṭe kí badgoí kartá hai, us ko muáf kiyá jáegá, par jo Rúh i Quds kí
takfír kartá hai, us ko muáf na kiyá jáegá. 11 Jab we tum ko mahfilon, aur há-
kimon, aur sardáron ke áge le jáwen, to andesha mat karo, ki ham kaisá aur kyá
jawáb dewen, yá kyá kahen ; 12 Kyúnkí jo tumhen kahná hai, Rúh i Quds usí
gharí tum ko sikhláwegí.
13 Aur logon men se ek ne use kahá, ki Ai ustád, mere bháí ko kah, ki mujhe
mírás ká hissa dewe. 14 Par us ne us ko kahá, Ai mard, kisne mujh ko tum par

munsif aur bántnewálá muqarrar kiyá? 15 Aur us ne unheṇ kahá, ki Khabardár
ho, aur lálach se dúr raho; kyúnki kisí kí zindagí us ke mál kí ziyádatí se nahíṇ
hai. 16 Aur us ne unheṇ yih tamsíl kahí, ki Ek daulatmand shakhs ke khet meṇ
bahut kuchh paidá húá. 17 Tab wuh apne dil meṇ yih kahke khiyál karne lagá,
ki maiṇ kyá karúṇ? kyúnki mere pás galla rakhne kí jagah nahíṇ hai. 18 So us
ne kahá, ki Maiṇ yih karúngá, maiṇ apne golá ḍháúngá, aur baṛá banáúngá, aur
waháṇ apná sab hásil aur mál jama karúngá. 19 Aur maiṇ apní ján se kahúngá,
ki Ai ján, tere pás bahut mál bahut barasoṇ ke wáste rakhá gayá hai: árám kar,
khá, pí, khush ho! 20 Lekin Khudá ne use kahá, ki Ai nádán, áj kí rát terí ján
tujh se lí jáegí: pas jo chízeṇ tú ne taiyár kíṇ, kis kí hongí? 21 Us kí yih
hálat hai, jo apne wáste mál jama kartá hai, par Khudá ke nazdík máldár nahíṇ.

22 Aur us ne apne shágirdoṇ se farmáyá, Is wáste maiṇ tum se kahtá húṇ, ki
apní ján ke liye andesha mat karo, ki Ham kyá kháweṇ? aur na badan ke liye, ki
ham kyá pahinen? 23 Ján khurák se, aur badan poshák se afzal hai. 24 Kauwoṇ
ko dekho, ki we na bote, aur na laute haiṇ, unke na khaliyán na gole haiṇ; aur
Khudá unko khilátá hai. Tum parindoṇ se kitne ziyáda afzal ho. 25 Aur kaun
tum meṇ andesha karne se apní zindagí ek dam baṛhá saktá hai? 26 Pas agar
tum aisá chhoṭá kám nahíṇ kar sakte, to kis wáste auroṇ ke liye andesha karte ho?
27 Sosanoṇ ko dekho, we kaisí baṛhtí hain; we na mihnat kartí aur na sút káttí
haiṇ; par maiṇ tum se kahtá húṇ, ki Sulaimán bhí apne sáre jalál meṇ un meṇ se
ek kí mánind mulabbas na thá. 28 Pas agar Khudá ghás ko, jo áj khet meṇ hai,
aur kal tanúr meṇ jhonkí jáegí yúṇ pahinátá hai, to ai kam-iatiqádo, kitná ziyáda
tumko pahináwegá? 29 Aur tum fikr mat karo, ki ham kyá kháweṇ, aur kyá
píweṇ, aur na taraddud meṇ ho. 30 Kyúnki dunyá kí qaumeṇ in bátoṇ kí talásh
kartí haiṇ; par tumhárá Báp jántá hai, ki yih tumko darkár hai. 31 Lekin Khudá
kí bádsháhat kí talásh karo, to yih sab tumko aláwa diyá jáegá.

32 Ai chhoṭe gol, mat ḍar, kyúnki tumháre Báp kí khushí hai, ki tum ko bád-
sháhat dewe. 33 Jo kuchh tumhárá ho, becho, aur khairát karo. Thailíáṇ, jo
purání nahíṇ hotíṇ, aur khazána, jo nahíṇ ghaṭtá, ásmán meṇ apne wáste taiyár
karo, jaháṇ na chor pahunchtá aur na kíṛá khátá hai. 34 Kyúnki jaháṇ tumhárá
khazána hai, waháṇ tumhárá dil bhí rahegá. 35 Tumhárí kamareṇ bandhí raheṇ,
aur tumháre chirág jalte raheṇ. 36 Aur tum un ádmíoṇ kí mánind ho, jo apne
kháwind kí ráh dekhte haiṇ, ki wuh shádí se kab phir áwegá; táki jab wuh áwe,
aur khaṭkhaṭáwe, we us ke liye jald kholeṇ. 37 Mubárak we naukar, jinko Khudá-
wand ákar jágte páwe! Maiṇ tum se sach kahtá húṇ, ki wuh kamar bándhegá,
aur unheṇ kháne ko baiṭhláwegá, aur khaṛá hoke un kí khidmat karegá. 38 Aur
agar wuh rát ke dúsre pahar ko, yá rát ke tísre pahar ko áwe, aur aisá páwe, to
mubárak haiṇ we naukar. 39 Aur tum ko yih maalúm hai, ki agar ghar ká málik
jántá, ki kis ghaṛí chor áwegá, to wuh jágtá rahtá, aur apne ghar meṇ sendh dene
na detá. 40 Pas tum bhí taiyár ho; kyúnki jis ghaṛí tum muntazir na ho,
Insán ká Beṭá áwegá.

41 Tab Patthras ne use kahá, ki Ai Khudáwand, kyá tú yih tamsíl hameṇ yá
sab ko kahtá hai? 42 Khudáwand ne kahá, ki Wuh diyánatdár aur hoshyár khán-
sámán kaun hai, jis ko khudáwand apne naukaroṇ par muqarrar kare, ki unheṇ
waqt par kháná diyá kare. 43 Mubárak wuh naukar, jise us ká khudáwand áke aisáhí

karte páwe. 44 Maiṉ tum se sach kahtá húṉ, ki Wuh use apne sáre mál par mukh-
tár karegá. 45 Par agar wuh naukar apne dil meṉ kahe, ki Merá ḳhudáwand
áne meṉ derí kartá hai, aur gulámoṉ aur laundíoṉ ko márná, aur kháná píná, aur
matwálá honá shurúạ kare, 46 To us naukar ká ḳháwind jis roz wuh ráh nahíṉ
dekhtá, aur jis gharí wuh nahíṉ jántá hai, áwegá, aur us ko do ṭukṛe karegá, aur us
ká hissa beímánoṉ ke sáth ṭhaharáwegá. 47 Pas jo naukar apne ḳhudáwand kí
marzí jánke taiyár na húá, na us kí marzí ke mutábiq chalá, so bahut már kháegá.
48 Par jis ne na jáná, aur márkháne ká kám kiyá, so ṭhorásá már kháegá. Jis ko
bahut diyá gayá hai, us se bahut mángá jáegá; aur jise bahut sompte haiṉ, us se
ziyáda mángenge.
49 Maiṉ zamín par ág lagáne áyá húṉ, aur maiṉ kyá cháhtá húṉ, ki lag chukí hotí.
50 Mujh ko ek baptismá se baptismáyá jáná hai, aur jab tak wuh tamám na howe,
maiṉ kaisí tangí meṉ húṉ? 51 Kyá tum samajhte ho, ki maiṉ zamín par miláp
karáne áyá? Maiṉ tum se kahtá húṉ, ki nahíṉ, balki judá karne ko. 52 Kyúnki
ab se pánch ek ghar meṉ judá honge, tín do se, aur do tín se, 53 Báp beṭe se
judá hogá aur beṭá báp se, má beṭí se aur beṭí má se, sás bahú se aur bahú sás se.
54 Aur us ne yih bhí logoṉ ko kahá, ki Jab tum bádal pachchhim se uṭhte
dekhte ho, wonhí kahte ho, ki Pání átá hai, aur aisáhí hotá hai. 55 Aur jab
dakhin kí hawá chaltí hai, to tum kahte ho, ki Garmí hogí; aur hotí hai. 56 Ai
makkáro, tum zamín aur ásmán ke rukh ká imtiyáz kar jánte ho, par is zamáne
ká imtiyáz kyúṉ nahíṉ karte?
57 Aur áphí kyúṉ bichár nahíṉ karte, ki haqq kyá hai? 58 Jab ki tú apne
muddaí ke sáth hákim ke pás chalá játá hai, to ráh par use rází karne kí koshish
kar, naho ki wuh tujhe munsif ke pás khinchwáe, aur munsif tujhe barqandáz ke
hawále kare, aur barqandáz tujh ko qaid meṉ ḍále. 59 Maiṉ tujh se kahtá húṉ,
ki jab tak tú pichhlí kauṛí adá na kare, tú waháṉ se na niklegá.

XIII. BÁB.

1 Us waqt kitne waháṉ the, jo un Jalílíoṉ kí ḳhabar dete the, jinká lahú Pilát
ne un kí qurbáníoṉ meṉ miláyá. 2 Yusúạ ne jawáb meṉ un se kahá, Kyá tum sa-
majhte ho, ki ye Jalílí sab Jalílíoṉ se ziyáda gunahgár the, ki aisá dukh páyá? 3
Maiṉ tum se kahtá húṉ, ki Nahíṉ, balki agar tum tauba na karo, to tum sab isí
tarah se halák hoge. 4 Yá we aṭhárah jin par Siláh ká burj girá, aur unheṉ halák
kiyá, kyá tum samajhte ho, ki we Yarúsalam ke sab báshindoṉ se ziyáda taqsír-
wár the? 5 Maiṉ tum se kahtá húṉ, ki Nahíṉ, balki agar tum tauba na karo, to
tum sab is tarah se halák hoge.
6 Us ne yih tamsíl bhí kahí, ki Ek shaḳhs ke bág meṉ anjír ká ek daraḳht lagá
thá, aur us ne jáke us par phal ḍhúṉḍhá, par na páyá. 7 Tab us ne bágbán
se kahá, ki Dekh, tín baras se maiṉ áke is anjír ke daraḳht par phal ḍhúṉḍhtá húṉ,
aur nahíṉ pátá, us ko káṭ ḍál: káheko us ne zamín ko rok rakhá hai? 8 Us ne
jawáb meṉ use kahá, ki Ai ḳhudáwand, is baras bhí use rahne de, jab tak maiṉ us
ká thálá khodúṉ aur khád ḍálúṉ; 9 Sháyad ki phale, nahíṉ to uske baạd use
káṭ ḍál.
10 Aur wuh sabt ke din ek mahfil meṉ taạlím detá thá. 11 Aur dekho, waháṉ

ek ạurat thí, jis ko aṭhárah baras se kamzorí kí rúh lagí thí, aur wuh kubṛí
hogaí, aur kisí tarah se sídhí na ho saktí thí. 12 Yusúạ ne dekhkar use buláyá,
aur kahá, Ai ạurat, tú apní kamzorí se chhúṭí hai! 13 Aur us ne us par háth
rakhá, aur wonhí wuh sídhí ho gaí, aur Ḳhudá kí sitáish karne lagí. 14 Tab
mahfil ká sardár is sabab se ki Yusúạ ne sabt ke din changá kiyá, gusse hokar
logoṉ ko kahne lagá, ki Chha din haiṉ, jin meṉ kám karná rawá hai: so tum un
meṉ áke change ho, aur sabt ke din nahíṉ. 15 Tab Ḳhudáwand ne jawáb meṉ
use kahá, ki Ai makkár, kyá harek tum meṉ se sabt ke din apne bail yá gadhe ko
thán se nahíṉ kholtá, aur pání piláne nahíṉ le játá? 16 Phir rawá na thá, ki Abi-
rahám kí yih beṭí, jisko Shaitán ne, dekho, aṭhárah baras se bándhá rakhá hai,
sabt ke din us bandhan se chhuṛáí jáwe? 17 Aur jab wuh yih kahtá thá, us ke
sab muḳhálif sharminda húe, aur sab log un sab ạjíb kámoṉ se, jo usne kiye the,
ḳhush húe.

18 Aur us ne kahá, ki Ḳhudá kí bádsháhat kis kí mánind hai, aur use kis se
tashbíh dúṉ? 19 Wuh ráí ke dáne kí mánind hai, jise ek ádmí ne leke apne bág
meṉ boyá. Aur wuh baṛhá, aur baṛá daraḳht húá, aur ásmán ke parinde áke us
kí ḍálíoṉ par baserá karne lage.

20 Aur wuh phir bolá, Maiṉ Ḳhudá kí bádsháhat ko kis se tashbíh dúṉ? 21
Wuh ḳhamír kí mánind hai, jise ek ạurat ne leke tín ser áṭe meṉ rakhá, jab tak
sab ḳhamírí húá.

22 Aur wuh Yarúsalam ko játe húe shahr shahr, aur gánw gánw phirke taạlím detá
thá. 23 Tab ek ne use kahá, ki Ai Ḳhudáwand, kyá we, jo naját páwenge, thoṛe
haiṉ? 24 Us ne unheṉ kahá, Jánfishání karo, ki tang darwáze se dáḳhil ho!
Maiṉ tum se kahtá húṉ, ki bahut us meṉ dáḳhil húá cháhenge, aur na ho
sakenge. 25 Jab ghar ká málik uṭhá, aur darwáze ko band kiyá, tab tum
báhar khaṛe hoke darwáze ko khaṭkhaṭáoge, aur kahná shurúạ karoge, ki Ai
Ḳhudáwand, ai Ḳhudáwand, hamáre liye khol. Par wuh andar se jawáb meṉ
tumheṉ kahegá, ki Maiṉ tumko nahíṉ jántá, ki kaháṉ ke ho. 26 Tab tum kahná
shurúạ karoge, ki Ham ne tere huzúr meṉ kháyá aur piyá, aur tu ne hamáre chau-
koṉ men taạlím dí. 27 Wuh farmáwegá, ki Maiṉ tumheṉ kahtá húṉ, ki Maiṉ tum
ko nahíṉ jántá, ki kaháṉ ke ho; ai badkáro, tum sab mujh se dúr ho! 28 Waháṉ
roná aur dánt písná hogá, jab tum Abirahám aur Izhák aur Yaạqúb aur sab nabíoṉ
ko Ḳhudá kí bádsháhat meṉ, aur áp ko báhar nikále dekhoge. 29 Aur púrab aur
pachchhim aur uttar aur dakkhin se log áwenge, aur Ḳhudá kí bádsháhat meṉ
baiṭhenge. 30 Aur dekho, jo pichhle haiṉ, so pahle honge; aur jo pahle haiṉ, so
pichhle honge.

31 Usí roz baạze Farísoṉ ne áke use kahá, ki Rawána ho, aur yaháṉ se chalá
já; ki Herod tujhe qatl kiyá cháhtá hai. 32 Us ne unheṉ kahá, ki Tum jáke us
lomṛí se kaho, ki Dekh, maiṉ dewoṉ ko nikáltá, aur áj aur kal changá kartá húṉ,
aur tísre din kámil húṉgá; 33 Lekin cháhiye ki áj aur kal aur parsoṉ safar karúṉ:
kyúnki munásib nahíṉ ki ek nabí Yarúsalam ke báhar halák howe. 34 Ai Yarú-
salam, Yarúsalam, jo nabíoṉ ko qatl kartí hai, aur unheṉ, jo tujh pás bheje gae
haiṉ, patthar mártí hai! Kitne bár maiṉ ne cháhá, ki tere laṛkoṉ ko jamạ karúṉ,
jis tarah murgí apne bachchoṉ ko apne paroṉ ke níche jamạ kartí hai, aur tum ne na
cháhá. 35 Dekho, tumháre liye tumhárá ghar ujáṛ chhoṛá játá hai; aur maiṉ

tum ko kahtá húṇ, ki Mujh ko na dekhoge us waqt tak, ki tum kahoge, Mubárak
hai wuh, jo Khudawand ke nám par átá hai.

XIV. BÁB.

1 Aur aisá húá ki wuh sabt ke din raís Farîson meṇ se ek ke ghar meṇ kháne
ko gayá, aur we us kí ták meṇ baiṭhe. 2 Aur dekho ki ek shakhs us ke áge thá
jise jalandhar thí. 3 Tab Yusúa Tauretíoṇ aur Farísoṇ se kahne lagá, Kyá sabt ke
din changá karná rawá hai? 4 We chup rahe. Tab us ne us ko liyá, aur changá
karke jáne diyá. 5 Phir wuh un se kahne lagá, ki Tum meṇ kaun hai, jis ká
gadhá yá bail gaṛhe meṇ gire, ki wuh jald sabt ke din use na nikále? 6 We use in
bátoṇ ká jawáb nahíṇ de sake.
7 Aur us ne mihmánoṇ ko, jab dekhá, ki we kyúṇkar sadrnishíní pasand karte
haiṇ, yih tamsíl láke kahá, 8 Jab koí tujhe shádí meṇ buláwe, to pahlí kursí
par mat baiṭh, tá na howe, ki koí, jo tujh se buzurgtar hai, buláyá gayá ho. 9
Aur wuh, jisne tujhe aur use buláyá, áke tujh se kahe, ki Yih jagah is ko de, aur
tab tú sharminda hoke sab se níchí jagah lene lage. 10 Lekin jab tú buláyá jáwe,
to jáke sab se níchí jagah meṇ baiṭh, ki jab wuh, jis ne tujhe buláyá, áke kahe, ki
Ai dost, aur bhí únche par já, tab tere hamnishínoṇ ke áge terí izzat hogí. 11
Kyúnki jo áp ko baṛá jántá hai, chhoṭá kiyá jáegá, aur jo áp ko chhoṭá jántá
hai, baṛá kiyá jáegá.
12 Aur us ne apne daawatkarnewále se kahá, ki Jab tú din yá rát ká khání
taiyár kare, to apne dostoṇ aur apne bháíoṇ, aur apne qarábatíoṇ, aur máldár paṛo-
síoṇ ko mat bulá, na ho ki we tujh ko phir buláweṇ, aur terá badlá ho jáwe. 13
Balki jab tú ziyáfat kare, to muhtájoṇ, lunjoṇ, langṛoṇ, andhoṇ ko bulá: 14 Aur
tú mubárak hogá, ki we terá badlá na kar sakte, kyúnki sádiqoṇ kí qiyámat meṇ
tujhko badlá diyá jáegá.
15 Aur hamnishínoṇ meṇ se ek ne ye báteṇ sunkar use kahá, ki Mubárak wuh,
jo Khudá kí bádsháhat meṇ roṭí kháwegá. 16 Us ne use kahá, ki Ek shakhs ne
baṛí khána taiyár kiyá, aur bahutoṇ ko buláyá. 17 Aur kháne ke waqt apne
naukar ko bhejá, ki buláe húoṇ se kahe, ki Áo, sab kuchh taiyár hai. 18 We
sab milkar uzr karne lage. Pahle ne use kahá, ki Maiṇ ne khet mol liyá, aur zurúr
hai, ki jáke use dekhúṇ: maiṇ tujh se arz kartá húṇ, ki merí taraf se uzr kar. 19
Aur dúsre ne kahá, Maiṇ ne pánch joṛe bail kharíde haiṇ, aur maiṇ unheṇ ázmáne
játá húṇ: maiṇ tujh se arz kartá húṇ, ki mere liye uzr kar. 20 Aur tísre ne kahá,
Maiṇ ne jorú kí hai, is wáste maiṇ nahíṇ á saktá. 21 Aur us naukar ne phir áke
apne kháwind ko yih khabar dí. Tab sáhib i khána ne gusse hokar apne naukar se
kahá, ki Jald shahr ke bázároṇ aur rastoṇ meṇ já, aur muhtájoṇ, aur lunjoṇ, aur
langṛoṇ, aur andhoṇ ko yaháṇ lá. 22 Us naukar ne kahá, ki Ai Khudáwand, tere
hukm ke muwáfiq húá, aur abhí jagah hai. 23 Tab kháwind ne naukar ko kahá,
Ráhoṇ, aur bázároṇ kí taraf já, aur taakíd kar ki áweṇ, tá ki merá ghar bhar jáwe.
24 Kyúnki maiṇ tumko kahtá húṇ, ki koí un logoṇ meṇ se, jin kí daawat kí gaí
thí, merá kháná chakhne na páwegá.
25 Aur bahut log us ke sáth játe the; aur us ne phirke unheṇ kahá, 26 Ki Agar

koí mere pás áwe, aur apne báp, aur má, aur jorú, aur laṛkoṇ, aur bháíoṇ, aur
bahinoṇ, balki apní ján ká bhí mukhálif na howe, wuh merá shágird nahíṇ ho saktá
hai. 27 Aur jo koí apní salíb na uṭháwe, aur merí pairawí na kare, wuh merá
shágird nahíṇ ho saktá hai. 28 Kyúnki tum meṇ kaun hai, jo burj banáne ká
iráda karke pahle baiṭhkar ḳharch ká hisáb na kare, ki wuh use taiyár kar sake?
29 Aisá na ho, ki wuh neo ḍálke use tamám na kar sake, aur sab dekhnewále yih
kahke us par hansne lageṇ, 30 Ki Is shaḳhs ne banáná shurúa̤ kiyá, par tamám
na kar saká. 31 Yá kaunsá bádsháh hai, jo dúsre bádsháh se laṛne chale, aur
pahle baiṭhkar maslahat na kare, ki wuh das hazár leke us ká, jo us par bís hazár se
chaṛh átá hai, sámhná kar saktá hai? 32 Nahíṇ to wuh jab tak dúsrá dúr hai, elchí
bhejkar miláp cháhtá hai? 33 Pas isí tarah jo koí tum meṇ se apná sab kuchh
na chhoṛe, merá shágird nahíṇ ho saktá. 34 Namak achchhá hai, par agar namak
phíká ho jáwe, to kis se mazadár kiyá jáegá? 35 Wuh na khet na khád ke kám
ká hai; log use phenk dete haiṇ. Jis ko sunne ke kán hoṇ, sune.

XV. BÁB

1 Aur sab bájdár aur gunahgár us ke pás áe, ki us kí suneṇ. 2 Tab Farísoṇ
aur sáfiroṇ ne kuṛkuṛáke kahá, ki Yih gunahgároṇ ko qabúl kartá, aur un ke sáth
khátá hai. 3 Tab us ne unheṇ yih tamsíl kahí, 4 Ki Tum meṇ se kaun hai, jo sau
bheṛ ká málik ho, aur wuh un meṇ se ek ko khowe, kyá wuh nináṇawe ko maidáṇ
meṇ nahíṇ chhoṛtá, aur jab tak us khoí húí ko nahíṇ pátá, us kí talásh meṇ
rahtá hai? 5 Aur páke ḳhushí se apne kándhe par uṭhá letá hai; 6 Aur ghar
meṇ ákar dostoṇ aur paṛosíoṇ ko ikaṭṭhe bulátá, aur unheṇ kahtá hai, ki Mere
sáth ḳhushí karo, ki maiṇ ne apní khoí húí bheṛ páí hai. 7 Maiṇ tumheṇ kahtá
húṇ, ki Isí tarah se ásmán meṇ ek gunahgár ke wáste, jo tauba kartá hai, ninánawe
sádiqoṇ se, jo tauba ke muhtáj nahíṇ, ziyáda ḳhushí hogí.

8 Aur kaun a̤urat hai, jis pás das dirham hoṇ, agar wuh ek khowe, kyá wuh
chirág ko nahíṇ jalátí aur ghar ko jháṛtí, aur jab tak nahíṇ pátí, ḍhúṇḍhtí phirtí
hai? 9 Aur páke dostoṇ aur paṛosíoṇ ko ikaṭṭhe bulátí, aur kahtí hai, ki Mere
sáth ḳhushí karo, ki maiṇ ne apná khoyá dirham páyá. 10 Maiṇ tumheṇ kahtá
húṇ, ki Isí tarah se Ḳhudá ke firishtoṇ ke huzúr meṇ ek gunahgár ke liye, jo
tauba kartá hai, ḳhushí hotí hai.

11 Phir us ne kahá, ki Ek shaḳhs ke do beṭe the. 12 Un meṇ se chhoṭe ne
báp se kahá, ki Ai báp, mál se, jo merá hissa ho, mujh ko de. Tab us ne mál
unheṇ bánṭ diyá. 13 Chand roz ke ba̤ad chhoṭá beṭá sab kuchh jama̤ karke
dúr mulk ko chal niklá, aur wahán apná sab mál badchálí meṇ uṛáyá. 14 Aur
jab wuh sab kuchh ḳharch kar chuká, us mulk meṇ baṛá kál paṛá, aur wuh
muhtáj hone lagá. 15 Tab wuh jáke us mulk ke ek shaḳhs ká naukar baná, jis ne
use apne khetoṇ par bhejá, ki súaroṇ ko charáwe. 16 Aur use árzú thí, ki un
chhilkoṇ se, jo súar kháte the, apná peṭ bhare; par koí use na detá thá. 17 Tab
wuh apne hosh meṇ áke kahne lagá, ki Mere báp ke kitne mazdúr haiṇ, jin kí roṭí
bach rahtí hai, aur maiṇ yahán bhúkhá martá húṇ. 18 Maiṇ uṭhkar apne báp ke
pás jáúngá, aur use kahúngá, ki Ai báp, maiṇ ásmán ke nazdík aur tere áge gunah-

gár húṉ, aur ab is láiq nahíṉ, ki phir terá beṭá kahláúṉ : 19 Mujhe apne mazdúroṉ
meṉ se ek kí mánind banáiye. 20 Aur wuh uṭhkar apne báp ke pás gayá. Jab
wuh hanoz dúr thá, us ke báp ne use dekhá, aur rahm kiyá, aur dauṛke us ko
gale lagá liyá, aur us ko chúmá. 21 Beṭe ne use kahá, ki Ai báp, maiṉ ásmán
ke nazdík aur tere áge gunahgár húṉ, aur ab is láiq nahíṉ, ki phir terá beṭá kahláúṉ.
22 Báp ne apne naukaroṉ ko kahá, ki Auwal libás láo, aur use pahináo, aur us ke
háth meṉ angúṭhí, aur páoṉ meṉ jútí do. 23 Aur palá bachhṛá láo, aur taiyár
karo, ki ham kháweṉ, aur ḳhushí kareṉ. 24 Ki merá yih beṭá mar gayá thá, aur
phir jiyá ; wuh khoyá gayá thá, aur phir milá. Tab we ḳhushí karne lage.
25 Aur us ká baṛá beṭá khet meṉ thá ; aur jab áke ghar ke nazdík pahunchá,
to rág nách kí áwáz suní. 26 Tab us ne naukaroṉ meṉ se ek ko buláke púchhá,
ki Áj kyá hai ? 27 Us ne jawáb diyá, ki Terá bháí áyá hai, aur tere báp ne palá
bachhṛá márá, is wáste ki us ne use sahíh salámat páyá. 28 Tab wuh gusse húá,
aur na cháhá, ki andar jáwe. 29 So us ke báp ne nikalke use manáyá ; par us ne
jawáb meṉ báp se kahá, ki Dekh, maiṉ itne barasoṉ se terí ḳhidmat kartá húṉ, aur
kabhí tere hukm se báhar na gayá, aur tú ne mujhe halwáṉ bhí kabhí na diyá, ki
maiṉ apne dostoṉ ke sáth ḳhushí kartá. 30 Par jab terá yih beṭá, jo terí daulat
kasbíoṉ ke sáth khá gayá, áyá, tú ne us ke liye palá bachhṛá zabh kiyá. 31 Par
us ne use kahá, ki Ai laṛke, tú hamesha mere sáth hai, aur jo kuchh merá, so terá
hai ; 32 Par ḳhushnúd aur ḳhursand honá wájib thá, ki terá yih bháí, jo mar gayá
thá, phir jiyá hai, khoyá gayá thá, phir milá hai.

XVI. BAB.

1 Aur us ne apne shágirdoṉ se yih bhí kahá, ki Ek tawangar shaḳhs thá, jo ek
ḳhánsámán rakhtá thá, jis par us ke áge yih nálish húí, ki wuh terá mál barbád
kartá hai. 2 Us ne use bulákar kahá, Kyúṉ maiṉ tere haqq meṉ yih suntá húṉ ?
apní ḳhánsámání ká hisáb de ; kyúnki tú áge ko ḳhánsámán na ho sakegá. 3 Wuh
ḳhánsámán apne dil meṉ kahne lagá, ki Maiṉ kyá karúṉ, ki merá ḳhudáwand
ḳhánsámání mujh se letá hai ? Maiṉ khod nahíṉ saktá, bhíkh mángne meṉ
mujh ko sharm átí hai. 4 Maiṉ jántá húṉ, ki kiyá karúṉ, ki jab maiṉ ḳhánsámání
se chhuṛáyá jáúṉ, we mujhe apne gharoṉ meṉ rahne deweṉ. 5 So us ne apne
sáhib ke sab qarzdároṉ ko buláke pahle se púchhá, ki Tú mere ḳháwind ká kitná
dharátá hai ? 6 Us ne jawáb diyá, ki Sau mann tel. Wuh bolá, ki Apní dastáwez
le, aur baiṭhkar jald pachás likh. 7 Baạd us ke us ne dúsre se púchhá, ki Tú kitná
dharátá hai ? Us ne jawáb diyá, ki Sau mann gehún. 8 Us ne use kahá, ki Apní
dastáwez le, aur assí likh. Aur ḳhudáwand ne us náhaqq ḳhánsámán kí taạríf kí,
ki hoshyárí kí ; kyúnki is zamáne ke log apní jins meṉ roshní ke logoṉ se ziyáda
hoshyár haiṉ. 9 Aur maiṉ tumheṉ kahtá húṉ, ki náhaqq kí daulat se apne wáste
dost paidá karo, táki jab tum maạzúl ho, we tumheṉ hamesha ke makánoṉ meṉ
rahne deweṉ. 10 Jo thoṛe meṉ ímándár hai, so bahut meṉ bhí ímándár hai ;
aur jo thoṛe meṉ beímán hai, so bahut meṉ bhí beímán hai. 11 Aur agar
tum náhaqq daulat meṉ ímándár na ho, to haqíqí ko tumheṉ kaun sompegá ?
12 Aur agar tum us meṉ jo dúsre ká hai, beímán ho, to kaun tumheṉ kuchh degá,
ki tumhárá ho. 13 Koí chákar do ḳháwind kí naukarí nahíṉ kar saktá ; kyúṉ-

ki wuh ek se dushmaní aur dúsre se dostí rakhegá, yá ek ko mánegá, aur dúsre ko haqír jánegá. Tum Khudá aur daulat donoŋ ke bande nahíŋ ho sakte.
14 Aur Farís, jo zardost the, ye sab báteŋ sunkar us par hansne lage. 15 Us ne unheŋ kahá, ki Tum logoŋ ke áge apní tasdíq karte ho, par Khudá tumháre dil ko jántá hai: ki jo khalq meŋ umda hai, Khudá ke nazdík makrúh hai.
16 Tauret aur anbiyá Yúhanná tak; tab se Khudá kí bádsháhat kí khushkhabarí dí játí hai, aur sab koí zor márke us meŋ dákhil hotá hai. 17 A'smán aur zamín ká ṭal jáná us se ásántar hai, ki tauret se ek nuqta ghaṭ jáwe. 18 Jo koí apní jorú ko taláq de, aur dúsrí se byáh kare, ziná kartá hai; aur jo koí khasam se mutlaqa ko byáh kare, ziná kartá hai.
19 Ek daulatmand thá, jo argawání aur mihín poshák pahintá, aur har roz shán o shaukat se aish o ishrat kartá thá. 20 Aur Láazr nám ek muhtáj thá, jo názúr se bhará húá us ke darwáze par paṛá thá, 21 Aur cháhá, ki un ṭukṛoŋ se, jo daulatmand kí mez se girte the, apná peṭ bhare; balki kutte ákar uske zakhmoŋ ko cháṭte the. 22 Aur aisá húá ki wuh muhtáj mará, aur firishtoŋ se Abirahám kí god meŋ pahuncháyá gayá. Wuh daulatmand bhí mará, aur gáṛá gayá. 23 Aur pátál meŋ apní ánkheŋ kholkar apne ko azáb meŋ páyá, aur dúr se Abirahám ko, aur us kí god meŋ Láazr ko dekhá. 24 Tab us ne pukárke kahá, ki Ai báp Abirahám, mujh par rahm kar, aur Láazr ko bhej, ki apní unglí ká sirá pání meŋ bhigáke merí jíbh ko ṭhanḍá kare, ki maiŋ is shuala meŋ kalaptá húŋ. 25 Par Abirahám ne kahá, ki Ai beṭe, yád kar, ki tú ne apní zindagí meŋ apní sukh páyá, aur Láazr ne dukh; so wuh ab bahaltá hai, aur tú kalaptá hai. 26 Aur in sab ke siwá hamáre aur tumháre bích meŋ ek baṛá gaṛhá hai, ki we jo yaháŋ se tumháre pás jáyá cháheŋ, já nahíŋ sakte, na we, jo waháŋ haiŋ, is pár hamáre pás á sakte haiŋ. 27 Tab us ne kahá, Pas ai báp, maiŋ terí minnat kartá húŋ, ki us ko mere báp ke ghar meŋ bhej, 28 Ki mere pánch bháí haiŋ, tá ki wuh un ko gawáhí dewe, na ho ki we bhí is azáb kí jagah meŋ áweŋ. 29 Abirahám ne use kahá, ki Un ke pás Músá aur anbiyá haiŋ: we un kí suneŋ. 30 Wuh bolá, Nahíŋ, ai báp Abirahám! balki agar murdoŋ meŋ se koí un ke pás jáwe, to we tauba karenge. 31 Par us ne use kahá, Agar we Músá aur nabíoŋ kí na suneŋ, to agarchi koí murdoŋ meŋ se uṭhe, we kabhí na mánenge.

XVII. BA'B.

1 Aur us ne apne shágirdoŋ se kahá, ki Ṭhokaroŋ ká na áná muhál hai, par afsos us par, jis ke wasíle we áweŋ. 2 Agar chakkí ká páṭ us kí gardan meŋ laṭkáyá játá, aur wuh samundar meŋ phenká játá, to yih us ke liye us se bihtar hotá, ki in chhoṭoŋ meŋ se ek ko ṭhokar khiláwe. Apní khabardárí karo.
3 Par agar terá bháí terá gunáh kare, to use malámat kar; aur agar wuh tauba kare, use muáf kar. 4 Aur agar wuh ek din meŋ sát bár terá gunáh kare, aur ek din meŋ sát bár tere pás phir áwe, aur kahe, ki Maiŋ tauba kartá húŋ: to use muáf kar.
5 Aur rasúloŋ ne Khudáwand ko kahá, ki Hamáre ímán ko baṛhá? 6 Khudáwand ne kahá, ki Agar tum meŋ ráí ke dáne ke barábar ímán hotá, to tum is

gúlar de daraḳht ko kahte, ki Jaṛ se ukhaṛ, aur samundar meṇ lag já, to wuh tum-
hárí bát mántá.
7 Aur tum meṇ kaun hai, jis ká naukar hal jote, yá charwáhí kare, jab wuh khet
se áwe, kyá wuh use kahegá, ki Já aur kháne par baiṭh? 8 Balki kyá wuh use na
kahegá, ki Mere wáste khána baná, aur apní kamar bándh, aur merí ḳhidmat kar jab
tak maiṇ khá pí chukúṇ, aur baạd uske tú khá aur pí? 9 Kyá wuh us naukar kí
shukrguzárí kartá, ki usne we kám, jo use farmáe gae the, kiye? Maiṇ samajhtá,
nahíṇ. 10 Isí tarah jab tum jo kám tumheṇ farmáe gae haiṇ, kar chukoge, to
kaho, ki ham nikamme naukar haiṇ; kyúnki jo hameṇ karná zurúr thá, so ham ne
kiyá.
11 Aur aisá húá ki jab wuh Yarúsalam ko játá thá, Samrún aur Jalíl ke bích
se guzrá. 12 Aur ek bastí meṇ dáḳhil hote use das koṛhí mile, jo dúr se khaṛe
rahe; 13 Aur baṛí áwáz se chilláe, ki Ai Ḳhudáwand Yusúạ, ham par rahm kar!
14 Us ne dekhke unheṇ kahá, ki Jáke apne taíṇ káhinoṇ ko dikhláo. Aur aisá húá
ki we játe húe pák ho gae. 15 Aur un meṇ se ek ne, jab dekhá ki changá ho
gayá, baṛí áwáz se Ḳhudá kí sitáish kartá húá ulṭá phirá, 16 Aur us ke qadamoṇ
pás us kí shukrguzárí kartá húá aundhá girá: aur yih Samrúní thá. 17 Tab
Yusúạ ne jawáb meṇ kahá, Kyá das change na húe, phir we nau kaháṇ haiṇ? 18
Kyá is pardesí ke siwá koí na milá jo Ḳhudá kí sitáish ke liye phire? 19 Aur
us ne use kahá, ki Uṭhke rawána ho: tere ímán ne tujh ko bacháyá hai.
20 Aur jab Farísoṇ ne us se púchhá, ki Ḳhudá kí bádsháhat kab áwegí? to us
ne jawáb meṇ unheṇ kahá, ki Ḳhudá kí bádsháhat namúd ke sáth nahíṇ átí; 21
Aur we na kahenge, ki Dekho, yaháṇ hai, yá dekho waháṇ hai! kyúnki dekho,
Ḳhudá kí bádsháhat tum meṇ hai.
22 Aur us ne apne shágirdoṇ se kahá, ki We din áwenge ki tum cháhoge, ki In-
sán ke Beṭe ke dinoṇ meṇ se ek ko dekho, par na dekhoge. 23 Aur we tumheṇ
kahenge, ki dekho, wuh yaháṇ hai; yá dekho, wuh waháṇ hai! tum mat chalo na
unke píchhe jáo. 24 Kyúnki jaisá bijlí ásmáṇ ke tale ek taraf se chamakkar ás-
mán kí dúsrí taraf tak roshan kartí hai, waisáhí Insán ká Betá apne din meṇ hogá.
25 Lekin pahle zurúr hai ki wuh bahut dukh uṭháwe, aur is zamáne ke logoṇ
se námaqbúl ṭhaharáyá jáwe. 26 Aur jaisá Núha ke dinoṇ meṇ thá, waisáhí Insán
ke Beṭe ke dinoṇ meṇ hogá: 27 We kháte the, píte the, byáh karte the, aur
byáhe játe the, jis din tak ki Núha jaház par chaṛhá, aur túfán ne áke sabhoṇ
ko halák kiyá. 28 Aur jis tarah Lút ke dinoṇ meṇ thá, we kháte the, píte the,
ḳharídte the, bechte the, bote the, banáte the; 29 Par jis din Lút Sadúm se
nikal gayá, ásmán se ág aur gandhak barsá, aur sabhoṇ ko bhasam kiyá: 30 Usí
tarah us din meṇ bhí hogá jab Insán ká Beṭá záhir hogá. 31 Jo us din koṭhe
par howe, aur uská asbáb ghar meṇ, wuh us ke lene ko na utre; aur jo khet meṇ
howe, wuh bhí na phire. 32 Lút kí jorú ko yád karo! 33 Jo koí cháhe ki apní ján
bacháwe, use ganwáegá; aur jo koí apní ján ko ganwáegá, use bacháwegá.
34 Maiṇ tumheṇ kahtá húṇ, ki Us rát meṇ do ek bichhaune par honge: ek pakṛá
jáegá, dúsrá chhuṭ jáegá. 35 Do ek sáth chakkí pistí hongí: ek pakṛí jáegí, aur
dúsrí chhuṭ jáegí. 36 Do khet meṇ honge, ek pakṛá jáegá, aur dúsrá chhuṭ
jáegá. Unhoṇ ne jáwab meṇ use kahá, ki Kaháṇ, ai Ḳhudáwand? 37 Wuh un se
bolá, Jaháṇ murdár hai, waháṇ giddh jamạ honge.

XVIII. BAB.

1 Aur us ne is iráde par, ki logoṉ ko munásib hai, ki hamesha duá kareṉ, aur
sust na howeṉ, unheṉ yih tamsíl kahí, 2 ki Faláne shahr meṉ ek qází thá, jo na
Ḳhudá se ḍartá, na ádmí ko mántá thá. 3 Aur usí shahr meṉ ek bewa thí, jo
us ke pás áí, aur bolí, ki Mere muḳhálif se merá badlá le. 4 Aur us ne kuchh der
tak na cháhá, par baạd us ke apne dil meṉ kahá, Agarchi maiṉ na Ḳhudá se ḍartá
na ádmí ko mántá húṉ, 5 Lekin maiṉ is wáste ki yih bewa mujhko tasdíạ detí
hai, us ká insáf karúngá, na howe ki wuh har waqt áwe, aur mujh ko diqq kare. 6
Ḳhudáwand ne kahá, ki Suno, wuh beinsáf qází kyá kahtá hai ? 7 Par kyá Ḳhudá
apne barguzídoṉ ká, jo rát din us pás faryád karte haiṉ, agarchi wuh un kí der tak
bardásht kartá thá, insáf na karegá ? 8 Maiṉ tumheṉ kahtá húṉ, Wuh jald
un ká insáf karegá. Magar jab Insán ká Beṭá áwegá, kyá zamín par ímán
páwegá ?

9 Aur us ne baạzoṉ ko, jo apne par bharosá rakhte the, ki sádiq the, aur auroṉ
kí tahqír karte the, yih tamsíl kahí, 10 Ki Do shaḳhs namáz karne ko haikal meṉ
gae, ek Farís aur dúsrá bájdár. 11 Farís ne alag khaṛá hokar yúṉ duá karke kahá,
ki Ḳhudá, maiṉ terá shukr kartá húṉ, ki jaise aur log zálim aur beinsáf aur ziná-
kár yá jaisá yih bájdár hai, maiṉ aisá nahíṉ húṉ. 12 Maiṉ hafte meṉ do bár roza
rakhtá huṉ, aur merá jo kuchh hai, us kí dahyakí detá húṉ. 13 Aur bájdár ne
dúr se khaṛá hokar itná bhí na cháhá, ki apní ánkheṉ ásmán kí taraf uṭháwe, balki
yih kahke apní chhátí píṭṭá thá, ki Ai Ḳhudá, mujh gunahgár ko muạf kar ! 14
Maiṉ tumheṉ kahtá húṉ, ki yih ádmí dúsre se sádiq ṭhaharke apne ghar gayá :
kyúnki jo apne ko baṛá jántá hai, chhoṭá kiyá jáegá ; aur jo apne ko chhoṭá jántá
hai, baṛá kiyá jáegá.

15 Aur we chhoṭe laṛkoṉ ko bhí us ke pás láe ki wuh unheṉ chhúwe ; par shá-
girdoṉ ne dekhkar unheṉ ḍánṭá. 16 Tab Yusúạ ne unheṉ buláke kahá, ki Laṛkoṉ
ko mere pás áne do, aur unheṉ manạ mat karo ; kyúnki Ḳhudá kí bádsháhat aisoṉ
kí hai. 17 Maiṉ tum se sach kahtá húṉ, ki Jo koí laṛkoṉ kí mánind Khudá kí
bádsháhat ko qabúl na kare, wuh us meṉ dáḳhil na hogá.

18 Aur ek sardár ne us se sawál karke kahá, ki Ai achchhe ustád, maiṉ kyá
karúṉ, ki hayát i abadí ká wáris hoúṉ ? Yusúạ ne use kahá, ki Tú mujhe kyúṉ
achchhá kahtá hai ? 19 Achchhá koí nahíṉ, magar ek, yaạne Ḳhudá. 20 Tú
hukmoṉ ko jántá hai, ki Ziná mat kar, ḳhún mat kar, chorí mat kar, jhúṭhí gawáhí
mat de, apne má báp kí izzat kar. 21 Us ne kahá, ki Maiṉ ne apní jawání se un
sabhoṉ ko hifz kiyá hai. 22 Yusúạ ne yih sunke use kahá, ki Ab tak tujhe ek
chíz báqí hai : jo kuchh terá hai, sab bech ḍál, aur muhtájoṉ ko bánṭ de, to tú
ásmán meṉ ḳhazána páwegá ; tab ákar merí pairawí kar. 23 Wuh yih sunkar
bahut udás húá ; kyúnki wuh baṛá máldár thá. 24 Yusúạ ne us ko bahut udás
dekhke kahá, ki Daulatmand kaisí mushkil se Ḳhudá kí bádsháhat meṉ dáḳhil
honge ! 25 Kyúnki súí ke náke se únṭ ká guzarná daulatmand ke Ḳhudá kí bád-
sháhat meṉ dáḳhil hone se ziyáda ásán hai. 26 Sunnewáloṉ ne kahá, To kaun
bach saktá hai ? 27 Us ne kahá, ki Jo ádmíoṉ ke nazdík námumkin hai, Ḳhudá
ke nazdík mumkin hai.

28 Tab Patthras bolá, Dekh ham ne sab kuchh chhoṛke terí pairawí kí. 29 Us

ne unheṇ kahá, Maiṇ tum se sach kahtá húṇ, ki Aisá koí nahíṇ hai, jis ne ghar,
yá má báp, yá bháíoṇ, yá joró, yá laṛkoṇ ko Ḳhudá kí bádsháhat ke wáste chhoṛá
ho, 30 Jo is jahán meṇ bahut ziyáda aur ánewále jahán meṇ hayát i abadí na
páwegá.
31 Aur us ne bárah ko alag lekar unheṇ kahá, ki Dekho, ham Yarúsalam ko
játe haiṇ, aur sab kuchh, jo nabíoṇ ne Insán ke Beṭe ke haqq meṇ likhá hai, púrá
hogá. 32 Kyúnki wuh qaumoṇ ko sompá jáegá, we use ṭhaṭṭhe meṇ uṛáwenge,
aur us par zabardastí karenge, aur us ke munh par thúkenge, 33 Aur use koṛe
márke qatl karenge, par tísre din wuh phir jí uṭhegá. 34 Aur we un bátoṇ meṇ se
kuchh na samjhe, aur yih bát un se chhipí thí, aur jo kahá gayá, unhoṇ ne na
jáná.
35 Aur aisá húá kí jab wuh Yarího ke nazdík áyá, ek andhá ráh ke kanáre bhíkh
mángne baiṭhtá thá. 36 Aur logoṇ ko guzarte húe sunkar us ne púchhá, ki Yih
kyá hai? 37 Unhoṇ ne us ko ḳhabar dí, ki Yusúạ i Nazirí játá hai. 38 Tab wuh
chilláyá, ki Ai Dáúd ke Beṭe Yusúạ, mujh par rahm kar. 39 Unhoṇ ne, jo áge
chalte the, us ko ḍánṭá, ki chup rahe; par wuh aur bhí ziyáda chilláyá, ki Ai Dáúd
ke Beṭe, mujh par rahm kar. 40 Tab Yusúạ ne ṭhaharke hukm kiyá, ki Us ko
mere pás láo. 41 Jab wuh nazdík áyá, us ne use púchhá, ki Tú kyá cháhtá hai, ki
maiṇ tere liye karúṇ? Us ne kahá, Ai Ḳhudawand, yih ki apní bínáí phir
páúṇ. 42 Yusúạ ne us ko kahá, ki Apní bínáí pá! tere ímán ne tujhe bacháyá.
43 Aur usí dam us ne apní bínáí páí, aur Ḳhudá kí sitáish kartá húá us ke sáth
ho liyá; aur sab logoṇ ne dekhkar Ḳhudá kí saná kí.

XIX BAB.

1 Aur Yarího meṇ dáḳhil hokar nikal chalá? 2 Aur dekho Zakí nám ek mard
ne, jo sardár bájdár aur máldár thá, 3 Cháhá, ki Yusúạ ko dekhe ki kaun hai, par
wuh logoṇ ke sabab se us ko dekh na saká, ki wuh náṭá thá. 4 Tab wuh áge
dauṛke use dekhne ko ek gúlar ke daraḳht par chaṛhá; kyúnki us ko usí ráh se
guzarná thá. 5 Aur jab Yusúạ us jagah meṇ áyá, to úpar nazar karke use
dekhá, aur kahá, ki Ai Zakí, jald utar á; kyúnki mujhko áj tere ghar meṇ rahná
zurúr hai. 6 Tab wuh jald utrá, aur us ko ḳhushí se apne sáth liyá. 7 Jab
sabhoṇ ne yih dekhá, to kuṛkuṛáke kahá, ki Wuh ek gunahgár mard ke
ghar já utrá hai. 8 Aur Zakí ne khaṛá hoke Ḳhudawand se kahá, Dekh ai
Ḳhudawand, maiṇ apná ádhá mál muhtájoṇ ko dúngá; aur agar maiṇ ne kisí se
kuchh gair wájibí liyá, us ká chauguná badlá dúngá. 9 Yusúạ ne use kahá, ki Áj
is ghar meṇ naját áí, ki wuh bhí Abirahám ká beṭá hai. 10 Kyúnki Insán
ká Beṭá áyá hai, ki khoe húoṇ ko ḍhúṇḍhe aur bacháwe.
11 Aur jab we ye báteṇ sunte the, us ne yih tamsíl bhí kahí, is wáste ki wuh
Yarúsalam ke nazdík thá, aur we samajhte the, ki Ḳhudá kí bádsháhat abhí záhir
hogí. 12 So un se kahá, ki Ek mard i sharíf dúr mulk meṇ gayá, ki apne wáste
bádsháhat lewe, aur phir áwe. 13 Tab us ne apne das naukaroṇ ko buláyá, aur
das ashrafíáṇ unheṇ sompíṇ, aur un se kahá, ki Jab tak maiṇ phir na áúṇ, len deṇ
karo. 14 Par us ke shahrí us se dushmaní rakhte the, aur yih kahke us ke píchhe

paigám bhejá, ki Ham nahíṇ cháhte, ki yih ham par hukúmat kare. 15 Aur yúṇ
húá ki jab wuh bádsháhat leke phir áyá, us ne hukm karke un naukaroṇ ko, jinheṇ
us ne naqdí sompí, buláyá, ki daryáft kare, ki kis ne kyá kamáyá. 16 Tab pahle
ne házir hoke kahá, ki Ai Ḳhudáwand, terí ashrafí se das ashrafíáṇ paidá húíṇ.
17 Us ne use kahá, Shábásh, ai achchhe naukar! tú thoṛe meṇ ímándár niklá,
tú das shahroṇ par muḳhtárí kar. 18 Aur dúsre ne áke kahá, ki Ai Ḳhudáwand,
terí ashrafí se pánch ashrafíáṇ paidá húíṇ. 19 Aur us ne use bhi kahá, ki Tú bhí
pánch shahroṇ par sardárí kar. 20 Tísre ne áke kahá, ki Ai Ḳhudáwand, dekh
terí ashrafí hai, jise maiṇ ne rúmál meṇ bándh rakhá hai; 21 Kyúnki maiṇ tujh
se ḍará, ki tú saḳht ádmí hai: jo tú ne nahíṇ rakhá, letá hai, aur jo tú ne
nahíṇ boyá, lautá hai. 22 Us ne use kahá, ki Ai bure naukar, maiṇ tere hí munh
se terá insáf karúngá: tú ne mujhe jáná ki saḳht ádmí húṇ, jo maiṇ ne nahíṇ
rakhá, letá húṇ, aur jo maiṇ ne nahíṇ boyá, lautá húṇ: 23 Pas tú ne mere rúpiye
mahájan kí koṭhí meṇ kyúṇ na rakhe, ki maiṇ áke un ko súd samet pátá? 24 Aur
us ne unheṇ, jo házir the, kahá, ki Us se wuh ashrafí chhín lo, aur use do, jis ke
pás das ashrafíáṇ haiṇ. 25 Unhoṇ ne use kahá, ki Ai Ḳhudáwand, us ke pás
to das ashrafíáṇ haiṇ. 26 Is wáste maiṇ tumko kahtá húṇ, Jis ke pás hai, use
diyá jáegá; aur jis ke pás kuchh nahíṇ, wuh bhí, jo ho, us se liyá jáegá. 27 Lekin
mere un dushmanoṇ ko, jo nahíṇ cháhte the, ki maiṇ un par saltanat karúṇ, láo,
aur mere sámhne qatl karo. 28 Aur jab wuh ye báteṇ kah chuká, Yarúsalam kí
samt ko áge baṛhá.

29 Aur aisá húá ki jab wuh Baitfagá aur Baitaniya ke nazdík us paháṛ tak, jo
Zaitún kahlátá hai, pahunchá, us ne apne shágirdoṇ meṇ se do ko yih kahke bhejá,
30 Ki Us bastí meṇ, jo sámhne hai, jáo; tum us meṇ pahunchte hí ek gadhí ká
bachheṛá, jis par abtak koí ádmí sawár nahíṇ húá, bándhá húá páoge: use kholke
láo. 31 Aur agar koí tum se púchhe, ki Tum kyúṇ kholte ho? to use kaho, ki
Ḳhudawand ko darkár hai. 32 Unhoṇ ne, jo bheje gae the, rawána hoke jaisá
us ne unheṇ kahá thá, waisáhí páyá. 33 Aur jab we us bachheṛe ko kholne lage,
us ke málikoṇ ne unheṇ kahá, ki Tum is bachheṛe ko kyúṇ kholte ho? 34 We
bole, ki wuh Ḳhudawand ko darkár hai. 35 Aur we use Yusúạ ke pás láe, aur
apne kapṛe us bachheṛe par ḍálke Yusúạ ko us par baiṭháyá. 36 Jab wuh játá thá,
unhoṇ ne apne kapṛe ráh meṇ bichháe. 37 Aur jab wuh Zaitún ke paháṛ ke utár
tak pahunchá, us ke shágirdoṇ kí sárí jamáạt sab karámatoṇ ke sabab, jo unhoṇ
ne dekhí thíṇ, shádmán hoke buland áwáz se Ḳhudá kí sitáish karne lage, 38 Mu-
bárak yih bádsháh, jo Ḳhudawand ke nám se átá hai! A'smán par salám, aur
álam i bálá par majd i tamám. 39 Aur logoṇ meṇ se baạze Farísoṇ ne us ko
kahá, ki Ai ustád, apne shágirdoṇ ko manạ kar. 40 Us ne jawáb meṇ unheṇ
kahá, ki Maiṇ tumheṇ kahtá húṇ, ki Agar ye chup hote, to patthar pukárte.

41 Aur jab wuh nazdík áyá, aur shahr ko dekhá, 42 Us par royá, aur kahá,
Kásh ki tú apne is din meṇ un bátoṇ ko, jo terí salámatí kí haiṇ, jántí! par ab we
terí ánkhoṇ se chhipí haiṇ. 43 Kyúnki tujh par din áwenge, ki tere dushman tere
gird khodenge, aur tujhe gherenge, aur chároṇ taraf tujh ko rokenge, 44 Aur tujh
ko aur tere laṛkoṇ ko, jo tujh meṇ haiṇ, ḳhák meṇ miláwenge, aur tujh meṇ
patthar par patthar na chhoṛenge; is wáste ki tú ne apní nigahbání ká waqt na
pahchána.

45 Aur haikal meṉ jáke, wuh unheṉ, jo us meṉ kharíd o farokht karte the, yih
kahke nikálne lagá, 46 Ki Likhá hai, ki Merá ghar bandagí ká ghar hai; par tum
ne us ko ḍákúoṉ ká gár banáyá.
47 Aur wuh haikal meṉ roz ba roz taạlím detá thá; aur sardár káhin, aur sáfir,
aur logoṉ ke buzurg cháhte the, ki use qatl kareṉ, 48 Par yih karne kí furṣat na
páí; kyúṉki sab log us kí bátoṉ ke sunne par dhiyán rakhte the.

XX. BAB.

1 Aur un dinoṉ meṉ ek roz, jab wuh haikal meṉ logoṉ ko taạlím detá aur khush-
khabarí sunátá thá, yúṉ húá ki sardár káhin aur sáfir Buzurgoṉ ke sáth ákar use
kahá, 2 Ki Ham se kah, tú kis ikhtiyár se yih kartá hai? aur kaun hai, jis ne
tujhko yih ikhtiyár diyá? 3 Yusúạ jawáb meṉ unheṉ kahá, Maiṉ bhí tum se ek bát
púchhtá húṉ, mujhe jawáb do: 4 Yúhanná ká baptismá ásmán se thá, yá ádmíoṉ se?
5 We apne dil meṉ sochne lage, ki Agar ham kaheṉ, ki Ásmán se: to wuh kahegá,
Pas tum us par kyúṉ ímán na láe? 6 Par agar kaheṉ, ki Ádmíoṉ se: to sab log
hamko patthar márenge; kyúṉki we yaqín rakhte haiṉ, ki Yúhanná nabí hai. 7
So unhoṉ ne jawáb diyá, ki Ham nahíṉ jánte ki kaháṉ se thá. 8 Yusúạ ne unheṉ
kahá, Maiṉ bhí tumheṉ nahíṉ kahtá, ki maiṉ kis ikhtiyár se yih kartá húṉ.
9 Phir wuh logoṉ se yih tamsíl kahne lagá, ki Ek shakhs ne tákistán lagáyá, aur
use bágbánoṉ ko somp diyá, aur muddat tak pardes meṉ rahá. 10 Aur mausim
par us ne ek naukar ko bágbánoṉ ke pás bhejá, ki tákistán ká phal use deweṉ; par
bágbánoṉ ne use márke khálí háth bhejá. 11 Phir us ne dúsre naukar ko bhejá;
par unhoṉ ne use bhí márke aur ruswá karke khálí háth pherá. 12 Us ne phir
tísre ko bhejá, par unhoṉ ne us ko bhí zakhmí karke nikál ḍálá. 13 Tab us bág
ke málik ne kahá, ki Maiṉ kyá karúṉ? maiṉ apne piyáre beṭe ko bhejúngá: sháyad
ki we use dekhkar dab jáeṉ. 14 Par jab bágbánoṉ ne use dekhá, ápus meṉ saláh
karke kahá, ki Yih wáris hai, áo use már ḍáleṉ, ki mírás hamárí ho jáe. 15 So unhoṉ
ne use bág se nikálke már ḍálá. Pas bág ká málik un se kyá karegá? 16 Wuh ákar
un bágbánoṉ ko ján se máregá, aur bág auroṉ ko sompegá. Unhoṉ ne yih sunke
kahá, Aisí na howe. 17 Tab us ne un par ánkh lagáke kahá, Pas yih kyá hai, jo
likhá gayá hai, ki Wuh patthar, jise miạmároṉ ne nápasand kiyá, wuhí kone ká sirá
húá? 18 Jo koí us patthar par gire, chaknáchúr ho jáegá; aur jis par wuh gire,
use pís ḍálegá. 19 Tab sardár káhinoṉ aur sáfiroṉ ne cháhá, ki usí waqt us par
háth ḍáleṉ, par logoṉ se ḍare; ki unhoṉ ne daryáft kiyá thá, ki us ne yih tamsíl
un ke haqq meṉ kahí thí.
20 Aur we us kí ták meṉ lage, aur jisúsoṉ ko bhejá, ki makr se apne ko sádiq
banáke us ke kalám ko pakṛeṉ, tá ki we use hákim ke háth aur ikhtiyár meṉ kar
deṉ. 21 So unhoṉ ne us se yih kahke sawál kiyá, ki Ai ustád, ham jánte haiṉ, ki
tú sach kahtá aur sikhlátá hai, aur tarafdárí nahíṉ kartá, balki sacháí se Khudá
kí ráh batátá hai: 22 Qaisar ko mahsúl dená kyá hamko rawá hai yá nahíṉ? 23
Par us ne un kí dagábází daryáft karke un se kahá, ki Tum mujh ko kyúṉ ázmáte
ho? 24 Mujh ko ek dínár dikhláo; us par kis kí súrat aur kis ká sikka hai?
We jawáb meṉ bole, Qaisar ká. 25 Tab us ne unheṉ kahá, Pas jo Qaisar ká

hai Qaisar ko, aur jo Ḳhudá ká hai Ḳhudá ko do. 26 Aur we logoṉ ke áge us kí
bát ko pakaṛ na sake, aur us ke jawáb se hairán hoke chup rah gae.

27 Phir Sadúqoṉ meṉ se, jo qiyámat ke munkir haiṉ, baạzoṉ ne pás áke us se
púchhá, 28 Ki Ai ustád, Músá ne hamáre liye likhá hai, ki Agar kisí shaḳhs ká
bhái jorú chhoṛke láwalad mar jáe, to us ká bhái us kí jorú ko lewe, aur apne
bhái ke liye aulád paidá kare. 29 Pas sát bhái the, aur pahle jorú karke beaulád
mar gayá. 30 Aur dúsre ne us ko liyá, aur beaulád mar gayá. 31 Aur tísre ne use
liyá, aur usí tarah se sátoṉ ne, aur sab beaulád mar gae. 32 Sab ke baạd wuh ạurat
bhí mar gaí. 33 Pas qiyámat meṉ wuh un meṉ se kis kí jorú hogí? kyúnki wuh
sátoṉ kí jorú thí. 34 Yusúạ ne jawáb meṉ unheṉ kahá, Is jahán ke log byáh karte haiṉ,
aur byáhe játe haiṉ; 35 Lekin we, jo us ke láiq jáne gae haiṉ, ki us jahán meṉ aur
murdoṉ kí qiyámat meṉ sharík howeṉ, na byáh karte haiṉ, na byáhe játe haiṉ; 36
Kyúnki we phir mar nahíṉ sakte; ki we firishtoṉ ke barábar haiṉ, aur qiyámat ke
laṛke hokar Ḳhudá ke farzand haiṉ. 37 Par ki murde phir uṭhenge, Músá ne bhí
jháṛí ke maqám meṉ ishára kiyá hai, ki wuh Ḳhudawand ko Abirahám ká Ḳhudá,
aur Izhák ká Ḳhudá, aur Yaạqúb ká Ḳhudá kahtá hai. 38 Par Ḳhudá murdoṉ ká
nahíṉ, balki zindoṉ ká hai; kyúnki sab us ke nazdík jíte haiṉ. 39 Tab sáfiroṉ meṉ
se baạzoṉ ne jawáb meṉ use kahá, ki Ai ustád, tú ne ḳhúb farmáyá. 40 Aur
baạd us ke unhoṉ ne juraat na kí, ki us se kuchh púchheṉ.

41 Aur us ne unheṉ kahá, We kyúnkar kahte haiṉ, ki Masíh Dáúd ká beṭá hai?
42 Aur Dáúd áp zabúroṉ kí kitáb meṉ kahtá hai, ki Ḳhudawand ne mere Ḳhuda-
wand ko kahá, ki Tú mere dahne baiṭh 43 Jab tak maiṉ tere dushmanoṉ ko tere
páoṉ kí chaukí karúṉ. 44 So Dáúd use Ḳhudawand kahtá hai: phir wuh us
ká beṭá kyúnkar hai?

45 Aur jab sab log sunte the, us ne apne shágirdoṉ se kahá, 46 Ki Sáfiroṉ se
ḳhabardár raho, jo lambí poshák meṉ chalná phirná, aur bázároṉ meṉ salám, aur
mahfiloṉ meṉ sadrchaukí aur ziyáfatoṉ meṉ sadrnishíní cháhte haiṉ; 47 We
bewoṉ ke gharoṉ ko nigal játe, aur dikháne ke liye namáz daráz karte haiṉ: we
ziyáda sazá páwenge.

XXI. BA'B.

1 Aur us ne ánkh uṭháke dekhá, ki daulatmand log bait ul mál meṉ apní zakát
ḍálte haiṉ. 2 Aur ek kangál bewa ko us meṉ do paí ḍálte dekhá, 3 Aur
kahá, ki Maiṉ tum se sach kahtá húṉ, Is kangál bewa ne un sab se ziyáda ḍálá.
4 Kyúnki un sabhoṉ ne apní ziyádatí se Ḳhudá kí niyáz ke liye ḍálá, par is ne
apní kamtí se apní sárí púnjí ḍálí.

5 Jab baạze haikal ke haqq meṉ kahte the, ki wuh umda pattharoṉ aur nazroṉ
se árásta hai, us ne kahá, 6 We Din áwenge, ki in meṉ se, jo tum dekhte ho,
patthar par patthar na rahegá, jo giráyá na jáegá. 7 Unhoṉ ne yih kahke us se
sawál kiyá, ki Ai ustád, yih sab kab hogá? aur us waqt ká, jab yih ho jáegá, kyá
nishán hai? 8 Us ne kahá, ki Ḳhabardár, na ho ki tum bhuláe jáo; ki mere
nám se bahutere áke kahenge, ki Maiṉ wuhí húṉ, aur wuh waqt nazdík hai: so
tum un kí pairawí mat karo. 9 Par jab tum laṛáíoṉ aur fasádoṉ kí ḳhabreṉ suno,
to mat ghabráo; kyúnki un sab ká pahle honá zurúr hai, par intihá hanoz nahíṉ.

10 Phir us ne unheo kahá, ki Qaum par qaum, aur bádsháhat par bádsháhat
charhegí, 11 Aur jagah ba jagah zalzala, aur kál, aur marí honge, aur daraune aur
bare nishán ásmán se záhir honge. 12 Par un sabhoo se peshtar we mere nám ke
wáste tum par háth dálenge, aur tumheo satáwenge, mahfiloo aur qaidkhánoo
meo hawále karke bádsháhoo aur hákimoo ke huzúr le jáenge. 13 Aur yih tum-
háre liye gawáhí thaharegí. 14 So tum apne diloo meo tháno, ki ham jawáb dene
ke wáste áge se andesha na karenge: 15 Kyúnki maio tumko aisí zabán aur aql
dúngá, ki tumháre sab mukhálif na jawáb de sakeo, na sámhná kar sakeo. 16
Aur tum mái báp, aur bháíoo, aur rishtadároo, aúr dostoo se pakarwáe jáoge, aur
we tum meo se baazoo ko már dálenge. 17 Aur mere nám ke sabab sab log tum se
dushmaní karenge. 18 Par tumháre sir ke ek bál ko zarar na pahunchegá. 19
Sabr se apní jánoo ko bacháo.

20 Par jab tum Yarúsalam ko lashkaroo se gherí húí dekho, to jáno, ki us kí
wiráuí nazdík hai. 21 Tab we, jo Yahúdáh meo howeo, paháron ko bhágeo;
aur we, jo us ke bích meo howeo, báhar nikal jáweo, aur jo berúnját meo howeo,
us meo na jáweo; 22 Kyúnki ye intiqám ke din haio, ki sab kuchh, jo likhá
hai, púrá howe. 23 Par afsos un par, jo un dinoo meo petwálíáo aur dúdh pilá-
newálíáo hoo; kyúnki mulk par bahut ranj, aur is qaum par gazab hogá. 24 We
talwár kí dhár se máre parenge, aur sab qaumoo meo bandhúe ho jáenge; aur
Yarúsalam qaumoo se latárí jáegí, jab tak ki qaumoo ke aiyám púre na howeo.

25 Aur súraj, aur chánd, aur sitároo meo nishán dikhláí denge, aur zamín par
qaumoo kí musíbat ghabráhat ke sáth hogí, ki samundar aur us kí laharoo ká shor
hogá. 26 Aur log us hálat kí, jo jahán par ánewálí hai, dahshat aur intizárí se
beján honge; kyúnki ásmán kí qúwaten hiláí jáengí. 27 Aur tab log Insán ke Bete
ko bádal par qudrat aur bare jalál ke sáth áte dekhenge. 28 Par jab in sabhoo ká
honá shurúa howe, sídhe baitho, aur apne sir úpar ko utháo, ki tumhárí ázádagí
pahunchí hai.

29 Us ne unheo ek tamsíl kahí, Anjír aur sab darakhtoo ko dekho: 30 Jab we
pattí nikálte haio, tum dekhkar áp se jánte ho, ki ab garmí nazdík hai. 31 Isí tarah
tum bhí, jab dekhte ho, ki yih wáqa hotá hai, to jáno, ki Khudá kí bádsháhat nazdík
hai. 32 Maio tum se sach kahtá húo, ki Is zamáne ke log na guzrenge, jab tak
yih sab na howe. 33 Ásmán aur zamín tal jáenge, par merí báteo na talengí. 34
Khabardár, aisá na ho, ki tumháre dil khumár, aur mastí, and dunyáwí andeshoo se
bhárí howeo, aur wuh din tum par achának á jáwe; 35 Is liye ki wuh jál kí tarah
sárí zamío ke báshindoo par áwegá. 36 Iswáste tum bedár rahke hamesha duá
karte raho, ki tum uske láiq gine jáo, ki sab se, jo honewálá hai, bacho, aur Insán
ke Betá ke huzúr khare ho.

37 Aur wuh din ko haikal meo taalím kartá thá, aur rát ko báhar jáke us pahár
par, jo Zaitún kahlátá hai, shabbásh hotá thá. 38 Aur subh sab log us kí báteo
sunne ko haikal meo áe.

XXII. BAB.

1 Aur íd i fatír, jo fasah kahlátí hai, nazdík áí. 2 Aur sardár káhin aur sáfir
fikr meo the, ki use kyúnkar qatl kareo, ki we logoo se darte the.

3 Tab Shaitán Yahúdáh meṇ, jo Insqaryat kahlátá hai, aur un bárah kí gintí
meṇ thá, dar áyá. 4 Wuh jáke sardár káhinoṇ aur amíroṇ se guftgú karne lagá,
ki use kyúnkar un ke hawála kare. 5 Tab we khúsh húe, aur us ko rúpiye dene ká
iqrár kiyá. 6 Aur wuh rází húá, aur qábú ḍhúnḍhá, ki jab log házir na hoṇ, use
un ke hawála kare.

7 Aur íd i fatír ká din, jis meṇ fasah zabh karná thá, á pahunchá. 8 Aur
us ne Patthras aur Yúhanná ko yih kahke bhejá, ki Áge jáke hamáre wáste fasah
taiyár karo, ki ham kháweṇ. 9 Unhoṇ ne use kahá, Tú kaháṇ cháhtá hai, ki ham
taiyár kareṇ? 10 Us ne unheṇ kahá, ki Dekho, jab tum shahr meṇ dákhil ho,
ek ádmí pání ká ghaṛá uṭháe tumko milegá: jis ghar meṇ wuh jáwe, tum us ke
píchhe chale jáo. 11 Aur us ghar ke málik se kaho, ki Ustád tujh se kahtá hai,
ki mihmánsará kaháṇ hai, jaháṇ maiṇ apne shágirdoṇ ke sáth fasah kháúṇ? 12
Aur wuh tum ko ek baṛá bálákhána árásta batáwegá: waháṇ taiyár karo. 13 So
unhoṇ ne jáke jaisá us ne unheṇ kahá thá, páyá, aur fasah ko taiyár kiyá.

14 Aur jab waqt pahunchá, wuh apne bárah rasúloṇ ko sáth leke já baiṭhá. 15
Aur unheṇ kahá, ki Maiṇ ne bahut cháhá hai, ki apne dukh ke áge tumháre sáth
yih fasah kháúṇ. 16 Kyúnki maiṇ tum se kahtá húṇ, ki maiṇ us se phir na kháúngá
jab tak Khudá kí bádshâhat meṇ mukammal howe. 17 Aur us ne piyála liyá
aur shukr karke kahá, ki Ise leo, aur ápus meṇ bánṭo. 18 Kyúnki maiṇ tum se
kahtá húṇ, ki Maiṇ áb i angúr se phir na píúngá, jab tak ki Khudá kí bádsháhat
áwe. 19 Aur us ne roṭí lí, aur shukr karke toṛí, aur yih kahke un ko dí, ki Yih merá
badan hai, jo tumháre wáste diyá játá hai: yih merí yádgárí ke liye kiyá karo. 20
Isí tarah se piyála bhí kháne ke baạd deke kahá, ki Yih piyála nayá ạhd hai,
mere lahú se, jo tumháre wáste baháyá játá hai. 21 Lekin dekho, ki mere pakaṛ-
wánewále ká háth mere sáth mez par hai. 22 Insán ká Betá to rawána hotá hai,
jaisá muqarrar húá, par afsos us ádmí par, jis ke wasíle se wuh pakaṛwáyá játá
hai. 23 Aur we ápus meṇ púchhne lage, ki Ham meṇ se kaun yih karegá?

24 Aur un meṇ yih munázara bhí húá, ki un meṇ kaun sab se baṛá hogá. 25
Us ne unheṇ kahá, ki Qaumoṇ ke bádsháh un par khudáwandí karte haiṇ, aur jo
un par ikhtiyár rakhte haiṇ, nekokár kahláte haiṇ. 26 Par tum meṇ aisá na ho;
balki jo tum meṇ baṛá hai, chhoṭe kí mánind, aur jo makhdúm hai, khádim kí
mánind howe. 27 Kyúnki kaun baṛá hai, wuh jo kháne par baiṭhá hai, yá wuh jo
khidmat kartá hai? kyá wuh nahíṇ, jo baiṭhá hai? par maiṇ tumháre bích meṇ
khádim kí mánind húṇ.

28 Tum ho we, jo mere imtiḥánoṇ meṇ hamesha mere sáth rahe. 29 Jis tarah
mere Báp ne mere wáste bádsháhat muqarrar kí hai, maiṇ tumháre wáste muqarrar
kartá húṇ, 30 Ki tum merí bádsháhat meṇ merí mez par kháo aur pío, aur takh-
toṇ par baiṭhke Isráel ke bárah sibṭoṇ kí ạdálat karo.

31 Aur Khudáwand ne kahá, Samạún, ai Samạún, dekh, Shaitán ne cháhá hai,
ki tumheṇ gehún kí tarah phaṭke; 32 Lekin maiṇ ne tere wáste duá mángí, ki
terá ímán náqis na ho; aur jab tú táib húá, apne bháíoṇ ko mazbút kar. 33
Us ne use kahá, ki Ai Khudáwand, maiṇ tere sáth qaid aur maut meṇ jáne ko
taiyár húṇ. 34 Wuh bolá, Ai Patthras, maiṇ tujh ko kahtá húṇ, ki Áj murg báng
na degá, jab tak tú tín bár inkár na kare, ki Maiṇ us ko nahíṇ jántá húṇ.

35 Aur us ne unheṇ kahá, Jab maiṇ ne tum ko bagair thailí, aur jholá, aur jútí

bhejá, kyá tum ko kisí chíz kí kamí húí ? Unhoṇ ne kahá, Kisí chíz kí nahíṇ.
36 Tab us ne unheṇ kahá, Lekin ab jis ke pás thailí ho, uṭhá le, aur yúṇ hí jholá
bhí ; aur jis ke pás nahíṇ ho, wuh apní poshák beche, aur talwár mol lewe. 37
Kyúnki maiṇ tum se kahtá húṇ, Zurúr hai ki yih, jo likhá hai, ki Wuh gunah-
gároṇ ke darmiyán shumár kiyá gayá, mere haqq meṇ púrá howe. Kyúnki jo
kuchh mere liye hai, tamám hotá hai. 38 We bole, Ai Ḳhudáwand, dekh yaháṇ
do talwáreṇ haiṇ. Us ne unheṇ kahá, Bas hai.
39 Aur wuh báhar nikalke apne dastúr ke muwáfiq koh i Zaitún ko gayá, aur
us ke shágird us ke sáth ho liye. 40 Aur us jagah meṇ pahunchkar us ne unheṇ
kahá, Duá karo, ki imtihán meṇ na paṛo. 41 Aur wuh un se ek tír ke ṭappe par
dúr gayá, aur ghuṭne ṭeke, aur duá karke kahá, 42 Ai báp, agar tú cháhe, to yih
piyála mujh se ṭal jáwe : tis par bhí merí marzí nahíṇ, balki terí marzí howe. 43
Tab ásmán se ek firishte ne záhir hokar us ko zor diyá. 44 Aur jánkaní meṇ
ákar us ne baṛe zor se duá kí, aur us ká pasíná lahú ke baṛe búndoṇ kí mánind ho
gayá, jo zamín par girte haiṇ. 45 Aur wuh duá se uṭhkar apne shágirdoṇ ke pás
áyá, aur unheṇ gam se sote páyá ; 46 Aur un se kahá, ki Tum kyúṇ sote ho ?
Uṭho, aur duá karo, na ho, ki tum imtihán meṇ paṛo.
47 Aur jab wuh yih kah rahá thá dekh ki ek amboh nazar áyá, aur wuh jo Yahú-
dáh kahlátá, aur un bárah meṇ se ek thá, un ke áge áge chaltá thá, aur Yusúạ ke
nazdík gayá, ki us ko chúme. 48 Yusúạ ne use kahá, ki Ai Yahúdáh, kyá tú Insán
ke Beṭe ko bosa se pakaṛwátá hai ? 49 Jab us ke sáthíoṇ ne dekhá, ki kyá hone-
wálá hai, use kahá, ki Ai Ḳhudáwand, ham talwár chaláweṇ ? 50 Aur un meṇ se
ek ne sardár káhin ke naukar ko márá, aur us ká dahná kán uṛá diyá. 51 Par Yusúạ
bolá, aur kahá, ki Itne hí par rahne do : aur us ke kán ko chhúke use changá kiyá.
52 Aur Yusúạ ne sardár káhinoṇ, aur haikal ke amíroṇ aur buzurgoṇ se, jo
us ke pás áe the, kahá, Tum talwáreṇ aur láṭhíáṇ lekar jaise chor pakaṛne ko nikle
ho. 53 Jab maiṇ roz ba roz haikal meṇ tumháre sáth thá, tum ne mujh par háth
na baṛháyá ; lekin yih tumhárí ghaṛí aur táríkí ká iḳhtiyár hai.
54 Aur we use pakaṛ le chale, aur sardár káhin ke ghar meṇ láe; aur Patthras
dúr se us ke píchhe chalá. 55 Aur jab unhoṇ ne sahn ke bích meṇ ág sulgáí, aur
ikaṭṭhe baiṭhe, Patthras bhí un meṇ baiṭh gayá. 56 Tab ek lauṇḍí ne use ág ke pás
baiṭhe dekhá, aur gaur se us par nigáh karke kahá, ki Yih bhí us ke sáth thá. 57 Par
us ne yih kahke us ká inkár kiyá, ki Ai ạurat, maiṇ us ko nahíṇ jántá. 58 Thoṛí
der ke baạd dúsre ne use dekhkar kahá, ki Tú bhí un meṇ se hai. Patthras ne
kahá, Ai shaḳhs, maiṇ nahíṇ húṇ. 59 Aur qaríb ek ghaṛí ke baạd ek aur ne taakíd
se kahá, ki Beshakk yih bhí us ke sáth thá; kyúnki Jalílí hai. 60 Patthras bolá,
Ai shaḳhs maiṇ nahíṇ jántá, tú kyá kahtá hai. Aur usí dam jab wuh kah rahá thá,
murg ne báng dí. 61 Tab Ḳhudáwand ne mutawajjih hokar Patthras par nigáh kí;
aur Patthras ko Ḳhudáwand kí bát yád áí, jo us ne kahí thí, ki Murg ke báng
dene se peshtar tú tín bár merá inkár karegá. 62 Aur Patthras báhar jáke zár
zár royá.
63 Aur we mard, jo Yusúạ kí rakhwálí karte the, use koṛe márke ṭhaṭṭhá karne
lage ; 64 Aur us kí ánkheṇ band karke us ke munh par márá, aur yih kahke use
púchhá, ki Nubúwat kar, ki kis ne tujh ko márá ? 65 Aur ḳufr kí bahut sí aur
báteṇ us kí bábat meṇ kahíṇ.

66 Aur jab din húá, logoṇ ke buzurg aur sardár káhin, aur sáfir jamạ húe;
aur use apní majlis meṇ lejáke kahá, 67 Agar tú Masíh hai, ham se kah. Us
ne unheṇ kahá, Agar maiṇ tum se kahúṇ, tum mujhe báwar na karoge; 68 Aur
agar maiṇ tum se púchhúṇ, tum mujh ko jawáb na doge, aur na chhoṛoge. 69
Baạd is ke Insán ká Beṭá Khudá kí qudrat ke dahne baiṭhá rahegá. 70 Tab sab-
hoṇ ne kahá, Pas kyá tú Khudá ká Beṭá hai? Us ne unheṇ kahá, Tum hí kahte
ho ki maiṇ húṇ. 71 Tab unhoṇ ne kahá, Ab hameṇ gawáhí kyá darkár hai?
kyúnki ham sabhoṇ ne áphí usí ke munh se suná hai.

XXIII. BA'B.

1 Aur sárí majlis uṭhke use Pilát ke pás le gae; 2 Aur us par yih tuhmat lagá-
ná shurúạ kiyá, ki Ham ne is ko logoṇ ko bahkáte, aur Qaisar ko mahsúl dene se
manạ karte, aur ápko Masíh bádsháh ṭhaharáte páyá. 3 Pilát ne us se púchhá,
Kyá tú Yahúdíoṇ ká bádsháh hai? Us ne jawáb meṇ use kahá, Tú hí to kahtá
hai. 4 Pilát ne sardár káhinon aur logoṇ ko kahá, ki Main is shakhs meṇ kuchh
qusúr nahíṇ pátá. 5 Par unhoṇ ne ziyáda taqázá karke kahá, ki Wuh Jalíl se leke
yaháṇ tak sárí Yahúdáh meṇ taạlím deke logoṇ meṇ fasád karwátá hai. 6 Pilát
ne Jalíl ká zikr sunkar púchhá, Kyá yih ádmí Jalílí hai? 7 Aur daryáft karke
ki wuh Herod ke ạmal ká hai, us ne use Herod ke pás jo un dinoṇ meṇ Yarúsalam
meṇ thá, bhejá.

8 Herod ne Yusúạ ko dekhke bahut khush húá; kyúnki wuh bahut din se
us ko dekhá cháhtá thá; isliye ki us ne us kí bábat meṇ bahut suná thá, aur
ummedwár thá, ki us ká koí muạjiza dekhe. 9 Aur us ne us se bahut sawál kiyá,
par us ne usko kuchh jawáb na diyá. 10 Aur sardár káhin aur sáfir khaṛe hoke
us par bahut nálish kar rahe. 11 Aur Herod ne apne sipáhíoṇ ke sáth us ko haqír
karke ṭhaṭṭhe meṇ uṛáyá, aur bhaṛkílá libás pahináke use Pilát ke pás phir bhejá.
12 Aur usí din Pilát aur Herod báham dost húe; kyúnki us ke áge un donoṇ meṇ
dushmaní thí.

13 Aur Pilát ne sardár káhinon, aur sardároṇ, aur logoṇ ko ikaṭṭhe buláke unheṇ
kahá, 14 Ki Tum is ádmí ko yih kahte mere pás láe ho, ki wuh logoṇ ko
bahkátá hai; aur dekho, maiṇ ne use tumháre sámhne ázmáyá, aur is ádmí meṇ un
qusúroṇ meṇ se, jo tum us par lagáte ho, kuchh na páyá; 15 Aur na Herod ne,
ki maiṇ ne tumheṇ us ke pás bhejá; dekho us ne kuchh na kiyá, jo qatl ke láiq ho:
16 So us ko tanbíh karke chhoṛ detá húṇ.

17 Par zurúr thá, ki wuh har íd meṇ un ke wáste ek qaidí ko chhoṛ dewe. 18
Tab we sab milkar yih kahke chilláe, ki Isko uṭhá ḍál, aur Bar Abá ko hamáre
liye chhoṛ de. 19 Wuh shakhs us fasád aur khún ke sabab se, jo shahr meṇ húá
thá, qaid meṇ paṛá thá. 20 So Pilát Yusúạ ke chhoṛne ká iráda karke un se
phir bolá. 21 Par we chilláe, ki Use salíb de, salíb de. 22 Aur tísre bár us ne
unheṇ kahá, ki Us ne kyá badí kí hai? maiṇ ne us meṇ qatl ká koí sabab nahíṇ
páyá: pas maiṇ us ko tanbíh karke chhoṛ detá húṇ. 23 Par we baṛí áwáz se
chilláke máng rahe, ki Use salíb de. Tab un kí aur sardár káhinoṇ kí áwázeṇ
gálib húíṇ. 24 Aur Pilát ne hukm kiyá, ki un kí ạrz ke muwáfiq howe. 25

Aur us ne un kí khátir us ko, jo fasád aur khún ke sabab se qaid thá, jise we
mángte the, chhuṛáyá, par Yusúa ko un ke ikhtiyár meṇ kar diyá.
26 Aur jab we us ko le játe the, unhoṇ ne Samaún Qúrání ko, jo dihát se átá thá,
begár pakṛá, aur salíb ko us par rakhá, ki use Yusúa ke píchhe píchhe le chale. 27
Aur logoṇ kí baṛí bhíṛ, aur we aurateṇ, jo us ke wáste chhátí pīṭtí aur rotí thíṇ,
us ke píchhe píchhe chalíṇ. 28 Yusúa ne un kí taraf phirke kahá, ki Ai Yarú-
salam kí beṭío, mujh par nahíṇ, balki áp par aur apne laṛkoṇ par roo. 29 Kyúnki
dekho, we din áte haiṇ, jin meṇ kahenge, Mubárak we jo bánjh haiṇ, aur we
rihm, jo hámil na the, aur we chhátíáṇ, jo chúsí na gaíṇ. 30 Tab we paháṛoṇ
ko kahná shurúa karenge, ki Ham par giro; aur ṭíloṇ ko, ki Hameṇ chhipáo. 31
Kyúnki agar hare daraḳht se yih karte haiṇ, to súkhe se kyá na hogí? 32 Aur
we do auroṇ ko bhí, jo badkár the, us ke sáth qatl ke liye le gae.
33 Aur jab we us jagah meṇ, jo Khoprí kahlátí hai, pahunche, waháṇ unhoṇ ne
us ko, aur un badkároṇ ko, ek ko us ke dahne, aur dúsre ko báyeṇ, salíb dí. 34
Yusúa ne kahá, Ai báp, un ko muáf kar, kyúnki we nahíṇ jánte, ki kyá karte haiṇ.
Aur unhoṇ ne qura ḍálke us ke kapṛoṇ ko bánṭ liyá.
35 Aur log khaṛe dekh rahe the, aur sardár bhí un ke sáth tamasḳhur se kahte
the, ki Us ne auroṇ ko bacháyá hai: agar wuh Masíh Ḳhudá ká pasandída ho, to
ápko bacháwe. 36 Aur sipáhí bhí ṭhaṭṭhe márte húe pás áe, aur use sirka diyá,
37 Aur kahá, Ki Agar tú Yahúdíoṇ ká bádsháh hai, to áp ko chhuṛá. 38
Aur ek kitába bhí Yúnání, aur Rúmí, aur Ibrání harfoṇ se us ke úpar likhá gayá
thá, ki YIH YAHU'DIOṆ KA' BADSHA'H HAI. 39 Aur un badkároṇ meṇ se,
jo us ke sáth maslúb hote the, ek ne us kí takfír karke kahá, ki Agar tú Masíh hai,
to áp ko aur hameṇ bachá. 40 Par dúsre ne jawáb meṇ use malámat karke
kahá, ki Tú Ḳhudá se nahíṇ ḍartá, jo isí azáb meṇ giriftár hai? 41 Aur ham
to insáf kí ráh se; kyúnki ham apne kámoṇ ká phal páte haiṇ, par is ne kuchh bejá
kám na kiyá. 42 Aur us ne Yusúa ko kahá, Ai Ḳhudáwand, jab tú apní bádsháhat
meṇ áwe, mujhe yád kar. 43 Yusúa ne use kahá, Maiṇ tujh se sach kahtá húṇ,
ki Áj tú mere sáth firdaus meṇ hogá.
44 Aur chhaṭṭhí sáit ke qaríb sárí zamín par andherá húá, aur nauwíṇ sáit tak
rahá. 45 Súraj andherá húá, aur haikal ká parda bích se phaṭ gayá. 46 Aur
Yusúa ne baṛí áwáz se chillákar kahá, Ai báp, maiṇ apní rúh tere hath meṇ somp-
tá húṇ, aur yih kahke ján dí. 47 Aur súbadár ne yih májará dekhke Ḳhudá kí
sitáish kí, aur kahá, ki Beshakk yih ádmí sádiq thá. 48 Aur sab log, jo us ta-
máshá meṇ házir the, yih májará dekhkar chhátí pīṭte húe phire. 49 Aur us ke sab
jánpahcháṇ, aur we auráteṇ, jo us ke píchhe Jalíl se áí thíṇ, dúr khaṛí hoke yih sab
dekh rahí thíṇ.
50 Aur dekho Yahúdáh kí Rámat shahr ká Yúsuf nám ek shaḳhs, jo mushír, aur
mard i sálih aur sádiq thá, 51 Aur un ke qaul o fial meṇ sharík na thá, aur Ḳhudá
kí bádsháhat ká muntazir thá, 52 Pilát ke pás gayá, aur Yusúa kí lásh mángí. 53
Aur us ne use utárke kattán se kafnáyá, aur khodí húí qabr meṇ rakhá, jaháṇ koí
kabhí na dhará gayá thá. 54 Aur taiyárí ká din thá, aur sabt hone lagá. 55
Aur we auráteṇ, jo us ke sáth Jalíl se áí thíṇ, píchhe píchhe chalíṇ, aur qabr aur us
kí lásh ko dekhtí thíṇ, ki kis tarah se rakhí gaí. 56 Aur phirke masálih aur
ḳhushbúíáṇ taiyár kíṇ; par sabt ke din hukm ke muwáfiq árám kiyá.

XXIV. BAB.

1 Aur hafte ke pahle din sawere subh ko we un khushbúíoṉ ke masálih, jo unhoṉ
ne taiyár kiye the, leke qabr par áíṉ, aur sáth un ke aur bhí áíṉ. 2 Aur unhoṉ ne
patthar qabr se ḍhalká páyá, 3 Aur ander jáke Khudawand Yusúạ kí lásh na páí.
4 Aur aisá húá ki jab we us sabab se bahut ghabráíṉ, dekho, do shakhs chamaktí
poshák meṉ un ke pás khaṛe the. 5 Aur aisá húá ki jab ḍartíṉ aur apne sir zamín
par jhukátí thíṉ, unhoṉ ne un ko kahá, ki Tum zinde ko murdoṉ meṉ kyúṉ
ḍhúṉḍtíáṉ ho? 6 Wuh yaháṉ nahíṉ, balki jí uṭhá hai. Yád karo, ki us ne jab Jalíl
meṉ thá, tum se kyá kahá, 7 Ki Zurúr hai, ki Insán ká Beṭá gunahgár logoṉ ke
háth meṉ supurd kiyá jáwe, aur salíb par khínchá jáe, aur tísre din phir jí
uṭhe. 8 Tab us kí báteṉ unheṉ yád áíṉ. 9 Aur we qabr se phiríṉ, aur in sab
bátoṉ kí khabar un gyárahoṉ aur sab báqíoṉ ko dí. 10 Mariyam Mijdálí aur
Yúhannah, aur Yaạqúb kí má Mariyam, aur báqí ạurateṉ un ke sáth thíṉ, jinhoṉ
ne ye báteṉ rasúloṉ se kahíṉ. 11 Par un kí báteṉ kahání sí unheṉ maạlúm
húíṉ, aur we un par yaqín na láe. 12 Par Patthras uṭhkar qabar kí taraf dauṛá,
aur jhukke sirf kafan ek taraf paṛá húá dekhá, aur apne jí meṉ us májará se
mutaạjjib hokar chalá gayá.

13 Aur dekho, ki usí din un meṉ se do mard Imá nám ek bastí ko, jo Yarúsalam
se sáṭh tír partáb hai, játe the. 14 Aur ápus meṉ un sab bátoṉ kí, jo guzar gaí
thíṉ, guftgú karte the. 15 Aur aisá húá ki jab we ápus meṉ guftgú aur sawál
jawáb karte the, Yusúạ áp pás ákar un ke sáth ho liyá. 16 Par un kí áṉkheṉ band
ho gaí thíṉ, ki unhoṉ ne us ko na pahchánά. 17 Us ne un se púchhá, ki Ye kyá
báteṉ haiṉ, jo tum ráh meṉ ápus meṉ karte játe ho, aur tumhárá chihra udás hai?
18 Tab ek ne un meṉ se, jis ká nám Kleopas thá, jawáb meṉ use kahá, ki Kyá akelá
tú Yarúsalam meṉ aisá pardesí hai, ki un bátoṉ ko, jo in dinoṉ meṉ waháṉ guzar
gaíṉ haiṉ, nahíṉ jántá? 19 Us ne un se púchhá, ki Kaun sí báteṉ? Unhoṉ ne use
kahá, ki Yusúạ i Nazirí kí, jo nabí, aur Khudá, aur sab logoṉ ke áge qaul o fiạl meṉ
qádir thá: 20 Aur kyúnkar sardár káhinoṉ, aur hamáre sardároṉ ne use hawála
kiyá, ki us par qatl ká fatwá diyá jáwe; aur unhoṉ ne use salíb dí. 21 Par ham
ummedwár the, ki wuh baní Isráel ko ázád karegá, par un sab ke siwá ab tísrá roz
hai, jab se yih húá. 22 Lekin ham logoṉ meṉ se baạzí ạuratoṉ ne bhí hameṉ hai-
rán kiyá: we sawere qabr par gaíṉ; 23 Aur us kí lásh na páke yih kahtí áíṉ, ki
Ham ne firishtoṉ kí royat dekhí, jinhoṉ ne kahá, ki Wuh jítá hai. 24 Aur hamáre
sáthíoṉ meṉ se baạzẹ qabr par gae, aur jaisá ạuratoṉ ne kahá thá, waisá hí páyá;
par us ko na dekhá. 25 Tab us ne unheṉ kahá, ki Ai nádáno, aur un bátoṉ par
jo nabíon ne farmáíṉ, ímán láne meṉ sustdilo. 26 Kyá zurúr na thá, ki Masíh
dukh uṭháwe, aur apne jalál meṉ dákhil howe? 27 Aur Músá aur sab nabíoṉ
se sharúạ karke us ne sab bátoṉ ká, jo sab kitáboṉ meṉ us ke haqq meṉ likhí
gaí haiṉ, bayán kiyá.

28 Aur we us bastí ke, jidhar játe the, pás pahunche; aur aisá záhir hotá thá, ki
wuh áge jáyá cháhtá hai. 29 Par unhoṉ ne use rokke kahá, ki Hamáre sáth rah;
kyúnki shám nazdík hai, aur din ákhir ho chalá. Tab wuh bhítar gayá, ki un
ke sáth rahe. 30 Aur aisá húá ki jab wuh un ke sáth kháne baiṭhá, us ne
roṭí lekar shukr kiyá, aur toṛke un ko dí. 31 Tab un kí áṉkheṉ khul gaíṉ; aur

unhoṉ ne us ko pahcháná, aur wuh un se gáib húá. 32 Tab unhoṉ ne ápus meṉ
kahá, Jab wuh hamáre sáth ráh meṉ báteṉ kartá thá, aur hamáre liye kitáboṉ ko
kholtá thá, kyá hamáre dil ham meṉ na jalte the? 33 Aur we usí gharí uṭhkar Yarú-
salam ko phire, aur un gyárahoṉ aur un ke sáthíoṉ ko báham páyá, 34 Jo kahte
the, ki Ḳhudáwand beshakk uṭhá, aur Samaún ko dikhláí diyá hai. 35 Aur
unhoṉ ne bhí bayán kiyá, ki ráh par kyá húá, aur kyúnkar wuh roṭí toṛne se pah-
cháná gayá. 36 Jab we yih kah rahe the, Yusúa un ke bích meṉ khaṛá húá, aur
un se kahá, Tum par salám. 37 Unhoṉ ne tarsán hirásán hoke ḳhiyál kiyá,
ki Hameṉ rúh nazar átí hai. 38 Us ne unheṉ kahá, Kyúṉ ghabráte ho, aur kis
wáste tumháre diloṉ meṉ aise ḳhiyál paidá hote haiṉ? 39 Mere háthoṉ aur mere
páoṉ ko dekho, ki maiṉ áphí húṉ: mujhko chhúo aur dekho, ki rúh ko gosht aur
haḍḍí nahíṉ, jaisá ki tum mujh meṉ dekhte ho. 40 Aur yih kahke háthoṉ aur
páoṉ ko unheṉ dikhláyá. 41 Aur jab we hanoz ḳhushí se yaqín na láte, aur taajjub
karte the, us ne unheṉ kahá, Kyá tumháre pás yaháṉ kuchh kháná hai? 42 Un-
hoṉ ne use bhúní machhlí ká ṭukṛá, aur shahd ká chaṭṭhá diyá. 43 Aur us ne le-
kar un ke sámhne kháyá.

44 Aur us ne unheṉ kahá, ki Ye we báteṉ haiṉ, jo maiṉ ne tum se kahíṉ, jab
tumháre sáth thá, ki Zurúr hai, ki sab kuchh, jo Músá kí tauret, aur nabíoṉ aur
zabúroṉ meṉ merí bábat likhá hai, púrí howe. 45 Tab us ne un ká zihn kholá,
ki kitáboṉ ko samjheṉ; 46 Aur unheṉ kahá, ki Yúṉ likhá hai, aur yúṉ zurúr
thá, ki Masíh dukh uṭháwe, aur tísre din murdoṉ meṉ se jí uṭhe. 47 Aur Yarú-
salam se shurúa karke sab qaumoṉ ko tauba aur gunáhoṉ kí muáfí kí manádí us ke
nám se kí jáwe. 48 Tum in bátoṉ ke gawáh ho. 49 Aur dekho, maiṉ tum
par apne Báp ká waada bhejtá húṉ; par jab tak tum úpar se qúwat na páo, shahr
i Yarúsalam meṉ raho.

50 Aur wuh un ko Baitaniya ko báhar legayá, aur apne háth uṭháke un ko bara-
kat dí. 51 Aur aisá húá ki jab wuh un ko barakat de rahá, wuh un se judá húá,
aur ásmán meṉ phir uṭháyá gayá. 52 Aur we us kí parastish karke baṛí ḳhushí
se Yarúsalam ko phire; 53 Aur hamesha haikal meṉ Ḳhudá kí sitáish aur saná
karte rahe. Ámín

YU'HANNÁ KÍ

LIKHI'HU'Í ḲHU'SHḲHABARÍ.

I. BÁB.

1 Ibtidá meṉ Kalám thá, aur Kalám Ḳhudá ke sáth thá, aur Kalám Ḳhudá thá.
2 Yih ibtidá meṉ Ḳhudá ke sáth thá. 3 Sab kuchh us se paidá húá, aur bagair
us ke ek chíz paidá na húí, jo paidá húí. 4 Us meṉ zindagí thí, aur wuh zindagí
ádmíoṉ ká núr thí. 5 Aur wuh núr táríkí meṉ chamaktá hai, par táríkí ne use
daryáft na kiyá.

6 Yúhanná nám ek insán Khudá kí taraf se bhejá gayá. 7 Wuh gawáhí ke
liye áyá, ki núr par gawáhí de, táki sab us ke wasíle se ímán láweṇ. 8 Wuh áp núr
na thá, balki núr par gawáhí dene ko áyá. 9 Núr i haqq wuhí hai, jo dunyá meṇ
áke har ádmí ko roshan kartá hai. 10 Wuh dunyá meṇ thá, aur dunyá us se pai-
dá húí, par dunyá ne use na pahcháná. 11 Wuh apnoṇ ke pás áyá, par apnoṇ
ne use qabúl na kiyá; 12 Lekin jitne use qabúl karke us ke nám par ímán láe,
us ne unheṇ Khudá ke farzand hone ká iqtidár bakhshá. 13 We lahú se nahíṇ, na
jism kí khwáhish se, na mard kí khwáhish se, balki Khudá se paidá húe haiṇ.
14 Aur Kalám mujassam húá, aur fazl aur rástí se bharpúr hoke hamáre dar-
miyán sukúnat kar rahá; aur ham ne us ká aisá jalál dekhá, jaisá Báp ke Iklaute
ká jalál.
15 Yúhanná ne us ke liye gawáhí dí, aur pukárke kahá, ki Yih wuhí hai, jis ká
zikr maiṇ kartá thá, ki Jo mere píchhe ánewálá thá, mujh se muqaddam húá hai,
kyúnki wuh mujh se pahlá thá. 16 Aur us kí bharpúrí se ham sab ne páyá, aur fazl
par fazl páyá. 17 Kyúnki tauret Músá kí maarifat se dí gaí; fazl aur rástí Yusúa
Masíh se pahunchí. 18 Khudá ko kisí ne kabhí na dekhá; iklaute Beṭe ne, jo
Báp kí god meṇ hai, usí ne us ko záhir kiyá.
19 Aur jab Yahúdíoṇ ne Yarúsalam se káhinoṇ aur Láwíoṇ ko Yúhanná se
púchhne ko bhejá, ki Tú kaun hai? us kí gawáhí yih hai: 20 Us ne iqrár kiyá,
aur inkár na kiyá; balki iqrár kiyá, ki Maiṇ Masíh nahíṇ húṇ. 21 Phir unhoṇ ne
us se púchhá: Pas tú kaun hai? kyá Iliyáh? Us ne kahá, Maiṇ nahíṇ húṇ. Kyá tú
wuh nabí hai? Us ne jawáb diyá, Nahíṇ. 22 Tab unhoṇ ne use kahá, Tú kaun
hai, táki ham apne bhejnewáloṇ ko jawáb pahuncháweṇ; tú apne haqq meṇ kyá
kahtá hai? 23 Us ne kahá, ki Maiṇ ek pukárnewále kí áwáz húṇ, ki Bayábán meṇ
Khudáwand kí ráh ko durust karo, jaisá Yasaiyáh nabí ne kahá hai. 24 Aur we, jo
bheje gae, Farísoṇ meṇ se the. 25 Aur unhoṇ ne us se sawál kiyá, aur kahá, ki
Agar tú Masíh nahíṇ, aur na Iliyáh, aur na wuh nabí, phir kyúṇ baptismátá hai?
26 Yúhanná ne jawáb meṇ unheṇ kahá, ki Maiṇ pání meṇ baptismátá húṇ, par
tumháre bích meṇ ek khaṛá hai, jise tum nahíṇ jánte ho; 27 Yih wuhí hai, jo
mere píchhe átá hai, jo mujh se muqaddam húá hai, jis kí jútí ká tasma kholne ke
láiq maiṇ nahíṇ húṇ. 28 Baitabra, Yardan ke pár, jaháṇ Yúhanná baptismátá thá,
ye báteṇ wáqa húíṇ.
29 Dúsre din Yúhanná ne Yusúa ko apne pás áte dekhkar kahá, ki Dekh,
Khudá ká barra, jo dunyá ke gunáh ko uṭhá le játá hai. 30 Yih wuhí hai, jis ke haqq
meṇ maiṇ ne kahá, ki Ek mard mere píchhe átá hai, jo mujh se muqaddam húá,
kyúnki wuh mujh se pahlá thá. 31 Aur maiṇ us ko nahíṇ pahchántá thá; lekin maiṇ
is wáste pání meṇ baptismátá áyá, ki wuh baní Isráel par záhir howe. 32 Aur
Yúhanná ne yih kahke gawáhí dí, ki Maiṇ ne Rúh ko kabútar kí tarah ásmán se
utarte dekhá, aur wuh us par ṭhaharí. 33 Aur maiṇ use na jánta thá; lekin jis ne
mujh ko pání meṇ baptismáne ko bhejá, usí ne mujh se kahá, ki Jis par tú Rúh
ko utarte aur ṭhaharte dekhegá, wuhí hai, jo Rúh i Quds meṇ baptismátá
hai. 34 So maiṇ ne dekhá, aur gawáhí dí, ki yih Khudá ká Beṭá hai.
35 Phir dúsre din Yúhanná, aur us ke shágirdoṇ meṇ se do khaṛe the. 36 Tab
us ne Yusúa ko chalte dekhkar kahá, ki Dekh, Khudá ká barra. 37 We do shá-
gird us kí bát sunkar Yusúa ke píchhe ho liye. 38 Tab Yusúa ne phirke aur un ko

píchhe chalte dekhkar unheṇ kahá, ki Tum kyá ḍhúṇḍhte ho? Unhoṇ ne use kahá,
Ai Rabbí, yaạne ai ustád, tú kaháṇ rahtá hai? 39 Wuh bolá, Áo, dekho. We
áe, aur jaháṇ wuh rahtá thá, dekhá, aur us din us ke sáth rahe; aur yih daswíṇ sáit
ke qaríb thá. 40 Ek un donoṇ meṇ se, jo Yúhanná kí bát sunkar us ke pairau húe,
Samạún Patthras ká bhái Andriyás thá. 41 Us ne pahle apne bhái Samạún ko
páyá, aur use kahá, ki Ham ne Masíh ko, jis ká tarjuma Khristus hai, páyá: aur
wuh us ko Yusúạ ke pás láyá. 42 Yusúạ ne us par nazar karke kahá, Tú Samạún
bin Yúnah hai: tú Kefá kahláwegá, jis ká tarjuma Patthras hai.
43 Aur dúsre din us ne Jalíl meṇ jáne ká iráda kiyá, aur Filip ko páyá, aur use
kahá, ki Merí pairawí kar. 44 Aur Filip Bait Saidá ká thá, jo Andriyás aur
Patthras ká shahr hai. 45 Filip ne Nataniel ko páyá, aur use kahá, ki Jis ká zikr
Músá ne tauret meṇ, aur nabíoṇ ne kiyá hai, ham ne use páyá, wuh Yúsuf ká
beṭá Yusúạ i Nazirí hai. 46 Nataniel ne use kahá, ki Nazira se kyá ḳhúbí nikal
saktí hai? 47 Filip ne use kahá, Á, aur dekh. Yusúạ ne Nataniel ko apne
pás áte dekhkar us ke haqq meṇ kahá, ki Dekh, sachá Isráelí, jis meṇ makr na-
híṇ. 48 Nataníel ne us ko kahá, ki Tú mujh ko kaháṇ se jántá hai? Yusúạ ne
jawáb meṇ use kahá, ki Us se pahle, ki Filip ne tujh ko buláyá, jab tú anjír ke
daraḳht ke níche thá, maiṇ ne tujh ko dekhá. 49 Nataniel ne jawáb meṇ use
kahá, Ai Rabbí, tú Ḳhudá ká Betá, tú Isráel ká bádsháh hai. 50 Yusúạ ne
jawáb meṇ use kahá, Kyá tú is wáste ímán látá hai, ki maiṇ ne tujh se kahá, ki
maiṇ ne anjír ke daraḳht ke níche tujhe dekhá? tú in se baṛe kám dekhegá. 51
Aur us ne us ko kahá, ki Maiṇ tum se sach sach kahtá húṇ, ki Tum ab se ásmán
ko khulá, aur Ḳhudá ke firishtoṇ ko chaṛhte aur Insán ke Beṭe par utarte dekhoge.

II. BÁB.

1 Aur tísre roz Jalíl kí Qanah meṇ kisí ká biyáh thá, aur Yusúạ kí má waháṇ
thí. 2 Yusúạ aur us ke shágird bhí us shádí meṇ buláe gae the. 3 Aur jab
wain ghaṭ gaí, Yusúạ kí má ne use kahá, ki Un ke pás wain na rahí. 4 Yusúạ
ne use kahá, Ai ạurat, mujhe tujh se kyá kám? merá waqt hanoz nahiṇ áyá. 5
Us kí má ne ḳhádimoṇ se kahá, ki Jo kuchh wuh tumheṇ kahe, so karo. 6 Aur
waháṇ patthar ke chha maṭke Yahúdíoṇ kí tahárat ke mutábiq dhare the, aur har
ek meṇ do yá tín mann kí samáí thí. 7 Yusúạ ne unheṇ kahá, ki Maṭkoṇ meṇ
pání bharo. So unhoṇ ne unheṇ labálab bhará. 8 Phir us ne unheṇ kahá, ki Ab
nikálo, aur mír i majlis ke pás lejáo. Aur we le gae. 9 Jab mír i majlis ne wuh
pání, jo wain ban gayá thá, chakhá, aur maạlúm na kiyá, ki yih kaháṇ se hai, ma-
gar we ḳhádim, jinhoṇ ne pání nikálá thá, jánte the; tab mír i majlis ne dulhe ko
buláyá, aur use kahá, 10 Ki Har shaḳhs pahle achchhí wain ko ḳharch kartá hai,
aur náqis us waqt jab pí chukte haiṇ; par tú ne achchhí wain ab tak rakh
chhoṛí hai. 11 Yusúạ ne Jalíl kí Qanah meṇ nishánoṇ ká yih shurúạ kiyá, aur apná
jalál dikhláyá; aur us ke shágird us par ímán láe. 12 Baạd us ke wuh, aur us kí
má, aur us ke bhái, aur us ke shágird Kafrnahúm meṇ gae, par waháṇ bahut din
tak na rahe.
13 Aur Yahúdíoṇ kí fasah nazdík thí, aur Yusúạ Yarúsalam ko gayá. 14 Aur

us ne haikal meṇ bail aur bher, aur kabútar bechnewáloṇ, aur sarráfoṇ ko baiṭhe
húe páyá. 15 Tab us ne rassí ká chábuk banáke un sabhoṇ ko bheṛoṇ aur bailoṇ
samet haikal se nikál diyá ; aur sarráfoṇ kí naqdí ko bithráyá, aur taḳhtoṇ ko ulaṭ
diyá ; 16 Aur kabútarfaroshoṇ ko kahá, ki In chízoṇ ko yaháṇ se le jáo ;
mere Báp ke ghar ko tijáratḳhána mat banáo. 17 Aur us ke shágirdoṇ ko yád áyá,
ki likhá hai, Tere ghar kí gairat ne mujh ko khá liyá. 18 Tab Yahúdíoṇ ne jawáb
meṇ use kahá, ki Tú ham ko kyá nishán dikhlátá hai, jo yih kartá hai ? 19
Yusúạ ne jawáb dekar unheṇ kahá, ki Is haikal ko ḍhá do, ki maiṇ use tín din meṇ
phir uṭháúngá. 20 Yahúdíoṇ ne kahá, ki Chhiyálís baras se yih haikal ban rahí
hai : tú tín din meṇ us ko uṭháwegá ? 21 Par us ne apne badan kí haikal kí
bát kahí. 22 Isliye jab wuh murdoṇ meṇ se jí uṭhá, to us ke shágirdoṇ ko yád
áyá, ki us ne yih farmáyá thá ; aur we kitáb par aur Yusúạ kí kahí húí bát par
ímán láe.

23 Jab wuh íd i fasah ke waqt Yarúsalam meṇ thá, bahut log un muạjizoṇ ko,
jo us ne dikhláe, dekhkar us ke nám par ímán láe. 24 Lekin Yusúạ ne un par
iạtimád na rakhá, kyúnki wuh sabhoṇ ko jántá thá, 25 Aur muhtáj na thá, ki
koí insán ke haqq meṇ gawáhí de, kyúnki wuh jántá thá, ki insán meṇ kyá hai.

III. BAB.

1 Aur Farísoṇ meṇ se Nikudím nám ek mard Yahúdíoṇ ká ek sardár thá. 2
Wuh rát ko us ke pás áyá, aur use kahá, ki Ai rabbí, ham jánte haiṇ, ki tú Ḳhudá
kí taraf se ustád hoke áyá hai ; kyúnki agar Ḳhudá us ke sáth na ho, to koí ye ni-
shán, jo tú dikhátá hai, dikhá nahíṇ saktá. 3 Yusúạ ne jawáb meṇ use kahá,
Maiṇ tujh se sach sach kahtá húṇ, ki Agar koí phir paidá na howe, to wuh Ḳhudá
kí bádsháhat ko dekh nahíṇ saktá. 4 Nikudím ne use kahá, Ádmí búṛhá hoke
kyúnkar paidá ho saktá hai ? Kyá wuh apní má ke peṭ meṇ phir jáke paidá ho
saktá hai ? 5 Yusúạ ne jawáb diyá, Maiṇ sach sach tujhe kahtá húṇ, Jo koí pání
aur rúh se paidá na howe, Ḳhudá kí bádsháhat meṇ já nahíṇ saktá. 6 Jo jism se
paidá húá hai, jism hai ; par jo Rúh se paidá húá hai, rúh hai. 7 Taạjjub mat
kar, ki maiṇ ne tujhe kahá, ki Tumheṇ phir paidá honá zurúr hai. 8 Hawá
jidhar cháhtí hai, chaltí hai, aur tú us kí áwáz suntá hai, par nahíṇ jántá, ki kaháṇ
se átí, aur kidhar ko játí hai : har ek, jo Rúh se paidá húá, aisá hí hai. 9 Niku-
dím ne jawáb meṇ use kahá, ki Yih kyúnkar ho saktá hai ? 10 Yusúạ ne jawáb
meṇ use kahá, Tú baní Isráel ká ustád hai, aur yih nahíṇ jántá ? 11 Maiṇ
tujhe sach sach kahtá húṇ, ki jo ham jánte haiṇ, so kahte haiṇ ; aur jo ham ne
dekhá hai, us par gawáhí dete haiṇ ; par tum hamárí gawáhí qabúl nahíṇ karte. 12
Jab maiṇ tumheṇ zamín kí báteṇ kahtá, aur tum ímán na láte : phir agar maiṇ
tumheṇ ásmán kí kahúṇ, kyúnkar ímán láoge ? 13 Aur koí ásmán par nahíṇ gayá,
magar wuh jo ásmán par se utrá hai, Insán ká Beṭá, jo ásmán par hai. 14 Aur
jis tarah Músá ne bayábán meṇ sámp ko uncháyá, usí tarah zurúr hai, ki Insán
ká Beṭá uncháyá jáwe, 15 Tá ki jo koí us par ímán láwe, halák na howe,
balki hayát i abadí páwe. 16 Ki Ḳhudá ne dunyá ko aisá piyár kiyá, ki
apná iklautá Beṭá diyá, ki jo koí us par ímán láwe, halák na howe, balki hayát
i abadí páwe. 17 Kyúnki Ḳhudá ne apne Beṭe ko is wáste dunyá meṇ nahíṇ

bhejá, ki dunyá par sazá ká hukm kare, balki is liye ki dunyá us se naját pawe.
18 Jo us par ímán látá hai, us par sazá ká hukm nahíṉ, par jo ímán nahíṉ látá
hai, us par sazá ká hukm ho chuká, ki wuh Ḳhudá ke iklaute Beṭe ke nám par
ímáṉ nahíṉ láyá. 19 Aur sazá ke hukm ká sabab yih hai, ki núr jaháṉ meṉ
áyá, aur ádmíoṉ ne andhere ko núr se ziyáda piyár kiyá, ki un ke kám bure
the. 20 Kyúnki jo koí burá kartá hai, núr se dushmaní kartá hai, aur núr ke
nazdík nahíṉ átá, na howe ki us ke kám záhir howeṉ; 21 Par jo koí haqq
kartá hai, núr ke pás átá hai, ki us ke kám záhir howeṉ, ki we Ḳhudá meṉ
kiye gae haiṉ.

22 Baạd us ke Yusúạ, aur us ke shágird Yahúdáh kí sarzamín meṉ áe, aur
waháṉ wuh un ke sáth rahá, aur baptismáyá. 23 Aur Yúhanná bhí Sálim ke
nazdík, Ạináu meṉ baptismátá thá, kyúnki waháṉ bahut pání thá; aur log áe, aur
baptismáe gae. 24 Kyúnki Yúhanná hanoz qaid meṉ ḍálá na gayá thá. 25 Tab
Yúhanná ke shágirdoṉ aur Yahúdíoṉ ke darmiyán tahárat par munázara húá. 26
We Yúhanná ke pás gae, aur kahá, Ai rabbí, jo Yardan ke pár tere sáth thá,
jis par tú ne gawáhí dí, dekh, wuh áp baptismátá hai, aur sab log us ke pás játe
haiṉ. 27 Yúhanná ne jawáb deke kahá, ki Ádmí kuchh le nahíṉ saktá, agar us ko
ásmán se diyá na jáwe. 28 Tum áp mere gawáh ho, ki maiṉ ne kahá, ki Maiṉ
Masíh nahíṉ, balki us ke áge bhejá gayá húṉ. 29 Jis kí dulhin hai, so dulhá hai:
par dulhe ká dost, jo khaṛá hoke us kí áwáz suntá hai, dulhe kí áwáz se bahut
ḳhush hotá hai: merí yih ḳhushí púrí húí. 30 Zurúr hai, ki wuh baṛhe, aur maiṉ
ghaṭúṉ. 31 Jo úpar se átá hai, sabhoṉ ke úpar hai; jo zamín se hai, zamíní hai,
aur zamín kí kahtá hai; jo ásmán se átá, sabhoṉ ke úpar hai. 32 Aur jo kuchh us
ne dekhá, aur suná hai, wuh us par gawáhí detá hai, aur koí us kí gawáhí qabúl
nahíṉ kartá hai. 33 Jo us kí gawáhí ko qabúl kartá, us ne muhr kí, ki Ḳhudá
sachá hai. 34 Kyúnki jis ko Ḳhudá ne bhejá hai, Ḳhudá kí báteṉ kahtá hai,
kyúnki Ḳhudá nápke us ko Rúh nahíṉ detá hai. 35 Báp Beṭá ko piyár kartá
hai, aur sab kuchh us ke háth meṉ diyá hai. 36 Jo Beṭe par ímán látá hai, hayát
i abadí uskí hai; par jo Beṭe par ímán nahíṉ látá, hayát ko na dekhegá, balki
Ḳhudá ká gazab us par rahtá hai.

IV. BÁB.

1 Aur jab Ḳhudáwánd ne jáná, ki Farísoṉ ne suná hai, ki Yusúạ Yúhanná
se ziyáda shágird kartá, aur baptismátá hai: 2 Agarchi Yusúạ nahíṉ, balki us
ke shágird baptismáte the: 3 Tab wuh Yahúdáh ko chhoṛkar Jalíl ko phir
gayá. 4 Aur zurúr thá, ki wuh Samrún se guzar jáwe. 5 So wuh Shuqar nám
Samrún kí bastí meṉ, us khet ke nazdík, jo Yaạqúb ne apne beṭe Yúsuf ko diyá
thá, áyá. 6 Waháṉ Yaạqúb ká kúá bhí thá. Chunánchi Yusúạ safar se thak
jáke us kúe par já baiṭhá, kyúnki do pahar kí waqt thá. 7 Tab Samrún kí
ek ạurat pání bharne áí. Yusúạ ne use kahá, ki Mujhe píne ko de. 8 Kyúnki
us ke shágird shahr meṉ gae the, ki kháne ko mol leweṉ. 9 Us Samrúní ạurat ne
use kahá, ki Tú Yahúdí hoke kyúnkar mujh Samrúní ạurat se píne ko mángtá
hai? kyúnki Yahúdí Samrúníoṉ se mel nahíṉ rakhte haiṉ. 10 Yusúạ ne jawáb meṉ
use kahá, ki Agar tú Ḳhudá kí baḳhshish ko, aur us ko jo tujh se kahtá hai, ki

Mujh ko píne de, jántí, ki wuh kaun hai, to tú us se mángtí, aur wuh tujhe jítá
pání detá. 11 Aurat ne use kahá, Ai Khudáwand, tujh pás pání nikálne ko
koí chíz nahín, aur kúá gahrá hai: phir tú wuh jítá pání kahán se páegá? 12
Kyá tú hamáre báp Yaaqúb se, jis ne ham ko yih kúá diyá, aur us ne áp aur us ke
laṛkon ne, aur us ke jánwaron ne us se piyá, baṛá hai? 13 Yusúa ne jawáb
men use kahá, ki Jo koí yih pání pítá hai, phir piyásá hogá; 14 Par jo koí
wuh pání, jo main use dúngí, pítá hai, abad tak phir piyásá na hogá; balki jo pání
main use dúngá, wuh us men jíte pání ká sotá ho jáegá, jo hayát i abadí tak jári
rahegá. 15 Aurat ne use kahá, Ai Khudáwand, yih pání mujh ko de, ki main
piyásí na hoún, aur na bharne ko yahán áún. 16 Yusúa ne use kahá, ki Jáke apne
shauhar ko bulá, aur yahán á. 17 Aurat ne jawáb men kahá, ki Merá shauhar nahín
hai. Yusúa ne use kahá, ki Tú ne ṭhík kahá, ki Merá shauhar nahín hai; 18 Kyún-
ki tú pánch khasam kar chukí hai, aur wuh jo ab tú rakhtí hai, terá khasam nahín
hai: tú ne is men sach kahá. 19 Aurat ne use kahá, Ai Khudáwand, main dekhtí
hún, ki tú nabí hai. 20 Hamáre bápdádon ne is paháṛ par parastish kí, par tum
kahte ho, ki Yarúsalam men wuh jagah hai, jahán cháhiye ki log parastish karen.
21 Yusúa ne use kahá, ki Ai aurat, merí bát ko sach ján, ki waqt átá hai, jab tum
na is paháṛ par, aur na Yarúsalam men Báp kí parastish karoge. 22 Tum log us
kí parastish karte ho, jise nahín jánte; par ham log us kí parastish karte hain, jise
jánte hain; kyúnki naját Yahúdíon men se hai. 23 Lekin waqt átá hai, aur ab
hai, ki sache parastishkarnewále rúh se aur rástí se Báp kí parastish karenge;
kyúnki Báp aise parastishkarnewálon ko cháhtá hai. 24 Khudá rúh hai, aur us
ke parastishkarnewálon ko cháhiye, ki rúh se aur rástí se us kí parastish karen.
25 Aurat ne use kahá, Main jántí hún, ki Masíh, jis ká tarjuma Khristus hai, átá
hai: jab wuh áwegá, ham ko sab báton kí khabar degá. 26 Yusúa ne use kahá, ki
Main jo tere sáth boltá hún, wuhí hún.

27 Itne men us ke shágird áe, aur mutaajjib húe, ki wuh aurat ke sáth guftgú
kartá hai; lekin kisí ne na kahá, ki Tú kyá talab kartá hai, yá us se kis liye báten
kartá hai? 28 So aurat ne apná ghaṛá chhoṛá, aur shahr men jáke logon se kahá,
29 Ki Ao, ek mard ko, jis ne sab kuchh, jo main ne kiyá, mujh se kahá, dekho:
kyá yih Masíh nahín? 30 Tab we shahr se nikle, aur us pás áe.

31 Itne men us ke shágirdon ne use arz karke kahá, Ai rabbí, kuchh kháiye.
32 Par us ne un se kahá, Mere pás kháne kí wuh khurák hai, jo tum nahín jánte.
33 So shágirdon ne ápus men kahá, Kyá koí us ke liye kháná láyá hai? 34 Yusúa
ne unhen kahá, Merá kháná yih hai, ki apne bhejnewále kí marzí bajá láún, aur
us ká kám púrá karún. 35 Kyá tum nahín kahte ho, ki Chár mahíne ke baad
dirau ká waqt áwegá? Dekho main tumhen kahtá hún, ki Apní ánkhen uṭháo, aur
kheton ko dekho, ki we dirau ke liye safed ho chuke. 36 Aur launewálá mazdúrí
pátá hai, aur hayát i abadí ke liye phal jama kartá hai, tá ki jo botá hai, aur jo
lautá hai, donon khush howen. 37 Aur us par yih masal sach hotí hai, ki Ek botá
hai, aur dúsrá lautá hai. 38 Main ne tumhen us ke laune ko bhejá jis men tum ne
kám na kiyá; auron ne kám kiyá hai, aur tum un ke kám men dákhil húe.

39 Aur us shahr ke bahut se Samrúní us aurat ke kahe se, jis ne gawáhí dí, ki
us ne sab kuchh, jo main ne kiyá hai, mujhe kahá, us par ímán láe. 40 Aur un
Samrúníon ne us ke pás áke us kí minnat kí, ki Hamáre sáth rah: so wuh do roz

waháṉ rahá. 41 Aur un ke siwá aur bahutere us ke kalám ke sabab ímán lác.
42 Aur us 'aurat se kahá, ki Ab ham faqat tere kahne ke sabab se ímán nahíṉ
láte, kyúnki ham ne áp suná, aur jánte haiṉ, ki yih beshakk dunyá ká bacháṉewálá
Masíh hai.

43 Aur do roz ke baạd wuh waháṉ se rawána hokar Jalíl ko gayá. 44 Kyún-
ki Yusúạ ne áp gawáhí dí, ki nabí apne watan meṉ izzat nahíṉ pátá. 45 Aur jab
wuh Jalíl men áyá, to Jalílíoṉ ne us kí ḳhátirdárí kí ; ki unhoṉ ne sab kámoṉ ko,
jo us ne Yarúsalam ke bích íd meṉ kiye the, dekhá thá ; kyúnki we bhí íd meṉ
gae the. 46 So Yusúạ phir Jalíl kí Qanah meṉ, jaháṉ us ne pání ko wain
banáyá thá, áyá.

47 Aur ek wazír ká laṛká Kafrnahúm meṉ bímár thá. Wuh sunkar ki Yusúạ
Yahúdáh se Jalíl meṉ áyá, us ke pás gayá, aur us kí minnat kí, ki áwe, aur us ke beṭe
ko changá kare, kyúnki wuh marne par thá. 48 Tab Yusúạ ne use kahá, Agar tum
nishán aur karámát na dekhoge, ímán na láoge. 49 Us wazír ne use kahá, ki Ai
Ḳhudáwand, peshtar us se, ki merá beṭá mar jáwe, utar á. 50 Yusúạ ne use kahá
ki Já, terá beṭá jítá hai. Aur wuh shaḳhs us bát par, jo Yusúạ ne use kahí, ímán
láyá, aur rawána húá. 51 Jab wuh játá thá, us ke naukar use mile, aur ḳhabar
deke bole, ki Terá laṛká jítá hai. 52 Tab us ne un se púchhá, ki Wuh kis sáit
se achchhá hone lagá ? Unhoṉ ne kahá, ki Kal sátwíṉ sáit us kí tap játí rahí. 53
Tab báp ján gayá, ki usí sáit meṉ Yusúạ ne use kahá thá, ki Terá beṭá jítá hai.
Aur wuh áp aur us ká sárá gharáná ímán láyá. 54 Yih dúsrá nishán hai, jo Yusúạ
ne Yahúdáh se Jalíl meṉ áke dikhláyá.

V. BÁB.

1 Baạd us ke Yahúdíoṉ kí íd thí, aur Yusúạ Yarúsalam ko gayá. 2 Aur Yarú-
salam meṉ Bheṛ pháṭak ke pás ek hauz thá, jo Ibrání meṉ Bait Hasd kahlátá hai,
jis ke pánch usáre haiṉ. 3 Un meṉ bímároṉ aur andhoṉ, aur langṛoṉ, aur pazh-
murdoṉ kí baṛí jamạ'at paṛí thí, jo pání ke hilne kí muntazir thí. 4 Kyúnki baạze
waqt firishta hauz meṉ utarke pání ko hilátá thá ; aur pání kí jumbish ke baạd jo
koí ki pahle us meṉ utrá, us bímárí se, jis meṉ mubtalá thá, changá ho gayá.
5 Aur waháṉ ek ádmí thá, jo aṭhtís baras se bímár thá. 6 Yusúạ ne jo use paṛe
húe dekhá, aur jáná, ki wuh baṛí muddat se us hálat meṉ hai, to use kahá,
Kyá tú changá hone cháhtá hai ? 7 Bímár ne use jawáb diyá, Ai Ḳhudáwand,
mujh pás ádmí nahíṉ, ki jab pání hile, mujh ko hauz meṉ utáre ; aur jab tak maiṉ
áp se áúṉ, dúsrá mujh se pahle utartá hai. 8 Yusúạ ne use kahá, ki Uṭh, apní
chárpáí uṭháke chalá já. 9 Wuh ádmí usí waqt changá ho gayá, aur apní chárpáí
uṭháke chal niklá. Aur wuh sabt ká din thá. 10 Isliye Yahúdíoṉ ne us se, jo
changá húá thá, kahá, ki Yih sabt ká din hai, tujh ko rawá nahíṉ, ki apní chárpáí
uṭhá le jáwe. 11 Us ne unheṉ jawáb diyá, ki Jis ne mujh ko changá kiyá, usí ne
mujhe farmáyá, ki Apní chárpáí uṭháke chalá já. 12 Tab unhoṉ ne us se púchhá,
ki Wuh kaun shaḳhs hai jis ne tujh se kahá, ki apní chárpáí uṭháke chalá já ? 13
Par us ne, jo changá kiyá gayá thá, na jáná, ki wuh kaun hai ; kyúnki Yusúạ
waháṉ se chalá gayá thá, ki us jagah meṉ ek dangal thá.

14 Baạd us ke Yusúạ ne use haikal meṉ páyá, aur use kahá, ki Dekh, tú
changá húá hai, phir gunáh na karná, na howe, ki tú us se badtar balá meṉ paṛe. 15
Us ádmí ne jáke Yahúdíoṉ ko ittiláạ dí, ki jis ne mujh ko changá kiyá, Yusúạ
hai. 16 Iswáste Yahúdí Yusúạ ko satáke us ke qatl ke darpai húe, ki Yusúạ ne sabt
ke din yih kám kiyá thá. 17 Par Yusúạ ne unheṉ jawáb diyá, ki Merá Báp ab tak
kám kartá hai, aur maiṉ bhí kám kartá húṉ. 18 Us sabab se Yahúdíoṉ ne use
qatl karne ká ziyáda qasd kiyá ; kyúnki us ne sirf sabt ko na máná, balki Ḳhudá
ko apná Báp kahke áp ko Ḳhudá ke barábar kiyá.

19 Tab Yusúạ ne jawáb meṉ unheṉ kahá, ki Maiṉ tum se sach sach kahtá húṉ,
ki Beṭá áp se kuchh nahíṉ kar saktá, magar jo kuchh wuh Báp ko karte dekhtá
hai; kyúnki jo kám wuh kartá hai, Beṭá bhí usí tarah wuhí kartá hai. 20 Ki
Báp Beṭe ko piyár kartá hai, aur sab kuchh, jo wuh áp kartá hai, us ko
batlátá hai ; aur wuh un se bhí baṛe kám use dikhláwegí, ki tum taạjjub ka-
roge. 21 Kyúnki jaisá Báp murdoṉ ko uṭhátá hai aur jilátá hai, waisáhí Beṭá
bhí, jin ko cháhtá hai, jilátá hai. 22 Kyúnki Báp kisí kí ạdálat nahíṉ kartá,
balki sárí ạdálat Beṭe ko somp dí, 23 Tá ki sab Beṭe kí taạzím kareṉ, jis tarah
Báp kí taạzím karte haiṉ. Jo Beṭe kí taạzím nahíṉ kartá, Báp kí, jis ne use bhejá
hai, taạzím nahíṉ kartá. 24 Maiṉ tum se sach sach kahtá húṉ, Jo merá kalám
suntá hai, aur mere bhejnewále par ímán látá hai, hayát i abadí us kí hai, aur ạdá-
lat meṉ nahíṉ játá, balki maut se guzarke hayát ko pahunchá hai. 25 Maiṉ tum
se sach sach kahtá húṉ, ki Waqt átá hai, aur ab hai, ki murde Ḳhudá ke Beṭe kí
áwáz sunenge, aur sunke jíenge. 26 Kyúnki jaisá Báp áp meṉ zindagí rakhtá hai,
waisá us ne Beṭe ko diyá hai, ki áp meṉ zindagí rakhe ; 27 Aur use ạdálat karne
ká iḳhtiyár diyá, is wáste ki wuh Insán ká Beṭá hai. 28 Is se taạjjub na karo ;
kyúnki waqt átá hai, ki sab, jo qabroṉ meṉ haiṉ, us kí áwáz sunenge ; 29 Aur we
nikal áwenge, jo nekokár the, hayát kí qiyámat meṉ, aur jo badkár the, ạdálat kí
qiyámat meṉ. 30 Maiṉ áp se kuchh kar nahíṉ saktá húṉ : jaisá maiṉ suntá húṉ,
waisá ạdálat kartá húṉ, aur merí ạdálat durust hai ; kyúnki maiṉ apní marzí ko
nahíṉ, balki Báp kí marzí ko, jisne mujh ko bhejá hai, cháhtá húṉ.

31 Agar maiṉ apne liye gawáhí dúṉ, to merí gawáhí sach nahíṉ ; 32 Dúsrá
hai, jo mere liye gawáhí detá hai, aur maiṉ jántá húṉ, ki jo gawáhí wuh mere liye
detá hai, sach hai. 33 Tum ne Yúhanná ke pás bhejá, aur us ne sachí gawáhí dí.
34 Par maiṉ insán se gawáhí nahíṉ letá húṉ, balki ye báteṉ boltá húṉ, ki tum
naját páo. 35 Wuh chirág i farozán aur daraḳhshán thá, aur tum thoṛí der cháhte
the, ki us ke núr meṉ ḳhush ho. 36 Lekin mere pás Yúhanná kí gawáhí se ek
baṛí gawáhí hai : kyúnki we kám, jo Báp ne mujh ko diye, ki unheṉ tamám karúṉ,
we kám, jo maiṉ kartá húṉ, mere liye gawáhí dete haiṉ, ki Báp ne mujh ko
bhejá hai. 37 Aur Báp ne, jis ne mujh ko bhejá hai, áp mujh par gawáhí dí hai ;
tum ne kabhí us kí áwáz nahíṉ suní, aur na us kí súrat dekhí. 38 Aur us ká
kalám tum meṉ qáim nahíṉ hai ; kyúnki tum us par, jise us ne bhejá hai, ímán
nahíṉ láte. 39 Kitáboṉ meṉ ḍhúṉḍho, kyúnki tum samajhte ho, ki un meṉ tum-
háre liye hayát i abadí hai : aur we hí mere liye gawáhídenewálíáṉ haiṉ. 40 Par
tum mere pás áne nahíṉ cháhte ho, ki zindagí páo. 41 Maiṉ ḳhalq se taạzím qabúl
nahíṉ kartá ; 42 Lekin maiṉ tumheṉ jántá húṉ, ki Ḳhudá ká piyár tum meṉ nahíṉ.
43 Maiṉ apne Báp ke nám se áyá húṉ, par tum mujhe qabúl nahíṉ karte ;

agar dúsrá apne hí nám se áwe, tum use qabúl karoge. 44 Tum jo ápus meṉ
ek ek se taązím lete, aur sirf Khudá se taązím nahíṉ ḍhúṉḍhte, kyúnkar ímán lí
sakte ho? 45 Mat samjho, ki maiṉ Báp ke pás tum par nálish karúngá: tumhárá
nálishkarnewálá Músá hai, jis par tumhárá ịatimád hai. 46 Kyúnki agar tum
Músá par ímán láte, to mujh par bhí ímán láte; kyúnki us ne mere haqq meṉ likhá
haï. 47 Lekin jab tum us ke nawishtoṉ ke muạtaqid nahíṉ, to tum merí bátoṉ ko
kyúnkar báwar karoge?

VI. BÁB.

1 Baạd us ke Yusúạ daryá i Jalíl ke pár, jo daryá i Tiberiyá hai, gayá. 2 Aur
bahut log us ke píchhe chale; kyúnki unhoṉ ne us ke muạjizoṉ ko, jo us ne bímároṉ
meṉ dikhláe, dekhá thá. 3 Aur Yusúạ pahár par jáke waháṉ apne shágirdoṉ ke
sáth baiṭhá. 4 Aur Yahúdíoṉ kí íd i fasah nazdík thí. 5 Jab Yusúạ ne apní
áṉkheṉ uṭháke dekhá, ki bahut log us ke pás áte haiṉ, to Filip se kahá, ki Ham
kaháṉ se roṭí mol leweṉ, ki ye kháweṉ? 6 Par us ne imtihán kí ráh se yih kahá thá;
kyúnki wuh áp jántá thá, jo kiyá cháhtá thá. 7 Filip ne use jawáb diyá, ki Agar
un meṉ se harek ko ek ṭukṛá diyá jáe, to do sau dínár kí roṭíáṉ un ke liye bas na
hongí. 8 Us ke shágirdoṉ meṉ se ek ne, jo Samạún Patthras ká bháí Andriyás thá,
use kahá, 9 Yaháṉ ek chhokre ke pás jau kí pánch roṭíáṉ, aur do chhoṭí machhlíáṉ
haiṉ; par we itne logoṉ meṉ kyá haiṉ? 10 Yusúạ ne kahá, ki Logoṉ ko baiṭháo.
Aur us jagah meṉ bahut ghás thí. Chunánchi we log shumár meṉ qaríb pánch
hazár ke baiṭh gae. 11 Aur Yusúạ ne roṭíáṉ líṉ, aur shukr karke shágirdoṉ ko díṉ,
aur shágirdoṉ ne baiṭhnewáloṉ ko; aur isí tarah machhlíoṉ meṉ se jitná we cháhte
the. 12 Jab ser húe, us ne shágirdoṉ ko farmáyá, ki Bache ṭukṛoṉ ko jamạ karo,
tá ki kuchh kharáb na ho. 13 Chunánchi unhoṉ ne jamạ karke jau kí un pánch
roṭíoṉ ke ṭukṛoṉ se, jo kháne ke baạd bach rahe the, bárah ṭokríáṉ bharíṉ. 14 Tab
un logoṉ ne yih muạjiza, jo Yusúạ ne dikháyá, dekhkar kahá, Filhaqíqat wuh
nabí, jo dunyá meṉ ánewalá thá, yihí hai. 15 Pas Yusúạ maalúm karke ki we
cháhte haiṉ, ki áweṉ, aur use ba zor pakaṛke bádsháh kareṉ, áp akelá pahár ko
phir gayá.

16 Aur jab shám húí, uske shágird daryá par gae, aur kishtí par chaṛhke daryá
pár Kafrnahúm ko chale. 17 Us waqt andherá ho gayá thá, aur Yusúạ un ke pás
na áyá thá. 18 Aur baṛí ándhí ke máre pání bahut uchhalne lagá. 19 Aur jab we
qaríb pachís yá tís tír partáb ke nikal gae, unhoṉ ne Yusúạ ko daryá par chalte
aur kishtí ke nazdík áte dekhá, aur ḍar gae. 20 Tab us ne unheṉ kahá, ki Maiṉ
húṉ, mat ḍaro. 21 Tab we use kishtí par liyá cháhte the, aur kishtí filfaur us
zamín par, jaháṉ we játe the, já pahunchí. 22 Dúsre din jab logoṉ ne, jo us pár
khaṛe the, dekhá, ki siwá us ek ke koí dúsrí kishtí na thí, aur ki Yusúạ apne shá-
girdoṉ ke sáth us kishtí par na gayá thá, balki us ke shágird akele gae the, 23
Par aur kishtíáṉ Tiberiyá se us jagah, jaháṉ unhoṉ ne Khudáwand ke shukr ke
baạd roṭí khái thí, áíṉ, 24 Log yih dekhke ki na Yusúạ na us ke shágird waháṉ
haiṉ, un kishtíoṉ par chaṛhe, aur Yusúạ kí talásh meṉ Kafrnahúm ko áe.

25 Unhoṉ ne use daryá ke pár páke kahá, ki Rabbí, tú yaháṉ kab áyá? 26
Yusúạ ne jawáb meṉ unheṉ kahá, ki Maiṉ tum se sach sach kahtá húṉ, ki nishá-

noṇ ke dekhne ke sabab se tum log mujhe nahíṇ ḍhúṇḍhte ho, balki is liye ki
tum roṭí kháke ser húe. 27 Tum fání ḳhurák ke liye nahíṇ, balki hayát i abadí
tak ṭhaharnewálí ḳhurák ke liye mihnat karo, jo Insán ká Beṭá tum ko degá;
kyúnki Báp ne, jo Ḳhudá hai, us par muhr kar dí hai. 28 Tab unhoṇ ne use kahá,
ki Ham kyá kareṇ, ki Ḳhudá ke kám bajá láweṇ? 29 Yusúa̤ ne jawáb meṇ unheṇ
kahá, ki Ḳhudá ká kám yih hai, ki tum us par, jise us ne bhejá, ímán láo. 30
Tab unhoṇ ne use kahá, Tú kyá nishán dikhlátá hai, ki ham dekhke tujh par ímán
láweṇ? tú kyá kartá hai? 31 Hamáre bápdádoṇ ne bayábán meṇ mann kháyá,
jaisá likhá hai, ki Us ne unheṇ ásmán se roṭí kháne dí. 32 Tab Yusúa̤ ne
unheṇ kahá, ki Maiṇ tumheṇ sach sach kahtá húṇ, ki Músá ne tumheṇ ásmán se
roṭí na dí, balki merá Báp tum ko ásmán se wuh sachí roṭí deṭá hai. 33 Kyúnki
Ḳhudá kí roṭí wuh hai, jo ásmán se utrí, aur dunyá ko zindagí baḳhshtí hai. 34 Tab
unhoṇ ne use kahá, Ai Ḳhudáwand, hameṇ hamesha yih roṭí diyá kar. 35 Yusúa̤
ne unheṇ kahá, ki Zindagí kí roṭí maiṇ húṇ: jo mujh pás átá hai, kabhí bhúkhá na
hogá; aur jo mujh par ímán látá hai, kabhí piyásá na hogá. 36 Lekin maiṇ
tumheṇ kah chuká, ki tum ne to mujhe dekhá, par ímán nahíṇ láte ho. 37
Har ek, jo Báp ne mujhe diyá hai, mere pás áwegá; aur jo mere pás átá hai, maiṇ
use hargiz nikál na dúngá. 38 Kyúnki maiṇ ásmán par se nahíṇ utrá húṇ,
ki apní marzí par, balki apne bhejnewále kí marzí par a̤mal karúṇ. 39 Aur Báp,
jis ne mujhe bhejá hai, yih cháhtá hai, ki jinheṇ us ne mujhe diyá hai, un meṇ
se maiṇ kisí ko na khoúṇ, balki roz i áḳhir meṇ use phir jiláúṇ. 40 Aur mere
bhejnewále kí marzí yih hai, ki har ek, jo Beṭe ko dekhe, aur us par ímán láwe,
hayát i abadí páwe, aur maiṇ use roz i áḳhir meṇ phir jiláúngá.

41 Tab Yahúdí us par kuṛkuṛáe, ki us ne kahá, ki Wuh roṭí, jo ásmán se utrí,
maiṇ húṇ; 42 Aur we bole, Kyá yih Yúsuf ká beṭá Yusúa̤ nahíṇ, jis ke má báp
ko ham jánte haiṇ? phir wuh kyúnkar kahtá hai, ki Maiṇ ásmán se utrá húṇ? 43
Tab Yusúa̤ ne jawáb meṇ unheṇ kahá, ki Ápus meṇ mat kuṛkuṛáo. 44 Koí mere
pás á nahíṇ saktá, jab tak ki Báp, jis ne mujhe bhejá hai, use khínch na láwe; aur
maiṇ use roz i áḳhir meṇ phir uṭháúngá. 45 Nabíoṇ meṇ likhá hai, ki We sab
Ḳhudá ke sikhláe honge. Pas harek, jo Báp se suntá aur síkhtá hai, mere pás átá
hai. 46 Yih nahíṇ ki kisí ne Báp ko dekhá, siwá us ke jo Ḳhudá kí taraf se hai,
usí ne Báp ko dekhá hai. 47 Maiṇ tum se sach sach kahtá húṇ, Jo mujh par
ímán látá, hayát i abadí usí kí hai. 48 Maiṇ hayát kí roṭí húṇ. 49 Tumháre
bápdádoṇ ne bayábán meṇ mann kháyá, aur mar gae; 50 Jo roṭí ásmán se utrí
wuh hai, ki jo koí use kháwe, na mare. 51 Wuh zindagí kí roṭí, jo ásmán se utrí,
maiṇ húṇ: jo koí us roṭí se kháwe, abad tak jítá rahegá; aur roṭí, jo maiṇ
dúngá, merá gosht hai, jo maiṇ dunyá kí zindagí ke liye dúngá.

52 Tab Yahúdí ápus meṇ bahs karne lage, ki Yih apná gosht kháne ko hameṇ
kyúnkar de saktá hai? 53 Yusúa̤ ne unheṇ kahá, ki Maiṇ tumheṇ sach sach kahtá
húṇ, Agar tum Insán ke Beṭe ká gosht na kháo, aur us ká lahú na pío, to tum meṇ
zindagí na hogí. 54 Jo merá gosht khátá, aur merá lahú pítá hai, hamesha kí
zindagí páwegá, aur maiṇ use roz i áḳhir meṇ uṭháúngá. 55 Kyúnki merá gosht
filhaqíqat ḳhurdaní hai, aur merá lahú filhaqíqat noshídaní hai. 56 Jo merá gosht
khátá hai, aur merá lahú pítá hai, mujh meṇ rahtá hai, aur maiṇ us meṇ. 57 Jis
tarah jíte Báp ne mujhe bhejá hai, aur maiṇ Báp se jítá húṇ, usí tarah jo mujhe

khátá hai, mujh se jíegá. 58 Yih wuh roṭí hai, jo ásmán se utrí; us mann kí
mánind nahíṇ, jo tumháre bápdáde kháke mar gae. Jo yih roṭí khátá hai, so abad
tak jítá rahegá. 59 Us ne Kafrnahúm meṇ taạlím dete húe Mahfil meṇ ye báteṇ
kahíṇ.

60 Tab us ke shágirdoṇ meṇ se bahutere sunkar kahne lage, ki Yih sakht ka-
lám hai: use kaun sun saktá hai? 61 Par Yusúạ ne áp se jánkar, ki us ke
shágird us par kurkuráte haiṇ, unheṇ kahá, Kyá yih tumheṇ ṭhokar khilátá hai?
62 Pas agar tum Insán ke Beṭe ko jaháṇ wuh áge thá, chaṛhte dekhoge, to kyá
kahoge? 63 Wuh rúh hai, jo zinda kartí hai: gosht kuchh fáida nahíṇ. Ye báteṇ,
jo maiṇ tumheṇ kahtí húṇ, rúh haiṇ, aur zindagí haiṇ. 64 Par tum meṇ baạze haiṇ,
jo ímán nahíṇ láte; kyúnki Yusúạ ko shurúạ se maạlúm thá, ki we kaun haiṇ, jo
ímán nahíṇ láte haiṇ, aur wuh kaun hai, jo use pakaṛwáegá. 65 Phir us ne kahá,
Is liye maiṇ ne tumheṇ kahá, ki Koí mere pás á nahíṇ saktá, jab tak ki mere Báp
se yih us ko diyá na jáwe.

66 Us waqt us ke shágirdoṇ meṇ se bahut ulṭe phir gae, aur baạd us ke us ke sáth
na chale. 67 Tab Yusúạ ne un bárahoṇ ko kahá, Kyá tum bhí cháhte ho, ki chale
jáo? 68 Samạún Patthras ne use jawáb diyá, Ai Khudáwand, ham kis pás jáeṇ.
69 Hayát i abadí kí báteṇ tere pás haiṇ: aur ham ímán láe haiṇ, aur yaqín jánte
haiṇ, ki tú zinda Khudá ká Beṭá Masíh hai. 70 Yusúạ ne unheṇ jawáb diyá, Kyá
maiṇ ne tum bárahoṇ ko intikháb nahíṇ kiyá, aur ek tum meṇ se shaitán hai? 71
Us kí murád Samạún ke beṭe Yahúdáh Isqaryat se thí; kyúnki un bárah meṇ se
wuh ek thá, aur use pakaṛwáyá cháhtá thá.

VII. BÁB

1 Baạd us ke Yusúạ Jalíl meṇ já bá já phirá kiyá, kyúnkí us ne na cháhí, ki
Yahúdáh meṇ phire, is liye ki Yahúdí us ke qatl kí fikr meṇ the. 2 Aur Yahú-
díoṇ kí íd i khaima nazdík húí. 3 Tab us ke bháíoṇ ne use kahá, ki Yaháṇ se
rawána ho, aur Yahúdáh meṇ já, ki jo kám tú kartá hai, tere shágird bhí dekheṇ. 4
Kyúnki jo koí apne taíṇ záhir karne cháhtí hai, wuh chhipke kuchh nahíṇ kartá:
agar tú ye kám kartá hai, to apne taíṇ dunyá par záhir kar. 5 Kyúnki us ke bháí
bhí us par ímán na láe. 6 Tab Yusúạ ne unheṇ farmáyá, ki Merá waqt hanoz nahíṇ
áyá, par tumhárá waqt hamesha hai. 7 Dunyá tum se dushmaní nahíṇ kartí; par
mujh se dushmaní kartí hai; kyúnki maiṇ us par gawáhí detá húṇ, ki us ke
kám bure haiṇ. 8 Tum is íd meṇ jáo; maiṇ abhí is íd meṇ nahíṇ játá húṇ; kyún-
ki merá waqt abhí púrá nahíṇ húá. 9 Wuh ye báteṇ unheṇ kahke Jalíl meṇ
rahá.

10 Lekin wuh apne bháíoṇ kí rawánagí ke baạd áp bhí íd meṇ, záhiran nahíṇ,
balki chhipke gayá. 11 Tab Yahúdí íd meṇ use ḍhúṇḍhne aur kahne lage, ki
Wuh kaháṇ hai? 12 Aur logoṇ meṇ us kí bábat baṛá gaugá thá: baạze kahte
the, ki Wuh nek hai; par baạze kahte the, ki Nahíṇ; balki wuh logoṇ ko gumráh
kartá hai. 13 Par Yahúdíoṇ se ḍarke koí beparwáí se us kí bát na kahtá thá.

14 Íd ke bích meṇ Yusúạ haikal meṇ jáke taạlím dene lagá. 15 Tab Yahú-
dí mutaạjjib hoke bole, ki Yih betaạlím kyúnkar ilm jántá hai? 16 Yusúạ
ne jawáb meṇ unheṇ kahá, ki Merí taạlím merí nahíṇ; balki mere bhejnewále

kí hai. 17 Agar koí us kí marzí par chalá cháhe, wuh is taạlím kí bábat
jánegá, ki wuh Ḳhudá se hai, yá ki maiṉ áp se boltá húṉ. 18 Jo áp se boltá
hai, apní buzurgí cháhtá hai ; lekin jo apne bhejnewále kí buzurgí cháhtá hai,
sachá hai, aur us meṉ badí nahíṉ. 19 Kyá Músá ne tumheṉ tauret na dí, aur
tum meṉ se koí tauret par ạmal nahíṉ kartá ? Tum kyúṉ mere qatl kí fikr meṉ
ho ? 20 Logoṉ ne jawáb deke kahá, ki Tere pás ek deo hai : kaun tere qatl
ke dar pai hai ? 21 Yusúạ ne jawáb meṉ unheṉ kahá, ki Maiṉ ne ek kám
kiyá, aur tum us par taạjjub karte ho. 22 Músá ne tumheṉ ḳhatna diyá hai—yih
nahín, ki wuh Músá se hai, balki bápdádoṉ se—aur tum sabt ke din ádmí ká ḳhat-
na karte ho. 23 Pas agar sabt ke din meṉ ádmí ká ḳhatna kiyá játá hai, ki Músá
kí tauret na ṭúṭe : to kyá tum is liye mujh par gusse ho, ki maiṉ ne sabt ke din
ek ádmí sarápá tandurust kiyá ? 24 Záhir ke mutábiq ạdálat na karo, balki wá-
jibí ạdálat karo.

25 Tab baạze Yarúsalamíoṉ ne kahá, Kyá yih wuh nahíṉ, jis ke we qatl ke
darpai haiṉ ? 26 Aur dekho, wuh to beparwá boltá hai, aur we use kuchh nahíṉ
kahte : kyá sardároṉ ne sach jáná, ki yihí Masíh hai ? 27 Par ham jánte haiṉ, ki
yih kaháṉ se hai ; par jab Masíh áwegá, koí na jánegá, ki wuh kaháṉ se hai.

28 Tab Yusúạ haikal meṉ taạlím dete húe yúṉ pukárá, Kyá tum mujhe pah-
chánte, aur jánte ho, ki maiṉ kahán se húṉ ? Maiṉ áp se nahíṉ áyá húṉ, balki
merá bhejnewálá sachá hai, jise tum nahíṉ jánte. 29 Par maiṉ use jántá húṉ, is
liye ki maiṉ us kí taraf se húṉ, aur us ne mujhe bhejá hai. 30 Tab unhoṉ ne
cháhá, ki use pakaṛ leṉ ; par is liye ki us ká waqt hanoz na pahunchá thá, kisí ne us
par háth na ḍálá. 31 Aur bahutere un logoṉ meṉ se us par ímán láke bole, ki Jab
Masíh áwegá, kyá wuh un se, jo is ne dikhláe haiṉ, ziyáda nishán dikhláwegá ?

32 Farísoṉ ne us kí bábat logoṉ ká yih gaugá suná, aur unhoṉ ne aur sardár
káhinoṉ ne piyáde bheje, ki use pakaṛ leṉ. 33 Tab Yusúạ ne unheṉ kahá, ki Ab
thoṛí der maiṉ tumháre sáth húṉ, aur apne bhejnewále ke pás játá húṉ. 34 Tum
mujhe ḍhúṉḍhoge, par na páoge ; aur jaháṉ maiṉ húṉ, tum á na sakoge. 35 Tab
Yahúdíoṉ ne ápus meṉ kahá, ki Yih kaháṉ jáegá, ki ham use na páwenge ? kyá
wuh un logoṉ ke pás, jo Yúnáníoṉ meṉ parágaṉda húe, jáegá, aur Yúnáníoṉ ko
taạlím degá ? 36 Yih kyá bát hai, jo us ne kahí, ki Tum mujhe ḍhúṉḍhoge, par
na páoge ; aur jaháṉ meṉ húṉ, tum á na sakoge ?

37 Par íd ke pichhle baṛe din meṉ Yusúạ ne khaṛá hoke aur pukárke kahá, ki
Agar koí piyásá ho, mere pás áwe, aur píwe. 38 Jo mujh par ímán látá hai,
us ke andar se, jaisá kitáb kahtí hai, jíte pání kí nadíáṉ járí hongí. 39 Us
ne yih Rúh kí bábat kahá, jise us ke iạtiqád karnewále páne par the ; kyúnki
ilhám i muqaddas hanoz na húá thá ; kyúnki Yusúạ hanoz apne jalál ko nahíṉ
pahunchá thá. 40 Tab un logoṉ meṉ se bahuteroṉ ne yih sunkar kahá, ki
Filhaqíqat yih wuh nabí hai. 41 Auroṉ ne kahá, ki Yih Masíh hai ; par baạzoṉ ne
kahá, Kyá Masíh Jalíl se áwegá ? 42 Kyá kitáb nahíṉ kahtí hai, ki Masíh Dáúd
kí nasl se aur Baitlahm kí bastí se, jaháṉ Dáúd thá, átá hai ? 43 So us kí bábat
logoṉ meṉ iḳhtiláf húá. 44 Aur baạzoṉ ne cháhá, ki use pakaṛ leṉ ; par kisí ne
us par háth na ḍálá. 45 Tab piyáde sardár káhinoṉ aur Farísoṉ ke pás phir áe ;
aur unhoṉ ne unheṉ kahá, ki Use kyúṉ na láe ? 46 Piyádoṉ ne jawáb diyá, ki
Kisí shaḳhs ne aisá kalám hargiz na kahá, jaisá yih shaḳhs kahtá hai. 47 Tab

Farísoṇ ne unheṇ jawáb diyá, Kyá tum bhí gumráh húe? 48 Kyá sardároṇ yá
Farísoṇ meṇ se koí us par ímán láyá hai? 49 Par ye log, jo tauret nahíṇ jánte,
malạún haiṇ. 50 Nikudím ne jo rát ko Yusúạ ke pás áyá thá, aur un meṇ ek thá,
unheṇ kahá, 51 Kyá hamárí sharíạt kisí par peshtar us se, ki us kí suneṇ, aur jáneṇ,
ki wuh kyá kartá hai, gunahgár ṭhahrátí hai? 52 Unhoṇ ne jawáb meṇ use kahá,
Kyá tú bhí Jalílí hai? Dhúṇḍh, aur dekh, ki Jalíl se koí nabí nahíṇ uṭhá hai.
53 Aur harek apne ghar ko gayá.

VIII. BAB.

1 Lekin Yusúạ koh i Zaitún ko gayá. 2 Aur subh sawere phir haikal meṇ áyá,
aur sab log us pás áe, aur us ne baiṭhkar unheṇ taạlím dí. 3 Tab Sáfir aur Farís
ek ạurat ko, jo ziná meṇ pakṛí gaí thí, us pás láe, aur bích meṇ khaṛí karke use
kahá, 4 Ki Ai ustád, yih ạurat ziná meṇ ạin fiạl ke waqt pakṛí gaí. 5 Músá ne to
Tauret meṇ hamko hukm kiyá, ki aisíáṇ sangsár kí jáweṇ, par tú kyá kahtá hai? 6
Unhoṇ ne ázmáish ke liye yih kahá, táki we us par tuhmat kí jagah páeṇ. Par
Yusúạ níche jhukke unglí se zamín par likhne lagá. 7 Jab we us se sawál karte
rahe, us ne sídhe hokar unheṇ kahá, ki Tum meṇ, jo begunáh hai, wuhí pahle use
patthar máre. 8 Aur phir jhukke zamín par likhne lagá. 9 We sunkar aur dil
meṇ áp ko gunahgár jánkar buzurgoṇ se leke kamtaríṇoṇ tak ek ek karke chale
gae, aur Yusúạ akelá rah gayá, aur wuh ạurat bích meṇ khaṛí rahí. 10 Tab Yusúạ
ne sídhe hokar us ạurat ke siwá kisí ko na dekhke use kahá, Ai ạurat, we tere ná-
lish karnewále kaháṇ haiṇ? Kyá kisí ne terí ạdálat na kí? 11 Wuh bolí, Ai
Khudáwand, kisí ne nahíṇ. Yusúạ ne use kahá, Maiṇ bhí terí ạdálat nahíṇ kartá:
já aur phir gunáh na kar.

12 Yusúạ phir logoṇ se kahne lagá, ki Dunyá ká núr maiṇ húṇ: jo merí pairawí
kartá hai, tárikí meṇ na chalegá, balki zindagí ká núr páwegá. 13 Is liye Farísoṇ
ne use kahá, ki Tú apne haqq meṇ gawáhí detá hai: terí gawáhí sach nahíṇ. 14
Yusúạ ne jawáb meṇ unheṇ kahá, ki Agarchi maiṇ apne haqq meṇ gawáhí detá
húṇ, merí gawáhí sach hai; kyúnkí maiṇ jántá húṇ, ki maiṇ kaháṇ se áyá húṇ,
aur maiṇ kaháṇ játá húṇ; par tum nahíṇ jánte, ki maiṇ kaháṇ se áyá húṇ, aur
kaháṇ játá húṇ. 15 Tum jism ke mutábiq ạdálat karte ho; maiṇ kisí kí ạdálat
nahíṇ kartá. 16 Par agar maiṇ ạdálat karúṇ, to merí ạdálat sach hai; kyúnkí maiṇ
akelá nahíṇ, balki maiṇ aur Báp jis ne mujhe bhejá. 17 Tumhárí tauret meṇ bhí
likhá hai, ki Do shakhs kí gawáhí sach hai. 18 Ek maiṇ húṇ, jo apne haqq meṇ
gawáhí detá húṇ, aur ek Báp, jis ne mujhe bhejá hai, mere liye gawáhí detá hai.
19 Tab unhoṇ ne us se púchhá, ki Terá Báp kaháṇ hai? Yusúạ ne jawáb diyá, ki
Tum na mujhe jánte ho, na mere Báp ko; agar tum mujhe jánte, to mere Báp ko
bhí jánte. 20 Yusúạ ne ye báteṇ haikal ke bích bait ul mál meṇ taạlím dete húe
kahíṇ, aur kisí ne us par háth na ḍálá; kyúnki us ká waqt hanoz na pahunchá thá.

21 Phir Yusúạ ne unheṇ kahá, Maiṇ játá húṇ, aur tum mujhe ḍhúṇḍhoge, par
apne gunáhoṇ meṇ maroge; jaháṇ maiṇ játá húṇ, waháṇ tum á nahíṇ sakte. 22
Tab Yahúdíoṇ ne kahá, ki Kyá wuh apne taiṇ már ḍálegá, jo kahtá hai, ki Ja-
háṇ maiṇ játá húṇ, tum á nahíṇ sakte? 23 Us ne unheṇ kahá, Tum níche se

ho, main úpar se hún; tum is dunyá ke ho, main is dunyá ká nahín hún. 24 Is
liye main ne tumhen kahá, ki Tum apne gunáhon men maroge; kyúnki agar tum
ímán na láoge, ki main wuhí hún, to tum apne gunáhon men maroge. 25 Tab
unhon ne us se púchhá, ki Tú kaun hai? Yusúa̤ ne unhen kahá, Wuhí, jo main
ne tumhen ibtidá se kahá. 26 Mujh pás bahut báten hain, ki tumháre haqq
men kahún, aur hukm karún; par jis ne mujhe bhejá hai, sachá hai: so main jahán
ko we báten, jo main ne us se suní hain, kahtá hún. 27 We na samjhe, ki wuh
un se Báp kí kahtá thá. 28 Pas Yusúa̤ ne unhen kahá, ki Jab tum Insán ke Beṭe
ko únche par uṭháoge, tab tum jánoge, ki main hún, aur main áp se kuchh nahín
kartá; balki jaisá ki mere Báp ne mujhe sikhláyá, we hí báten main kahtá hún. 29
Aur mere bhejnewálá mere sáth hai; Báp ne mujhe akelá na chhoṛá; kyúnki main
hamesha aise kám kartá hún, jo use pasand áte hain.

30 Jab wuh ye báten kahtá thá, bahutere us par ímán láe. 31 Tab Yusúa̤ ne
un Yahúdíon ko, jo us par ímán láe the, kahá, ki Agar tum mere kalám par qáim
rahoge, to tum mere sache shágird hoge, 32 Aur sacháí ko jánoge, aur sacháí tum
ko ázád karegí. 33 Unhon ne use jawáb diyá, Ham Abirahám kí nasl hain, aur
kabhí kisí ke gulám na the: tú kyúnkar kahtá hai, ki Tum ázád kiye jáoge? 34
Yusúa̤ ne jawáb men unhen kahá, ki Main tum se sach sach kahtá hún, ki Jo koí
gunáh kartá hai, gunáh ká gulám hai. 35 Par gulám hamesha ghar men nahín
rahtá hai, Beṭá hamesha rahtá hai. 36 Pas agar Beṭá tum ko ázád karegá,
tum albatta ázád hoge. 37 Main jántá hún, ki tum Abirahám kí nasl ho, lekin
tum mere qatl ká qasd karte ho, kyúnki tum men mere kalám kí jagah nahín. 38
Jo main ne apne Báp ke sáth dekhá hai, wuhí kahtá hún; aur jo tum ne apne báp
ke sáth dekhá hai, wuhí karte ho. 39 Unhon ne jawáb men use kahá, Hamárá
báp Abirahám hai. Yusúa̤ ne unhen kahá, Agar tum Abirahám ke laṛke hote, to
tum Abirahám ke kám karte; 40 Par tum mujhe qatl kiyá cháhte ho, jo aisá ádmí
hún, ki sacháí, jo main ne Khudá se suní, tum ko kahí hai: yih Abirahám ne na-
hín kiyá. 41 Tum apne báp ke kám karte ho. Tab unhon ne use kahá, ki Ham
to walad ul ziná nahín: hamárá ek Báp hai yaa̤ne Khudá. 42 Yusúa̤ ne unhen
kahá, Agar Khudá tumhárá Báp hotá, to tum mujhe a̤zíz jánte, is liye ki main
Khudá se niklá, aur áyá hún; kyúnki main áp se nahín áyá, balki us ne mujhe
bhejá. 43 Tum merí bolí kyún nahín samajhte? yih is wáste hai, ki tum merá
kalám sun nahín sakte ho. 44 Tum apne báp Shaitán se ho, aur cháhte ho, ki apne
báp kí khwáhish ke muwáfiq karo. Wuh to shurúa̤ se qátil thá, aur haqq men
qáim na rahá; kyúnki us men haqq nahín hai. Jab wuh jhúṭh boltá hai, wuh
apní hí zát ke mutábiq boltá hai, kyúnki wuh jhúṭhá hai, aur jhúṭh ká báp. 45 Par
is liye ki main sach boltá hún, tum mujh par ímán nahín láte ho. 46 Kaun tum
men se mujh par gunáh sábit kartá hai? Aur agar main sach boltá hún, to mujh
par ímán kyún nahín láte? 47 Jo Khudá ká hai, Khudá kí báten suntá hai: tum
is wáste nahín sunte ho, ki tum Khudá ke nahín ho.

48 Tab Yahúdíon ne jawáb men us kahá, Kyá ham achchhá nahín kahte, ki Tú
Samrúní hai, aur tere sáth deo hai? 49 Yusúa̤ ne jawáb diyá, ki Deo mere sáth
nahín, balki main apne Báp kí izzat kartá hún, aur tum merí beizzatí karte ho. 50
Aur main apní buzurgí nahín ḍhúnḍhtá; ek hai jo ḍhúnḍhtá hai, aur insáf kartá hai.
51 Main tum se sach sach kahtá hún, ki Agar koí mere kalám ko hifz kare, wuh

maut ko hargiz na dekhegá. 52 Yahúdíon ne use kahá, ki Ab ham jánte hain, ki tere sáth deo hai. Abirahám aur anbiyá mar gae; aur tú kahtá hai, ki Agar koí mere kalám ko hifz kare, wuh maut ká maza kabhí na chakhegá. 53 Kyá tú hamáre báp Abirahám se, jo mar gayá, buzurgtar hai? aur sab nabí bhí mar gae: tú apne taín kyá thaharátá hai? 54 Yusúạ ne jawáb diyá, Agar main apní buzurgí karún, to merí buzurgí kuchh nahín; merá Báp hai, jise tum kahte ho, ki hamárá Ḳhudá hai, wuh merí buzurgí kartá hai. 55 Tum use nahín jánte ho, par main use jántá hún; aur agar main kahún, ki Main use nahín jántá, main tumhárí tarah jhúṭhá hoúngá: par main use jántá hún, aur us ke kalám ko hifz kartá hún. 56 Tumhárá báp Abirahám bahut mushtáq thá, ki mere din dekhe, aur us ne dekhá, aur ḳhush húá. 57 Tab Yahúdíon ne use kahá, ki Terí umr to pachás baras kí bhí nahín hai, aur tú ne Abirahám ko dekhá? 58 Yusúạ ne unhen kahá, ki Main tumhen sach sach kahtá hún, ki Abirahám ke hone se peshtar main hún. 59 Tab unhon ne patthar uṭháe, ki use sangsár karen; par Yusúạ áp ko chhipáke aur un ke bích men se hoke haikal se niklá, aur yún chalá gayá.

IX. BÁB.

1 Aur játe húe us ne ek shaḳhs ko, jo janam ká andhá thá, dekhá. 2 Aur us
ke shágirdon ne yih kahke us se púchhá, ki Ai rabbí, kis ne gunáh kiyá, is shaḳh
ne yá us ke má báp ne, ki yih andhá paidá húá? 3 Yusúạ ne jawáb diyá, ki Na
to is sháḳhs ne gunáh kiyá, aur na us ke má báp ne, balki yih is liye húá, ki Ḳhudá
ke kám us men záhir howen. 4 Zarúr hai, ki main apne bhejnewále ke kámon ko,
jab tak ki din hai, karún; rát átí hai, jab koí kám kar nahín saktá. 5 Jab tak main
jahán men hún, main jahán ká núr hún. 6 Itná kahke us ne zamín par thúká, aur
thúk se miṭṭí ghúndhí, aur wuh miṭṭí us andhe kí ánkon par malí, 7 Aur use kahá,
ki Já, aur Siláh ke hauz men, jis ká tarjuma Firistáda hai, nahá. So wuh gayá, aur
naháyá, aur dekhtá áyá. 8 Tab parosíon ne, aur jinhon ne áge use andhá dekhá thá,
kahá, Kyá yih wuh nahín hai, jo baiṭhá bhíkh mángtá thá. 9 Baạzon ne kahá,
Yih wuh hai; par auron ne kahá, Yih us kí mánind hai; par us ne áp kahá, ki Main
wuhí hún. 10 Phir unhon ne us se púchhá, Terí ánkhen kyúnkar khul gaín? 11 Us
ne jawáb men kahá, ki Yusúạ nám ek shaḳhs ne miṭṭí gúndhke merí ánkhon
par lagáí, aur mujhe kahá, ki Já, Siláh ke hauz men nahá. Main jáke naháyá, aur
bíná húá. 12 Tab unhon ne us se púchhá, ki Wuh kahán hai? Us ne jawáb diyá,
Main nahín jántá hún. 13 Tab we us ko, jo áge andhá thá, Farísón ke pás le
gae. 14 Aur jab Yusúạ ne miṭṭí gúndhke us kí ánkhen kholín thín, sabt ká din
thá. 15 Farísón ne bhí us se phir púchhá, ki Tú ne apní bínáí kyúnkar páí? Us
ne unhen kahá, ki Us ne merí ánkhon par gílí miṭṭí lagáí, aur main naháyá, aur
dekhtá hún. 16 Tab Farísón men se baạzon ne kahá, Yih insán Ḳhudá kí taraf
se nahín; kyúnki wuh sabt ko nahín mántá. Auron ne kahá, ki Gunahgár
insán aise muạjize kyúnkar dikhlá saktá hai? So un men iḳhtiláf thá. 17 Unhon
ne us andhe se phir kahá, ki Jis ne terí ánkhen kholín, tú us ke haqq men kyá
kahtá hai? Wuh bolá, Wuh nabí hai. 18 Par Yahúdíon ne us ke haqq men
sach na jáná, ki wuh andhá thá, aur bíná húá, jab tak ki unhon ne us ke má báp

ko, jo bíná húá thá, buláyá ; 19 Aur yih kahke un se púchhá, Kyá yih tum-
hárá beṭá hai, jis ke haqq meṇ tum kahte ho, ki wuh andhá paidá húá thá ? phir
wuh ab kyúṇkar dekhtá hai ? 20 Us ke má báp ne jawáb meṇ unheṇ kahá, ki Ham
jánte haiṇ, ki Yih hamárá beṭá hai, aur yih ki wuh andhá paidá húá thá ; 21 Par
ham nahíṇ jánte, ki wuh ab kyúṇkar dekhtá hai, aur us kí áṇkhoṇ ko kis ne kholá,
ham nahíṇ jánte ; wuh bálig hai : us se púchho, wuh apní áp kahegá. 22 Us ke má
báp ne Yahúdíoṇ se ḍarke yih kahá ; kyúṇki Yahúdíoṇ ne eká kiyá thá, ki
agar koí iqrár kare, ki wuh Masíh hai, wuh Mahfil se nikálá jáwe. 23 Is wáste us
ke má báp ne kahá, ki Wuh bálig hai : us se púchho.

24 Tab unhoṇ ne us ádmí ko, jo andhá thá, phir buláyá, aur use kahá, ki Ḳhudá
ká shukr kar ; ki ham jánte haiṇ, ki yih mard gunahgár hai. 25 Us ne jawáb
diyá, ki gunahgár ho yá na ho, maiṇ nahíṇ jántá ; maiṇ ek bát jántá húṇ, ki maiṇ
andhá thá, aur ab dekhtá húṇ. 26 Tab unhoṇ ne us se phir púchhá, ki Us ne
tujhe kyá kiyá ? kyúṇkar us ne terí áṇkheṇ kholíṇ ? 27 Us ne jawáb diyá, ki
Maiṇ ne to tumheṇ abhí kahá, par tum ne na suná : kyá tum phir suná cháhte ho ?
kyá tum bhí cháhte ho, ki us ke shágird ho. 28 Tab unhoṇ ne use gáliáṇ díṇ, aur
kahá, Tú us ká shágird hai, par ham Músá ke shágird haiṇ. 29 Ham jánte
haiṇ, ki Ḳhudá ne Músá se báteṇ kíṇ ; par ham nahíṇ jánte, ki yih shaḳhs kaháṇ
ká hai. 30 Us ádmí ne jawáb meṇ unheṇ kahá, ki Yih taajjub hai, ki tum log
nahíṇ jánte, ki wuh kaháṇ ká hai, aur us ne merí áṇkheṇ kholí haiṇ ? 31 Ham to
jánte haiṇ, ki Ḳhudá gunahgároṇ kí nahíṇ suntá, balki agar ádmí ḳhudáparast
aur us kí marzí par chaltá ho, us kí wuh suntá hai. 32 Yih dunyá ke shurúạ se
sunne meṇ nahín áyá, ki kisí ne janam ke andhe kí áṇkheṇ kholí hoṇ : 33 Pas
agar yih Ḳhudá kí taraf se na hotá, to kuchh na kar saktá. 34 Unhoṇ ne jawáb
meṇ use kahá, Tú to bilkull gunáhoṇ meṇ paidá húá, aur tú hameṇ sikhlátá hai ?
Tab unhoṇ ne use báhar nikál diyá. 35 Yusúạ ne suná, ki unhoṇ ne use báhar
nikál diyá, aur use páke us ko kahá, Kyá tú Ḳhudá ke Beṭe par ímán látá hai ?
36 Us ne jawáb meṇ kahá, Ai Ḳhudáwand, wuh kaun hai, ki maiṇ us par ímán
láúṇ. 37 Yusúạ ne use kahá, Tú ne use dekhá hai ; aur jo tere sáth boltá hai,
wuhí hai. 38 Us ne kahá, Ai Ḳhudáwand, maiṇ ímán látá húṇ ; aur us ne use
sijda kiyá.

39 Aur Yusúạ ne kahá, ki Maiṇ ạdálat ke liye is dunyá meṇ áyá húṇ, tá ki jo
nahíṇ dekhte haiṇ, dekheṇ ; aur dekhnewále andhe ho jáweṇ. 40 Baạze Farísoṇ
ne, jo us ke sáth the, ye báteṇ sunkar use kahá, Kyá ham bhí andhe haiṇ ? 41
Yusúạ ne unheṇ kahá, Agar tum andhe hote, to gunahgár na hote ; par ab tum
kahte ho, ki ham dekhte haiṇ, is liye tumhárá gunáh rahtá hai.

X. BÁB.

1 Maiṇ tum se sach sach kahtá húṇ, Jo koí darwáze se bheṛkháne meṇ dáḳhil
nahíṇ hotá, balki aur taraf se úpar chaṛh játá hai, chor aur ḍakait hai. 2 Lekin wuh
jo darwáze se dáḳhil hotá hai, bheṛoṇ ká charwáhá hai. 3 Darbán us ke liye kholtá
hai, aur bheṛeṇ us kí áwáz suntí haiṇ, aur wuh apne bheṛoṇ ko nám leke bulátá
hai, aur unheṇ báhar le játá hai. 4 Aur jab wuh apne bheṛoṇ ko báhar nikáltá
hai, to un ke áge áge chaltá hai, aur bheṛeṇ us ke píchhe ho letí haiṇ ; kyúṇki we

us kí áwáz pahchántí haiṉ. 5 Par we begáne ke píchhe nahíṉ játí haiṉ, balki us se
bhágtí haiṉ; kyúṉki we begánoṉ kí áwáz nahíṉ pahchántí haiṉ.
6 Yusúạ ne yih tamsíl unheṉ kahí, par we na samjhe, ki ye kyá báteṉ haiṉ, jo
wuh un se kahtá thá. 7 Tab Yusúạ ne unheṉ phir kahá, Maiṉ tum se sach sach
kahtá húṉ, ki bheṛoṉ ká darwáza maiṉ húṉ. 8 Sab jitne mujh se áge áe, chor aur
ḍakait haiṉ; par bheṛoṉ ne un kí na suní. 9 Wuh darwáza maiṉ húṉ. Agar koí
mujh se dákhil ho, naját páwegá, aur bhítar báhar áyá jáyá karegá, aur charáí
páwegá. 10 Chor nahíṉ átá, magar churáne aur qatl karne aur halák karne ko;
maiṉ áyá húṉ, ki we zindagí páeṉ, aur ziyádatí páeṉ.
11 Achchhá charwáhá maiṉ húṉ; achchhá charwáhá bheṛoṉ ke liye apní ján
detá hai. 12 Par mazdúr, jo charwáhá nahíṉ, aur bheṛoṉ ká málik nahíṉ, bheṛiyá
áte dekhkar bheṛoṉ ko chhoṛ detá hai, aur bhág nikaltá hai, aur bheṛiyá unhen
pakaṛtá hai, aur bheṛoṉ ko parágauda kartá hai. 13 Mazdúr bhágtá hai, is liye ki
wuh mazdúr hai, aur bheṛoṉ ke liye andesha nahíṉ kartá. 14 Achchhá charwáhá
maiṉ húṉ, aur apníoṉ jántá húṉ, aur apníoṉ se jáná játá húṉ, jis tarah Báp mujhe
jántá hai, aur maiṉ Báp ko jántá húṉ. 15 Aur maiṉ bheṛoṉ ke liye apní ján detá
húṉ. 16 Merí aur bhí bheṛeṉ haiṉ, jo is bheṛkháne kí nahíṉ: zurúr hai, ki maiṉ
unheṉ bhí láúṉ, aur we merí áwáz sunengí, aur galla ek aur charwáhá ek hogá. 17
Báp mujhe is liye piyár kartá hai, ki maiṉ apní ján detá húṉ, tá ki maiṉ use
phir lúṉ. 18 Koí use mujh se nahíṉ letá, balki maiṉ use áp se detá húṉ; us ká
dená mere iḳhtiyár meṉ hai, aur us ká phir lená mere iḳhtiyár meṉ hai: yih hukm
maiṉ ne apne Báp se páyá.
19 Tab in bátoṉ ke sabab se Yahúdíoṉ meṉ phir iḳhtiláf húá. 20 Aur un meṉ
se bahutoṉ ne kahá, ki Ek deo us ke sáth hai, aur wuh díwána hai: tum us kí
kyúṉ sunte ho? 21 Auroṉ ne kahá, ki Ye báteṉ díwáne kí nahíṉ; kyá deo andhoṉ
kí áṉkheṉ khol saktá hai?
22 Aur Yarúsalam meṉ haikal kí taqdís kí íd húí, aur jáṛe ká mausim thá. 23
Aur Yusúạ haikal ke bích rawáq i Sulaimán meṉ phirtá thá. 24 Tab Yahúdíoṉ ne
use gherke us ko kahá, ki Tú kab tak hamáre dil ko adhar men rakhegá? Agar tú
Masíh hai, to ham ko sáf kah de. 25 Yusúạ ne unheṉ jawáb diyá, ki Maiṉ to
tum se kah chuká, par tum ímán na láe. Jo kám maiṉ apne Báp ke nám se kartá
húṉ, we mere gawáh haiṉ. 26 Lekin tum ímán nahíṉ láte; kyúṉki tum merí
bheṛoṉ meṉ se nahíṉ ho, jaisá ki maiṉ ne tumheṉ kahá. 27 Merí bheṛeṉ merí
áwáz suntí haiṉ, aur maiṉ unheṉ jántá húṉ, aur we mere píchhe chaltí haiṉ.
28 Aur maiṉ unheṉ hayát i abadí baḳhshtá húṉ, aur we hargiz halák na hongí,
aur koí unheṉ mere háth se chhín na legá. 29 Merá Báp, jis ne unheṉ mujhe
diyá hai, sab se baṛá hai, aur koí mere Báp ke háth se unheṉ chhín nahíṉ saktá.
30 Maiṉ aur Báp ek haiṉ.
31 Tab Yahúdíoṉ ne phir patthar uṭháe, ki us par pathráo kareṉ. 32 Yusúạ ne
unheṉ jawáb diyá, Maiṉ ne apne Báp ke bahut se achchhe kám tumheṉ dikhláe haiṉ:
un meṉ se kis kám ke wáste tum mujh ko patthar márte ho? 33 Yahúdíoṉ ne jawáb
meṉ use kahá, ki Ham tujhe nekokárí ke wáste nahíṉ, balki kufr ke wáste patthar
márte haiṉ, aur ki tú insáṉ hoke apne ko Ḳhudá banátá hai. 34 Yusúạ ne unheṉ
jawáb diyá, Kyá tumhárí tauret meṉ nahíṉ likhá hai, ki Maiṉ ne kahá, ki Tum
Iláh ho? 35 Agar us ne unheṉ, jin ke pás Ḳhudá ká kalám áyá, Iláh kahá, aur

mumkin nahín ki kitáb shikastpizír ho: 36 Phir tum use, jise Khudá ne mu-
qaddas kiyá, aur dunyá meŋ bhejá, kyúnkar kahte ho, ki Tú kufr baktá hai, is
liye ki maiŋ ne kahá, ki Maiŋ Khudá ká Beṭá húŋ? 37 Agar maiŋ apne Báp ke
kám nahíŋ kartá, to mujh par ímán na láo; 38 Par agar maiŋ kartá húŋ, to
agarchi tum mujh par ímán na láo, tau bhí kámoŋ par ímán láo, tá ki tum jáno, aur
yaqín karo, ki Báp mujh meŋ aur maiŋ us meŋ húŋ. 39 Tab unhoŋ ne phir cháhá,
ki use pakaṛ leŋ, par wuh un ke háthoŋ se nikal gayá.

40 Aur wuh Yardan pár usí jagah jaháŋ Yúhanná pahle baptismátá thá, phir
gayá, aur waháŋ rahá. 41 Tab bahut log us pás áe, aur bole, ki Yúhanná ne koí
muajiza nahíŋ dikhláyá; par jo kuchh Yúhanná ne us ke haqq meŋ kahá, so sach
thá. 42 Aur waháŋ bahutere us par ímán láe.

XI. BA'B.

1 Aur Mariyam aur us kí bahin Martah kí bastí Baitaniyá ká Iliazr nám ek
shakhs bímár thá. 2 Wuhí Mariyam, jis ne Khudáwand ko itr malá, aur apne
báloŋ se us ke páoŋ ko ponchhá thí, usí ká bhái Iliazr bímár thá. 3 Tab us kí
bahinoŋ ne us ko kahlá bhejá, Ai Khudáwand, dekh, jise tú piyár kartá hai, bímár
hai. 4 Yusúa ne sunke kahá, ki Yih maut kí bímárí nahíŋ, balki Khudá kí buzurgí
ke liye hai, tá ki us sabab se Khudá ke Beṭe kí buzurgí kí jáwe. 5 Aur Yusúa
Martah ko, aur us kí bahin aur Iliazr ko piyár kartá thá. 6 Pas jab us ne suná, ki
wuh bímár hai, us jagah, jaháŋ wuh thá, do roz rahá. 7 Phir baad us ke us ne apne
shágirdoŋ se kahá, ki A'o, ham phir Yahúdáh meŋ jáweŋ. 8 Shágirdoŋ ne use
kahá, ki Ai rabbí, abhí Yahúdíoŋ ne cháhá thá, ki tujhe sangsár kareŋ; aur tú
waháŋ phir játá hai? 9 Yusúa ne jawáb diyá, ki Kyá din kí bárah sáiteŋ nahíŋ?
Agar ádmí din ko chale, to wuh ṭhokar nahíŋ khátá; kyúnki wuh is jahán kí roshní
dekhtá hai; 10 Par agar koí rát ko chale, to ṭhokar khátá hai, kyúnki us meŋ
núr nahíŋ. 11 Us ne ye báteŋ kahke phir un se kahá, ki Hamárá dost Iliazr so
gayá hai; par main játá húŋ, ki use jagáúŋ. 12 Tab us ke shágirdoŋ ne kahá, Ai
Khudáwand, agar wuh sotá hai, to changá hogá. 13 Yusúa ne us kí maut kí
kahí; par unhoŋ ne khiyál kiyá, ki us ne nínd ke chain kí farmáí. 14 Tab
Yusúa ne unheŋ sáf kahá, ki Iliazr mar gayá; 15 Aur maiŋ tumháre liye khush
húŋ, ki maiŋ waháŋ na thá, tá ki tum ímán láo; áo, us ke pás jáeŋ. 16 Tab
Tauam ne, jis ká tarjuma Dodamus hai, apne hamshágirdoŋ se kahá, A'o, ham bhí
chaleŋ, ki us ke sáth mareŋ.

17 Aur Yusúa ne áke daryáft kiyá, ki chár din húe, ki use qabr meŋ gáṛ chuke.
18 Aur Baitaniyá Yarúsalam se nazdík qaríb pandrah tír partáb ke thá. 19 Aur
bahut se Yahúdí Martah aur Mariyam ke pás áe the, ki un ke bhái ke liye unheŋ
tasallí deweŋ. 20 So Martah ne joŋ suná, ki Yusúa átá hai, us ká istiqbál kiyá;
par Mariyam ghar meŋ baiṭhí rahí. 21 Tab Martah ne Yusúa ko kahá, Ai Khudá-
wand, agar tú yaháŋ hotá, to merá bhái na martá; 22 Par maiŋ jántí húŋ, ki ab
bhí, jo kuchh tú Khudá se mánge, Khudá tujh ko degá. 23 Yusúa ne use kahá,
ki Terá bhái phir uṭhegá. 24 Martah ne use kahá, Maiŋ jántí húŋ, ki wuh
pichhle din qiyámat meŋ phir uṭhegá. 25 Yusúa ne use kahá, ki Qiyámat aur

hayát maiṉ húṉ : jo mujh par ímán látá hai, agarchi wuh mar jáe, jíegá. 26 Aur
jo koí jítá hai, aur mujh par ímán látá hai, abad tak na maregá ; kyá tú yih yaqín
rakhtí hai ? 27 Us ne use kahá, Háṉ, ai Ḳhudáwand, mujhe yaqín hai, ki Ḳhudá
ká Beṭá Masíh, jo dunyá meṉ ánewálá thá, tú hí hai.

28 Wuh yih kahke chalí gaí, aur chupke apní bahin Mariyam ko buláke kahá,
ki Ustád áyá hai, aur tujhe bulátá hai. 29 Wuh yih bát sunte hí uṭhí, aur us pás
áí. 30 Ab Yusúạ hanoz bastí meṉ na pahunchá thá, balki usí jagah meṉ thá, jaháṉ
Martah use milí thí. 31 Tab Yahúdí, jo us ke sáth ghar meṉ the, aur use tasallí dete
the, yih dekhke, ki Mariyam jald uṭhí, aur báhar gaí, yúṉ kahte húe us ke píchhe
ho liye, ki Wuh qabr par játí hai, ki waháṉ rowe. 32 Aur jab Mariyam waháṉ, jaháṉ
Yusúạ thá, áí, aur use dekhá, to us ke qadmoṉ par girke kahá, Ai Ḳhudáwand,
agar tú yaháṉ hotá, to merá bháí na martá. 33 Jab Yusúạ ne use dekhá, ki rotí
hai, aur Yahúdíoṉ ko bhí, jo us ke sáth áe the, ki rote haiṉ, to dil se áh márá, aur
afsos kiyá, 34 Aur kahá, Tum ne use kaháṉ rakhá ? Unhoṉ ne use kahá, Ai
Ḳhudáwand, á aur dekh. 35 Yusúạ royá. 36 Tab Yahúdí bole, ki Dekho, wuh
use kaisá piyár kartá thá. 37 Par un meṉ se baạzoṉ ne kahá, Kyá yih mard, jis
ne andhe kí áṉkheṉ kholíṉ, kar na saká, ki yih shaḳhs bhí na martá ?

38 Tab Yusúạ apne dil se phir áh kartá húá gor par áyá ; wuh ek gár thá, aur ek
patthar us par dhará thá. 39 Yusúạ ne kahá, ki patthar ko uṭháo. Us murde kí
bahin Martah ne use kahá, Ai Ḳhudáwand, wuh to ab badbú hai ; kyúnki use chár
din húe. 40 Yusúạ ne use kahá, Kyá maiṉ ne tujhe nahíṉ kahá, ki Agar tú ímán
láwe, to Ḳhudá kí buzurgí dekhegí ? 41 Tab unhoṉ ne sang waháṉ se jaháṉ wuh
murda paṛá thá, uṭháyá ; aur Yusúạ ne áṉkheṉ úpar karke kahá, Ai Báp, maiṉ
terá shukr kartá húṉ, ki tú ne merí suní hai. 42 Aur maiṉ jántá húṉ, ki tú
hamesha merí suntá hai ; par un logoṉ ke liye, jo ás pás khaṛe haiṉ, maiṉ yih
kahtá húṉ, tá ki we ímán láwen, ki tú ne mujh ko bhejá hai. 43 Aur yih kahke
us ne baṛí áwáz se pukárá, Ai Iliạzr, nikal á ! 44 Tab wuh, jo mar gayá thá, kafan
se dast o pá bandhe húe báhar nikal áyá, aur us ká chihra girdágird rúmál se kasá
húá thá. Yusúạ ne unheṉ kahá, Use khol do, aur jáne do.

45 Tab Yahúdíoṉ meṉ se bahutere, jo Mariyam ke pás áe the, Yusúạ ká yih
kám dekhke us par ímán láe. 46 Par un meṉ se baạzoṉ ne Farísoṉ ke pás jáke, jo
kám Yusúạ ne kiyá thá, un se bayán kiyá. 47 Tab sardár káhinoṉ aur Farísoṉ ne
Majlis karke kahá, ki Ham kyá karte haiṉ ? Kyúnki yih mard bahut muạjize
dikhátá hai. 48 Agar ham use yúnhíṉ chhoṛeṉ, to sab us par ímán láwenge,
aur Rúmí áwenge, aur hamárí wiláyat aur qaum ko le lenge. 49 Aur un meṉ se
Kayafá nám ek ne, jo us baras sardár káhin thá, unheṉ kahá, ki Tum kuchh nahíṉ
jánte, 50 Aur na sochte ho, ki hamáre liye yih bihtar hai, ki ek mard ummat ke
badle mare, na ki sárí ummat halák howe. 51 Us ne yih az ḳhud na kahá ;
balki us sabab se ki us baras sardár káhin thá, ḳhabar dí, ki Yusúạ us ummat ke
wáste maregá ; 52 Aur sirf ummat ke liye nahíṉ, balki is liye bhí, ki Ḳhudá ke
farzandoṉ ko, jo parágánda húe, báham jamạ kare. 53 So unhoṉ ne usí roz se
báham mashwarat kí, ki use ján se máreṉ. 54 Isliye Yusúạ phir Yahúdíoṉ meṉ
záhiran na chalá, balki waháṉ se ek jagah meṉ bayábán ke nazdík Ifráím nám ek
shahr meṉ gayá, aur apne shágirdoṉ ke sáth waháṉ guzrán karne lagá.

55 Phir Yahúdíoṉ kí fasah nazdík thí, aur bahut log fasah ke áge mufassal se

Yarúsalam ko gae, tá ki apne taín pák kareṉ. 56 Aur Yusúạ kí talásh kí, aur haikal
meṉ khaṛe hoke ápus meṉ kahá, ki Tum kyá samajhte ho? kyá wuh fasah meṉ
na áwegá? 57 Par sardár káhinoṉ aur Farísoṉ ne hukm kiyá thá, ki agar koí ján-
tá ho, ki wuh kaháṉ hai, ittiláạ dewe, ki use pakaṛ leṉ.

XII. BAB.

1 Aur Yusúạ fasah ke chha din áge Baitạniyá meṉ áyá, jaháṉ Iliạzr thá, jise us
ne murdoṉ meṉ se uṭháyá thá. 2 Waháṉ unhoṉ ne us ke liye kháná taiyár kiyá,
aur Martah khidmat kartí thí, aur Iliạzr un meṉ se ek thá, jo us ke sáth kháne
baiṭhe the. 3 Tab Mariyam ne jaṭámásí ká ádh ser ḳhális aur beshqímat itr leke
Yusúạ ke páoṉ par malá, aur apne báloṉ se us ke pánw ponchhe, aur ghar itr kí
ḳhushbúí se bhar gayá. 4 Tab Yahúdáh i Insqaryat ne, jo Samạún ká beṭá aur
ek us ke shágirdoṉ meṉ se thá, aur use pakaṛwáyá cháhtá thá, kahá, 5 Yih itr tín
sau dínár ko kyúṉ bechá na gayá, aur muhtájoṉ ko diyá na gayá? 6 Us ne is liye
yih nahíṉ kahá, ki wuh muhtájoṉ kí parwá kartá thá; balki is liye ki wuh chor
thá, aur thailí rakhtá thá, aur jo kuchh us meṉ paṛtá thá, uṭhá letá thá. 7 Tab
Yusúạ ne kahá, ki Use chhoṛ de, is liye ki us ne mere roz i dafn ke wáste yih
rakhá thá. 8 Kyúnki muhtáj hamesha tumháre sáth haiṉ, par maiṉ hamesha
tumháre sáth nahíṉ húṉ.

9 Aur Yahúdíoṉ meṉ se bahut log wáqif húe, ki wuh waháṉ hai, aur we áe, na
sirf Yusúạ ke sabab, balki is liye bhí, ki Iliạzr ko, jise us ne jiláyá thá, dekheṉ. 10
Tab sardár káhinoṉ ne mashwarat kí, ki Iliạzr ko bhí ján se máreṉ; 11 Kyúnki
us ke sabab se bahut Yahúdí phir gae, aur Yusúạ par ímán láe. 12 Dúsre din
bahut se log, jo fasah meṉ áe the, yih sunke ki Yusúạ Yarúsalam meṉ átá
hai, 13 Khajúr kí ḍálíáṉ leke us kí muláqát ko nikle, aur pukárne lage, ki Salámat!
Mubárak Isráel ká bádsháh, jo Ḳhudáwand ke nám se átá hai! 14 Aur Yusúạ ek
kurra i ḳhar pákar us par sawár húá, jaisá likhá hai, 15 Ai bint i Saihún,
mat ḍar! Dekh, terá bádsháh kurra i ḳhar par sawár hoke átá hai. 16 Us
ke shágird pahle ye báteṉ na samjhe; lekin jab Yusúạ apne jalál ko pahunchá, tab
unhoṉ ne yád kiyá, ki us ke haqq meṉ aisá likhá thá, aur ki unhoṉ ne us se aisá
kiyá. 17 Tab un logoṉ ne jo us ke sáth the, gawáhí dí, ki us ne Iliạzr ko qabr
meṉ se buláyá, aur murdoṉ meṉ se uṭháyá. 18 Is liye bahut log us kí muláqát ko
nikle, ki unhoṉ ne suná, ki us ne yih muạjiza dikhláyá. 19 Tab Farísoṉ ne
ápus meṉ kahá, Tum dekhte ho, ki tum se kuchh ban nahíṉ paṛtá? dekho, ki
jahán us ká pairau ho chalá.

20 Aur un ke darmiyán, jo íd meṉ parastish karne áe the, baạze Yúnání the. 21
We Filip ke pás, jo Jalíl ke Bait Saidá ká thá, gae, aur us se ạrz karke bole, Ai Ḳhu-
dáwand, ham Yusúạ ke dekhne ká shauq rakhte haiṉ. 22 Filip ne jáke Andriyás se
kahá, aur phir Andriyás aur Filip ne Yusúạ ko ḳhabar dí. 23 Tab Yusúạ ne un-
heṉ jawáb meṉ kahá, ki Waqt áyá hai, ki Insán ká Beṭá jalál páwe. 24 Maiṉ
tum se sach sach kahtá húṉ, ki gehún ká dána agar zamín meṉ na gire, aur mar na
jáe, to akelá rahtá hai; par agar wuh mare, to bahut sá phal látá hai. 25 Jo apní
ján ko ạzíz rakhtá hai, use khowegá; par jo is dunyá meṉ apní ján ká muḳhálif hai,
use hayát i abadí tak mahfúz rakhegá. 26 Agar koí merí ḳhidmat kare, to merí

pairawí kare, aur jahán maiṉ húṉ, wahán merá ḳhádim bhí hogá. Agar koí merí
ḳhidmat kartá hai, Báp us kí takrím karegá.
27 Ab merí ján muztarib hai, aur maiṉ kyá kahúṉ? Ai Báp, mujhe is sáit se
bachá? lekin maiṉ to isí sáit ke liye áyá húṉ. 28 Ai Báp, apne nám kí buzurgí
kar. Tab ásmán se ek áwáz áí, ki Maiṉ ne buzurgí kí, aur phir buzurgí karúngá.
29 Tab logoṉ ne, jo házir the, sunkar kahá, ki Bádal garjá; par auroṉ ne kahá,
ki Firishta us se bolá. 30 Yusúạ ne jawáb meṉ kahá, ki Yih áwáz mere liye
nahíṉ, balki tumháre liye áí. 31 Ab is dunyá kí ạdálat kí játí hai; ab is dunyá
ká sardár nikál diyá jáegá. 32 Aur agar maiṉ zamín se úpar uṭháyá jáúṉ, sab
ko áp tak khínchúngá. 33 Us ne yih kahke patá diyá, ki wuh kis maut se marne
par thá. 34 Logoṉ ne jawáb meṉ kahá, ki Ham ne tauret se suná, ki Masíh abad
tak rahtá hai: phir tú kyúnkar kahtá hai, ki Insán ke Beṭá ká uṭháyá jáná zurúr
hai? Yih Insán ká Beṭá kaun hai? 35 Yusúạ ne unheṉ kahá, ki Núr abhí
thoṛí der tumháre sáth hai; jab tak núr tumháre sáth hai, chalo, na ho ki tárīkí
tumheṉ já pakṛe; aur jo táríkí meṉ chaltá hai, nahíṉ jántá, ki kidhar játá hai.
36 Jab tak núr tumháre sáth hai, núr par ímán láo, tá ki tum núr ke farzand ho.
Yusúạ ne ye báteṉ kahíṉ, aur jáke apne taín un se chhipáyá.
37 Aur agarchi us ne un ke rú ba rú itne muạjize dikhláe, par we us ke muạ-
taqid na húe, 38 Tá ki Yasạiyáh nabí ká kalám púrá howe, jo us ne kahá, ki Ai
Ḳhudáwand, hamárí ḳhabar par kaun ímán láyá, aur Ḳhudáwand ká háth kis
par záhir húá hai? 39 Is wáste we ímán na lá sake. Kyúnki Yasạiyáh ne
phir kahá, 40 Ki Us ne un kí ánkheṉ andhí kíṉ, aur un ke dil saḳht kiye haiṉ,
tá naho ki we apní ánkhoṉ se dekheṉ, aur dil se samjheṉ, aur phireṉ, aur maiṉ
unheṉ changá karúṉ. 41 Ye báteṉ Yasạiyáh ne kahíṉ, jab us ká jalál dekhá,
aur us ke haqq meṉ kalám kiyá. 42 Bawujúd us ke sardároṉ meṉ se bhí bahu-
tere us ke muạtaqid húe, par Farísoṉ ke sabab unhoṉ ne iqrár na kiyá, mabádá
mahfil se nikále jáeṉ. 43 Kyúnki we ádmíoṉ kí taạríf ko Ḳhudá kí taạríf se
ạzíztar jánte the. 44 Par Yusúạ ne pukárke kahá, ki Jo mujh par ímán látá
hai, mujh par nahíṉ, balki mere bhejnewále par ímán látá hai. 45 Aur jo mujh ko
dekhtá hai, mere bhejnewále ko dekhtá hai. 46 Maiṉ dunyá meṉ núr áyá húṉ, tá
ki jo koí mujh par ímán láwe, táríkí meṉ na rahe.
47 Aur agar koí merí báteṉ sune, aur ímán na láwe, to maiṉ us kí ạdálat nahíṉ
kartá húṉ; kyúnki maiṉ dunyá kí ạdálat karne nahíṉ, balki dunyá ke bacháne ko
áyá húṉ. 48 Jo mujhe náchíz jántá, aur merí bátoṉ ko qabúl nahíṉ kartá hai,
us ká ạdálat karnewálá házir hai: wuh kalám, jo maiṉ ne kahá, wuhí pichhle
din us kí ạdálat karegá. 49 Kyúnki maiṉ ne áp se nahíṉ kahá, balki Báp ne,
jis ne mujhe bhejá, hukm kiyá, ki maiṉ kyá bolúṉ, aur maiṉ kyá kahúṉ. 50 Aur
maiṉ jántá húṉ, ki us ká farmán hayát i abadí hai. 51 Pas jo kuchh maiṉ
kahtá húṉ, jaisá Báp ne mujh ko farmáyá, waisá hí kahtá húṉ.

XIII. BÁB.

1 Ịd i fasah se pahle Yusúạ ne jáná, ki merá waqt á pahunchá hai, ki is jahán
se Báp pás jáúṉ: so jaisá wuh áge apne ḳhássoṉ ko, jo dunyá meṉ the, piyár kartá
thá, waisá hí áḳhir tak unheṉ piyár kartá rahá. 2 Aur jab rát ká khána khá

chuke, Iblís ne Samaún ke beṭe Yahúdáh i Insqaryat ke dil meṉ ḍálá, ki use pakaṛ-
wáe. 3 Yusúạ yih jánkar, ki Báp ne sab kuchh mere háth meṉ kar diyá, aur
maiṉ Ḳhudá ke pás se áyá, aur Ḳhudá ke pás phir játá húṉ : 4 Kháne se uṭhá,
aur apne kapṛe utár rakhe, aur rúmál leke apní kamar meṉ bándhá. 5 Baạd us
ke us ne ek básan meṉ pání ḍálá, aur shágirdoṉ ke pánw dhone, aur us rúmál
se jo kamar meṉ bandhá thá, ponchne lagá. 6 Jab wuh Samạún Patthras ke pás
áyá, us ne use kahá, ki Ai Ḳhudáwand, kyá tú mere pánw dhotá hai ? 7 Yusúạ
ne jawáb meṉ use kahá, ki Jo maiṉ kartá húṉ, tú ab nahíṉ jántá, par baạd us
ke jánegá. 8 Patthras ne use kahá, ki Tú mere pánw kabhí na dhoná. Yusúạ ne
use jawáb diyá, ki Agar maiṉ tujhe na dhoúṉ, to mere sáth terá hissa na hogá. 9
Samạún Patthras ne use kahá, Ai Ḳhudáwand, sirf mere pánw nahíṉ, balki mere
háth aur sir bhí. 10 Yusúạ ne use kahá, ki Jo dhoyá gayá hai, siwá pánw ke dhone
ke muhtáj nahíṉ, balki wuh sarásar pák hai ; aur tum pák ho, par sab nahíṉ. 11
Kyúnki wuh apne pakaṛwánewále ko jántá thá, is liye us ne kahá, ki Tum sab pák
nahíṉ ho.

12 Jab wuh un ke pánw dho chuká, apne kapṛe pahin liye, phir baiṭhke unheṉ
kahá, Kyá tum jánte ho, maiṉ ne tum se kyá kiyá ? 13 Tum mujhe ustád aur
Ḳhudáwand kahte ho, aur ḳhúb kahte ho, kyúnki maiṉ húṉ. 14 Pas jab maiṉ
ne, jo tumhárá Ḳhudáwand aur ustád húṉ, tumháre pánw dhoe, to tumheṉ bhí
lázim hai, ki ek dúsre ke pánw dhoo. 15 Kyúnki maiṉ ne tumheṉ ek namúna diyá,
ki jaisá maiṉ ne tum se kiyá, waisá tum bhí karo. 16 Maiṉ tum se sach sach kahtá
húṉ, ki Naukar apne ḳháwind se buzurgtar nahíṉ, aur na bhejá húá apne bhejne-
wále se buzurgtar hai. 17 Agar tum ye báteṉ jánke un par ạmal karte ho, to
mubárak ho. 18 Maiṉ tum sabhoṉ ke haqq meṉ nahíṉ kahtá : maiṉ jántá húṉ,
jinheṉ meṉ ne chuná hai ; lekin yih húá, tá ki wuh nawishta, ki Jo mere sáth roṭí
khátá hai, us ne mujh par lát uṭhái hai, púrá howe. 19 Ab us ke hone se peshtar
maiṉ tumheṉ kahtá húṉ, ki jab ho jáwe, tum ímán láo, ki maiṉ wuhí húṉ. 20
Maiṉ tum se sach sach kahtá húṉ, ki Jo mere bheje húe ko qabúl kartá hai,
mujhe qabúl kartá hai ; aur jo mujhe qabúl kartá hai, mere bhejnewále ko qabúl
kartá hai. 21 Ye báteṉ kahke Yusúạ rúh meṉ muztarib húá, aur gawáhí deke
bolá, Maiṉ tum se sach sach kahtá húṉ, ki Tum meṉ se ek mujhe pakaṛwáegá.
22 Tab shágird shubha meṉ hoke ki wuh kis ke haqq meṉ boltá hai, ek dúsre ko
dekhne lage. 23 Aur us ke shágirdoṉ meṉ se ek, jise Yusúạ piyár kartá thá,
Yusúạ kí chhátí par takiya kar baiṭhá. 24 So Samạún Patthras ne use ishára
kiyá, ki púchhe, ki wuh jis ke haqq meṉ kahtá hai, kaun hai. 25 Tab us ne, jo
Yusúạ kí chhátí par lagá, use kahá, Ai Ḳhudáwand, wuh kaun hai ? 26 Yusúạ
ne jawáb diyá, ki Jise main nawála tar karke dúngá, wuhí hai. 27 Aur us
ne nawála tar karke Samạún ke beṭe Yahúdáh i Insqaryat ko diyá. Aur baạd us
nawále ke Shaitán ne us meṉ hulúl kiyá. Tab Yusúạ ne use kahá, ki Jo tú kartá
hai, jald kar. 28 Par baiṭhnewáloṉ meṉ se kisí ne na jáná, ki wuh kis iráda se us
ko kahtá hai. 29 Kyúnki baạzoṉ ne gumán kiyá, ki Yahúdáh ke pás thailí hai, is
liye Yusúạ use kahtá hai, ki Jo kuchh ham ko íd ke liye darkár hai, mol le ; yá ki
muhtájoṉ ko kuchh de.

30 Tab wuh nawála pákar filfaur niklá, aur rát thí. 31 Jab wuh chalá gayá,
Yusúạ ne kahá, ki Ab Insáṉ ke Beṭe ne jalál páyá, aur Ḳhudá ne us ke báis

jalál páyá. 32 Agar Ḳhudá us se jalál pátá hai, to Ḳhudá use bhí áp se jalál degá,
aur use filfaur jalál degá. 33 Ai bacho, ab thoṛí der maiṇ tumháre sáth húṇ; tum
mujhe ḍhúṇḍhoge, aur jaisá ki maiṇ ne Yahúdíoṇ se kahá, ki Jaháṇ maiṇ játá húṇ,
tum nahíṇ á sakte, waisá ab maiṇ tum se bhí kahtá húṇ. 34 Maiṇ tumheṇ nayá
hukm detá húṇ, ki Ek dúsre ko piyár karo; jaisá ki maiṇ ne tumheṇ piyár kiyá,
waisá tum bhí ek dúsre ko piyár karo. 35 Agar tum ek dúsre ko piyár karo, to
sab log is se jánenge, ki tum mere shágird ho. 36 Samaún Patthras ne use kahá,
Ai Ḳhudáwand, tú kaháṇ játá hai? Yusúạ ne use jawáb diyá, ki Jaháṇ maiṇ játá
húṇ, tú ab mere píchhe á nahíṇ saktá; par áḳhir ko tú mere píchhe áwegá. 37
Patthras ne use kahá, Ai Ḳhudáwand, maiṇ tere píchhe ab kyúṇ nahíṇ á saktá húṇ?
Maiṇ tere liye apní ján dúngá. 38 Yusúạ ne use jawáb diyá, Tú mere liye apní
ján degá? Maiṇ tujh se sach sach kahtá húṇ, ki Murg báng na degá jab tak tú
tín bár merá inkár na kare.

XIV. BAB.

I Tumhárá dil na ghabráe; Ḳhudá par tawakkul karo, aur mujh par tawakkul
karo. 2 Mere Báp ke ghar meṇ bahut makán haiṇ; nahíṇ to maiṇ tumheṇ kahtá.
Maiṇ tumháre liye jagah taiyár karne ko játá húṇ. 3 Aur maiṇ jáke aur jagah
taiyár karke phir áúngá, aur tumhen apne sáth lúngá, tá ki jaháṇ maiṇ húṇ, tum
bhí hoo. 4 Aur jaháṇ maiṇ játá húṇ, tum jánte ho, aur ráh jánte ho. 5 Tauam
ne use kahá, Ai Ḳhudáwand, ham to nahíṇ jánte, ki tú kaháṇ játá hai: phir kyúnkar
ráh ján sakeṇ? 6 Yusúạ ne use kahá, ki Ráh aur rástí aur zindagí maiṇ húṇ;
koí bagair mere wasíle ke Báp pás nahíṇ á saktá. 7 Agar tum mujhe jánte, to
mere Báp ko bhí jánte, aur ab tum use jánte ho, aur use dekhá hai. 8 Filip ne
use kahá, Ai Ḳhudáwand, Báp ko hameṇ dikhlá, to hameṇ bas hai. 9 Yusúạ ne
use kahá, Ai Filip, maiṇ itní muddat se tumháre sáth húṇ, aur ab tak tú mujhe
nahíṇ jántá? Jis ne mujhe dekhá hai, us ne Báp ko dekhá hai; aur tú kyúnkar
kahtá hai, ki Báp ko hameṇ dikhlá? 10 Kyá tú ímán nahíṇ látá, ki maiṇ Báp
meṇ húṇ, aur Báp mujh meṇ hai? Jo báteṇ maiṇ tumheṇ kahtá húṇ, maiṇ áp se
nahíṇ kahtá; balki Báp, jo mujh meṇ rahtá hai, wuh ye kám kartá hai. 11 Merí
bát ko báwar karo, ki maiṇ Báp meṇ húṇ aur Báp mujh meṇ hai, aur nahíṇ to
kámoṇ ke liye mujhe sach jáno. 12 Main tum se sach sach kahtá húṇ, Jo mujh
par ímán látá hai, ye kám jo maiṇ kartá húṇ, wuh bhí karegá, aur uṇ se baṛe kám
karegá; kyúnki maiṇ apne Báp ke pás játá húṇ. 13 Aur jo kuchh tum log
mere nám se mángoge, maiṇ wuhí karúngá, tá ki Báp Beṭe se jalál páwe. 14
Agar tum mere nám se kuchh mángoge, maiṇ wuhí karúngá. 15 Agar tum mujhe
piyár karte ho, to mere hukmoṇ par ạmal karo. 16 Aur maiṇ Báp se mángúngá, aur
wuh tumheṇ dúsrá Tasallídenewálá baḳhshegá, ki abad tak tumháre sáth rahe; yaạne
Rúh i Haqq, 17 Jise dunyá qabúl nahíṇ kar saktí, kyúnki wuh use nahíṇ dekhtí,
aur na use jántí hai; lekin tum use jánte ho, kyúnki wuh tumháre sáth rahtí hai,
aur tum meṇ howegí. 18 Maiṇ tum ko yatím na chhoṛúngá; maiṇ tumháre pás phir
áúngá. 19 Ab thoṛí der hai ki dunyá mujhe phir na dekhegí; par tum mujhe
dekhoge: kyúnki maiṇ jítá húṇ, aur tum bhí jíoge. 20 Us roz tum jánoge, ki maiṇ
Báp meṇ, aur tum mujh meṇ, aur maiṇ tum meṇ húṇ. 21 Jo mere hukmoṇ ko

rakhtá hai, aur unheṉ hifz kartá hai, wuhí mujhe piyár kartá hai. Par jo mujhe piyár
kartá hai, mere Báp ká piyárá hogá; aur maiṉ use piyár karúngá, aur apne taíṉ us
par záhir karúngá. 22 Yahúdáh ne, na wuh jo Insqaryat thá, use kahá, ki Ai Ḳhudá-
wand, tú kyúnkar apne taíṉ ham par záhir karegá, par dunyá par nahíṉ? 23
Yusúạ ne jawáb meṉ use kahá, ki Agar koí mujhe piyár kartá hai, wuh mere kalám
ko hifz karegá, aur merá Báp use piyár karegá, aur ham us ke pás áwenge, aur us
ke sáth búdbásh karenge. 24 Jo mujhe piyár nahíṉ kartá, merí báteṉ ko hifz nahíṉ
kartá hai. Aur wuh kalám, jo tum sunte ho, merá nahíṉ, balki mere Báp ká hai,
jis ne mujhe bhejá. 25 Maiṉ ne ye báteṉ tumháre sáth hote húe tum se kahíṉ.
26 Par wuh Tasallídenewálí Rúh i Quds, jise Báp mere nám se bhejegá, wuhí
tumheṉ sab kuchh sikhláwegí, aur sab kuchh, jo maiṉ ne tum se kahá hai, tumheṉ
yád diláwegí. 27 Salám maiṉ tum ko de játá húṉ, apná salám maiṉ tumheṉ detá
húṉ; na jis tarah se dunyá detí hai, maiṉ tumheṉ detá húṉ. 28 Tumhárá dil na
ghabráe, aur na ḍare. Tum sun chuke ho, ki maiṉ ne tumheṉ kahá, ki Maiṉ játá
húṉ, aur tum pás phir átá húṉ. Agar tum mujhe piyár karte, to merí us bát se
ḳhush hote, ki maiṉ Báp ke pás játá húṉ, kyúnki merá Báp mujh se baṛá hai. 29
Aur ab us ke hone se peshtar maiṉ ne tum ko kahá hai, tá ki jab ho jáe, tum ímán
láo. 30 Baạd is ke maiṉ tum se bahut báteṉ na karúngí; kyúnki is dunyá ká
sardár átá hai, par us ká mujh meṉ kuchh nahíṉ. 31 Par tá ki dunyá jáne, kí
maiṉ Báp ko piyár kartá húṉ, aur jaisá Báp ne mujhe farmáyá, waisá hí kartá húṉ.
Uṭho yaháṉ se chaleṉ.

XV. BAB.

1 Maiṉ sache angúr ká daraḳht húṉ, aur merá Báp bágbán hai. 2 Jo sháḳh
mujh meṉ phal nahíṉ látí, wuh use toṛ ḍáltá hai; aur jo phal látí, wuh use sáf
kartá hai, ki ziyáda phal láwe. 3 Ab tum suḳhan ke sabab, jo maiṉ ne tum se
kahá, pák ho. 4 Mujh meṉ raho, aur maiṉ tum meṉ. Jis tarah sháḳh, agar wuh
angúr ke daráḳht meṉ na rahe, áp se phal lá nahíṉ saktí: isí tarah tum bhí, agar
mujh meṉ na raho, phal lá nahíṉ sakte ho.
5 Maiṉ angúr ká daraḳht húṉ, tum sháḳheṉ ho. Jo mujh meṉ rahtá, aur maiṉ
us meṉ, wuhí bahut phal látá hai; kyúnki mujh se judá tum kuchh kar nahíṉ sakte.
6 Jo koí mujh meṉ na rahe, wuh sháḳh kí tarah phenká játá, aur súkh játá hai;
aur log unheṉ baṭorte aur ág meṉ jhonkte haiṉ, aur we jalte haiṉ. 7 Agar tum mujh
meṉ raho, aur merí báteṉ tum meṉ raheṉ, jo cháhoge, mángoge, aur tumháre liye
wuh hogá. 8 Mere Báp ká jalál us se hai, ki tum bahut phal láo, aur tum mere
shágird hoge. 9 Jaisá Báp ne mujhe piyár kiyá, waisá maiṉ ne tumheṉ bhí piyár
kiyá : mere piyár meṉ sábit raho. 10 Agar tum mere hukmoṉ ko hifz karo, tum
mere piyár meṉ rahoge, jaisá maiṉ ne apne Báp ke hukmoṉ ko hifz kiyá, aur us ke
piyár meṉ rahtá húṉ. 11 Maiṉ ne yih tum se kahá, ki merí ḳhushí tum meṉ rahe,
aur tumhárí ḳhushí púrí ho. 12 Merá hukm yih hai, ki Jaisá maiṉ ne tumheṉ pi-
yár kiyá, waisá tum ek dúsre ko piyár karo. 13 Is se ziyáda piyár koí nahíṉ kartá,
ki apne dostoṉ ke wáste apní ján de. 14 Jo kuchh ki maiṉ ne tumheṉ farmáyá,
agar tum karo, tum mere dost ho. 15 Baạd is ke maiṉ tumheṉ naukar na ka-
húngá ; kyúnki naukar nahíṉ jántá, ki us ká ḳháwind kyá kartá hai ; balki maiṉ

ne tumheṉ dost kahá, ki sab kuchh, jo maiṉ ne apne Báp se suná, maiṉ ne tumheṉ
batláyá. 16 Tum ne mujhe ikhtiyár nahíṉ kiyá, balki maiṉ ne tumheṉ ikhtiyár kiyá,
aur muqarrar kiyá, ki tum jáke phal lio, aur tumháre phal báqí rahe : tá ki mere nám
se jo kuchh tum Báp se mángo, wuh tumheṉ dewe. 17 Maiṉ tumheṉ yih hukm detá
húṉ, ki Ek dúsre ko piyár karo. 18 Agar dunyá tum se dushmaní kare, to tum jáno,
ki us ne tum se áge mujh se dushmaní kí. 19 Agar tum dunyá ke hote, to dunyá
apnoṉ ko piyár kartí ; par is liye, ki tum dunyá ke nahíṉ, balki main ne tumheṉ
dunyá se intikháb kiyá, is wáste dunyá tum se dushmaní kartí hai. 20 Us kalám
ko, jo maiṉ ne tumheṉ kahá, yád karo, ki Naukar apne kháwind se bará nahíṉ. Agar
unhoṉ ne mujhe satáyá, we tumheṉ bhí satáwenge ; agar unhoṉ ne merá kalám hifz
kiyá, we tumhárá bhí hifz karenge. 21 Lekin mere nám ke liye we tum se yih
sab karenge, kyúnki we mere bhejnewále ko nahíṉ jánte. 22 Agar maiṉ na áyá
hotá, aur unheṉ na kahtá, un ká gunáh na hotá ; lekin ab un pás un ke gunáh
ká uzr nahíṉ. 23 Jo mujh se dushmaní kartá hai, mere Báp se bhí dushmaní
kartá hai. 24 Agar maiṉ ne un ke bích meṉ ye kám, jo kisí dúsre ne nahíṉ kiye,
na kiye hote, un ká kuchh gunáh na hotá ; par ab to unhoṉ ne mujhe aur mere
Báp ko dekhá, aur adáwat kí. 25 Lekin yih húá, tá ki wuh sukhan, jo un kí shariạt
meṉ likhá hai, ki Unhoṉ ne mujh se be sabab dushmaní kí, púrá howe. 26 Par
jab wuh Tasallídenewálá áwe, jise maiṉ Báp kí taraf se tumháre pás bhejúngá,
yaạne Rúh i Haqq, jo Báp se nikaltí hai, wuhí mere liye gawáhí degí. 27 Aur
tum bhí gawáhí doge, kyúnki tum shurúạ se mere sáth ho.

XVI. BÁB.

1 Maiṉ ne ye báteṉ tumheṉ kahíṉ, ki Tum thokar na kháo. 2 We tum ko
Mahfil se nikálenge, balki wuh sáit átí hai, ki jo koí tum ko qatl kartá hai, gumán
karegá, ki Khudá kí bandagí bajá látá hai. 3 Aur we tum se is liye aise sulúk ka-
renge, ki unhoṉ ne na Báp ko aur na mujhe jáná hai. 4 Lekin maiṉ ne tum se yih
kahá hai, ki Jab wuh waqt áwe, tum yád karo, ki maiṉ ne tumheṉ yih kahá hai.
Par maiṉ ne shurúạ meṉ ye báteṉ tumheṉ na kahíṉ, kyúnki maiṉ tumháre sáth thá.
5 Par ab maiṉ apne bhejnewále ke pás játá húṉ, aur tum meṉ se koí mujh se
nahíṉ púchhtá, ki Tú kaháṉ játá hai ? 6 Aur in bátoṉ ke kahne ke sabab se
tumhárá dil gam se bhar gayá hai. 7 Lekin maiṉ tumheṉ haqq kahtá húṉ, ki tum-
háre liye merá jáná súdmand hai ; kyúnki agar maiṉ na jáúṉ, to wuh Tasallídene-
wálá tumháre pás na áwegá ; par agar maiṉ jáúṉ, to use tumháre pás bhejúngá. 8
Aur wuh áke dunyá ko gunáh se aur sadáqat se aur adálat se maalúm karwáegí.
9 Gunáh se is liye, ki we mujh par ímán na láe ; 10 Sadáqat se is liye, ki maiṉ
apne Báp ke pás jáke tum mujhe phir na dekhoge ; 11 Aur adálat se is liye, ki is
dunyá ke sardár kí adálat kí gaí hai.

12 Hanoz bahut sí báteṉ haiṉ, ki maiṉ tum se kahúṉ ; par ab tum un kí bar-
dásht kar nahíṉ sakte. 13 Par jab wuh, yaạne Rúh i Haqq áwe, wuh tamám sacháí
meṉ tumhárí hidáyat karegí. Kyúnki wuh apní na kahegí, balki jo kuchh sunegí,
so kahegí, aur wuh tumheṉ ánewálí bátoṉ kí khabar degí. 14 Wuh merí
buzurgí karegí, is liye ki wuh merí bátoṉ se legí, aur tumheṉ batáwegí. 15 Sab
kuchh jo Báp ká hai, merá hai : is wáste maiṉ ne kahá, ki Wuh merí bátoṉ se

legí, aur tumheṇ batáwegí. 16 Thoṛí der, to phir mujhe na dekhoge, aur phir
thoṛí der, to mujhe dekhoge; kyúnki maiṇ Báp pás játá húṇ.
17 Tab us ke baạze shágirdoṇ ne ápus meṇ kahá, ki Yih kyá hai, jo ham se
kahtá hai, ki Thoṛí der, to mujhe na dekhoge; aur phir thoṛí der, to mujhe dekhoge,
aur yih ki Main Báp ke pás játá húṇ? 18 Phir unhoṇ ne kahá, ki Yih thoṛí der,
jo wuh kahtá hai, kyá hai? ham nahíṇ jánte, kyá wuh kahtá hai. 19 Ab Yusúạ ne
jáná, ki we cháhte haiṇ, ki us se sawál kareṇ, aur unheṇ kahá, Kyá tum ápus meṇ us
kí taftísh karte ho, jo maiṇ ne kahá, ki Thoṛí der, to mujhe na dekhoge; aur phir
thoṛí der, to mujhe dekhoge? 20 Maiṇ tum se sach sach kahtá húṇ, ki Tum rooge
aur mátam karoge, par dunyá ḳhush hogí; tum gamgín hooge, lekin tumhári gamgíní
ḳhushí ho jáegí, 21 Aurat jab janne lagtí hai, gamgín hotí hai, ki us ká waqt pa-
hunchá; par jab wuh laṛká janí, to us ḳhushí se, ki ek ádmí dunyá meṇ paidá húá,
us dard ko yád nahíṇ kartí. 22 Aur tum ab gamgín ho; par maiṇ tumheṇ phir
dekhúngá, aur tumhárá dil shád hogá, aur tumhárí ḳhushí koí tum se chhín na
legí. 23 Aur us din tum mujh se kuchh sawál na karoge. Maiṇ tum se sach
sach kahtá húṇ, ki Jo kuchh mere nám se tum Báp se mángoge, wuh tumheṇ
degá. 24 Ab tak tum ne mere nám se kuchh nahíṇ mángá: mángo, to tum páoge,
táki tumhárí ḳhushí púrí howe. 25 Maiṇ ne ye báteṇ tamsíloṇ meṇ tumheṇ
kahíṇ, lekin wuh waqt átá hai, jab ki maiṇ tumheṇ tamsíloṇ meṇ phir na kahúngá,
balki sáf Báp kí ḳhabar tumheṇ dúngá. 26 Us din tum mere nám se mángoge, aur
maiṇ tumheṇ nahíṇ kahtá, ki maiṇ Báp se tumháre liye darḳhwást karúngá;
27 Kyúnki Báp áp tumheṇ piyár kartá hai, is liye ki tum mujhe piyár karte ho, aur
ímán láe ho, ki maiṇ Ḳhudá se niklá húṇ. 28 Maiṇ Báp se niklá húṇ, aur dunyá
meṇ áyá húṇ: phir maiṇ dunyá se widáạ hotá húṇ, aur Báp pás játá húṇ.
29 Us ke shágirdoṇ ne use kahá, Dekh ab tú sáf kahtá hai, aur tamsíl meṇ nahíṇ
kahtá. 30 Ab ham jánte haiṇ, ki tú sab kuchh jántá hai, aur muhtáj nahíṇ, ki koí
tujh se sawál kare: is se hamko yaqín húá, ki tú Ḳhudá se niklá hai. 31 Yusúạ
ne un ko jawáb diyá, Kyá tum ko ab yaqín húá? 32 Dekho, sáit átí hai, aur ab
áí hai, ki tum meṇ harek paráganda hoke apní ráh legá, aur mujh ko tanhá chhoṛ
doge; aur taubhí maiṇ tanhá nahíṇ húṇ, kyúnki Báp mere sáth hai. 33 Maiṇ ne
tumheṇ ye báteṇ kahíṇ, ki tum mujh meṇ sukh páo: tum dunyá meṇ dukh páoge;
lekin ḳhátirjamạ ho, ki maiṇ ne dunyá ko maglúb kiyá hai.

XVII. BAB.

1 Ye báteṇ Yusúạ ne kahíṇ, aur apní ánkheṇ ásmán kí taraf uṭháke kahá, ki Ai
Báp, waqt pahunchá hai: apne Beṭe kí buzurgí kar, táki terá Beṭá bhí terí buzurgí
kare: 2 Chunánchi tú ne use sab bashar par iḳhtiyár diyá hai, táki wuh un
sab ko, jinheṇ tú ne use baḳhshá, hayát i abadí baḳhshe. 3 Par hayát i abadí yih
hai, ki we tujh ko Ḳhudá ek barhaqq, aur Yusúạ Masíh ko, jise tú ne bhejá hai,
jáneṇ. 4 Maiṇ ne zamín par terá jalál záhir kiyá: jo kám tú ne mujhe karne ko diyá,
us ko maiṇ tamám kar chuká. 5 Aur ai Báp, ab tú mujhe apne pás us jalál se, jo
dunyá kí paidáish se peshtar maiṇ tere sáth rakhtá thá, muzaiyan kar. 6 Maiṇ ne
tere nám ko un logoṇ par, jinheṇ tú ne dunyá meṇ se mujhe diyá, záhir kiyá hai:
we tere the, aur tú ne unheṇ mujh ko diyá hai, aur unhoṇ ne terá kalám ko hifz

kiyá hai. 7 Ab we jánte haiṉ, ki sab kuchh, jo tú ne mujh ko diyá, terí taraf se
hai. 8 Kyúnki jo báteṉ tú ne mujhe díṉ, maiṉ ne unheṉ dí haiṉ; aur unhoṉ ne
unheṉ qabúl kiyá, aur yaqín jáná, ki maiṉ tujh se niklá húṉ, aur we ímán láe, ki tú
ne mujh ko bhejá. 9 Maiṉ un ke liye sawál kartá húṉ, maiṉ dunyá ke liye nahíṉ,
magar un ke liye, jinheṉ tú ne mujh ko diyá hai, sawál kartá húṉ: ki we tere haiṉ.
10 Aur sab mere tere haiṉ, aur tere mere; aur maiṉ un meṉ buzurgí pátá húṉ.
11 Maiṉ dunyá meṉ aur nahíṉ húngá, par ye dunyá meṉ haiṉ, aur maiṉ tere pás
átá húṉ. Ai quddús Báp, apne hí nám se unheṉ, jinheṉ tú ne mujhe baḳhshá,
mahfúz rakh, táki we hamárí tarah ek ho jáeṉ. 12 Jab tak maiṉ un ke sáth
dunyá meṉ thá, maiṉ tere nám se un kí nigahbání kartá thá,: jinheṉ tú ne mujh
ko baḳhshá, maiṉ ne mahfúz rakhá, aur Ibn ul Halák ke siwá koí un meṉ se halák
nahíṉ húá, táki kitáb púrí howe. 13 Par ab maiṉ tere pás átá húṉ, aur maiṉ ye
báteṉ dunyá meṉ kahtá húṉ, ki merí ḳhushí un meṉ púrí howe. 14 Maiṉ ne terá
kalám unheṉ diyá hai, aur dunyá un se dushmaní kartí hai; kyúnki jaisá maiṉ dunyá
ká nahíṉ húṉ, we bhí dunyá ke nahíṉ haiṉ. 15 Maiṉ yih sawál nahíṉ kartá, ki tú
unheṉ dunyá meṉ se uṭhá lewe, balki yih, ki tú unheṉ badí se bachá rakhe. 16 Jaisá
ki maiṉ dunyá ká nahíṉ húṉ, we bhí dunyá ke nahíṉ haiṉ. 17 Unheṉ apní sachái se
pák kar: terá kalám sachái hai. 18 Jis tarah tú ne mujh ko dunyá meṉ bhejá
hai, maiṉ ne bhí unheṉ dunyá meṉ bhejá. 19 Aur un ke liye maiṉ áp ko muqaddas
kartá húṉ, táki we bhí sachái se muqaddas kiye jáweṉ. 20 Maiṉ sirf un ke liye
nahíṉ, balki un ke liye bhí, jo un ke kalám se mujh par ímán láwenge, sawál kartá
húṉ, 21 Táki we sab ek howeṉ, jaisá tú, ai Báp, mujh meṉ aur maiṉ tujh meṉ,
ki we bhí ham meṉ ek howeṉ, ki dunyá ímán láwe, ki tú ne mujh ko bhejá hai.
22 Aur wuh jalál jo tú ne mujhe diyá hai, maiṉ ne unheṉ diyá hai, tá ki we jis
tarah se ki ham ek haiṉ, ek hoṉ. 23 Maiṉ un meṉ, aur tú mujh meṉ, tá ki we bhí
ek hoke kámil howeṉ, aur táki dunyá jáne, ki tú ne mujh ko bhejá hai, aur jis
tarah ki mujhe piyár kiyá, unheṉ bhí piyár kiyá hai. 24 Ai Báp, maiṉ cháhtá
húṉ, ki we bhí, jinheṉ tú ne mujh ko diyá, jaháṉ maiṉ húṉ, mere sáth howeṉ, táki
we mere jalál ko, jo tú ne mujh ko diyá hai, dekheṉ; kyúnki tú ne dunyá kí pai-
dáish se peshtar mujh ko piyár kiyá. 25 Ai sádiq Báp, dunyá tujh ko nahíṉ jántí
hai; lekin maiṉ tujh ko jántá húṉ, aur ye bhí jánte haiṉ, ki tú ne mujh ko bhejá
hai. 26 Aur maiṉ ne terá nám un par záhir kiyá hai, aur záhir karúngá, táki jis
piyár se tú ne mujhe piyár kiyá hai, wuh piyár un meṉ ho, aur maiṉ un meṉ húṉ.

XVIII. BAB.

1 Yusúạ ye báteṉ kahke apne shágirdoṉ ke sáth Kaidrún ke nále ke pár gayá,
waháṉ ek bág thá, us meṉ wuh aur us ke shágird dáḳhil húe. 2 Aur Yahúdáh
bhí, jis ne use pakaṛwáyá, wuh jagah jántá thá; kyúnki Yusúạ apne shágirdoṉ ke
sáth waháṉ aksar jáyá kartá thá. 3 Tab Yahúdáh sipáhíoṉ ká ek gol, aur sardár
káhinoṉ aur Farísoṉ ke piyáde leke mashaạloṉ, aur chirágoṉ, aur hathyároṉ ke sáth
waháṉ áyá. 4 Aur Yusúạ sab se, jo us par honewálá thá, wáqif hoke áge baṛhá,
aur un se púchhá, ki Tum kis ko ḍhúnḍhte ho? 5 We us ke jawáb meṉ bole,
Yusúạ i Nazirí ko. Yusúạ ne unheṉ kahá, ki Maiṉ húṉ. Aur Yahúdáh us ká
pakaṛwánewálá bhí un ke sáth khaṛá thá. 6 Jonhí us ne unheṉ kahá, ki Maiṉ húṉ,

we píchhe haṭke zamín par gire. 7 Tab us ne us se phir púchhá, ki Tum kis ko
ḍhúnḍhte ho? We bole, ki Yusúạ i Nazirí ko. 8 Yusúạ ne jawáb diyá, ki Maiṉ
ne tumheṉ kahá, ki Maiṉ húṉ: pas agar tum mujhe ḍhúnḍhte ho, inheṉ jáne
do. 9 Yih is liye húí, táki wuh kalám, jo us ne kahá thá, ki Jinheṉ tú ne mujh
ko diyá hai, un meṉ se maiṉ ne ek ko bhí na khoyá, púrá howe.

10 Tab Samạún Patthras ne talwár, jo us pás thí, khínchí, aur sardár káhin ke
naukar par chaláí, aur us ká dahná kán uṛá diyá, aur us naukar ká nám Malkí
thá. 11 Tab Yusúạ ne Patthras se kahá, ki Apní talwár miyán meṉ kar. Kyá wuh
piyála, jo mere Báp ne mujh ko diyá, maiṉ na píúṉ?

12 Tab sipáhíoṉ ke gol, aur un ke sardár, aur Yahúdíoṉ ke piyádoṉ ne milke
Yusúạ ko pakṛá, aur bándhá. 13 Aur we pahle use Hanná ke pás le gae; kyúnki
wuh Kayafá ká sasur thá, jo us baras sardár káhin thá. 14 Yih wuhí Kayafá hai,
jis ne Yahúdíoṉ ko saláh dí, ki Ummat ke liye ek shaḳhs ká marná bihtar hai.

15 Aur Samạún Patthras dúsre shágird ke sáth hoke Yusúạ ke píchhe ho liyá.
Wuh shágird sardár káhin ká ján pahchán thá, aur Yusúạ ke sáth sardár káhin ke
ghar meṉ gayá; 16 Par Patthras darwáze par báhar khaṛá rahá. So wuh dúsrá
shágird, jo sardár káhin ká ján pahchán thá, báhar niklá, aur darbán se kahke
Patthras ko andar láyá. 17 Tab us chhokrí ne, jo darbán thí, Patthras ko kahá,
Kyá tú bhí is shaḳhs ke shágirdoṉ meṉ se hai? Wuh bolá, ki Maiṉ nahíṉ húṉ.
18 Aur naukar aur piyáde koeloṉ kí ág sulgákar jáṛe ke sabab se khaṛe húe tápte
the; aur Patthras bhí un ke sáth khaṛá táp rahá thá.

19 Us waqt sardár káhin ne Yusúạ se us ke shágirdoṉ aur us kí taạlím kí bábat
sawál kiyá. 20 Yusúạ ne use jawáb diyá, ki Maiṉ ne álam se sáf kahá;
maiṉ ne hamesha Mahfil meṉ aur haikal meṉ, jaháṉ sab Yahúdí ikaṭṭhe áte haiṉ,
sikhláyá, aur maiṉ ne chhipáke kuchh na kahá: 21 Tú mujh se kyúṉ púchhtá
hai? sunnewáloṉ se púchh, ki maiṉ ne un se kyá kahá; dekh jo maiṉ ne kahá, we
jánte haiṉ. 22 Jab us ne yúṉ kahá, piyádoṉ meṉ se ek ne, jo házir thá, Yusúạ
ko tamáncha márke kahá, ki Tú sardár káhin ko yúṉ jawáb detá hai? 23 Yusúạ
ne use jawáb diyá, ki Agar maiṉ ne bad kahá, to badí kí gawáhí de; par agar
achchhá kahá, to mujhe kyúṉ mártá hai? 24 Aur Hanná ne use bándhke Kayafá
sardár káhin ke pás bhejá.

25 Aur Samạún Patthras khaṛá húá táptá thá. So unhoṉ ne use púchhá, Kyá
tú bhí us ke shágirdoṉ meṉ se hai? Us ne inkár karke kahá, ki Maiṉ nahíṉ húṉ.
26 Phir sardár káhin ke naukaroṉ meṉ se ek ne, jo us ká, jis ká kán Patthras ne
uṛá diyá, rishtadár thá, kahá, Kyá maiṉ ne tujhe us ke sáth bág meṉ na dekhá?
27 Tab Patthras ne phir inkár kiyá, aur wuhíṉ murg ne báng dí.

28 Tab Yusúạ ko Kayafá pás se bárgáh meṉ láe; aur yih subh ká waqt thá.
Par we ḳhud bárgáh meṉ na gae, ki nápák na howeṉ, balki fasah kháweṉ.
29 Tab Pilát un pás nikal áyá, aur kahá, ki Tum is shaḳhs par kyá daạwá rakhte
ho? 30 Unhoṉ ne jáwáb meṉ use kahá, ki Agar yih badkár na hotá, to ham use
tere hawála na karte. 31 Pilát ne unheṉ kahá, ki Tum use lejáo, aur apní sharíạt
ke mutábiq us kí ạdálat karo. Yahúdíoṉ ne use kahá, ki Ham ko iḳhtiyár nahíṉ,
ki kisí ko qatl kareṉ. 32 Yih is liye húá, táki Yusúạ kí wuh bát, jo us ne apní
maut kí tarah batáne ko kahí thí, púrí howe.

33 Tab Pilát phir bárgáh meṉ dáḳhil húá, aur Yusúạ ko buláke kahá, Kyá tú

Yahúdíoṉ ká bádsháh hai? 34 Yusúạ ne use jawáb diyá, Kyá tú yih áp se
kahtá hai, yá ki auroṉ ne mere haqq meṉ tujh se kahá hai? 35 Pilát ne jawáb
diyá, Kyá maiṉ Yahúdí húṉ? terí hí qaum ne aur sardár káhinoṉ ne tujhe mere
hawála kiyá: tú ne kyá kiyá hai? 36 Yusúạ ne jawáb diyá, ki Merí bádsháhat is
jahán kí nahíṉ hai. Agar merí bádsháhat is jahán kí hotí, to mere mulázim jang
karte, ki maiṉ Yahúdíoṉ ke hawále na kiyá játá; par ab merí bádsháhat yaháṉ kí
nahíṉ. 37 Tab Pilát ne use kahá, so kiyá tú bádsháh hai? Yusúạ ne jawáb
diyá, ki Tú sach kahtá hai, maiṉ bádsháh húṉ. Maiṉ is liye paidá húá, aur maiṉ
is wáste dunyá meṉ áyá, ki haqq per gawáhí dúṉ. Jo koí ki haqq se hai, merí
áwáz suntá hai. 38 Pilát ne use kahá, ki Haqq kyá hai? Aur yih kahke phir
Yahúdíoṉ ke pás gayá, aur unheṉ kahá, Maiṉ us ká kuchh qusúr nahíṉ pátá.
39 Par tumhárá dastúr hai, ki maiṉ tumháre liye fasah meṉ ek ko ázád karúṉ:
Kyá tum cháhte ho ki maiṉ tumháre liye Yahúdíoṉ ke bádsháh ko chhoṛ dúṉ?
40 Tab un sabhoṉ ne phir chilláke kahá, ki Is ko nahíṉ, balki Bar Abá ko. Aur
Bar Abá ḍákú thá.

XIX. BÁB.

1 Tab Pilát ne Yusúạ ko pakaṛke koṛe máre. 2 Aur sipáhíoṉ ne káṉṭoṉ ká táj
sajke us ke sir par rakhá, aur use qirmizí libás pahináke kahá, 3 Ki Yahúdíoṉ
ke bádsháh salím le; aur unhoṉ ne use tamáncha máre. 4 Tab Pilát ne do bára
báhar jáke unheṉ kahá, ki Dekho, maiṉ use tumháre pás báhar látá húṉ, ki tum
jáno, ki maiṉ us ká kuchh qusúr nahíṉ pátá húṉ. 5 Tab Yusúạ káṉṭoṉ ká táj aur
qirmizí libás pahiná húá báhar áyá. Aur Pilát ne unheṉ kahá, ki Dekh is insán
ko! 6 Pas jab sardár káhinoṉ aur piyádoṉ ne use dekhá, to chilláke kahá, ki Us
ko salíb de, salíb de! Pilát ne unheṉ kahá, ki Tum use lo, aur salíb do; kyúnki
maiṉ us ká kuchh qusúr nahíṉ pátá. 7 Yahúdíoṉ ne use jawáb diyá, ki Ham
sharíạtwále haiṉ, aur hamárí sharíạt ke mutábiq wuh wájib ul qatl hai; kyúnki us
ne apne taíṉ Khudá ká Beṭá ṭhaharáyá. 8 Jab Pilát ne yih kalám suná, aur ziyáda
ḍará. 9 Aur bárgáh meṉ phir andar áyá, aur Yusúạ se kahá, ki Tú kaháṉ ká
hai? Par Yusúạ ne us ko kuchh jawáb na diyá. 10 Tab Pilát ne use kahá, Tú
mujh se nahíṉ boltá? kyá tú nahíṉ jántá, ki mujhe ikhtiyár hai, cháhúṉ to tujhe
salíb dúṉ, aur cháhúṉ to tujhe chhoṛ dúṉ? 11 Yusúạ ne jawáb diyá, ki Agar yih
tujh ko úpar se diyá na játá, to mujh par terá kuchh ikhtiyár na hotá: so jis ne
mujhe tere hawále kiyá, us ká ziyáda gunáh hai. 12 Us waqt se Pilát ne iráda
kiyá, ki use chhoṛ de. Par Yahúdíoṉ ne chilláke kahá, ki Agar tú is ko chhoṛ
detá hai, to tú Qaisar ká dost nahíṉ: jo koí áp ko bádsháh muqarrar kartá hai,
Qaisar ká mukhálif hai.

13 Pilát yih bát sunkar Yusúạ ko báhar láyá, aur us sangfarsh maqám meṉ, jo
Ibrání meṉ Jabbata kahlátá hai, ạdálat kí masnad par baiṭhá. 14 Aur yih fasah
kí taiyárí ká waqt thá, aur chhaṭṭhí sáit qaríb thí. 15 Phir us ne Yahúdíoṉ ko
kahá, ki Dekho apná bádsháh! Par we chillá uṭhe, ki Lejá, lejá, use salíb de! Pilát
ne unheṉ kahá, Kyá maiṉ tumháre bádsháh ko salíb dúṉ? Sardár káhinoṉ ne
jawáb diyá, ki Hamárá bádsháh Qaisar ke siwá koí nahíṉ hai. 16 Tab us ne us
ko un ke hawále kiyá, ki use salíb dí jáe; aur we Yusúạ ko pakaṛke le gae.

17 So wuh apní salíb uṭháe húe us jagah ko, jo Khoprí kahlátí hai, jis ká tar-
juma Ibrání meṉ Gulgatá hai, gayá. 18 Waháṉ unhoṉ ne use, aur us ke sáth aur
do ko salíb par khínchá, har taraf ek, aur Yusúạ bích meṉ. 19 Aur Pilát ne ek kitá-
ba likhá, aur salíb par lagáyá. Wuh nawishta yih thá, YUSU'Ạ NAZIRI' YAHU'-
DI'ON KA' BA'DSHA'H, 20 Us kitába ko bahut se Yahúdíoṉ ne paṛhá; is liye
ki wuh maqám jaháṉ Yusúạ salíb pár khínchá gayá thí, shahr ke muttasil thá, aur
wuh Ibrání aur Yúnání aur Rúmí meṉ likhá thá. 21 Tab Yahúdíoṉ ke sardár
káhinoṉ ne Pilát ko kahá, ki Yahúdíoṉ ká bádsháh na likh, balki yih ki us ne kahá,
ki Maiṉ Yahúdíoṉ ká bádsháh húṉ. 22 Pilát ne jawáb diyá, ki maiṉ ne jo likhá,
so likhá.

23 Phir sipáhíoṉ ne jab Yusúạ ko salíb par khínch chuke, us ke kapṛoṉ ko leke
chár hisse kiye, har sipáhí ke liye ek, aur us ke kurte ko bhí liyá, aur kurta
bedokht sar tá sar biná húá thá. 24 Is liye unhoṉ ne ápus meṉ kahá, ki Ham use
na pháṛeṉ, balki áo us par qurạ ḍáleṉ, ki wuh kis ká hogá. Yih is liye húá, ki
kitáb, jo kahtí hai, ki We mere kapṛe ápus meṉ bánṭte haiṉ, aur mere libás par
qurạ ḍálte haiṉ, púrí howe. So sipáhíoṉ ne aisá hí kiyá.

25 Tab Yusúạ kí salíb pás us kí má, aur us kí má kí bahin Mariyam, Kleopas
kí jorú, aur Mariyam Mijdálí khaṛí thíṉ. 26 Yusúạ ne apní má ko aur us shá-
gird ko, jise wuh piyár kartá thá, pás khaṛe dekhkar apní má ko kahá, ki Ai ạurat,
apne beṭe ko dekh. 27 Phir us ne us shágird ko kahá, ki Apní má ko dekh. Aur
us ghaṛí se wuh shágird use apne ghar le gayá.

28 Bạad us ke Yusúạ ne jánkar ki ab sab kuchh púrá ho chuká, tá ki kitáb púrí
howe kahá, ki Maiṉ piyásá húṉ. 29 Ab waháṉ ek bartan sirke se bhará húá dhará
thá. So unhoṉ ne isfanj ko sirke meṉ tar karke zúfá par rakhke us ke munh meṉ
diyá. 30 Phir Yusúạ ne jab sirka chakhá, to kahá, Púrá húá! aur sir níche karke
ján dí.

31 Phir is liye ki taiyárí ká waqt thá, Yahúdíoṉ ne Pilát se ạrz kí, ki un kí ṭángeṉ
ṭoreṉ, aur lásheṉ utár le jáeṉ, tá ki sabt ke din salíb par na rah jáeṉ; kyúnki wuh
baṛá yaum i sabt thá. 32 Tab sipáhíoṉ ne áke pahle aur dúsre kí ṭángeṉ, jo us ke
sáth salíb par khínche gae the, toṛíṉ 33 Lekin jab unhoṉ ne Yusúạ ke pás áke
dekhá, ki wuh mar chuká hai, to us kí ṭángeṉ na toṛíṉ; 34 Par sipáhíoṉ meṉ se ek
ne neza se us kí paslí chhedí, aur filfaur us se lahú aur pání niklá. 35 Aur
jis ne yih dekhá, gawáhí dí, aur us kí gawáhí sach hai; aur wuh jántá hai, ki sach
kahtá hai, tá ki tum ímán láo. 36 Is liye ye báteṉ húíṉ, ki nawishta púrá howe,
ki Us kí koí haḍḍí toṛí na jáe. 37 Aur phir dúsrí kitáb kahtí hai, ki We us
par, jise unhoṉ ne chhedá, nazar kareṉge.

38 Bạad us ke Yúsuf Ramátí ne, jo Yahúdíoṉ ke ḍar se chhipke Yusúạ ká shágird
thá, Pilát se ijázat cháhí, ki Yusúạ kí lásh ko utár le jáe; aur Pilát ne us ko ijázat
dí. So wuh áyá, aur Yusúạ kí lásh utár lí. 39 Aur Nikudím bhí, jo pahle Yusúạ
pás rát ko gayá thá, áyá, aur pachás ser ke qaríb murr aur úd milake láyá. 40 Aur
unhoṉ ne Yusúạ kí lásh leke sútí kapṛe se khushbúíoṉ ke sáth Yahúdíoṉ ke daf-
náne ke dastúr ke mutábiq kafnáyá. 41 Aur jis jagah use salíb dí gaí thí, ek bág
thá, aur us bág meṉ ek nayí qabr thí, jis meṉ koí kabhú dhará na gayá thá. 42
So unhoṉ ne Yusúạ ko Yahúdíoṉ kí taiyárí ke sabab se wahíṉ rakhá; kyúnki yih
qabr nazdík thí.

XX. BA'B.

1 Par hafte ke pahle din Mariyam Mijdálí tarke aisá ki hanoz andherá thá, qabr
par áí, aur patthar ko qabr se ḍhalká dekhá. 2 Tab wuh Samaún Patthras aur us
dúsre shágird pás, jise Yusúạ piyár kartá thá, dauṛí áí, aur unheṉ kahá, ki Ḳhudá-
wand ko qabr meṉ se le gae, aur ham nahíṉ jánte, ki use kaháṉ rakhá. 3 Tab
Patthras aur wuh dúsrá shágird nikle, aur qabr par gae. 4 Aur we donoṉ ek sáth
dauṛe, par dúsrá shágird Patthras se baṛh gayá, aur qabr par pahle pahunchá.
5 Us ne jhukke súti kapṛe paṛe dekhe, par wuh andar na gayá. 6 Phir Samaún
Patthras us ke baạd pahunchá, aur qabr ke andar gayá, aur súti kapṛe paṛe húe
dekhe. 7 Aur wuh rúmál, jis se us ká sir bandhá thá, na un súti kapṛoṉ ke sáth,
balki judá lapeṭá húá ek jagah paṛá dekhá. 8 Tab dúsrá shágird bhí, jo qabr
par pahle áyá thá, andar gayá, aur dekhkar ímán láyá. 9 Kyúnki we hanoz kitáb
ko na samajhte the, ki us ká murdoṉ meṉ se phir uṭhná zurúr hai. 10 Tab we
shágird phir apnoṉ ke pás gae.

11 Par Mariyam báhar qabr ke pás rotí húí khaṛí rahí, aur rotí húí jo qabr meṉ
jhukke nazar kí, 12 Do firishte safed libás meṉ ek sirháne aur dúsrá paitáne, jaháṉ
Yusúạ kí lásh rakhí thí, baiṭhe húe dekhe. 13 Unhoṉ ne use kahá, ki Ai ạurat,
tú kyúṉ rotí hai? Us ne kahá, Is liye ki we mere Ḳhudáwand ko le gae, aur
maiṉ jántí nahíṉ, ki unhoṉ ne use kaháṉ rakhá. 14 Jab wuh yúṉ kah chukí,
to píchhe phirí, aur Yusúạ ko khaṛe dekhá, par na pahchání, ki wuh Yusúạ hai.
15 Yusúạ ne use kahá, Ai ạurat, tú kyúṉ rotí hai? kise ḍhúṉḍhtí hai? Us ne use
bágbán jánke kahá, ki Sáhib, agar tú use yaháṉ se le gayá hai, to mujh se
kah, ki use kaháṉ rakhá hai, ki maiṉ use le jáúngí. 16 Yusúạ ne use kahá,
Ai Mariyam! Wuh mutawajjih húí, aur use kahá, Rabbúní! yaạne Ai ustád. 17
Yusúạ ne use kahá, Mujh ko mat chhú, kyúnki maiṉ hanoz apne Báp ke pás
úpar nahíṉ gayá; par mere bháíoṉ pás já, aur unheṉ kah, ki Maiṉ úpar apne
Báp aur tumháre Báp pás, aur apne Ḳhudá aur tumháre Ḳhudá pás játá húṉ.
18 Mariyam Mijdálí áí, aur shágirdoṉ se kahá, ki Maiṉ ne Ḳhudáwand ko dekhá,
aur us ne mujhe ye báteṉ kahíṉ.

19 Phir hafte ke us pahle din kí shám ke waqt, jab us jagah ke darwáze, jaháṉ
sab shágird jamạ húe the, Yahúdíoṉ ke ḍar se band the, Yusúạ áyá, aur bích
meṉ khaṛá húá, aur unheṉ kahá, Tum par salám. 20 Aur yúṉ kahke apne háthoṉ
aur pahlú ko unheṉ dikhláyá. Tab shágird Ḳhudáwand ko dekhke ḳhush húe.
21 Aur Yusúạ ne phir unheṉ kahá, Tum par salám. Jis tarah Báp ne mujhe bhejá
hai, maiṉ bhí usí tarah tumheṉ bhejtá húṉ. 22 Us ne yih kahke un par
phúnká, aur kahá, ki Tum Rúh i Quds lo. 23 Jin ke gunáhoṉ ko tum
baḳhsho, un ke baḳhshe jáenge; jin ke tum muạf na karo, un ke muạf kiye na
jáenge.

24 Aur Taum un bárah meṉ se, jis ká laqab Dodamus thá, Yusúạ ke áte waqt
un ke sáth na thá. 25 Tab aur shágirdoṉ ne use kahá, ki Ham ne Ḳhudáwand
ko dekhá hai. Par us ne unheṉ kahá, Bagair us ke ki maiṉ us ke háthoṉ meṉ me-
ḳhoṉ ke nishán dekhúṉ, aur meḳhoṉ ke nishánoṉ meṉ apní unglí ḍálúṉ, aur apne
háth ko us kí paslí par rakhúṉ, maiṉ kabhú ímán na láúngá. 26 A'ṭh roz ke baạd
jab us ke shágird andar the, aur Tauam un ke sáth thá, darwáze band hote húe

Yusúạ áyá, aur bích meṉ khaṛá hoke bolá, Tum par salám. 27 Phir us ne Tauam
ko kahá, ki Apní unglí pás lá, aur mere háthoṉ ko dekh, aur apná háth pás lá, aur
use mere pahlú meṉ rakh, aur beiạtiqád mat ho, balki múmin ho. 28 Tauam ne
jawáb meṉ us ko kahá, Ai mere Ḳhudáwand, aur Ai mere Ḳhudá. 29 Yusúạ
ne use kahá, Ai Tauam, is liye ki tú ne mujh ko dekhá hai, tú ímán láyá : mubá-
rak we, jo nahín dekhte, aur ímán láte haiṉ.

30 Aur Yusúạ bahut se aur muạjize, jo is kitáb meṉ likhe nahíṉ gae, apne
shágirdoṉ ke sámhne dikháe ; 31 Lekin ye likhe gae, tá ki tum ímán láo, ki
Yusúạ hai Masíh, Beṭá Ḳhudá ká, aur tá ki tum ímán láke us ke nám se hayát
páo.

XXI. BAB.

1 Baạd us ke Yusúạ ne phir apne taíṉ daryá i Tiberiyá par shágirdoṉ ko dikhláyá,
aur is tarah záhir húá, 2 Ki Samạún Patthras, aur Tauam, jo Dodamus kahlátá hai,
aur Qanah i Jalíl ká Nataniel, aur Zabdí ke beṭe, aur us ke shágirdoṉ meṉ se aur
do ikaṭṭhe the. 3 Samạún Patthras ne unheṉ kahá, ki Maiṉ machhlí ke shikár ko
játá húṉ. Unhoṉ ne kahá, Ham bhí tere sáth chalenge. We nikalke fauran kishtí
par chaṛhe, par us rát kuchh na pakṛá. 4 Aur joṉ subh húí, Yusúạ kanáre par
khaṛá thá, lekin shágirdoṉ ne na jáná, ki wuh Yusúạ hai. 5 Tab Yusúạ ne unheṉ
kahá, Ai farzando, kyá tumháre pás kuchh kháne ko hai ? Unhoṉ ne jawáb diyá,
Nahíṉ. 6 Us ne kahá, Kishtí kí dahní taraf jál ḍálo, ki tum páoge. So unhoṉ
ne ḍálá, aur machhlíoṉ kí kasrat se use khínch na sake. 7 Is liye us shágird ne,
jise Yusúạ piyár kartá thá, Patthras se kahá, Yih Ḳhudáwand hai. Ab Samạún
Patthras ne sunke, ki wuh Khudáwand hai, kurta kamar se bándhá, kyúnki wuh
nangá thá, aur apne taíṉ daryá meṉ ḍál diyá. 8 Aur báqí shágird machhlíoṉ ká
jál khínchte húe kishtí par áe, kyúnki we kanáre se dúr na the, magar qaríb do
sau háth ke. 9 Joṉ kanáre par áe, unhoṉ ne koeloṉ kí ág, aur us par machhlí
rakhí húí, aur roṭí dekhí. 10 Yusúạ ne unheṉ kahá, Un machhlíoṉ meṉ se, jo
tum ne abhí pakṛíṉ, láo. 11 Samạún Patthras ne jáke jál ek sau tirpan baṛí baṛí
machhlíoṉ se bhará húá khínchá : báwujúd ki machhlíáṉ us wufúr se thíṉ, jál na
phaṭá. 12 Yusúạ ne unheṉ kahá, ki Ao chásht kháo. Aur shágirdoṉ meṉ se kisí
ko juraat na húí, ki us se púchhe, Tú kaun hai ? kyúnki we jánte the, ki wuh
Ḳhudáwand hai. 13 So Yusúạ ne áke roṭí lí, aur unheṉ dí, aur usí tarah se
machhlí bhí. 14 Yih tísrá martaba thá, ki Yusúạ ne murdoṉ meṉ se jí uṭhkar
apne taíṉ shágirdoṉ ko dikhláyá.

15 Aur jab we kháná khá chuke, Yusúạ ne Samạún Patthras ko kahá, Ai Sa-
mạún bin Yúnah, kyá tú mujhe in se ziyáda piyár kartá hai ? Us ne use kahá,
Háṉ, Ai Ḳhudáwand, tú ḳhud jántá hai, ki maiṉ tujhe piyár kartá húṉ ! 16 Yusúạ
ne use kahá, ki Mere barre chará. Us ne do bára use phir kahá, ki Ai Samạún bin
Yúnah, Kyá tú mujhe piyár kartá hai ? Wuh bolá, Háṉ, ai Ḳhudáwand, tú to jántá
hai, ki maiṉ tujh ko piyár kartá húṉ. 17 Us ne use kahá, ki Merí bheṛeṉ chará.
Us ne use tísre martaba kahá, ki Ai Samạún bin Yúnah, Kyá tú mujhe piyár kartá
hai ? Tab Patthras is liye, ki us ne tísrí bár use kahá, Kyá tú mujhe piyár kartá hai,

dilgír húá, aur use kahá, ki Ai Khudáwand, tú to sab kuchh jántá hai ; tú ágáh
hai, ki maiṉ tujhe piyár kartá húṉ. Yusúa ne use kahá, Tú merí bheṛeṉ chará. 18
Maiṉ tujh se sach sach kahtá húṉ, ki jab tak tú jawán thá, tú apní kamar bándhtá
thá, aur jaháṉ kahiṉ cháhtá thá, játá thá ; par jab tú búṛhá hogá, to apne háthoṉ
ko phailáwegá, aur dúsrá terí kamar bándhegá, aur waháṉ jaháṉ tú na cháhe, tujhe
lejáegá. 19 Us ne yih khabar dí, ki wuh kaunsí maut se Khudá ká jalál záhir
karegá. Aur yúṉ kahke use kahá, ki Mere píchhe ho le.

20 Tab Patthras ne mutawajjih hoke us shágird ko, jise Yusúa piyár kartá thá,
jis ne rát ko us ke sína par girke púchhá thá, ki Ai Khundáwand, wuh jo tujhe
pakaṛwátá hai, kaun hai ? píchhe áte dekhá. 21 Patthras ne use dekhke Yusúa
ko kahá, ki Ai Khudáwand, is ká kyá hogá ? 22 Yusúa ne use kahá, ki Agar
maiṉ cháhúṉ, ki wuh mere áne tak yahíṉ ṭhahare, to tujhe kyá ? tú mere píchhe
chalá á. 23 So bháíon meṉ yih bát mashhúr húí, ki Wuh shágird na maregá.
Lekin Yusúa ne use nahíṉ kahá, ki Wuh na maregá, magar yih kahá, ki Agar
maiṉ cháhúṉ, ki wuh mere áne tak ṭhahare, to tujhe kyá ?

24 Yih wuh shágird hai, jo in bátoṉ ká gawáh hai, aur un ká likhnewálá ; aur
ham jánte haiṉ, ki us kí gawáhí sach hai. 25 Aur bhí bahut se kám haiṉ, jo
Yusúa ne kiye ; agar we judá judá likhe jáṭe, maiṉ samajhtá húṉ, ki dunyá likhí
húí kibátoṉ ko jagah na detí. Ámín.

RASU-LOṈ KE AAMAL.

I. BAB.

1 Ai Deofile, jo kuchh ki Yusúa kartá aur sikhlátá rahá, 2 Us din tak, ki
wuh Rúh ul Quds se un rasúloṉ ko, jo us ke barguzída the, farmán deke úpar
uṭháyá gayá, maiṉ wuh sab pahlí kitáb meṉ bayán kar chuká. 3 Un par us ne
baad apne marne ke áp ko bahutsí qawí dalíloṉ se zinda sábit kiyá ; ki wuh chálís
din tak unheṉ nazar áyá kiyá, aur Khudá kí bádsháhat kí báteṉ kahtá rahá. 4 Aur
un kí jamáat meṉ dákhil hoke unheṉ hukm kiyá, ki Yarúsalam se báhar na jáo,
balki jo waada ki Báp ne kiyá, jis ká zikr tum mujh se sun chuke ho, us ká intizár
karo. 5 Ki Yúhanná to pání meṉ baptisma diyá, par tum thoṛe dinoṉ ke baad Rúh
i Quds se baptismáe jáoge. 6 Aur unhoṉ ne ikaṭṭhe hoke us se sawál kiyá, ki Ai
Khudáwand, kyá tú isí waqt baní Isráel kí bádsháhat bahál kartá hai ? 7 Us ne
unheṉ kahá, ki Tumhárá kám nahíṉ, ki un waqtoṉ aur mausimoṉ ko, jinheṉ Báp
ne apne ikhtiyár meṉ rakhá hai, jáno ; 8 Lekin tum Rúh i Quds kí, jo tum par
utregí, qudrat páoge, aur tum Yarúsalam aur sárí Yahúdáh aur Samrún meṉ intihá
i zamín tak mere gawáh hoge.

9 Aur wuh ye báteṉ kahke un ke dekhte húe úpar uṭháyá gayá, aur badlí ne
use un kí nazar se áp meṉ chhipá liyá. 10 Aur wuh jab chalá játá thá, aur we
ásmán kí samt tak rahe the, dekho, ki do mard safed poshák meṉ un pás záhir húe,
aur kahne lage, 11 Ki Ai Jalílío, tum kyúṉ khaṛe ásmán kí taraf takte ho ? Yihí

Yusúa, jo tumhárc pás se ásmán par uṭháyá gayá hai, jis tarah tum ne usc ásmán
par játe dekhá, usí tarah phir áwegá. 12 Tab we us pahár se, jo Zaitún kahlátá,
aur Yarúsalam se sabt kí manzil par hai, Yarúsalam ko phire. 13 Aur jab dákhil
húe, to ek bálákhánc par gae, wahán Patthras, aur Yaaqúb, aur Yúhanná, aur
Andriyás, aur Filip, aur Tauam, aur Bar Talmí, aur Matí, aur Khalfí ká beṭá
Yaaqúb, aur Samaún Qáni, aur Yaaqúb ká bhái Yahúdáh rahte the. 14 Ye sab
auraton aur Yusúa kí má Mariyam, aur us ke bháíon ke sáth dil lagáke namáz
aur duá kar rahe the.
15 Aur un dinon men Patthras shágirdon ke bích men, jo sab ke sab ek sau bís
ke qaríb the, khaṛá hoke bolá, 16 Ki Ai mard bháío, zurúr thá, ki wuh bát, jo Rúh
i Quds ne Dáúd ke munh se Yahúdáh ke haqq men, jo Yusúa ke pakaṛnewálon ká
rahnumá húá, peshtar kahí thí, púrí howe; 17 Kyúnki wuh ham men giná gayá,
aur is khidmat ká hissa páyá thá. 18 Pas us shakhs ne badkárí kí mazdúrí se ek
khet mol liyá, aur aundhe munh girá, aur us ká peṭ phaṭ gayá, aur us kí sárí antríán
nikal paṛín. 19 Aur yih Yarúsalam ke sab báshindon ko maalúm húá, yahán tak,
ki us khet ká nám un kí zubán men Haqil damá húá, jis ká tarjuma Khún ká
khet hai. 20 Kyúnki Zabúron kí kitáb men likhá hai, ki Us ká makán wírán
howe, aur koí rahnewálá us men na ho; aur dúsrá us kí nigáhbání lewe. 21 Pas
zurúr hai, ki un mardon men se, jo har waqt hamáre sáth the, jab ki Khudáwand
Yusúa hamáre darmiyán áyá jáyá kartá thá, 22 Yúhanná ke baptismá se lekar us
roz tak, ki wuh hamáre pás se úpar uṭháyá gayá, ek hamáre sáth us kí qiyámat
ká gawáh howe. 23 So unhon ne do ko khaṛá kiyá, ek Yúsuf jis ká urf Bar Sabá,
aur laqab Justus thá, aur dúsrá Matiyáh. 24 Aur duá men kahá, Ai Khudáwand,
jo sab ádmíon ke dilon se ágáh hai, dikhá ki in donon men se tú ne kis ko ikhtiyár
kiyá, 25 Ki wuh is khidmat, aur risálat ká hissa le, jis se Yahúdáh khárij húá,
ki apní jagah ko jáwe. 26 Aur unhon ne qura ḍálá, aur qura Matiyáh ke nám
par niklá: tab wuh un giyárah rasúlon men shámil húá.

II. BAB

1 Aur jab Haftou kí Íd ká din áyá, we sab ek dil hokar ikaṭṭhe the. 2 Tab
nágáh ásmán se ek áwáz ái jaise baṛe túfán kí hotí hai, aur us se sárá ghar jahán
we baiṭhe the, gúnj gayá. 3 Aur unhen átash ke se zabáne mutafarraq nazar áe,
aur un men se har ek par ṭhahar gae. 4 Tab we sab Rúh i Quds se bhar jáke aur
zabánon se, jaisá Rúh ne unhen talaffuz bakhshá, bolne lage.
5 Aur har ek qaum men se, jo ásmán ke níche hai, khudáparast Yahúdí log us
waqt Yarúsalam men á rahe the. 6 Jab yih áwáz ái, log jama húe, aur ghabráe,
kyúnki har ek ne unhen apní bolí bolte suná. 7 Aur we sab hairán aur mutaajjib
hokar ápus men kahne lage, Kyá ye sab, jo bolte hain, Jalílí nahín? 8 Phir kyún-
kar ham men se har ek apne watan kí bolí suntá hai; 9 Ham Pársí, aur Mádí, aur
Ailámí, aur Arám Naharain, aur Yahúdáh, aur Kappadokiyá, aur Pantus, aur Ashiyá,
10 Aur Frigiyá, aur Pamfíliyá, aur Misr, aur Libiyá ke us nawáhí ke báshinde, jo
Qúrána ke qaríb hai, aur Rúmí musáfir kyá aslí kyá dákhalí Yahúdí, 11 Qaretí
aur Arab, ham kyúnkar sunte hain, ki we hamárí zabánon se Khudá kí umda

báteŋ bayán karte haiŋ? 12 Aur we sab hairán húe, aur shubhe meŋ hokar
ápus meŋ kahne lage, ki Yih kyá hogá? 13 Par baaze hansí se bole, ki Ye sharáb
ke nashe meŋ haiŋ.

14 Tab Patthras un gyárah ke sáth khaṛá hoke unheŋ buland áwáz se kahá,
ki Ai Yahúdí mardo, aur Yarúsalam ke sáre rahnewálo, yih tumheŋ maalúm howe,
aur kán lagáke merí báteŋ suno. 15 Ye log jaisá tum gumán karte ho, matwále
nahíŋ; kyúnki yih din kí tísrí sáit hai. 16 Balki yih wuh hai, jo Yúel nabí kí
maarifat se farmáyá gayá, 17 Ki Ḳhudá kahtá hai, Pichhle dinoŋ meŋ yúŋ hogá, ki
maiŋ apní Rúh ko sáre bashar par barsáúngá, aur tumháre beṭe aur tumhárí beṭíáŋ
nubúwat karenge, aur tumháre jawán rúyá ko musháhada karenge, aur tumháre
búṛhe ḳhwáb dekhenge. 18 Balki maiŋ unhíŋ dinoŋ meŋ apne gulámoŋ aur apní
launḍíoŋ par apní Rúh se barsáúngá, aur we nubúwat karenge. 19 Aur main
ásmán meŋ úpar ajáib, aur tale zamín par garáib dikhláúngá, yaane lahú aur ág
aur dhúwán ká gubár. 20 Áftáb táríkí se, aur máhtáb lahú se mubaddal ho
jáegá, us se áge, ki Ḳhudáwand ká baṛá aur ḳhaufnák din á pahunche. 21 Aur
aisá hogá, ki jo koí Ḳhudáwand ká nám legá, so naját páwegá.

22 Ai baní Isráel, ye báteŋ suno: Yusúa i Nazirí ek mard thá, jis ká Ḳhudá kí
taraf se honá tum par sábit kiyá gayá hai un muajizoŋ aur karámatoŋ aur nishánoŋ
se, jo Ḳhudá ne us ke wasíle se tumháre bích meŋ dikhláe, jaisá ki tum áp bhí
jánte ho. 23 Use jab wuh Ḳhudá kí qazá i mubram aur ilm i qadím se hawála
kiyá gayá, tum ne pakṛá, aur bure háthoŋ se salíb par gáṛke qatl kiyá: 24 Use
Ḳhudá ne maut kí bandishoŋ ko kholke phir uṭháyá; kyúnki mumkin na thá, ki
wuh maut meŋ giriftár rahe. 25 Isliye ki Dáúd us ke haqq meŋ kahtá hai, Merí
nigáh hamesha Ḳhudáwand par hai, kyúnki wuh mere dahne háth hai, mujh ko
kabhí lagzish na hogí. 26 So merá dil ḳhush hai, aur merí zubán shád hai; merá
jism bhí tawakkul meŋ chain karegá. 27 Ki tú merí ján ko pátál meŋ rahne na
degá, aur tú apne muqaddas ko saṛne na degá. 28 Tú mujh ko zindagání kí ráh
dikhláwegá, tú apne huzúr meŋ mujhe ḳhushí se ser karegá. 29 Ai mard bháío,
rawá hai, ki maiŋ qaum ke raís Dáúd ká zikr tum se beparwá karúŋ, ki wuh mará,
aur gáṛá bhí gayá, aur áj tak us kí gor ham meŋ hai. 30 Pas wuh nabí hoke ján-
tá thá, ki Ḳhudá ne us se qasam karke kahá ki Maiŋ Masíh ko jism kí nisbat se
tere sulb ke samra se tulúa karúngá ki tere taḳht par baiṭhe: 31 Wuh yih pahle
jánke Yusúa ke jí uṭhne kí bát kahtá thá, ki us kí ján pátál meŋ chhoṛí na jáegí,
aur us ká jism saṛ na jáegá. 32 Us Yusúa ko Ḳhudá ne uṭháyá: us ke ham sab
gawáh haiŋ. 33 Pas Ḳhudá ke dahne háth buland hoke, aur Báp se Rúh ul Quds
ká waada páke us ne yih, jo tum ab dekhte aur sunte ho, baháyá. 34 Ki Dáúd
aflák par nahíŋ gayá; lekin us ne kahá, ki Ḳhudáwand ne mere Ḳhudáwand ko
kahá, 35 Ki jab tak maiŋ tere dushmanoŋ ko tere páoŋ kí chaukí karúŋ, tú
mere dahne háth baiṭh. 36 Pas Isráel ká sárá gharáná yaqín jáne, ki Ḳhudá ne
usí Yusúa ko, jise tum ne súlí par khíṇchá, Ḳhudáwand aur Masíh kiyá.

37 Jab unhoŋ ne yih suná, to un ke dil chhid gae, aur Patthras aur báqí rasúloŋ
se kahá, ki Ai mard bháío, ham kyá kareŋ? 38 Tab Patthras ne unheŋ kahá,
Tauba karo, aur har ek tum meŋ se Yusúa Masíh ke nám par gunáhoŋ kí magfirat
ke liye baptismáyá jáwe, to tum Rúh i Quds inám páoge. 39 Kyúnki yih waada
tum se aur tumháre farzandoŋ se hai, aur un sabhoŋ se, jo dúr haiŋ, jitnoŋ ko

Ḳhudáwand, hamárá Ḳhudá, apne pás buláwegá. 40 Aur wuh bahuterí aur bátoṉ
se dalíleṉ láyá, aur targíb karke kahá, ki Tum is kajrau qaum se naját iḳhtiyár
karo. 41 Tab we ḳhushí se us ke kalám ko qabúl karke baptismáe gae. Aur usí
din tín hazár ádmí ke qaríb un meṉ shámil húe.

42 Aur we rasúloṉ kí ta̤alím, aur sharákat, aur roṭí toṛne, aur duá karne meṉ
mashgúl rahe. 43 Aur har nafs ko ḳhauf áyá, aur bahut a̤jáib o garáib rasúloṉ
se záhir húe. 44 Aur sab ímándar ek sáth the, aur sab chízoṉ meṉ sharík the;
45 Aur apní milkíyat aur asbáb bechte, aur har ek ko us kí hájat ke muwáfiq
bánṭte the. 46 Aur we roz ba roz ek dil hokar haikal meṉ rahte the, aur ghar
ghar roṭí toṛkar ḳhushí aur sáfdilí se báham kháte the; aur Ḳhudá kí saná karte
the, aur sab logoṉ ke nazdík a̤zíz the. 47 Aur Ḳhudáwand har roz naját páne-
wáloṉ ko Jamáa̤t meṉ milátá thá.

III. BÁB.

1 Ek din Patthras aur Yúhanná namáz ke waqt nauwíṉ sáit ko kaikal meṉ jáne
lage. 2 Aur log ek mádarzád langṛe ko le játe the, jis ko we har roz haikal ke us
darwáze par, jis ká nám Ḳhushnumá hai, baitháte the, ki wuh un se, jo haikal meṉ
áte the, ḳhairát mánge. 3 Us ne jo Patthras aur Yúhanná ko haikal men áte
dekhá, to un se bhíkh mángí. 4 Tab Patthras ne Yúhanná ke sáth us ko gaur se
dekhke kahá, ki Ham par nazar kar. 5 Wuh is ummed se ki un se kuchh
páwe, un ko tak rahá. 6 Tab Patthras ne kahá, ki Rúpá aur soná mere pás nahíṉ,
par jo mere pás hai, maiṉ tujhe detá húṉ: Yusúa̤ Masíh i Nazirí ke nám se uṭh, aur
chal! 7 Aur us ká dahná háth pakaṛke use uṭháyá: tab us ke páoṉ aur ṭaḳhne
filfaur ustuwár ho gae. 8 Aur wuh kúdke uṭh khaṛá húá, aur chalá, aur chaltá
phirtá, aur uchhaltá kúdtá, aur Ḳhudá ká shukr kartá húá, un ke sáth haikal meṉ
dáḳhil húá. 9 Aur sab logoṉ ne use chalte aur Ḳhudá ká shukr karte dekhá,
10 Aur us ko pahcháná, ki yih wuhí hai, jo haikal ke Ḳhushnumá darwáze par
bhíkh mángne baiṭhtá thá, aur we us se, jo us par húá thá, mutahaiyir aur dang ho
gae.

11 Aur jis waqt wuh langṛá, jo changá húá, Patthras aur Yúhanná ko lipṭá játá
thá, sab log us rawáq meṉ, jo Sulaimání kahlátá hai, niháyat muta̤ajjib hoke un pás
dauṛe áe. 12 Patthras ne yih dekhkar guroh se ḳhitáb kiyá, ki Ai baní Isráel, kyúṉ
tum is par ta̤ajjub karte ho, aur hameṉ dekh rahe ho, goyá ki ham ne apní hí qudrat
aur díndárí se us ko ḳhirámán kiyá? 13 Abirahám aur Izhák aur Ya̤aqúb ke
Ḳhudá, hamáre bápdádoṉ ke Ḳhudá ne apne Farzand Yusúa̤ ko jalál baḳhshá, jis
ko tum ne pakaṛwáyá, aur Pilát ke huzúr us ká inkár kiyá, jab ki us ne munásib
jáná, ki use chhoṛ dewe. 14 Par tum ne us quddús aur sádiq ká inkár kiyá, aur
mángá, ki ek ḳhúní tumháre wáste baḳhshá jáwe; 15 Aur zindagí ke málik
ko qatl kiyá; par Ḳhudá ne use murdoṉ meṉ se uṭháyá: us ke ham gawáh haiṉ.
16 Aur jab us ke nám par ímán láyá gayá, us ke nám ne is shaḳhs ko jise tum
dekhte ho aur jánte ho, ustuwár kiyá; aur us i̤tiqád ne, jo us se hai, tum sab ke
sámhne use yih púrí tandurustí baḳhshí.

17 Aur ab, ai bháío, maiṉ jántá húṉ, ki tum ne, aur tumháre sardároṉ ne
nádání se yih kiyá hai; 18 Par Ḳhudá ne, jo kuchh us ne apne nabíoṉ ke muṉh

se áge farmáyá, ki Masíh ko dukh uṭhána hogá, isí tarah se púrá kiyá. 19 Pas tauba
karo, aur phiro, ki tumháre gunáh miṭáe jáeṉ, táki Ḳhudáwand ke huzúr se tar o
tázagí ke aiyám áweṉ, 20 Aur wuh Yusúạ Masíh ko, jo qadím se tumháre liye
muqarrar húá, bheje, 21 Jis ká ásmán par rahná zurúr hai, jab tak ki sab bátoṉ ke
bahál karne ke aiyám, jin ke haqq meṉ Ḳhudá ne shurúạ se apne sab muqaddas
nabíoṉ ke munh se kahá hai, guzar na jáweṉ. 22 Kyúnki Músá ne bápdádoṉ se
kahá, ki Ḳhudáwand, tumhárá Ḳhudá, tumháre bháíoṉ meṉ se mere mánind
ek nabí tumháre wáste uṭháwegá; tum sab bátoṉ ke, jo wuh tum se kahe, shinawá
ho. 23 Aur aisá hogá, jo nafs ki us nabí kí na sunegá, ummat meṉ se miṭáyá
jáegá. 24 Aur sab nabíoṉ ne bhí Samúel se leke pichhloṉ tak, jitnoṉ ne kalám
kiyá, in dinoṉ kí ḳhabar bhí dí hai. 25 Tum nabíoṉ kí auląd aur us ạhd ke wáris
ho, jo Ḳhudá ne hamáre bápdádoṉ se kiyá, jab Abirahám se kahá, ki Terí nasl se
zamín ke sáre gharáne barakat páwenge. 26 So Ḳhudá ne apne Farzand Yusúạ
ko uṭháke pahle tumháre pás bhejá, ki wuh tum meṉ se har ek ko us kí badíoṉ se
pherke barakat baḳhshe.

IV. BAB.

1 Aur jab we logoṉ se kah rahe the, káhin aur haikal ke amír aur Sadúq un
pás áke khaṛe the, 2 Aur is wáste ranjída húe, ki we logoṉ ko sikhláte, aur Yusúạ
ke haqq meṉ murdoṉ meṉ se jí uṭhne kí ḳhabar dete the. 3 Aur unhoṉ ne un
par háth ḍále, aur dúsre din tak qaid meṉ rakhá, kyúnki shám ká waqt thá.
4 Par kalám ke sunnewáloṉ meṉ se bahutere ímán láe, aur we shumár meṉ
pánch hazár mard ke qaríb húe.

5 Aur dúsre din yúṉ húá, ki un ke sardár, aur Buzurg, aur áfir, 6 Aur sardár
káhin Hanná, aur Kayafá, aur Yúhanná, aur Sikandar, aur sardár káhin ke sab
qarábatí Yarúsalam meṉ jamạ húe; 7 Aur unheṉ bích meṉ khaṛá karke púchhá,
ki Tum ne kis iḳhtiyár aur kis nám se yih kiyá hai? 8 Tab Patthras ne Rúh i
Quds se bhar púr hoke unheṉ kahá, ki Ai guroh ke sardáro, aur baní Isráel ke
Buzurgo, 9 Agar is nek kám ke sabab, jo is langṛe ádmí par kiyá gayá, ham se
áj pursish kí játí hai, ki wuh kyúnkar changá húá: 10 To tum sab ko, aur sárí
guroh Isráel ko yih maạlúm ho, ki Yusúạ Masíh i Nazirí ke nám se, jise tum ne
salíb par khínchá, aur jise Ḳhudá ne murdoṉ meṉ se phir uṭháyá, usí se yih mard
tumháre sámhne changá khaṛá hai. 11 Yih wuh patthar hai, jise tum miạmíroṉ
ne náchíz kiyá thá, wuh kone ká sirá húá. 12 Aur kisí dúsre se naját nahíṉ;
kyúnki ásmán ke tale ádmíoṉ ko dúsrá nám nahíṉ baḳhshá gayá, jis se ham naját
pá sakeṉ.

13 Jab unhoṉ ne Patthras aur Yúhanná kí himmat dekhí, aur daryáft kiyá, ki
we beilm aur ámí log haiṉ, mutaạjjib húe, aur maạlúm kiyá, ki we Yusúạ ke sáthí
the. 14 Aur us shaḳhs ko, jo changá kiyá gayá thá, un ke sáth khaṛá dekhkar
lájawáb húe. 15 Tab unheṉ hukm karke ki we Majlis se báhar jáweṉ, ápus meṉ
saláh karne lage, 16 Ki Ham in ádmíoṉ se kyá kareṉ? kyúnki unhoṉ ne
muạtabar muạjiza dikhláyá hai, jo Yarúsalam ke sab rahnewáloṉ par záhir hai,
aur ham us ká inkár nahíṉ kar sakte; 17 Lekin táki yih ḳhalq meṉ ziyáda

mashhúr na ho, so ham unhen khúb dhamkáwen, ki phir us nám ká kisí se zikr na karen. 18 Tab unhon ne unko buláke hukm diyá, ki Yusúa ke nám par aur kabhí bát na kahná aur taalím na dená.

19 Tab Patthras aur Yúhanná ne jawáb men unhen kahá, ki Kyá Khudá ke nazdík yih durust hai, ki ham Khudá kí bát se tumhárí bát beshtar sunen, tum hí insáf karo. 20 Kyúnki mumkín nahín, ki jo ham ne dekhá aur suná hai, na kahen. 21 Tab unhon ne un ko ziyáda dhamkáke chhor diyá, is liye ki unhon ne logon ke sabab se sazá dene kí ráh na pái; kyúnki sab log us májará ke wáste Khudá kí saná karte the, 22 Ki us shakhs kí umr, jis kí shifá se muajiza dikhláyá gayá, chálís baras se úpar thí.

23 Aur we rukhsat hoke apne rafíqon ke pás gae, aur sab kuchh, jo sardár káhinon aur Buzurgon ne unhen kahá thá, bayán kiyá. 24 Unhon ne sunkar ek dil se Khudá kí taraf apní áwáz utháke kahá, ki Ai Málik, tú wuh Khudá hai, jis ne ásmán, aur zamín aur samundar, aur sab kuchh, jo un men hai, khalq kiyá. 25 Tú ne apne banda Dáúd kí zabán se kahá, ki Qaumen kis liye josh men hain, aur log bátil khiyál karte hain. 26 Zamín ke bádsháh sámhne karte hain, aur sardár Khudáwand ke aur us ke Masíh ke muqábil ek sáth faráham húe hain. 27 Ki filhaqíqat Herod aur Pantú Pilát qaumon aur Isráelí logon ke sáth tere pák Farzand Yusúa ke muqábil faráham húe hain, 28 Tá ki wuh jo tere dast o qazá ne pahle musammam kiyá, ki wuqúa men áwe, use karen. 29 Aur, ai Khudáwand, ab un kí dhamkíon ko dekh, aur apne bandon ko yih bakhsh, ki we kamál dilerí se terá kalám sunáwen. 30 Pas is liye apná háth shifá dene ko lambá kar, aur aisá kar, ki tere pák Farzand Yusúa ke nám se ajáib o garáib wáqa howen. 31 Aur jab we duá kar chuke, wuh makán, jahán we ikatthe the, larzá; aur we sab Rúh i Quds se bhar gae, aur Khudá ká kalám himmat se bole.

32 Aur ímándáron kí guroh ek dil aur ek ján thí, aur kisí ne apne asbáb men se kuchh apná na kahá, balki sab sharákat men thá. 33 Aur rasúl barí qúwat se Khudáwand Yusúa ke jí uthne par gawáhí dete the, aur un sab par bará fazl thá: 34 Is liye ki un ke darmiyán koí muhtáj na thá; kyúnki jitne kheton yá gharon ke málik the, unhen bechte the, 35 Aur bechke un kí qímaten láke rasúlon ke qadmon pás rakhte the, aur har ek ko us kí hájat ke muwáfiq bántte the. 36 Aur Yúsí, jis ká Rasúlon ne Barnabá nám rakhá, jis ká tarjuma Ibn i waaz hai, jo Láwí aur Kibris ká mutawattin thá, 37 Apní zamín ko, jo us ke tasarruf men thí, bechkar qímat ko láyá, aur Rasúlon ke qadmon pás rakhá.

V. BAB.

1 Par Hananiyáh nám ek mard ne apní jorú Safírah ke sáth báham hoke apná kuchh mál bechá, 2 Aur qímat men se kúchh rakh chhorá, so us kí jorú bhí jántí thí, aur kuchh láke rasúlon ke qadmon pás rakhá. 3 Tab Patthras ne kahá, Ai Hananiyáh, kyún tere dil men Shaitán samá gayá, ki Rúh i Quds se jhúth bole, aur zamín kí qímat men se kuchh rakh chhore? 4 Yih jab tak tere tasarruf men thí, kyá terí na thí? aur jab bik gaí, to kyá tere ikhtiyár men na thí? Tú ne apne dil men is bát ko kyún áne diyá? Tú ádmí ke áge nahín, balki Khudá ke áge jhútha húá. 5 Hananiyáh ye báten sunte hí gir pará, aur mar gayá. Tab un

sabhon ko, jinhon ne ye báten suníņ, bahut khauf áyá. 6 Aur jawánon ne uṭhke
us ko kafnáyá, aur báhar le jáke dafn kiyá.

7 Aur qaríb tín sáiton ke guzrín, ki us kí jorú us májará se bekhabar áí.
8 Patthras ne use kahá, Mujhe batlá, tú ne zamín itne ko bechí? Wuh bolí, Hán,
itne ko. 9 Phir Patthras ne use kahá, ki Tum ne kyún eká kiyá, ki Khudáwand
kí Rúh ko ázmáo? Dekh, jinhon ne tere shaukar ko gáṛá, un ke páon ástáne par
hain, aur we tujhe bhí báhar lejáenge. 10 Wuhín wuh us ke qadmon pás gir
paṛí, aur mar gaí. Aur jawánon ne áke use murda páyá, aur báhar lejáke us ke
khasam ke pás gáṛá. 11 Aur sárí Jamáạt ko, aur un sab ko, jinhon ne ye báten
suníņ, baṛá khauf áyá.

12 Aur guroh ke darmiyán Rasúlon ke háthon se bahut se ạjáib o garáib wáqạ
húe, aur we bilittifáq rawáq i Sulaimán men rahte the. 13 Aur báqí logon se kisí
ne juraat na kí, ki un men shámil ho baiṭhe; lekin guroh ne un kí takrím kí.
14 Aur mard o zan guroh guroh Khudáwand par ímán láke ziyáda hote the,
15 Yahán tak ki log ranjúron ko bázáron men láke bistaron aur takhton par
rakhte the, táki guzarte húe Patthras kí parchháín bhí un men se kisí par paṛe.
16 Aur bahutere log cháron taraf ke shahron se Yarúsalam men jamạ hone lage,
aur bímáron ko, aur un ko, jo nápák rúhon se dukh páte the, láe, aur we sab
changá kiye gae.

17 Tab sardár káhin aur us ke sáre rafíq, jo Sadúqon ke firqe ke the, hasad se
bhar jáke uṭhe, 18 Aur Rasúlon par apne háth ḍále, aur unhen zindán i ạwámm
men qaid kiyá. 19 Par Khudáwand ke firishte ne rát ko zindán ke darwázon ko
kholá, aur unhen báhar le jáke kahá, 20 Jáo, haikal men khaṛe hoke is hayát kí
sárí báten khalq se kaho. 21 We yih sunkar subh sawere haikal men dákhil hoke
taạlím dene lage. Tab sardár káhin aur us ke rafíqon ne házir hoke Majlis ko aur
baní Isráel ke sab Buzurgon ko ikaṭṭhe buláyá, aur hukm karke zindán men bhejá,
ki unhen le áen. 22 Par piyádon ne wahán pahunchke unhen zindán men na
páyá, tab ulṭe phirke khabar dí, 23 Ki Ham ne to zindán ko baṛí khabardárí se
band, aur zindánbánon ko darwázon pás khaṛe húe dekhá; par ham ne jab kholá,
to kisí ko andar na páyá.

24 Jab baṛe káhin, aur haikal ke amír, aur sardár káhinon ne ye báten suníņ,
to ghabráe, ki yih kyá hogá. 25 Tab ek ne áke un se kahá, Dekho, we mard jinhen
tum ne qaid men ḍálá thá, haikal men khaṛe hain, aur logon ko taạlím dete hain.
26 Tab amír piyádon ko leke gayá, aur unhen láyá, zabardastí se nahín, kyúnki
we logon se ḍarte the, ki unhen sangsár na karen. 27 Aur unhen láke Majlis ke
bích men khaṛá kiyá. 28 Tab sardár káhin ne un se sawál kiyá, Kyá ham ne tum
ko hukm i náfiz na kiyá, ki tum is nám se taạlím na dená? aur dekho, tum ne
Yarúsalam ko apní taạlím se bhar diyá hai, aur cháhte ho, ki us mard ká khún
ham par rakho. 29 Tab Patthras aur rasúlon ne jawáb men kahá, Ham par
wájib hai ki Khudá kí bát ko khalq kí bát se beshtar mánen. 30 Hamáre bápdá-
don ke Khudá ne Yusúạ ko, jise tum ne súlí par laṭkáke qatl kiyá thá, phir uṭháyá.
31 Use Khudá ne peshwá aur najátdenewálá ṭhaharáke apne dahne par buland kiyá,
tá ki Isráel ko tauba aur gunáhon kí magfirat bakhshe. 32 Aur Ham un báton
par us ke gawáh hain, aur Rúh i Quds bhí, jise Khudá ne unhen, jo us kí itáạt
karte hain, bakhshá hai.

33 We yih sunke dil meṉ kaṭ gae, aur un ke qatl kí mashwarat karne lage. 34
Tab Jamáliel nám ek Farís ne, jo sharạ ká muạllim aur sárí qaum meṉ mukarram
thá, Majlis meṉ uṭhke farmáyá, ki rasúloṉ ko thoṛí der báhar kareṉ, 35 Aur unheṉ
kahá, ki Ai baní Isráel, tum ḳhabardárí karo, ki in mardoṉ ke haqq meṉ kyá kiyá
cháhte ho. 36 Kyúnki in dinoṉ se peshtar Deodás ne uṭhke kahá, ki Maiṉ koí
húṉ, aur chár sau mard ke qaríb us se mil gae. Wuh márá paṛá, aur us ke sab
farmánbardár parágauda ho gae, aur náchíz húe. 37 Baạd us ke Yahúdáh i Jalílí
ismnawísí ke dinon meṉ uṭhá, aur apne píchhe bahut se logoṉ ko khínchá. Wuh
bhí halák húá, aur us ke sab farmánbardár mutafarraq ho gae. 38 So ab maiṉ
tumheṉ kahtá húṉ, ki In ádmíoṉ se báz raho, aur unheṉ chhoṛ do. Isliye ki yih
mashwara aur yih kám agar ḳhalq se hai, to barbád ho jáegá ; 39 Par agar yih
Ḳhudá se hai, to tum use barbád kar nahíṉ sakte, tá aisá na ho, ki tum Ḳhudá se
laṛnewále ṭhaharo. 40 Tab unhoṉ ne us kí bát mání, aur rasúloṉ ko buláyá, aur
unheṉ koṛe márke, aur hukm deke ki Yusúạ ke nám se bát na kareṉ, unheṉ chhoṛ
diyá. 41 So we Majlis se ḳhushwaqt chale gae, ki ham is láiq húe, ki us ke nám
ke liye behurmat howeṉ. 42 Aur we roz ba roz haikal meṉ aur ghar ghar meṉ
taạlím dene se aur Yusúạ Masíh kí ḳhushḳhabarí sunáne se báz na rahe.

VI. BÁB.

1 Aur un dinoṉ meṉ, jab shágird bahut hote the, Yúnání log Ibráníoṉ se
kuṛkuṛáne lage, ki roz roz kí ḳhidmat meṉ un kí bewoṉ kí ḳhabar nahíṉ lete
haiṉ. 2 Tab un bárah ne shágirdoṉ kí guroh ko báham buláke kahá, ki Muná-
sib nahín, ki ham Ḳhudá ke kalám ko chhoṛke mezoṉ kí ḳhidmat kareṉ. 3 Pas ai
bháío, tum áp meṉ se sát muạtabar mard, jo Rúh i Quds aur dánáí se bhare howeṉ,
intiḳháb karo, ki ham unheṉ is kám par muqarrar kareṉ ; 4 Aur ham áp namáz
meṉ aur kalám kí ḳhidmat meṉ mashgúl rahenge. 5 Yih bát sárí jamáạt ko
pasand áí : aur unhoṉ ne Istifán nám ek mard ko, jo ímán aur Rúh i Quds se
bhará thá, Aur Filip aur Praḳhoras, aur Nikánúr, aur Taimún, aur Parminas,
aur Nikulaus Antákí Nauyahúdí ko intiḳháb kiyá, 6 Aur unheṉ rasúloṉ ke áge
khaṛá kiyá, aur unhoṉ ne namáz karke un par háth rakhe. 7 Aur Ḳhudá ká kalám
phail gayá, aur Yarúsalam meṉ shágirdoṉ ká shumár baṛhtá gayá, aur káhinoṉ ká
baṛá amboh ímán ká tábạ húá.

8 Aur Istifán, jo ímán aur qúwat se bhará húá thá, baṛe muạjize aur ạjáib ḳhalq
ko dikháyá kiyá. 9 Tab Libartínoṉ, aur Qúráníoṉ, aur Sikandríoṉ, aur Kilíkiyá
aur Ashiyá ke logoṉ kí Mahfil meṉ se baạze uṭhke Istifán se bahs karne lage ; 10
Par wuh aisí ạql aur rúh se kalám kartá thá, ki we us ká sámhná na kar sake. 11
Tab unhoṉ ne logoṉ ko bhaṛkáyá ; aur we bole, ki Ham ne use Músá aur Ḳhudá
ke haqq meṉ kufr kahte suná hai. 12 Aur unhoṉ ne logoṉ, aur Buzurgoṉ, aur
sáfiroṉ ko uskáyá, aur lapakke use pakṛá, aur Majlis meṉ láe, 13 Aur jhúṭhe
gawáh khaṛe kiye, jinhoṉ ne kahá, ki Yih mard is maqám i muqaddas aur sharíạt
ke haqq meṉ kufr kahne se báz nahíṉ átá ; 14 Kyúnki ham ne use kahte suná hai,
ki Yusúạ i Nazirí is maqám ko ḍháegá, aur un rasmoṉ ko, jo Músá ne ham ko
sompe, badal ḍálegá. 15 Tab sabhoṉ ne, jo Majlis meṉ baiṭhe the, us par nazar
kí, aur us ká chihra firishte ká sá chihra dekhá.

VII. BÁB.

1 Tab sardár káhin ne púchhá, Kyá ye báten yún hain? 2 Wuh bolá, Ai mard
bháío, aur bápo, suno; Ḳhudá zú ul jalál hamáre báp Abirahám ko, jab wuh
Arám Naharain men thá, us se pahle ki wuh Harrán men já basá, nazar áyá, 3 Aur
use kahá, ki Apne mulk aur apne ḳhándán se já, aur us mulk men á, jo main tujhe
batláúngá. 4 Tab wuh Kasdíon ke mulk se jáke Harrán men basá; aur jab us ká
báp mar gayá, to Ḳhudá ne use wahán se is mulk men, jis men tum ab baste ho
láyá; 5 Par use us men kuchh mírás, balki qadam bhar na dí thí, par wạada kiyá
ki Main yih zamín tujhe aur tere bạad terí nasl ko dúngá, agarchi us waqt
us ká koí farzand na thá. 6 Par Ḳhudá ne yún farmáyá, ki Terí nasl ajnabí
mulk men pardesí hogí, aur we un ko gulámí men láwenge, aur chár sau baras
tak un se badsulúkí karenge. 7 Aur Ḳhudá ne farmáyá, ki Main us qaum ko,
jis ke we gulám howenge, sazá dúngá; aur bạad us ke we báhar áwenge, aur is
jagah men merí bandagí karenge. 8 Aur us ne us se ḳhatne ká ạhd kiyá; so us se
Izhák paidá húá, aur us ne áṭhwen din us ká ḳhatna kiyá, aur Izhák se Yaạqúb
aur Yaạqúb se bárah bápdáde paidá húe. 9 Aur bápdádon ne rashk se Yúsuf
ko Misr men bechá, par Ḳhudá us ke sáth thá; 10 Aur use sáre dukh se chhuṛáyá,
aur Misr ke bádsháh Firạún ke áge use nịamat o hikmat baḳhshí; aur us ne use
Misr aur apne sáre ghar ká wálí kiyá.

11 Aur sáre mulk i Misr aur Kanạán men kál paṛá, aur baṛá dukh húá, aur
hamáre bápdádon ko kháná na miltá thá. 12 Jab Yaạqúb ne suná, ki Misr men anáj
hai, us ne pahle hamáre bápdádon ko bhejá. 13 Aur dúsrí bár Yúsuf ne áp ko
apne bháíon par záhir kiyá; aur Yúsuf ká nasab Firạún ko daryáft húá. 14 Tab
Yúsuf ne apne báp Yaạqúb aur us ke sáre gharáne ko, jo pachhattar shaḳhs the,
bulwá bhejá. 15 So Yaạqúb Misr men áyá, wahán wuh aur hamáre bápdáde mar gae,
16 Aur we Sikm men liwáe gae, aur us maqbara men, jo Abirahám ne kuchh naqdí
deke baní Hamúr abú Sikm se ḳharídá thá, rakhe gae. 17 Jab us wạada ká
waqt, jis par Ḳhudá ne Abirahám se qasam kí thí, nazdík áyá, to log baṛhne, aur
Misr men bahut hone lage, 18 Us waqt tak ki dúsrá bádsháh, jo Yúsuf ko na jántá
thá, uṭhá. 19 Us ne hamárí qaum se chhal bal karke hamáre bápdádon ko aisá
satáyá, ki un ke bachchon ko báhar phenkwáyá, ki we jíte na rahen.

20 Us waqt Músá, jo Ḳhudá ke nazdík manzúr thá, paidá húá, aur tín mahíne
tak apne báp ke ghar men palá. 21 Aur jab wuh nikálá gayá, Firạún kí duḳhtar
ne use uṭhá liyá, aur apná beṭá karke le pálá. 22 Aur Músá ne Misríon kí sárí
hikmat men tarbiyat páí, aur qaul o fiạl men baṛá rasá thá. 23 Aur jab wuh púre
chálís baras ká húá, us ke dil men áyá, ki jáke apne bháíon baní Isráel se mulá-
qát kare. 24 Tab un men se ek ko zulm uṭháte dekhke us ne himáyat kí, aur us
Misrí ko ján se márke mazlúm ká intiqám liyá. 25 Pas us ne ḳhiyál kiyá, ki us
ke bháí samjhe, ki Ḳhudá unhen us ke wasíla se chhuṛáwegá; par we na samjhe.
26 Phir dúsre din, jab we laṛte the, wuh un pás áyá, aur cháhá, ki unhen milá de,
aur bolá, ki Ai mardo, tum to bháí ho, tum ek dúsre par kyún zulm karte ho?
27 Par us ne, jo apne qaríb par zulm kar rahá thá, use haṭáke kahá, ki Kis ne
tujh ko ham par hákim aur qází muqarrar kiyá hai? 28 Kyá jis tarah tú ne kal
Misrí ko qatl kiyá, mujh ko qatl kiyá cháhtá hai? 29 Tab Músá us kahne par
bhágá, aur Midiyán ke mulk men já rahá, wahán us se do beṭe paidá húe.

30 Aur jab chális baras guzar gae, to Ḳhudáwand ká firishta koh i Síná ke
bayábán meṉ ek jháṛí kí ág ke shuạle meṉ se use dikhláí diyá. 31 Músá dekhkar
us rúyat se hairán húá, aur jab nazdík gayá, ki use baḳhúbí dekhe, to Ḳhudáwand
kí áwáz us pás áí, 32 Ki Maiṉ tere bápdádoṉ ká Ḳhudá, Abirahám ká Ḳhudá,
aur Izhák ká Ḳhudá, aur Yaạqúb ká Ḳhudá húṉ. Tab Músá kámp gayá, aur
juraat na kí, ki dekhe. 33 Aur Ḳhudáwand ne use farmáyá, ki Jútí apne páoṉ se
utár; kyúnki yih jagah, jaháṉ tú khaṛá hai, muqaddas zamín hai. 34 Maiṉ apne
logoṉ ká dukh, jo Misr meṉ haiṉ, dekh rahá húṉ, aur un ká áh o nála sunkar
unheṉ chhuṛáne utrá húṉ; aur ab á, maiṉ tujhe Misr meṉ bhejúngá.
35 Yih Músá, jis ká unhoṉ ne inkár karke kahá, ki Kis ne tujhe ham par hákim
aur qází kiyá, usí ko Ḳhudá ne us firishte ke háth se, jo jháṛí meṉ use nazar áyá,
bhejá, ki hákim aur ázád karnewálá ho. 36 Yih shaḳhs zamín i Misr meṉ aur daryá
i qulzum aur bayábán meṉ chális baras ạjáib o garáib dikhláke unheṉ báhar nikál
láyá. 37 Yih wuh Músá hai, jis ne baní Isráel ko kahá, ki Ḳhudáwand, tumhárá
Ḳhudá, tumháre bháíoṉ meṉ se mujh sá ek nabí ko tumháre liye uṭháwegá: tum
us kí suno. 38 Yih wuhí hai jo bayábán meṉ Jamáạt ke sáth aur us firishta ke sáth
jo koh i Síná meṉ us se bát kartá thá, aur hamáre bápdádoṉ ke sáth thá, aur
zindagí ká kalám ham ko sompne ke liye páyá. 39 Par hamáre bápdádoṉ ne na
cháhá, ki us kí farmánbardárí kareṉ, balki use haṭáke apne dil meṉ Misr ko phire,
40 Aur Hárún se kahá, Hamáre liye aise maạbúd baná, jo hamáre áge áge chaleṉ;
is liye ki yih Músá, jo hameṉ zamín i Misr se báhar nikál láyá, ham nahíṉ jánte,
use kyá húá. 41 So un dinoṉ meṉ unhoṉ ne ek bachhṛá banáyá, aur but ko
qurbán guzráná, aur apne hí háth ke kámoṉ se ḳhush hone lage. 42 Tab Ḳhudá
ne un se munh pherá, aur unheṉ chhoṛ diyá, ki ásmání lashkar kí parastish kareṉ:
jaisá nabíoṉ kí kitáb meṉ likhá hai, Ai ahl i Isráel, kyá tum log chális baras tak
bayábán meṉ mere áge zabáih aur hadya guzaránte rahe? 43 Tum to Málik ke
maskan ko, aur apne maạbúd ke sitárawár kaiwán ko yaạne un múratoṉ ko, jo tum
ne parastish karne ko banáíṉ, uṭháe phire: so maiṉ tumheṉ Bábul ke pár uṭhá
le jáúngá.
44 Gawáhí ká ḳhaima, jaisá us ne, jo Músá se hamkalám thá, farmáyá, ki us
namúne ke mutábiq, jo tú ne dekhá thá, ek baná, bayábán meṉ hamáre bápdádoṉ
ke darmiyán thá. 45 Use hamáre bápdáde agloṉ se páke Yushúạ ke sáth un
qaumoṉ ke mulk meṉ, jinko Ḳhudá ne hamáre bápdádoṉ ke sámhne se ḳhárij kiyá,
láe, aur Dáúd ke dinoṉ tak rahá. 46 Us ne Ḳhudá se fazl páke murád mángí, ki
Yaạqúb ke Ḳhudá ke liye ek maskan banáe. 47 Par Sulaimán ne us ke liye ghar
banáyá. 48 Lekin Bárí Ṭaạlá háth kí banáí húí imáratoṉ meṉ nahíṉ rahtá, chunán-
chi nabí kahtá hai, ki Ásmán merá taḳht, aur zamín mere páoṉ kí chaukí hai; 49
Ḳhudáwand farmátá hai, ki Tum kaunsá ghar mere liye banáoge? yá mere árám
ká kaun sá makán hai? 50 Kyá mere háth ne ye sab chízeṉ nahíṉ banáíṉ?
51 Ai saḳht-gardano, aur diloṉ aur kánoṉ ke námaḳhtúno, tum hamesha Rúh i
Quds kí muḳhálafat karte ho, jis tarah tumháre bápdádoṉ ne kí, aisá hí tum bhí
karte ho. 52 Kaun nabíoṉ meṉ hai, jise tumháre bápdádoṉ ne na satáyá? aur
unhoṉ ne un ko qatl kiyá, jo us Sádiq ke áne kí ḳhabar dete the, jis ke pakaṛwá-
newále aur kushinde tum ab húe ho. 53 Tum ne sharíat ko firishtoṉ kí wasátat
se páyá, aur hifz na kiyá.

54 We ye báteṉ sunte hí apne diloṉ meṉ kaṭ gae, aur us par dánt písne lage.
55 Par us ne Rúh i Quds se maạmúr hoke ásmán par gaur se nazar kí, aur Ḳhudá
ká jalál, aur Yusúạ Ḳhudá ke dahne háth khaṛá húá dekhá, 56 Aur kahá, Dekh,
maiṉ ásmán ko khulá, aur Insán ke Beṭe ko Ḳhudá ke dahne háth khaṛe dekhtá
húṉ. 57 Tab unhoṉ ne baṛe shor se chilláke apne kánoṉ ko band kiyá, aur muttafiq
hoke us par lapke, 58 Aur shahr se báhar nikálke sangsár kiyá; aur gawáhoṉ ne
apne kapṛoṉ ko Sáúl nám ek jawán ke páoṉ pás rakh diyá. 59 Aur unhoṉ ne
Istífán ko sangsár kiyá; wuh us waqt duá kartá aur kahtá thá, Ki Ai Ḳhudá-
wand Yusúạ, merí rúh ko qabúl kar! 60 Tab ghuṭne ṭekke buland áwáz se
pukárá, ki Ai Ḳhudáwand, yih gunáh un par sábit na kar: aur yih kahke so gayá.
Aur Sáúl bhí us ke qatl par rází thá.

VIII. BÁB.

1 Aur us roz Yarúsalam kí Jamáạt par baṛá zulm húá, aur rasúloṉ ke siwá we sab
Yahúdáh aur Samrún kí sarzamínoṉ meṉ mutafarraq ho gae. 2 Aur ḳhudáparast
mardoṉ ne Istífán ko dafn kiyá, aur us par bahutsá roe píṭe. 3 Aur Sáúl ghar
ghar ghuske Jamáạt ko wírán kartá thá, aur mardoṉ aur ạuratoṉ ko khínchke qaid
meṉ ḍáltá thá.
4 Pas we parágandá hoke har jagah bát kí bashárat dete gae. 5 Aur Filip
Samrún kí bastí meṉ jáke waháṉ Masíh kí manádí karne lagá. 6 Aur logoṉ ne
un muạjizoṉ ko, jo Filip dikhátá thá, sunke aur dekhke us kí báteṉ bilittifáq dil se
suníṉ. 7 Isliye ki palíd rúheṉ bahut se logoṉ par se, jo ásebzada the, buland
áwáz se chilláke utríṉ, aur bahutere ardhángi aur langṛe change húe; 8 Aur us
bastí meṉ baṛí ḳhushwaqtí húí.
9 Aur us se peshtar Samạún námída ek shaḳhs us bastí meṉ záhir húá thá, jis
ne jádú karke ahl i Samrún ko behawáss kar diyá thá, aur kahtá thá, ki Maiṉ bhí
koí baṛá húṉ. 10 Aur chhoṭe baṛe sab us ke muạtaqid hoke kahte the, ki Yih
shaḳhs Ḳhudá kí baṛí qúwat hai. 11 Aur we sab us sabab se ki us ne ek muddat
se jádú karke unheṉ behawáss kar diyá thá, us ke muríd ho rahe the. 12 Par
jab unhoṉ ne Khudá kí mamlukat aur Yusúạ Masíh ke nám kí bashárat ko, jo
Filip detá thá, báwar kiyá, to kyá mard aur kyá zan sab baptismá páne lage. 13
Tab Samạún áp bhí ímán láke baptismáyá gayá, aur Filip ke sáth rahá, aur
muạjize aur baṛe nishán, jo záhir húe the, dekhkar dang húá.
14 Ab rasúloṉ ne, jo Yarúsalam meṉ the, sunkar ki Samrún ne Ḳhudá ke kalám
ko qabúl kiyá, Patthras aur Yúhanná ko un ke pás bhejá. 15 Unhoṉ ne jáke un
ke liye dúá mángí, ki we Rúh i Quds páweṉ: 16 Kyúnki wuh us waqt tak un
meṉ se kisí par názil na húí thí; par we sirf Ḳhudáwand Yusúạ ke nám par bap-
tismáe gae the. 17 Tab unhoṉ ne un par háth rakhe, aur unhoṉ ne Rúh i Quds
páí. 18 Jab Samạún ne dekhá, ki rasúloṉ ke háth rakhne se Rúh i Quds baḳhshí
játí hai, to unheṉ rúpiye guzráne, aur kahá, 19 Ki Mujh ko bhí yih iḳhtiyár do, ki
jis par maiṉ háth rakhúṉ, wuh Rúh i Quds páwe. 20 Patthras ne use kahá, ki Terá
mál tere sáth barbád ho, is liye ki tú ne gumán kiyá, ki Ḳhudá kí baḳhshish naqdí
se ḳharídí játí hai. 21 Is bát meṉ terá na hissa na baḳhrá hai, kyúnki Ḳhudá ke

áge terá dil sídhá nahín. 22 Pas apní is sharárat se tauba kar, aur Ḳhudá se
máng, ki sháyad tere dil ká gumán muáf kiyá jáwe. 23 Kyúnki main dekhtá hún,
ki tú karwe pit se bhará, aur sharárat ká banda hai. 24 Tab Samaún ne jawáb
men kahá, ki Tum mere liye Ḳhudáwand se duá mángo, ki un báton se, jo tum ne
kahín, kuchh mujh par na áwe. 25 So we gawáhí deke aur Ḳhudáwand ká kalám
kahke Yarúsalam ko phirne lage, aur Samrúníon kí bahut bastíon men ḳhush-
ḳhabarí dete gae.

26 Aur Ḳhudáwand ke firishte ne Filip se ḳhitáb karke kahá, ki Uṭh, aur janúb
kí samt us ráh par já, jo Yarúsalam se Azzah ko játí hai, aur beábád hai. 27 Wuh
uṭhke rawána húá, aur dekho, ki ek mard i Habshí ḳhwájasará, jo Habash kí malika
Kandákí ká wazír aur us ke sáre ḳhazáne ká muḳhtár thá, Yarúsalam men ibádat ke
liye áyá thá, 28 Aur phirá chalá játá thá, aur apní rath par baiṭhá húá Yasaiyáh
nabí ko paṛhtá thá. 29 Tab Rúh ne Filip ko kahá, ki Nazdík já, aur us rath
ke sáth ho le. 30 Tab Filip ne nazdík jáke use Yasaiyáh nabí ko paṛhte suná,
aur kahá, Kyá tú, jo kuchh paṛhtá hai, samajhtá hai? 31 Wuh bolá, Jab tak na koí
mujhe hidáyat kare, yih mujh se kyúnkar ho sake? Aur us ne Filip se darḳhwást
kí, ki Sawár hone ko mere sáth baiṭhiye. 32 Aur kitáb kí ibárat, jo wuh paṛhtá
thá, yih hai, Wuh barre kí mánind zabh hone ko láyá gayá; aur jaisá bheṛ apne
bálkatarnewále ke áge chup cháp hai, waisá us ne apná munh na kholá. 33 Us kí
mazlúmí men us ká insáf na húá, par us ke dúdmán ká tazkira kaun karegá?
ki us kí zindagí zamín se uṭh gaí. 34 Aur wuh ḳhwájasará Filip ko kahne lagá,
Main tujh se iltimás kartá hún, ki nabí kis ke haqq men yih kahtá hai? apne yá
dúsre shaḳhs ke? 35 Tab Filip apná munh kholke us nawishta se shurúa karke
Yusúa kí ḳhushḳhabarí use sunáne lagá.

36 Aur we safar karte húe ek jhíl ke nazdík pahunche. Tab ḳhwájasará ne
kahá, ki Dekh, pání: ab mujhe baptismá páne se kaunsí chíz roktí hai? 37 Filip
bolá, ki Agar tú bilkull apne sáre dil se ímán láyá hai, to rawá hai. Us ne jawáb
men kahá, ki Main ímán látá hún, ki Yusúa Masíh Ḳhudá ká Beṭá hai. 38 Tab
us ne hukm kiyá, ki gáṛí khaṛí karen. Aur donon Filip aur ḳhwájasará pání
men utre, aur us ne use baptismáyá. 39 Aur jab we paní se nikle, Ḳhudáwand kí
rúh Filip ko le gaí, aur ḳhwájasará ne use phir na dekhá, ki wuh ḳhushí se apní
ráh chalá gayá. 40 Aur Filip Ashdúd men namúd húá, aur us ne guzarte húe,
jab tak Qaisariyá men áyá, sab shahron men ḳhushḳhabarí dí.

IX. BAB.

1 Aur Sáúl hanoz Ḳhudáwand ke shágirdon par dhamak aur qatl men dam mártá
húá sardár káhin ke pás gayá, 2 Aur us se Dimishq kí Mahfilon ke liye is maz-
mún ke ḳhatt mánge, ki agar main kisí ko us taríq par páún, ḳhwáh aurat ḳhwáh
mard, to unhen bándhke Yarúsalam men láún. 3 Aur játe waqt jab wuh Dimishq
ke muttasil áyá, aisá húá ki nágáh ek núr ásmán se us ke gird chamká. 4 Tab
wuh zamín par gir paṛá, aur ek áwáz suní, ki use kahá, Sáúl, ai Sáúl, tú mujhe kyún
satátá hai? 5 Us ne púchhá, ki Ai Ḳhudáwand, tú kaun hai? Ḳhudáwand ne
kahá, ki Main Yusúa hún, jise tú satátá hai: tujh par dushwár hai, ki aníon par

lát máre. 6 Us ne larzán o hairán hoke kahá, Ai Khudáwand, tú kyá cháhtá hai,
main kyá karún? Khudáwand ne use kahá, Uṭh, aur shahr men dákhil ho, aur
wuh jo tujh par wájib hai, ki kare, tujhe kahá jáegá. 7 Aur us ke sáthwále mard
khaṛe rahe; ki we áwáz to sunte, par kisí ko na dekhte the. 8 Aur Sáúl zamín
par se uṭhá; par apní ánkhen kholkar kuchh na dekhá; aur we us ká háth pakaṛke
use Dimishq men láe. 9 Aur wuh tín din tak andhá rahá, aur na khátá na pítá
thá.

10 Aur Dimishq men Hananiyáh nám ek shágird thá, jise Khudá ne rúyá men
kahá, Ai Hananiyáh! Wuh bolá, Ai Khudáwand, main házir hún. 11 Khudá-
wand ne use farmáyá, Tú uṭhkar us galí men, jo Sídhí kahlátí hai, já, Yahúdáh ke
ghar men Sáúl nám ek Tarsí ko ḍhúnḍh: ki dekh, wuh duá kartá hai. 12 Aur us
ne rúyá men Hananiyáh námída ek shakhs ko dekhá hai, ki dákhil hoke us par
háth rakhá, tá ki wuh apní bínáí páwe. 13 Hananiyáh ne jawáb diyá, ki Ai Khudá-
wand, main ne bahuton se us shakhs ke haqq men suná hai, ki us ne Yarúsalam
men tere muqaddason ke sáth bahut badíán kiyán hain. 14 Aur yahán wuh sardár
káhinon kí taraf se mukhtár hai, ki un sab ko, jo tere nám lete hain, bándhe. 15
Par Khudáwand ne use kahá, ki Rawána ho, ki wuh merá zarf i barguzída hai, tá
ki aqwámm aur bádsháhon aur baní Isráel ke áge merá nám kare. 16 Ki main
use dikháúngá, ki use mere nám ke liye kaisá baṛá dukh uṭháná zurúr hai. 17
Tab Hananiyáh gayá, aur us ghar men dákhil húá, aur apne háth us par rakhke
kahá, Ai bháí Sáúl, Khudáwand ne, yaane Yusúa ne, jo tujh par us ráh men, jis se
tú áyá, záhir húá, mujh ko bhejá hai, tá ki tú apní bínáí páwe, aur Rúh i Quds se
bhar jáwe. 18 Aur wonhí us kí ánkhon se kuchh chhilká sá girá, aur wuh filfaur
dekhne lagá; 19 Aur uṭhke baptismáyá gayá; aur kháná kháke zor páyá.

20 Aur Sáúl chand roz Dimishq men shágirdon ke sáth rahá, aur fauran Mahfi-
lon men Yusúa kí manádí karne lagá, ki wuh Khudá ká Beṭá hai. 21 Aur sab, jo
sunte the, dang ho gae, aur bole, Kyá yih wuh nahín hai, jis ne Yarúsalam men
unhen, jo us nám ko lete the, khwár kiyá; aur yahán bhí is iráda se áyá, ki
unhen bándhke sardár káhinon ke pás le jáe? 22 Lekin Sáúl ne aur bhí dilerí
karke dalílon se sábit kiyá, ki yih Masíh hai, aur Yahúdíon ko, jo Dimishq ke
báshinde the, lájawáb kiyá.

23 Aur jab bahut din guzre, Yahúdíon ne iráda kiyá, ki use qatl karen: par un
ká iráda Sáúl ko maalúm húá. 24 Aur we rát din darwázon par chaukí dete the,
ki use qatl karen. 25 Tab shágirdon ne rát ko use liyá, aur ṭokrí men biṭháke
díwár par se tale laṭká diyá. 26 Aur Sáúl ne Yarúsalam men áke qasd kiyá, ki shá-
girdon men shámil ho jáe, par we sab us se ḍarte the, aur báwar na karte the, ki
wuh shágird hai. 27 Tab Barnabá use apne sáth rasúlon ke pás le gayá, aur un se
bayán kiyá, ki us ne Khudáwand ko ráh men yún dekhá, aur wuh us se kyá bolá,
aur us ne yún dilerí se Dimishq men Yusúa ke nám kí bashárat dí. 28 Tab wuh
Yarúsalam men un ke sáth áyá jáyá kartá thá, aur Khudáwand Yusúa ke nám se
dilerána kahtá thá. 29 Aur wuh Yúnáníon se bhí guftgú aur mubáhasa kartá
thá, par we us ke qatl ke dar pai húe. 30 Aur bháí yih jánke use Qaisariyá men
le gae, aur Tarsus kí taraf rawána kiyá.

31 Tab tamám Yahúdáh, aur Jalíl, aur Samrún kí Jamáaten árám páke ban
gaín, aur Khudáwand ke tars se chalín; aur Rúh i Quds kí tasallí se bhar gaín.

32 Aur yúṇ húá, ki Patthras sab kahíṇ phirke un muqaddasoṇ pás bhí, jo Lúd
meṇ baste the, áyá. 33 Waháṇ Aineas námída ek shakhs ko páyá, jo áṭh baras se
bistar par paṛá thá, aur ardhángí thá. 34 Patthras ne use kahá, ki Aineas, Yusúạ
Masíh tujh ko changá kartá hai : uṭh áp apná bichhauná durust kar. Wuh fauran
uṭhá. 35 Tab Lúd aur Sarún ke sab báshinde use dekhkar Khudáwand kí
taraf phire.

36 Aur Yáfá meṇ ek shágird thí, Zabí nám, jis ká tarjuma Gazála hai: yih
achchhe ạmaloṇ, aur khairát ke kámoṇ se, jo us ne kiye the, bharí thí. 37 Aisá
húá, ki wuh un dinoṇ meṇ bímár paṛí, aur mar gaí; use nahláke bálákháne par
rakhá. 38 Aur is liye ki Lúd Yáfá se nazdík thá, aur shágirdoṇ ne suná thá, ki
Patthras waháṇ hai, unhoṇ ne do shakhs bhejkar us se iltimás kiyá, ki un pás áne
meṇ derí na kare. 39 Tab Patthras uṭhke un ke sáth gayá. Jab wuh pahunchá,
we use bálákháne meṇ láe; aur sab bewáeṇ us ke pás khaṛí hoke rotí thíṇ, aur
kurte aur jáme, jo Gazála ne jab wuh un ke sáth thí, banáe the, dikhátí thíṇ.
40 Patthras ne sab ko báhar kiyá, aur ghuṭne ṭekke duá kí, aur lásh kí taraf
mutawajjih hoke kahá, ki Zabí uṭh! Tab us ne apní ánkheṇ kholíṇ, aur Patthras
ko dekhke uṭh baiṭhí. 41 Aur us ne háth dekar use uṭháyá; aur muqaddasoṇ
aur bewoṇ ko buláke use zinda un ke áge khaṛá kiyá. 42 Aur yih tamám Yáfá
meṇ mashhúr húá, aur bahutere Khudáwand par ímán láe. 43 Aur yúṇ húá ki
wuh bahut dinoṇ tak Yáfá meṇ Samạún nám ek shakhs ke yaháṇ, jo dabbág thá,
rahá.

X. BAB.

1 Aur Qaisariyá meṇ Kurnelius nám ek mard thá, jo us gol ká, jo Itáliyání kah-
látí hai, ek súbadár thá; 2 Wuh apne sáre gharáne ke sáth díndár aur khudátars
thá, aur khalq ko bahut khairát detá thá, aur Khudá se nit duá meṇ thá. 3 Us
ne rúyá meṇ áshkárá din kí nauwíṇ sáit ke qaríb Khudá ká ek firishta dekhá, ki
us pás áyá, aur use kahá, ki Ai Kurnelius. 4 Us ne us par gaur se nazar kí, aur
hirásán hoke bolá, ki Ai Khudáwand, kyá hai? Us ne use kahá, Terí namázeṇ, aur
terí khairát ạrzdásht ke liye Khudá ke huzúr pahunchíṇ. 5 Aur ab Yáfá meṇ
logoṇ ko bhej, aur Samạún ko, jis ká laqab Patthras hai, bulá. 6 Wuh ek shakhs
ke sáth, jo Samạún dabbág hai, rahtá hai, us ká ghar lab i daryá hai: jo kuchh
karná tujh par wájib hai, wuh tujh se bayán karegá. 7 Aur jab wuh firishta,
jo Kurnelius se hamkalám húá, játá rahá, to us ne apne naukaroṇ se do ko, aur un
se, jo us ke pás hamesha házir rahte the, ek khudáparast sipáhí ko buláyá,
8 Aur sab báteṇ un se bayán karke unheṇ Yáfá meṇ bhejá.

9 Aur dúsre din, jab we ráh chale játe the, aur shahr ke nazdík pahunche the,
Patthras chauthí sáit ke qaríb koṭhe par namáz karne chaṛhá. 10 Use bhúkh lagí,
aur cháhá ki kuchh chakhe, aur jis waqt we taiyár kar rahe the, bekhudí us par
gálib húí. 11 Aur us ne dekhá, ki ásmán khul gayá, aur ek chíz, baṛí chaddar kí
mánind, chároṇ kone se bandhí húí zamín par laṭaktí us pás áí. 12 Us meṇ zamín
ke sab qism ke chárpáye, aur darinde, aur kíṛe makoṛe, aur ásmán ke parinde the.
13 Aur use áwáz áí, ki Uṭh, ai Patthras, zabh kar aur khá. 14 Patthras bolá,
Ai Khudáwand, hargiz nahíṇ; kyúnki maiṇ ne kabhí koí harám yá nápák chíz

nahín kháí. 15 Phir dúsrí bár use áwáz áí, ki Jo kuchh Khudá ne pák kiyá, tú
harám mat kah. 16 Yih tín bár húá, aur wuh chíz phir ásmán par khínchí
gaí.

17 Jis waqt Patthras dil men hairán thá, ki yih rúyá, jo main ne dekhá hai, kyá
hogá, to dekho, we mard, jinhen Kurnelius ne bhejá thá, Samaún ká ghar púchhke
darwáza par khaṛe the. 18 Unhon ne pukárke púchhá, ki Kyá Samaún, jis ká
laqab Patthras hai, yahán rahtá hai? 19 Jab Patthras us rúyá ko soch rahá thá,
Rúh ne use kahá, ki Dekh, tín shakhs tujh ko ḍhúnḍhte hain: 20 So uṭhke utar,
aur bewaswás un ke sáth já, ki main ne unhen bhejá hai. 21 Tab Patthras ne un
logon pás, jo Kurnelius ke bheje húe the, utar jáke kahá, ki Dekho, wuh jise tum
talab karte ho, main hún: kyá báis, tum kis liye áe ho? 22 We bole, ki Kurnelius
súbadár, jo mard i sádiq aur khudátars, aur Yahúdíon kí sárí qaum men neknám
hai, use Khudá kí taraf se ek muqaddas firishta kí bashárat húí, ki tujhe apne
ghar men bulwáe, aur tujh se báten sune. Tab us ne unhen andar buláyá, aur
un kí mihmání kí.

23 Aur dúsre roz Patthras uṭhke un ke sáth gayá; aur baaze un bháíon men se,
jo Yáfá ke the, us ke hamráh húe. 24 Aur us ke dúsre din we Qaisariyá men
dákhil húe. Aur Kurnelius apne rishtadáron aur jání doston ko jama kiye húe un kí
ráh taktá thá. 25 Aur aisá húá, ki jab Patthras dákhil hone lagá, Kurnelius ne us ká
istiqbál kiyá, aur us ke qadamon par girke sijda kiyá. 26 Patthras ne use uṭháke
kahá, ki khaṛá ho, main khud bhí insán hún. 27 Aur us se báten kartá húá andar
gayá, aur bahut se logon ko ikaṭṭhe páyá, 28 Aur unhen kahá, ki Tum jánte ho, ki
Yahúdí ko rawá nahín, ki kisí se, jo dúsrí qaum ká ho, ikhtilát kare, yá us ke yahán
áwe; par Khudá ne mujh ko dikhláyá hai, ki main kisí insán ko harám yá nápák na
kahún. 29 Is liye main, jab buláyá gayá, bilá uzr áyá; so main púchhtá hún, ki
tum ne mujhe kis kám ke liye talab kiyá? 30 Kurnelius ne kahá, ki Main chauthe
roz se is ghaṛí tak rozadár thá, aur nauwín sáit apne ghar men duá kartá thá, to
kyá dekhtá hún, ki ek mard núrání libás men mere sámhne khaṛá húá, 31 Aur
bolá, Ai Kurnelius, terí duá qabúl húí, aur terí khairát Khudá ke huzúr yád men
áí: 32 Ab Yáfá men bhej, aur Samaún ko, jis ká laqab Patthras hai, yahán bulá;
wuh lab i daryá Samaún dabbág ke ghar men rahtá hai; wuh jab áegá, tujh se
báten karegá. 33 So main ne filfaur tere pás bhejá, aur tú ne achchhá kiyá, ki
áyá. Pas ab ham sab yahán Khudá ke huzúr men házir hain, ki sab kuchh, jo
Khudá ne tujh ko farmáyá hai, sunen.

34 Tab Patthras ne munh kholke kahá, Filhaqíqat mujhe maalúm hotá hai, ki
Khudá tarafdár nahín; 35 Balki har qaum men, jo us se ḍartá, aur sadáqat par amal
kartá hai, us ká maqbúl hai. 36 Tum us kalám ko, jo us ne baní Isráel ko bhejá,
jab ki Yusúa Masíh ke wasíle se, jo kull ká Khudáwand hai, sulh kí khushkhabarí
detá thá, jánte ho, 37 Aur us bát ko, jo baad us baptismá ke, jis kí manádí Yúhanná
kartá thá, Jalíl se shurúa hoke tamám Yahúdáh men phail gaí, 38 Aur Yusúa i Nazirí
ko, ki Khudá ne use Rúh i Quds aur qúwat se Masíh kiyá; wuh nekí kartá, aur
sab ko, jo Shaitán se dabe húe the, changá kartá phirá, ki Khudá us ke sáth thá.
39 Aur ham sab kámon par, jo us ne Yahúdíon kí sarzamín aur Yarúsalam men
kiye, gawáh hain: us ko unhon ne súlí par khínchke qatl kiyá. 40 Us ko Khudá ne
tísre din phir uṭháyá, aur use záhir karke dikhláyá, 41 Sárí guroh ko nahín, balki

un gawáhoṉ ko, jo us se peshtar Khudá ke barguzíde húe the, yaąne ham ko, jo us
ke murdoṉ meṉ se jí uṭhne ke baąd us ke sáth kháte píte the. 42 Aur us ne ham
ko hukm kiyá, ki Khalq meṉ manádí karo, aur gawáhí do, ki wuh Khudá kí
taraf se zindoṉ aur murdoṉ ká insáf karnewálá muqarrar kiyá gayá hai. 43 Us ke
haqq meṉ sab nabí gawáhí dete haiṉ, ki Jo koí us par ímán láwegá, us ke nám se
us ke gunáhoṉ kí magfirat hogí.
44 Hanoz Patthras ye báteṉ kahtá hí thí, ki Rúh ul Quds sabhoṉ par, jo us
kalám ko sunte the, názil húí. 45 Aur makhtún ímándár, jo Patthras ke sáth áe
the, hairán húe, ki qaumoṉ par bhí Rúh i Quds kí bakhshish járí húí. 46 Kyúnki
unhoṉ ne unheṉ zubánoṉ se bolte aur Khudá kí tamjíd karte suná. 47 Tab Patthras
kahne lagá, Kyá koí pání ko rok saktá hai, ki we, jinhoṉ ne hamárí tarah Rúh i
Quds ko páyá hai, baptismáe na jáweṉ? 48 Aur us ne farmáyá, ki we Khudá-
wand ke nám par baptismáe jáweṉ. Tab unhoṉ ne us se ąrz kí, ki chand roz rahe.

XI. BAB.

1 Aur rasúloṉ aur bháíoṉ ne, jo Yahúdáh meṉ the, suná ki qaumoṉ ne bhí
Khudá ká kalám qabúl kiyá. 2 Aur jab Patthras Yarúsalam meṉ áyá, to makh-
túnoṉ ne us se ikhtiláf rakhkar use kahá, 3 Ki Tú námakhtúnoṉ meṉ gayá, aur un
ke sáth khátá rahá. 4 Tab Patthras ne az sar i shurúą karke tartíb se un ke áge
bayán kiyá, 5 Ki Maiṉ shahr i Yáfá meṉ duá kartá thá, aur bekhudí meṉ rúyá
dekhá, ki ásmán se ek chíz, baṛí chaddar kí mánind, cháron kone se laṭaktí utrí,
aur mujh tak áí. 6 Us par maiṉ ne gaur se nazar karke zamín ke chárpáye, aur
darinde, aur kíṛe makoṛe, aur ásmán ke parinde dekhe. 7 Aur ek áwáz suní ki
mujhe kahtí hai, ki Uṭh, ai Patthras, zabh kar aur kah. 8 Maiṉ bolá, Ai Khudá-
wand, hargiz nahíṉ; kyúnki koí harám yá nápák chíz mere munh meṉ kabhí dá-
khil nahíṉ húí. 9 Aur jawáb meṉ dúsrí bár mujhe áwáz ásmán se áí, ki Jo kuchh
Khudá ne pák kiyá hai, tú use harám mat kah. 10 Yih tín bár húá; tab sab ás-
mán meṉ phir khíṉchá gayá. 11 Aur dekho, ki fauran us ghar meṉ, jaháṉ maiṉ
thá, tin mard, jo Qaisariyá se mere pás bheje gae the, pahunche. 12 Aur Rúh ne
mujhe farmáyá, ki Bewaswás un ke sáth já; aur ye chha bháí bhí mere sáth ho
liye, aur ham us mard ke ghar meṉ dákhil húe. 13 Aur us ne ham se bayán kiyá,
ki Maiṉ ne yúṉ apne ghar meṉ ek firishta dekhá, jis ne khaṛe hoke mujhe kahá, ki
Yáfá meṉ log bhej, Samąún ko, jis ká laqab Patthras hai, bulá: 14 Wuh tujhe aisí
báteṉ, jin se tú aur terá sárá ghar naját páwegá, batá degá. 15 Aur joṉ maiṉ ne
kahná shurúą kiyá, Rúh i Quds jis tarah se wuh ibtidá meṉ ham par názil húí thí,
usí tarah un par bhí názil húí. 16 Tab Khudáwand kí bát mujhe yád áí, ki us ne
kahá, ki Yúhanná ne to pání meṉ baptismáyá, par tum Rúh i Quds meṉ baptismáe
jáoge. 17 Pas jab Khudá ne un ko wuhí niąmat bakhshí jo ham ko, jab ham
Khudáwand Yusúą Masíh par ímán láe: maiṉ kaun thá, jo Khudá ko báz rakh
saktá? 18 We ye báteṉ sunke chup húe, aur Khudá ká shukr karke kahá, ki Pas
beshakk Khudá ne gair qaumoṉ ko bhí zindagí páne ke liye tauba bakhshá.
19 Ab unhoṉ ne, jo us musíbat ke sabab, jo Itífán ke ąsr meṉ paṛí thí, parágauda
ho gae the, Fainíkí aur Kibris aur Antákiyá tak guzar kiyá, par Yahúdíoṉ ke siwá

kisí ko bát na batáí thí. 20 Aur kitne un meṇ se Kibrisí aur Qúríní the jinhoṇ
ne Antákiyá meṇ dákhil hokar Yúnáníoṇ se kalám kiyá, aur Ḳhudáwand Yusúạ kí
ḳhushḳhabarí dí. 21 Aur Ḳhudáwand ká háth un ke sáth thá; aur bahut log ímán
láke Ḳhudáwand kí taraf phire. 22 Aur un bátoṇ kí ḳhabar Yarúsalam meṇ Ja-
máạt ke kánoṇ tak pahunchí, aur unhoṇ ne Barnabá ko bhejá, ki Antákiyá ko jáe.
23 Wuh áke aur Ḳhudáwand kí niạmat ko dekhke shádmán húá, aur un sab ko
targíb kiyá, ki dil meṇ thánke Ḳhudáwand se mile raheṇ; 24 Ki wuh nek mard
aur Rúh i Quds aur ímán se bhará húá thá; aur bahut log Ḳhudáwand se mil gae.
25 Tab Barnabá Sáúl kí talásh meṇ Tarsus ko rawána húá, 26 Aur use páke
Antákiyá meṇ láyá; aur yúṇ húá, ki we sál bhar Jamáạt meṇ ikatthe rahe, aur
bahut logoṇ ko sikhláyá; aur shágird pahle Antákiyá meṇ Masíhí kahláe.
27 Aur un dinoṇ meṇ kaí ek nabí Yarúsalam se Antákiyá meṇ áe. 28 Ek ne un
meṇ se, jis ká nám Agabus thá, uṭhke Rúh ke báis se batláyá, ki tamám mulk meṇ
baṛá kál paṛegá, wuh Klaudius Qaisar ke waqt meṇ paṛá. 29 Tab shágirdoṇ ne
iráda kiyá, ki we har ek apne maqdúr ke muwáfiq, un bháíoṇ kí ḳhidmat meṇ,
jo Yahúdáh meṇ rahte the, kuchh bhejeṇ. 30 So unhoṇ ne yih kiyá, aur Barnabá
aur Sáúl ke háth se Buzurgoṇ ke pás bhejá.

XII. BAB.

1 Aur usí ạhd meṇ Herod bádsháh ne háth ḍále, ki Jamáạt meṇ se baạzoṇ ko
dukh de; 2 Aur Yúhanná ke bháí Yaạqúb ko talwár se már ḍálá. 3 Aur jab
dekhá, ki yih Yahúdíoṇ ko pasand áyá, to us par taraqqí karke fatírí roṭí ke dinoṇ
meṇ Patthras ko bhí pakaṛ liyá; 4 Aur use pakaṛke qaid meṇ ḍálá, aur is iráde
se, ki fasah ke baạd use logoṇ ke sámhne le jáe, chár chár sipáhí ke chár pahre ko
supurd kiyá, ki us kí ḳhabardárí kareṇ. 5 So qaid meṇ Patthras kí nigahbání
hotí thí; par Jamáạt meṇ Ḳhudá se us ke liye ba dil o ján duá karte the.
6 Aur jab Herod ne cháhá, ki use báhar nikále, us rát Patthras do zanjíroṇ se
jakṛá húá do sipáhíoṇ ke bích sotá thá, aur nigahbán qaidḳháne ke darwázoṇ par
nigahbání karte the. 7 Aur dekh, Ḳhudá ká firishta us par názil húá, aur us
makán meṇ ek núr chamká. Aur us ne Patthras kí paslí par háth márá, aur use yih
kahke uṭháyá, ki Jald uṭh! Tab zanjíreṇ us ke háthoṇ se gir paṛíṇ. 8 Phir
firishte ne use kahá, ki Kamar bándh, aur apní jútí pahin. Us ne yih kiyá. Tab
us ne kahá, ki Apní qabá pahin le, aur mere píchhe ho le. 9 Aur wuh nikalke us
ke píchhe ho liyá, aur na jáná, ki yih, jo firishte se húá, sach hai, par samjhá, ki
rúyá dekhtá hai. 10 Jab we pahle aur dúsre pahre meṇ se nikal gae, to lohe ke
darwáze par, jo shahr kí taraf thá, pahunche: wuh ḳhud ba ḳhud un ke liye khul
gayá, aur we nikalke ek raste meṇ chale gae: us dam firishta us pás se gáib húá.
11 Tab Patthras ne áp meṇ áke kahá, Ab maiṇ ṭhík jántá húṇ, ki Ḳhudáwand ne
apná firishta bhejkar mujh ko Herod ke háth se aur Yahúdí logoṇ kí sárí intizárí
se bachá liyá. 12 Wuh is se wáqif hoke Mariyam ke ghar meṇ, jo Yúhanná kí má
thí, jis ká laqab Mark thá, áyá; waháṇ bahut se jamạ hoke duá kar rahe the. 13
Aur joṇ Patthras ne ghar ká darwáza khaṭkhaṭáyá, ek chhokrí, jis ká nám Rodí
thá, gaí, tá ki sune. 14 Aur Patthras kí áwáz pahchánkar us ne ḳhushí se darwáza

na kholá, par daurke kahá, ki Patthras darwáze par khará hai. 15 We bole, ki Tú
díwání hai. Par wuh bajidd rahí, ki albatta yúnhín hai. Tab we bole, ki Us ká
firishta hogá. 16 Aur Patthras khaṭkhaṭátá rahá, aur we kholke use dekhkar
hairán ho gae. 17 Aur us ne unhen háth se ishára karke ki chup rahen, bayán
kiyá, ki Ḳhudá ne us ko qaid se yún chhuṛáyá ; phir kahá, ki Yih ḳhabar Yaạqúb
aur bháíon ko pahuncháo ; phir wuh rawána hoke kisí aur maqám ko gayá.

18 Jab subh húí, sipáhíon ko baṛá iztiráb húá, ki Patthras kyá húá. 19 Aur
Herod ne us ko ḍhúnḍhá, aur jab na páyá, to sipáhíon kí tajwíz karke sazá ká hukm
diyá, aur Yahúdáh se Qaisariyá men já rahá. 20 Aur Herod Súríon aur Saidá-
níon se nipaṭ náḳhush thá, par we muttafiq hoke us pás áe, aur Blastus se, jo Bád-
sháh ke shabistán ká názir thá, mel karke sulh cháhí, isliye ki un kí mamlukat ká
qút bádsháh ke qalamrau se miltá thá. 21 Aur Herod ne ek roz, jo muqarrar húá
thá, libás i sháhána pahinkar taḳht par baiṭhke un se ḳhitáb kiyá. 22 Tab dangal ne
pukárá, Yih to Ḳhudá kí áwáz hai, insán kí nahín ! 23 Wohín Ḳhudá ke firishte ne
use márá, is liye ki us ne us sitáish ká marjạ Ḳhudá ko na jáná, aur wuh kirm-
ḳhurda hoke mar gayá. 24 Lekin Khudá ká kalám baṛhá aur phailá. 25 Aur
Barnabá aur Sáúl ḳhidmat karke Yarúsalam se phire, aur Yúhanná ko, jis ká laqab
Márk thá, apne sáth láe.

XIII. BAB,

1 Aur Antákiyá kí Jamáạt men baạze nabí aur ustád the : Barnabá, aur Samạún
jo Nígar kahlátá, aur Lúkius Qúrání, aur Manain, jo chauthái ke hákim Herod ká
dúdh bháí thá, aur Sáúl. 2 Aur jis waqt we Ḳhudáwand kí bandagí karte aur
roza rakhte the, Rúh i Quds ne kahá, ki Mere liye Barnabá aur Sáúl ko ạláhida
karo, tá ki wuh kám, jis ke liye main ne unhen talab kiyá, karen. 3 Tab unhon
ne roza rakhke, aur duáen karke, aur háth un par rakhke unhen widáạ kiyá.

4 So we Rúh i Quds ke bheje húe Silaikiyá ko gae, aur wahán se jaház par Ki-
bris ko chale. 5 Aur Salamis men pahunchke Yahúdíon kí Mahfilon men Ḳhudá
ká kalám sunáyá ; aur Yúhanná un ká madadgár thá. 6 Aur us jazíra men bil-
kull sair karke Pafus tak pahunchkar unhon ne ek Yahúdí jádúgar aur jhúṭhe nabí
ko, jis ká nám Baryusúạ thá, páyá, 7 Jo us mulk ke hákim Sargú Páúl ke sáth
thá, yih sáhib i tamíz thá ; us ne Barnabá aur Páúl ko buláke cháhá, ki Ḳhudá ká
kalám sune. 8 Par us ạlím ne, jis ká tarjuma jádúgar hai, us iráda se, ki hákim ko
ímán kí ráh se pher de, un se muqábala kiyá. 9 Tab Sáúl yaạne Páúl ne Rúh i
Quds se maạmúr hoke us par nigáh kí, 10 Aur bolá, ki Are o tú jo nire makr o
fareb se baná húá hai, Shaitán ke bachche, aur har qism kí rástí ke dushman : kyá
tú Ḳhudáwand kí sídhí ráhon ke kaj karne men sustí na karegá ? 11 Aur ab dekh,
Ḳhudáwand ká háth tujh par hai, aur tú andhá ho jáegá, muddat tak áftáb na
dekhegá. Aur wonhín us par andhkár aur andherá chhá gayá, aur wuh ḍhúnḍhtá
phirá ki koí us ká háth pakṛe. 12 Tab hákim yih májará dekhkar Ḳhudáwand kí
taạlím se hairán húá, aur ímán láyá.

13 Aur Páúl aur us ke hamráhí Pafus se kishtí kholke Pamfíliyá ke Parge men
áe, par Yúhanná un se judá hokar Yarúsalam ko phirá. 14 Aur wuh Parge se

guzarke Pisídiyá kí Antákiyá meṉ áe, aur sabt ke din Mahfil meṉ já baiṭhe. 15
Aur tauret aur anbiyá kí taláwat ke baạd Mahfil ke raísoṉ ne unheṉ kahlá bhejá,
Ai mard bháío, Agar waạz ká koí kalima ḳhalq ke wáste tum pás hai, to kaho.
16 Tab Páúl khaṛá húá, aur háth se batáke bolá, Ai banî Isráel, aur ai logo, jo
Ḳhudá se ḍarte ho, mutawajjih hoke suno.

17 Isráelí qaum ke Ḳhudá ne hamáre bápdádoṉ ko barguzída kiyá, aur ummat
ko, jab wuh Misr kí sarzamín meṉ baịd ul watan thí, sarbulaud kiyá, aur dast i
bálá se unheṉ waháṉ se nikálá. 18 Aur chálís baras tak wuh bayábán meṉ un ká
mutahammil rahá. 19 Aur us ne zamín i Kanaán meṉ sát qaumoṉ ko halák karke
un kí zamín ko unheṉ bánṭ diyá. 20 Aur baạd us ke us ne chár sau pachás baras
ke qaríb Samúel nabí tak qáziṉ ko bhej diyá. 21 Aur áḳhir i kár unhoṉ ne
bádsháh mángá ; tab Ḳhudá ne chálís baras tak Qís ke beṭe Sáúl ko, jo Binyamín ke
sibt ká ek mard thá, un par musallit kiyá, 22 Aur use maạzúl karke Dáúd ko barpá
kiyá, ki wuh un ká bádsháh howe ; aur us ke liye yih gawáhí dí, ki Maiṉ ne Dáúd
bin Yassí ko apná dilpasand páyá ; wuh merí sárí marzí par ạmal karegá. 23 Us
shaḳhs ke tuḳhm se Ḳhudá ne apne waạda par Isráel ke liye ek najátdenewálá
yaạne Yusúạ barpá kiyá. 24 Aur Yúhanná ne us ke áne se peshtar sárí Isráelí
qaum ko tauba ke baptismá kí manádí kí. 25 Aur Yúhanná jab apne daur ko
púrá karne par thá, bolá, Tum kyá gumán karte ho, maiṉ kaun húṉ ? Maiṉ koí
shaḳhs nahíṉ ; lekin dekho, ki mere baạd ek shaḳhs átá hai, jis kí páposh ká tasma
kholne ke láiq maiṉ nahíṉ húṉ. 26 Ai mard bháío, ai Abirahám ke farzando, aur
ai logo, jo ḳhudátars ho, tumháre liye is naját kí ḳhabar bhejí gaí hai. 27 Kyúṉ-
ki Yarúsalam ke báshindoṉ ne aur un ke sardároṉ ne use aur nabíoṉ kí bátoṉ ko,
jo har sabt ko paṛhí játí haiṉ, na jánke, us ke qatl ká hukm karne se unheṉ púrá
kiyá. 28 Aur agarchi unhoṉ ne qatl ká koí sabab na páyá, par Pilát se us ke qatl
kí darḳhwást kí. 29 Aur jab we sab kuchh, jo us ke haqq meṉ likhá thá, púrá
kar chuke, to use chob par se utárke qabr meṉ rakhá. 30 Par Ḳhudá ne us ko
murdoṉ meṉ se uṭháyá ; 31 Aur wuh bahut dinoṉ tak unheṉ, jo us ke sáth Jalíl se
Yarúsalam meṉ áe the, dikhláí diyá ; we logoṉ ke áge us ke gawáh haiṉ. 32 Aur
ham tum ko ḳhushḳhabarí dete haiṉ, ki wuh waạda, jo bápdádoṉ se kyá gayá thá,
33 Ḳhudá ne us ko un ke laṛkoṉ ke wáste, jo ham haiṉ, púrá kiyá hai,
ki us ne Yusúạ ko phir jiláyá ; chunánchi dúsre zabúr meṉ likhá hai, ki Tú merá
Beṭá hai, maiṉ ne áj ke din tujhe janá. 34 Par yih ki us ne use murdoṉ meṉ se
aisá uṭháyá, ki wuh kabhí phir saṛne ko na phire, us ne yúṉ farmáyá, ki Maiṉ
Dáúdí yaqíní rahmateṉ tumheṉ dúngá. 35 Is liye wuh dúsre maqám meṉ bhí yúṉ
kahtá hai, ki Tú apne quddús ko saṛne na degá. 36 Dáúd to apne ạsr ke lawázim
adá karke Ḳhudá kí razá par so gayá, aur apne bápdádoṉ ke pás rakhá gayá, aur
saṛ gayá hai ; 37 Par wuh, jise Ḳhudá ne uṭháyá, saṛ nahíṉ gayá hai. 38 Pas, ai
mard bháío, tum ko maạlúm ho, ki us shaḳhs ke wasíle se gunáhoṉ kí magfirat
kí ḳhabar tumheṉ dí játí hai. 39 Aur un sab bátoṉ se, jin se tum Músá kí sharíạt
meṉ sádiq ho na sakte the, har ek jo ímán látá hai, us ke wasíle se sádiq
hotá hai. 40 Pas ḳhabardár, aisá na ho ki jo nabíoṉ meṉ kahá gayá hai, tum
par á paṛe, 41 Ki Dekho, ai beímáno, aur taạjjub karo, aur náchíz ho jáo, ki
maiṉ tumháre dinoṉ meṉ aisá ek kám kartá húṉ, ki agarchi koí tum se bayán
kare, tum use aslan báwar na karoge.

42 Aur jab Yahúdí Mahfil se nikal gae, gairqaumon ne darkhwást kiyá, ki ye báteṇ
dúsre sabt ko un se kahí jáeṇ. 43 Aur jab Mahfil uṭh gaí, bahut se Yahúdí aur
khudáparast Nauyahúdí Páúl aur Barnabá ke sáth ho liye; aur unhoṇ ne un se
hamkalám hoke unheṇ targíb kiyá, ki tum Khudá ke fazl meṇ qáim raho. 44 Aur
dúsre sabt ko qaríb tamám shahr ke báham áe, ki Khudá ká kalám suneṇ. 45 Lekin
Yahúdí dangaloṇ ko dekhkar rashk se bhar gae, aur jo báteṇ Páúl ne kahíṇ thíṇ,
un ke barkhiláf bole, aur mukhálafat karne aur kufr bakne lage. 46 Tab Páúl aur
Barnabá ne juraat se kahá, ki Ham par wájib thá, ki Khudá ká kalám pahle tum-
ko sunáweṇ; par is liye ki tum use radd karte aur apne ko hayát i abadí ke láiq
nahíṇ samajhte ho, dekho ham qaumoṇ kí samt mutawajjih hote haiṇ. 47 Kyúnki
Khudáwand ne ham ko yúṇ farmáyá, ki Tujh ko gair qaumoṇ ke liye núr bakhshúngá,
ki aqsá i zamín tak naját ká báis ho. 48 Tab gair qaumeṇ in bátoṇ ko sunke khush
húíṇ, aur Khudá ke kalám kí taaríf karne lagíṇ; aur jitne hamesha kí zindagí ke
liye taiyár the, ímán láe. 49 Aur Khudáwand ká kalám us tamám mulk meṇ
phail gayá. 50 Par Yahúdíoṇ ne khudáparast aur izzatdár auratoṇ aur shahr ke
baṛe logoṇ ko uskáyá, aur Páúl aur Barnabá par zulm chaláyá, aur unheṇ apní
haddoṇ se nikál diyá. 51 Tab we apne páoṇ kí gard un par jháṛke Ikonium ko
gae. 52 Aur shágird khushí aur Rúh i Quds se bhar gae the.

XIV. BAB.

1 Aur Ikonium meṇ yúṇ húá, ki we ek sáth Yahúdíoṇ kí Mahfil meṇ gae, aur is
taur par kalám kiyá, ki bahut Yahúdí aur Yúnání log ímán láe. 2 Par beímán
Yahúdíoṇ ne qaumoṇ ko bhaṛkáyá, aur un ke diloṇ ko bháíoṇ se badgumán kiyá. 3
So ek muddat tak we Khudáwand kí kumak se dilerána kahte rahe, aur wuh apne
harf i niamat kí gawáhí detá rahá, aur yih ináyat kí, ki ajáib o garáib kám un ke
háthoṇ se hote rahe. 4 Aur shahr ke logoṇ meṇ ikhtiláf paṛá, ki baaze Yahúdíoṇ
kí aur baaze rasúloṇ kí taraf the. 5 Aur jab qaumon aur Yahúdíoṇ ne apne há-
kimoṇ samet hangáma barpá kiyá, ki unheṇ behurmat kar ḍáleṇ, aur sangsár kareṇ:
6 We us se wáqif hoke Likauniyá ke shahroṇ Listra aur Darbe meṇ, aur un ke
girdnawáh meṇ bhág gae; 7 Aur waháṇ khushkhabarí dete rahe.

8 Aur Listra meṇ ek mard páoṇ ká bímár baiṭhá thá, wuh mádarzád langṛá
hoke kabhí na chalá thá. 9 Us ne Páúl ko báteṇ karte suná; is ne use gaur se
dekhkar, aur daryáft karke ki use changá hone ká ímán hai, 10 Buland áwáz se
kahá, ki Apne páoṇ par sídhá khaṛá ho. Wuh filfaur uchhlá, aur chalne lagá. 11
Log yih dekhke jo Páúl ne kiyá thá, Likauniyá kí lugat meṇ chilláke kahne lage, ki
Khudáoṇ ne insán i súrat hoke ham par nuzúl kiyá. 12 Aur unhoṇ ne Barnabá
ká Mushtarí aur Páúl ká Utárid nám rakhá; kyúnki wuh kalám meṇ peshwá thá.
13 Aur we Mushtarí ko apne shahr ká hámí jánte the: so us ke káhin ne dangaloṇ
samet bail aur phúloṇ ke hár darwázoṇ par láke iráda kiyá, ki qurbání kare.
14 Tab Barnabá aur Páúl donoṇ rasúloṇ ne sunke apne kapṛe pháṛe, aur dangal
meṇ jast karke buland áwáz se kahá, ki Ai mardo, tum ye kám kyúṇ karte ho?
15 Ham tumháre hamjins log haiṇ, aur tum ko bashárat dete haiṇ, ki tum in bátil
chízoṇ se zinda Khudá kí taraf phiro, ki usí ne ásmán, aur zamín, aur samundar,

aur sab kuchh, jo un meṉ hai, ḳhalq kiyá. 16 Aur us ne pusht dar pusht sárí
qaumoṉ ko chhoṛ diyá, ki apní apní ráh chaleṉ. 17 Báwujúd us ke us ne apne taíṉ be
gawáh na rakhá ; is liye ki us ne ináyat se ásmání bárán aur mewalánewále mausim
ham ko deke hamáre diloṉ ko tar o tázagí aur ḳhushí se bhará. 18 Aur ye báteṉ
kahke logoṉ ko baṛí mushkil se báz rakhá, ki un ke liye qurbání na kareṉ. 19 Par
baạze Yahúdíoṉ ne Antákiyá aur Ikonium se ákar dangaloṉ ko máil karke Páúl ko
sangsár kiyá, aur yih jánke ki wuh mar gayá, shahr se báhar khínchwáyá.
20 Lekin joṉ shágird us ke gird pesh jamạ húe, wuh uṭhke shahr meṉ áyá, aur
dúsre din Barnabá ke sáth Darbe ko rawána húá. 21 Aur unhoṉ ne us shahr ko
ḳhushḳhabarí deke aur bahut log shágird karke Listra aur Ikonium aur Antákiyá
ko phirte húe 22 Shágirdoṉ ke diloṉ ko taqwíyat dí, aur taakíd kí, ki ímán par
sábit raheṉ, aur kahá, ham par wájib hai, ki baṛí mashaqqatoṉ se Ḳhudá kí bádsháhat
meṉ dáḳhil howeṉ. 23 Aur unhoṉ ne harek Jamáạt meṉ un ke liye Buzurg
muqarrar kiye, aur roza ke sáth duá karke unheṉ us Ḳhudáwand ko, jis par we ímán
láe the, supurd kiyá, 24 Aur we Pisídiyá se guzarke Pamfíliyá meṉ áe. 25 Aur
Parge meṉ suḳhan ko bayán karke Attáliyá meṉ utar áe. 26 Aur waháṉ se tarí kí
ráh Antákiyá meṉ utar áe, jaháṉ se we us kám ke wáste jo ab unhoṉ ne kámil kiyá,
Ḳhudá ke fazl ke supurd kiye gae the. 27 Aur áke unhoṉ ne Jamáạt ko faráham
kiyá, aur sab kuchh, jo Ḳhudá ne un ke sáth kiyá, aur yih ki gair qaumoṉ ke liye
ímán ká darwáza kholá, bayán kiyá. 28 Aur we ek muddat tak shágirdoṉ ke sáth
waháṉ rahe.

XV. BAB.

1 Aur baạze logoṉ ne Yahúdáh se áke bháíoṉ ko sikhláyá, Bagair us ke ki tum
Músá kí sharíạt ke muwáfiq ḳhatna karwáo, tum naját pá nahíṉ sakte. 2 Jab
tashwísh húí, aur Páúl aur Barnabá ne un se bahut mubáhasa kiyá, to unhoṉ ne
iráda kiyá, ki Páúl aur Barnabá, aur un meṉ se aur baạze is sawál ke liye rasúloṉ
aur Buzurgoṉ ke pás Yarúsalam meṉ jáweṉ. 3 So we ahl i Jamáạt se áge baṛhke
Fainíkí aur Samrún se guzarke qaumoṉ ke rujúạ hone kí ḳhabar dete gae, aur
bháíoṉ kí baṛí ḳhushwaqtí ke báis húe. 4 Aur jab we Yarúsalam meṉ pahunche,
Jamáạt aur Rasúloṉ aur Buzurgoṉ ne un kí ḳhátirdárí kí, aur unhoṉ ne sab kuchh,
jo Ḳhudá ne un se kiyá thá, bayán kiyá. 5 Tab kaí ek un meṉ se, jo ímán láne
se áge Farísoṉ ke firqa meṉ the, bol uṭhe, ki Un ká ḳhatna karná aur unheṉ
hukm karná, ki sharíạt i Músá par chaleṉ, wájib hai. 6 Tab Rasúl aur Buzurg
báham jamạ húe, ki is kalám meṉ taammul kareṉ. 7 Aur jab bahut bahs húí,
Patthras khaṛá hoke bolá, Ai mard bháío, tum jánte ho, ki Ḳhudá ne aiyám i
qadím se ham meṉ iḳhtiyár kiyá, ki ạwámm merí zubán se ḳhushḳhabarí ká kalám
suneṉ, aur ímán láweṉ. 8 Aur Ḳhudá ne, jo árif ul qulúb hai, un ke liye gawáhí dí,
ki jaisí ham ko waisí un ko bhí Rúh i Quds baḳhshí; 9 Aur un ke diloṉ ko ímán
se pák karke ham meṉ aur un meṉ kuchh farq na rakhá. 10 Pas ab tum kyúṉ
Ḳhudá ko ázmáte ho, aur shágirdoṉ kí gardan par júá rakhte ho, jis ke uṭháne par
na hamáre ábá qádir the, na ham haiṉ. 11 Lekin ham ímán láte haiṉ, ki ham
Ḳhudáwand Yusúạ Masíh ke fazl se naját páwenge, aur aisá hí we bhí karte
haiṉ. 12 Tab sárí Jamáạt chup húí, aur Barnabá aur Páúl se un muạjizoṉ aur

karámatoṉ ká bayán, jo Ḳhudá ne un ke wasíle se qaumoṉ ke bích meṉ dikhláe, sune lage.

13 Aur jab we chup rahe, Yaạqúb bolá, aur kahá, ki Ai mard bháío, merí suno.
14 Samạún ne ḳhabar dí hai, ki Ḳhudá ne jo iráda kiyá, ki ạwámm meṉ se apne
nám ká ek guroh chun le, us kí ibtidá kyúnkar húí. 15 Aur anbiyá kí báteṉ us se
miltí haiṉ: chunánchi likhá hai, 16 Baạd us ke maiṉ rajaạt karúngá, aur Dáúd
ke maskan ko, jo gir gayá hai, phirke biná karúngá, aur us kí shikast rekht ko phir
banáúngá, aur sídhá karúngá, 17 Táki báqí ke log aur sáre ạwámm, jo mere nám
ke haiṉ, Ḳhudáwand ko talab kareṉ, yih Ḳhudáwand ká farmán hai, aur wuh un sab
bátoṉ ko púrá karegá. 18 Ḳhudá ko us ke sab kám ágáz i áfrínish se maạlúm
haiṉ. 19 So merí saláh yih hai, ki un ko, jo ạwámm meṉ se Ḳhudá kí taraf phire
haiṉ, taklíf na dí jáe; 20 Par unheṉ likhiye, ki butoṉ kí najásatoṉ se, aur harám-
kárí aur galá ghonṭe murdár se, aur lahú kháne se parhez kareṉ. 21 Kyúnki
qadím ul aiyám se har ek shahr meṉ aise log haiṉ, jo Músá kí tauret waạz karte
haiṉ, aur har sabt Mahfiloṉ meṉ paṛhte haiṉ.

22 Tab Rasúl aur Buzurg sárí Jamáạt samet bihtar samjhe, ki apnoṉ meṉ
se kaí ek mard chunke Páúl aur Barnabá ke sáth Antákiyá ko bhejeṉ. Chu-
nánchi unhoṉ ne Yahúdáh ko, jis ká laqab Barsabá thá, aur Silas ko, jo
birádarí meṉ muqaddam the, chunke, 23 Un kí maạrifat se likh bhejá, ki Bháíoṉ
ko, jo Antákiyá aur Súriyá aur Kilíkiyá meṉ haiṉ, aur áge ạwámm meṉ the,
Rasúloṉ aur Buzurgoṉ aur Bháíoṉ ká salám. 24 Azbas ki ham ne suná, ki baạzoṉ
ne ham meṉ se nikalke tumheṉ báteṉ kahke pareshán kiyá, aur tumháre diloṉ ko
yih kahke tah o bálá kiyá, ki Ḳhatna karwáo, sharíạt par chalo, báwujúd ki ham
ne unheṉ yih hukm na diyá thá: 25 So ham ne báham hoke munásib jáná, ki
barguzída mardoṉ ko apne ạzízoṉ Barnabá aur Páúl ke sáth, 26 Jo aise mard
haiṉ, ki unhoṉ ne apní jánoṉ ko hamáre Ḳhudáwand Yusúạ Masíh ke nám ke liye
bazl kiyá, tumháre pás bhejeṉ. 27 So ham ne Yahúdáh aur Silas ko bhejá hai,
aur we bhí kalám karke ye hí báteṉ sunáwenge. 28 Kyúnki Rúh i Quds ko aur
ham ko bhí achchhá lagá, ki siwá un kámoṉ ke, jo zurúrí haiṉ, tum par ziyáda bojh
na ḍáleṉ, 29 Ki tum butoṉ par kí qurbáníoṉ se, aur lahú se, aur galághonṭ kí márí
chízoṉ se, aur harámkárí se parhez karo: un se agar tum apne taíṉ dúr rakhoge,
to bhalá karoge. Tum par salám.

30 So we ruḳhsat hoke Antákiyá meṉ áe, aur Jamáạt ko ikaṭṭhe karke paigám
pahuncháyá. 31 Aur we ḳhatt paṛhke us kí nasíhat se bahut ḳhush húe. 32 Aur
Yahúdáh aur Sílas ne, jo áp bhí nabí the, bahut kalám se nasíhat deke bháíoṉ ko
mazbút kiyá. 33 Aur chand roz waháṉ rahke we ba salámat bháíoṉ se ruḳhsat
hoke apne bhejnewáloṉ ke pás rawána húe; 34 Par Silas ko waháṉ ká rahná
pasand áyá. 35 Aur Páúl aur Barnabá Antákiyá meṉ rahke bahut auroṉ
ke sáth Ḳhudáwand ke kalám kí taạlím aur bashárat dete the.

36 Chand roz ke baạd Páúl ne Barnabá se kahá, ki Ao ham apne bháíoṉ se har
ek shahr meṉ, jaháṉ ham ne Ḳhudáwand ke kalám kí bashárat dí, phirke muláqát
kareṉ, aur dekheṉ, ki un ká kyá hál hai. 37 Aur Barnabá ne qasd kiyá, ki
Yúhanná ko, jis ká laqab Márk thá, sáth lewe; 38 Par Páúl samjhá, ki ek
shaḳhs ko, jo Pamfiliyá meṉ un se judá ho gayá, aur kám ke wáste un ke hamráh
na áyá, sáth lená ḳhúb nahíṉ. 39 Aur un meṉ aisí ázurdagí húí, ki we ek dúsre

se judá ho gae, aur Barnabá Márk ko leke tarí se Kibris ko rawána húá. 40 Aur
Páúl Sílas ko chun leke aur bháíoṇ se Ḳhudá ke fazl ke supurd hoke chalá gayá,
41 Aur Súriya aur Kilíkiyá kí Jamáạtoṇ ko mazbút kartá húá guzrá.

XVI. BÁB.

1 Phir wuh Darbe aur Listra meṇ pahunchá; aur dekh waháṇ Timodeus
námída ek shágird thá, jis kí má Yahúdiya thí jo ímán laí, aur us ká báp Yúnání
thá: 2 Listra aur Ikonium ke bháí us kí ḳhúbíoṇ ke muqirr the. 3 Us ko Páúl
ne cháhá, ki apne sáth le chale; chunánchi use liyá, aur un Yahúdíoṇ ke liye, jo
us atráf meṇ the, us ká ḳhatna kiyá; kyúnki we sab jánte the, ki us ká báp Yúnání
thá. 4 Aur unhoṇ ne shahroṇ meṇ guzarte húe un qánúnoṇ ko, jo Rasúlon aur
Buzurgoṇ ne, jo Yarúsalam meṇ the, muqarrar kiye, hifz karne ke liye pahuncháyá.
5 So Jamáạteṇ iạtiqád meṇ ustuwár húíṇ, aur un ká ạdad har roz beshtar húá. 6
Aur jab Frigiyá aur sarzamín i Galátiyá se guzre, Rúh i Quds ne unheṇ manạ kiyá,
ki Ashiyá meṇ kalám kí bashárat na deṇ. 7 Tab Misiyá meṇ áke unhoṇ ne qasd
kiyá, ki Bitíniyá ko jáweṇ, par Rúh ne unheṇ ruḳhsat na dí. 8 So we Misiyá se
guzarkar Troas meṇ utar áe. 9 Aur rát ko Páúl ne rúyá meṇ dekhá, ki Makidú-
niyá ká ek mard khaṛá húá us kí minnat karke kahtá hai, Pár utar, Makidúniyá
meṇ á, aur hamárí madad kar. 10 Aur jab us ne rúyá meṇ yih dekhá, wonhí ham
ne Makidúniyá ká iráda kiyá, is liye ki ham ne yúṇ maạlúm kiyá, ki Ḳhudá ne
hameṇ buláyá hai, tá ki unheṇ ḳhushḳhabarí deweṇ.

11 Pas ham Troas se kishtí par sídhe Samuthráke ko áe, aur dúsre din Nayá-
polis ko; 12 Aur waháṇ se Filipí ko, jo Madidúniyá ke us zilạ meṇ baṛá shahr
hai, aur Rúmíoṇ kí bastí hai; aur ham us shahr meṇ chand roz rahe. 13 Aur
sabt ke din ham shahr se nikalke lab i nahr waháṇ jaháṇ namáz hone ká dastúr
thá, gae: aur baiṭhkar un ạuratoṇ se, jo faráham húíṇ, báteṇ karne lage. 14 Aur
shahr i Thiyatíra kí Lidiyá nám ek ḳhudáparast ạurat, jo qirmizfarosh thí, suntí
thí; us ke dil ko Ḳhudáwand ne kholá, ki un bátoṇ ko, jo Páúl kahtá thá, dil
lagáke sunne lagí. 15 Aur joṇ apne gharáne samet baptismá pá chukí, to minnat
karke kahne lagí, ki Agar tum mujh ko Ḳhudáwand kí múmina jánte ho, mere
ghar meṇ áke raho. Aur wuh hamko ba zor le gaí.

16 Aur ek roz jab ham namáz ko chale, aisá húá ki ek chhokrí hamko milí, jo
ásebzadagí se gaib kí ḳhabar detí thí, aur apne wárisoṇ ko peshíngoí se bahut
kuchh kamwá detí thí. 17 Wuh Páúl ke aur hamáre píchhe hoke chilláí, ki Ye
mard Ḳhudá Taạlá ke bande haiṇ, aur hamko naját kí ráh dikhláte haiṇ. 18 Aur
wuh bahut dinoṇ tak yih kiyá kí. Áḳhir Páúl diqq hokar mutawajjih húá, aur áseb
ko kahá, Maiṇ Yusúạ Masíh ke nám se tujh ko hukm kartá húṇ, Us par se utar.
Wuh usí waqt us par se utar gayá. 19 Aur us ke wárisoṇ ne jo dekhá, ki kamáí
kí umed játí rahí, to Páúl aur Sílas ko pakṛá, aur bázár meṇ khínche húe raísoṇ
ke pás le chale. 20 Aur unheṇ hákimoṇ pás láe, aur kahá, ki Ye mard hamárí
bastí ko nipaṭ satáte haiṇ, kyúnki Yahúdí haiṇ, 21 Aur hamko we rusúm sikhláte
haiṇ, jinko qabúl karná aur ạmal meṇ láná hamáre liye rawá nahíṇ, ki ham Rúmí
haiṇ. 22 Tab dangal ne báham uṇ par hamla kiyá, aur hákimoṇ ne un ke kapṛe
pháṛe, aur hukm kiyá, ki chhaṛí se máreṇ. 23 Aur ḳhúbsá márke un ko qaid

meṉ ḍálá, aur zindánbán ko hukm kiyá, ki unheṉ bahut khabardárí se rakhe. 24
Us ne yih hukm páke un ko andarúní qaidkháne meṉ ḍhakelá, aur un ke páṉw
káṭh meṉ ḍále.

25 Ádhí rát ko Páúl aur Sílas namáz meṉ Khudá kí manáját gáne lage, aur
bandhúe sunte the, 26 Ki nágáh baṛá zalzala áyá aisá ki qaidkháne ke dar o díwár
sarásar hil gae, aur filfaur sab darwáze wá húe, aur har ek kí zanjíreṉ khul gaíṉ. 27
Tab zindánbán ne nínd se uṭhkar aur qaidkháne ke darwáze khule dekhkar gumán
kiyá, ki bandhúe bhága, aur talwár khínchkar cháhá, ki áp ko ján se máre. 28 Tab
Páúl ne naʻra márke kahá, ki Apne taíṉ dukh na de; is liye ki ham sab yahíṉ
haiṉ. 29 Tab wuh chirág mangwáke lapakkar andar gayá, aur thartharátá Páúl
aur Sílas ke áge khák par gir paṛá, 30 Aur unheṉ báhar láke kahá, Ai sáhibo,
maiṉ kyá karúṉ, jo bach jáúṉ? 31 We bole, ki Khudáwand Yusúʻ Masíh par
ímán lá, ki tú aur terá ghar bach jáegá. 32 Tab unhoṉ ne us ko, aur un sab ko, jo
us ke ghar meṉ the, Khudáwand ká sukhan kahá. 33 Us ne unheṉ usí dam rát
ko leke un ke zakhmoṉ ko dhoyá, aur filfaur wuh khud aur sab jo us ke the, bap-
tismáe gae. 34 Aur us ne un ko apne ghar meṉ láke dastárkhwán bichháyá, aur
apne sáre ghar samet Khudá par iʻtiqád karke khushwaqt húá.

35 Aur jab subh húí, hákimoṉ ne piyádoṉ kí maʻrifat kahlá bhejá, ki un mardoṉ
ko chhoṛ do. 36 Zindánbán ne ye báteṉ Páúl ko kah sunáíṉ, ki hákimoṉ ne
kahlá bhejá hai, ki tum ko chhoṛ dúṉ: so ab nikalke salámat jáiye. 37 Lekin
Páúl ne un se kahá, ki Unhoṉ ne hamko gunáh sábit karne se peshtar, bá wujúd ki
ham Rúmí haiṉ, záhiran márá, aur qaidkháne meṉ ḍálá; aur ab we ham ko chup-
ke nikál dete haiṉ? kabhí na hogá; we áp áke hamko nikáleṉ. 38 Piyádoṉ ne yih
báteṉ hákimoṉ ko já kahíṉ; we sunke ki we Rúmí haiṉ, ḍare. 39 Aur áke un kí
minnat kí, aur báhar láke sáil húe, ki shahr se báhar jáweṉ. 40 We qaid se ni-
kalke Lidiyá pás gae, aur bháíoṉ ko dekhke dilásá diyá, aur waháṉ se rawána húe.

XVII. BAB.

1 Ab we Amfipolis aur Apuloniyá se guzára karke Thissaluníka meṉ, jaháṉ
Yahúdíoṉ kí ek Mahfil thí, áe. 2 Páúl apne maʻmúl par un ke darmiyán gayá,
aur tín haftoṉ tak kitábeṉ paṛhke unheṉ sunátá rahá, 3 Aur kholke aur dalíl
láke kahtá thá, Zurúr thá, ki Masíh dukh uṭháwe, aur murdoṉ meṉ se jí uṭhe, aur
yih Yusúʻ jis kí maiṉ tumheṉ bashárat detá húṉ, Masíh hai. 4 Tab un meṉ se
baʻze ímán láe, aur Páúl aur Sílas ke sharík húe, aur aisá hí khudáparast Yúná-
níoṉ meṉ se ek baṛí guroh, aur aisá hí kháss ʻauratoṉ meṉ se bahuterí. 5 Aur
Yahúdíoṉ ne, jo beímán the, hasad se bharke bázáríoṉ meṉ se kitne sharíroṉ
ko apne hamráh liyá, aur jamaʻíyat paidá karke sáre shahr meṉ hangáma kiyá,
aur Yasún ke ghar ko gherke talab kiyá, ki unheṉ guroh pás házir kare. 6 Aur
we un ko na pákar Yasún ko baʻze bháíoṉ ke sáth shahr ke raísoṉ kane khínch
le gae, aur chilláte játe the, ki jinhoṉ ne jahán ko ulaṭ diyá, yaháṉ bhí áe haiṉ;
7 Un se Yasún mil gayá, aur ye sab Qaisar ke hukmoṉ ke barʻaks karke kahte
haiṉ, ki Yusúʻ nám aur ek shakhs bádsháh hai. 8 So unhoṉ ne dangal aur
shahr ke raísoṉ ko ye sunákar ghabrá diyá. 9 Tab unhoṉ ne Yasún ko aur
dúsroṉ ko zámin leke unheṉ chhoṛ diyá.

10 Aur bháíoṉ ne filfaur Páúl aur Silas ko rátoṉ rát shahr i Biráyá ko rawána
kiyá; we waháṉ áke Yahúdíoṉ kí Mahfil meṉ gae. 11 Yaháṉ ke Thissaluníka
ke logoṉ se sharíftar the, ki unhoṉ ne sukhan ko baṛí dilkhushí se mán liyá, aur
har roz kitáboṉ meṉ ḍhúṉḍhte rahe, ki áyá ye chízeṉ yúṉ hiṉ haiṉ. 12 Aur bahut
un meṉ se, aur Yúnání ashráf randíoṉ meṉ se bhí, aur mardoṉ meṉ se bahutere ímán
láe. 13 Aur jab Thissaluníka ke Yahúdíoṉ ne jáná, ki Páúl Biráyá meṉ bhí
Khudá ke sukhan kí bashárat detá hai, unhoṉ ne waháṉ áke dangaloṉ meṉ bakheṛá
kiyá. 14 Aur bháíoṉ ne filfaur usí waqt Páúl ko rawána kiyá, ki yúṉ jáwe, jaise
daryá ko játe haiṉ; lekin Silas aur Timodeus wuhíṉ rahe. 15 Aur we jo Páúl ke
rahbar the, use Athene meṉ láe, aur Sílas aur Timodeus par hukm leke ki tá
maqdúr jald us pás áweṉ, chal nikle.
16 Ab Páúl jo Athene meṉ un kí ráh taktá thá, jab us ne sáre shahr ko but-
parast dekhá, to us ká dil sína meṉ mushtaịl húá. 17 Is sabab Mahfil meṉ
Yahúdíoṉ aur khudáparastoṉ se, aur bázár meṉ un se, jo use milte the, har roz
bahs kartá thá. 18 Tab Ipikúrí aur Stoíkí failsúfoṉ meṉ se kaí ek us ke sámhne
húe, aur baạzoṉ ne kahá, ki Yih yáwago kyá kahá cháhtá hai? Aur baạze bole, ki
Yih to ajnabí Khudáoṉ ká záhir karnewálá maạlúm hotá hai; kyúnki wuh unheṉ
Yusúạ aur qiyámat kí khabar detá thá. 19 So unhoṉ ne use pakṛa, aur Koh
i Mirríkh meṉ láke kahá, ki Áyá ham ko maạlúm ho saktá hai, yih nayí bát, jo tú
sikhátá hai, kyá hai? 20 Kyúnki tú ajnabí báteṉ hamáre kánoṉ tak pahunchátá
hai: so ham un chízoṉ ke maạne daryáft kiyá cháhte haiṉ. 21 Yih is liye thá, ki
sáre ahl i Athene aur musáfir, jo waháṉ já rahe the, siwá nayí bát kahne yá sunne
ke, apní fursat ká waqt kisí aur kám meṉ na khote the.
22 Tab Páúl Koh i Mirríkh ke wasat par khaṛá hoke bolá, ki Ai Athene ke mardo,
maiṉ tum ko filjumla díndár sá jántá húṉ. 23 Kyúnki maiṉ ne guzarte húe aur
tumháre maạbúdoṉ par nazar karte húe ek mazbah páyá, jis ká kináya yih hai,
ANJÁN KHUDÁ KE LIYE. So jise bin jáne tum púje ho, maiṉ to tum ko usí
kí khabar detá húṉ. 24 Khudá, jis ne álam aur sab kuchh jo us meṉ hai, paidá kiyá,
azbas ki asmán aur zamín ká Khudáwand hai, haikaloṉ meṉ, jo háthoṉ se banáí
gaiṉ haiṉ, sukúnat nahíṉ kartá; 25 Aur na wuh is liye ki kisí chíz ká muhtáj
hai, ádmí ke háthoṉ se khidmat karwátá hai, ki usí ne sab ko hayát aur tanaffus
aur sab kuchh bakhshá; 26 Aur ek lahú se insan kí sab sinfeṉ khalq kiyáṉ, táki
tamám rú i zamín par sukúnat kareṉ, aur murattab waqtoṉ ko aur un kí sukúnat
kí haddoṉ ko muạiyan kiyá: 27 Táki Khudáwand ko ḍhúṉḍheṉ, sháyad ki us ko
ṭaṭolkar páweṉ, báwujúd ki wuh to hamáre bich meṉ kisí se dúr nahíṉ; 28 Kyúnki
ham usí se jíte aur chalte phirte aur maujúd haiṉ; chunánchi tumháre hí baạze
sháiroṉ ne kahá hai, ki Ham to usí kí jins haiṉ. 29 Pas hargáh ki ham Khuda kí
jins haiṉ, ham ko lázim nahíṉ, ki yih gumán kareṉ, ki Allah sone yá rúpe yá patthar
kí kisí chíz kí mánind hai jo ádmí kí hunarmandí aur tadbír se tarashí gaí hai.
30 So Khudá jahálat ke waqtoṉ se igmáz karke ab farmatá hai, ki har ek ádmí, jo
jaháṉ hai, tauba kare. 31 Kyunki us ne ek din muqarrar kiyá hai, ki ek mard
kí wasátat se, jise us ne muạiyan kiyá hai, álam kí sachí ạdalat karegá; aur us ne
sab ko us mard ke phir jiláne se is bát ká ịạtiqád bakhshá.
32 Aur jab unhoṉ murdoṉ ke jíne kí suní, baạzoṉ ne tamaskhur kiyá, par auroṉ
ne kahá, Ham tujh se us kí phir sunenge. 33 Baạd us ke Páúl un ke darmiyán

se rawána húá. 34 Lekin baaze log us ke sáth mulhaq hoke ímán láe : un men Koh i Mirríkh ke hákimon se ek shakhs Deonís thá, aur ek aurat Damaris námída, aur un ke sáth aur kitne the.

XVIII. BAB.

1 Baad us ke Páúl Athene se rawána hokar Karint men áyá ; 2 Aur Aqilá nám ek Yahúdí ko páyá jo Pantus ká watani thá, aur unhín dinon men apní jorú Priskillá ke sáth Itáliyá se áyá thá, is liye ki Klaudius ne hukm kiyá thá, ki sáre Yahúdí Rúm se nikal jáwen : so wuh un pás áyá. 3 Aur is liye ki wuh unhín ká hampesha thá, un ke sáth rahá, aur kám karne lagá, ki un ká pesha khímadozí thá.
4 Aur us ne har sabt Mahfil men irshád kiyá, aur Yahúdíon aur Yúnáníon ko qáil kiyá. 5 Aur jab Sílas aur Timodeus Makidúniyá se áe, Páúl ján se tang áke Yahúdíon pás gawáhí detá thá, ki Yusúa Masíh hai. 6 Aur jab unhon ne radd o badal kiyá, aur kufr baká, us ne dáman jhárke unhen kahá, Tumhárá khún tumhárí gardan par; main pák hún : so ab main awámm kí taraf játá hún. 7 Phir wuh wahán se rawána hoke ek khudáparast shakhs ke ghar men dákhil húá, us ká nám Justus thá, aur us ká ghar Mahfil se paiwasta thá. 8 Tab Krispus Mahfil ká raís apne sáre ghar samet Khudáwand par ímán láyá, aur bahut se Karintí sunke muataqid húe, aur baptismáe gae. 9 Tab Khudáwand ne rát ko rúyá men Páúl ko kahá, ki Mat dar, kahtá já, aur chupká mat rah : 10 Ki main tere sáth hún, aur kisí ká háth na paregá, ki tujhe satáe ; ki is shahr men mere log bahut hain.
11 Aur wuh ek baras chha mahíne wahán iqámat karke Khudá ká kalám un ke bích taalím kartá rahá.

12 Aur jab Gallio Akhaiyá ká wálí húá, Yahúdíon ne eká karke Páúl ko á gherá, aur use adálatgáh men láke kahá, 13 Ki Yih logon ko targíb kartá hai, ki bar khiláf i shariat Khudá ko pújen. 14 Jon Páúl ne cháhá ki munh khole, Gallio ne Yahúdíon ko kahá, ki Ai Yahúdío, Agar kuchh zulm yá bad kám hotá, wájib thá, ki main tumhárí himáyat karún ; 15 Lekin agar yih kalám ká aur námon ká aur tumhárí shariat ká mubáhasa hai, tum jáno, main nahín cháhtá ki us ká munsif hoún. 16 Aur us ne adálatgáh se unhen hánk diyá. 17 Tab sab Yahúdíon ne Sustanís ko, jo Mahfil ká bará raís thá, pakrá, aur use masnad ke áge márá, aur Gallio ne un chízon kí kuchh parwá na kí.

18 Aur Páúl aur bhí ek muddat tak wahán rahá; phir bháíon se rukhsat hoke Kankhriyá men apná sir mundákar ki usne nazr rakhí thí, Priskillá aur Aqilá ke sáth tarí kí ráh Súriyá ko rawána húá. 19 Aur wuh Afsus tak áyá, aur wahán unhen chhorá, aur áp Mahfil men dákhil húá, aur Yahúdíon se báten karne lagá. 20 Jab unhon ne khwáhish karke kahá, ki ek muddat hamáre sáth rah, so us ne na máná ;
21 Aur un se yih kahke widáa húá, ki Ba har súrat mujh par wájib hai, ki íd i áyanda ko Yarúsalam men hoún, aur wuhín íd karún ; lekin in shá Al'láh main tum pás phir áúngá. 22 Aur us ne Afsus se bádbán khínchá, aur Qaisariyá men utar áyá, aur úpar gayá, aur Jamáat ko salám kahke Antákiyá ko utar pará. 23 Wahán chand roz rahkar rawána húá, aur sab shágirdon ko zor bakhshtá húá tartíb se mulk i Galátiyá aur Frigiyá men phirá.

24 Aur Apallus nám ek Yahúdí Iskandriyá ká watani, ek fasíh insán, aur kitáb-

dání meṉ bar̤á zoráwar Afsus meṉ áyá. 25 Us mard ne Ḳhudáwand kí ráh kí tar-
bíyat pái thí, aur dilgarmí se Ḳhudáwand kí báteṉ durust boltá aur sikhlátá thá;
par faqat Yúhanná ke baptismá tak jántá thá. 26 Us ne Mahfil meṉ juraat se
kahná shurúạ kiyá. Aur Áqila aur Priskillá ne us ká kalám sunke use liyá, aur
Ḳhudá kí ráh ziyáda durustí se use batlá dí. 27 Aur jab us ne iráda kiyá, ki
Aḳhaiyá ko pár utar jáe, to bháioṉ ne us kí ḳhátirdárí ke liye náma likhkar shá-
girdoṉ ke pás bhejá, aur us ne waháṉ pahunchke un kí, jo fazl ke sabab muạtaqid
the, bahut kumak kí. 28 Kyúnki us ne kitáboṉ se dalíl láke ki Yusúạ Masíh hai,
zor se Yahúdíoṉ ko záhiran ilzám diyá.

XIX. BÁB.

1 Aur yúṉ húá ki jab Apallus Karint meṉ thá, Páúl úpar kí nawáhí meṉ phir-
kar Afsus meṉ áyá, aur baạze shágirdoṉ ko pákar, 2 Unhen kahá, ki Áyá jab se
tum ímán láe, tum ne Rúh i Quds ko páyá? Unhoṉ ne use kahá, Ham ne to yih bhí
nahíṉ suná, ki Rúh i Quds hai. 3 Us ne unheṉ kahá, Pas tum ne kaisá baptismá
páyá? We bole, ki Ham ne Yúhanná ká baptismá páyá. 4 Tab Páúl ne kahá, ki
Yúhanná ne tauba ká baptismá dete húe ummat ko yúṉ kahá, ki Tum us par, jo
mere baạd áwegá, yaạne Yusúạ par ímán láo. 5 We yih sunke Ḳhudáwand Yusúạ
ke nám par baptismáe gae. 6 Aur jab Páúl ne un par háth rakhe, Rúh i Quds un par
áí, aur we zubánoṉ se bolne aur nubúwat karne lage. 7 We sab mard bárah ek the.
8 Aur wuh mahfil meṉ dáḳhil hoke tín mahíne tak Ḳhudá kí mamlukat kí
bátoṉ ká munázara kartá rahá, aur targíb kiyá kiyá. 9 Aur jab baạze, jo saḳhtdil
aur beímán the, guroh ke áge us ráh ko burá kahne lage, wuh un se judá hokar
shágirdoṉ ko alag leke Tiraunus ke madrasa meṉ rozmarra kalám kartá rahá. 10
Aur do baras kí muddat tak yihí húá kiyá, yaháṉ tak ki Ashiyá ke báshindoṉ ne
kyá Yahúdí aur kyá Yúnání, sab ne Ḳhudáwand Yusúạ ká suḳhan suná. 11 Aur
Ḳhudá Páúl ke háthoṉ se ḳháss muạjize dikhlátá thá, 12 Yaháṉ tak ki rúmál
aur lungí ko us ke badan ko chhúáke ranjúroṉ par ḍálte the, aur un kí bímáríáṉ
játí rahtí thíṉ, aur bure áseb un par se utar játe the.
13 Tab dar ba dar phirnewále mantar par̤hnewále jádúgar Yahúdíoṉ meṉ se
baạzoṉ ne yih pesha iḳhtiyár kiyá, ki un par, jinheṉ burí rúhoṉ ká sáya thá,
Ḳhudáwand Yusúạ ká nám leke kahne lage, ki Ham tum ko Yusúạ kí, jis kí Páúl
bashárat detá hai, qasam dete haiṉ. 14 Aur Iskíwá Yahúdí sardár káhin ke
sát beṭe the, jo yihí karte the. 15 Tab bure áseb ne jawáb diyá, aur kahá, Yusúạ
ko maiṉ jántá húṉ, aur Paúl se bhí wáqif húṉ, par tum kaun ho? 16 Aur wuh
shaḳhs, jis ko burí rúh ká sáya thá, hamla karke un par á girá, aur un par gálib
hoke aise nuhaṭṭe máre, ki we ghar se nange aur zaḳhmí nikal bháge. 17 Aur
yih sab Yahúdíoṉ aur Yúnáníoṉ ko, jo Afsus ke báshinde the, maạlúm húá, aur
un sabhoṉ ko ḍar lagá, aur Ḳhudáwand Yusúạ ká nám buzurg húá. 18 Aur
bahutse, jo ímán láe the, áke iqrár karne aur apne peshoṉ ko bayán karne lage.
19 Aur bahutere un meṉ se bhí, jo jádú karte the, apní kitábeṉ ikaṭṭhe láe,
aur sab ke sámhne jaláiyáṉ, aur unhoṉ ne un kí qímat ká jo hisáb kiyá, to
pachás hazár rúpiye húe. 20 Is qadr Ḳhudáwand ká kalám qúwat se bar̤há, aur
gálib húá.

21 Jab we chízeṉ ho chukíṉ, Páúl ne jí meṉ iráda kiyá, ki Makidúniyá aur
Akhaiyá se guzarkar Yarúsalam ko jáwe, aur kahá, Jab maiṉ wahán ho lúṉ, to
zurúr hai, ki Rúm ko bhí dekhúṉ. 22 So us ne do un meṉ se, jo us kí khidmat
karte the, Makidúniyá meṉ bheje, ek Timodeus aur dúsrá Irástus, par wuh áp
Ashiyá meṉ chande rahá. 23 Aur us waqt wahiṉ us taríq kí bábat baṛá fasád uṭhá.
24 Ki Dimetrius nám ek sunár thá, jo Artamis kí símí haikaleṉ baná banákar
un ke liye, jo wuh pesha rakhte the, bahut mazdúrí paidá kartá thá. 25 Us ne un
ko aise kámwáloṉ ke sáth ikaṭṭhe jamạ karke kahá, Yáro, jánte ho, ki hamárí dau-
lat isí kasb se hai. 26 Aur tum dekhte ho, aur sunte ho, ki sirf Afsus meṉ nahíṉ,
balki Ashiyá ke aksar bilád meṉ us Páúl ne bahutsí khilqat ko charbzabání se beráh
kiyá hai, ki kahá kartá hai, jo háthoṉ se bane haiṉ, so Khudá nahíṉ hote. 27 So
khálí yihí to khauf nahíṉ, ki hamárá hirfa beqadr ho jáe, balki baṛí Khudání Arta-
mis ká maạbid bhí náchíz ho jáegá, aur us kí, jise tamám Ashiyá aur jahán pújtá
hai, buzurgí ḍhái jáegí. 28 We ye sunke gussa se bhar gae, aur chilláke yúṉ bole,
ki Afsíoṉ kí Artamis buzurg hai. 29 Tab sáre shahr meṉ baṛá fasád húá, aur
Gayus aur Aristarkhus ko, jo Makidúniyá ke rahnewále, aur Páúl ke hamsafar the,
pakaṛke ek dil hoke tamáshagáh ko dauṛ gae. 30 Aur jab Páúl ne cháhá, ki ja-
máạt meṉ dákhil howe, shágirdoṉ ne use na chhoṛá. 31 Aur Ashiyá ke sardároṉ
meṉ se bhí baạzoṉ ne, jo us ke dost the, use ba minnat kahlá bhejá, ki Tú tamá-
shagáh meṉ jáne se báz rah. 32 Tab baạze yúṉ aur baạze wúṉ chilláe, ki jamáạt
ghabrái thí, aur bahutere na jánte the, ki ham kis liye jamạ húe haiṉ. 33 Aur
unhoṉ ne Iskandar ko dangaloṉ meṉ se baṛháyá, aur Yahúdí use dhakiyáte the.
Aur Iskandar ne háth se isháre karke chahá, ki khalq ke áge uzr kare. 34 Par jab
unhoṉ ne jáná, ki wuh Yahúdí hai, to sab ke sab gale miláke do sáit tak chillae, ki
Afsíoṉ kí Artamis buzurg hai.

35 Aur jab kátib ne jamáạt ko ṭhanḍá kiyá, to kahá, ki Ai Afsí mardo, kaunsá
insán hai, jo nahíṉ jántá, ki Afsus ká shahr baṛí Khudání Artamis ká aur us but ká,
jo Mushtarí se girá hai, fidwí hai? 36 Pas azbas ki ye chízeṉ inkár ke láiq nahíṉ,
tum ko lázim hai, ki chain se raho, aur be taammul kuchh na karo. 37 Is liye ki
tum in mardoṉ ko yaháṉ láe ho, jo na to maạbid ke chor haiṉ, aur na tumhárí
Khudání kí takfír karnewále. 38 Liházá agar Dimetrius aur ahl i hirfa, jo us ke
sáth haiṉ, kisí par daạwí rakhte haiṉ, áj ạdálat baiṭhí hai, aur hákim haiṉ: ek
dúsre se istidạá kare. 39 Lekin agar tumhárí pursish aur tarah se hai, to wuh
sharạí mahfil meṉ kholí jáegí. 40 Kyúnki ham áj ke kám ke sabab se khatra meṉ
haiṉ, ki ham par bagáwat kí tuhmat na kí jáe, is liye ki koí sabab aisá nahíṉ, jo
ham pás is jhagṛe kí hujjat ho sake. 41 Aur us ne yúṉ kahke us jamáạt ko barham
márá.

XX. BAB.

1 Jab gaugá faro húá, Páúl ne shágirdoṉ ko buláyá, aur rukhsat hoke niklá, ki
Makidúniyá ko jáwe. 2 Aur us ne us nawáhí se guzarkar un ko bahutsá kuchh
kahke dilásá diyá, aur Yúnán meṉ áyá. 3 Tín mahíne ke baạd jab wuh Súriyá
meṉ jáne par thá, Yahúdí us kí ghát lage. Tab us ne maslahat jání, ki Maki-
dúniyá kí ráh se jáwe. 4 Aur Sosipitar Biráí, aur Aristarkhus aur Sikundus jo

Thissaluníkí the, aur Gáyus Darbí, aur Timodeus, aur do shakhs i Ashiyání
Tikhikus aur Trofimus, Ashiyá tak us ke hamsafar the. 5 Ye áge jáke Troas meṇ
hamárí ráh dekhne lage. 6 Aur aiyám i fitír ke baad ham Filipí se kishtí par rawá-
na húe, aur pánch roz ke baad Troas meṇ un pás pahunche, aur sát din waháṇ káṭe.
7 Aur hafte ke pahle din jab shágird ikatthe hoke roṭí toṛne áe, Páúl taiyár
hoke ki subh ko chalá jáe, un se báteṇ karne lagá, aur yaháṇ tak sukhan ko túl
diyá, ki ádhí rát ho gaí. 8 Aur úpar ke makán meṇ, jaháṇ we báham jama the,
bahut se chirág the. 9 Waháṇ ek jawán Yútikhus nám khiṛkí meṇ baiṭhá thá, jo
so chalá; aur azbas ki Páúl ne báteṇ baṛháíṇ, wuh nínd meṇ garq hoke tísre darje
se gir paṛá; jab use uṭháyá, to mará húá thá. 10 Tab Páúl utarke use lipaṭ gayá,
aur gale lagáke kahá, Tum mat ghabráo, is liye ki us kí ján us meṇ hai. 11 Phir
wuh úpar áke aur roṭí torke aur kháke der tak báteṇ kartá rahá, yaháṇ tak ki sahar
húí: tab wuh rawána húá 12 Aur we us chhokre ko jítá láe, aur bahut
mutamaiyan húe.
13 Aur ham áge kishtí par já baiṭhe, aur Assus ko chale, is iráda se, ki Páúl ko
waháṇ chaṛhá leweṇ, ki wuh khushkí se jáne ká iráda karke yúṇ farmá gayá thá.
14 Jab wuh Assus meṇ ham ko milá, ham use lekar Mitilene meṇ áe. 15 Aur
waháṇ se kishtí kholke dúsre din Khius ke barábar áe, aur us ke dúsre din Sámus
meṇ pahunche, aur Trogullium meṇ rahke dúsre din Miletus meṇ áe. 16 Kyúnki
Páúl ne qasd kiyá thá, ki Afsus se báhar jáe, tá na howe, ki Ashiyá meṇ us ká
rahná bahut howe, is liye ki wuh jaldí kartá thá, táki Haftoṇ kí Íd agar ho sake,
to Yarusalam meṇ howe.
17 Aur us ne Miletus se Afsus meṇ paigám bhejkar Jamáat ke Buzurgoṇ ko
buláyá. 18 Jab we us pás áe, to unheṇ kahá, Tum jánte ho, maiṇ roz i auwal se,
jab Ashiyá meṇ áyá, hamesha kis taur par tumháre sáth thá, 19 Ki kamál faro-
taní se bahut ánsú baháke un imtihánoṇ meṇ, jin meṇ maiṇ Yahúdíoṇ ke kamín
karne se paṛá, Khudáwand kí khidmat kartá thá, 20 Ki maiṇ koí fáida kí bát
nahíṇ chhipátá thá, lekin záhiran aur ghar ghar meṇ waaz aur nasihat kartá thá,
21 Yahúdioṇ aur Yúnánioṇ ke áge gawahí detá thá, ki Khudá kí taraf dil se phiro,
aur hamáre Khudáwand Yusúa Masíh par ímán láo. 22 Aur ab dekho, maiṇ rúh se
bandhá húa Yarúsalam ko játá húṇ, aur nahíṇ jántá, ki waháṇ mujh par kyá hogá.
23 Magar itná ki Rúh i Quds har ek bastí meṇ gawáhí detí hai, ki zanjíreṇ aur
dukh dard mere liye taiyár haiṇ. 24 Par maiṇ yih kuchh nahíṇ búsjhtá, aur na
maiṇ áp apní ján ko azíz jántá húṇ, tá ki maiṇ apne daur ko khushí se púrá karúṇ,
aur us khidmat ko, jo mujhe Khudáwand Yusúa se milí, ki Khudá ke fazl kí
khushkhabarí dúṇ. 25 Aur ab dekho, mujhe maalúm hai, ki tum sab, jin ke darmi-
yán maiṇ Khudá kí bádsháhat kí khushkhabarí detá phirá húṇ, merá munh phir
na dekhoge. 26 Lihází maiṇ áj ke din tumheṇ gawáh rakhtá húṇ, ki maiṇ
sab ke khún se pák húṇ. 27 Kyúnki maiṇ tumháre áge Khudá kí sárí marzí
kí khabar dene se báz na rahá. 28 Pas apne liye aur us sáre galla ke liye, jis
par Rúh i Quds ne tumheṇ nigahbán kiyá, khabardárí karo, ki Khudá kí
Jamáat ko, jise us ne apná kháss lahú deke mol liyá, charao. 29 Kyúnki maiṇ yih
jántá húṇ, ki merí rawánagí ke baad baṛe bheṛiye tum meṇ dákhil honge, jo galla
par rahm na karenge. 30 Aur tumháre hí bích meṇ se kitne mard uṭhenge, jo
teṛhí báteṇ kahenge, táki shágirdoṇ ko apní taraf khínch le jáweṇ. 31 Is liye jágte

raho, aur yád rakho, ki maiṉ tín baras tak rát aur din ro roke har ek ko nit ágáh
kartá rahá. 32 Aur ab ai bháío, maiṉ tumheṉ Ḳhudá ko aur us kí niạmat ke
kalima ko somptá húṉ, ki wuh qádir hai, ki tumheṉ kámil banáwe, aur tumheṉ sáre
muqaddasoṉ meṉ mírás baḳhshe. 33 Maiṉ ne kisí ke rúpe yá sone yá kapṛe ká
lálach na kiyá; 34 Tum áp jánte ho, ki jo kuchh mujhe aur mere sáthíoṉ ko
darkár thá, so in háthoṉ ne kamáyá. 35 Maiṉ ne tumheṉ sab batláyá, ki yúṉ kám
karke kamzoroṉ ko sambhálná aur Ḳhudáwand Yusúạ kí báteṉ yád karná zurúr hai,
ki us ne kahá, ki Dená lene se ziyáda mubárak hai. 36 Aur us ne yúṉ kahke
ghuṭne ṭeke, aur un sab ke sáth duá kí. 37 Aur we sab nipaṭ roe, aur Páúl kí
gardan par gir girke use chúmá; 38 Aur ḳhusúsan us kí us bát par, jo us ne
kahí, ki Tum merá munh phir na dekhoge, bahut gamgín húe, aur kishtí tak us ke
hamráh gae.

XXI. BÁB.

1 Aur aisá húá, ki jab ham un se ruḳhsat hoke aur kishtí kholkar rawána húe,
to sídhí ráh Kos meṉ áe, aur dúsre din Rodus ko, aur waháṉ se Patara ko gae;
2 Aur ek kishtí pár Fainíkí ko játí húí pákar ham us par chaṛhe, aur chal baiṭhe.
3 Aur jab Kibris nazar áyá, ham use báyeṉ háth chhoṛke Súriyá ko chale, aur
Súr meṉ lagáyá; kyúnki waháṉ kishtí ká bár utárná thá. 4 Aur shágirdoṉ ko
páke ham sát din waháṉ un ke sáth rahe; aur unhoṉ ne Rúh ke ilhám se Páúl ko
kahá, ki Yarúsalam ko mat jáná. 5 Aur un dinoṉ ko púrá karke ham nikle, aur
rawána húe; aur we sab joṛúoṉ aur laṛkoṉ samet shahr ke báhar tak hamáre sáth
áe: waháṉ ham ne samundar ke kanáre par ghuṭne ṭekke duá kí. 6 Aur ham
ápus se widáạ hokar kishtí par chaṛhe, aur we apne gharoṉ ko phire.
7 Aur ham tamám tarí kí sair karke Súr se Akka meṉ áe, aur bháíoṉ ko
salám karke un ke sáth ek din rahe. 8 Aur dúsre din ham, jo Páúl ke sáthí the,
rawána hoke Qaisariyá meṉ áe, aur Filip ḳhushḳhabarí sunánewále ke ghar meṉ,
jo ek un sátoṉ meṉ se thá, dáḳhil húe, aur us ke sáth rahe. 9 Us kí chár kunwárí
beṭíáṉ thíṉ, jo nubúwat karnewálíáṉ thíṉ. 10 Jab ham waháṉ chand roz rahe,
Agabus nám ek nabí Yahúdah se áyá. 11 Us ne hamáre pás ákar Páúl ká kamar-
band uṭhá liyá, aur apne háth pánw bándhke kahá, ki Rúh i Quds yih ḳhabar detí
hai, ki Yahúdí Yarúsalam meṉ us mard ko, jis ká yih kamarband hai, yúṉ bán-
dhenge, aur qaumoṉ ke háth meṉ sompenge. 12 Ye báteṉ sunkar ham ne aur
waháṉ ke logoṉ ne us kí minnat kí, ki Yarúsalam ko na jáwe. 13 Par Páúl ne
jawáb diyá, ki Tum kiyá karte ho, ki rote aur merá dil toṛte ho? kyúnki maiṉ na
sirf bándhe jáne ko, balki Yarúsalam meṉ Ḳhudáwand Yusúạ ke nám ke liye mar-
ne ko bhí taiyár húṉ. 14 Jab us ne na máná, ham yúṉ kahke chup húe, ki jo
Ḳhudáwand kí marzí howe! 15 Aur chand roz ke baạd ham apná asbáb leke
Yarúsalam ko chale. 16 Aur Qaisariyá ke shágirdoṉ meṉ se baạze hamáre sáth
gae, tá ki ham ko ek shaḳhs Minásun Kibrisí qadím shágird ke yaháṉ lejáweṉ, ki
ham us ke ghar meṉ raheṉ.
17 Jab ham Yarúsalam meṉ pahunche, bháíoṉ ne ḳhushí se hamárí ḳhátirdárí
kí. 18 Aur dúsre din Páúl hamáre sáth Yaạqúb ke yaháṉ gayá, aur sab Buzurg
waháṉ ikaṭṭhe áe. 19 Aur us ne unheṉ salám kahke sab kuchh, jo Ḳhudá ne us

kí khidmat se qaumoṉ meṉ kiyá thá, judá judá bayán kiyá. 20 Unhoṉ ne sunke
Khudáwand kí sitáish kí, aur use kahá, ki Ai bháí, tú dekhtá hai, ki kitne hazár
Yahúdí haiṉ, jo ímán láe; par sab ke sab tauret ke gairatmand haiṉ. 21 Unhoṉ
ne tere haqq meṉ khabar páí, ki tú sab Yahúdíoṉ ko, jo qaumoṉ ke bích meṉ rahte
haiṉ, nasíhat detá hai, ki Músá se phireṉ; aur ki tú un ko kahtá hai, Apní aulád
ká khatna mat karo, aur dastúroṉ par mat chalo. 22 Pas ab kyá kareṉ? log be
shakk jama honge, kyúnki we sunenge, ki tú áyá hai. 23 So tú yih kar, jo ham
tujhe kahte haiṉ: hamáre pás chár mard haiṉ, jinheṉ nazr adá karná hai; 24
unheṉ leke áp ko un ke sáth pák kar, aur un ke liye kuchh kharch kar, ki we ap-
ne sir mundáweṉ: tab sab jánenge, ki jo tere haqq meṉ suná, kuchh nahíṉ; balki
tú áp bhí durust chaltá, aur sharíat ko mántá hai. 25 Par gair qaumoṉ meṉ se jo
ímán láe, ham ne yúṉ thaharáke unheṉ likh bhejá, ki we aisí koí bát na máneṉ,
magar sirf itná, ki butoṉ kí qurbáníoṉ se, aur lahú, aur makhnúq haiwán kháne
se, aur ziná karne se parhez kareṉ. 26 Tab Páúl ne un mardoṉ ko liyá, aur dúsre
din un ke sáth tahárat karke haikal meṉ dákhil húá, aur yih khabar dí, ki pák
hone ke muqarrarí din tamám hone ke baad har ek ke liye qurbání guzarání jáegí.
27 Par jab we sát din tamám hone par the, Ashiyá ke Yahúdíoṉ ne use haikal
meṉ dekhkar sab logoṉ ko uskáyá, aur us par háth dálke chilláe, ki Ai Isráelí
mardo, yárí karo! 28 Yih wuh shakhs hai, jo har jagah is qaum ke, aur tauret
ke, aur is maqám ke barkhiláf sab ko sikhlátá hai; aur aláwa Yúnáníoṉ ko bhí
haikal meṉ láyá, aur is muqaddas maqám ko nápák kiyá hai. 29 Ki áge unhoṉ
ne Trofimus Afsí ko shahr meṉ us ke sáth dekhkar gumán kiyá, ki Páúl use haikal
meṉ láyá thá. 30 Tab tamám shahr ghabráyá, aur sab log daurke jama húe, aur
Páúl ko pakarke haikal meṉ se báhar ghasítá, aur jald darwáze band kiye gae. 31
Aur jab we us ke qatl par mustaidd húe, fauj ke sardár ko khabar pahunchí, ki
sáre Yarúsalam meṉ hangáma hai. 32 Wuh jald sipáhíoṉ aur jamadároṉ ko lekar
un par daurá; aur we sardár aur sipáhíoṉ ko dekhkar Páúl ke márne se báz rahe.
33 Tab us sardár ne nazdík jáke use pakrá, aur use do zanjíroṉ se bándhne ká
hukm diyá, aur púchhá, ki Yih kaun hai? aur us ne kyá kiyá hai? 34 Tab bhír
meṉ se baaze yúṉ aur baaze wúṉ chilláe; aur jab wuh zor shor ke sabab se haqíqat
maalúm na kar saká, to hukm diyá, ki use qala meṉ le jáweṉ. 35 Aur jab wuh
sírhí tak pahunchá, logoṉ kí aisí zabardastí húí, ki sipáhíoṉ ne use uthá liyá. 36
Kyúnki píchhe hujúm thá, jo chilláte the, ki Use uthá dál! 37 Aur jab we
Páúl ko qala meṉ le jáne lage, us ne sardár ko púchhá, Kyá mujh ko ijázat hai, ki
tujh se kuchh kahúṉ. 38 Wuh bolá, Kyá tú Yúnání jántá hai? Phir tú wuh
Misrí nahíṉ, jo in dinoṉ ke áge dangá macháke chár hazár khúní mardoṉ ko jangal
meṉ le gayá? 39 Páúl ne kahá, Maiṉ ek mard i Yahúdí húṉ, Kilikiyá ke mashhúr
shahr Tarsus ká shahrí: so maiṉ tujh se arz kartá húṉ, ki mujhe logoṉ se bolne kí
parwánagí de. 40 Jab us ne use ijázat dí, Páúl ne sírhí par khará rahke logoṉ
ko háth se ishára kiyá. Jab we chup cháp húe, to wuh Ibrí zubán meṉ bolá, aur
kahá.

XXII. BAB.

1 Ai mard bháío aur bápo, merá uzr, jo maiṉ ab tum se kartá húṉ, suno. 2 We

sunkar, ki wuh Ibrání bolí meɒ un se kalám kartá hai, to aur bhí chup cháp húe.
3 Tab wuh bolá, Maiɒ mard i Yahúdí hóɒ, jo Kilikiyá ke Tarsus meɒ paidá húá,
par is shahr meɒ pálá gayá, aur Jamáliel ke qadmoɒ pás bápdádoɒ kí tauret ke
daqáiq meɒ paṛháyá gayá, aur Ḳhuda ke liye aisá gairatmand thá, jaise tum sab áj
ke din ho. 4 Maiɒ mardoɒ aur ąuratoɒ ko bándhkar aur qaidḳháne meɒ ḍálkar is
ráh ko maut tak satátá thá, 5 Chunánchi sardár káhin aur sab Buzurg mere liye
gawáhí dete haiɒ, ki maiɒ un se bháíoɒ ke liye ḳhatt pákar Dimishq ko rawána húá,
ki unheɒ bhí jo wahąɒ howeɒ, bándhke Yarúsalam meɒ láúɒ, ki sazá páweɒ.
6 Jab maiɒ ne safar kiyá, aur Dimishq ke nazdík pahunchá, do pahar ke qaríb
yúɒ húá, ki mere girdágird nagáh ásmán se núr i ązím kí tajallí húí. 7 Maiɒ
zamín par gir paṛá, aur ek awáz suní, ki mujhe kahá, Sáúl, Sáúl, tú mujhe kyúɒ
satátá hai? 8 Maiɒ ne jawáb meɒ kahá, Ḳhudáwand, tú kaun hai? Us ne mujhe
kahá, ki Maiɒ Yusúą i Nazirí hóɒ, jise tú satátá hai. 9 Chunánchi unhoɒ ne, jo
mere sáth the, núr ko dekhá, aur hirásan húe; lekin us kí áwáz, jo mujh se bolá,
na suní. 10 Tab maiɒ ne kahá, ki Ai Ḳhudáwand, maiɒ kyá karúɒ? Ḳhudáwand
ne mujhe farmáyá, ki Uṭhkar Dimishq meɒ já, aur jo kuchh muqarrarí kám tujhe
karná hogá, wahaɒ sab tujh se kahá jáegá. 11 Aur jab maiɒ us roshní ke jalál ke
sabab dekh na saká, to maiɒ apne sáthioɒ kí dastgírí se Dimishq meɒ áyá.

12 Aur ek shaḳhs Hananiyah námída, záhid i mutasharrą, jis kí ḳhúbí ke sáre
Yahúdí báshinde qáil the, 13 Mujh pás áyá, aur khaṛá hoke mujhe kahá, Ai bháí
Sáúl, bíná ho. Usí dam maiɒ ne us par nigáh kí. 14 Phir us ne kahá, ki Hamáre
bápdádoɒ ke Ḳhudá ne tujh ko barguzída kiyá hai, ki tú us kí marzí ko jáne, aur us
Sádiq ko dekhe, aur us ke munh kí awáz sune; 15 Kyúnki tú sab logoɒ ke áge
un sab bátoɒ par, jo tú ne dekhíɒ aur suní haiɒ, us ká gawáh hogá. 16 Aur ab tú
kyúɒ derí kartá hai? uṭh, baptismáyá já, aur Ḳhudáwand ká nám leke apne guná-
hoɒ ko dho ḍál.

17 Aur jab maiɒ Yarúsalam meɒ phir áyá thá, aur haikal meɒ namáz karne lagá,
yúɒ húá, ki maiɒ beḳhud ho gayá, 18 Aur us ko dekhá, jo mujhe kahtá thá, ki Jaldí
kar, aur Yarúsalam se shitáb nikal já; kyúnki we mere haqq meɒ terí gawáhí qabúl
na karenge. 19 Maiɒ ne kahá, ki Ai Ḳhudáwand, we áp to jánte haiɒ, ki maiɒ
unheɒ, jo tujh par íman láe, qaid kartá, aur har Mahfil meɒ koṛe mártá thá. 20 Aur
jab tere shahíd Istifán ká lahú baháyá játá thá, maiɒ bhí házir hoke us ke qatl par
rází thá, aur us ke kushindoɒ ke kapṛoɒ kí ḳhabardárí kartá thá. 21 Par us ne
mujhe farmáyá, ki Rawána ho, ki maiɒ tujhe qaumoɒ ke pás dúr bhejúngá.

22 We is bát tak us kí sun rahe, tab apní áwázeɒ buland karke chilláe, Aise ko
zamín par se uṭhá ḍál; kyúnki us ká jíná munásib nahíɒ. 23 Aur jab we chilláe, aur
apne kapṛe phenkke ḳhak uṛáne lage, 24 Sardár ne hukm kiyá, ki use qalą meɒ le
jáeɒ, aur farmáyá, ki use koṛe márke ázmáweɒ, táki daryáft kare, ki we kyúɒ us
kí zidd se yúɒ chilláe. 25 Aur jab we use tasmoɒ se bándhte the, Páúl ne súbadár
ko, jo nazdík khaṛá thá, kahá, Kyá tumháre liye rawá hai, ki ek Rúmí mard ko, jis
ká kuchh qusúr sábit na húá, koṛe máro? 26 Súbadár yih sunke gayá, aur sardár
ko kahá, Hazar kar, tú kyá kiyá cháhtá hai? ki yih mard to Rúmí hai. 27 Sardár
ne pás áke use kahá, ki Mujh se kah, kyá tú Rúmí hai? Wuh bolá, ki Háɒ.
28 Sardár ne jawáb meɒ kahá, ki Maiɒ ne mablag i ḳhatír deke yih watan hásil
kiyá. Páúl bolá, Lekin maiɒ aisá hí paidá húá. 29 Tab we, jo use ázmáyá cháhte

the, us se dastbardár húe, aur sardár bhí yih jánke, ki wuh Rúmí hai, aur maiṉ ne
use bándhá, ḍar gayá. 30 Phir subh ko is iráde se, ki haqíqat ko maalúm kare, ki
Yahúdí us par kyá nálish karte haiṉ, us ne us ká bandhan kholá, aur hukm kiyí,
ki sardár káhin aur tamám Majlis jamạ howeṉ; aur Páúl ko le jáke un ke bích
meṉ khaṛá kiyá.

XXIII. BAB.

1 Tab Páúl ne Majlis ko gaur se dekhke kahá, Ai mard bháío, maiṉ ne kamál
nekdiyánatí se áj tak Ḳhudá ke áge umr basar kí. 2 Tab Hananiyáh sardár
káhin ne un ko, jo us pás házir the, hukm kiyá, ki us ke munh par máreṉ. 3 Páúl
ne use kahá, ki Ai rangín díwár, Ḳhudá tujh ko máregá? Tú baiṭhá hai, ki
sharíạt ke muwáfiq merá insáf kare, aur sharíạt ke barḳhiláf hukm kartá hai,
ki mujhe máreṉ? 4 We, jo házir the, bole, Kyá tú Ḳhudá ke sardár káhin
ko malámat kartá hai? 5 Páúl ne kahá, ki Bháío, maiṉ nahíṉ jántá thá, ki yih
sardár káhin hai; kyúnki likhá hai, ki Tú apne logoṉ ke sardár ko burá mat kah.
6 Aur Páúl ne jánke ki ek taraf Sadúq, aur dúsrí taraf Farís haiṉ, Majlis meṉ
pukárá, Ai mard bháío, maiṉ Farís, beṭá Farís ká húṉ: hashar i mautá ke intizár
kí bábat mujh par siyásat karte haiṉ. 7 Jab us ne yúṉ kahá, Farísoṉ aur Sadúqoṉ
meṉ nizáạ húá, aur guroh ke do faríq ho gae. 8 Kyúnki Sadúq hashar, aur firishta,
aur rúh ke wujúd ke munkir haiṉ, par Farís sab ká iqrár karte haiṉ. 9 Tab waháṉ
baṛí gul húí, aur Farísoṉ ke firqa ke sáfir uṭhe, aur muḳhásamat karke kahne lage,
ki Ham is mard meṉ badí nahíṉ páte; par agar kisí rúh yá firishta ne us se kalám
kiyá ho, áo ham Ḳhudá se jang na kareṉ. 10 Aur jab baṛá nizáạ húá, to lashkar
ke sardár ne is ḳhauf se, ki mabádá we Páúl ke párche kareṉ, sipáhíoṉ ko hukm
kiyá, ki nikleṉ, aur use un ke darmiyán se ba zor nikálke qalạ meṉ láweṉ. 11 Us
rát ko Ḳhudáwand ne us ke pás áke kahá, Ai Páúl, ḳhátirjamạ rakh, ki jis tarah
tú ne merí bátoṉ par Yarúsalam meṉ gawáhí dí hai, tujh par wájib hai, ki Rúm
meṉ bhí gawáhí de.

12 Aur jab din húá, Yahúdíoṉ meṉ se baạzoṉ ne eká kiyá, aur kahá, ki Ham par
laạnat hai, ham jab tak Páúl ko qatl na kareṉ, na kháenge, na píenge. 13 Aur
we, jo hamqasam húe, chális se úpar the. 14 So unhoṉ ne sardár káhinoṉ aur
Buzurgoṉ ke pás jáke kahá, ki Ham ne áp par laạnat kí hai, ki ham jab tak Páúl
ko qatl na kareṉ, kuchh na chakheṉ. 15 Pas tum ab Majlis ke sáth sipahsálár se
ímá karo, ki kal us ko tum pís nikál láe, goyá tum cháhte ho, ki us kí haqíqat ko
ziyáda daryáft karo, aur ham us ke pahunchne ke áge us ke qatl karne par taiyár
ho rahenge. 16 Par Páúl ká bhánjá yih sunke, ki we ghát meṉ lage haiṉ, gayá,
aur qalạ meṉ dákhil hoke Páúl ko ḳhabar dí. 17 Tab Páúl ne súbadároṉ meṉ se
ek ko bulákar kahá, ki Is jawán ko sipahsálár ke pás le já, wuh use kuchh kahá
cháhtá hai. 18 Chunánchi wuh use le gayá, aur sipahsálár ke pás láke kahá, ki
Páúl qaidí ne mujhe buláke darḳhwást kí, ki is jawán ko tere pás láúṉ, ki wuh tujh
se kuchh kahá cháhtá hai. 19 Tab sipahsálár ne us ká háth pakaṛke aur use
ḳhalwat meṉ lejáke púchhá, ki Tú mujh ko kyá kahá cháhtá hai? 20 Us ne
kahá, ki Yahúdíoṉ ne eká kiyá, ki tujh se darḳhwást kareṉ, ki tú Páúl ko kal

Majlis meṉ nikál láwe, goyá ki we us ke ahwál kí baḳhúbí tahqíqát kiyá cháhte
haiṉ; 21 Par tú un ká iạtimád na kar, ki chálís mard se ziyáda us kí ghát meṉ
lage haiṉ, jinhoṉ ne áp par laạnat kí hai, ki Ham jab tak use qatl na kareṉ, na
kháenge na píenge; aur ab we mustạidd aur tere hukm ke muntazir haiṉ.
22 Tab sipahsálár ne us jawán ko ruḳhsat karke farmáyá, ki Ḳhabardár, koí na
jáne, ki tú ne ye báteṉ mujh se kahíṉ. 23 Aur do súbadároṉ ko buláke kahá, ki
do sau sipáhí, aur sattar sawár, aur do sau bhálebardár rát kí tísrí sáit se taiyár
rakho, ki Qaisariyá ko jáweṉ, 24 Aur dawább, házir karo, táki Páúl ko sawár
karke Feliks hákim ke pás salámat pahuncháweṉ. 25 Aur us ne is mazmún ká
ḳhatt likhá.
26 Klaudius Lisias ká Feliks Hákim i Fázil ko salám.
27 Is mard ko Yahúdíoṉ ne pakaṛke us ke qatl karne par taiyár the, par maiṉ
ne maạlúm karke ki wuh Rúmí hai, mạ fauj jáke use chhuṛáyá 28 Aur jab maiṉ
ne cháhá, ki daryáft karúṉ, ki we kis sabab se us par nálish karte haiṉ, use un kí
Majlis meṉ legayá, 29 Aur páyá, ki us par un kí sharíạt ke sawáloṉ ke haqq
meṉ nálish hotí hai, par ki us ká kuchh qusúr nahíṉ, jo qatl yá zanjíroṉ ke láiq ho.
30 Aur jab mujh ko ittiláạ húí, ki Yahúdí is mard kí ghát meṉ lage haiṉ, maiṉ ne
use jald tere pás bhejá, aur us ke muddạíoṉ ko bhí hukm kiyá, ki nálish ká sabab
tere áge bayán kareṉ. Tú salámat rah.
31 Tab sipáhí hasb ul hukm Páúl ko leke rátoṉ rát Antipatris meṉ áe. 32 Aur
subh we sawároṉ ko us ke sáth rawána karke áp qalạ meṉ phire. 33 So unhoṉ ne
Qaisariyá meṉ dáḳhil hoke ḳhatt hákim ko diyá, aur Páúl ko bhí us ke áge házir
kiyá. 34 Us ne ḳhatt paṛhkar púchhá, ki Wuh kis mulk ká hai; aur daryáft
karke ki wuh Kilíkiyá ká hai, kahá, ki Jab tere muddạí bhí áwenge, maiṉ terí
sunúngá. 35 Aur us ne hukm kiyá, ki use Herod ke dár ul imára meṉ qaid
rakheṉ.

XXIV. BÁB.

1 Pánch roz ke baạd sardár káhin Hananiyáh, Buzurgoṉ aur Tartullus námída
ek suḳhandán ke sáth utar áyá, aur hákim ke áge Páúl ká muqaddama bayán
kiyá. 2 Aur jab wuh buláyá gayá, Tartullus ne yúṉ kahke us par faryád karná
shurúạ kiyá, ki Ai Feliks i Fázil, Ham har waqt aur har jagah har tarah ká shukr
adá karte haiṉ, 3 Ki ham tere wasíle se baṛe chain meṉ haiṉ, aur terí hí peshbíní
se is qaum ko bahut se fáide haiṉ. 4 Lekin táki maiṉ tujh ko ziyáda taklíf na
dúṉ, maiṉ itná ạrz kartá húṉ, ki tú apne karam se hamárí do báteṉ sun. 5 Ki ham
ne is mard ko sab Yahúdíoṉ ke darmiyán, jo dunyá meṉ haiṉ, mufsid aur fitnaangez
aur Naziríoṉ ke mazhab ká peshwá páyá. 6 Us ne yih iráda bhí kiyá thá, ki haikal
ko nápák kare, par ham ne use pakṛá, aur cháhá, ki apní sharíạt ke mutábiq us par
hukm kareṉ. 7 Lekin Lisias sardár ne ákar baṛí zabardastí se use hamáre háthoṉ
se chhín liyá, aur us ke muddạíoṉ ko farmáyá, ki tere pás jáweṉ. 8 Tú áp us kí
tajwíz karke un sab bátoṉ ko, jin ke sabab ham us par nálish karte haiṉ, daryáft
kar saktá hai. 9 Aur Yahúdíoṉ ne bhí muwáfiq hoke kahá, ki ye báteṉ yúṉhíṉ
haiṉ
10 Tab Páúl ne Hákim se ishára páke jawáb meṉ kahá, Azbas ki maiṉ jántá

húṇ, ki tú bahut barasoṇ se is qaum ká qází hai, so ziyádatar diljamaí se apná
jawáb detá húṇ : 11 Ki tú daryáft kar saktá hai, ki bárah din se ziyáda nahíṇ húe,
jab se maiṇ ibádat ke liye Yarúsalam meṇ gayá thá. 12 Aur unhoṇ ne mujhe kisí
ke sáth haikal meṇ bahs karte yá logoṇ ko bhaṛkáte na páyá, na to Mahfil meṇ na
shahr meṇ ; 13 Aur na un bátoṇ ko, jin kí we ab mujh par tuhmat lagáte haiṇ, sábit
kar sakte haiṇ. 14 Par maiṇ tere áge yih iqrár kartá húṇ, ki maiṇ us taríq meṇ,
jise we gumráhí jánte haiṇ, apne bápdádoṇ ke Khudá kí parastish kartá húṇ,
aur sab bátoṇ ko, jo tauret aur anbiyá meṇ likhí haiṇ, yaqín jántá húṇ : 15 Aur
Khudá se yih ummed rakhtá húṇ, jis ke we bhí muntazir haiṇ, ki murdoṇ kí qiyá-
mat hogí, kyá nekoṇ kí kyá badoṇ kí. 16 Aur maiṇ is riyázat meṇ rahtá húṇ, ki
Khudá aur khalq ke áge kabhú merá nafs mujhe malámat na kare. 17 Ab bahut
barasoṇ ke baad maiṇ áyá, ki apní guroh ke liye sadqát o khairát láúṇ. 18 Tab
Ashiyá ke baaze Yahúdíoṇ ne mujh ko tahárat kiye húe haikal meṇ páyá, maiṇ
kuchh fitna o fasád meṇ sharík na thá. 19 Un par wájib thá, ki tere áge házir
howeṇ, aur agar un ká mujh par kuchh daawá howe, bayán kareṇ. 20 Yá ye, jo
házir haiṇ, kaheṇ, ki unhoṇ ne us waqt, jab maiṇ Majlis ke áge khaṛá thá, mujh
meṇ kyá badí paí, 21 Magar yih ek áwáz ke liye hai, ki maiṇ un meṇ khaṛe húe
chilláyá, ki Hashar i mautá kí bábat tum áj mujh par siyásat karte ho.

22 Feliks ne, jo us taríq se khúb muttala thá, ye chízeṇ sunke unheṇ dafa kiyá,
aur kahá, ki jab Lisias sipahsálár áwegá, maiṇ tumhárá hál bilkull daryáft karúngá.
23 Phir us ne ek súbadár ko hukm kiyá, ki Páúl ko nigáh meṇ rakh, aur use chain
karne de, aur us ke jánpahchánoṇ ko us kí khidmat karne se aur us pás áne se
mana mat kar.

24 Chand roz ke baad Feliks apní jorú Drusillá ke sáth, jo Yahúdiya thí, áyá,
aur Páúl ko bulwá bhejá, aur us se Masíh ke dín ká bayán suná. 25 Jab wuh
rástí aur parhezgárí aur adálat i áyanda ko bayán kar rahá thá, Feliks kámp gayá,
aur jawáb diyá, ki Bilfial tú chalá já, maiṇ achchhá waqt páke phir tujhe bulá bhe-
júngá. 26 Use yih ummed bhí thí, ki Páúl se kuchh naqdí páwe, táki use chhoṛ
de : chunánchi wuh use aksar buláyá kiyá, aur guftgú kartá rahá. 27 Aur do sál
ke baad Parkius Festus Feliks ká qáim maqám hoke áyá, aur Feliks ne yih cháhkar
ki Yahúdíon ko apne mamnún kare, Páúl ko muqaiyad chhoṛ gayá.

XXV. BAB.

1 Festus us súba meṇ dákhil hoke tín roz ke baad Qaisariyá se Yarúsalam ko
gayá. 2 Tab sardár káhin aur Yahúdíoṇ ke raísoṇ ne us ke áge Páúl par faryád
kí, 3 Aur arz karke us ke muqaddama meṇ yih mihrbání cháhí, ki wuh use Yarú-
salam meṇ bulwá bheje, ki we ghát meṇ the, ki use ráh meṇ már leṇ. 4 Tab Festus
ne jawáb meṇ kahá, ki Páúl Qaisariyá meṇ rakhá jáwe, ki maiṇ áp jald waháṇ
jáúngá ; 5 Aur jo tum meṇ se mere sáth safar kar sakeṇ, chaleṇ, aur agar us meṇ
kuchh badí hai, to us par nálish kareṇ. 6 So un ke darmiyán das din se úpar
rahke Qaisariyá ko gayá, aur pahunchke dúsre din masnad par baiṭhkar hukm
kiyá, ki Páúl ko házir kareṇ. 7 Jab wuh házir húá, Yahúdí, jo Yarúsalam se
áe the, us ke pás khaṛe hoke Páúl par bahut aur sakht nálisheṇ karne lage ; par

we unhen sábit na kar sake, 8 Ki us ne jawáb men kahá, ki Main ne na Yahúdíon kí sharíạt ká, aur na haikal ká, aur na Qaisar ká gunáh kiyá hai. 9 Par Festus ne is iráde se, ki Yahúdíon ko rází kare, Páúl se kahá, Kyá tú cháhtá hai, ki Yarúsalam ko jáke waháu mere áge in báton ke haqq men ázmíyá jáwe? 10 Páúl ne kahá, ki Main Qaisar kí masnad ke áge házir hún, cháhiye ki merá insáf yahán kiyá jáwe; Yahúdíon ká main ne kuchh gunáh nahín kiyá, chunánchi tú ḳhúb jántá hai. 11 Pas agar main mujrim hún, yá main ne aisá koí kám, jis se merá qatl wájib ho, kiyá hai, main qatl ká máṇạ nahín hotá; lekin agar un tuhmaton men, jo we mujh par karte hain, kuchh sábit nahín hai, to koí mujh ko un ke iḳhtiyár men de nahín saktá. Main Qaisar kí duhái detá hún. 12 Tab Festus ne saláhkáron se saláh lekar jawáb men use kahá, Tú ne Qaisar kí duhái dí? tú Qaisar ke pás jáegá.

13 Chand roz ke baạd Agrippá bádsháh aur Barníkí Qaisariyá men áe, ki Festus ko salám karen. 14 Aur jab we wahán ek muddat rahe, Festus ne Páúl ká ahwál bádsháh se bayán kiyá, ki Yahán ek shaḳhs hai, jise Feliks qaid men chhoṛ gayá. 15 Jab main Yarúsalam men thá, sardár káhinon aur Yahúdíon ke Buzurgon ne us kí bábat ḳhabar deke cháhá, ki us kí taạzír howe. 16 Par main ne unhen jawáb diyá, ki Rúmíon ká dastúr nahín, ki kisí ádmí ko jallád ko dewen, jab tak asámí apne faryádíon ke rúbarú na howe, aur daạwá ke haqq men apne uzr karne kí jagah na páwe. 17 So jab we yahán báham húe, main ne derí na kí, balki subh ko masnad par baiṭhkar hukm kiyá, ki us mard ko házir karen. 18 Par us ke muddaíon ne khaṛe hoke us par aisá kuchh qusúr nahín lagáyá, jaisá main ne gumán kiyá thá, 19 Balki we apne mazhab kí aur kisí Yasúạ kí bábat, jo mar gayá, jise Páúl kahtá hai, ki jítá hai, kuchh iḳhtiláf us se rakhte the. 20 Aur jab main is taur ke sawálon se shakk men paṛá, main ne púchhá, Kyá tú Yarúsalam men jáne par rází hai, ki wahán in báton men terá insáf kiyá jáwe? 21 Par jab Páúl ne duhái dí, ki Merá insáf Janáb i Alí kí ạdálat par mauqúf rakhá jáe, main ne hukm kiyá, ki use rakhen jab tak main use Qaisar ke pás bhejún. 22 Tab Agrippá ne Festus se kahá, ki Main bhí cháhtá hún, ki us shaḳhs kí sunún. Wuh bolá, Tú kal us kí sunegá.

23 Aur dúsre din Agrippá, aur Barníkí baṛí shán o shaukat se áe, aur faujdáron aur shahr ke amíron ke sáth darbár men dáḳhil húe, aur Festus ke hukm se Páúl házir kiyá gayá. 24 Tab Festus ne kahá, ki Ai bádsháh Agrippá, aur sab mardo, jo házir ho, Tum us shaḳhs ko dekhte ho, jis ke sabab sáre Yahúdí log Yarúsalam se leke yahán tak mere píchhe paṛe hain, aur yahán bhí chilláte hain, ki use jítá chhoṛná rawá nahín. 25 Lekin jab main ne daryáft kiyá, ki us ne aisá koí kám, jis se wuh wájib ul qatl howe, nahín kiyá, aur wuh áp Janáb i Alí kí duhái detá hai, main ne ạzm kiyá, ki use bhej dún. 26 Par mujh ko us ke haqq men kisí bát ká yaqín nahín, jo apne Ḳhudáwand ko likhún; liházá main ne use tumháre áge, aur ḳhusúsan, Ai bádsháh Agrippá, tere áge házir kiyá hai, tá ki main tahqíq ke baạd kuchh likh sakún. 27 Kyúnki ek qaidí ko bhejná, aur us par kí nálishen bayán na karná, mujhe bewazạ maạlúm hotá hai.

XXVI. BAB.

1 Agrippá ne Páúl ko kahá, ki Tujh ko parwánagí hai, apná uzr bayán kar. 2
Tab Páúl ne háth se batáke apní uzriya jawáb diyá, ki Ai bádsháh Agrippá,
maiṉ jo áj ke din tere áge un sab tuhmatoṉ meṉ, jo Yahúdí mujh par karte haiṉ,
apná uzr bayán karúṉ, yih merí dánist meṉ merí sạádat hai : 3 Ḳháss is liye ki
tú Yahúdíoṉ ke sáre dastúroṉ aur sawáloṉ se ḳhúb wáqif hai : liházá maiṉ terí
minnat karke cháhtá húṉ, ki tú taammul se merí sune. 4 Sab Yahúdí merí ja-
wání se merí chál ko, jo maiṉ shurúạ se apní qaum ke darmiyán Yarúsalam meṉ
nibáhtá thá, jánte haiṉ ; 5 We, jo pahle mujh ko jánte, agar cháheṉ, mere
gawáh ho sakte, ki maiṉ Farís hoke ham logoṉ ke dín ke bahut parhezgár firqe ke
muwáfiq zindagí guzrán kartá thá. 6 Aur ab maiṉ us waạda kí ummed ke sabab, jo
Ḳhudá ne hamáre bápdádoṉ se kiyá, dár ul ạdálat meṉ házir kiyá gayá húṉ. 7
Aur hamáre bárah gharáne rát din baṛe shauq se ibádatguzárí meṉ ummedwár
haiṉ, ki us waạda ko pahuncheṉ. Ai bádsháh Agrippá, isí ummed ke sabab se
Yahúdíoṉ ne mujh par tuhmat kí hai. 8 Yih kyá tum pás ịtimád ke qábil nahíṉ,
ki Ḳhudá murdoṉ ko jiláwe ? 9 Ba har hál maiṉ ḳhiyál kartá thá, ki mujh par
wájib hai, ki Yusúạ i Nazirí ke nám ke barḳhiláf bahutse kám karúṉ. 10 So
yihí maiṉ ne Yarúsalam meṉ kiyá, aur sardár káhinoṉ se iqtidár pákar bahut se
muqaddasoṉ ko qaidḳháne meṉ band kiyá, aur jab we qatl kiye játe the, maiṉ hámí
bhartá thá. 11 Aur maiṉ ne aksar har ek Mahfil meṉ unheṉ ízá deke zabardastí
se kufr kahwáyá, balki maiṉ ne azbaski un kí ạdáwat meṉ niháyat josh o ḳharosh
par thá, gair shahroṉ tak bhí satátá thá.

12 Is hál meṉ jab sardár káhinoṉ se iqtidár aur ijázat pákar Dimishq ko chalá játá
thá, 13 Din ko do pahar ke waqt, ai bádsháh, maiṉ ne ráh meṉ ek núr ásmání
áftáb se roshantar dekhá, ki mere aur mere hamsafaroṉ ke gird chamká. 14 Aur
jab ham sab zamín par gir paṛe, maiṉ ne kisí kí áwáz suní, ki Ibrání lugat meṉ
mujhe yúṉ kahá, ki Ai Sáúl, Sáúl, tú mujhe kyúṉ satátá hai ? Tujh se dushwár
hai, ki aníoṉ par lát mare. 15 Tab maiṉ ne kahá, ki Ai Ḳhudáwand, tú kaun hai ?
Wuh bolá, Maiṉ Yusúạ húṉ, jise tú satátá hai. 16 Ab uṭh, aur apne páoṉ par
khaṛá ho, ki maiṉ ne apne taíṉ is liye tujhe dikháyá hai, ki tujhe un chízoṉ ká, jo
tú ne dekhí haiṉ, aur un chízoṉ ká, jo maiṉ tujhe dikháúngá, ḳhádim aur sháhid
banáúṉ ; 17 Tujhe is ummat se aur ạwámm se riháí dúṉ, aur un pás ab maiṉ
tujhe bhej detá húṉ, 18 Tá ki un kí ánkhoṉ ko kholúṉ, aur andhere se ujále
kí taraf aur Shaitán ke tasallut se Ḳhudá kí samt pherúṉ, ki we mujh par ímán
láne se gunáhoṉ kí muáfí aur muqaddasoṉ ke darmiyán mírás páweṉ.

19 So, Ai bádsháh Agrippá, maiṉ us ásmání royat ká náfarmánbardár na húá ;
20 Balki pahle un ko, jo Dimishq aur Yarúsalam aur sárí zamín i Yahúdáh meṉ
haiṉ, aur baạd un ke qaumoṉ ko kahá, ki Tauba karo, aur Ḳhudá kí taraf phiro, aur
we kám, jo tauba ke láiq haiṉ, karo. 21 Un bátoṉ ke sabab se Yahúdí mujh ko
haikal meṉ pakaṛke sáạí húe, ki qatl kareṉ. 22 So Ḳhudá se himáyat páke maiṉ
áj ke din tak khaṛá húṉ, aur chhoṭe aur baṛe ke áge gawáhí detá húṉ, aur un bátoṉ
ke siwá, jin ke hone kí ḳhabar nabíoṉ aur Músá ne dí, kuchh nahíṉ kahtá húṉ, 23
Ki Masíh dukh uṭhánewálá hogá, aur murdoṉ meṉ se wuh pahlá jí uṭhegá, aur
ummat aur gair qaumoṉ ke áge núr ko jalwagar karegá.

24 Aur jab us ne yún apná uzr bayán kiyá, Festus ne buland áwáz se kahá, ki
Ai Páúl, tú áp men nahín hai, ilm kí kasrat ne tujhe ákhir ko báolá kar diyá. 25
Tab us ne kahá, Ai amír i azím Festus, main báolá nahín, balki sachái aur hoshi-
yárí kí báten kahtá hún. 26 Ki un báton ko bádsháh jántá hai, aur main us ke
huzúr sáf beparwá kahtá hún, kyúnki mujh par yaqín hai, ki un báton se koí chíz
us par makhfí nahín, is wáste ki yih májará to gosha men wáqa nahín húá. 27 Ai
bádsháh Agrippá, áyá tú nabíon ká muataqid hai? Main jántá hún, ki tú muataqid
hai. 28 Tab Agrippá ne Páúl ko kahá, Nazdík hai, ki terí targíb se Masíhí ho
jáún. 29 Páúl bolá, Khudá kare, ki tú hí faqat nahín, balki sab ke sab, jo áj ke
din merí sunte hain, nazdík nahín, balki bilkull, jaisá main hún, aise hí howen,
siwá in zanjíron ke.

30 Aur jab us ne yún kahá, bádsháh, aur hákim, aur Barníkí, aur un ke hamni-
shín uthe, 31 Aur alag jáke ápus men kahne lage, ki Yih mard to aisá kuchh nahín
kartá, jo qatl yá zanjíron ke láiq ho. 32 Aur Agrippá ne Festus se kahá, ki Agar
yih shakhs Qaisar se dádkhwáh na hotá, to mumkin thá, ki qaid se chhút jáe.

XXVII. BAB.

1 Aur jab yih azm kiyá gayá, ki ham tarí se Itáliyá ko jáwen, unhon ne Páúl ko
baaze aur qaidíon ke sáth Yúlius nám súbadár ko, jo Janáb i Alí kí fauj men thá,
hawála kiyá. 2 Aur ham Adramitení kishtí par baithke is iráda se, ki hudúd i
Ashiyá se hokar jáen, rawána húe, aur Aristarkhus Makidúní Thissaluníkí hamáre
sáth thá. 3 Dúsre din ham Saidá men pahunche, aur Yúlius ne Páúl se khush-
sulúkí karke use ijázat dí, ki apne doston men jáke chain kare. 4 Ham wahán se
rawána hoke Kibris ke níche guzar gae, ki hawá mukhálif thí. 5 Aur jab ham
daryá i Kilíkiyá aur Pamfiliyá ke pár gae, to Likiyá ke Mirá men áe. 6 Wahán
us subadár ne ek Iskandarí jaház Itáliyá ko játe húe páke ham ko us par charh-
áyá. 7 Aur jab ham bahut dinon tak áhista chale gae, aur mushkil se Knidus ke
sámhne áe, to isliye ki hawá hamen áge barhne na detí thí, Krete kí taraf jáke
Salmone ke sámhne áe. 8 Aur ba dushwárí us se guzar karke ek maqám men,
jis ká nám Hasan Bandar hai, áe; shahr i Lasáyá wahán se nazdík hai.

9 Aur jab mausim bahut guzrá, aur ab jaház ke chalne men khatra thá, ki roze
ke aiyám guzre the, Páúl ne unhen ágáh kiyá, 10 Aur kahá, Yáro, main dekhtá
hún, ki is safar men azíyat hogí, aur bahut nuqsán, na sirf asbáb ká aur jaház ká,
balki hamárí jánon ká bhí. 11 Par súbadár ne mánjhí aur jaház ke málik kí báton
ko Páúl kí báton se ziyáda máná. 12 Aur is liye ki wuh bandar achchhá na thá,
ki wahán jáṛá káten, bahuton ne saláh dí, ki wahán se bhí khol niklen, tá ki kisí
tarah se Fainíkí tak pahunchke jáṛá káten; wuh Krete ká bandar thá, jo nairit aur
báyab ke rukh thá. 13 Aur jab dakhin kí hawá chalí, we is ummed se, ki mu-
rád ko pahunchen, kholke Krete ke nazdík rawána húe.

14 Lekin thoṛí der ke baad túfání hawá, jis ká nám Púrablahr hai, chalí. 15
Aur jab jaház pakṛá gayá, aur hawá ke sámhne thahar na saká, ham ne use chhoṛ
diyá, ki chalá jáwe; 16 Aur ek chhoṭe ṭápú ke tale, jo Klaude kahlátá hai, bah
jáke ham baṛí mushkil se chhoṭí náo ko qábú men láe; 17 So jab unhon ne thámá,

tab tadbíreṉ karke jaház ko níche se bándhá, aur us ḍar se, ki mabádá ham rete
meṉ phas jáeṉ, bádbánoṉ ko girá diyá, aur is tarah chale játe the. 18 Aur jab
ham ándhí se bahut satáe játe the, dúsre din ham ne jaház ko halká kiyá; 19
Aur tísre din apne háthon se jaház ká asbáb phenk diyá. 20 Aur jab bahut dinoṉ
tak na súraj dikhláí diyá, aur na sitáre, aur ándhí bhí na thamí, áḳhirko riháí kí
ummed ham se bilkull játí rahí.

21 Aur bahutse fáqoṉ ke baạd Páúl un ke darmiyáṉ khaṛá hoke bolá, ki Mardo,
tum ko lázim thá, ki merí sunte, aur Krete se na chalte, ki yih azíyat aur nuqsán
na uṭháte. 22 Aur ab maiṉ tumhárí minnat kartá húṉ, ki ḳhátirjamạ rakho;
kyúnki tumháre darmiyán kisí kí ján ká nuqsán na hogá, magar jaház ká. 23
Kyúnki jis Ḳhudá ká main húṉ, aur jis kí bandagí kartá húṉ, us ke firishte ne rát
ko mujh pás áke, 24 Yúṉ kahá, ki Ai Páúl, mat ḍar, wájib hai, ki tú Qaisar ke
áge házir howe, aur dekh, ki Ḳhudá ne ye sab, jo tere hamsafína haiṉ, tujh ko
baḳhshe. 25 Liházá, mardo, ḳhátirjamạ rakho; kyúnki maiṉ Ḳhudá par iạtiqád
rakhtá húṉ, ki jaisá mujh ko kahá gayá, aisáhí hogá. 26 Lekin ḳhwáh na ḳhwáh
ham kisí jazíra meṉ já paṛenge.

27 So jab chaudahwíṉ shab áí, aur ham daryá i Adriyá ke talátum meṉ máre
phire, ádhí rát ke qaríb malláhoṉ ne aṭkal se jáná, ki kisí mulk ke nazdík
pahunche. 28 Tab pání kí tháh lí, aur bís pursá páyá; aur thoṛá áge baṛhke
phir tháh lí, aur pandrah pursá páyá. 29 Tab is ḍar se, ki mabádá pattharoṉ par já
paṛeṉ, ham ne jaház kí pichháṛí se chár langar ḍále, aur subh ke muntazir rahe.
30 Aur jab malláhoṉ ne cháhá, ki jaház par se bhág jáeṉ, aur chhoṭí náo is baháne
se utárá, ki galahí se langar ḍáleṉ, 31 Páúl ne súbadár aur sipáhíoṉ ko kahá, ki
Agar ye jaház par na raheṉ, to tum bach nahíṉ sakte. 32 Tab sipáhíoṉ ne chhoṭí
náo ke rasse káṭe, aur use bahá diyá. 33 Aur jab din chaṛhne lagá, Páúl ne sab
se iltimás kiyá, ki kháná kháweṉ, aur kahá, ki Tum chaudah din se takte ho, aur
fáqa karte ho, aur kuchh nahíṉ kháyá. 34 Ab maiṉ tumhárí minnat kartá húṉ,
kuchh kháo, kyúnki is meṉ tumhárí salámatí hai; ki tum meṉ se kisí ke sir ká ek
bál na bikegá. 35 Us ne yúṉ kahke roṭí lí, aur un sab ke áge Ḳhudá kí shukr
kiyá, aur toṛke kháne lagá. 36 Tab sab kí ḳhátir jamạ húí, aur we áp bhí
kháne lage. 37 Aur ham sab ke sab, jitne us jaház par the, do sau chhihattar the.

38 Aur jab we ruchke khá chuke, to unhoṉ ne anáj ko samundar meṉ ḍálkar
jaház ko halká kiyá. 39 Jab subh húí, unhoṉ ne us mulk ko na pahcháná, par ek
kol dekhá, jis ká ghát thá, aur we cháhte the, ki agar ho sake, to jaház ko us meṉ
pahuncháweṉ. 40 Tab unhoṉ ne langar káṭke daryá meṉ chhoṛe, aur wonhí
patwár ke rasse khole, aur hawá ke rukh par bál chaṛháke kanára kí taraf gae.
41 Aur ek jagah jaháṉ do daryá mile the, pahunchke jaház ko zamín par dauṛá
diyá; tab galahí dhakká kháke phas gaí, aur maujoṉ ke zor se patwár kí dhajjiáṉ
uṛ gaíṉ 42 Tab sipáhíoṉ ká mashwara yúṉ thá, ki bandhúoṉ ko már ḍáleṉ, ta
na howe, ki un meṉ se koí pairke bhág jáwe. 43 Par súbadár ne us iráda se, ki
Páúl ko bacháwe, unheṉ matlab se báz rakhá, aur hukm kiyá, ki we jo pair sakte
haiṉ, pahle kúdke kanáre par jáweṉ, aur báqí jaház ke taḳhtoṉ aur ṭukroṉ par.
44 Aur yúṉ hí húá, ki we sab ke sab zamín par salámat pahunche.

XXVIII. BÁB.

1 Aur maḳhlasí ke baạd unhoṉ ne daryáft kiyá, ki us jazíra ká nám Maltá hai.
2 Aur wahán ke janglí logoṉ ne ham par niháyat mihrbání kí; kyúnki unhoṉ ne is
sabab se, ki menh kí jhaṛí aur jáṛá thá, ág sulgáke ham meṉ se harek kí ḳhátirdárí
kí. 3 Aur jab Páúl ne lakṛíáṉ jamạ karke ág par rakhíṉ, ek sámp garmí páke niklá,
aur us ke háth par lipṭá. 4 Tab un janglí logoṉ ne us haiwán ko us ke háth par
laṭakte dekhkar ápus meṉ kahá, ki Beshakk yih mard ḳhúní hai, jise bá wujúd ki
daryá se bachá hai, qazá jíne nahíṉ detí. 5 Itne meṉ us ne us kíṛe ko ág meṉ
jhaṭak diyá, aur kuchh zarar na páyá. 6 Par we dekhte rahe, ki wuh súj jáegá, yá
nágáh girke mar jáegá; lekin jab der tak intizár karke dekhá, ki use kuchh zarar
na húá, tab kuchh aur ḳhiyál kiyá, aur bole, ki Yih ek Ḳhudá hai.
7 Aur us jagah ke áspás us jazíra ke Sardár kí zamín thí, us ká nám Publius thá;
us ne hameṉ ghar le jáke lutf se tín din tak hamárí mihmání kí. 8 Aur yúṉ húá,
ki Publius ká báp tap aur atisár se ranjúr paṛá thá. Páúl ne us pás jáke duá kí,
aur apne háth us par rakhkar use changá kiyá. 9 Chunánchi jab yih húá, to aur
bhí jo us jazíre meṉ ranjúr the, áe aur change húe. 10 Unhoṉ ne bhí ham ko
bahut hurmat baḳhshí, aur jab rawána hone lage, jo kuchh ham ko darkár thá, lád
diyá.
11 Tín mahíne ke baạd ham ek jaház i Iskandrí par, jo jáṛe bhar ṭápú meṉ thá,
aur jis ke nishán Deokore the, rawána húe; 12 Aur Sirakúse meṉ lagáke tín din
rahe. 13 Phir wahán se chakkar kháke Regium meṉ áe, aur jab ek roz ke baạd da-
khiní hawá chalí, ham dúsre din Puteolí meṉ pahunche. 14 Wahán ham ne bháíoṉ
ko páke un ke iltimás se sát din un ke pás rahe, aur yúnhí ham Rúm ko chale. 15
Wahán ke bháí hamárá ahwál sunkar Appiforum aur Tritabarne tak hamáre istiq-
bál ko áe. Páúl ne unheṉ dekhkar Ḳhudá ká shukr kiyá, aur ḳhátirjamạ húá.
16 Jab ham Rúm meṉ áe, súbadár ne bandhúoṉ ko ḳháss risále ke sardár ko
hawála kiyá, lekin Páúl ko parwánagí thí, ki akelá us sipáhí ke sáth, jo us ká ni-
gahbán thá, rahe. 17 Aur yúṉ húá, ki tín din ke baạd Páúl ne Yahúdíoṉ ke raísoṉ
ko báham buláyá. Jab we jamạ húe, us ne unheṉ kahá, Ai mard bháío, Maiṉ ne
apní qaum ke aur bápdádoṉ ke dastúroṉ ke ḳhiláf koí kám na kiyá, tis par bhí
maiṉ Yarúsalam se qaid hoke Rúmíoṉ ke háth meṉ sompá gayá húṉ. 18 Unhoṉ
ne merá hál daryáft karke cháhá, ki chhoṛ deṉ, kyúnki koí bát na thí, jis se maiṉ
wájib ul qatl hoúṉ. 19 Par jab Yahúdíoṉ ne muḳhálafat kí, maiṉ ne láchárí se
Qaisar kí duháí dí; lekin apní qaum par merí kuchh nálish nahíṉ hai. 20 So is
sabab se maiṉ ne tumheṉ buláyá, ki tumháre sáth muláqát aur guftgú karúṉ:
kyúnki maiṉ Isráel kí ummed ke sabab se is zanjír se bandhá húṉ. 21 Unhoṉ
ne use kahá, ki Ham ne tere haqq meṉ Yahúdáh se na ḳhatt páe, na kisí ne
bháíoṉ meṉ se áke kuchh ḳhabar dí, yá terí kuchh badí kahí. 22 Lekin ham
mamnún honge, agar tú hameṉ kah sunáwe, ki terá mazanna kyá hai; kyúnki ham
ko maạlúm hai, ki har ek jagah is firqe kí badgoí kí játí hai.
23 Aur we us ke sáth ek din muqarrar karke us ke makán meṉ kasrat se áe, aur
wuh un ke áge subh se shám tak Músá kí tauret se aur nabíoṉ kí kitáboṉ se bayán
karke Ḳhudá kí bádsháhat par gawáhí diyá kiyá, aur dalíleṉ láke Yusúạ kí taraf
unheṉ máil kartá rahá. 24 Tab baạze us kí bátoṉ ke shinawá húe, par baạze beímán

rahe. 25 Jab we báham muttafiq na húe, peshtar us se, ki we chale jáeṉ, Páúl ne
unheṉ yih suḳhan kahá, ki Rúh i Quds ne hamáre bápdádoṉ ko Yasạiyáh nabí kí
maạrifat se ḳhúb kahá, 26 Ki is guroh ke pás já, aur kah, Tum kánoṉ se sunoge,
aur na samjhoge; ánkhoṉ se dekhoge, aur daryáft na karoge. 27 Kyúnki is guroh
ká dil saḳht húá, aur un ke kán sunne meṉ bhárí haiṉ, aur unhoṉ ne apní ánkheṉ
múnd lí haiṉ, tá na howe, ki we ánkhoṉ se dekheṉ, aur kánoṉ se suneṉ, aur
dil se samjheṉ, aur rujúạ howeṉ, aur maiṉ unheṉ shifá baḳhshúṉ. 28 Pas
yih tumko maạlúm rahe, ki Ḳhudá kí magfirat ạwámm ko bhejí gaí, aur we use
sun lenge. 29 Jab wuh ye báteṉ kah chuká, Yahúdí ápus meṉ baṛá mubáhasa
karte húe chale gae. 30 Aur Páúl kámil do baras karáya ke ghar meṉ rahá, aur un
sab ko, jo us pás áe, qabúl karke, 31 Kamál beparwáí se Ḳhudá kí mamlukat kí
manádí kartá rahá, aur Ḳhudáwand Yusúạ Masíh kí ráh ki taạlím diyá kiyá, aur
koí us ká mánạ na húá.

PÁ'UL RASU'L

KÁ RU'MI'ON KO ḲHATT.

I. BÁB.

1 Yusúạ Masíh ká banda Páúl, jo barguzída Rasúl, aur alag kiyá gayá hai, 2 Ki
Ḳhudá kí ḳhushḳhabarí sunáwe, jiská waạda usne apne nabíoṉ kí maạrifat pak
kitáboṉ meṉ, 3 Apne Beṭe hamáre Ḳhudáwand Yusúạ Masíh kí bábat kiyá, jo
jism ke haqq meṉ Dáúd kí nasl se húá, 4 Par rúh i pák ke haqq meṉ murdoṉ kí
qiyámat se Ḳhudá ká Beṭá ba qudrat sábit húá, 5 Jis se ham ne niạmat aur
risálat páí, tá ki sárí guroheṉ us ke nám par ímán láke itáạt kareṉ, 6 Jin meṉ
se tum bhí Yusúạ Masíh ke maqbúl ho, 7 Un sabhoṉ ko, jo Rúm meṉ Ḳhudá
ke mahbúb aur barguzída muqaddas haiṉ, salám kahtá hai. Hamáre Báp Ḳhudá
aur Ḳhudáwand Yusúạ Masíh kí taraf se niạmat aur árám tumháre liye ho.
8 Pahle maiṉ Yusúạ Masíh ke wasíle se tum sabhoṉ ke liye apne Ḳhudá ká
shukr kartá húṉ, ki tumhárá ímán tamám dunyá meṉ mashhúr hai; 9 Ki
Ḳhudá, jis kí bandagí maiṉ apní rúh se us ke Beṭe kí ḳhushḳhabarí meṉ kartá
húṉ, merá gawáh hai, ki maiṉ har waqt tumhárá zikr kyúnkar kartá húṉ, 10 Aur
hamesha apní duáoṉ meṉ yih mángtá húṉ, ki Ḳhudá kí marzí se tumháre pás
kabhí áne kí fursat páúṉ. 11 Kyúnki maiṉ tumhárí muláqát ká nipaṭ mushtáq
húṉ, tá ki tumheṉ koí rúhání niạmat pahuncháúṉ, ki tum mazbút ho jáo; 12
Yaạne, ki maiṉ bhí tumháre sáth tarfain ke ímán se, jo tum meṉ aur mujh meṉ
hai, dilásá páúṉ. 13 Ai bháío, maiṉ cháhtá húṉ, ki tum us se náwáqif na raho,
ki maiṉ ne bár bár tumháre pás áne ká qasd kiyá, tá ki tumháre bích meṉ bhí, jaisá
aur qaumoṉ meṉ, merá kuchh phal ho, par áj tak ruká rahá. 14 Maiṉ Yúnáníoṉ
aur barbaroṉ, hakímoṉ aur jáhiloṉ ká qarzdár húṉ: 15 So maiṉ tum ko bhí,

jo Rúm meṉ ho, bhar maqdúr ḳhushḳhabarí sunáne par taiyár húṉ ; 16 Ki maiṉ
Masíh kí ḳhúshḳhabarí kí bábat sharmátá nahíṉ, kyúnki wuh har ek ko, jo
ímán látá hai, pahle Yahúdí ko, phir Yúnání ko, Ḳhudá kí naját bakhshnewálí
qudrat hai, 17 Ki us meṉ Ḳhudá kí sadáqat ímán se ímán par záhir hotí hai,
chunánchi likhá hai, ki Sádiq ímán se jíegá.
18 Ki Ḳhudá ká gazab ásmán se ádmíoṉ kí sárí bedíní aur badkárí par záhir
hotá hai, ki we sachái ko badkárí meṉ band karte haiṉ : 19 Kyúnki Ḳhudá ká
hál, jo kuchh ki maạlúm ho saktá hai, un par záhir hai, ki Ḳhudá ne un par use
záhir kiyá ; 20 Kyúnki us kí jo sifateṉ nádídaní haiṉ, yaạne us kí azalí qudrat aur
Ḳhudáí, áfrínish i álam se us ke kámoṉ meṉ aisí dikhláí játí haiṉ, ki we be uzr haiṉ ;
21 Ki unhoṉ ne báwujúd ki Ḳhudá ko pahchāná, us kí taqdís uskí Ḳhudáí ke láiq
na kí, aur na shukrguzárí kí ; balki we apne ḳhiyáloṉ meṉ behúda ho gae, aur un
ke besamajh dil andhere húe. 22 We apne ko dáná kahke nádán ho gae, 23 Aur
gairfání Ḳhudá ke jalál ko fání insán, aur parindoṉ, aur charindoṉ, aur kíṛe makoṛoṉ
kí súrat o múrat se badal ḍálí. 24 Isí sabab se Ḳhudá ne bhí unheṉ unke diloṉ kí
shahwatoṉ meṉ nápákí par chhoṛ diyá, yaháṉ tak ki ápus meṉ apne badanoṉ ko be-
hurmat kareṉ ; 25 Ki unhoṉ ne Ḳhudá kí sachái ko jhúṭh se badal ḍálá, aur ḳháliq
se ziyáda maḳhlúq kí parastish aur bandagí kí, jo abad tak mubárak hai. Ámín. 26
Usí sabab se Ḳhudá ne unheṉ ruswáí kí shahwatoṉ par chhoṛ diyá, yaháṉ tak ki un kí
ạuratoṉ ne tabạí kám ko us se, jo asl ká ulṭá hai, badal ḍálá ; 27 Aur aisáhí mard
ạuratoṉ se tabạí kám ko chhoṛkar báham apní shahwatoṉ meṉ soḳht ho gae, mard
ne mard ke sáth rúsiyáhí kí, aur wuh sazá, jo unkí gumráhí ká haqq thí, apne
meṉ páí. 28 Aur jaisá unhoṉ ne Ḳhudá ká gyán rakhná qabúl na kiyá, Ḳhudá ne
unko bhí náqábil ạql meṉ chhoṛá, ki náláiq kám kareṉ : 29 So we har tarah kí badí,
harámkárí, sharárat, lálach, ḳharábí se bhar gae ; aur hasad, qatl, jhagṛe, dagábází,
aur badzátí se maạmúr húe, 30 Aur phusphusánewále, chugalḳhor, Ḳhudá ke
dushman, zálim, magrúr, sheḳhíbáz, ḳharábíoṉ ke bání, má báp ke náfarmán-
bardár, 31 Beạql, beímán, beulfat, berahm, bedard bane ; 32 Aur Ḳhudá ká hukm
jánke, ki aise kám karnewále wájib ul qatl haiṉ, faqat áp nahíṉ karte, balki kar-
newáloṉ se bhí razámand haiṉ.

II. BAB.

1 Pas ai shaḳhs tú jo dúsre kí ạdálat kartá hai, jawáb nahíṉ rakhtá, is liye ki jis
bát meṉ tú dúsre kí ạdálat kartá hai, áp par sazá ká fatwá detá hai, is wáste ki tú,
jo ạdálat kartá, ḳhud wuhí kám kiyá kartá hai. 2 Aur ham yaqín jánte haiṉ, ki
Ḳhudá kí taraf se albatta aise kám karnewáloṉ par sazá ká hukm hogá. 3 Pas ai
insán, tú jo aise kám karnewáloṉ ko wájib ul qatl jántá hai, aur ḳhud un hí ke
fiạloṉ ká karnewálá hai, kyá tú gumán kartá hai, ki tú Ḳhudá ke ạdl se bhágkar
bach rahegá ? 4 Tú us kí kámil mihr aur muhlat aur sabr ko haqír jántá hai, aur
nahíṉ jántá, ki Ḳhudá kí mihr to sirf itne liye hai, ki tú tauba kar baiṭhe ? 5 Aur
tú gardankashí karke aur dil par qasáwat rakhke apne liye qahroṉ ko, jo qahr ke
din aur Ḳhudá ke zuhúr i ạdálat ke din namúd honge, apne liye jamạ kartá hai ?
6 Wuh har ek ko us ke kámoṉ ke muwáfiq mukáfát dewegá : 7 Unheṉ, jo nekí kí
ráh meṉ páedár hoke majd aur izzat aur baqá ke tálib haiṉ, hayát i abadí degá ;

8 Par un ke liye, jo fasádí, aur rástí ke mukhálif, aur nárástí ke tába haiṉ, gussa aur
gazab hogá. 9 Ki har nafs i bashar ko, jo burá kartá hai, siyásat aur azáb hogá,
pahle Yahúdí ko, phir Yúnání ko; 10 Aur har shakhs ko, jo bhalá kartá hai,
buzurgí aur izzat aur árám milegí, pahle Yahúdí ko, phir Yúnání ko: 11 Is liye
ki Khudá kuchh záhirbín nahíṉ hai. 12 Ki jinhoṉ ne gunáh kiye haiṉ, aur ahl i
shara nahíṉ haiṉ, we bagair shara halák honge; aur jinhoṉ ne gunáh kiye, aur ahl
i shara haiṉ, un ká insáf shara hí ke muwáfiq kiyá jáegá; 13 Ki na shara ke
sunnewále Khudá ke pás sádiq haiṉ, balki shara par amal karnewále sádiq thaharáe
jáenge. 14 Kyúnki jab we qaumeṉ, jin ko sharíat nahíṉ milí, apní sirisht se sharaí
aamál karte haiṉ, to we sharíat na rakhke áp hí apní sharíat haiṉ. 15 We shara ká
kám apne diloṉ meṉ likhá húá dikháte haiṉ; ki un kí sirisht gawáhí detí hai, aur
un ke khiyálát báham daawá karte haiṉ, yá uzr karte haiṉ. 16 Chunánchi jis din
Khudá mere waaz ke muwáfiq Yusúa Masíh kí maarifat se ádmíoṉ ke niháuí
amaloṉ ká insáf karegá, záhir hogá.

17 Dekh, tú Yahúdí kahátá hai, aur shara par takiya kartá hai, aur Khudá par
fakhr kartá hai, 18 Aur us kí marzí jánta hai, aur shara kí taalím pákar mukh-
talif chízoṉ meṉ imtiyáz kar jánti hai, 19 Aur apne taíṉ yaqínan jántá hai, ki
maiṉ andhoṉ ká rahnumá, aur un kí, jo tárikí meṉ haiṉ, roshní húṉ, 20 Aur
jáhiloṉ ká sikhlánewálá, aur larkoṉ ká muallim húṉ, aur dánáí aur sacháí ká
namúna mere liye shara meṉ hai: 21 Pas tú, jo dúsre ko sikhlátá hai, apne taíṉ
nahíṉ sikhlátá? Tú jo waaz kahtá hai, ki Chorí na karná, áp hí chorí kartá hai?
22 Tú jo kahtá hai, ki Ziná na karná, áp hí ziná kartá hai? Tú jo butoṉ se bezár
hai, áp hí ibádatkhána ko gárat kartá hai? 23 Tú jo shara par fakhr kartá hai,
phir tú hí shara se udúl karke Khudá ke nám ko behurmat kartá hai? 24 Chunán-
chi likhá hai, ki Qaumoṉ ke bích tumháre sabab Khudá ke nám kí takfír hotí hai.
25 Khatna faidamand hai, agar tú shara par amal kiyá kare; par agar tú shara se
udúl kare, to terá khatna námakhtúní hai. 26 Pas agar námakhtún log shara ke
qánúnoṉ par chalte haiṉ, to kyá un kí námakhtúní khatna na giní jáegí? 27 Aur
jo námakhtún hoe, aur shara kí pairawí meṉ sirisht se kámil ho gayá, wuh tujhe,
agar tú, báwujúd alfáz i shara ke aur khatna ke, shara se udul kare, ilzám na degá?
28 Jo záhir meṉ Yahúdí hai, Yahúdí nahíṉ, záhirí khatna, jo jismání hai, khatna
nahíṉ; 29 Balki jo bátin meṉ Yahúdí hai, Yahúdí hai, aur khatna wuh hai, jo
dilí aur maanawí, na ki lafzí; ki us kí sitáish na ádmíoṉ se, balki Khudá se
mutaalliq hai.

III. BÁB.

1 Pas kyá Yahúdí ko kuchh fazílat, aur khatna ká kuchh fáida nahíṉ? 2 Ba
har hál bahut hai, khusúsan yih ki we kalám i Iláhí ke amánatdár haiṉ. 3 Agar
kaí ek amánatdár na nikle, to kyá húá? kyá un kí bediyánatí Khudá ke iatibár ko
bátil kar saktí hai? 4 Aisá na howe, balki Khudá sachá, aur harek ádmí jhútha
rahe; chunánchi likhá hai, Táki tú apní bátoṉ meṉ sádiq howe, aur jab ki terí
adálat kí jáe, tú gálib nikle. 5 Aur agar hamári nárásti Khudá kí rásti ko namúd
kartí hai, to ham kyá kaheṉ? ki Khudá nárást hai jo qahr názil kartá hai? Maiṉ
to ádmíoṉ kí tarah boltá húṉ. 6 Aisá nahíṉ, to Khudá kyúnkar jahán kí adálat

karegá. 7 Kyúnki agar mere jhúṭh ke sabab Ḳhudá kí rástí záhir húí, aur us se
us ká jalál ziyáda húá: phir kis liye maiṇ gunahgár kí tarah mahkama meṇ pakṛá
játá húṇ? 8 Aur ham kyúṇ buráí nahíṇ karte, táki bhale nikleṇ? Chunánchi yih
tuhmat to ham par kí játí hai, aur baạze bolte haiṇ, ki ham yúṇ kahte haiṇ. So
un ká fatwá haqq hai.

9 Pas kyá ham afzal haiṇ? Hargiz nahíṇ. Ham to pahle bayán kar chuke, ki
Yahúdí aur Yúnání bhí sab ke sab gunáhoṇ ke níche dabe húe haiṇ: 10 Chunán-
chi likhá hai, ki Mutlaqan ek bhí sádiq nahíṇ; 11 Koí samajhnewálá nahíṇ, koí
Ḳhudá ká ḍhúṇḍhnewálá nahíṇ; 12 Sab gumráh haiṇ; sab ke sab nikamme haiṇ,
koí nekokár nahíṇ, ek bhí nahíṇ. 13 Un ke gale khulí húí goreṇ haiṇ, unhoṇ
ne zubánoṇ se chhal bal kiyá hai, un ke laboṇ ke andar sampoliyoṇ ká zahr hai;
14 Un ke dahan laạnat aur karwáhaṭ se labrez haiṇ; 15 Un ke pánw ḳhúnrezí
ke liye parwáz meṇ haiṇ; 16 Dalná masalná un kí ráhoṇ meṇ hai, 17 Aur unhoṇ
ne árám kí ráh nahíṇ pahchání. 18 Un kí áṇkhoṇ ke sámhne Ḳhudá ká ḳhauf
nahíṇ. 19 Ab ham jánte haiṇ ki sharíạt, jo kuchh kahtí hai, ahl i sharạ hí se kahtí
hai, táki harek ká munh band howe, aur sárí dunyá Ḳhudá ke sámhne gunahgár
ṭhahare. 20 Pas koí bashar sharạ par ạmal karne se us ke huzúr sádiq na ṭhaha-
regá; kyúnki sharạ hí se gunáh záhir húá.

21 Par ab Iláhí sadáqat, jo ráh i sharíạt se báhar hai, záhir húí hai, jis par
sharạ aur nabíoṇ ne gawáhí dí hai. 22 Yih Iláhí sadáqat wuh hai, jo Yusúạ
Masíh par ímán láne se miltí hai, aur un sab ke liye, aur un sab meṇ hai, jo ímán
láte haiṇ, ki un meṇ kuchh tafáwut nahín; 23 Iswáste ki sabhoṇ ne gunáh kiyá
hai, aur itne na húe, ki Ḳhudá ke sitúda hoṇ. 24 So we us ke fazl ke sabab
se Masíh Yusúạ ke fidá hone ke wasíle se muft meṇ sádiq gine játe haiṇ. 25 Ki
Al'láh ne us ke taíṇ aisá záhir kiyá, ki wuh un ke liye, jo us ke lahú par ímán lá-
weṇ, sulh ká sabab ho, tá ki wuh apní sadáqat zuhúr meṇ láwe; is wáste ki Ḳhudá
pahle gunáhoṇ se muhlat ke dinoṇ meṇ guzar gayá, so us ne yih kuchh kiyá, ki
wuh is zamáne meṇ apní sadáqat ko zuhúr meṇ láwe, 26 Ki wuh áp hí sádiq
ṭhahare, aur us ko, jo Yusúạ Masíh par ímán látá hai, sádiq ṭhaharáwe.

27 Pas tafáḳhur kaháṇ rahá? Wuh to uṛ gayá. Kis ráh se? ạmaloṇ se?
Nahíṇ, balki ímán kí ráh se? 28 Pas ham yih natíja nikálte hain, ki ádmí ímán
se, bagair aạmál i sharạ ke sádiq giná játá hai. 29 Kiyá wuh sirf Yahúdíoṇ ká
Ḳhudá hai? aur gairoṇ ká nahíṇ? Gairoṇ ká bhí hai. 30 Kyúnki ek hí Ḳhudá
hai, jo maḳhtún ko ímán ke báis se, aur námaḳhtún ko bhí ímán hí kí ráh se sádiq
giná jáegá. 31 Aur kyá sharạ ko ham ímán se bátil karte haiṇ? Aisá na howe:
ham to sharạ ko qáim karte haiṇ.

IV. BAB.

1 Pas Abirahám, jo jism kí jihat se hamárá báp hai, to kyá ham kaheṇ, ki us ne
kuchh páyá? 2 Kyúnki agar Abirahám ạmaloṇ ke sabab se sádiq giná játá, to
us ke faḳhr kí jagah thí; lekin na Ḳhudá ke áge. 3 Isliye ki kitáb kahtí hai, ki
Abirahám Ḳhudá par ímán láyá, aur yih us ke liye sadáqat mahsúb húí. 4 Ab
mazdúr ko mazdúrí dená baḳhshish nahíṇ, balki adá i dain hai. 5 Par wuh, jo kám

nahíŋ kartá, balki us par, jo gunahgár ko sádiq ṭhaharátá hai, ímán látá hai,
usí ká ímán sadáqat giná játá hai. 6 Chunánchi Dáúd bhí us insán kí mubá-
rakí ká zikr kartá hai, jis kí taraf Ḳhudá bagair us ke, ki wuh ạmal kare, sa-
dáqat kí nisbat kartá hai. 7 Ki mubárak we, jinkí ḳhatáeŋ baḳhshí gaíŋ, aur
gunáh ḍhámpe gae. 8 Mubárak hai wuh mard, jis ke liye Ḳhudáwand gunáh
mahsúb nahíŋ kartá. 9 Pas kyá yih mubárakí faqat maḳhtúnoŋ kí hai, yá ná-
maḳhtúnoŋ kí bhí hai? Ham kahte haiŋ, ki Abirahám ká ímán sadáqat giná
gayá. 10 Pas wuh kab giná gayá? us kí maḳhtúní kí, yá námaḳhtúní kí hálat
meŋ? Maḳhtúní meŋ nahíŋ, balki námaḳhtúní meŋ. 11 Aur us ne ḳhatna
bamanzil nishán ke páyá, ki wuh us kí ímání sadáqat par, jo námaḳhtúní meŋ milí
thí, muhr howe, tá ki wuh un sab ká, jo námaḳhtúní meŋ ímán láte haiŋ, báp ho,
tá ki wuh un ke liye bhí sadáqat giná jáwe: 12 Aur maḳhtúnoŋ ká bhí ho, na
un ká, jo nire maḳhtún haiŋ, balki un ká, jo hamáre báp Abirahám ke ímán kí, jo
námaḳhtúní meŋ thá, pairawí karte haiŋ. 13 Kyúnki yih waạda, jo Abirahám se
aur us kí nasl se húá, ki tú dunyá ká wáris hogá, sharạ ke sabab nahíŋ, balki
ímání sadáqat ke báis se kiyá gayá. 14 Kyúnki agar ahl i sharạ hí wáris howeŋ,
to ímán ạbas, aur waạda ḳhiláf hogá. 15 Ki sharíạt gussa ká sabab paṛtí hai, is
liye ki jaháŋ kahíŋ sharạ nahíŋ, udúl bhí nahíŋ. 16 So is liye ímán ke sabab se
kiyá gayá, tá ki wuh karam ṭhahare; aur sárí nasl ke liye, na sirf ahl i sharạ ke
wáste, balki un ke wáste bhí, jo ímán i Abirahámí ke pairau haiŋ, báqí rahe. 17
Aur wuh us kí mashíyat se, jis par wuh ímán liyá, yaạne wuh Ḳhudá, jo murdoŋ
ká jiláuewala hai, aur un chízoŋ ká, jo hanoz maạdúm haiŋ, us tarah zikr kartá hai,
goyá maujúd haiŋ, ham sab ká báp hai; chunánchi likhá hai, Maiŋ ne tujhe
bahut qaumoŋ ká báp ṭhaharáyá. 18 Wuh náumedí ke maqám meŋ umed se
ímán láyá, tá ki wuh us nawishta ke mutábiq, ki Terí nasl aisí kasír hogí, bahutsí
gurohoŋ ká báp howe. 19 Aur us ne azbaski zaíf ul ímán na thá, apne fartút
badan ká, bá wujúd ki us kí umr sau baras ke qaríb thí, aur Sarah ke rihm kí af-
zurdagí ká bhí ḳhiyál na kiyá: 20 Aur beiạtiqád na thá, ki Ḳhudá ke waạda
meŋ shakk látá, balki ímán kí ustuwárí se Ḳhudá kí tamjíd kartá thá. 21 Aur
us ne yaqín i qaṭạí kiyá, ki jo kuchh us ne waạda kiyá hai, us ke ífá par qádir
hai: 22 Iswáste yih us ke liye sadáqat mahsúb húí. 23 Aur yih ki us ke liye
mahsúb húí, faqat us ke wáste nahíŋ, 24 Balki hamáre wáste bhí likhá gayá hai, jin
ke liye mahsúb kí jáegí, agar ham ímán láweŋ. ki us ne hamáre Ḳhudáwand
Yusúạ ko murdoŋ meŋ se jiláyá; 25 Wuh hamárí ḳhatáoŋ ke sabab se pakṛá
gayá, aur hamárí tasdíq ke liye phirke jiláyá gayá.

V. BAB.

1 Pas jab ki ham ímán láke sádiq jáne gae, to ham meŋ aur Ḳhudá meŋ hamáre
Ḳhudáwand Yusúạ Masíh kí wasátat se miláp hai. 2 Aur usí ke wasíle se ham
us niạmat par ímán lake rasáí rakhte haiŋ, aur us niạmat meŋ qáim rahte haiŋ,
aur majd i Iláhí kí ummedwárí meŋ faḳhr karte haiŋ. 3 Aur sirf itná nahíŋ,
balkí musíbatoŋ meŋ bhí faḳhr karte haiŋ, ki jánte haiŋ, musíbat se sabr, 4 Aur
sabr se tajriba, aur tajriba se ummed paidá hotí hai: 5 Aur ummed sharmsár na-
híŋ kartí, kyúnki hamáre diloŋ meŋ is liye ki Rúh i Quds hameŋ baḳhshí gaí, Ḳhudá

kí mahabbat baháí gaí hai. 6 Ki jab ham kamqúwat the, tab Masíh ạin waqt
par bedínon kí ḳhátir múá. 7 Ki aisá kam hai, ki koí kisi ádil ke wáste ján de,
aur sháyad kisí men yih juraat ho, ki kisí ḳhushḳhulq ke liye ján se guzare. 8 Par
Ḳhudá ne apní mahabbat ko hamáre sáth us taur se áshkárá kiyá, ki jab ham
gunáh karte chale játe the, Masíh hamáre wáste múá. 9 Pas azbaski ham us
ke lahú ke bahne se sádiq ṭhahare, to ab kitná ziyáda us ke sabab se qahr se bach
rahenge. 10 Kyúnki jab Ḳhudá ne ham se jis waqt ki ham dushman the, apne Beṭe
kí maut ke sabab mel kiyá : pas ham ab milkar us kí zindagí ke sabab kitná zi-
yáda bach jáenge. 11 Sirf yih nahín, balki ham apne Ḳhudáwand Yusúạ Masíh
ke wáste se, jis ke sabab se ham ab milá liye gae, Ḳhudá par faḳhr karte
húe bach jáenge.

12 Pas jis tarah ki ek insán ke sabab se gunáh ne, aur gunáh ke sabab se marg
ne dunyá men daḳhl páyá, to usí tarah maut ne sáre ádmíon par is sabab se, ki
sab ne gunáh kiyá, tasallut páyá. 13 Kyúnki gunáh to ibtidá se sharạ ke
maujúd hone tak dunyá men thí ; par jab sharạ nahín hai, to gunáh kisí kí
taraf mansúb nahín hotá. 14 Lekin maut ne Ádam se Músá tak tasallut páyá un
par bhí, jinhon ne Ádam kí náfarmání kí mánind gunáh na kiyá, wuh us ká, jo
ánewálá thá, namúna hai. 15 Par yih nahín, ki jis qadr ḳhatá thí, usí qadr ạtá
hai. Ki agar us ek insán ke gunáh se we bahutere mar gae, to Ḳhudá ká fazl
aur karam us ek insán Yusúạ Masíh ke fazl se un bahuteron par kitná ziyáda
kasír hai. 16 Aur jo kuchh us ek gunahgár se sádir húá, so baḳhshish ke bará-
bar nahín ; kyúnki ek hí ḳhatá ke sabab sazá ká hukm húá, par misdáq
ke liye bahut ḳhatáon kí baḳhshish hai. 17 Pas agar ek kí ḳhatá ke sabab
maut ne ek hí ke wasíle se tasallut páyá, to we, jo kamál fazl aur sadáqat kí
baḳhshish páte hain, ek Yusúạ Masíh ke wasíle se hayát men kyá hí saltanat ka-
renge. 18 Garaz jaisá ek ḳhátá se sab ádmíon par halákat ká hukm húá, waisá
ek ke tasadduq se sab ádmíon par hayát kí tasdiq áí. 19 Ki jis tarah ek insán kí
náfarmánbardárí se we bahutere gunahgár húe, usí tarah ek kí farmánbardárí
se we bahutere sádiq honge. 20 Aur sharíạt darmiyán áí, ki ḳhatá bahut záhir
ho , lekin jahán gunáh bahut húá, fazl us se bahut ziyáda húá, 21 Tá ki jaisá
gunáh maut men pahuncháne ko musallit húá, waisá fazl Sadáqat ke wasíle se,
hamáre Ḳhudáwand Yusúạ Masíh ke wasíle se, hayát i abadí men pahuncháne ko
musallit howe.

VI. BÁB.

1 Pas ab kyá kahen ? Kyá ham gunáh kyá karen, tá ki karam ziyáda húá
kare ? 2 Aisá na ho. Ki ham to gunáh kí nisbat múe hain, phir kis tarah áge ko
us men jíenge. 3 Kyá tum us se náwáqif ho, ki ham, jo Yusúạ Masíh men bap-
tismáe gae, us kí maut men baptismáe gae hain ? 4 Pas ham us ke sáth bap-
tismá se maut men gáṛe gae, tá ki jaisá Masíh Báp ke jalál se murdon men se
uṭháyá gayá, waisá hí ham bhí hayát kí tázagí men qadam máren. 5 Kyúnki jab
ham us kí maut se mushábahat paidá karke us ke sáth boe gae, to ham us kí
qiyámat men bhí us ke mánind honge. 6 Ki ham yih jánte hain, ki hamárí aglí
insániyat us ke sáth salíb par khínchí gaí, tá ki gunáh ká jism faná howe,

tá ki ham áge ko gunáh ke bande na raheṇ. 7 Ki jo mará, so gunáh se chhútá.
8 Pas ham agar Masíh ke sáth mare haiṇ, to yaqín jánte haiṇ, ki us ke sáth
jíenge: 9 Ham jánte haiṇ, ki Masíh jab marke jiyá, phir na maregá, aur maut
phir us par musallit na hogí. 10 Kyúnki wuh jo múá, so gunáh kí nisbat dafaạtan
múá; wuh jo jítá hai, so Ḳhudá kí nisbat se jítá hai. 11 Isí tarah tum áp ko
gunáh kí nisbat murda jáno, par Ḳhudá kí nisbat hamáre Ḳhudáwand Yusúạ
Masíh se zinda samjho. 12 Pas gunáh tumháre murde jism meṇ tasallut na páwe,
ki tum jismí ḳhwáhishoṇ meṇ us ke farmánbardár ho raho. 13 Aur apne ạzúoṇ
ko gunáh ke supurd na karo, tá ki sharárat kí álát baneṇ, balki apne taíṇ us tarah
se, ki jaise sach marke jí uṭhe ho, Ḳhudá ko sompo, aur apne ạzúoṇ ko
Ḳhudá ke supurd karo, ki rástí ke hathyár ho jáeṇ. 14 Kyúnki gunáh tum par
gálib na hogá, is wáste ki tum sharạ ke taht nahíṇ ho, balki niạmat meṇ ho.

15 Pas kyá isliye ki sharạ ke taht nahíṇ, balki niạmat meṇ haiṇ, ham gunáh
kareṇ? Aisá na hogá. 16 Kyá tumheṇ yih maạlúm nahíṇ, ki tum ne áp ko jis
kisí ke supurd kiyá, tá ki gulám ke mánind farmánbardárí karo, tum us ke farmán
ke bande ho, ḳhwáh gunáh ke, jis ká anjám marg hai, yá farmánbardárí ke, jis ká
anjám rástí hai. 17 Par shukr Ḳhudá ká, tum jo áge gunáh ke bande the, taạlím
ke namúna ke supurd hoke dil se farmánbardár húe; 18 Aur gunáh se ázádí
pákar rástí ke gulám húe. 19 Maiṇ tumháre jism kí nátawání kí raáyat karke ádmí
kí tarah bayán kartá húṇ: so jaisá tum ne apne ạzúoṇ ko nipákí ke, aur darját i
sharárat ke supurd kiyá thá, ki un ke bande howeṇ, waisá hí ab apne ạzúoṇ ko
rástí ke supurd karo, ki us ke bande hokar pák hoṇ. 20 Kyúnki jab tum gunáh
ke bande the, tab rástí se begána the. 21 Pas us waqt tumháre kyá phal the?
Un se tum is waqt pashemán ho, ki un ká anjám maut hai. 22 Par ab tum gunáh
se ázád hokar Ḳhudá ke bande banke taqaddus ke liye phal láte ho, aur anjám
hayát i abadí hai. 23 Kyúnki gunáh ká iwaz maut hai, par Ḳhudá kí baḳhshish
hayát i abadí hai, jo hamáre Ḳhudáwand Yusúạ Masíh ke sabab se hai.

VII. BAB.

1 Ai bháío, kyá tum us se náwáqif ho, jo maiṇ sharạ ke álimoṇ se kahtá húṇ, ki
ádmí jab tak jítá hai, sharạ kí band meṇ hai. 2 Kyúnki mankúha zan apne shauhar
kí zindagí tak sharạ se bandhí húí hai, par jab us ká shauhar mare, apne shauhar
kí shariạt se chhúṭ játí hai. 3 Pas wuh agar apne ḳhasam ke jíte jí dúsre mard kí
ho jáwe, to zániya kahláegí; par agar shauhar mare, to wuh us kí shariạt se báhar
húí; chunánchi agar wuh dúsre mard kí howe, to zániya nahíṇ. 4 So ai mere bháío,
tum bhí Masíh se ektan hoke sharạ ke rú se mar gae, aur ek dúsre ke, yaạne us
ke, jo marke jí uṭhá, húe, tá ki ham Ḳhudá ke liye phal láweṇ. 5 Kyúnki jab ham
jismání the, tab gunáhoṇ kí ḳhwáhisheṇ, jo sharạ ke sabab se thíṇ, hamáre band
band meṇ aisí taasír kartí thíṇ, ki maut ká phal láíṇ. 6 Par ham ab sharạ se ázád
haiṇ, aur jis shariạt kí band meṇ the, us ke haqq meṇ mar gae, aisá ki ham rúh i
mujaddad se bandagí karte haiṇ, na ki puráne harfoṇ se.

7 Pas ham kyá kaheṇ? ki sharạ gunáh hai? Aisá na howe. Par maiṇ sharạ ke
bagair gunáh se wáqif nahíṇ, ki maiṇ lálach ke maạne ko daryáft na kartá, agar
shariạt na kahtí, ki Tú lálach na kar. 8 Par gunáh ne qábú páke sharạ ke sabab

se mujh meŋ sab tarah ká lálach paidá kiyá, kyúnki sharạ ke bagair gunáh nápaidá
hai. 9 Ki maiŋ áge besharạ hoke zinda thá, par jad hukm áyá, tad gunáh jí uṭhá,
aur maiŋ murda húá. 10 Aur wuh hukm, jo zindagí ke liye diyá gayá, so hí mere
liye maut ká sabab húá. 11 Ki gunáh ne hukm ke wasíle se qábú páke mujhe
ṭhagá, aur usí ke wasíle se qatl kiyá. 12 Pas sharạ pákíza hai, aur hukm bhí
pákíza aur barhaqq aur ḳhúb hai.

13 Pas jo chíz ḳhúb hai, kyá wuhí mere haqq meŋ maut ṭhaharí? Aisá na howe.
Balki gunáh ne, táki us ká gunáh honá záhir ho, achchhí chíz ke wásile se maut ko
mujh meŋ paidá kiyá, táki hukm ke wasíle se gunáh ká qubh be niháyat ho.
14 Kyúnki ham jánte haiŋ, ki sharạ rúhání hai, aur maiŋ jismání, aur gunáh ke
háth meŋ bik gayá húŋ. 15 Ki jo kám maiŋ kartá húŋ, use pasand nahíŋ kartá;
kyúnki maiŋ jis par rágib húŋ, so nahíŋ, balki jis se nafrat rakhtá húŋ, wuhí kartá
húŋ. 16 Pas jab maiŋ wuh, jo nahíŋ kiyá cháhtá húŋ, karúŋ, to maiŋ sharạ kí
ḳhúbí ká muqirr húŋ. 17 Pas ab maiŋ us ká fáil nahíŋ, balki gunáh, jo mujh meŋ
hai, fáil hai. 18 Ki maiŋ jántá húŋ, ki mujh meŋ, yaạne mere jism meŋ ḳhúbí
nahíŋ bastí, ki ḳhwáhish mujh meŋ maujúd hai, par nekí karne nahíŋ pátá húŋ.
19 Kyúnki maiŋ na us ḳhúb ko, jise kiyá cháhtá húŋ, kartá húŋ, balki us bad ko,
jise cháhtá húŋ, na karúŋ, kartá húŋ. 20 Pas agar maiŋ, jise nahíŋ cháhtá húŋ,
karúŋ, to maiŋ nahíŋ húŋ, jo kartá húŋ, balki gunáh, jo mujh meŋ bastá hai, wuhí
kartá hai. 21 Garaz maiŋ ek qánún pátá húŋ, ki jab maiŋ achchhá kiyá cháhtá
húŋ, tab mujh pás bad maujúd hotá hai. 22 Ki maiŋ apní insániyat i maạnawí
meŋ Ḳhudá kí shariạt se rází húŋ; 23 Par dúsrí shariạt ko apne band band meŋ
dekhtá húŋ, jis ko merí ḳhirad kí shariạt se jang hai, aur maiŋ gunáh kí shariạt
ká, jo mere band band meŋ hai, asír húŋ. 24 A'h, zerbár ádmí jo maiŋ húŋ! kaun
mujhe is badaní maut se chhuṛáwegá? 25 Maiŋ Ḳhudá ká shukr kartá húŋ,
hamáre Ḳhudáwand Yusúạ Masíh ke wasíle se yúŋ hogá. Garaz maiŋ apní ạql se
sharạ i Iláhí ká parastár húŋ, par jism kí ráh se gunáh kí shariạt ká banda húŋ.

VIII. BA'B.

1 Pas jo log Yusúạ Masíh meŋ haiŋ, aur un ká raftár jism ke taur par nahíŋ,
balki rúhí wazạ par hai, un par koí ilzám nahíŋ. 2 Kyúnki Rúh i hayát kí shariạt
ne, jo Yusúạ Masíh meŋ hai, mujhe gunáh o maut kí shariạt se riháí baḳhshí. 3 Ki
sharạ se jis kám ká honá mahál thá, is liye ki jism ke sabab us kí taasír kam
thí, use Ḳhudá ne kar liyá, ki us ne apne Beṭe ko jism i ḳháṭí kí súrat meŋ gunáh
kí illat se bhejkar gunáh ko, jo jism meŋ hai, halák kiyá, 4 Tá ki sharạ ke wáji-
bát ham se, jo ki jism ke muwáfiq nahíŋ, balki rúh ke mutábiq chalte haiŋ, púre
howeŋ. 5 Kyúnki jo jism kí taraf mansúb haiŋ, un ká mizáj bhí jismání hai, aur jo
rúh kí taraf mansúb haiŋ, un kí sirisht bhí rúhání hai. 6 Ki tabíạt i jismání maut
hai, aur mizáj i rúhání zindagí aur árám hai. 7 Kyúnki tabạ i jismání Ḳhudá kí
muqábil ạdáwat hai, ki wuh sharạ i Iláhí kí mahkúm nahíŋ, aur na ho saktí hai.
8 Aur jo jism kí taraf mansúb haiŋ, so Ḳhudá ko rází nahíŋ kar sakte. 9 Par
tum jismání nahíŋ, balki rúhání ho, basharte ki Rúh i Iláhí tum meŋ base; par
jis meŋ Masíh kí Rúh nahíŋ hai, wuh us ká nahíŋ hai. 10 Aur agar Masíh tum
meŋ hai, to badan gunáh ke sabab murda hai, par rúh sadáqat ke sabab se hayát

hai. 11 Aur agar us kí rúh, jis ne Yusúạ ko murdoṉ meṉ se jiláyá, tum meṉ base,
to Masíh ká jilánewálá tumháre fání jismoṉ ko apní us rúh ke wasíle se, jo tum
meṉ bastí hai, jiláwegá. 12 Pas ai bháío, jism ká ham par kuchh aisá dabáo nahíṉ
hai, ki ham jism hí ke taur par zindagí basar kareṉ. 13 Ki agar tum jismání
waẓạ par zindagí karo, to maroge; aur agar tum rúh kí kumak se badan kí ádatoṉ
ko máro, to hayát páoge. 14 Kyúnki jo Ḳhudá kí rúh se hidáyat páte haiṉ, we
Ḳhudá ke beṭe haiṉ. 15 Ki tumheṉ do bára gulámoṉ kí sí tabíạt nahíṉ milí, jo
tum tarsán ho, balki tum ne lepálak kí sí rúh páí hai, jis se ham Abá! yaạne Ai Báp
pukár pukár kahte haiṉ. 16 Wuh Rúh hamárí rúh ke sáth hoke gawáhí detí hai,
ki ham Ḳhudá ke farzand haiṉ. 17 Aur jab farzand húe, to wáris ṭhahare, yaạne
Ḳhudá ke wáris, aur mírás meṉ Masíh ke sharík haiṉ, aur yih jab ho, ki ham us ke
sáth dukh uṭháweṉ, tá ham us ke sáth jalál ká darja páweṉ. 18 Ki mere aṭkal
meṉ zamán i hál ke dukh dardoṉ ko yih liyáqat hai nahíṉ, ki us jalál se, jo ham par
jalwagar hogá, munásabat rakheṉ. 19 Ki áfrínish ká intizár Ḳhudá ke farzandoṉ
ke zuhúr kí tawaqqu se hai. 20 Kyúnki áfrínish batálat kí mahkúm hai, na
ragbat se, balki us ke jabr se, jis ne use mahkúm kar diyá, 21 Aur ḳhilqat ummed se
hai, ki zindán i fasád se nikalke abná i Iláhí ke jalál kí ázádagí meṉ dákhil howe.
22 Kyúnki ham jánte haiṉ, ki sárí ḳhilqat milke ab talak chíḳheṉ mártí hai, aur
use dard lage haiṉ. 23 Aur faqat wuhí nahíṉ, balki ham bhí, ki ham ne Rúh ká
pahlá hásil páyá, áp se karáhte haiṉ, aur apní farzandí, apne badan kí ázádagí kí
ráh takte haiṉ. 24 Ki ham ummed ke báis bach gae haiṉ, par jab ummed bar áí,
to ummed na rahí: is wáste ki jise koí dekhtá hai, kyúnkar us ká ummedwár hai?
25 Par jise ham nahíṉ dekhte, agar ham us ke ummedwár haiṉ, to ham sabr se us
kí ráh dekhte haiṉ. 26 Usí tarah wuh Rúh bhí hamárí sustíoṉ meṉ muáwin hai;
kyúnki jaisá cháhiye ham nahíṉ jánte, ki kyá duá mángeṉ; par wuh Rúh
aisí áheṉ karke, jin ká bayán nahíṉ ho saktá, hamárí wakálat kartí hai. 27
Aur wuh, jo árif ul qulúb hai, jántá hai, ki Rúh ká kyá matlab hai, ki wuh
Ḳhudá kí mashíyat ke mutábiq muqaddasoṉ kí wakálat kartí hai. 28 Aur
ham jánte haiṉ, ki sárí chízeṉ un kí bhaláí ke liye, jo Ḳhudá ke muhibb haiṉ,
milke kám meṉ mashgúl haiṉ; ye we haiṉ, jo us kí qazá i azalí meṉ barguzída
húe. 29 Ki jinheṉ us ne ibtidá meṉ jáná, un ke liye yih taqdír kiyá, ki us ke
Beṭe ke hamsúrat hoṉ, táki wuh bháíoṉ ke majmạ meṉ baṛá howe. 30 Aur jin
ke liye us ne taqdír kí, us ne un ko talab kiyá: aur jinheṉ talab kiyá, un ko sádiq
jáná: aur jin ko sádiq jáná, un ko jalál baḳhshá. 31 Pas ham in bátoṉ ko kyá
kaheṉ? Agar Ḳhudá hamárí taraf hai, to kaun hamárá muḳhálif hogá. 32 Jis ne
apne Beṭe hí ko dareg na kiyá, aur ham sab ke badle diyá, to wuh us ke sáth
sab chízeṉ hameṉ kyúnkar na degá? 33 Ḳhudá ke barguzídoṉ par kaun daạwí
karegá? Ḳhudá unheṉ sádiq jántá hai. 34 Kaun sazá ká fatwá degá? Masíh mar
gayá, balki jiyá, aur Ḳhudá kí dahní taraf baiṭhá hai, aur hamárí wakálat kartá hai.
35 Kaun ham ko Masíh kí mahabbat se judá karegá, musíbat, yá shikanja, yá
tasdíạ, yá qaht, yá uryání, yá waswás, yá talwár? 36 Chunánchi likhá hai, ki
Ham terí ḳhátir din bhar halák hote haiṉ, aur aise shumár kiye gae haiṉ, jaisí
bheṛeṉ jo zabh ke liye haiṉ. 37 Balki ham in sab chízoṉ meṉ us ke wasíle se, jis
ne ham se mahabbat kí, har gálib par gálib haiṉ. 38 Kyúnki mujh ko yaqín i
kullí hai, ki na maut, na zindagí, na firishte, na ahl i hukúmat, aur na arbáb i

qúwat, aur na maujúdát i hálí na istiqbálí, 39 Na bulandí, na pastí, aur na koí aur
makhlúq ham ko Khudá kí us mahabbat se, jo hamáre Khudáwand Masíh Yusúa
ke sabab hai, judá kar sakegá.

IX. BÁB.

1 Maiŋ Masíh ke huzúr sach boltá húŋ, jhúṭh nahíŋ kahtá, aur merá dil bhí Rúh
ul Quds kí maarifat se merá gawáh hai, 2 Ki mujhe baṛá gam hai, aur ranj merá
dil ká hamdam hai. 3 Kásh ki maiŋ apne bháíoŋ ke badle, jo jism ke rú se mere
qarábatí haiŋ, Masíh se mahrúm hotá! 4 We baní Isráel haiŋ, aur farzandí, aur
buzurgí, aur ahdnáme, aur sharíat, aur ibádat, aur waade un ke haiŋ, 5 Aur báp-
dáde un ke haiŋ, aur jism kí nisbat se Masíh bhí un meŋ se niklá hai, wuhí sab
ká Al'láh Taálá hai, jo mahmúd i abadí hai. Ámín.

6 Lekin gumán na kiyá jáwe, ki Khudá ká ahd bátil hai; is liye ki sáre baní
Isráel Isráelí nahín; 7 Aur na is sabab se, ki we Abirahám kí nasl se haiŋ, sab
farzand haiŋ; kyúnki farmáyá hai, ki Terí nasl Izhák se kahláegí; 8 Yaane na we,
jo faqat jism ke beṭe haiŋ, Khudá ke farzand haiŋ, balki wuhí nasl, jo waada kí
misdáq hai, nasl kahlátí hai. 9 Kyúnki waada kí bát yih hai, ki Maiŋ muaiyan
waqt par tere pás phir áúngá, aur terí jorú Sarah ko beṭá hogá. 10 Aur sirf itná
hí nahíŋ, balki Ribqah bhí, jad ek se, yaane hamáre Báp Izhák se hámila húí; 11
Hanoz laṛke paidá na húe the, aur na nek o bad ke fáil the, us se kahá gayá, ki
Baṛá chhoṭe kí itáat karegá: 12 Tá ki záhir howe, ki Khudá ká iráda, jo us ke
man ke muwáfiq hai, kámoŋ par mauqúf nahíŋ, balki us kí zát par, jo talab karne-
wálá hai, mauqúf hai; 13 Jaisá likhá hai, Maiŋ ne Yaaqúb ko piyár kiyá, aur
maiŋ ne Isau se adáwat rakhí.

14 Pas ham kyá kaheŋ? Khudá ke pás beinsáfí hai? Aisá na howe. 15
Ki wuh Músá se kahtá hai, Maiŋ us par jis par mihrbán húŋ, mihrbán hoúngá,
aur maiŋ jis par rahím húŋ, us par rahm karúngá. 16 Pas yih na muríd ke iráda
par, na dawinda kí dau par, balki Khudá i rahím ke rahm par mauqúf hai. 17 Aur
Kitáb Firaún se kahtí hai, ki Maiŋ ne tujhe filhaqíqat is liye barpá kiyá
hai, ki apní qúwat tujh par dikháúŋ; aur apná nám sáre jahán meŋ mazkúr
karúŋ. 18 Pas wuh jis par cháhtá hai, rahm kartá hai, aur jise cháhtá hai,
sakht kartá hai. 19 Pas tú yih mujh se kahegá, Phir wuh kyúnkar malámat
kartá hai? Kaun us ke iráda se muqábil ho saktá hai? 20 Ai insán, tú
kaun hai, jo Khudá se takrár kartá hai? Kyá masnúa sána ko kahtá hai,
ki Tú ne mujhe kyúŋ aisá banáyá? 21 Aur kyá kumhár gil par mukhtár
nahíŋ, ki ekhí londe meŋ se ek zarf hurmatwálá, aur dúsrá behurmat banáwe?
22 Aur agar Khudá ne apne gusse ko záhir karne aur qudrat ke dikháne ke
iráda se gazab ke zarfoŋ ko, jo toṛne ke láiq the, bahut bardásht se rakh chhoṛá,
23 Aur rahm ke zarfoŋ par, jo us ne hashmat ke liye áge banáe, 24 Yaane ham
par, jinheŋ na faqat Yahúdíoŋ meŋ se, balki gairoŋ meŋ se bhí buláyá, apní hash-
mat kí ziyádatí ko záhir karne cháhá, to kyá húá? 25 Chunánchi Húsia kí kitáb
meŋ yúŋ kahtá hai, ki Maiŋ Láammí ko kahúngá, ki tú merí qaum hai, aur Lárahúma
par rahm karúngá; 26 Aur aisá hogá, ki jis jagah yih un se kahá gayá, Tum
mere log nahíŋ ho, us ke iwaz meŋ kahá jáegá, Tum zinda Khudá ke farzand ho.
27 Aur Yasaiyáh Isráel kí bábat pukártá hai, ki Agarchi baní Isráel shumár meŋ

daryá kí ret ke mánind bahut hote, lekin un meṉ se sirf ek bachtí naját páwegí;
28 Ki wuh sazá kí takmíl, jis ká hukm kiyá gayá hai, sadáqat se labrez hogí; ki
Ḳhudáwand wuh sazá kí tamíl, jis ká hukm kiyá gayá hai, zamín ke bích meṉ
karegá. 29 Aur chunánchi Yasaiyáh ne áge kahá, ki Agar Rabb ul afwáj hamáre
liye thoṛí bachtí báqí na chhoṛtá, to ham Sadúm ke misl, aur Amúrah ke mánind
ho játe. 30 Pas ab kyá kaheṉ siwá is ke, ki gair qaumoṉ ne, jo sadáqat kí talásh
meṉ na thíṉ, sadáqat hásil kí, wuh sadáqat i ímání hai; 31 Par baní Isráel
sharíạt kí ráh meṉ sadáqat kí pairawí karke sadáqat i sharạí tak nahíṉ pahunche
haiṉ. 32 Kyún? Ki we na ímán kí ráh meṉ, balki goyá aạmál i sharạí kí ráh
meṉ, us ke pairau húe haiṉ; ki unhoṉ ne us ṭhokar khilánewále patthar se ṭhokar
kháí; 33 Chunánchi likhá hai, ki Dekho, maiṉ Saihún meṉ ṭhokar ká patthar
aur ṭhes kí chaṭán rakhtá húṉ, aur jo koí us par ímán láyá, pareshán na hogá.

X. BAB.

1 Ai bháío, mere dil kí árzú, aur Ḳhudá se merí duá baní Isráel kí bábat yih
hai, ki we naját páweṉ. 2 Main un ká gawáh húṉ, ki we Ḳhudá kí ráh meṉ
gairatmand to haiṉ, par ạql ke sáth nahíṉ. 3 Is liye ki we Ḳhudá kí sadáqat se
náwáqif haiṉ, aur yih cháhke ki apní sadáqat ko barpá kareṉ, Ḳhudá kí sadáqat ke
tábạ nahíṉ. 4 Ki har ek ímán lánewále kí sadáqat ke liye Masíh sharíạt ká sar
anjám hai. 5 Ki wuh sadáqat, jo sharạ kí hai, Músá us ká zikr yúṉ kartá hai, ki
Jo koí un par ạmal kare, wuh un se hayát páwegá. 6 Par wuh sadáqat, jo ímání
hai, yúṉ kahtí hai, ki Tú apne dil meṉ mat kah, ki ásmán par kaun chaṛhegá?
yaạne ek Masíh ko utár láne ko, 7 Yá pátál meṉ kaun utregá? yaạne ek Masíh
ko murdoṉ meṉ se uṭhá láne ko. 8 Phir wuh kyá kahtí hai? Yih ki kalám tere
nazdík, tere munh aur tere dil meṉ hai, yih wuhí kalám i ímání hai, jis kí ham
manádí karte haiṉ. 9 Ki agar tú apní zubán se Ḳhudáwand Yusúạ ká iqrár kare,
aur apne dil se ímán láwe, ki Ḳhudá ne use phirke jiláyá, to tú bacháyá jáegá.
10 Kyúnki sadáqat ke liye dil se ímán láyá cháhiye, aur naját kí ḳhátir munh se
iqrár kiyá cháhiye. 11 Chunánchi kitáb yih boltí hai, ki Jo koí us par ímán látá
hai, so pashemán na hogá. 12 Par Yahúdíoṉ aur Yúnáníoṉ meṉ kuchh tafáwut
na rahá, ki wuh jo sab ká Ḳhudáwand hai, aisá ganí hai, ki sab ko, jo us ke nám
lenewále haiṉ, ạtá kartá hai. 13 Ki har ek, jo Ḳhudáwand ká nám legí, so
bacháyá jáegá.

14 Pas jis par we ímán nahíṉ láe, us ká nám kyúnkar leweṉ? aur jis ká zikr
unhoṉ ne nahíṉ suná, us par kyúnkar iạtiqád kareṉ? aur we bagair us ke ki koí
manádí kare, kyúnkar ho saktá hai, ki suneṉ? 15 Aur agar bheje na jáweṉ, to
kyúnkar manádí karenge? chunánchi yih likhá hai, ki Kyá hí ḳhushnumá haiṉ un
ke qadam, jo salámatí kí manádí karte haiṉ, aur achchhí chízoṉ kí bashárat dete
haiṉ. 16 Lekin na sab us ḳhushḳhabarí ke shinawá húe haiṉ; ki Yasaiyáh kahtá
hai, Ai Ḳhudáwand, hamárí ḳhabar par kaun ímán láyá? 17 Pas ímán sun lene
se, aur sun lená Ḳhudá kí bát kahne se átá hai. 18 Par maiṉ kahtá húṉ, Kyá unhoṉ
ne nahíṉ suná? Un kí to áwáz tamám rú i zamíṉ meṉ phailí, aur un kí báteṉ intihá
i dunyá tak pahunchíṉ. 19 So maiṉ kahtá húṉ, Kyá Isráel ágáh na húá? Músá ne
to pahle kahá, ki Maiṉ tumheṉ us se, jo guroh nahíṉ, gairat meṉ dálúngá, aur ek

beaql qaum se tumheṉ khafá karúngá. 20 Par Yasaiyáh baṛá beparwá hai, aur
kahtá hai, Jinhoṉ ne merí justjú nahíṉ kí, mujh ko pá gae; jinhoṉ ne merí talab na
kí, maiṉ un par ayán húá. 21 Lekin wuh Isráel ko yúṉ kahtá hai, ki Maiṉ tamám
din ek náfarmánbardár aur hujjatí qaum ke liye apne háth baṛháe húe húṉ,

---

XI. BÁB.

1 Pas maiṉ kyá kahtá húṉ, kyá Khudá ne apní qaum ko khárij kar diyá? Aisá
na howe. Kyúnki maiṉ bhí Isráelí, Abirahám kí auládmeṉ, aur Binyamín ke firqe
se húṉ. 2 Khudá ne apní qaum ko, jise us ne azal meṉ jáná, khárij nahíṉ kiyá.
Kyá tum nahíṉ jánte ho, ki Iliyáh ke haqq meṉ kitáb kyá kahtí hai? ki wuh kyúnkar
Khudá se Isráel par faryád karke kahtá hai, 3 Ki Ai Khudáwand, unhoṉ ne tere
nabíoṉ ko qatl kiyá, aur tere mazbahoṉ ko ḍháyá; ab maiṉ akelá báqí húṉ, aur
we merí ján ke bhí khwáhán haiṉ. 4 Par jawáb i Iláhí us ko kyá kahtá hai? Ki
Maiṉ ne apne liye sát hazár ádmí alahida kiye haiṉ, jo Baal ke áge kham nahíṉ
húe. 5 Pas usí tarah karam se is waqt bhí ek gol barguzída hoke báqí rahá
hai. 6 Par agar fazl se hai, to amaloṉ se nahíṉ: nahíṉ to fazl fazl na rahegá; aur
agar amaloṉ se hai, to karam phir kuchh nahíṉ: wa illá amal amal na rahegá.
7 Pas yih kyá hai? Ki Isráel jis chíz kí talásh kartá hai, wuh us ko na milí, par
barguzídoṉ ko milí, aur báqí sab áj tak giránkhátir rahe. 8 Chunánchi likhá hai,
ki Khudá ne unheṉ úṉghnewálí rúh, aur andhí ánkheṉ, aur bahre kán diye haiṉ.
9 Aur phir Dáúd kahtá hai, ki Un ká dastárkhwán jál aur phandá aur ṭhokar
khilánewálá patthar, aur un ká sazádenewálá howe; 10 Un kí ánkheṉ tárík ho
jáweṉ, ki we na dekh sakeṉ, aur tú un kí pusht ko hamesha kham rakh.

11 Pas maiṉ kahtá húṉ, ki unhoṉ ne ṭhokar kháí, táki gireṉ? Aisá na howe.
Balki un kí khatáoṉ ke báis naját gair qaumoṉ ko milí, táki unheṉ chálák kare. 12
Par agar un kí khatá dunyá ke liye daulat húí, aur un ká naqs gair qaumoṉ ke liye
faráwání ho, to un ká kamál kyá ba taríq i aula daulat na hogá? 13 Maiṉ begána
guroh ká rasúl hokar tum se, jo guroh i begána ho, boltá húṉ, aur apní khidmat
par fakhr kartá húṉ, 14 Táki maiṉ kisí tarah se apne rishtadároṉ ko chálák
karúṉ, aur un meṉ se baazoṉ ko bacháúṉ. 15 Ki agar un ká khárij honá jahán kí
maqbúliyat ká báis hai, to un ká á milná kaisá kuchh hogá? Háṉ aisá murdoṉ ká
uṭhná. 16 Kyúnki agar pahlí dirau mutabarrak howe, to tamám dirau aisí hí
hogí; aur agar jaṛ mukarram ho, to ḍálíáṉ bhí aisí hí hongí. 17 So agar ḍálíoṉ meṉ
se kaí ek toṛí gaíṉ, aur tú, jo janglí zaitún thá, un ká paiwand húá, aur zaitún kí
jaṛ aur duhniyat meṉ sharík húá: 18 To tú un ḍálíoṉ par mat fakhr kar; aur
agar fakhr kare, to yád rakh, ki tú to jaṛ ká hámil nahíṉ, balki jaṛ terí hámil hai.
19 Tab tú kahegá, ki Ḍálíáṉ is wáste toṛí gaíṉ, táki maiṉ paiwand húṉ.
20 Achchhá, we beímání ke sabab toṛí gaíṉ, aur tú ímán ke sabab qáim hai: pas
gurúr mat kar, balki ḍar. 21 Kyúnki agar Khudá ne aslí shákhoṉ par rahm na kiyá,
khabardár, na ho ki tujh par bhí rahm na kare. 22 Pas Khudá kí narmí aur
durushtí ko dekh: durushtí un se, jo sáqit húe haiṉ, aur narmí tujh se, agar tú
khúbí par qáim rahe: aur nahíṉ, to tú bhí káṭá jáegá. 23 Aur agar we bhí beímán
na raheṉ, to paiwand kiye jáwenge, ki Khudá qádir hai, ki unheṉ do bára paiwasta
kare. 24 Is liye ki tú, jab us zaitún ke darakht se, jo asl janglí hai, káṭá gayá,

aur barkhiláf i asl bustání zaitún ká paiwand húá: to we, jo aslí ḍálíáŋ haiŋ, kyá
ba taríq i aula apne khåss zaitún meŋ paiwasta na kí jáengí.
25 Ai bháío, na howe, ki tum apne tafŋ afzal samjho, maiŋ cháhtí húŋ, tum is
sirr i gaibí se náwáqif na raho, ki korí baní Isráel ke aksaroŋ par á parí, aur
rahegí, jab tak ki agyár ạdad meŋ púre hoke áweŋ. 26 So sárá Isráel bacháyá
jáegá; chunánchi likhá hai, ki Chhuránewálá Saihúŋ se niklegá, aur bedíní ko
Yaạqúb se dafạ karegá: 27 Merá yih ạhd un ke sáth hogá, jab maiŋ un ke
gunáhoŋ ko bakhshúngá. 28 We to khushkhabarí kí bábat tumháre sabab se
mabgúz haiŋ, lekin apne ábá ke sabab barguzídagí kí ráh se mahbúb haiŋ. 29
Iswáste ki Khudá apne inạímoŋ se, aur talab se phir nahíŋ játá. 30 Kyúnki jis
tarah tum áge Khudá par ímán na láe, balki ab un kí beímání ke sabab se maurid
i rahm húe: 31 Waisáhí we bhí abhí tumháre marhúm hone ke sabab ímán na
láe, tá ki un par bhí rahm kiyá jáwe. 32 Isliye ki Khudá ne sab ko beímání meŋ
band kar liyá, tá ki sab par rahm kare.
33 Wáh Khudá kí daulat aur hikmat aur khirad ke umuq! us kí qazáeŋ kyá hí
taftísh se báhar haiŋ, aur us kí ráheŋ surág i naqsh i qadam se mubarrá haiŋ! 34
Kis ne Khudáwand kí níyat ko jáná hai? yá kaun us ká saláhkár thá? 35 Kis
ne sabqat karke use kuchh diyá hai, ki use phir diyá jáegá? 36 Kyúnki usí se,
aur usí ke sabab, aur usí ke liye sárí chízeŋ húí haiŋ. Hamd abad tak usí ke liye
hai.

XII. BA'B.

1 Pas ai bháío, maiŋ Khudá kí rahmatoŋ ká wásta deke tum se iltimás kartá
húŋ, ki tum apne badanoŋ ko Khudá par taqdís karo, tá ki qurbán i zinda o
muqaddas o pasandída ho, ki yih tumhárí jání khidmat hai. 2 Aur is jahán ke
hamshakl mat ho, balki bátin tajaddud se apní shakl badal ḍálo, tá ki tum Khudá
ke matlab ko yaqín se jáno, ki wuh jaiyid, aur latíf, aur kámil hai. 3 Maiŋ us
niạmat se, jo mujhe ináyat húí hai, tum meŋ se har ek ko kahtá húŋ, ki apne mar-
taba se ziyáda álímizáj na bano, balki iạtidál se báhar na jáke aisá mizáj rakho,
jaisá Khudá ne har ek shakhs ko andáza se ímán diyá. 4 Kyúnki jaisá hamáre
ek badan meŋ bahut se aạzá haiŋ, aur har ạzú ká ek shugl judá hai: 5
Aisá hí ham, jo bahutse haiŋ, milke Masíh ká ek badan húe haiŋ, aur bahám-
dígar ạzú haiŋ. 6 Pas ham ne us niạmat ke muwáfiq, jo hameŋ ináyát húí, judá
judá inạím páyá: so agar wuh nubúwat hai, to ham nubúwat ímán ke an-
dáze ke sáth kareŋ; 7 Agar khidmat hai, to khidmat meŋ raheŋ; agar koí
muạllim howe, to taạlím par, aur násih apní nasíhat par qáim rahe. 8 Aur
qásim i khairát khulús se, aur peshwá jidd o jihd se, aur bímárdár khushdilí
se apne kám par rahe. 9 Mahabbat be riyá howe. Tum bad ke ạdú, aur nek se
paiwasta raho. 10 Mihr i birádarí se ek dúsre par sabqat karo; taạzím kí ráh
se ek ek ko hurmat do. 11 Kám meŋ sustí na karo: rúh se chálák ho, Khudá-
wand kí bandagí meŋ raho. 12 Ummed meŋ shádmán, balá meŋ sábir, duá meŋ
páedár ho. 13 Muqaddasoŋ ke ihtiyáj ko bánṭ lo, musáfirparwarí ke joyán raho.
14 Un ke liye, jo tumheŋ ízá dete haiŋ, barakat cháho: khair manáo, laạnat na
karo. 15 Tum ahl i surúr ke sáth masrúr rahná, aur ronewáloŋ ke sáth roná:

ek sá mizáj rakho. 16 Álítab'at mat ho, pastoŋ ke sáth hamnishíní karo, apne
taíŋ khiradmand mat samjho. 17 Badí ke iwaz meŋ kisí se badí na karo. Un
kámoŋ par, jo sárí khalq ke áge bhale haiŋ, áge se dhiyán rakho. 18 Agar tum
se ho sake, to tá maqdúr har insán se mile raho. 19 Azízo, apná intiqám mat lo,
balki gussa kí ráh chhoṛ do; kyúnki yih likhá hai, ki Khudáwand kahtá hai, ki
Intiqám lená merá kám hai; maiŋ hí mukáfát karúngá. 20 Pas agar terá dush-
man bhúkhá ho, us ko luqma de; agar piyásá ho, use pání de: kyúnki tú yúŋ
karke us ke sir par ág ke angároŋ ká túda karegá. 21 Badí ká maglúb na ho,
balki badí par nekí se gálib ho.

XIII. BAB.

1 Har ek shakhs qudrat ká, jo us se bálátar hai, mahkúm rahe. 2 Kyúnki aisí
koí qudrat nahíŋ, jo Khudá kí taraf se ho; aur jitní qudrateŋ maujúd haiŋ, so
Khudá ne muqaiyan kí haiŋ. 3 Pas jo koí qudrat ká sámhná kartá hai, so Khudá
ká taaiyun ká mukhálif hai, aur we jo mukhálif haiŋ, so apní sazá ke tálib haiŋ.
4 Ki hukkám na is liye dar áte hain, ki nekokárí na kareŋ, balki is liye ki badkárí
na kareŋ. Pas agar tú cháhe, ki qudrat se na ḍar rahe, to nek kar, ki wuh terí
madh karegá. 5 Kyúnki wuh khádim i Iláhí terí bihtarí ke liye hai; par agar tú
bad kare, to ḍar, ki wuh talwár abas nahíŋ pakaṛtá, ki wuh Khudá ká khádim is
liye hai, ki badkároŋ ko sazá dewe. 6 So tum sirf na un ke gussa se ḍarke, balki
taiyib khátir se mahkúm ho. 7 Isliye tum mahsúl bhí do, ki we usí kám ke shugl
ke liye Khudá ke khádim haiŋ. Pas sab ká haqq adá karo: jis ko mahsúl chá-
hiye, mahsúl, aur jis ko khiráj cháhiye, khiráj do, aur jis se ḍará cháhiye, ḍaro,
aur jis kí hurmat kiyá cháhiye, hurmat karo.
8 Aur siwáe dain i mahabbat ke hamdígar kisí ke madyún na raho: kyúnki jo
auroŋ se mahabbat kartá hai, shara meŋ púrá hai. 9 Iswáste ki ye hukm jo haiŋ,
ki Tú ziná na kar, qatl na kar, chorí na kar, jhúṭhí gawáhí na de, tama na rakh,
aur aur ahkám jo un ke siwá haiŋ, sab us ke taht meŋ mundarij haiŋ, ki Tú apne
qaríb ko aisá piyár kar jaisá áp ko kartá hai. 10 Ki mahabbat wuh hai, jo apní
qaríb se badí nahíŋ kartí: is wáste shara kí takmíl jo hai, wuh hí mahabbat hai.
11 Aur waqt pahchánke us sab par amal karo; kyúnki waqt á pahunchá, ki
ham nínd se jágeŋ: is liye ki jis waqt ham ímán láe, us waqt kí nisbat se ab
hamárí naját nazdíktar hai. 12 Rát bahut guzar gaí, aur subh nazdík húí: pas
áo, ham andhere ke shugloŋ ko tark kareŋ, aur roshní kí siláh pahineŋ. 13 Aur
jaisá din ko dastúr hai, árásta hoke khirám kareŋ, na ki gaugá, aur mastíáŋ,
aur harámkáríáŋ, aur badparhezíáŋ, aur jhagṛá, aur tundmizájí kareŋ, 14 Balki
Khudáwand Yusúa Masíh se mulabbas ho, aur jismání andeshe yaháŋ tak na karo,
ki tum táma ban jáo.

XIV. BAB.

1 Jo sust-iatiqád hai, us ko áp meŋ shámil kar lo, par na is liye, ki bárík
mazmúnoŋ ká mubáhasa karo. 2 Ek iatiqád kartá hai, ki har ek chíz khá saktá
hai, par jo sust-iatiqád hai, so sirf ghás pát khátá hai. 3 Pas wuh jo khátí hai,

us ko jo nahíṉ khátá, haqír na jáne, aur wuh jo nahíṉ khátí, us ko jo khátá hai,
aib na kare; kyúnki Ḳhudá ne us ko qabúl kiyá hai. 4 Pas tú kaun hai, jo dúsre
ke naukar par tahakkum kartá hai? Wuh to apne áqá ke áge khaṛá hai, yá paṛá
hai. Aur wuh khaṛá ho jáegá, is wáste ki Ḳhudá us ke khaṛá karne par qádir
hai. 5 Koí ek din ko dúsre din se afẓal jántá hai, aur koí sab dinoṉ ko barábar
jántá hai: jáne; har ek apne jí meṉ iatiqád i kámil rakhe. 6 Aur wuh jo dinoṉ
ká ḳhiyál kartá hai, so Ḳhudáwand ke wáste ḳhiyál kartá hai; aur jo dinoṉ ká
ḳhiyál nahíṉ kartá, so Ḳhudáwand ke wáste nahíṉ kartá. Jo khátá hai, so Ḳhudá-
wand ke wáste khátá hai, kyúnki wuh Ḳhudá ká shukr kartá hai; aur jo nahíṉ
khátá, so Ḳhudáwand ke wáste nahíṉ khátá, aur Ḳhudá ká shukr kartá hai. 7 Ki
koí ham meṉ se apne wáste nahíṉ jítá, aur koí apne wáste nahíṉ martá. 8 Agar
ham jíte haiṉ, to Ḳhudáwand ke wáste jíte haiṉ; aur agar marte haiṉ, to Ḳhudá-
wand ke wáste marte haiṉ: is liye ham jíte marte Ḳhudáwand hí ke haiṉ. 9 Aur
Masíh is liye múá, aur uṭhá, aur jiyá, ki murdoṉ aur zindoṉ ká Ḳhudáwand ho.
10 Tú kis liye apne bhái par tahakkum kartá hai? aur tú kis liye apne bhái ko
náchíz jántá hai? ki ham sab Masíh ke taḳht ke áge házir kiye jáenge.
11 Chunánchi yih likhá hai, ki Ḳhudáwand kahtá hai, ki Apní hayát kí qasam hai,
har ek ghuṭná mere áge jhukegá, aur har ek zubán Ḳhudá ke símhne iqrár karegí.
12 Pas har ek ham meṉ se Ḳhudá ko apná apná hisáb degá. 13 Pas cháhiye ki
ham ab ek dúsre par tahakkum na kareṉ, balki yih muqarrar kareṉ, ki wuh chíz,
jo ṭhokar ká yá girne ká báis howe, apne bhái ke muqábil na rakheṉ. 14 Maiṉ
Ḳhudáwand Yusúa ke irshád se wáqif húṉ, aur yaqín jántá húṉ, ki koí chíz bilzát
nápák nahíṉ hai; lekin jo us ko nápák jántá hai, us ke liye nápák hai. 15 Par
agar terá bhái tere kháne se diqq hotá hai, to tú mahabbat ke taur par nahíṉ
chaltá. Tú apní ḳhurish se us ko, jis ke wáste Masíh múá, mat kho de. 16 Cháhiye
ki terí ḳhúbí kí mazammat na kí jáe. 17 Kyúnki Ḳhudá kí bádsháhat kháná yá
píná nahíṉ, balki wuh rástí aur árám aur ḳhushwaqtí hai, jo Rúh i Quds ke samá
jáne se ho. 18 Aur jo koí un hí bátoṉ meṉ Masíh kí itáat kartá hai, Ḳhudá ká
barguzída aur ádmí ká pasandída hai. 19 Pas aise kámoṉ kí pairawí karo, jo sulh
ke mújib hoṉ, aur jin se ek dúsre ko baṛhá sake. 20 Ḳhurish ke liye Ḳhudá ke
kám ko mat bigáṛo. Sárí chízeṉ to pák haiṉ; par wuh us insán ke liye, jo kháke
ṭhokar khilátá hai, burá hai. 21 Bhalá yih hai, ki gosht na kháe, sharáb na píwe,
aur aisá kám na kare jis se terá bhái dhakká yá ṭhokar kháe, yá sust ho jáe.
22 Terí ímándárí musallam hai: tú use Ḳhudá ke huzúr apne liye rakh. Mubárak
wuh, jo apne taíṉ us kám ke sabab, jise wuh pasand karke kartá hai, malámat na
kare. 23 Par jo kisí chíz meṉ shubha rakhtá hai, agar use kháwe, to gunahgár
ṭhahará, is wáste ki us ká kám us ke ímán se báhar hai; aur jo kuchh ímán se
báhar hai, so gunáh hai.

XV. BAB.

1 Ham ko, jo tawáná haiṉ, cháhiye ki nátawánoṉ kí sustíoṉ ke mutahammil
hoṉ, aur ḳhudpasandí na kareṉ. 2 Balki har koí ham meṉ se bhalái kí níyat se
apne qaríb kí diljoí kare, táki wuh árásta ho. 3 Kyúnki Masíh bhí apní ḳhushí ká
joyán na thá, balki jaisá likhá hai, ki tere malámat karnewáloṉ kí malámateṉ mujh

par á paṛíṇ, aisá hí wáqa̤ húá. 4 Jo kuchh ki áge likhá gayá, so hamárí taa̤lím
ke liye likhá gayá, táki ham sabr karke us itmínán ke sabab, jo kitáboṇ se hásil
hotá hai, ummed rakheṇ. 5 Aur ab Ḳhudá, jo sabr aur tasallí ká mújid hai, tum
ko yih baḳhshe, ki tum Masíh Yusúa̤ ke mutábiq ápus meṇ ek dil raho: 6 Ki
tum ek dil o ek zubán hoke Ḳhudá kí, jo hamáre Yusúa̤ Masíh ká Báp hai,
sitáish karo. 7 Is wáste har ek tum meṇ se dúsre ko shámil kare, chunánchi ki
Masíh ne bhí ham ko Ḳhudá kí hashmat meṇ shámil kar liyá. 8 Ki maiṇ kahtá
húṇ, ki Yusúa̤ Masíh maḳhtúnoṇ ká ḳhádim Ḳhudá kí rástí ke liye húá, ki un
waa̤doṇ ko, jo bápdádoṇ se kiye gae, ífá kare. 9 Aur sárí ummateṇ bhí us rahm ke
sabab, jo un par húá, Ḳhudá kí taqdís kareṇ; chunánchi likhá gayá hai, ki Us
wáste maiṇ qaumoṇ ke darmiyán terí saná karúngá, aur terá nám leke madh gáúngá.
10 Aur wuh phir kahtá hai, ki Ai ummato, us kí guroh ke sáth shádmání karo.
11 Aur phir yih kahtá hai, ki Ai sárí qaumo, Ḳhudáwand kí sitáish karo; ai logo,
tum sab us ká shukr karo. 12 Aur Yasa̤iyáh yih kahtá hai, ki Yassí ká asl niklegá,
aur ek shaḳhs ummatoṇ par hukmrání ke liye maba̤ús hokar sárí ummatoṇ ká
ummedgáh hogá. 13 Ab Ḳhudá, jo ummedgáh hai, tumheṇ ímán láne ke báis
farhat i kámil aur sulh se labálab kare, táki Rúh i Quds kí taasír se tumhárí
ummed qawítar hotí jáe.

14 Aur ai mere bháío, merá to tumháre haqq meṇ yih ia̤tiqád hai, ki tum
ḳhúbíoṇ se maa̤múr, aur anwáa̤ dánish se bhare ho, aur báham nasíhat kar sakte ho.
15 Par ai bháío, maiṇ ne filjumla juraat karke yáddihí ke taur par kuchh thoṛásá
tumheṇ likh bhejá; kyúnki Ḳhudá ne mujh ko is liye nia̤mat baḳhshí, 16 Ki
maiṇ Yusúa̤ Masíh kí jánib se ummatoṇ ká peshwá hokar bashárat i Iláhí kí
ḳhidmat karúṇ, tá ki ummatoṇ kí qurbání Rúh i Quds se tazkiya pákar maqbúl
ho jáe. 17 Pas maiṇ un kámoṇ meṇ, jo Ḳhudá ke haiṇ, Yusúa̤ kí bábat faḳhr
kar saktá húṇ. 18 Kyúnki karámatoṇ aur mua̤jizoṇ kí qúwat se, aur Rúh i Iláhí
kí qudrat se jo kám, ki Masíh ne mujh se qaulan aur fia̤lan karwáe, tá ki ummateṇ
farmánbardár hoṇ, yaháṇ tak ki maiṇ ne Yarúsalam se daura karke Illirikum tak
Masíh ke muzhda kí púrí manádí kí, 19 Maiṇ un ke siwá kisí kám ke zikr karne
kí juraat nahíṇ rakhtá húṇ. 20 So maiṇ us hurmat ká mushtáq thá, ki jaháṇ
jaháṇ Masíh ká nám nahíṇ liyá gayá, waháṇ bashárat dúṇ, tá na howe, ki maiṇ
dúsrí kí neo par raddá rakhúṇ, 21 Tá ki jaisá likhá hai, ki We jinhoṇ ko us kí
ḳhabar nahíṇ pahunchí, dekhenge, aur jinhoṇ ne nahín suná, samjhenge, waisáhí
howe. 22 Isí sabab se maiṇ tumháre pás áne se aksar majbúr húṇ. 23 Par ab
is liye ki in iqlímoṇ meṇ jagah báqí na rahí, aur tumhárí muláqát ká bhí, sálhá i
farawán húe, ki mushtáq húṇ, jab Ispániyá ko rawána húngá, tum pás bhí á
jáúngá. 24 Maiṇ asná i safar meṇ pahle tumhárí díd karúngá, aur tumhárí mulá-
qát se filjumla ser hoke ummedwár rahúngá, ki tum mujhe áge us kí samt ko
rawána kar do. 25 Par bilfia̤l maiṇ Yarúsalam ko játá húṇ, tá ki muqaddas logoṇ
kí kuchh ḳhidmat karúṇ. 26 Kyúnki ahl i Makidúniyá o Aḳhaiyá kí marzí yúṇ
hai, ki Yarúsalam ke muflis muqaddasoṇ ke liye kuchh bhejeṇ. 27 Yih un kí
marzí húí; aur ye un ke madyún bhí haiṇ. Kyúnki jab agyár rúhániyát meṇ un
ke sharík húe haiṇ, to lázim hai, ki ye jismániyát meṇ un kí ḳhidmat kareṇ. 28
Pas maiṇ us kám ko karke aur ye mewe un ke qabza meṇ deke tum pás se hokar
Ispániyá ko jáúngá. 29 Aur maiṇ jántá húṇ, ki merá áná tumháre pás bashárat

i Masíh kí barakat kí maamúrí se hogá. 30 Aur, ai bháío, maiŋ tum se apne
Khudáwand Yusúą Masíh ká, aur Rúh kí mahabbat ká wásta deke iltimás kartá
húŋ, ki tum mere wáste mere sáth Khudá se duáeŋ mángne meŋ mihnat i balíg
karo, 31 Tá ki maiŋ Yahúdáh ke beímánoŋ se khalásí páúŋ, aur merí wuh khid-
mat, jo Yarúsalam ke liye hai, so muqaddas logoŋ ko pasand pare, 32 Tá maiŋ
tumháre pás in shá Al'láh khushí se áúŋ, aur tumháre sáth ásúdagí páúŋ. 33 Ab
sulhkhwáh Khudá tum sabhoŋ ká yár rahe. Amín.

XVI. BAB.

1 Maiŋ tum se Faibí kí sifárish kartá húŋ; wuh hamárí bahin hai, aur shahr i
Kankhriyá meŋ Jamáąt kí khádima hai. 2 Tum us ko Khudáwand ke wáste yúŋ
qabúl karo, jaisá muqaddasoŋ ke láiq hai; aur jis jis kám meŋ wuh tumhárí muhtáj
ho, tum us ke madadgár ho: kyúnki wuh bahutoŋ kí, balki merí bhí hámiya thí.
3 Praskillá aur Aqilá merá salám kaho: ki unhoŋ ne mere sáth hoke Yusúą
Masíh kí khidmat kí; 4 Aur merí ján ke badle apná sir dhar diyá, aur na sirf
maiŋ, balki ummatoŋ kí sárí Jamáąteŋ un kí mamnún haiŋ. 5 Aur us Jamáąt ko, jo
un ke ghar meŋ hai, salám kaho. Mere mahbúb Ipainetus ko, jo Akhaiyá ká
Masíhí pahlá phal hai, salám kaho. 6 Aur Mariyam ko, jis ne hamáre wáste
bahut mihnat kí, salám kaho. 7 Andronikus aur Yúniyá ko salám kaho, ki we
mere rishtadár haiŋ, aur zindán meŋ mere sharík the, aur rasúloŋ meŋ námdár
haiŋ, aur mujh se pahle Masíh ke páratan húe. 8 Amplias ko, jo Khudáwand meŋ
hoke merá habíb hai, salám kaho. 9 Urbánus ko, so Masíh ke kámoŋ meŋ merá
hamkhidmat hai, salám kaho, aur merá ązíz Istákhis ko salám kaho. 10 Apallís
ko, jo muątabar Masíhí hai, salám kaho, aur Aristobulus ke logoŋ ko salám kaho.
11 Aur mere rishtadár Herodiyún ko salám kaho, aur Nargis ke logoŋ ko jo Khudá-
wand meŋ haiŋ, salám kaho. 12 Trufaina aur Trufosa ko, jo Khudáwand ke
wáste mihnat kartíáŋ haiŋ, salám kaho. Piyárí Parsis ko, jo Khudáwand ke liye
bahut mihnat kartí hai, salám kaho. 13 Aur Rúfus ko, jo Khudáwand ká bargu-
zída hai, aur us kí má ko, jo merí hí má hai, salám kaho. 14 Asinkritus aur
Flagún aur Harmas aur Patrobas aur Harmís aur bháíoŋ ko, jo un ke sáth haiŋ,
salám kaho. 15 Filologus aur Yúliyá, Nereus aur us kí bahin, aur Ulimpás aur
sab muqaddasoŋ ko, jo un ke sáth haiŋ, salám kaho. 16 Tum maqaddasána bosa
leke báham ek dúsre ko salám karo. Masíh kí Jamáąteŋ tumheŋ salám kahtí
haiŋ.

17 Ai bháío, maiŋ tum se yih iltimás kartá húŋ, ki tum un logoŋ ko, jo us
taąlím ke barkhiláf, jo tum ne páí, fasád ke aur thokar ke khiláne ke bání haiŋ,
pahchán rakho, aur un se kanárakash ho. 18 Kyúnki jo aise haiŋ, so hamáre
Khudáwand Yusúą Masíh kí nahíŋ, balki apne shikam kí bandagí karte haiŋ, aur
khushnumá bátoŋ aur duá i khair se sádadiloŋ ko fareb dete haiŋ. 19 Tumhárí
itáąt sab meŋ mashhúr húí hai. Iswáste maiŋ tum se khush húŋ: lekin maiŋ yih
cháhtá húŋ, ki tum nekí meŋ pukhtakár, aur badí se mubarrá raho. 20 Aur
Khudá jo sulhkhwáh hai, Shaitán ko tumháre páoŋ tale jald kuchláwegá. Ha-
máre Khudáwand Yusúą Masíh ká fazl tumháre sáth hamesha howe. Amín.

21 Aur merá hamḳhidmat Timodeus, aur merá rishtadár Lúkius, aur Yasún, aur
Sosipitar tumheṉ salám kahte haiṉ. 22 Aur maiṉ Tartius, jo is náma ká nawí-
sanda húṉ, tum ko Ḳhudáwand meṉ salám kahtá húṉ. 23 Aur Gáyus, jo merá
aur sárí Jamáạt ká mihmándár hai, tumheṉ salám kahtá hai. Irástus, shahr ká
názim, aur bháí Quartus tum ko salám kahte haiṉ. 24 Ab hamáre Ḳhudáwand
Yusúạ Masíh ká fazl tum sab par rahe. Amín.

25 Wuh jo merí ḳhushḳhabarí aur Yusúạ Masíh kí manádí ke mutábiq, us ráz
ke ishtihár ke mutábiq, jo qadím waqtoṉ se nihán thá, 26 Par ab ạyán húá, aur
nabwí kitáboṉ se Ḳhudá i qadím ke hukm ke mutábiq sárí ummatoṉ par is liye ki
we ímán láke farmánbardár hoṉ, áshkárá kiyá gayá hai, tumheṉ sábit karne par
qádir hai: 27 Us Ḳhudá ko, jo wáhid dáná hai, Yusúạ Masíh kí wasátat se
áp ko hamd abad ul ábád pahunchá kare. A'mín.

PA'U'L KA' KARINTI'OṈ KO PAHLA' ḲHATT.

I. BA'B.

1 Páúl, jo Ḳhudá kí marzí se Yusúạ Masíh ká barguzída rasúl hai, aur bháí
Sustanís, 2 Ḳhudá kí us Jamáạt ko, jo Karint meṉ hai, yaạne unko, jo Masíh
Yusúạ meṉ hoke pák húe, aur barguzída muqaddas haiṉ, un sab samet, jo
har jagah Yusúạ Masíh ká nám, jo hamárá aur un ká Ḳhudáwand hai, liyá karte
haiṉ, salám kahte haiṉ. 3 Hamáre Báp Ḳhudá aur Khudáwand Yusúạ Masíh
kí taraf se niạmat o árám tumháre liye howe.

4 Maiṉ hamesha tumháre liye Ḳhudá ke fazl ke wáste, jo tum ko Masíh Yusúạ
meṉ baḳhshá gayá hai, apne Ḳhudá ká shukr kartá húṉ, 5 Ki tum har chíz meṉ
yaạne sab kalám, aur sárí dánáí meṉ us ke sabab se daulatmand húe, 6 Ki Masíh
kí gawáhí tum meṉ sábit húí: 7 Aisá ki tum kisí niạmat meṉ kamtar nahíṉ, aur
hamáre Ḳhudáwand Yusúạ Masíh ke záhir hone kí ráh takte ho. 8 Wuhí tumheṉ
áḳhir tak sábit qadam rakhegá, táki tum hamáre Ḳhudáwand Yusúạ Masíh ke din
meṉ bejurm ṭhaharo. 9 Ḳhudá, jisne tumheṉ buláyá, ki us ke Beṭe hamáre
Ḳhudáwand Yusúạ Masíh ke sharík ho, wafádár hai.

10 Ai bháío, maiṉ tum se Yusúạ Masíh ke nám ke wáste, jo hamárá Ḳhudá-
wand hai, iltimás kartá húṉ, ki ab tum sab ekhí bát bolo, aur doí tum meṉ na ho,
balki ekhí dil meṉ aur ekhí samajh meṉ mile raho. 11 Ai mere bháío, mujhe
Ḳhloe ke logoṉ se tumháre haqq meṉ yúṉ maạlúm húá, ki tum meṉ jhagṛe haiṉ.
12 Merá matlab yih hai, ki tum meṉ se har ek kahtá hai, ki maiṉ Páúl ká, maiṉ
Apallus ká, maiṉ Kefá ká, maiṉ Masíh ká húṉ. 13 To kyá Masíh munqasim ho
gayá? yá Páúl tumháre wáste salíb par khínchá gayá? yá tum Páúl ke nám par
baptismáe gae? 14 Maiṉ Ḳhudá ká shukr kartá húṉ, ki maiṉ ne tum meṉ se kisí
ko, Krispus aur Gáyus ke siwá, nahíṉ baptismáyá, 15 Na howe, ki koí kahe, ki
us ne apne nám se baptismáyá. 16 Aur maiṉ ne Itifán ke ḳhándán ko bhí

baptismáyá, aur siwá un ke main nahín jántá, ki main ne kisí aur ko baptismáyá.
17 Kyúnki Masíh ne mujhe baptismáne ko nahín bhejá, is liye bhejá, ki khushkhabarí
dúņ, par kalám kí hikmat se nahíņ, naho ki Masíh kí salíb bátil thahare. 18 Ki salíb
ká kalám un ke liye, jo halák hote haiņ, himáqat hai, par hamáre liye, jo naját páte
haiņ, Khudá kí qudrat hai. 19 Kyúnki likhá hai, ki Maiņ dánáoņ kí dánáí ko
nápaidá, aur aqlmandoņ kí aql ko nest karúngí. 20 Kahán dáná? kaháņ sáfir?
kaháņ is jahán ká bahskarnewálá? kyá Khudá ne is dunyá kí hikmat ko himáqat
nahín kiyá? 21 Is liye ki jab hikmat i Iláhí se yúņ húá, ki dunyá ne apní hikmat
se Khudá ko na pahcháná, to Khudá kí yih marzí húí, ki manádí kí himáqat se
ímánlánewáloņ ko bacháwe. 22 Chunánchi Yahúdí nishán talab karte haiņ, aur
Yúnání hikmat kí talásh karte haiņ, 23 Par ham Masíh kí, jo maslúb húá, manádí
karte haiņ, ki wuh Yahúdíoņ ke liye sang i musádim, aur Yúnáníoņ ke liye
himáqat hai. 24 Par Masíh unke liye, jo buláe gae haiņ, kyá Yahúdí, kyá Yúnání,
Khudá kí qudrat, aur Khudá kí hikmat hai. 25 Kyúnki Khudá ká ahmaqána kám
ádmíoņ se dánátar hai, aur Khudá ká zaífána fial ádmíoņ se qawítar hai. 26 Ai
bháío, tum un par, jo buláe gae haiņ, nigáh karo, ki un meņ bahut se dunyawí
dáná, aur bahut amír, un bahut sharíf nahín haiņ; 27 Balki Khudá ne dunyá ke
nádánoņ ko burguzída kiyá, táki dánáoņ ko sharminda kare, aur Khudá ne dunyá
ke kamzoroņ ko barguzída kiyá, táki zoráwaroņ ko sharminda kare; 28 Aur dunyá
ke kamzátoņ aur haqíroņ, aur un chízoņ ko jo maujúd nahíņ haiņ, Khudá ne
barguzída kiyá, táki un chízoņ ko, jo maujúd haiņ, maadúm kare: 29 Táki koí
bashar us ke áge fakhr na kar sake. 30 Lekin tum Yasúa Masíh meņ hoke uske
ho, jo hamáre liye Khudá se hikmat, aur sadáqat, aur pákízagí aur ázádagí hai:
31 Táki jaisá likhá hai, ki Jo fakhr kare, so Khudáwand par kare, aisá hí wáqa
howe.

II. BAB.

1 Aur, ai bháío, jab maiņ Khudá ki gawáhí kí khabar dene tumháre pás áyá,
tab kalám aur hikmat kí fazilat ke sáth nahín áyá. 2 Kyúnki maiņ ne muqarrar
kiyá, ki Yasúa Masíh ke aur us ke maslúb hone ke siwá aur kisí bát ko tumháre
darmiyán na jánúņ. 3 Aur maiņ kamzorí meņ, aur dar meņ, aur bahut larze meņ
tumháre pás thá. 4 Aur merá kalám, aur merí manádí insání hikmat kí dilfareb
bátoņ ke sáth nahíņ, balki Rúh aur qudrat kí dalíl ke sáth thí: 5 Tá ki tumhárá
ímán ádmíon kí hikmat meņ nahíņ, balki Khudá kí qudrat meņ howe.

6 Lekin ham kámiloņ ke darmiyán hikmat kí bát bolte haiņ; magar is jahán
kí, aur is jahán ke fání sardáron kí hikmat nahín kahte; 7 Balki ham wuh hikmat i
Iláhí kahte haiņ, jo ráz hai, yaane wuh poshída hikmat, jise Khudá ne áfrínish i álam
se peshtar hamárí hashmat ke liye muqarrar kiyá. 8 Par kisí ne dunyawí sardároņ
se us ko na jáná, ki agar we jánte hote, to Khudáwand i hashmat ko maslúb na
karte. 9 Lekin jaisá likhá hai, ki Khudá ne apne áshiqoņ ke liye we chízeņ
taiyár kiyáņ, jo na ánkhoņ ne dekhíņ, na kánoņ ne suníņ, aur ádmí ke dil meņ
bhí nahíņ áíņ. 10 Aur Khudá ne un ko apní Rúh ke wasíle se ham par áshkár
kiyá, ki Rúh sárí chízoņ ko, balki bahr i Ulúhíyat ke umuq ko bhí daryáft

kartí hai. 11 Ki ádmí kí rúh ke siwá, jo us meṉ hai, kaun us ke ahwál ko jántá
hai? isí tarah koí Ḳhudá kí rúh ke siwá Ḳhudá ká hál nahíṉ jántá. 12 Ab ham
ne na dunyá kí rúh, balki wuh Rúh, jo Ḳhudá kí jánib se hai, páí, tá ki un chízoṉ
ko, jo Ḳhudá ne hameṉ baḳhshíṉ, jáneṉ. 13 Aur ham we chízoṉ ko insán kí
sikhláí húí bátoṉ se nahíṉ, balki Rúh i Quds kí sikhláí húí bátoṉ se, garaz rúhání
chízoṉ ko rúhání bátoṉ se miláke, bayán karte haiṉ. 14 Magar nafsání ádmí
Ḳhudá kí rúh kí bátoṉ ko qabúl nahíṉ kartá, ki we us ke áge himáqateṉ haiṉ, aur
na wuh un ko ján saktá hai, kyúnki we rúhání taur par daryáft kí játí haiṉ. 15
Par wuh, jo rúhání hai, sab kuchh daryáft kartá hai, par áp kisí se daryáft nahíṉ
hotá hai. 16 Isliye ki Ḳhudáwand kí samajh ko kisne samjhá, ki us ká mushír
ho? par Masíh kí samajh ham meṉ hai.

III. BÁB.

1 Aur ai bháío, maiṉ tum se yúṉ na bol saká, jaise rúháníon se, balki jaise jis-
máníoṉ se, jaise un se, jo Masíh meṉ laṛke hain. 2 Maiṉ ne tumheṉ gosht na
khiláyá, balki dúdh piláyá; kyúnki tum qádir na the, balki ab bhí qádir nahíṉ
ho, ki hanoz jismání ho. 3 Kyúnki hargáh tundí aur jhagṛe aur judáí tum meṉ
hai, to kyá yih nahíṉ ki tum jismání ho, aur ádmí ke taur par chalte ho? 4 Is
liye ki jab ek kahtá hai, ki Maiṉ Páúl ká húṉ, aur dúsrá, ki Maiṉ Apallus ká
húṉ, to kyá tum jismání nahín ho? 5 Páúl kaun, aur Apallus kaun hai? ḳhid-
mat karnewále, jinke wasíle se tum ímán láe, so bhí itná, jitná Ḳhudáwand ne
harek ko baḳhshá? 6 Maiṉ ne daraḳht lagáyá, aur Apallus ne pání diyá, par
Ḳhudá ne baṛháyá. 7 Pas lagánewálá kuchh chíz nahíṉ, aur na pání dene-
wálá, magar Ḳhudá, jo baṛhánewálá hai. 8 Lagánewálá aur pání denewálá
donoṉ ek haiṉ, aur harek apní mihnat ke muwáfiq apná ajr páwegá. 9 Ki ham
Ḳhudá ke mazdúr haiṉ, aur tum Ḳhudá kí ziráạt aur Ḳhudá kí imárat ho.

10 Maiṉ ne Ḳhudá ke fazl ke muwáfiq, jo mujhe diyá gayá, kámil miạmár kí
mánind neo ḍálí, aur dúsrá us par raddá dhartá hai. So harek gaur kare, ki wuh
kis taur se dhartá hai. 11 Kyúnki siwá us neo ke, jo ḍálí gaí, koí dúsrí neo
ḍál nahíṉ saktá, wuh Yusúạ Masíh hai. 12 Par agar koí us neo par sone, rúpe,
beshqímat patthar, lakṛí, ghás, bichálí ká raddá rakhe: 13 To harek ká kám
záhir hogá, ki wuh din usko záhir kar degá, ki aise kám ág se záhir kiye jáenge,
aur jiská kám jaisá hai, ág ázmáwegí. 14 Jis ká banáyá húá kám qáim rahegá,
wuh ajr páwegá, 15 Aur jiská kám jal jáegá, wuh ḳhisára uṭháwegá; wuh áp
to bach jáegá, par aisá jaisá koí átashzadagí se.

16 Kyá tum nahíṉ jánte, ki tum Ḳhudá kí haikal ho, aur Ḳhudá kí Rúh tum meṉ
bastí hai? 17 Agar koí Ḳhudá kí haikal ko ujáṛe, to Ḳhudá us ko ujáṛegá;
kyúnki Ḳhudá kí haikal pák hai, aur wuh tum ho. 18 Koí apne ko fareb na
dewe. Jo koí tumháre darmiyán áp ko is zamáne meṉ ạqlmand jáne, to wuh nádán
bane, táki ạqlmand howe. 19 Kyúnki dunyá kí hikmat Ḳhudá ke áge himáqat
hai, ki yih likhá hai, ki wuh hakímoṉ ko unkí aiyárí meṉ phansátá hai. 20 Aur yih
ki Ḳhudáwand ahl i hikmat ke ḳhiyáloṉ ko jántá hai, ki bátil haiṉ. 21 Pas koí
insán insán par faḳhr na kare, ki sárí chízeṉ tumhárí haiṉ; 22 Kyá Páúl, kyá

Apallus, kyá Kefá, kyá dunyá, kyá zindagí kyá maut, kyá hál kyá istiqbál: sab
kuchh tumhárá hai. 23 Aur tum Masíh ke ho, aur Masíh Ḳhudá ká hai.

IV. BAB.

1 Ádmí ham ko aisáhí jáne, jaise Masíh ke ḳhidmatguzár, aur Ḳhudá ke rázon ke
muḳhtár. 2 Aur muḳhtár men is bát kí talásh kí játí hai, ki wuh diyánatdár howe.
3 Lekin mujh ko kuchh us kí parwá nahín, ki mujhe tumhárí yá kisí insán kí
ạdálat parakhe: balki main áp bhí áp ko nahín parakhtá. 4 Kyúnki merá nafs
kisí bát men mujhe malámat nahín kartá; par main kuchh us se sádiq nahín
ṭhahartá; merá parakhnewálá Ḳhudáwand hai. 5 Is wáste jab tak wuh Ḳhudá-
wand na áwe, tum waqt se áge hukm na karo: wuh un rázon ko, jo tárikí men
hain, roshan karegá, aur dilon ke munsúba záhir karegá: us waqt harek Ḳhudá se
taạrif páwegá.

6 Aur, ai bháío, main ne un báton men tumháre liye apná aur Apallus ká zikr
misál ke taur par kiyá, táki tum ham se sikhláe jáke aise ḳhiyál na karo, jo likhí
húí bát se báhar howen, na ho ki phúl karke ek ek ke tarafdár aur dúsre ke
muḳhálif ho jáo. 7 Kaun tujhe dúsre se farq kartá hai? aur tere pás kyá hai, jo tú
ne dúsre se nahín páyá? aur jab tú ne dúsre se páyá, to kyún yún faḳhr kartá hai,
ki goyá dúsre se nahín páyá?

8 Tum ab to ásúda aur daulatmand húe, aur hamáre bagair birájte ho,
aur kásh ki tum saltanat karte, ki ham bhí tumháre sáth musallit hote! 9
Kyúnki merí dánist men Ḳhudá ne ham rasúlon ko, jo pichhle hain, un kí tarah
jo qatl hone par hain, namúd kiyá, ki ham dunyá, aur firishton, aur ádmíon ke
liye tamáshá ṭhahare hain. 10 Ham Masíh ke sabab ahmaq hain, par tum Masíh
men hoke ạqlmand ho; ham kamzor hain, tum zoráwar ho; tum izzatwále ho,
ham beizzat hain. 11 Aur is dam tak bhúkhe, piyáse, nange, márkhánewále, aur
áwáre hain; 12 Aur apne háthon se mihnaten karte hain; we malámat karte hain,
ham bhalá cháhte hain; we satáte hain, ham sahte hain; 13 We badgoí karte
hain, ham minnat karte hain; aur jaisá dunyá ke buháran aur sab chízon ke jháran
kí mánind áj tak hain. 14 Main tumhen is taur se yih báten nahín likhtá hún, ki
tum ko sharminda karún; balki is taur se, ki goyá apne ạzíz farzandon ko nasíhat
kartá hún. 15 Kyúnki agarchi tum ne Masíh men hoke hazáron ustád rakhe, par
tumháre báp bahutse na húe, is liye ki main hí ḳhushḳhabarí ke wasíle se Masíh
Yusúạ men tumhárá báp húá. 16 Pas main tum se yih iltimás kartá hún, ki tum
merí pairawí karo. 17 Is wáste main ne Timodeus ko, jo merá farzand i ạzíz,
aur Ḳhudáwand men diyánatdár hai, tumháre pás bhejá, ki wuh mere taríqe, jo
Masíh men hain, jis tarah main har kahín har Jamáạt men batlátá hún, tumhen
yád diláwe.

18 Baạze yih samajhke phúlte hain, ki main tumháre pás nahín áne ká. 19 Par
agar Ḳhudáwand cháhe, to main tumháre pás jald áúngá, na shekhí karnewálon
kí báton ko, balki un kí qudrat ko daryáft karúngá. 20 Kyúnki Ḳhudá kí
bádsháhat bát se nahín, wuh to qudrat se hai. 21 Tum kyá cháhte ho, main
tumháre pás láṭhí lekar áún, yá mahabbat aur muláyamat ke mizáj se?

V. BÁB.

1 Us ká tamám shuhra hai, ki tumháre bích harámkárí hotí hai, aur aisí harám-
kárí, jis ká gair qaumoṉ meṉ bhí koí maḳhsús nám nahíṉ, ki ádmí apne báp kí
jorú ko rakhtá hai. 2 Aur tum phúlte ho, gam nahíṉ kháte jo wájib thá, tá ki jis
ne yih kám kiyá, wuh tumháre bích se nikálá jáwe. 3 Ki maiṉ ne gaibat i jis-
mání meṉ huzúr i rúhí se us tarah ki goyá sach mach házir thá, us par jis ne aisá
kiyá, yih fatwá diyá, 4 Ki tum aur rúh jo merí hai, hamáre Ḳhudáwand Yusúa̤
Masíh kí qúwat ke sáth báham hokar aise shaḳhs ko hamáre Ḳhudáwand Yusúa̤
Masíh ká nám leke, 5 Shaitán ko sompo, tá ki jismí dukh khínche, ki us kí rúh
Ḳhudáwand Yusúa̤ ke din bacháí jáwe. 6 Tumhárá faḳhr karná ḳhúb nahíṉ.
Kyá tum nahíṉ jánte, ki thorásá ḳhamír sáre pinde ko ḳhamír kar dáltá hai? 7
Pas tum puráne ḳhamír ko nikál phenko, tá ki tum qurs i táza bano; chunán-
chi tum bhí fatírí ho: is liye ki hamárá bhí fasah, yaa̤ne Masíh hamáre liye
qurbán kiyá gayá hai. 8 Is liye áo, ham na puráne ḳhamír se, aur na badí aur
sharárat ke ḳhamír se, balki ḳhulús aur rástí ke fatír se íd kareṉ.

9 Maiṉ ne náma meṉ tum ko yih likhá, ki tum harámkároṉ meṉ mat mile raho;
10 Lekin na yih ki bilkull dunyá ke harámkároṉ yá lálchíoṉ yá zálimoṉ yá but-
parastoṉ se na milo, nahíṉ to tumheṉ dunyá se nikalná zurúr hotá. 11 Par maiṉ
ne ab tumheṉ yih likhá hai, ki agar koí jo banám bháí hoke harámkárí, yá lálach
yá butparastí kare, yá fahháshí yá maiparastí yá gáratgarí kare, to tum us se mel
na rakhná, balki aise ke sáth kháne tak na khání. 12 Kyúṉki mujhe kyá kám hai, jo
báharwáloṉ ká insáf karúṉ? Andarwáloṉ ká kyá tum insáf na karoge? 13 Aur
Ḳhudá báharwáloṉ ká insáf karegá. Garaz tum us bure ádmí ko apne darmiyán
se ḳhárij karo.

VI. BÁB.

1 Kyá tum meṉ se kisí kí yih juraat hai, ki dúsre se munáqasha karke faisala
ke liye bedínoṉ pás jáwe, na ki muqaddasoṉ pás? 2 Kyá tum nahíṉ jánte, ki ahl i
taqaddus dunyá ká faisala karenge? Pas agar dunyá ká faisala tum se kiyá jáegá,
to kyá tum sahl qaziyoṉ ke infisál karne ke láiq nahíṉ ho? 3 Kyá tum nahíṉ
jánte, ki ham firishtoṉ ká faisala karenge? Pas kyá umúr i dunyáwí ká infisál na
karenge? 4 Iswáste agar tum meṉ dunyáwí qaziye hoṉ, to jo log Jamáa̤t se haqír
gine gae haiṉ, kyá unheṉ baiṭháte ho? 5 Maiṉ yih kahtá húṉ, ki tum sharminda
ho. Kyá aisá hai, ki tumháre darmiyán ek ḳhiradmand bhí nahíṉ jo apne bháíoṉ ká
muqaddama faisala kar sake? 6 Lekin bháí bháí par nálish kartá hai, aur yih
bedínoṉ ke áge. 7 Par yih tumhárá qusúr i kullí hai, ki tum ápus meṉ qaziya
karte ho. Mazlúm honá kyúṉ nahíṉ iḳhhtiyár karte, aur apná nuqsán kyúṉ nahíṉ
qabúl karte? 8 Lekin tum áp zulm o zabardastí karte ho, aur yih bháíoṉ par.
9 Pas kyá tum be ittiláa̤ ho, ki nárást log Ḳhudá kí bádsháhat ke wáris na
honge? Fareb na kháo, ki harámkár, aur butparast, aur zání, aur maabún, aur
lútí, 10 Aur chor, aur lálchí, aur maiparast, aur fahhásh, aur gáratgar Ḳhudá kí
bádsháhat ke wáris na honge. 11 Aur baa̤ze tumháre darmiyán aise the, par tum

Ḳhudáwand Yusúạ ke nám se, aur hamáre Ḳhudá kí Rúh se naháe, aur pák húe,
aur sádiq ṭhahare.
12 Sárí chízeṉ mere liye rawá haiṉ, par na sab munásib haiṉ; agarchi sab mere bas
meṉ haiṉ, par maiṉ kisí ke bas meṉ na húngá. 13 Ḳhurisheṉ peṭ ke liye haiṉ, aur
peṭ ḳhurishoṉ ke liye; par Ḳhudá us ko aur un ko nábúd karegá; magar badan
harámkárí ke liye nahíṉ, balki Ḳhudáwand ke liye, aur Ḳhudáwand badan ke liye.
14 Aur Ḳhudá ne Ḳhudáwand ko uṭháyá hai, aur tum ko bhí apní qudrat se
uṭháegí. 15 Kyá tum ágáh nahíṉ, ki tumháre abdán Masíh ke aạzí haiṉ? Pas
kyá maiṉ Masíh ke aẓúoṉ ko lekar fáhisha ke aạzí banáúṉ? 16 Aisá na howe.
Kyá tum ko ḳhabar nahíṉ, ki jo koí qahba se mujámaạt kartá hai, so us se ektan
húá; kyúnki wuh hí kahtá hai, ki aise donoṉ ek tan honge. 17 Par jo Ḳhudáwand
se milá húá hai, so us ke sáth ek ján húá hai. 18 Harámkárí se bhágo! Jo
gunáh ádmí kartá hai, badan ke báhar hai; par zinákarnewálá apne badan ká
gunahgár hai. 19 Kyá tum us se jáhil ho, ki tum Rúh i Quds ke, jo tum meṉ bastí
hai, jis ko tum ne Ḳhudá se páyá hai, mahall ho, aur tum apne nahíṉ ho? 20
Kyúnki tum qímat se mol liye gaye ho: pas tum apne tan se aur apne man se, jo
Ḳhudá ke haiṉ, Ḳhudá kí taqdís karo.

VII. BÁB.

1 Báqí jis muqaddama meṉ tum ne mujhe likhá hai, so bihtar to yih hai, ki
mard randí ko mass na kare. 2 Lekin harám se bach rahne ko harek mard ek
jorú, aur harek raṇḍí ek ḳhasam kare. 3 Ḳhasam jorú par aisí mihrbáníáṉ kare,
jo láiq haiṉ, aur aisáhí jorú ḳhasam par. 4 Jorú apne badan kí muḳhtár nahíṉ,
balki ḳhasam muḳhtár hai; isí tarah ḳhasam bhí apne badan ká muḳhtár nahíṉ,
balki jorú muḳhtár hai. 5 Tum ek dúsre se judá na raho, magar thoṛí muddat
tarfain kí razámandí se, tá ki roza aur duá karne ke wáste farágat hásil karo, aur phir
báham ek já hoo, tá ki Shaitán tum ko tumhárí beinzibátí ke sabab se wargaláne na
páe. 6 Aur maiṉ jawázan kahtá húṉ, hukm nahíṉ kartá. 7 Ki maiṉ yih cháhtá
húṉ, ki jaisá maiṉ húṉ, aisáhí sab howeṉ; par sab ne apná apná hissa Ḳhudá ke
yaháṉ se páyá, ek ne yúṉ, aur dúsre ne wúṉ. 8 So maiṉ nákadḳhudá mardoṉ
aur bewoṉ se yih kahtá húṉ, ki aula yúṉ hai, ki we aise raheṉ, jaisá maiṉ húṉ.
9 Lekin agar zabt na kar sakeṉ, to biyáh kareṉ: is wáste ki biyáh karná jal
jáne se bihtar hai. 10 Par maiṉ un ko, jin ká biyáh húá hai, hukm kartá
húṉ, maiṉ nahíṉ, Ḳhudáwand hukm kartá hai, ki jorú apne ḳhasam ko na
chhoṛe: 11 Aur agar chhoṛe, to benikáh rahe, yá apne ḳhasam se phir sulh
kare; aur ḳhasam apní jorú ko tark na kare. 12 Aur báqí jo kuchh hai, Ḳhu-
dáwand nahíṉ kahtá, maiṉ kahtá húṉ, ki agar kisí bhái kí jorú beímán ho, aur
us ke sáth rahne kí razámand ho, to wuh us ko na chhoṛe. 13 Yá kisí raṇḍí
ká ḳhasam beímán hoe, aur wuh us ko sáth rakhne par razámand ho, to wuh bhí
us ko na chhoṛe. 14 Kyúnki beímán ḳhasam apní jorú ke sabab se pák húá, aur
beímán jorú ḳhasam ke báis se pák húí hai, nahíṉ to tumháre farzand nápák hote,
par ab pák haiṉ. 15 Par agar beímán áp ko judá kare, to kare; lekin hamáre
bháí aur bahineṉ aisí bátoṉ kí qaid o band meṉ nahíṉ; aur Ḳhudá ne hamko
miláp meṉ buláyá hai. 16 Ai raṇḍí, kyá jáne, tú apne ḳhasam ko bacháwe?

Aur ai mard, kyá jáne, tu apní jorú ko bacháwe ? 17 Khair, jaisá Khudá ne har
ek ko hissa milá, aur jis tarah se Khudá ne har ek ko buláyá, wuh waisá hí rahe.
Aur maiṉ sárí Jamáạtoṉ meṉ aisá hí muqarrar kartá húṉ. 18 Agar koí makhtún
hokar buláyá gayá, to námakhtún na howe ; aur agar koí námakhtúní meṉ
buláyá gayá, to makhtún na ho. 19 Khatna kuchh nahíṉ, aur námakhtúní bhí
kuchh nahíṉ, balki Khudá ke hukmoṉ par chalná asl hai. 20 Jo jis hálat meṉ
buláyá gayá, wuh usí meṉ rahe. 21 Kyá tú gulámí kí hálat meṉ buláyá gayá,
to andesha na kar ; aur agar tujhe ázád hone kí qudrat hai, to use ikhtiyár kar.
22 Kyúnki jis gulám ko Khudáwand ne buláyá, wuh Khudáwand ká ázád kiyá
húá ádmí hai, aur usí tarah jis ázád ko talab kiyá, wuh Masíh ká gulám hai. 23
Tum mol liye gaye ho : pas tum ádmí ke bande mat bano. 24 Garaz, ai bháío,
jo jis hálat meṉ buláyá gayá, so usí hálat meṉ Khudá ke huzúr rahe.

25 Par kunwárioṉ ke haqq meṉ Khudá ká koí hukm mujh pás nahíṉ; lekin
jaisá maiṉ Khudáwand ká maurid i rahm hoke diyánatdár baná húṉ, aisáhí
maslahat detá húṉ. 26 So merá yih gumán hai, ki is zamáne kí taklífoṉ par
nazar karke yih bihtar hai, kyá bihtar hai ? yih ki ádmí is taur ke howeṉ : 27 Ki
agar tú jorú kí band meṉ hai, to us se chhutkárá mat cháh, aur agar tú ne chhut-
kárá páyá hai, to phir jorú mat ḍhúndh. 28 Lekin agar tú nikáh kare, to gunáh
nahíṉ kartá : aur agar kunwárí biyáhí jáwe, to wuh gunáh nahíṉ kartí ; par aise log
jismání tasdíạ páwenge, aur maiṉ tum par afsos kartá húṉ. 29 Aur ai bháío, maiṉ
tum se yih kahtá húṉ, ki waqt tang hai : is wáste cháhiye, ki jorúwále aise howeṉ,
jaise un kí joráṉ nahíṉ ; 30 Aur ronewále aise jaise we nahíṉ rote ; aur khushí
karnewále aise jaise we khushí nahíṉ karte ; aur kharídnewále aise jaise we málik
nahíṉ ; 31 Aur dunyá ke kár bár karnewále aise howeṉ, ki un ká kám ifrát ko
na pahunche ; kyúnkí dunyá ká tamáshá guzartá chalá játá hai. 32 So maiṉ yih
cháhtá húṉ, ki tum be andesha raho. Wuh jo mujarrad hai, so Khudáwand ke liye
andeshamand rahtá hai, ki wuh kyúnkar Khudáwand ko rází kare ; 33 Par wuh
jo kadkhudá hai, so dunyá ke wáste soch bichár kartá hai, ki kyúnkar wuh apní jorú
ko rází kare. 34 Biyáhí aur bin biyáhí meṉ yih farq hai, ki bin biyáhí Khudáwand
ke liye andeshamand rahtí hai, ki wuh badan aur rúh meṉ muqaddas bane ; par
biyáhí húí dunyá ke liye mutaraddid rahtí hai, ki kyúnkar apne khasam ko khush
áwe. 35 Par mujhe is kahne se tumhárá fáida manzúr hai, yih nahíṉ, ki maiṉ tum
par jál márúṉ ; balki is liye kahtá húṉ, ki tum árásta ho, aur Khudáwand kí
khidmat par khátirjamạí se qáim raho. 36 Aur agar koí apní kunwárí larkí ke
haqq meṉ námunásib jáne, ki wuh balúgiyat se guzar jáe, aur aisá hí zurúr jáne, to
jo cháhtá hai, kar le, ki wuh gunáh nahíṉ kartá, nikáh kareṉ. 37 Par jo koí
názurúrí samajhke apne dil meṉ mustaqím rahe, aur apne iráda ke itmán par qádir
ho, aur apne dil meṉ yih ṭháne, ki maiṉ apní larkí ko bin biyáhí rahne dúngá, to
wuh bihtar kartá hai. 38 Garaz wuh, jo biyáh detá hai, achchhá kartá hai, aur jo
biyáh nahíṉ detá, so bihtar kartá hai. 39 Randí sharạ se bandhí hai, jab tak ki us
ká khasam jítá hai, par agar us ká khasam khwáb i ạdam kare, tab wuh jis se cháhe,
nikáh kare, mukhtár hai, sirf itná cháhiye, ki wuh Khudáwand meṉ nikáh kare.
40 Par agar wuh beshauhar rahe, to wuh merí dánist meṉ sạádatmandtar hai ; aur
maiṉ jántá húṉ, ki Khudá kí rúh mujh meṉ hai.

VIII. BÁB.

1 Rahíṉ we chízeṉ, jo butoṉ par qurbání kí játí haiṉ: so ham yih jánte haiṉ, ki
ham sab ahl i fahmíd hai. Fahmíd phulátí hai, par ulfat taạmír kartí hai. 2 Aur
agar koí jáne, ki kuchh jántá hai, to wuh hanoz jaisá cháhiye ki jáne, nahíṉ jántá.
3 Aur jo koí Ḳhudá kí mahabbat paidá kare, wuh use pahchántá hai. 4 So un
chízoṉ ke halál hone kí bábat, jo butoṉ par qurbání kí játí haiṉ, ham jánte haiṉ,
ki but mutlaqan kuchh chíz nahíṉ, aur koí Ḳhudá nahíṉ, magar ek. 5 Kyúnki
har chand ásmán o zamín meṉ bahutse Ḳhudá gumán kiye játe hain, chunánchi
bahutere Ḳhudá, aur bahutere Ḳhudáwand haiṉ: 6 Lekin hamárá ek Ḳhudá hai,
jo Báp hai, jis se sárí chízeṉ húíṉ, aur hamárí bázgasht us tak hai, aur ek Ḳhudá-
wand hai, jo Yusúạ Masíh hai, jis ke sabab se sárí chízeṉ húíṉ, aur ham us ke
wasíle se játe haiṉ. 7 Lekin sab ko yih shináḳht nahíṉ, balki kitne but par iạtiqád
karke butoṉ par kí qurbání is níyat se, ki but kí hai, áj tak kháte haiṉ, aur un ke
diloṉ meṉ, jo zạíf haiṉ, álúdagí paidá hotí hai. 8 Kháná nahíṉ, jo hameṉ Ḳhudá
se milátá hai; kyúnki agar kháweṉ, to hameṉ fazílat nahíṉ, aur jo na kháweṉ, to
nuqsán nahíṉ. 9 Lekin ḳhabardár, na howe, ki jawázan jo tumháre liye hai, kahíṉ
kamzoroṉ ke liye sang i musádim ho. 10 Kyúnki agar koí tujhe, jo ḳhiradmand
hai, butkada meṉ kháte dekhe, to kyá us ká dil kamḳhiradí ke sabab se, butoṉ kí
qurbání kháne par diler na hogá; 11 Aur terá wuh kamzor bháí, jis ke liye Masíh
múá, terí ḳhirad se halák na hogá? 12 Pas tum bháíoṉ ke yúṉ gunahgár hoke aur
un kí ạql i náqis ko majrúh karke Masíh ke gunahgár ṭhaharte ho. 13 So agar
koí ḳhurish mere bháí ke ṭhokar khá jáne ká báis howe, maiṉ to abad tak kabhí
gosht na kháúṉ, tá na howe, ki maiṉ apne bháí kí ṭhokar ká sabab hoúṉ.

IX. BÁB.

1 Kyá maiṉ rasúl nahíṉ húṉ? aur ázád nahíṉ húṉ? aur kyá maiṉ ne Yusúạ
Masíh ko, jo ham sab ká Ḳhudáwand hai, nahíṉ dekhá hai? aur tum Ḳhudáwand
ke kárḳhána meṉ mere banáe húe nahíṉ ho? 2 Aur agar maiṉ dúsroṉ ká rasúl
nahíṉ, tumhárá to beshakk húṉ, ki tumhárá Ḳhudáwand meṉ honá merí risálat
par muhr hai. 3 Aur jo mujhe táṛte haiṉ, un ke liye merá wuh jawáb hai.
4 Ki kyá hameṉ kháne píne ká iḳhtiyár nahíṉ? 5 Aur kyá ham ko yih
qudrat nahíṉ, ki kisí ḳhwáhir i Masíhí ko ạqd meṉ láke apne sáth liye
phireṉ, jaisá aur rasúl aur Ḳhudáwand ke bháí, aur Kefá karte haiṉ? 6
Yá sirf mujhe aur Barnabá ko mihnat na karne ká iḳhtiyár nahíṉ? 7 Kaun
apná ḳharch karke sipáhgarí kartá hai? aur kaun tákistán lagátá hai, ki us
ká phal nahíṉ khátá? yá kaun galla kí pásbání kartá hai, jo us galla ká kuchh
dúdh nahíṉ pítá? 8 Kyá maiṉ ádat i insání par aisí báteṉ boltá húṉ? kyá
sharíạt yúṉ nahíṉ kahtí? 9 Músá kí sharíạt meṉ to yih likhá hai, ki Tú
khaliyán karte húe bail ká munh mat bándhiyo. Kyá Ḳhudá ko bail kí kuchh
parwá hai? 10 Yá ki wuh hamáre wáste yúṉ kahtá hai? Háṉ yih hamáre wáste
beshakk likhá hai, ki cháhiye jotnewálá ummed se jote, aur jis ummed se khaliyán
kartá hai, us ummed ko páwe. 11 So agar ham ne tumháre liye rúhání chízeṉ
boíṉ haiṉ, to kyá yih baṛí bát hai, ki ham tumhárí jismání chízeṉ dirau kareṉ?

12 Aur agar dúsre logoṉ ká tum par yih iḳhtiyár hai, to kyá ba taríq i aula hamárá
iḳhtiyár nahíṉ? Lekin ham ne apná iḳhtiyár záhir na kiyá, balki sárí báteṉ sahte
haiṉ, na howe, ki ham Masíh kí ḳhushḳhabarí ke muzáhim howeṉ. 13 Kyá tum
nahíṉ jánte, ki jo haikal kí ḳhidmat karte haiṉ, so haikal meṉ se kháte haiṉ, aur
jo qurbángáh meṉ házir húá karte haiṉ, so qurbángáh meṉ se hissa lete haiṉ?
14 Aur aisáhí Ḳhudáwand ne bhí irshád kiyá hai, ki jo ḳhushḳhabarí kí manádí
kareṉ, ḳhushḳhabarí se asbáb i zindagí páweṉ. 15 Par maiṉ ne un iḳhtiyároṉ
meṉ se kisí par ạmal na kiyá, aur maiṉ ne is níyat se nahíṉ likhá, ki mere haqq
meṉ yúṉ kiyá jáwe; kyúnki mujhe marná qabúl hai, na yih ki koí mere faḳhr ko
khowe. 16 Is liye ki agar maiṉ faqat ḳhushḳhabarí dúṉ, to kuchh merá faḳhr
nahíṉ; kyúnki mujhe zurúrat paṛí hai; aur mujh par wáwailá hai, agar maiṉ
ḳhushḳhabarí ná dúṉ. 17 Ki agar maiṉ yih razámandí se karúṉ, to ajr páúngá;
par agar karáhat se karúṉ, taubhí maiṉ us ḳhánsámání se, jo mujhe amánat dí gaí
hai, nikal nahíṉ gayá. 18 Pas kis ráh se mujhe ajr milegá? Is ráh se, ki maiṉ
ḳhushḳhabarí deke Masíh kí ḳhushḳhabarí ko bemuzd ṭhaharáúṉ, tá ki maiṉ apne
us iḳhtiyár ko, jo ḳhushḳhabarí kí bábat hai, ba hadd i atamm záhir na karúṉ.
19 Ki maiṉ ne sab se ázád hokar áp ko sab ká banda kiyá, táki maiṉ bahutse
bhái paidá karúṉ. 20 Aur maiṉ Yahúdíoṉ ke darmiyán Yahúdí sá húá, táki maiṉ
Yahúdí nafạ meṉ páúṉ; aur mutasharrạoṉ meṉ maiṉ waisá hí mutasharrạ baná,
táki maiṉ mutasharrạ log nafạ meṉ páúṉ. 21 Aur besharạoṉ meṉ maiṉ beshạrạ
sá húá, yaạne maiṉ Ḳhudá ke nazdík be sharạ nahíṉ húá, balki Masíhí mutasharrạ
thá, táki maiṉ besharạoṉ ko nafạ meṉ lúṉ. 22 Aur maiṉ kamzoroṉ meṉ kamzor
sá húá, táki maiṉ kamzoroṉ ko nafạ meṉ lúṉ: maiṉ sab ádmíoṉ ke wáste sab kuchh
baná, táki maiṉ harek tarah se kitnoṉ ko bacháúṉ. 23 Aur maiṉ yih ḳhushḳhabarí
ke wáste kartá húṉ, táki maiṉ auroṉ ke zail meṉ hoke us meṉ sharík ho jáúṉ.
24 Kyá tum nahíṉ jánte ho, ki mizmár meṉ, jab dauṛte haiṉ, to sab dauṛte haiṉ;
par bází ek hí jítá hai? Pas tum aisá hí dauṛo, ki tum hí jíto. 25 Aur harek haríf
sab bátoṉ meṉ mutazabbit hotá hai. So we us hár ke liye, jo fání hai, aur ham
wuh hár páne ko, jo gairfání hai, yih karte haiṉ. 26 So maiṉ dauṛtá húṉ; aur
maiṉ aisá nahíṉ dauṛtá jaisá maqsúd i besabát kí taraf dauṛte haiṉ; maiṉ ghúse
laṛtá húṉ, aur hawá ko nahíṉ mártá; 27 Balki maiṉ apne badan ko píse ḍáltá
húṉ, aur bándhke ghasíṭe liye phirtá húṉ, na howe, ki maiṉ dúsroṉ ko nasíhat
karke áp fazíhat meṉ paṛúṉ.

X. BÁB.

1 Par ai bhái, maiṉ nahíṉ cháhtá, ki tum us se náwáqif raho, ki hamáre báp-
dáde sab abr ke níche the, aur we sab daryá meṉ se hokar nikal gae. 2 Aur
sabhoṉ ne us abr aur daryá se Músáí baptismá payá. 3 Aur sabhoṉ ne ek hí
qism ká rúhí kháná kháyá. 4 Aur sabhoṉ ne ek hí nau ká rúhí pání piyá; kyún-
ki unhoṉ ne us rúhání paháṛí se, jo un ke sáth chalí, pání piyá, aur wuh paháṛí
Masíh thá. 5 Par Ḳhudá bahutoṉ se un meṉ nárází thá, so we maidán meṉ bichh
gae. 6 Aur we hádise áp hamáre wáste namúne húe, tá ki ham buráíoṉ ke tálib
na howeṉ, jaisá we húe. 7 Aur tum butparastí na karo, chunánchi un meṉ baạzoṉ

ne kí; jaisá likhá hai, ki Yih qaum kháne píne baiṭhí, phir náchne uthí. 8 Aur
ham harámkárí na kareṉ, chunánchi un meṉ se kaí ek ne kí, aur din bhar meṉ tís
hazár mar gae. 9 Aur ham Masíh ko gussa na diláwen, chunánchi un meṉ se
baạzoṉ ne diláyá, aur sámpoṉ ne unheṉ halák kiyá. 10 Aur tum na kuṛkuṛáo,
chunánchi un meṉ se kaí ek kuṛkuṛáe, aur qábiz ul arwáh ne unheṉ halák kiyá.
11 Aur ye sab hádise, jo un par paṛe, báis i ibrat húe, aur ham jo zamán i ákhir
meṉ haiṉ, hamárí nasíhat ke wáste likhe gae haiṉ. 12 Pas jo koí apne taíṉ qáim
bújhtá hai, so ḳhabardár rahe, aisá na ho, ki gir paṛe. 13 Aur tum kisí nau ke
imtihán meṉ, siwá us ke jo insán se kiyá játá hai, nahíṉ paṛe, aur Ḳhudá wafá
karnewálá hai, ki wuh tum ko tumhárí wusạ i táqat se ziyáda imtihán meṉ
paṛne na degá, balki wuh imtihán ke sáth nikalne kí sabíl bhí ṭhaharáwegá, tá ki
tum mutahammil ho sako. 14 Iswáste, ai mere piyáro, tum butparastí se gurez
karo. 15 Maiṉ tum jaise imtiyázwáloṉ se boltá húṉ, tum mere matlab ko jáncho.
16 Kyá yih barakat ká jám, jis par ham barakat mángte haiṉ, Masíh ke lahú kí
sharákat nahíṉ? aur kyá hamárá us roṭí ko toṛná Masíh ke badan meṉ sharík honá
nahíṉ? 17 Kyúnki har chand ham bahut se haiṉ, par milke ek qurs aur ek tan
haiṉ, ham sab ek girda meṉ sharík haiṉ. 18 Tum un par, jo jism kí ráh se Isráel
meṉ haiṉ, nazar karo, ki jo qurbání kháne wále haiṉ, kyá we qurbángáh ke sharík
nahíṉ? 19 Pas merá matlab kyá? yih hai, ki but, yá butoṉ par qurbání kuchh
chíz hai? Nahíṉ. 20 Lekin aqwám i gair, jo qurbání karte haiṉ, dewoṉ ke liye
karte haiṉ, na Ḳhudá ke liye; aur maiṉ nahíṉ cháhtá, ki tum dewoṉ ke sharík ho.
21 Tum Ḳhudáwand ká aur dewoṉ ká piyála nahín pí sakte, aur tum Ḳhudáwand
kí aur dewoṉ kí mez meṉ sharík nahíṉ ho sakte. 22 Kyá ham Ḳhudáwand ko
rashk khiláyá cháhte haiṉ? kyá ham us se qawítar haiṉ? 23 Sab kuchh mere
liye halál hai; par na sab kuchh munásib hai; aur sab kuchh mujhe rawá hai; par
sárí chízeṉ taạmír kuninda nahíṉ. 24 Koí apní bihtarí na ḍhúnḍhe, balki har ek dúsre
kí bihtarí cháhe. 25 Pas jo kuchh qassáboṉ kí dukánoṉ meṉ biktá hai, so kháo, aur
díndárí ke liye pursish na karo. 26 Kyúnki zamín aur us kí ábádí Ḳhudáwand kí
hai 27 Aur agar beímánoṉ meṉ se koí tumhárí daạwat kare, aur tum qabúl karo,
to jo jo kuchh tumháre sámhne rakhá jáe, so sab kháo, aur díndárí ke liye pursish
na karo. 28 Par agar koí tumheṉ jatá de, ki Yih butoṉ kí qurbání hai, to us kí
ḳhátir jis ne jatáyá, aur díndárí kí ḳhátir na kháo, ki zamín aur us kí ábádí Ḳhudá-
wand kí hai. 29 Aur is se merá iráda na terí díndárí, balki dúsre kí hai: ki merí
ázádagí ko kis wáste dúsre kí díndárí badtar ṭhaharáe? 30 Aur agar maiṉ shukr
karke shirkat kartá húṉ, to jis chíz par shukr kartá húṉ, us ke sabab káhe ko apne
taíṉ malạún kahláúṉ? 31 Pas tum kháte píte sab kuchh karte húe sab kuchh
Ḳhudá ke jalál ke liye karo. 32 Tum Yahúdíoṉ ko ázurda na karo, na Yúnáníoṉ ko,
na Ḳhudá kí Jamáạt ko. 33 Chunánchi maiṉ sab bátoṉ meṉ sab ko rází rakhtá
húṉ, ki na apní fáida, balki aksaroṉ ká ḍhúnḍhtá húṉ, táki we naját páweṉ.

XI. BAB.

1 Tum merí pairawí karo, chunánchi maiṉ bhí Masíh kí kartá húṉ. 2 Aur ai
bháío, maiṉ tumhárí sitáish kartá húṉ, ki tum har bát meṉ mujhe yád rakhte ho,
aur tum un bátoṉ ko, jo sompí gaí haiṉ, aisá hifz karte ho, jaisá maiṉ ne tumháre

supurd kiyá hai. 3 Maiṇ cháhtá húṇ, tum jáno, ki har ek mard ká sir Masíh hai,
aur randí ká sir mard hai, aur Masíh ká sir Ḳhudá hai. 4 Wuh mard jo duá yá
nasíhat karte waqt apne sir ko ḍhámptá hai, apne sir ko behurmat kartá hai. 5 Aur
wuh randí jo nange sir duá yá nasíhat kartí hai, apne sir ko behurmat kartí hai:
wuh aisí hai jaise us ká sir munḍáyá gayá. 6 Kyúnki agar randí orhní na orhe,
goyá us kí choṭí kaṭ gaí; aur agar randí choṭí kaṭne se yá sir munḍne se behurmat
hotí hai, to orhní orhe. 7 Mard ko sir ḍhámpná zurúr nahíṇ, ki wuh Ḳhudá kí
shabíh, aur us ká núr hai; par randí mard ká núr hai. 8 Is liye ki mard randí se
nahíṇ hai, balki randí mard se hai. 9 Aur mard randí ke liye nahíṇ, balki randí
mard ke liye paidá kí gaí hai. 10 Pas cháhiye, ki randí apne sir ko ḍhámpá rakhe;
kyúnki firishta maujúd haiṇ. 11 Magar Ḳhudáwand meṇ na mard randí se judá,
na randí mard se judá hai. 12 Kyúnki jaisá randí mard se hai, waisá hí mard
randí se hai, aur sárí chízeṇ Ḳhudá se haiṇ. 13 Tum áp hí tajwíz karo, kyá
munásib hai, ki randí beparda hokar Ḳhudá se duá mánge? 14 Kyá tabíạt se tum
ko maạlúm nahíṇ hotá, ki agar mard choṭí rakhe, to us kí behurmatí hai? 15 Par
agar randí ke lambe bál honge, to us kí shaukat hai: kyúnki yih use sitr ke wáste
diyá gayá hai. 16 Lekin agar koí jangjo howe, to maạlúm rahe, ki na hamárá
na Ḳhudá kí Jamáạtoṇ ká yih dastúr hai.

17 Aur ab jo maiṇ kahtá húṇ, is meṇ tumhárí taạríf nahíṇ kartá, ki tum-
háre jamạ hone se tumhárí bihtarí, nahíṇ, balki badtarí hotí hai. 18 Kyúnki
maiṇ pahle suntá húṇ, ki jab tum Jamáạt meṇ faráham hote ho, to tumháre bích
iḳhtiláf hotá hai, aur maiṇ us ko thoṛásá báwar kartá húṇ. 19 Kyúnki zurúr hai,
ki tumháre bích judáíáṇ hoṇ, táki we, jo maqbúl haiṇ, tum meṇ áshkárá ho jáeṇ.
20 Aur phir jo tum ek hí maqám meṇ jamạ hote ho, yih to Rabbání ạshá kháne ke
liye nahíṇ hai. 21 Kyúnki har ek dúsre se sabqat karke apná hí ạshá khá letá
hai, aur baạze bhúkhe aur baạze mast hote haiṇ. 22 Kyá tum kháne píne ke liye
ghar nahíṇ rakhte ho? yá Ḳhudá kí Jamáạt ko haqír jánte ho, aur miskínoṇ ko
sharminda karte ho? Ab maiṇ tum se kyá kahúṇ? kyá maiṇ tumhárí taạríf karúṇ?
Maiṇ is amr meṇ tumhárí taạríf nahíṇ karneká.

23 Ki maiṇ ne yih bát Ḳhudáwand se páí, aur tumheṇ bhí sompí, ki Ḳhudáwand
Yusúạ ne jis rát pakaṛwáyá gayá, roṭí lí, 24 Aur shukr karke toṛí, aur kahá, ki
Lo, kháo, yih merá badan hai, jo tumháre liye toṛá játá hai: tum merí yádgárí ke
liye yih kiyá karo. 25 Aur usí tarah us ne ạshá ke baạd piyála bhí liyá, aur
kahá, ki Yih piyála wuh nayá ạhd hai jo mere lahú se hai: jab jab tum pío,
merí yádgárí ke liye yúṇ karo. 26 Kyúnki jab jab tum yih roṭí kháte aur yih
piyála píte ho, to tum Ḳhudáwand kí maut ko jab tak ki wuh á jáe, dikháte rahte
ho. 27 Is wáste jo koí námunásib wazạ se yih roṭí kháwe, yá Ḳhudáwand ká
piyála píwe, wuh Ḳhudáwand ke badan aur lahú ká gunahgár hogá. 28 Pas ádmí
áp ko ázmáwe, aur yúṇ us roṭí se kháwe, aur us piyála se píwe. 29 Ki jo koí
námunásib wazạ se khátá aur pítá hai, wuh Ḳhudáwand ke badan ká liház na
karke apní sazá khátá aur pítá hai. 30 Isí sabab se tum meṇ bahutere kamzor
aur beárám haiṇ, aur kitne so so játe haiṇ. 31 Agar ham apne taíṇ jánchte, to
ham sazá ke maurid na hote. 32 Aur Ḳhudáwand hameṇ sazá deke tarbiyat kartá
hai, na howe, ki ham dunyá ke sáth halákat ke hukm meṇ sharík ho jáweṇ. 33 Pas
ai mere bháío, jab tum kháne ke liye jamạ ho, to ek dúsre ká intizár karo.

34 Aur agar koí bhúkhá ho, to apne ghar men kháwe, tá na ho, ki tum sazá páne
ko báham áo. Aur báqí báten main áke murattab karúngá.

XII. BÁB.

1 Ai bháío, main nahín cháhtá, ki tum rúhání niąmaton se náwáqif raho. 2 Tum
jánte ho, ki tum agyár the, aur gúnge buton ke píchhe, jis tarah chaláe gae, chalte
the. 3 Pas main yih ittiláą detá hún, ki wuh jo Yusúą ko maląún kahtá hai, Rúh
i Iláhí ke ilhám se nahín boltá; aur koí Rúh ul Quds ke ilhám ke begair Yusúą
ko Khudáwand kah nahín saktá hai. 4 Aur bakhshishen ke aqsám hain, par Rúh
ek hí hai. 5 Aur khidmaton ke bhí anwáą hain, par Makhdúm ek hí hai. 6 Aur
ąamál kaí tarah ke hain, par Khudá ek hí hai, jo sab men sab kuchh kartá hai.
7 Aur Rúh, jo har ek men zuhúr kartí hai, fáida i ámm ke liye hai 8 Ek ko
Rúh se dánish kí bát miltí hai, aur dúsre ko usí Rúh se ilm kí bát. 9 Aur baąze
ko usí Rúh se ímán, aur baąze ko usí Rúh se shifá bakhshne kí qudrat; 10 Aur
baązon ko we ąamál, jo muąjiz hain, aur baąze ko nubúwat, aur baąze ko rúhon
kí shinákht, aur baąze ko anwáą zabánen, aur baąze ko zabánon ká bayán karná.
11 Lekin wuhí ek Rúh un sab ąmalon ká báis hai, aur wuhí jaisá cháhtá
hai, har ek ko bántá kartá hai. 12 Kyúnki jis tarah badan ek hai, aur aązá
bahut, aur ek badan men ye aązá i kasír milke ek badan hain, Masíh bhí aisá hí
hai. 13 Ki ham sab ne kyá Yahúdí kyá Yúnání, kyá banda kyá ázád, ek hí
Rúh men ek badan banne ke liye baptismáe gae, aur ham sab ittihád i rúhí
ke liye piláe gae hain. 14 Aur badan men ek ązú nahín, balki bahut se hain.
15 Agar pánw kahe, ki Main háth nahín, is liye main badan ká nahín hún:
to kyá wuh us sabab se badan ká nahín? 16 Aur agar kán kahe, ki Main
ánkh nahín, main badan ká nahín: to kya wuh us sabab se badan ká nahín?
17 Agar sárá badan ánkh hotá, to sunná kahán hotá? Aur agar sab sunná
hotá, to súnghná kahán hotá. 18 Par ab Khudá ne harek ązú ko badan men apní
marzí ke muwáfiq rakhá. 19 Par agar we sab ek hí ązú hote, to badan kahán
hotá? 20 Par ab bahut se ązú hain, lekin badan ek hai. 21 Ánkh háth se nahín
kah saktí, ki Main terí muhtáj nahín; aur sir bhí páon se nahín kah saktá, ki Main
tumhárá muhtáj nahín. 22 Balki badan men we ązú, jo ząíf maąlúm hote hain,
sab se ziyáda zurúr hain. 23 Aur ham jin ązúon ko auron kí nisbat beizzat jánte
hain, un hí ko ziyáda izzat dete hain, aur hamáre bedaul ązú bahut khushdaul ho
játe hain. 24 Magar hamáre khushdaul aązá us ke muhtáj nahín, par Khudá ne
kamtarín ązúon ko ziyádatar hurmat deke badan ko murakkab kiyá, 25 Táki kisí
tarah kí judáí badan men na howe, balki sáre aązá báham ek dúsre ke hamdard
rahen. 26 Aur agar ek ązú kuchh ranj pátá hai, to sáre aązá us ke sáth ranj páte
hain, aur agar ek ązú izzat páwe, to sáre aązá us ke sáth khush hote hain. 27 Tum
milke Masíh ká badan ho, aur judá judá ązú ho. 28 Aur Jamáąt men Khudá ne
kitnon ko muqarrar kiyá, pahle rasúlon ko, aur dúsre nabíon ko, aur tísre muąllimon
ko, baąd us ke muąjize, aur shifá bakhshne kí qudraten, aur madadgáríán, aur
peshwáíán, aur anwáą zabánen. 29 Kyá sáre rasúl hain? aur sáre nabí hain?
aur sáre muąllim hain? sáre muąjize hain? 30 Aur kyá sab ko shifá bakhshne
kí qudrat hai? aur kyá sab zabánen bolte hain? kyá sab ke sab bayán karte hain?

31 Tum achchhí achchhí niạmaton ke mushtáq raho: aur main ek ráh, jo un se
kahín afzal hai, tumhen batlátá hún.

XIII. BÁB.

1 Agar main ádmí yá firishton kí zabánen bolún, aur mahabbat na rakhún : to
main jhanjhanátá pítal yá ṭhanṭhanátá jhánjh hún. 2 Aur agar main nubúwat kí
sharáfat rakhún, aur gaib kí sárí báton aur sáre ilmon ko jánún, aur merá ímán
kámil ho, yahán tak ki main paháṛon ko chaláún, par mahabbat na rakhún, to
main kuchh chíz nahín hún. 3 Aur agar main apná sárá mál de ḍálún, yá agar
main apná badan dún, ki jaláyá jáwe, par mahabbat na rakhún, to mujhe kuchh
fáida nahín. 4 Mahabbat sábir hai, muláim hai, mahabbat hasad nahín kartí,
mahabbat láfzan nahín, magrúr nahín, 5 Názebá nahín kartí, apná nafạ nahín
talab kartí, tundwazạ nahín, badgumání nahín kartí, 6 Badkárí se ḳhush nahín,
balki rástí se ḳhush hai ; 7 Sab báton ko chhipátí hai, sab kuchh báwar
kartí hai, sab chíz kí ummed rakhtí hai, sab ká tahammul kartí hai. 8 Mahabbat
kabhú judá nahín hotí : agar nubúwaten hain, to maạdúm hongí ; agar zabánen
hain, to band ho jáengí ; agar ilm hai, to láhásil ho jáegá. 9 Kyúnkí hamárá ilm
náqis hai, aur hamárí nubúwat nátamám. 10 Par jab kamál hogá, to náqis nest
ho jáegá. 11 Jab main laṛká thá, tab merí bolí laṛke kí sí thí, aur mizáj laṛke ká
sá, aur fahmíd laṛke kí sí thí; par jab jawán húá, tab main ne laṛkái se háth
uṭháyá. 12 Ki ab ham áína men inikás ke taur par dekhte hain, par us waqt
rú ba rú dekhenge ; is waqt merá ilm náqis hai, par us waqt main us tarah já-
núngá, jis tarah wuh mujhe jántá hai. 13 Ab to ímán, aur ummed, aur mahab-
bat ye tínon maujúd hain ; par un men jo aạla hai, so hai mahabbat.

XIV. BÁB.

1 Mahabbat ká píchhá karo, aur rúhání niạmaton kí tamanná karo, ḳhusúsan
us niạmat kí, ki tum nubúwat karo. 2 Kyúnki jo zubán boltá hai, wuh ádmíon
se nahín, Ḳhudá se boltá hai, is liye go ki koí nahín samajhtá, lekin wuh ilhám se
asrár boltá hai. 3 Aur jo koí nubúwat kartá hai, so báton se ádmíon ko árástagí aur
tashaffí aur tasallí baḳhshtá hai. 4 Aur jo koí kisí zabán men takallum kartá hai,
so apní taạmír kartá hai ; par jo koí nubúwat kartá hai, Jamáạt kí taạmír kartá
hai. 5 Main cháhtá hún, ki tum sab ke sab zabánen bolo, par ḳháss kar cháhtá
hún, ki nubúwat karo : ki nubúwat karnewálá us se, jo zabánen boltá hai, baṛá
hai, agar wuh bayán us níyat se na kare, ki Jamáạt tartíb páwe. 6 Ab, ai bháío,
agar main zabánen boltá húá tum pás átá, aur tum se kholke samjháke nubú-
wat yá taạlím se na boltá, to mujh se tum ko kyá fáida hotá ? 7 Chunánchi be
ján chízen, jin se áwázen nikaltí hain, jaise turhí yá bín, agar un ke bol imtiyáz
ke sáth na hon: to jo phúnká yá bajáyá játá hai, kyúnkar bújhá jáegá. 8 Aur
agar narsingá mashkúk áwáz dewe, to kaun áp ko jang par ámáda karegá ? 9
Waisá hí tum bhí, agar sahíh bát apní zabánon se na bolo, to bát kyúnkar samjhí
jáegí ? Tum hawá se bakbak karnewále ho jáoge. 10 Kitní anwáạ zabánen
dunyá men hain, aur koí un men se beáwáz nahín. 11 Par agar wuh zabán mujhe

na átí ho, to maiṉ mutakallim ke áge ajnabí rahúngá, aur mutakallim mere áge.
12 Pas tum hargáh rúhání niạmatoṉ ke mushtáq ho, to yih duá mángo, ki Jamáạt
kí tartíb ke liye tumheṉ fazílat i faráwán ho. 13 Iswáste jo zubán boltá hai, duá
mánge, ki bayán bhí kar sake. 14 Kyúnki agar maiṉ zabán meṉ duá mángúṉ, to
merí rúh duá mángtí hai; par merí ạql bekár hai. 15 Pas maiṉ kyá karúṉ?
Maiṉ rúh se duá mángúngá, aur ạql se bhí; aur rúh se duáeṉ gáúngá, aur ạql se
bhí. 16 Nahíṉ to agar tú rúh se barakat kí bát bole, to wuh jo ba manzila ámí
hai, terí shukrguzárí meṉ Ámín kyúṉkar kahegá, is wáste ki jo kuchh tú kahtá
hai, wuh use nahíṉ jántá. 17 Tú to achchhí tarah shukr kartá hai, par dúsrá
nahíṉ banáyá játá. 18 Maiṉ apne Khudá ká shukr kartá húṉ, ki maiṉ tum
sabhoṉ se ziyáda zabáneṉ boltá húṉ: 19 Lekin maiṉ Jamáạt meṉ pánch báteṉ
apní ạql se bolná us níyat se, ki auroṉ ko sikháúṉ, un das hazár bátoṉ se, jo zubán
meṉ bolúṉ, ziyáda pasand kartá húṉ. 20 Ai bháío, tum ạql ke álam meṉ laṛke
na bane raho, tum badí meṉ laṛke raho, par ạqloṉ meṉ bálig ho. 21 Sharạ meṉ
likhá hai, ki Khudáwand kahtá hai, ki Maiṉ gairoṉ kí zabán se dúsrí bolí meṉ is
qaum ke sáth bolúngá, taubhí we merí na sunenge. 22 Pas we zabáneṉ na ímán-
dároṉ ke liye, balki beímánoṉ ke wáste nishán haiṉ; par nubúwat beímánoṉ ke
liye nahíṉ, balki ímándároṉ ke liye hai. 23 Pas agar sáre ahl i Jamáạt ek maqám
meṉ báham áweṉ, aur sab ke sab zabáneṉ boleṉ, aur ámí yá beímán log un meṉ
dar áweṉ: to kyá we na kahenge, ki ye díwáne haiṉ? 24 Par agar sab waạz
kaheṉ, aur koí beímán yá ámí andar á jáe, to har ek us ko qáil karegá, aur har ek
use parkhegá: 25 Aur yúṉ us ke dil ke bhed sab záhir honge: tab wuh aundhá
girke Khudá ko sijda karegá, aur muạtarif hogá, ki Khudá sach much tumháre
bích hai. 26 Pas, ai bháío, kyá hai? ki jab tum báham áe, aur tum meṉ har ek
ko zabúr áwe, taạlím áwe, zubán áwe, ilhám áwe, bayán áwe: to har ek chíz
árásta karne ke liye ho. 27 Aur agar koí zabán bole, to do do aur niháyat tín
tín ek ek karke boleṉ, aur ek shakhs bayán kare. 28 Par agar koí bayán karne-
wálá na ho, wuh Jamáạt meṉ chupká rahe, aur bá khud o Khudá bole. 29
So hí do yá tín nabí kalám kareṉ, aur báqí insáf kareṉ. 30 Par agar bát dúsre
par, jo baiṭhá hai, khul jáwe, to pahlá chupká rahe. 31 Ki tum sab ke sab ek ek
karke nubúwat kar sakte ho, tá ki sab síkheṉ, aur sab tasallí páweṉ. 32 Aur
nabíoṉ kí rúheṉ nabíoṉ kí farmánbardár haiṉ. 33 Ki Khudá abtarí ká rází nahíṉ,
balki sulh ká rází hai; chunánchi muqaddas logoṉ kí sárí Jamáạtoṉ meṉ hai. 34
Tumhárí ranḍíáṉ Jamáạtoṉ meṉ chupkí raheṉ, ki unheṉ bolne ká nahíṉ, balki
farmánbardárí ká hukm kiyá gayá hai, ki sharíạt bhí aisá hí kahtí hai. 35 Agar
we koí bát púchhá cháheṉ, to ghar meṉ apne shauhar se púchheṉ; kyúnki yih
besharmí hai, ki ranḍíáṉ Jamáạt meṉ boleṉ. 36 Kyá Khudá kí bát tumhíṉ se
niklí? yá sirf tumhíṉ tak pahunchí? 37 Agar koí apne taíṉ nabí yá rúhání
jáne, to wuh in bátoṉ ká, jo maiṉ tumheṉ likhta húṉ, iqrár kare, ki Khudáwand ke
ahkám ye haiṉ. 38 Aur agar koí na jáne, to na jáne. 39 Garaz, ai bháío, nubúwat
karne ke árzúmand ho; lekin zabáneṉ bolne se manạ na karo. 40 Aur sárí báteṉ
qarína aur tartíb se howeṉ.

XV. BAB.

1 Ab ai bháío, main tumhen us kí khabar detá hún, wuhí jo main ne tumhen dí,
aur tum ne páí, 2 Aur us par qáim ho, usí ke sabab tum bach játe ho, agar har ek
bát jo main ne tumhen kahí, hifz karo ; nahín to tumhárá ímán láná abas hai. 3
Kyúnki wuh bát jo main ne páí, pahlí báton ke zimn men sompí, ki Masíh, jaisá
nabíon kí kitábon men likhá gayá hai, hamáre gunáhon ke wáste múá ; 4 Aur
gárá gayá, aur tísre din nawishton ke mutábiq jí uthá : 5 Aur Kefá ko, aur us
ke baad bárahon ko dikháí diyá. 6 Baad us ke pánch sau bháí se ziyáda the,
jinhen wuh ek bára dikháí diyá ; aur aksar us men se hanoz maujúd hain, par kaí
ek so gae. 7 Phir Yaaqúb ko dikháí diyá, phir sáre rasúlon ko. 8 Aur sab ke
píchhe mujh ko, jo sáqit shuda haml hún, dikháí diyá. 9 Ki main sab rasúlon se
kamtar hún, aur láiq nahín hún, ki rasúl kahláún, is wáste ki main ne Khudá kí
Jamáat ko satáyá. 10 Par main Khudá ke fazl se hún jo hún ; aur us ká fazl jo
mujh par húá, so láhásil na húá ; balki main ne un sab se ziyáda mihnat kí, par na
main ne, balki Khudá ke fazl ne, jo mere sáth thá. 11 Pas kyá main kyá we aisí
manádí karte hain, aur tum waisáhí ímán láe ho. 12 Ab agar manádí kí játí hai, ki
Masíh murdon men se uthá, to tum men se kaí ek kyún kahte hain, ki murdon ká
hashar na hogá ? 13 Aur jab murde nahín uthte, to Masíh bhí phir nahín uthá.
14 Aur agar Masíh phir nahín uthá, to hamárí manádí abas hai, aur tumhárá ímán
bhí abas. 15 Aur ham Khudá ke jhúthe gawáh thahare ; kyúnki ham ne Khudá
ke liye gawáhí dí hai, ki us ne Masíh ko phir utháyá hai : agar murde nahín uthte,
to us ne us ko bhí nahín utháyá. 16 Kyúnki agar murde nahín uthte, to Masíh
bhí nahín uthá. 17 Aur agar Masíh phir nahín uthá, to hamárá ímán lagó hai,
aur tum ab tak apne gunáhon men mubtalá ho. 18 Aur jo Masíh men hoke so
gae hain, so faná húe. 19 Agar ham sirf isí jahán men Masíh se ummedwár rahen,
to ham sáre ádmíon se kambakhtar hain. 20 Ab Masíh to murdon men se uthá
hai, aur un men, jo so gae hain, pahlá phal húá. 21 Ki jab insán ke sabab se maut
hai, to insán hí ke sabab se murdon ká uthná hai. 22 Ki jaisá A'dam ke sabab se
sáre marte hain, waisá hí Masíh ke sabab se sáre jiláe jáenge. 23 Lekin har ek
apní apní naubat men : pahle Masíh, phir we jo Masíh ke hain, us ke áne par. 24
Aur baad us ke intihá hai : tab wuh bádsháhat Khudá ko, jo Báp hai, pher degá,
aur sárí hukúmat, aur sáre ikhtiyár o qudrat ko kho degá. 25 Kyúnki jab tak
wuh sáre dushmanon ko páon tale na láe, zurúr hai, ki bádsháhat kare. 26 Maut
bhí, jo ákhirí dushman hai, maadúm hogí. 27 Ki us ne sárí chízen us ke zerpá
kiyán. Aur jab wuh yih kahtá hai, ki sárí chízen us ke zerpá húín, to záhir hai,
ki ek, wuhí jisne sab kuchh us ke zerpá kar diyá, báqí rahá. 28 Aur jab sab
kuchh us ke zerpá ho legá, tab Betá áp us ke, jis ne sab chízen us ke níche kiyán,
níche hogá, tá ki kull men kull Khudá howe.

29 Nahín to we jo murdon par baptismáe játe hain, kyá kamáwenge ? Agar
murde aslan na uthen, kyún we bhí murdon par baptismáe játe hain. 30 Aur
phir ham kyún harek sáit khatar i ján ko qabúl kiye húe hain ? 31 Mujhe apne us
fakhr kí, jo hamáre Khudáwand Masíh Yusúa se hai, qasam, ki main har roz martá
hún. 32 Agar main Afsus ke ádmíon ke sáth aisá jaisá darindagán ke sáth lará, to
mujhe kyá fáida ? Agar murde na uthen, pas áo, kháen, píwen, ki kal ke din

marenge. 33 Fareb na kháo, ki burí suhbaten achchhí ádaton ko bigártí hain.
34 Tum sadíqána jágo, aur gunáh na karo: ki kitnon men khudáshinásí nahín:
main is liye yún kahtá hún, ki tum sharminda ho.

35 Sháyad koí kahe, ki Murde kis tarah uthte hain, aur kis badan men áte hain?
36 Ai nádán, jo chíz ki tú botá hai, agar wuh na mare, to kabhí jiláí na jáegí.
37 Aur yih jo tú botá hai, na wuh badan hai, jo howegá, balki nirá ek dána hai,
khwáh gehún khwáh kuchh aur. 38 Par Khudá us ko jaisá us ne cháhá, ek badan
detá hai, aur har ek bíj ká ek kháss badan hai. 39 Sáre ajsám ek hí se nahín,
balki ádmíon ká jism aur hai, baháim ká aur hai, machhlíon ká aur hai, parindon
ká aur. 40 Aur ajsám i samáwí bhí hain, aur arází bhí hain; par ásmáníon kí
shaukat aur hai, aur khákíon kí shaukat aur. 41 Áftáb kí shaukat aur hai, máhtáb
kí shaukat aur, aur sitáron kí shaukat aur hai: ki sitáron kí shaukaten mutafáwit
hain. 42 Murdon ká hashar aisá hí hai; ki wuh fasád men boyá játá hai, aur baqá
men uthtá hai: 43 Behurmatí se boyá játá hai, aur jalál se uthtá hai; kamzorí
men boyá játá hai, tawánáí men uthtá hai: 44 Haiwání badan boyá játá hai, aur
rúhání badan uthtá hai. Ek haiwání badan hai, aur ek rúhání badan. 45 Chunánchi
likhá hai, ki pahlá insán yaane Ádam jítí ján húá, aur pichhlá Ádam rúh i ján-
bakhsh. 46 Lekin rúhániyat pahlí na thí, balki nafsániyat thí, aur baad us ke
rúhániyat húí. 47 Pahlá Insán zamín se banke khákí húá, aur dúsrá Insán
Khudáwand hai, jo ásmání hai. 48 Jaisá khákí, waise hí khákí hain; aur jaisá
ásmání thá, waise hí ásmání hain. 49 Aur jis tarah ham ne khákí kí súrat páí
hai, ham ásmání kí súrat bhí páenge. 50 Ai bháío, main yih kahtá hún, ki jism
aur khún Khudá kí bádsháhat ke wáris nahín ho sakte, aur na fasád baqá ká wáris
ho saktá hai. 51 Dekho, main tumhen gaib kí ek bát kahtá hún, ki ham sab na
sowenge, par ham sab mubaddal honge, 52 Ek dam men, ek pal men, pichhlí
turhí phúnkte húe, ki turhí phúnkí jáegí, aur murde uthke gair fání honge, aur
ham mubaddal ho jáenge. 53 Ki zurúr hai, yih fásid baqá ko pahine, aur yih
marnewálá hayát i abadí ko pahine. 54 Aur jab yih fání gair fání ko, aur yih
marnewálá hayát i abadí ko pahin chukegá, tab wuh bát, jo likhí hai, púrí hogí, ki
galba ne maut ko nigal liyá. 55 Ai maut, terá nesh kahán hai? aur ai gor, terá
galba kahán rahá. 56 Maut ká nesh gunáh hai, aur gunáh ká zor shara hai.
57 Par shukr Khudá ko, jis ne hamen hamáre Khudáwand Yusúa Masíh ke wasíle
galba bakhshá. 58 Pas ai mere azíz bháío, tum sábit qadam, aur páedár, aur
Khudá ke kám men hamesha masrúf ho, ki tum jánte ho, ki tumhárí mihnat
Khudáwand ke nazdík abas na hogí.

XVI. BÁB.

1 Ab us bihrí kí bábat jo muqaddas logon ke wáste hai, jaisá main ne Galátiyá
kí Jamáaton ko hukm kiyá hai, waisá tum bhí karo: 2 Ki har hafte ke pahle din
tum men se har koí apní ámad ke muwáfiq jama karke apne pás rahne de; táki jab
main áún, to bihrí men der na howe. 3 Aur main áke tumháre hadiye un hí kí
maarifat, jin ko tum apne dastkhatton se muatabar thaharáoge, Yarúsalam ko bhej
dúngá. 4 Aur agar merá bhí jáná munásib hogá, to we mere hí sáth jáenge.

5 Aur jab main Makidúniyá men hoke niklúngá, ki main albatta Makidúniyá ko
jáúngá, tab main tumháre pás áúngá. 6 Sháyad main tum pás ṭhaharúṇ, balki
jáṛá bhí káṭúṇ, táki tum mujhe áge ko jahán ká main qasd rakhtá húṇ, rawána
karo. 7 Ki main nahín cháhtá, ki is martaba tumhárí díd karke jald guzar jáúṇ,
balki agar Ḳhudáwand ruḳhsat de, to ummedwár húṇ, ki tumháre pás chande
rahúṇ. 8 Aur main Hafton kí I'd tak Afsus men rahúngá: 9 Ki ek baṛá darwáza,
jo kámbaḳhsh hai, mere liye khulá hai, aur roknewále bahut se hain. 10 Aur
agar Timodeus áwe, to ḳhabardár, aisá karo ki wuh tumháre pás beḳhauf rahe, ki
wuh merí tarah Ḳhudáwand ká kám kartá hai. 11 Pas koí us kí tahqír na kare,
balki tum us ko salámat idhar ko rawána kíjiyo, ki mere pás pahunche; kyúnki
main ráh dekhtá húṇ, ki wuh bháíon samet áwe. 12 Rahá Apallus bháí, so main
ne us se bahut iltimás kiyá, ki wuh tumháre pás bháíon ke sáth jáe; par us ká
iráda mutlaq na thá, ki is dafa̤ jáe; par jo ittifáq ho jáegá, to wuh á niklegá.

13 Bedár ho, ímán men mustaqím ho, mardánagí karo, zoráwar ho. 14 Tumháre
sab kám mahabbat ke sáth hon.

15 Ab, ai bháío, main tum se a̤rz kartá húṇ: tum Istifán ke ḳhándán ko jánte
ho, wuh Aḳhaiyá ká pahlá phal hai, aur we sab muqaddas logon kí ḳhidmat karne
ko musta̤idd rahte hain. 16 So tum aison kí razájoí karo, aur har ek ke sáth, jo
kárkun aur mihnatkash hai, aisá hí karo. 17 Aur main Istifán aur Fartunátus
aur Aḳháikus ke áne se ḳhush húṇ; kyúnkí unhon ne merí kamtí ko, jo tumhárí
dúrí men húí, bhar diyá. 18 Unhon ne merí aur tumhárí rúh ko táza kiyá: is
liye tum aison ko máno.

19 Ashiyá kí Jamáa̤ten tumhen salám kahtí hain. A'qilá aur Priskillá us Jamáa̤t
samet, jo un ke ghar men hai, tumhen Ḳhudáwand ke wáste bahut bahut salám
kahte hain. 20 Sáre bháí tumhen salám kahte hain. Tum muqaddasána bosa
leke báham salám karo. 21 Páúl ká salám us ke háth se. 22 Agar koí Ḳhudá-
wand Yusúa̤ Masíh ko dost nahín rakhtá, wuh mala̤ún ho: Marin átá. 23 Ḳhudá-
wand Yusúa̤ Masíh ká fazl tum par howe. 24 Mujhe tum sab ke sáth Yusúa̤
Masíh men mahabbat hai. A'mín.

PA'U'L KA' KARINTI'ON KA' DU'SRA' ḲHATT.

I. BA'B.

1 Páúl, jo Ḳhudá kí mashíyat se Yusúa̤ Masíh ká rasúl hai, aur bháí Timodeus
Ḳhudá kí Jamáa̤t ko, jo Karint men hai, aur sáre muqaddas logon ko, jo tamám
Aḳhaiyá men hain, salám kahte hain. 2 Nia̤mat aur árám hamáre Báp Ḳhudá,
aur Ḳhudáwand Yusúa̤ Masíh kí taraf se tumháre liye howe.

3 Wuh jo hamáre Ḳhudáwand Yusúa̤ Masíh ká Ḳhudá aur Báp hai, wuh
Báp jo lutf kí bunyád, aur wuh Ḳhudá, jo sab nau kí tasallí ká báni hai, mubárak
hai. 4 Wuhí har ranj men hamko tasallí detá hai, tá ki ham us hí tasallí ke sabab

se, jo hameṇ Ḳhudá se miltí hai, un ko bhí, jo kisí tarah ke ranj meṇ mubtalá
haiṇ, dilásá de sakeṇ. 5 Kyúṇki jis tarah hamáre Masíhí ranj faráwán haiṇ, ha-
márí tasallí bhí Masíh ke sabab se bepáyán hai. 6 Aur agar ham dukh uṭháweṇ,
to yih tumhárí tasallí o salámatí ká báis hai, aur agar ham tasallí páweṇ, to tum-
hárí tasallí us se paidá hotí hai, jo un dukhoṇ kí bardásht karne meṇ, jinheṇ ham
bhí sahte haiṇ, kám átí hai. 7 Aur hamárí ummed tumhárí bábat mazbút hai;
kyúṇki ham jánte haiṇ, ki jaisá tum dukhoṇ meṇ sharík ho, aisá hí sukh meṇ bhí
ho.

8 Ai bháío, ham nahíṇ cháhte, ki tum us musíbat se, jo Ashiyá meṇ ham par
paṛí, náwáqif raho; ki ham apní táqat se báhar ba shiddat dab gae, yaháṇ tak ki ham
zindagí se náummed húe; 9 Balki ham maut ká fatwá áp meṇ rakhte the, tá ki
ham na apná, balki Ḳhudá ká, jo murdoṇ ko jilátá hai, bharosá rakheṇ. 10 Us ne
aisí baṛí halákat se ham ko riháí dí, aur detá hai; aur ham ko us se yih ummed
hai, ki wuh áge ko bhí riháí degá. 11 Aur tum milke duá se hamáre kumakí ho,
tá ki wuh baḳhshish, jo bahut se logoṇ kí duá se ham ko milí, bahut se log us ká
shukr bhí hamáre liye kareṇ. 12 Ki hamárá tafáḳhur us se hai, ki hamárá dil
gawáhí detá hai, ki ham ne Ḳhudá kí safáí aur sacháí ke sáth, na hikmat i dunyawí
se, balki fazl i Iláhí se dunyá meṇ guzrán kí, ạla al ḳhusús tumháre nazdík. 13
Aur ham na aur báteṇ, balki we hí báteṇ tumheṇ likhte haiṇ, jinheṇ tum paṛhte
ho, aur jánte ho, aur maiṇ ummedwár húṇ, ki tum intihá tak jánoge: 14 Chunán-
chi na tum sab ne, to aksaroṇ ne to hameṇ jáná hai, ki ham Ḳhudáwand Yusúạ ke
din tumháre faḳhr haiṇ, jaisá tum hamáre. 15 Aur maiṇ is iạtiqád se iráda kartá
thá, ki maiṇ pahle tumháre pás áúṇ, tá ki tum dúsrí niạmat páo; 16 Aur phir
maiṇ tum meṇ hokar Makidúniyá ko jáúṇ, aur Makidúniyá se phir tumháre pás
áúṇ, aur tum mujhe áge Yahúdáh ko rawána karo. 17 Pas maiṇ ne jo yih iráda
kiyá, to kyá maiṇ halká húá? yá jo iráda maiṇ kartá húṇ, bashariyat se kartá húṇ,
ki háṇ háṇ aur nahíṇ nahíṇ bhí mujh pás howe? 18 Ḳhudá sachá hai, ki hamárí
jo bát tum se thí, so háṇ aur nahíṇ na ṭhaharí. 19 Ki Ḳhudá ká Beṭá Yusúạ
Masíh, jis kí manádí ham ne, yaạne maiṇ ne aur Silwánus aur Timodeus ne tum-
háre bích kí, so háṇ aur nahíṇ na ṭhahará, balki háṇ us se ṭhahará. 20 Ki Ḳhudá
ke jitne waạde haiṇ, us se háṇ aur us se ámín húe, tá ki ham se Ḳhudá kí taqdís
kí jáwe. 21 Aur jo hamko tumháre sáth Masíh meṇ sábit kartá hai, aur jis ne
hamko masah kiyá, so Ḳhudá hai. 22 Aur us ne ham par muhr bhí kí, aur Rúh
ko hamáre diloṇ meṇ baiána diyá. 23 Garaz maiṇ Ḳhudá ko apne dil par gawáh
látá húṇ, ki maiṇ tum par rahm karke ab tak Karint meṇ nahíṇ áyá. 24 Lekin
ham tumháre ímán par ḳhudáwandí nahíṇ karte haiṇ, balki tumhárí ḳhushí ke
kumakí haiṇ; ki tum ímán meṇ sábit qadam ho.

II. BÁB.

1 Maiṇ ne apne dil meṇ yih ṭháná, ki maiṇ tumháre pás phirke gamgín na áúṇ.
2 Kyúṇki agar maiṇ tumheṇ gamgín karúṇ, to kaun siwá us ke, jise maiṇ ne
gamgín kiyá, mujhe ḳhush kar saktá hai? 3 Aur maiṇ ne tum sabhoṇ kí taraf se
yaqín karke, ki jo merí ḳhushí hai, wuhí tum sabhoṇ kí ḳhushí hai, tum ko yih

likhá hai, tá na howe, ki main ákar un se, jin se cháhiye ki main khush hoún, gamgín hoún. 4 Ki main ne barí azíyat aur dilgirí se bahut se ánsú bahá bahákar tumhen likhá, aur is wáste nahín, ki tum gamgín hoo, par tá ki tum merí ulfat i faráwán ko, jo mujhe tum se hai, jáno. 5 Aur agar kisí ne gamgín kiyá, to us ne na mujhí ko, balki tum sab ko nahín, to aksaron ko to gamgín kiyá, main mubálaga nahín kartá. 6 Pas aksaron kí yih malámat, jo us shakhs par húí, aise ádmí ke wáste bas hai. 7 So bihtar hai, ki tum barkhiláf us ke us ko bakhsho, aur tasallí do, tá kahín aisá na ho, ki gam i bepáyán use khá jáe. 8 Pas main tum se yih arz kartá hún, ki tum us ke sáth apní mahabbat sábit karo. 9 Ki main ne is wáste bhí likhá hai, ki main tumháre anjám ko jánún, ki tum sárí báton men farmánbardár ho, yá nahín. 10 Par jis ká gunáh tum bakhshte ho, us ká main bhí bakhshtá hún; aur main ne jis ká koí gunáh tumhárí khátir se muáf kiyá, so Masíh ká qáim maqám hokar muáf kiyá, 11 Tá na howe, ki Shaitán hamáre mál se kuchh lene páwe; kyúnki ham us ke matálib se náwáqif nahín.

12 Aur jab main Masíh kí bashárat dene Troas men áyá, aur Khudáwand ke wásta se ek darwáza mujh par khul gayá, 13 Azbaski main ne apne bháí Títus ko wahán na páyá, mere dil ko árám na rahá: aur main un se rukhsat hokar wahán se Makidúniyá men áyá. 14 Ab shukr Khudá ká, jo Khudáwand men ham ko hamesha bare tahammul se gasht karwátá hai, aur apní maarifat kí bú ko ham se har ek jagah záhir karwátá hai. 15 Kyúnki ham Khudá ke áge un ke liye, jo bacháe játe hain, aur un ke liye, jo halák hote hain, Masíh kí khushbúí hain: 16 Baazon ke wáste maut kí bú hain jo kushinda hai, aur baazon ke liye hayát kí bú hain, jo zindagíbakhsh hai: pas in báton ke liye kaun láiq hai? 17 Ki ham aksar ke mánind Khudá kí báton men milauní nahín karte, balki ham ahl i safá, aur ahl i Iláh ke mánind Khudá ke huzúr men bolte hain.

III. BAB.

1 Kyá ham ne apní sifárish karwáná phir shurúa kiyá hai? aur kyá ham baazon kí tarah muhtáj hain, ki sifárishnáme tum pás láwen, yá tumháre sifárishnáme le jáwen? 2 Hamárá khatt, jo hamáre dilon par likhá hai, tum ho; aur use sáre ádmí jánte aur parhte hain. 3 Ki tum alániyatan Masíh ke khatt ho, jis ke ham hámil hain, aur wuh siyáhí se nahín, balki jíte Khudá kí Rúh se, aur patthar kí takhtíon par nahín, balki dil kí takhtíon par, jo gosht kí hain, raqam kiyá gayá hai. 4 Aur ham Masíh ke tufail se Khudá par aisá mutawakkil hain. 5 Na ki áp se is qábil hain, ki apne pás se íjád karke koí mazmún bándhen, balki hamárí qábilíyat Khudá se hai. 6 Aur us ne hamko yih liyáqat dí, ki ham naye ahd ke, na ki lafz ke, balki rúh ke khádim howen: ki lafz halák kartá hai, rúh jilátí hai. 7 Aur agar maut kí wuh khidmat, jo lafzí thí, aur pattharon par khodí gaí, itní hashmat ke sáth húí, ki baní Isráel Músá ke chihra par, basabab us hashmat ke, jo us ke chihra par thí, aur páedár na thí, nazar na kar sake: 8 To rúh kí khidmat ba taríq i aula kyúnkar hashmat ke sáth na hogí? 9 Aur agar ilzámdenewálí khidmat jalál hai: to sadáqat kí khidmat ká jalál ba taríq i aula kitná faráwán hogá? 10 Balki wuh, jo hashmatwálá thá, us kí nisbat, yaane us majd i gálib kí nisbat

majd hí na thí. 11 Aur agar maạdúm honewálí chíz hashmat ke sáth thí : to wuh,
jo qáim rahnewálí hai, ba taríq i aula hashmat ke sáth hai. 12 Iswáste ham wai-
sáhí ummed rakhke bahut beparwá bolte haiṉ ; 13 Aur ham Músá kí tarah nahíṉ
karte haiṉ, jis ne apne chihra par niqáb ḍálá, tá ki baní Isráel us bátil honewálí
bát kí gáyat ko na dekheṉ. 14 Lekin un ke fahm andhe honge, ki ab talak wuh
parda puráne ạhdnáme ke paṛhne meṉ námakshúf rahá, is wáste ki wuh parda
Masíh se faná hotá hai. 15 Par áj tak jab Músá kí paṛhí játí hai, to wuh parda
un ke dil par paṛá rahtá hai. 16 Lekin jab wuh Ḳhudáwand kí taraf phiregá,
tab wuh parda har taraf se uṭhá liyá jáegá. 17 Aur Ḳhudáwand wuhí rúh hai,
aur jaháṉ kahíṉ Ḳhudáwand kí rúh hai, wuhíṉ riháí hai. 18 Aur ham sab be
parda Ḳhudáwand ke ạks ko áíne meṉ dekhke us kí súrat ke bane játe haiṉ, aur
majd se majd par taraqqí karte haiṉ ; aur is liye ki Ḳhudáwand rúh hai, cháhiye
ki yúṉ hí ho.

IV. BAB.

1 So ham us ke rahm se yih mansab páke udás nahíṉ hote. 2 Aur ham ne
sharm ke poshída kámoṉ se kanára kiyá, aur dagábází kí chál nahíṉ chalte, aur na
Ḳhudá kí bát meṉ milauní karte haiṉ, balki rástí ko záhir karke har ek ádmí ke dil
meṉ Ḳhudá ke huzúr jagah karte haiṉ. 3 Aur hamárí ḳhushḳhabarí agar kisí par
poshída howe, to un híṉ par, jo halák hote haiṉ, poshída hai : 4 Ki is jahán ke
Maạbúd ne un ke fahmoṉ ko, jo beímán haiṉ, andhá kar diyá hai, tá na howe, ki
roshní ḳhushḳhabarí kí, jo hashmat i Masíh ko, jo Ḳhudá kí súrat hai, záhir kartí
hai, un par paṛe. 5 Ki ham na apní, balki Masíh Yusúạ Ḳhudáwand kí manádí
karte haiṉ, aur ham áp to Yusúạ ke liye tumháre naukar haiṉ. 6 Kyúnki Ḳhudá
ne, jis ne hukm kiyá, ki táríkí se roshní chamke, hamáre diloṉ ko roshan kiyá, tá
ki ham Ḳhudá ke us majd ká, jo Yusúạ Masíh ke chihra meṉ hai, núr i maạrifat
baḳhsheṉ. 7 Par hamárá yih ḳhazána sadaf ke básanoṉ meṉ rahtá hai, tá ki qudrat
kí buzurgí Ḳhudá kí, na ki hamárí maạlúm howe. 8 Aur ham to har taraf se ranj
meṉ hai, lekin shikanja meṉ nahíṉ paṛe ; hairán haiṉ, par láchár nahíṉ haiṉ. 9
Satáe játe haiṉ, par akele nahíṉ chhoṛe gae ; giráe játe haiṉ, par halák nahíṉ húe.
10 Ki ham Ḳhudáwand Yusúạ kí wafát ko apne badan meṉ liye phirte haiṉ, tá ki
Yusúạ kí zindagí bhí hamáre jism meṉ záhir howe. 11 Ki ham jíte jí Yusúạ
kí ḳhatir maut ke hawála kiye játe haiṉ, tá ki Yusúạ kí zindagí bhí hamáre faná-
honewále jism meṉ záhir howe. 12 Pas maut ká ham meṉ, aur zindagí ká tum
meṉ asar hotá hai. 13 Par is sabab, ki rúh i ímán ham meṉ hai, jaisá likhá hai,
ki Maiṉ ímán láyá, aur is liye bolá : ham ímán láe, aur isí wáste bolte haiṉ. 14
Ki ham jánte haiṉ, ki jis ne Ḳhudáwand Yusúạ ko jiláyá, so ham ko bhí Yusúạ
ke sabab se jiláwegá, aur tumháre sáth apne huzúr házir karegá. 15 Kyúnki sárí
chízeṉ tumháre hí wáste haiṉ, tá ki niạmat wáfir hoke bahutoṉ kí shukrguzárí se
Ḳhudá ke majd kí ziyadatí ká sabab howe. 16 Isliye ham udás nahíṉ hote haiṉ,
par agarchi hamárí záhirí insániyat faná hotí hai, lekin bátiní roz ba roz nayí hotí
hai. 17 Ki hamáre hál ká halká ranj niháyat faráwání se majd ke abadí bojh ko
hamáre liye paidá kartá rahtá hai. 18 Aur ham na un chízoṉ par, jo dekhne meṉ
átí haiṉ, balki un chízoṉ par, jo dekhne meṉ nahíṉ átíṉ, nazar karte haiṉ ; kyúnki

jo chízeṇ dekhne meṇ átí haiṇ, chand roza haiṇ, aur we, jo dekhne meṇ nahíṇ
átíṇ, abadí haiṇ.

V. BAB.

1 Ham jánte haiṇ, ki agar hamárí sukúnat ká khákí makán ujar jáwe, to ham
ek imárat Khudá se páwenge; wuh ek maskan hai, jo háthoṇ se nahíṇ baná, aur
abadí hai, ásmán par hai. 2 Kyúnki ham is meṇ rahkar áheṇ khínchte haiṇ, aur
árzúmand haiṇ, ki apne maskan i ásmání ko pahineṇ; 3 Agar ham nange nahíṇ,
balki mulabbas páe jáenge. 4 Ki ham to, jab tak is maskan meṇ haiṇ, bojh se
dabke áh khínchte haiṇ; lekin nahíṇ cháhte haiṇ, ki utáreṇ, balki cháhte haiṇ, ki
mulabbas hoṇ, tá ki hayát faná ko nigal jáe. 5 Aur jis ne ham ko us ke liye
árásta kiyá, us ne yaạne Khudá ne ham ko rúh peshgí dí. 6 Isliye ham hamesha
mutamaiyan haiṇ, aur jánte haiṇ, ki jab tak ham badan ke watan meṇ rahte haiṇ,
safar karke Khudáwand se dúr paṛe haiṇ. 7 Ki ham ímán se, na ki bíráí se auqát
basar karte haiṇ. 8 Hamárí khátir jamạ hai, aur ham beshtar cháhte haiṇ, ki
badan se ajnabí, aur Khudáwand ke hamwatan howeṇ. 9 Iswáste ham is izzat ke
tálib haiṇ, ki ham, kyá des meṇ, aur kyá pardes meṇ, us ko bháweṇ. 10 Kyúnki
ham sab ko zurúr hai, ki Masíh kí masnad i ạdálat ke áge házir howeṇ, tá ki har
ek muwáfiq us ke, jo us ne kiyá, kyá bhalá kyá burá, apne badan ke kiye ko páe.
11 Iswáste ham Khudáwand ke qahr ko jánkar ádmíoṇ ko samjháte haiṇ, aur
Khudá ham ko pahchántá hai, aur ummedwár húṇ, ki tumháre dil bhí ham ko
pahcháneṇ. 12 Ki ham phir apní sifárish tum se nahíṇ karte haiṇ, par tumheṇ
jagah dete haiṇ, ki tum hamáre sabab se fakhr karo, tá ki tum unko, jo záhir par
fakhr karte haiṇ, aur bátin par nahíṇ, jawáb de sako. 13 Kyúnki agar ham be-
khud haiṇ, to Khudá ke wáste haiṇ; aur agar hoshiyár haiṇ, to tumháre wáste
haiṇ. 14 Ki Masíh kí mahabbat hamko khínchtí hai, kyúnki ham yih samjhe, ki
jab ek sab ke wáste múá, to sab murda ṭhahare. 15 Aur wuh sab ke wáste múá,
tá ki jo jíte haiṇ, so na apne liye, balki us ke liye, jo un ke liye múá, aur phir
uṭhá, áge chalke jíweṇ. 16 Iswáste ham ab se kisí ko jismání shináḳht se nahíṇ
pahchánte haiṇ; aur agarchi ham ne Masíh ko bhí jismání shináḳht se pahchána
hai, par ab áge ko us wazạ se na pahchánenge. 17 Pas agar koí Masíh meṇ hai,
to wuh nayá makhlúq hai; purání chízeṇ guzar gaíṇ, dekho sárí chízeṇ nayí húíṇ.
18 Aur ye sárí chízeṇ Khudá se haiṇ, jis ne Yusúạ Masíh ke ba sabab ham ko
áp se milá liyá, aur miláp karwáne kí khidmat hameṇ dí: 19 Yaạne Khudá ne
Masíh ke sabab dunyá ko yúṇ milá liyá, ki us ne us kí taqsíroṇ ko hisáb na kiyá,
aur miláp ká mazmún ham meṇ rakhá. 20 Is liye ham Masíh kí elchígarí karte
haiṇ, goyá ki Khudá hamáre wasíle se targíb kartá hai: so ham Masíh kí taraf
se minnat karte haiṇ, ki tum Khudá se mil jáo. 21 Kyúnki us ne us ko, jo gunáh
se wáqif na thá, hamáre badal gunáh ṭhaharáyá, tá ki ham us ke sabab se sadáqat
i Iláhí baneṇ.

VI. BAB.

1 Aur ham báham hamkhidmat hokar tum se iltimás karte haiṇ, ki tum Khudá

kí niạmat ko ạbas na jáno. 2 Ki wuh kahtá hai, ki Maiṇ ne razámandí ke mausim
meṇ terí suní, aur naját ke din terí kumak kí : dekho, ki razámandí ká mausim
yih hai ; aur dekho, ki naját ká din yih hai. 3 Aur ham kisí ke ṭhokar kháne ke
báis nahíṇ hote, tá ki wuh ḳhidmat dokhí na jáe ; 4 Balki áp ko har hál meṇ
aise sábit karte haiṇ, jaise Ḳhudá ke ḳhádim hote haiṇ, yaạne bahut tahammul
meṇ, dukhoṇ meṇ, ihtiyájoṇ meṇ, tangíoṇ meṇ, 5 Koṛe kháne meṇ, qaid hone
meṇ, hangámoṇ meṇ, mihnatoṇ meṇ, bedáríoṇ meṇ, fáqoṇ meṇ, 6 Pákízagí meṇ,
tamíz meṇ, sabr meṇ, mihrbání meṇ, Rúh i Quds meṇ, beriyá mahabbat meṇ,
7 Kalám i haqq meṇ, Ḳhudá kí qudrat meṇ, sadáqat ke hathyároṇ se jo dahne
báyeṇ háth meṇ haiṇ, 8 Izzat aur behurmatí se, badnámí aur neknámí se ; 9
Ham jhúṭhe ke mánínd haiṇ, par sache haiṇ, gumnám ke mánind haiṇ, par ḳhúb
mashhúr haiṇ, murde ke mánind haiṇ, par dekho ham jíte haiṇ, maurid i sazá ke
mánind haiṇ, par múe nahíṇ, 10 Gamgín ke mánind haiṇ, par hamesha ḳhushnúd
haiṇ, kangál ke mánind haiṇ, par bahuteroṇ ko daulatmand karte haiṇ, nádár ke
mánind haiṇ, par sárí chízoṇ ke málik haiṇ.

11 Ai Karintío, hamárí zabán tumhárí taraf khulí, hamárá dil kusháda hai.
12 Tum hamáre sabab tang nahíṇ ho, par apne hí bátinoṇ se tang ho. 13 Aur
us kí mukáfát meṇ tum se jaisá farzandoṇ se kahtá húṇ, tum bhí kusháda dil
raho.

14 Aur beímánoṇ ke sáth barábar hoke ek júe meṇ mat jute jáo : ki rástí aur
nárástí meṇ kaun sí sharákat hai ? aur roshní ko táríkí se kaun sá mel hai ? 15
Aur Masíh ko Biliyaạl ke sáth kaun sí hamáwází hai ? aur ímándár ká beímán ke
sáth kyá hissa hai ? 16 Aur Ḳhudá kí haikal ko butoṇ se kaun sí muwáfaqat hai ?
Tum to jíte Ḳhudá ke haikal ho ; chunánchi Ḳhudá ne kahá hai, ki Maiṇ un meṇ
rahúngá, aur un meṇ chalúngá, aur maiṇ un ká Ḳhudá húngá, aur we mere log
honge. 17 Iswáste Ḳhudáwand yih kahtá hai, ki Tum un ke darmiyán se nikal
áo, aur judá ho, aur nápák chíz ko mat chhúo, aur maiṇ tumko qabúl karúngá.
18 Aur maiṇ tumhárá Báp húngá, aur tum mere beṭe beṭíáṇ hoge ; yih Ḳhudá-
wand i Qadír ká irshád hai.

VII. BAB.

1 Pas, ai ạzízo, ham ko lázim hai, ki azbas ki us ne ye waạde ham se kiye,
apne taíṇ har nau kí najásat i jismí aur rúhí se pák karke ḳhudátarsí se tahárat
ko kámil kareṇ.

2 Ham ko qabúl karo. Ham ne kisí par zulm nahíṇ kiyá, kisí ko ḳharáb nahíṇ
kiyá, kisí ká kuchh chhín nahíṇ liyá. 3 Maiṇ us níyat se nahíṇ kahtá húṇ, ki
ilzám dúṇ : maiṇ to áge hí kah chuká húṇ, ki tum hamáre diloṇ meṇ ho yaháṇ tak
ki ham cháhte haiṇ, tumháre hí sáth jíeṇ aur mareṇ. 4 Maiṇ kamál beḳhauf o
ḳhatar tumhárá zikr kartá húṇ, aur tumháre sabab se kamál faḳhr kartá húṇ,
tasallí se bhará húí húṇ, maiṇ sab musíbatoṇ meṇ, jo ham par haiṇ, surur se
labálab hoke bah chalá húṇ. 5 Jab ham Makidúniyá meṇ áe, hamáre jism ko
aslan árám na thá, balki ham har taraf se dukh páte the, báhar jhagṛe, andar
dhaṛke. 6 Lekin Ḳhudá ne, jo bechároṇ ko dilásá detá hai, Títus ke á pahunchne

se hameṉ tasallí bakhshí. 7 Aur na faqat usí ke á jáne se, balki us dilásá se bhí,
jo us ne tumháre bích rahke páyá, doharí tasallí bakhshí: ki us ne tumháre shauq,
aur tumhárí zárí, aur tumhárí sargarmí ko, jo merí bábat thí, hamáre áge bayán
kiyá, yaháṉ tak ki maiṉ zíyádatar khush húá. 8 Aur agarchi maiṉ kuchh tum ko
likhke tumháre gam ká báis húá: so agar maiṉ áge pashemán thá, ab nahíṉ húṉ:
ki dekhtá húṉ, tum us náma se thoṛí muddat tak to magmúm ho rahe. 9 Lekin
ab maiṉ khush húá húṉ, na is wáste, ki tum magmúm húe; par is wáste, ki
tumháre gam ká anjám tauba húá; kyúnki tum Khudá ke liye magmúm húe: so
tum ne ham se kuchh zarar na páyá. 10 Ki gam i Iláhí ká anjám aisáhí tauba
hai, jo naját tak pahunchátá hai, jis se koí pashemání nahíṉ khínchtá; par gam i
dunyá ká anjám maut hotá hai. 11 Dekho ki tumháre gam ne, jo Khudá ke liye
thá, tum meṉ kyá hí chálákí, kyá kí maazarat, kyá hí infiál, kyá khafagí, kyá hí
dahshat, kyá hí ishq, kyá hí sargarmí, kyá hí qúwat i intiqámiya paidá kí; aur tum
ne bakhúbí sábit kiyá, ki tum us bát meṉ álúda nahíṉ ho. 12 Garaz agarchi maiṉ
ne tumheṉ likhá, par maiṉ ne na us zálim kí, aur na us mazlúm kí khátir se, balki
is liye likhá, ki hamárá taraddud, jo tumháre liye hai, Khudá ke huzúr tum par
záhir howe. 13 Isí liye ham ne tumhárí tasallí se tasallí pái, aur Títus kí khushí
se bahut ziyáda khush húe, ki us kí rúh ne tum sabhoṉ se ráhat páí. 14 Aur agar
maiṉ ne us ke sámhne tumháre basabab kuchh fakhr kiyá, to sharminda nahíṉ, par
jaisá sárí báteṉ, jo ham ne tum se kahíṉ, sach haiṉ, waisá hí hamárá fakhr,
jo Títus ke sámhne thá, haqq hai. 15 Aur us kí dilí shafqat tum par ziyádatar
hai, ki us ko tum sab kí farmánbardárí yád hai, ki tum ne ḍarke aur thartharáke
use qabúl kiyá. 16 Maiṉ khush húṉ, ki har ek bát meṉ tum se merí khátir jama
hai.

VIII. BÁB.

1 Aur, ai bháío, ham Khudá ke us fazl kí, jo Makidúniyá kí Jamáaton par kiyá
gayá hai, tum ko ittitáa dete haiṉ, 2 Ki tangí kí baṛí ázmáish meṉ un kí khushí
i faráwán ne aur un ke iflás i kámil ne un kí sakháwat kí kasrat ko ziyáda záhir
kiyá. 3 Kyúnki maiṉ yih gawáhí detá húṉ, ki unhoṉ ne tá maqdúr, balki maqdúr
se ziyáda az khud khairát kí. 4 Aur unhoṉ ne bahutsá iltimás karke cháhá, ki
ham pák logoṉ kí madad ke liye yih bakhshish aur khairát leweṉ. 5 Aur jitná
ham ummedwár the, unhoṉ ne itná na kiyá, balki apne taíṉ pahle Khudáwand ke,
aur Khudá kí marzí se hamáre supurd kiyá. 6 Is wáste ham ne Títus se yih
iltimás kiyá, ki jaisá us ne shurúa kiyá thá, tumhárí khairát ko kámil kare. 7 Aur
jaisá tumhárí har ek bát, yaane ímán, aur goyáí, aur pahchán, aur jihd i shadíd, aur
wuh mahabbat, jo tumheṉ ham se hai, kámil hai, waisáhí tumhárí wuh niamat bhí
kámil ho. 8 Aur maiṉ kuchh hukm nahíṉ kartá, par dúsroṉ ko chálák dekhkar
aur is liye ki tumhárá sidq i mahabbat záhir ho jáe, aisá boltá húṉ. 9 Ki tum
hamáre Khudáwand Yusúa Masíh ke fazl ko jánte ho: wuh daulatmand thá, aur
tumháre wáste muflis húá, táki tum us kí muflisí se daulatmand ho jáo. 10 Aur
maiṉ is bát meṉ saláh detá húṉ: kyúnki yih tumháre wáste munásib hai, ki tum
ne na faqat yih kám karná shurúa kiyá, balki ek baras áge se us ke karne ká iráda
kiyá. 11 Pas ab kám ko bhí tum tamám karo, tá jis muwáfiq tumheṉ iráda

karne meṉ shitábí thí, waisá hí maqdúr ke muwáfiq tamámí bhí howe. 12 Kyúnki
agar níyat pahle howe, to ádmí muwáfiq apní qadr i daulat ke, na muwáfiq us
daulat ke, jo us kí nahíṉ, maqbúl hogá. 13 Aur yih merá matlab nahíṉ, ki dúsroṉ
ke liye ásání, aur tumháre liye dushwárí howe; 14 Par yih ki sab barábarí ke taur
par howe, táki is waqt tumhárí ziyádatí un kí kamtí ko púrá kare, aur un kí
ziyádatí tumhárí kamtí ko: tá barábarí ho jáe. 15 Chunánchi yih likhá hai, ki
Jis ne bahut jamạ kiyá thá, kuchh ziyáda na páyá, aur us ká, jis ne kam jamạ kiyá
thá, kam na húá. 16 Ab Ḳhudá ká shukr, ki jis ne tumháre liye is jidd o jihd ko
Títus ke dil meṉ ḍálá. 17 Ki us ne us daạwat ko to qabúl kiyá, lekin bahut chálák
hokar áp apne iḳhtiyár se tum pás nikal gayá. 18 Aur ham ne us ke sáth us
bháí ko bhejá, jis kí taạríf ḳhushḳhabarí ke liye sárí Jamáạtoṉ meṉ hai. 19 Aur
itná hí faqat nahíṉ, balki wuh Jamáạtoṉ ká barguzída bhí húá hai, ki hamárá
hamsafar hoke yih baḳhshish sáth le jáe; ki us baḳhshish ke liye ham ḳhádim
haiṉ, táki ek Ḳhudáwand kí sitáish kí jáe, aur tumhárí chálákí záhir howe. 20 Ki
ham ne yih peshbíní kí, ki koí is ḳhairát i faráwán meṉ, jis ke ham ḳhádim haiṉ,
ham ko muttaham na kare. 21 Is liye ki jo bát na sirf Ḳhudáwand ke áge, balki
ádmíoṉ ke bhí áge bhalí hai, ham us ke liye dúrandeshí karte haiṉ. 22 Aur ham
ne un ke sáth apne us bháí ko bhejá, jise ham ne bahutsí bátoṉ meṉ bárhá
ázmákar chálák páyá; par ab us kámil iạtiqád ke sabab se, jo us ká tum par hai,
ziyádatar chálák páyá. 23 Báqí Títus merá sharík, aur tumháre wáste merá ham-
ḳhidmat hai; aur hamáre bháí jo haiṉ, so Jamáạtoṉ ke rasúl aur Masíh ke jalál
haiṉ. 24 Is wáste tum apní mahabbat ko, aur hamáre us faḳhr ko, jo tumháre
sabab húá hai, un par, aur Jamáạtoṉ par sábit karo.

IX. BÁB.

1 Pas us ḳhidmat kí bábat, jo muqaddas logoṉ ke wáste hai, merá likhná tumko
záid hai. 2 Kyúnki maiṉ tumhárí himmat ko jántá húṉ; aur yihí báis hai, jo
maiṉ Makidúníoṉ ke áge tumháre sabab se yih faḳhr kartá húṉ, ki mulk i Aḳhaiyá
ek baras ke áge ḳhairát dene par taiyár thá, aur tumhárí sargarmí ne bahutoṉ ko
tahrík kiyá. 3 Lekin maiṉ ne bháíoṉ ko bhejá, tá ki hamárá wuh tafaḳhur, jo us
bát meṉ tum se thá, játá na rahe; tá ki jaisá maiṉ ne kahá hai, tum taiyár ho raho;
4 Aur kahíṉ aisá na howe, ki agar Makidúní log mere sáth áweṉ, aur tumheṉ
nátaiyár páweṉ, to ham nahíṉ kahte, ki tum, balki ham us faḳhr par iạtimád karne
se sharminda howeṉ. 5 Iswáste maiṉ bháíoṉ se yih iltimás karní zurúr samjhá,
ki we tum pás pahle jáweṉ, aur tumhárí zakát i mauúd ko muhaiyá kar rakheṉ,
tá ki wuh baḳhshish i ázádána, na ki mál i baḳhíl kí tarah maujúd rahe. 6 Par
yih maạlúm rahe, ki jo thoṛá botá hai, thoṛá káṭegá, aur jo ifrát se botá hai, ifrát
se káṭegá. 7 Aur har ek, jo kuchh kare, apne dil kí ḳhwáhish se kare, na ki gam
se, yá zurúrat se; kyúnki Ḳhudá usí ko, jo ḳhushí se detá hai, piyár kartá hai.
8 Aur Ḳhudá tum ko har tarah kí niạmat i faráwán de saktá hai, tá ki tum har bát
meṉ hamesha kamál qábil hoke har nau kí nekokárí se maạmúr ho jáo. 9 Chu-
nánchi likhá hai, ki Us ne khindáyá hai, us ne miskínoṉ ko diyá hai: us kí sadá-
qat abad tak báqí hai. 10 Ab jo bone ke liye tuḳhm, aur kháne ko roṭí baḳhshtá

hai, so tum ko bíj bakhshe, aur tumháre bíjoŋ meŋ, jo boe gae haiŋ, barakat
bakhshe, aur tumhárí sadáqat ká hásil barháwe : 11 Tá ki tum har ek bát meŋ
ganí hoke kamál faizrasán ho, ki aise faiz ke sabab hamáre wasíle se Khudá kí
shukrguzárí hotí hai. 12 Kyúnki us hadiya kí khidmat na sirf muqaddasoŋ kí
kamtíoŋ ko púrá kartí hai, balki bahutoŋ ke wasíle se Khudá ke wáste shukrguzá-
ríoŋ meŋ bhí faráwání bakhshtí hai. 13 Iswáste ki we us khidmat kí sanad se is
liye Khudá kí saná karenge, ki tum mutahammid hoke Masíh kí bashárat ke
mutíạ ho, aur bahut ikhlás se un ke aur sab ke sharík ho. 14 Aur we Khudá ke
us fazl i afzal ke sabab se, jo tum par hai, tumháre liye baṛe shauq se duá máng-
enge. 15 Ab Khudá ká, us kí us bakhshish ke liye, jo bayán se báhar hai, shukr
hai.

X. BÁB.

1 Aur maiŋ Páúl, jo tumháre huzúr tum meŋ haqír, aur gaibat meŋ tum par
diler húŋ, Masíh kí farotaní aur tahammul ká wásta deke tum se ạrz kartá húŋ,
2 Aur yih cháhtá húŋ, ki maiŋ házir hoke un par, jin ke nazdík hamárí rawish
jismání hai, wuh dilerí, jo maiŋ kiyá cháhtá húŋ, na karúŋ. 3 Kyúnki ham agar-
chi jism liye húe chalte haiŋ, par jism kí wazạ par laṛte nahíŋ haiŋ. 4 Isliye ki
hamáre laṛáí ke hathyár jismání nahíŋ, par Khudá ke sabab qalạoŋ ke ḍhá dene
par qádir haiŋ. 5 Ki ham tasauwuroŋ ko, aur har ek bulandí ko, jo khudáshinásí
kí mukhálafat se áp ko bálá kartí hai, girá dete haiŋ, aur har ek khiyál ko asír
karke Masíh ká farmánbardár karte haiŋ. 6 Aur ham mustạidd haiŋ, ki jab tum-
hárí farmánbardárí hadd ko pahunch jáe, to ham har nau kí náfarmánbardárí ká
intiqám leweŋ. 7 Tum záhir kí namúd par to nazar karo : agar kisí ko us ká yaqín
hai, ki wuh áp Masíh ká hai, to wuh yih bhí áp se gaur kare, ki jaisá wuh Masíh
ká hai, ham bhí Masíh ke haiŋ. 8 Ki agar maiŋ us mukhtárí ke sabab, jo Khudá-
wand ne taạmír ke wáste, na tumháre ḍhá dene ko hameŋ dí hai, kuchh ziyáda
fakhr karúŋ, sharminda na hoúngá. 9 Aur maiŋ yih kahtá húŋ, na howe, ki maiŋ
aisá záhir hoúŋ, ki náme likhke tumheŋ ḍarátá húŋ. 10 Kyúnki koí kahtá hai,
ki us ke náme bhárí aur zoráwar haiŋ, par us kí súrat i jismí kamzor, aur bol chál
nikammí hai. 11 So kahnewálá samajh rakhe, ki jaise gaibat meŋ hamáre mak-
túbí aqwál haiŋ, waise hí, jab ham házir honge, hamáre fiạl bhí honge. 12 Kyún-
ki hamárí yih juraat nahíŋ, ki ham apne taíŋ un meŋ shumár kareŋ, yá un se
muqábala kareŋ, jo apní taạríf karte haiŋ ; lekin we áp se apní paimáish karke aur
áp se apná muqábala karke nádán ṭhaharte haiŋ. 13 Par ham paimána se báhar
jáke fakhr na karenge, balki jis qánún kí paimáish Khudá ne hameŋ bánṭ dí, jo
tum tak pahunchtí hai, ham usí ke muwáfiq fakhr karenge. 14 Aur ham tum
tak na áke fakhr karne meŋ hadd se báhar haiŋ ? So nahíŋ, balki ham tum tak
bhí Masíh kí khushkhabarí ko le pahunche haiŋ. 15 Aur ham paimáne ke báhar
jákar dúsroŋ kí mihnatoŋ se fakhr nahíŋ karte, par ummedwár haiŋ, ki tumháre
ímán ke baṛhne se ham apne qánún ke mutábiq tumháre wasíle se yaháŋ tak baṛh-
enge, 16 Ki tumhárí sarhadd ke us pár jáke khushkhabarí pahuncháweŋ, aur yih
nahíŋ, ki ham dúsroŋ ke qánún par, jaháŋ sab taiyár hai, jákar fakhr kareŋ. 17

Pas jo fakhr kartá hai, so Khudáwand se fakhr kare. 18 Kyúnki na wuh, jo apní
sitáish kartá hai, par wuh, jis kí sitáish Khudáwand kartá hai, maqbúl hai.

XI. BÁB.

1 Kásh tum zarra merí bewuqúfí kí bardásht karo! Aur tum to merí bardásht
karte ho. 2 Mujhe tumháre liye ba shiddat rashk átá hai: kyúnki maiŋ ne tum-
heŋ sanwárá, tá ki maiŋ tumko pákdáman kunwárí kí mánind ek hí shauhar ke
pás yaane Masíh ke pás házir karúŋ. 3 Par maiŋ dartá húŋ, kahíŋ aisá na howe,
ki jaisá sámp ne apní dagábází se Hawá ko thagá, aise hí tumháre man bhí us
ikhlás se, jo tumheŋ Masíh par hai, bigar jáeŋ. 4 Ki agar koí ákar dúsre Yusúa
kí, jis ki ham ne manádí nahíŋ kí, kartá, yá agar tum koí aur rúh, jise tum ne na
páyá, páte, yá dúsrí bashárat, jis ke tum shinawá na húe, sunte: to tum us kí
bardásht bakhushí karte. 5 Ki maiŋ apne taíŋ bare rasúloŋ se kamtar nahíŋ
bújhtá húŋ. 6 Kyúnki agar merí bol chál awámm kí sí hai, par merí dánist un
kí sí nahíŋ; lekin ham to har ek bát meŋ tumháre nazdík sab meŋ mashhúr húe
haiŋ. 7 Maiŋ ne, jo apne taíŋ farotan kiyá, tá ki tum buland ho, kyá maiŋ ne
gunáh kiyá, ki maiŋ ne tumheŋ Khudá kí khushkhabarí muft dí? 8 Aur maiŋ
ne to dúsrí Jamáatoŋ ko lút liyá, ki maiŋ ne tumhárí khidmat ke liye un se
muzd liyá. 9 Aur maiŋ tumháre pás házir rahkar jad muhtáj húá, tadbhí kisí
ká bár i khátir na húá; kyúnki mere ihtiyáj ko un bháíoŋ ne, jo Makidúniyá se áe
the, dafa kiyá; aur har ek bát meŋ maiŋ tum par bár hone se báz rahá, aur báz
rahúngá. 10 Masíh kí us sachái kí, jo mujh meŋ hai, qasam, ki wuh tafákhur
Akhaiyá ke iqlímoŋ meŋ mujh se judá na hogá. 11 Kis wáste? Kyá is wáste ki
maiŋ tum se mahabbat nahíŋ rakhtá? Khudá ko maalúm hai. 12 Par maiŋ jo
kartá húŋ, so hí kartá rahúngá; ki maiŋ un ko, jo qábú dhúndhte haiŋ, qábú páne
na dúŋ, tá ki jis bát meŋ we fakhr karte haiŋ, aise jaise ham haiŋ, páe jáeŋ. 13
Kyúnki aise log jhúthe rasúl, aur dagábáz kárkun haiŋ; aur we apní súratoŋ
ko Masíh ke rasúloŋ se mubaddal karte haiŋ. 14 Aur taajjub nahíŋ, ki Shaitán
bhí apní súrat ko núr ke firishta se mubaddal kartá hai. 15 Iswáste agar us ke
khádim bhí apní súratoŋ ko Sadáqat ke khádimoŋ kí súratoŋ se mubaddal kareŋ,
to kuchh yih barí bát nahíŋ; par un ká anjám un ke kámoŋ ke muwáfiq hogá.

16 Aur phir maiŋ yih kahtá húŋ, ki koí mujhe bewuqúf na samjhe; aur
nahíŋ, to mujhe bewuqúf jánkar qabúl karo, ki maiŋ bhí zarra fakhr karúŋ.
17 Jo kuchh ki maiŋ fakhr ke istiqlál se kahtá húŋ, so Khudáwand kí taraf se
nahíŋ, balki bewuqúfí se kahtá húŋ. 18 Azbas ki bahut se jismání tarah
par fakhr karte haiŋ, maiŋ bhí fakhr karúngá. 19 Kyúnki tum áp dánish-
mand hokar bewuqúfoŋ kí bardásht bakhushí karte ho. 20 Is liye ki jab
koí tumheŋ banda kartá hai, yá jab koí tumheŋ nigaltá hai, yá jab koí
tum se kuchh letá hai, yá jab koí áp ko buland kartá hai, yá jab koí tumháre
munh par thaperá mártá hai, to tum bardásht karte ho. 21 Aur goyá is
wáste, ki ham bhí kamzor haiŋ, maiŋ zalíl báteŋ boltá húŋ, par jis bát meŋ koí jarí
hai, to maiŋ bewuqúfí se yih kahtá húŋ, ki maiŋ bhí us meŋ jarí húŋ. 22 Kyá we
Ibrání haiŋ? to maiŋ bhí húŋ; yá Isráelí haiŋ? to maiŋ bhí húŋ; yá Abirahám
kí nasl se haiŋ? to maiŋ bhí húŋ; 23 Yá Masíh ke khádim haiŋ, to maiŋ nádání

se kahtá húṉ, ki maiṉ ziyádatar húṉ, yaạne mihnatoṉ meṉ ziyáda, aur koṛe kháne
meṉ hadd se ziyáda, aur qaidoṉ meṉ beshtar, aur mautoṉ meṉ aksar. 24 Aur
maiṉ ne pánch bár har dafạ Yahúdíoṉ ke ek kam chális koṛe kháe. 25 Aur tín
bár chhaṛíoṉ se már kháí, aur ek dafạ pattharoṉ kí már kháí, aur tín martaba merí
náo toṛí gaí, aur ek rát din daryá meṉ káṭá; 26 Aur maiṉ safaroṉ meṉ bahut,
aur nadíoṉ ke ḳhatroṉ meṉ, aur choroṉ ke ḳhatroṉ meṉ, aur apní ummat se
ḳhatroṉ meṉ, aur aqwám se ḳhatroṉ meṉ, aur shahr ke bích ḳhatroṉ meṉ, aur
bayábán ke ḳhatroṉ meṉ, aur samundar ke bích ḳhatroṉ meṉ, aur daroġgo bháíoṉ
ke bích ḳhatroṉ meṉ rahá húṉ; 27 Mihnat aur mashaqqat meṉ, bárhá bedáríoṉ
meṉ, bhúkh aur piyás meṉ, aksar bár fáqakashíoṉ meṉ, sardí aur uryání meṉ bhí
rahá húṉ. 28 In báharwálí chízoṉ ke siwá sárí Jamáạtoṉ kí fikr mujh ko har roz
dabátí hai. 29 Kaun kamzor hai, ki maiṉ kamzor nahíṉ? aur kaun bezár hotá
hai, ki maiṉ nahíṉ jaltá? 30 Agar faḳhr kiyá cháhiye, to maiṉ apní kamzoríoṉ par
faḳhr karúngá. 31 Ḳhudá, hamáre Ḳhudáwand Yusúạ Masíh ká Báp, jo abad
tak mamdúh hai, jántá hai, ki maiṉ jhúṭh nahíṉ boltá. 32 Aur Dimishq meṉ us
hákim ne, jo bádsháh Aretas kí taraf se thá, us iráda se, ki mujhe pakaṛ le,
Dimishqíoṉ ke shahr par chaukí biṭhláí. 33 Tab maiṉ khiṛkí kí ráh se ṭhokrí
meṉ díwár par se laṭká diyá gayá, aur us ke háthoṉ se bach niklá.

XII. BAB.

1 Beshubha mujhe láiq nahíṉ, ki apná faḳhr karúṉ, ki maiṉ Ḳhudáwand ke
musháhadát aur mukáshafát ko bayán kiyá cháhtá húṉ. 2 Maiṉ jántá húṉ, ki ek
ádmí Masíh meṉ hoke, chaudah baras guzre honge, yá to badan ke sáth, ki mujhe
us ká ilm nahíṉ, yá bagair badan ke, ki mujhe us ká bhí ilm nahíṉ, par Ḳhudá ko
maạlúm hai, tísre ásmán tak nágáh pahuncháyá gayá. 3 Aur maiṉ jántá húṉ, ki
wuh ádmí, yá badan ke sáth, yá badan ke bagair, ki mujhe maạlúm nahíṉ, par Ḳhudá
ko maạlúm hai, 4 Firdaus tak nágáh pahuncháyá gayá, aur us ne we báteṉ suníṉ,
jo kahne kí nahíṉ, aur jin ko bolná bashar ká maqdúr nahíṉ. 5 Aise hí ádmí par
maiṉ faḳhr karúngá; par maiṉ áp par siwá us ke, ki apní kamzoríoṉ par faḳhr
karúṉ, faḳhr na karúngá. 6 Ki agar maiṉ faḳhr kiyá cháhtá, to maiṉ bewuqúf na
bantá, is liye ki maiṉ sach boltá; par maiṉ áp ko báz rakhtá húṉ, tá na howe, ki
koí mujhe us se, jaisá mujhe dekhtá hai, yá jaisá mere haqq meṉ suntá hai, bálá
jáne. 7 Aur táki maiṉ musháhadát kí taạllí se magrúr na banúṉ, mere jism meṉ
káṉṭá, jo Shaitán ká paik hai, ki mujhe ghúse máre, rakhá gayá, táki maiṉ magrúr
na hone páúṉ. 8 Aur us ke liye maiṉ ne Ḳhudáwand se tín bár iltimás kiyá, ki
yih mujh meṉ se dúr ho jáwe; 9 Par us ne yih mujh se kahá, ki Merí niạmat
hí tujhe káfí hai: kyúnki merá zor kamzorí meṉ mukammal hotá hai. 10 Is wáste
maiṉ apní kamzoríoṉ par faḳhr karná bahut ḳhushí se pasand kartá húṉ, táki
Masíh ká zor mujh par sáya ḍále. 11 So maiṉ Masíh ke wáste kamzoríoṉ meṉ,
aur malámatoṉ, aur darmándagíoṉ meṉ, aur azíyatoṉ meṉ, aur tangíoṉ meṉ rází
húṉ, ki jab maiṉ kamzor húṉ, tab hí zoráwar húṉ. Maiṉ faḳhr karne se bewuqúf
baná húṉ; par maiṉ ne tum se majbúr hoke kiyá; kyúnki cháhtá thá, ki tum merí
sitáish karte, is liye ki maiṉ bahut baṛe rasúloṉ se kuchh kamtar nahíṉ húṉ,

agarchi náchíz húṇ. 12 Aur rasúl hone kí dalíleṇ kamál tahammul se, aur
muạjizoṇ se, aur ạjáib o garáib ke sabab se tumháre bích roshan húíṇ. 13 Tum
kaun sí bát meṇ dúsrí Jamáạtoṇ se kamtar the, siwá us ke, ki maiṇ tumhárá bár i
ḳhátir na thá: tum merí yih beinsáfí muáf karo. 14 Dekho, ki maiṇ phir tísre bár
tumháre pás áne par taiyár húṇ, par phir bhí tum par bár na hoúngá; kyúnki maiṇ
na tumhárá kuchh, balki tumhíṇ ko ḍhúnḍhtá húṇ: is liye ki cháhiye ki má báp
farzandoṇ ke liye, na ki farzand má báp ke liye jamạ kareṇ. 15 Aur maiṇ tumhárí
jánoṇ ke wáste bahut ḳhushí se ḳharch karúngá, aur ḳharch ho jáúngá, agarchi
jitná ziyáda piyár kartá húṇ, itná hí kamtar piyárá húṇ. 16 Par farz kiyá? ki
maiṇ tumhárá bár i ḳhátir na thá. Lekin sháyad maiṇ puḳhtakárí se tumheṇ fareb
karke phasáyá? 17 Jinheṇ maiṇ ne tum pás bhejá, un meṇ se kisí ke wasíle se
kuchh tum se nafạ páyá? Maiṇ ne Títus se iltimás kiyá, aur us ke sáth ek bháí
ko bhejá: 18 To kyá Títus ne tum se kuchh nafạ páyá? aur kyá ham ek hí rúh se,
aur ek hí naqsh i pá par na chalte the? 19 Aur kyá tum gumán karte ho, ki ham
tum se uzr karte haiṇ? So nahíṇ, ham Ḳhudá ke áge Masíh se bolte haiṇ: ai
habíbo, ye sárí báteṇ tumhárí taạmír ke liye haiṇ. 20 Maiṇ ḍartá húṇ, kahíṇ aisá
na ho, ki maiṇ ákar jaisá tumheṇ cháhtá húṇ, waisá na páúṇ; aur na ho, ki mujhe
bhí jaisá tum nahíṇ cháhte ho, waisá páo, aur na ho, sháyad qaziye, aur hasad, aur
gazab, aur ḳharḳhashe, aur gíbateṇ, aur sargoshíáṇ, aur sheḳhíáṇ, aur hangáme
howeṇ; 21 Aur na ho, ki jab maiṇ áúṇ, tab merá Ḳhudá mujhe tumháre pás
past kare, aur na ho, ki maiṇ un meṇ se aksaroṇ ke wáste, jinhoṇ ne áge gunáh
kiyá, aur apní nápákí, aur ziná, aur shahwat se tauba na kiyá, afsos karúṇ.

XIII. BÁB.

1 Yih tísrá martaba hai, ki maiṇ tumháre pás átá húṇ. Do yá tín gawáhoṇ ke
munh se har ek bát pharchhá ho jáegí. 2 Maiṇ ne áge yih kahá hai, aur maiṇ áp
ko házirfarz karke dúsrí bár áge se kah detá húṇ, aur ab gaibat meṇ un ko, jinhoṇ
ne áge gunáh kiye, aur báqí sabhon ko bhí yih kahtá húṇ, ki Agar maiṇ phir áúṇ,
to tagáful na karúngá. 3 Azbas ki tum us bát kí sanad ke tálib ho, ki Masíh
mujh meṇ boltá hai; wuh to tum meṇ kamzor nahíṇ hai, balki tum meṇ qawí hai;
4 Agarchi wuh kamzorí se salíb par márá gayá, lekin Ḳhudá kí qudrat se wuh jítá
hai, aur ham bhí us meṇ hoke kamzor haiṇ, par us ke sáth Ḳhudá kí qudrat se
tumhárí ḳhátir jíte honge: 5 Áp ko jáncho, ki tum ímán meṇ ho ki nahíṇ, áp ko
parkho: kyá tum áp meṇ maạlúm nahíṇ karte, ki Masíh tum meṇ muassir hai?
agar aisá na ho, ki tum námaqbúl ho. 6 Par maiṇ ummedwár húṇ, ki tum maạlúm
karo, ki ham námaqbúl nahíṇ. 7 Aur maiṇ Ḳhudá se yih duá mángtá húṇ, ki
tum kuchh burá na karo: so na is wáste, ki ham maqbúl záhir howeṇ, par is wáste,
ki tum bhalá karo, go ki ham námaqbúloṇ ke mánind raheṇ. 8 Kyúnki ham rástí
ke barḳhiláf kuchh nahíṇ, par rástí ke wáste sab kuchh kar sakte haiṇ. 9 Ki jab
tum qúwatwar ho, go ki ham kamzor haiṇ, ham ḳhush hote haiṇ, aur ham us ke
liye yaạne tumhárí takmíl ke liye bhí duá mángte haiṇ. 10 Is liye maiṇ tumhárí
gaibat meṇ ye báteṇ likhtá húṇ, táki maiṇ tum pás házir hokar us iqtidár se, jo
Ḳhudáwand ne mujhe taạmír ke wáste, na ḍhá dene ke wáste diyá hai, tum par

sakhtí na karúṇ. 11 Garaz ai bháío, ab ḳhush raho, kámil ho, ḳhátir jamạ rakho,
ek dil ho, mile raho; aur Ḳhudá, jo mahabbat o sulh ká mújid hai, tumhárá yár
rahe. 12 Tum ek dúsre ká pák bosa leke salám karo. 13 Sáre muqaddas log
tumheṇ salám kahte haiṇ. 14 Ab Ḳhudáwand Yusúạ Masíh kí niạmat, aur
Ḳhudá kí mahabbat, aur Rúh ul Quds kí ámezish tum sabhoṇ ke sáth hamesha
howe. Amín.

PAU'L KA GALATI'ON KO ḲHATT.

I. BAB.

1 Páúl, jo na ádmí ke taqarrur se, na ádmí ke wasíle se, balki Yusúạ Masíh ke
aur us ke Báp Ḳhudá ke farmúda se, jis ne us ko murdoṇ meṇ se phirke jiláyá,
rasúl húá, 2 Aur sáre bháí, jo mere sáth haiṇ, Galátiyá kí Jamáạtoṇ ko salám
kahte haiṇ. 3 Hamáre Báp Ḳhudá, aur Ḳhudáwand Yusúạ Masíh kí taraf se
niạmat o árám tumháre liye howe. 4 Us ne hamáre gunáhoṇ ke badle meṇ apne
taíṇ diyá, tá ki wuh hamko hamáre Báp Ḳhudá kí marzí ke mutábiq is dunyá i
daní se bachá le: 5 Jalál i abadí us ká hai. Amín.

6 Maiṇ hairán húṇ, ki tum us ko, jis ne tumheṇ fazl i Masíh meṇ buláyá, chhoṛ-
kar aur hí ḳhushḳhabarí ke ho gae ho. 7 So wuh kuchh chíz nahíṇ, siwá us ke
ki baạze tumheṇ ghabráte haiṇ, aur muzhda i Masíh ko pech karte haiṇ. 8
Lekin agar ham, yá ásmán se koí firishta, siwá us bashárat ke, jo ham ne tumheṇ
dí, dúsrí bashárat tum pás láwe, wuh malạún howe. 9 Jaisá ham ne áge kahá,
waisá maiṇ do bára phir kahtá húṇ, ki agar koí kisí ḳhushḳhabarí ko siwá us ke,
jise tum ne páyá, tum pás láwe, wuh malạún howe, 10 Maiṇ ab kiyá ádmíoṇ ká
maqbúl húṇ, yá Ḳhudá ká? Kyá maiṇ ádmíoṇ kí razámandí cháhtá húṇ? Agar
maiṇ ádmíoṇ ko ḳhush átá, to maiṇ Masíh ká banda na hotá.

11 Par ai bháío, maiṇ tumheṇ jatátá húṇ, ki wuh ḳhushḳhabarí, jis kí manádí[1]
maiṇ kartá húṇ, so ádmíon kí taraf se nahíṇ hai: 12 Isliye ki maiṇ ne us ko
ádmí ke háth se nahíṇ páyá, aur na ádmí se síkhá, balki Yusúạ Masíh ke izhár se
páyá. 13 Tum merí rawish se, jab maiṇ Yahúdíoṇ kí taríq par chaltá thá, muttalạ
ho, ki maiṇ Ḳhudá kí Jamáạt ko beniháyat satátá thá, aur wírán kartá thá; 14
Aur apní qaum meṇ apne aksar hamumroṇ ke bích dín i Yahúdí meṇ mumtáz thá,
ki apne bápdádoṇ kí sunnatoṇ par ziyáda sargarm thá. 15 Par jab Ḳhudá, jis ne
mujhe má ke peṭ se alag hote húe alag kiyá, aur apne fazl se buláyá, rází húá, 16
Ki apne Beṭe ko mujh meṇ záhir kare, tá ki maiṇ us kí ḳhushḳhabarí gair qaumoṇ
ke bích dúṇ: tab un dinoṇ meṇ maiṇ ne gosht aur lahú se iḳhtilát na kiyá, 17
Aur na un pás, jo mujh se pahle rasúl húe the, Yarúsalam ko gayá, balki Arab ko
gayá; phir waháṇ se Dimishq ko phirá. 18 Phir tín baras baạd Patthras se
muláqát karne Yarúsalam ko gayá; waháṇ us pás pandrah din rahá. 19 Aur
rasuloṇ meṇ se kisí dúsre ko nahíṇ dekhá, magar Ḳhudáwand ke bháí Yaạqúb ko.
20 Jo báteṇ maiṇ tumko likhtá húṇ, Ḳhudá ke áge kahtá húṇ, ki jhúṭhí nahíṇ. 21
Baạd us ke maiṇ Súriyá aur Kilíkiyá ke iqlímoṇ meṇ áyá; 22 Aur Yahúdáh kí

Masíhí Jamáạten merí súrat se náỉshná rahín ; 23 Sirf we sunte the, ki jo ham
ko áge satátá thá, so us ímán kí, jise áge wuh kharáb kartá thá, ab bashárat detá
hai ; 24 Aur we merí bábat Khudá kí saná karte the.

II. BA'B.

1 Phir chaudah baras baạd main Barnabá ke sáth Títus ko liye húe Yarúsalam
ko phir gayá. 2 Aur merá jáná hukm i Iláhí se húá, aur wuh ḳhushḳhabarí, jis
kí manádí main gair qaumon men kartá hún, unhen sunáí, aur muạtabaron ko alag
sunáí, tá na howe, ki merí tag o dau, guzashta o hál kí, befáida ho. 3 Par Títus
ko bhí, jo mere sáth thá, aur Yúnání hai, maḳhtún hone kí taklíf nahín kí gaí ;
4 Aur na jhúṭhe bháíon ke sabab se, jo chhipke ghus áe, tá ki us ázádagí ko, jo
Yusúạ Masíh men ham ko milí hai, jásúsí karke daryáft karen, tá ki we ham ko
banda karen. 5 Par ham ne ek sáit bhí zer i dast hoke un kí farmánbardárí na
kí, tá ki ḳhushḳhabarí kí haqíqat tumháre pás sábit rahe. 6 Par we, jo nazar men
kuchh chíz the, so jaise the waise the, mujhe kuchh kám nahín hai, ki Khudá
záhirbín nahín : unhon ne, jo muạtamad the, mujhe kuchh maslahat na dí, 7
Balki barḳhiláf us ke, jab Yaạqúb aur Kefá aur Yúhanná ne, jo arkán se maạlúm
hote the, dekhá, ki mujhe sompá gayá, ki námaḳhtúnon ko ḳhushḳhabarí dún, jaisá
Patthras ke supurd húá, ki maḳhtúnon ko muzhda pahuncháwe : 8 Kyúnki jis
ne Patthras ko maḳhtúnon pás bhejke us ke kám men taasír baḳhshí, us ne gair
qaumon ke darmiyán mere kám men bhí asar baḳhshá : 9 So unhon ne jab us
niạmat ko, jo mujhe dí gaí thí, daryáft kiyá, to mujhe aur Barnabá ko sharákat kí
ráh se dahne háth diye, ki ham gair qaumon ke, aur we maḳhtúnon ke pás jáwen.
10 Magar itná kahá, ki Tum muflison ko yád rakho ; so main us amr men chálák
thá.

11 Aur jab Patthras Antákiyá men áyá, to isliye ki wuh sazáwár i malámat thá,
main ne rúbarú us se muqábala kiyá. 12 Kyúnki wuh peshtar us se, ki kaí shaḳhs
Yaạqúb kí taraf se áwen, gair qaumon ke sáth kháyá kartá thá ; par jab we áe,
tab wuh maḳhtúnon se ḍarke píchhe haṭá, aur alag húá. 13 Aur báqí Yahúdíon
ne bhí usí kí tarah dorangí kí, yahán tak ki un kí dorangí ne Barnabá ko bhí le
liyá. 14 Jab main ne dekhá, ki ye ḳhushḳhabarí kí ráh i rást par rástí se nahín
chalte, main ne sabhon ke sámhne Patthras ko kahá, ki Jab tú Yahúdí hokar aj-
nabíon kí tarah, na ki Yahúdíon kí tarah zindagí kartá hai : pas tú kis wáste gair
qaumon ko yih taklíf detá hai, ki Yahúdiyána maạásh rakhen ? 15 Ham bhí, jo
qaum ke Yahúdí hain, aur ajnabíon men ke gunahgár nahín, 16 Yih jánkar
ki ádmí na sharạ ke kám karne se, balki Yusúạ Masíh par ímán láne se, sádiq giná
játá hai, Masíh Yusúạ par ímán láe, tá ki ham Masíh par ímán láne se, na ki sharạ
ke kám karne se sádiq gine jáwen : kyúnki koí bashar sharạí aạmál karne se sádiq
giná na jáegá. 17 Aur ham, agar yih jánke ki Masíh ke sabab sádiq gine jáwen,
gunahgár hain, to Masíh gunáh ká sabab hai ? Aisá na ho. 18 Kyúnki jin chízon
ko main ne ḍhá diyá, agar unhen phirke banáún, to main apne taín mujrim ṭhaha-
rátá hún. 19 Ki main sharạ hí ke bais sharạ kí ba nisbat halák húá, tá ki main
Khudá ke áge zinda ho jáún. 20 Aur main Masíh ke sáth salíb par khínchá gayá

húη ; aur maiη jo zinda húη, so na maiη, balki Masíh mujh meη zinda hai, aur
merí zindagí, jo ab jism rakhte húe hai, so Ḳhudá ke Beṭe par ímán láne se hai, ki
us ne mujh se mahabbat kí, aur áp ko mere badle diyá. 21 Aur maiη Ḳhudá ke
fazl ko náchíz nahíη kartá : kyúnki sadáqat agar sharạ se miltí hai, to Masíh ạbas
múá.

III. BAB.

1 Ai bhole Galátío, kis kí jádú bharí ánkhoη ne tum ko márá, ki tum rástí ke
náfarmánbardár húe, báwujúd ki Yusúạ Masíh tumhárí ánkhoη ke sámhne yúη
numáyán kiyá gayá, ki goyá tumháre darmiyán salíb par khinchá gayá. 2 Aur
maiη sirf yih cháhtá húη, tum se itná daryáft karúη, ki tum ne sharạí ạmal karke
Rúh páí, yá ímándárí se sunke ? 3 Kyá tum aise bhole ho ? Kyá tum Rúh se
ibtidá karke jismí kámoη se mukammal ho sakte ho ? 4 Kyá tum ne itní chízoη
kí bardásht ạbas kí ? Par sháyad ạbas nahíη. 5 Pas wuh, jo tumheη Rúh bakhshtá
hai, aur tum meη muạjiza kí qudrat paidá kartá hai, so sharạ ke ạmaloη se, yá ki
samáạt i ímání se aisá kartá hai ? 6 Chunánchi Abirahám Ḳhudá par ímán láyá,
aur yih us kí taraf sadáqat mahsúb húí. 7 Pas jáno, ki jo ahl i ímán haiη, so hí
Abirahám ke farzand haiη. 8 Aur kitáb ne yih peshbíní karke, ki Ḳhudá gairoη ko
bhí ímán kí ráh se sádiq ṭhaharátá hai, Abirahám ko áge hí yih ḳhushḳhabarí dí, ki
Sárí qaumeη tujh se barakat páwengí. 9 Pas jo ímánwále haiη, so ímándár
Abirahám ke sáth barakat páte haiη. 10 Kyúnki we sab, jin ká madár aạmál i
sharạí par hai, laạnatí haiη, ki likhá hai, ki Harek shaḳhs, jo un báton ke karne
par, jo sharạ kí kitáb meη likhíη haiη, páedár nahíη rahtá, malạún hai. 11 Par
yih bát, ki koí Ḳhudá ke nazdík sharạ se sádiq nahíη ṭhahartá, so záhir hai ;
kyúnki Jo ímán se sádiq húá, so hí jíegá. 12 Ab sharạ ímán meη dáḳhil nahíη,
balki Wuh ádmí jis ne un hukmoη par ạmal kiyá, so un se jíegá. 13 Masíh ne
hameη mol lekar sharạ kí laạnat se chhuṛáyá, ki wuh hamáre badle maurid i laạn
húá ; kyúnki likhá hai, ki Harek, jo lakṛe se jakṛá húá hai, so malạún hai, 14
Táki Abirahám kí barakat gair qaumoη tak Masíh Yusúạ se pahuηche, táki ham
Rúh i mauúd ímán kí ráh meη páweη.

15 Ai bháio, maiη ádmí kí tarah boltá húη, ki Ạhd ko, agarchi insán ká ho, jab
muqarrar húá, to koí bátil nahíη kartá, aur na us par kuchh izdiyád kartá hai. 16
Ab Abirahám aur us kí nasl se waạde kiye gaye. So wuh use nahíη kahtá hai, ki
Aur terí nasloη ko, jaisá bahutoη ke wáste, balki jaisá ek ke wáste kahtá
hai, ki Aur terí nasl ko : so wuh Masíh hai. 17 Ab maiη yih kahtá húη,
ki us ạhd ko, jo Ḳhudá ne Masíh ke haqq meη áge muqarrar kiyá, sharíạt,
jo ạhd se chár sau tís baras ke baạd áí, barbád nahíη kartí, ki wuh waạda
bátil ho jáwe. 18 Kyúnki agar mírás sharạ ke wasíle se hai, to phir waạda ke
sabab nahíη ; par Ḳhudá ne wuh Abirahám ko waạda hí se bakhshí. 19 Pas sharíạt
kis kám kí hai ? Wuh gunáhoη ke liye izdiyád kí gaí, jab tak ki wuh nasl, jis ke liye
waạda kiyá gayá, áwe ; aur wuh sharíạt firishtoη kí wasátat se, aur ek wásita kí
maạrifat se supurd kí gaí. 20 Ab wásita ek kí nahíη, par Ḳhudá ek hí hai.
21 Pas sharíạt kyá Ḳhudá ke waạdoη kí muḳhálif hai ? Aisá na howe. Kyúnki
agar koí zindagíbaḳhsh sharíạt dí gaí hotí, to sach much sadáqat sharạ se miltí.

22 Par kitáb ne sab ko báham gunáh ke taht shámil kiyá, táki wuh waạda, jo
Yusúạ Masíh par ímán láne ke wasíle se hai, ímándároṉ ko diyá jáwe. 23 Par
ímán ke áne se peshtar ham sharạ kí band meṉ qaid the, aur us ímán ke wáste, jo
záhir honewálá thá, báham band the. 24 Pas sharạ hamárá ustád ṭhahará, ki
ham ko Masíh tak pahuncháwe, tá ham ímán se sádiq gine jáweṉ. 25 Par jab
ímán á chuká, to phir ham ustád kí band meṉ nahíṉ rahte. 26 Kyúnki tum sab
ke sab us ímán ke sabab se, jo Masíh Yusúạ par hai, Ḳhudá ke farzand ho. 27 Ki
jo Masíh par baptismáe gae, so Masíh se mulabbas húe 28 Waháṉ na Yahúdí
na Yúnání hai, na banda na ázád hai, na mard na zan hai: kyúnki tum sab
Masíh Yusúạ meṉ ek hí ho. 29 Aur agar tum Masíhí ho, to Abirahám kí nasl ho,
aur waạda ke mutábiq wáris ho.

IV. BÁB.

1 Aur maiṉ kahtá húṉ, ki wáris jab tak nábálig hai, us meṉ aur gulám meṉ farq
nahíṉ, wuh agarchi sab ká ḳhudáwand hai; 2 Lekin us waqt tak, jo báp ne
muqarrar kiyá hai, amínoṉ aur náiboṉ ke hukm meṉ rahtá hai. 3 So ham bhí,
jab laṛke the, tab tak dunyá ke astaqsát ke bande the; 4 Par jab waqt
áḳhir húá, tad Ḳhudá ne apne Beṭe ko bhejá, wuh randí ke peṭ se sharạ ká
mahkúm hoke paidá húá, 5 Tá ki wuh ahl i sharíạt ko mol le, aur ham
lepálak hone ká darja páweṉ. 6 Aur azbas ki tum beṭe ho, Ḳhudá ne apne
Beṭe kí Rúh, jo Abá, yaạne Báp, Báp pukártí hai, rawána karke tumháre diloṉ
meṉ ḍhál dí. 7 Pas tú ab banda nahín, balki beṭá hai, aur jab ki beṭá hai,
to Masíh ke sabab se Ḳhudá ká wáris hai. 8 Lekin tum áge, jab ḳhudáshinás
na the, un ke, jo haqíqat meṉ Ḳhudá nahíṉ, bande the. 9 Par ab jo tum ne
Ḳhudá ko pahcháná, balki Ḳhudá ne tum ko jáná, tum kyúṉ do bára un sust adna
astaqsát kí taraf phirte ho, aur cháhte ho, ki sar i nau un kí bandagí karo. 10
Tum dinoṉ, mahínoṉ, waqtoṉ, barasoṉ ko mánte ho. 11 Maiṉ tum se ḍartá húṉ,
na howe, ki maiṉ ne jo tum par mihnat kí hai, záiạ ho.

12 Tum mujh jaise ho jáo, ki maiṉ to tum jaisá ban gayá húṉ: ai bháío, maiṉ
tum se ạrz kartá húṉ, ki tum ne merá kuchh ḍhálá bigáṛá nahíṉ. 13 Tum jánte
ho, ki maiṉ ne áge jism kí kamzorí meṉ tum ko bashárat dí. 14 Aur tum ne
mere us imtihán ko mere jism meṉ haqír na jáná, aur na nafrat kiyá, balki mujhe
Ḳhudá ke firishta kí mánind, aur Masíh Yusúạ ke mánind qabúl kiyá. 15 Aur
tum ne kyá hí fauz i ạzím samjhá thá! Maiṉ tumhárá gawáh húṉ, ki agar ho saktá,
to tum apní ánkheṉ nikálke mujhe dete. 16 Pas kyá tum ne us sabab se, ki maiṉ
sach bolá, mujhe nafrat kiyá? 17 We tumháre dilsoz haiṉ, par baḳhúbí nahíṉ;
aur tum ko nikál diyá cháhte haiṉ, tá ki tum un ke dilsoz ho. 18 Ai mere bach-
cho, ki mujhe tumháre sabab sar i nau dard i zih hai, jab tak Masíh tum meṉ súrat
na pakṛe. 19 Achchhí bát par mudáwamat se sargarm rahná achchhá hai, na ki
sirf jab hí tak ki maiṉ házir húṉ. 20 Maiṉ cháhtá húṉ, ab tum pás áúṉ, aur apní
áwáz badlúṉ, kyúnki mujhe tumhárí taraf se shubha hai. 21 Mujh se kaho to,
tum jo sharíạt ke tálib ho, kyá tum nahíṉ sunte, ki sharíạt kyá kahtí hai? 22
Yih likhá hai, ki Abirahám ke do beṭe the, ek kaníz se, dúsrá ázád se. 23 Wuh

jo járiya se thá, jism kí waẓa par paidá húá, aur jo ázád se thá, so waạda ke taur
par mutawallid húá. 24 Ye maạne záhir ke haiṉ, is liye ki ye randíáṉ do ạhd haiṉ,
ek to koh i Síná ká, jo ṉire gulám jantí hai : yih Hájirah hai. 25 Ki Hájirah Ạrab
ká koh i Síná hai, aur yaháṉ kí Yarúsalam kí hamjins hai, aur apne laṛkoṉ ke sáth
bandagí meṉ hai. 26 Par úpar kí Yarúsalam ázád hai, so ham sabhoṉ kí má hai. 27
Kyúnki yih likhá hai, ki Ai bánjh, jo jannewálí nahíṉ, jí ján se ḳhush ho, aur tú jo
dard i zih nahíṉ jántí, ab phúl na samá, aur chíkheṉ már ; kyúnki beḳhasam kí
aulád ḳhasamwálí kí aulád se ziyáda hai. 28 Aur ai bháío, ham Izhák kí tarah
waạda ke farzand haiṉ. 29 Par jaisá us waqt wuh, jis kí paidáish jismání thí, use
jis ká tawallud rúhání thá, satátá thá, waisá ab bhí hotá hai. 30 Par kitáb kyá
kahtí hai ? Ki laundí ko aur us ke beṭe ko nikál ; kyúnki laundí ká beṭá hurra
ke beṭe ke sáth wáris na hogá. 31 Garaz ai bháío, ham laundí ke beṭe nahíṉ, par
ázád ke beṭe haiṉ.

V. BAB.

1 Pas jo ázádagí Masíh ne tumheṉ baḳhshí, tum us par qáim raho, aur asírí ke
júe tale do bára na juto. 2 Dekho, maiṉ Páúl tum se kahtá húṉ, Agar tum
ḳhatna karwáo, to Masíh se tumheṉ kuchh fáida na hogá. 3 Maiṉ har ek ádmí
ko, jo ḳhatna karwátá hai, phir sáf kah sunátá húṉ, ki use sharạ ke sáre hukmoṉ
par ạmal karná wájib húá. 4 Tum agar sharạ ke rú se sádiq baná cháhte ho, to
tum Masíh se be bahra húe ; tum fazl kí nazar se gire. 5 Ham to ímán kí ráh se
us sadáqat ká, jis ke ham ummedwár haiṉ, Rúh se istiqbál karte haiṉ. 6 Isliye
ki Masíh Yusúạ kí taríq meṉ maḳhtúní aur námaḳhtúní bedaḳhl haiṉ, magar ímán,
jo mahabbat kí ráh se taasír kartá hai, so hí shart hai. 7 Tum to achchhí tarah
dauṛte the ; kis ne tumheṉ rok diyá jo tum ab rástí se bagí húe ? 8 Yih iạtiqád
tumháre tálib kí taraf ká nahíṉ. 9 Thoṛásá ḳhamír sáre pinḍ ko ḳhamír baná
detá hai. 10 Tumhárí bábat Ḳhudáwand ke fazl se mujh par yaqín hai, ki tum-
hárí tínat aslan mubaddal na hogí, lekin wuh, jo tumheṉ ghabrátá hai, koí kyúṉ na
ho, iqáb ká bárbardár hogá. 11 Aur maiṉ jo húṉ, ai bháío, agar maiṉ ab ḳhatna
kí manádí karúṉ, to maiṉ kyúṉ hanoz dukh pátá húṉ ? ki is taqdír par salíb sang
i musádim na rahí. 12 Maiṉ yih cháhtá húṉ, jo tumko mushauwash karte haiṉ,
we ḳhud kaṭ jáeṉ.

13 Ai bháío, tum to ázádagí ke liye buláe gae, faqat tum us ázádagí ko fáida
i jismání mat banáo, balki mahabbat se ek dúsre ke bande ho raho. 14 Isliye ki
sárí sharíạt us hí ek bát meṉ púrí ho saktí hai, ki Ṭú apne qaríb ko aisá piyár kar,
jaisá áp ko kartá hai. 15 Par agar tum ek dúsre ko dántoṉ se káṭ kháo, to ḳha-
bardár, na howe, ki tum báham ek dúsre ko nigal jáo. 16 Par maiṉ kahtá húṉ, ki
tum rúhí chalan chalo, to tum jismí hirs ko púrá na karoge. 17 Kyúnki jism ká
ishtiyáq rúh ká muḳhálif, aur rúh kí árzú jism ke barḳhiláf hai : ye báham barạks
haiṉ, tá ki tum jo kuchh kiyá cháhte ho, use na karo. 18 Aur agar tum Rúh se
hidáyat páte ho, to tum sharạ kí band meṉ nahíṉ ho. 19 Aur jism ke kám to
záhir haiṉ, ki ye hí haiṉ, ziná, harámkárí, nápákí, shahwat, 20 Butparastí,
jádúgarí, dushmaníáṉ, jhagṛe, tundíáṉ, gazab, takráreṉ, judáíáṉ, bidaạteṉ, 21
Hasad, qatl, mastíáṉ, aur shor o sharr, aur jo kám ki un ke mánind haiṉ : aur

un kí bábat main tumhen áge hí kahtá hún, jaisá main ne áge yih kahá hai, ki aise
kám karnewále Khudá kí bádsháshat ke wáris na honge. 22 Par Rúh ká phal
jo hai, so mahabbat, aur surúr, aur árám, aur sabr, aur muláyamat, aur khush-
khoí, aur ímán, 23 Aur farotaní, aur parhez hai : aur koí sharíat un kámon kí
mukhálif nahín. 24 Ab unhon ne, jo Masíh ke hain, jism ko jismí hawá o
hawas samet salíb par márá hai. 25 Agar hamárí hayát rúhání hai, to hamárí
raftár rúhání ho. 26 Ham námaaqúl sitáish ke mushtáq na howen, aur na ek
dúsre ko khijáe, aur na ek dúsre par hasad kare.

VI. BA'B.

1 Ai bháío, agar koí shakhs kisí khatá men mubtalá howe, to tum, jo rúhání
ho, aise shakhs ko rúhí farotaní se thám lo, aur tú apní khabar le, na howe, ki
tú bhí imtihán men pare. 2 Tum báham ek dúsre ká bár uthá lo, aur is tarah
se Masíh kí sharíat ko púrá karo. 3 Aur agar koí náchíz hote húe áp ko kuchh
chíz samjhe, to wuh apne taín phuslátá hai. 4 Lekin cháhiye ki har ek apne kám
ko jánche, ki tab fakhr karná sirf us ká haqq hogá, na ki dúsre ká. 5 Ki har ek
apná hí bojh uthátá hai. 6 Aur jo koí kisí se sukhan síkhe, sikhánewále ko sárí
niamaton men sharík kare. 7 Tum dagá na kháo; kyúnki Khudá thatthon men
nahín uráyá játá : ki ádmí jo kuchh botá hai, us ko dirau karegá. 8 Is liye ki jo
koí apne jism men botá hai, so jism se fasád lauwegá, aur jo rúh men botá hai, rúh
se hayát i abadí dirau karegá. 9 Hamen cháhiye ki achchhe kám karne men ájiz na
howen : ki agar ham sust na howen, to bar waqt lauwenge. 10 Pas ham, cháhiye,
ki jab jab qábú páwen, sab se neki karen, alá al khusús un se, jo ahl i bait i ímán
hain.
11 Tum dekhte ho, ki main ne kaisá apne háth se lambá khatt tumhen likhá hai.
12 We sab, jo jism kí zebáish cháhte hain, we hí tumhen khatna kí taklíf karte
hain : so sirf itne wáste, ki we Masíh kí salíb kí bábat satáe na jáen. 13 Kyúnki
jo khatna karwáte hain, so bhí shara ko nahín mánte, par cháhte hain, ki tum
khatna karwáo, ki we tumháre jism kí bábat fakhr karen. 14 Par mujh se aisá na
howe, ki main fakhr karún, siwá us ke ki apne Khudáwand Yusúa Masíh kí salíb
kí bábat názish karún, jis se dunyá mere áge salíb par khínchí gaí, aur main dunyá
ke áge. 15 Kyúnki Masíh Yusúa kí taríq men makhtúní o námakhtúní bedakhl
hain, lekin sar i nau khalq honá shart hai. 16 Aur jitne is qánún par chalte hain,
árám aur rahm un ke liye, aur Khudá ke Isráel ke liye hai. 17 A'yanda koí mujhe
tasdía na de, kyúnki main apne badan par Khudáwand Yusúa wále dág liye phirtá
hún. 18 Ai bháío, hamáre Khudáwand Yusúa Masíh ká fazl tumhári rúh par howe.
A'mín.

PA'U'L KA' AFSI'OṈ KO ḲHATT.

I. BA'B.

1 Páúl, jo Ḳhudá kí marzí se Yusúạ Masíh ká rasúl hai, un muqaddas logoṉ
ko, jo Afsus meṉ muqím, aur Masíh Yusúạ meṉ mustaqím haiṉ, salám kahtá hai.
2 Hamáre Báp Ḳhudá aur Ḳhudáwand Yusúạ Masíh kí taraf se niạmat aur árám
tumháre liye howe.

3 Hamáre Ḳhudáwand Yusúạ Masíh ká Báp Ḳhudá mamdúh rahe, jis ne ham
ko Masíh ke wasíle se ásmání chízoṉ meṉ har tarah kí rúhání barakat baḳhshí:
4 Chunánchi us ne ham ko dunyá kí paidáish se peshtar us ke liye iḳhtiyár kiyá,
tá ki ham us ke áge mahabbat meṉ pák aur beạib howeṉ: 5 Ki us ne hamáre
liye yúṉ muqarrar kiyá, ki apní nek marzí ke muwáfiq Yusúạ Masíh ke wasíle se
ham ko apne lepálak karke, 6 Apne fazl kí ạzamat ko numáyán kare, jis se wuh
us mahbúb meṉ ham par mihrbán húá: 7 Ki ham us meṉ hoke us ke ḳhún kí
badaulat rihái páte haiṉ, yaạne us ke fazl kí faráwání se hamáre gunáhoṉ kí muáfí
hotí hai, 8 Jis se us ne ham ko har tarah kí hikmat aur ḳhirad baḳhshí; 9 Ki
us ne apní marzí ke ráz ko, jo us ne apne nek iráda ke muwáfiq áge hí se muqarrar
kiyá thá, ham par záhir kiyá, 10 Ki wuh waqtoṉ kí takmíl ke intizám par sab
chízoṉ ke sire Masíh meṉ miláwegá we chízeṉ ḳhwáh ásmánwálí hoṉ ḳhwáh zamíṉ
wálí: 11 Us ke basabab ham mírás bane, aur us kí qazá ke muwáfiq, jo apne
matlab kí maslahat ke mutábiq sab kuchh kartá hai, muqarrar kiye gaye, 12 Tá
ki ham, jinhoṉ ne Masíh par pahle takiya kiyá, us ke jalál kí hamd ke báis howeṉ.
13 Aur tum ne bhí kalám i haqq yaạne apní naját kí ḳhushḳhabarí sunkar us par
tawakkul kiyá, jis ke wasíle se tumko, jo ímán láe, waạda kí us Rúh i Quds kí
muhr milí, 14 Jo hamáre mírás páne ká baiána hai jab tak ki ḳharídí húí jins kí
ḳhalásí na ho, ki us kí hashmat kí saná howe.

15 Is liye maiṉ yih sunke, ki tum Ḳhudáwand Yusúạ par ímán láe, aur sáre
muqaddas logoṉ ke muhibb ho, 16 Tumhárí bábat shukr karná aur apní duáoṉ
meṉ tumheṉ yád karná nahíṉ chhoṛtá; 17 Tá ki hamáre Ḳhudáwand Yusúạ
Masíh ká Ḳhudá, jo jalál ká Báp hai, tumheṉ hikmat o izhár kí Rúh baḳhshe, ki
tum us ko pahcháno: 18 Tá tumhárá dída i fahmída roshan ho jáwe, aisá ki tum
samjho, ki us ke buláne meṉ kyá ummed hai, aur muqaddas log, jo us kí mírás
bane haiṉ, us meṉ kyá hí baṛí daulat hai. 19 Aur us kí niháyat baṛí qudrat ham
meṉ, jo ímán láte haiṉ, kyá hai, jo us kí us baṛí qúwat kí taasír hai, 20 Jo us ne
Masíh meṉ kí, ki us ne use phirke jiláyá, aur apní dahní taraf ásmání maqámoṉ par
biṭháke, 21 Sárí hukúmat, aur iḳhtiyár, aur qudrat aur riyásat par, aur har ek nám
par, jo na sirf is jahán meṉ, balki jahán i áyanda meṉ bhí liyá játá hai, bálá kiyá.
22 Aur sab kuchh us ke zerpá kiyá, aur us ko Jamáạt ke liye sab ká sir banáyá.
23 Jamáạt us ká badan aur us kí maạmúrí hai, jo kull ko kull meṉ bhartá hai.

II. BA'B.

1 Aur us ne tumheṉ bhí, jo ḳhatáoṉ aur gunáhoṉ ke sabab murda the, zinda

kiyá; 2 Jin meṉ tum áge is jahán kí rawish ke muwáfiq, aur hawá kí hukúmat ke
hákim yaạne us rúh ke taur par, jo ab sarkash logoṉ meṉ taasír kartí hai, chalte
the. 3 Aur un ke darmiyán ham sab ke sab apní jismí shahwatoṉ ke sáth zinda-
gání basar karte the, ki ham tan aur man kí ḳhwáhishoṉ ke kám karte the, aur
dúsroṉ ke mánind bi al tabạ gazab ke farzand the. 4 Par Ḳhudá ne, jis ká rahm
bepáyán hai, apní baṛí mahabbat se, jo use ham se thí, 5 Ham ko, jo gunáhoṉ ke
sabab murda the, Masíh ke sáth jiláyá, ki tum fazl hí se bach gae; 6 Aur us ne
hamko us ke sáth uṭháyá, aur Masíh Yusúạ ke sabab ásmání maqámoṉ par us ke
sáth biṭháyá: 7 Tá ki wuh apne us lutf se, jo Masíh Yusúạ ke sabab ham par
hai, zamán i áyanda meṉ apne fazl kí daulat i beniháyat ko dikhláwe. 8 Kyúnki
tum fazl ke sabab ímán láke bach gae ho, aur yih tum se nahíṉ, balki wuh Ḳhudá
kí baḳhshish hai. 9 Aur yih ạmaloṉ ke sabab se nahíṉ, na ho, ki koí faḳhr kare.
10 Kyúnki ham us kí sanaạt haiṉ, aur Masíh Yusúạ meṉ hoke achchhe kámoṉ ke
wáste maḳhlúq húe haiṉ, jinheṉ Ḳhudá ne áge taiyár kiyá thá, tá ki ham unheṉ
kyá kareṉ. 11 Is wáste yád karo, ki tum áge ajnabí log jismání hálat par the, aise
ki we, jo áp ko maḳhtún kahte haiṉ, tum ko námaḳhtún kahte the, ki un ká ḳhatna
jismí aur dastkárí se húá thá. 12 Aur tum us waqt Masíh se judá the, aur Isráel kí
mamlukat meṉ pardesí, aur waạda ke ạhdoṉ se ḳhárij the, aur beummed the, aur
dunyá meṉ Ḳhudá bagair the. 13 Par ab Masíh Yusúạ men hoke tum, jo áge
dúr the, Masíh ke lahú ke sabab se nazdík húe. 14 Kyúnki wuhí hamárí miláp
ká mújib hai, jis ne do ko ek kiyá, aur us díwár ko, jo darmiyán meṉ háil thí, ḍhá
diyá. 15 Aur apná jism deke ạdáwat ko yaạne dastúr ke hukmoṉ kí sharíạt ko
kho diyá, tá ki wuh sulh karwáke do se áp meṉ ek nayá insán banáwe; 16 Aur
dushmaní ko khoke salíb ke sabab se donoṉ ko ektan banákar Ḳhudá se miláwe:
17 Aur us ne áke tumheṉ jo dúr the, aur unheṉ jo nazdík the, sulh kí ḳhush-
ḳhabarí dí. 18 Kyúnki usí ke wasíle se ek hí rúh ke sabab Báp tak ham donoṉ
kí rasáí hai. 19 So ab tum pardesí aur musáfir nahíṉ ho, balki ahl i taqaddus kí
hamshahrí, aur Ḳhudá ke ahl i bait ho: 20 Aur rasúloṉ aur nabíoṉ par, jo neo
haiṉ, jaháṉ Yusúạ Masíh ḳhud kone ká sirá hai, radde kí tarah uṭháe gae ho; 21
Aur us meṉ sárí imárat báham paiwasta hokar makán i muqaddas Ḳhudáwand ke
liye uṭhtí játí hai: 22 Aur tum bhí us meṉ hoke auroṉ ke sáth banáe játe ho,
táki Ḳhudá ke liye rúhání maskan bane.

III. BAB.

1 Iswáste maiṉ Páúl, jo tumháre liye, jo ajnabí qaum ho, Yusúạ Masíh ká asír
húṉ: 2 Tum to Ḳhudá ke fazl kí ḳhidmat kí bábat sune hoge, jo mujh ko tum-
háre liye supurd húí, tá ki maiṉ tum meṉ bánṭnewálá ṭhaharúṉ. 3 Ki us ne ilhám
se sirr i gaib ko mujh par kholá; chunánchi maiṉ us ko iḳhtisár se likh chuká. 4
Tum use paṛhke ján sakte ho, ki maiṉ ráz i Masíhí ko kyá samjhá húṉ. 5 Wuh
agle zamánoṉ meṉ baní Ádam ko us tarah maạlúm na húá, jis tarah us ke muqaddas
rasúloṉ aur nabíoṉ par ilhám i rúhí se záhir húá, 6 Ki gair qaumeṉ ḳhushḳhabarí
ke wásíle se mírás meṉ sharík, aur badan meṉ shámil, aur us ke waạda meṉ, jo
Masíh ke sabab hai, sahím hoṉ: 7 Aur Ḳhudá ke fazl ke us faiz se, jo us kí
qudrat kí taasír se mujhe milá, maiṉ us ḳhushḳhabarí ká ḳhádim húṉ. 8 Mujhe

jo sáre haqír muqaddasoṉ se haqírtar húṉ, yih niạmat dí gaí, ki maiṉ ajnabí qau-
moṉ ke darmiyán Masíh kí daulat i beqiyás kí ḳhushḳhabarí dúṉ, 9 Aur sab par
yih bát roshan karúṉ, ki us ráz meṉ shirkat kyúnkar hotí hai, jo azal se us Ḳhudá
meṉ nihán thá, jis ne sárí chízeṉ Yusúạ Masíh kí wasátat se paidá kiyáṉ, 10 Tá
ki ab Jamáạt ke wasíle se Ḳhudá kí gúnágún hikmat arbáb i hukm o asháb i qud-
rat par, jo ásmán ke maqámoṉ meṉ haiṉ, záhir howe, 11 Chunánchi us ne
hamáre Ḳhudáwand Yusúạ Masíh ke haqq meṉ roz i auwal yúṉ taqdír kiyá, 12
Ki ham us meṉ hoke ímáṉ ke wasíle se beparwá aur iạtimád se rasá húe.

13 So maiṉ cháhtá húṉ, ki tum is liye ki maiṉ ne tumháre wáste azíyateṉ páíṉ,
sust mat ho, kyúnki we tumháre liye izzat haiṉ. 14 Iswáste maiṉ Yusúạ Masíh
ke Báp ke áge, jo hamárá Ḳhudáwand hai, 15 Jis ke nám se tamám ḳhándán
ásmán o zamín par mansúb hai, apne ghuṭne ṭektá húṉ, 16 Ki wuh apne fazl i
faráwán kí badaulat tumheṉ yih de, ki tum us kí Rúh ke sabab maạnawí insániyat
meṉ bashiddat zoráwar ho jáo, 17 Aur Masíh tumháre diloṉ meṉ ímán ke wasíle
se base, aur tum mahabbat meṉ jaṛ paidá karke aur neo ḍálke 18 Sáre muqaddas
logoṉ samet samajhne kí qudrat paidá karo, ki us ká chauṛán, lambán, gahráyá
aur únchán kitná hai, 19 Aur Masíh kí ulfat ko daryáft karo, jo daryáft karne se
báhar hai, tá ki tum Ḳhudá kí sárí maạmúrí se maạmúr ho. 20 Ab wuh, jo aisá
qádir hai, ki jo kuchh ham mángte yá tasauwur karte haiṉ, us se niháyat ziyáda
us qudrat ke muwáfiq, jo ham meṉ muassir hai, kar saktá hai, 21 Us ke liye
Jamáạt ke darmiyán Masíh Yusúạ meṉ pusht dar pusht abad ul ábád hamd howe.
Ámín.

IV. BA'B.

1 Pas maiṉ, jo Ḳhudáwand ke liye asír húṉ, tum se iltimás kartá húṉ, ki tum
jis tarah se talab kiye gae ho, us ke munásib ạmal karo, 2 Yaạne kamál ḳháksárí
aur farotaní se sabr karke mahabbat se ek ek kí bardásht karo, 3 Aur koshish
karo, ki sulh ke iláqa se ittihád i rúhí ko hifz kar rakho. 4 Ek badan aur
ek rúh hai; chunánchi tumheṉ bhí, jo talabída ho, apní talab se ek hí ummed
hai. 5 Ek Ḳhudáwand, ek ímán, ek baptismá, 6 Sab ká ek Ḳhudá aur Báp,
jo sab se bálá, aur ham sab ke darmiyán, aur sab meṉ hai. 7 Par ham meṉ se
har ek ko Masíh ke karam ke andáza ke muwáfiq niạmat dí gaí hai. 8 Iswáste
wuh kahtá hai, ki us ne únche par chaṛhke asírí ko asír kiyá, aur logoṉ ko anạám
diye. 9 Aur us ke úpar chaṛhne ke kuchh maạne nahíṉ, magar yih, ki wuh pahle
zamín ke níche utrá. 10 Wuh jo utrá so wuhí hai, jo sáre ásmánoṉ par chaṛhá, tá ki
sab ko maạmúr kare. 11 Aur us ne baạzoṉ ko ináyat se rasúl kiyá, aur baạzoṉ ko
nabí, aur baạzoṉ ko mubashshir, aur baạzoṉ ko pásbán, aur baạzoṉ ko muạllim kiyá:
12 Tá ki muqaddas log lawázim i ḳhidmat meṉ árásta hote jáeṉ, aur Masíh ká badan
bantá chalá jáe, 13 Jab tak ki ham sab ke sab rafta rafta ímán aur ibn Al'láh kí
pahchán meṉ muttahid aur insán i kámil howeṉ, yaạne Masíh ke kamál kí qámat
ke andáza tak pahuncheṉ, 14 Tá ki ham áge ko laṛke na raheṉ, aur tá na howe,
ki ham us taạlím kí muḳhtalif hawáoṉ se uchhalte bahte phireṉ, jo ádmíoṉ kí pech-
bází, aur gumráhí karnewálí chálákí se paidá hotí hai, 15 Balki mahabbat se
sache hoke har ek samt us meṉ, jo sir hai, yaạne Masíh meṉ hoke baṛhte jáweṉ:

16 Us se sáre aẓá har ek mufassal ke jor ke iláqa se paiwasta o ustuwár hoke
basabab us taasír ke, jo baqadr har juz ke hotí hai, badan ko baṛháte haiŋ, aisá ki
badan áp ko mahabbat meŋ taạmír kartá hai.
17 Is liye maiŋ yih kahtá húŋ, aur Ḳhudáwand ke áge hukm kartá húŋ, ki tum
áge ko aisí chál na chalo, jaise aur ajnabí log apne wahm kí batálat se chalte haiŋ;
18 Ki un kí ạqleŋ tárík ho gaí haiŋ, is liye ki we basabab us nádání ke, jo un meŋ
un kí kordilí se paidá húí, hayát i Iláhí se judá haiŋ. 19 Unhoŋ ne sun hoke áp
ko badparhezí ke supurd kiyá, tá ki har nau kí nápákí ke kám hirs se kareŋ. 20
Par tum ne Masíh ko yúŋ nahíŋ síkhá; 21 Ki tum ne us ká irshád suná, aur jo
sachái Yusúạ se hai, us kí taạlím pái, 22 Ki tum agle chalan kí bábat us purání
insániyat ko, jo ḳháin shahwatoŋ ke sabab se fásid hai, utáro, 23 Aur apne jí ján
meŋ naye bano, 24 Aur tum nayí insániyat ko, jo Ḳhudá ke muwáfiq rástí meŋ
aur taqaddus i haqq meŋ maḳhlúq ho, pahino. 25 So daroggoí chhoṛke harek
apne qaríb se sach bole, is liye ki ham to báham ek dúsre ke ạẓú haiŋ. 26 Ḳhafá
ho, gunáh mat karo: aisá na ho, ki áftáb gurúb ho, aur tum ḳhafá ke ḳhafá raho.
27 Aur na Iblís ko jagah do. 28 Jo chor ho, phir chorí na kare, balki achchhá
pesha iḳhtiyár karke háthoŋ se mihnat kare, táki muhtáj ko kuchh de sake. 29
Koi gandí bát tumháre munh se na nikle, balki wuh bát nikle, jo taạmír ke liye
munásib ho, aur us kám ke ho, ki us ke sunnewále faiz páweŋ. 30 Aur Ḳhudá kí
Rúh ul Quds ko, jis se tum par ḳhalásí ke din tak muhr kí gaí hai, gamgín na karo.
31 Sárí talḳhí, aur gazab, aur gussa gul, aur badgoí tamám badḳhwáhíoŋ samet
tum se dafạ ho jáweŋ. 32 Tum ek dúsre par mihrbán ho, aur rahím, aur ek dúsre
ko baḳhshá karo, chunánchi Ḳhudá ne bhí Masíh ke liye tumheŋ baḳhshá hai.

V. BAB.

1 Par tum ạzíz farzandoŋ kí tarah Ḳhudá ká tatabbu karo, 2 Aur taạshshuq
ke taur par chalo, chunánchi Masíh ne ham se mahabbat kí, aur hamáre iwaz meŋ
apne taíŋ Ḳhudá ke áge chaṛháwá aur qurbán kiyá, tá ki use ḳhushbú maạlúm ho. 3
Aur harámkárí aur har nau kí nápákí aur lálach ká tum meŋ zikr tak na ho, jaisá
muqaddas logoŋ ko munásib hai. 4 Aur gandagí, aur yáwagoí, yá bemauqạ latífagoí
na howe, balki beshtar shukrguzárí howe. 5 Kyúnki tum us se wáqif ho, ki ha-
rámkár, aur nápák, aur lálchí kí, jo ṭhík butparast hai, Masíh aur Ḳhudá kí bádshá-
hat meŋ mírás nahíŋ hai. 6 Koí tum ko be bunyád bátoŋ se bhulá na le; ki aisí
bátoŋ ke sabab Ḳhudá ká qahr abná i bagáwat par hotá hai. 7 Pas tum un ke
sharík na ho. 8 Tum áge tárík̀í the, par ab Ḳhudáwand meŋ hoke núr ho: tum
abná i núr kí tarah chalo. 9 Ki Rúh ká phal jo hai, so kamál ḳhúbí, aur rástí, aur
sachái hai. 10 Aur waqt se dekho, ki Ḳhudá ko kyá ḳhush átá hai. 11 Aur
táríkí ke láhásil kámoŋ meŋ sharík mat ho, balki beshtar un ko ilzám do. 12
Kyúnki un ke nihání kámoŋ ká zikr karná bhí ár hai. 13 Ki sárí chízeŋ, jab un
par roshní paṛtí hai, tab dekhí játí haiŋ; kyúnki har ek chíz, jo záhir hotí hai, so
roshan hai. 14 Isí liye wuh kahtá hai, Are o tú jo sotá hai, jág, aur murdoŋ meŋ
se nikal, ki Masíh tujhe roshan karegá. 15 Pas ḳhabardár, tum dekh bhálke chalo,
na nádánoŋ kí, balki dánáoŋ kí mánind. 16 Waqt ko ganímat jáno; kyúnki ye
dukh ke din haiŋ. 17 Is wáste tum betamíz na raho, balki samjho, ki Ḳhudáwand

ká kyá matlab hai. 18 Aur wain píke matwále na ho, ki us meṉ beiatidálí hotí
hai, balki Rúh se bhar jáo, 19 Aur báham ápus meṉ mazámír, aur munájáteṉ, aur
rúháni gazaleṉ gáyá karo, aur apne dil deke Ḳhudáwand ke liye gáte bajáte raho.
20 Aur sab bátoṉ meṉ hamáre Ḳhudáwand Yusúạ Masíh ke nám se hamesha us
ke, jo Ḳhudá aur Báp hai, shukrguzár ho. 21 Aur Ḳhudá se ḍarke ek dúsre
kí farmánbardárí karo. 22 Ai ranḍío, apne shauharoṉ kí aisí mahkúm ho, jaisí
Ḳhudáwand kí ho. 23 Kyúnki shauhar jorú ká sir hai, jaisá ki Masíh Jamáạt ká sir,
aur wuh badan ká bachánewálá hai. 24 Pas jaisí Jamáạt Masíh kí mahkúm hai,
aisí hí jorúán bhí har bát meṉ apne shauharoṉ kí mahkúm howeṉ. 25 Ai mardo,
apní jorúoṉ ko cháho, jaisá Masíh ne bhí Jamáạt ko cháhá, aur apne taíṉ
us ke badle hawála kar diyá, 26 Tá ki wuh us ko pání se gusl deke pák
karke apne kalám se taqaddus bakhshe, 27 Aur us ko apne liye taiyár kare,
yaạne aisí jamíla Jamáạt, jis meṉ dág, yá chín, yá koí aisí chíz na ho, balki
wuh muqaddas aur beạib ho. 28 Mardoṉ par wájib hai, ki apní jorúoṉ ko
aisá cháheṉ, jaisá apne badan ko. Jo apní jorú ko cháhtá hai, so áp ko
cháhtá hai. 29 Ki kisí ne apne jism se kadhí dushmaní na kí, balki wuh us
ko páltá aur sahlátá hai, chunánchi Ḳhudáwand Jamáạt se yih sulúk kartá
hai. 30 Ki ham us ke badan ke aạzá, aur us ke jism ke haiṉ, aur us ke ustuḳhwá-
noṉ meṉ se haiṉ. 31 Ádmí usí sabab se apne má báp ko chhoṛegá, aur apní
jorú se ikaṭṭhá rahegá, aur we donoṉ ek tan honge. 32 Yih kalám i gaib baṛá
hai, par maiṉ Masíh aur Jamáạt kí bábat boltá húṉ. 33 Ba har hál har ek tum
meṉ apní apní jorú ko aisá cháhe, jaisá áp ko cháhtá hai; aur ranḍí par wájib
hai, ki apne shauhar ká adab kare.

VI. BÁB.

1 Ai farzando, tum Ḳhudáwand ke liye apne má báp ke mahkúm ho, kyúnki
yih wájib hai. 2 Tú apne má báp kí izzat kar: ki wuh pahlá hukm hai, jis ke
sáth waạda hai: 3 To terá bhalá hogá, aur zamín par terí umr daráz hogí. 4
Aur ai bachchewálo, tum apne farzandoṉ ko ázurda na karo, par Ḳhudáwand wálí
tarbiyat aur nasíhat karke un kí parwarish karo.

5 Ai naukaro, tum un ke, jo jahán meṉ tumháre ḳháwind hain, apní níyatoṉ kí
safáí se ḍarte aur thartharáte húe aise farmánbardár ho, jaise Masíh ke ho; 6
Aur na ánkhoṉ ke sámhne kí ḳhidmat karke aise ho, jaise ádmí ke lagá lenewále
haiṉ, balki Masíh ke chákaroṉ ke mánind dil se Ḳhudá kí marzí par chalo; 7
Aur ḳhairḳhwáhí se ḳhídmat karo, goyá ki Ḳhudáwand kí, na ádmíon kí ho. 8
Ki tum jánte ho, jo koí kuchh achchhá kám karegá, kyá banda kyá ázád, Ḳhudá-
waṇd se aisá hí páwegá.

9 Ai ḳháwindo, tum bhí un se aisá hí karo, aur dhamkí dene meṉ iạtidál se
báhar na jáo, ki tum jánte ho, tumhárá bhí Ḳháwind hai, jo ásmán par hai, aur
wuh záhirparast nahíṉ hai.

10 Báqí, ai mere bháío, Ḳhudáwand kí kumak, aur uskí qudrat kí qúwat se
mazbút bano. 11 Ḳhudá ke sáre hathyár bándho, tá ki tum Iblís kí bandishoṉ ke
muqábil qáim rah sako. 12 Kyúnki hameṉ jism aur ḳhún se kushtí nahíṉ, balki
riyásatoṉ se, aur qudratoṉ se, aur dunyá kí táríkí ke sháhansháhoṉ se, aur sharír

rúháníon se hai, jo buland makán men hain. 13 Is wáste tum Khudá ke sáre
hathyár uṭhá lo, táki tum dukh ke din muqábala kar sako, aur sab kám karke
khaṛe rah sako. 14 Is liye tum apní kamar ko sachái se kaske, sadáqat ká jaushan
pahinke, 15 Páon men muzhda i sulh kí chálákí bándhke, 16 Aur un sab ke
úpar ímán kí sipar lagáke, jis se tum us khabís ke sáre jalte tíron ko bujhá sako,
qáim raho. 17 Aur naját ká khod, aur rúh kí talwár, jo Khudá ká kalám hai,
le lo. 18 Aur jis chíz ke liye tum duá aur minnat karo, use hamesha Rúh kí
madad se mángá karo, aur us par kamál istiqlál o tazarru se sáre muqaddas logon
ke wáste bedár raho. 19 Aur mere wáste bhí duá karo, táki goyáí dí jáwe, ki
merá munh beparwáí se khul jáwe, tá main bashárat ke ráz ko, 20 Jis ke liye main
qaidí rasúl hún, roshan karún, táki main us ko beparwáí se aisá kahún, jaisá mujhe
kahá cháhiye. 21 Aur táki tum bhí mere ahwál ko jáno, ki main kyá kartá hún,
so Tikhikus, jo piyárá bhái, aur Khudáwand ká muatamad khádim hai, tumko sab
báten batáegá: 22 Ki main ne use tumháre pás usí wáste bhejá, ki tum hamárí
hálaton ko jáno, aur wuh tumháre dilon ko tasallí de. 23 Ab bháíon ko árám ho,
aur Báp Khudá kí, aur Khudáwand Yusúa Masíh kí taraf se ímán ke sáth mahab-
bat mile. 24 Fazl un sab par, jo hamáre Khudáwand Yusúa Masíh se ulfat i
bátiní rakhte hain, howe. Ámín.

PA'U'L KA' FILIPI'ON KO KHATT.

I. BA'B.

1 Páúl aur Timodeus, jo Yusúa Masíh ke bande hain, Filipí kí bastí ke un sab
báshindon ko, jo Masíh Yusúa men hoke pák húe hain, aur un ke nigahbánon aur
khádimon ko salám kahte hain. 2 Fazl aur árám hamáre Báp Khudá, aur Khudá-
wand Yusúa Masíh kí taraf se tumháre liye howe.

3 Main jab jab tumhen yád kartá hún, apne Khudá ká shukr kartá hún; 4
Aur main apní har ek duá men khushí se hamesha tum sab ke liye duá mángtá
hún; 5 Kyúnki tum roz i auwal se áj tak khushkhabarí men mere sharík rahe.
6 Mujhe yih yaqín hai, ki wuh jis ne tum men nek kám shurúa kiyá hai, so Yusúa
Masíh ke din tak kartá chalá jáegá: 7 Chunánchi láiq hai, ki main tum sab ke
haqq men aisá hí gumán karún; kyúnki mere dil men tumhárá tasauwur aisá hai,
ki tum sab merí zanjíron men, aur khushkhabarí kí taujíh o isbát men bhí mere
sharík i fazl ho. 8 Khudá merá gawáh hai, ki main Yusúa Masíh kí sí shafqat
karke tum sab ká mushtáq hún. 9 Aur main duá kartá hún, ki tumhárá ishq
irfán aur idrák i kámil ke sáth baṛhtá chalá jáe; 10 Tá ki tum mutafáwit chízon
men imtiyáz karo, aur Masíh ke din tak khális raho, aur ṭhokar na kháo; 11
Aur sadáqat ke phalon se, jo Yusúa Masíh ke sabab se hain, lade raho, tá ki
Khudá kí madh aur hamd kí jáe. 12 Aur ai bháío, main cháhtá hún, ki tum jáno,
jo mujh par húá hai, so khushkhabarí kí taraqqí ke liye záhir húá, 13 Yahán

tak ki dár ul imára meu, aur báqí sab makánou meu mashhúr húá, ki maiu Masíh
ke wáste basta i zanjír húá ; 14 Aur aksarou ne un meu se, jo Khudáwand meu
bháí haiu, merí zanjírou se mutmaiyan hokar kalám ko be khauf bolne kí ziyáda
juraat paidá kí. 15 Baaze to rashk aur qaziyagirí se, aur baaze razámandí se
Masíh kí manádí karte haiu. 16 Jhagrálú us khiyál meu, ki merí zanjírou par
aur ranj afzúd kareu, safáí se Masíh kí khabar nahíu dete : 17 Par ulfatwále yih
jánkar manádí karte haiu, ki maiu khushkhabarí kí taujíh ke wáste muqarrar húá
húu. 18 Pas kyá hai ? Ba har hál Masíh kí khabar khwáh riyá se khwáh rástí
se dí játí hai ; maiu us meu khush húu, aur khushí karúngá. 19 Ki maiu jántá
húu, tumhárí duá se, aur Yusúa Masíh kí Rúh kí kifáyat se us ká anjám merí
naját hogí. 20 Chunánchi merí tawaqqu aur ummed yih hai, ki maiu kisí bát
meu sharminda na húu, balki merí kamál beparwáí ke sabab se, jaisá guzashta meu
hamesha thá, waisí ab bhí Masíh mere badan se mere jíte jí, yá mere marne par
buzurg hogá. 21 Kyúnkí zindagí mere liye Masíh hai, aur maut nafa hai. 22
Agar maiu álam i jismání meu rahúu, to yih merí mihnat akárath na jáegí ; lekin
maiu nahíu jántá, maiu kyá ikhtiyár karúngá. 23 Ki maiu do se jakrá húá húu :
maiu mushtáq húu, ki rihái páúu, aur Masíh ke sáth rahúu, ki yih bahut bihtar
hai ; 24 Par jism meu rahná tumhárí khátir bahut zurúr hai. 25 Aur maiu yih
iatiqád karke jántá húu, ki maiu rahúngá, aur tum sab ke sáth thaharúngá, tá ki
tum taraqqí karo, aur khushiatiqád hoo ; 26 Ki tumhárá fakhr, jo Masíh Yusúa
kí bábat mere sabab se hai, so mere tumháre pás phir áne se ziyáda howe. 27
Sirf Masíh kí khushkhabarí ke muwáfiq guzrán karo, khwáh maiu áúu, aur tumheu
dekhúu, khwáh na áúu, tumhárá yih ahwál sunúu, ki tum rúh meu muttahid ho
rahe ho, aur ímán i injílí ke liye ek ján hoke jidd o jihd karte ho ; 28 Aur apne
mukhálafat karnewálou se kisí bát meu mat jhijhako ; ki wuh un ke liye halákat
ká, par tumháre wáste naját ká, Khudá kí taraf se, nishán hai. 29 Kyúnki Masíh
kí bábat tumhen yih nahíu bakhshá gayá, ki tum faqat us par ímán láo, balki yih ki
us kí ráh meu dukh bhí páo. 30 Kyúnki tum aisí zorázmáí karte rahe, jaisá tum
ne mujhe karte dekhá, aur ab sunte ho, ki maiu kartá húu.

II. BAB.

1 So agar Masíh wálá kuchh dilásá, aur agar kuchh mahabbat kí tasallí, aur
agar rúhí kuchh sharákat, aur agar kuchh rahm aur dardmandí hai : 2 To merí
razámandí ko púrá karo, ki ek sá mizáj rakho, ek mahabbat rakho, ek ján hoo, ek
tabíat rakho. 3 Jhagre aur khushámad se kuchh na karo ; par khháksárí se ek
dúsre ko apne úpar fauqíyat de. 4 Aur tum meu se har ek na apne ahwál par,
balki har ek dúsrou ke ahwál par gaur kare. 5 Tumhárá mizaj wuhí howe, jo
Masíh Yusúa ká thá ; 6 Ki usne Khudá kí súrat hoke Khudá ke barábar honá
ganímat na jáná, 7 Balki áp ko khálí kiyá, bande kí súrat pakrí, ádmí kí shakl
baná, 8 Aur usne tarkíb i insání meu namúd hokar áp ko haqír kiya, aur marne
tak, salibí maut tak farmánbardár rahá. 9 Is wáste Khudá ne bhí use sarafrází se
buland kiyá, aur us ko aisá nám, jo har nám ke úpar hai, bakhshá, 10 Tá ki Yusúa
ke nám se ásmáníou ke, aur zamíníou ke, aur unke, jo zamín ke níche haiu, ghutne

teke jáweṉ, 11 Aur har zubán iqrár kare, ki Yusúạ Masíh Ḳhudáwand hai, tá
ki Ḳhudá Báp kí sitáish kí jáwe.
12 So ai mere piyáro, jis tarah tum hamesha farmánbardárí karte áe ho, us
tarah tum na merí huzúrí meṉ faqat, balki ab merí gaibat meṉ ziyáda ḍarte aur
thartharáte apní naját ke kám kiye jáo. 13 Kyúnki Ḳhudá hai wuh, jo tum meṉ
íjád kartá hai, ki tum us kí marzí ke muwáfiq cháho, aur kám karo. 14 Sab kám
be makábara aur bin takrár karo, 15 Tá ki tum beilzám aur bebad hoke teṛhí
tirchhí qaum ke darmiyán Ḳhudá ke beạib farzand bane raho. 16 Aur tum un
meṉ hayát ká kalima liye húe núr ke mánind dunyá meṉ chamko, tá ki Masíh ke
din mere faḳhar kí jagah ho, ki merí dauṛ o mihnat ạbas na húí.
17 Par agar maiṉ tumhárí ímání qurbání aur hadiya par tapáyá jáúṉ, to maiṉ
ḳhush húṉ, aur tum sab ko muzhda detá húṉ. 18 Tum bhí waisí hí ḳhushí karo,
aur mujhe mubárakbád do. 19 Aur mujhe Ḳhudáwand Yusúạ se yih ummed hai,
ki Timodeus ko tum kane shitáb bhejúṉ, aur tumhárá ahwál daryáft karke maiṉ
bhí ḳhátir jamạ rakhúṉ. 20 Kyúnki merá koí aisá ek dil rafíq nahíṉ, jo mujánasat
kí ráh se tumháre liye fikrmand howe. 21 Ki sab log un chízoṉ kí talásh meṉ
haiṉ, jo un kí haiṉ, na un kí jo Yusúạ Masíh kí haiṉ. 22 Aur tum us kí ḳhúbí
par use burhán jáno, ki wuh ḳhushḳhabarí kí ḳhidmat ke liye mere sáth, jaisá báp
ke sáth betá, banda baná rahá. 23 So maiṉ ummedwár húṉ, ki apne ahwál ká an-
jám dekhke fi al faur use bhej dúṉ. 24 Aur mujhe Ḳhudáwand se ummed hai, ki
maiṉ áp bhí jaldí áúṉ. 25 Ab maiṉ ne Ipafroditus ko, jo merá bháí, aur ham-
ḳhidmat, aur sharík i jihád, aur tumhárá firistáda, aur merí ihtiyáj ká rafạ karnewálá
hai, tum pás bhejná zurúr jáná. 26 Ki wuh tum sabhoṉ ká nipaṭ mushtáq hai,
aur is wáste ki tum ne us kí bímárí ká hál suná thá, udás rahtá thá. 27 Wuh to
bímárí se marne par thá, par Ḳhudá ne us par rahm kiyá, aur faqat us par nahíṉ,
balki mujh par bhí, tá na howe, ki maiṉ dág par dág uṭháúṉ. 28 So maiṉ ne use
bahut shauq se bhejá, tá ki tum us kí muláqát i dobára se ḳhush ho, aur merá bhí
gam ghaṭe. 29 Pas tum us ko Ḳhudáwand ke nám par kamál ḳhushí se qabúl
karo, aur aisoṉ ko izzat do. 30 Is liye ki wuh Masíhí kám ke liye marne par thá,
ki us ne apní zindagí ko náchíz jáná, tá ki wuh us kamí ko, jo tum ne merí ḳhid-
mat karne meṉ kí thí, púrá kare.

III. BAB.

1 Báqí, ai mere bháío, Ḳhudáwand meṉ ḳhush raho. Ekhí bát tumheṉ phir phir
likhná mere liye taklíf nahíṉ, aur tumháre liye salámatí ká báis hai. 2 Kuttoṉ se
hazar, badkároṉ se ihtiráz karo, qaṭạ buríd wáloṉ se parhez karo. 3 Kyúnki
haqíqí ḳhaṭna ham haiṉ, jo Rúh se Ḳhudá kí ibádat karte haiṉ, aur Masíh Yusúạ
par faḳhr karte haiṉ, aur jism ká bharosá nahíṉ rakhte. 4 Lekin maiṉ jism ká
bharosá rakh saktá húṉ. Agar aur koí jism par bharosá kar sake, to maiṉ ziyáda.
5 Ki merá ḳhatna áṭhweṉ din húá, aur maiṉ Isráel kí aulád, Binyamín ke firqa
meṉ Ibráníoṉ ká Ibrání, shariạt ká Faris húṉ, 6 Gairat meṉ púchho, to Jamáạt ká
satánewálá, aur sharạí sadáqat meṉ bejurm thá. 7 Lekin jitní chízeṉ mere nafạ
kí thíṉ, maiṉ unhíṉ ko Masíh kí ḳhátir nuqsán samjhá. 8 Balki maiṉ apne Ḳhudá-

wand Masíh Yusúa kí pahchán kí khúbí ke sabab sárí chízon ko nuqsán samajhtá
hún, main ne uskí khátir har chíz ká nuqsán uṭháyá, aur unhen kasáfat jántá hún,
táki Masíh merá nafa howe, 9 Aur táki main us men maujúd hoún, yaane na yih,
ki apní sadáqat ke sáth, jo sharaí hai, hoún, balki us sadáqat ke sáth, jo Masíh
par ímán láne se, yaane us sadáqat ke sáth, jo Khudá kí taraf se ímán kí ráh
men miltí hai, hoún; 10 Aur main uskí haqíqat ko, aur us ke jí uṭhne kí qúwat i
muassira ko, aur us ke sáth dukhon men sharík hone ke maanon ko daryáft karún,
aur us kí maut se munásabat paidá karún, 11 Táki main kisí tarah se murdon kí
qiyámat ke darja tak pahunchún. 12 Kyúnki main hanoz mutasarrif, yá kámil
nahín húá, balki píchhá kiye játá hún, tá ki jis chíz ke liye mujhe Masíh Yusúa ne
pakṛá, main use já pakṛún. 13 Ai bháío, merá yih gumán nahín, ki main pakaṛ
chuká hún; 14 Par itná hai, ki main un chízon ko, jo píchhe chhúṭín, bhuláke
un ke liye, jo áge hain, baṛhá húá sídhá nishán kí taraf pilá játá hún, táki main
us hár ko, jis ke liye Khudá ne mujh ko Masíh Yusúa kí maarifat se úpar buláyá,
jít lún. 15 Pas ham men jitne bálig hain, aisá mizáj paidá karen; aur agar kisí bát
men tumhárá man aur howe, to Khudá wuh bhí tum par záhir karegá. 16 Ba-
har hál jis darja tak ham pahunche hain, usí ke qánún se qadam dharná, usí par
man rakhná. 17 Ai bháío, tum sab ke sab mere muqallid ho, aur tum un logon
par, jo us sikka ke muwáfiq, jo ham men tum numáyán dekhte ho, chalte hain, gaur
karo. 18 Kyúnki bahutere ráhrau hain, jin ká zikr tum se bárhá kiyá, aur ab
roke kahtá hún, ki we Masíhí salíb ke dushman hain: 19 Un ká anjám halákat
hai, unká Khudá peṭ, un ká nang un ká fakhr hai, unkí tínat khákí hai. 20
Hamárí maásh ásmán ke báshindon kí sí hai, aur riháí bakhshnewále Khudá-
wand Yusúa Masíh kí ráh takte hain, ki wahán se áwe: 21 Ki wuh apní qúwat
ke fial ke mutábiq, jis se wuh sab ko apná mahkúm kartá hai, hamáre kasíf badan
kí shakl ko tabdíl karke apne jism i latíf kí mánind banáegá.

IV. BAB.

1 Iswáste ai mere mahbúb aur maashúq bháío, jo mere chain aur hár ho, ai
piyáro, tum Khudáwand men hoke isí tarah mazbút raho. 2 Main Aiyúdiya se
iltimás kartá hún, aur Santúkha se bhí, ki tum Khudáwand kí ráh men muttafiq
raho. 3 Aur ai beriyá rafíq, main terí bhí minnat kartá hún, ki tú un auraton kí,
jinhon ne mere sáth khidmat i bashárat men jidd o jihd kiyá, Kalímans aur mere
báqí hamkhidmaton samet, jin ke nám daftar i hayát men hain, madad kar.

4 Khudáwand men hamesha khush raho, aur phir kahtá hún, ki khush raho. 5
Tumháre mizáj ká aatidál sáre ádmíon par jalwagar ho. Khudáwand nazdík hai.
6 Kisí bát men andeshamand mat ho, balki cháhiye ki har ek bát men tumhárí
arz munáját aur duá se shukrguzárí ke sáth Khudá se kí jáe. 7 Aur árám i Iláhí,
jo sáre fahmon se báhar hai, tumháre dilon aur khiyálon kí Masíh Yusúa men
nigahbání karegá.

8 Báqí, ai bháío, jitní chízen sach hain, aur jitní chízen munásib hain, aur jitní
chízen sídhí hain, aur jitní chízen pák hain, aur jitní chízen har dil azíz hain, aur
jitní chízen námí hain, balki jo khúbí aur jo husn hai, us men gaur karo. 9 Aur

jin chízeṉ ko tum ne mujh se síkhá, aur qabúl kiyá, aur suná, aur dekhá, un par
ạmal karo : tab Ḳhudá, jo sulh ká bání hai, tumháre sáth rahegá.
10 Aur maiṉ Ḳhudáwand meṉ bahut shádmán húṉ, is wáste ki mere liye ḳhú-
bíoṉ ke gulbun meṉ ákhir i kár phir phúl lage; tum to áge mere liye andeshamand
the, par mausim na thá. 11 Lekin maiṉ ihtiyáj se nahíṉ kahtá, kyúnki maiṉ ne yih
fann síkhá, ki jis halát meṉ húṉ, usí par qánạ rahúṉ. 12 Aur maiṉ ghatná jántá
húṉ, aur apharná jántá húṉ ; har maqám meṉ, aur sab bátoṉ meṉ maiṉ ne taạlím
páí hai: ser hone meṉ, bhúkhe hone meṉ, apharne aur ghatne meṉ. 13 Masíh kí
taqwíyat se maiṉ sab chíz kar saktá húṉ. 14 Bahar hál tum ne bhalá kiyá, ki tum
ne dukh meṉ merí kumak kí. 15 Ai Filipío, tum jáno, ki ḳhushḳhabarí kí ibtidá i
manádí meṉ, jab maiṉ Makidúniyá se nikal áyá, tab kisí Jamáạt ne, siwá tumháre,
dene lene meṉ merí kumak na kí. 16 Ki Thissaluníka meṉ bhí tum ne mere rafạ
i ihtiyáj ke liye mukarrar kuchh bhejá. 17 So maiṉ anạám nahíṉ cháhtá, balki
cháhtá húṉ, tum aise kám karo, jo tumhárí manfaạt meṉ mahsúb hoṉ. 18 Mujh
kane sab kuchh hai, ganí húṉ, aur maạmúr húṉ, ki maiṉ ne tumhárí bhejí húí chízeṉ
Ipafroditus ke háth se páíṉ, muạttar shamím, aur qurbán i maqbúl, jo Ḳhudá ko
pasand hai. 19 Merá Ḳhudá apne jalál ke ganj ke muwáfiq tumhárí har ek ihti-
yáj Masíh Yusúạ ke tufail rafạ karegá. 20 Hamáre Báp Ḳhudá ke liye abad ul
ábád hamd howe. Ámín. 21 Har ek ko, jo Masíh Yusúạ meṉ hoke pák hai, salám.
Sáre bháí, jo mere sáth haiṉ, tumheṉ salám kahte haiṉ. 22 Sáre muqaddas log,
ḳhusúsan we, jo Qaisarí ḳhándán ke haiṉ, tum ko salám kahte haiṉ. 23 Ab ha-
máre Ḳhudáwand Yusúạ Masíh ká fazl tum sab par howe. Ámín.

PÁ'UL KÁ KALASI'OṈ KO ḲHATT.

I. BÁB.

1 Ḳhudá kí marzí se Yusúạ Masíh ká rasúl Páúl, aur bháí Timodeus, 2 Unheṉ,
jo Kalasus meṉ muqaddas log, aur Masíh meṉ hoke díndár bháí haiṉ, salám kahte
haiṉ. Hamáre Báp Ḳhudá, aur Ḳhudáwand Yusúạ Masíh kí taraf se fazl aur
árám tumháre liye howe.
3 Jab se ham ne suní, ki tum Masíh Yusúạ par ímán láe, 4 Aur sab muqaddas
logoṉ ko piyár karte ho, ham tumháre haqq meṉ sadá duá karke, 5 Us sawáb ke
wáste, jo tumháre liye ásmán par zaḳhíra kiyá gayá hai, jis ká zikr tum ne ḳhush-
ḳhabarí ke kalám i haqq meṉ suná, apne Ḳhudá ká, jo hamáre Ḳhudáwand Yusúạ
Masíh ká Báp hai, shukr karte haiṉ. 6 Ki wuh ḳhushḳhabarí ab tum pás áí, aur áke
sárí dunyá meṉ phal detí hai, aur taraqqí kartí hai, chunánchi tum meṉ, jis din se
tum haqíqat meṉ Ḳhudá ke fazl ke shinawá aur muạrrif húe ho. 7 Ki tum ne
hamáre ạzíz hamḳhidmat Ipafroditus se, jo tumháre wáste Masíh ká diyánatdár
ḳhádim hai, aisá hí síkhá thá. 8 Usí ne tumhárí mahabbat i rúhí ko ham par zá-
hir kiyá. 9 So ham ne bhí, jis din se yih suná, tumháre wáste duá mángne meṉ

gaflat na kí, aur yih ạrz karte rahte haiṉ, ki tum Khudá kí marzí pahchánne meṉ
har tarah kí hikmat aur rúhání dánáí se bhar jáo. 10 Aur tumhárí rawish aisí ho,
jaisá Khudáwand ke logoṉ ke láiq hai, yaháṉ tak ki razá i kullí hásil karo, aur har
ek kár i khair se baromand ho, aur Khudá ke irfán meṉ taraqqí karo. 11 Aur us
kí qudrat i buzurg ke muwáfiq khushí ke sáth sabr o tahammul meṉ zoráwar ho.
12 Aur Báp ká shukr karte raho, jis ne ham ko is láiq kiyá, ki roshní meṉ muqad-
das logoṉ ke sáth mírás ká hissa leṉ. 13 Ki us ne ham ko táríkí ke qabza se rihá
kiyá, aur apne piyáre Beṭe kí bádsháhat meṉ dákhil kiyá. 14 Aur ham usí meṉ
us ke lahú ke sabab se naját, yaạne gunáhoṉ kí magfirat páte haiṉ. 15 Ki wuh
us Khudá kí súrat hai, jis kí royat mahál hai, aur wuh sárí khilqat se pahle muta-
wallid húá. 16 Kyúnki us se sárí chízeṉ, jo ásmán aur zamín par haiṉ, dídaní
aur nádídaní, kyá sarír kyá kháwindíáṉ, kyá hukúmateṉ, kyá mukhtáríáṉ paidá kí
gaíṉ, sárí chízeṉ us se aur us ke liye paidá húí haiṉ. 17 Wuh sab se áge hai, aur us
se sárí chízeṉ báham milíṉ. 18 Aur wuh badan ká, yaạne Jamáạt ká sir hai; wuhí
ágáz hai, aur sab murdoṉ meṉ se wuhí pahle jiyá, tá ki sab ke darmiyán auwalí-
yat us meṉ ho. 19 Kyúnki use yih achchhá lagá, ki sárá kamál us meṉ base, 20
Aur us ke khún ke sabab, jo salíb par bahá, sulh karke sárí chízoṉ ko milá le, háṉ
us ke sabab se sab chízoṉ ko, kyá zamín par, kyá ásmán par apní taraf phirá le.
21 Aur tum ko, jo badkirdáríoṉ ke sabab ajnabí, aur bátin meṉ makrúh the,
usne ab apne wujúd i jismání meṉ mar jáne ke sabab se phiráyá, 22 Tá ki wuh
tumheṉ apní nazar meṉ muqaddas aur beạib aur bejurm ṭhaharáe. 23 Par shart yih
hai, ki tumhárí bunyád ímán par ho, aur tum mustaqím ho, aur muzhda kí ummed
se, jise tum ne suná, ṭal na jáo, jis kí manádí harek makhlúq ke liye ásmán ke
níche kí gaí, aur us ká khádím maiṉ Páúl baná húṉ. 24 Maiṉ apní un azíyatoṉ
se, jo tumháre wáste khinchtá húṉ, khush húṉ, aur Masíh kí azíyatoṉ kí kamtíáṉ
us ke badan ke yaạne Jamáạt ke wáste apne jism se bhar detá húṉ. 25 Aur
maiṉ us Jamáạt ká khádim húá, chunánchi yih khidmat Khudá kí taraf se mujhe
tumháre liye dí gaí, táki maiṉ Khudá ke kalám ko, 26 Yaạne us bhed ko, jo har
ạsr meṉ pusht ba pusht poshída rahá, aur ab us ke muqaddas logoṉ par záhir húá,
púrá bayán karúṉ : 27 Ki Khudá ne cháhá, ki un muqaddas logoṉ par áshkárá kare,
ki qaumoṉ ke wáste us ráz kí hashmat kí faráwání kyá hai, jo yih hai, ki Masíh tum
meṉ jalál kí ummed hai. 28 Ham us kí khabar deke harek ádmí ko nasíhat karte
haiṉ, aur har shakhs ko kamál dánish se taạlím dete haiṉ, táki ham har ádmí ko
Masíh Yusúạ meṉ mukammal kar rakheṉ. 29 Aur usí ke liye maiṉ us fiạl ke
muwáfiq, jo mujh meṉ qúwat se muassir hai, jidd o jihd se sạí kartá húṉ.

II. BA'B.

1 Maiṉ cháhtá húṉ, ki tum jáno, ki maiṉ tumháre aur un ke wáste, jo Laudi-
kaiyá meṉ haiṉ, aur un sab ke wáste, jinhoṉ ne merí jismí súrat nahíṉ dekhí, kyá
hí jánfishání kartá húṉ, 2 Táki un ke dil tasallí páweṉ, aur mahabbat ke rishta
se báham paiwasta raheṉ, yaháṉ tak ki we fahmíd meṉ haqq ul yaqín tak pahuncheṉ,
aur Khudá aur Báp aur Masíh ke ráz ko jáneṉ. 3 Ki us meṉ hikmat aur khirad
ke sáre khazáne gaṛe haiṉ. 4 Maiṉ yih kahtá húṉ, na howe, ki koí charbzabání

se tumhárí ạql ko bahkáwe. 5 Kyúnki agarchi maiṉ jism se dúr húṉ, par rúh se
tum pás húṉ, aur tumháre aman o ámán ko, aur tumháre ímán kí, jo Masíh par
hai, ustuwárí ko dekhke shádmán húṉ. 6 Pas jaisá tum ne Masíh Yusúạ ko
qabúl kiyá, ki Ḳhudáwand howe, waisá us meṉ chalan chalo; 7 Aur us meṉ jaṛ
bándho, aur us par banáe jáo; aur jaise tum ne ímán meṉ tarbíyat páí hai, us par
qáim raho, aur us meṉ shukrguzárí se taraqqí karo. 8 Dekho aisá na ho, ki koí
failsúfí aur lagv fareb se, jo ádmíoṉ ke dastúr, aur dunyawí astaqsát ke muwáfiq
haiṉ, na ki Masíh ke muwáfiq, tumheṉ lúṭ le. 9 Kyúnki Ḳhudáí ká sárá kamál
us meṉ mujassam ho rahá; 10 Aur tum us meṉ mukammal bane ho, ki wuh sárí
riyásat o qudrat ká sir hai. 11 Tumhárá us meṉ maạnawí ḳhatna kiyá gayá hai,
yaạne tum ne tamám kamál jismí gunáhoṉ ko Masíhí ḳhatna ke sabab se utár
phenká. 12 Aur us ke sáth baptismá ke sabab se gáṛe gae, aur us hí ke sabab
tum us ke sáth jí uṭhe; kyúnki tum us Ḳhudá kí qudrat par, jis ne us ko murdoṉ
meṉ se jiláyá, ímán láe. 13 Aur us ne tumheṉ, jo ḳhatáoṉ se, aur apne jism kí
námaḳhtúní se murda the, us ke sáth zinda kiyá, ki us ne tumhárí sárí ḳhatáoṉ ko
baḳhshá. 14 Aur wuh raqam, jo hamáre muḳhálif hamárí bábat hukmoṉ meṉ thá,
miṭá ḍálá, aur us ko to salíb par chaṛháke mekh ṭhonkke bích se ḳhárij kiyá, 15
Aur arbáb i hukúmat o iḳhtiyár ko nangá karke ạlániyatan angushtnumá kiyá, ki
us ne un par shádiyána bajáyá.

16 Is wáste koí tumheṉ kháne píne meṉ, yá íd, yá chánd karne meṉ, yá aiyám i
sabt ke mánne meṉ mujrim na kare. 17 Ki ye chízeṉ ánewálí chízoṉ ke sáya
haiṉ, par badan Masíh ká hai. 18 Ḳhabardár, koí tumheṉ íjádí ḳháksárí aur
firishtoṉ kí ibádat karke tumháre ajr se mahrúm na kare, ki aisá shaḳhs un chízoṉ
meṉ, jinheṉ us ne nahíṉ dekhá, daḳhl bejá kartá hai, aur apní dunyawí dánish
par ạbas aphartá hai; 19 Aur us sir ko nahíṉ pakaṛtá, jis se sárá badan maf-
siloṉ aur ạsaboṉ ke bích paṛne se gizá páke aur baham milke Ḳhudá ke baṛháe
baṛhtá hai. 20 Pas agar tum Masíh ke sáth marke dunyawí astaqsát se guzar gae,
to tum kyúṉ un ke mánind, jo dunyá meṉ zinda haiṉ, dastúrparast ho, 21 Aur
kahte ho, Háṉ mat chhúná, dekhiyo, chakhiyo mat, háth na lagáná. 22 Ye sárí
chízeṉ mustaạmal hoke fásid ho játí haiṉ, aur faqat ádmíoṉ ke hukmoṉ aur
taạlímoṉ ke muwáfiq hotí haiṉ. 23 Ki un ká záhir dánishmandána hai, is wáste
ki un meṉ ibádat o ḳháksárí ká íjád hai, aur badaní riyázat hai, aur tan ásání kí
taraf tawajjuh nahíṉ,

III. BÁB.

1 Pas agar tum Masíh ke sáth jí uṭhe ho, to fauqání chízoṉ ke tálib ho, jaháṉ
Masíh Ḳhudá ke dahne baiṭhá hai. 2 Fauqání chízoṉ se dil lagáo, na un chízoṉ
se, jo zamín par haiṉ. 3 Kyúnki tum mar gae ho, aur tumhárí zindagí Masíh ke
sáth Ḳhudá meṉ mutazammin hai. 4 Jab Masíh, jo hamárí zindagí hai, záhir
hogá, us ke sáth tum bhí jalál se záhir hoge. 5 Iswáste tum apne ạzúoṉ ko, jo
zamín par haiṉ, yaạne harámkárí, aur nápákí, aur bejá taạshshuq, aur burí ḳhwáhish
aur lálach ko, jo ek qism kí butparastí hai, kushta karo. 6 Un hí ke sabab se
Ḳhudá ká gazab abná i bagáwat par názil hotá hai. 7 Aur áge jab tum un ke bích
jíte the, un meṉ tum bhí ráh chalte the. 8 Par ab tum un sab ko, yaạne gussa

aur gazab, aur badí, aur badgoí, aur fahhāshí ko apne munh se nikál phenká hai.
9 Ek dúsre se jhúṭh na bolo ; kyúnki tum ne puráni insániyat ko us ke fiạlon
samet utár phenká ; 10 Aur nayí insániyat ko, jo irfán men apne paidákarnewále
kí súrat ke muwáfiq nayí ban rahí hai, pahiná. 11 Wahán na Yúnání hai, na
Yahúdí, na khatna na námakhtúní, na Barbar na Tátár, na banda na ázád, par
Masíh kull aur kull men hai.

12 Pas Khudá ke barguzídon ke mánind, jo muqaddas aur mahbúb hain, dil par
dard aur akhláq, aur kháksárí, aur farotaní, aur hilm se zebáish paidá karo. 13
Aur agar koí kisí se nálán ho, to ek dúsre kí bardásht kare, aur ek dúsre ko muáf
kare, jaisá Masíh ne tumhen bakhshá, waisá hí tum bhí karo. 14 Aur un sab par
ạláwa mahabbat ko pahin lo, ki wuh kamáliyat ko ustuwárí bakhshtí hai. 15 Sulh
i Iláhí, jis kí taraf tum ek tan hokar buláe gae ho, tumháre dilon men bandobast
kare ; aur tum shukrguzár raho. 16 Masíh kí báten tum men faráwání se basen,
aur tum ek dúsre ko kamál dánish se taạlím aur pand do, aur mazmúr, aur muná-
játen, aur rúhání gazalen shukrguzárí ke sáth Khudáwand ke liye dilon se gáo ; 17
Balki jo kuchh karte ho, bát aur kám, sab kuchh Khudáwand Yusúạ ke nám se
karo, aur us ká nám leke Khudá aur Báp ká shukr karo.

18 Ai randío, apne apne khasamon kí farmánbardárí karo, ki un ke liye, jo
Khudáwand men hain, yihí munásib hai. 19 Ai mardo, apní joríon ko piyár karo,
aur un se talkhmizáj na hoo. 20 Ai larko, tum apne má báp kí har ek bát men
farmánbardárí karo, ki Khudáwand ko yihí pasand hai. 21 Ai bachchewálo, apne
larkon ko mat kalpáo, na ho ki we jánkáhí men paren. 22 Ai khidmatkarnewálo,
tum un kí, jo dunyá men tumháre kháwind hain, sab báton men farmánbardárí karo,
par yih dikháne ko na ho, jaisá khúshámadí logon ká dastúr hai, balki dil kí safáí
aur khudátarsí se ho. 23 Aur jo kuchh karo, so jí se aisá karo, jaisá Khudáwand
ke liye karte hain, na ki ádmíon ke liye. 24 Ki tum jánte ho, tum Khudáwand
se ajr men mírás páoge, kyúnki wuh kháwind, jis ke tum khádim ho, Masíh hai.
25 Par wuh, jo khatá kartá hai, so apne kiye ke muwáfiq kamáegá, aur shakhsí-
yat manzúr na hogí.

IV. BÁB.

1 Ai makhdúmo, khádimon ke haqq men ạdl aur insáf karo, ki tumhárá bhí ek
kháwind hai, jo ásmán par hai. 2 Istiqlál se duá mángo, aur us men shukrguzárí
ke sáth bedar raho. 3 Aur sáth us ke hamáre liye bhí duá karo, ki Khudá ha-
máre liye nutq ká darwáza khole, tá ki main Masíhí ráz ko, jis ke sabab se asír
húá hún, bayán karún. 4 Tab to main use aisá záhir karún, jaisá mujhe lázim
hai. 5 Tum waqt ko ganímat jánke khárijíon ke sáth dánáí kharch karo. 6
Cháhiye ki tumhárí bát mihrámez ho, aur namkín ho, tá ki tum jáno, har ek ko
kyúnkar jawáb diyá cháhiye. 7 Tikhikus, jo piyárá bháí, aur diyánatdár khádim,
aur Khudáwand kí khidmat men sharík hai, mere sáre ahwál se tum ko ittiláạ
degá. 8 Us ko main ne is liye tumháre pás bhejá hai, ki tumhárá hál daryáft
kare, aur tumháre dilon ko tasallí de. 9 Aur us ke sáth Unesimus ko, jo diyán-
atdár aur piyárá bháí hai, aur tumháre firqa men ká hai, bhej diyá : we tumhen
yahán kí sárí khabaren pahuncháenge. 10 Aristarkhus, jo qaid men merá sharík

hai, aur Márk, jo Barnabá ká bhánjá hai, jis kí bábat tum ne ahkám páe ; agar
wuh tumháre pás áwe, to use qabúl karo : 11 Aur Yushúa, jo Justus kahlátá hai :
ye sab, jo makhtúnon men se hain, tum ko salám kahte hain ; aur faqat ye hí
Khudá kí bádsháhat ke wáste mere hamkhidmat the, aur mere liye tasallí the. 12
Aur Ipafrás, jo tum men se Masíh ká banda hai, tum ko salám kahtá hai, aur wuh
tumháre wáste hamesha jidd o jihd se duáen mángtá hai, tá ki tum Khudá kí
sárí mashíyaton men benaqs aur kámil ho raho. 13 Main us ká gawáh hún, ki
wuh tumháre aur un ke wáste, jo Laudikaiyá men, aur un ke liye, jo Hairápulis
men hain, bahut sargarm hai. 14 Aur Lúká piyárá tabíb, aur Dímas tumhen
salám kahte hain. 15 Tum un bháíon ko, jo Laudikaiyá men hain, aur Nimfas ko,
aur Jamáat ko, jo us ke ghar men hai, salám kaho. 16 Aur jab yih risála tum
men parhá jáe, to aisá karo, ki Laudikaiyá kí Jamáat men bhí parhen, aur Laudi-
kaiyá ká risála tum bhí parho. 17 Aur Arkhippus se kaho, ki Tú us khidmat
men, jo tú ne Khudáwand se páí hai, hoshiyár rah, ki tú use mukammal taur se
kare. 18 Aur mere háth se, jo Páúl hún, salám. Merí zanjíron ko yád karo.
Fazl tum par howe. Ámín.

PÁU'L KÁ THISSALUNI'KI'ON KO PAHLÁ KHATT.

I. BÁB.

1 Páúl aur Silwánus aur Timodeus Thissalunikíon kí Jamáat ko, jo Báp Khudá,
aur Khudáwand Yusúa Masíh men hai, salám kahte hain. Fazl aur árám hamáre
Báp Khudá, aur Khudáwand Yusúa Masíh kí taraf se tumháre liye howe.
2 Ham tum sab ke wáste Khudá ká shukr hamesha karte hain, aur apní duáon
men tumhen yád karte hain ; 3 Aur ham apne Báp Khudá ke áge nit yád karte
hain, ki tum ímán se kám, aur mahabbat se mihnat karte ho, aur ummedwár hoke
hamáre Khudáwand Yusúa Masíh ke muntazir ho. 4 Ai azíz bháío, ham jánte
hain, tum Khudá ke barguzída ho. 5 Kyúnki hamárí khushkhabarí na faqat alfáz
ke zimn men, balki wuh qudrat, aur Rúh ul Quds, aur púre iatiqád ke sáth áí ;
chunánchi tum jánte ho, ki tum men ham tumháre waste kaise the. 6 Aur tum us
kalám ko barí tasdíq ke sáth Rúh ul Quds kí khushí se pákar hamáre aur Khudá-
wand ke pairau húe, 7 Yahán tak ki tum Makidúniyá aur Akhaiyá ke sáre
ímándáron ke liye namúne bane. 8 Kyúnki tum se Khudáwand ke kalám kí
shuhrat faqat Makidúniyá aur Akhaiyá men na húí, balki har ek jagah tumhárá
ímán, jo Khudá par hai, sháia húá, yahán tak ki hamáre kahne kí kuchh hájat
nahín. 9 Is wáste ki we áp hamárá zikr karte hain, ki ham ne tum men kaisá
dakhl páyá, aur tum kyúnkar buton se Khudá kí taraf phire, táki Khudá kí, jo jítá
aur sachá hai, bandagí karo ; 10 Aur us ke Bete kí, jise us ne murdon men se
jiláyá, ráh tako, ki ásmán par se áwe : wuh Yusúa hai, jo ham ko gazab i áyanda
se rihái bakhshtá hai.

II. BAB.

1 Ai bháío, tum áp jánte ho, ki hamárá dakhl tum meṇ abas na thá. 2 Ham
áge shahr i Filipí meṇ, jaisá jánte ho, dukh aur ruswáí uṭháke apne Ḳhudá ke
sabab beparwáí se bashárat i Iláhí kí bát baṛá jidd o jihd karke tum se kahte the.
3 Ki hamárá waaz kahná gumráhí, aur nápákí, aur dagábází se na thá; 4 Balki
jaisá Ḳhudá ne ham ko maqbúl jánke ḳhushḳhabarí ká amánatdár kiyá, waisá hí
ham bolte haiṇ, aur na ki ádmíoṇ ko, balki Ḳhudá ko, jo hamáre diloṇ ko ázmátá
hai, razámand karte haiṇ. 5 Ki tum jánte ho, ham na charbzabán the, na tama
ke parda meṇ, Ḳhudá sháhid hai; 6 Aur na kisí ádmí se, kyá tum se, kyá dúsroṇ
se izzat páne ke tálib bane, agarchi ham us sabab se, ki Masíh ke rasúl haiṇ, tum
par bojh ḍál sakte the. 7 Par ham tumháre darmiyán aise muláim rahe, jaise dáí,
jo apne bachchoṇ par mihr kartí hai. 8 So ham mushtáq hokar rází the, ki na
faqat Ḳhudá kí bashárat, balki apní jánoṇ tak tumheṇ deweṇ, is wáste ki tum
hamáre piyáre the. 9 Ai bháío, tum hamárí koft aur mihnat ko yád karte ho; ham
ne is liye ki tum meṇ se kisí par bár na ho, rát din dastkárí karke tum meṇ
bashárat i Iláhí kí manádí kí. 10 Tum gawáh ho, aur Ḳhudá bhí hai, ki ham
tum ímándároṇ meṇ kyá hí taqaddus aur rástí aur bejurmí se guzrán karte the;
11 Chunánchi tum jánte ho, ki ham tum meṇ har ek ko yúṇ dilásá aur tasallí dete
aur nasíhat karte the, jaise báp bachchoṇ ko: 12 Táki tumhárí rawish Ḳhudá
kí talab ke munásib ho, ki us ne tumheṇ apní bádsháhat o jalál meṇ buláyá. 13 Is
wáste ham hamesha Ḳhudá ke shukrguzár haiṇ, ki jab wuh kalám, jo Ḳhudá ká
hai, jise ham sunáte haiṇ, tum ko milá, tum ne use na ádmíoṇ ká kalám samajhkar,
balki Ḳhudá ká kalám jánkar, ki wuh fi al haqíqat aisá hí hai, qabúl kiyá, aur wuh
tum ímándároṇ meṇ muassir hai, 14 Is wáste ki tum, ai bháío, Ḳhudá kí Jamáatoṇ
ke, jo Yahúdáh meṇ Masíh Yusúa kí haiṇ, pairau húe; kyúnki tum ne bhí apne
hamqaumoṇ se we hí dukh páe, jo unhoṇ ne Yahúdíoṇ se: 15 Jinhoṇ ne Ḳhudá-
wand Yusúa ko, aur apne nabíoṇ ko már ḍálá, aur ham ko satáyá, aur we Ḳhudá
ko ḳhush nahíṇ áte, aur sáre ádmíoṇ ke muḳhálif haiṇ. 16 Aur we, táki un ke
gunáh kamál ko hamesha pahunchte raheṇ, ham ko mana karte haiṇ, táki ham
gair qaumoṇ se we báteṇ, jin se un kí naját hotí hai, na kareṇ, aur gazab, jo un
par hai, niháyat ko pahunchá.

17 Aur ham ne, ai bháío, tum se thoṛí muddat tak ba záhir na ba dil mahjúr
hoke bahut ishtiyáq se ziyádatar koshish kí, ki tumhárá munh dekheṇ. 18 Is-
wáste ham ne, yaane maiṇ ne, jo Páúl húṇ, ek yá do bár cháhá, ki tumháre pás
áúṇ, par Shaitán ne hameṇ roká. 19 Hamárí ummed aur ḳhushí aur faḳhr ká
hár kyá hai? kyá tum hamáre Ḳhudáwand Yusúa Masíh ke sámhne us ke áte
waqt na hoge? 20 Yaqínan tum hí hamáre jalál aur ḳhushí ho.

III. BAB.

1 Iswáste jab ham áp ko us se ziyáda zabt kar na sake, to ham rází húe, ki we
ham ko Athene meṇ akelá chhoṛeṇ. 2 Chunánchi ham ne Timodeus ko, jo
hamárá bháí, aur Ḳhudá ká ḳhádim, aur Masíh kí ḳhushḳhabarí meṇ hamárá

hamkhidmat hai, bhejá, ki wuh tumko tumháre ímán men ustuwár kare, aur tasallí
de, 3 Táki koí azíyaton se mutazalzal na ho; kyúnki tum áp jánte ho, ki ham un
hí ke liye muqarrar húe hain. 4 Jab ham tumháre pás the, tab tumhen kahá
karte the, ki ham azíyat páwenge: chunánchi wuhí húá, aur tum ne jání. 5 Is-
wáste jab main us se ziyáda zabt na kar saká, tab tumhárá ímán daryáft karne ko
bhejá, na howe, ki imtihán karnewále ne tumhen gumráh kiyá ho, aur hamárí
koft ạbas ho jáe. 6 Par ab Timodeus, jab tum kane se ham pás áyá, aur tumháre
ímán aur mahabbat kí khushkhabarí láyá, aur kahá, ki tum hamárá zikr i khair
hamesha karte ho, aur tum hamáre dekhne ke mushtáq ho, jaise ham tumháre:
7 Is liye, ai bháío, ham apní sárí azíyat aur ihtiyáj men tumháre ímán ke basabab
tum se mutmaiyan húe. 8 Kyúnki ab ham jíte, agar tum Khudáwánd men qáim
raho. 9 Ham us surúr ke muqábil, jo hamen tumhárí bábat Khudá ke áge húá,
kyúnkar Khudá kí shukrguzárí karen. 10 Ham rát din lagke duá mángte hain,
ki tumhárá munh dekhen, aur tumháre ímán kí kamtíán bhar den. 11 Aur Khudá,
aur hamárá Báp áp, aur Khudáwand Yusúạ Masíh aisá kare, ki hamárá guzar
tumhárí taraf howe. 12 Aur Khudáwand aisá kare, ki jaisí ham ko tum se mahab-
bat hai, tumhárí mahabbat bhí, kyá ápus men, kyá dúsron ke sáth, baṛhe, aur afzúd
howe, 13 Yahán tak ki wuh tum ko qarár bakhshe, táki jab hamárá Khudáwand
Yusúạ Masíh apne muqaddas logon ke sáth áwe, tab tumháre dil hamáre Báp
Khudá ke sámhne taqaddus men bejurm niklen.

IV. BAB.

1 Báqí, ai bháío, ham tum se Khudáwand Yusúạ ke wáste ạrz aur iltimás karte
hain, ki tum ne jo ham se rawish aur Khudá ke khush karne kí wazạ síkhí hai,
so us men tum taraqqí karo. 2 Tum jánte ho, ki ham ne tum ko Khudáwand
Yusúạ kí taraf se kyá ahkám kiye. 3 Ki Khudá ká iráda yih hai, ki tum muqad-
das hoke harámkárí se apne taín báz rakho; 4 Aur harek tum men se jáne, ki
apne zarf ko taqaddus aur hurmat se rakhá cháhiye; 5 Na ajnabí qaumon kí mánind,
jo Khudá ko pahchánte nahín hain, hawá o hirs men; 6 Aur apne bhái se zabar-
dastí aur dagábází na kare: kyúnki Khudáwand aise sáre fiạlon ká intiqám legá;
chunánchi ham ne áge bhí tum se kahá, aur gawáhí dí. 7 Ki Khudá ne ham ko
nápákí men nahín, balki taqaddus men buláyá. 8 Iswáste jo tahqír kartá hai, so
na ádmí kí, balki Khudá kí, jisne apní Rúh ul Quds bhí hamen dí, tahqír kartá hai.
9 Ab mihr i birádarí kí bábat tum muhtáj us ke nahín, ki koí tumhen kuchh
likhe; kyúnki tum ápus kí ulfat men Khudá se taạlím páí; 10 Chunánchi tum
un sáre bháíon se, jo tamám Makidúniyá men hain, aisá hí karte ho; lekin, ai bháío,
ham tum se iltimás karte hain, ki tum ziyáda taraqqí karo.

11 Aur jis tarah ham ne tumhen hukm kiyá, tum chain se rahne, aur áp apne kár
bár karne, aur apne háthon se kám karne kí izzat ke tálib ho; 12 Tá ki tum
khárijíon ke áge hurmat kí chál chalo, aur kisí ke muhtáj na ho.

13 Aur ai bháío, main nahín cháhtá hún, ki tum un ke ahwál se, jo so gae hain,
náwáqif raho, tá ki tum auron kí mánind, jo náummed hain, gam na karo. 14 Kyún-
ki ham ne, jo yih máná, ki Yusúạ múá, aur uṭhá, to maná cháhiye, ki Khudá unhen,

jo so gae haiṉ, Yusúạ kí ḳhátir us ke sáth le áegá. 15 Ham tumheṉ Khudáwand
ke amr se yih kahte haiṉ, ki we, jo ham meṉ se Ḳhudáwand ke huzúr ke waqt jíte
honge, un par, jo so gae haiṉ, sabqat na karenge. 16 Kyúnki Ḳhudáwand áp dhúm
se muqarrab firishta ke ihtimám ke sáth Ḳhudá ká narsingá phúnkte húe ásmán
par se utregá, aur jo Masíh meṉ hoke múe haiṉ, we pahle uthenge. 17 Baạd us
ke ham meṉ se we, jo jíte chhúṭenge, un samet badlíoṉ par nágáh chaṛháe jáenge,
tá ki hawá meṉ Ḳhudáwand se muláqát kareṉ: so ham Ḳhudáwand ke sáth
hamesha rahenge. 18 Pas tum in bátoṉ se báham ek ek ko tasallí do.

V. BA'B.

1 Aur ai bháío, tum us ke muhtáj nahíṉ, ki waqtoṉ aur mausimoṉ ká ahwál
kuchh tumheṉ likhá jáwe. 2 Iswáste ki tum áp ḳhúb jánte ho, ki Ḳhudáwand
ká din us tarah áegá, jis tarah rát ko chor átá hai. 3 Jis waqt log kahte honge,
ki Salámatí aur beḳhatrí hai, tab jis tarah hámila ko dard lagte haiṉ, un par ná-
gahání halákat áwegí, aur we na bachenge. 4 Par tum, ai bháío, andhere meṉ
nahíṉ ho, ki wuh din chor ke mánind tumheṉ beḳhabar pakaṛ le. 5 Tum sab núr
ke farzand, aur din kí aulád ho; ham rát ke nahíṉ, aur na táríkí ke haiṉ. 6 Iswáste
cháhiye, ki auroṉ kí tarah na soweṉ, balki bedár aur hoshiyár raheṉ. 7 Kyúnki
jo sote haiṉ, so shab hí ko sote haiṉ, aur jo matwále hote haiṉ, rát hí ko matwále
hote haiṉ. 8 Par ham, jo din ke haiṉ, cháhiye ki hoshiyár raheṉ, aur ímán o ishq
ká chárálna, aur naját kí ummed ká ḳhod pahineṉ. 9 Kyúnki Ḳhudá ne ham ko
gazab ke liye nahíṉ, balki is liye muqarrar kiyá, ki ham apne Ḳhudáwand Yusúạ
Masíh se naját hásil kareṉ. 10 Ki wuh hamáre wáste múá, tá ki ham, kyá jágte
kyá sote, us ke sáth jíeṉ. 11 Is liye tum ek ek ko tasallí do, aur ek ek ko taạmír
karo; chunánchi tum yih karte ho.

12 Aur ai bháío, ham tum se ạrz karte haiṉ, ki tum un ko, jo tum meṉ mihnat
karte haiṉ, aur Ḳhudáwand ke kám meṉ tumháre peshwá haiṉ, aur tum ko nasíhat
karte haiṉ, mánoṉ. 13 Aur un ke kám ke liye mahabbat se un kí bahut takrím
karo, aur ápus meṉ mile raho. 14 Aur ai bháío, ham tum se iltimás karte haiṉ,
ki tum gardankashoṉ ko pand do, zạífdiloṉ ko dilásá, kamzoroṉ ko sambhálo, aur
sab kí bardásht karo. 15 Dekho, koí kisí se badí ke iwaz meṉ badí na kare;
balki tum ek ek se aur sab se bi al kull ḳhushsulúkí karo. 16 Hamesha ḳhush
raho. 17 Nit duá mángo. 18 Har ek bát meṉ shukrguzárí karo; kyúnki
Ḳhudá cháhtá hai, ki tum Masíh Yusúạ meṉ yihí karo. 19 Rúh ko mat
bujháo. 20 Nubúwatoṉ kí tahqír na karo. 21 Sárí bátoṉ ká imtihán karo:
bihtar ko thámo. 22 Har ek bát se, jis ká záhir bad ko, dúr raho. 23 Aur
Ḳhudá, jo sulh ká bání hai, áp hí tumko bi al kull pákíza kare; aur tumhárá
sab kuchh, yaạne tumhárí rúh aur nafs aur badan hamáre Ḳhudáwand Yusúạ
Masíh ke áne tak beilzám mahfúz rahe. 24 Jis ne tumheṉ buláyá, wuh amín hai:
wuh aisá hí karegá. 25 Bháío, hamáre wáste duá mángo. 26 Aur sáre bháíoṉ
ko muqaddasána bosa leke salam karo. 27 Maiṉ tumheṉ Ḳhudáwand kí qasam
detá húṉ, yih náma sáre muqaddas bháíoṉ meṉ paṛhwáo. 28 Ab Hamáre Ḳhudá-
wand Yusúạ Masíh ká fazl tum par howe. A'mín.

PA'U'L KA' THISSALUNI'KI'ON KO DU'SRA' ḲHATT.

I. BA'B.

1 Páúl aur Silwánus aur Timodeus, jo Thissaluníkí log hamáre Báp Ḳhudá,
aur Ḳhudáwand Yusúạ Masíh ke maqbúl haiṉ, un kí Jamáạt ko salám kahte haiṉ.
2 Hamáre Báp Ḳhudá, aur Ḳhudáwand Yusúạ Masíh kí taraf se fazl aur árám
tumháre liye howe.
3 Ai bháío, lázim hai, ki ham tumháre liye hamesha Ḳhudá ká shukr kareṉ,
yihí láiq hai, is liye ki tumhárá iạtiqád baṛhtá játá hai, aur tum sab meṉ har ek
kí ulfat dúsre se ziyáda hotí hai, 4 Yaháṉ tak ki ham áp Ḳhudá kí Jamáạtoṉ
meṉ tumháre sabab se faḳhr karte haiṉ, ki tum un dukhoṉ aur ranjoṉ meṉ, jo tum
par paṛte haiṉ, sábir aur ímándár ho. 5 Ḳhudá kí sachí tajwíz ká yih izhár hai,
ki tum Ḳhudá kí bádsháhat ke láiq gine jáo, jis ke liye tum dukh páte ho. 6
Kyúnki Ḳhudá ke nazdík yih insáf hai, 7 Ki jab Ḳhudáwand Yusúạ ásmán se
apne qawí firishtoṉ ke sáth, 8 Bhaṛaktí ág meṉ namúd howe, aur un se, jo Ḳhudá
ko nahíṉ pahchánte, aur un se, jo hamáre Ḳhudáwand Yusúạ Masíh kí ḳhushḳha-
barí ko nahíṉ mánte, intiqám lewe : tab wuh unheṉ, jo tumheṉ azíyat dete haiṉ,
azíyat, aur tumheṉ, jo azíyat páte ho, hamáre sáth usí din árám dewe, is wáste ki
hamárí gawáhí tumháre pás yaqíní húí : 9 Ki we Ḳhudáwand ke chihra se, aur
us kí qudrat kí ạzamat se halákat i abadí kí sazá páwenge. 10 Us waqt wuh
ákar apne muqaddas logoṉ meṉ jalál se muzaiyan, aur sáre ímándároṉ meṉ taạjjub
ká báis hogá. 11 So ham tumháre liye sadá duá mángte haiṉ, ki hamárá Ḳhudá
tumheṉ us talab ke láiq jáne, aur sab ḳhúbíoṉ ko, jo use ḳhush átíṉ, aur ímání
aạmál ko qudrat se púrá kare : 12 Tá ki hamárá Ḳhudá aur Ḳhudáwand Yusúạ
Masíh ke fazl ke muwáfiq, hamáre Ḳhudáwand Yusúạ Masíh ká nám tum meṉ
jalíl ho, aur tum us meṉ.

II. BA'B.

1 Ai bháío, hamáre Ḳhudáwand Yusúạ Masíh ká áná, aur hamárá us pás faráham honá yaqíní hai : 2 So ham tumhárí minnat karte haiṉ, ki tum is gumán se,
ki Masíh ká din sardast hai, jald apní ạql mat ganwáo, aur kisí rúh, yá kalám se,
yá kisú kitáb se, yih sochkar ki wuh hamárí taraf se hai, hirásán mat ho. 3 Koí
tumheṉ kisí tarah se fareb na de ; kyúnki wuh din nahíṉ áegá, magar jab ki pahle
irtidád áwe, aur wuh gunáh ká shaḳhs, yaạne Ibn ul Halákat záhir howe, 4 Jo
har ek ká, jo Ḳhudá, yá maạbúd kahlátá hai, muḳhálif hai, aur uṉ par áp ko bálá
kartá hai, yaháṉ tak, ki wuh Ḳhudá ke maạbid meṉ Ḳhudá ban baithegá, aur apne
taíṉ dikhlaegá, ki maiṉ Ḳhudá húṉ. 5 Kyá tumheṉ yád nahíṉ, ki maiṉ tumháre
sáth hote húe tumheṉ ye báteṉ kahtá thá. 6 Ab tum jánte ho, ki bar waqt us ke
záhir hone meṉ kaun máṉạ hai. 7 Badkárí ká ráz to ab bhí taasír kartá játá hai,
faqat zurúr hai, ki wuh, jo ab tak máṉạ hai, bích se dúr kiyá jáwe. 8 Tab wuh
besharạ záhir hogá, jise Ḳhudáwand apne munh ke dam se faná, aur apne áne ke
shukoh se nest kar degá. 9 Aur us ká áná Shaitán ke kiye se kámil qudrat aur

jhúṭhe ajáib o garáib ke sáth hogá ; 10 Aur aisí besharáí ke sáth, jo halák hone-
wálon ko púrí dagá degí : iswáste ki unhoṉ ne haqq kí ulfat ko, jis se we bacháe
játe, qabúl na kiyá. 11 Isliye Ḳhudá un pás dagá kí taasír ko bhejegá ; chunán-
chi we jhúṭh par ímán láwenge : 12 Tá ki we sab, jo rástí par ímán na láe,
balki nárástí se rází the, sazá páweṉ.

13 Par, ai bháío, tum jo Ḳhudáwand ke mahbúb ho, lázim hai, ki ham tumháre
wáste hamesha Ḳhudá kí shukrguzárí kareṉ, ki Ḳhudá ne tumheṉ ibtidá se iḳhti-
yár kiyá, tá ki tum rúhí taqaddus hásil karke aur sacháí par ímán lāke naját pāo :
14 Aur is liye tumheṉ hamárí ḳhushḳhabarí ke wasíle se buláyá, ki tum hamáre
Ḳhudáwand Yusúạ Masíh ká jalál hásil karo. 15 Pas is wáste, ai bháío, páedár
raho, aur un bátoṉ ko, jo tumháre supurd kí gaíṉ, jo tum kalám se, yá hamárí kitáb
se sikhíṉ, tháme raho. 16 Ab hamárá Ḳhudáwand Yusúạ Masíh áp, aur hamárá
Báp Ḳhudá, jis ne hameṉ piyár kiyá, aur hameṉ tafazzul se abadí tasallí aur
achchhí ummed dí, 17 Tumháre diloṉ ko tasallí dewe, aur tum ko har ek
achchhe qaul o fiạl meṉ mazbút kare.

III. BA'B.

1 Báqí, ai bháío, hamáre haqq meṉ yih duá karo, ki Ḳhudáwand ká kalám rawáj
páwe, aur aisá muạzzaz howe, jaisá tum meṉ hai ; 2 Aur yih ki ham námaạqúl
aur sharír ádmíoṉ se chhuṭkárá páweṉ ; kyúnki sab ímándár nahíṉ. 3 Par
Ḳhudáwand amánatdár hai, wuh tumko mazbút karegá, aur us sharír se bacháegá.
4 Aur tumhárí bábat Ḳhudáwand par hamárá iạtiqád hai, ki tum un hukmoṉ par,
jo ham tumheṉ dete haiṉ, ạmal karte ho, aur karoge. 5 Ḳhudáwand tumháre
diloṉ ko hidáyat kare, ki tum Ḳhudá ko piyár karo, aur Masíh kí ráh tako.

6 Aur ai bháío, ham apne Ḳhudáwand Yusúạ Masíh ke nám se tumheṉ hukm
karte haiṉ, ki tum har ek bháí se, jo qánún ke barḳhiláf chaltá hai, aur us sompí húí
bát par, jo us ko ham se milí, ạmal nahíṉ kartá, alag chalo. 7 Kyúnki tum áp jánte
ho, ki hamárí pairawí kyúnkar kiyá cháhiye : ham to tumháre bích qánún ke bar-
ḳhiláf chalte na the, 8 Aur kisí kí roṭí muft na kháte the ; balki koft aur mashaqqat
se rát din dastkárí karke kháte rahe, tá ki ham kisí par tum meṉ se bár na howeṉ.
9 Aur na iswáste ki ham ko maqdúr nahíṉ ; par is liye ki ham áp ko tumháre liye
namúna thaharáweṉ, tá ki tum hamárí pairawí karo. 10 Jab ham tumháre sáth
the, tab ham ne tumheṉ yih hukm kiyá, ki jo koí kám kiyá na cháhe, wuh ḳhurák
na páe. 11 Ham sunte haiṉ, ki tum meṉ se kaí ek qánún ke barḳhiláf chalte haiṉ,
apne kisí kám meṉ dastandáz nahíṉ hote, magar auroṉ ke kám meṉ daḳhl karte
haiṉ. 12 Ham apne Ḳhudáwand Yusúạ Masíh se waisoṉ ho hukm dete haiṉ, aur
un se iltimás karte haiṉ, ki we chup cháp kám karke apní hí roṭí kháweṉ. 13
Aur ai bháío, tum nek kám karne meṉ kahálat na karo. 14 Par agar koí hamárí
bát ko, jo náma meṉ hai, na máne, to use ták rakho, aur us se mile na raho, tá ki
wuh pashemán howe. 15 Lekin us se nafrat na kháo, balki bháí jánke nasíhat
karo. 16 Ab Ḳhudáwand, jo salámatí ká báni hai, tum ko ba har taur hamesha
salámatí baḳhshe. Ḳhudáwand tum sab ke sáth howe. 17 Mere dastḳhatt se mujh
Páúl ká salám ; wuh har ek maktúb meṉ nishán hai ; isí tarah maiṉ likhtá húṉ.
18 Hamáre Ḳhudáwand Yusúạ Masíh ká fazl tum sab par howe. A'mín.

PAUL KA TIMODEUS KO PAHLA KHATT.

I. BAB.

1 Páúl, jo hamáre bachánewále Ḳhudá, aur hamáre ummedgáh Ḳhudáwand
Yusúa̤ Masíh ke hukm se Yusúa̤ Masíh ká rasúl húá, Timodeus ko, jo ímán meṉ
farzand i haqíqí hai, salám kahtá hai. 2 Fazl rahm aur árám hamáre Báp Ḳhudá,
aur hamáre Ḳhudáwand Yusúa̤ Masíh kí taraf se tere liye howe.

3 Maiṉ ne Makidúniyá meṉ játe waqt tujh se iltimás kiyá thá, ki Afsus meṉ
rahiyo; so ab bhí iltimás kartá húṉ, ki tú baa̤zoṉ ko hukm kare, ki nayí a̤jíb báteṉ
na sikhláweṉ, 4 Aur naqloṉ, aur un nasabnámoṉ par, jin kí intihá nahíṉ, nazar
na kareṉ; yih sab kuchh mujádala ká báis hotá hai, na ki tarbiyát i Iláhí ímání
ká. 5 Aur hukm ká ḳhulása wuh piyár hai, jo dil i pák aur tínat i nek, aur ímán i
beriyá se hotá hai. 6 Par baa̤ze un se munharif hoke behúdagoí kí taraf phire
haiṉ: 7 Ki shara̤í mua̤llim hone ke mushtáq haiṉ, aur nahíṉ bújhte, ki kyá báteṉ
bolte haiṉ, aur kin bátoṉ ká iqrár karte haiṉ. 8 Ham jánte haiṉ, ki sharía̤t achchhí
hai, basharte ki koí us se shara̤ ke taur par kám le. 9 Aur jániye, ki shara̤ ádil
ke wáste nahíṉ, balki beshara̤ o náfarmánbardár o bedín o gunahgár o nápák o
fásiq o pidarkush o mádarkush aur ḳhúní, 10 Aur harámkár, aur iglámí, aur
bardafarosh, aur daroggooṉ, aur jhúṭhí qasam khánewáloṉ ke wáste, aur un ke siwá
jo kuchh us taa̤lím i sahíh ká muḳhálif howe, us ke wáste hai. 11 Yih mubárak
Iláh kí jaláli ḳhushḳhabarí ke, jo mujhe sompí gaí, muwáfiq hai. 12 Aur maiṉ
apne Ḳhudáwand Masíh Yusúa̤ ká, jis ne mujhe qudrat dí, shukrguzár húṉ, is
wáste ki wuh mujhe amánatdár samjhá, aur ḳhidmat par muqarrar kiyá. 13 Maiṉ
to áge kufrbaknewálá, aur ízádahinda, aur jabr karnewálá thá; lekin maiṉ ne
rahmat páí, is wáste ki maiṉ ne beímání se jahálat meṉ kiyá jo kiyá. 14 Aur
hamáre Ḳhudáwand ká fazl ímán aur piyár samet, jo Masíh Yusúa̤ meṉ hai, bahut
ziyáda húá. 15 Yih diyánat kí bát, aur bi al kull pasand ke láiq hai, ki Masíh Yusúa̤
gunahgároṉ ke bacháne ko dunyá meṉ áyá, aur maiṉ un sab meṉ baṛá gunahgár
húṉ. 16 Par mujh par is liye rahm kiyá gayá, ki Yusúa̤ Masíh mujh baṛe
gunahgár par rahm karke apní sabr i kámil ko jalwagar kare, táki maiṉ un ke
wáste, jo us par hayát i abadí ke liye ímán láwenge, namúna banúṉ. 17 Ab Malik
ul álamín ke liye, jo faná se mubarrá hai, jis kí royat mahál hai, jo Ḳhudá i wahíd
o hakím hai, abad ul ábád izzat o jalal hai. Amín.

18 Ai farzand Timodeus, maiṉ tujhe un nubúwatoṉ ke muwáfiq, jo áge terí
bábat kí gaíṉ, yih hukm detá húṉ, tú un nubúwatoṉ ke wasíle se achchhí laṛáí laṛ.
19 Aur ímán aur nektínatí se judá na ho, ki is pichhlí ko kitnoṉ ne chhoṛke ímán
kí náo toṛí. 20 Unhíṉ meṉ se Himinaiyus aur Sikandar haiṉ, jinheṉ maiṉ ne
Shaitán ko sompá, táki we tanbíh páke kufr na bakeṉ.

II. BAB.

1 Ab maiṉ amr kartí húṉ, ki sab kámoṉ se pahle munájáteṉ, aur duáeṉ, aur
shafáa̤teṉ, aur shukrguzáríáṉ sáre ádmíoṉ ke, 2 Aur bádsháhoṉ ke, aur un sab ke

liye, jo ahl i iqtidár haiṉ, kí jíweṉ, táki ham púrí saláhíyat aur waqár meṉ itmínán
aur árám se zindagání basar kareṉ: 3 Kyúnki hamáre naját denewále Ḳhudá
ke áge yih hamída o pasandída hai. 4 Wuh cháhtá hai, ki sáre ádmí bacháe jáweṉ,
aur sadáqat kí maarifat tak pahuncheṉ. 5 Is liye ki Ḳhudá ek hai, aur Ḳhudá
aur insán meṉ ek insán yaane Masíh Yusúa wásita hai, 6 Jis ne apne taíṉ sab
ke kafára meṉ diyá, ki barwaqt us kí gawáhí dí jáwe. 7 Maiṉ Masíh meṉ sach
boltá húṉ, aur jhúṭh nahíṉ kahtá, aur maiṉ us ke liye manádí karnewálá aur rasúl
ṭhaharáyá gayá, táki ímán aur sachái se gairoṉ ko sikhláúṉ. 8 Pas merí marzí
yih hai, ki mard har ek makán meṉ duí mángeṉ, aur pák háthoṉ ko be gussa o be
nizáa uṭháweṉ, 9 Aur yih ki randíáṉ apne taíṉ aisí poshák se, jo hijáb aur
sanjídagí se muzaiyan ho, sanwáreṉ, na ki gúndhne aur sone aur motíoṉ aur qímatí
libás se; 10 Balki jaisá auratoṉ ko, jo ḳhudáparastí ká iqrár kartíṉ haiṉ, munásib
hai, nek kámoṉ se sanwáreṉ. 11 Cháhiye ki randí adab se aur kamál farmánbar-
dárí se síkhe. 12 Aur maiṉ ijázat nahíṉ detá, ki randí sikhláwe, aur apne taíṉ
shauharparwar kare, balki adab se rahe. 13 Kyúnki pahle A'dam banáyá gayá,
baad us ke Hawá. 14 Aur A'dam ne fareb nahíṉ kháyá, par randí fareb kháke
gunahgár húí. 15 Lekin janne se un kí naját hai, agar ímán aur mahabbat aur
taqaddus par waqár se qáim raheṉ.

III. BA'B.

1 Yih bát sach hai, ki jo koí Nigahbání ká mushtáq hai, so achchhhá kám
cháhtá hai. 2 Pas cháhiye ki Nigahbán bejurm, aur ek jorú ká shauhar, aur bedár,
aur hoshiyár, aur sháyasta, aur musáfirdost, aur taalím dene par qádir ho; 3 Na
ki sharábí, yá márnewálá, yá lálchí, balki halím, aur milansár, aur betama ho; 4 Aur
apne ghar ká baḳhúbí bandobast kare, aur kamál waqár se laṛkoṉ ko hukm meṉ
rakhe: 5 Ki agar koí apne hí ghar ká bandobast na kar jáne, wuh Ḳhudá kí
Jamáat kí ḳhabardárí kyúnkar karegá? 6 Aur naumuríd na howe, kahíṉ wuh
gurúr karke Iblís kí tarah ḳharábí meṉ na paṛe. 7 Aur wuh, cháhiye, aisá howe,
ki ḳhárijí tak us ke haqq meṉ bhalí gawáhí deweṉ, táki mataún na ho, aur Iblís
ke phande meṉ na phase.

8 Aur usí tarah cháhiye ki Ḳhádim muatabar koweṉ, na ki dozabán, yá sharábí,
yá lálchí hoṉ; 9 Aur ímán kí ramz ko sáftínatí se yád kar rakheṉ. 10 Aur ye
pahle ázmáe jáweṉ, us ke baad, agar bejurm nikleṉ, to ḳhidmat kareṉ.

11 Aur usí tarah cháhiye ki aurateṉ muatabar howeṉ, na ki tuhmatí hoṉ, balki
bedár, aur sárí bátoṉ meṉ diyánatdár howeṉ.

12 Ḳhádim ek ek jorú kareṉ, aur apne bachchoṉ aur apne gharoṉ ká baḳhúbí
bandobast karte hoṉ. 13 Kyúnki jinhoṉ ne achchhí tarah ḳhidmat kí, so apne liye
achchhá darja, aur us ímán meṉ, jo Masíh Yusúa par hai, bahut sí juraat paidá
karte haiṉ.

14 Maiṉ is iráda se, ki tujh pás jald áúṉ, tujhe ye báteṉ likhtá húṉ; 15 Ki agar itti-
fáqan derí ho jáe, to tú ján rakhe, ki Ḳhudá ke ghar meṉ, jo jíte Ḳhudá kí Jamáat,
aur rástí ká sutún aur ṭekan hai, kyúnkar guzrán kiyá cháhiye. 16 Aur yaqínan
saláhíyat i sirr i gaib azím hai: Ḳhudá jism meṉ záhir húá, rúh se sábit kiyá gayá,

firishtoṇ ko nazar áyá, agyár meṇ us kí munádí kí gaí, dunyá meṇ us par ímán láe, jalál se úpar uṭháyá gayá.

IV. BÁB.

1 Rúh sáf farmátí hai, ki ákhirí zamáne meṇ kitne ímán se bargashta honge, ki
we gumráh karnewálí rúhoṇ aur dewoṇ kí taạlímoṇ se já lipṭenge. 2 Yih darog-
goṇ kí riyákárí se hogá, jin ká dil sun ho gayá hai. 3 Aur we nikáh karne se
manạ karenge, aur hukm karenge, ki we ḳhurisheṇ na kháo, jinheṇ Ḳhudá ne is
liye paidá kiyá, ki we log, jo ímándár aur sidq ke árif haiṇ, shukrguzár hoke tanáwul kareṇ. 4 Kyúnki Ḳhudá kí paidá kí húí harek chíz achchhí hai, aur radd hone
ke láiq nahíṇ, agar shukr karke kháweṇ: 5 Is wáste ki wuh Ḳhudá ke kalám, aur
duá se pák hotí hai. 6 So agar tú bháíoṇ ko ye báteṇ yád diláwe, to Yusúạ
Masíh ká ḳhádim i sálih baná rahegá, yaạne ímán kí aur us achchhí taạlím kí
bátoṇ men, jis ká tú muqallid hai, tarbíyatyáfta hogá. 7 Par buṛhiyoṇ kí sí yáwa
kaháníoṇ se muṇh moṛ, aur díndárí meṇ riyázat kar. 8 Ki badaní riyázat ká fáida
kam hai, par díndárí sab bátoṇ ke wáste mufíd hai, ki hál o istiqbál kí zindagí ká
waạda usí ke liye hai. 9 Yih suḳhan haqq hai, aur kamál qabúliyat ke láiq hai.
10 Hamárá mihnat karná aur laạn taạn sahná is liye hai, ki ham ne jíte Ḳhudá
par, jo sab ádmíoṇ ká, ḳhusúsan ímándároṇ ká bachánewálá hai, tawakkul kiyá
hai. 11 In bátoṇ ko farmá aur sikhá. 12 Kisí ko apní jawání kí tahqír karne
na de, balki guftár, aur raftár, aur mihr, aur rúh, aur ímán, aur ismat se ímándároṇ
ke liye namúna ban. 13 Jab tak maiṇ áúṇ, tú paṛhtá, nasíhat kartá, taạlím detá
rah. 14 Tú us niạmat se, jo tujh meṇ hai, aur tujhe nubúwatoṇ kí ráh se Buzur-
goṇ ke háth rakhne kí barakat se dí gaí, gáfil na ho. 15 Un bátoṇ meṇ taammul
kar, aur un hí ká ho rah, táki terí taraqqí sabhoṇ par záhir howe. 16 Áp par, aur
apní taạlím par dhiyán rakh, aur un par qáim rah; kyúnki tú áp ko aur un ko, jo
terí sunte haiṇ, yih karke bacháegá.

V. BÁB.

1 Tú kisí buzurg ko malámat na kar, balki uskí us tarah minnat kar, jis tarah báp
kí kartá hai, aur jawánoṇ ko yúṇ jaise bháíoṇ ko, 2 Aur buzurg randíoṇ ko yúṇ
jaise máoṇ ko, aur jawán randíoṇ ko yúṇ jaise bahinoṇ ko, kamál ismat se nasíhat
kar. 3 Rándoṇ ko, jo sach mach rándeṇ haiṇ, hurmat de. 4 Agar koí ránḍ laṛkoṇ
yá potoṇ wálí ho, to we pahle yih síkheṇ, ki apne ḳhándán ká haqq adá kareṇ, aur
bápdádoṇ ká haqq adá kareṇ; kyúnki yih bhalá, aur Ḳhudá ke áge pasandída hai.
5 Aur sachí ránḍ aur bekas wuh hai, jo Ḳhudá par mutawakkil hai, aur
rát din munájátoṇ aur duáoṇ par mudáwamat kartí hai. 6 Par jo ạish o ishrat
kartí hai, so jítí jí mar gaí hai. 7 Aur tú ye ahkám kar, táki we bemalámat ṭha-
hareṇ. 8 Agar koí ḳhweshoṇ ke aur ḳhusúsan qabíla ke liye andesha na kare, to
ímán se munkir aur beímán se badtar hai. 9 Aur ránḍ, jo shumár meṇ áwe, to sáṭh
baras se kam kí na ho, aur us ne ek hí shauhar ká muṇh dekhá ho, 10 Aur log
uskí nekokárí ke muqirr hoṇ, yaạne us ne laṛkoṇ kí tarbíyat kí ho, yá musáfiroṇ ko

apne pís utárá ho, yá muqaddas logoṉ ke pánw dhoe hoṉ, yá dilfigároṉ kí madad
kí ho, aur harek nek kám kí dhun rakhtí ho. 11 Par jawán rándoṉ se kám na
rakhiyo; kyúnki jab we Masíh ke barkhiláf nazákateṉ jatátíáṉ haiṉ, to biyáh kiyá
cháhtí haiṉ; 12 Aur mujrim hotí haiṉ, kyúnki unhoṉ ne agle iạtibár ko bátil
kiyá. 13 Aur siwá us ke we bekár hoke ghar ghar daurte phirná shiár kartí hain,
aur faqat bekár nahíṉ, balki bakwásí, aur har kám meṉ dakhíl hotí haiṉ, aur bejá
báteṉ kartí haiṉ. 14 Is wáste merí marzí hai, ki jawán randíáṉ biyáh kareṉ, aur
bachche janeṉ, aur khándárí kareṉ, aur aisá na kareṉ, ki mukhálif laạn taạn kí
jagah páwe. 15 Kyúnki kaí ek abhí Shaitán kí pairawí ko phirí haiṉ. 16 Agar
kisí múmin yá múmina kí rándeṉ hoṉ, to wuhí un kí madad kare, aur Jamáạt par
bár na ho, táki wuh unkí, jo sach rándeṉ haiṉ, imdád kare.

17 Aur un Buzurgoṉ ko, jo achchhí tarah se peshwáí karte haiṉ, khusúsan uṉ
ko, jo kalám o taạlím meṉ mihnatkash haiṉ, dúní jazá ke láiq jániye. 18 Kyún-
ki kitáb yih kahtí hai, Khaliyán ke bail ká munh mat bándh, aur yih ki Kámkar-
newálá apní mazdúrí ká mustahiqq hai. 19 Daạwí ko, jo Buzurg par howe, ba-
gair do tín gawáhoṉ ke musallam mat ján. 20 Gunahgároṉ ko sab ke sámhne
mulzam kar, táki auroṉ ke liye gairat ho 21 Maiṉ Khudá aur Khudáwand Yusúạ
Masíh aur barguzída firishtoṉ ke áge yih tablíg kartá húṉ, ki in bátoṉ ko bagair
tarafdárí ke hifz kar, aur kisí kám meṉ ek taraf máil mat ho. 22 Háth kisí par
jald na rakh, aur na dúsroṉ ke gunahoṉ meṉ sharík ho. Apne taiṉ pák rakh. 23
Aur ab tú sirf páni na piyá kar, balki apne miạda aur aksar sustioṉ kí riáyat karke
thorí wain pí. 24 Baạze ádmioṉ ke gunáh áp se áp záhir hai, aur adálat meṉ az
khud pahunchte játe haiṉ; aur baạzoṉ ke gunáh píchhe záhir hote haiṉ. 25 Isí
tarah se nek kám áge záhir hote haiṉ, aur we kám, jo aur wazạ ke haiṉ, chhip
nahíṉ sakte.

VI. BÁB.

1 Cháhiye ki jitne chákar júe ke níche haiṉ, apne kháwindoṉ ko ihtirám i
kámil ke láiq jáneṉ, tá ki Khudá ke nám kí, aur taạlím kí takfír na kí jáwe. 2
Aur un ke, jin ke kháwind ímándár haiṉ, unheṉ is waste ki bháí haiṉ, haqír na
jáneṉ, balki beshtar bandagí kareṉ: is liye ki we ímándár aur ạzíz aur niạmat meṉ
sharík haiṉ. Ye báteṉ sikhlá, aur targíb kar. 3 Aur agar koí dusrí taạlím detá
hai, aur hamáre Khudáwand Yusuạ Masíh ke kalám i sahíh ko, aur us taạlím ko,
jo saláhiyat ke munasib hai, qabúl nahíṉ kartá: 4 Wuh ghamand kartá hai,
aur kuchh nahíṉ jántá, par aisí bahsoṉ aur takráron kí bímárí meṉ hai, jin se
hasad, aur qaziya, aur badgoíáṉ, aur badgumáníáṉ, 5 Aur un logoṉ ke se
mubáhase, jin kí ạqleṉ fásid ho gaí haiṉ, aur jo rástí se khálí haiṉ, aur gumán
karte haiṉ, ki saláhiyat se nafạ hai, paidá hote haiṉ: tú waisoṉ se pare rah.
6 Saláhiyat to qanáạt ke sáth bará nafạ hai. 7 Kyúnki ham dunyá meṉ kuchh
na láe, aur záhir hai, ham us se kuchh le já nahíṉ sakte haiṉ. 8 Pas agar
ham ne khurish aur poshish páí, hamáre liye bas hai. 9 Ki we, jo daulat-
mand húá cháhte haiṉ, so imtihán aur phande meṉ, aur bahutsí muhmal aur
ziyánkár khwáhishoṉ meṉ parte haiṉ, jo ádmioṉ ko halákat aur tabáhí ke daryá
meṉ garq kartí haiṉ. 10 Kyúnki zardostí sárí buráíoṉ kí jar hai, aur baạze us ke

ishtiyáq meṉ ímán kí ráh se bhatak gae, aur gamoṉ ke anwáạ se chhid gae. 11
Par tú, ai mard i Ḳhudá, un chízoṉ se bhág, aur sidq, aur saláh, aur ímán, aur mihr,
aur sabr, aur farotaní ká píchhá kar. 12 I'mán kí achchhí kushtí laṛ, hayát i abadí
le le, jis ke liye tú buláyá gayá, aur tú ne bahut se gawáhoṉ ke áge bhalá iqrár
kiyá hai. 13 Maiṉ Ḳhudá ke, jo sárí chízoṉ ko jilátá hai, aur Masíh Yusúạ ke
huzúr, jo Pantú Pilát ke áge bhalá iqrár kiyá, tujhe amr kartá húṉ, 14 Ki tú is
hukm ko bedág aur beilzám hamáre Ḳhudáwand Yusúạ Masíh ke zuhúr tak hifz
kar. 15 Aur wuh barwaqt zuhúr karegá, jo mubárak, aur wáhid qádir, bádsháhoṉ
ká bádsháh, aur ḳhudáwandoṉ ká Ḳhudáwand hai ; 16 Baqá faqat usí ko hai,
wuh us núr meṉ rahtá hai, jis tak koí pahuṉch nahíṉ saktá, aur use kisí insán ne
na dekhá, na dekh saktá hai : usí kí hurmat aur qudrat abadí hai A'mín.
17 Is jahán ke daulatmandoṉ ko hukm kar, ki álímizáj na baneṉ, aur daulat i
besabát par takiya na kareṉ, balki jíte Ḳhudá par, jis ne hameṉ sab kuchh kasrat
se diyá, tá ki ham kámyáb hoṉ, tawakkul kareṉ ; 18 Aur nekokár, aur bhale kám
karke daulatmand, aur sạkháwat par taiyár, aur báṉṭne par mustạidd howeṉ ; 19
Aur áyanda ke liye ek bhalí bunyád paidá karke rakheṉ, tá ki we hayát i abadí
par qábiz howeṉ. 20 Ai Timodeus, amánat ko hifázat se rakh, aur un behúda
bátoṉ se, jo bedíní kí haiṉ, aur us chíz ke muáraza, jis ká bi al ạks ilm nám
hai, muṉh pher le : 21 Ki baạze us ilm ká iqrár karke ímán se kaniyá gae haiṉ.
Fazl tujh par howe. A'mín.

PA'U'L KA' TIMODEUS KO DU'SRA' ḲHATT.

I. BA'B.

1 Páúl, jo us hayát i mauúd ke liye, jo Masíh Yusúạ meṉ hai, Ḳhudá kí marzí
se Yusúạ Masíh ká rasúl hai, 2 Farzand i ạzíz Timodeus ko salám kahtá hai.
Fazl, rahm aur áram Báp Ḳhudá aur hamáre Ḳhudáwand Masíh Yusúạ kí taraf se
tere liye howe.
3 Shukr Ḳhudá ko, jis kí bandagí maiṉ naslan naslan sáfdílí se kartá áyá húṉ,
ki maiṉ apní duáoṉ meṉ rát din bilá nága terá zikr kartá húṉ. 4 Maiṉ tere
ashkoṉ ko yád karke terí muláqát ká mushtáq húṉ, tá ki maiṉ surúr se maạmúr
ho jáúṉ. 5 Mujhe terá beriyá ạqída yád hai ; wuh to pahle terí dádí Lawís ká
aur má Yúnika ká thá, aur muạtaqid húṉ, ki wuh ab terá hai. 6 Is sabab se maiṉ
tujhe phir phir kahtá húṉ, tú Ḳhudá kí us mauhibat ko, jo mere háth rakhne se
tujh meṉ paidá húí, phirke sulgá. 7 Kyúnki Ḳhudá ne ḍarpokní rúh nahíṉ, balki
qúwat aur mahabbat aur ịtidál walí rúh hameṉ dí hai. 8 Iswáste tú hamáre
Ḳhudáwand kí gawáhí se aur mujh se, jo us ká asír húṉ, sharminda na ho, balki
Ḳhudá kí qudrat se, ḳhushḳhabarí ke dukhoṉ meṉ sharík ho. 9 Ki us ne hameṉ
bacháyá, aur taqaddus meṉ bulává, na hamáre kámoṉ ke sabab se, balki apní
taqdír i ḳháss se, aur us niạmat se, jo Masíh Yusúạ ke tufail se azal meṉ hameṉ
dí gaí, 10 Aur ab hamáre bachánewále Yusúạ Masíh ke zuhúr se záhir húí, ki us ne

maut ko nest kiyá, aur hayat o baqá ko ḳhushḳhabarí se roshan kiyá. 11 Aur
maiṉ us ke liye manádí karnewálá, aur rasúl, aur ajnabíoṉ ká muạllim ṭhaharáyá
gayá húṉ, 12 Aur is hí liye yih dukh pátá húṉ; lekin maiṉ ḳhajil nahíṉ: is
wáste ki maiṉ use, jis par ímán láyá húṉ, jántá húṉ, aur muạtaqid húṉ, ki wuh
merí amánat ko us din tak mahfúz rakh saktá hai. 13 Tú un sahíh bátoṉ ko, jo
tú ne mujh se suníṉ, namúna baná rakh, aur us ímán aur mahabbat meṉ, jo Masíh
Yusúạ par hai, qáim rah. 14 Tú apní bhalí amánat ko Rúh i Quds ke wasíle
se, jo ham meṉ bastí hai, mahfúz rakh. 15 Tú yih jántá hai, ki sab, jo Ashiyá
meṉ the, jin meṉ se Fagillus aur Harmoganis haiṉ, mujh se phir gae haiṉ. 16
Ḳhudáwand Unisífarus ke gharáne par rahm kare: kyúnki us ne bahut bár mujhe
táza dam kiyá, aur merí zanjír se sharminda na húá; 17 Balki us ne Rúm meṉ
mujhe koshish se ḍhúṉḍhá, aur páyá. 18 Ḳhudáwand use taufíq de, ki wuh
Ḳhudá se us din rahmat páwe, aur jo ḳhidmatguzáríáṉ us ne shahr i Afsus meṉ
kiyáṉ, tú hí unheṉ bihtar jántá hai.

II. BÁB.

1 Pas ai mere farzand, tú us fazl kí kumak se, jo Masíh Yusúạ meṉ hai, mazbút
ho. 2 Aur un merí bátoṉ ko, jo tú ne bahutse gawáhoṉ kí maạrifat suníṉ haiṉ,
aise amánatdároṉ ke supurd kar, jo auroṉ ko sikhá sakeṉ. 3 Pas tú Yusúạ Masíh
ke baṛe sipáhí kí mánind dukh sah. 4 Koí jang karnewálá apne taíṉ maạásh ke
shugloṉ meṉ nahíṉ aṭkátá, táki sarlashkar us se ḳhush ho. 5 Aur agar koí kushtí
kare, to hár nahíṉ pátá, magar jab ki áín ke muwáfiq kushtí kar chuke. 6 Kisán
ko cháhiye, ki pahle mihnat kare, tab phaloṉ meṉ hissa páwe. 7 Jo báteṉ maiṉ
kahtá húṉ, tú un ko soch rakh, aur Ḳhudáwand tujhe sab bátoṉ kí samajh dewe.
8 Yád rakh ki Yusúạ Masíh, jo Dáúd ke tuḳhm se thá, murdoṉ meṉ se jí uṭhá
hai; 9 Chunánchi merí bashárat ká mazmún hai, aur maiṉ usí ke liye badkár
kí mánind yaháṉ tak dukh pátí húṉ, ki band meṉ húṉ, par Ḳhudá ká kalám band
nahíṉ hotá. 10 So maiṉ barguzída logoṉ ke liye sab hí kuchh sahtá húṉ, táki
wuh naját, jo Yusúạ Masíh meṉ hai, jalál i abadí samet un ko mile. 11 Yih
yaqíní suḳhan hai, ki agar ham us ke sáth mareṉ, to ham us ke sáth bhí
jíenge; agar ham us ke sáth dukh uṭháweṉ, to ham us ke sáth saltanat
karenge. 12 Agar ham us ká inkár kareṉ, to wuh bhí hamárá inkár karegá.
13 Agarchi ham beímán ho jáweṉ, wuh amánatdár baná hai, wuh áp apná inkár
kar nahíṉ saktá. 14 Tú ye báteṉ yád dilá, aur Ḳhudáwand ke sámhne yih ḳhabar
de, ki we jang i suḳhan na kareṉ, ki us se kuchh hásil nahíṉ, magar yih ki sunne-
wále andhe ho jáweṉ. 15 Koshish karke tú apne taíṉ Ḳhudá ká maqbúl aur aisá
kárígar, jo ḳhijálatkash na ho, aur kalám i sidq ká rástí se tafsíl karnewálá kar
dikhlá. 16 Par bedíní kí púchgoíoṉ se parhez kar, kyúnki we áḳhir ko bedíní ke
darjoṉ meṉ taraqqí karenge. 17 Aur un ká kalám marz i ḳhura kí tarah khátá
chalá jáegá, aur un meṉ se Himnaiyus aur Filetus haiṉ. 18 We yih kahke ki
qiyámat ho chukí, sachái se munharif húe, aur baạzoṉ ko ímán se bargashta karte
haiṉ. 19 Báwujúd us ke Ḳhudá kí bunyád ustuwár hai, aur us par yih muhr
hai, ki Ḳhudáwand unheṉ, jo us ke haiṉ, pahchánte haiṉ; par cháhiye ki har ek,
jo Masíh ká nám letá hai, badkárí se dúr rahe. 20 Par baṛe ghar meṉ faqat sone

rúpe hí ke bartan nahín, balki chobí aur gilí bhí hote hain; aur baaze istiamál
men muazzaz hain, aur baaze zalíl. 21 Is liye agar koí apne taín un se sáf pák
kare, to wuh hurmat ká bartan, aur mumtáz, aur Khá wind ke pás azíz, aur har ek
achchhe masraf ke liye muhaiyá hogá. 22 Jawání kí shahwaton se gurez kar.
Un sab ke sáth, jo dil i pák se Khudáwand ká nám lete hain, sidq o ímán o lutf o
árám kí pairawí kar. 23 Par ahmaqána aur námufíd manázaron se parhez kar, ki
tú jántá hai, we mufsidí paidá karte hain; 24 Aur munásib nahín, ki Khudáwand
ká banda fasád barpá kare, balki sab se milnewálá, aur sikhláne par mustaidd, aur
dukhon ká sahnewálá howe, 25 Aur unhen, jo muqábala karte hain, farotaní se
taalím de, ki sháyad unhen Khudá tauba bakhshe, táki we haqq ká iatiráf karen;
26 Aur we, jinhen Shaitán ne shikár kiyá hai, táki us kí marzí par chalen, bedár
hoke us ke phande se chhúten.

III. BÁB.

1 Aur tú yih ján rakh, ki ákhirí zamáne men auqát mushkil hogí. 2 Ki ádmí
khudgaraz, aur zardost, aur láfzan, aur magrúr, aur kufrbaknewále, aur má báp ke
náfarmánbardár, aur náshukrguzár, aur bediyánat, 3 Aur bedard, aur bewafá,
aur muftarí, aur náparhezgár, aur berahm, aur achchhe logon se gurezán, aur
namakharám, 4 Aur sarkash, aur phúlnewále, aur Khudá se ishrat ko ziyáda
dost rakhnewále, 5 Aur ba súrat díndár, par díndárí kí taasír ke munkir honge:
tú un se dúr rah. 6 Kyúnki un men se we hain, jo gharon men ghusá karte
hain, aur un chhichhorí randíon ko, jo gunáhon tale dab gaín hain, aur
rang ba rang shahwaton ke sáth khínchí játí hain, 7 Aur hamesha taalím
pátí hain, par sidq kí pahchán tak pahunch nahín saktín, asír karte hain. 8
Aur jis tarah Yanís aur Yambrís ne Músá kí mukhálafat kí, usí tarah ye
bhí, jo baddánish insán, aur ímání báton men beimtiyáz hain, sachái kí mu-
khálafat karte hain. 9 Par we áge na barhenge, is wáste ki un kí himá-
qat sabhon par záhir ho jáegí, jis tarah un kí húí. 10 Par tú ne merí taalím,
aur guzrán, aur tadbír, aur ímán, aur sabr, aur piyár, aur tahammul, 11 Aur
tasdía, aur dukhon ko, jo Antákiyá aur Ikonium aur Listra men mujh par pare,
ek ek karke khúb maalúm kiyá, aur main ne kaise kaise dukh utháe, aur Khudá-
wand ne mujhe un sab se naját dí. 12 Balki sab ke sab, jo Yusúa Masíh men
saláhíyat se guzrán kiyá cháhte hain, tasdía páwenge. 13 Par zabún aur dagábáz
ádmí fareb deke aur fareb kháke badí men taraqqí karte jáenge. 14 Par tú un
báton par, jo tú ne síkhín, aur yaqín jánín, qáim rah: ki tú yih jántá hai, ki kis se
síkhá. 15 Aur tú larkáí se muqaddas kitábon se wáqif hai; we tujhe aisí dánish
bakhshengí, ki tú Masíh Yusúa par ímán láke naját páegá. 16 Sáre daftar Khu-
dádád hain, aur taalím ke aur ilzám ke aur rástí ke aur sidqwálí tarbíyat ke wáste
mufíd hain: 17 Tá ki mard i Khudá kámil ho, aur har ek nek kám men árastagí
paidá kare.

IV. BÁB.

1 Pas main Khudá aur Khudáwand Yusúa Masíh ke áge, jo zuhúr karke apní

bádsháhat meṉ zindoṉ aur murdoṉ kí ạdálat karegá, hukm pahunchátá húṉ, 2
Ki tú kalám kí manádí kar, aur barwaqt aur be waqt kám meṉ kamál hilm se
samjhá samjháke ilzám de, malámat aur targíb kar. 3 Kyúnki waqt áegá, ki jab
we sahíh taạlím kí bardásht na karenge, par kán khujláte húe apní shahwatoṉ ke
mutábiq muạllim buláwenge; 4 Aur kánoṉ ko sachái kí taraf se pherke afsánoṉ
kí samt phirenge. 5 Ab tú sárí bátoṉ meṉ bedár ho, dukh uthá, bashíroṉ par, jo
kuchh wájib hai, tú kiyá kar, apní ḳhidmat ko púrá kar. 6 Kyúnki maiṉ ab bahá
chalá játá húṉ, merí rihlat ká waqt á pahunchá hai. 7 Maiṉ ne jangi hasan kiyá,
maiṉ daur kar chuká, main ne ímán ko rakh liyá: 8 Báqí sidq ká hár mere liye
dhará húá hai, so Ḳhudáwand, jo sachá hákim hai, us din mujhe degá, aur faqat
mujhe nahíṉ, balki un sab ko, jo us ke zuhúr ke mushtáq haiṉ. 9 Tú koshish kar,
táki mere pás jald áwe. 10 Kyúnki Dímas ne is jahán ko pasand karke mujhe tark
kiyá, aur Thissaluníka ho chalá gayá, Kreskans Galátiyá meṉ, aur Títus Dalmá-
tiyá meṉ gayá. 11 Lúká akelá mere sáth hai. Tú Márk ko apne sáth le á; kyún-
ki wuh us ḳhidmat meṉ mere kám ká hai. 12 Maiṉ ne Tiḳhikus ko Afsus ko
bhejá. 13 Tú wuh jubba, jise maiṉ ne Troas meṉ Karpus ke yaháṉ chhoṛá, aur
kitábeṉ, ḳhusúsan we charmín auráq letá áiyo. 14 Sikandar ṭhaṭhere ne mujh se
bahut badí kí: Ḳhudáwand us ke kámoṉ ke muwáfiq us se sulúk kare. 15 Us se
tú bhí parhez kar: kyúnki us ne hamárí bátoṉ kí bahut muḳhálafat kí. 16 Mere
pahle jawáb meṉ koí merá rafíq na thá, sáre mujhe chhoṛke chalte rahe: us ká
hisáb unheṉ dená na paṛe. 17 Par Ḳhudáwand mere sáth rahá, aur us ne mujhe
zor baḳhshá, ki merí maạrifat se sab bátoṉ kí manádí kí jáwe, aur ajnabí ummateṉ
suneṉ, aur maiṉ babar ke munh se chhuṛáyá gayá. 18 Aur Ḳhudáwand mujhe
harek zabún kám se bacháegá, aur apní ásmání bádsháhat tak mahfúz rakhegá: us
ká jalál abad ul ábád hai. Ámín 19 Priskillá aur Áqilá, aur Unisífarus ke gharáne
ko salám kah. 20 Irástus Karint meṉ rahá, Trofimus ko maiṉ ne Miletus meṉ
bímár chhoṛá. 21 Shitábí kar, ki tú jáṛe se peshtar pahunche. Yúbulus aur
Púdans aur Línus aur Klaudiyá aur sab bhái tujhe salám kahte haiṉ. 22 Ḳhudá-
wand Yusúạ Masíh terí rúh ke sáth rahe. Fazl tum par howe. Ámín.

PÁUL KÁ TÍTUS KO ḲHATT.

I. BÁB.

1 Páúl, Ḳhudá ká banda aur Yusúạ Masíh ká rasúl, basabab Ḳhudá ke bargu-
zídoṉ ke ímán ke, aur us dındárí baḳhshnewálí sachái kí taạlím ke, 2 Jis se
hayát i abadí kí ummed hotí hai, jis ká bedarog Ḳhudá ne zamánoṉ kí gardish se
peshtar waạda kiyá, 3 Aur ḳháss waqtoṉ meṉ apná kalám us manádí se áshkárá
kiyá, jis ká uhda hamáre bachánewále Ḳhudá ke irshád se mujh ko diyá gayá
hai, 4 Títus ko, jo ímán i musharrak meṉ sachá farzand hai, salám kahtá hai. Fazl
rahm aur árám Báp Ḳhudá aur hamáre bachánewále Ḳhudáwand Yusúạ Masíh kí
taraf se tere liye howe.

5 Maiṉ ne tujhe is wáste Krete meṉ chhorá, tá ki tú báqí chízeṉ murattab kare,
aur buzurgoṉ ko shahr ba shahr, jaisá maiṉ ne tujhe hukm kiyá hai, muqarrar
kare; 6 Par aisoṉ ko, jo beilzám, aur ek ek jorú rakhte hoṉ, aur un ke laṛke
ímándár, aur isráf kí malámat se mubarrá, aur sukhanshinau howeṉ. 7 Kyúnki
cháhiye ki Nigahbán, azbas ki Ḳhudá ká ḳhánsámán hai, beilzám howe, na ki
ḳhudráe, yá gussawar, yá bádaparast, yá mushtzan, yá lálchí, 8 Balki musáfirdost,
nekoṉ ká muhibb, muạtadil mizáj, sádiq, muqaddas, parhezgár ho, 9 Aur us
suḳhan se, jis kí taạlím mustaqím hai, mutamassik ho, tá ki wuh sahíh taạlím se
tasallí de sake, aur ḳhusúmat karnewáloṉ ke ilzám dene par qádir howe. 10
Kyúnki bahut se náfarmánbardár aur behúdago, aur dagábáz haiṉ, ḳhusúsan we,
jo ahl i ḳhatna haiṉ. 11 So un ká munh band kiyá cháhiye, ki we ek zalíl nafạ ke
wáste námunásib báteṉ sikhláke sáre gharánoṉ ko zer o zabar karte haiṉ. 12 Un
meṉ se ek ne, jo un ká nabí thá, kahá, ki Kretí hamesha jhúṭhe, aur baṛe darinde,
aur girán shikam haiṉ. 13 Yih gawáhí sach hai: is wáste tú unheṉ durushtí se
malámat kar, tá ki we ímán meṉ sahíh howeṉ, 14 Aur Yahúdiyána afsánoṉ par,
aur aise ádmíoṉ ke hukmoṉ par, jo sachái ko maroṛte haiṉ, kán na dhareṉ? 15
Pák logoṉ ke liye sab kuchh pák hai, aur álúdagán ke aur beímánoṉ ke liye kuchh
pák nahíṉ, balki un kí níyateṉ aur tínateṉ álúda haiṉ. 16 Ḳhudá ke pahchánne
ká iqrár karte haiṉ, par apne kámoṉ kí ráh se us ká inkár karte haiṉ, aur láiq i
nafrrat, aur náfarmánbardár haiṉ, aur kisí nek kám ke liye pasandída nahíṉ.

II. BÁB.

1 Par tú we báteṉ kah, jo sahíh taạlím ke munásib haiṉ, 2 Táki adheṛ mard
hoshiyár, sanjída, burdbár hoṉ, aur ímán aur sabr meṉ sahíh. 3 Aur usí tarah se
adheṛ randíáṉ bhí aḳhláq i muqaddasána rakheṉ, aur tuhmat karnewálíáṉ, aur
daim ul khamr na howeṉ, balki achchhí báteṉ sikhlánewálí hoṉ, 4 Aur jawán
randíoṉ ko aisí sanjídagí baḳhsheṉ, ki we apne ḳhasamoṉ aur bachchoṉ ko piyár
kareṉ, 5 Aur chaturí, aur ismatwálíáṉ, aur goshagír, aur ḳhushmizáj, aur apne
ḳhasamoṉ ke kahe meṉ howeṉ, tá ki Ḳhudá ke kalám kí badgoí na kí jáwe. 6 Tú
jawánoṉ ko bhí nasíhat kar, ki we sanjídagí paidá kareṉ. 7 Aur sári bátoṉ meṉ
pahle apne taíṉ nek kámoṉ ká namúna kar dikhlá, aur terí taạlím befasád, aur ba
waqár aur ba iḳhlás, aur terá kalám sahíh ho, jo láiq i ilzám na ho: 8 Tá ki jánib
i mukhálif tumháre ḳhubs kí bát banákar sharminda ho. 9 Bande apne ḳháwindoṉ
ke mahkúm, aur sárí bátoṉ meṉ un ke razájo hoṉ, na makábarago, 10 Aur na
ḳhiyánatkár, balki tamám nekdiyánatí záhir karnewále hoṉ, táki we hamáre
bachánewále Ḳhudá kí taạlím ko sárí bátoṉ meṉ raunaq deweṉ. 11 Kyúnki
Ḳhudá ká naját baḳhshnewálá fazl sáre ádmíoṉ par záhir húá, 12 Jo hameṉ
tarbíyat kartá hai, ki ham bedíní aur dunyáwí shahwatoṉ se bezár hoke is jahán
meṉ sanjídagí aur sadíqí aur díndárí se guzrán kareṉ, 13 Aur usí mubárak
ummed ke, aur buzurg Ḳhudá aur apne bachánewále Yusúạ Masíh ke zuhúr i jalíl
ke muntazir raheṉ; 14 Ki us ne áp ko hamáre badle diyá, táki wuh hameṉ mol
lekar sárí badkáríoṉ se chhuṛáwe, aur ummat i ḳháss ko, jo nekokárí meṉ ba ján
o dil masrúf howeṉ, apne liye táhir kare. 15 Ye báteṉ kah, nasíhat kar, aur ta-
mám iqtidár se ilzám de, koí terí tahqír na kare.

III. BÁB.

1 Unheṉ yád dilá, ki salátín aur hukkám ke mahkúm aur farmánbardár howeṉ,
aur har qism kí nekokárí par mustạidd raheṉ; 2 Aur kisí kí badgoí na kareṉ, aur
sulhkhwáh aur halím aur sáre ádmíoṉ se púrí farotaní kareṉ. 3 Kyúnki ham bhí
áge bewuqúf, sarkash, fareb khánewále, aur gúnágún shahwatoṉ aur ishratoṉ ke
bande the, aur badḳhwáhí aur hasad se guzrán karte the, aur láiq i karáhat, aur
dúsroṉ se nafrat rakhnewále the. 4 Par jab hamáre bachánewále Ḳhudá ká lutf aur
piyár záhir húá, 5 Tab us ne ham ko, na sadáqat ke ạmaloṉ se, jo ham ne kiye, balki
apní rahmat ke basabab naye janam ke gusl ke, aur us Rúh i Quds kí nausází ke
báis bacháyá, 6 Jise us ne hamáre bachánewále Yusúạ Masíh kí maạrifat se ham
par ba ifrát ḍhálá, 7 Táki ham us ke fazl se sádiq ṭhaharke wáris banke hayát i
jáwidání ke ummedwár hoṉ. 8 Yih suḳhan haqq hai, aur maiṉ cháhtá húṉ, ki
tú in bátoṉ ke kahne meṉ mustaqill rahe, táki we, jo Ḳhudá par ímán láe haiṉ,
andesha karke nekokárí meṉ mashgúl raheṉ, ye chízeṉ bhalíṉ, aur ádmíoṉ ke
wáste náfạ haiṉ. 9 Aur ahmaqána mubáhasoṉ, aur zikr i nasab se, aur qaziyoṉ, aur
un jangoṉ se, jo sharạ kí bábat hoṉ, parhez kar, ki ye benafạ aur behúda haiṉ.
10 Us ádmí se, jo mulhid hai, baạd us ke, ki tú use ek do martaba pand de, kanára
kar já. 11 Tú jántá hai, ki waisá ádmí phir gayá hai, aur apne taíṉ mujrim
ṭhaharáke gunáh kartá hai.

12 Jab maiṉ Artemas, yá Tiḳhikus ko tere pás bhejúṉ, tab jaldí kar, ki tú mere
pás Nikopulis meṉ áwe: kyúnki maiṉ ne ạzm kiyá hai, ki járá wahíṉ káṭúṉ.
13 Faqíh Zenas aur Apallus ko jald áge bhej de, we kisí chíz ke muhtáj na howeṉ.
14 Aur hamáre log bhí fikr i mạásh ke liye achchhe peshe iḳhtiyár kareṉ, táki we
bebar na raheṉ, 15 Sab jo mere sáth haiṉ, tujhe salám kahte haiṉ. Un ko, jo ham
se mahabbat i ímání rakhte haiṉ, salám kah. Tum sab ke sáth fazl howe. Ámín.

PÁUL KÁ ḲHATT FILEMÁN KO.

I. BÁB.

1 Páúl, Masíh Yusúạ ká qaidí, aur bháí Timodeus Filemán ko, jo mahbúb aur
hamárá hamḳhidmat hai, 2 Aur piyárí Apphiyá ko, aur Arḳhippus ko, jo hamárá
hamjang hai, aur us Jamáạt ko, jo tere ghar meṉ hai, salám kahte haiṉ. 3 Hamáre
báp Ḳhudá, aur Ḳhudáwand Yusúạ Masíh kí taraf se fazl aur árám tumháre liye
howe.

4 Maiṉ terí mahabbat ko, jo sáre muqaddasoṉ se hai, aur ímán ko, jo Ḳhudá-
wand Yusúạ par hai, daryáft karke, 5 Hamesha apní duáoṉ meṉ tujhe yád karke
Ḳhudá kí shukrguzárí kartá húṉ, 6 Ki terí shirkat i ímán kí yih taasír hai, ki
sári nekíáṉ, jo tum Yusúạ Masíh ke wáste karte ho, musallam haiṉ. 7 Kyúnki
ham terí mahabbat se bahut ḳhush aur mutmaiyan haiṉ, ki tujh se, ai bháí, muqad-

das logon ká jí ásáish pátá hai. 8 So agarchi mujhe Masíh men ikhtiyár i kámil
hai, ki tujhe jo munásib howe, so hukm karún; 9 Lekin mujhe yih pasand áyá,
ki mahabbat kí ráh se iltimás karún; kyúnki main Páúl búrhá, aur ab Yusúa
Masíh ká qaidí hún. 10 So main apne farzand kí bábat, jo qaidkháne men mere
liye paidá húá, yaane Unesimus kí bábat arz kartá hún. 11 Wuh áge tere liye
námufid thá, par ab tere aur mere liye bahut mufíd húá. 12 So main ne use
bhejá hai: ab tú us ko, yaane mere lakht i jigar ko qabúl kar. 13 Aur main ne
cháhá thá, ki use apne hí pás rakhún, tá ki wuh tere iwaz injílí zanjíron men merí
khidmat kare; 14 Par terí marzí bagair main ne na cháhá, ki kuchh karún, tá ki
terá nek kám na jabr se, balki razámandí se howe. 15 Wuh sháyad tujh se is liye
thorí muddat judá rahá, ki tú use phir páke hamesha apne pás rakhe; 16 Na
banda kí tarah, balki banda se bihtar, yaane bháí kí tarah, jo merá bahut azíz hai;
pas kyá wuh jism kí ráh se, aur Khudáwand ke sabab se, terá mahbúb na hogá?
17 So agar tú mujhe sharík jántá hai, to us ko us tarah qabúl kar, jis tarah mujh
ko. 18 Aur agar us ne terá kuchh nuqsán kiyá hai, yá kuchh terá dharátá hai,
to use mere nám par likh rakh. 19 Main Páúl apne háth se likhtá hún, ki main
áp adá karúngá: main tujh se nahín kahtá, ki merá qarz, jo tujh par hai, tú hai.
20 Ai bháí, mihr kar, main tujh se Khudáwand men nafa páún: mere kaleje ko
Khudáwand men sukh de. 21 Main ne terí itáat ko yaqíní jánkar tujhe likhá,
aur main jántá hún, ki tú us se, jo main ne kahá, ziyáda karegá.

22 Us ke siwá ek maskan mere liye taiyár kar: ki mujhe yih ummed hai, ki
main tumhári duáon ke wasíle se tumhen diyá jáún. 23 Ipafrás, jo Masíh Yusúa
ke wáste qaid men merá sharík hai, 24 Aur Márk, aur Aristarkhus, aur Dímas, aur
Lúká, jo mere hamkhidmat hain, tujhe salám kahte hain. 25 Hamáre Khudá-
wand Yusúa Masíh kí niamat tumhári rúh ke sáth howe. Ámín.

PÁUL KÁ IBRÁNI'ON KO KHATT.

I. BAB.

1 Khudá, jis ne agle zamáne men nabíon kí maarifat ábá se bár bár, aur tarah tarah
takallum kiyá, 2 Is ákhirí zamána men ham se Bete kí maarifat bolá; yih wuh hai, jise
us ne sárí chízon ká málik kiyá, aur jis se us ne do jahán banáe. 3 Wuh azbas ki
us kí shaukat kí shán, aur uskí kunh ká naqsh hai, aur apní qúwat ke sukhan se sárí
chízon ko sambháltá hai, ápko deke hamáre gunáhon ko maho karke Janáb i Aqdas
kí dahní taraf buland ásmán par já baithá. 4 Wuh firishton se us qadr bará hai,
jis qadr us ne mírás men unke námon se afzal nám páyá. 5 Us ne firishton men
se kis ke haqq men kabhí yih kahá, ki Tú merá Betá hai, áj main ne tujhe janá?
Aur phir yih, ki Main us ká Báp húngá, aur wuh merá Betá hogá. 6 Aur jab
pahlaute ko dunyá men láyá, tab kahá, ki Khudá ke sáre firishte uskí parastish
karen. 7 Aur wuh firishton ke haqq men kahtá hai, ki Wuh apne firishton ko rúhen

aur apne khádimon ko ág ká shuala kartá hai. 8 Par Bete se kahtá hai, ki Ai
Khudá, terá takht abad ul ábád hai, terí bádsháhat ká asá haqq ká asá hai. 9
Tú ne to sidq se dostí, aur beinsáfí se dushmaní kí hai: is wáste Khudá ne, hán
tere Khudá ne farhat ke raugan se tujh ko tere sharíkon se ziyáda mamsúh kiyá.
10 Aur yih, ki Ai Khudáwand, tú ne ibtidá men zamín kí neo banáí, aur sab ásmán
tere háthon ke bane húe hain. 11 We nest ho jáenge, par tú báqí hai; we sab
posháh kí mánind puráne honge, 12 Aur tú unhen lubáda ke mánind lapetegá,
aur we mubaddal ho jáenge: par tú ek hí hai, aur tere baras náqis na honge. 13
Aur us ne firishton men se kaunse ko kabhí kahá, Tu mere dahne háth baith, jab
tak ki main tere dushmanon ko tere páon ká farsh i páandáz karún? 14 Kyá we
sab khidmatguzár rúhen nahín, jo naját ke wárison kí khidmat ke liye bhejí gaín?

II. BAB.

1 Iswáste cháhiye, ki ham un báton se, jo ham ne suníu, khúb pilche rahen, tá
na ho, ki ham unhen kho dewen. 2 Kyúnki hargáh kalám, jo firishton kí maarifat
kahá gayá, mustahkam húá, aur har ek udúl aur náfarmánbardárí ne wájibí jazá
páí: 3 To ham kyúnkar bachenge, agar itní barí naját se gáfil howen? Ki us
naját ke mazmún ne ibtidá men Khudáwand kí maarifat ishtihár páyá, aur un ke
kahne se, jinhon ne suná, hamáre nazdík sábit húá. 4 Aur Khudá ne bhí un ke
sáth gawáhí dí; ki us ne ajáib o garáib aur mukhtalif muajizon, aur Rúh i Quds
kí gúnágún bakhshishon ko, jo us ne apní khushí se taqsím kiyá, jalwagar kiyá. 5
So us ne jahán i áyanda ko, jis kí bábat ham bolte hain, firishton ke hukm men
nahín kiyá; 6 Par kisí ne kahín sáf kahá, ki Insán kyá hai, jo tú us kí yád kare,
aur ádamzád kyá, jo tú us par mutawajjih ho? 7 Tú ne firishton se us ko thorá
hí kam banáyá, aur shán o shaukat ká táj us ke sir par rakhá, aur us ko apne háth
ke kámon par hukúmat bakhshí. 8 Tú ne sárí chízen us ke zerpá kín. Jab us
ne sárí chízen us ke zerpá kín, us ne koí chíz na chhorí, jo us ke zerpá na kí. Ab
ham nahín dekhte, ki sárí chízen us ke níche rakhí gaí hain; 9 Magar ham dekhte
hain, ki Yusúa, jis ne maut ke ranj kí badaulat izzat o jalál ká afsar páyá, thorí
muddat tak firishton se darja men past húá, tá ki wuh Khudá ke fazl se har ek
ádmí ke iwaz maut ká maza chakhe. 10 Kyúnki us ko, jis se, aur jis ke sabab se
sárí chízen hain, yih achchhá lagá, ki wuh, jab bahutse beton ko jalál men láe, un
ke naját denewále peshwá ko azíyaten deke kámil kare. 11 Kyúnki wuh, jo
taqaddus bakhshtá hai, aur we, jo taqaddus páte hain, sab ek hí ke hain: is sabab
se wuh unhen bháí kahne se sharminda nahín hai. 12 Ki wuh yih kahtá hai,
Main apne bháíon ko tere nám kí khabar dúngá, aur Jamáat ke darmiyán terí
madh gáúngá. 13 Aur phir yih, ki Main us par tawakkul karúngá. Phir yih, ki
Dekh main aur larke, jo Khudá ne mujhe diye hain. 14 Pas azbas ki larke jism
aur khún men sharík hain, us ne bhí un ke sáth barábar hissa liyá, tá ki wuh maut
ke wasíle se us ko, jis ke pás maut ká zor hai, yaane Iblís ko náchíz kare, 15
Aur unhen, jo maut ke dar se zindagí bhar asíri men giriftár the, chhuráwe. 16
Ki wuh to firishton ká nahín, balki Abirahám kí nasl ká sáth detá hai. 17 Is
wáste zurúr thá, ki wuh sárí báton men apne bháíon ke barábar ho jáwe, tá ki wuh

Khudá ke muámalon meṉ dardmand aur mutadaiyin sardár káhin hoke logoṉ ke
gunáhoṉ ko muáf karwáe. 18 Kyúnki jab us ne áp hí imtihán meṉ paṛke dukh páyá,
to wuh un kí, jo imtihán meṉ paṛte haiṉ, madad kar saktá hai.

III. BÁB.

1 Pas, ai muqaddas bháío, jo ásmání talab meṉ báham shámil ho, tum us par,
jo us taríq meṉ, jis ká ham iqrár karte haiṉ, rasul aur sardár káhin hai, yaaṇe
Masíh Yusúạ par nazar karo. 2 Chunánchi wuh us ke áge, jisne us ko muqarrar
kiyá, amánatdár hai, jis tarah Músá us ke sáre ghar meṉ amánatdár thá. 3 Aur
ghar se ghar banánewále kí izzat jis qadr afzúd hai, usí qadr us kí izzat Músá se
ziyáda hai. 4 Ki har ghar ká ek banánewálá hai, par jis ne sárí chízeṉ banáíṉ,
so Khudá hai. 5 Aur Músá us ke sáre ghar meṉ khádim kí tarah amánatdár thá,
tá ki un chízoṉ par, jin ká bayán istiqbál par mauqúf thá, gawáhí de ; par Masíh
us ke ghar meṉ aisá amánatdár thá, jaisá Beṭá hotá hai. 6 Aur us ká ghar ham
haiṉ, basharte ki ham us juraat o tafákhur ko, jo ummed kí bábat hai, mazbút
tháme raheṉ. 7 Iswáste jaisá Rúh i Quds kahtí hai, Áj, agar tum us kí áwáz
suno, 8 Tum apne diloṉ ko sakht na karo, jaisá gussa karte húe imtihán ke roz
dasht meṉ karte the. 9 Aur us waqt tumháre bápdádoṉ ne chális baras tak
mujhe ázmáyá, aur imtihán kiyá, aur mere kámoṉ ko dekhá. 10 Iswáste maiṉ us
pusht ke logoṉ se khafagí kí, aur kahá, ki Ye dil meṉ hamesha bahke húe haiṉ,
aur unhoṉ ne merí ráhoṉ ko na pahcháná. 11 So maiṉ ne apne gussa meṉ qasam
kháke kahá, ki Ye mere árám meṉ dákhil na honge. 12 Ai bháío, zínhár, na
howe, ki tum meṉ se kisí ke sína meṉ zabún aur beímán dil ho, jo tum ko Khudá
i Haí kí huzúrí se pher de. 13 Par jab tak ki áj ká zikr kiyá játá hai, tum har
roz áp ko báham nasíhat karo, tá na howe, ki tum meṉ se koí gunáh se dagá páke
sakht ho jáe. 14 Kyúnki ham Masíh meṉ sharík húe haiṉ, basharte ki ham us
iạtimád ko, jo ibtidá meṉ thá, intihá tak mazbút tháme raheṉ. 15 Jab kahá
játá hai, ki Áj, agar tum us kí áwáz suno, apne diloṉ ko sakht na karo, jaisá we
sarkash hoke karte the : 16 So we kaun the, jo us kí áwáz sunke sarkashí karte
the ? Kyá we nahíṉ jo Músá kí hidáyat se nikle the ? 17 Aur wuh kin se chális
baras tak bezár thá ? kyá un se nahíṉ, jinhoṉ ne gunáh kiyá, aur un ke aạzá
bayábán meṉ paṛe rahe. 18 Aur us ne kin kí bábat qasam kháke kahá, ki Ye
mere árám meṉ dákhil na honge, magar un hí kí bábat jo ímán na láe. 19 So
ham dekhte haiṉ, ki we beímání hí ke sabab se dákhil na ho sake.

IV. BÁB.

1 Pas jab ki us ke árám meṉ dákhil hone ká waạda báqí hai, to cháhiye ki ham
tarsán raheṉ, tá na howe, ki koí tum meṉ se pahunchne na páwe. 2 Kyúnki
hamáre liye bhí khushkhabarí kí manádí kí gaí, jaisá un ke liye kí gaí ; par kalam,
jo unhoṉ ne suná, un ke liye mufíd na húá, is wáste ki wuh sunnewáloṉ ke pás
ímánámez na thá. 3 Ki ham, jo ímán láe haiṉ, árám meṉ dákhil hote haiṉ ; chu-
nánchi us ne kahá, Pas maiṉ ne gussa karke qasam kháí, ki we mere árám meṉ

dákhil na howenge, agarchi masnúạát ibtidá i álam se bane. 4 Ki us ne sátweṇ din kí bábat kahíṇ yúṇ kahá, ki Khudá ne apne sáre kám karke sátweṇ din árám kiyá. 5 Lekin is maqám meṇ phir kahtá hai, ki We mere árám meṇ dákhil na howenge. 6 Pas jab ki baạzoṇ ká us meṇ dákhil honá ab tak báqí hai, aur we, jin ke wáste khushkhabarí kí manádí áge kí gaí, beímání ke basabab dákhil na húe: 7 Pas wuh ek aur din ká zikr kartá hai, ki itní muddat ke baạd Dáúd kí maạrifat kahtá hai, jaisá mazkúr húá, ki Áj, agar tum us kí áwáz suno, to apne diloṇ ko sakht mat karo. 8 Kyúnki agar Yushúạ ne unheṇ árám meṇ dákhil kiyá hotá, to wuh baạd us ke dúsre din ká zikr na kartá. 9 Hásil kalám, árám i sabt Khudá ke logoṇ ke wáste báqí rahtá hai. 10 Ki jo apne árám meṇ dákhil hotá hai, jaisá Khudá apne kámoṇ se waisá wuh bhí apne kámoṇ se árám kartá hai. 11 Is wáste áo, ham koshish kareṇ, ki ham us árám meṇ dákhil howeṇ, tá aisá na howe, ki koí beímání ke sabab un ke mánind gir paṛe. 12 Kyúnki Khudá ká kalám zinda aur muassir hai, aur dodhárí talwár se teztar hai, aur ján aur rúh aur band band aur gúde ko judá judá karke guzar játá hai, aur tamannáoṇ aur tasauwuroṇ ko, jo dil meṇ haiṇ, jánchtá hai. 13 Aur koí makhlúq us se poshída nahíṇ, par us kí nazaroṇ meṇ, jis se ham ko kám hai, sárí chízeṇ uryán aur wá shigáf haiṇ. 14 Pas azbas ki hamáre liye ek baṛá sardár káhin, jo ásmán se pár guzar gayá, yaạne Khudá ká Beṭá Yusúạ hai, apne iqrár ko tháme raheṇ. 15 Kyúnki hamárá aisá sardár káhin nahíṇ, jo hamárí sustíoṇ meṇ hamárá hamdard na ho sake, balki sárí bátoṇ meṇ gunáh ke siwá barábar ázmáyá gayá. 16 Is wáste áo, ham fazl ke takht ke pás beparwá áweṇ, tá ki ham par rahmat howe, aur niạmat, jo waqt par madadgár ho, páweṇ.

V. BAB.

1 Ki har ek sardár káhin ádmíoṇ ke wáste Khudá kí khidmat par ádmíoṇ hí meṇ se muntakhab hoke muạiyan hotá hai, tá ki gunáhoṇ kí muáfí ke liye hadiye aur charháwe guzaráne, 2 Aur nádánoṇ aur gumráhoṇ ke sáth muláyamat karne par qádir ho, is wáste ki use bhí to kamzoríoṇ ne gher rakhá hai. 3 So us sabab se farz hai, ki wuh jis tarah logoṇ kí taraf se látá hai, apní taraf se bhí qurbáníáṇ láwe. 4 Aur insán na apne ikhtiyár se us izzat ká táj letá hai, balki Hárún kí mánind wuh hí pátá hai, jise Khudá ne talab kiyá hai. 5 Isí tarah Masíh bhí sardár káhin hone kí izzat par áp se qábiz nahíṇ húá, balki jis ne use kahá, ki Tú merá Beṭá hai, maiṇ ne áj tujhe janá, use yih diyá. 6 Chunánchi wuh dúsre maqám meṇ kahtá hai, ki Tú Malik i Sidq kí saff meṇ abad tak káhin hai. 7 Aur wuh jin dinoṇ meṇ jism rakhtá thá, ba shiddat nále karke aur ánsú bahá baháke us ke áge, jo use maut se bacháne par qádir thá, duáeṇ aur minnateṇ karke apne taqwá ke báis se maqbúl húá. 8 Wuh agarchi Beṭá thá, par un dukhoṇ se, jo us ne páe, itáạt síkhí; 9 Aur wuh mukammal hokar apne sab farmánbardároṇ ke liye naját i abadí ká báis húá, 10 Aur Khudá ke khitáb se Malik i Sidq kí saff meṇ se sardár káhin kahláyá. 11 Us kí bábat hamárí báteṇ bahut haiṇ, jin ká bayán mushkil hai, is wáste ki tumháre kán bhárí haiṇ. 12 Tumheṇ to cháhiye thá, ki tum is waqt ke muạllim ho, so tum hanoz muhtáj ho, ki koí tumheṇ phir sikhláwe, ki kalám

i Iláhí ke pahle astaqsát kyá hain; tum us láiq ho, ki tumhen dúdh piláe, na ki
sakht chízen khiláe. 13 Kyúnki jo koí ki shírkhwár hai, so sadáqat ke kalám
men nátajribakár, kyúnki wuh bachcha hai. 14 Par sakht kháne kámilon ke
wáste hain, yaane un ke wáste, jin ke hawáss mashsháqí se mustaidd húe hain, ki
nek o bad men imtiyáz karen.

VI. BÁB.

1 Iswáste hí kalám i Masíh kí ibtidá ko chhorkar kamál kí taraf pile chale jáwen,
aur murda kámon se tauba karne, aur Khudá par ímán láne, 2 Aur baptismon
kí taalím, aur háth rakhne, aur hashar i murdagán, aur adálat i abadí kí bunyád
do bára na dálen; 3 Aur in shá Al'láh ham yih karenge. 4 Kyunki
we, jo ek bár munauwar húe, aur ásmání bakhshish ká maza chakh gae, aur Rúh i
Quds men sharík húe, 5 Aur Khudá kí bhalí bát, aur ánewále jahán kí qudraton
ká maza urá gae, 6 Agar gir jáen, to mumkin nahín, ki unhen phir tauba karwáke
nayá banáe, is liye ki we Khudá ke Bete ko do bára apne liye salíb par khínchte
hain, aur ruswá karwáte hain. 7 Kyúnki jo zamín us menh ko, jo us par bár bár
barastá hai, pítí hai, aur aisí sabzíán jo kishtkár karnewálon ke liye mufíd hain,
jantí hai, Khudá se barakat pátí hai: 8 Par jo kánte aur úntkatáre uchhál
phenktí hai, námaqbúl aur nazdík hai, ki laanatí ho, aur us kí intihá jalná hai.
9 Lekin, ai bháío, agarchi ham yún bolte hain, par tumháre haqq men aisí báton
ke muataqid hain, jo bihtar aur najátwálí hain. 10 Kyúnki Khudá beinsáf nahín
hai, jo wuh tumháre kámon ko, aur us mahabbat kí mihnat ko, jo tum us ke nám
par muqaddas logon kí khidmat karke dikhláte ho, bhúl baithe. 11 Hamárá árzú
yih hai, ki tum men se harek aisá jidd o jihd kare, ki intihá tak uskí ummed wásiq
rahe: 12 Tá ki tum sust na ho, balki un ke pairau hoo, jo ímán aur sabr kí ráh
se waadon ke wáris húe. 13 Ki Khudá ne Abirahám se waada karke kisí ko apne
se bará na páyá, jis kí qasam khátá, to apní qasam karke kahá, 14 Yaqínan main
tujhe bahut bahut barakaten dúngá, aur tujhe kasír ul aulád karúngá. 15 Aur us
ne sabr karke us chíz ko, jis ke liye waada húá thá, páyá. 16 Fi al haqíqat log Haqq
Taálá kí qasam kháte hain, aur sábit karne ke liye un men harek qaziya kí hadd
qasam hai. 17 Pas Khudá is iráda se, ki waada ke wárison par dalíl i qawí se sábit
kare, ki us kí mashiyat men tabdíl bedakhl hai, qasam ko darmiyán láyá, 18 Tá
ki un do chízon se, jo betabdíl hain, aur mumkin nahín, ki Khudá un men jhúthá
nikle, ham, jo daure hain, ki us ummed ko, jo sámhne rakhí gaí hai, pakar lewen,
itmínán i kámil páwen. 19 Wuh ummed hamári ján ká langar hai, jo sábit aur
mustaqill hai, aur parda ke andar dákhil hotá hai; 20 Aur wahán hamárá pesh-
rau Yusúa, jo Malik i Sidq kí tarah abad ke liye sardár káhin húá, hamáre wáste
dákhil húá.

VII. BÁB.

1 Yih Malik i Sidq Sálim ká bádsháh, aur Khudá Taálá ká káhin thá, jis ne
Abirahám ká, jab wuh bádsháhon ko márke phir átá thá, istiqbál kiyá, aur barakat

bakhshí. 2 Us ko Abirahám ne sab chízon ká daswán hissa guzráni. Wuh pahle
apne nám ke maạnon ke muwáfiq Sadáqat ká bádsháh hai, aur phir sháh i Sálim
húá, yaạne salámatí ká bádsháh. 3 Yih bepidar, bemádar, aur majhúl ul nasab,
jis kí umr ká ágáz, aur zindagí ká intihá, Ḳhudá ke Beṭe kí mánind thá, káhin i
dáimí hai. 4 Ab gaur karo, yih kyá hí baṛá thá, jis ko rás ul ábá Abirahám ne
ganímat ke mál se daswán hissa diyá. 5 Ab Láwí ke un báton ko, jo kahánat ká
kám páte hain, hukm hai, ki logon se, yaạne apne bháíon se, agarchi we Abirahám
kí pusht se paidá húe, sharạ ke muwáfiq, daswán hissa lewen; 6 Par us ne, bá
wujúd ki us ká nasab un ke nasab se judá hai, Abirahám se daswán hissa liyá, aur
us ko, jis se waạde kiye gaye, duá i ḳhair dí. 7 Aur bilá shakk o shubha chhoṭá
baṛe se barakat pátá hai. 8 Aur yahán marnewále ádmí daswán hissa lete hain,
par wahán wuhí letá hai, jis ke haqq men yih gawáhí dí játí hai, ki jítá hai. 9
Aur ham kah sakte hain, ki Láwí ne bhí to, jo daswán hissa letá hai, Abirahám ke
wasíle se diyá. 10 Kyúnki jis waqt Malik i Sidq ne istiqbál kiyá, Láwí apne Báp
kí sulb men maujúd thá. 11 Agar takmíl Láwíwálí kahánat se thí, ki us se
ummat ne shariạt pái, to phir kyá ihtiyáj thí, ki dúsrá káhin Malik i Sidq kí saff se
mabạús ho, na Hárún kí saff se buláyá jáwe. 12 Agar kahánat ṭal jáe, to ba
zurúrat sharạ bhí ṭal játá hai. 13 Ki wuh, jis kí bábat ye báten kahí játí hain,
dúsre firqe men se hai, jis men se kisí ne qurbángáh kí ḳhidmat nahín kí. 14 Ki
záhir hai, ki hamárá Ḳhudáwand Yahúdáh se tulúạ húá, aur us firqe kí kahánat
kí bábat Músá ne kuchh na kahá. 15 Aur záhir o azhar hai, ki dúsrá káhin
Malik i Sidq se mushábih mabạús hotá hai, 16 Jo na hukm i jismání kí shariạt
ke sáth, balki hayát i bezawál kí qudrat ke sáth, baná hai. 17 Ki wuh gawáhí
detá hai, ki Tú Malik i Sidq kí saff men abad tak káhin hai. 18 Pas aglá hukm
is liye ki kamzor aur befáida hai, butlánpizír hai. 19 Kyúnki shariạt ne kuchh
mukammal na kiyá, par wuh ummed i afzal ko, jis se ham Ḳhudá se nazdík hote
hain, pahunchá denewálí thí. 20 Aur azbas ki wuh bagair us ke, ki qasam khái
jáe, muqarrar na húá: 21 We to bagair qasam kháne ke muqarrar hote hain, par
yih sáth qasam kháne ke usí se káhin baná, jis ne us se kahá, ki Ḳhudáwand ne
qasam khái, aur tabdíl na karegá, Tú Malik i Sidq kí saff men abad tak káhin hai:
22 So is wáste Yusúạ ek bihtar ạhd ká zámin húá. 23 Siwá us ke we, jo káhin
hote chale áe hain, bahut hain, is wáste ki we maut ke basabab dunyá men rah na
sake, 24 Par yih iswáste, ki abad tak rahtá hai, kahánat i láyazál ká málik hai.
25 Is liye wuh unhen, jo us ke wasíle se Ḳhudá ke pás áte hain, intihá tak bachá
saktá hai; kyúnki wuh un kí shafáạt ke liye hamesha jítá hai. 26 Ki aisá
sardár káhin hamáre sháyán thá, ki wuh pák, betaqsír, námulauwas, gunahgáron
se judá, aur ásmánon se bálá hai; 27 Aur sardár káhinon kí mánind muhtáj
nahín, ki wuh pahle apne aur phir logon ke gunáhon ke wáste qurbání láwe;
kyúnki us ne áp ko guzaránke yih ek bár kiyá. 28 Ki sharạ ádmíon ko, jo kam-
zor hain, káhin ṭhaharátá hai, par qasamwálá kalám, jo sharạ ke baạd thá, Beṭe ko,
jo abad tak mukammal hai, káhin ṭhahará tá hai.

VIII. BÁB.

1 Un báton se, jo kahí gaí hain, yih ạrz hai, ki hamárá aisá sardár káhin hai,

jo Janáb i Aqdas ke dahne ko ásmán par baiṭhá hai, 2 Jo muqaddas kámoṇ ká,
aur us maskan i haqíqí ká ḳhádim hai, jise Ḳhudáwand ne khaṛá kiyá hai, na ki
ádmí ne. 3 Ki har ek sardár káhin is wáste muqarrar hotá hai, ki hadiye aur
chaṛháwe guzaráne : so zurúr hai, ki us pás bhí guzaráne ko kuchh ho. 4 Agar
wuh zamín par hotá, to káhin na hotá, is wáste ki káhin to haiṇ, jo sharạ ke mu-
wáfiq qurbáníáṇ láte haiṇ ; 5 Aur us jagah, jo ásmání chízoṇ ká namúna aur zill
hai, khidmat karte haiṇ, chunánchi Músá ko, jab wuh maskan banáne par thá,
ilhám se ḳhabar dí gaí ; ki wuh kahtá hai, Dekh, tú us naqshe ke muwáfiq, jo
tujhe koh par dikhláyá gayá, sab chízen baná. 6 Ab záhir hai, ki use afzal
ḳhidmat milí, ki wuh ạhd i afzal ká wásita húá, aur wuh ạhd un waạdoṇ ke
sáth, jo afzal haiṇ, muqarrar húá. 7 Kyúnki agar wuh pahlá ạhd beạib hotá,
to dúsre kí jagah kí talásh na hotí. 8 So wuh un ká ạib batákar kahtá hai,
Ḳhudáwand farmatá hai, dekh we din áte haiṇ, ki maiṇ Isráel ke gharáne se, aur
Yahúdáh ke gharáne se nayá ạhd bándhúngá, 9 Us ạhd ke muwáfiq nahíṇ, jo maiṇ
ne un ke bápdádoṇ se bándhá, jis din maiṇ ne un ká háth pakṛá, ki zamín i Misr
se unheṇ nikál láúṇ, is wáste ki we mere ạhd par qáim nahíṇ rahe, aur maiṇ ne
un ká andesha na kiyá, Ḳhudáwand kahtá hai ; 10 Balki yih wuh ạhd hai, jo maiṇ
Isráel ke gharáne se bándhúngá ; baạd un dinoṇ ke, Ḳhudáwand farmátá hai, maiṇ
apní shariạt ko un ke andar rakhúngá, aur un ke dil kí lauhoṇ par use likhúngá ;
aur maiṇ un ká Ḳhudá húngá, aur we mere log honge. 11 Aur we phir apne apne
paṛosí, aur apne apne bháí ko yih kahke na sikháwenge, ki Ḳhudáwand ko jáno :
kyúnki chhoṭe se baṛe tak we sab mujhe jánenge, Ḳhudáwand kahtá hai : 12 Ki
maiṇ un kí buráí baḳhshúngá, aur un kí ḳhatá, aur un kí bedíní ko yád na karúngá.
13 Aur jab us ne kahá, ki ek nayá kartá hai, us ne pahle ko puráná kiyá,
aur jo puráná aur kuhna húá, so faná ke nazdík hotá hai.

IX. BÁB.

1 So pahle ạhd ke liye ibádat ke rusúm the, aur ek dunyawí muqaddas makán.
2 Ki ek maskan banáyá gayá, uske pahle darja meṇ shamạdán aur mez aur
nazar kí roṭíáṇ thíṇ ; yih maskan Quds kahlátá hai. 3 Aur dúsre parda ke andar
wuh maskan thá, jo Quds ul Aqdás kahlátí hai ; 4 Us meṇ tilá ká baḳhúrdín
thá, aur ạhdnáme ká sandúq, jo chároṇ taraf sone se maṛhá húá thá, us meṇ ek
tilái martabán mann se bhará húá, aur Hárún ká ạsá, jis meṇ sháḳheṇ phúṭí thíṇ,
aur ạhdnáme kí lauheṇ thiyáṇ. 5 Aur us ke úpar jalálí Karúbín the, jo rah-
mat ke taḳht par sáyaafgan the ; jin kí tafsíl ab kuchh zurúr nahíṇ. 6 Ḳhair jab
ye chízeṇ us taur se taiyár ho chukíṇ, tab pahle maskan meṇ sab káhin har waqt
dáḳhil hoke ḳhidmat bajá láte haiṇ. 7 Par dúsre meṇ sirf sardár káhin baras meṇ
ek bár lahu sáth leke, jise wuh apní aur logoṇ kí sahwí ḳhatáoṇ ke liye guzarántá
hai. 8 Aur Rúh i Quds yih ímá kartí thí, ki jis waqt pahlá maskan qáim thá,
Quds ul Aqdás kí ráh hanoz na khulí thí. 9 Wuh maskan is waqt tak ek misál
hai, ki ab tak us meṇ hadiye aur chaṛháwe guzaráne játe haiṇ, jo ibádat karne-
wáloṇ ko kámil i darún na kar sake. 10 Ki we sirf ḳhur o nosh aur anwáạ ke
baptismoṇ se, aur jismání rasmoṇ se mutaạlliq the, aur yih faqat jab tak haiṇ, ki
saláh ká waqt nahíṇ pahunchá. 11 Par jab Masíh ánewále husnát ká sardár káhin

ho áyá, tab us maskan ke wasíle se, jo buzurgtar aur kámiltar hai, aur dastkárí se
nahíṉ baná, yaane is maamúra meṉ se nahíṉ, 12 Na bakroṉ aur bachhroṉ ke
ḳhún se, balki apne hí lahú ke sáth maqám i aqdas meṉ ek bár dáḳhil húá, ki us
ne hamáre wáste abadí ḳhalásí hásil kí. 13 Kyúnki hargáh bailoṉ aur bakroṉ ká
lahú, aur bachhiyá kí rákh, jo nápákoṉ par chhirkí jáe, itná taqaddus bakhshtí hai,
ki jism pák ho játá hai: 14 To kitná ziyáda Masíh ká ḳhún, jis ne apne taíṉ
beaibí ke sáth rúh i abadí se Ḳhudá ke áge qurbání kiyá, tumhárí tínat ko un
kámoṉ se, jo makrúh haiṉ, pák karegá, ki tum jíte Ḳhudá kí ibádat karo. 15 Aur
wuh usí wáste naye ahd ká wásita hai, táki maut ke wasíle se un taqsíroṉ ke liye,
jo pahle ahd meṉ thíṉ, muáfí howe, aur we jo buláe gae haiṉ, mírás i abadí ke
waada ko hásil kareṉ. 16 Kyúnki jaháṉ ahd hai, waháṉ uskí maut, jo maahúd
kartá hai, zurúr hai. 17 Kyúnki ahd maut se ustuwár hotá hai, ki us meṉ kuchh
qúwat nahíṉ jab tak ki wuh, jo maahúd kartá hai, jítá hai. 18 Iswáste pahlá ahd
bhí bagair ḳhún ke muqarrar nahíṉ kiyá gayá. 19 Ki jab Músá ne sárí ummat ko
shara ke sab ahkám kah sunáe, tab bachhroṉ aur bakroṉ ká ḳhún pání aur surḳh
súf aur zúfá ke sáth lekar us kitáb par aur sáre logoṉ par chhirakke kahá, 20 Ki
yih lahú us ahd ká hai, ki Ḳhudáwand ne tumháre sáth kiyá hai. 21 Aur us ne usí
taur se maskan par, aur un chízoṉ par, jo ḳhidmat i rabbání meṉ istiamál kí játí
haiṉ, ḳhún chhirká. 22 Aur sárí chízeṉ, magar baaz, shara meṉ ḳhún se pák kí
játí haiṉ, aur lahú baháe bagair magfirat nahíṉ hotí. 23 So zurúr thá, ki ásmání
chízoṉ ke utáre aisí chízoṉ se, aur ásmání chízeṉ áp aisí qurbáníoṉ se, jo un se afzal
haiṉ, pák kí jáweṉ. 24 Ki Masíh us maqám i muqaddas meṉ, jo háthoṉ se banáyá
gayá, aur haqíqí chízoṉ ká utárá hai, dáḳhil nahíṉ húá, balki ásmán hí meṉ dáḳhil
húá, táki wuh Ḳhudá ke zuhúr hamáre wáste házir howe. 25 Par zurúr na thá,
ki wuh áp ko bár bár guzaráne, jaisá sardár káhin maqám i muqaddas meṉ baras
baras dúsre ke lahú ke sáth dáḳhil hotá hai. 26 Is liye ki agar aisá hotá, to zurúr
thá, ki wuh biná i álam se bár bár mare kare; par ab wuh áḳhirí zamána meṉ ek
bár záhir húá, táki apní qurbání se gunáh ko nest kare. 27 Aur jaisá sáre ádmíoṉ
ke liye ek bár marná, aur baad us ke adálat muqarrar húí hai: 28 Aisá hí Masíh
ek bár qurbání hokar, táki wuh bahutoṉ ke gunáhoṉ ko utháwe, dúsre bár bagair
gunáh ke dekhá jáegá, táki unko, jo us kí ráh takte haiṉ, naját dewe.

X. BAB.

1 Ab shara, jis meṉ ánewálí achchhí chízoṉ ká parchhánwáṉ hai, na ki un chí-
zoṉ kí haqíqí súrat, un qurbáníoṉ kí takrár se, jo we baras baras hamesha láte haiṉ,
un ko, jo waháṉ áte haiṉ, mukammal kabhí nahíṉ kar saktá; 2 Nahíṉ to kyá log
qurbání guzaránne se báz na rahte, is wáste ki ibádat karnewále ek bár pák hoke áp
ko gunahgár na jánte? 3 Balki qurbáníáṉ baras baras gunáhoṉ ko yád dilátí haiṉ.
4 Mahál hai, ki bailoṉ aur bakroṉ ká ḳhún gunáhoṉ ko mitáwe. 5 Is liye wuh
dunyá meṉ áte húe kahtá hai, ki Zabíh aur hadiya ko tú nahíṉ cháhtá: tú ne
mere liye ek badan taiyár kiyá; 6 Charháwe aur ḳhatiyat ká tú tálib nahíṉ. 7
Tab maiṉ ne kahá, Dekho maiṉ átá húṉ; kitáb ke waraqoṉ meṉ mere haqq meṉ yih
likhá hai, Ai Ḳhudá, maiṉ terí razámandí bajá láne par ḳhush húṉ. 8 Aur jab
kahá, ki Zabíh aur hadiye, aur charháwe aur ḳhatiyat ko tú nahíṉ cháhtá, aur un

ká rází na húá, aur ye hí chízen shara ke muwáfiq guzrání játí hain: 9 Tab us
hí ne kahá, ki Ai Khudá, dekh main átá hún, tá ki terí razámandí bajá láún.
Wuh pahle ko azl kartá hai, tá ki dúsre ko nasb kare. 10 Aur us kí marzí ke
sabab se ham Yusúa Masíh ke badan ke ek bár qurbán hone se muqaddas húe
hain. 11 Aur har ek káhin har roz khará rahke khidmat i Iláhí kartá hai, aur ek
hí nau kí qurbáníán, jo gunáh ko dúr nahín kar saktí hain, aksar guzarántá rahtá
hai: 12 Lekin wuh ek hí qurbání gunáhon ke wáste guzaránke Khudá ke dahne
abad tak baith rahá; 13 Aur báqí intizár kartá hai, ki us ke dushman us ke farsh
i páandáz hon. 14 Kyúnki us ne ek bár qurbán dene se unhen, jo muqaddas
hote játe hain, abad ke liye mukammal kiyá. 15 Aur Rúh i Quds bhí hamáre
pás gawáhí detí hai; kyúnki jab us ne pahle kahá thá, 16 Ki Khudáwand farmá-
tá hai, Yih wuh ahd hai, jo main un dinon ke baad unhen dúngá, ki main apne
sharaon ko un ke fahm men dálúngá, aur un ke dilon men likhúngá: tab yih bhí
kahá, 17 Aur un ke gunáhon aur khatáon ko phir yád na karúngá. 18 Ab
jahán kahín un kí magfirat hai, wahán gunáh ke wáste qurbání guzaránná
nahín.
19 Pas ai bháío, jab ki ham ko ijázat milí, ki maqám i muqaddas men Yusúa
ke lahú se dakhl karen, 20 Iswáste ki us ne ek nayí aur jítí ráh apne jism ke
parda ko phárke taiyár kí, 21 Aur hamáre liye bará káhin hai, jo Khudá ke
ghar ká mukhtár hai: 22 To áo, ham sache dil aur ímán i kámil se apní khabís
tínat par ábpáshí karke nazdík áwen, aur apne badanon ko sáf pání se gusl dil-
wáke 23 Apní ummed ke iqrár ko be jumbish thámen; kyúnki wuh, jis ne waada
kiyá hai, amín hai. 24 Aur ham ek dúsre par gaur karen, tá ki ham ek dúsre ko
ulfat aur nekokárí kí targíb karen; 25 Na aisá jaisá baazon kí ádat hai, ham ikatthe
hone se báz rahen, balki ek dúsre ko tahrík karen, aur yih ba darja i atamm zurúrí,
kyúnki tum us din ko dekhte ho, ki chalá átá hai. 26 Kyúnki agar ham baad us ke
ki maarifat i haqq hásil kar chuke, qasdan gunáh karte hain, to phir koí qurbání
gunáhon ke wáste báqí nahín, 27 Magar adálat ká koí haibatafzá intizár, aur aisá
gazab i átashbáz, jo mukhálifon ko khá legá, báqí hai. 28 Jo koí Músá ke shara
ko náchíz jántá ho, aur yih do tín gawáhon se sábit ho, us par rahm nahín kiyá
játá, wuh márá játá hai. 29 Pas gaur kíjiye, wuh kitní sakhttar sazá ke láiq jáná
jáegá, jis ne Khudá ke Bete ko pámál kiyá, aur ahd ká lahú, jis se wuh muqaddas
kiyá gayá hai, beqadr jáná, aur fazl kí Rúh ko zalíl kiyá. 30 Kyúnki ham use
jánte hain, jo bolá, ki Intiqám lená merá kám hai, Khudáwand farmátá hai, ki
main hí sazá dúngá. Aur phir yih, ki Khudáwand apne logon ká insáf karegá.
31 Jíte Khudá ke háthon men giriftárí haibatnák hai. 32 Par guzre húe dinon
ko yád karo, jin men tum munauwar hote húe dukhon ke sáth kushtí karne men
sábir rahe; 33 Kuchh to us wáste, ki laan taan aur dukh dardon se angushtnumá
húe, aur kuchh us wáste, ki tum un ke, jin se yih badsulúkí hotí thí, sharík the.
34 Ki tum zanjíron men mere hamdard the, aur tum ne apne mál ká lut jáná
khushí se qabúl kiyá, ki jánte the, hamáre liye mál, jo bihtar o báqí hai, ásmán
par hai. 35 Pas apní himmat ko mat ganwáo, ki us ká bará ajr hai. 36 Tumhen
zurúr hai, ki sabr karo, tá ki tum Khudá kí marzí par chalke waada hásil karo.
37 Ki phir thorí sí muddat hai, ki ánewálá áwegá, aur der na karegá. 38 Aur
sádiq ímán se jíegá; aur agar wuh hat jáwe, to merá jí us se rází na hogá. 39

Par ham un men se nahín hain, jo balákat tak hate játe hain, balki un men se hain, jo ján bachá rakhne ko ímán láte hain.

XI. BA'B.

1 Ab ímán yih hai, ki un chízon par, jin ká intizár kiyá játá hai, iatimád kiyá
jáe, aur un chízon kí, jo dekhne men nahín átín, yaqín howe. 2 Us hí se buzur-
gon ke liye gawáhí dí gaí. 3 I'mán hí ke sabab se ham ján gae, ki álam Khudá
ke sukhan se ban gayá, chunánchi we chízen, jo dekhí játí hain, un chízon se, jo
dekhne men átí hain, nahín banín. 4 I'mán se Hábil Qáin se bihtar qurbání
Khudá ko guzrání; usí sabab us ke sadíq hone par gawáhí dí gaí: ki Khudá us kí
qurbáníon par gawáhí detá hai, aur usí ke sabab us ke mare par bhí hanoz us ká
zikr kiyá játá hai. 5 I'mán ke sabab se Hanúk naql i makán kar gayá, tá ki wuh
maut ko na dekhe, aur wuh na milá, kyúnki Khudá ne use naql i makán karwáyá:
kyúnki us par naql karne se pahle yih gawáhí guzrí, ki us ne Al'láh ko rází kiyá.
6 Aur bin ímán razámandí mumkin nahín; kyúnki us par, jo Khudá kí samt átá
hai, yih wájib hai, ki yaqín kare, ki wuh maujúd hai, aur yih, ki wuh un ká, jo us
ke joyán hain, ajr denewálá hai. 7 I'mán se Núha ne un chízon kí bábat, jo
dekhne men hanoz na áín, mulham hoke khauf se kishtí banáí, tá ki apne khándán
ko bacháwe, aur usí ímán se us ne dunyá ko mujrim kiyá, aur us sadáqat ká, jo
ímán se miltí hai, wáris húá. 8 I'mán se Abirahám jab buláyá gayá, itáat karke
us jagah chalá gayá, jise wuh mírás men lenewálá thá, aur bá wujúd ki na jáná,
kidhar játá hai, niklá. 9 I'mán se us ne zamín i mauúd men yún maqám kiyá,
jaise wuh zamín us kí na thí, ki wuh Izhák aur Yaaqúb samet, jo us ke sáth us hí
waada ke wáris the, khaimon men rahá: 10 Ki wuh ummedwár thá, ki aise shahr
men jáwe, jis ke liye bunyád hai, jis ká banánewálá aur basánewálá Khudá hai.
11 I'mán se Sarah ne hámila hone kí sakat páí, aur mausim guzre par janí, ki us
ne waada karnewále ko khushahd jáná. 12 So ek se, wuh bhí jo murda sá thá,
ásmán ke sitáron ke, aur sáhil i daryá kí ret ke beshumár dánon ke mánind paidá
húe. 13 Ye sab ímán men mar gae, ki we mawáaíd par qábiz ne húe, par dúr se
unhen dekhá, aur muataqid húe, aur salám kar jhuke, aur iqrár kiyá, ki ham zamín
par musáfir aur guzarnewále hain. 14 Ki we, jo aisí báten kahnewále hain, záhir
karte hain, ki ham ek watan dhúndhte hain. 15 Aur agar un kí murád us se wuh
watan thá, jis se nikal áe, to un ká qábú thá, ki wahán phir játe. 16 Haqíqat yih
hai, ki we watan i afzal ke, jo ásmání hai, mushtáq hain: so Khudá un se hijáb
nahín kartá, ki un ká Khudá kahláe, ki us ne un ke liye ek shahr taiyár kiyá. 17
I'mán se Abirahám ne, jab imtihán kiyá gayá, Izhák ko qurbání ke liye guzráná;
aur us ne, jis se waada kiye gaye, 18 Aur yih kahá gayá, ki Izhák se terí nasl
nám paidá karegí, iklaute ko guzráná: 19 Kyúnki wuh samjhá, ki Khudá murdon
ke jiláne par qádir hai, aur us ne use ek nau ke hashar men páyá. 20 I'mán se
Izhák ne ánewálí chízon kí bábat Yaaqúb aur Isau ko duá dí. 21 I'mán se
Yaaqúb ne marte waqt Yúsuf ke har ek bete ko duá dí, aur apne sar i asá par
jhuká. 22 I'mán se Yúsuf ne, jab marne par thá, baní Isráel ke khurúj ká zikr
kiyá, aur apní haddíon kí bábat wasíyat kí. 23 I'mán se Músá paidá hoke tín

mahíne tak apne má báp se chhipáyá gayá ; kyúnki unhon ne dekhá, ki larká
khúbsúrat hai, aur bádsháh ke hukm se na dare. 24 I'mán se Músá ne
bálig hoke na cháhá, ki Firaún kí dukhtar ká betá kahláwe : 25 Ki us ne
Khudá ke logon ke sáth dukh páná us se ziyáda pasand kiyá, ki gunáhwálí
ishrat men, jo fání hai, masrúf rahe. 26 Ki us ne us laan taan kí sarwat ko,
jo Masíhí hone se hai, Misr ke khazánon se bará jáná, kyúnki us kí nigáh
ajr páne par thí. 27 I'mán se wuh bádsháh ke gussa se na dará, aur Misr ko
tark kiyá, aur us kí tarah, jo Maujúd i Nádídaní ko dekhe, mustaqill rahá. 28
I'mán se us ne fasah aur khúnafsháni ká amal kiyá, tá na howe, ki pahlaute
beton ká halák karnewálá un ko chhúwe. 29 I'mán se we daryá i qulzum se yún
guzre, jaise khushkí par guzarte hain, aur Misr ke log us ká imtihán karte húe
dúb gae. 30 I'mán se Yaríhá kí shahrpanáh, jab use sát din tak muhásara kiyá,
gir gaí. 31 I'mán se Ráhab, jo záníya thí, beímánon ke sáth halák na húí, ki us ne
jásúson ko salámat apne ghar men áne diyá. 32 Ab main aur kyá kahún ? ki
Jidaún, aur Baraq, aur Shamsún, aur Iftáh, aur Dáúd, aur Samúel, aur nabíon kí
hikáyat tawíl hai, aur waqt kotáh. 33 Ki unhon ne ímán se mamlukaton ko
musakhkhar kiyá, aur adálaten kiyán, aur waadon kí ífá tak pahunch gae, aur
sheron ke munh band kiye, 34 Aur ág kí shiddat ko tor diyá, talwár kí dháron
ko kund kiyá ; we sustí se qawí húe, jang men bahádur húe, aur gairon kí faujon
ko hatá diyá. 35 Randíon ne apne murdon ko jí uthe húe páyá, aur baaze píte
gae, aur rihái qabúl na kí, tá ki hashar i afzal tak pahunchen. 36 Baaze us imtihán
men pare, ki thatthon men uráe gae, kore kháe, aur zanjíron aur qaid men phase :
37 Sangsár kiye gaye, áre se chíre gae, shikanja men khínche gae, talwár se máre
gae, áwára húe, bheron aur bakron kí khál orhe húe tangdastí men, ranj men,
ázurdagí men rahe. 38 Dunyá un kí láiq na thí. We bayábánon, aur paháron, aur
gáron aur zamín ke garhon men kharáb phirá kiye. 39 Aur ye sab, jin ke ímán
par gawáhí dí gaí, ífá i waada tak na pahunche : 40 Ki Khudá ne peshbíní karke
ham par tafazzul i kháss kiyá, tá ki we hamáre bagair mukammal na howen.

XII. BAB.

1 So azbas ki gawáhon ká itná bará abr áke ham par chhá gayá, áo ham bhí har·
ek bojh aur uljhánewále gunáh ko phenkke us musábaqa men, jo hamáre liye
muqarrar kiyá gayá hai, istiqlál se dauren, 2 Aur Yusúa ko, jo ímán ká peshwá
aur mutammim hai, dekh rakhen, ki wuh us surúr ke liye, jo us ke sámhne thá,
khijálat ko náchíz jánke salíb ká mutahammil húá, aur Khudá ke takht ke dahne
baithá. 3 Tum us shakhs men, jis ne gunahgáron kí itní barí mukhálafat kí bar-
dásht kí, tafakkur karo, na ho ki tum pareshánkhátir hoke sust ho raho. 4 Tum ne
gunáh ke muqábala men khún tak hanoz jihád nahín kiyá. 5 Aur tum us
nasíhat ho, jo tum ko, jaisá farzandon ko kí játí hai, bhúl gae, ki Mere bete,
Khudáwand kí taadíb ko náchíz mat ján, aur tú, jab wuh tujhe malámat kare,
shikastadil na ho. 6 Ki Khudáwand jise piyár kartá hai, use tanbíh kartá hai,
aur wuh har ek bete ko, jise wuh qabúl kartá hai, píttá hai. 7 Agar tum taadíb par
sabr karte ho, Khudá tum se, jaisá farzandon se karte hain, sulúk kartá hai, ki

kaunsá beṭá hai, jise báp taadíb nahíṉ kartá. 8 Par agar wuh taadíb, jis meṉ sáre
sharík haiṉ, tum ko kí na jáe, to tum harámzáde ho, farzand nahíṉ? 9 Aur jab
we, jo hamáre jismání báp the, taadíb karnewále the, aur ham ne un kí taạzím kí:
kyá ham ba taríq i aula rúhoṉ ke báp ke mahkúm na honge, aur jíenge? 10 Ki
we to thoṛe dinoṉ ke wáste apní ḳhushí ke muwáfiq tanbíh karte the; par wuh
hamárí bihtarí ke liye taadíb kartá hai, táki ham us ke taqqadus meṉ sharík howeṉ.
11 Aur har ek taadíb bi al fiạl farhatbaḳhsh nahíṉ, balki ġamafzá nazar átí hai; par
áge ko wuh unheṉ, jo us ke sabab se mihnatkash húe haiṉ, sadáqat ke ráhatafzá
mewe degí. 12 Pas is wáste ḍhíle háthoṉ aur sust ghuṭnoṉ ko sídhá karo, 13 Aur
apne páoṉ ke liye sídhe raste banáo, táki jo langṛá hai, gumráh na howe, balki
changá howe. 14 Sáre ádmíoṉ ke sáth mile raho, aur taqaddus kí pairawí karo,
us bagair koí Ḳhudáwand ko na dekhegá. 15 Aur bagaur dekhte raho, na howe,
ki koí Ḳhudá kí niạmat se mahrúm ho, aur na howe, ki koí talḳhí kí jaṛ sabz hoke
tasdíạ dewe, aur us se bahutere nápák ho jáweṉ; 16 Na howe, ki koí Isau ke
mánind zání yá bedín ho, jis ne ek ḳhurák ke wáste apne haqq ko, jo us ke pahlaute
hone ká thá, bechá. 17 Kyúnki tum jánte ho, ki wuh us ke baạd, jab us ne cháhá,
ki barakat ká wáris ho, radd kiyá gayá, aur us ne jagah na páí, ki dil ko tabdíl
kare; agarchi us ne use ánsú bahá baháke ḍhúnḍhá. 18 Ki tum koh i mamsús
tak, jo ág se jaltá hai, aur kálí badlí, aur táríkí, aur túfán, 19 Aur narsinge ke
shor, aur bátoṉ kí áwáz ko, jise sunnewáloṉ ne sunke cháhá, ki yih kalám ham se
phir na kahá jáwe, nahíṉ áe ho, 20 Ki we us hukm ká, jo unheṉ diyá gayá hai,
tahammul na karte the, ki kahá gayá, Agar haiwán bhí koh ko chhúwe, to wuh
sangsár ho jáegá, yá bhále se chhedá jáegá, 21 Aur jo kuchh nazar áyá, so aisá
ḍaráná thá, ki Músá bolá, Maiṉ hairán aur larzán húṉ: 22 Balki tum koh i Sai-
hún, aur jíte Ḳhudá ke shahr meṉ, jo ásmání Yarúsalam hai, aur lákhoṉ firishtoṉ ke
pás, 23 Aur pahlautoṉ kí Mahfil aur Jamáạt meṉ, jin ke nám ásmán par likhe haiṉ,
aur Ḳhudá ke pás, jo sab ká hákim hai, aur mukammal sádiqoṉ kí rúhoṉ, 24 Aur
Yusúạ ke, jo naye ạhd ká wásita hai, aur us lahú ke, jo chhiṛká játá hai, aur Hábil
se bihtar báteṉ boltá hai, pás áe ho. 25 Dekho, tum bolnewále se ġáfil na raho:
kyúnki agar we bhág na nikle, jo us se, jo zamín par farmátá thá, ġáfil rahe, to
ham agar usí se, jo ásmán se farmátá hai, munh moṛeṉ, kyúnkar bachenge? 26 Ki
us kí áwáz ne zamín ko us waqt hilá diyá, par ab us ne yih kahke iqrár kiyá, aur
yúṉ kahá, ki Phir ek bár maiṉ faqat zamín ko nahíṉ, balki ásmán ko hilá dúngá.
27 Aur yih bát, ki Phir ek bár, us par dalálat kartí hai, ki we chízeṉ, jo hiláí játí
haiṉ, ṭal jáeṉ, jaisá baní húí chízoṉ ká muqtazá hai, táki we chízeṉ, jo hiláí nahíṉ
játíṉ, qáim raheṉ. 28 Azbas ki ham ko aisí bádsháhat milí hai, jo hiláí nahíṉ játí,
áo niạmat leweṉ, jis se ham ba wajh i ahsan takrím aur taqwá se Ḳhudá kí ḳhidmat
kareṉ. 29 Kyúnki hamárá Ḳhudá bhasam karnewálí ág hai.

XIII. BÁB.

1 Birádarána ulfat meṉ sábit raho. 2 Musáfirparwarí ko mat bhúlo; kyúnki
usí se kitnoṉ ne nágáh firishtoṉ kí mihmání kí hai. 3 Qaidíoṉ ko yúṉ yád karo,
goyá tum un ke sáth qaid meṉ sharík ho, aur aisá hí un ko, jo ranj meṉ haiṉ, yád

karo, ki tumhárá bhí un hí ká sá jism hai. 4 Biyáh karná sab men̲ bhalá kám
hai, aur bistar nápák nahín̲; par Khudá harámkáron̲ aur záníon̲ ko mujrim faregá.
5 Tumhárí tínat zardost na howe, aur maujúd par qanáạt karo; kyúnki us ne áp
kahá hai, ki Main̲ tujhe hargiz na chhoṛúngá, aur tujhe mutlaq tark na karúngá.
6 Iswáste ham ḳhátirjamạí se kahte hain̲, ki Ḳhudáwand merá madadgár hai,
aur main̲ na ḍarúngá, ki ádmí merá kiyá faregá. 7 Tum apne peshwáon̲ ko,
jinhon̲ ne tum se Ḳhudá kí bát kahí, yád karo, aur unkí mạásh ke anjám par gaur
karke un ke ímán kí pairawí karo. 8 Yusúạ Masíh kal, aur áj, aur abad tak eksán
hai. 9 Tum rangárang ạjíb taạlímon̲ ke liye dauṛte na phiro: yih bhalá hai, ki
dil niạmat se mazbút ho, na ki ḳhurákon̲ se, jin se unhon̲ ne, jo unke liye dauṛte
phirte the, nafạ na páyá. 10 Hamárí ek qurbángáh hai, jis men̲ maskan ke ḳhid-
mat karnewálon̲ ká maqdúr nahín̲, ki kháen̲. 11 Ki jin jánwaron̲ ká lahú sar-
dár káhin maqám i muqaddas men̲ gunáh kí kafárat men̲ le játá hai, unke
badan ḳhímagáh ke báhar jaláe játe hain̲. 12 Iswáste Yusúạ bhí, táki logon̲ ko
apne lahú se taqaddus baḳhshe, darwáza ke báhar márá gayá hai. 13 Is liye áo
ham us ke nang o ár ke mutahammil hoke ḳhímagáh se báhar us pás nikal chalen̲:
14 Kyúnki yahán̲ hamárí búdobásh ká shahr nahín̲; ham to us shahr ko, jo
ánewálá hai, ḍhúnḍhte hain̲. 15 Iswáste áo, ham uske wasíle se sitáish kí qurbání,
yạạne un labon̲ ká phal, jo uske nám ká iqrár karte hain̲, Ḳhudá ke liye láwen̲.
16 Par ḳhairát aur ihsán karná mat bhúliyo: is liye ki aisí qurbáníon̲ se Ḳhudá
ḳhush hotá hai. 17 Tum apne peshwáon̲ ke farmánbardár aur mahkúm ho, ki we un
ke mánind, jo hisáb denge, tumhárí jánon̲ ke wáste jágte rahte hain̲, táki we ḳhushí
se yih karen̲, na ki karáhat se, jo tumháre hí haqq men muzirr hai. 18 Hamáre wáste
duạ mángo, kyúnki ham yaqín jánte hain̲, ham nekníyat hain̲, ki ham sárí báton̲
men̲ achchhí tarah guzrán kiyá cháhte hain̲. 19 Aur main̲ tum se baṛí samáját se
iltimás kartá hún̲, ki tum yih karo, táki main̲ bahut jald tum pás phir pahunch
jáún̲. 20 Aur salámatí ká Ḳhudá, jo hamáre Ḳhudáwand Yusúạ ko, jo ạhd i
abadí ke lahú se bheṛon̲ ká baṛá charwáhá hai, murdon̲ men̲ se phir láyá, tumko
harek nek kám men̲ kámil kare, ki tum us kí marzí par chalo, 21 Aur jo kuchh ki
uske huzúr ḳhush áyanda hai, Yusúạ Masíh ke wasíle se tum men̲ kare, uská
jalál abad ul ábád howe. Amín.

22 Aur ai bháío, main̲ tum se iltimás kartá hún̲, ki tum nasíhat ke kalám ko
mán lo, ki main̲ ne tumhen̲ thoṛá sá likh bhejá.

23 Jáno ki bháí Timodeus chhuṭ gayá, us ke sáth, agar wuh jald áwe, main̲
tumhen̲ dekhúngá. 24 Tum apne sab peshwáon̲ aur sab muqaddason̲ ko salám
kaho. Jo Itáliyá ke hain̲, tumhen̲ salám kahte hain̲. 25 Fazl tum sab par howe.
A'mín.

YAẠQU'B KA' ḲHATT.

I. BA'B.

1 Yaạqúb ká, jo Ḳhudá aur Ḳhudáwand Yusúạ Masíh ká banda hai, bárah
firqon ko, jo mutafarraq hain, salám.
2 Ai mere bháío, tum apná gúnágún imtihánon men paṛná, ạish i kámil samjho;
3 Ki tum jánte ho, tumháre ímán ká imtihán men paṛná tum men sabr paidá
kartá hai. 4 Par lázim hai, ki sabr ko púrá ạmal karne do, tá ki tum kámil aur
púre ho, aur kisí bát men náqis na raho. 5 Aur agar koí tum men se náqis i ráe
howe, to wuh Ḳhudá se, jo sárí ḳhalq ko begaraz detá hai, aur malámat nahín
kartá hai, máng le, ki use diyá jáegá. 6 Lekin cháhiye, ki ímán se mánge, aur
kuchh shakk na láe; kyúnki shakk lánewálá daryá kí mauj ke mánind hai, jo hawá
se rawán aur guzrán hai. 7 So aisá insán gumán na kare, ki main Ḳhudáwand
se kuchh páúngá. 8 Dodilá ádmí apní sárí rawishon men beistiqlál hai.
9 Bháí, jis ká martaba past hai, apní bulandí par faḳhr kare; 10 Par daulat-
mand apní pastí se: is liye ki wuh nabátát ke phúl kí tarah murjhá jáegá. 11 Ki
súraj apní qúwat i sozinda ke sáth tulúạ húá, aur ghás sukháyá, aur phúl us ká
jhaṛ gayá, aur us ke chihra ká husn ho chuká; aisá hí máldár bhí apní sab ra-
wishon men murjhá jáegá. 12 Nekbaḳht wuh insán hai, jo imtihán men sábir
hai, kyúnki wuh sábit ṭhaharke hayát ká hár páwegá, jis ká waạda Ḳhudáwand ne
apne muhibbon se kiyá. 13 Jo koí imtihán men paṛe, na kahe, ki Ḳhudá mujhe
imtihán kartá hai, ki ashrár Ḳhudá ko imtihán nahín kar sakte, aur na wuh kisí
ko imtihán kartá hai. 14 Par har koí apní shahwat se giriftár aur farefta hoke
imtihán kiyá játá hai. 15 So shahwat hámila hokar gunáh jantí hai, aur gunáh
púrá hoke maut uchhál detá hai. 16 Ai mere piyáre bháío, fareb na kháo. 17 Har
ek achchhí baḳhshish, aur har inạám i kámil úpar hí se hai, aur wuh asl i anwár
se názil hotá hai, jis men tabdíl, aur sáya, jo zawál se hotá hai, nahín. 18 Us ne
cháhkar hamen sachái kí bát se paidá kiyá, táki ham us ke maḳhlúqon men pahle
phalon ke mánind howen.
19 Pas ai mere piyáre bháío, har ádmí sun lene men tez, aur bol uṭhne men
dhímá, aur gussa men mutaammil howe. 20 Kyúnki ádmí ká gussa sadáqat i
Iláhí ke kám nahín kartá. 21 Iswáste ai bháío, tum sab tarah kí gandagí aur
aphrí húí badí ko phenkke kalám ko, jo boyá játá, aur tumhárí jánon ko bachá saktá
hai, farotaní se qabúl karo. 22 Lekin kalám par ạmal karte raho, na áp ko fareb
deke suná karo. 23 Is liye ki agar koí kalám ko suná kare, aur ạmal na kare, to
wuh us ádmí ke mánind hai, jo apne aslí chihra ko áína men dekhtá hai. 24 Us ne
áína men dekhá, aur chalá gayá, aur jald bhulá diyá, ki kaisá thá. 25 Par jo koí
ázádagí kí kámil shariạt ko sochtá hai, aur us men mustaqill hai, azbas ki yih bhúl-
kar sunnewálá nahín hai, balki kámon ká karnewálá hai, apne kámon men nekbaḳht
hogá. 26 Agar koí tumháre bích ábid i súrat áwe, aur apne munh ko lagám na de,
balki apne dil men fareb kháwe, to us kí ibádat bátil hai. 27 Jo ibádat Ḳhudá aur
Báp ke áge pák hai, aur mulauwas nahín hai, yih hai, ki yatímon aur ránḍon kí,
jab we dukh men hon, díd kíjiye, aur áp ko dunyá kí kasáfat se bedág rakhiye.

II. BA'B.

1 Ai mere bháío, wuh ímán, jo tum hamáre Khudáwand Yusúa Masíh par,
jo zú ul jalál hai, láe ho, cháhiye ki záhirparastí ke sáth na ho. 2 Is liye ki
agar ek ádmí sone kí angúthí aur zarq barq kí poshák pahine húe tumhárí
Mahfil meŋ dákhil howe, aur ek garíb kasíf libás meŋ bhí andar áwe, 3 Aur
tum us khushlibás ádmí kí taraf mutawajjih ho, aur us se kaho, ki Yaháŋ
bakhúbí baithiye, aur us garíb ko kaho, ki Waháŋ khará rah, yá yaháŋ merí
páandáz chaukí ke tale baith: 4 To kyá tum apne darmiyán farq nahíŋ karte,
aur munsif i badtamíz nahíŋ ho? 5 Ai mere piyáre bháío, suno, kyá Khudá ne
dunyá ke kangáloŋ ko ikhtiyár nahíŋ kiyá, ki ímán meŋ ganí howeŋ, aur us bádshá-
hat kí, jis ká iqrár us ne apne mahabbat karnewáloŋ se kiyá, wáris howeŋ? 6 Lekin
tum híŋ ne muflis ko behurmat kyá. Kyá agniyá tum par jabr nahíŋ karte, aur
we hí tum ko mahkama meŋ nahíŋ khínch láte haiŋ? 7 Aur kyá we us muazzaz
nám kí, jis ke tum kahláte ho, badgoí nahíŋ karte? 8 So agar tum sultání sharíat
ko, jaisá Kitáb meŋ hai, ki Tú apne qaríb ko aisá piyár kar, jaisá áp ko kartá hai,
púrá karoge, to bhalá karoge. 9 Par agar záhirparast ho, to gunáh karte ho, aur
shara tum ko udúl karnewáloŋ kí tarah mujrim thaharátá hai. 10 Isliye ki jo koí
tamám shara ko máne, aur ek bát meŋ khatá kare, to wuh tamám kám meŋ muj-
rim hai. 11 Kyúnki jis ne kahá, ki Ziná mat kar, us ne yih bhí kahá, ki qatl na
kar. Pas agar tú ziná na kare, aur qatl kare, to tú shara se udúl karnewálá hai.
12 Tum un kí tarah, jin par ázádagí kí sharíat ke muwáfiq hukm kiyá jáegá, kaho
aur karo, 13 Kyúnki jis ne rahm na kiyá, us ká insáf berahmí se hogá, aur rahm
adl par fakhr kartá hai.

14 Ai mere bháío, agar koí kahe, ki Maiŋ ímándár húŋ, aur amal na kare, to kyá
fáida? Kyá ímán us ko bachá saktá hai? 15 Agar koí bháí, yá bahin uryán aur
qút i láyumút ke liye muhtáj ho, 16 Aur tum meŋ se koí unheŋ kahe, Salámat
jáo, aur garmá garm, aur ser raho, aur wuh chíz, jis ká badan muhtáj hai, unheŋ
na do, to kyá hásil? 17 Usí tarah agar ímán ke sáth amal na hoŋ, to wuh haqíqat
meŋ murda hai. 18 Sháyad koí kahe, ki Tujh meŋ ímán hai, aur mujh meŋ
aamál: pas tú bagair amaloŋ ke apná ímán mujhe dikhá, aur maiŋ apne amaloŋ se
apná ímán tujhe dikháúŋ. 19 Tú ímán látá hai, ki Khudá ek hai: bhalá kartá
hai; shayátín bhí to yih ímán láte haiŋ, aur kámpte haiŋ. 20 Par ai wáhí ádmí,
kyá tujhe kabhí maalúm hogá, ki ímán be amal murda hai? 21 Kyá hamárá báp
Abirahám apne bete Izhák ko qurbángáh par láke amaloŋ se sádiq nahíŋ thahará.
22 So tú dekhtá hai, ki ímán ne us ke amaloŋ ke sáth kám kiyá, aur amaloŋ se
ímán kámil húá. 23 Aur wuh kitáb, jo kahtí hai, ki Abirahám Khudá par ímán
láyá, aur yih us ke liye sadáqat mahsúb húí, aur wuh khalíl Al'láh kahláyá, púrí
húí. 24 Tum dekhte ho, ki ádmí amaloŋ se, na ki khálí ímán se sádiq thahartá
hai. 25 Isí tarah se kiyá Ráhab, jo záníya thí, jis ne jásúsoŋ kí mihmání kí, aur
unheŋ dúsrí ráh se báhar kar diyá, amal se sádiq na thaharí. 26 So jis tarah badan
be ján murda hai, usí tarah ímán be amal murda hai.

III. BÁB.

1 Ai mere bháío, aisá na karo, ki bahutere tum meṉ se muạllim baneṉ, kyúnki
tum jánte ho, ki ham ko ziyáda ạzáb hogá. 2 Kyúnki ham sab ke sab bahut sí
bátoṉ meṉ ḳhatá karte haiṉ; aur agar koí bát meṉ ḳhatá na kare, wuhí mard i
kámil hai, aur qádir hai, ki sáre badan ko mahkúm kare. 3 Dekho, ki ham ghoṛoṉ
ke munh meṉ lagámeṉ dete haiṉ, táki we ham ko máneṉ, aur un ke sáre jism ko
pherte haiṉ. 4 Dekho, kishtíáṉ bhí, báwujúd ki kaisí kaisí baṛí haiṉ, aur zor kí
hawáoṉ se uṛí játí haiṉ, bahut chhoṭí patwár se jidhar sukkání kí jumbish
cháhe, pherí játí haiṉ, Aisá hí zabán ek chhoṭá sá ạzú hai, par baṛá hi láfzan.
5 Dekho, ki thoṛí sí ág chízoṉ ke baṛe baṛe túdoṉ ko jalá detí hai. 6 So zabán
bhí ek zabána hai, aur ek zulm ká álam hai; hamáre ạzúoṉ ke majmạ meṉ aisí to
hai, ki sáre badan ko dág lagátí hai, aur dáira i jahán ko jalátí hai, aur us ne
jahannam se jalan ko páyá hai. 7 Haiwánoṉ aur chiṛiyoṉ aur kíṛoṉ aur machhlíoṉ
ká har ek nau insán se rám hotá hai, aur húá hai; 8 Magar ádmíoṉ meṉ se koí
qádir nahíṉ, ki zabán ko rám kare; wuh ek balá hai, jo thamtí nahíṉ, zahr i qátil
se labálab hai. 9 Ham us se Ḳhudá ko, jo Báp hai, mubárak kahte haiṉ, aur usí
se ádmíoṉ par, jo Ḳhudá kí súrat meṉ paidá húe, laạnat karte haiṉ. 10 Munh hí
se kyá barakat ká kyá laạnat ká sukhan nikaltá hai. Ai mere bháío, munásib
nahíṉ, ki yúṉ ho. 11 Kyá ek hí sotá munh hí se miṭhá aur khárá pání uchháltá
hai? 12 Ai mere bháío, kyá mumkin hai, ki anjír meṉ zaitún, aur ták meṉ anjír
lageṉ? aur ek hí chashma khárá aur míṭhá pání baḳhshe? So koí chashma burá
aur míṭhá pání nahíṉ detá.
13 Tum meṉ se kaun áqil aur dáná hai? Wuh jo hasan mạásh se, aur purḳhirad
muláyamat se apne aạmál ko záhir kare. 14 Par agar tum kaṛwí gairat aur
qaziyagarí apne dil meṉ bhar rakho, haqq par faḳhr mat karo, aur jhúṭh na bolo.
15 Yih aisí ạql nahíṉ, jo úpar se utartí ho, balki dunyáwí, nafsání, shaitání hai.
16 Kyúnki jaháṉ gairat aur qaziyagarí hai, waháṉ hangáme aur har ek tarah kí
badkárí hai. 17 Par jo ạql úpar se utrí hai, so pahle pák hai, phir milansár,
halím, narm, rahm se aur achchhe phaloṉ se ladí húí, na tarafdár hai, aur na mak-
kár. 18 Lekin sadáqat ká mewa sulh karnewáloṉ ke liye sulh meṉ boyá játá hai.

IV. BÁB.

1 Muqátale aur laṛáíáṉ tum meṉ kaháṉ se haiṉ? kyá tumhárí un shahwatoṉ
se, jo tumháre ạzúoṉ meṉ jangjo haiṉ, nahíṉ? 2 Tum ḳhwáhish karte ho, aur
kuchh nahíṉ páte, tum qatl karte ho, rashk karte ho, aur pahunch nahíṉ sakte;
tum jang aur laṛáí karte ho: par tumháre háth kuchh nahíṉ lagtá, kyúnki tum
nahíṉ mángte. 3 Mángte ho, aur nahíṉ lete; kyúnki badwazạí se mángte ho, aur
is liye ki apní ishratoṉ meṉ ḳharch karo.
4 Ai ziná karnewálo, aur ziná karnewálío, kyá tum nahíṉ jánte, ki dunyá se
dostí karná Ḳhudá se dushmaní karná hai? Jo koí cháhtá hai, ki dunyá ká dost
ho, áp ko Ḳhudá ká dushman ṭhaharátá hai. 5 Kyá tum yih gumán karte ho,
ki Kitáb ká mazmún lago hai? Kyá wuh Rúh, jo tum meṉ bastí hai, hasad usí kí

ḳhwáhish se hai? 6 Wuh to ziyádatar mihrbání baḳhshtí hai. Chunánchi wuh
kahtí hai, ki Ḳhudá magrúroṉ se muqábala kartá hai, aur farotanoṉ ko mihr
baḳhshtá hai. 7 Iswáste Ḳhudá ke mahkúm bano, Iblís se muqábala karo, to
wuh tum se bhág niklegá. 8 Ḳhudá ke nazdík jáo, to wuh tumháre nazdík áegá.
9 Ai gunahgáro, apne háth pák karo, ai dodilo, apne diloṉ ko sáf karo. Gamgín
ho, nále karo, roo, tumhárá hansná kuṛhne se, aur tumhárí ḳhushí udásí se badal
ho. 10 Ḳhudáwand ke áge farotaní karo: wuh tumko buland karegá.
11 Ai bháío, ek dúsre kí gíbat na karo. Jo apne bháí kí gíbat kartá hai, aur
apne bháí ko mujrim ṭhaharátá hai, so sharạ kí gíbat kartá hai, aur sharạ ko muj-
rim ṭhaharátá hai. Par agar tú sharạ ko mujrim kartá hai, to tú sharạ par ạmal
karnewálá nahíṉ, balki us ká qází hai. 12 Sharạ ká ek wazạ karnewálá hai, jo
naját dene aur halák karne par qádir hai: tú kaun hai, jo dúsre ko mujrim kartá
hai.
13 Are tum, jo kahte ho, ki Ham áj yá kal fulána shahr meṉ jáwenge, aur waháṉ
ek baras rahenge, aur saudágarí karenge, aur kuchh kamáenge, 14 Aur nahíṉ
jánte, ki kal kyá hogá. Tumhárí zindagí kyá chíz hai? Wuh ek buḳhár hai, jo
thoṛe waqt tak to nazar átá hai, phir faná ho játá hai. 15 Cháhiye ki us ke bar-
ḳhiláf kaho, Agar Ḳhudáwand cháhe, aur ham jíweṉ, to ham aisá yá waisá
karenge. 16 Ab tum to apní naḳhwatoṉ par faḳhr karte ho, par aisá tafáḳhur
sarásar zabún hai. 17 Pas jo bhalá kar jántá hai, aur nahíṉ kartá, us par gunáh
hotá hai.

V. BA'B.

1 Ab ai daulatmando, un áfatoṉ ke gam se, jo tum par ánewálí haiṉ, chillá
chillá roo. 2 Ki tumhárí daulat barbád húí, aur tumháre kapṛoṉ meṉ kíṛá lagá.
3 Tumháre sone rúpe meṉ zang lagá, aur un ká zang tum par gawáhí degá, aur ág
kí tarah tumhárí boṭíáṉ kháegá; yúnhí tum ne aiyám i áḳhir ke liye ḳhazána jamạ
kiyá. 4 Dekho, ajrat un mazdúroṉ kí, jinhoṉ ne tumháre khet káṭe, jise tum ne
zulm karke uṛá diyá, pukártí hai, aur dirau karnewáloṉ ke nále Rabb ul afwáj ke
kánoṉ tak pahuṉche. 5 Tum ne zamín par ạiyáshí kí, aur isráf kiyá; tum ne apne
diloṉ ko moṭá kiyá, jaisá zabh ke din ke liye karte haiṉ. 6 Tum ne sádiq ko
mujrim ṭhaháráyá, aur qatl kiyá, aur us ne tumhárá muqábala na kiyá.
7 So ab ai bháío, Ḳhudáwand ke áne tak sustáo. Dekho kisán zamín ke tuhfa
mewa ká intizár kartá hai, aur sabr kartá hai, jab tak ki awwal o áḳhir ká menh
baras jáe. 8 So tum bhí sabr karo, aur diloṉ ko qúwat baḳhsho, is liye ki Ḳhudá-
wand ká zuhúr nazdík hai. 9 Ai bháío, ek dúsre ká gila na karo, táki tum mujrim
na bano: dekho qází darwáza ke sámhne hai. 10 Ai mere bháío, un nabíoṉ ko, jo
Ḳhudáwand ká nám lekar bolte the, dukh uṭháne ká, aur sabr karná ká namúna
jáno. 11 Dekho, ham sábiroṉ ko nekbaḳht kahte haiṉ. Tum ne Aiyúb ká sabr
suná, aur Ḳhudáwand ká matlab daryáft kiyá, ki Ḳhudáwand hannán aur rahmán
hai.
12 Par sab se pahle, ai mere bháío, tum qasam mat kháo, na ásmán kí, na zamín
kí, na aur kisí chíz kí, balki tumhárá háṉ háṉ ho, aur tumhárí nahíṉ nahíṉ, táki
tum gunahgár na ṭhaharo. 13 Tum meṉ koí dilfigár hai, to duá mánge; dilshád hai

to mazmúr gáwe ; 14 Koí tum meṉ bímár hai, to Jamáat ke Buzurgoṉ ko buláwe ;
we Khudáwand ká nám leke us ke badan par tel maleṉ, aur duá mángeṉ. 15
Aur duá, jo ímán ke sáth hai, us maríz ko bacháegí, aur Khudáwand use uṭhá
khaṛá karegá; aur agar us ne gunáh kiye hoṉ, to use bakhshe jáenge. 16 Báham
apní khatáoṉ ká iqrár kar lo ; aur ek dúsre ke liye duá mángo, táki tum shifá páo ;
ki sádiq ki duá asar karne meṉ sakht zoráwar hai. 17 Iliyáh hamárá hamjins
insán thá, aur us ne duá mángke cháhá, ki menh na barse, aur tín baras chha
mahíne tak us zamín par bárish na húí. 18 Us ne phir duá mángí, to ásmán ne
menh bhejá, aur zamín ne apná phal numáyán kiyá.
19 Ai bháío, agar koí tum meṉ se sachái kí ráh se bhaṭake, aur dúsrá use phir-
áwe, 20 Wuh jáne, ki jis ne ek gunahgár ko zalálat kí ráh se phiráwe, wuh ek
ján ko maut se bacháegá, aur gunáhoṉ kí kasrat ko chhipá ḍálegá.

PATTHRAS KÁ PAHLÁ KHATT I MUSHARRAK.

I. BÁB.

1 Patthras, Yusúa Masíh ká rasúl, un musáfiroṉ ko, jo Pantus, Galátiyá,
Kappadokiyá, Ashiyá, aur Bitíniyá meṉ parágañda haiṉ, 2 Jo Báp Khudá ke ilm
i qadím meṉ barguzída húe haiṉ, tá ki Rúh ke taqaddus se farmánbardár hoṉ, aur
Yusúa Masíh kí un par khúnfisháni ho, salám kahtá hai. Fazl aur árám tumháre
liye ziyáda hotá jáe,
3 Hamáre Khudáwand Yusúa Masíh ká Khudá aur Báp láiq i hamd hai, jis ne
ham ko apní rahmat i wáfir se Yusúa Masíh ke jí uṭhne ke báis jítí ummed ke
liye phirke paidá kiyá, 4 Tá ki ham wuh mírás páweṉ, jo bezawál, aur námu-
lauwas hai, aur pazhmurda nahíṉ hotí, aur ásmán meṉ tumháre liye rakh chhoṛí gaí,
5 Jo ímáṉ láke Khudá kí qudrat se us naját tak, jo ákhirí waqt meṉ namúd hone
ko taiyár hai, mahfúz rahte ho. 6 So tum us se bahut shádmáṉ ho, agarchi bi al
fial chand roz, binábar zurúrat, rangárang imtihánoṉ se gam meṉ paṛe ho. 7 Yih
sab is liye hai, tá ki tumháre ímán ká subút tilá i fání se, harchand wuh bhí ág hí
meṉ táyá játá hai, azíztar hoke Yusúa Masíh ke zuhúr ke waqt madh aur izzat
aur jalál ke láiq nikle. 8 Use tum bin dekhe piyár karte ho, aur us par tum,
bá wujúde ki nahíṉ dekhte, ímán láke aisí khushí khurramí karte ho, jo bayán se
báhar, aur jalál se bharí hai ; 9 Aur us ko, jo ímán láne se tumhárí garaz hai,
yaane jánoṉ kí naját hásil karte ho. 10 Usí naját kí bábat un nabíoṉ ne, jinhoṉ
ne us niamat kí bát, jo tum tak pahunchí hai, peshtar se kahí, talásh aur taftísh
kí. 11 We yih taftísh karte the, ki Masíh kí Rúh, jo un meṉ thí, Masíh ke
dukhoṉ kí, aur phir jaláloṉ kí joṉ gawáhí detí thí, kis waqt aur kis tarah ke waqt
ká bayán kartí thí. 12 So un par yih záhir húá, ki we na apní, balki hamárí
khidmat ke liye we báteṉ kahte the, jin kí khabar tum ko un kí maarifat se dí gaí,
jinhoṉ ne Rúh i Quds kí qudrat se, jo ásmán se un par názil húí, tumheṉ bashárat
dí, aur firishte mushtáq haiṉ, ki un bátoṉ meṉ gaur kareṉ.

13 Iswáste tum apní kamar i himmat bándhke hoshiyárí se us fazl kí ummed
wásiq rakho, jo Yusúạ Masíh ke záhir hote waqt tum par hogá. 14 Tum farmán-
bardár farzandon̲ ke mánind bankar un ishtiyáqon̲ ke, jin men̲ tum aiyám i jahálat
men̲ giriftár the, hamshakl na bano ; 15 Balki tum, jis tarah tumhárá bulánewálá
pák hai, apne sab shuglon̲ men̲ pák raho. 16 Kyúnki likhá hai, ki Tum pák bano, ki
main̲ pák hún̲. 17 Aur agar tum us ko, jo har ek ke kám ke muwáfiq, tashaḳhḳhus
par nazar na karke, insáf kartá hai, Báp kaho, to apne álam i musáfarat men̲ ḍarte
húe auqát káṭo. 18 Kyúnki tum yih jánte ho, ki tum ne jo apní maurúsí ádat i
behúda se naját páí, yih kuchh fání chízon̲ ke, yaạne rúpe sone ke sabab se nahín̲,
19 Balki yih us ke, jo bedág aur beạib barra ke mánind hai, yaạne Masíh ke
beshqímat lahú ke sabab se hai. 20 Ki wuh pesh az biná i álam muqarrar húá,
lekin zamán i áḳhir men̲ tumháre liye záhir húá. 21 Ki tum us ke sabab se
Ḳhudá par ímán láe, ki us ne us ko murdon̲ men̲ se jiláyá, aur jalál diyá, tá ki tumhárá
ímán aur tawakkul Ḳhudá par howe. 22 Azbas ki tum ne haqq kí itáạt karke
Rúh kí kumak se apne dil ko pák kiyá, yahán̲ tak ki tum men̲ bháíon̲ kí sí beriyá
mahabbat paidá húí : pas tum ek dúsre ko pák dil hoke ba shiddat piyár karo.
23 Kyúnki tum na tuḳhm i fání se, balki us tuḳhm se, jo fání nahín̲, yaạne
Ḳhudá kí bát se, jo hamesha zinda aur báqí hai, phirke paidá húe. 24 Kyúnki
har ek bashar ghás kí mánind hai, aur ádmí kí sárí shán ghás ke phúl kí mánind :
ghás súkh játí hai, aur phúl jhaṛ játá hai, 25 Lekin Ḳhudáwand kí bát abad
tak rahtí hai : yih wuh hí bát hai, jis kí ḳhushḳhabarí tumhen̲ dí gaí hai.

II. BÁB.

1 Is wáste tum har ek badí, aur har ek dagá, aur makron̲, aur kínon̲, aur sárí
badgoíon̲ ko chhoṛke, 2 Un bachchon̲ kí mánind, jo isí dam paidá húe, kalima
ke ḳhális dúdh ke mushtáq ho, táki tum us se nashw o namá páo : 3 Ki tum ne
Ḳhudáwand kí mihrbání ká maza páyá. 4 Wuh ek jítá patthar hai, jise ádmíon̲
ne ḳhwár kiyá, par Ḳhudá ne maqbúl aur ạzíz jáná : 5 So tum us ke pás áke jíte
pattharon̲ ke mánind rúhání ghar bante játe ho, aur káhinon̲ kí muqaddas Jamáạt
hote játe ho, táki rúhání qurbáníán̲, jo Yusúạ Masíh ke wáste se Ḳhudá kí pasand
hain̲, guzaráno. 6 Is wáste Kitáb men̲ mazkúr hai, ki Dekh, main̲ ek patthar
Saihún men̲ rakh detá hún̲, jo kone ká sirá, aur maqbúl, aur ạzíz hai : jo koí us
par ímán láyá, pashemán na howegá. 7 So wuh tumháre liye, jo ímán láe ho,
izzat hai, aur náfarmánbardáron̲ ke liye wuhí patthar, jise banánewálon̲ ne radd kiya,
kone ká sirá húá, 8 Aur sang i musádim, aur ṭhokar khilánewálá patthar húá ;
ye we hain̲, jo suḳhan se sarkashí karke ṭhokar kháte hain̲, we usí ke liye muqarrar
bhí húe the. 9 Lekin tum ḳhándán i maqbúl, aur sháh i káhin, aur ummat i
muqaddas, aur qaum i maḳhsús húe ho, táki tum us kí fazílaton̲ kí, jis ne tumhen̲
tárikí se apní ạjib roshní men̲ buláyá, ḳhabar do. 10 Tum áge Láạmmí the, par
ab Ḳhudá ke log ho, aur tum áge Lárahúma the, par ab tum par rahmat húí.

11 Habíbo, main̲ tum se yún̲, jaise pardesíon̲ aur musáfiron̲ se, iltimás kartá hún̲,
ki tum jismání shahwaton̲ se, jo ján ke muqábil lashkarkash hain̲, parhez karo ;
12 Aur apní maạásh ko gair qaumon̲ ke bích bá ábrú rakho, táki we, jo tumhen̲

badkár jánke tumhárí gíbat karte haiṉ, tumháre bhale kámoṉ par nazar karke
tawajjuh ke din Ḳhudá kí sitáish kareṉ. 13 Pas tum har ek taạiyun ke, jo insán
kí taraf se hai, Ḳhudáwand kí nazar se mutíạ ho: bádsháh ke is liye, ki wuh sab
se aạla hai, 14 Aur hákimoṉ ke is liye, ki we us ke bheje húe haiṉ, táki badkároṉ
ko sazá deṉ, aur un kí, jo nekokár haiṉ, taạríf kareṉ. 15 Kyúnki Ḳhudá kí marzí
yúṉ hai, ki tum achchhe ạmal karke ahmaqoṉ kí nádání ká munh band kar rakho.
16 Aur apne taíṉ ázád jáno, par ázádagí ke parda meṉ badí na howe, balki áp ko
Ḳhudá ke bande jáno. 17 Sab kí hurmat karo; bháíoṉ se ulfat karo; Ḳhudá se
ḍaro; bádsháh ko izzat do. 18 Ai chákaro, apne ḳháwindoṉ ke, na sirf achchhe
aur halímoṉ ke, balki kajbahsoṉ ke bhí kamál adab se mahkúm ho. 19 Kyúnki
agar koí Ḳhudá par nazar karke mazlúm hoke dukh meṉ sabr kare, yih fazílat
hai. 20 Ki agar tum gunáh karke thonke gae, aur sabr kiyá, to kaunsá faḳhr hai?
Par agar nekí karke dukh páte ho, aur sabr karte ho, us meṉ Ḳhudá ke nazdík
tumhárí fazílat hai. 21 Kyúṉki tum usí ke liye buláe gae ho: kyúnki Masíh bhí
hamáre wáste dukh páke ek namúna hamáre liye chhoṛ gayá hai, táki tum us ke
naqsh i qadam par chale jáo. 22 Ki us ne ḳhatá na kí, aur us kí zabán meṉ chhal
bal na thá. 23 Wuh gálíáṉ kháke gálí na detá thá, aur dukh páke dhamkátá na
thá, balki apne taíṉ us ke, jo ạdálatshiár hai, supurd kartá thá. 24 Aur wuh
hamáre gunáh apne badan par uṭháke súlí par chaṛh gayá, táki ham gunáhoṉ kí
band se marke chhúṭ jáeṉ, aur sadáqat ke álam meṉ jíeṉ; usí ke már kháne se
tum change ho gae ho. 25 Kyúnki tum bhaṭkí húí bheṛoṉ ke mánind the, par ab
jánoṉ ke charwáhe aur nigahbán pás phir áe ho.

III. BÁB.

1 Isí tarah, ai ranḍío, tum apne shauharoṉ kí farmánbardárí karo, táki agar
kalima se koí ek sarkashí kareṉ, to we bagair kalima ke apní jorúoṉ ke chalan se,
2 Yaạne tumhárí síratoṉ ko, jo ḳhauf ke sáth haiṉ, pákíza dekhke nafạ meṉ mileṉ.
3 Aur tumhárí zebáish záhirí na ho, jaise sir gúndhná, zewar ká pahinná, yá
poshák se mulabbas honá, 4 Balki cháhiye ki dilí maạnawí insániyat rúh i halím
o mutmaiyin kí gair fání zebáish se árásta ho, ki yih Ḳhudá ke áge sab se besh-
qímat hai. 5 Isí tarah se muqaddas ranḍíáṉ bhí agle waqt meṉ, jin ká tawak-
kul Ḳhudá par thá, ápko sanwártíṉ thíṉ, aur apne apne ḳhasamoṉ kí itáạt se mah-
kúm thíṉ. 6 Chunánchi Sarah Abirahám kí itáạt kartí thí, aur use ḳhudáwand
kahtí thí: so agar tum beḳhauf o ḳhatar nekokárí karo, to us kí beṭíáṉ ho. 7
Waisáhí tum, ai mardo, dánishmandána un ke sáth auqát basar karo, aur ranḍí ko
názuk bartan samajhke izzat baḳhsho, aur jáno, ki niạmat i hayát kí mírás meṉ
ham donoṉ sharík haiṉ; táki tumhárí duáeṉ munqatạ na ho jáeṉ.

8 Garaz sab ke sab ek dil ho, aur hamdard ho, birádarána mahabbat karo, rahím
aur mihrbán ho. 9 Badí ke iwaz badí na karo, gálí ke iwaz gálí mat do, balki bi
al ạks barakat kí bát kaho; ki tum jánte ho, ki tum barakat ke wáris hone ko
buláe gae ho. 10 Jo koí cháhe, ki zindagí se ḳhush ho, aur achchhe dinoṉ ko
dekhe, so apní zabán ko badí se, aur apne laboṉ ko dagá kí bát bolne se báz
rakhe, 11 Badí se kanára kare, aur nekí par ạmal kare, sulh kí talásh aur pai-

rawí kare. 12 Kyúnki Khudáwand kí nigáh sádiqoṉ par, aur us ke kán un kí
manáját par haiṉ, par Khudáwand ká chihra badkároṉ ká mukhálif hai. 13 Agar
tum nekí kí pairawí kiyá karo, kaun hai, jo tum se badsulúkí kare? 14 Par agar
tum sadáqat ke sabab dukh páo, to nekbakht ho, aur un ke ḍaráne se mat ḍaro,
aur na ghabrá jáo, 15 Balki Khudáwand Khudá kí apne diloṉ meṉ taqdís
karo. Aur hamesha mustaidd raho, ki harek ko, jo tum se us ummed kí bábat, jo
tum meṉ hai, púchhe, farotaní aur adab se jawáb do. 16 Aur itmínán i nafs ko
mat khoo, táki we, jo tum ko achchhí Masíhí khaslatoṉ ke sabab malámat karte
haiṉ, us se sharminda hoṉ, ki tum ko badkirdár kahke tumhárí badí kareṉ. 17
Kyúnki agar Khudá kí khwáhish yúṉ hai, ki tum dukh páo, to bhalá karke dukh
páná us se bihtar hai, ki bad karke dukh páo. 18 Kyúnki Masíh ne bhí ek bár
gunáhoṉ ke wáste, sádiq ne zálimoṉ ke iwaz dukh páyá, táki wuh hamko Khudá
ke pás pahuncháe, ki wuh to jism meṉ márá gayá, lekin rúh meṉ zinda kiyá gayá.
19 Us ne ba waza i rúhání un rúhoṉ ko, jo nazarband thíṉ, jáke waaz kahá. 20 We
rúheṉ ek muddat tak, jis waqt Khudá kí sabr ne muhlat dí, yaane Núha ke aiyám
meṉ, jab kishtí taiyár hotí thí, náfarmánbardár thíṉ: aur us kishtí meṉ thoṛí sí
jáneṉ, yaane áṭh ádmí, pání se úpar áke bacháe gae. 21 Aur us kí misl baptismá
hamko ab bachátá hai, wuh to badan ke mail ká chhuṛáná nahíṉ, balki itmínán i
nafs se Khudá ko jawáb dená hai; aur ham ko Yusúa Masíh ke uṭhne ke tufail
se bachátá hai. 22 Ki wuh ásmán par jáke Khudá ke dahne hai, aur firishte aur
qúwateṉ aur qudrateṉ us kí mahkúm húí haiṉ.

IV. BÁB.

1 Pas hargáh Masíh ne hamáre wáste jism meṉ dukh páyá, to tum áp bhí usí azm
se musallah ho; ki jo jism meṉ dukh pátá hai, so gunáh se tham játá hai, 2 Yaháṉ
tak ki wuh na ádmíoṉ kí shahwatoṉ ke muwáfiq, balki Khudá kí mashíyat ke
mutábiq jism meṉ apní báqí umr káṭtá hai. 3 Is wáste ki gair qaumoṉ ke taur
par chalne ko hamárí umr se, jo kuchh guzrá, wuhí bas hai, ki us meṉ ham fujúr,
aur shahwatoṉ, aur sharáb kí mastí, aur zamzame, aur bádaparastí, aur butoṉ kí
makrúh parastish meṉ auqát basar karte the. 4 Aur we taajjub karte haiṉ, ki tum us
fujúr ke fasád meṉ un ke sáth bah nahíṉ gae, aur badgoí karte haiṉ. 5 Par we us ko,
jo zindoṉ aur murdoṉ ke insáf karne par taiyár hai, hisáb deṉge. 6 Ki murdoṉ ko
bhí khushkhabarí is liye dí gaí hai, ki we ádmíoṉ ke muwáfiq, jism meṉ insáf páweṉ,
par Khudá ke muwáfiq, rúh meṉ jíweṉ. 7 Aur sárí chízoṉ ká intihá nazdík hai:
is liye hoshyár, aur duá karte húe bedár raho. 8 Ala al khusús ek dúsre ko
shiddat se piyár karo, kyúnki mahabbat gunáhoṉ ke wufúr ko ḍhámp detí hai.
9 Aur báham bemunáqasha musáfirdost raho. 10 Aur jis ko jis qadr inaám mile,
wuh us se un kí mánind, jo Khudá kí gúnágún niamatoṉ ke khásse khánsámán
haiṉ, ápus meṉ bánṭe. 11 Agar koí bole, to wuh Khudá ke kalám ke mutábiq
bole; agar koí khidmat kare, to itná kare, jitná use Khudá ne maqdúr diyá hai, tá
ki Yusúa Masíh ke wáste se sab meṉ Khudá ká jalál jalwagar ho, ki shaukat aur
qudrat abad tak usí kí hai. Ámín.

12 Ai habíbo, tum us tánewálí sozish se, jo imtihán ke liye tum meṉ paidá húí

hai, yih jánke taajjub na karo, ki ham par ạjab hádisa hotá hai, 13 Balki is liye
ki tum Masíh ke dukhoṉ meṉ sharík ho, ḳhushí karo, tá ki us waqt, jab us ká
jalál házir ho, ḳhushí se wajd meṉ áo. 14 Agar tum Masíh ke nám ke sabab se
ruswá ho, to tumhárí sạádat hai, kyúnki jalál kí aur Ḳhudá kí Rúh tum par
baiṭhtí hai: wuh un ke báis se maurid i takfír hai, lekin tumháre sabab se mahmúd
hai. 15 Aur ḳhabardár, tum meṉ se koí qátil, yá chor, yá badkár, yá harzagard
ká sá dukh na páwe. 16 Par agar koí Masíhí hone ke sabab se dukh páwe, to na
sharmáwe, balki us sabab se Ḳhudá ká shukr kare. 17 Kyúnki ab wuh waqt á
pahunchá, jis meṉ Ḳhudá ke ḳhándán par qahr kí ibtidá hogí: pas agar ham se
shurúạ hai, to un ká, jo Ḳhudá kí ḳhushḳhabarí ke mahkúm nahíṉ, kyá anjám hogá?
18 Aur agar sádiq dushwárí se bacháyá jáwe, to bedín aur gunahgár ká ṭhikáná
kaháṉ? 19 Pas jo Ḳhudá kí marzí se dukh páte haiṉ, so us ko ḳháliq i amín jánke
nekokárí karte húe apní jánoṉ ko us ke supurd kareṉ.

V. BÁB.

1 Buzurgoṉ se, jo tumháre bích haiṉ, maiṉ jo un ke sáth Buzurg aur Masíh kí
aziyatoṉ ká gawáh, aur us jalál meṉ, jo jalwagar hogá, sharík húṉ, iltimás kartá
húṉ, 2 Ki tum Ḳhudá ke us galla kí, jo tumháre bích hai, pásbání karo, na zu-
rúrat se, balki ḳhushí se, na ḳhudgarazí se, balki dilḳhwáhí se nigáhbání karo.
3 Aur Ḳhudáwand kí mírás kí ḳháwindí na karo, balki galla ke liye namúne bano.
4 Aur jab sardár shubán namúd hogá, tab tum jalál ká aisá hár páoge, jo murjhátá
nahíṉ.

5 Usí tarah, ai jawáno, tum buzurgoṉ ke mahkúm ho; aur sab ke sab dúsre se
farotar hokar ḳháksárí ko pahin lo: kyúnki Ḳhudá mutakabbiroṉ ká sámhná kartá
hai, par ḳháksároṉ ko niạmat detá hai. 6 So tum Ḳhudá ke dast i qawí ke níche
dabe raho, tá ki wuh tumheṉ waqt par sarafráz kare. 7 Aur apní sárí fikr us par
ḍál do: kyúnki wuh tumháre wáste andeshamand hai. 8 Hoshyár aur bedár ho;
kyúnki tumhárá muddaí, yaạne Iblís babar i garán ke mánind ḍhúṉḍhtá phirtá hai,
ki kis ko khá jáwe. 9 Par tum ímán meṉ mustaqill hoke us ká muqábala karo,
aur ján rakhiyo, ki bi ạinihi ek hí nau kí azíyateṉ tumháre bháíoṉ par, jo dunyá
meṉ haiṉ, wárid hotí haiṉ. 10 Ab Ḳhudá, jo sab niạmatoṉ ká baḳhshinda hai,
jis ne ham ko apne jalál i abadí ke liye Masíh Yusúạ meṉ buláyá hai, áp hí tum
ko baạd us ke, ki thoṛá sá dukh pá chuko, mazbút, aur ustuwár, aur mustaqill,
aur páedár kare. 11 Jalál aur zor abad tak usí ká hai. Ámín.

12 Maiṉ tumheṉ Silwánus kí maạrifat, jo merí dánist meṉ diyánatdár bháí hai,
iḳhtisár se likhke targíb aur gawáhí dí, ki Ḳhudá ká fazl i haqíqí wuh hai, jis par
tumhárá qiyám hai. 13 Wuh hammaqbúla, jo Bábul meṉ hai, tumhen salám
kahtí hai, aur merá beṭá Márk bhí. 14 Tum muhibbána bosa leke báham salám
ạlaika karo. Tum sab ko, jo Masíh Yusúạ meṉ ho, árám howe, Ámín.

PATTHRAS KA DU'SRA KHATT I MUSHARRAK.

I. BAB.

1 Samaún Patthras, jo Yusúa Masíh ká banda aur rasúl hai, un ko, jinhon ne
Khudá aur hamáre bachánewále Yusúa Masíh kí sadáqat se aisá ímán páyá, jo
hamáre ímán ká hamqímat hai, salám kahtá hai. 2 Khudá aur hamáre Khudá-
wand Yusúa Masíh kí shinákht ká fazl aur árám tumháre liye wufúr se howe.
3 Chunánchi ham ne use, jis ne hamen hashmat aur nekí ke liye talab kiyá,
pahcháuke zor i Ulúhiyat se zindagání aur díndárí kí sab chízen páín : 4 Aur un
chízon se niháyat bare aur qímatí waade ham se kiye gaye, tá ki tum us fasád se,
jo dunyá men shahwat ke sabab se hai, chhutkar un ke wasíle se us tabíat men,
jo Iláhí hai, sharík ho jáo : 5 Pas tum us men koshish i tamám karke apne ímán par
nekí, aur nekí par irfán, 6 Aur irfán par parhez, aur parhez par sabr, aur sabr
par taqáwat, 7 Aur taqáwat par birádarána ulfat, aur birádarána ulfat par mahab-
bat izdiyád karo. 8 Ki ye chízen agar tum men maujúd aur afzúd hon, to tum-
ko hamáre Khudáwand Yusúa Masíh kí shinákht men nikammí aur bebar na hone
dengí. 9 Jis kisí ke pás ye chízen nahín hain, wuh andhá hai, aur ánkhen múchtá
hai, aur yih bhúl gayá, ki us ke agle gunáh dhoe gae the. 10 Pas ai bháío, ziyáda
jidd o jihd karo, ki tumhárá talabída aur barguzída honá sábit ho : kyúnki tum
agar aise kám karo, to kabhí na giroge ; 11 Balki tumhen us se hamáre Khudá-
wand aur Bachánewále Yusúa Masíh kí abadí saltanat men bahut ziyáda rasáí
ináyat hogí. 12 Iswáste main gáfil na hoke we báten tumhen nit yád diláúngá,
har chand ki tum wáqif ho, aur us sidq par, jo tumháre pás hai, qáim ho. 13
Balki main use wájib jántá hún, ki jab tak main is maskan men hún, tumhen yád
dilá diláke tahrík karún. 14 Ki main jántá hún, waqt nazdík pahunchá, ki jaisá
hamáre Khudáwand Yusúa Masíh ne mujhe batláyá, main apná maskan chhor
dún. 15 So main koshish men hún, ki tum merí wafát ke baad un báton ko
hamesha yád kiyá karo. 16 Kyúnki ham ne apne Khudáwand Yusúa Masíh kí
qudrat aur ámad ko tum par na afsún o afsána kí pairawí karke, balki us kí
buzurgí ke gawáh hoke záhir kiyá. 17 Ki us ne Báp Khudá se hurmat aur izzat
páí, ki jalál ne, jis kí shán aazam hai, us ke haqq men aisí áwáz dí, ki Yih merá
piyárá Betá hai, jis se main rází hún. 18 Aur ham ne jab us ke sáth koh i
muqaddas par the, áwáz ásmán se átí suní. 19 So ham ko nabíon kí bát ká ziyáda
yaqín húá, aur tum achchhá karte ho, jo us par yih samajhke nazar karte ho, ki
wuh ek chirág thá, jo andherí jagah men, jab tak pau na phatí thí, aur subh ká tárá
tumháre dilon men záhir na húá thá, roshní bakhshtá thá. 20 Ki tum yih sab se
pahle jánte ho, ki Kitáb men har ek nubúwat kí bát áp se áp bayán nahín kí gaí :
21 Kyúnki nubúwat kí bát ádmí kí khwáhish se kabhí nahín húí, balki Khudá
ke muqaddas log Rúh i Quds ke bulwáe bolte the.

II. BAB.

1 Jhúṭhe nabí bhí us qaum meṉ the, chunánchi jhúṭhe muạllim tum meṉ bhí
honge, jo halák karnewálí bidaạteṉ íjád karenge, aur we us Aqá ká, jis ne unheṉ
mol liyá, inkár karenge, aur áp ko jald ḳharáb karenge 2 Bahutse un ke fasádoṉ
kí pairawí karenge, un ke báis se ráh i rást kí mazammat kí jáegí. 3 We apne lálach
se pakkí bátoṉ ke parda meṉ tum ko apne nafạ ká báis banáenge: qatl ká fatwá,
jo muddat se un par húá, áne meṉ kahálat nahíṉ kartá, aur un kí ḳharábí úngḥtí
nahíṉ. 4 Kyúnki Ḳhudá ne gunahgár firishtoṉ ko na chhoṛá, balki jahannam meṉ
ḍálke tárikí kí zanjíroṉ ke hawála kiyá, táki ạdálat tak paṛe raheṉ. 5 Aur aglí
ábádí ko bhí na chhoṛá, balki túfán ko munáfiqoṉ ke álam par musallit karke
áṭhweṉ shaḳhs Núha ko, jo sadáqat ká waạz kahtá thá, mahfúz rakhá. 6 Aur
Sadúm aur Amúrah ke shahroṉ ko ḳhákistar karke sarnigún karne ká hukm deke
istiqbál ke munáfiqoṉ ke liye mahall i ibrat banáyá, 7 Aur Lút ko, jo sádiq aur
sharíroṉ kí nápák ḳhaslatoṉ se diqq thá, rihái baḳhshí. 8 Ki wuh rástkár un
meṉ rahkar un ke beshara̤ ạmaloṉ ko dekh sunke har roz apne beriyá dil meṉ
kalaptá thá. 9 Pas wuh Ḳhudáwand díndároṉ ko imtihán se rihá kar jántá hai,
aur bedínoṉ ko ạdálat ke din tak ạzáb meṉ rakh jántá hai: 10 Ḳhusúsan un ko,
jo nápák shauqoṉ se jism kí pairawí karte haiṉ, aur arbáb i hukúmat ko haqír jánte
haiṉ; we shoḳh aur sarkash haiṉ, aur álíqadroṉ ko bad kahte húe nahíṉ ḍarte,
11 Agarchi firishte, jo qúwat aur qudrat meṉ bálátar haiṉ, Ḳhudáwand ke áge
gálíáṉ deke un par daạwí nahíṉ karte. 12 Lekin we un haiwánoṉ kí mánind, jo
zátí benutq haiṉ, aur giriftár aur ḳharáb hone ke liye maujúd húe haiṉ, un chízoṉ
kí, jin se we náwáqif haiṉ, mazammat karke apne hí fasád meṉ fásid honge.
13 We nárástí kí mukáfát hásil karte haiṉ, ki we sahar tạk ạiyáshí ko pasand karte
haiṉ, aur sarápá dág aur ạib haiṉ, aur tumháre sáth ziyáfat kháte húe apní
dagábázioṉ par ḳhush hote haiṉ. 14 Aur un kí ánkheṉ aisí haiṉ, jin meṉ fáhisha
bastí hai, aur gunáh se báz rah nahíṉ saktíṉ; we beistiqlál jánoṉ ko dagá dete
haiṉ; un ká dil lálachoṉ meṉ mashsháq hai; aur we laạnat kí aulád haiṉ. 15 We
sídhí ráh chhoṛkar bhaṭke haiṉ; unhoṉ ne Balaám bin Baúr kí taríq kí pairawí kí, jis
ne nárástí kí ajrat ko ạzíz jáná. 16 Us ne apní ḳhatákárí par ilzám páyá, ki bezabán
gadhe ne ádmí kí tarah bolke us nabí kí díwánagí ko rok rakhá. 17 We ḳhushk
ḍabre, aur badlíáṉ haiṉ, jinheṉ túfán ḍaurátá hai, abadí táríkí kí kálak un ke liye
hai. 18 We ghamanḍ kí behúda báteṉ bolke unheṉ, jo gumráhoṉ meṉ se sáf bach
nikle the, jismí ishtiyáqoṉ aur fisq fujúr meṉ giriftár kar dete haiṉ. 19 We ázádagí
ká iqrár un se karke áp fasád ke gulám haiṉ: kyúnki wuh jo kisí ká maglúb húá,
so usí ká gulám húá. 20 So agar Ḳhudáwand aur Bachánewále Yusúạ Masíh kí
shináḳht ke sabab dunyá kí álúdagíoṉ se bachkar un meṉ phirke phaseṉ, aur
maglúb hoṉ, to un ká pichhlí hál pahle se badtar ho chuká. 21 Kyúnki rástí kí
ráh na jánná un ke liye us se bihtar thá, ki jánke us muqaddas hukm se, jo unheṉ
sompá gayá, phir jáweṉ. 22 Par yih sachí masal un ká hasb i hál hai, ki Kuttá
apne istifrág kí taraf aur dhoí húí súarní daldal meṉ loṭne ko phir gae haiṉ.

III. BÁB.

1 Ai habíbo, maiṉ tumheṉ ab dúsrá maktúb likhtá húṉ, aur khattoṉ kí takrár se
tumháre dil ko, jo pák hai, yáddihí karke ubhártá húṉ, 2 Táki tum un bátoṉ
ko, jo muqaddas nabíoṉ ne peshtar kahíṉ, aur ham ne, jo Ḳhudáwand aur Bachá-
newále ke rasúl haiṉ, jo hukm kiyá, us ko yád rakho. 3 Aur yih pahle ján rakho,
ki áḳhirí zamáne meṉ mazhaka karnewále záhir honge, jo nafs kí pairawí karenge, 4
Aur kahenge, ki Us ke áne ká waạda kyá ho gayá? kyúnki jab se bápdáde so gae,
sab kuchh ibtidá i áfrínish se ab tak waisá hí hai, jaisá thá. 5 Aise ján bújhke náwá-
qif bane haiṉ, ki pahle Ḳhudá ke hukm se ásmán húe, aur zamín pání se pání meṉ
baní. 6 Aur un ke sabab se qadím ábádí pání meṉ dúbke tabáh húí. 7 Par
ásmán o zamín, jo ab haiṉ, usí kalima se mahfúz haiṉ, aur us din tak ki bedínoṉ
ke liye ạdálat aur halákat ho, nazarband haiṉ, táki jaláe jáeṉ. 8 Par ai habíbo,
yih bát tum par chhipí na rahe, ki Ḳhudáwand kane ek din hazár baras ke barábar
hai, aur hazár baras ek din ke barábar. 9 Ḳhudáwand apne waạda meṉ sust nahíṉ,
chunánchi kaí ek sustí ká gumán karte haiṉ; par ham ko is liye muhlat detá hai,
ki kisí kí halákat nahíṉ cháhtá, balki cháhtá hai, ki sab tauba kareṉ. 10 Lekin
Ḳhudáwand ká din, jis tarah rát ko chor átá hai, áwegá, aur usí meṉ sab ásmán
sanáṭe se játe rahenge, aur ạnásir jalkar bikas jáenge, aur zamín un masnúạát
samet, jo us meṉ haiṉ, jalke uṛ jáegí.

11 Pas hargáh ki ye sab chízeṉ fání haiṉ, to tum ko pák mạíshatoṉ aur ibádatoṉ
meṉ kaisá banná lázim hai? 12 Aur Ḳhudá ke us din kí ámad ke muntazir aur
mushtáq ho, jis meṉ sab ásmán jalkar parágand ho jáenge, aur ạnásir soḳht hokar
pighal jáenge. 13 Par ham naye ásmán aur nayí zamín kí, jis meṉ rástí rahtí hai,
us ke waạda ke muwáfiq intizárí karte haiṉ. 14 Iswáste, ai habíbo, tum un
chízoṉ ke muntazir banke sạí karo, ki tum bedág aur beạib hoke us ke áge ásúda
ho. 15 Aur hamáre Ḳhudáwand kí sabr ko apní naját jáno, chunánchi hamáre
piyáre bháí Páúl ne bhí us ạql ke muwáfiq, jo use dí gaí, tumháre liye tahrír kiyá.
16 Chunánchi sáre maktúboṉ meṉ in bátoṉ kí bábat bolá hai, aur un meṉ kaí ek
suḳhan haiṉ, jin ká samajhná mushkil hai, aur we jo juhalá aur zuạfá haiṉ, unke
maạnoṉ ko bhí dúsrí kitáboṉ ke mazmúnoṉ kí tarah apní halákat ke liye pherte
haiṉ. 17 Iswáste ai ạzízo, tum áge hí se jánkar parhezgár raho, na howe, ki
tum munáfiqoṉ kí galatí meṉ auroṉ ke sáth paṛke apní ustuwárí se játe raho. 18
Balki fazl aur hamáre Ḳhudáwand aur Bachánewále Yusúạ kí shináḳht meṉ
taraqqí karte raho; usí ká jalál ab hai, aur abad tak hogá. Ámín.

YU'HANNA' KA' PAHLA' KHATT I MUSHARRAK.

I. BA'B.

1 Hayát ke kalima kí bábat, jo ibtidá se thá, jise ham ne suná, aur apní ánkhon
se dekhá, aur ták rakhá, jis ko hamáre háthon ne chhúá, ham khabar dete hain.
2 Ki zindagí záhir húí, aur hayát i abadí ko, jo Báp ke pás thí, aur ham par
numáyán húí, aur ham ne dekhá, us kí gawáhí dete hain, aur tum ko muttalạ
karte hain. 3 Jo kuchh ham ne dekhá aur suná, uskí khabar tumhen dete
hain, táki tum bhí hamárí tarah wásil hoo, aur hamárá wásil honá Báp
men, aur uske Beṭe Yusúạ Masíh men hai. 4 Aur ham ye báten tum-
hen is wáste likhte hain, ki tumhárá surúr kámil howe. 5 Aur wuh khabar,
jo ham ne us se suní, aur phir tumhen dete hain, so yihí hai, ki Khudá núr
hai, aur us men zulmat aslan nahín. 6 Agar ham kahen, ki ham us men
mile húe hain, aur hamárí rawish táríkí men ho, to jhúṭhe hain, aur sach
par ạmal nahín karte. 7 Par agar ham, jis tarah wuh núr men hai, núr men
chalen, to ham ápus men ámekhta hain, aur us ke Beṭe Yusúạ Masíh ká lahú
hamko sáre gunáhon se pák kartá hai. 8 Agar bolen, ki ham be gunáh hain, to
ham apne taín fareb dete hain, aur rástí ham men nahín. 9 Agar ham apne guná-
hon ká iqrár karen, to wuh apne sidq aur ạdl se hamáre gunáh muáf karegá, aur
hamko har nau kí nárástí se pák karegá. 10 Aur agar kahen, ki ham ne gunáh
nahín kiyá, to ham use jhuṭhálte hain, aur uskí bát ham men nahín.

II. BA'B.

1 Ai mere bachcho, main ye báten tumhen likhtá hún, tá ki tum gunáh na karo,
aur agar koí gunáh kare, to Yusúạ Masíh, jo ádil hai,Báp ke pás hamárá Shafíạ hai,
2 Aur wuh hamáre gunáhon ká kafára hai, faqat hamáre gunáhon ká nahín, balki
tamám dunyá ke gunáhon ká. 3 Agar ham us ke hukmon ko yád rakhen, to ham
us se jánte hain, ki ham ne us ko jáná. 4 Aur wuh, jo kahtá hai, ki main use jántá
hún, aur us ke hukmon ko yád nahín rakhtá, so jhúṭhá hai, aur sachái us men
nahín. 5 Par wuh, jo us kí bát yád rakhtá hai, yaqínan us men Khudá ká ishq
kámil húá, ham us se jánte, ki ham us men hain. 6 Wuh jo kahtá hai, ki Main
us men bastá hún, cháhiye ki wuh us ke andáz par chale. 7 Ai bháío, main tum-
háre liye koí nayá farmán nahín likhtá, magar qadím hukm, jo tumko ibtidá
men milá; puráná hukm wuh bát hai, jo tum ne ibtidá men suní. 8 Ba har
hál ek nayá hukm tumhen likhtá hún, jis ká nayá honá tum men aur us men
sach hai; kyúnki táríkí guzrán hai, aur núr i haqíqí ab chamaktá hai. 9 Wuh,
jo kahtá hai, ki main roshní men hún, aur apne bháí ká dushman hai, hanoz
táríkí men hai. 10 Wuh jo apne bháí ko dost rakhtá hai, ujále men rahtá
hai, aur us men sang i ráh nahín. 11 Par jo apne bháí se dushmaní rakhtá hai,
andhere men hai, táríkí men chaltá hai, aur nahín jántá, kidhar chalá játá hai;
kyúnki táríkí ne us kí ánkhen andhí kín hain. 12 Ai bachcho, main tumhen likhtá

hún, kyúnki tumháre gunáh us ke nám se muáf húe. 13 Ai ábá, main tumhen likhtá
hún: kyúnki use, jo ibtidá se thá, tum ne jáná. Ai jawáno, main tumhen likhtá
hún: kyúnki tum us sharír par gálib húe ho. Ai bachcho, main tumhen likhtá
hún; kyúnki tum ne Báp ko jáná hai. 14 Ai buzurgo, main ne tumhen likhá
hai: kyúnki jo ibtidá se thí, use tum ne jáná. Ai jawáno, main ne tumhen
likhá hai: kyúnki tum diler ho, aur Khudá kí bát tum men bastí hai, aur
tum us sharír par gálib húe ho. 15 Dunyá ko aur dunyáwí chízon ko mat cháho.
Jo koí dunyá ko cháhe, us men Báp kí cháh nahín. 16 Kyúnki harek chíz, jo
dunyá men hai, yaane hirs i jismí, aur hirs i chashmí, aur gurúr i zindagí Báp
se nahín, dunyá se hai. 17 Dunyá guzrán hai, aur us kí hirs bhí: lekin jo Khudá
kí marzí par chaltá hai, wuhí abad tak rahtá hai. 18 Ai bachcho, pichhlí sáit
hai, aur jaisá tum ne suná hai, ki Masíh ká mukhálif átá hai, so abhí bahut
se Masíh ke mukhálif húe hain: us se ham jánte hain, ki pichhlí sáit hai. 19
We ham men se nikle, magar ham men ke na the; ki agar we ham men ke hote, to
hamáre sáth rahte hote: yih itne liye hai, ki záhir howe, ki sab ham men ke nahín.
20 Aur Alquddús se tumhárá masah húá hai, aur sab kuchh jánte ho. 21 Main ne
tumhen na iswáste likhá, ki tum sach ko nahín jánte, par is liye ki tum use jánte
ho, aur yih, ki har ek jhúth sach men se nahín hai. 22 Kaun jhúthá hai, magar wuh,
jo inkár kartá hai, ki Yusúa wuh Masíh nahín? Jo Báp aur Bete ká inkár kartá
hai, Masíh ká mukhálif hai. 23 Jo Bete ká inkár kartá hai, so Báp ká inkár
kartá hai. 24 Isí wáste jo tum ne ibtidá se suná hai, wuhí tum men base. Agar
wuh, jo tum ne ibtidá se suná hai, tum men rahe, to tum bhí Bete aur Báp men
rahoge. 25 Aur us ne jo waada ham se kiyá hai, so hí hayát i abadí ká hai. 26
Main ne ye báten tum ko un kí bábat, jo tumhen fareb dete hain, likhín. 27 Jo
masah tum ne us kí taraf se páyá, tum men rahtá hai, aur tum us ke muhtáj
nahín, ki koí tumhen sikháwe, par jaisá wuh masah tumhen sab báten sikhlátá
hai, aur sach hai, jhúth nahín, aur jaisá us ne tumhen taalím dí hai, waisá tum us
men raho. 28 Ab ai bachcho, tum us men baso, tá ki jab wuh záhir howe, to ham
beparwá hon, aur jab wuh áwe, us se sharminda na howen. 29 Agar jánte ho, ki
wuh sádiq hai, to jánte ho, ki har ek shakhs, jo sadáqat par amal kartá hai, us hí
se paidá húá hai.

III. BAB.

1 Dekho, kyá mahabbat Báp ne ham se kí, ki ham Khudá ke farzand kahláwen:
is wáste dunyá ham ko nahín jántí, ki us ne usí ko nahín jáná. 2 Azízo, ab ham
Khudá ke farzand hain, aur yih to hanoz záhir nahín hotá, ki ham kyá honge; par
ham jánte hain, ki jab wuh záhir hogá, ham us jaise honge: kyúnki tab ham use waisá
jaisá wuh hai, dekh lenge. 3 Aur jo koí us se yih ummed rakhtá hai, wuh apne taín
aisá wuh hai, pák kartá hai. 4 Aur jo koí gunáh kartá hai, so khiláf i shara kartá
hai: kyúnki gunáh jo hai, khiláf i shara hai. 5 Aur tum yih jánte ho, ki wuh ha-
máre gunáh uthánc ko záhir húá, aur us men gunáh nahín. 6 Jo koí us men bastá
hai, khatá nahín kartá hai; aur jo koí khatá kartá hai, us ne use na dekhá aur na jáná.
7 Ai bachcho, tumhen koí fareb dene na páe; jo koí sadáqat kartá hai, so sádiq
hai, jaisá wuh sádiq hai. 8 Aur jo gunáh kartá hai, so Iblís ká hai, ki Iblís ágáz

se ásí hai, aur Ḳhudá ká Beṭá itne hí liye záhir húá, ki Iblís ke ạmaloṉ ko nábúd
kare. 9 Wuh jo Ḳhudá se mutawallid húá hai, gunáh nahíṉ kartá: kyúnki us ká
tuḳhm us meṉ báqí hai: so wuh gunáh nahíṉ kar saktá, kyúnki wuh Ḳhudá se
mutawallid húá hai. 10 Is se we jáne gae, ki Ḳhudá ke farzand aur Shaitán ke
farzand haiṉ: aur jo koí sadáqat nahíṉ kartá, Ḳhudá ká nahíṉ, aur na wuh, jo
apne bháí ko ạzíz nahíṉ rakhtá, Ḳhudá ká hai. 11 Kyúnki wuh paigám, jo ham
ne ibtidá se suná, yihí hai, ki ham ek ek ko piyár kareṉ. 12 Aur Qáin kí mánind
na howeṉ, ki wuh us sharír ká thá, aur apne bháí ko qatl kiyá. Aur us ne use
kyúṉ qatl kiyá? Iswáste ki us ke kám bure the, aur us ke bháí ke kám sálih the.
13 Ai mere bháío, agar dunyá tum se dushmaní kare, taạjjub na karo. 14 Ham
to jánte haiṉ, ham maut se guzarkar zindagí meṉ áe, kyúnki ham bháíoṉ se ulfat
rakhte haiṉ: jo apne bháí se ulfat nahíṉ rakhtá, so maut meṉ rahtá hai. 15 Aur
jo koí apne bháí ká bugs rakhtá hai, ḳhúní hai; aur tum jánte ho, kisí ḳhúní meṉ
hayát i abadí nahíṉ bastí. 16 Ham ne yaháṉ se mahabbat ko pahchání, ki us ne
hamáre wáste apní ján fidá kí: lázim hai, ki ham bhí bháíoṉ ke wáste apní ján deweṉ.
17 Aur jis kisí pás mál i dunyá ho, aur wuh apne bháí ko muhtáj dekhe, aur
apne taíṉ rahm se báz rakhe, to Ḳhudá kí mahabbat us meṉ kyúnkar bastí hai?
18 Ai mere bachcho, cháhiye ki ham na lafzí aur zabání ulfat, balki haqíqí aur
tahqíqí kareṉ. 19 Ham to is hí se jánte haiṉ, ki ham sach ke haiṉ, aur apne
diloṉ ko us ke áge itmínán baḳhshenge. 20 Kyúnki agar hamárá dil hameṉ ilzám
de, Ḳhudá to hamáre dil se baṛá hai, aur sab jántá hai. 21 Ai habíbo, agar hamárá
dil hameṉ ilzám na de, to ham Ḳhudá ke pás beparwá haiṉ. 22 Ham jo kuchh
us se mángte haiṉ, lete haiṉ: kyúnki ham us ke hukmoṉ ko yád rakhte haiṉ, aur
jo kuchh use ḳhush átá hai, so karte haiṉ. 23 Aur us ká hukm yih hai, ki ham us
ke Beṭe Yusúạ Masíh ke nám par ímán láweṉ, aur ek ek ko, jaisá us ne hukm kiyá
hai, piyár kareṉ. 24 Aur jo us ke hukmoṉ ko yád rakhtá hai, yih us meṉ, aur wuh
us meṉ rahtá hai. Aur ham us se, yaạne Rúh se, jo us ne hameṉ dí hai, jánte haiṉ,
ki wuh ham meṉ rahtá hai.

IV. BÁB.

1 Ai habíbo, tum har ek rúh par iạtimád na karo, balki rúhoṉ ko ázmáo, ki we
Ḳhudá kí taraf se haiṉ, ki nahíṉ; kyúnki bahut se jhúṭhe paigambaroṉ ne dunyá
meṉ ḳhurúj kiyá hai. 2 Tum is se rúh i Ḳhudá ko jánte ho: ki jo rúh iqrár kartí
hai, ki Yusúạ Masíh jism meṉ záhir húá, wuh Ḳhudá kí hai. 3 Aur jo rúh iqrár
nahíṉ kartí, ki Yusúạ Masíh jism meṉ áyá, Ḳhudá kí taraf se nahíṉ; yihí Masíh
kí mukhálif hai, jis kí ḳhabar tum ne suní, ki átí hai, aur wuh dunyá meṉ á chukí.
4 Ai bachcho, tum Ḳhudá ke ho, aur un par gálib húe ho: kyúnki jo tum meṉ
hai, so us se, jo dunyá meṉ hai, aạzam hai. 5 We dunyá ke haiṉ: is wáste dunyá
kí bolte haiṉ, aur dunyá un kí suntí hai. 6 Ham Ḳhudá ke haiṉ: jo Ḳhudá ko
pahchántá hai, hamárí suntá hai, aur jo Ḳhudá ká nahíṉ, hamárí nahíṉ suntá:
ham usí se haqíqat kí rúh aur zalálat kí rúh ko ján lete haiṉ. 7 Ai habíbo, áo
ham ek ek ko piyár kareṉ: kyúnki mahabbat jo hai, Ḳhudá se hai, aur jis meṉ
mahabbat hai, wuh Ḳhudá se mutawallid húá hai, aur Ḳhudá ko pahchántá hai.
8 Jis meṉ mahabbat nahíṉ, so Ḳhudá ko nahíṉ jántí, kyúnki Ḳhudá mahabbat

hai. 9 Aur Ḳhudá kí mahabbat jo ham se hai, is se záhir húí, ki Ḳhudá ne apne
iklaute Beṭe ko dunyá meṉ bhejá, táki ham us ke sabab se hayát páweṉ. 10 So
mahabbat is meṉ nahíṉ, ki ham ne Ḳhudá se mahabbat rakhí, balki is meṉ hai,
ki us ne ham se mahabbat rakhí, aur apne Beṭe ko bhejá, ki hamáre gunáhoṉ ká
kafára howe. 11 Ai habíbo, hargáh Ḳhudá ne ham se aisí mahabbat kí, to lázim
hai, ki ham bhí ek ek se mahabbat rakheṉ. 12 Kisí ne Ḳhudá ko kabhí nahíṉ
dekhá: agar ham ek dúsre ko piyár kareṉ, to Ḳhudá ham meṉ rahtá hai, aur us
kí mahabbat ham meṉ kámil húí. 13 Ham is hí se jánte haiṉ, ki ham us meṉ
rahte haiṉ, aur wuh ham meṉ, ki us ne apní Rúh meṉ se hameṉ diyá. 14 Aur
ham ne dekhá hai, aur gawáhí dete haiṉ, ki Báp ne Beṭe ko bhejá, ki álam ko
bacháwe. 15 Jo koí iqrár kare, ki Yusúạ Ḳhudá ká Beṭá hai, Ḳhudá us meṉ,
aur wuh Ḳhudá meṉ rahtá hai. 16 Ham ne Ḳhudá kí mahabbat ko, jo ham se
hai, jáná, aur us par iạtiqád kiyá. Ḳhudá mahabbat hai; wuh jo mahabbat meṉ
rahtá hai, Ḳhudá meṉ rahtá hai, aur Ḳhudá us meṉ 17 Mahabbat ke kámil hone
kí dalíl yih hai, ki ham ạdl ke din beparwá raheṉ: kyúnki jaisá wuh hai, aisehí
ham dunyá meṉ haiṉ. 18 Mahabbat meṉ dahshat nahíṉ, balki mahabbat i kámil
dahshat ko nikál detí hai; kyúnki dahshat meṉ ạzáb hai: wuh jo ḍartá hai,
mahabbat meṉ kámil nahíṉ húá. 19 Ham use piyár karte haiṉ, kyúnki pahle us
ne hameṉ piyár kiyá. 20 Agar koí kahe, Maiṉ Ḳhudá se mahabbat rakhtá húṉ,
aur apne bháí se dushmaní rakhe, jhúṭhá hai: kyúnki agar wuh apne bháí kí, jise
us ne dekhá hai, mahabbat nahíṉ rakhtá, to Ḳhudá kí, jis ko us ne nahíṉ dekhá,
kyúṉkar mahabbat rakh saktá hai? 21 Ham ne us se yih hukm páyá hai, ki jo
koí Ḳhudá se mahabbat rakhtá hai, so apne bháí se bhí mahabbat rakhe.

V. BAB.

1 Jo koí ímán látá hai, ki Yusúạ wuhí Masíh hai, so Ḳhudá se mutawallid húá
hai; aur jo koí wálid do dost rakhtá hai, wuh us se bhí, jo us se mutawallid húá hai,
mahabbat rakhtá hai. 2 Jab ham Ḳhudá se mahabbat rakhte haiṉ, aur us ke huk-
moṉ ko yád karte haiṉ, to jánte haiṉ, ki ham Ḳhudá ke farzandoṉ se bhí mahabbat
rakhte haiṉ. 3 Kyúnki Ḳhudá kí mahabbat yih hai, ki ham uske hukmoṉ ko yád
rakheṉ, aur uske ahkám to bhárí nahíṉ. 4 Jo ki Ḳhudá se mutawallid húá hai,
dunyá par gálib hotá hai, aur wuh zafar i dunyá, jis kí maglúb hai, hamárá ímán
hai. 5 Kaun hai, jo dunyá par gálib hai, magar wuhí, jis ká iạtiqád hai, ki Yusúạ
Ḳhudá ká Beṭá hai. 6 Yih wuhí hai, jo pání aur lahú ke sáth áyá, yaạne Yusúạ
Masíh, jo na faqat pání se, balki pání aur lahú ke sáth áyá, aur Rúh hai, jo gawáhí
detí hai, aur Rúh rástí hai. 7 Kyúnki tín haiṉ, jo ásmán par gawáhí dete
haiṉ, Báp aur Kalima aur Rúh ul Quds, aur ye tínoṉ ek haiṉ. 8 Aur tín haiṉ,
jo zamín par gawáhí dete hain, Rúh, aur pání, aur lahú, aur ye tínoṉ ek meṉ
muttahid haiṉ. 9 Agar ham ádmíoṉ kí gawáhí qabúl kareṉ, to Ḳhudá kí gawá-
hí aạzam hai, kyúnki Ḳhudá kí gawáhí, jo us ne apne Beṭe ke wáste dí hai, yih
hai. 10 Jo ki Ḳhudá ke Beṭe par ímán látá hai, gawáhí us ke bích hai, jo Ḳhudá
par ímán nahín láyá, usne usko jhúṭhá kiyá; kyúnki usne us gawáhí ko, jo Ḳhudá
ne apne Beṭe ke wáste dí hai, yaqín nahíṉ kiyá. 11 Aur yih gawáhí yih hai, ki

Khudá ne hameṉ hayát i abadí bakhshí, aur yih hayát i abadí uske Beṭe meṉ hai.
12 Jis ke sáth Beṭá hai, uske sáth hayát hai; jis ke sáth Khudá ká Beṭá nahíṉ, us
ke sáth hayát nahíṉ. 13 Maiṉ ne tumko, jo Khudá ke Beṭe ke nám par ímán láe
ho, yih sab kuchh likhá, tá jáno, ki hayát i abadí tumháre liye hai, aur Khudá ke
Beṭe ke nám par ímán láo. 14 Aur hamárí juraat, jo uske áge hai, so yihí hai, ki
agar ham uskí marzí ke muwáfiq kuchh máṉgeṉ, wuh hamárí suntá hai. 15 Aur
agar hám jánte haiṉ, ki jo kuchh ham us se talab karte haiṉ, wuh hamárí suntá hai,
to ham jánte haiṉ, ki jo kuchh ham ne usse talab kiyá thá, so ham páte haiṉ. 16
Agar koí apne bháí ko dekhe, ki ek gunáh kartá hai, jo qatl ká mújib nahíṉ, to wuh
máṉge, aur use hayát bakhshí jáegí, yih un ke kaqq meṉ hai, jo aisá gunáh nahíṉ
karte, jo qatl ká mújib hai. Baaz gunáh aisá hai, jo mújib i qatl hotá hai: maiṉ
nahíṉ kahtá, ki wuh uske liye sáil ho. 17 Jo nárástí hai, so gunáh hai; par baaz
gunáh hai, jo qatl ká mújib nahíṉ. 18 Ham jánte haiṉ, ki jo koí Khudá se muta-
wallid húá hai, gunáh nahíṉ kartá, balki jo Khudá ká maulúd hai, apní muháfazat
kartá hai, aur sharír usko nahíṉ chhútá. 19 Ham jánte haiṉ, ki ham Khudá se
haiṉ, aur sárí dunyá buráí meṉ parí rahtí hai. 20 Ham jánte haiṉ, Khudá ká Beṭá
áyá, aur hameṉ yih fahmíd bakhshí, ki us ko, jo haqq hai, jáneṉ; ham to us meṉ
jo sach hai, rahte haiṉ, yaane Yusúa Masíh meṉ, jo us ká Beṭá hai. Khudá i
haqíqí aur hayát i abadí yih hai. 21 Ai bachcho, tum butoṉ se bache raho. A'mín.

YU'HANNA' KA' DU'SRA' KHATT I MUSHARRAK.

I. BA'B.

1 Buzurg kí taraf se barguzída bíbí ko, aur uske farzandoṉ ko salám; unheṉ maiṉ
rástí ke wáste, jo ham meṉ rahtí hai, aur hamáre sáth hamesha rahegí, sacháí se
piyár kartá húṉ, 2 Aur faqat maiṉ hí nahíṉ, balki sáre, jinhoṉ ne rástí ko jáná.
3 Niamat aur rahm aur árám Báp Khudá, aur Báp ke Beṭe Khudáwand Yusúa
Masíh kí taraf se tumháre sáth sadáqat aur mahabbat se raheṉ.

4 Maiṉ bahut khush húá, ki maiṉ ne tere farzandoṉ meṉ se kaí ek ko us hukm
ke mutábiq, jo ham ne Báp se liyá, rástí par chalte páyá. 5 Aur ab, ai bíbí, maiṉ
tujhko koí nayá hukm nahíṉ, balki wuhí, jo ham ne ibtidá se liyá, likhtá húṉ, tujh
se cháhtá húṉ, ki ham ek ek ko piyár kareṉ. 6 Aur mahabbat yihí hai, ki ham
uske hukmoṉ par chaleṉ, aur yih wuhí hukm hai, jaisá tum ne ibtidá se suná hai,
ki tum us par chalo. 7 Kyúṉki bahut se hílabáz dunyá meṉ nikle haiṉ, jo iqrár
nahíṉ karte, ki Yusúa Masíh jism meṉ áyá, hílabáz aur mukhálif i Masíh yihí hai.
8 Khabardár, táki jo kám ham ne mahabbat karke kiyá hai, use ham kharáb na
kareṉ, balki púrá ajr leweṉ. 9 Jo koí mukhálafat kartá hai, aur Masíh kí taalím meṉ
nahíṉ rahtá, Khudá uská nahíṉ; jo Masíh kí taalím meṉ rahtá hai, Báp Beṭe uske
haiṉ. 10 Agar koí tumháre pás áwe, aur yih taalím na láwe, to use ghar meṉ

áne na do, aur use salám na karo. 11 Kyúnki jo koí use salám kartá hai, uske bure kámoṇ men sharík hotá hai. 12 Azbas ki bahutse mazmún haiṇ, jo mujhe tumháre liye likhne haiṇ, maiṇ ne na cháhá, ki kágaz par siyáhí se likhúṇ; par maiṇ ummedwár húṇ, ki tum pás áúṇ, aur rú ba rú kahúṇ, táki hamárí shádmání kámil ho. 13 Terí barguzída bahin ke laṛke tujhe salám kahte haiṇ. Amín.

YU'HANNA KA TI'SRA ḲHATT I MUSHARRAK.

I. BAB.

1 Buzurg kí taraf se Gáyus ko, jo habíb hai, jise maiṇ sadáqat se piyár kartá
húṇ, salám. 2 Ai mahbúb, maiṇ sab se pahle yih duá mángtá húṇ, ki jis tarah
terí ján iqbálmand hai, tú iqbálmand aur tandurust rahe. 3 Kyúnki jab bháíoṇ ne
ákar, jaisá tú rástí se chaltá hai, terí rástí par gawáhí dí, maiṇ nipaṭ ḳhush húá.
4 Mere liye is se baṛí koí ḳhushí nahíṇ, ki maiṇ sunúṇ, ki mere farzand rástí se
chalte haiṇ. 5 Ai mahbúb, tú jo kuchh bháíoṇ se aur pardesíoṇ se kartá hai, so
ímándárí ke láiq hai. 6 Unhoṇ ne Jamáạt ke áge terí mahabbat par gawáhí dí.
Tú achchhá karegá, agar unheṇ us tarah par, jo Ḳhudá ke bandoṇ ke láiq hai, áge
bheje. 7 Kyúnki we us ke nám ke wáste já nikle, aur gair qaumoṇ se kuchh
nahíṇ liyá. 8 Is wáste lázim hai, ki ham aisoṇ ko qabúl kareṇ, tá ki ham rástí kí
ḳhidmat meṇ un ke sharík howeṇ. 9 Maiṇ ne Jamáạt ko likhá hai, magar
Deotarfís, jo un meṇ muqaddam húá cháhtá hai, hameṇ qabúl nahíṇ kartá. 10
So jab maiṇ áúngá, us ke kámoṇ ká zikr karúngá, ki hamárí zidd se burá burá
kuchh baktá chalá játá hai, aur un kámoṇ par iktifá na karke bháíoṇ ko áp
qabúl nahíṇ kartá, aur auroṇ ko, jo qabúl kiyá cháhte haiṇ, roktá hai, aur
Jamáạt se ḳhárij kartá hai. 11 Ai mahbúb, sharr ká pairau mat ho, balki us
ká ho, jo ḳhair hai. Wuh jo nek kartá hai, Ḳhudá ká hai, aur us ne jo badkirdár
hai, Ḳhudá ko nahíṇ dekhá. 12 Dimetrius ke haqq meṇ sab ne aur rástí ne
bhí achchhí gawáhí dí hai; ham bhí gawáhí dete haiṇ, aur tum to jánte ho,
ki hamárí gawáhí sach hai. 13 Mujhe to bahut kuchh likhná thá, par maiṇ nahíṇ
cháhtá, ki siyáhí aur qalam se tere liye likhúṇ; 14 Par ummedwár húṇ, ki
jald tujh se muláqát karúṇ, tab ham rú ba rú kah sun lenge. Terí ḳhair howe.
Al salám ạlaika. Sab dost tujhe salám kahte haiṇ. Tú bhí dostoṇ ko nám ba
nám salám kah.

YAHU'DÁH KÁ KHATT I MUSHARRAK.

I. BÁB.

1 Yahúdáh kí taraf se, jo Yusúạ Masíh ká banda, Yaạqúb ká bháí hai, un ko,
jo Báp Ḳhudá meṉ muqaddas húe, aur Yusúạ Masíh ke liye hifázat se rakhe gae,
aur buláe gae haiṉ, salám. 2 Rahm aur árám aur mahabbat tum meṉ baṛhte
raheṉ.
3 Ai habíbo, jab maiṉ saạí i balíg kartá thá, ki us naját kí bát, jis meṉ ham sab
sharík haiṉ, tumheṉ likhúṉ, mujhe zurúr paṛá, ki tum ko likhke tahrík karúṉ, ki tum
us ímán ke liye, jo áge muqaddas logoṉ ke supurd kiyá gayá, jidd o jihd karo. 4
Kyúnki baạze shaḳhs á ghuse, jin ke liye muddat se yih sazá ṭhaharáí gaí hai ; we
bedín haiṉ, aur hamáre Ḳhudá ke fazl ko fisq o fujúr se badal karte haiṉ, aur Ḳhudá
ká, jo akelá sáhib i iqtidár hai, aur Yusúạ Masíh ká, jo hamárá Ḳhudáwand hai,
inkár karte haiṉ. 5 Maiṉ cháhtá húṉ, ki tumheṉ, jo use ján chuke, yád diláúṉ, ki
Ḳhudáwand ne qaum ko zamín i Misr se bacháyá, phir unheṉ, jo ímán nahíṉ láe,
maạdúm kiyá. 6 Aur un firishtoṉ ko, jo apní pahlí hálat par na rahe, balki apne
maqám i ḳháss ko chhoṛ diyá, us ne zanjír i dáimí meṉ táríkí ke andar roz i ạzím
kí ạdálat tak rakhá. 7 Usí tarah Sadúm aur Amúrah, aur un ke atráf ke bilád,
jinhoṉ ne un ke mánind ziná kiyá, aur jism i harám ká píchhá kiyá, ibrat ke wáste
átash i abadí ke ạzáb meṉ haiṉ. 8 Bá wujúd us ke usí tarah ye ḳhwáb dekhne-
wále bhí jism ko nápák karte haiṉ, aur arbáb i hukúmat kí tahqír aur riyásatoṉ kí
takfír karte haiṉ. 9 Jab Míkael ne, jo muqarrab firishta hai, Shaitán ke sáth
Músá kí lásh ke wáste mubáhasa karke guftgú kí, tab us ne juraat na kí, ki us par
laạnat kare, balki kahá, ki Ḳhudáwand tujhe malámat kare. 10 Lekin we jin
chízoṉ ko nahíṉ jánte haiṉ, un par taạn karte haiṉ, aur jin ko bi al tabạ haiwán i
benutq sá jánte haiṉ, un meṉ áp ko ḳharáb karte haiṉ. 11 Haif un par hai, kyúnki
we Qáin kí ráh par chale, aur Balaám kí sí zalálat meṉ ajrat ke liye áp ko bahá
diyá, aur Qurah kí sí bagáwat meṉ halák húe haiṉ. 12 Ye tumhárí mahabbat kí
ziyáfatoṉ meṉ ḍúbe húe paháṛ haiṉ, aur tumhárí majlis meṉ baiṭhkar beḳhatar
apne peṭ bharte haiṉ, we abr i ḳhushk haiṉ, jise hawáeṉ har taraf phirátí
haiṉ, pazhmurda daraḳht haiṉ, jin ká mewa jhaṛ gayá hai, aur nikamme haiṉ,
duhráke mar gae haiṉ, aur ukháṛe gae haiṉ. 13 Samundar kí joshán aur ḳharoshán
maujeṉ haiṉ, aur apní ḳhijálatoṉ ká kaf bhar láte haiṉ, saiyár sitáre haiṉ, un ke
liye jáwidání táríkí kí siyáhí hai. 14 Hanúk ne, jo Ádam ki sátwíṉ pusht thá,
unkí bábat peshíngoí kí thí, ki Dekh, Ḳhudáwand apne lákhoṉ muqaddasoṉ
ke sáth átá hai, 15 Táki sabhoṉ par hukm kare, aur unheṉ, jo un meṉ se munáfiq
haiṉ, unkí sárí nárástí ke kámoṉ par, jo unhoṉ ne kiye haiṉ, aur sárí saḳht bátoṉ
par, jo munáfiq gunahgároṉ ne us ke barḳhiláf kahíṉ haiṉ, ilzám de. 16 Ye
shákí aur gilaguzár haiṉ, aur apní hirs ke muwáfiq chalte haiṉ, aur we zabán se
baṛe bol bolte haiṉ, ádmíoṉ ke tashaḳhḳhus ko apní garaz ke wáste baṛháte haiṉ.
17 Lekin, ai habíbo, tum un bátoṉ ko yád rakho, jo hamáre Ḳhudáwand Yusúạ
Masíh ke rasúloṉ ne áge kahíṉ ; 18 Ki unhoṉ ne tumheṉ ḳhabar dí, ki áḳhirí
zamána meṉ mazhaka karnewále paidá honge, jo apní sharárat kí ḳhwáhishoṉ par

chalenge. 19 Ye we hí haiṉ, ki apne taíṉ alag karte haiṉ, ye nafsání log haiṉ, aur
rúh un meṉ nahíṉ hai. 20 Par tum, ai habíbo, áp ko apne ímán i aqdas par taạmír
karke rúh i pák se duá karte húe, 21 Apne taíṉ Khudá kí mahabbat meṉ mahfúz
rakho, aur hamáre Khudáwand Yusúạ Masíh kí rahmat ke muntazir raho, táki
tum hayát i abadí páo. 22 Aur imtiyáz se baạzoṉ par rahm karo, 23 Aur baạzoṉ
ko ḍarte húe ág meṉ se nikálke bacháo, aur poshák se bhí, jo badan se nápák húí
hai, ạdáwat rakho. 24 Ab uske liye, jo tum ko lagzish se mahfúz rakh saktá hai,
aur apne jalál ke sámhne beilzám basháshat se khaṛá kar saktá hai, 25 Jo Khudá
i hakím, wáhid, aur hamárá Bachánewálá hai, jalál aur ạzamat aur tawánáí aur
qudrat is waqt se leke abad tak howe. Amín.

YU'HANNA I ILAHI' KE MUSHAHADAT I MIẠRAJI' KI' KITAB.

I. BAB.

1 Yusúạ Masíh kí wahí, jo Khudá ne use bakhshí, táki apne bandoṉ ko sab
kuchh, jo jald honewálá hai, dikháe, aur usne use apne firishta kí maạrifat se apne
banda Yúhanná par bhejá, and záhir kiyá. 2 Yih wuh hai, jis ne Khudá ke kalima
aur Yusúạ Masíh kí gawáhí par, aur un sab chízoṉ par, jinheṉ us ne dekhá, gawáhí
dí. 3 Mubárak wuh, jo is nubúwat ká kalám paṛhtá hai, aur we jo sunte haiṉ,
aur un mazmúnoṉ ko, jo us meṉ likhe haiṉ, hifz karte haiṉ, ki waqt nazdík hai.
4 Yúhanná un sát Jamáạtoṉ ko, jo Ashiyá meṉ haiṉ, salám. Us kí taraf se jo
hai, aur thá, aur áne par hai, aur sát rúhoṉ kí taraf se, jo uske takht ke huzúr
haiṉ, 5 Aur Yusúạ Masíh kí taraf se, jo gawáh i amín, aur pahlá un meṉ jo
marke jí uṭhe, aur sháhán i zamín ká sultán hai, fazl and árám tumháre liye howe.
6 Wuh jis ne hamko piyár kiyá, aur apne lahú se hamáre gunáh dho ḍále, aur
hamko bádsháh, aur apne Báp Khudá ká káhin banáyá, shaukat aur hukúmat
abad ul ábád usí ke liye hai. Amín.
7 Dekho, wuh badlíoṉ meṉ átá hai, aur harek kí nazar us par paṛegí, aur jinhoṉ
ne use chhedá, use dekhenge, aur zamín par ke sáre firqe us ke liye chhátí píṭenge.
Aisá howe. Amín.
8 Khudáwand yúṉ farmátá hai, ki Maiṉ húṉ Alifá aur Omegá, ibtidá aur intihá,
jo hai, aur thá, aur ánewálá hai, zábit ul kull.
9 Maiṉ Yúhanná, jo tumhárá bháí, aur Yusúạ Masíh ke dukh, aur bádsháhat,
aur intizár meṉ tumhárá sharík húṉ, us jazíra meṉ, jo Patmus kahlátá hai, Khudá
ke kalám, aur Yusúạ Masíh kí gawáhí ke wáste á paṛá. 10 Aur maiṉ Khudá-
wand ke din rúh meṉ á gayá; tab maiṉ ne búq kí sí ek baṛí hí áwáz apne píchhe
hotí suní, 11 Ki maiṉ Alifá aur Omegá húṉ, aur awwal o ákhir húṉ, aur jo kuchh
tú dekhtá hai, kitáb meṉ likh, aur sát Jamáạtoṉ ke liye, jo Ashiyá meṉ yaạne
Afsus, aur Ismirna, aur Pargamus, aur Thiyatíra, aur Sardís, aur Filadalfiyá, aur
Laudikaiyá meṉ haiṉ, bhej. 12 Chunánchi wuh áwáz, jo mujhe áí, maiṉ uske

dekhne ko phirá, aur phirkar sone ke sát shamạdán dekhe. 13 Un sát shamạdánon
ke bích ek shaḳhs Insán ká Beṭá sá dekhá, ki ek pairáhan páon tak pahiná húá, aur
sone ká sínaband sína par bandhá húá thá; 14 Uská sir aur bál safed, ún kí
mánind safed, balki barf ásá safed, aur uskí ánkhen jaise ág ká shuạla. 15 Aur
uske pánw ḳhális pítal ke se, jo tanúr men dahkáyá húá, aur uskí áwáz baṛe pání
kí sí thí. 16 Aur uske dahne háth men sát táre the, aur uske munh se do dhárí
tez talwár nikaltí thí, aur uská chihra misl i áftáb thá, jo niháyat záid ul núr ho.
17 Jab main ne use dekhá, tab uske páon par murda sá gir paṛá. Tab usne apná
dahná háth mujh par rakhá, aur bolá, ki Mat ḍar, main awwal o áḳhir hún, 18
Aur wuhí hún jo jítá hún, múá thá, aur dekh main abad tak jítá hún, Amín; aur
barzaḳh aur maut kí kunjíán mujh pás hain. 19 Jo tú ne dekhá hai, aur jo hain,
aur jo in ke baạd honewálí hain, sab likh rakh. 20 Aur un sát sitáron ká, jinhen
tú ne mere dahne háth men dekhá, aur un sone ke sát shamạdánon ká ráz yih hai,
ki sát sitáre sát Jamáạton ke firishte hain, aur sáton shamạdán jo tú ne dekhe,
sát Jamáạten hain.

II. BAB.

1 Afsus kí Jamáạt ke firishta ko yún likh, ki Wuh jis ke dahne háth men sát sitáre
hain, aur sone ke sát shamạdánon ke darmiyán phirtá hai, ye báten kahtá hai, 2 Ki
Main tere kám, aur terí mahabbat, aur terá sabr, aur yih ki tú badon kí bardásht
kar nahín saktá, jántá hún; tú ne un ko, jo apne taín rasúl kahte hain, aur nahín
hain, táṛá, aur jhúṭhá páyá. 3 Aur tú ne bardásht kí, aur sábir hai, aur mere nám
ke wáste koft uṭhái, aur udís na húá. 4 Magar tujh se yih shikáyat rakhtá hún,
ki tú ne apní aglí mahabbat chhoṛ dí. 5 So yád kar, ki tú kahán se girá, aur tauba
kar, aur apne agle kám kiyá kar: nahín to main tujh pás jald ánewálá hún; aur
agar tú tauba na kare, to tere shamạdán ko já se be já karúngá. 6 Par tujh men
ek yihí hai, ki tú Nikúláíon ke kámon se bugs raktá hai, jin se main bhí ạdáwat
rakhtá hún. 7 Jis ke kán hain, so sune, ki Rúh Jamáạton ko kyá kahtí hai, ki
Main us ko, jo gálib hotá hai, yih baḳhshúngá, ki daraḳht i hayát se, jo firdaus i
Iláhí ke bíchon bích hai, phal kháwe.

8 Aur Ismirna kí Jamáạt ke firishta ko yún likh, ki Wuh jo awwal o áḳhir hai,
aur múá thá, aur jiyá hai, ye báten kahtá hai, 9 Ki Main tere kám aur dukh, aur
garíbí jántá hún, par tú daulatmand hai, aur un ká, jo áp ko Yahúdí kahte hain,
aur nahín, balki Shaitán kí mahfil hain, kufr bakná jántá hún. 10 Un chízon men
se, jinhen tú sahegá, kisí ká ḳhauf na rakh. Dekh, Iblís tum men se kaí ek ko
qaid men ḍálegá, ki tum ázmáe jáo, aur tum das din tak tasdíạ páoge; par jab tak
ki tú mar jáe, ímándár rahiyo, aur main hayát ká hár tujhe dúngá. 11 Jis ke kán
hain, sune, ki Rúh Jamáạton ko kyá kahtí hai, ki Jo gálib hotá hai, dúsrí maut se
zarar na páwegá.

12 Aur Pargamus kí Jamáạt ke firishta ko yún likh, Wuh jo tez dodhárí
tegwálá hai, kahtá hai, 13 Ki main tere kámon ko, aur terí búdbásh kí jagah,
jahán Shaitán kí masnad hai, jántá hún, aur tú mere nám kí pachh kartá hai, aur
jin dinon ki Antipas, merá ímándár gawáh tumháre bích wahán, jahán Shaitán

rahtá hai, márá gayá, un dinoṉ meṉ bhí tú mere ímán se munkir na húá. 14
Lekin maiṉ tujh se kuchh shikáyat rakhtá húṉ, ki tere yaháṉ we haiṉ, ja Balaám
kí sí taạlím se rází haiṉ, ki us ne Balaq ko sikháyá, ki baní Isráel ke áge ṭhokar
khilánewálá patthar ḍál rakhe, tá ki we butoṉ kí qurbáníáṉ kháweṉ, aur harám
kareṉ. 15 Aur yaháṉ we haiṉ, jo Nikuláíoṉ kí taạlím se rází haiṉ, jis ká maiṉ
mukhálif húṉ. 16 Tauba kar, nahíṉ to maiṉ tujh pás jald ánewálá húṉ, aur maiṉ
un ke sáth apne munh kí talwár leke laṛúngá. 17 Jis ke kán haiṉ, sune, ki Rúh
Jamáạtoṉ ko kyá kahtí hai, ki Jo gálib hotá hai, maiṉ use makhfí mann kháne
dúngá, aur maiṉ use ek sang i safed dúngá, jis par ek nayá nám likhá hai, siwáe us
ke, jis ne use páyá, koí aur use nahíṉ jántá.

18 Aur Thiyatíra kí Jamáạt ke firishta ko yúṉ likh, ki Khudá ká Beṭá, jis kí
ánkheṉ shuạla i átash kí mánind haiṉ, aur pánw aise haiṉ jaise khális pítal, yúṉ
kahtá hai, 19 Ki Maiṉ tere kámoṉ, aur mahabbat, aur khidmat, aur ímán, aur sabr
ko jántá húṉ, aur jántá húṉ, ki tere pichhle aạmál agle aạmál se kasír haiṉ. 20
Par mujhe tujh se kuchh shikáyat hai, ki tú us ranḍí ko, jo ṭhík I'zabil hai,
aur áp ko paigambar kahtí hai, ijázat detá hai, ki sikháe, aur mere bandoṉ ko
gumráh kare, ki we harámkárí kareṉ, aur butoṉ par kí qurbáníáṉ kháweṉ. 21 Aur
maiṉ ne us ko fursat dí, ki apní harámkárí se tauba kare, par us ne tauba na kiyá.
22 Dekh, ki us ko bistarí kar dúngá, aur unheṉ, jo us ke sáth ziná karte haiṉ, agar
apne kámoṉ se táib na howeṉ, to baṛí tasdíạ meṉ ḍálúngá. 23 Aur us ke far-
zandoṉ ko ján se márúngá, aur sárí Jamáạtoṉ ko maạlúm hogá, ki maiṉ wuhí húṉ,
jo dil aur gurdoṉ ká jánchnewálá húṉ, aur maiṉ tum meṉ se har ek ko tum-
háre kámoṉ ke mutábiq ajr dúngá. 24 Par tumheṉ aur Thiyatíra ke báqí logoṉ
ko, jin meṉ yih taạlím nahíṉ, aur jo Shaitán ke gahrápe ko, jis ká zikr karte haiṉ,
nahíṉ jánte, yih kahtá húṉ, ki maiṉ aur kuchh bojh tum par na ḍálúngá. 25
Magar jo tum pás hai, us par qábiz raho, jab tak ki maiṉ áúṉ. 26 Aur maiṉ
use, jo gálib hotá hai, aur mere kámoṉ ko intihá tak yád rakhtá hai, qaumoṉ ká
mukhtár karúngá. 27 Aur Wuh áhaní ạsá liye húe un par hukmrání karegá,
aur we sifálí máṭí ke bartanoṉ kí mánind chaknáchúr howenge; chunánchi main
ne apne Báp se yih páyá hai. 28 Aur maiṉ use subh ká sitára dúngá. 29 Jis
ke kán haiṉ, sune, ki Rúh Jamáạtoṉ ko kyá kahtí hai.

III. BÁB.

1 Aur Sardís kí Jamáạt ke firishta ko yúṉ likh, ki Wuh jis pás Khudá kí sát
rúheṉ aur sát sitáre haiṉ, yih kahtá hai, ki Maiṉ tere kámoṉ se, aur us bát se
ágáh húṉ, ki tú zinda kahlátá hai, par murda hai. 2 Bedár ho, aur báqí chízoṉ
ko, jo faná hone par haiṉ, ustuwár kar; kyúṉki maiṉ ne tere kámoṉ ko Khudá
ke áge mukammal nahíṉ páyá. 3 Is wáste yád kar, ki tú ne kis tarah liyá, aur
suná, aur thám, aur tauba kar; par agar tú bedár na ho, to maiṉ tujh pás chor
kí tarah áúngá, tujh par maạlúm na hogá, ki maiṉ kis ghaṛí tujh pás áúngá. 4
Sardís meṉ tere bhí kaí ek nám haiṉ, jinhoṉ ne apní poshák álúda nahíṉ kí: we
mere sáth safedposh hokár phirenge; kyúṉki we ahl i liyáqat haiṉ. 5 Jo gálib
hotá hai, use safed poshák pahináí jáegí, aur maiṉ us ká nám kitáb i hayát se

maho na karúngá, balki us ke nám ká iqrár apne Báp aur us ke firishtoṉ ke áge
karúngá. 6 Jis ke káṉ haiṉ, sune, ki Rúh Jamáạtoṉ se kyá kahtí hai.
7 Aur Filadalfiyá kí Jamáạt ke firishta ko yúṉ likh, ki Wuh, jo quddús hai, aur
barhaqq hai, aur Dáúd kí kunjí us pás hai, wuh jo kholtá hai, koí band nahíṉ
kartá, wuh jo band kartá hai, koí nahíṉ kholtá, yih kahtá hai, 8 Ki maiṉ tere
kámoṉ ko jántá húṉ: dekh, maiṉ ne tujhe yih diyá hai, ki tere áge ek darwáza
kholá, use koí band nahíṉ kar saktá: kyúnki tujh meṉ thoṛá zor hai, aur tú ne
mere kalám ko hifz kiyá hai, aur mere nám se inkár nahín kiyá. 9 Dekh, jo ki
apne taíṉ Yahúdí kahte haiṉ, aur nahíṉ, balki jhúṭh kahte haiṉ, maiṉ unheṉ Shaitán
kí mahfil banátá húṉ; aur dekh, maiṉ báis húngá, ki we ákar tere páoṉ par sijda
kareṉ, aur jáneṉ, ki maiṉ ne tujh se mahabbat kí hai. 10 Azbas ki tú ne merí sabr
kí bát ko hifz kiyá hai, maiṉ bhí tujhe us imtihán kí ghaṛí se, jo tamám álam meṉ
zamín ke rahnewáloṉ kí ázmáish ke liye ánewálí hai, bacháúngá. 11 Dekh maiṉ
jald pahunchtá: jo terá hai, us par qábiz rah, ki koí terá hár na le le. 12 Maiṉ
use, jo gálib hotá hai, apne Ḳhudá kí haikal ká sutún karúngá, aur wuh phir
kabhí báhar na niklegá, aur maiṉ apne Ḳhudá ká nám aur apne Ḳhudá ke shahr
ká, yaạne nayí Yarúsalam ká nám, jo mere Ḳhudá ke huzúr se ásmán par se
utartí hai, aur apná nayá nám us par likhúngá. 13 Jis ke kán haiṉ, sune, ki Rúh
Jamáạtoṉ se kyá kahtí hai.
14 Aur Laudikaiyá kí Jamíạt ke firishta ko yún likh, ki Wuh, jo amín hai,
aur gawáh i amín aur sádiq hai, aur Ḳhudá kí ḳhilqat ká ágáz hai, yúṉ kahtá hai,
15 Ki maiṉ tere kámoṉ ko jántá húṉ, tú na ṭhandá na garm hai. Kásh ki tú ṭhandá
yá garm hotá. 16 So azbas ki tú shír garm hai, na ṭhandá na garm: is liye maiṉ us
par húṉ, ki tujhe apne munh se nikál phenkúṉ. 17 Tú áp ko kahtá hai, Maiṉ
daulatmand húṉ, aur máldár húá hún, aur kisí chíz ká muhtáj nahíṉ húṉ; aur
nahíṉ jántá, ki láchár, aur ájiz, aur garíb, aur andhá aur nangá húṉ. 18 Maiṉ tujhe
yih maslahat detá húṉ, ki tú soná, jo ág meṉ táyá gayá, mujh se mol le, táki
daulatmand howe, aur safed poshák le, táki mulabbas howe, aur terí barahnagí,
jo já i sharm hai, záhir na howe, aur apní áṉkhoṉ meṉ surma lagá, táki tú bíná
howe. 19 Maiṉ jitnoṉ ko piyár kartá húṉ, unheṉ ilzám detá húṉ, aur tanbíh
kartá húṉ: is wáste chust chálák ho, aur tauba kar. 20 Dekh, maiṉ darwáza
par khaṛá húṉ, aur khaṭkhaṭátá húṉ: agar koí merí áwáz sune, aur darwáza khole,
maiṉ us pás andar áúngá, aur us ke sáth kháúngá, aur wuh mere sáth kháegá.
21 Jo gálib hotá hai, maiṉ use apne taḳht par apne sáth baiṭhne dúngá;
chunánchi maiṉ bhí gálib húá, aur apne Báp ke sáth us ke taḳht par baiṭhá. 22
Jis ke kán haiṉ, sune, ki Rúh Jamáạtoṉ ko kyá kahtí hai,

IV. BÁB.

1 Baạd us ke jo maiṉ ne nigáh kí, dekho, ki ásmán par ek darwáza khulá húá
thá; aur pahlí sadá, jo maiṉ ne suní, narsinge kí sí thí, jo mujh se bolá, aur kahá,
ki Idhar úpar á, aur maiṉ tujhe batláúngá, ki baạd is ke kyá hotá hai. 2 Tab
wonhíṉ maiṉ rúh meṉ á gayá, aur dekho, ásmán par ek taḳht dhará thá, us taḳht
par ek shaḳhs baiṭhá thá. 3 Aur us jális ká rang yashm aur ạqíq ká sá thá, aur
ek qaus i quzah, jis ká rang zumurrud ká sá thá, us taḳht ke gird thá. 4 Aur us

takht ke ás pás chaubís takht the, un takhton par main ne chaubís Buzurg safed
poshák pahine húe baithe dekhe, un ke siron par sone ke hár the. 5 Aur barq,
aur raad, aur áwázen us takht se nikaltí thín, aur átash ke sát chirág us takht ke
áge roshan the, ye Khudá kí sát rúhen hain. 6 Aur us takht ke áge ek zujájí daryá
billaur kí mánind thá, aur takht ke wasat par, aur takht ke gird chár jándár the,
jo pas o pesh pur az chashm the. 7 Pahlá jándár babar ásá thá, aur dúsrá bachhre
kí mánind, aur tísre ká chihra insán ká sá thá, aur chauthá urte uqáb kí misl thá. 8
Un cháron jándáron ke chha chha par the, aur un ke cháron taraf, aur andar ánkhen
hí ánkhen thín, aur we rát din us zikr se báz na rahte the, ki Quddús, quddús,
quddús, Khudáwand Khudá, zábit ul kull, jo thá, aur jo hai, aur jo ánewálá hai.
9 Jab we jándár, us kí, jo takht par baithá hai, aur abad tak zinda hai, taqdís aur
tahlíl aur shukrguzárí karte the, 10 Tab we chaubís Buzurg us ke sámhne, jo
takht par baithá hai, gir parte the, aur us kí, jo abad tak zinda hai, parastish
karte hain, aur apne hár yih kahte húe us ke takht ke áge dál dete hain, 11 Ki
Ai Khudáwand, tú hí jalál aur izzat aur qudrat ká mustahiqq hai: kyúnki tú hí
ne sárí chízen paidá kiyán, aur we terí hí marzí se hain, aur paidá húín hain,

---

V. BA'B.

1 Aur main ne us ke, jo takht par baithá thá, dahne háth men ek kitáb dekhí,
jis men andar báhar sab likhá húá thá, aur sát muhron se band thí. 2 Aur main
ne ek zoráwar firishta ko dekhá, ki buland áwáz se yih manádí kartá thá, Kaun is
láiq hai, ki is kitáb ko khole, aur us kí muhren tore? 3 Aur kisí kí majál na
húí, na ásmán par, na zamín par, na zamín ke níche, ki us kitáb ko khole, aur us
ko dekhe. 4 Tab main bahut royá, ki koí is láiq na thaharí, ki kitáb ko khole,
aur parhe, yá use dekhe. 5 Tab un Buzurgon men se ek ne mujhe kahá, ki Mat
ro: dekh wuh babar, jo sibt i Yahúdáh se hai, aur Dáúd kí asl hai, gálib húá hai,
ki us kitáb ko khole, aur us kí sáton muhron ko tore. 6 Tab main ne nigáh kí,
aur dekho, ki us takht aur cháron jándáron ke darmiyán, aur un Buzurgon ke bích
ek barra yún khará thá, ki goyá zabh kiyá gayá thá, jis ke sát sing, aur sát ánkhen
thín, jo Khudá kí sáton rúhen hain, aur tamám rú i zamín par irsál kí gaí hain.
7 Us ne áke us ke dahne háth se, jo takht par baithá thá, us kitáb ko liyá. 8 Aur
jab us ne kitáb lí, tab we cháron jándár, aur chaubís Buzurg us barra ke áge gir
pare, aur har ek ke háth men barbat aur khushbú se bharí húí sone kí piyálián
thín, ye muqaddason kí duáen hain. 9 Tab we ek nayá rág gáe, aur bole, ki Tú
hí is láiq hai, ki us kitáb ko lewe, aur us kí muhren tore: kyúnki tú márá gayá,
aur har ek qabíla aur zabán aur mulk aur qaum se ham ko Al'láh ke liye apne lahú
se mol liyá; 10 Aur ham ko hamáre Khudá ke wáste salátín aur as'háb i kahánat
banáyá, aur ham zamín par bádsháhat karenge. 11 Phir main ne nigáh kí, aur
takht ke girdágird bahutse firishton aur jándáron kí, aur un Buzurgon kí áwáz
suní, jo shumár men lak andar lak, aur hazár andar hazár the, 12 Aur pukáre
kahte the, ki Barra, jo zabh kiyá gayá, is láiq hai, ki qudrat, aur daulat, aur aql, aur
nerú, aur izzat, aur jalál, aur barakat ká málik ho. 13 Aur main ne har ek makhlúq
ko, jo ásmán par, aur zamín par, aur zamín ke níche hai, aur un ko, jo samundar
men hain, aur sárí chízon ko, jo un men hain, yih kahte suní, ki Us ke liye, jo

takhtnishín hai, aur barra ke liye barakat, aur izzat, aur jalál, aur zor abad tak
hai. 14 Tab cháron jándár Ámín bole; aur chaubís Buzurgon ne girke us kí, jo
abad tak zinda hai, parastish kí.

VI. BÁB.

1 Aur jab barra ne un muhron men se ek ko torá, tab main ne dekhá, aur un
cháron jándáron men se ek kí áwáz bijlí ke karakne ke mánind suní, ki wuh bolá,
Á aur dekh. 2 Aur main ne nazar kí, to dekho, ek safed ghorá, us ke rákib ke
háth men kamán; ek hár use diyá gayá, wuh galba se, aur gálib hone ke liye nikal
áyá. 3 Aur jab usne dúsrí muhr torí, tab main ne dúsre jándár ko kahte dekhá,
Á aur dekh. 4 Tab ek dúsrá lál ghorá, aur us ko, jo us par sawár thá, yih diyá
gayá, ki sulh ko zamín se chhín lewe, aur log ek ek ko qatl karen, aur ek barí hí
talwár usko dí gaí. 5 Aur jab usne tísrí muhr torí, tab main ne áp suná, ki tísre
jándár ne kahá, Á aur dekh. Phir main ne nazar kí, to dekho, ek kálá ghorá; us
par ek shakhs apne háth men tarázú liye sawár thá. 6 Aur main ne ek áwáz suní, jo
un cháron jándáron ke bích men se húí, wuh yih thí, ki Gehún dínár ser, aur jau
dínár ke tín ser, aur tú tel aur sharáb mat ghatáná. 7 Aur jab us ne chauthí
muhr torí, main ne chauthe jándár ko yih kahte dekhá, Á aur dekh. 8 Phir main
táká, to dekho, kabrá ghorá, aur us par ek sawár, uske nám Maut thá, aur pátál
uske píchhe píchhe rawán thá, aur unhen rubạ i zamín par yih ikhtiyár diyá gayá,
ki we talwár aur bhúkh aur marg se, aur zamín ke darindon se khilqat ko beján
karen. 9 Jab us ne pánchwín muhr torí, main ne unkí rúhon ko, jo Khudá ke
kalima ke liye aur us gawáhí ke liye, jo unhon ne dí thí, máre gae, qurbángáh ke
níche dekhá. 10 Aur unhon ne buland áwáz se chilláke kahá, ki Ai Makhdúm i
pák o sádiq, kab tak ạdálat na karegá, aur muqímán i khák se hamáre khún ká
intiqám na legá? 11 Tab un men se har wáhid ko safed pairáhan diyá gayá, aur
unhen kahá gayá, ki Tum aur thorá sabr karo, jab tak ki tumháre hamkhidmat log
aur tumháre bháí, jo cháhiye ki tumhárí tarah máre jáwen, tamám howen. 12
Phir main ne jo dekhá, ki usne chhatthí muhr torí, to dekho, tab bará zalzala húá,
aur súraj bálon ke kamal kí mánind kálá, aur chánd lahú sá ho gayá. 13 Aur ásmán
ke sitáre us tarah zamín par gir pare, jis tarah angúr ke darakht se uske phal bewaqt,
jab use shiddat kí ándhí jharjharátí, girte hain. 14 Aur ásmán kágaz kí tarah
lapete gae, aur sarak gae, aur harek pahár aur jazíra apní apní jagah se tal gayá.
15 Aur dunyá ke sháhon ne, aur amíron, aur máldáron, aur sáláron, aur hukúmat-
wálon ne, aur harek banda, aur harek ázád ne apne taín gáron men, aur paháron
ke pattharon kí ot men chhipáyá: 16 Aur paháron aur pattharon se yih kahá,
ki Ham par giro, aur hamko uske muwájaha se, jo takht par baithá hai, aur barra
ke gazab se chhipá lo. 17 Kyúnki uske qahr ká roz i ạzím á pahunchá: ab kaun
thahar saktá hai?

VII. BÁB.

1 Baạd us ke main ne zamín ke chár konon par chár firishte istáda dekhe, ki
zamín par cháron hawáon ko thámte the, tá na howe, ki hawá zamín, yá daryá

yá darakht par chale. 2 Phir maiṉ ne ek aur firishta uṭhte dekhá, jo mashriq se uṭhá; us pás jíte Khudá kí muhr thí; us ne un chároṉ firishtoṉ se, jinheṉ yih diyá gayá thá, ki zamín aur daryá ko mazarrat pahuncháeṉ, buland áwáz se pukár-ke kahá, 3 Jab tak ham apne Khudá ke bandoṉ kí peshánion par muhr na kar leṉ, tum zamín aur daryá aur darakhtoṉ ko zarar na pahuncháná. 4 Aur main ne un ká shumár, jin par muhreṉ kí gaíṉ thíṉ, suná, ki baní Isráel ke sibtoṉ meṉ se ek sau chauntálís hazár muhrí húe: 5 Sibt i Yahúdáh se bárah hazár, sibt i Rúbin se bárah hazár, sibt i Jadd se bárah hazár, 6 Sibt i Yasar se bárah hazár, sibt i Naftálí se bárah hazár, sibt i Munassí se bárah hazár; 7 Sibt i Samaún se bárah hazár, sibt i Láwí se bárah hazár, sibt i Ishakár se bárah hazár, 8 Sibt i Zabúlún se bárah hazár, sibt i Yúsuf se bárah hazár, sibt i Binyamín se bárah hazár.

9 Aur baad us ke maiṉ ne táká, to dekho, ek barí Jamáat, jin meṉ har sinf, har zát, har qaum, har zabán ke log the, jin ko koí shumár na kar saká, safed jáme pahine, aur khurma kí dálíáṉ háthoṉ meṉ liye us takht aur barra ke áge kharí thí, 10 Aur buland áwáz se chilláke yúṉ kahtí thí, Naját ká shukr hamáre Khudá ko, jo takhtnishín hai, aur barra ko. 11 Aur sáre firishte, jo us takht aur un buzur-goṉ aur un chároṉ jándároṉ ke gird khare the, so us takht ke áge aundhe gir pare, aur Khudá ko sijda kiyá, aur bole, 12 Ámín: barakat, aur jalál, aur dánish, aur shukrguzárí, aur izzat, aur qudrat, aur nerú tá abad hamáre Khudá ke liye. Ámín. 13 Aur un buzurgoṉ meṉ se ek mujh se púchhne lagá, ki We jo safed jáme pahine húe haiṉ, kaun haiṉ? aur kaháṉ se áe haiṉ? 14 Maiṉ ne kahá, ki Ai sáhib, tú jántá hai. Tab us ne mujhe kahá, Ye we hí haiṉ, jo barí tasdíq se áe haiṉ; aur unhoṉ ne apne jámoṉ ko dhoyá hai, aur apne kaproṉ ko barra ke lahú se safed kiyá. 15 Isí wáste we Khudá ke takht ke áge haiṉ, aur us kí haikal meṉ shab o roz us kí bandagí karte haiṉ, aur jo takht par baithá hai, un par sáyaafgan hogá. 16 We ab kabhí bhúkhe na honge, aur na piyáse honge, aur we dhúp aur garmí meṉ na parenge. 17 Kyúnki jo takht ke wasat par hai, un kí gallabání karegá, aur unheṉ pání ke jíte chashmoṉ tak le jáegá, aur Khudá un kí ánkhoṉ se sirishk ká har ek qutra ponchhegá.

VIII. BÁB.

1 Aur jab us ne sátwíṉ muhr torí, tab ásmán par qaríb ádhí sáit kí khámoshí thí. 2 Aur maiṉ ne un sátoṉ firishtoṉ ko, jo Khudá ke áge khare the, dekhá, ki unheṉ sát narsinge diye gaye. 3 Phir ek aur firishta áyá, aur sone ká údsoz liye húe qurbángáh ke pás já khará húá, aur bahutsá bakhúr use diyá gayá, ki wuh use sáre muqaddasoṉ kí duáoṉ se us sone ke qurbángáh par, jo takht ke áge thá, guzaráne, 4 Aur us bakhúr ká dhúáṉ muqaddsoṉ kí duáoṉ meṉ milke firishte ke háth se Khudá ke pás úpar gayá. 5 Aur firishta ne údsoz ko liyá, aur us meṉ qurbángáh kí ág bharí, aur zamín par phenkí: tab áwázeṉ húíṉ, aur raad aur barq aur zalzala.

6 Aur sátoṉ firishte, jin pás sát narsinge the, phúnkne par taiyár húe. 7 Phir pahle firishta ne narsingá phúnká: tab tagarg aur átash i khúnámez maujúd húí, aur zamín par phenkí gaí: aur tiháí darakht jal gae, aur tamám harí ghás jal gaí. 8 Phir dúsrá firishta ne narsingá phúnká: tab goyá bará pahár ág se jaltá

húá samundar meṉ phenká gayá, aur samundar ká tísrá hissa lahú ho gayá. 9
Aur jitne haiwán jándár samundar meṉ the, tiháí mar gaí, aur kishtíoṉ kí tiháí
tabáh húí. 10 Phir tísre firishte ne narsingá phúnká; tab baṛá sitára chirág
ásá jaltá húá ásmán se ṭúṭá, aur nadíoṉ aur pání aur chashmoṉ kí tiháí
par já girá. 11 Us sitára ká nám Afsantín hai, aur tiháí pání afsantín ho gayá,
aur bahut se ádmí us pání ke sabab se mar gae, kyúnki wuh pání kaṛwá ho
gayá thá. 12 Phir chauthe firishta ne narsingá phúnká, to tiháí áftáb aur tiháí
máhtáb aur tiháí sitáre áfatzada húe, yaháṉ tak, ki un kí tiháí tárík ho gaí, aur
tiháí meṉ na din kí ạlámat na rát kí záhir húí. 13 Phir maiṉ jo táká, to ek firish-
ta ásmán ke wasat meṉ uṛ rahá thá, aur maiṉ ne áp suná, ki wuh buland áwáz
se bolá, ki We tín firishte, jo phúnkne par haiṉ, jab báqí narsinge phúnkeṉ, to
muqímán i ḳhák par afsos, afsos, afsos.

IX. BAB.

1 Phir pánchweṉ firishta ne phúnká: tab maiṉ ne dekhá, ki ásmán se sitára zamín
par girá: aur us kúe kí kunjí, jis kí tháh nahíṉ, use dí gaí. 2 Aur us ne us kúe
ko, jis kí tháh nahíṉ, kholá: to us kúe se baṛe tanúr ká sá dhúáṉ uṭhá, aur us
kúe ke dhúeṉ se áftáb aur hawá tárík ho gae. 3 Aur us dhúeṉ meṉ se zamín par
ṭiḍḍí niklí, aur unheṉ waisí hí qudrat dí gaí, jaisí zamín ke bichchhúoṉ ko hai. 4
Aur unheṉ yih hukm kiyá gayá, ki zamín kí ghás, yá sabzí, yá kisí daraḳht ko
ziyán na pahuncháeṉ, magar sirf un ádmíoṉ ko, jin kí pesháníoṉ par Ḳhudá kí
muhr nahíṉ. 5 Aur unheṉ yih farmáyá gayá, ki we un ko ján se na máreṉ, balki
pánch mahíne tak ạzáb kareṉ; aur un kí siyásat ká dukh aisá thá, jaisá ạqrab kí
neshzaní se ádmí ko hotá hai. 6 Aur un dinoṉ meṉ ádmí maut ḍhúṇḍhenge, aur
na páenge, aur marne ke mushtáq honge, aur maut un se bhágegí. 7 Aur un
ṭiḍḍíoṉ kí súrateṉ un ghoṛoṉ se, jo jang ke liye taiyár hoṉ, mushábih thíṉ, aur un
ke siroṉ par goyá sone ke se, aur un ke chihre ádmí ke se the. 8 Aur un ke bál
ranḍíoṉ ke se, aur un ke dánt babar ke se the. 9 Aur un par lohe kí sí pákhar
thí, aur un kí paroṉ kí áwáz gáṛíoṉ kí sí thí, jinheṉ bahutse ghoṛe khíncheṉ, aur
laṛáí par dauṛe jáeṉ. 10 Aur un kí dumeṉ bichchhú kí sí thíṉ, aur ḍánk un kí
dumoṉ meṉ the, aur unheṉ qudrat thí, ki pánch mahíne tak ádmíoṉ ko satáweṉ.
11 Aur us ká ek bádsháh thá; wuh us kúe ká, jis kí tháh nahíṉ, firishta thá, us ká
nám Ibrí meṉ Abadún aur Yúnání meṉ Apalaun hai. 12 Ek afsos guzar gayá,
par dekho, do afsos un ke baạd ánewále haiṉ.

13 Phir chhaṭṭhe firishta ne phúnká, aur maiṉ ne tiláí qurbángáh kí chároṉ
sháḳhoṉ meṉ se, jo Ḳhudá ke áge hai, ek áwáz suní, jo us chhaṭṭhe firishta ke liye,
jis pás narsingá thá, húí, 14 Ki un chároṉ firishtoṉ ko, jo Furát kí baṛí nadí meṉ
band haiṉ, khol de. 15 Phir we chároṉ firishte chhúṭe, jo ek sáit, aur ek din, aur
ek mahíne, aur ek baras meṉ mustạidd the, ki tiháí ḳhilqat már ḍáleṉ. 16 Aur
faujoṉ ke sawár shumár meṉ do lákh hazár the, aur maiṉ ne un kí tiạdád yúṉ
suní. 17 Aur maiṉ ne álam i rúyat meṉ ghoṛoṉ ko, aur un ko, jo un par baiṭhe
the, yúṉ dekhá, ki we átashí, aur sumbulí aur kibrítí jaushan rakhte the, aur un
ke ghoṛoṉ ke sir babaroṉ ke se the, aur un ke munh se ág, aur dhúeṉ, aur gandhak
nikalte the. 18 Aur us ág, aur dhúeṉ, aur gandhak se un tínoṉ se, jo un ke

munh se nikalte the, tiháí ádmí máre gae. 19 Ki un kí qudraten un ke munh
men aur un kí dumon men thín, aur un kí dumen sámpon se mushábih hain; kyúnki
un kí dumon kí taraf bhí sir hain, aur we un ke wasíle se dukh dete the. 20 Aur
báqíon ne, jo un áfaton se máre na gae, apne háthon ke kámon se tauba na kiyá, jo
dewon kí, aur sone aur rúpe aur pítal aur patthar aur lakrí kí múraton kí, jo na
dekh na sun na chal sakte hain, parastish na karte. 21 Aur unhon ne apne qatl,
aur jádúgaríon, aur ziná, aur choríon se tauba na kiyá.

X. BAB.

1 Phir main ne ek aur qawí firishta haikal i ásmán se názil hote dekhá, jo badlí
men liptá húá thá, uske sir par qaus i quzah thá, uská chihra khorshed ásá, aur
uske pánw ág ke sutúnon kí mánind the. 2 Uske háth men ek chhotí kitáb khulí
húí thí; us ne apná dahná pánw samundar par, aur báyán zamín par dhará. 3
Aur ba áwáz i buland, jis tarah babar garajtá hai, pukárá; aur jab usne pukárá,
tab sát bádal garje. 4 Jab sát bádal garaj chuke, main likhne par thá, ki main ne
ásmán se ek áwáz suní, jis ká khitáb mujh se thá, ki In chízon par, jinhen sát
raadon ne talaffuz kiyá, muhr kar, aur likh mat. 5 Tab us firishta ne, jise main
ne samundar aur zamín par istáda dekhá, apná háth ásmán kí taraf buland kiyá,
6 Aur uskí, jo abad ul ábád zinda hai, jis ne ásmán ko, aur sab ko, jo us men
hain, aur zamín ko, aur sab kuchh, jo us men hai, aur daryá ko, aur un chízon ko,
jo us men hain, maujúd kiyá, qasam karke kahá, ki Phir zamána na hogá; 7 Balki
sátwen firishte kí áwáz ke aiyám men, jab wuh phúnkne lagegá, Khudá ká ráz,
jaisá usne nabíon apne bandon ko muzhda diyá, púrá hogá. 8 Aur us sadá ne, jo
main ne ásmán se suní, phir mujh se yún khitáb kiyá, aur kahá, ki Já, aur wuh
chhotí khulí húí kitáb, jo us firishta ke, jo daryá aur zamín par istáda hai, háth
men hai, le le. 9 Tab main ne us firishta ke pás jákar kahá, ki Chhotí kitáb mujhe
de. Usne mujhe kahá, Le, aur use khá já; wuh tere miada ko karwá kar degí, par
tere munh men shahd kí haláwat degí. 10 Tab main ne wuh chhotí kitáb us
firishta ke háth se lí, aur use khá gayá; wuh mere munh men shahd kí tarah shírín
thí, aur main jon use nigal gayá, merá miada talkh ho gayá. 11 Aur usne mujhe
kahá, Zurúr hai, ki tú bahutse logon aur qaumon, aur zabánon, aur bádsháhon ke
áge nubúwat kare.

XI. BAB.

1 Phir ásá jaisá ek kilk mujhe diyá gayá, aur wuh firishta khará kahtá thá, ki
Uth, aur Khudá kí haikal aur qurbángáh ko, aur un ko, jo us men ibádat karte
hain, máp. 2 Magar us sahn ko, jo haikal se khárij hai, chhor de, aur use mat
máp: kyúnki wuh gair qaumon ko diyá gayá hai, aur we us muqaddas shahr ko
biyálís mahíne tak páon se latárenge. 3 Aur main apne do gawáhon ko qudrat
bakhshúngá, aur we tát ká libás pahinkar ek hazár do sau sáth din tak nubúwat
karenge 4 Ye we do darakht zaitún ke, aur do shamadán hain, jo zamín ke Khudá
ke huzúr khare hain. 5 Aur agar koí cháhe, ki unhen satáe, to un ke munh se ág

nikaltí hai, aur un ke dushmanon ko khá játí hai : so agar koí cháhe, ki unhen
satáwe, zurúr hai, ki usí tarah márá jáwe. 6 Un men qudrat hai, ki ásmán ko
band karen, ki un kí nubúwat ke dinon men pání na barase, aur qudrat hai, ki
pánínon ko lahú baná ḍálen, aur jab jab cháhen, zamín par har tarah kí balá láwen.
7 We jab apní gawáhí adá kar chukenge, wuh haiwán, jo us kúe se, jis kí tháh
nahín, nikaltá hai, un se laṛegá, un par gálib hogá, unhen már ḍálegá. 8 Aur un
kí láshen baṛe shahr ke bázár men, jo rúhání jihat se Sadúm aur Misr kahlátá hai,
jis men hamárá Ḳhudáwand bhí salíb par khínchá gayá, paṛí rahengí. 9 Aur
qaumon aur sinfon aur zabánon aur qabílon ke log un kí láshon ko sáṛhe tín din
tak dekhá karenge, aur un kí láshon ko qabr men rakhne na denge. 10 Aur sáki-
nán i zamín un kí maglúbiyat par ḳhushí ḳhurramí karenge, aur ek ek ko hadiye
bhejenge ; kyúnki un do nabíon ne zamín ke báshindagán ko satáyá. 11 Aur
sáṛhe tín din ke baạd hayát kí rúh Ḳhudá kí taraf se phir un men dar áí, aur we
apne páon par khaṛe ho gae : tab jinhon ne unhen dekhá, shiddat se ḍare. 12
Aur unhon ne ásmán se ek naạra suná, jis ne unhen kahá, ki Idhar úpar áo. Aur
we badlí men áke ásmán par chale gae, aur un ke dushmanon ne un ko dekhá. 13
Phir us sáit fi al faur baṛá zalzala húá, aur us shahr ká daswán hissa gir gayá ; us
zalzala men sát hazár ádmí ján se gae, aur báqí jo the, laraz gae, aur ásmán ke
Ḳhudá kí sitáish kí. 14 Dúsrá afsos bhí guzrá : dekho ki tísrá afsos shitáb átá
hai.

15 Tab sátwen firishta ne phúnká, aur ásmán par baṛí áwázen húín, jin ká maz-
mún yih hai, ki Is jahán kí saltanaten hamáre Ḳhudáwand aur us ke Masíh kí
húín, aur wuh abad tak bádsháhat karegá. 16 Aur chaubís buzurg, jo apní mas-
nadon par Ḳhudá ke huzúr baiṭhe the, munh ke bhal gire, aur Ḳhudá ko sijda
kiyá, aur bole, 17 Ki Ai Ḳhudáwand Ḳhudá, zábit ul kull, jo hai, aur thá, aur
ánewálá hai, ham terá shukr karte hain, ki tú ne apní baṛí qudrat le lí, aur bád-
sháhat kartá hai. 18 Aur sáre aqwám gusse the, aur ab terá qahr áyá, aur waqt
pahunchá, ki murdon kí ạdálat kí jáe, aur tú nabíon apne bandon ko aur muqaddas
logon ko, aur un ko, jo tere nám se ḍarte hain, kyá chhoṭe, kyá baṛe, ajr bakhshe,
aur un ko, jo zamín ko ḳharáb karte hain, ḳharáb kare. 19 Aur Ḳhudá ká haikal
ásmán men wá kiyá gayá, aur us ke haikal men us ke ạhdnáme ká sandúq dekhá gayá,
aur bijlíán karakín, aur áwázen aur bádal garje, aur zalzala áyá, aur baṛe ole paṛe.

XII. BAB.

1 Aur ek baṛá ạjíb amr ásmán men nazar paṛá : ek ranḍí áftáb ko oṛhe húe, aur
máhtáb us ke páon tale, us ke sir par bárah sitáron ká hár. 2 Wuh ranḍí is liye
ki hámila thí, dard i zih se chilláí, aur us par janne kí saḳhtí húí. 3 Phir ek aur
ạjíb amr ásmán par dikháí diyá : dekho, ek baṛá surḳh azhdahá, jis ke sát sir, aur
das síng, aur sát táj us ke siron par the. 4 Us kí dum se ásmán ke tiháí sitáre
khínch gae, aur zamín par gire. Phir azhdahá us ranḍí ke áge, jo janne par thí,
já khaṛá húá, ki jab wuh jane, to us ke bachcha ko nigal jáwe. 5 Aur wuh far-
zand i narína janí, jo muqarrar húá, ki áhaní ạsá leke sárí ummaton par hukmrání
kare : us ke laṛke ko Ḳhudá ke aur us ke taḳht ke áge uṭhá le gae. 6 Aur wuh

randí bayábán meṉ, jaháṉ Ḳhudá ne us ke liye jagah taiyár kí thí, bhágí, tá ki
waháṉ bárah sau sáṭh din tak parwarish páwe.
7 Phir ásmán par muqábala húá, Míkael aur us ke firishte azhdahe se laṛe,
azhdahá aur us ke firishte un se, 8 Par gálib na ho sake, aur na ásmán par un ke
liye jagah rahí. 9 Phir baṛá azhdahá nikálá gayá, wuhí puráná sámp, jis ká nám
Iblís aur Shaitán hai, jo sáre jahán ko dagá detá hai, zamín par giráyá gayá, us ke
firishte bhí us ke sáth giráe gae. 10 Phir maiṉ ne is mazmún kí ek baṛí áwáz
ásmán se suní, ki Ab naját aur merú aur hamáre Ḳhudá kí saltanat, aur us ke
Masíh kí qudrat áí : kyúnki hamáre bháíoṉ ká muddạí, jo rát aur din hamáre
Ḳhudá ke áge un par tuhmat kartá thá, giráyá gayá. 11 Aur unhoṉ ne barra ke
lahú se, aur apní gawáhí ke sukhan se use maglúb kiyá, aur unhoṉ ne apní jánoṉ
ko tá dam i marg ạzíz na jáná. 12 Is wáste tum, ai aflák, aur tum, jo us meṉ rahte
ho, shádmání karo, afsos un par, jo barr o bahr ke báshinde haiṉ : is liye ki Iblís
baṛe qahr se tum par utrá, ki wuh jántá hai, ki mere waqt meṉ thoṛá hí báqí hai.
13 Aur jab us azhdahe ne dekhá, ki zamín par giráyá gayá, to us ne us randí ko,
jo farzand i narína janí thí, satáyá. 14 Aur us randí ko baṛe uqáb ke do par diye
gaye, tá ki wuh azhdahe ke muwájaha se bayábán ko apne maqám tak parwáz kar
jáe, jaháṉ zamán aur zamánain aur nisf i zamán tak us kí parwarish muqarrar
kí gaí. 15 Phir us sámp ne apne munh se páni nadí kí mánind us randí ke píchhe
baháyá, tá ki use daryá se baháwe. 16 Par zamín ne us randí kí madad kí, ki
zamín ne apná dahan kholá, aur us sailáb ko, jo azhdahe ne apne munh se baháyá
thá, pí liyá. 17 Aur azhdahá randí par gusse húá, aur us kí aulád se, jo Ḳhudá
ke ahkám mánte haiṉ, aur Yusúạ Masíh kí gawáhí rakhte haiṉ, laṛne gayá.

XIII. BÁB.

1 Aur maiṉ samundar kí retí par khaṛá thá ; ab dekhá, ki ek haiwán samundar
se niklá, jis ke sát sir aur das síng the, aur us ke síngoṉ par das táj, aur us ke siroṉ
par kufr ká nám. 2 Aur wuh haiwán, jo maiṉ ne dekhá, chíte kí shakl thá, aur
us ke pánw ḳhirs ke se, dahán us ká babar ká sá ; us azhdahe ne apní qudrat, apná
taḳht aur baṛá iqtidár use diyá. 3 Aur maiṉ ne us ke ek sir par goyá maut kí jaráhat
dekhí ; par us ká maut ká ghảo changá ho gayá thá, aur sárí dunyá us haiwán ke
píchhe taạjjub kartí thí. 4 Aur unhoṉ ne us azhdahe kí, jis ne us haiwán ko apní
qudrat dí, parastish kí, aur us haiwán kí parastish kí, aur bole, Kaun us haiwán kí
mánind hai ? kaun us se laṛ saktá hai ? 5 Aur ek munh baṛe bol bolnewálá aur
kufr kahnewálá use diyá gayá, aur biyálís mahíne kí jang kí táqat use dí gaí. 6
Aur us ne Ḳhudá kí takfír par apná munh kholkar us ke nám, aur us ke maqám kí,
aur un kí, jo ásmán par rahte haiṉ, takfír kí. 7 Use yih diyá gayá, ki muqaddas
logoṉ se muqábala kare, aur un par gálib howe, aur sab sinfoṉ, aur zabánoṉ, aur
qaumoṉ par use iqtidár diyá gayá. 8 Zamín ke tamám báshinde us kí parastish
karenge, jin ke nám us barra kí kitáb i hayát meṉ, jo biná i álam se maqtúl húá,
tahrír nahíṉ húí. 9 Agar kisí ke kán hoṉ, to sune. 10 Jo qaidḳhána tak liye
játá hai, so qaidḳháne meṉ paṛegá, aur jo talwár se kushta kartá hai, albatta talwár
se kushta hogá. Muqaddas logoṉ ká sabr aur ímán yaháṉ hai.

11 Phir maiṉ ne dekhá ki ek aur haiwán zamín se uṭhá, barra kí mánind us ke
do síng the, aur azdahe kí bolí boltá thá. 12 Yih pahle haiwán ke sáre iqtidár
ko us ke áge namúd kartá hai, aur zamín se, aur us ke báshindoṉ se pahle haiwán
kí, jis ká maut ká gháo changá húá, parastish karwátá hai. 13 Aur wuh baṛe ạjáib
záhir kartá hai, yaháṉ tak ki wuh ḳhalq kí nazar meṉ ásmán se zamín par ág
barsátá hai. 14 Aur wuh un muạjizoṉ se, jin ká dikháne kí qudrat us haiwán ke
sámhne use dí gaí, sákinán i zamín ko dagá detá hai, ki zamín ke báshindoṉ se
kahtá hai, ki Tum us haiwán kí, jis meṉ talwár ká gháo thá, aur jiyá, ek shabíh
banáo. 15 Aur us meṉ qudrat thí, ki us haiwán kí shabíh ko ján baḳhshe, ki us
haiwán kí wuh shabíh báteṉ bhí kare, aur un sab ko, jo us haiwán kí shabíh ko
sijda na kareṉ, qatl karwáe. 16 Aur wuh us amr ká báis hotá hai, ki chhoṭe baṛe,
ganí aur miskín, ázád aur bande sab ke dahne dast aur máthoṉ par ek nishán
paidá ho; 17 Aur koí insán qádir na ho, ki mol le, yá beche, magar wuhí, jis
meṉ wuh nishán, yá us haiwán ká nám, yá us ke nám ke shumár ká raqam ho.
18 Dánish yaháṉ hai; wuh jo dánishmand hai, haiwán ke ạdad gin jáe: kyúṉki
wuh ek insán ká ạdad hai, aur us ká ạdad chha sau chhiyásaṭh hai.

XIV. BÁB.

1 Phir jo maiṉ ne nigáh kí, dekho, ek barra koh i Saihún par khaṛá thá, aur us
ke sáth ek lákh chauntális hazár, jin ke jabhoṉ par us ke Báp ká nám manqúsh
thá. 2 Phir maiṉ ne ásmán se ek áwáz suní, jo áb i kasír ke shor, aur raạd i ạzam
se mushábih thí; aur maiṉ barbatnawázoṉ kí áwáz, jo barbatnawází kar rahe the,
suní. 3 Aur we taḳht ke huzúr, aur un chároṉ jándároṉ aur Buzurgoṉ ke áge
nayí rág kí mánind kuchh gá rahe the; aur koí un ek lákh chauntális hazár ke
siwá, jo zamín se ḳharíde gae the, us gít ko síkh na saká. 4 Ye we log haiṉ, jo
randíoṉ ke sáth gandagí meṉ na paṛe, ki we bákir haiṉ; ye we haiṉ, jo barra ke
píchhe, jaháṉ kahíṉ wuh játá hai, játe haiṉ; ye Ḳhudá aur barra ke liye pahle
phal hoke ádmíoṉ meṉ se mol liye gaye haiṉ. 5 Aur un ke munh meṉ makr páyá
na gayá, ki we Ḳhudá ke taḳht ke áge beḳhatá haiṉ. 6 Aur maiṉ ne ek aur firishta
bashárat i abadí liye húe dekhá, ki ásmán ke wasat meṉ uṛ rahá thá, táki zamín
ke báshindagán ke, aur har ek firqa, aur qaum, aur sinf, aur zabán, aur qaum ke
darmiyán manádí kare. 7 Aur us ne ba áwáz i buland kahá, Ḳhudá se ḍaro, aur
us kí sitáish karo, ki us kí ạdálat kí sáit ái, aur us kí parastish karo, jis ne ásmán
aur zamín aur samundar aur pání ke chashme paidá kiye. 8 Aur us ke píchhe ek
dúsrá firishta ákar yúṉ bolá, Gir paṛí, Bábul wuh baṛí bastí gir paṛí hai: kyúṉki
us ne apní harámkárí ke gazab kí mai sárí qaumoṉ ko piláí. 9 Phir ek tísrá
firishta un ke píchhe áyá, aur baṛí áwáz se bolá, ki Jo koí us haiwán aur us kí
shabíh kí parastish kartá hai, aur us ká naqsh apne máthe yá apne háth par hone
detá hai, 10 Wuh hí Ḳhudá ke qahr kí sharáb, jo us ke qahr ke ságar meṉ bharí
gaí, píegá, aur wuh maláik i muqaddas ke aur barra ke áge ág aur gandhak meṉ
muạzzab hogá. 11 Aur un ke ạzáb ká dhúáṉ abad tak uṭhtá rahtá hai, aur un
ko, jo us haiwán aur us kí shabíh kí parastish karte haiṉ, aur us ko, jo us ke nám
ká nishán liye hai, rát din kabhí árám nahíṉ. 12 Muqaddas logoṉ ká sabr yaháṉ
hai; we Ḳhudá ke hukmoṉ, aur Yusúạí ímán ko liye rahte haiṉ, yaháṉ haiṉ.

13 Phir maiṉ ne ásmán se ek áwáz suní, jis ká mujh se ḳhitáb thá, ki Likh, We
murde, jo Ḳhudáwand meṉ marte haiṉ, ab se mubárak haiṉ, Rúh kahtí hai, ki háṉ
we apní mihnatoṉ se árám páte haiṉ, aur un ke ạamál un ke píchhe píchhe chale áte
haiṉ. 14 Phir maiṉ ne nazar kí, aur dekho, ek safed badlí, aur us par koí Insán
ká Betá sá, jis ke sir par sone ká hár, aur háth meṉ ek tez darántí thí, baiṭhá
thá. 15 Aur ek aur firishta use, jo abr par baiṭhá thá, buland áwáz se pukártá
húá haikal se niklá, ki Apní darántí lagá, aur káṭ: kyúnki tere káṭne ká waqt
áyá, ki zamín kí ziráạt pakkí hai. 16 Aur us ne, jo abr par baiṭhá thá, apná hansúá
zamín par dhará, aur zamín dirau kí gaí. 17 Phir ek aur firishta haikal se, jo
ásmán meṉ hai, niklá, us pás bhí ek tez hansúá thá. 18 Aur ek aur firishta, jis
ká hukm ág par thá, qurbángáh se niklá; us ne us ko, jis kane tez hansúá thá,
baṛe shor se pukárke kahá, ki Apná tez hansúá lagá, aur ták i zamín ke ḳhoshe
káṭ, ki us ke angúr puḳhta ho chuke. 19 Phir us firishta ne apná hansúá zamín
par dhará, aur ták i zamín ko káṭá, aur Ḳhudá ke gazab ke baṛe kolhú meṉ ḍál
diyá, 20 Aur use kolhú meṉ shahr ke báhar raundá, aur us kolhú se lahú ek
hazár chha sau tír partáb aisá bahá, ki ghoṛoṉ kí bágoṉ tak pahunchá.

XV. BÁB.

1 Phir maiṉ ne ek aur nishán ásmán meṉ dekhá, jo ạzím aur hairatafzá thá,
sát firishte pichhlí sátoṉ áfatoṉ ko liye húe, kyúnki gazab i Iláhí un meṉ bhará húá
hai. 2 Aur maiṉ ne kuchh ábgína ká daryá sá átash milá húá dekhá, aur dehhá,
ki we, jo us haiwán, aur uskí tashbíh, aur uske naqsh, aur uske nám ke ạdad par
zafarmand húe the, us shísha ke samundar par Ḳhudá kí barbat liye khaṛe the. 3
We Ḳhudá ke banda Músá ká gít, aur barra ká gít yih kahke gáte haiṉ, ki Terá
nám ạzím aur hairatafzá hai, ai Ḳhudáwand Ḳhudá, zábit ul kull, terí ráheṉ rást
aur durust haiṉ, ai muqaddasoṉ ke bádsháh. 4 Ai Ḳhudáwand, kaun tujh se na
ḍaregá, aur tere nám kí taqdís na karegá: kyúnki tú tanhá quddús hai, ki sáre
asnáf áwenge, aur tere áge sijda karenge, ki terí ạdálateṉ áshkárá húí haiṉ. 5
Aur baạd uske, jo maiṉ ne nazar kí, to dekho, ki gawáhí ke maskan kí haikal ás-
mán par kholí gaí; 6 Aur we sátoṉ firishte un sátoṉ áfatoṉ ko liye húe sáf aur
barráq poshák pahine húe, aur sone ke sínaband sínoṉ par lapte húe haikal se nikal
áe. 7 Aur un chároṉ jándároṉ meṉ se ek ne sone kí sát piyálíáṉ us Ḳhudá ke
qahr se bharí húíṉ, jo abad ul ábád jítá hai, un sát firishtoṉ ko diyáṉ. 8 Aur wuh
haikal Ḳhudá ke jalál aur uskí qudrat ke sabab dhúeṉ se bhar gaí, aur jab tak un
sátoṉ firishtoṉ kí sát áfateṉ tamám na húíṉ, koí us haikal meṉ dáḳhil na ho saká.

XVI. BÁB.

1 Phir maiṉ ne haikal se ek baṛí áwáz suní, jo un sátoṉ firishtoṉ se yúṉ mu-
ḳhátib húí, ki Rawána ho, aur qahr i Iláhí kí un piyálíoṉ ko zamín par unḍelo. 2
Chunánchi pahlá chalá gayá, aur apní piyálí zamín par unḍelí. Tab un logoṉ meṉ,
jin meṉ us haiwán ká nishán thá, aur un meṉ, jo uskí shabíh kí parastish karte
the, burí aur zabún jaráhateṉ paidá húíṉ. 3 Phir dúsre firista ne apní piyálí daryá

meṉ undelí: tab wuh murda ká lahú sá ho gayá, aur harek jándar, jo daryá meṉ thá,
múá. 4 Phir tísre firishta ne apní piyálí nadíoṉ aur pání ke chashmoṉ meṉ undelí:
we lahú ho gae. 5 Aur maiṉ ne áp suná, ki nadíoṉ ke firishta ne kahá, ki Ai
Khudáwand, jo hai, aur thá, aur hogá, tú ádil hai, ki tú ne yúṉ ạdálat kí. 6 Ki
unhoṉ ne muqaddas logoṉ aur nabíoṉ ká ḳhún baháyá hai: so tú ne píne [illegible]heṉ
lahú diyá, kyúnki we isí láiq haiṉ 7 Phir maiṉ ne súná, ki dúsrá qurbángáh meṉ
se bolá, ki Háṉ, ai Khudáwand Khudá, zábit ul kull, terí ạdálateṉ sachí aur bar-
haqq haiṉ. 8 Phir chauthe firishta ne apní piyálí ḳhorshed par undelí; use qudrat
dí gaí thí, ki ádmíoṉ ko ág se bhulsáe. 9 Aur ádmí shiddat kí garmí se bhulas
gae, aur Khudá ke nám kí, jo un baláoṉ par qádir hai, takfír kí, aur táib na húe,
ki uskí sitáish karte. 10 Phir pánchweṉ firishta ne haiwán ke taḳht par apní
piyálí undelí, uskí mamlukat tárikí se maạmúr húí, aur unhoṉ ne máre dard ke
apní zabáneṉ chabáíṉ, 11 Aur apne dardoṉ aur zaḳhmoṉ ke báis ásmán ke
Khudá kí takfír kí, aur apne kámoṉ se tauba na kiyá. 12 Phir chhaṭṭhe firishta
ne apní piyálí us nahr i ạzím meṉ, jo Furát hai, undelí: uská pání súkh gayá, táki
mashriq ke sháhoṉ ke liye ráh bane. 13 Phir maiṉ ne us azhdahe ke munh se aur
us haiwán ke munh se, aur jhúṭhe nabí ke munh se tín palíd rúhoṉ ko menḍakoṉ
kí shakl nikalte dekhá. 14 Ki we muạjize dikhánewále dewoṉ kí rúheṉ haiṉ, jo
zamín par aur sárí dunyá ke sháhoṉ pás sair kartí haiṉ, ki unheṉ Qádir i mutạál
Khudá ke roz i ạzím ke muqábala par faráham kareṉ. 15 Dekh maiṉ chor kí
mánind átá húṉ; mubárak hai wuh, jo jágtá hai, aur apní poshák kí ḳhabardárí
kartá hai, tá na howe, ki wuh uryán phire, aur log uskí ḳhijálat na dekheṉ. 16
Phir usne unko ek makán meṉ, jis ká nám Ibrání meṉ Hár i Majiddoṉ hai, faráham
kiyá. 17 Phir sátweṉ firishta ne apní piyálí hawá meṉ undelí: tab ásmán kí hai-
kal meṉ taḳht se ek baṛí áwáz niklí, jis ká mazmún yih thá, ki Ho chuká. 18 Tab
áwázeṉ húíṉ, aur garje aur chamakeṉ, aur baṛá zalzala húá, aisá ki jab se ki ádmí
zamín par haiṉ, kabhí na húá thá, aisá saḳht aur ạzím zalzalá. 19 Aur wuh baṛá
shahr tín ṭukṛe ho gayá, aur ummatoṉ kí bastíáṉ gir gaíṉ, aur baṛí Bábul Khudá
ke huzúr yád kí gaí, táki use apní átash i qahr kí mai ká ságar dewe. 20 Tab
harek jazíra bhágá, aur jibál kahíṉ na páe gae. 21 Aur ásmán se ádmíoṉ par
mann mann bharke ole paṛe, aur ádmíoṉ ne oloṉ kí már se Khudá kí takfír kí,
kyúnki oloṉ kí balá niháyat saḳht thí.

XVII. BÁB.

1 Us waqt ek un sát firishtoṉ meṉ se, jin ke pás sát piyálíáṉ thíṉ, áyá, aur mujh
se yúṉ bolá, ki Idhar á, maiṉ tujh ko us baṛí fáhisha kí sazá, jo bahut sí nadíoṉ par
baiṭhí hai, dikhláúngá: 2 Jis ke sáth zamín ke bádsháhoṉ ne harámkárí kí, aur
jis kí harámkárí kí mai se zamín ke báshinde matwále húe. 3 Phir wuh mujhe ba
wazạ i rúhání bayábán meṉ le gayá, waháṉ maiṉ ne ek ranḍí ek qirmizí rang
haiwán par, jo kufr ke námoṉ se mamlú thá, aur jis ke sát sir aur das síng the,
baiṭhe dekhí. 4 Yih ranḍí argawání aur qirmizí joṛá pahine thí, aur sone aur
jawáhir aur motíoṉ se árásta thí, ek sone ká piyála nafratoṉ se aur apní harámkárí
kí gandagí se bhará húá apne háth meṉ liye thí. 5 Us kí peshání par ek nám raqam

thá, Ráz i nihání, barí Bábul, chhinálon aur zamín kí nafraton kí má. 6 Main ne
dekhá, ki wuh randí muqaddas logon ke khún se, aur Yusúa ke shahídon ke lohú
se matwálí ho rahí thí: us ko dekhkar sakht hairání se dang ho gayá. 7 Tab us
firishta ne mujhe kahá, Tú kyún hairatzada hai? Main us randí aur us
haiwán ká ráz, jis par wuh sawár hai, aur jis ke sát sir, aur das síng hain, tujh se
kahúngá. 8 Wuh haiwán, jo tú ne dekhá, so thá, aur ab nahín hai, aur us kúe
se, jis kí tháh nahín, khurúj karegá, aur halákat men jáegá, aur zamín ke
báshinda, jin ke nám ágáz i áfrínish se hayát kí kitáb men qalamband na húe,
us haiwán ko dekhke, jo thá, aur nahín hai, bá wujúde ki hai, hairatzada ho jáenge.
9 Jo ráe ki sáib hai, yahán hai. We sát sir sát pahár hain, jis par wuh randí
baithí hai. 10 Aur pánch bádsháh hain: pánch to gir gae, ek hai, aur wuh dúsrá
ab tak nahín áyá, aur jab áegá, thorí muddat tak us ká rahná hogá. 11 Wuh
haiwán jo thá, aur ab nahín, áthwán wuhí hai, aur un sáton men se hai, aur halá-
kat men játá hai. 12 Aur das síng, jo tú ne dekhe, das bádsháh hain, jinhon ne
ab tak saltanat nahín kí, lekin us haiwán ke sáth ek sáit tak bádsháhon kí sí
qudrat páte hain. 13 Un sab kí ek hí ráe hai: ye apní qúwat o qudrat us haiwán
ko denge. 14 We barra se jang karenge, aur barra un par gálib hogá, kyúnki
wuh Rabb ul arbáb, aur shahánsháh hai, aur we, jo us ke sáth hain, sab talabída,
barguzída, puraqída hain. 15 Phir us ne mujhe kahá, We nadíán, jo tú ne
dekhín, jin par wuh fáhisha baithí hai, qaumen, aur gurohen, aur sinfen, aur
zabánen hain. 16 Aur us haiwán ke das síng, jo tú ne dekhe, us fáhisha se adá-
wat karenge, use bewálí, aur uryán karenge, us ká gosht kháenge, aur use ág se
jaláwenge. 17 Kyúnki Khudá ne un ke dilon men dálá, ki us kí murád púrí
karen, aur muttafiq rahen, aur apní saltanat us haiwán ko den, jab tak ki Khudá kí
báten púrí húin. 18 Wuh randí, jise tú ne dekhá, wuh shahr i azím hai, jo
zamín ke bádsháhon par musallit hai.

XVIII. BAB.

1 Baad un chízon ke main ne ek firishta barí qudrat ke sáth ásmán se utarte
dekhá, aur zamín us ke jalál se munauwar ho gaí. 2 Us ne ba áwáz i buland zor
se khúb pukárke kahá, ki Gir parí, barí Bábul gir parí hai: wuh ab dewon ká
maskan aur har ek gandí rúh ká mahbas, aur har ek nápák makrúh murg ka qafas
húí. 3 Kyúnki sárí ummaton ne us kí harámkárí ke gazab kí mai pí lí, aur zamín
ke bádsháhon ne us se harámkárí kí, aur zamín ke tijárat karnewále us kí ishraton
kí faráwánion se gani húe. 4 Phir main ne ásmán se ek aur áwáz suní, jo mujh
se mukhátib húí, ki Ai mere logo, us men se báhar áo, tá ki tum us ke gunáhon
ke hissadár na hoo: 5 Aur us kí baláon men se kuchh na páo, ki us kí maasi-
yaten ásmán tak pahunchín, aur Khudá ne us kí badkárián yád kiyán. 6 Jaisá us
ne tum se sulúk kiyá, tum bhí us se waisá hí sulúk karo, aur use us ke kirdár ke
muwáfiq do chand do, us ke piyála men, jise us ne labrez kiyá, dúná bhar do. 7
Jitná us ne áp ko shándár banáyá, aur aiyáshí kí, itná hí us ko dard o gam do:
kyúnki wuh apná dil men kahtí hai, Main malika ban baithí, aur main toránd
nahín hún, aur gamzada na hoúngí. 8 So us kí baláen ek din áwengí, yaane maut,
aur gam, aur kál, aur wuh ág se jaláí jáegí; kyúnki Khudáwand Khudá, jo us kí

ạdálat kartá hai, qúwatwar hai, 9 Aur sháhán i zamín, jinhoṉ ne us ke sáth
harámkárí aur ạiyáshí kí hai, us ko jalte, aur us se dhúáṉ uṭhte dekhke us par roe
píṭenge. 10 Us ke ạzáb se ḍarke dúr khaṛe húe kahenge, Háe háe, Bábul wuh
shahr i ạzím, wuh shahr i qawí, ek hí sáit meṉ terí ạdálat á pahunchí. 11 Aur
zamín ke saudágar us par nauha o gam karenge, ki Ab koí un kí bizáạt mol nahíṉ
letá. 12 Yih bizáạt soná, aur rúpá, aur jawáhir, aur motí, aur mihín kuttán, aur
argawání aur reshmí aur qirmizí kapṛe, aur har ek ḳhushbú lakṛí, aur gúnágún háthí
dánt zurúf, aur har ek tarah ke giránbahá chobí aur misí aur áhaní aur marmarí
básan, 13 Aur dárchíní, aur ḳhushbúíáṉ, aur itr aur lubán, aur sharáb, aur tel, aur
sáf maida, aur gehúṉ, aur mawáshí, aur bheṛeṉ, aur ghoṛe, aur gáṛíáṉ, aur barde, aur
ádmíoṉ kí jáneṉ haiṉ. 14 Ab tere dil ke shauq ke mewe tujh se alag ho gae, aur
sárí chikní aur latíf chízeṉ tujhe chhoṛ gaíṉ, tú un ko phir kabhí na páegí. 15 We,
jo un chízoṉ kí tijárat karte the, jo us ke sabab máldár bane the, us ke ạzáb ke
ḳhauf se dúr khaṛe rahke rowenge, aur gam karenge, 16 Aur kahenge, Háe, háe,
wuh baṛí bastí, jo mihín kapṛe, aur argawání, aur qirmizí poshák pahine, aur sone
aur jawáhir aur marwáríd se árásta thí! 17 Kyúnki aisí ạzím daulat ek hí sáit
meṉ barbád ho gaí, aur har ek sáhib i safína, aur sáre kishtínishín, aur ḍánḍí, aur
jitne ki daryá se kám rakhte haiṉ, dúr khaṛe rahe, 18 Aur us ke jalne ká dhúáṉ
uṭhte dekhkar yúṉ pukár uṭhe, Kaun shahr is shahr i ạzím kí mánind hai? 19
Aur unhoṉ ne apne siroṉ par ḳhák uṛáí, aur nála o figán karke yúṉ pukár uṭhe,
Háe, afsos, aisá baṛá shahr, jis men we sab, jin ke jaház daryá meṉ rawán the, us kí
kasrat i ḳharch se daulatmand ho gae, wuh ek hí sáit meṉ ujaṛ gayá. 20 Ai ásmán
aur muqaddas rasúlo, aur paigambaro, us ke bigaṛne par shádmání karo, kyúnki
Ḳhudá ne us se tumhárá intiqám liyá. 21 Phir ek qawíhaikal firishta ne ek
patthar jaise bhárí chakkí ká páṭ uṭháyá, aur yih kahte húe daryá meṉ phenká, ki
Bábul, wuh baṛá shahr yúṉ zor se phenká jáegá, aur phir kabhí páyá na jáegá. 22
Aur barbatnawázoṉ aur gáne bajánewáloṉ aur náeoṉ aur narsingí phúnknewáloṉ
kí áwáz tujh meṉ phir na suní jáegí, aur kisí tarah ká peshawálá, koí pesha kyúṉ
na ho, tujh meṉ phir páyá na jáegá, aur chakkí kí áwáz tujh meṉ phir suní na
jáegí. 23 Aur phir tujh meṉ chirag kí roshní kabhí na hogí, aur phir tujh meṉ
dulhá aur dulhin kí áwáz kabhí kán tak na pahunchegí, kyúnki tere saudágar
zamín ke akábir the, ki terí siharkárí se sab sinfeṉ dagá khá gaíṉ; 24 Aur nabíoṉ,
aur muqaddas logoṉ ká, aur jitne zamín par mazbúh húe, un ká lahú usí meṉ páyá
gayá.

XIX. BÁB.

1 Un chízoṉ ke baạd maiṉ ne ásmán par ek baṛe dangal ká baṛá shor suná, jo
kahte the, Halilo-Yáh, naját aur majd aur izzat aur qúwat Ḳhudáwand hamáre
Ḳhudá kí hai: 2 Kyúnki us kí ạdálateṉ rást aur barhaqq haiṉ, is liye ki us ne us
baṛí qahba kí jis ne apní zinákárí se zamín ko ḳharáb kiyá, ạdálat kí, aur apne
bandoṉ ke lahú ká intiqám us ke háth se liyá. 3 Phir dúsre bár unhoṉ ne kahá, ki
Halilo-Yáh! Aur us ká dhúáṉ abad ul ábád uṭhá. 4 Aur we chaubísoṉ Buzurg,
aur we chároṉ jándár aundhe gir paṛe, aur Ḳhudá kí, jo taḳht par baiṭhá hai, yúṉ
kahke parastish kí, ki Ámín, Halilo-Yáh! 5 Aur taḳht se yih sadá niklí, ki Tum

jo us ke bande ho, aur tum, jo us se kháif ho, kyá chhote aur kyá bare, sab hamáre
Khudá kí sitáish karo.
6 Aur maiṉ ne bare dangal kí sí áwáz, aur bahut sailáboṉ
kí sí áwáz, aur raạd i shadíd kí sí áwáz suní, jis ká yih mazmún thá, ki Halilo-Yáh!
kyúnki ab Khudáwand Khudá zábit ul kull bádsháhat kartá hai.
7 Ao ham
khushí khurramí kareṉ, aur us ká iạzáz kareṉ, is liye ki barra ke biyáh ke din á
pahunche, aur us kí jorú ne áp ko taiyár kiyá hai.
8 Aur use yih diyá gayá ki
wuh sáf aur shaffáf libás pahine, ki sáf libás muqaddas logoṉ kí sadáqateṉ hai.
9
Aur us ne mujh se kahá, ki Likh, Mubárak we haiṉ, jo barra kí ạrúsí kí mihmání
meṉ buláe gae. Aur wuh mujh se kahtá hai, ki Ye Khudá kí sachí báteṉ haiṉ.
10 Aur maiṉ us ke páoṉ par parastish ke liye gir pará. Aur us ne mujhe kahá,
ki Khabardár, aisá na kar: ki maiṉ terá, aur tere bháíoṉ ká, jin pás Yusúạ kí
gawáhí hai, hamkhidmat húṉ: Khudá kí parastish kar: kyúnki gawáhí, jo Yusúạ
par hai, nubúwat kí rúh hai.

11 Phir maiṉ ne dekhá, ki ásmán khulá, aur dekho, ek safed ghorá, us ká sawár
Amín aur Sádiq kahlátá hai, aur wuh sacháí se ạdálat kartá hai, aur lartá hai.
12 Aur
us kí ánkheṉ ág ke shuạla kí mánind thíṉ, aur us ke sir par bahutse hár, aur us ke
sáth ek nám likhá húá thá, jise us ke siwá kisí ne na jáná.
13 Aur wuh aisá libás, jo
khún meṉ dúbá húá thá, pahine thá, aur us ká nám Kalimat Al'láh hai.
14 Aur
ásmání faujeṉ safed aur musaffá libás pahine húe safed ghoroṉ par us ke píchhe ho
líṉ.
15 Us ke munh se ek tez talwár nikaltí hai, ki wuh us se qaumoṉ ko máre,
aur wuh áhaní ạsá se un par hukmrání karegá, aur wuh Khudá zábit ul kull ke
qahr o gazab kí mai ke kolhú meṉ raundtá hai.
16 Aur us ke libás aur rán par
yih nám raqam thá, BADSHAHON KA BADSHAH, aur KHUDAWAN-
DON KA KHUDAWAND.

17 Phir maiṉ ne ek firishta khorshed meṉ istáda dekhá; usne sáre táiroṉ ko, jo
ásmán ke wasat meṉ parwáz karte haiṉ, yih kahke buland áwáz se pukárá, Ao, aur
Khudá i ạzím kí mihmání meṉ jamạ ho
18 Tum bádsháhoṉ ká gosht, aur sáláron
ká gosht, aur qúwatwáloṉ ká gosht, aur ghoroṉ ká gosht, aur unke sawároṉ ká
gosht, aur sab ázádon aur gulámoṉ aur chhotoṉ baroṉ ká gosht kháo.
19 Phir
maiṉ ne dekhá, ki wuh haiwán, aur zamín ke bádsháh, aur unkí faujeṉ faráham
húiṉ, táki us se, jo ghore par sawár thá, aur uske lashkar se lareṉ.
20 Aur wuh
haiwán pakrá gayá, aur us ke sáth wuh jhúthá nabí, jis ne uske huzúr we muạjize
dikháe, jin ke wasíle se usne unko, jinhoṉ ne us haiwán ke naqsh ko liyá, aur
unko, jo uskí shabíh ko pújte the, gumráh kiyá. Ye donoṉ us ág kí jhíl meṉ, jo
gandhak se jal rahí hai, jíte dále gae.
21 Aur báqí uskí, jo ghore par sawár thá,
talwár se, jo uske munh se niklí, káte gae, aur sáre parinde unke gosht se ser húe.

XX. BAB.

1 Phir maiṉ ne dekhá, ki ek firishta us kúe kí, jis kí tháh na thí, kunjí, aur ek
barí zanjír háth meṉ liye húe ásmán se utrá.
2 Us ne us azhdahe ko, jo puráná
sámp hai, yaạne Iblís aur Shaitán ko pakrá, aur hazár baras tak jakar rakhá.
3
Aur us ko us garhe meṉ, jis kí tháh nahíṉ, dálá, aur band karke us par muhr kí,
tá ki wuh áge logoṉ ko dagá na de, jab tak ki hazár baras tamám hoṉ; baạd us
ke cháhiye, ki wuh thore din ke liye chhúte.

4 Phir main ne takht aur takhtnishín log dekhe, aur adálat unhen dí gaí. Phir
main ne un kí rúhon ko, jo Yusúa kí gawáhí aur Khudá ke kalima ke wáste
besar húe, jinhon ne na us haiwán na us kí shabíh ko pújá, aur na us ká naqsh
apne máthon aur apne háthon par liyá, dekhá: we zinda húe, aur Masíh ke sáth
hazár baras tak bádsháhat karte rahe, 5 Aur báqí murde jab tak hazár baras
púre na húe, na jiye: yih pahlí qiyámat hai. 6 Mubárak aur muqaddas wuh, jo
pahli qiyámat men sharík hai: aison par dúsrí maut ká tasallut nahín, balki we
Khudá aur Masíh ke káhin honge, aur us ke sáth hazár sál tak bádsháhat ka-
renge. 7 Aur jab hazár sál ho chukenge, Shaitán apní qaid se chhúṭegá, 8 Aur
niklegá, tá ki un logon ko, jo zamín ke cháron rubaon men hain, yaane Júj o
Májúj ko fareb de, aur unhen jang ke liye jama kare, we shumár men samundar
kí ret kí mánind hain. 9 We zamín kí wusaat par chaṛh gae, aur muqaddason kí
lashkargáh ko, aur mahbúb shahr ko gher liyá: tab ásmán par se Khudá ke pás se
ág utrí, aur un ko khá gaí. 10 Aur Shaitán, un ká farebinda ág aur gandhak kí
jhíl men ḍálá gayá, jahán wuh haiwán aur wuh jhúṭhá nabí hai, aur we rát din
abad ul ábád azáb men rahenge.

11 Phir main ne ek safed baṛá takht, aur us ko, jo us par baiṭhá thá, dekhá, jis
ke muwájaha se zamín ásmán bháge, aur unhen kahín jagah na milí. 12 Phir
main ne dekhá, ki murde kyá chhoṭe kyá baṛe Khudá ke huzúr khaṛe hain, aur
kitáben kholí gaín: aur ek dúsrí kitáb, jo hayát kí hai, kholí gaí, aur murdon kí,
jaisá un kitábon men likhá thá, un ke aamál ke mutábiq, adálat kí gaí. 13 Aur
daryá ne un murdon ko, jo us men the, uchhál phenká, aur maut aur pátál ne un
murdon ko, jo un men the, házir kiyá; aur un men har ek kí, us ke kámon ke
muwáfiq, adálat kí gaí. 14 Phir maut aur pátál ág kí jhíl men ḍále gae. Yih
dúsrí maut hai. 15 Aur kitáb i hayát men jis ká zikr na thá, wuh ág kí jhíl men
ḍálá gayá.

XXI. BAB.

1 Phir main ne ek naye ásmán aur ek nayí zamín ko dekhá, kyúnki we agle
ásmán zamín guzar gae; aur koí daryá na thá. 2 Aur mujh Yúhanná ne shahr i
muqaddas nayí Yarúsalam ko ásmán se dulhin kí mánind, jis ne apne shauhar ke
liye banáo kiyá, áráste hoke Khudá ke pás se utarte dekhá. 3 Aur main ne ek
baṛí áwáz sí suní, jis ká yih mazmún thá, ki Dekh, Khudá kí sukúnat ádmíon ke
sáth hai, aur wuh ab unke sáth búdobásh karegá, aur we uske log honge, aur
Khudá, unká Khudá áp unke sáth rahegá. 4 Aur Khudá unkí ánkhon se ánsú
ponchhegá, aur phir maut na hogí, aur na gam, aur na nála, aur na phir dukh hogá;
kyúnki aglí chízen guzar gaín. 5 Aur us takhtnishín ne kahá, Dekh, main sárí
chízon ko nayá kartá hún. Aur usne mujh se kahá, ki Likh, kyúnki ye báten sach
aur barhaqq hain. 6 Aur usne mujhe kahá, ki Ho chuká. Main Alifá, aur Omegá,
ibtidá aur intihá hún. Main usko, jo piyasá hai, zindagí ke chashma ká pání muft
píne dúngá. 7 Jo gálib hotá hai, so sab ká wáris hogá; main uská Khudá húngá,
wuh merá beṭá hogá. 8 Par ḍarnewále, aur beímán, aur nafratí, aur khúní, aur
zání, aur jádúgar, aur butparast, aur sáre jhúṭhe usí jhíl men, jo ág aur gandhak
se jaltí hai, sharík honge, aur yih dúsrí maut hai.

9 Ab ek un sát firishtoṉ meṉ se, jin pás sát piyáliáṉ pichhlí sát baláoṉ se bharíṉ
húíṉ thíṉ, mujh pás áyá, aur mujh se yúṉ kahke bolá, ki Idhar á, maiṉ tujhe
dulhin, barra kí jorú, dikháúṉ. 10 Aur mujhe ba waẓa i rúhání ek koh i ạzím o
buland par le gayá, aur us ne us buzurg shahr Yarúsalam i muqaddas ko ásmán par
se Ḳhudá ke pás se utarte dikháyá. 11 Us meṉ Ḳhudá ká jalál thá, aur us kí
roshní beshqímatí jawáhir kí sí us yashm kí mánind thí, jo billaur kí tarah shaffáf
ho. 12 Aur us kí díwár baṛí aur buland thí, aur bárah darwáze, aur un darwázoṉ
par bárah firishte, aur un par baní Isráel ke bárah sibtoṉ ke nám likhe húe the.
13 Mashriq ko tín darwáze, aur shimál ko tín darwáze, janúb ko tín darwáze, aur
magrib ko tín darwáze the. 14 Aur us shahr kí díwár kí bárah neweṉ thíṉ, un
par barra ke bárahoṉ rasúloṉ ke nám. 15 Aur jo mujh se bol rahá thá, us ke háth
meṉ sone ká ek ṭhaṭherá thá, tá ki us shahr aur us ke darwázoṉ, aur us kí díwár
ko nápe. 16 Aur wuh shahr chaugosha thá, aur us kí lambáí itní thí, jitní us kí
chauṛáí thí; us ne us shahr ko us nai se nápkar bárah hazár tír partáb páyá, aur
us ká túl aur ạrz aur bulandí eksán thí. 17 Phir us ne díwár ko nápá, to us ádmí
ke háth se, jo wuh firishta hai, ek sau chauntális háth páyá. 18 Aur wuh díwár
yashm kí thí, aur wuh shahr tilá i ḳhális ká shaffáf shísha kí mánind thá. 19 Aur
us shahr kí díwár kí neweṉ har nau ke jawáhir se árásta thíṉ. Pahlí neo yashm
kí, aur dúsrí nílam kí, aur tísrí gauhar i shabchirág kí, aur chauthí zumurrud kí, 20
Aur pánchwíṉ ạqíq kí, aur chhaṭṭhí laạl kí, aur sátwíṉ sonahle patthar kí, aur áṭhwíṉ
fíroza kí, aur nauwíṉ topáz kí, aur daswíṉ yamaní kí, aur gyárahwíṉ sang i sumbulí
kí, aur bárahwíṉ yáqút kí. 21 Aur us ke bárah darwáze bárah motí the, har dar-
wáza ek ek motí ká, aur us shahr ká chauk tilá i ḳhális ká shaffáf shísha kí mánind
thá 22 Par maiṉ us meṉ koí haikal na dekhí, is liye ki Ḳhudáwand Ḳhudá zábit
ul kull aur barra us kí haikal haiṉ. 23 Aur wuh shahr áftáb aur máhtáb kí roshní
ká muhtáj nahíṉ; kyúnki Ḳhudá ke jalál ne use roshan kar rakhá hai, aur barra
us kí roshní hai. 24 Aur un kí sinfeṉ, jinhoṉ ne naját páí hai, us kí roshaní meṉ
phirengí, aur zamín ke salátín apná jalál aur izzat us meṉ láte haiṉ. 25 Aur us ke
darwáze din ko kabhí band nahíṉ hote, waháṉ rát nahíṉ hotí. 26 Aur we sinfoṉ
ke jalál o izzat ko us meṉ lienge. 27 Aur koí chíz, jo gandí aur nafratáwar, aur
jhúṭh hai, us meṉ kisí tarah dar na áegí, magar sirf we hí, jo barra kí kitáb i hayát
meṉ likhe húe haiṉ.

XXII. BÁB.

1 Phir us ne áb i hayát kí ek sáf nadí billaur kí mánind barráq, Ḳhudá aur
barra ke taḳht se niklí húí mujhe dikhái. 2 Aur us ke rasta ke bích, aur us
nadí ke wárpár daraḳht i hayát thá, jo bárah phal látá thá, har ek mahíne meṉ ek
phal, aur us daraḳht ke patte logoṉ kí shifá ke wáste the. 3 Phir koí laạnat
na hogí, aur Ḳhudá aur barra ká taḳht us meṉ hogá, we us ke bande us kí ḳhidmat
karenge. 4 Aur we us kí súrat dekhenge, aur us ká nám máthoṉ par hogá. 5
Waháṉ rát na hogí, aur we chirág aur áftáb kí roshní ke muhtáj nahíṉ haiṉ:
kyúnki Ḳhudáwand Ḳhudá un ko roshan kartá hai, aur we abad ul ábád bádshá-
hat karenge. 6 Phir us ne mujhe kahá, ki We báteṉ sach aur barhaqq haiṉ, aur
Ḳhudáwand, muqaddasoṉ ke Ḳhudá ne apne firishta ko bhejá, ki un chízoṉ ko, jo

jald howengí, apne baṉdoṉ par záhir kare. 7 Dekh, maiṉ jald átá húṉ: mubárak
wuh, jo is kitáb kí nubúwat kí bátoṉ ko yád rakhtá hai.
8 Aur mujh Yúhanná ne un chízoṉ ko dekhá, aur suná. Aur jab maiṉ ne suná
aur dekhá, us firishte ke páoṉ par, jis ne ye chízeṉ mujhe dikháíṉ, parastish ke
wáste gir paṛá 9 Tab usne mujhe kahá, Ḳhabardár, aisá na kar; kyúnki maiṉ
terá, aur nabíoṉ ká, jo tere bháí haiṉ, aur unká, jo is kitáb kí bátoṉ ko yád rakhte
haiṉ, hamḳhidmat húṉ. Ḳhudá kí parastish kar. 10 Phir usne mujh se kahá, ki Tú
is kitáb kí nabwí bátoṉ par muhr mat kar rakh, kyúnki waqt nazdík áyá hai. 11 Jo
zálim hai, so zálim hí rahe, aur jo najis hai, so najis hí rahe; jo ádil hai, so ádil hí
rahe, aur jo muqaddas hai, so muqaddas hí rahe, 12 Aur dekh, maiṉ jald átá húṉ,
aur merá ajr mere sáth hai, táki harek ko uske kám ke muwáfiq ajr dúṉ. 13 Aur
maiṉ Alifá aur Omegá, ibtidá aur intihá, awwal aur áḳhir húṉ. 14 Mubárak we haiṉ,
jo uske hukmoṉ par ạmal karte haiṉ, táki daraḳht i hayát unká haqq ho jáe, aur
we un darwázoṉ se shahr meṉ dáḳhil haweṉ. 15 Ki kutte, aur jádúgar, aur zání,
aur ḳhúní, aur butparast, aur jo koí kizb ká muhibb aur fáil hai, sab ḳhárij haiṉ.
16 Mujh Yusúạ ne apne firishta ko bhejá, ki Jamáạtoṉ meṉ un bátoṉ kí gawáhí
de. Maiṉ Dáúd kí asl o nasl, aur subh ká núrání sitára húṉ. 17 Aur Rúh aur
dulhin kahtíṉ haiṉ, Á. Jo suntá hai, kahe, ki Á. Aur jo piyásá hai, áwe, aur jo koí
cháhe, áb i hayát muft le. 18. Maiṉ har ek shaḳhs ke liye, jo in nubúwat kí
bátoṉ ko, jo is kitáb meṉ haiṉ, suntá hai, yih gawáhí detá húṉ, ki agar koí in
bátoṉ meṉ kuchh ilháq kare, to Ḳhudá un baláoṉ ko, jo is kitáb meṉ likhí húí
haiṉ, us meṉ ilháq karegá. 19 Aur agar koí is nubúwat kí kitáb kí bátoṉ
meṉ se kuchh nikál ḍále, to Ḳhudá use kitáb i hayát kí, aur shahr i muqaddas kí,
aur un bátoṉ kí shirkat se, jo is kitáb meṉ likhíṉ haiṉ, ḳhárij karegá. 20 Jo in
chízoṉ kí gawáhí detá hai, yih kahtá hai, ki Maiṉ yaqínan jald átá húṉ. Ámín.
Háṉ ai Ḳhudáwand Yusúạ á. 21 Hamáre Ḳhudáwand Yusúạ Masíh ká fazl tum
sab par howe. Amín.

TAMAM.

PRINTED AT THE ASIATIC PRESS, CREEK ROW, DHURRUMTALLAH, CALCUTTA.